TUSI KAP

WALE

ÛHIHINYKÖU EHAÇ,

KE

ÛHIHINYKÖU AE TEB ÛNYI

ADRE WIA KA HNYI

HWEN IAI.

London:
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1901

IEN JE TUSI HIA THITHÖ HNYI TUSI KAP.

ÛHIHINYKÖU EHAC.

ÛHIHINYKÖU AE TEB ÛNYI.

GENESE

TUSI A BÂN ANYI MOSE.

HNYIMAKAN 1.

HABA hnyi can Khong ame op drany
me hmeledrany. 2 Ke haba hme-
ledrany ame ba hwenöiny ke ba önyen; ke
ka e menekholom hon dok ae dit: k' ame
nap Hanon Khong hon je köiö. 3 Ke
Khong ame ha, ka habe, Lany jut: k'ame
lany dö. 4 Ke Khong ame wâ lany a ûnyi
ae so: ke Khong ame sihnyigöulen lany me
menekholom. 5 Ke Khong ame hwenyi
ien lany, me, Bong, ke e ame hwenyi ien
menekholom, me, Hnyinghet. Ke e hu
sahac me e hu hnyomakatu, wale bong a
khaca.
6 Ke Khong ame ha, ka habe, E so e me
hu ke bwang hnyi wanben je köiö, me me
bi hnyigöulen je köiö ûnyi hnyi ke je köiö.
7 Ke Khong ame ânyâ bwang, me sihnyi-
göulen je köiö eû hmelen bwang, ûnyi hnyi je
köiö ethö hon bwang: ke e but e. 8 Ke
Khong ame hwenyi ien bwang, me, Drany.
Ke e hu sahac me e hu hnyomakatu, wale ke
bong a loiny.
9 Haba Khong ame ha, ka habe, E so
adre me ûkhacaköuâ ta je köiö eû hmelen
drany ka hnyi dok a khaca me me manen
dut dok ae mada: ke e but e. 10 Ke
Khong ame hwenyi ien dok ae mada, me,
Kânâ; ke haba ta je köiö adre ûkhacaköuâ,
e ame hwenyi ien, me, Köiö: haba Khong
ame wâ a e so. 11 Haba Khong ame ha,
ka habe, E so kânâ ame he ka okûâ hna
önying, me ûö ae ometu ame he ka hu önyen
wan, me ûö ae wa ame he ka hu wan, wale
ae hu önyen hnyin, hoton bongon. 12 Ke
haba kânâ ame okûâ thö hna önying, ke ûö
ae ometu ame hu önyen wan hoton bongon
e, me ûö ame wa ae hu önyen hnyin, hoton
bongon; haba Khong ame wâ a e so. 13 Ke
e hu sahac me e hu hnyomakatu, wale ke
bong a kuniny.
14 Haba Khong ame ha, ka habe, E so he
ka hu ta je melam hnyi bwanginy drany
ethö, me me bi hnyigöulen lany me lit; ke
haba je ûnyi e me hnân ta je haten, me ta
je ûen, me ta je bong, me ta je huna: 15
ke wale minya e, a hnân ta je melam hnyin
bwanginy drany ethö he ka omelamâ hmele-
drany: ke e but e. 16 Ke Khong ame
ânyâ li melam a lo ae gan; haba melam ae
gan hmâ, me hnân musö lany, ke haba
melam ae ûhnyûkong hnân musö lit: k' ame
ânyâ minya ta je okhû. 17 Haba Khong
ame ip ta je ûnyi e hnyi bwanginy drany
ethö me me he ka omelamâ hmeledrany,
18 me he ka musö lany me lit, me he ka bi
hnyigöuleny lany me lit: ke Khong ame
wâ a e so. 19 Ke e hu sahac me e hu
hnyomakatu, wale ke bong a vakiny.
20 Haba Khong ame ha, ka habe, E so
ame he je köiö ka odedo ta je ûnyi ame
bwebwet ae hu möt, ke so ame gâ ethö hon
kânâ je meno ame gâ, hnyi bwanginy drany
ethö. 21 Ke Khong ame op je wâ ae gan
hmâ, me ta je ûnyi hia thithö ae möt ame
bwebwet, waleji ame odedo hnen köiö, hoton
je ve bongon, me ta je meno hia ae hu
labenyin, hoton je bongon: ke Khong ame
wâ a e so. 22 Ke Khong ame hahnahici
ödra, haingen, ka habe, Si but, me dudu but,
me ounöngötâ thö köiö, k' e so e me dudu
but je meno ame gâ hnyi hmeledrany. 23
Ke e hu sahac me e hu hnyomakatu, wale
ke bong a thabûnginy.
24 Haba Khong ame ha, ka habe, E so
kânâ ame öduduâ ta je meno ame menâ,
hoton je ve bongon, wale je meno a vak
cadra, me ta je ûnyi ame iyâû, me je menoiny
hnyot, hoton je ve bongon: ke e but e. 25
Ke Khong ame ânyâ je menoiny hnyot,
hoton je ve bongon e, me ta je meno a vak
cadra, hoton ta je ve bongon, me ta je meno
hia thithö adre me iyâû hon kânâ, hoton je ve
bongon: ke Khong ame wâ a e so. 26 Ke
haba Khong ame ha, ka habe, E so ate me

op at hnyi wi öta, me tha ûcû m'öta: ke
hamödra he ka musö ta je wâ eû hnyi köiö,
me ta je meno ame gâ ethö, me ta je meno
a vak cadra, me hmeledrany hia thithö, me
ta je meno ame iyâû wale adre me iyâûâ
hmeledrany. 27 Ke Khong ame op at ae
we e bi, ame op e me we Khong; e ame up
ödru baga me momo. 28 Ke Khong ame
hahnahici ödru: ke haba Khong ame ha
ködru, ka habe, Si but, me dudu but me
ödedoâ hmeledrany, me hom ûhnyûkongo;
me musö thö ta je wâ eû hnyi köiö, me ta
je meno ame gâ ethö, me ta je ûnyi hia ae
möt ame iyâûâ hmeledrany. 29 Ke Khong
ame ha, ka habe, Wâ bi, oge hia but ham
köbu ta je ûö hia ae ometu ae hu önyen
hnyin, a hnyi hon hmeledrany hia thithö,
me ta je ûö hia ae wa me hu önyen hnyin;
wale me hnân ö 'bu: 30 Ke haba ta je ûö
ae ometu ae hat, me, wale hnân an ta je
menoiny hnyot hia, me ta je meno hia ame
gâ ethö, me ta je meno hia ame iyâûâ
hmeledrany, a ta je ûnyi ame menâ: ke e
but e. 31 Ke Khong ame wâ ta je ûnyi hia
thithö e ame ânyâ, ke wâ bi, e so hmönyin.
Ke e hu sahac me e hu hnyomakatu, wale
bong a siksiny.

HNYIMAKAN 2.

KE ame umo thö drany me hmeledrany
me ta je ûnyi hia thithö eû hnyin.
2 Ke haba hnyi bong a seveniny Khong ame
oumo anyin ta je huliwa waleji e ame ânyâ.
3 Ke haba Khong ame hahnahicâ bong a
seveniny, me okabâ e: anyin a e ame menâ
hnyin, ûnyi hnyi anyin ta je huliwa hia
thithö waleji Khong ame op me ânyâ.
4 Walang je bongon ioiny drany me
hmeledrany, waleji hnyi ûen adre op li
ûnyi e, hnyi bong Iehova Khong ame ânyâ
hmeledrany me drany. 5 Ke tiga ba hnye-
uten hnyei hnyi kânâ, ke tiga ca kû thö
khölakiny hnyei: anyin a Iehova Khong
ame tiga ca ota we ka hnyi hon kânâ, ke
tiga ba at he ka belökâ kânâ; 6 k' ame ölö
thö hau ûnyi hnyi kânâ me okhubetâ hia
hon kânâ. 7 Ke haba Iehova Khong ame
op at ge sesâiny kânâ, me menâ ka hnyi li
hnyingöiny homenâiny möt; ke haba at
ame wia me me hanu ae möt. 8 Ke Iehova
Khong ame belökâ ke hnyei hnyi ke keihen
Edena e deiö; k' ame ip eling at waleji a hia
but op. 9 Ke Iehova Khong ame okûâ ûnyi
hnyi kânâ ta je ûö hia thithö ae hmanenang
at ka wâ, me so hnân han; me ûöiny möt
minya hnyi wanben hnyei, me ûöiny wâ-
hmakhmeto so me kong. 10 Ke ame hi-
ngölö ûheny hnyi Edena wagewe hnân he
ka hû hnyei belök; k' ame vese but ûheny
e me me je vheiny a vak. 11 Haba ien at
a bân, me, Pisona: wale at ame igigilö hia
hnyei Havila, waleling ae hu gol; 12 ke so
but goliny hnyei e: e minya eling bedola
me veto soama. 13 Ke haba ien wagewe a
loiny, me, Gihona: wale at ame igigilö
hnyei Kuza. 14 Ke haba ien wagewe a
kuniny, me, Hidekela: wale ame he deiö
Asuria ai. Ke Euferate wagewe a vakiny.
15 Ke haba Iehova Khong ame hom at, me
ip ju e hnyi hnyei Edena he ka belökâ me
tuö. 16 Ke Iehova Khong ame hûna ka
at, ka habe, U me he ka han monu ûnyi
hnyi ta je ûö hia thithö hnyi hna belök:
17 ke haba ûöiny wâhmakhmetoâ so me
kong, me, u me ca he ka han ûnyi hnyin:
anyin a haba hnyi bong u me he ka han
hnyin, e hnathu u me he ka mokcu.
18 Haba Iehova Khong ame ha, ka
habe, E ca so e he ka hake laba at; oge
me he ka ânyâ hobi kâu ke ûhadruo ae ûcû
kâu. 19 Ke Iehova Khong ame op ûnyi
hnyi kânâ ta je menoiny hnyot hia, me ta
je meno hia ame gâ ethö; me hum ödra ka
at me me wâ ia ien e ame he ka hwenyi
ödra: ke haba ien ta je meno ae möt hia
ame hwenyi iödra at, wale ien bi. 20 Ke
ame hwenyi ien ta je meno hia a vak can
hnen at, me ta je meno ame gâ ethö, me ta
je menoiny hnyot hia; ke adre tiga ca wâ
hobi kâu at ke ûhadruo ae ûcû kâu. 21 Ke
Iehova Khong ame kunâ mokut hnying ka
hnyi hon at, me e ame mokut; me e ame hom
but ke jeien hvaken, k' ame hlöng hmetu ju
hwaban ge utiöiny: 22 ke haba jehvak wale
Iehova Khong ame hia but hom ûnyi ge at,
me ame op me me momo but, me su thö e
ka at. 23 Ke haingen at, ka habe, Walang
jö hanen je jeiök, me utiö hanen vik: adre
me he ka hwenyi ien, me, Momo, anyin adre
hom ûnyi ge baga. 24 Waleling me me he
at ka hna kamen me hinyen, me kece ka
âiân; k' ame he ka khaca thibi unyidru.
25 Ke ödru lo ödru me he thu, wale lia-
mâiân, k' ödru me ca hmehma bi.

HNYIMAKAN 3.

KE e khana he ka bibihwakeoin hnen
on, hon ta je menoiny hnyot hia,
hnö Iehova Khong hna op. Haba e ame
ha ka momo ka habe. Hawa, a um dö ha

Khong, ka habe, Öbu ma ca he ka han
ûnyi hnyi ta je ûö hia thithö hnyi hnyei?
2 Ke haingen momo ka on, ka habe, Adre
hna köhmu he ka han wan ta je ûö hnyi
hnyei: 3 ke so bi haba wan ûö waleji hnyi
wanben hnyei, a hia but ha Khong, ka
habe, Ca he öbu ka han wan, ke haba
khaca, ca he öbu ka kâlâ, wâ öbu nye
mokcu. 4 Ke haba on ame ha ka momo,
ka habe, Öbu me ca he ka wen mokcu:
5 anyin ae khana Khong a haba hnyi bong
öbu ma han hnyin, wale ame he ka metâ
but li emaköbu, m' öbu me he ka helâ but
me Khong, ka wâhmakhmeto so me kong.
6 Ke a wâ but momo ûö, a e so hnân han,
me hmanenang at ka wâ, me ûö ae ûnyi
hnathu, me hnân ometâ at, me haba momo
ame tau wan, me han; k' ame ham minya
ka âiân a tha e mē, me e ame munyi han.
7 Me ame metâ but li emaködru, me me
khan' ödru thö a ödru me he thu; me ödru
me ûtibetköuâ ta je lan meta, me hnân
hnamejidru. 8 Ke ödru me löng hwo
Iehova Khong ame ngeno hnyei, hnyi ke
hnyi ban bong ae menyik: ke haba Adamu
me âiân ödru me lubaduöng ge hnyimakö
Iehova Khong hnyi ta je ûö hnyi hnyei.
9 Ke Iehova Khong ame hawo Adamu, me
ha, ka habe, U a? 10 Ke haingen, ka habe,
Oge löng ut hwâm hnyi hnyei, ke oge ot,
anyin oge me he thu; me inya oge me luba-
duöng. 11 Me e ame ha, ka habe, Ia
thumetu u m' u me he thu? Hawa, u je hia
but han ûnyi hnyi ûö waleji oge me hûna
köu, a u ma ca he ka han? 12 Haingö
Adamu, ka habe, Haba momo u je hna
könya me me tha e mönya, e ame ham
könya ûnyi hnyi ûö, me oge me hnyi han.
13 Haba Iehova Khong ame ha ka momo,
ka habe, Ie ûnyi ang u je ânyâ? Haingen
momo, ka habe, hnen on hna iyawö nya,
m' oge me han. 14 Ke Iehova Khong ame
ha ka on, ka habe, u je hnaûhangö but hon
ta je meno a vak can hia thithö, me hon ta
je menoiny hnyot hia thithö, anyin a u je
ânyâ helâe; u ma he ka iyâûâ hnyekom,
me an sesâiny kânâ hnyi ta je bong hia
bonginy ânyâm möt: 15 ke oge me he ka
oiwahnaihmiönyi u me momo, me mâtrânâm
me mâtrâniny momo: e ame he ka kot bâm,
ke u me he ka kot ohmâiny can. 16 Ke e ame
ha ka momo, ka habe, Oge me he ka osehia
ânyâm vec u ka erkin; u ma he ka hnokoâ
hnyi vec; ke u me he ka wem bi hmelen
âiâm, ke e ame he ka musi u. 17 Ke e ame
ha kö Adamu, ka habe, Anyin a u je hia
but löng hoton hwan âiâm, me han ûnyi
hnyi ûö waleji oge me nyibu u gan, me ha.
ka habe, Ca he ka han ûnyi hnyin; awe
hnaûhangö but kânâ ûnyi gam; ke u ma
he ka han ûnyi hnyin hnyi vec hnyi ta je
bonginy ânyâm möt hia; 18 k' ame he ka
okûâ köu ta je ûö ae ûdedö me watetaföcö;
ke u me he ka han je ûö ae ometu hnyi ta
hnyei; 19 ke u me he ka han ûnyi ge
khuniny hnyimâkâm, ke ne o but ûen u me
he ka hmetu ka hnyi kânâ; anyin adre hum
u ûnyi hnyin e; anyin a u sesâiny kânâ, ke
u me he ka hmetu hmetu ka knyi sesâiny
kânâ. 20 Haba Adamu ame hwenyi ien
âiân, me, Eva; anyin a e hinyen tavat ae
möt hia thithö. 21 Ke haba Iehova Khong
ame ânyâ li ûkhaû a unen meno hobi kö
Adamu me âiân, me okhav' ödru.

22 Haba Iehova Khong ame ha, ka habe,
Wa bi, e ûcû but at mötin, ame wâhma-
khmeto so me kong; ke haba walang ang,
wâ e nye hinôbeny me hom minya ûnyi
hnyi ûö hnân melen, me han, me möt bi
nyiele balua: 23 anyin a wale Iehova
Khong ame obâ but e ûnyi hnyi hnyei
Edena, me me belökâ kânâ waleji adre hia
but hom e ûnyi hnyin. 24 Waleling e
ame obö Adamu but; ke e ame ip eiö hnyi
hnyei Edena ta je Kerubi, me hele vat ae
ubâhlâ ame wiwia ka hnyi je ke keihen
hnyei hia, me hnân tuö gethen ka hnyi ûö
hnân melen.

HNYIMAKAN 4.

KE Adamu ame khana âiân jia Eva;
me ame erkin dut me hnöku Kaina,
ke haingen, ka habe, Oge hia but kap at
ûnyi ga Iehova. 2 Ke e ame hnokoâ
hmetu jia Abela a keiny. Haba Abela,
me, at tuö mamoe, ke haba Kaina, me, at
belökâ kânâ. 3 Ke hwaban ke ta je bong,
haba Kaina ame hom ke troban kânâ hnân
hut kö Iehova. 4 Ke haba Abela, e ame
hom ûnyi hnyi hna hat mamoe je lakon a
bân me je meno ae pipikhenya. Ke Iehova
ame oûnyihnathu Abela me anyin hut:
5 k' ame ca oûnyihnathu Kaina me anyin
hut. Me Kaina ame hmönyin gan hmâ,
me khöt ut hnyimakan. 6 Haba Iehova
ame ha kö Kaina, ka habe, Ieû gam u me
hmönyâm? k' ame khöt hnyimâkâm geû?
7 U je ne ânyâ so, hawa adre me ca he ka
köp u? ke u ka ca ânyâ so, awe, ame bate-
tot hulö hnyi hwanuma: k' ame ke ka e
hmelâm weny, ke u ma he ka musö e.

8 Ke Kaina ame thumetu Abela a keiny.
Ke tiga ödru hnyi ta hnyei haba Kaina
ame tot kö Abela a keiny, me hlingâ.
9 Ke Iehova ame ha kö Kaina, ka habe,
Ewa Abela a kem? Ke e ame thu, ka habe,
E ca khanö nya: hawa, inya at tuö keik?
10 Ke e ame ha, ka habe, Ieû e u je ânyâ?
ame tēnge könya ifucin dren kem ûnyi hnyi
kânâ. 11 Ke walang ang u je hnaûha-
ngö but ûnyi ge kânâ, waleji a memang ut
me cem dren kem ûnyi hnyi hnyamâm;
12 u ka belökâ kânâ, ame ca he hmetu ka
ohwenyingâ gânâ; ke u ma he bi u ka at
baû, me at he monu eang hmeledrany.
13 Ke haingö Kaina ko Iehova, ka habe, E
gan hmâ hwaban könya ke ca khanö nya
he ka hok hnyokâ. 14 Wâ bi u je hia
but obö nya hnyi bong ang ûnyi hnyi hon
kânâ: ke oge me he ka iyong ut hnyimâ-
kâm; ke oge me he bi nya ka at baû me
he monu eang hmelen; wale m' adre me he
ka hlingö nya hnen tavat hia adre me he
ka ō nya. 15 Haba Iehova ame ha kâu,
ka habe, Anyin a wale, haba at ame he ka
hlingö Kaina, me, adre me he ka ibi oseven
bi hwaban hmetu kâu, Ke haba Iehova
ame bi hatö Kaina, wâ e nye hlingâ hnen
ke at ame he ka wâ e.

16 Ke Kaina ame he but ûheny hnyi
hnyimakö Iehova, me laba hnyi hnyei
Noda, Edena ke e deiö. 17 Ke Kaina
ame khana thö âiân; me e ame erkin dut
me hnöku Enoka: ke e ame otilâ ke taun,
me hwenyi ien taun, hoton ien nokon, jia
Enoka. 18 Ke Enoka ame hnöku Irada:
ke Irada ame hnöku Mehujaela: ke Mehu-
jaela ame hnöku Methusaela: ke Methu-
saela ame hnöku Lameka. 19 Haba La-
meka ame hok lo momo; Ada ien ke at,
ke Zila ien ke at. 20 Ke Ada ame hnöku
Jabala: e kamen tavat adre laba hnyi je
uma mano, me tren meno. 21 Haba ien
keiny, me, Jubala: e kamen tavat hia adre
khenen hom kitara me utköwi. 22 Ke
haba Zila, me e ame hnöku Tubala-kaina,
at ame op ta je ûnyi hia a bras me fao hnân
subâ: ke haba Naama hani Tubala-kaina.
23 Ke haingö Lameka ka li âiân, ka habe,
Ada me Zila lö, löng ju hok hofuc;
Öbu laöiö Lameka lö, tevelöng ju ifucik:
Anyin oge hia but hlingâ at, oge aatö
gan,
Ke hidröu, anyin a e ame okongu nya:
24 Adre ne he ka oseven bihwaban ga
Kaina,
Awe, sevente seven ga Lameka bi.

25 Ke Adamu ame khana hmetu âiân;
me e ame hnokoâ da, me hwenyi ien Setha:
anyin a haingen, A hia but Khong ham
könya ke mâtrân hwabö Abela; anyin a
hia but Kaina hlingâ. 26 Ke haba Setha,
adre hnokoâ nokon ke da; ke e ame hwenyi
ien Enosa: wale ûen ame bi hwân tavat
he ka hawâ iö Iehova.

HNYIMAKAN 5.

WALANG tusiny je dö ûnyi ga Ada-
mu. Haba hnyi bong Khong ame
op at hnyin, e ame op e me we Khong;
2 e ame up ödru a baga me momo; ke e ame
hahnahici ödru, me hwenyi iödru at, hnyi
bong adre up ödru hnyin. 3 Haba Adamu
ame möt hnyi khaca haded ke thöte ta je
huna, me e ame hnokoâ ke da helâ me e bi,
me we e; me hwenyi ien, me, Setha:
4 ke haba ta je bong bongu Adamu hwaban
hnen hna hnöku Setha, me, eit haded ta je
huna: ke e ame hnokoâ je da me in.
5 Ke haba ta je bong hia ame möt hnyin
Adamu, me, nain haded ke thöte ta je
huna: k' ame mokcu.

6 Haba Setha ame möt hnyi khaca haded
ke thabûng ta je huna, me hnöku Enosa:
7 ke haba ta je hunainy möt anyi Setha
hwaban hnen hna hnöku Enosa, me, eit
haded ke seven, k' ame hnokoâ je da me in:
8 ke haba ta je bong hia bongu Setha, me,
nain haded ke twelv ta je huna: ke ame
mokcu.

9 Ke nainte ta je hunainy möt anyi
Enosa, ke e ame hnöku Kainana: 10 ke
eit haded ke fiftin ta je hunainy möt anyi
Enosa hwaban hnen hna hnöku Kainana,
ke e ame hnokoâ ta je da me in: 11 ke
haba ta je bong hia bongu Enosa, me, nain
haded ke thabûng ta je huna: ke ame
mokcu.

12 Ke sevente ta je hunainy möt anyi
Kainana, ke e ame hnöku Mahalaleel:
13 ke eit haded ke fâte ta je hunainy möt
anyi Kainana, hwaban hnen hna hnöku
Mahalaleel, ke ame hnokoâ ta je da me in:
14 ke haba je bong hia bongu Kainana,
me, nain haded ke libenyita ta je huna:
ke ame mokcu.

15 Ke sikste ke thabûng ta je hunainy
möt anyi Mahalaleel, ke ame hnöku Jareda:
16 ke eit haded ke thöte ta je hunainy
möt anyi Mahalaleel hwaban hnen hna
hnöku Jareda, ke ame hnokoâ ta je da me
in: 17 ke haba ta je bong hia bongu Ma-

halaleel, me, eit haded ke nainte faiv ta je
huna : ke ame mokcu.
18 Ke khaca haded ke sikste tu ta je
hunainy möt anyi Jareda, ke e ame hnöku
Enoka : 19 ke eit haded ta je hunainy möt
anyi Jareda hwaban hnen hna hnöku
Enoka, ke ame hnokoâ ta je da me in :
20 ke haba je bong hia bongu Jareda, me,
nain haded ke sikste tu ta je huna : ke
ame mokcu.
21 Ke sikste faiv ta je hunainy möt anyi
Enoka, ke e ame hnöku Methusela : 22 ke
Enoka ame labö tha he me Khong hnyi kun
ta haded ta je huna hwaban hnen hna
hnöku Methusela, ke ame hnokoâ ta je da
me in : 23 ke haba je bong hia bongu
Enoka, me, kun ta haded ke sikste faiv
ta je huna : 24 haba Enoka ame labö tha
he me Khong : k' ame hia thiju ; anyin a
Khong ame hom dö e.
25 Ke khaca haded ke eite seven ta je
hunainy möt anyi Methusela, ke ame hnöku
Lameka ; 26 ke seven haded ke eite tu ta
je hunainy möt anyi Methusela hwaban
hnen hna hnöku Lameka, ke ame hnokoâ
ta je da me in : 27 ke haba ta je bong hia
bongu Methusela me nain haded ke sikste
nain ta je huna : ke ame mokcu.
28 Ke khaca haded ke eite tu ta je hu-
nainy möt anyi Lameka, k' ame hnokâ da :
29 ke e ame hwenyi ien bi, me, Noa, ke
haingen, Walang at ame he ka otubweli
ötin ge anyitin huliwa, me vecin li hnya-
möta ûnyi ge kânâ waleji a hangâ Iehova.
30 Ke thabûng ta haded ke nainte faiv ta
je hunainy möt anyi Lameka hwaban hnen
hna hnöku Noa, ke ame hnokoâ ta je da
me in : 31 ke haba ta je bong hia bongu
Lameka, me, seven haded ke sevente seven :
ke ame mokcu. 32 Ke thabûng haded ta
je hunainy Noa : ke Noa ame hnöku Sema,
me Hama, me Jafeta.

HNYIMAKAN 6.

KE hnyi ûen ame hwân ka hu tavat ae
se hia eang hmeledrany, ke adre
hnokoâ lakudra je hlu, 2 ke haba je lakon
Khong adre me wâ je lakon tavat a je hlu a
ödra hmanenang ; me adre me hom me laöiö-
dra je hlu ae ve wedra. 3 Ke Iehova ame
ha, ka habe, Ame ca he bala hanuk ha ûö
hwege me at, anyin a e thibi unyin : ke so
bi haba bonginy je bong ame he ka khaca
haded ke twente ta je huna. 4 Haba hnyi
je bong eling e hu je Nefilim eang hmelen,
me hnyi je bong minya a biliny, waleji hnyi
ûen ame o but ta je lakon Khong ka lakon
tavat a ta je hlu, ke adre me hnokoâ lakudra :
haba tavat eling waleji tavat ae hwege ehac,
me tavat ae lung. 5 Ke a wâ but Iehova a
e gan hmâ but monuiny at eang hmeledrany,
ke kong ut ta je hna ûnykûme hia eû hnyi
hnyekudra hnyi ta ogo bong hia. 6 Ke
Iehova ame ietra a g' ame hia but op at eang
hmelen, ke e hmak ut hnyekon. 7 Ke
Iehova ame ha, ka habe, Oge me he ka ohia
at waleji oge hia but op, ûnyi hnyi kânâ ;
wale at, me menoiny hnyot, me ûnyi ame
iyâû, me meno ame gâ ethö ; anyin a khenyi
but hnyekuk ge hnök hna up ödra. 8 Ke
haba Noa ame wâ so hnyi hnyimakö Iehova.

9 Walang ta je dö anyi Noa. Haba Noa,
at ae wisa, ke fâfâ but hnyi anyin ta je dö :
haba Noa ame tha he me Khong. 10 Ke
Noa ame hnokoâ ta lakon a kun, jia Sema,
ma, Hama, me Jafeta. 11 Ke ikiki thö
hmeledrany hnyi hnyimakan Khong ; k' ame
unöngötö hmeledrany ge ûkonguny. 12 Ke
Khong ame wâ hmeledrany, ke wâ bi a
ikiki thö ; anyin a hia but tavat hia oiki-
kiâ dedra eang hmelen.
13 Ke Khong ame ha kö Noa, ka habe,
A o but hnyi hnyimakök obiny tavat hia
thithö; anyin a unöngötö hmeledrany hnen
ûkonguny ûnyi gadra ; ke wâ bi oge me he
ka tha ohi' ödra me hmeledrany. 14 Tibet
ju hobi köu aka ge utö a gofa ; ke u me he
ka ânyâ ta je hnyeule hnyin aka, ke u me he
ka okeceâ eiö hnyin me hoton ge ouge.
15 Ke walang hwakecin u ma tibet e, ka
habe, kun ta haded kubit ibeûen aka, ke fifte
kubit ûlauen, ke thöte kubit ibeûen gö-
ranyai. 16 U ma he ka tube aka ethö hon,
ke u ma he ka oumo e ethö hnyi kubit
a khaca ; ke u ma he ka bi hwanumen aka
hnyi ke baten ; ke u ma he ha ânyâ kun ta
deö dek, khaca hnyikânâi, me ke at a loiny,
me kuniny, eiö hnyin. 17 Ke wâ bi, inya
oge me he ka oûkhutukhavâ hmeledrany ge
uoû, me me he ka obia unyin hia ae hu hnyin
homenâiny möt ûnyi eang hmelen ; k' ame
he ka mokcu ta je ûnyi hia thithö eang
hmelen. 18 Ke oge me he ka otilâ hmâ
anyik ûhihinyköu möu ; ke u ma he ka dit ka
hnyi aka, u, me je lakom, me âiâm, me lâiân
je lakom a tha ödrin möu. 19 Ke u ma he
ka hom ka hnyin aka ûsa lo li ûnyi hnyi ta
je meno hia thithö, me me tha möt möu ;
ûsa khaca baga me momo. 20 A je meno
ame gâ, hoton bongudrin ; me ta je meno a

vak can, hoton bongudrin, me ta je ûnyi
hia ame iyâûâ kânâ, hoton bongudrin, ame
he ka o köu ûsa lo gadra hia, m' adre me
möt. 21 Ke u ma he ka hom köu ûnyi ge
ta je jeû hia thithö hnân han, me ûkhöûnâ
unyâm; k' ame he ka âm, me ö 'drin minya.
22 Haba Noa ame ânyâ helâe; e ame
ânyâ hoton ta je ûnyi hia Khong ame hûna
kâu.

HNYIMAKAN 7.

HABA Iehova ame ha kö Noa, ka
habe, Aiö u me ânyâm lap hia ka
hnyin aka; anyin a oge hia but wâ a u
wisa hnyi hnyimakök hnyi dö ang. 2 U
ma he bi ka hom unyâm, ûnyi hnyi ta je
meno a vak cadra ae bo so ûsa seven, baga
me momo; ke ûnyi hnyi ta je meno a vak
cadra ae ca bo so, ûsa lo, baga me momo;
3 ke ûnyi hnyi ta je meno ame gâ ethö ûsa
seven, baga me momo: me me hu mâtrân
eang hmeledrany hia thithö. 4 Anyin a
seven biju ta je bong me oge me he ka
ota we ka hnyi hmeledrany hnyi fâte ta je
lany ke fâte ta je lit; ke oge me he ka
ohia eang hmeledrany ta je ûnyi hia ae
möt waleji oge hia but op. 5 Haba Noa
ame ânyâ helâ me hna hûna hnö Iehova
kâu.
6 Ke siks haded ta je hunai Noa, ke e
but uoû eang hmelen. 7 Me ame tha didrö
Noa ka hnyin aka, me lakon, me âiân, me
lâiân je lakon, can köiö ame uoû. 8 Haba
ta je meno a vak can ae bo so, me je meno
a ca bo so, me ta je meno ame gâ, me ta je
ûnyi hia thithö adre me iyâûâ kânâ, 9 adre
me dit ûsa lo ka hnyin aka kö Noa, baga
me momo, helâ me hnen Khong hna hûna
kö Noa. 10 Ke hwaban je bong a seven,
ame o but uoû eang hmeledrany. 11 Haba
hnyi huna a siks hadediny möt anyi Noa,
hnyi tehi a loiny, hnyi bong a seventininy
tehi, haba hnyi bong eling ame patrutrua
thö ta je pupuainy köiö ae gan hmâ, k' adre
khöng ut je mamalamainy drany. 12 K'
ame ta we balua eang hmeledrany hnyi
fâte ta je lany ke fâte ta je lit. 13 Haba
hnyi bong eling a khaca ame tha didrö ka
hnyin aka Noa, me Sema, me Hama, me
Jafeta je laku Noa, me öiö Noa, me kun
a lâiân je lakon; 14 ödrin, me ta je
menoiny hnyot hia hoton je bongudrin, me
ta je meno hia a vak can hoton je bongu-
drin, me ta je ûnyi ae iyâû, wale ame iyâûâ
kânâ hoton je bongudrin, me ta je meno
ame gâ hoton je bongudrin, me ta je meno
ae ve bongon hia. 15 Ke adre me didrö
kö Noa ka hnyin aka, ûsa lo ûnyi hnyi ta
je unyin hia wale ae hu homenâiny möt eû
hnyidra. 16 Ke haba tavat adre me dit
hnyin, adre me didrö, baga me momo, a ta
je unyin hia thithö, hoton hna hûna hnen
Khong kâu: ke Iehova ame hlöng ut hwa-
numen. 17 Ke e bi uoû hnyi hmeledrany
fâte ta je bong; ke ame gan tot köiö, me
ame matö göranyai aka hon hmeledrany.
18 Ke ame khibi but köiö, k' ame khibi tot
hmönyin eang hmelen; me ame matö aka
hon köiö. 19 Ke ame ti khibi gan hmâ
but köiö hon hmeledrany; me tube but ta
je bucen hia ae beu hmâ eang hmeledrany.
20 Ame khibi thö köiö fiftin kubit ibeûen
göranyai; me ka iyong ut ta je bucen.
21 Ke ame mokcu ta je ûnyi hia ame
bwebwet eang hmelen, a ta je meno ame
gâ, me meno a vak can, me menoiny hnyot,
me ta je ûnyi hia ame iyâû waleji adre
iyâûâ kânâ, me tavat hia: 22 waleji a
mokcu ta je ûnyi hia ae hu homenâiny möt
hnyi je hnyingöidra, me ta je ûnyi hia hon
hnyei. 23 Ke adre ohia but ta je ûnyi
hia thithö ae möt eang hmelen, wale at,
me meno a vak can, me ûnyi ame iyâû, me
meno ame gâ ethö; ke a hi' ödra but ûnyi
eang hmelen; ke hake Noa thiju, me hnyat
a tha e mē hnyin aka. 24 Ke e bi köiö
eang hmelen khaca haded ke fifte ta je
bong.

HNYIMAKAN 8.

KE Khong ame ûnykûmi Noa, me ta
je ûnyi ae möt, me ta je meno hia a
vak can a tha e mē hnyin aka: me Khong
ame kunâ ang he ka tûâ hmeledrany me
ame nunu but köiö; 2 adre hlöng ut
minya ta je pupuainy köiö ae gan me je
hlinginy drany, ka adre thawâ ju we ûnyi
hnyi drany; 3 ke ame hmetuhmetu tot
köiö ûnyi hnyi hmeledrany: ke hwaban
khaca haded ke fifte ta je bong adre öû-
hnyûkongoâ köiö. 4 Ke haba hnyi tehi a
seveniny, hnyi bong a seventininy tehi ame
laba thö aka hon bucen Ararata. 5 Ke
ame ûhnyûkong tot bala but köiö ke ne o
but tehi a libenyitainy: haba hnyi tehi a
libenyitainy, hnyi bong a bâniny tehi, e
manen dut ban ta je bucen. 6 Ke hwaban
ta je bong a fâte, haba Noa ame khöng ma-
malama waleji e ame tibet hnyi aka: 7
ke e ame hna but ke oreba, k' ame gâ monu

ke ne o but ame hme thö köiö hon hnyei.
8 Ke e ame hna ke biny ûnyi gan, me me
khana thö ame ne hme thö köiö ûnyi hnyi
kâni; 9 ke haba biny ame ca wâ ke ong
dok he ka menâ hnyin, k' ame hmetu
hmetu kâu ka hnyin aka, anyin a tiga e
bala köiö hon hnyei hia: ke e ame inâ but
hnyamen me hom e, me odilâ hmeto kâu
hnyin aka. 10 Ke e ame lubahingen hnyi
ke je bong a seven minya; me e ame hna
hmetu but biny ûheny hnyin aka; 11 ke a
o hmetu but biny kâu hnyi sahac; ke, wâ
bi, e hnyi hnyimen lan elaio adre hia but
thu: waleling me me khana ju Noa a e
hme but köiö hon hnyei. 12 Ke e ame
halubahingen hmetu hnyi ke je bong a
seven; me ame hna hmetu but biny; ke
e ame ca o hmetu bala bi kâu. 13 Ke
hnyi huna a siks haded ke wan, hnyi tehi
a bân, hnyi bong a bâniny tehi, ame hme
but köiö ûnyi hnyi hon hnyei: ke Noa
ame hom dö tubiny aka, me hngele, ke wâ
bi a hme but hon kânâ. 14 Ke haba hnyi
tehi a loiny, hnyi bong a twente seveniny
tehi, ame hwahwacit dö kânâ.

15 Ke haba Khong ame ha kö Noa, me
ha, ka habe, 16 Didrut ûhem hnyin aka,
u me âiâm, me je lakom, me lâiân je lakom
a tha ödrin möu. 17 Hom but ta je ûnyi
hia ae möt a e unyâm wale je meno hia, a
je meno ame gâ, me vak cadrin, me iyâû
hia eang hmeledrany: m' adre me he ka si
but eang hmelen, me se hia but, me dedo
eang hmelen. 18 Me Noa ame didrut, me
je lakon, me âiân, me lâiân je lakon a tha
ödrin mē: 19 ame tha didrut ûheny hnyi
aka ta je menoiny hnyot hia, me ta je ûnyi
ame iyâû hia, me ta je meno ame gâ, me ta
je ûnyi ame bwebwet eang hmelen, hoton
anyidrin je ve lap. 20 Ke Noa ame otilâ
ke taben hnân bi hut kö Iehova; me hom
ûnyi hnyi ta je meno hia a vak can ae bo
so, me ta je meno hia ame gâ ae bo so, me
hudo ta je hut adre le hon taben hut. 21
Ke Iehova ame löng bunen ae so; ke
haingö Iehova eû hnyi hnyekon, ka habe,
Oge me ca he hmetu ka hangâ kânâ can at,
anyin ae kong weny hnyekon at hwân ke
tiga wanakat; ke oge me ca he hmetu ka
hlingâ ta je ûnyi hia ae möt, helâji me
hnök hna ânyâ. 22 Ke ka e bala bi hme-
ledrany, me ame ca he ka hia ûen tā, me
ûen menu, me megic, me kahwa, me ho-
nivakeny, me hnyeun, me lany, me lit.

HNYIMAKAN 9.

KE Khong ame hahnahici Noa, me je
lakon, me ha ködrin ka habe, Si
but, me dudu but, me dedo hmeledrany. 2
K' ame he ka ot gabun me hiny gabun ta
je meno hia eang hmeledrany, me je meno
ame gâ ethö, me ta je ûnyi hia adre iyâûâ
monoâ kânâ, me ta je wâ hia eû hnyi köiö,
adre hn' ödra but ka hnyi hnyamöbun. 3
Haba ta je ûnyi hia ame bwebwet ae möt
ame he ka hnân ö 'bun; oge hia but ham
köbun hia helâji me ta je ûö ae ometu ae
hat. 4 Ke öbun e ca he ka tha an utiö
me melen, wale ûnyi a dren. 5 E hnathu
oge me he ka bi hwaban dröbun, wale
anyibun möt; oge me he ka bi hwaban e ka
ta je meno hia: me tavat minya, oge me he
ka bi hwaban melen at ka liamekeiny mē.
6 Haba at ame hingâlâ dren ke at, me ame
he bi ka hingâlâ dren hnen ke at: anyin
adre op at e me we Khong. 7 Ke haba
öbun, si but, me dudu but; hnokoâ gânâ
eang hmelen, me dedo hnyin.

8 Ke Khong ame ha kö Noa me je lakon
unyin, ka habe, 9 Wâ bi, inya oge me otilâ
anyik ûhihinyköu möbun, me je mâtrân
hwaböbun, 10 me ta je ûnyi hia ae möt
unyibun, a je meno ame gâ, me je meno a
vak can, me je menoiny hnyot hia unyibun
eang hmeledrany; a ta je meno hia 'a di-
drut ûhedra hnyin aka, wale ta je meno hia
eang hmeledrany. 11 Ke oge me he ka
otilâ anyik ûhihinyköu möbun; ke adre
me ca he hmetu ka subâ degecâ ta je ûnyi
hia ae möt ge köien uoû; ke haba khaca
ame ca he hmetu uoû ka ohia hmeledrany.
12 Ke Khong ame ha, ka habe, Walang
haten anyik ûhihinyköu möbun, me ta je
meno ae möt hia unyibun, ke ne o but hnyi
ta je dö nyiele balua: 13 ka habe, Oge me
ip anyik wajeleufat hnyi ûlâ, me hnân
haten anyik ûhihinyköu me hmeledrany.
14 Ke iny' ka he ka hom ke ûlâ ka hnyi
hon hmeledrany, me, ame he ka manen
wajeleufat hnyi ûlâ, 15 me oge me he ka
ûnykûme anyik ûhihinyköu, wale möbun,
me ta je ûnyi hia ae möt ae ve bongon; ke
haba köio ame ca he hmetu ka uoû me ohia
je ûnyi hia ae möt. 16 Ke ame he ka e
wajeleufat hnyi ûlâ; ke oge me he ka wâ
e, me ûnykûme ûhihinyköu anyin Khong
ame ca ba balua, me ta je ûnyi ae möt ae
ve bongon eang hmeledrany. 17 Ke Khong
ame ha kö Noa, ka habe, Wale haten ûhi-

hinyköu oge hia but otilâ me ta je ûnyi
hia ae möt eang hmelen.
18 Ke walang je laku Noa ödrin e didrut
ûhedrin hnyin aka, jia Sema, me Hama,
me Jafeta: haba Hama me kamö Kanana.
19 Haba ödrin kun ta laku Noa: ke ûnyi
gadrin bi adre khavâ hmeledrany hia hnen
at.
20 Ke Noa ame hwân ka belök, me e
ame ta hnyei vine: 21 ke e ame ijem waina,
me monu but; ke e ame mokut thu eiö
hnyin umen uma mano. 22 Ke haba Ha-
ma a kamö Kanana ame wâ kamen ame
mokut thu, me thumeto li liamekeiny mē
eû hnyöu. 23 Ke haba Sema me Jafeta
ödru me hom ûkhaû, me lau hon li abe-
nyidru, me he nulötudru, me okhâûâ ka-
mödru ame mokut thu; ke ödru me hnyi-
maködru eû, m' ödru me ca wâ kamödru
ame mokut thu. 24 Ke a hmak dö Noa
hwaban hna ic waina, me khana hna ânyâ
kâu hnen nokon a wakeiat. 25 Ke e ame
ha, ka habe,
E ka mok Kanana;
E ame he ka bi athnyabainy lathnya-
bainy je liamekeiny mē.
26 Ke e ame ha, ka habe,
Haisoi Iehova, Khongu Sema;
Me hamö Kanana ka bi athnyabainy.
27 E so Khong ame olawö Jafeta
Me me he ka laba hnyi ta je uma mano
umö Sema.
K' ame he Kanana ka bi athnyabainy.
28 Ke haba möt anyi Noa hwaban uoû,
me, kun ta haded ke fifte ta je huna.
29 Ke haba ta je bong hia bongu Noa, me,
nain haded ke fifte ta je huna: ke ame
mokcu.

HNYIMAKAN 10.

KE walang ta je dö anyin laku Noa,
Sema, me Hama, me Jafeta: ke
ödrin e hnokoâ lakudrin obaga hwaban dö
uoú.
2 Haba je laku Jafeta; Gomera, me
Magog, me Madai, me Javana, me Tubala,
me Meseka, me Tirasa. 3 Ke haba laku
Gomera; Asekenaza, me Rifatha, me Toga-
rema. 4 Ke haba laku Javana; Elisa, me
Tasesa, me Kitim, me Dodanima. 5 Ûnyi
gadrin adre me khenâ ta je bomeneiny ta
je dökhu hnyi idrin je hnyei, hoton je ve
hwen hodra; hoton anyidrin je lap, hnyi
dökhudrin je dökhu.
6 Haba je laku Hama; Kuza, me
Mizeraima, me Futa, me Kanana. 7 Ke
haba je laku Kuza; Saba, me Ḥavila, me
Sabeta, me Rama, me Sabeteka: ke haba li
laku Rama; Sheba, me Dedana. 8 Ke
Kuza ame hnöku Nimeroda: e at ame hwân
he ka hwege eang hmelen. 9 E at ae hwege
he ka hnu ta je meno hnyi hnyimakö
Iehova: waleling m' adre me ha, ka habe,
Helâ me Nimeroda at hwege he ka hnu ta
je meno hnyi hnyimakö Iehova. 10 Ke
haba hwâniny dokhon dökhu, me, Babela,
me Ereka, me Akada, me Kalene, hnyi
hnyei Sinara. 11 E ame he but ûheny
hnyi hnyei eling Asuria ai, me otilâ Nineve,
me Rehoboth-Ir, me Kala, 12 me Resen
hnyi wanben Nineve me Kala (wale taun
ae gan). 13 Ke Mizeraima ame hnöku
Luda, me Anami, me Lehabi, me Nafetui,
14 me Patherusi, me Kaselui (ke ûnyi gan
at Filisiti), me Kafetori.
15 Ke Kanana ame hnöku Zidona a
atö, me Heth; 16 me at Jebusi, me
Amora, me Girigasa; 17 me at Hivi, me
Areki, me Sini; 18 me at Arevadi, me
Zimari, me Hamath, ke hwaban dö e, adre
oveseâ je lap anyi Kanaba. 19 Ke haba
hnyigöulen at Kanana, me, ûheny Zidona,
gethen ame he Gerara ai, ke ne o but Gaza:
deny ka he Sodoma ai, me Gomora, me
Adema, me Zeboim, ke ne o but Lasa.
20 Wale je laku Hama, hoton anyidrin
je ve lap, me je hwen gadrin hnyi idrin
je hnyei, me dökhudrin je dökhu.
21 Ke Sema ame hnokoâ lakon, haba
e kamen laku Heberu hia, ke liamekeiny
me Jafeta a atö. 22 Haba laku Sema;
Elama, me Asura, me Afasada, me Luda,
me Arama. 23 Ke haba laku Arama;
Uza, me Huli, me Gethera, me Mase.
24 Ke Afasada ame hnöku Sala; ke Sala
ame hnöku Heberu. 25 Ke Heberu ame
hnokoâ lakon li baga; Pilege ien khaca;
anyin adre khenâ hmeledrany hnyi bonginy
ta je bong; ke Joketana ien liamekeiny mē.
26 Ke Joketana ame hnöku Alemodada,
me Salefa, me Hazamaveta, me Jara; 27 me
Hadorama, me Uzala, me Dikela; 28 me
Obala, me Abimaela, me Sheba; 29 me
Ofira, me Havila, me Jobad; haba hnyat
hia eling laku Joketana. 30 Ke haba je
hnyabadrin, me, hwân hnyi Mesa, gethen
ka he Sefera ai, wale bucen e deiö. 31 Wale
ta je laku Sema, hoton anyidrin je lap, me
je hwen hodrin, hnyi je gadrin, hoton dö-
khudrin je dökhu.
32 Wale ta je lap anyin je laku Noa,

hoton anyidrin je dö, hnyi dökhudrin je dökhu: ke ûnyi gadrin adre khenâ je dökhu hnyi hmeledrany hwaban dö uoû.

HNYIMAKAN 11.

KE khaca thibi hwan hmeledrany hia,
me khaca thibi hofuc. 2 Ke adre
me tiga hok töt deiö, me adre me wâ ke
dok ae thahon hnyi hnyei Sinara; ke adre
me labā e. 3 Ke adre me ûhaköuâ, ka habe,
E so ate me op je veto kânâ, me le wia.
Ke adre me hom veto kânâ me hnân veto,
me hmudra hnân dröu. 4 Ke adre me ha,
ka habe, E so ate me otilâ ke taun, me tap
ae beû hmâ ban hnyi dranyai, m' ate me
ölungâ iöta; wâ adre nye ovesei öta hnyi
hmeledrany hia. 5 Ke Iehova ame utut ka
wâ taun me tap, ame otilâ lakon tavat.
6 Ke Iehova ame ha, ka habe, Wâ bi,
khaca thibi hnyei ödra, ke khaca thibi
hwen hodra hia; ke walang ûnyi adre me
hwân he ka ânyâ: ke haba walang ang,
ame ca he ka hmak ködra ke ûnyi adre me
beânyâ. 7 E so ate me utut me omonumonâ
hwen hodra, me me ca khana ke at hofuc
hwan ke at. 8 Me Iehova ame ovesei ödra
ûheny e ka hnyi hmeledrany hia thithö:
ke adre me hna ju he ka otilâ taun. 9 Anyin
a wale, adre me hwenyi ien e, Babela;
anyin a Iehova ame omonoâ eling hwan
hmeledrany hia: ke Iehova ame ovesei odra
ûheny e ka hnyi hmeledrany hia.

10 Walang ta je dö anyi Sema, khaca
haded hunai Sema, ke e ame knöku Afasada
hnyi huna a loiny hwaban uoû: 11 ke haba
möt anyi Sema, hwaban hna hnöku Afasada,
me thabûng haded ta je huna, ke e ame
hnokoâ je lakon baga me hlu.
12 Ke thöte faiv ta je hunainy möt
anyi Afasada, ke e ame hnöku Sala: 13 ke
vak ta haded ke kun ta hunainy möt anyi
Afasada hwaban hna hnöku Sala, ke e ame
hnokoâ lakon je baga me hlu.
14 Ke thöte ta je hunainy möt anyi
Sala, ke ame hnöku Heberu: 15 ke vak
ta haded ke kun ta je hunainy möt anyi
Sela, hwaban hna hnöku Heberu, ke e ame
hnokoâ ta je lakon baga me hlu.
16 Ke thöte foa ta je hunainy möt anyi
Heberu, ke e ame hnöku Pelege: 17 ke
vak ta haded ke thöte ta je hunainy möt
anyi Heberu hwaban hna hnöku Pelege, ke
e ame hnokoâ lakon baga me hlu.
18 Ke thöte ta je hunainy möt anyi
Pelege, ke e ame hnöku Reu: 19 ke lo li
haded ke nain ta je hunainy möt anyi
Pelege hwaban hna hnöku Reu, ke e ame
hnokoâ lakon baga me hlu.
20 Ke thöte tu ta je hunainy möt anyi
Reu, ke ame hnöku Serugi: 21 ke lo li
haded ke seven ta je hunainy möt anyi
Reu hwaban hna hnöku Serugo, ke e ame
hnokoâ lakon baga me hlu.
22 Ke thöte ta je hunainy möt anyi
Serugo, ke e ame hnöku Nahora: 23 ke
lo li haded hunainy möt anyi Serugo
hwaban hna hmöku Nahora, ke ame
hnokoâ lakon baga me hlu.
24 Ke twente nain ta je hunainy möt
anyi Nahora, ke e ame hnöku Tera: 25 ke
khaca haded ke naintin ta je hunainy möt
anyi Nahora hwaban hna hnöku Tera, ke
ame hnokoâ lakon je baga me hlu.
26 Ke sevente ta je hunainy möt anyi
Tera, ke ame hnöku Aberama, me Nahora,
me Harana.
27 Ke walang ta je dö anyi Tera. Haba
Tera ame hnöku Aberama, me Nahora, me
Harana; ke Harana ame hnöku Lota.
28 Ke ame mokcu Harana hnyi hnyimakö
Tera a kamen hnyi hnyei adre hnokoâ e
hnyin, wale Ure hnyi Kaledaia. 29 Ke
Aberama me Nahora ödru me ve hok âiân:
haba ien öiö Aberama, me, Sarai; ke haba
ien öiö Nahora, me, Mileka nöku Harana
wale kamö Milika me kamö Iseka. 30 Ke
toûnyi Sarai, e ba nokon. 31 Haba Tera
ame hom Aberama a nokon, me Lota
nöku Harana, a öbiny, me Sarai a ûngon,
öiö Aberama a nokon; ke ödrin e tha he
ûhedrin Ure hnyi Kaledaia ka he ka hnyi
hnyei Kanana; ke ödrin e o but Karan
me labā e. 32 Ke haba ta je bongu Tera
tu haded ke faiv je huna: ke Tera ame
mokcu hnyi Karan.

HNYIMAKAN 12.

KE haba Iehova ame ha kö Aberama,
ka habe, He but ûhem hnyi gam,
me ânyâm lap, me hnyaban kâmâm, ka
hnyi hnyei oge me he ka omanenâ köu:
2 ke oge me he ka wiö u me me dökhu ae
gan, ke oge me he ka ohnahici u, me ogânâ
iâm; ke u ma he ka hnahic: 3 ke oge me
he ka ohnahici ödra adre me ohnahici u, ke
haba at ame hangö u oge me he ka hangâ:
ke ame he ka hnahic ut ûnyi gam ta je
hnyei hia eang hmelen. 4 Me haba
Aberama ame he but helâ me hna ha kâu
hnö Iehova; ke Lota ame tha he mē: me

Aberama ame he ûheny Karan, ke sevente
faiv ta je hunainy. 5 Haba Aberama ame
hum Sarai a âiân, me Lota a nokon liame-
keiny mē, me tang omjehedrin hia ödrin e
hia but ûkböûna, me je hnyat ödrin e hia
but hom unyidrin hnyi Karan ; ke ödrin e
he but ka hnyi hnyei Kanana ; me ödrin e
o but hnyi hnyei Kanana. 6 Ke Aberama
ame vheno hnyei ke ne o but hnyi Sekema,
hnyi iwajo anyi More. Ke ka e at Kanana
hnyi hnyei. 7 Ke ame manen dut Iehova
kö Aberama, ame ha, ka habe, Oge me he
ka ham hnyei ang ka ta je mâtrânâm : me
e ame otilâ eling taben hut kö Iehova at
ame manen kâu. 8 Ke e ame he ûheny e
ka hnyi bucen, Bethela ke e deiö, me otilâ
umen uma mano, ke e jio Bethela, ke e deiö
Ai : ke e ame otilâ ke taben hut kö Iehova
eling, me hawâ iö Iehova. 9 Ke Aberama
ame hok tot ka hnyi Hwaiöu.

10 Ke e hu hmiâ hnyi hnyei: me
Aberama ame he Aigupito ai he ka mē
laba e ; anyin ae gan hmâ hmiâ hnyi hnyei.
11 Ke e hakekeny jut ka dit ka hnyi
hnyei Aigupito, e ame ha kö Sarai a âiân,
ka habe, Wâ bi, e khanö nya a u momo ae
so hmainy : 12 ke e ka ō u hnen at
Aigupito, me, adre me he ka ha, ka habe,
Wale âiân, me adre me he ka hlingö nya,
k' adre me he biju ka omeli u. 13 Me ö u
ha thö, ka habe, U hanik, m' inye so ûnyi
gam, me me möt bi hanuk ûnyi gam.
14 Ke ame o but Aberama Aigupito, me
at Aigupito adre me wâ momo ae so hmö-
nyin hmainy. 15 Ke a wâ but hnen je
than unyi Farao, me ödrin e haisoâ e kö
Farao : ke ödra adre me hom dö momo ka
hnyi hnyaba Farao. 16 Ke e ame bi so
kö Aberama can mono : me e ame tren ta
je mamoe, me kau, me asina baga, me je
lathnyabainy baga, me je lathnyabainy
momo, me je asina momo, me je kamela.
17 Ke Iehova ame oveci Farao me
anyin lap ge ta je vec ae gan can Sarai
öiö Aberama. 18 Ke Farao ame hawo
Aberama, me ha, ka habe, Ieû ang u je
ânyâ könya ? Ieû gam u je ca thumetu
nya a âiâm ang ? 19 Ieû can u je ha, ka
habe, Hânâm ang ? Waleling me oge me hia
but hom me öiök : ke walang ang wâ ju
âiâm, hom dö, me he thö. 20 Ke Farao
ame hûna e ka je lakeiny : ke adre me hom
e ka hnyi gethen, me âiân, me anyin ta je
ûnyi hia.

HNYIMAKAN 13.

HABA Aberama ame he but ûheny
Aigupito, e, me âiân, me anyin ta
je ûnyi hia, me Lota minya, ka hnyi
Hwaiöu. 2 Ke Aberama ame tren omjeû
ae gan hmâ wale je meno, me sileva, me
gol. 3 Ke e ame hok tot ûheny hnyi
Hwaiöu ke ne o but Bethela, ka hnyi dok
adre ip umen uma mano hnyin a bân,
wanben Bethela me Ai ; 4 me ka hnyi dok
e ame otilâ hnyin taben hut a bân : ke
hnyi dok eling Aberama ame hawâ iö
Iehova. 5 Ke e hu minya ga Lota, at
ame tha he me Aberama, ta je mamoe, me
kau, me je uma mano. 6 Ke ca ûcû ödru
hnyei ka tha laba : anyin ae gan hmâ
omjehedru, me me ca khan' ödru ka tha
laba. 7 Ke e hu iwatretra ge hnyat
tuö meno hale Aberama, me hnyat tuö
meno hale Lota : ke at Kanana me at
Perizi adre me ka labā hnyei. 8 Me
haingö Aberama kö Lota, ka habe, E so
e me ca hu iwatretra gatu, ke ûnyi ge
hnyat tuö halek je meno, me hnyat tuö
halem : anyin a ötu liamekeiny. 9 Hawa,
e ca e hnyei hnyi hnyimâkâm ? e so ötu na
ûsâkâûö : u ka he but ka hnyi ke keihen a
me, awe, oge ma he bi nya ka hnyi ke
keihen a metâ ; ke u ka he ka hnyi ke
keihen a metâ, awe, oge ma he bi nya ka
hnyi ke keihen a me. 10 Haba Lota ame
bwele me wâ dok ae thahon hia hnyi
Joridano, a g' ame hu köiö hnyi je ke keihen
hia, ke tiga ca ohia Sodoma me Gomora
hnö Iehova, helâke hnyei i Iehova, helâke
hnyei Aigupito, gethen Zoara ai. 11 Me
haba Lota ame ûca hobi kâu bi dok ae
thahon hia hnyi Joridano : me Lota ame
hok tot deiö, ke ödru me ûsâkâûö but.
12 Haba Aberama ame laba hnyi hnyei
Kanana, ke Lota ame labā je taun hnyi dok
ae thahon, me sukhöûnâ umen uma mano
ke ne o but Sodoma. 13 Ke e kong at
Sodoma, ke beönua anyidra monu hnyi
hnyimakö Iehova. 14 Haba Iehova ame
ha kö Aberama hwaban hna ûsâkâûö a e
me Lota, ka habe, Bwele thö, me wâ eang
dok u me tot hnyin ka hnyi hwadrö, me
hwaiöu, me deiö, me jio : 15 anyin a haba
hnyei hia u ma wâ, oga ma he ka ham köu,
me je mâtrânâm nyiele balua. 16 Ke oge
me he ka wia ta je mâtrânâm, me me helâ
me sesâiny kânâ : waleling me a ne khana
ke at he ka aû sesâing kânâ, me adre me he

minya ka aû ta je mâtrânâm. 17 Todrö,
vheno thö hnyei hnyi ibeûen me ûlauen;
anyin oge me he ka ham e köu. 18 Me
Aberama ame oc umen uma mano, me o but
me laba hnyi sawajo anyi Mamere, wale
hnyi Heberona, k' ame otilâ eling ke taben
hut kö Iehova.

HNYIMAKAN 14.

KE haba hnyi je bong bongu Amerafela
than Sinara, me Arioka than Ela-
sara, me Kedalaoma than Elama, me Tidala
than Goiim, 2 ödrin e vat me Bera than
Sodoma, me Biresa than Gomora, me Sinaba
than Adema, me Semeba than Zeboim, ke
than Bela minya (wale Zoara). 3 Haba
tavat hia eling adre me iouny dö hnyi
Sidima hnyigöulen bucen (wale Nem ae
Hiny). 4 Adre me bâ kö Kedalaoma hnyi
twelv ta je huna, ke hnyi huna a thötininy
adre me behûgûnâ hmetu musi. 5 Ke
haba hnyi huna fotininy ame o thö Keda-
laoma, me ta je than a tha ödrin mē, me
kot at Refai hnyi Aseterotha-karenaima,
me at Zuzi hnyi Hama, me at Emi hnyi
Save-kiriathaima, 6 me at Hori hnyi
anyidra bucen a Seira, ke ne o but Elepa-
rana hnyi baten hnyebuba. 7 Ke ödrin e
hmetuhmetu me o hnyi Eni-misepata
(wale Kadesi), me kot hia hnyei iny at
Amaleka, me at Amora minya, tavat adre
me labā Hazezo-tamara. 8 Me ame he
but than Sodoma, me than Gomora, me
than Adema, me than Zeboim, me than
Bela (wale Zoara); me adre me tet metâ
he ka vat mödra hnyi Sidima hnyigöulen
bucen; 9 wale Kedalaoma than Elama, me
Tidala than Goiim, me Amerafela than
Sinara, me Arioka than Elasara; wale vak
ta than ûcon thabûng. 10 Ke unöngöt
Sidima hnyigöulen bucen ge ta je op
hmudra; ke a kec ut li than Sodoma me
Gomora, ke adre me ta ju eling, ke haba
je kolon adre me kec ka hnyi bucen.
11 Ke adre me hûgûnâ hia ta je omjeûiny
Sodoma me Gomora, me anyidra ta je jeû
hia, me he but. 12 Ke adre me hûgûnö
Lota nokon liamekeiny me Aberama, waleji
ame laba hnyi Sodoma, me anyin ta je ûnyi,
me he but. 13 Ke ame o but ke at a kec
möt, me thumetu Aberama at Heberu:
wale ame laba hnyi sawajo anyi Mamere at
Amora, liamekeiny me Esekolo ke liameke-
iny me Anere; wale hnyat ödrin e tha hien
me Aberama. 14 Ke a löng ut Aberama
a g' adre hom bâ thö keiny, me e ame oc
dö vat adre hia but nâ wia, waleji adre
hnöku ödrin hnyi hnyaban, wale ödrin kun
ta haded ke eitin, me hnu hotudra ke ne o
but Dana. 15 Ke e ame kia but vat, e me
je lathnyabainy hnyi hnyinghet, me kuc
ödra, me hnu ödra ke ne o but Hoba, wale
Damaseko, ke hwadrö. 16 Ke e ame hom
hmeto ta je ûnyi hia, ke ame hom hmetu
minya Lota a keiny, me anyin ta je ûnyi,
me omomo, me tavat. 17 Ke ame he but
than Sodoma he ka iouny mē, wale a tiga
hmetu ûheny hnyi hna kuc Kedalaoma me
ta je than unyin, hnyi Save hnyigöulen
bucen (wale hnyigöulen bucen anyin than).
18 Ke haba Melekisedeke than Salema
ame hok areto me waina: ke e at bi hut ka
Khong ae Beönua. 19 Me e ame hahna-
hicâ, me ha, ka habe, E so e hnahic Aberama
ûnyi ge Khong ae Beönua, at a gan drany
me hmeledrany: 20 Ke so adre haisoâ
Khong ae Beönua waleji ame hna but je
iwahnaihmiöny möu ka hnyi hnyamâm.
Ke e ame ham kâu ke keihen a libenyitainy
ta je ûnyi hia. 21 Ke haingen than
Sodoma kö Aberama, ka habe, ham ju
könya tavat, ke hom dö ta je ûnyi me
ânyâm. 22 Ke haingö Aberama ka than
Sodoma, ka habe, Oge hia but hai hnyamök
kö Iehova, Khong ae Beönua, at a gan
drany me hmeledrany, 23 ka habe, Oge me
ca he ka hom ke hnyiban tö, me ong wen
taben hnyeûca me ke ûnyi bi a ânyâm, wâ
u nye ha thö, ka habe, Oge hia but otreni
Aberama ge omjeû: 24 e so thibi hnen
wahidröu hna han, me ûnyi minya a jekhon
ta je baga adre tha he mönya; jia Anere,
me Esekolo, me Mamere, e so ödrin e he ka
hom jekhöûdrin.

HNYIMAKAN 15.

HWABAN ta je ûnyi e ame o thö
hofuc ho Iehova kö Aberama hnyi
hna omanenâ, haingen, ka habe, Aberama
lö, ca ot: inya ang becâm, me troban hobi
köu ae ti gan hmâ. 2 Ke haingö Aberama,
ka habe, Than Iehova lö, ie ûnyi u me he
ka hna könya, ke inya ang at ae ba nokon, ke
haba at ame he ka hwö hwaböк hnyi hnya-
bak, me, Eliezera at Damaseko? 3 Ke
haingö Aberama, ka habe, Wâ bi, u je ca hia
but ham könya ke mâtrânik: ke wâ bi ame
he ka hwaböк ju at adre hnokoâ hnyi
hnyabak. 4 Ke wâ bi, ame o thö hofuc ho
Iehova kâu, ka habe, ame ca he ka hwabâm

at eling ; ke so bi ame he ka hwabâm hing
nokom. 5 Me e ame su e kâ û, me ha, ka
habe, Bwele thö hnyidranyai, me aû thö ta
je ohkû, ame ne khanö u he ka aû e : me e
ame ha kâu, ka habe, ame he ka helâe ta je
mâtrânâm. 6 Ke e ame labageju kö
Iehova ; ke e ame bi haten e kâu me hnân
hwakecin ae wisa. 7 Me e ame ha kâu, ka
habe, Inya Iehova, at ame su u ûhem Ure
hnyi Kaledaia, me me he ka ham köu hnyei
ang hnân em. 8 Me e ame ha, ka habe,
Than Iehova lö, ieû haten könya a oge me
he ka tren e ? 9 Ke e ame ha kâu, ka habe,
Hom dö könya kau a kun hunainy, me got
momo a kun hunainy, me mamoe baga a
kun hunainy, me ke biny, me ke nokon
meköta. 10 Me e ame hom ta je ûnyi hia
e, me kia luâ bi hnyi wanben, me ip ûöûco
je ve ec ke keiben : ke a ca hnyi kia luâ li
meno ame gâ. 11 Ke ame utut ta je meno
ûkuc ame gâ ka hnyi hon unyin je meno,
ke Aberama ame obâ hmetu. 12 Ke haba
hnyi ûen a dit seûnö, Aberama ame mokut
hnying ; ke wâ bi, ame o but kâu ot me
menekholom ae gan. 13 Ke e ame ha kö
Aberama, ka habe, Wâhmakhmeto ju u,
haba je mâtrânâm adre me he ka laba
kanyua hnyi hnyei a ca idra, ke adre me he
ka bi athnyaba ködra ; ke adre me he ka
oveci ödra vak ta haded ta je huna ; 14 ke
oge me he ka owisa ka hnyei eling minya,
adre me bi athnyabainy : ke hwaban dö e
adre me he ka he hmetu me omjeû ae gan.
15 Ke u ma he ka hnyi he ka je lakâmâm
hnyi hnahic ; adre me he ka könim u k' u
hingat kong ut. 16 Ke haba hnyi dö ae
vakiny adre me he ka hmetu jem : anyin
ae tiga ca bekhöt ut konginy at Amora.
17 Ke a didrut seûnö, me lit ut, ke wâ bi
wahnainyâ ame sâ, me okûnû ame ubâhlâ,
k' ame he hnyi wanben ta je ec utiö.
18 Haba hnyi bong eling Iehova ame ha
ûhihinyköu me Aberama, ka habe, Oge hia
but ham hnyei ang ka ta je mâtrânâm, hwân
hnyi wageweiny Aigupito ke neo but wagewe
ae gan, wale wagewe Euferate : 19 at Keni,
me at Kenaza, me at Kademoni, 20 me at
Heth, me at Perizi, me at Refai, 21 me at
Amora, me at Kanana, me at Girigasa, me
at Jebusi.

HNYIMAKAN 16.

HABA Sarai öiö Aberama ame ca
hnoköa, ke e unyin ke athnyabainy
a at Aigupito, Hagara ien. 2 Ke Sarai ame
ha kö Aberama, ka habe, Wâ ju, ame musö
Iehova a oge me ca he ka hnokoâ ; ö u he
thö ka anyik hlu ; ame ne he ka hu lakuk
ûnyi gan. Me Aberama ame löng hwan
Sarai. 3 Ke a hia but Aberama laba libe-
nyita ta je huna hnyi hnyei Kanana, ke
Sarai öiö Aberama ame hum Hagara at
Aigupito a anyin hlu, me ham e kö Abe-
rama âiân, me me âiân bi. 4 Ke e ame
hum Hagara, me e ame erkin dut : ka löng
ut e a ga erkin dut, me e ame hûkötiâ
momo at a musö e. 5 Ke haingö Sarai kö
Aberama, ka habe, Ûnyi gam hna okongu
nya : oge ham köu anyik hlu, ke a löng ut
a ga erkin dut, me e ame hûkötiö nya :
hamö Iehova he ka owisa kötu. 6 Ke
haingö Aberama kö Sarai, ka habe, Wâ bi,
e unyâm ânyâm hlu, mē ânyâ kâu hoton
wem. Ke Sarai ame ovecâ e, me e ame kec
ut gan. 7 Ke ame ō e hnen angela anyi
Iehova hnyi an ame pupua hnyi hnyebuba,
wale ame pupua hnyi gethen ka he Sura ai.
8 Ke e ame ha, ka habe, Hagara lö, hlu
anyi Sarai, u je m' ua ? ke u me he kâ ?
Me e ame ha, ka habe, oge me kec ga Sarai,
momo ame musi nya. 9 Ke haingen angela
anyi Iehova kâu, ka habe, Hmetu ju ka at
ame musi u, me löng hoton. 10 Ke
haingen angela anyi Iehova kâu, ka habe,
Oge me he ka ti osehia mâtrânâm, ke ca
hnân öû ödra, anyin a ödra se hia. 11 Ke
haingen angela anyi Iehova kâu, ka habe,
Wâ bi, u erkin dut, ke u ma he ka hnokoâ
da ; me hwenyi ien Isamaela, anyin a löng ut
Iehova ânyâm vec. 12 Ke e ame he ka tha
ûcû me asina ae hiny unyin tavat ; k' ame he
hnyamen ka iwahnaihmiöny me tavat hia,
k' ame he hnyamen tavat hia ka iwahna-
hmiöny mē ; ke e ame he ka laba hnyi
hnyimakan je liamekeiny mē. 13 Haba
momo ame hwenyi iö Iehova at ame fuc kâu,
ka habe, U thibi Khong at ame wâ : anyin a
haingen, ka habe, Hawa oge hap wâ ju ang
at ame ō nya ? 14 Anyin a wale, adre hwenyi
ien an ka habe, Bere-lahai-roi ; wâ bi, e
hnyi wanben Kadesi me Bareda. 15 Ke
Hagara ame hnokoâ da nöku Aberama : ke
Aberama ame hwenyi ien nokon, a hnokoâ
Hagara, me Isamaela. 16 Ke eite siks
hunai Aberama hnyi hnö Hagara hna
hnöku Isamaela nöku Aberama.

HNYIMAKAN 17.

KE nainte nain hunai Aberama, me
ame manen dut Iehova kö Aberama,

me ha kân, ka habe, Inya ang Khong
Ataekhanahia; u ma he hnyi hnyimakök,
ke wisa but. 2 Me oge me he ka ûhihiny-
köu möu, me oge me he ka ti osehia ta je
mâtrânâm. 3 Ke Aberama ame ta hnyi-
makan hnyikânâi: ke Khong ame ha hofuc
kâu, ka habe, 4 Wâ bi, e unyâm anyik
ûhihinyköu, ke u me he ka kamen ta je
hnyei ae se. 5 Ke adre me ca he hmetu
ka hwenyi iâm, me, Aberama, ke Abera-
hama bi iâm; anyin a oge hia but wiö u me
kamen ta je hnyei ae se. 6 Ke oge me he
ka ti öei u, ke oge me he ka oâ ta je hnyei
ûnyi gam, k' ame he ka o ûnyi gam ta je
than. 7 Ke oge me he ka ohmâ anyik
ûhihinyköu möu me ta je mâtrânâm hwa-
bâm hnyi anyidra ta je dö hnân ûhihinyköu
ae ca ba balua, me oge me he ka Khongom
me ta je mâtrânâm hwabâm. 8 Me oge
me he ka ham köu, me ta je mâtrânâm
hwabâm, hnyei u me laba kanyua hnyin,
a hnyei Kanana hia, hnân gam nyiele
balua; ke oge me he ka Khongudrin.
9 Haba Khong ame ha kö Aberahama, ka
habe, U ma he ka tuö anyik ûhihinyköu,
u, me ta je mâtrânâm hwabâm, hnyi anyi-
dra ta je dö. 10 Walang anyik ûhihi-
nyköu möbun, wale öbun e he ka tuö, me
ta je mâtrânâm a hwabâm, ka habe, Adre
me he ka peritomonâ ta je baga hia unyi-
bun. 11 Adre me he ka peritomonâ unen
unyibun; ke wale haten anyik ûhihinyköu
möbun. 12 K' adre me he ka peritomonâ
at unyibun a eit ut bonginy, a ta je baga
hia hnyi anyibun ta je dö, at adre hnokoâ
hnyi hnyabam, me at adre ûco hnen mone
unyin ta je atkanyua, a ca mâtrânâm bi.
13 E ûnyi hnathu he ka peritomona at
adre hnokoâ hnyi hnyabâm, me hna ûco
hnen ânyâm mone: k' ame he ka e bi hnyi
je unyibun anyik ûhihinyköu hnân ûhihi-
nyköu nyiele balua. 14 Ke adre me he ka
subâ degecâ ûnyi hnyi iny hnyei at adre
me ca peritomonâ unen unyin; e ame
hanyâûâ anyik ûhihinyköu.

15 Haba Khong ame ha kö Aberahama,
ka habe, Haba Sarai âiâm, u me ca he
hmetu ka hawâ, Sarai, k' ama Sara bi ien.
16 Ke oge me he ka ohnahicâ e, ke haba
khaca, oge me he ka ham köu nokom da
ûnyi gan: eke, oge me he ka ohnahicâ e,
k' ame he ka hinyen ta je hnyei; k' ame
he ka o ûnyi gan je thaniny ta je hnyei.
17 Me Aberahama ame ta hnyikânâi, me
hluma, me ha eû hnyi hnyekon, ka habe,
Hawa, ama he at a khaca haded hunainy
ka hnokoâ nokon? k' ame he Sara ka hno-
koâ ke nainte but ta je hunainy? 18 Ke
haingö Aberahama ka Khong, ka habe,
Ama na möt Isamaela hnyi hnyimâkâm!
19 Me Khong ame ha, ka habe, Ca me ha,
ke ame he Sara âiâm ka hnokoâ nokom a
baga; ke u me he ka hwenyi ien Isaaka:
ke oge me he ka ohmâ anyik ûhihinyköu
mē, me ta je mâtrâniny hwaban hnân ûhi-
hinyköu nyiele balua. 20 Ke so bi oge
hia but ling u ga Isamaela: wâ bi, oge hia
but hahnahicâ, me oge me he ka ohâtâ e,
me ösiâ gânâ but e; e ame he ka hnokoâ ta
jo taben a twelv, me oge me he ka wia
e me me kamen ta je hnyei ae se hia.
21 Ke haba anyik ûhihinyköu me, oge me
he ka ohmâ e me Isaaka, at ame he Sara ka
hnokoâ ûnyi gam hnyi ûen eang hnyi huna
ame he ka o. 22 Ke e ame um dö ûhne-
namö mē, me Khong ame ölö thö ûheny
unyi Aberahama. 23 Me Aberahama ame
hum Isamaela a nokon, me ödrin adre hno-
koâ hnyi hnyaban, me tavat hia adre ûco
ge anyin mone, a obaga hia hnyi hnyaba
Aberahama, me peritomonâ unen unyidrin,
hnyi bong eling a khaca, helâji me hnen
Khong hna ha kâu. 24 Ke nainte nain ta
je hunai Aberahama hnyi hna peritomonâ
unen unyin. 25 Ke thötin hunai Isamaela
a nokon hnyi hna peritomonâ unen unyin.
26 Hnyi bong a khaca adre tha peritomoni
Aberahama me Isamaela a nokon. 27 Ke
adre tha peritomonâ mē ta je baga hia hnyi
hnyaban, waleji adra hnokoâ hnyi hnyaban,
me tavat adre ûco ge mone unyin je
atkanyua.

HNYIMAKAN 18.

KE Iehova ame manen dut kâu hnyi
sawajo anyi Mamere, k' ame laba
hnyi hwanumen umen uma mano hnyi
jebigö; 2 ke e ame bwele me wâ, ke wâ bi
ta hnyat a kun ödrin e tot hnyi hnyima-
kan: ke e ame ō 'drin me wadring dö he
ka iouny mödrin ûheny hnyi uma mano,
me nom ju hnyikânâi, 3 me ha, ka habe,
Than lö, u ka na betenge gak, ca he but ka
hnö nya a athnyabaem: 4 e so adre me sâû
utköiö, me ösûâ thö je cabun, ke me menâ
ju hmelen ûö: 5 ke oge ma hom ong areto,
m' öbun e okahwa hnyekubun; hwaban dö
e he th' öbun; anyin a öbun e hia but o ka
athnyabaibun. Ke ödrin e ha, ka habe,
He thö ka ânyâ helâ me hnâm hna ha.
6 Ke Aberahama ame he mweimwei kö

Sara eiö hnyi uma mano, me habe, Logotö
penapena falawa ae so ama kun ta tulut, op
dö, me le je ong areto. 7 Ke Aberahama
ame wadring ka hnyi hna hat meno, me
hom nokon kau ae moumou me so, me ham
ka athnyaba; ke e ame ie penapena e. 8 Ke
e ame hom bata me debai, me nokon kau
e ame penapena, me ip hnyi hnyimaködrin;
ke e ame tot hakekenyi ödrin hnyi hmelen
ûö, ke ödrin e han. 9 Ke haingödrin kâu, ka
habe, Ewa Sara âiâm? Haingen, ka habe,
Walethö hnyi uma mano. 10 Ke e ame ha
kâu, ka habe, Oge me he ka o hmetu köu
e ka o but ûen; ke, wâ bi, ame he Sara
âiâm ka hnokoâ da. K' a löng ut Sara hnyi
hwanumen uma mano hnyi hoton. 11 Ke
li hingat ut Aberahama me Sara, ke se hia
ta je hunaidru, ke ba hmetu ga Sara hwa-
kecin omomo. 12 Ke Sara ame hluma eû
knyi hnyekon, ka habe, Hē, oge me he ka
hu hnân senyin, k' iny hingat ut, ke hingat
minya but anyik than? 13 Ke Iehova
ama ha kö Aberahama, ka habe, Ieû ga
Sara ame hluma, me habe, Hawa e hnathu
oge me he ka hnokoâ k' iny hingat ut?
14 Ewa ke ûnyi ae hmak kö Iehova? Haba
hnyi bong adre thu oge me he ka hmetu
köu, e ka o but ûen, k' ame he Sara ka hno-
koâ nokon da. 15 Ke Sara ame ivinöâ, ka
habe, Oge ca hluma; anyin a e ame ot.
Ke haingen, Ohe, u je hluma.

16 Ke ame todrö hnyat me hnyimakö-
drin Sodoma ai: ke Aberahama ame tha he
mödrin he ka ip ödrin hnyi gethen. 17 Ke
Iehova ame ha, ka habe, Hawa, oge me he
ka ikhâlâ ga Aberahama hnök hna he ka
ânyâ; 18 anyin ame he Aberahama ka
hnân hnyei ae gan me man, ke ame he ka
hnahic ûnyi gan ta je hnyei hia eang hme-
len? 19 Anyin a oge hia but wâhma-
khmetoâ e, me me hamen he ka hûna ka
lakon me anyin lap hwaban e, m' adre me
he ka tuö de Iehova, he ka ânyâ wisa me
owisa; me me he Iehova ka ohmâ kö Abe-
rahama hna ha bânâ gan. 20 Ke Iehova
ame ha, ka habe, E hnathu e gan hmâ but
tenge anyin Sodoma me Gomora, ke e hna-
thu e ti hmak ut anyidrin hulö; 21 anyin
a wale oge ma utut walang aug, me ō 'drin,
hawa ödrin e ne ânyâ hia helâji me hwa
tenge ame o but könya; ke a ne ba ame he
ka khanö nya. 22 Ke a saû thö hnyat
ûheny e, me he bala Sodoma ai: ke Abera-
hama ame tiga tot hnyi hnyimakö Iehova.
23 Ke Aberahama ame hakekenyâ, me ha,
ka habe, Hawa, u me he ka tha ohia wawisa
me wamonu? 24 A ne hu fifte tavat ae
wisa hnyi hnyei: hawa, u ma he ka ohia,
me ca betenge ka hnyei can fifte tavat ae
wisa hnyin e? 25 Ö u ca he ka ânyâ helâe,
wale he ka tha omoko tavat ae wisa me
tavat ae kong, me me tha ûcû at ae wisa
me at ae kong. Ö u ca he ka helâe: hawa
ame ca he at owisa hmeledrany hia ka ânyâ
wisa? 26 Ke Iehova ame ha, ka habe, Oge
ne wâ e Sodoma fifte tavat ae wisa hnyin
taun, me oge me he ka betenge ka hnyei hia
ûnyi gadrin. 27 Ke Aberahama ame thu
me ha, ka habe, Wâ bi, anyin a iny hwege
hnyok he ka fuc köu, Than, k' iny sesâiny
kânâ me hnabadröu; 28 ke hawa, a ne hia
thabûng ta hnyat hnyi fifte tavat ae wisa,
u ma he ka ohia hnyei hia can ae hia tha-
bûng? Me e ame ha, ka habe, Oge me ca
he ka ohia e, iny ka wâ fâte faiv. 29 Ke e
ame ha hmetu kâu, ka habe, Hawa, u je ne
he ka wâ fâte? Ke e ame ha, ka habe, Oge
me ca he ka ânyâ can tavat a fâte. 30 Ke
haingen, ka habe, E na ca he Than ka hmö-
nyin, m' oge me he ka fuc: hawa a ne hu
tavat a thöte? Ke e ame ha, ka habe, Oge
me ca he ka ânyâ oge ne wâ eling tavat a
thöte. 31 Ke e ame ha, ka habe, Wâ ju, e
hwege hnyekuk he ka fuc ka Than; ke
hawa, a ne hu tavat a twente eling? Hai-
ngen, Oge me ca he ka ohia e can tavat a
twente. 32 Ke e ame ha, ka habe, E na
ca he Than ka hmönyin, m' iny okhaca biju
fuc: hawa a ne hu tavat a libenyita? Me
haingen, Oge me ca he ka ohia e can tavat
a libenyita. 33 Ke a um dö ûhnenamö
Iehova me Aberahama, me ame he but: ke
Aberahama ame hmetu ka hnyi hnyaban.

HNYIMAKAN 19.

KE haba li angela ödru me o hnyi
Sodoma hnyi sahac; ke Lota ame
laba hnyi homagöuleny Sodoma: ke Lota
ame ō 'dru, me e ame tot he ka iouny
mödru, ke e ame nom hnyikânâi; 2 ke e
ame ha, ka habe, Li than lo, wâ bi, saû ju
ka hnyi hnyaban athnyabaibu, me mokut
me ösûâ li cabu, ke öbu me he ka vesâ me
vheno debu. Ke haingödru, ka habe, Ohe,
öhmu me he ka mokut hnyi gethen eâu
hnyinghet. 3 Ke e ame ûjöngi ödru hwege
ödru; me ödru me saû kâu, me didrö ka
hnyi umen uma: ke e ame bi jeû hobi
ködru, me le areto adre ca levenâ bi, ke
ödru me han. 4 Ke ödru tiga ca mokut,
me ame igigilö uma hnen aten hnyei, wale

aten Sodoma, hwân ge ta je hidröu ke ne o
but ge wahingat, a tavat hia ûhedra hnyi
je ke keihen hia; 5 ke adre me hawo Lota
me ha, ka habe, Ewa li at eja ödre o köu
sahac? Hum ödru but köhmun e me
ûkhanöhmunköu thö. 6 Ke Lota ame
didrut ködra eû hnyi hwanuma, k' ame
hlöng hwanuma ka hnyi hoton. 7 Me
haingen, ka habe, Hnyat me lakeiny lö, ca
ânyâ ûnyi helâe ae kong. 8 Wâ bi, e hu
lakuk li hlu, a ödru tiga ca tha laba me
baga, hnö nya but he ka su ödru köbun,
ke he th' öbun ka ânyâ ködru bi helâ me
webun: ke ca he ka ânyâ ûnyi ae kong ka
li at ang; anyin a ödre o but ka hnyi
hmenon umök uma. 9 Ke haingödra, ka
habe, Kec dö. Ke adre me ha, ka habe,
Haba at ang a o but a atkanyua, ke beweny
bi he ka at owisa: ke walang ang öhmun
e he ka okongu u gan hmâ hudru. Ke
adre me ûlûö kâu, wale Lota, me hake-
kenyâ he ka kia hlingeny hwanuma. 10
Ke haba li at ödru me hinöbeny jut me
hûgûnö Lota ködru eiö hnyin uma, me
hlöng ut hwanuma. 11 Ke ödru me owa-
druâ but tavat hnyi hwanumen uma, tavat
ae ûhnyûkong me tavat ae gan: ke adre
me hûkötö but khaûteta hwanuma. 12
Ke haingen li at kö Lota, ka habe, Hawa,
e hu je waem eang? haba ûngom baga, me
je lakom baga, me hlu, me ânyâm tavat
hia hnyi hnyei; hum ödrin but ûheny
ang: 13 anyin a ohmu me he ka ohia dok
ang, anyin ae gan hmâ hwan anyidra tenge
hnyi hnyimakö Iehova; ke a kun' öhmu
Iehova he ka ohia e. 14 Ke Lota ame
didrut me ûhnenamö me laûngon, hnyat
ödrin e hom lakon je hlu, me haingen, ka
habe, Todrö, kec dö ge dok ang, anyin ame
he Iehova ka ohia hnyei. Ke laungon
ödrin e ûnykûme a g' ame ûhiö. 15 Ke
ame o thö hnyomakatu, me haba li angela
ödru me sihwegiö Lota, ka habe, Todrö
hom dö âiâm, me lakom li hlu eang; wâ u
nye hmunyi mokcu, at ka he ka bi hwaban
ka hnyei. 16 Ke e ame bec; me haba li
at ödru me lelö hnyamen, me hnyamen
âiân, me hnyamen lakon li hlu; anyin a
Iehova ame betenge gan: me ödru me su e
me ip hnyi hoton taun. 17 Ke ödre hia
but su ödrin, me e ame ha kâu, ka habe,
Kec dö m' u me möt; ca hwiö bi, ke ca tot
hnyi dok ae thahon hia; kec dö ka hnyi
bucen, wâ u nye mokcu. 18 Ke Lota ame
ha ködru, ka habe, Than lö, e na ca helâe:
19 me wâ ju a hia but athnyabaem wâ
ibetengiö baû hnyi hnyimâkâm, ke u je hia
but ogânâ ânyâm ibetengiö, wale u je
omanenâ könya me me omeli nya but; ke
ca khanö nya he ka kec ka hnyi bucen, wâ
e nye hom tilö nya hnen kong, m' iny
mokcu: 20 wale bi eû taun ae hakekeny
ka kec kâu, ke ûhnyûkong thibi: iny na
kec ut kâ e, (hawa e ca ûhnyûköng e?) m'
inye möt. 21 Me e ame ha kâu, ka habe,
Wâ bi oge hia but köp u hnen ûnyi ang
minya, me oge me ca he ka ohia taun e u
me ha. 22 Logotö, kec dö kâ e, anyin ae
ca khanö nya ka ânyâ ke ûnyi u ka tiga ca
o e. Anyin a wale adre me hwenyi ien
taun e, me Zoara. 23 Ame görany dö
seûnö hon hnyei ke Lota ame o thö Zoara.
24 Ke Iehova ame ota we hon Sodoma me
Gomora a teio me meic ûnyi hnyi drany
ga Iehova; 25 me e ame ohia li taun e,
me dok ae thahon hia, me tavat hia adre
me labā li taun e, me ta je ûnyi hia ame
kû eû hnyi kânâ. 26 Ke haba âiân ame
hwiö hmetu, m' adre wia momo e me me
sâlt ame tot wisa. 27 Ke Aberahama ame
vesâkong me he ka hnyi dok e ame labö tot
hnyin hnyi hnyimakö Iehova: 28 ke e ame
bwele Sodoma ai me Gomoroai me hnyei
hia ae thahon, me wâ, ke wâ bi ame sâ
göranyai hainy hnyei helâke hainy inyâ ji.

29 Ke e ka he Khong ka ohia li tauniny
hnyei ae thahon, me Khong ame ûnykûmi
Aberahama me kunö Lota ûnyi hnyi wa-
nben ûohiö, hnyi ûen e ame ohia li taun
ame laba hnyin Lota.

30 Ke Lota ame ölö thö ûheny Zoara
me laba hnyi bucen tha e me lakon li hlu;
anyin a e ot ka laba e Zoara: ke e ame
laba hnyi op, tha e me lakon li hlu. 31
Ke haingen atö ka wakeiat, ka habe, A
hingat ut cica, ke ba at ehe ang he ka
hum ötu helâ me bongon hmeledrany: 32
ötū ma he ka habeli cica ge waina, me ötu
me he ka tha mokut mē, me me hu mâtrân
ûnyi ga cica. 33 Ke hnyi lit eling ödru
me habelen kamödru ge waina: me ame he
atö me tha mokut me kamen; ke e ca
khana ûen e ame mokut me tot hmetu.
34 Ke nyi, haingen atö ka wakeiat, ka
habe, Wâ bi, et hnyinghet oge tha mokut
me cica: ötu me he ka habelen hmetu aû
ge waina hnyinghet; me u me he ka tha
mokut mē, me me hu mâtrânitu ûnyi ga
cica. 35 Ke ödru me habelen kamödru ge
waina hnyi lit minya eling: me wakeiat ame
todrö me tha mokut mē; ke e ca khana
ûen e ame mokut me tot hmetu. 36 Me

wale e erkin dut li laku Lota hnen ka-
mödru. 37 Ke atö ame hnokoâ da, me
hwenyi ien Moaba: wale kamen at Moaba
ke ne o but hnyi bong ang. 38 Ke wa-
keiat minya ame hnokoâ ke da, me hwenyi
ien Ben-ami: wale kamen ta je laku Amona
ke ne o but hnyi bong ang.

HNYIMAKAN 20.

KE Aberahama ame hok tot ûheny e ka
hnyi hnyei hnyi Whaiöu, me laba
wanben Kadesi me Sura, me e ame laba
kanyua e Gerara. 2 Ke haingö Aberahama
ga Sara a âiân, ka habe, Hanik at ang: me
Abimeleke thaniny Gerara ame ûkhûnöng
ka hum Sara. 3 Ke Khong ame o but kö
Abimeleke hnyi bwi hnyi hnyinghet, me
ha kâu, ka habe, Wâ bi u me helâ me at ae
mokcu can momo u je hom; anyin a e
âiân ke at. 4 Ke Abimeleke ame tiga ca
ûhakekenyi mē: ke e ame ha, ka habe,
Than lö, u je he bi ka hlingâ hnyei ae wisa?
5 Hawa, a ca ha könya, ka habe, Hanik at
e? ke haba momo, e ame ha minya, ka habe,
Hanik at ang: me oge hia but ânyâ ûnyi
ang ge hnyekuk ae hnathu, me li hnyamök
ae alai. 6 Me Khong ame ha kâu hnyi
bwi, ka habe, Eke, e khanö nya a u je ânyâ
e hnyi hnyekom ae hnathu, me oge me hom
behanö u, wâ u nye kong könya: waleling
m' oge me ca hnö u he ka kâlâ e. 7 Anyin
a wale, he thö u ka hna hmetu momo ka
âiân: anyin a e perofeta, k' ame he ka hic
hobi köu, me u me he ka möt: ke u je ne
ca he ka hna hmetu, wâhmakhmeto ju a u
me he ka mokcu, u bi, me je waem hia. 8
Ke Abimeleke ame vesâkong, me hawa je
athnyabainy hia, me thumetu ödrin ge ta
je ûnyi hia e: me ame ot gan hmâ tavat.
9 Me Abimeleke ame hawo Aberahama,
me ha kâu, ka habe, Ieû ang u je hia but
ânyâ köhmun? ke ieû anyik monu köu,
wale me u je bi jönik gan hmâ me dökhuk
dökhu? u je hia but ânyâ könya ta je ûnyi
a ca hnân ânyâ. 10 Me haingö Abimeleke
kö Aberahama, ka habe, Ieû u je wâ me u
me ânyâ thö ûnyi e? 11 Ke Aberahama
ame ha, ka habe, Oge me ûnykûme bi nya,
ka habe, e ba ot ka Khong hnyi dok ang;
me ödrin e he ka hlingö nya can öiök. 12
Ke haba khaca, e hnathu, hanik e, ke nöku
cica, ke ve hinyöhmu bi; k' ame wia me
me öiök bi: 13 ke haba hnyi ûen Khong
ame ohei nya ûnyi hnyi hyaba cica, me
oge me ha kâu, ka habe, Walang ânyâm
ibetengiö u me he ka ânyâ könya, a haba
hnyi ta je hnyei ötu me he ka o hnyin, u
me he ka haiö nya, ka habe, Hanik ang.
14 Ke Abimeleke ame hom ta je mamoe
me kau, me athnyaba baga me momo, me
ham kö Aberahama, me hnö Sara âiân
hmetu kâu. 15 Ke Abimeleke ame ha, ka
habe, Wâ bi, ik hnyei hnyi hnyimâkâm:
labā ju hnâm hna he ka weny. 16 Ke
haingen kö Sara, ka habe, Wâ bi, oge hia
but ham ka hânâm ta je ong sileva a khaca
thauzan: ke wâ bi, haba ûnyi e me hnân
tube hnyimâkâm, m' ödrin hia a tha ödrin
möu; m' u me he ka wisa hnyi hnyimakan
tavat hia. 17 Ke Aberahama ame hic ka
Khong: ke Khong ame osoi Abimeleke, me
âiân me lathnyabainy omomo; me ödrin e
hnokoâ bi. 18 Anyin a hia but Iehova
otounyö omomo hia hnyi lap anyi Abimeleke
ca Sara öiö Aberahama.

HNYIMAKAN 21.

KE haba Iehova ame senö Sara helâ me
hnen hna ha, me Iehova ame ânyâ
kö Sara helâ me hwan hofuc. 2 Ke ame
erkin dut Sara, me ame hnokoâ nöku
Aberahama baga ka hingat ut, hnyi hing
ûen Khong ame hia but ha kâu. 3 Me
Aberahama ame hwenyi ien nokon a hnokoâ
Sara, Isaaka 4 Ke Aberahama ame peri-
tomoni Isaaka a nokon ke eit ta bonginy,
helâji me hnen Khong hna hûna kâu. 5
Ke khaca haded je hunai Aberahama hnyi
hna hnöku Isaaka a nokon. 6 Ke haingö
Sara, ka habe, Khong ame hia but ohlumö
nya; k' ame he ka tha hluma mönya tavat
hia adre me löng. 7 Ke haingen momo,
ka habe, Ia ame he ka ba ehac kö Abera-
hama, ka habe, Ame he Sara ka asen je
wanakat? anyin a oge hia but hnokoâ
nokon da ke hingat ut.
8 Ke ame hûhûö thö wanakat, k' adre
hnebaiö but: ke Aberahama ame ânyâ
bijeû ae gan hnyi bong adre hnebaiö Isaaka
hnyin. 9 Ke Sara ame wâ nöku Hagara,
momo Aigupito, waleji nöku Aberahama,
k' ame hiâ. 10 Waleling me me ha ko Abe-
rahama, ka habe, Tha obâ but momo eang
adre ûco me nokon: anyin ame ca he nokon
momo eang adre ûco ka tha hu hwajekhon
me Isaaka nökuk. 11 Ke a vec gan hmâ
Aberahama ge hofuc eling, can nokon. 12
Ke Khong ame ha kö Aberahama, ka habe,
E so u me ca vec can da, me momo u je
ûco; ke löng ju hia thithö hna ha köu hnö

Sara ; anyin adre me he ka ha mâtrânâm
ûnyi ga Isaaka. 13 Ke oge me he bi nya
ka wia nokon momo adre ûco me hnân
hnyei, anyin a e mâtrânâm. 14 Me Abera-
hama ame vesâkong, me hok areto me kaia
ae lup, me ham kö Hagara, me ip hon ba-
jebenyin, me wanakat minya, me kunâ but
momo : k' ame he but me he monu hnyi
hnyebuba Bere-seba. 15 Ke a hme thö
kaia, me momo ame ip ju wanakat eû
hmelen ûö ae okhulit. 16 K' ame he momo
me laba sâkâûâ cicö e, helâke hna fana ka
hnyin : anyin a haingen, ka habe, Iny na
ca wâ imekiny wanakat. Ke momo ame
laba cicö me tenge hwege goranyai. 17
Ke haba Khong ame löng hwan da ; me
angela anyin Khong ame hongot hnyi drany
kö Hagara, ka habe, Hagara lö, ieû gam ?
ca ot bi, anyin a löng ut Khong hwan da
hnyi hnen hna mokut. 18 Tödro, kap dö
göranyai da, me kap hnen hnyamâm ; anyin
a oge me he ka wia e me me hnyei ae gan.
19 Ke Khong ame obwela li emakan, me e
ame wâ an, me e ame he but me öunöngötâ
kaia, me habelen da. 20 Ke tha e Khong
me da, ke e ame hûhûö thö ; ke e ame
laba hnyi hnyebuba, me e at ame fana bi.
21 K' ame laba hnyi hnyebuba Parana : ke
hinyen ame hok momo ûnyi hnyi hnyei
Aigupito me âiân.
22 Ke haba hnyi ûen eling Abimeleke
me Fikolo tuhan anyin je deö vat, ödru me
ûhnenamö me Aberahama me ha, ka habe,
E unyâm Khong hnyi ta je ûnyi hia u je
inyâ : 23 anyin a wale e so u ma khema-
nyinâ ien Khong könya eang, a u me ca he
ka iyawö könya, me nokuk, me nokon
nökuk : me u me he ka ânyâ könya, me ka
hnyei u me laba kanyua hnyin, helâ me
hnök hna betenge köu. 24 Me haingö
Aberahama, ka habe, Oge me he ka
khemanyin. 25 Ke Aberahama ame û
Abimeleke can an adre koû, waleji ame
hûgûnâ hnen je athnyabai Abimeleke. 26
Me haingö Abimeleke ka habe, E ca khanö
nya at a ânyâ ûnyi e : ke u je ca thumetu
nya minya, ke oge me ca löng ke ne but
hnyi bong ang. 27 Me Aberahama ame
hom je mamoe me kau, me ham kö Abime-
leke ; me ödru me ûhihinyköu. 28 Ke
Aberahama ame hake ip je nokon mamoe
momo a seven ûnyi hnyi hnahat. 29 Ke
haingö Abimeleke kö Aberahama, ka habe,
Ieû bongon je nokon mamoe momo eang a
seven u je ke ip ? 30 Me haingen, ka habe,
U me he ka kap ûnyi gak je lakon mamoe
momo a seven, me me bi haten könya, a
oge hia but koû an eang. 31 Anyin a wale
e ame hwenyi ien dok e Bere-seba, anyin a
ödre ûkhemanyin eling. 32 Wale ödru me
ûhihinyköu e Bere-seba : ke ame todrö
Abimeleke me Fikolo tuhan anyin je deö
vat, me ödru me hmetu ka hnyi hnyei iny
at Filisite. 33 Ke Aberahama ame tā ke
ûö tarfa e Bere-seba, me hâwâ iö Iehova
eling, Khong a Nyiele balua. 34 Ke se
hia bongu Aberahama hnyi hnyei iny at
Filisiti.

HNYIMAKAN 22.

KE hwaban ta je ûnyi e, haba Khong
ame cubic Aberahama, me ha kâu,
ka habe, Aberahama lö ; me e ame thu, ka
habe, Inya ang. 2 Ke e ame ha, ka habe,
Hom dö nokom, a nokom a khaca, at u me
betenge gan, jia Isaaka, me he thö ka hnyi
hnyei Moria ; me hudo thö e me hnân hut
adre le, hon ke bucen oge me he ka ha köu.
3 Me Aberahama ame vesâkong, me ip tap
hon haleny asina, me hom ke li at ûnyi
hnyi je hidröu unyin, me Isaaka a nokon ;
ke e ame khe utö hnân le hut, me todrö me
he ka hnyi dok Khong ame hia but ha kâu.
4 Haba hnyi bong a kuniny, Aberahama
ame bwele me wâ dok ae tiga sâkâû.
5 Me Aberahama ame ha ka anyin li hi-
dröu, ka habe, Me laba ju öbu eang me asina,
ke oge me he bi nya me da kâ 'le ; ke öhmu
me he ka hmi me hmetu ju köbu. 6 Ke
Aberahama ame hom thi ot hobi kâu hut
adre le, me ip hu Isaaka a nokon ; ke e
ame hom hele me meic hnyi hnyamen ; ke
ödru me tha he. 7 Ke Isaaka ame ha kö
Aberahama a kamen, ka habe, Cica lö, me
haingen ka habe, Nökuk lö, inya ang. Ke
haingen, ka habe, Wâ bi meic me thi ot :
ke ewa nokon mamoe hnân hut adre le ?
8 Ke Aberahama ame thu, ka habe, Nökuk,
hamen Khong he ka penapena hobi kâu bi
ke nokon mamoe hnân hut adre le : me
ödru me tha he. 9 Ke ödru me o but ka
hnyi dok Khong ame ha kâu ; ke Aberaha-
ma ame otilâ eling taben hut, me khutâ
inyâ, me co Isaaka a nokon, me ip e hon
ûtoiny taben hut. 10 Ke Aberahama ame
inâ but hnyamen me hom hele he ka
hlingâ nokon. 11 Ke haba angela anyi
Iehova ame hawâ e ûnyi hnyi drany me ha,
ka habe, Aberahama, Aberahama lö : me
haingen, ka habe, Inya ang. 12 Me e
ame ha, ka habe, Ca ip hnyamâm hon da,
ke ca ânyâ ke ûnyi kâu : anyin a oge wâ

but walang ang a u me outen Khong,
anyin a u je ca behânâ gak nokom, wale
nokom a khaca. 13 Me Aberahama ame
bwele me wâ, ke wâ bi, e hnyi hoton ke
mamoe baga, ame vhet li faoiny hnyi
hnyot: ke Aberahama ame he me hom
mamoe baga, me hudo biju hnân hut adre le,
me hwaban nokon. 14 Ke Aberahama ame
hwenyi ien dok e, ka habe, Iehova-irae:
helâ me hnödra hna labö ha ke ne o but
hnyi bong ang, ka habe, Adre me he ka
penapena e hnyi bucen anyi Iehova. 15 Ke
ame olo hongot angela anyi Iehova kö
Aberahama ûnyi hnyi drany, 16 me ha, ka
habe, Haingö Iehova, ka habe, Oge hia but
khemanyin gak bi, anyin a u je hia but
ânyâ ûnyi e, k' u je ca behânâ nokom, wale
nokom a khaca: 17 anyin a wale oge me
he ka ti ohnahici u, me ti osiâ je mâtrânâm,
me me helâ me ta je okhûiny drany, me
helâ me öny hnyi baten köiö; k' ame he
mâtrânâm ha hu homagöuleiny ta je iwa-
hnaimiöny mē; 18 ke ame he ka hnahic
ûnyi ge mâtrânâm ta je hnyei hia thithö
eang hmelen; anyin a u je löng hoton hok
hofuc. 19 Ke Aberahama ame he hmetu
ka li hidröu a anyin, me ödrin e tot, me
tha he Bere-seba ai; ke Aberahama ame
labâ Bere-seba.

20 Ke hwaban ta je ûnyi e, adre me
thumetu Aberahama, ka habe, Wâ bi,
haba Mileka ame hia but hnokoâ nöku
Nahora a liamekeiny möu; 21 jia Uza
nokon a bân, me Buza liamekeiny mē, me
Kemuela kamö Arama; 22 me Kesed,
me Khaso, me Piledasa, me Jidelafo, me
Bethuela. 23 Ke Bethuela ame hnöku
Rebeka: haba ödrin eit Mileka ame hnokoâ
a je laku Nahora liamekeiny me Abera-
hama. 24 Ke haba anyin ke momo,
Reuma ien, e ame hnokoâ minya Teba, me
Gaama, me Takasa, me Maaka.

HNYIMAKAN 23.

KE khaca haded ke twente seven ta je
hunai Sara: wale ta je hunainy
anyin möt. 2 Ke a mokcu Sara hnyi
Kiriath-areba (wale Heberona) hnyi hnyei
Kanana: ke ame o but Aberahama he ka
hnyamok me tenge ga Sara. 3 K' ame
todrö Aberahama unyin kokiny komok,
me ha ka je laku Heth, ka habe, 4 Iny
atkanyua me at ame mē laba unyibun: e
so öbun e ham könya ke utkânâ hnân
khön komok hnyin unyibun m' inye konâm
kokik m' iny ca wâ but. 5 Haba je laku
Heth adre me thu kö Aberahama me ha
kâu, ka habe, 6 Than lö, löng ju köhmun:
u than ae gan hmâ hmönyin unyihmun:
konâm ju kokâm hnyi anyihmun erkemok
u je ûca; ke ba at gahmun ame he ka
behanö u ge anyin erkemok, m' u me he ka
konâm kokâm. 7 Me ame todrö Abera-
hama, me nom ju ka aten hnyei, wale je
laku Heth. 8 Ke e ame ûhnenamö mödra,
ka habe, A ne webun a oge me he ka
konâm kokik m' iny ca wâ bi, löng ju
könya me tengiö nya kö Eferona nöku
Zohara, 9 me me ham könya op e Makepela,
a obiny, hnyi baten iny hnyei; e so e ame
he ka ham e könya hnan hwaban ae bekhöt
hnyi wanböbun me me anyik dok hnân
khön komok hnyin. 10 Ke haba Eferona
ame hnyi laba unyin lakon Heth: me
Eferona at Heth ame thu kö Aberahama,
ke ame löng lakon Heth, wal' ödra hia
adre me didrö ka hnyi homagöuleny taun,
haingen, ka habe, 11 E ba than lö, ling
nya ju: haba utkânâ inya oge me ham but
köu, me op eû hnyin oge me ham köu; oge
me hna but köu hnyi hnyimakan lakon
aten ik hnyei: konâm ju kokâm. 12 Ke
Aberahama ame nom ju hnyi hnyimakan
aten hnyei. 13 Me e ame ha kö Eferona
k' ame löng aten hnyei, haingen, ka habe,
U je ne wem, u na löng ju könya: oge me
he bi nya ka ham hwaban utkânâ; hom dö
ûnyi gak, m' oge me he ka konâm eling
kokik. 14 Ke Eferona ame thu kö Abera-
hama me ha kâu, ka habe, 15 Ling nya ju,
than lö, haba ong utkana ae ûcû hwaban
me vak ta haded je sekeliny sileva, ke
hnân eû e kötu? anyin a wale, konâm ju
kokâm. 16 Ke Aberahama ame löng kö
Eferona; me Aberahama ame tuluto kö
Eferona ta je sileva, waleji e ame ha hnyi
hnyimakan je lakon Heth, a vak ta haded
je sekeliny sileva, mone adre labö ûco ka
at ûcû. 17 Me haba utkânâ i Eferona,
e Makepela, cicö Mamere, wale utkânâ me
op eû hnyin, me ta je ûö hia hnyi utkâna
hnyi ta je hounyin igigilö, adre me ohmâ
18 kö Aberahama me gan hnyi hnyimakan
je lakon Heth a tavat hia adre me didrö
ka hnyi homagöuleny anyin taun. 19 Ke
hwaban dö e Aberahama ame könim Sara
âiân hnyi op hnyi utkânâ e Makepela cicö
Mamere (wale Heberona), hnyi hnyei Ka-
nana. 20 Ke haba utkânâ me op eû hnyin,
adre ohmâ kö Aberahama hnen je lakon
Heth me anyin dok hnân khön komok hnyin.

HNYIMAKAN 24.

KE hingat ut Aberahama, me se hia je
hunainy: ke Iehova ame hia but
ohnahici Aberahama hnyi ta je ûnyi hia.
2 Ke Aberahama ame ha ka athnyabainy,
a hingatiny hnyaba, at ame musö anyin ta
je ûnyi hia, ka habe, Inâ ju hnyamâm
hmelen jevak: 3 me oge me he ka ha köu
he ka khemanyin könya hnyi hnyimakö
Iehova, Khongon drany me Khongon
hmeledrany, a u me ca he ka hok âiân
nökuk unyin je hlu lakon at Kanana, wale
oge me laba unyidra: 4 ke u ma he ka
hnyi ik hnyei, me anyik lap, me hok âiân
nökuk jia Isaaka. 5 Ke haingen athnyaba
kâu, ka habe, Ke so bi ame ne ca hmehmela
hlu ka he hotuk ka hnyi hnyei eang:
hawa, hamök he ka su nokom ka hnyi
hnyei u je he but ûnyi hnyin? 6 Ke
Aberahama ame ha kâu, ka habe, Wâ
eâu, u nye he thö ka su hmetu nökuk
kâ e. 7 Haba Iehova, Khongon drany,
waleji at a hum nya ûhek hnyi hnyaba
cica, me ûnyi hnyi hnyei adre hnöku nya
hnyin, at ame ha könya me khemanyin
könya, ka habe, Oge me he ka ham hnyei
eang ka ta je mâtrânâm; haba at eling
ame he ka kunâ anyin angela hnyi hnyi-
mâkâm, ke u me he ka hok ûnyi eling
âiân nökuk. 8 Ke a ne ca hmehmela hlu
ka he hotom, awe, me u gufa hnyi hnam
hna khemanyin könya eang; ke so bi u
ma ca he bi ju ka su nökuk kâ e. 9 Me
haba athnyaba ame inâ hnyamen hmelen
jeva Aberahama a tuhan, me khemanyin
kâu hnyi ûnyi eling. 10 Ke haba
athnyaba ame hom ke je kamela a libenyita
hanen je kamela haleny tuhan, me he but;
anyin a e ame musö ta je ûnyi hia anyin
tuhan: ke e ame tot me he Mesopotamia
ai, ka hnyi taun i Nahora. 11 Ke e ame
ocibouca je kamela hoton taun hnyi an,
hnyi sahac, hnyi ûen ame he omomo ka se
köiö. 12 Me e ame ha, ka habe, Iehova
lö, Khongu Aberahama a tuhök, ö u kunâ
so könya hnyi bong ang, me betenge ju kö
Aberahama a tuhök. 13 Wâ bi oge me
tot hnyi an; k' ame he jem ta je hlu lakon
aten taun he ka se köiö: 14 ke so e helâng,
a haba hlu oge me he ka ha kâu, ka habe,
Ö u sâû thö ânyâm kaia m' inye ic; me
e ame he ka ha, ka habe, Ic dö, ke oge me
he minya ka habelen halem je kamela: e
so e e bi at e u je ûca hobi kö Isaaka
athnyabaem; ke waleling oge me he ka
wâhmakhmeto a u je omanenâ ibetengiö
ka tuhök. 15 Ke e ame tiga ha hofuc,
me wâ bi a o thö Rebeka nöku Bethuela
a nöku Mileka, öiö Nahora, liamekeiny me
Aberahama, ke e hu kaia hon bajebenyin.
16 Ke ti so hmainy hlu at ka wâ, ke hlu
hnathu ae tiga ca tha laba me baga; me
e ame utut ka hnyi an me öunöngötâ anyin
kaia me ölö hmetu. 17 Ke ame wadring
athnyaba ka ûkhanö mē, me ha, ka habe,
Ö u habelik ge ke ong utköiö. 18 Ke
haingen hlu, ka habe, Than lö, ic dö: me
e ame ie hna but kaia ka hnyi hon hnyamen,
me habelen. 19 Ke a hia but habelen,
me e ame ha, ka habe, Oge me he minya
ka se köiö hobi kâu halem ta je kamela
ke ne o but ödrin e um dö ic. 20 Ke e
ame ie hingâlâ but anyin kaia ka hnyi
kumete, me wadring hmetu ka hnyi an ka
sâû, k' ame se köiö hobi kâu je kamela hia.
21 Ke haba at ame wâ hmâ hlu, me laba
hnyibû, me me khana a ne hia but Iehova
ohnahicâ hnen hna vheno, ame ne ba.
22 Ke a um dö ic je kamela, haba at ame
hom otu gol haf sekel ihmakiny me li waen
gol hobi kâu li hnyamen a libenyita ta
sekel ihmakiny; 23 me haingen, ka habe,
U nöku ia? bethe thumetu nya. Hawa
e hu hna mokut hobi köhmun hnyi hnyaban
kâmâm? 24 Me haingen, ka habe, Inya
nöku Bethuela, a nöku Mileka, waleji e
ame hnoköâ nöku Nahora. 25 Me haingen
minya kâu, ka habe, E hu thatûnyin hwit
me an meno unyihmun, me hna mokut
minya. 26 Ke haba at e ame nom ju me
ogânö Iehova. 27 Ke haingen, ka habe,
E so adre me haisoi Iehova, Khongu
Aberahama a tuhök, at ame ca hota degecâ
anyin ibetengiö me hnathu ka tuhök: ke
haba inya, me a hia but Iehova su nya
hnyi getheniny hnyaban liamekeiny me
tuhök. 28 Ke haba hlu ame wadring me
thumeto lap anyin hinyen ge ta je ûnyi e.
29 Ke e hu hani Rebeka, Labana ien: me
Labana ame wadring ka at ka hnyi an.
30 Ke e ame wâ otu, me li waen hnyi
hnyamen haniny, k' ame löng ut ho Rebeka
a haniny, ka habe, Ame ha helâe könya
at; me e ame o ka at; ke wâ bi e ame tot
unyin je kamela hnyi an. 31 Me e ame
ha, ka habe, Hna ohnahicâ hnö Iehova lö,
didrö; ieû gam u me tot eû? anyin oge
hia but ânyâwia uma, me hna mokut hobi
kâu je kamela. 32 Me haba at, e ame
didrö ka hnyin uma, ke e ame thang je

tōïny je kamela ; ke e ame ham thatûnyin
öwit me an je kamela, me utköïö hnân
ösûâ li can me je li cadrin hanen anyin
bunyen. 33 Ke adre me ip jeû hnyi hnyi-
makan : ke haingen kâu, ka habe, Oge me
ca he ka me han, ke oge me he ka me ha
can hna kunö nya jem. Me haingen, ka
habe, Ha thö. 34 Ke e ame ha, ka habe,
Inya athnyabai Aberahama. 35 Ke a hia
but Iehova ohnahicâ gânâ tuhök ; ke gan
hmâ e : ke e ame hia but ham kâu ta je
hnahat mamoe, me kau, me sileva, me gol,
me je lathnyabainy obaga me omomo, me
je kamela, me je asina. 36 Ke haba Sara
âiân tuhök e ame hnokoâ nokon tuhök
a baga, ke somaca but : ke a hia but ham
kâu anyin ta je ûnyi hia. 37 Ke tuhök
ame kunö nya ka khemanyin, ka habe, U
me ca he ka hok âiân nökuk ûnyi hnyi je
hlu lakon at Kanana, hnyei oge me laba
hnyin : 38 ke u ma he ka hnyi hnyaba
cica, me anyik lap, me hok âiân nökuk.
39 Ke oge me ha ka tuhök, ka habe, Ame
ne ca hmehmela hlu ka he hotuk. 40 Me
haingen könya, ka habe, Ame he Iehova,
wale oge me he hnyi hnyimakan, ka kunâ
anyin angela ka tha e möu, me ohnahicâ
ûhem ; ke u ma he ka hok âiân nokuk
ûnyi hnyi anyik lap, me hnyaba cica :
41 waleling m' u me he ka gufa hnyi
hnâm hna khemanyin könya, u ka o ka
anyik lap ; ke ödrin e ne ca ham köu hlu,
me u me he ka gufa hnyi hnâm hna
khemanyin könya. 42 Ke oge me o but
eja ka hnyi an, me oge me ha, ka habe,
Iehova lö, Khongu Aberahama a tuhök, u
je ne he ka ohnahicâ hnök hna vheno :
43 wâ bi, oge me he ka tot hnyi an ; ke so
ame he ka e bi, a haba hlu ame he jem ka
se köïö, at oge me he ka ha kâu, ka habe,
Ö u habelik ge ke ong utköïö ; 44 k' ame
he ka ha könya, ka habe, Ic dö, ke oge me
he minya ka se köïö hobi kâu halem je
kamela : e so e hlu ame ûca Iehova hobi
kâu nokon tuhök. 45 Ke iny tiga ca um
do ha hofuc e eû hnyi hnyekuk, wâ bi,
Rebeka ame o me kaia hon bajebenyin ; ke
e ame utut ka hnyi an ka sâû : ke oge me
ha kâu, ka habe, Ö u habelik. 46 Me e
ame logötö hna but kaia ûnyi hon baje-
benyin, me ha, ka habe, Ic dö, ke oge ma
he minya ka habelen halem je kamela :
me oge me ic, ke e ame habelen minya je
kamela. 47 Ke oge me hnö e, ka habe,
Nöku ia u ? Ke haingen, ka habe, Nöku
Bethuela, a nöku Nahora, wale Mileka
ame hnokoâ me nokon : me oge me ip otu
hnyi hnyimakan, me li waen hnyi li hnya-
men. 48 Me oge me nom ju, me khudrung
kö Iehova, me oganö Iehova, Khongu
Aberahama a tuhök, waleji at ame hum
nya hnyi gethen ae wisa he ka hom hlu
nokon liamekeiny me tuhök hobi kâu
nokon. 49 Ke walang ang, öbun e ne
he ka betenge me hnathu ka tuhök,
thumetu nya thö : ke a ne ba, thumetu
nya thö ; me oge me he bi nya ka saû ka
hnyi ke keihen metâ, ame ne ke keihen
me. 50 Me ame thu Labana me Bethuela,
ka habe, Unyi ga Iehova ûnyi eang : e ca
khan' öhmu he ka ha köu kong me so.
51 Wâ bi, wale Rebeka hnyi hnyimâkâm,
hom dö, me tha he thö mē, me e ame he
ka âiân nokon tuhâm, helâ me hna ha
hnö Iehova. 52 Ke a löng ut hodru
hnen athnyabai Aberahama, me e ame nom
ju hnyikânâi kö Iehova. 53 Ke haba
athnyaba ame hom ta je omjeû a sileva, me
je omjeû a gol, me je ûkhaû, me ham
kö Rebeka : e ame ham minya ta je ûnyi
ae ûnyi hnathu hmönyin ka haniny, me
hinyen. 54 Me ödrin e han me ic, e me
tavat unyin, me mokut eling ; ke ödrin e
hmak dö hnyi hnyomakatu, me e ame ha,
ka habe, Hnö nya but ka tuhök. 55 Ke
haingen haniny me hinyen, ka habe, E so
e me tha laba thibi möhmun hlu hnyi ke
je bong, ame ne libenyita ; hwaban e, e
ame he ka he. 56 Ke haingen ködru, ka
habe, Ca ovheli nya, anyin a hia but Iehova
ohnahicâ anyik he ; hnö nya but m' inye
he hmetu ka tuhök. 57 Ke haingödru,
ka habe, Öhmu me he ka hawâ hlu me hnö
weny. 58 Me ödru me hawo Rebeka, me
ha kâu, ka habe, Hawa, u me he ka tha
he me at ang ? Me haingen, ka habe, Oge
ma hnyi he. 59 Me ödrin e hnö Rebeka
but a hanidrin, me momo at a hat e, me
athnyabai Aberahama, me tavat unyin.
60 Me ödrin e ha hnahici Rebeka, me ha
kâu, ka habe, Hanihmun lö, e so u ma he
ka hinyen ta je thauzan me je libenyita ta
je thauzan, ke so ame he je mâtrânâm ka
laba hnyi ta je homagöuleny tavat adre
me hûköti ödra. 61 Ke ame todrö Rebeka,
me je hluiny a je hlu, ke ödrin e tabâ
je kamela, me he hoton at : k' ame hum
Rebeka hnen athnyaba me he but. 62 Ke
haba Isaaka ame he hnyi gethen ûheny
Bere-lahai-roi ; anyin a e ame laba hnyi
hnyei ka hnyi Whaiöu. 63 Ke Isaaka
ame he but hnyi sahac ka hnyi utkânâ

hnân he ka ûnykûme: ke e ame bwele me
wâ, ke wâ bi ame he jem je kamela. 64 Ke
Rebeka ame bwele me o Isaaka, me e ame
utut ûnyi hon kamela. 65 Anyin a e ame
ha ka athnyaba, ka habe, Ia at e ame he
hnyi utkânâ he ka ûkhanö mötin? K' ame
thu hnen athnyaba, ka habe, Tuhök 'ling:
me e ame hom mano hnân tubi, me tube
e bi. 66 Ke athnyaba ame aû gaga kö
Isaaka ta je ûnyi hia e ame ânyâ. 67 Ke
Isaaka ame su e ka hnyi uma mano umö
Sara a hinyen, me hum Rebeka, me me
âiân; ke e ame betenge gan: ke Isaaka
ame hnyibû ju hwaban imekiny hinyen.

HNYIMAKAN 25.

KE haba Aberahama ame hok âiân
hmetu Ketura ien. 2 Ke e ame
hnokoâ nokon jia Zimeran, me Jokesana,
me Medana, me Midiana, me Isebak, me
Sua. 3 Ke Jokesana ame hnöku Sheba, me
Dedana. Ke walang je laku Dedana, jia
Asurim, me Letusim, me Leumim. 4 Ke
haba je laku Midiana, me Efa, me Efera,
me Enoka, me Abida, me Eledaa. Jè laku
Ketura ödrin hia. 5 Ke Aberahama ame
ham kö Isaaka anyin ta je ûnyi hia. 6 Ke
Aberahama ame ham ta je bwihlany ka
lakon li momo anyi Aberahama; me kun'
ödrin ka hnyi hnyei e deiö, me me ûsâkâûö
me Isaaka a nokon, ke e tiga möt. 7 Ke
walang je bongon ta je hunainy möt anyi
Aberahama, khaca haded ke sevente faiv ta
je huna. 8 Ke Aberahama ame khûö ho-
menâ, me mokcu ke ti hingat ut, me se hia
hunainy; k' adre öûkhacaköuâ me lahanen.
9 Ke haba Isaaka me Isamaela ödru me
konâm e hnyi op e Makepela, hnyi utkânâ
anyi Eferona nöku Zohara at Heth, cicö
Mamere; 10 waleji utkânâ a ûco Abera-
hama unyin lakon Heth: adre könim
Aberahama eling unyi Sara a âiân. 11 Ke
hwaban dö mok a Aberahama Khong ame
ohnahici Isaaka a nokon; ke Isaaka ame
laba e Bere-lahai-roi.

12 Ke walang ta je dö anyi Isamaela
nöku Aberahama, waleji ame hnokoâ nöku
Aberahama hnö Hagara momo Aigupito,
hlu anyi Sara: 13 ke walang ien je laku
Isamaela, a je iödrin hoton anyidrin je dö:
jia Nebaioth, nöku Isamaela a bân; me
Kedara, me Adebeela, me Mibesam, 14 me
Misema, me Duma, me Masa; 15 me
Hadara, me Tema, me Jetura, me Nafiso,
me Kedema: 16 wale je laku Isamaela, ke
wale je iödrin hoton anyidrin je ong taun,
me anyidrin je hnabâ; ödrin je than a
twelv hoton idrin je hnyei. 17 Ke wa-
lang ta je hunainy möt anyi Isamaela,
khaca haded ke thöte seven ta je hunainy;
ke e ame khûö homenâ me mokcu, k' adre
öûkhacaköuâ me lahanen. 18 Ke ödrin e
labā hwân hnyi Havila ke ne o but hnyi
Sura, cicö Aigupito, gethen ka he Suria ai:
e ame laba hnyi hnyimakan je liamekeiny
mē hia thithö.

19 Ke walang je dö anyi Isaaka a nöku
Aberahama: Aberahama ame hnöku Isa-
aka: 20 ke fâte ta je hunai Isaaka e ame
hum Rebeka nöku Bethuel at Suria, a at
Padana-rama, hani Labana at Suria, me me
âiân bi. 21 Ke Isaaka ame khaweâ âiân
kö Iehova, anyin ae toûnyi e: ke Iehova
ame löng kâu, me ame erkin dut Rebeka
a âiân. 22 Ke ame ve hwiö lihûnye eû
hnyi hnyekon; ke haingen, ka habe, Ieû
ang a oge me helâng? Me e ame he but ka
hnei Iehova. 23 Me Iehova ame ha kâû,
ka habe,

Lo li dökhu eû hnyi hnyekom,
Ke u me he ka hnokoâ lo li hnyei:
K' ame he ke hnyei ka hwege hon ke
hnyei;
K' ame he atö ka bi athnyabainy wa-
keiat.

24 Ke ame o but ûen he ka hnokoâ, me wâ
bi lihûnye eû hnyi hnyekon. 25 Ke haba
at ame bân ka o ame dra, helâ me ûkhaû
ae tot dinen hia thithö; ke ödrin e hwenyi
ien, me, Esau. 26 Ke hwaban dö e ame o
but minya keiny, ke hnyamen ame kât
ohmâiny ca Esau; ke adre me hwenyi ien
Jekob: ke sikste hunai Isaaka hnyi ioi
'dru. 27 Ke ame hûhûö thö li da: ke ti
metâ but Esau he ka hnu meno, e aten
hnyot; ke haba Jekob, me, at ae menyik
k' ame laba hnyi je uma mano. 28 Ke
Isaaka ame betenge ga Esau, anyin a e ame
han utiö gan: ke Rebeka ame betenge ga
Jekob. 29 Ke Jekob ame öt an: ke Esau
ame o but ûheny hnyot, k' a sēnyin dut:
30 me haingö Esau kö Jekob, ka habe,
Haök ge tap ûnyi e ae dra; anyin a oge
sēnyin dut: waleling m' adre me hwenyi
ien Edoma. 31 Me haingö Jekob, ka habe,
Awe, ûco thö könya hanymen atö hnyi bong
ang. 32 Me haingö Esau, ka habe, Wâ bi,
oge me he but ang ka mok, ke hnân eû
könya hanymen atö? 33 Ke haingö Jekob,
ka habe, Khemanyin thö könya hnyi bong
ang; me e ame khemanyin kâu: me e ame

ûco kö Jekob hanymen a atö. 34 Ke Jekob ame ham kö Esau areto me je lentil adre ölâ; me e ame han me ic, me tot ka he but: ke waleling Esau ame hûkötiâ hanymen atö.

HNYIMAKAN 26.

HE hmiâ thö hnyei, ke ke hmiâ ehac hnyi bong bongu Aberahama. Ke Isaaka ame he Gerara ai kö Abimeleke thaniny at Filisiti. 2 Ke Iehova ame manen dut kâu, me ha, ka habe, Ca he Aigupito ai; laba ju hnyi hnyei oge me he ka ha köu: 3 u ma laba kanyua hnyi hnyei eling, ke oge me he ka tha e möu, me ohnahici u; anyin oge me he ka ham köu me ta je mâtrânâm ta je hnyei hia eang, me oge me he ka ohwâdâ hnök hna ûhihinyköu kö Aberahama a kâmâm; 4 ke oge me he ka osiâ ta je mâtrânâm helâ me ta je okhûiny drany, me ham ta je hnyei hia thithö ang ka ta je mâtrânâm; ke adre me he ka ohnahicâ ta je hnyei hia eang hmelen ûnyi ge ta je mâtrânâm; 5 anyin a löng hoton hok hofuc Aberahama, me tuö hnök hna otilâ, me hna hûna, me hna owisa, me anyik ta je hnanyibu. 6 Ke Isaaka ame laba hnyi Gerara: 7 ke haba aten hnyei adre me hnö e ge âiân; ke haingen, ka habe, Hanik at ang: anyin a e ot ka ha, ka habe, Öiök ang; haingen wâ e nye he aten hnyei ka hlingö nya but ca Rebeka, anyin ae so hmainy at ka wâ. 8 Ke e ame laba beû eling, me ame bwele ûnyi hnyi mamalama hnö Abimeleke thaniny at Filisiti me wâ, ke wâ bi, Isaaka ame walak me Rebeka a âiân. 9 Me Abimeleke ame haö Isaaka, me ha, ka habe, Wâ bi, e hnathu a âiâm at ang: ke ieû gam a u me ha, ka habe, Hanik at ang? Me Isaaka ame ha kâu, ka habe, Anyin a haingök, Wâ inye mokcu can e. 10 Ke Abimeleke ame ha, ka habe, Ieû e u je ânyâ köhmun? A ne tha laba thö ke at me âiâm, me u je bi jönihmun. 11 Me Abimeleke ame hûna ka tavat hia, ka habe, Haba at ame he ka kâlâ at eang me âiân, adre me he ka hlingâ e. 12 Ke Isaaka ame belök hnyi hnyei e, me meno a khaca haded troban hnyi huna e: ke Iehova ame ohnahicâ e. 13 Me ame lung tot at eling, me labö gan tot ke ne o but ame ti gan hma hmönyin: 14 ke e hu gan ta je hnahat mamoe, me ta je kau, me je lanyin a ödrin se hia: ke at Filisiti adre me hmönyidra kâu. 15 Ke haba at Filisiti adre hia but hlöng me öunöngötâ ge kânâ ta je an hia a koû hnen lanyin kamen, hnyi ûö Aberahama a kamen. 16 Ke Abimeleke ame ha kö Isaaka, ka habe, He thö gahmun, anyin a u gan hmâ hmönyin huhmun. 17 Me Isaaka ame he but ûheny e, me laba hnyi hnyigöulen bucen Gerara, me labā e. 18 Ke Isaaka ame âc hmeto ta je an adre koû hnyi ûö Aberahama a kamen; anyin a hia but hlöng e hnen at Filisiti hwaban mok a Aberahama: ke e ame ve hwenyi ien hoton je ien hnen kamen hna hwenyi ien. 19 Ke haba je lanyi Isaaka adre me koû hnyi hnyigöulen bucen, me wâ eling köiö ame pupua. 20 Ke haba je hnyat tuö meno e Gerara ödrin e iwatretra me hnyat tuö meno hale Isaaka, me ha, ka habe, Anihmun an eû: me e ame hwenyi ien an e Esek; anyin a ödrin e iwatretra mē. 21 Ke ödrin e koû hmetu ke an, me ödrin e iwatretra hmetu e: me e ame hwenyi ien e Sitena. 22 Ke e ame hna but dok e, me koû ke an; ke ödrin e ca iwatretra e: me e ame hwenyi ien e Rehoboth; anyin a haingen, ka habe, A hia but Iehova bi hnötin walang ang, k' ötin e he ka si but hnyi hnyei. 23 Ke e ame he thö ûheny e Bere-seba ai. 24 Ke Iehova ame manen dut kâu hnyi hnyinghet eling, me ha, ka habe, Inya Khongu Aberahama a kâmâm: ca ot, anyin a tha inya möu, ke oge me he ka ohnahici u, me osehia ta je mâtrânâm can athnyabaik a Aberahama. 25 Ke e ame otilâ eling ke taben hut, me hawâ iö Iehova, me otilâ eling umen uma mano: me je lanyi Isaaka ödrin e khû an hnyi dok eling. 26 Ke ame he but kâu ûheny Gerara Abimeleke, me Ahuzatha a hanen, me Fikolo taben anyin je deö vat. 27 Ke Isaaka ame ha ködrin ka habe, Ieû can öbun e he but könya, anyin öbun e hûkötiö nya, k' öbun e hia but obö nya? 28 Ke haingödrin, ka habe, Öhmun e wâ wia thö a tha Iehova möu; me haingöhmun, ka habe, Ötin e he ka ve khemanyin, a öhmun möu, ke öhmun e he ka ûhihinyköu möu; 29 ka habe, U ma ca he ka okongu öhmun, helâji me hnöhmun hna ca kalö u, ke so bi öhmun e hia but ânyâ thibi so köu, me kunö u hnyi ûsoköu: waleling m' u hnahic walang ang hnö Iehova. 30 Ke e ame ânyâ bijeû hobi ködrin, me ödrin e tha han me ic. 31 Ke ödrin e vesâkong me ûkhemanyidrinköu: ke Isaaka ame kun' ödrin, me ödrin e he but ûhedrin unyin hnyi ûsoköu. 32 Ke hnyi bong eling ame o thö lanyi Isaaka,

me thumeto e ge an ödrin e koû, me ha
kâu, ka habe, Öhmun e wâ ju köiö. 33 Me e
ame hwenyi ien e Seba: waleling me me ien
taun eling Bere-seba ke ne o but hnyi bong
ang.
34 Ke fâte hunai Esau, me e ame hum
Juditha nöku Beeri at Heth, me Basemathi
nöku Elona at Heth me li âiân: 35 me ame
vec hnyeku Isaaka me Rebeka gadru.

HNYIMAKAN 27.

KE hingat ut Isaaka me hadedak li
emakan, me me ca khana he ka wâ,
me e ame hao Esau a nokon a atö, me ha
kâu, ka habe, Nökuk lö: me haingen kâu,
ka habe, Inya ang. 2 Ke haingen, ka
habe, Wâ bi, iny hingat ut, ke ca khanö
nya bong oge me he ka mokcu hnyin.
3 Anyin a wale he thö walang ang ka hom
ânyâm ta je ûnyi hnân hlingâ meno, a
ânyâm thi fana me cafana, ke he thö ka
hnyi hnyot ka uö ök meno; 4 ke ânyâ
thö hobi könya utiö ae bo so helâ me wek,
me hom but könya, me oge me he ka han;
me me he hanuk ka hahnahici u inye tiga
ca mok. 5 Ke Rebeka ame löng hna ha
hnö Isaaka kö Esau a nokon. Ke Esau
ame he but ka hnyi hnyot ka uö meno, me
he ka hom. 6 Ke Rebeka ame ha kö
Jekob a nokon, ka habe, Wâ bi, oge löng
ut hna ha hnen kâmâm kö Esau a tuhâm,
ka habe, 7 Ho jem meno könya, ke anyâ
thö hobi könya utiö ae bo so, m' inye he ka
han me hahnahici u hnyi hnyimakö Iehova,
k' inye tiga ca mok. 8 Anyin a wale nokuk
lö, löng ju hoton hok hofuc, helâ me hnök
hna he ka hûna köu. 9 He thö ka hnyi
hnahat meno, me hom but jem lo li lakon
got ae so; ke oge me he ka ânyâ e hnân
utiö ae bo so hobi kâu kâmâm helâ me
hnen hna weny: 10 ke u ma he ka hom e ka
kâmâm, me me he ka han, me me he but
ka hahnahici u e me tiga ca mokcu. 11 Ke
Jekob ame ha kö Rebeka a hinyen, ka
habe, Wâ bi, at ae kû leûnen Esau, k' inya
at khabalaû unyik. 12 Ame ne he la cica
ka abö nya, me iny at ae thoi kâu; wale-
ling m' oge me he ka oâ hnaûhangö könya,
ke ba bi hnahicik. 13 Ke haingen hinyen
kâu, ka habe, e so ame takû nya bi hna ha-
ngö u nökuk: ke löng ju hoton hok hofuc,
ke he thö ka hom könya. 14 Ke e ame he
but ka hom, me hom ka hinyen: ke hinyen
ame ânyâ utiö ao bo so, helâ me weny
kamen. 15 Ke Rebeka ame hom je ûkhaû
ae so anyi Esau nokon a atö, eiö hnyin
uma, me okhaûö Jekob nokon a wakeiat:
16 ke e ame lan li hnyamen, me hon nyin
ae khabalaû hnen ke hnyiban unen li
lakon got: 17 ke e ame ham utiö ae bo
so, me areto e ame penapena ka hnyi li
hnyamö Jekob a nokon. 18 Me e ame o
ka kamen, me ha, ka habe, Cica lö: me
haingen, ka habe, Iny ang nökuk, u ia?
19 Me haingö Jekob ka kamen, ka habe,
Inya Esau nokom a atö; oge hia but ânyâ
helâ me hnâm hna hûna könya: höhöi
thö, me laba thö he ka han hanik, m' u ma
he ka hahnahici nya. 20 Ke haingö Isa-
aka ka nokon, ka habe, Nökuk a hawa u
je ie wâ? Me haingen, ka habe, Anyin a hnö
Iehova Khongom hna ohwegi nya. 21 Me
haingö Isaaka kö Jekob, ka habe, Nökuk lö
me hok ju jem m' inye he ka abö u, ame ne
Esau u nökuk, ame ne ia. 22 Ke Jekob
ame hakekeny dö kö Isaaka a kamen, ke e
ame aba ju e, me ha, ka habe, Haba hwan
me ho Jekob, ke haba li hnyam, a li
hnyamö Esau bi. 23 Ke ca manen e
kâu, anyin ae kû leûnen li hnyamen, helâ
me li hnyamö Esau a tuhan: me e ame
hahnahicâ e. 24 Ke e ame ha, ka habe,
E hnathu u Esau a nökuk? Me haingen,
ka habe, E. 25 Ke haingen, ka habe, Hö
jem könya, m' inye he ka han hanem
nökuk, m' inye he ka hahnahici u. Me e
ame hom kâu, me e ame han: ke e ame
hom waina, me e ame ic. 26 Ke Isaaka
a kamen ame ha kâu, ka habe, Nökuk lö,
hok ju jem könya, me ûcimhnyimak mönya.
27 Me e ame hakekeny, me ûcimhnyimak
mē: me e ame hnulâ bunen ûkhaûen, me
hahnahicâ e, me ha, ka habe,

Wâ bi, haba bunen nökuk,
Me helâ me bunen utkânâ hnö Iehova
hna hahnahicâ:
28 Ke ame he Khong ka ham köu hau
ûnyi hnyi drany,
Me pipikhenyainy hmeledrany,
Me hwit me waina ae gan hmâ:
29 E so ame he tavat ka hulwa köu,
Me ta je hnyei he ka nom ju köu:
U me he ka thaniny je liamekeiny
möu,
Ke ame he je lakon hinyâm ka nom ju
köu:
Ame he ka hangâ but at ame hangö u,
K' ame he ka hnahic ut at ame hahna
hici u.
30 Ke a hia but Isaaka hahnahici Jekob,
ke Jekob ame hap didrut unyi Isaaka a

kamen, me waleling ame ie o but Esau a
tuhan ûheny hnyi hna uö meno. 31 Ke a
hia but ânyâ utiö ae bo so minya, me hom
e ka kamen; me e ame ha ka kamen, ka
habe, Cica lö, höhöi thö, me han hanik, me
u ma he ka hahnahici nya. 32 Ke haingö
Isaaka a kamen, ka habe, U ia? Me e
ame ha, ka habe, Inya Esau nokom a bân.
33 Ke Isaaka ame öbubuny gan hmâ but,
me ha, ka habe, Ie at wale a hia but uö
meno me oâ könya, ke oge hia but han ke
tiga hiö u, me oge hia but hahnahicâ e?
eke, k' ame he balua but e ka hnahic. 34 Ke
a löng ut Esau hofuc hwan kamen, me e
ame tenge gan hmâ hmönyin, me haingen
ka kamen, ka habe, Cica lö, hahnahici nya
minya thö walö nya eang. 35 Ke haingen,
ka habe, A mwi ang kem ka iyawö, me a
hia but hom ânyâm hnahic. 36 Ke hai-
ngen, ka habe, Hawa, e ca ûcû hnödra hna
hwenyi ien me Jekob? anyin a olo but obö
nya: e ame bân ka hûgûnâ anyik atö; ke
wâ bi, walang ang a hia but hûgûnâ hna-
hicik. Me e ame ha, ka habe, Hawa, e
ba ke hnahic u je ip hobi könya minya?
37 Ke Isaaka ame thu me ha kö Esau, ka
habe, Wâ bi, oge hia but otilâ me hnân
tuhâm, me oge hia but ham kâu je liame-
keiny hia mē me lanyin; ke oge hat e ge
hwit me waina: ke ie ûnyi oge ma ânyâ
köu nökuk? 38 Ke haingö Esau ka ka-
men, ka habe, Cica lö, hawa khaca thibi
hnahic unyâm? Hahnahici nya minya
thö, walö nya ang. Ke Esau ame tenge
hwege göranyai. 39 Me Isaaka a kamen
ame thu kâu, me ha, ka habe,

Wâ bi, ame he ka e hnyabam hnyi
kânâ ae pipikhenya,
Me hau ûnyi hnyi drany ethö;
40 Ke u me he ka möt hnen ânyâm hele
vat, ke u ma he ka bi athnyabainy
kem;
Ke haba hnyi ûen u ka he ka hon,
Me u ma he ka hota degecâ ûnyi hon
nyem hnen hna ohmâ.

41 Ke Esau ame hûkötö ga Jekob, can
hnahic a ham kâu kamen: ke haingö Esau
eû hnyi hnyekon, ka habe, E hakekeny jut
ûen ka hnyamoki Cica, me oge me he ka
hlingö Jekob a keik. 42 Ke adre me
thumetu Rebeka ge hofuc ho Esau nokon a
bân; me e ame ûkhûnöng ka hao Jekob
nokon a wakeiat, me haingen kâu, ka habe,
Wâ bi, Esau a tuhâm ame ip hnâm he ka
hlingö u. 43 Anyin a wale nökuk lö, löng
ju hoton hok hofuc, me todrö, kec dö Karan
ai kö Labana a hanik; 44 me tha laba mē
hnyi ke je bong, ke ne o but ame aû but
hmönyin anyin tuham; 45 ke ne o but
ame hwiö but hna hmönyini u hnen tuhâm,
me ame hnying ut hnâm hna ânyâ kâu:
ke hamök he ka ûkhûnöng ka hao u ûheny
e: hnân eû ka tha hi' öbu gak hnyi bong a
khaca?

46 Ke haingö Rebeka kö Isaaka, ka
habe, E hmak ut hnyekuk can li momo
Heth: a ne he Jekob ka hok âiân ûnyi
hnyi je lakon Heth a je hlu, helâ mödru li
momoiny hnyei, hnân eû hmetu möt
könya?

HNYIMAKAN 28.

KE Isaaka ame hao Jekob, me hahnahicâ
e, me hûna kâu, me ha kâu, ka habe,
U ma ca he ka hok momo ûnyi hnyi je
hluiny hnyei Kanana. 2 Todrö, he thö
Padanarama ai, ka hnyi hnyaba Bethuela,
kamen hinyâm; me hok âiâm ju ûnyi e
unyin je laku Labana a je hlu, a mahinyâm.
3 Ke e so ame he Khong Ataekhanahia he
ka ohnahici u, me odedu u, me osi u, me
me se hia em je hnyei; 4 me ham köu hna
hahnahici Aberahama, köu, me ka ta je
mâtrânâm; m' u ma he ka hu bi hnyei u
me laba kanyua hnyin, waleji hnen Khong
hna ham kö Aberahama. 5 Ke Isaaka
ame kunö Jekob: me e ame he Padanara-
ma ai kö Labana, nöku Bethuela, at Suria,
hani Rebeka, hinyö Jekob me Esau. 6
Ke ame wâ Esau a ga um but Isaaka
hahnahici Jekob, me kunâ e Padanarama
ai, he ka hok âiân ûnyi e; ke ame hahna-
hicâ e, me hûna kâu, ka habe, U ma ca he
ka hok momo ûnyi hnyi je hluiny hnyei
Kanana; 7 k' ame wâ a g' ame löng hoton
kamen me hinyen hnö Jekob, me he
Padanarama ai: 8 ke a wâ Esau a g' ame
hûkötiâ hnö Isaaka a kamen ta je hluiny
hnyei Kanana; 9 me Esau ame he kö
Isamaela, me hum Maalatha me hanen
lâiân, wale hlu nöku Isamaela, a nöku
Aberahama, hani Nebaioth, me me âiân.

10 Ke Jekob ame hna but Bere-seba,
me he Karan ai. 11 Ke e ame o but hnyi
ke dok, me e ame mokut ju eling, anyin a
didrut seûnö; ke e ame hom ke veto hnyi
dok eling me hnân hunen, ke e ame mokut
hnyi dok e. 12 Ke e ame bwi, me wâ bi
ke wacûat adre otilâ hon kânâ, k' ame kâlâ
thö ethö drany ke hnyiban e: ke wâ bi
ame ölö me utut hnyin ta je angela anyin

Khong. 13 Ke wâ bi, ame tot Iehova
ethö hon e, me ha, ka habe, Inya Iehova,
Khongu Aberahama a kâmâm, me Khongu
Isaaka: haba kânâ u me mokut hnyin, oge
me he ka ham e köu, me je mâtrânâm; 14
ke ame he ta je mâtrânâm ka helâ me
sesâiny kânâ, ke u ma he ka lau jio, me
deiö, me hwadrö, me hwaiöu: k' ame he ka
hnahic ta je hnyei hia eang hmeledrany
ûnyi gam me ûnyi ge ta je mâtrânâm. 15
Ke wâ bi, tha inya möu, ke oge me he ka
tuö u hnyi je hnyei hia u je he ka hnyin,
me ohmetu u ka hnyi hnyei eang: anyin
oge ma ca he ka hnö u ke ne o but oge hia
but ânyâ hnök hna ha köu. 16 Ke Jekob
ame hmak dö ûheny hnyi hna mokut, me e
ame ha, ka habe, E hnathu Iehova hnyi dok
ang; ke ca khanö nya but. 17 Ke e ame
ot, me ha, ka habe, Hnân outen dok eang,
haba dok ang me wale thibi e uma umen
Khong, me homagöuleny drany. 18 Ke
Jekob ame vesâkong me hom veto e ame
hunâ, me otilâ e hnân haten, me hû hon
ge wakaco. 19 Ke e ame hwenyi ien dok
e, me, Bethela: ke Luza ien hnyei e a bân.
20 Ke Jekob ame hip' khöbi, me ha, ka
habe, Ame ne he Khong ka tha e mönya,
me tuö nya hnyi gethen ang oge me vheno,
me haök, me ha khauk, 21 m' oge me he ka
o hmetu ka hnyi hnyaba cica hnyi hnahic,
awe, Iehova but Khonguk, 22 ke haba
veto eang, wale oge otilâ hnân haten, ame
he ka hnen uma umen Khong: ke ûnyi
hnyi ta je ûnyi hia u ma he ka ham könya,
e hnathu oge me he ka ham hmetu köu je
ke keihen a libenyitainy.

HNYIMAKAN 29.

KE Jekob ame vheno deny me o ka
aten hnyei e deiö. 2 Ke e ame
bwele me wâ bi ke hna khû an hnyi hnyei,
ke wâ bi kun ta hnahat mamoe ame mokut
eling; anyin adre me labö habelen ta je
mamoe hnyi an eling; ke gan hmâ veto
hlinginy an. 3 Ke adre me labö ûkhaca-
köuâ kâ e ta je mamoe hia: ke adre me
tetebulo veto ûnyi hnyi hnyimen an, me
söû belen ta je mamoe, me hlöng hmeto an
hnen veto. 4 Me haingö Jekob ködrin,
ka habe, Hnyat me lakeiny mönya lö, öbun
e mwi ua? Haingödrin, ka habe, Öhmun je
aten hnyei Karan. 5 Me e ame ha ködrin,
ka habe, Hawa, e khan' öbun Labana nöku
Nahora? Haingödrin, E khan' öhmun.
6 Me e ame ha ködrin, ka habe, Hawa,
ame sot e? Haingödrin, ka habe, e ame
sot: ke wâ bi Rakela nokon hlu ame he
jem me ta je mamoe. 7 Me haingen, ka
habe, Wâ bi, e tiga jebigö, ke tiga ca ûen
he ka ûkhacaköuâ ta je meno: he th' öbun
ka söû belen ta je mamoe, me he thö ka
hān. 8 Ke ödrin e ha, ka habe, E ca khan'
öhmun, e so bân ka ûkhacaköuâ ta je
hnahat hia, m' adre me he ka tetebulo veto
ûnyi hnyi hnyimen an, me waleling öhmun
e he ka söû belen ta je mamoe. 9 Ke e
ame tiga ûhnenamö mödrin, me ame o thö
Rakela me ta je mamoe haleny kamen;
anyin a e at ame tuö. 10 Ke hnyi ûen
Jekob ame ō Rakela nöku Labana a mahi-
nyen, me ta je mamoe hale Labana a mahi-
nyen, me Jekob ame hakekeny me tetebulo
veto ûnyi hnyi hnyimen an, me söû belen
ta je mamoe hale Labana a mahinyen. 11
Ke Jekob ame ûcimhnyimak me Rakela,
me tenge hwege göranyai. 12 Ke Jekob
ame thumetu Rakela a e utha ge kamen,
ke nöku Rebeka e: ke ame wadring hlu
me thumetoâ kamen. 13 Ke e ka löng
Labana ûthumetu ga Jekob a nokon ha-
niny, me e ame wadring he ka iouny mē,
me e ame delûâ e, me ûcimhnyimak mē,
me su e ka hnyi hnyaban. Ke e ame aû
gaga kö Labana ta je ûnyi hia. 14 Ke
haingö Labana kâu, ka habe, E hnathu u
hanen jeiök, me hanen utiöik. Ke khaca
tehi ödru me tha laba hnyin. 15 Ke La-
bana ame ha kö Jekob, ka habe, Hawa, u
ma huliwa gufa könya anyin a ötu liame-
nakaûnyin? Ha thö könya hwabâm. 16
Ke lo laku Labana li hlu: haba ien atö,
me, Lea, ke Rakela ien wakeiat. 17 Ke
vhihne li emakö Lea; ke khula ûdren makö
Rakela, me so hmainy. 18 Ke Jekob ame
weny Rakela, ke haingen, ka habe, Oge
me he ka huliwa köu hnyi seven je huna
hwabö Rakela nokom a wakeiat. 19 Ke
haingö Labana, ka habe, E ti so könya he
ka ham e köu hon hnök hna he ka ham ka
ke at: tha laba ju mönya. 20 Me Jekob
ame huliwa seven ta je huna hwabö Rakela;
ke helâke je bong ae wakhalet thibi kâu,
can anyin betenge ka hlu. 21 Ke Jekob
ame ha kö Labana, ka habe, Ham but
könya öiök, anyin a um dö ta je bonguk, m'
inye he ka tha laba mē. 22 Ke Labana
ame ûkhacaköuâ aten hnyei hia me bi jeû.
23 Ke haba hnyi hnyinghet e ame hum
Lea bi a nokon, me su e kâu; me ödru me
tha laba. 24 Ke Labana ame ham Zilepa
a athnyabainy kö Lea a nokon me hnân

anyin hlu. 25 Ke wâ bi, hnyi hnyomaka-
tu Lea bi eling: me e ame ha kö Labana,
ka habe, Ieû e u je ânyâ könya? hawa, oge
ca huliwa köu hwabö Rakela? ieû gam u
je iyawö nya. 26 Ke haingö Labana kâu,
ka habe, Ca hwakecin ihmun hnyei he ka
ham bânâ wakeiat, ke biliny bi atö. 27
Oumo thö wikiny at ang, ke öhmun e he
ka ham minya köu ke at, a hwaban huliwa
u ma he ka ânyâ könya hnyi seven hmetu
ta je huna. 28 Me Jekob ame ânyâ helâe,
me oumo anyin wik: me e ame ham Rakela
a nokon me hnân âiân. 29 Ke Labana
ame ham Bila a athnyabainy kö Rakela a
nokon, me hnân anyin hlu. 30 Ke e ame
tha laba me Rakela minya, ke e ame bete-
nge ga Rakela hu Lea, me e ame huliwa
kâu hnyi seven hmetu ta je huna.

31 Ke Iehova ame wâ a g' adre me höciö
Lea, me e ame ohnoko e: ke toûnyi bi Rake-
la. 32 Ke Lea ame erkin dut me e ame
hnokoâ da, me hwenyi ien Reubena: ke hai-
ngen, ka habe, Anyin a wâ but Iehova anyik
vec; k' ame he öiök ka betenge gak walang
ang. 33 Ke e ame erkin hmetu, me e ame
hnokoâ da, ke haingen, ka habe, Anyin a
Iehova ame löng hna höciö nya, me e ame
ham minya könya da eang: ke e ame
hwenyi ien Simeona. 34 Ke e ame erkin
hmetu, me e ame hnokoâ da; me haingen,
ka habe, Ame ne ûen dut ang ame he öiök
ka tha hnyok mönya, anyin oge hia but
hnokoâ kun lakon ta baga: anyin a wale
adre hwenyi ien Levi. 35 Ke e ame erkin
hmetu, me e ame hnokoâ da: ke haingen,
ka habe, Walang ang oge me he ka ogânö
Iehova: anyin a wale e ame kwenyi ien
Juda; ke e ame mwi thö.

HNYIMAKAN 30.

KE a wâ but Rakela a g' ame ca hnöku
nöku Jekob, me Rakela ame hmö-
nyin ka tuhan, me ha kö Jekob, ka habe,
Ha nökuk ut, wâ inye mokcu. 2 Ke
Jekob ame hmönyin kö Rakela, me hai-
ngen, ka habe, Hawa inya ang hnen Khong,
waleji at ame behanö u ge ta je wanakat?
3 Ke haingen, ka habe, Wâ bi anyik hlu
jia Bila, hom ju e, ke e ame he ka hnokoâ
hobi könya, me me hu nökuk minya ûnyi
gan. 4 Me e ame ham kâu anyin hlu
wale Bila hnân âiân: ke Jekob ame hom e.
5 Me Bila ame erkin dut, me e ame hnokoâ
nöku Jekob a da. 6 Me haingö Rakela,
ka habe, A hia but Khong owisa könya,
me löng hok hofuc, me ham könya nökuk
da: anyin a wale e ame hwenyi ien Dana.
7 Ke ame erkin hmetu Bila hlu anyi Ra-
kela, me e ame hnokoâ nöku Jekob da a
loiny. 8 Me haingö Rakela, ka habe, E
gan hmâ but hnök hna ûsöu me tuhök, ke
oge hon dut: me e ame hwenyi ien Nafa-
tali. 9 Ke a wâ but Lea a ga mwi thö,
me e ame hum Zilepa a anyin hlu, me ham
kö Jekob hnân âiân. 10 Me Zilepa hlu
anyi Lea ame hnokoâ nöku Jekob a da. 11
Me haingö Lea, ka habe, A o but hnahic!
me e ame hwenyi ien Gada. 12 Ke Zilepa
hlu anyi Lea ame hnokoâ nöku Jekob ke
da a loiny. 13 Ke haingö Lea, ka habe,
Oge senyin dut, anyin ame he ka hawo nya
me senyin hnen ta je hlu: ke e ame hwenyi
ien e Asera. 14 Ke ame he Reubena hnyi
ûen meno hwit, k' ame wâ ta je dudai hnyi
utkânâ, me e ame hom but e kö Lea a
hinyen. Ke haingö Rakela kö Lea, ka
habe, Ö u haök ge je dudai anyin nokom.
15 Me haingen kâu, ha habe, Hawa, ûnyi
ae ûhnyûkong e, a u je hia but hûgûnâ
öiök? ke u me he minya ju ka hûgûnâ je
dudai anyin nökuk? Ke haingö Rakela,
ka habe, Anyin a wale e ame he ka tha e
möu eâu hnyinghet hwaban je dudai anyin
nokom. 16 Ke Jekob ame o but ûheny
hnyi hna belök hnyi sabac, k' ame he Lea
ka iouny me, me ha, ka habe, U ma he ka
tha e mönya; anyin ae hnathu oge ûcû u
hwaban je dudai anyin nökuk. Me e ame
tha e me hnyi hnyinghet eling. 17 Ke
Khong ame löng kö Lea, ke e ame erkin
dut, me hnokoâ nöku Jekob baga a thabû-
nginy. 18 Me haingö Lea, ka habe, A hia
but Khong ham könya hwabök, anyin a oge
ham anyik hlu ka öiök: ke e ame hwenyi
ien Isakara. 19 Ke ame erkin hmetu but
Lea me hnokoâ ke da a siksiny kö Jekob.
20 Ke haingö Lea, ka habe, Khong ame
hia but ham könya tang omjeû ae so; ame
he öiök ka laba so mönya walang ang,
anyin oge hia but hnokoâ lakon je baga a
siks: ke e ame hwenyi ien e Zebulona.
21 Ke hwaban dö e, e ame hnokoâ in, me
hwenyi ien Dina. 22 Ke Khong ame
ûnykûmi Rakela, me Khong ame löng kâu
me ohnokoâ e. 23 Me e ame erkin dut, k'
ame hnokoâ da: me ha, ka habe, A hia but
Khong hom hna haikongu nya: 24 ke e
ame hwenyi ien Josefa, me ha, ka habe, E
so Iehova ame ham minya ke da a nökuk.

25 Ke a hia but Rakela hnöku Josefa,
haba Jekob ame ha kö Labana, ka habe,

Hnö nya but, m' inye hmetu ka hnyi gak,
me ik hnyei. 26 Hna but könya je laöiök
me je lakuk, wale hwaban hnök hna hu-
liwa köu, me hnö nya but: anyin ae khanö
u huliwa waleji oge ânyâ köu. 27 Me
haingö Labana kâu, ka habe, A ne hu
ânyâm ibetengiö könya, me halubahingen
ju, anyin a oge me wâhmakhmetoâ a Iehova
ame ohnahici nya gam. 28 Ke e ame ha,
ka habe, Ha wia thö könya hwâbâm me
oge me ke ka ham. 29 Me haingen kâu,
ka habe, E khanö u hnök hna huliwa köu,
me troban hnök hna tuö halem ta je meno.
30 Anyin ae wakhalet thibi gam ehac ke
tiga hiö nya, k' ame si gan dut walang ang;
ke a hia but Iehova ohnahici u hnyi je
deny hia waleji oge wia kâu: ke haba wa-
lang ang, oge me he ka penapena hobi kâu
anyik lap kehö? 31 Me haingen, ka habe,
Oge me he ka ham ieû köu? Ke haingö
Jekob, ka habe, E ba ûnyi u me he ka ham
könya: ke khaca thibi ûnyi u me he ka
ânyâ hobi könya, me oge me he hmetu ka hat
me tuö ânyâm je hnahat mamoe. 32 Haba
hnyi bong ang, oge me he ka he hnyi wa-
nben halem ta je hnahat meno hia thithö,
he ka ve ip ta je meno hia ae ûdenöny me
sisit, me ta je meno ae hlit ûnyi hnyi ta je
mamoe, me ta je ûdenöny me ta je sisit ûnyi
hnyi ta je got: ke wale thibi e hwabök.
33 Ke ame he ka ohnathu nya nyiele hnen
hwakecik ae wisa, u ka o but ka hnyi
hwabök wale hnyi hnyimâkâm: haba ta je
got hia ae ca ûdenyöny bi me sisit, me ta
je mamoe ae ca hlit, adre wâ unyik, wale
oge hia but venâu. 34 Me haingö Labana,
ka habe, E so e he ka e hnâm hna ha. 35
Ke e ame ve ip hnyi bong eling ta je got
baga adre sihnalimen me sisit, me ta je got
momo hia ae ûdenöny me sisit, me ka hu
hawen, me ta je mamoe ae hlit, me hn'
ödrin ka je lakon baga; 36 ke e ame ûsâ-
kâûö me Jekob hnyi kun ta bong ka he:
ke Jekob ame hat ta je hnahat hale Labana
a hnen bi ju. 37 Ke Jekob ame hom ta
je ong utö ae hat, libene, me luza, me
aremoni; me e ame bi hnalimen me me
manen dok ae hau hnyi je ong utö. 38 Ke
e ame ip je ong utö adre bi hnalimen hnyin
je kumete taben belen je meno hnyi hnyi-
makan ta *je hnahat*; ke ödrin e erkin ödrin
ka o *ka ic.* 39 Ke ame erkin dut ta je
hnahat *cicö* ta je ong utö, me je hnahat
adre me hnokoâ but ta je meno ae hu hna-
limen, me ûdenöny, me sisit. 40 Ke Jekob
ame ve ip ta je lakon mamoe, me wia ta je
hnyimakan je hnahat ka hnyi ta je hna-
limen, me ta je hlit hia hnyi hnahat hale
Labana; ke e ame ke ip haleny to je meno,
k' ame ca tha hnen me ta je hnahat meno
hale Labana. 41 Ke e ka he ka erkin ta
je meno ae hwege, me Jekob ame ip ta je
ong utö hnyi je kumete hnyi hnyimakan
ta je hnahat, m' adre me he ka erkin hnyi
ta je ong utö; 42 ke ame ne mat ta je
meno, e ame ca ip hmetu: waleling me me
hale Labana je meno ae mat, ke hale Jekob
bi je meno ae hwege. 43 Me ame ti tren
gan hmâ thatûnyi hnen at e, ke ti se hia
haleny ta je meno, me je lathnyabainy
omomo me obaga, me je kamela me asina.

HNYIMAKAN 31.

KE e ame löng ta je hofuc hwan laku
Labana ta baga, ka habe, A hom
hia thö Jekob ta je ûnyi anyi cica; ke
ûnyi hnyi ta je ûnyi anyi cica e ame hom
hmanenang eang. 2 Ke a wâ but Jekob
hnyimakö Labana a ca helâ hmetu ehac
kâu. 3 Ke Iehova ame ha kö Jekob, ka
habe, He hmetu thö ka hnyi hnyei iny
lakâmâm, me lahanâm; me ame he ka tha
inya möu. 4 Ke Jekob ame ûkhûnöng ka
hao Rakela me Lea ka hnyi hnyei a e
hnyin haleny ta je meno, 5 me haingen
ködru, ka habe, Oge wâ but hnyimakan
kamöbu a ca helâ hmetu ehac könya; ke
so bi a hia but tha e mönya Khongu cica.
6 Ke khan' öbu a oge hia but huliwa ka
kamöbu hnyi hwegiök hia. 7 Ke a iyawö
nya hnen kamöbu, me olibenyita wia hwa-
bök; ke Khong ame ca hna but kâu he
ka okongu nya. 8 Ame ne ha, ka habe,
Ame he ka hwâbâm ta je ûdenöny, me ame
hnokoâ but ta je ûdenöny hnen ta je meno
hia: ke ame ne ha, ka habe, Ame he ka
hwâbâm ta je meno ae hu hnalimen, me
ame knoköa but ta je meno ae hu hnalimen
hnen ta je meno hia. 9 Waleling Khong
ame hia but hûgûnâ ta je meno haleny
kamöbu, me ham bi könya. 10 Ke hnyi
ûen erkin a je meno, inya oge me bwele
me wâ hnyi bwik, me wâ bi, ta je got baga
hia ame takoû ta je meno ae hu hnalimen,
me ûdenöny, me sisit. 11 Ke haba angela
anyin Khong ame ha könya hyni bwi, ka
habe, Jekob lö: ke haingök, ka habe, Inya
ang. 12 Ke e ame ha, ka habe, Bwele
thö me wâ, a haba ta je got baga hia adre
me takoû ta je meno ae hu hnalimen, me
ûdenöny, me sisit: anyin a oge hia but wâ

hia hna ânyâ köu hnö Labana. 13 Inya
Khongon Bethela, waleji u je osûâ haten
hnyin, ke waleji u je bi khöbi könya hnyin :
ke walang ang todrö me he ûheny hnyi
hnyei eang, ke hmetuhmetu thö ka hnyi
hnyei adre hnöku u hnyin. 14 K' ame
thu Rakela me Lea me ha, ka habe, Ha-
wa e hu ûnyi hmetu me jekhöûhmu hnyi
hnyaban kamöhmu? 15 Hawa, e ame ca
ûnykûmi öhmu a helâke li atkanyua kâu?
anyin a e ame hia but ûcû öhmu, me odilâ
anyihmu mone. 16 Ke haba tang omjeû
hia hnen Khong hna hûgûnâ ûnyi ge ka-
möhmu, me wale anyihmu ta je ûnyi, me
lakuhmu : ke walang ang ânyâ thö ta je
ûnyi hia a ha köu hnen Khong. 17 Ke
Jekob ame tot me ip je lakon me laâiân
hon je kamela ; 18 ke e ame hom but haleny
ta je meno hia, me ta je onijeû·hia ae hu
gan, a ta je meno a huliwan, waleji e ame
hu e Padan-arama, me me he kö Isaaka a
kamen hnyi hnyei Kanana. 19 Ke Labana
ame hia but he ka subâ leûnen haleny ta
je mamoe : ke haba Rakela ame venâu thö
ta je idola anyin kamen. 20 Ke Jekob
ame kec duöng ga Labana at Suria, anyin
a e ame ca thumetu a e ame he ka kec.
21 Waleling e ame kec me anyin ta je
ûnyi hia ; ke e ame todrö me hanyâûâ
Wagewe, me hnyimakan ka hnyi bucen
Gileada.

22 Ke hnyi bong a kuniny adre me
thumetu Labana, ka habe, A kec ut Jekob.
23 Me e ame hom dö je liamekeiny mē, me
wadring hotudrin seven je bong ; me e ame
khöû ödrin hnyi bucen Gileada. 24 Ke
Khong ame o but kö Labana at Suria hnyi
bwi hnyi hnyinghet, me ha kâu, ka habe,
Wâ eâu k' u he thö ka ha kö Jekob so me
kong. 25 Ke Labana ame hom tilö Jekob.
Ke a hia but Jekob otilâ umen uma mano
hon bucen : ke haba Labana me je liame-
keiny mē ödrin e laba hnyi bucen Gileada.
26 Ke haingö Labana kö Jekob, ka habe,
Ieû u je ânyâ, u je kâcâ duöngâ gak lakuk
li momo helâke adre hûgûnâ ge hele vat?
27 Ieû gam u je kec duöng me iyawö nya ;
me ca ûhûne mönya, m' inye he ka kunö u
me senyin me khumöng me binybet me
kitara ; 28 ke u je ca hna könya he ka
ûcimhnyimak me je laöbik me lakuk? u
monu u je ânyâ helâe. 29 E hu manik
man he ka okongu öbun : ke a ha könya
hnen Khongon kamöbun et hnyinghet, ka
habe, Wâ eâu, k' u he thö ka ha kö Jekob
so me kong. 30 Ke walang ang e hwege
thö wem he ka he, anyin ae gan hmâ wem
ka hnyi hnyaban kâmâm, ke ieû gam u je
venâu je khonguk? 31 Ke Jekob ame
thu me ha kö Labana, ka habe, Anyin iny
ot : me haingök, ka habe, Wa u nye hûgûnâ
hmeto thö gak lakom. 32 Ke haba at u
me he ka wâ unyin ânyâm ta je khong,
ame ca he ka möt : wâhmakhmeto ju hnyi
hnyimakan je liamekeiny mötu ânyâm ta
je ûnyi unyik, ke hom hmeto thö. Anyin
ae ca khanö Jekob a ga venâu Rakela je
ûnyi e. 33 Me Labana ame didrö ka
hnyin uma mano umö Jekob, me uma mano
umö Lea, me uma mano umen li athnyaba a
li momo : k' ame ca wâ bi. Ke e ame didrut
ûnyi hyni uma mano umö Lea me didrö ka
hnyi uma mano umö Rakela. 34 Ke haba
Rakela ame hia but hom ta je idola me
ikhâlâ hnyi je tap hnân tabâ kamela, me e
ame laba ju hon. Ke Labana ame elâm
igigilö hia hnyi uma mano, k' ame ca wâ
bi. 35 Ke haingen ka kamen, ka habe.
Ca he tuhok ka hmönyâm wale ae ca
khanö nya köûö hnyi hnyimâkâm anyin a
oge me hom bongon omomo. Ke e ame
heleû, k' ame ca wâ bala bi ta je idola. 36
Ke Jekob ame hmönyin me iwatretra me
Labana : me haingö Jekob kö Labâna, ka
habe, Ieû hnök hna hanyâûâ? ieû anyik mo-
nu m' u me wadring hotuk? 37 U je hia
but elâm igigilö anyik ta je ûnyi, hawa e
hu omjehem u je wâ? ip ut hnyi hnyimakan
je liamekeiny mönya me je liamekeiny möu,
ke hamödrin he ka owisa kötu. 38 Twente
je hunaik unyâm ; ke e ca köluhabû halem
ke nokon mamoe me got, k' oge ca han
je mamoe baga hnyi hnahat halem. 39
Ke oge ca hom köu at adre usu kia ;
ke oge bi hwaban bi ; k' u je elâm unyik
hna venöu hnyi lany, me hna venöu hnyi
lit. 40 Waleji hwakecik, haba hnyi je
lany seûnö ame okongu nya, me megic
hnyi hnyinghet ; k' oge me ca wen mokut.
41 Twente je hunaik hnyi hnyabam ; oge
bi athnyaba köu fortin ta huna hwaban
lakom li hlu, ke siks ta huna hwaban
halem je meno : ke u je olibenyita wia
hwabök. 42 Ame ne hia Khongu cica
unyik, wale Khongu Aberahama, me hna
outen hnö Isaaka, me e hnathu u je he
ka kunö nya ke ba ûnyi. A wâ but Khong
anyik vec me huliwa anyin li hnyamök,
me e ame thao u et hnyi lit. 43 Ke La-
bana ame thu me ha kö Jekob, ka habe,
Haba li momo ödru li lakuk, ke haba je
wanakat ödrin je laöbik, ke halek ta je

hnahat, ke omjehek ta je ûnyi hia u me
wà: ke ie ûnyi oge me he ka ânyâ hnyi
hong ang ka je lakuk eang me je lakudru
ödru me hnokoâ? 44 Aiö u walang ang
m'ötu me ûhihinyköu; ke wale hnân ohna-
tho kötu. 45 Ke Jekob ame hom veto me
otilà hnân haten. 46 Ke Jekob ame ha ka
je liamekeiny mē, ka habe, Thigö veto thö;
me ödrin e hom je veto me khon; ke ödrin
e han eling hnyi ve veto. 47 Ke Labana
ame hwenyi ien Jegara-sadutha: ke Jekob
ame hwenyi ien Galeed. 48 Ke Lab na
ame ha, ka habe, At hnân ohnatho kötu
hna khon e hnyi bong ang. Anyin a wale
adre hwenyi ien e Galeed: 49 me Mizepa
minya, anyin a haingen, ka habe, E so e
he Iehova ka labö hmâkâ wanbötu, ötu
ka ûsâkâûö. 50 U je ne he ka ovecâ je
lakuk, me hok momo minya hanen le lakuk,
e ba at unyita: wâ ju, Khong ame wâ
hnathu wanbötu. 51 Ke haingö Labana
kö Jekob, ka habe, Wâ bi hna khon veto
eang, ke wâ bi haten wale oge ip wanbötu.
52 Hnân ohnathoâ hna khon veto eang,
ke hnân ohnathoâ minya haten eang, oge
me ca he ka he hanyâûâ hna khöû veto
eang köu, me u me ca he ka he hanyâûâ hna
khöû veto eang, me haten eang könya, he
ka ûokonguny. 53 E so e he Khongu
Aberahama me Khongu Nahora minya, a
Khongon kamödru ka owisa kötu. Ke Je-
kob ame khemanyin me ha Hna outen hnö
Isaaka a kamen. 54 Ke Jekob ame bi hudo
ke hut hnyi bucen, me hawâ je liamekeiny
mē ka hnyi han areto: ke ödrin e han areto,
me mokut hnyi bucen. 55 Ke Labana
ame vesâ hnyi haolany me ûcimhnyimak
me je laöbiny me je lakon me hahnahici
ödrin: ke Labana ame he hmetu ka hnyi
iny.

HNYIMAKAN 32.

KE Jekob ame he hnyi deny gethen,
me e ame ukhanö me je angela
anyin Khong. 2 Ke a ö 'drin dut Jekob,
me e ame ha, ka habe, Wale but ang utba-
vat anyin Khong: ke e ame hwenyi ien
dok eling Mahanaima.

3 Ke Jekob ame kunâ bânâ anyin je
metâ kö Esau a tuhan hnyi hnyei Seira, wale
otkânâ hnyi Edoma. 4 Ke e ame hûna
ödrin, ka habe, Öbun e he ka ha helâng
kö Esau a tuhök, ka habe, Walang hna
ta hnö Jekob a athnyabaiem, haingen, ka
habe, Oge laba kanyua unyi Labana, me
laba e ke ne o but walang ang: 5 ke e hu
gak ta je kau, me asina, me je hnahat, me
je athnyaba obaga, me je athnyaba omomo:
ke inya oge me ûkhûnöng ka thumetu u
tuhök, m' u ma betenge gak. 6 Ke ame
hmetu ju kö Jekob ta je metâ, me ha, ka
habe, Öhmun e mwi but unyi Esau a tuhâm,
ke wale but ang ame he ka iouny möu, ke
e unyin tavat a vak ta haded. 7 Me Jekob
ame ot gan hmâ me hmak hnyekon: me e
ame khenâ luâ tavat unyin, me ta je ma-
moe, me kau, me kamela; 8 ke haingen,
ka habe, A ne iouny Esau me ke bunyen
me kuc' ödra, me ame he ka möt biju ke
bunyen. 9 Ke Jekob ame ha, ka habe,
Khongon kibik Aberahama lö, me Khongu
cica Isaaka, Iehova lö, at ame ha könya, ka
habe, He hmetu thö ka hnyi hnyei iny je
lahanâm, m' oge me he ka ânyâ so köu:
10 e ca ûcû nya at ae ûhnyûkong hnyi je
ibetengiö hia, me hnathu hia, waleji u je
omanenâ ka athnyabaem; anyin oge hanyâ-
ûâ Joridano eang me anyik uci; ke walang
ang lo but anyik li bunyen. 11 Ö u, omeii
nya ûnyi hnyi hnyamen tuhök Esau: anyin
oge me outen e, wâ e nye o but ka kuc nya,
tha inya me ta momo me lakudrin. 12 Ke
u je hia but ha könya, ka habe, E hnathu
oge me he ka ânyâ so köu, ke oge me he ka
osehia je mâtrânâm me me helâ me önyin
köiö, wale me me ca hnân aû anyin ae se
hia. 13 Ke e ame mokut eling hnyi hnyi-
nghet; me e ame hom ûnyi hnyi anyin ta
je ûnyi hnân bwihlany hobi kö Esau a
tuhan: 14 lo li haded ta je got momo, ke
twente ta je got baga, me lo li haded ta
je mamoe momo, ke twente ta je mamoe
baga, 15 ke thöte ta je kamela adre me
ûasin me je lakudrin, ke fâte ta je kau, ke
libenyita ta je bolok, ke twente ta je asina
momo, ke libenyita ta lakon. 16 Ke e
ame ve ham ta je hnahat ka ta je athnya-
bainy; k' ame ha ka je athnyabainy, ka
habe, Böbun ka hanyâûâ me ve bi hnyiöulen
wanben ta je hnahat. 17 Ke e ame hûna
ka at ame bân, ka habe, E ka iouny möu
Esau a tuhök, me hnei u, ka habe, U
athnyaba ia? k' u ma he kâ? ke hale ia
hnahat meno hnyi hnyimâkâm? 18 M' u
ma he ka ha, ka habe, Hale Jekob a athnya-
baem; ke wale bwihlany adre kunû ka
tuhök a Esau: ke wâ ju a e but ang. 19
Ke helâe minya e ame hûna ka at a loiny
me kuniny, me tavat hia ödrin e alen ta je
hnahat, ka habe, Öbun e he ka ha helâe kö
Esau e ka iouny möbun; 20 ke öbun e he

ka ha minya, ka habe, Wâ ju e but ang
Jekob a athnyabaem. Anyin a haingen, ka
habe, Oge me he ka omenyikâ e hnen
bwihlany adre kunâ bânâ, ke hwaban e
oge me he ka iohnyimak mē, ame ne he ka
köp nya. 21 Me a he bân but bwihlany:
ke e bi ame mokut hnyi hnyinghet eling
tha e mödrin.
22 Ke e ame todrö hnyi hnyinghet eling
me hom li âiân, me li athnyabainy momo
me je lakon a libenyita ke khaca, me hanyâ-
ûâ wagewe Jaboka. 23 Ke e ame hum
ödrin me kun' ödrin ka hanyâûâ wagewe,
k' ame kunâ minya anyin ta je ûnyi. 24
Ke hake laba Jekob; ke haba ke at ame
ûsöu mē ke ne o but hnyi haolany. 25 Ke
a löng ut a e ca hwege hmetu hon, me e
ame kâlâ jebalainon; me ame nik dö jebai-
lainou Jekob k' ame tiga ûsöu mē. 26 Ke
haingen, ka habe, hnö nya but, ke lany dö
jimeyö ame o. Me haingen, ka habe, Oge
me ca he ka hnö u, ke ne o but u je hahna-
hici nya. 27 Ke e ame ha kâu, ka habe, Ia
iâm? Haingen, ka habe; Jekob. 28 Me
e ame ha, ka habe, adre me ca he hmetu
ka hao u Jekob, ke Isaraela bi: anyin a u
je hia but nâ hwegiâm me Khong me tavat,
ke ne u hwege. 29 Ke Jekob ame hnö, ka
habe, Bethe ha thö könya iâm. Me hai-
ngen, ka habe, Ieû gam u me hnö iök? me
e ame hahnahicâ e eling. 30 Ke Jekob
ame hwenyi ien dok e Peniela, haingen,
anyin a oge iohnyimak me Khong, k' iny
möt bi. 31 Ke ame o thö seûnö hon hnyi
ûen e ame he hanyâûâ Penuela, ke e ame
he hwali ge jevan. 32 Waleling me me
ca han hnen lakon Isaraela ta je toiny
fetrin hnyi jevan ke ne o but hnyi bong
ang, anyin e ame kâlâ jebalainon ca Jekob
huyi töiny fetriny.

HNYIMAKAN 33.

KE Jekob ame bwele me wâ, ke wâ bi,
Esau ame he jem me tavat a vak ta
haded. Me e ame khenâ but je wanakat
kö Lea, me Rakela, me li athnyaba a li
momo. 2 Ke e ame ip li athnyaba momo
me je lakudru hnyi hnyimakan, ke hwabö-
drin jia Lea me je lakon, ke a bili Rakela
me Josefa. 3 Ke e ame he bânâ, me oseven
nom hnyikânâi ke ne o but ame hakekenyâ
tuhan. 4 Ke Esau ame wadring me iouny
mē, me delûâ e, me ta hon nyin, me ûci-
mhnyimak mē: k' ödru me ûtengiö. 5 Ke e
ame bwele me wâ je momo me je wanakat;
me haingen, ka habe, Ie hnyat ang unyâm!
Ke haingen, ka habe, wale je lakuk hnen
Khong hna betenge gak a athnyabaem. 6
Ke ame o but li athnyaba momo, ödru me
je lakudru me nom ju. 7 Ke ame o but
minya Lea me je lakon me nom ju: ke
hwaban e ame o but Josefa me Rakela me
nom ju. 8 Ke e ame ha, ka habe, Hawa
gam ge ta je hnahat hia oge ûkhanö mē?
Me e ame ha, ka habe, Wale hnân elâm
ibetengiö gam könya tuhök. 9 Ke Esau
ame ha, ka habe, E gan hmâ anyik ta je
ûnyi; keik lö, ame ka hnen biju unyâm
ânyâm ta je ûnyi. 10 Ke haingö Jekob,
ka habe, Ohe, e ba, ö u betenge gak me
kap ju anyik bwihlany: anyin oge wâ hnyi-
mâkâm, helâ me man at ame wâ hnyimakan
Khong, k' u je kap soi nya. 11 Ö u kap
ju anyik betenge adre hom köu; anyin a
hia but betenge gak Khong, anyin e gan
hmâ anyik ta je ûnyi. K' ame ûjengö e,
me e ame kap ju. 12 Ke e ame ha, ka
habe, Aiö u ötin e he, ke ama bök. 13 Ke
haingen kâu, ka habe, E khana tuhök a e
sēnyin dut je wanakat, ke je hnahat mamoe
me kau adre me ûasin: ke adre me ne alen
hwegiâ hnyi bong a khaca, me ame ne he
ka mok hia ta je hnahat meno. 14 E so u
ma he tuhök ka bâm, ke bilik biju athnya-
baem: ke oge me he ka omise, helâ me
tulutiny ûheny je meno hnyi hnyimakök,
me helâ me ûheny je wanakat, ke ne o but
oge me o unyâm tuhök e Seira. 15 Ke
Esau ame ha, ka habe, E so oge me ip biju
unyâm ke je athnyabaik. Ke haingen, ka
habe, Hnân eû? U ma he tuhök ka bete-
nge gak. 16 Ke Esau ame he hmetu hnyi
bong eling hnyi gethen Siera ai. 17 Ke
Jekob ame he Sukotha ai, me otilâ umen
uma, me ânyâ ta je uma baelelu hobi kâu
haleny ta je meno: anyin a wale adre hwe-
nyi ien dok eling Sukotha.
18 Ke Jekob ame o ka hnyi taun Sekema
ke hnahic, wale hnyi hnyei Kanana, ge
ioiny ûheny Padan-arama; me hunuma cicö
taun. 19 Ke e ame ûco utkânâ wale ame
otilâ hnyin umen uma mano, ûnyi ge je laku
Hamora, kamö Sekema, hwaban je mone a
khaca haded. 20 Ke e ame otilâ taben
hut, me hwenyi ien e El-eloe-Isaraela.

HNYIMAKAN 34.

KE ame he but Dina nöku Lea a hlu,
wale hnen hna hnokoâ nöku Jekob,
he ka wâ ta je hluiny hnyei. 2 Ke ame

wâ e hnö Sekema, nöku Hamora at Hivi,
ke thaniny hnyei, me e ame hom e, me
tha laba mē, me okongoâ. 3 K' ame kece
but hnyekon kö Dina nöku Jekob, ke e
ame betenge ka hlu, me fuc menyik ka
hlu. 4 Ke Sekema ame ha kö Hamora a
kamen, ka habe, He thö ka hom hlu e me
öiök. 5 Ke Jekob ame löng a ga okongu
Dina but a nokon hnen e; ke tiga e je
lakon hnyi hnyei me meno; ke Jekob ame
laba hnyibû ke ne o but ödrin e o. 6 Ke
ame he but Hamora kamö Sekema kö Jekob
me me ûhnenamö me. 7 Ke ame o but ta
je laku Jekob ûnyi hnyi hnyei hnyi ûen
ödrin e löng e: ke a vec ut hnyekudrin, ke
gan hmâ anyidrin hmönyin anyin a e ame
ânyâ monu hnyi Isaraela, waleji ame tha
laba me nöku Jekob; ke wale ûnyi ae kap
he ka ânyâ. 8 Ke Hamora ame ûhnenamö
mödrin, ka habe, Haba Sekema a nökuk
ame hnyok gan hmâ ka nökubun hlu: ö
u ham but e me âiân. 9 Ke so ötin e he
ka ihok lakon, ham but köhmun lakubun je
hlu, ke hom ju öbun lakuhmun je hlu. 10
Ke öbun e he ka tha laba möhmun: ke
könöbun kânâ hnyi hnyimaköbun; labā ju
me ûcû hnyin, me me ve hu ibun eang.
11 Ke haingö Sekema ka kamen hlu me
je lahaniny, ka habe, E so öbun e betenge
gak, ke haba ûnyi öbun e he ka ha könya,
oge me he ka ham. 12 Ha gânâ ju könya
sâniny me omjeü, k' oge me he ka ham
helâ me hnöbun hna he ka ha könya: ke
so öbun e ham but könya hlu me âiân. 13
Ke ame thu iyawöâ hnen je laku Jekob
kö Sekema me Hamora a kamen, anyin a e
ame okongu Dina a hanidrin, 14 ke haingö-
drin ködru, ka habe, E ca khan' öhmun he
ka ânyâ ûnyi e, wale he ka ham hanihmun
ka at adre ca peritomonâ; anyin a wale
hnân haikongu öhmun: 15 walang öhmun
e he ka og' öbun, ka habe, Hamöbun he ka
helâ möhmun, wale he ka peritomoni öbun
hia obaga; 16 me öhmun e he ka ham
köbun lakuhmun a je hlu, k' öhmun e he
bi ka hom lakubun je hlu, m' öhmun e he
ka tha laba unyibun me me khaca itin
hnyei. 17 Ke öbun e ne ca ling öhmun
he ka hnyi peritomonâ, awe öhmun e he ka
hom nökuhmun hlu me he but. 18 Ke
so kö Hamora me Sekema nöku Hamora
hodrin hofuc. 19 Ke ca bec bi hidröu he
ka ânyâ ûnyi e, anyin a e ame senyin ge
nöku Jekob; k' adre oganâ e hon lap hia
anyin kamen. 20 Ke Hamora me Sekema
a nokon, ödru me he ka hnyi homagöuleny
taun, me ûhnenamö me tavat aten idru hnyei,
ka habe, 21 Ödra menyik köta tavat eang;
anyin a wale e so adre me labā hnyei me
ûcû hnyin; ke, wâ bi, e lau hnyei me ûcû
ödra; e so ate me hom lakudra je hlu me me
laöiöta, k' ate me he ka ham bi ködra
lakuta je hlu. 22 Ke walang ang ame he
tavat ka og' öta he ka tha laba möta me
me khaca hnyei, ka habe, adre me he ka
peritomoni öta hia obaga helâ me hna peri-
tomoni ödra. 23 Hawa, ame ca he anyidra
ta je ûnyi, me tang omjehedra, me haledra
ta je meno hia ka anyitin? E so ate me
he ka og' ödra, k' adre me he ka tha laba
möta. 24 Ke ame löng hotu Hamora me
Sekema a nokon hnen tavat hia adre me
didrut ka hnyi homagöuleny taun, k' adre
me peritomonâ ta je baga hia, tavat adre
me didrut ka hnyi homagöuleny taun. 25
Ke habe hnyi bong a kuniny, m' adre me
tiga vec, haba ke li laku Jekob, jia Simeona
me Levi, lahani Dina, ödru me ve hom
anyidru li hele vat, me utut ka hnyi hnyei,
me hlingâ ta je baga hia. 26 Ke ödru me
hlingö Hamora me Sekema a nokon hnen
homakan hele vat, me hum Dina ûnyi hnyi
hnyin uma umö Sekema, me he but. 27
K' ame o but laku Jekob ka ta je komok,
me söh taun, can hnödra hna okongoâ
hanidrin. 28 Ke ödrin e hûgûnâ haledra
ta je mamoe, me haledra ta je kau, me
haledra ta je asina, me ta je ûnyi hnyi
taun, me ta je ûnyi hnyi hnyei; 29 me
tang omjehedra hia, me lakudra ta je wana-
kat hia, me je laöiödra, adre hom bâ me
hûgûnâ, me ta je ûnyi hia hnyi hnyaba.
30 Ke Jekob ame ha kö Simeona me Levi,
ka habe, Öbe ohmaki nya, he ka obokongi
nya ka aten hnyei, wale at Kanana me
Perizi: ke ötin wakhalet, k' adre me he ka
ûkhacaköu könya me kuc nya; m' adre me
he ka hiö nya me anyik lap. 31 Ke ödru
me thu, ka habe, Hawa, hamen he ka ânyâ
ka hanihmum helâ me momo hnyi gethen.

HNYIMAKAN 35.

KE Khong ame ha kö Jekob, ka habe,
Todrö, he thö Bethela ai, ke laba e:
me otilâ e tabon hut ka Khong, at ame
manen köu, waleji hnyi hnâm hna kec ga
Esau a tuhâm. 2 Ke Jekob ame ha ka
anyin lap, m' ödra hia a tha e mē, ka habe,
Hna but ta je hnatheat kanyua unyibun,
me obosoi öbun, me khaû ju öbun: 3 k'
ate me tot me he thö Bethela ai; k'

oge me he ka otilâ taben hut eling ka
Khong, at ame ling nya hnyi bong oge me
vec hnyin, me tha e mönya eû hnyi gethen
oge me he hnyin. 4 Ke ödrin e ham kö
Jekob ta je hnatheat kanyua hia unyidra,
me je wen ûnyi hnyi ta je hnyikonyödrin ;
ke Jekob ame ikhâlâ je ûnyi e hmelen iwajo
hnyi baten Sekema. 5 K' adre me he but :
ke e gan hmâ hna outen hnyi ta je hnyei
igigili ödra, k' adre me ca hnu hoton je laku
Jekob. 6 Ke Jekob ame o but hnyi Luza
hnyi hnyei Kanana, (wale Bethela), e me
tavat hia unyin. 7 Ke e ame otilâ taben
hut e, me hwenyi ien dok eling Ele-bethela :
anyin a Khong ame manen kâu e, hnyi ûen
e ame kec ge tuhan. 8 Ke a mokcu De-
bora at ame hat Rebeka, k' adre konâm
hmelen Bethela, eû hmelen iwajo : k' adre
hwenyi ien e Alona-bakota.

9 Ke Khong ame manen hmetu kö
Jekob, hnyi ûen e ame he ûheny Padana-
rama, me hahnahica e. 10 Ke Khong ame
ha kâu, ka habe, Jekob iâm : k' adre me ca
he hmetu ka hao u Jekob, ke Isaraela bi
iâm : ke e ame hwenyi ien e Isaraela. 11
Ke Khong ame ha kâu, ka habe, Inya
Khong Aekhanahia : dudu but me si but ;
ame he ka o unyâm ke hnyei me ta je
hnyei, ke ame he ka o ûnyi gam ta je than ;
12 ke haba hnyei waleji oge ham kö Abera-
hama me Isaaka oge me he ka ham köu, k'
oge me he ka ham hnyei ka ta je mâtrânâm
a hwâbâm. 13 Ke Khong ame ölö thö
ûnyi gan hnyi dok e ame fuc kâu hnyin.
14 Ke Jekob ame otilâ haten hnyi dok e
ame fuc kâu hnyin, veto a haten : ke e ame
hingâlâ hon e hudiny hic, me hingâlâ wa-
kaco hon. 15 Ke Jekob ame hwenyi ien
dok Khong ame fuc kâu hnyin, Bethela. 16
Ke adre me he ûhedrin Bethela ; ke tiga
ca sâkâû bi Eferatha : k' ame vec hnyeku
Rakela ke vec hmönyin. 17 Ke e ame
tiga vec hmönyin, me haingen kâu momo
ame hok wanakat, ka habe, Ca ot ; anyin
a u ma he ka hnokoâ ke da. 18 Ke ame
tiga he ka he but hanon (anyin a mokcu)
me e ame hwenyi ien e Benoni : ke haba
kamen ame hwenyi ien, me Beniamina.
19 Ke a mokcu Rakela, me adre me konâm
hnyi gethen ka he Eferatha ai, wale (Bethe-
lema). 20 Ke Jekob ame otilâ ke haten
hon : wale haten hu Rakela ke ne o but
hnyi bong ang. 21 Ke Isaraela ame he
but, me e ame otilâ umen uma mano hnyi
hoton tap ae beû göranyai hnyi Edera. 22
Ke ame tiga laba Isaraela hnyi hnyei eling,
me haba Reubena ame tha mokut me Bila,
ke momo anyin kamen : ke a löng ut
Isaraela.

Ke ödrin twelv ta laku Jekob a baga ;
23 haba je laku Lea ; Reubena, nöku Jekob
a bân, me Simeona, me Levi, me Juda, me
Isakara, me Zebulona : 24 ke haba li laku
Rakela ; Josefa, me Beniamina : 25 ke
haba li laku Bila, a athnyabai Rakela ;
Dana, me Nafatali : 26 ke haba li laku
Zilepa, a athnyabai Lea ; Gada me Asera :
wale je laku Jekob a hnokoâ e Padanara-
ma. 27 Ke Jekob ame o kö Isaaka a kamen
e Mamere, hnyi Kiriath-areba (wale Hebe-
rona), waleji hnö Aberahama me Isaaka
hna laba kanyua hnyin. 28 Ke haba je
bong bongu Isaaka, me khaca haded ke
eite ta je huna. 29 Ke Isaaka ame khûö
homenâ me mokcu, me e ame ûkhacaköu me
lakamen, a hingat ut ke se hia bongon je
bong ; ke a konâm e hnö Esau me Jekob
a li lakon.

HNYIMAKAN 36.

KE walang je dö ûnyi ga Esau (wale
Edoma). 2 Haba Esau ame hok
laâiân ûnyi ge je hlu Kanana ; jia Ada
nöku Elona at Heth, me Aholibama nöku
Ana, nöku Zibeona at Hivi ; 3 me Basema-
thi nöku Isamaela, hani Nebaioth. 4 Ke
Ada ame hnöku Elifaza nöku Esau ; ke
Basemathi ame hnöku Reuela ; 5 ke Aho-
libama ame hnöku Jeuso, me Jalama, me
Kora : wale je laku Esau a hnokoâ hnyi
hnyei Kanana. 6 Ke Esau ame hom je
laâiân, me je lakon obaga me wahlu, me
aten hnyaban hia, me halen ta je meno, me
halen ta je bolok hia, me je ûnyi hia thithö
e ame hu hnyi hnyei Kanana ; k' ame he but
ka hnyi ke keihen hnyei ûsâkâûö me Jekob
a keiny 7 Ke ca khan' ödru he ka tha laba
anyin ae ve gan dut anyidru ta je ûnyi ; ke
ca ûcû ödru hnyei ödru me laba kanyua
hnyin, anyin ae ve se hia but ta je meno.
8 Ke Esau ame laba hnyi bucen Seira :
haba Esau a Edoma. 9 Ke walang je dö
ûnyi ga Esau a kamen at Edoma hnyi bucen
Seira : 10 walang je ien laku Esau a je
baga ; jia Elifaza nöku Ada öiö Esau, me
Reuela nöku Basemathi öiö Esau. 11 Ke
haba je laku Elifaza, jia Temana, me Omar,
me Zefo, me Galama, me Kenaza. 12 Ke
Timena ke momo anyi Elifaza nöku Esau ;
ke e ame hnöku Amaleka nöku Elifaza :
wale ta je mâtrâni Ada öiö Esau. 13 Ke

walang minya ta je laku Reuela, jia Nakath,
me Zera, me Sama, me Miza: wale je mâ-
trâni Basemathi öiö Esau. 14 Ke walang
ta je laku Aholibama nöku Ana a nöku
Zibeona öiö Esau: ke e ame hnöku Jeuso,
me Jalama, me Kora, a je laku Esau. 15
Walang ta je taben a je laku Esau: haba
ta je laku Elifaza nöku Esau a atö; jia
Temana taben, ke Omar taben, ke Zefo
taben, ke Kenaza taben, 16 ke Kora taben,
ke Gatama taben, ke Amaleka taben: wale
je taben ûnyi ga Elifaza hnyi hnyei Edoma;
wale je laku Ada. 17 Ke walang ta je
laku Reuela nöku Esau; jia Nakath taben,
me Zera taben, me Sama taben, me Miza
taben: wale ta je taben ûnyi ga Reula hnyi
hnyei Edoma; wale je laku Basemathi öiö
Esau. 18 Ke walang ta je laku Aholibama
öiö Esau; jia Jeuso taben, me Jalama
taben, me Kora taben: wale ta je taben
ûnyi ga Aholibama nöku Ana, öiö Esau.
19 Wale ta je laku Esau a Edoma, ke wale
anyidrin ta je taben.

20 Walang je laku Seira at Hori a aten
hnyei; jia Lotana, me Sobala, me Zibeona,
me Ana, 21 me Disona, me Ezera, me
Disana: wale ta je taben anyin at Hori
hnyi hnyei Edoma. 22 Ke haba je laku
Lotana, jia Hori me Homama; ke Timena
hani Lotana. 23 Ke walang ta je laku
Sobala; jia Alevana, me Manakatha, me
Ebala, me Sefo me Onama. 24 Ke walang
li laku Zibeona; jia Aia me Ana: wale
Ana at ame wâ je hna pupuainy köiö ae
kahwa hnyi hnyebuba hnyi ûen e ame tuö
ta je asina hale Zibeona, a kamen. 25 Ke
walang li laku Ana; jia Disona me Aholi-
bama a hlu nöku Ana. 26 Ke walang je
laku Disona; jia Hemedan, me Eseban, me
Itheran, me Keran. 27 Ke walang je laku
Ezera; jia Bilehana, me Zaavana, me
Akana. 28 Ke walang li laku Disana;
jia Uza, me Arana. 29 Walang ien ta je
taben ame o ûnyi ge at Hori; jia Lotana
taben, me Sobala taben, me Zibeona taben,
me Ana taben, 30 me Disona taben, me
Ezera taben, me Disana taben: wale je
taben ödrin e o ûnyi ge at Hori, hoton
anyidrin ta je taben hnyi hnyei Seira.

31 Ke walang ta je than ödrin e musi
hnyi hnyei Edoma, ke tiga ba than ame
musö lakon Isaraela. 32 Ke haba Bela
nöku Beora ame musi hnyi Edoma; ke
Dinaba ien anyin taun. 33 Ke ame mokcu
Bela, ke haba hwaban, at ame musi, jia
Jobab nöku Zera ûheny Bozera. 34 Ke a
mokcu Jobab, ke haba hwaban, at ame
musi, me Husama ûnyi hnyi hnyei Temana.
35 Ke a mokcu Husama, ke haba hwaban,
at ame musi, me Hadada, nöku Bedada,
wale at ame kuc Midiana hnyi hnyei
Moaba: ke Avitha ien anyin taun. 36
Ke a mokcu Hadada, ke haba hwaban, at
ame musi, me Samela ûheny Masereka. 37
Ke a mokcu Samela, ke haba hwaban, at
ame musi, me Saulo ûheny Rehoboth hnyi
baten wagewe. 38 Ke a mokcu Saulo, ke
haba hwaban, at ame musi, me Baala-hana-
na, nöku Akebora. 39 Ke a mokcu Baala-
hanana, nöku Akebora, ke haba hwaban,
at ame musi, me Hadara: ke Pau ien anyin
taun; ke haba ien âiân me Mehetabela, nöku
Matereda, nöku Mezahaba. 40 Ke walang
ien ta je taben ame o ûnyi ga Esau, hoton
anyidrin je lap, me idrin je hnyei, me je
iödrin; Timena taben, me Aleva taben, me
Jethetha taben; 41 me Aholibama taben,
me Ela taben, me Pinono taben; 42 me
Kenaza taben, me Temana taben, me Mibe-
zara taben; 43 me Magediela taben, me
Irama taben: wale ta je taben anyi Edoma
hoton je hnyabadrin hnyi idrin je hnyei.
Haba Esau wale kamen at Edoma.

HNYIMAKAN 37.

KE Jekob ame laba hnyi hnyei hnen
kamen hna laba kanyua hnyin, wale
hnyei Kanana. 2 Walang ta je dö anyi
Jekob. Seventin ta je hunai Josefa, me e
ame tha tuö me latuhan ta je hnahat meno;
ke e thöth unyin je laku Bila me Zilepa, la-
âiân kamen: ke Josefa ame thumetu ka kamö-
drin anyidrin monu. 3 Ke Isaraela ame
betenge ga Josefa hon je lakon hia, anyin
a e nokon hingat: ke e ame tibet ke ûkot
khauen ae ve hnalimen. 4 Ke a wâ but je
latuhan a g' ame betenge gan hnen kamö-
drin hon je latuhan hia; m' ödrin e hukötiâ
e, me ca ûhnenamö so mē. 5 Ke Josefa
ame bo ke bwi, me e ame thumeto latuhan;
me ödrin e hûkötiâ hmönyinâ e. 6 Ke e
ame ha ködrin, ka habe, Ö öbun, löng ju
bwik oge bo: 7 wâ bi ötin e ca je thi hwit
hnyi utkânâ, k' ame höhöi thö anyik thi
hwit, me tot wisa minya; ke wâ bi, ame
tot igigilö anyibun je thi hwit me nom ju
ka anyik thi hwit. 8 Me haingen je latuhan
kâu, ka habe, Hee u me he ka than hu-
hmun? ke u me he ka musi öhmun? Ke
odrin e hûkötiâ hmönyina e can je bwiny,
ke hwan je hofuc. 9 Ke e ame bo hmetu

ke bwi, me ha e ka je latuhan, ka habe, Wâ bi, oge bo hmetu ke bwi; ke wâ bi, ame khudrung könya seûnö me tehi me je okhû a libenyita me nua khaca. 10 Ke e ame ha e ka kamen me latuhan; ke kamen ame thawâ e, me ha kâu, ka habe, Ie bwi e u je bo? Hawa, oge me he me hinyâm me latuhâm ka nom hnyikânâi köu? 11 Ke ame hmönyin kâu latuhan; ke haba kamen ame ip ûnyi e hnyi ûnykûmânen. 12 Ke je latuhan ödrin e he Sekema ai ka hān hnahat meno haleny kamödrin. 13 Ke haingö Isaraela kö Josefa, ka habe, Hawa ame ca hān hnahat meno hnen je latuhâm, hnyi Sekema? aiö u, oge me he ka kunö u ködrin. Ke haingen kâu, ka habe, Walönya eang. 14 Ke e ame ha kâu, ka habe, He thö ka wâ, hawa, e sot latuhâm, me hnahat meno; ke u hmetu thö ka thumetu nya. Wale e ame kunâ e ûheny hnyi hnyigöulen bucen e Heberona, me e ame e but Sekema. 15 Ke a wâ but e hnen ke at, ke wâ bi e ame he baû hnyi hnyei: ke ame hnö e hnen at, ka habe, Ieû u me elâm? 16 Ke haingen, ka habe, Inya oge me elâm latuhök: ö u ha thö könya dok ödrin e hān hnahat hnyin. 17 Me haingen at, ka habe, Ödrin dut hâng, anyin oge löng ut hnödrin hna ha, ka habe, Ötin he Dothana ai. Ke Josefa ame he hoton je latuhan me e ame ō 'drin hnyi Dothana. 18 Ke ödrin e wâ but e ke tiga sâkâû, ke e tiga ca hakekeny ködrin, me ödrin e ûhnenamö he ka hlingâ. 19 Ke ödrin e ûhaköuâ, ka habe, e but ang at ame bo je bwi. 20 Ötin e he walang ang ka hlingâ me khûâ kâû ka hnyi ke monop, ke ötin e he ka ha, ka habe, A hia thö an e hnen ke meno ae kong: m' ötin e he ka wâ, hawa, ame he ka hwâdâ je bwiny. 21 Ke a löng ut Reubena, me e ame omelö e ûnyi hnyi hnyamödrin; ke haingen, ka habe, E so ötin e ca ohia anyin möt. 22 Ke Reubena ame ha minya ködrin, ka habe, Ötin e ca he ka hingâlâ dra, ke so bi he ka khûâ but e ka hnyi hmonop ang hnyi hnyebuba, ke ca hoibeny kâu: wale me me omelö e ûnyi hnyi je hnyamödrin, me hna hmetu e ka kamen. 23 Ke ame o but Josefa ka je latuhan, me ödrin e uny jut ûkot anyi Josefa, wale anyin ûkot ae ve hnalimen; 24 ke ödrin e hom e me khûâ e ka hnyi hmonop: ke ba önyen hmonop, e ba köiö hnyin e. 25 Ke ödrin e laba ju ka han, me ödrin e bwele, ke wâ bi ame he jem bunyen anyin at Isamaela ûheny Gileada, me haledrin je kamela ödrin e hok setura, me basama, me muro, ödrin e hok Aigupito ai. 26 Ke haingö Juda ka je liamekeiny mē, ka habe, Ieû troban ötin ka he ka hlingâ keitin, me ikhâlâ dren? 27 E so ötin e he ka ûco e ka at Isamaela, ke ca he ötin ka höibeny kâu; anyin a keitin, e tha unyin mötin. Me ame löng hoton hnen je liamekeiny mē. 28 Ke ame he ka gethen unyidrin at Midiana tavat ûcû; me ödrin e öû Josefa ûheny û hnyi hmonop, me ûcû Josefa ka at Isamaela hwaban je sileva a twente. Ke ödrin e hum Josefa Aigupito ai. 29 Ke Reubena ame hmetu ka hnyi hmonop, ke wâ bi, e hiö Josefa but eû hnyin hmonop; me e ame kia je ûkhaûen. 30 Me e ame he ka je liamekeiny mē, me ha, ka habe, E hiö thö thöth; ke oge me he biju kâ? 31 Ke ödrin e hom ûkot anyi Josefa, me hlingâ nokon got a baga, me hneû ûkot hnyi dra; 32 ke ödrin e ûkhûnöng ka hom ukot ae ve hnalimen ka kamödrin; me ha, ka habe, Öhmun e wâ thiju ang: wâ ju, ame ne ûkot ang anyin nokom, ame ne ba. 33 Ke e ame wâhmakhmetoâ, me ha, ka habe, Ûkot ang anyin nökuk; a hia thö han e hnen meno ae kong; e hnathu a hia thö oloû usu kiö Josefa. 34 Ke Jekob ame kia anyin je ûkhaû, me khavâ mano ae gan nân me tenge can nokon, ae se hia je bong. 35 Ke ame todrö je lakon hia je baga me hlu he ka otubwelâ e; ke e höcö tubwet, ke haingen, ka habe, Oge me he ka tenge can nökuk ke ne o but ka hnyi erkemok. Wale hna tengiâ e hnen kamen. 36 Ke haba at Midiana adre me ûco e Aigupito kö Potifara athnyabai Faro, taben hnyat tue.

HNYIMAKAN 38.

KE hnyi ûen eling Juda ame he but ûnyi ge je liamekeiny mē, me sâû ka ke at a at Adulama, Hira ien e. 2 Ke Juda ame wâ eling ke hlu nokon ke at Kanana, Sua ien; me e ame hom e me tha e mē. 3 K' ame erkin dut, me e ame hnokoâ da; ke e ame hwenyi ien Era. 4 K' ame erkin hmetu but me hnokoâ da, me hwenyi ien Onana. 5 Ke e ame hnokoâ hmetu ke da minya, me hwenyi ien Sela: ke Juda e Keziba hnyi hnen hna hnokoâ. 6 Ke Juda ame hok öiö Era nokon a bân, Tamara ien. 7 Ke at ae kong Era noku Juda hnyi hnyimakö Iehova; ke Iehova ame hlingâ. 8 Ke Juda ame ha kö Onana ka habe

Laba ju ka momo âiân tuhâm, me hom e
me bi mâtrâniny tuhâm. 9 Ke a wâ but
Onana a ga me ca he ka mâtrâniny bi; me
e ame laba ka momo âiân tuhan, k' ame
hingâlâ ka hnyi kânâ wâ e nye bi mâtrâniny
tuhan. 10 Ke kong hnyi hnyimakö Iehova
hnen hna ânyâ: me e ame hlingâ e minya.
11 Ke Juda ame ha kö Tamara a ûngon,
ka habe, Laba safac ju hnyi hnyaban kâ-
mâm, ke ne o but ame gan dut Sela a
nökuk: anyin a haingen, Wâ e nye mok
minya ju helâ me latuhan. K' ame he
Tamara me laba hnyi hnyaban kamen.
12 Ke se hia je bong me ame mokcu nöku
Sua öiö Juda; ke ame hnyibi but Juda, me
e ame he Timenatha ai ka tavat adre me
subâ leûnen haleny mamoe, tha e me hanen
jia Hira at Adulama. 13 Ke adre me
thumetu Tamara, ka habe, Wâ bi, ame he
Timenatha ai ûngom ka subâ leûnen haleny
je mamoe. 14 Ke e ame uny jut je ûkha-
ûen safac, me tube e hnen mano hnän tubi
hnyimak, me khaû, me e ame laba ju hnyi
homagöule e Enaima hnyi gethen he Time-
natha ai; anyin a e ame wâ a ga gan dut
Sela, k' adre ca ham kâu me me âiân.
15 Ke a wâ but e Juda, me ame ûnykûme
a e momo hnyi gethen, anyin a hia but tube
hnyimakan. 16 Ke e ame saû kâu eû hnyi
haten gethen, me ha, ka habe, Oge ma na
he köu; anyin ae ca khana a ûngon e. Ke
haingen, ka habe, Ieû ûnyi u me he ka
ham könya, m' u me he ka he könya?
17 Ke haingen, ka habe, Oge me he ka
kunâ köu ke nokon got hanen hnahat meno.
Ke e ame ha kâu, ka habe, U me he ka
ham könya haten ke ne o but u me he ka
kunâ? 18 Ke haingen, ka habe, Ieû haten
oge me he ka ham köu? Ke haingen, ka
habe, Wale hnân ohmâ haten gam me nyi-
ngen, me uci hnyi hnyamâm. Me e ame
ham kâu, me he kâu, me ame erkin dut.
19 K' ame todrö momo, me he but, ke a
hia but uny mano hnân tube hnyimakan,
me e ame khavâ hmeto je ûkhaûen safac.
20 Ke Juda ame kunâ hanen at Adulama
me nokon got, me me hom hmetu haten
unyin momo: ke ame ca wâ. 21 Me e
ame hnö tavat aten hnyei, ka habe, Ewa
momo hnyi gethen hnyi Enaima waleji eû
hnyi haten gethen? Ke haingödrin, ka
habe, E ba momo hnyi gethen eang.
22 Me e ame hmetu kö Juda, me ha, ka
habe, Oge me ca wâ e; ke walang hna ha
hnen aten hnyei, ka habe, E ba momo hnyi
gethen eang. 23 Ke Juda ame ha, ka habe,
Hnen ju unyin momo, wâ adre nye hlum'
ötu: wâ bi oge hia but kunâ got ang, k' u
je ca wâ momo. 24 Ke helâke kun ta tehi
adre me thumetu Juda, ka habe, a hia but
bi ûnyi monu Tamara a ûngom; ke wâ bi,
a erkin dut hnyi hnen hna bi unyi monu.
Ke haingö Juda, ka habe, Hom but, m' adre
me he ka thong degecâ. 25 K' adre hia
but hom momo, me e ame ûkhûnöng ka ha
ka ûngon, ka habe, Oge erkin hnen at a
anyin ta je ûnyi eang: ke haingen minya,
ka habe, Wâhmakhmeto ju u, anyi ia ta je
ûnyi eang, wale ûnyi hnân bi haten, me
nyingen, me uci. 26 Ke Juda ame wâhma-
khmetoâ e, me ha, ka habe, E wisa at eang
huk: anyin ogę ca ham Sela a nökuk kâu.
Ke ca tha e hmetu mē. 27 Ke wâ bi ame
o but ûen ame he ka hnokoâ, li hûnye eû
hnyi hnyekon. 28 K' ame he ka hnokoâ
me haba ke at ame inâ but hnyamen, me
haba momo at ame tuö erkin ame hom me
hûkâlâ hnyi hnyamen hnyiban tö ae dra,
me ha, ka habe, wale at ame bân. 29 Ke
e ame thu hmetu hnyamen, me wâ bi ame o
but liamekeiny mē: me haingen momo, ka
habe, A hawa u je ûhanyöû ka ûnyi gam
hna ânyâ? k' ame hwenyi ien e Farez.
30 Ke hwaban e ame o liamekeiny mē ae
hu hna hûkâlâ hnyi hnyamen tö ae dra:
k' adre hwenyi ien e Zera.

HNYIMAKAN 39.

KE adre me hum Josefa Aigupito ai;
k' ame ûco e hnö Potifera at Aigu-
pito athnyabai Farao, taben hnyat tue, ûnyi
ge at Isamaela, hnyat ödrin e hom kâ e.
2 Ke tha Iehova me Josefa, ke e at ae sot;
k' ame laba hnyi hnyaban at Aigupito a
tuhan. 3 Ke a wâ but tuhan a tha Iehova
mē, ke Ievoha ame ohnahicâ hia ta je ûnyi
e ame ânyâ. 4 K' ame betenge ga Josefa,
me huliwa kâu: me e ame otilâ e he ka
musö hnyaban, me hna kâu anyin ta je ûnyi
hia. 5 Ke hwân e ame otilâ e he ka musö
hnyaban, me anyin ta je ûnyi hia, me
Iehova ame ohnahicâ hnyaban at Aigupito
ga Josefa; ke haba hnahic ûnyi ga Iehova
ame ta hon anyin ta je ûnyi hia eiö hnyi
uma, me eû hnyi utkânâ. 6 Me e ame hna
biju anyin ta je ûnyi hia kö Josefa; ke ca
khana e anyin ke ûnyi bi, ke so jeû e ame
han. Ke so hmainy unyi Josefa, ke hma-
nenang ka wâ. 7 Ke hwaban e ame hinou-
tmhâkâ e hnen âiân tuhan; k' ame ha kâu
momo, ka habe, Ötu he ka tha mokut.

8 Ke e ame höcö, me ha ka âiân tuhan, ka
habe, Wâ bi, E ca khana tuhök ta je ûnyi
unyik hnyi uma; k' a hia but hna hia anyin
ta je ûnyi könya; 9 ke ba at ae beönua
huk hnyi hnyaba eang; ke e ame ca behâ-
nâ gak ke ûnyi ke u thiju, anyin a u bi
âiân: oge ma hawa ka ânyâ monu e ae gan,
ke kong ka Khong? 10 Ke e ame fuc kö
Josefa hnyi ta je bong hia, ke e ame ca löng
kâu, he ka tha mokut mē, me tha e mē.
11 Ke hnyi ke bong eling e ame didrö eiö
hnyin uma ka ânyâ hûdrân; ke ba aten
hnyaba eiö hnyin uma. 12 Ke momo ame
kât ûkhaûen, me ha, ka habe, Ötu ma tha
mokut: ke e ame hna degecâ ju ûkhaûen
hnyi hnyamen me kec ut. 13 Ke a wâ but
a ga hia but hna degecâ ûkhaûen ka hnyi
hnyamen me kec ut, 14 me e ame hawâ
tavat aten hnyaban, me ha ködrin, ka habe,
Wâ bi, e ame hom kötin at Heberu he ka
hlum' ötin, e a o könya he ka tha mökut
mönya me oge me hongot hwege: 15 ke e
ame löng hok hwakhöû me hongot, me e
ame hna degecâ bi könya ûkhaûen, me kec
ut. 16 Ke momo ame ip ju ûkhaûen ke
ne o but ame o tuhan ka hnyi hnyaban.
17 Ke momo ame ha kâu ta je ûnyi eling,
ka habe, A o könya athnyaba at Heberu u
je hom kötin, me me he ka hlumö nya:
18 me oge me khöû me hongot, me e ame
hna degecâ bi unyik ûkhaûen me kec ut.
19 Ke a löng ut tuhan hofuc hwan âiân,
wale a ha kâu, ka habe, Ame ânyâ helâe
hnen athnyabaem: me gan hmâ anyin
hmönyin kâu. 20 Ke haba tuhö Josefa
ame hom e me ip eiö hnyin uma ceat unyin
tavat adre ca ûnyi ge than: ke e ame laba
eiö hnyin uma ceat. 21 Ke tha Jehova
me Josefa, k' ame betenge gan, me okûâ
he ka betenge gan hnen tuhan uma ceat.
22 Ke haba tuhan uma ceat ame hna kö
Josefa tavat hia adre ca hnyin uma ceat;
ke haba ta je huliwa hia ödrin e ânyâ eling,
me e at ame musö. 23 Ke ame ca wâ tu-
han uma ceat ke ûnyi unyin, anyin a tha
Iehova me, ke Iehova ame ohnahicâ hnen
hna ânyâ.

HNYIMAKAN 40.

KE hwaban ta je ûnyi e haba at ame
khöp utköiö belen than Aigupito,
me at minya ame bi han, ame kong hwake-
cidru ka anyidru than, a than Aigupito.
2 Ke Farao ame hmönyin ka li athnya-
bainy, wale taben tavat khöp utköiö belen
than, me taben tavat adre me bi han.
3 Ke e ame hn' ödru m' adre me tu' ödru
hnyi uma umen taben hnyat tue, hnyin
uma ceat wale adre cö Josefa hnyin. 4 Ke
haba taben tavat tue ame ip ödru unyi
Josefa, me e ame huliwa ködru: k' ödru
me laba hnyi ke je bong hnyi uma ceat.
5 Ke ödru me ve bwi hnyi hnyinghet a
khaca, ke ve bongon li bwidru, wale at ame
khöp utköiö belen than Aigupito, me at ame
bi han, wale adre c' ödru hnyin uma ceat.
6 Ke ame didrö Josefa ködru hnyi hnyo-
makatu ka ō 'dru, ke wâ bi, ödru me
hlöuhlöu. 7 Me e ame hnö li athnyabai
Farao unyin, adre me tu' ödru hnyin uma
umen tuhan, ka habe, Ieû ame khöt gan li
hnyimaköbu hnyi bong ang? 8 K' ödru
me thu kâu, ka habe, Öhme bwi, ke ba at ae
khana he ka ha bongon. Ke haingö Josefa
ködru, ka habe, Hawa, ca hamen Khong he
ka ha ta je bongon? Bethe ha thö könya.
9 Me haba taben hnyat khöp utköiö belen
than ame aû gaga bwiny kö Josefa, haingen
ka habe, Walang bwik, wâ bi e hnyi hnyi-
makök e hu vine; 10 ke kun ta vheiny
vine; ke helâke ame vhöng me suou vongon;
me ame oâ je de wan vine ta je wan ae mat:
11 ke e hnyi hnyamök kaia anyi Farao;
me oge me hom je wan vine me owa ka
hnyi kaia anyi Farao, me hom kaia ka hnyi
hnyamö Farao. 12 Ke haingö Josefa, ka
habe, Walang bongon; Haba je vheiny a
kun, me wale kun ta bong; 13 ke e tiga ca
um kun ta bong, ama he Farao ka ogörânyâ
bâm, me ham hmetu köu hûdrâm: k' u ma
he ka ham hmetu kaia anyi Farao ka hnyi
hnyamâm, helâ me hwakecâm ehac, k' u me
tiga khöp belen. 14 Ke so u ma ûnykûmi
nya minya e ka hu sot gam, ke o u na be-
tenge gak, me haimemenö nya kö Farao, me
me hum nya minya but ûnyi hnyi uma eang:
15 anyin adre hia but venöu nya ûnyi hnyi
hnyeiny at Heberu: ke ba ke ûnyi oge hia
but ânyâ eang m' adre me ip nya ju hnyi
hmonop. 16 Ke a wâ but taben tavat bi
han, a e so hna ha bongon, me e ame ha kö
Josefa, ka habe, Oge bwi minya, ke wâ bi,
kun ta tang areto ae hau hon bök: 17 ke
haba hnyi hnyin tang ethö görany e hu jeû
hia adre le hobi kö Farao; k' ame han e
hnen ta je meno ame gâ ûnyi hnyi tangen
hon bök. 18 Ke Josefa ame thu, ka habe,
Walang bongon: haba ta tang a kun, me
wale kun ta bong; 19 ke tiga ca um kun
ta bong ame he Farao ka ogörânyâ bâm
ûnyi hnyi unyâm, me uhni u hnyi ûö; k'

ame he ka an unyâm hnen ta je menö ame
gâ. 20 Ke haba hnyi bong a kuniny, wale
bong ae gan adre hnöku Farao hnyin, ke e
ame bi jeû hobi kâu lathnyabainy hia: ke
e ame ogörânyâ ban taben tavat khöp
utköïö belen than, me me ban taben tavat
bi han unyin lathnyabainy. 21 Ke e ame
ham hmetu hanymen ka taben tavat khöp
utköïö belen than; me ame ham hmetu kaia
ka hnyi hnyamö Farao: 22 ke e ame uhno
taben tavat bi han, helâ me hnö Josefa hna
ha bongon ködru. 23 Ke ame ca ûnykûmi
Josefa bi hnen taben tavat khöp utköïö
belen than, k' ame hnying ut e.

HNYIMAKAN 41.

KE hwaban lo li huna, Farao ame bwi:
ke wâ bi, e ame tot hnyi baten wa-
gewe. 2 Ke wâ bi ame o thö ûheny û
hnyi wagewe je kau a seven ae so ka wâ
me pipikhenya; k' ödrin e han hnyi sāmun.
3 Ke wâ bi hwabödrin dö, ame o minya
thö ûheny û hnyi wagewe ke je kau a seven
ae kong ka wâ me delâ; k' ödrin e tha tot
me ke je kau hnyi baten wagewe. 4 Ke
haba je kau ae kong ka wâ me delâ, ödrin
e han je kau a seven ae so ka wâ me pipi-
khenya. Me a hmak dö Farao. 5 Ke e
ame mokut hmetu me bwi: ke wâ bi seven
ta je wan hwit ae wa se ke hlau ame kû
hnyi vheny a khaca. 6 Ke wâ bi, hwaban
e, ame kû thö seven je wan hwit ae kong
me meleca hnen anghwei. 7 Ke haba je
wan hwit ae kong ame han je wan hwit a
seven ae wa se me hlau. Ke a hmak dö
Farao, ke wâ bi, bwi bi. 8 Ke haba hnyi
hnyomakatu me ame hmak hnyekon; me e
ame ûkhûnöng ka hawâ ta je magoi Aigu-
pito hia me tavat ae metâ hia: ke Farao
ame aû gaga ködrin bwiny; ke ba at ae
khana he ka ha bongon kö Farao. 9 Ke
haba taben tavat adre me khöp utköïö
belen than ame ha kö Farao, ka habe, Inya
oge me ûnykûme hnyi bong ang anyik
monu: 10 ka habe, Farao ame hmönyin ka
je lathnyabainy, me ame ip nya hnyi uma
ceat hnyi uma umen taben tavat tue, tha
inya me taben tavat bi han: 11 ke öhmu
me bwi hnyi lit a khaca, inya mē; ke öhmu
me ve bwi me ve bongon bi li bwihmu.
12 Ke e bi unyihmu ke hidröu at Heberu,
athnyabainy taben tavat tue; me öhmu me
aû gaga kâu, ke e ame ha köhmun bongon
li bwihmu; e ve bongon li bwihmu hnyi
hnen hna ha. 13 K' ame hwâdâ thö helâ
me hnen hna ha bongon köhmu, ka habe,
e ame hna hmetu könya hanymök, ke haba
ke at bi adre ma uhno. 14 Ke haba Farao
ame ûkhûnöng he ka hum Josefa, m' adre
me hom logotâ but e ûnyi hnyi uma ceat
eû hnyi kânâ: ke e ame gi me khavâ me
he kö Farao. 15 Ke haingö Farao kö
Josefa, ka habe, Oge bwi ke ba at ae khana
he ka ha bongon: ke oge löng ut gam, ka
habe, U je ne löng bwi e khatö u he ka ha
bongon. 16 Ke Josefa ame thu kö Farao,
ka habe, E ca khanö nya: ke ame he
Khong ka thu kö Farao ûnyi ae so. 17 Ke
haingö Farao kö Josefa, ka habe, Wâ bi
hnyi bwik oge me tot hnyi baten wagewe:
18 ke wâ bi, ame o thö ûheny u hnyi
wagewe je kau a seven ae pipikhenya me
so ka wâ; k' ödrin e han hnyi sāmun:
19 ke wâ bi hwabödrin dö ame o thö ke je
kau a seven ae sēnyin me ti kong ka wâ,
me delâ, oge me ca wâ konginy helâe eang
Aigupito: 20 ke haba je kau ae kong me
delâ ödrin e han je kau a bân a seven ae
pipikhenya: 21 ke ödrin ka hia but ön
ödrin, me ca manen dö, ka habe, ödrin e
hia but ön ödrin; k' ödrin kong bala ka wâ
helâ me eja. M' inya oge me hmak dö.
22 Ke oge me wâ hnyi ke bwik, me wâ bi,
seven ta je wan hwit ae hlau me so ame
kû hnyi vheny a khaca: 23 ke wâ bi,
hwaban ame kû thö ke je wan hwit a seven
ae meleca, me kong, me ba önyen hnen
anghwei: 24 ke haba je wan hwit ae kong
ame han je wan hwit a seven ae so: ke oge
me omanenâ e ka je magoi; ke ba at ae
khana omanenâ bongon könya. 25 Ke
Josefa ame ha kö Farao, ka habe, Khaca
thibi hnö Farao hna bo: a hia but Khong
omanenâ kö Farao ûnyi e ame he ka ânyâ.
26 Haba je kau a seven ae so, me wale
seven ta huna; ke haba je wan hwit a
seven ae, me wale seven ta huna: khaca
thibi ang bwi. 27 Ke haba je kau ae dela
me kong a seven ame o hwabödrin, me
wale seven ta je huna, ke haba je wan
hwit ae ba önyen ame ohû hnen anghwei;
me wale seven ta je hunainy hmiâ. 28 Wale
ûnyi oge me ha kö Farao, ka habe, Khong
ame hia but omanenâ kö Farao hnen hna
he ka ânyâ. 29 Wâ bi, ame he ka o ta
huna a seven, ke gan hmâ widrany eang
hnyi hnyei Aigupito hia: 30 ke hwaban e
ame he ka o ta hunainy hmiâ a seven;
k' adre me he ka hnying widran hnyi hnyei
Aigupito; k' ame he ka aû but hnyei hnen
hmiâ. 31 K' ame ca he hmetu ka manen

widrany hnyi hnyei anyin ae gan hmâ
hmiâ hwaban e, anyin ame he ka ti gan
hmâ hmiâ eling. 32 Ke Farao ame olo bo,
waleling me me he Khong ka ohmâ ûnyi e,
k' ame ie he Khong ka ohwâdâ. 33 Anyin
a wale e so e he Farao ka ûca at ae hu
oûnykûminy me metâ, ke otilâ e, hon hnyei
Aigupito. 34 Ke so e he Farao ka ânyâ
ta je ûnyi eang, wale he ka otilâ ta je
homakan hon hnyei me hlo ke keihen a
thabûnginy jeû hnyi hnyei Aigupito hnyi
je hunainy widrany a seven. 35 Ke so
adre me he ka ûkhöûnâ je jeû hia thithö
hnyi ta je huna eling ae so ame he ka o,
me ûkhöûnâ hwit me me musö hnö Farao,
hnân jeû hnyi je taun, ke hamödrin he ka
tuö e. 36 Ke wale thibi e jeû adre me he
ka ip penapena hobi kâu tavat hnyi je
hunainy hmiâ a seven ame he ka o ka hnyi
hnyei Aigupito; me me ca he ka hia tavat
hnen hmiâ. 37 Ke so hofuc eling kö Farao
me lathnyabainy hia thithö. 38 Me haingö
Farao ka lathnyabainy, ka habe, Hawa,
ötin e he ka wâ at ae ûcû me at ang, ke e
unyin Hanon Khong? 39 Ke Farao ame
ha kö Josefa, ka habe, E ba at ae hu
oûnykûminy me metâ helâ möu, anyin a
hia but Khong omanenâ köu ta je ûnyi
hia e: 40 u thibi at ame he ka hon hnyabak,
k' u ma he ka musö ik hnyei hoton hwâm
hofuc: ke theron thiju oge ma he ka beönua
hom. 41 Me haingö Farao kö Josefa, ka
habe, Wâ bi, oge hia but otilö u hon hnyei
Aigupito hia. 42 Ke Farao ame uny wen
banyen me inâ ga Josefa, me okhavâ e ge
ta je ûkhaû lino, me ovhekinyâ e ge sa gol;
43 k' ame ip e hon anyin ûkariota a loiny;
k' adre me hongot hnyi hnyimakan, ka habe,
Iâû ju öbun: k' ame otilâ e hon hnyei Aigu-
pito hia. 44 Ke haingö Farao kö Josefa,
ka habe, Inya Farao, ke u ka ca musi, e
ba at ame he ka ogörânyâ hnyamen me can
hnyi hnyei Aigupito hia. 45 Ke Farao
ame hwenyi iö Josefa, ka habe, Zafenatha-
paenea; k' ame ham kâu Asenatha nöku
Potifera at bihut hnyi Ona, hnân âiân.
Ke Josefa ame vheno hnyei Aigupito hia.
46 Ke thöte ta je hunai Josefa, hnyi ûen
e ame tot hnyi hnyimakö Farao than Aigu-
pito. Ke Josefa ame he ûheny unyi Farao,
me vheno hnyei Aigupito hia. 47 K' ame
wa gan hmâ but kânâ hnyi je hunainy
widrany a seven. 48 Ke e ame ûkhöûnâ
ta je jeû hia thithö hnyi je huna a seven
hnyi hnyei Aigupito, me ip hnyi ta je taun:
waleji troban ta je utkânâ igigilö ta je
taun, e ame ve ip hnyin. 49 Ke Josefa
ame ûkhöûnâ hwit helâ me önyin köiö, e ti
gan hmâ, waleling me me ca aû hmetu e;
anyin a ca hnân aû. 50 Ke ame hnokoâ
li laku Josefa a baga, ke tiga hia je hunainy
hmiâ, wale ame hnokoâ hnö Asenatha nöku
Potifera at bihut hnyi Ona. 51 Ke Josefa
ame hwenyi ien atö, Manase: haingen, ka
habe, Anyin a hia but Khong okhöti nya
hnyi anyik ta je vec hia, me hnyaba cica
hia. 52 Ke e ame hwenyi ien wakeiat
Eferaima: haingen, ka habe, Anyin a
Khong ame osi nya hnyi hnyei adre oveci
nya hnyin. 53 Ke a um dö je hunainy
widrany a seven hnyi hnyei Aigupito.
54 Me ame hwân ka o je hunainy hmiâ a
seven, helâ me hnö Josefa hna ha: ke e
but hmiâ hnyi te je hnyei hia; ke e hu han
bi hnyi hnyei Aigupito hia. 55 Ke ame
mekihnânem but hnyei Aigupito hia, me
haba tavat adre me tengiâ kö Farao ba
han: ke Farao ame ha ka at Aigupito hia,
ka habe, He th' öbun kö Josefa; me ânyâ
thö ûnyi ama he ka ha köbun. 56 Ke
hmiâ hia thö je hnyei hia: ke Josefa ame
khöng ut ta je uma jeû hia, me ûcû ka at
Aigupito; ke gan hmâ but hmiâ hnyi hnyei
Aigupito. 57 K' ame he Aigupito ai ta je
hnyei hia he ka ûcû jeû unyi Josefa, anyin
ae gan hmâ hmiâ hnyi ta je hnyei hia.

HNYIMAKAN 42.

KE khanö Jekob but ae hu jeû Aigu-
pito, me Jekob ame ha ka je lakon,
ka habe, Ieû e gabun öbun e iwahmö thibi?
2 Ke haingen, ka habe, Wâ bi, oge löng
ut a e hu jeû Aigupito: he th' öbun kâ e
ka ûcû ö 'tin m' ötin e möt me ca mok.
3 Me ame he ta je latuhö Josefa a libenyita
he ka ûcû jeû hnyi Aigupito. 4 Ke Jekob
ame ca kunö Beniamina kei Josefa tha e
me je latuhan, anyin a haingen, ka habe,
Wâ e nye o but kong kâu. 5 Ke ame o
but je laku Isaraela he ka ûcû jeû, unyin
tavat adre me o eling: anyin ae hmiâ but
hnyei Kanana. 6 Ke Josefa ame musi
hnyi hnyei, k' ame ûcû jeû me tavat hia
hnyi hnyei: k' ame o but je latuhö Josefa
me nom ju hnyikânâi kâu. 7 Ke a wâ but
Josefa je latuhan, me wâhmakhmetu ödrin,
me e ame bi ke at ködrin, me fuc hwege,
me ha ködrin, ka habe, Öbun e mwi ua?
K' ödrin e thu, ka habe, Öhmun e mwi
hnyi hnyei Kanana, öhmun e he ka ûcû

jeû. 8 Ke Josefa ame wâhmakhmeto je
latuhan, k' ödrin e ca wâhmakhmeto e bi.
9 Ke Josefa ame ûnykûme li bwi e ame bo
gadrin, me e ame ha ködrin, ka habe, Öbun
je hnyat ae kong; öbun e o but he ka
ecmâkâ hnyei ae ba ûnyi. 10 K' ödrin e
thu kâu, ka habe, Than lö, e ba, k' ame o
but lathnyabaem he ka ûcû jeû. 11 Je
lakon at a khaca öhmun hia; öhmun e
hnathu, öhmun e ca he ka ecmâkâ hnyei,
a öhmun lathnyabaem. 12 Ke haingen
ködrin, ka habe, Ohe, öbun e o but he ka
ecmâkâ hnyei ae ba ûnyi. 13 Ke haingö-
drin, ka habe Haba öhmun lathnyabaem je
liamekeiny a twelv, lakon at a khaca, hnyi
hnyei Kanana; ke haba wakeiat hmönyin
tha e biju me kamöhmun walang ang, ke
hia but khaca. 14 Ke Josefa ame ha
ködrin, ka habe, Wale hnök hna ha köbun,
ka habe, öbun je hnyat ame he ka ecmâkâ
hnyei: 15 ke walang hnân ohnathu öbun,
ka habe, Kia inya Farao a öbun e ca he ka
he ûheny ang e ka ca o minya eang keibun
wakeiat hmönyin. 16 Kunâ thö ke at
gabun he ka hom keibun, k' adre me he ka
c' öbun me cubec hobun hofuc, öbun e ne
hnathu: ke ame ne ba, kia inya Farao a
öbun je hnyat ame he ka ecmâkâ hnyei.
17 Ke e ame c' ödrin kun ta bong. 18 Ke
haba hnyi bong a kuniny Josefa ame ha
ködrin, ka habe, Ânyâ th' öbun ûnyi ang
m' öbun e möt; anyin a iny outen Khong:
19 öbun e ne hnathu, e so adre ca ke at
gabun a je liamekeiny hnyi uma adre c'
öbun hnyin; ke he th' öbun hom dö jeû
ka anyibun je lap ae mekihnânem: 20 k'
öbun hmeto thö könya keibun a wakeiat
hmönyin; me me ohnathoâ hobun hofuc,
m' öbun e ca he ka mok. K' ödrin e ânyâ
helâe. 21 Ke ödrin e tha ûhnenamö, ka
habe, E hnathu jönitin keitin anyin a ötin
e wâ thö vecin hnyekon e, waleji e ame
khöû kötin k' ötin e ca löng bi; waleling
me me o but kötin vec eang. 22 Ke haba
Reubena ame thu ködrin, ka habe, Hawa,
oge ca hia but ha köbun, ka habe, ca
okongoâ da; k' öbun e ca löng? Anyin a
wale wâ bi, adre me elâm hwaban dren.
23 Ke ca khau' ödrin a Josefa ame löng
hmakhmeto, anyin a e ame ûhnenamö
mödrin deny at ame wia hwan hnyei.
24 Ke e ame he thö unyidrin, me tenge;
ke e ame hmetu ködrin me ûhnenamö
mödrin, me hum Simeona unyidrin me ca
e hnyi hnyimaködrin. 25 Ke Josefa ame
hunâ he ka ounöngötâ tangödrin je tang
ge hwit, me ve hitangen anyidrin je mone
hnyi tangödrin je tang, me ha kamijidrin
hobi kâu eû hnyi gethen: k' adre ânyâ
helâe ködrin. 26 K' ödrin e ve ip ta je
tang hwit hon haledrin je asina, me he but.
27 Ke haba ke at gadriu ame khöng tangen
tang he ka hān haleny asina hnyi omtabaga,
k' ame wâ anyin mone; ke wâ bi e hnyi
hnyimen tangen tang. 28 Ke e ame ha
ka je liamekeiny mē, ka habe, Wale hmetu
thö ang anyik je mone hnyi tangök tang:
me ame gâ udrin, k' ödrin e öbubuny me
ûhaköuâ, ka habe, Ieû ang a ânyâ kötin
Khong? 29 Ke ödrin e o but kö Jekob a
kamödrin hnyi hnyei Kanana, me ödrin e
thumeto e ge ta je ûnyi hia ame o but
ködrin, ka habe, 30 Ame fuc hwege köhmun
at, wale thaniny hnyei, me ha, öhmun e
ecmâkâ hnyei. 31 Ke haingöhmun kâu,
ka habe, Öhmun e hnathu, öhmun e ca
ecmâkâ hnyei: 32 öhmun je liamekeiny a
twelv, ke khaca thibi kamöhmun; a hia
but ke at, ke haba wakeiat hmönyin e
unyin kamöhmun hnyi bong ang hnyi hnyei
Kanana. 33 Ke ame ha köhmun at, wale
thaniny hnyei, ka habe, Walang haten
m' inye he ka wâhmakhmetoâ a öbun e
hnathu, hnen biju ang unyik ke at gabun
je liamekeiny ke hok ö 'bun dö ka anyibun
je lap ae mekihnânem, ke he th' öbun:
34 ke hom dö könya keibun wakeiat
hmönyin: ke wale oge me he ka wâhma-
khmetoâ a öbun e ca he ka ecmâkâ hnyei,
k' öbun je hnyat ae hnathu: ke oge me he
ka ham hmetu köbun liamekeiny möbun,
me öbun e he ka ûcû hnyi hnyei. 35 Ke
ödrin e ve hingâlâ önyen tangödrin je tang,
ke wâ bi, ve e bi hnyi tangödrin je tang
anyidrin je tang mone; ke ödrin e wâ me
kamödrin anyidrin je tang mone, m' ödrin
e ot. 36 K' ame ha ködrin Jekob a kamö-
drin, ka habe, Öbun hnyat öbun e ohia
lakuk: a hiö Josefa but, ke hiö Simeona
but, k' öbun e he minya ju ka hum Benia-
mina: hnân okongu nya ta je ûnyi hia
thithö eling. 37 Ke haingö Reubena ka
kamen, ka habe, U ma he ka hlingâ lakuk
li baga, iny ka ca hom hmetu e köu: hna
but e ka hnyi hnyamök, ke oge me he ka
hmeto e köu. 38 Ke e ame ha, ka habe,
Ame ca he nökuk ka tha he möbun; anyin
a mokcu keiny, ke hake biju e: ke a ne o
but kong kâu eû hnyi gethen öbun e he,
me öbun e he ka otengiö nya k' iny hûen
dut ke ne o but ka hnyi erkemok.

HNYIMAKAN 43.

KE gan hmâ but hmiâ hnyi hnyei. 2 Ke
ödrin e hia but han hwit waleji ödrin
e hom ûheny Aigupito, me ame ha ködrin
kamödrin, ka habe, He hmetu th' öbun ka
ûcû ö 'tin. 3 Ke haingö Juda kâu, ka
habe, A hûna hwegiâ köhmun hnen at,
ka habe, Ca he hmetu öbun ka iohnyimak
mönya e ka hia unyibun keibun. 4 U je
ne he ka tha kunâ möhmun keihmun, m'
öhmun e he ka he me ûcû âm; 5 k' u je
ne ca he ka hnyi kunâ e, m' öhmun e ca
he ka he kâ e: anyin a haingen at kö-
hmun, ka habe, Öbun e ca he ka iohnyi-
mak mönya e ka hia minya unyibun kei-
bun. 6 Ke Isaraela ame ha, ka habe,
Ieû gabun öbun e okongu nya, me hai-
memenâ ka at a g' ame hu keibun biju
ang? 7 Ke ödrin e thu, ka habe, A hnö
wia gahmun hnen at me je lahanöhmun, me
ha, Hawa, e tiga möt kamöbun? ke e hu
keibun biju eiö? m' öhmun e thu kâu hoton
ta je ûnyi eling: anyin ae ca khanöhmun a
g' ame he ka ha, ka habe, He th' öbun ka
hom keibun? 8 Ke Juda ame ha kö Isaraela
a kamen, ka habe, Hna but könya da, k'
öhmun e he ka tha he; m' ötin e möt, me
ca mok, öhmun, möu, me je lakutin. 9 Oge
me he ka bi singiny; k' u ma he ka elâm e
unyik: iny ka ca he ka hom hmetu e köu,
me ip hnyi hnyimâkâm, e so e takû nya
konginy nyiele balua: 10 anyin adre ne
ca ovheli öhmun, m' öhmun e ne hmetu but
ang aloiny. 11 K' ame ha ködrin hnö
Isaraela a kamödrin, ka habe, Hawe, a ne
helâe, walang hnöbun hna he ka ânyâ, hom
dö hnyi tangöbun je tang ta je wan ae ûnyi
hnathu hnyi hnyei, ke hom dö ka at ta je
bwihlany, wale tap basama, me tap hani,
me setura, me muro, me je betuni, me je
saked: 12 ke hom dö je tang mone a usa
lo hnyi je hnyamöbun; ke haba je mone
adre hitangen hnyi hnyimen tangöbun je
tang, hom hmetu thö hnyi je hnyamöbun;
wâ adre nye ânyâ monoâ: 13 ke hom
minya thö keibun, me todrö, me he hmetu
th' öbun ka at: 14 ke so e he Khong Ae-
khanahia ka okûâ köbun betenge hnen at me
me tha kunâ möbun liamekeiny möbun me
Beniamina minya. K' adre ne ohia lakuk,
hawe, iny kong ut.
15 Ke a hom je bwihlany eling hnen
tavat, m' ödrin e hom je mone, ûsa lo li
tang hnyi je hnyamödrin, tha ödrin me Be-
niamina; k' ödrin e tot me he Aigupito ai,
me tha tot hnyi hnyimakö Josefa. 16 Ke
Josefa ame ō Beniamina unyidrin, me ame
ha ka at ame tuö hnyaban, ka habe, Su
thö tavat eang ka hnyi uma, me hlingö
meno, me penapena; anyin ödrin e he ka
tha han mönya eâu jebigösah. 17 Me ame
ânyâ hnen at helâ me hna ha hnö Josefa;
me hum ödrin ka hnyi uma umö Josefa.
18 K' ame ot je hnyat anyin adre me su
ödrin ka hnyi hnyaba Josefa; k' ödrin e
ûhaköu ka habe, Can je mone adre hitangen
hnyi tangötin je tang hnyi ûen a bân, m'
adre me su ötin kââng; me me he ka heleû
can gatin, me ut kötin, he ka hom hwenb'
ötin, me haletin je asina. 19 K' ödrin e he
ka at ame tuö hnyaba Josefa, me ûhuenamö
mē hnyi hwanumen uma, 20 me ha, ka
habe, Than lö, öhmun e bân ka he jem ehac
ka ûcû jeû: 21 ke öhmun e o but ka hnyi
omtabaga, me öhmun e khöng ut tangö-
hmun je tang, ke wâ bi, e ve e anyihmun
je mone hnyi hnyimen tangöhmun je tang,
wale anyihmun je mone ae bekhöt: k'
öhmun e hom hmetu ang hnyi je hnyamö-
hmun. 22 Ke öhmun e hom walang ang
ke je mone hnyi je hnyamöhmun he ka ûcû
jeû: e ca manen köhmun ie at ame hitangen
hmetu anyihmun je mone hnyi tangöhmun
je tang. 23 Ke haingen ködrin, ka habe,
Öbun so, ca ot: hnen Khongubun, a Kho-
ngon kamöbun hna ham köbun tang omjeû
hnyi tangöbun je tang: oge hia but kap
anyibun mone. Ke e ame hum Simeona
but ködrin. 24 Ke haba at ame hom je
hnyat ka hnyi uma umö Josefa, me ham
ködrin utköiö m' ödrin e hneû je li cadrin;
k' ame hān haledrin je asina. 25 Ke ödrin
e penapena ta je bwihlany hobi kâu e ka o
Josefa hnyi jebigö: anyin a ödrin e löng a
ödrin e he ka hnyi han eling. 26 Ke a o
but Josefa ka hnyi uma, m' ödrin e hom kâu
eiö hnyi uma anyidrin je bwihlany, me ödrin
e nom ju hnyikânâi kâu. 27 Ke e ame hnei
ödrin ge anyidrin sot, me ha, ka habe,
Hawa, e hwege kamöbun, waleji hingat
öbun e ha? hawa e möt balua e? 28 Ke
ödrin e thu, ka habe, E hwege athnyabaem
a kamöhmun, k' e möt balua. Ke ödrin e
nom je bödrin me iâû. 29 Ke e ame bwele
me ō Beniamina a keiny, a tha hinyen mē,
me ha, ka habe, Wale keibun wakeiat
hmönyin, waleji öbun e ha könya? Ke
haingen, ka habe, Nokuk lö, e so Khong
ame he ka betenge gam. 30 Ke Josefa ame
he mweimwei; anyin a e gan hmâ anyin

ibetengiö ka keiny: k' ame heleû dok he
ka tenge hnyin; me e ame didrut ka hnyi
hnyeulen me tenge eling. 31 Ke e ame
osûâ hnyimakan, me dit hmetu but me
hokhnyok me ha, ka habe, Laulau but.
32 K' ödrin e ve laulau hobi kâu, me hobi
ködrin, me hobi kâu hnyat Aigupito ödrin
e tha han mē, anyin ae kap ka at Aigupito
he ka tha han me at Heberu; anyin ae ikiki
ka at Aigupito ûnyi e. 33 K' ödrin e laba
gaga hnyi hnyimakan, wale atö ke ne o but
ka wakeiat hnyi je ve hnödrin bi: ke haba
hnyat ödrin e uthmok. 34 Ke e ame kunâ
ködrin ta je tap jeû ûnyi gan: ke gan hmâ
hna haö Beniamina hudrin a othabûng.
K' ödrin e ic me tha senyin mē.

HNYIMAKAN 44.

KE e ame hûna ka at ame tuö hnyaban,
ka habe, Öunöngötâ ju ta je tang
tangen je hnyat ge jeû, me me hmak ka
hijen, ke ve hitangen ju anyidrin je mone
hnyi hnyimen je tang. 2 Ke hitangen ju
anyik kaia, wale kaia sileva hnyi hnyimen
tang tangen wakeiat, me mone hwaban ân
tang jeû. K' ame ânyâ helâ me hofuc ho
Josefa. 3 Ke a lany jut, e ame kunâ je
hnyat, ödrin me haledrin je asina. 4 Ke
ödrin e he but ûhedrin hnyi taun, k' ödrin
tiga ca sâkâû, me Josefa ame ha ka at ame
tuö hnyaban, ka habe, Todrö, wadring dö
hoton je hnyat, ke u ka hom til' ödrin, ha
thö ködrin, ka kabe, Ieû gabun öbu ne bi
hwaban so hnen kong? 5 Hawa, ca e ûnyi
ic anyin anyik than, me anyin ûnyi hnân
kikite? e kong hnöbun hna ânyâ. 6 Ke e
ame hom til' ödrin me ha ködrin je hofuc
eling. 7 Ke haingödrin kâu, ka habe, Than
ame ha hofuc eling geû? Ohe e ca khan'
öhmun je athnyabaem he ka ânyâ ûnyi e.
8 Wâ bi, haba je mone öhmun e wâ hnyi
hnyimen tangöhmun je tang, me öhmun e
hom hmetu köu ûheny hnyi hnyei Kanana:
hawe, öhmun a kâmâu ka venâu sileva me
gol ûnyi hnyi uma umen tuhâm? 9 Ke
adre ne wâ unyin ke at gahmun a je la-
thnyabaem, me ame he ka mok, k' öhmun e
he biju ka bi lathnyabainy than. 10 Ke
haingen, ka habe, E so e he ka helâ me
hobun hofuc; ka habe, E ka wâ thö e unyin
ke at, me ame he ka bi athnyabaik; k'
öbun e he biju ka wisa. 11 K' ödrin e ie
hom but tangödrin ta je tang hnyikânâi,
me ve khöng tangödrin je tang. 12 Me
e ame hwân ka elâm unyin atö ke ne
o but ka wakeiat: k' adre wâ ju kaia
hnyi tang tangö Beniamina. 13 Me ödrin
e kia anyidrin je ûkhaû me ve ip hmetu je
hok hnyi haledrin je asina, me hmetu ka
hnyi taun. 14 K' ame o but Juda me je
liamekeiny mē ka hnyi uma umö Josefa;
ke tiga e e: k' ödrin e ta ju hnyikânâi hnyi
hnyimakan. 15 Ke haingö Josefa ködrin,
ka habe, Ie ûnyi ang öbun e ânyâ? e ca
khan' öbun a inya ang at ae tren kikite?
16 Ke Juda ame ha ka habe, Than lö,
öhmun e he ka thu ieû? ke ieû öhmun e he
ka ha? k' öhmun e he ka kâmâu hna haiwi-
sai öhmun? A hia but Khong omanenâ
konginy je lathnyabaem: wâ bi öhmun je
hwenbâ anyin than, wal' öhmun ang, me
at minya adre wâ gan kaia. 17 Ke hai-
ngen, ka habe, Ohe, ame ca he ka helâe: ke
haba at adre wâ unyin kaia e ame he ka
hwenbâ unyik; ke haba öbun, he th' öbun
me hmanenang ka kamöbun.

18 Me haba Juda ame hakekeny kâu,
me ha, ka habe, Than lö, ö u hnö nya a
athnyabaem he ka ha ong hofuc ka hnyi li
hnyikönyen than, ke ca he ânyam hmönyin
ka palulu ka athnyabaem: anyin a u ûcû
me Farao. 19 Hnen than hna hnei öhmun
je lathnyabaem, ka habe, Hawa, e hu ka-
möbun, me keibun? 20 Ke öhmun e thu
ka than, ka habe, E hu kamöhmun, a hingat,
me nokon hingat a e a wakeiat at ae ûhnyû-
kong; ke a mokcu tuhan, ke hake e biju
nokon hinyen, k' ame betenge gan hnen
kamen. 21 K' u je ha köhmun a je lathnya-
baem, ka habe, Hom but könya me inye
he ka wâ e. 22 K' öhmun e ha köu than,
ka habe, E ca khana da he ka hna kamen:
anyin a ne hna kamen; me ame he ka mok.
23 Ke u je ha köhmun lathnyabaem, ka
habe, A ne ca tha o möbun keibun a wa-
keiat, ca he hmetu öbun ka iohnyimak
mönya. 24 Ke öhmun e o but ka kamö-
hmun a athnyabaem, me öhmun e thumeto
e ge hwâm hofuc, than. 25 Ke kamöhmun
ame ha, ka habe, He hmetu th' öbun ka
ûcû ö 'tin. 26 Me haingöhmun, ka habe,
E ca khan' öhmun he ka he: e ka he unyi-
hmun keihmun a wakeiat, öhmun e he ka he:
anyin ae ca khan' öhmun he ka iohnyimak
me at eling, e ka hia bi unyihmun keihmun
a wakeiat. 27 Ke haingö cica athnyabaem
köhmun, ka habe, E khan' öbun a ga hnokoâ
hnen öiök lo lakuk li baga: 28 k' ame he
but gak ke at, ke haingök, ka habe, A hia
but oloû usu kia e; k' oge me ca wâ hmetu
e: 29 ke öbun e ne hom minya at ang

unyik, k' ame ne o but kâu kong, m' öbun
e he ka otengiö nya, k' oge hûan dut, ke ne
o but ka hnyi erkemok. 30 Ke walang
ang iny ka o kö cica athnyabaem, ke hia
biju gahmun da; anyin adre ûhûkâlâköuâ
anyin möt me möt anyin da; 31 ke e ka
wâ but ae hia biju gahmun da, me e ame
he ka mokcu: k' ame he je lathnyabaem
ka otengiâ athnyabaem a kamöhmun ke
hûen dut ke ne o but ka hnyi erkemok.
32 Ke haba inya athnyabaem singiny da
hobi kö cica, ka habe, Oge ne ca he ka hom
hmetu e kâu, ame he bala ka jönik ga cica
nyiele balua. 33 Ke walang ang than lö
ö u hnö nya a athynabaem ka laba biju, a
bâ, me hwaban da; ke so e tha he thö da
me latuhan. 34 Anyin oge ma kâmâu ka
he kö cica ke hia biju unyik da? wâ inye
wâ thö kong ame he ka o kö cica.

HNYIMAKAN 45.

KE ca khanö Josefa hmetu he ka ho-
khnyok hnyi hnyimaködrin hia
adre me tot unyin; me ame hongot, ka
habe, Kunâ but unyik tavat hia. Ke
Josefa ame omanenâ e bi ka je liamekeiny
mē, ke ba ke at biju unyin. 2 Ke e ame
tenge hwege göranyai: k' ame löng at
Aigupito, k' ame löng minya lap anyi Farao.
3 Ke haingö Josefa ka je liamekeiny mē,
ka habe, Inya Josefa; hawa e möt cica?
Ke ca khana je liamekeiny mē he ka thu
kâu, anyin ödrin e uthmok gan. 4 Ke
Josefa ame ha ka je liamekeiny mē, ka
habe, Hok ju jem öbun könya. M' ödrin
e hakekenyâ. Me ame ha, ka habe, Inya
Josefa liamekeiny möbun, waleji at öbun e
ûco kââng Aigupito ai. 5 Ke walang ang
ca hmak je hnyekubun, ke ca tenge can
anyibun monu, hnyi hnöbun hna ûcû nya
kââng; anyin a Khong ame kunö nya bân
inya hnân ûhömeli. 6 Anyin a lo but li
hunainy hmiâ ang hnyi hnyei: ke thabûng
biju ta huna ke ba hmetu trohnen me
menu. 7 Ke Khong ame kunâ bân inya
he ka tu' öbun a kolon biju hnyi hnyei, me
he ka omeli öbun hnen ûhömeli ae gan. 8
Anyin öbun e ca kunö nya jem, ke hnen
Khong: ke a hia but otilö nya hnân kamö
Farao, me thaniny hnyaban hia, me at musi
hnyei Aigupito hia. 9 Ie he th' öbun kö
cica, me ha kâu, ka habe, Walang hna ha
hnö Josefa a nokom, ka habe, A hia but
Khong otilö nya hnân thaniny hnyei Ai-
gupito hia thithö: he but jem könya, ca
bec: 10 ke u ma he ka labā hnyei Gosena,
m' u ma hakekenyi nya, u me je lakom, me
je laöbem, me halem je hnahat mamoe, me
halem je kau, me ânyâm ta je ûnyi hia
thithö: 11 k' oge me he ka tuö u eling,
anyin a thabûng biju je hunainy hmiâ; wâ
u nye theduoc, me ânyâm lap, me ânyâm
ta je ûnyi hia 12 Ke wâ bi, ame wâ li
emaköbun, me li emakö Beniamina a keik,
a g' ame fuc köbun hnen hnyimök. 13 Ke
öbun e he ka thumetu cica ge anyik
hmanenang hia hnyi Aigupito, me ta je
ûnyi hia öbun e wâ: ke ie su cica but jem.
14 Ke e ame ta ju hon nyi Beniamina a
keiny, me tenge, ke Beniamina ame tenge
hon nyin. 15 Ke e ame ûcimhnyimak me
je liamekeiny mē hia, me tenge ködrin: ke
hwaban e haba je liamekeiny mē ödrin e
ûhnenamö me.

16 Ke adre me löng hnyi hnyaba Farao,
ka habe, A o thö je liamekeiny me Josefa:
ke haba Farao me lathnyabainy ödrin e
senyin. 17 Ke haingö Farao, kö Josefa,
ka habe, Ha thö ka je liamekeiny möu, ka
habe, Walang ûnyi öbun e ha ka ânyâ, bi
hokâ ju hon halebun je meno, ke he th' öbun
ka hnyi hnyei Kanana; 18 me hom dö
kamöbun me anyibun je lap jem könya:
ke oge me he ka ham köbun soiny hnyei
Aigupito, k' öbun e he ka han pipikhe-
nyainy hnyei. 19 Ke walang ang, oge me
hûna köu ûnyi öbun e he ka ânyâ; hom dö
je ûkat hnyi hnyei Aigupito hobi kâu je
lakubun ae ûhnyûkong, me je laöiöbun, ke
hom but kamöbun me he jem. 20 Ke ca
ûnykûme bi anyibun ta je ûnyi; anyin a
hobi köbun soiny hnyei Aigupito hia. 21
K' ame ânyâ helâe hnen je laku Isaraela:
ke Josefa ame ham ködrin ta je ûkat hoton
hna hûna hnö Farao, k' ame ha kamejidrin
hobi kâu gethen. 22 Ke e ame ham
ködrin hia ûsa lo je ûkhaû; ke e ame ham
kö Beniamina kun ta haded sileva, ke
thabûng ta ûkhaû. 23 Ke walang hnen
hna kunâ ka kamen, libenyita je asina,
adre bi hokâ ge ta je ûnyi ae so hnyi
Aigupito, ke libenyita ta je asina momo
adre bi hokâ hnen hwit, me areto, me
kamejin kamen eû hnyi gethen. 24 Ke e
ame kunâ je liamekeiny mē, m' ödrin e he
but: ke haingen ködrin, ka habe, Ca he
öbun ka û eû hnyi gethen. 25 Ke ödrin
e he but ûheny Aigupito me o hnyi hnyei
Kanana unyi Jekob a kamödrin. 26 Ke
ödrin e thumeto e ka habe, E tiga möt
Josefa, ke e at ame musö hnyei Aigupito

hia. K' ame hmak hnyekon, anyin a e
ame ca köp ödrin. 27 Ke ödrin e thumeto
e ge ta je ûnyi hia ame ha Josefa ködrin:
ke e ame wâ je ûkat a kunâ Josefa hnân
taben bi, me ame möt hmetu thö hnyeku
Jekob a kamödrin: 28 ke haingö Isaraela,
ka habe, E ûcû, e tiga möt bi Josefa nökuk:
oge me he ka he me iouny me k' iny tiga
ca mok.

HNYIMAKAN 46.

KE Isaraela ame he me anyin lap hia,
me o hnyi Bere-seba, me hudo eling
je hut ka Khongu Isaaka a kamen. 2 Ke
Khong ame ha kö Isaraela hnyi hna oma-
nenâ hnyi hnyinghet, ka habe, Jekob, Jekob
lö. Me e ame ha, ka habe, Inya ang. 3
Ke e ame ha, ka habe, Inya Khong, a
Khongon kâmâm: ca ot he ka he Aigupito
ai; anyin oge me he ka wiö u eling me
hnyei ae gan: 4 oge me he ka tha he möu
Aigupito ai; k' oge me he bi nya ka hum
u hmetu ûheny e: k' ame he Josefa ka
hlec li emâkâm. 5 Ke Jekob ame he thö
ûheny Bere-seba: ke je laku Isaraela adre
me hum Jekob a kamödrin, me lakudrin
ae ûhnyûkong, me je laöiödrin hon je ûkat
ame kunâ hnö Farao me hnân tabödrin.
6 Ke ödrin e hom minya haledrin ta je
hnahat, me tang omjehedrin waleji ae hu
gadrin hnyi Kanana, me o Aigupito, wale
Jekob me anyin lap hia a tha e me: 7 je
lakon obaga, me laöbiny obaga, a tha e me,
me je lakon wahlu, me je laöbiny wahlu,
me mâtrâniny hia thithö ame tha he me
Aigupito ai.
8 Ke walang je ien laku Isaraela ödrin
e o Aigupito, a Jekob me lakon obaga: jia
Reubena nöku Jekob a atö. 9 Ke haba
je laku Reubena; jia Enoka, me Palu, me
Hezerona, me Karemi. 10 Ke haba je
laku Simeona; jia Jemuela, me Jamina,
me Ohada, me Jakina, me Zohara, me
Saulo nokon momo Kanana. 11 Ke haba
je laku Levi; jia Geresoma, me Kohatha,
me Merari. 12 Ke haba je laku Juda;
jia Era, me Onana, me Sela, me Farez, me
Zera: ke a mokcu Era me Onana hnyi
hnyei Kanana. Ke lo li laku Farez, jia
Hezerona me Hamula. 13 Ke haba je
laku Isakara; jia Tola, me Pua, me Jobu,
me Simerona. 14 Ke haba je laku Zebu-
lona; jia Sereda, me Elona, me Jalela. 15
Wale je laku Jekob hnö Lea hna hnokoâ
hnyi Padanarama, me Dina a nokon hlu;
ke haba hnyat hia thithö je lakon obaga
me wahlu, me, ödrin thöte theri. 16 Ke
haba je laku Gada; jia Zifiono, me Hagi,
me Suni, me Ezebona, me Eri, me Aroda,
me Areli. 17 Ke haba je laku Asera; jia
Iemina, me Ieseva, me Iesevi, me Beria,
me Sera a hanidrin: ke lo laku Beria; jia
Heberu, me Malekiela. 18 Wale je laku
Zilepa hnö Labana hna ham kö Lea a
nokon, k' ame hnokoâ me Jekob, ödrin
sikstin. 19 Ke haba li laku Rakela öiö
Jekob; jia Josefa me Beniamina. 20 Ke
adre hnokoâ lo laku Josefa hnyi hnyei
Aigupito, jia Manase me Eferaima, wale
hnö Asenatha nöku Potifera, at bihut
hnyi Ona. 21 Ke haba je laku Beniamina;
jia Bela, me Bekera, me Asebala, me Gera,
me Naamana, me Eki, me Rosa, me Mupima,
me Hupima, me Areda. 22 Wale je mâ-
trâni Jekob me Rakela, haba hnyat hia,
me, fortin. 23 Ke haba nöku Dana; jia
Husima. 24 Ke haba je laku Nafatali;
jia Jazela, me Guni, me Jezera, me Silema.
25 Wale je laku Bila hnö Labana hna
ham kö Rakela a nokon, k' ame hnöku
ödrin je laku Jekob: ke haba hnyat hia,
me, ödrin seven. 26 Haba tavat hia a tha
he me Jekob Aigupito ai, wale a hnokoâ,
ke ca ha bi je laûngû Jekob, me, ödrin
sikste siks hia thithö; 27 ke lo laku Josefa
e ame hnokoâ hnyi hnyei Aigupito: k' ödrin
sevente tavat hia hnyi lap anyi Jekob, wale
tavat ödrin e o hnyi hnyei Aigupito.
28 Ke e ame kunâ bânâ Juda kö Josefa
me me he ka kû Gosena kâu; me ödrin e
o but hnyi hnyei Gosena. 29 Ke Josefa
ame penapena anyin kariota, me he Gosena
ai he ka iouny me Isaraela a kamen; ke
ödru me iouny dö, me Josefa ame ta ju hon
nyin, me tenge beû hmâ hon nyin. 30
Ke haingö Isaraela kö Josefa ka habe, Hnö
nya but walang ang he ka mok, anyin oge
wâ thö hnyimâkâm a u möt. 31 Ke Josefa
ame ha ka je liamekeiny mē, me lap anyin
kamen, ka habe, Oge me he ka thumetu
Farao, me ha kâu, ka habe, A o thö könya
je liamekeiny mönya, me lap anyi cica
ûhedrin hnyi hnyei Kanana; 32 k' ödrin je
hnyat tuö mamoe, anyin a odrin hnyat tuö
omeno ehac; k' ödrin e hia but hom je
hnahat mamoe a haledrin, me je hnahat
kau, me anyidrin ta je ûnyi hia. 33 Ke
e ka he Farao ka haö 'bun, me hnei öbun,
ka habe, Ieû huliwa a öbun khenen kâu?
34 me öbun e he ka ha, ka habe, Öhmun
lathnyabaem hnyat tuö meno hwân hnyi

hidröu a öhmun ke ne o but walang ang öhmun me lakamöhmun: m' öbun e he ka laba hnyi hnyei Gosena; anyin a at Aigupito adre me ikikiâ hnyat tnö mamoe.

HNYIMAKAN 47.

KE Josefa ame he me thumetu Farao, ka habe, A o thö cica me je liamekeiny mönya, me haledrin je hnahat mamoe me haledrin je hnahat kau, me anyidrin ta je ûnji hia ûnyi hnyi hnyei Kanana; ke wâ bi, ödrin dut hnyi hnyei Gosena. 2 Ke e
ame hom ke je liamekeiny mē, a ödrin thabûng, me hum ödrin ka hnyi hnyimakö
Farao. 3 Ke haingö Farao ka je liamekeiny mē, ka habe, Ieû öbun e khenen kâu ?
Ke haingödrin kö Farao, ka habe, Öhmun hnyat tuö mamoe a lathnyabainy, öhmun
me lakamöhmun. 4 Ke haingödrin kö
Farao, ka habe, Öhmun e o but he ka laba kanyua hnyi hnyei; anyin ae ba an je hnahat haleny lathnyabaem; anyin ae gan hmâ hmiâ hnyi hnyei Kanana: ke ö u he walang ang ka hn' öhmun a lathnyabaem ka laba
hnyi hnyei Gosena. 5 Ke Farao ame ha
kö Josefa, ka habe, A o thö köu kâmâm
me je liamekeiny möu: 6 waleû hnyei
Aigupito hnyi hnyimâkâm; olabā ju kâmâm me je liamekeiny möu hnyi kânâ ae hoso; e so ödrin e laba hnyi hnyei Gosena: ke e ka khanö u ke je hnyat ae meta unyidrin, otil' ödrin dö he ka musi hnyi ta je hnahat
a halek. 7 Ke Josefa ame hum Jekob a
kamen ka hnyi hnyimakö Farao: ke Jekob
ame hahnahici Farao. 8 Ke haingö Farao
kö Jekob, ka habe, Ve but ta je bonginy
hunaiâm ? 9 Ke Jekob ame thu kö Farao,
ka habe, Khaca haded me thöte ta je huna oge me he kanyua hnyin; wakhalet thibi me kong ta je hunainy möt a inya, ke ca tha ûcû me je bonginy hunainy möt anyin lakamök hnyi je bonginy hnödrin hna he
kanyua hnyin. 10 Ke Jekob ame hahnahici Farao, me he ûheny unyi Farao. 11
Ke Josefa, ame olabā kamen me je liamekeiny mē, me ha gadrin hnyi hnyei Aigupito, hnyi kânâ ae hoso, hnyi hnyei Ramese, helâ me hna hûna hnö Farao. 12 Ke Josefa
ame han kamen, me je liamekeiny mē, me lap anyin kamen hia ge areto, hoton anyidrin je lap.

13 Ke ba areto hnyi hnyei hia; anyin ae gan hmâ but hmiâ; ke mat ut hnyei Aigupito me hnyei Kanana hnen hmiâ.
14 Ke Josefa ame ûkhacaköuâ ta je mone hia ûnyi hnyi hnyei Aigupito me ûnyi hnyi hnyei Kanana, hwaban je hwit adre me ûco: ke Josefa ame hom ta je mone
ka hnyi uma umö Farao. 15 Ke ba but
mone hnyi hnyei Aigupito me hnyei Kanana, me ame he but at Aigupito hia kö Josefa me ha, ka habe, Ö u ha öhmun: anyin a ieû ohmun e he ka mok hnyi hnyimâkâm ? anyin ae ba but mone.
16 Ke haingö Josefa, ka habe, Hom but jem halebun ta je meno; ke oge me he ka ha öbun hwaban halebun ta je meno e ka ba
but mone. 17 Ke adre me hom kö Josefa haledrin ta je meno: ke Josefa ame ham ködra areto hwaban ta je hors, me je mamoe, me kau, me je asina: ke e ame ha ödra ge areto hnyi huna eling hwaban haledra je meno. 18 Ke a um dö huna eling, me adre me o but kâu hnyi huna a loiny, me haingödra kâu, ka habe, Öhmun e ca he ka ikhâlâ gam than a e ba but anyihmun mone; ke e but unyâm than halehmun ta je meno; ke ba hmetu ke ûnyi a anyihmun hnyi hnyimâkâm than, ke so bi je unyihmun me ihmun je hnyei:
19 ke anyin a ieû öhmun e he ka mok hnyi hnyimâkâm, öhmun me je ihmun ? ûcû öhmun dö me je ihmun hwaban areto, ke haba öhmun me je ihmun ame he ka bi athnyabai Farao: ke ha hanihmun me öhmun e he ka möt me ca mok, me me ca he ka iny wau kânâ. 20 Me Josefa ame ûco ta hnyei hia hnyi Aigupito hobi kö Farao; anyin ame ve ûco hnen at Aigupito ta je idrin, anyin ae gan hmâ hmiâ
unyidra: me me i Farao but kânâ. 21 Ke e ame hom tavat ka hnyi je taun ûnyi hnyi ke hnyigöulen Aigupito ke ne o but ka hnyi ke hnyigöulen. 22 Ke e ame ca ûco hnyei iny tavat bi hut: anyin a hnö Farao hna khenâ hwajekhon tavat bi hut, k' ödrin e han jekhöu Farao ame ham ködrin; waleling m' adre me ca ûco idrin. 23 Ke Josefa ame ha ka tavat, ka habe, Wâ bi, oge hia but ûcû öbun me je ibun hnyi bong ang hobi kö Farao: wâ bi, walang ang ta je hanibun, he th' öbun ka belökâ kânâ.
24 Ke e ka hwenying ut, öbun e he ka ham kö Farao je ke keihen a thabûnginy, ke haba vak ta ke keihen me hobi köbun, hnân haniny hnyei, me hnân ö 'bun, me anyibun je lap, me an je wanakat unyibun. 25 Ke haingödrin, ka habe, U je hia but omeli öhmun; ö u betenge gahmun than, k' öhmun e ka bi athnyabai Farao. 26 Ke Josefa ame otilâ ûnyi eling hnân hnanyibu

hnyi hnyei Aigupito ke ne o but hnyi bong
ang, ka habe, Hobi kö Farao ta je ke kei-
hen a thabûnginy ; ke ca helâe ta hnyei iny
tavat bi hut, ca i Farao bi e. 27 Ke Isara-
ela ame labā hnyei Gosena, hnyi hnyei
Aigupito ; ke hu idrin eling, k' ödrin e hât
me si gan hmâ.

28 Ke haba Jekob ame laba hnyi hnyei
Aigupito seventin ta huna : ke haba je
bongu Jekob, wale hunainy anyin möt hia,
me, khaca haded ke fâte seven ta je huna.
29 Ke hakekeny jut ûen ame he Isaraela
ka mok ; ke e ame haö Josefa e nokon, me
hûna kâu, ka habe, U je ne betenge gak, ö
u inâ ju hnyamâm hmelen jevak, me ânyâ
ûnyi ae so me hnathu könya ; u na ca he
ju ka könim nya eang Aigupito : 30 ke
iny ka tha mokut me lakamök u ma he
ka sam nya ûheny ang Aigupito, me könim
nya hnyi anyidrin hna khön komok. Ke e
ame ha, ka habe, Oge me he ka ânyâ helâ
me hwâm hofuc. 31 Me haingen, ka habe,
Khemanyin dö könya : me e ame khemanyin
kâu. Ke Isaraela ame nom dut hon hageny
hna mokut.

HNYIMAKAN 48.

HWABAN ta je ûnyi e, adre me thu-
metu Josefa, ka habe, Wâ bi e hu
mok anyin kâmâm : me e ame hom li lakon
Manase me Eferaima. 2 Ke adre me thu-
metu Jekob, ka habe, Wâ bi, ame he jem
Josefa a nokom ; ke Isaraela ame ham
hwegien me laba thö hon hna mokut 3 Ke
haingö Jekob kö Josefa, ka habe, A
manen dut Khong Aekhanahia könya ehac
hnyi Luza hnyi hnyei Kanana, me hahna-
hici nya, 4 me ha könya, ka habe, Wâ bi,
oge me he ka ohâti u me osi u me wiö u,
m' u ma je hnyei ae se, ke oge me he ka ham
hnyei eang ka ta je mâtrânâm a hwâbâm
me me em nyiele balua. 5 Ke walang
ang haba li lakom jia Eferaima me Manase
adre hnokoâ gam hnyi hnyei Aigupito, k'
iny tiga ca o köu eang Aigupito, me ödru li
lakuk bi, helâ me Reubena me Simeona.
6 Ke haba je lakom u ma he ka hnokoâ
hwabödru, me ka je lakom bi ; adre me he
ka hwenyi iödrin hoton ien je liamekeiny
mödrin hnyi je hwajekhöûdrin. 7 Ke
haba ûhek Padana, me a mokcu Rakela
unyik hnyi hnyei Kanana eû hnyi ge-
then ke hakekeny Eferatha : k' oge me
konâm e hnyi deny ka he Eferatha ai,
(wale Betheleema). 8 Ke Isaraela ame wâ
laku Josefa, me ha, ka habe, Li ia e ? 9 Ke
haingö Josefa ka kamen, ka habe, Ödru li
lakuk hnen Khong hna ham könya eang.
Ke haingen, ka kabe, Hum ödru thö jem
kö nya m' inye he ka ha hnahici ödru. 10 Ke
wadröu but li emakö Isaraela, anyin ae
hingat ut. Me e ame hum ödru kâu ; ke
e ame ûcimhnyimak mödru, me delûâ.
11 Ke haingö Isaraela kö Josefa, ka habe,
Oge me ca ûnykûme bi he ka wâ hmetu hnyi-
mâkâm ; ke wâ bi hnen Khong hna oma-
nenâ könya li lakom minya. 12 Ke Josefa
ame hum ödru ûnyi hnyi wanben li boucan
me nom ju hnyikânâi. 13 Ke Josefa ame
hum ödru lo, jia Eferaima hnyi hnyamen a
metân ka hnyi hnyamen a me Isaraela,
me Manase hnyi hnyamen a meny ka hnyi
hnyamö a metö Isaraela, me lili ödru kâu.
14 Ke Isaraela ame inâ hnyamen a metân
me ip hon bö Eferaima a wakeiat, me hnya-
men a meny hon bö Manase, k' ame ip metâ
li hnyamen ; anyin a atö Manase. 15 Ke
e ame hahnahici Josefa, me ha, ka habe,
E so ame he Khong, wale hnen lakamök
Aberahama me Isaaka hna he hnyi hnyi-
makan, a Khong waleji at ame ha ök hwân
k' iny tiga wanakat ke ne o but hnyi bong
ang, 16 waleji angela at ame omeli nya
ûnyi hnyi ta je kong hia, e so e ame ohna-
hica li thöth ; ke so adre ip hudru iök, me
ien lakamök Aberahama, me Isaaka ; ke
so ödru me he ka ti si eang hmelen.
17 Ke Josefa ame wâ a kamen ame ip
hnyamen a metân hon bö Eferaima, me
ame vec hnyekon : me e ame kap göranyai
hnyamen kamen he ka hai hon bö Efe-
raima ka hnyi bö Manase bi. 18 Ke
haingö Josefa ka kamen, ka habe, Cica lö,
ca helâe, anyin a atö at ang ; ip dö hnya-
mâm a metâm hon ban. 19 Ke höcö kamen,
me ha, ka habe, Nökuk lö, e khanö nya, e
khanö nya ; ame he minya e ka bi hnyei, k'
ame he minya ka gan : ke so bi ame he ka
ti gan keiny hon, k' ame he ta je mâtrâniny
ka bi hnyei ae se hia. 20 Ke e ame ha-
hnahici ödru hnyi bong eling me ha, ka
habe, Ame he Isaraela ka hahnahicâ gam, me
ha, ka habe, E so e he Khong ka wiö u helâ
me Eferaima me Manase : ke e ame ip Efe-
raima me at a bân, ke Manase a biliny.
21 Ke haingö Isaraela kö Josefa, ka habe,
Wâ bi, Oge me he but ang ka mok : ke
ame he Khong ka tha e möbun, me hum
öbun hmetu ka hnyi hnyei lakamöbun.
22 Ke inya oge hia but ham köu ke hwaje-
khon a khaca hon je liamekeiny möu, waleji

oge me hûgûnâ ûnyi hnyi hnyamen at Amora ge anyik hele vat me anyik fana.

HNYIMAKAN 49.

KE Jekob ame hawâ lakon, me ha, ka habe: Ûkhacaköu th' öbun, k' oge ame me he ka omanenâ köbun ta je ûnyi he ka o köbun hnyi ta je bong a biliny.
2 Ûkhacaköu thö, me löng, öbun je laku Jekob:
Ke löng ju kö Isaraela a kamöbun.
3 Reubena lö, u nökuk a atö, me manik man me hwâniny tang hwegiök;
Beönuainy hmanenang, me beönuainy man.
4 U me bwebwet helâ me köiö, k' u me ca he ka beönua;
Anyin a u je ölö ka hnyi hnamokut hnen kâmâm;
Me okongoâ: e ame he ka hnyi hnök hnamokut.
5 Haba Simeona me Levi, ödru liamekeiny;
Ke haba anyidru li hele vat me hnân ûokonguny.
6 Hanuk lö, u ma ca he ka ûne gadru;
Soik lö, ca bi hanen hnödru hna ûkhacaköu;
Anyin ödre hlingâ at hnyi anyidru hmönyin,
Me sö can bolok hnyi hnödru hna bi gan.
7 E so e mok anyidru hmönyin, anyin ae hwege e;
Me anyidru wathethot, anyin ae hwege oveciny;
Oge me he ka ve ip ödru unyi Jekob,
Me ovesei ödru but unyi Isaraela.
8 Juda lö, ame he je liamekeiny möu ka oganö u:
Ame he hnyamâm ka e hnyi nyin je iwahnaihmiony möu:
K' ame he lakon kamâm ka iâû gam.
9 Haba Juda me nokon liona;
U me he, nökuk, ûhem hnyi hanem:
K' ame mokut me iâû helâ me liona,
Helâ me liona momo; ia ame he ka bwebwelâ e?
10 Ame ca he ka hia unyi Juda uci musi,
Me at bi hnanyibu ûheny hnyi wanben li can,
Ke ne o but ame o Silo;
K' ame he ta je hnyei ka löng hoton.
11 Adre me he ka hûkâlâ haleny asina hnyi vine,
Me nokon haleny asina hnyi vine ae so;
E ame hneû je ûkhaûen hnyi waina,
Me anyin imano hnyi dren ta je wan vine.
12 Ame he ka dra li emakan ge waina,
K' ame he ka hau nyon hnen dân basin,
13 Ame he Zebulona ka laba hnyi wasaû:
K' ame he ka khöp unyin ta je hu;
K' ame he ka o hnyigöulen hnyi Zidona.
14 Asina ae hwege Isakara,
A mokut hnyi wanben li umen mamoe:
15 K' ame wâ dok ae so hnân menâ hnyin,
Me hnyei ae hmanenang;
K' ame ham bajebenyin he ka hije hok
K' ame bi athnyaba hnyi hna khene huliwa.
16 Ame he Dana ka owisa iny hnyei,
Helâ me ke tribu hnyi Isaraela.
17 Ame he Dana ka on eû hnyi gethen,
Me vaipa hnyi hna cit gethen,
At ame oloû ohmâiny can ta je hos,
Me me kölu hoton at ame tabâ.
18 Iehova lö, oge hia but halubahingen ânyâm ûhomeli.
19 Ame he ka takû Gada hnen utbavat,
K' ame he bi e ka hwege hwaban.
20 Ûnyi ga Asera an ae pipikhenya,
K' ame he ka hu gan hnân an than.
21 Nafatali, aila aidre hna:
E ame ha hofuc ae so.
22 Josefa, anginy ûö ae wa,
Anginy ûö ae wâ hnyi an;
Ame iâû ta je anginy hon hak veto.
23 Adre ti ovecâ hnen tavat fana
Me fana kâu, me okongoâ:
24 Ke hwege balua anyin cafana,
K' adre ohwegiâ li hnyamen me li benyin,
Ûnyi ge li hnyamen thani Jekob,
(Ûheny e at tuö mamoe, wale veto anyi Isaraela,)
25 Wale ûnyi ge Khongon kâmâm, at ame hadruö u,
Ke ûnyi ge Ataekhanahia, at ame he ka ohnahici u,
Hnen ta je soiny drany ethö,
Me soiny dok ae dit eû hnyikânâi,
Me soiny basin, me hnyekon at ame hnokoâ.
26 Haba je hnahic hna ha hnen kâmâm, me, gan hmâ
Hon je hna hahnabicâ hnen je lakamök
Ke ne o but ka hnyi hnyigöulen je bucen nyiele balua:
Ame he ka ta hon bö Josefa,

Wanben ban at waleji adre oûsakâûâ
me je liamekeiny mē.
27 Haba Beniamina, me, luko ame oloû usu
kia :
Hnyi hnyomakatu e ame he ka han
haniny,
K' ame he ka khenâ hna hûgûnâ hnyi
sahac.

28 Wale je tribu anyi Isaraela hia a
twelv ; ke wale hnen hna ha ködrin hnen
kamödrin me hahnahici ödrin ; e ame
hahnahici ödrin helâ me ûcû ködrin. 29 Ke
e ame hûna ködrin, me ha ködrin, ka habe,
Adre me he ka oûkhacaköuö nya me laka-
mök : e so öbun e könim nya unyin lakamök
hnyi op hnyi utkâna anyi Eferona at Heth,
30 hnyi op hnyi utkânâ hnyi Makepela
cicö Mamere, hnyi hnyei Kanana, waleji
Aberahama ame ûco tha e me utkânâ ûnyi
ga Eferona at Heth, me me utkânâ khön
komok ; 31 adre me könim Aberahama me
Sara a âiân eling, k' adre konâm eling
Isaaka me Rebeka, k' oge konim Lea e :
32 wale utkânâ me op eû hnyin adre ûco
ûnyi ge je laku Heth. 33 Ke a um dö
Jekob hûna ka je lakon, me e ame hwetö
li can hnyi hnamokut me hna but hanon,
k' adre me ukhacaköuâ e me lakamen.

HNYIMAKAN 50.

ME Josefa ame ta hon hnyimakan
kamen me tenge hon, me ûcimhnyi-
mak mē. 2 Ke Josefa ame hûna ka lathnya-
bainy a je hnyat tren bubun he ka onâkâ
kamen : k' ame onâki Isaraela hnen je hnyat
tren bubun. 3 K' adre um dö je bong a
fâti hobi kâu e ; anyin a wale je bong adre
me oumo hnyin hna onâkâ : ke sevente ta
je bong hnen at Aigupito hna tengiâ e.
4 Ke a um dö ta je bongon hna tengiâ
e, me haba Josefa ame ha ka lap anyi
Farao, ka habe, Öbun e ne betenge gak,
ha thö ka hnyi hnyikönyö Farao, ka habe,
5 Cica ame kunö nya he ka khemanyin,
ka habe, Wâ bi, oge me he but ang ka
mok : ke haba erkemok oge hiny hobi
könya bi hnyi hnyei Kanana, u ma he ka
könim nya eling. Ke walang ang, ö u hnö
nya but ka he me könim cica, m' iny hmetu
ju. 6 Ke haingö Farao, ka habe, He thö ka
konâm kâmâm, helâ me hnen hna kunö u
he ka khemanyin. 7 Ke Josefa ame he but
he ka konâm kamen ; k' ame tha he mē
lathnyabai Farao hia, a je hingating hnya-
ban, me wahingat hia hnyi hnyei Aigupito,
8 me lap anyi Josefa hia, me je liamekeiny
mē, me lap anyin kamen : ke adre hnen
biju lakudrin ae ûhnyûkong, me ta je
mamoe, me haledrin ta je kau, hnyi hnyei
Gosena. 9 K' ame tha he me ta je ukariota
me tavat adre me tabö hos : ke gan hmâ
bunyen. 10 K' ödrin e o but ka hnyi
hnahuje hwit anyi Atada, wale hoton Jori-
dano, me ödrin e hnyamok eling me tenge
hwege : ke e ame otilâ je bongon hnya-
moko kamen a seven. 11 Ke a wâ but
tavat aten hnyei, wale at Kanana, a g' adre
tenge hnyamok hnyi hnahuje hwit anyi
Atada, me ödrin e ha, ka habe, Wale hnya-
mok ae gan hmâ anyin at Aigupito ;
waleling adre me hwenyi ien e Abela-
mizeraima, wale hoton Joridano. 12 Ke
haba lakon ödrin e ânyâ kâu helâ me
hnen hna hûna ködrin : 13 anyin a je lakon
ödrin e hom e ka hnyi hnyei Kanana, me
konâm hnyi op hnyi utkânâ hnyi Make-
pela, waleji a ûco Aberahama tha e me
utkânâ hnân khön komok hnyin, ûnyi ga
Eferona at Heth, cicö Mamere.
14 Ke Josefa ame hmetu Aigupito ai,
e me je liamekeiny mē, me ödrin hia adre
me tha he mē ka hnyi konâm kamen,
hwaban hna konâm kamen. 15 Ke a wâ
but je liamekeiny me Josefa a ga mokcu
kamödrin, me haingödrin, ka habe, Ame
ne he ka he Josefa ka hûköti' öta, me bi
hwaban köta anyitin ta je monu waleji
ötin e ânyâ kâu. 16 Ke ödrin e ûkhûnöng
kö Josefa, me ha, ka habe, Haingen kâmâm
ke tiga ca mok, ka habe, 17 Öbun e he ka
ha helang kö Josefa, ka habe, Oge me
sumatö u he ka hna degecâ hulö anyin
je liamekeiny möu me hwakecidrin ae
kong, anyin a ödrin e ânyâ kong köu :
ke walang ang, ö u hna degecâ hulö
anyin lathnyabainy Khongon kâmâm. Ke
Josefa ame tenge hnyi ûen ödrin e fuc
kâu. 18 K' ame he minya je liamekeiny
mē me ta ju hnyi hnyimakan, me ha, ka
habe, Wâ bi öhmun je athnyabaem. 19 Ke
haingö Josefa ködrin, ka habe, Ca ot :
hawa, hwaban Khong inya? 20 Ke haba
öbun eja ke ne öbun e ûnykûme ehac he
ka okongu nya, haba Khong ame ûnykûme
he ka osoâ bi, me me hwâdâ helâ me hnyi
bong ang, he ka omelö tavat ae se hia
madre me möt. 21 Anyin a wale ca ot :
oge me he ka hat öbun, me je lakubun ae
ûhnyûkong. Ke e ame otubweli ödrin, me
fuc menyik ködrin.

22 Ke Josefa ame laba hnyi Aigupito,
e me lap anyin kamen: ke möt Josefa
khaca haded ke libenyita ta je huna. 23 Ke
Josefa ame wâ laku Eferaima ke ne o but
ka hnyi dö a kuniny: me laku Makir
minya nöku Manase adre hnokoâ me ip
hnyi li jevö Josefa. 24 Ke haingö Josefa
ka je liamekeiny mē, ka habe, Oge me he
but ang ka mok: ke e hnathu ame he
Khong ka sen' öbun, me hum öbun ûnyi
hnyi hnyei eang ka hnyi hnyei e ame khema-
nyinâ kö Aberahama, me Isaaka, me Jekob.
25 Ke Josefa ame kunâ je laku Isaraela
he ka khemanyin, ka habe, E hnathu Khong
ame he ka sen' öbun, ke öbun e he ka hom
minya je jeiök ûheny ang. 26 Ke Josefa
ame mokcu, ke haba hunainy me khaca
haded ke libenyita je hunainy: ke ödrin
e onâkâ e, me hitangen hnyi tang hnyi
Aigupito.

ESODO

TUSI A LOINY ANYI MOSE.

HNYIMAKAN 1.

WALANG ta je ien laku Isaraela, wa-
leji ödrin e o Aigupito ai; ödrin
hia me anyidrin je lap ödrin e tha o me
Jekob. 2 Jia Reubena, me Simeona, me
Levi, me Juda; 3 me Isakara, me Zebu-
lona, me Beniamina; 4 me Dana, me Na-
fatali, me Gada, me Asera. 5 Haba je
hnyat hia a je mâtrâni Jekob, me ödrin
sevente: ke Josefa bi hnyi Aigupito. 6 Ke
a mokcu Josefa me je liamekeiny mē hia, me
dö hia eling. 7 Ke ame dudu me si but
ta je lakon Isaraela, me se hia, k' adre me
hwege tot; ke unöngötö hnyei gadra.

8 Ke a o thö ke thaniny Aigupito a teb
ûnyi, at ae ca khana Josefa. 9 Ke haingen
ka lakeiny, ka habe, Wâ bi, haba tavat
ûnyi ge laku Isaraela, ödra se hia but me
hwege huta: 10 ai öbun, ötin e he ka
ânyâ metâ ködra; wâ adre nye se but, ke
ame ne o thö vat, me adre me he ka utut
ka ta je iwahnaihmiöny mötin, me tet metâ
köta, me kec ûnyi hnyi hnyei. 11 Anyin a
wale, adre me otilâ hudrin ta je tuhan hu-
liwa, hnân he ka oveci ödra ge anyidrin ta
je huliwa ae hmak. Ke adre me otilâ li
hnyaba hobi kö Farao, Pithoma me Ramese,
hnân ip omjeû hnyin. 12 Ke e gan hna
okongu ödra, ke gan minya ûdudui 'drin
me si. Ke hmak je hnyekudrin can lakon
Isaraela. 13 Ke haba at Aigupito adre me
musö hwegiâ je lakon Isaraela: 14 k' adre
me oveci ödra hnyi je bong ge ta je hu-
liwa ae hmak, wale dröu me veto kânâ, me
ta je huliwa hia ae ve man hnyi hnyei,
haba anyidrin ta je huliwa hia adre me
musi ödra hwegiödra hnyin.
15 Ke haba thaniny Aigupito ame ha ka
li at tuö erkin anyin at Heberu, Sifera ien
ke at, ke Pua ien ke at: 16 ke haingen,
ka habe, Öbu ka he ka tuö erkin anyin at
Heberu, me ö 'drin adre me he ka hnokoâ;
ke ame ne baga hlingâ but: k' ame ne hlu,
me ame he ka möt. 17 Ke outen Khong
li at tuö erkin, k' ödru me ca ânyâ hna
hûna ködru hnen thaniny Aigupito, k'
ödru me omelö je wainda. 18 Ke haba
thaniny Aigupito, ame hawâ li at tuö
erkin, me ha ködru, ka habe, Ieû öbe
ânyâ gan ûnyi e, me omelö je wainda?
19 Ke haba li at tuö erkin ödru me
ha, ka habe, E ca tha ûcû omomo Heberu
me omomo Aigupito; anyin a ödrin
hwege, me ie hnokoâ, ke tiga ca o
but ködrin at tuö erkin. 20 Ke Khong
ame ohnahicâ li at tuö erkin: k' ame dudu
but tavat, me ti se hia hmönyin. 21 Ke
haba li at tuö erkin ödru me outen Khong,
me e ame otilâ anyidru li lap. 22 Ke Farao
ame hûna ka lakeiny hia, ka habe, Öbun e
he ka khûâ ka hnyi wagewe je wainda hia
adre hnokoâ, ke omelö ju je waindusem
hia.

HNYIMAKAN 2.

EHU ke at hnyi lap anyi Levi ame
hom ke hlu a at Levi. 2 K' ame
erkin dut momo me hnokoâ da: k' ame wâ
momo a e so, me e ame ikhâlâ but hnyi
kun ta tehi. 3 Ke ca khana hmetu he ka
ikhâlâ e hnen momo, me e ame hom tang

waje hobi kâu e, me botro ge hemara me
bilit, me ip wanakat hnyin, me ip ju hnyi
samun hnyi baten wagewe. 4 K' ame
tot sâkâû haniny, me me wâ ûnyi ame he
ka o kaû. 5 Ke ame o but hlu nöku Farao
he ka soû hnyi wagewe ; k' ame vheno baten
wagewe anyin wahlu ; ke ame wâ tang
waje hnyi samun, me e ame kunâ ke hlu
ka hom. 6 Ke e ame khöng e, me wâ wa-
nakat, ke wâ bi ame tenge wanakat. Ke e
ame betenge gan me ha, ka habe, Nokon at
Heberu ang. 7 Ke haba haniny ame ha
ka hlu nöku Farao, ka habe, Hawa, m' inye
he ka hawâ köu ke sangadra ûnyi ge at
Heberu he ka hat wanakat hobi köu ?
8 Ke haba hlu nöku Farao ame thu kâu,
ka habe, He thö. K' ame he but hlu me
hawâ hinyen wanakat. 9 Ke haingen
nöku Farao kâu, ka habe, Hom dö wanakat
eang me hat hobi könya k' oge me he ka bi
hwaban köu. Ke haba momo ame hom
wanakat, me hat e. 10 Ke gan dut wana-
kat, me e ame hom e ka hlu nöku Farao, ke
nokon dut e. Ke e ame hwenyi ien Mose,
ke haingen, ka habe, Anyin a oge hom ûnyi
hnyi köiö.
11 Ke haba hnyi je bong wale a gan dut
hnyin Mose, me e ame he ka je liamekeiny
mě, me wâ anyidra huliwa ae hmak : ke e
ame wâ ke at Aigupito ame kot at Heberu
a liamekeiny mě. 12 Ke e ame ngengele,
ke a wâ but ae ba at, me ame kot moko at
Aigupito me ikhâlâ hnyi öny. 13 Ke haba
hnyi bong a loiny e ame he hnyöu ai, me
wâ bi, li at Heberu ödru me û, ke haingen
ka at ame ânyâ monu, ka habe, Can ieû u
me kot hanâm ? 14 Ke ame thu, ka habe,
Ia otilö u hnân than me at owisa unyi-
hmun ? u me ûnykûme he ka hlingö nya
belâ me hnâm hna hlingâ at Aigupito ? Ke
Mose, ame ot, me habe, E hnathu e manen dut
ûnyi eling. 15 Ke e khanö Farao but ûnyi
eling, me ame elâm he ka hlingö Mose.
Ke Mose ame kec ga Farao, me laba hnyi
hnyei Midiana : ke e ame laba ju hon ke an.
16 Ke e hu ge at bi hut hnyi Midiana
lakon ta hlu a seven : k' ödrin e o but he
ka se köiö me ounöngötâ ta je kumete he
ka habelen ta je hnahat mamoe haleny ka-
mödrin. 17 K' ame o but hnyat tuö
mamoe me ob' ödrin : k' ame todrö Mose
me hadruo 'drin me habelen haledrin hnahat
mamoe. 18 K' ödrin e o but kö Reuela a
kamödrin, me haingen, ka habe, Ieû gabun
öbun e ie o hnyi bong ang ? 19 Haingö-
drin, ka habe, Hnen ke at Aigupito hna
sing' öhmun ge hnyat tuö mamoe, ke ame
se köiö minya bi, me habelen hnahat ma-
moe. 20 Ke ame ha ka lakon je hlu, ka
habe, E but ua ? ke ieû gabun öbun e hna
but at e ? He thö ka hawâ e me hnyi han.
21 Ke so kö Mose he ka tha laba me at e :
ke ame ham Zipora a nokon hlu kö Mose.
22 K' ame hnokoâ nokon baga, me ame
hwenyi ien Geresoma : anyin a haingen, ka
habe, Iny atkanyua hnyi ke hnyei bi.

23 Ke hwaban ta je bong e ae se hia, a
mokcu than Aigupito ; k' ame mâng je
lakon Isaraela can hna hwenb' ödra k' adre
me hongot tenge, k' ame o but ka Khong
anyidra hwatenge can hna hwenb' ödra.
24 Ke Khong ame löng anyidra mâng, k'
ame ûnykûme Khong hnen hna ûhihi-
nyköu me Aberahama, me Isaaka, me
Jekob. 25 Ke Khong ame wâ je lakon
Isaraela, me Khong ame wâhmakhmetu
ödra.

HNYIMAKAN 3.

KE haba Mose ame tuö hnahat mamoe
hale Jethero a ûngon, at bihut e
Midiana ; k' ame alen hnahat mamoe ka
hnyi hoton hnyebuba, me o ka hnyi bucen
anyin Khong, wale Horeba. 2 Ke ame
manen kâu angela anyi Iehova hnyi bâhlân
meic hnyi wanben ûö ae ûdedö : ke ame wâ,
me wâ bi, ame hlâ meic hnyi ûö, k' ame ca
aû but ûö. 3 Ke haingö Mose, ka habe,
Oge me he walang ang ka saû, me wâ ûnyi
ae gan eang, anyin ame ca aû but geû ûo.
4 Ke a wâ but Iehova, a e ame saû ka wâ,
me haba Khong ame hawâ e ûnyi hnyi ûö
ae ûdedö, me ha, ka habe, Mose, Mose lö.
Ke haingen, ka habe, Inya ang. 5 Ke ame
thu, ka habe, Ca hakekeny bi kââng : uny
jut taben li hnyeûcam ûnyi hnyi li cam,
anyin a haba dok e u me tot hnyin, me,
wale kânâ ae kap 6 Ke e ame ha minya
ka habe, Inya ang Khongon kâmâm, me
Khongu Aberahama, me Khongu Isaaka,
me Khongu Jekob. Ke Mose ame tube
hnyimakan ; anyin a e ot ka wâ Khong.
7 Ke Iehova ame ha, ka habe, Inya oge
hia but wâ hna okongoâ lakeik walödra
hnyi hnyei Aigupito, me löng anyidra
tenge ûnyi ge je tuhan anyidra huliwa ;
anyin ae khanö nya anyidra vec ; 8 k' oge
me utut ang he ka hûgûn' ödra ûnyi hnyi
hnyamen at Aigupito, me hum ödra ûnyi
hnyi hnyei eliug ka hnyi ke hnyei ae so me

au, a hnyei ame di hnyin debai me hane; a
hnen at Kanana, me at Heth, me at Amora,
me Perizi, me Hivi, me Jebusi. 9 Ke walang
ang, wâ bi, ame o but könya hwatenge
anyin lakon Isaraela: ke haba khaca, oge
hia but wâ ûokonguny hnen at Aigupito
hna oveci ödra. 10 Anyin a wale aiö u,
oge me he ka kunö u kö Farao, m' u ma
he ka hom lakeik a lakon Isaraela, ûnyi
hnyi Aigupito. 11 Ke haba Mose ame ha
ka Khong, ka habe, Iny ia, m' oge me he
ka he kö Farao me he ka hom lakon Isaraela
ûnyi hnyi Aigupito. 12 Ke ame ha, ka
habe, Inya oge me he ka tha e möu; ke
walang haten köu hnyi hnök hna kunö u,
ka habe, U ka um dö hom tavat ûnyi hnyi
Aigupito, öbun e he ka bi athnyabainy
Khong hnyi hon bucen eang. 13 Ke
haingö Mose ka Khong, ka habe, Wâ bi,
iny ka o ka je lakon Isaraela me ha ködra,
ka habe, A kunö nya köbun Khongon laka-
möbun; ke adre me he ka ha könya, ka
habe, Ia ien? oge ma he ka thu ködra ieû?
14 Haba Khong ame ha kö Mose, ka habe,
INYA ANG A E, KE KA INYA ANG: ke e ame
ka, ka habe, U ma ha helâng ka lakon
Isaraela, ka habe, INYA ANG at a hia but
kunö nya köbun. 15 Ke Khong ame ha
minya kö Mose, ka habe, U ma he ka ha
helâng ka lakon Isaraela, ka habe, A hia
but kunö nya köbun Iehova, Khongon,
lakamöbun, a Khongu Aberahama, me
Khongu Isaaka, me Khongu Jekob; wale
iök nyiele balua, ke wale hnân ûnykûmi
nya hnyi ta je dö hia. 16 He thö u he ka
ûkhacaköuâ wahingatiny Isaraela, me ha
ködra, ka habe, A manen dut könya Iehova,
Khongon lakamöbun, Khongu Aberahama,
me Khongu Isaaka, me Khongu Jekob, me
ame ha, ka habe, Inya oge hia but sen'
öbun, me wâ ta je ûnyi adre ânyâ köbun e
Aigupito: 17 k' oge hia but ha a oge me
he ka hum öbun ûnyi hnyi ta je vec hnyi
Aigupito ka hnyi hnyei iny at Kanana, me
Heth, me Amora, me Perizi, me Hivi, me
Jebusi, wale hnyei ame di hnyin debai me
hani. 18 Ke adre me he ka löng hwâm:
ke u ma he ka tha he me wahingatiny
Isaraela ka than Aigupito, k' öbun e he ka
ha kâu, ka habe, A hia but iouny möhmun
Iehova Khongon at Heberu: ke walang
ang, ö u hn' öhmun dut he ka he ka hnyi
hnyebuba hnyi kun ta bong, he ka bi hut
kö Iehova a Khonguhmun. 19 Ke manen
könya a g' ame ca he than Aigupito ka hn'
öbun, ke so bi hnen hnyamen ae hwege.
20 Ke oge me he ka hai hnyamök me kot
Aigupito ge ta je ûnyi hnân lâiâ, wale oge
me he ka ânyâ eling: ke hwaban dö e, e
ame he ka hn' öbun. 21 K' oge me he ka
okûâ ibetengiö ka tavat eang ûnyi ge at
Aigupito: k' öbun ka he but, me öbun e ca
he ka he me ba ta je omjeû: 22 k' ame he
omomo hia ka ve sumâ:â unyin at ame laba
bakekenyi ödra, me unyin tavat adre me
tha laba hnyi umödra ta je uma, je hmane-
nanginy sileva, me je hmanenanginy gol,
me je ûkhaû: k' öbun e he ka otheibâ laku-
bun obaga me wahlu; m' öbun e he ka öba
omjeûiny hnyei Aigupito.

HNYIMAKAN 4.

KE haba Mose ame thu me habe, Wâ bi
adre me ca he ka köp nya, me löng
ifucik: anyin adre me he ka ha, ka habe, A
ca manen köu Iehova. 2 Ke haba Iehova
ame ha kâu, ka habe Ieû e hnyi hnyamâm?
Ke ame ha, ka habe, Uci. 3 Me haingen,
ka habe, Khûâ but hnyikânâi. K' ame
khûâ but hnyikânâi, me ame on dut; ke
Mose ame kec gan. 4 Ke Iehova ame ha
kö Mose, ka habe, Inâ but hnyamâm ka hom
obiny: (ke ame inâ but hnyamen me hom,
k' ame uci hmetu but hnyi hnyamen:)
5 m' adre me he ka kap a ga manen köu
Iehova, Khongon lakamödra, Khongu Abe-
rahama, me Khongu Isaaka, me Khongu
Jekob. 6 Ke Iehova ame ha minya kâu,
ka habe, Inâ but hnyamâm ka hnyi ûlâiâm.
Ke ame inâ hnyamen ka hnyi ûlainy: me
oc hmetu but, ke wâ bi, a lepera but hnya-
men, ke hau helâ me kiona. 7 Ke ame ha,
ka habe, Ina hmetu ju hnyamâm ka hnyi
ûlâiâm. (K' ame inâ hmetu but hnyamen
ka hnyi ûlainy; ke ame oc hmetu but e
ûnyi hnyi ûlainy, me wâ bi, e so hmetu but
helâ me unyin.) 8 Ke adre me ne ca köp
u, me löng hoton haten a bân, adre me he
ka löng hoton haten a bilany bi. 9 Ke
adre me ne ca kap li haten eling, me ca
löng minya ifucâm, me u ma he ka sâû ûnyi
hnyi köien wagewe, ke hingâlâ ka hnyi hon
kânâ ae mada: me haba köiö u ma he ka
sâû ûnyi hnyi wagewe, me ame he ka dra
hnyi dok ae mada. 10 Ke haba Mose ame
ha kö Iehova, ka habe, Than lö, iny ca at
khet, waleji ehac, me walang ang hwaban
hnâm hna fuc könya a athnyabaem: anyin
a teta ifucik, ke teta bohmök. 11 Ke haba
Iehova ame ha kâu, ka habe, Ia op hnyimen
at? ke ia op hum, me wijiji, me bwela, me

wadröu? hawa ca inya bi Iehova? 12 Ke
walang ang he thö, me oge me he ka tha
inya me hnyimâm, me nö u hofuc he ka ha.
13 Ke ame ha, ka habe, Than lö, bethe
kunâ at u je wem he ka kunâ. 14 Ke ame
ubàhlâ hmönyin anyi Iehova kö Mose, me
haingen, ka habe, Hawa e ca tuhâm Arona,
at Levi? E khanö nya e at ae khana he
ka fuc so, Ke wâ minya bi, e ame he jem
he ka ûkhanö möu: ke ka ö u, me ame he
ka senyin hnyekon. 15 Ke u ma he ka
ha hofuc kâu, me bi hofuc ka hnyi hnyimen:
ke oge me he ka tha inya me hnyimâm me
hnyimen, me ku köbu ûnyi öbu me he ka
ânyâ. 16 Ke ame he ka hwabâm he ka
fuc ka tavat: ke ame he ka bi hnyimâm,
me u me he ka helâ me Khong kâu. 17 Ke
u ma he ka hom uci ang hnyi hnyamâm,
me u me he ka ânyâ ta je haten hnen e.

18 Ke haba Mose ame he hmetu kö
Jethero a ûngon, me ha kâu, ka habe,
Ö u hnö nya but he ka he hmetu Aigupito
ai ka je liamekeiny mönya he ka wâ, hawa
ödrin e ne. möt. Ke haingö Jethero
kö Mose, ka habe, He thö me hnahic.
19 Ke haba Iehova ame ha kö Mose
e Midiana, ka habe, He hmetu thö
Aigupito ai: anyin a mokcu hnyat hia wa-
leji ödrin e elâm he ka hlingö u. 20 Me
haba Mose ame hom âiân, me lakon, me ip
ödrin hon asina, me he hmetu ka hnyi hnyei
Aigupito: haba Mose ame hom uci anyin
Khong hnyi hnyamen. 21 Ke Iehova ame
ha kö Mose, ka habe, U ka he hmetu
Aigupito ai, ûnykûme ju he ka ânyâ ta je
ûnyi hnân lâiâ hia hnyi hnyimakö Farao,
waleji oge ip hnyi hnyamâm: ke oge me
he ka okhötâ hnyekon, me ame ca he ka
hna tavat. 22 Ke u me he ka ha kö
Farao, ka habe, Haba Isaraela nökuk a
atö: 23 ke oge hia but ha köu, ka habe,
Hna but nökuk me me he ka bi athnyaba
könya; ke u je hia but behânâ: wâ bi,
oge me he bi nya ka hlingâ nokom a atö.
24 Ke Iehova ame iouny me eû hnyi gethen
hnyi omtabaga, me elâm he ka hlingâ.
25 Ke haba Zipora ame hom veto a oût me
subâ degecâ unen unyin nokon, me khûâ
ka hnyi li can; haingen momo, ka habe, U
baga at ame bi dra könya. 26 Waleling
me me hna but e. Ke haingen momo, ka
habe, U baga at ame bi dra, ûnyi hnyi
hnaperitomon.

27 Ke Iehova ame ha kö Arona, ka
habe, He thö u he ka ûkhanö me Mose
hnyi hnyebuba. Ke ame he me ûkhanö
mē hnyi bucen anyin Khong, me ûcimhnyi-
mak mē. 28 Ke Mose ame thumetu Arona
ge ta je hofuc hia ho Iehova waleji a kunâ,
me ta je haten e ame hûna kâu. 29 K'
ame he Mose me Arona me ûkhacaköuâ
wahingatiny lakon Isaraela hia: 30 me
Arona ame ha je hofuc hia waleji a ha
Iehova kö Mose, ke ame ânyâ ta je haten
hnyi hnyimakan tavat. 31 Me ame kap e
hnen tavat: ke ödrin e löng a ga um but
Iehova senâ lakon Isaraela, me wâ hna
okongu ödra, me ödrin e nom ju me khu-
drung.

HNYIMAKAN 5.

KE hwaban dö e haba Mose me Arona
ödru me he me ha kö Farao, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova Khongu
Isaraela, ka habe, Hna but lakeik m' adre
me he ka bi jeû könya hnyi hnyebuba.
2 Ke Farao ame ha, ka habe, Ia Iehova m'
inye he ka löng ifucin he ka hna but at
Isaraela? E ca khanö nya Iehova, ke oge
me ca he bi nya ka hna but at Isaraela,
3 Ke haingödru, ka habe, A hia but iouny
möhmun Khongon at Heberu: ö u hn'
öhmun dut he ka he hnyi kun ta bong ka
hnyi hnyebuba he ka bi hut kö Iehova
Khonguhmun; wâ e nye he ka kuc' öhmun
ge mok ae cap, ame ne hele vat. 4 Ke
haingen than Aigupito ködru, ka habe, Ieû
gabu Mose me Arona öbu me uny jut je
hok ge tavat hnyi je hanymödra? He bi
thö ka huliwa. 5 Ke haingö Farao, ka
habe, Wâ bi e se hia tavat aten hnyei
walang ang, k' öbu me omen 'ödra ge
anyidra huliwa. 6 Ke haba hnyi bong
eling Farao ame hûna ka je tuhan tavat
huliwa me je homakan gadra, ka habe, 7 Ca
he hmetu bi öbun ka ham thatûnyin hwit
ka tavat hnân ânyâ veto kânâ helâ me
ehac: hamödra ka hlo thatûnyin hwit hobi
ködra bi. 8 Ke haba ûseiny je veto kânâ
waleji adre ânyâ ehac, öbun e he bala ka
elâm gadra; öbun e ca he ka öûhnyûko-
ngoâ: anyin a ödra wenhöcö; anyin a wale
adre me hongot, ka habe, Hn' öhmun dut
he ka hudo ka Khonguhmun. 9 He thö
ka ogânâ huliwa anyin tavat, m' adre me
he ka huliwan; m' adre me ca he ka löng
je hofuc thoi. 10 Me ame he but ta je
tuhan tavat huliwa me je homakan gadra,
me ha ka tavat, ka habe, Walang hna ha
hnö Farao, ka habe, Oge me ca he hmetu
ka ham thatûnyin hwit köbun. 11 He

thö öbun ka hlo je thatûnyin hwit hnyi je
dok öbun e me wâ hnyin: ke adre me ca
he ka öûhnyûkongoâ ke keihen anyibun
huliwa. 12 Waleling me me vese but
tavat hnyi hnyei Aigupito he ka hlo tiren
hwaban thatûnyin hwit. 13 Ke haba je
tuhan huliwa adre me ojati ödra, ka habe,
Oumo thö je ve hûdröbun hnyi ke bong
me ke bong, helâ me ehac ke tiga hu
thatûnyin hwit. 14 Ke adre kot je homa-
kan huliwa a je lakon Isaraela, wale hnen
je tuhan huliwa anyi Farao hna otilâ hu-
dra, me hnei ödra, ka habe, Ieû gabun öbun
e ca oumo ta je veto kânâ a hûdröbun et,
me enyi, helâ me ehac? 15 Waleling me
me he but ta je homakan huliwa a je lakon
Isaraela me khöû kö Farao, ka habe, Ieû,
gam u me ânyâ helâe köhmun a je lathnya-
baem? 16 E ba thatûnyin hwit adre ham
köhmun a je lathnyabaem, k' ödrin e ha
köhmun, ka habe, Ânyâ thö ta je veto kânâ:
ke wâ bi, adre me kot je lathnyabaem;
ke haba monu bi me ûnyi ge je lakem.
17 Ke ame ha, ka habe, Öbun je uthöcö,
öbun je uthöcö: anyin a wale öbun e ha,
ka habe, Hn' öhmun dut he ka hudo kö
Iehova. 18 Ke walang ang he th' öbun
ka huliwa; anyin adre me ca he hmetu ka
ham thatûnyin hwit köbun, ke so bi öbun
e he ka ham je veto kânâ helâ me tulut.
19 Ke a wâ but je homakan huliwa a je
lakon Isaraela a ödrin e kong ut ûnyi hnyi
hna ha, ka habe, Öbun e ca he ka owakha-
letâ je veto kânâ, waleji hûdröbun hnyi je
bong. 20 Ke ödrin e he but ûheny unyi
Farao, me ödrin e ûkhanö me Mose me
Arona ödru me tot eû hnyi gethen: 21
ke haingödrin ködru, ka habe, Hamö
Iehova he ka ō 'bu me owisa, anyin a
öbe obokongi öhmum kö Farao, me la-
thnyabainy, he ka ham hele vat ka hnyi
hnyamödrin he ka hling' öhmun. 22 Ke
haba Mose ame he hmetu kö Iehova, me
ha, ka habe, Than lö, ieû gam u me ovecâ
tavat eang? ke ieû gam u je kunö nya?
23 Anyin a hwân hnyi ûhek unyi Farao he
ka fuc hnyi iâm, e ame okongoâ tavat eang;
ke u me ca omelö balua lakem.

HNYIMAKAN 6.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
U ma he walang ang ka wâ ûnyi
oge me he ka ânyâ kö Farao: anyin a e
ame he ka hn' ödra ge hnyam ae hwege, k'
ame he ka ob' ödra ûnyi hnyi iny hnyei ge
hnyam ae hwege.
2 Ke Khong ame fuc kö Mose, me ha
kâu, ka habe, Inya IEHOVA: 3 ke oge ma-
nen dut kö Aberahama, me Isaaka, me
Jekob, a inya Khong Aekbanabia, ke ca
khan' ödrin bi ehac a haba iök me IEHOVA.
4 Ke oge hia but ohmâ anyik ûhihinyköu
mödrin, he ka ham ködrin hnyei Kanana,
waleji hnyei ödrin e labö he kanyua hnyin
hnyi hnödrin hna he kanyua. 5 Ke haba
khaca oge hia but löng mâng anyin lakon
Isaraela, wale hnen at Aigupito hna hom
hwenbödra; me inya oge me ûnykûme
anyik ûhihinyköu. 6 Anyin a wale, ha
thö ka je lakon Isaraela, ka habe, Inya
Iehova, me oge me he ka hum öbun ûnyi
hnyi ta je huliwa ae hmak anyin at Aigu-
pito, k' oge me he ka hûgûn 'öbun ûnyi
hnyi hnödra hna hwenböbun, k' oge me he
ka omeli öbun ge hnyam adre bai, me hna
owisa ae gan hmâ; 7 k' oge me he ka hum
öbun me me lakeik, k' oge me he ka
Khongubun: k' ame he ka khan' öbun a
inya Iehova Khongubun, at ame hum öbun
ûnyi hnyi hmelen ta je hok anyin at Aigu-
pito. 8 Ke oge me he ka hum öbun ka
hnyi hnyei waleji oge ogörânyâ hnyamök
he ka ham kö Aberahama, me Isaaka, me
Jekob; k' oge ma he ka ham köbun me
hwajekhöubun: haba inya Iehova. 9 Ke
Mose ame ha helâe ka je lakon Isaraela: k'
adre me ca ling Mose can hnyekudra ae
vec, me hwenbödra ae hmak.
10 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 11 He thö me ha kö Farao than
Aigupito he ka hna but je lakon Isaraela
ûnyi hnyi iny hnyei. 12 Ke Mose ame ha
hnyi hnyimakö Iehova, ka habe, Me wâ,
ame ca ling nya ge je lakon Isaraela; k'
ama kâmâu, Farao ka ling nya, at adre ca
peritomonâ esongodiny? 13 Ke haba Ie-
hova ame fuc kö Mose me Arona me hûna
ködru ge je lakon Isaraela me ga Farao
than Aigupito, m' ödru me he ka hom je
lakon Isaraela ûnyi hnyi hnyei Aigupito.
14 Ke walang je tuhan je lap anyin
je lakamödra: haba laku Reubena nöku
Isaraela a bân; jia Enoka, me Falu, me
Hezerona, me Karemi: wale je lap ûnyi ga
Reubena. 15 Ke haba je laku Simeona:
jia Jemuela, me Jamina, me Ohada, me
Jakina, me Zohara, me Saulo nokon momo
Kanana: wale je lap ûnyi ga Simeona.
16 Ke walang ien je laku Levi hoton
anyidrin je dö; jia Geresoma, me Kohatha,

me Merari: ke haba je hunainy möt anyi
Levi, me, wan haded ke thöte seven ta je
huna. 17 Ke lo li laku Gerisoma; jia Li-
beni me Simei, hoton anyidru li lap. 18
Ke je laku Kohatha; jia Amerama, me
Izara, me Heberona, me Uziela: ke haba
ta je hunainy möt anyi Kohatha, me wan
haded ke thöte theri ta je huna. 19 Ke
lo li laku Merari; jia Maheli, me Musi.
Waleling je lap anyin je at Levi hoton
anyidrin je lap. 20 Ke haba Amerama
ame hum Jokebeda haniny kamen, me âiân,
me ame hnöku Arona me Mose: ke haba
je hunainy möt anyi Amerama, me wan
haded ke thöte seven ta je huna. 21 Ke
haba je laku Izara; jia Kora, me Nefega,
me Zikeri. 22 Ke haba je laku Uziela;
jia Misaela, me Elizafana, me Shilheri.
23 Ke Arona ame hum Eliseba nöku Ami-
nadaba, hani Nasona, me âiân; ke ame
hnöku Nadaba, me Abiu, me Eleazara, me
Ithamaza. 24 Ke haba je laku Kora; jia
Asiro, me Elekana, me Abiasafa; wale je
lap anyin at Kora. 25 Ke haba Eleazara
nöku Arona ame hom ke hlu ûnyi ge je
laku Putiela, me âiân; ke ame hnöku
Fineasa a nokon. Wale je tuhan lakamen
at Levi hoton anyidrin je lap. 26 Ke
haba Arona me Mose, me, wale li at ame
ha ködru Iehova, ka habe, Hom but je
lakon Isaraela ûnyi hnyi hnyei Aigupito
hoton anyidra je dö. 27 Ke wale li at
ödru me ha kö Farao than Aigupito he ka
hom lakon Isaraela ûnyi hnyi hnyei Aigu-
pito: a Mose me Arona eling.

28 Ke haba hnyi bong Iehova ame fuc
kö Mose hnyi hnyei Agiupito, 29 me
baingö Iehova kö Mose, ka habe, Inya
Iehova: bethe ha kö Farao than Aigupito
je hofuc hia thithö oge me ha köu. 30 Ke
haba Mose ame ha hnyi hnyimakö Iehova,
ka habe, Wâ bi, adre ca peritomonâ li
esongodik, k' ama hawa Farao ka ling nya?

HNYIMAKAN 7.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Wâ bi, oge hia but otilö u hnân
khong kö Farao: k' ame he tuhâm jia
Arona ka perofeta unyâm. 2 U ma he ka
ha hia hnök hna hûna köu: k' ame he
Arona a tuham ka fuc kö Farao, me me
he ka hna lakon Isaraela ûnyi hnyi iny
hnyei. 3 Ke oge me he ka onâkâ hnyeku
Farao, me oselhia anyik ta je haten me ta je
ûnyi hnân lâiâ, hnyi hnyei Aigupito. 4
Ke so bi ame ca he Farao ka ling öbu, me,
oge me he ka ip hnyamök hon Aigupito,
me hom anyik köiö, wale lakeik a lakon
Isaraela ûnyi hnyi hnyei Aigupito ge ta je
hwaban ae gan hmâ. 5 Ke ame he at
Aigupito ka wâ a Inya Iehova iny ka he
ka hai hnyamök hon Aigupito, me hom
lakon Isaraela ûhedra. 6 Ke haba Mose
me Arona ödru me ânyâ helâ me Iehova
ame ha ködru, ödru me ânyâ helâe. 7 Ke
eite je hunai Mose, ke eite theri je hunai
Arona hnyi ûen ödru me fuc kö Farao.

8 Ke haba Iehova ame ha kö Mose me
Arona, ka habe, 9 E ka ha köbu Farao, ka
habe, Ânyâ thö anyibu haten: me u me he
ka ha kö Arona, ka habe, Hom dö ânyâm
uci, me khûâ hnyikânâi hnyi hnyimakö
Farao, me me on dut. 10 K' ame didrö
Mose me Arona kö Farao, me ânyâ helâ me
hna hûna hnö Iehova ködru: ke Arona
ame khûâ but hnyikânâi anyin uci hnyi
hnyimakö Farao me je lathnyabainy, k'
ame on dut. 11 Me haba Farao ame hawâ
tavat metâ me tavat tren khong: me haba
ödrin minya a je magoi hnyi Aigupito ödrin
e ânyâ helâe ge anyidrin je bibihwakecin.
12 Ke ödrin hia ödrin e ve khûâ hnyikânâi
anyidrin je uci, me me je on dut; ke haba
uci anyi Arona ame olom but anyidrin je
uci. 13 Ke ame nâk ut hnyeku Farao,
k'ame ca ling ödru, helâ me hna ha hnö
Iehova.

14 Haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, A khöt ut hnyeku Farao, k' ame
höcö he ka hna tavat. 15 U ma he kö
Farao hnyi hnyomakatu; wâ bi e ame he
ka hnyi wagewe; ke u me ha ka haluba-
hingen hnyi baten wagewe; ke hom dö
hnyi hnyamâm ânyâm uci waleji adre wia
me on. 16 Ke u ma he ka ha kâu, ka
habe, A kunö nya Iehova, Khongon at
Heberu, köu, he ka ha ka habe, Hna but
lakeik m' adre me he ka biathnyabaik hnyi
hnyebuba: ke wâ bi u je ca löng könya
hnyi je bong eji. 17 Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, U ma he ka wâhmakhme-
toâ a inya Iehova hnyi ûnyi eang: wâ bi,
oge me he ka kot köiöiny wagewe ge uci
hnyi hnyamök me me dra but. 18 Me
ame he ka mokcu ta je wâ hnyi wagewe, k'
ame he ka bon wagewe: k' ame he at
Aigupito ka ikiki ka ijem wagewe. 19 Ke
Iehova ame ha kö Mose, ka habe, Ha thö
kö Arona, ka habe, Hom dö ânyâm uci, me
hai hnyamâm hon ta je köiö hnyi Aigupito,

hon anyidra ta je di, me anyidra je wagewe,
me belidra je an, me anyidra je köiö hia,
me me dra but; k' ame he ka hu dra hnyi
hnyei Aigupito hia, hnyi ta je kaia utö me
veto. 20 Ke haba Mose me Arona ödru
me ânyâ eling, helâ me hna hûna hnö
Iehova; ke ame hai thö uci me kot köiö
hnyi wagewe hnyi hnyimakö Farao me
lathnyabainy, k' ame dra but dân wagewe
hia. 21 Ke a mokcu ta je wâ hnyi wage-
we; k' ame bon dut wagewe, ka ca khana
hmetu at Aigupito he ka ijem köiöiny
wagewe; k' ame hu dra hnyi hnyei Aigupito
hia thithö. 22 Haba ta je magoi hnyi
Aigupito ödrin e ânyâ helâe ge anyidrin ta
je bibihwakecin: ke ame nâk hnyeku Farao,
me ca ling ödru, helâ me hna ha hnö Iehova.
23 Ke Farao ame hwiö me didrö ka hnyi
umen uma, ka ame ca oûnyihnathoâ ûnyi e
eû hnyi hnyekon. 24 Ke haba at Aigupito
adre me khû an hnyi baten wagewe hnân
ic; anyin ae ca khan' ödra ijem köiöiny
wagewe. 25 K' ame hwâdâ but ta je bong
a seven hwaban hna kot wagewe ga Iehova.

HNYIMAKAN 8.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Didrö kö Farao, me ha kâu, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Hna but lakeik m' adre me he ka bi
athnyabaik. 2 Ke u je ne höcö hn' ödra,
wâ bi, oge me he ka okongoâ je ke keihen
em hnyei ge ta je rana: 3 k' ame he ka
ûnöngöt wagewe ge ta je rana, k' adre me
he ka ölö me iyâû ka hnyi umâm uma, me
hnyeule u je mokut hnyin, me hon hnâm,
me hnyi je uma umen lathnyabaem, me je
lakem, me je wahnainyâm; me hnyi je
kumete hnân up âm falawa: 4 k' ame he
ta je rama ka tabö u me ta je lakem, me
je lathnyabaem hia. 5 Ke Iehova ame ha
kö Mose, ka habe, Ha thö kö Arona, ka
habe, Hai thö hnyamâm me ânyâm uci hon
ta je wagewe me je di, me je an, me oâ ta
je rana ka hnyi hnyei Aigupito. 6 Ke
Arona ame hai thö hnyamen hon ta je köiö
hnyi Aigupito, me ame o thö ta je rana,
me khavâ hnyei Aigupito. 7 Ke ame
ânyâ helâe ta je magoi ge anyidrin je bibi-
hwakecin, me oâ ta je rana hon hnyei
Aigupito. 8 Me haba Farao ame hao Mose
me Arona, me habe, Khöû th' öbu kö
Iehova, me me ohia ta je rana unyik, me
unyin lakeik; me oge me he ka hna but
tavat, m' adre me he ka hudo kö Iehova.
9 Ke haingö Mose kö Farao, ka habe,
Hamâm he ka musi könya: kehö oge me
he ka khöû hobi köu, me lathnyabaem, me
lakem, me me he ka hia but ta je rana
unyâm, me hnyi umâm je uma, m' adre me
laba thibi hnyi wagewe? 10 Ke haingen,
ka habe, Bong nyi. Ke ame thu, ka habe,
Ame he ka helâ me hnâm hna ha: me
me he ka khanö u ae ba ke at ae ûcû me
Iehova Khonguhmun. 11 K' ame he ka
hia ta je rana unyâm, me hnyi umâm uma,
me unyin lathnyabaem, me je lakem, m'
adre me he ka laba thibi hnyi wagewe.
12 Ke haba Mose me Arona ödru me he
ûheny unyi Farao: ke Mose ame tengiâ kö
Iehova ge ta je rana waleji e ame oâ kö
Farao. 13 Ke haba Iehova ame löng hoton
hofuc ho Mose; k' ame mokcu ta je rana,
hnyi ta je uma, me ta je hnyaba, me je hna
belök. 14 Ke adre me ve ûkhöûnâ: ke
bon dut hnyei. 15 Ke a wâ but Farao a
ga menâ thö, me ame onâkâ hmetu but
hnyekon, k' ame ca löng ködru; helâji me
hofuc ho Iehova.
16 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Ha thö kö Arona, ka habe, Inâ but ânyâm
uci, me kot sesâiny kânâ, me ame he ka
hu je uto hnyi hnyei Aigupito hia. 17 Ke
ödru me ânyâ helâe; ke Arona ame hai
hnyamen me anyin uci, me kot sesâiny
kânâ, me me hu uto hon at, me meno; ke
uto hia but kânâ hnyi hnyei Aigupito hia.
18 Ke haba ta je magoi adre me ânyâ helâe
ge anyidrin je bibihwakecin m' ödrin e he
ka oâ ta je uto: ke ca khan' ödrin: ke e
but uto hon at me meno. 19 Me haingen
ta je magoi kö Farao, ka habe, Wale but e
banyen Khong: ke ame nâk hnyeku Farao,
k' ame ca löng ködru; helâji me hna ha
hnö Iehova.
20 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
U ma vesâkong me tot hnyi hnyimakö
Farao; wâ bi, e ame he ka hnyi köiö; ke
u ma he ka ha kâu, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Hna but lakeik
he ka bi athnyabaik. 21 Ke u je ne ca
he ka hna lakeik, wâ bi, oge me he ka kunâ
ta je nöng köu ae se hia hmönyin, me
lathnyabaem, me lakem, me eiö hnyin
umâm ta je uma: k' ame he ka unöngöt
ta je uma umen at Aigupito hnen ta je
nöng, me kânâ minya adre me laba hon.
22 Ke haba hnyi bong eling oge me he ka
ovebongonâ hnyei Gosena, wale ame labā
lakeik, k' ame ca he ka o kâ e ta je nöng;

me me khanö u a inya Iehova eang hmelen.
23 Ke oge me he ka sihnyigöulen dut
lakeik me lakem: ke haba nyi ame he ka
hu haten ang. 24 Ke Iehova ame ânyâ;
me ame o but ta je nöng ae se hia ka hnyi
je uma umö Farao, me je uma umen la-
thnyabainy: ke haba hnyi hnyei Aigupito
hia ame kong ut hnyei ge nöng. 25 Ke
haba Farao ame hao Mose me Arona, me
ha, ka habe, He th' öbun ka bi hut ka
Khongubun hnyi hnyei. 26 Ke haingö
Mose, ka habe, E ca ûcû he ka ânyâ helâe;
anyin a öhmun e he ka hudo kö Iehova
Khonguhmun ûnyi ae ikiki ka at Aigupito:
hawa, öhmun e he ka hudo ûnyi ae ikiki
ka at Aigupito hnyi hnyimaködra, k' adre
me ca he ka lû öhmun ge veto? 27 Öhmun
e he ka he hnyi kun ta bong ka hnyi hnye-
buba he ka bi hut kö Iehova Khonguhmun,
hoton hnen hna hûna köhmun. 28 Ke
haingö Farao, ka habe, Oge me he ka hn'
öbun, m' öbun e he ka bi hut kö Iehova
Khongubun hnyi hnyebuba; ke so bi ca
he öbun sâkâû ai: khöu thö hobi könya.
29 Ke haingö Mose, ka habe, Wâ bi, oge
me he but ang ûhek unyâm, k' oge me he
ka khöû kö Iehova me me hia but nyi ta
je nöng unyi Farao, me lathnyabainy, me
lakeiny: ke so bi, ca he hmetu Farao ka
iyawâ, wale he ka ca hna but tavat he ka
bi hut kö Iehova. 30 Ke Mose ame he
but ga Farao, me khöû kö Iehova. 31 Haba
Iehova ame ânyâ helâ me hofuc ho Mose,
me ame ohia ta je nöng ga Farao, me la-
thnyabainy, me lakeiny; ke ba but kolon
me khaca. 32 Ke Farao ame onâkâ hmetu
but hnyekon hnyi ûen minya e, k' ame ca
hna bala tavat.

HNYIMAKAN 9.

ME haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, He thö kö Farao, me ha
kâu, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova
Khongon at Heberu, ka habe, Hna but
lakeik m' adre me he ka bi athnyabaik.
2 Anyin a u je ne höcö hn' ödra, me behan'
ödra bala bi, 3 wâ bi, ame he hnyamö
Iehova ka ta hon halem ta je meno hnyi je
utkânâ, hon ta je hos, me asina, me kamela,
me kau, me mamoe; ame he ka gan hmâ
mok. 4 K' ame he Iehova ka sihnyigöulen
dut ta je meno haleny at Isaraela me ta je
meno haleny at Aigupito: ke ba meno a
khaca haleny at Isaraela ame he ka mok.
5 Ke haba Iehova ame thu ûen, me ha, ka
habe, Nyi ame he Iehova ka ânyâ ûnyi e
hnyi hnyei. 6 Ke haba nyi, Iehova ame
ânyâ ûnyi eling, k' ame mokcu ta je meno
hia haleny at Aigupito: k' ame ca mokcu
ke meno a khaca haleny lakon Isaraela.
7 Ke Farao ame ûkhûnöng, ke wâ bi, a ca
mokcu ke meno haleny at Isaraela, e ba
me khaca. K' ame khöt hnyeku Farao,
k' ame ca hna but tavat.
8 Ke haba Iehova ame ha kö Mose me
Arona, ka habe, E so öbu me he ka hom
dröu ûnyi hnyi wahnainyâ, ke hamö Mose
he ka iâ göranyai hnyi hnyimakö Farao.
9 K' ame he ka sâ hnyi hnyei Aigupito
hia, k' ame he ka ohuc bi me hmouca me
han, wale unyin at me meno hnyi hnyei
Aigupito hia. 10 K' ödru me hom dröu
hnyi wahnainyâ me tot mē hnyi hnyimakö
Farao: ke Mose ame iâ göranyai; me ame
wia me ohuc ae hmouca me han unyin at
me meno. 11 Ke ca khana ta je magoi he
ka tot hnyi hnyimakö Mose, can je ohuc;
anyin a e bi hon ta je magoi me at Aigu-
pito hia ta je ohuc. 12 Ke haba Iehova
ame onâkâ hnyeku Farao, k' ame ca ling
ödru, helaji me hna ha hnö Iehova kö Mose.
13 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Vesâkong ut, me tot knyi hnyimakö Farao,
me ha kâu, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova Khongon at Heberu, ka habe, Hna
but lakeik m' adre me he ka bi athnyaba
könya. 14 Anyin a haba hnyi ûen ang
oge me he ka kunâ anyik ta je kong hia
ka hnyi hnyekom, me hon lathnyabaem,
me lakem: me me khanö u ae ba at ae ûcû
mönya eang hmelen hia. 15 Anyin a oge
ne hia but inâ hnyamök, me kuc u me
lakem ge mok ae cap, me adre hia but ohiö
u ûnyi hnyi hmeledrany: 16 ke so bi e
hnathu oge hia but otilö u, hnân he ka
omanenâ köu manik man, me me lung iök
hnyi hmeledrany hia. 17 Hawa, u me
tiga he bala ka ogöranyi u hon lakeik m'
u me ca he ka hn' ödra but? 18 Wâ bi,
haba nyi, helâ me ûen eang, oge me he ka
öta we ae wahma me gan, e ba helâe hnyi
Aigupito ehac hnyi can ke ne o but hnyi
bong ang. 19 Ke walang ang ûkhûnöng
dö he ka hom halem ta je meno, me ânyâm
ta je ûnyi hia hnyi hnyei; anyin a haba
tavat hia me je meno hia adre me he ka
wâ hnyi hnyei, k' adre ca hom ka hnyi
uma, me ame he ka ta we ae wahma hudrin,
m' adre me he ka mokcu. 20 Haba je
hnyat unyin je lathnyabai Farao, a tavat

outen hna ha hnö Iehova, ödrin e kâcâ
lathnyabaidrin me haledrin je meno ka
hnyi je uma: 21 ke haba at ame ca oûnyi-
hnathoâ hna ha hnö Iehova, e ame hna
but lathnyabainy, me haleny je meno hnyi
hnyei.
22 Haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Hai thö hnyamâm göranyai, me me
ta but we ae wahma hnyi hnyei Aigupito
hia, ka hnyi hon at, me omeno, me je
ûöiny hnyei hia, hnyi hnyei Aigupito hia.
23 Ke haba Mose ame inâ thö göranyai
anyin uci: ke haba Iehova ame kunâ
hendreng, me we ae wahma, k' ame hingâlâ
but meic hon kânâ; ke Iehova ame öta we
ae wahma hon hnyei Aigupito. 24 Wale-
ling me o but we ae wahma, me meic adre
ûthueniken me we ae wahma, ke hwege
but, ke ba helâe hnyi hnyei Aigupito hwân
hnyi hna ibi labā. 25 Ke haba we ae
wahma ame kot ta je ûnyi hia hnyi hnyei,
tavat, me omeno, hnyi hnyei Aigupito hia:
k' ame kot ta je khölak hnen we ae wahma,
me thu ta je ûö hia hnyi hnyei. 26 Ke
haba Gosena thibi, hnyei ame labā hnen
lakon Isaraela, e ba we ae wahma eling.
27 Ke haba Farao ame ûkhûnöng he ka
hao Mose me Arona, me ha ködru, ka habe,
Oge hia but monu hnyi ûen eang: e wisa
Iehova, k' iny kong ut me lakeik. 28 Khöû
thö kö Iehova; ö e soju hendring ang me
we ae wahma; k' oge me he ka hn' öbun,
ke öbun e ca he hmetu ka laba. 29 Ke
Mose ame ha kâu, ka habe, Iny ka he
ûhek ang hnyi taun oge me he ka hai li
hnyamök kö Iehova; k' ame he ka hia
hendreng, k' ame he ka ba hmetu we ae
wahma: me me khanö u, ka habe, anyi
Iehova hmeledrany. 30 Ke haba u, me
lathnyabaem, e khanö nya öbun e tiga ca
he ka outö Iehova a Khong. 31 Ke adre
kot lino me bali: anyin ame wa bali, me
vhong ut lino. 32 Ke adre ca kot hwit
me kesem anyin a tiga ca kû. 33 Ke
Mose ame he ûheny hnyi taun unyi Farao,
me hai li hnyamen kö Iehova: me ame hia
ju hendreng, me we ae wahma, k' ame ca
ta hmetu we ka hnyi kânâ. 34 Ke a wâ
but Farao ae ba but we, me we ae wahma,
me hendring, me ame monu hmetu me onâkâ
hnyekon, tha e me lathnyabainy. 35 Ke
nâk ut hnyeku Farao, k' ame ca hna but
lakon Isaraela; helâji me hna ha hnö
Iehova a deny Mose.

HNYIMAKAN 10.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, He thö kö Farao: anyin a
oge hia but onâkâ hnyekon, me hnyekon
lathnyabainy, m' inye he ka omanenâ hnyi
hnyimaködrin ta je hatök eang: 2 m' u
ma he ka ha hnyi li hnyikönyen nokom,
me öbem, ta je ûnyi oge hia but ânyâ ka
Aigupito, me ta je hatök oge hia but ânyâ
hnyi wanbödra; me me khan' öbun dö a
inya Iehova. 3 Ke haba Mose me Arona
ödru me he kö Farao, me ha kâu, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova Khongon at
Heberu, ka habe, Ke ne o but kehö u ma
he ka höcö öûhnyûkongi u hnyi hnyima-
kök? hna but lakeik m' adre me he ka bi
athnyaba könya. 4 Ke u je ne höcö hna
lakeik wâ bi, haba nyi, oge me he ka kunâ
je wahamon ka hnyi em hnyei: 5 k' adre
me he ka khavâ kânâ, me me ca khana at
he ka wâ kânâ: k' adre me he ka an je
kolon biju ae möt, wale ta je kolon unyi-
bun, hwaban we ae wahma, k' adre me he
ka an ta je ûö hia ame kû hobi köbun hnyi
hnyei: 6 k' ame he ka öûnöngötâ umâm
je uma, me je uma umen lathnyabaem, me
je uma umen at Aigupito hia; ke ame ca
wâ helâe hnen je lakâmâm me je lakibâm,
hwân hnyi bong adre me laba eang hmelen
ke ne o but hnyi bong ang. Ke ame hwiö
me he ûheny unyi Farao. 7 Ke haingen
je lathnyabai Farao kâu, ka habe, Ame he
ka hnân knewe köta at eang ke ne o but
kehö? hna but tavat m' adre me he ka bi
athnyabai Iehova Khongudrin: hawa e ca
khatö u bala a ga kong ut Aigupito? 8 Ke
adre me hao Mose me Arona hmetu kö
Farao: me ame ha ködru, ka habe, He th'
öbun ka bi athnyabai Iehova Khongubun:
ke ie je hnyat adre ma he? 9 Ke haingö
Mose, ka habe, Öhmun e he ka tha he
me je wanakat, me wahingatihmun, me je
lakuhmun obaga, me wahlu, me je hnahat
mamoe, me halehmun je kau; anyin a
hamöhmun he ka bi jeu kö Iehova. 10 Ke
ame ha ködru, ka habe, E so e he ka tha e
m' öbun Iehova helâ me hnök hna hn' öbun,
me je lakubun ae ûhnyûkong: ke wâ eaû;
anyin ae hu monu hnyi hnyimaköbun.
11 Ca he ka helâe: he so bi he th' öbun
obaga he ka bi athnyabai Iehova; anyin a
waleling webun. K' adre ob' ödru ûheny
unyi Farao.
12 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka

habe, Hai tho hnyamâm hon hynei Aigupito, me me o thö je wahamon ka hnyi hnyei Aigupito, me an ta je khölak hia hnyi hnyei, a kolon biju hwaban we ae wahma. 13 Ke haba Mose ame inâ anyin uci hon hnyei Aigupito, ke Iehova ame oâ ang hwei ka hnyi hnyei hnyi bong eling ae bekhöt me lit ae bekhöt; ke hnyi hnyomakatu haba ang hwei ame hom je wahamon. 14 K' ame ölö je wahamon ka hnyi Aigupito hia, me tabâ je hnyigöulen hnyei Aigupito hia; e ti se hia hmönyin; e ba wahamon helâe ehac, k' ame ca he hmetu ka helâe. 15 K' adre khavâ hon kânâ hia, k' ame lit ut hnyei; k' adre me an ta je khölakiny hnyei, me je wan ûö hia je kolon hwaban we ae wahma: ke ba hmetu lan hnyot, wale ûö me khölakiny kânâ, hnyi hnyei Aigupito hia. 16 Me haba Farao ame ie hao Mose me Arona, me ha, ka habe, Oge hia but monu kö Iehova Khongubun, me köbu. 17 Ke walang ang ö u na okhaca thibi hna degecâ anyik monu, ke khöû th' öbu kö Iehova Khongubun, me me he ka hom ûnyi gak mok eang. 18 Ke ame he ûheny unyi Farao, me khöû kö Iehova. 19 Ke haba Iehova ame kunâ hwegiâ ang hnyi köiö, k' ame kap göranyai je wahamon me hom kâû ka hnyi Köiö ae Dra; me ba hmetu wahamon me khaca hnyi hnyei Aigupito hia. 20 Ke Iehova ame onâkâ hnyeku Farao, k' ame ca hna bala lakon Isaraela.

21 Ka haba Iehova ame ha kö Mose, ka habe, Hai thö hnyamâm göranyai, me me menekholom but hnyei Aigupito, ke menekholom ae khöt. 22 Me haba Mose ame hai hnyamen göranyai, me menekholom ae khöt ut hnyei Aigupito hia hnyi kun ta bong; 23 adre me ca iodraköu, ke ba at ame höhöi hnyi hnen hnyi je bong a kun: ke so bi e hu lany hnyi je hnyaban lakon Isaraela hia. 24 Ke Farao ame hao Mose me ha kâu ka habe, He th' öbun ka bi athnyabai Iehova; ke hnen biju ta je hnahat mamoe, me halebun je kau: ke so ame tha he m' öbun je lakubun ae ûhnyûkong. 25 Ke haingö Mose, ka habe, Hâmâm he ka hna ka hnyi je hnyamöhmun je hut, me je hudiny leû, m' öhmun e he ka bi hut kö Iehova Khonguhmun. 26 Ke öhmun e he ka hom minya halehmun je hnahat: ame ca he ka hnen biju hotuhmun ai ke boûjimen can a khaca; anyin öhmun e he ka hom keihen gadrin he ka bî athnyabai Iehova; ke ca khan' öhmun ûnyi ae ûcû he ka bi athnyabai Iehova, öhmun ka tiga ca o eling. 27 Ke Iehova ame onâkâ hnyeku Farao, me ame höcö he ka hn' ödra. 28 Ke haingö Farao kâu, ka habe, He thö ûhem unyik, ke ö u âu, ca he hmetu ka wâ hnyimakök; anyin a u me he ka mok hnyi bong u me he hmetu ka wâ hnyimakök hnyin. 29 Ke Mose ame thu, ka habe, E so hnâm hna ha, oge me ca he hmetu bala ka wâ hnyimâkâm.

HNYIMAKAN 11.

HABA Iehova ame ha kö Mose, ka habe, Khaca biju vec oge me he ka oâ kö Farao me Aigupito; hwaban eling e ame he ka hn' öbun ûheny ang: ke ka he ka hn' öbun, me ame he ka ob' öbun ûheny ang. 2 Ha thö walang ang ka hnyi je hnyikönyen tavat, me me he obaga me omomo ka ve sumâtâ unyin tavat adre me laba ûhakekenyi m' ödra, ta je hmanenanginy gol me ta je hmanenanginy sileva. 3 Ke Iehova ame okûâ ibetengiö ka tavat hnyi hnyimakan at Aigupito. Ke haba khaca, Mose ame lung hnyi hnyei Aigupito, me unyin lathnyabai Farao, me unyin tavat.

4 Ke haingö Mose, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Hnyi wanbenset oge me he ka he hnyi wanben hnyei Aigupito: 5 k' ame he ka mokcu ta je atö hia hnyi hnyei Aigupito, hwân ge atö nöku Farao at ame tabâ anyin theron, ke ne o but ka atö nokon momo at ame khenyö hwit; ke je atö minya lakon je meno hia. 6 K' ame he ka hu tenge ae gan hmâ hnyi hnyei Aigupito hia, e ba helâe ehac, k' ame ca he hmetu ka helâ. 7 Ke ame ca he ke kuli ka bwebwelâ bohmen ka lakon Isaraela hia, wale ka at me meno: me me khan' öbun thö a hnö Iehova hna ve obongonâ at Aigupito me at Isaraela. 8 K' ame he lathnyabaem hia eang ka he könya, me nom ju könya, me habe, He thö me tavat hia adre me hnu hotom: ke hwaban e oge me he ka he. Ke e ame he ûheny unyi Farao me hmönyin ae gan hmâ.

9 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka habe, Ame ca he Faroa ka ling öbu, m' adre me he ka osehia anyik ta je ûnyi hnân lâiâ hnyi hnyei Aigupito. 10 Ke Mose me Arona ödru me ânyâ ta je ûnyi hnân lâiâ hnyi hnyimakö Farao: ke Iehova ame onâkâ hnyeku Farao, me ame ca hna lakon Isaraela ûnyi hnyi iny hnyei.

HNYIMAKAN 12.

KE haba Iehova ame ha kö Mose me
Arona hnyi hnyei Aigupito, ka habe,
2 Haba tehi ang ame he ka hnyimakan ta
je tehi köbun: k' ame he ka tehi a bân
hnyi huna köbun. 3 Ha th' öbu ka tavat
Isaraela hia adre ûkhacaköu, ka habe, Haba
hnyi bong a libenyitainy tehi ang, adre me
he ka ve hom nokon mamoe hoton je lap
anyin lakamödra, ûsa khaca nokon mamoe
hobi kâu ke lap me ke lap: 4 k' ame ne
ûhnyûkong ke lap ke ca ûcû nokon mamoe,
e ame he ka tha hom me at ame laba hake-
kenyâ hoton ûseiny tavat; k' öbun e he ka
aû tavat me me ûcû ködrin nokon mamoe.
5 Haba nokon mamoe hobi köbun ame he
ka ba kongon, ke baga a khaca hunainy:
öbun e he ka hom ûnyi hnyi je mamoe, ame
ne je got: 6 k' öbun e he ka ânyâ ke ne o
but hnyi bong a fortininy tehi eling: k' ame
he ka ve hlingâ hnyi sahac hnen ûkhacaköu
anyin lakon Isaraela hia. 7 K' adre me he
ka hom dra me bi hnalimen hnyi li uthwa-
numa, me hon hwanumen ta je uma adre
me he ka han hnyin. 8 Ke haba utiö adre
le hnyi meic, adre me he ka tha han hnyi
lit eling, me areto adre ca levenâ bi; k' adre
me he ka han me bi uten ge ta je bö ae
hiny. 9 Ca he öbun ka han hât, k' ame ne
ölâ hnyi köiö, ke so bi he ka le ge meic;
wale ban me je can me önyen hnyekon.
10 Ke ca he ka ip ke keihen ke ne o but
hnyomakatu; ke ka hu kolon bi hnyi hnyo-
makatu öbun e he ka le degecâ hnyi meic.
11 Ke öbun e he ka han helâng, ka habe,
öbun e he ka ca je hnyekubun, me bi taben
je hnyeûcabun, me kât anyibun je uci: k'
öbun e he ka han logot: wale paseka anyi
Iehova. 12 Anyin oge me he ka vheno
hnyei Aigupito hnyi lit eling, me kot ta je
atö hia hnyi hnyei Aigupito, wale at me
omeno; ke oge me he ka bi hwaban ta je
khong, hia hnyi Aigupito: inya Iehova.
13 Ke haten köbun dra hnyi ta je uma
öbun e laba hnyin: ke iny ka wâ but dra,
me oge me he ka hanyâû' öbun, k' ame ca
he ka o köbun mok at ame ohia, iny ka he
ka kot hnyei Aigupito. 14 Ke ame he
bong ang ka oûnykûmi öbun, m' öbun e he
ka ânyâ hnyin bijeû kö Iehova: hnyi anyi-
bun je dö hia öbun e he ka bijeû helâ me
hnanyibu nyiele balua. 15 Seven ta je
bong öbun e he ka han areto hnyin adre ca
levenâ bi: haba hnyi bong a bân öbun e he
ka degec leven ûnyi hnyi umöbun ta je
uma: anyin a haba at ame he ka han areto
adre levenâ hwân hnyi bong a bân ke ne o
but ka hnyi bong a seveniny, me adre me
he ka subâ degeca at e unyi Isaraela.
16 Ke haba hnyi bong a bân ame he ka hu
unyibun ûkhacaköu ae kap, ke hnyi bong a
seveniny minya ame he ka hu ûkhacaköu ae
kap unyibun; e ba huliwa adre me he ka
ânyâ hnyi je bong eling, ke so thibi jeu an
at, wale thibi ûnyi öbun e he ka ânyâ.
17 Ke öbun e he ka bijeûâ areto adre ca
levenâ bi; anyin a haba hnyi bong eling,
oge hia but hom köiöbun je köiö ûnyi hnyi
hnyei Aigupito: anyin a wale öbun e he
ka tuö bong e helâ me hnanyibu nyiele
balua. 18 Hnyi tehi a bân, hnyi bong a
fortininy tehi hnyi sahac, öbun e he ka
han areto adre ca levenâ bi, ke ne o but
hnyi sahaciny bong a twente waniny tehi.
19 Adre me ca he ka wâ leven hnyi umöbun
je uma hnyi je bong a seven: anyin a haba
at ame he ka han areto adre levenâ, me
adre me he ka subâ degecâ at eling ûnyi
hnyi ûkhacaköu anyin at Isaraela, ame ne
atkanyua, ame ne at adre hnokoâ hnyi
hnyei. 20 Öbun e ca he ka han ûnyi adre
levenâ; k' öbun e he ka han areto adre ca
levenâ bi hnyi je hnyababun hia.

21 Ke haba Mose ame hawâ wahingatiny
at Isaraela hia, me ha ködrin, ka habe, Ve
ûca thö me hom ta je nokon mamoe hobi
kâu anyibun je lap, ke hlingâ ju paseka.
22 Ke hom d' öbun ta je thi hisop, me hneû
hnyi dra hnyi utkaia, me sa hon hwanuma
me li uthwanuma ge dra ûnyi hnyi utkaia;
k' ame ca he ke at gaban ka dit kâ û ûnyi
hnyi umen uma ke ne o but ka hnyi hnyo-
makatu. 23 Anyin ame he Iehova ka he
hnyi wanben hnyei me kot at Aigupito; ke
e ka wâ but dra hnyi hon hwanuma me li
uthwanuma, me ame he Iehova ka hanyâûâ
hwanuma, k' ame ca he ka hna at ûhlingö
he ka didrö ka hnyi umöbun je uma he ka
kuc öbun. 24 K' öbun e he ka tuö ûnyi e
hnân hnanyibu hobi köu me je lakom nyiele
balua. 25 Ke öbun ka o ka hnyi hnyei ame
he Iehova ka ham köbun helâ me hnen hna
ha bânâ, me öbun e ha ka tuö huliwa eang.
26 Ke e ka ha köbun lakubun, ka habe, Ieû
bongon huliwa eang? 27 m' öbun e he ka
thu, ka habe, Wale hut paseka kö Iehova,
waleji at ame he hanyâûâ ta je uma umen
lakon Isaraela hnyi Aigupito hnyi hnen hna
kot at Aigupito me omelö anyitin ta je lap.
Ke haba tavat adre me nom ju me khudrung.

28 K' ame he but lakon Isaraela me ânyâ
helâe; adre me ânyâ helâ me Iehova ame
hunö Mose me Arona.

29 Ke haba hnyi wanbenset Iehova ame
kot ta je atö hia thithö hnyi hnyei Aigupito,
hwân ge atö nöku Farao a tabâ anyin theron,
ke ne o but ka je atö lakon je bâ hnyi uma
ceat; me je atö lakon je meno hia. 30 Ke
haba Farao ame höhöi thö hnyi hnyinghet,
e me lathnyabainy hia, me at Aigupito hia;
ke e hu tenge ae gan hmâ hnyi Aigupito;
anyin ae ba uma ae ba komok hnyin.
31 Ke e ame hao Mose me Arona hnyi
hnyinghet, me ha, ka habe, Todrö, he but
ge lakeik, öbu me lakon Isaraela; ke he th'
öbun ka bi athnyaba Iehova helâ me hnöbu
hna ha. 32 Ke hom minya thö ta je hna-
hat mamoe me halebun je kau, helâji me
hnöbu hna ha, ke he thö; ke ha hnahici
nya minya thö. 33 Ke at Aigupito adre
me ûjengö hwegiâ tavat m' ödrin e ie hna
but hnyei; anyin a haingödrin, ka habe,
Ate me mok hia but. 34 Ke haba tavat
adre me hom anyidra falawa adre op k' ödra
tiga ca levenâ, ke anyidra je kumete hnân
up falawa hnyin adre lan kâu ge anyidra je
ûkhaû, me hijen. 35 Ke je lakon Isaraela
adre me ânyâ helâ me hofuc ho Mose; me
adre me sumâtâ at Aigupito ge ta je hma-
nenanginy sileva, me ta je hmanenanginy
gol, me ta je ûkhaû: 36 ke Iehova ame
okûâ ibetengiö anyin at Aigupito ka tavat,
m' adre me hna but ta je ûnyi adre me
sumâtâ. M' adre me öba ta ûnyi anyin at
Aigupito.

37 Ke haba lakon Isaraela adre me he
ûhedra Ramase Sukotha ai, ame ne siks
haded thauzan tavat adre he, k' adre ca aû
bi ta je wanakat. 38 K' ame tha he mödra
tavat ae se hia ae ve bongon bi, me ta je
hnahat mamoe me kau, a omeno ae se hia
hmönyin. 39 K' adre me le falawa adre
op waleji adre hom ûnyi Aigupito, je ong
areto adre ca levenâ bi, anyin adre ca levenâ:
anyin adre ob' ödra ûnyi Aigupito, ke ca
khan' ödra bi he ka halubahingen, k' adre
me ca bi kamec. 40 Ke haba je hunainy
laba a lakon Isaraela hnyi hnyei Aigupito,
me foa haded ke thöte. 41 Ke haba hnyi
obiny je huna a foa haded ke thöte, hnyi
bong eling ame he but ta je köiö anyi
Iehova hia ûhedra hnyi hnyei Aigupito.
42 Ke walang hnyinghet hnân he ka ûnykû-
mi Iehova hnen lakon Isaraela hia hnyi
anyidra ta je dö.

43 Ke Iehova ame ha kö Mose me Arona,
ka habe, Walang hnanyibuiny paseka, ka
habe, Ame ca he atkanyua ka hnyi an e:
44 ke haba athnyabainy tavat hia adre ûco
ge mone, u me he ka peritomonâ, me ame
he ka hnyi han. 45 Ame ca he ka hnyi
han hnen atkanyua me athnyaba ame kap
hwaban. 46 Adre me he ka han e hnyi
uma a khaca; ke u me ca he ka hom utiöiny
hnyöu ai; ke ca he öbun ka thu ke jeien.
47 Ke ame he ka ânyâ e hnen ûkhacaköu
hia anyin at Isaraela. 48 Ke a ne hu
atkanyua ame laba unyâm ame weny he
ka hnyi hanen paseka kö Iehova, e so bân
peretomonâ obaga hia unyin, me hwaban e
ame he ka hakekeny ka hnyi hanen; k' ame
he ka helâ me at adre hnokoâ hnyi hnyei:
ke ame ca he at adre ca peretomonâ ka hnyi
han. 49 Ame he ka khaca hnanyibu hobi
kâu aten hnyei me atkanyua ame laba unyi-
bun. 50 Ke haba lakon Isaraela hia, adre
me ânyâ helâ me hnö Iehova hna hûna
kö Mose me Arona, adre me ânyâ helâi.
51 Me haba hnyi bong heling, Iehova
ame hom lakon Isaraela ûnyi hnyi hnyei
Aigupito hoton anyidra je dö.

HNYIMAKAN 13.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe.
2 Okâbâ thö könya ta je atö hia, a
lakon Isaraela adre bân hna hnokoâ, at me
meno: wale hobi könya.

3 Ke haba Mose ame ha ka tavat, ka
habe, Ûnykûme ju öbun bong eang, bong
öbun e he but ûhebun Aigupito hnyin, ûnyi
hnyi hnyaban at hwenbâ; anyin a ûnyi ge
hwegien hnyamö Iehova, e ame hum öbun
ûnyi hnyi dok e: adre me ca he ka han
areto adre levenâ. 4 Hnyi bong ang öbun
e he but, hnyi tehi Abiba. 5 Ke e ka he
Iehova ka hum u ka hnyi hnyei Kanana,
me Heth, me Amora, me Hivi, me Jebusi,
waleji a khemanyin ka lakâmâm he ka ham
köu, a hnyei ame di ge dân basin me hani,
me u ma he ka ânyâ huliwa eang hnyi
tehi eang. 6 Haba hnyi seven ta bong u
ma he ka han areto adre ca levenâ bi, ke
haba hnyi bong a seveniny adre me he ka
bi jeû kö Iehova. 7 Adre me he ka han
areto adre ca levenâ hnyi je bong hia a
seven; k' ame ca he ka hu unyâm areto
adre levenâ, k' ame câ he ka hu leven unyâm,
hnyi em hnyei hia. 8 Ke u ma he ka thu-
meto nokom hnyi bong eling, ka habe, Adre

me ânyâ ûnyi ang can hna ânyâ hnö Iehova
hobi könya hnyi ûhek Aigupito. 9 K 'ame
he ka bi haten köu ûnyi eling hnyi hnya-
mâm, me hnân oûnykûmeâ hnyi wanben li
emakâm, me me he hnanyibu anyi Iehova
ka hnen hnyi hnyimâm: anyin a Iehova
ame hum u ûhem Aigupito hnen hnyamen
ae hwege. 10 Anyin a wale u ma he ka
vheno hnanyibu eang hnyi ûen adre thu
hnyi ke huna me ke huna.

11 Ke e ka he Iehova ka hum u ka hnyi
hnyei iny at Kanana, helâ me hnen hna
khemanyin köu me lakâmâm me ham köu,
12 me u ma he ka ip hobi kö Iehova ta je
atö hia, me ta je atö nokon meno unyâm;
hobi kö Iehova obaga. 13 Ke haba je atö
hia nokon asina, me u ma he ka hom nokon
mamoe me hwaban; ke u je ne ca he ka bi
hwaban e, me u me he ka thu nyin: ke u
ma he ka bi hwaban ta baga hia a bân a
lakom. 14 Ke e ka he nokom nyiele ka
hnei u, ka habe, Ieû e? U me he ka ha
kâu, ka habe, Iehova ame hum öhmun ge
hnyamen ae hwege ûhehmun Aigupito, ûnyi
hnyi hnyaban at hwenbâ: 15 ke e höcö
Farao hn' öhmun, haba Iehova ame hlingâ
je atö hia hnyi hnyei Aigupito, a atö lakon
at me atö lakon meno: anyin a wale inya
oge me hudo ta je nokon a bân kö Iehova,
a obaga; ke oge me bi hwaban je atö a
lakuk hia. 16 K' ame he ka bi haten köu
ûnyi eling hnyi hnyamâm, me hnân wen
bariny hnyi wanben li emakâm: anyin a
Iehova ame hum öhmun ûheny Aigupito ge
hnyamen ae hwege.
17 Ke a hia but Farao hna tavat, haba
Khong ame ca su ödra hnyi hnyei iny at
Filisiti, ae hakekeny; anyin a haingen
Khong, ka habe, Wâ adre nye he ka ietra,
ödra ka wâ vat, m'adre me he hmetu Aigu-
pito ai: 18 ke Khong ame su ödra hnyi
getheniny hnyebuba baten Köiö ae Dra:
k' ame he but lakon Isaraela ûnyi hnyi
hnyei Aigupito me omjehen vat. 19 Haba
Mose ame hom ta je jeiö Josefa: anyin a
hia but khemanyin ka laku Isaraela, ka
habe, E hnathu ame he Khong ka sen' öbun;
ke hamöbun he ka hom minya je jeiök ûnyi
eang. 20 K' adre me he ûhedra Sukotha,
me hunuma e Ethama baten hnyebuba.
21 Ke haba Iehova ame he hnyi hnyimakö-
dra hnyi lany hnyi ûlâ ame tot wisa, he ka
hum ödra eû hnyi gethen, ke hnyi hnyinghet
ge meic ama tot wisa, he ka omelami ödra;
m' adre me he ka he hnyi lany me lit:
22 k' adre me ca hom hmetu ûlâ ame tot
wisa hnyi lany, me meic ame tot wisa hnyi
lit, ûnyi hnyi hnyimakan tavat.

HNYIMAKAN 14.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 Ha thö ka lakon Isaraela,
m' adre me he ka saû hmetu me hunuma
cicö Pihahiroth wanben Migedola me köiö,
cicö Baalazefona: öbun e he ka hunuma
cicö e hnyi baten köiö. 3 K' ame he Farao
ka ha ge lakon Isaraela, ka habe, Ödra adre
me hnok dö hnyi hnyei, k' ame sing ödra
hnen hnyebuba. 4 Ke oge me he bi nya
ka onâkâ hnyeku Farao, k' ame he ka hnu
hotudra; k' ame he ka oganö nya ga Farao,
me anyin je vat hia; k' ame he ka khana
hnen at Aigupito a inya Iehova. K' adre me
ânyâ helâe. 5 Ke adre me thumeto than
Aigupito a ga kec ut tavat: me ame wia
thö hnyeku Farao me lathnyabainy ka tavat,
me haingödrin, ka habe, Ieû hnötin hna
ânyâ he ka hna at Isaraela adre me huliwa
kötin? 6 Ke e ame penapena anyin kari-
ota me tha he me lakeiny: 7 k' ame hom
minya siks haded ta je kariota adre ûca, me
je kariota hia hnyi Aigupito, me latuhödra
hia. 8 Ke haba Iehova ame onâkâ hnyeku
Farao than Aigupito, k' ame hnu lakon
Isaraela: anyin a haba lakon Isaraela adre
me he me tang hwege. 9 K' ame hnu ödra
hnen at Aigupito, je hos hia me je kariota
anyi Farao, me tavat adre me tabâ haleny
je hos, me anyin vat, me homtil' ödra adre
me hunuma hnyi köiö cicö Baalazefona, ha-
kekeny Pihahiroth. 10 Ke Farao ame
hakekenyâ, me lakon Isaraela adre me wâ,
ke wâ bi ame hnu hotudra at Aigupito;
k' adre me ot gan hmâ: ke lakon Isaraela
adre me tenge kö Iehova. 11 Ke haingö-
dra kö Mose, Hawa, e ba je erkemok hnyi
Aigupito, m' u me hum öhmun ka mok ang
hnyi hnyebuba? Ieû ang u je ânyâ kö-
hmun, ka hum öhmun ûhehmun Aigupito?
12 Hawa, öhmun e ca hia but ha köu hnyi
Aigupito, ka habe, Hn' öhmun dut m'
öhmun e he ka bi athnyabainy at Aigupi-
to? Anyin ae so köhmun he ka bi athnya-
bainy at Aigupito, ke kong köhmun he ka
mokcu eang hnyi hnyebuba. 13 Ke haba
Mose ame ha ka tavat, ka habe, Ca ot, tot
ju, me wâ ûhömeli anyi Iehova, wale ame
he ka ânyâ hobi köbun hnyi bong ang:
anyin a haba at Aigupito öbun e wâ hnyi

bong ang, me öbun e ca he ka wâ hmetu
nyiele balua. 14 Ame he Iehova ka vat
sing öbun, k' öbun e he ha laba hayibû.
15 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Ieû gam u me tenge könya? Ha thö
ka lakon Isaraela m' adre me he thö. 16 Ke
hai thö ânyâm uci, me inâ but hnyamâm hon
köiö, me me khekhe lo but: k' ame he lakon
Isaraela ka he wanben köiö hnyi dok ae
mada. 17 Ke haba inya oge me he bi nya ka
onâkâ hnyekon at Aigupito, k' adre me he
ka hnu hotudra ka hnyin: k' oge me he ka
oganö nya bi ga Farao, me anyin je vat hia,
me anyin je kariota, me anyin je hnyat
tabö hos. 18 K' ame he ka khana hnen at
Aigupito a inya Iehova, iny ka hia but
oganö nya bi ga Farao, me anyin je kario-
ta, me anyin tavat tabö hos. 19 Ke haba
angela anyin Khong, at ame bân hnyi
hnyimakan at Isaraela, ame biliny jut hotu-
dra; ke haba ûlâ at ame tot wisa hnyi hnyi-
maködra, e ame hwiö me tot hotudra: 20
ke ame he me tot hnyi wanben hunuma
anyin at Aigupito me hunuma anyin at
Isaraela; ke wale bi eling ûlâ me menekho-
lom minya, ke so bi ame omelamâ hnyi-
nghet: k' ame ca hakekenyâ ke at ka ke
at hnyi lit hia. 21 Ke haba Mose ame
inâ hnyamen hon köiö; me Iehova ame
okhuto köiö hnen ang hwei ae hwege hnyi
lit ae bekhöt me omada e, ke haba köiö ame
khekhe lo but. 22 Me ame he but lakon
Isaraela hnyi wanben köiö hon kânâ ae
mada: ke li hak ködra köiö hnyi ke keihen
metödra me medra. 23 Ke haba at Aigu-
pito adre me hnu ödra, me utut hotudra ka
hnyi wanben köiö, a je hos hia hale Farao,
me anyin je kariota, me anyin tavat tabö
hos. 24 Ke haba hnyi hmak hnyi hnyo-
makatu, Iehova ame selâdrâ hnyi meic ame
tot wisa me ûlâ, me ame ovecâ vat anyin at
Aigupito. 25 Ke ame thang je waengen
hnyi anyidra je kariota, me me hmak he
ka lelö: waleling me me ha hnen at Aigu-
pito, ka habe, E so ate me kec ge at Isara-
ela; anyin a Iehova ame bi hiödra, me
iwahnaihmiöny me at Aigupito.
26 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Inâ but hnyamâm hon köiö, me me
he köiö ka hmetuhmetu but ka hnyi hon at
Aigupito, hon anyidra je kariota me tavat
adre me tabö hos. 27 Ke haba Mose ame
inâ hnyamen hon köiö, me ame khutu hme-
tu but köiö ka hnyi hnen, hnyi ioiny dö
lany; ke haba at Aigupito adre me kec me
ûkhöû me: ke Iehova ame khûâ at Aigu-
pito ka hnyi wanben köiö. 28 Ke ame
khutu hmetu but köiö me hûlûlûâ je kario-
ta me vat tabö hos, me utbavat hia anyi
Farao adre me ut hotudra ka hnyi köiö, me
ba ju köluidra e ba me khaca. 29 Ke ha-
ba lakon Isaraela adre me vheno dok ae
mada wanben köiö; ke li hak ködra köiö
hnyi ke keihen metödra me medra. 30
Helâng Iehova ame omelö at Isaraela hnyi
bong eling ûnyi hnyi hnyamen at Aigu-
pito; ke haba at Isaraela adre me wâ at
Aigupito a mokcu hnyi hobat köiö. 31 Ke
a wâ but at Isaraela huliwa ae gan ame
ânyâ Iehova hon at Aigupito, me me outö
Iehova tavat: ke adre me labageju kö
Iehova me Mose a athnyabainy.

HNYIMAKAN 15.

KE haba Mose me lakon Isaraela adre
me tha khumöngö khumöng eang,
ka habe,

Oge me he ka khumöng kö Iehova
anyin a e ame ti hom dökhu:
A hia but khûâ hos me at ame tabâ ka
hnyi köiö.
2 Ja, a tang hwegiök me anyik khumöng,
Ke e thibi ûhömelik:
Wale thibi e Khonguk, ke oge me he
ka haisoâ;
Khongu cica, k' oge me he ka ogöra-
nyâ.
3 Iehova thibi at vat:
Iehova ien.
4 E ame hia but khûâ ka hnyi köiö je
kariota anyi Farao, me anyin je vat;
K' ame û but eû hnyi Köiö ae Dra anyin
je tuhan vat adre ûca.
5 A hûlûlû ödra hnen je dok ae dit;
Adre me û but kâ û helâ me veto.
6 Iehova lö, e mec hnyamâm a metâm ae
man;
Iehova lö, a hia but hnyamâm a metâm
kot omomono iwahnaihmiöny.
7 Ke ûnyi hnyi ûganiny ibeönuaiâm u je
hagut' ödra tavat adre me tot köu:
U je kunâ ânyâm hmönyin, m' adre me
aû but helâ me tiren.
8 Ame kakap göranyai köiö ûnyi ge ho-
menâiny li hnyingoiâm,
Ame tot wisa je di helâ me khölöki;
Ame wahma thö köiö eû hnyi dok ae
dit.
9 Haingen iwahnaihmiöny, ka habe,
Oge me he ka hnu, oge me he ka hom-
tilâ, oge me he ka khenâ hna hûgûnâ:

c

Oge me he ka sekuk ûnyi gadra;
Oge me he ka oc anyik hele vat, ame he hnyamök ka ohi' ödra.
10 U je kunâ ânyâm ang, me ame hûlûlû ödra hnen köiö:
Adre me û but eû hnyi köiö ae man, helâ me veten kuha.
11 Iehova lö, ewa at ae tha ûcû möu unyin ta je khong?
Ia ae tha ûcû möu, e hmanenang hwakecâm ae kap,
Ke hnân outen, ödra ka ogânö u, at ame ânyâ ta je ûnyi hnân lâiâ?
12 U je inâ hnyamâm a metâm,
Me ame ön ödra dut hnen kânâ.
13 Hnyi ânyâm ibetengiö u je lelö tavat u je hia but omelö:
U je lili ödra ge tang hwegiâm ka hnyi hnyabam ae kap.
14 A löug ut ta je hnyei, adre me öbubuny:
Vec ae gan ame o ka tavat adre me labā Filisiti.
15 Ame uthmok ta je tuhan hnyei Edoma;
Ame öbubun tavat hwege hnyi Moaba:
K' ame aû tavat hia adre me laba Kanana.
16 Ame o but ködra ot me öbubuny;
Ûnyi ge ihwegeiny benyâm adre me laba hmâ helâ me veto;
Ke ne o but ame hanyâûâ lakem, Iehova,
Ke ne o but ame he thö tavat u je hia but ûco.
17 U ma he ka hum ödra, me t' ödra hnyi bucen, wale hwajekom,
Iehova lö, wale hnâm u je ânyâ hnân hnyabam,
Iehova lö, wale dok ae kap u je hia but ohmâ hnen li hnyamâm.
18 Ame he Iehova ka musi nyiele nyiele balua.
19 Anyin ame tha utut kâ û ka hnyi
köiö je hos hale Farao me anyin je kariota
me tavat tabö hos, ke haba Iehova ame
okhuto hmetu köiö hudra; ke haba lakon
Isaraela adre me he hnyi wânben li köiö
hnyi dok ae mada. 20 Ke Miriama pero-
feta momo, hani Arona, ame hom bwinybet
hnyi hnyamen; ke omomo hia ae ve hu
bwinybet ödrin e he hoton me bibiâ. 21
Ke haba Miriama ame thu me ha, ka
habe,
Khumöngö th' öbun kö Iehova, anyin a e ame ti hom dökhu;
A hia but khûâ hos me at ame tabâ ka hnyi köiö.

22 Ke haba Mose ame hom dö at Isara-
ela ûnyi hnyi Köiö ae Dra, k' adre me o ka
hnyi hnyebuba e Sura; ke kun bongudra
hnyi hnyebuba ke ba köiö adre me wâ.
23 K' adre me o but Mara, ke ca khan ödra
ijem an eling Mara, anyin ae hiny: wale-
ling m' adre me hwenyi ien e Mara. 24 Ke
haba tavat adre me etrö Mose, me habe,
öhmun e he ka ic ieû? 25 Me ame tenge
kö Iehova, ke Iehova ame omanenâ kâu ke
ûö, me ame khûâ ka hnyi an, me ame hnam
but an. Ke waleling e ame otilâ hobi
ködra hnanyibu me hna owisa, k' ame
cubic ödra eling; 26 ke haingen, ka habe,
U ka he ka löng wia hofuc ho Iehova a
Khongom, me ânyâ ûnyi ae wisa hnyi
hnyimakan, me tevehlöng hnen hna hûna,
me tuö anyin je hnanyibu hia, oge me ca
he ka kunâ köu ta je mok waleji oge kunâ
ka at Aigupito: anyin a inya Iehova at ame
osoi u.
27 K' adre me o hnyi Elima, ke eling je
an a twelv, me ta je ûö pama a sevente:
k' adre me hunuma hnyi je an.

HNYIMAKAN 16.

KE adre me he ûhedra Elima, ke ame
o but ûkhacaköu hia anyin lakon
Isaraela ka hnyi hnyebuba Sina, wanben
Elima me Sinai hnyi bong a fifitininy tehi
a loiny hwaban ûhedra hnyi Aigupito.
2 Ke haba ûkhacaköu hia anyin lakon
Isaraela adre me etrö Mose me Arona hnyi
hnyebuba: 3 ke haingen lakon Isaraela
ködru, ka habe, Öhmun na mokcu hnen
hnyamö Iehova hnyi hnyei Aigupito waleji
öhmun e laba hnyi je hna öt meno, me han
areto me sekuhmun; anyin a öbe hum
öhmun ka hnyi hnyebuba eang he ka
hlingâ ûkhacaköu ang hia ge mekihnânem.
4 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Wâ bi oge me he ka ota köbun jeû
helâ me we ûnyi hnyi drany; k' ame he
tavat ka thigâ e hnyi je bong ae ûcû ka
hnyi bong, m' inye he ka cubic ödra, adre
me ne he ka vheno anyik hnanyibu, ame
ne ba. 5 Ke haba hnyi bong a siksiny,
adre me he ka penapena hnödra hna hom,
k' ame he ka tha ûcû me hnödra hna hom
hnyi li bong a lo. 6 Ke haingö Mose me
Arona ka lakon Isaraela hia, ka habe, Öbun

e he ka wâhmakhmeto eâu sahac a ga hum
öbun Iehova ûhebun hnyi hnyei Aigupito:
7 ke haba hnyi hnyomakatu öbun e he ka
wâ soi Iehova; anyin a e ame löng hna
etrö Iehova gabun: ke ie li at öhmu, m'
öbun e he ka etr' öhmu? 8 Ke haingö
Mose, ka habe, Eâu sahac ame he Iehova
ka ha öbun ge meno, me jeû hnyi hnyoma-
katu me me sekubun; anyin a löng ut
Iehova hnöbun hna etra: ke ie li at öhmu?
k' öbun e ca etr' öhmu, ke Iehova bi.
9 Haba Mose ame ha kö Arona, ka habe,
Ha thö ka ûkhacaköu hia anyin lakon
Isaraela, ka habe, Hakekeny dö ka hnyi
hnyimakö Iehova: anyin a löng ut hnöbun
hna etra. 10 Ke Arona ame tiga ha hofuc
ka ûkhacaköu hia anyin lakon Isaraela, me
adre me bwele hnyebuba ai, ke wâ bi, e
manen soi Iehova hnyi ûlâ. 11 Ke Iehova
ame ha kö Mose, ka habe, 12 Oge löng ut
ietra anyin lakon Isaraela: ha thö ködra,
ka habe, Eâu sahac öbun e he ka han
meno, ke haba hnyi hnyomakatu ame he
ka sekubun ge jeû; k' öbun e he ka
wâhmakhmeto a inya Iehova Khongubun.
13 Ke haba hnyi sahac ame ölö thö ta je
jûö me khavâ hnyei: ke hnyi hnyomakatu
ame ta hau igigilö je hnyaba. 14 Ke wâ
bi ame ölö göranyai hau, me e biju hnyi
hnyebuba ke ûnyi ae ûhnyûkong ae watha-
laba, e ûhnyûkong helâ me dân hau ae
wahma hon kânâ. 15 Ke a wâ but e hnen
lakon Isaraela, adre me ûhaköuâ, ka habe,
Ieû ang? Anyin ae ca khan' ödra bongon.
Ke Mose ame ha ködra, ka habe, Wale jeû
Iehova ame ham köbun. 16 Walang hofuc
a hûna hnö Iehova, ka habe, Ve thigâ oûcû
öbun dö ka han; khaca omer hobi kâu at
a khaca hoton numerainy tavat; he th'
öbun ka ve hom hobi köbun ka hnyi
umöbun je uma mano. 17 Ke haba lakon
Isaraela adre me ânyâ helâe, ke haba kei-
hen adre me thigâ gânâ, ke keihen ae
ûhnyûkong. 18 Me adre me tuluto hnen
omer, me haba at ame thigâ gânâ, me ba
kolon, ke haba at ame thigâ ûhnyûkong, e
ba ûnyi a hia gan; k' adre me thigâ e ve
ûcû ödra ka han. 19 Ke haingö Mose
ködra, ka habe, Ca he ke at ka hip kamec
ke ne o but hnyomakatu. 20 K' adre me
ca ling Mose; ke haba ke je hnyat ödrin
e hip kamec ke ne o but hnyomakatu me
ame ahnyöng me meng: ke Mose ame
hmönyin ködra. 21 K' adre me thigâ hnyi
je hnyomakatu e ve ûcû ka han: ke kahwa
hwan seûnö, me ame köiö but. 22 Ke
hnyi bong a siksiny adre me thigâ jeû ae
ûco lo li bong, wale li omer hobi kâu at a
khaca: ke ame he but je taben ûkhacaköu
hia me thumetu Mose. 23 Me e ame ha
ködrin, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, haba bong nyi me hnân
menâ ae ûnyi hnathu, sabath ae kap kö
Iehova: haba hnöbun hna he ka thân,
thân ju, ke haba hnöbun hna he ka ölâ,
ölâ ju; ke hip kamec ju kolon hobi köbun
hnyi hnyomakatu. 24 K' adre me hip
kamec ke ne o but hnyomakatu helâ me
hna hûna hnö Mose: k' ame ca meng bi,
ke ba minya ahnyöng hnyin. 25 Ke
haingö Mose, ka habe, Han d' öbun e hnyi
bong ang; anyin a sabath anyi Iehova
bong ang: öbun e ca he ka wâ ûnyi e hnyi
kânâ hnyi bong ang. 26 Ke hnyi siks ta
bong öbun e he ka thigâ e; ke hnyi bong
a seveniny, wale sabath, ame he ka ba but
hnyin. 27 Ke haba hnyi bong a seveniny
ame he ke je hnyat ka thigâ, me ba.
28 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Ke ne o but kehö öbun e he ka höcö
ka tuö hnök hna hûna me anyik je hna-
nyibu? 29 Wâ bi, Iehova ame ham köbun
sabath, waleling me me ham köbun hnyi
bong a siksiny jeû ae ûco lo li bong; ve
laba ju öbun hnyi je hnöbun, ame ca he
ka he ke at ûheny hnyi hnen hnyi bong a
seveniny. 30 Waleling me me menâ ju
tavat hnyi bong a seveniny. 31 Ke haba
lap anyi Isaraela adre me hwenyi ien ûnyi
eling, me, Mana: ke ûcû e me önyen gada,
ke hau; ke ûcû useneminy me je ong
falawa adre ûthueniken me hani. 32 Ke
haingö Mose, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Ounöngötâ ju omeriny
me tuö hobi kâu anyibun ta je dö, m' adre
me he ka wâ jeû oge ha öbun gan hnyi
hnyebuba hnyi hnök hna hum öbun ûhebun
hnyi hnyei Aigupito. 33 Haba Mose ame
ha kö Arona, ka habe, Hom dö kaia me bi
önyen ju e ge mana a khaca omer me ip
hnyi hnyimakö Iehova, m' adre me he
ka tuö hobi kâu anyibun je dö. 34 Me
Arona ame ip e hnyi hnyimakan tang
hnân ohnatho, m' adre me he ka tuö helâ
me Iehova ame ha kö Mose. 35 Ke haba
lakon Isaraela adre me han mana hnyi je
huna a fâte, ke ne o but adre me o ka
hnyi hnyei ae hu aten; adre me han mana
ke ne o but adre me o but ka hnyi je
hnyigöulen hnyei Kanana. 36 Haba omer
me wale ke keihen a libenyitainy efa.

HNYIMAKAN 17.

KE haba ûkhacaköu hia anyin lakon
Isaraela, adre me he ûhedra hnyi
hnyebuba Sina, hoton je ûhedra, helâ me
hna hûna hnö Iehova, me hunuma hnyi
Refidima: ke ba köiö belen tavat. 2 Wa-
leling me me he tavat ka û Mose, me ha,
ka habe, Habelihmun. Ke Mose ame ha
ködra, ka habe, Ieû gabun öbun e û nya?
Ieû gabun öbun e cubic Iehova? 3 Ke
haba tavat adre me beic eling; k' ame
etrö Mose tavat me habe, Ieû gam u je
hum öhmun ûhehmun Aigupito he ka hling'
öhmun me lakuhmun me halehmun je meno
ge beic? 4 Ke haba Mose ame tenge kö
Iehova, me habe, Ieû oge me he ka ânyâ
ka tavat eang? helâ ke adre me he but
ang ka lûö nya ge veto. 5 Ke haba Ie-
hova ame ha kö Mose, ka habe, He thö
hnyi hnyimakan tavat ke hom dö ke je
hingatiny at Isaraela, ke hom minya thö
ânyâm uci hnyi hnyamâm, waleji u je kot
kâu wagewe, ke he thö. 6 Wâ bi oge me
he ka tot hnyi hnyimâkâm wale hon ban
kic hnyi Horeba; ke u me he ka kot kic
me me hingölö but köiö ûnyi hnyin. Ke
haba Mose ame ânyâ e hnyi hnyimakan
wahingatiny at Isaraela. 7 Ke e ame
hwenyi ien dok eling Masa, me Meriba,
can fuc a lakon Isaraela, me can hnödra
hna cubic Iehova, me habe, Hawa, ka e
Iehova unyita, ame ne ba?
8 Ke ame o but at Amaleka he ka vat
me at Isaraela e Refidima. 9 Ke haingö
Mose kö Josua, ka habe, Ĉca thö hobi köta
tavat, ke he thö ka vat me at Amaleka:
haba nyi oge me he ka tot hnyi dok ae
hut me uci anyin Khong hnyi hnyamök.
10 Haba Josua ame ânyâ helâ me Mose
ame ha kâu, me vat me at Amaleka: ke
haba Mose me Arona me Huro ödrin e tha
öliâ dok ae hut. 11 Ke Mose ame tiga
höibeny, me hwege but at Isaraela; ke
ame ne hna but hnyamen, me hwege at
Amaleka. 12 Ke sēnyin dut li hnyamö
Mose; m' ödru me hom veto me bi taben,
me ame laba hon: ke haba Arona me
Huro ödru me cö li hnyamen, ke at hnyi
ke keihen ke ke at hnyi ke keihen; k'
ame hmâ li hnyamen ke ne o but ame dit
seûnö. 13 Ke Josua ame kot at Amaleka
me tavat unyidra ge hele vat. 14 Ke
Iehova ame ha kö Mose, ka habe, Sihna-
limen ju hnyi tusi hnân oûnykûmiâ, ke nâ
thö aû kö Josua: a oge me he ka ti ohia
at Amaleka m' adre me ca he ka ûnykûme
hmetu gadra eang hmelen. 15 Ke Mose
ame otilâ taben hut me hwenyi ien e
Iehova-nisi: 16 ke haingen, ka habe, A
hia but Iehova khemanyin, ka habe, Ame
he Iehova ka vat me Amaleka hnyi ke dö
me ke dö.

HNYIMAKAN 18.

KE a wâ but Jethero at bihut e Midi-
ana, ûngu Mose, ta je ûnyi hia
Khong ame ânyâ hobi kö Mose, me at
Isaraela a lakeiny, waleji a Iehova ame
hom at Isaraela ûheny Aigupito. 2 Ke
haba Jethero, ûngu Mose, ame hum Zipora
öiö Mose, hwaban dö hnen hna kunâ hme-
tu, 3 me lakon li baga; haba ien khaca
Geresoma; anyin a haingen, ka habe, Oge
hia but atkanyua hnyi ke hnyei bi: 4 ke
haba ien khaca, me, Eliezera, anyin a
haingen, ka habe, Khongon cica at ame
hadruo nya, me omeli nya ûnyi hnyi hele
vat anyi Farao: 5 ke haba Jethero, ûngu
Mose, ame hom li lakon me âiân kö Mose
hnyi hnyebuba, hnyi dok e ame hunuma
hnyin, hnyi bucen anyin Khong: 6 ke
ame ha kö Mose, ka habe, Inya Jethero
ûngom oge me o köu me âiâm me lakom
li baga a tha ödru me. 7 Ke haba Mose
ame he ka ûkhanö me ûngon, me nom kâu,
me ûcumhnyimak me; k' ödru me ûhnököuâ
li ve bongudru, k' ödru me didrö ka hnyin
uma mano. 8 Ke Mose ame thumeto
ûngon ge ta je ûnyi hia a ânyâ Iehova kö
Farao me at Aigupito hobi kâu at Isaraela,
me ta je vec hia a o ködra eû hnyi gethen,
me hna omeli ödra ga Iehova. 9 Ke Je-
thero ame senyinâ je so hia a ânyâ Iehova
ka at Isaraela, waleji hna omeli ödra ûnyi
hnyi hnyamen at Aigupito. 10 Ke haingö
Jethero, ka habe, Ole kö Iehova at ame
omeli öbun ûnyi hnyi hnyamen at Aigu-
pito, me hnyamö Farao; at ame omelö
tavat ûnyi hnyi hmelen hnyamen at Aigu-
pito. 11 E khanö nya walang ang ae gan
hmâ Iehova hon ta je khong hia: eke e
beönua hudrin hnyi ûnyi ödrin e bi gânâ.
12 Ke Jethero, ûngu Mose, ame hom hut
adre le me je hut ka Khong: ke ame o
Arona me wahingatiny Isaraela hia he ka
tha han me ûngu Mose hnyi hnyimakan
Khong. 13 Ke nyi ame laba Mose he ka
owisa tavat: ke ame tot tavat hnyi hnyi-
makö Mose hwân hnyomakatu ke ne o but

sahac. 14 Ke a wâ but ûngu Mose ta je
ûnyi hia e ame ânyâ hobi kâu tavat, me e
ame ha, ka habe, Ie ûnyi u me ânyâ ka
tavat? Ieû gam u me hake laba, k' ame
ûtitilen hnyi hnyimâkâm tavat hia hwân
hnyomakatu ke ne o but sahac? 15 Ke
haba Mose ame thu ka ûngon, ka habe,
Anyin ame labö he könya tavat he ka hnö
Kkong: 16 a ne hu ke ûnyi gadra adre
me he könya; ke inya oge me owisa ka ke
at me ke at, ke inya oge me thumetu ödra
ge ta je hna hûna hnen Khong me anyin
je hnanyibu. 17 Ke haingen ûngu Mose
kâu, ka habe, E ca so hnâm hna ânyâ.
18 U ma he ka aû tot, u, me tavat eang
unyâm; anyin ae hmak köu ûnyi eang; e
ca khanö u he ka hake ânyâ. 19 Löng ju
walang ang hok, inya oge me nö u, k' ame
he Khong ka tha e möu: u ma tot hnyi
hnyimakan Khong hobi kâu tavat, ke u
ma he ka oâ ta je ûnyi ka Khong: 20 ke
u ma he ka n' ödra ge ta je hna hûna me
ta je hnanyibu, me omanenâ ködra gethen
adre me he ka he hnyin, me huliwa adre
me he ka ânyâ. 21 Ke haba khaca u me
he ka ûca ûnyi ge tavat hia hnyat ae metâ,
ödrin e outen Khong, a hnyat ae hnathu,
ödrin e hûkötiâ troban thoi; ke otil' ödrin
hon tavat, hnân je taben thauzan, me je
taben haded, me je taben fifte, me je taben
libenyita: 22 ke so ödrin e he ka owisa
tavat hnyi ta je ûen hia: k' ödrin e he ka
hom köu ta je ûnyi ae gan, k' ödrin e he
biju ka owisa ta je ûnyi ae ûhnyûkong
hia: waleling me me hâhâ köu, k' ödrin e
hadruo u. 23 U je ne he ka ânyâ ûnyi e,
me ame ne he Khong ka köp u hnyin, me
u me he ka tethmâ, k' ame he tavat ang ka
hnyi hnyabadra hnyi hnahic. 24 Ke haba
Mose ame löng ifucin ûngon, me ânyâ hia
hnen hna ha. 25 Ke Mose ame ûca hnyat
ae metâ unyin at Isaraela hia, me otil'
ödrin me je homakan tavat, a je taben
thauzan, me je taben haded, me je taben
fifte, me je taben libenyita. 26 K' ödrin
e owisa ka tavat hnyi ta je ûen hia: ke
haba ta je ûnyi ae hmak ödrin e hom kö
Mose, k' ödrin e owisa biju ta je ûnyi ae
ûhnyûkong hia. 27 Ke haba Mose ame
hna but ûngon; k' ame he ka hnyi iny
hnyei.

HNYIMAKAN 19.

HNYI tehi a kuniny hwaban ûheny
lakon Isaraela hnyi hnyei Aigu-
pito, hnyi bong eling adre me o but hnyi
hnyebuba Sinai. 2 K' adre me he ûheny
Refidima, me o hnyi hnyebuba Sinai, me
adre me hunuma hnyi hnyebuba; ke haba
at Isaraela adre me hunuma cicö bucen.
3 Ke haba Mose ame ölö thö ka Khong,
ke haba Iehova ame hongot kâu ethö hon
bucen me ha kâu, ka habe, Walang hofuc
u me he ka ha ka lap anyi Jekob, me
thumeto lakon Isaraela, ka habe; 4 Öbun
e wâ but hnök hna ânyâ ka at Aigupito, a
oge köp öbun hon labenyin aeto, me hum
öbun könya. 5 Ke walang ang öbun e
ne he ka löng hoton hok hofuc me vheno
anyik uhihinyköu, m' öbun e he ka helâ
me omjeû ae ûnyi hnathu hon ta je hnyei
hia: anyin a anyik hmeledrany hia: 6 k'
öbun e he ka dökuk dökhu a je at bihut,
me hnyei ae kap könya. Wale hofuc u
me he ka ha ka lakon Isaraela. 7 K' ame
o but Mose me hâwâ wahingatiny hnyei,
me haimemenâ ködra hofuc eling a hûna
Iehova kâu. 8 K' ame thu tavat hia me
ha, ka habe, Öhmun e he ka ânyâ ta je
ûnyi hia ame ha Iehova. Haba Mose ame
thumetu Iehova hofuc hwan tavat. 9 Ke
haingö Iehova kö Mose, ka habe, Wâ bi
oge me o but köu hnyi ûlâ ae khot, me me
he tavat ka löng anyik ûhnenamö möu, m'
adre me labageju bala köu. Haba Mose
ame thumeta Iehova hofuc hwan tavat.
10 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
He thö ka tavat, me okabi ödra hnyi bong
ang, me bong nyi, k' adre me he ka hneû
anyidra je ûkhaû: 11 m' adre me penapena
hobi kâu bong a kuniny: anyin a haba
hnyi bong a kuniny ame he Iehova ka
utut hnyi hnyimakan tavat hia thithö hon
bucen Sinai. 12 K' u me he ka si hnyi-
göulen hnyei igigilö, me habe, Wâ eâu
öbun ne he ka öliâ bucen, me kâlâ baten:
haba at ama kâlâ bucen adre me he ka
hlingâ: 13 e ba hnyamen ke at ame he ka
kâlâ, ke so bi adre me he ka lûâ ge veto,
ame ne daoâ; ame ca he ka möt, ame ne
meno, ame ne at bi: ke ka fuc beû hmâ
trutru, me adre me he ka öliâ bucen.
14 Haba Mose ame utut hon bucen ka
tavat me okabi ödra; k' adre me hneû
anyidra je ûkhaû. 15 Ke haingen ka
tavat, ka habe, Penapena th' öbun hnân
bong a kuniny: ca he ka kâlâ momo.
16 Ke haba hnyi bong a kuniny hnyi
hnyomakatu, e hu hendreng, me je hucuce,
me ûlâ ae khöt, me hwan trutru ae gan
hmönyin; k' ame öbubuny tavat hia hnyi
hna hunuma. 17 Ke haba Mose ame

hom tavat ûheny hnyi hna hunuma he ka
ûkhanö me Khong ; k' adre me tot hmelen
bucen. 18 K' ame sâ bucen Sinai hia,
anyin a Iehova ame ut hnyin meic kâ e:
k' ame ölö görany ai sân helâ me sân inyâ
ji : k' ame ûk hwege bucen hia. 19 Ke
gan tot hwan trutru, me Mose ame fuc, ke
Khong ame thu kâu hnyi hofuc. 20 K'
ame utut Iehova ka hnyi bucen Sinai, ka
hnyi ban bucen : ke Iehova ame hao Mose
ka hnyi ban bucen : me Mose ame ölö thö.
21 Ke haingö Iehova kö Mose, ha habe,
Utut, he ka thawâ tavat wâ adre nye
hanyâûâ he ka ō Iehova, me me mokcu
tavat ae se hia gadra. 22 Ke haba tavat
bihut ödrin e hakekeny kö Iehova, e so
ödrin e okabi ödrin bi, wâ enyi gâ but
Iehova ködrin. 23 Ke haba Mose ame ha
kö Iehova, ka habe, E ca khana tavat he
ka öliâ bucen Sinai: anyin a u je hûna
köhmun, ka habe, Si hnyigöulen dö bucen,
me okâbâ. 24 Ke Iehova ame ha kâu, ka
habe, He thö, utut: ke u ma he hmetu me
Arona ka ölö : ke ca'hna tavat bihut me
tavat he ka hanyâûâ he ka ölö kö Iehova
wâ e nye he ka gâ ködra. 25 Ke haba
Mose ame utut ka tavat me ha ködra.

HNYIMAKAN 20.

KE haba Khong ame ha ta je hofuc hia eang, ka habe,
2 Inya Iehova Khongom, at ame hum u
ûhem hnyi hnyei Aigupito, ûnyi hnyi
hnyaban ûthaluo.
3 U ma ca he ka hu ke je khong hnyi
hnyimakök.
4 U ma ca he ka bi hnatheat hobi köu,
me oûco ke ûnyi ethö hnyi drany me eang
hmelen, me hnyi köiö hmelen hnyei : 5 u
ca he ka khudrung ju ködra me bi athnya-
baidra : anyin a inya Iehova Khongom,
Khong ame ciâ, at ame bi hwaban monu
anyin je kamen ka ta je mâtrân ke ne o
but dö a kuniny me dö a vakiny adre me
hûkötiö nya ; 6 ke ame omanenâ tang
ibetengiö ka ta je dö a thauzan tavat adre
me hnyok könya, me tuö anyik je hnanyibu.
7 U ca he ka ha mono iö Iehova a
Khongom : anyin ame ca he Iehova ka
haisoâ tavat adre me haimono ien.
8 Ûnykûme ju bong sabath he ka okâbâ.
9 Siks ta bong u ma he ka huliwa hnyin,
me ânyâ je hudrâm hia : 10 ke haba bong
a seveniny, wale sabath anyi Iehova a
Khongom : e ba huliwa u ma he ka ânyâ
hnyin, u, me nokom baga, me nokom hlu,
me athnyabaem baga, me momo, me halem
meno, me atkanyua unyâm hnyi je homa-
göulem : 11 anyin a Iehova ame op hnyi
siks ta bong drany me hmeledrany, me
köiö me ta je ûnyi hia eû hnyin, k' ame
menâ hnyi bong a seveniny : waleling me
me hahnahicâ bong sabath hnö Iehova me
o kbâ.
12 Ogânâ thö kâmâm me hinyâm me me
se hia bongom je bong hnyi hnyei ame he
Iehova a Khongom ka ham köu.
13 U ca he ka ûhlingö.
14 U ca he ka bi ûnyi monu.
15 U ca he ka venöu.
16 U ca he ka bi fuco thoiâ ke at.
17 U ca he ka behnyekom uma umen ke
at, u ca he ka behnyekom âiân ke at, me
athnyabainy a baga, me momo, me haleny
bolok, me haleny asina, me ta je ûnyi hia
anyin ke at.
18 Ke haba tavat hia adre me wâ he-
ndreng, me hucucu, me meainy trutru, me
bucen ame sâ : ke a wâ but tavat me adre
me öbubuny me tot sâkâû. 19 K' adre me
ha kö Mose, ka habe, Ûhnenamö möhmun k'
öhmun e he ka löng : ke ca he Khong ka
fuc köhmun wâ öhmun nye mokcu. 20 Ke
haba Mose ame ha ka tavat, ka habe, Ca ot
bi : anyin a o but Khong me me cubic
öbun, m' öbun e he ka outen e, m' öbun e
ca he ka monu. 21 Ke ame tot sâkâû
tavat, ke Mose ame hakekenyâ menekholom
ae khöt wale ame laba hnyin Khong.
22 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Walang hofuc u ma he ka ha ka
lakon Isaraela, ka habe, Öbun e wâ but a
oge hia but ûhnenamö möbun ûnyi hnyi
drany. 23 Ca he öbun ka bi hanok ge
khong, a je khong sileva me gol öbun e ca
he ka mâdrâ hobi köbun. 24 U me he ka
ânyâ hobi könya ke taben hut a kânâ, ke
u me he ka hudo hon ânyâm je hut adre le,
me ânyâm je hudiny ûsoköu, me halem je
mamoe, me halem je kau : haba hnyi je
dok hia oge me he ka oûnykûmeâ iök hnyin
oge me he ka o köu me ohnahici u. 25 Ke
u je ne he ka otilâ taben hut a veto hobi
könya, u ma ca he ka op e ge je veto adre
delâ : anyin a u je ne inâ ânyâm ûnyi hu-
liwa hon, me u je he ka okongoâ. 26 Ke
u ca he ka bi wacûat hnân ölö ka hnyi
anyik taben hut, wâ e nye manen unyâm
ethö hon.

HNYIMAKAN 21.

KE walang je hna owisa u ma he ka
omanenâ ködra.
2 U je ne ûco athnyabaem a at Heberu,
e ame he ka huliwa hnyi siks ta huna: ke
hnyi huna a seveniny e ame he ka he baûâ,
k' ame ca bi hwaban bi. 3 K' ame ne
hake didrö, me ame he minya ka hake
didrut: k' ame ne hu âiân, me ame he
âiân ka tha didrut me. 4 A ne hu âiân a
ham kâu tuhan, k' ame ne hnokoâ lakon
baga me hlu; haba momo me lakon me
wale anyin tuhan, ke hake e ame he ka he
kha. 5 Ke ame ne ha manenâ hnen
athnyaba, ka habe, Inya oge me hnyokâ
tuhök, me öiök, me lakuk; oge me ca he
ka he baû: 6 hawe, ame he tuhan ka hom
e ka hnyat owisa, me hom e ka hnyi
hlinginy hwanuma, ame ne ut hwanuma;
k' ame he tuhan ka koû hnyikonyen ge
ûnyi hnân koû; k' ame he ka bi athnya-
bainy nyiele balua.
7 Ke ame he ke at ka ûco nokon hlu me
me athnyaba momo, me ame ca he ka
didrut hmetu helâ me ûheny je athnyaba
baga. 8 Ke ame ne ca so momo ka tuhan,
wale at ame hom, hamen he ka hna but
ködra he ka ûco e hmetu: ke ca khana he
ka ûco momo ka hnyi ke hnyei bi, anyin a
e ame iyawâ. 9 Ke ame ne ham hlu ka
nokon baga, hamen he ka ânyâ kâu helâ me
hnen hna ânyâ ka lakon je hlu. 10 Ke
ame ne hom ke momo bi; me ame ca he ka
oûhnyûkongo an, me khaûen, me ûnyi ae
ûcû ka momo ae hu âiân. 11 K' ame ne
ca ânyâ kâu ta ûnyi eling a kun, hawe e
ame he ka he baû k' ame ca he ka ham
mone.
12 Haba at ame kot moko at adre me he
ka hlingâ. 13 Ke ame ne ca ikhölö bi, ke
ame ne hna ka hnyi hnyamen hnen Khong,
me oge me he ka bi hnen hnân he ka kec
ka hnyin. 14 Ke ame ne he ke at ame
sihnân ke at he ka hlingâ hnen anyin tang
iyawö, u ma he ka hom e ûnyi hnyi anyik
taben hut me me mokcu.
15 Haba at ame kot kamen me hinyen,
adre me he ka hlingâ.
16 Haba at ame venâu at me ûco hwa-
ban mone, k' adre me ne wâ e unyin, me,
adre me he ka hlingâ e.
17 Kaba at ame hangâ kamen me hinyen
adre me he ka hlingâ e.
18 Ke a ne û li at, me ame he ke at ka
lûâ ke at hnen veto, ke ame ne kot ge
hnyamen adre vhec, ke ame ca mokcu bi,
k' ame mokut hon hna mokut: 19 ke ame
ne tot hmetu thö, me he eû ame ci, me
waleling ame he ka he baû at ame kot e:
ke so bi e ame he ka bi hwaban ta je bong
e ame ûâ hnyin, me ti osoâ.
20 Ke a ne he ke at ka kot athnyabainy
baga, ame ne momo, ge osö, me ame mokcu
hnyi hmelen hnyamen: adre me he ka bi
hwaban kâu. 21 Ke a ne tiga möt hwa-
ban khaca bong ame ne lo, me adre me ca
he ka bi hwaban kâu, anyin a anyin
mone e.
22 Ke a ne û li at me okongoâ momo a
erkin, me ame köluhabû nokon, ke so bi e
ca kong momo, me adre me he ka bi hwa-
ban kâu hoton hna ha hnen âiân; k' ame
he ka bi hwaban helâ me hna ha hnen
hnyat owisa. 23 Ke a ne kong ut hnyi
obiny, me adre me he ka ham möt me
hwaban möt, 24 ecmak hwaban ecmak,
nyu hwaban nyu, hnyamen hwaban hnya-
men, can hwaban can, 25 hna thong
hwaban hna thong, aat hwaban aat, okhaca
hna hwaban okhaca hna.
26 Ke a ne he at ka kot emakan athnya-
bainy baga, ame ne emakan athnyabainy
a momo, me ohia e; me adre me he ka
hna baûâ but e hnân hwaban emakan.
27 Ke a ne he ka kot hmetro nyona thnya-
bainy baga me momo, m' adre me he ka
hna baûâ but e me hnân hwaban nyon.
28 Ke a ne he kau ka dâ at, a ne baga a
ne momo, me me mokcu, me adre me he ka
lûâ ge veto, k' adre me ca he ka an utiöiny:
k' adre me he ka hna baûâ at ae tren kau.
29 Ke a ne hwakecin kau eling e hac he
ka ûdö, k' adre hia but omanenâ e ka at ae
tren kau, k' ame ca tuö e, me ame hlingâ
at, a ne baga a ne momo; me adre me he
ka lûâ kau ge veto, k' adre me he minya
ka hlingâ at ae tren kau. 30 Ke adre ne
ip hon hwaban, me ame he ka ham hwaban
anyin möt, wale ta ûnyi hia adre ip hon.
31 Ke a ne dâ baga nokon ke at, ke a ne
momo, me adre me he ka ânyâ kâu helâ me
hna owisa e. 32 Ke a ne he kau ka dâ
athnyaba baga ame ne momo; me ame he
at ae tren kau ka ham ka tuhan je sekel
sileva a thöti, ke haba kau adre me he ka
lûâ ge veto.
33 Ke a ne he ke at ka jien thop, ame
ne hiny thop, ke ame ca tube e, ke a ne
kölu but kau, ame ne asina, 34 me ame he
at ae tren thop ka bi hwaban e, me ham

mone ka at a haleny; ke haba meno a mok
ame he ka anyin biju.
35 Ke a ne kot moko kau haleny ke at
hnen kau haleny ke at; me ödru me he ka
ûco kau ae möt, me khenâ tang mone;
k' ödru me he minya ka khenâ meno a
mok. 36 Ke a ne manen a g' ame labö
ûdö e hac kau eling, k' ame ca tuö e bi
hnen at a haleny; me e ame he ka ham ke
kau hwaban ke kau, ke anyin biju meno ae
mok.

HNYIMAKAN 22.

ANE he at ka venâu kau, ame ne
mamoe, me hlingâ e, ame ne ûco;
me ame he ka ham thabûng ta kau me
hwaban ke kau, me je mamoe a vak me
hwaban ke mamoe. 2 Adre ne kât at
hnyi ûen e ame tiga venöu, ke adre kot
moko e, me ba dra hnân bi hwaban. 3 Ke
a ne utö seûnö hon, me ame he ka hu dra
hwaban e; ke hamen he ka bi hwaban;
ke a ne ba omjehen, me adre me he ka ûco
e me hwaban hnen hna venöu. 4 K' adre
me ne wâ ûnyi a venöu ae tiga möt hnyi
hnyamen, ame ne kau, ame ne asina, ame
ne mamoe; e ame he ka ham lo me hwaban.
5 A ne he ke at ka okongoâ hna belök,
ame ne hnyei vine, me hna haleny meno he
ka an hnyei iny ke at; me e ame he ka bi
hwaban soâ ûnyi hnyi iny hnyei, ame ne
anyin hnyei vine.
6 A ne o thö meic me thong ta je ûö ae
ûdedö, me le hwit ame ta, ame ne hwit ame
tot, ame ne hnyei; me ame he ka bi hwa-
ban hnen at a hlogon.
7 A ne ke at ame ip unyin ke at tang
mone, ame ne ke ûnyi he ka tuö, k' adre
me ne venâu ûnyi hnyi umen uma; ke
adre me ne wâ at venöu, me ame he ka bi
hwaban ibi olo. 8 K' adre me ne ca wâ at
venöu, me adre me he ka hom at a umen
uma ka hnyat owisa, m' adre me wâ thö,
hawa, ame ne hia but inâ hnyamen ka
hnyi tang omjehen at. 9 Haba hnyi je
hna hanyâûâ hia, ame ne kau, ame ne
asina, ame ne mamoe, ame ne ûkhaû, ame
ne ke unyi bi ae hia, ke haingen ke at, ka
habe, ka anyin, me adre me he ka hom
hnödra hna ivinö ka hnyat owisa; ke haba
at hnen hnyat owisa hna aat, me hamen he
ka ibi olo bi hwaban ka ke at bi.
10 A ne he ke at ka hna asina ka ke at
he ka tuö, ame ne kau, ame ne mamoe,
ame ne ke meno; k' ame ne mokcu, k' adre
ne okongo, k' adre ne alen, ke ba at a wâ:
11 me ödru me he ka khemanyin hnyi
hnyimakö Iehova, a ga ca inâ hnyam ka
hom ûnyi anyin ke at; k' ame he ka kap e
hnen at a haleny ke ame ca he ka bi
hwaban. 12 Ke adre ne venöu unyin, me
ame he ka bi hwaban ka at a haleny.
13 K' ame ne kikia but, hamen he ka hom
hnân ohnathoâ, k' ame ca he ka bi hwaban
hna kia.
14 Ke a ne he ke at ka me hom ke
ûnyi anyin ke at, k' adre ne okongo, k'
ame ne mok, ke tiga hia at a anyin, me e
ame he ka bi hwaban. 15 Ke a ne tha e
me at a anyin, e ame ca he ka bi hwaban:
ke a ne ke ûnyi adre me me hom hnân
hwaban, me ame he ka hu hwaban.
16 A ne he ke at ka cubec ke hlu adre
tiga ca kâcâ, k' ame tha mokut mē, me ame
he ka ham omjeû me me âiân. 17 Ke a
ne höcö kamen he ka ham kâu, me e ame
he ka ham mone ae ûcû me hwaban hlu.
18 U ma ca he ka hna but momo ae
tren khong he ka möt.
19 Adre me he ka hlingâ at ame tha
mokut me meno.
20 Adre me he ka ti ohia at ame bi hut
ka ke khong, ke ca kö Iehova. 21 U me
ca he ka okongoâ atkanyua, me ovecâ:
anyin a öbun je atkanyua hnyi hnyei
Aigupito. 22 Ca he ka okongoâ safac me
nakahme. 23 U je ne he ka okongu
ödrin, ke odrin e he ka tenge könya, me
oge me he ka löng anyidrin tenge; 24 k'
ame he ka ubâhlâ anyik hmönyin, ke oge
me he ka hling' öbun ge hele vat; k' ame
he ka safac je laöiöbun, k' ame he biju ka
nakahme je lakubun.
25 U je ne he ka me ham mone ka
lakeik unyâm at ae ba ta ûnyi, ca he ka
helâ me at ame ham ge hwaban; ke u ca
he ka hnei hwaban gan. 26 U je ne he
ka hom ûkhaû anyin ke at hnân haten, me
u ma he ka ham hmetu e kâu ke tiga ca dit
seûnö: 27 anyin a iny kubö a khaca, ke
hnân khavâ unyin: k' ame he ka mokut
hnyi ieû? ke e ka tenge könya oge me he
ka löng, anyin a iny at betenge.
28 U ma ca he ka haikongoâ hnyat
owisa, me hangâ at ame musö em hnyei.
29 U ca he ka becâ ham wan em hnyei, me
dân wan halem je ûö. Ke u me he ka ham
könya watö a lakom baga. 30 Ke helâe
u me he ka ânyâ ge halem ta je kau, me
halem je mamoe: seven ta je bong ame he
ka hnen unyin hinyen, ke hnyi bong a

eitiny u me he ka ham könya. 31 Ke
öbun e he ka tavat ae kap hobi könya;
anyin a wale öbun e ca he ka han utiö adre
oloû hnyi hnyot; k' öbun e he ka khûâ ka
ta je kuli.

HNYIMAKAN 23.

UCA he ka kap ûthumetu ae thoi: ke
ca hai hnyamâm tha u me at ae
monu he ka ohnatho ûokonguny. 2 U ca
he ka hnu hoton tavat ae se he ka ânyâ
monu; ke u ca he ka fuc hnyi ivinö he ka
tha hien me tavat ae se hia adre me ohna-
thoa thoi; 3 ke u me ca he minya ka
betenge ge at ae ba ta ûnyi, hnyi anyin
ivinö.
4 U je ne he ka ûkhanö me kau, ame
ne asina haleny iwahnaihmiöny möu, ame
he monu, u ma he ka ohmeto e kâu. 5 U
je ne wâ asina haleny at ame hûkötiö u,
ame mokut takoû hnen honen hok, wâ eâu
u ne he ka hake hna kâu, u me he ka hom
hadruâ.
6 U ca he ka ohwalö hna owisa ka lia-
mewaeny möu ae ba ta ûnyi, hnyi anyin
ivinö. 7 Ûsâkâûö u but me hofuc ae thoi;
ke ca he ka kot at ae ba kongon, ke wisa
hwakecin: anyin oge me ca he ka haiwisa
at ae kong. 8 Ke u me ca he ka kap
bwihlany: anyin a haba bwihlany ame
omûko at ame wâ, me ohavâ hofuc hwan
tavat ae wisa. 9 Ke u ca he ka okongoâ
atkanyua: anyin ae khan' öbun hnyekon
atkanyua, anyin je atkanyua öbun e hac
hnyi hnyei Aigupito.
10 Ke siks ta je huna u me he ka belökâ
kânâm kânâ, me meno je wan: 11 ke
haba huna a seveniny u me he ka hna but
ka me menâ, me me han hnen tavat unyâm
ae ba ta ûnyi: ke haba je kolon hwabödrin,
ame he ka han hnen omeno. Ke u me he
ka ânyâ helâe ka halem ta je vine me elaio.
12 Hnyi ta bong a siks u ma he ka ânyâ
je hudrâm, ke haba hnyi bong a seveniny
u me he ka menâ: me me hnyi menâ halem
bolok, me halem asina, me me he ka ohwegiâ
hmeto nokon athnyabaem a momo, me at-
kanyua. 13 Ke hnyi ta je hofuc hia oge
ha köbun, wâ eâu: ke ca he öbun ka ha
ien ke ta je khong, k' adre me ca he ka
löng e ûnyi hnyi hnyimâm.
14 Kun ta ûen u me he ka bijeû hnyin
könya knyi huna. 15 U me he ka bijeûâ
areto adre ca levenâ bi: seven ta bong u
me he ka han areto adre ca levenâ, helâ
me hnök hna hûna köu, hnyi ûen adre thu,
hnyi tehi Abiba (anyin a u je he but ûhem
Aigupito hnyi tehi eling); ke ca he ke at
ka manen hnyi hnyimakök ke ba ûnyi:
16 me bijeuâ hna meno, ta je wan a bân
hnyi ânyâm huliwa, wale u je tā hnyi
hnyei: me bijeu adre meno hnyi obiny
huna, ûen u je um dö meno hnâm hna
huliwan hnyi hnyei. 17 Haba obaga hia
unyâm adre me he ka okun manen hnyi
huna hnyi hnyimakan Than Iehova.
18 U ma ca he ka hudo könya dra tha e
me areto adre levenâ; k' ame ca he ka laba
ke ne o but hnyomakatu pipikhenyainy
meno adre hudo könya. 19 U me he ka hom
ka hnyi uma umö Iehova a Khongom ta je
jeû a bân ûnyi hnyi kânâm kânâ. Ke ca
he ka ölâ nokon got hnyi dân basin hinyen.
20 Wâ bi, inya oge me kunâ angela he
ka bân hnyi hnyimâkâm he ka tuö u eû
hnyi gethen, me hum u ka hnyi dok oge
hia but penapena. 21 Wâ wia e bi, me
löng hoton hwan hofuc: ca he ka ohmö-
nyinâ: anyin a e ame ca he ka hna degecâ
hnâm ta je hna hanyâûâ; anyin a eû hnyi
hnyekon iök. 22 Ke u ka he ka löng
hoton hwan hofuc, me ânyâ hia hnök hna
ha; me oge me he ka iwahnaihmiöny me
je iwahnaihmiöny möu, me ivinö me at ame
ivinö möu. 23 Anyin ame he anyik angela
ka hnyimakan ânyâm bunyen, me hum u
ka at Amora, me Heth, me Perizi, me
Kanana, me Hivi, me Jebusi: k' oge me
he ka ohi' ödra. 24 U ca he ka khudrung
ka ta je khongundrin, me bi athnyaba
ködrin, me ânyâ helâ me anyidrin huliwa:
ke so bi u me he ka hagut' ödrin, me kot
omomono anyidrin je veto ame tot. 25 K'
öbun e he ka bi athnyabai Iehova Kho-
ngubun, me ame he ka hahnahicâ âm me
belâm; ke oge me he ka hom mok ûnyi
gam. 26 E ba at ame he ka köluhabû
nokon, ke ba ke at ame he ka safac hnyi
em hnyei: ke oge me he ka ohwâdâ nu-
merainy bongom ta je bong. 27 Oge me
he ka kunâ hnân outö nya hnyi hnyimâ-
kâm, me ovecâ ta je hnyei hia u me he
ka o ka hnyin, k' oge me he ka kunâ ta je
iwahnaihmiöny hia möu he ka kec gam.
28 Ke oge me he ka kuna bânâ wahan-
kânâ wale ame he ka obâ at Hivi, me
Kanana, me Heth ûnyi hnyi hnyimâkâm.
29 Oge me ca he ka ob' ödra hnyi huna a
khaca, wâ e nye hnyotö kânâ, k' ame
osehia but omenoiny hnyot köu. 30 Ke
oge me he ka ob' ödra ûhnyûkong tot

hnyi hnyimâkâm ke ne o but u me se hia,
me labā hnyei. 31 Ke oge me he ka si
hnyigöulâm hwân hnyi Köiö ae Dra ke ne
o but ka hnyi köien at Filisiti, ke hwân
hnyi hnyebuba ke ne o but hnyi Wagewe:
anyin oge me he ka hna ka hnyi hnya-
möbun tavat adre me labā hnyei; k' u me
he ka ob' ödra hnyi hnyimâkâm. 32 U
me ca he ka ûhibinyköu m' ödra me je
khongudrin. 33 Adre me ca he ka laba
hnyi em hnyei wâ odra nye bi jönâm
könya: anyin a u je ne he ka bi athnyaba
je khongudrin, wale thibi e hnân nuc u.

HNYIMAKAN 24.

KE e ame ha kö Mose, ka habe, Ölö
thö kö Iehova, u, me Arona, me
Nadaba, me Abiu, me wahingatiny Isaraela
a sevente; ke öbun e he ka khudrung
sâkâû: 2 ke haba Mose ame he ka hake
hakekeny kö Iehova; ke ödrin e ca he ka
hakekenyâ; k' ame ca he tavat ka tha ölö
mē. 3 Ke Mose ame he me thumeto ta je
hofuc ho Iehova, me ta je hna owisa hia;
ke ame thu hnen tavat hia hnyi hofuc a
khaca, ka habe, Öhmun e he ka ânyâ ta je
hofuc hia a ka hnö Iehova. 4 Ke haba
Mose ame sihnalimen je hofuc ho Iehova,
me vesâkong, me otilâ taben hut hmelen
bucen, me je veto ame tot a twelv hoton je
tribu a twelv anyin at Isaraela: 5 Ke e
ame kunâ wahidröu a je lakon Isaraela, m'
ödrin e hudo ta je hut adre le, me hudo kö
Iehova je kau hnân hudiny ûsoköu. 6 Haba
Mose ame hom ke keihen dra, me hingâlâ
ka hnyi je kaia; ke haba kolon dra e ame
dukâiâ kâu taben hut. 7 Ke e ame hom
tusiny ûhihinyköu, me aû, k' ame löng
tavat: me haingödra, ka habe, Öhmun e he
ka ânyâ hia hna ha hnö Iehova, me löng
hoton. 8 Ke haba Mose ame hom dra me
dukâiâ tavat, me ha, ka habe, Wâ bi dren
ûhihinyköu a ânyâ Iehova m' öbun hnyi
je hofuc hia eang. 9 Ke haba Mose ame
tha ölö me Arona, me Nadaba, me Abiu,
me wahingatiny at Isaraela a sevonte:
10 ke ödrin e wa Khongon at Isaraela; ke
eû hnyi hmelen li can helâ me dek veto a
safairo, ke helâ me drany ae alai. 11 Ke
e ame ca ip hnyamen hon je thaniny lakon
Isaraela: k' ödrin e wâ Khong me han me ic.
12 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Ölö thö könya hon bucen, me laba
eling: ke oge me he ka ham köu li veto
ae lau, me hnanyibu me je hna hûna waleji
oge sihnalimen, m' u me he ka ûne. 13 Ke
Mose ame todrö me Josua athnyabainy:
ke Mose ame öliâ bucen anyin Khong.
14 Ke haingen ka wahingat, ka habe, Ha-
lubahing öhmu ju öbun eang ke ne o but
öhmu me hmetu köbun: ke wâ bi e unyibun
Arona me Huro: ke a ne hu hna ivinö
ge at, me ame he ka he ködru. 15 Ke
haba Mose ame öliâ bucen, k' ame khavâ
bucen hnen ûlâ. 16 Ke haba hmanenangi
Iehova ame laba hon bucen Sinai, k' ame
oiyongâ hnen ûlâ hnyi siks ta bong: ke
hnyi bong a seveniny e ame laba hnyin
ûlâ me hao Mose. 17 Ke haba hwakecin
hmanenangi Iehova, me, helâ me meic ame
han hnyi hon bucen hnyi hnyimakan lakon
Isaraela. 18 Ke Mose ame dit ka hnyin
ûlâ me öliâ bucen: ke ethö Mose hon
bucen fâte je lany ke fâte je lit.

HNYIMAKAN 25.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Ha thö ka lakon Isaraela m' adre
me hom bwihlany hobi könya, öbun e he ka
hom anyik bwihlany hoton weny je hnye-
kudra. 3 Ke walang bwihlany öbun e he
ka kap ûnyi gadra, gol, me sileva, me bras;
4 me je mano udrudrâ, me udrudrâ hlit, me
dra vec, me lino ae ûhnyûkong nân, me
leûnen got; 5 me je unen mamoe baga
adre wia me me dra, me je unen takasa, me
je ûö ohum; 6 me wakaco hnân umumelam,
me ta je ûnyi ae bo so hnân le; 7 me je
veto soama, me je veto hnân mokut hnyi
iefoda, me tubiny ûlainy. 8 K' adre me
he ka ânyâ hobi könya dok ae kap; m'
inye he ka laba unyidra. 9 Öbun e he ka
ânyâ helâ me ta je hofuc hia oge me oma-
nenâ köu, tulutiny uma, me tulutiny
omjehen, öbun e he ka ânyâ helâe.
10 K' adre me he ka tibet ke tang a utö
ohum: ame he ka lo li kubit me haf ibeûen,
ke khaca kubit me haf ûlauen, ke khaca
kubit me haf ibeûen göranyai. 11 Ke u
me he ka tube hnyin me hoton ge gol ae so,
ke u me he ka bi koronainy a gol. 12 Ke
u me he ka le je otru gol a vak hobi kâu,
me ohmâ hnyi je can a vak; lo li otru
hnyi ke keihen; ke lo hnyi ke keihen.
13 Ke u me he ka ânyâ li utö ohum
hnân venyâ, me tube ge gol. 14 Ke u
me he ka in' li ûnyi e hnyi hnyin je otru
hnyi li ke keihen tang, hnân vadren kâu
tang. 15 Ame he ka mokut li venyâ hnyi
hnyin je otruiny tang, ca he ka oc ut. 16 Ke

u me he ka hitangen hnyin tang ûnyi hnân
ohnatho, wale oge me he ka ham köu.
17 Ke u me he ka ânyâ taben ibetengiö
gol ae so: lo li kubit me haf ibeûen, ke
khaca kubit me haf ûlauen. 18 Ke u me
he ka ânyâ li kerubi gol; u me he ka tibet
me huliwan ge hama, hnyi li bahebetiny
taben ibetengiö. 19 U ma tibet ke kerubi
hnyi ke bahebet, me ke kerubi hnyi ke
bahebet: öbun e he ka ip li kerubi me
hanen taben ibetengiö hnyi li ke keihen.
20 K' ame he li kerubi ka lau göranyai li
labenyidru, me me khavâ taben ibetengiö ge
li labenyidru, ke ödru me he ka ûhnyimakö-
druköu; k' ame he li kerubi ka hnyimakö-
dru ka hnyi taben ibetengiö. 21 Ke u me
he ka ip taben ibetengiö ethö hon tang: ke
u me he ka hitangen hnyin tang ûnyi hnân
ohnatho oge me he ka ham köu. 22 Ke
oge me he ka iouny möu eling, me ûhne-
namö möu ûnyi ethö hon taben ibetengiö,
ûnyi hnyi wanben li kerubi hon tang hnân
ohnatho, hnyi ta je hofuc oge me he ka
hûna köu hobi kâu lakon Isaraela.

23 Ke u me he ka tibet utö ohum hnân
laulau: lo li kubit ibeûen, ke khaca kubit
ûlauen, ke khaca kubit me haf ibeûen
göranyai. 24 Ke u me he ka tube ge gol
ae so, me bi koronainy gol hnyi je
baten. 25 Ke u me he ka bi baten igi-
gilö a khaca hnyam, me bi koronainy
baten igigilö e ge gol. 26 Ke u me he
ka tibet hobi kâu je otru gol a vak hnyi
je baten a vak, wale hnyi je can a vak.
27 K' ame he ka ûhakekenyi je otru me
baten hnân hnen li venyâ, m' adre me
vadren laulau. 28 Ke u me he ka ânyâ li
venyâ ge utö öhum, me tube ge gol, m'
adre me vadren laulau kâu. 29 Ke u me
he ka ânyâ je utkaiainy, me je spuniny, me
je jöginy, me je kaiainy, hnân hingâla: u
me he ka ânyâ je ûnyi eling gol ae so.
30 Ke u me he ka ip bala hnyi hnyimakök
hon laulau areto hnân omanenâ.

31 Ke u me he ka ânyâ taben lamepa
gol ae so: ke u me he ka ânyâ taben lamepa
me huliwan ge hama, wale can, me unyin;
k' adre me he ka khacā mē je kaiainy, me je
ovejien, me je vongon: 32 ke ame he ka
vhei siks ta vheiny ûnyi hnyi li ke keihen;
kun ta vheiny taben lamepa hnyi ke keihen,
ke kun ta vheiny taben lamepa hnyi ke
keihen: 33 kun ta kaia helâ me vhönginy
saked, me ovejien, me vongon, hnyi ke
vheiny; ke kun ta kaia helâ me vhönginy
saked hnyi ke vheiny, me ovejien, me
vongon: ame he ka helâe hnyi je vheiny
a siks a vheivhei ûnyi hnyi taben lamepa:
34 ke vak ta kaia hnyi taben lamepa helâ
me je vhonginy saked, me je ovejien, me je
vongon: 35 ke ke ovejien hmelen li vheiny
me khacā mē, me ke ovejien hmelen ke li
vheiny me khacā mē, hnân je vheiny a
siks ame vhei ûnyi hnyi taben lamepa.
36 Ke ûnyi hnyi ûnyi a khaca je ovejien
me je vheiny eling: a khaca thibi hia
thithö hna huliwan ge hama gol ae so.
37 Ke u me he ka ânyâ je lamepainy me
me seven: k' adre me he ka vâc je lame-
painy me me umumelam igigilö. 38 Ke
ame he ka gol ae so li uthesiûniny, me
taben hleûhleû. 39 Ke khaca talan gol
ae so adre me he ka ânyâ tha e me je
taben hia eling. 40 Ke wâ bi, me u me
he ka ânyâ ta je ûnyi e helâ me tulut adre
omanenâ köu hon bucen.

HNYIMAKAN 26.

KE u me he ka ânyâ uma mano a ten
je tubwiny; a mano lino ae ûhnyû-
kong nân adre seveny, me udrudrâ, me
udrudrâ hlit, me dra vec, k' ame he hnyat
huliwa ae metâ ka huliwan ge je kerubi.
2 Haba ibeûen je tubwiny, ame he ka
twente eit je kubit, ke ûsa vak kubit
ûlauen je tubwiny: ame he ka khaca tulu-
tiny ta je tubwiny hia. 3 Adre me he ka
ûtibetköuâ ta tubwiny a thabûng ke at me
ke at; k' adre me he ka ûtibetköuâ ke je
tubwiny a thabûng ke at me ke at. 4 Ke
u me he ka ânyâ je hnyimen hnewe ae
udrudrâ hnyi baten tubwiny hnyi hna
ohmâ; ke u me he ka ânyâ helâe minya
hnyi ke baten tubwiny, hnyi hna ohmâ
khaca. 5 Fifte hnyimen je hnewe u me
he ka ânyâ hnyi ke tubwiny, ke fifte hnyi-
men je hnewe u me he ka ânyâ hnyi baten
tubwiny hnyi hna ohmâ a loiny, me me he
hnyimen je hnewe ka tha ûcû. 6 Ke u
me he ka ânyâ je bâlet gol a fifte, me ûseû-
köuâ je tubwiny ge je bâlet: me me khaca
uma mano. 7 Ke u me he ka ânyâ je
tubwiny unen got hnân khavâ uma mano:
eleven je tubwiny u me he ka ânyâ. 8 Ke
haba ibeûen je tubwiny ame he ka ûsa thöte
je kubit, k' ame he ka ûsa foa kubit ûlauen
je tubwiny: k' ame he ka khaca tulut je
tubwiny a eleven. 9 Ke u me he ka ûobmâ-
köuâ je tubwiny a thabûng me me khaca,
me je tubwiny a siks me me khaca, me u
me he ka vhec tubwiny a siksiny hnyi hnyi-

makan uma. 10 Ke u me he ka ânyâ hnyi-
men je hnewe a fifte hnyi baten tubwiny
hnyi hoton hnyi ohmâiny, ke fifte hnyimen
je hnewe hnyi baten ke tubwiny hnyi hna
ohmâ a loiny hnyi hoton. 11 Ke u me he
ka ânyâ je bâlet bras a fifte, me odilâ je
bâlet ka hnyi hnyimen je hnewe, me me
ûohmâköuâ uma me me khaca thibi. 12 Ke
haba ke keihen kolon je tubwiny uma, wale
kolon a hafiny tubwiny uma, ame he ka
him hnyi hoton uma mano. 13 Ke haba
kubit hnyi ke keihen a khaca, me kubit
hnyi ke keihen a loiny, wale únyi hnyi
kolon hnyi ibeûiny je tubwiny uma, ame
he ka him hnyi li ke keihen uma mano
hnyi ke baten me ke baten hnân khavâ e.
14 Ke u me he ka ânyâ hnân tube uma je
unen mamoe baga adre wia e me dra, me
je unen takasa hna tube ban.

15 Ke u me he ka ânyâ je esö öhum
adre me he ka otilâ hnân uma mano.
16 Ame he ka ûsa ten kubit ibeûen je esö,
ke ûsa khaca kubit me haf ûlauen je esö.
17 Ke ame he ka ûsa lo can hnân dit hnyi
je esö he ka tha hûjâköuâ: ke u me he ka
ânyâ helâe je esöiny hia uma mano. 18 Ke
u me he ka ânyâ je esö a twente hobi kâu
uma mano hnyi ke keihen ka hnyi hwaiöu.
19 Ke fâte je taben sileva u me he ka
ânyâ eû hmelen je esö a twente; lo li taben
eû hmelen ke esö hobi kâu li can, ke lo li
taben hmelen ke esö hobi kâu ke li can:
20 ke ame he ka twente je esö hobi kâu
ke keihen uma mano ka hnyi hwadrö:
21 k' ame he ka fâte je taben sileva; lo li
taben eû hmelen ke esö, me ke li taben eû
hmelen ke esö. 22 Ke u me he ka ânyâ
je esö a siks hobi kâu hnyaumainy uma
mano e jio. 23 Ke u me he ka ânyâ lo li
esö hobi kâu hnyaumainy uma mano hnyi
li kop. 24 K' adre me he ka ânyâ me me
ûsa lo eû, ke adre me he ka ûohmâköuâ ke
ne o but ethö hnyi ke otru; k' ame he ka
helâe li at a lo hia; wale hnân hobi kâu li
kop. 25 K' ame he ka hu eit je esö, me
je taben, me je taben sileva a sikstin; lo li
taben hmelen ke esö, ke lo li taben hmelen
ke esö. 26 Ke u me he ka ânyâ je venyâ
öhum; thabûng hobi kâu je esö hnyi ke
keihen uma mano, 27 ke thabûng je venyâ
hobi kâu je esö hnyi ke keihen uma mano,
ke thabûng je venyâ hobi kâu je esö hnyi
ke keihen uma mano, hobi kâu hnyaumainy
e jio. 28 Ke haba venyâ hnyi wanben
wale ame mokut hnyi wanben je esö, ame
he ka hwân hnyi ke baten ke ne o but ka
hnyi ke baten. 29 Ke u me he ka khavâ
je esö ge gol, me ânyâ je otru gol hnân inâ
je venyâ : ke u me he ka khavâ je vhenyâ
ge gol. 30 Ke u me he ka otilâ uma mano
hoton tulutiny adre hia but omanenâ köu
hon bucen.

31 Ke u me he ka ânyâ singiny a mano
ae udrudrâ, me udrudrâ hlit, me dra vec,
me lino ae ûhnyûkong nân adre seveny;
ka adre me he ka ânyâ hnyin je kerubi a
huliwan hnyat ae metâ: 32 ke u me he ka
uhno e hnyi vak ta utö öhum ame tot adre
khavâ ge gol, me je bâlet gol, hnyi je taben
sileva a vak. 33 Ke u me he ka uhno
singiny hmelen je bâlet, me hom eiö tang
hnân ohnatho ka hnyi hoton singiny: k'
ame he singiny ka bi hnyigöulen köbun
dok ae kap me dok ae ti kap. 34 Ke u
me he ka ip taben ibetengiö ethö hon tang
hnân ohnatho hnyi dok ae ti kap. 35 Ke
u me he ka ip laulau hnyi ke keihen singiny
hnyou ai, me taben lamepa cicö laulau hnyi
ke keihen uma mano ka hnyi hwaiöu; ke u
me he ka ip laulau hnyi ke keihen ka hnyi
hwadrö. 36 Ke u me he ka ânyâ hobi
kâu hwanumen uma hlinginy ae udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dra vec, me lino ae
ûhnyûkong nân, a huliwan hnyat omecâ
mano. 37 Ke u me he ka ânyâ utö öhum
ame tot a thabûng hobi kâu hlinginy, me
khavâ ge gol; me je bâlet gol, me le je
taben bras a thabûng hobi kâu je utö.

HNYIMAKAN 27.

KE u me he ka tibet taben bihut a utö
öhum, faiv je kubit ibeûen, ke faiv
kubit ûlauen; ke khaca tulut vak ta baten
taben bihut: ke kun ta kubit ibeûen göra-
nyai. 2 Ke u me he ka ânyâ je baitoiny
hnyi vak ta baten, haba je baitoiny me
khaca me unyin: ke u me he ka khavâ ge
bras. 3 Ke u me he ka ânyâ je taben
hnabadröuiny, me je soi, me je kaiainy, me
je bâletiny hnân sëû utiö, me je taben meic,
u me he ka ânyâ je taben hia a bras. 4 Ke
u me he ka ânyâ hobi kâu echigic a bras
helâ me boert; ke u me he ka anyâ hon
boert je otru bras a vak hnyi je baten a
vak. 5 Ke u me he ka ip ûnyi e eû hmelen
baten taben bihut hnyikânâi, me me he ka
uhni boert hnyi wanben taben bihut. 6 Ke
u me he ka ânyâ ke li venyâ hobi kâu taben
bihut, a li öhum, me khavâ ge bras. 7 Ke
adre me he ka inâ li venyâ hnyi hnyin je

otru, k' ame he ka hnen li venyâ hnyi li
baten taben bihut, m' adre me vadren. 8 U
me he ka tibet esöiny me olanyâ hnyin:
adre me he ka ânyâ helâ me hna omanenâ
köu hon bucen.

9 Ke u me he ka bi haginy uma mano;
haba hnyi ke keihen ka hnyi hwaiöu adre
me he ka uhno mano lino ae ûhnyûkong
nân adre seveny hnân hak, a khaca haded
je kubit ibeûen hnyi ke keihen a khaca:
10 ke twente je khetepiny, me je taben
bras a twente hobi kâu, k' ame he ka sileva
je bâletiny je khetep, me je venyâ. 11 Ke
helâe ibeûen hnyi ke keihen ka hnyi hwadrö,
khaca haded kubit ibeûen mano adre uhno,
k' ame he ka bras je khetepiny a twente,
me je taben a twente; k' ame he ka sileva
je bâletiny je khetep me je venyâ. 12 Ke
haba hnân ûlauen hak hnyi ke keihen e jio
adre me he ka uhni mano fifte kubit; k'
ame he ka ten je khetepiny, ke ten minya
je taben. 13 Ke ame he ka fifte kubit
ûlauen hak hnyi ke keihen e deiö. 14 Ke
adre me he ka uhno mano fiftin kubit hnyi
ke keihen homagöule: k' ame he ka kun
ta khetepiny, ke kun minya ta taben. 15
Ke haba hnyi ke keihen adre me he ka
uhno mano fiftin kubit, ke kun ta khe-
tep, ke kun ta taben. 16 Ke twente
kubit mano ame he ka uhni hnân hlinginy
homagöule, ame he ka udrudrâ, me udrudrâ
hlit, me dra vec, me lino ae ûhnyûkong
nân adre seven, a huliwan ge hnyat omecâ
mano: ke vak ta khetepiny, ke vak ta
taben. 17 Ke adre me he ka vhenyâ
je khetep hia igigilö hak ge je vhenyâ
sileva; ke sileva je bâletiny, ke bras je
taben. 18 Ke ame he ka khaca haded
kubit ibeûen hak, ke fifte kubit ûlauen, ke
thabûng ta kubit ibeûen göranyai, a mano
lino ae ûhnyûkong nân adre seven, ke bras
je taben. 19 Ame he ka bras hia je ûnyi
hnyi uma mano, hnân hobi kâu je huliwa
hia thithö, me je faoiny hia, me je faoiny
hia hnyi hak.

20 Ke u me he ka hûna ka lakon Isaraela
he ka hom köu wakaco elaio ae alai adre
kokot hnân umumelam, me me möt bala
lamepa. 21 Ame he Arona me je lakon
ka ânyâwia e hwân hnyi sahac ke ne o but
hnyomakatu, hnyi hnyimakö Iehova, hnyi
uma ûkhacaköu, hnyi ke keihen deiö singiny
ûnyi hnân ohnatho: ame he ka tot hnân
hnanyibu ûnyi eling nyiele balua hnyi
anyidra ta je dö hobi kâu lakon Isaraela.

HNYIMAKAN 28.

KE hom dö köu Arona a tuhâm me je
lakon a tha ödrin me, ûnyi hnyi
lakon Isaraela, m' ödrin e he ka huliwa
könya hnyi je hanymen at bi hut; Arona,
me Nadaba, me Abiu, me Eleazara, me
Ithamara, a je laku Arona. 2 Ke u me
he ka tibit je ûkhaû ae kap hobi kö
Arona tuthâm, ûnyi ae mec me hmanenang.
3 Ke u me he ka ha ködrin hia hnyat ae
metâ hnyok, wale hnyat oge hia but ounö-
ngötâ ge metâ, m' ödrin e he ka tibet je
ûkhaûö Arona, m' adre me okhabâ me me
at bihut könya. 4 Ke walang je ûkhaû
adre me he ka tibet, ka habe, tubwiny
ûlainy, me iefoda, me ûkhaû ae beû, me
ûkot ae hu hnalimen, me hnabinybak, me
wen hnyekon: adre me he ka tibet je
ûkhaû ae kap hobi kö Arona tuhâm, me je
lakon, me me at bihut könya. 5 K' adre
me he ka hom gol, me mano ae udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dra vec, me lino ae
ûhnyûkong nân.

6 K' adre me he ka tibet iefoda gol, me
mano ae udrudrâ, me udrudrâ hlit, me dra
vec, me lino ae ûhnyûkong nân adre seveny
a huliwan hnyat ae metâ. 7 Ame he ka
hu ke mano hon li bajebenyin adre ûtibe-
tköuâ hnyi li hnyiban; me me khaca thibi.
8 Ke haba wen iefoda adre hwâwâ metâ,
hnân he ka okhavâ, adre me he ka huliwan
a tha ûcû me, me khacā me; wale gol, me
mano ae udrudrâ, me udrudrâ hlit, me dra
vec, me lino ae ûhnyûkong nân adre seveny.
9 Ke u me he ka hom li veto soama, me kave
hon ien lakon Isaraela: 10 siks je iödrin
hnyi ke veto, ke siks minya je ien hnyi ke
veto, hoton je ûtangköu. 11 U me he ka
kave hon li veto je ien lakon Isaraela, ge
huliwa anyin at ame khavi veto, helâ me
bongon kave ûnyi hnân bi haten: u me he
ka ânyâ me ohmâ hnyi li gol hnân taben.
12 Ke u me he ka ohmâ li veto ka hnyi
hon li bajebenyin iefoda, me me li veto
hnân oûnykûmeâ ka lakon Isaraela: k'
ame he Arona ka hom je iödrin hyi hnyi-
makö Iehova hnyi hon li bajebenyin hnân
oûnykûmeâ.

13 Ke u me he ka ânyâ li gol hnân
taben: 14 ke u me he ka ânyâ li cein gol
ae so adra khenyö helâ me tö, me ohmâ li
cein adre khenyö ka hnyi li taben. 15 Ke
u me he ka ânyâ tubwiny ûlainy hnân
owisa a huliwan hnyat ae metâ; u me he

ka ânyâ e helâ me ihuliwainy iefoda ; u me
he ka ânyâ e ge gol, me mano ae udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dra vec, me lino ae
ûhnyûkong nân adre seveny. 16 Ame he
ka khaca tulut je baten a vak, k' adre thu;
haba tulut, me, khaca hnyam ibeûen, ke
khaca hnyam ûlauen. 17 Ke u me he ka
ip hnyin je deö veto, a vak ta deö veto:
haba dö a bân, me, sadis, me topazio,
me bereketh: 18 ke haba dö a loiny,
me, semerado, me safairo, me aloma; 19
ke haba dö a kuniny, me, lesema, me sevo,
me amethusa; 20 ke haba dö a vakiny,
me, berulo, me sadonuki, me jasepi;
adre me he ka ve bi taben ta je ûnyi e
hnyi gol. 21 Ke ame he ka hnen hnyi je
veto je ien lakon Isaraela a twelv, hoton je
iödrin, helâ me hna kave ûnyi hnân bi haten,
ame he ka ve hu ien hoton je tribu a twelv.
22 Ke u me he ka ânyâ hnyi tubwiny
ûlainy li cein gol ae so adre khenyö. 23 Ke
u me he ka ânyâ hnyi tubwiny ûlainy li otru
gol, ke u me he ka ip li otru hnyi li hnyiban
tubwiny ûlainy. 24 Ke u me he ka inâ li
cein gol adre khenyö hnyin li otru hnyi li
baten tubwiny ûlainy. 25 Ke u me he ka
ohmâ li hnyiban li cein adre khenyö hnyi
li taben, me ip li ûnyi e hon ke keihen
bajebenyin iefoda hnyi hnyimakan. 26 Ke
u me he ka ânyâ li otru gol, me ohmâ hnyi
li ke keihen khaûen ûlainy hnyi baten hnyi
ke keihen ban hnyin iefoda. 27 Ke u me
he ka ânyâ ke li otru gol, me ohmâ hnyi li
hnyiban hon bajebenyin iefoda eû hnyi
hnyimakan, hnyi hna ûohmâkouâ ethö hon
wen adre hwâwâ metâ. 28 Ke adre me
he ka ca tubwiny ûlainy ge li otru ka hnyi
li otruiny iefoda ge telenu ae udrudrâ me
me he ka mokut hon wen iefoda adre hwâwâ
metâ, me me ca he ka ok tubwiny ûlainy
hnyi iefoda. 29 Ke ame he Arona ka hom
je ien lakon Isaraela hnyi tubwiny ûlainy, a
ûnyi hnân owisa, hon oûnykûminy bi, e ka
didro ka hnyi dok ae kap hnân oûnykumeâ
bala hnyi hnyimakö Iehova. 30 Ke u me
he ka ip hnyi tubwiny ûlainy hna owisa
Urim me Thumim; k' ame he ka hnen li
ûnyi e hon oûnykûmi Arona e ka didrö ka
hnyi hnymakö Iehova: ke Arona ame he
ka hom hna owisa hobi kâu lakon Isaraela
hon oûnykûminy bi hnyi hnyimakö Iehova
bala.
31 Ke u me he ka tibet ûkhaû ae beû
hanen iefoda ge mano ae udrudrâ hia. 32
Ke ame he ka hu hnyimen deny ban hnyi
wanben; k' adre me he ka tibet telenu adre
hwâwâ igigilö hnyimen, helâ me man ûk-
haûen vat me me ca he ka mou. 33 Ke
u me he ka ânyâ hnyi obiny je wan rimona
ae udrudrâ, me udrudrâ hlit, me dra vec,
hnyi obiny ûkhaû igigilö; me je pate gol
hnyi wanben ta je ûnyi e igigilö: 34 khaca
pate gol me khaca wan rimona, me khaca
pate gol me khaca wan rimona, hnyi obiny
igigilö ûkhaû. 35 Ke adre me he ka
okhaûö Arona hnân huliwa; k' adre me he
ka löng ûcuhainy e ka didrö ka hnyi dok
ae kap hnyi hnyimakö Iehova, me dit
hmetu but, me me ca he ka mok.
36 Ke u me he ka ânyâ ke wahano a gol
ae so, me kave hon helâ me hna kave ûnyi
hnân bi haten, ka habe, E KAP KÖ IEHOVA.
37 Ke u me he ka ohmâ e ka hnyi telenu
ae udrudrâ, me me hnen hnyi hnabinybak;
ame he ka hnen hnyi hnyimakan hnabi-
nybak. 38 K' ame he ka e hnyi bari Arona,
me me he Arona ka hom monuiny ta je
ûnyi ae kap, ame he ka okabâ hnen lakon
Isaraela hnyi anyidra ta je bwihlany hia
ae kap; ke ame he ka e bala hnyi bariny
me me he ka kap soi ödra hnyi hnyimakö
Iehova. 39 Ke u me he ka hwâwâ ûkot
lino ae ûhnyûkong nân ae sisit, ke u me he
ka ânyâ hnabinybak lino ae ûhnyûkong
nân, me u me he ka ânyâ wen hnyekon, a
huliwan at omecâ mano. 40 Ke u me he
ka tibet je ûkot hobi kâu je laku Arona,
me u me he ka ânyâ hobi ködrin je wen
hnyekudrin, ke u me he ka ânyâ hobi kö-
drin je hnabinybak, hnân mec me hmane-
nang. 41 Ke u me he ka okhaûö Arona
tuhâm me je lakon unyin ge je ûkhaû; ke
u me he ka hû' ödrin, me otil' ödrin, me
okabi ödrin, m'ödrin e hnyat bihut könya.
42 Ke u me he ka tibet hobi ködrin je
utrauzes me me khavâ unyidrin hwân hnyi
fetriny ke ne o but hnyi li jevan: 43 k' ame
he Arona ka khavâ e me je lakon, ödrin ka
he ka didrö ka hnyin umâ ûkhacaköu, me
hakekenyâ taben hut he ka huliwa hnyi
dok ae kap; me me ca hu jönidrin m' ödrin
e mokcu; wale hnanyibu nyiele balua hobi
kâu me je mâtrâniny a hwaban.

HNYIMAKAN 29.

KE walang ûnyi u me he ka ânyâ kö-
drin he ka okabi ödrin hnân he ka
huliwa könya hnyi hanymen at bihut:
hom dö nak bolok a khaca me lo li mamoe
baga ae ba hnyikongon, 2 me areto adre
ca levenâ bi, me je ong areto adre ca levenâ

k' adre ûthueniken me wakaco, me je ong
aretoae halelöû adre ca levenâ k' adre khinö
wakacoiny: u me he ka ânyâ ge falawainy
hwit adre omomono wia. 3 Ke u me he
ka tha hitangen, me hom hnyi tangen, me
bolok me li mamoe baga. 4 Ke haba
Arona me je lakon u me he ka hum ödrin
ka hnyi hwanumen uma hnân ûkhacaköu,
ke u me he ka osû' ödrin ge köiö. 5 Ke
u me he ka hom je ûkhaû, me okhaûö
Arona ge ûkot me khaûen ae beû hanen
iefoda, me iefoda, me tubwiny ûlainy, ke
u me he ka oweikâ e ge wen iefoda adre
hwâwâ metâ: 6 ke u me he ka obicâ ge
hnabinybak, me ip korona ae kap hon
hnabinybak. 7 Me u me he ka hom wa-
kaco hnân hû, me hingâlâ hon ban me hû.
8 Ke u me he ka hom je lakon me okhaû'
ödrin ge je ukot. 9 Ke u me he ka oweik'
ödrin ge wen hnyekon, wale Arona me je
lakon, ke u me he ka obic' ödrin ge je
hnabinybak; m' ödrin e he ka hnyat bihut,
wale hanymodrin hnyi hnanyibu nyiele
balua: ke u me he ka okabi Arona me je
lakon. 10 Ke u me he ka hom bolok ka
hnyi hnyimakan uma hnân ûkhacaköu:
k' ame he Arona me je lakon ka ip je
hnyamödrin hon ban bolok. 11 Ke u me
he ka hlingâ bolok hnyi hnyimakö Iehova
hnyi hwanumen uma hnân ûkhacaköu. 12
Ke u me he ka hom ke keihen dren bolok
me kina hon je baitoiny taben hut hnen
banyâm; ke u me he ka hingâlâ kolon dra
hia hnyi hmelen taben hut. 13 Ke u me
he ka hom hia pipikhenyainy wale ame lan
tang tiny, me ûnyi ae lau hon akiny, me li
wagien me pipikhenyainy, ke u me he ka le
hon taben hut. 14 Ke haba utiöiny bolok,
me unen, me ta tet, u me he ka le hnyi
meic hoton hna hunuma; wale hudiny
hulö. 15 Ke u me he ka hom ke mamoe
baga a khaca; k' ame he Arona me je
lakon ka ip je hnyamödrin hon ban mamoe
baga. 16 Ke u me he ka hlingâ mamoe
baga, me hom dren, me dukâiâ hon taben
hut igigilö. 17 Ke u me he ka susubâ
mamoe baga me hneû tang tiny, me je can,
me tha ip ta je ûnyi e me je hnyiban, me
ban. 18 Ke u me he ka tha le hia mamoe
baga hon taben hut; wale hut hnân le kö
Iehova: wale hut ae bo so, me hut a le ge
meic kö Iehova. 19 Ke u me he ka hom
ke mamoe baga a khaca, k' ame he Arona
me je lakon ka ip je hnyamödrin hon ban
mamoe baga. 20 Ke u me he ka hlingâ
mamoe baga me hom ke keihen dren me kina
hnyi boûlölöven hnyikönyö Arona a metân,
me hnyi boûlölöven je hnyikönyen lakon
Arona a metâ, me je bahnyökveto gadrin a
metâ, me je bacan gadrin a metâ, me dukâiâ
hon taben hut igigilö e ge dra. 21 Ke u
me he ka hom ke keihen dra ûnyi hnyi hon
taben hut, me wakaco hnân hû, me duköiö
Arona, me je ûkhaûen, me je lakon, me je
khaûen lakon unyin: ke adre me he ka
okabâ, me je ûkhaûen me je ûkhaûen lakon
unyin. 22 Ke u me he ka hom pipi-
khenyainy mamoe baga, me obiny ae pipi-
khenya, me pipikhenya wale ame lan tang
tiny, me ûnyi ae lau hon akiny, me li
wagien me pipikhenyainy, me jevan a metâ;
anyin a wale mamoe baga hnân okabâ:
23 ke khaca areto, me khaca ong areto
adre bi wakacoiny, ke khaca ong areto ae
halelöû, ûnyi hnyi tang areto adre ca levenâ
a e hnyi hnyimakö Iehova: 24 ke u me he
ka ip hia hon li hnyamö Arona, me je
hnyamen je lakon; ke u me he ka hajijingâ
e hnân hudiny adre hajijingâ hnyi hnyi-
makö Iehova. 25 Ke u me he ka hom je
ûnyi e ûnyi hnyi je hnyamödrin, me le hon
taben hut hnân hut adre le, e me bo so hnyi
hnyimakö Iehova. 26 Ke u me he ka hom
ûlainy mamoe baga wale hnân okabâ anyi
Arona, me hajijingâ hnân hut adre haji-
jingâ hnyi hnyimakö Iehova. 27 Ke u
me he ka okabâ ûlainy hut adre hajijingâ,
me jevan wale hut adre kap göranyai, wale
at adre hajijingâ me kap göranyai, wale ec
mamoe baga hnân uhotilâ, wale hobi kö
Arona me lakon: 28 ke wale jekhö Arona
me lakon unyin lakon Isaraela nyiele balua:
anyin a e hut adre kap goranyai: ke ame
he ka hnân hut adre kap goranyai unyin
lakon Isaraela ûnyi hnyi anyidrin je hudiny
ûsoköu, wale anyidra hut adre kap göranyai
kö Iehova. 29 Ke haba je ûkhaû ae kap
anyi Arona ame he ka hnân hobi kâu biju.
lakon hwaban, hnân hû me otil' ödrin
hnyin. 30 Ke hamen nokon wale at ame
bihut a hwaban, he ka khavâ e hnyi je bong
a seven, e ka didrö ka hnyi uma hnân
ûkhacaköu he ka huliwa hnyi dok ae kap.
31 Ke u me he ka hom mamoe baga wale
hnân uhotilâ, me ölâ utiöiny hnyi ke dok
ae kap. 32 K' ame he Arona me lakon ka
an utiöiny mamoe baga, tha e me areto
ûnyi hnyi tangen, hnyi hwanumen ûma
ûkhacaköu. 33 K' ödrin e he ka han ta
je ûnyi wale adre bi hwaban möt kâu,
hnân uhotilâ me okabi ödrin: ke ame ca
he atkanyua ka hnyi han, anyin ae kap.

34 Ke a ne hu kolon meno wale hnân uho-
tilâ me areto hnyi hnyomakatu, u me he ka
le kolon ge meic: adre me ca he ka an e,
anyin ae kap. 35 Ke u me he ka ânyâ
hia kö Arona me je lakon helâ me hnök
hna hûna köu: seven ta je bong u me he
ka otil' ödrin. 36 Ke u me he ka hudo
bolok hnyi ke bong me ke bong hnân hudiny
hwakecin ae monu me hwaban möt: ke u
me he ka ânyâwia taben hut, u ka hia but
bi hwaban möt hon; ke u me he ka hû me
okabâ. 37 Seven ta bong u me he ka bi
hwaban möt hon taben hut, me okabâ: k'
ame he ka ti kap taben hut; k' ame he ka
kap ta je ûnyi hia ame kâlâ taben hut.
38 Ke walang ûnyi u me he ka hudo
hon taben hut, a lo li lakon mamoe a khaca
hunainy hnyi ta ogo bong hia. 39 U me
he ka hudo ke nokon mamoe hnyi hnyo-
makatu, ke u me he ka hudö ke nokon
mamoe hnyi sahac: 40 ke haba ke keihen
a libenyitainy bath falawa adre ûhaniken
me tap wakaco adre kokot a ke keihen a
vakiny hin; me tap waina minya a ke
keihen a vakiny hin hnân hudiny ic, tha e
me nokon mamoe. 41 Ke haba ke mamoe
u me he ka hudo hnyi sahac me ânyâ hobi
kâu helâ me hudiny han hnyi hnyomakatu,
me helâ me hudiny ic, me me bo so, wale hut
a an hnen meic kö Iehova. 42 Haba hut
adre le ame he ka e bala hnyi anyibun je
dö hnyi hwanumen uma ûkhacaköu hnyi
hnyimakö Iehova: ke oge me he ka iouny
möbun eling, me fuc köu eling. 43 Ke
oge me he ka iouny me lakon Isaraela
eling; k' ame he ka okabâ hnen soik. 44
Ke oge me he ka okabâ uma ûkhacaköu,
me taben hut, ke oge me he ka okabi
Arona me lakon, m' ödrin e hnyat bihut
könya. 45 Ke oge me he ka laba hnyi
wanben lakon Isaraela, m' oge me he ka
Khongudrin. 46 K' ame he ka khan' ödra
a inya Iehova Khongudrin, waleji ame
hum ödra ûnyi hnyi hnyei Aigupito, m'
inye he ka laba wanbödra. Inya Iehova
Khongudrin.

HNYIMAKAN 30.

KE u me he ka tibet tap hnân leû utö
ae bo so hon: u me he ka tibet e
ge utö öhum. 2 Khaca kubit ibeûen, me
khaca kubit ûlauen; k' ame he ka tha ûcû
je hwenöiny a vak: k' ame he ka lo li
kubit ibeûen göranyai, k' ame he ka tha
khacā me je baitoiny. 3 Ke u me he ka
tube e ge gol ae so, wale hon, me hnyi je
ke keihen igigilöâ, me je baitoiny; ke u
me he ka bi koronainy a gol igigilö e. 4
Ke u me he ka ânyâ vak ta otru gol ka
hnyi hmelen baten, hnyi li vhaken, wale
hnyi li ke keihen; ke wale hnen li venyâ
hnân vadren. 5 Ke u me he ka ânyâ li
venyâ öhum, me tube ge gol. 6 Ke u me
he ka ip e hnyi hnyimakan singiny cicö
tang hnân ohnatho hnyi hnyimakan taben
ibetengiö wale hon ûnyi hnân ohnatho, dok
oge me he ka iouny möu hnyin. 7 Ke
hamö Arona he ka le hon e je utö ae bo
so: k' ame he ka le hnyi je hnyomakatu, e
ka ânyâwia je lamepa. 8 Ke ka he Arona
ka vâc je lamepa hnyi je sahac, me ame he
ka le e, ke wale thibi e hnân bo so bala
hnyi hnyimakö Iehova, hnyi anyibun ta je
dö hia. 9 Ca he öbun ka hudo hon ke je
utö bi ae bo so, me je hut adre le, me je hut
hnân han; ke öbun e ca he ka hudo hu-
diny ic hon e. 10 Ke ame he Arona ka
okhaca bi hwaban möt hon je baitoiny
hnyi je huna: e ame he ka okhaca bi
hwaban möt hon e hnyi je huna ge dra
hnân hudiny hwakecin ae monu hnân bi
hwaban möt hnyi anyibun ta je dö hia: e
ti kap e kö Iehova.
11 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
12 U ka he ka aû ûseiny lakon Isaraela
hoton numeraidra, haba hnyi ûen e adre
me he ka ve bi hwaban anyidra möt kö
Iehova, u ka öû ödra; me me ca he ka hu
mok unyidra u ka öû ödra. 13 Walang
ûnyi adre me he ka ve ham, ödra ka hanyâ-
ûâ hnyi hna öû ödra, ûsa haf sekel, helâ
me sekeliny dok ae kap: (haba sekel twente
je gera:) haba hut kö Iehova, me, haf
sekel. 14 Haba tavat hia adre me hanyâûâ
ka hnyi tavat adre hia but aû, hwân ge
tavat a twente huna me gan hon e, adre
me he ka ve bi hut kö Iehova. 15 Ame
ca he tavat tren omjeû ka ham gânâ, k'
ame ca he tavat ae ba ta ûnyi ka ham
oûhnyûkongoâ, ke haf sekel cici thibi, hnyi
ûen adre bi hut kö Iehova, hnân bi hwaban
anyibun möt. 16 Ke u me he ka hom
mone hwaban möt unyin lakon Isaraela, me
ip hobi kâu huliwa hnyi uma ûkhacaköu;
me me hnân oûnykûmeâ ka lakon Isaraela
hnyi hnyimakö Iehova hnân bi hwaban
anyibun möt.
17 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
18 U me he minya ka ânyâ taben soû a
bras, k' ame he ka bras je can, hnân soû:
ke u me he ka ip e hnyi wanben uma

ûkhacaköu me taben hut, ke u me he ka
hingâlâ köiö hnyin. 19 K' ame he Arona
me lakon ka hinyem hnyin me osûâ je
cadrin: 20 ödrin ka didrö ka hnyi uma
ûkhacaköu ödrin e he ka soû ge köiö, wâ
ödrin e mokcu; helâe minya, ödrin ka ha-
kekenyâ taben bi hut he ka huliwa me le
hut a an ge meic kö Iehova; 21 helâe ödrin
e he ka hinyem me osûâ je cadrin, wâ ödrin
e mokcu: ke wale hnanyibu ködrin nyiele
balua, hobi kâu, me je mâtrâniny hnyi
anyidrin ta je dö hia.
22 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
23 U me he ka hom je ûnyi ae bo so ae
ûnyi hnathu, wale muro ae köiö a faiv
haded je sekel, ke hafiny e kinamo ae bo
so, wale lo li haded ke fifte, 24 me kasia a
faiv haded je sekel, helâ me sekeliny dok
ae kap, me tap wakaco elaio a khaca hin:
25 ke u me he ka ânyâ e me wakaco hnân
hû ae kap, wakaco ae bo so adre ûhaniken
helâ me hna huliwan hnen at ame bi waka-
co; ke wale wakaco hnân hû ae kap. 26
Ke u me he ka hû uma ûkhacaköu hnen
ûnyi e, me tang hnân ohnatho, 27 me lau-
lau, me je omjehen, me taben lamepa me je
omjehen, 28 me tap hnân leû ûnyi ae bo so,
me tap hnân leû hut me je omjehen, me
taben soû me je can. 29 Ke u me he ka
okabâ je ûnyi e, me me ti kap: ame he ka
kap ta je ûnyi hia ame kâlâ. 30 Ke u me
he ka hû Arona me lakon, me okabi ödrin,
m' ödrin e hnyat bihut könya. 31 Ke u
me he ka ha ka lakon Isaraela, ka habe,
Wale thibi e wakaco ae kap hnân hû könya
hnyi anyibun ta je dö hia. 32 Ca he ka
hingâlâ e hon unyin at, ke ca he öbun ka
ânyâ ûnyi helâe, helâ me önyen: e kap, k'
ame he ka kap köbun. 33 Ke haba at
ame he ka ûhaniken ûnyi helâe, me ip
hanen hon ke atkanyua, me adre me he ka
ohia at e ûnyi hnyi iny hnyei.
34 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
U me he ka hom je ûnyi ae bo so, wale
natafa, me sekeletha, me kelibena; je ûnyi
ae bo so tha e me libanu ae so: ûsa khaca
thibi ihmakiny; 35 ke u me he ka ânyâ e
hnân bo so adre le me ûhaniken helâ me
ihuliwainy at ame bi wakaco, adre ûnya-
köuâ ae so me kap: 36 ke u me he ka kot
omomono ke keihen, me ip cicö ûnyi hnân
ohnatho hnyi uma ûkhacaköu, wale oge me
he ka iouny möu hnyin: ame he ka ti kap
e unyihun. 37 Ke haba ûnyi ae bo so u
me he ka ânyâ, ca he öbun ka ânyâ hobi
köbun helâ me önyen: ame he ka kap e
unyâmhobi kö Iehova. 38 Ke haba at ame
he ka ânyâ ûnyi helâe hnân hnulâ, me adre
me he ka ohia e ûnyi hnyi iny hnyei.

HNYIMAKAN 31.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Wâ bi oge hia but hawâ iö Beza-
leli a nöku Uri, nöku Huro, ûnyi hnyi
tribu Juda: 3 ke oge hia but öunöngötâ e
hnen hanon Khong hnyi metâ, me wâ
ûnykûme, me tremang, me ta je huliwa
hia, 4 me me he ka wâhmakhmeto ta je
ûnyi ae iyong, he ka hulwan gol, me sileva,
me bras, 5 me subö veto hnân ohmâ hnyi
je taben, me subö utö, me he ka huliwan
ta je huliwa hia. 6 Ke wâ bi, inya oge
hia but kû Aholiaba nöku Ahisamaka me
me tha e me, ûnyi hnyi tribu Dana; ke
oge hia but ip metâ eû hnyi hnyekon hnyat
ae metâ hia, m' ödrin e he ka ânyâ hia
hnök hna hûna köu: 7 wale uma ûkhaca-
köu, me tang hnân ohnatho, me taben
ibetengiö hon e, me je omjehen uma; 8 me
laulau me omjehen, me taben lamepa ae so
me je omjehen hia, me tap hnân leû ûnyi ae
bo so, 9 me taben leû hut me je omjehen
hia, me taben soû me je can, 10 me ta je
ûkhaû adre tibet soâ, me je ûkhaû ae kap
hobi kö Arona at bihut, me je ûkhaûen
lakon hnân bi hanymen hnyat bihut; 11
me wakaco hnân hû, me je ûnyi ae bo so
hnân le hobi kâu dok ae kap: adre me he ka
ânyâ hoton hnök hna hûna köu hia thithö.
12 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
13 U me he ka ha ka lakon Isaraela, ka
habe, Öbun e he ka tuö anyik je sabath:
anyin a wale haten könya m' öbun hnyi
anyibun ta je dö hia: m' öbun e he ka wâ
a inya Iehova at ame okabi öbun. 14
Anyin a wale öbun e he ka tuö sabath,
anyin ae kap e unyibun: ke haba at ame
he ka okongo e, adre me he ka hlingâ:
anyin a haba at ame he ka huliwa hnyin,
me, adre me he ka ohia at eling ûnyi hnyi
iny hnyei. 15 Siks je bong hnân huliwa;
ke haba bong a seveniny, me, wale sabath
hnân menâ, e kap hobi kö Iehova: ke haba
at ame he ka bi huliwa hnyi bong sabath,
me, adre me he ka hlingâ. 16 Anyin a
wale ame he ka tuö sabath hnen lakon
Isaraela, me ûnykûme sabath hnyi anyidra
ta je dö hia, hnân ûhihinyköu nyiele balua.
17 Wale ke haten könya me lakon Isaraela
nyiele balua: anyin a hnyi je bong a siks
Iehova ame op drany me hmeledrany, ke

hnyi bong a seven e ame menâ, me me
hunyin hmetu.
18 Ke e ame ham kö Mose li veto ae
lau anyin ûnyi hnân ohnatho, li veto ae lau
a sihnalimen ge hnyamen Khong, hnyi ûen
e ame um dö ûhnenamö mē hon bucen Sinai.

HNYIMAKAN 32.

KE a wâ but tavat a ga bec Mose he
ka utut ûnyi hnyi hon bucen, me
ame ûkhacaköu tavat unyi Arona, me ha
kâu, ka habe, Todrö ka ânyâ ke khong
hnân hobi köta me me hnyimakan anyita
bunyen ; ke haba Mose waleji at ame hum
öta ûnyi hnyi hnyei Aigupito, me ca khan'
öta ûnyi a o kâu. 2 Ke haingö Arona
ködra, ka habe, Uny jut je anen hnyikö-
nyen a gol hnyi je hnyikönyen laöiöbun
me je lakubun baga me hlu, ke hö jem
könya. 3 Ke haba tavat hia adre me uny
jut je anen hnyikönyen gol hnyi ta je
hnyikönyidra me hom kö Arona. 4 Ke e
ame kap ta je ûnyi eling gadra, me tretrauâ
ge sulâ, me ânyâ me me nokon kau adre
oköiâ : ke adre me ha, ka habe, Isaraela lö,
walang khongom at ame hum u ûnyi hnyi
hnyei Aigupito. 5 Ke a wâ but e hnö
Arona me e ame otilâ taben hut cicö e ; ke
haba Arona ame haimemenâ, ka habe, Haba
bong nyi adre me he ka ânyâ bijeû kö
Iehova. 6 Ke adre me vesâ hnyi hnyoma-
katu kong, me hudo je hut adre le, me hom
je hudiny ûsoköu ; me ame laba ju tavat he
ka han me ic, me adre me todrö he ka mat.
7 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
He thö, utut ; anyin ae kong ut ânyâm
tavat, waleji u je hom ûnyi hnyi hnyei
Aigupito : 8 adre hia but ie saû ûnyi hnyi
gethen waleji oge hûna ködra ; k' adre hia
but ânyâ hobi ködra nokon kau adre oköiâ,
me khudrung kâu, me bi hut kâu, me ha,
ka habe, Isaraela lö, walang khongom, at
ame hum u ûnyi hnyi hnyei Aigupito.
9 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Oge wâ but tavat eang, me wâ but, ödra
tavat ae hwege nyin : 10 ke walang ang
hnö nya but, me me ubâhlâ thö anyik
hmönyin ködra, m' inye he ka ohi' ödra ;
k' oge me he ka wiö u bi hnân hnyei ae
gan. 11 Ke Mose ame khöu kö Iehova a
Khongon, me ha, ka habe, Iehova lö, geû
ame he ka ubâhlâ gan ânyâm hmönyin ka
je lakem waleji u je hom ûnyi hnyi hnyei
Aigupito ge man ae gan me hnyam ae
hwege ? 12 Ieû ge at Aigupito tavat adre
me he ka ha, ka habe, E a hum ödra me
me he ka hling' ödra hnyi je bucen, me
ohi' ödra ûnyi hnyi hon kânâ ? Ö u ikhâlâ
ju hmönyininy hnyekom ame ubâhlâ, me
ietra monu a o ka je lakem. 13 Ûnykûme
ju kö Aberahama, me Isaaka, me Isaraela,
a lathnyabaem, waleji hnyat u je khema-
nyin gam bi ködrin, me ha, ka habe, Oge
me he ka osehia je mâtrânibun helâ me je
okhûiny drany, ke haba hnyei hia eang
waleji oge ha köbun, oge me he ka ham
ka je mâtrânibun hnân idrin nyiele balua.
14 Ke haba Iehova ame ietra monu, wale
e ame ha he ka ânyâ ka lakeiny.
15 Ke Mose ame hwiö me utut ûheny hon
bucen ke wale hnyi li hnyamen li veto ae
lau hnân ohnatho, wale li veto ae lau adre
sihnalimen hnyi li ve ke keihen : adre
sihnalimen hnyi ke keiben me ke keihen.
16 Huliwa anyin Khong li veto ae lau, ke
haba hna sihnalimen, me, a sihnalimen
Khong, a kave hnyi li veto ae lau. 17 Ke
a löng hnö Josua hwan imedien tavat adre
me kuku, me e ame ha kö Mose, ka habe,
Hwan vat ûnyi hnyi hna hunuma. 18 Ke
haingen, ka habe, Ca hwan vat eling hwan
tavat hwege, ke haba khaca, ca hwan tenge
anyin tavat ae bâ : ke so bi oge me löng
hwan khumöng. 19 Ke ame hakekeny
ka hnyi hna hunuma, me e ame wâ nokon
kau me biâ, me ame ubâhlâ hmönyin anyi
Mose, me e ame khuâ degecâ li veto ae lau
ûnyi hnyi li hnyamen, me me hmouca but
hmelen bucen. 20 Ke e ame hom nokon
kau adre me ânyâ, me thong hnyi meic, me
omomonoâ, me khûkhûâ ka hnyi hon köiö,
me bi belen lakon Isaraela. 21 Ke haingö
Mose kö Arona, ka habe, Ieû a anyâ köu
tavat cang, m' u me okûâ ködra monu ae
gan eang ? 22 Haba Arona ame thu, ka
habe, Than lö, ca he ka ubâhlâ ânyâm
hmönyin tuhök : e khanö u hwakecin tavat
a ödra be monu. 23 Anyin a haingödra
könya, ka habe, Ânyâ thö hobi köta ke
khong, me me hnyimakan anyita bunyen
anyin a haba Mose, waleji at ame hum öta
ûnyi hnyi hnyei Aigupito, me, ca khan'
öta ûnyi a o kâu. 24 Ke haingök ködra,
ka habe, Ame he tavat tren gol ka uny
jut ; me adre me ham könya, me oge me
khûâ ka hnyi meic, me a o but nokon kau
eang. 25 Ke a wâ but Mose a ga monu-
monu but tavat ; anyin Arona ame omonu
ödra me me he ka hlum' ödra hnen je iwa-
hnaihmiöny m' ödra : 26 ke haba Mose ame
tot hnyi homagöuleny hna hunuma, me ha,

ka habe, Ie at ame tha hien me Iehova?
he but jem könya. Me ame ûkhacaköu
kâu je at Levi hia. 27 Ke haingen ködrin,
ka habe, Walang hna ha hnö Iehova
Khongu Isaraela, ka habe, He th' öbun ka
ve ca anyibun je hele vat hnyi je batöbun,
me vheno hna hunuma hwân hnyi ke
homagöule ke ne o but ka hnyi ke homa-
göuleny hna hunuma, me ve hlingâ je lia-
mekeiny m' öbun, me je iate, me tavat
adre me laba hakekeny köbun. 28 Ke
haba at Levi ödrin e ânyâ helâ me hofuc
ho Mose: me a mokcu hnyi bong eling
helâ me kun ta thauzan tavat aten hnyei.
29 Ke Mose ame ha, ka habe, Ve hn' öbun
bi kö Iehova hnyi bong ang, eke, e so at
ame tot metâ ka nokon me liamekeiny mē;
me me he ka ohnahici öbun hnyi bong ang.
30 Ke haba nyi, Mose ame ha ka tavat,
ka habe, E gan hmâ anyibun hulö: ke
walang ang oge me he ka olö kö Iehova;
oge me ne he ka bi hwaban melen anyibun
hulö. 31 Ke Mose ame he hmetu kö
Iehova me ha, ka habe, E kölö, e ti gan
hulö ame ânyâ tavat ang, k' adre me bi
khongudrin gol. 32 Ke walang ang, u
je ne he ka ikhâlâ anyidra hulö—; ke ame
ne ba. ö u na he ka kot degeci nya ûnyi
hnyi ânyâm tusi u je sihnalimen. 33 Ke
Iehova ame ba kö Mose, ka habe, Haba at
ame monu könya oge me he ka kot degecâ
ûnyi hnyi anyik tusi. 34 Ke he thö wa-
lang ang me hom tavat ka hnyi dok waleji
oge me ha köu: wâ bi, ame he ka he anyik
angela hnyi hnyimâkâm: ke so bi, haba
hnyi bong oge me he ka senâ, me oge me
he ka bi hwaban anyidra hulö. 35 Ke
Iehova ame kot tavat can hnödra hna
ânyâ nokon kau, waleji a ânyâ Arona.

HNYIMAKAN 33.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Hna but dok ang, ke he thö ûhem
ang me tavat waleji u je hom ûhedra hnyi
hnyei Aigupito, ka hnyi hnyei oge ûhi-
hinyköuâ kö Aberahama, me Isaaka, me
Jekob, ka habe, Oge me he ka ham ka je
matrânâm: 2 ke oge me he ka kunâ hnyi
hnyimâkâm ke angela; ke oge me he ka
obâ at Kanana, me Amora, me Heth, me
Perizi, me Hivi, me Jebusi: 3 ka hnyi
hnyei ame di hnyin dân basin me hani:
anyin a oge me ca he ka tha he möu;
anyin a u hnyei ae hwege nyin: wâ oge
ne he ka ohiö u eû hnyi gethen. 4 Ke a
löng tavat uthumetu eling ae kong, me
adre me ûtengiö: ke ba at ame theip.
5 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe, U
hnyei ae hwege nyin: oge ne he hnyi
wanbâm hnyi thuthubademak, me, oge me
he ka ohiö u: anyin a wale u ma he walang
ang ka uny jut je theibâm, me me khanö
nya ûnyi oge me he ka ânyâ köu. 6 Ke
haba lakon Isaraela adre me uny jut je
theibidra hwân hnyi bucen Horeba.
7 Ke haba hwakeci Mose, me, e ame
labö hom uma ûkhacaköu, me otilâ hoton
hna hunuma, e ûsâkâûö me hna hunuma,
ke e ame hwenyi ien, ka habe, Uma mano
hnân ûkhacaköu. Ke haba tavat hia adre
me elöm Iehova me adre me he but ka
hnyi uma mano a uma ûkhacaköu wale
hoton hna hunuma. 8 Ke e ka he Mose
ka hnyi Uma mano, me ame köûe thö
tavat hia adre me ve tot hnyi je hwanumen
umödra je uma mano, me ō Mose ke ne o
but e ame didrö ka hnyi uma mano. 9 Ke
hnyi ûen Mose ame didrö ka hnyi Uma
mano, me ame utut ûlâ ame tot wisa, me
laba hnyi hwanumen Uma mano, ke Iehova
ame ûhnenamö me Mose. 10 Ke a wâ
but tavat hia ûlâ ame tot wisa a g' ame
tot hnyi hwanumen Uma mano: me haba
tavat hia adre me köûe me ve khudrung
hnyi hwanumen umödra je uma mano.
11 Ke Iehova ame fuc kö Mose ae ûcû
hnyem, helâ me at ame ûhnenamö me
waeny. Ke e ame he hmetu ka hnyi hna
hunuma; ke kaba athnyabainy jia Josua
nöku Nuna, a hidröu, me ame ca he bi
ûheny hnyin uma mano.
12 Ke haingö Mose kö Iehova, ka habe,
Me wâ bi, u je ha könya, ka habe, He thö
ka hom tavat eang: ke u tiga ca omanenâ
könya at u me he ka tha kunâ mönya.
Ke so bi u je ha, ka habe, E khanö u inya
me iâm, ke inya oge me betenge köu.
13 Anyin a wale, u je ne betenge gak, ö u
omanenâ könya dem gethen, me me khanö
nya u, me u me betenge gak: ke ûnykûme
ju a haba hnyei ang me hing lakem.
14 Ke e ame ha, ka habe, Ötu tha he, ke
oge me he ka omenö u. 15 Ke haingen kâu,
ka habe, Öte ne ca tha he, me u me ca he
ka hum öhmun ûhehmun ang. 16 K' ame
he ka kamâu ka manen a u me betenge
gak, walönya me lakem ang? Hawa, ca
hnyi ûnyi ang a ötin e tha he, me öhmun
e he ka ve bongon me ta je hnyei hia eang
hmelen, a inya me lakem?

17 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Oge me he ka ânyâ minya ûnyi eang u me
ha: anyin a inya oge me betenge gam, ke
e khanö nya u me iâm. 18 Me haingen,
ka habe, U na he ju ka omanenâ könya
ânyâm hmanenang. 19 Me e ame ha, ka
habe, Oge me he ka kunâ anyik so ka hnyi
hnyimâkâm, ke oge me he ka omanenâ iö
Iehova hnyi hnyimâkâm ; ke oge me he ka
betenge ge at ae bewek ka betenge gan,
ke oge me he ka kölu ge at ae bewek ka
kölu gan. 20 Ke haingen, ka habe, e ca
khanö u he ka wâ hnyimakök : anyin ae ca
khana at ka o nya, me möt bi. 21 Ke
haingö Iehova, ka habe, Wâ bi, walang ke
ong dok unyik, ke u me he ka tot hon kic :
22 ke haba hnyi ûen ame hanyâûâ anyik
hmanenang, me oge me he ka ip u ka hnyi
kic adre hia but tho, me tubi u ge hnya-
mök ke ne o but oge me um dö hanyâûâ :
23 ke oge me he ka thu hmetu hnyamök,
ke u me he ka wâ hotuk : k' adre me ca he
bi ka wâ hnyimakök.

HNYIMAKAN 34.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
U me he ka delâ li veto ae lau helâ
me li veto a bân, ke oge me he ka sihnali-
men hon li veto ae lau ta je hofucin li veto
ae lau a bân, waleji u je tho. 2 Ke laba
penapena thö hnyi hnyomakatu, ke öliâ
bucen Sinai, me tot eling hnyi hnyimakök
hnyi hon ban bucen. 3 Ke ca he ke at ka
tha ölö möu, ke ca he ke at ka manen hnyi
bucen hia ; ke haba khaca, ca he je hnahat
mamoe me kau ka han hnyi hnyimakan
bucen eling. 4 Ke e ame delâ ke li veto
ae lau helâ me li veto a bân ; ke Mose ame
vesâ hnyi hnyomakatu, me öliâ bucen Sinai,
helâ me hna hûna kâu hnö Iehova, ke e
ame hom tilâ hnyi hnyamen li veto ae lau.
5 Ke Iehova ame utut hnyi ûlâ, me tha tot
me eling me haimemenâ iö Iehova. 6 Ke
haba Iehova ame he hnyi hnyimakan, me
ha, ka habe, Iehova, Iehova, Khong a at
ame kölu me betenge, at ame bec ka
hmönyin ke gan hmâ anyin so me hnathu ;
7 at ame tuö ibetengiö hobi kâu ta je
thauzan, me degecâ monu me hna hanyâûâ
me hwakecin ae monu : k' ame ca he ka ha
me ba hulö anyin tavat ae kong ; k' ame bi
hwaban monu anyin je kamen ka lakon,
me laöbiny, ke ne o but hnyi dö a kuniny
me vakiny. 8 Ke haba Mose ame ie nom
ju hnyikânâi me khudrung. 9 Ke haingen,
ka habe, Than lö u je ne betenge gak, ö u
he Than ka tha he möhmun ; anyin ae
hwege nyin hnyei ang ; ke u ma thang
degecâ anyihmun monu me hulö, me wi'
öhmun do m' öhmun e em hnyei. 10 Ke
e ame ha, ka habe, Wâ bi, oge ma ânyâ
ûhihinyköu : ke oge me he ka ânyâ hnyi
hnyimakan tavat hia unyâm ta je ûnyi
hnân lâiâ, ke ba hna ânyâ helâe eang
hmelen hia, k' ame he tavat hia eang a tha
ödra möu ka wâ huliwa anyi Iehova, anyin
a ûnyi hnân outen oge me he ka ânyâ köu.
11 Wâ wia hnök hna hûna köu hnyi bong
ang : wâ bi, oge me he ka obâ hnyi hnyi-
mâkâm at Amora, me Kanana, me Heth,
me Perizi, me Hivi, me Jebusi. 12 Wâ
wiö u bi, wâ u nye ânyâ ûhihinyköu me
aten hnyei u me he ka hnyin, wâ e nye he
ka nuc u helâ me hnewe unyâm : 13 ke so
bi öbun e he ka tho anyidra je taben hut,
me sa omomono anyidra je veto ame tot,
me sö degecâ anyidra je Aseira: 14 anyin
a u me ca he ka khudrung ka ke khong :
anyin a Khong ame ciâ Iehova, Ciâ ien :
15 wâ u nye he ka ûhihinyköu me tavat
adre me labā hnyei, k' adre me bi ûnyi
monu me anyidra je khong, me bi hut ka
anyidra je khong, k' ame ne he at ka hao
u, me u me he ka hnyi an anyin hut ;
16 ke wâ u nye he ka hom lakudra je hlu
hobi kâu lakom je baga, me ame he lakudra
je hlu ka bi ûnyi monu me anyidra je
khong, k' ame he minya lakom je baga ka
bi ûnyi monu me anyidra je khong. 17 U
ca he ka ânyâ je khong adre oköiâ. 18 U me
he ka tuö bijeûiny areto adre ca levenâ bi.
Seven ta bong u me he ka han hnyin areto
adre ca levenâ, hnyi tehi Abiba, helâ me
hnök hna hûna köu : anyin a hnyi tehi
Abiba u je he but ûhem Aigupito. 19 Hobi
könya je lakon a bân hia ; me je lakon
halem meno hia a baga, a je kau me je
mamoe a bân. 20 Ke u me he ka bi hnen
nokon asina ge nokon mamoe : ka u je ne
ca bi hnen e, me u me he ka thu nyin.
Haba lakom baga a bân hia me u me he ka
bi hnen. Ke ca he ke at ka manen hnyi
hnyimakök ke ba ta ûnyi. 21 Siks ta bong
u me he ka huliwa, ke hnyi bong a seveniny
u me he ka menâ : u me he ka menâ hnyi
ûen trohnen me menu. 22 Ke u me he ka
ânyâ bijeû anyin je wik, wale je wan hwit
a ban adre meno, me bijeûiny menu hnyi
obiny huna. 23 Hamen obaga hia ka
okun manen hnyi huna hnyi hnyimakan
Than Iehova Khongu Isaraela. 24 Anyin

oge me he ka obâ ta je hnyei hnyi hnyi-
mâkâm, me ogânâ je hnyegöulâm: ke ame
ca he ke at ka behnyekon em hnyei, u ka he
ka manen hnyi hnyimakö Iehova Khongom,
hnyi kun ta ûen hnyi huna. 25 U me ca
he ka hudo könya dren ânyâm hut a tha
e me areto adre levenâ, ke ca he ka ip
hudiny bijeûiny paseka ke ne o but hnyoma-
katu. 26 U me he ka hom ka hnyi uma
umö Iehova a Khongom, ta je jeûiny kânâm
kânâ a bân. U me ca he ka ölâ nokon got
hnyi dân basiny hinyen. 27 Ke Iehova
ame ha kö Mose, ka habe, Sihnalimen ju
ta je ûnyi ang: anyin a oge hia but
ûhihinyköu möu me at Isaraela hoton je
hofuc e. 28 Ke e ame laba eling tha e
me Iehova fâte je lany ke fâte je lit; ke ame
ca han, k' ame ca ic. Ke e ame sihnalimen
hon li veto ae lau je hofucin ûhihinyköu,
wale je hnanyibu a ten.

29 Ke Mose ame utut ûheny hon bucen
Sinai, ke e hnyi li hnyamö Mose li veto
ae lau hnân ohnatho, k' ame utut ûheny
hon bucen, ke ca khanö Mose a g' ame
hadröngöc unen hnyimakan hwaban hna
ûhnenamö me. 30 Ke Arona me lakon
Isaraela hia adre me ō Mose, ke wâ bi, e
hadröngoc unen hnyimakan; m' adre me ot
he ka hakekenyâ. 31 Ke haba Mose ame
hao' ödra; me a hmetu kâu Arona me je
taban ûkhacaköu hia; ke Mose ame ûhne-
namö m' ödrin. 32 Ke hwaban e me ame
ûkhacaköu thö lakon Isaraela hia: me e
ame thumetu me hûna ködra ta je hofuc
hia a ha kâu Iehova hon bucen Sinai.
33 Ke a hia but Mose thumetu ödra, me
ame tube hnyimakan. 34 Ke hnyi ûen
Mose ame didrö kö Iehova he ka ûhnenamö
me, me ame uny jut tubwiny hnyimakan
ke ne o but e ame dit hmetu but; ke e
ame didrut me ha ka lakon Isaraela hofuc
a hûna kâu; 35 ke a wâ but lakon Isaraela
hnyimakö Mose, a ga hadröngöc dö unen
hnyimakö Mose: me Mose ame tube hmetu
hnyimakan ke ne o but e ame dit me
ûhnenamö me.

HNYIMAKAN 35.

KE haba Mose ame ûkhacaköuâ tavat
hia lakon Isaraela, me ha ködra, ka
habe, Walang je hofuc Iehova ame hûna,
m' öbun e he ka ânyâ. 2 Siks je bong u
me he ka huliwa hnyin, ke haba bong a
seveniny ame he ka bong ae kap, a sabath
hnân menâ kö Iehova: ke haba at ame he
ka bi huliwa hnyi bong eling adre me he
ka hlingâ. 3 Ca he öbun ka hû meic hnyi
je hnyababun hnyi bong sabath.

4 Ke haingö Mose ka ûkhacaköu hia
anyin at Isaraela, ka habe, Walang je
hofuc a hûna Iehova, ka habe, 5 Öbun e
he ka bi bwihlany unyibun hobi kö Iehova:
haba tavat adre me hnyokâ me weny, me,
hamödra he ka hom, wale bwihlany hobi kö
Iehova; a gol, me sileva, me bras; 6 me
mano ae udrudrâ, me udrudrâ hlit, me dra
vec, me lino, me leûnen got, 7 me je unen
mamoe baga adre wia e me dra, me je
unen takasa, me utö öhum, 8 me wakaco
hnân umumelam, me je ûnyi ae bo so hobi
kâu wakaco hnân hû, me je ûnyi ae bo so
hnân le, 9 me je veto soama, me je veto
adre ohmâ hnyi taben, hnân iefoda, me
tubwiny ûlainy. 10 Ke e so ame o but
hnyat ae metâ unyibun, me ânyâ ta je
ûnyi hia a hûna Iehova; 11 waleji uma
mano, a uma, me ban e, me je bâletiny, me
je esöiny me je venyâiny, me je khetepiny,
me je taben; 12 me tang, me li venyâiny,
me taben ibetengiö, me mano a singiny,
13 me laulau, me li venyâiny, me je
omjehen hia, me areto hnân omanenâ;
14 me taben lamepa hnân umumelam, me
omjehen, me je lamepainy, me wakaco
hnan umumelam; 15 me tap hnân leû
ûnyi ae bo so, me li venyâiny, me wakaco
hnân hû, me je ûnyi ae bo so hnân le, me
singiny hwanuma, wale hwanumen uma
mano; 16 me taben leû hut, me echigic a
bras, me li venyâiny, me je omjehen hia,
me taben soû, me je can e; 17 me mano he
ka huno hnyi hak, me je khetepiny, me je
taben, me singiny homagöuleny hak; 18 me
je faoiny uma mano, me je faoiny, me je
töiny; 19 me je ûkhaû adre huliwa soâ,
hobi kâu hnyat ae hu hanymen hnyi dok
ae kap, a ta je ûkhaû ae kap hobi kö
Arona at bihut, me je ûkhaûen lakon hnân
hanymen bihut.

20 Ke haba ûkhacaköu anyin lakon
Isaraela hia adre me vese but ûhedra unyi
Mose. 21 Ke a o but tavat wale a ûjöngi
ödrin hnen je hnyekudrin, me tavat a
ohmehmel' ödrin hnen hanudrin, m' ödrin
e hom ta je bwihlany hobi kö Iehova, hnân
hobi kâu huliwa huyi uma ûkhacaköu, me
hobi kâu je huliwainy hia, me hobi kâu je
ûkhaû ae kap. 22 K' adre o but, obaga
me omomo, tavat hia adre me weny, me
hom but ta je ohmâiny nyin ae mec, me
je anen hnyikönyen, me je wen banyen

hnân bi haten, me je waen, wale ta je
hmanenanginy gol hia; haba tavat hia adre
me bi bwihlany, me adre me ham ta je
ûnyi a gol kö Iehova. 23 Ke tavat ae
tren mano ae udrudrâ, me udrudrâ hlit,
me dra vec, me lino ae ûhnyûkong nân, me
leûnen got, me je unen mamoe baga adre
wia e me dra, me je unen takasa, ödra hia
adre me ve hom. 24 Ke haba tavat hia
adre me bi bwihlany sileva me bras, adre
me ve hom hnân bwihlany hobi kö Iehova;
ke tavat hia tren utö öhum, hnân hobi kâu
je huliwa, adre me ve hom. 25 Ke omomo
hia ae metâ hnyekudrin ödrin a hwâwâ
mano ge je hnyamödra, me hom but hnödra
hna hwâwâ, wale je mano ae udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dra vec, me lino ae
ûhnyûkong nân. 26 Ke omomo hia waleji
a ûjöngi ödra hnen je hnyekudra ae metâ,
adre me hwâwâ je leunen got. 27 Ke
haba je taben, me adre me hom but je veto
soama, me je veto hnân hnen hnyi iefoda
me tubwiny ûlainy; 28 me ûnyi ae bo so
me wakaco; a hnân umumelam, me wakaco
hnân hû, me je ûnyi ae bo so hnân le.
29 Haba lakon Isaraela adre hom bwihlany
ibetengiö kö Iehova; obaga me omomo a
ohmehmel' ödra hnen je hnyekudra, adre
me ve hom hnân ta je huliwa hia, waleji
Iehova ame hûna he ka ânyâ, a deny Mose.
30 Ke haingö Mose ka lakon Isaraela,
ka habe, Wâ bi a hia but Iehova hao
Bezaleli nöku Uri, nöku Huro, ûnyi hnyi
tribu Juda; 31 ke a hia but ounöngötâ e ge
hanon Khong hnyi metâ, me wâ ûnykûme,
me tremâng, me ta je ve huliwa hia, 32 me
me he ka wâhmakhmeto ta je huliwa ae
iyong, he ka huliwan gol me sileva me bras,
33 me he ka subö veto me bi hnen hobi
kâu, me subö utö, me huliwan ta je huliwa
hia ae iyong. 34 Ke e ame ip eû hnyi
hnyekon bongon at ûne, a e, me Aholiaba
nöku Ahisamaka, ûnyi hnyi tribu Dana.
35 Ke e ame ounöngöti ödru ge hnyok ae
metâ, he ka huliwan je ve huliwa anyin at
ame khavi, me huliwa ae iyong, me huliwa
anyin at omecâ mano ae udrudrâ, me
udrudrâ hlit, me dra vec, me lino ae ûhnyû-
kong nân, me huliwa anyin at ame hwâwâ
mano, me hnyat a ânyâ ta je huliwa hia,
me wâhmakhmetoâ ta je huliwa ae iyong.

HNYIMAKAN 36.

KE ame he Bezaleli, me Aholiaba, me
tavat hia adre me hnyok metâ he ka
huliwa wale hnö Iehova hna ometâ me wâ-
hmakhmeto, me okhana he ka ânyâ ta je
huliwa hia hnân hobi kâu dok ae kap, helâ
me ta je ûnyi hia a hûna Iehova.
2 Ke Mose ame hao Bezaleli, me Aholia-
ba, me tavat hia adre me hnyok metâ, wa-
leji hnö Iehova hna ometâ hnyok, me ödra
hia wale a ûjongi ödra hnen je hnyekudra
he ka he ka hnyi huliwa he ka ânyâ e; 3
ke ödrin e kap ta je bwihlany hia ûnyi ga
Mose, waleji hnen lakon Isaraela hna hom
hobi kâu huliwa hnyi dok ae kap, he ka
huliwan. Ke adre me hom bala je bwi-
hlany ibetengiö hnyi je hnyomakatu. 4 Ke
haba tavat ae metâ hia, wale hnyat a ânyâ
ta je huliwa hia hobi kâu dok ae kap, ödrin
e o ûnyi hnyi anyidrin ta je huliwa wale
ödrin e ve ânyâ; 5 ke haingödrin kö Mose ka
habe, E gan, ke a kölu ju ta je ûnyi a hom
tavat hobi kâu huliwa a hûna Iehova he ka
ânyâ. 6 Ke haba Mose ame hûna k' adre
omanenâ hnyi je ke keihen hna hunuma
hia, ka habe, Ca he hmetu ke baga me mo-
mo ka bi huliwa hnân bwihlany hobi kâu
dok ae kap. Me ame um ju tavat he ka
hom. 7 Anyin ae ûcû but ta je ûnyi hobi
kâu huliwa he ka ânyâ, ke hu kolon biju.
8 Ke haba tavat hia adre me hnyok me-
tâ unyin tavat huliwa, ödrin e ânyâ uma
mano me ten tubwiny; wale lino ae ûhnyû-
kong nân adre seveny, me udrudrâ, me
udrudrâ hlit, me dra vec, me je kerubi huli-
wanen at ae metâ, adre me ânyâ. 9 Ke ha-
ba ibeûen je tubwiny, me ûsa twente eit je
kubit, ke ûsa foa kubit ûlauen je tubwiny;
khaca tulutiny je tubwiny hia. 10 Ke e
ame ûohmâköuâ je tubwiny a faiv, wale
ke at me ke at: ke ome ûohmâköuâ ke je
tubwiny a faiv. 11 Ke e ame ânyâ hnyi-
men je hnewe ae udrudrâ hnyi baten ke
tubwiny hnyi hna ohmâ: ke ame ânyâ helâe
hnyi baten ke tubwiny ethö hon hnyi hna
ohmâ ke at. 12 Fifte hnyimen je hnewe e
ame ânyâ hnyi ke tubwiny, ke fifte minya
hnyimen je hnewe e ame ânyâ hnyi baten
ke tubwiny hnyi hna ohmâ tubwiny a loiny:
me me he hnyimen je hnewe ka ûcû. 13
Ke e ame ânyâ je bâlet gol a fifte, me ûseû-
köuâ je tubwiny hnen je bâlet: me me
khaca uma mano. 14 Ke e ame ânyâ je
tubwiny a leûnen got hnân tube hon uma
mano: eleven je tubwiny e ame ânyâ. 15
Ke haba ibeûen je tubwiny, usa thöte je
kubit, ke usa vak kubit ûlauen je tubwiny
hia; ke khaca tulut hobi kâu je tubwiny
a eleven. 16 Ke e ame ûohmâköuâ je

tubwiny a thabûng, me je tubwiny a siks.
17 Ke e ame ânyâ hnyimen je hnewe a fifte
hnyi baten ke tubwiny ethö hon, hnyi hna
ohmâ, ke fifte minya hnyimen je hnewe e
ame ânyâ hnyi baten ke tubwiny, hnyi hna
ohmâ tubwiny a loiny. 18 Ke e ame ânyâ
fifte ta je bâlet bras, me me ûohmâköuâ
uma me me khaca thibi. 19 Ke e ame
ânyâ ke tubwiny uma ge unen mamoe baga
adre wia e me dra, me ke tubwiny a unen
takasa ethö hon.
20 Ke e ame ânyâ je esöiny uma mano
a utö öhum, wale ame tot wisa. 21 Ke
ûsa ten kubit ibeûen je esö, ke khaca
kubit me haf ûlauen je esö. 22 Ke ûsa lo
can je esö hnân dit, ke e ame ânyâ helâe
hobi kâu je esöiny uma mano hia. 23 Ke e
ame ânyâ je esö hobi kâu uma mano; twe-
nte je esö hnân ke keihen ka hnyi hwaiöu:
24 ke e ame ânyâ fâte je taben a sileva eû
hmelen je esö a twente; lo li taben hmelen
ke esö hobi kâu ke li can e, ke lo li taben
minya hmelen ke esö hobi kâu li can e.
25 Ke twente je esö e ame ânyâ hobi kâu
uma mano hnyi ke keihen ka hnyi hwadrö,
26 ke fâte je taben e a sileva; lo li taben
hmelen ke esö, ke lo li taben minya hmelen
ke esö. 27 Ke e ame ânyâ je esö a siks
hobi kâu hnyaumainy uma mano e jio. 28
Ke e ame ânyâ lo li esö hobi kâu hnyau-
mainy uma mano hnyi li kopiny. 29 Ke
adre me thu hwetö me me lo eû, ke adre
me ûohmâköuâ ethö hon ke otru, ke e
ame ânyâ helâe ka li at a lo hnyi li kop.
30 Ke e hu eit je esö me je taben sileva a
sikstin, ûsa lo li taben hmelen je esö. 31
Ke e ame ânyâ je venyâ a utö öhum: tha-
bûng hobi kâu je esö hnyi ke keihen uma
mano, 32 ke thabûng je venyâ minya
hobi kâu je esö hnyi ke keihen uma mano,
ke thabûng minya je venyâ hobi kâu je esö
hnyi hnyaumainy uma mano e jio. 33 Ke
e ame inâ je venyâ hnyi wanben je esö
hwân hnyi ke keihen, ke ne o but ka hnyi
ke keihen. 34 Ke e ame tube je esö ge
gol, me e ame ânyâ je otruiny gol, hnân inâ
hnyin je venyâ, ke e ame tube je venyâ ge
gol.
35 Ke e ame ânyâ singiny ae udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dre vec, me lino ae
ûhnyûkong nân adre seveny: me e ame
ânyâ hnyin e je kerubi a huliwan at ae
metâ. 36 Ke e ame ânyâ hobi kâu e vak
ta khetep a öhum, me tube ge gol: me je
bâletiny a gol: ke e ame le hobi kâu e vak ta
taben sileva. 37 Ke e ame ânyâ ke singiny
ae udrudrâ hobi kâu hwanumen uma, me
udrudrâ hlit, me dra vec, me me mane
lino ae ûhnyûkong nân adre seveny, a huli-
wan at omecâ mano; 38 me je khetepiny a
faiv me je bâletiny a faiv: ke e ame tube
je ban me je venyâ ge gol: ke bras je taben
a thabûng.

HNYIMAKAN 37.

KE Bezaleli ame tibet tang a utö öhum:
lo li kubit me haf ibeûen, ke khaca
kubit me haf ûlauen, ke khaca kubit me haf
ibeûen göranyai. 2 Ke e ame tube eû
hnyin me hoton ge gol ae so, me bi korona-
iny gol ethö hon. 3 Ke e ame le je otru
gol a vak hobi kâu vak ta can; lo li otru
hnyi ke keihen, ke lo li otru minya hnyi ke
keihen. 4 Ke e ame ânyâ li venyâiny a li
öhum, me tube ge gol. 5 Ke e ame inâ li
venyâ hnyin je otru hnyi li ke keihen tang
hnân vadren tang. 6 Ke e ame ânyâ taben
ibetengiö gol ae so, lo li kubit me haf ibeû-
en, ke khaca hubit me haf ûlauen. 7 Ke
e ame ânyâ li kerubi gol; e ame ânyâ e a
huliwan hnen hama hnyi li hnyiban; 8 a
khaca kerubi hnyi ke hnyiban, ke khaca
kerubi hnyi ke hnyiban; ke ame ânyâ li
kerubi hnyi li hnyiban a khacā me taben
ibetengiö. 9 Ke haba li kerubi ödru me
lau göranyai je labenyidru me tube taben
ibetengiö ge je labenyidru, ke ödru me
ûhnyimaködruköu: haba li kerubi ödru me
hnyimaködru ka hnyi taben ibetengiö.
10 Ke e ame tibet laulau a utö öhum, lo
li kubit ibeûen, ke khaca kubit ûlauen, ke
khaca kubit me haf ibeûen göranyai: 11
ke e ame tube e ge gol ae so, me bi korona-
iny a gol. 12 Ke e ame bi baten igigilö e
a khaca hnyam, k' ame bi koronainy igigilö
e. 13 Ke e ame le hobi kâu e je otru gol
a vak, me ohmâ je otru hnyi je ke keihen a
vak hnyi vak ta can. 14 Ke ûhakekenyi
je otru me baten, hnân hnen li venyâ, m'
adre me vadren laulau. 15 Ke e ame ânyâ
li venyâ öhum me tube ge gol, m' adre me va-
dren laulau. 16 Ke e ame ânyâ je omjehen
laulau, a je utkaiainy, me je spuniny, me je
kaiainy, me je jöginy, hnân hingâlâ, gol ae so.
17 Ke e ame ânyâ taben lamepa gol ae
so; e ame ânyâ taben lamepa adre huliwan
hnen hama, wale can me unyin; ke haba je
kaiainy, me je ovejien, me je vongon, adre
me khacā me: 18 Ke siks ta vheiny ame
vheivhei ûnyi hnyi li ke keihen; kun ta
vheiny taben lamepa hnyi ke keihen, ke

kun minya ta vheiny taben lamepa hnyi ke
keihen. 19 Kun ta kaia helâ me je vhö-
nginy saked, me ovejien, me vongon, hnyi
ke vheiny, ke kun minya ta kaia helâ me je
vhönginy saked, me ovejien, me vongon,
hnyi ke keihen ; helâe hnyi je vheiny a siks
ame vhei ûnyi hnyi taben lamepa. 20 Ke
e hnyi taben lamepa vak ta kaia helâ me je
vhönginy saked, me je ovejien, me je von-
gon : 21 haba ke ovejien hmelen ke li vhe-
iny adre okhacā me, me ke ovejien hmelen
ke li vheiny adre okhacā me, me ke ovejien
hmelen ke li vheiny adre okhacā me, hnân
je vheiny a siks ame vheivhei ûnyi hnyin.
22 Haba je ovejien me je vheiny adre me
khacā me : ke gol ae so adre huliwan hnen
hama hia thithö. 23 Ke e ame ânyâ je
lamepainy a seven, me uthesiûniny, me je
taben hleûhleûiny gol ae so. 24 Khaca
talan gol ae so hnân ânyâ e, me je omjehen
hia.

25 Ke e ame tibet tap utö öhum hnân
leû ûnyi ae bo so ; khaca kubit ibeûen, ke
khaca kubit ûlauen, ke tha ûcû vak ta hwe-
nöiny ; ke lo li kubit ibeûen göranyai ;
k' ame tha khacā me je baitoiny. 26 Ke e
ame tube e ge gol ae so, walethö hon, me je
ke keihen igigilö, me je baitoiny : ke e ame
bi koronainy gol igigilö. 27 Ke e ame
ânyâ vak ta otru gol ka hnyin hmelen koro-
nainy, hon li vhaken, wale hnyi li ke keihen,
a hnen li venyâ hnân vadren e. 28 Ke e
ame ânyâ li venyâ öhum me tube ge gol.
29 Ke e ame ânyâ wakaco hnân hû ae kap,
me ûnyi ae ûnyi hnathu ae bo so hnân le,
hoton ihuliwainy at ame bi wakaco.

HNYIMAKAN 38.

KE e ame tibet taben hut hnân leû, a
utö öhum : thabûng ta kubit ibeûen,
ke thabûng kubit ulaûen, ke tha ûcu je hwe-
noiny a vak ; ke kun ta kubit ibeûen göra-
nyai. 2 Ke e ame ânyâ vak ta baitoiny hnyi
vak ta kopiny, k' adre khacā me je baitoiny,
ke e ame khavâ e ge bras. 3 Ke e ame
ânyâ je omjehen taben hut hia, a je ot, me
je soi, me je kaia, me je bâlet hnân seû utiö,
me je taben meic ; e ame ânyâ je omjehen
hia ge bras. 4 Ke e ame ânyâ hnân taben
hut echigic a bras helâ me boert eû hmelen
baten hnyikânâi, me me uhni hnyi wanben
e. 5 Ke e ame le vak ta otru hobi kâu
vak ta hnyibaniny echigic bras, hnân hnen
li venyâ. 6 Ke e ame ânyâ li venyâ a utö
öhum, me tube ge bras. 7 Ke e ame inâ li
venyâ hnyin je otru hnyi li ke keihen taben
hut hnân vadren e ; ke e ame tibet esöiny
me olanyâ hnyin.

8 Ke e ame ânyâ taben soû a bras, me
can a bras, ûnyi hnyi je uselat anyin omomo
adre ûkhacaköu he ka bi athnyaba hnyi
hwanumen uma ûkhacaköu.

9 Ke e ame bi haginy : haba hnyi ke
keihen ka hnyi hwaiöu adre uhno mano
lin oae ûhnyûkong nân adre seveny hnyi
hak, a khaca haded je kubit : 10 ke twente
je khetepiny, ke twente je taben a bras ;
ke sileva je bâletiny je khetep, me je venyâ-
iny. 11 Ke khaca haded je kubit hobi
kâu ke keihen ka hnyi hwadrö, ke twente
je khetepiny, ke twente je taben a bras ;
ke sileva je bâletiny je khetep, me je venyâ-
iny. 12 Ke hobi kâu ke keihen e jio fifte
je kubit mano adre uhno, ke ten je khete-
piny, ke ten je taben, ke sileva je bâletiny
je khetep me je venyâiny. 13 Ke fifte
kubit hobi kâu ke keihen e deiö. 14 Ke
adre uhno hnyi ke keihen homagöule fiftin
kubit mano ; ke kun ta khetepiny, ke kun
ta taben : 15 helâe minya hnyi ke keihen :
wale hnyi li ke keihen homagöuleny hak
adre ve uhni mano a fiftin je kubit ; ke
kun ta khetepiny me kun ta taben. 16 Ke
haba mano hia adre uhno igigilö hak, me
mano lino ae ûhnyûkong nân, adre seveny.
17 Ke bras je taben je khetepiny ; ke sile-
va ta je bâletiny je khetepiny, me je venyâ-
iny, ke adre tube ge sileva je ban hia ; ke
adre venyâ ge sileva je khetepiny hak hia.
18 Ke haba mano adre uhno a hlinginy
homagöule, me, huliwa anyin at omecâ mano,
ae udrudrâ, me udrudrâ hlit, me dra vec,
me lino ae ûhnyûkong nân adre seveny :
ke twente kubit ibeûen, ke haba ibeûen gö-
ranyai hnyi ûlauen, thabûng ta kubit, helâ
me hna uhni mano hni hak. 19 Ke vak
ta khetepiny, ke vak ta taben bras ; ke
sileva je bâletiny, k' adre khavâ ge sileva
je ban e me je venyâiny. 20 Ke bras je
faoiny uma mano hia me hak a igigilö.

21 Ke walang ûseiny je ûnyi hnyi uma
mano, a uma mano hnân ohnatho, helâ me
hnödra hna aû, hoton hna hûna hnö Mose,
hnân huliwa anyin at Levi, a aû ga Itha-
mara nöku Arona at bihut. 22 Ke haba
Bezaleli, nöku Uri, nöku Huro, ûnyi hnyi
tribu Juda, ame ânyâ ta je ûnyi hia a hûna
Iehova kö Mose. 23 Ke e unyin Aholiaba,
nöku Ahisamaka ûnyi hnyi tribu Dana, at
khavi hnalimen, ke at huliwa ae metâ, ke
at omecâ mano ge udrudrâ, me udrudrâ

hlit, me dra vec, me lino ae ûhnyûkong
nân.
24 Haba gol hia adre hom hobi kâu ta je
huliwa hia hnyi dok ae kap, wale gol ûnyi
hnyi je bwihlany, me, twente nain je talan,
me tu haded ke thöte je sekel, hoton seke-
liny dok ae kap. 25 Ke haba sileva unyi-
drin tavat adre aû hnyi ûkhacaköu, khaca
haded je talan, ke khaca thauzan ke seven
haded ke sevente faiv je sekel, hoton seke-
liny dok ae kap: 26 ûsa khaca beka ke at me
ke at, wale haf sekel, hoton sekeliny dok ae
kap. ödra ûsa khaca hia adre hanyâûâ ka
hnyi hna öû ödra, hwân ge tavat a twente me
gan hon e, ödra siks haded ke theri thau-
zan ke faiv haded ke fifte. 27 Ke adre me
le je talan sileva a khaca haded hnân je
taben khetepiny dok ae kap, me je taben
singiny; adre me ânyâ je taben a khaca
haded, ûnyi hnyi je talan a khaca haded, a
khaca talan hobi kâu ke taben a khaca.
28 Ke ûnyi ge khaca thauzan seven haded
ke sevente faiv sekel e ame ânyâ je bâlet
hobi kâu je khetep, me khavâ je ban, me
ânyâ je venyâ hobi kâu. 29 Ke haba bras
ûnyi hnyi bwihlany, me, sevente je talan
me lo li thauzan ke foa haded je sekel.
30 Ke e ame ânyâ ûnyi hnyin e je taben
hobi kâu hwanumen uma ûkhacaköu, me
taben hut a bras, me echigic bras, me je
omjehen hia taben hut, 31 me je taben hak
igigilö, me je taben homagöuleny hak, me
ta je faoiny hia uma mano, me ta je faoiny
hia hak igigilö.

HNYIMAKAN 39.

KE ödrin e tibet je mano ae udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dra vec, hnân
ûkhaûen huliwa hnyi dok ae kap, ke ödrin
e ânyâ je ûkhaû ae kap hobi kö Arona:
helâ me hna hûna hnö Iehova kö Mose.
2 Ke e ame tibet iefoda gol, me udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dra vec, me lino ae
ûhnyûkong nân adre seveny. 3 Ke adre
me kokot halelöûâ gol me kave helâ me tö,
m' adre me hwâwâ hnyi mano ae udrudrâ,
me udrudrâ hlit, me dra vec, me hnyin lino
ae ûhnyûkong nân a huliwan hnyat ae metâ.
4 Ke ödrin e tibet li hon bajebenyin hobi
kâu ûnyi e adre utibetköûâ: ke adre me
ûohmâköûâ hnyi li hnyiban. 5 Ke haba
wen e, wale adre hwâwâ metâ, hnân ca e,
adre khacā me, ke tha ûcû me hna huliwan
e; wale gol, me udrudrâ, me udrudrâ hlit,
me dra vec, me lino ae ûhnyûkong nân
adre seveny; helâ me hna hûna hnö Iehova
kö Mose.
6 Ke ödrin e huliwan li veto soama, wale
adre bi taben hnyi li ong gol, k' adre kave
hnyin ien lakon Isaraela, helâ me hna kha-
vi hnalimen hnân bi haten. 7 Ke e ame ip
li ûnyi e hon li bajebenyin iefoda, me me li
veto hnân oûnykumeâ ka lakon Isaraela;
helâ me hna hûna hnö Iehova kö Mose.
8 Ke e ame ânyâ tubwiny ûlainy a huli-
wan at metâ, helâ me hna huliwan iefoda;
a gol, me udrudrâ, me udrudrâ hlit, me dra
vec, me lino ae ûhnyûkong nân adre seveny.
9 E hu vak ta baten ae tha ûcû tulutiny;
ke adre ânyâ tubwiny ûlainy me thu e:
khaca hnyam ibeûen, ke khaca hnyam
ûlauen, k' adre hia but tbu. 10 Ke adre
me ohmâ hnyin e vak ta deö veto: haba ke
dö, me sadio, me topazio, me bereketh, dö a
bân eling. 11 Ke haba dö a loiny, me
semerado, me safairo, me aloma. 12 Ke
haba dö a kuniny, me lesema, me sevo, me
amethusa. 13 Ke haba dö a vakiny, me
berulo, me sadonuki, me jasepi: adre ve bi
taben hnyin je ong gol. 14 Ke twelv je
veto hoton je ien lakon Isaraela, helâ me je
iödrin; helâ me hna khavi hnalimen hnân
bi haten, e ve hu ien hoton je tribu a twelv.
15 Ke ödrin e ânyâ hnyi tubwiny ûlainy li
cein adre khenyö gol ae so. 16 Ke adre
me ânyâ lo li ong taben a gol me li otru a
gol; me ohmâ li otru hnyi li baten tubwiny
ûlainy. 17 Ke ödrin e inâ li cein gol adre
khenyö ka hnyin li otru hnyi li hnyiban
tubwiny ûlainy. 18 Ke adre me ohmâ li
hnyiban li cen adre khenyö hnyi li ong ta-
ben, me ip li ûnyi e hnyi li bajebenyin
iefoda hnyi hnyimakan e. 19 Ke ödrin a
ânyâ li otru gol me ohmâ hnyi li ke keihen
tubwiny ûlainy, hnyi baten hnyi ke keihen
iefoda eû hmelen. 20 Ke ödrin e ânyâ ke
li otru gol me ohmâ hnyi li ûnyi hon baje-
benyen iefoda eû hmelen ke hnyi hnyima-
kan, hnyi hna ûohmâköuâ hon wen iefoda.
21 Ke ödrin e ca tubwiny ûlainy hnyi li
otruiny, ka hnyi li otruiny iefoda, ge telenu
ae udrudrâ, me me mokut hon wen iefoda
adre hwâwâ metâ, me me ca he tubwiny
ûlainy ka ok ûnyi hnyi iefoda; helâ me hnö
Iehova hna hûna kö Mose.
22 Ke e ame tibet ûkhaû ae beû hanen
iefoda, adre hwâwâ mano ae udrudrâ hia;
23 ke hnyimen hnyi wanben ûkhaû helâ
me hnyimen ûkot hnân vat, me tibet igigilö
hnyimen me me ca he ka mou. 24 Ke
ödrin e ânyâ hnyi obiny ûkhaû ae beû je

wan rimona ae udrudrâ, me udrudrâ hlit,
me dra vec, me mano lino adre seveny. 25
K' adre me ânyâ je pate gol ae so, me ohmâ
je pate wanben je wan rimona hnyi obiny
ûkhaû igigilö wanben je rimona; 26 ke
pate me wan ke rimona, me ke pate me
wan ke rimona hnyi obiny ûkhaû ae beû
igigilö, hnân huliwa; helâ me hnö Iehova
hna hûna kö Mose.

27 Ke ödrin e ânyâ je ûkhaû mano lino
adre hwâwâ hobi kö Arona me hobi kâu je
lakon, 28 me hnabinybak mano lino, me je
hnabinbak mano lino ae hmanenang, me je
trauzes mano lino ae ûhnyûkong nân adre
seveny, 29 me weny hnyekon mano lino adre
seveny, me udrudrâ, me udrudrâ hlit, me
dra vec, a huliwan at omecâ mano; helâ
me hnö Iehova hna hûna kö Mose.

30 Ke ödrin e ânyâ ke wahano a gol ae
so hobi kâu korona ae kap, me sihnalimen
hon, helâ me hna khavi hnalimen hon
ûnyi hnân bi haten, ka habe, E KAP KÖ
IEHOVA. 31 Ke ödrin e hûkâlâ hnyin ke
telenu ae udrudrâ hnân ohmâ ethö hon
hnabinybak; helâ me hnö Iehova hana
hûna kö Mose.

32 Ke adre oumo helâe je huliwa hia
hobi kâu uma mano, me uma ûkhacaköu:
haba lakon Isaraela adre me ânyâ ta je
ûnyi hia, helâ me hna hûna hnö Iehova kö
Mose.

33 Ke ödrin e hom but kö Mose uma
ûkhacaköu, wale Uma Mano, me je omjehen
hia, wale je bâletiny, me je esöiny, me je
venyâiny, me je khetepiny, me je taben;
34 me tubwiny a unen mamoe baga adre
wia me me dra, me tubwiny a unen takasa,
me mano hnân singiny; 35 me tang ohnatho,
me li venyâiny, me taben ibetengiö; 36 me
laulau, me je omjehen hia, me areto hnân
omanenâ; 37 me taben lamepa gol ae so,
me je lamepainy wale je lamepa adre ip
gaga, me je omjehen hia, me wakaco hnân
umumelam; 38 me taben hut a gol, me
wakaco hnân hû, me ûnyi ae bo so hnân
le, me mano singiny hwanuma; 39 me
taben hut a bras, me echigic bras, me li
venyâiny, me je omjehen hia, me taben soû,
me can e; 40 me mano hnân uhno hnyi
kak, me je khetepiny, me je taben e, me
mano hlinginy homagöuleny hak, me je
töiny e, me je faoiny, me ta je ûnyi hnân
huliwa hia hnyi uma mano, hobi kâu uma
ûkhacaköu; 41 me je ûkhaûen huliwa adre
tibet soâ hnân huliwa hnyi dok ae kap, me
je ûkhaû ae kap hobi kö Arona at bihut,
me je ûkhaûen lakon hnân hanymen bihut.
42 Haba lakon Isaraela adre me ânyâ ta je
ûnyi hia thithö e, helâ me Iehova ame hûna
kö Mose. 43 Ke haba Mose ame wâ ta je
huliwa hia thithö, ke wâ bi, adre hia but
ânyâ e; adre me ânyâ helâ me hna hûna
hnö Iehova: ke haba Mose ame hahnahici
ödra.

HNYIMAKAN 40.

HABA Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 U ma he ka otilâ uma
mano hnân uma ûkhacaköu, hnyi bong a
bâniny tehi a bân. 3 Ke u me he ka ip
eiö hnyin tangen ohnatho, me söng tang ge
mano adre uhno. 4 Ke u ma he ka hom
laulau, me ip gaga ta je ûnyi hnân ip hon;
ke u me he ka hom taben lamepa me vac je
lamepainy. 5 Ke u me he ka ip hnyi hnyi-
makan tangen ohnatho taben gol hnân leû
utö ae bo so, me uhno hlinginy hwanumen
uma mano. 6 Ke u me he ka ip taben leû
hut cicö hwanumen uma mano a uma ûkha-
caköu. 7 Ke u me he ka ip taben soû
wanben uma ûkhacaköu me taben hut, me
hingâlâ köiö ka hnyin. 8 Ke u me he ka
otilâ hak igigilö me uhno hlinginy homa-
göuleny hak. 9 Ke u me he ka hom wa-
kaco hnân hû, me hû uma mano. me ta je
ûnyi hia eiö hnyin, ke u me he ka okabâ,
me je omjehen hia thithö: k' ame he bi ka
kap. 10 Ke u me he ka hû taben leû hut
me je omjehen hia me okabâ taben hut: k'
ame he ka ti kap taben bi hut. 11 Ke u
me he ka hû taben soû me can e, me okabâ
e. 12 Ke u me he ka hum Arona me je
lakon ka hnyi hwanumen uma ûkhacaköu
me osû' ödrin ge köiö. 13 Ke u me he ka
khaûö Arona ge je ûkhaû ae kap; me u
me he ka hû e, me okabâ, me me at bihut
könya. 14 Ke u me he ka hom je lakon
me okhaû ödrin ge je ûkhaû: 15 ke u me
he ka hû ödrin helâ me hnâm hna hû ka-
mödrin, m' ödrin e je at bibut könya: ke
haba hna hû ödrin, me waleling me me
hnyat bihut nyiele balua hnyi anyidrin ta
je dö hia. 16 Haba Mose ame ânyâ helâe:
hoton ta je hofuc hia a hûna Iehova kâu.

17 Ke haba hnyi tehi a bân hnyi huna a
loiny, hnyi bong a bâniny tehi, adre me
otilâ uma mano. 18 Haba Mose ame otilâ
uma mano, me ohmâ je taben, me otilâ je
esöiny, me inâ je venyâiny, me otilâ je
khetepiny. 19 Ke e ame ulolo mano ethö
hno uma, me ip tubwiny uma ethö hon e,

helâ me hna hûna hnö Iehova kö Mose.
20 Ke e ame hom me hitangen ûnyi hnân
ohnatho hnyin tang, me inâ li venyâ hnyi
tang, me ip taben ibetengiö ethö hon tang:
21 ke e ame odilâ tang hnyin uma mano,
me uhno mano a singiny me söng tang
ohnatho, helâ me hnö Iehova hna hûna kö
Mose. 22 Ke e ame ip laulau hnyin uma
ûkhacaköu, hnyi ke keihen uma mano ka
hnyi hwadrö, hoton singiny. 23 Ke e ame
ip gaga je areto hon e hnyi hnyimakö Ie-
hova; helâ me Iehova ame hûna kö Mose.
24 Ke e ame ip taben lamepa hnyi uma
ûkhacaköu cicö laulau hnyi ke keihen ka
hnyi hwaiöu hnyi uma mano. 25 Ke e
ame vâc je lamepa hnyi hnyimakö Iehova;
helâ me Iehova ame hûna kö Mose. 26
Ke e ame ip taben hut a gol hnyi uma ûk-
hacaköu hnyi hnyimakan singiny: 27 ke e
ame le ûnyi ae bo so hon; helâ me Iehova
ame hûna kö Mose. 28 Ke e ame uhno
hlinginy hwanumen uma mano. 29 Ke e
ame ip taben leû hut hnyi hwanumen uma
mano a uma ûkhacaköu, me hudo hon e je
hut adre le, me hudiny han; helâ me Ieho-
va ame hûna kö Mose. 30 Ke e ame ip ta-
ben sou hnyi wanben uma ûkhacaköu me
taben hut, me hingölö köiö hnân soû. 31
Ke haba Mose me Arona me je lakon ödrin
e hinyem me osûâ je cadrin eling; 32 ödrin
ka didrö ka hnyi uma ûkhacaköu, me ha-
kekenyâ taben bihut, ödrin e me soû; helâ
me hna hûna hnö Iehova kö Mose. 33 Ke
e ame otilâ hak igigilö uma mano, me taben
hut, me uhno hlinginy homagöule. Helâe
Mose ame umo huliwa.
34 Me haba ûlâ ame tube uma ûkhacaköu,
ke haba hmanenangi Iehova ame ounöngötâ
uma mano. 35 Ke ca hanö Mose he ka didrö
ka hnyi uma ûkhacaköu, anyin a laba ûlâ
hon, k' ame ounöngötâ uma mano ge hmane-
nangi Iehova. 36 Ke adre me hom dö ûlâ
ûheny hon uma mano, me haba lakon Isara-
ela adre me he, hnyi anyidra je bunyen; 37
ke adre ne ca hom göranyai ûlâ, me ame ca
he lakon Isaraela, ke ne o but adre me hom
e göranyai. 38 Haba ûlâ anyi Iehova ame
laba hon uma mano hnyi lany, ke meic
hnyi lit, hnyi hnyimakan lap hia anyin at
Isaraela, hnyi anyidra je bunyen hia.

LEVITIKO

TUSI A KUNINY ANYI MOSE.

HNYIMAKAN 1.

KE haba Iehova ame hao Mose me ha
kâu ûnyi hnyi hnyin uma ûkhacaköu,
ka habe, 2 Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe,
E ka he ke at gabun ka bi hut kö Iehova,
me öbun e he ka bi hut ûnyi hnyi je meno,
wale je kau, me hnahat mamoe.
3 Ame ne hut adre le ûnyi hyni hnahat
kau anyin hut, hamen he ka hudo baga ae ba
hnyikongon: e ame he ka hudo e hnyi
hwanumen uma ûkhacaköu, m' adre me
kap soâ e hnyi hnyimakö Iehova. 4 Ke
e ame he ka ip hnyamen hon ban hut adre
le; k' adre me he ka kap soâ e hobi kâu, me
me bi hwaban anyin möt. 5 Ke e ame he
ka hlingâ bolok hnyi hnyimakö Iehova: ke
hamen hnyat bihut, a je laku Arona, he
ka hom dren, me dukâiâ igigilö ge dra
wale hon taben hut a e hyni hwanumen
uma ûkhacaköu. 6 Ke e ame he ka uja
hut adre le, me susubâ. 7 Ke haba laku
Arona at bihut ödrin e he ka hû meic hon
taben hut me hû meic: 8 k' ame he hnyat
bihut a laku Arona ka ip je eckeihen wale
ban, me pipikhenya, hon hna hû meic hnyi
hon taben hut: 9 ke haba tang tiny me
je can, e ame he ka hneû hnyi köiö:
k' ame he at bihut ka tha le hia hon taben
hut, me me hut adre le, hut a an hnen
meic, ûnyi ae bo so kö Iehova.
10 Ke ame ne ûnyi hnyi je hnahat
meno, ame ne mamoe, ame ne got, anyin
hut, hnân hut adre le; me e ame he ka
hudo baga ae ba hnyikongon. 11 Ke ha-
men he ka hlingâ e hnyi ke keihen taben
hut ka hnyi hwadrö hnyi hnyimakö Iehova:
ke hamen hnyat bihut a laku Arona, he
ka dukâiâ igigilö ge dren hon taben hut.
12 Ke e ame he ka susubâ, me ban me
pipikhenyainy: k' ame he at bihut ka ip
gaga je uthmeno eling hon hna meic wale
hon taben hut: 13 ke haba tang tiny me
je can e ame he ka hneû hnyi köiö: k' ame

he at bihut ka hudo hia thithö, me le hon
taben hut; wale hut adre le, hut a an ge
meic, ûnyi ae bo so kö Iehova.
14 Ke ame ne ûnyi hnyi je meno ame
gâ anyin hut adre le kö Iehova, me e ame
he ka hudo je biny ame ne lakon meköta.
15 K' ame he at bihut ka hom e ka hnyi
taben hut, me ken degecâ ban, me le hon
taben hut; k' adre me he ka owa dren ka
hnyi ke keihen taben hut: 16 ke e ame
he ka hom wahanen me anen, me khûâ ka
hnyi ke keihen taben hut e deiö hnyi hnen
hnabadröu: 17 ke e ame he ka kia e hnyi
li bajebenyin, k' ame ca he ka kia luâ:
k' ame he at bihut ka le hon taben hut,
wale hon hna meic: haba e me hut adre
le, hut a an hnen meic ae bo so kö Iehova.

HNYIMAKAN 2.

KE a ne he ke at ka hudo hudiny han
kö Iehova, ame he ka falawa ae so
anyin hut; k' ame he ka hû ge wakaco,
me bi niken libanu ka hnyin: 2 ke e ame
he ka hom e ka laku Arona a hnyat bihut:
ke e ame he ka okhaca aoc falawa, me ke
keihen wakacoiny, me libanuiny hia; k'
ame he at bihut ka le e hnân oûnykûmeâ
hon taben hut, wale hut a an ge meic, ae
bo so kö Iehova: 3 ke haba kolon hut
hnân han: wale ae ti kap ûnyi hnyi je hut
a an ge meic kö Iehova.
4 Ke u ka he ka hudo hudiny han adre
thân, me so je ong areto falawa ae so adre
ca levenâ bi, adre ·ûthueniken me wakaco,
k' ame ne je ong areto ae halelöu adre ca
levenâ k' adre khinö wakacoiny. 5 Ke
ame ne hudiny han hnyi öt ânyâm hut, me
so e falawa ae so adre ca levenâ bi, k' adre
ûthueniken me wakaco. 6 U ma he ka
susubâ, me hû ge wakaco; wale hudiny
han. 7 Ke ame ne hudiny han hnyi frai-
ngpan ânyâm hut, m' adre me he ka bi falawa
me wakaco. 8 Ke u me he ka hom hudiny
han adre ânyâ ûnyi hnyi je unyi eling kö
Iehova: k' adre me he ka ham e ka at
bihut, ke e ame he ka hom e ka hnyi taben
hut. 9 K' ame he at bihut ka hom ke
keihen hudiny han me hnân oûnykûmiâ,
me le hon taben hut: wale hut a an hnen
meic, ae bo so kö Iehova. 10 Ke haba kolon
hudiny jeû me hobi kö Arona me lakon;
wale ûnyi ae ti kap ûnyi hnyi je hut a an
hnen meic kö Iehova. 11 Adre me ca he
ka bi leven ka hnyi ke hudiny han öbun e
he ka hudo kö Iehova; anyin a öbun e ca
he ka leû leven me hani hnyi hut a an ge
moic kö Iehova. 12 Öbun e he ka hudo e
hnân hudiny wan a bân kö Iehova, k' ame
ca he ka ölö göranyai bunen ae so ûnyi
hnyi hon taben hut. 13 Ke u me he ka
sâltâ je hudiny ânyâm han hia; ke so ame
ca ba balua sâltiny ûhihinyköu anyin Kho-
ngom hnyi ânyâm hudiny han: u me he
ka hudo ânyâm je hut hia tha e me sâlt.
14 Ke u ka he ka hudo hudiny han,
ûnyi hnyi je wan a bân kö Iehova, me u
me he ka hudo hnân hudiny han je wan a
bân hnyi em hnyei, je wan hwit adre le ge
meic, me je hwit adre omomonoâ. 15 Ke
u me he ka bi wakacoiny, me ip libanu
hon: wale hudiny han. 16 K' ame he at
bihut ka le öunykûmiâ, a ke keihen hwit
adre omomonoâ, me ke keihen wakacoiny,
me libanuiny hia: wale hut a an ge meic
kö Iehova.

HNYIMAKAN 3.

KE ame ne hudiny ole anyin hut, ame
ne he ka hudo ûnyi hyni hnahat
meno, ame ne baga, ame ne momo, me
hamen he ka hudo at ae ba hnyikongon
hnyi hnyimakö Iehova. 2 Ke e ame he
ka ip hnyamen hon ban anyin hut me
hlingâ hnyi hwanumen uma ûkhacaköu:
k' ame he laku Arona hnyat bihut ka
dukâiâ dren igigilö hnyi hon taben hut.
3 Ke e ame he ka hudo kö Iehova hut a
an ge meic ûnyi hnyi je hudiny ole; haba
pipikhenya at ame lan tang tiny, me pipi-
khenyainy tiny hia, 4 me li wagien, me
pipikhenyainy cicö li jebalainon me ûnyi ae
laû ethö hon akiny, e ame he ka tha hom
me li wagien. 5 K' ame he laku Arona
ka le ûnyi e hon taben bi hut, hon hut
hnân le hnyi hna hû meic: wale hut a an
hnen meic, ae bo so kö Iehova.
6 Ke ame ne ûnyi hnyi hnahat meno
anyin hut hnân hudiny ole, ame ne baga
ame ne momo, me e ame he ka hudo at ae
ba hnyikongon. 7 Ame ne hudo nokon
mamoe hnân anyin hut, me e ame he ka
hudo e hnyi hnyimakö Iehova: 8 ke e
ame he ka ip hnyamen hon ban anyin hut
me hlingâ e hnyi hnyimakan uma ûkhaca-
köu, k' ame he laku Arona ka dukâiâ dra
igigilö hon taben bi hut. 9 Ke e ame he
ka hudo kö Iehova hut a an ge meic ûnyi
hnyi je hudiny ole; ke haba pipikhenyainy,
me obiny ae bekhöt ae pipikhenya e ame
he ka hom ûnyi hnyi jö tot; ke haba pipi-

khenya at ame lan tang tiny, me pipikhenya
hia hnyi tiny, 10 me li wagien, me pipi-
khenyainy cicö li jebalainon, me ûnyi ae
lau ethö hon akiny, e ame he ka tha hom e
me li wagien. 11 K' ame he at bihut ka
le hon taben hut : wale jeûiny hut a an ge
meic kö Iehova.
12 K' ame ne got anyin hut, e ame he
ka hudo hnyi hnyimakö Iehova. 13 Ke e
ame he ka ip hnyamen hon ban, me hlingâ
hnyi hnyimakan uma ûkhacaköu : k' ame
he laku Arona ka dukâiâ dren igigilö hon
taben hut. 14 Ke e ame he ka hudo ûnyi
hnyin je anyin hut, a hut a an ge meic
kö Iehova ; ke haba pipikhenya at ame lan
tany tiny, me pipikhenyainy hia tang tiny,
15 me li wagien me pipikhenyainy, cicö li
jebalainon, me ûnyi ae lau ethö hon akiny,
e ame he ka tha hom me li wagien. 16
K' ame he at bihut ka le ta je ûnyi e hon
taben hut : wale jeûiny hut a an ge meic
hnân bo so : hobi kö Iehova pipikhenya
hia. 17 Ame he ka hnanyibu nyiele balua
hnyi anyibun ta je dö, hnyi je hnyababun
hia, ka habe, ca he öbun ka han pipikhenya
me dra.

HNYIMAKAN 4.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 Ha thö ka lakon Isaraela,
ka habe, A ne ke at ame hanyâûâ ke hna-
nyibu anyi Iehova, ke ca khana, waleji
hnyi je ûnyi a hûna Iehova a g' adre me
ca he ka ânyâ, ke ame ne he ka ânyâ ke
ûnyi eling : 3 ame ne he at bihut adre hû
ka hanyâûâ, me hom hulö hon tavat ; me e
ame he ka hudo, can monu e ame ânyâ, ke
nak bolok ae ba hnyikongon, kö Iehova,
hnân hudiny hulö. 4 Ke ame he ka hom
bolok ka hnyi hwanumen uma ûkhacaköu
hnyi hnyimakö Iehova ; k' ame he ka ip
hnyamen hon ban bolok, me hlingâ bolok
hnyi hnyimakö Iehova. 5 K' ame he at
bihut adre hû ka hom ûnyi hnyi dren bolok,
me hom ka hnyi uma ûkhacaköu : 6 k' ame
he at bihut ka hneû banyen hnyi dra, me
oseven dukâiâ dren hnyi hnyimakö Iehova,
cicö singiny dok ae kap. 7 Ke ame he at
bihut ka kina dra eling hon je baitoiny
taben leû ûnyi ae bo so hnyi hnyimakö
Iehova, a e hnyin uma hnân ûkhacaköu :
ke e ame he ka hingâlâ hia dren bolok eû
hmelen taben leû hut, wale hnyi hwanu-
men uma ukhacaköu. 8 Ke hamen he ka
uja ûnyi hnyin e pipikhenyainy bolok hia
hnân hudiny hulö : haba pipikhenya at ame
lan tang tiny, me pipikhenya hia hnyi tang
tiny, 9 me li wagien, me pipikhenyainy
cicö li jebalainon, me ûnyi ae lau ethö hon
akiny, e ame he ka tha hom me li wagien,
10 helâ me hna hom ûnyi hnyi bolok hnân
hudiny ole : k' ame he at bihut ka le ta je
ûnyi e hon taben leû hut. 11 Ke haba
unen bolok, me utiöiny hia, me ban, me je
can, me tang tiny, me ta tet, 12 wale bolok
hia thithö e ame he ka hom hoton hnyaba
ka hnyi dok ae so, wale adre labö hingölö
dröu hnyin, ke adre me he ka le e ge meic :
adre me he ka thong hnyi dok adre me labö
hingölö dröu hnyin.
13 Ke ame ne hanyâûâ tavat Isaraela
hia, ke iyong ûnyi eling ka ûkhacaköu, k'
adre me ne ânyâ ke ûnyi a ha Iehova a g'
adre me ca he ka ânyâ, m' adre me hulö
but ; 14 ke e ka manen hulö adre me ânyâ,
me hamen ûkhacaköu he ka hudo nak bolok
hudiny hulö, me hom e ka hnyi hnyimakan
uma ûkhacaköu. 15 Ke ame he wahinga-
tiny ûkhacaköu ka ip je hnyamödrin hon
ban bolok hnyi hnyimakö Iehova : ke adre
me he ka hlingâ bolok hnyi hnyimakö Ie-
hova. 16 Ke ame he at bihut adre hû he
ka hom dren bolok ka hnyi uma ûkhaca-
köu : 17 k' ame he at bihut ka hneû ba-
nyen hnyi dra me oseven dukâiâ e hnyi
hnyimakö Iehova, cicö singiny. 18 Ke e
ame he ka kina ke ong dra hnyi je baitoiny
taben hut hnyi hnyimakö Iehova, hnyi uma
ûkhacaköu, ke e ame he ka hingâlâ dra hia
hmelen taben leû hut, wale hnyi hwanu-
men uma ûkhacaköu. 19 Ke e ame he ka
uja ûnyi hnyin e je pipikhenya hia me le
hon taben hut. 20 Helâe e ame he ka
ânyâ ka bolok ; helâ me hnen hna ânyâ ka
bolok hnân hudiny hulö, me e ame he ka
ânyâ helâe kâ âng : ke ame he at bihut ka
bi hwaban anyidra möt, k' adre me he ka
hn' ödra. 21 Ke e ame he ka hom bolok
ka hnyi hoton hnyaba, me le, helâ me hnen
hna le bolok a bân : haba ûnyi e, me hudiny
hulö hobi kâu ûkhacaköu.
22 A ne he ke than ka ânyâ hulö, ke ca
khana, k' ame ne mâdrâ ke ûnyi a ha hnö
Iehova Khongon a g' adre me ca he ka
mâdrâ, k' ame ne hulö but ; 23 ke adre me
ne omanenâ kâu anyin monu, waleji e ame
hulö hnyin, me e ame he ka hom hnân
anyin hut got baga ae ba hnyikongon :
24 ke e ame he ka ip hnyamen hon ban
got me hlingâ e hnyi dok adre me labö
hlingâ hut adre le hnyi hnyimakö Iehova :

wale hudiny hulö. 25 Ke hamen at bi
hut he ka hom ke ong dra dren hudiny
hulö, ge banyen, me kina hnyi je baitoiny
taben leû hut, k' ame he ka hingâlâ dren
hmelen taben leû hut. 26 Ke ame he ka
le hia pipikhenyainy hon taben hut, helâ
me pipikhenyainy hudiny ole; ke ame he
at bihut ka bi hwaban anyin möt anyin a
e at hulö, k' adre me he ka hna but anyin
monu.

27 Ke ame ne monu ke at aten hnyei,
ke ca khana, k' ame ne ânyâ ke ûnyi a ha
hnö Iehova a g' adre me ca he ka ânyâ, k'
ame hulö but; 28 ke adre ne omanenâ
kâu anyin monu, me e ame he ka hom hnân
anyin hut, ke got momo ae ba hnyikongon,
can monu e ame anyâ. 29 Ke e ame he
ka ip hnyamen hon ban hudiny hulö,
me hlingâ hudiny hulö hnyi dok adre
le hnyin hudiny leû. 30 Ke ame he at
bihut ka hom ge banyen ke ong dra, me
kina hon je baitoiny taben leû but, me
hingâlâ dren hia hnyi hmelen taben hut.
31 Ke e ame he ka hom pipikhenyainy hia,
helâ me hna hom pipikhenyainy hudiny
ole; k' ame he at bihut ka le e hon taben
hut me me bo so kö Iehova; ke ame he at
bihut ka bi hwaban anyin möt, k' adre me
he ka thang degecâ anyin hulö.

32 Ke ame ne hom nokon mamoe hnân
anyin hut a hudiny hulö, hamen he ka hom
momo ae ba hnyikongon. 33 Ke e ame
he ka ip hnyamen hon ban hudiny hulö,
me hlingâ e hnyi dok adre me labö hlingâ
hnyin hudiny leû. 34 Ke ame he at bi
hut ka hom ge banyen ke ong dra dren
hudiny hulö, me kina e hon je baitoiny
taben leû hut, me hingâlâ dren hia hmelen
taben hut: 35 ke e ame he ka hom hia
pipikhenyainy, helâ me hna uja pipikhe-
nyainy nokon mamoe hnân hudiny ole; ke
hamen at bihut he ka le ta je ûnyi e hon
taben hut, helâ me je hut kö Iehova a an
hnen meic; ke ame he at bihut ka bi hwa-
ban möt anyin a e at ae monu, k' adre me
he ka thang degecâ anyin hulö.

HNYIMAKAN 5.

KE ame ne monu ke at a löng hnödra
hna kunâ he ka khemanyin, ke e at
ohnatho, a ne wâ, a ne khana, k' ame ne
ca ha hofuc eling, me ame he ka takoû e
anyin hulö: 2 ke haba khaca, a ne he ke
at ka kâlâ ûnyi ae bokong, ame ne unyin
meno ae bokong a mokcu, ame ne meno a
vak can ae bokong a mokcu, ame ne meno
ame iyâû ae bokong a mokcu, ke ame ne
ca manen kâu, me e ame he minya ka
bokong, k' ame hulö but: 3 ke ame ne kâlâ
bokonginy at, a ta je ûnyi hia ae ikiki ame
obokongoâ, ke iyong e kâu; haba hnyi ûen
a e khana e, me e at hulö: 4 ke ame ne he
ke at ka ie khemanyin ge li esongodiny he
ka ânyâ ûnyi ae kong, ame ne ûnyi ae so,
haba ta je ûnyi hia e ame ie ha me khema-
nyin, ke iyong kâu, haba hnyi ûen ae khana
me e at hulö hnyi ke ûnyi eling: 5 ke ame
ne hulö but hnyi ke ûnyi eling, me e ame
he ka haimemenâ a ga hulö but hnyin e:
6 ke e ame he ka hom kö Iehova hudiny
anyin hulö, can hulö e ame ânyâ, a meno mo-
mo ûnyi hnyi hnahat mamoe, ame ne nokon
mamoe, ame ne got, hnân hudiny hulö; ke
ame he at bihut ka bi hwaban anyin möt,
anyin a e at hulö. 7 Ke ame ne ca khana
he ka ham ke meno helâe can hulö e ame
ânyâ, me hamen he ka hom hwaban kö
Iehova, a lo li biny, ame ne li lakon mekö-
ta; hnân hudiny hulö khaca, ke hnân
hudiny leû khaca. 8 Ke e ame he ka hom
li meno eling ka at bihut, k' ame he ka
bân ka hudö hudiny hulö, me ken degecâ
ban, ke ca he ka subâ luâ: 9 ke e ame he
ka dukâiâ ke keihen taben hut ge dra dren
hudiny hulö; ke adre me he ka owa kolon
dra hmelen taben hut: haba e me hudiny
hulö. 10 Ke e ame he ka hudo at a loiny
hnân hudiny leû hoton hnanyibu: ke ame
he at bihut ka bi hwaban anyin möt ge
monu e ame hia but ânyâ, k' adre me he
ka hna e.

11 Ke ame ne ca khana he ka hom li
biny, ame ne li lakon meköta, me hamen
at a ânyâ hulö he ka hom hnân anyin hut,
khaca omer falawa hnân hudiny hulö; e
ame ca he ka hû e ge wakaco, k' ame ca he
ka ip libanu ka hnyi hon: anyin a e hudiny
hulö. 12 Ke e ame he ka hom ka at bihut,
k' ame he at bihut ka okhaca aoc ge hnya-
men hnân oûnykûmeâ, me le hon taben hut,
helâ me je hut a an ge meic kö Iehova:
haba e hudiny hulö. 13 Ke ame he at
bihut ka bi hwaban anyin möt can hulö e
ame ânyâ hnyi ta je ûnyi eling, k' adre me
he ka hna e; ke hobi kâu at bihut kolon
hnân hudiny han.

14 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
15 A ne he ke at ka ânyâ monu, ke ca
khana, hnyi ta je ûnyi ae kap ga Iehova;
me e ame he ka hom kö Iehova hudiny
hulö, a mamoe baga ae ba hnyikongon ûnyi

hnyi hnahat mamoe, hoton hnâm hna tuluto
kâu je sekel sileva, helâ me sekeliny dok
ae kap, hnân hudiny hulö : 16 ke e ame he
ka bi hwaban hulö e ame ânyâ hnyi ûnyi
ae kap, ke e ame he ka bi hanen ka hnyin
ke keihen a thabûnginy, me ham e ka at
bihut : ke ame he at bihut ka bi hwaban
anyin möt, ge mamoe baga hudiny hulö, k'
adre me he ka hna e.
17 Ke ame ne ke at ame ânyâ hulö me
ânyâ ke je ûnyi hnyi ta je ûnyi a hûna hnö
Iehova a g' adre me ca he ka ânyâ ; k' ame
ne ca khana e, me ame hulö but, k' ame he
ka takoû e anyin hulö. 18 Ke e ame he
ka hom ka at bihut mamoe baga ae ba
hnyikongon ûnyi hnyi hnahat mamoe, helâ
me hnâm hna tuluto kâu, hnân hudiny
monu : ke ame he at bihut ka bi hwaban
anyin möt, can anyin monu, ke ca khana
bi, k' adre me he ka hna e. 19 Wale
hudiny monu : anyin ae hnathu e ame monu
kö Iehova.

HNYIMAKAN 6.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 A ne ke at ame ânyâ monu, me
hanyâûâ hnanyibu anyi Iehova, me iyawö
ka at ame laba hakekenyâ ge ûnyi ame hna
kâu he ha tuö, ame ne ge ûhihinyköu, ame
ne ûnyi adre hûgûnâ, ame ne ovecâ ke at ;
3 ame ne wâ ûnyi a hia anyin ke at, k' ame
iyawâ hnyin, me khemanyin thoi ; haba
hnyi ta je ûnyi hia eling a ânyâ ke at, me
mádrâ hulö hnyin : 4 hawe, a ne monu, a
ne hia but ânyâ hulö, hamen he ka ham
hmetu ûnyi e ame hûgûnâ, ame ne ke ûnyi
e ame hom hnyi hnen hna ovecâ at, ame ne
ûnyi adre hna kâu he ka tuö, ame ne ûnyi
a hia, wale ame hlo, 5 ame ne ke ûnyi e
ame khemanyin thoi hnyin ; hawe, hamen
he ka ham hmetu hia thithö, me bi hanen
ke keihen a libenyitainy : hamen he ka
ham ka at a anyin hnyi bong a manen
hnyin. 6 Ke e ame he ka hom kö Iehova
hudiny anyin hulö, a mamoe baga ae ba
hnyikongon ûnyi hnyi hnahat mamoe, helâ
me hnâm hna tuluto hnân hudiny monu a
deny at bihut : 7 ke ame he at bihut ka
bi hwaban anyin möt hnyi hnyimakö Ieho-
va, ke adre me he ka hna e ; wale hnyi ta
je ûnyi hia e ame monu hnyin.

8 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
9 Ha thö kö Arona me lakon, ka habe,
Walang hnanyibuiny hudiny leû ; wale hut
adre le, ame he ka mokut hon hna hû meic,
hnyi hnyinghet hia ke ne o but hnyomaka-
tu ; k' ame he ka möt meic hon taben hut.
10 Ke ame he at bihut he ka khavâ anyin
ûkhaû lino, me khavâ unyin ge anyin ûtra-
uzes lino ; ke e ame he ka aoc hnabadröu
ta an hut adre le hon taben hut, ke e ame
he ka ip e hnyi ke keihen taben hut. 11
Ke e ame he ka uny anyin je ûkhaû, me
khavâ ke je ûkhaû, me hom dröu ka hnyi
hoton hnyaba ka hnyi dok ae so. 12 Ke
ame he ka labö möt meic hon taben hut, k'
ame ca he ka mok ; ke ame he at bihut he
ka hû utö hon hnyi je hnyomakatu hia :
ke e ame he ka ip gaga hon e hut adre le,
me e ame he ka le hon e pipikhenyainy je
hudiny ole. 13 Ame he bala ka möt meic
hon taben hut ; ame ca he ka mok.
14 Ke walang hnanyibuiny hudiny han :
ame he laku Arona ka hudo e hnyi hnyi-
makö Iehova, cicö taben hut. 15 Ke e
ame he ka okhaca aoc falawa a hudiny han,
me wakacoiny, me libanu hia, hon hudiny
han, ke e ame he ka le e hon taben hut me
me bo so, hnân oûnykûmiâ kö Iehova. 16
Ke haba kolon, ame he Arona me lakon he
ka an : ödrin e he ka han e, adre ca levenâ,
hnyi ke dok ae kap ; ödrin e he ka han e
hnyi haginy uma ûkhacaköu. 17 Adre
me ca he ka le e adre levenâ. Oge hia but
ham e hnân hwajekhöûdrin ûnyi hnyi je
hut a an ge meic könya ; e ti kap e, helâ
me hudiny hulö, me hudiny monu. 18 Ame
he lakon baga a laku Arona hia ka hnyi
han e, wale ke hwajekhon nyiele balua hnyi
anyibun ta je dö, ûnyi hnyi je hut a an ge
meic kö Iehova : ödrin e he ka kap hia
tavat ödrin e kâlâ.
19 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
20 Walang hut anyi Arona me je lakon
ödrin e he ka hudo kö Iehova hnyi bong
adre me he ka hû e ; khaca omer falawa
hnân hudiny han nyiele balua, haf hnyi
hnyomakatu, ke ke haf hnyi sahac. 21
Adre me he ka ânyâ e me wakaco hyni öt ;
at ka hia but le, me u me he ka odilâ : ke
u me he ka hudo hudiny han hnân bo so kö
Iehova wale je ong falawa. 22 Ke ame
he ka hudo e hnen at bihut adre hû, a
nokon wale at ame hwaban : haba hnanyi-
bu nyiele balua ka habe, Adre me he ka
tha le hia kö Iehova. 23 Ke adre me he
ka le avâ je hudiny han hia anyin at bihut :
adre me ca he ka an e.
24 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
25 Ha thö kö Arona me lakon, ka habe

Walang hnanyibuiny hudiny hulö: haba
dok adre me labö hlingâ je hudiny leû bnyin,
me adre me he ka hlingâ minya hnyin
hudiny hulö hnyi hnyimakö Iehova: wale
ae ti kap. 26 Haba at bihut, wale at a
hudo e hnân hulö, ame he ka han e: adre me
he ka an e hnyi dok ae kap hnyi haginy
uma ûkhacaköu. 27 Haba ûnyi ame kâlâ
utiöiny me e kap e: ke ame ne ta thö dra
hnyi ke ûkhaû, u ma he ka hneû dren eling
hnyi ke dok ae kap. 28 Ke adre me he
ka tho degecâ kaia kânâ adre ölâ hnyin:
ke adre ne ölâ e hnyi kaia a bras, adre me
he ka kot e me hneû ge köiö. 29 Ame he
ka bnyi an e obaga hia hnyat bihut: wale
ûnyi ae ti kap. 30 Ke haba ta je hudiny
hulö hia, wale adre odilâ dren ka hnyi uma
ûkhacaköu, hnân bi bwaban möt hnyi dok
ae kap, me, adre me ca he ka an e: adre
me he ka le degecâ ge meic.

HNYIMAKAN 7.

KE walang hnanyibuiny hudiny monu:
wale ae ti kap. 2 Adre me he ka
hlingâ hudiny monu hnyi dok adre me labö
hlingâ hnyin hudiny leû: ke adre me he ka
dukâiâ dren igigilö hon taben hut. 3 Ke
e ame he ka hudo pipikhenyainy hia; wale
obiny ae pipikhenya, me pipikhenya at ame
lan tang tiny, 4 me li wagien, me pipikhe-
nyainy, cicö li jebalainon, me ûnyi ae lau
ethö hon akiny, e ame he ka tha hom me li
wagien: 5 ke ame he at bihut ka le ta je
ûnyi e hon taben hut, me me hut a an ge
meic kö Iehova: haba ûnyi e me hudiny
monu. 6 Ame he obaga hia a hnyat bihut
ka an e, adre me he ka an e hnyi dok ae
kap; wale ûnyi ae ti kap. 7 E ûcû thibi
hudiny hulö me hudiny monu: khaca thibi
hnanyibu hobi kâu li ûnyi e: haba at bihut
ame bi hwaban möt kâu, me anyin bi e.
8 Ke haba at bihut, at ame hudo hudiny
leû anyin ke at, me anyin bi unen hut adre
le waleji e ame hudo. 9 Ke haba hudiny
han hia adre thân, me ta je ûnyi hia adre
ânyâ hnyi faraingpan me öt, me ame
he ka an at ame hudo ûnyi eling. 10 Ke
haba ta je hudiny han hia adre ûthueniken
me wakaco, ame ne mada, me wale anyin
laku Arona hia, e ûcû ka ke at me ke at.

11 Ke walang hnanyibuiny hudiny ole,
adre me he ka hudo kö Iehova. 12 Ame
ne he ka hudo e hnân hudiny ole, me e ame
he ka tha hudo me hudiny ole je ong areto
adre ca levenâ bi adre ûthueniken me wa-
kaco, me je ong areto ae halelöu adre ca
levenâ bi adre khinö wakacoiny, me je ong
areto adre ûthueniken me wakaco, a falawa
ae so adre le. 13 E ame he ka hudo hudiny
hut tha e me ta je hudiny ole, me hnân
ole, tha e me je ong areto adre ca levenâ
bi. 14 Ke haba khaca hut hnyi je hut
hia, me ame he ka hudo hnân hut adre
kap göranyai kö Iehova: ke haba at
bihut at ame dukâiâ dren je hudiny
ole, me, anyin bi e. 15 Ke haba utiöiny
hudiny ole hnân anyin ole, adre me he ka
han hnyi bong adre hudo hnyin; e ame ca
he ka ip kolon ke ne o but hnyomakatu.
16 Ke ame ne khöbi, ame ne hudiny ibe-
tengiö anyin hut, me adre me he ka han e
hnyi bong adre hudo hnyin anyin hut: ke
bong nyi adre me he ka an kolon: 17 ke
haba kolon utiöiny hut hnyi bong we, me
adre me he ka le degecâ e ge meic. 18 Ke
adre me ne he ka an ke keihen utiöiny
hudiny ole hnyi bong we, waleji e ame
hudo, me adre me ca he ka kap e, ke adre
me ca he ka aû e ka at ame hudo: ûnyi ae
ikiki, ke haba at ame he ka an, me ame he
ka takoû e anyin hulö. 19 Ke adre me ca
he ka an utiöiny ame kâlâ ge ûnyi ae bo
kong: adre me he ka le degecâ e ge meic.
Haba utiö ame he tavat thibi ae bo so ka
hnyi han: 20 ke haba at ame han utiöiny
hudiny ole wale a anyi Iehova, ke e at ae
bo kong, me adre me he ka subâ degecâ at
eling ûnyi hnyi iny hnyei. 21 Ke haba at
ame kâlâ ûnyi ae bo kong, ame ne bo ko-
nginy at, ame ne bo konginy meno, ame ne
ke ûnyi bi ae ikiki ae bo kong, me han
utiöiny hudiny ole, wale a anyi Iehova, me
adre me he ka subâ degecâ at eling ûnyi
hnyi iny hnyei.

22 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
23 Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe, Ca
he öbun ka han pipikhenyainy kau, me
mamoe, me got. 24 Ke haba pipikhenya-
iny meno ame mok hwege, me pipikhenya-
iny meno adre oloû, me ûcû hobi kâu ke ta
je huliwa: k' öbun e ca he bala ka an e.
25 Ke haba at ame he ka han pipikhenya-
iny meno, adre bödra ka hudo hnân hut a
an ge meic kö Iehova, me adre me he ka
subâ degecâ at a han, ûnyi hnyi iny hnyei.
26 Ca he öbun ka han dra hnyi je hnyaba-
bun hia, ame ne dren meno ame gâ, ame ne
meno a vak can. 27 Haba at ame han
dra, me adre me he ka subâ degecâ e ûnyi
hnyi iny hnyei.

28 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,

29 Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe,
Haba at ame hudo anyin hudiny ole kö
Iehova, me e ame he ka hom anyin hut kö
Iehova ûnyi hnyi anyin hudiny ole: 30 e
ame he ka hom ge li hnyamen je hut a an
ge meic kö Iehova, a pipikhenyainy, me
ûlainy, e ame he ka hom, me me hajijinga
ûlainy hnân hudiny hajijingâ hnyi hnyi-
makö Iehova. 31 Ke ame he at bihut he
ka le pipikhenyainy hon taben hut: ke
haba ûlainy me ö Arona me lakon. 32 Ke
öbun e he ka ham ka at bihut jevan a
metâ hnân hudiny kap göranyai ûnyi hnyi
anyibun je hut ole. 33 Haba ke nöku
Arona at ame hudo dren je hudiny ole, me
pipikhenyainy, me anyin bi jevan a metâ
hnân an. 34 Anyin oge me kap ûnyi ge
lakon Isaraela ûlainy hajijingâ me jevan
hnân kap göranyai ûnyi hnyi anyidra je
hut ole, me ham ûnyi e kö Arona at bihut
me lakon me me hwajekhöûdrin nyiele
balua ûnyi ge lakon Isaraela.

35 Wale hwajekhöû Arona, me hwaje-
khon lakon, ûnyi hnyi je hut a an ge meic
kö Iehova, hwân hnyi bong e ame otil'
ödrin ka hnyi hanymen bi hut kö Iehova;
36 waleji Iehova ame hûna he ka ham
ködrin ûnyi ge lakon Isaraela, hnyi bong e
ame hû ödrin. Wale ke hwajeköudrin
nyiele balua hnyi anyidrin ta je dö. 37
Wale hnanyibuiny hudiny leû, me hudiny
ban, me hudiny hulö, me hudiny monu, me
je hna otilâ, me je hudiny ole; 38 waleji
hnö Iehova hna hûna kö Mose hon bucen
Sinai, hnyi bong e ame hûna ka lakon Isa-
raela he ka hudo anyidra je hut kö Iehova
hnyi hnyebuba Sinai.

HNYIMAKAN 8.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 Hum Arona thö tha e me
lakon, me je ûkhaû, me wakaco hnân hû,
me bolok hnân hudiny hulö, me li mamoe
baga, me tangen areto adre ca levenâ bi;
3 ke hawâ ûkhacaköuâ thö tavat hia ka
hnyi hwanumen uma ûkhacaköu. 4 Ke
haba Mose ame ânyâ helâ me hna hûna hnö
Iehova kâu; ke adre hawâ ûkhacaköuâ
tavat ka hnyi hwanumen uma ûkhacaköu.
5 Ke haingö Mose ka ûkhacaköu, ka habe,
Walang ûnyi a ha Iehova he ka ânyâ.
6 Ke haba Mose ame hum Arona me lakon
me osû' ödrin ge köiö. 7 Ke e ame okhaûâ
e ge ûkhaû, me oweikâ e ge wen hnyekon,
me okhaûâ e ge ûkhaû ae beû me iefoda,
me oweikâ e ge wen iefoda adre hwâwâ
metâ, me hukâlâ e hnyi fetriny ûnyi gan.
8 Ke e ame ovekinyâ e ge tubwiny ûlainy:
ke e ame ip hnyi tubwiny ûlainy Urim me
Thummim. 9 Ke e ame obicâ e ge hnabi-
nybak, me ip hnyi hnyimakan hnabinybak
wahano gol, korona ae kap: helâ me hna
hûna hnö Iehova kö Mose. 10 Haba Mose
ame hom wakaco hnân hû me hû uma
mano me ta je ûnyi hia eû hnyin, me
okabâ ta je ûnyi e. 11 Ke e ame oseven
dukâiâ hnen e taben hut, me hû taben hut,
me je omjehen hia, me taben soû me can e,
me me kap ta je ûnyi e. 12 Ke e ame
hingâlâ wakaco hnân hû hon bö Arona, me
hû e, me me okabâ. 13 Ke Mose ame hom
laku Arona, me okhaû' ödrin ge je ûkhaû,
me oweikâ je hnyekudrin, me obic' ödrin
ge je hnabinybak; helâ me hna hûna hnö
Iehova kö Mose. 14 Ke e ame hom bolok
hnân hudiny hulö: ke Arona me lakon
ödrin e ip je hnyamödrin hon ban bolok a
hudiny hulö. 15 Ke e ame hlingâ; ke
Mose ame hom dra me kina e hon je bai-
toiny taben hut igigilö ge banyen, me ânyâ
wia taben hut, me hingâlâ dra hmelen taben
hut, me okabâ, me me bi hwaban möt.
16 Ke e ame hom pipikhenya hia hon tang
tiny, me ûnyi ae lau ethö hon akiny, me li
wagien, me pipikhenyainy, ke Mose ame le
je ûnyi e hon taben hut. 17 Ke haba
bolok, me unen, me utiöiny, me ta tetiny,
e ame thong ge meic hnyi hoton hnyaba;
helâ me Iehova ame hûna kö Mose. 18 Ke
e ame hom mamoe baga a hudiny leû: ke
Arona me lakon ödrin e ip je hnyamödrin
hon ban mamoe baga. 19 Ke e ame
hlingâ: ke Mose ame dukâiâ dren igigilö
hon taben hut. 20 Ke e ame susubâ
mamoe baga; ke Mose ame le ban, me je
ong hanen, me pipikhenya. 21 Ke e ame
hneû tang tiny ge köiö, me je can; ke
Mose ame tha le hia mamoe baga hon taben
hut, wale hut adre le hnân bo so, me hut
a an hnen meic kö Iehova: helâ me Iehova
ame hûna kö Mose. 22 Ke e ame hom ke
mamoe baga, wale mamoe baga hnân otilâ:
ke Arona me lakon ödrin e ip hnyamödrin
hon ban mamoe baga. 23 Ke e ame
hlingâ; ke Mose ame hom dren, me kina e
hnyi boûlölöven metân hnyikönyö Arona,
me hnyi bahnyökvetoiny a metân, me bacan
a metân. 24 Ke e ame hom laku Arona,
ke Mose ame kina dra hnyi boûlölöven
metân je hnyikönyödrin, me je bahnyö-
kvetoidrin a metâ, me je bacadrin a metâ:

ke Mose ame dukâiâ dra igigilö hon taben
hut. 25 Ke e ame hom pipikhenya, me
obiny, me pipikhenya hia hon tang tiny,
me ûnyi ae lau ethö hon akiny, me li
wagien, me pipikhenyainy, me jevan a
metâ: 26 ke e ame hom ûnyi hnyi tang
areto adre ca levenâ bi a e hnyi hnyimakö
Iehova, khaca ong areto adre bi wakacoiny,
me khaca ong areto ae halelöû, me ip hon
pipikhenya, me jevan a metâ; 27 k' ame
ip ta je ûnyi hia e hon hnyamö Arona, me
je hnyamen lakon, ke e ame hajijingâ me
me hudiny hajijing hnyi hnyimakö Iehova.
28 Ke Mose ame kap je ûnyi e ûnyi hnyi
je hnyamödrin me le hon taben hut hon
hudiny leû: wale hudiny otilâ a hnân bo
so: wale hut a an ge meic kö Iehova.
29 Ke Mose ame hom ûlainy, me hajijingâ
me me hudiny hajijing hnyi hnyimakö
Iehova: wale ö Mose ûnyi hnyi mamoe
baga a hudiny otilâ: helâ me Iehova ame
hûna kö Mose. 30 Ke Mose ame hom
wakaco hnân hû, me dra a e hon taben
hut, me duköiö Arona me anyin je ûkhaû,
me lakon, me je ûkhaû anyin lakon; me
okabi Arona, me je ûkhaûen, me lakon,
me je ûkhaûen lakon unyin. 31 Ke haingö
Mose kö Arona me lakon, ka habe, Ölâ ju
utiö hnyi hwanumen uma ûkhacaköu; ke
tha an ju e me areto ûnyi hnyi tang hnân
otilâ, helâ me hnök hna hûna, ka habe,
Ame he Arona me lakon ka an e. 32 Ke
haba kolon utiö me areto, hamöbun he ka
thong hnyi meic. 33 Ke ca he öbun ka
he ûhebun hnyi hwanumen uma ûkhacaköu
hnyi je bong a seven, ke ne o but ame um
dö je bonginy hna otil' öbun: anyin ame
he ka seven je bonginy hna otil' öbun.
34 Helâ me hna ânyâ hnyi bong ang, helâe
Iehova ame hia but hûna he ka ânyâ, ka
bi hwaban anyibun möt. 35 Hamöbun
he ka laba hnyi hwanumen uma ûkhacaköu
seven ta bong hnyi lany me lit, me tuö hna
hûna hnö Iehova wâ öbun nye mokcu:
anyin adre hûna helâe könya. 36 Haba
Arona me lakon ödrin e hnyi ânyâ ta je
ûnyi hia hnö Iehova hna hûna a deny
Mose.

HNYIMAKAN 9.

KE haba hnyi bong a eitiny, Mose ame
bao Arona, me lakon, me wahinga-
tiny at Isaraela; 2 ke haingen kö Arona,
ka habe, Hom dö ke nak bolok hnân hudiny
hulö, me mamoe baga ae ba hnyikongon,
hnân hudiny leû, me hudo li meno e hnyi
hnyimakö Iehova. 3 Ke u ma he ka ha
ka lakon Isaraela, ka habe, Hom d' öbun
got baga me me hudiny hulö; me nokon
kau, me nokon mamoe a khaca hunainy ae
ba hnyikongon, me me hudiny leû; 4 me
bolok, me mamoe baga hnân hudiny ole,
he ka hudo hnyi hnyimakö Iehova; me
hudiny jeu adre me ûthueniken me wakaco,
anyin a haba hnyi bong ang Iehova ame
manen köbun. 5 Ke ödrin e hom ûnyi a
ha Mose ka hnyi uma ûkhacaköu: ke haba
ûkhacaköu hia adre me hakekeny, me
ûtililen hnyi hnyimakö Iehova. 6 Ke
haingö Mose, ka habe, Walang ûnyi a
hûna Iehova köbun he ka ânyâ, k' ame he
ka manen köbun hmanenangi Iehova. 7 Ke
haingö Mose kö Arona, ka habe, He thö ka
hnyi taben hut, me hudö thö hudiny ânyâm
hulö, me ânyâm hut adre le, me bi hwaban
ânyâm möt, me melen tavat: ke hudo hut
anyin tavat, me bi hwaban anyidra möt,
helâ me hna hûna hnö Iehova. 8 Me haba
Arona ame he ka hnyi taben hut, me
hlingâ nokon kau hnân hudiny hulö, wale
hobi kâu e bi. 9 Ke laku Arona ödrin e
hom dren kâu: ke e ame hneû banyen hnyi
dra, me kina hnyi je baitoiny taben hut,
me hingâlâ dra hmelen taben hut: 10 ke
haba pipikhenya, me li wagien, me ûnyi ae
lau ûnyi hnyi hon akiny, a hudiny hulö, e
ame le hon taben hut; helâ me hna hûna
hnö Iehova kö Mose. 11 Ke e ame le
utiöiny me unen ge meic hoton hnyaba.
12 Ke e ame hlingâ hudiny leû, ke haba
laku Arona ödrin e ham kâu dren, me e
ame dukâiâ igigilö hon taben hut. 13 Ke
ödrin e ham kâu hudiny leû, wale je ec
keihen, me ban: me e ame le hon taben
hut. 14 Ke e ame hneû tang tiny, me je
can, me le hon hudiny leû hon taben hut.
15 Ke e ame hudo hudiny tavat, me hom
got baga a hudiny hulö anyin tavat, me
adre me hlingâ, me hudo e hnân hudiny
hulö helâ me a bân. 16 Ke e ame hom
hudiny leû, me hudo hoton hnanyibu.
17 Ke e ame hom hudiny han, me okhaca
aoc ge hnyamen, me le hon taben hut, ka
ke hut bi hudiny han hnyi hnyomakatu.
18 Ke e ame hlingâ bolok me mamoe baga
hnân hudiny ole hobi kâu tavat: ke laku
Arona ödrin e ham kâu dren, me e ame
dukâiâ e igigilö hon taben hut, 19 me
pipikhenyainy bolok, me mamoe baga, me
obiny, me hlanyin tang tiny, me li wagien,
me ûnyi ae lau ethö hon akiny: 20 ke

ödrin e ip pipikhenya hon ûlainy, ke e ame
le pipikhenya hon taben hut: 21 ke haba
ûlainy me jevan a metâ, me Arona ame
hajijingâ hnân hudiny hajijing hnyi hnyi-
makö Iehova, helâ me hna hûna hnö Mose.
22 Ke haba Arona ame hai li hnyamen
hon tavat, me hahnahici ödra; me e ame
utut ûheny hnyi hna hudo hudiny hulö,
me hudiny leû, me je hudiny ole. 23 Ke
Mose me Arona ödru me tha didrö ka hnyi
uma ûkhacaköu, me dit hmetu but, me
hahnahicâ tavat: me ame manen ka tavat
hia hmanenangi Iehova. 24 Ke ame he
but meic ûheny ûnyi Iehova me le avâ
hudiny leû, me pipikhenya hon taben hut;
ke a wâ but e ge tavat hia, me adre me
hongot, me ta ju hnyikânâi.

HNYIMAKAN 10.

KE haba Nadaba me Abiu, li laku
Arona, ödru me ve hom anyidru li
taben meic, me hû meic hnyin, me ip ûnyi
ae bo so hon, me hudo meic ae ke bongon
bi hnyi hnyimakö Iehova, waleji e ame ca
hûna ködrin. 2 Ke ame o but meic ûheny
unyi Iehova me li ödru, me ödru me mokcu
hnyi hnyimakö Iehova. 3 Ke haingö Mose
kö Arona, ka habe, haba ûnyi ang waleji
ame ha Iehova, ka habe, Ame he ka okabi
nya ge tavat adre me hakekeny könya, k'
adre me he ka oganö nya hnyi hnyimakan
tavat hia. Ke haba Arona ame ca fuc.
4 Ke haba Mose ame hao Misaela me
Elizafana li laku Uziela a ke kamö Arona,
me ha ködru, ka habe, Hok cu jem, me
hom dö liamekeiny m' öbu ûhedrin hnyi
hnyimakan dok ae kap ka hnyi hoton
hnyaba. 5 Ke ödru me he me hum ödrin
hnyi je khaûidru ka hnyi hoton hnyaba;
helâ me hna ha hnö Mose. 6 Ke haingö
Mose kö Arona, me Eleazara, me Ithamara,
a li lakon, ka habe, Ca he ka ûöhe je
böbun, me khekhe anyibun je ûkhaû, wâ
öbun nye mokcu, ke wâ e nye hmönyin ka
tavat hia: ke ame he je liamekeiny m'
öbun, a lap Isaraela hia he ka tengiâ a g'
adre thong ûnyi ga Iehova. 7 Ke ca he
öbun ka he ûhebun hnyi hwanumen uma
ûkhacaköu, wâ öbun nye mokcu: anyin ae
but hubun wakaco hnân hû anyi Iehova.
Ke ödrin e ânyâ helâ me hofuc ho Mose.

8 Ke Iehova ame ha kö Arona, ka habe,
9 U me ca he ka ic waina me grâg, a u me
je lakom unyâm, öbun ka didrö ka hnyi
uma ûkhacaköu, wâ öbun nye mokcu: wale
hnanyibu nyiele balua, hnyi anyibun ta je
dö: 10 m' öbun e he ka ovebongonâ ûnyi ae
kap me ûnyi ae ca kap, a bo kong, me bo
so; 11 m' öbun e he ka nâ je lakon Isaraela
ge je hnanyibu hia a ha Iehova ködra a
deny Mose.
12 Ke Mose ame ha kö Arona, me Elea-
zara, me Ithamara, a li lakon, wale lo li
kolon, ka habe, Hom dö hudiny han, kolon
je hut a an ge meic kö Iehova, me an ju
ke ba leven hnyi baten taben hut: anyin
ae ti kap e: 13 ke hamöbun he ka han e
hnyi ke dok ae kap, anyin a wale âm, me
an li lakom, ûnyi hnyi je hut a an ge meic
kö Iehova: anyin adre hûna helâe könya.
14 Ke haba ûlainy adre hajijingâ, me jevan
adre kap göranyai, öbun e he ka han hnyi
ke dok ae so; a u me lakom obaga me
wahlu a tha ödrin möu: anyin adre ham e
hnân âm, me an lakom, adre ham ûnyi
hnyi hudiny ole ûnyi ge lakon Isaraela.
15 Hamödra he ka hom jevan adre ogö-
ranyâ, me ûlainy adre hajijingâ tha e me
pipikhenya wale hut a an hnen meic, he
ka hajijingâ hnân hudiny hajijing hnyi
hnyimakö Iehova: a âm, me an li lakom a
tha ödru möu, me wale hnanyibu nyiele
balua; helâ me hna hûna hnö Iehova.
16 Ke Mose ame hwege elâm got hudiny
hulö, ke wâ bi, adre hia but le; me e ame
hmönyin kö Eleazara, me Ithamara li laku
Arona, a li kolon, me ha, ka habe, 17 Ieû
öbun e ca an gan hudiny hulö hnyi dok ae
kap, anyin ae ti kap e, ke e ame hia but
ham köbun he ka hom hulö anyin ûkha-
caköu, me hnân bi hwaban anyidra möt
hnyi hnyimakö Iehova? 18 Wâ bi, adre
ca hom dren ka hnyi dok ae kap: e ti ûcû
köbun he ka han e hnyi dok ae kap, helâ
me hnök hna hûna. 19 Ke haingö Arona
kö Mose, ka habe, Wâ bi, hnyi bong ang
ödre hudo hudiny anyidru hulö, me anyidru
hut adre le hnyi hnyimakö Iehova; ke a o
könya je ûnyi eang; ke hawa, oge ne hia
but han hudiny hulö hnyi bong ang, ame
ne he ka kap soâ hnyi hnyimakö Iehova?
20 Ke haba Mose ame löng, me e ame
kap soâ.

HNYIMAKAN 11.

KE haba Iehova ame ha kö Mose me
Arona, haingen ködru, ka habe, 2
Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe, Walang
ta je meno öbun e he ka han ûnyi hnyi ta

je meno hia a vak can eang hmelen. 3 Ha-
ba ta je meno adre kia ûjimen can, me kia
luâ can, me omeno adre hoc hmeto hna han,
me, wale ö 'bun. 4 Ke so bi walang ome-
no öbun e ca he ka an, wale adre hoc hmeto
hna han, me je hna kia luâ can : wale ka-
mela, anyin a e ame hoc hmeto hna han, k'
ame ca kia luâ bi ûjimen can, wale ae bo
kong köbun. 5 Me shefani, anyin a e ame
hoc hmeto hna han, ke e ame ca kia luâ bi
ûjimen can, wale ae bo kong köbun. 6 Me
arnebeth, anyin a e ame hoc hmeto hna han,
k' ame ca kiâ luâ bi ûjimen can, wale ae
bo kong köbun. 7 Me buaka, anyin a e
ame kia luâ ûjimen bacan, me can, k' ame
ca hoc hmeto bi hna han, wale ae bo kong
köbun. 8 Ca he öbun ka han utiöidra, me
kâlâ unyidra a mok; wale je ûnyi ae bo
kong köbun.

9 Walang je ûnyi öbun e he ka an ûnyi
eû hnyi köiö, haba ta je ûnyi hia ae hu
bohûnyon me unöiny hnyi je an, me köiö,
me wagewe, wale öbun e he ka han.
10 Ke haba ta je ûnyi ae ba bohûnyon
me unöiny, eû hnyi köiö, me wagewe, a
ta je ûnyi hia ae möt hnyi köiö, me je ûnyi
hia adre op me me möt eû hnyin je köiö,
wale je ûnyi öbun e he ka ikikiâ, 11 k' öbun
e he ka ikiki ödra; ca he öbun ka han uti-
öidra, ke öbun e he ka ikikiâ je unyidra ae
mok. 12 Haba je ûnyi hia eû hnyi je köiö
ae ba bohûnyon me unöiny, öbun e he ka
ikiki ödra.

13 Ke walang je meno ame gâ öbun e he
ka ikiki ödrin; a ca hnân han, anyin a ödra
ikiki: wale aeto, me perese, me ozeni;
14 me daa, me aia hoton je ve bongon:
15 je oreba hia hoton je ve bongon; 16 me
iaena, me taemasa, me sahafe, me dring,
hoton je ve bongon: 17 me mun, me salak,
me ianesuf; 18 me tinesemeth, me kati, me
raama; 19 me kasida, me anafa hoton je
ve bongon, me dukifath, me bû.

20 Haba je ûnyi hia adre me iyâû me gâ,
adre me he ge vak can, öbun e he ka ikiki
ödra. 21 Ke so bi walang je ûnyi öbun e
he ka han, adre me iyâû me gâ, adre me he
ge vak can, wale je ûnyi ae ûsa lo can ae
beû hnân gâ hon kânâ; 22 walang ö 'bun,
a wahamon hoton je ve bongon, me solame
hoton je ve bongon, me haregole hoton je
ve bongon, me hagabe hoton je ve bongon.
23 Ke haba je ûnyi hia adre iyâû me gâ,
me vak can, öbun e he ka ikiki ödra.

24 Ke walang je ûnyi ame he ka obokongi
öbun; haba at ame he ka kâlâ je unyidra
ae mok, ame he ka bo kong ke ne o but
sahac: 25 ke haba at ame kaptilâ ke ong
utiöiny je ûnyi e a mokcu, hamen he ka
hneû anyin je ûkhaû me laba bo kong ke
ne o but sahac. 26 Haba ta je meno adre
kia luâ ûjimen bacan, k' adre ca kia luâ bi
ûjimen can, ke ame ca hoc hmeto hna han,
ame he ka bo kong köbun: ke haba at ame
kal' ödra, ame he ka bo kong. 27 Ke haba
je meno adre me he ge je hnyeûcadra, a ta
je meno adre me he ge vak can, adre me he
ka bo kong köbun; ke haba at ame he ka
kâlâ unyin je meno e a mokcu, ame he ka
bo kong ke ne o but sahac. 28 Ke hamen
at ame kaptilâ unyin je meno e a mokcu,
he ka hneû anyin je ûkhaû, me laba bo
kong ke ne o but sahac: haba ta je ûnyi e
ae bo kong köbun.

29 Ke walang je meno ae bo kong kö-
bun, adre me iyâû eang hmelen, wale holed,
me tip, me behölök, hoton je ve bongon,
30 me anaka, me koa, me letaah, me home-
ta, me tinesemeth. 31 Wale ta je ûnyi adre
bo kong köbun hnyi ta je meno adre me
iyâû: haba at ame kâlâ je ûnyi e a mokcu,
ame he ka bo kong ke ne o but sahac.
32 Ke ame ne he ke at gadra ae mokcu ka
kölu takoû ke ûnyi, me ame he ka bo kong
ûnyi eling; ame ne kaia utö, ame ne ûkhaû,
ame ne unen ke meno, ame ne tang, ame
ne ke utkaia adre me huliwa kâu, me adre
me he ka ip e hnyi köiö, k' ame he ka bo
kong ke ne o but sahac; me me he ka bo
so. 33 Ke haba ke kaia kânâ ame kölu ke
at gadra ka hnyin, me ame he ka bo kong
önyen, hamöbun he ka tho degecâ. 34 Ke
haba ta je jeû hia adre me labö han; ke
ame ne ta hnyin köiö, me ame he ka bo
kong: ke haba ûnyi hnân ijem, adre ijem
ûnyi hnyi je kaia eling ame he ka bo kong.
35 Ke ame he ka bo kong ta je ûnyi hia
ame kölu takoû ge ong ke keihen je unyi-
dra; ame ne wahnainya, ame ne je öt, me
adre me he ka tho degecâ, anyin ae bo kong,
k' ame he ka bo kong köbun. 36 Ke so bi
ame he je pupuainy köiö, me je thopiny an
ae gan hmâ köiö hnyin, ka bo so: k' ame
he ka bo kong ta je ûnyi ame kâlâ je unyi-
dra ae mokcu. 37 Ke a ne kölu takoû je
hatong adre ta, ge ke ûnyi a hanen unyin
je ûnyi e a mokcu, me ame he ka bo so.
38 Ke adre me ne hû je hatong ge köiö,
me ame kölu takoû ge ke ûnyi a hanen
unyin je ûnyi e a mokcu, me ame he ka bo
kong köbun.

39 Ke a ne mok hwege ke meno a vak

can adre han, haba at ame he ka kâlâ unyin
a mokcu, me ame he ko bo kong ke ne o
but sahac. 40 Ke haba at ame he ka han
hanen unyin meno e a mokcu, me hamen he
ka hneû anyin je ûkhaû, me bo kong ke ne
o but sahac: ke haba at ame kaptilâ unyin
ûnyi a mokcu, me hamen he ka hneû anyin
je ûkhaû, me bo kong ke ne o but sahac.
41 Ke haba ta je ûnyi adre me iyâû eang
hmelen, adre me he ka ikikiâ, k' adre me ca
he ka han. 42 Haba ta je ûnyi hia adre
me iyâûâ hnyekon, me je ûnyi ame he a vak
can, me je ûnyi ae se hia can, me je ûnyi
hia adre me iyâû eang hmelen, ca he öbun
ka ön ödra, anyin a ödra ikiki. 43 Ca he
öbun ka oikiki öbun bi ge ta je ûnyi ame
iyâû, ke ca obokongi öbun bi gadra, wâ
öbun nye bo kong ûnyi gadra. 44 Anyin
a inya Iehova Khongubun: okabi öbun dö,
m' öbun e he ka kap: anyin a iny kap: ke
ca obokongi öbun bi ge ta je ûnyi ame iyâû
eang hmelen. 45 Anyin a inya Iehova at
ame hum öbun ûnyi hnyi hnyei Aigupito,
me me he ka Khongubun: anyin a wale
öbun e he ka kap, anyin a iny kap.
46 Wale hnanyibu ge ta je meno a vak
can, me je meno ame gâ, me je ûnyi hia
ame iyâû ae möt hnyi je köiö, me ta je ûnyi
hia ame iyâû eang hmelen: 47 me me he
ka ve bongon bi bo kong me bo so, a meno
hnân han, me meno a ca hnân han.

HNYIMAKAN 12.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 Ha thö ka lakon Isaraela,
ka habe, Ame ne erkin ke momo, me ame
hnokoâ da, me ame he ka bo kong hnyi je
bong a seven; e ame he ka bo kong hoton
ûen omomo. 3 Ke haba hnyi bong a eitiny
adre me he ka peritomonâ unen unyin. 4
Ke momo ame he ka laba hnyi dren hnân
obosoâ hnyi je bong a thöti theri; k' ame ca
he ka kâlâ ke ûnyi ae kap, k' ame ca he ka
hnyi dit ka hnyi dok ae kap, ke ne o but
ame um dö je bongon obosoâ. 5 Ke ame
ne hnokoâ hlu, me ame he ka bo kong fotin
ta bong hoton ûen omomo: ke e ame he ka
laba hnyi dren hnân obosoâ hnyi je bong a
sikste siks. 6 Ke ka um dö je bongon obo-
soâ, ame ne da, ame ne hlu, me e ame he
ka hom hnân hudiny leû nokon mamoe a
khaca hunainy, me nokon meköta, ame ne
biny, me me hudiny hulö ka hnyi hwanumen
uma ûkhacaköu, ka at bihut: 7 ke e ame
he ka hudo e hnyi hnyimakö Iehova, me bi
hwaban anyin möt: k' ame he momo ka bo
so ûnyi hnyi bongon bi. Wale hnanyibu
hobi kâu omomo at ame hnokoâ da, ame ne
hlu. 8 Ke a ne ca khana momo he ka
hom nokon mamoe, me so e ame hom lo li
biny, ame ne li lakon meköta; khaca hnân
hudiny leû, ke khaca hnân hudiny hulö; k'
ame he at bihut ka bi hwaban anyin möt,
me me bo so momo.

HNYIMAKAN 13.

KE haba Iehova ame fuc kö Mose me
Arona, ka habe, 2 Ame ne e hnyi
unen unyin at ke dok ae khibi, ame ne dok
ae han, ame ne dok ae hadröngöc, k' ame
ne e hnyi unen unyin me me mok lepera bi,
me adre me he ka hom e kö Arona at bihut,
k' ame ne ke nokon at bihut. 3 Ke hamen
at bihut he ka wâ mok hnyi unen unyin:
ke ame ne hûen dut je leûnen hnyi mok, ke
a ne manen a ga dit mok eû hmelen unen
unyin, me wale mok lepera: k' ame he at
bihut ka wâ, me hai bokongoâ. 4 Ke ame
ne hau but dok ae hadröngöc hnyi unen
unyin, ke ca manen bi eû hmelen unen, ke
ca hûen bi je leûnen, me ame he at bihut
ka hlöng hwanumen at ae mok hnyi je bong
a seven: 5 ke hnyi bong a seveniny hamen
at bihut he ka wâ: ke wâ bi, a ne e bala bi
mok adre me wâ, k' ame ca hûhûö bi mok
hnyi unyin, me ame he at bihut ka hlöng
hwanumen hnyi je bong a seven hmetu: 6
ke hnyi bong a seveniny hmetu, hamen at
bihut he ka wâ; ke wâ bi, ame ne hlit ut
mok, k' ame ca hûhûö hmetu mok hnyi
unen, me ame he at bihut ka hai bosoâ; a
han e; ke e ame he ka hneû anyin je
ûkhaû, me me bo so but. 7 Ke ame ne
hûhûö hwege dok ae han hnyi unen, hwa-
ban hna wâ hnen at bihut, me me obosoâ,
me hamen at bihut he ka wâ hmetu: 8 ke
hamen at bihut he ka wâ, ke wâ bi, ame ne
hûhûö dok ae han hnyi unen, me hamen at
bihut he ka hai bokongoâ: lepera eling.
9 Ame ne takoû ke at hnen mok lepera,
me adre me he ka hom e ka at bihut:
10 ke hamen at bihut he ka wâ, ke wâ bi,
a ne hau dok ae khibi hnyi unen, ke hûen
dut je leûnen, ke ame ne hu utiö ae hât
hnyi dok ae khibi, 11 wale lepera ae
kueny hnyi unen unyin, ke hamen at
bihut he ka hai bokongoâ: ke adre me ca
he ka hlöng hwanumen, anyin ae bo kong
ut. 12 Ke ame ne kû lepera hnyi unen, k'

ame ne okhötâ hia ge lepera unen at ame
takoû ge mok, hwân hnyi ban ke ne o but
hnyi li can, wale a wâ hnen at bihut;
13 me ame he at bihut ka wâ: ke wâ bi, a
ne khöt hia but unyin ge lepera, me e ame
he ka hai bosoâ at ae mok: ke hau hia
but: ke bo so but e. 14 Ke a ne manen
gan utiö ae hât, e ame he ka bo kong.
15 K' ume he at bihut ka wâ utiöiny ae
hât, me hai bokongoâ: ame bo kong utiö
ae hât: wale lepera. 16 Ke a ne wia
hmetu utiö ae hât me me hau, me e ame he
ka he ka at bihut, 17 k' ame he at bihut
ka wâ; ke wâ bi, ame ne wia mok me
me hau, me ame he at bihut ka hai bosoâ:
e bo so but.

18 Ke a ne hu ke okuc hnyi unen utioiny,
ke e metu but, 19 ke ame ne hwaban ohuc
dok ae khibi, me hau, k' ame ne dok ae ha-
dröngöc, ke hngihngidra, me adre me he
ka omanenâ e ka at bihut; 20 k' ame he
at bihut ka wâ, ke wâ bi, ame ne manen
kâu a ga dit ut hnyi unen, ke hûen dut je
leûnen, me ame he at bihut ka hai boko-
ngoâ: wale mok lepera, ame kû ûnyi hnyi
ohuc. 21 Ke ame ne wâ hnen at bihut,
ke wâ bi, e ba leûnen ae hûen hnyin, ke a ca
dit hnyi unen, ke hlit ut, me hamen at bihut
he ka hlöng hwanumen e hnyi je bong a
seven: 22 k' ame ne hûhûö hwege hnyi
unen, me ame he at bihut ka hai bokongoâ:
wale ke mok. 23 Ke ame ne e bala bi
dok ae hadröngöc hnyi hnen, k' ame ca
hûhûö bi, me wale shala hnen okuc; k' ame
he at bihut ka hai bosoâ.

24 Ke a ne hu dok a hlâ ge meic hnyi
unen utiö, ke e bi hnyi utiö ae hât hnyi
hna hla dok ae hadröngöc, ame ne hngi-
hngidra, ame ne hau; 25 me hamen at bi
hut he ka wâ: ke wâ bi, ame ne hûen dut
je leûnen hnyi dok ae hadröngöc, k' ame ne
manen eû hmelen unen; me wale lepera
ame kû ûnyi hnyi dok ae hlâ: k' ame he at
bihut ka hai bokongoâ: wale thibi mok
lepera. 26 Ke ame ne wâ e hnen at
bihut, ke wâ bi, e ba je leûnen ae hûen
hnyi dok ae hadröngöc, k' ame ca dit hnyi
unen, ke hlit thibi; me hamen at bihut
he ka hlöng hwanumen hnyi je bong a
seven: 27 k'ame he at bihut ka wâ hnyi
bong a seveniny; k' ame ne hûhûö hwege
hnyi unen, me ame he at bihut ka hai
bokongoâ: wale thibi mok lepera. 28 Ke
ame ne e bala bi dok ae hadröngöc hnyi
hnen, k' ame ca hûhûö bi hnyi unen, ke
hlit thibi; me wale dok ae khibi ûnyi hnyi
dok ae hlâ, me ame he at bihut ka hai
bosoâ: anyin a wale shalainy hlâ.

29 Ame ne hu ge baga ame ne momo ke
mok hnyi ban, ame ne wainy, 30 hamen
at bihut ka wâ mok, ke wâ bi, ame ne
manen dut dok ae dit hnyi unen, k' ame ne
hu hnyin je leûnen ae mat me taû, ame he at
bihut ka hai bokongoâ: wale ke wathu, a
lepera hnyi ban, ame ne wainy. 31 Ke
ame ne he at bihut ka wâ mok a wathu, ke
wâ bi, ame ne ca manen bi dok ae dit hnyin
unen, ke ba leûnen ae hlit hnyin, hamen at
bihut he ka hlöng hwanumen at amo moko
wathu hnyi seven ta bong: 32 ke hnyi
bong a seveniny ame he at bihut ka wâ
mok, ke wâ bi, ame ne ca hûhûö wathu,
ke ba leûnen ae mat hnyin, ke manen bi a
ga ca dit wathu hnyin unen, 33 me adre
me he ka giâ, k' ame ca he ka giâ wathu,
k' ame he at bihut ka hlöng hwanumen at
ame moko wathu hnyi je bong hmetu a
seven: 34 ke haba hnyi bong a seveniny
ame he at bihut ka wâ wathu: ke wâ bi,
ame ne ca hûhûö wathu hnyi unen, ke
manen dut a ga ca dit hnyin unen; me
ame he at bihut ka hai bosoâ; k' ame he at
ka hneû anyin je ûkhâû me me bo so.
35 Ke ame ne hwege hûhûö wathu hnyi
unen hwaban hna obosoâ; 36 me ame he
at bihut ka wâ: ke wâ bi, ame ne hûhûö
but wathu hnyi unen, me ame ca he at
bihut ka elâm leûnen ae mat; e bo kong
ut. 37 Ke ame ne manen kâu a e bala bi
wathu, k' ame ne kû hnyin je leunen ae
hlit; a metu but wathu, ke bo so but: me
ame he at bihut ka hai bosoâ.

38 Ke ame ne hu hnyi unen utiöiny ke
baga ame ne momo je ong dok ae hadrö-
ngöc, wale je ong dok ae hadröngöc me
hau; 39 me ame he at bihut ka wâ: ke
wâ bi, ame ne löhau je ong dok ae hadrö-
ngöc hnyi unen unyidrin; wale thibi okhicö
ame kû hnyi unen: e ame bo so.

40 Ke a ne kolu but leûnen ban ke at,
k' ame hadreû ban; e bo so but. 41 Ke a
ne kolu but leûnen ûnyi hnyi hon bariny,
ame hadreû bariny; e bo so but. 42 Ke
ame ne hu hnyi ban ae hadreû, ame ne hon
bariny ae hadreû, ke mok ae hau me dra;
me wale lepera ame kû hnyi ban ae hadreû,
ame ne hon bariny ae hadreû. 43 Me
ame he at bihut ka wâ: ke wâ bi, ame
ne hau me dra ûkhibiny mok hnyi ban
ae hadreû, ame ne bariny ae hadreû, helâ
me imaneniny lepera hnyi unen utiöiny;
44 haba at e me lepera, k' ame bo kong

ut; hamen at bihut he ka hai bokongoâ; haba anyin mok me wale hnyi ban.

45 Ke haba at ae tren lepera, wale a takoû ge mok, adre me he ka kia anyin je ûkhaû, ke ame he ka ûöhe leûnen ban, me tube esongodiny ethö, me hongot, ka habe, Iny bo kong ut, iny bo kong ut. 46 E ame he ka bo kong hnyi je bong hia ae hu gan mok; e bo kong ut: e ame he ka hake laba; haba hnyaban, me, wale hoton je hnyaba.

47 Ke haba ûkhaû ae hu mok lepera hnyin, ame ne ûkhaû leûnen mamoe, ame ne ûkhaû lino; 48 ame ne hnyi töiny adre otilâ, ame ne hnyi töiny adre omokulec, ame ne lino, ame ne leûnen mamoe; ame ne unen meno, ame ne ke ûnyi adre tibet ûnyi ge unen meno; 49 ke ame ne udrudrâ löhau, ame ne dra mok hnyi ûkhaû, ame ne unen meno, ame ne töiny adre otilâ, ame ne töiny adre omokulec, ame ne ke ûnyi bi a unen meno; wale mok lepera, k' adre me he ka omanenâ ka at bihut: 50 ke ame he at bihut ka wâ mok, me hlöng hwanumen ûnyi ae hu mok hnyin, hnyi je bong a seven: 51 ke e ame he ka wâ mok hnyi bong a seveniny: ke ame ne ca hûhûö mok hnyi ûkhaû, ame ne hnyi tö adre otilâ, ame ne hnyi tö adre omokulec, ame ne unen meno, ame ne ke ûnyi bi adre tibet ûnyi ge unen meno; wale ke mok lepera ae han; ame bo kong ut. 52 Ke e ame he ka thong ûkhaû, ame ne tö adre otilâ, ame ne tö adre omokulec, ame ne leûnen mamoe, ame ne lino, ame ne ke ûnyi bi a unen meno ae hu mok hnyin: anyin a wale ke lepera ae han; k' adre me he ka thong degecâ ge meic. 53 Ke ame ne he ka wâ e hnen at bihut, ke wâ bi ame ca hûhûö mok hnyi ûkhaû, ame ne tö adre otilâ, ame ne tö adre omokulec, ame ne ke ûnyi bi a unen meno; 54 me ame he at bihut ka kun' ödra he ka hneû ûnyi ae hu mok hnyin, ke e ame he ka hlöng hwanumen e hnyi je bong hmetu a seven: 55 ke ame he at bihut ka wâ ûnyi ae hu mok hnyin, hwaban hnödra hna hneû e; ke wâ bi, ame ne ca wia makan mok eling, ke ame ca hûhûö mok, me, bo kong ut e; m' u ma he ka thong degecâ ge meic: ame han eû hnyin, ame ne hadreû hnyin ame ne hoton. 56 Ke ame ne he ka wâ e hnen at bihut, ke wâ bi ame ne hia töt ut mok hwaban hnödra hna hneû, me e ame he ka kia degecâ e ûnyi hnyi ûkhaû, ame ne unen meno, ame ne tö adre otilâ, ame ne tö adre omokulec: 57 ke ame ne manen bala bi e hnyi ûkhaû, ame ne tö adre otilâ, ame ne tö adre omokulec, ame ne ke ûnyi bi a unen meno; me wale ke mok ame hûhûö: m' u ma he ka thong degecâ ge meic ûnyi ae hu mok hnyin. 58 Ke haba ûkhaû, ame ne tö adre otilâ, ame ne tö adre omokulec, ame ne ke ûnyi bi a unen meno, wale u me he ka hneû, k' ame ne hia but mok hnyin, me u ma he ka hneû hmetu, me ame he ka bo so but. 59 Wale hnanyibuiny mok lepera hnyi ûkhaû, ame ne leûnen mamoe, ame ne lino, ame ne tö adre otilâ, ame ne tö adre omokulec, ame ne ke ûnyi bi a unen meno, m' adre me he ka hai bosoâ, m' adre me ne he ka hai bokongoâ.

HNYIMAKAN 14.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 2 Walang hnanyibu ge lepera hnyi bong adre me he ka obosoâ: adre me he ka hom e ka at bihut: 3 k' ame he at bihut ka he ka hnyi hoton hnyaba; k' ame he at bihut ka wâ, ke wâ bi, ame ne metu but mekiny at lepera; 4 me ame he at bihut ka ûkhûnöng he ka hom lo li meno ame gâ ae möt me bo so, me utö arasi, me leûnen mamoe ae dra, me thi boviny hisop, hobi kâu at adre me he ka obosoâ: 5 k' ame he at bihut ka ûkhûnöng ka hlingâ ke at hnyi li meno ame gâ hnyi kaia kânâ hon an ame hingölö: 6 ke haba meno ame gâ ae tiga möt e ame he ka hom, tha e me utö arasi, me leûnen mamoe ae dra, me thi boviny hisop, ke e ame he ka tha hneû je ûnyi e me meno ame gâ ae möt ka hnyi dren meno ame gâ adre hlingâ hon an ame hingölö: 7 ke e ame he ka oseven dukâiâ at adre obosoâ ûnyi hnyi lepera, me hai bosoâ, me hna meno ae möt ka hnyi hnyei. 8 Ke hamen at adre he ka obosoâ he ka hneû anyin je ûkhaû, me giâ leûnen hia, me osûâ ge köiö, me me bo so but: ke hwaban e, e ame he ka he ka hnyi hnyaba, k' ame he ka laba hoton umen uma mano hnyi je bong a seven. 9 Ke hnyi bong a seveniny e ame he ka giâ hia leûnen ban, me wainy, me hon li bademakan, e ame he ka giâ leûnen hia: ke e ame he ka hneû hia anyin je ûkhaû, me osûâ unyin ge köiö, ke e ame he ka bo so. 10 Ke haba hnyi bong a eitiny e ame he ka hom li nokon mamoe baga ae ba hnyikongon, ke khaca nokon mamoe momo a khaca hunainy ae ba hnyikongon, me kun ta omer falawa hnân hudiny han, adre uhaniken me wakaco, me khaca loga wakaco,

11 Ke hamen at bihut, a at ame obosoâ,
he ka ip at adre me he ka obosoâ, tha e me
ta je ûnyi eling, hnyi hnyimakö Iehova,
hnyi hwanumen uma ûkhacaköu : 12 ke
ame he at bihut ka hom nokon mamoe baga
a khaca, me hudo e hnân hudiny monu, me
wakaco a khaca loga, me hajijingâ hnân
hudiny hajijing hnyi hnyimakö Iehova :
13 k' ame he ka hlingâ nokon mamoe hnyi
dok adre me labö hlingâ hnyin hudiny hulö,
me hudiny leû, wale hnyi dok ae kap :
anyin a hobi kâu at bihut hudiny hulö, helâ
me hudiny monu : ûnyi ae ti kap : 14 ke
ame he at bihut ka hom dren hudiny monu,
k' ame he at bihut ka kina e hnyi boûlö-
löven hnyikönyen at adre me he ka obosoâ,
me bahnyökvetoiny a metân, me bacan a
metân : 15 k' ame he at bihut ka hom
hanen wakaco a khaca loga, me hingâlâ ka
hnyi hnyamen a meny : 16 k' ame he at
bihut ka hneû banyen a metân hnyi tap
wakaco a e hnyi hnyamen a meny, k' ame he
ka oseven dukâiâ wakaco ge banyen hnyi
hnyimakö Iehova : 17 ke haba kolon wa-
kaco hnyi hnyamen ame he at bihut ka
kina hnyi boûlöloven hnyikönyen a metân
at adre me he ka obosoâ, me bahnyökvetoiny
a metân, me bacan a metân, hon dren a
hudiny monu : 18 ke haba kolon wakaco
hnyi hnyamen at bihut, e ame he ka kina
hnyi ban at adre me he ka obosoâ : k' ame
he at bihut ka bi hwaban anyin möt hnyi
hnyimakö Iehova. 19 K' ame he at bihut
ka hudo hudiny hulö, me bi hwaban möt
anyin at adre me he ka obosoâ ûnyi hnyi bo
kong a e : ke hwaban e e ame he ka hlingâ
hudiny leû : 20 k' ame he at bihut ka
hudo hudiny leû, me hudiny han hon taben
hut : k' ame he at bihut ka bi hwaban
anyin möt, me e ame he ka bo so.

21 Ke ame ne at ae ba ta ûnyi, ke ca
ûco e bi ûnyi eling, me e ame he ka hom
nokon mamoe baga a khaca, hnân hudiny
monu he ka hajijingâ, me me bi hwaban
anyin möt, ke khaca omer falawa adre ûha-
niken me wakaco hnân hudiny han, me
khaca loga wakaco : 22 me lo li biny, ame
ne li nokon meköta, helâ me ûcû kâu ; haba
khaca hnân hudiny hulö, ke hnân hudiny
leû khaca. 23 E ame he ka hom ta je ûnyi
eling ka at bihut hnyi bong a eitiny hnyi
hwanumen uma ukhacaköu hnyi hnyimakö
Iehova hnân obosoâ e. 24 Ke ame he at
bihut ka hom nokon mamoe hudiny monu,
me loga wakaco, k' ame he at bihut ka ha-
jijingâ hnân hudiny hajijing hnyi hnyimakö
Iehova : 25 k' ame he ka hlingâ nokon mamoe
hnân hudiny monu, k' ame he at bihut ka
hom hanen dren hudiny monu, me kina hnyi
boûlölöven hnyikönyen a metân at adre me
he ka obosoâ, me bahnyökvetoiny a metân,
me bacan a metân : 26 k' ame he at bihut
ka hingâlâ hanen wakaco ka hnyi hnyamen
bi a meny : 27 k' ame he at bihut ka oseven
dukâiâ hnyi hnyimakö Iehova ge banyen a
metân hanen wakaco hnyi hnyamen a meny :
28 k' ame he at bihut ka kina ge wakaco
hnyi hnyamen boûlölöven hnyikönyen a
metân at adre me he ka obosoâ, me bahnyö-
kvetoiny a metân, me bacan a metân, hon
dren hudiny monu : 29 ke haba kolon
wakaco hnyi hnyamen at bihut, e ame he
ka kina e hnyi ban at adre me he ka obosoâ,
he ka bi hwaban anyin möt hnyi hnyimakö
Iehova. 30 Ke e ame he ka hudo ke at
hnyi li biny, ame ne ke nokon meköta, helâ
me ûcû kâu : 31 wale ûnyi ae khana he
ka hom, haba khaca hnân hudiny hulö, ke
khaca hnân hudiny leû, tha e me hudiny
han : k' ame he at bihut ka bi hwaban
möt anyin at adre me he ka obosoâ hnyi
hnyimakö Iehova. 32 Wale hnanyibu hobi
kâu at ame moko lepera, a ne ca khana he
ka hom ta je ûnyi ae ûcû hnân obosoâ e.

33 Ke Iehova ame ha kö Mose me
Arona, ka habe, 34 Öbun ka o hnyi hnyei
Kanana, wale oge me ham köbun hnân
ibun, ke oge ne okûâ mok lepera hnyi ke
uma hnyi ibun hnyei ; 35 hamen at tren
uma ka thumeto at bihut, ka habe, Oge me
wâ hnyi umök uma a helâ me mok : 36 k'
ame he at bihut ka ûkhûnöng m' adre me
he ka hom ta je ûnyi a eiö hnyin uma, ke
tiga ca dit bi at bihut he ka wâ mok, wâ e
nye bo kong ta je ûnyi hia hnyin uma ;
37 ke e ame he ka wâ mok, ke wâ bi, ame
ne dit mok hnyi hnyeige uma, ame ne
udrudrâ löhau, ame ne hngihngidra, ae
manen eû hnyi hnyeige uma ; 38 me ame
he at bihut ka didrut kâû ka hnyi hwanu-
ma, me hlöng hwanumen uma hnyi je bong
a seven : 39 ke hnyi bong a seveniny ame
he ka hmetu at bihut ka wâ ; ke wâ bi,
ame ne hûhûö but mok hnyi hnyeige uma ;
40 ame he at bihut ka kun' ödra ka tho
degecâ je veto ae hu mok hnyin k' adre me
he ka degecâ ka hnyi dok ae bo kong hoton
hnyaba : 41 ke e ame he ka kun' ödra he
ka khudreû hia eiö hnyin uma, k' adre me
he ka hingâlâ degecâ taan hna khudreû ka
hnyi dok ae bo kong hoton hnyaba : 42 k'
adre me he ka hom ke je veto me op

hwaban je veto eling; k' ame he ka hom
ke dröu me botro hmetu uma. 43 Ke
ame ne o hmetu mok, me kû hmetu but
hnyi uma hwaban hna tho degecâ je veto,
me hwaban hna khudreû uma, ke hwaban
hna botro hmeto; 44 me hamen at bihut
ka he hmetu ka wâ: ke wâ bi ame ne
hûhûö mok hnyi uma, wale thibi e lepera
ae han hnyi uma: e bo kong ut. 45 Ke
e ame he ka tho degecâ uma, a je veten, me
je utöiny, me dröuiny hia uma; me hom
tilâ ka hnyi dok ae bo kong hoton hnyaba.
46 Ke haba at ame didrö ka hnyi uma
hnyi je bonginy hia hna hlöng hwanuma,
me e ame he ka bo kong ke ne o but sahac.
47 Ke haba at ame mokut hnyin uma, me
e ame he ka hneû anyin je ûkhaû; ke haba
at ame han hnyin uma, me e ame he ka hneû
anyin je ûkhaû. 48 Ke a ne didrö at
bihut me wâ, ke wâ bi, ame ca hûhûö but
mok hnyi uma, hwaban hna botro uma:
me ame he at bihut ka hai bosoâ uma,
anyin a hia but mok. 49 Me e ame he
ka hom lo li meno ame gâ, me utö arasi,
me leûnen mamoe ae dra, me thi boviny
hisop, me me obosoâ uma: 50 ke e ame he
ka hlingâ khaca hnyi li meno ame gâ hnyi
kaia kânâ hon an ame hingölö: 51 ke e
ame he ka hom utö arasi, me thi boviny
hisop, me leûnen mamoe ae dra, me meno
ame gâ ae möt, me hneû hia hnyi dren
meno waleji adre hlingâ, me hnyi an ame
hingölö, me e ame he ka oseven dukâiâ
uma: 52 ke e ame he ka obosoâ uma ge
dren meno ame gâ, me an ame hingölö, me
meno ame gâ ae möt, me utö arasi, me
thi bovine hisop, me leunen mamoe ae
dra: 53 ke e ame he bi ju ka hna meno
ame gâ ae möt ûnyi hnyi taun ka hnyi
hnyei, helâe e ame he ka bi hwaban melen
uma: me bo so but.
54 Wale hnanyibuiny mok lepera hia,
me wathu; 55 me lepera hnyi ûkhaû, me
uma; 56 me dok ae khibi, me dok ae han,
me ong dok ae hadröngöc: 57 m' adre me
he ka wâhmakhnieto at ame bo kong, me
at ame bo so: wale hnanyibuiny lepera.

HNYIMAKAN 15.

KE Iehova ame ha kö Mose me Arona,
ka habe, 2 Fuc dö ka lakon Isaraela,
me ha ködra, ka habe, E ka hingölö dân
unyin ke at, e ame he ka bo kong ge hna
hingölö ûnyi gan. 3 Ke walang bongon
bo kong a e ge hna hingölö ûnyi gan: ame
ne tiga hingölö dân unyin, ke ame ne um
dö hingölö dân unyin, wale obokonginy.
4 E bo kong ut je hna mokut hia a moku-
lec hnen at ame hingölö, k' ame bo kong
je ûnyi hia e ame labā. 5 Ke haba at
ame kâlâ hnen hna mokut, hamen he ka
hneû anyin je ûkhaû, me soû hnyi köiö,
me bo kong ke ne o but sahac. 6 Ke haba
at ame hnyi labā ke ûnyi a labā hnen at
ame hingölö, e ame he ka hneû anyin je
ûkhaû, me soû hnyi köiö, me bo kong ke
ne o but sahac. 7 Ke haba at ame he ka
kâlâ unyin at ame hingölö, e ame he ka
hneû anyin je ûkhaû, me soû hnyi köiö,
me bo kong ke ne o but sahac. 8 Ke ame
ne he at ame hingölö ka hangöjâ at ae bo
so, e ame he ka hneû anyin je ûkhaû, me
soû hnyi köiö, me bo kong ke ne o but
sahac. 9 Ke haba je tap hnân tabâ meno,
ame tabâ hnen at ame hingölö, ame he ka
bo kong. 10 Ke haba at ame kâlâ ke
ûnyi a mokut hmelen at eling, e ame he ka
bo kong ke ne o but sahac: ke haba at
ame vadren je ûnyi eling, e ame he ka
hneû anyin je ûkhaû, me soû hnyi köiö,
me bo kong ke ne o but sahac. 11 Ke
haba at ame kâlâ hnen at ame hingölö, k'
ame ca hinyem hnyi köiö, e ame he ka
hneû anyin je ûkhaû, me soû hnyi köiö,
me bo kong ke ne o but sahac. 12 Ke
haba kaia kânâ ame kâlâ hnen at ame
hingölö, adre me he ka tho degecâ: ke
haba je kaia utö hia, adre me he ka hneû
hnyi köiö. 13 Ke ödra ka he ka obosoâ
at ame hingölö, ûnyi hnyi hna hingölö ûnyi
gan; me hamen he ka aû hobi kâu e bi je
bong a seven he ka obosoâ e, me hneû
anyin je ûkhaû, me sûâ unyin hnyi köiö
ame hingölö, ke ame he ka bo so. 14 Ke
haba hnyi bong a eitiny e ame he ka hom
li biny, ame ne li nokon meköta, me hom
ka hnyi hwanumen uma ûkhacaköu, hnyi
hnyimakö Iehova, me ham ödru ka at
bihut: 15 ke ame he at bihut ka hudi
ödru, haba khaca hnân hudiny hulö, ke
khaca hnân hudiny leû; k' ame he at
bihut ka bi hwaban anyin möt hnyi hnyi-
makö Iehova, can hna hingölö ûnyi gan.
16 Ke ame ne hingölö sin unyin ke at,
e ame he ka tha sûâ hia unyin hnyi köiö,
me bo kong ke ne o but sahac. 17 Ke
haba je ûkhaû hia, me je unen meno hia
ae hu sin unyin hnyin, adre me he ka hneû
hia hnyi köiö, me bo kong ke ne o but
sahac. 18 Ke haba momo ame tha mokut

mē hnyi sin, me hamödru he ka soû hia
hnyi köiö, me bo kong ke ne o but sahac.
19 Ke ame ne ke momo ame hingölö, ke
dra ame hingölö ûnyi gan, adre me he ka
hake ip e hnyi je bong a seven: ke haba
at ame kâlâ, ame he ka bo kong ke ne o
but sahac. 20 Ke haba je ûnyi hia e ame
mokulec, hnyi hna hake ip e, ame he ka bo
kong: k' ame he ka bo kong minya ta je
ûnyi e ame labā. 21 Ke haba at ame he
ka kâlâ hnen hna mokut, e ame he ka
hneû anyin je ûkhaû, me soû hnyi köiö,
me bo kong ke ne o but sahac. 22 Ke
haba at ame he ka kâlâ ke ûnyi e ame labā,
e ame he ka hneû anyin je ûkhaû, me soû
hnyi köiö me bo kong ke ne o but sahac.
23 K' ame ne hon hna mokut, ame ne hon
ke ûnyi bi e ame labā, ame ne kâlâ hnen ke
at, me e ame he ka bo kong ke ne o but
sahac. 24 Ke ame ne ke baga ame tha
mokut mē, ke e thö bongon omomo unyin,
e ame he ka bo kong hnyi je bong a seven;
k' ame he ka bo kong je hna mokut hia
e ame mokulec.

25 Ke ame ne hingölö dra ge ke momo
hnyi je bong ae se, ke tiga ca ûen bongon
omomo, k' ame ne tiga hingölö hwaban
ûen bongon omomo; me ame he ka tha
ûcû je bongon bo kong a e me je bongon
adre hake ip hnyin: e ame he ka bo kong.
26 Ke haba je hna mokut hia e ame moku-
lec hnyi je bong hia e ame hingölö, ame he
ka tha ûcû me je hna mokut hnyi hna
hake ip: ke haba je ûnyi hia e ame labā,
ame he ka bo kong helâ me ûbokonginy
hna hake ip. 27 Ke haba at ame he ka
kâlâ je ûnyi eling, e ame he ka bo kong,
me hneû anyin je ûkhaû, me soû hnyi köiö,
me bo kong ke ne o but sahac. 28 Ke
ame ne bo so ûnyi hnyi hna hingölö ûnyi
gan, e ame he ka aû hobi kau e bi seven
ta bong, ke hwaban e, e ame he ka bo so.
29 Ke haba hnyi bong a eitiny e ame he
ka hom li biny hobi kâu, ame ne li nokon
meköta, me hum ödru ka at bihut hnyi
hwanumen uma ûkhacaköu. 30 Ke ame
he at bihut ka hudo khaca hnân hudiny
hulö, me khaca hnân hudiny leû; ke hamen
at bihut ka bi hwaban anyin möt hnyi
hnyimakö Iehova can hna hingölö ûnyi gan
ae bo kong.

31 Helâe öbu me he ka hake ip lakon
Isaraela ûnyi hnyi anyidra bo kong; wâ
ödra nye mokcu hnyi bokongidra; ödra ka
he ka obokongoâ umök uma mano a e hnyi
wanbödra.

32 Wale hnanyibuiny at ame hingölö,
me at ame hingölö sin, me ame bo kong
hnyin: 33 me ke at ae hu bongon omomo,
me at ame hingölö, baga me momo, me at
ame tha mokut me momo ae bo kong.

HNYIMAKAN 16.

KE Iehova ame ha kö Mose, hwaban
imekiny li laku Arona, hnyi hnödru
hna bi hut hnyi hnyimakö Iehova, me ödru
me mokcu; 2 ke Iehova ame ha kö Mose,
ka habe, Ha thö kö Arona a tuhâm, a g'
ame ca he ka dit monu hnyi je ûen hia ka
hnyi dok ae kap hoton singiny mano hnyi
hnyimakan taben ibetengiö hon tang; wâ
e nye mokcu: anyin a oge me he ka manen
hnyi ûlâ hon taben ibetengiö. 3 Ke wa-
lang hwakecin ûdili Arona ka hnyi dok ae
kap: e ame he ka hom nak bolok hnân
hudiny hulö, me mamoe baga hnân hudiny
leû. 4 E ame he ka khavâ ûkhaû lino ae
kap, k' ame he ka khavâ unyin ge ûtrauzes
lino, k' ame he ka weikâ hnyekon ge wen
lino, me obicâ e ge hnabinybak lino: wale
je ûkhaû ae kap; k' ame he ka osûâ unyin
ge köiö, me khavâ je ûnyi eling. 5 Ke e ame
he ka hom ûnyi ge ûkhacaköu anyin lakon
Isaraela lo li got baga hnân hudiny hulö,
me mamoe baga a khaca hnân hudiny leû.
6 K' ame he Arona ka hudo bolok hnân
hudiny hulö, wale hobi kâu e bi, me me bi
hwaban anyin möt me anyin lap. 7 Ke e
ame he ka hom li got, me ip ödru hnyi
hnyimakö Iehova, hnyi hwanumen uma
hnân ûkhacaköu. 8 Ke hamö Arona he
ka ugleköbâ li got, hobi kö Iehova ke
leköp, ke hobi kö Azazele ke leköp. 9 Ke
ame he Arona ka hom got anyi Iehova,
waleji a kû hnen leköp, me hudo e hnân
hudiny hulö. 10 Ke haba got a kû hnen
leköp anyi Azazela, adre me he ka ip melö
e hnyi hnyimakö Iehova, me me bi hwaban
möt hnen e, me kunâ e kö Azazele hnye-
buba ai. 11 Ke ame he Arona ka hom
bolok hnân hudiny hulö, wale hobi kâu e
bi, me e ame he ka bi hwaban anyin möt
me anyin lap, k' ame he ka hlingâ bolok
hnân hudiny anyin hulö: 12 ke e ame he
ka ounöngötâ taben meic ge je walep ae
möt ûnyi hnyi taben hut hnyi hnyimakö
Iehova, me olo aoc ûnyi ae bo so hnân leû
adre kokot ûhnyûkongo, me hom hoton
singiny mano: 13 k' ame he ka auk ûnyi
ae bo so hnân leû ka hnyi hon meic hnyi

hnyimakö Iehova, me me he hai ûnyi hnyi
ûnyi ae bo so ka oiyongâ taben ibetengiö
hon ûnyi hnân ohnatho, wâ e nye mokcu:
14 ke hamen he ka hom hanen dren bolok,
me dukâiâ hnen banyen taben ibetengiö e
deiö; me hnyimakan taben ibetengiö, e
ame he ka oseveny dukâiâ dren hnen
banyen. 15 Ke e ame he ka hlingâ got
hnân hudiny hulö hobi kâu tavat, me hom
dren ka hnyi hoton singiny mano, me
ânyâ dren e helâ me hnen hna ânyâ dren
bolok, me dukâiâ e hon taben ibetengiö me
hnyi hnyimakan taben ibetengiö: 16 ke
hamen he ka bi hwaban melen dok ae kap
can bo konginy lakon Isaraela, ke can
hnödra hna hanyâûâ, me anyidra je monu
hia; k' ame he ka ânyâ helâe hobi kâu
uma ûkhacaköu ame laba unyidra wanben
anyidra hulö. 17 Ke ame he ka ba at
hnyi uma ûkhacaköu e ka didrö he ka bi
hwaban möt hnyi dok ae kap, ke ne o but
e ame dit hmetu, ke a hia but bi hwaban
anyin möt, me anyin lap, me ûkhacaköu
hia anyin at Isaraela. 18 Ke e ame he ka
didrut ka hnyi taben hut hnyi hnyimakö
Iehova, me bi hwaban melen; ke e ame he
ka hom hanen dren bolok, me hanen dren
got baga, me kina hnyi je baitoiny taben
hut igigilö. 19 Ke e ame he ka oseven
dukâiâ e hnen dra ge banyen, me obosoâ,
me okabâ ûnyi hnyi bo konginy lakon
Isaraela. 20 Ke a hia but bi hwaban
melen dok ae kap, me uma hnân ukhaca-
köu, me taben hut, me, e ame he ka hom
got baga ae möt: 21 k' ame he Arona ka
ip li hnyamen hon ban got ae möt, me ha
manenâ hon e je hulö hia anyin lakon
Isaraela, me hnödra hna hanyâûâ, me
anyidra je monu hia; k' ame he ka ip je
ûnyi e hon ban got, me kunâ e hnen at
adre penapena hnyebuba ai; 22 k' ame he
got ka vadren anyidra je hulö hia ka hnyi
dok ae ba aten; ke e ame he ka hna got
ka hnyi hnyebuba. 23 Ke ame he Arona
ka didrö ka hnyi uma hnân ûkhacaköu, me
ûny jut je ûkhaû lino, waleji a khavâ hnyi
ûen e ame dit ka hnyi dok ae kap, me e
ame he ka hnen bi ju ling: 24 ke e ame
he ka osûâ unyin hnyi köiö hnyi ke dok ae
kap, me khavâ hmetu khaûen bi, me didrut,
me hudo hudiny anyin leû, me hudiny leû
anyin tavat, k' ame he ka bi hwaban anyin
möt, me tavat. 25 Ke haba pipikhenyainy
hudiny hulö, e ame he ka le hon taben hut.
26 Ke hamen at a hna got hobi kö Azazele
he ka hneû anyin je ûkhaû, me osûâ ûnyin
hnyi köiö, ke hwaban e e ame he ka he
hmetu ka hnyi hnyaba. 27 Ke haba
bolok hnân hudiny hulö, me got hnân
hudiny hulö waleji adre hom drödru ka
hnyi dok ae kap, me me bi hwaban möt,
adre me he ka hom ka hnyi hoton hnyaba;
ke adre me he ka le degecâ ge meic li
unödru me unyidru me tidru. 28 Ke
hamen at a le degecâ ta je ûnyi e he ka
hneû anyin je ûkhaû, me osûâ unyin hnyi
köiö, ke hwaban e e ame he ka hmetu ka
hnyi hnyaba.

29 Ke wale hnanyibu hobi köbun nyiele
balua: haba hnyi tehi a seveniny, hnyi
bong a teniny tehi, öbun e he ka hom
ûhnyûkongoâ je hnyekubun, me ca huliwa,
ame ne ke at a aten hnyei, ame ne aten ke
hnyei at ame laba kunyua unyibun: 30
anyin a hnyi bong eling adre me he ka bi
hwaban anyibun möt he ka obosoi öbun;
ûnyi hnyi anyibun je hulö hia adre me he
ka obosoi öbun hnyi hnyimakö Iehova.
31 Ke walang sabath hnân menâ köbun,
ke öbun e he ka hom ûhnyûkongo je hnye-
kubun: wale thibi hnanyibu nyiele balua.
32 Ke haba at bihut adre hû me otilâ me
me at bihut hwaban kamen, hamen he ka
bi hwaban möt, me khavâ je ûkhaû lino,
a je ûkhaû ae kap: 33 ke e ame he ka bi
hwaban melen dok ae ti kap, k' ame he ka
bi hwaban melen uma ûkhacaköu me taben
bi hut; me bi hwaban möt anyin hnyat
bihut, me ûkhacaköu hia. 34 Ke wale
hnanyibu köbun nyiele balua, he ka bi
hwaban möt anyin lakon Isaraela can
anyidra je hulö, ûsa khaca ânyâ hnyi huna.
Me e ame ânyâ helâ me Iehova ame hûna
kö Mose.

HNYIMAKAN 17.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Ha thö kö Arona me lakon, me
lakon Isaraela hia, me ha ködra ka habe;
Walang ûnyi a hûna Iehova, ka habe,
3 Haba at Isaraela hia ame hlingâ bolok,
ame ne nokon mamoe, ame ne got, hnyi
hnyaba, k' ame ne hlingâ hoton hnyaba,
4 k' ame ca hom e ka hnyi hwanumen uma
ûkhacaköu, he ka hudo e kö Iehova hnyi
hnyimakan uma mano anyi Iehova: ame
he ka joniny at eling dra; k' ame hingâlâ
dra; k' adre me he ka subâ degecâ at eling
ûnyi hnyi iny hnyei: 5 waleling me me he
ka hom hnen lakon Isaraela haledra je
meno hnân hudo, wale adre me labö hlingâ

hnyi hnyei, ödra ka he ka hum ödrin kö
Iehova hnyi hwanumen uma ûkhacaköu, ka
at bihut, me hling' ödrin hnân hudiny ole
kö Iehova. 6 Ke hamen at bihut he ka
dukâiâ, taben hut anyi Iehova ge dren,
hnyi hwanumen uma ûkhacaköu, me le
pipikhenyainy hnân bo so kö Iehova. 7 Ke
adre me ca he hmetu ka hudo anyidra je
hut ka je khong waleji adre me bi ûnyi
monu mē. Wale hnanyibu nyiele balua
ködra hnyi anyidra ta je dö.
8 Ke u me he ka ha ködra, ka habe,
Haba at Isaraela hia, ame ne aten ke je
hnyei ame laba kanyua unyibun, at ame
hudo hudiny leû, ame ne ke hut, 9 k' ame
ca he ka hnyi hwanumen uma ûkhacaköu
he ka hudo e kö Iehova, me adre me he ka
subâ degeca at eling ûnyi hnyi iny hnyei.
10 Ke haba at Isaraela hia, ame ne aten
ke hnyei ame laba kanyua unyibun, ame he
ka han dra; me oge me he ka wâ hmâ at
eling ame han dra, me subâ degecâ e ûnyi
hnyi iny hnyei. 11 Anyin a e hnyi dra
melen unyin: ke oge hia but ham e köbun
hon taben hut, me me bi hwaban anyibun
möt: anyin a haba dra, me, wale at ame bi
hwaban möt, anyin ae hu möt hnyin. 12
Anyin a wale oge me ha ka lakon Isaraela,
ka habe, E ba at unyibun ame he ka han
dra, ke ca he ke at e aten ke hnyei ame
laba kanyua unyibun he ka han dra.
13 Ke haba at Isaraela, ame ne aten ke
hnyei ame laba kanyua unyibun, at ame
hnu me kât menoiny hnyot, ame ne meno
ame gâ, hnân han; me hamen he ka hingâlâ
dren, me konâm ge kânâ. 14 Anyin a
wale melen je ûnyi hia; haba dren me
wale möt: ke waleling me oge me ha ka
lakon Isaraela, ka habe, Ca he öbun ka
han dren omeno hia: anyin a haba dra,
me, wale melen ta je ûnyi hia, ke haba at
ame he ka an e, adre me he ka subâ degecâ.
15 Ke haba at ame he ka han meno a mok
hwege, ame ne kiâ ge ke meno, a aten hnyei,
me atkanyua, me, hamen he ka hneû anyin
je ûkhaû, me soû hnyi köiö, me bo kong ke
ne o but sahac, me me bo so but. 16 Ke
ame ne ca he ka hneû anyin je ûkhaû, me
sûâ unyin, me ame he ka takoû e anyin
hulö.

HNYIMAKAN 18.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Ha thö ka lakon Isaraela, me ha,
ka habe, Inya Iehova Khongubun. 3 Ca
he öbun ka ânyâ hoton hwakecin hnyei
Aigupito waleji öbun e laba hnyin; ke ca
he öbun ka ânyâ hoton hwakecin hnyei
Kanana, wale oge me hum öbun ka hnyin:
ke ca he öbun ka hnu hoton anyidra je
hnanyibu. 4 Ke hamöbun he ka ânyâ
hnök je hna owisa, me tuö anyik je hnan-
yibu, me he hnyin: inya Iehova Khongu-
bun. 5 Anyin a wale hamöbun he ka tuö
anyik je hnanyibu, me hnök je hna owisa:
anyin a haba at ame he ka ânyâ e, me ame
he ka möt hnyin: Inya Iehova.
6 Ca he ke at gabun ka hakekenyâ ke
liamekeiny mē, he ka hai hnamejin: Inya
Iehova. 7 U me ca he ka hai hnamejin
kâmâm, ma hnamejin hinyâm: e hinyâm; u
me ca he ka hai hnamejin. 8 U me ca he
ka hai hnamejin âiân kâmâm: anyin a wale
hnamejin kâmâm. 9 U me ca he ka hai
hnamejin mânyâm, nokon kâmâm a hlu, ame
nokon hinyâm adre hnokoâ hnyi hnyaba,
k' adre me ne hnokoâ hnyi ke hnyaba.
10 U me ca he ka hai hnamejin nokon hlu
anyin nokom baga, ame ne nokon hlu anyin
nokom momo; anyin a haba hnamejidru
a hnamejâm bi. 11 U me ca he ka hai
hnamejin nokon âiân kâmâm a hlu, a hno-
koâ hnen kâmâm, hânâm e. 12 U me ca
he ka hai hnamejin tehem a haniny kâmâm:
haba e me hing liamekeiny me kâmâm.
13 U me ca he ka hai hnamejin liamekeiny
me hinyâm: anyin a hing liamekeiny me
hinyâm. 14 U me ca he ka hai hnamejin
liamekeiny me kâmâm, ke u me ca he
ka hakekenyâ âiân: ke hinyâm e. 15 U
me ca he ka hai hnamejin âiân nokom
baga; ûngom momo e; u me ca he ka hai
hnamejin. 16 U me ca he ka hai hnamejin
âiân liamekeiny möu: wale hnamejin lia-
mekeiny möu. 17 U me ca he ka hai
hnamejin momo me nokon a hlu; ke u me
ca he ka hok nokon hlu a nokon nokon
baga, ame ne nokon hlu a nokon nokon
momo, he ka hai hnamejin: ödrin je hing
liamekeiny: hulö eling. 18 Ke u me ca
he ka hok momo a liamekeiny me âiâm, he
ka ovecâ, me hai hnamejin ke tiga möt at a
bân. 19 Ke u me ça he ka hakekenyâ
momo he ka hai hnamejin, hnyi hna hake
ip can bo kong a e. 20 Ke u me ca he ka
tha mokut me âiân ke at, he ka okongu u
unyin. 21 Ke u me ca he ka hna lakom
he ka he hnyi wanben meic kö Moleka, ke
u me ca he ka okongoâ ien Khongom: Inya
Iehova. 22 U me ca he ka tha mokut me
ke baga, helâ me hwakecin tha mokut me

momo : wale thibi ikiki. 23 Ke u me ca
he ka tha mokut me ke meno he ka okongu
u mē : k' ame ca he momo ka tot hnyi
hnyimakan ke meno me me tha mokut mē :
wale hulö ae gan.
24 Ca he ka okongu öbun bi hnyi ta je
ûnyi eling ; anyin a ta je ûnyi hia e ame
okongoâ je hnyei wala oge me he ka obâ
hnyi hnyimaköbun : 25 k' ame kong ut
hnyei ; anyin a wale oge me he ka bi
hwaban hulöiny, k' ame he hnyei ka hmita
degecâ aten. 26 Anyin a wale hamöbun
he ka tuö anyik je hnanyibu, me hnök je
hna owisa, ke ca he öbun ka ânyâ ke ûnyi
hnyi ta je ûnyi eling ae ikiki, wale aten
ibun hnyei, me aten ke je hnyei adre me
laba kanyua unyibun : 27 (anyin a wale ta
je ûnyi hia ae ikiki eling a ânyâ hnen aten
hnyei a bân, me me kong ut hnyei ;) 28 me
me ca he ka hmita degeci öbun minya hnen
hnyei öbun ka he ka okongoâ, helâ me hna
hmita degecâ je hnyei a bân. 29 Anyin a
haba at ame ânyâ ke ûnyi eling ae ikiki,
me adre me he ka subâ degecâ tavat adre
me ânyâ e ûnyi hnyi idrin hnyei. 30 Awe,
öbun e he ka tuö hnök je hna hûna, me
me ca ânyâ bi ke hwakecin ae ikiki waleji
adre ânyâ ke tiga hi' öbun, me me ca
he ka okongu öbun hnyin : Inya Iehova
Khongubun.

HNYIMAKAN 19.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Ha thö ka ûkhacaköu hia anyin
lakon Isaraela, me ha ködra, ka habe, Okabi
öbun ju, anyin a inya Iehova Khongubun
ae kap. 3 Öbun e he ka ve outen je lahi-
nyöbun, me je lakamöbun, me tuö anyik je
sabath : Inya Iehova Khongubun. 4 Ca
saû öbun ka je idola, ke ca he ka bi khon-
gubun adre oköiöâ : Inya Iehova Khongu-
bun. 5 Ke öbun e ne he ka hudo hudiny
ole kö Iehova, me hamöbun he ka hudo e
me me he ka kap soi öbun. 6 Ke adre me
he ka an e hnyi bong öbun e hudo hnyin,
me bong nyi : ke ame ne hu kolon hnyi
bong we, me adre me he ka le degecâ ge
meic. 7 Adre me ne he ka an e we, wale
ikiki ; adre me ca he ka kap soâ : 8 ke
haba at ame han e, me ame he ka takoû e
hnen anyin hulö, anyin a e ame okongoâ
ûnyi ae kap anyi Iehova ; me adre me he
ka subâ degecâ at eling ûnyi hnyi iny
hnyei.
9 Ke öbun ka he ka meno je ibun, me u
me ca he ka meno hia ke ne o but hnyi je
hounyin em, ke u me ca he ka hlo kolon
hnâm hna menu. 10 U me ca he ka hlo
kolon halem je vine, ke u me ca he ka hlo
hia je wan vine ame kökölu ûnyi hnyi
halem je vine ; ke u me he ka hna bi ju
hobi kâu at ae ba ta ûnyi me atkanyua :
Inya Iehova Khongubun. 11 Ca he öbun
ka venöu ; me ca bibiman bi, ke ca thoi ke
at ka ke at. 12 Ke ca he öbun ka khema-
nyin thoi hnyi iök, anyin a u je okongoâ
ien Khongom helâe : Inya Iehova. 13 U
me ca he ka okongoâ at ame laba hakekenyi
u, me hûgûnâ anyin ta je ûnyi : haba hwa-
ban athnyaba u je hawâ, ame ca he ka
mokut unyâm hnyi hnyinghet ke ne o but
hnyomakatu. 14 U me ca he hangâ at ae
wejiji, ke ca ip ke ûnyi hnân ohavâ hnyi
hnyimakan wadröu, ke u me he ka outen
Khongom : Inya Iehova. 15 Ca he öbun
ka ânyâ hwali hnyi owisa : u me ca he ka
wâhmakhmetoâ at ae ba ta ûnyi, me ogânâ
at ae tren omjeû : ke hamâm he ka owisa
at ame laba hakekenyi u hnyi wisa. 16 U
me ca he ka ngeno em hnyei he ka ûhaiö
monu : ke u me ca he ka tot he ka thoi me
me mok at ame laba hakekenyi u : Inya
Iehova. 17 U me ca he ka hûkötiâ eû
hnyi hnyekom liamekeiny möu : u ma he
bala ka thawâ at ame laba hakekenyi u, ke
ca he ka bi jönâm gan. 18 Ca he ka
oûcoâ hulö, me ip hnân ka aten em hnyei,
ke u me he ka betenge ka at ame laba
hakekenyi u helâ me u bi : Inya Iehova.
19 Hamöbun he ka tuö anyik je hnanyibu.
U me ca he ka hna halem je meno he ka
hnokoâ meno ae ke bongou bi : u me ca
he ka ta em hnyei ge je hatong ae ve
bongon bi : ke u me ca he ka khavâ
ûkhaû adre ûthûeneken ge li tö ae ve
bongon. 20 Ame ne he ke at ka tha
mokut me momo a athnyaba adre ûco,
k' adre ham ka ke baga, k' adre ca ûco
hmeto bi me hna baûâ ; me adre me he
ka bi hwaban ; adre me ca he ka hling'
ödru, anyin a e ame ca gufa bi. 21 Ke
hamen baga he ka hom hudiny anyin monu
bi kö Iehova, ka hnyi hwanumen uma
ûkhacaköu, a mamoe baga hnân hudiny
monu. 22 Ke ame he at bihut ka bi
hwaban anyin möt ge mamoe baga hnân
hudiny monu hnyi hnyimakö Iehova, can
hulö e ame ânyâ : me adre me he ka hna hulö
e ame ânyâ. 23 Ke öbun ka o but ka
hnyi hnyei, k' adre um dö tā ta je ve ûö
ae hu wan hnân han ; me öbun e he ka aû

je wan helâ me ûnyi adre ca peritomonâ :
hnyi kun ta huna adre me he ka helâ me
ûnyi adre ca peritomonâ köbun : öbun e
ca he ka han. 24 Ke haba hnyi huna
a vakiny ame he ka kap hia je wan,
me hnân oganâ Iehova. 25 Ke hnyi huna
a thabûnginy öbun e he ka han je wan, me
me hu troban köbun : Inya Iehova Kho-
ngubun. 26 Ca he öbun ka tha han meno
me dren : ke u me ca he ka biobotkong, me
bihihwakecin. 27 Ca he öbun ka giâ li
halelöû hnyi böbun, me okongoâ baten
waiâm. 28 Ca he öbun ka sei hon komok
hnyi je unyibun, me thâ je unyibun : Inya
Iehova. 29 Ca he ka okongoâ nokom hlu
me me momo hnyi gethen bi ; wâ e nye
labö bi ûnyi monu tavat, me me unöngötö
hnyei hnen hwakecin ae kong. 30 Hamö-
bun he ka tuö anyik je sabath, me okabâ
dok a kabik : Inya Iehova. 31 Ca he öbun
ka saû ka tavat tren hanu, me tavat bibi-
hwakecin ; ca elöm ödrin, m' öbun e ca he
ka kong : Inya Iehova Khongubun. 32 U
me he ka köûö hnyi hnyimakan at ae hûen
ban, me ogânâ hnyimakan hingat, me u me
he ka outen Khongom : Inya Iekova. 33
Ke ame ne ke at a aten ke hnyei ame laba
kanyua unyibun hnyi ibun hnyei, ca he öbun
ka okongoa. 34 Ame he aten ke hnyei
ka laba unyibun helâ me aten ibun hnyei,
ke u me he ka betenge gan helâ me u bi ;
anyin a je atkanyua öbun hnyi hnyei Aigu-
pito : Inya Iehova Khongubun. 35 Ca he
öbun ka ânyâ ûnyi ae hwali hnyi hna
owisa, ge tulutiny ibeûen, me tulutiny
ihmakiny, me tulutiny dân. 36 Ame he
ka hu unyibun tulut adre uhno ae wisa, me
tulut ihmakiny ae wisa, me efa ae wisa, me
hin ae wisa : Inya Iehova Khongubun, at
ame hum öbun ûnyi hnyi hnyei Aigupito.
37 Ke hamöbun he ka tu anyik je hnani-
bu hia, me hnök je hna owisa hia, me ânyâ
ta je ûnyi e : Inya Iehova.

HNYIMAKAN 20.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 2
U me he ka ha ka lakon Isaraela,
ka habe, Haba at Isaraela, ame ne aten ke
hnyei ame laba kanyua unyi Isaraela, ame he
ka ham nokon kö Moleka, me adre me he ka
hlingâ at eling : hamen tavat a aten hnyei he
ka lûâ ge veto. 3 Oge me he ka wâ hmâ
at eling me subâ degecâ e ûnyi hnyi iny
hnyei ; anyin a e ame ham nokon kö Mole-
ka, me ame oikikiâ dok a kabik, me oko-
ngoâ iök ae kap. 4 Ke ame ne he aten
hnyei ka omûko ge at ame ham nokon kö
Moleka, k' ame ca hlingâ bi ; 5 me oge me
he bi nya ka wâ hmâ at eling me anyin lap
me subâ degecâ, me tavat hia ödrin e bi
ûnyi monu hoton, he ka bi ûnyi monu me
Moleka, ûnyi hnyi idrin hnyei. 6 Ke haba
at ame saû ka je hnyat tren hanu me tavat
bibihwakecin, he ka bi ûnyi monu hotudrin,
me oge me he ka wâ hmâ at eling me subâ
degecâ ûnyi hnyi iny hnyei. 7 Okabi öbun
ju, m' öbun e kap : anyin a inya Iehova
Khongubun. 8 Ke öbun e he ka tuö an-
yik je hnanyibu me ânyâ : Inya Iehova at
ame okabi öbun. 9 Ke haba at ame hangâ
kâmen me hinyen, adre me he ka hlingâ e :
e hia but hangâ kamen ame ne hinyen ;
ame he ka takoû e ge dren bi. 10 Haba
at ame bi ûnyi monu me âiân ke at, me
adre me he ka tha hlingâ baga me momo, a
li at bi ûnyi monu. 11 Ke haba at ame he
ka tha mokut me âiân kamen, e ame hai
hnamejin kamen : me adre me he ka tha
hling' ödru hia ; k' ame he ka takû ödru ge
drödru. 12 Ke ame ne he ke at ka tha
mokut me âiân nokon baga, me adre me he
ka tha hling' ödru hia : ödru me ânyâ ûnyi
ae ti kong ; ame he ka taku ödru ge drödru.
13 Ke ame ne he ke baga ka tha mokut me
ke baga helâ me hwakecin tha mokut me mo-
mo, ödru me ânyâ ûnyi ae ikiki : adre me
he ka tha hling' ödru ; k' ame he ka takû
ödru ge drödru. 14 Ke ame ne he ke at ka
tha hok momo me hinyen, wale hulö : k'
adre me he ka tha thong degeci ödru ge
meic, me me ba hulö unyibun. 15 Ke ame
ne he ke baga ka tha mokut me meno, me
adre me he ka hlingâ at e : k' öbun e he ka
hlingâ minya meno. 16 Ke ame ne he he
momo ka hakekenyâ ke meno, me tha mo-
kut mē, me u me he ka tha hlingâ momo
me meno : adre me he ka tha hling' ödru
hia : ame he ka taku ödru ge drödru. 17
Ke ame ne he ke baga ka hok haniny, ame
ne nokon kamen, ame ne nokon hinyen, me
ödru me ûwâköuâ ûhethuidru ; me wale
ûnyi ae ikiki ; ke adre me he ka tha subâ
degeci ödru hnyi hnyimakan aten idru
hnyei : e a hia but hai hnamejin haniny ;
ame he ka takoû e hnen anyin hulö. 18
Ke a ne he ke baga ka tha mokut me momo
ae hu bongon omomo, me hai hnamejin ;
me e ame hia but ohethuâ pupua gan, k'
ame hia but hai tubwiny pupainy dra gan
bi : me adre me he ka tha subâ degeci ödru
ûnyi hnyi idru hnyei. 19 Ke u me ca he

ka hai hnamejin liamekeiny me hinyâm,
ame ne haniny kamâm; anyin a u me hai
hnamejin hing liamekeiny möu: me ame
he ka takû ödrin hnen anyidrin hulö. 20
Ke ame ne he ke at ka tha mokut me mo-
mo âiân liamekeiny me kamen; me e ame
hai hnamejin liamekeiny me kamen bi: me
ame he ka takû ödru ge anyidru hulö; ödru
me he ka mok ke ba mâtrân. 21 Ke ame
ne he ke at ka hok momo a âiân liamekeiny
mē, wale ûnyi ae ikiki: k' ame hai hname-
yin liamekeiny mē; ame he ka ba mâtrâ-
nidru.

22 Anyin a wale öbun e he ka tuö anyik
je hnanyibu, me hnök je hna owisa hia, me
ânyâ e: me ca he hnyei ka hmita degeci
öbun, wale oge me hum öbun ka hnyin he
ka labā. 23 Ke ca he öbun ka he hoton
hwakecin je hnyei oge me he ka obâ hnyi
hnyimaköbun: anyin a ödra adre me ânyâ
ta je ûnyi hia eling, anyin a wale oge me
ikiki ödra. 24 Ke oge hia but ha köbun,
ka habe, Ame he ka hu köbun idrin hnyei,
ke oge me he ka ham e köbun he ka labā,
wale hnyei ame di hnyin debai me hani:
Inya Iehova Khongubun, at ame uc' öbun
ûnyi hnyi ta je hnyei. 25 Anyin a wale,
öbun e he ka ovebongonâ omeno ae bo so,
me omeno ae bo kong, me omeno ame gâ ae
bo kong, me bo so: ke ca he öbun ka oikiki
öbun bi hnen meno, me meno ame gâ; me
ta je ûnyi adre iyâû hon kânâ, waleji oge
ve khenâ unyibun ae bo kong. 26 M' öbun
e he ka kap bi könya: anyin a inya Iehova
ae kap, k' oge hia but uc' öbun ûnyi hnyi
ta je hnyei hnân hobi könya.

27 Haba baga, ame ne momo, at tren
hanu me at ame bibihwakecin, me adre me
he ka hlingâ: adre me he ka lu' ödrin ge
veto: ame he ka takû ödrin ge drödrin.

HNYIMAKAN 21.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Ha thö ka hnyat bihut a lahu Aro-
na, me ha ködrin, ka habe, Ca he ke at ka
obokongâ e can ta je komok hnyi iny hnyei.
2 Ke so thibi can je hing liamekeiny mē,
wale hinyen, me kamen, me nokon baga me
hlu, me liamekeiny mē; 3 me hing haniny
hlu ae ba âiân: e so ka bo kong can e. 4
E ame ca he ka obokongâ e bi, me okongoâ,
anyin a e at hnathuiny hnyei. 5 Ödrin e
ca he ka ohadreûâ je bödrin, me giâ baten
waidrin, me kave unyidrin. 6 Ödrin hnyat
ae kap ka Khongudrin, ke ödrin e ca he ka
okongoâ ien Khongudrin: anyin a ödrin e
hudo je hut a an hnen meic kö Iehova, a
an Khongudrin: anyin a wale ödrin e he
ka kap. 7 Ca he ödrin ka hok momo hnyi
gethen, me hlu adre hia but okongoâ; k'
adre me ca he ka hok momo a degec hnen
âiân: anyin a ödrin hnyat ae kap ka Kho-
ngudrin. 8 Ke u me he ka okabi ödrin:
anyin a ödrin hnyat hudo an Khongom:
ödrin hnyat ae kap köu: anyin a inya
Iehova ae kap at ame okabi öbun. 9 Ke
e ka he nokon at bihut a hlu ka okongoâ e
bi, ame bi ûnyi monu, me e ame okongoâ
kamen: k' adre me he ka thong degecâ
e ge meic.

10 Ke haba at bihut ae nua unyin je
liamekeiny mē, wale adre hingâlâ wakaco
hnân hû hon ban, k' adre otilâ he ka kha-
vâ je ûkhaû, me e ame ca he ka oûheâ ban,
me kia anyin je ûkhaû; 11 ke haba khaca
e ame ca he ka hakekenyâ unyin at a mo-
kcu, me obokongoâ e bi can kamen me
hinyen; 12 ke e ame ca he ka he ûnyi hnyi
dok ae kap, me okongoâ dok a kapiny
Khongon; anyin a e hon ban wakaco hnân
hû anyin Khongon: Inya Iehova. 13 Ke
e ame he ka hok âiân a hlu. 14 Ke e ame
ca he ka hom safac, me momo adre degec,
me hlu adre okongo, me momo hnyi gethen:
ke e ame he ka hok âiân a hlu ûnyi hnyi
iny hnyei. 15 Ke e ame ca he ka okongoâ
lakon ûnyi hnyi iny hnyei: anyin a inya
Iehova at ame okabâ e.

16 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 17 Ha thö kö Arona, ka habe, Ame
ne hu mâtrânâm hnyi anyidra je dö ae hu
hnyikongon unyin, me e ame ca he ka ha-
kekeny he ka hnyi hudo an Khongon. 18
Anyin a haba at ae hu hnyikongon unyin
ame ca he ka hakekenyâ; wale wadröu, me
at ame ci, me at ae lau hnyingöiny, me at
ae hu ovejien, 19 me at ae hmetru bacan,
me hmetru hnyamen, 20 me at ae hwali
jö tot, me at ame aû, me hwiö emakan, me
at ae huje unyin, me ûhölök, me hna hmou-
ca wakunyin; 21 e ba at hnyi je mâtrâni
Arona at bihut, ame he ka hakekeny ka
hudo je hut a an hnen meic kö Iehova a ne
hu hnyikongon unyin: e at ae hu hnyiko-
ngon; e ame ca he ka hakekeny he ka hu-
do an Khongon. 22 E ame he ka hnyi
han an Khongon, wale je ûnyi ae ti kap
hmönyin, me je ûnyi ae kap. 23 Ke so bi
e ame ca he ka dit ka hnyi hoton singiny,
me hakekenyâ taben hut, anyin ae hu hnyi-
kongon; me me ca he ka okongoâ je dok a

kapik : anyin a inya Iehova at ame okabi
ödrin. 24 Me haba Mose ame ha belâe kö
Arona, me lakon, me lakon Isaraela hia
thithö.

HNYIMAKAN 22.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Ha thö kö Arona me lakon, a g'
adre me he ka ûsâkâûö me je ûnyi ae kap
anyin lakon Isaraela, wale adre me okabâ
könya, m' ödrin e ca he ka okongoâ iök ae
kap : Inya Iehova. 3 Ha thö ködrin, ka
habe, Haba at hnyi mâtrânibun hia hnyi
anyibun ta je dö ame hakekenyâ ta je ûnyi
ae kap, wale hnen lakon Isaraela hna oka-
bâ kö Iehova, k' ame bo kong ut, me adre
me he ka subâ degecâ at eling hnyi hnyi-
makök : Inya Iehova. 4 Ame ne lepera
ke at hnyi mâtrâni Arona, ame ne hingölö
dân unyin ; me e ame ca he ka hnyi han je
ûnyi ae kap, ke ne o but e ame bo so bi.
Ke ame ne hu ke at ame kâlâ ke ûnyi ae
bo kong hnen unyin ae mok, ke ame ne at
ame hingölö sin unyin ; 5 ke ame ne ke at
ame kâlâ ûnyi ame iyâû, wale ame oboko-
ngoâ e, ke ame ne ke at ame obokongoâ e
hnen ke ûnyi ae bo kong unyin ; 6 haba at
ame kâlâ ta je ûnyi helâe, me e ame he ka bo
kong ke ne o but sahac, k' ame ca he ka
hnyi han ta je ûnyi ae kap, e ka tiga ca
sûâ unyin hnyi köiö. 7 Ke e ka didrut
seûno, me e ame he ka bo so ; ke hwaban
e, e ame he ka hnyi han je ûnyi ae kap, anyin
a wale an. 8 Haba ûnyi a mok hwege, me
hna kia hnen meno, e ame ca he ka hnyi
han, wâ e nye bo kong hnen e. Inya Ieho-
va. 9 Anyin a wale ödrin e he ka tuö hnök
je hna hûna, me me ca takû ödrin hnen
hulö, me mok can e, ödrin ka he ka oko-
ngoâ : Inya Iehova at ame okabi ödrin. 10
Ame ca he atkanyua ka hnyi han ûnyi ae
kap : haba at ame tha laba me at bihut, me
athnyabainy adre hawâ, ame ca he ka hnyi
han ûnyi ae kap. 11 Ke ame ne he at bi-
hut ka ûco ke at ge mone, me e ame he ka
hnyi han ; helâ minya hnyat adre hnokoâ
hnyi hnyaban, ödrin e he ka hnyi han an.
12 Ke ame ne faipoipo me atkanyua nokon
at bihut a hlu, e ame ca he ka hnyi han je
ûnyi ae kap adre hudo hnân hudiny kap
göranyai. 13 Ke ame ne safac nokon at
bihut, ame ne thang faipoipo, me ba nokon,
k' ame hmetu ka hnyi hnyaban kamen, helâ
ke me tiga hlu bi, me e ame he ka hnyi han
an kamen : ke ame ca he ka atkanyua ka
hnyi han. 14 Ke ame ne han monoâ hnen
ke at ûnyi ae kap, me hamen he ka bi hwa-
ban, me bi hanen ke keihen a thabûnginy
me ham ka at bihut ûnyi ae kap. 15 Ke
ca he ödrin ka okongoâ je ûnyi ae kap
unyin lakon Isaraela wale ödrin e hudo kö
Iehova ; 16 me takû ödrin hulöiny anyidra
monu, ödrin ka he ka hnyi han anyidrin je
ûnyi ae kap : anyin a inya Iehova at ame
okabâ ta je ûnyi eling.
17 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
18 Ha thö kö Arona, me lakon, me lakon
Isaraela hia, me ha ködra, ka habe, E ka
he ke at Isaraela, ame ne atkanyua unyin
at Isaraela ka hudo anyin hut, ame ne hobi
kâu anyidra ke je khöbi, ame ne hobi kâu
anyidra hut ae betenge, wale adre me he ka
hudo kö Iehova hnân hudiny leû : 19 ha-
möbun he ka hudo baga ae ba hnyikongon
ûnyi hnyi je bolok, ame ne mamoe, ame ne
got, me me he ka kap soi öbun. 20 Ke
haba at ae hu hnyikongon, ca he öbun
ka hudo : anyin a ca hnân kap soi öbun
hnyin. 21 Ke e ka he ke at ka hudo hu-
diny ûsoköu kö Iehova, me thamuâ khöbi,
ame ne hut ae betenge, ame ne bolok, ame
ne mamoe, me e so e ame bekhöt, m' adre
me he ka kap soâ ; ame ca he ka hu hnyi-
kongon. 22 Haba wadröu, me at ae hme-
tru jeien, me bâbu, me anyû, me at ae huje
unyin, me ûhölök, ca he öbun ka hudi ödrin
ko Iehova, me ca hudi ödrin hnân hut a an
ge meic hon taben hut kö Iehova. 23 Ame
ne bolok, ame ne nokon mamoe ae hu ove-
jien, ame hia ke keihen unyin, me u me he
ka hudi ödrin hnân hut betenge ; ke adre
me ca he ka kap soâ hobi kâu khöbi. 24
Ca he öbun ka hudo kö Iehova ûnyi adre
okongoâ wakunyin, ame ne hmouca, ame ne
khekhe, ame ne kave ; ke ca he öbun ka
ânyâ helâe hnyi ibun hnyei. 25 Ke ca he
öbun ka hudi ödrin hnân an Khongubun
ûnyi ge aten ke hnyei bi ; anyin a e unyi-
drin hulö me hnyikongon : adre me ca he
ka kap soi öbun hnyin.
26 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
27 Adre me ne hnokoâ bolok, ame ne ma-
moe, ame ne got, me e ame he ka tha laba
me hinyen hnyi je bong a seven : ke hwân
hnyi bong a eitiny adre me he ka hap hnân
hut a an ge meic kö Iehova. 28 Ke ame
ne kau, ame ne mamoe, me öbun e ca he ka
tha hlingâ e me nokon hnyi bong a khaca.
29 Ke öbun ka he ka hudo hudiny ole kö
Iehova, hudo thö e me me kap soi öbun
hnyin. 30 Hnyi bong a khaca adre me he

ka an e; ca he öbun ka ip kolon ke ne o
but nyi: Inya Iehova. 31 Anyin a wale
hamöbun he ka tuö anyik je hnanyibu me
ânyâ: Inya Iehova. 32 Ke ca he öbun ka
okongoâ iök ae kap; ke adre me he ka
okabi nya wanben lakon Isaraela: Inya
Iehova at ame okabi öbun, 33 wale at ame
hum öbun ûnyi hnyi hnyei Aigupito, me
me Khongubun: Inya Iehova.

HNYIMAKAN 23.

HABA Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 Ha thö ka lakon Isaraela
me ha ködra, ka habe, Haba je ûen a thu
bongon hnö Iehova, wale öbun e he ka
haimemenâ me me je ûkhacaköu ae kap, me
wale thibi e je ûen oge thu bongon. 3 Siks
je bong adre me he ka huliwa, ke haba
hnyi bong a seveniny, me wale sabath
hnân menâ, me ûkhacaköu ae kap: ca he
öbun ka ânyâ ke huliwa: wale sabath
anyi Iehova hnyi je hnyababun hia.
4 Walang je ûen a thu bongon hnö
Iehova, je ûkhacaköu ae kap, wale öbun e
he ka omanenâ hnyi je ûen. 5 Haba hnyi
bong a fortininy tehi a bân, hnyi sahac, me
wale paseka anyi Iehova. 6 Ke hnyi bong
a fiftininy tehi eling, me wale bongon han
areto adre ca levena kö Iehova: öbun e he
ka han areto adre ca levenâ hnyi seven ta
bong. 7 Hnyi bong a bân öbun e he ka
hu ûkhacaköu ae kap: ûbun e ca he ka ânyâ
huliwa ae hmak. 8 Ke öbun e he ka hudo
hut a an ge meic kö Iehova hnyi je bong a
seven: ke hnyi bong a seveniny, me ame
he ka hu ûkhacaköu ae kap; e ba huliwa
ae hmak öbun e he ka ânyâ.
9 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
10 Ha thö ka lakon Isaraela, me ha ködra,
ka habe, Öbun ka o ka hnyi hnyei oge me
he ka ham köbun, ke öbun ka meno jeûiny,
me öbun e he ka hom je thi hwit a bân
öbun e meno ka at bihut: 11 ke e ame
he ka hajijingâ thi hwit hnyi hnyimakö
Iehova, me me kap soi öbun hnyin; haba
at bihut ame he ka hajijingâ e bong nyi
hwaban sabath. 12 Ke hnyi bong eling,
öbun e hajijingâ thi hwit hnyin, me öbun
e he ka hudo mamoe baga a khaca hunainy
ae ba hnyikongon hnân hudiny leû kö
Iehova. 13 Ke haba hudiny han ame he
ka lo li omer falawa adre ûthueniken me
wakaco hnân hut a an ge meic ae bo so kö
Iehova: ke haba hudiny ic, ame he ka tap
waina a vakiny hin. 14 Ke ca he öbun ka
han areto, me hwit adre lo, me je ihwit ae
but, ke ne o but bong eling, öbun e he
ka hom hut ka Khongubun hnyin: wale
hnanyibu nyiele balua, hnyi anyibun ta je
dö hnyi je hnyababun.
15 Ke öbun e he ka aû hobi köbun,
hwân bong nyi hwaban sabath, hwân hnyi
bong öbun e hom hnyin thi hwitiny haji-
jing; ame he ka bekhöt je sabath a seven:
16 öbun e he ka aû je bong a fifte ke ne
o but nyi hwaban sabath a seveniny; ke
öbun e he ka hudo hudiny han a teb ûnyi
kö Iehova. 17 Me öbun e he ka hom ûnyi
hnyi je hnyababun lo li aretoiny hajijing,
ke lo li omer falawa: adre me he ka le ge
falawa ae so adre levenâ, wale je wan a
bân kö Iehova. 18 Ke öbun e he ka tha
hudo me areto je mamoe a seven ae ba
hnyikongon a khaca hunainy, me khaca
nak bolok, me lo li mamoe baga, wale hnân
hudiny leû kö Iehova, tha e me hudiny
han, me hudiny ic, hut a an ge meic, ae bo
so kö Iehova. 19 Ke öbun e he ka hudo
ke got baga hnân hudiny hulö, me lo li
mamoe baga a khaca hunainy hnân je
huding ûsoköu. 20 Ke ame he at bihut
ka tha hajijingâ ta je ûnyi e me li areto a
bân hnân hudiny hajijing hnyi hnyimakö
Iehova, me li mamoe: e kap ta je ûnyi e
kö Iehova ke hobi kâu at bihut. 21 Ke
öbun e he ka haimemenâ hnyi bong eling
anyibun ûkhacaköu ae kap: e ba huliwa
ae hmak öbun e he ka ânyâ: wale hnanyibu
nyiele balua hnyi je hnyababun hia hnyi
anyibun ta je dö.
22 Ke öbun ka he ka meno je ibun, me
u me ca he ka meno wia hnyi hounyin em,
ke u me ca he ka hlo kolon hnâm hna
meno: ke u me he ka hna but e hobi kâu
at ae ba ta ûnyi me atkanyua: Inya Iehova
Khongubun.
23 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
24 Ha thö ka lakon Isaraela me ha, ka
habe, Hnyi tehi a seveniny, hnyi bong a
bâniny tehi, ame he ka hu hna menâ hobi
köbun, hnân oûnykûmeâ hnen tuö trutru,
ûkhacaköu ae kap. 25 E ba huliwa ae
hmak öbun e he ka ânyâ: ke öbun e he ka
hudo hut a an ge meic kö Iehova.
26 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
27 Haba hnyi bong a libenyitainy tehi
eling a seveniny, ame he ka bong hnân bi
hwaban möt: ke öbun e he ka hu ûkhaca-
köu ae kap, k' öbun e he ka hom ûhnyû-
kongoâ je hnyekubun; me hudo hut a an
ge meic kö Iehova. 28 Ke ca he öbun ka

ânyâ ke huliwa hnyi bong eling; anyin a wale bong hnân bi hwaban möt, m' adre me he ka bi hwaban anyibun möt hnyi hnyimakö Iehova Khongubun. 29 Ke haba at ame ca vec hnyekon hnyi bong eling, me adre me he ka subâ degecâ e ûnyi hnyi iny hnyei. 30 Ke haba at ame bi huliwa hnyi bong eling, me oge me he ka obia hnyi iny hnyei. 31 E ba ke huliwa öbun e he ka ânyâ: wale hnanyibu nyiele balua hnyi anyibun ta je dö hnyi je hnyababun. 32 Haba bong e me sabath hnân menâ köbun, k' öbun e he ka hom ûhnyûkongoâ je hnyekubun: hnyi bong a naininy tehi, hnyi sahac, hwân hnyi ke sahac ke ne o but hnyi ke sahac öbun e he ka okabâ anyibun sabath.

33 Haba Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 34 Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe, hnyi bong a fiftininy tehi eling a seveniny ame he ka bong hnân bi jeûiny je uma hunuma kö Iehova hnyi je bong a seven. 35 Haba hnyi bong a bân ame he ka hu ûkhacaköu ae kap: e ba huliwa ae hmak öbun e he ka ânyâ. 36 Hnyi je bong a seven öbun e he ka hudo je hut a an ge meic kö Iehova: ke hnyi bong a eitiny öbun e he ka hu ûkhacakoû ae kap: ke öbun e he ka hudo hut a an ge meic kö Iehova: wale ûkhacaköu ae ûnyi hnathu; e ba huliwa ae hmak öbun e he ka ânya.

37 Wale je ûen anyi Iehova m' öbun e he ka haimemenâ a je ûkhacaköu ae kap, he ka hudo hut a an ge meic kö Iehova, hudiny leû, me hudiny han, me hut, me huding ic, a je ûnyi hnyi je ve bong: 38 ke ca ha bi je sabath anyi Iehova, me anyibun je bwiblany, me anyibun je khöbi hia, me anyibun je hut betenge hia, wale öbun e he ka ham kö Iehova.

39 Ke hnyi bong a fiftininy tehi, öbun ka hia but ip je jeûiny hnyei, me öbun e he ka bi jeû kö Iehova hnyi je bong a seven: hnyi bong a bân ame he ka hu hna menâ ae ûnyi hnathu, me hnyi bong a eitiny ame he ka hu hna menâ ae ûnyi hnathu. 40 Ke öbun e he ka hom hnyi bong a bân je wan ûö ae so, me je lan pama, me je vheiny ûö ae gan, me je arebeiny wagewe; ke öbun e he ka senyin hnyi hnyimakö Iehova Khongubun hnyi seven ta bong. 41 Ke öbun e he ka tuö e hnân bi jeû kö Iehova hnyi je bong a seven hnyi huna: wale hnanyibu nyiele balua hnyi anyibun ta je dö: öbun e he ka tuö e hnyi tehi a seveniny. 42 Öbun e he ka laba hnyi je uma hunuma hnyi seven ta bong: ame he tavat a hing at Isaraela hia ka laba hnyi je uma hunuma: 43 me me khana hnen anyibun je dö a oge kunâ lakon Isaraela he ka laba hnyi je uma hunuma, hnyi ûen oge me hum ödra ûnyi hnyi hnyei Aigupito: Inya Iehova Khongubun. 44 Ke haba Mose ame omanenâ ka lakon Isaraela je ûen a thu hnö Iehova.

HNYIMAKAN 24.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 2 Kunâ thö lakon Isaraela he ka hom köu wakaco elaio ae alai adre kokot hnân umumelam, me me möt bala je lamepa. 3 Hamö Arona he ka tuö e bala hwân sahac ke ne o but hnyomakatu, baten singiny ûnyi hnân obnatho, hnyi uma hnân ûkhacaköu hnyi hnyimakö Iehova: wale hnanyibu nyiele balua hnyi anyibun ta je dö. 4 E ame he bala ka tuö je lamepa hon taben lamepa gol ae so hnyi hnyimakö Iehova.

5 Ke u me he ka hok falawa ae so me le je areto a twelv: ame he ka ûsa lo omer areto a khaca. 6 Ke u me he ka ip gaga je ûnyi e hon laulau gol ae so hnyi hnyimakö Iehova hnyi lo li gaö, usa siks hnyi li gaö. 7 Ke u me he ka ip hon li gaö libanu ae so, me me e bi hon je areto hnân oûnykûmeâ, hnân hut a an ge meic kö Iehova. 8 E ame he ka ip gaga bala ûnyi e hnyi je sabath hnyi hnyimakö Iehova; haba e me ûnyi ge lakon Isaraela, a ûhihinyköu nyiele balua. 9 Haba e me ö Arona me lakon; ke ödrin e he ka han e hnyi dok ae kap: anyin a ti kap e hobi kâu, ûnyi hnyi je hut a an ge meic kö Iehova hoton hnanyibu nyiele balua.

10 Haba ke baga nokon momo Isaraela, ke at Aigupito kamen, ame he hnyi wanben lakon Isaraela: k' ame iwatretra hnyi je hnyaba nokon momo Isaraela, me ke at Isaraela; 11 ke haba nokon momo Isaraela ame haikongoâ ien Khong, me ûhangö: me adre me hom e kö Mose. Haba ien hinyen, me, Selomith, nöku Deberi, ûnyi hnyi tribu Dana. 12 Ke adre me ca at eling, me me he ka manen ködra we Iehova.

13 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 14 Hom but at waleji a ûhangö hoton hnyaba ai; ke hamödrin hnyat ödrin e löng he ka ip je hnyamödrin hon ban, k'

ame he ûkhacaköu hia ka lûâ e ge veto.
15 Ke u me he ka ha ka lakon Isaraela,
me ha, ka habe, haba at ame hangâ Khongon, me ame he ka takoû e ge anyin hulö.
16 Ke haba at ame hakongoâ iö Iehova,
me adre me he ka hlingâ; k' ame he ûkhacaköu hia ka lûâ e ge veto; ame ne atkanyua, ame ne aten hnyei, e ka haikongoâ iö Iehova, me adre me he ka hlingâ.
17 Ke haba at ame kot ke at me me mok,
me adre me he ka hlingâ e; 18 ke haba at
ame kot meno me me mok, me e ame he
ka bi hnen: ke möt hwaban ke möt. 19 Ke
ame ne he ke at ka okongoâ unyin ke at,
me adre me he ka ânyâ kâu helâ me hnen hna ânyâ; 20 aat hwaban aat, ecmak hwaban ecmak, nyu hwaban nyu; adre me he ka ânyâ ka at helâ me hnen hna okongoâ
unyin ke at. 21 Ke haba at ame hlingâ
meno, me e ame he ka bi hwaban e: ke haba at ame hlingâ at, me adre me he ka hlingâ e bi. 22 Ame he ka hu khaca thibi
hnanyibu hobi kâu atkanyua me aten hnyei:
anyin a inya Iehova Khongubun. 23 Ke
haba Mose ame ha ka lakon Isaraela, m' adre me he ka hom hoton hnyaba ai at ûhangö me lûâ e ge veto. Ke haba lakon Isaraela adre me ânyâ hoton hna huna hnö Iehova kö Mose.

HNYIMAKAN 25.

KE Iehova ame ha kö Mose hon bucen Sinai, ka habe,
2 Ha thö ka lakon
Isaraela, me ha ködra, ka habe, Öbun ka o ka hnyi hnyei oge me he ka ham köbun, me ame he kânâ ka tuö sabath kö Iehova.
3 Siks ta huna u ma he ka belökâ em
hnyei, ke siks ta huna u me he ka ânyâwia halem je vine, me ip je wan:
4 ke hnyi
huna a seveniny ame he ka sabath ae ûnyi hnatbu hnân menâ, hobi kâu kânâ, a sabath kö Iehova: me u me ca he ka belökâ em hnyei, me ânyâwia halem je vine.
5 Haba
ûnyi ame kû hwege hnyi ûen menu a u, me u me ca he ka meno, me ca ip wan halem je vine adre ca ânyâwia: waleling me me hunainy menâ ae ûnyi hnathu hobi kâu kânâ.
6 Ke haba jeûiny sabathiny
kânâ, ame he ka hnân ö 'bun; hnân hobi köu, me athnyabaem baga, me momo, me athnyabaem adre hawâ, me atkanyua at ame tha laba möu;
7 me hobi kâu halem je bolok, me je menoiny em hnyei, ame he ka hnân han je jeûiny hia.
8 Ke u me he ka aû hobi köu seven ta
sabath a je huna; wale seven je seven je huna, ke haba kahmen seven je sabath a je huna, me, fâte nain je huna.
9 Ke u me
he ka tûö trutru ae gan hwan hnyi bong a libenyitainy tehi a seveniny: öbun e he ka tûö trutru hnyi ibun hnyei hnyi bong hnân bi hwaban möt.
10 Ke öbun e he ka
okabâ huna a fifteiny, me haimemenâ he ka thang aten hnyei a tavat adre me labā e: ame he ka jubeli hobi köbun; ke öbun e he ka ve hmetu ka hnyi je ibun, me ve hmetu ka anyibun je lap.
11 Ame he ka
jubeli hobi köbun huna eling a fifteiny: öbun e ca he ka belök, me meno ûnyi ame kû hwege hnyin, me ip wan halem je vine adre ca ânyâwia.
12 Anyin a wale jubeli;
ame he ka kap köbun: öbun e he ka han jeûiny unyi hnyi hnyei.
13 Hnyi huna
jubeli eling öbun e he ka ve hmetu ka hnyi je ibun.
14 Ke u je ne ûûcûköu me at
ame laba hakekenyi u, me ca he öbun ka ûkongunyköu: 15 u me he ka ûco me at
ame laba hakekenyi u hoton numerainy je huna hwaban jubeli, ke e ame he ka ûco möu hoton numerainy je hunainy belök.
16 U me he ka osehia hwaban hoton ûsehiainy je huna, ke u me he ka oûhnyûkongo hwaban hoton ûwakhaletiny je huna; anyin a e ame he ka ûco möu hoton numerainy je ûen wa.
17 Ca he öbun ka ûkongunyköu;
ke so bi u me he ka outen Khongom: anyin a inya Iehova Khongubun.
18 Anyin a
wale hamöbun he ka ânyâ anyik je hnanyibu, me tuö hnök je hna owisa me ânyâ: m' öbun e he ka laba hnahic hnyi hnyei.
19 Ke ame he kânâ ka ham jeûiny, ke
öbun e he ka han me sekon, me laba hnahic hnyin.
20 Ke öbun e ne he ka ha, ka
habe; Ötin e he ka han ieû hnyi huna a seveniny? wâ bi ötin e ca he ka belök, me ip jeû: 21 hawe, oge me he ka hûna anyik hnahic köbun hnyi huna a seveniny, ke e ame he ka okûâ jeû hobi kâu je huna a kun.
22 Ke öbun e he ka belök hnyi
huna a eitiny, me ban jeû ehac; ke ne o but huna a naininy, ke ne o but ame o thö jeûiny, öbun e he ha han jeû ûnyi ehac.
23 Ke adre me ca he ka ûco degecâ kânâ
me me hia balua; anyin a ik kânâ: anyin a öbun je atkanyua, me tavat adre me laba ka bi athnyisi unyik.
24 Ke hnyi hnyei
hia öbun e labā me öbun e he ka hna kânâ, m' adre me he ka ûco hmeto.

25 A ne ba but ta ûnyi anyin liamekeiny möu, me ame ûco ke keihen iny, me hamen ke hing liamekeiny mē he ka o but me ûco

hmetu ûnyi a ûco hnen liamekeiny mē.
26 Ke ame ne ba at he ka ûco hmetu, ke
e ame hwân ka tren ta ûnyi hmetu me
khana he ka ûco hmetu; 27 awe, e ame
he ka aû je hunainy hna ûco e, me ham
kolon ka at e ame ûco mē; ke e ame he
ka he hmetu ka hnyi gan. 28 Ke ame
ne ca khana he ka hom hmetu e hobi kâu
e bi, awe, ame he ka hnen bi ju ûnyi adre
ûco unyin at ame ûco ke ne o but hnyi
huna jubeli: ke adre me he ka hna e hnyi
jubeli, ke e ame he ka hmetu ka hnyi
gan.

29 Ke ame ne he ke at ka ûco uma
hnyi taun adre op haginy, me e khana he
ka ûco hmetu e hnyi obiny huna e ame
ûco hnyin: wale ûen ae ûcû he ka ûco
hmetu hnyin. 30 Ke adre me ne ca ûco
hmetu e, e ka tiga ca bekhöt huna, awe,
adre me he ka ohmâ balua bi uma eling,
hnyi taun adre op haginy, ka at ame ûco e,
hnyi anyin je dö: adre me ca he ka hna e
hnyi jubeli. 31 Ke haba je uma hnyi je
hnyaba, adre ca op haginy igigilö, me adre
me he ka ûnykûme helâ me je utkânâ hnyi
ta hnyei: e khan' ödra he ka ûco hmetu,
k' adre me he ka hna hmetu hnyi jubeli.
32 Ke so bi haba je taun anyin at Levi,
wale je uma hnyi anyidrin je taun, me e
khana at Levi ka ûco hmetu hnyi je ûen
bala. 33 Ke e ka he ke at Levi ka ûco
hmetu, me adre me he ka hna uma adre
ûco me hnyabainy hnyi jubeli: anyin a
haba je uma hnyi je hnyaban at Levi, me
wale je idrin unyin lakon Isaraela. 34 Ke
adre me ca he ka ûco je utkânâ igigilö je
hnyabadrin; anyin a idrin eling nyiele
balua.

35 Ke ame ne ba ta ûnyi anyin liame-
keiny möu, ke mat bi hnyamen unyâm;
hâmâm he ka hom hadruâ: k' ame he ka
tha laba möu helâ me atkanyua me aten ke
hnyei bi. 36 U me ca he ka kap hwaban
me troban ûnyi gan; ke u ma outen Kho-
ngom; me me tha laba möu liamekeiny
möu. 37 U me ca he ka ham kâu ânyâm
mone ge hwaban, me ham kâu âm ge
troban. 38 Inya Iehova Khongubun, at
ame hum öbun ûnyi hnyi hnyei Aigupito,
me me ham köbun hnyei Kanana, me me
Khongubun.

39 Ke ame ne ba ta ûnyi anyin liame-
keiny möu unyâm, me ûco e bi köu; me u
ma ca he ka kunâ ka bi athnyaba köu helâ
me at adre ûco: 40 ke e ame he ka tha e
möu helâ me athnyaba adre hawâ, me at
ame bi athnyisi; ke e ame he ka bi athnya-
baem ke ne o but hnyi huna jubeli: 41 me
e ame he ka hmetu but ûheny unyâm, e me
lakon, me me hmetu ka anyin lap, me
hmetu ka hnyi hnyaban lakamen. 42
Anyin a lathnyabaik ödrin, waleji oge hum
ödrin ûnyi hnyi hnyei Aigupito: adre me
ca he ka ûcû ödrin helâ me hna ûco athn-
yaba. 43 U me ca he ka musi ödrin
hwege; ke u me he ka outen Khongom.
44 U ma he ka hom lathnyabaem obaga
me omomo ûnyi ge aten ke je hnyei igigili
öbun, öbun e he ka ûcû ödrin me me
lathnyaba obaga me omomo. 45 Ke habe
khaca, öbun e he ka ûco ûnyi ge lakon je
atkanyua adre me tha laba möbun, me
anyidrin je lap unyibun, waleji adre hia
but hnokoâ hnyi ibun hnyei: k' ödrin e he
ka anyibun. 46 Ke öbun e he ka hn'
ödrin hna hwajekhon lakubun hwaböbun,
me me anyidra: öbun e he ka hom je
lathnyaba ûnyi gadra nyiele balua; ke
haba je liamekeiny möbun a lakon Isaraela,
ca he ka musö hwegiâ ke at hnen ke at.

47 Ke ame ne tren omjeû aten ke hnyei
bi, ame ne at bi athnyisi unyâm, ke ba ta
ûnyi anyin liamekeiny möu unyin, k' ame
ûco e bi ka aten ke hnyei, ame ne at bi
athnyisi unyâm, ame ne hanen ke lap
anyin aten ke hnyei bi: 48 awe, e khan'
ödra he ka ûco hmetu at eling hwaban hna
ûco; e khana ke liamekeiny mē he ka ûco
hmetu e: 49 e khana he ka ûco e hmetu
hnen ke kamen, ame ne nokon ke kamen,
ame ne ke at bi a hanen anyin lap: ke ame
ne tren hmetu ta ûnyi me e khana he ka
ûco e bi hmetu. 50 Ke e ame he ka aû ka
at ame ûco e, hwân hnyi huna hna ûco e
hnyin ke ne o but hnyi huna jubeli: ke
haba mone a hwaban me ame he ka ûcû me
numerainy je huna; e ame he ka tha laba
me helâ me ûen athnyaba adre hawâ. 51
Ame ne tiga se hia je huna, me e ame he
ka ham hmetu hwaban hnân ûco e hmetu,
hoton je huna, ûnyi hnyi mone adre bi
hwaban kâu. 52 Ke ame ne wakhalet bi
ju je huna ke ne o but huna jubeli, me e
ame he ka aû wia mē, me e ame he ka ham
hmetu hwaban hna ûco e, hoton je huna.
53 E ame he ka tha e me helâ me athnyaba
adre hawâ hnyi ke huna me ke huna: e
ame ca he ka musö hwegiâ e hnyi hnyimâ-
kâm. 54 Ke adre me ne ca ûco e hmetu
hnyi je deny eling, me e ame he ka he but
hnyi huna jubeli, e me lakon. 55 Anyin
a je lathnyabaik lakon Isaraela; lathnya-

baik ödra, waleji oge hom ûnyi hnyi hnyei
Aigupito: Inya Iehova Khongubun.

HNYIMAKAN 26.

CA he öbun ka bi idola, ke ca he ka
otilâ hobi köbun ke hnatheat, ame
ne veto ame tot, k' öbun e ca he ka ip
hnyi ibun hnyei ke veto adre kave he ka
nom kâu; anyin a inya Iehova Khongubun.
2 Öbun e he ka tuö anyik je sabath me
okabâ dok a kapik: Inya Iehova.
3 Öbun ka he ka vheno hnök je hna
otilâ, me tuö anyik je hnanyibu, me ânyâ;
4 awe, oge me he bi nya ka ham köbun we
hnyi ûen e, k' ame he kânâ ka okûâ
jeûiny, ke ame he je ûöiny ka wa. 5
Öbun e he ka uja hwit ke ne o but ûen he
ka ip je wan vine, me ip wan anyibun vine
ke ne o but ûen cekön: ke öbun e he ka
han sekon me laba hnahic hnyi ibun hnyei.
6 Ke oge me he ka ham ûsoköu köbun
hnyi hnyei, ke öbun e he ka mokut, ke ba
at ame he ka oti öbun: ke oge me he ka
ohia je menoiny hnyot ae kong hnyi hnyei,
k' ame ca he hele vat ka vheno ibun
hnyei. 7 Ke öbun e he ka hnu je iwahnai-
hmiöny möbun, k' adre me he ka ta hnyi
hnyimaköbun ge hele vat. 8 K' ame he
thabûng gabun ka hnu khaca haded, k'
ame he haded gabun ka hnu ten thauzan:
k' ame he ka ta hnyi hnyimaköbun ta je
iwahnaihmiöny möbun ge hele vat. 9 Ke
oge me he ka ogân' öbun me osiâ me osehi'
öbun; me ohmâ anyik ûhihinyköu möbun.
10 Ke öbun e he ka han ûnyi ehac, me
hom ûnyi ehac me me bi hnen ûnyi ae teb
ûnyi. 11 Ke oge me he ka ip umök uma
mano hnyi wanböbun, ke oge me ca he ka
hûköti öbun. 12 Ke oge me he ka ngenu
hnyi wanböbun, ko oge me he ka Khongu-
bun, ke öbun e he ka lakeik. 13 Inya
Iehova Khongubun, at ame hum öbun
ûnyi hnyi hnyei Aigupito, möbun e ca he
ka bi athnyaba ködra; ke oge thu hnödra
hna hûköl' öbun, me wi' öbun he ka tot
wia.

14 Ke öbun e ne ca he ka ling nya, me
ânyâ je hnanyibu hia eling; 15 ke öbun e
ne he ka degec hnök je hna hûna, me
hûkötiâ hnök je hna owisa, me me ca ânyâ
hia anyik je hnanyibu, me hanyâûâ anyik
ûhihinyköu möbun; 16 me oge me he bi
nya ka ânyâ köbun eang; oge me he ka
kunâ köbun ot, me delâ, me kahwa unyin,
me me dit je emaköbun, me aû but unyi-
bun; k' ame he ka ûnyi baû hnöbun hna
cekön, anyin ame he ka han e hnen je
iwahnaihmiöny möbun. 17 Ke oge me he
ka wâ hm' öbun, k' adre me he ka hling'
öbun hnyi hnyimakan je iwahnaihmiöny
möbun: k' ame he ka musi öbun tavat
adre me hûköti öbun; k' öbun e he ka kec
ke ba at ame hnu öbun. 18 Ke öbun e ne
ca he bala ka ling nya can ta je ûnyi
eling, me oge me he bi nya ka oseven kuc
öbun can anyibun je hulö. 19 Ke oge me
he ka thu biganiny manibun man, ke oge
me he ka wia anyibun drany me me helâ
me fao, me könöbun kânâ me me helâ me
bras: 20 ke ame he ka ba troban hwegiö-
bun; anyin ame ca he kânâ ka okûâ jeûiny,
k' ame ca he ka wa ta je ûöiny hnyei. 21
Ke öbun e ne he ka hna degeci nya, me
höcö ling nya; me oge me he ka oseven oâ
köbun je mok hoton anyibun je hulö. 22
Ke oge me he ka kunâ köbun je menoiny
hnyot he ka hûgûnâ lakubun, me ohia
halebun je meno, me owakhaleti öbun; k'
ame he ka ba at eû hnyi debun je gethen.
23 Ke öbun e ne ca wisa könya ge ta je
ûnyi eling, k' öbun e he ka digic nya bi;
24 me oge me he bi nya ka digic öbun; ke
oge me he ka oseven kuc öbun can anyibun
je hulö. 25 Ke oge me he ka oâ hele vat
köbun at ame bi hwaban hna okongoâ
ûhihinyköu: ke öbun e ne he ka ûkha-
caköu hnyi anyibun je taun me oge me he
ka kunâ mok ae cap hnyi wanböbun; k'
adre me he ka hn' öbun ka hnyi hnyamen
ta je iwahnaihmiöny. 26 Hnyi ûen oge
me thu uciny anyibun jeû, me ame he ten
ta momo ka tha inyâ ö 'bun hnyi wahna-
inyâ a khaca, k' ödrin e he ka ham hmetu
ö bun hoton tulut: k' öbun e he ka han ke
ca sekon bi.
27 Ke öbun e ne ca ling nya can ta je
ûnyi hia eling, k' öbun e he ka hna degeci
nya; 28 me oge me he bi nya ka hna
degeci öbun hnyi hmönyin: ke oge me he
minya ka oseven kuc öbun can anyibun je
hulö. 29 Ke öbun e he ka han lakubun je
da, k' öbun e he ka han lakubun je wain-
dusem. 30 Ke oge me he ka ohia anyibun
je dok ae görany, me subâ degecâ hnöbun
hna theati seûnö, me khûâ degecâ je unyi-
bun a mokcu ka hnyi hon anyibun je idola
ae mok; ke oge me he ka hûköti öbun.
31 Ke oge me he ka oba aten anyibun je
taun, me ohia je dok a kabibun, ke oge me
ca he ka hnulâ bunen anyibun je ûnyi ae

bo so. 32 Ke oge me he ka oba aten ibun
hnyei: k' ame he je iwahnaihmiöny möbun
tavat adre me laba hnyin he ka uthmâhmâ
gan. 33 Ke oge me he ka ovesei öbun ka
hnyi ta je hnyei, me oc hele vat he ka hnu
öbun: ke ame he ka ba kolon ibun hnyei,
k' ame he ka hnyot je hnyababun. 34
Haba hnyi ûen eling ame he kânâ ka
senyinâ je sabathiny hnyi je ûen itremacat
hia, ke öbun dut hnyi hnyei iny je iwahnai-
hmiöny möbun; wale ame he kânâ ka menâ
me senyinâ je sabathiny. 35 Hnyi ûen
itremacat e hia, e ame he ka menâ; anyin
a e ame ca menâ hnyi anyibun je sabath,
wal' öbun e labā. 36 Ke haba je kolon
gabun, me oge me he ka okûâ ot eû hnyi je
hnyekudrin hnyi je hnyei iny je iwahnai-
hmiöny mödrin: k' ame he hwan lan ûö ka
hnu ödrin; k' ödrin e he ka kec helâ me at
ame kec ge hele vat; k' ödrin e he ka ta ke
ba at ame hnu. 37 Ke ame he ke at ka ta
hon ke at helâ me tavat kec ge hele vat, ke
ba at ame hnu: ke ame he ka ba manibun
man he ka tot hnyi hnyimakan je iwa-
hnaihmiöny möbun. 38 Ke ame he ka hi'
öbun unyin aten ke je hnyei, k' ame he
hnyei iny je iwahnaihmiöny möbun ka ön
öbun. 39 Ke ame he je kolon gabun ka
aû hnyi anyidrin hulö hnyi je hnyei iny je
iwahnaihmiöny möbun, k' ödrin e he minya
ka aû hnen je hulö anyin lakamödrin a tha
e mödrin. 40 Ke ödrin e he ka ha manenâ
hwakecidrin ae kong anyin je lakamödrin
hnyi anyidrin monu adre monu könya, ke
can minya ödrin e hna degeci nya, 41 me
inya oge me digic ödrin, me hum ödrin ka
hnyi hnyei iny je iwahnaihmiöny mödrin:
ke ame ne he ka he je hnyekudrin adre ca
peritomona ka hnyikânâ, k' ödrin e kap
hwaban hwakecidrin ae kong; 42 awe, oge
me he ka ûnykûme hnök hna ûhihinyköu
me Jekob; me hnök hna ûhihinyköu
me Isaaka; ke oge me he ka ûnykûme
hnök hna ûhihinyköu me Aberahama;
ke oge me he ka ûnykûme ka hnyei.
43 Ke ödrin e he ka he but me hnen
bi ju hnyei, k' ame he ka senyinâ je
sabathiny, k' ame itremacat ke tiga hi'
ödrin ke ödrin e he ka kap hwaban
hwakecidrin ae kong: can, anyin a ödrin e
degec hnök je hna owisa, me hûkötiâ
anyik je hnanyibu. 44 Ke so bi eja ke ne
a ne helâe, ke ka ödrin bi hnyi hnyei iny je
iwahnaihmiöny mödrin, me oge me ca he ka
digic ödrin me hûköti ödrin, me ti ohi'
ödrin, me thu hnök hna ûhihinyköu mödrin:
anyin a inya Iehova Khongudrin: 45 ke
oge me he ka ûnykûme ködrin, cadrin bi,
waleji hnök hna ûhihinyköu me lakamödrin,
tavat oge me hom ûnyi hnyi hnyei Aigu-
pito hnyi hnyimakan aten ke je hnyei, m'
inye he ka Khongudrin: Inya Iehova.
46 Wale je hna otilâ, me je hna owisa,
me je hnanyibu hnö Iehova hna ham hobi
kâu lakon Isaraela hon bucen Sinai a deny
Mose.

HNYIMAKAN 27.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 Ha thö ka lakon Isaraela,
me ha ködra, ka habe, E ka he ke at ka bi
khöbi ae ûnyi hnathu, ame he ka hobi kö
Iehova je hnyat hoton ûnyi ae ûcû köu.
3 Ke haba hnâm hna tuluto kâu, wale hobi
kâu baga hwân hnyi twente ta je hunainy
ke ne o but hnyi sikste, me fifte sekel
sileva hoton sekeliny dok ae kap, wale
ûnyi ae ûcû köu. 4 Ke ame ne momo, me
thöte je sekel ûnyi ae ûcû köu. 5 Ke ame
ne hwân hnyi thabûng hunainy ke ne o
but hnyi twente hunainy, me twente sekel
sileva hobi kâu baga, ke ten sekel hobi kâu
momo, wale ae ûcû köu. 6 Ke ame ne
hwân hnyi khaca tehi ke ne o but thabûng
ta hunainy, me thabûng ta sekel sileva hobi
kâu baga, ke kun ta sekel sileva hobi kâu
hlu, wale ae ûcû köu. 7 Ke ame ne hwnâ
hnyi sikste je hunainy, me gan hon e, ame
ne baga, me fiftin je sekel, ke ame ne
momo, me ten je sekel, wale ae ûcû köu.
8 Ke ame ne ba anyin ûnyi ae ûcû köu, me
adre me he ka hom e ka hnyi hnyimakan at
bihut, ke ame he at bihut ka ha ûnyi ae
ûcû kâu, k' ame he at bihut he ka tuluto e
hoton hna khana hnen at bi khöbi.
9 Ke ame ne meno adre me hudo kö
Iehova, me e kap ûnyi eling hia adre ham
kö Iehova. 10 Ke e ame ca he ka wia e,
me bi hnen, wale ûnyi ae so hnen ûnyi ae
kong, ame ne ûnyi ae kong hnen ûnyi ae
so: ke so bi adre me ne bi hnen e, a ke
meno hnen ke meno, awe, ödru me he ka
tha kap. 11 Ke ame ne ke meno ae bo
kong, ke ca hnân hudo kö Iehova, me e
ame he ka ip meno hnyi hnyimakan at
bihut: 12 ke hamen at bihut he ka ha
ûnyi ae ûcû, ame ne so ame ne kong: helâ
möu a at bihut ame tuluto, me ame he ka
helâe. 13 Ke ame ne he ka ûco hmetu e,
me hamen he ka bi hanen ke keihen a
thabûnginy ka hnyi ûnyi ae ûcû köu.

14 Ke ame ne he ke at ka okabâ umen
uma, me me kap kö Iehova, me hamen at
bihut he ka ha ûnyi ae ûcû, ame ne so,
ame ne kong: haba hna ha hnen at bihut
ûnyi ae ûcû kâu, me ame he ka helâe.
15 Ke ame ne he at a okabâ uma ka ûco
hmetu e, me hamen he ka bi hanen ke
keihen a thabûngin ta mone ae ûcû köu
ka hnyin me me anyin dut.
16 Ke ame ne he ke at ka okabâ kö
Iehova ke keihen iny hnyei, me u me he
ka tuluto e hoton hatungen: haba hwaban
khaca homer bali adre ta, me fifte je sekel
sileva. 17 Ke ame ne he ka okabâ iny
hnyei hwân hnyi huna jubeli, me ame he
ka helâ me hnâm hna tuluto. 18 Ke ame
ne he ka okabâ iny hnyei hwaban jubeli,
me hamen at bihut he ka aû kâu je mone
hoton je kolon je huna ke ne o but ka hnyi
huna jubeli, ke u me he ka hom ûhnyû-
kongoâ hnâm hna tuluto. 19 Ke ame ne
he at ame okabâ iny hnyei ka ûco hmetu
e, me hamen he ka bi hanen ke keihen a
thabûnginy ka hnyin a mone ae ûcû köu,
me me anyin dut. 20 Ke ame ne ca he
ka ûco hmetu hnyei, ke ame ne hia but
ûco ka ke at, me adre me ca he ka ûco
hmetu e: 21 ke ödra ka hna hnyei hnyi
jubeli, me ame he ka kap kö Iehova, helâ
me hnyei adre nyibo; k' ame he ka iny at
bihut. 22 Ke ame ne he ke at ka okabâ
kö Iehova ke hnyei e ame ûco, ke ca hanen
iny hnyei; 23 me hamen at bihut he ka
aû kâu hwaban ae ûcû köu ke ne o but ka
hnyi huna jubeli: ke hnyi bong eling e
ame he ka ham ûnyi ae ûcû köu, a wale
ûnyi ae kap kö Iehova. 24 Haba hnyi
huna jubeli ame he ka iny hmetu hnyei
wale iny at adre ûco gan, at a ka gan ehac.
25 Ke haba hnâm je hna ha hwaban hia,
me, ame he ka hnu hoton sekeliny dok
ae kap: haba sekel, me twente je gera.
26 Ke haba lakon omeno a bân, wale
nokon a bân adre ip hobi kö Iehova, me ca
he ke at ka okabâ; ame ne bolok, ame ne
mamoe, anyi Iehova bi e. 27 Ke ame ne
meno ae bo kong, me e ame he ka bi hnen
ûnyi ae ûcû köu, me bi hanen ke keihen a
thabûnginy ka hnyin: ke adre me ne ca ûco
hmetu, me adre me he ka ûco e hoton ûnyi
ae ûcû köu.
28 Ke so bi, haba ûnyi adre nyibo, a
nyibo hnen ke at kö Iehova ûnyi hnyi
anyin ta je ûnyi, ame ne at, ame ne meno,
ame ne hnyei, me adre me ca he ka ûco
hmetu me bi hnen: e ti kap kö Iehova je
ûnyi hia adre nyibo. 29 E ba ûnyi adre
nyibo, a labö nyibo hnen at, adre me he
ka ûco hmetu; k' adre me he ka hlingâ e.
30 Ke haba ke keihen a libenyitainy
troban kânâ, ame ne hatonginy, ame ne
wan ûö, me, anyi Iehova e: e kap e kö
Iehova. 31 Ke ame ne he ke at ka ûco
hmetu ûnyi hnyi ke keihen a libenyitainy,
me hamen he ka bi hanen ke keihen a
libenyitainy ka hnyin. 32 Ke haba ke
keihen a libenyitainy omeno, ame ne bolok,
ame ne mamoe, a ta je ûnyi hia adre me
dit hmelen uci, me e kap kö Iehova ke
keihen a libenyitainy. 33 E ame ca he
ka elâm, ame ne so, ame ne kong, k' ame
ca he ka bi hnen e: ke so bi, ame ne he
ka bi hnen e, awe, ame he ka tha kap ûnyi
e me ûnyi a bi hnen e; k' adre me ca he ka
ûco hmetu.
34 Wale ta je hnanyibu a hûna Iehova
kö Mose hobi kâu lakon Isaraela hnyi
bucen Sinai.

NUMERA

TUSI A VAKINY ANYI MOSE.

HNYIMAKAN 1.

HABA Iehova ame ha kö Mose hnyi
hnyebuba Sinai, hnyi uma ûkha-
caköu, hnyi bong a bâniny tehi a loiny,
hnyi huna a loiny hwaban hnödra hna he
but ûhedra hnyi hnyei Aigupito, ka habe,
2 Öbun e he ka aû ûseiny ûkhacaköu anyin
lakon Isaraela hia, hoton anyidra je lap, a
je hnyaban lakamödra, tha e me numerainy
je ien, k' adre me he ka ve aû obaga hia;
3 hwân ge tavat a twente hunaidra, me
gan hon e, a at Isaraela hia, a tavat ae
khan' ödra he ka hnyi vat, u me he me
Arona ka öû ödra hoton anyidra je utbavat.
4 Ke ame he ka tha e möbu ke je hnyat, a

ûsa khaca ûnyi hnyi je tribu; a je taben
je lap anyin je lakamödrin. 5 Ke walang
ien je hnyat ödrin e he ka tha e möbu:
Ûnyi ga Reubena; Elizura, nöku Sedeura.
6 Ûnyi ga Simeona; Selumiela nöku, Zuri-
sadai. 7 Ûnyi ga Juda; Nasona, nöku
Aminadaba. 8 Ûnyi ga Isakara; Natha-
niela, nöku Zuara. 9 Ûnyi ga Zebulona;
Eliaba, nöku Helona. 10 Ûnyi ge laku
Josefa; a ûnyi ga Eferaima; Elisama nöku
Amihuda: ûnyi ga Manase; Gamaliela,
noku Pedazura. 11 Ûnyi ga Beniamina;
Abidana, nöku Gideona. 12 Ûnyi ga
Dana; Ahiezera nöku Amisadai. 13 Ûnyi
ga Asera, Pagiela, nöku Okerana. 14 Ûnyi
ga Gada; Eliasafa, nöku Deuela. 15 Ûnyi
ga Nafatali; Ahira, nöku Enan. 16 Wale
hnyat adre hawâ ge ûkhacaköu, a je tuhan
je tribuiny lakamödrin; ödrin je homakan
je thauzaniny at Isaraela. 17 Ke haba
Mose me Arona ödru me hom hnyat eling
adre ha iödrin: 18 ke ödrin e ukhacaköuâ
tavat hia hnyi bong a bâniny tehi a loiny,
me ödrin e ve omanenâ anyidrin je dö,
hoton anyidrin je lap, a je hnyaban laka-
mödrin, wale numerainy je ien, a je ve at,
hwân ge tavat a twente huna, me gan hon
e. 19 Ke e ame öû ödrin hnyi hnyebuba
Sinai, hoton hnö Iehova hna hûna kö Mose.

20 Haba laku Reubena, nöku Isaraela a
bân, wale anyidra je dö, hoton anyidra je
lap, a je hnyaban lakamödra, wale numera-
iny je ien, ke at me ke at, a je baga hia
hwân ge tavat a twente huna me gan hon
e, tavat hia ae khan' ödra he ka hnyi vat;
21 haba tavat adre aû ûnyi hnyi tribu
Reubena, me, ödra fâte siks thauzan ke
faiv haded.

22 Haba laku Simeona, wale anyidra je
dö, hoton anyidra je lap, a je hnyaban
lakamödra, haba tavat adre me aû hoton
numerainy je ien, ke at me ke at, a je
baga hia hwân ge tavat a twente huna me
gan hon e, tavat ae khana he ka hnyi vat;
23 haba tavat adre aû ûnyi hnyi tribu
Simeona, me ödra fifte nain thauzan ke
theri haded.

24 Haba laku Gada, wale anyidra je dö,
hoton anyidra je lap, a je hnyaban laka-
mödra, wale numerainy je ien, hwân ge
tavat a twente huna me gan hon e, tavat
ae khana he ka hnyi vat; 25 haba tavat
adre aû ûnyi hnyi tribu Gada, me ödra
fâte faiv thauzan ke siks haded ke fifte.

26 Haba laku Juda, wale anyidra je dö,
hoton anyidra je lap, a je hnyaban laka-
mödra, wale numerainy je ien, hwân ge
tavat a twente huna me gan hon e, tavat
ae khana he ka hnyi vat; 27 haba tavat
adre me aû ûnyi hnyi tribu Juda, me ödra
sevente foa thauzan ke siks haded.

28 Haba laku Isaraela, wale anyidra je
dö, hoton anyidra je lap, a je hnyaban
lakamödra, wale numerainy je ien, hwân
ge tavat a twente huna me gan hon e,
tavat ae khana he ka hnyi vat; 29 haba
tavat adre aû ûnyi hnyi tribu Isaraela, me
ödra fifte foa thauzan ke foa haded.

30 Haba laku Zebulona, wale anyidra
je dö, hoton anyidra je lap, a je hnyaban
lakamödra, wale numerainy je ien, hwân
ge tavat a twente huna me gan hon e,
tavat ae khana he ka hnyi vat; 31 haba
tavat adre aû ûnyi hnyi tribu Zebulona,
me ödra fifte seven thauzan ke foa haded.

32 Haba laku Josefa, a laku Eferaima,
wale anyidra je dö, hoton anyidra je lap, a
je hnyaban lakamödra, wale numerainy je
ien, hwân ge tavat a twente huna me gan
hon e, tavat ae khana he ka hnyi vat;
33 haba tavat adre aû ûnyi hnyi tribu
Eferaima, me ödra fâte thauzan ke faiv
haded.

34 Haba laku Manase, wale anyidra je
dö, hoton anyidra je lap, a je hnyaban
lakamödra, wale je numerainy je ien, hwân
ge tavat a twente huna me gan hon e, tavat
ae khana he ka hnyi vat; 35 haba tavat
adre aû ûnyi hnyi tribu Manase, me ödra
thöte tu thauzan ke tu haded.

36 Haba laku Beniamina, wale anyidra
je dö, hoton anyidra je lap, a je hnyaban
lakamödra, wale numerainy je ien, hwân
ge tavat a twente huna me gan hon e,
tavat ae khana he ka hnyi vat; 37 haba
tavat adre aû ûnyi hnyi tribu Beniamina,
me ödra thöte faiv thauzan ke foa haded.

38 Haba laku Dana, wale anyidra je dö,
hoton anyidra je lap, a je hnyaban laka-
mödra, wale numerainy je ien, hwân ge
tavat a twente huna me gan hon e, tavat
ae khana he ka hnyi vat; 39 haba tavat
adre aû ûnyi hnyi tribu Dana, me ödra
sikste tu thauzan ke seven haded.

40 Haba laku Asera, wale anyidra je
dö, hoton anyidra je lap, a je hnyaban
lakamödra, wale numerainy je ien, hwân
ge tavat a twente huna me gan hon e,
tavat ae khana he ka hnyi vat; 41 haba
tavat adre aû ûnyi hnyi tribu Asera, me
ödra fâte wan thauzan ke faiv haded.

42 Haba laku Nafatali, wale anyidra

je dö, hoton anyidra je lap, a je hnyaban
lakamödra, wale numerainy je ien, hwân
ge tavat a twente huna me gan hon e,
tavat ae khana he ka hnyi vat; 43 haba
tavat adre aû ûnyi hnyi tribu Nafatali, me
ödra fifte theri thauzan ke foa haded.

44 Wale tavat adre aû, waleji a aû hnö
Mose me Arona, me je tuhan Isaraela, a
ödrin twelv: a ûsa khaca hobi kâu je
hnyaban lakamödrin. 45 Me haba nume-
rainy hia lakon Isaraela adre aû, boton je
hnyaban je lakamödra, hwân ge tavat a
twente huna me gan hon e, a tavat Isaraela
hia ae khana he ka hnyi vat; 46 wale
tavat hia adre aû, me ödra siks haded ke
theri thauzan ke faiv haded ke fifte.

47 Ke adre ca tha âu mödra at Levi
hoton je tribuiny lakamödra. 48 Anyin
a Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 49 U
me ca he minya ka aû tribu Levi, ke u me
ca he ka tha aû ûseidra me lakon Isaraela:
50 ke u me he ka otilâ at Levi hnyi uma
manoiny ohnatho, me hon omjehen hia, me
ta je ûnyi hia a hanen: hamödra he ka
sukhöûnâ uma mano, me je omjehen hia;
ke hamödra he ka bi athnyaba hnyin, me
laba igigilö uma mano. 51 Ke ödra ka
he ka hom uma mano, me hamen at Levi
he ka äi e: ke ödra ka he ka otilâ uma
mano, me hamen at Levi he ka otilâ e:
ke adre me he ka hlingâ atkanua at ame
hakekenyâ e. 52 Ke ame he je lakon
Isaraela ka ve otilâ umödra je uma hnyi
je hnyabadra, me hnyi je hatödra, hoton
anyidra je utbavat. 53 Ke ame he at
Levi ka ve otilâ umödra je uma mano
igigilö uma manoiny ohnatho, me me ca
ta hmönyin ka hnyi hon ûkhacaköu anyin
lakon Isaraela: ke hamen at Levi he ka
tuö uma manoiny ohnatho. 54 Ke haba
lakon Isaraela, me adre me ânyâ hia helâ
me hna hûna hnö Iehova kö Mose, adre me
ânyâ helâe.

HNYIMAKAN 2.

KE Iehova ame ha kö Mose me Arona,
ka habe, 2 Ame he lakon Isaraela
ka ve hunuma hnyi je hatödra, hnyi je
haten hnyi je hnyaban lakamödra: adre
me he ka hunuma cicö uma ûkhacaköu
igigilö. 3 Ke haba hnyi ke keihen e
deiö ame o hnyin seûnö, adre me he ka
hunuma hnyi haten hnyaban at Juda,
hoton anyidra köiö: ke ame he Nasona
nöku Aminadaba ka thaniny lakon Juda.
4 Ke haba köien a tavat gadra adre
aû, me ödra sevente foa thauzan ke siks
haded. 5 Ke haba tavat adre me he ka
hunuma ûtangköu mē, me tribu Isakara:
haba Nathaniela nöku Zuara ame he ka
thaniny lakon Isakara: 6 ke haba köien
a tavat adre aû, me ödra fifte foa thauzan
ke foa haded: 7 ke tribu Zebulona: haba
Eliaba nöku Helona ame he ka thaniny
laku Zebulona: 8 ke haba köien a tavat
adre aû, me ödra fifte seven thauzan ke foa
haded. 9 Haba tavat hia adre aû ûnyi
hnyi lap anyi Juda, me ödra wan haded
ke eite siks thauzan ke foa haded, hoton
köiödra. Hamen tavat eling he ka bân.

10 Ke haba haten lap anyi Reubena
ame he ka e hnyi ke keihen ka hnyi
hwaiöu, hoton anyidra köiö: haba Elizura
nöku Sedeura ame he ka thaniny lakon
Reubena. 11 Ke haba köien a tavat adre
aû, me ödra fâte siks thauzan ke faiv
haded. 12 Ke haba tavat adre me he ka
hunuma ûtangköu mē, me tribu Simeona:
haba Selumiela nöku Zurisadai ame he ka
thaniny lakon Simeona: 13 ke haba köien
a tavat adre aû, me ödra fifte nain thauzan
ke theri haded: 14 ke tribu Gada: haba
Eliasafa noku Reuela ame he ka thaniny
lakon Gada: 15 ke haba köien, a tavat
adre aû, me fâte faiv thauzan ke siks
haded ke fifte. 16 Haba tavat hia adre
aû ûnyi hnyi lap anyi Reubena, me ödra
wan haded ke fifte wan thauzan ke foa
haded ke fifte, hoton köiödra. Walödra
he a loiny.

17 Ke hwaban e ame he ka he uma
ûkhacaköu me lap anyin at Levi hnyi
wanben je hnyaban; adre me he ka hwân
ka he hoton hnödra hna hunuma, a ke at
me ke at hnyi hnen bi, hoton je hatödra.

18 Ke haba haten lap anyi Eferaima
ame he ka e bi hnyi ke keihen e jio, hoton
köiödra: haba Elisama nöku Amihuda ame
he ka thaniny lakon Eferaima. 19 Ke
haba köien a tavat adre aû, me ödra fâte
thauzan ke faiv haded. 20 Ke ame he ka
ûtangköu mē tribu Manase: haba Gama-
liela nöku Pedazura ame he ka thaniny
lakon Manase: 21 ke haba köien a tavat
adre aû, me ödra thöte tu thauzan ke tu
haded: 22 ke tribu Beniamina: haba Abi-
dana nöku Gideona ame he ka thaniny
lakon Beniamina: 23 ke haba köien a
tavat adre me aû, me ödra thöte faiv
thauzan ke foa haded. 24 Haba tavat
hia adre aû ûnyi hnyi tribu Eferaima, me

ödra wan haded ke eit thauzan ke wan
haded, hoton köiödra. Ke walödra he a
kuniny.
25 Ke haba haten lap anyi Dana ame
he ka e bi hnyi ke keihen ka hnyi hwadrö,
hoton köiödra : haba Ahiezera nöku Ami-
sadai ame he ka thaniny lakon Dana.
26 Ke haba köien, a tavat adre aû, me
ödra sikste tu thauzan ke seven haded.
27 Ke ame he tribu Asera ka hunuma
ûtangköu mē : haba Pagiela nöku Okerana
ame he ka thaniny lakon Asera: 28 ke
haba köien a tavat adre aû, me ödra fâte
wan thauzan ke faiv haded : 29 ke tribu
Nafatali : haba Ahira nöku Enan ame he
ka thaniny lakon Nafatali: 30 ke haba
köien, a tavat adre aû, me ödra fifte theri
thauzan ke foa haded. 31 Haba tavat hia
adre aû ûnyi hnyi lap anyi Dana, me ödra
wan haded ke fifte seven thauzan ke siks
haded. Hamödra he ka he biliny hoton
anyidra je haten.
32 Wale tavat adre aû ûnyi hnyi lakon
Isaraela hoton je hnyaban lakamödra: haba
tavat hia thithö adre aû ûnyi hnyi je lap
hoton köiödra, me ödra siks haded ke theri
thauzan ke faiv haded ke fifte. 33 Ke
adre me ca tha aû bi tavat Levi unyin
lakon Isaraela; helâ me hna hûna hnö
Iehova kö Mose. 34 Ke haba lakon
Isaraela adre me ânyâ hia hoton hna hûna
hnö Iehova kö Mose, ke adre me hunuma
helâe unyin anyidra ta je haten, me adre
me he helâe ke at me ke at hoton anyidra
ta je lap, ke hoton je hnyaban lakamodra.

HNYIMAKAN 3.

KE walang je dö anyi Arona me Mose
hnyi bong ame fuc Iehova kö Mose
hon bucen Sinai. 2 Ke walang ien je laku
Arona ; Nadaba a atö, me Abiu, me Elea-
zara, me Ithamara. 3 Wale je ien laku
Arona, a hnyat bihut adre hû, waleji e ame
otilâ hnân bi hut. 4 Ke ame mokcu Nadaba
me Abiu hnyi hnyimakö Iehova, hnyi
hnödru hna hudo meic ae ke bongon hnyi
hnyimakö Iehova, hnyi hnyebuba Sinai,
ke ba nökudru : ke Eleazara me Ithamara
ödru me labö bi hut hnyi hnyimakan
kamödru.
5 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 6 Hom but jem tribu Levi, me ip
ödrin hnyi hnyimakö Arona at bihut, m'
ödrin e he ka huliwa kâu. 7 Ke ödrin e he ka
vheno hna hûna kâu, me hna hûna ka
ûkhacaköu hia hnyi hnyimakan uma ûkha-
caköu, he ka ânyâ huliwainy uma mano.
8 Ke ödrin e he ka tuö omjehen uma ûkha-
caköu hia, me hûna ka lakon Isaraela he
ka ânyâ huliwa hnyi uma mano. 9 Ke u
me he ka ham at Levi kö Arona me lakon:
adre ham mu' ödrin kâu ûhedrin unyin
lakon Isaraela. 10 Ke u me he ka otilö
Arona me lakon, ke ödrin e he ka labö tuö
hanymen at bihut: ke adre me he ka
hlingâ atkanyua at ame hakekenyâ.
11 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
12 Me wâ bi, haba inya oge hia but hom
at Levi ûhedra unyin lakon Isaraela hnân
bi hnen je atö wale a bödra lakon Isaraela
ka hnokoâ : me hobi könya at Levi :
13 anyin a hobi könya lakon hia a bân ;
ke oge me okabâ könya je atö hia ge lakon
Isaraela, at me meno, hnyi bong oge me
kot hnyin je atö hia hnyi hnyei Aigupito :
hobi könya ödrin ; Inya Iehova.
14 Ke Iehova ame ha kö Mose hnyi
hnyebuba Sinai, ka habe, 15 U me he ka
aû je laku Levi hoton je hnyaban laka-
mödrin, me anyidrin je lap : u me he ka aû
obaga hia, hwân ge tavat a khaca tebi me
gan hon e. 16 Ke haba Mose ame öû ödrin
helâ me hna ha hnö Iehova, hoton hna
hûna kâu. 17 Ke walang ien laku Levi ;
Geresoma, me Kohatha, me Merari. 18 Ke
walang ien li laku Geresoma hoton anyidru
li lap ; Libeni me Simei. 19 Ke haba laku
Kohatha hoton anyidrin je lap ; me Ame-
rama, me Izara, me Heberona, me Uziela.
20 Ke li laku Merari hoton anyidru li lap ;
me Maheli me Musi. Wale je lap anyin at
Levi hoton je hnyaban lakamödrin.
21 Haba lap anyin at Lebeni, me lap
anyin at Simei, me ûnyi ga Geresoma: wale
li lap anyin at Geresoma. 22 Haba tavat
adre aû gadra, a ûseiny obaga hia, hwân ge
tavat a khaca tehi me gan hon e, wale
adre aû gadra sevente thauzan ke faiv
haded. 23 Haba lap anyin at Geresoma
ame he ka hunuma hnyi hoton uma mano
ke e jio. 24 Ke haba thaniny hnyaban
lakamen at Geresoma, me Eliasafa, nöku
Laela. 25 Ke haba hanymen laku Gere-
soma hnyi uma ûkhacaköu, me wale uma
mano, me uma, me baniny, me singiny
hwanumen uma ûkhacaköu, 26 me mano
adre uhno hnân hak, me singiny homagou-
leny, hnyi uma mano, me hnyi taben hut
igigilö, me je wen, hobi kâu ta je huliwainy
hia.
27 Haba lap anyin at Amerama, me lap

anyin at Izara, me lap anyin at Heberona,
me lap anyin at Uziela, me ûnyi ga
Kohatha. 28 Haba numerainy obaga hia,
hwân ge tavat a khaca tehi me gan hon e,
me ödra eit thauzan ke siks haded, tavat
adre tuö hanymödra hnyi dok ae kap. 29
Ame he je lap anyin laku Kohatha ka
hunuma hnyi ke keihen uma mano ka
hnyi hwaïöu. 30 Ke haba thaniny hnyaban
kamen je lap anyin at Kohatha, me Eliza-
fana nöku Uziela. 31 Ke haba hanymödra,
me wale tang, me laulau, me taben lamepa,
me li taben hut, me je utkaiainy dok ae
kap, wale adre huliwa kâu, me mano hnân
uhni, me ta je huliwainy hia. 32 Ke ame
he Eleazara nöku Arona at bihut he ka
tuhan je thaniny at Levi, me homakan
tavat adre me huliwan dok ae kap.

33 Haba lap anyin at Maheli, me lap
anyin at Musi, me ûnyi ga Merari : wale li
lap anyin at Merari. 34 Ke haba tavat
adre aû gadra, a numerainy obaga hia,
hwân ge tavat a khaca tehi me gan hon e,
me ödra siks thauzan ke tu haded. 35 Ke
haba thaniny hnyaban kamen je lap anyi
Merari, me Zuriela nöku Abihaila: adre
me he ka hunuma hnyi ke keihen uma
mano ka hnyi hwadrö. 36 Ke haba ha-
nymen adre ham ka laku Merari, me esöiny
uma mano, me je venyâiny, me je utöiny
ame tot, me je taben, me je omjehen hia,
me ta je huliwainy hia ; 37 me je khetepiny
hak igigilö, me je taben e, me je faoiny e,
me je wen e. 38 Ke haba tavat adre me
he ka hunuma e deiö hnyi hnyimakan uma
ûkhacaköu wale ame o seûnö hnyin, me
Mose, me Arona, me je lakon, he ka tuö
hanymen hnyi dok ae kap, a hanymen
lakon Isaraela ; ke adre me he ka hlingâ
atkanyua at ame hakekenyâ e. 39 Haba
tavat hia adre aû a at Levi, wale Mose me
Arona ame aû helâ me hna hûna hnö
Iehova, hoton anyidra je lap, a obaga hia,
hwân ge tavat a khaca tehi me gan hon e,
me ödra twente tu thauzan.

40 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
He thö ka aû obaga hia, a je atö unyin
lakon Isaraela, hwân ge tavat a khaca tehi
me gan hon e, me aû numerainy je iödra.
41 Ke u me he ka hom at Levi hobi könya,
(Inya Iehova) hnân bi hwaban je atö hia
unyin lakon Isaraela ; me omeno haleny
at Levi, hnân bi hwaban omeno hia a bân
haleny lakon Isaraela. 42 Ke haba Mose
ame aû je atö hia unyin lakon Isaraela,
helâ me Iehova ame hûna kâu. 43 Ke
haba numerainy je ien obaga a je atö
hia, hwân ge tavat a khaca tehi me gan
hon e, a tavat adre aû gadra, me ödra
twente tu thauzan ke tu haded ke sevente
theri.

44 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 45 U me he ka hom at Levi hnân bi
hwaban je atö hia unyin lakon Isaraela, me
omeno haleny at Levi, hnân bi hwaban
haledra omeno : k' ame he ka hobi könya
at Levi ; Inya Iehova. 46 Ke haba hnân
bi hwaban möt anyin tavat a tu haded ke
sevente theri a je atö unyin lakon Isaraela,
wale tavat ae nua biju hon ûseiny at Levi,
47 me u ma he ka kap ûsa thabûng je
sekel hwaban ke at me ke at ; u ma he ka
kap e hoton sekeliny dok ae kap (haba
sekel, me twente je gera) : 48 ke u ma he
ka ham mone, wale hwaban tavat ae nua
biju gadra, kö Arona me lakon. 49 Ke
haba Mose ame kap mone adre ham hnân
bi hwaban möt anyin tavat ae nua biju hon
ûseiny tavat a bi hwaban anyidra möt
hnen at Levi : 50 ke e ame kap ta je mone
ûnyi ge ta je atöiny lakon Isaraela ; a wan
thauzan ke theri haded ke sikste faiv je
sekel, hoton sekeliny dok ae kap : 51 ke
haba Mose ame ham mone eling, wale adre
bi hwaban kâu möt, kö Arona me lakon,
helâ me hna ha hnö Iehova, hoton hna ha
hnö Iehova kö Mose.

HNYIMAKAN 4.

KE haba Iehova ame ha kö Mose me
Arona, ka habe, 2 Aû ûseiny laku
Kohatha unyin laku Levi, hoton anyidra
je lap, me je hnyaban lakamödra, 3 hwân
ge tavat a thöte huna me gan hon e ke ne
o but fifte huna, tavat hia adre me hnyi
vat, he ka ânyâ huliwa hnyi uma ûkhaca-
köu. 4 Walang huliwa anyin laku Kohatha
hnyi uma ûkhacaköu, hnyi ta je ûnyi ae ti
kap : 5 e ka hwân tavat ka he but, me
hamö Arona me lakon he ka didrö, me āi
mano a singiny, me tube tang ohnatho
hnen e : 6 k' ame he ka ip hon e tubwiny
unen takasa, me ulolo hon e imano ae
udrudrâ hia, me inâ li venyâiny. 7 Ke
adre me he ka ulolo imano ae udrudrâ hon
laulau areto hnân omanenâ, me ip hon e je
mini, me je spun, me je utkaia, me je kaia
hnân hingâlâ : ke ame he ka hnen hon e
areto ae bala bi : 8 ke adre me he ka ulolo
hon je ûnyi e imano ae dra vec, me tube je
ûnyi e ge tubwiny a unen takasa, me inâ li

venyâiny. 9 Ke adre me he ka hom mano
ae udrudrâ me tube taben lamepa hnân
umumelam, me ta je lamepainy, me uthesi-
ûniny, me je taben wahleûhleûiny, me je
kaia wakaco hia, wale adre me huliwa kâu:
10 ke adre me he ka ip e me je omjehen
hia hnyi hnyin tubwiny a unen takasa, me
bi venyâiny. 11 Ke adre me he ka ulolo
mano ae udrudrâ hon taben hut a gol, me
tube e hnen tubwiny a unen takasa, me inâ
li venyâiny: 12 ke adre me he ka hom je
utkaia hia adre huliwa kâu, wale adre me huli-
wa kâu hnyi dok ae kap, me ip hnyi hnyin
mano ae udrudrâ, me tube je ûnyi e hnen
tubwiny a unen takasa, me bi venyâiny.
13 Ke adre me he ka aoc degecâ hnabadröu
ûnyi hnyi taben hut, me ulolo hon e imano
ae udrudrâ hlit: 14 ke adre me he ka ip
hon e je utkaia hia, wale adre me huliwa
kâu, a je taben meic, me je bâletiny hnân
sēû utiö, me je soi, me je kaia, a je omjehen
taben hut hia; ke adre me he ka ulolo hon
e tubwiny a unen takasa, me inâ li venyâiny.
15 Ke e ka hia but tube dok ae kap hnö
Arona me lakon, me omjehen dok ae kap
hia, anyin ame he ka he but tavat; haba
hnyi ûen e me ame he ka o je laku Kohatha
he ka sukhöûnâ: ke ca he ödra ka kâlâ ta
je ûnyi ae kap, wâ ödra nye mokcu. Wale
hanymen laku Kohatha hnyi uma ûkhaca-
köu. 16 Ke haba Eleazara nöku Arona at
bihut ame he ka tuö wakaco hnân umu-
melam, me je unyi ae be so hnân le, me
hudiny han a e bala bi, me wakaco hnân
hû, me hanymen uma mano hia, me ta je
ûnyi hia hnyin, me dok ae kap, me omjehen
hia.

17 Ke Iehova ame ha kö Mose me Arona,
ka habe, 18 Ca he öbu ka hna subâ tribuiny
lap anyi Kohatha unyin at Levi: 19 ke
walang ûnyi he ka ûnyâ ködra m' adre me
möt, me ca mok hnyi ûen adre me hakeke-
nyâ je ûnyi ae ti kap: haba Arona me
lakon ödrin e he ka didrö, me ve kû ködrin
ta je hanymödrin, me hon ödrin je hok:
20 ke ödrin e ca he ka didrö he ka hamâ
dok ae kap, hnyi thuthubademak wâ ödrin
nye mokcu.

21 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
22 U me he ka aû minya laku Geresoma,
hoton je hnyaban lakamödra, ke hoton
anyidra je lap; 23 hwân ge tavat a thöte
huna me gan hon e ke ne o but fifte huna
u ma he ka öû ödrin; a ödra hia adre me
didrö he ka hnyi huliwa me bi hanymen
hnyi uma ûkhacaköu. 24 Walang je ha-
nymen je lap anyi Geresoma he ka bi
huliwa me hije hok: 25 adre me he ka
sukhöûnâ je singiny uma mano, me uma
ûkhacaköu, me ban ethö, me tubwiny a unen
takasa a e hon, me singiny hwanumen uma
ûkhacaköu; 26 me mano adre uhno hnyi
hak, me tubwiny a hlinginy homagöuleny
hak, wale hnyi uma mano me hnyi taben
hut igigilö, me je wen e, me ta je omjehen
huliwa hia, me ta je ûnyi hia adre ânyâ
hobi kâu ta je ûnyi e, adre me he ka bi
hanymen hnyin. 27 Hamö Arona me lakon
he ka musö ta je huliwa hia anyin laku
Geresoma hnyi je hanymödra hia, me anyi-
dra ta je huliwa hia: ke öbun e he ka ve
khenâ ködra he ka ve tuö je hanymödra.
28 Walang hanymen je lap anyin laku
Geresoma hnyi uma ûkhacaköu: ke ame he
ka musö hanymödra hnö Ithamara nöku
Arona at bihut he ka ânyâ.

29 Ke haba laku Merari u me he ka öû
ödra hoton anyidra je lap, hoton je hnyaban
je lakamödra; 30 hwân ge tavat a thöte
huna, u me he ka öû ödra, a ödrin hia adre
me hnyi dit he ka hnyi huliwa, me ânyâ
hanymen hnyi uma ûkhacaköu. 31 Walang
je ûnyi hamödra he ka sukhöûnâ hnyi
anyidra je huliwa hia hnyi uma ûkhacaköu;
je esöiny uma mano, me je venyâiny, me
je utöiny ame tot, me je taben e; 32 me je
khetepiny hak igigilö, me je taben e, me je
faoiny, me je wen e, tha e me je omjehen
hia, me je huliwainy hia: ke öbun e he ka
aû ien ta je ûnyi wale hanymödra he ka
sukhöûnâ. 33 Wale hanymen je lap anyin
je laku Merari, hoton anyidra je huliwa
hnyi uma ûkhacaköu, ame musö ga Itha-
mara nöku Arona at bihut.

34 Ke haba Mose me Arona me je taben
ûkhacaköu, ödrin e aû je laku Kohatha
hoton anyidra je lap, me je hnyaban laka-
mödra, 35 hwân ge tavat a thöte huna me
gan hon e ke ne o but tavat a fifte huna,
ödra hia adre me hnyi huliwa me ânyâ
hanymen hnyi uma ûkhacaköu: 36 ke
haba tavat adre me aû hoton anyidra je
lap, me ödra tu thauzan ke seven haded
ke fifte. 37 Wale tavat adre aû ûnyi hnyi
lap anyin at Kohatha, ödra hia adre me
huliwa hnyi uma ûkhacaköu, wale hnö
Mose me Arona hna aû hoton hna hûna
hnö Iehova a deny Mose.

38 Ke haba tavat adre aû ûnyi hnyi
laku Geresoma hoton anyidra je lap, me je
hnyaban lakamödru, 39 hwân ge tavat a
thöte huna me gan hon e ke ne o but tavat a

fifte huna, ödra hia adre me hnyi huliwa,
me ânyâ hanymen hnyi uma ûkhacaköu,
40 wale tavat adre aû hoton anyidra je
lap, me je hnyaban lakamödra, me ödra tu
thauzan ke siks haded ke thöte. 41 Wale
tavat adre aû ûnyi hnyi je lap anyin laku
Geresoma, ödra hia adre me hnyi huliwa
hnyi uma ûkhacaköu, wale hnö Mose me
Arona hna aû hoton hna hûna hnö Iehova.
42 Ke haba tavat adre me aû ûnyi hnyi
je lap anyin je laku Merari hoton anyidra
je lap me je hnyaban lakamödra, 43 hwân
ge tavat a thöte huna me gan hon e ke ne
o but tavat a fifte huna, ödra hia adre me
hnyi huliwa me ânyâ hanymen hnyi uma
ûkhacaköu, 44 wale tavat adre me aû hoton
anyidra je lap, me ödra theri thauzan ke tu
haded. 45 Wale tavat adre aû ûnyi hnyi je
lap anyin laku Merari, wale hnö Mose me
Arona hna aû hoton hna hûna hnö Iehova
a deny Mose.
46 Ke haba tavat hia adre aû a at Levi,
wale hnö Mose me Arona me je taben at
Isaraela hna aû, hoton anyidra je lap, me
je hnyaban lakamödra, 47 hwân ge tavat a
thöte huna me gan hon e ke ne o but tavat
a fifte huna, ödra hia adre me didrö he ka
hnyi huliwa, me hijen je hok hnyi uma
ûkhacaköu ; 48 wale tavat adre me aû, me
ödra eit thauzan ke faiv haded ke eite. 49
Adre me öû ödra hoton hna hûna hnö Ie-
hova a deny Mose, a ke at me ke at hoton
anyin huliwa, me hok : adre öû ödra helâe
hoton hna hûna hnö Iehova kö Mose.

HNYIMAKAN 5.

KE haba Iehova ome ha kö Mose, ka
habe, 2 Hûna ju ka lakon Isaraela
m' adre me he ka kunâ ka hnyi hoton je
hnyaba ta je lepera hia thithö, me tavat hia
ame hingölö, me tavat adre me bo kong
ûnyi ge komok : 3 öbun e he ka kunâ obaga
me omomo, hamöbun he ka kun' ödrin ka
hnyi hoton je hnyaba ; wâ ödra nye oboko-
ngu' öbun, a hnyei oge me laba hnyin. 4
Ke haba lakon Isaraela adre me ânyâ helâe,
me kun' ödrin ka hnyi hoton je hnyaba : ke
a ânyâ lakon Isaraela hoton hna hûna hnö
Iehova kö Mose.
5 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
6 Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe, E ka he
baga ame ne momo ka ânyâ ke hwakecin ae
kong, k' ame monu hnyi hnyimakö Iehova,
ke hulö but at eling ; 7 me hamödra he ka
omanenâ anyidra hulö waleji adre me ânyâ :
k' adre me he ka bi hwaban bekhötâ anyidra
hulö, me bi hanen ke keihen a thabûnginy
ka hnyin, me ham ka at waleji e ame monu
kâu. 8 Ke ame ne ba ke liamekeiny mē
at he ka ham hwaban monu kâu, me haba
hwaban hulö adre bi hwaban kö Iehova
ame he ka hobi kâu at bihut ; ke ca ha bi
mamoe baga hnân ûcû möt, wale hnân ûco
anyin möt. 9 Ke haba je hudiny kap gö-
ranyai ûnyi hnyi je ûnyi ae kap hia anyin
at Isaraela, wale adre labö hom ka at bihut,
me wale hnân hobi kâu e. 10 Ke hobi
kâu e ta je ûnyi a kapiny tavat : haba ta
je ûnyi ame he ka ham hnen ke at ka at
bihut, me wale hobi kâu.
11 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
12 Ha thö ka lakon Isaraela, me ha ködra,
ka habe, A ne monu âiân ke baga, me ame
ânyâ hulö kâu, 13 k' ame tha mokut me ke
baga, k' ame ikhâlâ e ge âiân, me iyong, k'
ame kong ut momo, ke ba at ame wâ hnân
ohnathoâ, k' adre ca lelö e hnyi hnen hna
ânyâ ; 14 ke ame ciâ baga hnyi hnyekon, k'
ameciâ ge âiân a momo, k' ame kong ut momo :
ke haba khaca, ame ne o ciâ hnyi hnyekon,
ame ciâ ge âiân a momo, k' adre ca okongoâ :
15 me hamen baga he ka hom âiân ka at
bihut, k' ame he ka hom anyin hut hobi kâu
e, a tap falawa bali a khaca omer ; k' ame ca
he ka hû e ge wakaco ; k' ame ca he ka bi li-
banu ka hnyin ; anyin a hudiny ciâ eling me
hudiny oûnykûmeâ, hnân oûnykûmeâ hulö.
16 Ke hamen at bihut he ka hom momo hake-
keny, me ip e hnyi hnyimakö Iehova : 17
k' ame he at bihut ka hom köiö ae kap
hnyi kaia kânâ ; k' ame he at bihut ka aoc
sesâ hnyi kânâ eiö hnyi uma mano, me
khûâ ka hnyi utköiö : 18 ke hamen at
bihut he ka otilâ momo hnyi hnyimakö Ie-
hova, me hna but leûnen ban momo, me ip
hnyi hnyamen hudiny oûnykûmeâ, a wale
hudiny ciâ : ke e hnyi hnyamen at bihut
köiö ae hiny at ame ohnaûhangöâ : 19 k'
ame he at bihut ka kunâ momo he ka khe-
manyin, me ha kâu, ka habe, U je ne ca
tha mokut me ke baga, a ca âiâm bi, ke u je
ne ca saû ka hnyi ûnyi ae ikiki, awe, u me
he ka gufa ge utköiö ae hiny eang, at ame
ohnaûhangöâ : 20 ke u je ne hia but monu
me ke at a ca âiâm, k' adre okongu u, ke a ne
hia but tha mokut möu ke at ke ca âiâm bi :
21 me hamen at bihut he ka kunâ momo he
ka khemanyin a khemanyin hnân ohnaûha-
ngöâ, k' ame he at bihut ka ha ka momo,
ka kabe, Ame he Iehova ka wiö u hnân
hangâ me khemanyin hnyi wanben em

hnyei, e ka he Iehova ka oavâ jevam me
okhibö hnyekom; 22 ke haba utköiö eang
at ame ohnaûhangöâ ame ke ka dit ka hnyi
hnyekom, me okhibö hnyekom, me oavâ
jevam: ke ame he momo ka ha, Amen,
Amen. 23 Ke hamen at bihut he ka sihna-
limen je ûhangö eling hnyi ke tusi, me hneû
degecâ hmetu hnyi utköiö ae hiny: 24 ke
e ame he ka habelen momo ge utköiö ae
hiny at ame ohnaûhangöâ: k' ame he köiö
at ame ohnaûhangöâ ka dit ka hnyi hnye-
kon me me hiny jut. 25 Ke ame he at
bihut he ka hom hudiny ciâ ûnyi hnyi
hnyamen momo, me hajijingâ hut eling
hnyi hnyimakö Iehova, me hom ka hnyi
taben hut: 26 ke hamen at bihut he ka
okhaca aoc hudiny falawa ge hnyamen,
hnân oûnykûmeâ, me le hon taben hut, ke
hwaban e, e ame he ka habelen momo ge
utköiö. 27 Ke e ka hia but habelen momo
ge utköiö, ke ame ne monu but momo, k'
ame ne hia but ânyâ hulö ka âiân, me
ame he utköiö at ame ohnaûhangöâ ka dit
eû hnyi hnyekon, me me hiny jut, me ame
he ka khibi hnyekon, me oavâ jevan: ke
ame he ka hnaûhangö momo hnyi wanben
iny hnyei. 28 Ke adre me ne ca hia but
okongoâ momo, k' ame ne bo so; awe, ame
ke ka he bâu bi momo, k' ame he ka erkin bi.
29 Wale hnanyibuiny ciâ, e ka monu but
momo me ke at, a ca âiân bi, me me kong ut:
30 ke ame ne hwân hnyekon baga he ka cia,
k' ame ciâ âiân momo; me ame he baga ka
ip âiân momo hnyi hnyimakö Iehova, me
ame he at bihut ka ânyâ kâu hnanyibu
eang hia. 31 Ke ame he ka he baû bi
baga ge hulö, k' ame he momo ka hom
takoû anyin hulö.

HNYIMAKAN 6.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 2
Ha thö ka lakon Isaraela me ha
ködra, ka habe, Ame ne he ke baga ame ne
momo ka hûkâlâ khöbi ae ûnyi hnathu,
wale khöbi anyin at Nazeri, he ka okâbâ e
bi kö Iehova: 3 me e ame he ka ûsâkâûö
me waina me grâg; k' ame ca he ka ic
vinegainy waina, me vinegainy grâg; k'
ame ca he ka ijem dân je wan vine, k' ame
ca he ka han je wan vine ae lup me meleca.
4 Haba hnyi je bong hia adre okabâ e hnyin,
me e ame ca he ka han ke ûnyi adre ânyâ ge
vine, hwân ge önyen ke ne o but ka hnyi
unen. 5 Hnyi je bong hia adre okabâ e ge
khöbi, adre me ca he ka kâlâ ban ge hele-
ûgi: ke e ame he ka kap ke ne o but ame
bekhöt ut je bong e ame okabâ e kö Iehova
hnyin, k' ame he ka hna ban. 6 E ame ca
he ka hakekenyâ komok hnyi je bong hia e
ame okabâ e kö Iehova. 7 E ame ca he ka
obokono e bi ge kamen, me hinyen, me lia-
mekeiny mē, me haniny, ödrin ka mokcu:
anyin a e bi hon ban hanen hna okabâ e bi ka
Khong. 8 E kap kö Iehova hnyi je bong hia
adre okabâ e hnyin. 9 Ke ame ne ie mok
hwege ke at unyin, me me bo kong ut ban
e ame okabâ; me e ame he ka giâ ban hnyi
bong adre obosoâ e hnyin, k' ame he ka giâ
hnyi bong a seven. 10 Ke haba hnyi bong
a eitiny, me e ame ke ka hom li biny, ame
ne li nokon meköta, ka at bihut, ka hnyi
hwanumen uma ûkhacaköu: 11 k' ame he
at bihut ka hudo khaca hnân hudiny hulö,
ke khaca hnân hudiny leû, me me bi hwa-
ban anyin möt, anyin a kong ut ge ûnyi ae
mok, k' adre me he ka okabâ hmeto ban
hnyi bong eling. 12 Ke e ame he ka oka-
bâ kö Iehova je bong e ame okabâ e hnyin,
me hom nokon mamoe baga a khaca huna-
iny hnân hudiny monu: ke ame he ka ûnyi
baû je bong a bân anyin ae kong ut hnen
hna okabâ e.

13 Ke walang hnanyibuiny at Nazari, e
ka bekhöt ut je bong e ame okabâ e hnyin;
adre me he ka hom e ka hnyi hwanumen
uma ûkhacaköu: 14 ke e ame he ka hudo
anyin hut kö Iehova, a nokon mamoe baga
a khaca ae ba hnyikongon, a khaca hunainy,
me hnân hudiny leû, ke khaca nokon ma-
moe momo ae ba hnyikongon, a khaca hu-
nainy, me hnân hudiny hulö, ke khaca
mamoe baga ae ba hnyikongon hnân hudiny
ole, 15 me tang areto adre ca levenâ, je
ong areto adre ûthûeniken me wakaco, me
je areto ae halelöu adre ca levenâ k' adre
khino wakacoiny, me hudiny han, me hu-
diny ic. 16 Ke ame he at bihut ha hom ta
je ûnyi e ka hnyi hnyimakö Iehova, me
hudo hudiny anyin hulö, me hudiny leû:
17 ke e ame he ka hudo mamoe baga
hnân hudiny ole kö Iehova, tha e me tang
areto adre ca levenâ: k' ame he at bihut
ka hudo hudiny han, me hudiny ic. 18
Ke ame he at Nazeri ka giâ baniny hna
okabâ e hnyi hwanumen uma ûkhacaköu,
me hom leûnen baniny han okabâ e, me
khûâ ka hnyi meic eû hmelen hudiny ole.
19 Ke ame he at bihut ka hom benyin ma-
moe baga ae mesök, me khaca ong areto adre
ca levenâ ûnyi hnyi tangen, me khaca areto
ae halelöû adre ca levenâ, me ip ta je ûnyi

e hon li hnyamen at Nazeri e ka hia but
giâ ge hna okabâ: 20 ke ame he at bihut
ka hajijingâ je ûnyi e hnân hudiny hajijing
hnyi hnyimakö Iehova; wale ûnyi ae kap
hobi kâu at bihut, tha e me ûlainy hajijing,
me benyin hnân kap göranyai: ke hwaban
e, e khana at Nazeri he ka ic waina. 21
Wale hnanyibuiny at Nazeri at ame ip
khöbi, me anyin hut kö Iehova hnyi hnen
hna okabâ e, me ke je ûnyi ame ne hu gan:
e ame he ka ânyâ hoton hnanyibuiny hnen
hna okabâ, helâ me anyin khöbi wale hnyi
hnen hna bi khöbi.

22 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
23 Ha thö kö Arona me lakon, ka habe,
Walang hwakecin he ka hahnahicâ lakon
Isaraela: öbun e he ka ha ködra, ka habe,

24 Ame he Iehova ka ohnahici u, me
tuö u:

25 Ame he Iehova ka omelamâ hnyima-
kan hom, me betenge gam:

26 Ame he Iehova ka ogöranyâ hnyima-
kan hom, me ham köu ûsoköu.

27 Ke adre me he ka ip iök hon lakon
Isaraela helâe; ke oge me he ka ohnahici
ödra bi.

HNYIMAKAN 7.

KE hnyi bong a um dö Mose otilâ uma
mano, me hû me okabâ e, me je
omjehen e hia, me taben hut me je utkaia-
iny hia, me hû me okabâ ta je ûnyi e; 2
waleji a ham hnen je tuhan at Isaraela, a
taben je lap anyin lakamödra; a je thainy
je tribu, waleji adre otilâ hon tavat adre
aû: 3 ke adre me hom anyidra je bwihlany
kö Iehova, a siks je kat adre tube hon, ke
twelv je bolok; ûsa khaca kat ge lo li than,
ke ûsa khaca bolok, ke adre me hom ta je
ûnyi e ka hnyi hnyimakan uma mano. 4
Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 5
Hom je ûnyi e ûnyi gadra me me hobi kâu
huliwa hnyi uma ûkhacaköu; ke u me he
ka ham ka at Levi, hoton je ve huliwa. 6
Ke haba Mose ame hom je kat me je bolok
me ham ka at Levi. 7 Ke e ame ham ha laku
Geresoma lo li kat me vak ta bolok, hoton
anyidra huliwa: 8 ke e ame ham ka laku
Merari vak ta kat me eit ta bolok, hoton
anyidra huliwa, k' ame he Ithamara nöku
Arona at bihut he ka muso. 9 Ke e ame
ca ham bi ka laku Kohatha: anyin adre
me huliwa eiö hnyi dok ae kap; k' adre me
vadren hon je bajibenyidra. 10 Ke haba
je than ödrin e ham bwihlany hnân okabâ
taben hut hnyi bong adre me hû e hnyin,
haba je than ödrin e hudo anyidrin hut
hnyi hnyimakan taben hut. 11 Ke Iehova
ame ha kö Mose, ka habe, Ame he je than
ka ve hudo anyidrin je hut hnyi anyidrin
bi je bong, hnân okâbâ taben hut.

12 Ke haba at ame hudo anyin hut hnyi
bong a bân, me Nasona, nöku Aminadaba,
ûnyi hnyi tribu Juda: 13 ke haba anyin
hut, me khaca mini sileva, a wan haded ke
thöte je sekel ihmakiny, ke khaca kaia
sileva a sevente je sekel, hoton sekeliny dok
ae kap: a unöngöt li unyi e ge falawa ae
so adre ûhaniken me wakaco, hnân hudiny
han; 14 ke khaca spun gol a ten je sekel,
ae unöngöt ge ûnyi ae bo so hnân le; 15
ke khaca nak bolok, ke khaca mamoe baga,
ke khaca nokon mamoe baga a khaca hu-
nainy hnân hudiny leû; 16 ke khaca got
baga hnân hudiny hulö; 17 ke hnân hudiny
ole lo li bolok, ke thabûng ta mamoe baga,
ke thabûng ta got baga, ke thabûng ta
nokon mamoe baga a khaca hunainy.
Wale hut anyi Nasona, nöku Aminadaba.

18 Ke hnyi bong a loiny, haba Nathani-
ela, nöku Zuara, thaniny at Isakara, ame
hudo: 19 ke e ame hudo anyin hut a
khaca mini sileva a wan haded ke thote je
sekel ihmakiny, ke khaca kaia sileva a
sevente je sekel, hoton sekeliny dok ae
kap; a unöngöt li ûnyi e ge falawa ae so
adre ûhaniken me wakaco, hnân hudiny
han; 20 ke khaca spun gol a ten je sekel,
ae unöngöt ge ûnyi ae bo so hnân le; 21
ke khaca nak bolok, ke khaca mamoe baga,
ke khaca nokon mamoe baga a khaca hu-
nainy, hnân hudiny leû; 22 ke khaca got
baga, hnân hudiny hulö; 23 ke hnân hu-
diny ole, lo li bolok, ke thabûng ta mamoe
baga, ke thabûng ta got baga, ke thabûng
ta nokon mamoe baga a khaca hunainy:
wale hut anyi Nathaniela, nöku Zuara.

24 Ke haba hnyi bong a kuniny, Eliaba,
nöku Helona, thaniny je laku Zebulona:
25 ke haba anyin hut, me khaca mini sileva
a wan haded ke thöte je sekel ihmakiny,
ke khaca kaia sileva a sevente je sekel
hoton sekeliny dok ae kap; a unöngöt li
ûnyi e ge falawa ae so adre ûhaniken me
wakaco, hnân hudiny han; 26 ke khaca
spun gol a ten sekel, ae unöngöt ge ûnyi ae
bo so hnân le; 27 ke khaca nak bolok, ke
khaca mamoe baga, ke khaca nokon mamoe
baga, a khaca hunainy, hnân hudiny leû;
28 ke khaca got baga, hnân hudiny hulö;
29 ke hnân hudiny ole, lo li bolok, ke

thabûng ta mamoe baga, ke thabûng ta
got baga, ke thabûng ta nokon mamoe baga
a khaca hunainy: wale hut anyi Eliaba
nöku Helona.
30 Ke haba hnyi bong a vakiny, Elizura,
nöku Sedeura, thaniny laku Reubena: 31
ke haba anyin hut, me khaca mini sileva a
wan haded ke thöte je sekel ihmakiny, ke
khaca kaia sileva, a sevente je sekel, hoton
sekeliny dok ae kap; a unöngöt li ûnyi e
ge falawa ae so adre ûhaniken me wakaco,
hnân hudiny han; 32 ke khaca spun gol a
ten je sekel ae unöngöt ge ûnyi ae bo so
hnân le; 33 ke khaca nak bolok, ke khaca
mamoe baga, ke khaca nokon mamoe baga
a khaca hunainy, hnân hudiny leû; 34 ke
khaca got baga, hnân hudiny hulö; 35 ke
hnân hudiny ole, lo li bolok, ke thabûng ta
mamoe baga, ke thabûng ta got baga, ke
thabûng ta nokon mamoe baga a khaca
hunainy: wale hut anyi Elizura, nöku
Sedeura.
36 Ke haba hnyi bong a thabûng, Selu-
miela nöku Zurisadai, thaniny je laku
Simeona: 37 ke haba anyin hut, me khaca
mini sileva, a wan haded ke thöte je sekel
ihmakiny, ke khaca kaia sileva a sevente je
sekel, hoton sekeliny dok ae kap; a unö-
ngöt li ûnyi e ge falawa ae so adre ûhaniken
me wakaco, hnân hudiny han; 38 ke khaca
spun gol a ten je sekel ae unöngöt ge ûnyi
ae bo so hnân le; 39 ke khaca nak bolok,
ke khaca mamoe baga, ke khaca nokon
mamoe baga a khaca hunainy, hnân hudiny
leû; 40 ke khaca got baga hnân hudiny
hulö; 41 ke hnân hudiny ole, lo li bolok,
ke thabûng ta mamoe baga, ke thabûng ta
got baga, ke thabûng ta nokon mamoe baga
a khaca hunainy: wale hut anyi Selumiela,
nöku Zurisadai.
42 Ke haba hnyi bong a siksiny, Elisafa,
nöku Deuela, thaniny je laku Gada: 43 ke
haba anyin hut, me khaca mini sileva a
wan haded ke thöte je sekel ihmakiny, ke
khaca kaia sileva a sevente je sekel hoton
sekeliny dok ae kap; a unöngöt li ûnyi e
ge falawa ae so adre ûhaniken me wakaco,
hnân hudiny han; 44 ke khaca spun gol a
ten je sekel ae unöngöt ge ûnyi ae bo so
hnân le; 45 ke khaca nak bolok, ke khaca
mamoe baga, ke khaca nokon mamoe baga
a khaca hunainy, hnân hudiny leû; 46 ke
khaca got baga hnân hudiny hulö; 47 ke
hnân hudiny ole, lo li bolok, ke thabûng
ta mamoe baga, ke thabûng ta got baga, ke
thabûng ta nokon mamoe baga a khaca
hunainy: wale hut anyi Eliasafa, nöku
Deuela.
48 Ke haba hnyi bong a seveniny Eli-
sama, nöku Amihuda, thaniny je laku
Eferaima: 49 ke haba anyin hut, me khaca
mini sileva a wan haded ke thöte je sekel
ihmakiny, ke khaca kaia sileva a sevente
sekel hoton sekeliny dok ae kap, a unöngöt
li ûnyi e ge falawa ae so adre me ûhani-
ken me wakaco, hnân hudiny han; 50 ke
khaca spun gol a ten sekel, ae unöngöt ge
ûnyi ae bo so hnân le; 51 ke khaca nak
bolok, ke khaca mamoe baga, ke khaca
nokon mamoe baga a khaca hunainy, hnân
hudiny leû; 52 ke khaca got baga, hnân
hudiny hulö; 53 ke hnân hudiny ole, lo li
bolok, ke thabûng ta mamoe baga, ke tha-
bûng ta got baga, ke thabûng ta nokon
mamoe baga a khaca hunainy: wale hut
anyi Elisama, nöku Amihuda.
54 Ke haba hnyi bong e eitiny, Gama-
liela, noku Pedazura, thaniny je laku Ma-
nase; 55 ke haba anyin hut, me khaca
mini sileva a wan haded ke thöte je sekel
ihmakiny, ke khaca kaia sileva a sevente
je sekel, hoton sekeliny dok ae kap, a
unöngöt' li ûnyi e ge falawa ae so adre
ûhaniken me wakaco hnân hudiny han;
56 ke khaca spun gol a ten sekel, ae
unöngöt ge ûnyi ae bo so hnân le; 57 ke
khaca nak bolok, ke khaca mamoe baga, ke
khaca nokon mamoe baga a khaca hunainy,
hnân hudiny leû; 58 ke khaca got baga
hnân hudiny hulö; 59 ke hnân hudiny ole,
lo li bolok, ke thabûng ta mamoe baga, ke
thabûng ta got baga, ke thabûng ta nokon
mamoe baga a khaca hunainy; wale hut
anyi Gamaliela, noku Pedazura.
60 Ke haba hnyi bong a naininy, Abi-
dana, nöku Gideona, thaniny je laku Be-
niamina: 61 ke haba anyin hut, me khaca
mini sileva a wan haded ke thöte je sekel
ihmakiny, ke khaca kaia sileva a sevente
je sekel hoton sekeliny dok ae kap, a unö-
ngöt li ûnyi e ge falawa ae so adre ûhaniken
me wakaco, hnân hudiny han; 62 ke khaca
spun gol a ten sekel ae unöngöt ge ûnyi ae
bo so hnân le; 63 ke khaca nak bolok, ke
khaca mamoe baga, ke khaca nokon mamoe
baga a khaca hunainy hnân hudiny leu;
64 ke khaca got baga hnân hudiny hulö;
65 ke hnân hudiny ole, lo bi bolok, ke
thabûng ta mamoe baga, ke thabûng ta
got baga, ke thabûng ta nokon mamoe baga
a khaca hunainy: wale hut anyi Abidana,
nöku Gideona.

66 Ke haba hnyi bong a teniny, Ahiezera, nöku Amisadai, thaniny je laku Dana: 67 ke haba anyin hut, me khaca mini sileva a wan haded ke thöte je sekel ihmakiny, ke khaca kaia sileva a sevente sekel hoton sekeliny dok ae kap, a unöngöt li ûnyi e ge falawa ae so adre ûhaniken me wakaco, hnân hudiny han; 68 ke khaca spun gol a ten sekel, ae unöngöt ge ûnyi ae bo so hnân le; 69 ke khaca nak bolok, ke khaca mamoe baga, ke khaca nokon mamoe baga a khaca hunainy, hnân hudiny leû; 70 ke khaca got baga hnân hudiny hulö; 71 ke hnân hudiny ole, lo li bolok, ke thabûng ta mamoe baga, ke thabûng ta got baga, ke thabûng ta nokon mamoe baga a khaca hunainy: wale hut anyi Ahiezera, nöku Amisadai.

72 Ke haba hnyi bong a eleveniny, Pagiela, nöku Okerana, thaniny je laku Asera: 73 ke haba anyin hut, me khaca mini sileva a wan haded ke thöte je sekel ihmakiny, ke khaca kaia sileva a sevente sekel, hoton sekeliny dok ae kap, a unöngöt li ûnyi e ge falawa ae so adre ûhaniken me wakaco, hnân hudiny han; 74 ke khaca spun gol a ten sekel, ae unöngöt ge ûnyi ae bo so hnân le; 75 ke khaca nak bolok, ke khaca mamoe baga, ke khaca nokon mamoe baga a khaca hunainy, hnân hudiny leû; 76 ke khaca got baga hnân hudiny hulö; 77 ke hnân hudiny ole, lo li bolok, ke thabûng ta mamoe baga, ke thabûng ta got baga, ke thabûng ta nokon mamoe baga a khaca hunainy: wale hut anyi Pagiela, nöku Okerana.

78 Ke haba hnyi bong a twelviny, Ahira, nöku Enan, thaniny je laku Nafatali: 79 ke haba anyin hut, me khaca mini sileva a wan haded ke thöte je sekel ihmakiny, ke khaca kaia sileva a sevente sekel hoton sekeliny dok ae kap, a unöngöt li ûnyi e ge falawa ae so adre ûhaniken me wakaco, hnân hudiny han; 80 ke khaca spun gol a ten sekel, ae unöngöt ge ûnyi ae bo so hnân le; 81 ke khaca nak bolok, ke khaca mamoe baga, ke khaca nokon mamoe baga a khaca hunainy, hnân hudiny leû; 82 ke khaca got baga hnân hudiny hulö; 83 ke hnân hudiny ole, lo li bolok, ke thabûng ta mamoe baga, ke thabûng ta got baga, ke thabûng ta nokon mamoe baga a khaca hunainy: wale hut anyi Ahira nöku Enan.

84 Wale hnân okabâ taben hut, hnyi bong thaniny at Isaraela ame hû e hnyin: a twelv je mini sileva, ke twelv je kaia sileva, ke twelv je spun gol: 85 ûsa wan haded ke thöte je sekel ihmakiny je mini sileva, ke ûsa sevente sekel je kaia: haba ihmakiny silevainy je kaia hia, me tu thauzan ke foa haded je sekel, hoton sekeliny dok ae kap; 86 ke twelv je spun gol ae unöngöt ge ûnyi ae bo so hnân le, a ûsa ten sekel ihmakiny, hoton sekeliny dok ae kap: haba goliny hia je spun, me wan haded ke twente je sekel: 87 ke haba je bolok hia hnân hudiny leû, me twelv je bolok, ke twelv je mamoe baga, ke twelv je nokon mamoe baga, a khaca hunainy, me je hudiny han: ke je got baga a twelv hnân hudiny hulö: 88 ke haba je bolok hia hnân hudiny ole, me twente foa je bolok, ke sikste je mamoe baga, ke sikste je got baga, ke sikste je nokon mamoe baga a khaca hunainy. Wale hnân okabâ taben hut hnyi hna hû e. 89 Ke hnyi ûen ame didrö Mose ka hnyi uma ûkhacaköu he ka ûhnenamö mē, me e ame löng Hwan ame fuc kâu ûheny thö hon taben ibetengiö wale hon tang ohnatho, ûheny hnyi wanben li kerubi: ke e ame fuc kâu.

HNYIMAKAN 8.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 2 Ha thö kö Arona, ka habe, U ka he ka vâc je lamepa, ame he je lamepa a seven ka umumelam hnyi hnyimakan taben lamepa. 3 Me Arona ame ânyâ eling; k' ame vâc je lamepa hnyi hnyimakan taben lamepa, helâ me Iehova ame ha kö Mose. 4 Ke walang hna huliwan taben lamepa, a gol adre huliwan ge hama; wale taben ke ne o but je vongon adre huliwan ge hama: e ame ânyâ taben lamepa hoton tulut a omanenâ Iehova kö Mose.

5 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 6 Hom dö tavat Levi ûnyi hnyi wanben lakon Isaraela, me obosoi ödra. 7 Ke walang hnâm hna he ka ânyâ ködra, m' adre me he ka bo so: u ma duköi' ödra ge köien obosoâ, k' adre me he ka giâ je unyidra hia, me hneû anyidra je ûkhaû, me obosoi ödra. 8 Ke adre me he ka hom nak bolok, me hudiny han, a falawa ae so adre ûhaniken me wakaco, ke u me he ka hom ke nak bolok hnân hudiny hulö. 9 Ke u me he ka hom at Levi ka hnyi uma ûkhacaköu: ke u me he ka ûkhacaköuâ tavat, a lokon Isaraela hia: 10 ke u me he ka hom tavat Levi ka hnyi hnyimakö Iehova: ke hamen lakon Isaraela he ka ip

je hnyamödra hon je at Levi; 11 k' ame
he Arona ka hajijingâ tavat Levi hnyi
hnyimakö Iehova hnân hudiny hajijing
ûnyi ge lakon Isaraela, m' adre me he ka
hnân hobi kâu huliwa anyi Iehova. 12 Ke
hamen tavat Levi he ka ip je hnyamödra
hon ban li bolok: ke u me he ka hudo
khaca hnân hudiny hulö, me khaca hnân
hudiny leû, kö Iehova, me me bi hwaban
möt anyin tavat Levi. 13 Ke u me he ka
otilâ je at Levi hnyi hnyimakö Arona me
lakon, me hajijingi ödra hnân hudiny
hajijing kö Iehova. 14 Ke u me he ka ke
ip tavat Levi helâe ûnyi hnyi wanben lakon
Isaraela: ke hnân hobi könya tavat Levi.
15 Ke hwaban dö e ame he tavat Levi ka
didrö he ka huliwa hnyi uma ûkhacaköu:
ke u me he ka obosoi ödra, me hajijingi
ödra hnân hudiny hajijing. 16 Anyin
adre ham mu' ödra könya ûnyi hnyi wanben
lakon Isaraela; oge me hum ödra hobi
könya, hnyi hnen je nokon a bân hia, a je
atö hia hnyi lakon Isaraela. 17 Anyin a
hobi könya je atö hia unyin lakon Isaraela,
a tavat me omeno: oge me okabi ödra hobi
könya hnyi bong waleji oge me kot hnyin
je nokon a bân hia hnyi hnyei Aigupito.
18 Ke oge me hom tavat Levi hnân bi
hnen je nokon hia a bân unyin lakon
Isaraela. 19 Oge me ham muâ tavat Levi
kö Arona me lakon, ûnyi hnyi wanben
lakon Isaraela, he ka ânyâ huliwa anyin
lakon Isaraela hnyi uma ûkhacaköu, me bi
hwaban möt anyin lakon Isaraela: me me
ca he ka mok lakon Isaraela, e ka hake-
keny lakon Isaraela ka hnyi dok ae kap.
20 Ke haba Mose, me Arona, me ûkhaca-
köu hia anyin lakon Isaraela, me adre me
ânyâ helâe ka tavat Levi: hoton hna hûna
hnö Iehova kö Mose ge tavat Levi: ame
ânyâ ködra helâe hnen lakon Isaraela.
21 Ke haba tavat Levi adre me obosoi
ödra bi ûnyi hnyi hulö, me hneû anyidra
je ûkhaû; ke haba Arona ame hajijingi
ödra hnân hudiny hajijing hnyi hnyimakö
Iehova; ke Arona ame bi hwaban anyidra
möt me obosoi ödra. 22 Ke hwaban e,
haba tavat Levi adre me didrö ka hnyin
uma ûkhacaköu he ka hnyi huliwa hnyi
hnyimakö Arona me lakon: hoton hna ha
hnö Iehova kö Mose ge at Levi, ödra adre
me ânyâ helâe ködra.

23 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
24 Walang bongon tavat Levi: haba hwân
hnyi twente faiv je hunaidra me gan hon
e adre me he ka didrö he ka labö huliwa
hnyi uma ûkhacaköu: 25 ke e ka fifte je
hunaidra me adre me he ka bi obiny anyi-
dra huliwa, k' adre me ca he hmetu ka
hnyi huliwa; 26 ke adre me he ka labö
huliwa tha ödra me je liamekeiny mödra
hnyi uma ûkhacaköu, he ka tuö je hanymen,
k' adre me ca he ka hnyi ânyâ huliwa. U
ma he ka ânyâ helâe ka at Levi ge je
hanymödra.

HNYIMAKAN 9.

KE Iehova ame ha kö Mose hnyi hnye-
buba Sinai, hnyi tehi a bân hnyi
huna a loiny, hwaban hnödra hna he but
ûnyi hnyi hnyei Aigupito, ka habe, 2 Ha-
men lakon Isaraela he ka ânyâ paseka
hnyi ûen adre thu. 3 Hnyi bong a forti-
niny tehi eang, hnyi sabac, öbun e he ka
tuö e hnyi ûen adre thu: hoton je hna-
nyibuiny hia me je bongon hia öbun e he
ka ânyâ e. 4 Ke haba Mose ame ha ka
lakon Isaraela, m' adre me he ka ânyâ
paseka. 5 Me adre me ânyâ paseka hnyi
tehi a bân, hnyi bong a fortininy hnyi
sahac hnyi hnyebuba Sinai: haba lakon
Isaraela adre me ânyâ hoton hna hûna hnö
Iehova kö Mose. 6 Ke wale ke je hnyat
ödrin e bo kong ûnyi ge komok, ke ca ûcû
ködrin he ka hnyi hanen paseka hnyi bong
eling: me ödrin e he kö Mose me Arona
hnyi bong eling: 7 ke haba hnyat eling
ödrin e ha kâu, ka habe, Öhmun e bo kong
ut ûnyi ge komok: ieû gadra adre me
ovheli öhmun, m' öhmun e ca he ka hnyi
hudo hut kö Iehova hnyi ûen adre thu,
tha öhmun me lakon Isaraela; 8 Ke haingö
Mose ködrin, ka habe, Me tot u öbun, m'
inye he ka löng hofuc ho Iehova gabun.

9 Me haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 10 Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe,
Ame ne he ke at gabun, me je mâtrânibun
nyiele, ame bo kong ûnyi ge komok, k' ame
ne he but ka hnyi ke dok ae sâkâû, me,
hamen he ka hnyi ânyâ paseka kö Iehova:
11 adre me he ka tuö e hnyi tehi a loiny
hnyi bong a fortininy hnyi sahac; k' adre
me he ka tha han e me areto adre ca levenâ,
me je khölak ae hiny: 12 ke adre me ca he
ka ip hanen ke ne o but hnyi hnyomakatu,
k' adre me ca he ka thu jeien: adre me he
ka ânyâ paseka hoton je hnanyibuiny hia.
13 Ke haba at ae bo so, k' ame ca hnyi he
but, k' ame ca hnyi hanen paseka, me adre
me he ka subâ degeca at eling ûnyi hnyi
iny hnyei: anyin a e ame ca hom hut kö

Iehova hnyi ûen adre thu, k' ame he ka ta-
koû at eling hnen anyin hulö. 14 Ke ame
ne tha laba möbun ke atkanyua, k' ame
hnyi behanen paseka kö Iehova; me e ame
he ka ânyâ hoton hnanyibuiny paseka me
hwakecin: khaca thibi hnanyibu köbun ge
atkanyua me aten hnyei.

15 Ke haba hnyi bong adre me otilâ uma
mano hnyin, me ame tube uma mano hnen
ûlâ, wale uma ohnatho: ke haba hnyi sa-
hac e ame mokut hon uma mano helâ me
meic ke ne o but hnyomakatu. 16 K' ame
helâe bala: haba ûlâ ame tube e hnyi lany,
ke helâ me meic hnyi lit. 17 Ke adre me
ne kap göranyai ûlâ ûnyi hnyi hon uma,
me hwaban e haba lakon Isaraela adre me
he: ke haba dok ame tot hnyin ûlâ, wale
dok ame hunuma hnyin lakon Isaraela.
18 Haba lakon Isaraela adre me he hnyi
ûen Iehova ame hûna, k' adre me hunuma
hnyi ûen e ame hûna: haba hnyi ta je
bong hia wale ûlâ ame laba hon uma mano,
me adre me laba. 19 Ke ame ne laba ûlâ
hon uma mano hnyi je bong ae se, me haba
lakon Isaraela adre me tuö hna otilâ hnö Ie-
hova, k' adre me ca he bi. 20 Ke haba hnyi
ke je ûen, me ame laba ûlâ hon uma mano
hnyi je bong ae wakhalet; me ödra adre
me hunuma bala hoton hna hûna hnö Ieho-
va, ke adre me he hoton hna hûna hnö Ie-
hova. 21 Ke haba hnyi ke je bong me
ame laba ûlâ hwân hnyi sahac ke ne o but
hnyomakatu; ke ödra ka kap göranyai ûlâ
hnyi hnyomakatu, me adre me he: k' ame
ne lany, k' ame ne lit, hnyi ûen adre me
hom göranyai ûlâ, me adre me he. 22 Ame
ne lo thibi li bong, ame ne khaca tehi,
ame ne khaca huna, k' ame ne e bi ûlâ
hon uma mano, me labö e, me haba lakon
Isaraela adre me laba, me ca he bi: ke
hnyi ûen adre me kap göranyai e, me
adre me he. 23 Hnyi musi anyi Iehova
adre me laba, ke hnyi musi anyi Iehova
adre me he: k' adre me tuö hna otilâ hnö
Iehova, hoton musi anyi Iehova a deny
Mose.

HNYIMAKAN 10.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 U me he ka tibet li trutru sileva;
u me he ka huliwan ge hama: ke wale li
ûnyi hnân hawâ ûkhacaköu, me hnân he je
bunyen. 3 Ke ödra ka he ka tuâ, me ame
he ka ûkhacaköu köu tavat hia hnyi hwa-
numen uma ûkhacaköu. 4 Ke ödra ka he
ka okhaca tûâ, me ame he ka ûkhacaköu
köu ta je than, a je taben je thauzan unyin
at Isaraela. 5 Ke öbun ka tûâ hnahna,
me ame he ka he tavat adre me hunuma
hnyi ke keihen e deiö. 6 Ke öbun ka olo
tûâ hnahna, me ame he ka he tavat adre
me hunuma hnyi ke keihen ka hnyi hwa-
iöu: ödra ka ke ka tûâ hnahna me hnân
ohei ödra. 7 Ke ödra ka he ka ûkhaca-
köuâ tavat, me adre me he ka tûâ thibi, k'
adre me ca he ka tûâ hnahna. 8 Ke
hamen laku Arona hnyat bihut he ka tûö
trutru, wale hnân hnanyibu köbun nyiele
balua hnyi anyibun je dö. 9 Ke öbun
ka he ka vat hnyi ibun hnyei me je
iwahnaihmiöny möbun, tavat adre me
okongu öbun, me öbun e he ka tûâ
hnahna wale li trutru; me adre me he ka
ûnykûmi öbun hnyi hnyimakö Iehova
Khongubun, k' adre me he ka omeli öbun
ûnyi ge je iwahnaihmiöny möbun. 10 Ke
haba hnyi je bong öbun e senyin hnyin,
me hnyi anyibun je bijeû adre thu, me
hnyi hnyimakan je tehi, adre me he ka tûâ
li trutru hon anyibun je hudiny leû, me
anyibun je hudiny ole; m' adre me he ka
ûnykûmi öbun hnyi hnyimakan Khongu-
bun: Inya Iehova Khongubun.

11 Ke haba hnyi huna a loiny, hnyi
tehi a loiny, hnyi bong a twenteiny, me
adre me hom göranyai ulâ ûnyi hnyi hon
uma mano uma ohnatho. 12 Ke haba
lakon Isaraela adre me he but ûheny hnyi
hnyebuba Sinai; me ame tot u ûlâ hnyi
hnyebuba Parana. 13 Ke adre me bân
ka he ûnyi hnyi musi anyi Iehova, a deny
Mose. 14 Ke ame he bân haten lap anyin
laku Juda, hoton anyidra je utbavat: ke
haba at ame musö anyin vat, me, Nasona,
nöku Aminadaba. 15 Ke haba at ame
musö vat anyin tribuiny laku Isakara, me,
Nathaniela, nöku Zuara. 16 Ke haba at
ame musö vat anyin tribuiny laku Zebu-
lona, me, Eliaba, nöku Helona. 17 Ke
adre me āi uma mano, k' ame hwân laku
Geresoma me laku Merari hnyat sukhöûnâ
uma mano ka he. 18 Ke ame hwân ka he
haten lap anyi Reubena, hoton anyidra je
utbavat: ke haba at ame musö anyin vat,
me, Elizura, nöku Sedeura. 19 Ke haba
at ame musö vat anyin tribuiny laku Sime-
ona, me, Selumiela, nöku Zurisadai. 20 Ke
haba at ame musö vat anyin tribuiny laku
Gada, me, Eliasafa, nöku Deuela. 21 Ke
ame hwân at Kohatha ka he, ödrin e kap
tilâ ûnyi ae kap: ke haba keihen ödrin e

otilâ uma mano hobi kâu ödrin ka o thö.
22 Ke ame hwân haten lap anyin laku
Eferaima ka he, hoton anyidra je utbavat,
ke haba at ame musö anyin vat, me Elisama,
nöku Amihuda. 23 Ke haba at ame musö
vat anyin tribuiny laku Manase, me, Gama-
liela, nöku Pedazura. 24 Ke haba at ame
musö vat anyin tribuiny laku Beniamina,
me Abidana, nöku Gideona. 25 Ke ame
hwân haten lap anyi Dana ka he, wale
obiny je lap hia, hoton anyidra je utbavat,
ke haba at ame musö anyin vat, me Ahie-
zera, nöku Amisadai. 26 Ke haba at ame
musö vat anyin tribuiny laku Asera, me,
Pagiela, nöku Okerana. 27 Ke haba at
ame musö vat anyin tribuiny laku Nafatali,
me Ahira, nöku Enan. 28 Wale hwakecin
ûheny lakon Isaraela hoton anyidra je
utbavat; k' adre me hwân ka he.

29 Ke haba Mose ame ha hö Hobaba,
nöku Reuela, at Midiana, a ûngu Mose, ka
habe, Öhmun e he ka hnyi hnyei waleji
Iehova ame ha, ka habe, Oge me he ka
ham köbun; aiö u ötin e tha he, ke öhmun
e he ka ânyâ so köu, anyin a hia but Iehova
ha so kö Isaraela. 30 Ke e ame thu kâu,
ka habe, Oge me ca he ka hnyi he, ke oge
me he bi nya ka hnyi ik hnyei me anyik
lap. 31 Ke haingen ka habe, Ö u ca he
bi ka hn' öhmun; anyin a khanö u a
öhmun e he ka hunuma hnyi hnyebuba, ke
u me he ka emaköhmun. 32 Ke u je ne
tha he möhmun, me haba so ame he Iehova
ka ânyâ köhmun, me öhmun e he minya
ka ânyâ helâe köu.

33 Ke adre me he but ûhedra hnyi bucen
anyi Iehova hnyi kun ta bong; ke haba
tangen ûhihinyköu ame he bân hnyi kun
ta bong, he ka elâm hna menâ hobi ködra.
34 Ke ethö bi hudrin ûlâ anyi Iehova hnyi
lany, hnyi ûen adre me he ûhedra hnyi
hnödra hna hunuma hnyin.

35 Ke haba hnyi ûen ame hwân tang
ka he, haba Mose ame ha, ka habe, Iehova
lö, todrö, me me ve se but je iwahnaihmiöny
möu; me kec gam tavat adre me hukötiö
u. 36 Ke hnyi ûen ame menâ, me e ame
ha, ka habe, Iehova lö, hmetuhmetu ju ka
ta je thauzaniny aten Isaraela.

HNYIMAKAN 11.

KE haba tavat helâke adre me ûhaiö, ke
e kong e kö Iehova; ke Iehova ame
löng, me gan hmâ anyin hmönyin; me ame
ubâhlâ hmönyin anyi Iehova unyidra, me
an ke ne o but ka hnyi obiny hna hunuma
2 Ke haba tavat adre me tengiâ kö Mose;
me Mose ame khawe kö Iehova, me ame
mok hmetu ju meic. 3 Ke adre hwenyi
ien dok eling Tabera: anyin ame ubâhlâ
meic anyi Iehova unyidra.

4 Ke haba tavat ae ve bongon unyidra
adre me hwân ka behnyekon: k' ame tenge
hmetu lakon Isaraela me ha, ka habe, Ia
ame he ka ha ötin ge meno? 5 Ötin e
ûnykûme je wâ waleji ötin e an baûâ hnyi
hnyei Aigupito; me ta je kokuma, me je
wajem, me je liki, me je önyen, me je
galika: 6 ke meleca thö walang je unyitin;
e ba but ta je ûnyi hia; ke ba ke ûnyi
ötin e wâ ke mana thibi. 7 Haba mana
me wale ke ûnyi helâ me onyen gada, ke
haba bongon, at ka wâ, me helâ me bedola.
8 Ke haba tavat adre me ngenu me aoc,
me oamamâ hnyi li veto, ame ne kokot e
hnyin kumete, k' adre me thân hnyi öt, me
up aretoiny, ke haba bunen me helâ me
wakaco ae teb ûnyi, at ka drem. 9 Ke
ame ta hau hon je hnyaba hnyi lit, me ame
ta minya mana. 10 Ke Mose ame löng
hwan tavat adre me tenge hnyi je hwanu-
men umödra je uma mano: me ame ubâhlâ
hmönyin anyi Iehova, ke e kong ut minya
kö Mose. 11 Ke haba Mose ame ha kö
Iehova, ka habe, Ieû gam u me okongo
athnyabaem? ke ieû gam u me ca betenge
gak, ke u je ip huk hmakiny tavat eang?
12 Hawa oge erkinâ tavat hia ang? hawa
oge hnöku ödra, m' u me he ka ha könya,
ka habe, Köp ödra ka hnyi ûlâiâm, helâ
me kamen wale at ame tuö wanakat adre
asen, ka hnyi hnyei u je khemanyin ka
lakamödra? 13 Ûnyi ua utiö, m' inye he
ka ham ka je hnyat hia eang? anyin adre
me tenge könya, me ha, ka habe, Ha öhmun
ge utiö. 14 E ca khanö nya he ka hake
kap tavat eang, anyin ae ti hmak könya.
15 Ke u je ne ânyâ helâe könya, me ö u
hlingö nya but u je ne betenge gak; m'
oge me ca he ka wâ anyik hlöuhlöu.

16 Haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Ûkhacaköuâ thö könya je hnyat a
sevente, a wahingatiny at Isaraela, wale u
me wâhmakhmeto a wahingatiny hnyei, me
homakan hnyei; ke hum ödrin ka hnyi
uma ukhacaköu, m' ödrin e he ka tha tot
möu eling. 17 Ke oge me he ka utut me
ûhnenamö eling möu: ke oge me he ka
hom ke keihen hanu unyâm me ip hudrin;
m' ödrin e he ka tha vadren möu tavat a
ûnyi ae hmak, me u me ca he ka hake

vadren. 18 Ke u me he ka ha ka tavat,
ka habe, Okabi öbun dö hobi kâu nyi, m'
öbun e he ka han utiö: anyin a öbun e hia
but tenge ka hnyi li hnyikönyö Iehova, me
ha, ka habe, Ia ame he ka ha öhmun ge
utiö? anyin ae so köhmun ehac hnyi hnyeŕ
Aigupito: waleling me me he Iehova ka
ha öbun ge utiö. 19 Öbun e he ka han
utiö, ca hnyi khaca thibi bong, ke ca lo li
bong, ke ca thabûng ta bong, ke ca libe-
nyita ta bong, ke ca twente ta bong; 20 ke
so bi ama khaca tehi, ke ne o but e ka o
but e hnyi je hnyingöibun, ke öbun e he ka
ikikiâ e: anyin a öbun e hûkötiö Iehova
at ame tha e möbun, me tenge hnyi hnyi-
makan, ka habe, Ötin e he jem geû ûheta
Aigupito? 21 Ke Mose ame ha, ka habe,
Haba tavat unyik ödra siks haded thauzan
tavat vat; ke u je ha, ka habe, Öge me he
ka ha ödra ge utiö, m' adre me he ka han
hnyi khaca tehi. 22 Hawa, adre me he
ka hlingâ hobi ködra je hnahat mamoe me
kau, me me sekudra? ke adre me ne he ka
ûkhacaköuâ ta je wâ hia eû hnyi köiö hobi
ködra, me me sekudra?

23 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Hawa, ame hwân ka okhulit hnyamö Iehova?
u me he ka wâ walang ang, ame ne he ka
āt, ame ne ca he ka āt hok hofuc. 24 Ke
Mose ame didrut me ha ka tavat hofuc ho
Iehova: me e ame ûkhacaköuâ wahingatiny
hnyei a sevente me otil' ödrin igigilö Uma.
25 Ke ame utut Iehova hnyin ûlâ, me fuc
kâu, me hom ke keihen hanu unyin me ip
hon wahingat a sevente: ke a mokut hanu
hudrin, me ödrin e perofeta, ke ödrin e ca
ânyâ hmetu helâe. 26 Ke ame laba hnyi
hna hunuma ke li at, Eledada ien ke at, ke
Medada ien ke at: ke ame mokut hudru
hanu; haba ödru ke li at adre sihnalimidru,
k' ödre ca hnyi he ka hnyi Uma: ke ödru
me perofeta hnyi hna hunuma. 27 Ke ame
wadring ke hidröu me thumetu Mose, ka
habe, Haba Eledada me Medada ödru me
perofeta hnyi hna hunuma. 28 Ke haba
Josua nöku Nuna athnyabai Mose, a hanen
hnyat e ame ûca, ame thu me ha, ka habe,
Than Mose lö, thaw' ödru ju, 29 Ke Mose
ame ha kâu, ka habe, U me vec gak? e na
je perefota hia je lakei Iehova, me me he
Iehova ka ip hanon hudrin! 30 Ke Mose
me wahingatiny Isaraela ödrin e he ka
hnyi hna hunuma. 31 Ke ame o thö ang
ûnyi ga Iehova, me ame oâ je jûö ûnyi hnyi
köiö, me ota but hnyi hna hunuma, ame ne
helâ me khaca bong ka he ka hnyi ke kei-
hen, k' ame ne helâ me khaca bong ka he
ka hnyi ke keihen, igigilö hnyaba; ke ame
ne lo li kubit göranyai hon kânâ. 32 Me
ame todrö tavat hnyi bong eling hia me
lit hia, me bong nyi hia, me hlo ta je jûö:
ke haba at ame hlo ûhnyûkongo, ame hlo
ten je homer; ke adre me ve ip monoâ hobi
ködra igigilö hna hunuma. 33 Ke tiga e
bi utiö hnyi wanben je nyudra, k' adre tiga
ca um hoc, me ame ubâhlâ thö hmönyin
anyi Iehova ka tavat, ke Iehova ame kot
tavat ge mok ae gan hmâ. 34 Ke adre
me hwenyi ien dok eling, me Kiberoth-
atava; anyin adre konâm eling tavat be-
hnyekon. 35 Ke haba tavat adre me he
Hazeroth ai, ûhedra Kiberoth-atava, me
laba hnyi Hazeroth.

HNYIMAKAN 12.

KE haba Miriama me Arona ödru me
haikongo Mose can momo Kuza e
ame hom, anyin a e ame hom mome a at
Kuza. 2 Ke haingödru, ka habe, Hawa,
ame hake fuc Iehova kö Mose? a ca hnyi
ha minya köhmu? Ke Iehova ame löng e.
3 Haba Mose, me wale at ae ti menyik
hon tavat hia eang hmelen. 4 Ke Iehova
ame ie ha kö Mose me Arona me Miriama,
ka habe, Ai öbun kun ka hnyi uma ûkha-
caköu. Me ödrin kun ödrin e he. 5 Me
Iehova ame utut hnyi ûlâ ame tot wisa, me
tot hnyi hwanumen uma ûkhacaköu, me
hawo Arona me Miriama: ke ödru me o
thö. 6 Ke e ame ha, ka habe, Löng ju
hok hofuc: a ne hu perofeta unyibun, me
haba Inya Iehova oge me he ka omanenö
nya kâu hnyi hna omanenâ, me fuc kâu
hnyi bwi. 7 Ke haba athnyabaik Mose,
me ca helâe; e bi at ae hnathu hnyi hnya-
bak hia: 8 me oge me he ka ûcû hnyem
mē me ha manenâ, ke ca hnyi je hofuc ae
lit; ke e ame he ka wâ unyu Iehova: ke
ieû gabu a öbu ca ot he ka fuc ga Mose a
athnyabaik? 9 Ke ame ubâhlâ thö hmo-
nyin anyi Iehova ködru; ke e ame he but.
10 Me ame he but ûlâ ûnyi hnyi hon Uma;
ke wâ bi, e lepera but Miriama helâ me
kiona: ke Arona ame ō Miriama, ke wâ bi
e lepera. 11 Ke Arona ame ha kö Mose,
ka habe, Ekölö than lö, ö u ca he ka ip
köhmu hulö, can öhme ânyâ monu, me can
öhme ânyâ hulö. 12 Ö e ca he ka helâ me
komok, ke helâ me at ame o ûnyi hnyi hnye-
kon hinyen, k' ame aû but unyin. 13 Ke
Mose ame tenge kö Iehova, me ha, ka habe,

Khong lö, ö u omelö thö momo walang ang.
14 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Hawa, a ne hangöjâ hnyimakan, ge kamen
ame ca he ka hmehma seven ta bong? e so
adre me tuö e hoton hnyaba hnyi seven ta
bong, ke hwaban e adre me he ka hom
hmetu e. 15 Me adre me tue Miriama
hoton hnyaba hnyi seven ta bong: ke ame
ca he tavat ke ne o but adre hum
Miriama hmetu thö. 16 Ke hwaban e ame
he tavat ûhedra Hazeroth, me hunuma hnyi
hnyebuba Parana.

HNYIMAKAN 13.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Kunâ ke je hnyat he ka ecmâkâ
hnyei Kanana, wale oge ham ka lakon,
Isaraela: öbun a he ka kunâ ûsa khaca
ûnyi hnyi je tribu hia anyin lakamödrin, a
je than hia. 3 Ke Mose ame kun' ödrin
ûnyi hnyi hnyebuba Parana, helâ me
Iehova ame ha: haba ödrin hia ödrin
je taben lakon Isaraela. 4 Ke walang
je iödrin; Samua, nöku Zakuri, ûnyi hnyi
tribu Reubena. 5 Ke haba ûnyi hnyi tribu
Simeona, Safata nöku Hori. 6 Ke ûnyi
hnyi tribu Juda, Kaleba, nöku Jefune.
7 Ke ûnyi hnyi tribu Isakara, Igala, nöku
Josefa. 8 Ke ûnyi hnyi tribu Eferaima,
Hosea, nöku Nuna. 9 Ke ûnyi hnyi tribu
Beniamina, Paleti nöku Rafu. 10 Ke ûnyi
hnyi tribu Zebulona, Gadiela, nöku Sodi.
11 Ke ûnyi hnyi tribu Josefa, a wale tribu
Manase, Gadi, nöku Susi. 12 Ke ûnyi
hnyi tribu Dana, Amiela, nöku Gemali.
13 Ke ûnyi hnyi tribu Asera, Setura, nöku
Mikaela. 14 Ke ûnyi hnyi tribu Nafatali,
Nahebi, nöku Vofesi. 15 Ke ûnyi hnyi
tribu Gada, Geuela, nöku Maki. 16 Wale
ien hnyat Mose ame kunâ he ka ecmâkâ
hnyei. Ke Mose ame hwenyi iö Hosea, a
nöku Nuna, me, Josua. 17 Ke Mose ame
kun' ödrin he ka ecmâkâ hnyei Kanana,
me ha ködrin, ka habe, Öbun e he ka ölö
hnyi Hwaiöu, ke öliâ thö je bucen: 18 me
wâ hnyei habe ehö; ke tavat adre labā,
hawa ödra tavat ae hwege, ame ne tavat ae
ngâ, ame ne tavat ae se hia ame ne wakhalet
thibi; 19 ke ehö hnyei adre me labā, ame
ne so, ame ne kong; ke ehö je taun adre
me labā, ame ne je hna hunuma, k' ame ne
je hnabâ ae hwege; 20 ke ehö kânâ, ame
ne pipikhenya ame ne delâ, ame ne hu je
ûö, ame ne ba. Ke hwege th' öbun, ke
öbun e he ka hom jem hanen jeûiny kânâ.
Haba ûen eling, me ûen wan vine a bân.
21 Ke ödrin e ölö thö me ecmâkâ hnyei
hwân hnyi hnyebuba Zine ke ne o but
Rehoba, ke ne o but hnyi gethen ûheny
Hamath. 22 Ke ödrin e ölö hnyi Hwaiöu,
me o hnyi Heberona; wale Ahiman, me
Sesai, me Talemai, a laku Anaka. (Ke
haba Heberona, me adre bödra ka op e
ehac seven ta huna e tiga ca op Zoana
hnyi Aigupito.) 23 Ke ödrin e o but hnyi
Esekolo a hnyigöulen bucen, me sö but eling
ke vheiny me thi wan vine a khaca, me
vadren hnyi venyâ hnen li at a lo; ke ödrin
e hom minya je wan rimona, me je wan
ometa. 24 Ke adre hwenyi ien dok eling
Esekolo hnyi hnyigöulen bucen, can thi vine
a sö lakon Isaraela eling. 25 Ke ödrin e
hmetu ûhedrin hnyi hna ecmâkâ hnyei hwa-
ban je bong a fâte. 26 Ke ödrin e hmetu but
me o kö Mose me Arona, me ûkhacaköu
hia anyin lakon Isaraela, ka hnyi hnyebuba
Parana, wale Kadesi; me oâ ûthûmetu
ködru, me ûkhacaköu hia anyin lakon Isa-
raela, me omanenâ ködra waniny kânâ.
27 Ke ödrin e thumeto e, ka habe, Öhmun
e o but ka hnyi hnyei u je kun' öhmun
ka hnyin, ke e hnathu ame di ge debai
me hani; ke walang waniny. 28 Ke so
bi e hwege tavat a idra hnyei, ke adre up
haginy je taun, ke e ti gan: ka öhmun e
wâ eling je laku Anaka. 29 K' ame laba
Amaleka hnyi ke keihen ka hnyi Hwaiöu:
ke haba hnyi je bucen ame laba hnyat
Heth, me Jebusi, me Amora: k' ame laba
at Kanana hnyi hobat köiö me hnyi baten
Joridano. 30 Me haba Kaleba ame thawâ
tavat hnyi hnyimakö Mose, me ha, ka habe,
E so ötin e ie he me hûgûnâ; anyin ae
khan' ötin he ka hwege hon. 31 Ke hai-
ngen tavat ödrin e tha ölö mē, ka habe, E
ca khan' öta he ka ölö thö ka tavat eling,
anyin a ödra hwege huta. 32 Ke ödrin e
haikongoâ hnyei ödrin e ecmâkâ ka lakon
Isaraela, me ha, ka habe, Haba hnyei
öhmun e vheno me ecmâkâ, me hnyei ame
ohia aten, ke haba tavat hia öhmun e
wâ eling, me tavat ae beû. 33 Ke öhmun
e wâ eling ta je hmai ae beû hmâ, a je laku
Anaka, a mâtrâniny je hmai ae beû, ke
öhmun helâ me je wahamon hnyi hnyima-
köhmun, ke helâe minya hnyi hnyima-
ködrin.

HNYIMAKAN 14.

KE ame tenge hwege ûkhacaköu hia, k'
ame tenge thungaû tavat hnyi lit
eling. 2 Ke ame haiö Mose me Arona
hnen lakon Isaraela hia: ke ame ha ködru
hnen ûkhacaköu hia, ka habe, Öhmun na
mokcu hnyi hnyei Aigupito! ke öhmun na
mokcu hnyi hnyebuba eang! 3 Ke ieû e ga
Iehova a hum öhmun ka hnyi hnyei eang
he ka mok ge hele vat? Adre me he ka
hûgûnâ laöiöhmun me lakuhmun je wana-
kat: hawa e ca so kohmun he ka hmetu
Aigupito ai? 4 Ke adre me uhaköuâ, ka
habe, E so ötin e ûca at me me than, k' ate
me he ka hmetu Aigupito ai. 5 Me haba
Mose me Arona ödru me ta ju hnyimaködru
hnyikânâi hnyi hnyimakan tavat hia, wale
ûkhacaköu anyin lakon Isaraela. 6 Ke
haba Josua nöku Nuna, me Kaleba nöku
Jefuna, ödre hnyi ecmâkâ hnyei, me, ödru
me kia but anyidru je ûkhaû: 7 ke ödre ha
ka ûkhacaköu hia anyin lakon Isaraela, ka
habe, Haba hnyei öhmun e vheno me ecmâkâ
me hnyei ae so hmönyin. 8 Ame ne senyin
köta Iehova, me e ame he ka hum öta ka
hnyi hnyei, me ham köta; a hnyei ame di
hnyin debai me hani. 9 Ke so bi ca he
öbun ke ivinö me Iehova, ke ca he öbun ka
outen tavat a idra hnyei; anyin a ödra
areto bi hobi köhmun: k' adre hia but hom
unyidra ûnyi hnân tu' ödra bi, ke e unyita
Iehova: ca out' ödra. 10 Ke haba ûkha-
caköu hia adre me ha he ka lu' ödru ge
veto. Me ame manen hmanenangi Iehova
hnyi uma ûkhacaköu ka lakon Isaraela hia.
11 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Ame he tavat eang ka hûkötiö nya ke ne o
but kehö? adre me ca he ka labageju könya
ke ne o but kehö, ge ta je ûöman hia waleji
oge ânyâ unyidra? 12 Oge me he ka kuc
ödra ge mok me ohia hwajeköûdra, ke oge
me he ka wiö u hnân hnyei ae gan me man
hudra. 13 Ke haba Mose ame ha kö
Iehova, ka habe, Me ame he ka löng hnen
at Aigupito; anyin a u je hom tavat eang
ûnyi gadra ge manâm man; 14 ke adre me
he ka thumeto tavat a gadra hnyei ang: ke
adre löng a u Iehova unyin tavat eang;
anyin a u Iehova u me ûhnyimaköu mödra,
ke ame tot hudra ânyâm ûlâ, ke haba u
hnyimakan anyidra bunyen, hnyi ûlâ ame
tot wisa hnyi lany, me meic ame tot wisa
hnyi lit. 15 Ke walang ang u ka hlingâ
tavat eang helâ me at a khaca, awe, ame he
ka ha hnen je hnyei adre me löng ânyam lung,
ka habe, 16 Anyin ae ca khanö Iehova he
ka hom tavat eang ka hnyi hnyei e ame
khemanyin ködra, me wale e ame hling'
ödra hnyi hnyebuba. 17 Ke walang ang,
ö e gan dut man manin Than, hoton hnâm
hna kû, ka habe, 18 At ae bec he ka
hmönyin Iehova, ke gan hmâ anyin ibe-
tengiö, k' ame degecâ hulö, me monu, k' ame
ca he ka ha ae ba kongon at ae kong; ke e
ame bi hwaban monu anyin je kamen ka je
lakon, ke ne o but ka hnyi dö a kuniny me
vakiny. 19 Ö u degec ut konginy tavat
eang hoton ûganiny ânyâm ibetengiö, ke
hoton hnâm hna thang monu anyin tavat
eang, waleji hwân hnyi Aigupito ke ne o
but hnyi bong ang. 20 Me haba Iehova
ame thu, ka habe, Awe oge me hna degecâ
hoton hwâm hofuc. 21 Ke kia inya inya a
g ame he ka unöngöt hmeledrany hia ge
hmanengi Iehova; 22 ke can anyin a olibe-
nyita cubic nya hnen tavat hia eang adre
me wâ hmanenangik me anyik je ûöman,
waleji oge ânyâ hnyi Aigupito, me hnyi
hnyebuba, k' adre ca löng hok hofuc;
23 awe, adre me ca he ka wâ hnyei waleji
oge khemanyin ka lakamödra, k' ame ca he
ka wâ e hnen tavat adre me hûkötiö nya:
24 ke haba athnyabaik a Kaleba, anyin a e
at ae ke hnyekon, ke e ame tha löng hotuk,
awe oge me he ka hom e ka hnyi hnyei
wale a mwi hnyin; k' ame he je mâtrâniny
ka hu e. 25 Haba at Amaleka me Kanana
adre me laba hnyi hnyigöulen bucen: ke
haba nyi öbun e he ka hwiö me he ka hnyi
hnyebuba, gethen ka hnyi Köiö ae Dra.
26 Ke Iehova ame ha kö Mose me Arona,
ka habe, 27 Oge me he ka hokhnyokâ ke
ne o but kehö ûkhacaköu eang ae kong,
tavat adre me ulidri nya? oge löng ut ulit
anyin lakon Isaraela wale adre me ulidri
nya. 28 Ha thö ködra, ka habe, Haingö
Iehova, kia inya inya oge me he ka ânyâ
köbun helâ me hnöbun hna ha hnyi li
hnyikönyök: 29 k' ame he ka mok ta je
unyibun hnyi hnyebuba eang; ke öbun
hia wale tavat adre aû, hoton hna sihna-
limibun hia, hwân ge tavat a twente
huna me gan hon e, a tavat adre ulidri nya,
30 e hnathu öbun e ca he ka o ka hnyi
hnyei waleji oge hai hnyamök he ka olab'
öbun hnyin, ke so thibi Kaleba nöku Jefune,
me Josua nöku Nuna. 31 Ke haba laku-
bun je wanakat wale öbun e ha a g' ame he
ka hûgûnâ hnen vat, me oge me he ka hum
ödrin bi, ke adre me he ka wâ hnyei öbun e

hûkötiâ. 32 Ke haba öbun, me ame he ka
mok je unyibun hnyi hnyebuba eang. 33 K'
ame he lakubun ka he monumonu hnyi
hnyebuba hnyi je huna a fâte, k' ödrin e he
ka hijen tilâ hnöbun je hna bi ûnyi monu,
ke ne o but ame aû degecâ je unyibun hnyi
hnyebuba. 34 Helâ me ûseiny je bong
öbun e ecmâkâ hnyin hnyei, a fâte je bong,
me haba khaca bong ame he ka khaca
huna, k' öbun e he ka hijen tilâ anyibun
hulö, hnyi je huna a fâte, ke öbun e he ka
wâhmakhmetoâ hnök hna hwio. 35 Inya
Iehova oge me fuc, k' oge me he ka ânyâ
eling ka ûkhacaköu hia ae kong eang, adre
tot meta könya: adre me he ka ohi' ödra
hnyi hnyebuba eang, k' adre me he ka mok
eling. 36 Ke haba tavat a kunâ Mose he
ka ecmâkâ hnyei, wale hnyat ödrin e hmetu
me oâ ulidro ûkhacaköu hia gan, ke ödrin e
haikongoâ hnyei, 37 haba hnyat eling ödrin
e hom ûthumeto ae kong ge hnyei, me ödrin
e mok hia hnyi hnyimakö Iehova hnen mok
ae gan. 38 Ke haba Josua nöku Nuna,
me Kaleba nöku Jefune a li at ödre hnyi
ecmâkâ hnyei, me ödre möt biju. 39 Ke
Mose ame thumetu lakon Isaraela hofuc
eling: me ame tenge hwege tavat. 40 Ke
adre me vesâkong, me öliâ bucen, me
ha, ka habe, Wal' öhmun ang, ke öhmun
e he ka he ka hnyi hnyei ame ha Ieho-
va, anyin ae kong hwakecihmun. 41 Ke
Mose ame ha, ka habe, Ieû gabun öbun
e hanyâûâ hnanyibu anyi Iehova, k' ame
ca he bi ka hwâdâ? 42 Ca öl' öbun,
anyin a ca e unyibun Iehova, wâ e nye kuc
öbun hnen je iwahnaihmiöny möbun.
43 Ke wala at Amaleka me at Kanana
hnyi hnyimaköbun, k' öbun e he ka ta ge hele
vat; anyin a öbun e hmetu ûnyi ga Iehova,
me waleling ame ca he Iehova ka tha e
möbun. 44 Ke hwege hnyimaködra he ka
öliâ bucen: ke so bi ame ca he ûnyi hnyi
hna hunuma tangen ûhihinyköu anyi Ie-
hova, me Mose. 45 Ke ame utut at
Amaleka me at Kanana, a wale tavat adre
me laba hnyi bucen eling, me adre me kuc
ödra me hnu ödra hmetu ke ne o but Horema.

HNYIMAKAN 15.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Ha thö ka lakon Isaraela, me ha
ködra ka habe, Öbun ka o ka hnyi hnyei
öbun e he ka labā wale oge ham köbun, 3
ke öbun ka he ka bi hut a an ge meic kö
Iehova, ame ne hudiny leû, ame ne hudiny
thamuö khöbi, ame ne hudiny ibetengiö,
ame ne hnyi anyibun je bijeû adre thu, me
me bo so kö Iehova, ame ne kau, ame ne
mamoe: 4 awe, hamen at a hom hut kö
Iehova he ka hom hudiny han a khaca
omer falawa adre ûhaniken me wakaco a
ke keihen hin a vakiny: 5 me tap waina
hnân hudiny ic a ke keihen a vakiny hin
u me he ka tha penapena me hudiny leû,
ame ne ke hut bi, me wale hobi kâu je ve
lakon mamoe. 6 Ame ne mamoe baga, me
u me he ka penapena hnân hudiny han lo
li omer falawa adre ûhaniken me wakaco
wale ke keihen a kuniny hin: 7 ke u me
he ka hudo tap waina wale ke keihen a
kuniny hin hnân hudiny ic ae bo so kö
Iehova. 8 Ke u ka he ka penapena bolok
hnân hudiny leû, ame ne hudiny thamuö
khöbi, ame ne hudiny ole kö Iehova: 9 me
e ame he ka tha hom me bolok hudiny han
a kun ta omer falawa adre ûhaniken me
wakaco a hafiny hin. 10 Ke u me he ka
hom tap waina a hafiny hin, hnân hudiny
ic, a hut a an ge meic ae bo so kö Iehova.
11 Adre me he ka ânyâ helâe hobi kâu je
ve bolok, ame ne je ve mamoe baga, ame ne
nokon mamoe baga, ame ne nokon got.
12 Öbun e he ka penapena hoton ûseiny je
hut, ke helâe öbun e he ka ve ânyâ hoton
ûseiny. 13 Ame he je aten hnyei hia ka
ânyâ helâe, ödra ka he ka hudo hut a an ge
meic ae bo so kö Iehova. 14 Ke ame ne
laba unyibun atkanyua, ame ne ke at bi
unyibun hnyi anyibun je dö, ke e ka he ka
hudo hut a an ge meic ae bo so kö Iehova;
me e ame he ka ânyâ helâ me hnöbun
hna ânyâ. 15 Khaca thibi hnanyibu kö-
bun, a wale ûkhacaköu me atkanyua ame
laba unyibun, wale hnanyibu nyiele balua
hnyi anyibun ta je dö: haba öbun me
tha ûcû me atkanyua hnyi hnyimakö
Iehova. 16 Khaca hnanyibu, ke khaca
tulut hobi köbun me hobi kâu atkanyua
ame laba unyibun.
17 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
18 Ha thö ka lakon Isaraela, me ha ködra,
ka habe, Öbun ka o ka hnyi hnyei oge me
hum öbun ka hnyin, 19 ke öbun ka he ka
han jeûiny hnyei, me öbun e he ka hudo
hudiny kap göranyai kö Iehova. 20 Öbun e
he ka hudo ke ong areto ûnyi hnyi anyibun
falawa a bân hnân hudiny kap göranyai:
öbun e he ka kap e göranyai helâ me hno-
bun hna kap göranyai hut ûnyi hnyi hna
uja hwit. 21 Öbun e he ka ham kö Iehova

hudiny kap göranyai ûnyi hnyi anyibun
falawa a bân hnyi anyibun ta je dö.
22 Ke öbun e ne haû, me ca ânyâ bi je
hnanyibu hia eang wale a ha Iehova kö
Mose, 23 a ta je ûnyi hia waleji ame hûna
hnö Iehova köbun a deny Mose, hwân hnyi
bong Iehova ame hûna hnyin ke ne o but
nyiele hnyi anyibun ta je dö: 24 haba
hnyi ûen e, adre me ne ânyâ haûâ, ke ca
khana bi hnen ûkhacaköu, me hamen ûkha-
caköu hia he ka hudo ke nak bolok hnân
hudiny leû ae bo so kö Iehova, tha e me
hudiny han, me hudiny ic, hoton tulut, me
nokon minya got a khaca hnân hudiny hulö.
25 Ke hamen at bihut he ka bi hwaban
möt anyin ûkhacaköu hia anyin lakon
Isaraela, k' adre me he ka hn' ödra; anyin
adre haû, k' adre hia but hom anyidra hut,
wale hut a an ge meic kö Iehova, me hudiny
anyidra hulö hnyi hnyimakö Iehova, can
hnödra hna haû; 26 k' adre me he ka hna
ûkhacaköu hia anyin lakon Isaraela, me
atkanyua ame laba unyidra; anyin adre
ânyâ haûâ hnyi hnyimakan tavat hia.
27 Ke ame ne ânyâ hulö ke at a khaca ke
ca khana, me e ame he ka hom got momo
a khaca hunainy hnân hudiny hulö. 28 Ke
ame he at bihut ka bi hwaban möt anyin
at a ânyâ ke ca khana, k' ame ânyâ haûâ
hulö, hnyi hnyimakö Iehova, me me bi
hwaban anyin möt: ke adre me he ka hna e.
29 Ame he ka hu gabun hnanyibu a khaca
hobi kâu at ame haû ame ne aten hnyei un-
yin lakon Isaraela, ame ne atkanyua ame
tha laba unyidra. 30 Ke haba at ame ânyâ
sheshamökâ ke ûnyi, ame ne aten hnyei
ame ne atkanyua, me wale at ame bi gan
kö Iehova; ke adre me he ka subâ degecâ
at eling ûnyi hnyi iny hnyei. 31 Anyin a
e ame höciâ hofuc ho Iehova, me hanyâûâ
anyin hnanyibu; k' adre me he ka ti suba
degecâ at eling, k' ame he ka takoû e ge
anyin hulö.
32 Ke hnyi ûen lakon Isaraela adre me
he hnyi hnyebuba, me adre me lelö ke at
ame hlu utö hnyi bong sabath. 33 Ke
haba hnyat ödrin e wâ at ame tiga hlu utö
hnyi bong sabath, me ödrin e lelö e kö
Mose me Arona me ûkhacaköu hia. 34 Ke
adre me hna e ka tavat tue, anyin ae tiga
ca manen ûnyi adre me he ka ânyâ kâu.
35 Ke haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Adre me he ka hlingâ at: ke hamen
ûkhacaköu hia ka lûâ e ge veto hnyi hoton
hna hunuma. 36 Me haba ûkhacaköu hia
adre me hom e ka hnyi hoton je hnyaba,
me lûâ ge veto, me ame mokcu; helâ me
Iehova ame hûna kö Mose.
37 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
38 Ha thö ka lakon Isaraela, me ha ködra,
ka habe, Adre me he ka bi bâbuen baten
je khaûdra hnyi anyidra je dö, ke adre
me he ka ip telenu ae udrudrâ hon baten
bâbuen: 39 ke wale bâbuen köbun, m'
öbun e he ka wâ e me ûnykûme ta je hna-
nyibu anyi Iehova hia, me vheno; m' öbun
e ca he monu hoton je hnyekubun me je li
emaköbun, waleji öbun e labö bi ûnyi monu
hoton: 40 m' öbun e he ka ûnykûme me
ânyâ hoton anyik je hnanyibu hia, m' öbun
e at ae kap ka Khongubun. 41 Inya
Iehova Khongubun, waleji at ame hum
öbun ûnyi hnyi hnyei Aigupito, me me
Khongubun: Inya Iehova Khongubun.

HNYIMAKAN 16.

KE haba Kora nöku Izara, a nöku
Kohatha, a nöku Levi, tha e me
Dathana me Abirama a li laku Eliaba, ke
Ona nöku Peleth, a kun ta laku Reubena,
ödrin e hokhien: 2 ke ödrin e todrö kö
Mose, ke tha e mödrin ke je lakon Isaraela,
a ödrin tu haded ke fifte je tuhan ûkha-
caköu, tavat adre ûca hnyi ûkhacaköu,
tavat ae lung: 3 ke ödrin e ûkhacaköu kö
Mose me Arona, me ha ködru, ka habe,
Öbu me bi gan, anyin ae tha kap ûkhacaköu
hia a ke at me ke at, ke e unyidra Iehova:
anyin a wale ieû gabu öbu me ogöranyi
öbu bi hon ûkhacaköu hia anyi Iehova?
4 Ke a löng ut Mose, me e ame ta ju hnyi-
makan hnyikânâi: 5 ke e ame ha kö Kora
mödrin hia a tha e mē, ka habe, Nyi ame
he Iehova ka omanenâ lahien, me tavat ae
kap, me ohakekenyâ kâu: eke, haba at e
ame ûca me e ame he ka ohakekenyâ kâu.
6 Ânyâ thö ang; e so Kora me lahien hia
ame hom je taben meic; 7 me ip meic
hnyin, me aoc je ûnyi ae bo so ka hnyin
hnyi hnyimakö Iehova nyi: ke haba at a
ûca hnö Iehova, me wale at ae kap: ke
öbun e bi gan, öbun laku Levi. 8 Ke
Mose ame ha kö Kora, ka habe, Öbun na
löng ju öbun laku Levi: 9 hawa, ûnyi ae
ûhnyûkong köbun a g' ame hake ip öbun
ûnyi hnyi ûkhacaköu anyin at Isaraela hnen
Khongon at Isaraela, me ohakekenyi öbun
kâu he ka ânyâ huliwa hnyi uma mano
anyi Iehova, me tot hnyi hnyimakan ûkha-
caköu he ka huliwa ködra; 10 ke e ame
hia but ohakekenyi u me je liamekeiny

möu a je laku Levi? ke öbun e behom
minya hanymen at bihut? 11 Anyin a
wale haba u me je lahiâm, öbun e tot kö
Iehova: ke ie Arona m' öbun e ulidrö?
12 Me haba Mose ame ûkhûnöng he ka
hao Dathana me Abirama, a li laku Eliaba;
ke haingödru, ka habe, Öhmu me ca he ka
he: 13 hawa ûnyi a ûhnyûkong a u je
hum öhmun jem ûnyi hnyi hnyei ame di
hnyin debai me hani, he ka hling' öhmun
hnyi hnyebuba, ke u je wem minya he ka
bi than humun? 14 Ke haba khaca, u je
ca hia but hum öhmun ka hnyi hnyei ame
di hnyin debai me hani, k' u me ca ham
köhmun hwajekon a ihmun me ihmun
hnyei vine: hawa, u me he ka owadruâ
tavat eang? awe öhmu me ca he ka he.
15 Me ame ubâhlâ hmönyin anyi Mose,
me e ame ha kö Iehova, ka habe, U me ca
he ka wâ anyidrin hut: ke ba haledrin
asina oge hom, ke oge ca okongo ke at a
khaca gadrin. 16 Ke haingö Mose kö
Kora, ka habe, He but nyi me je lahiâm
hnyi hnyimakö Iehova, a u, mödrin, me
Arona: 17 ke öbun e he ka ve hom anyibun
je taben meic, me auk ûnyi ae bo so ka
hnyin, ke öbun e he ka ve hom jem hnyi
hnyimakö Iehova anyibun je taben meic, a
tu haded ke fifte je taben meic; haba u me
Arona öbu me he ka ve hom anyibu li
taben meic. 18 Ke ödrin e ve hom anyidrin
je taben meic, me ip meic hnyin, me auk
ûnyi ae bo so ka hnyin, me ûtitilen hnyi
hwanumen uma ûkhacaköu, a tha ödrin me
Mose me Arona. 19 Ke haba Kora ame
hawâ ûkhacaköu hia ûcûdru ka hnyi hwa-
numen uma ûkhacaköu: ke ame manen dut
hmanenangi Iehova ka ûkhacaköu hia.

20 Ke Iehova ame ha kö Mose me
Arona, ka habe, 21 Ûsâkâûö but öbun me
ûkhacaköu eang, m' inya he ka obi' ödrin
hnyi thuthubademak. 22 Ke ödru me ta
ju hnyikânâi, me ha, ka habe, Khong lö,
Khongon hanon tavat hia, ame ne kong
hwakecin at a khaca, me hawa u me he ka
hmönyin ka ûkhacaköu hia? 23 Ke Iehova
ame ha kö Mose, ka habe, 24 Ha thö ka
ûkhacaköu, ka habe, Ve kec ut ûnyi hnyi
uma umö Kora, me Dathana, me Abirama.
25 Ke Mose ame köûö thö, me he kö
Dathana me Abirama; k' ame he hoton
wahingatiny at Isaraela. 26 Ke e ame ha
ka ûkhacaköu, ka habe, Öbun na vese but
ûnyi hnyi je uma mano umen hnyat eang
ae kong, ke ca kâlâ ke ûnyi gadrin, wâ
öbun nye tha mok ge anyidrin je hulö.
27 Me adre me kec me vese but ûnyi hnyi
uma mano umö Kora, me Dathana, me
Abirama, hnyi je ke keihen hia: me haba
Dathana, me Abirama ödru me didrut me
tot hnyi hwanumen umödru li uma mano,
tha ödru me laöiödru me lakudru obaga,
me lakudru ae ûhnyûkong. 28 Ke Mose
ame ha, ka habe, Walang haten m' öbun e he
ka wâhmakhmeto a g' ame kunö nya Iehova
he ka ânyâ ta je huliwa hia eang; anyin a
ca ûnyi gak. 29 Ame ne he ka mokcu
tavat eang helâ me man imekiny tavat hia,
k' ame ne he ka o ke ûnyi ka tavat eang
helâ me ioiny ka tavat hia; awe a ca kunö
nya Iehova. 30 Ke ame ne he Iehova ka
ânyâ ke ûnyi a teb ûnyi, k' ame ne memang
ut kânâ me ut' ödrin, me ta je ûnyi hia
unyidrin, ke ödrin e ne dit ke möt hedis
ai; awe, öbun e he ka wâhmakhmeto a
g' ame hûkötiö Iehova hnen hnyat eang.
31 Ke e ame um dö ha ta je hofuc hia
eling, me ame khekhe but kânâ hmelidrin:
32 me ame memang ut kânâ me ut' ödrin
me umödrin je uma, me tavat hia a tha
ödrin me Kora, me anyidrin ta je ûnyi hia.
33 Ke haba ödrin me tavat unyidrin hia
ödrin e tha dit ke tiga möt bi hedis ai; ke
ame buhlum hmetu ju kânâ hudrin, me hi'
ödrin ûnyi hnyi ûkhacaköu. 34 Ke haba
at Isaraela hia ödrin e ûtitilen, me, ödrin
e kec ge hwatenge a ödrin: anyin a haingö-
drin, Wâ e nye ut' ötin minya but ge kânâ.
35 Ke ame o but meic ûnyi ga Iehova me
le degeci ödrin a tu haded ke fifte, hnyat
ödrin e hudo ûnyi ae bo so.

36 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
37 Ha thö kö Eliazara nöku Arona at
bihut, me me hom je taben meic ûnyi hnyi
hna hlâ, k' u ma he ka kot degecâ meic e
helē; anyin a wale ûnyi ae kap; 38 a je
taben meic anyin hnyat ae hulö ang ödrin
e bi jöniny anyidrin möt: ke e so adre me
kot lauâ ta je ûnyi e ge hama, me hnân
tube taben hut: anyin a ödrin e hudo hnyi
ta je ûnyi e hnyi hnyimakö Iehova, anyin
a wale e kap: me me hnân haten ka lakon
Isaraela. 39 Me haba Eleazara at bihut
ame hom je taben meic bras wale a hudo
hnyin tavat adre thong degecâ; me adre
me olauâ ta je ûnyi e hnân tube taben hut:
40 me hnân oûnykûmeâ ka lakon Isaraela,
me me ca he ka hakekenyâ ge atkanyua a
ca hanen je mâtrâni Arona, he ka hudo
ûnyi ae bo so kö Iehova; me me ca he ka
helâ me Kora me lahien, hoton hofuc ho
Iehova kâu a deny Mose.

41 Ke haba nyi ame ulidri Mose me
Arona hnen ûkhacaköu hia, me habe, Öbe
hlingâ je atö Iehova. 42 Ke hnyi ûen
ame ûkhacaköu tavat ûcû Mose me Arona,
me adre me bwele ka hnyi uma ûkhacaköu:
ke wâ bi ûlâ ame tube e, ke ame manen
dut hmanenangi Iehova. 43 Ke haba
Mose me Arona ödru me he ka hnyi hnyi-
makan uma ûkhacaköu. 44 Ke haba
Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 45 He
th' öbu ûnyi hnyi ûkhacaköu eang, m' inye
he ka ohi' ödra hnyi thuthubademak. Me
ödru me ta ju hnyimaködru hnyikânâi.
46 Ke haba Mose ame ha kö Arona, ka
habe, Hom dö ânyâm taben meic ûnyi hnyi
hon taben hut, me auk ûnyi ae bo so, me
ie wadring dö ka ûkhacaköu, me bi hwaban
anyidra möt: anyin ame o hmönyin ûnyi
ga Iehova; ke ame hwân dö mok ae gan.
47 Ke haba Arona ame hom helâ me hnö
Mose hna ha, me ame wadringâ ka hnyi
wanben ûkhacaköu; ke wâ bi ame hia but
kû thö mok ae gan unyin tavat: me e ame
bi ûnyi ae bo so ka hnyin, me bi hwaban
möt anyin tavat. 48 Ke e ame tot hnyi
ke dok a wanben tavat ae mok me tavat ae
möt; k' ame so ju mok ae gan. 49 Ke
haba tavat a mokcu hnen mok ae gan me
ödra fotin thauzan ke seven haded, ke ca
ha bi tavat a mok can bongu Kora. 50 Ke
Arona ame hmetu kö Mose hnyi hwanumen
uma ûkhacaköu: ke hia but mok ae gan.

HNYIMAKAN 17.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Ha thö ka lakon Isaraela, me
hom ûnyi gadra je uci a ûsa khaca hoton
je hnyaban lakamödra, ûnyi ge anyidra je
than hia hoton je hnyaban lakamödra, a
twelv je uci: ke u me he ka ve sihnalimen
je iödrin hnyi anyidrin je uci. 3 Ke u me
he ka sihnalimen iö Arona hon uci anyi
Levi: k' ame he ka ûsa khaca uci hobi
kâu je ve taben lap anyin lakamödrin.
4 Ke u me he ka ip je uci hnyi uma ûkha-
caköu cicö tangen ohnatho, dok oge me labö
iouny möbun hnyin. 5 Ke haba at oge
me he ka ûca, me ame he ka vhong anyin
uci: me oge me he ka bi obiny gak je hna
ulidri nya ge lakon Isaraela, wale adre me
ulidri öbu. 6 Ke Mose ame fuc ka lakon
Isaraela me anyidra je than hia, m' ödrin
e ve ham kâu je uci, a ûsa khaca uci anyin
ke than me ke than hoton je hnyaban laka-
mödrin, a twelv je uci. 7 Ke haba Mose
ame ip je uci hnyi hnyimakö Iehova hnyi
uma ohnatho. 8 Ke nyi Mose ame didrö
ka hnyi uma ohnatho; ke wâ bi a vhöng
ut uci anyi Arona hobi kâu hnyaban at
Levi, ke a hlau but, ke vhöng je vhongon,
me wa but a je wan saked. 9 Ke haba
Mose ame hom je uci hia ûnyi hnyi hnyi-
makö Iehova ka lakon Isaraela: m' adre
me wâ, me ve hom anyidrin uci. 10 Ke
Iehova ame ha kö Mose, ka habe, Ip hmetu
ju uci anyi Arona ka hnyi cicö tangen
ohnatho, m' adre me tuö me hnân haten
ka tavat bi tot; m' u me he ka bi obiny
hnödra hna ulidri nya, m' adre me ca he
ka mok bi. 11 Ke Mose ame ânyâ helâ me
Iehova ame hûna kâu, wale hnen hna ânyâ.
12 Ke haba lakon Isaraela adre me ha
kö Mose, ka habe, Wâ bi, öhmun e he but
ang ka mok, me hia, me hia hia. 13 Haba
tavat hia adre me he hakekeny, wale adre
me hakekenyâ uma mano umö Iehova, adre
me mok: ke hawa adre me he ka hling'
öhmun hia thithö?

HNYIMAKAN 18.

KE Iehova ame ha kö Arona, ka habe,
Hâmâm me lakom, me hnyaban la-
kamâm a tha e möu he ka vadren hulöiny
dok ae kap: ke hâmâm me lakom a tha
ödrin möu he ka vadren hulöiny hanymen
bi hut. 2 Ke u me he ka tha oûhakekenyâ
je liamekeiny möu, a tribu Levi, a tribuiny
lakamâm, me me tha e bala möu, me huliwa
köu: ke hâmâm me lakom a tha ödrin möu
he ka huliwa cicö uma ohnatho. 3 Ke
ödrin e he ka tuö hanymâm, me hanymen
hia hnyi Uma: ke so bi adre me ca he ka
hakekenyâ je utkaiainy dok ae kap, me
taben hut, m' adre me ca mok, m' öbun
minya. 4 Ke adre me he ka tha ödra möu,
me tuö hanymen hnyi uma ûkhacaköu, hobi
kâu huliwainy Uma: k' ame ca he atka-
nyua ka hakekenyi öbun. 5 Ke öbun e
he ka tuö hanymen hnyi dok ae kap, me
hanymen hnyi taben hut: me me ba hmetu
bi hmönyin ka lakon Isaraela. 6 Ke wâ
bi, inya oge hia but hom je liamekeiny möu
a at Levi ûnyi hnyi wanben lakon Isaraela;
adre ham ödra hnân bwihlany kö Iehova
hnyi hnyimaköbun, he ka ânyâ huliwa
hnyi uma ûkhacaköu. 7 Ke u ma he me
lakom a tha ödrin möu ka tuö hanymen a
hnöbun hna bi hut ta je ûnyi hia hnyi taben
hut, me ta je ûnyi eiö hnyin singiny; ke
öbun e he ka huliwa: Inya öge me ham

köbun hanymen at bihut helâ me huliwa
adre ham: k' adre me he ka hlingâ atka-
nyua at ame hakekenyâ.

8 Ke Iehova ame ha kö Arona, ka habe,
Wâ bi, inya oge hia but ham köu hanymen
hudiny kap göranyai könya, a wale je ûnyi
ae kap hia ge lakon Isaraela, oge hia but
ham köu ta je ûnyi e can hnödra hna hû, me
hobi kâu lakom hnân hwajekhon nyiele
balua. 9 Walang ânyâm ûnyi hnyi ta je
ûnyi ae kap hmönyin, ûnyi hnyi meic: a
anyidra je hut hia, me je hudiny hia anyi-
dra han, me je hudiny hia anyidra hulö, me
je hudiny hia anyidra monu, adre me he ka
ham könya, wale ae ti kap hobi köu me la-
kom. 10 U me he ka an je ûnyi e helâ me
ta je ûnyi ae ti kap; ame he obaga hia ka
an je ûnyi e; e kap e hobi köu. 11 Ke
walang ânyâm; a hudiny kap göranyai adre
ham, wale je hudiny hajijing hia anyin la-
kon Isaraela: oge hia but ham ta je ûnyi e
köu me lakom obaga me wahlu a tha ödrin
möu, hnân hwajekhoû nyiele balua: haba
tavat hia ae bo so hnyi hnyabam adre me
he ka an je ûnyi e. 12 Haba soiny wakaco
hia, me soiny waina hia me hwit, a je wan
a bân adre me ham kö Iehova, haba ta je
ûnyi e oge me ham köu. 13 Haba je wan
hia a bân ae mat hnyi hnyei adre me ham
kö Iehova, me wale âm; k' ame he tavat
hia ae bo so hnyi hnyabam ka an je ûnyi e
14 Haba ta je ûnyi hia adre okâbâ hnyi
Isaraela me wale hnân hobi köu. 15 Haba
ta je ûnyi adre hnokoâ a bân, a ta je ûnyi
hia adre ham kö Iehova, ame ne at ame
ne meno, me wale hobi köu: ke so bi u me
he ka bi hnen je wanakat a bân, ke u me
he ka bi hnen je nokon meno a bân ae bo
kong. 16 Ke haba ta je ûnyi adre me he
ka bi hnen, hwân ge at a khaca tehi, me u
me he ka bi hnen hoton ûnyi ae ûcû köu, a
thabûng ta sekel, hoton sekeliny dok ae
kap, (wale twente je gera). 17 Ke haba
nokon kau a bân, me nokan mamoe a bân,
me nokon got a bân, me u me ca he ka bi
hnen; ödra kap: ke u me he ka dukâiâ ta-
ben hut ge drödrin, me le pipikhenyaidrin
hnân hut a an ge meic, me hnân bo so kö
Iehova. 18 Ke haba utiöidrin me ânyâm,
helâ me ûlainy hajijing, me helâ me jevan
a metâ, a hnân hobi köu. 19 Haba je hut
hia adre kap göranyai ûnyi hnyi ta je ûnyi
ae kap ame he lakon Isaraela ka hudo kö
Iehova, me wale oge me ham köu, me lakom
obaga me wahlu unyâm, helâ me hwaje-
khoû nyiele balua: ke wale ûhihinyköuiny
sâlt nyiele balua hnyi hnyimakö Iehova,
hnân hobi köu, me je mâtrânâm unyâm.
20 Ke Iehova ame ha kö Arona, ka habe,
U me ca he ka hu em hnyi idra hnyei, ke
u me ca he ka hu hwajekhom unyidra:
inya bi a hwajekhom me em unyin lakon
Isaraela.

21 Ke wâ bi oge me ham ka laku Levi
ke keihen a libenyitainy ta je ûnyi hia
hnyi Isaraela hnân idra, me hwaban anyi-
drin huliwa ödrin e ânyâ, wale huliwainy
uma ûkhacaköu. 22 Ke hwân ang me ame
ca he bala lakon Isaraela ka hakekenyâ
uma ûkhacaköu, wâ e nye takû ödra ge
hulö, m' adre me mokcu. 23 Ke ame he at
Levi ka ânyâ huliwa hnyi uma ûkhacaköu,
k' ödrin e he ka vadren anyidrin hulö: wale
hnanyibu nyiele balua hnyi anyibun ta je
dö, k' ödrin e ca he ka hu idrin unyin lakon
Isaraela. 24 Anyin a haba ta je ke kei-
hen a libenyitainy ûnyi ge lakon Isaraela,
wale ödrin e hudo kö Iehova hnân hudiny
kap göranyai, me wale hnök hna ham ka
at Levi hnân hwajekhöûdrin: waleling m'
oge me hia but ha ködrin, ka habe, Ame ca
he ka hu hwajekhöûdrin unyin lakon Isa-
raela.

25 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
26 U me he ka ha ka at Levi, me ha kö-
drin, ka habe, Öbun ka he ka hom ûnyi ge
lakon Isaraela ke keihen e libenyitainy wale
oge ham köbun ûnyi gadra hnân hwaje-
khoû, me öbun e he ka hudo ûnyi gan hu-
diny kap göranyai kö Iehova, wale ke kei-
hen a libenyitainy ûnyi hnyi libenyitainy.
27 Ke adre me he ka ûnykûme köbun hu-
diny anyibun kap göranyai, me me tha ûcû
me hwit ûnyi hnyi hna huje hwit, ke helâ
me hna hlec wan vine ae ûnöngöt. 28 Ke
helâe öbun e he ka hudo hudiny kap göra-
nyai kö Iehova, ûnyi hnyi anyibun je ke
keihen a libenyitainy hia, wale öbun e kap
ûnyi ge lakon Isaraela; me ham ûnyi gan
kö Arona at bihut hnân hudiny kap göra-
nyai kö Iehova. 29 Öbun e he ka hudo kö
Iehova je hudiny kap göranyai ûnyi hnyi
je bwihlany hia, a unyi hnyi soiny hia,
wale hanen ae kap. 30 Anyin a wale u me
he ka ha ködra, ka habe, Öbun ka kap göra-
nyai soiny ûnyi gan, me adre me he ka
ûnykûme e ka at Levi helâ me trobaniny
hna huje hwit, ke helâ me trobaniny hna
hlec wan vine. 31 Ke öbun e he ka han e
hnyi ta je dok hia, a öbun me anyibun je
lap: anyin a wale me hnân bi hwaban

anyibun huliwa hnyi uma ûkhacaköu.
32 Ke ame ca he ka takû öbun hnen hulö
can e, öbun ka hia but kap göranyai soiny:
ke ca he öbun ka ökongoâ je ûnyi ae kap
anyin lakon Isaraela, wâ öbun nye mokcu.

HNYIMAKAN 19.

KE Iehova ame ha kö Mose me Arona,
ka habe, 2 Walang bongon hna-
nyibu a hûna Iehova, ka habe, Ha thö ka
lakon Isaraela, m' adre me he ka hom köu
ke kau ae dra hia me ba hnyikongon, at
adre tiga ca ip hon ûnyi hnân ûhûkâlaköuâ :
3 ke öbun e he ka ham e kö Eleazara at
bihut, me hamen he ka lelö e ka hnyi hoton
hnyaba, ke hamen ke at he ka hlingâ e
hnyi hnyimakan : 4 ke hamö Eleazara at
bihut he ka hom ûnyi hnyi dren ge banyen,
me oseven dukâiâ ge dren hnyi hnyimakan
uma ûkhacaköu : 5 ke ame he ke at ka
thong kau eling hnyi hnyimakan, adre me
he ka thong unen, me utiöiny, me dren, me
tiny : 6 ke ame he at bihut ka hom utö
arasi, me thi hisop, me ûnyi ae dra, me
khûâ ka hnyi hna thong kau. 7 Me ame
he at bihut ka hneû anyin je ûkhaû, me
osûâ unyin hnyi köiö, ke hwaban e ame
he ka he ka hnyi hnyaba, k' ame he at
bihut ka bo kong ke ne o but sahac.
8 Ke ame he at a thong e ka hneû anyin
je ûkhaû hnyi köiö, me osûâ unyin hnyi
köiö, k' ame he ka bo kong ke ne o but
sahac. 9 Ke hamen ke at ae bo so he
ka aoc hnabadröuiny kau, me ip hoton
hnyaba hnyi dok ae so, k' adre me he ka
tuö ûnyi eling hnân hobi kâu ûkhacaköu
anyin lakon Isaraela me hnân köien okabâ :
wale hudiny hulö. 10 Ke haba at a aoc
hnabadröuiny kau ame he ka hneû anyin je
ûkhaû, ke e ame he ka bo kong ke ne o but
sahac : ke wale hnanyibu nyiele balua ka
lakon Isaraela, me atkanyua ame tha laba
unyidra. 11 Haba at ame kâlâ komok, me
e ame he ka bo kong hnyi seven ta bong :
12 ke ame he at eling ka obosoâ e hnyi bong
a kuniny ge ûnyi e, ke e ame he ka bo so
hnyi bong a seveniny : ke ame ne ca obosoâ
e bi hnyi bong a kuniny, me e ame ca he ka
bo so hnyi bong a seveniny. 13 Ke haba at
ame kâlâ komok, k' ame ca obosoâ e bi, me
e ame okongoâ uma mano umö Iehova ;
k' adre me he ka subâ degecâ at eling unyin
at Isaraela : anyin adre ca dukâiâ e hnen
köien okabâ, e bo kong ut e ; ke e bi unyin
anyin bo kong. 14 Ke walang hnanyibu e
ka mokcu ke at eiö hnyin ke uma mano :
haba hnyat hia ödrin e dit ka hnyin uma,
me hnyat hia eiö hnyin uma, me ödrin e he
ka bo kong hnyi seven ta bong. 15 Ke
haba ta je utkaia ae memang, k' adre ca
ohmâ ge hlinginy, me ame bo kong ut.
16 Ke haba at hnyöuai ame kâlâ at adre
hlingâ ge hele vat, ke ame ne ke komok,
k' ame ne jeien at, k' ame ne erkemok, me
e ame he ka bo kong hnyi seven ta bong.
17 Ke adre me he ka hom hobi kâu at ae
bo kong, ûnyi hnyi dröuiny adre thong a
hudiny hulö, me hû e ge köiö ame hingölö
hnyi hnyin utkaia : 18 k' ame he ke at ae
bo so ka hom thi hisop, me hneû hnyi köiö
eling, me dukâiâ uma, me je utkaia hia, me
hnyat hia eiö hnyin, me at minya a kâlâ
jeien at, ame ne at adre hlingâ, ame ne
komok, ame ne erkemok : 19 ke ame he
at ae bo so ka dukâiâ at ae bo kong hnyi
bong a kuniny me bong a seveniny : k' ame
he ka obosoâ e hnyi bong a seveniny : ke
e ame he ka hneû anyin je ûkhaû, me soû
hnyi köiö, k' ame he ka bo so hnyi sahac.
20 Ke haba at ae bo kong, k' ame ca he
ka obosoâ e bi, me adre me he ka subâ de-
gecâ at eling ûnyi hnyi ûkhacaköu, anyin
a e ame hia but okongoâ dok a kabi Iehova :
ke adre ca hia but dukâiâ e ge köien okabâ ;
e bo kong ut e. 21 Ke wale hnân hna-
nyibu ködra nyiele : ke haba at ame du-
kâiâ köien okabâ ame he ka hneû anyin
je ûkhaû ; ke haba at ame kâlâ köien okabâ,
me, ame he ka bo kong ke ne o but sahac.
22 Ke ame he ka bo kong ta je ûnyi hia a
kâlâ hnen at ae bo kong ; ke haba at ame
kâlâ ta je ûnyi e, me e ame he ka bo kong
ke ne o but sahac.

HNYIMAKAN 20.

KE ame o but lakon Isaraela, wale ûkha-
caköu hia, ka hnyi hnyebuba Zin,
hnyi tehi a bân ; k' ame labā Kadesi hnen
tavat ; ke ame mokcu eling Miriama, m'
adre me konâm e. 2 Ke ba köiö hobi kâu
tavat, m' adre me ûkhacaköu me tot kö
Mose me Arona. 3 Me ame ivinö tavat
me Mose, me ha, ka habe, Öhmun na tha
mokcu ehac me je liamekeiny möhmun hnyi
hnyimakö Iehova ! 4 Ieû gabu obe hom
ûkhacaköu anyi Iehova ka hnyi hnyebuba
eang, m' öhmun e he ka mok e, me je hale-
hmun ? 5 Ke ieû gabu obe hum öhmun
ûhehmun Aigupito, he ka hum öhmun ka
hnyi dok eang ae kong ? haba dok ang me

dok ae ba hatungen, me wan ometa, me vine,
me rimona, ke ba köio hnân ic. 6 Ke haba
Mose me Arona ödru me he ûhedru unyin
ûkhacaköu ka hnyi hwanumen uma ûkha-
caköu, me ta ju hnyikânâi : me ame ma-
nen dut hmanenangi Iehova ködru. 7 Ke
Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 8 Hom
dö uci, ke ûkhacaköuâ tavat, a u, me
Arona liamekeiny möu, ke öbu me he ka
fuc ka kic hnyi hnyimaködra, me ame he
ka ham köien ; ke u me he ka oâ köiö ûnyi
hnyi kic hobi ködra : ke u me he ka habe-
len ûkhacaköu, me haledra omeno. 9 Ke
Mose ame hom uci ûnyi hnyi hnyimakö
Iehova, hoton hnen hna hûna. 10 Ke haba
Mose me Arona ödru me ûkhacaköuâ tavat
cicö kic, me ha ködra, ka habe, Löng ju,
öbun tavat bi tot ; öhmu me he ka oâ köiö
köbun ûnyi hnyi kic eang ? 11 Ke Mose
ame inâ hnyamen göranyai, me olo kot kic
ge uci : k' ame patrutrua köiö ae gan,
me ame ic ûkhacaköu me haledra omeno.
12 Ke Iehova ame ha kö Mose me Arona,
ka habe, Anyin a öbu me ca labageju könya
he ka okabi nya hnyi hnyimakan lakon
Isaraela, awe, öbu me ca he ka hom ûkha-
caköu eang ka hnyi hnyei oge hia but ham
ködra. 13 Haba köiö ang me an Meriba :
anyin ame ivinö lakon Isaraela me Iehova,
ke adre okabâ e gan.
14 Ke haba Mose ame kunâ je ûthûmetu
ûheny Kadesi ka thaniny Edoma, he ka ha,
ka habe, Walang hofuc ho Isaraela a liame-
keiny möu, ka habe, E khanö u ta je vec
a o köhmun : 15 a g' ame he Aigupito ai laka-
möhmun : 16 ke öhmun e tenge kö Iehova,
me ame löng hohmun, me kunâ angela, me
hum öhmun ûheny Aigupito : ke wâ bi
öhmun ang hnyi Kadesi, a taun hnyi obiny
em hnyei : 17 ö u hn' öhmun he ka he hnyi
wanben em : k' öhmun e ca he ka he hnyi
ta hnyei, me hnyei vine, k' öhmun e ca
he ka ijem köiö ûnyi hnyi je an : öhmun
e he ka he thibi hnyi cit gethen anyin than,
k' öhmun e ca he ka saû ka hnyi ke keihen
metâ me me, ke ne o but öhmun e he ka
hna but hnyigöulem. 18 Ke Edoma ame
thu kâu, ka habe, U me ca he ka gethen
eang unyik, wâ oge nye oâ köu hele vat.
19 Ke ame ha kâu lakon Isaraela, ka habe,
Öhmun e he ka he hnyi hna cit gethen : ke
öhmun ka ijem me halehmun köiö a belem,
me oge me he ka bi hwaban : u na hnö nya
he ka he, ke ba ke ûnyi oge me he ka ânyâ.
20 Ke e ame thu, ka habe, U me ca he
ka gethen eang. Me Edoma ame hawâ
tavat ae se hia he ka vat mē, me hnyam ae
hwege. 21 Ke höcö Edoma he ka hna
Isaraela ka he hnyi iny : me me saû thö
Isaraela gan.
22 Ke adre me hna Kadesi ; k' ame o
hnyi bucen Hora lakon Isaraela, a ûkhaca-
köu hia. 23 Ke Iehova ame ha kö Mose
me Arona hnyi bucen Hora, hnyi baten
hnyei Edoma, ka habe, 24 Adre me he ka
hum Arona ka lakamen : ke e ame ca he ka
hnyi he ka hnyi hnyei waleji oge ham ka
lakon Isaraela, can hnöbu hna hanyâûâ hok
hofuc hnyi an Meriba. 25 Hum Arona me
nokon a Eleazara, me hum ödru ka hnyi
bucen Hora : 26 me uny jut ûkhaû Arona
me okhauö Eleazara a nokon : k' adre me
he ka hum Arona ka lakamen, k' ame he
ka mokcu eling. 27 Ke Mose ame ânyâ
helâ me Iehova ame hûna : ke ödrin e öliâ
bucen Hora hnyi hnyimakan ûkhacaköu
hia. 28 Ke Mose ame uny jut je ûkhaû
Arona, me okhaûo Eleazara a nokon ; me
ame mokcu Arona eling hon bucen : ke
ame utut hmetu Mose me Eleazara ûhedru
hon bucen. 29 Ke e khana but ûkhacaköu
hia a ga mok Arona, me haba lap Isaraela
hia adre me tenge thungaû thöte ta je bong,
ca Arona.

HNYIMAKAN 21.

KE haba thaniny Arada at Kanana, at
ame laba hnyi Hwaiöu, ame löng a
g' ame o but at Isaraela a gethen deny
Atharima, me e ame vat me at Isaraela, me
hom hwenbâ keihen gadra. 2 Me haba
at Isaraela adre me hûkâlö khöbi kö Ie-
hova, me ha, ka habe, U me ne he ka hna
tavat ang ka hnyi hnyamök, me oge me he
ka tha ohia anyidra ta je taun. 3 Ke
Iehova ame löng hwan at Isaraela, me hna
but at Kanana ködra ; me adre me tha ohi'
ödra me anyidra ta je taun : ke adre me
hwenyi ien dok eling Horema.
4 Ke adre me he ûhedra hnyi bucen
Hora, getheniny Köiö ae Dra, igigilö hnyei
Edoma : ke ame vec hnyekon tavat can
gethen. 5 Me haba tavat adre me fuc
hwege ka Khong me Mose, me ha, ka habe,
Ieû gabu öbe hum öhmun ûhehmun Aigupito
he ka mokcu hnyi hnyebuba ? anyin ae ba
han, ke ba köiö ; k' öhmun höcö han eang ae
baba. 6 Ke Iehova ame kunâ je on meic
unyin tavat, m' adre me oloû tavat, me a
mokcu at Isaraela ae se hia. 7 Me ame
he tavat kö Mose, me ha, ka habe, Öhmun

e hia but ânyâ hulö, anyin a öhmun e fuc
hwege kö Iehova, m' u : ö u hic dö kö
Iehova, me me he ka obia je on unyi-
hmun. Ke Mose ame hic hobi kâu tavat.
8 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
U me he ka op ke on meic, me ip hon
ke uci ; ke e ka wâ e hnen tavat adre
oloû, me ödrin e he ka möt. 9 Ke
Mose ame op ke on a bras, me ip hon
uci : ke ame ne wâ on bras hnen at a oloû
ge on, me e ame möt. 10 Haba lakon
Isaraela adre me he, k' adre hunuma hnyi
Oboth. 11 Ke adre me he ûhedra Oboth
me hunuma hnyi Ie-abarima hnyi hnye-
buba cicö Moaba, hnyi hna o hnyin seûnö.
12 Ke ûhedra e me adre me hunuma hnyi
hnyigöulen bucen e Zareda. 13 Ke ûhedra
e me adre me hunuma hoton Arenona, wale
hnyi hnyebuba gethen ame o ûnyi hnyi hnyei
iny at Amora : anyin a Arenona me hnyi-
göulen Moaba, wanben Moaba me hnyei
Amora. 14 Anyin a wale ame ha hnyi
tusiny Je vat anyi Iehova, ka habe,

Vaeba hnyi Sufa
Me je hnyigöulen bucen e Arenona,
15 Me hwatapkoluiny je bucen,
Ame hwali ka hnyi hnyaban Aro
K' ame ci hon hnyigöulen Moaba.

16 Ke ûhedra e me adre me he Bere ai :
an eling, waleji Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, Ûkhacaköuâ thö könya tavat m' oge
me he ka habelidra.
17 Me haba at Isaraela adre me khu-
mongö khumöng eang, ka habe,

An lö pupua thö ; khumöng dö kâu :
18 An a koû hnen je than,
A âc hnen je tuhan tavat
Ge anyidrin je haten musi, me anyi-
drin je uci.

Ke ûhedra hnyi hnyebuba, me adre me he
Matana ai : 19 ke ûhedra Matana me adre
me he Nahaliela ai : ke ûhedra Nahaliela
ai me adre me he Bamoth ai : 20 ke ûhedra
Bamoth me adre me o ka hnyi hnyigöulen
bucen a e hnyi hnyei Moaba, ka hnyi ban
Pisega, walethö hon hnyebuba.
21 Haba Isaraela ame kunâ je ûthûmetu
kö Sihona thaniny at Amora, me ha, ka
habe, 22 Iny be he hnyi wanben em hnyei :
öhmun e ca he ka saû ka hnyi ta hnyei, me
je hnyei vine ; öhmun e ca he ka ijem je
an adre koû, k' öhmun e he ka he hnyi hna
cit gethen anyin than, ke ne o but öhmun
e hna but je hnyigöulem. 23 Ke haba Si-
hona ame ca hna at Isaraela ka he hnyi
wanben iny hnyei : ke so bi Sihona ame
ûkhacaköuâ lakeiny hia, k' ame he hnyebu-
ba ai he ka tet metâ ka at Isaraela, k' ame
o hnyi Jahaza, me ame vat me at Isaraela.
24 Ke Isaraela ame kot e ge hele vat, me
hûgûnâ iny hnyei hwân Arenona ke ne o
but Jaboka, a ke ne o but je laku Amona :
anyin ae hwege hnyigöulen je laku Amona.
25 Ke haba at Isaraela adre me hûgûnâ ta
je taun eling : ke Isaraela ame labā je taun
anyin at Amora, hnyi Hesebona, me ta je
tauniny hia. 26 Anyin a Hesebona, me,
wale taun anyi Sihona thaniny at Amora,
waleji at ame vat me ke than Moaba ehac,
me hûgûnâ iny hnyei hia, ke ne o but
Arenona. 27 Anyin a wale, haba hnyat
vejecâ, ödrin e ha, ka habe,

Ai öbun Hesebona ai
E so adre me op me otilâ taun Sihona :
28 Anyin a he but meic ûheny Hesebona,
A bâhlân meic ûnyi hnyi taun Sihona :
K' ame an Aro hnyi Moaba,
Je thaniny je dok ae görany hnyi Are-
nona.
29 Ekölö gam, Moaba !
Hnyei Kemosa lö, adre okongu u :
E ame hna lakon baga m' ödrin e kec
möt,
Ke lakon je hlu m' ödrin e hwenbâ,
Kö Sihona tuhan at Amora.
30 Ötin e fan' ödra ; a kong ut Hesebona ke
ne o but Dibona,
K ötin e hia but hûgûn' ödra ke ne o
but Nofa,
Wale ke ne o but Medeba.

31 Me haba Isaraela ame labā hnyei iny
at Amora. 32 Ke Mose ame ûkhûnöng he
ka ecmâkâ Jazera, me adre me hûgûnâ je
tauniny me obâ at Amora eling. 33 Ke
adre me hwiö me he hnyi gethen Basana :
me ame o but Oga than Basana ködra, a e
me lakeiny hia, me me vat hnyi Ederi.
34 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
U me ca he ka outen e : anyin a oge me
hna e ka hnyi hnyamâm, me lakeiny hia
me iny hnyei ; ke u me he ka ânyâ kâu
helâ me hnâm hna ânyâ kö Sihona tuhan
at Amora, waleji ame laba hnyi Hesebona.
35 Me adre me kot e, me lakon, me lakeiny
hia, ke ba kolon gadra : ke adre me labā
iny hnyei.

HNYIMAKAN 22.

KE ame he lakon Isaraela, me hunuma
hnyi dok ae tha hon hnyi Moaba,
hoton Joridano cicö Jeriko.

2 Ke haba Balaka nöku Zipora ame wâ
ta je ûnyi hia a ânyâ Isaraela ka at Amora.
3 Ke ame ot gan hmâ at Moaba ge tavat
anyin a ödra se hia: ke ame hlohlo at
Moaba ge lakon Isaraela. 4 Ke haingö
Moaba ka wahingatiny at Midiana, ka ha-
be, Ame he tavat walang ang ka drem ta
je ûnyi hia igigili öta helâ me bolok ame
drem hna önyinginy hnei. Haba than Mo-
aba hnyi ûen eling, me, Balaka nöku Zipo-
ra. 5 Me e ame kunâ je ûthûmetu kö
Balaama nöku Beora hnyi Pethora, a e
hnyi Wagewe, ka hnyi hnyei anyin lakon
lakeiny, he ka hawâ e, me haingen, ka ha-
be, Wâ bi a o thö tavat ûhedra Aigupito:
ke wâ bi adre me avâ hnyei, k' adre me
laba but ang cicö ik: 6 ö u he but jem me
hangâ tavat eling hobi könya; anyin a
ödra hwege huk: me ame ne khanö nya la
he ka kuc ödra, me hnu ödra ûnyi hnyi
hnyei: anyin ae khanö nya a haba at u me
hahnahicâ me ame hnahic bi; ke haba at u
me hangâ me ame hnaûhangö. 7 Me ame
he wahingatiny Moaba me wahingatiny
Midiana, k' ödrin e hom hwaban biobo-
tkong hnyi je hnyamödrin; ke ödrin e o
but unyi Balaama, me ha kâu hofuc ho Ba-
laka. 8 Me haingen ködrin, ka habe, Me
mokut ju eang, ke oge me he ka hmeto
köbun hofuc ame he Iehova ka ha könya:
me haba je than Moaba ödrin e laba unyi
Balaama. 9 Ke ame o but Khong kö Bala-
ama me ha ka habe, Ie hnyat û unyâm?
10 Ke Balaama ame thu ka Khong, ka
habe, Hnö Balaka nöku Zipora than Moaba
hna kunâ könya he ka ha, ka habe,
11 Wâ bi, haba tavat adre o ûhedra Aigu-
pito adre me avâ hnyei: ö u he but jem
me hang' ödra hobi könya; me oge me ne
he ka hwege hudra la, me hnu ödra.
12 Ke haba Khong ame ha kö Balaama,
ka habe, U me ca he ka tha he mödrin: u
me ca he ka hangâ tavat eling: anyin adre
hahnahici ödra. 13 Ke Balaama ame ve-
sâkong, me ha ka je than ûhedrin unyi Ba-
laka, ka habe, He th' öbun ka hnyi ibun
hnyei, anyin ae höcö Iehova hnö nya he ka
tha he möbun. 14 Ke ame köûö thö je
than Moab, me he kö Balaka, me ha, ka ha-
be, E höcö Balaama he ka tha he jem mö-
hmun. 15 Ke haba Balaka ame kunâ
hmetu ke je than ae se hia, a hnyat ae beö-
nua hon hnyat a bân. 16 Ke ödrin e o but
unyi Balaama, me ha kâu, ka habe, Walang
hofuc ho Balaka nöku Zipora, ka habe, Ö
u ca he ka bi ovhelâm he ka he jem könya:
17 anyin a oge me he ka ti oganö u, ke oge
me he ka ânyâ ta je ûnyi hia u me he ka
ha könya: anyin a wale ö u he but jem.
me hangâ tavat eang hobi könya. 18 Ke
Balaama ame thu, me ha ka lathnyabai Ba-
laka, ka habe, Ame ne he Balaka ka ham
könya umen uma ae unöngöt ge sileva me
gol, e ca khanö nya he ka hanyâûâ hofuc
ho Iehova a Khonguk, he ka ânyâ ûhnyû-
kong me gan. 19 Anyin a wale mē mokut
ju öbun eang, m' inye he ka vehlöng hofuc
ame he Iehova ka ha hmetu könya. 20 Ke
haba Khong ame o but kö Balaama hnyi
hnyinghet, me ha kâu, ka habe, Ame ne o
tavat ka hawo u, me todrö, me tha he mödrin;
ke so bi, haba thibi ûnyi oge me he ka ha
köu, me wale ûnyi u ma he ka ânyâ. 21 Me
haba Balaama ame vesâ, me hûkâlâ taben
hon haleny asina, me tha he me je thaniny
Moaba. 22 Ke ame ubâhlâ hmönyin anyi
Iehova can e ame he: ke haba angela anyi
Iehova ame tet metâ kâu eû hnyi gethen
he ka ovhelâ e. Ke e ame tabâ haleny
asina me he, ke tha e me li athnyabainy.
23 Ke haba asina ame wâ angela anyi
Iehova ame tot eû hnyi gethen, ke e hnyi
hnyamen hele vat adre oc: me haba asina
ame saû but ûheny hnyi gethen, me he ka
hnyi hnyot: me Balaama ame kot asina he
ka ohmeto e ka hnyi gethen. 24 Me haba
angela anyi Iehova ame tot hnyi thopiny
gethen hnyi wanben je hnyei vine, ke e hu
hak hnyi ke keihen e, me ke hak hnyi ke
keihen ang. 25 Ke haba asina ame wâ
angela anyi Iehova me ame hakekenyâ
hak veto, me me hlec ca Balaama hnyi hak
veto: me e ame kot hmetu. 26 Ke haba
angela anyi Iehova ame he e helē, me tot
hnyi dok ae hnek, ke ba gethen he ka saû
ka hnyin hnyi ke keihen metâ me me.
27 Ke a wâ but asina hnen angela anyi
Iehova, me e ame ta but me Balaama: me
ame ubâhlâ thö hmönyin anyi Balaama
me e ame kot asina ge anyin uci. 28 Ke
Iehova ame khöng hnyimen asina me ame
fuc kö Balaama, me ha, ka habe, Ieû oge
ânyâ köu, m' u me okun ku' nya? 29 Me
Balaama ame thu ka asina, ka habe, Cau
hnâm hna hlumö nya: e na hu anyik hele
vat, me oge me he bi nya ka hlingö u. 30
Me asina ame ha kö Balaama, ka habe, Ca
halem asina inya, at u je labö tabâ hnyi
bongom ta je bong hia ke ne o but ang?
hawa, hwakecik he ka ânyâ helâe ehac köu?
Me e ame thu, ka habe, E ba. 31 Me Ie-
hova ame obwela li emakö Balaama, me e

ame wâ angela anyi Iehova ame tot hnyi
gethen ke e hnyi hnyamen hele vat adre
oe: me e ame nom me ta ju hnyikânâi.
32 Ke haba angela anyi Iehova ame ha
kâu ka habe, Ieû gam u me okun kot ha-
lem asina? wâ bi, oge me he jem he ka
ovheli u, anyin ae kong könya ûhem: 33 ke
ame ö nya asina, me ame okun saû gak, ke
ame ne ca saû gak, me oge me hia but
hlingö u, me omelö e bi. 34 Haba Balaa-
ma ame ha ka angela anyi Iehova, ka habe,
E kong hwakecik, anyin a oge me ca wâ a
u me tot eû hnyi gethen he ka ovheli nya:
ke haba walang ang ame ne kong köu ûnyi
ang me oge me he ka hmetu. 35 Ke haba
angela anyi Iehova ame ha kö Balaama, ka
habe, He thö u me tavat: ke so bi u me
he ka ha thibi je ûnyi oge me he ka ha
köu. Me Balaama ame tha he me je than
ûhedrin unyi Balaka. 36 Ke a löng ut Ba-
laka a e but ang Balaama, me e ame he ka
ûkhanö mē hnyi taun Moaba, hnyi hnyigö-
ulen Arenona, wale hnyi obiny hnyigot.
37 Ke Balaka ame ha kö Balaama, ka ha-
be, Hawa, oge ca ûkhûnöng ûjengöâ he ka
bao u? Ieû gam u je ca he jem könya?
hawa e ca hnathu ang ae khanö nya he ka
oganö u? 38 Ke Balaama ame thu kö Ba-
laka, ka habe, Wâ bi oge o but köu: hawa,
e khanö nya he ka ha ke hofuc? ke haba
hofuc ame he Khong ka ip hnyi hnyimök,
me oge me he ka ha eling. 39 Ke Bala-
ama ame tha he me Balaka, me o Kiriatha-
uzoth. 40 Ke Balaka ame hudo je bolok me
je mamoe, me hawo Balaama me je than
unyin. 41 Ke haba nyi Balaka ame hum
Balaama, me hom e ka hnyi je dok ae gö-
rany anyi Baala, ke e ame wâ ûheny e ta-
vat ke ne o but obiny je bunyen.

HNYIMAKAN 23.

KE Balaama ame ha kö Balaka, ka
habe, Ânyâ thö je taben hut a seven
eang, ke penapena thö eang seven ta bolok,
ke seven ta mamoe baga. 2 Me Balaka
ame ânyâ helâ me hna ha hnö Balaama;
ke haba Balaka me Balaama ödru me hudo
hon je taben hut a ûsa khaca bolok me ûsa
khaca mamoe baga. 3 Ke haba Balaama
ame ha kö Balaka, ka habe, U me he ka
tot hnyi ânyâm hut, ke oge me he ka he
but; me ame ne he la Iehova he ka ûkhanö
mönya: ke haba hofuc e ame he ka oma-
nenâ könya me oge me he bi nya ka
thumetu u. Ke e ame he ka hnyi dok ae
görany. 4 Ke Khong ame ûkhanö me
Balaama, me e ame ha kâu, ka habe, Oge
hia but penapena je taben hut a seven, me
ve hudo hon je taben ûsa khaca bolok me
khaca mamoe baga. 5 Ke Iehova ame bi
hofuc ka hnyi hnyimö Balaama, me ha, ka
habe, Hmetu thö kö Balaka, ke u me he
ka ha kâu helâe. 6 Ke e ame hmetu kâu,
ke wâ bi, e ame tot hnyi anyin hut, e me
je thaniny Moaba hia. 7 Me e ame ha
anyin ûhöûcû, ka habe,

Balaka ame hum nya ûhek Arama,
Wale than Moaba ûnyi hnyi je bucen e
Deiö:
Aiö u, hangö Jekob hobi könya,
Ke aiö u, me û Isaraela.
8 Oge ma kâmâu ka hangâ at a ca hangâ
hnen Khong?
Ke oge ma kâmâu ka oû at a ca oû hnö
Iehova?
9 Oge me wâ e ûnyi hnyi hon kic,
Oge bwele kâu ûnyi hnyi dok ae görany:
Wâ bi, wale tavat adre me he ka hake
laba,
K' adre me ca he ka tha öû ödra me ta
je hnyei.
10 Ia ae khana he ka aû sesâi Jekob,
Me ha ûseiny ke keihen a vakiny
Isaraela?
E na he ju mekik ka helâ me mekiny
at ae wisa,
Me obiny melik helâ me obiny melen.
11 Ke Balaka ame ha kö Balaama, ka
habe, Ieû e u je ânyâ könya? oge hawo u
he ka hangâ je iwahnaihmiöny mönya, ke
wâ bi, u je hia but hahnahici ödra bi.
12 Ke e ame thu, ka habe, Hawa, oge me
ca he ka wâ wia he ka ha hofuc Iehova
ame ip hnyi hnyimök? 13 Ke Balaka
ame ha kâu, ka habe, Ö u me tha he mönya
ka hnyi ke dok, m' u me he ka ō ödra
hnyin; u me he ka wâ ke keihen tavat
thibi, ke u me ca he ka wâ hia: ke u me
he ka hangâ ling hobi könya. 14 Me e
ame hom e ka hnyi utkânâ iny Zofim, hnyi
ban Pisega, k' ame otilâ je taben hut a
seven, me ame hudo hon je taben ûsa khaca
bolok ke khaca mamoe baga. 15 Ke e ame
ha kö Balaka, ka habe, U me he ka tot
eang hnyi ânyâm hut, ke oge me he ka
ûkhanö me Iehova e helē. 16 Ke Iehova
ame ûkhanö me Balaama, me bi hofuc ka
hnyi hnyimen, ka habe, Hmetu thö kö
Balaka me ha je hofuc eling. 17 Me e
ame o but, ke wâ bi, e ame tot hnyi anyin
hut, ke tha e me je thaniny Moaba. Ke

Balaka ame ha kâu, ka habe, Ieû a ha
Iehova? 18 Me e ame ha anyin ûhöûcû,
ka habe,

Höhöi thö, Balaka, me löng ju;
Tevehlöng ju könya u nöku Zipora:
19 Haba Khong me ca at bi, me me he ka thoi;
Ke ca nokon at bi, me me he ka ietra:
Hawa e ame fuc k' ame ca he ka ânyâ?
Ame ha hofuc, k' adre me ca he ka owhâdâ?
20 Wâ bi, adre kunö nya he ka hahnahicâ:
Ke e ame hia but ohnahicâ, ke e ca khanö nya he ka wia e.
21 E ame ca wâ hulö unyi Jekob,
K' ame ca wâ monu ga Isaraela:
E unyin Iehova a Khongon,
Ke e hnyi wanbödra ûhongötiny than.
22 Khong ame hum ödra ûhedra Aigupito;
Ke e hu but gan helâke tang hwegeiny bolok ae hiny.
23 E hnathu, e ba bibihwakecin kö Jekob,
Ke ba biobotkong kö Isaraela:
Ke adre me he ka ha ga Jekob me Isaraela, ka habe,
Ieû a ânyâ Khong!
24 Wa bi, ame tot tavat helâ me liona momo,
K' ame höihöi thö helâ me liona baga:
K' ame ca he ka mokut ke ne o but e ame an haniny,
Me ijem dren at adre hlingâ.

25 Me Balaka ame ha kö Balaama, ka
habe, Ca he ka hang' ödra, ke ca he ka
hahnahici ödra. 26 Ke haba Balaama ame
thu me ha kö Balaka, ka habe, Oge me ca
ha köu, ka habe, Hamök he ka ânyâ ta je
ûnyi bia ame he Iehova ka ha könya?
27 Ke Balaka ame ha kö Balaama, ka
habe, Aiö u, m' inye he ka hum u ka hnyi
ke dok; k' ame ne so ka Khong, me u ma
he ka hang' ödra eling hobi könya. 28 Me
Balaka ame hum Balaama ka hnyi hon
Peora, wale cicö hnyebuba. 29 Ke haingö
Balaama ka habe, Otilâ thö je taben hut
eang a seven, ke penapena thö eang seven
ta bolok, ke seven ta mamoe baga. 30 Ke
Balaka ame ânyâ hoton hna ha hnö Balaama,
me hudo hon je taben hut ûsa khaca bolok,
me khaca mamoe baga.

HNYIMAKAN 24.

KE e manen dut kö Balaama ae so kö
Iehova he ka ohnahici Isaraela, me
e ame ca he but he ka heleû bibihwakecin,
helâji me ke je ûen, ke e ame hnyimakan
hnyebuba ai. 2 Ke Balaama ame bwele
me wâ at Isaraela adre me ve laba hoton
anyidra je tribu; me ame o but kâu hanon
Khong. 3 Me e ame ha anyin ûhöûcû, ka
habe,

Ame ha Balaama nöku Beora,
Waleji at a mok li emakan ame ha:
4 Haingen at ame löng je hofuc hwan Khong
K' ame wâ hna omanenâ ge Ataekhanahia,
Ke e ame ta hnyikânâi, me bwela bi li emakan:
5 Jekob lö, e so umâm je uma mano,
Ke je hnyabam Isaraela!
6 Adre avi ödra helâ me je hwatapkolu,
Helâ me je hna belök hnyi baten wagewe,
Helâ me je aloe a ta hnö Iehova,
Helâ me je ûö arasi hnyi baten je an.
7 Ame he ka hingâlâ köiö ûnyi hnyi anyin li baket,
K' ame he ka hu je mâtrâniny hnyi je köiö ae se,
K' ame he ka gan hmâ thaniny hu Agaga,
K' adre me he ka oganâ dokhon dökhu.
8 Haba Khong ame hom e ûheny Aigupito
E hwege helâ me bolok ae hiny:
E ame he ka an je hnyei, a je iwahnaihmiöny mē,
Me thu omomonou je jeiödra
Me fan' ödra ge anyin je fana.
9 E ame cibouca, helâ me man liona,
Ke helâ me liona momo; ie at ame he ka bwebwelâ?
Ame he ka hnahic at ame hahnahici u,
K' adre me he ka hangâ at ame hangö u.

10 Me ame ubâhlâ hmönyin anyi Balaka
kö Balaama, me e ame khâukhâu li hnyamen:
ke Balaka ame ha kö Balaama, ka habe,
Oge hawo u he ka hangâ je iwahnaihmiöny
mönya, ke wâ bi u je okun hahnahici ödra.
11 Ke walang ang kec dö ka hnyi em
hnyei: oge me ûnykûme he ka oganö u,
ke wâ bi, Iehova ame behânâ gam hna
ogânâ. 12 Ke Balaama ame ha kö Balaka,
ka habe, Hawa, oge me ca ha ka ânyâm je
ûthûmetu waleji u je kunâ könya, me ha,
ka habe, 13 Ame ne he Balaka ka ham
könya umen uma ae unöngöt ge sileva me
gol, me ca khanö nya bi he ka onua hofuc
ho Iehova, he ka ânyâ so me kong hoton
wek; ke haka hofuc ame ha Iehova, me
wale hofuc oge me he ka ha? 14 Ke

walang ang oge me he but ka hnyi ik
hnyei, ke aiö u me oge me he ka ha köu
ke je ûnyi ame he tavat eang ka ânyâ ka
lakem hnyi je bong a biliny. 15 Me e
ame ha anyin ûhöûcû, ka habe,

Ame ha Balaama nöku Beora,
Waleji at a mok li emakan ame ha:
16 Haingen at ame löng je hofuc hwan Khong,
At ae khana metâ anyin Beönua,
At ame wâ hna omanenâ anyin Ataekhanahia,
At ame ta hnyikânâi, me bwele bi li emakan:
17 Oge me wâ e, ke ca walang ang:
Oge me wâ e, ke ca hakekeny bi:
Ame he ka o okhû ûheny unyi Jekob,
K' ame he ka kû haten musi ûheny unyi Isaraela,
K' ame he ka kot je ke keihen Moaba
Me okongoâ je laku Setha.
18 Haba Edoma me hwajekhon
K' ame he Seira minya ka hwajekhon, waleji iwahnaihmiöny mē;
K' ame he Isaraela ka ton.
19 Ame he ka o ûheny unyi Jekob ke at musi,
Ke e ame he ka ohia kolon ûnyi hnyi taun.
20 Ke e ame bwele ka wâ Amaleka me e
ame ha anyin ûhöûcû, ka habe,
E beönua Amaleka ehac hnyi je hnyei;
Ke haba obiny kâu me e ame he ka hia but.
21 Ke e ame bwele ka wâ at Keni, me e
ame ha anyin ûhöûcû, ka habe,
E hwege hnyabam
K' adre ip ânyâm hâûen hnyi kic.
22 Ke so bi adre me he ka oaûâ at Keni,
Ke ne o büt Asura ame hum u ka hnyi bâ
23 Ke e ame ha anyin ûhöûcû, ka habe,
Ekölö, ie at ame he ka möt e ka ânyâ e hnen Khong?
24 Ke ame he ka khöp je hu ûheny Kitim,
Me adre me he ka oveci Asura, me oveci Heberu,
K' adre me he ka ohia e bi hnyi obiny
25 Ke ame todrö Balaama me he hmetu
ka hnyi hnyaban; k' ame he but minya
Balaka.

HNYIMAKAN 25.

KE haba at Isaraela adre me labā
Sitima, ke ame hwân tavat he ka
bi ûnyi monu me omomoiny Moaba: 2 anyin
adre hawâ tavat he ka hnyi bi hut ka
anyidra je khong; ke haba tavat adre me
hnyi han me khudrung ka anyidra je khong.
3 Ke haba at Isaraela adre me ûkhacaköu
unyi Baala-peora: me ame ubâhlâ thö
hmönyin anyi Iehova ka at Isaraela. 4 Ke
haba Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Hom dö je taben tavat hia, me uhno döi
ödrin hnyi hnyimakö Iehova, me me hmetu
je hmönyin ae gan anyi Iehova ûheny
unyi at Isaraela. 5 Ke haba Mose ame ha
ka tavat owisa unyin at Isaraela, ka habe,
He th' öbun ka ve hlingâ tavat unyibun
adre me tha ödra me Baala-peora. 6 Ke
wa bi, haba ke at Isaraela ame hom ke
momo Midiana ka je liamekeiny mē, hnyi
hnyimakö Mose, me hnyi hnyimakan ûkhacaköu
anyin lakon Isaraela hia, ödra adre
me tenge hnyi hwanumen uma ûkhacaköu.
7 Ke a wâ e hnö Fineasa, nöku Eleazara,
a nöku Arona at bihut, me e ame todrö
hnyi ûkhacaköu, me hom ö hnyi hnyamen;
8 me e ame he hoton at Isaraela eling ka
hnyi hak, me dâoâ li hnyekudru, wale at
Isaraela me momo. Me ame todru mok ae
cap unyin lakon Isaraela. 9 Ke haba tavat
a mokcu ge mok ae cap, me ödra twente
foa thauzan.

10 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
11 Haba Fineasa nöku Eleazara a nöku
Arona at bihut ame hia but wia anyik
hmönyin ûheny unyin lakon Isaraela, hnyi
hnen hna ciâ gak hnyi wanbödra, m' oge
me ca ohia lakon Isaraela hnyi hnök hna
ciâ. 12 Anyin a wale ha thö, ka habe,
Wâ bi, inya oge me ham anyik ûhihinyköuiny
ûsoköu: 13 k' ame he ka e bi
unyin, me je mâtrâniny a hwaban, me me
ûhihinyköu he ka at bihut nyiele balua;
anyin a e ame ciâ ge Khongon, me bi
hwaban möt anyin lakon Isaraela. 14 Ke
haba ien at Isaraela adre hlingâ, wale at
adre tha hlingâ me momo Midiana, me
Zimeri, a nöku Salu, thaniny lap anyin ke
kamen unyin at Simeona. 15 Ke haba
ien momo Midiana adre hlingâ, me Kozebi,
nöku Zura; ke haba baga eling, me taben
ke lap anyin ke kamen hnyi hnyei Midiana.

16 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
17 Ovecâ at Midiana, me kuc ödra: 18 anyin
adre me oveci öbun hnyi hnödra hna bi
jöniny, waleji adre bi jönibun hnyi ûnyi
anyi Peora me ûnyi anyi Kozebi, a nokon
thaniny Midiana, a hanidra, waleji adre
hlingâ hnyi bong bongon mok ae cap can
ûnyi anyi Peora.

HNYIMAKAN 26.

KE hwaban mok ae cap, haba Iehova
ame ha kö Mose me Eleazara, nöku
Arona at bihut, ka habe, 2 He thö ka
aû ûseiny ûkhacaköu anyin lakon Isaraela
hia, hwân ge tavat a twente huna me gan
hon e, hoton je lap anyin lakamödra, tavat
hia ae khana hnyi vat unyi Isaraela. 3 Me
haba Mose me Eleazara at bihut ödru me
ûhnenamö mödra hnyi dok ae tha hon hnyi
Moaba hnyi Joridano, wale Jeriko, ka habe,
4 He thö ka öû ödra, hwân ge tavat a
twente huna ke gan hon e; hoton hna hûna
hnö Iehova kö Mose me lakon Isaraela,
waleji tavat adre hom ûhedra hnyi hnyei
Aigupito.
5 Haba Reubena, nöku Isaraela a bân:
haba laku Reubena; Enoka me lap anyin
at Enoka: Palu me lap anyin at Palu:
6 Ezerona me lap anyin at Hezerona: Ka-
remi me lap anyin at Karemi. 7 Wale je
lap anyin at Reubena: ke haba ûseidra
a tavat adre aû me ödra fâte theri thauzan
ke seven haded ke thöte. 8 Ke haba nöku
Palu; Eliaba. 9 Ke haba laku Eliaba;
me Nemuela, me Dathana, me Abirama.
Waleling Dathana me Abirama a li at adre
hawâ hnyi ûkhacaköu, waleji ödre iwatretra
me Mose me Arona hnyi je lahiö Kora hnyi
hnödra hna iwatretra me Iehova: 10 k'
ame memang ut hnyimen kânâ k' ame tha
ut' ödru me Kora hnyi imekiny lahien eling;
k' ame ön ödrin tu haded ke fifte ge meic,
m' ödrin e haten bi. 11 Ke so bi a ca
mokcu laku Kora.
12 Ke haba laku Simeona hoton anyidra
je lap: ûnyi ga Nemuela, me, lap anyin at
Nemuela: ûnyi ga Jamina, me, lap anyin
at Jamina: ûnyi ga Jakina, me, lap anyin
at Jakina: 13 ûnyi ga Zera, me, lap anyin
at Zera: ûnyi ga Saulo, me, lap anyin at
Saulo. 14 Wale je lap anyin at Simeona,
ke ödra twente tu thauzan ke tu haded.
15 Haba laku Gada hoton anyidra je
lap: ûnyi ga Zifiono, me, lap anyin at
Zifiono: ûnyi ga Hagi, me, lap anyin at
Hagi: ûnyi ga Suni, me, lap anyin at Suni:
16 ûnyi ga Ozeni, me, lap anyin at Ozeni:
ûnyi ga Eri, me, lap anyin at Eri: 17 ûnyi
ga Aroda, me, lap anyin at Aroda: ûnyi
ga Areli, me, lap anyin at Areli. 18 Wale
je lap anyin laku Gada hoton hna öû ödra,
ke ödra fâte thauzan ke faiv haded.
19 Ke haba laku Juda, me, Era me
Onana: ke a mokcu Era me Onana hnyi
hnyei Kanana. 20 Ke haba laku Juda
hoton anyidra je lap; ûnyi ga Sela, me, lap
anyin at Sela: ûnyi ga Farez, me, lap anyin
at Farez: ûnyi ga Zera, me, lap anyin at
Zera. 21 Ke haba laku Farez: ûnyi
ga Hezerona, me, lap anyin at Hezerona:
ûnyi ga Hamula, me, lap anyin at Hamula.
22 Wale je lap anyi Juda hoton hna öû
ödra, ke ödra sevente siks thauzan ke faiv
haded.
23 Ke haba laku Isakara hoton anyidra
je lap: ûnyi ga Tola, me, lap anyin at
Tola: ûnyi ga Pua, me lap anyin at Pua:
24 ûnyi ga Jasuba, me, lap anyin at Ja-
suba: ûnyi ga Simerona, me, lap anyin at
Simerona. 25 Wale je lap anyi Isakara
hoton je hna öû ödra, ke ödra sikste foa
thauzan ke theri haded.
26 Ke haba laku Zebulona hoton anyidra
je lap: ûnyi ga Sereda, me, je lap anyin at
Sereda: ûnyi ga Elona, me, je lap anyin at
Elona: ûnyi ga Jalela, me, je lap anyin
at Jalela. 27 Wale je lap anyin at Zebu-
lona hoton hna öû ödra, ke ödra sikste
thauzan ke faiv haded.
28 Ke haba laku Josefa hoton anyidra je
lap: Manase me Eferaima. 29 Haba laku
Manase: ûnyi ga Makir, me, je lap anyin
at Makir: ke Makir ame hnöku Gileada:
ûnyi ga Gileada, me, lap anyin at Gileada.
30 Ke walang je laku Gileada: ûnyi ga
Iezera, me, lap anyin at Iezera: unyi ga
Heleka, me, lap anyin at Heleka: 31 ke
ûnyi ga Aseriela, me, lap anyin at Aseriela:
ke ûnyi ga Sekema, me, lap inyin at Se-
kema: 32 ke ûnyi ga Semida, me, lap
anyin at Semida: ke ûnyi ga Hefera, me,
lap anyin at Hefera. 33 Ke haba Zelo-
feada nöku Hefera, me ba nokon baga, ke
wahlu thibi: ke haba ien wahlu a laku Zelo-
feada, me, Mala, me Noa, me Hogela, me
Mileka, me Tireza. 34 Wale je lap anyin
at Manase: ke haba tavat adre aû gadra,
me fifte tu thauzan ke seven haded.
35 Walang laku Eferaima, hoton anyidra
je lap: ûnyi ga Suthela, me, lap anyin at
Suthela: ke ûnyi ga Bekera, me, lap anyin
at Bekera: ke ûnyi ga Thana, me, lap
anyin at Thana. 36 Ke walang laku
Suthela: ûnyi ga Erana, me, lap anyin at
Erana. 37 Wale je lap anyin laku Eferaima
hoton hna öû ödra, ke ödra thöte tu thau-
zan ke faiv haded. Wale li laku Josefa
hoton je lap ûnyi gadru.
38 Ke haba laku Beniamina me anyidra

je lap: ûnyi ga Bela, me, lap anyin at
Bela: ke ûnyi ga Asebala, me, lap anyin at
Asebala: ke ûnyi ga Ahirama, me, lap
anyin at Ahirama: 39 ke ûnyi ga Supima,
me, lap anyin at Supima: ke ûnyi ga Hu-
pima, me, lap anyin at Hupima. 40 Ke
haba li laku Bela, me, Areda, me Naamana:
ke ûnyi ga Areda, me, lap anyin at Are-
da: ke ûnyi ga Naamana, me, lap anyin
at Naamana. 41 Wale laku Beniamina
hoton anyidra je lap: ke haba tavat gadra
adre me aû, me fâte faiv thauzan ke siks
haded.

42 Walang laku Dana hoton anyidra je
lap: ûnyi ga Suhama, me, lap anyin at
Suhama. Wale je lap anyi Dana hoton
anyidra je lap. 43 Haba je lap hia anyin
at Suhama, hoton tavat adre me aû, me
ödra sikste foa thauzan ke foa haded.

44 Haba laku Asera hoton anyidra je
lap: ûnyi ga Iemina, me, lap anyin at
Iemina: ûnyi ga Iesevi, me, lap anyin at
Iesevi: ûnyi ga Beria, me, lap anyin
at Beria. 45 Ke ûnyi ge laku Beria:
haba ûnyi ga Heberu, me, lap anyin at
Heberu: ke ûnyi ga Malekiela, me, lap
anyin at Malekiela. 46 Ke Sara ien hlu
nöku Asera. 47 Wale je lap anyin laku
Asera hoton tavat adre âu gadra a fifte theri
thausan ke foa haded.

48 Haba laku Nafatali hoton anyidra je
lap: ûnyi ga Jazela, me, lap, anyin at Ja-
zela: ûnyi ga Guni, me lap anyin at Guni:
49 ke ûnyi ga Jazera, me, lap anyin at
Jazera: ke ûnyi ga Silema, me lap anyin
at Silema. 50 Wale je lap anyin at Nafa-
tali hoton anyidra je lap: ke haba tavat
gadra adre aû, me, fâte faiv thauzan ke
foa haded.

51 Wale tavat adre me aû unyin lakon
Isaraela, a ödra siks haded ke wan thauzan
ke seven haded ke thöte.

52 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
53 Adre me he ka khenâ hnyei ka tavat
eling hoton ûseiny je ien. 54 Haba tavat
ae se, me u me he ka ham gânâ hnyei ködra,
ke haba tavat ae wakhalet, me u me he ka
ham hnyei ae ûhnyukong: adre me he ka
ve ham ködra hnyei hoton ûseidra adre me
aû. 55 Ke so bi adre me he ka khenâ
hnyei ge uglekõb: adre me he ka hu
hnyei hoton ien je tribu anyin lakamödra.
56 Adre me he ka khenâ me idra hoton
uglekõb ge tavat ae se me tavat ae wakhalet.

57 Ke walang at Levi adre aû hoton
anyidra je lap: ûnyi ga Geresoma, me, lap
anyin at Geresoma: ûnyi ga Kohatha, me
lap anyin at Kohatha: ûnyi ga Merari, me
lap anyin at Merari. 58 Wale je lap anyin
at Levi: a lap anyin at Libeni, me lap
anyin at Heberona, me lap anyin at Maheli,
me lap anyin at Musi, me lap anyin at
Kora. Ke Kohatha ame hnokoâ Amerama.
59 Ke haba ien öiö Amerama, me, Joke-
beda, a nöku Levi, waleji a hnokoâ hnyi
Aigupito: ke e ame hnöku Arona, me
Mose, me Miriama, a hanidru, ga Amerama.
60 Ke haba laku Arona, me, Nadaba, me
Abihu, me Eleazara, me Ithamara. 61 Ke
a mokcu Nadaba me Abihu hnyi hnödru
hna hudo meic ae ke bongon bi hnyi hnyi-
makö Iehova. 62 Ke je hnyat gadra adre
aû, me, ödra twente theri thauzan, obaga
hia hwân ge tavat a khaca tehi me gan hon
e: anyin adre ca tha öû ödra me lakon
Isaraela, anyin adre ca ha gadra unyin
lakon Isaraela.

63 Wale tavat a aû hnö Mose me Eleazara
at bihut: wale li at ödre aû lakon Isaraela,
hnyi dok ae tha hon hnyi Moaba, hnyi
Joridano, hnyi Jeriko. 64 Ke haba unyi-
dra hia me ba ke at a aû hnö Mose me
Arona ehac, waleji hnyi hnödru hna
aû lakon Isaraela hnyi hnyebuba Sinai.
65 Anyin a hia but Iehova ha gadra, ka
habe, Adre me he ka mokcu hnyi hnyebuba.
Me ba köluidra, ke so bi Kaleba nöku
Jefune, me Josua nöku Nuna.

HNYIMAKAN 27.

KE ame o but je hlu laku Zelofeada,
nöku Hefera, nöku Gileada, nöku
Makir, nöku Manase, a je lap anyi Manase
nöku Josefa: ke walang ien lakon je hlu, jia
Mala, me Noa, me Hogela, me Mileka, me
Tireza. 2 Ke ödrin e tot hnyi hnyimakö
Mose me Eleazara at bihut, me hnyi hnyi-
makan je than me ûkhacaköu hia hnyi
hwanumen uma ûkhacaköu, me ha, ka
habe, 3 A mokcu kamöhmun hnyi hnye-
buba, ke e ame ca tha tot me tavat adre
me bi tot kö Iehova unyin lahiö Kora: ke
so bi e ame moko anyin hulö bi, ke ba
nokon baga. 4 Geû adre me he ka ohia
ien kamöhmun hnyi wanben anyin lap,
anyin ae ba nokon baga? Ha ihmun bi
unyin je liamekeiny me cica. 5 Ke Mose
ame hom hodrin hofuc kö Iehova. 6 Ke
Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 7 E
wisa hofuc hwan je hlu laku Zelofeada: e

hnathu u me he ka ha idrin unyin je liame-
keiny me kamödrin; ke u me he ka hna
ködrin iny kamödrin. 8 Ke u me he ka
ha ka lakon Isaraela, ka habe, A ne mokcu
ke at ke ba nokon baga, me öbun e he ka
hna iny ka nokon hlu. 9 Ke ame ne ba
nokon hlu, me öbun e he ka ham iny hnyei
ka je liamekeiny mē. 10 Ke ame ne ba
liamekeiny mē, me öbun e he ka ham iny
hnyei ka je liamekeiny me kamen. 11 Ke
ame ne ba liamekeiny me kamen, me öbun
e he ka ham iny hnyei ka je ûtangköu mē,
a iny biju: ke wale hnanyibu adre owisa
hobi kâu lakon Isaraela, hoton hna hûna
hnö Iehova kö Mose.

12 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Öliâ thö bucen eang a Abarima, me u me
wâ hnyei waleji oge ham ka lakon Isaraela.
13 Ke u ka hia but wâ e, me u me he ka
he minya ka tha mokut me lakâmâm, helâ
me Arona a tuhâm: 14 anyin a obe ha-
nyâûâ hok hofuc hnyi hnyebuba Zin, waleji
hnyi hna iwatretra hnen ûkhacaköu, he ka
okabi nya hnyi an hnyi hnyimaködra. (Wale
an Meriba e Kadesi, hnyi hnyebuba Zin.)
15 Ke Mose ame ha kö Iehova, ka habe, 16 E
na he Iehova Khongon je hanon tavat hia,
ka otilâ ke at hon ûkhacaköu, 17 me me
didrut hnyi hnyimaködra me dit hmetu
hnyi hnyimaködra, me lili ödra e helē, me
ohmetu ödra, me me ca he ûkhacaköu anyi
Iehova ka helâ me hnahat mamoe ae ba at
ame tuö. 18 Ke Iehova ame ha kö Mose,
ka habe, U me he ka hum Josua noku
Nuna, at ae so hanon, ke ip hnyamâm hon;
19 me otilâ e hnyi hnyimakö Eleazara at
bihut, me ûkhacaköu hia; me hûna kâu
hnyi hnyimaködra. 20 Ke u me he ka
ip hon e hanen ânyâm hmanenang, me me
löng hoton hnen ûkhacaköu hia a lakon
Isaraela. 21 Ke e ame he ka tot hnyi
hnyimakö Eleazara at bihut, ke hamen he
ka hnö hobi kâu hnyi hna owisa hnen Urim
hnyi hnyimakö Iehova: ke adre me he ka
he hoton hnen hna ha, k' adre me he ka
hmetu hoton hnen hna ha, a e me lakon
Isaraela hia a tha ödra mē, wale ûkhacaköu
hia. 22 Ke Mose ame ânyâ helâ me hna
hûna hnö Iehova; me e ame hum Josua me
otilâ e hnyi hnyimakö Eleazara at bihut me
ûkhacaköu hia: 23 me e ame ip li hnya-
men hon, me hûna kâu, helâ ma hna ha hnö
Iehova a deny Mose.

HNYIMAKAN 28.

KE haba Iehova ame ha kö Mose, ka
habe, 2 Hûna thö ka lakon Isaraela
me ha ködra, ka habe, Haba hut könya,
wale jeû hobi kâu je hut a an hnen meic
me me bo so könya, me wale ûnyi öbun e
he ka tuö he ka hudo könya hnyi je ûen
adre thu. 3 Ke u me he ka ha ködra, ka
habe, Walang hut a an ge meic öbun e he
ka hudo kö Iehova; a je lakon mamoe baga
a khaca hunainy ae ba hnyikongon, ûse lo
hnyi ke bong me ke bong, hnân hudiny leû
hnyi ta ogo bong hia. 4 U me he ka hudo
ke nokon mamoe hnyi hnyomakatu, ke u
me he ka hudo ke nokon mamoe hnyi sahac;
5 ke khaca omer falawa adre ûhaniken me
wakaco adre kokot a ke keihen a vakiny
hin, me hnân hudiny han. 6 Wale hudiny
leû hnyi ta ogo bong hia, waleji adre hûna
hnyi bucen Sinai me me bo so, a hut a an
ge meic kö Iehova. 7 Ke haba hudiny ic,
me ke keihen a vakiny hin hnân bi hanen
nokon mamoe a khaca: u me he ka hingâlâ
but waina ae hwege kö Iehova hnyi dok ae
kap hnân hudiny ic. 8 Ke haba nokon
mamoe a loiny me u me he ka hudo hnyi
sahac: helâ me hudiny han hnyi hnyoma-
katu u me he ka hudo e, ke helâe hudiny
ic, me hut a an ge meic ae bo so kö Iehova.

9 Ke haba hnyi bong sabath, me lo li
nokon mamoe baga ae ba hnyikongon a
khaca hunainy, ke lo li omer falawa hnân
hudiny han adre ûhaniken me wakaco, me
hudiny ic a hanen: 10 haba ûnyi e me hu-
diny leû hnyi ta je sabath hia, ke ca ha bi
hudiny leû hnyi ta ogo bong, ke hudiny ic a
hanen.

11 Ke haba hnyi hnyimakan anyibun je
tehi me öbun e he ka hudo hudiny leû
kö Iehova: a lo li nak bolok, ke khaca
mamoe baga, ke seven ta lakon mamoe baga
ae ba hnyikongon, a khaca hunainy; 12 ke
kun ta omer falawa adre ûhaniken me wa-
kaco hnân hudiny han hnân bi hanen ke
bolok me ke bolok; ke lo li omer falawa
adre ûhaniken me wakaco hnân hudiny
han, a hanen mamoe baga a khaca; 13 ke
khaca omer falawa adre ûhaniken me wa-
kaco hnân hudiny han, a hanen nokon
mamoe a khaca; hnân hudiny leû ae bo so,
hut a an ge meic kö Iehova. 14 Ke haba
je hudiny ic gadra, me hafiny hin waina
hnân bi hanen ke bolok, ke ke keihen a
kuniny hin hnân bi hanen mamoe baga, ke

ke keiben a vakiny hin hnân bi hanen ma-
moe: wale hudiny leû hnyi je tehi hnyi
huna. 15 Ke khaca got baga hnân hu-
diny hulö, he ka hudo kö Iehova; ke ca ha bi
hudiny leû adre hudo bala, me hudiny ic a
hanen e.

16 Ke haba hnyi tehi a bân hnyi bong a
fortininy, me adre me he ka ânyâ paseka
kö Iehova. 17 Ke hnyi bong a fiftininy
tehi eling, me adre me he ka bijeû: adre
me he ka han areto adre ca levenâ hnyi je
bong a seven. 18 Ke haba hnyi bong a
bân, me ame he ka hu ûkhacaköu ae kap;
k' öbun e ca he ka ânyâ huliwa ae hmak:
19 ke öbun e he ka hudo hut a an ge meic,
a hudiny leû kö Iehova; wale lo li nak
bolok, ke khaca mamoe baga, ke seven je
lakon mamoe a khaca hunainy: a je meno
ae ba hnyikongudrin: 20 ke haba je hudiny
han a hanen, me, falawa adre ûhaniken me
wakaco: öbun e he ka hudo kun ta omer
hnân bi hanen ke bolok, ke lo li omer hnân
mamoe baga; 21 u me he ka hudo ûsa
khaca omer he ka ve bi hanen je lakon
mamoe a seven; 22 ke khaca got baga hnân
hudiny hulö, me me bi hwaban anyibun
möt. 23 Öbun e he ka hudo e, a tha e me
hudiny leû adre hudo hnyi hnyomakatu
a hudiny leû ae hmâ bala. 24 Ke öbun
e he ka hudo helâe hnyi je bong a seven,
wale han he ka bi hanen hut a an ge meic k'
ame bo so kö Iehova: adre me he ka hudo
e a tha e me hudiny leû ae hmâ, me hudiny
ic a hanen. 25 Ke haba hnyi bong a
seveniny öbun e he ka hu ûkhacaköu ae
kap; ke öbun e ca he ka ânyâ huliwa ae
hmak.

26 Helâe minya hnyi bong bongon je
wan a bân, öbun ka he ka hudo hudiny
han ae teb ûnyi kö Iehova, hnyi anyibun
bijeuâ je wik, me öbun e he ka hu ûkhaca-
köu ae kap; k' öbun e ca he ka ânyâ huli-
wa ae hmak: 27 ke öbun e he ka hudo
hudiny leû ae bo so kö Iehova; a lo li nak
bolok, ke khaca mamoe baga, ke seven la-
kon mamoe baga a khaca hunainy; 28 me
hudiny han a hanen e, wale falawa adre
ûhaniken me wakaco, kun ta omer hanen
bolok a khaca, ke lo li omer hanen mamoe
baga a khaca, 29 a ûsa khaca omer he ka
ve bi hanen lakon mamoe a seven; 30 ke
khaca got baga, hnân bi hwaban anyibun
möt. 31 Öbun e he ka hudo e a tha e me
hudiny leû ae hmâ, me hudiny han a hanen
(a je meno ae ba hnyikongon) tha e me je
hudiny ic a hanen e.

HNYIMAKAN 29.

KE haba hnyi tehi a seveniny hnyi
bong a baniny tehi, me öbun e he
ka hu ûkhacaköu ae kap; k' öbun e ca he
ka ânyâ ke huliwa ae hmak: wale bong
öbun e he ka tûö je trutru hnyin. 2 Ke
öbun e he ka hudo hudiny leû ae bo so kö
Iehova; a khaca nak bolok, ke khaca ma-
moe baga, ke seven lakon mamoe baga ae
ba hnyikongon a khaca hunainy: 3 ke
haba hudiny han a hanen e, me falawa
adre me ûhaniken me wakaco, a kun ta
omer hnân bolok, ke lo li omer hnân ma-
moe baga, 4 ke ûsa khaca omer he ka ve bi
hanen lakon mamoe a seven: 5 ke khaca
got baga hnân hudiny hulö, me me bi hwa-
ban anyibun möt: 6 ke adre me he ka
ânyâ minya hudiny leû hnyi ûen ae manen
je tehi, me hudiny han a hanen e, me hu-
diny leû ae hmâ, ke hudiny han a hanen,
tha e me je hudiny ic, hoton hna hûna,
hnân bo so, a hut a an ge meic kö Iehova.

7 Ke haba hnyi bong a teniny tehi a
seveniny öbun e he ka hu ûkhacaköu ae
kap: me öbun e he ka hom ûhnyûkongo ta
je hnyekubun; k' öbun e ca he ka huliwa:
8 ke öbun e he ka hudo hudiny leû kö
Iehova me me bo so: a khaca nak bolok,
ke khaca mamoe baga, ke seven lakon ma-
moe baga a khaca hunainy: a je meno ae
ba hnyikongon: 9 me hudiny han a hanen
e; wale falawa adre ûhaniken me wakaco,
kun ta omer hnân bolok, ke lo li omer
hnân mamoe baga a khaca, 10 ûsa khaca
omer he ka ve bi hanen lakon mamoe a
seven: 11 ke khaca got baga hnân hudiny
hulö; ke ca ha bi hudiny hulö hnân bi
hwaban möt, me hudiny leû ae hmâ, me
hudiny han a haniny, a tha e me je hudiny
ic.

12 Ke haba hnyi bong a fiftininy tehi a
seveniny, me öbun e he ka hu ûkhacaköu ae
kap; ke ca he öbun ka ânyâ huliwa ae
hmak, k' öbun e he ka bijeûâ kö Iehova
seven ta bong: 13 ke öbun e he ka hudo
hudiny leû, hut a an ge meic ae bo so kö
Iehova; a thötin je nak bolok, ke lo li
mamoe baga, ke fortin lakon mamoe baga a
khaca hunainy; a je meno ae ba hnyikon-
gon: 14 ke je hudiny han a hanen, wale
falawa adre ûhaniken me wakaco, a ûsa
kun omer he ka ve bi hanen je bolok a
thötin, ke ûsa lo li omer he ka ve bi hanen
li mamoe baga, 15 ke usa khaca omer he

ka ve bi hanen lakon mamoe a fortin: 16
ke khaca got baga hnân hudiny hulö; ke
ca ha bi hudiny leû ae hmâ, me hanen a
hudiny han, me hudiny ic.

17 Ke haba hnyi bong a loiny, me öbun
e he ka hudo twelv je nak bolok, ke lo li
mamoe baga, ke fortin lakon mamoe baga
ae ba hnyikongon a khaca hunainy: 18 ke
hudiny han me hudiny ic he ka ve bi hanen
je bolok, me li mamoe baga, me lakon ma-
moe, hoton ûseidrin, helâ me hna hûna:
19 he khaca got baga hnân hudiny hulö:
ke ca ha bi hudiny leû ae hmâ, me hanen e;
a hudiny han, me hudiny ic.

20 Ke haba hnyi bong a kuniny, me
eleven ta bolok, ke lo li mamoe baga, ke
fortin lakon mamoe baga ae ba hnyikongon,
a khaca hunainy; 21 ke hudiny han, me
hudiny ic, a hanen je bolok, me li mamoe
baga, me lakon mamoe, hoton ûseidrin,
helâ me hna hûna: 22 ke khaca got baga
hnân hudiny hulö; ke ca ha bi hudiny leû
ae hmâ, me hanen a hudiny han me hudiny
ic.

23 Ke haba hnyi bong a vakiny, me ten
ta bolok, ke lo li mamoe baga, ke fortin
lakon mamoe baga ae ba hnyikongon, a
khaca hunainy: 24 ke haba je hudiny han
me je hudiny ic, ame he ka ve bi hanen je
bolok, me li mamoe baga, me lakon mamoe,
hoton je ûseidrin, helâ me hna hûna: 25
ke khaca got baga hnân hudiny hulö: ke
ca ha bi hudiny leû ae hmâ, ke hanen a
hudiny han, me hudiny ic.

26 Ke haba hnyi bong a thabûnginy
nain je bolok, ke lo li mamoe baga, ke for-
tin je lakon mamoe baga, ae ba hnyikon-
gon, a khaca hunainy: 27 me je hudiny
han, me je hudiny ic a hanen, ame he ka
ve bi hanen je bolok, me li mamoe baga,
me lakon mamoe hoton ûseidrin, helâ me
hna hûna: 28 ke khaca got baga hnân
hudiny hulö; ke ca ha bi hudiny leû ae
hmâ, ke hudiny han, me hudiny ic a hanen.

29 Ke haba hnyi bong a siksiny, eit ta
bolok, ke lo li mamoe baga, ke fortin lakon
mamoe baga ae ba hnyikongon, a khaca hu-
nainy: 30 ke je hudiny han, me je hudiny
ic a hanen, he ka ve bi hanen je bolok, me
li mamoe baga, me lakon mamoe, hoton
ûseidrin, helâ me hna huna: 31 ke khaca
got baga hnân hudiny hulö; ke ca ha bi
hudiny leû ae hmâ, ke hudiny han, me
hudiny ic a hanen.

32 Ke haba hnyi bong a seveniny, seven
ta bolok, ke lo li mamoe baga, ke fortin
lakon mamoe baga ae ba hnyikongon, a
khaca hunainy: 33 me je hudiny han, me
je hudiny ic a hanen, he ka ve bi hanen je
bolok, me li mamoe baga, me lakon mamoe,
hoton ûseidrin, helâ me hna hûna: 34 ke
khaca got baga hnân hudiny hulö, ke ca ha
bi hudiny leû ae hmâ, me hudiny han, me
hudiny ic a hanen.

35 Ke haba hnyi bong a eitiny, me öbun
e he ka hu ûkhacaköu ae ûnyi hnathu,
öbun e ca he ka ânyâ ke huliwa ae hmak:
36 ke öbun e he ka hudo hudiny leû, hut a
an ge meic ae bo so kö Iehova: a khaca
bolok, ke khaca mamoe baga, ke seven la-
kon mamoe baga ae ba hnyikongon, a khaca
hunainy: 37 me hudiny han, me hudiny ic
a hanen he ka ve bi hanen bolok, me ma-
moe baga, me lakon mamoe, hoton ûseidrin,
helâ me hna hûna: 38 ke khaca got baga
hnân hudiny hulö, ke ca ha bi hudiny leû
ae hmâ, me hudiny han, me hudiny ic a
hanen.

39 Öbun e he ka hudo eling kö Iehova
hnyi anyibun je bijeû adre thu, ke ca ha bi
anyibun je khöbi, me je hut ae betenge
hnân je hudiny leû, me je hudiny han, me
je hudiny ic, me je hudiny ole öbun e labö
hudo. 40 Ke haba Mose ame omanenâ ka
lakon Isaraela hoton hna hûna hnö Iehova
kö Mose.

HNYIMAKAN 30.

KE haba Mose ame ha ka je taben je
tribuiny lakon Isaraela, ka habe,
Walang ûnyi a hûna Iehova. 2 Ame ne
he ke at ka bi khöbi kö Iehova, ame ne
khemanyin he ka ca hnyekon ge hwan ho-
fuc, me e ame ca he ka hanyâûâ hnen hna
ha; ke e ame he ka ânyâ hia hoton hna he
but ûuyi hnyi hnyimen. 3 Helâe minya
ke momo ame ne bi khöbi kö Iehova, me ca
hnyekon ge hwan hofuc, ke tiga e bi hnyi
hnyaban kamen, ke tiga ca at hnathu; 4
ke ame ne löng anyin khöbi hnen kamen,
me hofuc ame ca hnyekon kâu, k' ame ne
laba hnyibi kamen; awe ame he ka tethmâ
hia anyin khöbi, ke haba khaca ame he ka
tethmâ hofuc hia ame ca hnyekon kâu. 5
Ke ame ne thawâ e hnen kamen, hnyi bong
e ame löng hwan hnyin; awe, ame ca he ka
tethmâ anyin khöbi, me hofuc a ca kâu
hnyekon; k' ame he Iehova ka hna e, anyin
a thawâ e hnen kamen. 6 Ke ame ne hu
âiân, ke ka e bi anyin khöbi, ame ne ke
hofuc ae ûhlöhlök ame he ûnyi hnyi li eso-

ngodiny, wale ame hia but ca hnyekon kâu;
7 ke e ka löng ut e hnen âiân baga, k' ame
ca fuc kâu hnyi bong e ame löng hnyin;
awe, ame he ka tethmâ anyin khöbi, me
hofuc e ame ha, waleji a ca hnyekon kâu.
8 Ke ame ne thawâ momo hnen âiân hnyi
bong e ame löng hnyin; awe, e ame he ka
oûnyibâûâ anyin khöbi, me hofuc ae ûhlö-
hlök ûnyi hnyi li esongodiny, waleji e ame
ca hnyekon gan: ke Iehova ame he ka hna
but e. 9 Ke haba khöbiny safac, ame ne
momo adre degec, me ame he ka tethmâ hia
unyin hofuc hia e ame ca e gan. 10 Ke
ame bi khöbi hnyi uma umen âiân a baga,
k' ame ne ca hnyekon ge hofuc adre khe-
manyin, 11 ke a löng ut hnen âiân, k' ame
ne laba hnyibi, k' ame ca thawâ, awe, ame
he ka tethmâ hia anyin je khöbi hia, k' ame
he ka tethmâ hofuc hia waleji e ame ca
hnyekon kâu. 12 Ke ame ne hia but
oûnyibâûâ hnen âiân a baga hnyi bong e
ame löng hnyin, awe, ame ca he ka tethmâ
je hofuc ûnyi hnyi li esongodiny hnyi anyin
je khöbi, me hofuc ame ca hnyekon gan:
anyin a hia but oûnyibâûâ je ûnyi e hnen
baga; ke ame he Iehova ka hna e bi. 13
E khana âiân a baga he ka ohmâ, ke e
khana âiân a baga he ka oûnyibâûâ je khö-
bi hia me je hna khemanyin hia a hnân ca
hnyok. 14 Ke ame ne ba hofuc hwan
baga ka momo a âiân hnyi ke bong me ke
bong; awe, e ame ohmâ ta je khöbi hia
anyin âiân a momo, me hofuc hia e ame ca
hnyekon gan: haba e ame otilâ hmâ e,
anyin ae ba hnen hna ha kâu hnyi bong e
ame löng hnyin. 15 Ke ame ne he baga
ka oûnyibâûâ, hnyi ûen e ame löng, awe,
ame he ka takoû e hulö anyin momo. 16
Wale je hnanyibu a hûna Iehova kö Mose
ge baga me âiân, me kamen me nokon hlu
e ka tiga ca at hnathu bi hnyi hnyaban
kamen.

HNYIMAKAN 31.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 U me he ka bi hwaban at Midi-
ana can lakon Isaraela: ke hwaban e, me
adre me he ka tha hum u ka lakâmâm. 3
Ke haba Mose ame ha ka tavat, ka habe,
He th' öbun ka penapena keihen gabun he
ka vat, m' adre me he ka vat at Midiana
he ka bi hwaban at Midiana hobi kö Ieho-
va. 4 Ke öbun e he ka kunâ ûsa khaca
thauzan ûnyi hnyi je tribu Isaraela hia he
ka vat. 5 Me adre me ham ûnyi hnyi je
thauzaniny Isaraela, ûsa khaca thauzan
ûnyi hnyi je tribu, a twelv thauzan adre
penapena hnân vat. 6 Ke Mose ame kun'
ödra, a ûsa khaca thauzan ûnyi hnyi je
tribu, he ka vat, walödra me Fineasa, a
nöku Eleazara at bihut he ka hnyi vat, tha
e me je ûnyi ûnyi hnyi dok ae kap, ke lo li
trutru hnyi hnyamen he ka tûâ. 7 Me
adre me vat me at Midiana helâ me Iehova
ame hûna kö Mose; ke adre me hlingâ
obaga hia. 8 Ke adre me hlingâ je thaniny
Midiana tha ödrin me tavat adre hlingâ;
wale Evi, ke Rekem, ke Zura, ke Huro, ke
Reba, ödrin je thaniny Midiana a thabûng:
ke adre me hlingö Balaama nöku Beora ge
hele vat. 9 Ke haba lakon Isaraela adre
me hom hwenbâ omomoiny Midiana, me ta
je ûhnyûkongidra; me hûgûnâ hia haledra
je hnahat kau me mamoe, me je omjehedra
10 Ke adre me thong degecâ ge meic anyi-
dra je taun hnyi je dok adre me laba hnyin.
11 Ke adre me söh, me hûgûna ta je ûnyi
hia, a at me meno. 12 Ke adre me hom
je bâ, me omeno, me hnödra hna hûgûnâ,
kö Mose, me Eleazara at bihut, me ûkhaca-
köu anyin lakon Isaraela, ka hnyi hna hu-
numa hnyi je dok ae tha hon hnyi Moaba,
wale baten Joridano hnyi Jeriko.

13 Ke haba Mose, me Eleazara at bihut,
thaödru me je thaniny ûkhacaköu, ödrin e
he he ka ûkhanö mödra hoton hna hunuma.
14 Ke Mose ame hmönyin ka tavat musö
vat, a je taben thauzan, me je taben haded,
a je hnyat ödrin e hmetu ûhedrin hnyi vat.
15 Ke Mose ame ha ködrin, ka habe, Ha-
wa, öbun e omelö hia omomo? 16 Wâ bi
walödrin e hnyat ödrin e bijoniny lakon
Isaraela, me me hna degeci Iehova hnyi
ûnyi eji anyi Peora, hnen ûne anyi Bala-
ama, me me o mok ae cap ka hnyi ûkhaca-
köu anyi Iehova. 17 Anyin a wale hlingâ
but wainda hia unyin je wanakat, ke hlingâ
but watamomo hia, tavat adre hia but tha
mokut me baga. 18 Ke omelö ju hobi kö-
bun bi wahlu a ca tha mokut me baga. 19
Ke öbun e he ka hunuma hoton hna hunuma
hnyi seven ta bong; a je hnyat unyibun
adre hia but hlingâ at, me hnyat unyibun
adre hia but kâlâ komok, me obosoi öbun
bi me anyibun je bâ hnyi bong a kuniny me
bong a seveniny. 20 Ke haba je ûkhaû
hia, me ta je ûnyi hia adre tibet ûnyi hnyi
unen meno, me leûnen got, me utö, me
öbun e he ka obosoi öbun can ta je ûnyi
eling. 21 Ke haba Eleazara at bihut ame
ha ka tavat adre hnyi vat, ka habe, Wa-

lang hna owisa hnen hnanyibu waleji hnö Iehova hna hûna kö Mose; 22 haba gol, me sileva, me bras, me fao, me tin, me led, 23 a ta je ûnyi hia a ca an ge meic, me öbun e he ka inâ ta je ûnyi e hnyin meic, me me bo so but; ke so bi adre me he ka obosoâ minya ge köien hake ip. 24 Ke öbun e he ka hneû anyibun je ûkhaû hnyi bong a seveniny, m' öbun e bo so, ke hwaban e me öbun e he ka dit ka hnyi hna hunuma.

25 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe, 26 U me he ka aû ûseiny ta je ûnyi adre hûgûnâ, wale at me meno, hamâm, me Eleazara at bihut, me lakamen ae beönua hnyi ûkhacaköu: 27 me khenâ luâ but ta je hna hûgûnâ ka tavat vat ae metâ ûhedra hnyi vat, me ka ûkhacaköu hia: 28 ke u me he ka hûna he ka bi fat kö Iehova hnen tavat adre hnyi vat: a ûsa khaca ûnyi hnyi je faiv haded, ame ne tavat, ame ne bolok, ame ne asina, ame ne mamoe: 29 hom dö e ûnyi hnyi jekhoudra me ham kö Eleazara at bihut, hnân hudiny hajijing kö Iehova. 30 Ke u me he ka hom ûnyi hnyi jekhon lakon Isaraela, ûsa khaca ûnyi hnyi je fifte, a tavat, me bolok, me asina, me mamoe, me omeno hia, me ham hia ka at Levi, tavat adre me ânyâ hanymen hnyi uma mano umö Iehova. 31 Me haba Mose me Eleazara at bihut ödru me ânyâ hoton hna hûna hnö Iehova kö Mose. 32 Ke haba ta je meno adre söh, ke ca ha ge ta je ûnyi adre hûgûnâ hnen aten vat, me siks haded ke sevente faiv thauzan ta je mamoe, 33 ke sevente tu thauzan ta je bolok, 34 ke sikste wan thauzan ta je asina, 35 ke haba tavat hia, me, thöte tu thauzan a je hlu adre tiga ca tha mokut me baga. 36 Ke haba ke haf, wale jekhon tavat adre hnyi vat, haba numerainy me theri haded ke thöte seven thauzan ke faiv haded je mamoe: 37 ke haba fat kö Iehova ûnyi hnyi je mamoe, me, siks haded ke sevente faiv. 38 Ke thöte siks thauzan je bolok, ke haba fatiny hobi kö Iehova, me, sevente tu. 39 Ke thöte thauzan ke faiv haded je asina; ke haba fatiny hobi kö Iehova me sikste wan. 40 Ke sikstin thauzan tavat; ke haba fat kö Iehova, me ödrin thöte tu. 41 Ke haba Mose ame ham fat, wale hudiny kap göranyai kö Iehova, kö Eleazara at bihut, hoton hna hûna hnö Iehova kö Mose. 42 Ke haba jekhon lakon Isaraela, wale hnö Mose hna khenâ ûnyi hnyi hna hûgûnâ hnen aten vat, 43 (haba jekhon ûkhaca-köu me, theri haded ke thöte seven thauzan ke faiv haded je mamoe, 44 ke thöte siks thauzan je bolok, 45 ke thöte thauzan ke faiv haded je asina, 46 ke sikstin thauzan tavat:) 47 ke Mose ame hom ûnyi hnyi jekhon lakon Isaraela ûsa khaca ûnyi hnyi je fifte, a tavat me omeno, me ham ka at Levi, tavat adre me ânyâ hanymen hnyi uma mano umö Iehova; hoton hna hûna hnö Iehova kö Mose. 48 Ke ame o but kö Mose je taben thauzaniny je utbavat, a je taben je thauzan, me je taben je haded: 49 ke ödrin e ha kö Mose, ka habe, Öhmun je lathnyabaem, öhmun e aû ûseiny tavat vat unyihmun, me ca hia ke at gahmun. 50 Ke öhmun e hom jem hut kö Iehova, a je ûnyi öhmun e ve hûgûnâ, je hmanenanginy gol, je wen can, me je wen benyin, me je wen banyen, me je anen hnyikonyen, me ta je waen, hnân he ka bi hwaban anyihmun möt hnyi hnyimakö Iehova. 51 Ke haba Mose me Eleazara at bihut, ödru me hom ta je gol ûnyi gadrin, wale je hmanenanginy hia thithö adre huliwan. 52 Ke haba gol hia thithö wale hudiny kap göranyai ödrin e hudo kö Iehova, a ûnyi ge je taben je thauzan, me je taben je haded, me, sikstin thauzan ke seven haded ke fifte ta je sekel. 53 (Anyin a haba aten vat, me adre me hia but ve hûgûnâ ta je ûnyi, wale ke at me ke at gadra.) 54 Ke haba Mose me Eleazara at bihut ödru me hom gol ûnyi ge je taben je thauzan, me je taben je haded, me hom ka hnyi uma ûkhacaköu, hnân oûnykûmeâ ka lakon Isaraela hnyi hnyimakö Iehova.

HNYIMAKAN 32.

KE haba laku Reubena, me laku Gada ödrin e tren omeno ae se hia: ke ödra adre me wâ hnyei Jazera, me hnyei Gileada, me wâ bi, hnyei ae so hobi kâu ta je meno; 2 me ame he laku Gada me laku Reubena, me ha kö Mose me Eleazara at bihut, me je tuhan ûkhacaköu, ka habe, 3 Haba hnyei Atarotha, me Dibona, me Jazera, me Nimera, me Hesebona, me Eleala, me Sebama, me Nebo, me Beona, 4 wale hnyei Iehova ame kot hnyi hnyimakan ûkhacaköu anyin at Isaraela, me, wale hnyei ae ûcû hobi kâu omeno, ke öhmun tavat tren omeno a lathnyabaem. 5 Ke ödrin e ha, ka habe, U je ne betenge gahmun, ö u hna hnyei eling köhmun a lathnyabaem, me ihmun; ke ca

hum öhmun bi he ka hanyâûâ Joridano.
6 Ke Mose ame thu ka laku Gada me laku
Reubena, ka habe, Hawa, ame he je liame-
keiny möbun ka vat e helē, ke öbun e he
biju ka laba eang? 7 Ke ieû gabun öbun e
ohluhluâ hnyekon lakon Isaraela, m' adre
me ca he ka hanyâûâ ka hnyi hnyei waleji
a ham ködra Iehova? 8 Ame ânyâ helâe
lakamöbun waleji hnyi hnök hna kun' ödrin
ûheny Kadesi-banea he ka ecmakâ hnyei.
9 Anyin a ödrin e he but ka hnyi hnyi-
göulen bucen Esekolo, me wâ hnyei, me
ödrin e ohluhluâ hnyekon lakon Isaraela,
m' adre me ca he ka hnyi hnyei waleji a
ham ködra Iehova. 10 Ke ame ubâhlâ
thö hmönyin anyi Iehova hnyi bong eling,
me e ame khemanyin, ka habe, 11 Haba
tavat adre he jem ûhedra Aigupito, hwân ge
tavat a twente huna me gan hon e, me adre
me ca he ka hnyi wâ hnyei waleji oge khe-
manyin kö Aberahama me Isaaka, me
Jekob; anyin adre me ca hnu hotuk hnyi
ta je ûnyi hia: 12 ke ca ha bi Kaleba
nöku Jefune at Kenaza, me Josua nöku
Nuna: anyin a ödre hnu hotu Iehova hnyi
ta je ûnyi hia. 13 Ke ame ubâhlâ thö
hmönyin anyi Iehova ka at Isaraela, me e
ame ohei ödra hnyi hnyebuba fâte je huna
ke ne o but ame hia but tavat adre me
ânyâ hulö hnyi hnyimakö Iehova. 14 Ke
wâ bi, öbun e o biju hwaban lakamöbun, a
hanen tavat ae kong, he ka ogânâ hmönyin
ae gan anyi Iehova kö Isaraela. 15 Anyin
a öbun e ne hmetu ûhebun unyin, me e ame
he hmetu ka hna degeci öbun hnyi hnye-
buba; ke öbun e he ka ohia tavat eang hia
thithö. 16 Me ödrin e hakekeny kâu me
ha, ka habe, Öhmun e he ka si hagin
halehmun je meno eang, me bi hnyaban
lakuhmun, can aten hnyei: 17 ke öhmun
e he ka penapena me hnyimakan lakon
Isaraela, ke ne o but öhmun e hum ödra ka
hnyi idra: k' ame he lakuhmun bi ka labā
je taun adre up haginy, can aten hnyei.
18 Öhmun e ca he ka hmetu ka hnyi
umöhmun je uma ke ne o but ame ve
hu iny lakon Isaraela hia. 19 Anyin a
öhmun e ca he bi ka tha tren hnyei mödra
hnyi ke keihen Joridano ke e jio, anyin
adre kû köhmun ihmun hnyi ke keihen e
deiö Joridano. 20 Ke haba Mose ame thu
ködrin, ka habe, Öbun e ne he ka ânyâ
ûnyi e; wale öbun e ne he ka penapena he
ka he hnyi hnyimakö Iehova he ka hnyi
vat e helē, 21 k' ame ne he tavat penapena
hia unyibun ka hanyâûâ Joridano hnyi
hnyimakö Iehova, ke ne o but e ame
obâ je iwahnaihmiony mē hnyi hnyi-
makan, 22 me hom ûhnyûkongo hnyei
hnyi hnyimakö Iehova: awe, öbun e he ka
hmetu hwaban e, k' ame he ka ba hulö
gabun hnyi hnyimakö Iehova, me hnyi
hnyimakan at Isaraela; ke haba hnyei
eang, me ibun bi hnyei hnyi hnyimakö
Iehova. 23 Ke öbun e ne ca ânyâ e, me
wâ bi, öbun tavat hulö kö Iehova: ke
wâhmakhmeto ju öbun, a g' ame he ka
omanen' öbun ge anyibun hulö. 24 Otilâ
ju je taun hobi kâu je lakubun, me bi
haginy halebun je mamoe; ke he th' öbun
ka ânyâ ûnyi ame o ûnyi hnyi je hnyimö-
bun. 25 Me ame ha laku Gada me laku
Reubena kö Mose, ka habe, Öhmun e he a
lathnyabaem ka ânyâ helâ me than ame ha.
26 Ame he lakuhmun me laöiöhmun, me
halehmun je hnahat mamoe, me halehmun
je meno hia ka laba hnyi je taun e Gileada:
27 k' ame he lathnyabaem ka hanyâûâ, a
tavat gahmun hia adre me hom omjehen
vat hnyi hnyimakö Iehova he ka hnyi vat,
hoton hna ha hnen than.

28 Me haba Mose ame hûn ödra kö Elea-
zara at bihut, me kö Josua nöku Nuna, me
ka je taben ae beönua hnyi je tribuiny la-
kon Isaraela. 29 Ke Mose ame ha ködra, ka
habe, Ame ne tha he möbun laku Gada me la-
ku Reubena ka hanyâûâ Joridano, a je hnyat
hia adre hom omjehen vat, hnyi hnyimakö
Iehova, me hom ûhnyûkongoâ hnyei hnyi
hnyimaköbun; awe, öbun e he ka ham
ködra hnyei Gileada me me idra bi: 30 ke
adre me ne ca hom omjehen vat me tha
hanyâûâ unyibun, awe, adre me he ka tha
hnyei unyibun hnyi hnyei Kanana. 31 Ke
haba laku Gada me laku Reubena adre me
thu, ka habe, Öhmun e he ka ânyâ helâ me
Iehova ame ha köhmun a lathnyabaem.
32 Öhmun e he ka hom omjehen vat me
hanyâûâ hnyi hnyimakö Iehova ka hnyi
hnyei Kanana, me me he ka hu ihmun
hnyei hnyi ke keihen e deiö Joridano.
33 Me haba Mose ame ham ködra, a laku
Gada, me laku Reubena, me hafiny tribu
Manase a nöku Josefa, dökhu dökhu Sihona
thaniny at Amora, me dökhu dökhu Oga tha-
niny Basana, wale hnyei me je tauniny, a
je tauniny hngei igigilö. 34 Ke haba laku
Gada, adre me otilâ Dibona, me Atarotha,
me Aroera; 35 me Aterotha-sofana, me
Jazera, me Jogebea, 36 me Bethe-nimera,
me Bethe-harana: a je taun adre up haginy,
me je haginy mamoe. 37 Ke haba laku

Reubena, me adre me otilâ Hesebona, me
Eleala, me Kiriathaima; 38 me Nebo,
me Baala-meon (k' adre wia li ien,) me
Sibema: ke adre me ve hwenyi ien je taun
adre otilâ. 39 Ke haba laku Makir nöku Ma-
nase, me, adre me he Gileada ai, me hûgûnâ,
me obâ at Amora ûnyi hnyin. 40 Ke Mose
ame ham Gileada kö Makir nöku Manase;
m' adre me labā e. 41 Ke haba Jaira, nöku
Manase, ame he me hûgûnâ je tauniny,
me hwenyi ien Havoth-jaira. 42 Ke haba
Noba ame he me hûgûnâ Kenatha me je
tauniny, ae ûhnyûkong, me hwenyi ien e
Noba hoton ien bi.

HNYIMAKAN 33.

WALANG ûheny lakon Isaraela, hnyi
hnödra hna he but ûhedra hnyi
hnyei Aigupito, a je köiödra, k' ame musi
ödra hnö Mose me Arona. 2 Ke haba Mose
ame sihnalimen bongon ûhedra hoton hna
hûna hnö Iehova: ke walang bongon ûhe-
dra. 3 Adre me he ûheny Ramese hnyi
tehi a bân hnyi bong a fiftininy tehi a bân:
haba bong nyi hwaban paseka ame he but
lakon Isaraela ge hnyam ae hwege hnyi
hnyimakan at Aigupito hia, 4 k' ame tiga
konâm lakudra a bân hia hnen at Aigupito,
waleji a hlingâ Iehova unyidra: ke Iehova
ame bi hwaban minya anyidra je khong.
5 Ke ame he lakon Isaraela ûheny Ramese
me hunuma Sukotha. 6 Ke ûhedra Su-
kotha, me adre me hunuma Ethama hnyi
baten hnyebuba. 7 Ke ûhedra Ethama me
adre me hmetu Pihahiroth ai, cicö Baala-
zefona; me hunuma cicö Migedola. 8 Ke
ûhedra cicö Hahiroth, me adre me he hnyi
wanben köiö ka hnyi hnyebuba: ke adre
me he hnyi kun ta bong hnyi hnyebuba.
Ethama, k' adre me hunuma Mara. 9 Ke
ûhedra Mara, me adre me o Elima: ke
eling Elima je pupuainy köiö a twelve ke
sevente je pama; me adre me hunuma eling.
10 Ke ûhedra Elima, me adre me hunuma
hnyi Köiö ae Dra. 11 Ke ûhedra hnyi Köiö
ae Dra, me adre me hunuma hnyi hnye-
buba Sina. 12 Ke ûhedra hnyi hnye-
buba Sina, me adre me hunuma Dofeka.
13 Ke ûhedra Dofeka, me adre me
hunuma Alusa. 14 Ke ûhedra Alusa,
me adre me hunuma Refidima, ke ba
köiö eling hnân habelen tavat. 15 Ke
ûhedra Refidima, me adre me hunuma hnyi
hnyebuba Sinai. 16 Ke ûhedra hnyi
hnyebuba Sinai, me adre me hunuma
Kiberoth-atava. 17 Ke ûhedra Kiberoth-
atava, me adre me hunuma Hazeroth.
18 Ke ûhedra Hazeroth, me adre me hu-
numa Rithema. 19 Ke ûhedra Rithema,
me adre me hunuma Rimona-farez.
20 Ke ûhedra Rimona-farez, me adre me
hunuma Libena. 21 Ke ûhedra Libena,
me adre me hunuma Risa. 22 Ke ûhedra
Risa, me adre me hunuma Kehelatha.
23 Ke ûhedra Kehelatha, me adre me
hunuma hnyi bucen Safera. 24 Ke ûhedra
hnyi bucen Safera, me adre me hunuma
Harada. 25 Ke ûhedra Harada, me adre
me hunuma Makeloth. 26 Ke ûhedra
Makeloth, me adre me hunuma Tahath.
27 Ke ûhedra Tahath, me adre me hu-
numa Tara. 28 Ke ûhedra Tara, me
adre me hunuma Mitheka. 29 Ke ûhedra
Mitheka, me adre me hunuma Hasemona.
30 Ke ûhedra Hasemona, me adre me hu-
numa Moseroth. 31 Ke ûhedra Moseroth, me
adre me hunuma Bene-jakana. 32 Ke ûhe-
dra Bene-jakana, me adre me hunuma Horo-
hagidegad. 33 Ke ûhedra Horo-hagidegad,
me adre me hunuma Jotebath. 34 Ke
ûhedra Jotebath, me adre me hunuma
Aberona. 35 Ke ûhedra Aberona, me adre
me hunuma Eziona-gebera. 36 Ke ûhedra
Eziona-gebera, me adre me hunuma hnyi
hnyebuba Zin (wale Kadesi). 37 Ke ûhedra
Kadesi, me adre me hunuma hnyi bucen
Hora, hnyi baten hnyei Edoma. 38 Ke
Arona at bihut ame öliâ bucen Hora hoton
musi anyi Iehova, me ame mokcu eling
hnyi huna a fâteiny hwaban hna he lakon
Isaraela ûheny Aigupito, hnyi bong a bâniny
tehi a thabûnginy. 39 Ke haba je hunai
Arona me wan haded ke twente theri,
me e ame mokcu hnyi hon bucen Hora.
40 Ke a löng ut thaniny Arada, at
Kanana, at ame laba hnyi Hwaiöu hnyi
hnei Kanana, a e but ang lakon Isaraela.
41 Ke ûhedra hnyi bucen Hora, me adre
me hunuma Zalemona. 42 Ke ûhedra Zale-
mona, me adre me hunuma Punona. 43 Ke
ûhedra Punona, me adre me hunuma Oboth.
44 Ke ûhedra Oboth, me adre me hunuma
Ieabarima, hnyi hnyegöulen Moaba. 45 Ke
ûhedra Iima, me adre me hunuma Dibona-
gada. 46 Ke ûhedra Dibona-gada, me adre
me hunuma Alemona-debelathaima. 47 Ke
ûhedra Alemona-debelathaima, me adre me
hunuma hnyi je bucen Abarima, cicö Nebo.
48 Ke ûhedra hnyi je bucen Abarima, me
adre me hunuma hnyi dok ae tha hon hnyi
Moaba baten Joridano, wale Jeriko. 49 Ke

adre me hunuma hnyi Joridano, hwân Beth-
jesimoth ke ne o but Abela-sitima hnyi
dok ae tha hon hnyi Moaba.
50 Ke haba Iehova ame ha kö Mose,
hnyi dok ae tha hon hnyi Moaba hnyi
Joridano, wale Jeriko, ka habe, 51 Ha thö
ka lakon Isaraela, ka habe, Öbun ka hia
but hanyâûâ Joridano ka hnyi hnyei Ka-
nana, 52 me öbun e he ka obâ aten hnyei
hia hnyi hnyimaköbun, me ohia anyidra je
hnatheat hia, me ohia anyidra je idola hia
adre oköiâ, me tho degecâ hia anyidra je
dok ae görany: 53 ke öbun e he ka obâ
tavat a aten hnyei me labā bi: anyin a oge
hia but ham köbun hnyei hnân ibun. 54 Ke
öbun e he ka khenâ hnyei hnân ibun hnen
leköb, hoton anyibun je lap; öbun e he ka
khenâ gânâ ka tavat ae se hia, ke khenâ
ühnyûkongo ka tavat ae wakhalet: ame he
ka ve hu gadra helâ me hna kû hnen leköb:
öbun e he ka hu hoton je tribuiny laka-
möbun. 55 Ke öbun e ne ca obâ aten hnyei
hni hnyimaköbun, awe, ame he je kolon
gadra ka helâ me wajua hnyi je emaköbun,
ke helâ me ûnyi hnân ûdö je vhaköbun, ke
adre me he ka oveci öbun hnyi hnyei öbun
e he ka labā. 56 Me haba ta je ûnyi waleji
oge me ûnykûme he ka ânyâ ködra, me
wale oge me he ka ânyâ köbun bi.

HNYIMAKAN 34.

KE Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
2 Hûna thö ka lakon Isaraela, ka
habe, Öbun ka o but ka hnyi hnyei Kanana,
(wale hnyei adre me he ka ham köbun me
ibun, a hnyei Kanana hoton je hnyigöulen,)
3 me haba ibun ka hnyi hwaiöu ame he
ka hwân hnyi hnyebuba Zin, hnyi baten
Edoma, ke haba hnyigöulöbun ka hnyi
hwaiöu, ame he ka hwân hnyi obiny Köiö
ae Hiny ke ne o but e deiö: 4 ke ame he
ka khenyi hnyigöulöbun ka hnyi hwaiöu
hnyi gethen ûheny Akerabima ke ne o but
Zin: ke adre me he ka umo hnyi hwaiöu,
wale Kadesi-banea; ke ame he ka he ke
ne o but Hazarader, ke ne o but Azemona:
5 ke ame he ka khenyi hnyigöulen ûheny
Azemona ke ne o but hnyi wageweiny
Aigupito, k' ame he ka umo hnyi köiö. 6
Ke haba hnyigöulen e jiö, me köiö ae gan,
wale hnyigöulöbun, a hnyigöulöbun e jiö.
7 Ke walang hnyigöulöbun ka hnyi hwa-
drö: haba hwân hnyi köiö ae gan öbun e
he ka bi haten ke ne o but hnyi bucen
Hora: 8 ke ûheny hnyi bucen Hora me
öbun e he ka bi haten ke ne o but hnyi
gethen ûheny Hamath; k' adre me he ka
umo hnyi hnyigöulen Zedada: 9 ke e bala
bi hnyigöulen ke ne o but Zifona, k' ame
he ka umo e Hazar-enana: wale hnyigöu-
löbun ka hnyi hwadrö. 10 Ke öbun e he
ka bi haten hnyigöulöbun e deiö, hwân
Hazar-enana ke ne o but Sefama: 11 ke e
bi hnyigöulen ûheny Sefama ke ne o but
Ribela, hnyi ke keihen Aina ke e deiö; ke
e bi hnyigöulen ke ne o but ke keihen
baten köiö Kinereth ke e deiö: 12 ke e bi
hnyigöulen ke ne o but Joridano, k' ame
he ka umo hnyi Köiö ae Hiny: wale ibun
hnyei hoton je hnyigöulen igigilö. 13 Ke
haba Mose ame hûna ka lakon Isaraela, ka
habe, Wale hnyei ame he ka hu gabun ge
ukleköb, waleji hnö Iehova hnö hûna he
ka ham ka je tribu a nain ke hafiny tribu:
14 anyin a haba tribuiny laku Reubena,
hoton je lap anyin lakamödra, me tribuiny
laku Gada hoton je lap anyin lakamödra,
me hafiny tribu anyi Manase, haba ödra
adre me hia but ve kap idra: 15 haba li
tribu ke hafiny tribu, me adre me ve kap
idra hnyi ke keihen hoton Joridano hnyi
Jeriko ke e deiö, cicö hna o hnen seûnö.
16 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
17 Walang ien je hnyat ödrin e he ka
khenâ köbun hnyei: haba Eleazara at
bihut, me Josua nöku Nuna. 18 Ke öbun
e he ka hom ûsa khaca than ûnyi hnyi je
tribu hia he ka hnyi khenâ hnyei hnân
ibun. 19 Ke walang ien je hnyat: haba
ûnyi hnyi tribu Juda, me, Kaleba nöku
Jefune. 20 Ke ûnyi hnyi tribu anyin
laku Simeona, me, Semuela nöku Amihuda.
21 Ûnyi hnyi tribu Beniamina, me Eli-
dada, nöku Kiselona. 22 Ke ke than
ûnyi hnyi tribu anyin laku Dana, wale
Buki nöku Jogeli. 23 Ke ûnyi hnyi tribu
anyin laku Josefa: haba ûnyi hnyi tribuiny
laku Manase ke than, wale Haniela nöku
Efoda: 24 ke ûnyi hnyi tribuiny laku
Eferaima ke than, wale Kemuela nöku
Sifetan. 25 Ke ûnyi hnyi tribuiny laku
Zebulona ke than, wale Elizafana nöku
Parenaka. 26 Ke ûnyi hnyi tribuiny laku
Isakara ke than, wale Paletiela nöku
Azana. 27 Ke ûnyi hnyi tribuiny laku
Asera ke than, wale Ahiuda nöku Selomi.
28 Ke ûnyi hnyi tribuiny laku Nafatali ke
than, wale Pedaela nöku Amihuda. 29
Wale hnyat Iehova ame kunâ he ka khenâ
hnyei ka lakon Isaraela hnyi hnyei Kanana.

HNYIMAKAN 35.

KE haba Iehova ame ha kö Mose hnyi
dok ae tha hon hnyi Moaba hnyi
baten Joridano wale Jeriko, ka habe, 2
Huna thö ka lakon Isaraela, m' adre me he
ka ham ûnyi hnyi idra je taun he ka labā,
ka at Levi; k' öbun e he ka ham minya
ka at Levi je utkânâ igigilö je taun. 3 Me
me he ka hu je taun gadra he ka labā; ke
haba je utkânâ igigilö je taun, me hnân
hobi kâu haledra je kau, me anyidra ta je
omjeû, me haledra je meno hia. 4 Ke
haba utkânâ igigilö je taun, wale öbun e
he ka ham ka at Levi, me ame he ka hwân
hnyi hna up hagin vetoiny taun ke ne o
but ka hnyi khaca thauzan kubit igigilö.
5 Ke öbun e he ka tuluto hoton je taun,
tu thauzan je kubit e deiö, ke tu thauzan
je kubit ka hnyi hwaiöu, ke tu thauzan je
kubit e jio, ke tu thauzan je kubit ka hnyi
hwadrö, k' ame he ka mokut taun hnyi
wanben. Wale je utkânâ hobi ködra
igigilö je taun. 6 Ke haba je taun öbun
e he ka ham ka at Levi, me wale je taun a
siks hnân lubaduöng, wale öbun e he ka ip
hobi kâu at ûhlingö hnân he ka kec ka
hnyin: ke öbun e he ka ham minya ködra
fâte tu ta je taun. 7 Ke haba je taun hia
öbun e he ka ham ka at Levi, me ûsa fâte
eit ta je taun: öbun e he ka ham e me
utkânâ igigilö e. 8 Ke öbun e he ka ham
je taun ûnyi hnyi hnyei iny lakon Isaraela,
k' öbun e he ka hom gânâ ûnyi hnyi hnyei
ae gan; k' öbun e he ka hom ûhnyûkongo
ûnyi hnyi hnyei ae ûhnyûkong: adre me
he ka ve ham je taun ka at Levi hoton je
idra ae hu gadra.

9 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
10 Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe,
Öbun ka he ka hanyâuâ Joridano ka hnyi
hnyei Kanana, 11 me öbun e he ka kû ke
je taun hnân je tauniny lubaduöng hobi
köbun; me me he ka kec ka hnyin at
ûhlingö wale at ame hlingâ at a utöteta.
12 Haba je taun eling me hnân kec ka
hnyin can at ame he ka bi hwaban; me
me ca he ka mok at ûhlingö k' adre tiga
ca lelö e ka hnyi hnyimakan ûkhacaköu
he ka owisa e. 13 Ke haba je taun eling
öbun e he ka ham, me wale siks ta tauniny
lubaduöng hobi köbun. 14 Öbun e he
ka ham kun ta taun hnyi hoton Jori-
dano, ke öbun e he ka ham minya kun ta
taun hnyi hnyei Kanana; wale je tauniny
lubaduöng. 15 Ke hnân hobi kâu lakon
Isaraela, me atkanyua, me tavat adre me
tha laba mödra, je taun eling a siks hnân
lubaduöng hnyin; me me he ka kec ka
hnyin tavat hia adre me hlingâ at a utöteta.
16 Ke ame ne hia but kot moko e ge ut
fao, awe, at ûhlingö e; ke adre me he ka
hlingâ at ûhlingö. 17 Ke ame ne kot
moko e ge veto hnyi hnyamen, a ûnyi hnân
hlingâ at, k' ame ne mokcu, awe, at ûhlingö
e: ke adre me he ka hlingâ at ûhlingö. 18
Ke ame ne kot e ge utö hnyi hnyamen, a
ûnyi hnân hlingâ at, me ame mokcu, awe,
at ûhlingö e; ke adre me he ka hlingâ at
ûhlingö. 19 Ke hamen at bi hwaban
komok he ka hlingâ at ûhlingö: e ka
ûkhanö mē e ame he ka hlingâ. 20 Ke
ame ne dâ e hnyi hnen hna hûkötiâ, k'
ame ne mokut iyâûâ me lûâ, me me mokcu;
21 k' ame ne kot e ge hnyamen hnyi hmö-
nyin, me me mokcu: me adre he bi ka
hlingâ at a ûkhulup; at ûhlingö e: k' ame
he at a bi hwaban komok ka hlingâ at
ûhlingö, e ka ûkhanö mē. 22 Ke ame
ne ie dâ e ke ca hmönyin bi, k' ame ne
lûâ ke a ca mokut iyâûâ, 23 ame ne ge
veto, a ne ûnyi hnân hlingâ at, ke a ca
wâ bi e, k' ame khûâ me aat dö, k' ame
mokcu at, ke ca iwahnaihmiöny mē ehac,
k' ame ca elâm he ka okongoâ: 24 awe,
ame he ûkhacaköu ka owisa gadru, a at
hlingâ at, me at ame bi hwaban komok,
hoton je hna owisa eang: 25 ke ame he
ûkhacaköu ka omelö at ame hlingâ at ûnyi
hnyi hnyamen at ame bi hwaban komok,
ke ame he ûkhacaköu he ka ohmeto e ka
hnyi tauniny lubaduöng, waleji e ame kec
ka hnyin: ke e ame he ka laba eling ke ne
o but ame mokcu at bihut ae beönua, at
adre hû ge wakaco ae kap. 26 Ke ame
ne he at ame hlingâ at ka dit hanyâûâ
hnyigöulen tauniny lubaduöng, waleji e
ame kec kâu; 27 k' ame ne wâ e hnen at
ame bi hwaban komok hnyi hoton hnyi-
göulen tauniny lubaduöng, k' ame ne hlingâ
at ûhlingö hnen at ame bi hwaban komok,
awe, e ame ca he ka hulö ge dren: 28
anyin ae ûcû kâu he ka laba hmâ hnyi
tauniny lubaduöng, ke ne o but ame mokcu
at bihut ae beönua: ke hwaban imekiny
at bihut ae beönua, me ame he at ûhlingö
ka hmetu ka hnyi iny hnyei. 29 Haba ta
je ûnyi e me wale hnanyibuiny owisa köbun
hnyi anyibun ta je dö hnyi je hnyababun
hia. 30 Haba at ame hlingâ at, me adre
me he ka hlingâ thibi at ûhlingö ge hofuc

hwan hnyat ohnatho: k' ame ca he at a
khaca ka ohnatho ge ke at m' adre me he
ha hlingâ e. 31 Ke haba khaca, öbun e
ca he ka kap hwaban möt anyin at ûhlingö
ae ûcû he ha mok: e hnathu adre me he
ka hlingâ. 32 Ke ca he öbun ka kap
hwaban möt anyin at ame kec ka hnyi
tauniny lubaduöng, me me laba hmetu bi
hnyi iny hnyei, ke ne o but imekiny at
bihut. 33 Waleling m' öbun e ca he ka
okongoâ hnyei öbun e labā: anyin a haba
dra, me, wale ûnyi ame okongoâ hnyei: ke
e ca khan' ödra he ka bi hwaban melen
hnyei ûnyi hnyi dra adre hingölö hnyin,
ke so bi ûnyi ge dren at ame hingâlâ. 34
Ke ca he öbun ka okongoâ hnyei öbun e
laba hnyin, ke inya oge me laba hynin:
anyin a inya Iehova oge me laba hnyi
wanben lakon Isaraela.

HNYIMAKAN 36.

KE ame he je taben ae beönua ûnyi
hnyi lap anyin laku Gileada, nöku
Makir, nöku Manase, ûnyi hnyi je lap
anyin laku Josefa, me fuc kö Mose, me je
than, a je taben ae beönua unyin lakon
Isaraela; 2 me ödrin e ha, ka habe, Hnö
Iehova hna hûna köu than he ka ham
hnyei me me iny lakon Isaraela, ûnyi ge
ugleköb: ke Iehova ame hûna köu than
he ka ha i Zelofeada liamekeiny möhmun
ka lakon je hlu. 3 Ke ödrin e ne lâiân je
bagainy ke tribuiny lakon Isaraela, me
adre me he ka hom hmetu idrin ûnyi hnyi
iny lakamöhmun, me me tha e bi me iny
tribu wale ödrin e lâiân hnyin: me adre
me he ka hom but e ûnyi hnyi ihmun,
wale a hwajekhöûhmun. 4 Ke ame ne o
thö jubeli anyin lakon Isaraela, me ame he
ka khaca ihmun me iny tribu waleji ödrin
e tha ödrin mē: me adre me he ka hom
iny tribuiny lakamöhmun. 5 Ke haba
Mose ame hûna ka lakon Isaraela, hoton
hofuc ho Iehova, ka habe, E hnathu hna
ha hnen tribuiny laku Josefa. 6 Walang
hofuc a hûna Iehova ge je hlu laku Zelo-
feada, ka habe, Ödrin e he ka lâiân hnö-
drin je hna weny, ke so bi ödrin e he ka
lâiân je lapiny tribu anyin kamödrin. 7
Me helâe adre me ca he ka ûhomköuâ je
iny lakon Isaraela ûnyi hnyi ke tribu ka
hnyi ke tribu; anyin ame he lakon Isaraela
ka ve kece hmâ ka hnyi je iny je tribu
anyin lakamödrin. 8 Ke haba wahlu hia
a ödrin tren hnyei hnyi je tribu anyin
lakon Isaraela, me ödrin e he ka lâiân tavat
a hanen lap anyin tribuiny lakamödrin, me
me he bala bi lakon Isaraela ka ve labā
iny lakamödra. 9 Ke ca he bi ka ûhom-
köuâ je hnyei ûnyi hnyi ke tribu ka hnyi
ke tribu; anyin ame he je tribuiny lakon
Isaraela ka ve kece hmâ ka hnyi je idra.
10 Ke haba je hlu a laku Zelofeada, me
ödrin e ânyâ helâ me hna hûna hnö Iehova
kö Mose: 11 me haba Mala, me Tireza,
me Hogela, me Mileka, me Noa, a je hlu
laku Zelofeada, me ödrin e lâiân je hidröuiny
lakon je liamekeiny me kamödrin. 12
Ke ödrin e lâiân je lap anyin je laku
Manase, nöku Josefa, ke e bala bi idrin
hnyei tribuiny lap anyin kamödrin.
13 Wale je hna hûna me je hna owisa,
waleji Iehova ame ha ka lakon Isaraela a
deny Mose, hnyi dok ae tha hon hnyi
Moaba wale baten Joridano hnyi Jeriko.

DEUTERONOMI

TUSI A THABÛNGINY ANYI MOSE.

HNYIMAKAN 1.

WALANG ta je hofuc a ha Mose ka
lakon Isaraela hia hnyi hoton Jo-
ridano, hnyi hnyebuba, hnyi Arabah cicö
Sufe, hnyi wanben Parana me Tofel, me La-
bana, me Hazeroth me Dizahab. 2 Eleven
ta je bong ka he ûheny Horeba gethen hnyi
bucen Seira ke ne o but Kadesi-banea. 3
Ke haba hnyi huna a fâte, hnyi tehi a ele-
veniny, hnyi bong a bâniny tehi, me haba
Mose ame ha ka lakon Isaraela ta je ûnyi
hia hoton hna hûna hnö Iehova kâu gadra;
4 hwaban hnen hna kuc Sihona thaniny at
Amora, at ame laba Hesebona, me Oga tha-
niny Basana, at ame laba Asaterotha hnyi
Ederei: 5 hoton Joridano, hnyi hnyei
Moaba, me ame hwân Mose ka omanenâ

hnanyibu eang, ka habe, 6 Haba Iehova
Khonguta ame ha köta e Horeba, ka habe,
Soju hnöbun hna laba hnyi bucen eang : 7
hwiö th' öbun me he ka hnyi bucen anyin
at Amora, me je dok ae hakekeny kâ e,
hnyi Arabah, hnyei ae hu je bucen hnyin,
me hnyei ae hnyikânâ, me hnyi ke keihen
ka hnyi Hwaiöu, me hobatköiö, a hnyei iny
at Kanana, me Lebanona, ke ne o but hnyi
wagewe ae gan, a wagewe Euferate. 8 Wâ
bi, oge hia but ip hnyei hnyi hnyimaköbun:
he th' öbun me labā hnyei waleji ame khe-
manyin ka lakamöbun, a Aberahama, me
Isaaka, me Jekob, he ka ham ködrin, me je
mâtrânidrin hwabödrin. 9 Ke oge me ha
köbun hnyi ûen eling, ka haba, E pason
könya a iny' khaca he ka tu' öbun : 10
hnö Iehova Khongubun hna osehi' öbun,
ke wâ bi, helâ me je okhûiny drany ûsehiai-
bun hnyi bong ang. 11 E na he ju Iehova
Khongon lakamöbun ka osehi 'öbun a je
thauzaniny, me ohnahici öbun hoton hnen
hna ha köbun ! 12 Oge me he ka kâmâu
hna hake vadren hmakibun, me honöbun
je hok, me anyibun je iwatretra ? 13 Ûca
th' öbun hobi köbun tavat ae metâ, tavat
wâ tremângâ, a tavat adre wâhmakhmeto,
hoton anyibun je tribu, ke oge me he ka
otil' ödrin me hnân je taben köbun. 14
Ke öbun e thu könya me ha, ka habe, E so
he ka ânyâ hofuc u me ha. 15 Waleling
me oge me hom ta je taben anyibun je tri-
bu, tavat ae metâ, adre wâhmakhmeto, me
otil' ödrin hnân je homakan köbun, a je
taben thauzan, me je taben haded, me je
taben fifte, me je taben ten, me tavat musi,
hoton anyibun je tribu. 16 Ke oge me
hûna ka tavat owisa hnyi ûen eling, ka
habe, Öbun e he ka löng je iwatretra anyin
je liamekeiny möbun, me owisa wia ka at
me liamekeiny mē, me atkanyua unyin. 17
Ca he öbun ka wâhmakhmetoâ hnyi ûhnei ;
e so öbun e löng wia hofuc hwan at ae gan
me at ae ûhnyûkong ; ca he öbun ka ot
hnyi hnyimakan at ; anyin a ûnyi ge Khong
hna owisa : ke haba ûnyi ae hmak köbun,
öbun e he ka hom könya m' inye löng dö.
18 Ke oge me hûna köbun hnyi ûen eling
ge ta je ûnyi hia öbun e he ka ânyâ.

19 Ke ûheta Horeba me ötin e vheno
hnyebuba ae gan me hnân outen, waleji öbun
e wâ, hnyi gethen ûheny hnyi bucen iny at
Amora, hoton hnö Iehova Khonguta hna
hûna köta, m' ate me o but Kadesi-banea.
20 Ke oge me ha köbun, ka habe, Öbun e
o but walang ang ka hnyi bucen at Amora,
wale hnö Iehova Khonguta hna ham köta.
21 Wâ bi, hnö Iehova Khongom hna ip
hnyei hnyi hnyimâkâm: ölö thö me labā,
helâ me Iehova Khongon lakâmâm ame ha
köu ; ca ot bi me öbubuny. 22 Me öbun
hia öbun e hakekeny könya, me ha, ka
habe, E so ate me kunâ bânâ ke je hnyat,
ke ödrin e he ka ecmâkâ hnyei hobi köta,
me hmetuhmetu he ka thumetu öta ge deta
gethen he ka ölö, me je taun ate me he ka
o ka hnyin. 23 Ke so könya hobun hofuc:
me oge me hom ûheny unyibun je hnyat
a twelv, a usa khaca ûnyi hnyi je tribu:
24 ke ödrin e he me öliâ bucen, me o hnyi
hnyigöulen bucen e Esekolo, me ecmâkâ e.
25 Ke ödrin e hom hnyi je hnyamödrin
jeûiny hnyei, me hom köta, me thumetu
öta, ka habe, E so hnyei a ham köta Ie-
hova Khonguta. 26 Ke so bi öbun e höcö
ölö, ke öbun e hanyâûâ hofuc ho Iehova
Khongubun: 27 ke öbun e ulidro hnyi
umöbun je uma, ka habe, Anyin a Iehova
ame hûköti öta, me e ame hum öta ûheta
hnyi hnyei Aigupito he ka hn' öta ka hnyi
je hnyamen at Amora he ka ohi' öta. 28
Ate me ölö ua ? haba je liamekeiny möta
ödrin e oköiâ je hnyekuta, haingödrin, ka
habe, E gan hmâ tavat me beû huta; ke
gan hmâ je taun adre up haginy ke ne o
but ka hnyi drany ; ke haba khaca öhmun
e wâ eling je laku Anaka. 29 Waleling
me inye ha köbun, ka habe, Ca öbubun bi
ke ca ot bi gadra. 30 Haba Iehova Khon-
gubun at ame he hnyi hnyimaköbun me
e ame he ka vat hobi köbun, helâ me
hnen hna ânyâ hobi köbun hnyi hnyei
Aigupito hnyi hnyimaköbun : 31 me hnyi
hnyebuba, waleji u je wâ a g' ame köp u
tilö u Iehova Khongom, helâ me at ame
delûâ nokon, hnyi je gethen hia öbun e he
hnyin ke ne o but öbun e o but eang. 32
Ke haba hnyi ûnyi eling öbun e ca labageju
kö Iehova Khongubun, 33 at ame hnyima-
köbun hnyi gethen, he ka heleû dok hnân
otilâ umöbun je uma mano hnyin, a meic
hnyi lit, he ka omanenâ köbun gethen öbun
e he ka he hnyin, ke ûlâ hnyi lany. 34
Ke Iehova ame löng hobun je hofuc, me e
ame hmönyin me khemanyin, ka habe, 35
Haba hnyi dö eang ae kong, me ba at a
khaca ame he ka wâ hnyei ae so, waleji oge
me khemanyin he ka ham ka lakamöbun,
36 ke so thibi Kaleba nöku Jefune, e ame
he ka wâ e ; ke oge me he ka ham kâu
hnyei waleji a mwi hnyin me je mâtrâniny :
anyin a e ame löng bekhötâ hotu Iehova.

37 Ke haba Iehova ame hmönyin minya
könya cabun, me ha, ka habe, U me ca he
ka hnyi he kâ e: 38 k' ame he Josua nöku
Nuna at ame tot hnyi hnyimâkâm ka mu-
nyi he kâ e: u ma sihwegiâ; anyin a e
ame he ka ohuâ hnyei ka at Isaraela. 39
Ke haba je ûhnyûkongibun, waleji öbun e
ha a g' adre me he ka hûgûnâ, ke lakubun
ae ca khan' ödra ûnyi ae so me unyi ae
kong hnyi bong e, me adre me he ka munyi
he kâ e, ke oge me he ka ham e ködra, m'
adre me he ka hu e. 40 Ke haba öbun bi,
hwiö th' öbun me he ka hnyi hnyebuba
gethen ûheny hnyi Köiö ae Dra. 41 Ke
öbun e thu me ha könya, ka habe, E kong
hwakecihmun hnyi hnyimakö Iehova,
öhmun e he ka he me vat helâ me Iehova
Khonguta ame ha köhmun. Me öbun e ve
weikâ ta je ûnyi hnân vat, k' öbun hwege
he ka öliâ bucen. 42 Ke haba Iehova ame
ha könya, ka habe, Ha thö ködra, ka habe,
Ca he öbun ka ölö, ke ca he öbun ka vat;
anyin a ca tha inya möbun; wâ e nye kuc
öbun hnen iwahnaihmiöny möbun. 43 Me
oge me fuc köbun ke öbun e ca löng bi; ke
so bi öbun e hanyâûâ musi anyi Iehova, me
hwege hnyimaköbun he ka öliâ bucen. 44
Me ame o but at Amora, tavat adre me
labā bucen eling, he ka vat möbun, me hnu
öbun, helâ me je bi adre me ûhnûhnû, me
kuc öbun ke ne o but hnyi Seira, me he ke
ne o but Horema. 45 Ke öbun e hmetu
me tenge hnyi hnyimakö Iehova, ke Iehova
ame ca löng hobun, k' ame ca tevehling
öbun. 46 Me öbun e laba ju Kedesi hnyi je
bong ae se hia, hoton je bong öbun e labā e.

HNYIMAKAN 2.

KE ate me hwiö me he ka hnyi hnye-
buba gethen ka he ka hnyi Köiö ae
Dra, hoton hna hûna hnö Iehova könya:
ke se hia je bong ate me laba igigilö bucen
Seira. 2 Ke Iehova ame ha könya, ka
habe, 3 Soju hnöbun hna laba igigilö bu-
cen eang: hwiö th' öbun ka hnyi hwadrö.
4 Ke ha thö ka tavat, ka habe, Öbun e
he ka hanyâûâ hnyigöulen hnyei iny je
liamekeiny möbun a lakon Esau, tavat
adre me labā Seira; ke adre me he ka
out' öbun: anyin a wale wâ wi' öbun
bi: 5 ca he öbun ka ivinö mödra; anyin
oge me ca he ka ham köbun ûnyi hnyi
idra, e ba dok ae ûhnyûkong hmönyin
helâ me hnyeuca: anyin oge hia but ham
bucen Seira kö Esau hnân iny. 6 Öbun e
he ka ûcû jeû hwaban mone unyidra, me
hnân han; k' öbun e he minya ka ûcû köiö
unyidra hwaban mone hnân ic. 7 Anyin
a Iehova Khongom ame hia but ohnabici u
hnyi ta je huliwa hia anyin li hnyamâm:
e ame wâhmakhmeto hnâm hna vheno
hnyebuba eang ae gan: k' ame tha e möu
Iehova Khongom hnyi ta je huna a fâte;
ke ba ke ûnyi a hia gam. 8 Waleling m'
ate me he ûheny unyin je liamekeiny möta
a laku Esau, tavat adre me labā Seira
gethen hnyi Arabah ûheny Elath, ke ûheny
Eziona-gebera.

Ke ate me khenyi, me he hnyi gethen
ûheny hnyi hnyebuba Moaba. 9 Ke haba
Iehova ame ha könya, ka habe, Ca he ka
okongoâ at Moaba, me vat mödra: anyin
oge me ca he ka ham ûnyi hnyi idra hnyei
me me em bi; anyin oge hia but ham Aro
ka laku Lota me me idra. 10 (Ame labā
eling ehac at Emi, tavat ae gan, ke ödra se
hia, ke beû helâ me at Anaka: 11 adre
haw' ödra me at Refai, helâ me at Anaka;
ke haba at Moaba adre me hwenyi iödra,
me, at Emi. 12 Ke haba at Hori adre me
labā Seira ehac, k' ame hwöhwabödra hnen
laku Esau; a ohi' ödra hnyi hnyimaködra
me labā bi hwabödra: helâ me hna ânyâ
hnen at Isaraela hnyi hnyei a idra, waleji
Iehova ame ham ködra.) 13 Ke todr'
öbun me hanyâûâ wagewe Zareda. Me
ate me he hanyâûâ wagewe Zareda. 14
Ke haba ûseiny je bong ate me he ûheny
Kadesi-banea, ke ne but ate me hanyâûâ
wagewe Zareda, me thöte eit je huna; ke
ne o but ame ba hia döiny aten vat hnyi
hnyei, helâ me Iehova ame khemanyin
ködra. 15 Ke haba khaca ame mokut
hnyamö Iehova hudrin, he ka ohi' ödra
ûheny unyin tavat, ke ne o but adre ohi'
ödra hia thithö.

16 Ke haba hnyi ûen adre hia but ohia
aten vat hia hnyi hnyei, k' adre mokcu, 17
me Iehova ame ha könya, ka habe, 18
Haba hnyi bong ang u me he ka hanyâûâ
Aro, a hnyigöulen Moaba: 19 ke u ka ha-
kekenyâ laku Amona, ca he ka okongu
ödra, ke ca ivinö mödra: anyin oge me ca
he ka ham köu ûnyi hnyi hnyei iny laku
Amona me me em: anyin oge hia but ham
e me me iny laku Lota me me idra. 20
(Adre me hawâ hnyei eling minya me hnyei
iny at Refai: k' ame laba eling at Refai
ehac; ke ame hwenyi iödra hnen at Amona,
me, at Zamezumi; 21 ödra tavat ae gan,
me se hia, me beû helâ me at Anaka; k'

ame ohi' ödra hnö Iehova hnyi hnyimakö-
dra; k' adre me hwöhwabödra, me laba
hnyi hnödra: 22 helâ me hnen hna ânyâ
hobi kâu laku Esau, tavat adre me labā
Seira, waleji hnyi hnen hna ohia at Hori
hnyi hnyimaködra; k' adre me hwöhwabö-
dra me laba hnyi hnödra ke ne o but
hnyi bong ang: 23 ke haba at Avi tavat
adre me laba hnyi je ong taun ke ne o but
Gaza, a at Kafetori, a tavat adre o ûheny
Kafetori, adre me ohi' ödra me laba hnyi
hnödra.) 24 Köûö th' öbun me he, ke
hanyâûâ hnyigöulen bucen e Arenona: wâ
bi, oge hia but ham ka hnyi hnyamâm
Sihona at Amona, thaniny Hesebona, me
iny hnyei: hwân dö he ka hûgûnâ, ke tet
metâ kâu hnyi vat. 25 Ke oge me he ka
hwân hnyi bong ang he ka okûâ outö u,
me me he ka öbubuny gam hnen ta je hnyei
hia eang hmeledrany, a tavat adre me löng
ânyâm lung, k' adre me he ka öbubuny, me
hleuhleu gam.

26 Ke oge me kunâ je metu ûheny
hnyi hnyebuba e Kademotha kö Sihona
than Hesebona, me ta je ûthumetu hnân
ûsoköu, ka habe, 27 Iny be wek he ka
he hnyi wanben em hnyei: ke oge me
he ka he hnyi hna cit gethen, k' oge me
ca he ka saû ka hnyi ke keihen metâ me
me. 28 U me he ka ham könya jeû
hwaban mone me inye he ka han; me ha-
belik hwaban mone m' inye he ka ic: hnö
nya thibi he ka he hnyi hon kânâ; 29 helâ
me hna ânyâ könya hnen laku Esau adre me
labā Seira, me at Moaba adre me labā Aro;
me inye he ka hanyâûâ Joridano ka hnyi
hnyei waleji a ham köhmun hnö Iehova
Khonguhmun. 30 Ke e höcö Sihona than
Hesebona he ka hn' öta ka gethen unyin:
anyin a Iehova Khongom ame okhötâ hnye-
kon, me ohwegiâ hnyekon, me me he ka
hna e ka hnyi hnyamâm, a helâe hnyi bong
ang. 31 Ke Iehova ame ha könya, ka
habe, Wâ bi oge me hwân ang ka hnö Si-
hona, me iny hnyei köu hnyi hnyimâkâm:
hwân dö he ka hom, m' u me he ka labā.
32 Ke ame o thö Sihona ûcûta, a tha e me
lakeiny hia me vat e Jahaza. 33 Ke haba
Iehova Khonguta ame hna e köta; m' ate
me kot e, me lakon, me lakeiny hia. 34
Me ate me hûgûnâ anyin ta je taun hia
hnyi ûen eling, me ti ohia je taun adre
labā, tha e me je momo me tavat ae ûhnyû-
kong; ke ba kolon: 35 ke so bi ate me
hûgûnâ omeno me haleta, tha e me omjeû
ûnyi hnyi taun waleji ate me hûgûnâ. 36
E ba ke taun ae hwege huta, hwân hnyi
Aroera hnyi baten hnyigöulen bucen e
Arenona, me taun a e hnyi hnyigöulen
bucen, ke ne o but Gileada: Iehova Khon-
guta ame hna but hia köta hnyi hnyima-
köta: 37 ke so bi u je ca o ka hnyi hnyei
iny laku Amona; me baten hia wagewe
Jaboka, me je tauniny bucen, me ta je dok
hia ame nyibu öta hnyin Iehova.

HNYIMAKAN 3.

ME ate me khenyi me he hnyi gethen
ûheny Basana: me ame o but Oga
than Basana ûcûta, a e me lakeiny he ka
vat hnyi Ederei. 2 Ke Iehova ame ha
könya, ka habe, U me ca he ka outen e,
anyin a oge me hna e, me lakeiny hia, me
iny hnyei ka hnyi hnyamâm; ke u me he
ka ânyâ kâu helâji me hnâm hna ânyâ kö
Sihona thaniny at Amora at ame laba e
Hesebona. 3 Ke Iehova Khonguta ame
hnö Oga minya thaniny Basana me lakeiny
hia ka hnyi hnyamöta, m' ate me kuc ödra,
ke ne o but ame ba kolon. 4 Ke ate me
hûgûnâ anyin ta je taun hia hnyi ûen eling;
ke ba taun ate me ca hûgûnâ ûnyi gadra;
a sikste je taun, wale hnyei hia hnyi
Aregoba, dökhu dökhu Oga e Basana.
5 Haba je taun hia eling, adre si haginy
göranyai igigilö, k' ame hu je homagöuleny,
me je venyâiny; ke ca ha bi je taun ae se
hia ae ba haginy. 6 Ke ate me ohi' ödra
helâ me hnöta hna ânyâ kö Sihona thaniny
Hesebona, me ti ohia je taun hia adre labā.
tha e me omomo me tavat ae ûhnyûkong,
7 Ke ate me hûgûnâ hobi köta bi omeno
hia, me ta je ûnyi hnyi je taun. 8 Ke
haba hnyi ûen eling ate me hûgûnâ hnyei
ûnyi ge li thaniny at Amora, hoton Jori-
dano, hwân hnyi hnyigöulen bucen e Are-
nona ke ne o but hnyi bucen Heremona;
9 (haba at Zidona adre me hwenyi ien
Heremona eling, me Siriona, ke haba at
Amora adre me hwenyi ien, me Senira;)
10 a ta je taun hia hnyi dok ae tha hon,
me Gileada hia, me Basana hia, ke ne o but
Saleka, me Ederei, a je tauniny dökhu dökhu
Oga hnyi Basana. 11 (Anyin a haba Oga
thaniny Basana, me hake e thibi kolon at
Refai; wâ bi, haba hnen hna mokut, me
fao; hawa ca e hnyi Raba taun anyin laku
Amona? haba ibeûen e me nain ta kubit,
ke foa kubit ûlauen, hoton kubitiny at.)
12 Ke ate me labā hnyei e hnyi ûen
eling: hwân Aroera hnyi hnyigöulen bucen

e Arenona, me hafiny hnyei hnyi bucen
Gileada, me je tauniny, me waleji oge ham
ka at Reubena me Gada : 13 ke haba kolon
Gileada me Basana hia, a dökhu dökhu Oga,
me waleji oge ham ka hafiny tribu Manase;
wale hnyei hia hnyi Aregoba, a Basana hia.
(Adre me hwenyi ien hnyei e, me, hnyei
anyin at Refai. 14 Haba Jaira nöku
Manase ame hûgûnâ hnyei hia e Aregoba,
ke ne o but hnyi hnyigöulen at Gesuri me
at Maaka; ke e ame hwenyi ien, a wale
Basana, hoton ien bi, me Havoth-jaira, ke
ne o but hnyi bong ang.) 15 Ke oge me
ham Gileada kö Makir. 16 Ke oge me
ham ka at Reubena me Gada, hwân Gileada
ke ne o but hnyi hnyigöulen bucen e Are-
nona, a hnyi wanben e, me baten : ke ne
o but hnyi wagewe Jaboka, wale hnyigöulen
laku Amona : 17 ke Araba minya, me
Joridano, me baten e, hwân Kinereth, ke ne
o but hnyi köien Araba, wale Köiö ae Hiny
hmelen hwatapkoluiny Pisega, ke e deiö.

18 Ke oge me hûna köbun hnyi ûen
eling, ka habe, Haba Iehova Khongubun
ame ham köbun hnyei eang he ka labā :
ke öbun e he ka penapena ûnyi hnân vat
me hanyâûâ hnyi hnyimakan je liamekeiny
möbun a lakon Isaraela, tavat hia ae hwe-
ge. 19 Ke haba laöiöbun, me je ûhnyû-
kongibun, me halebun omeno, (e khanö
nya ae se hia halebun omeno) adre me he
ka laba biju hnyi anyibun je taun wale oge
ham köbun ; 20 ke ne o but Iehova ame
he ka omenâ je liamekeiny möbun, helâ
möbun, me hu gadra hnyei waleji Iehova
Khongubun ame ham ködra hnyi ke keihen
Joridano : me öbun e he ka ve hmetu ka
hnyi je gabun wale oge ham köbun. 21 Ke
oge me hûna kö Josua hnyi ûen eling, ka
habe, A wâ but li emâkâm ûnyi a ânyâ
Iehova ka li than eling : awe, ame he
Iehova ka ânyâ helâe ka je dökhu u me he
ka o ka hnyin. 22 Ca he öbun ka out'
ödra : anyin a haba Iehova Khongubun, me
wale at ame vat hobi köbun.

23 Ke oge me khöû kö Iehova hnyi ûen
eling, me ha, ka habe, 24 Iehova lö, u je
hwân ka omanenâ ûgânâm ka athnyabaem,
me hnyamâm ae hwege ; anyin a ie khong
thö hnyi drany me eang hmelen ae khana
he ka ânyâ helâ me ânyâm ta je huliwa, me
helâ me hnâm hna ânyâ ae man ? 25 Iny
na he ju ka hnyi hamâ hnyei ae so hnyi ke
keihen Joridano, wale bucen ae so, me
Lebanona. 26 Ke Iehova ame hmönyin
könya cabun, me ame ca ling nya bi ; ke
Iehova ame ha könya, ka habe, Soju ang,
ca he hmetu ka ha könya hofuc e. 27 Ölö
thö ka hnyi hon Pisega, me bwele jio, me
ka hnyi hwadrö, me hwaiöu, me deiö, me
wâ ge li emakâm ; anyin a u me ca he ka
hnyi hanyâûâ Joridano eang. 28 Ke hûna
thö kö Josua, me nâ, me sihwegiâ e : anyin
a e ame he ka hnyimakan tavat eang, ke e
ame he ka olab' ödra hnyi hnyei wale u me
wâ. 29 Me ate me laba hnyi hnyigöulen
bucen a e cicö Bethe-peora.

HNYIMAKAN 4.

ISARAELA lö, löng ju u walang ang je
hnanyibu me je hna owisa, oge me
n' öbun he ka ânyâ ; m' öbun e he ka möt,
me he but me labā hnyei a ham köbun
Iehova Khongon lakamöbun. 2 Ca he
öbun ka bi hanen ka hnyi hofuc oge me
hûna köbun, ke ca ohia ke hanen, m' öbun
e he ka löng hoton je hna hûna hnö Iehova
Khongubun wale oge me hûna köbun.
3 Öbun e hia but wâ ge je emaköbun ûnyi
a ânyâ Iehova can Baala-peora : anyin a
haba tavat hia adre me hnu hoton Baal-
peora, me Iehova Khongom ame hia but
ohi' ödra unyâm. 4 Ke haba tavat hia
gabun adre kece hmâ kö Iehova Khongu-
bun, me öbun e möt hia hnyi bong ang.
5 Wâ bi, oge hia but ûne köbun je hna-
nyibu me je hna owisa, helâ me Iehova
Khonguk ame hûna könya, m' öbun e he ka
ânyâ helâe hnyi hnyei öbun e he ka hnyin
he ka labā. 6 He th' öbun ka tuö me ânyâ ;
ke waleling anyibun metâ me anyibun
wâhmakhmeto hnyi hnyimakan ta je hnyei,
a tavat adre me he ka wâ je hnanyibu eang,
me ha, ka habe, E hnathu hnyei ae metâ,
me hnyei wâhmakhmeto hnyei eang ae gan.
7 Anyin a ewa hnyei ae gan ae hu khongon
ame hakekeny ködra, helâ me Iehova Kho-
nguta ame ânyâ hnyi je ûen hia ate me
hongot kâu ? 8 Ke ewa hnyei ae gan ae
hu je hnanyibu me je hna owisa ae so, helâ
me je hnanyibu hia eang oge me ip hnyi
hnyimaköbun hnyi bong ang ? 9 Ke so
bi o u âu, me tuö u wia, wâ u nye hnying
ta je ûnyi u je wâ, ke wâ e nye hia ta je
ûnyi e hnyi hnyekom, hnyi ta je bongon
ânyâm möt ; ke u me he ka ûnö e ka lakom
me laöbem ; 10 waleji hnyi bong u je tot
hnyi hnyimakö Iehova Khongom hnyi
Horeba, k' ame ha könya Iehova, ka habe,
Ükhacaköu thö könya tavat, m' adre me he
ka löng hok je hofuc, me me khan' ödra he

ka outö nya hnyi ta ogo bong bongon anyi-
dra möt hnyi hnyei, m' adre me he ka ûnö
ka lakudra. 11 Ke öbun e hakekenyâ me
utitilen hmelen bucen ; ke haba bucen ame
hlâ ge meic ke ne o but ka hnyi drany, ke
menekholom, me ûlâ, me lit ae gan. 12 Ke
Iehova ame ha köbun ûnyi hnyin meic :
öbun e löng hwan k' öbun e ca wâ bi unyin ;
ke hwan hofuc thibi. 13 Ke e ame oma-
nenâ köbun anyin ûhihinyköu, waleji e ame
hûna köbun he ka ânyâ, a libenyita je hna-
nyibu, ke e ame sihnalimen hnyi li veto ae
lau. 14 Ke Iehova ame hûna könya hnyi
ûen eling he ka n' öbun ge je hnanyibu me
hna owisa, m' öbun e he ka tuö hnyi hnyei
öbun e he ka hnyin he ka labā. 15 Ke wâ
eâu ju öbun ; anyin ae ba unyin öbun e wâ
hnyi bong ame fuc köbun Iehova e Horeba
hnyi meic : 16 wâ öbun nye okongu öbun,
me bi hnatheat hobi köbun adre oûco ke ûnyi,
ame ne baga, ame ne momo, 17 ame ne helâ
me meno ame he eang hmelen, ame ne helâ
me meno ae hu labenyin at ame gâ ethö, 18
ame ne helâ me ke meno at ame iyâû eû hnyi
kânâ, ame ne helâ me ke wâ eû hnyi köiö
hmelen hnyei : 19 ke wâ u nye bwele thö
hnyi drany ai, ke u je wâ seûnö, me tehi,
me je okhû, a je ûnyi ae se hia hnyi drany,
k' adre me hum u he ka khudrung me bi
athnyabainy ta je ûnyi e, waleji Iehova ame
ip hobi kâu ta je hnyei hia eang hmeledrany.
20 Ke a hia but Iehova hum öbun, me su
öbun ûheny hnyi hnyin inyâ fao, a ûheny
Aigupito, m' öbun e lakeiny ae hu hwaje-
khon, helâ me hnyi bong ang. 21 Ke
haba khaca, Iehova ame hmönyin könya ca
'bun, me ame khemanyin a oge me ca he ka
hnyi he hanyâûâ Joridano, me hnyi he ka
hnyi hnyei ae so, wale a ham Iehova Kho-
ngom hnân em ; 22 ke so bi oge me he ka
mokcu hnyi hnyei eang, k' oge me ca he ka
he hanyâûâ Joridano : ke öbun e he biju
ka he hanyâûâ, me hu hnyei ae so eling.
23 Wâ eâu, wâ öbun nye hnying ûhihinyköu
anyi Iehova Khongubun, waleji e ame ûhi-
hinyköu möbun, k' öbun e bi hnatheat hobi
köbun he ka oûco ke ûnyi a thawâ köu
hnö Iehova Khongom. 24 Anyin a meic
ae han Iehova Khongom, Khong ame ciâ.

25 Ke e ka hu lakom me laöbem, ke beû
ulabaibun hnyi hnyei, k' öbun ka okongu
öbun bi, me bi hnatheat, he ka oûco ke
ûnyi, me ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö
Iehova Khongom, me ohmönyinâ : 26 awe,
oge me hawâ drany me hmeledrany he ka
ohnathoâ gabun hnyi bong ang, a g' adre
me he ka ie ohi' öbun ûnyi hnyi hnyei wale
öbun e hanyâûâ Joridano he ka hu gabun ;
k' ame ca he ka se hia bongubun je bong
hnyin, k' adre me he ka ti ohi' öbun. 27 Ke
ame he Iehova ka ovesei öbun ka hnyi ta
je hnyei, k' ame he ka wakhalet biju kolon
gabun unyin ta je hnyei ame he Iehova ka
lili öbun ka hnyin. 28 Ke öbun e he ka
bi athnyabainy eling je khong, wale a ânyâ
ge hnyamen at, utö me veto, a ta je ûnyi
ame ca wâ, me ca löng, me ca han, me ca
bubune. 29 Ke so bi öbun ka he eling ka
elöm Iehova Khongom, me u me he ka wâ,
u je ne elâm ge hnyekom ae bekhöt, me
hanom ae bekhöt. 30 Ke ka o köu vec,
k' ame ne aat köu ta je ûnyi hia eling, me u
me he ka hmetu kö Iehova Khongom hnyi
je bong a biliny, me löng hoton hwan hofuc;
31 anyin a haba Iehova Khongom me
Khong ame betenge ; e ame ca he ka hna
degeci u, me ohiö u, me hnying anyin ûhi-
hinyköu me lakâmâm, waleji e ame khe-
manyin ködrin, 32 Ke he thö u ka elâm je
bong ehac, ke tiga hiö u, hwân hnyi bong
waleji Khong ame op at eang hmelen hnyin,
ke hwân hnyi ke keihen drany ke ne o but
ka hnyi ke keihen, hawa e hu ûnyi ae gan
helâng, k' adre me ne löng helâ me ûnyi ang?
33 Hawa, e hu ke hnyei ame löng hofuc
hwan Khong ame fuc hnyin meic, helâ me
hnâm hna löng, ke möt bi? 34 Ke hawa,
hwakecin Khong he ka he me hom hnyei
hnân hobi kâu ûnyi hnyi ke hnyei, ge je
ûcûbic, me je haten, me je ûnyi hnân lâiâ,
me vat, me hnyam ae hwege, me benyin
adre hai, me je ûnyi ae gan hnân outen,
hoton ta je ûnyi hia waleji a ânyâ Iehova
Khongubun hobi köbun hnyi hnyimaköbun
hnyi Aigupito? 35 Adre me omanenâ
ûnyi eling köu, me me khanö u thö a
Iehova Khong ; hake e ke ba ke at. 36 E
ame hna köu he ka löng hwan hofuc ûnyi
ethö hnyi drany, me me nö u : ke e ame
omanenâ köu eang hmelen anyin meic ae
gan ; ke u je löng hwan je hofuc ûnyi hnyin
meic. 37 Ke can anyin e ame betenge ge
lakâmâm, waleling me e ame ûca je mâtrâ-
nidrin hwabödrin, me hum u ûheny Aigu-
pito ge maniny man ae hwege, k' ame tot
unyâm ; 38 he ka obâ hnyi hnyimâkâm je
hnyei ae gan me hwege hom, me hum u he
ka ham bi köu idra hnyei me me em, helâ
me hnyi bong ang. 39 Ke khanö u thö
hnyi bong ang, ke ip hmâ eû hnyi hnyekom
a haba Iehova me Khong ethö hnyi drany
me eang hmelen ; hake e ke ba ke at. 40 Ke

u me he ka tuö anyin je hnanyibu, me hnen
je hna hûna, wale oge me hûna köu hnyi
bong ang, m' u me so, me lakom hwabâm,
me me se hia bongom je bong hnyi hnyei
a ham köu Iehova Khongom nyiele balua.
41 Ke haba Moso ame kû je taun a kun
hnyi ke keihen Joridano a o hnyin seûnö;
42 me me kec ka hnyin at ame hlingâ at,
wale at ame hlingâ at ame laba hakekeny
kâu a utöteta kâu, k' ame ca hûkötiâ ehac;
me me he ka möt e ka kec ka hnyi ke taun
eling: 43 hobi kâu at Reubena, e ame ip
Bezeri hnyi hnyebuba, hnyi hnyei a tha
hon; me Ramotha hnyi Gileada, hobi kâu
at Gada; me Golana hnyi Basana, hobi
kâu at Manase.
44 Ke walang hnanyibu ame ip Mose
hnyi hnyimakan lakon Isaraela: 45 ke
walang je ohnathoâ, me je hna otilâ, me je
hna owisa hnö Mose hna omanenâ ka lakon
Isaraela, ödra ka o but ûheny Aigupito;
46 hnyi hoton Joridano, hnyi hnyigöulen
bucen cicö Bethe-peora, hnyi hnyei i Sihona
thaniny at Amora, at ame laba e Hese-
bona, waleji ame kot hnö Mose me lakon
Isaraela, ödra ka o but ûheny Aigupito:
47 ke adre me labā iny hnyei, me hnyei i
Oga thaniny Basana, a li tuhan at Amora,
a wal' ödru hnyi hoton Joridano hnyi hna o
hnen seûnö; 48 hwân Aroera hnyi baten
hnyigöulen bucen e Arenona ke ne o but
hnyi bucen Siona (wale Heremona), 49 me
hnyei ae tha hon hia hoton Joridano e
deiö, ke ne o but hnyi köien je hnyei ae
tha hon hmelen hwatapkoluiny Pisega.

HNYIMAKAN 5.

KE haba Mose ame hawâ lakon Isa-
raela hia, me ha ködra, ka habe,
Isaraela lö, löng ju je hnanyibu, me je hna
owisa oge me haimemenâ ka hnyi je hnyi-
könyöbun hnyi bong ang, me me khan öbun
e, me tuö, me ânyâ. 2 Haba Iehova Kho-
nguta ame ûhihinyköu möta hnyi Horeba.
3 Iehova ame ca ânyâ ûhihinyköu eang me
lakamöta, ke möta bi, öta hia tavat ae möt
hnyi bong ang. 4 Iehova ame fuc ûhnyi-
maköu möbun hon bucen hnyi meic, 5 (ke
oge me tot hnyi wanbö Iehova möbun hnyi
ûen eling, me thumetu öbun ge hofuc ho
Iehova: anyin a öbun ot ge meic, k' öbun
e ca öliâ bucen:) k' ame ha, ka habe,
6 Inya Iehova Khongom, at ame hum u
ûheny hnyi hnyei Aigupito, ke ûheny hnyi
hnyaban ûthaluo.
7 U me ca he ka ânyâ ke khong hnyi
hnyimakök.
8 U me ca he ka bi hnatheat hobi köu
bi, me oûco ke ûnyi ethö hnyi drany, me
eang hmelen, me hnyi köiö hmelen hnyei:
9 u me ca he ka khudrung me bi athnya-
bainy ta je ûnyi e: anyin a inya Iehova
Khongom, Khong ame ciâ, at ame bi
hwaban monu anyin je kamen ka je
mâtrânidrin ke ne o but ka hnyi dö a
kuniny me dö a vakiny a tavat adre
hûkötiö nya: 10 k' oge me omanenâ
ibetengiö ka ta je dö a thauzaniny tavat
adre me hnyok könya, me vheno anyik je
hnanyibu.
11 U me ca he ka ha bâûâ iö Iehova
Khongom: anyin ame ca he Iehova ka ha
ae ba kongon at ame ha mono ien.
12 U ma tuö bong sabath he ka okabâ e,
helâ me Iehova Khongom ame hûna köu.
13 Siks ta bong u me he ka huliwa hnyin,
me ânyâ ânyâm ta je huliwa hia: 14 ke
haba bong a seveniny, me, wale sabath
anyi Iehova Khongom: ke ba huliwa u
me he ka ânyâ hnyin, a u, me nokom baga,
me nokom hlu, me athnyabaem a baga, me
momo, me halem bolok, me halem asina,
me halem je meno hia, me atkanyua unyâm
hnyi je homagöulem; me me tha menâ
möu athnyabaem a baga, me momo. 15 Ke
u me he ka ûnykûme a g' adre thaluö u hnyi
hnyei Aigupito, ke haba Iehova Khongom
ame hum u ûheny e ge hnyam ae hwege
me benyin adre hai: anyin a wale Iehova
Khongom ame hûna köu he ka tuö bong
sabath.
16 Ogânâ thö kâmâm me hinyâm, helâ
me Iehova Khongom ame hûna köu, me
me se hia je bongom, m' u me so hnyi hnyei
Iehova ame ham köu.
17 U ca he ka ûhlingö.
18 U ca he ka bi ûnyi monu.
19 U ca he ka venöu.
20 U ca he ka thoiâ ke at.
21 U ca he ka behnyekom âiân ke at;
k' u me ca he ka beweny uma umen ke at,
me iny hnyei, me athnyabainy a baga, me
athnyabainy a momo, me halen bolok, me
haleny asina, me ta je ûnyi hia anyin
ke at.
22 Wale je hofuc a ha Iehova ka
anyibun ûkhacaköu hia hon bucen ûnyi
hnyi wanben meic, me ûlâ, me menekholom
ae gan, ke gan hmâ hwan: ke e ame ca bi
hanen. Ke e ame sihnalimen e hnyi li
veto ae lau, me ham könya. 23 Ke haba

hnyi ûen öbun e löng hwan ûnyi hnyi
wanben menekholom, ke tiga hlâ thö bucen
ge meic, me öbun e he könya, a je taben
hia anyibun je tribu me wahingatibun;
24 ke öbun e ha, ka habe, Wâ bi,
Iehova Khonguta ame omanenâ köta
hmanenanginy me ûganiny, k' ate me hia
but löng hwan ame fuc ûnyi hnyi wanben
meic: ate me wâhmakhmeto but hnyi bong
ang a Iehova ame ûhnenamö me at, k' ame
möt bi. 25 Anyin a wale geû ate me he
but ka mok? anyin ame he meic eang ae
gan he ka thung öta: ate me ne löng
hmetu hofuc ho Iehova Khonguta, me ate
me he ka mokcu. 26 Anyin a ewa at
unyin tavat hia ame löng hwan Khong
ae möt ame fuc hnyin meic helâ me
hnöhmun hna löng, k' ame möt bi? 27 U
ma hakekenyâ me löng hofuc hia ame he
Iehova Khonguta ka ha: ke u me he biju
ka omanenâ köhmun hofuc hia ame he
Iehova Khonguta ka ha köu: k' öhmun e
he ka löng me ânyâ. 28 Me haba Iehova
ame löng hobun hofuc, waleji öbun e ha
könya; ke Iehova ame ha könya, ka haba,
Oge löng ut·ifucin tavat eang, wale adre
me ha köu: ke so hia hnödra hna ha.
29 E na hu ju gadra hnyok ae ûcû m' adre
me outö nya, me löng bala hnök ta je hna
hûna hia, m' adre me so me je mâtrânidra
nyiele balua! 30 He thö ka ha ködra,
ka habe, Hmetu ju öbun ka hnyi umöbun
je uma mano. 31 Ke u me he bi u ka tot
eang unyik, ke oge me he ka omanenâ hia
köu ta je hnanyibu, me hna hûna, me je
hna owisa, wale u me he ka n' ödra, m'
adre me he ka ânyâ hnyi hnyei oge me he
ka ham ködra me me idra. 32 Ke wâ
wia ju öbun he ka ânyâ helâ me Iehova
Khongubun ame hûna köbun: ca he öbun
ka saû ka hnyi ke keihen metâ me me.
33 Öbun e he ka vheno hia gethen wale
Iehova Khongubun ame hûna köbun, m'
öbun e möt, me so, me se hia bongubun je
bong hnyi hnyei öbun e he ka hu.

HNYIMAKAN 6.

KE walang hna hûna, me je hnanyibu,
me je hna owisa, waleji a hûna
Iehova Khongubun he ka n' öbun, m' öbun
e he ka ânyâ hnyi hnyei öbun e he ka
hnyin me me hu: 2 m' u me he ka outö
Iehova Khongom he ka vheno anyin ta je
hnanyibu hia, me hnen je hna hûna, wale
oge me hûna köu, u, me nokom, me öbem
hnyi ta je bong bongon ânyâm möt hia,
me me se hia bongom. 3 Isaraela lö, löng
ju, me tuö he ka ânyâ: m' ume so, me
öbun e he ka ti se hia, helâ me hna ha
bânâ köu hnö Iehova Khongon lakâmâm
hnyi hnyei ame di hnyin debai me hani.
4 Isaraela lö, löng ju: haba Iehova
Khonguta, me Iehova a khaca; 5 ke
hamâm he ka hnyok kö Iehova Khongom
ge hnyekom ae bekhöt, me hanom ae
bekhöt, me tang hwegiâm ae bekhöt. 6 Ke
haba ta je hofuc eang oge me hûna köu
hnyi bong ang, me ame he ka e bi hnyi
hnyekom: 7 ke u me he ka labö nâ e ka
lakom, me ûhnenamö gan u ka laba hnyin
umâm uma, me he eû hnyi gethen, me u
ka mokut, me u ka köûö hmetu. 8 Ke u
me he ka ca hofuc eling hnân haten hnyi
hnyamâm, ke wale minya hnân wen
bariny wanben li emakâm. 9 Ke u me
he ka sihnalimen ta je hofuc e hnyi
je ut hwanumen umâm uma, me hnyi je
homagöulem.
10 Ke ka hum u hnö Iehova Khongom
ka hnyi hnyei waleji e ame khemanyin ka
lakâmâm, a Aberahama, me Isaaka me
Jekob, he ka ham köu, a je taun ae gan
me so wale u je ca op, 11 me je uma ae
ûnöngöt ge ta je ûnyi hia ae so, wale u je
ca ounöngötâ, me je hna khû an, wale u
je ca koû, je hnyei vine me je hnyei elaio,
wale u je ca ta, ke u me he ka han sekon;
12 awe, wâ eâu, wâ u nye hnying Iehova
at ame hum u ûheny hnyi hnyei Aigupito,
ûnyi hnyi hnyaba ae ûthaluo. 13 U me
he ka outö Iehova Khongom; me bi
athnyabainy, me khemanyin hnyi ien.
14 Ca he öbun ka hnu hoton je khong a
je khongon tavat igigili öbun; 15 anyin
a haba Iehova Khongom unyâm, me,
Khong ame ciâ; wâ e nye ubâhlâ hmönyin
anyi Iehova Khongom köu, ke e ame ohiö
u but ûnyi hnyi hon kânâ.
16 Ca he öbun ka cubic Iehova Khongu-
bun, helâ me hnöbun hna cubic e hnyi
Masa. 17 Öbun e he ka tuö wia je hna
hûna hnö Iehova Khongubun, me hnen je
hna ohnatho, me anyin je hnanyibu, wale
e ame hûna köu. 18 Ke u me he ka ânyâ
ûnyi ae wisa me so hnyi hnyimakö Iehova;
m' u me so, m' u me he me hu gam hnyei
ae so waleji Iehova ame khemanyin ka
lakâmâm, 19 a g' ame he ka obâ je iwah-
naihmiöny möu hia hnyi hnyimâkâm, hoton
hna ha hnö Iehova.
20 Ke e ka he nokom ka hnei u nyiele,

ka habe, Ieû bongon je hna ohnatho, me je
hnanyibu, me je hna owisa, waleji Iehova
Khonguta ame hûna köbun? 21 awe u me
he ka ha ka nokom, ka habe, Haba öhmun
lathnyabai Farao hnyi Aigupito ehac; me
Iehova ame hum öhmun ûheny Aigupito
ge hnyam ae hwege: 22 ke Iehova ame
omanenâ je haten, me je ûnyi hnân lâiâ ae
gan me kong ka at Aigupito, me kö Farao,
me hnyaban hia hnyi hnyimaköhmun:
23 ke e ame hum öhmun ûheny e, me me
hum öhmun ka hnyin me ham köta hnyei
waleji e ame khemanyin ka lakamöta.
24 Ke Iehova ame hûna köhmun he ka
ânyâ ta je hnanyibu eang, he ka outö
Iehova Khonguta, m' ate me so bala, me e
ame omeli öta, helâ me hnyi bong ang.
25 Ke ame he ka hnân hwakecita ae wisa
ate me ne wâ wia he ka ânyâ hna hûna
eang ae bekhöt hnyi hnyimakö Iehova
Khonguta, hoton hnen hna hûna köta.

HNYIMAKAN 7.

E KA hia but Iehova Khongom hum u
ka hnyi hnyei wale u me he ka
hnyin he ka hu e, ke e ka hia but oc degecâ
je hnyei ae se hia hnyi hnyimâkâm, a at
Heth, me Girigasa, me Amora, me Kanana,
me Perizi, me Hivi, me Jebusi, wale seven
je hnyei ae gan me hwege hom; 2 ke e ka
he Iehova Khongom ka hn' ödra hnyi hnyi-
mâkâm; awe, u me he ka kuc ödra me ti
ohi' ödra hia; u me ca he ka ûhihinyköu
mödra, me betenge gadra: 3 ke haba khaca
u me ca he ka ûhok ta momo mödra; u me
ca he ka ham nokom hlu ka nokon baga,
ke u me ca he ka hom nokon hlu hobi kâu
nokom baga. 4 Anyin a e ame he ka okâ
nokom unyik, me me he ka bi athnyabainy
ke je khong: me ame he ka ubâhlâ hmönyin
anyi Iehova köbun, ke e ame he ka ie ohiö
u. 5 Ke walang ûnyi öbun e ha ka ânyâ
ködra; öbun e he ka kia anyidra je taben
hut, me tho amamâ anyidra je veto ame
tot, me sö degecâ anyidra je Aseira, me
thong degecâ anyidra je hnatheat ge meic.
6 Anyin a u hnyei ae kap kö Iehova
Khongom: ke Iehova Khongom ame ûcö
u, me me iny hnyei ae ke bongon ae nua
hon ta je hnyei hia hnyi hon kânâ. 7 Haba
Iehova ame ca betenge köbun, me uc' öbun
can öbun se hia hon je hnyei hia: anyin a
öbun tavat ae ûhnyûkong hmönyin ehac:
8 ke so bi ûnyi hnyi ibetengiö anyi Iehova
köbun, ke hnyi weny he ka oûnyihnathö
hnen hna khemanyin ka lakamöbun, wale-
ling me me hum öbun hnö Iehova ge
hnyam ae hwege, me omeli öbun ûnyi hnyi
hnyaba ae ûthaluo, a ûheny hnyi hnyamö
Farao than Aigupito. 9 Khanö u thö a
Iehova Khongom, e thibi Khong; Khong
ae hnathu, at ame tuö ûhihinyköu me
ibetengiö ka tavat adre me hnyok kâu, me
tuö anyin je hna hûna ka ta je dö a
thauzan; 10 ke ame bi hwaban manenâ ka
tavat adre me hûkötiâ e he ka ohi' ödra:
e ame ca he ka bec ka at ame hûkötiâ e,
k' ame he ka bi hwaban manenâ kâu.
11 Anyin a wale u me he ka tuö hna hûna,
me je hnanyibu, me je hna owisa, wale oge
me hûna köu hnyi bong ang, he ka ânyâ.
12 Ke ame he ka e bi, a u je ne löng je
hna owisa eang, me tuö, me anyâ, a g' ame
he Iehova Khongom ka tuö möu ûhihiny-
köu me ibetengiö waleji e ame khemanyin
ka lakâmâm: 13 me e ame he ka hnyok
köu, me ohnahici u, me osehiö u: k' ame he
minya ka ohnahicâ je wan hnyekom, me
wan kânâm kânâ, wale ânyâm hwit, me
ânyâm waina, me ânyâm wakaco, me lakon
halem je kau, me je hnahat halem je mamoe,
hnyi hnyei e ame khemanyin ka lakâmâm
he ka ham köu. 14 Ame he ka beönua
ânyâm hnahic hon ta je hnyei hia: k' ame
ca he ka toûnyi ke baga me momo unyibun,
me halem omeno. 15 Ke ame he Iehova
ka ohia unyâm ta je mok hia, ke e ame
ca he ka ip hom ke mekiny Aigupito ae
kong, wale ae khanö u, k' ame he ka ip e
hon hudrin hia a tavat adre me hûkötiö u.
16 Ke u me he ka ohia ta je hnyei hia
ame he Iehova ka hna köu; k' ame ca he
emakâm ka betenge gadra: ke u ma ca bi
athnyabainy anyidra je khong; anyin a
wale hnân nuc u. 17 U je ne ha hnyi
hnyekom, ka habe, E gan je hnyei eling
huk, k' oge ma kâmâu ka he ka hnyi
hnödra? 18 awe, u me ca he ka out'
ödra: ke u ma he ka ûnykûme wia ta je
ûnyi waleji a ânyâ Iehova Khongom kö
Farao me at Aigupito hia; 19 a ta je
ûcûbic ae gan a wâ li emakâm, me je
haten, me je ûnyi hnân lâiâ, me hnyamen
ae hwege, me benyin adre hai, waleji hnö
Iehova Khongom hna hum u kâu: k' ame
he Iehova Khongom ka ânyâ helâe ka ta je
hnyei hia wale u me outen. 20 Ke haba
khaca, ame he Iehova Khongom ka kunâ
wahankânâ ködra, ke ne o but ame hia but
je kolon tavat adre me lubaduöng gam.
21 U ma ca he ka out' ödra, anyin a e bi

unyâm Iehova Khongom, Khong ae gan
me hnân outen. 22 Ke ame he Iehova
Khongom ka obâ ûsa ûhnyûkong je hnyei
eling hnyi hnyimâkâm: u me ca he ka
okhaca ob' ödra, wâ ödra nye se hia but
hom omenoiny hnyot. 23 Ke ame he
Iehova Khongom ka hn' ödra köu, me
okongu ödra ge hna okongoâ ae gan, ke ne
o but adre ohi' ödra. 24 Ke e ame he ka
hna anyidra je than ka hnyi hnyamâm, ke
u ma he ka ohia je iödrin eang hmeledrany:
e ba at ae khana he ka tot hnyi hnyimâkâm,
ke ne o but u je hia but ohi' ödra. 25 Ke
öbun e he ka thong degecâ ge meic ta je
hnatheatiny anyidra je khong: ke u me ca
he bi ka behnyekon sileva me gol wale adre
tube kâu, me hom e me ânyâm bi, wâ e
nye nuc u hnen ûnyi eling: anyin a
haba ûnyi e me ûnyi ae ikiki kö Iehova
Khongom: 26 ke u me ca he ka hom ûnyi
ae ikiki ka hnyi umâm uma, wâ adre nye
ohnaûhangö u helâ me; ke u ma he ka
ti ikikiâ e, me ti hûkötiâ, anyin a e ûnyi
adre ohnaûhangoâ.

HNYIMAKAN 8.

HABA ta je hna hûna hia wale oge me
hûna köu hnyi bong ang, me, öbun
e he ka wâ wia he ka ânyâ, m' öbun e möt,
me se hia, me he, me hu hnyei waleji
Iehova ame khemanyin ka lakamöbun.
2 Ke u ma he ka ûnykûme gethen hia
waleji a hum u hnyin Iehova Khongom,
hnyi je huna a fâte hnyi hnyebuba, me me
oûhnyûkongi u, he ka cubic u, me me
wâhmakhmetoâ ûnyi eû hnyi hnyekom,
hawa, u me ne he ka tuö hnen je hna
hûna, k' u je ne höcö bi. 3 Ke e ame
oûhnyûkongi u, me omekihnânemi u, me
hâm ge mana, wale ûnyi ae ca khanö u, ke
ca khana minya lakâmâm; me me khanö u
thö a g' ame ca möt at hnen thibi areto, k'
ame möt bi at hnen ta je ûnyi hia ame o
ûnyi hnyi hnyimö Iehova. 4 Ame ca
bobot ânyâm je ûkhaû waleji u me khavâ,
k' ame ca khibi cam hnyi ta je huna eling
a fâte. 5 Ke u me he ka ûnykûme eû
hnyi hnyekom a g' ame kuc u hnö Iehova
Khongom helâ me at ame kot nokon. 6 Ke
u me he ka tuö je hna hûna hnö Iehova
Khongom, he ka vheno deny je gethen me
outen e. 7 Anyin a Iehova Khongom ame
hum u ka hnyi hnyei ae so, a hnyei ae hu
je wagewe hnyin, a je hna pupua me je
köiö ae dit, k' ame ve pupua hnyi je hnyi-
göulen bucen me hnyi je bucen; 8 a hnyei
ae hu hwit, me bali, me vine, me ometa, me
rimona; a hnyeiny wakaco me elaio me
hani; 9 a hnyei u me he ka han hnyin, ke
ba hmiâ, ke ba ke ûnyi ae hia hnyin e
unyâm; a hnyei ae hu fao hnyi hnen
vetoiny, ke u me he ka hiny bras hnyi je
buceniny. 10 Ke u me he ka han sekon,
me u me he ka hasoi Iehova Khongom ge
hnyei ae so e ame ham köu. 11 Ke wâ
eâu, wâ u nye hnying Iehova Khongom,
me ca tuö bi hnen hna hûna, me anyin je
hna owisa, me anyin je hnanyibu, wale oge
me huna köu hnyi bong ang: 12 wâ u nye
he bi ka han sekon, me bi uma ae so, me
labā; 13 ke e ka se hia but halem je kau
me halem je mamoe, ke e ka gan dut ânyâm
sileva me gol, ke ka se hia but ânyâm je
ûnyi hia; 14 me wale ame bi gan hnyekom,
me u me hnying Iehova Khongom at ame
hum u ûheny hnyi hnyei Aigupito, ûnyi
hnyi hnyaba ae ûthaluo: 15 at ame lili u
tilö u hnyi wanben hnyebuba ae gan me
hnân outen, dok ae hu on hnyin ae kahwa,
me je sekopio, dok ae mada me ba köien;
at ame oâ köu köiö ûnyi hnyi kic a oût;
16 at ame hâm ge mana hnyi hnyebuba
ûnyi a ca wâ hnen lakâmâm; me me oûhnyû-
kongi u, me cubic u, he ka ohnahici u hnyi
obiny: 17 ke u je ne he ka ha eû hnyi
hnyekom, ka habe, A o könya omjeû eang
ûnyi ge manik man me tang hwegien hnya-
mök. 18 Ke so u ma ûnykûme kö
Iehova Khongom, anyin a e at ame ham
köu tang hwege he ka hu tang omjeû; me
me ohmâ anyin ûhihinyköu waleji e ame
khemanyin ka je lakâmâm, helâ me hnyi
bong ang. 19 Ke u je ne hnying Iehova
Khongom, me hnu hoton ke je khong bi,
me bi athnyabaidrin, me khudrung ködrin,
awe, inya oge me ha wia köbun hnyi bong
ang a g' adre me he ka ohi' öbun. 20
Adre me he ka ohi' öbun helâ me je hnyei
ame he Iehova ka ohia hnyi hnyimaköbun;
anyin a öbun e höcö löng hoton hofuc ho
Iehova Khongubun.

HNYIMAKAN 9.

ISARAELA lö, löng ju: u me he ka he
hanyâûâ Joridano hnyi bong ang, he
ka he me hûgûnâ je hnyei ae gan me
hwege hom, je taun ae gan k' adre up
haginy ke ne o but ka hnyi drany, 2 a
tavat ae gan me beû, je laku Anaka, tavat
ae khanö u, k' u je löng hnödra hna ha

gadra, ka habe, Ie at ame he ka tot hnyi
hnyimakan je laku Anaka? 3 Ke ame he
ka khanö u hnyi bong ang a Iehova Khon-
gom ame hnyimakan ânyâm bunyen, e
meic ae ban; ke e ame he ka ohi' ödra, me
oühnyûkongu ödra: ke u me he ka ob'
ödra, me ie ohi' ödra, helâ me Iehova ame
ha köu. 4 Ke e ka hia but Iehova Khon-
gom ob' ödra hnyi hnyimâkâm, me u me ca
he ka ha eû hnyi hnyekom, ka habe, Can
hwakecik ae wisa, Iehova ame hum nya me
inye he ka hu hnyei ang: ke so bi can
hwakecin ae kong anyin tavat eling, Iehova
ame ob' ödra hnyi hnyimâkâm. 5 Ca ûnyi
ge hwakecâm ae wisa, me wisainy hnyekom,
wale me u me he me hûgûnâ idra hnyei:
ke so bi can hwakecin ae kong anyin tavat
eling Iehova Khongom ame ob' ödra hnyi
hnyimâkâm, me me hwâdâ hofuc waleji a
khemanyin Iehova ka lakâmâm, a Abera-
hama, me Isaaka, me Jekob. 6 Anyin a
wale, u ma wâhmakhmetoâ a ca ûnyi ge
wisainy hwakecâm me ame ham köu hnyei
eang ae so hnö Iehova Khongom me me
em; anyin a haba u me hnyei ae hwege
nyin. 7 Ûnykûme ju, me ca he ka hnying
bi ge hnâm hna ohmönyini Iehova Khon-
gom hnyi hnyebuba: hwân hnyi bong u je
hna but hnyin hnyei Aigupito, ke ne o but
iöbun ang, me öbun e labö ûkhin fuc me
Iehova. 8 Ke öbun e ohmönyini Iehova
hnyi Horeba, me Iehova ame hmönyin
köbun k' ame he ka ohi' öbun. 9 Hnyi
ûen oge me öliâ bucen he ka kap li veto ae
lau, a li vetoiny ûhihinyköu waleji a ânyâ
Iehova möbun, ke oge me laba hnyi bucen
fâte je lany ke fâte je lit; k' oge me ca han
me ic. 10 Ke Iehova ame ham könya li
veto ae lau a sihnalimen ge banyen Khong;
k' adre sihnalimen hnyi li ûnyi eling hofuc
waleji a ha köbun Iehova hon bucen hnyin
meic, hnyi bong adre ûkhacaköu hnyin.
11 Ke a um dö je lany a fâte me je lit a
fâte me haba Iehova ame ham könya li
veto ae lau, a li vetoiny ûhihinyköu. 12
Ke Iehova ame ha könya, ka habe, Todrö,
ie utut ûhem ang; anyin ae kong ut
ânyâm tavat wale u je hom ûheny Aigu-
pito; adre me saû logot ûnyi hnyi gethen
waleji oge hûna ködra; k' adre ânyâ hobi
ködra hnatheat adre oköiâ. 13 Ke haba
khaca Iehova ame ha könya, ka habe, Oge
wâ but tavat ang, ke wâ bi, ödra tavat ae
hwege nyin: 14 Ca thao nya me oge me
he bi nya ka ohi' ödra, me kot degecâ
iödra ûheny eang hmelen, ke oge me he bi
nya ka wiö u me me hnyei ae gan me man
hudra. 15 Waleling me oge me hwiö me
utut ûhek hon bucen, ke ame hlâ thö
bucen ge meic: ke e bi hnyi li hnyamök li
vetoiny ûhihinyköu. 16 Me oge me bwele,
ke wâ bi e kong hwakecibun kö Iehova
Khongubun; k' öbun e ânyâ nokon kau
adre oköiâ hobi köbun; k' öbun e logot
saû ûnyi hnyi gethen waleji a hûna köbun
Iehova. 17 Me oge me kât li veto, me
khûâ degecâ ûnyi hnyi li hnyamök me thu
hnyi hnyimaköbun. 18 Ke oge me ta ju
hnyi hnyimakö Iehova helâ me a bân, fâte
je lany, ke fâte je lit; k' oge me ca han me
ic; can anyibun ta je hulö hia, waleji öbun
e ânyâ hwakecibun ae kong hnyi hnyimakö
Iehova me ohmönyinâ. 19 Anyin oge me
outen hmönyin me hwahwacit waleji ame
hmönyin köbun Iehova he ka ohi' öbun.
Ke so bi Iehova ame löng könya minya
hnyi ûen eling. 20 Ke Iehova ame hmö-
nyin gan hmâ kö Arona he ka ohia e; ke
so bi oge me khawei Arona minya hnyi ûen
eling. 21 Ke oge me hom anyibun hulö,
wale nokon kau öbun e ânyâ, me thong ge
meic, me kokot e, me oamamâ ke ne o but
ame sesâ but: ke oge me khûâ sesâiny ka
hnyi wagewe ame di ûnyi hnyi bucen.
22 Ke öbun e ohmönyini Iehova hnyi
Tabera, me Masa, me Kiberoth-atava.
23 Ke hnyi ûen Iehova ame kun' öbun
ûheny Kadesi-banea, k' ame ha, ka habe,
Ölö th' öbun, me hom hnyei oge me ham
köbun; me öbun e hanyâûâ musi anyi
Iehova Khongubun ke öbun e ca labageju
kâu, me löng hwan hofuc. 24 Öbun e hia
but ûkhin fuc me Iehova hwân hnyi bong
oge ibi iouny möbun hnyin. 25 Me wale-
ling oge me ta ju hnyi hnyimakö Iehova
hnyi ta je lany a fâte ke je lit a fâte waleji
oge ta hnyin; anyin a Iehova ame ha he ka
ohi' öbun. 26 Me oge me hic kö Iehova
me ha, ka habe, Than Iehova lö, u me ca
he ka ohia lakem me hwajekhom, waleji u
je omelö ge manâm man, me hom ûheny
Aigupito ge hnyam ae hwege. 27 Ûny-
kûme ju lathnyabaem, Aberahama, me
Isaaka, me Jekob; e so u me ca wâ hwa-
kecin ae ûjöng anyin tavat eang, me hwa-
kecidra ae kong, me anyidra hulö: 28 wâ
e nye ha hnen hnyei wale u je hum öhmun
ûheny hnyin, ka habe, E ca khanö Iehova
he ka hum ödra ka hnyi hnyei waleji e
ame ha bânâ ködra, ke e ame hûköti ödra,
waleling me e ame hum ödra he ka hling'
ödra hnyi hnyebuba. 29 Ke so bi em

hnyei ödra, ke hwajekhom, waleji u je hom
ge manâm man ae gan, me benyâm adre
hai.

HNYIMAKAN 10.

KE haba hnyi ûen eling Iehova ame ha
könya ka habe, U me he ka delâ li
veto ae lau helâ me a bân, ke öliâ thö
bucen könya, ke u me he ka tibet ke tang
utö. 2 Ke oge me he ka sihnalimen hnyi
li veto ae lau ta je hofuc hnyi li veto ae lau
a bân waleji u je thu, ke u me he ka
hitangen li ûnyi e hnyin tang. 3 Me oge
me tibet tang utö ohum, me delâ li veto ae
lau, helâ me li at a bân, me öliâ ka hnyi
hon bucen, me li veto ae lau hnyi hnyamök.
4 Ke e ame sihnalimen hnyi li veto ae lau
helâ me hna sihnalimen a bân, wale je
hnanyibu a ten, a ha Iehova köbun hon
bucen ûnyi hnyi wanben meic hnyi je bong
bongon ûkhacaköu: me Iehova ame ham li
ûnyi e könya. 5 Ke oge me hwiö me he
ûheny hon bucen, me oge me hitangen li
veto hnyin tang oge tibet; ke wale bala
ling, helâ me Iehova ame hûna könya. 6
(Ke haba lakon Isaraela adre me he ûheny
Berotha Bene-jakana, Mosera ai: ke a
mokcu Arona eling, k' adre konâm e eling;
ke haba Eleazara a nokon ame ânyâ hany-
men at bihut hwaban. 7 Ke adre me he
ûheny e Gudagoda ai, ke ûhedra Gudagoda,
me adre me he Jotebath ai, hnyei ae hu je
wagewe hnyin. 8 Haba hnyi ûen eling
Iehova ame hake ip tribu anyin at Levi, he
ka vadren tangen ûhihinyköu anyi Iehova,
he ka tot hnyi hnyimakö Iehova, me huliwa
kâu, me hahnahicâ hnyi ien, ke ne o but
hnyi bong ang. 9 Anyin a wale e ba
hwajekhöû Levi me iny unyin je liamekeiny
mē; haba Iehova, me iny hnyei, helâ me
Iehova Khongom ame ha kâu.) 10 Ke
oge laba hon bucen fâte je lany ke fâte je
lit, helâ me ûen eji a bân: ke Iehova ame
löng minya könya hayi ûen eling; ke ca we
Iehova he ka ohiö u. 11 Ke Iehova ame
ha könya, ka habe, Todrö u me hnyimakan
tavat; me adre me he ka he me hu hnyei,
waleji oge khemanyin ka lakamödra he ka
ham ködra.
12 Ke haba walang ang Isaraela lö, ieû
we Iehova Khongom ûnyi gam, ke wale
thibi ang, he ka outö Iehova Khongom, he
ka vheno deny je gethen hia, me hnyok
kâu, me athnyabai Iehova Khongom ge
hnyekom ae bekhöt, me hanom ae bekhöt,
13 he ka tuö je hna hûna hnö Iehova, me
anyin je hnanyibu, wale oge me hûna köu
hnyi bong ang, m' u me so bi? 14 Wâ bi
ûnyi anyi Iehova Khongom drany me
draniny je drany, me hmeledrany, me ta je
ûnyi hia thithö hnyin. 15 Ke so bi
Iehova ame senyin ka lakâmâm me hnyok
ködrin, me e ame ûca je mâtrânidrin hwa-
bodrin, wal' öbun e, ûnyi hnyi je hnyei hia,
helâ me hnyi bong ang. 16 Anyin a wale
peritomonâ unen je hnyekubun, ke ca he
hmetu bi öbun ka hwege nyin. 17 Anyin
a haba Iehova Khongubun, me Khongon
je khong, me Thaniny je than, e Khong ae
gan, me man, me hnân outen, k' ame ca
wâhmakhmetoâ at, k' ame ca kap hwaban.
18 E ame owisa hobi kâu nakahme, me
safac, k' ame betenge ge atkanyua, me hān,
me okhavâ. 19 Anyin a wale betenge ju
öbun ge atkanyua; anyin a je atkanyua
öbun hnyi hnyei Aigupito ehac. 20 U me
he ka outö Iehova Khongom; u me he ka
bi athnyabainy, me kece kâu, me khe-
manyin hnyi ien. 21 E thibi at u me he
ka ogânâ, ke e thibi Khongom, at ame
ânyâ ta je ûnyi ae gan me hnân outen hobi
köu, waleji ame wâ li emakâm. 22 Ame
he lakâmâm Aigupito ai ehac a ödrin
sevente tavat; ke walang ang Iehova
Khongom ame wiö u m' u me helâ me je
okhuiny drany ae se hia.

HNYIMAKAN 11.

ANYIN a wale u me he ka hnyok kö
Iehova Khongom, ke u me he bala
ka tuö hnen hna otilâ, me anyin je hna-
nyibu, me hnen je hna owisa, me hnen je
hna hûna. 2 Khan' öbun ju hnyi bong
ang: anyin a oge me ca fuc ka lakubun,
tavat ae ca khana ke ca hnyi wâ hna bi
hwaban ûnyi ga Iehova Khongubun, ge
ûganiny, me hnyamen ae hwege, me benyin
adre hai, 3 me anyin je ûöman, me anyin
je huliwa, waleji e ame ânyâ kö Farao than
Aigupito hnyi Aigupito, me lakeiny hia;
4 me hnen hna ânyâ ka tavat vat hnyi
Aigupito, ka haledra je hors, me anyidra je
kariota; waleji hnyi hnen hna khutukhavâ
but Köiö ae Dra, waleji hnyi hnödra hna
hnu öbun; me hnö Iehova hna ohi' ödra ke
ne o but hnyi bong ang; 5 me hnen hna
ânyâ köbun hnyi hnyebuba ke ne o but
öbun e o eang; 6 me hnen hna ânyâ kö
Dathana me Abirama li laku Eliaba nöku
Reubena; waleji hnyi hna memang hnyi-

men kânâ me ut ödrin me anyidrin je lap,
me umödrin je uma mano, me tavat ae möt
hia ödrin e hnu hotudrin, hnyi hnyimakan
at Isaraela hia: 7 ke so bi öbun e hia but
wâ ge je emaköbun ta je huliwa ae gan hia
anyi Iehova, waleji e ame ânyâ. 8 Anyin
a wale hamöbun he ka tuö je hnanyibu hia
oge me hûna köbun hnyi bong ang, m'
öbun e hwege, me he, me hu hnyei öbun e
he kâu, m' öbun e he ka hu; 9 me me se
hia bongubun je bong hnyi hnyei ame
khemanyin Iehova ka lakamöbun he ka ham
ködrin me mâtrânidrin, a hnyei ame di
hnen debai me hani. 10 Anyin a haba
hnyei u me he ka he kâu m' u me he ka hu e,
me ca helâ me hnyei Aigupito waleji u me
o but ûheny hnyin, ke u je ta hatungâm je
hatong, me bi deny köiö ge cam helâ me
hna belökâ je khölak: 11 ke haba hnyei
öbun e he ka hnyin me me he ka hu e, me
wale hnyei ae hu je bucen me je hnyigöulen
bucen, k' ame ijem dân we ûnyi hnyi
drany: 12 e hnyei ame tuö hnö Iehova
Khongom; ke e bala bi hon e li emakö
Iehova Khongom, hwân hnyi hnyimakan
huna ke ne o but hnyi obiny.

13 Ke öbun e ne he ka ti löng hoton
anyik je hnanyibu oge me hûna köbun
hnyi bong ang, he ka hnyok kö Iehova
Khongubun, me bi athnyabainy ge je
hnyekubun ae bekhöt, me hanubun ae
bekhöt, 14 me oge me he ka ham we
hobi kâu ibun hnyei hnyi ûen e, wale we
a bân, me we a biliny, me u me he ka
ip ânyâm je hwit, me ânyâm waina, me
ânyam wakaco. 15 Ke oge me he ka
ham hna önying ka hnyi em hnyei, hobi
kâu halem omeno, ke u me he ka han me
sekom. 16 Wâ wia öbun, wâ e nye iyawâ
je hnyekubun, m' öbun e saû bi, me bi
athnyabainy je khong me khudrung ködrin;
17 me ame he ka ubâhlâ hmönyin anyi
Iehova köbun, me e ame he ka hlöng drany,
me me ba we, k' ame ca he kânâ ka okûâ
waniny; me ame he ka ie hi' öbun ûnyi
hnyi hnyei ae so Iehova ame ham köbun.
18 Anyin a wale e so öbun e ohmâ hok
hofuc eang eû hnyi je hnyekubun, me je
hanubun; ke öbun e he ka ca ju e hnân
haten hon je hnyamöbun, k' ame he ka
hnân wen bariny hnyi wanben li emaköbun.
19 Ke öbun e he ka nâ hofuc e ka lakubun,
me ûhnenamö gan, u ka laba hnyin umâm
uma, me he eû hnyi gethen, ke u ka he ka
mokut me köûö hmetu bi. 20 Ke u me
he ka sihnalimen e hnyi je uthwanumen
umâm uma, me hnyi je homagöulem: 21 me
me se hia bongubun je bong me bongon
lakubun hnyi hnyei waleji a khemanyin
hnö Iehova ka lakamöbun he ka ham
ködrin, helâ me ta je bong bongon drany
walethö hon hmeledrany. 22 Anyin a
öbun e ne labö tuö je hnanyibu eang wale
oge me hûna köbun he ka ânyâ, he ka
hnyok kö Iehova Khongubun, he ka vheno
deny je gethen hia, me kece kâu; 23 awe,
ame he Iehova ka obâ je hnyei hia eang
ûnyi hnyi hnyimaköbun, ke öbun e he ka
hu je hnyei ae gan me hwege hubun.
24 Ame he ka ibun je dok hia ame he ka
uto ge je hnyeûcabun: hwân hnyi hnye-
buba, me Lebanona, hwân hnyi wagewe, a
wagewe Euferate, ke ne o but hnyi köiö e
jio, me wale hnyigöulöbun. 25 E ba at
ame he ka tot hnyi hnyimaköbun: k' ame
he Iehova Khongubun ka ootâ me öbubunâ
je hnyei gabun wale öbun e he ka uto, helâ
me hnen hna ha köbun.

26 Wâ bi, inya oge me ip hnyi hnyima-
köbun hnyi bong ang hnahic me hnaû-
hangö: 27 wale hnahic, öbun e ne löng
hoton je hnanyibu anyi Iehova Khongubun,
walang oge me hûna köbun hnyi bong ang;
28 ke hnaûhangö, öbun e ne ca löng hoton
je hnanyibu anyi Iehova Khongubun, me
saû bi ûnyi hnyi gethen oge me hûna köbun
hnyi bong ang, he ka hnu hoton je khong
monu, ae ca khan' öbun.

29 Ke ka hia but Iehova Khongom lili
u ka hnyi hnyei u me he ka he ka hnyin
me me gam, me u me he ka ip hnahic hon
bucen Girizim, ke hnaûhangö hon bucen
Ebala. 30 Hawa ca hoton Joridano li
dok e, cicö hna dit hnen seûnö, hnyi
hnyei ing at Kanana tavat adre me laba
hnyi Araba cicö Gilegala hakekeny sawajo
anyi More? 31 Anyin a hamöbun he ka
hanyâûâ Joridano, me he he ka hu hnyei
wale a ham köbun Iehova Khongubun, ke
öbun e he ka hu e me labâ. 32 Ke hamö-
bun he ka tuö me ânyâ je hnanyibu hia,
me je hna owisa wale oge me ip hnyi hnyi-
maköbun hnyi bong ang.

HNYIMAKAN 12.

WALANG je hnanyibu me je hna
owisa öbun e he ka tuö he ka
ânyâ hnyi hnyei a ham köu hnö Iehova
Khongon lakâmâm he ka hu e hnyi ta je
bong bongon anyibun möt hia eang hmelen.
2 Öbun e he ka ti ohia ta je dok hia adre

me bi athnyabainy hnyin je khongudrin
hnyi je hnyei öbun e he ka hu, wal' ethö
hon je bucen ae beû, me je dok ae görany,
me hmelen je ûö hia ae hat: 3 ke öbun e
he ka kia anyidra je taben hut, me khûâ
oamemâ anyidra je veto ame tot, me thong
degecâ anyidra je Aseira ge meic; ke öbun
e he ka sö degecâ je hnatheatiny anyidra
je khong; ke öbun e he ka ohia je iödra
ûnyi hnyi dok eling. 4 Öbun e ca he ka
ânyâ helâe kö Iehova Khongubun. 5 Ke
haba dok ame he Iehova Khongubun ka
ûca ûnyi hnyi anyibun je tribu hia me me
ip eling ien bi, awe öbun e he ka elâm e
wale hnyaban me he kâ e: 6 ke öbun e he
ka hom kâ e anyibun je hudiny leû, me
anyibun je hut, me anyibun je ke keihen a
libenyitainy, me je hudiny kap göranyai
hnyi hnyamöbun, me anyibun je khöbi, me
anyibun je hudiny ibetengiö, me je nokon
a bân hnyi halebun je kau me mamoe:
7 ke öbun e he ka han e hnyi hnyimakö
Iehova Khongubun, me öbun e he ka senyinâ
ta je ûnyi hia öbun e ânyâ, öbun me anyibun
je lap, wale ame ohnahici u hnyin Iehova
Khongom. 8 Ca he öbun ka ânyâ hoton
ta je ûnyi hia ate me ânyâ eang hnyi bong
ang, wale ae ve so hnyi li emakan ke at me
ke at: 9 anyin a öbun e tiga ca o ka hnyi
hna menâ me hwajekon ame ham köu
Iehova Khongubun. 10 Ke öbun ka he ka
hanyâûâ Joridano, me labā hnyei a ham
Iehova Khongubun me ibun, ke e ame
omen' öbun ge je iwahnaihmiöny hia möbun
igigilö, me öbun e laba hnahic; 11 awe,
haba dok ame he Iehova Khongubun ka
ûca hnân umen ien bi; me öbun e he ka
hom kâ e ta je ûnyi oge hûna köbun; wale
je hudiny leû, me anyibun je hut, me anyi-
bun je ke keihen a libenyitainy, me je
hudiny kap göranyai hnyi hnyamöbun, me
anyibun ta je khöbi hia ae ûnyi hnathu kö
Iehova: 12 ke öbun e he ka senyin hnyi
hnyimakö Iehova Khongubun, öbun, me
lakubun obaga, me lakubun wahlu, me
lathnyabaibun obaga me omomo, me at
Levi hnyi anyibun je lap, anyin ae ba
hwajekhon, ke ba iny bi unyibun. 13 Wâ
wia u nye he ka hudo ânyâm je hudiny leû
hnyi je dok hia u me wâ: 14 ke so thibi
hnyi dok ame he Iehova ka ûca hnyi ânyâm
ke tribu, ke u me he ka hudo eling ânyâm
je hudiny leû, me ânyâ eling ta je ûnyi hia
oge hûna köu. 15 Ke so bi e khatö u he
ka hlingâ me han utiöiny hnyi ânyâm je
lap, hoton je weny hnyekom hia, me hoton
hnahic ûnyi ga Iehova Khongom, wale e
ame ham köu: k' ame he ka hnyi han
hnen tavat ae bo kong me tavat ae bo so,
helâ me zebi, me aila. 16 Ke so bi öbun e
ca he ka han dren: k' öbun e he ka hingâlâ
e hon kânâ helâ me köiö. 17 U me ca he
ka han hnyi ânyâm je lap je ke keihen a
libenyitainy ânyâm hwit, me ânyâm waina,
me ânyâm wakaco, me nokon halem kau a
bân, me mamoe, me ânyâm je khöbi wale u
je bi khöbi, me ânyâm je hudiny ibetengiö,
me hudiny kap göranyai hnyi hnyamâm:
18 ke u me he ka han ta je ûnyi e hnyi
hnyimakö Iehova Khongom, hnyi dok ame
he Iehova Khongom ka ûca, u, me nokom
baga, me nokom hlu, me athnyabaem baga
me momo, me at Levi hnyi ânyâm je lap:
ke u me he ka senyinâ hyni hnyimakö
Iehova Khongom ta je ûnyi hia u me he
ka ânyâ. 19 Wâ eâu u nye he ka hna
degecâ at Levi hnyi bongom ta je bong hia
hnyi em hnyei.

20 Ke e ka he Iehova Khongom ka
ogânâ je hnyigöulem, helâji me hnen hna
ha köu, ke u je ne he ka ha, ka habe, Oge
me he ka han meno, anyin a iny behan
meno; awe, u me he ka han hoton wem.
21 Ke ame ne ti sâkâu gam dok ame he
Iehova Khongom ka ûca me me ip ien
hnyin, awe, u me he ka hlingâ halem ke je
kau me mamoe, a ham köu Iehova, helâ me
hnök hna hûna köu, ke u me he ka han
hnyi ânyâm je lap, hoton je weny hnyekom
hia. 22 U me he ka han e helâ me hnödra
hna han zebi, me aila: k' ame he at ae bo
kong me bo so he ka hnyi han. 23 Ke so
bi, wâ eâu, me ca he ka han dra: anyin a
haba dra, me, wale möt; ke u me ca he ka
tha han möt me utiöiny. 24 U me ca he
ka han e, ke u me he ka hingâlâ e hon
kânâ helâ me köiö. 25 U me ca he ka han
e; m' u me so bi, me lakom hwabâm, u ka
ânyâ wisa hnyi hnyimakö Iehova. 26 Ke
haba ânyâm je ûnyi ae kap, me ânyâm je
khöbi, me u me he ka hom me he ka hnyi
dok ame he Iehova ka ûca: 27 ke u me he
ka hudo ânyâm je hudiny leû, a utiö me
dra hon taben hut kö Iehova Khongom;
ke adre me he ka hingâlâ dren ânyâm je
hut hon taben hut anyi Iehova Khongom,
ke u me he ka han utiöiny. 28 Wâ wia
me löng hoton ta je hofuc eang, wale oge
me hûna köu, m' u me so, me lakom hwa-
bâm nyiele balua, u ka ânyâ ûnyi ae so
me wisa hnyi hnyimakö Iehova Khongom.
29 Ke ka he Iehova Khongom ka subâ

degecâ je hnyei hnyi hnyimâkâm, wale u
me he ka hnyin me he ka hu, ke u ka tren,
me labā idra; 30 me wâ eâu, wâ e nye
nuc u, u ka he ka he hotudra, e ka hia but
ob' ödra hnyi hnyimâkâm; ke wâ u nye
hnei ge anyidra je khong, me ha, ka habe,
Adre me kâmâu je hnyei eang ka bi
athnyaba anyidra je khong? ke oge me he
bi nya ka ânyâ helâe. 31 U me ca he ka
ânyâ helâe kö Iehova Khongom: anyin
adre hia but ânyâ ka anyidra je khong ta
je ûnyi ae ikikiâ Iehova, wale e ame hûkö-
tiâ; anyin adre me labö le ge meic lakudra
obaga me wahlu ka anyidra je khong.

32 Haba ta je ûnyi hia oge me hûna
köbun, me öbun e he ka tuö me ânyâ: u
me ca he ka bi hanen ka hnyin, me ohia
hanen.

HNYIMAKAN 13.

ANE o ûnyi gam ke perofeta, ame ne
at bwi, ke e ame ham köu ke haten,
ame ne ûnyi hnân lâiâ, 2 ke e ka hwâdâ
thö haten, ame ne ûnyi hnan lâiâ, waleji e
ame ha köu, ame ha, ka habe, Ötin e he ka
hnu hoton ke je khong ae ca khanö u, me
bi athnyabaidrin: 3 awe, u me ca he ka
löng hofuc hwan at eling, ame ne perofeta,
k' ame ne at bwi: anyin a Iehova Khongu-
bun ame cubic öbun he ka wâ öbun e ne
hnyok kö Iehova Khongubun ge hnyeku-
hun ae bekhöt, me hanubun ae bekhöt.
4 Öbun e he ka hnu hotu Iehova Kho-
ngubun, me outen, me tuö anyin je
hnanyibu, me löng ifucin, k' öbun e he
ka bi athnyabainy, me kece kâu. 5 Ke
haba at eji, ame ne perofeta, k' ame ne at
bwi, me adre me he ka hlingâ; anyin a e
ame hia but ûkhin fuc kö Iehova Khongu-
bun at ame hum öbun ûheny hnyi hnyei
Aigupito, me ûcû u ûnyi hnyi hnyaba ae
ûthaluo, he ka lili u ûnyi hnyi gethen
waleji Iehova Khongom ame hûna köu he
ka vheno. Me u ma he ka ohia helâe hulö
unyâm.

6 Ame ne alecuâ duöngi u hnen liame-
keiny möu a nokon hinyâm, k' ame ne
nokom baga me hlu, k' ame ne âiâm, k'
ame ne waem at u me hnyokâ, ke haingen,
ka habe, E so ötu me he ka bi athnyabainy
ke je khong ae ca khanö u me lakâmâm;
7 a je khongon ta je hnyei igigili öbun,
ame ne hakekeny ame ne ûsâkâûö möu,
hwân hnyi ke can hmeledrany ke ne o but
ka hnyi ke can; 8 u me ca he ka ogâ kâu,
me löng kâu; ke haba khaca, u me ca he
ka betenge gan, me hna, ke u me ca he ka
ikhâlâ: 9 ke u me he bi ka hlingâ; u ma
bâm ka ip hnyamâm hon he ka hlingâ, ke
biliny bi je hnyamen tavat hia. 10 Ke u
me he ka lûâ e ge veto, me me mokcu; can
e ame heleû deny he ka thöng u ûnyi ga
Iehova Khongom, at ame hum u ûheny hnyi
hnyei Aigupito, ûnyi hnyi hnyaba ae ûtha-
luo. 11 K' ame he at Isaraela hia ka
löng, me ot, k' adre me ca he hmetu ka
ânyâ ûnyi eling unyâm a ûnyi ae kong.

12 Ke u je ne löng hnyi ke taun a ham
köu Iehova Khongom he ka labā, ka habe,
13 A he but ke je hnyat ae kong ûheny
unyâm, ke ödrin e hia but thang aten anyi-
drin taun, me ha, ka habe, E so ötin e he
ka bi athnyabainy ke je khong ae ca khan'
öbun; 14 awe, u me he ka hnei, me elâm,
me hnö wia; ke ame ne hnathu, me manen
a g' adre hia but ânyâ ûnyi eling ae ikiki
unyâm: 15 me u me he ka ti kot tavat
aten taun eling ge hele vat, me ti ohia, me
ta je ûnyi hia hnyin e, me omenoiny hia,
ge hele vat. 16 Ke u me he ka khon ta
je ûnyi hia adre hûgûna ka hnyi wanben
gethen, me le degecâ taun ge meic, me ta
je ûnyi hia adre hûgûnâ, hobi kö Iehova
Khongom: k' ame he ka hna digic thatûnyi
nyiele balua, k' adre me ca he hmetu ka
op e. 17 Ke e so ame ca he ka kece ka
hnyi hnyamâm ûnyi adre ohnaubangoâ:
me me he Iehova ka degec ûbâhlâiny hmö-
nyin, k' ame he ka betenge gam, me hnyok
köu, me osehiö u, helâ me hnen hna khe-
manyin ka lakâmâm; 18 u ka he ka löng
hoton hofuc ho Iehova Khongom, he ka
tuö anyin je hnanyibu, wale oge me hûna
köu hnyi bong ang, he ka ânyâ ûnyi ae
wisa hnyi hnyimakö Iehova Khongom.

HNYIMAKAN 14.

ÖBUN je laku Iehova Khongubun: ca
he öbun ka kavi öbun bi, ke ca
he öbun ka ohadreûâ bademaköbun hnyi
wanben li emaköbun adre ânyâ can komok.
2 Anyin a u hnyei ae kap kö Iehova
Khongom, ke haba Iehova ame ûcö u hnân
iny hnyei ae ke bongon kâu, ûnyi hnyi je
hnyei hia thithö eang hmelen.

3 U me ca he ka han ke meno ae ikiki.
4 Walang je meno öbun e he ka han: a je
kau, me mamoe, me got, 5 me aila, me
zebi, me imura, me got ae hiny, me disona,
me teo, me zamera. 6 Ke haba ta je meno

hia adre kia luâ ûjimen can, me kia luâ
bacan, me hoc hmeto hna han, unyin omeno,
me wale ö 'bun. 7 Ke so bi walang je
meno öbun e ca he ka han ûnyi gadra, a
je meno adre me hoc hmeto hna han, me
kia luâ ûjimen can: a kamela, me anebeth,
me shefani, anyin a ödrin e hoc hmeto hna
han, ke adre ca kia luâ ûjimen can, ödrin
bo kong köbun: 8 me buaka, anyin a e
ame kia luâ can, k' ame ca hoc hmeto bi
hna han, wale ae bo kong köbun: ca he
öbun ka han utiöidra, me kâlâ unyidra ae
mok.

9 Walang ta je ûnyi öbun e he ka han
ûnyi hnyi köiö; haba ta je wâ hia ae hu
bohûnyon me unöiny, me öbun e he ka
han: 10 ke haba je ûnyi hia ae ba bohû-
nyon me unöiny, me öbun e ca he ka han;
wale ae bo kong köbun.

11 Öbun e he ka han omeno hia ame gâ
ae bo so. 12 Ke walang je at öbun e ca
he ka han, a aeto, me perese, me ozeni;
13 me rae, me aia, me daa hoton bongu-
drin; 14 me ta je oreba hoton bongudrin;
15 me iaena, me taemasa, me sahafe, me
dring hoton bongudrin; 16 me mun, me
ianesuf, me tinesemeth, 17 me kati, me
raama, me salak; 18 me kasida, me anafa
hoton bongudrin, me dukifath, me bû.
19 Ke haba je ûnyi hia ame iyâû me gâ,
me bo kong köbun: k' adre me ca he ka
han. 20 Ke öbun e he ka han je meno
ame gâ hia ae bo so.

21 Öbun e ca he ka han meno ame mok
hwege: ke e khatö u he ka ham ka atka-
nyua hnyi hnyabam me me he ka han; ke
e khatö u minya ka ûco e ka aten ke hnyei;
anyin a u hnyei ae kap kö Iehova Khongom.
U me ca he ka ölâ nokon got hnyi dân
basin hinyen.

22 U me he ka ham ke keihen a libenyi-
tainy troban hnyei hnyi ke huna me ke
huna. 23 Ke u me he ka han ke keihen
a libenyitainy ânyâm hwit, me ânyâm
waina, me ânyâm wakaco, me je nokon
halem je kau a bân, me halem je mamoe,
hnyi hnyimakö Iehova Khongom, hnyi dok
e ame he ka ûca me me laba hnyin ien;
m' u me he ka nâ ka outö Iehova Khongom
hnyi ta ogo bong hia. 24 Ke ame ne ti
sâkâû gethen, me ca khanö u he ka hom
tilâ ta je ûnyi e, can anyin ae sâkâû dok
ame he Iehova Khongom ka ûca me me
laba hnyin ien, e ka he Iehova Khongom
ka ohnahici u; 25 awe, u me he ka ûco e
hwaban mone, me lan mone hnyi hnyamâm,
me he ka hnyi dok ame he Iehova Khongom
ka ûca: 26 ke u me he ka ûco ge mone
eling ja ûnyi u me wem, ame ne kau, ame
ne mamoe, ame ne waina, ame ne grâg, k'
ame ne ke ûnyi u me wem hobi köu: ke u
me he ka han eling hnyi hnyimakö Iehova
Khongom, me senyin, a u me ânyâm lap:
27 ke u me ca he ka hna degecâ at Levi a
e unyâm: anyin ae ba hwajekhon me iny
unyâm.

28 Ke haba hnyi obiny huna a kuniny
me u me he ka hom ke keihen a libenyi-
tainy troban em hnyei hnyi huna eling, me
ip hnyi je hnyabam, 29 k' ame he ka hnyi
han unyam at Levi, anyin ae ba hwajekhon
me iny unyâm, me atkanyua, me nakahme,
me safac, a tavat hnyi je hnyabam me me
sekudrin; me me he Iehova Khongom ka
ohnahici u hnyi ta je huliwa anyin hnyamâm
u me ânyâ.

HNYIMAKAN 15.

KE haba hnyi obiny huna a seven, me
u me he ka hna baûâ. 2 Ke wa-
lang hwakecin hnâm hna he ka hna: haba
tavat adre hia but ham gufa ka ke at, ame
ne liamekeiny, me adre me he ka hna baûâ;
anyin adre hia but haimemenâ hna hna
baûâ hnö Iehova. 3 Ame ne aten ke hnyei,
me khatö u he ka hom hmetu e: ke haba
ânyâm ta je ûnyi a e unyin liamekeiny
möu, me ame he hnyamâm he ka hom
hmetu e. 4 Ke so e ba at unyâm ae ba
ta ûnyi; (anyin ame he Iehova ka ti ohna-
hici u hnyi hnyei ame he Iehova Khongom
ka ham köu huân em, m' u me tren e;)
5 wale u je ne löng wia hofuc ho Iehova
Khongom, me tuö me ânyâ je hnanyibu
eang wale oge me hûna köu hnyi bong ang.
6 Anyin a Iehova Khongom ame he ka
ohnahici u helâ me hnen hna ha köu; ke
u me he ka me ham ta je ûnyi ka ta je
hnyei ae se hia, ke u me ca he ka me
sumat; ke u me he ka musö je hnyei ae
se, k' adre me ca he bi ka musi u.

7 Ame ne hu ke at unyâm ae ba ta
ûnyi, a liamekeiny möu, hnyi ke hnyaba
hnyi em hnyei, wale a ham köu Iehova
Khongom, me, u me ca he ka okhötâ hnye-
kom, me thu hnyamâm ka liamekeiny möu
a at ae theduoc: 8 ke u me he ka lau
hnyamâm kâu, me u me he ka me ham
gânâ kâu ûnyi ae ûcû ka hnyi weny. 9 Wâ
eâu, wâ e nye hu ûnykûme ae kong eû hnyi
hnyekom, me ha, ka habe, E hakekeny jut

huna a seveniny, a hunainy hna baûâ; me
ame kong emakâm ka liamekeiny möu ae
theduoc, me ca ham ûnyi bi kâu; ke e ame
he ka tenge kö Iehova gam, m' u me hulö
but. 10 E so u ma ham kâu, k' ame ca
he bi hnyekom ka hmak he ka ham kâu:
anyin a can ûnyi eling ame he Iehova
Khongom ka ohnahici u hnyi anyâm ta je
huliwa hia, me ta je ûnyi hia u ma he ka
ip hnyamâm ka hnyin. 11 Anyin ame ca
he ka ba at ae theduoc hnyi hnyei: anyin
a wale inya oge me hûna köu, ka habe, U
me he ka lau hnyamâm ka liamekeiny möu,
wale hnyat unyâm ae theduoc, me hnyat ae
ba ta ûnyi hnyi em hnyei.

12 Ke adre ne ûco köu ke at Heberu a
liamekeiny möu, ame ne baga, ame ne
momo, k' ame ne bi athnyabaem hnyi je
huna a siks; me hamâm he ka hna baûâ e
ûheny unyâm hnyi huna a seveniny. 13 Ke
u ka hna baûâ e ûheny unyâm, me u me ca
he ka kunâ ke ba ta ûnyi; 14 u me he ka
ohuâ e me ca behânâ ûnyi hnyi halem je
mamoe, ke ûnyi hnyi hna uja ânyâm hwit,
me hna hlec ânyâm vine: ke u me he ka
ham kâu helâ me Iehova Khongom ame
ohnahici u. 15 Ke u me he ka ûnykûme
a g' adre thaluö u hnyi hnyei Aigupito, ke
Iehova Khongom ame omeli u; anyin a
wale, inya oge me hûna köu hofuc e hnyi
bong ang. 16 Ke ame ne he ka ha köu,
ka habe, Oge me ca he ka he gam; anyin
a e ame hnyok köu me ânyâm lap, anyin
ae so e unyâm; 17 awe, u me he ka hom
ûnyi hnân koû, me koû hnyikönyen ka
hnyi hlinginy hwanuma, ke e ame he ka
bi athnyabaem nyiele balua. Ke u me he
ka ânyâ helâe minya ka athnyabaem a
momo. 18 Ke u ka hna baûâ ke at ûheny
unyâm e so e ca he ka hmak hnyekom;
anyin a haba anyin huliwa me ûcû me
huliwa anyin lo li at adre hawâ, hnyi je
huna a siks e ame bi athnyabaem: k' ame
he Iehova Khongom ka ohnahici u hnyi ta
je ûnyi hia u me he ka ânyâ.

19 Haba je lakon a bân ka hnokoâ ge
halem je kau, me mamoe, a je baga hia,
me u me he ka okabâ kö Iehova Khongom:
u me ca he ka kunâ nokon halem kau a
bân he ka huliwa, me subâ leûnen nokon
halem mamoe a bân. 20 Ke u me he me
ânyâm lap he ka han e hnyi hnyimakö
Iehova Khongom, hnyi je huna hia thibut,
hnyi dok ame he Iehova ka ûca. 21 Ke
ame ne hu hnyikongon, ame ne kong can,
ame ne wadröu, ame ne ke hnyikongon ae
kong, me u me ca he ka hudo e kö Iehova
Khongom. 22 U me he ka han e hnyi je
hnyabam; k' ame he ka hnyi han tavat ae
bo kong me bo so, helâ me hnödra hna han
zebi me aila. 23 Ke so bi u me ca he ka
han dren: ke u me he ka hingâlâ e hon
kânâ helâ me köiö.

HNYIMAKAN 16.

HAMÂM he ka tuö tehi Abiba, me
ânyâ paseka kö Iehova Khongom:
anyin a haba hnyi tehi Abiba Iehova
Khongom ame hum u ûheny Aigupito hnyi
hnyinghet. 2 Ke u me he ka hudo paseka
kö Iehova Khongom, ûnyi hnyi je mamoe,
me kau, hnyi dok ame he Iehova ka ûca
hnân umen ien bi. 3 U me ca he ka tha
han e me leven, u me he ka han e me areto
adre ca levenâ hnyi je bong a seven, a are-
toiny vec eling; anyin a u je he mweimwei
ûhem hnyi hnyei Aigupito: m' u me he
ka ûnykûme hnyi bongom ta je bong hia,
ge bong u me he ûhem hnyi hnyei Aigu-
pito. 4 Ke adre me ca he ka wâ leven
unyâm hnyi seven ta bong hnyi em hnyei;
k' adre me ca he ka ip ke ne o but hnyi
hnyomakatu ke keihen uthmeno u je hudo
hnyi bong a bân hnyi sahac. 5 U me ca
he ka hudo paseka hnyi je hnyabam a ham
köu Iehova Khongom: 6 ke so bi hnyi dok
ame he Iehova Khongom ka ûca hnân umen
ien bi, ke u me he ka hudo eling paseka
hnyi sahac e ka dit seûno, cicö ûen u je
he ûheny Aigupito. 7 Ke u me he ka
thân e me han hnyi dok ame he Iehova
Khongom ka ûca: ke u me he ka hwiö
hnyi hnyomakatu me he ka hnyi umâm je
uma mano. 8 Siks je bong u me he ka
han areto adre ca levenâ: ke haba hnyi
bong a seveniny ame he ka hu ûkhacaköu
ae ûnyi hnathu kö Iehova Khongom; k' u
me ca he ka huliwa.

9 U me he ka aû je wik a seven; ke u
me he ka hwân ka aû je wik hnyi hna ibi
hwân subâ hwit ame tot. 10 Ke u me he
ka tuö bijeûiny je wik kö Iehova Khongom
me bwihlany a hudiny ibetengiö ûnyi hnyi
hnyamâm, ke u me he ka ham e hoton hnö
Iehova Khongom hna ohnahici u: 11 ke u
me he ka senyin hnyi hnyimakö Iehova
Khongom, u, me nokom baga, me hlu, me
athnyabaem a baga, me momo, me at Levi
hnyi je hnyabam, me atkanyua, me naka-
hme, me safac unyâm, hnyi dok ame he
Iehova ka ûca hnân umen ien. 12 Ke u

me he ka ûnykûme hna thaluö u hnyi Aigu-
pito: ke u me he ka wâ wia me ânyâ je
hnanyibu e.
13 Ke u me he ka ânyâ bijeûiny je uma
hunuma, hnyi je bong a seven, hwaban
hnâm hna ip ûnyi hnyi uma hnân uja
ânyâm hwit, me ûnyi hnyi hna hlec ânyâm
vine: 14 ke u me he ka senyinâ ânyâm
bijeû, u, me nokom baga, me hlu, me
athnyabaem baga, me momo, me at Levi,
me atkanyua, me nakahme, me safac hnyi
ta je hnyabam. 15 Seven je bong u
me he ka ânyâ bijeû kö Iehova Khongom
hnyi dok ame he Iehova ka ûca: anyin
ame he Iehova Khongom ka ohnahici u
hnyi troban em hnyei hia, me ta je huliwa
hia anyin li hnyamâm, ke u me he ka ti
senyin. 16 Ke ame he obaga hia ka okun
o hnyi hnyimakö Iehova Khongom hnyi
huna hnyi dok e ame he ka ûca: hnyi
bijeûiny areto adre ca levenâ, me bijeûiny
je wik, me bijeûiny je uma hunuma: ke
adre me ca he ka manen hnyi hnyimakö
Iehova ke ba ta ûnyi: 17 adre me he ka
ve ham hoton hnödra hna khana, ke hoton
hnahic ûnyi ga Iehova Khongom wale e
ame ham köu.
18 Ke u me he ka otilâ hnyat owisa, me
je taben hnyi em hnyei hia a ham köu hnö
Iehova, hnyi ânyâm je tribu: ke ödrin e
he ka owisa tavat ge hna owisa ae wisa.
19 U me ca he ka ohwalö hna owisa; ke
u me ca he ka wâhmakhmetoâ at bi: ke u
me ca he ka kap bwihlany; anyin a haba
bwihlany, me wale at ame omûko tavat ae
metâ, me ohavâ hofuc hwan tavat ae wisa.
20 U me he ka hnu hoton hwakecin ae ti
wisa, m' u me möt bi me hu hnyei wale a
ham köu Iehova Khongom.
21 U me ca he ka ta ke ûö hnân bi
Aseira hobi köu, hakekenyâ taben hut anyi
Iehova Khongom wale u me he ka ânyâ
hobi köu bi. 22 Ke u me ca he ka otilâ
hobi köu ke veto ame tot; wale ûnyi ame
hûkötiâ Iehova Khongom.

HNYIMAKAN 17.

UME ca he ka hudo kö Iehova Kho-
ngom ke bolok me mamoe ae hu
hnyikongon, k' ame ne ca so: anyin a wale
hûkötianö Iehova Khongom.
2 Adre me ne wâ unyâm, hnyi je hnya-
bam a ham köu Iehova Khongom, ke at,
ame ne baga, ame ne momo, ame ânyâ hulö
hnyi hnyimakö Iehova Khongom, k' ame
hanyâûâ anyin ûhihinyköu, 3 k' ame he
me bi athnyabainy ke je khong me khu-
drung ködrin, ame ne seûnö, ame ne tehi,
ame ne ke ûnyi hnyi drany, wale oge ca
hûna; 4 ke adre thumetu u, ke u je löng
ut e, me hamâm he ka elâm wia, ke, wâ bi,
ame ne hnathu, ke manen dut a g' adre
ânyâ hnyi Isaraela ûnyi eling ae ikiki;
5 awe, u me he ka hom at eling ka hnyi
homagöulem, ame ne baga, ame ne momo,
at ame ânyâ ûnyi eling ae kong; ke u me
he ka lu' ödrin ge veto, ame ne baga ame
ne momo, me me mokeu. 6 Adre me he
ka hlingâ at ae ûcû ka hnyi mok, ge ifucin
hnyat ohnatho a lo li at, ame ne kun; k'
adre me ca he ka hlingâ ge ifucin at ohna-
tho a khaca. 7 Ke ame he ka bân je
hnyamen hnyat ohnatho hon he ka hlingâ,
ke biliny bi je hnyamen tavat hia. Me
waleling u me he ka ohia ta je ûnyi ae
kong unyâm.
8 Ame ne hmak köu ke ûnyi he ka
owisa, hnyi ke dra me ke dra, ame ne ke
ûhnei me ke ûhnei, ame ne ke ukuc me ke
ukuc, a ta je ûnyi hnân iwatretra hnyi je
homagöulem: awe, u me he ka tot me he
ka hnyi dok ame he Iehova Khongom ka
ûca; 9 ke u me he ka he ka hnyat bihut
a at Levi, me at owisa hnyi ûen e: ke u
me he ka hnei; me ödrin e he ka thumetu
u ge obiny hna owisa: 10 ke u ma he ka
ânyâ hoton hofuc ödrin e he ka thumetu u
hnyi dok eling ame he Iehova ka ûca; ke
u me he ka wâ wia me ânyâ hoton ta je
hofuc ödrin e he ka nö u hnyin; 11 u me
he ka ânyâ hoton hna ha hnen hnanyibu
ödrin e nö u, me hoton hna owisa ödrin e
he ka ha köu: ke u me ca he ka saû ge
hofuc ödrin e he ka thumetu u, ka hnyi ke
keihen a metâ, me me. 12 Ke haba at
ame he ka sheshamökâ, k' ame ca löng
hoton at bihut a at ame labö huliwa eling
hnyi hnyimakö Iehova Khongom, ame ne
at owisa, me ame he ka mok at eling: me
u me he ka ohia hulö unyi Isaraela. 13 Ke
ame he tavat hia ka löng me ot, k' adre me
ca he hmetu ka ânyâ sheshamök.
14 U ka o ka hnyi hnyei a ham Iehova
Khongom köu, k' ame he ka hu gam, me
labā; ke u me he ka ha, ka habe, Oge me
he ka otilâ than huk, helâ me je knyei igi-
gili nya; 15 awe, u me he ka otilâ than a
at ame he Iehova Khongom ka ûca: ke u
me he ka otilâ ânyâm than ûnyi hnyi je
liamekeiny möu: k' u me ca he ka otilâ
atkanyua hom, a ca liamekeiny möu. 16

Ke so bi e ca so e ame osehia je hors hobi
kâu, me ohmeto tavat Aigupito ai, me me
he ka osehia haleny je hors: anyin a hia
but ha Iehova köbun, ka habe, Öbun e ca
he ka hmetu hnyi gethen eling. 17 Ke e
ame ca he ka osehia je laâiân, wâ e nye saû
hnyekon: ke ca so e ame ûkhöûnâ sileva
me gol hnân hobi kâu bi. 18 Ke ka laba
hon theroniny dokhon dökhu, me e ame he
ka uny je hnanyibu eang hobi kâu, ka hnyi
ke tusi hnyi hnyimakan tavat bihut a at
Levi: 19 k' ame he ka e bi unyin, me e ame
he ka aû e hnyi je bong bongon anyin möt
hia: me me nâ he ka outö Iehova Khongon,
he ka vheno ta je hofucin hia hnanyibu
eang, me je hna hûna eang, me ânyâ:
20 me me ca he ka bi gan hnyekon hon je
liamekeiny mē, me saû ûnyi hnyi hnanyibu
ha hnyi ke keihen metâ, me me: waleling
me me he ka obeûâ je bongon hnyi dokhon
dökhu, e me je lakon, hnyi Isaraela.

HNYIMAKAN 18.

AME ca he tavat bihut a at Levi unyi
Isaraela, a tribu Levi hia ka hu je-
khon me hnyei: ke ödrin e he ka han je
hut a an ge meic kö Iehova, a jekhon.
2 Ke ödrin e ca he ka hu hwajeköudrin
unyin je liamekeiny mödrin: haba Iehova
hwajeköudrin, helâ me hnen hna ha ködrin.
3 Ke walang jekhon tavat bihut ûnyi hnyi
hnyei, a ûnyi ge tavat adre me hudo je hut,
ame ne bolok, ame ne mamoe, me adre me
he ka ham ka at bihut bajebenyin me li
wahicen, me tangen han. 4 U me he ka
ham kâu ge ânyâm hwit a bân, me ânyâm
waina, me ânyâm wakaco, me ânyâm leûnen
mamoe adre subâ a bân. 5 Anyin a Iehova
Khongom ame hia but ûcö e ûnyi hnyi
ânyâm je tribu hia, he ka labö huliwa hnyi
iö Iehova, a e, me lakon je baga nyiele
balua.
6 Ke ame ne o ke at Levi ûnyi hnyi je
homagöulem hnyi Isaraela hia, a dok e ame
me laba hnyin, k' ame o me weny hnyekon
ae bekhöt ka hnyi dok ame he Iehova ka
ûca; 7 awe, e ame he ka huliwa hnyi iö
Iehova Khongon helâ me je liamekeiny mē
a at Levi, tavat ödrin e tot eling hnyi
hnyimakö Iehova. 8 K' ödrin e he ka hu
jekhon ae ûcû unyin keihen, ke ca ha bi
hna ûco hobi ködrin je ûnyi hnyi iny
lakamen.
9 U ka o but ka hnyi hnyei ame ham
köu Iehova Khongom, me u me ca he ka
nâ he ka ânyâ hoton hwakecin ae ikiki
anyin tavat eling. 10 E so adre me ca he
ka wâ unyâm ke at ame kunâ nokon baga
me nokon hlu he ka he hnyi wanben meic,
me at bi khong, me at ame bibihwakecin,
me at ae tren khong, 11 me at ame ûhne-
namö me je hanu, me at ame biobotkong,
me perofeta thoi, me at ame ûhnenamö me
hanon je komok. 12 Anyin a Iehova ame
ikikiâ tavat adre me ânyâ ta je ûnyi e: ke
haba can ta je ûnyi eling ae ikiki, me
Iehova Khongom ame ob' ödra hnyi hnyi-
mâkâm. 13 U me he ka ti wisa kö Iehova
Khongom. 14 Amyin a haba je hnyei
eling u me he ka hu, me, adre me löng
hoton tavat bibihwakecin, me tavat bi
khong: ke haba u, me Iehova Khongom
ame ca hnö u he ka helâe. 15 Ke ame he
Iehova Khongom ka oâ köu perofeta ae
ûcû mönya ûheny unyâm a ûnyi ge je
liamekeiny möu; m' öbun e he ka löng kâu;
16 a helâ me wem hia ûnyi ga Iehova
Khongom hnyi Horeba, waleji hnyi bong
adre ûkhacaköu hnyin, ka habe, Ö iny ca
he hmetu ka löng ifuci Iehova Khonguk,
me wâ hmetu meic ae gan eling, m' inye ca
he ka mokcu. 17 Ke haba Iehova ame ha
könya, ka habe, E so hnödrin hna ha.
18 Me oge me he ka oâ hobi ködra ke
perofeta ûnyi ge je liamekeiny mödra; me
oge me he ka ip hok je hofuc hnyi hnyimen,
me e ame he ka ha ködra ta je ûnyi hia
oge me he ka ha kâu. 19 Ke haba at ame
ca he bi ka löng hok je kofuc wale e ame
he ka ha hnyi iök, me oge me he ka hnö e
gan. 20 Ke haba perofeta ame he ka ha
sheshamökâ ke hofuc hnyi iök, waleji oge
me ca hûna kâu he ka ha; k' ame ne fuc
hnyi ien ke je khong, awe, ame he ka mok
perofeta eling. 21 Ke u je ne he ka ha eu
hnyi hnyekom, ka habe, Öhmun e he ka
kâmâu hna wâhmakhmeto hofuc a ca ha
Iehova? 22 Haba, e ka he perofeta ka ha
hofuc hnyi iö Iehova, k' ame ca o bi ûnyi,
k' ame ca hwâdâ bi, awe, wale hofuc ame
ca ha Iehova: ke ame hia but ha e shesha-
mökâ hnen perofeta, m' u me ca he ka
outen at e.

HNYIMAKAN 19.

EKA he Iehova Khongom ka subâ
degecâ je hnyei wale a ham köu idra
Iehova Khongom, ke u je hwöhwabödra,
me labā anyidra je taun me umödra je uma;
2 me u me he ka kia hobi köu bi kun ta

taun hnyi wanben em hnyei wale Iehova
Khongom ame he ka ham köu me me em.
3 Ke u me he ka thu gethen, me khenâ je
hnyigöulen em hnyei, a ohuâ köu Iehova
Khongom, me me kun, me hnân kec ka
hnyin ge tavat hia adre me hlingâ at.
4 Ke walang hwakecin at ame hlingâ at,
a at ame he ka kec kâ e me me möt: haba
at ame hlingâ ke at, ke ca ûnykûme he ka
ânyâ, k' ame ca hûkötiâ ehac; 5 helâke at
ame tha he me ke at ka hnyi hnyot he ka
si utö, k' ame hna gö ge hnyamen he ka sö
utö, ke ame ok ut ban gö ûnyi hnyi taben
me hwâdâ ge ke at, me ame mokcu; awe,
e ame he ka kec ka hnyi ke taun eling me
me möt bi: 6 wâ e nye hnu at ame hlingâ
at ge at ame bi hwaban komok, e ka tiga
hmönyin hnyekon, me kât e, anyin ae sâkâû
gethen, me ame kot moko e; ke ca ûcû kâu
he ka mok, anyin a e ame ca hûkötiâ ehac.
7 Anyin a wale oge me hûna köu, ka habe,
U ma he ka ke ip kun ta taun hobi köu bi.
8 Ke ame ne he Iehova Khongom ka olauâ
em hnyei, helâji me hnen hna khemanyin
ka lakâmâm, me ham köu hnyei hia waleji
e ame ha bânâ he ka ham ka lakâmâm;
9 ke u je ne tuö je hna hûna hia eang he
ka ânyâ, wale oge me hûna köu hnyi bong
ang, he ka hnyok kö Iehova Khongom,
me vheno bala deny je gethen; me u me
he ka bi hanen ke je taun a kun minya
hnân hobi köu, ke ca ha bi kun eling:
10 m' adre me ca he ka hingâlâ dra ae ba
hulöiny hnyi em hnyei a ham köu Iehova
Khongom me me em, me ame taku u ge
dra. 11 Ke ame ne ke at ame hûkötiâ ke
at, k' ame mokut iyawâ, k' ame köûö thö
kâu, me kot e me me mokcu; ke e ame
kec ka hnyi ke taun eling: 12 awe, ame
he wahingatiny anyin taun ka ûkhûnöng
he ka hom e ûheny e, me hna e ka at ame
bi hwaban komok, me me mokcu. 13 Ca
he emakâm ka betenge gan, ke u me he ka
ohia dra ae ba hulöiny ûnyi hnyi Isaraela,
m' u me so bi.

14 U me ca he ka uny haten hnyigöulen
ke at, waleji adre ip kâû ehac, hnyi em
hnyei u me he ka labā, wale hnyei a ham
köu Iehova Khongom, me em.

15 Ame ca he bi at a khaca ka tot me
ohnathoâ ge at hnyi anyin monu, ame ne
ke hulö, hnyi ke hulö e ame ânyâ; ke adre
me he he ka ohmâ ke ûnyi ge ifucin li at
ohnatho, ame ne kun. 16 Ame ne tot ke
at ohnatho ae ca wisa ka ke at he ka hai-
kongoâ; 17 me hamödru a li at ivinö he
ka tha tot hnyi hnyimakö Iehova, hnyi
hnyimakan hnyat bihut, me hnyat owisa
hnyi ûen eling; 18 ke hamen hnyat owisa
he ka ûhnö wia; ke wâ bi, ame ne at thoi
at ohnatho, k' ame hia but hathoiâ liame-
keiny mē; 19 awe, hamöbun he ka ânyâ kâu
helâ me hnen hna ûnykûme he ka ânyâ ka
liamekeiny mē: helâe u me he ka ohia hulö
unyâm. 20 Me me löng me ot ge kolon
tavat, me ca ânyâ hmetu balua ûnyi helâe ae
kong unyâm. 21 Ca he emakâm ka betenge;
ke haba möt me hwaban möt, ke ecmak
hwaban ecmak, ke nyu hwaban nyu, ke
hnyam hwaban hnyam, ke can hwaban can.

HNYIMAKAN 20.

UKA he ka vat me je iwahnaihmiöny
möu, me wâ je hors, me je kariota,
me tavat ae se hia hom, me u me ca he
ka out' ödra: anyin a e unyâm Iehova
Khongom, a at ame hum u ûheny hnyi
hnyei Aigupito. 2 Ke öbun ka he ka
ûhakekenyi he ka vat, me hamen at bihut
he ka tot me fuc ka tavat, 3 me ha ködra,
ka habe, Isaraela lö, long ju, öbun e he ka
vat hnyi bong ang me je iwahnaihmiöny
möbun; ca hlohlo bi je hnyekubun; ca ot
me öbubuny, ke ca he öbun ka ot gadra;
4 anyin a Iehova Khongubun ame tha he
möbun he ka omeli öbun. 5 Ke hamen je
taben he ka ha ka tavat, ka habe, Ewa at
up uma a teb ûnyi ke tiga ca hia but delec?
e so ame he at eling ka hmetuhmetu ka
hnyi umen uma, wâ e nye mokcu hnen vat,
me delec biju hnen ke at. 6 Ke ewa at
ame belökâ hnyei vine ke tiga ca hia but
ijem wan ûnyi hnyin? e so e ame he me
hmetu ka hnyi umen uma, wâ e nye mokcu
hnen vat, me ijem biju hnen ke at. 7 Ke
ewa at ame ûköcö me hlu, ke tiga ca hia
but hom? e so e ame he me hmetu ka hnyi
umen uma, wâ e nye mokcu hnen vat, ke
hom biju hnen ke at. 8 Ke hamen je
taben he ka ha hmetu ka tavat, me ha, ka
habe, Ewa at ame ot me hlohlo hnyekon?
e so e ame he me hmetu ka hnyi umen
uma, wâ e nye oköiö hnyekon je liamekeiny
mē helâ me hnyekon. 9 Ke ka hia but
fuc je taben ka tavat, me ödrin e he ka
otilâ je tuhan vat, me me homakan tavat.

10 Ke u ka hakekenyâ ke taun he ka
vat, me u ma bâm ka ha ûsoköu mödra.
11 Ke adre me ne thu ûsoköu hmetu köu,
me khöng köu, me hamen tavat hia adre
wâ eû hnyin he ka bi fat köu, me bi athnya-

baem. 12 Ke ödrin e ne ca ûsoköu, ke
ödrin e bevat bi möu, me u me he ka igigilö
taun ge vat: 13 ke e ka hna e köu Iehova
Khongom; me u me he ka kot ta je baga
hia ge hele vat: 14 ke haba omomo, me
tavat ae ûhnyûkong, me omeno, me ta je
ûnyi hia hnyin taun, a ta je ûnyi hia hnân
hûgûnâ, me u me he ka hom hnân hobi
köu; ke u me he ka han ta je ûnyi anyin
je iwahnaihmiöny möu a ham köu Iehova
Khongom. 15 U me he ka ânyâ helâe ka
ta je taun hia ae ûsâkâûö möu, ke ca tavat
adre me labā hnyei eang. 16 Ke haba
aten je taun ang a ham köu Iehova
Khongom hnân em, me u me ca he ka
omelö ke ûnyi ae hu homenâiny: 17 ke u
me he ka ti ohi' ödra; wale at Heth, me
Amora, me Kanana, me Perizi, me Hivi,
me Jebusi; helâ me Iehova Khongom ame
hûna köu: 18 m' adre me ca he ka n' öbun
he ka ânyâ hoton hwakecidra ae ikiki,
wale adre me ânyâ ka anyidra je khöng;
m' öbun e kong kö Iehova Khongubun.

19 U je ne he ka igigilö ke taun hnyi
je bong ae se hia he ka vat mē, me hom e,
me u me ca he ka ohia je ûöiny, me sö
degecâ ge gö; anyin a u me he ka an wan,
ke u me ca he ka sö; hawa, ûöiny hnyei
helâ me at, m' u me ka igigilö e ge vat?
20 Ke so bi, haba je ûö u me wâhmakhmeto
a ca je ûö hnan han, me u me he ka ohia
me sö; ke u me he ka otilâ hak cicö taun
ame vat möu, ke ne o but ame ngâ but.

HNYIMAKAN 21.

ADRE me ne wâ komok hnyi hnyei
ame ham köu Iehova Khongom me
me em, k' ame mokut hnyi utkânâ ke ca
manen bi at a hlingâ: 2 me ame he wahi-
ngatâm me hnyat owisa unyâm, ke ödrin
e he ka tuluto ûnyi hnyi hnen komok ka
hnyi je taun igigilö: 3 ke haba taun ae
hakekeny ka hnen komok, me hamen wahi-
ngatiny taun eling ka hom ke kau a ca
huliwa ebac, ke tiga ca hlihli ûnyi ge ûnyi
hnân ûhûkâlâköuâ; 4 ke hamen wahinga-
tiny taun eling ka hom kau ka hnyi hnyi-
göulen bucen ame hingölö hnyin köiö, k'
adre ca tronenâ me belökâ, me ödrin e he
ka thu nyin kau hnyi dok e: 5 ke ame he
ka ûhakekenyi ge tavat bihut a laku Levi;
anyin a hia but Iehova Khongom uc' ödrin
he ka huliwa kâu, me he ka hahnahicâ
hnyi iö Iehova; ke adre me he ka owisa
hoton hnödrin hna ha hnyi je ivinö hia me
je ûkûc hia: 6 k' ame he wahingatiny taun
eling hia a ödrin hakekenyâ komok he ka
hinyem hnyi hon kau adre thu nyin hnyi
hnyigöulen bucen: 7 ke ödrin e he ka ha,
ka habe, A ca hingâlâ dra e ge je hnya-
möhmun, ke haba khaca a ca wâ bi ge li
emaköhmun. 8 Iehova lö, thang monu
anyin em hnyei Isaraela waleji u je omelö,
ke u me ca he ka ip dra ae ba hulöiny he
ka laba hnyi em hnyei a at Isaraela. Me
adre me he ka hn' ödrin dut ge dra. 9 Ke
u me he ka ohia unyâm dra ae ba hulöiny,
u ka ânyâ ûnyi ae wisa hnyi hnyimakö
Iehova.

10 U ka he ka vat me je iwahnaihmiöny
möu, ke Iehova Khongom ame ham ödra
ka hnyi hnyamâm, ke ödrin e bâ but gam,
11 ke u je wâ momo ae so hmainy unyin
je bâ, ke u je bewem, k' u je behom e me
me âiâm; 12 awe, u me he ka hom e ke
hnyi umâm uma; ke e ame he ka giâ ban,
me suba je ûjimen banyen; 13 ke e ame
he ka uny jut je ûkhaûiny bâ, me laba
hnyi umâm uma me tenge ge kamen me
hinyen hnyi khaca tehi ae bekhöt: ke
hwaban dö e me u me he ka tha laba me,
m' öbu me liamâiân. 14 Ke u je ne ca
wem momo, me u me he ka hna but e ka
hnyi weny bi; ke u me ca he ka ûco e
hwaban mone, u me ca he ka thaluâ, anyin
a u je hia but okongoâ.

15 Ame ne lo li momo a li âiân baga a
khaca, ke e ame betenge ge khaca, ke
hûkötiâ khaca, ke ödru me hia but hnokoâ
kâu, a momo e ame betenge gan me momo
e ame wâ kongo; ke haba atö, me wale
nokon momo adre wâ kongo; 16 ke haba
hnyi bong e ame he ka khenyâ omjehen ka
lakon baga, me e ame ca he ka hwiö me
me atö nokon wale, at e ame betenge gan
hon nokon wale e ame wâ kongo, a atö,
17 ke e ame he ka oûnyihnathoâ atö, a
nokon momo e ame hûkötiâ, ge li jekhöû e
ame he ka ham, ûnyi hnyi anyin ta je ûnyi
hia; anyin a nokon hidröu a e; ke e bi
gan hanymen atö.

18 Ame ne ke at ae hu nokon baga ae
ûjöng me ûkhin fuc, k' ame höcö löng hwan
kamen me hinyen, ke ne ödre hia but kot
e, ke e ame ca ling ödru bala bi: 19 me
ame he ka kât e ge kamen me hinyen me
hom e ka wahingatiny anyin taun, hnyi
homagöuleny dok e ame labā; 20 me ödru
me he ka ha ka wahingatiny anyin taun,
ka habe, Walang hnökuhmu at ame ûjöng
me ûkhin hofuc, k' ame ca löng hohmu; e

at ae hwenhmiâ me monu ge grâg. 21 Ke
ame he tavat hia hnyi anyin taun ka luâ e
ge veto me me mokcu: helâe u me he ka
ohia hulö unyâm; k' ame he at Isaraela hia
ka löng me ot.
22 Ke ame ne he ke at ka ânyâ hulö ae
ûcû he ka mok gan, ke adre me hlingâ, me
u me he ka uhno e hon ûö: 23 k' ame ca
he ka hnen unyin hon ûö hnyi hnyinghet,
ke u me he ka konâm e hnyi bong eling;
anyin a hnaûhangö ka Khong at adre
uhno; me u me ca he ka okongoâ kânâm
kânâ hnö Iehova Khongom hna ham köu
me em.

HNYIMAKAN 22.

UKA wâ bolok haleny liamekeiny
möu ame ne haleny mamoe ame he
monu, me u me ca he ka kec hota: ke u
me he ka ohmetuhmeto ka liamekeiny
möu. 2 Ke ame ne ca ûhakekenyi möu
liamekeiny möu, ke ca khanö u e, me u me
he ka hom e ka hnyi umâm uma, me me
tha e möu ke ne o but liamekeiny möu
ame elâm, me u me he ka hna hmetu kâu.
3 Ke u me he ka ânyâ helâe ka haleny
asina; me u me he ka ânyâ helâe ka anyin
ûkhaû; me u me he ka ânyâ helâe ka ta je
ûnyi hia a hia anyin liamekeiny möu, wale
ame hia gan, ke u je hlo, u me ca he ka
laba duöng.
4 U me ca he ka wâ asina haleny liame-
keiny möu, ame ne bolok ame ta eû hnyi
gethen, me u me oiyongi u bi gadrin: ke u
me he ka hadruâ he ka otilâ hmetu.
5 Ame ca he momo ka khavâ khaûen
baga, k' ame ca he baga ka khavâ khaûen
momo; anyin a hûkötianö Iehova Khongom
ödra hia adre me ânyâ helâe.
6 Ame ne e bi hnyi hnyimâkâm eû
hnyi gethen ke hâûen meno ame gâ, hnyi
ûö, ame ne hon kânâ, ae hu lakon a tho, k'
ame ne ca tho bi, ke ame mokulec lakon ge
hinyen, me u me ca he ka tha hom lakon
me hinyen: 7 ke u me he ka hna but
hinyen, ke e khatö u he ka hom lakon
nobi köu bi; me u me so, me se hia bongom
je bong.
8 U je ne up uma a teb ûnyi, me u me
he ka bi haginy ethö hnyi ban umâm uma
igigilö, wâ e nye takoû umâm uma ge dra,
ame ne kölu at ûheny thö. 9 U me ca he
ka ta hatong a lo li bongon hnyi em hnyei
vine: wâ e nye hia but wan hia, wale je
hatong u je ta, me wan em hnyei vine.
10 U me ca he ka wia kânâ ge bolok a
tha e me asina. 11 U me ca he ka khavâ
mano adre hwâwâ ûnyi hnyi li ûnyi a lo,
wale leûnen mamoe me lino.
12 U me he ka bi bâbuen hnyi je baten
ûkhaûâm a vak, wale u je khaûö u kâu.
13 Ame ne hom momo hnen ke at me
âiân, ke e ame tha laba mē, me hûkötiâ,
14 me haikongoâ e ge ta je ûnyi hnân
ohmehma, me oâ kâu ien ae kong, me ha,
ka habe, Oge hom momo eang, ke iny ka
ûhakekenyi mē, me oge me ca wâ haten
hlu; 15 awe, ame he kamen me hinyen
hlu ka hom haten anyin hlu, me hom ka
wahingatiny taun hnyi homagöule: 16 ke
ame he kamen hlu ka ha ka wahingat, ka
habe, Oge ham nökuk ka at ang me âiân,
ke e ame hûkötiâ; 17 ke wâ bi e ame hia
but hathoiâ e ge ta je ûnyi hnân ohmehma,
k' ame ha, ka habe, Oge ca wâ ju haten
hlu ge nokom; ke walang haten hlu anyin
nökuk. Ke ödru me he ka ulolo ûkhaû
hnyi hnyimakan wahingatiny taun. 18 Ke
hamen wahingatiny taun eling ka hom at e
me kot. 19 Ke ödrin e he minya ka ha
hwaban kâu a khaca haded ta je sileva, me
ham ka kamen hlu, can e ame oâ ien ae
kong hon hlu Isaraela: ke ame he bala ka
âiân; ke e ame ca he bala ka degec.
20 Ke so bi ame ne hnathu hofuc eling, k'
adre ca wâ haten anyin hlu; 21 me ödrin
e he ka hom hlu kâ û ka hnyi hwanumen
uma umen kamen, ke ame he aten anyin
taun ka lûâ e ge veto, me me mokcu:
anyin a e ame ânyâ monu hnyi Isaraela, k'
ame bi ûnyi monu hnyi hnyaban kamen:
ke helâe u me he ka ohia hulö unyâm.
22 Adre me ne wâ ke at ame tha mokut
me momo a âiân ke baga, me ödru me he
ka mok, wale baga at ame tha mokut me
momo, ke momo minya: helâe u me he ka
ohia hulö unyi Isaraela.
23 A ne hu ke hlu baû a at ûkücö me
baga; ke a wâ ge ke baga bi hnyi taun, k'
ame tha mokut mē; 24 awe, öbun e he ka
hum ödru ka hnyi homagöuleny taun eling,
me öbun e he ka lu' ödru ge veto m' ödru
me mokcu: haba hlu, me can e ame ca
kuku ke e hnyi taun; ke haba baga, me
can e ame okongo momo anyin ke at: helâe
u me he ka ohia hulö ûnyi gam.
25 Ke ame ne ke baga ame wâ hnyi ta
hnyei hlu ae hmehmela ke baga, k' ame
kât e me tha mokut mē; me ame he ka
hake mok baga at a tha mokut mē: 26 ke
u me ca he ka ânyâ ke ûnyi ka hlu; ke ba

monu anyin hlu me me moko: anyin a
haba ûnyi eang me helâ me at ame todrö
ka at ae hakekeny kâu me hlingâ; 27 anyin
a e ame wâ e hnyi hnyei; k' ame kuku
hnen hlu a hmehmela ke at, ke ba at he ka
hadruâ.

28 Ame ne ke baga ame wâ hlu baû a at
ame ca hmehmela ke at, k' ame kât e, ke
tha mokut mē, ke adre ō 'dru; 29 me
hamen baga at ame tha mokut mē ka ham
ka kamen hlu je sileva a fifte, me ame he
ka âiân bi anyin a e ame okongoâ; e ame
ca he ka degec e hnyi bongon ta je bong
hia.

30 Ame ca he ke at ka hom âiân kamen,
ke e ame ca he ka hai hnamejin kamen.

HNYIMAKAN 23.

AME ca he ka hnyi hanen ûkhacaköu
anyi Iehova at ae aat wakunyin, k'
adre subâ degecâ anyin baga.

2 Ame ca he nokon gethen ka hnyi
hanen ûkhacaköu anyi Iehova; ke ame ca
he bala ka hnyi hanen ûkhacaköu anyi
Iehova ke ne o but hnyi dö a libenyitainy.

3 Ame ca he at Amona, me at Moaba ka
hnyi hanen ûkhacaköu anyi Iehova; k' ame
ca he balua ke at gadra ka hnyi hanen
ûkhacaköu anyi Iehova ke ne o but hnyi dö
a libenyitainy: 4 anyin a ödra me ca ûkha-
nöâ möbun jeû me köiö eû hnyi gethen
waleji hnyi ûhebun ûheny Aigupito; ke
can adre me bi omjeû kö Balaama nöku
Beora ûheny Pethora hnyi Mesopotamia, he
ka hangö u. 5 Ke so bi haba Iehova
Khongom ame ca ling Balaama, ke Iehova
Khongom ame wia hnaûhangö eling me me
hnahic bi, anyin a Iehova Khongom ame
hnyok köu. 6 U me ca he ka hadruâ
anyidra ûsoköu me anyidra hnahic hnyi
bongom ta je bong hia nyiele balua.

7 U me ca he ka hûkötiâ at Edoma,
anyin a e liamekeiny möu: u me ca he ka
hûkötiâ at Aigupito anyin a u je laba ka-
nyua hnyi iny hnyei. 8 Haba ta je mâtrâ-
nidra, me adre me he ka hnyi hanen ûkha-
caköu anyi Iehova hnyi dö a kuniny.

9 U ka he hnyi vat he ka vat me je
iwahnaihmiöny möu, me u me he ka naûâ
ta je ûnyi hia ae kong. 10 A ne hu ke at
unyâm ame ca bo so can ûnyi a o kâu hnyi
hnyinghet, me hamen he ka he ka hnyi
hoton hna hunuma, k' ame ca he ka hmetu
ka hnyi hna hunuma: 11 ke haba hnyi
sahac, me e ame he ka soû hnyi köiö: ke ka
didrut seûnö, me e ame he ka hmetu ka
hnyi hna hunuma. 12 U me he ka hu dok
hnyi hoton hna hunuma hnân he ka he ka
hnyin: 13 ke u me he ka hom ke utsoi a
hanen je omjehem vat; ke u ka he hnyot
ai e hele, me u me he ka hiny kâu, me hwiö
he ka konâm hna he ûnyi gam: 14 anyin
a Iehova Khongom ame he hnyi wanben
hnâm hna hunuma, he ka omeli u, me hna
je iwahnaihmiöny möu hnyi hnyimâkâm;
anyin a wale ame he ka kap bi hnâm hna
hunuma: me me ca he ka wâ unyâm ke
ûnyi ae kong, me me hna degeci u.

15 U me ca he ka hna athnyaba ka
tuhan, a at ame kec köu ûnyi ge tuhan:
16 ke e ame he ka tha laba möu, wale
unyâm, hnyi dok e ame he ka ûca hnyi
anyâm je tauu, hoton weny bi: ke u me ca
he ka okongoâ.

17 Ame ca he ka hu momo hnyi gethen
a at Isaraela, k' ame ca he ka hu at hwen
Sodoma unyin obagainy Isaraela. 18 U
me ca he ka hom ka hnyi uma umö Iehova
hwaban momo hnyi gethen, ke hwaban
kuli hnân bi khöbi: anyin a wale li ûnyi a
ikikiâ Iehova Khongom.

19 U me ca he ka me ham ke ûnyi ge
hwaban ka liamekekeiny möu; wale ge
hwaban mone, me hwaban jeû, me hwaban
ke ûnyi adre labö ham ge hwaban: 20 ke
e khatö u he ka me ham ûnyi ge hwaban
ka atkanyua; ke u me ca he ka me ham
ûnyi ge hwaban ka liamekeiny möu: me
me he Iehova Khongom ka ohnahici u hnyi
ta je ûnyi hia u me he ka ip li hnyamâm
kâu, hnyi hnyei u me he ka hnyin he ka
labā.

21 U ka bi khöbi kö Iehova Khongom,
me u me ca he ka bec he ka thamuâ: anyin
ame he Iehova Khongom ka hnö e gam;
me wale hulö köu. 22 Ke u je ne ca bi
khöbi, me ba monu gam. 23 Haba hofuc
ame he ûheny hnyi li esongodâm, me u me
wâ wia he ka ânyâ; hoton hnâm hna bi
khöbi kö Iehova Khongom he ka hudo hut
ibetengiö, a ûnyi u je ha bânâ ge hnyimâm.

24 U je ne o hnyi hnyei vine iny at ame
laba hakekenyi u, me e khatö u he ka ijem
je wan vine me me sekom, ke u me ca he
ka hitangen hnyi tângâm tang.

25 U je ne o hnyi je hwit anyin at ame
laba hakekenyi u, me e khatö u he ka thu
je hwit ge hnyamâm; ke u me ca he ka
inâ ânyâm hele hnân subâ hwit ka hnyi
hwit ame tot anyin at ae hakekeny köu.

HNYIMAKAN 24.

AME ne ke baga ame hom momo me
faipoipo me, ke e ame ca betenge bi
gan, anyin a e ame wâ ke ûnyi ae ca so
unyin, me e ame he ka sihnalimen hobi
kâu tusiny degec momo, me ham ka hnyi
hnyamen, me obâ ûnyi hnyi umen uma.
2 Ke e ka hia but didrut, me e khana he
ka âiân ke baga bi. 3 Ke ame ne hûkötiâ
e ge baga a biliny, k' ame ne sihnalimen
hobi kâu tusiny degec momo, ke ham ka
hnyi hnyamen, me obâ ûnyi hnyi umen
uma; ke ame ne mokcu baga a biliny at
ame hom e me âiân; 4 awe, ame ca he baga
a bân waleji a obâ ka hom hmetu, k' adre
hia but okongoâ; anyin a wale ûnyi ae
ikiki hnyi hnyimakö Iehova: ke u me ca
he ka bi jöniny hnyei a ham köu Iehova
Khongom me me em.
5 Ame ne ke baga ame hap hoktamomo,
me e ame ca he ka tha he me vat, k' adre
me ca he ka khene hanymen: ke e ame he
ka at baû hnyi hnyaban hnyi huna a khaca,
me osenyinâ âiân a momo e ame hom. 6 Ca
he ke at ka hom ûnyi hnân oamamâ, k'
ame ne vetoiny ethö görany, me me haten
bi: anyin a e ame hom melen at me me
haten.
7 Adre me ne wâ ke at ame venâu lia-
mekeiny mē a at Isaraela, ke ame ânyâ kâu
helâ me ka at adre ûco, me ûco bi; awe
ame he ka mokcu at venöu eling: helâe u
me he ka ohia hulö unyâm.
8 Ō u âu ge mok lepera he ka ti wâ wia,
me ânyâ helâ me at Levi a tavat bihut
ame n' öbun: öbun e he ka wâ wia ka
ânyâ hoton hnök hna hûna ködra. 9
Ûnykûme thö ûnyi a ânyâ Iehova Khongom
kö Miriama eû hnyi gethen waleji hnyi
ûhebun Aigupito.
10 U je ne mē ham ke ûnyi ka liame-
keiny möu, me u me ca he ka dit ka hnyi
umen uma he ka hom haten. 11 Ke u me
he ka tot eû hnyi hwanuma, ke hamen at
waleji u je mē ham ûnyi kâu he ka hom
haten köu eû hnyi hwanuma. 12 Ke ame
ne at ae theduoc, me u me ca he ka tha
mokut me haten bi. 13 Ke u me he ka
ham hmetu kâu haten e ka didrut seûnö,
me me he ka tha mokut me khaûen bi me
hahnahici u: ke wale hwakecâm ae wisa
hnyi hnyimakö Iehova Khongom.
14 U me ca he ka ovecâ at u me hawâ
he ka huliwa, a at ae theduoc ke ba ta
ûnyi gan, ame ne liamekeiny möu, ame ne
atkanyua hnyi em hnyei hnyi ânyâm je
taun: 15 u me he ka bi hwaban hnyi bong
bi, k' ame ca he ka dit seûnö hon; anyin
a e theduoc, k' ame oûnyihnathoâ hwaban:
ke wâ e nye tenge kö Iehova gam, ke wale
hulö bi köu.
16 Adre me ca he ka hlingâ je kamen
can je nokon, k' adre me ca he ka hlingâ je
nokon can je kamen: k' adre me he ka ve
hlingâ at can anyin hulö bi.
17 U me ca he ka ohwalö hna owisa ka
atkanyua me nakahme; me hom ûkhaûen
safac hnân haten: 18 ke u me he ka ûny-
kûme hna thaluö u hnyi Aigupito, ke
Iehova Khongom ame omeli u ûheny:
anyin a wale inya oge me hûna köu he ka
ânyâ ûnyi e.
19 U ka subâ ânyâm hwit hnyi em
hnyei, ke u me hnying ke thi hwit hnyi
hnyei, me u me ca he ka hmetu ka hom e:
ke hobi kâu biju atkanyua, me nakahme,
me safac: me me he Iehova Khongom ka
ohnahici u hnyi ta je huliwainy li hnyamâm
hia.
20 U ka tau halem ûö elaio, me u me ca
he hmetu ka elâm hnyi je vheiny: ke hobi
kâu biju atkanyua, me nakahme, me safac.
21 U ka tau wan halem hnyei vine, me u
me ca he hmetu ka hlo hia: ke hobi kâu
biju atkanyua, me nakahme, me safac.
22 Ke u me he ka ûnykûme hna thaluö u
hnyi hnyei Aigupito: anyin a wale me oge
me hûna köu he ka ânyâ ûnyi eling.

HNYIMAKAN 25.

ANE hu ivinö anyin tavat, k' ödrin e
hom ka hnyi hna owisa, k' adre me
owisa ködrin; me adre me he ka haisoâ at
ae wisa, me hangâ at ae kong; 2 ke ame
ne ûcû he ka osöâ at ae kong, me ame he
at owisa ka ha m' adre me omokulec e, me
osöâ bi hnyi hnyimakan, e ûcû me anyin
hulö hoton numerainy. 3 E khana he ka
ofâte kot ke ca onuâ bi: wâ e nye bi hanen.
ke osehia kot, me ame he ka kong bi lia-
mekeiny möu hnyi hnyimâkâm.
4 U me ca he ka ca hnyimen bolok k'
ame ututo hwit.
5 Ame ne tha laba je liamekeiny, ke
ame mokcu ke at gadrin ke ba nokon, me
ame ca he momo a âiân at ae mokcu ka he
hnyöu ai me me âiân ke atkanyua bi: ke
ame he liamekeiny me âiân ka hom e me

âiân bi, me ânyâ kâu hanymen liamekeiny
me âiân. 6 Ke haba nokon a bân e ame
he ka hnokōâ hnen momo, me adre me he
ka wenyö ien liamekeiny me baga at eji a
mok, me me ca he ka hia ien hnyi Isaraela.
7 Ke ame ne ca weny baga he ka hom sa-
faciny liamekeiny me, me hamen safaciny
liamekeiny me ka he ka hnyi homagöule ka
wahingat me ha, ka habe, E höcö liameke-
iny me öiök he ka okûâ hnyi Isaraela ien
liamekeiny mē, e höcö he ka ânyâ hanymen
liamekeiny mē könya. 8 Me ame he wa-
hingatiny anyin taun ka hawa baga, me
fuc kâu: ke ame ne tot baga, me ha, ka
habe; E ca wek he ka hom momo e; 9
awe, ame he momo a âiân liamekeiny mē
ka he kâu hnyi hnyimakan wahingat, me
uny dut taben hnyeûcan baga, me hangöcâ
hnyimakan, me ha, ka habe, Adre me he
ka ânyâ helâe ka at ame ca otilâ lap anyin
liamekeiny mē. 10 Ke adre me he ka
hwenyi ien hnyi Isaraela, ka habe, Lap
anyin at adre uny taben hnyeuca.

11 Ame ne û ke li at, ke ame o momo
he ka omelö âiân ûnyi ge at ame kot, k'
ame he momo ka inâ hnyamen me kât e ûnyi
hnyi unyin: 12 awe, u me he ka subâ
degecâ hnyamen momo, ca he emakâm ka
betenge gan.

13 Ame ca he ka hu hnyi tangâm tang
je tulut ae ve bongon, at ae gan me ûhnyu-
kong. 14 Ame ca he ka hu hnyi umâm
uma efa ae ve bongon, at ae gan me ûhnyû-
kong. 15 Ke u me he ka hu tulut ae be-
khöt me wisa; efa ae bekhöt me wisa u me
he ka hu: me me se hia bongom je bong
hnyi hnyei a ham köu Iehova Khongom.
16 Anyin a hûkötiânö Iehova Khongom
tavat hia adre me ânyâ helâe, a tavat adre
me ânyâ hwakecin ae ca wisa.

17 Ûnykûme ju ûnyi a ânyâ Amaleka
köu eû hnyi gethen, waleji u me he jem
ûheny Aigupito: 18 a g'ame ûkhanö möu
eû hnyi gethen, k' ame kot tavat a biliny,
tavat ae sēnyin adre me biliny, ke u sēnyin
me vec; ke e ame ca outen Khong. 19
Anyin a wale e ka hia but Iehova Khon-
gom omenö u ge je iwahnaihmiöny hia möu
igigilö, hnyi hnyei a ham köu Iehova
Khongom me me em hnân labā, me u me
he ka kot degecâ hna ûnykûme at Amaleka
ûnyi eang hmeledrany; u me ca he ka
hnying.

HNYIMAKAN 26.

KE u ka o ka hnyi hnyei ame ham köu
Iehova me em, ke u je hom me labā:
2 awe, u me he ka hom je wan kânâ hia a
bân, wale u me he ka hom ûnyi hnyi em a
ham köu Iehova Khongom: ke u me he ka
hitangen, me hom e ka hnyi dok ame he
Iehova Khongom ka ûca me me umen ien
bi. 3 Ke u me he ka he ka at ame bi hut
hnyi ûen eling, me ha kâu, ka habe, Inya
oge me omanenâ kö Iehova Khongom hnyi
bong ang, a iny o but ka hnyi hnyei a khe-
manyin Iehova lakamöta he ka ham köta.
4 Ke ame he at bihut ka kap tang ûnyi
gam, me ip hnyi hnyimakan taben hut anyi
Iehova Khongom. 5 Ke u me he ka thu
me ha hnyi hnyimakö Iehova Khongom,
ka habe, Haba kamök, me, at Suria ame
he but ka mok, ke e ame he Aigupito ai, k'
ame laba atkanyua eling, ke e wakhalet
thibi; me e ame wia ka hnyei ae gan, ke
hwege, ke se hia: 6 ke ame okongu öta at
Aigupito, me oveci öta, me kun' öta ka
hnyi huliwa ae hmak: 7 ke ötin e tenge
kö Iehova Khongon lakamöta, me Iehova
ame löng hota hwatenge, ke e ame wâ
anyita vec, me anyita huliwa, me hnödra
hna oveci öta: 8 me Iehova ame hum öta
ûheny Aigupito ge hnyam ae hwege, me
benyin adre hai, me je ûnyi hnân outen, me
je haten, me je ûnyi hnân lâiâ: 9 ke e ame
hia but hum öta ka hnyi dok ang, me ham
köta hnyei ang, hnyei ame di hnen debai
me hani. 10 Ke wâ ju, walang ang, Iehova
lö, inya oge me hom köu je wan kânâ a bân
wale u je hia but ham könya. Ke u me
he ka ip e hnyi hnyimakö Iehova Khongom,
me khudrung ju hnyi hnyimakö Iehova
Khongom: 11 ke u me he ka senyinâ ta je
so hia a ham köu Iehova Khongom, me ka
ânyâm lap, me at Levi, me atkanyaua
unyâm.

12 Ke u ka hia but ham je ke keihen a
libenyitainy jeûiny huna a kuniny, wale
huna adre ham je ke keihen a libenyitainy,
me u me he ka ham e ka at Levi, me atka-
nyua, me nakahme, me safac, m' ödrin e
he ka han sekon hnyi ânyâm je lap; 13 ke
u me he ka ha hnyi hnyimakö Iehova
Khongom, ka habe, Oge hia but hom ta je
ûnyi ae kap ûheny hnyi umök uma, ke oge
hia but ham e ka at Levi, me atkanyua,
me nakahme, me safac, hoton je hna hûna
hia, u me hûna könya: oge me ca hanyâûâ

ânyâm je hnanyibu hia, ke oge ca hnying e :
14 oge me ca hia but han ûnyi hnyin hnyi
ûen oge me tenge, me hom ûnyi hnyin iny
ka bo kong, me ham ûnyi hnyin hobi kâu
je komok : oge hia but löng hoton hofuc ho
Iehova Khonguk, oge hia but ânyâ hia ho-
ton hnâm hna hûna könya. 15 Wâ ju eû
hnyi hnyabam ae kap ûnyi hnyi drany ethö,
me ohnahicâ em hnyei Isaraela, me kûnâ u
je ham köhmun, helâji me hnâm hna khe-
manyin ka lakamöhmun, a hnyei ame di
hnen dân basin me hani.

16 Haba hnyi bong ang Iehova Khongom
ame hûna köu he ka vheno je hnanyibu
eang, me je hna owisa, ke u me he ka tuö
me ânyâ ge hnyekom ae bekhöt, me hanom
ae bekhöt. 17 U je hia but ha muâ hnyi
bong ang a haba Iehova me e Khongom,
ke ûcû köu he ka vheno deny je gethen,
me tuö hnen je hna hûna, me anyin je
hnanyibu, me hnen je hna owisa, me löng
hoton hwan hofuc : 18 ke a hia but Iehova
ha muâ hnyi bong ang a u hnyei ae ke
bongon bi kâu, helâ me hnen hna ha bânâ
köu, me u me he ka tuö hnen je hna hûna
hia ; 19 k' ame he ka obeönuai u hon je
hnyei hia e ame op, hnân baisoâ, me hnân
ien bi, me hnân ogânâ ; m' u me he ka
hnyei ae kap hobi kö Iehova Khongom
hoton hofuc waleji e ame ha.

HNYIMAKAN 27.

KE haba Mose me wahingatiny at Isa-
raela ödrin e hûna ka tavat, me ha
ka habe, Tuö ju ta je hnanyibu hia oge me
hûna köbun hnyi bong ang. 2 Ke haba
hnyi bong öbun e he ka hanyâûâ Joridano
ka hnyi hnyei a ham köu Iehova Khongom,
me u me he ka khon je veto ae gan, me
botru dröuiny : 3 ke u me he ka sihnalimen
hon ta je hofuciny hia hnanyibu eang, u
ka hia but he hanyâûâ ; m' u me he ka he
ka hnyi hnyei a ham köu Iehova Khongom,
a hnyei ame di hnen debai me hani, helâ
me Iehova Khongon lakâmâm ame hia but
ha bânâ köu. 4 Ke öbun ka hia but ha-
nyâûâ Joridano, me öbun e he ka khon je
veto eling, wale oge me huna köbun hnyi
bong ang, hnyi bucen Ebela, me up dröu-
iny. 5 Ke u me he ka otilâ taben hut
eling kö Iehova Khongom a tap veto :
u me ca he ka inâ ke ut fao ethö
ka hnyi hon. 6 U me he ka otilâ ta-
ben hut kö Iehova Khongom ge je veto ae
bekhöt, ke u me he ka hudo hon je hudiny
leû kö Iehova Khongom : 7 ke u me he ka
hudo je hudiny ûsoköu, me han eling ; ke
u me he ka senyin hnyi hnyimakö Iehova
Khongom. 8 Ke u me he ka sihnalimen
manenâ hon je vetoiny ta je hofuciny hia
hnanyibu eang.

9 Ke haba Mose me tavat bihut a at
Levi ödrin e ha ka at Isaraela hia, ka habe
At Isaraela lö, ca mede bi, ke löng ju, haba
hnyi bong ang me u hnyei i Iehova Khon-
gom. 10 Anyin a wale u me he ka löng
hofuc ho Iehova Khongom, me ânyâ anyin
je hnanyibu, me hnen hna hûna, me hnen
je hna owisa, walang oge me hûna köu hnyi
bong ang.

11 Ke haba Mose ame hûna ka tavat
hnyi bong eling, me ha, ka habe, 12 Ame
he hnyat eang ka tot hon bucen Gerizim he
ka hahmahicâ hnyei, öbun ka hia but ha-
nyâûâ Joridano ; jia Simeona, ke Levi, ke
Juda, ke Isakara, ke Josefa, ke Beniamina :
13 ke walang hnyat ödrin e he ka tot hon
bucen Ebala he ka hangâ ; jia Reubena, ke
Gada, ke Asera, ke Zebulona, ke Dana, ke
Nafatali. 14 Ke ame he at Levi ka thu
me ha ka at Isaraela hia ge hwan ae hwege,
ka habe,

15 Hnaûhangö at ame bi hnatheat adre
sö adre me ne oköiâ, k' ame otilâ duöngâ, e
hûkötianö Iehova huliwainy hnyamen at
tretrau. Ke ame he tavat hia ka thu me
ha, ka habe, Amen.

16 Hnaûhangö at ame ca oûnyihnatho
kamen me hinyen. K' ame he tavat hia
ka ha, ka habe, Amen.

17 Hnaûhangö at ame oc hnyigöulen ke
at. Ke ame he tavat hia ka ha, ka habe,
Amen.

18 Hnaûhangö at ame omono wadröu eû
hnyi gethen. K' ame he tavat hia ka ha,
ka habe, Amen.

19 Hnaûhangö at ame ohwalö hna owisa
ka atkanyua, me nakahme, me safac. K'
ame he tavat hia ka ha, ka habe, Amen.

20 Hnaûhangö at ame tha mokut me
âiân kamen, anyin a e ame hai hnamejin
kamen. K' ame he tavat hia ka ha, ka
habe, Amen.

21 Hnaûhangö at ame tha mokut me
meno. K' ame he tavat hia ka ha, ka
habe, Amen.

22 Hnaûhangö at ame tha mokut me
haniny, ame ne nokon kamen a hlu, k' ame
ne nokon hinyen. Ke ame he tavat hia ka
ha, ka habe, Amen.

23 Hnaûhangö at ame tha mokut me

hinyen âiân. K' ame he tavat hia ka ha,
ka habe, Amen.
24 Hnaûhangö at ame kot ikhâlâ ke at.
K' ame he tavat hia ka ha, ka habe, Amen.
25 Hnaûhangö at ame kap hwaban me
me hlingâ at ae ca ûcû ka mok. K' ame
he tavat hia ka ha, ka habe, Amen.
26 Hnaûhangö at ame ca hnyi ohwâdâ
hofuciny hnanyibu eang he ka ânyâ. K'
ame he tavat hia, ka habe, Amen.

HNYIMAKAN 28.

KE u je ne he ka ti löng hoton hofuc
ho Iehova Khongom he ka wâ wia
me ânyâ hnen je hna hûna, wale oge me
hûna köu hnyi bong ang, me ame he Iehova
Khongom ka obeönuai u hon ta je hynei
hia eang hmelen : 2 k' ame he ka o köu ta
je hnahic hia eang, me hom tilö u, u ka
löng hoton hofuc ho Iehova Khongom. 3
Ke u me he ka hnahic hnyi taun, k' u me
he ka hnahic hnyi ta hnyei. 4 Ame he
ka hnahic wan hnyekom, me wan kânâm
kânâ, me wan halem omeno, me ûsahiainy
je kau me lakon mamoe. 5 Ame he ka
hnahic tangâm. tang, me taben bi ânyâm
falawa hnyin. 6 U me he ka hnahic u ka
didrö, ke u me he ka hnahic u ka didrut.
7 Ame he Iehova ka hna je iwahnaihmiöny
möu, tavat adre tot köu ka mok hnyi hnyi-
makâm adre me he ka o köu hnyi ke gethen,
me ve kec gam hnyi je gethen a seven. 8
Ame he Iehova ka ohnahici u hnyi je uma
u me ip ânyâm jeû hnyin, me hnyi ta je
ûnyi u me he ka ip hnyamâm kâu ; k' ame
he ka ohnahici u hnyi hnyei a ham köu
Iehova Khongom. 9 Ame he Iehova ka
ohmö u m' u hnyei ae kap hobi kâu e bi,
helâ me e ame khemanyin köu ; u je ne he
ka tuö je hnanyibu anyi Iehova Khongom,
me vheno deny je gethen. 10 Ke ame he
je hnyei hia eang hmelen ka wâ a g' adre
ip iö Iehova hom ; m' adre me he ka outö
u. 11 Ke ame he Iehova ka osehia hobi
köu ta je ûnyi ae so, a wan hnyekom, me
wan halem je meno, me wan kânâm kânâ,
hnyei a khemanyin Iehova ka lakâmân he
ka ham köu. 12 Ke ame he Iehova ka
thöng köu tang omjehen ae so, wale drany
he ka ota we hnyi üen bi hnyi kânâm kânâ,
me ohnahicâ huliwa hia anyin li hnyamâm :
ke u me he ka me ham omjeû ka ta je
hnyei ae se, k' u me ca he bi ka me suma-
tâ. 13 Ke ame he Iehova ka wiö u hnân
ban, ke ca hmokunen bi ; ke u me he bi ka
hon, ke ca hnyikânâ bi ; u je ne löng hoton
je hnanyibu anyi Iehova Khongom, wale
oge me hûna köu hnyi bong ang he ka wâ
wia me ânyâ ; 14 ke ca saû ka hnyi ke
keihen metâ, me ke keihen me, a ûnyi hnyi
je hofuc oge me hûna köu hnyi bong ang,
he ka hnu hoton ke je khong me bi athnya-
baidrin.
15 Ke u je ca löng hofuc ho Iehova
Khongom he ka wâ wia me ânyâ anyin je
hnanyibu hia, me hnen je hna hûna, wale
oge me hûna köu hnyi bong ang ; me ame
he ka o köu me hom tilö u ta je hnaûhangö
hia eang. 16 Ke u me he ka hnaûhangö
hnyi taun, ke u me he ka hnaûhangö hnyi
ta hnyei. 17 Ame he ka hnaûhangö ta-
ngâm tang, me taben u me bi ânyâm fala-
wa hnyin. 18 Ame he ka hnaûhangö wan
hnyekom, me wan kânâm kânâ, me ûsehi-
ainy halem je kau me lakon halem je ma-
moe. 19 U me he ka hnaûhangö u ka
didrö, ke u me he ka hnaûhangö u ka di-
drut. 20 Ame he Iehova ka kunâ köu
hnaûhangö, me vec, me û, hnyi ta je ûnyi
u me ip hnyamâm kâu he ka ânyâ ke ne o
but u me mok me ke ne o but u me ie hia
but ; can hulöiny ânyâm je huliwa u me
digic nya hnyin. 21 Ame he Iehova ka oke-
ceâ köu mok ae cap, ke ne o but e ame ohiö
u ûnyi hnyi hnyei, wale u me he ka hnyin
he ka hu e. 22 Ame he Iehova ka kuc u
ge delâ, me kahwa unyin, me hngihngidra,
me kahwainy meic, me hele vat, me meleca,
me om ; k' adre me he ka hnu u ke ne o
but u me mokcu. 23 Ke haba drany ethö
hon bâm, me, ame he ka helâ me bras, k'
ame he ka helâ me fao bi kânâ eû hmelâm.
24 Ame he Iehova ka wia ânyâm we me
me kânâ me sesâiny kânâ, k' ame he ka ta
ûnyi hnyi drany ka hnyi hom, ke ne o but
adre ohiö u. 25 Ame he Iehova ka hnö u
me me kuc u ge je iwahnaihmiöny möu : u
me he ka he ködra hnyi ke gethen, ke u
me he ka kec hnyi hnyimaködra hnyi je
gethen a seven : ke adre me he ka ûkhû-
khûö u unyin je dökhu hia eang hmelen.
26 Ke haba unyâm bi me an omeno hia
ame gâ ethö, me omenoiny hnyot, ke ba at
ame he ka alen. 27 Ame he Iehova ka kuc
u ge ohuciny Aigupito, me vec tiny, me anyû,
me hölök, wale ae ca khana bi he ka metu.
28 Ame he Iehova ka kuc u m' u me monu,
me wadröu, me uthmâhmâ hnyekon : 29
ke u me he ka khaûteta hnyi jebigö, helâ
me at ae wadröu ame khaûteta hnyi lit, k'
u me ca he ka hnahic hnyi dem je gethen,

ke adre me he ka okongu u me hûgûnâ
ânyâm ta je ûnyi hnyi je bong hia, ke ba
at ame he ka omeli u. 30 U me he ka
kâcâ momo, k' ame he bi ke at ka tha mo-
kut mē: u me he ka op uma, k' u me ca he
bi ka labā: u me he ka belökâ vine, k' u
me ca he bi ka ijem wan. 31 Adre me he
ka hlingâ halem bolok hnyi hnyimâkâm, ke
u me ca he bi ka hnyi han: adre me he ka
hûgûnâ halem asina hnyi hnyimâkâm, k'adre
me ca he ka hom hmetu e köu: adre me he
ka ham halem je mamoe ka je iwahnaihmiöny
möu, ke ba at ame he ka omeli u. 32 Adre
me he ka ham lakom baga me hlu ka hnyi
ke hnyei, ke u me he ka elâm ge li ema-
kâm, me sēnyin halubahing 'ödrin hnyi je
bong hia thibut: ke ba maniny hnyam m.
33 Haba wan kânâm kânâ, me ânyâm ta je
huliwa hia, me ame he hnyei kanyua he ka
han hia thibut; k' adre me he thibi ka
okongu u, me hlic u balua: 34 me me omo-
nu u ge ta je ûnyi u me he ka wâ ge li
emakâm. 35 Ame he Iehova ka kot li
boucam me li cam ge ohuc ae vec, a at ae
ca khana he ka metu, hwân hnyi hnyeûcam
ke ne o but ka hnyi wanben bâm. 36 Ame
he Iehova ka tha hum u, me tuhâm a at u
me otilâ hom, ka hnyi hnyei ae ca khanö
u, a u me lakâmâm; ke u me he ka bi
athnyabainy eling ke je khong a utö me
veto. 37 Ke u me he ka hnân lâiâ, me
vejec, me hofuc hluhluma hnyi je hnyei hia
ame he Iehova ka lili u ka hnyin. 38 E
gan hmâ je hatong u me he ka hom ka
hnyi em hnyei, ke ûhnyûkong bi u me he
ka ip; anyin ame he ka han hnen ta je
wahamon. 39 U me he ka ta je hnyei
vine me belökâ, ke u me ca he ka ijem
wainainy, ke u me ca he bi ka tau wan;
anyin ame he ka han hia ė ge je oûnyi. 40
Ame he ka hu halem je ûö elaio hnyi em
hnyei hia, ke u me ca he ka sûö u ge waka-
coiny; anyin ame he ka kölu wan ke tiga
but. 41 U me he ka hnokoâ je baga me
momo, k' ödrin e ca he ka lakom bi; anyin
adre me he ka hum ödrin ka hnyi hwenbâ.
42 Haba halem je ûö me wan kânâm kânâ,
me ame he je wahamon ka han. 43 Ame
he atkanyua unyâm ka labö kû tot me me
nua hom; ke u me he ka hnyikânâ tot
hmönyin. 44 E ame he ka me ham köu,
ke u me ca he ka me ham kâu; e ame he
ka ban, ke u me he bi ka hmokunen. 45
Ke ame he ka o ta je hnaûhangö eling hia
köu, me hnu u, me hom tilö u, ke ne o but
ame hiö u but; anyin a u je ca löng hofuc
hó Iehova Khongom he ka tuö anyin je
hnanyibu me hnen je hna otilâ waleji e
ame hûna köu: 46 k' ame he ka e bi
unyâm hnân haten me hnân lâiâ me unyin
mâtrânâm nyiele balua: 47 anyin a u je ca
bi athnyabai Iehova Khongom me senyin
me hobâ hnyi hnyekom can ûgâniny ta je
ûnyi hia: 48 anyin a wale u me he ka bi
athnyabainy je iwahnaihmiöny möu tavat
ame he Iehova ka kunâ köu, k' u mekihnâ-
nem, me beic, me he thu, me weny ta je
ûnyi hia: k' ame he ka ip ûnyi hnân ûhû-
kâlâköuâ a fao hon nyem, ke ne o but e
ame ohiö u. 49 Ke ame he Iehova ka oâ
köu vat, a hnyei ûnyi hnyi dok ae sâkâû
ûheny hnyi can hmeledrany, helâ me ugâiny
aeto; hnyei ae ca khanö u he ka löng hwan;
50 hnyei ae hwege hnyimakan, k' adre me
ca ogânâ wahingat, me betenge ge tavat ae
ûhnyûkong: 51 ke e ame he ka han wan
halem je meno, me wan kânâm kânâ, ke ne
o but ame hiö u but: ke e ame ca he ka bi
kolon köu hwit, me waina, me wakaco, me
ûsehiainy halem je kau, me lakon halem je
mamoe, ke ne o but e ame ohiö u. 52 Ke
e ame he ka igigili u hnen vat hnyi ânyâm
je taun hia, ke ne o but ame u ta je hak
veto u me op göranyai waleji u me geju kâu
hnyi em hnyei hia: ke e ame he ka igigili
u hnyi ânyâm je taun hia hnyi em hnyei
waleji a ham köu Iehova Khongom. 53
Ke u me he ka han wan hnyekom a utiöiny
lakom baga me hlu a ham köu Iehova
Khongom; hnyi hıa igigilö me thelöng,
wale ame he je iwahnaihmiöny möu ka
oveci u gan. 54 Haba baga at ae menyik
unyâm me ti mita, me e ame he ka okongo
emakan ka liamekeiny mē, me âiân ae be-
tenge gan, me kolon je lakon adre tiga ca
hûgûnâ; 55 me e ame ca he ka ham ka ke
at gadrin ong utiöiny lakon e ame he ka
han anyin ae ba but ta ûnyi gan; a hnyi
ûen igigilö me thelöng, wale ame he je
iwahnaihmiöny möu ka oveci u hnyi ânyâm
je taun hia. 56 Haba momo ae menyik
me ti mita unyâm, at ame ca hnyi kâlâ kâ-
nâ ge hnyeûcan can mitainy me menyikiny,
me e ame he ka okongo li emakan ka âiân ae
betenge gan, me nokon baga, me nokon
hlu; 57 me at ae ûhnyûkong ame o wanben
li can, me lakon e ame he ka hnokoâ; ke
ame he momo e ka han duöngi ödrin anyin
ae ba han; hnyi hna igigilö me thelöng,
wale ame he je iwahnaihmiöny möu ka
oveci u gan, hnyi ânyâm ta je taun hia. 58
U je ne ca he ka wâ wia he ka ânyâ ta je

hofucin hia hnanyibu wale adre sihnalimen
hnyi tusi ang, me u me outen ien ae hma-
nenang me hnân outen, wale IEHOVA KHO-
NGOM; 59 k' ame he Iehova ka olungâ
ânyâm ta je mok, me je mok anyin je mâ-
trânâm, a je mok ae gan hmâ, me tet hmâ,
me je mekiny ae vec, me tet hmâ. 60 Ke
e ame he ka oâ köu je mekiny Aigupito hia,
wale u me outen; k' ame he ka kece köu.
61 Ke ta je mok hia minya me je ûnyi ae
kong hia adre ca set hnyi tusiny hnanyibu
eang, ame he Iehova ka oâ köu, ke ne o
but ame hiö u. 62 Ke öbun e he ka wa-
khalet biju, waleji a helâ me je okhûiny
drany ûseibun; anyin a u je ca löng hoton
hofuc ho Iehova Khongom. 63 Ke wâ bi,
helaji me Iehova ame senyin köbun he ka
osoi öbun, me osehi' öbun, me helâe e ame
he ka senyin köbun he ka ohi' öbun, me
oumi öbun; ke adre me he ka oc degeci
öbun ûnyi hnyi hnyei u me he ka hnyin m'
u me hu. 64 Ke ame he Iehova ka ovesei
u ka hnyi je hnyei hia, hwân hnyi ke can
hmeledrany ke ne o but ka hnyi obiny
hmeledrany; ke u me he ka huliwa ka je
khong ae ca khanö u, u, me lakâmâm, a
utö me veto. 65 Ke u me ca he ka laba
wia hnyi je hnyei hia eling, k' ame ca he ka
menâ hnyeûcam: ke ame he Iehova ka
ham eling köu hnyok ae öbubuny, me li
eemak ae dit, me hanu ae höcö: 66 ke u
me he ka labö loloâ ânyâm möt; ke u me
he ka labö ot hnyi hnyinghet me lany, ke
u me ca he ka sekunâ ânyâm möt: 67 hnyi
hnyomakatu u me he ka ha, ka habe, E na
sahac ut! ke e sahac me u me he ka ha, ka
habe, E na hnyomakatu but! anyin ae ot
hnyekom, ke can ta je ûnyi u me wâ ge li
emakâm. 68 Ke ame he Iehova ka ohme-
tu u Aigupito ai hnyi je hu, k' u me he ka
gethen waleji oge ha köu, ka habe, U me
ca he hmetu ka wâ e balua: ke öbun e he
bi eling ka beûcû öbun ka je iwahnaihmi-
öny möbun m' öbun e bi athnyaba k dra
obaga me omomo, ke ba at ame he ka ûco.

HNYIMAKAN 29.

WALANG je hofuciny ûhihinyköu,
waleji Iehova ame hûna kö Mose
he ka ânyâ me lakon Isaraela hnyi hnyei
Moaba, ke ca ha bi hna ûhihinyköu mödra
hnyi Horeba.
2 Ke haba Mose ame hawâ at Isaraela
hia thithö, me ha ködra, ka habe, Öbun e
wâ ta je ûnyi hia a ânyâ Iehova kö Farao
hnyi hnyimaköbun hnyi hnyei Aigupito, me
lathnyabainy, me iny hnyei hia: 3 a ta je
ûcûbic ae gan waleji a wâ je emaköbun, me
je haten, me je ûnyi hnân lâiâ gan eling:
4 ke a ca ham bi köbun Iehova hnyok ae
wâhmakhmeto, me li emakan ae bwela, me
li hnyikönyen ame löng, ke ne o but hnyi
bong ang. 5 Ke oge hia but hum öbun
hnyi hnyebuba fâte je huna: e ca bobot
anyibun je ûkhaû, k' ame ca bobot je ta-
ngen hnyeûcabun hnyi je cabun. 6 Öbun e
ca han areto, me ijem waina me grâg: me
me khan' öbun a inya Iehova Khongubun.
7 Ke öbun e o but ka hnyi dok ang, me
ame tot metâ köta Sihona tuhan Hesebona,
me Oga than Basana he ka vat, me ötin e
kuc ödra: 8 me otin e hûgûnâ idru hnyei
me ham e me iny at Reubena, me Gada, me
hafiny tribu Manase. 9 Anyin a wale tuö
ju ta je hofuciny ûhihinyköu eang, me
ânyâ, m' öbun e hnahic hnyi ta je ûnyi hia
öbun e ânyâ.

10 Öbun e tha tot hnyi bong ang, a öbun
hia hnyi hnyimakö Iehova Khongubun; a
anyibun je taben, me je tribu, me wahingat,
me je homakan, a tavat hia aten Isaraela,
11 lakubun, me laöiöbun, me atkanyaua
unyâm hnyi hnâm je hna hunuma, hwân ge
at ame höcö hlogom ke ne o but at ame
söû belâm köiö: 12 me u me he ka tot
hnyi ûhihinyköu anyi Iehova Khongom me
hnen hna khemanyin wale ame khemanyin
köu Iehova Khongom hnyi bong ang: 13
me e ame he ka ohmö u hnyi bong ang m'
u me he bi ka iny hnyei, me e ame he ka
Khongom, hoton hofuc e ame ha köu, ke
hoton hofuc e ame khemanyin ka lakâmâm,
a Aberahama, me Isaaka, me Jekob. 14
Ke oge me ca hake ânyâ ûhihinyköu ang
möbun me khemanyin köbun; 15 ke so bi
hobi ködra adre me tha tot möta eang hnyi
hnyimakö Iehova Khonguta hnyi bong ang,
me tavat minya ae hia unyita hnyi bong
ang: 16 (anyin e khan' öbun a ötin e laba
hnyi hnyei Aigupito, me he but hnyi wan-
ben je hnyei waleji öbun e he hanyâûâ;
17 ke öbun e hia but wâ je ûnyi ae ikiki
gadra, me anyidra je idola, a utö, me veto,
me sileva, me gol, waleji unyidra:) 18 wâ
e nye hu at gabun, ame ne baga, ame ne
momo, ame ne lap, ame ne tribu, at ame
hwiö hnyekon hnyi bong ang ûnyi ga Iehova
Khonguta he ka he me bi athnyabainy je
khongon je hnyei eling; wâ e nye hu unyi-
bun wân ame okûâ ûnyi hnân mekiny, ame
ne ûthâ; 19 ke e ka löng hofucin ûhangö

eang, me e ame he ka hahnahicâ e bi hnyi
hnyekon me ha, ka habe, Eja ke ne oge ne
vheno weny hnyekuk, he ka bi hnen ûnyi
ae kukuba ge ûnyi ae mada, me oge me he
ka so but: 20 ke ame ca he Iehova ka hna
e, ke so bi, ame he ka sâ hmönyin anyi
Iehova me anyin ciâ ka at eling, k' ame he
bi ka ta hon hnaûhangö hia adre sihnalimen
hnyi tusi ang, ke ame he Iehova ka kot
degecâ ien ûnyi eang hmeledrany. 21 K'ame
he Iehova ka ke ip e ka hnyi ke ûnyi ae
kong hnyi ta je tribu anyin at Isaraela hia,
hoton ta je hnaûhangöiny ûhihinyköu, wale
adre sihnalimen hnyi tusiny hnanyibu eang.
22 Ke ame he ka ha hnen dö a biliny, a je
lakubun adre me he ka o hwaböbun, me
atkanyua at ame he ka o ûheny hnyi dok
ae sâkâû, ödra ka wâ je mekiny hnyei eling,
me je mok a kunâ Iehova; 23 me haba
hnyei hia me teio, me alase, me ame hlâ, k'
adre ca belökâ, k' ame ca wa, ke ba hna-
onying ame kû hnyin, helâ me hna ohia
Sodoma, me Gomora, me Adema, me Ze-
boim, waleji Iehova ame ohia ge anyin
hmönyin me anyin û: 24 ke ame he je
hnyei hia ka ha, ka habe, Can ieû Iehova
ame ânyâ helâng ka hnyei ang? can ieû
hmönyin ae gan eling? 25 Ke adre me he
ka thu, ka habe, Can adre degecâ ûhihiny-
köu anyi Iehova Khongon lakamödra waleji
e ame ânyâ mödra, hnyi ûen e ame hum
ödra ûheny hnyi hnyei Aigupito; 26 ke
adre me he me bi athnyabainy ke je khong,
me khudrung kâu, a je khong ae ca khan'
ödra, ke e ame ca ham ködra: 27 anyin a
wale ame ubâhlâ hmönyin anyi Iehova ka
hnyei ang, he ka oâ kâu hnaûhangö hia
adre sihnalimen hnyi tusi eang: 28 ke
Iehova ame oc degeci ödra hnyi könödra
kânâ hnyi hmönyin me hnyi û, me hmönyin
ae gan, k' ame ob' ödra ka hnyi ke hnyei bi,
helâ me hnyi bong ang. 29 E unyi Iehova
Khonguta ta je ûnyi ae iyong: ke haba ta
je ûnyi ae manen, me e unyita me lakuta
nyiele balua, m' ate me he ka ânyâ ta je
hofucin hia hnanyibu ang.

HNYIMAKAN 30.

KE e ka o köu ta je ûnyi hia eling,
wale hnahic me hnaûhangö oge hia
but ip hnyi hnyimâkâm, ke u me he ka ûny-
kûme gan hnyi je hnyei hia wale Iehova ame
obö u ka hnyin, 2 ke u me he ka hmetu kö
Iehova Khongom, me löng hoton hwan
hofuc helâ me ta je ûnyi hia oge me hûna
köu hnyi bong ang, a u me lakom, tha e me
hnyekom ae bekhöt, me hanom ae bekhöt:
3 awe, ame he Iehova ka ohmetu u ûnyi
hnyi hna bâ, me betenge gam, me he hmetu
ka ûkhacaköuö u ûnyi hnyi ta je hnyei hia
wale Iehova ame hia but oveseiö u ka
hnyin. 4 Eja ke ne adre ne obâ keihen
ka hnyi obiny drany, me ame he Iehova
Khongom ka ûkhacaköuö u ûheny, me hum
u ûheny: 5 ke ame he Iehova ka hum u
ka hnyi hnyei a labā lakâmâm m' u me he
ka labā, ke e ame he ka osoi u, me osehiö
u hon je lakâmâm. 6 Ke ame he Iehova
Khongom ka peritomonâ hnyekom, me
hnyekon je mâtrânâm, m' u me we Iehova
Khongom ge hnyekom ae bekhöt me ha-
nom ae bekhöt, m' u me möt bi. 7 Ke
ame he Iehova Khongom ka ip je hnaû-
hangö hia eling hon je iwahnaihmiöny möu,
me tavat adre me hûkötiö u adre oveci u.
8 Ke u me he ka hmetu me löng hoton
hofuc ho Iehova me ânyâ anyin je hnanyibu
wale oge me hûna köu hnyi bong ang. 9
Ke ame he Iehova ka osehiö u hnyi ânyâm
ta je huliwa hia, hnyi wan hnyekom me
wan halem je meno, me wan kânâm kânâ,
me me so bi; anyin ame he hmetu Iehova
ka senyin gam hnyi so, helâ me e ame
senyin ka lakâmâm: 10 u je ne he ka löng
hoton hofuc ho Iehova Khongom, he ka
tuö anyin je hnanyibu me hnen je hna otilâ
wale adre sihnalimen hnyi tusiny hnanyibu
ang: ke u je ne hmetu kö Iehova Khon-
gom me hnyekom ae bekhöt, me hanom ae
bekhöt.

11 Anyin a haba hnanyibu ang wale oge
me hûna köu hnyi bong ang, me e ca hmak
köu, ke ca sâkâû. 12 Ca e bi hnyi drany,
m' u me he ka ha, ka habe, Ie at ame he
ka ölö hnyi drany ai hobi köta, me me hom
e köta, m' ate me löng me ânyâ? 13 Ke
haba khaca, ca e bi hnyi hoton köiö, m' u
me he ka ha, ka habe, Ie at ame he ka kâcâ
köiö hobi köta, me hom e köta, m' ate me
löng me ânyâ? 14 Ke so bi e hakekeny
hmönyin hofuc köu, a hnyi hnyimâm me
hnyi hnyekom, m' u me he ka ânyâ.
15 Wâ bi oge hia but ip hnyi hnyimâkâm
hnyi bong ang möt me hnahic, ke mok me
hulö; 16 anyin a inya oge me hûna köu
hnyi bong ang, he ka hnyok kö Iehova
Khongom me vheno deny je gethen, me tuö
anyin je hnanyibu, me hnen je hna otilâ, me
hnen je hna owisa, m' u me möt me osehia,
me ame he Iehova Khongom ka ohnahici u
hnyi hnyei u me he ka hnyin he ca labā.

17 Ke e ka hwiö hnyekom, ke u me ca löng
bi, ke adre me ne lili u, he ka khudrung ka ke
je khong me bi athnyabaidrin; 18 awe, inya
oge me ha hwegiâ köbun hnyi bong ang a
öbun e he ka mok; k' öbun e ca he bi ka
laba beû hnyi hnyei öbun e he ka hanyâûâ
Joridano me he ka hnyin he ka labā. 19 Inya
oge me hawâ drany me hmeledrany hnyi
bong ang he ka ohnatho köbun, a oge hia
but ip hnyi hnyimâkâm möt me mok, ke
hnahic me hnaûhangö: anyin a wale ûca
thö möt m' u me möt a u me je mâtrânâm:
20 me hnyok ju kö Iehova Khongom, me
löng hoton hwan hofuc, me kece kâu; anyin
a e melâm, ke at ame osehia bongom je
bong: m' u me he ka labā hnyei Iehova
ame khemanyin ka lakâmâm, jia Abera-
hama, me Isaaka, me Jekob, he ka ham
ködrin.

HNYIMAKAN 31.

KE haba Mose ame he me ha ta je
hofuc eang ka at Isaraela hia.
2 Haingen ködra, ka habe, Wan haded ke
twente but je hunaik hnyi bong ang; ke
ca khanö nya hmetu he ka didrut me didrö:
ke Iehova ame hia but ha könya, ka habe,
U me ca he ka hanyâûâ Joridano eang.
3 Ke haba Iehova Khongom me e ame he
ka bân ka hanyâûâ hnyi hnyimâkâm; ke e
ame he ka ohia je hnyei eang hnyi hnyi-
mâkâm, me me em biju: haba Josua me e ame
he ka hanyâûâ hnyi hnyimâkâm, helaji me
Iehova ame ha. 4 Ke ame he Iehova ka
ânyâ ködra helâ me e ame ânya kö Sihona
me Oga, a li thaninyat Amora, me lakeidru;
waleji e ame ohia. 5 K' ame he Iehova ka
hn' ödra hnyi hnyimaköbun, m' öbun e he
ka ânyâ ködra hoton je hna hûna hia oge
hia but hûna köbun. 6 Hwege th' öbun
me hnyok baga but, ca ot bi, ke ca öbu-
buny bi gadra: anyin a Iehova Khongom
me e at ame tha he möu; e ame ca he ka
hia unyâm, me hna degeci u. 7 Ke Mose
ame hawo Josua me ha kâu hnyi hnyi-
makan at Isaraela hia, ka habe, Hwege
thö, me hnyok baga but, anyin a u me
he ka hom tavat eang ka hnyi hnyei wa-
leji a khemanyin Iehova ka lakamödra, he
ka ham ködra; ke u me he ka ohuâ e
ködra. 8 Ke haba Iehova me wale at ame
he hnyi hnyimâkâm; ke e ame he ka tha
e bi möu, e ame ca he ka hia unyâm, me
hna degeci u: ca ot ke ca öbubuny bi.
9 Ke haba Mose ame sihnalimen hnanyi-
bu eang me ham e ka hnyat bihut a laku
Levi, tavat adre me vadren tangen ûhihi-
nyköu anyi Iehova, me wahingatiny at
Isaraela hia. 10 Ke Mose ame hûna ködra,
ka habe, Hnyi obiny je huna a seven, hnyi
ûen adre thu, a cicö hunainy hna baûâ,
hnyi bijeûiny je uma hunuma, 11 e ka o at
Isaraela hia he ka manen hnyi hnyimakö
Iehova Khongom, hnyi dok e ame he ka
ûca, me u me he ka aû hnanyibu eang hnyi
hnyimakan at Isaraela hia, ke hnyi je
hnyikönyidra. 12 Ûkhacaköuâ tavat, obaga
me omomo me tavat ae ûhnyûkong, me
atkanyua unyâm hnyi ânyâm je lap, m'
adre me löng, me nâ, me outö Iehova Kho-
ngubun, me wâ wia he ka ânyâ ta je hofucin
hia hnanyibu eang; 13 me me löng hnen
lakudra a hnyat adre tiga ca löng, me nâ he
ka outö Iehova Khongubun, hnyi je bong
hia öbun e laba hnyi hnyei öbun e he ka
hanyâûâ Joridano ka hnyin he ka hu e.
14 Ke Iehova ame ha kö Mose, ka habe,
Wâ bi, e hakekeny jut bong u me he ka
mok hnyin: hawo Josua, m' öbu me he ka
tha tot hnyi uma hnân ûkhacaköu, me oge
me he ka hûna kâu. Me haba Mose me
Josua, me, ödru me tha he me tot hnyi
uma hnân ûkhacaköu. 15 Ke Iehova
ame manen dut hnyi uma hnyi ûlâ ame
tot wisa: ke haba ûlâ ame mokut hnyi
hwanumen uma. 16 Ke haba Iehova ame
ha kö Mose, ka habe, Wâ bi u me he ka
mokut unyin lakâmâm; k' ame he tavat
ang ka köûö me bi ûnyi monu me ke je
khongon hnyei adre me he ka hnyin he ka
tha laba mödra, k' adre me he ka hna
degeci nya, me oûnyibâûâ hnök hna ûhihi-
nyköu mödra. 17 Ke ame he ka ubâhlâ
anyik hmönyin ködra hnyi bong eling, ke
oge me he ka hna degeci ödra, me ikhâlâ
hnyimakök gadra, k' adre me he ka ön
ödra, ke ame he ka o ködra je hulö me vec
ae se; m' adre me he ka ha hnyi bong
eling, ka habe, Hawa, ame ca o köta je
hulö ang can Khong a ca tha e möta ? 18 Ke
oge me he ka ikhâlâ hnyimakök hnyi bong
eling, can ta je hulö hia adre me he ka
ânyâ, anyin a hnyimaködra bi ka ta je
khong. 19 Ke walang ang sihnalimen ju
khumöng ang hobi köbun, me nâ e ka
lakon Isaraela: ip ju hnyi je hnyimödra, me
me ohnathu nya khumöng ang ka lakon
Isaraela. 20 Ke iny ka hia but hum
ödra ka hnyi hnyei waleji oge khema-
nyin ka lakamödra, ame di ge debai me
hani; ke ödra ka hia but han sekon me

pipikhenya; me adre me he ka hnyimakodra
ka ke je khong, me bi athnyabaidrin, me
höciö nya, me oûnyibâûâ hnök hna ûhihi-
nyköu. 21 Ke ka o ködra je hulö me je
vec ae se, me ame he khumöng ang ka
ohnatho ködra; anyin a e ame ca he ka
hia hnyi hnyimen je mâtrânidra: anyin ae
khanö nya ûnykûmenödra adre me he ka
ânyâ, a walang ang, k' iny tiga ca hia
but hum ödra ka hnyi hnyei waleji oge
khemanyinâ. 22 Ke haba Mose ame sihna-
limen khumöng eang hnyi bong eling me
nâ e ka lakon Isaraela. 23 Ke e ame hûna
kö Josua nöku Nuna, ka habe, Hwege thö
ke hnyok baga thö; anyin a u me he ka
hom lakon Isaraela ka hnyi hnyei oge khe-
manyin ködra: me oge me he ka tha inya
möu.

24 Ke Mose ame umo sihnalimen ta je
hofucin hnanyibu eang hnyi tusi, ke ne o
but ame um dö, 25 me haba Mose ame
hûna ka at Levi, a tavat adre me vadren
tangen ûhihinyköu anyi Iehova, ka habe,
26 Hom dö tusiny hnanyibu eang, me ip
e hnyi tangen ûhihinyköu anyi Iehova
Khongubun, k' ame he ka hnen ling hnân
ohnatho gam. 27 Anyin a oge wâ but
hnâm hna ûkhin fuc, ke hwege nyem: wâ bi,
iny tiga möt unyibun hnyi bong ang, me
öbun e hia but ûkhin fuc me Iehova; ke
hawa bi iny ka mokcu? 28 Ûkhacaköu
thö könya wahingatiny hia anyibun je
tribu, me je homakan gabun, m' oge me he
ka ha ta je hofuc eang ka hnyi je hnyi-
konyödra, me hawâ drany me hmeledrany
he ka ohnathoâ ködra. 29 Anyin ae khanö
nya a iny ka mokcu, me öbun e he biju ka
oikiki öbun, me sâû ûnyi hnyi gethen waleji
oge hûna köbun; ke ame he ka o kong
köbun hnyi ta je bong a biliny; anyin a
öbun e he ka ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyi-
makö Iehova, he ka ohmönyinâ e ge je hu-
liwa ae kong anyin li hnyamöbun.

30 Ke Mose ame ha hnyi je hnyikönyen
ûkhacaköu hia anyin at Isaraela, hofucin
khumöng ang, ke ne o but ame um dö.

HNYIMAKAN 32.

DRANY lö, tevehlöng ju, ke oge me he ka fuc;
Ke so hmeledrany ame löng ifucin hnyimök;
2 Ame he ka khula bongon ûûneik helâ me we,
Ame he ka ta ifucik helâ me hau;
Helâ me we ae menyik hon je bö ae mita,
Ke helâ me khukhula hon sa khölak:
3 Anyin oge me he ka omanenâ iö Iehova;
He th' öbun ka ogânâ Khonguta.
4 E Kic, ke bekhöt anyin huliwa;
Anyin a je deny hia, me hna owisa:
E Khong ae hnathu, ke ba hnyikongon
E wisa ke fâfâ.
5 Adre hia but iyawâ, ödra ca lakon, ke wale hnyikongudrin;
Dö ae hwen höcö, ke hwali hwakecidra.
6 Hawa, öbun e bi hwaban kö Iehova helâe,
Hnyei ae monu, ke ba metâ?
Hawa, ca kâmâm bi at ame ûcû u?
E ame up u, me otilö u.
7 Ûnykûme ju je bong ehac,
Wâhmakhmeto je hunainy ta je dö ae se:
Hnö thö kâmâm, me e ame he ka thumetu u;
Wahingatâm minya, ke ödrin e he ka ha köu.
8 Hnyi ûen waleji Beönua ame ha idrin ka ta je hnyei hnyin,
K' ame oveseâ lakon tavat,
Me wale e ame kia je hnyigöulen tavat,
Hoton ûganiny lakon Isaraela.
9 Anyin a haba jekhöû Iehova, me iny hnyei bi,
Ke Jekob iny hnyei adre tuluto.
10 E ame wâ e hnyi hnyebuba,
Ke hnyi dok ae hnyot ke ba aten, ke je meno thibi adre me kuku;
Me e ame igigilöâ, me nâ e,
K' ame tuö e helâ me wan li emakan.
11 Helâ me man aeto ame ânyâwia hâuen,
Ke ame gâ igigilö hon lakon,
Me helâe e ame ulolo li labenyin,
Me kaptil' ödrin hon li labenyin:
12 Iehova thibi at ame lelö e
Ke ba ke khong atkanyua unyin.
13 E ame otabâ e hon je dok ae görany eang hmelen,
K' ame han je troban hnyei,
Ke e ame habelen e ge hani ûnyi hnyi kic,
Me wakaco ûnyi hnyi oût;
14 Bata ûnyi ge kau, ke dân basin mamoe,
Tha e me pipikenyainy lakon mamoe
Me je mamoe baga ûheny Basana, me je got,
Tha e me pipikhenyainy wan hwit;
Ke u je ijem waina a dren wan vine.

15 Ke haba Jesuruna ame pipikhenya bi, k' ame nyikâ can:
U pipikhenya but, me gan unyâm, me habubut:
Waleling me me degec Khong at a op e,
Me oûnyibâûâ Kic at a omelö e.
16 Adre me okûâ anyin ciâ ûnyi ge je khong atkanyua,
K' adre ohmönyinâ ge anyidra ta je ûnyi ae ikiki.
17 Adre me hudo ka ta je demoni, ke ca Khong bi,
A je khong ae ca khan' ödra,
Ae teb ûnyi k' ödrin e teb o,
K' ame ca outen ge lakamöbun.
18 U je hnying ge Kic, at ame hnöku u,
Me ca ûnykûme hmetu ge Khong at ame up u.
19 Iehova ame wâ me höci ödra,
Can hna ohmönyinâ e ge lakon baga me hlu.
20 Me e ame ha, ka habe, Oge me he ka ikhâlâ hnyimakök gadra,
Oge me he ka wâ ieû obiny ködra:
Anyin a ödra me dö ae ûjöng,
Je wanakat ae ba labageju.
21 Adre hia but okûâ anyik ciâ can ûnyi a ca Khong bi;
Adre hia but ohmönyini nya ge anyidra ta je ûnyi baû:
Me oge me he ka okûâ anyidra ciâ ge je hnyat a ca hnyei bi;
Oge me he ka ohmönyini ödra ge hnyei ae monu.
22 Anyin adre hû meic hnyi anyik hmönyin,
Ke ame thong ke ne o but dok ae dit hmönyin,
Me an hmeledrany me troban,
Me thong ta je taben je bucen.
23 Oge me he ka ûkhöûnâ hudra je ûnyi ae kong,
Oge me he ka khûâ ködra anyik je fana hia:
24 Adre me he ka delâ ge mekihnânem, me aû ge kahwainy unyidra,
Me mok ae hiny;
Ke oge me he ka kunâ ködra je meno ae ûhûlû,
Me je oniny kânâ adre me mekiny.
25 Ame he hele vat ka otengiâ eû hnyöu,
Ke ot eiö hnyin uma;
Ame he ka hlingâ hidröu me hlu baû,
Mendreng me at ae hûen.
26 Oge ha, ka habe, Oge me he ka ovesei ödra,
Oge me he ka bi obiny hna ûnykûmi ödra ge tavat:
27 Ke so bi oge me outen hmönyin anyin iwahnaihmiöny,
Wâ e nye ca wâhmakhmeto iwahnaihmiöny mödra,
Wâ adre nye ha, ka habe, Adre hia but hai hnyamöhmun,
Ke Iehova ame ca âuyâ ta je ûnyi hia ang.
28 Anyin a ödra hnyei ae ba ûne,
Ke ba metâ unyidra.
29 Ödra na metâ ju, me wâhmakhmeto ûnyi eang,
M' adre me he ka ûnykûme obiny ködra!
30 Ama kamâu at a khaca he ka hnu thauzan,
Me okecâ ten thauzan ge li at a lo,
Ame ne ca bân anyidra Kic ka ûco degeci ödra,
Me hna degeci ödra hnö Iehova?
31 Anyin ae ca tha ûcû anyidra kic me anyita Kic,
K' ame he ta je iwahnaihmiöny möta ka ohnathoâ.
32 Anyin a haba anyidra vine, me ûnyi hnyi vineiny Sodoma,
Me ûnyi hnyi ta hnyeiny Gomora:
Wan vine anyin ûö hnân mekiny je wan anyidra vine,
Ke hiny anyidra je thi vine.
33 Haba anyidra waina me mekiny tanimo,
Me dân ûdöiny asip a at ovecâ.
34 Hawa, adre ca ip unyik ûnyi eang,
Me okeceâ hmâ hnyi tang omjehek?
35 Hamök he ka ip hwaban monu, me bi hwaban,
Hnyi ûen ame he ka haû je cadra:
Anyin ae hakekeny jut bonginy anyidra vec,
K' ame he ka logot ta je ûnyi ame he ka o ködra.
36 Anyin ame he Iehova ka owisa lakeiny,
Me ietra can lathnyabainy;
E ka wâ ae ba manidrin man,
Ke ba kolon, a hnyat adre ca, ke hnyat adre hna.
37 Ke e ame he ka ha, ka habe, Ewa je khongudrin,
A kic waleji ödrin e labageju kâu;
38 At ame an pipikhenyainy anyidrin je hut,
Me ijem wainainy je hudiny anyidrin ic?
E so ödrin e köûö me hadru' öbun,
Me bi hnabâ hnân hobi köbun.

39 Wâ bi walang ang, a inya but ang,
Ke ba ke khong unyik :
Oge me hlingâ, ke oge me omelö ;
Oge hia but oätâ, ke oge me ometo :
Ke ba at ae khana he ka hûgûnâ ûnyi hnyi hnyamök.
40 Anyin a oge me ogöranyâ hnyamök ka hnyi drany,
Me ha, ka habe, Inya oge me möt balua,
41 Ke oge ne khet anyik hele vat ae hadrongöc,
Me hom hna owisa ge hnyamök ;
Awe, oge me he ka ip hna okongoâ ka je iwahnaihmiöny mönya,
Me bi hwaban tavat adre me hûkötiö nya.
42 Oge me he ka habelen anyik je fana gedra me me monu,
K' ame he anyik hele vat ka han utiö :
Me dren tavat adre hlingâ, me je bâ,
Hwân ge ban je taben iwahnaihmiöny.
43 Ta je hnyei lö, tha senyin me lakeiny:
Anyin a e ame he ka bi hwaban dren lathnyabainy,
Me ip hna okongoâ ka je iwahnaihmiöny mē,
Me ohia hwaban hulöiny iny hnyei, hobi kâu lakeiny.

44 Ke haba Mose ame he but me ha ta
je khumong ang ka hnyi hnyikönyen tavat,
a e me Hoshea nöku Nuna. 45 Ke Mose
ame um dö ha ta je hofuc eang ka at Isara-
ela hia : 46 me haingen ködra, ka habe, E
so öbun e kong hnyekunâ ta je hofuc eang
hia oge me ha köbun hnyi bong ang ; wale
m' öbun e he ka ha ka je lakubun he ka wâ
wia me ânyâ ta je hofucin hia hnanyibu ang.
47 Anyin a ca ûnyi bi e ae hâhâ köbun :
anyin a e melibun, ke haba ûnyi ge ûnyi
eling me öbun e he ka osehia bongubun
je bong hnyi hnyei öbun e he ka hanyâûâ
Joridano ka hnyin m' öbun e labā.

48 Ke Iehova ame ha kö Mose hnyi bong
eling, ka habe, 49 Öliâ thö bucen eang a
Abarima, ka hnyi bucen Nebo, wale hnyi
hnyei Moaba, cicö Jeriko ; me wâ hnyei
Kanana, wale oge me ham ka lakon Isara-
ela me me idrin : 50 me u me he ka mokcu
hnyi hon bucen e u me he ka öliâ, me tha
laba me lakâmâm ; helâ me Arona tuhâm
ame mok hnyi hon bucen Hora, ke e ame
tha laba me lakamen : 51 anyin a öbu monu
könya hnyi wanben lakon Isaraela, hnyi an
Meriba hnyi Kadesi, hnyi hnyebuba Zin :
can obe ca okabi nya unyin lakon Isaraela.
52 Ke u me he ka wâ hnyei hnyi hnyimâ-
kâm ; ke so bi u me ca he ka hnyi hnyei,
wale oge me ham ka lakon Isaraela.

HNYIMAKAN 33.

KE walang hnahic waleji hnö Mose hna
hahnahicâ lakon Isaraela ke tiga ca
mok. 2 Ke e ame ha, ka habe,
A o thö Iehova ûheny Sinai,
Me köüö ködra ûheny Seira ;
E ame umumelam but ûheny hon bucen Parana,
Ke e ame o ûheny je ten thauzan tavat ae kap :
Ke e hnyi hnyamen a metân hnanyibu ae meic hobi ködra.
3 Eke, e ame betenge ge je tribu ;
E hnyi hnyamâm laten ae kap hia.
Ke adre me laba ju hmelen li cam ;
Adre me he ka ve kap hwâm je hofuc.
4 Mose ame hûna köta hnanyibu,
A jekhon ûkhacaköu anyi Jekob.
5 E than hnyi Jesuruna,
Hnyi ûkhacaköuiny je taben hnyei,
A je tribu Isaraela hia thithö.
6 E so e he Reubena ka möt, ke ca mok bi ;
Ke so e wakhalet ut lakeiny.
7 Ke walang hna hahnahici Juda : k' ame ha, ka habe,
Iehova lö, löng ju ifuci Juda,
Me hom e ka hnyi iny hnyei :
E ame ka vat hobi kâu ge li hnyamen ;
Ke u me he ka hadruâ can je iwahnaihmiöny mē.
8 Ke e ame ha ga Levi, ka habe,
E bi unyin ânyâm at ae kap ânyâm Thumim me Urim,
At eji u je cubic hnyi Masa,
At u je ivinö mē hnyi an Meriba ;
9 At ame ha ge kamen me hinyen, ka habe, Oge ca wâ e ;
K' ame ca wâhmakhmeto je liamekeiny mē,
Ke ca khana je hing lakon :
Anyin adre me hia but wâ wia hwâm hofuc,
Me tuö ûhihinyköu möu.
10 Adre me he ka nö Jekob hnyi ânyâm je hna owisa,
Me nö Isaraela hnyi ânyâm hnanyibu :
Ödrin e he ka ip utö ae bo so hnyi hnyimâkâm,
Me hudiny le adre ca subâ hon ânyâm taben hut,
11 Iehova lö, ohnahicâ tang omjehen,

Ke kap huliwa anyin li hnyamen bi:
Kot oâ ju je hnyin tavat adre me tot metâ kâu,
Me tavat adre me hûkötiâ, m' adre me ca tot hmetu.
12 Ke e ame ha ga Beniamina, ka habe,
Ame he ka laba khötkic unyin hnyat a betenge ködrin Iehova;
E ame tube e hnyi bong hia,
K' ame laba hnyi wanben li bajebenyin,
13 Ke e ame ha ga Josefa, ka habe,
E so e hnahic bi iny hnyei ga Iehova;
Ge ta je ûnyi hnathuiny drany, ke ûnyi ge hau,
Me dok minya ae dit ame mokut eû,
14 Me ta je ûnyi hnathu a waniny seûnö,
Me ta je ûnyi hnathu a kû ge je tehi,
15 Me ta je ûnyi ae beönua hnyi je bucen kâû ehac,
Me ta je ûnyi hnathu hnyi je dok ae hut nyiele balua,
16 Me ta je ûnyi ae ûnyi hnathuiny kânâ, me unöngötiny,
Me ibetengiö anyin at waleji ame laba hnyi ûö ae ûdedö:
E so e o hnahic ka hnyi hon bö Josefa,
Ke hon wanben ban at waleji adre ûsâkâûöâ me je liamekeiny mē.
17 E hmanenang nokon haleny bolok a bân;
Ke haba li faoiny, me wale faoiny bolok ae hiny:
Ge li ûnyi e e ame he ka hukâ je hnyei hia ke ne o but je obiny hmeledrany:
Ke haba ödra, me, je ten thauzan anyi Eferaima,
Ke ödra je thauzan anyi Manasi.
18 Ke e ame ha ga Zebulona, ka habe,
Zebuloua lö, senyin dö hnyi hnâm hna didrut;
Ke u Isakara, hnyi umâm je uma mano.
19 Odru me he ka hawâ tavat ka hnyi bucen;
K' adre me he ka hudo eling je hudiny hwakecin ae wisa:
Anyin a ödru me he ka hu tang omjeû ûnyi eû hnyi köiö,
Me ta je omjeû adre ikhâlâ hnyi öny.
20 Ke e ame ha ga Gada, ka habe,
Hnahic hnen at ame okhulelaûo Gada:
E ame laba helâ me liona momo,
E at ame oloû usukia benyin, me wanben ban.
21 Ke e ame ip ke keihen a bân hobi kâu e bi,
Anyin adre ip eling jekhon at me at ham hnanyibu;
Ke e ame tha o me je taben hnyei,
K' ame ânyâ hna owisa hnö Iehova,
Me hnen je hna owisa kö Isaraela.
22 Ke e ame ha ga Dana, ka habe,
Haba Dana, me, nokon liona
At ame gâ ûheny Basana.
23 Ke e ame ha ga Nafatali, ka habe,
Nafatali lö, u sekom ge ibetengiö
Me unöngötö ge hnahic ûnyi ga Iehova:
U me he ka tren ke keihen e jio me hwaiöu.
24 Ke e ame ha ga Asera, ka habe,
E so e hnahic Asera ge lakon;
E so ame kap soâ e hnen je liamekeiny mē,
Ke so e ame hneû can hnyin wakaco.
25 Ame he ka fao me bras ânyâm je venyâ:
Ke haba bongom je bong me ame he ka tha ûcû me tang hwegiâm.
26 Jesuruna lö, e ba at ae ûcû me Khong,
At ame tabâ drany me me hadruö u
Ke hon je ûlâ hnyi anyin hmanenang.
27 Haba hnyabam, me, Khong a nyiele balua;
Ke eû hmelâm li benyin a nyiele balua;
E ame obâ iwahnaihmiöny hnyi hnyimâkâm,
Ke haingen, ka habe, Ohia but.
28 Ke Isaraela ame laba khötkic,
Hake e pupuainy Jekob,
Hnyi hnyei ae hu hwit me waina;
Eke, ame ta hau ûnyi hnyi anyin drany.
29 Isaraela lö, u hnahic;
Ewa at ae tha ûcû möu, a hnyei Iehova ame omelö;
E beciny ûhadruö u,
Ke wale hele vatiny ânyâm so!
K' ame he je iwahnaihmiöny möu ka nom ju köu;
Ke u me he ka uto anyidra je dok ae görany.

HNYIMAKAN 34.

KE haba Mose ame ölö ûheny hnyi dok ae tha hon hnyi Moaba, ka hnyi hon bucen Nebo, ka hnyi ban Pisega, cicö Jeriko. Ke Iehova ame omanenâ kâu hnyei Gileada hia ke ne o but Dana; 2 me Nafatali hia, me hnyei Eferaima me Manase, me hnyei Juda hia, ke ne o but köiö e jio; 3 me Hwaiöu, me Dok ae tha hon hnyi hnyigöulen bucen e Jeriko, tauniny je ûö pama, ke ne o but Zoara. 4 Ke Iehova ame ha kâu, ka habe, Walang hnyei oge me khemanyin kö Aberahama, me Isaaka, me Jekob, me ha, ka

habe, Oge me he ka ham e ka ta je mâtrâ-
nâm: oge hia but omanenâ e ka hnyi li
emâkâm, ke u me ca hnyi he bi ka hnyin.
5 Me haba Mose, a athnyabai Iehova ame
mokcu eling, hnyi hnyei Moaba, hoton ho-
fuc ho Iehova. 6 Ke adre me konâm e
hnyi hnyigöulen bucen hnyi hnyei Moab
cicö Beth-peora; ke ba at ae khana hnen
hon ke ne o but hnyi bong ang. 7 Ke
haba ta je hunai Mose hnyi ûen e ame
mokcu, me, wan haded ke twente: ke ca
hadedak li emakan, ke ca hia tang hwe-
geien. 8 Ke haba lakon Isaraela, me adre
me tengiö Mose hnyi je dok ae tha hon
hnyi Moaba, hnyi je bong a thöte: me adre
me um dö je bong bonginy hnyamoki Mose.
9 Ke ame unöngötö Josua nöku Nuná ge
hanu ae metâ; anyin a hia but Mose ip li
hnyamen hon: ke haba lakon Isaraela me
adre me löng kâu, me ânyâ helâ me Iehova
ame hûna kö Mose. 10 Ke ba ke perofeta
bala helâ me Mose ame o hmetu hnyi Isa-
raela, wale hnö Iehova hna iohnyimak mē;
11 wale hnyi ta je haten me ta je ûöman
hia, waleji Iehova ame kunâ he ka ânyâ
hnyi hnyei Aigupito, kö Farao, me lathnya-
bainy hia, me iny hnyei hia thithö; 12 ke
ûnyi hnyi hwegien hnyamen hia, me hnyi
ûnyi hia hnân outen ae gan hmâ, waleji a
ânyâ Mose hnyi hnyimakan at Isaraela hia
thithö.

TUSI ANYI JOSUA.

HNYIMAKAN 1.

HWABAN mok a Mose athnyabai
Iehova, me haba Iehova ame ha kö
Josua nöku Nuna, athnyabai Mose, ka habe,
2 A mokcu Mose athnyabaik; ke walang
ang todrö, he thö ka hanyâûâ Joridano
eang, a u, me tavat eang hia thithö, ka
hnyi hnyei oge me ham ködra, wale ka
lakon Isaraela. 3 Haba ta je dok hia
thithö ame he ka uto ge li hnyeûcabun, me
wale oge me ham köbun, helâji me hnök
hna ha kö Mose. 4 Hwân hnyi hnyebuba,
me Lebanona eang, ke ne o but ka hnyi
wagewe ae gan, a wagewe Euferate, a hnyei
hia iny at Heth, ke ne o but hnyi köiö ae
gan cicö hna dit hnen seûnö, wale hnye-
göulöbun. 5 E ba at ame he ka khana ka
tot hnyi hnyimâkâm hnyi je bong bongon
ânyâm möt; oge me he ka tha inya möu
helaji me hnök hna tha e me Mose: ame
ca he ka hiö nya unyâm me hna degeci u.
6 Hwege thö, ke hnyok baga but: anyin
a hamâm he ka ohuâ hnyei ka tavat eang,
waleji oge me khemanyin he ka ham ka
lakamödra. 7 Ke so bi, hwege thö, me ti
hnyok baga, m' u me he ka wâ wia me
ânyâ hia hnanyibu a hûna köu Mose a
athnyabaik: ca saû thö ûheny e ka hnyi
ke keihen metâ, me me, m' u me he ka hu
hnahic hnyi je dok hia u me he ka hnyin.
8 Haba tusiny hnanyibu eang, me ame ca
he ka hia ûnyi hnyi hnyimâm, ke u me he
ka ûnykûme e hnyi lany me lit, me tuö me
ânyâ hia helâ me hna sihnalimen hnyin:
m' u me he ka so hnyi dem je gethen, m'
u me he ka hnahic. 9 Hawa, oge ca hûna
köu? Hwege thö, ke hnyok baga but; ca
ot, ke ca öbubuny bi, anyin a e bi unyâm
Iehova Khongom hnyi je dok u me he ka
hnyin.
10 Ke haba Josua ame hûna ka je
homakan ge tavat, ka habe. 11 He th'
öbun ka hnyi wanben je hna hunuma, me
ha ka tavat ka habe, Bi kamejibun ju;
anyin a kun biju ta bong, me öbun e he ka
hanyâûâ Joridano eang, me e jio he ka
hom hnyei Iehova Khongubun ame ham
köbun hnân ibun.
12 Ke haba Josua ame ha ka at Reubena,
me Gada, me hafiny tribu Manase, ka
habe, 13 Ûnykûme thö hofuc waleji Mose
athnyabai Iehova ame hûna köbun, ka
habe, ame he Iehova Khongubun ka omen'
öbun, me ame he ka ham köbun hnyei ang.
14 Ame he je laöiöbun, me je lakubun ae
ûhnyûkong, me halebun je meno, ka laba
biju hnyi hnyei Mose ame ham köbun hoton

Joridano; ke so bi, öbun e ne ka he me ta
je ûnyi hnân vat hnyi hnyimakan je liame-
keiny möbun, je hnyat hia ae hwege he ka
vat, me hadru' ödrin, 15 ke ne o but a hia
but Iehova omenâ je liamekeiny möbun,
helâ möbun, me ödrin e hia but hom hnyei
Iehova Khongubun ame ham ködrin; ke
hnyi ûen e, öbun e he ka hmetu ka hnyi
ibun, me labā e, wale Mose athnyabai
Iehova ame ham köbun hoton Joridano,
cicö hna o hnen seûnö. 16 Ke ödrin e
thu kö Josua, ka habe, öhmun e ha ka tha
ânyâ hia hnâm hna hûna köhmun, me he ka
hnyi dok u me kun' öhmun kâu. 17 Öhmun
e he ka ling u helâ me hnöhmun hna ling
Mose hnyi ta je ûnyi hia thithö: ke e na
tha e ju möu Iehova Khongom, helâ me
hnen hna tha e me Mose. 18 Ke haba at
ame he ka ûkhin fuc ge ânyâm hnanyibu,
me ca löng hwâm hofuc hnyi ta je ûnyi hia
u me he ka hûna kâu, me adre me he ka
hlingâ e: ke so bi hwege thö, me hnyok
haga but.

HNYIMAKAN 2.

KE haba Josua nöku Nuna ame kunâ
duöngâ ûheny Sitima li at he ka
ecmak, me ha, ka habe, He thö ka wâ hnyei,
me Jeriko. Me ödru me he me o ka hnyi
uma umen momo hnyi gethen, Rahaba ien,
me mokut eling. 2 Me adre me thumeto
thaniny Jeriko, ka habe, Wâ bi, ame he
jem li at eja hnyinghet ûheny unyin lakon
Isaraela, he ka ecmâkâ hnyei. 3 Me haba
thaniny Jeriko ame ûkhûnöng kö Rahaba,
me ha, ka habe, Hom but jem li at a o köu,
wale ödru dit ka hnyin umâm uma; anyin
a ödre o he ka ecmâkâ hnyei. 4 Ke haba
momo ame hom li at me ikhöl' ödru; me
haingen, ka habe, E hnathu a o könya li
at, ke ca khanö nya dok ödre mwi hnyin:
5 ke haba hnyi ûen adre me he ka hlöng
homagöule hnyi lit, me ame didrut li at, ke
ca khanö nya dok ödre me he ka hnyin:
tiga wadring hotudru anyin a öbun e he ka
köt ödru. 6 Ke a hia but momo hum ödru
ka hnyi hon ban uma, me tubi ödru ge je
thi lino wale e ame ip gaga ethö hnyi hon
ban uma. 7 Ke haba tavat ödrin e wadring
hotudru hnyi gethen deny Joridano, ke ne
o but hnyi je dok ae öcö: ke adre me ie
hlöng homagöule hwaban hna didrut tavat
he ka hnu hotudru. 8 Ke ödru tiga ca
mokut, me momo ame ölö thö ködru ka
hnyi hon ban uma; 9 ke e ame ha ka li at,
ka habe, E khanö nya a Iehova ame ham
köbun hnyei, ke a o but köhmun ot gabun,
k' ame aû but aten hnyei hia thithö hnyi
hnyimaköbun. 10 Ke öhmun e hia but
löng a Iehova ame ohmö köien Köiö ae Dra
hobi köbun, hnyi ûen öbun e he jem ûheny
Aigupito; ke hnöbun minya hna ânyâ ka
li than Amora hnyi hoton Joridano, a
Sihona, me Oga, waleji öbun e ohia. 11 Ke
öhmun e löng e, me ame köiö but je hnye-
kuhmun, ke ba hmetu tang hwege eû hnyi
hnyekon ke at, cabun: anyin a Iehova
Khongubun me e thibi Khong ethö hnyi
drany, me eang hmelen. 12 Ke walang
ang ö öbu khemanyin könya hnyi iö Iehova,
a öbu me he ka betenge ge lap anyi cica
helâ me oge me betenge gabu, ke ham
könya haten ae hnathu: 13 ke omeli cica,
me bai, me lahanik, me je liamekeiny
mönya, me ta je ûnyi hia unyidrin, ke
omeli öhmun, m' öhmun e ca he bi ka
mok. 14 Ke ame thu ka momo hnen li
at, ka habe, Öhmu me he ka mok hwaböbun,
öbun e ne ca he ka omanenâ ûhemnu eang;
ke e ka āt bi a g' ame he Iehova ka ham
köhmun hnyei; me öhmun e he ka ânyâ
hwakecin ae betenge me hnathu köu.
15 Me e ame öû ödru ge tö ûheny hnyi
mamalama: anyin a umen uma, me ethö
hon haginy taun adre up, ke e ame laba
hnyi hon hna up haginy. 16 Ke e ame ha
ködru ka habe, Kec d' öbu ka hnyi bucen,
wâ e nye ûkhanö möbu tavat ûhnûhnû; me
öbu me lubaduöng eling hnyi kun ta bong,
ke ne o but ame hmetu tavat ûhnûhnû: ke
hwaban e, m' öbu he thö. 17 Me ame ha
kâu li at, ka habe, öhmu me he ka gufa
hnyi hna khemanyin eang u me kun'
öhmun hnyin. 18 Wâ bi, öhmun ka e
hnyi hnyei eang, hamâm he ka hûkâlâ tö
ae dra eang hnyi mamalama u je hn' öhmu
hnyin: ke u me he ka ûkhacaköuâ unyâm
e hnyi hnyabam eang kâmâm me hinyâm,
me je liamekeiny möu, me lap hia anyin
kâmâm. 19 Ke haba at ame he ka dit
kâû ka hnyi gethen ûnyi hnyi hwanumen
umâm uma, me ame he ka takoû ban ge
dren bi, ke öhmu me he biju ka gufa: ke
haba tavat a tha e möu hnyin uma, ame
he ka takoû böhmu ge drödrin, e ka hu at
ame he ka hinöbeny ködrin. 20 Ke so bi,
u je ne omanenâ ûhehmu eang; me öhmu
me he ka gufa hnyi hna khemanyin u je
kun' öhmu hnyin. 21 Me haingen, ka
habe, Ame he ka helâ me hnöbu hna ha.
Ke e ame kun' ödru, me ödru me he: me

e ame hûkâlâ tö ae dra hnyi mamalama.
22 Ke ödru me he but me o ka hnyi bucen
me laba eling hnyi kun ta bong, ke ne o
but ame hmetu tavat ûhnûhnû: ke adre
elöm ödru hnyi gethen hia ge tavat
ûhnûhnû, me ödrin e ca wâ bi. 23 Ke
ame hmetu li at, me utut ûheny hon bucen,
me hanyâûâ me o unyi Josua nöku Nuna;
me ödru me thumeto e ge ta je ûnyi hia a
o ködru, 24 Ke ödru me ha kö Josua, ka
habe, E hnathu a hia but Iehova hna kötin
hnyei hia; he haba khaca ame köiö hnyekon
tavat hia thithö a aten idra hnyei, ûnyi
gata.

HNYIMAKAN 3.

KE Josua ame vesâkong, k' adre me
he ûheny Sitima me he hnyi Jori-
dano, a e me lakon Isaraela hia thithö; ke
adre me mokut eling k' ödra tiga ca hany-
âûâ. 2 Ke hwaban kun ta bong haba ta
je homakan ödrin e he hnyi wanben je hna
hunuma; 3 ke ödrin e hûna ka tavat, ka
habe, Öbun ka wâ tangen ûhihinyköu anyi
Iehova Khongubun, k' ame vadren e tavat
bihut, a at Levi, me öbun e he ka köûö
ûheny hnyi hnöbun, me hnu hoton. 4 Ke
so ama hu hnyigöulöbun mē, haba tulut
me helâ me lo li thauzan kubit: k' öbun e
ca he ka hakekenyâ, m' öbun e he ka wâ
gethen öbun e he ka vheno; anyin a öbun
e tiga ca he hnyi gethen eling ehac. 5 Ke
haba Josua ame ha ka tavat, ka habe,
Okabi öbun dö, anyin a haba bong nyi me
Iehova ame he ka ânyâ unyibun ta je ûnyi
hnân lâiâ. 6 Ke Josua ame ha ka tavat
bihut, ka habe, Vadren dö tangen ûhihiny-
köu, me hanyâûâ hnyi hnyimakan tavat.
Me ödrin e hom tangen ûhihinyköu, me
bödrin hnyi hnyimakan tavat. 7 Ke haba
Iehova ame ha kö Josua, ka habe, Oge me
he ka hwân hnyi bong ang ka oganö u hnyi
hnyimakan at Isaraela hia thithö, me me
khan' ödra a tha inya möu, helâji me tha
inya me Mose. 8 Ke u me he ka hûna ka
at bihut, tavat ödrin e vadren tangen ûhi-
hinyköu, ka habe, Öbun ka o ka hnyi
baten köien Joridano me öbun e he ka todru
hnyi Joridano.
9 Ke Josua ame ha ka lakon Isaraela, ka
habe, Ai öbun, me löng je hofuc ho Iehova
Khongubun. 10 Ke haingö Josua, ka
habe, Walang haten m' öbun e he ka wâ a
e bi unyibun Khong ae möt, k' ame he ka
ti obâ hnyi hnyimaköbun at Kanana, me
Heth, me Hivi, me Perizi, me Girigasa, me
Amora, me Jebusi. 11 Wâ bi ame bân ka
hanyâûâ hnyi hnyimaköbun ka hnyi Jori-
dano, tangen ûhihinyköu anyin Thaniny
hmeledrany hia. 12 Anyin a wale öbun e
he ka ûca tavat a twelv ûnyi hnyi je tribu
anyin at Isaraela, ûsa khaca ûnyi hnyi je
tribu. 13 Ke e ka tot hnyi Joridano
hnyeûcan je hnyat ödrin e vadren tang
anyi Iehova, Thaniny hmeledrany hia, me
ame he ka subâ luâ but köien Joridano,
wale ûnyi hnyi köiö ame di ûheny hnyi
hwadrö; ke ame he ka tot helâ me khölöki:
14 Ke e ka he but tavat ûheny hnyi umö-
drin je uma mano he ka hanyâûâ Joridano,
ke ame vadren tangen ûhihinyköu hnen
tavat bihut hnyi hnyimakan tavat; 15 ke
ödrin ka o hnyi Joridano tavat ödrin e
vadren tang, ke ka kâlâ baten köiö hnen li
can tavat bihut, hnyat ödrin e vadren tang,
(ke Joridano ame öliâ je baten hia hnyi
ûen menu hia,) 16 me ame todru köiö ûheny
hnyi hwadrö ame görany dö helâ me khö-
löki ûsâkâûö, hwân Adamu, wale taun cicö
Zaretana: ke ame hme köiö ame di ka hnyi
köien dok ae tha hon, wale Köiö ae Hiny,
ame subâ but: me ame he hanyâûâ ge tavat
cicö Jeriko. 17 Ke ame tot me ca bwe-
bwet tavat bihut, hnyat ödrin e vadren
tangen ûhihinyköu anyi Iehova, hnyi dok
ae mada, wanben Joridano, ke adre me he
hanyâûâ hnyi dok ae mada a at Isaraela hia
thithö ke ne o but ame hanyâûâ Joridano
haen tavat hia.

HNYIMAKAN 4.

KE adre hia but hanyâûâ Joridano
hnen tavat hia thithö, haba Iehova
ame ha kö Josua, ka habe, 2 U me he ka
ûca ûnyi hnyi tavat je hnyat a twelv, ûsa
khaca ûnyi hnyi je tribu, 3 ke hûna thö
ködrin, ka habe, Öbun e he ka hom ûnyi
hnyi wanben Joridano, ûnyi hnyi dok ame
tot hnyin ke ca bwebwet li can hnyat bihut,
je veto a twelv, k' öbun e he ka tha hom
möbun jio, me ip hnyi dok öbun e he ka
mokut hnyin eâu hnyinghet. 4 Ke Josua
ame hawâ je hnyat a twelv, wale a penape-
na ûnyi hnyi lakon Isaraela, ûsa khaca ûnyi
hnyi je tribu: 5 ke Josua ame ha ködrin,
ka habe, Hanyâûâ thö hnyi hnyimakan
tang anyi Iehova Khongubun, ka hnyi
wanben Joridano, me hom dö ûsa khaca
veto hon je bajebenyibun, hoton ûseiny je
tribuiny lakon Isaraela: 6 me me hnân

haten eling unyibuny, e ka he lakubun ka
hnö nyiele, ka habe, Hnân eû je veto ang?
7 Me öbun e he ka thu ködra, ka habe,
Anyin adre subâ luâ köien Joridano hnyi
hnyimakan tangen ûhihinyköu anyi Iehova:
haba hnyi ûen e ame hanyâûâ Joridano, me
adre subâ luâ köien Joridano: ke haba je
veto ang me hnân oûnykûmeâ lakon Isara-
ela nyiele balua. 8 Ke haba lakon Isaraela
adre me ânyâ helâ me Josua ame hûna, me
ödrin e hom je veto a twelv ûnyi hnyi wan-
ben Joridano, helâ me Iehova ame ha kö
Josua, ke hoton ûseiny je tribuiny lakon
Isaraela: ke ödrin e tha hom je veto ka
hnyi dok adre me he ka mokut hnyin, me
ip eling. 9 Ke haba Josua ame hwa je
veto a twelv eû hnyi wanben Joridano,
hnyi dok ame tot hnyin li can hnyat bihut,
hnyat ödrin e vadren tangen ûhihinyköu:
ke ka eling ke ne o but hnyi bong ang.
10 Anyin a haba hnyat bihut, wale hnyat
vadren tang, me ödrin e tot hnyi wanben
Joridano, ke ne o but adre umo hia waleji
a hûna Iehova kö Josua he ka ha ka tavat,
helâ me Mose ame hûna kö Josua: ke haba
tavat adre me mweimwei me hanyâûâ. 11
Ke a hia but tavat hia hanyâûâ, me ame
hanyâûâ tang anyi Iehova, me tavat bihut
minya unyin tavat. 12 Ke ame tha he
me je omjehen vat hnyi hnyimakan lakon
Isaraela laku Reubena, me laku Gada, me
hafiny tribu anyi Manase, helâji me Mose
ame ha ködra: 13 Ame ne fâte thauzan
adre hia but penapena hnân vat adre me
hanyâûâ hnyi hnyimakö Iehova, he ka vat,
ka hnyi je dok ae tha hon hnyi Jeriko.
14 Ke haba hnyi bong eling Iehova ame
oganö Josua hnyi hnyimakan at Isaraela
hia thithö; m' adre me outen e helâ me
hnödrin hna outö Mose hnyi ta je bonginy
hia anyin möt.
15 Ke Iehova ame ha kö Josua, ka
habe, 16 Hunâ thö ka tavat bihut, hnyat
ödrin e vadren tangen ohnatho, he ka ölö
thö ûheny Joridano. 17 Anyin a wale
Josua ame hûna ka tavat bihut, ka habe,
ölö thö ûheny hnyi Joridano. 18 Ke e ka
ölö thö tavat bihut hnyat ödrin e vadren
tangen ûhihinyköu anyi Iehova ûnyi hnyi
wanben Joridano, ke ame uto dok ae mada
hnen hnyeûcan hnyat bihut, me ame khutu
hmetu but köien Joridano ka hnyi hnen,
me öliâ je baten helâ me et. 19 Ke ame
ölö tavat ûheny hnyi Joridano hnyi bong a
teniny tehi a bân, me hunuma hnyi Gile-
gala hnyi ke keihen e deiöiny Jeriko. 20
Ke haba je veto a twelv wale ödrin e hom
ûnyi hnyi Joridano, Josua ame khon hnyi
Gilegala. 21 Ke e ame ha ka lakon Isa-
raela, ka habe, E ka he lakubun ka hnö je
lakamödrin nyiele, ka habe, Hnân eû je
veto ang? 22 me öbun e he ka omanenâ ka
lakubun, ka habe, Adre hanyâûâ jem Jori-
dano eang hnen at Isaraela hnyi kânâ ae
mada. 23 Anyin a Iehova Khongubun
ame ohmö köien Joridano hnyi hnyimakö-
bun, ke ne e but öbun e hia but hanyâûâ,
helâ me Iehova Khongubun ame ânyâ ka
hnyi Köiö ae Dra, waleji e ame ohmö hnyi
hnyimakötin ke ne o but ötin e hia but he
hanyâûâ; 24 me me khana hnen tavat hia
thithö eang hmelen ge hnyamö Iehova, ae
hwege; m' adre, me he ka outö Iehova
Khongubun nyiele balua.

HNYIMAKAN 5.

KE haba je tuhan hia at Amora a
ödrin hoton Joridano ke e jio, me
je tuhan hia at Kanana hnyi hobat köiö,
me ödrin e löng a Iehova ame hia but ohmö
köien Joridano hnyi hnyimakan lakon Isa-
raela ke ne o but ate me hanyâûâ, me ame
gâ udrin, ke ba hmetu hwege eû hnyi je
hnyekudrin ge lakon Isaraela.
2 Ke Iehova ame ha kö Josua hnyi ûen
eling, ka habe, Ânyâ thö je watagi oût m'
adre me he ka olo peritomonâ lakon Isara-
ela. 3 Ke Josua ame ânyâ je watagi oût
me peritomonâ lakon Isaraela hnyi Gibea-
aralota. 4 Ke walang can Josua ame peri-
tomonâ: Haba tavat hia adre me o ûheny
Aigupito, a obaga hia adre me hnyi vat, me
adre me mokcu hnyi hnyebuba eû hnyi
gethen, hnyi ûhedra Aigupito. 5 Anyin
adre peritomonâ tavat hia ûhedra Aigupito:
ke so bi adre tiga ca peritomonâ tavat hia
waleji adre hnokoâ hnyi hnyebuba eû hnyi
gethen hnyi ûhedra Aigupito. 6 Anyin a
haba lakon Isaraela adre me vheno hnye-
buba fâte je huna, ke ne o but ame hia
tavat adre hnyi vat ûhedra Aigupito, anyin
adre me ca löng hoton hofuc ho Iehova: me
Iehova ame khemanyin ködra a g' ame ca
he ka omanenâ ködra hnyei, waleji a khe-
manyin Iehova ka lakamödra he ka ham
köta, wale hnyei ame di ge debai me hani.
7 Ke haba Josua ame peritomonâ lakudra
wale tavat adre hnokoâ me hwabödra:
anyin adre tiga ca hia but peritomoni ödra,
anyin adre ca peritomoni ödra eû hnyi
gethen. 8 Ke a hia but peritomonâ tavat

hia thithö, me adre me laba hnyi je hnödra
hnyi je hna hunuma ke ne o but ame metu
but. 9 Ke haba Iehova ame ha kö Josua,
ka habe, Oge hia but ohia hnyi bong ang
ûnyi hnân ohmehma unyibun ûheny Aigu-
pito. Anyin a wale adre me hwenyi ien
dok eling Gilegala ke ne o but hnyi bong
ang
10 Ke ame hunuma hnyi Gilegala lakon
Isaraela; ke ödrin e ânyâ paseka hnyi bong
a fortininy tehi hnyi sahac, hnyi dok ae
tha hon hnyi Jeriko. 11 Ke haba nyi
ödrin e han jeûiny kânâ hwaban paseka, je
ong areto adre ca levenâ bi, me hwit adre
le, hnyi bong a ka e. 12 Ke nyi, e ba
hmetu mana hwaban hnödrin hna han
jeûiny hnyei; ke ba hmetu bi mana ka
lakon Isaraela; ke ödrin e han wan hnyei
Kanana hnyi huna eling.
13 Ke e Josua hnyi Jeriko, me e ame
bwele me wâ, ke wâ bi, ame tot cicö e at
ame tot me hele vat adre oc hnyi hnyamen:
ke haba Josua ame he kâu me ha kâu, ka
habe, U me tha hiâm möhmun, hawa, me
je iwahnaihmiöny möhmun? 14 Ke e ame
thu, ka habe, E ba, anyin a oge o hnân
taben je utbavat anyi Iehova. Ke Josua
ame ta ju hnyikânâi, me nom ju, me ha
kâu, ka habe, Ieû hofuc hwan tuhök ka
athnyabainy? 15 Ke haba taben je utba-
vat anyi Iehova, ame ha kö Josua, ka habe,
Uny jut tangen hnyeûcam ûnyi hnyi li
cam, anyin ae kap utkânâ e u me tot hnyin.
Ke Josua ame ânyâ helâe.

HNYIMAKAM 6.

(KE ame ti thelöng hwegiâ Jeriko can
lakon Isaraela: e ba at ame
didrut, ke ba at ame didrö.) 2 Ke Iehova
ame ha kö Josua, ka habe, Wâ bi, oge hia
but ham ka hnyi hnyamâm Jeriko, me tha-
niny, me je taben tavat ae hwege. 3 Ke
öbun e he, tavat a hnyi vat hia, ka igigilö
taun, me okhaca he igigilö taun. U me he
ka ânyâ helâe hnyi je bong a siks. 4 Ke ame
he tavat bihut a seven ka hom tilâ je trutru-
iny jubeli hnyi hnyimakan tang: ke haba
hnyi bong a seveniny, hamöbun he ka ose-
ven he igigilö taun, ke ame he tavat bihut ka
tûâ tilâ je trutru. 5 Ke e ka beû but hna tûâ
trutruiny jubeli, ke öbun ka löng ut ifuciny
trutru me ame he tavat ka kuku hwege:
me ame he ka ū but haginy taun adre up
veten, me me ve ölö thö tavat hia thithö
hnyi hnyimaködra. 6 Ke haba Josua nöku
Nuna ame hawâ tavat bihut, me ha ködra,
ka habe, Hom dö tangen ûhihinyköu, ke
hamen hnyat bihut a seven ka hom tilâ je
trutruiny jubeli a seven hnyi hnyimakan
tang anyi Iehova. 7 Ke e ame ha ka
tavat, ka habe, He th' öbun me igigilö taun,
ke bân hnyat adre hom omjehen vat, hnyi
hnyimakan tang anyi Iehova. 8 Ke a hia
but Josua ha ka tavat, me ame he hnyat
bihut a seven ke ödrin e hom tilâ je trutru-
iny jubeli a seven hnyi hnyimakö Iehova,
me tûö trutru tot: k' ame he hotudrin
tangen ûhihinyköu anyi Iehova. 9 Ke
ame bân tavat adre me hom omjehen vat
hnyi hnyimakan hnyat bihut ödrin e tûâ je
trutru, ke ame he hoton tang obiny bunyen,
ke adre me tûö trutru tot. 10 Ke Josua
ame ha ka tavat, ka habe, Ca he öbun ka
hongot, k' adre me ca he ka löng ifucibun,
ke so ame ca o ke ong hofuc ûnyi hnyi
hnyimöbun, ke ne o but bong oge me he ka
kun' öbun ka kuku: me waleling öbun e he
ka kuku. 11 Me e ame kunâ he ka igigilö
taun ge tang anyi Iehova, k' adre me
okhaca igigilö; me adre me hmetu ka hnyi
hna hunuma, me mokut eling.
12 Ke Josua ame vesâ hnyi hnyomakatu,
ke hnyat bihut ödrin e hom tang anyi Iehova.
13 Ke haba hnyat bihut a seven, me ödrin
e hom tilâ je trutruiny jubeli a seven hnyi
hnyimakan tang anyi Iehova, ödrin e he
bala me tûö trutru tot, k' ame bân tavat
adre hom omjehen vat; k' ame he hoton
tang anyi Jehova obiny bunyen, me tûö
trutru tot. 14 Ke hnyi bong a loiny ödrin
e okaca he igigilö taun, me hmetu ka hnyi
hna hunuma: ke adre me ânyâ helâe hnyi
je bong a siks. 15 Ke haba hnyi bong a
seveniny me adre me vesâ hnyi okubelit
me he igigilö taun helâ me hwakecin ûhedra,
ke ne o but oseveniny: ke haba hnyi bong
thibi eling me adre me oseven he igigilö
taun. 16 Ke haba hnyi ûen a seveniny,
k' ame tûö trutru hnyat bihut, me haba
Josua ame ha ka hnyat bihut, ka habe,
Kuku thö; anyin a hia but Iehova ham
köbun taun. 17 K' adre me he ka ke ip
taun, me ta je ûnyi hia eû hnyin hobi kö
Iehova: ke Rahaba thiju momo hnyi gethen
a g' ame he ka möt, e me hnyat hia thithö
unyin hnyi uma, anyin a e ame ikhâlâ li
metâ ötin e kunâ. 18 Ke öbun e he ka
tu' öbun bi ge ta je omjeû ae kap; wâ
öbun nye hia but ke ip, me hom ûnyi adre
ke ip; me ham hnaûbangö ka lap anyin
at Isaraela hia, me okongoâ e. 19 Ke

haba je sileva hia me gol, me je kaia bras
me fao, adre me okabâ kö Iehova: adre
me he ka oâ ka hnyi tang omjehe Iehova.
20 Ke ame kuku tavat, me adre tûâ je
trutru: ke ame löng hnen tavat ifucin
trutru, me ame kuku hwege tavat göranyai,
me ame ū but hna up veto, me ame ve ölö
thö tavat ka hnyi taun cici ödrin, me ödrin
e hûgûnâ taun. 21 Me ödrin e ti ohia ta je
ûnyi hia hnyi taun, je baga me momo, me
wanakat, me hingat, me bolok, me mamoe,
me asina, ge hele vat. 22 Ke Josua ame
ha ka li at ödre ecmâkâ hnyei, ka habe,
He th' öbu ka hnyi uma umen momo hnyi
gethen, me hom but momo mödrin hia
thithö a tha ödrin mē, helâ me hnöbu hna
khemanyin kâu. 23 Me ame didrö li
hidröu li at ecmak, me hum Rahaba kâû,
me kamen me hinyen, me je liamekeiny
mē, mödrin hia a tha ödrin mē, ke ödru me
hom kâû anyin lap hia; me hn' ödrin ka
hnyi hoton hna hunuma anyin at Isaraela.
24 Ke ödrin e thong taun ge meic, me ta
je ûnyi hia eû hnyin: ke haba sileva me
gol, me bras, me fao, ödrin e ip hnyi tang
omjeû hnyi uma umö Iehova. 25 Ke
Josua ame omeli Rahaba momo hnyi
gethen, me lap anyin kamen, mödrin hia a
tha ödrin mē; ke e ame laba hnyi Isaraela
ke ne o but hnyi bong ang; anyin a e ame
ikhâlâ li metâ waleji Josua ame kunâ he
ka ecmâkâ Jeriko. 26 Ke haba Josua
ame ha hwegiâ ködra hnyi ûen eling. ka
habe, Hnaûhangö hnyi hnyimakö Iehova
at ame he ka tot me op hmeto taun eang
Jeriko: e ame he ka bi taben e ge ime-
keiny nokon a atö, me otilâ je homagöuleny
ge imekeiny nokon a wakeiat hmönyin.
27 Ke tha Iehova me Josua, me ame lung
hnyi hnyei hia.

HNYIMAKAN 7.

KE kong hwakecin lakon Isaraela hnyi
ûnyi adre nyiboâ: anyin a haba
Akana nöku Karemi, nöku Zabedi, nöku
Zera, ûnyi hnyi tribu Juda, ame hom ke
je ûnyi adre nyiboâ; me ame ubâhlâ hmo-
nyin anyi Iehova ka lakon Isaraela.
2 Ke haba Josua ame kunâ ke je hnyat
ûheny Jeriko Ai ai, wale ae hakekeny Beth-
aven, hnyi ke keihen Beth-ela ke deiö, me ha
ködra, ka habe, He th' öbun me ecmâkâ
hnyei. Me ame he je hnyat me ecmâkâ Ai.
3 Ke ödrin e hmetu kö Josua me ha kâu, ka
habe, U ma ca kunâ tavat hia thithö he ka
he, ke so ame ne lo li thauzan tavat, ame ne
kun ta thauzan he ka kot Ai; ke ca he ka
ohuliwan tavat hia thithö, anyin a ödrin
wakhalet. 4 Waleling me ame he kâ e
helâ me kun ta thauzan tavat: ke ödrin e
kec ge at Ai. 5 Ke haba at Ai ödrin e
kot thöte siks ta hnyat gadrin: ke ödrin
e hnu ödrin hwân hnyi homagöule ke ne o
but ka hnyi Sebarima me kuc ödrin hnyi
hna utut: me ame oköiö je hnyekon tavat
me me helâ me köiö. 6 Ke haba Josua
ame kia anyin je ûkhaû, me ta but hnyi-
kânâi hnyi hnyimakan tang anyi Iehova
ke ne o but sahac, a e me wahingatiny
Isaraela; ke ödrin e ip dröu hon je bödrin.
7 Ke Josua ame ha, ka habe, Ekölö Than
Iehova, ieû gam u je hom tavat eang he
ka hanyâûâ Joridano, m' u me he ka hn'
öhmun ka hnyi hnyamen at Amora, he ka
ohi' öhmun? e na sekuhmun he ka laba hnyi
ke kheihen Joridano e deiö! 8 Than lö
oge me he ka ha ieû, anyin a hia but lakon
Isaraela wia judrin ka ta je iwahnaihmiöny
mödrin! 9 Anyin ame he at Kanana ka
löng, me ödrin hia tavat adre me labā
hnyei, m' adre me he ka igigili öhmun me
subâ degecâ iöhmun ûnyi eang hmelen: ke
ieû u me he ka ânyâ hobi kâu iâm ae gan?
10 Ke Iehova ame ha kö Josua, ka habe,
Höhöi thö; ieû gam u me mokut hnyimâm
hnyikânâi helâe? 11 E kong hwakecin at
Isaraela; anyin a ödrin e hia but hanyâûâ
anyik ûhihinyköu waleji oge hûna ködrin:
ke ödrin e hia but hom ûnyi adre nyiboâ
me venöu me iyawö minya, me ödrin e hia
but ip e me je omjehedrin. 12 Anyin a
wale e ca khana lakon Isaraela he ka tot
hnyi hnyimakan je iwahnaihmiöny mödrin,
ödrin e wia je judrin ka je iwahnaihmiöny
mödrin, anyin a ödrin e hnaûhangö but:
ke oge me ca he hmetu ka tha e möbun,
öbun e ne ca degec ûnyi adre hake ip unyi-
bun. 13 Höhöi thö me okabâ thö tavat,
me ha, ka habe, Okabi öbun dö hobi kâu
nyi: anyin a walang ame ha Iehova Khongu
Isaraela, ka habe, Isaraela lö, e hu ûnyi
adre nyiboâ unyâm: ke ca khanö u he ka
tot hnyi hnyimakan je iwahnaihmiöny möu,
ke ne o but öbun e hom degecâ ûnyi adre
hake ip unyibun. 14 Ke adre me he ka
hum öbun nyi, hoton anyibun je tribu; ke
haba tribu ame he Iehova ka kû ame he
ka he jem hoton je lap; ke haba lap ame
he Iehova ka kû, me ame he ka he jem hoton
je uma, ke haba uma ame he Iehova ka kû
me ame he ka he jem ke at me ke at.
15 Ke haba at adre me hom ke e unyin

ûnyi adre hake ip, me adre me he ka thong
degecâ e ge meic, e me anyin ta je ûnyi
hia: anyin a e ame hia but banyâûâ ûhihi-
nyköu anyi Iehova, ke can e ame hwen
monu hnyi Isaraela.
16 Ke haba Josua ame vesâ hnyi hnyo-
makatu, me hom hakekenyâ at Isaraela
hoton anyidrin je tribu; me adre me kû
tribu anyi Juda: 17 ke e ame hom lap anyi
Juda; me e ame hom lap anyin at Zera;
me e ame hom lap anyin at Zera ke at me
ke at; ke adre me kû Zabedi; 18 ke e
ame hom umen uma ke at me ke at; me
ame kû Akana nöku Karemi, nöku Zabedi,
nöku Zera, ûnyi hnyi tribu Juda. 19 Ke
haba Josua ame ha kö Akana, ka habe,
Nökuk lö, ö u na he ka oganö Iehova
Khongon at Isaraela, me haimemenâ kâu;
ke ha könya walang ang ûnyi u je hia but
ânyâ; ca he ka ikhâlâ gak. 20 Ke haba
Akana ame thu kö Josua, ka habe, E
hnathu e kong hwakecik hnyi hnyimakö
Iehova Khongon at Isaraela, ke oge hia
but ânyâ helâng me helâng: 21 haba hnyi
ûen oge me wâ ûnyi hnyi je ûnyi adre
hûgûnâ ke ûkhaûiny Sinara ae so, ke lo li
haded je sekel sileva, ke ong gol a fifte je
sekel, me oge me behnyekon me hom ta je
ûnyi e; ke wâ bi adre ikhâlâ hnyi wanben
umök uma mano hnyi kânâ, ke eû hmelen
e je sileva. 22 Ke Josua ame kunâ tavat,
ke ödrin e wadring ka hnyi uma mano;
ke wâ bi adre hia but ikhâlâ hnyi umen
uma mano, ke eû hnyi hmelen e je sileva.
23 Ke ödrin e hom ta je ânyi e ûnyi hnyi
uma mano, me hom kö Josua, me lakon
Isaraela hia; ke ödrin e ip hnyikânâi hnyi
hnyimakö Iehova. 24 Ke haba Josua me
lakon Isaraela hia, adre me hum Akana,
nöku Zera, me sileva, me ûkhaû, me ong
gol, me lakon baga me blu, me haleny je
bolok, me haleny je mamoe, me umen uma
mano, me anyin ta je ûnyi hia thithö, ke
adre me hum odrin ka hnyi hnyigöulen
bucen Akora. 25 Ke haba Josua ame ha,
ka habe, Ieû gam u me oveci öbmun? ame
he Iehova ka oveci u hnyi bong ang. Me
haba at Isaraela hia adre me lûâ e ge veto;
ke ödrin e thong degeci ödrin ge meic, me
lu' ödrin ge veto. 26 Me adre me khon
gânâ je veto ethö hon, a wale bi e ke ne o
but hnyi bong ang; me haba Iehova ame
hwiö ûnyi hnyi anyin hmönyin ae hwege.
Anyin a wale adre me hwenyi ien dok
eling, me, Hnyigöulen bucen Akora ke ne
o but hnyi bong ang.

HNYIMAKAN 8.

KE haba Iehova ame ha kö Josua, ka
habe, Ca ot bi me öbubuny: ke tha
hom dö tavat vat hia thithö möu, ke höhöi
thö me he Ai ai: wâ bi oge hia but ham
ka hnyi hnyamâm thaniny Ai, me lakeiny,
me anyin taun, me iny hnyei: 2 ke u me
he ka ânyâ ka Ai me thaniny, helâ me
hnâm hna ânyâ ka Jeriko me thaniny: ke
so je omjeûiny me je menoiny öbun e he ka
hom hobi köbun bi: u me he ka ip mokut
ke je aten vat hoton e. 3 Me ame höhöi
thö Josua me tavat vat hia thithö, he ka
he Ai ai: ke Josua ame ûca thöte thauzan
tavat, je hnyat ae hwege vat, me kun'
ödrin hnyi hnyinghet. 4 Ke e ame hûna
ködrin, ka habe, Wä bi, öbun e he ka khöu
mokut hnyi taun, wale hoton taun: ca ûsâ-
kâûö me taun, ke öbun e he hia thithö ka
laba penapena: 5 ke haba inya, me tavat
hia thithö unyik ame he ka he hakekenyâ
taun: ke ödrin ka he ka didrut köhmun he
ka vat helâ me a bân, öhmun e he ka kâcâ
anyidrin vat: 6 ke ödrin e he ka hnu hotu-
hmun ke ne o but öhmun e hia but lili
ödrin ûheny hnyi taun; anyin ödrin e he
ka ha, ka habe, Ödrin e kec gatin, helâ me
vat a bân; me öhmun e he ka kec hnyi
hnyimaködrin: 7 ke öbun e he ka utut
ûnyi hnyi hna khöu mokut, me hûgûnâ
taun: anyin ame he Iehova Khongubun ka
hna e ka hnyi hnyamöbun. 8 Ke öbun ka
hia but hûgûnâ taun, öbun e he ka thöng
degecâ e ge meic; öbun e he ka ânyâ hoton
hofuc ho Iehova: wâ bi, oge hia but hûna
köbun. 9 Ke Josua ame kun' ödrin: ke
ödrin e he ka hnyi dok hnân khöu mokut
hnyin, me laba wanben Bethela me Ai,
hnyi ke keihen e jio Ai: ke Josua ame
mokut hnyi lit eling unyin tavat.
10 Ke Josua ame vesâ hnyi hnyomakatu,
me ûkhacaköuâ tavat, me he hnyi hnyima-
kan tavat Ai ai e me je hingatiny at Isara-
ela. 11 Ke ame he tavat hia thithö wale
vat unyin ka hakekenyâ, me o hnyi hnyi-
makan taun, me hunuma hnyi ke keiben
Ai ka hnyi hwadrö: ke e hu hnyigöulen
bucen hnyi wanbödrin me Ai. 12 Ke e
ame hom helâ me faiv thauzan tavat me ip
duöngi ödrin hnyi wanben Bethela me Ai,
hnyi ke keihen taun ke e jio. 13 Waleling,
adre me ip tavat, a utbavat hia hnyi ke
keihen taun ka hnyi hwadrö, ke haba tavat
adre me ip duöngâ me ödrin e laba hnyi ke

keihen taun ke e jio: ke haba Josua ame
he hnyi hnyigöulen bucen hnyi lit eling.
14 Ke a wâ e than Ai, me ödrin e mwei-
mwei me vesâ, ke ame utut aten taun ka
at Isaraela he ka vat, a e me lakeiny hia,
hnyi ûen adre thu, ka hnyi ke dok cicö
hnyebuba; ke ca khana a g' ame hu tavat
adre me mokut duöng kâu hnyi hoton
taun. 15 Ke haba Josua me at Isaraela
hia thithö me adre me kec iyawö hnyi hnyi-
maködrin, ke adre me kec hnyi gethen
ûheny hnyi hnyebuba. 16 Ke adre me
hawâ tavat hia thithö hnyi taun he ka hnu
ödra; ke adre me hnu Josua, me adre me
ok ut ûheny hnyi taun. 17 Ke ba at biju
hnyi Ai me Betbela a ca hnyi he hoton at
Isaraela; ke adre me hna taun adre khöng,
me hnu at Isaraela. 18 Ke Iehova ame
ha kö Josua, ka habe, Inâ but ö hnyi hnya-
mâm hon Ai; anyin a oge me he ka ham
e köu. Me Josua ame inâ ö hnyi hnyamen
hon taun. 19 Me ame ie köûö mokut
ûnyi hnyi hnödrin hnyi ûen e ame inâ
hnyamen, k' odrin e wadring me dit ka
hnyi taun, me hûgûnâ; ke ödrin e logot he
ka thong taun ge meic. 20 Ke ame hwiö
at Ai me wâ, k' adre me bwele, me wâ bi,
ame sâ hnyi drany ai hainy taun, ke ba
man gadra he ka kec ka hnyi ke keihen e
me ke keihen ang: k' ame hmetu tavat
kec hnyebuba ai ka tavat ûhnûhnû.
21 Ke haba hnyi ûen Josua ame wâ me at
Isaraela hia a g' ame hia but hûgûnâ taun
hnen mokut, ke ame sâ göranyai hainy
taun, me adre me hmetu me kot at Ai.
22 Ke haba ke keihen tavat ödrin e didrut
ködrin ûheny hnyi taun; me ödrin bi hnyi
wanben at Isaraela, keihen hnyi ke keihen,
ke keihen hnyi ke keihen: ke ödrin e kuc
ödrin me ame ba but thelidrin me at ame
kec möt. 23 Ke ödrin e hom melö tha-
niny Ai, me hom e kö Josua. 24 Ke a hia
but at Isaraela kot at Ai hnyi hnyei, hnyi
hnyebuba wale adre me hnu ödra hnyin,
ke adre me ta hia ge hele vat, me ohi' ödra,
me ame hmetu Ai ai at Isaraela hia thithö,
me kot e ge hele vat. 25 Ke ödra, twelv
thauzan tavat hia obaga me omomo adre ta
hnyi bong eling, wale aten Ai hia thithö.
26 Anyin a Josua ame ca thu benyin ge
hna inâ ö, ke ne o but adre hia but ohia at
Ai hia thithö. 27 Ke so bi haba at Isara-
ela adre me hom hobi ködra bi je meno me
tang omjeûiny hnyei eling, helâ me hofuc
ho Iehova e ame hûna kö Josua. 28 Me
Josua ame thong degecâ Ai, me wia e hnân
ve ta ûnyi nyiele balua; me oba wan ke
ne o but hnyi bong ang. 29 Ke e ame
uhno thaniny Ai hon ûö ke ne o but hnyi
sahac: ke hnyi ûen ame didrut seûnö Jo-
sua ame ûkhûnöng he ka hom but huyikâ-
nâi unyin ûnyi hnyi ûö, me khûâ e hnyi
homagöuleny taun, me khon veten hon e ae
gan hmâ, ke ne o but hnyi bong ang.
30 Ke haba Josua ame otilâ taben hut
kö Iehova, Khongon at Isaraela, hnyi bucen
Ebala, 31 helâji me Mose athnyabai Ie-
hova ame hûna ka at Isaraela, helâ me
hna sihnalimen hnyi tusiny hnanyibu anyi
Mose, ka habe, Taben hut je veto ae be-
khöt, adre ca inâ göranyai utfao hon: ke
ödrin e hudo hon e je hudiny leû kö Ie-
hova, me hudo je hudiny ûsoköu. 32 Ke
e ame sihnalimen hon je veto eling hna oc
hnanyibu anyi Mose, waleji e ame sihna-
limen hnyi hnyimakan lakon Isaraela.
33 Ke haba at Isaraela hia, me wahinga-
tidrin, me anyidrin je taben, me anyidrin je
hnyat owisa, ödrin e ûtitilen hnyi li baten
tang hnyi hnyimakan hnyat bihut a at Le-
vi, wale hnyat ödrin e vadren tangen ûhihi-
nyköu anyi Iehova, a je atkanyua tha ödrin
me tavat adre hnokoâ hnyi hnyei; haba ke
keihen a hafiny adre me tot cicö bucen Geri-
zim, ke ke hafiny cicö bucen Ebala; helâji
me Mose a athnyabai Iehova ame hûna, m'
adre me he ka bödrin ka ha hnahicâ hnyei
Isaraela. 34 Ke hwaban e me e ame aû
hofuciny hnanyibu hia, wale hnahic me
hnaûhangö, helâ ma hna sihnalimen hia
hnyi tusiny hnanyibu. 35 E ba ke ong
hofuc a hûna Mose a ga ca aû bi Josua
hnyi hnyimakan ûkhacaköu anyin at Isara-
ela hia thithö, a tha ödra me omomo, me
tavat ae ûhnyûkong, me je atkanyua hnyat
adre imetenyimwi mödra.

HNYIMAKAN 9.

KE haba je than hia ödrin e löng, wal'
ödrin hnyi ke keihen Joridano e jio
hnyi je bucen me hnyei ae ca hut, me hnyi
hobat köien köiö ae gan hia cicö Lebano-
na, wale at Heth, me Amora, me Kanana,
me Perizi, me Hivi, me Jebusi; 2 me ödrin
e ûkhacaköu he ka tot metâ kö Josua me
at Isaraela hnyi hnyok a khaca.
3 Ke a löng at Gibeona ûnyi a ânyâ
Josua ka Jeriko me Ai, 4 me ödrin e huli-
wa iyawö, k' ödrin e ûcûcûbongoâ hnyat me-
tâ, me hom je tang ae bobot hon haledrin
je asina, me je tangen waina ae bobot ut,

ke khekhe, ke adre ca; 5 ke bobot ut me
hna tibet hmetu je tangen hnyeûcadrin, k'
ödrin e khavâ je ûkhaû ae bobot ut; ke
meleca but me om but jeûiny kamejidrin
hia. 6 Me ödrin e he kö Josua hnyi hna
hunuma e Gilegala, k' ödrin e ha kâu, me
at Isaraela, ha habe, Ĉhehmun hnyi hnyei
ae sâkâû : ke walang ang e so öbun e ânyâ
ûhihinyköu möhmun. 7 Ke haba at Isara-
ela adre me ha ka at Hivi, ka habe, Hawa
la, öbun e ne tha laba unyihmun, ke öhmun
e he ka kâmâu ka ûhihinyköu möbun?
8 Me ödrin e ha kö Josua, ka habe, Öhmun
lathnyabaem. Ke haingö Josua ködrin, ka
habe, Öbun ie je hnyat? k' öbun je hnyat
ua? 9 Me ödrin e ha kâu, ka habe, Ĉhe-
hmun hnyi hnyei ae ti sâkâû lathnyabaem
can iö Iehova Khongom : anyin a öhmun e
hia but löng ûlunginy, me hnen hna ânyâ
hia hnyi Aigupito, 10 me je ûnyi hia e ame
ânyâ ka li thaniny at Amora, wale hoton
Joridano, kö Sihona than Hesebona, me
Oga than Basana hnyi Aseterotha. 11 Ke
ame ha köhmun wahingatihmun, mödrin
hia aten ihmun, ka habe, Bi kamejibun
hobi kâu he, me he thö me ûkhanö mödra,
me ha ködra, ka habe, Öhmun lathnyabai-
bun : ke walang ang e so öbun e ânyâ ûhi-
hinyköu möhmun. 12 Waleû kamejihmun
öhmun e hom ke tiga kabwa ûnyi hnyi
umöhmun je uma hnyi bong öhmun e to-
drö hnyin he ka he köbun ; ke walang ang,
wâ bi, e meleca thö me om but: 13 me je
tangen waina eang a teb ûnyi öhmun e ou-
nöngötâ; ke wâ bi, e khekhe but: ke bo-
bot ut je khaûhmun eang me je tangen
hnyeûcahmun ûnyi hnyi gethen ae sâkâû.
14 Me ame köp ödrin hnen tavat ge je
kamejidrin, ke ödrin e ca hnö unyi Iehova.
15 Ke haba Josua ame ânyâ ûsoköu mö-
drin, me ûhihinyköu mödrin, me ödrin e
möt: me ame khemanyin ködrin hnen je
taben ûkhacaköu. 16 Ke hnyi kun ta bong
hwaban hna ûhihinyköu mödrin, ödrin e
löng a tavat ae hakekeny ködrin, me tavat
adre me laba unyidrin. 17 Ke haba lakon
Isaraela ödrin e he me o hnyi anyidrin je
taun hnyi bong a kuniny. Ke waleû anyi-
drin je taun, me Gibeona, me Kefira, me
Berotha, me Kiriatha-jarim. 18 Ke a ca
kuc ödrin hnen lakon Isaraela, anyin a hia
but khemanyin ködrin hnen je taben ûkha-
caköu, me haiö Iehova Khongu Isaraela.
Ke ame ulidrö je taben hnen ûkhacaköu
hia. 19 Ke ame ha hnen je taben hia ka
ûkhacaköu hia, ka habe, Öhmun e hia but
khemanyin ködrin me haiö Iehova Khongu
Isaraela : anyin a wale, e ca khan' öhmun
he ka kal' ödrin. 20 Walang ûnyi ötin e
he ka ânyâ ködrin, me omeli ödrin ; wâ e
nye takû öta ge hmönyin, can hnöta hna
khemanyin ködrin. 21 Me ame ha kö-
dra je taben, ka habe, Hn' ödrin ju he
ka möt, m' ödrin e bi hnyat höcö me hnyat
söû köiö hobi kâu ûkhacaköu hia, helâ me
je taben ame ha ködrin. 22 Me Josua
ame haw' ödrin, me ha ködrin, ka habe,
Ieû gabun öbun e iyaw' öhmun, ke ha, ka
habe, Öhmun ûsâkâûö hmönyin möbun ; ke
öbun e tha laba bi möhmun? 23 Ke wa-
lang ang e hu gabun ûhangö, ke ba ke at
gabun adre me ca he ka thaluâ he ka höcö,
me söû köiö hobi kâu uma umen Khonguk.
24 Ke ödrin e thu kö Josua, ka habe,
Adre me ha hnathoâ ka lathnyabaem a
Iehova Khongom ame hûna kö Mose a
athnyabainy he ka ham köbun hnyei hia
thithö, me he ka ohia aten hnyei hnyi
hnyimaköbun, anyin a wale öhmun e ot
gan hmâ me bemöt gabun, waleling m'
öhmun e ânyâ ûnyi e. 25 Ke haba walang
ang wâ bi öhmun ang hnyi hnyâmâm:
ânyâ thö köhmun helâ me u je ûnykûme
so me wisa he ka ânyâ. 26 Me e ame
ânyâ helâe ködrin, me omeli ödrin ûnyi
hnyi hnyamen lakon Isaraela, m' adre me
ca hling' ödrin. 27 Ke haba Josua ame
wi' ödrin hnyi bong eling mödrin e he ka
tavat höcö me seköiö hobi kâu ûkhacaköu,
me hobi kâu taben hut kö Iehova, ke ne o
but hnyi bong ang, hnyi dok e ame ke ka
ûca.

HNYIMAKAN 10.

KE Adoni-zedeka thaniny Jerusalema
ame löng a ga hia but Josua hû-
gûnâ Ai, ke ohia e; ke ame ânya ka Ai
me thaniny helâji me hnen hna ânyâ ka
Jeriko me thaniny; ke a hia but tavat aten
Gibeona ûsoköu me at Isaraela m' ödrin e
tha laba unyidra; 2 me ödrin e ot gan
hmâ, anyin a haba Gibeona me wale taun
ae gan hmâ, helâ me ke taun ame labā than,
ke beönua e hon Ai, ke e hwege obagainy
hia thithö. 3 Anyin a wale Adoni-zedeka
than Jerusalema ame ûkhûnöng kö Hoham
thaniny Heberona, me Pirama thaniny
Jamuth, me Jafia thaniny Lakisa, me
Debira thaniny Egelona, he ka ha, ka habe,
4 Ai öbun könya, me hadruö nya, me ötin
e he ka kot Gibeona : anyin a e ame hia
but ûsoköu me Josua me lakon Isaraela.

5 Anyin a wale ame ûkhacaköu thö je
thaniny Amora a faiv, wale thaniny Jeru-
salema, me thaniny Heberona, me thaniny
Jamuth, me thaniny Lakisa, me thaniny
Egelona, me he thö, ödra me anyidra je
utbavat hia thithö, me hunuma cicö
Gibeona, me vat mē. 6 Ke haba at
Gibeona ödrin e ûkhûnöng kö Josua hnyi
hna hunuma Gilegala, me ha, ka habe, Ca
he ka hn' öhmun lathnyabaem; ie he thö
jem köhmun, me omeli öhmun, me hadru'
öhmun: anyin a hia but ûkhacaköu
köhmun je thaniny hia thithö at Amora,
tavat ödrin e laba hnyi je bucen. 7 Me
Josua ame he ûheny Gilegala, e me je aten
vat hia thithö, me je taben tavat ae hwege
hia. 8 Ke haba Iehova ame ha kö Josua,
ka habe, Ca ot gadra: anyin oge hia but
hn' ödra ka hnyi li hnyamâm; ke ame ca
he ke at gadra ka tot hnyi hnyimâkâm.
9 Anyin a wale, Josua ame o outhmoki
ödra; e ame he ûheny Gilegala hnyi lit ae
bekhöt. 10 Ke haba Iehova ame ohmaki'
ödra hnyi hnyimakan at Isaraela, me kuc
ödra, ke gan hmâ hna kuc ödra hnyi
Gibeona, me hnu ödra til' ödra hnyi gethen
ame ölö Bethe-horona ai, me kuc ödra ke
ne o but Azeka, me Makeda. 11 Ke adre
ödrin me kec ge at Isaraela ke adre me
tiga he hnyi hna utut Bethe-horona, me
Iehova ame khûâ hudrin je veto ae gan
ûnyi hnyi drany ke ne o but Azeka, me
adre me mokcu: ke se hia tavat a mokcu
ge je veto, wale we ae wahma, ke wakhalet
thibi haniny lakon Isaraela ge hele vat.

12 Ke Josua ame ha hofuc kö Iehova
hnyi bong Iehova ame hna at Amora hnyi
hnyimakan lakon Isaraela; ke e ame ha
hnyi hnyimakan at Isaraela, ka habe,

Seûnö lö, todru u hon Gibeona;
Me u Tehi hnyi hnyigöulen bucen Aija-
lona.
13 Me ame todru seûnö, ke ame todru
tehi,
Ke ne o but hnyei ame bi hwaban ka ta
je iwahnaihmiöny.

Hawa, adre ca sihnalimen e hnyi tusi
Jasera? Haba seûnö ame tot hnyi wanben
drany, k' ame ca logot bi he ka dit helâke
bong ae bekhöt. 14 Ke ba ke bong helâe
ehac ke hwaban e, wale Iehova ame löng
ifucin at: anyin a Iehova ame vat hobi
kâu at Isaraela.

15 Ke haba Josua me at Isaraela hia
adre me tha hmetu ka hnyi hna hunuma
Gilegala.

16 Ke ame kec je than eling a thabûng
me lubaduöng hnyi op e Makeda. 17 Ke
adre me thumetu Josua, ka habe, Adre wâ
je than a thabûng ödrin e lubaduöng hnyi
op e Makeda. 18 Ke Josua ame ha, ka
habe, Tetebulo but je veto ae gan ka hnyi
hnyimen op, ke kunâ tavat he ka tu' ödrin:
19 ke ca bec öbun; hnu je iwahnaihmiöny
möbun, me kot tavat wale a bilidra; ca
hn' ödra bi he ka dit ka hnyi anyidra je
taun: anyin a Iehova Khöngubun ame hn'
ödra köbun. 20 Ke a um dö kuc ödra
Josua me lakon Isaraela, ke gan hmâ hna
kuc ödra ke ne o but ame ba but, ke haba
kolon ödrin e dit ka hnyi je taun adre up
haginy, 21 me ame hmetu tavat hia ka
hnyi hna hunuma kö Josua hnyi Makeda,
hnyi hnahic: ke ame ca bwebwet bohmen
ke at ka lakon Isaraela. 22 Ke Josua
ame ha, ka habe, Khöng ut hnyimen op,
ke hom jem könya je than eling a thabûng
ûnyi hnyi op. 23 Me adre me ânyâ helâe
me hom kâu je than eling a thabûng, ûnyi
hnyi op, a than Jerusalema, me than
Heberona, me than Jamuth, me than
Lakisa, me than Egelona. 24 Ke ödrin e
hia but hom kö Josua je than eling a tha-
bûng, me haba Josua ame hawâ at Isaraela
hia thithö, me ha ka je taben vat a tha he
mē, ka habe, Ai öbun jem me uto ju nyin
je than eang. Me ödrin e he me uto je
nyidrin. 25 Ke haingö Josua ködra, ka
habe, Ca ot bi, ke ca öbubuny; hwege thö
me hnyok baga but öbun; anyin ame he
Iehova ka ânyâ helâe ka je iwahnaihmiöny
hia thithö möbun tavat öbun e vat mödrin.
26 Ke hwaban e Josua ame kuc ödrin me
hling' ödrin, me uhni ödrin hon je ûö a
thabûng: me ödrin e uhni hon je ûö ke ne
o but sahac. 27 Ke ame he bi seûnö ka
dit, me haba Josua ame hûna, m' adre me
hum ödrin hnyikânâi ûnyi hnyi je ûö, me
khu' ödrin ka hnyi op, wale ödrin e luba-
duöng hnyin, me ip je veto ae gan ka hnyi
hnyimen op ke ne o but hnyi bong ang.

28 Ke Josua ame hûgûnâ Makeda hnyi
bong eling, me kot e ge hele vat, me
thaniny e; e ame ti ohi' ödrin me tavat hia
thithö hnyin, e ame ca hna bi ke kolon a
khaca: ke e ame ânyâ ka thaniny Makeda
helâ me hnen hna ânyâ ka thaniny Jeriko.

29 Ke Josua ame tha he me at Isaraela
hia thithö, ûheny Makeda, Libena ai, me
vat me at Libena: 30 ke Iehova ame
hna minya e me thaniny e ka hnyi hnya-
men at Isaraela; ke e ame kot e ge hele

vat, me tavat hia thithö hnyin; me ba
kolon biju; ke e ame ânyâ ka thaniny e,
helâ me hnen hna ânyâ ka thaniny Jeriko.
31 Ke Josua ame tha he me at Isaraela
hia thithö ûheny Libena, Lakisa ai, me
hunuma cicö e, me vat mē: 32 ke Iehova
ame hna Lakisa ka hnyi hnyamen at
Isaraela, me e ame hûgûnâ e hnyi bong a
loiny, me kot e ge hele vat, me tavat hia
thithö hnyin, helâ me hnen hna ânyâ ka
Libena.
33 Me ame he but Horema thaniny
Gezera he ka hadruâ at Lakisa; ke haba
Josua ame kot e me lakeiny ke ne o but
ame ba but kolon.
34 Ke Josua ame tha he me at Isaraela
hia ûheny Lakisa, Egelona ai; me hunuma
cicö e, me vat mē: 35 ke ödrin e hûgûnâ
e hnyi bong eling, me kot e ge hele vat, ke
e ame ohia tavat hia thithö hnyin hnyi
bong eling helâji me hnen hna ânyâ hia ka
Lakisa.
36 Ke Josua ame tha he me at Isaraela
hia thithö ûheny Egelona, Heberona ai, me
vat mē: 37 ke ödrin e hûgûnâ e, me kot
ge hele vat, me thaniny, me je tauniny hia,
me tavat hia hnyin; e ame ca hna but
kolon, helâji me hnen hna ânyâ hia ka
Egelona: ke e ame ti ohia e me tavat hia
thithö hnyin.
38 Ke haba Josua ame tha hmetu me at
Isaraela hia Debira ai; me vat mē: 39 ke
e ame hûgûna e, me thaniny, me je tauniny
hia thithö; ke adre me kuc ödrin ge hele
vat, me ti ohia tavat hia thithö hnyin; e
ame ca hna but ke kolon: helâji me hnen
hna ânyâ ka Heberona, helâe minya e ame
ânyâ ka Debira me thaniny; ke helâji me
hnen hna ânyâ ka Libena me thaniny.
40 Me haba Josua ame kot hnyei hia ae
hu buceniny, me hnyi Hwaiöu, me hnyei ae
ca hut, me je hwatapkölu, me je thaniny hia
thithö; e ba kolon e ame hna: ke e ame
ohia ta je ûnyi hia ae hu homenâ, helâji me
Iehova Khongon at Isaraela ame hûna.
41 Ke haba Josua ame kuc ödra hwân
Kadesi-banea ke ne o but Gaza, me hnyei
hia hnyi Gosena ke ne o Gibeona. 42 Ke
haba Josua ame hûgûnâ je than eling hia
me idrin je hnyei hnyi khaca thibi ûen,
anyin a Iehova Khongon Isaraela ame vat
hobi kâu at Isaraela. 43 Ke haba Josua
ame tha hmetu me at Isaraela hia, ka hnyi
hna hunuma e Gilegala.

HNYIMAKAM 11.

KE a löng ut Jabin thaniny Hazora, me
e ame ûkhûnöng kö Jobab thaniny
Madon, me thaniny Simerona, me thaniny
Akesafa, 2 me ka je thaniny hnyi hwadrö,
wale hnyei ae hut, me dok ae tha hon hnyi
Kinereth ke e hwaiöu, me hnyi hnyei ae ca
hut, me je dok ae göranyiny Dora e jio,
3 me tavat Kanana e deiö me jio, me at
Amora, me Heth, me Perizi, me at Jebusi
hnyi je bucen, me at Hivi hmelen Heremona
hnyi hnyei Mizepa. 4 Me adre me he but,
ödra me anyidrin je utbavat hia thithö, e
se hia tavat, helâ me önyin hobat köiö ûse-
iny, me je hos, me je kariota ae se hia.
5 Ke ame ûkhacaköu je than hia thithö
eling, me adre me he but me tha hunuma
cicö an Meroma, he ka vat me at Isaraela.
6 Ke Iehova ame ha kö Josua, ka habe, Ca
he ka out ödra; anyin a nyi hnyi ûen a
helâng, oge me he ka hn' ödra hia thithö
adre hling' ödra, hnyi hnyimakan at Isara-
ela: u me he ka sö can haledrin je hos, me
le anyidrin je kariota ge meic. 7 Ke haba
Josua me tavat hia thithö adre me tha o
outhmoki ödra hnyi an Meroma, me utut
ködra. 8 Ke Iehova ame hn' ödra ka at
Isaraela, me adre me kuc ödra, me hnu ödra
ke ne o but Zidona ae gan, ke ne o but
Miserefo-maim, me hnyigöulen bucen Mize-
pa e deiö; me adre me kuc ödra ke ne o
but ame ba but kolon. 9 Ke Josua ame
ânyâ ködra helâ me Iehova ame ha kâu:
e ame sö can haledrin je hos, me le anyidrin
je kariota ge meic.
10 Ke haba Josua ame hmetu hnyi ûen
eling me hûgûnâ Hazora, me hlingâ thaniny
ge hele vat: anyin a Hazora me wale ban
je dökhu eling hia thithö ehac. 11 Ke adre
me kot tavat hia thithö hnyin ge hele vat,
adre me tha ohi' ödra: ke ba kolon ame
menâ: ke e ame le degecâ Hazora ge meic,
12 Ke haba Josua ame hûgûnâ je tauniny
je than eling hia thithö, me je thaniny hia,
me hling ödrin ge hele vat, me ti ohi' ödra;
helâji me Mose athnyabai Iehova ame
hûna. 13 Ke haba je taun ame tot ethö
hon anyidra je utkânâ ae görany, me at
Isaraela adre me ca thong degecâ; ke Ha-
zora thibi; Josua ame thong degecâ e.
14 Ke haba ta je omjeû hia hnyi je taun
eling me omeno, me lakon Isaraela adre
me hom hobi ködrin bi; ke so bi adre me
hlingâ tavat hia thithö ge hele vat ke ne o

but ame hi' ödra, ke ba but kolon ame menâ.
15 Helâji me Iehova ame hûna kö Mose a
athnyabainy, ke helâe Mose ame hûna kö
Josua: me Josua ame ânyâ helâe: e ame ca
degec ke ûnyi hnyi ta je ûnyi hia a hûna
Iehova kö Mose.

16 Ke Josua ame hom hnyei hia eling,
a je hnyei ae hut, me je ke keihen ka hnyi
hwaiöu hia, me hnyei Gosena hia, me hnyei
ae ca hut, me dok ae tha hon, me hnyei ae
hut hnyi Isaraela, me ke keihen e ae ca
hut; 17 hwân hnyi bucen Halaka gethen
ûheny Seira ke ne o but Baala-gada hnyi
hnyigöulen bucen e Lebanona, wale hmelen
bucen Heremona: ke e ame hom je than
hia me kuc ödrin, me hling' ödrin. 18 Ke
Josua ame vat me je than eling hnyi je
bong ae se. 19 E ba ke taun ame ûsoköu
me lakon Isaraela, ke at Hivi thibi adre
labā Gibeona: adre me hûgûnâ hia hnyi
vat. 20 Anyin a ûnyi ga Iehova he ka
okhötâ je hnyekudra, m' adre me he ka
vat me at Isaraela, me e ame he ka ti ohi'
ödra, m' adre me ca he ka betenge gadra,
ke so bi m' adre me he ka ohi' ödra, helâji
me Iehova ame ha kö Mose.

21 Ke ame o Josua hnyi ûen eling, me
subâ degecâ at Anaka wal' ödrin hnyi
hnyei ae hut, hwân Heberona, me Debira,
me Anabi, me hnyei ae hut hia hnyi Juda,
me hnyei minya ae hut hia hnyi Isaraela:
haba Josua ame ti ohi' ödra me anyidrin je
taun. 22 E ba but je at Anaka hnyi hnyei
iny lakon Isaraela: ke hake hu kolon thiju
bi hnyi Gaza, me Gatha, me Asedoda.
23 Ke helâe Josua ame hom hnyei hia
thithö helâ me je hofuc hia thithö a ha
Iehova kö Mose; ke Josua ame ham e ka
at Isaraela me idrin, hoton hna khenâ
ködrin hnyi anyidrin je tribu. Me ame
menâ ju tavat ûhedrin hnyi hna vat.

HNYIMAKAN 12.

WALANG li thaniny hnyei a kot ge
lakon Isaraela, me hom idrin hnyei
hnyi ke keihen Joridano hnyi hna o hnen
seûnö, hwân hnyi hnyigöulen bucen e Are-
nona ke ne o but hnyi bucen Heremona,
me dok ae tha hon hia e deiö: 2 Sihona
thaniny at Amora, at ame laba Hesebona,
at musi hwân Aroera hnyi baten hnyigöulen
bucen e Arenona, me taun hnyi wanben e,
me ke keihen Gileada a hafiny, ke ne o but
hnyi wagewe Jaboka, hnyigöulen je laku
Amona; 3 ke hwân hnyi dok ae tha hon,
ke ne o but hnyi köiö Kinereth, e deiö, ke
ne o but hnyi köien dok ae tha hon, wale
Köiö ae Hiny, e deiö, gethen ûheny Beth-
jesimoth; me hnyi hwaiöu hmelen je hwa-
tapköluiny Pisega: 4 me hnyigöulö Oga
than Basana, hanen kolon tavat ae beû, at
ame laba hnyi Aseterotha, me Ederei, 5 me
musi hnyi bucen Heremona, me hnyi Saleka,
me Basana hia, ke ne o but hnyi hnyigöulen
at Gesuri, me at Maaka, me ke keihen a
hafiny Gileada, hnyigöulö Sihona thaniny
Hesebona. 6 A kuc ödra Mose athnyabai
Iehova me je lakon Isaraela: ke haba Mose
athnyabai Iehova ame ham e hnân iny
at Reubena, me at Gada, me hafiny tribu
Manase.

7 Walang je thaniny hnyei a kot Josua
me lakon Isaraela hnyi ke keihen Joridano
ke e jio, hwân Baala-gada hnyi thopiny
Lebanona, ke ne o but hnyi bucen Halaka,
gethen ame ölö Seira ai; ke Josua ame
ham e ka je tribuiny at Isaraela hnân idrin
hoton hna khenâ ködrin; 8 hnyi hnyei ae
hut, me hnyei ae ca hut me je dok ae tha
hon, me je hwatapkölu, me hnyebuba, me
hnyi Hwaiöu; a at Heth, me Amora, me
Kanana, me Perizi, me Hivi, me Jebusi:
9 than Jeriko, khaca; thaniny Ai, wale
hakekeny Beth-ela, khaca; 10 than Jeru-
salema, khaca; than Heberona, khaca;
11 than Jamuth, khaca; than Lakisa,
khaca; 12 than Egelona, khaca; than
Gezera, khaca; 13 than Debira, khaca;
than Gedera, khaca; 14 than Horema,
khaca; than Arada, khaca; 15 than Libena,
khaca; than Adulama, khaca; 16 than
Makeda, khaca; than Beth-ela, khaca;
17 than Tapua, khaca; than Hefera, khaca;
18 than Afeka, khaca; than Lasarona,
khaca; 19 than Madon, khaca; than Hazora,
khaca; 20 than Simerona-merona, khaca;
than Akesafa, khaca; 21 than Tanaka,
khaca; than Megido, khaca; 22 than Ka-
desi, khaca; than Jokeneama hnyi Kara-
mela, khaca; 23 than Dora hnyi bucen
Dora, khaca; than Goim hnyi Gilegala,
khaca; 24 than Tireza, khaca; habi je than
hia thithö, me ödrin thote wan.

HNYIMAKAN 13.

KE a hingat ut Josua, ke se hia but
hunainy; ke haba Iehova ame ha
kâu, ka habe, U je hingat ut, ke se hia
hunaiâm, ke se hia biju je hnyei öbun e
tiga ca hûgûnâ. 2 Ke walang je hnyei

biju: a hnyei hia iny at Filisiti, me at
Gesuri hia; 3 hwân hnyi Sihora cicö Aigu-
pito, ke ne o but hnyigöulen Ekerona ka
hnyi hwadrö, k' adre me aû e, me hnyei
iny at Kanana: ödrin thabûng je thaniny
at Filisiti; ke at Gaza me at Asedoda, me
at Asekelona, me at Giti, me at Ekerona,
4 me at Avi minya, wale hnyi hwaiöu:
hnyei hia iny at Kanana, me Meara hnyei
iny at Zidona, ke ne o but Afeka, ke ne o
but hnyi hnyigöulen at Amora: 5 me hnyei
iny at Gebali, me Lebanona hia, hnyi hna
o hnen seûnö, hwân hnyi Baala-gada hmelen
bucen Heremona ke ne o but hnyi gethen
ame didrö ka hnyi Hamath: 6 je aten hia
adre me laba hnyi je bucen, hwân Lebanona
ke ne o but Miserefa-maim, me at Zidona
hia; oge me he ka ob' ödra hnyi hnyimakan
lakon Isaraela: ke so bi hamâm he ka khenâ
e hnen ugleköb hnân iny at Isaraela, helâ
me hnök hna hûna köu. 7 Ke walang ang
u me he ka khenâ hnyei ang ka je tribu a
nain, me hafiny tribu Manase me idrin:
8 ke haba e, a tha e me at Reubena me
Gada ödrin e hia but kap idrin, wale a ham
ködrin Mose hnyi hoton Joridano e deiö,
heláji me a ham ködrin Mose athnyabai
Iehova; 9 hwân Aroera, hnyi baten hnyi-
göulen bucen e Arenona, me taun hnyi
wanben e, me hnyei hia ae tha hon hnyi
Medeba, ke ne o but Dibona; 10 me je
taun hia anyi Sihona than Amora, at ame
musi hnyi Hesebona, ke ne o but hnyi-
göulen je laku Amona; 11 me Gileada, me
hnyigöulen at Gesuri, me at Maaka, me
bucen Heremona hia, me Basana hia ke ne
o but Saleka; 12 me dökhu hia dökhu Oga
hnyi Basana, at ame musi hnyi Aseterotha,
me Ederei (wale ke je kolon tavat ae beû);
anyin a Mose ame kuc ödrin me ob' ödrin
dut. 13 Ke haba lakon Isaraela adre me
ca obâ at Gesuri me Maaka: ke so bi at
Gesuri me Maaka ödrin e tha laba me at
Isaraela ke ne o but hnyi bong ang. 14 Ke
hake tribu Levi thiju adre ca khene iny;
haba je hut a an hnen meic kö Iehova
Khongon at Isaraela, me wale iny, helâ me
hnen hna ha ködrin.

15 Ke haba Mose ame khenâ ka tribuiny
laku Reubena hoton anyidrin je lap. 16 Ke
haba hnyigöulödrin, hwân Aroera hnyi
baten hnyigöulen bucen e Arenona, me
taun hnyi wanben e, me hnyei hia ae tha
hon hnyi Medeba; 17 Hesebona me je
tauniny hia thithö hnyi dok ae tha hon;
Dibona me Bamotha-baala me Bethe-baala-
meon; 18 me Jahaza, me Kedemotha, me
Mefat; 19 me Kiriathaima, me Sibema, me
Zereth-sahar hnyi bucen a e hnyi hnyi-
göulen bucen; 20 me Bethe-peora, me Ase-
doda-pisega, me Bethe-jesimoth; 21 me je
taun hia thithö hnyi dok ae tha hon, me
dökhu hia dökhu Sihona than at Amora,
at ame musi Hesebona, at a hlingâ Mose
tha e me je than at Midiana, jia Evi, me
Rekem, me Zura, me Huro, me Reba, a
je taben unyi Sihona, hnyat labā hnyei.
22 Balaama minya nöku Beora, at ame bi
khong, ame mokut unyin je komok a
hlingâ hnen lakon Isaraela ge hele vat.
23 Ke haba hnyigöulen laku Reubena, me
Joridano me baten. Me wale iny laku
Reubena hoton anyidrin je lap, me je tau-
niny, me je tauniny ae ûhnyûkong.

24 Ke Mose ame khenâ ka tribu Gada,
a je laku Gada, hoton anyidrin je lap.
25 Ke haba hnyigöulödrin me Jazera me
je taun hia hnyi Gileada, me hafiny hnyei
iny laku Amona, ke ne o but Aroera cicö
Raba; 26 ke hwân Hesebona, ke ne o but
Ramatha-mizepa, me Betonim; ke hwân
Mahanaima ke ne o but hnyigöulen Debira;
27 ke haba hnyi hnyegöuleny bucen, me
Beth-arama, me Bethe-nimera, me Sukotha,
me Zafon, kolon dökhu dökhu Sihona than
Hesebona, ke haba hnyigöuleny me Jori-
dano, ke ne o but hnyi obiny köien Kine-
reth, hnyi ke keihen e deiö Joridano.
28 Ke wale hnyei iny laku Gada hoton
anyidrin je lap, me je tauniny, me je tauniny
ae ûhnyûkong.

29 Ke Mose ame khenâ ka hafiny tribu
Manase: a wale hobi kâu hafiny tribu
Manase, hoton anyidrin je lap. 30 Ke
haba hnyigöulödrin, me, hwân hnyi Maha-
naima, Basana hia, a je dökhu hia dökhu
Oga than Basana, me je taun hia anyi
Jaira, wale hnyi Basana, je taun a sikste:
31 me hafiny Gileada, me Aseterotha, me
Ederei, a je tauniny dökhu dökhu Oga
hnyi Basana, hnân hobi kâu je laku Makir
nöku Manase, hobi kâu ke hafiny laku
Makir hoton anyidrin je lap.

32 Wale je hnyei a khenâ Mose hnyi
dok ae tha hon hnyi Moaba, hnyi ke keihen
Joridano, Jeriko ke e deiö, 33 Ke Mose
ame ca khene iny tribu Levi: Iehova,
Khongu Isaraela idrin, helâ me hnen hna
ha ködrin.

HNYIMAKAN 14.

KE walang je hnyei ame hom hnen
lakon Isaraela hnyi hnyei Kanana,
wale ame khenâ Eleazara at bihut, me
Josua nöku Nuna, me je ban a je kamen
je tribuiny lakon Isaraela hnân idrin, 2
adre khene idrin ge ugleköp, helâ me Iehova
ame hûna deny Mose, hobi kâu je tribu a
nain, me hafiny tribu. 3 Anyin a Mose
ame hia but ham iny lo li tribu me hafiny
tribu hnyi ke keihen e deiö Joridano: ke
e ame ca khene iny at Levi unyidrin. 4
Anyin a haba lo li tribu, li laku Josefa, jia
Manase me Eferaima; ke ödrin e ca ham
ka at Levi ke keihen hnyei; ke so bi je
taun hnân me labā, me utkânâ igigilö e
hobi kâu haledrin je meno me anyidrin je
ûnyi. 5 Ke haba lakon Isaraela ödrin e
ânyâ helâ me Iehova ame hûna kö Mose,
me ödrin e khenâ hnyei.

6 Ke ame he laku Juda kö Josua hnyi
Gilegala; me ame ha kâu Kaleba nöku
Jefune at Kenaza, ka habe, E khatö u
ûnyi a ha Iehova kö Mose aten Khong
gatu hnyi Kadesi-banea. 7 Fâte but je
hunaik hnyi ûen ame kunö nya Mose
athnyabai Iehova, ûheny Kadesi-banea he
ka ecmâkâ hnyei; ke oge me hmetoâ je
hofuc ae eû hnyi hnyekuk. 8 Ke so bi haba
je liamekeiny mönya, adre tha he mönya,
ödrin e oköiâ hnyekon tavat: ke oge me
tha hnu hotu Iehova Khonguk. 9 Ke
Mose ame khemanyin hnyi bong eling, me
ha, ka habe, E hnathu hnân em me je
mâtrânâm nyiele balua hnyei e u je uto,
anyin a u je hia but tha hnu hotu Iehova
Khonguk. 10 Ke walang ang, wâ bi,
Iehova ame omeli nya tilö nya hnyi ta je
hûna eang a fâte faiv helâji me hnen hna
ha, hwân hnyi ûen Iehova ame ha hofuc
eling kö Mose, k' ame tiga he Isaraela
hnyi hnyebuba: ke walang ang, wâ bi,
eite faiv je hunaik. 11 Iny tiga hwege
bala bi hnyi bong ang, helâji me bong a
kunö nya hnyin Mose; haba tang hwegiök
walang me helâji me tang hwegiök ehac,
hnân vat, ke hnân didrut me didrö. 12
Anyin a wale ham könya bucen eang,
wale Iehova ame ha gan hnyi bong eling;
anyin a u je löng hnyi bong eling a ka
eling at Anaka, me je taun ae gan adre
up haginy: me ame ne he la Iehova ka
tha e mönya, me oge me he ka ob' ödrin
helâ me Iehova ame ha. 13 Ke haba
Josua ame hahnahicâ e, me ham Heberona
kö Kaleba nöku Jefune, me me iny. 14
Anyin a wale haba Heberona me i Kaleba
nöku Jefuue at Kenaza ke ne o but hnyi
bong ang; anyin a e ame tha hnu hotu
Iehova Khongon at Isaraela. 15 Ke haba
ien Heberona ehac me Kiriath-areba; haba
Areba eling me wale at ae beönua unyin
at Anaka. K' ame menâ hnyei ke ba vat.

HNYIMAKAN 15.

KE haba jekhon tribuiny laku Juda
hoton anyidrin je lap, me wale ke
ne o but hnyigöulö Edoma, ke ne o but
hnyebuba Zin hnyi hwaiöu, wale obiny
hnyei ae hwaiöu hmönyin. 2 Ke haba
hnyigöulen hnyi hwaiöu, me, hwân hnyi
baten Köiö a Hiny, a hwân hnyi bwedua
ame hnyimakan ka hnyi hwaiöu: 3 k' ame
he ka hnyi hwaiöu ke ne o but hnyi gethen
ame he Akerabima ai, k' ame he bala Zin
ai me he ka hnyi hwaiöuiny Kadesi-banea,
me he Hezerona ai, me Adara ai, k' ame
khenyi ke ne o but Kareka: 4 k' ame he
Azemona ai, me o ka hnyi wageweiny
Aigupito; k' ame um ju hnyigöulen eling
hnyi köiö: me wale hnyigöulöbun ka hnyi
hwaiöu. 5 Ke haba hnyigöulen e deiö,
me, Köiö ae Hiny ke ne o but ka hnyi
hnyimen Joridano. Ke haba hnyigöulen
ka hnyi hwadrö hwân hnyi bwedua hnyi
köiö wale hnyi hnyimen Joridano: 6 ke
ame he bala bi hnyigöulen Bath-ogela ai,
ke ame he bala bi ka hnyi hwadrö iny
Beth-araba; ke ame he hnyigöulen ke ne
o but ka veto anyi Bohan nöku Reubena:
7 k' ame he bala bi hnyigöulen Debira ai,
hwân hnyi hnyigöulen bucen Akora, ke
helâe ka hnyi hwadrö cicö Gilegala, wale
cicö gethen ame he Adumim ai, wale hnyi
baten köiö ka hnyi hwaiöu: ke ame he
bala hnyigöulen ka hnyi köiö Eni-semes,
me ame um ju hnyi Eni-rogel: 8 ke ame
he bala hnyigöulen hnyi hnyigöulen bucen
anyin nöku Hinom ke ne o but hnyi baten
at Jebusi hnyi hwaiöu (wale Jerusalema):
ke ame he bala hnyigöulen ka hnyi hon
bucen cicö jio hnyigöulen bucen anyi
Hinom, wale obiny hnyigöulen bucen anyin
tavat ae beû hnyi hwadrö: 9 ke adre
tuluto hnyigöulen ûnyi hnyi ban bucen ke
ne o but hnyi köiö ame pupua anyi Nefetoa,
ke ame he ke ne o but je taun hnyi bucen
Eferona; ke adre tuluto hnyigöulen hnyi
Baala (wale Kiriatha-jarim): 10 ke ame

khenyi hnyigöulen e jio ûheny Baala ka
hnyi bucen Seira, ke ame he bala bi ke ne
o but hnyi baten bucen Jarim hnyi hwadrö
(wale Kesalon), ke ame he bala bi Bethe-
semes ai me he hnyi gethen deny Timena:
11 me ame um ju hnyigöulen hnyi ke
keihen Ekerona ka hnyi hwadrö: ke adre
tuluto hnyigöulen ka hnyi Sikerona, me
ame he bala bi ka hnyi bucen Baala ke ne
e but Jabenel; ke adre me umo je hnyi-
göulen hnyi köiö. 12 Ke haba hnyigöulen
e jio, köiö ae gan me hobat köiöiny. Wale
hnyigöulen laku Juda igigilö hoton anyi-
drin je lap.

13 Ke e ame ham kö Kaleba nöku Jefune
jekhon unyin laku Juda, helâ me hnö
Iehova hna hûna kö Josua wale Kiriath-
Areba, haba Areba kamö Anaka (wale
Heberona). 14 Ke haba Kaleba ame obâ
je laku Anaka a kun ûheny e, jia Sesai,
me Ahiman, me Talemai, a laku Anaka.
15 Ke e ame he ûheny e he ka tet metâ
ka tavat adre me labā taun Debira: ke
haba ien Debira ehac, me, Kiriatha-sefer.
16 Ke haingö Kaleba, ka habe, Haba at
ame he ka kot Kiriatha sefer, me hûgûnâ,
me oge me he ka ham kâu nökuk hlu jia
Akesa me âiân. 17 Ke ame hûgûnâ e
Otheniela nöku Kenaza, liamekeiny me
Kaleba: me e ame ham Akesa a nokon me
âiân. 18 K' ame o kâu hlu, me haba hlu
ame kunâ âiân he ka sumâtâ utkânâ ge
kamen: ke ame utut hlu ûheny hon asina,
ke Kaleba ame ha kâu, ka habe, Ieû ae
wem? 19 Me e ame ha, ka habe, ham dö
könya hnahic; anyin a u je hia but ham
könya utkânâ ka hnyi Hwaiöu, ke ham
minya thö könya je an ae pupua. Me e
ame ham kâu je an ae pupua wal' ethö me
eû hnyikânâi.

20 Walang jekhon tribuiny laku Juda
hoton anyidrin je lap.

21 Haba je taun ae sâkâu ka hnyi Hwaiöu
anyin tribuiny laku Juda, wale hnyi hnyi-
göulö Edoma, me Kabezeela, me Eder,
me Jagur; 22 me Kina, me Demona, me
Adada; 23 me Kadesi, me Hazora, me
Ithenan; 24 me Zif, me Telem, me Bealoth;
25 me Hazora-hadata, me Keriotha-hezerona
(wale Hazora); 26 me Amam, me Sema, me
Molada; 27 me Hazara-gada, me Hesemon,
me Bethe-palet; 28 me Hazara-sual, me
Bere-seba, me Biziothia; 29 me Baala, me
Iima, me Azem; 30 me Eletolad, me Kesil,
me Horema; 31 me Zikelak, me Mademan,
me Sanesana; 32 me Lebaoth, me Silehim,
me Aina, me Rimona: haba je taun hia
thithö me twente nain, me je tauniny ae
ûhnyûkong.

33 Ke haba hnyi hnyei ae ca hut, me
Esetaol, me Zorea, me Asena; 34 me Zanoa,
me Eni-ganim, me Tapua, me Enaima;
35 me Jamuth, me Adulama, me Soko, me
Azeka; 36 me Saraim, me Adithaim, me
Gedera, me Gederothaim; wale je taun a
fortin, me je tauniny ae ûhnyûkong.

37 Ke Zenan, me Hadasa, me Migedola-
gada; 38 me Dilean, me Mizepa, me Jo-
ketheela; 39 me Lakisa, me Bozekath, me
Egelona; 40 me Kabona, me Lamam, me
Kithelis; 41 me Gederoth, me Bethe-
dagona, me Naama, me Makeda; wale
sikstin je taun me je tauniny ae ûhnyûkong.

42 Libena, me Ethera, me Asan: 43 me
Ifetha, me Asena, me Nezib, 44 me Keila,
me Akeziba, me Maresa; nain je taun me
je tauniny ae ûhnyûkong.

45 Ekerona, me je taun, me je tauniny
ae ûhnyûkong: 46 hwân Ekerona ke ne
o but hnyi köiö, me je dok ae hakekenyâ
Asedoda, me je taun ae ûhnyûkong.

47 Asedoda me je tauniny me je tauniny
ae ûhnyûkong; Gaza me je tauniny e me
je tauniny ae ûhnyûkong; ke ne o but hnyi
wageweiny Aigupito, me köiö ae gan me
hobatköiny.

48 Ke haba hnyi hnyei ae hut, Samira,
me Jatira, me Soko; 49 me Dana, me
Kiriatha-sana (wale Debira); 50 me Anabi,
me Esetemo, me Anim; 51 me Gosena, me
Holon, me Gilo; eleven je taun me je taun-
iny ae ûhnyûkong.

52 Araba, me Duma, me Esean; 53 me
Janum, me Bethe-tapua, me Afeka; 54 me
Humeta, me Kiriatha-areba (wale Hebe-
rona), me Ziora; nain je taun, me je tauniny
ae ûhnyûkong.

55 Maon, me Karemela, me Zif, me Juta;
56 me Jezerela, me Jokedeam, me Zanoa;
57 me Kaina, me Gibea, me Timena; ten
je taun me je tauniny ae ûhnyûkong.

58 Halehul, me Bethe-zur, me Gedor;
59 me Maarath, me Bethe-anoth, me Ele-
tekon; siks je taun me je tauniny ae ûhnyû-
kong.

60 Kiriatha-baala (wale Kiriatha-jarim),
me Raba; li taun me je tauniny ae ûhnyû-
kong.

61 Hnyi hnyebuba, Beth-araba, me Mi-
din, me Sekaka; 62 me Nibesan, me Tauniny
Sâlt, me Eni-gedi; siks je taun me je taun-
iny ae ûhnyûkong.

63 Ke haba at Jebusi, ödrin e labā Jeru-
salema, me ca khana laku Juda he ka ob'
ödrin : k' ame tha laba at Jebusi me je laku
Juda hnyi Jerusalema ke ne o but hnyi
bong ang.

HNYIMAKAN 16.

KE haba jekhon laku Josefa me hwân
hnyi Joridano e Jeriko wale hnyi
köien Jeriko e deiö, ke ne o but hnyi hnye-
buba, gethen ûheny Jeriko hnyi wanben
hnyei ae hut ke ne o but Beth-ela ; 2 k' ame
he ûheny Beth-ela Luza ai, k' ame he bala
ke ne o but hnyigöulen at Areki ke ne o but
Atarotha ; 3 k' ame he bala bi jio ka hnyi
hnyigöulen at Jafelet, ke ne o but hnyi-
göulen Bethe-horona eû, ke ne o but Gezera :
k' ame umo hnyi köiö. 4 Ke haba li laku
Josefa, jia Manase me Eferaima, me ödru
me labā idru. 5 Ke haba hnyigöulen laku
Eferaima hoton anyidrin je lap, haba hnyi-
göulen jeköûdrin e deiö, me, Ataroth-adara
ke ne o but hnyi Bethe-horona ethö ; 6 ke
ame he bala hnyigöulen e jio Mikematha
ai ka hnyi hwadrö : ke ame khenyi deiö
hnyigöulen, ke ne o but Tanatha-silo, k' ame
he hanyâûâ ke ne o but Janoa ke e deiö :
7 k' ame he ûheny Janoa Atarotha ai, me
Naratha, k' ame o hnyi Jeriko, me umo ju
hnyi Joridano. 8 Ke ame he hnyigöulen
hnyi Tapua me he e jio ke ne o but
hnyi wagewe Kana ; k' ame um ju hnyi
köiö. Wale jekhon tribuiny laku Eferaima
hoton anyidrin je lap ; 9 ke ca ha bi je
taun adre hake ip hobi kâu je laku Efe-
raima wale hnyi wanben jekhon laku Ma-
nase, a ta je taun hia thithö me ta je tau-
niny ae ûhnyûkong. 10 Ke haba at Kanana
a tavat adre me laba hnyi Gezera, me adre
me ca ob' odrin dut : me haba at Kanana
ödrin e laba unyin at Eferaima ke ne o but
hnyi bong ang, me bi athnyabaidrin me
ânyâ anyidrin je huliwa.

HNYIMAKAN 17.

KE walang jekhon tribu anyi Manase ;
anyin a e nöku Josefa a bân. Hobi
kö Makir nöku Manase a bân, kamö Gile-
ada, anyin a e at vat, me adre me ham me
iny Gileada me Basana. 2 Ke haba je-
khon eling hobi kâu ke keihen laku Ma-
nase hoton anyidrin je lap ; hobi kâu laku
Abiezera, me laku Heleka, me laku Aseriela,
me laku Sekema, me laku Hefera, me laku
Semida : wale je baga nöku Manase nöku
Josefa hoton anyidrin je lap. 3 Ke haba
Zelofeada nöku Hefera, nöku Gileada, nöku
Makir, nöku Manase, me ba nokon baga,
ke so bi a je hlu : ke walang ien lakon je
hlu, Mala, me Noa, me Hogela, me Mileka,
me Tireza. 4 Me ödrin e he kö Eleazara
at bihut, me Josua nöku Nuna, me je than,
me ha ka habe, Iehova ame hûna kö Mose
he ka ha' ihmun unyin je liamekeiny mö-
hmun : anyin a wale e ame ha' idrin unyin
je liamekeiny me kamödrin, helâ me hna
ha hnö Iehova. 5 Ke adre khenâ kö Ma-
nase libenyita je ke keihen, ke ca ha bi
hnyei Gileada me Basana, wale hoton Jori-
dano ; 6 anyin ae hu iny je hlu laku Ma-
nase unyin lakon je baga : ke haba ke je
laku Manase, ödrin e hu hnyei Gileada.
7 Ke haba hnyigöulö Manase, me, hwân
Asera ke ne o but Mikematha cicö Sekema;
ke ame he bala hnyigöulen hnyi ke kei-
hen metâ ke ne o but unyin tavat adre me
laba Eni-tapua. 8 Ke i Manase hnyei
Tapua : ke haba Tapua hnyi hnyigöulö
Manase, me wale iny laku Eferaima. 9 Ke
ame he hnyigöulen ka hnyi wagewe Kana
hnyi hwaiöuiny wagewe : haba je taun
eling anyi Eferaima, e hnyi wanben je taun
anyi Manase : ke haba hnyigöulö Manase
hnyi ke keihen hwadröiny wagewe, ke ame
umo e hnyi köiö : 10 ke i Manase ka hnyi
hwaiöu, ke i Eferaima ka hnyi hwadrö, ke
haba hnyigöulen, me, köiö ; k' ame he ke
ne o but Asera hnyi hwadrö, me Isakara
e deiö. 11 Ke e hu ga Manase hnyi Isa-
kara me Asera, Betheseana me je tauniny,
me Ibeleama me je tauniny, me aten Dora
me je tauniny, me aten En-dora me je tau-
niny, me aten Tanaka me je tauniny, me
aten Megido me je tauniny, wale je dok ae
hut. 12 Ke ca khana bi laku Manase he ka
obâ aten je taun eling ; anyin ame belaba
at Kanana hnyi hnyei eling. 13 Ke hnyi
ûen ame hwege but lakon Isaraela me ödrin
e kunâ at Kanana he ka huliwa hnyi je
hna khenâ huliwa, k' adre ca ti ob' ödrin.
14 Ke haba laku Josefa ödrin e ha kö Josua,
ka habe, Ieû gam u je ham könya jekhöû
a khaca, me ke keihen a khaca, anyin à haba
inya, me, hnyei ae gan, ke Iehova ame hia but
ohnahici nya hwân ehac ke ne o but hnyi
bong ang ? 15 Ke Josua ame ha kodrin,
ka habe, U je ne hnyei ae gan, me e so u
ma he ka hnyi hnyot me khutu eling hobi
köu bi hnyi hnyei iny at Perizi me tavat ae
beû ; anyin ae hnek köu bucen Eferaima.

16 Me ame ha je laku Josefa, ka habe, E
ca ûcû köhmun bucen: ke haba at Kanana
adre me laba hnyi hnyigöulen bucen me
ödrin e tren je kariota fao, wale tavat hnyi
Bethe-seama me je tauniny, me tavat minya
hnyi hnyigöulen bucen e Jezerela. 17 Ke
Josua ame ha ka lap anyi Josefa, jia Efe-
raima, me Manase, ka habe, U hnyei ae
gan me tren man ae gan: ke u me ca he ka
jekhom a khaca thibi; 18 k' ame he ka em
hnyei bi bucen; k' ame ne hnyot, me u ma
he ka khutu, ke hobi köu bi obiny: anyin
a u me he ka obâ at Kanana, eja ke ne a
ne hu je kariota fao, ke eja ke ne ödrin e
hwege.

HNYIMAKAN 18.

KE ame ûkhacaköu tavat a lakon Isa-
raela hia hnyi Silo, ke adre me otilâ
eling uma mano a uma ûkhacaköu: ke ame
ngâ but hnyei hnyi hnyimaködrin. 2 Ke
seven biju je tribuiny lakon Isaraela a ödrin
tiga ca khenâ jekhöûdrin. 3 Ke Josua ame
ha ka lakon Isaraela, ka habe, Ieû gabun
öbun e bec he ka he me hûgûnâ hnyei wale
a ham köbun Iehova Khongon lakamöbun?
4 Uca thö unyibun ke je hnyat ûsa kun
hobi kâu je tribu: me oge me he ka kun'
ödrin, ke ödrin e he ka todrö me vheno
hnyei, me omanenâ e hoton je jekhöûdrin;
me ödrin e he ka he jem könya. 5 Ke
ödrin e he ka kia sevenâ: ame he Juda ka
laba hnyi hnyigöulen ka hnyi hwaiöu, ke
ame he lap anyi Josefa ka laba hnyi hnyi-
göulödrin ka hnyi hwadrö. 6 Ke öbun e
he ka omanenâ hnyei me me seven, me hom
jem könya hna omanenâ eling: me oge
me he ka ugleköbâ hobi köbun eang hnyi
hnyimakö Iehova Khongutin. 7 Anyin ae
ba iny at Levi unyibun; anyin a haba
hanymen tavat bihut kö Iehova, wale je-
khöûdrin: ke haba Gada, me Reubena, me
hafiny tribu Manase, ödrin e hia but kap
jekhöûdrin hnyi ke keihen e deiö Joridano,
wale a ham ködrin Mose athnyabai Iehova.
8 Me ame todrö tavat me he: ke Josua
ame hûna ködrin wale hnyat ödrin e he
he ka omanenâ hnyei, ka habe, he thö, me
vheno hnyei, me omanenâ e, ke hmetu ju
könya, me oge me he ka ugleköbâ eang
hobi köbun hnyi hnyimakö Iehova hnyi
Silo. 9 Me ame he tavat me vheno hnyei,
me omanenâ e hnyi tusi hoton je taun me
me seven, me ödrin e o kö Josua hnyi
hna hunuma hnyi Silo. 10 Ke Josua ame
ugleköbâ hobi ködrin hnyi Silo hnyi hnyi-
makö Iehova: ke Josua ame khenâ eling
hnyei ka lakon Isaraela hoton je jekhöûdrin.
11 Ke ame āt dö ge leköp tribu anyin
laku Beniamina hoton anyidrin je lap: ke
ame hnyigöulen jekhöûdrin hnyi wanben
laku Juda, me laku Josefa. 12 Ke haba
hnyigöulödrin ka hnyi hwadrö, hwân hnyi
Joridano; ke ame he hnyigöulen ka hnyi
ke keihen hwadröiny Jeriko, me he ka
hnyi hnyei ae hut e jio; k' ame umo hnyi
hnyebuba Beth-aven. 13 Ke ame he bala
hnyigöulen ûheny e Luza ai, ka hnyi ke
keihen Luza (wale Beth-ela) ka hnyi hwaiöu;
ke ame he bala hnyigöulen Ateroth-adara
ai ka hnyi bucen hnyi hwaiöu hnyi Bethe-
horona eû. 14 Ke adre me tuluto hnyigot
me khenyi hnyi ke keihen e jio ka hnyi
hwaiöu, hwân hnyi bucen cicö Bethe-horona
hnyi hwaiöu; ke adre me umo e hnyi
Kiriatha-baala (wale Kiriatha-jarim), ke
tauniny laku Juda: wale ke keihen e jio.
15 Ke haba ke keihen ka hnyi hwaiöu ame
hwân hnyi obiny Kiriatha-jarim, ke ame
he hnyigöulen e jio, me umo hnyi je an
ame pupua e Nefetoa: 16 ke ame o hnyigot
ka hnyi obiny bucen cicö hnyigöulen bucen
anyi nöku Hinom, wale hnyi hnyigöulen
bucen anyin tavat ae beû ka hnyi hwadrö;
ke ame he ka hnyi hnyigöulen bucen anyi
Hinom ka hnyi ke keihen at Jebusi ka
hnyi hwaiöu, me he Eni-rogel ai; 17 ke
adre me tuluto hnyi hwadrö me umo hnyi
Eni-semes, me he Geliloth ai, wale cicö
gethen ame ölö Adumim ai; k' ame he
ka hnyi veto anyi Bohan nöku Reubena;
18 ke ame he bala ka hnyi ke keihen cicö
Araba hnyi hwadrö me he Araba ai: 19 ke
ame he bala bi hnyigot ka hnyi ke keihen
Beth-ogela hnyi hwadrö: ke adre me umo
hnyigot hnyi bweduaing Köiö ae Hiny ka
hnyi hwadrö, hnyi obiny Joridano ka hnyi
hwaiöu: wale hnyigöulen ka hnyi hwaiöu.
20 Ke haba hnyigöulen e hnyi ke keihen
e deiö, me, Joridano. Wale jekhon laku
Beniamina hoton je hnyigöulödrin igigilö;
hoton anyidrin je lap. 21 Ke walang je
taun anyin je tribuiny laku Beniamina
hoton anyidrin je lap, Jeriko, me Beth-
ogela, me Emeka-Keziz; 22 me Beth-araba,
me Zemari, me Beth-ela; 23 me Avi, me
Para, me Ofera; 24 me Kefara-hamonai,
me Ofeni, me Geba; a twelv ta je taun me
je tauniny ae ûhnyûkong; 25 Gibeona, me
Rama, me Berotha; 26 me Mizepa, me
Kefira, me Moza; 27 me Rekem, me Irepel,

me Tarala ; 28 me Zela, me Elef, me Jebusi
(wale Jerusalema), me Gibea, me Kiriatha ;
fortin je taun me je tauniny ae ûhnyûkong.
Wale jekhon je laku Beniamina hoton
anyidrin je lap.

HNYIMAKAN 19.

KE ame āt dö kö Simeona ge leköp a
loiny, hobi kâu tribuiny laku Si-
meona, hoton anyidrin je lap : ke haba
jekhöûdrin, me, hnyi wanben jekhon laku
Juda. 2 Ke e hu gadrin hnân hwajekhöû-
drin Bere-seba, me Seba, me Molada ; 3 me
Hazara-sual, me Bala, me Azem ; 4 me
Eletolad, me Bethuela, me Horema ; 5 me
Zikelag, me Bethe-marekaboth, me Hazara-
susa ; 6 me Bethe-lebaoth, me Saruen ; thö-
tin je taun me je tauniny ae ûhnyûkong :
7 Aina, me Rimona, me Ethera, me Asan ;
foa je taun me je tauniny ae ûhnyûkong :
8 me je taun hia ae ûhnyûkong igigilö je
taun eling, ke ne o but Balatha-bere, wale
Ramath ka hnyi hwaiöu. Wale jekhon tribu
anyin laku Simeona hoton anyidrin je lap.
9 Ûnyi hnyi jekhon laku Juda jekhon je
laku Simeona : anyin a haba hna khenâ ka
laku Juda e ti gan ködrin : anyin a wale
laku Simeona ame hu idrin hnyi wanben
jekhöûdrin.

10 Ke ame āt dö ge leköp a kuniny ka
laku Zebulona hoton anyidrin je lap : ke
haba hnyigöulen jekhöûdrin ame o but
Saridi ; 11 ke ame he hnyigöulödrin jio ke
ne o but Marala, me he ke ne o but Daba-
seth ; me he bala ke ne o but hnyi wagewe
cicö Jokeneama ; 12 ke ame khenyi ûheny
Siridi me he deiö hnyi hna o hnen seûnö,
ke ne o but hnyi hnyigöulen Kiselotha-
tabor ; me ame he Daberath ai me he ke ne
o but Jafia ; 13 ke ame he bala deiö ûheny
e Gita-hefera ai, me Ita-kazin ai ; ke ame
umo hnyi Rimona wale ame hûjâ me Nea ;
14 ke ame khenyi hnyigöulen igigilö e hnyi
hwadrö ke ne o but Hanathon ; ke ame
um dö hnyi hnyigöulen bucen e Ifeta-ela ;
15 me Kata, me Nahalol, me Simerona, me
Idala, me Bethe-leema : twelv je taun me
je tauniny ae ûhnyûkong. 16 Wale jekhon
laku Zebulona hoton anyidrin je lap, a je
taun eling me je taun ae ûhnyûkong.

17 Ke ame hwâdâ thö kö Isakara ge
leköp a vakiny hobi kâu je laku Isakara
hoton anyidrin je lap. 18 Ke haba hnyi-
göulödrin, me, Jezerela, me Kesulath, me
Sunema ; 19 me Hafenaim, me Sihon, me
Anaharath ; 20 me Rabith, me Kiseon, me
Abez ; 21 me Remeth, me Eni-ganim, me
En-ada, me Bethe-pazes ; 22 ke ame o but
hnyigot ka hnyi Tabora, me Sakazima, me
Bethe-semes ; ke adre umo hnyigöulödrin
hnyi Joridano : sikstin je taun me je tauniny
ae ûhnyûkong. 23 Wale jekhon tribuiny
laku Isakara, hoton anyidrin je lap, a je
taun me je tauniny ae ûnyûkong.

24 Ke ame hwâdâ thö ge leköp a tha-
bûnginy ka tribuiny laku Asera hoton
anyidrin je lap. 25 Ke walang hnyigöulö-
drin, me, Helekath, me Hali, me Beten, me
Akesafa ; 26 me Alamelek, me Amad, me
Miseal ; ke ame o ka hnyi Karemela e jio,
me Sihora-libenath ; 27 k' ame khenyi ka
hnyi hna o hnen seûnö Bethe-dagona ai, me
o ka hnyi Zebulona, me hnyigöulen bucen e
Ifeta-ela ka hnyi hwadrö, ke ne o but Bethe-
mek me Neiel ; k' ame umo hnyi Kabul
hnyi ke keihen hnyam a me, 28 me Hebe-
rona, me Rehoba, me Hamona, me Kana,
ke ne o but Zidona ae gan ; 29 ke ame
khenyi hnyigot Rama ai ke ne o but Turo
wale taun ae hwege ; ke ame khenyi hnyi-
got Hosa ai ; ke adre umo e hnyi köiö hnyi
ke keihen hnyei Akeziba : 30 me Uma, me
Afeka, me Rehoba : a twente tu je taun me
je tauniny ae ûhnyûkong. 31 Ke wale
jekhon tribuiny laku Asera hoton anyidrin
je lap, je taun eling me je tauniny ae ûhnyû-
kong.

32 Ke ame hwâdâ thö ge leköp a siksiny
ka laku Nafatali, hobi kâu laku Nafatali
hoton anyidrin je lap. 33 Ke ame hwân
dö hnyigöulödrin hnyi Helef, me iwajo hnyi
Zananim, me Adami-nekel, me Jabenel, ke
ne o but Lakom ; me adre me umo e hnyi
Joridano : 34 ke ame khenyi hnyigot e jio
Azenotha-tabora ai, ke ame he ûheny e
Hukok ai ; ke ame o ka hnyi Zebulona hnyi
hwaiöu, me he Asera ai e jio, me Juda hnyi
Joridano, hnyi hna o hnen seûnö. 35 Ke
haba je taun adre up haginy, Zidim, me
Zeri, me Hamath, me Rakatha, me Kine-
reth ; 36 me Adama, me Rama, me Hazora ;
37 me Kadesi, me Ederei, me Eni-hazora ;
38 me Irona, me Migedal-el, me Horema,
me Beth-anath, me Bethe-semes ; naintin
je taun me je tauniny ae ûhnyûkong.
39 Wale jekhon tribuiny laku Nafatali,
hoton anyidrin je lap, je taun me je tau-
niny ae ûhnyûkong.

40 Ke ame hwâdâ thö ge leköp a seven-
iny ka tribuiny laku Dana hoton anyidrin
je lap. 41 Ke haba hnyigöulen jekhöûdrin,

Zorea, me Esetaol, me Ira-semes; 42 me
Salabin, me Ajalona, me Iethela; 43 me
Elona, me Timenatha, me Ekerona; 44 me
Eletek, me Gibethon, me Baalath; 45 me
Jehud, me Bene-berak, me Gatha-rimona;
46 me Ma-jarekon, me Rakon, tha e me
hnyigot cicö Jopa. 47 Me adre me umo
hnyigöulen laku Dana e hotudrin: anyin
a haba laku Dana ödrin e he me vat me
Lesem, me hûgûnâ e, me kot e ge hele vat,
me hom e, me labā e, me hwenyi ien Lesem,
me Dana, hoton iö Dana a kamödrin.
48 Wale jekhon tribuiny laku Dana hoton
anyidrin je lap, je taun eling me je tauniny
ae ûhnyûkong.

49 Ke ödrin e umo khenâ hnyei hnân
hwajekhon hoton je hnyigöulen e; ke haba
lakon Isaraela ödrin e ham kö Josua nöku
Nuna ke jekhöû unyidrin: 50 hoton hofuc
ho Iehova me adre me ham kâu taun e ame
ha, wale Timena-sera, hnyi hnyei ae hut
hnyi Eferaima: me e ame otilâ taun me
labā.

51 Wale je hwajekhon a khene idrin ga
Eleazara at bihut, me Josua noku Nuna,
me je kamen je tribuiny lakon Isaraela, ge
ugleköp hnyi Silo, hnyi hnyimakö Iehova,
hnyi hwanumen uma ukhacaköu. Ke adre
me umo thö khenâ hnyei.

HNYIMAKAN 20.

KE Iehova ame ha kö Josua, ka kabe, 2
Ha thö ka lakon Isaraela, ka habe,
Kû thö je taun hnân lubaduöng hnyin, wale-
ji oge ha köbun a deny Mose: 3 me me kec
ka hnyin at ame blingâ at, wale a hlingâ
at k' ame utöteta ke ca khana: ke haba
je dok e me hnân lubaduöng hnyin hobi
köbun ûnyi ge at ame bi hwaban komok.
4 Me e ame he ka kec ka hnyi ke taun
eling, me tot hnyi homagöuleny taun, me
haimemenâ hwan hofuc ka wahingatiny
taun eling; ke ödrin e he ka kap e ka
hnyi taun eling unyidrin, k' ödrin e he ka
ham kâu ke dok, ke e ame he ka tha laba
mödrin. 5 Ke ame ne hnu hoton e ge at
ame bi hwaban komok, me ödrin e ca he
ka hna kâu at ame hlingâ at; anyin a e
ame kot ke at ke ca khana bi, k' ame ca
hûkötiâ ehac. 6 Ke e ame he ka laba
hnyi taun eling ke ne o but e ame tot hnyi
hnyimakan ûkhacaköu m' adre owisa, ke
ne o but ame mokcu at bihut ae beönua
hnyi ûen eling: me waleling ame he ka he
hmetu at ame hlingâ at ka hnyi anyin
taun me umen uma, wale taun e ame kec
ûnyi hnyin ehac. 7 Me ödrin e kû Kadesi
hnyi Galelaia hnyi bucen Nafatali, me Se-
kema hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima, me
Kiriatha-areba (wale Heberona), hnyi hnyei
ae hut hnyi Juda. 8 Ke hnyi hoton Jori-
dano e Jeriko ke e deiö, me ödrin e kû
Bezeri hnyi hnyebuba hnyi dok ae tha hon
ûnyi hnyi tribu Reubena, me Ramotha
hnyi Gileada ûnyi hnyi tribu Gada, me Go-
lana hnyi Basana ûnyi hnyi tribu Manase.
9 Wale je taun adre kû hobi kâu je lakon
Isaraela hia thithö, me je atkanyua adre
me laba unyidrin, me me kec ka hnyin tavat
hia adre me hlingâ at a utöteta, me me ca
mok ge hnyamen at ame bi hwaban komok,
ke ne o but e ame tot hnyi hnyimakan
ûkhacaköu.

HNYIMAKAN 21.

KE haba je ban lakamen at Levi,
ödrin e he kö Eleazara at bihut,
me Josua nöku Nuna, me je ban je tribuiny
lakon Isaraela; 2 ke ödrin e fuc ködrin e
Silo hnyi hnyei Kanana, ka habe, Iehova
ame hûna a deny Mose he ka ham köhmun
je taun hnân labā, me je utkânâ igigilö e
hobi kâu halehmun je meno. 3 Ke haba
lakon Isaraela ödrin e ham ka at Levi ûnyi
hnyi jekhöûdrin je taun eang me je utkânâ
igigilö e, helâ me hna ha hnö Iehova.

4 Ke ame hwâdâ thö ge leköp je taun
hobi kâu at Kohatha: ke ame hu thö ge
ugleköp ka laku Arona at bihut, a at Levi,
ûnyi hnyi tribu Juda, me tribu Simeona,
me tribu Beniamina, je taun a thötin.

5 Ke ame hu thö ge ugleköp ka ke je
laku Kohatha ûnyi hnyi je lap anyin tribu
Eferaima, me tribu Dana, me hafiny tribu
Manase, ten je taun.

6 Ke ame hu thö ge ugleköp ka laku
Geresoma ûnyi hnyi je lap anyin tribu
Isakara, me tribu Asera, me tribu Nafa-
tali, me hafiny tribu Manase hnyi Basana,
thötin je taun.

7 Ke ame hu thö ka laku Merari hoton
anyidrin je lap ûnyi hnyi tribu Reubena,
me tribu Gada, me tribu Zebulona, twelv
je taun.

8 Ke haba lakon Isaraela ödrin e ham
ka at Levi ge ukleköp je taun eling me je
utkânâ igigilö e, helâ me hna hûna ga
Iehova a deny Mose. 9 Ke ödrin e ham
ûnyi hnyi tribuiny laku Juda, me tribuiny
laku Simeona, je taun eling wale adre me

ha ien: 10 ke wale me hnân hobi kâu laku
Arona, a je lap anyin at Kohatha, a laku
Levi: anyin a haba leköp a bân, me, anyi-
drin. 11 Ke adre me ham ködrin Kiriatha-
areba, haba Areba me kamö Anaka (wale
Heberona), hnyi hnyei ae hut hnyi Juda,
me je utkânâ igigilö e. 12 Ke haba ta
hnyeiny taun, me je tauniny ae ûhnyûkong,
me, adre me ham kö Kaleba, nöku Jefune
me me iny.

13 Ke adre me ham ka laku Arona at
bihut Heberona me je utkânâ igigilo, wale
taun hnân lubaduöng hnyin at ame
hlingâ at, me Libena me je utkânâiny;
14 me Jatira me je utkânâiny, me Esete-
moa me je utkânâiny; 15 me Holon me
je utkânâiny, me Debira me je utkânâiny;
16 me Aina me je utkânâiny, me Juta
me je utkânâiny, me Bethe-semes, me je
utkânâiny; a nain je taun ûnyi hnyi li
tribu eling. 17 Ke ûnyi hnyi tribu Be-
niamina, me, Gibeona me je utkânâiny, me
Geba me je utkânâiny; 18 me Anathoth
me je utkânâiny, me Alemon me je utkâ-
nâiny; vak ta taun. 19 Haba je taun
hia anyin laku Arona hnyat bihut, me,
thötin, me je utkânâ igigilö.

20 Ke haba je lap anyin laku Kohatha
a hnyat Levi, wale ke je laku Kohatha,
me ödrin e hu je tauniny hwajekhöudrin,
ûnyi hnyi tribu anyi Eferaima. 21 Ke
adre me ham ködrin Sekema me je utkâ-
nâiny wale hnyi hnyei ae hut hnyi Efe-
raima, a taun hnân lubaduöng hnyin ge at
ame hlingâ at, me Gezera me je utkânâ-
iny; 22 me Kibezam me je utkânâiny, me
Bethe-horona me je utkânâiny; vak ta
taun. 23 Ke ûnyi hnyi tribu Dana, me,
Eletek me je utkânâiny, me Gibethon me
je utkânâiny; 24 me Ajalona me je utkâ-
nâiny, me Gatha-rimona me je utkânâiny;
vak ta taun. 25 Ke ûnyi hnyi hafiny
tribu Manase, me, Tanaka, me je utkânâ-
iny, me Gatha-rimon me je utkânâiny; lo
li taun. 26 Haba je taun hia thithö hobi
kâu je lap anyin ke je laku Kohatha, me
ten, me je utkânâ igigilö.

27 Ke hobi kâu laku Geresoma, a ha-
nen je lap anyin at Levi, adre ham ûnyi
hnyi hafiny tribu Manase, Golona hnyi
Basana, me je utkânâiny, wale taun hnân
lubaduöng hnyin at ame hlingâ at; me
Besetera me je utkânâiny; lo li taun.
28 Ke ûnyi hnyi tribu anyi Isakara,
Kiseon, me je utkânâiny me Daberath
me je utkânâiny; 29 Jaremuth me je utkâ-
nâiny, me Eni-ganim me je utkânâiny; vak
ta taun. 30 Ke ûnyi hnyi tribu Asera,
Miseal me je utkânâiny, me Abedon me je
utkânâiny; 31 Halekath me je utkânâiny,
me Rehoba me je utkânâiny; vak ta taun.
32 Ke ûnyi hnyi tribu Nafatali, Kadesi hnyi
Galelaia, wale taun hnân lubaduöng hnyin
ge at ame hlingâ at, me je utkânâiny, me
Hamathe-doro me je utkânâiny, me Kara-
tan, me je utkânâiny; kun ta taun. 33
Ke haba je taun hia thithö anyin at Gere-
soma hoton anyidrin je lap, thötin je taun
me je utkânâ igigilö.

34 Ke hobi kâu je lap anyin je laku
Merari, wale kolon je at Levi, adre ham
ûnyi hnyi tribu Zebulona, Jokeneama me
je utkânâiny, me Kareto me je utkânâiny,
35 me Dimena me je utkânâiny, me Na-
halol me je utkânâiny; vak ta taun.
36 Ke ûnyi hnyi tribu anyi Reubena,
Bezeri me je utkânâiny, me Jahaza me je
utkânâiny, 37 me Kademotha me je utkâ-
nâiny, me Mefath, me je utkânâiny; vak ta
taun. 38 Ke ûnyi hnyi tribu Gada, Ramoth
hnyi Gileada, taun hnân lubaduöng hnyin
ge at ame hlingâ at, me je utkânâiny, me
Mahanaima me je utkânâiny; 39 me
Hesebona me je utkânâiny, me Jasera me
je utkânâiny; vak ta taun. 40 Haba je
taun hia e eling hobi kâu je laku Merari,
hoton anyidrin je lap, a je kolon je lap
anyin at Levi, twelv ta taun hwajeköûdrin.

41 Haba je lap hia thithö anyin at Levi
hnyi wanben je hnyei iny lakon Isaraela,
me, fâte eit je taun, me je utkânâ igigilö.
42 Haba je taun eling me ve hu je utkânâ
igigilö: ke helâe je taun hia thithö eling.

43 Me Iehova ame ham ka at Isaraela
hnyei hia waleji e ame khemanyin he ka
ham ka lakamödra; ke adre me tren e me
labā. 44 Ke Iehova ame omen' ödra
igigilö, hoton hofuc hia e ame khemanyin
ka lakamödra: ke ba ke iwahnaihmiöny
mödra ame tot hnyi hnyimaködra; ke
Iehova ame hna ta je iwahnaihmiöny mödra
hia ka hnyi je hnyamödra. 45 Ke ame ca
haû ke hofuc hnyi ta je hofuc ae so ame
ha Iehova ka lap anyin at Isaraela; k'
ame hwâdâ hia.

HNYIMAKAN 22.

ME haba Josua ame hâwâ at Reubena,
me Gada, me hafiny tribu Manase,
2 me ha ködrin, ka habe, Öbun e hia but
vheno ta je ûnyi hia a hûna köbun. Mose,

athnyabai Iehova, me löng ifucik hnyi ta
je ûnyi hia waleji oge kun' öbun kâu:
3 öbun e ca hna degecâ je liamekeiny
möbun hnyi ta je bong ae se hia ke ne o
but hnyi bong ang, ke öbun e hia but
vheno ûnyi a hûna Iehova Khongubun.
4 Ke walang ang Iehova Khongubun ame
omenâ je liamekeiny möbun, helâji me
hnen hna ha ködra, anyin a wale hmetu
th' öbun, me he ka hnyi umöbun je uma,
ka hnyi je ibun, waleji a ham köbun Mose
athnyabai Iehova hoton Joridano. 5 Ke
wâ wia ju öbun he ka ânyâ hna hûna me
hnanyibu, waleji a hûna köbun Mose
athnyabai Iehova, wale he ka hnyok kö
Iehova Khongubun me vheno je gethen
hia thithö ûnyi gan, me tuö anyin je hna
hûna, me kece kâu, me huliwa kâu ge je
hnyekubun ae bekhöt me ta je hanubun
ae bekhöt. 6 Me Josua ame hahnahici
ödrin me kun' ödrin, me ödrin e vese but
ka hnyi umödrin je uma.

7 Ke a hia but Mose khene jekhoû hnyi
Basana ka hafiny tribu Manase: ke haba
ka ke haf, Josua ame khenâ unyin je liame-
keiny mödrin hoton Joridano ke e jio. Ke
haba khaca, hnyi ûen e ame kun' ödrin
ka hnyi umödrin je uma, me Josua ame
hahnahici ödrin, 8 me ha ködrin, ka habe,
He hmetu thö ka hnyi umöbun je uma me
tang omjeû ae gan, me je meno ae se hia
hmönyin, me sileva, me gol, me bras, me
fao, me je ûkhaû ae ti se hia: öbun e he
ka tha khenâ me je liamekeiny möbun je
ûnyi adre hûgûnâ ûnyi ge je iwahanai-
hmiöny möbun.

9 Me ame he hmetu je laku Reubena,
me je laku Gada, me hafiny tribu Manase
ge lakon Isaraela ûheny Silo hnyi hnyei
Kanana, he ka he ka hnyi hnyei Gileada,
ka hnyi idrin hnyei, wale ae hu gadrin,
helâji me hna ha hnö Iehova a deny Mose.
10 Ke ödrin e o hnyi baten Joridano
hnyi hnyei Kanana, me haba je laku
Reubena, me je laku Gada, me hafiny
tribu Manase ödrin e otilâ taben hut hnyi
Joridano, tap ae gan hnân wâ. 11 Ke
haba lakon Isaraela ödrin e löng adre me
ha, ka habe, Wâ bi, a hia but otilâ taben
hut hnen je laku Reubena, me je laku
Gada, me hafiny tribu Manase, cicö hnyei
Kanana, hnyi baten Joridano, hnyi ke
keihen iny lakon Isaraela. 12 Ke a löng
ut lakon Isaraela, me ame ûkhacaköu tavat
hia a je lakon Isaraela hnyi Silo, he ka vat
mödrin.

13 Ke haba lakon Isaraela adre me kunö
Fineasa nöku Eleazara at bihut ka laku
Reubena me laku Gada, me hafiny tribu
Manase, ka hnyi hnyei Gileada; 14 ke tha
e me je than a ten, ûsa khaca than anyin
je kamen je lap hia thithö anyin je tribu
Isaraela; ke haba ödrin hia, me ödrin
je ban je lap anyin lakamödrin unyin je
thauzaniny at Isaraela. 15 Ke ödrin e
o but ka laku Reubena, me laku Gada,
me hafiny tribu Manase hnyi hnyei Gile-
ada, me ha ködrin ka habe, 16 Walang
hofuc hwan ûkhacaköu hia anyi Iehova,
ka habe, Ie ûnyi ang ae kong öbun e ânyâ
ka Khongon at Isaraela, möbun e hna hota
but Iehova, wale öbun e otilâ taben hut
hobi köbun, me khikhin ga Iehova hnyi
bong ang? 17 Hawa, e ti ûhnyûkong köta
hulö hnyi Peora, wale ate me tiga ca obosoi
öta hnyin ke ne o but hnyi bong ang, eja
ke ne a ne hia but o mok ae cap ka hnyi
hon ûkhacaköu anyi Iehova, 18 m' öbun e
hna hota but Iehova hnyi bong ang? ke
haba hnyi bong ang öbun e khikhin ga
Iehova, me haba nyi e ame he ka hmönyin
ka ûkhacaköu hia thithö anyin at Isaraela.
19 Ke so bi ame ne bo kong hnyei ae hu
ibun hnyin, awe, hanyâûâ thö ka hnyi i
Iehova adre otilâ hnyin uma mano umö
Iehova, m' öbun e hu hnyei unyihmun: ke
ca he ka khikhin ga Iehova, me ûkhin fuc
möhmun, wale möbun e otilâ taben anyibun
hut kö Iehova Khonguhmun. 20 Hawa,
e ca ânyâ hwakecin ae kong Akana nöku
Zera hnyi ûnyi adre okabâ, me ame o
hmönyin ka ûkhacaköu hia anyin at Isara-
ela? ke ame ca hake mok at eling hnyi
anyin hulö.

21 Me haba laku Reubena, me laku
Gada, me hafiny tribu Manase, ödrin e thu
me ha ka je ban je thauzaniny at Isaraela,
ka habe, 22 Haba Iehova Khongon ta je
khong, Iehova Khongon ta je khong, me
e at ame wâhmakhmetoâ, ke ame he at
Isaraela ka wâhmakhmetoâ bi; a g' adre
ne ânyâ ûnyi hnyi khikhin, ke ame ne
ûnyi hnyi hwakecin ae kong kö Iehova,
(ca he ka omeli öhmun hnyi bong ang,)
23 wale ge hnöhmun hna otilâ taben anyi-
hmun hut, me hna degeci Iehova; ke ame ne
hnân he ka hudo je hudiny leû, me hudiny
han, ke ame ne hnân hudo je hudiny
ûsoköu hon e, hamö Iehova he ka elâm;
24 ke öhmun e ne ca ânyâ ûnyi e hnyi
hnyok ae hmāk, me ûnyi ge hna ûny-
kûme, ke haingöhmun, ka habe, ame ne

he lakubun nyiele ka ha ka lakuhmun, ka
habe, Ieû anyibun ûnyi unyi Iehova Kho-
ngon at Isaraela? 25 anyin a hia but
Iehova bi hnyigöulen Joridano wanböhmun
möbun laku Reubena, me laku Gada; e ba
hwajekhöubun unyi Iehova: ke ame he
lakubun ka ohia ot kö Iehova unyin je
lakuhmun. 26 Anyin a wale haingöhmun,
ka habe, Ötin a hwân walang ang he ka
otilâ taben hut, a ca hnân leû hut me bi
hut hon e: 27 ke so bi hnân haten e
wanböhmun möbun, me anyitin je dö hwa-
bötin, m' öhmun he ka ânyâ huliwa anyi
Iehova hnyi hnyimakan hnyi je hudiny
leû, me je hut, me je hudiny ûsoköu; me
me ca he lakubun ka ha nyiele ka laku-
hmun, ka habe, E ba jekhöûbun unyi Iehova.
28 Anyin a wale öhmun e ha, ka habe,
Ödrin ka he ka ha helâe köhmun me anyi-
hmun je dö nyiele, öhmun e he ka ha bi,
ka habe, Wâ bi tulut taben hut kö Iehova
a ânyâ lakamöhmun, a ca hnân leû hut me
bi hut hon e; ke so bi hnân ohnathoâ
köhmun möbun. 29 Öhmun na ca he ju
ka khikhin ga Iehova, me hmetu ga Iehova
hnyi bong ang, he ka otilâ taben hut hnân
leû, me hudiny han, me ke hut, hnân he
ka hanen taben hut kö Iehova Khongutin
cicö umen uma mano.

30 Ke löng ut Fineasa at bihut, me je
thaniny ûkhacaköu, wale je ban je thau-
zaniny at Isaraela unyin, ta je hofuc ame
ha laku Reubena, me laku Gada, me laku
Manase, me ame so ködrin. 31 Ke haba
Fineasa nöku Eleazara at bihut ame ha
ka laku Reubena, me laku Gada, me laku
Manase, ka habe, E khan' ötin dut hnyi
bong ang a e unyita Iehova, anyin a öbun
e ca ânyâ monu ang kö Iehova: walang
öbun e omelö lakon Isaraela ûnyi hnyi
hnyamö Iehova. 32 Me ame hmetu Fine-
asa nöku Eleazara at bihut, me je than,
ûheny unyin laku Reubena, me laku Gada,
ûnyi hnyi hnyei Gileada, ka hnyi hnyei
Kanana, ka lakon Isaraela, me thumetu
ödra. 33 Ke so hofuc eling ka lakon Isa-
raela; me haba lakon Isaraela adre me
ogânâ Khong, m' adre me ca ha hmetu he
ka vat mödrin, he ka okongoâ hnyei ame
laba hnyin laku Reubena, me laku Gada.
34 Ke haba laku Reubena, me laku Gada,
me ödrin e hwenyi ien taben hut, me At
ohnatho, anyin a hnân ohnathoâ köta a
Khonguta Iehova.

HNYIMAKAN 23.

KE hwaban je bong ae se, ke Iehova
ame hia but omenâ at Isaraela ûnyi
ge je iwahnaihmiöny mödra igigilö, ke
hingat ut Josua ke se hia hunainy; 2 me
haba Josua ame hawâ at Isaraela bia thithö,
me wahingatidra, me anyidra je ban, me
tavat owisa ködra, me je homakan gadra,
me ha ködra, ka habe, Iny hingat ut, ke se
hia je hunaik: 3 öbun e hia but wâ ta je
ûnyi a ânyâ Iehova Khongubun ka je
hnyei hia eang cabun: anyin a Iehova
Khongubun, me wale at ame vat hobi
köbun. 4 Wâ bi, oge hia but khenâ köbun
je kolon je hnyei ang, me hwajekhon anyi-
bun je tribu, hwân hnyi Joridano, me je
hnyei oge hia but ohia, ke ne o but ka hnyi
köiö ae gan cicö hna dit hnen seûnö. 5 Ke
ame he Iehova Khongubun ka ob' ödrin
hnyi hnyimaköbun, me ohi' ödrin un-
yibun; ke ame he bi ka hwajekhöubun
idrin hnyei helâji me Iehova Khongubun
ame ha köbun. 6 Anyin a wale hwege th'
öbun he ka tuö me ânyâ ta je ûnyi hia
adre sihnalimen hnyi tusi hnanyibu anyi
Mose, me ca saû bi ka hnyi ke keihen metâ
me me; 7 m' öbun e ca he bi ka laba
unyin je hnyei eling, wale je kolon unyi-
bun, me ca ha ien anyidrin je khong, me
khemanyinâ, me huliwa ködrin, me khud-
rung ködrin: 8 ke so bi öbun e he ka
kece kö Iehova Khongubun, helâ me hnö-
bun hna ânyâ ke ne o but hnyi bong ang.
9 Anyin a hia but Iehova obâ hnyi hnyi-
maköbun je hnyei ae gan me hwege: ke
haba öbun, me ba at ame tot hnyi hnyimakö-
bun ke ne o but hnyi bong ang. 10 Ame
he at a khaca gabun ka hnu thauzan:
anyin a Iehova Khongubun ame vat hobi
köbun, helâ me hnen hna ha köbun.
11 Anyin a wale wâ wia bi öbun he ka
hnyok kö Iehova Khongubun. 12 Ke
öbun e ne hmetu ju, me kece ka je kolon
je hnyei eling, wale je kolon unyibun, me
faipoipo mödrin, me he ködrin, ke ödrin,
ödrin e he köbun: 13 awe, wâhmakhmeto
ju öbun a g' ame ca he hmetu bi Iehova
Khongubun ka obâ je hnyei eling hnyi
hnyimaköbun; ke ödrin e he ka hnân je
hnewe me je ofific köbun, me je osö hnyi
je vhaköbun, me ûdö hnyi je li emaköbun,
ke ne o but ame hi' öbun ûnyi hnyi hnyei
ae so a ham köbun Iehova Khongubun.
14 Ke wâ bi, oge me he ka vheno hnyi

bong ang gethen deny aten hmeledrany
hia: ke e khan' öbun dut hnyi ta je
hnyok me je hanubun, ae ca haû ke ûnyi
hnyi ta je ûnyi hia ae so a ha Iehova
Khongubun gabun; e hwâdâ hia köbun,
he ca haû bi ke ûnyi a khaca. 15 Ke e
hwâdâ köbun ta je ûnyi hia ae so a ha
köbun Iehova Khongubun, awe, helâe ame
he Iehova ka oätâ köbun ta je ûnyi hia ae
kong, ke ne o but e ame hi' öbun hia but
ûnyi hnyi hnyei eang ae so a ham köbun
Iehova Khongubun. 16 Öbun ka he ka
hanyâûâ ûhihinyköu anyi Iehova Khongu-
bun, wale e ame hûna köbun, me he ka
bi athnyaba ke je khong bi me khudrung
ködrin: awe, ame he ka ubâhlâ hmönyin
anyi Iehova köbun, ke ame he ka logot
hi' öbun ûmyi hnyi hnyei ae so wale e ame
hia but ham köbun.

HNYIMAKAN 24.

KE haba Josua ame ûkhacaköuâ je
tribu Isaraela hia hnyi Sekema, me
hawâ wahingatiny at Isaraela, me je ban,
me je hnyat owisa, me je homakan
gadra; me adre me o hnyi hnyimakan
Khong. 2 Ke Josua ame ha ka tavat
hia thithö, ka habe, Walang hofuc ame
ha Iehova, Khongon at Isaraela, ka ha-
be, Haba kâû adrem ame laba lakamöbun
hnyi hoton Wagewe, wale Tera kamö Abe-
rahama, me kamö Nahora: k' odrin e bi
athnyabainy ke je khong. 3 Ke oge me
hom kamöbun Aberahama ûnyi hnyi ke
keihen Wagewe, me lelö e he ka vheno
hnyei Kanana hia thithö, me osehia je
mâtrâniny, me ham kâu Isaaka. 4 Ke
oge me ham Jekob me Esau kö Isaaka; ke
oge me ham bucen Seira kö Esau me me
iny; ke Jekob ame he me lakon Aigupito
ai. 5 Ke oge me kunö Mose me Arona,
me oge me kot Aigupito, helâji me hnök
hna ânyâ unyidra: ke hwaban e me oge me
hum öbun bi. 6 Ke oge me hom lakamöbun
ûheny Aigupito: me öbun e o ka hnyi
köiö: ke haba at Aigupito adre me hnu
lakamöbun me je kariota me tavat tabö
hors ke ne o but ka hnyi Köiö ae Dra.
7 Ke adre me tenge kö Iehova, me e
ame ip menekholom wanböbun me at Ai-
gupito, me okhuto hudrin köiö me hûlûlû
ödra; ke a wâ but je emaköbun ûnyi oge
me ânyâ hnyi Aigupito: ke öbun e laba
hnyi hnyebuba hnyi je bong ae se. 8 Me
oge me hum öbun ka hnyi hnyei iny at
Amora, tavat adre me laba hoton Joridano;
ke ödrin e vat möbun; me oge me hn'
ödrin ka hnyi hnyamöbun, me öbun e hom
idrin hnyei; ke oge me ohi' ödrin hnyi
hnyimaköbun. 9 Ke ame todrö Balaka
nöku Zipora, than Moaba, me vat me
Isaraela; me e ame ûkhûnöng he ka hum
Balaama nöku Beora he ka hang' öbun:
10 ke haba inya oge me höcö he ka ling
Balaama; anyin a wale e ame ha hnahici
öbun bi; me oge me omeli öbun unyi hnyi
hnyamen. 11 Ke öbun e he hanyâûâ
Joridano, me o hnyi Jeriko: ke ame vat
möbun at Jeriko, me at Amora, me Perizi,
me Kanana, me Heth, me Girigasa, me
Hivi, me Jebusi; ke oge me hn' ödrin ka
hnyi hny amöbun. 12 Ke oge me kunâ
bânâ je wahankânâ, me ame ob' ödrin hnyi
hnyimaköbun, wale li than Amora; ca
hnen ânyâm hele vat, me ânyâm fana.
13 Ke oge ham köbun ke hnyei a öbun e
ca huliwan, me je taun a öbun e ca otilâ, me
öbun e labā; öbun e han ûnyi hnyi je hnyei
vine, me je hnyei elaio a öbun e ca belökâ.
14 Ke walang any ot ju kö Iehova, me bi
athnyabainy ge hnyok me hnathu minya:
ke degec ut je khong wale a athnyabainy
lakamöbun hoton Wagewe me e Aigupito;
ke bi athnyabai Iehova. 15 Ke ame ne
kong köbun he ka bi athnyabai Iehova,
ûca th' öbun hnyi bong ang at öbun e he
ka bi athnyabainy; ame ne je khong wa-
leji a bi athnyabainy lakamöbun hoton
Wagawe, ame ne je khong khongon at
Amora, hnyi hnyei öbun e labā: ke haba
inya me anyik lap, öhmun e he ka bi
athnyabai Iehova. 16 Ke haba tavat
ödrin e thu me ha, ka habe, Öhmun na ca
he ka hna degeci Iehova me bi athnyabainy
ke je khong; 17 anyin a Iehova Khongu-
tin wale at ame hum ötin me lakamötin
ûnyi hnyi hnyei Aigupito, ûnyi hnyi hny-
aba ae ûthaluö, me ânyâ je haten ae gan
hnyi hnyimaköta, me tu' öta eû hnyi
gethen hia waleji ötin e vheno, wanben
tavat waleji ötin e he wanbödrin: 18 ke
Iehova ame obâ tavat hia thithö hnyi
hnyimakötin, wale at Amora tavat adre me
labā hnyei: anyin a wale öhmun e he minya
ka bi athnyabai Iehova; anyin a e Khon-
gutin. 19 Ke Josua ame ha ka tavat, ka
habe, E ca khan' öbun he ka bi athnyabai
Iehova; anyin a e Khong ae kap; me
Khong ame ciâ; e ame ca he ka hna anyi-
bun hulö me anyibun je monu. 20 Ke
öbun ka he ka hna degeci Iehova, me bi

athnyahabainy je khong kanyua, awe, e ame he ka hwiö me okongu öbun, me ohi öbun, hwaban ta je ûnyi ae so e ame ânyâ köbun. 21 Me ame ha tavat kö Josua, ka habe, Ohe, öhmun e he bi ka bi athnyabai Iehova. 22. Ke Josua ame ha ka tavat, ka habe, Öbun tavat ohnathu öbun bi, a öbun e ûcö Iehova hobi köbun he ka bi athnyabainy. Me haingödra, ka habe, Öhmun tavat ohnatho. 23 Anyin a wale he th' öbun walang ang ka hna degecâ but je kong kanyua unyibun, me hna je hnyekubun kö Iehova, Khongu Isaraela. 24 Me ame ha tavat kö Josua, ka habe, Öhmun e he ka bi athnyabai Iehova Khonguta, me löng hwan hofuc 25 Me haba Josua ame ûhibinyköu me tavat hnyi bong eling, me otilâ hobi ködra hnanyibu me hna owisa hnyi Sekema.

26 Ke Josua ame sihnalimen ta je hofuc ang hnyi tusiny hnanyibu anyin Khong; ke e ame hom ke veto ae gan me otilâ eû hmelen iwajo hnyi baten dok ae kap anyi Iehova. 27 Ke Josua ame ha ka tavat hia thithö, ka habe, Wâ bi, haba veto ang, me, hnân ohnatho köta, anyin a e at ame löng hia je hofuc a ha köta Iehova: anyin a wale hnân ohnatho köbun, wâ öbun nye he ka ivinoâ Khongubun. 28 Me haba Josua ame kunâ tavat hia ka hnyi je jekhöûdra.

29 Ke hwaban ta je ûnyi e, me ame mokcu Josua, nöku Nuna, athnyabai Iehova, ke wan haded ke ten je hunainy. 30 Me adre me konâm e hnyi iny hnyei, wale Timena-sera, hnyi hnyei ae but hnyi Eferaima, hnyi bucen Gasa ka hnyi hwadrö. 31 Ke haba at Isaraela adre me bi athnyabai Iehova hnyi je bong hia bongu Josua, me je bong bongon wahingat a ûtangköu me Josua, hnyat adre hnyi wâ je huliwa hia anyi Iehova hobi kâu at Isaraela. 32 Ke haba je jeiö Josefa waleji a hom lakon Isaraela ûbeny Aigupito adre me konâm hnyi Sekema, hnyi utkânâ a ûco Jekob ûnyi ge laku Hamora kamö Sekema hwaban je mone a khaca haded: ke wale hwajekhon laku Josefa. 33 Ke ame mokcu Eleazara, nöku Arona, me ödrin e konâm e hnyi dok ae hut ga Fineasa a nokon, wale adre ham kâu hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima.

TUSI ANYIN HNYAT OWISA.

HNYIMAKAN 1.

HWABAN imeki Josua haba lakon Isaraela adre me hnö unyi Iehova, ka habe, Ia ame he ka bân ka he hobi köhmun ka at Kanana me vat mödrin? 2 Ke haingö Iehova, ka habe, Bân at Juda: wâ bi oge hia but hna ködrin hnyei. 3 Ke Juda ame ha kö Simeona liamekeiny mē, ka habe, Aiö u ka hnyi jekhöûk me ötu me tha he ka vat me at Kanana; ke oge me he ka tha he möu ka hnyi jekhom. Ke haba Simeona ame tha he mē. 4 Me Juda ame he; me Iehova ame hna at Kanana me Perizi ködrin: ke hnyi Bezek ödrin e kot ten thauzan tavat. 5 Ke ödrin e ō Adoni-bezek hnyi Bezek, me ödrin e vat mē, me ödrin e kot at Kanana, me at Perizi. 6 Ke ame kec dö Adoni-bezek; me ödrin e hnu e, me kât e, me ödrin e subâ but li bahnyökveto me li bacan ae gan. 7 Ke Adoni-bezek ame ha, ka habe, Ödrin sevente je than adre subâ je bahnyökveto me li bacan ae gan gadrin, ödrin e hlo je atmen hmelen anyik laulau: ke haba Khong ame bi hwaban könya helâ me hnök hna ânyâ. Ke ödrin e hom e Jerusalema ai, me e ame mokcu eling.

8 Ke haba laku Juda ödrin e vat me Jerusalema, me hûgûnâ e, me kot ge hele vat, me thong taun ge meic. 9 Ke hwaban e laku Juda ödrin e he me vat me at Kanana tavat adre me laba hnyi hnyei ae hut, me hnyi Whaiöu, me hnyi hnyei ae ca hut. 10 Ke Juda ame he ka at Kanana adre me laba hnyi Heberona: (ke haba ien Heberona ehac me Kiriath-areba:) me

ödrin e kot Sesai, me Ahiman, me Talemai.
11 Ke ûheny e ödrin e he ka tavat adre me
labā Debira. (Ke haba ien Debira ehac
me Kiriatha-sefer.) 12 Ke haba Kaleba
ame ha, ka habe, Haba at ame he ka kot
Kiriatha-sefer, me hûgûnâ e, me oge me he
ka ham kâu nökuk hlu jia Akesa. 13 Ke
ame hûgûnâ e Otheniela, nöku Kenaza kei
Kaleba: me e ame ham Akesa a nokon
kâu me me âiân. 14 Ke ame o but kâu
hlu eling, me ha ka âiân he ka sumâtâ
utkânâ ge kamen: he ame utut hlu ûheny
hon asina; me Kaleba ame ha kâu, ka
habe, Ieû ae wem? 15 Ke haingen, ka
habe, Ham but könya hnahic; u je hia but
ham könya hnyei ka hnyi Hwaiöu, anyin a
wale ö u ham könya je an ame pupua. Me
Kaleba ame ham kâu je an ame pupua
walethö me eû.

16 Ke haba lakon at Keni a ûngû Mose,
ödrin e tha he me laku Juda ûheny hnyi
tauniny je ûö pama ka hnyi hnyebuba anyi
Juda, hnyi ke keihen Arada ka hnyi hwai-
öu; ke ödrin e he me tha laba me tavat.
17 Ke Juda ame tha he me Simeona a
liamekeiny mē, me ödrin e kot at Kanana
hnyat adre me labā Zefath me obia e. Ke
haba ien taun, me, Horema. 18 Ke Juda
ame hûgûnâ minya Gaza me baten e, me
Asekelona me baten e, me Ekerona me
baten e. 19 Ke o bi Iehova unyi Juda;
me e ame obâ tavat ödrin e laba hnyi hnyei
ae hut; ke ca khana bi he ka obâ tavat
ödrin e laba hnyi hnyigöulen bucen, anyin
ae hu gadrin je kariota fao. 20 Ke adre
me ham Heberona kö Kaleba, helâji me
Mose ame ha: ke e ame obâ ûheny e
laku Anaka a kun. 21 Ke haba laku
Beniamina, ödrin o ca obâ at Jebusi,
wale tavat adre me labā Jerusalema: ke
haba at Jebusi ödrin e tha laba me laku
Beniamina hnyi Jerusalema ke ne o but
hnyi bong ang.

22 Ke haba lap anyi Josefa, me ödrin e
he ka vat me tavat Beth-ela: ke e bi Ieho-
va unyidrin. 23 Ke haba lap anyi Josefa
ödrin e ûkhûnöng ka ecmâkâ Beth-ela. (Ke
Luza ien taun ehac.) 24 Ke tavat ecmak
ödrin e wâ et ame dit ûheny hnyi taun, me
ödrin e ha kâu, ka habe, Ö u omanenâ thö
köhmun homagöuleny taun, ke öhmun e he
ka betenge gam. 25 Me e ame omanenâ
ködrin homagöuleny taun, me ödrin e kot
taun ge hele vat; ke ödrin e hna but at me
anyin lap hia. 26 Me ame he at ka hnyi
hnyei iny at Heth, me otilâ taun me
hwenyi ien Luza, wale ien ke ne o but
hnyi bong ang.

27 Ke haba at Manase ödrin e ca obâ
tavat adre me laba hnyi Bethe-seana me je
tauniny, me Tanaka me je tauniny, me
tavat adre me labā Dora me je tauniny, me
tavat adre me labā Ibeleama me je tauniny,
me tavat adre me labā Megido me je
tauniny: ke hwege at Kanana he ka laba
bala bi hnyi hnyei eling. 28 Ke ame
hwege bi at Isaraela, me ödrin e kunâ at
Kanana he ka bi athnyaba, k' adre ca ti ob'
ödrin.

29 Ke haba at Eferaima ödrin e ca obâ
at Kanana tavat adre me laba hnyi Gezera;
ke at Kanana ame laba hnyi Gezera unyi
drin.

30 Ke haba at Zebulona, ödrin e ca obâ
tavat adre me laba hnyi Kiterona, me
tavat adre me laba hnyi Nahalol; ke ame
tha laba mödrin at Kanana, me bi fat
ködrin.

31 Ke haba at Asera, ödrin e ca obâ
tavat adre me laba hnyi Ako, me tavat
adre me laba hnyi Zidona, me Alab, me
Akeziba, me Heleba, me Afeka, me Rehoba:
32 ke haba at Asera ödrin e tha laba me
at Kanana, wale tavat a aten hnyei:
anyin a ödrin e ca ob' ödrin.

33 Ke haba at Nafatali, ödrin e ca obâ
tavat adre me laba hnyi Bethe-semes, me
tavat adre me laba hnyi Beth-anath: ke
ödrin e tha laba me tavat Kanana, tavat
adre me labā hnyei: ke so bi haba tavat
adre me laba hnyi Bethe-semes, me Beth-
anath ödrin e bi fat ködrin.

34 Ke haba at Amora, ödrin e khöbwe
at Dana ka hnyi hnyei ae hut: k' adre ca
hn' ödrin he ka utut ka hnyi hnyigöulen
bucen: 35 ke hwege at Amora he ka laba
bala bi hnyi bucen Heres, hnyi Ajalona,
me Salebim: ke hwege bi hnyamen lap
anyi Josefa, me ödrin e bi fat bi. 36 Ke
haba hnyigöulen at Amora, me, hwân hnyi
gethen ame ölö Akerabima ai, hwân hnyi
kic me ethö görany.

HNYIMAKAN 2.

KE ame o hnyi Bokim ûheny Gelegala
angela anyi Iehova. Me e ame ha.
ka habe, Oge me kun' öbun ûheny Aigu-
pito, me hum öbun ka hnyi hnyei waleji
oge khemanyin ka lakamöbun; ke oge me
ha, ka habe, Oge me ca he balua ka
ounyibâûâ anyik ûhihinyköu möbun: 2 ke

haba öbun m' öbun e ca he bi ka ûhi-
hinyköu me aten hnyei ang; k' öbun e he
ka kia anyidrin je taben hut: ke so bi
öbun e ca löng hok hofuc: ieû gabun m'
öbun e ânyâ helâe? 3 Anyin a wale oge
me ha, ka habe, Oge me ca he ka ob' ödrin
hnyi hnyimaköbun; k' ödrin e he ka helâ
me je ûdö hnyi je vhaköbun, ke haba je
khongudrin, me, hnân hnewe köbun. 4 Ke
angela anyi Iehova ame ha ta je hofuc
eling, me haba tavat adre me tenge gan
hmâ. 5 Me adre me hwenyi ien dok eling,
me, Bokim: ke ödrin e bi hut eling kö
Iehova.

6 Ke Josua ame kunâ tavat, me haba
lakon Isaraela ödrin e ve he ka hnyi je
idrin he ka labā hnyei. 7 Ke ame bi
athnyabai Iehova tavat hnyi je bong bongu
Josua hia, me hnyi je bong hia thithö
bongon je hingat ae ûtangköu me Josua,
tavat adre hia but hnyi wâ ta je huliwa hia
thithö ae gan hmâ anyi Iehova, waleji e
ame ânyâ hobi kâu at Isaraela. 8 Ke a
mokcu Josua nöku Nuna, athnyabai Iehova,
ke wan haded me ten je hunainy. 9 Me
ödrin e konâm e hnyi baten iny hnyi
Timena-sera, hnyi hnyei ae hut hnyi Efera-
ima, hnyi ke keihen hwadröiny Gaza.
10 Ke ame ûkhacaköu dö eling hia me
lakamödrin: ke ame kû ke dö hwabödrin
ae ca khan' ödrin Iehova, me je huliwa e
ame ânyâ hobi kâu at Isaraela.

11 Ke haba lakon Isaraela ödrin e ânyâ
ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova, me
bi athnyabainy je Baala: 12 Ke ödrin e
hna degeci Iehova Khongon lakamödrin, at
a hum ödrin ûheny hnyi hnyei Aigupito,
me hnu hoton ke je khong, je khongon je
hnyei igigili ödrin, me khudrung ködrin:
ke ödrin e okuâ hmönyin anyi Iehova.
13 Ke ödrin e hna degeci Iehova, me bi
athnyaba ka Baala, me Aseira. 14 Me
ame ubâhlâ thö hmönyin anyi Iehova ka at
Isaraela, me e ame hn' ödrin ka hnyi
hnyamen hnyat sei me sei ödrin, me e ame
ûcû ödrin me je iwahnaihmiöny mödrin
igigilö, me me ca khan' ödrin hmetu bi he
ka tot hnyi hnyimakan je iwahnaihmiöny
mödrin. 15 Ödrin e he ka hnyi ke je
dok hia, me ame kong hnyamö Iehova
ködrin, helâji me Iehova ame ha, me helâ
me hna khemanyin ködrin ga Iehova: me
ödrin e vec gan hmâ. 16 Ke haba Iehova
ame oâ je at owisa, wale adre omeli ödrin
ûnyi hnyi hnyamen je hnyat sei ödrin.
17 Ke ödrin e ca löng ka tavat owisa kö
drin, ke ödrin e bi ûnyi monu me je khong
monu, me khudrung ködrin: ödrin logot
saû ûnyi hnyi gethen a vheno lakamödrin
waleji adre löng hnanyibu anyi Iehova;
ke ödrin e ca ânyâ bi helâe. 18 Ke Iehova
ame ham ködrin tavat owisa, me Iehova
ame tha e me at owisa, me omeli ödrin
ûnyi hnyi hnyamen je iwahnaihmiöny
mödrin hnyi ta je bong hia bongon at
owisa: anyin a Iehova ame ietra can
anyidrin mokhon ge tavat adre me sed
ödrin me oveci odrin, 19 Ke a mokcu at
owisa, me ödrin e hmetu me okongu ödrin
bi hon hwakecin lakamödra me hnu hoton
je khong me bi athnyabaidrin me khudrung
ködrin; ke adre me ca degec anyidrin je
huliwa me hwakecidrin ae ûjöng. 20 Me
ame ubâhlâ thö hmönyin anyi Iehova ka at
Isaraela; me e ame ha, ka habe, anyin a
hia but tavat eang hanyâûâ anyik ûhi-
hinyköu, waleji oge me hûna ka lakamödrin,
me ca löng hok hofuc; 21 awe, oge me ca
he hmetu ka obâ je hnyei hobi ködrin a je
kolon hnyi ûen mok a Josua: 22 m' oge
me he ka cubec at Isaraela ûnyi gadrin,
hawa, adre me he ka tuö gethen de Iehova
he ka vheno e, helâji me lakamödra ame
ânyâ, ame ne ba. 23 Me Iehova ame onuâ
je hnyei eling, me ca ie ob' ödrin; ke e
ame ca hn' ödrin ka hnyi hnyamö Josua.

HNYIMAKAN 3.

KE walang je hnyei Iehova ame onuâ
m' ödrin e he ka cubic at Isaraela,
a tavat adre ca hnyi wâ je vat hia hnyi
Kanana: 2 waleling me me khana je dö
anyin lakon Isaraela he ka ûne vat ködrin,
a tavat ödrin e ca hnyi wâ ehac: 3 walang
faiv ta than Filisiti, me at Kanana hia, me
at Sidona, me at Hivi adre me labā bucen
Lebanona, hwân hnyi bucen Baala-here-
mona ke ne o but hnyi gethen ame didrö
ka hnyi Hamath. 4 Ke haba tavat eling
me hnân cubic at Isaraela me me he ka wâ
hawa, ödrin e ne he ka hnu hoton je
hnanyibu anyi Iehova, waleji a hûna ka
lakamödra a deny Mose. 5 Me ame laba
lakon Isaraela unyin at Kanana, me at
Heth, me at Amora, me at Perizi, me at
Hivi, me at Jebusi: 6 ke adre me hom
lakudrin je hlu me me laöiödra, me ham
lakudra bi je hlu ka lakudra obaga, me bi
athnyabainy je khongudrin.

7 Ke haba lakon Isaraela adre me ânyâ
hulö hnyi hnyimakö Iehova, me hnying

Iehova Khongudrin, me bi athnyabainy je
Baala me je Aseira. 8 Anyin a wale ame
ubâhlâ hmönyin anyi Iehova ka at Isaraela,
me e ame ûcû ödrin kö Kusani-risathaima
than Mesopotamia: me lakon Isaraela adre
me bi athnyabai Kusani-risathaima eit ta
huna. 9 Ke ame tenge lakon Isaraela kö
Iehova, me Iehova ame oâ ka lakon Isaraela
at hnân omelö, ke e ame omeli ödrin, jia
Otheniela nöku Kenaza kei Kaleba. 10 Ke
ame mokut hon at e hanu Iehova, ke e ame
owisa ka at Isaraela; ke e ame he ka vat,
me haba Iehova ame hnö Kusani-risathaima
than Mesopotamia ka hnyi hnyamen: ke
e hwege hnyamen hu Kusani-risathaima.
11 Ke ame menâ hnyei hnyi fâte je huna.
Ke ame mokcu Otheniela nöku Kenaza.

12 Ke ame ânyâ hmetu bi ûnyi ae kong
hnyi huyimakö Iehova lakon Isaraela: ke
Iehova ame siwhegiö Egelona than Moaba
ka at Isaraela, can ödrin e ânyâ ûnyi ae
kong hnyi hnyimakö Iehova. 13 Me e
ame ûkhacaköuâ bi kâu laku Amona me
Amabeka; me e ame he me kot Isaraela,
me hûgûnâ tauniny je ûö pama. 14 Ke
lakon Isaraela ödrin e athnyabai Egelona
eitin je huna. 15 Ke ame tenge kö Iehova
lakon Isaraela, me Iehova ame oâ ködrin
at hnân omelö, jia Ehuda nöku Gera, at
Beniamina, e at ae me benyin: ke haba
lakon Isaraela ödrin e kunâ e me bwihlany
kö Egelona than Moaba. 16 Ke Ehuda
ame tibet hobi kâu e bi hele vat a lo li
homakan, khaca kubit ibeûen; me e ame
weikâ e eû hmelen anyin ûkhaû hnyi jevan
a metân. 17 Ke e ame hom bwihlany kö
Egelona than Moaba: ke at ae ti pipi-
khenya Egelona. 18 Ke a hia but ham
bwihlany e ame kunâ hmetu tavat adre
vadren bwihlany. 19 Ke habe e bi, e ame
hmetu hmetu cicö je hnatheat hnyi Gile-
gala, me ha, ka habe, Than lö, e hu gak
hofuc ae iyong köu. Ke haingen, ka habe,
Laba hnyibû ju. Me ame he but hnyöu ai
tavat ödrin e tot unyin. 20 Ke ame hok
dö Ehuda kâu: ke e ame laba hnyi hnyeule
ethö dok ae hu ang, ke e ame hake lap.
Me haba Ehuda ame ha, ka habe, E hu
gak hofuc hwan Khong köu. Me e ame
todrö ûheny hon taben lap. 21 Me Ehuda
ame inâ but hnyamen a me me oc ut hele
vat ûnyi hnyi jevan a metân, me dâ hnye-
kon bi: 22 k' ame dit hele vat ke ne o but
hnyi can; me ame khöt ju pipikhenya hon
hele vat, anyin a e ame ca oc hmeto hele
vat ûnyi hnyi hnyekon; k' ame o but ka
hnyi hoton. 23 Me ame didrut Ehuda
ka hnyi poretiko, me hlöng li hwanumen
hnyeule ethö kâu, me kiâ. 24 Ke e ame
he but, me ame o lathnyabainy; me ödrin
e wâ, ke wâ bi, adre hia but kiâ li hwanu-
men hnyeule ethö; ke haingödrin, ka habe,
Ame ne tube li can la hnyi anyin hnyeule
ethö. 25 Ke ödrin e halubahingen ke ne
o but ödrin e hmehma but: ke wâ bi
e ame ca khöng li hlinginy hwanumen
hnyeule ethö; me ödrin e hom ki me
khöng: me wâ bi, a ta but anyidrin than
kâû a ga mokcu. 26 Ke ödrin e tiga
halubahingen, me haba Ehuda ame kec,
me he but hnyi hoton je hnatheat, me kec
Seirath ai. 27 Ke e ame he but me tûâ
trutru hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima,
me ame tha utut lakon Isaraela mē ûheny
hon hnyei ae hut, ke e ame bân. 28 Me e
ame ha ködrin, ka habe, Hnu hotuk: anyin
Iehova ame hna at Moaba je iwahnaihmiöny
ka hnyi hnyamöbun. Ke ödrin e utut mē,
me tuö je dok ae cöcö hnyi Joridano ûcon
at Moaba, ke adre me ca hna ke at a khaca
ame he hanyâûâ. 29 Ke ödrin e kot at
Moaba hnyi ûen eling helâke ten thauzan
tavat, tavat hia ae hunyin, ke tavat hia ae
hwege; e ba at ame kec möt. 30 Ke adre
hom ûhnyûkongu Moab hnyi bong eling
hmelen hnyamen at Isaraela. Ke ame
menâ hnyei eite je huna.

31 Ke hwaban e bi, me Samegara nöku
Anath, haba at eling ame kot at Filisiti a
siks haded ge osö hnân alin bolok: me e
ame omelö minya at Isaraela.

HNYIMAKAN 4.

KE haba lakon Isaraela adre me ânyâ
hmetoâ ûnyi ae kong hnyi hnyi-
makö Iehova, ke a mokcu Ehuda. 2 Ke
haba Iehova ame ûcû ödrin ka hnyi hnyamö
Jabin than Kanana, at ame musi hnyi
Hazora; ke Sisera taben anyin vat, at ame
laba hnyi Haroseth hnyi je hnyei. 3 Haba
lakon Isaraela ödrin e tenge kö Iehova:
anyin ae hu gan nain haded je kariota fao;
ke twente je huna e ame hom ûhnyûkongo
hwegiâ lakon Isaraela.

4 Ke haba Debora perofeta momo, öiö
Lapidoth, e at owisa ka at Isaraela hnyi
ûen e. 5 Ke e ame laba hmelen pama
anyi Debora wanben Rama me Beth-ela
hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima: ke lakon
Isaraela adre me he kâu ka owisa. 6 Ke
e ame ûkhûnöng ka hawo Baraka nöku

Abinoam ûheny Kadesi-nafatali, me ha
kâu, ka habe, Hawa, a ca ha Iehova Khongu
Isaraela, ka habe, He thö, hok dö ka hnyi
bucen Tabora, ke tha hom möu ten thauzan
laku Nafatali, me laku Zekulona? 7 Ke
oge me he ka lelö köu ka hnyi wagewe
Kisona, Sisera, taben vat anyi Jabin, me
anyin je kariota, me anyin je utbavat; me
oge me he ka hna e ka hnyi hnyamân.
8 Ke haingö Baraka, ka habe, U je ne he
ka tha he mönya oge me he ka he; ke u
je ne ca he ka tha he mönya, me oge me
ca he ka he. 9 Haingen, ka habe, Oge ma
hnyi he möu: ke so bi, ca hnân oganö u
ûhem; anyin ame he Iehova ka hnö Sisera
ka hnyi hnyamen momo. Ke ame todrö
Debora me tha he me Baraka Kadesi ai.
10 Ke haba Baraka ame hawâ at Zebulona
me Nafatali Kadesi ai; ke ödrin ten thauzan
tavat adre tha he mē: ke Debora ame tha
he mē. 11 Ke haba Heberu at Keni ame
ûsâkâûö me at Keni ehac, wale laku Hobaba
ûngu Mose, ke e ame otilâ umen uma mano
hnyi iwajo hnyi Zananim, hnyi baten
Kadesi. 12 Ke ödrin e thumetu Sisera,
ka habe, E but Baraka nöku Abinoam ka
hnyi bucen Tabora. 13 Me haba Sisera
ame ûkhacaköuâ anyin ta je kariota hia,
nain haded je kariota fao, me tavat hia
unyin, ûheny Haroseth hnyi je hnyei, ka
hnyi wagewe Kisona. 14 Ke Debora ame
ha kö Baraka, ka habe, Todrö, anyin a
walang bong ame he Iehova ka hnö Sisera
ka hnyi hnyamâm: hawa, ame ca bö Iehova
hnyi hnyimakâm? Ke Baraka ame utut
ûheny hnyi bucen Tabora ke ten thauzan
tavat adre me hnu hoton. 15 Ke haba
Iehova ame ohmöiöngi Sisera, me anyin ta
je kariota hia, me anyin ta je utbavat hia,
ge hele vat hnyi hnyimakö Baraka; ke
Sisera ame utut ûheny hon anyin kariota,
me kec hon kânâ. 16 Ke Baraka ame hnu
je kariota me je utbavat, ke ne o but
Haroseth hnyi je hnyei: ke ame ta but je
utbavat hia thithö anyi Sisera ge hele vat,
ke ba but kolon.
17 Ke so bi haba Sisera ame kec hon
kânâ ka hnyi uma mano umö Jaela öiö
Heberu at Keni: anyin ame laba so Jabin
than Hazora, me lap anyi Heberu at Keni.
18 Ke haba Jaela ame he me ûkhanö me
Sisera, me ha kâu, ka habe, Than lö saû ju,
saû ju könya, ca ot bi. Me e ame saû kâu
ka hnyi uma mano, ke e ame tube e ge
kubö. 19 Ke haingen kâu, ka habe, Ö u
habelik ge köiö; anyin a iny beic. Ke e
ame oc hlinginy kaia a dân basin, me
habelen e, me tube e. 20 Ke haingen kâu,
ka habe, U me he ka tot hnyi hwanuma,
ke ame ne o thö ke at me hnei u, ka habe,
E hu at ethö? u me he ka ha ka habe, E
ba. 21 Ke haba Jaela öiö Heberu ame
hom faoiny uma mano, me hom hama hnyi
hnyamen, me he hmecik kâu, me tho fao
hnyi halelöûiny, me ame dâ oâ ka hnyi
kânâ; anyin a e ame mokut hnying me
sēnyin; me e ame mokcu. 22 Ke wâ bi,
Baraka ame tiga hnu Sisera, me ame didrut
Jaela he ka ûkhanö mē, me ha kâu, ka
habe, He thö jem, me oge me he ka oma-
nenâ köu at u me elâm. Ke e ame o but
kâu, me wâ bi, ame mokut Sisera a mokcu,
ke ka e faoiny uma mano hnyi li halelöûiny.
23 Ke Khong ame oûhnyûkongu Jabin
than Kanana hnyi bong eling hnyi hnyi-
makan lakon Isaraela. 24 Ke haba hnya-
men lakon Isaraela ame musi hmetu hu
Jabin than Kanana, ke ne o but adre ohiö
Jabin than Kanana.

HNYIMAKAN 5.

ME haba Debora me Baraka nöku
Abinoam, ödru me khumöng hnyi
bong eling, ka habe,

2 Anyin ame homakan je taben hnyi
Isaraela,
Ke haba tavat adre ka ve ham ödra bi
me ca höcö
Awe, Oganö Iehova.
3 Löng ju öbun je than; tivehlöng ju
öbun je taben;
Me oge me he bi nya ka khumöng kö
Iehova;
Oge me he ka khumongö olungâ kö
Iehova, Khongon at Isaraela.
4 Iehova lö, u me he ûheny Seira,
U me he ûheny hnyi utkânâiny Edoma,
Me ame öbubuny hmeledrany, k' ame
ta but drany,
Me ta but köiö ûnyi hnyi je ûlâ.
5 Ame o Iehova me ame bahihingölö je
bucen,
Wale Sinai, ke ame o Iehova Khongu
Isaraela.
6 Hnyi ûö Samegara nöku Anath,
Hnyi ûö Jaela, ke ba at hnyi je hna cit
gethen,
Ke ame he tavat hnyi je ong gethen.
7 Ame ba but je at musi hnyi Isaraela, e
hi' ödrin,
Ke ne o but oge me tot, a inya Debora,

Me oge me tot, a ke hinyen hnyi
Isaraela.
8 Ke adre me ûca je khong kanyua;
Me ame o vat ka hnyi je homagöule:
Hawa, e hu bec ame ne ö adre wâ
Unyin je fâte thauzan hnyi Isaraela?
9 E bi hnyekuk unyin je taben hnyi
hnyei Isaraela,
Hnyat ödrin e ham ödrin bi me ca
höcö:
Oganö Iehova thö.
10 Ha manenâ e, öbun tavat tabâ je asina
ae hau,
Öbun tavat a laba hon je kubö ae mec,
Me öbun tavat vheno gethen.
11 Hnyi dok adre ca löng medien tavat
fana, hnyi je hna seköiö,
Adre me he ka aû gaga eling je huliwa
ae wisa anyi Iehova,
A ta je huliwa ae wisa hnyi hnen hna
musi hnyi Isaraela,
Me ame he je aten Khong ka hnyi je
homagöule,
12 Debora lö, hmak dö, hmak dö;
Hmak dö, hmak dö, hai thö khumöng:
Baraka lö, nöku Abinoam todrö, me lelö
bâ ânyâm je bâ.
13 Me ame ok ke kolon je taben, me
tavat;
Ke ame o könya Iehova, ûcon tavat ae
hwege.
14 Ûhedrin hnyi Eferaima ke anyidra wân
ûheny Amaleka;
K' ame he hotom Beniamina, aten em
hnyei;
Ke ame ok je taben ûheny Makir,
Ke ûheny Zebulona tavat hok uciny at
musö vat,
15 Ke e bi unyi Debora je than Isakara;
Haba Isakara, me tha ûcû e me Baraka;
Ödrin e wadring ka hnyi hnyigöulen
bucen hnyi li can.
Ke haba hnyi je deny je wagewe anyi
Reubena,
Me adre me ve sihwegiâ je hnyekudrin
eling.
16 Ieû gam u me laba hnyi je haginy
mamoe,
He ka löng hwan at ame hawâ je hnabat
meno?
Haba hnyi je deny wagewe anyi Reu-
bena,
Me waleling adre ti elâm je hnyok.
17 Gileada ame laba hnyi hoton Joridano:
Ke ieû ga Dana, me e ame laba bala
hon je hu?
Ke ame laba baû Asera hnyi hobat
köiö
Me laba hnyi anyin je bwedua
18 Haba Zebulona me wale at ame hna
anyin möt ka hnyi deny mok.
Me Nafatali, hnyi je dok ae görany
hnyi vat.
19 Ame o but je than me vat;
Me ame vat je thaniny Kanana,
Hnyi Tanaka hnyi je an hnyi Megido:
Ödrin e ca hok mone me hwaban.
20 Ödrin e vat ûheny hnyi drany
A vat me Sisera je okhû hnyi je deny.
21 A hom degeci ödrin hnen wagewe
Kisona,
Hnen wagewe ehac, wale wagewe
Kisona.
Hanuk lö u je hia but uto ju at ae
hwege.
22 Me ame uto but boûjimen can je hors
Anyin a bibiâ hwege, a hwege bibiâ
hnyat ae hwege gadrin
23 Haingen angela anyi Iehova, ka habe,
Hangö Meroza but,
Hangâ hwegiâ but tavat adre me
labā e;
Anyin ödrin e ca o he ka hadruo Iehova,
He ka hadruo Iehova unyin tavat ae
hwege.
24 Hnahic ut Jaela hon ta je momo,
Wale öiö Heberu at Keni,
E ame he ka hnahic hon ta je momo
hnyi uma mano.
25 E ame sumâtâ köiö, me e ame ham bi
dân basin;
E ame hom dân basin ae wahma hnyi
kaia anyin than,
26 E ame inâ hnyamen ka hnyi fao,
Me hnyamen a metân ka hnyi hama
anyin at huliwa;
E ame kuc Sisera ge hama, e ame kot
dâ oâ ban,
E ame dâ me kot dâ oâ halelöûiny.
27 Hnyi li can e ame nom, me ta, me
mokut;
Hnyi li can e ame nom, me ta,
Hnyi hnen hna nom, wale e ame ta a
mokcu.
28 Ke ame selat momo hnyi mamalama
me hongot,
Wale hinyö Sisera, hnyi hna pewanâ
mamalama, ka habe,
Ieû a bec gan he ka o anyin kariota?
Ieû a bec gan je wil anyin anyin ta je
kariota?

29 Me ame thu kâu anyin je momo ae
metâ,
Ke e ame thu bi kâu, ka habe,
30 Hawa, e ba wâhnodrin, adre tiga ca
khenâ je hna hûgûnâ?
Ame ne ûsa khaca hlu ka ke at me ke
at, ame ne ûsa lo li hlu;
Ke hnân hobi kö Sisera je khauen adre
sei ae ve makan,
Ae ve makan hna tibet omecin hnyi li
hwenöiny, ûnyi hnyi nyin je hna sei?
31 Iehova lö, e so e he ka mok je iwahnai-
hmiöny möu hia helâe:
Ke ame he tavât adre me hnyok kâu
ka helâ me seûnö ame he hnyi
hwegien.
Me ame menâ but hnyei ke ne o but
fâte je huna.

HNYIMAKAN 6.

KE haba lakon Isaraela adre me ânyâ
ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova:
me Iehova ame hn' ödra ka hnyi hnyamen
at Midiana hnyi je huna a seven. 2 Ke
hwege at Midiana hon at Isaraela: ke can
at Midiana, haba lakon Isaraela adre me
ânyâ hobi ködra bi je thop hnyi bucen, me
je op, me je hnabâ. 3 Ke a hia but belökâ
hnyei at Isaraela, me ame o at Midiana,
me Amaleka, me tavat e deiö; adre me
o but he ka vat mödra; 4 me adre me
hunuma cici ödra, me okongoâ jeûiny kânâ
ke ne o but Gaza, ke ba hmetu omelen at
Isaraela, ame ne mamoe, me kau, me asina.
5 Anyin a adre me tha o me haledrin
omeno, me umödra je uma mano, ke adre
me o helâ me ûseiny hamon; ke ca hnân
öû ödra me haledra je kamela: ke adre me
o ka hnyi hnyei he ka ohiâ e. 6 Ke gan
hmâ ba ta ûnyi anyin at Isaraela can at
Midiana; me haba lakon Isaraela adre me
tenge kö Iehova.
7 Ke ame tenge kö Iehova lakon Isaraela
can at Midiana, 8 me Iehova ame kunâ
perofeta ka lakon Isaraela; me e ame ha
ködra, ka habe, Walang hofuc ho Iehova
Khongon at Isaraela, ka habe, Oge me lili
öbun ûheny Aigupito, me hum öbun ûnyi
hnyi hnyaba ae uthaluö; 9 ke oge me
omeli öbun ûnyi hnyi hnyamen at Aigupito,
me ûnyi hnyi hnyamen tavat hia adre me
hom ûhnyûkongu öbun, me ob' ödrin hnyi
hnyimaköbun me ham bi köbun idrin
hnyei; 10 ke oge me ha köbun, ka habe,
Inya Iehova Khongubun; ca he öbun ka
outen je khong khongon at Amora, wale
hnyei öbun e labā: ke öbun e ca löng hok
hofuc.
11 Ke ame o but angela anyi Iehova,
me laba hmelen iwajo anyi Joasa at Abie-
zera hnyi Ofera: ke haba Gideona a nokon
ame kokot hwit hnyi hna hlec vine, he
ka ikhâlâ e ge at Midiana. 12 Ke ame
manen dut kâu angela anyi Iehova, me ha
kâu, ka habe, E bi unyâm Iehova, u baga
ae hwege. 13 Ke haba Gideona ame ha
kâu, ka habe, Tuhök lö, ame ne e but
Iehova unyihmun, ieû can ame o köhmun
ta je ûnyi hia eang? ke ewa anyin je
ûöman hia wale a thumetu öhmun hnen
lakamöhmun, ka habe, A ca hum öhmun
Iehova ûheny Aigupito? ke walang ang a
hia but Iehova digic öhmun bi, me hn'
öhmun ka hnyi hnyamen at Midiana.
14 Ke haba Iehova ame wâ e, me ha, ka
habe, He thö me tang hwegiâm eang me
omelö at Isaraela ûnyi hnyi hnyamö Mi-
diana: hawa, oge me ca kunö u? 15 Ke
e ame ha kâu, ka habe, Tuhök lö, oge me
he ka omelö at Isaraela hnen ieû? wâ bi,
haba anyik lap wale ae ûnyi baû hmönyin
hnyi Manase, ke iny ûhnyûkong hmönyin
hnyi hnyaba cica. 16 Haba Iehova ame
ha kâu ka habe, Oge me he ka tha e möu,
ke u me he ka kot at Midiana helâ me at
a khaca. 17 Ke haingen kâu, ka habe,
Oge ne hia but kap betenge baû hnyi
hnyimâkâm, u me he ka ânyâ könya haten,
a u at ame ûhnenamö mönya. 18 Ö u ca
he ka he ûhem ang, iny me o hmetu but
köu, me hom anyik bwihlany, me ip e
hnyi hnyimâkâm. Me e ame ha, ka habe,
Oge me he ka laba ûhalubahing ke ne o
but u me hmetu. 19 Ke Gideona ame
didrö, me penapena nokon got, me areto
adre ca levenâ ge tap falawa a khaca efa:
ke e ame ip utiö hnyi tangen, me hingâlâ
dân meno ka hnyi öt, me hom kâu eû hnyi
hmelen iwajo, me ham. 20 Me angela
anyin Khong ame ha kâu, ka habe, Hom
dö utiö me areto adre ca levenâ, me ip hon
kic ang, ke hingâlâ but tap meno. Me e
ame ânyâ helâe. 21 Me haba angela anyi
Iehova ame inâ but hnyiban uci hnyi
hnyamen, me kâlâ meno me areto adre ca
levenâ; me ame o thö meic ûnyi hnyi kic.
me thong degecâ meno me areto adre ca
levenâ; me ame he but angela anyi Iehova,
k' ame ca wâ bi. 22 Ke Gideona ame wâ
a angela anyi Iehova; me haingö Gideona,
ka habe, Ekölö Iehova Khong! anyin oge

iohnyimak me angela anyi Iehova. 23 Me
Iehova ame ha kâu, ka habe, E so e hu
gam hnahic; ca ot bi: u me ca he ka mok.
24 Me haba Gideona ame otilâ taben hut
eling kö Iehova, me hwenyi ien e Iehova-
salom: ke ka e bi hnyi Ofera anyin at
Abiezera, ke ne o but hnyi bong ang.

25 Ke haba hnyi lit eling Iehova ame
ha kâu, ka habe, Hom dö bolok haleny
kâmâm, a bolok a loiny wale at a seven
hunainy, me kia but taben hut kö Baala
anyin kâmâm, me subâ degecâ but Aseira
walethö hon e: 26 ke u me he ka otilâ
taben hut kö Iehova Khongom hnyi hon
ban hnabâ ae hwege eling, ge huliwa ae
ûcû, me hom dö bolok a loiny me me hudo
hudiny leû hon utöiny Aseira u me he ka
sö degecâ. 27 Ke Gideona ame hom hnyat
a ten ûnyi hnyi lathnyabainy, me ânyâ
helâ me Iehova ame ha kâu: ke e ame
outen lap anyin kamen, me tavat a aten
taun, me me ca khana he ka ânyâ e hnyi
lany, ke e ame ânyâ bi hnyi lit. 28 Ke
a hmak dö tavat aten taun hnyi hnyoma-
katu, me wâ bi, adre hia but kia taben
hut kö Baala, me sö degecâ Aseira walethö
hon, me hudo bolok a loiny hon taben hut
adre otilâ. 29 Ke ame úhnenamoköuâ
tavat, ka habe, Ia ame ânyâ e? Ke ödrin
e hia but ûhnö, me hnö, me haingödrin,
ka habe, Gideona nöku Joasa ame ânyâ
ûnyi ang. 30 Ke haingen aten taun kö
Joasa, ka habe, Hom but nokom m' adre
me hlingâ: anyin a e ame kia taben hut
kö Baala, me sö degecâ Aseira walethö
hon. 31 Haba Joasa ame ha ködrin hia
tavat ödrin e tot kâu, ka habe, Öbun e
he ka tengiö Baala? Öbun e he ka omelö
e? Haba at ame he ka tengiö Baala me
adre me he ka hlingâ ke tiga hnyomakatu
bi: ame ne ke khong bi e, hamen he ka
tengiâ e bi, can ame hia but kia taben hut
kâu. 32 Anyin a wale e ame hwenyi ien
e hnyi bong eling Jerubaala, ame ha, ka
habe, Hamö Baala he ka tengiâ e bi, can
hna kia taben hut kâu.

33 Me ame ûkhacaköu at Midiana hia
me at Amaleka, me aten e deiö; me ödrin
e he me laba hnyi hnyigöulen bucen
anyin Jezerela. 34 Ke ame ta hu Gideona
hanu Iehova; me e ame tûâ trutru; me
ame ûkhacaköu hoton e at Abiezera 35 Me
e ame ûkhûnöng ka at Manase hia; me
ödrin e ûkhacaköu hoton e: ke e ame
ûkhûnöng ka at Asera hia, me Zebulona,
me Nafatali; me ödrin e he he ka ûkhanö
mödrin. 36 Ke Gideona ame ha ka Khong,
ka habe, U je ne he ka omelö at Isaraela
ge hnyamök helâ me hna ha gam, 37 wâ
bi, o ge me he ka ip leûnen mamoe hnyi
hna huje hwit; ke ame ne hu khubet hon
leûnen mamoe thibi, ke mada bi kânâ, awe,
oge me he ka wâhmakhmeto a u me he ka
omelö at Isaraela ge hnyamök helâ me hna
ha gam. 38 Ke ame helâe: anyin a e
ame vesâ hnyi hnyomakatu, me hlec leûnen
mamoe, me owa khubet ûnyi hnyi leûnen
mamoe, ke ame unöngötö kaia ge köiö.
39 Ke haba Gideona ame ha ka Khong, ka
habe, ca he ka ubâhlâ ânyâm hmönyin
könya, ke oge me he ka okhaca biju fuc:
ö iny me he ka okhaca hmetu cubec ge
leûnen mamoe; e so e he bi leûnen mamoe
ka mada, ke ame he ka hu khubet bi hnyi
kânâ hia. 40 Me haba Khong ame ânyâ
helâe hnyi lit eling: anyin ame mada thibi
leûnen mamoe, ke khubet bi kânâ hia.

HNYIMAKAN 7.

KE haba Jerubaala, wale Gideona ame
vesâ hnyi hnyomakatu, me tavat
hia thithö unyin me laba hnyi an ame
pupua anyi Harod: ke e hnyi hwadrö vat
anyin at Midiana hnyi baten ong bucen
More hnyi hnyigöulen bucen.

2 Ke haba Iehova ame ha kö Gideona,
ka habe, E se hia hmönyin tavat unyâm,
me oge me ca he ka ham at Midiana ka
hnyi hnyamödra, wâ e nye bi gan at
Isaraela könya, me ha, ka habe, Iny möt
ge hing hnyamök. 3 Ke walang ang, ha
thö ka tavat, ka habe, Haba tavat ae ot me
öbubuny, e so ödrin e he hmetu, me ie he
ûheny hnyi bucen Gileada. Me haba tavat
a twente tu thauzan adre me hmetu hmetu,
ke ten biju thauzan.

4 Ke Iehova ame ha kö Gideona, ka
habe, E tiga se hia hmönyin tavat; hum
ödrin dö ka hnyi an, me oge me he ka
cubic ödrin eling hobi köu: ke haba at
oge me he ka ha köu a g' ame he ka tha
he möu, me wale at ame he ka tha he möu;
ke haba at oge me he ka ha köu, a g' ame
ca he ka tha he möu, me ame ca he ka he.
5 Me e ame hom tavat ka hnyi an: ke
haba Iehova ame ha kö Gideona, ka habe,
Haba hnyat hia ödrin e drem an helâ me
uicin kuli, me u me he ka hake ip ödrin;
ke helâe minya hnyat hia ödrin e cibouca
me ic. 6 Ke haba ûseiny tavat adre me
drem, wale hnyat ödrin e kap hnyamödrin

ka hnyi je hnyimödrin, me ödrin theri
haded: ke haba ke keihen tavat bi ae
se hia, me ödrin e cibouca me ic. 7 Ke
Iehova ame ha kö Gideona, ka habe, Oge
me he ka omeli öbun ge tavat a theri
haded, a hnyat ödrin e drem, me hna at
Midiana ka hnyi hnyamâm: ke he thö
tavat hia thithö ka hnyi je hnyabadrin
bi. 8 Haba tavat ödrin e hok kamec ge
je hnyamödrin me anyidrin je trutru: ke
e ame kunâ at Isaraela hia ka hnyi umö-
drin je uma mano; ke e ame hom behânâ
bi tavat a theri haded: ke e hnyi hmelen
e, hnyi hnyigöulen bucen, vat anyin at
Midiana.
9 Ke haba hnyi lit eling, Iehova ame ha
kâu, ka habe, Todrö, me utut ka hnyi hna
hunuma; anyin a oge hia but hna e ka hnyi
hnyamâm. 10 Ke u je ne ot ka ut, me u
ma tha he me Fura athnyabaem ka hnyi
hna hunuma: 11 ke u me he ka löng
ûfucidrin; ke hwaban e adre me he ka ha
hwegien li hnyamâm he ka utut ka hnyi
hna hunuma. Me e ame tha he me Fura
athnyabainy, ke ne o but ka hnyi hoton
tavat adre me hom omjehen vat hnyi hna
hunuma. 12 Ke haba at Midiana, me
Amaleka, me aten e deiö, adre me laba
hnyi hnyigöuleny bucen helâ me ûseiny
hamon; ke haba ûseiny haledrin je kamela
helâ önyin köiö, ca hnân bi aû. 13 Ke
ame o but Gideona, me wâ bi, ke at ame
thumeto hanen ge bwi, haingen, ka habe,
Wâ bi, oge bwi, ke e hu ke areto bali adre
me khûâ ka hnyi hna hunuma anyin at
Midiana, me ame āt ka hnyi uma mano, me
kot e, me ame kölu but me hwiö hnyimen
hnyikânâi, me ame ta but uma mano. 14
Me ame thu hnen hanen, ka habe, ·Wale
hele vat anyi Gideona, nöku Joasa, a at
Isaraela: a hia but Khong hna at Midiana,
me anyidrin utbavat hia ka hnyi hnyamen.
15 Ke a löng ut Gideona hna ha bwi ke
bongon e, me ame khudrung; me e ame hme-
tu ka hnyi hna hunuma anyin at Isaraela, me
ha, ka habe, Todrö, anyin a hia but Iehova
hna vat anyin at Midiana ka hnyi hnya-
möbun. 16 Me e ame khenâ kun ta haded
me me kun ta bunyen me ve ham ka hnyi
je hnyamödrin hia je trutru, me je kaia ae
ba önyen me je okûnû eû hnyi hnyin je kaia.
17 Ke e ame ha ködrin, ka habe, Wâ
hwakecik, me ânyâ helâe: ke wâ bi, iny ka o
but ka hnyi hoton hna hunuma, me öbun e
he ka ânyâ helâ me oge me ânyâ. 18 Ke
iny ka he ka tûö trutru, a inya me tavat hia
a tha laba unyik, awe, öbun e he minya ka
tha tûö trutru igigilö hna hunuma hia,
me ha hwegiâ, ka habe, Hobi kö Iehova
me Gideona.
19 Me haba Gideona me haded unyin,
ödrin e o ka hnyi hoton hna hunuma hnyi
hwân hmak a wanben, k' adre hap ibi hmak:
me ödrin e tûâ je trutru, me ohmouca je
kaia hnyi je hnyamödrin. 20 Ke ame tûö
trutru je bunyen a kun, me thu je kaia, me
ve kât je okûnû ge je hnyamödrin a me, me
je trutru ge je hnyamödrin a metâ me me
tûâ; ke ödrin e hongot hwege, ka habe,
Hele vat anyi Iehova me Gideona. 21 Ke
ödrin e ve tot hnyi je hnödrin bi igigilö
hna hunuma.; me ame wadring je vat hia
thithö; ke ödrin e hongot me ob' ödra. 22
Ke ödrin e tûâ je trutru a kun ta haded,
ke Iehova ama iwiaköuâ hele vat anyin ke
at me ke at ka ke at a hanen, ke ûcon vat
hia thithö: ke ame kec vat ke ne o but hnyi
Bethe-sita hnyi ke keihen Zererath, ke ne o
but hnyi hnyigöulen Abela-mehola hnyi
Tabath. 23 Me ame ûkhacaköu at Isaraela
ûheny Nafatali, me Asera, me Manase hia,
me hnu at Midiana. 24 Me haba Gideona
ame kunâ je metâ ka hnyi hnyei ae hut
hnyi Eferaima hia, me ha, ka habe, Utut
öbun ûcon at Midiana me hûgûnâ bânâ
wagewe ke ne o but hnyi Bethe-bara, wale
Joridano. Me ame ûkhacaköu at Eferaima
hia me hûgûnâ wagewe ke ne o but ka hnyi
Bethe-bara, wale Joridano. 25 Ke adre me
kât li tuhan at Midiana jia Oreba me Zeba;
me adre me hlingö Oreba hnyi hon kic
Oreba, ke adre me hlingö Zeba hnyi hna
hlec vine anyi Zeba, me hnu at Midiana: ke
ödrin e hom li bö Oreba me Zeba kö
Gideona hoton Joridano.

HNYIMAKAN 8.

KE haingen at Eferaima kâu, ka habe,
Ieû e u je ânyâ köhmun, a u je ca
hum öhmun minya wale m' u he ka vat me
at Midiana? Me ödrin e ti oû e. 2 Ke e
ame ha ködrin, ka habe, Ieû oge ânyâ
walang ae nua hon hnöbun hna ânyâ?
Hawa, e ca beönua bi hna hlo je wan vine
anyi Eferaima hon je wan vine adre ip
anyi Abiezera? 3 Haba Khong ame hna
ka hnyi je hnyamöbun li thaniny Midiana,
jia Oreba me Zeba: ke ieû ae khanö nya
he ka ânyâ helâ möbun? Me ame hia
anyidrin hmönyin kâu, hnyi ûen e ame ha
e. 4 Ke ame o but Gideona hnyi Joridano,

me he hanyâûâ, e me tavat a kun ta haded
unyin, a sēnyin dut, k' ame tiga hnuhnu
bala bi. 5 Ke e ame ha ka at Sukotha,
ka habe, Ö öbun ham je falawa ka tavat
adre me he hotuk; anyin a ödrin sēnyin,
ke inya oge me hnu Zeba me Zalemuna, li
thaniny at Midiana. 6 Ke haingen je
thaniny Sukotha, ka kabe, Hawa, e bi
hnyi li hnyamâm li hnyamö Zeba me Zale-
muna, m' öhmun e he ka ham areto ka je
lahiâm? 7 Haba Gideona ame ha, ka
habe, Awe, e ka hia but Iehova hnö Zeba
me Zalemuna ka hnyi hnyamök, oge me he
ka kia je unyibun ge je ûnyi ae ûdö hnyi
hnyebuba me je iwatetaföcö. 8 Ke e ame
he ûheny e Penuela ai, me ha helâe kö-
drin: me ame thu kâu at Penuela helâ me
hna thu ge at Sukotha. 9 Ke e ame ha
minya ka at Penuela, ka habe, Iny ka
hmetu me hnabic, oge me he ka kia hna-
bâ eang.

10 Ke e hnyi Karekora Zeba me Zale-
muna, tha e mödru anyidru je utbavat helâ
me fitin thauzan, je kolon je utbavat hia
aten e deiö: anyin a kölu but khaca haded
me twente thauzan tavat hok hele vat.
11 Ke haba Gideona ame ölö thö hnyi
gethen deny tavat adre me laba hnyi je
uma mano hnyi ke keihen e deiö Noba me
Jogeba, me hlingâ je utbavat; anyin ame
laba hmâ vat eling. 12 Ke ame kec ut
Zeba me Zalemuna; me e ame hnu ödru;
me e ame kât li thaniny at Midiana, Zeba
me Zalemuna, me ohmöiöngâ utbavat hia.
13 Ke haba Gideona nöku Joasa ame
hmetu ûheny hnyi hna vat hnyi gethen
ûheny thö Heres. 14 Ke e ame kât ke
hidröu at Sukotha me hnö e: me e ame ha
bongon je than Sukotha, me je hingat a
sevente seven. 15 Me e ame o but ka at
Sukotha me ha, ka habe, Wâ hm' öbun ju
Zeba me Zalemuna, wale öbun e û nya
cadru, me ha, ka habe, Hawa, e bi hnyi
hnyamâm li hnyamö Zeba me Zalemuna, m'
öhmun e he ka ham areto ka tavat unyâm
ae sēnyin? 16 Me e ame hom wahinga-
tiny taun, me je ûnyi ae ûdö ûnyi hnyi
hnyebuba me watetaföcö me osöâ kâu.
17 Ke e ame kiâ hnabâ hnyi Penuela, me
hlingâ aten taun. 18 Ke e ame ha kö
Zeba me Zalemuna, ka habe, Ehö tavat öbe
hlingâ hnyi Tabora? Me haingödru, ka
habe, Ödrin e tha ûcû möu; haba ödrin
hia me ve ûcû me lakon than. 19 Me e
ame ha, ka habe, Je liamekeiny mönya
ödrin, a tha hinyöhmun; kia inya Iehova,
öbe ne omeli ödrin, me oge me ca he bi
nga ka hling' öbu. 20 Me e ame ha kö
Jethrö a nokon a atö, ka habe, Todrö, hling'
ödru but. Ke haba hidröu ame ca oc hele
vat, anyin ae ot, k' ame tiga thoth. 21
Ke haba Zeba me Zalemuna ödru me ha,
ka habe, Todrö me kuc öhmu: anyin ae ûcû
at me tang hwegien. Me ame todrö Gide-
ona me hlingö Zeba me Zalemuna, me hom
je hmanenanginy nyin haledru li kamela.

22 Ke haba at Isaraela adre me ha kö
Gideona, ka habe, U me he ka musi öhmun,
a u, me nokom, me öbem: anyin a u je
hia but omeli öhmun ûnyi hnyi hnyamen
at Midiana. 23 Ke haingö Gideona ködra,
ka habe, Oge me ca he ka musi öbun, k'
ame ca he bi nökuk ka musi öbun: hamö
Iehova he ka musi öbun bi. 24 Ke haba
Gideona ame ha ködra, ka habe, Inya oge
me sumat öbun, m' öbun e he ka ve ham
bi könya je anen hnyikönyen a gol öbun e
hûgûnâ. (Anyin ae hu gadrin je anen
hnyikönyen a gol, anyin a at Isamaela
ödrin.) 25 Ke haingödrin, ka habe,
Öhmun e he ka ham senyinâ e. Me ödrin
e ulolo imano me ve khûâ ka hnyin je
anen hnyikönyen, ödrin e hûgûnâ. 26
Ke haba ihmakiny je anen hnyikönyen a
gol, wale e ame sumâtâ, me wan thauzan
ke seven haded je sekel gol; ke ca ha bi je
hmanenanginy, me je sawakiny, me je
ûkhaû ae udrudrâ a khaûen li than Midi-
ana, ke ca ha bi je sacein hon nyin je
kamela. 27 Ke haba Gideona ame ânyâ
iefoda ûnyi hnyi je ûnyi e, me ip e hnyi
anyin taun wale Ofera: ke haba at Isaraela
hia thithö ödrin e bi ûnyi monu me ûnyi
eling: ke wale hnewe kö Gideona me
anyin lap. 28 Ke ame ngâ at Midiana
hnyi hnyimakan lakon Isaraela, ke ca
görany hmetu bi je bödrin. Ke ame menâ
ju hnyei ke ne o but fâte je huna hnyi je
bong bongu Gideona.

29 Me ame he Jerubaala nöku Joasa,
me laba hnyi umen uma bi. 30 Ke
sevente je baga laku Gideona, a je hing
lakon: anyin ae se hia laâiân. 31 Ke
haba anyin momo hnyi Sekema, me ame
hnokoâ nokon baga me e ame hwenyi ien
Âbimelek. 32 Ke ame mokcu Gideona
nöku Joasa ke ti hingat ut, me adre me
konâm e hnyi hu Joasa a kamen hnyi Ofera
iny at Abiezera.

33 Ke ame mokcu Gideona, me ame
hmetu lakon Isaraela, me bi ûnyi monu
me je Baala, me wiö Baala-berith me me

khongudrin. 34 Ke haba lakon Isaraela ödrin e ca ûnykûme Iehova Khongudrin, at ame omeli ödrin ûnyi ge je iwahnaihmiöny mödrin hia thithö igigilö: 35 ke khaca ödrin e ca betenge ge hnyaba Jerubaala, wale Gideona, hoton ta je so hia e ame ânyâ hobi kâu at Isaraela.

HNYIMAKAN 9.

KE haba Abimelek nöku Jerubaala ame he Sekema ai ka je liamekeiny me hinyen, me ûhnenamö mödrin, me lap hia anyin kamen hinyen, me ha, ka habe, 2 Ö öbun e ha ka hnyi hnyikönyen tavat hia hnyi Sekema, ka habe, Hawa e so köbun ame he bi laku Jerubaala hia a sevente ka musi öbun, ke hawa, ame ne so at a khaca he ka musi öbun? Ke ûnykûme ju öbun a jeiöbun me utiöibun inya. 3 Me ame ûhnenamö gan je liamekeiny me hinyen ka hnyi hnyikönyen at Sekoma hia je hofuc hia eling: ke ame hmehmela je hnyekudrin he ka he hotu Abimelek, anyin a haingödrin, ka habe, Liamekeiny e mötin. 4 Ke ödrin e ham kâu je mone a sevente ûnyi hnyi uma umö Baala-berith, me Abimelek ame ûco je hnyat ae monu me hop, k' ödrin e hnu hoton. 5 Me e ame he ka hnyi uma umen kamen hnyi Ofera, me hlingâ je liamekeiny mē a laku Jerubaala a sevente, hon veto a khaca: ke kolon thiju Jotham noku Jerubaala a wakeiat; anyin a e ame lubaduöng.

6 Ke ame ûkhacaköu at Sekema hia, me lap anyi Milo hia, me he me otilö Abimelek me me than, hnyi iwajo baten veto ame tot hnyi Sekema. 7 Ke adre me thumetu Jotham, me e ame he me tot hon bucen Gerezim, me fuc göranyai me hongot me ha ködrin, ka habe, Ling nya ju öbun at Sekema, me me ling öbun bi Khong. 8 Haba ta je ûö hnyi ke bong ehac adre me he ka hû ke than hobi ködra bi; me adre me ha ka ûö elaio, ka habe, U me he ka musi öhmun bi. 9 Ke haingen ûö elaio ködra, ka habe, Hawa, oge me he ka hna degecâ anyik pipikhenya wale adre ogânâ Khong me at ûnyi gak, me he ka hnyihnyikö hââng me jem hon ta je ûö? 10 Me ame ha je ûö ka imeta, ka habe, Aiö u, u ma he ka musi öhmun. 11 Ke haingen imeta ködra, ka habe, Hawa, oge me he ka hna degecâ hnebwiaik, me je wan gak ae so, me he he ka hnyihnyikö hââng me jem hon je ûö? 12 Ke haba je ûö adre me ha ka vine, ka habe, Aiö u, he ka musi öhmun. 13 Ke haingen vine ködra, ka habe, Hawa, oge me he ka 'hna degecâ anyik waina, at ame osenyinâ Khong me at, me he he ka hnyihnyikö hon ta je ûö? 14 Ke haba je ûö hia thithö adre me ha ka iwatetaföcö, ka habe, Aiö u, he ka musi öhmun. 15 Ke haingen iwatetaföcö ka je ûö, ka habe, Öbun e ne hû nya hnathu nya me me anyibun than, he thö jem me laba hnahic hmelen anyik dok ae hwaelu: ke ame ne ba, e so e he but meic ûnyi hnyi iwatetaföcö me thong degecâ je arasiny Lebanona. 16 Ke walang ang ame ne hnathu me wisa wale hnöbun hna ânyâ, öbun e otilö Abimelek me than, ke ame ne so hnöbun hna ânyâ kö Jerubaala me anyin lap, ke öbun e ne bi hwaban kâu helâ me anyin huliwa; 17 (anyin a vat cica hobi köbun, me ip anyin möt hnyi hnyimakan, me omeli öbun ûnyi hnyi hnyamen at Midiana: 18 ke hnyi bong ang öbun e tot ka lap anyi cica, me hia but hlingâ lakon a sevente hon veto a khaca, me otilö Abimelek, wale nokon ke momo a athnyabainy, me me thaniny at Sekema, anyin a liamekeiny e möbun;) 19 ke ame ne hnathu me wisa hnöbun hna ânyâ kö Jerubaala me anyin lap hnyi bong ang, Awe, senyini Abimelek dö öbun, ke e ame he ka senyin köbun: 20 ke ame ne ba, e so e me he but jem meic ûnyi ga Abimelek, me an at Sekema, me ûnyi hnyi lap anyi Milo: e so e me he but meic ûnyi ge at Sekema me laba hnyi Milo, me ön Abimelek. 21 Ke Jotham ame wadring dö me kec, me he Bere ai me laba eling, ame outö Abimelek a liamekeiny mē.

22 Ke ame than hon at Isaraela Abimelek hnyi kun ta huna. 23 Ke haba Khong ame kunâ hanu ae kong kö Abimelek me at Sekema; ke haba at Sekema ödrin e iyawö Abimelek: 24 me me hwâdâ thö hna okongoâ laku Jerubaala a sevente, ke ame takû Abimelek dren liamekeiny mödrin, at a hling' ödrin, me at Sekema, hnyat ödrin e hadruâ he ka hlingâ je liamekeiny mē. 25 Ke haba at Sekema ödrin e ip tavat he ka mokut iyâwâ hon je bucen, ke ödrin e hûgûnâ omjehen tavat adre me gethen unyidrin: ke adre me thumetu Abimelek.

26 Ke ame o but Gaala nöku Ebed me je liamekeiny mē, me he Sekema ai: ke ame labageju kâu at Sekema. 27 Ke ödrin e he ka hnyi ta hnyei, me tau wan haledrin

je vine, me ututo je wan vine, me senyin,
me didrö ka hnyi uma umen khongudrin,
me han, me ic, me hangö Abimelek. 28
Ke Gaala nöku Ebed ame ha, ka habe, Ia
Abimelek, ke ia Sekema, m' ötin e he ka
bi athnyabainy? Hawa, ca nöku Jeru-
baala? ke Zebul althnyabainy? e so öbun
e bi athnyabainy hnyat Hamora, kamö Se-
kema: ke hnân eû ötin e he ka bi athnyab-
ainy at e. 29 E na e ju unyik tavat eang!
m' inye he ka hum Abimelek. Me e ame
ha kö Abimelek, ha habe, Bi hanen ju
ânyâm vat, me he thö jem. 30 Ke haba
Zebul tuhan taun ame löng hofuc. ho Gaala
nöku Ebed, me ame ubâhla anyin hmönyin.
31 Me e ame kunâ duöngâ je metâ kö Abi-
melek, ka habe, Wâ bi, a o but hnyi Se-
kema Gaala nöku Ebed me je liamekeiny
mē; ke wâ bi, ödrin e okongoâ taun gam.
32 Ke walang ang todrö hnyi lit, u me
tavat unyâm, me mokut duöng hnyi ta
hnyei; 33 ke hnyi hnyomakatu e ka o thö
seûnö, me u me he ka vesâ, me utut ka hnyi
taun: ke wâ bi, e ka he me lahien he ka tet
metâ köu, me u me he ka ânyâ ködrin helâ
me imaneniny köu.

34 Me ame todrö hnyi lit Abimelek, me
lahien hia, me mokut iyawö Sekema a ödrin
je bunyen a vak. 35 Ke ame didrut Gaala
nöku Ebed me tot hnyi homagöuleny taun;
ke ame todrö Abimelek me tavat unyin ûnyi
hnyi hna mokut. 36 Ke haba Gaala ame
wâ tavat, me e ame ha kö Zebul, ka habe,
Wâ bi ame utut tavat ûheny hon je bucen.
Ke haingö Zebul kâu, ka habe, Haba ûnyi
u je wâ, me, hmenon je bucen helâ me
tavat. 37 Ke ame ha hmetu Gaala ka
habe, Wâ bi, ame utut tavat ethö hnyi
wanben hnyei, ke ame o ke bunyen hnyi
gethen ame he ka hnyi iwajo anyi Meoneni.
38 Me Zebul ame ha kâu, ka habe, Ewa
hnyimâm wale at ame ha, ka habe, Ia Abi-
melek m' adre me he ka bi athnyabainy?
hawa, ca wale hnyei u me hûkötiâ? ö u he
thö walang ang me vat mödrin. 39 Me
ame he but Gaala hnyi hnyimakan at Se-
kema, me vat me Abimelek. 40 Ke haba
Abimelek ame hnu e me e ame kec gan,
ke se hia a ta me āt ke ne o but hnyi homa-
göule. 41 Ke Abimelek ame laba hnyi
Aruma: ke haba Zebul ame obö Gaala me
je liamekeiny mē, me ödrin e ca he ka laba
hnyi Sekema. 42 Ke nyi ame he tavat ka
hnyi hnyei; me adre me thumetu Abime-
leke. 43 Me e ame hom tavat me khenâ
me me kun ta bunyen me khöu mokut hnyi
hnyei; me wâ, ke wâ bi, ame he but tavat
ûhedrin hnyi taun; me e ame utut ködrin,
me kuc ödrin. 44 Ke ame wâdring Abi-
melek, me je vat unyin, me tot hnyi homa-
göuleny taun: ke haba ke li bunyen, ödrin
e wâdring ködrin hia hnyi hnyei me kuc
ödrin. 45 Ke haba Abimelek ame vat me
taun hnyi bong hia eling; ke e ame hûgûnâ
taun, me hlingâ je aten: ke e ame kot
taun, me ave ge sâlt.

46 Ke a löng ut tavat hia hnyi hnabâ
hnyi Sekema, me ödrin e didrö ka hnyi
thop hnyi uma umen khong Berith. 47
Me adre me thumetu Abimelek a g' ame
ûkhacaköu tavat hia thithö aten hnabâ
hnyi Sekema. 48 Ke haba Abimelek me
tavat hia thithö unyin, ödrin e ölö ka hnyi
bucen Zalemon; ke haba Abimelek ame
hom gö hnyi hnyamen, me subâ but ke
vheiny úö, me hom me ip hon bajibenyin:
ke haingen ka tavat unyin, ka habe, Haba
hnök hna ânyâ wale öbun e wâ, logotö me
öbun a ânyâ helâng. 49 Me ame ve sö
but tavat hia je vheiny minya, me he hotu
Abimelek, me ip hnyi thop, me thong thop
hudrin; me ame mok tavat hia aten hnabâ
hnyi Sekema minya, helâ me wan thauzan
obaga me omomo.

50 Haba Abimelek ame he Thebez ai,
me ip vat cicö Thebez, me kot e. 51 Ke e
hu hnabâ ae hwege hnyi wanben taun, me
ame kec kâ e obaga me omomo, me tavat
hia thithö hnyi taun, me hlöng hwanumö-
drin, me olo ka hnyi hon hnabâ. 52 Ke
ame o Abimelek ka hnyi hnabâ me vat mē,
ke e ame hakekenyâ hwanumen hnabâ he
ka thong e ge meic. 53 Me haba ke momo
ethö görany ame khûâ veto hnân omomono
hwit ka hnyi hon bö Abimelek, me ame
hmouca but ibokomokiny. 54 Me e ame
ie hongot ka hidröu at ame hom tilâ anyin
je ûnyi vat, me ha kâu, ka habe, Oc ut
ânyâm hele vat me hlingö nya, wâ adre ne
haiö nya, ka habe, Haniny momo. Me
ame dâ oâ e hnen hidröu me e ame mokcu.
55 Ke a wâ but at Isaraela a ga mokcu
Abimelek, me adre me vese ka hnyi je
hnyabadra. 56 Ke helâe Khong ame bi
hwaban monu anyi Abimelek, waleji e ame
ânyâ ka kamen, a hlingâ je liamekeiny mē
a sevente: 57 ke haba ta je hulö hia thithö
anyin tavat Sekema, me, Khong ame bi
hwaban ka hnyi je bödrin: me ame hwâdâ
ködrin hnaûhangö hnö Jotham nöku
Jerubaala.

HNYIMAKAN 10.

KE hwabö Abimelek me ame o Tola
nöku Pua, nöku Dodo, at Isakara,
he ka omelö at Isaraela ; ke e ame laba hnyi
Samira hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima.
2 Ke e ame owisa ka at Isaraela hnyi je
huna a twente theri, ke e ame mokcu, me
adre me konâm e hnyi Samira.
3 Ke hwaban e me ame o Jaira at
Gileada, ke e ame owisa ka at Isaraela
hnyi je huna a twente tu. 4 Ke e hu
lakon baga a thöte, ödrin e tabâ je asina a
thöte, ke e hu gadrin je taun a thöte, ke
adre me hwenyi iödrin Havoth-jaira ke ne
o but hnyi bong ang, wale je taun hnyi
hnyei Gileada. 5 Ke ame mokcu Jaira,
me adre me konâm e hnyi Kamon.
6 Ke haba lakon Isaraela adre me ânyâ
hmeto bi ûnyi ae kong hnyi hnyimakö
Iehova, me bi athnyaba ka je Baala, me
Aseira, me je khongon Suria, me je
khongon Zidona, me je khongon Moaba,
me je khongon laku Amona, me je khongon
at Filisiti ; ke adre me digic Iehova me ca
bi athnyabainy. 7 Me ame ubâhlâ hmönyin
anyi Iehova ka at Isaraela, me e ame ûcû
ödrin ka hnyi hnyamen at Filisiti, me laku
Amona. 8 Ke ödrin e ovecâ me seda lokon
Isaraela hnyi huna eling : eitin ta je huna
adre hom ûhnyûkongo lakon Isaraela hia
wale hoton Joridano hnyi hnyei iny at
Amora, hnyi Gileada. 9 Me ame he
hanyâûâ Joridano laku Amona he ka vat
minya me at Juda, me Beniamina, me lap
anyi Eferaima ; ke e hmak gan hmâ at
Isaraela. 10 Haba lakon Isaraela ödrin e
tenge kö Iehova, me ha, ka habe, Öhmun e
hia but ânyâ hulö köu, wale öhmun e hna
degecâ Khonguhmun, me bi athnyaba bi
ka je Baala. 11 Ke haba Iehova ame ha
ka lakon Isaraela, ka habe, Hawa, oge ca
omeli .öbun ûnyi ge at Aigupito, me at
Amora, me laku Amona, me at Filisiti?
12 Ke haba at Zidona, me Amaleka, me Ma-
on, ödrin e okongu öbun ; me öbun e tenge
könya, me oge me omeli öbun ûnyi hnyi je
hnyamödrin. 13 Ke öbun e digic nya bi, me
bi athnyaba ka je khong : anyin a wale oge
me ca he hmetu ka omeli öbun. 14 He
th' öbun ka tenge ka je khong öbun e ûca ;
hamödrin he ke omeli öbun hnyi ûen hna
sed' öbun. 15 Haba lakon Isaraela ödrin
e ha kö Iehova, ka habe, Öhmun e ânyâ
hwakecin ae kong, hamâm he ka ânyâ hia
köhmun ûnyi ae so köu ; ke so bi ö u omeli
öhmun thibi hnyi bong ang. 16 Me adre
me degec je khong kanyua unyidrin, me bi
athnyaba kö Iehova, ke e ame tenge ge vec
anyin at Isaraela.
17 Ke ame ûkhacaköu laku Amona, me
hunuma hnyi Gileada. Ke ame ûkhacaköu
lakon Isaraela me hunuma hnyi Mizepa.
18 Haba tavat, a je thaniny Gileada, ödrin
e ûhaköuâ, ka habe, Ie at ame he ka bân
he ka vat me laku Amona? me e ame he
ka taben at Gileada hia thithö.

HNYIMAKAN 11.

ME haba Jefetha at Gileada me at ae
hwege, ke e nokon momo hnyi
gethen ; ke Gileada ame hnöku Jefetha.
2 Ke haba öiö Gileada ame hnokoâ lakon
obaga ; ke a gan dut obaga lakon âiân, me
ödrin e obö Jefetha, me ha kâu, ka habe,
U me ca he ka hnyi hu jekhöu hnyi hnya-
ban kamöhmun, anyin a u nokon ke momo.
3 Me Jefetha ame kec ge liamekeiny mē,
me laba hnyi hnyei Tob : ke ame the he
me Jefetha tavat ae monu, k' ödrin e tha
he ehele mē.
4 Ke hnyi ke ûen bi, haba laku Amona,
ödrin e vat me at Isaraela. 5 Ke haba
hnyi ûen ame he laku Amona ka vat me at
Isaraela, me ame he wahingatiny Gileada
he ka hum Jefetha ûnyi hnyi hnyei Tob :
6 me ödrin e ha kö Jefetha, ka habe, He
thö jem he ka ci öhmun, m' ate me he ka
vat me laku Amona. 7 Me Jefetha ame
ha ka wahingatiny Gileada, ka habe, Hawa,
öbun e ca hûkötiö nya me obö nya ûnyi
hnyi hnyaba cica? ke ieû gabun öbun e he
jem könya walang ang, k' ame o but köbun
ûnyi ae kong? 8 Me haba wahingatiny
Gileada ödrin e thu kö Jefetha, ka habe,
Waleling öhmun e o köu walang ang, m' u
me he ka tha he möhmun me vat me laku
Amona, m' u me he ka taben at Gileada
hia. 9 Me haba Jefetha ame ha ka
wahingatiny at Gileada, ka habe, Öbun e
ne he ka hum nya ka hnyi ik he ka vat me
laku Amona, k' ame ne he Iehova ka hn'
ödrin könya, hawa, oge me he ka ban
köbun? 10 Me haba wahingatiny Gileada
ödrin e thu kö Jefetha, ka habe, Hamö
Iehova ka wâ hnathu ötin ; a öhmun e he
ka ânyâ helâ me hwâm hofuc. 11 Me
haba Jefetha ame tha he me wahingatiny
Gileada, me haba tavat adre me otilâ me
me taben me ban hudrin : ke haba Jefetha

ame ha hwan ta je hofuc hia hnyi hnyi-
makö Iehova hnyi Mizepa.
12 Ke haba Jefetha ame kunâ je metâ
ka thaniny laku Amona, ka habe, Ieû gam
könya, anyin a u je he jem ka vat me ik
hnyei? 13 Haba thaniny laku Amona
ame thu ka je metâ anyi Jefetha, ka habe,
Anyin a at Isaraela ödrin e hûgûnâ ik
hnyei, hnyi ûhedrin jem ûheny Aigupito,
hwân hnyi Arerona ke ne o but Jaboka, me
Joridano: ke walang ang ham hmetu thö
e hnyi ûsoköu. 14 Ke haba Jefetha ame
kunâ hmetu ke je metâ ka thaniny laku
Amona: 15 me ha kâu, ka habe, Walang
hofuc ho Jefetha, ka habe; A ca hom at
Isaraela hnyei Moaba me hnyei iny laku
Amona: 16 ke ame he jem at Isaraela
ûheny Aigupito, me ödrin e vheno hnyebuba
ke ne o but hnyi Köiö ae Dra, me o hnyi
Kadesi; 17 me ame kunâ je metâ at
Isaraela ka thaniny Edoma, ka habe, Ö u
hnö nya but he ka vheno em hnyei: ke
ame ca löng bi than Edoma. Ke helâe
minya adre me ûkhûnöng ka than Moaba:
me e ame höcö bi: ke Isaraela ame laba
hnyi Kadesi. 18 Ke e ame vheno hnye-
buba, me igigilö hnyei Edoma, me hnyei
Moaba, me he hnyi ke keihen e deiö hnyei
Moaba, me hunuma hnyi ke keihen
Arenona; ke ödrin e ca o hnyi hnyigöulen
Moaba, anyin a Arenona hnyigot me
Moaba ehac. 19 Ke haba Isaraela ame
ûkhûnöng kö Sihona than Amora, than
Hesebona; ke Isaraela ame ha kâu, ka
habe, Ö u hn' öhmun he ka vheno hnyi em
hnyei, me he ka hnyi ik. 20 Ke haba
Sihona ame ca kap ho Isaraela he ka vheno
hnyi iny hnyei: ke Sihona ame ûkhaca-
köuâ lakeiny hia, me hunuma hnyi Jahaza,
me vat me Isaraela. 21 Ke haba Iehova
Khongu Isaraela ame hnö Sihona me
lakeiny hia thithö ka hnyi hnyamö Isaraela,
me adre me kuc ödrin: me Isaraela ame
hom hnyei hia iny at Amora, tavat a idrin
hnyei eling. 22 Ke adre me hom hnyi-
göulen hia at Amora hwân hnyi Arenona
ke ne o but hnyi Jaboka, ke hwân hnyi
hnyebuba, ke ne o but Joridano. 23 Ke
walang ang, haba Iehova Khongu Isaraela
ame obâ at Amora hnyi hnyimakan lakeiny
a at Isaraela, ke u me he biju u ka labā e?
24 Hawa, u me ca he ka labā hnyei a ham
köu he ka labā ga Kemosa a khongom?
Me haba öhmun, me öhmun e he ka
hom iny tavat hia waleji a obâ Iehova
Khonguhmun hnyi hnyimaköhmun. 25 Ke
hawa, u beönua hu Balaka nöku Zipora
than Moaba? hawa, ame tot at eling kö
Isaraela me vat mödra? 26 Ke ame tiga
laba Isaraela ehac hnyi Hesebona me je
tauniny, me Aroera me je tauniny, me ta
je taun hia thithö hnyi hnyigöulen Arenona
hnyi je huna a theri haded; me ieû gabun
öbun e ca hûgûnâ e hnyi ûen eling?
27 Anyin a wale oge me ca okongu u, ke u me
ânyâ könya ûnyi ae kong he ka vat mönya:
hamö Iehova, At Owisa, he ka owisa ka
lakon Isaraela me laku Amona hnyi bong
eang. 28 Ke haba thaniny laku Amona
ame ca löng hofuc ho Jefetha wale e ame
ûkhûnöng kâu.
29 Me ame ta but hu Jefetha hanu
Iehova, me e ame he hanyâûâ hnyei
Gileada, me Manase, me vheno Mizepa
hnyi Gileada, ke ûheny Mizepa hnyi Gileada
me e ame he ka laku Amona. 30 Ke haba
Jefetha ame bi khöbi kö Iehova, ka habe,
U je ne he ka hna laku Amona ka huyi
hnyamök, 31 ke iny ka o hmetu hnyi
hnahic ûheny unyin laku Amona, me haba
ûnyi ame he ka didrut ûheny hnyi hwanu-
men umök uma he ka ûkhanö mönya, me
wale hobi kö Iehova, me oge me he ka
hudo e me hudiny leû. 32 Me haba
Jefetha ame he ka laku Amona he ka vat
mödrin; ke Iehova ame hn' ödrin ka hnyi
hnyamen. 33 Ke e ame kuc ödrin hwân
Aroera ke ne o but hnyi Minith, a je taun
a twente, ke ne o but Abela-ceramim, ke ti
gan hna kuc ödrin. Ke adre me hom
ûhnyûkongo laku Amona hnyi hnyimakan
lakon Isaraela.
34 Ke ame o thö Jefetha hnyi Mizepa
ka hnyi hnyaban, me wâ bi, ame o thö
nokon hlu he ka ukhanö mē, me je
bwinybet me bibiâ: ke hake e thibi nokon,
ke ba hmetu nokon baga me hlu. 35 Ke
e ame wâ e, me e ame kia anyin ûkhaû, me
ha, ka habe, Ekölö ge nökuk! u je hia but
ohmakâ hnyekuk, ke iny vec ut gam:
anyin a oge hia but fuc kö Iehova, ke ca
khanö nya bi he ka hmetu. 36 Me e ame
ha kâu, ka habe, Cica, u je hia but fuc kö
Iehova; ânyâ thö könya helâ me hofuc
ame o but ûnyi hnyi hnyimâm; anyin a
Iehova ame bi hwaban ka je iwahnaihmiöny
möu, a laku Amona. 37 Ke haingen ka
kamen, ka habe, Ânyâ thö könya ûnyi
eang, wale he ka hnö nya but hnyi lo li
tehi, me inye he ka he monu hon je bucen
tha e me je lahanök, me tenge can anyin a
iny hlu baû but. 38 Me haingen dö, He

thö. Ke e ame hna e hnyi lo li tehi, me e
ame tha he me je lahanen, me tenge hon je
bucen can anyin a e hlu baû but. 39 Ke
hwaban lo li tebi e ame hmetu ka kamen,
me e ame ânyâ kâu helâ me hnen hna bi
khöbi: ke a ca hia but tha mwi me ke
baga. Ke wale hwakecin hnyi Isaraela,
40 a g' ame he je hlu lakon at Isaraela
hnyi je huna he ka tengiâ hlu nöku Jefetha
at Gileada vak ta bong hnyi je huna.

HNYIMAKAN 12.

KE haba at Eferaima adre me ûkhaca-
köu me he ka hnyi hwadrö: me
ödrin e ha kö Jefetha, ka habe, Ieû gam u
je he ka vat me laku Amona, ke u je ca
haw' öhmun he ka tha he möu? öhmun
e he ka thong umâm uma ka hom ge meic.
2 Haba Jefetha ame ha ködrin, ka habe,
haba inya me atök öhmun e ûö hwege me
laku Amona; ke o ge haw' öbun, ke öbun
e ca omeli nya ûnyi hnyi hnyamödrin.
3 Ke o ge me wâ a öbun e ca omeli nya,
me oge me öûnyibâûâ anyik möt, me he
ka vat me laku Amona, ke Iehova ame hn'
ödrin ka hnyi hnyamök: can ieû öbun e
he jem könya hnyi bong ang he ka vat
mönya? 4 Ke haba Jefetha ame ûkhaca-
köuâ tavat hia hnyi Gileada, me vat me
Eferaima; ke haba at Gileada ödrin e kot
at Eferaima, anyin a ödrin e ha, ka hâbe,
Je bâ öbun at Gileada ûheny Eferaima
hnyi wanben at Eferaima me Manase.
5 Ke haba at Gileada ödrin e khaletâ je
dok ae cöcö hnyi Joridano, ke tiga bec at
Eferaima: ke ame ne ha at Eferaima,
tavat adre me kec, ka habe, Hne dek dö he
ka hanyâûâ, me haba at Gileada ödrin e ha
kâu, ka habe, U at Eferaima? Ke ame
ne ha, e ba, 6 me haingödrin kâu, ka habe,
Bethe ha, ka habe, Shiboleth; me haingen
bi, ka habe Siboleth; ke ca khana he ka
ha wisa, me ödrin e kât me hlingâ hnyi je
dok ae cöcö hnyi Joridano: ke ame ta hnyi
ûen eling fâte tu thauzan at Eferaima.
7 Ke Jefetha ame owisa ka at Isaraela
hnyi je huna a siks. Me ame mokcu
Jefetha at Gileada, me adre me konâm e
hnyi ke taun hnyi Gileada.
8 Ke hwaban e me ame owisa ka at
Isaraela Ibezan at Bethe-leema. 9 Ke
thöte lakon obaga, ke thöte lakon wahlu e
ame ve hna hââng, ke e ame hom wahlu a
thöte ûheny hele hobi kâu lakon obaga.
Ke e ame owisa ka at Isaraela hnyi
je huna a seven. 10 Ke ame mokcu
Ibezan, me adre me konâm e hnyi Bethe-
leema.
11 Ke hwaban e me ame owisa ka at
Isaraela Elona at Zebulona; ke e ame
owisa ka at Isaraela hnyi je huna a ten.
12 Ke ame mokcu Elona at Zebulona, me
adre me konâm e hnyi Ajalona hnyi
Zebulona.
13 Ke hwaban e, me, Abedon nöku
Hilel, at Pirathon, ame owisa ka at
Isaraela. 14 Ke e hu lakon obaga a fâte,
ke thöte laöbiny, ödrin e tabâ je asina a
sevente; ke a ame owisa ka at Isaraela
hnyi je huna a eit. 15 Ke ame mokcu
Abedon nöku Hilel, at Pirathon, me adre
me konâm e hnyi Pirathon hnyi hnyei
Eferaima, hnyi hnyei ae hut anyin at
Amaleka.

HNYIMAKAN 13.

KE haba lakon Isaraela adre me ânyâ
hmetu hwakecin ae kong hnyi
hnyimakö Iehova; me Iehova ame hn'
ödra ka hnyi hnyamen at Filisiti hnyi je
huna a fâte.
2 Ke wale ke at at Zorea hanen lap
anyin at Dana, Manoa ien; ke toûnyi
âiân, k' ame ca hnokoâ bi. 3 Ke ame
manen dut angela anyi Iehova ka momo,
me ha kâu, ka habe, Wâ bi, u toûnyi
walang ang, me ca hnokoâ bi; ke so bi u
me he ka erkin, me hnokoâ da. 4 Ke
walang ang, e so u me wâ wia bi, u me ca
he ka ic waina me grâg, ke u me ca he bi
ka han ûnyi ae kap: 5 ke wâ bi, u me he
ka erkin, me hnokoâ da, ke adre me ca he
ka ip heleûgi hon ban, anyin ame he ka
Nazeri ka Khong wanakat ûnyi hnyi
hnyok: ke e ame he ka hwân he ka omelö
at Isaraela ûnyi ge at Filisiti. 6 Ke ame he
but momo me thumeto âiân, ka habe, A o
könya ka aten Khong, ke helâ hnyimakan
me hnyimakan angela anyin Khong hnân
outen; ke oge ca hnö dok a mwi hnyin,
ke e ame ca ha minya könya ien: 7 ke e
ame ha könya, ka habe, Wâ bi, u me he
ka erkin, me hnokoâ da; ke walang ang
u me ca he ka ic waina me grâg, ke ca he
bi ka han ûnyi ae kap: anyin ame he ka
Nazeri ka Khong wanakat ûnyi hnyi
hnyok, ke ne o but bong e ame mokcu.
8 Ke haba Manoa ame sumatö Iehova, ka
habe, Tuhök lö, ö e o hmetu köhmu aten
Khong u je kunâ, me me n' öhmu ge

ûnyi öhmu me he ka ânyâ ka wanakat ame
he ka hnokoâ. 9 Ke Khong ame löng
hofuc ho Manoa; me ame o hmetu angela
anyin Khong ka âiân ame laba hnyi hnyei:
ke hiö Manoa a âiân unyin. 10 Me ame
ie wadring momo, me thumeto âiân, me ha
kâu, ka habe, Wâ bi, ame manen hmetu
könya ateji ame o könya hnyi ke bong.
11 Me ame todrö Manoa me he hoton
âiân, me o unyin at, me ha kâu, ka habe,
U at waleji u je ûhnenamö me momo?
Haingen, Inya e. 12 Ke haingö Manoa,
ka habe, E na āt ju hwâm hofuc: ke ame
he ka helâ ua wanakat? ke ieû hudrân.
13 Me ame ha angela anyi Iehova kö
Manoa, ka habe, Haba hnök hna ha hia
ka momo, hamen he ka wâ wia. 14 E
ame ca he ka an ke ûnyi ûnyi hnyi vine,
ke e ame ca he ka ic waina me grâg, me
han ke ûnyi ae kap; ke e ame he ka tuö
ta je ûnyi hia oge me ha kâu. 15 Me
haba Manoa ame ha ka angela anyi Iehova,
ka habe, Me laba ju unyihmu m' öhmu me
he ka penapena hobi köu nokon got. 16
Me angela anyi Iehova ame ha kö Manoa,
ka habe, Eja ke ne u je ne thawo nya, me
oge me ca he ka han ânyâm areto: ke u je
ne he ka penapena hudiny leû, me u me he
ka hudo e kö Iehova. Anyin ame ca wâ
Manoa a e angela anyi Iehova. 17 Me
Manoa ame ha kö angela anyi Iehova, ka
habe, Ia iâm, m' öhmun e he ka oganö u e
ka āt dö hwâm hofuc? 18 Me ame ha
angela anyi Iehova, ka habe, Anyin a ieû
u me hnö iök, anyin a e me hnân lâiâ gan?
19 Ke Manoa ame hom nokon got me
hudiny han, me hudo kö Iehova hon kic:
ke hnân lâiâ bi hna ânyâ ge angela, ke
Manoa me âiân ödru me tot ka wâ. 20
Ke ame o thö bâhlân ka hnyidranyai ûheny
hon tap, me ame ölö thö angela anyi
Iehova hnyi bâhlân taben hut: ke a wâ
but Manoa me âiân; me ödru me ta ju
hnyikânâi. 21 Ke ca manen hmetu bi
angela anyi Iehova kö Manoa me âiân.
Me Manoa ame wâhmakhmetoâ a e angela
anyi Iehova. 22 Me Manoa ame ha ka
âiân, ka habe, Ötu me he but ka mok
anyin a öte hia but wâ Khong. 23 Ke
haingen âiân kâu, ka habe, Ame ne beh-
ling' ötu Iehova, me ame ca he ka kap
hudiny leû me hudiny han ûnyi gatu, ke
e ame ca he minya ka omanenâ kötu ta je
ûnyi hia eling, me thumetu ötu ge ta je
ûnyi a helâng hnyi ûen eang. 24 Ke
haba momo ame hnokoâ da me hwenyi ien
Samasona: ke ame gan tot wanakat, ke
haba Iehova ame ohnahicâ e. 25 Ke ame
hwân hanu Iehova he ka huliwan hnyekon
hnyi lap anyi Dana, hnyi wanben Zorea
me Esetaol.

HNYIMAKAN 14.

KE Samasona ame he Timenatha ai,
me ame wâ hnyi Timenatha ke hlu
nokon at Filisiti. 2 Ke a ame o me thu-
meto kamen me hinyen, ka habe, Oge wâ
hnyi Timenatha ke hlu nokon at Filisiti:
ke walang ang he thö ka hom me öiök. 3
Haba kamen me hinyen ödru me ha kâu,
ka habe, Hawa, e ba momo nokon je
liamekeiny möu, me ik hnyei hia, m' u me
he ka hok âiâm unyin at Filisiti adre ca
peritomonâ bi? Ke haingö Samasona ka
kamen, ka habe, He thö ka hom e hobi
könya anyin ae so e könya. 4 Ke ca
khana kamen me hinyen a ûnyi ga Iehova
e; anyin a e ame heleû can unyin at
Filisiti. Ke haba at Filisiti ame musö at
Isaraela hnyi ûen eling.

5 Ke ame tha he Samasona me kamen
me hinyen Timenatha ai, me o but hnyi
je hnyei vine hnyi Timenatha: ke wâ bi
ame kuku kâu nokon liona. 6 Me ame
o hwegiâ kâu hanu Iehova, me e ame
wahai e helâ me hna wahai nokon got, ke
ba ûnyi hnyi hnyamen: ke e ame ca
thumeto kamen me hinyen ge hnen hna
ânyâ. 7 Ke e ame o me ûhnenamö me
blu, ke e so hmönyin kö Samasona. 8
Ke hnyi ke ûen e ame hmetu he ka hom
e, me e ame saû he ka wâ unyin liona: ke
wâ bi, e hu je bi me hani hnyi unyin liona.
9 Ke e ame hom hanen hnyi li hnyamen
me han tot me o unyin kamen me hinyen,
me ha ödru, me ödru me hnyi han, ke e
ame ca thumetu ödru a g' ame hom hani
ûnyi hnyi unyin liona. 10 Ke ame he but
kamen ka momo; ke haba Samasona ame
ânyâ ke bijeû eling; anyin ame labö ânyâ
helâe ta je hidröu. 11 Ke ödrin e wâ but
e, me ödrin e hom laûen a ödrin thöte
mödrin e tha e mē. 12 Ke haba Samasona
ame ha ködrin, ka habe, oge me he ka ha
walang ang anyik hûkehmuen köbun: ke
öbun e ne omanenâ bongon könya hnyi je
bong a seveniny bijeû, me wâ e, me oge me
he ka ham köbun thöte je ûkhaû lino, me
thöte je ûkot: 13 ke ame ne ca khan'
öbun bi he ka omanenâ könya bongon,
awe, öbun e he bi ka ham könya thöte je

ûkhaû lino ke thöte je ûkot. Ke haingö-
drin, ka habe, Omanenâ thö ânyâm hûke-
hmuen, m' öhmun e löng. 14 Me e ame
ha ködrin, ka habe,

Ame o but jeû ûnyi hnyi hnyin at ame
han,
K' ame o but ûnyi a hnebwia ûnyi hnyi
hnyin at ae hwege.

Ke ca khan' ödrin he ka omanenâ huke-
hmuen hnyi kun ta bong. 15 Ke haba
hnyi bong a seveniny, me ödrin e ha ka
öiö Samasona, ka habe, U ma he ka ûjengö
äiâm me me he ka omanenâ köhmun hûke-
hmuen, wâ adre nye he ka thung u me uma
umen kâmâm ge meic: hawa, öbun e haw'
öhmun me me hom anyihmun ta ûnyi? e
ba? 16 Me öiö Samasona ame tenge kâu
me ha, ka habe, U me hûkötiö nya, me ca
betenge gak: u je ha hûkehmuen ta tavat
aten ik hnyei, ke u je ca omanenâ könya
bongon. Ke haingen kâu, ka habe, Wâ
bi oge me ca omanenâ bongon kö cica me
bai, me oge ma hawa ka omanenâ köu?
17 Me e ame tenge kâu hnyi je bong a
seven hnyi anyidrin bijeu: ke haba hnyi
bong a seveniny, me e ame omanenâ kâu
bongon, anyin a e ame ûjengoâ: me e ame
he bi me omanenâ bongon hûkehmuen ka
aten iny hnyei. 18 Ke haba hnyi bong a
seveniny me ame ha kâu aten taun, ke tiga
ca dit seûnö, ka habe, Ieû ûnyi ae hnebwia
hon hani? ke ieû ae hwege hon liona? Me
e ame ha ködrin, ka habe,

Öbun e ne ca wia kânâ ge halek kau,
Me ca khan' öbun he ka wâ bongon
anyik hûkehmuen,

19 Me ame ut hwege hanu Iehova ka hnyi
hon, me e ame he Asekelona ai, me kot
eling hnyat a thöte me sei ödrin, me ham
ka hnyat ödrin e omanenâ hûkehmuen je
bwiny khaû. Ke ame ubâhlâ thö anyin
hmönyin me e ame he ka hnyi hnyaban
kamen. 20 Ke adre ham bi âiân ka hanen,
wale at a lihum mē.

HNYIMAKAN 15.

KE haba hnyi ke bong, hnyi ûen meno
hwit, haba Samasona ame o ka
äiân me nokon got: ke haingen, ka habe,
Oge me he ka he ka äiök eû hnyi hny-
eule, ke ame ca hna e kamen he ka didrö.
2 Ke haingen kamen, ka habe, Oge me
ûnykûme a u me ikiki gan; me oge me ham
e ka hânâm: hawa e ca so hmainy keiny
hon? ö u hom dö e me hwaban. 3 Ke
haba Samasona ame ha ködrin, ka habe, E
ba kongik walang ang, iny ka he ka oko-
ngoâ at Filisiti. 4 Ke Samasona ame he
me kât kun ta haded je alope, me hom je
okûnû, me ûobinyâköuâ ûsa lo, me ve ip je
okûnû wanben li obiny. 5 Ke ame hia
but vâc je okûnû ge meic, me e ame hn'
ödrin ka hnyi hwit ame tot anyin at Filisiti,
me ame hlâ hwit adre khon, me hwit ame
tot, me je hnyei elaio minya. 6 Ke hai-
ngen at Filisiti, ka habe, Ia ame ânyâ e?
Me ödrin e thu, ka habe, Hnö Samasona
ûngon at Timinatha, anyin a e ame hom
âiân, me ham ka hanen. Haba at Filisiti
ödrin e he me thong hlu me kamen ge meic.
7 Ke haingö Samasona ködrin, ka habe,
öbun e ne ânyâ helâe, e hnathu oge me he
ka bi hwaban, ke ka um dö e soju. 8 Me
e ame kuc ödrin je can me jevan, e gan
hmâ hna kuc ödrin, me e ame he me laba
hnyi khekheiny kic hnyi Etama.

9 Me ame ölö thö at Filisiti me hunu-
ma hnyi Juda, me avâ Lehi. 10 Ke ame
ha at Juda, ka habe, Öbun e o but köhmun
eang geû? Haingödrin, ka habe, Öhmun
e o he ka co Samasona, he ka ânyâ kâu
helâ me hnen hna ânyâ köhmun. 11 Me
ame he at Juda a ödrin theri thauzan ka
hnyi khekheiny kic hnyi Etama, me ha kö
Samasona, ka habe, U ma ca wâ a at
Filisiti ödrin e musi ötin? ieû e u je ânyâ
köhmun? Ke haingen, ka habe, Oge ânyâ
ködrin helâ me hnödrin hna ânyâ könya.
12 Ke haingödrin kâu, ka habe, Öhmun e
o he ka cö u me me hnö u ka at Filisiti.
Me Samasona ame ha ködrin, ka habe,
Khemanyin dö könya a öbun e ca he ka
okongu nya bi. 13 Ke haingödrin, ka
habe, E ba; ke öhmun e he thibi ka cö u,
me hnö u ka hnyi hnyamödrin: ke so bi e
hnathu a öhmun e ca he ka hlingö u. Me
ödrin e ca e ge li tö ae teb ûnyi, me hom e
ûnyi hnyi kic. 14 Ke e ame o ka hnyi
Lehi, me haba at Filisiti ödrin e iouny mē
me kuku kâu: ke ame utut ka hnyi hon
hanu Iehova, ke haba li tö hnyi li benyin
me helâ me wakunenu adre le ge meic, ke
ame ok ut hna ca hnyi li benyin. 15 Me
e ame wâ jeien wainy asina a teb ûnyi, me
e ame inâ benyin me hom, me kot tavat a
khaca thauzan. 16 Ke haingö Samasona,
ka habe,

Hnen jeien wainy asina, je hna khon
hon je hna khon,
Oge hlingâ tavat a khaca thauzan ge
jeien wainy asina.

H 2

17 E ame ha hofuc eling me khûâ jeien
wainy ûnyi hnyi hnyamen, me adre me
hwenyi ien hnyei eling me Rama-lehi.
18 Ke gan hmâ beic kâu me e ame tenge
Iehova, me ha, ka habe, U je hna ka
athnyabaem hna omelö eang ae gan, ke
walang any oge me he but ka mok ge
beic, me ta ka hnyi hnyamen tavat adre
ca peritomonâ bi. 19 Me haba Khong
ame kia thop a e hnyi Lehi, me ame o köiö
ûnyi hnyin: ke e ame ic me ame o hmetu
hanon me me möt bi: anyin a wale adre
hwenyi ien e me Eni-hakore, ke e hnyi
Lehi ke ne o but hnyi bong ang. 20 Ke e
ame owisa ka at Isaraela hnyi ûen at
Filisiti twente je huna.

HNYIMAKAN 16.

KE Samasona ame he Gaza ai, me e
ame wâ eling momo hnyi gethen,
ke e ame didrö kâu. 2 Ke adre me thumeto
at Gaza, ka habe, E but ang Samasona.
Me ödrin e igigilöâ, me mokulic e hnyi lit
hia hnyi homagöuleny taun, me ca mede
hnyi lit hia, ke haingödrin, ka habe, Ötin e
he ka hlingâ e hnyi haolany. 3 Ke haba
Samasona ame mokut ke ne o but wanben-
set, me ame todrö hnyi wanbenset, me kât
li hlinginy homagöuleny taun, me li utho-
magöulen me tha hom e me li venyainy,
me vadren e hon li bajebenyin, me öliâ ka
hnyi bucen cicö Heberona.
4 Ke hwaban e e ame betenge ge ke
momo hnyi hnyigöulen bucen Sorek, Delila
ien. 5 Me ame he ka momo je thaniny at
Filisiti, me ha kâu, ka habe, U me he ka
ûjengö e, me me khan' ötin can anyin
hwege ae gan, me öhmun e he ka kâmâu he
ka hwege hon, me me khan' öhmun he ka
ca e me hom ûhnyûkongoâ: ke öhmun e he
ka ve ham köu je silva a eleven haded.
6 Me haba Delila ame ha kö Samasona, ka
habe, Ö u me ha thö könya ewa dok ame
laba hnyin ânyâm hwege ae gan, me adre
me he ka cö u hnen ieû m' adre me hom
ûhnyûkongu u. 7 Ke haingö Samasona
kâu, ka habe, Ödrin e ne he ka cö nya ge je
tö a seven ae hat a ga ca mok bi, me oge
me he ka sēnyin me helâ me ke at. 8 Haba
je thaniny at Filisiti ödrin e hom ka momo
je tö a seven ae hat a ga ca mok bi, ke e
ame ca e ge je tö. 9 Ke e hu tavat moku-
lec e ûnyi hnyi ke hnyeule. Ke e ame ha
kâu ka habe, Samasona, at Filisiti but ang.
Me e ame thamuâ je tö, helâ me hna
thamuâ wakunenu ame kâlâ meic. Ke ca
khan' ödrin anyin hwege. 10 Ke haingö
Delila kö Samasona, ka habe, Wâ bi, u je
iyawö nya, me thoi kônya : ö u ha thö
könya ûnyi hnân cö u. 11 Ke e ame ha
kâu, ka habe, Ödrin e ne cö nya ge je tö
ae teb ûnyi, ke ödra tiga ca huliwan, me
oge me he ka sēnyin me helâ me ke at.
12 Haba Delila ame hom je tö ae teb ûnyi,
me ca e, me ha kâu, ka habe, Samasona at
Filisiti but ang. Ke wale je at mokulec,
ödrin e laba eû hnyi hnyeule. Me e ame
thamuâ je tö ûnyi hnyi li benyin, helâ me
ūtö. 13 Ke haba Delila ame ha kö Sama-
sona, ka habe, U je iyawö nya ke ne o but
walang ang, ke u je thoi könya: ha thö
könya ûnyi hnân cö u. Me e ame ha kâu,
ka habe, U je ne he ka tha hwâmâ je
ohmuök a seven me je tö ame tot. 14 Me
e ame ohmâ e ge ong fao, me ha kâu, ka
habe, Samasona, at Filisiti but ang. Ke e
ame hmak dö ûheny hnyi hna mokut, me
oc ut ûnyi hnân hwâwâ mano me je tö
ame tot. 15 Me e ame ha kâu, ka habe,
Ieû gam u me ha, ka habe, Oge me betenge
gam, ke ca tha hnyekom bi mönya?
u je okun dut iyawö nya me ca ha könya
can ânyâm hwege. 16 Ke e ame labö
ûjengö hnyi je bong ge hwan hofuc, me
huliwa gan, me e ame mok ge hna ûjengö.
17 Me e ame ha ka momo hnyekon hia, me
ha kâu, ka habe, Adre tiga ca ip heleûge
ka hnyi hon bök ; anyin adre Onazeri nya
ka Khong ûnyi hnyi hnyeku bai : ke adre
ne giâ bök me ame he ka hia unyik tang
hwegiök, me oge me he ka sēnyin, helâ
me ke at bi. 18 Ke a wâ but Delila a ga
hia but ha kâu hnyekon hia, me e ame
ûkhûnöng he ka hom je thaniny Filisiti,
me ha ködrin, ka habe, Ai öbun walang
ang, anyin a e ame ha könya hnyekon hia.
Me ame o kâu je than Filisiti, ke ödrin e
hom mone hnyi je hnyamödrin. 19 Me
momo ame hawâ e ka mokut me ban hon
jevan ; me e ame hawâ ke at he ka subâ
je ohmuen ban a seven, me e ame hwân he
ka hom ûhnyûkongoâ, me ame he but tang
hwegien ûnyi gan. 20 Ke e ame ha, ka
habe, Samasona at Filisiti but ang. Me e
ame hmak dö ûheny hnyi hna mokut, me
ha, ka habe, Oge me he ka didrut helâ me
je ûen ehac, me inye hlöhlöu but, Ke ca
khana a ga hiö Iehova but unyin. 21 Me
ame kât e at Filisiti me ûâ li emakan ; me
ödrin e hom a Gaza ai, me ca e ge je tö a
bras ; ke haba hanymen hnyi kalebus me

he ka khenyo ta je ûnyi. 22 Ke ame
hwân he ka kû hmetu leûnen ban hwaban
hna subâ.
23 Ke haba je tuhan at Filisiti ödrin e
ûkhacaköu he ka hudo hut ae gan kö Da-
gona a khongudrin, me he ka senyin:
anyin a haingödrin, ka habe, a hia but
khongutin hnö Samasona a iwahnaihmiöny
mötin ka hnyi hnyamötin. 24 Ke ame wâ
hnen tavat me ödrin e ogânâ khongudrin:
anyin a haingödrin, ka habe, Hnen kho-
ngutin hna hna iwahnaihmiöny mötin ka
hnyi hnyamötin a at ame okongo itin hnyei,
me hlingâ tavat ae se hia gatin. 25 Ke ame
senyin dut je hnyekudrin, me ödrin e ha,
ka habe, Hawö Samasona me me ûhiö kötin.
Me ödrin e hum Samasona ûnyi hnyi kale-
bus; me e ame ûhiö ködrin: ke ödrin e
otilâ e hnyi wanben je hmolom. 26 Haba
Samasona ame ha ka hidröu at ame kât
hnyamen, ka habe, Me hnö nya but he ka
kâlâ je hmolominy uma, me inye he ka tot
inyifâlâ. 27 Ke unöngötö uma ge obaga
me omomo; ke wale je tuhan at Filisiti
hia; ke theri thauzan obaga me omomo
ethö hnyi hon uma, ödrin e ō Samasona ame
ûhiö. 28 Haba Samasona ame haö Iehova,
ka habe, Iehova Khong lö, ö u ûnykûme
könya, me okhaca hmetu bi owhegiö nya,
Khong lö, me inye he ka bi hwaban li
emakök ka at Filisiti. 29 Ke haba Sama-
sona ame kât li hmolom eû hnyi wanben
uma, wale ame kap uma, me tot inyifâlâ,
khaca ge benyin a metâ, ke khaca ge benyin
a me. 30 Ke haingö Samasona, ka habe,
Oge me he ka tha mok me at Filisiti. Ke e
ame nom hnyikânâi me hwegien hia; me
ame ū but uma, me takoû je than me tavat
hia. Ke haba je komok e ame hlingâ hnyi
anyin mok me beönua hon je hna hlingâ ke
tiga möt. 31 Me ame he je liamekeiny mē
me lap anyin kamen hia, me hom e, me
vadren, me konâm wanben Zorea me Ese-
taol hnyi hu Manoa a kamen. Ke e ame
owisa ka at Isaraela twente je huna.

HNYIMAKAN 17.

KE e hu ke at aten hnyei ae hut hnyi
Eferaima, Mika ien. 2 Ke e ame
ha ka hinyen, ka habe, Haba je sileva a
eleven haded adre hom unyâm, wale u je û-
hangö gan, me fuc gan hnyi li hnyekönyök,
wâ bi, e unyik; oge hom. Me ame ha
hinyen, ka habe, E hnahic ut nökuk ûnyi
ga Iehova. 3 Ke e ame ham hmetu je
mone a eleven haded ka hinyen, me hinyen
ame ha, ka habe, Oge me okabâ je mone
kö Iehova ûnyi hnyi hnyamök hobi kâu
nökuk, m' adre me ânyâ hnatheat adre
tretrao me hnatheat adre oköiâ: ke walang
ang oge me he ka ham köu. 4 Ke e ame
ham je mone ka hinyen, me hinyen ame
hom lo li haded je sileva me ham ka at ame
huliwan fao, me e ame ânyâ hnatheat adre
tretrao, me hnatheat adre oköiâ: ke ka e
hnyi uma umö Mika. 5 Haba Mika, me
ame tren uma umen je khong, ke e ame ânyâ
iefoda, me je idola, me okabâ ke nokon me
me at bihut unyin. 6 Haba hnyi ûen e,
me ba than hnyi Isaraela: ke adre me ve
ânyâ ûnyi ae wisa ködrin.
7 Ke wale ke hidröu ûheny Bethe-leema-
juda, hanen lap anyi Juda, ke e at Levi bi,
ke e ame laba kanyua eling. 8 Ke ame
he at ûheny hnyi taun Bethe-leema-juda he
ka elâm ke dok he ka laba kanyua hnyin;
ke e ame o thö ka hnyi hnyei ae hut hnyi
Eferaima, me he ka hnyi uma umö Mika.
9 Ke Mika ame ha kâu, ka habe, U je
mua? Me e ame ha, ka habe, Iny at
Levi, ûhek Bethe-leema-juda, ke oge me he
ka laba kanyua hnyi ke dok oge me he ka
wâ. 10 Me haba Mika ame ha kâu, ka
habe, Tha laba ju mönya he ka bi kamök
me at bihut unyik; me oge me he ka ham
köu ten je sileva hnyi ke huna me ke
huna, me khaca bwiny khaû, me jeû. Me
haba at Levi ame didrö. 11 Me so bi ka
at Levi he ka tha laba mē; me haba hi-
dröu me helâ me ke nokon bi. 12 Ke
haba Mika ame otilâ at Levi, me me anyin
at bihut hidröu eling, k' ame laba eiö hnyi
uma umö Mika. 13 Ke haingö Mika, ka
habe, E khanö nya walang ang a ga me he
Iehova ka ânyâ ûnyi ae so könya, anyin ae
hu unyik at Levi hnân at bihut.

HNYIMAKAN 18.

KE hnyi ûen eling me ba than hnyi
Isaraela: ke hnyi je bong eling haba
tribu Dana ödrin e eleû idrin he ka labā;
anyin adre tiga ca khenâ ködrin idrin
unyin at Isaraela ke ne o but bong eling.
2 Ke haba laku Dana, ödrin e kunâ je
hnyat ûnyi hnyi anyidrin lap a ödrin faiv,
ûnyi hnyi ûseidrin hia, a je hnyat ae hwege,
ûheny Zorea, me Esetaol, he ka ecmâkâ
hnyei, me elâm e; ke ödrin e ha ködrin,
ka habe, He thö ka elâm hnyei: ke ödrin e
o but ka hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima,

hnyi uma umö Mika, me ödrin e mokut
eling. 3 Ke tiga ödrin hnyi baten uma
umö Mika, ödrin e lönghmakhmetoâ ifucin
hidröu at Levi; me ödrin e saû kâ e, me
ha kâu, ka habe, Ia hum u jem? ke ieû
hudrâm eang? ke ieû ânyâm eang? 4 Ke
haingen, ka habe, Helâng me helâe ame
ânyâ könya Mika, ke e ame he ka bi hwa-
bök, ke inya ang anyin at bihut. 5 Me
ödrin e ha kâu, ka habe, Ö u elâm dö unyin
Khong me me khan' öhmun dö ame ne he
ka hnahic ûhehmun. 6 Ke ame ha ködrin
at bihut, ka habe, He thö me hnabic: e
hnyi hnyimakö Iehova debun gethen öbun
e he ka vheno.

7 Me ame he but hnyat a ödrin faiv,
me o hnyi Laisi, me wâ tavat hnyin e a
ödrin e laba so helâ me at Zidona, a hnahic
ut me khötkic; anyin ae ba at musi hnyi
hnyei me me thawâ ta je ûnyi, he ka oh-
mehm' ödrin hnyi ta je ûnyi; ke ödrin e
ûsâkâûö me at Zidona, ke ba ûnyi anyin
ke at ka ke at. 8 Ke ödrin e o but ka je
liamekeiny mödrin hnyi Zorea me Esetaol;
me ame ha ködrin je liamekeiny mödrin, ka
habe, Hawa gabun? 9 Ke haingödrin, ka
habe, Todrö, me ötin e he ködrin, anyin a
öhmun e wâ hnyei, ke wâ bi, e ti so; ke
ieû gabun öhun e laba ju? ca bec bi he ka
he, me he thö ka hu hnyei. 10 Öbun ka
he, öbun e he ka o ka tavat adre laba
khötkic, ke lau but hnyei; anyin a Khong
ame ham e köbun; hnyei ae ba ke ûnyi
ae hia hnyin eang hmeledrany.

11 Ke ame he ûheny e ûnyi hnyi lap anyi
Dana, a ûheny Zorea, me Esetaol, ödrin
hnyat a siks haded ae ve hu omjehen vat.
12 Ke ödrin e he me hunuma hnyi Kiriatha-
jarim hnyi Juda: anyin a wale adre me
hwenyi ien dok eling me Mahane-dana ke
ne o but hnyi bong ang: wâ bi e hnyi hoton
Kiriatha-jarim. 13 Ke ödrin e he ûheny e
ka hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima, me o
hnyi uma umö Mika. 14 Me ame fuc tavat
a thabûng hnyat ödrin e ecmâkâ hnyei
Laisi, me ha ka je liamekeiny mödrin, ka
habe, Hawa, e khan' öbun a g' ame hu iefo-
da hnyi je uma eang, me je idola, me hna-
theat adre tretrao, me hnatheat adre oköiâ?
Ke walang ang wâhmakhmeto ju öbun ûnyi
he ka ânyâ. 15 Me ödrin e saû thö kâ e,
me o ka hnyi uma umen hidröu a at Levi,
wale uma umö Mika, me iouny mē. 16 Ke
haba tavat a siks haded ae ve hu omjehen
vat, a laku Dana, ödrin e tot hnyi homa-
göule. 17 Me ame he hnyat a thabûng a
hnyat ecmâkâ hnyei, me didrö, me hom
hnatheat adre tretrao, me iefoda, me je
idola, me hnatheat adre oköiâ: ke ame tha
tot at bihut hnyi homagöule me tavat a
siks haded ae hu omjehen vat. 18 Ke ame
didrö hnyat eling ka hnyi uma umö Mika,
me hom hnatheat adre tretrao, me iefoda,
me je idola, me hnatheat adre oköiâ, me
haingen at bihut ködrin, ka habe, Ieû öbun
e ânyâ? 19 Me haingödrin kâu, ka habe,
Ca mede, ip ju hnyamâm ka hnyi hon hnyi-
mâm, me tha he möhmun, me u ma he ka
bi kamöhmun me ânyâ hanymen at bihut
unyihmun: hawa, e so köu he ka ânyâ
hanymen at bihut hnyi lap anyin at a kha-
ca, ke hawa, he ka bi hut ka tribu me lap
anyi Isaraela? 20 Me ame senyin hnyekon
at bihut, me e ame hom iefoda, me je idola,
me hnatheat adre tretrao, me he hnyi wa-
nben tavat. 21 Me ödrin e hwiö me he,
me ip tavat ae ûhnyûkong, me je meno, me
ta je ûnyi hnyi hnyimaködrin. 22 Ke ödrin
e sâkâû but ûheny hnyi uma umö Mika,
haba tavat hnyi je uma hakekenyâ uma
umö Mika, ödrin e ûkhacaköu, me khöû
laku Dana. 23 Ke ödrin e hongot ka laku
Dana. Ke ödrin e hwiö me ha kö Mika,
ka habe, Ieû gam u me tha he me bunyen
helâe? 24 Ke haingen, ka habe, Öbun e
hia but hom anyik je khong wale oge ânyâ,
me anyik at bihut, me öbun e he, ke ieû
biju könya? ke ieû e öbun e ha könya, ka
habe, Ieû gam? 25 Me ame ha kâu laku
Dana, ka habe, E so adre me ca löng hwâm
hofuc unyihmun wâ e nye kuc u thö tavat
ae hmönyin, me u me he ka mok me ânyâm
lap. 26 Me ame he balua bi laku Dana:
ke a wâ but Mika a ödrin hwege hon, me e
ame hwiö thö me hmetu ka hnyi hnyaban.
27 Ke ödrin e hom je ûnyi a ânyâ Mika,
me anyin at bihut, me o but Laisi, ka tavat
adre me laba so me khötkic, me kuc ödrin
ge hele vat; ke ödrin e thong taun ge meic.
28 Ke ba at ûhömeli, anyin ae ûsâkâûö e
me Zidona, ke ba hna iouny me ke at; ke
e hnyi hnyigöulen bucen e. Bethe-rehob.
Ke ödrin e otilâ taun me labā e. 29 Ke
ödrin e hwenyi ien taun Dana, hoton ien
kamödrin Dana, wale a hnöku nöku Isara-
ela: ke so bi Laisi ien taun ehac. 30 Ke
haba laku Dana ödrin e otilâ hobi ködrin
hnatheat adre tretrao: ke haba Jonathana,
nöku Geresoma, nöku Mose, e me lakon a
hnyat bihut anyin tribu Dana ke ne o but
bong adre hom hwenbâ hnyei. 31 Ke
ödrin e otilâ hobi ködrin hnatheat adre

tretrao anyi Mika, wale e ame ânyâ, hnyi
ta je bong hia wale a e bi hnyi Silo uma
umen Khong.

HNYIMAKAN 19.

KE haba hnyi je bong eling ae ba than
hnyi Isaraela, me hu ke at Levi ame
laba kanyua hnyi ke keihen hoton hnyei ae
hut hnyi Eferaima, at ame hom anyin momo
ûnyi hnyi Bethe-leema-juda. 2 Ke ame bi
ûnyi monu anyin momo, me kec gan ka
hnyi hnyaban kamen hnyi Bethe-leema-juda,
me e ame laba eling vak ta tehi. 3 Me
ame todrö âiân baga me he hoton he ka
ûhnenamö wia mē me hom hmetu bi, ke e
unyin athnyabainy me li asina: ke haba
momo ame hom e ka hnyi uma umen kamen:
ke a wâ e kamen momo, me e ame senyin
he ka iouny mē. 4 Me ûngon ame thawâ
e, wale kamen momo; me e ame tha laba
mē hnyi kun ta bong: me ödrin e tha han,
me ic, me mokut eling. 5 Ke haba hnyi
bong a vakiny ödrin e vesâkong, me e ame
todrö he ka he: ke ame ha kâu ûngon a
kamen momo, ka habe, Me okahwa hnyekom
ge jeû, ke hwaban thö e he th' öbun.
6 Me ödru me laba me tha han me tha ic:
ke haba kamen momo ame ha ka at, ka habe,
Ö u me laba ju me mokut, me me he ka
senyin hnyekom. 7 Ke haba at ame todrö
he ka he, me ûngon ame ûjengöâ, me e ame
mokut hmetu eling. 8 Ke e ame vesâ hnyi
hnyomakatu hnyi bong a thabûnginy he ka
he; me ame ha kamen momo, ka habe, Ö u
me okahwa thö hnyekom, me laba ju ke ne
o but sahac; me ödru me tha han. 9 Me
ame todrö at he ka he me anyin momo me
athnyabainy, me ame ha kâu ûngon a kamen
momo, ka habe, Wâ bi ame he but ang ka
dit seûnö, ö u mokut hmetu ju: wâ bi a he
but ka lit ut, mokut ju eang, me me he
hnyekom ka senyin; ke öbun e he ka vesâ-
kong me he me o ka hnyi hnyabam. 10 Ke
höcö bi baga he ka mokut hmetu, me e ame
tot me he, me e ame o hnyi hnyei cicö
Jebusi (wale Jerusalema): ke e unyin li
asina adre hûkâlâ li taben hudru; me anyin
minya momo. 11 Ke ödrin e o hnyi Jebusi
hnyi hauhaotreng; ke haingen athnyaba ka
tuhan, ka habe, Ö ötin saû ka hnyi taun
ang anyin at Jebusi me mokut eling. 12 Me
ame ha kâu tuhan, ka habe, Ötin e ca he ka
saû ka hnyi taun kanyua, a ca hanen laku
Isaraela, ke ötin e he ka he Gibea ai. 13 Ke
haingen ka athnyabainy, ka habe, Ötin e he
ka saû ka hnyi ke dok eang; ke ötin e he
ka mokut hnyi Gibea, ame ne Rama. 14
Ke ödrin e he bala bi; ke ame dit ködrin
seûnö hnyi Gibea hnyi Beniamina. 15 Ke
ödrin e saû kâ e, he ka mokut hnyi Gibea:
ke e ame didrö me laba hnyi getheniny taun:
anyin ae ba at ame haw ödrin ka hnyi
umen uma he ka mokut. 16 Ke wâ bi,
wale ke hingat ame o ûheny hnyi anyin
huliwa hnyi ta hnyei hnyi sahac; haba at
eling aten hnyei ae hut hnyi Eferaima, ke
ame laba kanyua hnyi Gibea: ke so bi at
Beniamina, je aten taun. 17 Ke e ame
bwele me wâ hnyi getheniny taun at ûheny
hnyi hna he; ke haingen hingat, ka habe, u
me he kâ? ke ûhem ua? 18 Ke haingen
kâu, ka habe, Ûhehmun Bethe-leema-juda,
ke öhmun e he ka hnyi ke keihen hnyei ae
hut hnyi Eferaima; ûhek e, me oge me he
Bethe-leema-juda ai: ke oge me he but ka
hnyi uma umö Iehova; ke ba at ame hawo
nya ka hnyi umen uma. 19 Ke so bi e hu
thatûnyin hwit me an asina minya, ke hu
areto me waina hobi könya, me athnyabaem
a momo, me hidröu unyihmu a li athnya-
baem: e ba ûnyi ae hia. 20 Ke ame ha
hingat, ka habe, E so u me hnahic; ke ha-
mök he ka ō u; ke so bi ca mokut bi eû
hnyi gethen. 21 Ke e ame hom e ka hnyi
umen uma, me hān li asina: ke ödrin e
hneû je li cadrin, me han, me ic. 22 Ke
ödrin e tiga osenyinâ je hnyekudrin, wâ bi,
je aten taun, a je atö Belial, ödrin e tot igi-
gilö uma, me kot hwanuma; me ha ka at
ae tren uma, wale hingat, ka habe, Hom but
jem at a he ka hnyi umâm uma, me me
ûkhanöhmumköu thö. 23 Ke ame didrut
ködrin at, wale ae tren uma, me ha ködrin,
ka habe, Ohe, je liamekeiny mönya, ö öbun
ca ânyâ bi ûnyi ae kong eling; anyin a o
but at ang ka hnyi umök uma, ca he ka
ânyâ ûnyi eang ae kong. 24 Walang nö-
kuk ae tiga hlu, me momo anyin baga oge
me he ka hum ödru köbun, m' öbun e oko-
ngu ödru, me ânyâ ködru webun: ke ca
ânyâ bi ka at ang ûnyi e ae ikiki. 25 Ke
höcö bi tavat he ka löng kâu: ke haba at,
me e ame kât anyin momo, me hom e ködrin
eû; ke ödrin e tha mē, me okongoâ hnyi
lit ke ne o but hnyomakatu; me ödrin e
hna but hnyi haolany. 26 Ke ame o thö
momo hnyi haolany, me ta ju hnyi hwanu-
ma umen at a e hnyin âiân, ke ne o but
ame lany dö. 27 Ke ame todrö âiân hnyi
hnyomakatu, me khöng ut je hlinginy hwa-
numen, me didrut he ka he; ke wâ bi a ta

but momo, a anyin momo, eû hnyi hwanu-
ma, me li hnyamen hon hwanuma. 28 Ke
haingen kâu, ka habe, Todrö, m' ötin e he;
me ame ca thu bi: me e ame kât momo me
ip hon asina; ke ame todrö at me he ka
hnyi hnyaban. 29 Ke e ame o but ka hnyi
umen uma, me e ame hom hele, me kât
anyin momo, me susuba e me je jeien, me
me twelv je uthat, me kunâ ka hnyi je ke
keihen Isaraela hia. 30 Me haingödra hia
thithö tavat adre me wâ, ka habe, E ba
ûnyi helâe adre ânyâ me wâ, hwân hnyi bong
ame he jem lakon Isaraela ûheny Aigupito
ke ne o but hnyi bong ang: ûnykûme ju,
me ûhanyinyâ ju, me ha ju.

HNYIMAKAN 20.

ME haba lakon Isaraela hia thithö adre
me he, me ame ûkhacaköu tavat
helâ me at a khaca, hwân hnyi Dana ke ne
o but hnyi Bere-seba, a tha ödra me hnyei
Gileada, unyi Iehova hnyi Mizepa. 2 Ke
e manen hnyi ûkhacaköu anyin aten Khong
je taben tavat hia thithö wale hnyi je tribu-
iny lakon Isaraela hia, a foa haded thauzan
tavat adre me he hon kânâ me hok hele vat.
3 (Ke haba laku Beniamina ödrin e löng a
g' ame he Mizepa ai lakon Isaraela.) Me
haba lakon Isaraela adre me ûhaköuâ, ka
habe, Mē thumetu öhmun, adre me kâmâu
ûnyi eang ae kong. 4 Me ame thu at Levi,
a âiân momo adre hlingâ, ka habe, Oge o
but hnyi Gibea anyi Beniamina he ka mokut,
inya me anyik momo. 5 Ke ame todrö
könya obagainy Gibea, me tot igigili nya
hnyi uma hnyi hnyinghet; ke ödrin e
ûnykûme he ka hlingö nya, me ödrin e
okongo anyik momo, me ame mokcu. 6 Me
oge me hom anyik momo, me susuba, me
kunâ e ka hnyi je hnyei hia iny at Isaraela:
anyin a ödrin e ânyâ ûnyi ae ikiki me monu
hnyi Isaraela. 7 Wâ bi, öbun hia lakon
Isaraela, ûhanyinyâ ju me oâ but hobun
hofuc. 8 Ke haba tavat hia thithö ödrin
e tha tot helâ me at a khaca, me ha, ka
habe, Ame ca he ke at gatin ka hnyi umen
uma mano, ke ame ca he ke at gatin ka
hmetu ka hnyi hnyaban. 9 Ke walang
ûnyi ötin e he ka ânyâ ka Gibea; adre me
he ka he ûcon hoton leköp; 10 ke ötin e
he ka hom tavat a ten ûnyi hnyi haded
hnyi je tribu hia anyin at Isaraela, me
khaca haded ûnyi hnyi thauzan, ke khaca
thauzan ûnyi hnyi je ten thauzan, he ka
hok kamejin tavat, me adre me he ka ânyâ
helâ me anyidrin monu ödrin e ânyâ hnyi
Isaraela, ödrin ka o but hnyi Gibea hnyi
Beniamina. 11 Me ame ûkhacaköu at Isa-
raela hia cicö taun, k' adre tha hnyok helâ
me at a khaca.
12 Ke haba je tribu anyin at Isaraela
ödrin e kunâ tavat ka hnyi wanben tribu
anyi Beniamina hia, he ka ha, ka habe, Ie
ûnyi e ae kong adre ânyâ unyibun? 13 Ke
walang ang, hom but jem je atö Belial hnyi
Gibea, m' öhmun e he ka hling' ödrin, me
ohia hulö hnyi Isaraela. Ke höcö laku
Beniamina he ka löng hofuc hwan je liame-
keiny mödrin a lakon Isaraela. 14 Ke
haba laku Beniamina ödrin e ûkhacaköu
hnyi Gibea ûnyi hnyi je taun, he ka vat
me lakon Isaraela. 15 Ke adre aû laku
Beniaminâ hnyi bong eling ûnyi hnyi je
taun, ödrin twente siks thauzan tavat adre
me hok hele vat, ke ca ha bi at Gibea haba
ûseidrin ödrin seven haded tavat adre ûca.
16 Ke e unyin tavat hia eling me hu tavat
a seven haded adre ûca, a hnyat ae me
benyidrin; ke khan' ödrin he ka kûlûâ je
veto ka hnyi leûnen ban me ca onua bi.
17 Ke adre aû at Isaraela, ke ca ha bi
at Beniamina, me, foa haded thauzan tavat
hok hele vat, a tavat vat hia. 18 Ke ame
todrö lakon Isaraela, me he Beth-ela ai,
me elâm unyin Khong, me ha, ka habe,
Hamö ia he ka bân me vat me laku
Beniamina? Me Iehova ame ha, ka habe,
Bân at Juda. 19 Me ame vesâkong lakon
Isaraela me hunuma cicö Gibea. 20 Me
ame he lakon Isaraela me vat me at
Beniamina; ke ame tot metâ ködrin at
Isaraela hnyi Gibea. 21 Me ame didrut
laku Beniamina ûheny hnyi Gibea, me kot
hnyikânâi hnyi bong eling twente tu thau-
zan at Isaraela. 22 Ke haba tavat a lakon
Isaraela ödrin e sihwegiödrinköuödrin, me
tot metâ hmetu he ka vat hnyi dok ödrin
e tot metâ hnyin hnyi bong a bân. 23 (Ke
ame he lakon Isaraela me tenge hnyi hnyi-
makö Iehova ke ne o but hnyi sahac; ke
ödrin e hnei Iehova me ha, ka habe, Hawa,
oge me he hmetu he ka vat me laku Benia-
mina je liamekeiny mönya? Ke Iehova
ame ha, ka habe, He thö ködrin.)
24 Me haba lakon Isaraela ödrin e
hakekenyâ laku Beniamina hnyi bong a
loiny. 25 Me ame he Beniamina ködrin
ûheny Gibea hnyi bong eling a loiny, me
kot hnyikânâi eitin thauzan minya lakon
Isaraela, a hnyat hok hele vat hia. 26 Me
ame he lakon Isaraela hia me tavat hia,

me o hnyi Beth-ela, me tenge, me laba e hnyi hnyimakö Iehova, me ca han hnyi bong e ke ne o but sahac; me ödrin e hudo je hudiny leû, me je hudiny ûsoköu hnyi hnyimakö Iehova. 27 Ke haba lakon Isaraela ödrin e elâm unyi Iehova (anyin a eling tangen ûhihinyköu anyin Khong hnyi je bong eling, 28 ke haba Fineasa nöku Eleazara, nöku Arona at ame tot hnyi hnyimakan hnyi ûen e,) me ha, ka habe, Hawa, oge me he ka he hmetu he ka vat me laku Beniamina je liamekeiny mönya, hawa, ame ne hna ju? Ke haingö Iehova, ka habe, He thö, anyin oge me he ka hn' ödrin nyi ka hnyi hnyamâm. 29 Ke haba at Isaraela ödrin e kunâ tavat he ka mokulec igigilö Gibea.

30 Ke haba lakon Isaraela ödrin e he ka ûcon laku Beniamina hnyi bong a kuniny, me tot metâ me at Gibea, helâ me li ûen a bân. 31 Ke ame didrut laku Beniamina ka tavat, ke adre lili ödrin ûheny hnyi taun; me ödrin e hwân he ka kot tavat, me hlingâ helâ me li bong a bân, hnyi li gethen, khaca ûheny Beth-ela, ke khaca ûheny Gibea, hnyi hnyei, helâ me thöte at Isaraela. 32 Ke haingen laku Beniamina, ka habe, adre kuc ödrin hnyi hnyimakötin helâ me a bân. Ke haingen lakon Isaraela, ka habe, Ötin e he ka kec me köc ödrin ûnyi hnyi taun, ka hnyi je gethen. 33 Ke ame todrö at Isaraela hia thithö, ûnyi hnyi je hnödrin, me tot metâ hnyi Baala-tamara: ke ame utut tavat mokut anyin at Isaraela ûnyi hnyi je hnödrin, wale hnyi Maare-gibea. 34 Ke ame he ka tet metâ me Gibea ödrin ten thauzan je hna ûca a labanen at Isaraela hia, ke gan hmâ hna vat, ke ca khan' ödrin ae hakekenyi ödrin dut ûnyi ae kong. 35 Ke haba Iehova ame kot at Beniamina hnyi hnyimakan at Isaraela; ke haba lakon Isaraela ödrin e ota hnyi bong eling at Beniamina, ödrin twente faiv thauzan ke wan baded: tavat hok hele vat hia.

36 Ke a wâ but laku Beniamina a g' adre kuc ödrin dut: anyin a at Isaraela ödrin e kâcâ vat anyin at Beniamina, anyin a ödrin e labageju ka je mokut, wale adre ip cicö Gibea. 37 Ke logot je mokut, me utut Gibea ai; ke haba je mokut ödrin e iyâwâ hon kânâ, me kot hia taun ge hele vat. 38 Ke e hu haten ka at Isaraela, me je mokut, a ödrin e he ka oâ hainy mec helâ me ûlâ ae gan ûnyi hnyi taun. 39 Ke haba at Isaraela ödrin e kâcâ vat, me ame hwân at Beniamina ka kot me hlingâ at Isaraela helâke thöte je hnyat: anyin a haingödrin, ka habe, E hnathu adre kuc ödrin hnyi hnyimakötin helâ me vat a bân. 40 Ke ame hwân he ka ölö ûlâ ûnyi hnyi taun, wale hai ame tot, haba at Beniamina ödrin e hngele hotudrin ai, ke wâ bi, haba taun hia ame ölö hnyidranyai ge hai. 41 Ke haba at Isaraela ödrin e hwiö me ame gâ ōn at Beniamina: anyin ödrin e wâ a ga o but ködrin ûnyi ae kong. 42 Anyin a wale ödrin e kec ge at Isaraela hnyi gethen ûheny hnyebuba; k' ame hnu ödrin bi vat; ke haba tavat ûheny hnyi taun, me adre me hling' ödrin hnyi wanben. 43 Me adre me thelöng at Beniamina, me hnu ödrin, me uti ödrin ju hnyi anyidrin dok hnân menâ, ke ne o but cicö Gibea cicö hna o hnen seûnö. 44 Ke ame ta but at Beniamina a ödra eitin thauzan tavat; a je hnyat ae hwege hia. 45 Ke ödrin e saû me kec hnyebuba ai ka hnyi kic Rimona: ke adre me hlu ödrin eû hnyi je gethen a ödrin faiv thauzan; ke ödrin e hnu ödrin ke ne o but Gidom, me kot lo li thauzan gadrin. 46 Ke a ta hnyi bong eling a at Beniamina hia, ödrin twente faiv thauzan tavat hok hele vat; ödrin hia tavat ae hwege. 47 Ke ame saû me kec hnyebuba ai ka hnyi kic Rimona tavat a siks haded, me laba hnyi kic Rimona vak ta tehi. 48 Me ame hmetu at Isaraela ka laku Beniamina, me kuc ödrin ge hele vat, wale taun hia thithö, me omeno, me ta je ûnyi hia ödrin e wâ: ke ödrin e thong minya ge meic je taun hia ödrin e wâ.

HNYIMAKAN 21.

KE haba at Isaraela ödrin e hia but khemanyin hnyi Mizepa, me ha, ka habe, Ame ca he ke at gatin ka ham nokon hlu ka at Beniamina me âiân. 2 Ke ame o but tavat hnyi Beth-ela, me laba eling ke ne o but sahac hnyi hnyimakan Khong, ke ödrin e tenge thungaû gan hmâ. 3 Ke ödrin e ha, ka habe, Iehova lö, Khongu Isaraela, anyin a ieû ame o ûnyi eang hnyi Isaraela, a g' ame hia but hnyi Isaraela ke tribu hnyi bong ang? 4 Ke nyi hnyomakatu, ame vesâkong tavat, me otilâ eling taben hut, me hudo je hudiny leû, me hudiny ûsoköu. 5 Ke haingen lakon Isaraela, ka habe, Ia hnyi je tribu anyi Isaraela hia ae tiga ca hnyi he ka hnyi ûkhacaköu kö Iehova,

anyin a ödrin e hia but khemanyin hwege
gan ae tiga ca hnyi he Mizepa ai kö
Iehova, ka habe, Adre me he ka hlingâ e.
6 Ke haba lakon Isaraela ödrin e ietra ga
Beniamina liamekeiny mödrin, me ha, ka
habe, Khaca tribu adre subâ degecâ hnyi
bong ang unyi Isaraela. 7 Ieû ötin e he
ka ânyâ hobi ködrin je kolon, me me hu
laöiödrin, anyin ötin e hia but khemanyin
hnyi iö Iehova a ötin e ca he ka ham
ködrin lakutin je hlu me me laöiödrin?
8 Ke haingödrin ka habe, Ie tribu unyin
je tribu Isaraela a ca hnyi he Mizepa ai
kö Iehova? Ke wâ bi, ame ca o ke at ka
hnyi hna hunuma ûheny Jabese-gileada ka
hnyi ûkhacaköu. 9 Anyin adre aû tavat,
me wâ bi, e ba at eling aten Jabese-gileada.
10 Ke haba ûkhacaköu ödrin e kunâ kâ e
twelv thauzan tavat ae ti hwege, me hûna
ködrin, ka habe, He th' öbun, me kot at
Jabese-gileada tha e me je momo me wana-
kat ge hele vat. 11 Ke walang ûnyi
öbun e he ka ânyâ; öbun e he ka ohia
obaga hia, me omomo hia a tha mwi me
baga. 12 Ke ödrin e wâ unyin at Jabese-
gileada foa haded je hlu a ödrin tiga ca
tha mwi me baga: ke ödrin e hum ödrin
Silo ai ka hnyi hna hunuma hnyi hnyei
Kanana.

13 Ke haba ûkhacaköu hia ödrin e ûkhû-
nöng he ka ûhnenamö me laku Beniamina,
hnyi kic Rimona, me ha ûsoköu mödrin.
14 Ke ame hmetu Beniamina hnyi ûen
eling; ke adre me ham ködrin je momo
wale ödrin e omelö ûnyi ge omomoiny
Jabese-gileada: ke ca ûcû ûseidrin bi.
15 Ke ame ietra tavat ga Beniamina, anyin
a Iehova ame kia je tribu Isaraela.

16 Ke ame ha wahingatiny ûkhacaköu,
ka habe, Ötin e he ka hö me me hu laâiân
je kolon, anyi adre ohia omomo ûnyi hnyi
Beniamina? 17 Ke haingödra, ka habe, E
so e hu jekhöû hobi kâu tavat kec möt
hnyi Beniamina, me me ca he bi ke tribu
ka hia hnyi Isaraela. 18 Ke ca khan'
öhmun he ka ham ködrin lakuhmun je hlu
me laöiödrin: anyin a hia but khemanyin
lakon Isaraela, ka habe, Hnauhangö at
ame he ka ham momo kö Beniamina.
19 Me ödrin e ha, ka habe, Wâ bi, e hu
bijeû anyi Iehova hnyi Silo hnyi je huna,
wale hnyi ke keihen Beth-ela, ke keihen
e deiö gethen ame he Sekema ai ûheny
Beth-ela, ke keihen Lebona ka hnyi hwai-
öuiny. 20 Ke adre me ha ka laku Benia-
mina, ka habe, He th' öbun, me mokut
hnyi je hnyei vine: 21 ke wâ bi, ame ne
didrut je hluiny Silo he ka bibiâ, me öbun
e he ka o ûnyi hnyi je hnyei vine, me ve
khöt âiân je hluiny Silo, me he ka hnyi
hnyei Beniamina. 22 Ke ame ne o je
kamen me je hanidrin he ka hai' öbun
köhmun, me öhmun e he ka ha ködrin, ka
habe, Me betenge köhmun gadrin; anyin
a öhmun e ca ve hok âiân hobi ködrin
hnyi vat: ke haba khaca öbun e ca ham
bi ködrin; anyin a wale e ba jönibun.
23 Me haba laku Beniamina ödrin e ânyâ
helâe me hom je momo hoton ûseidrin ûnyi
ge tavat adre bibiâ, ke ödrin e hum ödrin:
me ödrin e he me hmetu ka hnyi idrin, me
op taun, me labā e. 24 Ke ame vese
ûheny e lakon Isaraela hnyi ûen eling ka
hnyi je tribu me je hnyabadrin; ke ödrin
e vese ûheny e ka hnyi je idrin. 25 Ke
haba hnyi ûen eling me ba than hnyi
Isaraela: ke a ve ânyâ tavat hia ûnyi ae
wisa ködrin bi.

TUSI ANYI RUTHA.

HNYIMAKAN 1.

HNYI ûen musi anyin hnyat owisa,
ame o but hmiâ hnyi hnyei. Ke
ame he ke at Bethe-leema-juda he ka laba
kanyua hnyi hnyei Moaba, e, me âiân, me
lakon li baga. 2 Ke Elimelek ien at, ke
Naomi ien âiân, ke Malona, me Kiliona
ien li lakon, je hnyat Eferatha ûheny
Bethe-leema-juda. Ke ödrin e o but hnyi
hnyei Moaba, me laba eling. 3 Ke ame
mokcu Elimelek öiö Naomi, ke e biju me

li lakon. 4 Ke ödru me ve hok öiödru
unyin je momo Moaba ; Orepa ien ke at,
ke Rutha ien ke at : ke ödrin e laba eling
helâ me ten je huna. 5 Ke ame tha mokcu
Malona, me Kiliona ; ke ödrin e mok
degecâ monu hnen aiân me lakon li baga.
6 Me e ame todrö me laûngon, me hmetu
ûheny hnyi hnyei Moaba : anyin a löng ut
hnyi hnyei Moaba a Iehova ame senâ
lakeiny me me ha ödrin. 7 Ke e ame he
ûheny hnyi dok e ame laba hnyin, ke tha
he me laûngon ; ke ödrin e vheno gethen
he ka hmetu ka hnyi hnyei Juda. 8 Haba
Naomi ame ha ka laûngon, ka habe, E, ve
hmetu ju öbu ka hnyi li uma umen lahi-
nyöbu : ke so ame he Iehova ka betenge
gabu, helâ me hnöbu hna ânyâ ka li komok,
mönya minya. 9 E so ame he Iehova he
ka omen' öbu hnyi hnyaban laöiöbu. Me
e ame ûcimhnyimak mödru, me tenge gan
hmâ. 10 Ke ödru me thu bi kâu, ka habe,
öhmu me he ka tha he möu ka je lahanâm.
11 Haba Naomi ame ha, ka habe, Hmetu
ju öbu laûnguk : öbu me he ka tha he
mönya geû ? hawa, e hu je lakuk hmetu bi
baga eû hnyi hnyekuk me me li öiöbu ?
12 Hmetu ju öbu laûnguk, ke he thö ;
anyin oge somaca but, ke ame ca he hmetu
ka hu öiök. Oge ne ha, ka habe, E hu
hnageju gak, oge ne he ka hu öiök eâu
hnyinghet, me hnokoâ je baga : 13 hawa
öbu me he ka laba ke ne o but ödrin e gan
dut ? hawa, öbu me he ka bec me ca hu
âiân ? Ohe laûnguk : anyin ae gan hmâ
anyik vec gabu, anyin a Iehova ame ip
hnyamen huk. 14 Me ödrin e ûtengiö,
me tenge hmetu : ke haba Orepa ame
ûcimhnyimak me ûngon ; ke Rutha ame
kece hmâ bi kâu. 15 Me haingen momo,
ka habe, Wâ bi, a hmetu but liamekeiny
möu ka ta je lahanen, me khongon : bethe
hmetu minya ju hoton liamekeiny möu.
16 Me Rutha ame ha, ka habe, Ca ûjöngi
nya bi he ka hna degeci u, me hmetu gam ;
anyin a haba dok u ma he ka hnyin me
oge me he bi nya ka he kâu : ke haba
dok u ma he ka labā, me oge me he bi
nya ka labā : me haba lahanâm ame he ka
lahanök bi, me Khongom ama Khonguk
bi : 17 haba dok u me he ka mokcu hnyin
me oge me he bi nya ka mokcu eling, m'
adre me he ka könim nya hnyin : e so ame
he Iehova ka ânyâ helâe könya me bi
hanen bi, ame ne he ke ûnyi ka ovesei ötu,
ke so bi mok thibi. 18 Ke a wâ hnen
momo a ga hwege hnyekon kâu he ka tha
he mē, me e ame ca ha hmetu bi hofuc
kâu. 19 Ke ödru me tha he ke ne o but
hnyi Bethe-leema. Ke ödru me o hnyi
Bethe-leema, me ame bwebwet hia taun
gadru, ke adre me ha, ka habe, Ame ne
Naomi la eang ? 20 Ke haingen ködrin,
ka habe, Ca ha iök bi, me, Naomi, ke ha
iök bi, me, Mara : anyin a haba hwakecin
Aekhanahia me gan hmâ hiny könya.
21 Oge me he thö k' iny unöngötö, ke
Iehova ame ohmetu nya ke ba ta ûnyi
gak : ieû gabun öbun e ha iök me Naomi,
anyin a Iehova ame owisa kongo könya,
ke haba Aekhanahia ame oveci nya ? 22
Me ame tha hmetu Naomi me Rutha a
ûngon, wale at Moaba, at a hmetu ûheny
hnyi hnyei iny at Moaba : ke ödru me o
but hnyi Bethe-leema hnyi ûen adre hwân
he ka meno bali.

HNYIMAKAN 2.

KE e hu waeny öiö Naomi, at tren
omjeû ae gan, hanen lap anyi Eli-
melek ; Boaza ien. 2 Ke Rutha at Moaba
ame ha kö Naomi, ka habe, Hnö nya but
ka hnyi ta hnyei he ka hlo je wan hwit
hnyi hoton at ame he ka betenge gak.
Haingen, ka habe, He thö ûnguk. 3 Me
e ame he, me o, me hlo hnyi hnyei hoton
tavat subö bali ; ke wâ bi adre oâ e ka
hnyi ke keihen i Boaza hanen lap anyi
Elimelek. 4 Ke wâ bi, ame o but Boaza
ûheny Bethe-leema, me ha ka hnyat subâ,
ka habe, E so e unyibun Iehova. Ke ödrin
e thu, ka habe, E so Iehova ame ohnahici
u. 5 Haba Boaza ame ha ka athnyabainy,
at ame tuö tavat subâ, ka habe, Hlu e
anyi ia ? 6 Me haba athnyaba a homakan
tavat subö bali, ame thu, ka habe, Wale
hlu Moaba a tha o me Naomi ûheny
Moaba : 7 ke ame ha, hlu ka habe, Ö iny
na he ka hlo me thigâ hoton tavat subö
bali wanben je thi bali : ke e ame o but
me laba eang, but eja hnyomakatu ke ne
o but walang ang, ke so bi hnyi ke ong
ûen e ame me laba hnyi uma. 8 Haba
Boaza ame fuc kö Rutha, ka habe, U me
löng, nökuk ? U me ca he ka hlo hnyi
ke hnyei, ke ca he ûheny ang, ke laba hmâ
ju eang unyin lathnyabaik a je hlu. 9 Ke
u me he ka wâ utkânâ ödrin e he ka subâ
baliny, me he hotudrin : hawa, oge ca hia
but hûna ka je hidröu he ka ca kalö u ? ke
u ka beic dö, he thö ka hnyi je kaia ka ic

wale a sâû je hidröu. 10 Me e ame ta ju
me nom hnyikânâi, me ha kâu, ka habe,
Anyin a ieû u me betenge gak, me ûnykûme
könya, ke iny atkanyua bi? 11 Ke Boaza
ame thu me ha kâu, ka habe, Adre hia but
thumetu nya ge hnâm hna ânyâ ka ûngom
hwaban mok a âiâm: ke u je hna degecâ
kâmâm me hinyâm, me hnyei adre hnök'
u hnyin, me he jem ka tavat u je ca wâ
ehac. 12 E so Iehova ame bi hwaban
ânyâm huliwa, me e so ame he Iehova
Khongu Isaraela he ka ti bi hwaban köu,
wale at a u je he jem he ka laba hmelen li
labenyin. 13 Me e ame ha, ka habe, Me
betenge ju gak, tuhök; anyin a u je otu-
bweli nya, me ha könya a athnyabaem
hofuc ae so, eja ke ne ca ûcû me lathnyabaem
omomo inya. 14 Ke haba hnyi ûen han,
me haba Boaza ame ha kâu, ka habe, He
thö jem he ka hnyi han areto me hneû âm
hnyi vinega. Me e ame tha laba me tavat
subâ: ke adre me inâ kâu je hwit adre le,
me e ame han me sekon ke hu kolon bi.
15 Ke e ame tot hmetu he ka hlo, me
Boaza ame ha ka anyin je hidröu, ka habe,
E so e ame he ka hlo hnyi wanben je thi
bali, ke ca oû bi. 16 Ke oc minya but
keihen ûnyi hnyi je thi bali, me hna biju,
me me he ka hlo, ke ca thawâ bi. 17 Me
e ame hlo hnyi hnyei ke ne o but sahac;
me e ame kokot ûnyi e ame hlo, ke helâ
me khaca efa tap bali. 18 Ke e ame hijen
me he ka hnyi taun: ke a wâ but ûngon
ûnyi e ame hlo: ke e ame hom me ham
kâu kolon hnen hna han. 19 Me ame ha
kâu ûngon, ka habe, Ewa dok u je hlo
hnyin hnyi bong ang? ke u je huliwa ua?
E so e hnahic bi at ame ûnykûmi u. Ke
e ame omanenâ ka ûngon at e ame huliwa
unyin, me ha, ka habe, haba ien at oge me
huluwa unyin hnyi bong ang, me, Boaza.
20 Me Naomi ame ha ka ûngon, ka habe,
E so e he Iehova ka ohnahicâ at ame ca
degec anyin betenge ka hnyat ae möt me
hnyat ae mok. Ke Naomi ame ha kâu,
ka habe, E hakekeny at e kötin, ke e at a
ti hanen anyitin lap. 21 Ke haingö Rutha
at Moaba, ka habe, E ame ha minya könya,
ka habe, U me he ka laba hmâ me anyik
je hidröu, ke ne o but ödrin e meno ik je
hnyei hia. 22 Me haingö Naomi kö Rutha
a ûngon, ka habe, E so u ma he unguk ka
tha he me lathnyabainy a je hlu, m' ödrin
e ca he ka iouny möu hnyi ke utkânâ bi.
23 Me e ame laba hmâ me je hlu anyi
Boaza he ka hlo, ke ne o but obiny hna
meno bali me hna meno hwit: ke e ame
tha laba me ûngon.

HNYIMAKAN 3.

KE ame ha kâu Naomi a ûngon, ka
habe, Ûnguk, hawa, oge me ca he
ka beleû hna menâ hobi köu m' u me so?
2 Hawa, ca hanötin Boaza wale u me tha
he me anyin je hlu? Wâ bi, e ame he ka
huje bali eâu hnyinghet hnyi hna huje
hwit. 3 He thö ka soû, me suö wakaco,
me khavâ ânyâm je ûkhaû, ke he thö ka
hnyi hna huje hwit: ke u me ca he ka
omanenö u bi ka at, ke ne o but e ame um
dö han me ic. 4 Ke e ka he bi ka mokut,
me hamâm he ka wâhmakhmetoâ dok e
ame he ka mokut hnyin, ke u me he ka he
me hai kubö hnyi li can, me mokut ju; ke
e ame he ka ha köu hanymâm he ka ânyâ.
5 Haingen kâu, ka habe, Oge me he ka
ânyâ hia hnâm hna ha könya. 6 Me e
ame he ka hnyi hna huje hwit, me ânyâ
hia hna hûna kâu ge ûngon. 7 Ke a hia
but Boaza han me ic, ke ame senyin hnye-
kon, me e ame he ka mokut hnyi baten
hna khon bali: me momo ame he hmecik,
me hai kubö hnyi li can, me mokut ju.
8 Ke hnyi wanbenset ame ot at me hwiö;
ke wâ bi wale momo ame mokut hnyi
li can. 9 Ke haingen, ka habe, U ia?
Haingen, Inya Rutha athnyabaem, u me
he ka khavö nya a athnyabaem ge baten
ânyâm imano, anyin a u at a ti hanen
anyitin lap. 10 Me e ame ha, ka habe, E
so u hnahic nökuk ga Iehova: e beönua
ânyâm betenge walang ang hnyi obiny,
hon ehac hnyi hwân, anyin a u je ca hnu
hoton je hidröu, ame me ca tren omjeu, k'
ame ne tren ta ûnyi. 11 Ke walang nökuk
u ma ca ot; oge me he ka ânyâ hobi köu
helâ me hna ha gam, anyin a wâ but taun
hia anyin labanök a u momo ae so hwa-
kecin. 12 Ke e hnathu oge me ti hanen
köu, ke so bi e hu ke at ae hakekeny
hmönyin köu hnyi lap. 13 Me mokut ju
hnyi lit ang, ke hnyi hnyomakatu, ame ne
he ka ânyâ köu hanymen at ame bi hanen
lap, me e so; e hamen he ka ânyâ: ke
ame ne höcö he ka ânyâ köu hanymen at
ame bi hanen anyitin lap, awe, hamök bi
he ka ânyâ köu hanymen at ame hakekeny
köu, kia inya Iehova: mokut ju, ke ne o
but ame lany dö. 14 Ke e ame mokut
hnyi li can ke ne o but hnyi haolany, k'
ame köûö hnyi okubelit. Anyin a haingen

at, ka habe, Ca he ka ha a ga mwi ang
momo hnyi hna huje hwit. 15 Ke ame
ha bi at, ka habe, Hö jem ânyâm ûkot, me
kât; ke e ame kât, me at ame tuluto je tap
bali a siks me ip hon ûkot; ke e ame he
ka hnyi taun. 16 Ke e ame o but unyin
ûngon, ke haingen, ka habe, U ia nokuk?
Me e ame thumeto hia ge hna ânyâ kâu
hnen at. 17 Haingen, ka habe, E ame
ham könya tap bali eang a siks je tulut;
anyin a haingen, U ma ca he ka ûngom
ke ba ûnyi. 18 Ke haingen momo, ka
habe, Me laba ju ûnguk, me wâ ûnyi ame
he ka o: anyin ame ca he at ka menâ, k'
ame he hnyi bong ang ka umo ûnyi ang.

HNYIMAKAN 4.

KE haba Boaza ame he ka hnyi homagöule me laba ju eling: ke wâ bi,
ame he at a hanen anyidrin lap, wale at a
ha ga Boaza; me e ame ha kâu, ka habe,
E, ketha lö! aiö u, laba ju eang. Me a
ame saû thö me laba ju. 2 Me e ame hom
je hnyat a ten ûnyi hnyi wahingatiny taun,
me ha, ka habe, Laba ju eang, me ödrin e
laba. 3 Me e ame ha ka at a ti hanen
anyidrin lap, ka habe, Haba Naomi wale
momo a o hmetu ûheny hnyi hnyei Moaba,
ame ûco utkânâ wale iny liamekeiny mötin
jia Elimelek: 4 ke oge me ûnykûme he ka
omanenâ kâu, me ha, ka habe, Hamâm he
ka ûco e hnyi hnyimakan je hnyat ödrin e
laba eang, me hnyi hnyimakan wahingatiny
lahanök. Ke u me ne he ka ûco, awe, ûco
thö: ke u je ne ca he ka ûco, me ha thö
könya, me me khanö nya thö: anyin ae ba
hmetu ke at ame he ka ûco, ke u thibi; ke
inya thibi ûtangköu möu. Me haingen,
Oge me he ka ûco. 5 Haba Boaza ame ha
ka habe, Hnyi bong u me he ka ûco hnyin
ûnyi ga Naomi u me he ka ûco minya ûnyi
ga Rutha at Moaba, âiân at a mokcu, he
ka oâ ien at a mok hon iny bi. 6 Ke
haingen at a ti hanen lap, ka habe, E ca
khanö nya he ka ûco hobi könya bi, wâ e
nye kong ut ik: u me he ka ûco hûdrök,
anyin ae ca khanö nya he ka ûco e. 7 Ke
walang bongon hnyi Isaraela ehac ge bi
hwaban me ûcû, me me ohmâ ta je ûnyi
hia thithö; a g' ame he at ka uny jut tangen
hnyeûcan me ham ka at ame laba hakeken
kâu: ke wale hnân ohnatho hnyi Isaraela.
8 Anyin a wale haingen at a ti hanen
anyidrin lap kö Boaza, ka habe, Ûco thö
hobi köu bi. Me e ame uny jut tangen
hnyeûcan. 9 Ke Boaza ame ha ka je
hingat me tavat hia thithö, ka habe, Öbun e
ohnathoâ hnyi bong ang a oge ûco ta je
ûnyi hia anyi Elimelek, me ta je ûnyi hia
anyi Kiliona me Malona ûnyi ga Naomi.
10 Ke khaca oge ûcû Rutha at Moaba äiö
Malona, me öiök, me inya oâ ien at a mok
hon iny, me me ca hia ien at a mokcu
unyin je liamekeiny mē, me ûnyi hnyi
homagöuleny anyin taun: öbun e tavat
ohnatho hnyi bong ang. 11 Me ame ha
tavat hia thithö hnyi homagöule me je
hingat, ka habe, Öhmun tavat ohnatho.
Hamö Iehova he ka wia momo ame he ka
o ka hnyi umâm uma me me helâ me Rakela
me Lea, li at ödre otilâ lap anyi Isaraela:
ke e so u me tren ûnyi ae ûcû hnyi Efera-
tha, me lung hnyi Beth-eleema: 12 ke e
so ânyâm lap he ka helâ me lap anyi Farez,
wale a hnökoâ Tamara ga Juda, ûnyi ge
mâtrân ame he Iehova ka ham köu ûnyi ge
momo ang. 13 Me Boaza ame hum Rutha,
ke âiân dö e, me e ame didrö kâu, ke e ame
erkin dut, ge musi anyi Iehova, me e ame
hnokoâ da. 14 Ke haba omomo ödrin e
ha kö Naomi, ka habe, Ole kö Iehova, wale
at ame ca hnö u he ka ba at ae hakekeny
köu hnyi ânyâm lap hnyi bong ang, ke so
e me lung bi ien hnyi Isaraela. 15 Ke
e ame he ka otubweli u, me hat u hnyi
somaca a u, anyin ame hnokoâ nokon ge
ûngom at ame betenge gam, ke beönua
anyin ibetengiö köu hon lakom je baga a
seven. 16 Me Naomi ame hom wanakat,
me kât e ka hnyi ûlainy; ke e ame hat e.
17 Ke haba omomo ödrin e hwenyi ien,
ke haingödrin, A hia but hnokoâ da öbi
Naomi; ke ödrin e hwenyi ien me Obed:
haba e kamö Jese, kamö Davita.

18 Ke walang je dö anyi Farez: haba
Farez ame hnöku Hezerona; 19 ke Heze-
rona ame hnöku Ram, ke Ram ame hnöku
Aminadaba; 20 ke Aminadaba ame knöku
Nasona, ke Nasona ame hnöku Salemona;
21 ke Salemona ame hnöku Boaza, ke
Boaza ame hnöku Obed; 22 ke Obed ame
hnöku Jese, ke Jese ame hnöku Davita.

TUSI A BAN ANYI SAMUELA.

HNYIMAKAN 1.

EHU ke at ûheny Ramathaima-sofima
ûnyi hnyi hnyei ae hut hnyi Efe-
raima, Elekana ien, nöku Jerohama, nöku
Elihu, nöku Tohu, nöku Zuf a at Eferaima:
2 ke lo lâiân; haba ien khaca me Hana,
ke Penina ien khaca: ke e hu laku Penina
ke ba nöku Hana. 3 Ke haba at eling
ame labö he hnyi je huna ûheny hnyi
hnyaban he ka hnyi hmi me bi hut kö
Iehova tuhan sabaoth hnyi Silo. Ke haba
eling li laku Eli, jia Hofeni me Fineasa, a
li at bihut kö Iehova. 4 Ke ame o but
ûen ame he Elekana ka bi hut hnyin, me
e ame ve ham jekhöû kö Penina âiân, me
lakon obaga me wahlu: 5 ke e ame ham
kö Hana lo li jekhöû; anyin a e ame
betenge ga Hana, ke Iehova ame otoûnyö
e. 6 Ke haba momo a iwahnaihmiöny mē
ame ovecâ hwegiâ e, he ka otengiâ e, anyin
a Iehova ame otoûnyö e. 7 Ke e ame labö
ânyâ helâe hnyi je huna hnyi ûen e ame he
ka hnyi uma umö Iehova, me ovecâ e;
anyin a wale e ame tenge me ca hnyi han.
8 Haba Elekana âiân ame ha kâu, ka habe,
Hana, ieû u me tenge gan? me ieû gam u
je ca me han? ke ieû ame vec gan hnye-
kom? hawa, iny ca beönua köu hon lakuk
obaga a ten? 9 Me ame todrö Hana hwa-
ban ödrin e hia but han me ic hnyi Silo.
Ke haba Eli at bihut ame laba hon tap
hmelen uthwanuma hnyi uma umö Iehova.
10 Ke e vec hnyekon momo, me e ame hic
kö Iehova me tenge. 11 Ke e ame bi
khöbi me ha, ka habe, Iehova tuhan sabaoth
lö, u je ne he ka wâ vec anyin athnyabaem
a momo, me ûnykûme könya, me ca hnying
bi athnyabaem a momo, ke u je ne he ka
ham könya a athnyabaem ke da, me oge
me he ka ham e kö Iehova hnyi ta je
bonginy hia thithö, ke ame ca he ka o
heleûgi ka hnyi hon ban. 12 Ke e ame
tiga hic bala bi hnyi hnyimakö Iehova,
me haba Eli ame wâhmakhmeto hnyimen.
13 Ke haba Hana ame fuc hnyi hnyekon;
k' ame bwebwet thibi li esongodiny, ke adre
me ca löng ifucin: anyin a wale Eli ame
ûnykûme a g' ame monu ge grâg. 14 Ke
Eli ame ha kâu ka habe, U me he ka monu
ke ne o but kehö? degec ut waina unyâm.
15 Haingö Hana ame thu, ka habe, Eba,
than lö, inya momo ae vec hnyekon, ke oge
ca ic waina bi me grâg, ke so bi oge me
hingâlâ hnyekuk hnyi hnyimakö Iehova.
16 U me ca he ka ûnykûme a atö Belial
inya athnyabaem a momo: anyin oge me
fuc ke ne o but walang ang ûnyi hnyi ûga-
niny hmakiny hnyekuk me hna oveci nya.
17 Haba Eli ame thu me ha, ka habe, He
thö me hnahic: ke e so ame he Khongu
Isaraela ka ham köu ûnyi u je sumâtâ gan.
18 Ke haingen, ka habe, Ö u betenge gak
a athnyabaem. Me ame he but momo, me
han, ke haba hnyimakan e ca hmak hmetu
bi. 19 Ke ödrin e vesâkong me hic hnyi
hnyimakö Iehova, me hmetu, me o hnyi
hnyabadrin hnyi Rama: ke Elekana ame
khanö Hana a âiân, me Iehova ame ûnykû-
me kâu. 20 Ke a hwâdâ thö ûen me ame
erkin dut Hana, me e ame hnökoâ da, me
hwenyi ien Samuela, ame ha, ka habe,
anyin oge sumâtâ ga Iehova. 21 Ke ame
he at, jia Elekana me anyin lap hia he ka
hudo kö Iehova hut helâ hnyi je huna, me
anyin khöbi. 22 Ke a ca hnyi he bi Hana:
anyin a e ame ha ka âiân, ka habe, Me
hnebaiö but wanakat, me oge me he ka
hom e me me manen hnyi hnyimakö Iehova,
me laba balua but eling. 23 Haba Elekana
a âiân ame ha kâu, ka habe, ânyâ thö so
köu; laba ju ke ne o but u me hnebaiö e;
ke so e he Iehova ka ohmâ hwan hofuc.
Me ame laba momo, me asen nokon ke ne
o but e ame hnebaiö. 24 Ka hia but hne-
baiö e, e ame hom e me je bolok minya a
kun, ke khaca efa falawa, me tap waina,
me hom e ka hnyi uma umö Iehova hnyi
Silo: ke tiga ûhnyûkong wanakat. 25 Ke
ödrin e hlingâ bolok, me hom wanakat kö
Eli. 26 Ke haingen momo, ka habe, Than
lö, u möt tuhök, he inya ang momo waleji
at ame tot unyâm eang me hic kö Iehova.
27 Oge sumâtâ wanakat ang; ke Iehova
ame ham könya hnök hna sumâtâ gan:
28 Anyin a wale oge hia but hna minya e
kö Iehova; adre hna kö Iehova hnyi ta je
bonginy hia anyin möt. Me e ame khudrung
kö Iehova eling.

HNYIMAKAN 2.

KE haba Hana ame hic me ha, ka habe,
Ame senyin hnyekuk ga Iehova,
Ame ogöranyâ anyik faoiny meno unyi Iehova:
Adre ogânâ hnyimök hon je iwahnaihmiöny mönya;
Anyin a oge hobâ ûhömeli ûnyi gam.
2 E ba at ae kap helâ me Iehova;
Anyin ae ba at bi ke hake thibi u
Ke ba kic helâ me Khonguta.
3 Ca he hmetu bi ka ha hofuc ae bi gan;
Ke so ame ca gâ hofuc bi gan ûnyi hnyi je hnyimöbun;
Anyin a Iehova, me e Khongon metâ,
Ke e ame tuluto je hna ânyâ.
4 A hmetru thö je cafana anyin tavat ae hwege,
Ke adre oweikâ tavat ame haû ge tang hwege.
5 Haba tavat ae sekon me ödrin e hn' ödrin bi he ka huliwa hnân jeû;
Ke ame menâ but tavat ae mekihnânem;
Ke ame hnokoâ seven hnen at ae tounyi;
Ke ame sēnyin dut at ae hu lakon ae se.
6 Iehova ame hlingâ, ke e ame omelö:
E ame hagutâ hedis ai me ogöranyâ hmeto.
7 Iehova ame otheduocâ, me otren omjeuâ:
E ame kot hnyikânâi, me ogöranyâ.
8 E ame ogöranyâ at ae theduoc ûnyi hnyi sesâ,
Me ogöranyâ at ae ba ta ûnyi hnyi hna digic thatûnyi,
He ka tha olab' ödrin me je than,
Me tabâ theron ae hmanenang:
Anyin a e unyi Iehova je hmolominy hmeledrany,
Ke e ame otilâ hmeledrany hon e.
9 E ame he ka tuö je li can tavat ae kap,
Ke e ame he ka ohnyibö hnyat ae ca wisa hnyi menekholom;
Anyin ame ca he at ka ton ûnyi ge tang hwegien.
10 Adre me he ka oamamâ tavat adre me vat me Iehova;
E ame he ka kunâ hendreng ködra ûheny hnyi drany:
Ame he Iehova ka owisa je can hmeledrany;
Ke e ame he ka ham tang hwege ka than a aten,
Me ogöranyâ faoiny meno anyin at e ame osûâ.

11 Me haba Elekana ame he Rama ai ka
hnyi hnyaban. Me wanakat ame bi athnya-
ba Iehova hnyi hnyimakö Eli at bihut.
12 Ke haba li laku Eli me li laku Relial;
ke ca khan' ödru Iehova. 13 Ke haba
hwakecin tavat bihut ka tavat, hnyi ûen
ame he at ka hudo hut, me haba athnya-
bainy at bihut ame o, k' ame tiga ölâ utiö,
ke eû hnyi hnyamen bâlet a kun ta vheiny;
14 ke e ame seû hnyin öt, ame ne ketel,
ame ne ot ae gan, ame ne kaia; me haba
ûnyi hia ame kât at bihut ge bâlet me wale
hnân hobi kâu. Ke ödrin e ânyâ helâe
hnyi Silo ka at Isaraela hia adre me he kâ
e. 15 Eke, ödrin e tiga ca le pipikhenya,
me ame he athnyabainy at bihut me ha ka
at ae tren hut, ka habe, Hö jem utiö
m' adre me le hobi kâu at bihut; anyin a e
ame ca he ka kap gam utiö ae mesök, ke so
thibi ûnyi ae hât. 16 Ke ame ne thu kâu
hnen at, ka habe, ödrin e he eâu ka le pipi-
khenya, me waleling e khanö u he ka hom
hoton wem bi; awe, e ame he ka ha, ka
habe, Ohe, ke u me he ka ham walang ang:
k' ame ne ba me oge me he ka hûgûnâ e.
17 Ke e ti gan ûkonginy li hidröu hnyi
hnyimakö Iehova; me haba tavat adre me
hûkötiâ bwihlany kö Iehova.
18 Ke Samuela ame bi athnyaba hnyi
hnyimakö Iehova, ke e tiga wanakat, k' ame
weikâ iefoda lino. 19 Ka hinyen ame
tibet ûkhaû ae ûhnyûkong hobi kâu me
hom kâu hnyi ke huna me ke huna, hnyi
ûen e ame tha he me âiân he ka bi hut
hnyi je huna. 20 Ke haba Eli ame hahna-
hici Elekana me âiân, me e ame ha, ka
habe, E so Iehova ame ham köu wan ûnyi
ge momo eang, can bwihlany e ame me ham
kö Iehova. Ke ödru me he hmetu ka
hnyi hnyabadru. 21 Ke haba Iehova ame
senö Hana, me e ame erkin, me hu lakon a
kun ta da me lo li in. Ke ame gan tot
wanakat jia Samuela hnyi hnyimakö
Iehova.
22 Ke haba Eli, me, ti hingat ut; ke e
ame löng ta je ûnyi hia a ânyâ li lakon ka
at Isaraela hia, me hnödru hna tha mokut
me je momo adre hnyi huliwa hnyi hwanu-
men uma ûkhacaköu. 23 Me e ame ha
ködru, ka habe, Ieû gabu öbu me ânyâ je
ûnyi helâe? anyin oge löng ûnyi ge tavat
hia eang hwakecibu ae kong. 24 Ohe,
lakuk; e ca so ûthûmetu oge löng: öbu me
omono tavat anyi Iehova. 25 Ame ne

kong ke at ka ke at, Khong ame he ka
owisa kâu: ke ame ne kong at kö Iehova
ie at ame he ka khöû hobi kâu? Ke so bi
ödru me ca long hofuc hwan kamödru,
anyin ae be he Iehova ka hling' ödru. 26 Ke
ame gan tot wanakat Samuela, ke ame
betenge gan Iehova, me tavat minya
27 Ke ame o ke aten Khong kö Eli, me
ha kâu, ka habe, Walang hofuc ho Iehova,
ka habe, Hawa, oge manen dut ka lap
anyin lakâmâm, ke tiga ödrin bi Aigupito,
hnyi hnyaba Farao? 28 Me oge ûca e
ûnyi hnyi je tribu hia anyin at Isaraela me
me at bihut könya, he ka hudo hon taben
hut könya, he ka leû utö ae bo so, he ka
khavâ iefoda hnyi hnyimakök? ke hawa,
oge ham ka lap anyin lakâmâm ta je hut a
an hnen meic ûnyi ge lakon Isaraela?
29 Anyin a wale can ieû öbun e uto hut me
bwihlany könya, wale oge hûna ka hnyi
hnyabak; me oganâ lakom huk he ka opi-
pikenyai öbun ge je hut hia ae ûnyi hnathu
anyin at Isaraela a lakeik? 30 Anyin a
wale ame ha Iehova Khongon at Isaraela,
ka habe, Oge ha a g' ame he ânyâm lap me
lap anyin lakâmâm ka he hnyi hnyimakök
nyiele balua: ke walang ang haingö
Iehova, Hûkötiânök; anyin oge me he ka
ogan' ödrin hnyat ödrin e oganö nya, ke
oge me he ka hmehma gadrin hnyat ödrin
e hûkötiö nya. 31 Wâ bi, ame he ka o
ta je bong, me oge me he ka subâ benyâm,
me benyin lakâmâm, me me ba hingatiny
ânyâm lap. 32 Ke u me he ka wâ hna
okongoâ hnyi hnyabak, hnyi ta je omjeû hia
Khong ame he ka ham ka at Isaraela: ke
ame he ka ba hingatiny ânyâm lap nyiele
balua. 33 Ke haba atâm oge me ca he ka
subâ degecâ ûnyi hnyi anyik taben hut, ame
he ka hnân odilâ li emâkâm me otengiâ
hnyekom: ke haba je wan hia thithö ânyâm
lap, me adre me he ka mok k' ödra tiga
hmai. 34 Ke walang haten köu, a ûnyi
ame he ka o ka li lakom, jia Hofeni me
Fineasa; ödru me he ka tha mok hnyi
bong a khaca. 35 Ke oge me he ka oâ
hobi könya ke at bihut ae hnathu, me e
ame he ka ânyâ hoton hnyekuk me oûny-
kûmânök: ke oge me he ka otilâ hobi kâu
lap ae tethmâ: ke e ame he ka bi hanymen
hnyi hnyimakan hnyat oge me hû nyiele
balua. 36 Ke haba je kolon hnyi ânyâm
lap, me adre me he ka o kâu me nom kâu
hnân ong sileva, me ujeû, me ha, ka habe,
Ö u ha hanymök a hanymen at bihut,
m' inye hnyi han ong jeû.

HNYIMAKAN 3.

KE haba Samuela a da ame athnyabai
Iehova hnyi hnyimakö Eli. Ke ca
khenen hofuc ho Iehova hnyi je ûen eling;
ke ba hna omanenâ ame o. 2 Ke hnyi
ûen eling k' ame mokut Eli hnyi hnen, (ke
hadedak ut li emakan, ke ca khana bi
bwele,) 3 ke tiga ca mok lamepa anyin
Khong, ke Samuela ame mokut hnyi uma
umö Iehova wale hnen tangen Khong;
4 me waleling haba Iehova ame hawo
Samuela: ke haingen, ka habe, Inya ang.
5 Me e ame wadring kö Eli, me ha, ka
habe, Inya ang; anyin a u je hawo nya.
Me haingen, ka habe, Oge ca hawo u; he
hmetu thö ka mokut. Me e ame he me
mokut. 6 Ke haba Iehova ame hongot
hmetu, ka habe, Samuela lö. Me Samuela
ame todrö me he kö Eli, me ha, ka habe,
Inya ang; anyin a u je hawo nya. Me
haingen, ka habe, Oge ca hawo u nökuk;
he hmetu thö ka mokut. 7 Ke tiga ca
khanö Iehova bi ga Samuela, k' adre tiga
ca hia but omanenâ kâu hofuc ho Iehova.
8 Ke haba Iehova ame okun hmetu hawo
Samuela. Me e ame todrö me he kö Eli,
me ha, ka habe, Inya ang; anyin a u je
hawo nya. Me Eli ame wâhmakhmeto a
Iehova ame hawâ wanakat. 9 Anyin a
wale ame ha Eli kö Samuela, ka habe, He
thö ka mokut, ke ame ne he ka hawo u, me
u me he ka ha, ka habe, Iehova lö, ha thö,
anyin a löng ut athnyabaem. Haba
Samuela ame he me mokut hnyi hnen.
10 Ke ame o but Iehova, me tot, me hongot
helâ me eja, ka habe, Samuela, Samuela lö.
Ke haingö Samuela, ka habe, Ha thö, anyin
a löng ut athnyabaem. 11 Haba Iehova
ame ha kö Samuela, ka habe, Wâ bi, oge
me he ka ânyâ ke ûnyi hnyi Isaraela, ke
ame he ka mea hnyi li hnyikönyen tavat
hia adre me löng. 12 Hnyi bong eling
oge me he ka ânyâ kö Eli ta je ûnyi hia
wale oge hia but ha ge anyin lap, hwân hnyi
can, ke ne o but obiny. 13 Ke oge hia but
ha kâu a oge me he ka owisa anyin lap
nyiele balua, can monu e ame wâ, anyin a
lakon ödru me oâ hnaûhangö ködru bi, ke
e ame ca thaw ödru. 14 Anyin a wale
oge hia but khemanyin ka lap anyi Eli, a
oge me ca he ka ohia hulöiny lap anyi Eli
ge hut me bwihlany nyiele balua. 15 Ke
Samuela ame mokut ke ne o but ame lany,
me khöng ut je hwanumen uma umö
Iehova. Ke Samuela ame ot he ka thume-

tu Eli ge hna omanenâ. 16 Ke haba Eli
ame hawo Samuela, me ha, ka habe, Samu-
ela, nökuk. Haingen, ka habe, Inya ang.
17 Ke haingen, ka habe, Ieû ûnyi adre
hia but ha köu? Ö u ca he ka ikhâlâ gak:
e so ame he khong ka ânyâ helâe köu, me
bi hanen u je ne ikhâlâ ke ûnyi wale a ha
köu. 18 Ke Samuela ame thumeto ge ta
je ûnyi hia, ke ame ca ikhâlâ gan khaca.
Ke haingen, ka habe, E bi Iehova, hamen
he ka ânyâ ûnyi ae so hnyi hnyimakan.
19 Ke ame gan tot Samuela, ke tha Iehova
mē, ke e ame ca hna he ka kölu ka hnyi
kânâ khaca hnyi hwan je hofuc. 20 Ke e
khana but at Isaraela hia thithö hwân
Dana ke ne o but Bere-seba a g' adre otilö
Samuela thö me perofeta anyi Iehova.
21 Ke Iehova ame manen hmetu hnyi
Silo: anyin a Iehova ame omanenâ e bi
kö Samuela hnyi Silo ûnyi hnyi hofuc ho
Iehova.

HNYIMAKAN 4.

KE ame o thö hofuc ho Samuela ka at
Isaraela hia.
Me ame he at Isaraela he ka vat me at
Filisiti, me adre me hunuma hnyi Eben-
eza: ke ame hunuma at Filisiti hnyi
Afeka. 2 Me at Filisiti adre me tot metâ
ka at Isaraela: ke adre me hwân vat, ke
Isaraela ame ngâ ge at Filisiti: ke adre me
hlingâ tavat vat a helâ me foa thauzan.
3 Ke ame o tavat ka hnyi hna hunuma,
me haba wahingatiny at Isaraela ödrin e ha
ka habe, Can ieû Iehova ame kuc öta hnyi
hnyimakan at Filisiti hnyi bong ang? E
so ate me hom ûheny Silo tangen ûhihiny-
köu, me me e bi unyita, me omeli öta ûnyi
ge je iwahnaihmiöny möta. 4 Me ame
ûkhûnöng tavat Silo ai he ka hom ûheny e
tangen ûhihinyköu anyi Iehova tuhan
sabaoth, at ame laba wanben li kerubi: ke
li laku Eli eling, jia Hofeni me Fineasa,
unyin tangen ûhihinyköu anyin Khong.
5 Ke adre me hom tangen ûhihinyköu anyi
Iehova ka hnyi hna hunuma me ame kuku
gan hmâ at Isaraela hia me ame umet
hnyei. 6 Ke a löng ut at Filisiti medien
kuku, me haingödra, ka habe, Ieû hwan
kuku ae gan hnyi lap anyin at Heberu?
Me adre me wâhmakhmetoâ a g' ame o thö
tang tangö Iehova hnyi hna hunuma. 7 Ke
haba at Filisiti adre me ot, ke adre me ha,
ka habe, A o thö Khong ka hnyi hna
hunuma. Ke haingödra, ka habe, Ekölö
gata! E ba ûnyi a helâe ehac. 8 Ekölö
gata! ia ame he ka hûgûn' öta ûnyi hnyi
je hnyamen ta je khong eling ae hwege?
wale ta je khong eji hnyat a kot at Aigupito
ge ke je mok ae cap hnyi hnyebuba. 9 E,
öbun at Filisiti lö, hwege th' öbun, hnyok
baga thö, wâ adre nye thalu' öbun ge at
Heberu, helâ me hnöbun hna thalu' ödrin:
hnyok bagâ th' öbun, me vat. 10 Me
haba at Filisiti adre me vat bi, ke ame
ngâ but at Isaraela, me adre me ve kec
ka hnyi umödra je uma mano: ke ti gan
hmâ hna hling' ödra; anyin ame ta but thöte
thauzan at Isaraela tavat he hon kânâ.
11 Ke adre hûgûnâ tang tangen Khong;
ke adre hlingâ li laku Eli, jia Hofeni me
Fineasa. 12 Ke ame wadring ke at Beni-
amina ûheny hnyi hna vat, me o hnyi Silo
hnyi bong eling, ke khekhe but anyin
ûkhaû, ke e hu kânâ hon ban. 13 Ke e
ame o but, me wâ bi Eli ame laba hon
taben tap eû hnyi gethen ame selâdrâ:
anyin ae öbubuny hnyekon can tang tangen
Khong. Ke o but at hnyi taun, me ûthu-
metu, me ame ûtengiö taun hia. 14 Ke a
löng Eli hwan ûtengiö, me e ame hnö, ka
habe, Ieû imedien ûmonumouny eling?
Me ame ie he at, me thumetu Eli. 15 Ke
nainte eit ut je hunai Eli; ke wadröu but
li emakan, ke ca khana bwele. 16 Ke
haingen at kö Eli, ka habe, Iny' at ûhek
hnyi vat, ke oge kec eja jem ûnyi hnyi
hna vat. Ke haingen, ka habe, Nökuk,
ieû bongon? 17 Me ame thu at hom
ûthumetu, ka habe, a kec dö at Isaraela ge
at Filisiti, ke e gan hmâ hna hlingâ unyin
tavat, ke a mok minya thö lakom, jia
Hofeni me Fineasa, ke adre hia thö hûgûnâ
tang tangen Khong. 18 Ke hnyi ûen e
ame hâiâ tang tangen Khong, me e ame
ta me hnyimen göranyai ûnyi hnyi taben
tap hnyi baten homagöule, me ame hmetru
but nyin me mokcu; anyin ae hingat ut
me hmak. Ke e ame hia but owisa ka at
Isaraela fâte je huna. 19 Ke haba ûngon
a öiö Fineasa, e erkin ame ne ûen he ka o,
ke e a löng ut ûthumetu a g' adre hia thö
hûgûnâ tang tangen Khong, ke a mokcu
ûngon me âiân, me e ame iyâû he ka hno-
koâ, anyin ame o kâu vec hnyekon. 20 Ke
hnyi ûen anyin mok ame ha kâu je momo
adre tha e mē, ka habe, Ca he ka ot, anyin
a u je hia but hnokoâ da. Ke e ame ca
thu bi, ke ame ca löng minya bi. 21 Ke e
ame hwenyi ien wanakat Ikaboda, haingen,
ka habe, A hia but hmanenang unyin at

Isaraela: anyin adre hûgûnâ thö tang tangen Khong, me ûnyi ge ûngon me âiân. 22 Ke e ame ha, ka habe, A hia thö hmanenang unyin at Isaraela; anyin adre hûgûnâ thö tang tangen Khong.

HNYIMAKAN 5.

WALELING a hom tang tangen Khong hnen at Filisiti, ke adre me hom e Asedoda ai ûheny Eben-eza. 2 Ke at Filisiti adre me hom tang tangen Khong me vadren ka hnyi uma umö Dagona, me ip e unyi Dagona. 3 Ke a todrö at Asedoda hnyi hnyomakatu, me wâ bi, ame ta but Dagona hnyikânâi cicö tang tangö Iehova. Me ödrin e köp Dagona me otilâ hmetu hnyi hnen. 4 Ke ödrin e tot hmetu nyi hnyomakatu, me wâ bi, a ta but hnyikânâi Dagona cicö tang tangö Iehova; ke haba bö Dagona, me li hnyamen ame mokut hnyi hwanuma a mou but, ke e bi unyi Dagona thiju. 5 Anyin a wale adre me ca uto hwanumen umö Dagona e Asedoda ke ne o but hnyi bong at, wale ge tavat bihut kö Dagona, me tavat minya adre me dit ka hnyi umö Dagona.

6 Ke hmak ut hnyamö Iehova hon at Asedoda, me e ame ohi' ödrin me kuc ödrin ge je okuc, wale hnyi Asedoda me je hnyigöulen. 7 Ke a wâ but e at Asedoda, me ödrin e ha, ka habe, Ame ca he bi tang tangen Khongon at Isaraela ka hnen unyitin, anyin ae hwege hnyamen hutin, me hon khongutin a Dagona. 8 Me ödrin e ûkhûnöng he ka ûkhacaköuâ mödrin je thaniny at Filisiti hia, me ödrin e ha, ka habe, Ötin e he ka hawa ka tang tangen Khongon at Isaraela? Me ödrin e thu, ka habe, E so adre me hom tilâ tang tangen Khongon at Isaraela Gatha ai. Me ödrin e hom tilâ tang tagen Khongon at Isaraela. 9 Ke ödrin e hia but hom tilâ e, me haba hnyamö Iehova ame iwahnaihmiöny me taun k' ame ti okongoâ: me ame kot obagainy taun a tavat ae ûhnyûkong me tavat ae gan, k' ame tab' ödrin ohuc. 10 Me ödrin e ûkhûnöng me tang tangen Khong Ekerona ai. Ke ame o but tang tangen Khong hnyi Ekerona, me haba at Ekerona ödrin e kuku me ha, ka habe, Ödrin e hom kötin tang tangen Khongon at Isaraela, me me hling' ötin me itin hnyei. 11 Me ödrin e ûkhûnöng he ka ûkhacaköuâ je thaniny hia at Filisiti, me ha, ka habe, Kunâ but tang tangen Khongon at Isaraela me me hmetu ka hnyi hnen, me me ca hling' öhmun me ihmun hnyei: anyin ae gan hmâ hna okongoâ hnân mekiny hnyi taun hia; e hmak gan hmâ eling hnyamen Khong. 12 Ke haba tavat a ca mokcu, a tab' ödra ohuc: ke ame he thö hnyi dranyai hwan utengien taun.

HNYIMAKAN 6.

KE e bi tang tangö Iehova hnyi hnyei iny at Filisiti seven je tebi. 2 Haba at Filisiti ödrin e hawâ tavat bihut me tavat bi khong, me ha ködrin, ka habe, Öhmun e he ka hawa ka tang tangö Iehova? bethe omanenâ thö köhmun dok öhmun e he ka kunâ e ka hnyin. 3 Me haingödrin, ka habe, Öbun e ne he ka kunâ tang tangen Khongon at Isaraela, ca kunâ bi ke ba ûnyi; ke so bi öbun e he ka hom kâu hudiny hulö: m' öbun e menyik ut, me ame he ka khan' öbun can hna ca hom hnyamen ûnyi gabun. 4 Ke haingödrin, ka habe, Ieû hudiny hulö öhmun e he ka hom kâu? Haingödrin, ka habe, Thabûng ta ohuc gol, me thabûng ta tep gol, oûco je thaniny at Filisiti: anyin a khaca thibi anyibun mok hia me je tuhöbun. 5 Anyin a wale öbun e he ka theatâ anyibun je ohuc, me halebun je tep, hnyat okongoâ hnyei; ke öbun e he bi ka ogânâ Khongon at Isaraela; me ame ne he ka ohâhâ hnyamen hubun, me hon je khongubun me ibun hnyei. 6 Ke anyin a ieû öbun e ohwegiâ je hnyekubun, helâ me at Aigupito me Farao ödrin e ohwegiâ je hnyekudrin? ke e a hia but huliwa hnân lâiâ unyidrin, me hawa, ödrin e ca hna but tavat, me ödrin e he but? 7 Awe, e so öbun e hom me penapena ke kat ae teb ûnyi, me hom li kau a li sangadra, ke adre tiga ca ip hudru ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ, me ohmâ li kau ka hnyi kat, me hom ûnyi gadru li nokon ka hnyi hnyaba: 8 ke hom dö tang tangö Iehova, me ip hon kat; ke hitangen ju je omjeû gol wale öbun e he ka hom kâu hnân hudiny hulö hnyi ong tang me tha ip mē; me kunâ e me me he but. 9 Ke wâhmakhmeto ju ame ne he ka gethen hnyi hing hnyigöulen, Bethe-semes ai, awe, e ame hia but ânyâ kötin ta je hna okongo eang ae gan: ke ame ne ca helae, awe, ame he ka khan' öta a ga ca kuc ötin ge hnyamen; ke ame ka o baû bi kötin. 10 Me ame ânyâ helâe tavat; me ödrin e hom li kau a li sangadra, me ohm' ödru ka hnyi

kat, me hlöng hwanumödru hnyi hnyaba:
11 ke ödrin e ip tang tangö Iehova hon
kat, me ong tang me je tep gol me je hna-
theatâ anyidrin je ohuc. 12 Ke ame he
wisa eû hnyi gethen li kau hnyi gethen
ûheny Bethe-semes; k' ame vheno hna cit
gethen, ke ame kuku tot, ke ame ca saû ka
hnyi ke keihen metâ me me; ke haba je
than Filisiti ödrin e he hotudru ke ne o but
hnyi hnyigöulen Bethe-semes. 13 Ke haba
at Bethe-semes, ödrin e subâ anyidrin hwit
eû hnyi hnyigöulen bucen: ke ödrin e bwele
me wâ tang, me ödrin e senyin he ka wâ.
14 Ke ame o thö kat hnyi utkânâ i Josua
at Bethe-semes, me ame todru eling hnyi
veto ae gan: me ödrin e kia utöiny kat me
hudo li kau hnân hudiny leû kö Iehova.
15 Ke haba at Levi ödrin e hom tang
tangö Iehova, me ong tang unyin, a tangen
je omjeû gol, me ip hon veto ae gan: ke
haba at Bethe-semes ödrin e hudo je hudiny
leû me hudo je hut kö Iehova hnyi bong
eling. 16 Ke a wâ e je than Filisiti a tha-
bûng, me ödrin e hmetu Ekerona ai hnyi
bong eling.

17 Ke walang je ohuc gol a ham at
Filisiti hnân hudiny hulö kö Iehova; khaca
ûnyi ge Asedoda, khaca ûnyi ge Gaza, khaca
ûnyi ge Asekelona, khaca ûnyi ge Gatha,
khaca ûnyi ge Ekerona; 18 me je tep gol
oüco je tauniny at Filisiti hia anyin je than
a thabûng, a je taun adre up haginy, me je
taun ae ûhnyûkong hnyi ta hnyei: ke ne o
but hnyi veto ae gan wale ödrin e ip tang
tangö Iehova hnyi hon, ka eling ke ne o
but hnyi bong ang hnyi utkânâ i Josua at
Bethe-semes. 19 Ke e ame kot tavat hnyi
Bethe-semes, can ödrin e selâdrâ hnyin tang
tangö Iehova, e ame kot tavat a sevente,
me fifte thauzan tavat: me ame tenge
tavat anyin a Iehova ame kot tavat, ke e
gan hmâ hna bling' ödrin. 20 Me ame ha
at Bethe-semes, ka habe, Ie at ae khana he
ka töt hnyi hnyimakö Iehova, Khong ae
kap eang? Ke e ame he ka ölö kö ia gatin?
21 Me ödrin e kunâ je ûthûmetu ka tavat
adre me laba hnyi Kiriatha-jarim, ka habe,
Haba at Filisiti ödrin e hia but hom hmetu
jem tang tangö Iehova; ok ut öbun ka hom
e köbun.

HNYIMAKAN 7.

ME ame he at Kiriatha-jarim, me hom
tang tangö Iehova, me hom e ka
hnyi uma umö Abinadab hnyi dok ae hut,
me okabi Eleazara a nokon he ka tuö tang
tangö Iehova.

2 Ke adre ip kuenyâ tang hnyi Kiriatha-
jarim; wale tuente je huna: ke ame tenge
hotu Iehova lap anyin at Isaraela hia. 3 Ke
Samuela ame ha ka lap anyin at Isaraela
hia, ka habe, Öbun e ne hmetu kö Iehova
me hnyekubun a khaca, awe, degec ut je
khong kanyua me Aseira unyibun, me
penapena je hnyekubun kö Iehova, me bi
athnyaba thibi kâu: ke e ame he ka omeli
öbun ûnyi hnyi hnyamen at Filisiti. 4
Me haba lakon Isaraela ödrin e degec je
Baala me Aseira, me bi athnyaba thibi kö
Iehova.

5 Haba Samuela ame ha, ka habe, Ûkha-
caköuâ thö at Isaraela hia hnyi Mizepa, ke
oge me he ka hic hobi köbun kö Iehova.
6 Me ödrin e ûkhacaköu hnyi Mizepa, me
seköiö, me hingâlâ hnyi hnyimakö Iehova,
me ca han hnyi bong eling, me ha eling, ka
habe, Öhmun e hia but ânyâ hulö kö Iehova.
Ke Samuela ame owisa ka lakon Isaraela
hnyi Mizepa. 7 Ke a löng ut at Filisiti a
g' ame ûkhacaköu lakon Isaraela hnyi
Mizepa, me ame he je thaniny at Filisiti ka
tot ka at Isaraela. Ke a löng ut at Isaraela
me ödrin e outen at Filisiti. 8 Ke haba
lakon Isaraela adre me ha kö Samuela, ka
habe, U me ca he ka menâ khöû' öhmun kö
Iehova Khongutin, me me omeli öta ûnyi
ge at Filisiti. 9 Haba Samuela ame hom
ke nokon mamoe ame tiga i, me hudo hnân
hudiny leû ae bekhöt kö Iehova: me Sa-
muela ame tengiâ at Isaraela kö Iehova:
me Iehova ame löng. 10 Ke Samuela ame
hudo hudiny leû, me haba at Filisiti adre
ma hakekenyâ he ka vat me at Isaraela:
ke Iehova ame bi hwan than ae gan hnyi
bong e hon at Filisiti me ohmöiöngi ödra;
me Isaraela ame kuc ödra. 11 K' ame he
at Isaraela ûheny Mizepa me hnu at Filisiti,
me kuc ödra ke ne o but hmeli Bethe-ka.
12 Ke Samuela ame hom ke veto, me otilâ
wanben Mizepa me Seni, me hwenyi ien
Eben-eza, haingen, ka habe, Iehova ame
hadru' öta ke ne o but eang. 13 Ke adre
me hom ûhnyûkongo at Filisiti, me adre
me ca he hmetu bi ka hnyi hnyigöulen at
Isaraela: ke iwahnaihmiöny hnyamö Ieho-
va ka at Filisiti hnyi ta je bong bongu
Samuela. 14 Ke adre ham hmetu ka at
Isaraela je taun waleji a hûgûnâ at Filisiti
ûnyi ge at Isaraela, hwân hnyi Ekerona, ke
ne o but Gatha; ke haba at Isaraela adre
me hûgûnâ hmeto je hnyigöulen ge at

Filisiti. Ke ûsoköu but at Isaraela me at
Amora. 15 Ke Samuela ame owisa ka at
Isaraela hnyi ta je bonginy anyin möt.
16 Ke e ame labö vheno gaga Beth-ela, me
Gilegala, me Mizepa, hnyi ke huna me ke
huna; me e ame owisa ka at Isaraela hnyi
ta je dok hia eling. 17 Ke e ame labö
hmetu Rama ai, anyin a waleling umen
uma; ke e ame owisa eling ka at Isaraela:
ke e ame otilâ eling ke taben hut kö
Iehova.

HNYIMAKAN 8.

KE hingat ut Samuela me e ame otilâ li
lakon he ka owisa ka at Isaraela.
2 Joela ien nokon a atö, ke Abia ien loiny,
li at owisa hnyi Bere-seba. 3 Ke haba li
lakon ödru me ca vheno deny gethen, ke
ödru me saû ka omjeû me khöp hwaban,
me ohwalö hna owisa.
4 Ke ame ûkhacaköu je hingatiny at
Isaraela hia me o kö Samuela hnyi Rama:
5 me ödrin e ha kâu, ka habe, Wâ bi, u
hingat ut, ke ame ca vheno dem gethen li
lakom: ke walang ang u me he ka otilö
thanihmun he ka owisa köhmun helâ me je
hnyei hia. 6 Ke e kong kö Samuela
hnödrin hna ha, ka habe, Ham dö köhmun
than he ka owisa köhmun. Ke Samuela
ame hic dö kö Iehova. 7 Ke Iehova ame
ha kö Samuela, ka habe, Löng ju hofuc
hwan tavat, wale adre me ha hia köu:
anyin a ödrin e ca hna degeci u, ke ödrin e
hna degeci nya bi, me inye ca thanidrin.
8 Helâ me hnödra hna ânyâ hia, hwân
hnyi bong waleji oge hum ödra hnyin ûheny
Aigupito ke ne o but hnyi bong ang, ke
adre me digic nya me bi athnyaba ka ke je
khöng, me ödrin e ânyâ minya e köu,
9 Ke löng ju walang ang hwodrin: ke so
bi, u me he ka ha hwegiâ ködra me
thumetu ödra ge bongon than ame he ka
musi ödra.
10 Ke Samuela ame ha ta je hofuc ho
Iehova hia ka tavat ödrin e sumatö than
unyin. 11 Ke e ame ha, ka habe, Walang
bongon than ame he ka musi öbun: e ame
he ka hom lakubun obaga, me otil' ödrin
hobi kâu anyin je kariota, me anyin tavat
tabö hors; ke ödrin e he ka wadring hnyi
hnyimakan anyin je kariota; 12 ke e ame
he ka otil' ödrin hobi kâu je taben thauzan,
me je taben je fifte; me he ka wia kânâin
kânâ, me subâ anyin hwit, me he ka tibet
anyin je ûnyi hnân vat, me je ûnyi höbi
kâu anyin je kariota. 13 Ke e ame he ka
hom lakubun je hlu hnân ûhaniken ta je
ûnyi ae hnebwia, me bi han, me beka.
14 Ke e ame he ka hom je ibun, me je
hnyei vine, me je hnyei elaio ûnyi gabun
me ham ka lathnyabainy. 15 Ke e ame he
ka hom ke keihen a libenyitainy hatungu-
bun je hatong, me ibun je hnyei vine, me
ham bi ka je taben unyin me lathnyabainy.
16 Ke e ame he ka hom lathnyabaibun
obaga me omomo, me je hidröu gabun ae
so, me halebun je asina, me kun' ödrin bi
ka hnyi anyin huliwa. 17 E ame he ka
hom ke keihen a libenyitainy halebun je
mamoe: ke öbun e he ka bi athnyabainy.
18 Ke öbun e he ka tenge hnyi bong eling
can tuhöbun at öbun e he ka ûca; k' ame
ca he bi Iehova ka thu köbun hnyi bong
eling. 19 Ke so bi haba tavat adre me
höcö löng hofuc ho Samuela; ke haingödra,
ka habe, Ohe, öhmun e he ka hu tuhöhmun;
20 m' öhmun e he ka helâ me je hnyei
hia; k' ame he tuhöhmun ka owisa köh-
mun, me hnyimakan anyihmun bunyen,
me vat hobi köhmun. 21 Haba Samuela
ame löng ta je hofuc hia hwan tavat, me e
ame ha kö Iehova. 22 Ke haba Iehova
ame ha kö Samuela, ka habe, Löng ju
hodra, me otilâ tuhödra. Me Samuela
ame ha ka at Isaraela, ka habe, Vese but
öbun ka hnyi anyibun je taun.

HNYIMAKAN 9.

HABA e hu ke at Beniamina, Kiso ien,
nöku Abiela, nöku Zero, nöku
Bekorath, nöku Afia, a nokon ke at
Beniamina, at ae ûnyi hnathu hmönyin.
2 Ke e hu nokon baga, Saulo ien, hidröu
ae hmanenang; ke ba at unyin lakon
Isaraela ae so hon: ke haba ûbeûen e hon
tavat hia, me bongödra hnyi li abenyin.
3 Ke a hia je asina hale Kiso kamö Saulo.
Me haba Kiso ame ha kö Saulo a nokon,
ka habe, Bethe hawâ ke athnyaba me todrö
me he thö ka elâm je asina. 4 Ke e ame
vheno hnyei ae hut hnyi Eferaima, me
vheno hnyei Salisa k' ame ca ō 'drin; ke
ödru me vheno hnyei Salim, ke hia bala bi
eling: ke ödru me vheno hnyei Beniamina,
ke ödru me ca wâ bala bi. 5 Ke ödru me
o but hnyi hnyei Zuf, me Saulo ame ha ka
athnyaba unyin, ka habe, Ötu me he ka
hmetu, wâ e nye ca ûnykûme hmetu bi
cica ge asina, ke hmak biju hnyekon gatu.
6 Ke haingen kâu, ka habe, Wâ bi, e hu

ke aten Khong hnyi taun eang, at ae lung
so; ame hwadâ hia hnen je hna ha: ötu
he kâ e; ame ne he ka omanenâ kötu la ge
hnötu hna vheno. 7 Ke haingö Saulo ka
athnyabainy, ka habe, Ke wâ bi, öte ne he,
me ötu me he ka hok ieû ka at? anyin a
um dö anyitu je areto hnyi tangen, ke ba
ke bwihlany he ka hom ka aten Khong:
ieû honötu? 8 Me ame thu hmetu athny-
aba kö Saulo, ka habe, Wâ bi, e hu gak
ke keihen a vakiny sekel sileva: oge me
he ka ham e ka aten Khong he ka omanenâ
kötu detu. 9 (Haba ehac hnyi Isaraela,
e ka he at ka hnö unyin Khong, e ame ha,
ka habe, Ötin e he ka he ka at ame wâ:
anyin a haba perofeta walang ang, adre
hwenyi ien ehac, ka habe, At ame Wâ.)
10 Me Saulo ame ha ka athnyabainy, ka
habe, E so hofuc e; ötu he. Me ödru me
he ka hnyi taun wale a e aten Khong
hnyin. 11 Ödru me tiga öliâ hwatapkö-
luiny taun, me ödru me wâ je hlu ödrin e
he ka seköiö, ke ödru me ha ködrin, ka
habe, Hawa, e ang at ame wâ? 12 Me
ödrin e thu ködrin, ka habe, e, wâ bi hnyi
hnyimâkâm: hele th' öbu, anyin a o thö
eja hnyi taun; anyin ae hu but anyin
tavat eâu hnyi dok ae görany: 13 öbu ka
o hnyi taun öbu me he ka wâ, ke tiga ca
ölö bi ka hnyi dok ae görany ka han:
anyin ame ca he tavat ka han, k' ame tiga
ca o, anyin a hamen he ka hmö hut;
hwaban e, ame hnyi han tavat adre hawâ.
Ke ölö th' öbu walang ang; anyin öbu me
he ka wâ hnyi ûen ang. 14 Me ödru me
he ka hnyi taun; ke ödru me o hnyi hnyin
taun, wâ bi Samuela ame he jem cici ödru,
he ka öliâ dok ae görany.

15 Ke a hia but Iehova omanenâ kö
Samuela et ke tiga ca o bi Saulo, ka habe,
16 haba nyi hnyi ûen helâng, oge me he ka
kunâ köu ke at ûnyi hnyi hnyei Benia-
mina, ke u me he ka hû e, me me taben
lakeik at Isaraela, me e ame he ka omelö
lakeik ûnyi hnyi hnyamen at Filisiti:
anyin a oge hia but wâ lakeik, k' ame o
but könya anyidra mâng. 17 Ke Samuela
ame ō Saulo me Iehova ame ha kâu, ka
habe, Wâ bi at waleji oge ha köu! a at
ame he ka musö lakeik. 18 Ke haba
Saulo ame hakekeny Samuela hnyi homa-
göule, me ha, ka habe, Ö u kû thö könya
uma umen at ame wâ. 19 Me Samuela
ame thu kö Saulo, ka habe, Inya ang at
ame wâ; böbu thö ka ölö ka hnyi dok ae
görany, anyin a öbu me he ka tha han
mönya eâu: ke oge me he nyi ka kunö u,
me omanenâ hnyekom. 20 Ke haba je
asina wale a hia hnyi kun ta bong ca hmak
bi hnyekom gadrin: anyin adre ō 'drin ju.
Ke hobi kö ia ûnyi adre weny hia hnyi
Isaraela? Hawa, ca hobi köu bi, me lap
hia anyin kâmâm? 21 Me Saulo ame thu,
ka habe, Hawa, ca at Beniamina bi nya,
wale ae ûhnyûkong hnyi je tribu hia anyin
at Isaraela? ke ûhnyûkong hmönyin anyik
lap hnyi je lap hia hnyi tribu Beniamina?
ieû gam u me ha helâe könya? 22 Ke
Samuela ame hum Saulo me athnyabainy,
me hum ödru ka hnyi hnyeule, me olab'
ödru hnyi li tap ae beönua unyin tavat
adre hawâ, helâke thöte tavat. 23 Ke
Samuela ame ha ka at ame bi han, ka habe,
Hom but jem uthmeno waleji oge ham köu
me ha köu, ka habe, Ip ju e. 24 Me haba
at ame bi han ame hom but jevan, me ûnyi
hon e, me ip hnyi hnyimakö Saulo. Ke
haingö Samuela, ka habe, Wâ bi ûnyi adre
ip! ip ju hnyi hnyimâkâm, âm; anyin adre
tuö e hnân hobi köu hwân hnyi ûen adre
thu, anyin oge me ha, ka habe, Oge me he
ka hawâ tavat. Ke haba Saulo ame tha
han me Samuela hnyi bong eling. 25 Ke
ödrin e utut ka hnyi taun ûnyi hnyi dok
ae görany, me haba Samuela ame ûhnenamö
me Saulo hon uma. 26 Ke ödrin e vesâ
kong: ke haba hnyi haolany, me Samuela
ame hongot kö Saulo hon ban uma me ha,
ka habe, Todrö, m' inye he ka kunö u.
Me ame todrö Saulo, ke ödru me tha he
hââng a e me Samuela. 27 Ke ödrin e
tiga utut ka hnyi obiny taun, me haba
Samuela ame ha kö Saulo, ka habe, Ha thö
ka athnyabaem he ka mē ban (me e ame
he), ke mē todru u, m' inye he ka omanenâ
köu hofuc hwan Khong.

HNYIMAKAN 10.

ME wale Samuela ame hom tap wakaco
me hingâlâ hon ban, me ûcimhnyi-
mak mē, me ha, ka habe, Hawa, ca anyin
a Iehova ame hû u me hnân taben jekhon?
2 U ka he but eâu ûheny ang unyik, u me
he ka wâ li at hnyi hu Rakela hnyi
hnyigöulö Beniamina hnyi Zeleza; ke ödru
me he ka ha köu, ka habe, Adre wâ ju
asina, wale u me elâm: ke wâ bi ame ca
ûnykûme hmetu je asina kâmâm, ke e
hmak ut hnyekon gabu, ame ha, ka habe,
Hawa la nökuk? 3 Ke u me he ka he
ûhem e, me u je he ka o hnyi iwajo anyi

Tabora, me ame he ka ûkhanö möu eling
kun ta hnyat, ödrin e he Beth-ela ai ka
Khong, ke at ame hom tilâ kun ta nokon
got, ke ke at ame hom tilâ kun ta areto, ke
ke at ame hom tilâ tap waina: 4 ke ödrin
e he ka iouny möu, me ham köu lo li areto';
ke u me he ka kap gadrin. 5 Ke hwaban
e, u me he ka o ka hnyi dok ae hut anyin
Khong, wale lap tue anyin at Filisiti:
ke u ka hia but o ka hnyi taun, u me he
ka ûkhanö me deö perofeta ödrin e utut
ûheny 'thö, ke e hnyi hnyimaködrin nabeli,
me bwinybet, me utköwi, me kitara; ke
ödrin e he ka hnyi perofeta: 6 ke ame he
ka o hwege hom hanu Iehova, me u me he
ka tha perofeta mödrin, ke adre me he ka
wiö u helâ me ke at bi. 7 Ke e ka āt dö
köu je haten eling, u me he ka ânyâ hnâm
hna wâhmakhmeto; anyin a e unyâm
Khong. 8 Ke bâm dö Gilegala ai, ke ama
bilik; ke wâ bi, oge me he ka utut köu he
ka hudo je hudiny leû, me hudo je hudiny
ûsököu: seven je bong u me he ka huluba-
hingen ke ne o but oge me o köu, me
omanenâ köu ûnyi u me he ka ânyâ. 9 Ke
e ame hwiö thö me he ga Samuela, me
Khong ame ham kâu hnyekon ae ke
hwakecin bi, ke ame hwâdâ thö je haten
hia eling hnyi bong eling.

10 Ke ödru me o eling hnyi dok ae hut,
me wâ bi, ame ukhanö mödru deö perofeta;
me ame o hwege hon hanon Khong, me e
ame tha perofeta unyidrin. 11 Ke a wâ
but tavat hia, a hnyat wâhmakhmeto e
ehac, ke wâ bi e ame hnyi perofeta me je
perofeta, me adre me ûhaköuâ ka habe, Ieû
e a o ka nöku Kiso? Hawa, Saulo ame
laba unyin je perofeta? 12 Ke ame thu
ke at a aten eling, ka habe, Ke ia kamö-
drin? Anyin a wale, adre vejecâ, ka habe,
Hawa, Saulo ame laba unyin je perofeta?
13 Ke e ame um dö perefota me he ka
hnyi dok ae görany.

14 Ke haba ke kamö Saulo ame ha kâu
me athnyabainy, ka habe, Ûhebu ua?
Haingen, ka habe, Öhme elâm je asina:
ke öhme wâ but ae hia bala me öhmu me
he kö Samuela. 15 Me ame ha ke kamö
Saulo, ka habe, Me omanenâ könya hofuc
ho Samuela köbu. 16 Me Saulo ame ha
ka ke kamen, ka habe, E ame ha manenâ
köhmu a g' adre wâ ju je asina. Ke e ame
ca omanenâ kâu ge dökhu, waleji a ha
Samuela.

17 Ke Samuela ame ûkhacaköuâ tavat
kö Iehova hnyi Mizepa; 18 me e ame ha
ka lakon Isaraela, ka habe, Walang hofuc
ho Iehova, Khongu Isaraela, ka habe, Oge
me hom at Isaraela ûheny Aigupito, me
oge me omeli öbun ûnyi hnyi hnyamen at
Aigupito, me ûnyi hnyi hnyamen je dökhu
hia waleji a oveci öbun: 19 ke öbun e hia
but degec Khongubun hnyi ûen ang, at a
omeli öbun ûnyi ge anyibun je hna okongoâ
me hna ovecâ; ke öbun e ha kâu, ka habe,
Otilâ thanihmun dö. Awe, omanen' öbun
dö walang ang hnyi hnyimakö Iehova
hoton anyibun je tribu me je thauzan gabun.
20 Me Samuela ame hakekenyâ je tribu hia
anyin at Isaraela, me adre me kû tribu
Beniamina. 21 Ke e ame hakekenyâ tribu
Beniamina hoton anyidrin je lap, me adre
kû lap anyi Mater: ke adre kû Saulo noku
Kiso; ke ödrin e elâm e, k' adre me ca wâ.
22 Anyin a wale adre me elâm hmetu unyi
Iehova, hawa, e tiga hu ke at biju ame he
ka he jem? Me Iehova ame thu, ka habe,
Wâ bi, e ame lubaduöng hnyi je thatûnyi.
23 Me adre me wadring me hom e ûheny
e; ke e ame tha tot me tavat, me e beû
hon tavat hia, bongödra ju' hnyi li abenyin.
24 Ke haba Samuela ame ha ka tavat hia,
ka habe, Wâ ju e, wale a ûca Iehova,
anyin ae ba at helâ mē unyin tavat hia
thithö. Me ame hongot tavat hia, me tha
ha, ka habe, Khong lö omelö than.

25 Ke haba Samuela ame thumeto tavat
ge bongon dökhu, me sihnalimen e hnyi
tusi, me ip hnyi hnyimakö Iehova. Ke
Samuela ame kunâ tavat ka hnyi je hnya-
badra. 26 Ke Saulo ame he minya ka
hnyi hnyaban hnyi Gibea; ke ame tha he
mē tavat a kâlâ Khong je hnyekudrin.
27 Ke ame ha ke je laku Belial, ka habe,
Ame he ka kâmâu hna omeli ötin at eji?
Me ödrin e hûkötiâ e, ke ödrin e ca hom
kâu je bwihlany. Ke e bi ame laba
hnyibû.

HNYIMAKAN 11.

KE ame o but Nahasa at Amona me
hunuma cicö Jabese-gileada: ke
ame ha at Jabese hia kö Nahasa, ka habe,
U me he ka ûhihinyköu möbmun, me
öhmun e he ka bi athnyabaem. 2 Haba
Nahasa at Amona, ame thu ködrin, ka
habe, Walang oge me he ka ûhihnyköu
möbun a g' ame he ka bân ka oc ut je
emaköbun hia a metâ; ke oge me he ka ip
ûnyi e hnân haikongoâ at Isaraela hia.
3 Me ame ha kâu wahingat hnyi Jabese,

ka habe, Me hn' öhmun hnyi seven ta bong,
me öhmun e he ka kunâ je ûthumetu ka
hnyi je hnyigöulen at Isaraela: ke ame ne
ha at ame he ka omeli öhmun, awe öhmun
e he ka he köu. 4 Me ame o je metâ hnyi
Gibea i Saulo me thumeto tavat ge ta je
hofuc eling: me ame tenge gan hmâ tavat
hia. 5 Ke wâ bi, ame o but Saulo e ame
alen je kau ûheny hnyi hnyei; ke Saulo
ame ha, ka habe, Ieû ame tenge gan tavat;
Me ödrin e thumeto ge hofuc hwan at
Jabese. 6 Ke ame o hwege hanon Khong
ka hnyi hu Saulo, hnyi ûen e ame löng
hofuc eling, me ame ubâhlâ gan hmâ anyin
hmönyin. 7 Me e ame hom li bolok, me
susub' ödru, me kunâ me je metâ ka hnyi
je ke keihen hia anyi Isaraela, me ha, ka
habe, Adre me he ka ânyâ helâng ka je
bolok haleny tavat adre me ca he ka he
hotu Saulo me Samuela. Me ame o ot ka
tavat ûnyi ga Iehova, ke ödrin e ok helâ
me at a khaca. 8 Ke e ame öû ödrin
hnyi Bezek; ke haba lakon Isaraela ödra
theri haded thauzan, ke thöte thauzan at
Juda. 9 Me adre me ha ka je metâ ödrin
e o, ka habe, Öbun e he ka ha ka at
Jabese-gileada, ka habe, Haba nyi e ka
vec ut hwan seûnö, me adre me he ka hn'
öbun. Me ame he je metâ me thumeto at
Jabese, me ödrin e senyin. 10 Waleling
me me ha at Jabese, ka habe, Öhmun e he
nyi ka didrut köbun, me hamöbun he ka
ânyâ hia köhmun webun. 11 Ke haba nyi
Saulo ame khenâ tavat me me kun ta
bunyen: ke ödrin e o hnyi wanben hna
hunuma hnyi hna hmak hnyi hnyomakatu,
me kot at Amona ke ne o but ame vec
hwan seûnö: ke adre oveseâ bi je kolon,
me me ca tha laba li at a lo. 12 Ke ame
ha tavat kö Samuela, ka habe, Ie at a ha,
ka habe, Hawa, ame he Saulo ka musi
öta? Hom but jem tavat m' öhmun e he
ka hling' ödrin. 13 Haba Saulo ame ha,
ka habe, Adre me ca he ka hlingâ ke at
hnyi bong ang: anyin a Iehova ame ham
möt hnyi bong ang hobi kâu at Isaraela.
14 Me Samuela ame ha ka tavat, ka
habe, Ötin he Gilegala ai, he ka ohâtâ
dökhu eling. 15 Me ame he tavat hia Gile-
gala ai; me adre me otilö Saulo eling ka
than hnyi hnyimakö Iehova hnyi Gilegala;
ke adre me hudo eling je hudiny ole hnyi
hnyimakö Iehova; me ame tha senyin gan
hmâ eling Saulo me at Isaraela hia.

HNYIMAKAN 12.

KE Samuela ame ha ka at Isaraela hia,
ka habe, Wâ bi, oge hia but löng
hia hoton hobun hofuc waleji öbun e ha
könya, me otilâ tuhöbun. 2 Ke haba
walang ang, me ame ngenu tuhöbun hnyi
hnyimaköbun: ke iny' hingat ut, me hûen
dut; ke wâ bi e unyibun li lakuk: ke oge
hia but ngenu hnyi hnyimaköbun hwân k'
iny tiga thöth ke ne o but hnyi bong ang.
3 Iny' ang: ohnathu nya thö hnyi hnyi-
makö Iehova, me hnen hna hû: ia oge hom
haleny bolok? ke hale ia asina oge hom?
ke oge iyawö ia? ke oge oveci ia? ke oge
kap hwaban ûnyi hnyi hnyamö ia he ka
omûkâ li emakök can e? m' oge me he ka
ham hmetu köbun. 4 Ke haingödra, ka
habe, U je ca iyaw' öhmun, me oveci
öhmun, ke ba ûnyi u je hom ûnyi ge ke
at. 5 Me e ame ha ködra, ka habe, Iehova
at ame ohnathoâ köbun, ke ame ohnathoâ
aten adre hû minya, hnyi bong ang, a
öbun e ca wâ ke ûnyi hnyi hnyâmök.
Haingödra, ka habe, E but at ohnathoâ.
6 Haba Samuela ame ha ka tavat, ka habe,
E bi Iehova, at ame otilö Mose me Arona,
me hom je lakamöbun ûnyi hnyi hnyei
Aigupito. 7 Anyin a wale todr' öbun
walang ang, me inye he ka n' öbun hnyi
hnyimakö Iehova hnyi ta je hwakecin hia
thithö ae wisa anyi Iehova, wale e ame
ânyâ köbun, me ta je lakamöbun. 8 Haba
hnyi ûen ame o Jekob hnyi Aigupito, me
ame tenge lakamöbun kö Iehova, me haba
Iehova ame kunö Mose me Arona, ödre
hom lakamöbun ûheny Aigupito, me olab'
ödrin hnyi dok eang. 9 Ke ödrin e hnying
Iehova Khongudrin, me e ame ûcû ödrin
ka hnyi hnyamö Sisera, taben utbavat anyi
Hazora, me ka hnyi hnyamen at Filisiti,
me ka hnyi hnyamen than Moaba, me
ödrin e vat mödrin. 10 Ke ödrin e tenge
kö Iehova me ha, ka habe, Öhmun e hia
but monu, anyin a öhmun e hia but hna
degeci Iehova, me bi athnyaba ka je
Baala, me Aseira: ke u me he walang ang
ka omeli öhmun ûnyi hnyi hnyamen je
iwahnaihmiöny möhmun, m' öhmun e he
ka bi athnyabaem. 11 Me haba Iehova
ame-kunö Jerubaala me Bedan, me Jefetha,
me Samuela he ka omeli öbun ûnyi hnyi
hnyamen je iwahnaihmiöny möbun igigilö,
ke öbun e laba hnahic ut. 12 Ke öbun e
wâ a ga o but köbun Nahasa, thaniny laku

Amona, me öbun e ha könya, ka habe, Ohe,
e so e hu than he ka musi köhmun: ke so
bi Iehova me anyibun than. 13 Ke walang
ang, wâ bi than öbun e ûca, me sumâtâ:
ke wâ bi Iehova ame hia but otilâ tuhöbun.
14 Öbun e ne he ka outö Iehova, me bi
athnyabainy, me löng hwan hofuc, me ca
ûkhin fucâ hnanyibu anyi Iehova, ke öbun
e ne he bala bi me than minya a musi
köbun ka hnu hotu Iehova Khongubun,
awe, e so eling: 15 ke öbun e ne ca löng
hoton hofuc ho Iehova, k' öbun e ne
hanyâûâ hnanyibu anyi Iehova, awe, ame
he ka iwahnaihmiöny möbun hnyamö Ie-
hova, helâji me ka je lakamöbun. 16 Ke
tot ju öbun walang ang me wâ ûnyi ang
ae gan ame he ka ânyâ Iehova hnyi hnyi-
maköbun. 17 Hawa, ca ûen ang he ka
meno hwit? Oge me he ka hongot kö
Iehova, me e ame he ka kunâ hendreng
me we; me me khan' öbun me wâhma-
khmetoâ a e ti kong hwakecibun öbun e
ânyâ hnyi hnyimakö lehova, a ga sumatö
tuhöbun. 18 Me Samuela ame hongot kö
Iehova; me Iehova ame kunâ hendreng me
we hnyi bong eling: me ame ot gan hmâ
tavat hia thithö kö Iehova me Samuela.
19 Ke ame ha tavat hia kö Samuela, ka
habe, Bethe hic hobi köhmun a lathnyabaem
kö Iehova Khongom, m' öhmun e ca he ka
mokcu: anyin a öhmun e hia but bi hanen
ka anyihmun ta je hulö hia ûnyi eang ae
kong, he ka sumatö tuhömun. 20 Haingö
Samuela ka tavat, ka habe, Ca ot öbun: e
hnathu öbun e hia but ânyâ ta je hulö
eang: ke so bi ca he öbun ka saû ga
Iehova, ke bi athnyaba Iehova ge je hnye-
kubun ae bekhöt; 21 ke ca he öbun ka
saû: ke helâe öbun e he ka he hoton ta je
ûnyi baû ae ca khana he ka bi troban me
möt, anyin ae ba önyen. 22 Anyin ame
ca he Iehova ka hna degecâ lakeiny, ûnyi
ge ien ae gan hmâ: anyin ae we Iehova
he ka wi' öbun me hnân hing lakeiny.
23 Ke haba inya bi, ö iny ca he ka monu
kö Iehova, he ka degec hiji öbun: ke oge
me he ka n' öbun ge gethen ae so me wisa.
24 Ke hamöbun bi he ka outö Iehova, me
bi athnyabainy hnyi hnathu me hnyekubun
ae bekhöt: ke me ûnykûme th' öbun ta
je ûnyi ae gan e ame hia but ânyâ hobi
köbun. 25 Ke öbun e ne he bala ka-ânyâ
hwakecin ae kong, awe, adre me he ka tha
ohi' öbun me tuhöbun.

HNYIMAKAN 13.

KE haba Saulo ame hwân he ka musi
ke (thöte) je hunainy; ke e ame
musi hnyi Isaraela hnyi lo li huna. 2 Ke
haba Saulo ame ûca hobi kâu kun ta
thauzan at Isaraela; haba lo li thauzan ka
e bi unyi Saulo hnyi Mikemas me hnyi
bucen Beth-ela, ke haba khaca thauzan ka
e unyi Jonathana hnyi Gibea hnyi Benia-
mina: ke haba kolon tavat e ame ve kun'
ödrin ka hnyi umödrin je uma mano. 3 Ke
haba Jonathana ame kot lap tue anyin at
Filisiti hnyi Geba, ke a löng ut at Filisiti.
Ke haba Saulo ame tuâ trutru hnyi hnyei
hia thithö, me ha, ka habe, Löng ju öbun,
at Heberu. 4 Ke a löng ut at Isaraela
hia, ka habe, A hia but Saulo kot lap tue
anyin at Filisiti, ke e bon dut at Isaraela
minya ka at Filisiti. Me ame ûkhacaköu
tavat kö Saulo hnyi Gilegala.
5 Haba at Filisiti adre me ûkhacaköu
he ka vat me at Isaraela, thöte thauzan je
kariota, ke siks thauzan tavat tabö hors,
me tavat helâ me önyin köiö ûseidra: ke
adre me he me hunuma hnyi Mikemas,
Beth-aven ke e deiö. 6 Ke a wâ but at
Isaraela a g' adre vhet ut (anyin ame gâ
on tavat,) haba tavat adre me ve lubaduöng
hnyi je hmonop, me hnyot, me kic, me op.
me hna hiny. 7 Ke haba keihen at Heberu
ödrin e hia but he hanyâûâ Joridano ka
hnyi hnyei Gada me Gileada; ke haba
Saulo me tiga e bi hnyi Gilegala, ke ame
he hoton tavat hia thithö, me öbubuny.
8 Ke e ame halubahingen seven je bong,
helâ me hna thu ûen ga Samuela: ke ame
ca o bi Samuela hnyi Gilegala ke ame vese
thö tavat unyin. 9 Ke haba Saulo ame
ha, ka habe, Hom but jem könya hudiny
leû, me je hudiny ole. Me e ame hudo
hudiny leû. 10 Ke e tiga um dö hudö
hudiny leû, wâ bi, ame o thö Samuela; ke
Saulo ame he ka ûkhanö mē me me iouny
mē. 11 Ke haingö Samuela, ka habe, Ieû
u je hia but ânyâ? Haingö Saulo, ka
habe, Oge wâ a ga vese thö tavat gak, ke
u tiga ca o waleji hnyi ûen, me haba at
Filisiti adre me ûkhacaköu hnyi Mikemas;
12 anyin a wale oge me ha, ka habe, Ame
he ka utut walang ang at Filisiti könya
hnyi Gilegala, k' iny tiga ca hia but sumâtâ
ibetengiö anyi Iehova: can e oge me ohwe-
giâ hnyekuk me hudo hudiny leû. 13 Me
Samuela ame ha kö Saulo, ka habe, E monu

ûnyi u je ânyâ : u je ca tuö hnanyibu anyi
Iehova Khongom, waleji e ame hûna köu :
ame we Iehova ka ohmâ dokhom dökhu
hnyi Isaraela nyiele balua. 14 Ke walang
ang ame ca he ka tet hmâ dokhom dökhu :
ke Iehova ame hia but elâm at ae ûcû me
hnyekon bi, ke Iehova ame hia but ûca at
eling me me tuhan lakeiny, anyin a u je
ca tuö ûnyi waleji Iehova ame hûna köu.
15 Ke Samuela ame tot me he Gibea ai
hnyi Beniamina ûheny Gilegala. Ke Saulo
ame aû tavat unyin, ke helâke siks haded.
16 Ke ame laba Saulo me Jonathana a
nokon me tavat unyidru hnyi Geba hnyi
Beniamina : ke haba at Filisiti adre me
hunuma hnyi Mikemas. 17 Ke haba tavat
hûgûnâ, me ödrin e he ûheny hnyi hna
hunuma anyin at Filisiti a kun ta bunyen :
haba ke bunyen ame hnyi gethen ûheny
Ofera me he hnyi hnyei Sual : 18 ke ke
bunyen ame saû hnyi gethen ûheny Bethe-
horona : ke ke bunyen bi ame saû ka hnyi
getheniny hnyigot cicö hnyigöulen bucen
Zeboim hnyi hnyebuba.
19 Ke ba at leû fao hnyi hnyei Isaraela
hia : anyin a haingen at Filisiti, ka habe,
Wâ e nye he at Heberu ka bi hele vat me
ö : 20 ke haba at Isaraela hia adre me
labö he ka at Filisiti he ka khet je ûnyi
hnân wia kânâ, me utetebelök, me je giwa,
me je pik ; 21 ke so bi e hu gadra je fail
hobi kâu je pik, me je utetebelök, me je
fao ae vheivhei, me je giwa ; me hnân
khet je osöiny bolok. 22 Me haba hnyi
ûen vat, me ba hele vat me ö adre me wâ
unyin tavat hia thithö ödrin e tha e me
Saulo me Jonathana : ke so bi adre me
hake wâ unyi Saulo me Jonathana a nokon.
23 Ke e bi lap tue anyin at Filisiti ke ne
o but hnyi gethen ûheny Mikemas.

HNYIMAKAN 14.

KE haba hnyi ke bong me Jonathana
nöku Saulo ame ha ka hidröu, at
ame hom tilâ anyin ta je ûnyi hnân vat,
ka habe, Ötu he ka lap tue anyin at Filisiti
hnyi ke keihen eji. Ke e ame ca thumeto
kamen. 2 Ke Saulo ame laba hnyi obiny
Gibea hnyi hmelen ûö rimona hnyi Mi-
geron : ke helâ me siks haded tavat unyin ;
3 me Ahia a nöku Ahituba, liamekeiny
me Ikaboda, nöku Fineasa, nöku Eli, at
bihut kö Iehova hnyi Silo, e ame khavâ
iefoda. Ke ca khana bi tavat a ga he but
Jonathana. 4 Ke hnyi wanben li gethen
Jonathana ame elâm deny hnyin he ka he
ka hnyi lap tue anyin at Filisiti, ke wale
ke kic ae beû me ûjejöng hnyi ke keihen,
me ke kic ae beû me ûjejöng hnyi ke ke
keihen : ke Bozez ien khaca, ke Sene ien
khaca. 5 Ame tot khaca kic ka hnyi
hwadrö cicö Mikemas, ke haba khaca ka
hnyi hwaiöu cicö Geba. 6 Haba Jona-
thana ame ha ka hidröu, at ame hom tilâ
omjehen vat, ka habe, Ötu he ka hanyâûâ
ka hnyi lap tue anyin tavat eang adre ca
peritomonâ : ame ne he Iehova ka huliwa
hobi kötin : anyin a e ba at ame musi kö
Iehova he ka omelö, ame ne ûnyi ge tavat
ae se, ame ne ûnyi ge tavat ae wakhalet.
7 Me ame thu kâu at ame hom tilâ omjehen
vat, ka habe, Ânyâ hia thö ûnyi hnyi hnye-
kom : hwiö thö, wâ bi iny' ang unyâm
hoton weny hnyekom. 8 Haba Jonathana
ame ha, ka habe, Wâ bi ötu me he ka
hanyâûâ ka tavat, me omanen' ötu bi
ködrin. 9 Ödrin e ne ha helâng kötu, ka
habe, Todru, m' öhmun e me he köbu, awe,
ötu me he ka tot bala, me ca he bi ködrin.
10 Ke ödrin e ne ha helâng, ka habe, Ölö
th' öbu köhmun ; awe, ötu me he ka ölö
thö ; anyin a hia but Iehova hn' ödrin
kötu : ke walang haten kötu. 11 Ke
ödru me omanen' ödru bi ka lap tue anyin
at Filisiti : ke haingen at Filisiti, ka habe,
Wâ bi, ame o but at Heberu ûheny hnyi
jē op wale ödrin e lubaduöng hnyin. 12
Me ame thu aten lap tue kö Jonathana me
at ame hom tilâ omjehen vat, ka habe, Ölö
th' öbu köhmun, me öhmun e he ka oma-
nenâ köbu ke ûnyi. Haba Jonathana ame
ha ka at hom tilâ omjehen vat, ka habe,
Ölö thö hotuk : anyin a hia but Iehova hn'
ödrin ka hnyi hnyamen at Isaraela. 13
Ke Jonathana ame iyâw ge li benyin me li
can, ke ame he hoton at hom tilâ omjehen
vat : me ödrin e ta hnyi hnyimakö Jona-
thana ; ke haba at hom tilâ omjehen vat
ame hling' ödrin hnyi hoton. 14 Ke haba
hnyi hna hlingâ eling a bân, wale Jona-
thana me at hom tilâ omjehen vat ame
ânyâ me ame ne twente tavat, hnyi utkânâ
ae ûhnyûkong helâ me hafiny wadeny ûnyi
hnân wia kânâ. 15 Ke e hu öbubuny
hnyi hna hunuma, me hnyei, me unyin
tavat hia ; haba lap tue me hnyat hûgûnâ
ödrin e öbubuny minya : ke ame ûk hmele-
dran ; me gan hmâ hmönyin öbubuny.
16 Ke haba hnyat hmâkâ hnyi Saulo hnyi
Gibea hnyi Beniamina ödrin e wâ ; ke wâ bi
ame aû but tavat, ke adre me kec monu ehele.

17 Ke haba Saulo ame ha ka tavat
unyin, ka habe, Aû thö tavat, me wâ ie at
a hia gatin. Ke ödrin e aû, me wâ bi, e
hiö Jonathana me at a hom tilâ omjehen
vat. 18 Me haba Saulo ame ha kö Ahia,
ka habe, Hom but jem tang tangen Khong.
Anyin a e unyin lakon Isaraela tang
tangen Khong hnyi ûen e. 19 Ke Saulo
ame tiga ûhnenamö me at bihut, me ame
tiga hu mede hnyi hna hunuma anyin at
Filisiti, me ame gan tot: me Saulo ame
ha ka at bihut, ka habe, Me tot ju. 20
Ke Saulo me tavat hia unyin adre me
ûkhacaköu me he ka hnyi vat: ke wâ bi,
ödrin e ûkotköuâ lahiödrin, ke ti gan hmâ
imonumonuny. 21 Ke haba at Heberu
tavat ödrin e tha he unyin at Filisiti ehac,
a tavat adre me tha he mödrin ka hnyi hna
hunuma ûnyi hnyi hnyei igigilö; me haba
hnyat eling ödrin e hwiö he ka tha ödra
me at Isaraela unyi Saulo me Jonathana.
22 Helâe minya hnyat Isaraela hia a hnyat
adre lubaduöng hnyi hnyei ae hut hnyi
Eferaima, k' ödrin e löng a ga kec ut at
Filisiti, me ödrin e hnyi hnu ödrin hwegi-
ödrin hnyi vat. 23 Me haba Iehova ame
omelö at Isaraela hnyi bong eling: ke
adre me vat ke ne o but ka hnyi Beth-aven.
24 Ke a vec ut Isaraela hnyi bong eling:
ke haba Saulo ame thawâ hwegiâ tavat,
me ha, ka habe, Hnaûhangö a ame he ka
han ke ne o but sahac, me inye me hia thö
bi hwaban ka je iwahnaihmiöny mönya.
Ke ame ca han bi tavat hia. 25 Ke ame
o but tavat hia hnyi hnyot, ke wale hani
eû hon kânâ. 26 Ke a o but tavat hnyi
hnyot, me wâ bi, ame khula hani: ke so
bi e ba at ame inâ hnyamen ka hnyi huyi-
men; anyin a tavat ödrin e outen hnaû-
hangö. 27 Ke haba Jonathana ame ca
löng bi hnen kamen hna khemanyin ka
tavat: ke e ame inâ hnyiban uci wale
hnyi hnyamen, me hneû e hnyi hani, me
hai hnyamen ka hnyi hnyimen; me ame
metâ li emakan. 28 Me ame ha ke at,
ka habe, Haba kâmâm ame khemanyin
hwege ka tavat, me ha, ka habe, Hnaû-
hangö at ame he ka han hnyi bong ang.
Ke e sēnyin dut tavat. 29 Haba Jona-
thana ame ha, ka habe, Cica ame ovecâ
hnyei: wâ bi e metâ but li emakök ûnyi
hnyi hnök hna drem ke ong hani eang.
30 Hawa, a ne han ganâ tavat eja je
ûnyi ödrin e hûgûnâ ge je iwahnaihmiöny
mödrin wale adre me hlo? ke ame ca se
hia hanitin ge at Filisiti walang ang. 31
Ke ödrin e kot at Filisiti hnyi bong eling
hwân Mikemas ke ne o but hnyi Ajalona:
ke ame sēnyin gan hmâ but tavat. 32 Ke
ame gâ but tavat ka sei, me hom je mamoe,
me je bolok, me je nokon kau, me hlingâ
eû hnyi kânâ: ke tavat ödrin e tha han je
meno me dren. 33 Ke adre me thumetu
Saulo, ka habe, Wâ bi, ame monu tavat
kö Iehova, ödrin e han meno me dren.
Me e ame ha, ka habe, Öbun e hia but
iyawö; tetebulo thö eâu könya ke veto ae
gan. 34 Ke haba Saulo ame ha, ka habe,
Vese thö ka tavat me ha ködra, ka habe,
Ve hom but könya halebun je bolok, me
je mamoe, me hlingâ eang, me han; ke ca
ânyâ hulö kö Iehova he ka tha han me
dra. Ke haba tavat hia ödrin e ve hom
haledrin je bolok hnyi lit e, me hlingâ
eling. 35 Ke Saulo ame otilâ taben hut
kö Iehova: wale taben hut a bân e ame
otilâ kö Iehova.

36 Ke haba Saulo ame ha, ka habe,
Ötin he ka at Filisiti hnyi hnyinghet, me
kuc ödrin ke ne o but hnyi haolany me me
ba köluidrin. Me haingödrin, ka habe, E
so u me ânyâ weny hnyekom. Ke haingen
at bihut, ka habe, Ötin a me he ka hake-
keny ka Khong. 37 Haba Saulo ame elâm
unyin Khong, ka habe, Hawe, oge me he
ka he ûcon at Filisiti? hawa, u me he ka
hn' ödra ka hnyi hnyamen at Isaraela?
Ke e ame ca thu kâu hnyi bong eling.
38 Me haingö Saulo, ka habe, Ai öbun
öbun je taben tavat, me me khan' ötin me
wâhmakhmeto ûnyi ua monu eang hnyi
bong ang. 39 Anyin a kia inya Iehova
at omelö at Isaraela, me ame ne e unyi
Jonathana a nökuk me hamen he ka mok.
Ke ame ca thu kâu ke at unyin tavat hia.
40 Me e ame ha ka at Isaraela hia, ka
habe, Hamöbun he ka tot hnyi ke keihen,
ke inya me Jonathana a nökuk hnyi ke
keihen. Me haingen tavat kö Saulo, ka
habe, Hamâm. 41 Me Saulo ame ha kö
Iehova Khongu Isaraela, ka habe, Omanenâ
thö at ae wisa. Ke ame kû Saulo me
Jonathana ge uglekōb, ke gufa bi tavat.
42 Me haingö Saulo, ka habe, Uglekōbi
nya thö me Jonathana nökuk. Me ame
kû Jonathana. 43 Me haba Saulo ame
ha kö Jonathana, ka habe, Ha thö könya
ûnyi u je ânyâ. Me Jonathana ame ha
kâu, ka habe, Oge drem thibi hani hnyi
obiny uci hnyi hnyamök; ke wâ bi hamök
he ka mok. 44 Ke haingö Saulo, ka habe,
Ame he Khong ka ânyâ helâe me bi hanen,

ke e hnathu u me he ka mok, Jonathana.
45 Me ame ha tavat kö Saulo, ka habe,
Hawa, ame he ka mokcu Jonathana at ame
omelö gânâ at Isaraela? Ohe, kia öhmun
Iehova, ame ca he ka kölu ke leûnen ban;
anyin a e ame hia but tha huliwa me
Khong hnyi bong ang. Me haba tavat
adre me omeli Jonathana, me ame ca mok
bi. 46 Ke Saulo ame hmetu ûheny hnyi
hna hnu at Filisiti: k' ame vese at Filisiti
ka hnyi hnödra bi.

47 Ke hnyi ûen Saulo ame kap dökhu
Isaraela, me e ame vat me je iwahnaihmi-
öny mē hia igigilö, a at Moaba, me laku
Amona, me at Edoma, me je thaniny Zoba,
me at Filisiti: ke hwege hudrin hia e ame
he ûcon. 48 E ti hwege me kot at Ama-
leka, me omelö at Isaraela ûnyi hnyi
hnyamen tavat adre me hûgûn' ödra.

49 Ke walang laku Saulo, Jonathana,
me Ishivi, me Maleki-sua: ke walang ien
lakon li hlu; jia Meraba wale atö, ke
Mikala ien wakeiat: 50 ke Ahinoam ien
öiö Saulo, e nöku Ahimaza: ke haba ien
taben anyin vat jia Abinera, nöku Neri,
wale ke kamö Saulo. 51 Ke Kiso kamö
Saulo; ke haba Neri kamö Abinera, wale
noku Abiela.

52 Ke e hwege vat me at Filisiti hnyi je
bong hia bongu Saulo: ke ame ne wâ but
Saulo ke je hnyat ae hwege, me tavat ae
ba ot, me e ame hom bi kâu.

HNYIMAKAN 15.

KE haba Samuela ame ha kö Saulo, ka
habe, Iehova ame kunö nya he ka
hû u me thaniny lakeiny a at Isaraela: ke
löng ju walang ang hofuc ho Iehova. 2
Walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
ka habe, Oge hia but bi haten hna ânyâ
hnö Amaleka kö Isaraela, waleji e ame tot
kâu eû hnyi gethen, e ka ölö e ûheny Aigu-
pito. 3 Ke he thö walang ang, me kuc
Amaleka, me tha ohia anyidrin ta je ûnyi
hia, ke ca he ka betenge gadrin: ke so bi
kot hia thö obaga me omomo, je mendreng
me at ame i, je bolok me mamoe, je ka-
mela me asina.

4 Ke haba Saulo ame ûkhacaköuâ tavat,
me öû ödrin hnyi Telaim, ödrin tu haded
thauzan tavat he hon kânâ, me ten thauzan
at Juda. 5 Ke ame o but Saulo ka hnyi
taun anyi Amaleka, me khöu mokut hnyi
hnyigöulen bucen. 6 Ke haba Saulo ame
ha ka at Keni, ka habe, E, kec dö öbun,
utut ge at Amaleka, wâ oge ne he ka tha
ohi' öbun mödrin: anyin a öbun e betenge
ge lakon Isaraela hia waleji hnyi ûhedrin
jem ûheny Aigupito. Me ame he but at
Keni ge at Amaleka. 7 Ke Saulo ame
kot at Amaleka hwân hnyi Havila wale
gethen ame he Sura ai, cicö Aigupito. 8
Ke e ame hom meli Agaga thaniny at
Amaleka, ke adre me tha ohia tavat hia ge
hele vat. 9 Ke Saulo me tavat ödrin e
omeli Agaga, me je mamoe ae so, me bolok,
me je meno ae pipikenya, me je nokon ma-
moe, me ta je ûnyi hia ae so, ke ca wedrin
he ka tha ohia ta je ûnyi e: ke haba ta je
ûnyi hia ae kong me ûnyi baû adre me tha
ohia.

10 Me ame o hofuc ho Iehova kö Sa-
muela, ka habe, 11 Inya oge me ietra hnök
hna otilö Saulo me than: anyin a e ame
hmetu but ûnyi hnyi hnen hna he hotuk,
ke e ame ca ânyâ hnök je hna hûna. Me
ame hmönyi Samuela; me tenge kö Iehova
hnyi hnyinghet hia. 12 Ke ame vesâkong
Samuela he ka ûkhanö me Saulo hnyi hnyo-
makatu: ke adre me thumetu Samuela, ka
habe, A o thö Saulo hnyi Karemela, ke wâ
bi e ame otilâ haten hobi kâu, k' ame hwiö
thö, me he but, me utut Gilegala ai. 13
Ke ame o but Samuela kö Saulo: ke Saulo
ame ha kâu, ka habe, E so u hnahic ga
Iehova: ke oge hia but ânyâ ûnyi a hû-
na ga Iehova. 14 Ke haingö Samuela,
ka habe, Ieû bongon je mamoe ame tenge
hnyi li hnyikönyök, me je bolok ame kuku
k', inya oge me löng? 15 Me Saulo ame
ha, ka habe, Adre me hom ûnyi ge at
Amaleka: anyin a haba tavat adre me
omelö je mamoe me je bolok ae so hnân hut
kö Iehova Khongom; ke öhmun e hia but
ti ohia je kolon. 16 Me haba Samuela
ame ha kö Saulo, ka habe, Me todru, me
oge me he ka thumetu u ga hofuc a ha
könya Iehova eja hnyinghet. Me haingen,
ka habe, ha thö. 17 Haba Samuela ame
ha, ka habe, Eja ke ne u je ne at ae ûhnyû-
kong ehac, hawa, adre ca hum u hnân ho-
makan je tribu Isaraela? Me Iehova ame
hû u m' u me thaniny at Isaraela; 18 ke
Iehova ame kunö u he ka vheno ke keihen
hnyei, me ha köu, ka habe, He thö, me ti
ohia but tavat ae kong a at Amaleka, me
vat ju mödra ke ne o but ame hi' ödra. 19
Ke ieû gam a u je ca löng hofuc ho Iehova,
ke u je gâ he ka hom ta je hna hûgûnâ,
me ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Ie-
hova? 20 Ke Saulo ame ha kö Samuela,

ka habe, Ohe, oge hia but löng hofuc ho
Iehova, ke oge me vheno gethen wale a
kunö nya hnyin Iehova, ke oge hia but
hum Agaga thaniny at Amaleka, ke oge
me hia but ti ohia at Ameleka. 21 Ke
haba tavat, me, ödrin e hom ta je hna hû-
gûnâ, a ta je mamoe, me ta je bolok, je
ûnyi ae ûnyi hnathu hnân hake ip, he ka
bi hut kö Iehova Khongom hnyi Gilegala.
22 Haba Samuela ame ha, ka habe, Hawa,
e hu senyin kö Iehova ge je hudiny leû me
je hut, helâ me hna löng hoton hofuc ho
Iehova? Wâ bi, e beönua hna löng hon
hut, me beönua, hna hnu hoton, hon pipi-
khenyainy je mamoe baga. 23 Anyin a ha-
ba hanyâûâ, me helâ me ûkongon bi khong,
ke haba ûjöng, me helâ me ûkongon hmi ka
hnatheat, me je idola. Anyin a u je hia
but hna degecâ hofuc ho Iehova, awe, e ame
hia but hna degeci u, me u me ca than dut.
24 Ke Saulo ame ha kö Samuela, ka habe,
Oge hia but ânyâ hulö: anyin oge hia but
hanyâûâ hna hûna hnö Iehova, me hwâm
hofuc: anyin oge outen tavat, me löng
hodrin. 25 Ö u hna but walang ang
anyik hulö, me tha hmetu mönya, me inye
he ka khudrung kö Iehova. 26 Haingö
Samuela kö Saulo, ka habe, Oge me ca he
ka tha hmetu möu: anyin a u je hia but
hna degecâ hofuc ho Iehova, ke Iehova ame
digic u, me u me ca he ka than ka at Isa-
raela. 27 Ke Samuela ame hwiö he ka he
but, me e ame kât baten khaûen, me ame
khekhe but. 28 Ke haba Samuela ame ha
kâu, ka habe, Iehova ane hia but kia dökhu
Isaraela hnyi bong ang ûnyi gam, me ham
e ka ke at ame laba hakekenyi u, ae so
hom. 29 Ke haba khaca, ame ca he ka
thoi me ietra Man mani Isaraela: anyin a
ca at, me me ietra. 30 Ke e ame ha, ka
habe, Oge hia but ânyâ hulö: ke so bi ö u
ogânö nya walang ang hnyi hnyimakan wa-
hingatiny lakeik, me hnyimakan at Isa-
raela, ke u me he ka tha hmetu mönya
me inye he ka khudrung kö Iehova Khong-
om. 31 Me Samuela ame hmetu hotu
Saulo; ke Saulo ame khudrung kö Iehova.
32 Me ame ha Samuela, ka habe, Hum
Agaga thö jem könya, thaniny at Amaleka.
Ke Agaga ame he hmecik kâu. Ke haingö
Agaga E hnathu e hia but hinyin mok.
33 Ke Samuela ame ha, ka habe, Hnen
ânyâm bele vat hna öba nokon je momo,
helâe adre me he ka öba nokon hinyâm
unyin je momo. Ke Samuela ame susubö
Agaga hnyi hnyimakö Iehova hnyi Gilegala.
34 Ke Samuela ame he Rama ai; ke
Saulo ame ölö ka hnyi hnyaban hnyi Gibea
anyi Saulo. 35 Ke ame ca o hmetu Sam-
uela kö Saulo ke ne o but hnyi bong e ame
mokcu hnyin: ke Samuela ame tengiö
Saulo; ke Iehova ame ietra hna otilö Sa-
ulo ka thaniny at Isaraela.

HNYIMAKAN 16.

HABA Iehova ame ha kö Samuela, ka
habe, U me he ka tengiö Saulo ke
ne o but kehö anyin oge me degecâ me me
ca musö at Isaraela? Öunöngötâ thö ânyâm
faoiny meno ge wakaco, ke he thö, me oge
me he ka kunö u kö Jese at Bethe-leema:
anyin a oge hia but penapena ke than hobi
könya unyin lakon. 2 Ke haingö Samuela,
ka habe, Oge me he ka hawa? ame he Saulo
ka hlingö nya ame ne löng bi. Haba Iehova
ame ha, ka habe, U me he ka tha hom möu
ke nokon kau, me ha, ka habe, Oge me o
he ka hudo kö Iehova. 3 Ke u me he ka
hawo Jese he ka hnyi hanen hut, ke oge me
he ka omanenâ köu ûnyi u me he ka ânyâ:
ke u me he ka hû hobi könya at oge me he
ka ha köu. 4 Me Samuela ame ânyâ ûnyi
ame ha Iehova, me o hnyi Bethe-leema.
Ke haba wahingatiny taun ödrin e ûkhanö
me, me öbubuny, me ha, ka habe, U me o
hnyi ûsoköu? 5 Me haingen, ka habe, Oge
me o hnyi ûsoköu he ka bi hut kö Iehova:
okabi öbun dö, me tha he thö mönya ka
hnyi bi hut. Ke e ame okabi Jese me lakon,
me haw' ödrin he ka hnyi hanen hut. 6
Ke ödrin e o but, me e ame ō Eliaba me ha,
ka habe, E hnathu wale at adre hû kö
Iehova hnyi hnyimakan. 7 Ke Iehova ame
ha kö Samuela, ka habe, Ca wâ hnyimakan
bi, me ibeûen; anyin ae ca wek bi at e:
anyin ame ca wâ ga Iehova helâ me at;
anyin a haba at ame wâ ûnyi ae manen, ke
Iehova ame wâ hnyök. 8 Me Jese ame
hawo Aminadab, me kunâ ka hnyi hnyimakö
Samuela. Ke e ame ha, ka habe, Iehova
ame ca ûca at ang. 9 Me Jese ame kunö
Sama he ka he. Ke haingen, ka habe,
Iehova ame ca ûca minya at ang. 10 Ke
Jese ame ve kunâ lakon a seven he ka he
hnyi hnyimakö Samuela. Me Samuela
ame ha kö Jese, ka habe, Iehova ame ca ûca
hnyat eang. 11 Me haingö Samuela kö
Jese, ka habe, Hawa, e ba minya lakom?
Me haingen, ka habe, Khaca biju, wale
wakeiat hmönyin ke, wâ bi, e ame tuö je
mamoe. Ke haingö Samuela kö Jese, ka

habe, Ûkhûnöng dö he ka hom: anyin a
ötin e ca he ka laba ju ke ne o but e ame o
thö. 12 Ke e ame ûkhûnöng, me hom e.
Ke e dra makan, me hmanenang hnyimakan,
me so ka wâ. Haba Iehova ame ha, ka
habe, Todrö, hû but e: anyin ae at e. 13
Ke haba Samuela ame hom faoiny wakaco,
me hû e hnyi wanben je liamekeiny mē:
me ame o hwege hanu Iehova hu Davita
hwân hnyi bong eling. Me Samuela ame
tot me he Rama ai.

14 Me ame hia but he digic Saulo hnen
hanu Iehova, me ame ohmakâ e hnen hanu
ae kong ûnyi ga Iehova. 15 Ke haba
lathnyabai Saulo ödrin e ha kâu, ka habe,
Wâ bi, ame ohmaki u walang ang hanu ae
kong ûnyi ge Khong. 16 E so u me he,
tuhömun, ka kun' öhmun a lathnyabaem
hnyi hnyimâkâm he ka elâm at ae khana he
ka kokot kitara: ke e ka o but köu hanu
ae kong ûnyi ge Khong, me e ame he ka
ânyâ ge hnyamen, me u me he ka so but. 17
Ke haingö Saulo ka lathnyabainy, ka habe,
He thö ka elâm walang ang at ae khana
wia ânyâ ûnyi khumöng, me hom jem
könya. 18 Me ame thu ke hidröu me ha,
ka habe, Wâ bi, oge hia but wâ ke at nöku
Jese, at Bethe-leema, ae khana ânyâ ûnyi
khumöng, ke e at ae hwege hmönyin, me
at vat, me metâ hnyi hwau je hofuc, ke e at
ae hmanenang, ke e unyin Iehova. 19
Anyin a wale habe Saulo ame kunâ je ûthu-
metu kö Jese me ha, ka habe, Kunö Davita
thö a nokom könya, wale a tha laba me je
mamoe. 20 Haba Jese ame hom asina ame
hijen hok areto, me tap waina me ke nokon
got, me kunâ a deny Davita a nokon kö
Saulo. 21 Ke Davita ame o but kö Saulo,
me tot hnyi hnyimakan: ke e gan hmâ hnen
hna hnyok kâu; ke e at hom tilâ anyin ta
je omjehen vat. 22 Ke haba Saulo ame
ûkhûnöng kö Jese, he ka ha, ka habe, Ama
me tot Davita hnyi hnyimakök, anyin oge
me betenge gan. 23 Ke hnyi ûen ame o
but kö Saulo hanu ae kong ûnyi ge Khong,
me haba Davita ame hom kitara me ânyâ
ge hnyamen: me ame menâ Saulo, me so,
me ame hia unyin hanu ae kong.

HNYIMAKAN 17.

KE haba at Filisiti adre me ûkhacaköuâ
anyidra je utbavat he ka vat, ke adre
me ûkhacaköu hnyi Soko, i Juda, me hunuma
hnyi wanben Soko me Azeka hnyi Efesi-
damim. 2 Ke Saulo me at Isaraela adre
me ûkhacaköu me hunuma hnyi hnyigöulen
bucen e Ela, me tot metâ he ka vat me at
Filisti. 3 Ke haba at Filisiti adre me tot
hon bucen hnyi ke keihen, k' ame tot at
Isaraela hon bucen hnyi ke keihen; ke e bi
thop hnyi wanbödra. 4 Ke ame he but at
ae nua hwegien ûnyi hnyi hna hunuma anyin
at Filisiti, adre hwenyi ien Goliatha, at
Gatha, haba ibeûen me siks je kubit ke
khaca hnyam. 5 Ke e ame bicâ hnabiny-
bak bras, me khavâ ûkhaûen vat a fao; ke
faiv thauzan je sekel bras ihmakiny ûkha-
ûen. 6 Ke e hu li unen bras hnyi li can,
me ke unen bras hnyi wanben li bajebenyin.
7 Ke haba taben anyin ö, me helâ me utöiny
ûnyi hnân hwâwâ mano; ke haba homakan
anyin ö, me, siks haded je sekel fao ihma-
kiny: k' ame he hnyi hnyimakan, at ame
hom tilâ anyin bec. 8 Ke e ame tot me
hongot ka je utbavat anyin at Isaraela, me
ha, ködra, ka habe, Ieû gabun öbun e ok he
ka tot metâ hnyi vat? hawa, ca at Filisiti
bi nya, ke öbun lathnyabai Saulo? Uca thö
ke at gabun, me hamen he ka utut könya.
9 Ame ne khana he ka vat mönya me hlingö
nya, awe, öhmun e he ka bi athnyaba köbun:
ke oge ne tuk me hlingâ, awe, öbun e he
ka bi athnyaba köhmun me huliwa köhmun.
10 Haingen at Filisiti, ka habe, Inya oge
me humbasö je utbavat anyi Isaraela hnyi
bong ang; kunâ jem könya ke at m' öhmu
me he ka ûkûc. 11 Ke haba Saulo me at
Isaraela hia adre me löng ta je hofuc hwan
Filisiti, me ödrin e öbubuny me ödrin e gan
hmâ ot.

12 Ke haba Davita, me nokon at Efe-
ratha, adre hwenyi ien Jese, at Bethe-leema-
juda; ke eit lakon obaga: ke e at ae hingat
ut hnyi je bong bongu Saulo, ke e hingat
ae hnathu unyidra. 13 Ke ame tha he
hotu Saulo ka hnyi vat kun ta laku Jese a
lakon ae gan: Ke haba ien ta lakon a kun
ödrin e hnyi vat, me jia Eliaba a atö, me
Aminadab a ûtangköu mē, me Sama a
kuniny. 14 Ke Davita a wakeiat: ke
ame he hotu Saulo ta hnyat a kun ae gan.
15 Ke Davita ame labö he ûheny unyi
Saulo he ka tuö je mamoe haleny kamen
hnyi Bethe-leema. 16 Ke ame labö hake-
keny at Filisiti hnyi je hnyomakatu me
sahac, me omanenâ e bi hnyi fâte je bong.

17 Ke haba Jese ame ha kö Davita a
nokon, ka habe, Hom dö walang ang ka
latuhâm a kun, khaca efa hwit eang adre
le, me je areto eang a ten, me hom mwei-
mweiâ ka hnyi hna hunuma ka latuhâm a

kun: 18 me hom je fromage a ten ka
taben anyidrin je thauzan, me wâ hawa
ge latuhâm a kun, me kap anyidrin haten.
19 Ke Saulo, mödrin, me at Isaraela hia
thithö ödrin e labö vat me at Filisiti hnyi
hnyigöulen bucen Ela. 20 Ke Davita ame
vesâkong, me hna je mamoe ka at ame tuö,
me hom je ûnyi me he, helâ me Jese ame
hûna kâu; ke a ame o but hnyi hnen je
kat k' ame tiga he ka hnyi vat je utbavat
ke ödrin e tiga sue. 21 Ke haba at
Isaraela me at Filisiti ödrin e ve tot metâ,
ke vat cicö ke vat. 22 Ke Davita ame
hna anyin ta je ûnyi ka at ame tuö ta je
ûnyi, me wadring ka hnyi hna vat, me he
me iouny me latuhan. 23 Ke e ame tiga
ûhnenamö mödrin, me wâ bi, ame o but at
ae beönua hwegien, at Filisiti ûheny Gatha,
Goliatha ien, ûnyi hnyi je vat anyin at
Filisiti, me fuc helâ me hna labö ha: ke a
löng ut Davita. 24 Ke haba at Isaraela
hia ödrin e wâ at, me ödrin e kec gan, me
ot gan hmâ. 25 Me ame ha at Isaraela,
ka habe, Öbun e wâ at eang ame o? ame
o he ka humbasö at Isaraela: ke haba at
ame he ka hlingâ, me ame he than ka otenâ
gan hmâ omjeû, me ham kâu nokon hlu,
ke adre me he ka hna gufa lap anyin
kamen hnyi Isaraela. 26 Haba Davita
ame ha ka tavat adre me tha tot mē, ka
habe, Ieû adre me he ka ânyâ ka at, at
ame he ka hlingâ at Filisiti e, me ohia
hmehma ûnyi ge at Isaraela? anyin a ia
at Filisiti ang adre ca peretomonâ, me e
ame he ka humbasö je vat anyin Khong
ae möt? 27 Ke ame thu kâu tavat helâe
ge ta je ûnyi, ka habe, Helâe adre me he
ka ânyâ ka at ame he ka hlingâ. 28 Ke
haba Eliaba a tuhan ame löng hnyi ûen e
ame ûhnenamö me tavat; k' ame ubâhlâ
hmönyin anyi Eliaba kö Davita me e ame
ha, ka habe, U je o eang kâ ieû? me u je hna
kö ia je ong mamoe hnyi hnyebuba? Oge
me wâ bi gan gam, me hnyekom ae monu;
anyin a u je he jem he ka hnyi wâ vat.
29 Ke haingö Davita, ka habe, Ieû oge
ânyâ walang ang? Hawa, e ba can? 30
Ke e ame hwiö ûnyi gan, me ha helâe ka
ke at: k' ame thu hmetu bi kâu tavat helâ
me hofuc a bân. 31 Ke a löng ut tavat
hofuc ho Davita, me ödrin e thumetu
Saulo; me e ame hawâ. 32 Ke Davita
ame ha kö Saulo, ka habe, Ca he ke at ka
ot gan; haba inya athnyabaem oge me he
ka vat me at Filisiti ang. 33 Ke haingö
Saulo kö Davita, ka habe, E ca khanö u he
ka he ûcon at Filisiti eling me vat mē:
anyin a u thöth ke e at vat hwân e tiga
thöth ke ne o but ang. 34 Me Davita
ame ha kö Saulo, ka habe, Inya athnya-
baem oge me tuö je mamoe hale cica; k'
amę ne o but liona ame ne bea, me hom ong
mamoe ûnyi hnyi hnahat meno, 35 me oge
me hnu, me kot, me omelö ûnyi hnyi
hnyimen: ke e ame tot könya me oge me
kât wainy, me kot, me hlingâ. 36 Inya
athnyabaem oge me kot liona me bea; k'
ame he at Filisiti ang adre ca peritomonâ
ka helâ me ke at gadru, anyin a e ame
humbasö je vat anyin Khong ae möt. 37
Ke ame ha Davita, ka habe, haba Iehova
at ame omeli nya ûnyi hnyi benyin liona
me bea, me e ame he ka omeli nya ûnyi
hnyi hnyamen at Filisiti eling. Ke haingö
Saulo, ka habe, he thö, k' ame he Iehova ka
tha e möu. 38 Me haba Saulo ame okhavö
Davita ge anyin ûkhaû, me obicâ e ge
hnabinybak bras, ke e ame okhavâ e ge
ûkhaûen vat. 39 Ke Davita ame hûkâlâ
anyin hele vat hon ûkhaûen, me e ame
hwân he ka he; k' ame tiga ca hia but nâ
ûnyi e. Me haingö Davita kö Saulo, ka
habe, E ca khanö nya he ka he me ta je
ûnyi eang; anyin oge me tiga ca nâ. Me
Davita ame uny hmetu but. 40 Ke e ame
hom anyin uci hnyi hnyamen, k' ame ûca
je veto a thabûng ae haûhaû ûnyi hnyi
wagewe, me hitangen hnyi tangen tang, a
tangen at tuö mamoe; me koloû hnyi hnya-
men: ke e ame hakekeny ka at Filisiti.
41 Ke ame he at Filisiti, me hakekeny kö
Davita; ke ame bân at ame hom tilâ bec.
42 Ke ame bwele at Filisiti me ō Davita,
me e ame oûnyibâûâ e; anyin a e tiga
thöth, ke hngihngidra, me hmanemang
hnyimakan. 43 Ke ame ha kö Davita at
Filisiti, ka habe, Iny kuli, me u me o
könya me je uci? Me haba at Filisiti ame
hangö Davita ge je khongon. 44 Ke hai-
ngen at Filisiti kö Davita, ka habe, Aiö u
könya, me oge me he ka ham unyâm ka
omeno ame gâ, me omenoiny hnyot. 45
Ke haingö Davita ka at Filisiti, ka habe,
U me o könya me hele vat, me ö, me ö
a telat; ke inya oge me o köu hnyi iö
Iehova tuhan sabaoth, Khongon je utbavat
anyi Isaraela, wale u je hia but humbasö.
46 Ame he Iehova ka hnö u ka hnyi
hnyamök hnyi bong ang; ke oge me he
ka kuc u me subâ degecâ bâm; ke oge me
he ka ham unyin je utbavat anyin at
Filisiti ka omeno ame gâ, me omeno a

hinyin hmeledrany hnyi bong ang; me me
he hmeledrany hia ka wâhmakhmeto a e
bi Khong unyin at Isaraela: 47 me me he
minya ûkhacaköu eang ka wâhmakhmeto
a Iehova ame ca ûhömeli ge hele vat me
ö: anyin a haba vat anyi Iehova, me e
ame he ka hn' öbun ka hnyi hnyamöhmun.
48 Ke ame todrö at Filisiti, me he me
hakekeny he ka ûkhanö me Davita, me
haba Davita ame wadring logot ka hnyi
vat he ka ûkhanö me at Filisiti. 49 Ke
Davita ame inâ hnyamen ka hnyi tang,
me hom ûnyi hnyin ke veto, me kûlûâ, me
ame hwadâ hnyi bariny at Filisiti; me
ame didrut veto hnyi bariny, me e ame ta
but hnyimakan hnyikânâi. 50 Me e
hwege Davita hon at Filisiti ge koloû me
veto, me kot at Filisiti me hlingâ e; ke ba
hele vat hnyi hnyamö Davita. 51 Ke
Davita ame wadring me tot hon at Filisiti,
me kât anyin hele vat, me oc ut ûnyi hnyi
tangen, me hlingâ, me subâ degecâ ban.
Ke a wâ but at Filisiti a ga mokcu anyidrin
at ae beönua hwegien, me ödrin e kec.
52 Me ame todrö at Isaraela me at Juda
me sue, me hnu at Filisiti ke ne o but
hnyi Gai, me je homagöuleny Ekerona.
Ke ame ta tot tavat adre āt dö a at
Filisiti eû hnyi gethen ame he Saraim ai,
ke ne o but hnyi Gatha, me Ekerona. 53
Ke a hmetu lakon Isaraela ûhedra hnyi
hna hnu at Filisiti, me ödra adre me sö
anyidra ta je ûnyi. 54 Ke Davita ame
hom ban at Filisiti, me hom e Jerusalema
ai; k' ame ip omjehen vat eiö hnyi umen
uma mano.

55 Ke hnyi ûen Saulo ame ō Davita
ame he ka ûkhanö me at Filisiti, me e ame
ha kö Abinera taben anyin vat, ka habe,
Abinera lö, nöku ia hidröu e? Haingö
Abinera, ka habe, Kia inya than ae ca
khanö nya. 56 Ke haingen than, ka habe,
Hnö thö, nöku ia thöth e. 57 Ke Davita
ame hmetu ûheny hnyi hna kot at Filisiti,
me Abinera ame hom e, me hom kö Saulo,
ke e hnyi hnyamen ban at Filisiti. 58 Ke
haingö Saulo kâu, ka habe, Hidröu lö, u
nöku ia? Me Davita ame thu, ka habe,
Inya nöku Jese a athnyabaem at Bethe-
leema.

HNYIMAKAN 18.

KE haba hnyi ûen e ame umö fuc kö
Saulo, me haba hnyeku Jonathana
ame hwege hnyok kö Davita, ka ame betenge
kâu Jonathana helâ me e ame ka hnyokâ
hing hanon bi. 2 Ke haba Saulo ame hom
behânâ hnyi bong eling, k' ame ca hna he
ka hmetu ka hnyi hnyaban kamen. 3 Me
haba Jonathana me Davita ödru me ûhi-
hinyköu, anyin a e ame betenge gan helâ
me e ame betenge kâu bi. 4 Me Jonathana
ame uny jut anyin ûkot wale e ame khavâ,
me ham kö Davita me me khaûen bi, me
anyin minya hele vat, me cafana, me wen
minya hnyekon. 5 Ke Davita ame labö
he ka hnyi je hna kunâ kâu hnö Saulo, me
metâ hwakecin: ke Saulo ame otilâ e hon
aten vat, k' ame so ka tavat hia, me
lathnyabai Saulo.

6 Ke hnyi ûen adre me o, wale Davita
ame hmetu ûheny hnyi hna kot at Filisiti,
me ame he omomo ûnyi hnyi ta je taun
hia hnyi Isaraela, k' ödrin e khumöng me
bibiâ he ka ûkhanö me Saulo, me je bwi-
nybet, me senyin, me je ûnyi khumöng.
7 Ke je momo ödrin e sithwanân hnyi
bibiâ, ha habe,

Saulo ame hia but kot haniny je thauzan,
Ke Davita bi, haniny je ten thauzan,

8 Ke Saulo ame hmönyin gan hmâ, ke
kong kâu hofuc eling; ke haingen, ka
habe, Ödrin e hna je ten thauzen kö
Davita, ke ödrin e hna könya je thauzan
thibi: awe, ieû hmetu bi, ama hobi kâu
but dökhu? 9 Ke Saulo ame ecmakö
Davita hwân hnyi bong eling.

10 Ke nyi ame o but kö Saulo hanu ae
kong ûnyi ge Kkong, ke e ame perofeta
hnyi wanben umen uma: ke Davita ame
kokot ge hnyamen helâ me ta je bong: ke
e hnyi hnyamö Saulo ö. 11 Ke haba Saulo
ame khûâ ö; anyin a haingen, ka habe,
Oge me he ka dâ fineci Davita ka hnyi
hnyeige uma. Ke Davita ame olo naûâ
anyin ö. 12 Ke haba Saulo ame outö
Davita anyin a e bi Iehova unyin, ke e
hia but unyi Saulo. 13 Ke Saulo ame
ûsâkâûö mē, me otilâ e hnân taben thauzan;
ke e ame didrut me didrö hnyi hnyimakan
tavat. 14 Ke Davita ame ânyâ metâ
hnyi ta je hwakecin; ke e bi Iehova unyin.
15 Ke a wâ but Saulo a e ame ânyâ metâ
me e ame outen. 16 Ke ame betenge
Isaraela hia me Juda hia ga Davita; anyin
a e ame didrut me didrö hnyi hnyimakö-
drin.

17 Ke Saulo ame ha kö Davita, ka habe,
Wâ bi nökuk hlu a atö jia Meraba, oge me
he ka ham köu me âiâm: ke so bi u me he
ka hwege bi singik, me vâtâ je vat anyi

Iehova. Anyin a haingö Saulo, ka habe,
E so e me ca kot e ge hnyamök, ke so bi
hamen hnyamen at Filisiti he ka kot. 18
Ke haingö Davita kö Saulo, ka habe, Iny
ia? ke ieû soik, me lap anyi cica hnyi
Isaraela, me inye he ka ûngon than? 19
Ke hnyi ûen adre me he ka ham Meraba
hlu nöku Saulo kö Davita, me adre me
ham bi kö Aderiela at Mehola me âiân.
20 Ke haba Mikala hlu nöku Saulo ame
betenge ga Davita: me ödrin e thumetu
Saulo, ke e so kâu. 21 Ke ame ha Saulo,
ka habe, Oge me he ka ham e kâu, me me
hai hnyamen at Filisiti kâu. Anyin a
wale Saulo ame ha kö Davita, ka habe, U
me he ka ûnguk hnyi bong ang hnyi ûen
a loiny. 22 Ke Saulo ame hûna ka la-
thnyabainy, ka habe, Ûhnenamö duöng ju
me Davita, me ha, ka habe, Wâ bi, than
ame weny u, k' ame betenge gam lathnya-
bainy hia: ke u me he ka ûngon than
walang ang. 23 Me haba lathnyabai
Saulo ödrin e ha je hofuc eling hnyi hnyi-
könyö Davita. Ke haingö Davita, Hawa,
öbun e ûnykûme e hâhâ he ka ûngon than,
ke inya at ae ba ta ûnyi k' iny ûnyibaû?
24 Ke haba lathnyabai Saulo ödrin e
thumeto e, ka habe, Davita ame ha ta je
hofuc helâe. 25 Me haingö Saulo, ka habe,
Öbun e he ka ha helâng kö Davita, ha habe,
E ca weny bi than sâniny hlu, ke so bi,
khaca haded je unen unyin at Filisiti, me
me bi hwaban je iwahnaihmiöny me than.
Anyin a haba Saulo ame ûnykûme he ka
kuc Davita ge hnyamen at Filisiti. 26
Ke haba lathnyabainy, ödrin e thumetu
Davita ge ta je hofuc eling, me ame so kö
Davita he ka ungon than. Ke tiga ca um
bi je bong; 27 me haba Davita ame tot
me he, a e me anyin vat me kot at Filisiti
a tu haded; ke Davita ame hom je unen
unyidrin a ka e ka than, me me he ka
ûngon than. Me Saulo ame ham Mikala
a nokon hlu kâu me âiân. 28 Ke a wâ but
Saulo, me wâhmakhmeto a e bi Iehova
unyi Davita; ke haba Mikala hlu nöku
Saulo ame betenge kâu. 29 Ke ame ot
tot Saulo ga Davita; ke iwahnaihmiöny
bala Saulo me Davita.

30 Ke ame he but je thaniny at Filisiti:
ke hwân hnyi ûen ödrin e he but, me
Davita ame ânyâ metâ hon lathnyabai
Saulo; me ame lung gan hmâ ien.

HNYIMAKAN 19.

KE haba Saulo ame ha kö Jonathana
a nokon, me lathnyabainy hia, m'
ödrin e he ka hlingö Davita. 2 Ke so bi
Jonathana ame hnyok kö Davita. Me
Jonathana ame thumetu Davita, ka habe,
Cica Saulo ame elâm he ka hlingö u: anyin
a wale ö u wâ wia nyi, ke me laba hnyi
dok ae iyong, me ikhölö: 3 ke oge me he
ka he me tha tot me cica hnyi utkânâ u
me he ka ikhölö hnyin, ke oge me he ka
ûhnenamö me cica gam; me oge me he ka
thumetu u ge hnök hna he ka wâ. 4 Ke
Jonathana ame ha soi Davita kö Saulo a
kamen, me ha kâu, ka habe, ca he than ka
kong hwakecâm kö Davita athnyabaem;
anyin ae ca kong hwakacin köu, ke e ti so
hmönyin anyin je huliwa köu: 5 ke e ame
ip anyin möt hnyi hnyamen, me hlingâ at
Filisiti, me Iehova ame omelö gan hmâ
Isaraela hia thithö: u je wâ e, me senyin:
ke anyin a ieû u me he ka kong ka dra
ae ba hnyikongon, he ka hlingö Davita ke
ba can? 6 Ke a löng ut Saulo hofuc ho
Jonathana: ke Saulo ame khemanyin, ka
habe, Kia inya Iehova, adre me ca he ka
hlingâ. 7 Ke Jonathana ame hawo Davita,
ke Jonathana ame thumeto ge ta je hofuc
hia eling. Ke Jonathana ame hum Davita
kö Saulo, ke e ame tha e mē helâ me ehac.

8 Ke ame kû hmetu thö vat: ke Davita
ame he, me vat me at Filisiti, me hling'
ödrin, ke gan hmâ hna hlingâ; ke adre,
me kec gan. 9 Ke e bi hnyi hu Saulo
hanu ae kong ûnyi ga Iehova, ke e ame
laba hnyi umen uma, ke e hnyi hnyamen
dân ö; ke Davita ame kokot ge hnyamen.
10 Ke Saulo ame elâm he ka dâ fineci
Davita ka hnyi hnyeige uma ge ö; ke e
ame naûâ ûheny hnyi hnyimakö Saulo, ke
ame hwâdâ thö ö hnyi hnyeige uma: ke
Davita ame wadring, me kec möt hnyi lit
eling. 11 Ke haba Saulo ame kunâ tavat
ka hnyi uma umö Davita he ka tuö e, me
hlingâ hnyi hnyomakatu: ke ame thumetu
Davita hnö Mikala a âiân, ka habe, U je
ne ca omeli u bi eâu hnyinghet, adre me
he ka hlingö u nyi. 12 Ke haba Mikala
ame öû Davita ûheny hnyi mamalama, me
ame he, me kec, me möt. 13 Ke Mikala
ame hom idola, me ip hon hna mokut, me
ip bwiny leûnen got hnân uthunöng, me
tube ge mano. 14 Ke Saulo ame kunâ
tavat he ka hum Davita, me e ame ha, ka

habe, E mok. 15 Ke Saulo ame kunâ
tavat he ka ö Davita, me ha, ka habe, He
thö ka vadren jem könya hon hna mokut
me inye he ka hlingâ. 16 Ke a didrö
tavat, me wâ bi, idola ame mokut hon hna
mokut, me bwiny leûnen got hnân uthu-
nöng. 17 Ke haba Saulo ame ha kö
Mikala, ka habe, Ieû gam u je iyawö nya
helâe, me hna but iwahnaihmiöny mönya,
me me kec möt? Ke Mikala ame thu kö
Saulo, ka habe, E ame ha könya, ka habe,
Hnö nya but; hnân eû oge ma he ka
hlingö u?

18 Ke Davita ame kec möt me he Rama
ai kö Samuela, me thumeto e ge ta je ûnyi
hia ame hia but ânyâ kâu Saulo. Me e ame
tha he, me laba me Samuela hnyi Naioth.
19 Ke adre me thumetu Saulo, ka habe,
Wâ bi, e but Davita Naioth hnyi Rama.
20 Me Saulo ame kunâ tavat he ka hum
Davita: ke ödrin e wâ bunyen perofeta
adre me perofeta, k' ame tot Samuela helâ
me homakan ködrin, me ame o hanon
Khong ka tavat a je atö Saulo, m' ödrin e
hnyi perofeta minya. 21 Me adre me thu-
metu Saulo, me e ame kunâ ke je hnyat,
me ödrin e hnyi perofeta minya. Ke Saulo
ame kunâ ke je hnyat minya a okuniny, me
ödrin e hnyi perofeta minya. 22 Me e ame
he Rama ai me o ka hnyi an ae gan hnyi
Seku: ke e ame hnei, ka habe, Ewa Samu-
ela me Davita? Me haingen ke at, ka habe,
Wâ bi, ödru but hnyi Naioth hnyi Rama.
23 Me e ame he kâ e Naioth ai hnyi Rama:
ke ame o minya kâu hanon Khong, me e
ame perofeta tot ke ne o but Naioth hnyi
Rama. 24 Ke e ame uny jut je ûkhaûen,
ke e ame hnyi perofeta minya hnyi hnyi-
makö Samuela, me mokut ke ba ûkhaû hnyi
bong hia eling me lit hia. Anyin a wale
adre me ha, ka habe, Hawa, tha Saulo minya
but me je perofeta?

HNYIMAKAN 20.

KE Davita ame kec ûheny Naioth hnyi
Rama, me he me ha hnyi hnyimakö
Jonathana, ka habe, Ieû oge me ânyâ? ke
ieû anyik hulö? ke ieû kongik hnyi hnyi-
makan kâmâm, me me elâm he ka hlingö
nya? 2 Me haingen, ka habe, E so adre
me thawâ: m' u me ca he ka mok: wâ bi,
ama ca ânyâ ke ûnyi cica, ame ne gan ame
ne ûhnyûkong, ke ame bân ka omanenâ
könya: ke hnân ieû ame he cica ka ikhâlâ
gak ûnyi eling? ame ca hnathu bi. 3 Me
Davita ame khemanyin, me ha, ka habe, E
khana wia kâmâm a u me betenge gak; me
haingen, ka habe, E so Jonathana ame ca
löng e, wâ e nye vec ut: ke kia inya Iehova,
ke kia inya u, a e okhaca biju okca me oge
me he ka mok. 4 Ke Jonathana ame ha
kö Davita, ka habe, haba ûnyi u me he ka
ha, me oge me he ka ânyâ hobi köu. 5 Ke
haingö Davita kö Jonathana, ka habe, Wâ
bi, tehi ae teb ûnyi nyi, ke hanmök he ka
tha laba me than he ka hnyi han: ke hnö
nya but he ka lubaduöng hnyi utkânâ ke
ne o but hnyi sahacin bong a kuniny.
6 Ame ne hnei nya kâmâm, u me he ka
ha, ka habe, Ame sumat ûjöngi nya Davita
he ka wadring Bethe-leema ai wale anyin
taun: anyin ae hu hudiny huna eling hobi
kâu anyin lap hia. 7 Ame ne ha, ka habe,
E so; me ame he ka hnahic athnyabaem:
ke ame ne gan anyin hmönyin, awe, khanö
u thö a ga hia but ip hnök. 8 Anyin a
wale e so u me ânyâ betenge ka athnyabaem;
anyin a u je hia but hum nya athnyabaem
ka hnyi ûhihinyköu anyi Iehova: ke ame
ne e unyik hulö, hamâm he ka hlingö nya;
anyin a hnân eû he ka hum nya ka kâmâm?
9 Ke haingö Jonathana, ka habe, Ohe, e ba
e: anyin a ne khanö nya a cica ame ip
hnâm, hawa, oge me ca he ka ha köu?
10 Ke Davita ame ha kö Jonathana, ka
habe, Hamö ia he ka ha könya ame ne thu
hwegiâ kâmâm? 11 Ke haingö Jonathana
kö Davita, ka habe, Ötu he ka hnyi hnyei.
Ke ödru me tha he ka hnyi hnyei.

12 Ke Jonathana ame ha kö Davita, ka
habe, Hamö Iehova Khongon at Isaraela he
ka ohnathoâ; haba nyi hnyi ûen helâng
ame ne we, iny ka hia but elâm unyi cica,
me wâ bi, a ne so but kö Davita, hawa, oge
me ca he ka ûkhûnöng köu me omanenâ
köu? 13 Ke so Iehova ame ânyâ helâe
kö Jonathana, me bi hanen minya, ame ne
so kö cica he ka okongu u, me oge ne ca
omanenâ köu, me kunö u, me u me he ka
he hnyi hnahic: ö e tha Iehova möu helâ
me hnen hna tha e me cica e hac. 14 Ke
u me he ka omanenâ könya ibetengiö ûnyi
ga Iehova inye tiga möt, me inye ca mok:
15 ke walang minya u me ca he ka subâ
degecâ ânyâm ibetengiö ge anyik lap nyiele
balua: wale e ka hia but subâ degecâ je
iwahnaihmiöny me Davita hia ûnyi eang
hmeledrany ga Iehova. 16 Me haba Jona-
thana ame ûhihinyköu me lap anyi Davita,
me ha, ka habe, Ame e Iehova ka elâm e
unyin je iwahnaihmiöny me Davita. 17 Ke

Jonathana ame kunö Davita hmetu he ka
khemanyin, can anyin ibetengiö gan: anyin
a e ame betenge gan helâ me hing hanon bi.
18 Ke Jonathana ame ha kâu, ka habe,
Nyi, me tehi ae teb ûnyi: ke adre me he ka
hnei u, anyin ae ba at hnyi tabâm tap.
19 Ke kun biju bongom, me u me he ka ie
he me o ka hnyi dok waleji u je ikhölö hnyin
hnyi bong ae hu hwakecin, ke u me he ka
laba hnyi veto Azela. 20 Ke oge me he
ka fana kun ta fana hnyi baten, helâke oge
me vakha. 21 Ke wâ bi, oge me he ka
kunâ da, me ha, ka habe, He thö he ka
elâm je fana. Ke oge ne ha ka da, ka habe,
Wâ bi ke keihâm e jem je fana: awe, u ma
hom dö me he jem; anyin ae hu hnahic köu,
ke ba kong, ke kia inya Iehova. 22 Ke
oge ne ha ka da, ka habe, Wâ bi, hnyi ke
keihâm hââng je fana: awe, u me he but,
anyin a Iehova ame kunö u. 23 Ke haba
hofuc ötu me ûhnenamö, wâ bi, e bi Iehova
hnyi wanbötu nyiele balua.
24 Me Davita ame ikhölö hnyi utkânâ:
ke ame laba thö tehi, me ame laba ju je
than he ka tha han. 25 Ke ame laba than
hon taben tap, helâji me hnyi je ûen, wale
hon tap hnyi hnyeige uma: ke ame todrö
Jonathana, ke Abinera ame laba ûtangköu
me Saulo: ke ba at hnyi tap tabö Davita.
26 Ke so bi e ba hofuc ho Saulo hnyi bong
eling: anyin a haingen, ka habe, Ame ne o
kâu ke ûnyi, ame ne ca bo so; eke, e ca bo
so. 27 Ke haba nyi, wale bong a loiny
tehi, me ba bala at hnyi tap tabö Davita:
me haba Saulo ame ha kö Jonathana a
nokon, ka habe, Anyin a ieû ame ca he jem
ka hnyi han nöku Jese, et me hnyi bong
ang? 28 Ke Jonathana ame thu kö Saulo,
ka habe, Davita ame sumâtâ ûjöngi nya me
me he Bethe-leema ai: 29 haingen, ka habe,
Ö u hnö nya but, anyin ame he anyihmun
lap hnyi taun he ka bi hut; ke haba tuhök
ame hia but hûna könya he ka hnyi hanen:
ke walang ang u je ne betenge gak, ö u me
hnö nya but he ka iouny me je liamekeiny
mönya. Can e, me me ca he jem ka hnyi
laulau anyin than. 30 Me ame ubâhlâ
hmönyin anyi Saulo kö Jonathana, me e
ame ha kâu, ka habe, Nokon momo hwege
hnyimen me at ûkhin fuc, hawa, e ca khanö
nya a u je ûca nöku Jese he ka ohmehma u
bi, me ohmehma hinyâm e ka he thu?
31 Ke hnyi ta je ûen hia thithö e ka tiga
möt bala bi eang hmeledrany nöku Jese, u
me ca he ka tethmâ me dokhom dökhu.
Ke ûkhûnöng dö walang ang me hom e
könya, anyin e hnathu e ame he ka mok.
32 Ke Jonathana ame thu kö Saulo a ka-
men, me ha kâu, ka habe, Can ieû e ame
he ka mok? ieu hnen hna ânyâ? 33 Ke
Saulo ame khûâ dân ö kâu he ka dâ e:
anyin a wale ame wâhmakhmeto Jonathana
a kamen ame ip hmâ hnân, he ka hlingö
Davita. 34 Ke haba Jonathana ame todrö
ûheny hnyi laulau, ke ame ubâhlâ anyin
hmönyin, me e ame ca hnyi han hnyi
bong a loiny tehi: anyin a e ame tenge ga
Davita, anyin a ohmehma e kamen.
35 Ke nyi Jonathana ame dit ka hnyi
hnyei waleji hnyi ûen a ha kö Davita, ke
tha e mē ke da ae ûhnyûkong. 36 Ke e
ame ha ka da unyin, ka habe, Wadring dö
walang ang he ka elâm je fana oge me he
ka fana. Ke ame tiga wadring da, me a
ame fana ke fana ka hnyi hnyimakan.
37 Ke ame o thö da ka hnyi dok a e hnyin
fana, wale a fana Jonathana, me haba Jona-
thana ame ha ka da, ka habe, Hawa, e ca
e fana hnyi hnyimakâm? 38 Ke Jonatha-
na ame hongot ka da, ka habe, Logotö, hele
thö, ca bec bi. Ke da anyi Jonathana ame
hlo je fana, me hom ka tuhan. 39 Ke ca
khana da a ke ûnyi bi: ke Jonathana thibi
me Davita ödru me wâhmakhmeto. 40 Ke
Jonathana ame ham anyin je ûnyi vat ka
da unyin, me ha kâu, ka habe, Hom dö ka
hnyi taun. 41 Ke a he but da, me Davita
ame o ûheny hnyi hwaiöu, me ta hnyikânâi,
me okun nom: ke ödru me ûcimhnyimak,
me ûtengiö, ke beönua tenge a Davita.
42 Ke Jonathana ame ha kö Davita, ka
habe, He thö me hnabic, anyin öte hia but
khemanyin hnyi iö Iehova, ka habe, Ame
he ka e wanbötu Iehova, me mâtrânitu
nyiele balua. Me e ame tot me he: ke
Jonathana ame hmetu ka hnyi taun.

HNYIMAKAN 21.

ME ame o but Davita hnyi Nob kö
Ahimelek at bihut: ke Ahimelek
ame he he ka ûkhanö me Davita hnyi öbu-
buny, me ha kâu ka habe, Ieû ang a hake
u thibi, ke ba at a tha he möu? 2 Ke
haingö Davita kö Ahimelek at bihut, ka
habe, A kunö nya than ka ke ûnyi, haingen
könya, ka habe, Ca he ke at ka löng ûnyi
oge me he ka kunö u kâu, me ûnyi oge me
hûna köu: ke oge hia but kunâ wahidröu
ka hnyi ke dok me ke dok. 3 Ke ieû ûnyi
eang unyâm? ö u ham könya je areto a
thabûng, ame ne ke ûnyi bi ae hu. 4 Ke

ame thu kö Davita at bihut, ka habe, E ba
areto ae baû unyik, ke hu areto ae kap;
wale thibi ame ne ca kâlâ omomo hnen
wahidröu. 5 Ke Davita ame thu ka at
bihut, me ha kâu, ka habe, E hnathu
öhmun e ca kâlâ omomo helâ me kun ta
bong; hwân hnyi hnök hna he jem me kap
ta je ûnyi anyin je hidröu, ke so bi ûnyi
baû hnömun hna he; hawa, ame ca bo so
hnyi bong ang anyidrin ta je ûnyi? 6 Me
haba at bihut ame ham kâu ûnyi ae kap;
anyin ae ba minya ju ke areto eling, ke so
thibi areto hnân omanenâ, wale adre me
hom ûnyi hnyi hnyimakö Iehova, m' adre
ip bi areto ae kahwa hnyi bonginy hna hom
e. 7 Ke wale ke athnyabai Saulo hnyi
bong eling, adre me tuö hnyi hnyimakö
Iehova, Doega ien, at Edoma, a taben tavat
tuö omeno hale Saulo. 8 Ke Davita ame
ha kö Ahimelek, ka habe, Hawa, e ba ö,
ame ne hele vat eang unyâm? anyin oge
me ca hom anyik hele vat me anyik je ûnyi
vat, anyin a haba huliwa anyin than, me,
hnân ânyâ logotâ. 9 Ke haingen at bihut,
ka habe, Haba hele vat anyi Goliatha at
Filisiti, at u je kot hnyi hnyigöulen bucen
Ela, wale but ang adre lan ge ecmano, ame
mokut hoton iefoda: u je ne wem he ka
hom e, hom dö: anyin ae ba hanen eang,
ke hake e thibi. Me haingö Davita, ka
habe, Hö jem; anyin ae ba khaca a helâe.
10 Ke Davita ame tot me kec hnyi bong
eling can hna outö Saulo, me he kö Akisa
thaniny Gatha. 11 Ke haba lathnyabai
Akisa ödrin e ha kâu, ka habe, Hawa, ca
Davita ang, tuhan hnyei? hawa, ödrin e ca
sitwhanân hnyi je bibiâ, ka habe

Saulo ame hia but kot haniny je thau-
zan,
Ke Davita bi, haniny je ten thauzan?

12 Ke Davita ame ip hmâ hnyi hnyekon
ta je hofuc eling, ke gan hmâ hna outö
Akisa thaniny Gatha. 13 Ke e ame oke-
bongonâ hwakecin hnyi hnyimaködrin, me
monu thoi unyidrin, me sisit hon li hli-
nginy homagöule, me ânyâ hangöc ka hnyi
wainy. 14 Ke Akisa ame ha ka lathnya-
bainy, ka habe, Wâ bi, öbun e wâ a ga
monu but at: ieû gabun öbun e hia but
hom e könya? 15 Hawa e ba but je at ae
monu unyik, me öbun e hom khop ang he
ka monu hnyi hnyimakök? hawa, ame he
ka dit khop ang ka hnyi umök uma?

HNYIMAKAN 22.

KE Davita ame he ûheny e, me kec ka
hnyi op Adulama: ke a löng ut je
liamekeiny mē ke lap hia anyin kamen, me
ödrin e he kâu eling. 2 Ke ame ûkha-
caköu unyin tavat hia ae hu hmak, me
tavat hok gufa hia, me tavat hia ae hiny
hnyekudrin; ke e bi taben ködrin: ke e
unyin helâ me foa haded tavat.
3 Ke Davita ame he ûheny e Mizepa ai
hnyi Moaba: Ke e ame ha ka thaniny
Moaba, ka habe, E na he ju cica me bai jem,
ka laba unyibun, me inye wâ thö ûnyi ame
he Khong ka ânyâ hobi könya. 4 Ke e ame
hum ödru ka than Moaba, ke ödru me tha
laba mē hnyi ta je bong hia thithö ame laba
Davita hnyi hnabâ. 5 Ke haba Gada pero-
feta ame ha kö Davita, ka habe, Ca laba bi
hnyi hnabâ; he thö, me he ka hnyi hnyei
Juda. Me Davita ame he me o hnyi hnyot
hnyi Hareth.
6 Ke a löng ut Saulo a g' adre ō Davita
me tavat unyin: ke Saulo ame me laba
hnyi Gibea, eû hmelen ûö hnyi Rama, ke
e hnyi hnyamen dân ö, k' ame tot igigilö
lathnyabainy. 7 Ke Saulo ame ha ka la-
thnyabainy ödrin e tot unyin, ka habe, Löng
ju öbun walang ang hnyat Beniamina; ha-
wa, ame he nöku Jese ka ham köbun je
utkânâ, me je hnyei vine, me otil' öbun hia
hnân taben je thauzan me taben je haded;
8 m' öbun e ûsabö hnök, ke ba at ame thu-
metu nya a g' ame ûhihinyköu nökuk me
nöku Jese, ke ba at gabun ame betenge
gak me omanenâ könya a g' ame huliwan
athnyabaik hnen nökuk he ka bi hnök helâ
me hnyi bong ang? 9 Me ame thu Doega
at Edoma, k'ame tot unyin lathnyabai Saulo,
me ha, ka habe, Oge wâ nöku Jese ame he
hnyi hnyei Nob kö Ahimelek nöku Ahituba.
10 Ke at eling ame elâm unyi Iehova hobi
kâu, ke e ame hān, me ham kâu hele vat
anyi Goliatha at Filisiti. 11 Me haba than
ame ûkhûnöng he ka hum Ahimelek at
bihut a nöku Ahituba, me lap hia anyin
kamen, a tavat bihut hnyi Nob: me ödrin
e o hia thithö ka than. 12 Ke haingö
Saulo, ka habe, Nöku Ahituba lö, löng ju
walang ang. Me haingen, ka habe, Tuhök
lö, inya ang. 13 Ke haingö Saulo kâu, ka
habe, Can ieû öbe ûsabö hnök, a u me nöku
Jese, waleji hnyi hnâm hna hān, me ham
kâu hele vat, me elâm unyin Khong hobi
kâu, me me tot könya, me ip hnök helâ me

hnyi bong ang? 14 Me Ahimelek ame thu
ka than, ka habe, Ke ie at ae hnathu unyin
lathnyabaem hia helâ me Davita, a ûngon
than, k' adre hom ka hnyi ânyâm ûhnena-
mö, me ogânâ hnyi hnyabam? 15 Hawa,
oge me ibi hwân hnyi bong ang he ka elâm
unyin Khong hobi kâu? Ohe, ca helâe:
ca he than ka ûnykûmi nya a athnyabaem
me lap hia anyi cica: anyin ae ca khana
athnyabaem ke ûnyi eling, ame ne ûhnyû-
kong, ame ne gan. 16 Ke haingen than,
ka habe, Ahimelek, u me he ka mok, u me
lap hia anyin kâmâm. 17 Me ame ha than
ka tavat adre me labö tot unyin, ka habe,
Hwiö th' öbun, me hlingâ hnyat bihut kö
Iehova; anyin ödrin e tha hien me Davita,
ke e khan' ödrin a e ame kec, me ödrin e
ca omanenâ könya. Ke lathnyabainy than
ödrin höcö he ka inâ je hnyamödrin he ka
kot hnyat bihut kö Iehova. 18 Me ame
ha than kö Doega, ka habe, Hwiö thö u me
kot hnyat bihut. Me ame hwiö Doega at
Edoma me kot at bihut; me e ame hlingâ
hnyi bong eling eite faiv tavat ödrin e kha-
vâ iefoda lino. 19 Ke e ame kot Nob taun
anyin tavat bihut ge hele vat, obaga me
omomo, je wanakat me mendreng, me je
bolok, me asina me mamoe, ge hele vat.
20 Ke ame kec möt ke nöku Ahimelek
nöku Ahituba, Abiathara ien, me kec kö
Davita. 21 Ke Abiathara ame thumetu
Davita ge hna kot tavat bihut kö Iehova
ga Saulo. 22 Haba Davita ame ha kö
Abiathara, ka habe, E khanö nya hnyi bong
eji a eling Doega at Edoma, a g' ame he ka
thumetu Saulo: oge hia but bi jöniny tavat
hia hnyi lap anyin kâmâm. 23 Tha laba
ju mönya, ca ot bi; anyin a haba at ama
elâm he ka hlingö u, e ame elâm he ka
hlingö nya: anyin a u me he ka laba so
unyik.

HNYIMAKAN 23.

KE adre me ha kö Davita, ka habe,
Wâ bi, ame vat at Filisiti me
Keila, ke ödrin e hûgûnâ je hna huje hwit.
2 Anyin a wale Davita ame hnö ga Iehova,
me ha, ka habe, Hawa, oge me he ka he
me kot at Filisiti eling? Haba Iehova ame
thu kö Davita, ka habe, He thö ka kot at
Filisiti, me omelö Keila. 3 Ke haba je
atö Davita ödrin e ha kâu, ka habe, Wâ bi,
ötin ka ot eang Juda: hawa, ame ca he ka
ti gan hnötin hna ot ötin ka he Keila ai ka
je utbavat anyin at Filisiti? 4 Ke Davita
ame hnö hmetu unyi Iehova. Ke Iehova
ame thu kâu, me ha, ka habe, Todrö, he
thö Keila ai; anyin oge me he ka hna at
Filisiti ka hnyi hnyamâm. 5 Me Davita
me lahien ödrin e he Keila ai, me vat me
at Filisiti, me sö haledrin je meno, me kuc
ödrin ge hna hlingâ ae gan. Me Davita ame
omelö at Keila.
6 Ke haba hnyi ûen ame kec dö kö
Davita hnyi Keila Abiathara nöku Ahime-
lek, me e ame o me iefoda hnyi hnyamen.
7 Ke adre me thumetu Saulo a g' ame o
Davita hnyi Keila. Ke haingö Saulo, ka
habe, A hia but Khong hna e ka hnyi
hnyamök; anyin adre me hlöng hwanumen
kâu, k' ame dit ka hnyi taun ae hu homa-
göuleny me ohmâiny. 8 Me Saulo ame
ok vat, a tavat hia, he ka he Keila ai me
theling Davita me lahien. 9 Ke e khanö
Davita but a Saulo ame elâm he ka okon-
goâ, me e ame ha kö Abiathara at bihut,
ka habe, Hö jem iefoda. 10 Haba Davita
ame ha, ka habe, Iehova lö, Khongu Isa-
raela, inya athnyabaem oge me löng a g'
ame be he jem Saulo, Keila ai he ka ohia
taun cak. 11 Hawa, ame he at Keila ka
hnö nya ka hnyi hnyamen? ke ame he ka
o Saulo, helâ me hna löng gak a athnya-
baem? Iehova lö, Khongu Isaraela, ö u
thumetu nya thö a athnyabaem. Me Iehova
ame ha ka habe, E ame he ka he jem.
12 Me haingö Davita, ka habe, Hawa, ame
he at Keila ka hnö nya me lahiök ka hnyi
hnyamö Saulo? Me haingö Iehova, ka
habe, Adre me he ka hnö u. 13 Me ame
todrö Davita me lahien, ame ne siks haded
ödrin, me didrut ûheny Keila, me he hnyi
je gethen ae khan' ödrin he ka he hnyin.
Ke adre me thumetu Saulo a g' ame kec
ut Davita ûheny Keila; me e ame digic he.
14 Ke haba Davita ame laba hnyi hnye-
buba hnyi je hnabâ, me laba hnyi hnyei ae
hut hnyi hnyebuba Zif. Ke Saulo ame
elâm e hnyi je bong, ke Khong ame ca hna
e kâu. 15 Me a wâ but Davita a g' ame
he but Saulo he ka elâm anyin möt: ke e
bi Davita hnyi hnyebuba Zif hnyi hnyot.
16 Ke ame todrö Jonathana nöku Saulo,
me he kö Davita hnyi hnyot, me sihwegiâ
unyin Khong. 17 Me e ame ha kâu, ka
habe, Ca ot anyin ame ca he cica Saulo ka
ö u; ke u me he ka tuban Isaraela, ke oge
me he ka loiny hmelâm; ke haba hhaca, e
khanö cica Saulo ling. 18 Ke ödru me
ûhihinyköu hnyi hnyimakö Iehova. Ke
Davita ame laba hnyi hnyot, ke Jonathana

ame he ka hnyi umen uma. 19 Ke haba
at Zif, ödrin e he Gibea ai kö Saulo, me
ha, ka habe, Hawa, ame ca lubaduöng
unyihmum Davita hnyi je hnabâ hnyi
hnyot, hnyi hut Hakila, wale hnyi ke kei-
hen ka hnyi hwaiöuiny Jesimon? 20 Anyin
a wale, than lö, u me he ka utut helâ me
wem; ke haba öhmun e he ka hna e ka
hnyi hnyamen than. 21 Me haba Saulo
ame ha, ka habe, E so öbun e hnahic ûnyi
ga Iehova; anyin a öbun e betenge gak.
22 Ö öbun he thö, ka me okhaca tuö, me
wâhmakhmeto thö hnen hna lubaduöng
hnyin, ke ia a wâ eling: anyin adre ha
könya, ka habe, e ame ti metâ. 23 Anyin
a wale wâ eâu, me khana wia je dok hia
wale e ame lubaduöng hnyin, ke hmetu
thö könya me hnathu, ke oge me he ka tha
he möbun: ke wâ bi, ame ne e bi hnyi
hnyei oge me he ka elâm e wanben je thau-
zan anyin at Juda hia thithö. 24 Me
ödrin e tot me bödrin Zif ai, ke a bili
Saulo: ke e bi Davita me lahien hnyi
hnyebuba Maon, hnyi dok ae tha hon ke
keihen ka hnyi hwaiöuiny Jesimon. 25 Ke
ame he Saulo me je aten he ka elâm. Ke
adre me thumetu Davita: me e ame utut
ka hnyi kic, me laba hnyi hnyebuba Maon.
Ke Saulo ame löng, me e ame elöm Davita
hnyi hnyebuba Maon. 26 Ke Saulo ame
he hnyi ke keihen e jem bucen, ke Davita
me lahien hnyi ke ke keihen: ke Davita
ame logot he ka kec k' ame outö Saulo;
anyin a Saulo me lahien ödrin e igigili
Davita me lahien he ka köt ödrin. 27 Ke
ame o kö Saulo ûthumetu, me ha, ka habe,
Logotö, me he jem; anyin a utut at Filisiti
ka hnyi hon hnyei. 28 Me Saulo ame
hmetu ûheny hnyi hna hnu Davita, me he
ka at Filisiti: anyin a wale adre me hwenyi
ien hnyei eling me Sela-hamalekoth. 29 Ke
Davita ame he ûheny e, me laba hnyi je
hnabâ hnyi Eni-gedi.

HNYIMAKAN 24.

KE a hmetu Saulo ûheny hnyi hna hnu
at Filisiti, me adre thumeto e, ka
habe, Wâ bi, e but Davita hnyi hnyebuba
Eni-gedi. 2 Me Saulo ame hom kun ta
thauzan tavat adre ûca unyin at Isaraela
hia, me he he ka elâm Davita me lahien
hon je kic hnyeuten je got ae hiny. 3 Ke
e ame o but hnyi je haginy mamoe eû hnyi
gethen, wale ae hu op; ke Saulo ame didrö
he ka tube li can. Ke Davita me lahien
ödrin e laba hnyi je ouben op. 4 Ke haba
je atö Davita ödrin e ha kâu, ka habe, Wâ
bi, bong a ha Iehova köu, ka habe, Wâ bi,
oge me he ka hna je iwahnaihmiöny möu
ka hnyi hnyamâm, ke u me he ka ânyâ kâu
ûnyi ae so köu. Ke Davita ame todrö me
subâ higö but obiny ûkhaû Saulo. 5 Ke
hwaban e, me ame dâ hnyeku Davita can e
ame subâ obiny ûkhaû Saulo. 6 Me e
ame ha ka lahien, ka habe, E so Iehova
ame thawo nya he ka ânyâ ûnyi ang ka
tuhök, at Iehova ame hû, he ka inâ hnya-
mök kâu, anyin a e bi at a hû hnö Iehova.
7 Ke Davita ame thawâ lahien ge je hofuc
eling, k' ame ca hn' ödrin he ka tot kö
Saulo. Ke Saulo ame todrö me he ûheny
hnyi op hnyi deny gethen. 8 Ke Davita ame
tot hwaban e me didrut ûheny hnyi op, me
hongot hotu Saulo, ka habe, Tuhök, than
lö. Ke Saulo ame hwiö, me Davita ame
nom me hnyimakan hnyikânâi, me ogânâ,
9 Ke Davita ame ha kö Saulo, ka habe,
anyin a ieû u me löng ta je hofuc hwan
tavat, ka habe, Wâ bi, Davita ame elâm he
ka okongu u? 10 Me wâ, haba hnyi bong
ang a wâ but li emâkâm a Iehova ame hia
but hnö u eja ka hnyi hnyamök hnyi op:
ke a ha könya ke je hnyat he ka hlingö u:
ke so bi oge me betenge gam, me oge me
ha, ka habe, oge me ca he ka inâ hnyamök
ka tukök; anyin a e at Iehova ame hû.
11 Ke haba khaca, wâ bi, cica lö, me wâ
bi obiny ânyâm ûkhaû eang hnyi hnyamök:
ke oge me subâ obiny ânyâm ûkhaû me ca
hlingö u, anyin a wale khanö u thö me wâ
a e ba ûnyi ae kong me hulö unyik, ke ca
kong hwakecik köu, eja ke ne u je ne elâm
melik he ka ohia. 12 Hamö Iehova he ka
owisa kötu, ke hamö Iehova he ka bi hwa-
ban köu gak: ke so bi ame ca he hnyamök
ka mokut hom. 13 Helâji me vejec ehac
anyin wahingat, ka habe, Ame o ûnyi ae
kong ûnyi ge at ae kong: k' ame ca he hnya-
mök bi ka mokut hom. 14 A o but tuhan
Isaraela kö ia? ie at u me hnu hoton? ame
ne kuli ae mok, ame ne outo ame fifica.
15 Ke hamö Iehova he ka ûhnö me owisa
kötu, me wâ, me ivinö hobi könya, me hnö
nya ûnyi hnyi hnyamâm. 16 Ke a hia
but Davita ha ta je hofuc eling kö Saulo,
me haba Saulo ame ha, ka habe, Hawa
ifucâm e Davita, nokuk? Me Saulo ame
tenge göranyai. 17 Me e ame ha kö
Davita, ka habe, U at ae wisa k' iny monu:
anyin a u je bi hwaban könya ge so, ke oge
me bi hwaban köu ge kong. 18 Ke u je

omanenâ hnyi bong ang a u je ânyâ so
könya: anyin a u je ca hlingö nya, hnyi
ûen Khong ame hnö nya ka hnyi hnyamâm.
19 Anyin a ne ke at ame wâ iwahnaihmi-
öny mē, hawa, e ame he ka hna soâ e?
anyin a wale e so ame he Iehova ka bi
hwaban köu ge so hwaban hnâm hna ânyâ
könya hnyi bong ang. 20 Ke walang ang,
wâ bi, e khanö nya a u me he ka than, ke
adre me he ka ohmâ dökhu Isaraela hnyi
hnyamâm. 21 Ke walang ang, khemanyin
dö könya ga Iehova a u me ca he ka subâ
degecâ je mâtrânik hwabök, me ca he ka
ohia iök ûnyi hnyi lap anyi cica. 22 Ke
Davita ame khemanyin kö Saulo. Ke
Saulo ame he ka hnyi hnyaban, ke haba
Davita me lahien ödrin e ölö hmetu ka hnyi
hnabâ.

HNYIMAKAN 25.

HABA Samuela ame mokcu; me ame
ûkhacaköu Isaraela hia thithö, me
tenge gan, me konâm e hnyi umen uma
hnyi Rama. Ke Davita ame todrö me he
ka hnyi hnyebuba Parana.
2 Ke e hu ke at hnyi Maon, ae tren ta
ûnyi hnyi Karemela; e bi at ae ûnyi hna-
thu, ke kun ta thauzan haleny je mamoe,
ke khaca thauzan je got: ke e ame tiga
subâ leûnen halen je mamoe hnyi Karemela.
3 Haba ien at Nabala; ke Abigaila ien
âiân: ke haba momo at ae ti metâ, ke
hmanenang hnyimakan: ke at ae wathe-
thöt baga, me kong hwakecin; ke e hanen
lap anyi Kaleba. 4 Ke a löng ut Davita
hnyi hnyebuba a Nabala ame subâ leûnen
haleny je mamoe. 5 Haba Davita ame
kunâ je hidröu a ten, ke Davita ame ha ka
je hidröu, ka habe, He th' öbun Karemela
ai, me o unyi Nabala, me iouny mē hnyi
iök: 6 ke öbun e he ka ha helâng kâu,
wale at ame sot hnyi anyin möt, ka habe,
Hnahic köu, me hnahic ka ânyâm lap, me
hnahic ka ânyâm ta je ûnyi hia thithö.
7 Ke walang ang oge me löng ae hu gam
tavat subâ leûnen mamoe: ke haba tavat
tuö halem mamoe ödrin e hia but tha e
möhmun, ke öhmun e ca okongu ödrin, ke
ca hia gadrin ke ûnyi hnyi ta je bong hia
thithö, ke tiga ödrin bi hnyi Karemela.
8 Hnö thö ânyâm je hidröu, me ödrin e he
ka thumetu u: anyin a wale e so u me
betenge ge je hidröu; anyin a öhmun e o
but hnyi bong ae so: ö u ham dö je ûnyi
ae hu gam ka athnyabaem me nokom a
Davita. 9 Ke ame o but wahidröu anyi
Davita, me ödrin e ha kö Nabala ta je
hofuc hia eling hnyi iö Davita me ame
um dö. 10 Ke haba Nabala ame thu ka
lathnyabai Davita, ka habe, Ia Davita? ke
ia nöku Jese? E se hia lathnyaba adre
me ve hna degecâ latuhödra hnyi je bong
ang. 11 Hawa, oge me he ka hom anyik
areto, me belik köiö, me meno oge hlingâ
hobi kâu hnyat subâ leûnen halek mamoe,
me ham ka tavat ae ca khanö nya dok adre
mwi hnyin? 12 Me ame hwio wahidröu
anyi Davita, me hmetu, me o, me thumeto
e ge je hofuc eling. 13 Me Davita ame
ha ka lahien, ka habe, Ve hûkâlâ ju anyi-
bun je bele vat. Me ödrin e ve hûkâlâ
anyidrin je hele vat; ke Davita ame hûkâlâ
minya anyin hele vat: ke ame he hotu
Davita helâke foa haded tavat; ke lo biju
li haded ame tuö ta je ûnyi. 14 Ke haba
ke hidröu ame thumetu Abigaila öiö Nabala,
me ha, ka habe, Wâ bi Davita ame kunâ
tavat ûheny hnyi hnyebuba he ka iouny so
me tuhötin; me e ame û ödrin. 15 Ke e
ti so hwakecin tavat köhmun, ke adre ca
okongu öhmun, ke ca hia bi unyihmun ke
ûnyi hnyi ta je bong hia thithö öhmun e
tha laba hnyin mödrin, ke tiga öhmun hnyi
hnyei: 16 haba ödrin me helâ me hak veto
köhmun hnyi lit me lany, hnyi ta je bong
hia thithö öhmun e tha laba mödrin he ka
tuö je mamoe. 17 Ke walang ang khanö u
thö me ûnykûme wia ûnyi u me he ka ânyâ,
anyin ödrin e ip hnân ka tuhötin me anyin
lap hia: anyin a e atö Belial me ca khana
ke at ka fuc kâu. 18 Me Abigaila ame ie
hom je areto a tu haded, me li waina, me
faiv ta mamoe adre hia but penapena, me
faiv ta tulut hwit adre le, me khaca haded
je de wan vine adre hlec meleca, me lo li
haded û ometa, me ip hon je asina. 19 Me
ame ha momo ka wahidröu unyin, ka habe,
Böbun do, ke wâ bi, ama bilik bi. Ke e
ame ca thumetu Nabala a âiân. 20 Ke
haba momo ame tabâ asina, ke hnyi ûen e
ame utut ka hnyi dok ae nedronginy bucen,
me wâ bi haba Davita me tavat unyin
ödrin e utut me o kâu; me momo ame
ukhanö mödrin. 21 Ke a hia but ha
Davita, ka habe, E hnathu, e ûnyi baû
hnök hna tuö ta je ûnyi anyin khop ang
hnyi hnyebuba, me me ca hia bi ke ong
ûnyi hnyi ta je ûnyi hia gan: ke e ame
hia but bi hwaban könya so ge kong. 22 E
so Khong ame ânyâ helâe me bi hanen ka
je iwahnaihmiöny me Davita, oge me ne
he ka bi kolon ke da a khaca hnyi ta je

ûnyi hia thithö unyin e ka o thö lany hnyi
hnyomakatu. 23 Ke a ō Davita hnö Abi-
gaila, me e ame ie utut ûheny hon asina,
me nom ju hnyi hnyimakö Davita, me
khudrung hnyikânâi. 24 Me e ame ta ju
hnyi li can, me ha, ka habe, Tuhök, e so e
ta huk hulö : ö u me hna athnyabaem he
ka fuc hnyi hnyikönyâm ke löng ju hofuc
hwan athnyabaem. 25 Ö u ca he tuhök
ka ti ûnykûme ge at e, a atö Belial, jia
Nabala : e ûcû ien mē ; Nabala ien bi, ke
monu ame laba unyin : ke inya athnyabaem
oge ca wâ anyâm je hidröu, wale u je kunâ.
26 Ke walang ang tuhök, kia inya Iehova,
me kia inya u, anyin a Iehova ame thawo u,
me u me ca he ka hingâlâ monoâ dra, me
bi hwaban hobi köu ge hing hnyamâm, ke
walang e so e helâ Nabala je iwahnaihmiöny
möu, me tavat ödrin e elâm ûnyi ae kong
hobi kâu tuhök. 27 Ke walang ang haba
bwiblany eû wale a hom athnyabaem ka
tuhök, ham dö ka je hidröu, tavat ödrin e
he hoton tuhök. 28 Ö u hna but monu
anyin athnyabaem : anyin ame he Iehova
ka ânyâ hobi kâu tuhök lap ae tethmâ,
anyin ame vâtâ tuhök je vat anyi Iehova ;
ke adre me ca he ka wâ hulö unyâm hnyi
ânyâm je bong hia. 29 Eja ke ne a ne hia
but tot at he ka hnu u, me elâm he ka
hlingö u, ke so bi adre me he ka tha lan
hanom hnyi bwiny möt unyi Iehova Kho-
ngom ; ke haba hanon je iwahnaihmiöny
möu e ame he ka kûlûâ degecâ, helâ ke
ûheny hnyi hnyimen koloû. 30 Ke e ka
hia but Iehova ânyâ ka tuhök, helâ me ta
je ûnyi hia thithö ae so e ame ha gam, me
otilö u hnân taben Isaraela ; 31 ca hnân
otengiö u, me ovecâ hnyekon tuhök, wale
ge hnen hna hingâlâ dra ke ba can, me bi
hwaban hobi kâu bi hnen tuhök : ke e ka
hia but ânyâ Iehova so ka tuhök, u me
he ka ûnykûme ka athnyabaem. 32 Ke
Davita ame ha kö Abigaila, ka habe, Ole
kö Iehova Khongu Isaraela at ame kunö u
he ka ûkhanö mönya hnyi bong ang : 33 ke
oleâ ânyâm metâ, me oleâ köu bi, at ame
thawo nya hnyi bong ang he ka ca hingâlâ
dra, me bi hwaban hobi könya bi ge hing
hnyamök. 34 Ke kia inya Iehova, Khongu
Isaraela, at ame thawo nya he ka ca okongu
u, ke e hnathu a u je ne ca logot me he
jem he ka ûkhanö mönya, me, ame ne ba
kolon kö Nabala da a khaca e ka o thö lany
hnyomakatu. 35 Ke Davita ame kap ge
momo ûnyi e ame hom kâu : me e ame ha,
ka habe, He thö me hnahic ka hnyi umâm
uma ; wâ bi, oge me löng hwâm hofuc, me
köb u bi. 36 Ke Abigaila ame o kö Nabala,
ke wâ bi, e ame ânyâ bijeû hnyi umen uma,
helâ me bijeû anyin than ; ke Nabala ame
senyin hnyi hnyekon, ke ti monu a ga ic :
anyin a wale momo ame ca thumeto e ge
ke ûnyi ame ne ûhnyûkong ame ne gan ke
ne o but hnyi lany hnyomakatu. 37 K'
ame hia but waina unyi Nabala hnyi hnyo-
makatu, me haba âiân ame thumeto e ge
ta je ûnyi eling, me e ame gâ on, ke haba
e, me helâ thibut ta veto. 38 Ke hwaban
dö e, helâ me ten ta bong, haba Iehova
ame kuc Nabala, me me mokcu. 39 Ke a
löng ut Davita a ga mokcu Nabala, me e
ame ha, ka habe, Ole kö Iehova at ame
ivinöâ hna ohmehmö nya ga Nabala me
thawâ athnyabainy ge hulö : ke Iehova
ame hia but ohmetoâ hulö anyi Nabala ka
hnyi hon ban bi. Ke Davita ame ûkhû-
nöng he ka ûhnenamö me Abigaila he ka
hom me âiân. 40 Ke ame o lathnyabai
Davita kö Abigaila hnyi Karemela, me
ödrin e ha kâu, ka habe, A kun' öhmun
Davita köu he ka hum u me âiân. 41 Me
e ame tot me nom hnyikânâi, me ha, ka
habe, Walö nya ang athnyabaem he ka bi
athnyaba me hneû je can lathnyabainy
tuhök. 42 Me Abigaila ame logot, me
tot, me tabâ asina, a the me anyin je hlu
baû a faiv ödrin e he hoton ; k' ame he
hoton je ûthumetu anyi Davita, ke âiân dö
e. 43 Ke Davita ame hom Ahinoam minya
ûheny Jezerela ; ke tha âiân hia th' ödru.
44 Ke a hia but Saulo ham Mikala a nokon
öiö Davita kö Paleti nöku Laisi, at ûheny
Galim.

HNYIMAKAN 26.

KE ame o but hnyat Zif kö Saulo hnyi
Gibea, me ha, ka habe, Hawa, ame
ca lubaduöng Davita hnyi hut Hakila, cicö
Jesimon ? 2 Ke haba Saulo ame todrö me
utut ka hnyi hnyebuba Zif, ke tha e mē
kun ta thauzan at Isaraela adre ûca, he ka
elöm Davita hnyi hnyebuba Zif. 3 Ke
Saulo ame hunuma hnyi hut Hakila, cicö
Jesimon, hnyi gethen. Ke Davita ame
laba hnyi hnyebuba, ke e ame wâ a ga o
but Saulo he ka elâm e hnyi hnyebuba.
4 Haba Davita ame kunâ je hnyat ecmak,
me me khana ae hnathu a ga o but Saulo.
5 Ke Davita ame todrö me he ka hnyi dok
ame hunuma hnyin Saulo : ke Davita ame
wâhmakhmetoâ hna mokut hnö Saulo, me

Abinera nöku Neri, taben anyin utbavat:
ke Saulo ame mokut hnyi dok hnân tot
hnyin je kat, ke ame hunuma igigilö e tavat.
6 Ke Davita ame ha kö Ahimelek at Heth,
me Abisai nöku Zeruia, liamekeiny me
Joab, ka habe, Ie at ame he ka tha utut
mönya kö Saulo ka hnyi hna hunuma?
Haingö Abisai, ka habe, Ötu he. 7 Me
ame o but Davita me Abisai ka tavat hnyi
hnyinghet: ke wâ bi Saulo ame mokut
hnying hnyi dok ame tot hnyin je kat, ke
adre otilâ anyin ö hnyi kânâ hnyi hunen: ke
Abinera me tavat, ödrin e mokut igigilö e.
8 Haba Abisai ame ha kö Davita, ka habe,
A hia but Khong hna ka hnyi hnyamâm
iwahnaihmiöny möu hnyi bong ang: awe,
ö iny he ka dâoâ e ka hnyi kânâ ge ö adre
ma okhaca thibi dâ, ke ame ca he ka olo.
9 Haingö Davita kö Abisai, ka habe, Ca
he ka hlingâ e: anyin a ie at ae khana he
ka inâ hnyamen ka hna hû hnö Iehova, ke
ba ju hulö gan? 10 Ke haingö Davita, ka
habe, Kia inya Iehova, ke hamö Iehova ne
ka kot e; ame ne he ka o ûen ame he ka
mokcu hnyin; ke ame ne he ka mekiny
vat. 11 Iehova ame thawo nya, me inye ca
he ka inâ hnyamök ka at a hû Iehova: ke
ö u hom dö ö hnyi hunen me kaia ae lup,
me ötu me he. 12 Me Davita ame hom ö
me kaia ae lup ûnyi hnyi hunö Saulo; me
ödru me he, ke ba at ame wâ, ke ba at ae
khana, ke ba at ame hmak dö: anyin a
ödra hia adre me mokut; anyin a o but
ködra mokut hnying ae gan ûnyi ga Iehova.
13 Me haba Davita ame he ka hnyi ke
keihen, me tot hon ban bucen ae sâkâû; ke
hu dok ae lau hnyi wanbödrin: 14 ke
Davita ame kuku ka tavat, me Abinera
nöku Neri, me ha, ka habe, E, u me ca thu
thö Abinera? Me Abinera ame thu, ka
habe, U ia ame kuku ka than? 15 Haba
Davita ame ha kö Abinera, ka habe, Hawa,
u ca at ae hwege? ke ie at ae ûcû möu hnyi
Isaraela? ieû gam u je ca tuö tuhâm a than?
anyin a o ke at eja ka kot than a tuhâm.
16 E ca so ûnyi e u je ânyâ. Kia inya
Iehova, ke e ûcû öbun he ka mok can öbun
e ca tuö tuhöbun wale at a hû Iehova. Ke
walang, wâ ju, ewa ö dân than, me kaia ae
lup adre ip hnyi hunen? 17 Me haba Saulo
ame lönghmakhmeto ifuci Davita, me e
ame ha, ka habe, Hwâm e, nökuk Davita?
Me haingö Davita, ka habe, Hok ang
than lö a tuhök. 18 Ke e ame ha, ka
habe, Ieû gam tuhök u me hnu athnya-
baem? ke ieû oge ânyâ? ke ieû hulö unyik.
19 Anyin a wale, e na he than a tuhök ka
löng hofuc hwan athnyabaem. Ame ne
ûnyi ga Iehova hnâm hna tot könya, me so
e ame he ka kap hut: ke ame ne ûnyi ge
tavat, me ödra ka hnaûhangö hnyi hnyi-
makö Iehova: anyin a ödrin e hia but obö
nya hnyi bong ang me me ca tha inya me
jekhöû Iehova, me ha, ka habe, He thö ka
athnyaba ke je khong bi. 20 Ke walang
ang ca he ka hingâlâ drök ka hnyi kânâ
hnyi hnyimakö Iehova: anyin ame he jem
tuhan Isaraela he ka elâm outo ame fifica,
helâ me hwakecin hnu meno ame gâ hon
bucen. 21 Me haba Saulo ame ha, ka habe,
E kong hwakecik: hmetu ju u, Davita
nökuk: anyin oge me ca he hmetu ka
okongu u bi, anyin a haba anyik möt me e
ûnyi hnathu hnyi li emakâm hnyi bong
ang: wâ bi, oge hia but ânyâ monu, me ti
monu gan hmâ. 22 Me Davita ame thu,
ka habe, Than lö, wâ bi ö! kunâ thö jem
ke hidröu he ka hom. 23 Ke ame he bi
Iehova ka ve bi hwaban ka tavat anyi-
drin hwakecin ae wisa, me anyidrin hwa-
kecin ae hnathu: anyin a haba Iehova
ame hnö u eja ka hnyi hnyamök, ke oge
me ca wek bi nya he ka inâ hnyamök ka at
a hû Iehova. 24 Ke wâ bi, adre me oûnyi-
hnathoâ ânyâm möt eja ûnyi gak, anyin a
wale e so ame he Iehova ka oûnyihnathoâ
anyik möt, me so e ame omeli nya ûnyi hnyi
ta je vec hia thithö. 25 Ke haba Saulo
ame ha kö Davita, ka habe, E so u me
hnahic ut, Davita nökuk u me he ka ânyâ
ûnyi ae beönua, me he bala ka hwege. Ke
Davita ame vheno deny gethen, ke Saulo
ame hmetu ka hnyi hnyaban.

HNYIMAKAN 27.

KE haingö Davita hnyi hnyekon, ka
habe, Oge me he ka mok hnyi ke
bong ge hnyamö Saulo: khaca thibi ûnyi
ae so könya oge me he ka ie kec ka hnyi
hnyei iny at Filisiti; me ame he ka hia
hna gejon hnö Saulo he ka elöm nya hmetu
hnyi je hnyigöulen Isaraela: me oge me he
ka kec möt helâe ge hnyamen. 2 Haba
Davita ame todrö, me he hanyâûâ me je
aten a siks haded a tha e mē, kö Akisa,
nöku Maoka, thaniny Gatha. 3 Ke Davita
ame tha laba me Akisa hnyi Gatha, e me je
aten, ödrin e ve laba hnyi je hnyabadrin,
me Davita me laâiân, jia Ahinoam at
Jezerela, me Abigaila safaci Nabala, momc
Karemela. 4 Ke adre thumetu Saulo, ka

habe, a kec ut Davita, Gatha ai, me e ame
ca elâm hmetu.
5 Ke Davita ame ha kö Akisa, ka habe,
U je ne betenge gak, ö u ham dö könya ke
dok hnyi ke taun hnyi hulup, me inye he
ka laba eling : anyin a ieû oge me he a
athnyabeam ka tha laba möu hnyi tauniny
than? 6 Haba Akisa ame ham kâu hnyi
bong eling Zikelag: anyin a wale iny je
than Juda Zikelag ke ne o but hnyi bong
ang.
7 Ke haba ûseiny je bong ame laba
Davita hnyi hnyei iny at Filisiti, me khaca
huna ae bekhöt ke vak ta tehi. 8 Ke
haba Davita me lahien ödrin e he me tot ka
at Gerusi, me Girizi, me Amaleka : anyin a
ödrin tavat a aten hnyei hwân ehac, wale
hnyi gethen ame he Sura ai ke ne o but
hnyi hnyei Aigupito. 9 Ke Davita ame
kot hnyei ke e ame ca omelö ke baga me
momo, ke e ame hom je mamoe, me bolok,
me asina me kamela, me ûkhaû ; ke e ame
hmetu me he kö Akisa. 10 Haba Akisa
ame ha, ka habe, Ie hnyei öbun e kot hnyi
bong ang? Me ame thu Davita, ka habe,
Thehmun hnyi ke keihen Juda ka hnyi
hwaiöu, me Jeramela ka hnyi hwaiöu, me
Keni ka hnyi hwaiöu. 11 Ke Davita ame
ca omelö ke baga me momo, he ka hom
Gatha ai, haingen, ka habe, Wâ ödrin e
nye haiöhmun, ka habe, A ânyâ helâe
Davita, ke helâe bala hwakecin hnyi ta je
bong hia thibut hnyi hnyei iny at Filisiti.
12 Me Akisa ame kap hofuc ho Davita, me
ha, ka habe, E ame ti oikikiâ e bi ka je
lawaeny a at Isaraela ; me waleling e ame
he ka bi athnyaba könya nyiele balua.

HNYIMAKAN 28.

HABA hnyi ûen eling me at Filisiti
adre me ûkhacaköuâ anyidra je
utbavat he ka vat me at Isaraela. Me
haba Akisa ame ha kö Davita, ka habe,
Khanö u wia thö a u me he ka tha he
mönya hnyi je utbavat, a u me je atâm.
2 Me haingö Davita kö Akisa, ka habe, Awe
u me he ka wâ ûnyi ame he ka ânyâ athnya-
baem. Ke Akisa ame ha kö Davita, ka habe,
Awe, oge me he ka otilö u he ka tuö bök
nyiele balua.
3 Ke ame mokcu Samuela me a hia but
tenge gan Isaraela hia thithö, me konâm e
hnyi Rama wale anyin taun. Ke a hia but
Saulo ohia hnyi hnyei tavat ae tren biobot-
kong me je at bibihwakecin. 4 Ke haba
at Filisiti ödrin e ûkhacaköu me he me
hunuma hnyi Sunema : ke Saulo ame
ukhacaköuâ at Isaraela hia me hunuma
hnyi Gileboa. 5 Ke a wâ but Saulo je
utbavat anyin at Filisiti, me ame ot, k' ame
öbubuny gan hmâ hnyekon. 6 Ke Saulo
ame hnö ga Iehova, ke Iehova ame ca thu
kâu, ca deny je bwi, ke ca deny Urim, ke ca
deny je perofeta. 7 Me Saulo ame ha ka
lathnyabainy, ka habe, He thö ka elâm
hobi könya ke momo ae tren biobotkong,
me inye he kâu he ka elâm unyin. Me
ame ha kâu lathnyabainy, ka habe, Wâ bi,
e hnyi Eni-dora momo ae tren biobotkong.
8 Ke Saulo ame ka kebongonâ e bi, me kha-
vâ bi ke je ûkhaû me he, a e me li at a tha he
mē, me ödrin e o but unyin momo hnying-
het : me e ame ha, ka habe, Ö u elâm dö
hobi könya a deny biobotkong, me oâ
könya at oge me he ka ha köu. 9 Me ame
ha kâu momo, ka habe, Wâ bi, e khanö u
hna ânyâ hnö Saulo, wale e ame subâ
degecâ tavat ae tren biobotkong me je at
bibihwakecin hnyi hnyei : ke ieû gam u
me he ka lau hnewe hobi könya, me hnân
hlingö nya? 10 Ke Saulo ame khemanyin
kâu ga Iehova, ka habe, Kia inya Iehova
ae ba ûnyi ae kong ame he ka o köu can
ûnyi ang. 11 Ke haingen momo, ka habe,
O ge me he ka o ia köu? Haingen, ka habe,
U me he ka oi Samuela könya. 12 Ke
momo ame ō Samuela, me a ame hongot
göranyai : ke haingen momo kö Saulo, ka
habe, Can ieû u je iyawö nya? anyin a u
Saulo. 13 Ke ame ha kâu than, ka habe,
U ma ca ot : ke ieû ke ûnyi u je wâ? ke
haingen momo kö Saulo, ka habe, Oge wâ
ke khong ame o ûheny hnyi kânâ. 14 Ke
haingen kâu, ka habe, Ieû imaneniny e?
Haingen, ka habe, Ame o hingat ; ke adre
tube e ge ûkhaû. Me ame khanö Saulo a
Samuela ling, ke e ame nom me khudrung
hnyikânâi. 15 Haba Samuela ame ha kö
Saulo, ka habe, Anyin a ieû u je bwebweli
nya, he ka oi nya? Haingö Saulo, ka habe,
Iny hlohlo gan hmâ ; anyin ame he at
Filisiti ka vat mönya, ke hia but Khong
unyik ke ame ca thu hmetu bi könya, a ca
deny je perofeta, ke ca deny je bwi : wale
me inye hawo u thö, me u me omanenâ
könya ûnyi oge me he ka ânyâ. 16 Haba
Samuela ame ha, ka habe, Ke hnân eû u je
hnei nya anyin ae hiö Iehova but unyâm
ke ame hwân he ka iwahnaihmiöny dut
möu? 17 Ke Iehova ame hia but ânyâ
hobi kâu helâ me hnen hna ha a deny inya :

ke Iehova ame hia but kia dökhu ûheny
unyâm, me ham e ka at a hanâm, jia
Davita. 18 Anyin a u je ca löng hofuc ho
Iehova, me ca ohwâdâ anyin hmönyin ame
ubâhlâ kö Amaleka, anyin a wale Iehova
ame ânyâ köu ûnyi eling hnyi bong ang.
19 Ke haba khaca ame he Iehova ka tha
hna at Isaraela möu ka hnyi hnyamen at
Filisiti: ke nyi u me he me lakom ka tha e
mönya: ke ame he Iehova ka hna je
utbavat anyi Isaraela ka hnyi hnyamen at
Filisiti. 20 Haba Saulo ame ie ta ulili hon
kânâ, me ot gan hmâ, can hofuc ho Samuela:
ke ba hmetu hwegien; anyin a ca han eja
hnyi lany ke ne o but hnyinghet. 21 Ke
ame o but momo kö Saulo me wâ ae gan
anyin hloblo, me ha kâu, ka habe, Wâ bi,
inya athnyabaem oge me löng hwâm hofuc,
ke oge me ip anyik möt hnyi hnyamök, me
löng hofuc u je ha könya. 22 Ke walang
any ö u löng minya ju könya a athnyabaem,
me oge me he ka ip ong jeû hnyi hnyimâ-
kâm: ke me han dö, me u me he ka hwege
u ka he. 23 Ke e ame höcö me ha, ka
habe, Oge me ca he ka han. Me ame
ûjengö e li lathnyabainy me momo; me e
ame ling ödrin. Me e ame tot ûheny hnyi
kânâ me laba hon hnamokut. 24 Ke e hu
ge momo nokon kau ae pipikhenya hnyi
hnyaba; ke e ame ie hlingâ, me hok falawa,
me op, me le je areto adre ca levenâ:
25 me e ame hom kö Saulo me li lathnya-
bainy; ke ödrin e han. Me ödrin e tot me
he but hnyi lit eling.

HNYIMAKAN 29.

KE haba at Filisiti ödrin e ûkhacaköuâ
anyidra je utbavat hnyi Afeka: ke
at Isaraela adre me hunuma hnyi an ame
pupua hnyi Jezerela. 2 Ke ame he je
than anyin at Filisiti, a je ve deo haded
me deo thauzan: ke Davita me je hnyat
unyin ödrin e tha bilidrin bi me Akisa.
3 Me haba je tuhan at Filisiti ödrin e ha,
ka habe, Ie hnyat Heberu ang? Ke Akisa
ame ha ka latuhan at Filisiti, ka habe,
Hawa, e ca khan' öbun a Davita ang,
athnyabai Saulo tuhan Isaraela, k' ame tha
e mönya hnyi ta je bong ame ne je huna,
ke ba ke ûnyi oge me wâ unyin, hwân
hnyi bong eji e ame kec hnyin, ke ne o
but hnyi bong ang? 4 Me ame hmönyin
kâu latuhan at Filisiti; me haingen kâu
latuhan at Filisiti, ka habe, Kunâ hmetu
ju, me me he ka hnyi gan, wale dok u je
ip hnyin, ke e ame ca he ka tha he mötin
ka hnyi vat, wâ e nye hwiö thö me kuc
ötin hnyi vat: ke ieû ame he ka ûsoköu
kâu me tuhan? hawa ca ge je ban tavat
eang? 5 Ca Davita ang, waleji adre me
sitwhanân hnyi bibiâ, ka habe,

Saulo ame hia but kot haniny je thau-
zan,
Ke Davita bi, haniny je ten thauzan?

6 Haba Akisa ame hawo Davita me ha
kâu, ka habe, Kia inya Iehova, a u wisa,
ke so könya ûdilâm dö me ûdilâm but
unyik hnyi utbavat: anyin a oge ca wâ
gam ke ûnyi ae kong, hwân hnyi bong eji
u je he jem hnyin könya ke ne o but hnyi
bong ang: ke so bi u ca o ka je taben.
7 Anyin a wale hmetu ju u, ke he thö me
hnahic, me u me ca kong ka je tuhan at
Filisiti. 8 Ke haingö Davita kö Akisa,
ka habe, Ieû hnök hna ânyâ? ke ieû u je
wâ unyin athnyabaem hwân hnyi bong eji
oge tha e hnyin möu ke ne o but hnyi bong
ang; me inye ca he ka hnyi vat me je
iwahnaihmiöny me than'a tuhök? 9 Haba
Akisa ame thu me ha kö Davita, ka habe,
E khanö nya a u so könya helâ me angela
anyin Khong: ke so bi je tuhan at Filisiti
ödrin e ha, ka habe, E ame ca he ka tha
he mötin ka hnyi vat. 10 Awe, tha vesâ-
kong ut me lathnyabainy tuhâm adre tha
he jem möu: ke öbun ka todrö hnyi hnyo-
makatu, ke lany dö, ie he thö. 11 Me
Davita me je aten ödrin e vesâ hnyi hnyom-
akatu, he ka hmetu ka hnyi hnyei iny at
Filisiti. Ke at Filisiti adre me he Jeze-
rela ai.

HNYIMAKAN 30.

KE ame o Davita me je aten hnyi
Zikelag hnyi bong a kuniny, me
ame hia but utut at Amaleka ka hnyi hon
ke keihen hnyi Hwaiöu, me hon Zikelag
minya, me kot Zikelag, me thoug ge meic:
2 me hûgûnâ je momo me hnyat hia ûnyi
hnyin, ame ne gan ame ne ûhnyûkong:
ödrin e ca hlingâ ke at, ke adre hûgûnâ,
me he but. 3 Ke ame o but Davita me je
aten ka hnyi taun, me wâ bi, adre hia but
thong ge meic; ke adre hia but hûgûnâ je
laöiödrin, me je lakudrin obaga me wahlu.
4 Haba Davita me tavat unyin ödrin e
tenge tot göranyai ke ca khan' ödrin hmetu
he ka tenge. 5 Ke adre hûgûnâ minya
thö laöiö Davita, jia Ahinoam at Jezerela,
me Abigaila safaci Nabala at Karemela.

6 Ke gan hmâ hlöuhlöu anyi Davita;
anyin ame ûhnenamö tavat he ka lûâ e,
anyin ae vec hnyekon tavat hia thithö can
je lakudrin obaga me wahlu: ke Davita
ame siwhegiâ e bi ga Iehova Khongon.
7 Ke Davita ame ha kö Abiathara at
bihut, nöku Ahimelek, ka habe, Ö u hö
jem könya iefoda. Me Abiathara ame
hom iefoda kö Davita. 8 Ke Davita ame
hnö ga Iehova, ka habe, Oge ne hnu hoton
deö vat, hawa, oge me he ka hom tilödrin?
Me ame ha kâu, ka habe, Hnu thö; me u
me he ke khöu ödrin, me hûgûnâ hia
hmetu. 9 Me Davita ame he me tavat a
siks haded a tha odrin mē; ke ödrin e o
but hnyi wagewe Besor, wale a ûlubahing
hnyin tavat adre laba biju. 10 Ke Davita
ame ûhnûhnû, a e me foa haded tavat:
anyin a laba biju lo li haded tavat ae sēnyin
me ca khan' ödrin he ka hanyâûâ wagewe
Besor: 11 ke ödrin e wâ ke at Aigupito
hnyi hnyei, me ödrin e hom e kö Davita,
me hān ge falawa me habelen ge köiö;
12 ke ödrin e hān ge ū ometa, me li de wan
vine adre hlec meleca; ke e ame han, me
ame hmetu hanon: anyin a kun ta bong ke
kun ta lit a ca han hnyin me ic. 13 Ke
haingö Davita kâu, ka habe, U atö ia?
ke ûhem ua? Haingen, ka habe, Iny
hidröu Aigupito, a athnyabainy ke at
Amaleka; ke a digic nya tuhök, anyin a o
könya mok hnyi bong et eji. 14 Ke
öhmun e utut ka hnyi hon ke keihen a
hwaiöuiny at Kerethi, me ke keihen iny at
Juda, me hwaiöuiny Kaleba; ke öhmun e
thong Zikelag ge meic. 15 Ke Davita
ame ha kâu, ka habe, Hawa, u me he ka
su nya ka hnyi deö vat eling? Me haingen,
ka habe, Khemanyin dö könya unyin
Khong a u me ca he ka hlingö nya, me
hnö nya hmetu ka tuhök, me oge me he
ka hum u kâe ka hnyi deö vat. 16 Me
e ame su e, me wâ bi, adre me laba me
avâ kânâ hia, k' adre me han me ic me
bijeûâ, anyin ae se hia je ûnyi adre me
hûgûnâ ödrin e hom ûnyi hnyi hnyei iny
at Filisiti, me hnyei Juda. 17 Ke haba
Davita ame kuc ödrin hwân hnyi hauhao-
treng ke ne o but nyi hnyi sahac: ke ba
at ame kec möt, ke so thibi ta je hidröu
a foa haded, a hnyat tabâ je kamela m'
ödrin e kec. 18 Me Davita ame hûgûnâ
hmetu ta je ûnyi hia waleji a hom at
Ameleka: ke Davita ame hûgûnâ hmetu
minya laâiân. 19 Ke ba ke ûnyi bi ae
hia gadrin ame ne ûhnyûkong ame ne gan,
me lakudrin obaga me wahlu, me ta je
ûnyi adre sö, me ta je ûnyi hia ödrin e
hom: me Davita ame hom hmetu hia.
20 Ke Davita ame hom je hnahat mamoe
me kau, wale ödrin e alen hnyi hnyimakan
ke je meno eling, me haingen, ka habe,
Anyi Davita but je ûnyi ang. 21 Ke ame
o but Davita ka tavat a tu haded wale ae
ti sēnyin me me ca khan' ödrin he ka he
hotu Davita, wale ödrin e hia but olabā
hnyi wagewe Besor: ke ödrin e he me
ûkhanö me Davita me tavat a tha e mē:
ke e hakekeny dut Davita me tavat e ame
iouny mödrin. 22 Me ame ha tavat ae
kong hia me tavat Belial adre tha he me
Davita, ka habe, Ca he ötin ka khenâ
ködrin ta je ûnyi adre sö wale ötin e sö,
anyin a ödrin e ca hnyi tha he mötin, ke
so bi ötin e he ka ve ham ka je baga je
laöiödrin me je lakudrin mödrin e lili ödrin
me he. 23 Ke haingö Davita, ka habe,
Hnyat me lakeiny mönya lö, öbun e ca he
ka ânyâ helâe ge ta ja ûnyi wale a ham
kötin Iehova, at ame hia but tu' ötin, me
hna ka hnyi hnyamötin deö vat ame utut
kötin. 24 Ke ie at ame he ka ling öbun
hnyi ûnyi eang? anyin adre me he ka
khenâ kâu at ame he ka hnyi vat helâ me
hna khenâ kâu at ame laba me tuö ta je
omjehen: adre me he ka khenâ oûco thibi.
25 Ke hwân hnyi bong eling ke ne o but
nyiele, e ame otilâ e hnân hnanyibu me
owisa hnyi Isaraela ke ne o but hnyi
bong ang.
26 Ka o but Davita hnyi Zikelag, me
e ame kunâ ke je ûnyi adre sö ka je hinga-
tiny hnyei Juda, a je lahanen, me ha, ka
habe, Walang bwihlany hobi köbun ûnyi
hnyi je ûnyi adre sö ge je iwahnaihmiöny
me Iehova; 27 ködrin hnyi Beth-ela, me
Ramoth hnyi hwaiöu, me Jatira; 28 me
ködrin hnyi Aroera, me Sifemo, me Esete-
moa; 29 me ködrin hnyi Rakal, me ödrin
hnyi je taun anyin at Jeramela, me ödrin
hnyi je taun anyin at Keni; 30 me ködrin
hnyi Horema, me Kor-asan, me ködrin
hnyi Atak; 31 me ködrin knyi Heberona,
me ködrin hia thithö wale hnö Davita me
anyin tavat hna labö he kâu.

HNYIMAKAN 31.

KE haba at Filisiti adre me vat me Isa-
raela: me ame kec bi at Isaraela ge
at Filisiti, me ta mok hnyi bucen Gileboa.
2 Ke haba at Filisiti adre me hnu hwegiö

Saulo me lakon; me at Filisiti ödrin e
hlingö Jonathana, me Abinadab, me Mal-
ekisua a laku Saulo. 3 Ke hwege vat kö
Saulo, ke ame khâu e ge tavat fana; k'
ame ohmakâ gan hmâ e ge tavat fana.
4 Me Saulo ame ha ka at ame hom tilâ
anyin ta je ûnyi vat, ka habe, Oc ut ânyâm
hele vat me dâoi nya kâu; wâ e nye o but
tavat adre ca peritomonâ me dâoi nya, me
okongu nya. Ke ame höcö at ame hom
tilâ anyin je ûnyi vat; anyin ae gan hmâ
anyin ot. Me haba Saulo ame hom hele
vat me hamen ta takoû e. 5 Ke a wâ but at
ame hom tilâ anyin je unyi vat, a ga mokcu
Saulo, me e ame ka ta takoû minya anyin
bi hele vat, me tha mok me. 6 Me a tha
mokcu Saulo me ta lakon a kun, me at
ame hom tilâ je omjehen vat, me aten hia
thithö hnyi bong eling. 7 Ke a wâ but
at Isaraela hnyi ke keihen hnyigöulen bucen,
me tavat hnyi hoton Joridano, a ga kec dö
at Isaraela, ke a mokcu Saulo me ta lakon
a kun, me ödrin e hna je taun, me kec;
k' ame o but at Filisiti me labā.
8 Ke haba nyi ame he at Filisiti he ka
uny je ûkhaû anyin je komok, me adre me
ō Saulo me ta lakon a kun, odrin e ta hnyi
bucen Gileboa. 9 Me adre me subâ degecâ
ban me uny dut je omjehen vat, me ûkhû-
nöng ka hnyi hnyei iny at Filisiti hia he
ka thumeto hnyi uma umen anyidrin je
hnatheat, me ka tavat. 10 Ke adre me ip
omjehen vat hnyi uma umö Aseira: ke
haba unyin bi, me adre me uhno hnyi hna
up hak veto hnyi Bethe-san. 11 Ke a
löng ut at Jabesi-gileada ûnyi a ânyâ at
Filisiti kö Saulo, 12 me ame todrö tavat
hwege hia, me he hnyi lit, me hom unyi
Saulo, me unyin ta lakon a kun ûnyi hnyi
hna up hak veto hnyi Bethe-san; me
ödrin e o hnyi Jabesi, me thong degecâ je
unyin eling. 13 Ke ödrin e hom je jei-
ödrin me konâm hmelen ûö hnyi Jabesi,
me ca han bi hnyi seven ta bong.

TUSI A LOINY ANYI SAMUELA.

HNYIMAKAN 1.

KE hwaban mok anyi Saulo, ke a hmetu
Davita ûheny hnyi hna kot at Ama-
leka, ke lo li bong Davita ame laba hnyi
Zikelag; 2 me haba hnyi bong a kuniny,
wâ bi, ame o but ke at ûheny hnyi hna
hunuma unyi Saulo ae khekhe anyin je
ûkhaû, ke e hu kânâ hon ban: ke e ame o
but kö Davita me e ame ta hnyikânâi me
khudrung. 3 Me haba Davita ame ha
kâu, ka habe, U je mwi ua? Haingen, ka
habe, Oge kec möt ûnyi hnyi hna hunuma
anyin Isaraela. 4 Ke haingö Davita kâu,
ka habe, Hawa bongon? Ö u thumetu nya
thö. Ke e ame thu, ka habe, A kec dö
tavat ûnyi hnyi vat, ke se hia tavat a ta
me mokcu; ke a mokcu minya Saulo me
Jonathana a nokon. 5 Ke Davita ame ha
ka hidröu at ame thumeto e, ka habe, Hawa,
a kâmâu ka khanö u a ga mokcu Saulo me
Jonathana a nokon? 6 Me ame ha hidröu
at ame thumeto e, ka habe, Inya o ge me
he hon bucen Gileboa, ke wâ bi, Saulo ame
tot inyifâlâ dân ö; ke wâ bi, je kariota me
tavat tabö hors adre me hnu hwegiâ e. 7
Ke e ame hwiö me ō nya, me hawo nya.
Ke haingök dö, Inya ang. 8 Haingen
könya, ka habe, U ia? Ke oge me thu
kaû, ka habe, Iny at Amaleka. 9 Me e
ame ha könya, ka habe, Ö u tödru huk,
me hlingö nya, anyin ame o but könya
hmak; can ae tiga bekhöt möt eû hnyik.
10 Me oge me tot hon, me hlingâ, anyin a
oge wâ but a ga me ca he bi ka möt hwa-
ban hnen hna ta but: ke oge me hom
korona ûnyi hnyi hon ban, me waen hnyi
benyin, ke oge me hom jem ka tuhök. 11
Ke Davita ame kât anyin je ûkhaû, me
kia, ke helâe minya tavat hia unyin: 12
ke ödrin e tenge, me tenge gan hmâ, me
ca han ke ne o but sahac, ca Saulo me
Jonathana a nokon, me tavat anyi Jehova,
me lap anyi Isaraela; anyin a ödrin e ta
but ge hele vat. 13 Ke Davita ame ha ka
hidröu at ame thumeto e, ka habe, U at
ua? Haingen ka habe, Iny nokon atka-
nyua a at Amaleka. 14 Ke Davita ame
ha kâu, ka habe, Ieû gam a u ca ot he ka
hinobenyom ka at Iehova ame hû? 15
Ke Davita ame hawâ ke hidröu, me ha, ka
habe, Hakekeny ju me hlingâ. Me e ame

kot moko e. 16 Ke Davita ame ha kâu,
ka habe, Ame he drâm ka mokut bi ka
hnyi hon bâm; anyin a u je haiö u bi ge
hnyimâm, ka habe, Oge me hia but hlingâ
at Iehova ame hû.
17 Ke Davita ame tenge ge utengien
eang ca Saulo me Jonathana a nokon: 18
ke e ame hûna ködrin he ka nâ lakon Juda
ge utengien cafana: wâ bi, adre sihnali-
men e hnyi tusi Jasar; ka habe,
19 Isaraela lö, adre hlingâ hmanenangâm
hnyi je dok ae görany unyâm!
Ekölö a ta but tavat ae hwege!
20 Ca he ka thumetoâ hnyi Gatha,
Ca he ka khetâ e hnyi je getheniny
Asekelona;
Wâ e nye senyin wahlu lakon at Filisiti,
Wâ e nye hobâ wahlu lakon tavat adre
ca peritomonâ.
21 E, öbun je bucen hnyi Gileboa,
E so ame ca ta hubun dân hau me we,
ke ba je utkânâ hnân hut:
Anyin adre degecâ eling becin at ae
hwege me me kong ut,
Bec anyi Saulo, helâke adre ca hû ge
wakaco.
22 Ame ca hwiö cafana anyi Jonathana,
K' ame ca hmetu baû hele vat anyi
Saulo
Ûnyi hnyi dren hna hlingâ, me ûnyi
hnyi pipikhenyainy tavat ae hwege,
23 E tha so me hmanenang Saulo me
Jonathana hnyi anyidru möt,
Ke adre ca oûsâkâû' ödru hnyi mok;
Ödru logot hon je aeto,
Ödru hwege hon je liona.
24 Wahlu laku Isaraela lö, tengiö Saulo,
At ame khaû' öbun ge ûnyi ae dra
hnân omecâ,
At ame ip je omjehen gol hnyi je khaû-
öbun.
25 Ekölö a ta but hnyi wanben vat tavat
ae hwege!
Adre hlingö Jonathana hnyi je dok ae
görany unyâm.
26 Iny hlöuhlöu gam Jonathana liamekeiny
mönya:
E gan hmâ ânyâm mec könya:
Hnân lâiâ ânyâm ibetengiö könya,
E beönua hon betenge anyin omomo.
27 Ekölö a ta but tavat ae hwege,
Ke a hia but je ûnyi hnân vat!

HNYIMAKAN 2.

KE hwaban e Davita ame hnö ga Iehova,
ka habe, Hawa oge me he ka he
hnyi ke je taun anyin at Juda? Ke
Iehova ame ha kâu, ka habe, He thö. Ke
Davita ame ha, ka habe, Oge ma he kâ?
Haingen, ka habe, Heberona. 2 Me Davita
ame he kâe, me laâiân minya, jia Ahinoam
momo Jezerela, me Abigaila safaci Nabala
at Karemela. 3 Ke haba tavat a tha e mē,
me Davita ame hum ödrin, tha e me anyi-
drin je lap: ke ödrin e laba hnyi je taun
hnyi Heberona. 4 Me ame o hnyat Juda,
ke ödrin e hû Davita eling hnân than hon
lap anyin at Juda.
Ke adre me thumetu Davita, ka habe,
Haba hnyat a könim Saulo ödrin hnyat
Jabesi-gileada. 5 Haba Davita ame ûkhû-
nöng ka at Jabesi-gileada, me ha ködrin, ka
habe, E so öbun e hnabic ut ga Iehova anyin
öbun e omanenâ ibetengiö e ka tuhöbun a
Saulo, me konâm e. 6 Ke walang ang, e
so Iehova ame omanenâ anyin ibetengiö
me hnathu köbun: ke haba khaca oge me
he bi nya ka bi hwaban köbun betenge
eling, anyin öbun e hia but ânyâ ûnyi e. 7
Ke walang ang, hwege th' öbun, me hnyök
baga but: anyin a mokcu Saulo tuhöbun,
ke haba khaca a hia but hû nya lap anyi
Juda me hnân tuhödrin.
8 Ke Abinera nöku Neri, taben ta je
vat anyi Saulo, ame hia but hum Ise-boseth
nöku Saulo, me hom e Mahanaima ai; 9
me otilâ e ka than hon at Gileada, me Asuri,
me Jezerela, me Eferaima, me Beniamina,
me Isaraeli hia. 10 (Ke fâte je hunai Ise-
boseth nöku Saulo hnyi ûen e ame hwân ka
than hnyi Isaraela, ke e ame musi hnyi lo
li huna.) Ke ame hnu hotu Davita lap
anyin at Juda. 11 Ke haba ûen ame musi
hnyi Heberona Davita hon lap anyi Juda,
me seven je huna ke siks ta tehi.
12 Ke ame he but Abinera nöku Neri
me lakei Ise-boseth a nöku Saulo ûheny
Mahanaima Gibeona ai. 13 Ke ame he
but Joab nöku Zeruia, me lakei Davita, me
ûkhanö mödrin hnyi an Gibeona; ke ödrin
e ve laba ju, ke vat hnyi ke baten an, ke
ke vat bi hnyi ke baten. 14 Ke Abinera
ame ha kö Joab, ka habe, Me todrö wahi-
dröu me walak hnyi hnyimakötin. Me
haingö Joab, ka habe, E so ödrin e tot. 15
Me ödrin e ve todrö me he hoton ûseidrin;
a ödrin twelv ga Beniamina me Ise-boseth

nöku Saulo, ke ke twelv a lakei Davita.
16 Ke ödrin e ve ûkâtköuâ je bödrin, me
ve ûinâköuâ anyidrin je hele vat hnyi je
vhaködrin; me ödrin e tha ta ju: anyin a
wale adre me hwenyi ien dok e, me, Hele-
kath-huzurim, wale Gibeona. 17 Ke ti
gan hmâ vat hnyi bong eling; k' adre me
kuc Abinera me at Isaraela hnyi hnyimakan
lakei Davita. 18 Ke kun ta laku Zeruia
eling, jia Joab, me Abisai, me Asael: ke haba
Asael at ame wadring hwege helâ me zebiiny
hnyot. 19 Ke Asael ame hnu Abinera;
me e ame wadring hotu Abinera k' ame
ca saû ka hnyi ke keihen metâ me me.
20 Ke Abinera ame hwiö me ha, ka habe,
U Asael? Me e ame thu, ka habe, Inya
ang. 21 Me Abinera ame ha kâu, ka habe,
Saû thö ka hnyi ke keihen metâ ame ne
me, me kât ke hidröu, me hom anyin ta je
ûnyi vat. Ke e höcö bi Asael he ka saû
gan. 22 Me Abinera ame ha hmetu kö
Asael, ka habe, Saû thö gak: hnân eû oge
me he ka kuc u hnyikânâi? ke oge ânyâ e
me oge ma kamâu ka iouny hmetu me Joab
a tubâm? 23 Ke e höcö he ka saû: anyin
a wale Abinera ame dâ e ge obiny ö hnyi
hnyekon me ame manen bi ö hnyi hoton;
me e ame ta ju me mokcu eling: ke haba
tavat hia, hnyat adre me o ka hnyi dok
ame ta hnyin Asael me mok hnyin, me,
ödrin e todru. 24 Ke haba Joab me Abisai
ödru me hnyi hnu Abinera: ke ame didrut
seûnö hnyi ûen ödru me o hnyi bucen Ama,
wale cicö Gia gethen ame he hnyi hnye-
buba Gibeona. 25 Ke ame ûkhacaköu
lakon Beniamina hotu Abinera, me me
khaca hmetu thö vat, me tot hon ke dok
ae hut. 26 Haba Abinera ame hongot kö
Joab me ha, ka habe, Hawa, ame he ka
han bala hele vat? u me ca wâ a g 'ame he
ka hiny hnyi obiny? ke ie ûen u me he
ka ha ka tavat he ka hmetu ûheny hnyi
hna hnu je liamekeiny mödrin? 27 Ke
haingö Joab, ka habe, Kia inya Khong, ke
u je ne ca fuc me ame ne he ka hmetu nyi
tavat ûheny hnyi hna hnu je liamekeiny
mödrin. 28 Me Joab ame tuâ trutru me
ame todru tavat hia thithö, me ca hnu
Isaraela hmetu, ke haba khaca ödrin e
ca vat hmetu. 29 Ke haba Abinera me
lahien ödrin e vheno dok ae tha hon hnyi
lit hia eling; ke ödrin e hanyâûâ Joridano,
me vheno Betheron hia, me o hnyi Maha-
naima. 30 Ke Joab ame hmetu ûheny
hnyi hna hnu Abinera: ke e ame ûkhaca-
köuâ tavat hia, me ame hia but ke je lakei
Davita a eitin, me Asael minya. 31 Ke
haba lakei Davita ödrin e hia but kot at
Beniamina me lahiö Abinera, a theri haded
ke sikste je komok. 32 Ke ödrin e hum
Asael me konâm e hnyi erkemok anyin
kamen, wale hnyi Bethe-leema. Ke haba
Joab me lahien ödrin e vheno lit hia, ke a
lany dö ködrin hnyi Heberona.

HNYIMAKAN 3.

KE ame vat beû hmâ, lap anyi Saulo
me lap anyi Davita: ke Davita ame
hwege tot, ke ame ngâ tot lap anyi Saulo.
2 Ke Davita ame hnokoâ lakon obaga
hnyi Heberona: Aminona nokon a bân,
nöku Ahinoam momo Jezerela; 3 ke Kile-
aba ûtangköu mē, nöku Abigaila, safaci
Nabala, at Karemela; ke Abasoloma a
kuniny, nöku Maaka, momo nöku Talemai
than Gesuri; 4 ke Adonia vakiny, nöku
Hagitha; ke Sefatia a thabûnginy, nöku
Abitala; 5 ke Itherama a siksiny, nöku
Egela öiö Davita. Adre hnöku ödrin ga
Davita hyni Heberona.
6 Ke hnyi ûen ae tiga hu vat ge lap
anyi Saulo me lap anyi Davita, me haba
Abinera ame sihwegiâ e bi singiny lap anyi
Saulo. 7 Ke e hu ke momo anyi Saulo,
adre hwenyi ien me Rizepa, nöku Aia: ke
Ise-boseth ame ha kö Abinera, ka habe, Ieû
gam u je hom momo anyi cica? 8 Me
Abinera ame ti hmönyin can hofuc ho Ise-
boseth, me ha, ka habe, Hawa, iny ban
kuli anyi Juda? Haba hnyi ûen ang oge
me omanenâ ibetengiö ka lap anyi Saulo
a kâmâm, me je liamekeiny mē, me je
lahanen, me ca hnö u ka hnyi hnyamö
Davita, ke so bi u je he hnyi bong ang ka
haikongu nya me momo ang? 9 Hamen
Khong he ka ânyâ helâe kö Abinera, me bi
hanen minya, oge ne ca he bi nya ka ânyâ
kö Davita helâ me Iehova ame khemanyin
kâu; 10 he ka wia dökhu ûnyi hnyi lap
anyi Saulo, me otilâ theron anyi Davita hon
Isaraela me hon Juda, hwân hnyi Dana ke
ne o but hnyi Bere-seba. 11 Me e ca
khana he ka thu kö Abinera ke hofuc a
khaca, anyin a e ame outen.
12 Haba Abinera ame kunâ je ûthu-
metu kö Davita, a ka ûnyi gan bi, ka habe,
I ia hnyei? haingen minya, ka habe, U me
he ka ânyâ ûhihinyköu mönya, me wâ bi,
ame he hnyamök ka tha e möu ke ka wia
köu Isaraela hia thithö. 13 Me haingen,
ka habe, E so, me oge me he ka ûhihi-

nyköu möu: ke so bi khaca thibi ûnyi
oge me wek gam, ka habe, a u me ca he
ka wâ hnyimakök u ka ca hum Mikala
nöku Saulo jem, u ka he jem, ka iouny
mönya. 14 Ke Davita ame kunâ je metâ
kö Ise-boseth, nöku Saulo, he ka ha, ka
habe, Ham dö könya öiök, jia Mikala,
waleji oge me bi sâniny ge je unen unyin
at Filisiti a wan haded. 15 Me haba Ise-
boseth ame kunâ je uthumetu he ka hom e
unyin âiân baga jia Paletiela nöku Laisi.
16 Ke ame tha he baga me âiân, k' ame
tenge hoton, ke ne o but hnyi Bahurim. Me
wale Abinera ame ha ka baga, ka habe,
Hmetuhmetu ju: me e ame he hmetu.

17 Ke haba Abinera ame ûhnenamö me
wahingatiny Isaraela, me ha, ka habe,
Haba ebac öbun e elöm Davita me me
tuhöbun: 18 awe, ânyâ thö walang ang:
anyin a Iehova ame hia but ha ga Davita,
ka habe, Oge me he ka omelö lakeik a at
Isaraela ûnyi hnyi hnyamen at Filisiti, me
ûnyi hnyi hnyamen je iwahnaihmiöny mö-
drin ge hnyamö Davita athnyabaik. 19
Ke Abinera ame fuc minya hnyi hnyikö-
nyen at Beniamina: ke ame he minya
Abinera ka fuc hnyi hnyikönyö Davita
hnyi Heberona ge ta je ûnyi hia ae so kö
Isaraela, me lap hia anyi Beniamina. 20
Me Abinera ame o kö Davita hnyi Hebe-
rona, ke tha e me tavat a twente. Ke
Davita ame ânyâ bijeû hobi kö Abinera me
anyin bunyen. 21 Ke Abinera ame ha kö
Davita, ka habe, Oge me he ka tot me he,
me ûkhacaköuâ ka than a tuhök Isaraela
hia, m' ödrin e ûhihinyköu möu, me u me
musi ködrin hia hoton wem. Me Davita
ame kunö Abinera; me e ame he hnyi
hnahic. 22 Ke wâ bi ame o but lakei
Davita me Joab ûheny hnyi hna hnu vat,
me oâ je ûnyi adre sö ae gan: ke hiö
Abinera unyi Davita hnyi Heberona; anyin
a hia but kunâ e, k' ame he but hnyi
hnahic. 23 Ke hnyi ûen ame o but Joab
me utbavat hia unyin, adre me ha kö Joab,
ka habe, A mwi ang Abinera nöku Neri, a
he ka wâ than, ke e a hia but kunâ e, me
a he but hnyi hnahic. 24 Haba Joab ame
o ka than, me ha, ka habe, Ieû ang u je
ânyâ? wâ bi a o köu Abinera; anyin a ieû
u je kunâ e, ke a he but eja? 25 E khanö
u Abinera nöku Neri a ga o he ka iyawö
u, me wâhmakhmeto hnâm hna didrut me
didrö, me he ka wâhmakhmeto ta je ûnyi u
me ânyâ. 26 Ke ame didrut Joab ûheny
unyi Davita, me e ame kunâ je ûthumetu
hotu Abinera, ke ödrin e ohmeto e ûnyi
hnyi an Sira: ke ca khanö Davita bi. 27
Ke ame hia hmetu Abinera Heberona ai,
me haba Joab ame tha saû but mē hnyi
homagöule he ka ûhnenamö duöng, me
ame dâ e eling hnyi hnyekon, me ame
mokcu, can drö Asael liamekeiny mē. 28
Ke hwaban e Davita ame löng me ha, ka
habe, Iny gufa me dökhuk dökhu hnyi
hnyimakö Jehova nyiele balua ge dra drö
Abinera nöku Neri: 29 e so e he ka takoû
bö Joab me lap hia anyin kamen; ke ame
ca he ka hia ûnyi hnyi lap anyi Joab at
ame hingölö, me lepera, me at ame ci, me
at ame ta ge hele vat, me at ae ba jeû.
30 Ke Joab me Abisai liamekeiny mē ödru
me hlingö Abinera, can e ame hlingö Asael
liamekeiny mödru hnyi Gibeona hnyi vat.

31 Ke haba Davita ame ha kö Joab, me
tavat hia unyin ka habe, Kia but anyibun
je ûkhaû, me weikâ ec mano ae gan nân,
me tengiö Abinera. Ke haba Davita a
than ame he hoton taben komok. 32 Ke
adre me könim Abinera hnyi Heberona:
ke ame tenge göranyai than hnyi hu Abi-
nera; k' ame tenge tavat hia. 33 Ke than
ame tengiö Abinera, me ha, ka habe,

Hawa, e ûcû Abinera he ka mokcu helâ
me imekiny at ae monu?
34 Adre ca ca li hnyamâm, me inâ li cam
hnyi wen a fao:
Helâ me at ame ta hnyi hnyimakan
tavat ae kong, me u je ta helâe.

K' ame tenge hmetu bi tavat hia gan. 35
Ke ame o but tavat hia ka kunö Davita ka
han falawa e me tiga lany; ke Davita ame
khemanyin, me ha, ka habe, Hamen Khong
he ka ânyâ helâe könya me bi hanen minya,
oge ne kâlâ falawa, ame ne ke jeû bi, e ka
tiga ca dit bi seûnö. 36 Ke haba tavat
hia adre me wâhmakhmeto e, ke so hwa-
kecin ködra bi: ke haba khaca, ame senyin
bi tavat ge ta je ûnyi hia a ânyâ than.
37 Me ame wâhmakhmetoâ hnen tavat hia
me at Isaraela hia hnyi bong eling a ca
ûnyi ge than he ka hlingö Abinera nöku
Neri. 38 Ke haingen than ka lakeiny, ka
habe, Hawa, e ca khan' öbun a ga ta but
ke taben me at ae gan hnyi bong ang hnyi
Isaraela? 39 Ke iny sēnyin dut hnyi bong
ang, eja ke ne adre me hia but hû nya hnân
than; ke ti hmak könya li at ang a li
laku Zeriua: e so Iehova ame he ka bi
hwaban ka at a ânyâ hwakecin ae kong
hoton anyin bi monu.

HNYIMAKAN 4.

KE a löng ut nöku Saulo a ga mokcu
Abinera hnyi Heberona, me ame
sēnyin li hnyamen, k' ame hmak hnyekon
at Isaraela hia. 2 Ke e bi unyin nöku
Saulo li at a li taben deö vat: Baana ien
ke at, ke Rekaba ien ke at, a li laku
Rimona, at Berotha, hanen lakon Benia-
mina: (anyin adre tha öû Berotha me
Beniamina: 3 k' ame kec Gitaim ai at
Berotha, k' ödrin e laba atkanyua eling ke
ne o but hnyi bong ang.)
4 Ke e hu ke nöku Jonathana nöku
Saulo ae mat li can. Ke thabûng hunainy
wale hnyi ûen ame o ûthumetu ka haiö
Saulo me Jonathana ûnyi Jezerela, ka ame
hijen e hnen momo ame tuö me kec ut:
ke momo ame tiga kec logot, me e ame ta
me omadrâ e. Haba ien bi, me Mefiboseth.
5 Me ame he li laku Rimona at Berotha,
jia Rekaba me Baana, me o helâ me jebigö
ka hnyi uma umö Ise-boseth, hnyi ûen e
ame menâ hnyi jebigö. 6 Ke ödru me o
hnyi wanben uma helâ ke ödru me he ka
hok hwit; ke ödru me dâ e hnyi hnyekon:
ke Rekaba me Baana a liamekeiny mē
ödru me kec. 7 Ke ödru me o ka hnyi
uma, me e ame mokut hon hna mokut
hnyi hnyeuleny, me ödru me kot e, me
hlingâ, me subâ but ban, me hom ban, me
vheno lit hnyi gethen hnyi dok ae tha
hon. 8 Ke ödru me hom bö Ise-boseth kö
Davita hnyi Heberona, me ha ka than, ka
habe, Wâ bi, bö Ise-boseth nöku Saulo
iwahnaihmiöny möu, wale at ame elâm
ânyâm möt; ke a hia but Iehova bi hwa-
ban kö Saulo me je mâtrâniny hobi kâu
than a tuhök hnyi bong ang. 9 Ke haba
Davita ame thu kö Rekaba me Baana a
liamekeiny mē a li laku Rimona at Berotha,
me ha kōdru, ka habe, Kia inya Iehova, at
ame omelö hanuk ûnyi hnyi ta je kong hia,
10 hnyi ûen a thumetu nya ke at, ka habe,
Wâ bi, a mokcu Saulo, ke ame ûnykûme
wale ûthumetu ae so könya, me oge me
kât e, me hlingâ e hnyi Zikelag, wale
hwaban oge me bi hwaban anyin ûthu-
metu. 11 Ke hawa ge ûganiny hwaban, e
ka he tavat ae monu ka hlingâ at ae wisa
hnyi umen bi uma me hon anyin hna
mokut, hawa, oge me ca he ka elâm dren
ûnyi hnyi hnyamöbu, me ohi' öbu eang
hmeledrany? 12 Ke haba Davita ame
kunâ anyin je hidröu, me ödrin e hling'
ödru, me subâ but li hnyamödru me li
cadru, me uhni ödru hon an hnyi Heberona.
Ke adre me hom bö Ise-boseth, me konâm
e hnyi hu Abinera hnyi Heberona.

HNYIMAKAN 5.

KE ame he je tribu Isaraela hia kö
Davita hnyi Heberona, me ha, ka
habe, Wâ bi öhmun ang je jeiâm me
utiöiâm. 2 Ke haba ehac waleji a than
kötin Saulo, me u thibi at ame lelö hââng
me lelö hmetu jem at Isaraela: ke Iehova
ame ha köu, ka habe, U ma he ka hān
lakeik a Isaraela, ke u me he ka bi than
hnyi Isaraela. 3 Ke ame o but wahinga-
tiny at Isaraela hia thithö ka than hnyi
Heberona; me Davita than ame ûhihiny-
köu mödrin hnyi Heberona hnyi hnyimakö
Iehova: me ödrin e hû Davita me me
tuhan Isaraela.
4 Ke thöte je hunai Davita hnyi ûen e
ame hwân he ka musi, ke e ame musi hnyi
ta je huna a fâte bi. 5 E ame musi Juda
hnyi Heberona seven je huna ke siks je
tehi: ke thöte theri je huna e ame musi
Isaraela me Juda hia hnyi Jerusalema.
6 Ke ame he than me tavat unyin
Jerusalema ai me tot ûcon at Jebusi, a je
aten hnyei: tavat adre me ha kö Davita,
ka habe, U je ne ca hom je wadröu me
tavat ame ci, me u me ca he ka didrö jem:
anyin adre me ûnykûme a ga ca khanö
Davita he ka dit kâe. 7 Ke so bi Davita
ame hûgûnâ hnabâ wale Ziona; a wale
taun anyi Davita. 8 Ke Davita ame ha
hnyi bong eling, ka habe, Haba at ame he
ka kot at Jebusi, me hamen he ka ölö ka
hnyi deny köiö, me kot hnyat ame ci me
wadröu, a je hûkötiânö Davita. Anyin a
wale, adre me labö ha, ka habe, Wale bi
eling je wadröu me hnyat ame ci; me ca
khana he ka dit ka hnyi uma. 9 Ke
Davita ame laba hnyi hnabâ, k' ame
hwenyi ien, me, taun anyi Davita. Ke
Davita ame up veto igigilö hwân hnyi
Milo ke ne o thö eiö hnyin. 10 K' ame
hwege tot Davita; anyin a e bi unyin
Iehova Khongon sabaoth.
11 Ke haba Hirama thaniny Turo ame
kunâ je ûthumetu kö Davita, me je ûö
arasi, me tavat tretrau utö, me hnyat tre-
trau veto, me ödrin e up uma umö Davita.
12 Ke Davita ame wâhmakhmeto a Iehova
ame otilâ me me thaniny Isaraela, k' ame

ogânâ dokhon dökhu can je lakeiny a at
Isaraela.
13 Ke Davita ame hok hanen anyin je
momo me laâiân minya ûheny Jerusalema,
hnyi ûen e ame o thö ûheny Heberona: ke
adre hnokoâ ke je laku Davita obaga me
omomo. 14 Ke walang je iödrin adre
hnokoâ kâu hnyi Jerusalema; jia Samua,
me Sobab, me Nathana, me Solomona,
15 me Ibara, me Elisua, me Nefega, me
Jafia; 16 me Elisama, me Eliada, me
Elifelet.
17 Ke a löng ut at Filisiti a g' adre hia
but hû Davita hnân than Isaraela, me ame
he at Filisiti hia ka elöm Davita; ke a
löng ut Davita, me e ame utut ka hnyi
hnabâ. 18 Haba at Filisiti ödrin e o me
avâ hnyigöuleny bucen Refai. 19 Haba
Davita ame hnö unyi Iehova, ka habe,
Hawa, oge me he ka tot ka at Filisiti? u
me he ka hn' ödrin ka hnyi hnyamök?
Haingö Iehova kö Davita, ka habe, He
thö: anyin oge me he ka ti hna at Filisiti
ka hnyi hnyamâm. 20 Ke ame o but
Davita hnyi Baala-farez, ke Davita ame
kuc ödrin eling: me e ame ha, ka habe, A
hia but Iehova ohmetro je iwahnaihmiöny
mönya hnyi hnyimakök, helâ me ûkhutuiny
köiö. Anyin a wale e ame hwenyi ien dok
eling me Baala-farez. 21 Ke ödrin e hna
degecâ eling anyidrin je idola, me ame hom
e Davita me lakeiny.
22 Ke ame o hmetu thö at Filisiti, me
avâ hnyigöulen bucen Refai. 23 Ke Da-
vita ame hnö unyi Iehova, me e ame ha,
ka habe, U me ca he ka he: ke so bi u me
he hwale thö ka hnyi hotudrin, ke he thö
ködrin cicö je ûö baka. 24 Ke u ka löng
dö hwa he ethö hon sabaka, awe, ie utut:
anyin a Iehova ame hia but bân hnyi
hnyimakâm, he ka kot utbavat anyin at
Filisiti. 25 Ke Davita ame ânyâ helâ me
hna hûna kâu ga Iehova; me kot at Filisiti
hwân hnyi Geba ke ne o but hnyi Gezera.

HNYIMAKAN 6.

KE Davita ame ûkhacaköuâ hmetu
tavat adre ûca ge at Isaraela, ödrin
thöte thauzan. 2 Ke Davita ame tot me
tha he me tavat hia unyin, ûheny Baala
Juda, he ka hom ûheny e tang tangen
Khong, adre hwenyi Ien, a iö Iehova
tuhan sabaoth, at ame laba hon li kerubi.
3 Ke ödrin e ip tang tangen Khong hon
kat ae teb ûnyi, me hom e ûnyi hnyi uma
umö Abinadab, wale hnyi dok ae hut: ke
haba Uza me Ahio li laku Abinadab, ödru
me alen kat ae teb ûnyi. 4 Ke ödrin e
hom e ûnyi hnyi uma umö Abinadab, a e
hnyi dok ae hut, tha e me tang tangen
Khong: ke Ahio ame he hnyi hnyimakan
tang. 5 Ke haba Davita me lap Isaraela
hia, adre me khumöngö hnyi hnyimakö
Iehova ta je ûnyi khumöng kop, me je
kitara, me nabeli, me bwinybet, me pate,
me simebalo. 6 Ke adre me o ka hnyi
hna huje hwit anyi Nakan, me haba Uza
ame inâ benyin ka hnyi tang tangen Khong,
me kât e; anyin ame haû li bolok. 7 Me
ame ubâhlâ hmönyin anyi Iehova kö Uza;
me Khong ame kot e eling can anyin monu;
me e ame mokcu eling hnyi tang tangen
Khong. 8 Ke hmak bi Davita can ame
utut Iehova kö Uza: ke e ame hwenyi ien
dok eling me Farez-uza, ke ne o but hnyi
bong ang. 9 Ke Davita ame outö Iehova
hnyi bong eling, me e ame ha, ka habe,
Ame ka kâmâu ka o könya tang tangö
Iehova? 10 Ke höcö Davita he ka hom
bi kâu tang tangö Iehova ka hnyi taun
anyi Davita; me haba Davita ame saûâ
ka hnyi uma umö Obed-edoma at Gatha.
11 Me ame mokut tang tangö Iehova eiö
hnyin uma umö Obed-edoma at Gatha hnyi
kun ta tebi: me Khong ame ohnabici
Obed-edoma me anyin lap hia. 12 Ke
adre me thumetu Davita than, ka habe,
Iehova ame hia but ohnahicâ lap anyi
Obed-edoma me ta je ûnyi hia can tang
tangen Khong. Me haba Davita ame he
me hom senyinâ tang tangen Khong, ûheny
hnyi uma umö Obed-edoma, ka hnyi taun
anyi Davita. 13 Ke ame he hnyat vadren
tang tangö Iehova, ke ödrin e he siks ta
hna okca, me e ame hudo ke bolok me ke
meno ae pipikhenya. 14 Ke Davita ame
biâ hwege hnyi hnyimakö Iehova; ke
Davita ame weikâ iefoda lino. 15 Ke
haba Davita me lap hia anyi Isaraela, adre
me hom tang tangö Iehova me hongot me
tûö trutru. 16 Ke hnyi ûen ame didrö
tang tangö Iehova ka hnyi taun anyi
Davita, haba Mikala nöku Saulo ame
bwele hnyi mamalama me ō Davita than
ame gâ me bibiâ hnyi hnyimakö Iehova;
me e ame hûkötiâ e hnyi hnyekon. 17 Ke
ödrin e odilâ tang tangö Iehova, me ip e
hnyi hnen hnyi wanben uma mano wale
ame otilâ Davita hobi kâu: ke Davita ame
hudo je hudiny leû me je hudiny ole hnyi
hnyimakö Iehova. 18 Ke a hia but Davita

hudo je hudiny leû me je hudiny ole me e
ame ha hnahicâ tavat hnyi iö Iehova tuhan
sabaoth. 19 Ke e ame khenâ oûco ka
tavat hia, wale ka ûseiny Isaraela hia,
obaga me omomo minya, ûsa khaca ong
areto, me khaca uthmeno, me khaca u wan
vine ae meleca. Me ame vese thö tavat
hia ka hnyi je hnyabadrin. 20 Ke Davita
ame hmetu he ka ha hnahicâ anyin bi lap.
Ke ame didrut Mikala nöku Saulo he ka
ûkhanö me Davita, me ha, ka habe, E ti
hmanenang eja than Isaraela, at ame bi
wânen lathnyaba a je hlu hluiny lathnya-
baem, helâ me at ae hop ame bi wânen!
21 Ke haingö Davita kö Mikala, ka habe,
Wale hnyi hnyimakö Iehova at ame ûcö
nya hon kâmâm me anyin lap hia, he ka
otilö nya hnân taben tavat anyi Iehova, a
Isaraela: wale me inye he ka khumöng dö
hnyi hnyimakö Iehova. 22 Ke oge me he
ka ikiki tot hon e, ke hamök he ka he
hnyikânâi hnyi hnyimakök bi: ke ame he
ka oganö nya lathnyaba omomo wale u me
ha eja. 23 Ke ba nöku Mikala nöku Saulo
ke ne o but bong e ame mokcu hnyin.

HNYIMAKAN 7.

KE ame laba than hnyi umen uma, ke a
hia but Iehova omenâ e ûnyi ge ta
je iwahnaihmiöny mē hia igigilö, 2 me
haba than ame ha kö Nathana perofeta, ka
habe, Wa bi inya oge me laba hnyi uma
arasi, ke haba tang tangen Khong ame
laba hnyi wanben je tubwiny mano. 3 Ke
Nathana ame ha ka than, ka habe, He thö,
ânyâ ju ta je ûnyi hia eû hnyi hnyekom;
anyin a tha unyâm Iehova. 4 Ke haba
hnyi lit eling, me ame o but hofuc ho
Iehova kö Nathana, ka habe, 5 He thö
me ha kö Davita athnyabaik, ka habe,
Walang hofuc ho Iehova, ka habe, Hawa
u me he ka up uma me hnyabak? 6 Anyin
oge me ca laba eiö hnyin uma hwân hnyi
bong oge me hom jem hnyin lakon Isaraela
ûheny Aigupito ke ne o but hnyi bong ang;
ke oge me hia but laba hnyi uma mano ame
ne uma menâ. 7 Ke hnyi ta je hnyei hia
waleji oge me tha he me lakon Isaraela hia
ka hnyin, hawa, e hu ke ong hofuc oge me
ha ka ke tribu Isaraela, waleji oge me hûna
he ka hān lakeik a at Isaraela, me ha, ka
habe, Ieû gabun öbun e ca up umök uma
arasi? 8 Ke haba walang u me he ka ha
helâe kö Davita athnyabaik, ka habe, Wa-
lang hofuc ho Iehova tuhan sabaoth, ka habe,
Oge me hum u ûnyi hnyi haginy mamoe, a
ûnyi hnyi hna tuö je mamoe, m' u me he
ka musö lakeik a at Isaraela: 9 ke oge me
tha he möu waleji hnyi hnâm hna he ka
hnyin, me subâ degecâ je iwahnaihmiöny
möu hnyi hnyimakâm; ke oge me he ka
olungâ iâm helâ me ien tavat ae gan eang
hmelen. 10 Ke oge me he ka ûca dok
hobi kâu lakeik a at Isaraela, me otil' ödra,
m' adre me he ka laba hnyi idrin bi, k' adre
me ca he hmetu ka bwebweli ödra; ke haba
khaca, ame ca he hmetu tavat ae kong
ka oveci ödra helâji me ehac, 11 me heláji
me ûen oge hwân ka kunâ hnyat owisa he
ka musi ka lakeik a at Isaraela; ke oge me
he ka omenö u ûnyi ge ta je iwahnaihmiöny
möu hia thithö. Ke haba khaca, Iehova
ame thumetu u a g' ame he Iehova ka otilâ
ânyâm lap. 12 Ke e ka bekhöt ut bongom
ta je bong, ke u ka mokut ut unyin lakâ-
mâm, me oge me he ka otilâ mâtrânâm
hwabâm, wale at a hing nokom bi, ke oge me
he bi nya ka ohmâ dokhon dökhu. 13 Me
e ame he ka otilâ uma hobi kâu iök, me
oge me he bi nya ka ohmâ theroniny
dokhon dökhu nyiele balua. 14 Oge me he
ka kamen bi, ke e ame he ka nökuk: k'ame
ne ânyâ hulö, me oge me he ka kot ge osö
hnân kot at, a unyi adre kot kâu lakon at;
15 k' ame ca he ka hia anyik ibetengiö
unyin bi, helâji me hnök hna hûgûnâ e
ûnyi ga Saulo, wale oge me ohia hnyi
hnyimâkâm. 16 Ke adre me he ka otilâ
hmâ ânyâm lap me dokhom dökhu hnyi
hnyimâkâm nyiele balua: adre me he ka
ohmâ ânyâm theron nyiele balua. 17 Helâ
me ta je ûnyi hia eling me ta je hna oma-
nenâ hia eling a ha Nathana kö Davita.

18 Haba Davita than ame didrö me
laba ju hnyi hnyimakö Iehova; me haingen,
ka habe, Iny ia Than Iehova, ke ieû anyik
lap m' u je hum nya ke ne o but walang
ang? 19 Ke ûnyi ae ûhnyûkong e hnyi
hnyimâkâm, Than Iehova; ke so bi u je hia
but ha ge lap anyin athnyabaem hobi kâu
nyiele; ke hoton hwakecin at eling, Than
Iehova! 20 Ke ieû hmetu ame he Davita
ka ha köu? anyin a u je wâhmakhmeto
athnyabaem, Than Iehova. 21 Ûnyi hnyi
hwâm hofuc, ke helâ mo hnyekom, u je hia
but ânyâ ta je ûnyi hia ae gan eling, he ka
owâhmakhmeto athnyabaem. 22 Anyin a
wale u gan Iehova Khong: anyin ae ba at
ae ûcû möu, ke ba ju ke Khong, ke hake u
thibi, helâ me hnöhmun hna löng ge je
hnyikönyöhmun. 23 Ke ewa ke hnyei

eang hmeledrany ae ûcû me em hnyei, a
Isaraela, wale ame he Khong ka omelö kâu
bi hnân iny, me otilâ ien bi, me ânyâ hobi
köbun je ûnyi ae gan me hnân outen hobi
kâu em hnyei, hnyi hnyimakan lakem, wale-
ji u je omelö köu bi ûheny Aigupito, ûnyi
ge ta je hnyei me je khongudrin? 24 Ke
u je ohmâ em hnyei a at Isaraela hobi köu,
hnân em hnyei nyiele balua; ke haba u
Iehova, u je bi Khongudrin. 25 Ke walang
ang, Iehova Khong lö, otilâ hmâ ju hofuc u
je ha hobi kâu athnyabaem, me anyin lap
nyiele balua, me ânyâ helâ me hnâm hna
ha. 26 Ke e so he ka ogânâ iâm nyiele
balua, me ha, ka habe, Iehova tuhan saba-
oth e thibi Khongu Isaraela: ke adre me
he ka ohmâ lap anyi Davita athnyabaem
hnyi hnyimâkâm. 27 Anyin a u, Iehova
tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, a hia but
omanenâ ka athnyabaem, ka habe, Oge me
he ka op ânyâm lap: anyin a wale haba
athnyabaem ame wâ eû hnyi hnyekon he
ka hijö köu hic eling. 28 Ke walang ang,
Than Iehova lö, u thibi Khong, ke hnathu
hwâm hofuc, ke u je hia but ha bânâ ka
athnyabaem ûnyi eling ae so: 29 ke wa-
lang ang, e na wem bi he ka ohnahicâ lap
anyin athnyabaem, me me e bi nyiele balua
hnyi hnyimâkâm: anyin a u at ame ha,
Than Iehova: me ö u ohnahicâ lap anyin
athnyabaem ge hnahic ûnyi gam nyiele
balua.

HNYIMAKAN 8.

Ke hwaban e Davita ame kot at Filisiti
me hom ûhnyûkongu ödra: ke Da-
vita ame hûgûnâ Metheg-ama ûnyi hnyi
hnyamen at Filisiti. 2 Ke e ame kot at
Moaba, me tuluti ödra ge tulut tö, me omo-
kuli ödra eû hnyi kânâ; ke e ame tuluto
lo li gaö he ka hling' ödrin, ke khaca gaö
ae bekhot he ka omelö. Me ame hwân
tavat Moaba he ka bi lakei Davita, k' ödrin
e hom je bwihlany. 3 Ke Davita ame kot
minya Hadadeza, nöku Rehoba, than Zoba,
wale me me he ka hûgûnâ hmetu iny hnyei
hnyi Wagewe. 4 Ke Davita ame hûgûnâ
gan khaca thauzan ke seven haded tavat
tabö hors, ke twente thauzan tavat he hon
kânâ: ke Davita ame sö can je hors hanen
je kariota hia, k' ame ip biju keihen hobi
kâu je kariota a khaca haded. 5 Ke ame
o thö at Suria ûheny Damaseko he ka hom
hadruo Hadadeza, than Zoba, me Davita
ame kot twente tu thauzan at Suria. 6 Ke
haba Davita ame otilâ je lap tue hnyi
Suria hnyi Damaseko: ke ame bi lakei
Davita but at Suria, me adre me hom je
bwihlany. Ke Iehova ame ham dökhu kö
Davita hnyi je hnyei e ame he ka hnyin
hia. 7 Ke Davita ame hûgûnâ je bec gol
ûnyi ge lathnyabai Hadadeza, me hom
Jerusalema ai. 8 Ke Davita a than ame
hûgûnâ bras ae ti gan hmâ ûnyi hnyi taun
Beta me Berothai a li taun anyi Hadadeza.
9 Ke a löng ut Toi than Hamath a Davita
ame kot utbavat hia anyi Hadadeza, 10 me
haba Toi ame kunö Jorama a nokon kö
Davita than, he ka iouny mē, me ha hnahicâ
e, anyin a e ame hia but vat me Hadadeza,
me kot e: anyin a li iwahnaihmiöny jia Toi
me Hadadeza. Ke e hu eû hnyi hnyamen
je kaia sileva, me je kaia gol, me je kaia
bras: 11 Ke Davita than ame okabâ je
ûnyi eling minya kö Iehova, tha e me je
sileva me gol wale e ame okabâ ûnyi hnyi je
hnyei hia e ame hom ûhnyûkongo; 12 ûnyi
Suria, me Moaba, me laku Amona, me
at Filisiti, me Amaleka, me ûnyi hnyi
hna hûgûnâ ga Hadadeza nöku Rehoba,
thaniny Zoba. 13 Ke ame lung iö Davita
hnyi ûen e ame hmetu ûheny hnyi hna kot
at Suria hnyi Hnyigöulen bucen Salt, wale
eitin thauzan tavat. 14 Ke e ame otilâ je
lap tue hnyi Edoma; hnyi Edoma hia e
ame otilâ je lap tue, ke ame bi lathnyabai
Davita but at Edoma hia. Ke Iehova ame
ham dökhu kö Davita hnyi hnen hna he ka
hnyin hia.
15 Ke Davita ame musö Isaraela hia;
ke Davita ame ûhnö me ânyâ wisa ka la-
keiny hia. 16 Ke Joab nöku Zeruia ame
bi taben anyin je utbavat; ke haba Jehoso-
fata nöku Ahiluda at ame oûnykûmeâ:
17 ke Zadoka nöku Ahituba, me Ahimelek
nöku Abiathara, li at bihut; ke Seraia at
sihnalimen; 18 ke Benaia nöku Jehoiada
ban ka at Kerethi me Pelethi; ke je laku
Davita tavat musi.

HNYIMAKAN 9.

Ke Davita ame hnei, ka habe, Hawa, e
hu kolon biju lap anyi Saulo, me o ge
me he ka betenge gan ga Jonathana? 2 Ke
e hu ke athnyaba hanen lap anyi Saulo,
Ziba ien, ke ödrin e hawâ e kö Davita; ke
haba than ame ha kâu, ka habe, Ziba u?
Haingen, ka habe, E ke, athnyabaem. 3 Me
ame ha than, ka habe, Hawa, e hu kolon
biju lap anyi Saulo, m' inye he ka omanenâ

ibetengiö anyin Khong kâu? Ke haba
Ziba ame ha ka than, ka habe, Khaca
biju nöku Jonathana, wale ae mat li can.
4 Ke haingen than kâu, ka habe, Ewa?
Me haingö Ziba ka than, ka habe, Wâ bi, e
hnyi hnyaba Makir nöku Amiela, hnyi Lo-
deba. 5 Me Davita than ame ukhûnöng
me hom e ûnyi hnyi hnyaba Makir nöku
Amiela ûheny Lo-deba. 6 Me ame o but
Mefiboseth, nöku Jonathana, nöku Saulo
kö Davita, me e ame ta hnyikânâi me nom.
Me haingö Davita, ka habe, Mefiboseth lö.
Me haingen, ka habe, Walonya eang a at-
hnyabaem! 7 Ke Davita ame ha kâu, ka
habe, Ca ot, anyin oge me he ka betenge
gam ga Jonathana a kâmâm, ke oge me he
ka hna köu ta hnyei hia i Saulo a kibâm;
ke u me he bala ka tha han mönya hnyi
anyik laulau. 8 Me e ame nom me ha, ka
habe, Iny ia athnyabaem m' u me wâ kuli
a mok a iny ûcû mē? 9 Me than ame
hawo Ziba, athnyabai Saulo, me ha kâu, ka
habe, Oge hia but ham ka nokon tuhâm ta
je ûnyi anyi Saulo me anyin lap. 10 Ke
hamâm me lakom me lathnyabaem he ka
belökâ kânâ hnân hobi kâu; ke u me he
ka hom jem jeûiny me me hu an nokon
tuhâm: ke ame he bala bi Mefiboseth nokon
tuhâm ka tha han mönya hnyi anyik laulau.
Ke ödrin fifitin je baga laku Ziba, ke twente
je hnyat a bi athnyabainy. 11 Me haba
Ziba ame ha ka than, ka habe, Ame he
athnyabaem ka ânyâ ûnyi hia wale tuhök a
than ame hûna könya a athnyabaem. Ke
haingen than, ka habe, Ame he bi Mefi-
boseth ka tha han mönya hnyi anyik laulau
helâ me ke nokon than. 12 Ke hu nöku
Mefiboseth ae ûhnyûkong, Mika ien. Ke
haba je hnyat hia ödrin e laba hnyi hnyaba
Ziba, me ödrin hia ödrin e bi athnyabai
Mefiboseth. 13 Waleling me me laba
Mefiboseth hnyi Jerusalema: anyin a e
ame han bala hnyi laulau anyin than; ke
e mat li can.

HNYIMAKAN 10.

KE hwaban e ame mokcu thaniny lakon
Amona, ke Hanuna nokon ame
musi bi hnyi hwaban. 2 Me haba Davita
ame ha, ka habe, Oge me he ka betenge kö
Hanuna nöku Nahasa helâji me kamen
ame betenge gak. Me Davita ame kunâ
ke je lathnyabainy he ka otubwelâ ge
kamen. Me ame o but lathnyabai Davita
hnyi hnyei iny lakon Amona. 3 Ke haba
je tuhan laku Amona ödrin e ha kö Hanuna
a thanidrin, ka habe, U me ûnykûme a
Davita ame ogânâ kâmâm, me ame kunâ
köu tavat he ka otubwelâ? ke ca Davita
bi ame kunâ athnyabainy köu he ka elâm
taun, me ecmâkâ e, me ohia e? 4 Me
haba Hanuna ame hom lathnyabai Davita,
me giâ ke keihen je waidrin, me subâ but
anyidrin je ûkhaû hnyi wanben, wale ke
ne o but hnyi hon je hûjiödrin, me kun'
ödrin. 5 Ke adre hia but thumetu Davita,
me e ame ûkhûnöng he ka ûkhanö mödrin:
anyin ae hmehma gan hmâ tavat. Ke ha-
ingen than, ka habe, Laba ju öbun hnyi
Jeriko, ke ne o but ame kû thö je waibun,
me hmetu but jem. 6 Ke e ka khana but
laku Amona a ödrin bon dut kö Davita,
me haba je laku Amona ödrin e ham bak
ka at Suria hnyi Bethe-rehob, me at Suria
hnyi Zoba, ödrin twente thauzan tavat he
hon kânâ, me than Maaka tha e me tavat
a khaca thauzan, me tavat anyi Tob a twelv
thauzan. 7 Ke âme löng ut Davita, me e
ame kunö Joab, me utbavat hia anyin tavat
ae hwege. 8 Ke ame o but laku Amona,
me tot metâ ka vat hnyi homagöuleny taun:
ke at Suria ûheny Zoba, me Rehoba, me
atö Tob, me Maaka, ödrin e hake tot hnyi
ke keihen hnyei. 9 Ke a wâ but Joab a e
cicö e vat hnyi hnyimakan me hoton, me e
ame ûca je hna wia ge at Isaraela hia, me
otil' ödrin metâ ka ûcû me at Suria: 10
ke e ame hna kolon tavat kö Abisai liame-
keiny mē, ke e ame otil' ödrin metâ ka ûcû
me je laku Amona. 11 Ke haingen, ka
habe, A ne hwege huk at Suria u me he ka
hadruo nya; ke ame ne hwege hom laku
Amona, me oge me he bi nya ka hadruo u.
12 Hwege thö, ke so ötu me hnyok baga thö
hobi kâu itin hnyei, me hobi kâu je taun
anyin Khongutin: ke hamö Iehova bi he
ka ânyâ ûnyi ae so kâu. 13 Me Joab me
tavat unyin ödrin e hakekeny he ka vat
me at Suria: me ödrin e kec gan. 14 Ke
a wâ but laku Amona a ga kec dö at Suria,
me ödrin e kec minya ga Abisai, me dit
hnyi taun. Ke Joab ame hmetu ûheny
hnyi hna hnu laku Amona, me he Jerusa-
lema ai. 15 Ke a wâ but at Suria a ga
kuc ödra at Isaraela, me ödra adre me ûkha-
cakön. 16 Ke Hadadeza ame ûkhûnöng
he ka hom at Suria ûnyi hnyi ke keihen
Wagewe: ke ödrin e o but hnyi Helam,
tha ödrin me Sobaka taben utbavat anyi
Hadadeza hnyi hnyimaködrin. 17 Ke
adre me thumetu Davita; me e ame ûkha-

caköu at Isaraela hia, me he hanyâûâ Jori-
dano, me o hnyi Helam. Ke at Suria adre
me tot metâ cici Davita, me vat mē. 18
Ke ame kec at Suria ge at Isaraela; ke
Davita ame hlingâ at Suria tavat tabö kar-
iota a seven haded, ke fâte thauzan tavat
tabö hors, me kuc Sobaka taben anyidrin
utbavat, me ame mokcu eling. 19 Ke a
wâ but je than hia a lathnyabai Hadadeza
a ga kuc ödrin dut at Isaraela, me ödrin e
ûsokõu me at Isaraela, me bi athnyabaidrin.
Me ame ot at Suria he ka hadruâ hmetu
lakon Amona.

HNYIMAKAN 11.

KE ame o hmetu but huna a ûen ame
labö he je than he ka vat hnyin,
me haba Davita ame kunö Joab me lakeiny
unyin, me Isaraela hia; ke ödrin e ohia
lakon Amona me thelöng Raba. Ke Davita
ame laba hnyi Jerusalema.
2 Ke haba hnyi sahac Davita ame todrö
ûheny hon hnen hna mokut, me ngenu hon
uma umen than: ke e ame wâ ûnyi hnyi
hon uma ke momo ame soû; ke e te hma-
nenang momo at ka wâ. 3 Ke Davita ame
ûkhûnöng he ka hnei ge momo. Ke ha-
ingen ke at, ka habe, hawa, ca Bathe-seba
e. a nöku Eliama, öiö Uria at Heth? 4
Ke Davita ame kunâ je ûthumetu me hom
e; ke e ame he kâu, me e ame tha mokut
mē; (anyin ae bo so but ûheny hnyi hna
bo kong;) me e ame hmetu ka hnyi umen
uma. 5 Me ame erkin dut momo, me e
ame ûkhûnöng he ka thumetu Davita, ka
habe, Iny erkin dut. 6 Me haba Davita
ame ûkhûnöng kö Joab, ka habe, Kunö
Uria thö jem at Heth könya. Me Joab
ame kunö Uria kö Davita. 7 Ke ame o
but Uria kâu, me Davita ame hnö, ka habe,
Hawa ga Joab, ke hawa ge tavat, ke hawa
ge vat? 8 Haba Davita ame ha kö Uria,
ka habe, He thö ka hnyi umâm uma me
hneû li cam. Ke ame didrut Uria ûheny
hnyi uma umen than, ke adre me kunâ
kâu ujeû ûnyi ge than. 9 Ke Uria ame
mokut hnyi hwanumen uma umen than
tha e me lathnyabainy tuban hia, ke a ca
he ju ka hnyi umen uma. 10 Ke ödrin e
hia but thumetu Davita, ka habe, A ca he
bi Uria ka hnyi umen uma, me haba Davita
ame ha kö Uria, ka habe, U je ca o bi
ûhem hnyi hna he? ieû u je ca he gan ka
hnyi umâm uma? 11 Haba Uria ame ha
kö Davita, ka habe, Ame laba tang hnyi je
uma menâ, me Isaraela, me Juda; ke Joab
a tuhök, me lathnyabainy tuhök, ödrin e
hunuma hnyi hnyei; ke hawa oge me he
ka he ka hnyi umök uma he ka han me ic
me tha mokut me öiök? kia inya u, ke kia
inya hanom, a oge me ca he ka ânyâ ûnyi
eling. 12 Ke Davita ame ha kö Uria, ka
habe, Me laba hmetu ju hnyi bong ang, ke
nyi oge me he ka kunö u. Ke Uria ame
laba hnyi Jerusalema hnyi bong eling me
nyi. 13 Ke a hia but hawâ e Davita, me
e ame tha han me ic mē; ke e ame habelen
me me monu but: ke hnyi sahac e ame
didrut he ka mokut hnyi hnen hna mokut
tha e me lathnyabainy than, ke a ca he bi
ka hnyi umen uma. 14 Ke hnyi hnyoma-
katu Davita ame sihnalimen tusi kö Joab,
me kunâ e hnyi hnyamö Uria. 15 Ke e
ame sihnalimen hnyi tusi, ka habe, Ip Uria
ju cicö dok adre vat hwege hnyin, me hna
but e, m' adre me kot, me me mokcu. 16
Ke hnyi ûen Joab ame hmâkâ taun, me e
ame kunö Uria ka hnyi dok cicö hnen hna
khana ae hu tavat hwege hnyin. 17 Ke
ame didrut tavat hnyi taun, me vat me
Joab; ke ame ta but ke je hnyat, wale je
lakei Davita; ke ame mokcu minya Uria
at Heth. 18 Ke haba Joab ame ûkhû-
nöng he ka thumetu Davita ge ta je ûnyi
hia thithö hnyi vat; 19 ke e ame hûna ka
ûthumetu, ka habe, U ka hia but thumeto
than ge ta je ûnyi hnyi vat, 20 ke ame ne
hmönyin than, me e ame ha köu, ka habe,
Ieû gabun öbun e hakekeny ka hnyi taun
he ka vat? e ca khan' öbun a ödrin e he
ka fana ûnyi hnyi hon hna up hagin? 21
ia kuc Abimelek nöku Jerubeseth? ca hnen
ke momo a khûâ veto hnân oamamâ hwit
hon ûnyi hnyi hon hna up hak veto, me
e ame mokcu hnyi Thebez? ieû gabun
öbun e hakekeny ka hnyi hna up haginy?
awe, u me he ka ha, ka habe, Ke a mok
minya ju athnyabaem jia Uria at Heth.
22 Me ame he ûthumetu, me o, me oma-
nenâ kö Davita je hofuc hia ho Joab.
23 Me ame ha ûthumetu kö Davita, ka
habe, E hwege huhmun tavat, ke adre me
o köhmun ka hnyi hnyei, me öhmun e he
ködra ke ne o but ka hnyi homagöuleny
taun. 24 Ke haba hnyat fana ödrin e
fana lathnyabaem ûnyi hnyi hon hna up
hak veto; k' ame mokcu ke je lathnya-
bainy than, me a mok minya lathnyabaem
jia Uria at Heth. 25 Me Davita ame ha
ka ûthumetu, ka habe, U me he ka thu kö
Joab, ka habe, U me ca he ka vec ûnyi

hnyi ûnyi e, anyin a haba hele vat ame han
monu: hwege thö ânyâm vat ka hnyi taun,
me kot: ke u me he ka sihwegiâ. 26 Ke a
löng ut öiö Uria a ga mokcu âiân a Uria,
me e ame tenge can âiân. 27 Ke e a hia
but tenge, me haba Davita ame ûkhûnöng
he ka hom e ka hnyi umen uma, ke âiân
dö e, k' ame hnokoâ nokon a da. Ke kong
kö Iehova ûnyi eling a ânyâ Davita.

HNYIMAKAN 12.

ME haba Iehova ame kunö Nathana
kö Davita. Ke e ame o but kâu,
me ha, ka habe, E hu li at hnyi taun a
khaca; e tren omjeû ke at, ke ba ta ûnyi
anyin ke at. 2 Ke e hu ge at ae tren
omjeû je mamoe me kau ae ti se hia hmö-
nyin: 3 ke ba ke ûnyi anyin at ae ba ta
ûnyi, ke so bi khaca thibi nokon mamoe a
momo, waleji e ame ûco me hat: ke ame gan
tot hnyi hnyimakan me lakon; k' ame hnyi
an an jeû, k' ame hnyi ijem belen kaia, k' ame
mokut hnyi ûlainy, ke e thibi helâ me
nokon hlu. 4 Ke ame o but ka at ae tren
omjeû ke at ûheny hnyi hna he, k' ame
höcö bi he ka hom ûnyi hnyi haleny je
mamoe me kau he ka thân hobi kâu at a o
kâu, me e ame hom nokon mamoe haleny
at ae ba ta ûnyi, k' ame thân bi hobi kâu
at a o kâu. 5 Me ame ûbahlâ gan hmâ
hmönyin anyi Davita ka at; ke e ame ha
kö Nathana, ka habe, Kia inya Iehova, ae
ûcû he ka mok at ame ânyâ helâe: 6 ke
e ame he ka ovak ham hnân bi hnen nokon
mamoe, can e ame ânyâ ûnyi e, ke ba
betenge gan.
7 Haba Nathana ame ha kö Davita, ka
habe, U at eling, Walang hna ha hnö
Iehova, Khongu Isaraela, ka habe, Oge hû
u hnân thaniny Isaraela, ke oge omeli u
ûnyi hnyi hnyamö Saulo; 8 ke oge ham
köu hnyaban tuhâm, me laâiân tuhâm ka
hnyi ûlaiâm, me ham köu lap anyi Isaraela
me Juda; ke ame ne ti ûhnyûkong e, oge
me ne he ka bi hanen köu ge ke ûnyi me ke
ûnyi. 9 Ieû gam u je hia but höciâ hofuc
ho Iehova he ka ânyâ hulö hnyi hnyimakan?
u je hia but kuc Uria at Heth ge hele vat,
me hom âiân me âiâm, ke u je hlingâ e ge
hele vat anyin lakon Amona. 10 Ke
walang ang ame ca he ka hia hele vat
hnyi hnyabam nyiele balua; anyin u je
höciö nya me hom öiö Uria at Heth me
âiâm. 11 Walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi, oge me he ka okûâ ûnyi ae
kong köu ûnyi hnyi hnyabam, ke oge me
he ka hom laâiâm hnyi hnyimâkâm, me
ham bi ka ke at, ke e ame he ka tha mokut
me laâiâm hnyi hnyimakan seûnö ang.
12 Anyin a u je ânyâ duöngâ e, ke oge
me he bi nya ka ânyâ ûnyi ang hnyi
hnyimakö Isaraela hia, me hnyimakan
seûnö. 13 Haba Davita ame ha kö Na-
thana, ka habe, Oge hia but ânyâ hulö kö
Iehova. Ke haingö Nathana kö Davita,
ka habe, Iehova ame hia but ohia minya
ânyâm hulö; u me ca he ka mok. 14 Ke
so bi can anyin a u je kunâ je iwahnaih-
miöny me Iehova he ka bi gan ge ûnyi e.
awe, ame he ka mok nokom adre me he ka
hnokoâ. 15 Me haba Nathana ame he ka
hnyi hnyaban.
Ke Iehova ame kot wanakat wale a
hnokoâ öiö Uria ga Davita, ke e gan
imekiny. 16 Haba Davita ame elâm
Kkong hobi kâu wanakat; ke Davita ame
ca han, me didrö, me mokut eû hnyi kânâ
hnyi lit hia. 17 Ke ame todrö je hingatiny
hnyaban unyin, he ka kap e ûnyi hnyi
kânâ: ke e ame höcö, ke e ame ca hnyi
tha han mödrin. 18 Ke ame mokcu wa-
nakat hnyi bong a seveniny. Ke e ot
lathnyabai Davita he ka thumeto e a ga
mokcu wanakat: anyin a haingödrin, ka
habe, Wâ bi, ötin e fuc kâu ke tiga möt
wanakat, me e ame ca löng hötin: ke
hawa anyin vec walang ang, ötin e ne ha
kâu, ka habe, A mokcu wanakat? 19 Ke
Davida ame wâ a g' ame iulitköu lathnya-
bainy, me Davita ame wâhmakhmeto a ga
mokcu wanakat: ke haingö Davita ka
lathnyabainy, ka habe, Hawa, a mokcu
wanakat? Me haingödrin, ka habe, A
mokcu. 20 Me haba Davita ame todrö
ûheny hnyi kânâ, me soû, me hû ge wakaco,
me khavâ ke je ûkhaûen; me o ka hnyi
uma umö Iehova, me khudrung: me e ame
he ka hnyi umen uma; ke e ame hùna
ködrin, me ödrin e ip jeû hnyi hnyimakan,
me e ame han. 21 Me ame ha kâu
lathnyabainy, ka habe, Ieû ûnyi ang u je
ânyâ? a u je ca han k' u tengiâ wanakat
ke tiga möt; ke a mokcu wanakat, me u
me todrö me han. 22 Me haingen, ka
habe, K' ame tiga möt wanakat oge me ca
han, k' oge me tenge: anyin a haingök,
ka habe, Ie at ae khana ame ne he Iehova
ka betenge gak, me me möt bi wanakat?
23 Ke walang a mokcu, hnân eû oge me
ca he ka han? Hawa, e khanö nya he ka
ohmeto e? Oge me he bi nya ka he kâu

k' ame ca he bi e ka hmetu könya. 24 Ke
Davita ame otubweli Bathe-seba a âiân,
me didrö kâu, me laba unyin: me e ame
hnokoâ da, me hwenyi ien Solomona. Ke
Iehova ame betenge gan; 25 me e ame
ûkhunöng a deny Nathana a perofeta, ke e
ame hwenyi ien bi me Jedidia ga Iehova.
26 Ke haba Joab ame vat me Raba
hanen lakon Amona, me hûgûnâ taun
anyin than. 27 Ke Joab ame kunâ je
ûthumetu kö Davita, me ha, ka habe, Oge
me vat me Raba, eke, oge hia but hûgûnâ
taun adre khu an hnyin. 28 Ke haba
walang ang u ma he ka ûkhacaköuâ kolon
tavat, me hunuma hnyi taun, me hûgûnâ
e: wâ oge nye hûgûnâ bi nya, me adre me
hwenyi ien e venyik. 29 Ke Davita ame
ûkhacaköuâ tavat hia thithö, me he Rama
ai, me vat mē, me hûgûnâ e. 30 Ke e
ame hom koronainy anyidrin than ûnyi
hnyi hon ban; ke haba ihmakiny me khaca
talan gol, ke e hnyin je veto ae gan hwa-
ban; ke adre me ip hnyi hon bö Davita
bi. Ke e ame hom but je ûnyi adre sö
ûnyi hnyi taun, ae ti gan hmâ. 31 Ke e
ame hom but tavat ûheny hnyi taun, me ip
ödrin hmelen je gili, me je fao ae ûdö, me
je giwa fao, me odili ödrin hnyi hna leû
veto kânâ: ke e ame ânyâ helâe ka je taun
hia anyin lakon Amona. Ke Davita me
tavat hia ödrin e hmetu Jerusalema ai.

HNYIMAKAN 13.

KE a um dö ta je ûnyi e, haba Aba-
soloma nöku Davita me hu haniny ae
hmanenang, Tamara ien; ke Aminona
nöku Davita ame weny e. 2 Ke ame vec
Aminona me mok unyin ga Tamara a
haniny; anyin a e hlu bau; ke e hmak kö
Aminona bi he ka ânyâ ke ûnyi kâu. 3 Ke
e hu ihumi Aminona, Jonadaba ien, nöku
Simea, liamekeiny me Davita: ke at metâ
Jonadaba. 4 Ke haingen kâu, ka habe,
Ieû gam, nokon than lö, a u delâ hnyi je
bong? u me ca he ka thumetu nya? Haba
Aminona ame ha kâu, ka habe, E wek
Tamara, hani Abasoloma liamekeiny mönya.
5 Ke Jonadaba ame ha kâu, ka habe, U
me he ka mokut hon hnâm hna mokut, me
mok thoi: ke e ka o kâmâm he ka ō u,
u me he ka ha kâu, ka habe, Ö e me he
jem Tamara a hanik, he ka haök, me bi
han hnyi hnyimakök, m' inye he ka wâ,
me han ûnyi gan. 6 Me Aminona ame
mokut, me mok thoi: ke ame o but than
he ka wâ e me haba Aminona ame ha ka
than, ha habe, Ö e me he jem Tamara a
hanik, me op li ong areto unyik, me inye
he ka han ûnyi gan. 7 Haba Davita ame
ûkhûnöng kö Tamara ka hnyi hnyaba, me
ha, ka habe, He thö ka hnyi uma umö
Aminona a hanâm, me bi an. 8 Haba
Tamara ame he ka hnyi uma umö Aminona
a haniny; ke e ae mokut. Ke e ame hom
falawa, me op, me ânyâ je ong areto hnyi
hnyimakan, me le je ong areto. 9 Me e
ame hom öt, me hingâlâ hnyi hnyimakan;
ke e höcö han. Haba Aminona ame ha,
ka habe, Didrut tavat hia thithö unyik.
Me ame didrut tavat hia thithö unyin.
10 Me Aminona ame ha kö Tamara, ka
habe, Hukâ thö jem jeû ka hnyi hnyeule,
m' inye he ka han ûnyi hnyi hnyamâm.
Me Tamara ame hom je ong areto a op, me
hom kö Aminona a haniny hnyi hnyeule.
11 Ke e ame hom e kâu me me han me e
ame kât, me ha kâu, ka habe, Hanik, ötu
me he ka tha mokut. 12 Me e ame ha kâu,
ka habe, Ohe, hanik, u me ca he ka okongu
nya; anyin adra me ca ânyâ helâe hnyi
Isaraela: u me ca he ka ânyâ monu ang.
13 Ke oge me he bi nya ka kâcâ kâ anyik
hmehma? ke haba u, me u me he ka helâ
me at ae monu hnyi Isaraela. Ke walang
ang ö u ma ha thö ka than, anyin a e ame
ca he ka behanö nya gam. 14 Ke höcö
he ka löng hofuc hwan hlu: ke e hwege
hon, me ame okongoâ, me tha mokut mē.
15 Me Aminona ame ti ikikiâ hlu bi; ke
beönua tulutiny hna ikikiâ hon tulutiny
hna betenge gan abân. Me Aminona ame
ha ka hlu, ka habe, Todrö, he thö. 16 Me
haingen hlu kâu, ka habe, Ohe, anyin ae
beönua monu ang a u je obö nya, hon unyi
eji u je ânyâ könya. Ke e ame ca löng
kâu. 17 Me e ame hawâ athnyabainy at
a labö huliwa unyin, me ha, ka habe, Lelö
but momo ang unyik, me ohmâ hwanuma
hwaban. 18 Haba khaûen hlu me ûkhaû
ae ve makan: anyin ame labö khavâ je
ûkhaû helâe wahlu lakon than ödrin tiga
hlu hmai. Me haba athnyabiny ame hom
hlu kâû ka hnyi hwanuma, me ohmâ bi
hwanuma hwaban. 19 Me haba Tamara
ame ip dröu ka hnyi hon ban, me kia
ûkhaû ae ve makan a khavâ, me hai
hnyamen hon ban, me tenge tot. 20 Ke
Abasoloma a haniny ame ha kâu, ka habe,
Hawa, a mwi unyâm Aminona a hanâm?
awe, laba hnyibu ju, hanik: hanâm e; ca
vecâ ûnyi ang. Ke Tamara ame laba baû

hnyi uma umö Abasoloma a haniny. 21 Ke
a löng ut Davita je ûnyi hia eling, me e ame
gan hmönyin. 22 Ke Abasoloma ame ca
fuc kö Aminona, ame ne ûnyi ae kong ame
ne ûnyi ae so: anyin a Abasoloma ame
ikikiö Aminona, can e ame okongu Tamara
a haniny.
23 Ke hwaban lo li huna me hu tavat
subâ leûnen mamoe hale Abasoloma hnyi
Baala-hazor, hakekeny Eferaima: ke Aba-
soloma ame hawâ obaga hia lakon than.
24 Ke Abasoloma ame o ka than, me ha,
ka habe, Wâ bi, walang ang, e hu tavat
subâ leûnen mamoe haleny athnyabaem;
ö e he but than me lathnyabainy könya
athnyabaem. 25 Ke haingen than kö
Abasoloma, ka habe, Ohe, nökuk, öhmun e
ca he hia thithö ka hnyi he, wâ e nye hmak
köu. Ke e ame ûjengö: ke so bi e ame
ca he, ke e ame ha hnahicâ e. 26 Haba
Abasoloma ame ha, ka habe, Ame ne ba, ö
e tha he möhmun Aminona liamekeiny
mönya. Haba than ame ha kâu, ka habe,
Hnân eû e ame he ka tha he möu? 27
Ke Abasoloma ame ûjengö e, me e ame
hnö Aminona me je baga hia lakon than
he ka tha he mē. 28 Ke Abasoloma ame
hûna ka lathnyabainy, ka habe, Wâ wia
öbun, e ka senyin hnyeku Aminona ge
waina; ke iny ka ha köbun, ka habe, Kuc
Aminona but, awe, hlingâ but e, ca ot bi,
hawa, inya oge ca hûna köbun? hwege
thö, me hnyok baga but. 29 Me haba
lathnyabai Abasoloma ödrin e ânyâ kö
Aminona helâ me hna hûna hnö Abasoloma.
Me ame todrö je baga lakon than hia, me
ve tabâ haledrin je miul, me kec. 30 Ke
tiga ödrin bi eû hnyi gethen, me ame o
but kö Davita ûthumetû, ka habe, A hia
thö Abasaloma hlingâ obaga lakon than
hia, ke ba but kolon. 31 Me ame todrö
than me kia anyin je ûkhaû, me mokut eû
hnyi kânâ; ke ame tot unyin lathnyabainy
hia adre hia but kia anyidrin je ûkhaû.
32 Me ame ha Jonadabu nöku Simea,
liamekeiny me Davita, ka habe, Ca he bi
tuhök ka ûnykûme e ga mokcu je hidröu
hia je lakon than; anyin a Aminona thibi
a mokcu: anyin a Abasoloma ame ip hnân,
hwân hnyi bong e ame okongu Tamara
hnyin a haniny. 33 Ke walang ang ca he
bi than a tuhök ka hmak ge ûnyi ang he
ka ûnykûme a ga mokcu hia je lakon than;
anyin a Aminona thibi a mokcu. 34 Ke
Abasoloma ame kec. Ke ame bwele hidröu
at ame hmak, me wâ, ke wâ bi, wale tavat
ae se hia ödrin e he hnyi getheniny bucen
hnyi hoton. 35 Ke haingö Jonadaba ka
than, ka habe, Wâ bi, e but ang je lakon
than: e hnathu helâji me athnyabaem ame
ha. 36 Ke ame um dö ha, me wâ bi, ame
o but je lakon than me ödrin e tenge
göranyai: ke ame ti tenge gan hmâ minya
than me lathnyabainy. 37 Ke Abasoloma
ame kec, me he kö Talemai nöku Amihuda
than Gesuri. Ke Davita ame tenge hnyi
ta ogö bong ge nokon.
38 Ke Abasoloma ame kec, me he Gesuri
ai, k' ame laba eling kun ta huna. 39 Ke
e gan hmâ behe Davita kö Abasoloma:
anyin a tubwet ut ga Aminona, anyin a
mokcu.

HNYIMAKAN 14.

KE e khanö Joab nöku Zeruia a g' ame
hnyok kö Abasoloma than. 2 Ke
Joab ame ûkhûnöng Tekoa ai, me hawâ ke
momo ae metâ, me ha kâu, ka habe, Ö u me
he ka tenge thoi, me khavâ je ûkhaûen
hnyamok, k' u me ca he ka sûö wakaco, k' u
me he ka helâ me momo ame tenge beû can
at a mokcu: 3 ke he thö ka than me ha
kâu je hofuc ang. Me Joab ame ip hofuc
hnyi hnyimen momo. 4 Ke momo Tekoa
ame fuc ka than, me e ame ta hnyikânâi,
me iyâû, me ha, ka habe, Than lö, hadruâ
thö. 5 Ke haingen than ka momo, ka
habe, Ieû gam? Me haingen, ka habe, Iny
safac, ke a mokcu öiök. 6 Ke e hu gak a
athnyabaem lakuk li baga, ke ödru me û
hnyi hnyei, ke ba at he ka öûsâkâû ödru,
k' ame kot ke at ge ke at, me hlingâ.
7 Ke wâ bi, ame tha todrö lap hia könya
athnyabaem, ke haingödrin dö, ka habe,
Hna but at a hlingâ liamekeiny mē, m'öh-
mun e he ka hlingâ e can möt anyin liame-
keiny mē, waleji e ame hlingâ, me ohia
minya helaê at ame he ka tren ta je omjeû
u ka mok bi: he haba helâe me ödrin e he
ka omoko walep a kolon unyik, me me ba
but ien me kolon ka öiök eang hmeledrany.
8 Me haba than ame ha ka momo, ka habe,
He thö ka hnyi umâm uma, me oge me he
bi nya ka hûna gam. 9 Haba momo
Tekoa ame ha ka than, ka habe, Than a
tuhök lö, e so ame he hulö ang ka ta huk
me lap anyi cica; ke ba konginy than me
anyin theron. 10 Ke haingen than, ka
habe, Ame ne he ka fuc köu ke at, hom but
jem könya, k' ame ca he hmetu ka kalö u
11 Me haingen momo, ka habe Ö u ûny-

kûme than Iehova Khongom, me me ca he
hmetu at ame bi hwaban komok ka bi
hwaban bi, wâ ödrin nye he ka ohja nökuk.
Me e ame ha ka momo, ka habe, Kia inya
Iehova ame ca he ka kölu hnyikânâi ke
leûnen ban nokom. 12 Haba momo ame
ha, ka habe, Ö iny me he a athnyabaem ka
ha ke hofuc ka than a tuhök. Haingen, ka
habe, Ha thö. 13 Ke haingen momo, ka
habe, Ieû can u je hia but ûnykûme he ka
ânyâ helâe ka tavat anyin Khong? Anyin
a haba hnen than hna ha hofuc eling helâ
ke e hu hulö ge than, wale hnyi hnen hna
tha hom hmetu at e ame obâ. 14 Anyin a
bongon bi at he ka mok, me helâ me köiö
adre hingâlâ hnyikânâi, waleji adre me ca
he hmetu ka ûkhöûnâ; ke haba khaca
Khong ame ca hlingâ at, ke e ame bi deny,
me me ca hia gan at adre me obâ. 15 Ke
walang ang oge o but he ka ha hofuc eling
ka than a tuhök, anyin a tavat ödrin e hia
but ooti nya: ke oge me ha, a athnyabaem,
ka habe, Oge me he ka he walang ang ka
ha ka than; ame ne he than ka ohwâdâ
hna ha ge athnyabaem. 16 Anyin ame he
than ka löng, me omelö athnyabainy ûnyi
hnyi hnyamen at ame he ka tha obiö nya
me nökuk ûnyi hnyi jekhöû jekhon Khong.
17 Ke ame ha athnyabaem, ka habe, Ö u,
he ka öûsoköuâ but hofuc hwan than a
tuhök: anyin a helâ than a tuhök me
angela anyin Khong, he ka wâhmakhmeto
so me kong: ke ame he Iehova Khongom
ka tha e möu. 18 Me ame thu than me
ha ka momo, ka habe, Ö u ca he ka ikhâlâ
gak ûnyi oge me he ka hnö gam. Haingen
momo, ka habe, E so than a tuhök ame fuc
walang ang. 19 Me ame ha than, ka habe,
ca tha u me Joab hnyi ûnyi ang? Me ame
thu momo, ka habe, kia inya u than a
tuhök a g' ame ca khana ke at he ka saû
ka hnyi ke keihen metâ me me, ûnyi hnyi
hna ha hia hnen than a tuhök: anyin a
Joab, athnyabaem, e bi a hûna könya, me
ip ta je hofuc hia eling hnyin hnyimök a
athnyabaem: 20 A ânyâ ûnyi eling Joab
athnyabaem, hnân he ka wia bongon: ke e
metâ tuhök helâ me ûmetâiny angela anyin
Khong, he ka wâhmakhmetoâ ta je ûnyi hia
thithö eang hmeledrany. 21 Haba than
ame ha kö Joab, ka habe, Wâ bi, oge hia
but ânyâ ûnyi ang: he thö ka hawâ hidröu
jia Abasoloma. 22 Haba Joab ame ta
hnyikânâi me khudrung, me ha hnahicâ
than: ke Joab ame ha, ka habe, A wâ but
athnyabaem hnyi bong ang a oge me wâ
ibetengiö hnyi hnyimâkâm than lö a tuhök,
anyin a than ame kap hofuc hwan athnya-
bainy. 23 Haba Joab ame todrö me he
Gesuri ai, me hum Abasoloma Jerusalema
ai. 24 Ke haingen than, ka habe, E ame
he ka saû ka hnyi umen uma, k' ame ca he
ka wâ hnyimakök. Me Abasoloma ame
saû ka hnyi umen uma, k' ame ca wâ hnyi-
makan than.

25 Ke ba at ae lung gan hmâ helâ me
Abasoloma hnyi anyin hmanenang hnyi
Isaraela hia: e ba hnyikongon hwân hnyi
li hnyeûcan ke ne o but hnyi ban. 26 Ke
e ka subâ leûnen ban (ke ame sö hnyi
obiny huna anyin ae hmak bi me e ame
sö): k' adre me ne tuluto ihmakiny leûnen
ban, me lo li haded je sekel, hoton tulut
anyin than. 27 Ke adre hnokoâ kun ta
baga laku Abasoloma, ke khaca hlu, Tama-
ra ien: e momo ae hmanenang.

28 Ke Abasoloma ame laba hnyi Jeru-
salema hnyi lo li huna ae bekhöt; k' ame
ca wâ hnyimakan than. 29 Ke Abasoloma
ame hawö Joab me me kunâ ka than, ke e
ame höcö löng; me ame olo hawâ, ke höcö
bi he. 30 Me e ame ha ka lathnyabainy
ka habe, Wâ bi, e hakekeny könya utkânâ
i Joab, ke e hu anyin bali eling; he th'
öbun ka thong. Me haba lathnyabai Aba-
soloma ödrin e thong utkânâ. 31 Haba
Joab ame todrö me he kö Abasoloma ka
hnyi umen uma, me ha kâu, ka habe, Can
ieû a thong ik utkânâ ge lathnyabaem?
32 Me Abasoloma ame thu kö Joab, ka
habe, Wâ bi, oge me ûkhûnöng köu, ka
habe, Aiö u, m' oge me he ka kunö u ka
than, he ka ha, ka habe, Oge me he jem
ûheny Gesuri kâ ieû? e so könya ínya tiga
laba eling: ke walang ang iny bewâ hnyi-
makan than; ke ame ne hu hulö unyik me
hamen he ka hlingö nya. 33 Me ame he
Joab ka than, me thumeto e: ke e ame
hawö Abasoloma, me e ame he ka than, me
nom hnyikânâi hnyi hnyimakan than: me
ame ûcimhnyimak than me Abasoloma.

HNYIMAKAN 15.

KE hwaban e Abasoloma ame penapena
ke kariota me je hors hobi kâu e bi,
me tavat a fifite he ka bödrin ka wadring
hnyi hnyimakan bi. 2 Ke Abasoloma
ame vesâ kong, k' ame tot hnyi getheniny
homagöule: ke ame ne o ke at ae hu
iwatretra me me he than ka owisa, me
haba Abasoloma ame hawâ e, me ha, ka

habe, U je mwi ua? Ke haingen, ka habe,
Ûhek athnyabaem hnyi ke tribu hnyi je
tribu Isaraela. 3 Ke Abasoloma ame ha
kâu, ka habe, Wâ bi, e so me wisa ânyâm
je ûnyi; ke ba at a kunâ hnen than he ka
löng köu. 4 Ke Abasoloma ame ha minya,
ka habe, E na kunö nya ju he ka owisa
hnyi hnyei, me me he könya tavat hia
thithö ae hu iwatretra, me ûhnei, me inye
he ka owisa kâu! 5 Ke e ka hakekeny
kâu ke at he ka nom kâu, me e ame inâ
benyin me kât e, me ûcimhnyimak mē.
6 Ke Abasoloma ame ânyâ helâe kö Isaraela
hia ödrin e o ka than he ka ûhnei: ke
Abasoloma ame venâu hnyekon at Isaraela.

7 Ke hwaban je huna a fâte, Abasoloma
ame ha ka than, ka habe, Ö u hnö nya he
ka he ka subâ anyik khöbi, wale o ge
hûkâlâ kö Iehova hnyi Heberona. 8 Anyin
a inya athnyabaem oge hûkölö khöbi ke
oge me tiga laba hnyi Gesuri hnyi Suria,
ka habe, A ne he Iehova ka hum nya
hmetu Jerusalema ai, awe, oge me he ka
bi athnyabai Iehova. 9 Haba than ame
ha kâu, ka habe, He thö me hnahic. Me
e ame tot me he Heberona ai. 10 Ke
haba Abasoloma ame kunâ je hnyat wâ
bongon ka hnyi ta je tribu hia anyi
Isaraela, haingen, ka habe, Öbun ka löng
dö hwan trutru, öbun e he ka ha, ke habe,
Than dö Abasoloma hnyi Heberona.
11 Ke ame tha he me Abasoloma tavat
a tu haded ûheny Jerusalema, adre haw'
ödrin, ke ödrin e he me hnathu, ke ca
khan' ödrin ke ûnyi. 12 Ke Abasoloma
ame ûkhûnöng he ka hum Ahithofela at
Gilo, ke obotkongi Davita, ûheny hnyi
anyin taun, wale ûheny Gilo, ke e ame
tiga hudo je hut. Ke e hwege but hna
sihnân; anyin ame se hia tot tavat unyi
Abasoloma.

13 Ke ame o but kö Davita ûthumetu,
me ha, ka habe, A ok ut hnyekon at
Isaraela kö Abasoloma. 14 Haba Davita
ame ha ka lathnyabainy hia unyin hnyi
Jerusalema, ka habe, Todrö, ötin e kec,
wâ e nye ca kec möt ke at gatin ûnyi ga
Abasoloma: logotö, m' ötin e he, wâ e nye
hom til' ötin logot, me me oâ unyi ae kong
kötin, me kot taun ge hele vat. 15 Me
ame ha ka than ge lathnyabainy than, ka
habe, Wâ bi ame he lathnyabaem ka ânyâ
hia helâ me hna he than a tuhöhmun ka
ha. 16 Ke ame didrut than me anyin lap
hia hoton. Ke than ame ip biju je momo
a ten, a anyin je momo he ka tuö hnyaban.
17 Ke ame didrut than me tavat hia
hoton; me laba hnyi Bethe-merhak. 18 Ke
ame tha he ehele lathnyaba hia unyin; me
at Kerethi me Pelethi, me Gatha hia, tavat
a siks haded hnyat he hoton ûheny Gatha,
ödrin e bödrin hnyi hnyimakan than.
19 Ke than ame ha kö Itai at Gatha, ka
habe, Anyin a ieû u me tha he möhmun?
hmetu ju ka hnyi hnâm, me tha laba me
than: anyin a u atkanyua me bâ. 20 U
je o et, ke hawa, oge me he ka kunö u
hnyi bong ang he ka tha vheno möhmun,
iny ka he hnyi je dok oge me wek ka he
hnyin? hmetu ju, ke ohmeto ju je liame-
keiny möu; ke so e bi unyâm ibetengiö
me hnathu. 21 Haba Itai ame thu ka
than, ka habe, Kia inya Iehova, ke kia
inya than a tuhök, haba inya athnyabaem
oge me he ka tha laba hnyi dok ame laba
hnyin than a tuhök. 22 Ke haingö Davita
kö Itai, ka habe, he thö me hanyâûâ. Me
Itai at Gatha ame tha he hanyâûâ me
tavat hia unyin, me tavat hia ae ûhnyûkong
unyin. 23 Ke ame tenge göranyai hnyei
hia, ke tavat hia adre me he hanyâûâ: me
than minya bi ame hanyâûâ wagewe Kede-
ron, k' ame hanyâûâ tavat hia thithö
getheniny hnyebuba. 24 Ke wâ bi, Zadoka
minya me at Levi hia unyin, ödrin e
vadren tangen ûhihinyköu anyin Khong;
ke ödrin e ip tang tangen Khong, ke
Abiathara ame ölö ke ne o but ame di-
drut tavat hia ûheny hnyi taun. 25 Me
ame ha than kö Zadoka, ka habe, Hom
hmeto thö tang tangen Khong ka hnyi
taun: ame ne he Iehova ka betenge gak,
me e ame he ka ohmetu nya, me tha
omanenâ e bi könya me hnyaban minya:
26 ke ame ne ha, ka habe, Oge me ca
senyin gam; awe walönya ang, hamen he
ka ânyâ könya unyi ae so hnyi hnyimakan.
27 Ame ha minya than kö Zadoka, at
bihut, ka habe, U at ame wâ? awe, hmetu
ju ka hnyi taun hnyi hnahic, me Ahimaza
a nokom, me Jonathana a nöku Abiathara,
li lakubu a tha ödru möbu. 28 Wâ bi, o-
ge me he ka me laba hnyi dok ae tha hon
hnyi hnyebuba, ke ne o but ame o hofuc
ûnyi gabu he ka thumetu nya. 29 Anyin
a wale haba Zadoka me Abiathara ödru
me vadren hmetu tang tangen Khong
Jerusalema ai: me ödru me laba eling.

30 Ke Davita ame ölö hnyi getheniny
bucen Elaio, me ölö me tenge tot; ke adre
tube ban, ke ba tangen hnyeûca: ke haba
tavat hia adre me tha he mē, ödrin e ve

tube je bödrin, me ölö me tenge tot.
31 Ke ame ha ke at kö Davita, ka habe,
Ahithofela, ame tha he me tavat hûgûnâ
dökhu, me Abasoloma. Haba Davita ame
ha, ka habe, Iehova lö, ohavâ but ûhnenamö
anyi Ahithofela me me monu but. 32 Ke
ame o thö Davita ka hnyi ban bucen, wale
adre labö khudrung hnyin ka Khong, wâ
bi, Husai at Areki ame ûkhanö mē a kia
anyin ûkot, me e hu kânâ hon ban : 33 ke
Davita ame ha kâu, ka habe, U je ne tha
he mönya u me he ka ohmakö nya : 34 ke
u je ne hmetu ka hnyi taun, me ha kö
Abasoloma, ka habe, Oge me he ka bi
athnyabaem, than ; helâ me hnök hna bi
athnyabainy kâmâm e hac, helâe oge me he
walang ang ka bi athnyaba köu : ke wale
u me he ka ohavâ hobi könya ûhnenamö
anyi Ahithofela. 35 Ke hawa, ca tha e
möu eling Zadoka me Abiathara li at bihut?
ke haba ta je ûnyi hia thithö u me he ka
löng hnyi uma umen than, me u me he ka
thumetu Zadoka me Abiathara li at bihut.
36 Wâ bi, eling unyidru li lakudru, jia
Ahimaza nöku Zadoka, me Jonathana nöku
Abiathara ; ke öbun e he ka kun' ödru me
ta je hofuc hia thithö öbun e he ka löng.
37 Me haba Husai ihumi Davita ame he
ka hnyi taun ; ke ame o but Abasoloma
hnyi Jerusalema.

HNYIMAKAN 16.

KE a hia but Davita önua ûhnyûkong
ge ban bucen me wâ bi, ame ûkhanö
me Ziba athnyabai Mefiboseth tha e me li
asina adre hije hok, lo li haded je areto, ke
khaca haded de wan vine adre hlec meleca,
ke khaca haded je wan ûö hnyi huna, ke
khaca waina. 2 Ke haingen than kö Ziba,
ka habe, Ieû u me he ka ânyâ ge ta je
ûnyi ang ? Haingö Ziba, ka habe, Haba li
asina me hnân bi taben lap anyin than ; ke
haba je areto me je wan ûö, me, an wahi-
dröu ; ke haba waina me belen tavat ae
sēnyin hnyi hnyebuba. 3 Ke than ame
hnö, ka habe, Ke ewa nokon tuhâm ?
Haingö Ziba ka than, ka habe, e ame laba
bi hnyi Jerusalema : anyin a haingen, Ame
he lap anyi Isaraela ka ham könya hnyi
bong ang dökhu dökhu cica. 4 Ke haingen
than kö Ziba, ka habe, Wâ bi e unyâm ta je
ûnyi hia anyi Mefiboseth. Ke haingö Ziba,
ka habe, Inya oge me nom köu, me u me
betenge gak than a tuhök.
5 Ke a o but Davita than hnyi Bahurim,
me wâ bi, ame didrut ûheny e ke at hanen
lap anyi Saulo, Simei ien, nöku Gera : k'
ame didrut me ûhangö tot. 6. Ke e ame
kuc Davita ge veto, me lathnyabai Davita
hia thithö : ke e bi hnyi ke keihen a metâ
me meny tavat hia me tavat ae hwege hia.
7 Ke haba Simei ame ûhangö me ha, ka
habe, He thö, he thö, u aten dra, me atö
Belial : 8 haba Iehova ame hia but ohmeto
köu dra hia dren lap anyi Saulo, at u je
hwöhwaban ; ke a hia but Iehova hna
dökhu ka hnyi hnyamö Abasoloma a no-
kom : ke wâ bi, adre me hum u hnyi ânyâm
hulö, anyin a u ke aten dra. 9 Me haba
Abisai nöku Zeruia ame ha ka than, ka
habe, Can ieû ame he at ang a e kuli ae
mok ka hanga than a tuhök ? ö u hnö nya
he ka sö degecâ ban. 10 Ke haingen than,
ka habe, Ieû könya gabun ta laku Zeruia ?
haba hnen hna ûhangö, me can ame ha kâu
Iehova, ka habe, Hangö Davita thö ; ke ie
at ame he ka ha, ka habe, Ieû gam u me
ânyâ e ? 11 Ke Davita ame ha kö Abisai,
me lathnyabainy hia, ka habe, Wâ bi, e
bekuc nya nökuk, at a o ûnyi hnyi hnye-
kuk ; me hawa, ame ca he at Beniamina
eang ka ânyâ helâe ? hna but e, hamen he
ka ûhangö thö, anyin a Iehova ame kunâ
e. 12 Ke ame ne he Iehova ka wâ hna
okongu nya, me me he Iehova ka bi hwaban
so könya hwaban hnen hna hangö nya hnyi
bong ang. 13 Ke haba Davita me je aten
ödrin e vheno gethen : haba Simei ame
vheno baten bucen cicö e, me ûhangö tot,
me kot e ge veto, me iâ sesâ. 14 Ke ame
o but than me tavat hia thithö unyin, ke
ödrin sēnyin dut, me ödrin e menâ eling.
15 Ke ame o but Abasoloma me tavat
hia thithö a at Isaraela unyin hnyi Jeru-
salema, ke tha e mē Ahithofela. 16 Ke
ame o but Husai at Areki ihumi Davita kö
Abasoloma, me haba Husai ame ha kö
Abasoloma, ka habe, E so e möt bi than,
e so e möt bi than. 17 Ke Abasoloma ame
ha kö Husai, ka habe, wale ânyâm betenge
ka hanâm ? anyin a ieû u je ca tha he me
hanâm ? 18 Haba Husai ame thu kö
Abasoloma ka habe, Ohe; ke haba at a ûca
Iehova, me tavat eang, me at Isaraela hia,
me oge me he ka bi aten, me tha laba mē.
19 Ke haba khaca, ie at ae ûcû könya he
ka bi athnyabainy kâu? oge me ca he ka bi
athnyaba hnyi hnyimakan nokon? oge me
he ka bi athnyaba köu helâji me hnök hna
bi athnyaba hnyi hnyimakan kâmâm. 20
Ke Abasoloma ame ha kö Ahithofela, ka

habe, Omanenâ thö ûnykûmânâm ge ûnyi
ötin he ka ânyâ. 21 Ke Ahithofela ame thu
kö Abasoloma, ha habe, U me he ka didrö
ka je momo anyin kâmâm, wale e ame ip he
ka tuö uma; ke ame he ka löng Isaraela
hia a u bon dut ka kâmâm: me ame he ka
hwege hnyamen ta je lahiâm. 22 Me ödrin
e ulolo uma mano hon ban uma; me haba
Abasoloma ame didrö ka je momo anyin
kamen hnyi hnyimakan at Isaraela hia thi-
thö. 23 Ke haba ûhnenamö anyi Ahitho-
fela, wale e ame ûhnenamö hnyi je bong
eling, e bi helâ ke at ame hnö hnyi hofuc
hwan Khong: helâe minya bi je ûhnenamö
hia anyi Ahithofela ga Davita me ga Aba-
soloma.

HNYIMAKAN 17.

KE haba Ahithofela ame ha kö Abaso-
loma, ka habe, Hnö nya he ka ûca
twelv thauzan tavat, me oge me he ka tot
me hnu hotu Davita eâu hnyinghet: 2 ke
oge me he ka o kâu e ka tiga sēnyin, me
wakhalet tavat unyin, me ootâ e: ke ame
he ka kec tavat hia thithö unyin; ke oge
me he ka kot thibi than: 3 ke oge me he
ka ohmeto tavat hia thithö köu: haba at
u me elâm me helâke ame hmetu tavat hia:
ke ame he ka hnahic tavat hia thithö. 4
Ke so hofuc e kö Abasoloma me wahinga-
tiny Isaraela hia.
5 Ke Abasoloma ame ha, ka habe, Me
hawo Husai at Areki, m' ötin e löng minya
hwan. 6 Ke a o but Husai kö Abasoloma,
me Abasoloma ame ha kâu, ka habe, Ahi-
thofela ame ha helâng: hawa, ötin e he ka
ânyâ hoton hnen hna ha? ame ne ba, fuc
dö u. 7 Me haingö Husai kö Abasoloma,
ka habe, E ca so ûhnenamö a ûnö Ahitho-
fela walang ang. 8 Ke haba Husai ame
ha minya, ka habe, E khanö u hwakecin
kâmâm me tavat unyin, a ödrin hnyat ae
hwege, ke hmönyin je hnyekudrin helâ me
bea adre hûgûnâ lakon hnyi hnyot: ke at
vat kâmâm, ke ame ca he ka tha mokut me
tavat. 9 Wâ bi, e ame ikhölö walang ang
hnyi ke hmonop, ame ne ke dok bi: ke e ka
ta ke je hnyat a bân, k' ame löng bi tavat,
me adre me he ka ha, ka habe, E hu hna
ûhlingö unyin tavat adre me hiö Abasoloma.
10 Me haba at ae hwege, a helâke hnyekon
liona but hnyekon, me e ame he ka ti aû
but: anyin ae khana Isaraela hia a e hwege
kâmâm, me hwege tavat unyin. 11 Anyin
a wale inya oge me ûnö he ka ûkhacaköuâ
Isaraela hia unyâm, hwân Dana ke ne o
but Bere-seba, helâ me je önyin köiö ûseiny;
me u me he ka hnyi vat. 12 Me ötin e he
ka o kâu hnyi dok adre me he ka wâ hnyin,
me ötin e he ka o kâu helâ me dân hau ame
ta ka hnyi kânâ: m' ate me ca he ka hna
kolon bi me tavat unyin, e ba hmönyin me
khaca. 13 Ke haba khaca, ame ne dit ka
hnyi taun bi, awe ame he Isaraela hia ka
hom ta je tö ae gan ka hnyi taun eling, me
lelö e ka hnyi wagewe, ke ne o but ame ca
he ka maneu ke ong veto eling. 14 Me
ame ha Abasoloma me at Isaraela hia, ka
habe, E beönua hofuc ho Husai at Areki
hon hofuc ho Ahithofela. Anyin a Iehova
ame musö he ka ohavâ hofuc ae so ho Ahi-
thofela, me me he Iehova ka oâ ûnyi ae
kong kö Abasoloma.
15 Me haba Husai ame ha kö Zadoka me
Abiathara li at bihut, ka habe, A helâng
me helâng hofuc ho Ahithofela kö Abaso-
loma me wahingatiny Isaraela; ke a helâng
me helâng hok bi hofuc. 16 Ke walang
ang ie ûkhûnöng dö me thumetu Davita, ka
habe, U me ca he ka mokut eâu hnyinghet
hnyi dok ae tha hon hnyi hnyebuba, ke so
bi hanyâûâ thö; wâ e nye utâ than me tavat
hia thithö unyin. 17 Ke Jonathana me Ahi-
maza ödru me laba bi hnyi Eni-rogel; ke
ame labö he ke athnyaba a hlu me thumetu
ödru; me ödru me he me thumetu Davita
than: anyin e ca ûcû he ka ō ödru hnyi taun.
18 Ke ame ō ödru ke da, me thumetu Abaso-
loma: ke ödru me ie he me o hnyi uma umen
ke at hnyi Bahurim, ae hu hna khû an
hnyi hnyeuleny; ke ödru me utut ka
hnyin. 19 Ke haba momo ame hom me
ulolo hna tube hon hnyimen hna khû an,
me ve lau but hon e je hwit adre thotho;
ke ba ke ûnyi ae manen. 20 Ke ame o but
lathnyabai Abasoloma ka momo hnyi uma,
me ha, ka habe, Ewa Ahimaza me Jona-
thana? Haingen momo ködrin, ka habe,
Ödru me he but me hanyâûâ wagewe. Ke
ödrin e hia but elöm ödru, me ca wâ bi, me
ödrin e hmetu Jerusalema ai. 21 Ke ödrin
e he but, me ödru me ölö thö ûheny hnyi
an, me he me thumetu Davita a than; ke
ödru me ha kö Davita, ka habe, Todr'
öbun me ie he hanyâûâ wagewe: anyin a
helâng hofuc ho Ahithofela gabun. 22 Me
ame todrö Davita me tavat hia thithö
unyin, me he hanyâûâ Joridano: ke hnyi
lany hnyi hnyomakatu e ba at a ca hnyi
hanyâûâ Joridano. 23 Ke a wâ but Ahi-
thofela a g' adre ca ânyâ hoton hnen hna

ha, me e ame ip taben hon haleny asina, me
todrö, me he ka hnyi umen uma, hnyi anyin
taun me hûna ka anyin lap, me hnok; me
e ame mokcu, me adre me konâm e hnyi
erkemok anyin kamen.

24 Ke ame o but Davita hnyi Mahanai-
ma. Ke Abasoloma ame hanyâûâ Joridano,
e me at Isaraela hia unyin. 25 Ke Aba-
soloma ame otilö Amasa hnân taben utba-
vat hwabö Joab. Ke Amasa me nokon ke
at adre hwenyi ien Ithara at Isaraela, at
ame he kö Abigaila nöku Nahasa a hlu,
hani Zeruia, hinyö Joab. 26 Ke Isaraela
me Abasoloma adre me hunuma hnyi Gile-
ada.

27 Ke ame o Davita hnyi Mahanaima,
me haba Sobi nöku Nahasa at Raba hanen
lakon Amona, me Makir nöku Amiela
ûheny Lo-deba, me Bazilai at Gileada
ûheny Rogel, 28 ödrin e hom je hna mokut,
me je kumete, me je kaia kânâ, me je hwit,
me bali, me falawa, me hwit adre le, me je
wan owi, me je lentil, me je hna le, 29 me
hani, me bata, me mamoe, me fromaginy
kau, hobi kö Davita me tavat unyin, hnân
han: anyin a haingödrin, ka habe, E meki-
hnânem, me sēnyin, me beic tavat hnyi
hnyebuba.

HNYIMAKAN 18.

KE Davita ame aû tavat unyin, me
otilâ hudrin je taben thauzan me je
taben haded. 2 Ke Davita ame khenâ
kunâ tavat, haba ke keihen a kuniny hme-
len hnyamö Joab, ke ke keihen a kuniny
hmelen hnyamö Abisai nöku Zeruia liame-
keiny me Joab, ke keihen a kuniny hmelen
hnyamö Itai at Gatha. Me haingen than,
ka habe, haba inya oge me he ka tha he
möbun minya. 3 Ke haingen tavat, ka
habe, U me ca he ka hnyi he: anyin öhmun
e ne kec gadrin me ödrin e ca he ka oûni-
hnathu öhmun; ke ame ne mokcu ke keihen
a haf gahmun, me ödrin e ca he ka oûnyi-
hnathu öhmun: ke u ûcû me ten thauzan
gahmun: anyin a wale e so u me penapena
he ka hadru' öhmun ûnyi hnyi taun. 4
Me ame ha ködrin than, ka habe, Oge me
he ka ânyâ ûnyi ae so köbun. Me ame
tot than hnyi homagöule, me ame didrut
tavat hia, a je deö haded, me je deö thau-
zan. 5 Ke haba than ame hûna kö Joab,
me Abisai, me Itai, ka habe, Ö öbun e
menyik ka hidröu jia Abasoloma, can bi
inya. Ke a löng ut tavat hia hnyi ûen
than ame hûna ka je taben hia ga Abasolo-
ma. 6 Me ame didrut tavat ka hnyi hnyei
he ka vat me Isaraela: ke adre me vat
hnyi hnyot e Eferaima. 7 Me haba lahiö
Davita ödrin e kot tavat eling a at Isaraela,
ke e gan hmâ hna hlingâ eling hnyi bong e,
ödrin twente thauzan. 8 Ke lau vat eling
hon hnyei hia: ke se hia tavat a mok eling
ge hnyot, ke e wakhalet thibi a mok ge
hele vat hnyi bong eling. 9 Ke haba Aba-
soloma ame ûkhanö me lahiö Davita. Ke
Abasoloma ame tabâ miul, ke haba miul
ame gethen hmelen je vheiny ae khöt hnyi
iwajo, me ame vhet ju ban hnyi iwajo, me
e ame uhni wanben drany me hmeledrany;
ke ame he bala but miul. 10 Haba ke at
ame wâ, me ame thumetu Joab me ha, ka
habe, Wâ bi oge ō Abasoloma ame uhni
hnyi iwajo. 11 Haba Joab ame ha ka at
ame thumeto e, ka habe, Wâ bi, u je wâ,
ieû u je ca kot gan eling ka hnyi kânâ?
me inye he ka ham köu ten je sileva, ke
wen hnyekon. 12 Haba at ame ha kö
Joab, ka habe, Eja ke ne adre ne ham ka
hnyi hnyamök khaca thauzan je sileva, me
oge me ca he ka inâ hnyamök ka nokon
than: anyin a haba hnyi hnöhmun hna
löng, than ame hûna köu, me Abisai, me
Itai, ka habe, Wâ thibi he ka ca kâlâ
hidröu, jia Abasoloma, hnen ke at. 13 Ke
haba khaca oge ne ânyâ monoâ me hlingâ
e, (ke ba ke ûnyi ae iyong ka than) haba u
bi, u je he ka tot gufa. 14 Ke Joab ame
ha, ka habe, E ca khanö nya he ka bec
helâe unyâm. Ke e ame hom kun ta uthö
hnyi hnyamen, me dâoâ oûnykûmi Abaso-
loma e ka tiga möt hnyi wanben iwajo.
15 Ke ten je hidröu ödrin e hom tilâ je
ûnyi vat anyi Joab ödrin e tot igigilö me
hlingö Abasoloma. 16 Ke Joab ame tûâ
trutru, me ame hmetu ju tavat ûhedrin
hnyi hna hnu Isaraela: anyin a Joab ame
thawâ tavat. 17 Ke ödrin e hum Abaso-
loma me khûâ ka hnyi thop ae gan hnyi
hnyot, me ti khon gânâ je veto hon: ke
Isaraela hia ödrin e ve kec ka hnyi umödrin
je uma mano. 18 Ke e ka tiga möt bi
Abasoloma e ame hia but hom me otilâ
hobi kâu bi veto ame tot, wale hnyi thop
anyin than: anyin a haingen, ka habe, E
ba nökuk baga me me oûnykûmeâ iök: ke
e ame hwenyi ien e ge ien bi: ke adre me
labö ha e, ka habe, hnân ûnykûmi Abasolo-
ma, ke ne o but hnyi bong ang.

19 Haba Ahimaza nöku Zadoka ame
ha, ka habe, Ö iny he ka wadring me thu-

meto than, a ga hia but Iehova bi hwaban
ka je iwahnaihmiöny mē. 20 Ke haingö
Joab kâu, ka habe, U me ca he ka thumeto
hnyi bong ang, ke u me he ka thumeto
hnyi ke bong: ke haba hnyi bong ang u
me ca he ka hom je ûthumetu anyin a ga
mokcu nökon than. 21 Ke Joab ame ha
ka at Kusi, ka habe, He thö ka thumeto
than ge ta je ûnyi u je wâ. Ke at Kusi
ame nom kö Joab me wadring. 22 Ke
ame ha hmetu Ahimaza nöku Zadoka kö
Joab, ka habe, Ö iny he ka wadring hoton
at Kusi. Haingö Joab, ka habe, Hnân eû
u me he nökuk ka wadring, anyin a u me
ca he ka hu troban uthumetu e? 23 Ke
haingen, E so bi, oge ma me wadring. Me
haingen kâu, ka habe, Wadring dö. Me
Ahamaza ame wadring a gethen hnyi dok
ae tha hon, me khaletâ at Kusi.

24 Ke haba Davita ame laba ju hnyi
wanben li homagöule: ke ame ölö at hmâ-
kâ ka hyni hon homagöule ka hnyi hna up
veto, me bwele, me wâ, ke wale ke at ame
hake wadring. 25 Me ame hongot at
hmâkâ, me thumeto than. Me haingen
than, ka habe, A ne at a khaca, awe e hu
je ûthumetu hnyi hnyimen. Ke e ame he
logot me hakekeny. 26 Haba at hmâkâ
ame wâ ke at ame wadring; me ame hon-
got at ame hmâkâ ka at ame tuö homa-
göule, ka habe, Wâ bi, ke at bi ame wad-
ring. Ke haingen than, ka habe, E ame
hom je uthumetu minya. 27 Ke haingen
at hmâkâ, ka habe, Oge me wâ iwadringiny
at ame bân me halâke iwadringi Ahimaza
nöku Zadoka. Haingen than, ka habe, At
e ae so, k' ame hom je ûthumetu ae so. 28
Ke Ahimaza ame hongot, me ha ka than,
ka habe, E hnahic ut. Ke e ame nom
hnyikânâi hnyi hnyimakan than, me ha,
ka habe, Ole kö Jehova Khongom at ame
hom hwenbâ tavat adre me höibeny ka than
a tuhök. 29 Ke haingem than, ka habe,
Hawa, e so hidröu, jia Abasoloma? Me
haingö Ahimaza, ka habe, Oge me wâ
ûkhacaköu ae gan hnyi ûen Joab ame kunö
nya athnyabainy than, walönya ang a ath-
nyabaem, ke ca khanö nya bi ame ne ieû.
30 Ke haingen than, ka habe, Me saû thö,
me todru hââng. Me e ame saû me tot.
31 Ke wâ bi ame o at Kusi; me haingen
at Kusi, ka habe, E hu je ûthumetu hobi
kâu than a tuhök: anyin a haba Jehova
ame bi hwaban ködrin hia thithö hnyi
bong ang adre me tot köu. 32 Ke haingen
than ka at Kusi, ka habe, Hawa, e so
hidröu, jia Abasoloma? Me haingen at
Kusi, ka habe, E na he ka helâ me hidröu
eling ta je iwahnaihmiöny me than a
tuhök, me ödrin hia ödrin e tot köu he ka
okongu u. 33 Ke ame hmak hmönyin
than, me ölö ka hnyi hnyeule hon homa-
göule, me tenge: ke e ame he k' ame ha
helâng, ka habe, Ekölö ge nökuk Abaso-
loma, e kölö ge nökuk, nökuk Abasoloma!
Ekölö, iny na mokcu me hwabâm, Ekölö
Abasoloma, nökuk, nökuk!

HNYIMAKAN 19.

KE adre me thumetu Joab, ka habe,
Wâ bi, than ame tenge thungaû
ga Abasoloma. 2 Ke adre wia dökhu
hnyi bong eling me me hnyamok ka tavat
hia thithö: anyin a löng ut tavat hnyi
bong eling, ka habe, Than ame tengege
nokon. 3 Ke ame he hnihnik tavat ka
hnyi taun hnyi bong eling, helâ me tavat
adre me he hnihnik me hmehma ödra ka
kec ge vat. 4 Ke haba than ame tube
hnyimakan, me than ame tenge hwege
göranyai, me ha, ka habe, Ekölö ge nökuk
Abasoloma, ekölö Abasoloma, nökuk, nö-
kuk! 5 Ke ame o but Joab ka than ka
hnyi uma, me ha, ka habe, U je ohmehma
hnyi bong ang hnyimakan lakem, tavat
adre me omeli u hnyi bong ang, me lakom
je baga me hlu, me laâiâm, me ânyâm je
momo; 6 wale hnyi hnâm hna betenge
ge tavat adre me hûkötiö u, me hûkötiâ
tavat adre me betenge gam. Anyin a u
je hia but omanenâ hnyi bong ang ae ca
ûnyi hnathu köu je tuhan me lathnyaba:
anyin a oge me wahmakhmetoâ hnyi bong
ang a g' ame ne möt bi Abasoloma, ke öh-
mun mokcu hia thithö hnyi bong ang, ame
he ka so hmönyin köu. 7 Ke walang ang,
todrö, me didrut, me fuc so ka lakem:
anyin oge khemanyin me haiö Iehova a u
je ne ca didrut, ame he ka ba at unyâm
eâu hnyinghet: Ke ame he ka beönua köu
monu eling hon ta je monu hia a o köu
ehac k' u tiga thöth ke ne o but hnyi bong
ang. 8 Me ame todrö than me laba hnyi
homagöule. Ke ödrin e thumeto tavat
hia thithö, ka habe, Wâ bi, ame laba than
hnyi homagöule: me ame he tavat hia ka
than.

Haba at Isaraela ödrin e ve kec ka
hnyi umödrin je uma mano. 9 Ke ame
labö iwatretra tavat hia thithö hnyi je
tribu Isaraela hia, ke haingödrin, ka

habe, Than ame omeli öta ûnyi ge je
iwahnaihmiöny möta, ke e ame omeli öta
ûnyi ge at Filisiti; ke walang e ame kec
ge hnyei ca Abasoloma. 10 Ke a mokcu
hnyi vat Abasoloma, at ötin e hû. Ke ieû
gabun öbun e laba hnyibû he ka ohmeto
than?
11 Haba Davita than ame ûkhûnöng kö
Zadoka me Abiathara li at bihut, me
haingen, ka habe, Fuc d' öbu ka wahin-
gatiny Juda, me ha, ka habe, Ieû gabun a
öbun e bec he ka ohmeto than ka hnyi
umen uma? ke a o but hofuc hwan at
Isaraela hia thithö ka than hnyi umen
uma. 12 Je liamekeiny öbun mönya, a je
jeiök me utiöik öbun: ke ieû ang a öbun
bec he ka ohmeto than? 13 Ke ha thö kö
Amasa, ka habe, Hawa, ca jeiök u me
utioik? e so Khong ame ânyâ helâe könya
me bi hanen minya, u je ne ca he ka taben
utbavat hnyi hnyimakök bala hwabö Joab.
14 Ke e ame ohmehmela hnyekon at Juda
hia thithö helâ me at a khaca; me adre me
ûkhûnöng ka than me ha, ka habe, Hmetu
ju me lathnyabaem hia thithö. 15 Me
ame hmetu than me o hnyi Joridano. Ke
ame o at Juda hnyi Gilegala, me ûkhanö
me than, he ka hom than hanyâûâ Joridano.
16 Ke e logot Simei nöku Gera at Beni-
amina, wale at Bahurim, me tha he me at
Juda he ka ûkhanö me Davita a than.
17 Ke khaca thauzan tavat unyin a at
Beniamina me Ziba athnyabainy lap anyi
Saulo, tha e me lakon ta baga a fifitiny, me
lathnyabainy a twente; ke ödrin e he ha-
nyâûâ Joridano hnyi hnyimakan than.
18 Ke ame he hanyâûâ ke galu, me me
houden lap anyin than, me ânyâ anyin ta
je huliwa. Ke Simei nöku Gera ame han-
yâûâ Joridano me ta ju hnyi hnyimakan
than. 19 Me e ame ha ka than, ka habe,
Ca he tuhök ka ip hnök, ke u me ca he ka
ûnykûme monu a ânyâ athnyabaem hnyi
bong than a tuhök ame he but ûheny Jeru-
salema, me me vec hnyekon than. 20 An-
yin ae khanö nya athnyabaem a oge me ânyâ
hwakecin ae kong: me wâ bi, inya oge me
bök ka o ke tiga hia lap hia anyi Josefa
hnyi bong ang he ka ut ka ûkhanö me
than a tuhök. 21 Ke haba Abisai nöku
Zeruia ame thu, ka habe, Hawa, adre me
ca ke ka hlingö Simei can ang, wale e ame
hangâ hna hû hnö Iehova? 22 Ke haingö
Davita, ka habe, Ieû könya gabun je laku
Zeruia, m' öbun e he ka bi iwahnaihmiöny
mönya hnyi bong ang? hawa, adre me he
ka hlingâ ke at hnyi Isaraela hnyi bong
ang? hawa oge me ca wâ a iny than Isara-
ela hnyi bong ang? 23 Haba than ame ha
kö Simei, ka habe, U me ca he ka mok.
Haba than ame khemanyin kâu.
24 Ke haba Mefiboseth nöku Saulo ame
utut he ka ûkhanö me than; ke a ca
hneû li can, me ânyâwia wainy, me hneû
anyin je ûkhaû, hwân hnyi bong ame he
than ke ne o but e ame o hmetu me hnahic.
25 Ke e ame o but hnyi Jerusalema he
ka iouny me than, me ame ha kâu than, ka
habe, Ieû gam Mefiboseth u je ca tha he
mönya? 26 Me e ame thu, ka habe, Than
lö a tuhök, a iyawö nya athnyabaik: anyin
a oge me ha athnybaem, ka habe, Oge me
he ka ip taben hon asina, me laba hon, me
tha he me than, anyin ae mat can athnya-
baem. 27 Ke e ame bi fuco athnyabaem ka
than a tuhök; ke helâ me angela anyin
Khong than a tuhök: hamâm he ka ânyâ
ûnyi ae so köu. 28 Anyin a helâ ke je
komok ödrin hia hnyi lap anyi cica hnyi
hnyimakan than a tuhök: ke so bi u je ip
nya athnyabaem unyidrin tavat ödrin e
han hnyi ânyâm lanlau. Ke hawa, iny
ûcû hmetu he ka tenge ka than? 29 Haba
than ame ha kâu, ka habe, Hnân eû he ka
ha hmetu ânyâm je ûnyi? Oge me ha,
ka habe, u me he me Ziba ka khenâ hnyei.
30 Ke haingö Mefiboseth ka than, ka habe,
E so e he ka hom hia, anyin a haba than a
tuhök ame o but ka hnyi umen uma me
hnahic.
31 Ke ame utut Bazilai at Gileada
ûheny Rogel; ke e ame tha hanyâûâ
Joridano me than, he ka su e hanyâûâ
Joridano. 32 Ke ti hingat ut Bazilai, eite
je hunainy: ke e ame hia but han than
k' ame tiga laba hnyi Mahanaima; anyin a
e at ae ti ûnyi hnathu. 33 Ke haingen
than kö Bazilai, ka habe, Öte tha hanyâûâ,
ke u me he ka tha han mönya hnyi Jerusa-
lema. 34 Ke haingö Bazilai ka than, ka
habe, Ve biju ta je bong hnyi je huna oge
me ka möt hnyin, me inye he ka tha he me
than Jerusalema ai? 35 Eite but je hun-
aik hnyi bong ang: hawa, e khanö nya he
ka wâhmakhmeto so me kong? ke khanö
nya athnyabeam he ka drem ûnyi oge me
han me ic? ke khanö nya löng hmetu
hwan khumöng anyin obaga me omomo?
ke hnân eû oge me he a athnyabaem
ka hmak ka tuhök? 36 E na omi han-
yâûâ Joridano athnyabaen me than: ke
hnân eû ame he than ka bi hwaban könya

ge hwaban a helae? 37 Ö u hnö nya ath-
nyabaem he ka hmetu m' oge me mok hnyi
anyik taun cicö hu cica me bai. Ke wâ bi
ang athnyabaem jia Kimeama; hamen he
ka tha he me than a tuhök; me u me he
ka ânyâ kâu wem. 38 Me than ame thu,
ka habe, Ame he Kimeama ka tha he mö-
nya, me oge me he ka ânyâ kâu wem bi,
haba ûnyi u je ha könya me oge me he
bi nya ka ânyâ. 39 Ke ame he hanyâûâ
Joridano tavat hia, k' ame hanyâûâ minya
than: ke than ame ûcimhnyimak me Ba-
zilai me hahnahicâ; me e ame hmetu ka
hnyi hnyaban.
40 Me haba than ame he hanyâûâ Gilegala
ai, ke Kimeama ame tha he mē: ke ame su
than ge at Juda hia thithö, me hafiny at
Isaraela. 41 Ke wâ bi, ame he at Isara-
ela hia thithö ka than, me ha ka than,
ka habe, Anyin a ieû a hom duöngi u je
liamekeiny möhmun a at Juda, me hom
than me anyin lap, me tavat hia atö Davita
a tha ödrin mē he ka hanyâûâ Joridano?
42 Haba at Juda hia thithö adre me thu
ka at Isaraela, ka habe, Anyin a iate m'
öhmun than: ke can ieû ame hmönyibun
köhmun can ûnyi e? E hu hnöhmun hna
han ûnyi ge than? e hu omjehehmun ûnyi
gan? 43 Me haba at Isaraela adre me thu
ka at Juda, ka habe, Ten je ke keihen gah-
mun unyin than, ke öhmun e hu beönua
hubun unyi Davita: ke ieû gabun öbun e
hûkötiöhmun, me ca me ûhnenamö möh-
mun he ka ohmeto tuhöhmun? Ke e hwege
hofuc hwan at Juda hon hofuc hwan at
Isaraela.

HNYIMAKAN 20.

KE e hu eling ke at Belial, Seba ien,
nöku Bikeri, at Beniamina: ke e
ame tûâ trutru, me ha, ka habe, E ba ke
keihöhmun unyi Davita, ka ba jekhöûhmun
unyin laku Jese: vese but ka hnyi umöbun
je uma mano, Isaraela lö. 2 Me tavat
Isaraela hia thithö, adre me vese but ga
Davita, hotu Seba nöku Bikeri: ke so bi
at Juda adre me kece ka tuhödrin, ûheny
Joridano ke ne o but Jerusalema.
3 Ke Davita ame o but ka hnyi umen
uma hnyi Jerusalema; haba than ame
hom je momo a ten a anyin je momo,
waleji e ame ip he ka tuö uma, me ip ödrin
hnyi uma ceat, me haödrin, ke e ame ca
dit ködrin. Ke a ire ip ödrin ke ne o but
hnyi bong ödriu e mokcu hnyin ödrin e
laba helâ me safac.
4 Haba than ame ha kö Amasa, ka
habe, Ukhacaköuâ thö könya at Juda e
tiga ca um dö je bong a kun, ke u me he
minya ka hnyi hanen. 5 Me Amasa ame
he he ka ûkhacaköuâ at Juda: ke e bec
hnyi ûen adre thu. 6 Haba Davita ame
ha kö Abisai, ka habe, Ame he walang ang
Seba nöku Bikeri ka okongu ötin hu Aba-
soloma: he thö ka hom lathnyabainy
tuhâm, me hnu e, wâ e nye hu gan je taun
adre bi haginy ge veto, me kec gatin. 7
Ke ame he hoton je atö Joab, me at Kere-
thi, me at Pelethi, me tavat hwege hia
thithö: ke ödrin e didrut ûheny Jerusalema
he ka hnu Seba nöku Bikeri. 8 Ke ödrin
e o but hnyi veto ae gan hnyi Gibeona, me
Amasa ame o he ka ûkhanö mödrin. Ke
Joab ame weikâ ge ûkhaûen vat, wale e
ame khavâ, ke hnyi hon e wen hnyekon
me hele vat adre ohmâ ka hnyi li jevan
hnyi tangen; ke e ame tiga he me ame
kölu but hele vat. 9 Ke Joab ame ha kö
Amasa, ka habe, U so bi, muma? Ke Joab
ame kât wai Amasa ge hnyamen a meta
he ka ûcimhnyimak mē. 10 Ke ame ca
ûnykûme bi Amasa ge hele vat hnyi hnya-
mö Joab: ke e ame dâ hnyekon, me ame
hingölö but tang tiny hnyikânâi, ke a ca
kot e hmetu; ke e ame mokcu. Ke Joab
me Abisai liamekeiny mē ödru me hnu
Seba nöku Bikeri. 11 Ke ame todrö
unyin ke hidröu atö Joab, me ha, ka habe,
Haba at a hiö Joab, me at ame hiö Davita,
me hamen he ka he hotu Joab. 12 Ke
Amasa ame mokut hwihwiö hnyi dren eû
hnyi wanben gethen. Ke a wâ but a g'
ame todru tavat hia, me e ame hum Amasa
ûnyi hnyi gethen ka hnyi hnyot, me tube
ge ûkhaû, anyin e ame wâ a ga todru
tavat ödrin ka o me wâ e. 13 Ke a hia
but hom e ûnyi hnyi gethen, me ame he
hotu Joab tavat hia he ka hnu Seba nöku
Bikeri. 14 Ke e ame vheno je tribu anyin
at Isaraela hia ke ne o but Abela, me
Bethe-maka, me at Beri hia: me ödrin e
ûkhacaköu me hnyi he hoton. 15 Ke adre
me o me thelöng e hnyi Abela hnyi Bethe-
maka, ke ödrin e ûkhöûnâ göranyi kânâ
cicö taun, ke ame tot ûnyi e cicö hak veto:
ke haba tavat hia unyi Joab adre me kokot
hna up hak, me me ta but. 16 Ke ame
hongot ke momo ae metâ ûnyi hnyi taun,
ka habe, Löng ju, löng ju; ö öbun me ha
kö Joab, ka habe, Aiö u, m' inye he ka fuc

köu. 17 Me e ame hakekeny kâu, me
haingen momo ka habe, Joab u? Haingen,
ka habe, E. Me e ame ha kâu, ka habe,
Löng ju hofuc hwan athnyabaem a momo.
Haingen, ka habe, Oge me löng. 18 Me
haingen momo, ka habe, Adre me labö ha
ehac, ka habe, Adre me he ka hnö wia
hnyi Abela; me me bi obiny ju. 19 Inya
hanen tavat adre behnahic me hnathu
hnyi Isaraela: ke u je elâm he ka ohia
taun a hinyen hnyi Isaraela: can ieû u
me he ka utâ jekhöû Iehova? 20 Ke
Joab ame thu me ha, ka habe, Ohe, Ohe,
oge me ca he ka utâ me ohia. 21 Ca
bongon e: ke so bi haba ke at a aten
hnyei ae hut hnyi Eferaima, Seba ien, nöku
Bikeri, ame hai hnyamen ka than, Davita:
mē hna but at e, me oge me he ka he but
ûheny hnyi taun. Haba momo ame ha
kö Joab, ka habe, Wâ bi, adre me he ka
khûâ köu ban ûnyi hnyi hna up hak.
22 Me haba momo ae metâ ame he ka
tavat hia. Me ödrin e subâ but bö Seba
nöku Bikeri me khûâ kö Joab. Me e ame
tuâ trutru me ödrin e vese thö ûnyi hnyi
taun ka hnyi umödrin je uma mano. Ke
haba Joab ame hmetu Jerusalema ai ka
than.
23 Ke haba Joab me e taben je utbavat
hia anyin at Isaraela: ke Benaia nöku
Jehoiada me ban ka at Kerethi, me Pele-
thi: 24 ke Adorama at ame ō fat: ke
Jehosafata nöku Ahiluda at ame oûny-
kûmeâ: 25 ke Seva at ame sihnalimen:
ke Zadoka me Abiathara li at bihut: 26
ke Ira minya, at Jaira, at ame musi unyi
Davita.

HNYIMAKAN 21.

KE e hu hmiâ hnyi ûö Davita a kun
hunainy, ke huna me ke huna; ke
Davita ame elâm hnyimakö Iehova. Ke
Iehova ame thu, ka habe, Ga Saulo me
anyin lap ame hingâlâ dra, anyin a e ame
hlingâ at Gibeona. 2 Haba than ame
hawâ at Gibeona me ha ködrin, (ke ca
hanen lakon Isaraela at Gibeona, ke hanen
je kolon at Amora; ke a hia but lakon
Isaraela khemanyin ködrin: ke Saulo ame
elâm he ka kuc ödrin can weny ae gan
hmâ ka lakon Isaraela me Juda:) 3 ke
Davita ame ha ka at Gibeona, ka habe,
Ieû oge me he ka ânyâ hobi köbun? ke
oge me he ka bi hwaban ge ieû, me öbun
e he ka hahnahicâ jekhöû Iehova? 4 Ke
haba at Gibeona ödrin e thu, ka habe, E
ca wehmun sileva me gol ûnyi ga Saulo
ame ne anyin lap; ke ca hanymöhmun he
ka hlingâ ke at hnyi Isaraela. Ke haingen,
ka habe, Oge me he ka ânyâ hobi köbun
ûnyi öbun e he ka ha. 5 Me ödrin e thu
ka than, ka habe, Haba at a ohi' öhmun,
me heleû deny gahmum, me me ohi' öhmun,
m' öhmun e ca laba hnyi hnyei hia iny at
Isaraela, 6 ame he ka ham köhmun seven
lakon obaga me öhmun e he ka uhni ödrin
hobi kö Iehova hnyi Gibea i Saulo, wale
hnö Iehova hna ûca. Ke haingen than,
ka habe, Oge me he ka ham ödrin. 7 Ke
than ame omeli Mefiboseth, nöku Jona-
thana nöku Saulo, can hna khemanyin
anyi Iehova a wanbödru, wale wanbö
Davita me Jonathana nöku Saulo. 8 Ke
haba than ame hom li baga laku Rizepa
momo nöku Aia, wale e ame hnokoâ ga
Saulo, jia Aremoni me Mefiboseth; me ta
baga a thabûng laku Mikala momo nöku
Saulo, wale e ame hnokoâ ga Aderiela
nöku Bazilai at Mehola: 9 ke e ame ham
ödrin ka hnyi hnyamen at Gibeona, ke
ödrin e uhni ödrin hnyi bucen hnyi hnyi-
makö Iehova, ke ödrin a tha ta hia but a
ödrin seven ke adre hling' ödrin hnyi ûen
ibi hwân menu, hnyi hna hwân dö meno
bali. 10 Ke Rizepa momo nöku Aia ame
hom mano ae gan nân me ulolo hobi kâu
bi hon kic, hwân hnyi hnyimakan menu ke
ne o but ame ta we hudrin ûnyi hnyi
drany; ke e ame ca hna je meno ame
gâ ethö he ka laba hudrin hnyi lany, me je
menoiny hnyot hnyi lit. 11 Ke adre me
thumetu Davita wale ge hna ânyâ hnö
Rizepa momo nöku Aia, wale momo anyi
Saulo. 12 Ke habe Davita ame he me
hom je jeiö Saulo me je jeiö Jonathana a
nokon unyin at Jabesi-gileada, tavat adre
venâu e ûnyi hnyi gethen hnyi Bethe-san,
wale hnen at Filisiti hna uhno hnyin, hnyi
ûen at Filisiti ödrin e hlingö Saulo hnyi
Gibeboa: 13 ke e ame hom ûheny e je
jeiö Saulo me je jeiö Jonathana a nokon;
ke ödrin e ûkhöûnâ je jeiödrin adre uhno.
14 Ke ödrin e konâm je jeiö Saulo me
Jonathana a nokon hnyi hnyei Beniamina
hnyi Zela, hnyi hu Kiso a kamen: ke
ödrin e ânyâ ta je ûnyi hia hnen than hna
hûna. Ke hwaban e Khong ame löng
hodrin ge hnyei.
15 Ke haba at Filisiti ödrin e vat hmetu
me Isaraela; ke Davita ame utut, tha e
me lakeiny, me vat me at Filisiti: ke ame

sēnyin Davita. 16 Ke haba Isebi-benobe,
wale hanen lakon at ae beû, ke kun ta
haded sekel bras ihmakiny dân ö, ke adre
oweikâ e ge hele vat ae teb ûnyi, e ame
ûnykûme he ka kuc Davita. 17 Ke haba
Abisai nöku Zeruia ame hom hadruâ, me kot
e, me hlingâ at Filisiti. Ke haba lakei
Davita ödrin e khemanyin kâu, ka habe,
U me ca he hmetu he ka tha he möhmun
ka vat, wâ e nye omoko lamepainy Isaraela.
18 Ke hwaban e, e hu vat hmetu me at
Filisiti hnyi Gob: ke haba Sibekai at
Husa ame hlingö Saf, hanen lakon at ae
beû. 19 Ke e hu vat hmetu me at Filisiti
hnyi Gob; ke haba Eleanana nöku Jaare-
oragim at Bethe-leema ame hlingâ liame-
keiny me Goliatha at Gatha, ke haba
taben anyin ö helâ me utöiny ûnyi hnân
hwâwâ mano. 20 Ke e hu vat hmetu
hnyi Gatha, ke eling at ae beû hmâ, ke
ûsa siks je banyen hnyi li hnyamen, me
siks je bacan hnyi li can, wale twente foa
ûseiny; ke ame hnokoâ minya e bnen at
ae beû. 21 Ke e ka humbasö Isaraela,
haba Jonathana nöku Simea a liamekeiny
me Davita ame hlingâ e. 22 Wale hnyat
a vak eling nokon at ae beû adre hnokoâ
hnyi Gatha; ke ödrin e ta but ge hnyamö
Davita me lakeiny.

HNYIMAKAN 22.

KE Davita ame ha kö Iehova je hofu-
ciny khumöng ang hnyi bong
Iehova ame omelö e ûnyi hnyi hnyamen
je iwahnaihmiöny mē hia, me ûnyi hnyi
hnyamö Saulo: 2 haingen, ka habe,

Iehova kicik, me hnök hnabâ, me at a
omeli nya, walönya ang;
3 E Khongon kicik, oge me he ka laba-
geju kâu;
E becik, me faoiny meno hnân omeli
nya, me tabök tap ae görany, me
hnök hna he ka kec kâu:
At ûhömeli nya lö, u je omeli nya
ûnyi hnyi ûokonguny.
4 Oge me he ka hongot kö Iehova, e ûcû
he ka ogânâ:
M' adre me he ka omeli nya ûnyi ge je
iwahnaihmiöny mönya.
5 Anyin ame wadrö nya je waköiö adre
me mekiny,
Ame oti nya je di anyin tavat ae kong.
6 Ame wadrö nya je töiny hedis:
Oge hnok dö ge je tö adre me mekiny.
7 Oge me hongot kö Iehovo hnyi anyik vec,
Eke, oge me hawâ Khanguk:
Ke e ame löng hok hnyi umen uma,
Ke ame o but hwan anyik khöû ka
hnyi li hnyikönyen
8 Ke ame bwebwet me öbubuny hmele-
drany,
A okokok dö je taben drany
Me bwebwet, anyin a e hmönyin.
9 Ame ölö hai ûnyi hnyi li hnyingöiny,
Ke meic ame han ûnyi hnyi hnyimen:
A möt dö je walep kâu.
10 E ame oto hwalö drany minya, me
utut;
Ke e hu menekholom ae khöt eû hmelen
li can.
11 Ke e ame laba hon kerubi, me gâ:
Eke, adre me wâ e hon li labenyin ang.
12 Ke e ame ânyâ menekholom hnân je
tungen igigilö e,
K' ame ûkhöûnâ je köiö hnân je ûlâ ae
haki ethö.
13 Adre omelö je walepiny meic
Ûnyi ge hadröngöc hnyi hnyimakan.
14 Iehova ame ânyâ hendreng ûnyi hnyi
drany,
Ke ame fuc At ae ti Beönua.
15 Ke e ame kunâ je fana me ovesei ödrin;
Me hucuce, m' ödrin e monumonu.
16 Me manen dut je deny köiö ae gan,
Adre me omanenâ je taben hmeledrany,
Anyin a Iehova ame thawâ,
Ûnyi ge homenâiny li hnyingöiny.
17 E ame ûkhûnöng ûheny dö, e ame
hum nya;
E ame lili nya ûnyi hnyi hnyin je köiö
ae se;
18 E ame omeli nya ûnyi ge iwahnaihmi-
öny mönya ae hwege
Me tavat adre me hûkötiö nya; anyin
a ödra hwege huk.
19 Adre me o könya hnyi bonginy anyik
vec:
Ke Iehova cik.
20 E ame hum nya minya ka hnyi dok
ae gan:
E ame omeli nya, anyin a e ame senyin
könya.
21 Iehova ame hia but bi hwaban könya
hoton hwakecik ae wisa:
E ame bi hwaban könya hoton hauen
li hnyamök.
22 Anyin oge me vheno je gethen de
Iehova,
Ke oge me ca saû degecâ bi Khong me
he monu but.

23 Anyin a e bi hnyi hnyimakök anyin je
hna owisa hia :
Ke oge me ca saû ge anyin je hnanyibu.
24 Ke ba kongik kâu,
Ke oge me tuö nya, m' oge me ca hnyi
monu.
25 Anyin a wale Iehova ame hia but bi
hwaban könya, hoton hwakecik ae
wisa ;
Hoton hwakecik ae wisa hnyi hnyi-
makan,
26 U me he ka betenge ka at ame bete-
nge bi,
U me he ka ti wisa ka at ae ti wisa ;
27 U me he ka hwakecin ae hau ka at ame
hwakecin ae hau ;
Ke u me he ka hwali ka at ame ânyâ
hwakecien ae hwali.
28 Ke u me he ka omelö tavat adre me
oevcâ :
Ke u me he ka wâ tavat ae bi gan, m'
u me he ka ohnyikânâi ödrin ju.
29 Anyin a u, Iehova lö, anyik lamepa :
Ke ame he Iehova ka omelamâ anyik
menekholom.
30 Anyin a ûnyi gam oge me wadring hon
deö vat :
Ûnyi ge Khonguk oge me gâ hanyâûâ
hna up haginy.
31 Haba Khong, e ti wisa deny gethen :
Adre cubec hofuc ho Iehova ;
E becidrin hia tavat adre me labageju
kâu.
32 Anyin a ia Khong e ka ca Iehova ?
Ke ia kic e ka ca Khongutin ?
33 Khong anyik hnabâ ae hwege :
Ke e ame su at ae ti wisa hnyi deny
gethen.
34 E ame ânyâ li can me me helâ me aila :
Me olabö nya hon anyik je dok ae
görany.
35 E ame nâ li hnyamök he ka vat ;
Me me oto cafana bras ge li benyik.
36 U je hia but ham könya becin ânyâm
'ûhömeli :
Ke ame oganö nya ge hwakecâm ae
menyik.
37 U je hia but ogânâ je hna okca hmelik,
Ke ame ca hauhau li hnyeûcak.
38 Oge hia but hnu hoton anyik je iwahnai-
hmiöny me ohi' ödrin ;
Ke khaca oge me ca hmetuhmetu ke ne
o but ame hi' ödrin hia but.
39 Ke oge hia but ohi' ödrin, me dâoi
ödrin, me me ca khan' ödrin bi tot :
Eke, ödrin e ta but hmelen li cak.
40 Anyin a u je oweikö nya ge man hobi
kâu vat :
U je hom ûhnyûkongu ödrin hmelik,
tavat adre me tot könya.
41 Ke u je wia hoton könya je iwahnai-
hmiöny mönya,
M' oge me he ka ohi' ödra adre me
hûkötiö nya.
42 Adre me bwebwele, ke ba at he ka
omelö ;
Kö Iehova, ke e ame ca thu ködra.
43 Me oge me kot omomonu ödra helâ me
sesâiny kânâ,
Oge uti ödrin helâ me hmudrainy je
gethen, me ulili ödra.
44 Ke u je hia but omeli nya ûnyi hnyi je
iwatretra anyin ik hnyei ;
U je tuö nya m' inye ban ta je hnyei bi :
Ame he ka bi athnyabaik hnyei ae ca
khanö nya.
45 Ame he je atkanyua ka nom könya :
Ödra ka löng gak, me adre me he ka
ling nya.
46 Ame he je atkanyua ka aû tot,
Me o hnyi öbubuny ûnyi hnyi hnyeu-
tidra ae nedrong.
47 E möt Iehova ; ke so e hnahic ut kicik ;
E so adre ogöranyâ Khongon kiciny
melik :
48 Wale Khong at ame bi hwaban hnân
hobi könya,
Me hom ûhnyûkongoâ ta je hnyei
hmelik,
49 Me hum nya ûnyi ge je iwahnaihmiöny
mönya :
Eke, u je ogöranyi nya hudrin adre me
tot könya :
U je omeli nya ge at ame ûokongun.
50 Anyin a wale oge me he ka ole köu
Iehova hnyi wanben ta je hnyei,
Me khumöng me ogânâ iâm.
51 E ame omelö gan hmâ hnân hobi kâu
than a ûnyi gan :
Me omanenâ ibetengiö ka at e ame hû,
Kö Davita me je mâtrâniny nyiele
balua.

HNYIMAKAN 23.

KE walang je hofuc a biliny ho Davita,
Haingö Davita nöku Jese,
Ke ame ha at adre me ogöranyâ,
At a hû hnen Khongu Jekob,
Me at a ânyâ je khumöng ae hnebwia
anyi Isaraela :
2 Hanu Iehova ame fuc ûnyi gak,

Ke e bi hnyi bohmök hwan hofuc.
3 Ame ha Khongu Isaraela,
Ame fuc könya kic anyi Isaraela :
At ame musö tavat hnyi wisa
Ame musi me outen Khong ;
4 Ke e ame he ka helâ me lany hnyi hnyomakatu, hnyi ûen ame o seûnö,
Hnyomakatu ae ba ûlâiny ;
Hnyi ûen ame kû hna önying ûnyi hnyi kânâ,
Hnyi lany ae hadröngöc hwaban we.
5 Ke ca helâling anyik lap me Khong ;
Ke so bi e ame ânyâ mönya ûhihiny-köu ame ca ba balua,
Adre penapena ta je ûnyi hia thithö hnyin, ke hwege :
Anyin a melik hia, me wek hia,
Ke so bi e ame tiga ca okûâ e.
6 Ke ame he tavat Belial hia thithö ka helâ me je ûdedö adre degec,
Anyin adre me ca he bi ka kât je hnyam :
7 Ke haba at ame mâdrâ
Ame he ka hu fao me taben ö ;
Ke adre me he ka thong degecâ ge meic hnyi hnen.

8 Ke walang ien tavat ae hwege anyi
Davita : jia Josheb-basebeth at Takemoni,
homakan je taben ; wale Adino at Ezeni, e
ame kot eit haded hnyi ûen a khaca. 9 Ke
hwaban e Eleazara nöku Dodai nokon at
Aohi, ke at hnyi ta hnyat a kun ae hwege
unyi Davita, hnyi ûen ödrin e humbasö at
Filisiti adre me ûkbacaköu he ka vat, ke
ame he but at Isaraela : 10 e ame tot, me
kot at Filisiti, ke ne o but ame hmokun dut
hnyamen, ke ame kece hnyamen ka hnyi
hele vat : ke Iehova ame omelö gan hmâ
hnyi bong eling ; ke haba tavat adre me
hmetu he ka sei thibi. 11 Ke hwaban e
Sama nöku Age at Harari. Ke ame ûkha-
caköu at Filisiti me me deö vat, wale baten
utkânâ ae ûnöngöt ge je lentil ; ke haba
tavat adre me kec ge at Filisiti. 12 Ke e
ame tot hnyi wanben utkânâ, me tuö e, me
kot at Filisiti : ke Iehova ame omelö gânâ.
13 Ke ame utut hnyat a kun hanen je
taben a thöte, me o kö Davita hnyi op
Adulama, hnyi ûen menu : ke ame hunuma
deö vat anyin at Filisiti hnyi thop Refai.
14 Ke e bi Davita hnyi hnyabâ, ke e Bethe-
leema lap tue anyin at Filisiti. 15 Ke
haba Davita ame ti beweny, me ha, ka
habe, E na he ke at ka habelik ge an
hnyi Bethe-leema hnyi homagöule ! 16 Me
ame he hnyat a kun ae hwege me haguta
utbavat anyin at Filisiti, me se köiö hnyi an
hnyi Bethe-leema hnyi homagöule, me hom
kö Davita : ke so bi e ame höcö ic, ke e ame
hingâlâ kö Iehova. 17 Ke e ame ha, ka
habe, Ohe, Than lö, oge me ca he ka ânyâ
ûnyi eling : hawa, oge me he ka ijem dra
dren hnyat ödrin e vheno deny mok?
waleling me me ca ijem utköiö. A ânyâ
ûnyi e ta hnyat eling a kun ae hwege
18 Haba Abisai liamekeiny me Joab nöku
Zeruia, me at ae beönua hnyi ödrin kun.
Ke e ame hai anyin ö ka tavat a kun ta
haded me hling' ödrin, ke adre me tha
hâiâ me ke li at. 19 Hawa e ca beönua
soiny at e hon ke li at a lo? ke e ame taben
ködru : ke so bi adre ca otilâ e hnyi kun
ta hnyat a bân. 20 Me Benaia nöku
Jehoiada, nokon ke at ae hwege hnyi Ka-
bezeela, at ame ânyâ je ûnyi ae gan, e ame
hlingâ li laku Ariel at Moaba : ke haba
hnyi hunainy kiona, me e ame utut ka
hnyi thop me hlingâ liona : 21 ke e ame
kot ke at Aigupito ae hmanenang : ke hu
ö dân at Aigupito ; ke e ame utut kâu me
uci, me e ame hûgûnâ ö ûnyi hnyi hnya-
men at Aigupito, me hlingâ e ge dân ö.
22 Wale je ûnyi a ânyâ Benaia nöku Je-
hoiada, ke adre me tha hâiâ e me ke li at
a ödrin kun ae hwege. 23 E beönua e
unyin tavat a thöte, ke so bi adre me ca
otilâ e hnyi kun a bân. Ke haba Davita
ame otilâ e hon je obotkonginy.

24 Ke Asael liamekeiny me Joab, me,
hanen hnyat a thöte ; me Elekana nöku
Dodo at Bethe-leema ; 25 me Sama at
Harod, me Elika at Harod ; 26 me Helez
at Paleti, me Ira nöku Ikis at Tekoa ;
27 me Abiezera at Anathoth, me Mebunai
at Husa ; 28 me Zalemon at Ahoi, me Ma-
harai at Netofa ; 29 me Hebeb nöku Baana
at Netofa ; me Itai nöku Ribai at Gibea
hanen lakon Beniamina ; 30 me Benaia at
Pirathon, me Hidai ûnyi hnyi je wagewe
hnyi Gasa ; 31 me Abi-alibon at Araba, me
Azemaveth at Bahurim ; 32 me Eliaba at
Salabin, hanen laku Jasen, me Jonathana ;
33 me Sama at Harari, me Ahiam nöku
Sarari at Arari ; 34 me Elifelet nöku Ase-
bai, nokon at Maaka, me Eliama nöku
Ahithofela at Gilo ; 35 me Hezerai at
Karemela, me Paarai at Araba ; 36 me
Igala nöku Nathana ûheny Zoba, me Bani
at Gada ; 37 me Zelek at Amona, me
Nahari at Berotha at ame hom tilâ je omje-
hen vat anyi Joab nöku Zeruia ; 38 me Ira
at Iethero, me Gareb at Iethero ; 39 me
Uria at Heth : ödrin thöte seven hia.

HNYIMAKAN 24.

KE ame ubâhla hmetu thö hmönyin anyi
Iehova kö Isaraela, ke e ame kunö
Davita ködrin he ka ha, ka habe, He thö
ka aû at Isaraela me Juda. 2 Ke haba
than ame ha kö Joab taben utbavat wale
unyin, ka habe, He thö walang ka vheno
hnyi wanben je tribu Isaraela hia, hwân
hnyi Dana ke ne o but Bere-seba, me öbun
e he ka aû tavat, me me khanö nya thö
ûseiny tavat. 3 Haba Joab ame ha ka
than, ka habe, E na he ju Iehova Khongom
ka bi hanen ka tavat, ame ne ve ûseidrin,
he ka osehia ge haded, me me wâ li emakan
than a tuhök : anyin a ieû ame weny ûnyi
eling than a tuhök ? 4 Ke so bi e hwege
hofuc hwan than hu Joab, me je taben vat.
Ke Joab me je taben vat ödrin e didrut ge
than, he ka aû tavat a at Isaraela. 5 Ke
ödrin e he hanyâûâ Joridano me hunuma
hnyi Aroera, hnyi ke keihen metân taun
hnyi wanben hnyigöulen bucen e Gada, me
cicö Jazera ; 6 ke ödrin e o but hnyi Gileada,
me hnyei Tati-hodesi ; ke ödrin e o hnyi
Dana-jaan, me wadrâ Zidona, 7 me o but
hnyi hnabâ hnyi Turo, me je taun hia anyin
at Hivi me Kanana : ke ödrin e umo hnyi
ke keihen Juda hnyi hwaiöu, hnyi Bere-seba.
8 Ke ödrin e hia but vheno hnyei hia, me
ödrin e o hnyi Jerusalema obiny je tehi a
naininy me twente je bong. 9 Ke haba
Joab ame ham ka than ûseiny hna aû tavat :
ke e hu hnyi Isaraela eit haded thauzan
tavat hwege, tavat hok hele vat ; ke faiv
haded thauzan at Juda.
10 Me haba hnyeku Davita ame dâ e
hwaban hnen hna aû tavat. Me haingö
Davita kö Jehova, ka habe, Oge hia but
ânyâ monu ae gan hnyi ûnyi oge me ânya :
ke walang ang, Than lö, oge me khöû köu
he ka hna but hulö anyin athnyabaem ;
anyin oge me ânyâ monu. 11 Ke a hmak
dö Davita hnyi hnyomakatu, me ame o but
hofuc ho Jehova kö Gada perofeta, at wâ
unyi Davita, ka habe, 12 He thö ka fuc
kö Davita, ka habe, Walang hofuc ho Ie-
hova, ka habe, Inya oge me ip köu kun ta
ûnyi ; ûca thö khaca m' inye he ka ânyâ
köu. 13 Ke ame o but Gada kö Davita,
me thumeto e, me ha kâu, ka habe, Hawa,
ame he ka o köu hmia hnyi em hnyei ke
ne o but seven je huna ? ke hawa, u je
bekec ge je iwahnaihmiöny möu adre me
hnu u ke ne o but kun ta tehi ? ke hawa,
adre me ne kunâ mok ae cap hnyi em
hnyei ke ne o but kun ta bong ? awe
wâhmakhmetö thö hofuc oge me he ka ha
hmeto ka at a kunö nya. 14 Haba Davita
ame ha kö Gada, ka habe, E gan hma hlo-
hlo gak : e so ate me ta walang ang ka
hnyi hnyamö Iehova ; anyin ae gan hmâ
anyin ta je ibetengiö : ke ca he bi nya ka
ta ka hnyi hnyamen at. 15 Me Iehova
ame kunâ mok ae cap ka at Isaraela hwân
hnyi hnyomakatu ke ne o but hnyi ûen
adre me thu : me ame mokcu sevente
thauzan tavat hwân hnyi Dana ke ne o but
Bere-seba. 16 Ke hnyi ûen ame he angela
ka lau hnyamen hon Jerusalema he ka
okongoâ, me haba Jehova ame ietra kong
eling, me ha ka angela at ame ohia tavat,
ka habe, Soju ; kât ju hnyamâm. Ke ame
tot angela anyi Iehova hnyi hna huje hwit
anyi Aruna at Jebusi. 17 Me Davita ame
wâ angela at ame kot tavat, me e ame ha
kö Jehova, ka habe, Me wâ ju, e kong
hwakecik, ke oge me hia but ânyâ hwali :
ke ieû a ânyâ je mamoe ang ? ö u hai
hnyamâm könya ke ûcon lap anyi cica.
18 Ke ame o but Gada kö Davita hnyi
bong eling, me ha kâu, ka habe, Ölö thö,
me otilâ taben hut kö Iehova hnyi hna
huje hwit anyi Aruna at Jebusi. 19 Ha-
ba Davita ame ölö hoton hofuc ho Gada,
helâ me hna hûna hnö Iehova. 20 Ke
Aruna ame bwele me wâ than me lathnya-
bainy ödrin e he kâu : ke Aruna ame didrut
me nom hnyikânâi ka than. 21 Ke Aruna
ame ha, ka habe, Ieû can a o thö than eang
unyik ? Haingö Davita, ka habe, He ka
ûco möu hna huje hwit, me hnân otilâ taben
hut kö Jehova, me me hia ju mok cap
unyin tavat. 22 Ke Aruna ame ha kö
Davita, ka habe, E so than tuhök ame hom
me hudo ûnyi ae so kâu : wâ bi je bolok
hnân hudiny leû, me je ûnyi hnân huje
hwit me omjehen je bolok me hlogon : 23
haba ta je ûnyi hia eling, than lö, a ham
Aruna ka than. Ke haingö Aruna ka than,
ka habe, E so ame he Iehova a Khongom
ka köp u. 24 Ke haingen than kö Aruna,
ka habe, ohe ; ke so bi oge me he ka ûco
möu ge hwaban : ke haba khaca oge me ca
he ka hudo kö Iehova Khonguk je hudiny leû
ame o gufa but könya. Me Davita ame
ûco hna huje hwit me je bolok hwaban je
sekel sileva a fifte. 25 Ke haba Davita ame
otilâ taben bi hut kö Iehova eling, me hudo
je hudiny leû, me je hudiny ole. Ke Iehova
ame kap je hna khöû hobi kâu hnyei, me
ame hia ju mok ae cap unyin at Isaraela.

TUSINY JE THAN, TUSI A BAN.

HNYIMAKAN 1.

HABA Davita a than, me hingat ut ke
se hia je hunainy; ke ödrin e khavâ
e ge je imano, k' ame ca mage bi unyin. 2
Me ame ha kâu lathnyabainy, ka habe, E so
adre me he ka elâm hlu hmai hobi kâu than
a tuhök: ke hamen he ka tot hnyi hnyima-
kan than, me tuö e; ke e ame he ka mokut
hnyi ûlaiâm, me me mage than a tuhök.
3 Me adre me elâm hnyi je ke keihen Isa-
raela hia ke hlu ae hmanenang, me ō Abi-
saga at Sunema me adre me hom ka than.
4 Ke ti hmanenang hlu; ke e ame tuö
than me huliwa unyin; ke than ame ca
kâlâ bi. 5 Ke haba Adonia nöku Hagitha
ame bi gan, me ha, ka habe, Oge me he bi
nya ka than: me e ame penapena je kari-
ota, me tavat tabö hors, me tavat a fifte he
ka bödrin ka wadring hnyi hynimakan. 6
Ke ame ca ohmakâ e hnen kamen hnyi ta
je ûen ebac, me ha kâu, ka habe, Ieû gam
u me ânyâ helâng? ke e at ae ti hmane-
nang; ke adre hnokoâ e hwabö Abasoloma.
7 Ke e ame ûhnenamö me Joab noku Ze-
ruia, me Abiathara at bihut: me ödru me
hadruö Adonia me he hoton. 8 Ke haba
Zadoka at bihut, me Benaia nöku Jehoiada,
me Nathana perofeta, me Simei, me Rei,
me tavat ae hwege unyi Davita, ödrin e ca
tha hien me Adonia. 9 Ke haba Adonia
ame thân je mamoe me je bolok me je me-
no ae pipikhenya, hnyi veto anyi Zoeleth
wale hnyi En-rogel; me e ame hawâ je lia-
mekeiny mē hia a lakon than, me hnyat
Juda hia lathnyabainy than: 10 ke haba
Nathana perofeta, me Benaia, me tavat
hwege, me Solomona liamekeiny mē, e ame
ca hnyi hawâ bi. 11 Haba Nathana ame
ha kö Bathe-seba hinyö Solomona, ka habe,
U me ca löng a ga musi but Adonia nöku
Hagitha, ke ca khanö Davita bi a tuhötin?
12 Ke walang ang oge me ûsabö möu, m' u
me he ka omeli u bi me nokom a Solomona.
13 He thö ka dit kö Davita than me ha
kâu, ka habe, Than lö a tuhök, u je ca khe-
manyin könya athnyabaem, ka habe, E
hnathu ame he Solomona a nokom ka than
hwabök, ke e ame he ka tabâ anyik theron?
ke anyin a ieû ame musi but Adonia? 14
Wâ bi, u ka tiga ûhnenamö eling me than,
me oge me he ka dit hotom, me ohnathoâ
hwâm hofuc. 15 Haba Bathe-seba ame
didrö ka than hnyi hnyeule: a hingat
hmönyin dut than; ke Abisaga at Sunema
ame bi athnyaba ka than. 16 Haba
Bathe-seba ame iyâû me nom ka than. Ke
haingen than, ka habe, Ieû u je elâm? 17
Ke e ame ha kâu, ka habe, Tuhök lö, u je
khemanyin ga Iehova Khongom ka athnya-
baem, ka habe, Ame he Solomona a nokom
ka than hwabök, ke e ame ke ka tabâ anyik
theron. 18 Ke wâ bi, walang ang ame
musi but Adonia, ke ca khanö u than a
tuhök: 19 ke e a hia but thân je bolok
me je meno ae pipikhenya me je mamoe ae
se hia, ke a hia but hawâ lakon than, me
Abiathara at bihut, me Joab taben vat:
ke Solomona athnyabaem, e ame ca hawâ bi.
20 Ke haba u, than lö a tuhök, ame bwele
köu je li emakan at Isaraela hia, m' u me
he ka ha ködrin at ame he ka tabâ theron
anyin than a tuhök hwaban. 21 Ke a ne ba,
adre me he ka hai kongu nya me Solomona
a nökuk, u ka tha mokut ut me je lakâmâm.
22 Ke wâ bi, e ame tiga ûhnenamö me
than, me ame o but Nathana perofeta.
23 Ke ödrin e ha ka than, ka habe, Wâ bi,
Nathana perofeta. Ke e ame didrö ka
hnyi hnyimakan than, me e ame nom ju
hnyikânâi ka than. 24 Haba Nathana
ame ha, ka habe, Than lö a tuhök, hawa, u
je hia but ha, ka habe, Ame he ka musi but
Adonia hwabök, ke e ame he ka tabâ anyik
theron? 25 Anyin a e ame he but eja,
me thân je bolok me je meno ae pipikhenya,
me je mamoe ae se hia, ke e a hia but hauâ
lakon than hia, me je taben vat, me Abia-
thara at bihut; ke wâ bi, ödri ne han me
ic hnyi hnyimakan, ke ödrin e ha, ka habe,
E so e möt than Adonia. 26 Ke haba inya
athnyabaem, me Zadoka at bihut, me
Benaia nöku Jehoiada, me Solomona athny-
abaem, e ame ca hnyi hau' öhmun. 27 Ha-
wa, adre me ânyâ ûnyi eling ûnyi ge than
a tuhök, ke u je ca omanenâ ka lathnya-
baem, at ame he ka tabâ theron anyin than
a tuhök hwaban? 28 Haba Davita than
ame thu me ha, ka habe, Hawö Bathe-seba

thö. Me ame o momo ka than, me tot hnyi hnyimakan than. 29 Me haba than ame khemanyin, ka habe, Kia inya Iehova at ame omeli nya ûnyi hnyi anyik ta je vec hia, 30 a oge me he ka ânyâ hnyi bong ang helâ me hnök hna khemanyin köu ga Iehova Khongu Isaraela, ka habe, E hnathu ame he Solomona a nokom ka than hwabök, me e ame he ka tabâ anyik theron hwabök. 31 Me Bathe-seba ame nom hnyikânâi, me ogânâ than, me ha, ka habe, E so e möt bi than Davita a tuhök nyiele balua. 32 Me Davita ame ha, ka habe, Hawö Zadoka thö könya at bihut, me Nathana perofeta, me Benaia nöku Jehoida. Me ödrin e o but ka than. 33 Ke than ame ha ködrin, ka habe, Tha he th' öbun me lathnyabainy tuhöbun, me otabö Solomona nökuk hon halek miul, me hom e Gihona ai: 34 me hamö Zadoka at bihut me Nathana perofeta, he ka hû e eling me me than bi hon at Isaraela: ke öbun e he ka tûâ trutru, me ha, ka habe, E so e möt bi than Solomona. 35 Ke öbun e he ka he hoton, me e ame he ka tabâ anyik theron; anyin a e ame he ka than hwabök: ke oge me hia but wia e me me tuhan at Isaraela me Juda. 36 Me haba Benaia nöku Jehoiada ame thu ka than, me ha, ka habe, Amen: e na helâ ju e hna ha hnö Iehova, Khongon than a tuhök. 37 Iehova a tha e möu than a tukök, e na helâ minya ju ame he ka tha e me Solomona, me obeönua anyin theron hon theron anyin than Davita a tuhök. 38 Me ame he Zadoka at bihut me Nathana perofeta, me Benaia nöku Jehoiada, me tavat Kerethi me Pelethi, me olabö Solomona hon miul hale Davita than, me hom e Gihona ai. 39 Me haba Zadoka at bihut ame hom faoiny meno taben wakaco ûnyi hnyi Uma Mano, me hû Solomona. Ke ödrin e tûâ trutru; ke ame ha tavat hia, ka habe, E so e möt bi than Solomona. 40 Me tavat hia adre me he hoton, ke ödrin e tûö je köwi me senyin ke gan hmâ senyin, me ame hmouca hmeledrany ge medi ödra. 41 Ke a löng ut Adonia m' ödrin hia thithö unyin, ödrin e hia but han. Ke a löng ut Joab ifucin trutru, me e ame ha, ka habe, Ieû ang ame mede hnyi taun? 42 Ke e ame tiga ha, me wâ bi, ame o but Jonathana nöku Abiathara at bihut: haba Adonia ame ha, ka habe, Didrö; anyin a u at ae so, me u me hom ûthumetu ae so. 43 Haba Jonathana ame thu me ha kö Adonia, ka habe, E, a hia but Davita than otilö Solomona ka than: 44 ke a hía but than tha kunâ e me Zadoka at bihut, me Nathana perofeta, me Benaia nöku Jehoiada, me hnyat Kerethi me Pelethi, ke ödrin e olaba e hon miul haleny than: 45 ke a hia but Zadoka at bihut me Nathana perofeta hû e hnân than hnyi Gihona: ke ödrin e o but ûheny e hnyi senyin me ame ū but taun. Wale mede öbun e löng. 46 Ke Solomona ame tabâ minya theroniny dökhu. 47 Ke wale minya ang, a o but je lakeiny than he ka ha hnahici Davita a tuhötin, me ha, ka habe, E so Khongom ame he ka obeönua iö Solomona hon iâm, me ogânâ anyin theron hon ânyâm theron: ke than ame nom ju hon hnen hna mokut. 48 Ke ame ha minya than, ka habe, Ole kö Iehova Khongu Isaraela at ame ham hnyi bong ang at he ka tabâ anyik theron, ke inya oge me wâ. 49 Me ame ot tavat hia a tha ödrin me Adonia, me todrö, me vese but. 50 Haba Adonia ame outö Solomona; ke e ame tot, me kât je baitoiny taben hut. 51 Ke adre me thumetu Solomona, ka kabe, Wâ bi, Adonia ame outö Solomona than: ke wâ bi, e ame kât je baitoiny taben hut me ha, ka habe, Ö e khemanyin könya hnyi bong ang Solomona than a e ame ca he ka hlingâ athnyabainy ge hele vat. 52 Haba Solomona ame ha, ka habe, Ame ne he ka ânyâ hwakecin ae ûcû ame ca he ka kölu hnyikânâi ke leûnen ban: ke adre me ne he ka wâ hwakecin ae kong gan, me e ame he ka mok. 53 Me Solomona than ame ûkhûnöng, ke ödrin e hom e ûnyi hnyi taben hut. Ke e ame o me nom ju kö Solomona than: ke Solomona ame ha kâu, ka habe, He thö ka hnyi hnyabam.

ḤNYIMAKAN 2.

KE bakekeny dut ûen ame he but Davita ka mokcu; me e ame hûna kö Solomona a nokon, ka habe, 2 Oge me he ka vheno gethen deny aten hmeledrany hia: bethe hwege ju u, me hnyok baga thö; 3 ke tuö je hanymâm ûnyi ga Iehova Khongom, he ka vheno deny je gethen, me tuö anyin je hna hûna, me anyin je hnanyibu, me hnen je hna owisa, me hnen je hna otilâ, helâji me hna şihnalimen hnyi tusi anyi Mose, m' u me hnahic hnyi ta je ûnyi hia u me he ka ânyâ, me ta je dok u me he ka he kâu: 4 me me he Iehova ka ohmâ hwan hofuc, waleji e ame ha gak, ka

habe, Ame ne he lakom ka tuö dedrin je
gethen he ka he hnyi hnyimakök hnyi
hnathu ge hnyekudrin ae bekhöt me hanu
ae bekhöt, (haingen,) ame ca he ka ba
hwabâm hon theron hnyi Isaraela. 5 Ke
haba khaca, e khanö u but waleji a ânyâ
könya Joab nöku Zeruia, waleji e ame
ânyâ ka li taben vat anyin at Isaraela, jia
Abinera nöku Neri, me Amasa nöku Jether,
a li at e ame hlingâ, me hingâlâ dren vat
hnyi ûen hnahic, me ip dren vat hon wen
hnyekon hnyi hnyin, me hnyi tangen
hnyeûcan hnyi li can. 6 Anyin a wale
ânyâ thö hoton ânyâm metâ, me ca hna
ban ae hûen ka utut ka hnyi erkemok
hnyi hnahic. 7 Ke u me he ka betenge
ge laku Bazilai at Gileada, ke ödrin e he
ka hnyi han hnyi ânyâm laulau: anyin a
helâe ödrin e he könya hnyi ûen oge me
kec ga Abasoloma liamekeiny möu. 8 Ke
wâ bi e unyâm Simei nöku Gera at Benia-
mina ûheny Bahurim, ke e ame hangö nya
ke hwege hnen hna ûhangö waleji hnyi
bong oge me he hnyin Mahanaima ai: ke
so bi o ame utut he ka ûkhanö mönya hnyi
Joridano, me oge me khemanyin kâu ga
Iehova, ka habe, Oge me ca he ka hlingö
u ge hele vat. 9 Ke walang ang u me ca
he ka ha a e ba anyin monu, anyin a u at
ae metâ, ke e khanö u ûnyi ae ûcû he ka
ânyâ kâu, ke u me he ka hom ban ae hûen
ka hnyi erkemok ge dra. 10 Ke Davita
ame tha mokut me lakamen, me adre me
konâm e hnyi taun anyi Davita. 11 Ke
haba ta je bong ame musi hnyin Davita
hon at Isaraela, me, fâte je huna: seven
je huna e ame musi hnyi Heberona, ke
thöte theri je huna e ame musi hnyi
Jerusalema.

12 Ke Solomona bi ame tabâ theron
anyi Davita a kamen; ke adre ti ohmâ
dokhon dökhu. 13 Ke haba Adonia nöku
Hagitha ame o kö Bathe-seba hinyö Solo-
mona. Ke haingen momo ka habe, Hawa
u me oâ hnahic? Haingen, ka habe, E ke.
14 Me e ame ha ka momo, ka habe, E hu
hok hofuc he ka ha köu. Haingen, ka
habe, ha thö. 15 Haba e ame ha, ka
habe, e khanö u a hanymök dökhu, ke
haba at Isaraela hia ödrin e tha hnyima-
ködrin könya me inye than; ke so bi adre
wia bi dökhu, me adre ham bi ka keik,
anyin a Iehova ame ham kâu. 16 Ke wa-
lang ang inya oge me sumatö u ge ke ûnyi
a khaca, u me ca he ka behânâ. Haingen
momo, ka habe, Ha thö. 17 Haingen,
ka habe, Ö u ha kö Solomona than (anyin
a e ame ca he ka behânâ gam,) me me
ham Abisaga könya at Sunema me öiök.
18 Ke Bathe-seba ame ha, ka habe, E so;
oge me he ka ûhnenamö me than hobi
köu. 19 Haba Bathe-seba ame he kö
Solomona than he ka ûhnenamö mē ga
Adonia. Ke than ame tot he ka ûkhanö
mē, ke e ame nom kâu, me laba hon anyin
theron, me kunâ he ka ip ke theron hobi
kâu hinyen than; ke momo ame laba hnyi
ke keihen a metân. 20 Haba momo ame
ha, ka habe, Inya oge me sumatö u ge ke
ong ûnyi a khaca; ca he ka behanö nya.
Haingen than, ka babe, Bai, sumâtâ thö:
anyin a oge me ca he ka behânâ gam.
21 Haingen momo, ka habe, He ka ham
Abisaga at Sunema kö Adonia liamekeiny
möu me âiân. 22 Haba Solomona than
ame thu me ha ka hinyen, ka habe, Anyin
a ieû u me sumatö Abisaga at Sunema
hobi kö Adonia? sumâtâ minya thö dökhu
höbi kâu; anyin a tuhök e; a hobi kâu
bi, me Abiathara at bihut, me Joab nöku
Zeruia. 23 Haba Solomona than ame
khemanyin ga Iehova me ha, ka habe,
Ame he Khong ka ânyâ helâe könya me
bi hanen minya, a ne ca ha Adonia hofuc
e hnân hangâ e bi. 24 Awe, kia inya
Iehova, at ame ohmö nya, me olabö nya
hon theron anyi cica Davita, me at a bi
hnyabak, helâ me hnen hna ha bânâ, a g'
adre me he ka hlingö Adonia hnyi bong
ang. 25 Haba Solomona ame kunö Benaia
nöku Jehoiada; ke ame kot moko e. 26 Ke
haba than ame ha kö Abiathara at bihut,
ka habe, He thö Anathoth ai ka hnyi em
hnyei; anyin ae ûcû u me he ka mok: ke
oge me ca he ka hlingö u walang ang,
anyin a u je hom tilâ tang tangö Iehova
a Than hnyi hnyimakö cica Davita, ke can
u je hom vec hnyi ta je ûnyi hia ame vec
cica hnyin. 27 Me haba Solomona ame
obö Abiathara ûnyi hnyi hanymen at
bihut kö Iehova; me me ohwâdâ hofuc ho
Iehova, waleji a ha ge lap anyi Eli hnyi
Silo. 28 Ke Joab ame long ûthumetu
eling: anyin a hia but Joab he hoton
Adonia, ke so bi a ca he hotu Abasoloma
bi. Me Joab ame kec ka hnyi Uma Mano
umö Jehova, me kât je baitoiny taben hut.
29 Ke adre me thumetu Solomona than
a ga kec dö Joab ka hnyi Uma Mano umö
Iehova, ke wâ bi e but hnyi taben hut.
Me haba Solomona ame kunö Benaia nöku
Jehoiada, me ha, ka habe, He thö ka kot.

30 Haba Benaia ame he ka hnyi Uma
Mano umö Iehova, me ha kâu, ka habe,
Walang hofuc hwan than, ka habe, Aiö u.
Haingen, Ohe ; oge ma he ka mok ang. Me
Benaia ame hmeto hofuc ka than, me ha,
ka habe, Ame ha helâng Joab, ke e ame
thu könya helâng. 31 Ke haingen than
kâu, ka habe, Ânyâ thö helâ me hnen hna
ha, ke kot ju, me konâm e ; m' u me he ka
ohia dra ae ba hnyikongon, waleji a hingâlâ
Joab ûnyi gak, me ûnyi ge lap anyi cica.
32 Ke ame he Iehova ka ohmeto dren ka
hnyi hon ban bi, anyin a e ame kot li at ae
wisa me so hon, me hling' ödru ge hele
vat, ke ca khanö cica Davita, wale jia
Abinera nöku Neri, taben vat anyin at
Isaraela, me Amosa nöku Jether taben
vat anyin at Juda. 33 Ke ame he hmetu
drödru ka mokut hon bö Joab me hon ban
je mâtrâniny nyiele balua : ke ame he ka
hu hnahic ûnyi ga Iehova nyiele balua
kö Davita, me je mâtrâniny, me anyin lap,
me anyin theron. 34 Me haba Benaia
nöku Jehoiada ame he, me kot hlingâ e ;
ke adre me konâm e hnyi umen uma hnyi
hnyebuba. 35 Me haba than ame otilö
Benaia nöku Jehoiada hon je utbavat me
hwaban : ke than ame otilö Zadoka at
bihut me hwabö Abiathara. 36 Ke haba
than ame ûkhûnöng he ka hawo Simei, me
haingen kâu, ka habe, He thö ka bi umâm
uma hnyi Jerusalema, me laba eling, ke ca
he bi ka hnyi hoton hak. 37 Anyin a
hnyi bong u me he ka he didrut me hanyâûâ
wagewe Kideron, wâhmakhmeto ju a u me
he ka mok : ame he ka mokut hon bâm
drâm bi. 38 Haba Simei ame ha ka than
ka habe, E so hna ha : ame he athnyabaem
ka ânyâ helâ me hnâm than hna ha. Ke
haba Simei ame laba hnyi Jerusalema e se
hia je bong. 39 Ke hwaban kun ta huna
me ame kec li lathnyabai Simei kö Akisa,
nöku Maaka, thaniny Gatha. Ke ödrin e
thumetu Simei, ka habe, Wâ bi, haba li
lathyabaem ödru but Gatha. 40 Haba
Simei ame todrö, me hûkâlâ taben hon
haleny asina me he Gatha ai kö Akisa he
ka elâm li lathnyabainy hlu : ke Simei
ame he me hom anyin li athnyaba ûheny
Gatha. 41 Ke adre me thumetu Solomona
a Simei ame he Gatha ai ûheny Jerusalema,
ke a o hmetu thö. 42 Haba than ame
ûkhûnöng he ka hum Simei, me ha kâu,
ka habe, Hawa, oge me ca kunö u he ka
khemanyin kö Iehova, me ha hwegiâ köu,
ka habe, Wâhmakhmeto ju a u me he ka
mok hnyi bong u me he ka he hnyöu ai,
me he monu me ngenu ? ke u je ha könya,
ka habe, E so hofuc oge me löng. 43 Ieû
can u je ca vheno hna khemanyin kö Iehova,
me hnanyibu oge hûna köu ? 44 Ke haba
than ame ha minya kö Simei, ka habe, U
je wâhmakhmeto but ae kong hia eû hnyi
hnyekom, waleji u je ânyâ kö cica Davita ;
ke ame he Iehova ka bi hwaban ânyâm
monu hon bi bâm, 45 ke ame he Solomona
than ka hnahic, ke ame he ka tet hmâ
theron anyi Davita hnyi hnyimakö Iehova
nyiele balua. 46 Haba than ame kunö
Benaia nöku Johoiada me e ame he me kot
hlingâ e. Ke hmâ but dökhu unyi Solomona.

HNYIMAKAN 3.

KE haba Solomona ame hwân he ka
liameûngon me Farao than Aigupito,
anyin a e ame hom hlu nöku Farao, me
hom e ka hnyi taun anyi Davita, ke ne o
but e ame mō um dö op umen uma, me
uma umö Iehova, me hak veto igigilö
Jerusalema. 2 Ke so bi haba tavat adre
bi hut hnyi je dok ae görany, anyin a ödra
tiga ca um op uma umen iö Iehova ke ne
o but hnyi je bong eling. 3 Ke Solomona
ame hnyok kö Iehova, k' ame vheno je
hnanyibu anyi Davita a kamen ; ke so bi
e ame hudo me leû utö ae bo so hnyi je
dok ae görany.
4 Ke haba than ame he Gibeona ai he
ka bi hut eling ; anyin a haba wale dok ae
görany ke gan bi : khaca thauzan je hudiny
leû ame hudo eling Solomona hon taben
hut. 5 Ke Iehova ame manen kö Solomona
hnyi Gibeona hnyi bwi hnyi hnyinghet :
ke ame ha Khong, ka habe, Sumâtâ thö
ûnyi oge me he ka ham köu. 6 Ke haingö
Solomona, ka habe, U je betenge gan hmâ
ga cica Davita athnyabaem, hoton hnen hna
he hnyi hnyimâkâm hnyi hnathu, me hwa-
kecin ae so, me hnyekon ae wisa köu ; ke u
je tuö hobi kâu ibetengiö ang ae gan, a u je
ham kâu nokon he ka laba hon anyin theron,
helâ me hnyi bong ang. 7 Ke haba walang
ang, Iehova lö a Khonguk, u je otilö nya
athnyabaem he ka than hwabö cica Davita :
ke iny wanakat ae ûhnyûkong ; ke ca
khanö nya bongon he ka didrut me didrö.
8 Ke inya but ang a athnyabaem hnyi
wanben lakem waleji u je uca, hnyei ae gan,
ae pason he ka ha ûseiny, ke ca hnân aû
anyin ae se hia. 9 Ö u ham könya athnya-
baem hnyok ae metâ he ka owisa ka lakem,

m' inye he ka wâhmakhmeto so me kong ;
anyin a ie at ae khana he ka owisa ka
lakem ae gan helâng ? 10 Ke haba hofuc
ho Solomona me so ka Than, wale ame
sumâtâ ûnyi eling. 11 Ke haba Khong
ame ha kâu, ka habe, Anyin a u je sumâtâ
ûnyi eling, ke u je ca sumâtâ he ka möt
beû hobi köu bi, ke u je ca sumâtâ omjeû
hobi köu bi, ke u je ca sumâtâ me me mok
je iwahnaihmiöny möu ; ke u je sumâtâ bi
metâ hobi köu m' u me wâhmakhmetoâ he
ka owisa ; 12 awe, oge hia but ânyâ helâ
me hnâm hna ha : me wâ bi, oge hia but
ham köu hnyok ae metâ me wahmakhmeto ;
ke ba ke at a helâ möu ehac, ke haba khaca,
e ba ke at ame he ka ûcû möu ame he ka o
hwabâm. 13 Ke oge hia but ham minya
köu ûnyi u je ca sumâtâ, wale omjeû me he
ka lung, me me ca he bi ka ûcû möu ke than,
hnyi bongom ta je bong hia thithö. 14 Ke
u je ne he ka vheno dek je gethen he ka tuö
anyik je hnanyibu me hnök je hna hûna,
helâ me hnö Davita a kâmâm hna vheno,
me oge me he ka osebia bongom je bong.
15 Ke ame hmak dö Solomona, me wâ bi,
ame bwi : ke e ame o Jerusalema ai me tot
hnyi hnyimakan tangen ûhihinyköu anyi
Iehova, me hudo je hudiny leû, me je
hudiny ole, me ânyâ bijeû ka lathnya-
bainy hia.

16 Ke ame o but ka than li momo hnyi
gethen, me tha tot hnyi hnyimakan. 17
Ke ame ha ke momo, ka habe, Than lö, oge
laba me momo ang hnyi uma a khaca ; ke
oge me hnokoâ hnyi uma eling mē. 18 Ke
haba hnyi bong a kuniny hwaban hnök hna
hnokoâ, haba momo ang ame hnokoâ
minyâ ; öhmu thibi ; ke ba ke at unyi-
hmu hnyi uma, ke hake öhmu ke hnyi
uma. 19 Ke ame mokcu nokon momo ang
hnyi hnyinghet ; anyin a e ame hwiö taköû.
20 Ke e ame todrö wanbenset, me hom
nökuk da gak, e ka tiga mokut bi nya
athnyabaem me ip e hnyi ûlainy, ke e ame
ip bi nokon a mokcu hnyi ûlaik. 21 Ke
iny ka hmak dö hnyi hnyomakatu he ka
asen nökuk, me wâ bi a mokcu : k'oge hia but
wâhmakhmeto e hnyi hnyomakatu, me wâ
bi, a ca nökuk bi waleji oge hnokoâ. 22 Ke
haingen ke momo, ka habe, Ohe, nökuk bi
ang ae möt, ke ka nokom e ae mok. Ke
haingen momo, a bân, ka habe, Ohe, nokom
bi e ae mok, ke ka nökuk bi ang ae möt.
Wale hnödru hna ha hnyi hnyimakan than.
23 Haba than ame ha, ka habe, Haingen
ke at, ka habe, Ka nökuk ang ae möt, ke
nokom bi e ae mok : ke haingen bi ke at,
ka habe, Ohe, nokom bi e ae mok, ke ka
nökuk bi ang ae möt. 24 Ke haingen
than, ka habe, Hö jem könya hele vat. Ke
ödrin e hom ke hele vat ka hnyi hnyimakan
than. 25 Haba than ame ha, ka habe,
Kave luâ but wanakat ae möt, me ham ke
keihen ka ke at me ke keihen ka ke at.
26 Haba momo hinyen wanakat ae möt
ame ha ka than, anyin a e ame hnyok ka
nokon, ka habe, Than lö, ham kâu wanakat
ae möt, ke ca he bi ka hlingâ. Ka ame ha
bi ke at, ka habe, Awe me me ca nökuk bi
me ca nokom, kave luâ but. 27 Me than
ame thu, ka habe, Ham ka at eji wanakat
ae möt, ke ca hlingâ bi ; e bi hinyen.
28 Haba at Isaraela hia adre me löng hna
owisa hnen than ; me adre me outen than :
anyin adre me wâ a e unyin metâ he ka
owisa ûnyi ge Khong.

HNYIMAKAN 4.

HABA Solomona than, me e thaniny at
Isaraela hia thithö. 2 Ke walang je
taben unyin ; Azaria nöku Zadoka at bihut ;
3 me Eliorefa me Ahia, li laku Sisa, li at
sihnalimen ; me Jehosafata nöku Ahiluda,
at ame oûnykûmeâ ; 4 me Benaia nöku
Jehoiada, taben je utbavat ; me Zadoka
me Abiathara, li at bihut ; 5 me Azaria
nöku Nathana, taben tavat tue ; me
Zabuda nöku Nathana, obotkong me at
ame tha hnyok me than ; 6 me Ahisara
ame tuö hnyaba ; me Adonirama nöku
Abeda at ame ō fat. 7 Ke twelv je
obotkongi Solomona hon at Isaraela hia,
ke hanymödrin he ka bi an than me anyin
lap : ûsa khaca tehi ködrin ka bi han hnyin
hnyi huna. 8 Ke walang je iödrin : jia
Bene-huro, hnyi hnyei ae hut hnyi Efera-
ima : 9 Bene-dekera, hnyi Makaza, me
hnyi Salabim, me Bathe-semes, me Elona-
bethe-hanan : 10 ke Bene-heseda hnyi
Aruboth ; ke hanymen hnyi Soko me hnyei
hia Hefera : 11 ke Bene-abinadab hnyi
hnyei ae hut hia e Dora ; wale at a hum
Tafatha hlu nöku Solomona me âiân bi :
12 ke Baana nöku Ahiluda, hnyi Tanaka,
me Megido, me Bethe-seana hia a hakekeny
Zaretana, hnyi hmelen Jezerela, hwân e
Bethe-seana ke ne o but hnyi Abela-mehola,
ke ne o but cicö Jokameama : 13 ke Bene-
gibera, hnyi Ramoth-gileada ; e hu hanymen
bi hnyi je taun anyi Jaira nöku Manase
hnyi Gileada, me hnyi ke keihen Aregoba

hnyi Basana, sikste je taun ae gan adre up
haginy veto me je ohmâiny a bras: 14 ke
Ahinadaba nöku Ido, hnyi Mahanaima:
15 ke Ahimaza hnyi Nafatali; e ame hum
Basimathi hlu nöku Solomona me âiân:
16 ke Baana nöku Husai, hnyi Asera me
Aloth: 17 ke Jehosafata nöku Parua, hnyi
Isakara: 18 ke Simei nöku Ela, hnyi
Beniamina: 19 ke Gebera nöku Uri, hnyi
hnyei Gileada, hnyei i Sihona than Amora,
me Oga than Basana; ke hake e thibi
obotkong hnyi hnyei. 20 Ke e se hia at
Juda me Isaraela, helâ me önyin köiö
ûseiny, adre me han me ic me senyin.

21 Ke haba Solomona ame musö je dökhu
hia hwân hnyi Wagewe ke ne o but hnyi
hnyei iny at Filisiti, ke ne o but hnyi
hnyiguölen Aigupito: ke adre me ham
bwihlany me huliwa kö Solomona hnyi
bongon ta je bong hia thithö. 22 Ke haba
ö Solomona hnyi bong a khaca, me thöte je
tulutiny falawa ae so, ke sikste je tulutiny
ke falawa bi; 23 ten je bolok ae pipikhenya,
ke twente je bolokiny hnyot, ke khaca
haded je mamoe, ca ha bi je aila, me je
zebi, me je imura, me je meno ae pipikhe-
nya helâ me koto. 24 Anyin a e ame musö
hia hnyi ke keihen ejem Wagewe, hwân
hnyi Tifesa ke ne o but hnyi Gaza, hon ta
je than hia hnyi ke keihen ejem Wagewe:
ke e hu ûsoköu hnyi je ke keihen hia
igigilö. 25 Ke haba at Juda me Isaraela
hia adre me ve laba hnahic, hmelen haledrin
je ûvine, ke hmelen haledrin je imeta, hwân
hnyi Dana ke ne o but hnyi Bere-seba, hnyi
ta je bong hia thithö anyi Solomona. 26
Ke e hu ga Solomona fâte thauzan je
hnyeuleny horse hobi kâu anyin je kariota,
ke twelv thauzan tavat tabö horse. 27
Ke haba je obotkong eling ödrin e bi ö
Solomona than mödrin hia thitho ödrin e
he ka hnyi laulau anyi Solomona than, ûsa
khaca tehidrin: ke ba ke ûnyi ae hia.
28 Ke adre me hom bali me je thatûnyin
hwit minya hobi kâu je hors me je meno
ame he logot, ödrin e hom ka hnyi hnen
hna laba hnyin, hoton je ve hudrödrin.

29 Ke Khong ame ham kö Solomona
metâ me wâhmakhmetoâ ae ti gan, me
hnyok ae gan hmâ, helâ me öny hnyi köiö.
30 Ke haba metâ anyi Solomona, me gan hon
metâ anyin tavat hia thithö e deiö, me metâ
hia hnyi Aigupito. 31 Ke e beönua anyin
metâ hon tavat hia thithö; hu Ethana at
Ezera, me Heman, me Kalekol, me Dada,
je laku Mahola; ke e lung hnyi ta je hnyei
hia igigilö. 32 Ke e ame ha ta je vejec a
theri thauzan: ke haba anyin je khumöng,
khaca thauzan me faiv. 33 Ke e ame ha
bongon je ûö hwân ge arasi hnyi Lebanona
ke ne o but ge hisop ame kû hnyi hna up
veto: ke e ame ha minya ge je meno ae
gan, me je meno ame gâ me je meno ame
iyâû, me ta je wâ. 34 Ke ame o tavat
ûhedrin hnyi je hnyei hia he ka löng metâi
Solomona, ûnyi ge je than hia eang hmele-
drany adre me löng ge anyin metâ.

HNYIMAKAN 5.

KE haba Hirama thaniny Turo ame
kunâ lathnyabainy kö Solomona;
anyin a e ame löng a g' adre hû me me
than hwaban kamen: anyin a Hirama ame
labö hnyokö Davita. 2 Ke Solomona ame
ûkhûnöng kö Hirama, me ha, ka habe,
3 E khanö u a e ca khanö cica Davita he
ka bi uma hobi kâu iö Iehova Khongon can
je vat igigilö, ke ne o but Iehova ame ip
ödra hmelen li hnyeûcan. 4 Ke walang
ang Iehova Khonguk ame omenö nya igi-
gilö; e ba iwahnaihmiöny, ke ba ke ûnyi
ae kong ame kû. 5 Ke wâ bi, oge me
ûnykûme bi nya he ka bi uma hobi kâu iö
Iehova Khonguk, helâ me Iehova ame ha
kö cica Davita, ka habe, Haba nokom oge
me he ka bi uma hobi kâu iök. 6 Ke
walang ang u me he ka hûna he ka si arasi
hnyi Lebanona hobi könya; ke ame he
lakeik ka tha ödrin bi me lakeim; ke oge
me he ka ham köu hwaban lakem hoton
hnâm hna ha: anyin ae khanö u ae ba at
gahmun ae khana he ka si utö helâ me at
Sidona. 7 Ke a löng ut Hirama hofuc ho
Solomona, me e ame senyin gan hmâ, me
ha, ka habe, Ole kö Iehova hnyi bong ang,
at ame ham kö Davita nokon ae metâ he
ka musö hnyei eling ae gan. 8 Me haba
Hirama ame ûkhûnöng kö Solomona me
ha, ka habe, Oge me löng ut uthumetu u
je hunâ könya: me oge me he ka ânyâ hia
wem, ge ta je utö arasi, me ta je utö kop.
9 Ke hamen lathnyabaik he ka lelö je ûö
ka hnyi köiö ûheny Lebanona: me oge me
he ka ûhukhâlâköuâ je ûö he ka hâiâ tilâ
hnyi köiö ka hnyi dok u me he ka kû
könya, ke adre me he ka thang ut eling,
me u me he ka kap: ke u me he ka ânyâ
wek he ka ham jeû hobi kâu anyik lap.
10 Me Hirama ame ham kö Solomona je
utö arasi me je utö köp e ame weny.
11 Ke Solomona bi ame ham kö Hirama

je hwit a twente thauzan je tulut hnân
han hobi kâu anyin lap, me je tulutiny
wakaco adre kokot a twente: ame ham
helâe Solomona kö Hirama hnyi ke huna
me ke huna. 12 Ke Iehova ame ham kö
Solomona metâ helâ me hnen hna ha bânâ
kâu; ke Solomona me Hirama ödru me
laba ûsoköu; ke ödru me ûhihinyköu.

13 Ke Solomona than ame ûca tavat
ûheny Isaraela hia; ke haba hna hûce at, me
ödrin thöte thauzan tavat. 14 Ke e ame
kun' ödrin Lebanona ai, ödrin ten thauzan
hnyi tehi: khaca tehidrin hnyi Lebanona,
ke lo li tehidrin hnyi hnyabadrin: ke
hanymö Adonirama hon tavat adre ûca.
15 Ke ödrin sevente thauzan tavat atö
Solomona tavat hije hok, ke eite thauzan
tavat si utö hnyi je bucen; 16 ca ha bi je
homakan adre tuö huliwa anyi Solomona,
ödrin theri thauzan ke theri haded tavat
musö tavat adre me bi huliwa. 17 Ke
haba than ame ûkhûnöng he ka hom je
veto ae gan hmâ, je veto ae ti ûnyi hnathu,
hnân he ka ip taben uma ge je veto adre
tretrao. 18 Ke ame huliwan hnen tavat
up uma atö Solomona, me tavat up uma
atö Hirama, me tavat Gebali, me penapena
je utö me je veto hnân up uma.

HNYIMAKAN 6.

KE hnyi huna a foa haded ke eite wale
ame he but hnyin lakon Isaraela
ûnyi hnyi hnyei Aigupito, hnyi huna a
vakiny musi anyi Solomona hnyi Isaraela,
hnyi tehi Zif, wale tehi a loiny, me e ame
ibi hwân op uma umö Iehova. 2 Ke haba
uma ame op Solomona than hobi kö Iehova,
sikste je kubit ibeûen, ke twente ûlauen,
ke thöte kubit ibeûen göranyai. 3 Ke
haba poretiko cicö dok ae kap hnyi uma,
twente kubit ibeûen hoton ûlauen uma;
ke ten je kubit ûlauen hnyi hnyimakan
uma. 4 Ke e ame ânyâ je mamalama hobi
kâu uma me pewânâ hmâ. 5 Ke e ame
ânyâ hnyi hnyeige uma je deö hnyeûle
igigilö, hnyi uma, me dok ae kap hmönyin:
ke e ame ânyâ je hnyeule igigilö. 6 Haba
je deö hnyeule eû hmelen, faiv kubit ûlaûen,
ke je deö hnyeule hnyi wanben, siks kubit
ûlauen, ke haba kuniny, seven kubit ulauen:
anyin a e ame op ûhnyûkongo me me hu
je deö taben hnyi hna up veten uma igigilö
hnyöu, ke adre me ca ohmâ je wangöningön
eû hnyin je hna up veten uma. 7 Ke haba
uma adre me op ge je veto adre penapena
hnyi kic adre me hom ûnyi hnyin: ke adre
me ca löng hama, me gö, me ke fao hnyi
uma ödra ka tiga op. 8 Haba hwanumen
je hnyeule eû wanben, me hnyi ke keihen
metân uma: ke adre me ölö wali ka hnyi
je hnyeule eû wanben, ke adre me ölö
ûheny ang wale hnyi wanben ka hnyi
kuniny. 9 Waleling e ame op uma ge je
esö arasi. 10 Ke e ame op je deö hnyeule
hnyi baten uma hia, ûsa faiv kubit ibeûen
göranyai, k' ame bi taben je hnyeule ge utö
arasi.

11 Ke ame o but hofuc ko Iehova kö
Solomona, ame ha, ka habe, 12 Haba
bongon uma ang u je op, me u je ne he
ka vheno anyik je hnanyibu, me ânyâ hnök
je hna owisa, me tuö hnök je hna hûna hia
he ka vheno e; awe, oge me he ka ohmâ
köu hok hofuc, waleji oge me ha kö Davita
a kâmâm. 13 Ke oge me he ka laba unyin
lakon Isaraela, ke oge me ca he ka hna
degecâ lakeik a at Isaraela.

14 Me haba Solomona ame op uma, me
umo e. 15 Ke e ame op je hnyeige uma
eiö hnyin ge je esö arasi; hwân eû hnyi-
kânâ ke ne o thö ethö, e ame tube eiö hnyin
ge utö: ke e ame bi deikiny uma ge je esö
köp. 16 Ke e ame bi haginy eiö hnyin
uma a twente kubit ge je esö arasi, hwân
eû hnyikânâi ke ne o thö ethö: wale e ame
otilâ e eiö hnyin me hnân umen hofuc,
wale hnân dok ae kap hmönyin. 17 Ke
haba uma wale uma kap hnyi hnyimakan
umen hofuc, me, fâte kubit ibeûen. 18 Ke
e hu arasi eiö hnyin uma adre kave je
ovejien hnyin, me je vongon ûö ae susu,
arasi hia, e ba veto ae manen bi. 19 Ke
e ame penapena umen hofuc eiö hnyin hnyi
wanben uma, m' adre me he ka ip eling
tangen ûhihinyköu anyi Iehova. 20 Ke
haba umen hofuc me twente je kubit ibeûen,
ke twente je kubit ûlauen, ke twente je
kubit ibeuen göranyai; ke ame tube ge gol
ae so, me tube taben hut ge arasi. 21 Haba
Solomona ame tube eiö hnyin uma ge gol
ae so: ke e ame lelö je cein gol hnyi hnyi-
makan umen hofuc; me tube e ge gol.
22 Ke e ame tube hia uma ge gol ke ne o
but ame um do uma: ke e ame tube hia
taben hut hnyi umen hofuc ge gol. 23 Ke
e ame ânyâ hnyi hnyin umen hofuc li
kerubi utö elaio ûsa ten kubit ibeûödru
göranyai. 24 Ke faiv kubit ke labenyin
ke kerubi, ke faiv kubit ke labenyin ke
kerubi: ten je kubit hwân hnyi obiny ke
labenyin ke ne o but hnyi obiny ke labenyin.

25 Ke ten je kubit ke kerubi: khaca tulut
me khaca bongon li kerubi. 26 Ten kubit
ibeûen göranyai ke kerubi, ke helâe minya
ke kerubi. 27 Ke e ame ip li kerubi hnyi
hnyin uma eiö hnyin: ke ame lau li la-
benyin li kerubi, me ame kâlâ hnyeige uma
labenyin ke at, ke ame kâlâ ke hnyeige uma
hnen labenyin ke kerubi; ke ame ûginö ke
li labenyidru wanben uma. 28 Ke e ame
tube li kerubi ge gol. 29 Ke e ame kave
je hnyeige uma hia igigilö ge je kerubi adre
kave, me je ûö pama, me je vongon ae susu,
eiö me eû. 30 Ke e ame ave uma ge gol
eiö me eû. 31 Ke e ame tibet li hlinginy
ûö elaio hnân hwanumen umen hofuc: haba
hlanyin me li uthwanuma ûsa ke keihen a
thabûnginy hnyeige uma. 32 Ke haba
li hlinginy, utö elaio; ke e ame kave hnyin
je hnatheati kerubi, me je ûö pama, me je
vongon ae susu, me tube ge gol, ke e ame
khavâ ge gol je kerubi me je ûö pama.
33 Ke helâe minya e ame ânyâ hnân hwa-
numen uma li uthwanuma elaio ûsa ke
keihen a vakiny hnyeige uma; 34 ke utö
köp li hlinginy; haba li hlinginy ke kwa-
numa adre iounyâ, ke li hlinginy ke hwa-
numa adre iounyâ minya. 35 Ke e ame
kave hon je kerubi, me je ûö pama, me je
vongon ae susu, me e ame tube ge gol adre
okhavâ hon hna kave. 36 Ke e ame ânyâ
hnyeule hnyi hnyin ge kun ta deö veto
adre tetrao, me ke deö venyâ a arasi.
37 Hnyi huna a vakiny hnyi tehi Zif adre
bi taben uma umö Iehova. 38 Ke hnyi
huna a eleveniny hnyi tehi Bul, wale tehi
a eitiny ame um dö uma me je ke keihen e
hia hoton je bongon hia. Me e ame ânyâ
hnyi seven je huna.

HNYIMAKAN 7.

KE haba Solomona ame otilâ umen uma
bi hnyi je huna a thötin, me ame um
hia thö umen uma. 2 Anyin e ame ânyâ
uma ûöiny Lebanona; khaca haded kubit
ibeûen e, ke fifte kubit ûlauen ke thöte
kubit ibeûen göranyai, k' ame bi taben hon
vak ta gaöutö arasi a je hmolom, ke je
venyâ arasi hon je hmolom. 3 Ke adre bi
arasi hon je venyâ ae hon je hmolom a fâte
faiv; a fiftin je gaö. 4 Ke kun ta deö
mamalama, khaca mamalama cicö ke mama-
lama, a kun ta dö. 5 Ke haba hwanuma
me uthwanuma, me khaca tulutiny baten
a vak: ke ke mamalama cicö ke mamalama
a kun ta dö. 6 Ke e ame ânyâ poretiko a
je hmolom; haba ibeûen e, me, fifte kubit,
ke thöte kubit ûlauen; ke e hu poretiko
hnyi hnyimakan; ke je hmolom me je
venyâ ae gan cicö e. 7 Ke e ame ânyâ
poretiko hobi kâu theron me me owisa hon,
wale poretikoiny hna owisa; ke adre me
khavâ e ge arasi hwân eû hnyikânâ ke ne
o thö ethö. 8 Ke haba umen uma he ka
laba hnyin, me wale hnyeule hnyin pore-
tiko, a khaca thibi hna huliwan. Ke e
ame bi uma umen hlu nöku Farao, (at a
hom Solomona me âiân,) helâ me poretiko
eling. 9 Haba je vetoiny hia, me, gan
hwaban, adre tretrao hoton tulut, k' adre
gilö ge je gili, eû me eiö, hwân hnyi taben
ke ne o but hnyi je vetö ethö, a helâe bala
ke ne o but hnyi hnyeule ae gan. 10 Ke
haba taben, me je veto ae gan hwaban, a
je veto ae gan, ke eit kubit je veto. 11 Ke
je veto ae gan hwaban minya ethö, a je
veto adre me tretrao, hoton tulut, me je
arasi. 12 Ke haba hnyeule ae gan igigilö,
me kun ta deö veto adre tretrao, ke khaca
deö venyâ arasi; helâ me hnyeule eiö hnyin
uma umö Iehova, me poretikoiny uma.
13 Ke haba Solomona than ame ûkhû-
nöng he ka hum Hirama ûheny Turo.
14 E nokon safac hanen tribu Nafatali, ke
at Turo kamen, at ame huliwan bras: e
unöngöt ge metâ, me wâhmakhmeto, me
wâ ûnykûme, he ka ânyâ ta je huliwa bras
hia. Me e ame he kö Solomona than, me
ânyâ anyin ta je huliwa hia. 15 Anyin a
e ame ânyâ li hmolom bras, ûsa eitin je
kubit ibeûen göranyai, ke ûsa twelv kubit
tulutiny igigilö, ke at me ke at. 16 Ke e
ame ânyâ li ovejien bras adre oköiâ hnân
tot ethö hon li ban li hmolom: ke faiv
kubit ibeûen göranyai ke ovejien, ke faiv
kubit ibeûen göranyai ke ovejien. 17 Ke
e ame ânyâ je boert, me je ûnyi adre wâdrâ
kâu helâ me cen, hobi kâu li ovejien wale
ethö hon ban li hmolom; seven hobi kâu
ke ovejien, ke seven hobi kâu ke ovejien.
18 Ke e ame ânyâ li hmolom; ke e hu lo
li gaö igigilö hon ke boert he ka oiyongâ li
ovejien wale ethö hon li ban li hmolom,
ke e ame ânyâ helâe hobi kâu ke ovejien.
19 Ke haba li ovejien wale hon ban li
hmolominy poretiko, me e hu hna huliwan
helâ me obedila, foa je kubit. 20 Ke e
hu li ovejien minya ethö hon li hmolom,
hakekeny ka hnyi dok a ganiny baten
boert: ke haba je wan rimona me tu haded,
adre wâdrâ igigilö hon ke ovejien. 21 Ke
e ame otilâ li hmolom hnyi poretikoiny

uma kap; ke e ame otilâ hmolom hnyi
metâ me hwenyi ien Jakina: ke e ame
otilâ ke hmolom hnyi me, me hwenyi ien
Boaza. 22 Ke haba ethö hon ban li hmo-
lom e hu hna huliwan helâ me obedila: ke
adre umo je huliwainy li hmolom eling.
23 Ke e ame ânyâ taben köiö adre oköiâ,
ten kubit hnyi ke baten ka hnyi ke baten,
me op wathelaba igigilö, ke faiv kubit
ibeûen göranyai; ke haba tulutiny igigilö
thöte kubit. 24 Ke e hu je ovejien igigilö
hmelen baten e, ûsa ten hnyi kubit, ame
igigilö taben köiö igigilö: adre tha oköiâ
li deö ovejien hnyi ûen adre oköiâ taben.
25 Ke adre otabâ e hon je bolok a twelv,
kun ame hnyimakan ka hnyi hwadrö, ke
kun ame hnyimakan jio, ke kun ame hnyi-
makan ka hnyi hwaiöu, ke kun ame hnyi-
makan deiö: ke ethö hon e taben köiö, ke
ame iobinyköu eû hnyin. 26 Ke khaca
hnyam ûhakiny; ke adre ânyâ baten helâ
me baten utkaia, helâ me vongon obedila:
lo li thauzan je bath tulutiny. 27 Ke e
ame ânyâ je taben a ten ge bras; foa kubit
ibeûen ke taben me ke taben, me foa kubit
ûlauen, ke kun ta kubit ibeûen göranyai.
28 Ke walang hwakecin hna huliwan je
taben: e hu je hwenöniny; ke wanben je
baten je hwenöniny: 29 ke haba hnyi je
hwenöniny wanben je baten, je liona, me
bolok, me kerubi; ke ethö hon je baten e
hu je taben: ke eû hmelen je liona me
bolok je sa vongon ûö adre uhno. 30 Ke
haba je taben hia, ûsa vak je wil bras me
li venyainy wil bras: ke eû hmelen je can
a vak e ve hu je ciny: eû hmelen taben
soû je ciny adre oköia, ve cicö je sa vongon
uö adre uhno. 31 Ke haba hnyimen hnyin
ovejien ke ethö, me, khaca kubit; ke
wathelaba hnyimen hoton hna huliwan
taben, khaca kubit me haf: ke e bi hnyi
hon hnyimen minya je hna kave mecâ, ke
khaca tulutiny vak ta hwenoniny je baten,
ke ca wathelaba bi. 32 Ke e hu je wil a
vak, eû hmelen je baten, ke e bi hnyi taben
je venyâiny je wil: ke haba ibeûen vak ta
wil, me, ûsa khaca kubit me haf. 33 Ke
haba hna huliwan vak ta wil, me helâ me
wiliny kariota: ke adre oköiâ hia, a je
venyâiny wil, me otruiny, me je dâiny, me
je taben venyâiny je wil. 34 Ke ûsa vak
ta ci hnyi vak ta baten je taben hia: haba
je ciny me hanen je taben. 35 Ke haba
ethö hnyi ban taben igigilö ûnyi ae wathe-
laba haf kubit göranyai: ke e hnyi hon
ban taben je ciny me je baten ke hanen e.
36 Ke e ame kave hon hnyimakan je ciny,
me hon je baten, ta je kerubi, me liona, me
pama, helâ me ve ûcû, ke je sa vongon ûö
igigilö. 37 Helâe e ame ânyâ je taben a
ten: adre ve oköiâ hia a khaca tulut, ke
khaca bongon. 38 Ke e ame ânyâ je taben
soû bras a ten: haba ûganiny taben soû a
khaca, me, fâte je bath: ûsa vak kubit je
taben soû hia: ke ûsa khaca taben soû hon
je taben a ten. 39 Ke e ame ip je taben
a thabûng hnyi ke keihen metân uma, ke
ke thabûng hnyi ke keihen meny uma: ke
e ame ip taben köiö hnyi ke keihen metân
uma, deiö, ka hnyi hwaiöu. 40 Ke haba
Hirama ame ânyâ je taben soû, me je soi,
me je kaia. Ke Hirama ame umo ânyâ je
huliwa hia thithö wale e ame ânyâ hobi kö
Solomona than hnân hobi kâu uma umö
Iehova: 41 a li hmolom, me li ûnyi a
khibiny ovejeien walethö hon ban li hmo-
lom; me li boert hnân tube li dok a khibiny
ovejien ethö hon li hmolom; 42 me je wan
rimona a foa haded hobi kâu li boert; lo li
deö wan rimona hobi kâu li ve boert, hnân
tube li dok a khibiny ovejien walethö hon
li hmolom; 43 me je taben a ten, me je
taben soû a ten hon je taben; 44 ke khaca
taben köiö, me je bolok a twelv hmelen
taben köiö; 45 me je öt, me je soi, me je
kaia: kaba je ûnyi hia eling wale a ânyâ
Hirama hobi kö Solomona than hnân hobi
kâu uma umö Iehova, a bras adre ohadrön-
göcâ. 46 Haba than ame oköiâ e hnyi
dok ae tha hon hnyi Joridano, hnyi kânâ
ae keci, wanben Sukotha me Zaretana.
47 Ke Solomona ame hna ta je ûnyi hia,
me ca tuluto bi, anyin ae ti se hia hmönyin:
ke e ca khana he ka elâm ihmakiny je bras.
48 Ke Solomona ame ânyâ je omjehen hia
uma umö Iehova: wale taben hut a gol,
me laulau gol taben areto hnân omanenâ;
49 me je taben lamepa gol ae so, thabûng
hnyi ke keihen metâ, ke ke thabûng hnyi
ke keihen me, cicö umen hofuc; me je
vongon, me je lamepa, me je akofi gol;
50 me je utkaia, me je uthesiûn, me je
kaia me je spun, me je taben meic, gol ae
so; me je hinge wale hobi kâu je hlingin
uma eiö hnyin uma, wale dok ae ti kap,
me hobi kâu je hlingin uma kap wale ke
keihen ae gan. 51 Ke ame um dö je huliwa
wale ame ânyâ Solomona than hnyi uma
umö Iehova. Haba Solomona ame odilâ
thö je ûnyi a okabâ Davita a kamen, wale
sileva, me gol, me je kaia, e ame tha ip me
omjeûiny uma umö Iehova.

HNYIMAKAN 8.

HABA Solomona ame ûkhacakönâ
wahingatiny Isaraela, me je ban je
tribu hia, je tuhan je lap anyin je kamen
laku Isaraela, kö Solomona than hnyi
Jerusalema, he ka hom tangen ûhihinköu
anyi Iehova ûheny hnyi taun anyi Davita,
wale Ziona. 2 Ke ame ûkhacaköu kö
Solomona than tavat Isaraela hia hnyi
bijeû, hnyi tehi Ethanima, wale tehi a
seveniny. 3 Ke ame o hia but wahinga-
tiny Isaraela, ke je at bihut ödrin e kap
tang. 4 Ke ödrin e hom tang tangö
Iehova, me uma mano hnân ûkhacaköu, me
ta je ûnyi hia thithö ae kap hnyi hnyin
uma; haba tavat bihut me at Levi ödrin
e hom ta je ûnyi eling. 5 Ke haba Solo-
mona me ûkhacaköu hia anyi Isaraela, tavat
adre me ûkhacaköu kâu, ödrin e tha e mē
hnyi hnyimakan tang, me hudo je mamoe
me bolok, a ca hnân bi aû me ha ûseiny
anyin ae se hia. 6 Ke haba tavat bihut
ödrin e odilâ tangen ûhihinyköu anyi Ie-
hova ka hnyi hnen, ka hnyin umen hofuc
hnyin uma kap, wale dok ae ti kap, eû
hmelen je labenyin li kerubi. 7 Anyin
ame lau li kerubi li labenyidru hon tang,
me haba li kerubi ödru me tube tang
me li venyâiny. 8 Ke ame beû hmâ li
venyâ me me manen li hnyiban li venyâ
hnyi dok ae kap cicö umen hofuc, ke ca
manen bi eû: ke ka ödru e ke ne o but
hnyi bong ang. 9 E ba ûnyi hnyi hnyin
tang, ke li veto thibi ae lau, waleji ame ip
hnyin Mose hnyi Horeba, hnyi ûen Iehova
ame ûhihinyköu me lakon Isaraela, waleji
a ûhedrin hnyi hnyei Aigupito. 10 Ke
ame didrut tavat bihut ûhedrin hnyi dok
ae kap, me ame unöngötö uma umö Iehova
ge ûlâ, 11 me me ca khana hnyat bihut
he ka tot me huliwa can ûlâ: anyin ame
unöngötö uma umö Iehova ge hmanenangi
Iehova.

12 Ke haba Solomona ame fuc, me ha,
ka habe, A hia but ha Jehova a e ame he
ka laba hnyi menekholom ae gan. 13 Awe,
oge me hia but otilâ uma me hnyabam,
wale dok hobi köu bi, m' u me he ka laba
hnyin nyiele balua. 14 Me haba than
ame hwiö me hahnahicâ ukhacaköu hia
anyin Isaraela: ke ame todrö ûkhacaköu
anyin Isaraela hia. 15 Ke haingen, ka
habe, Ole kö Iehova, Khongu Isaraela, at
ame ha ge hnyimen kö cica Davita, me
ohwâdâ ge hnyamen, ka habe, 16 Hwân
hnyi bong waleji oge me hom lakeik a at
Isaraela ûheny Aigupito, me oge me ca
ûca ke taun ûnyi hnyi je tribu hia anyin
at Isaraela he ka op uma, m' adre me ip
eling iök; ke oge me ûcö Davita he ka
musi hon lakeik a Isaraela. 17 Ke eû
hnyi hnyeku cica Davita he ka op uma
hnân hobi kâu iö Iehova, Khongu Isaraela.
18 Ke Iehova ame ba kö cica Davita, ka
habe, Haba hnâm hna hnyok he ka op
uma hobi kâu iök, me so hnâm hna hnyok:
19 ke so bi u me ca he ka op uma; ke
haba nokom ame he ka o gam, me hamen
bi he ka op uma hobi kâu iök. 20 Ke
Iehova ame ohwâdâ hwân hofuc e ame ha;
anyin a oge me o but hwabö cica Davita,
me tabâ theron anyi Isaraela, helâ me hofuc
ho Iehova waleji e ame ha bânâ, me oge
me hia but op uma hobi kâu iö Iehova
Khongu Isaraela. 21 Ke oge me hia but
bi hnen eling tang, adre hitangen ûhihi-
nyköu anyi Iehova, waleji e ame ânyâ me
lakamöta, k' ame hum ödrin ûnyi hnyi
hnyei Aigupito.

22 Haba Solomona ame tot cicö taben
hut anyi Iehova hnyi hnyimakan ûkha-
caköu hia anyin Isaraela, me hai göranyai
li hnyamen: 23 ke haingen, ka habe,
Iehova lö, Khongu Isaraela, e ba ke khong
ae ûcû möu, ethö hnyi drany, me eang
hmeledrany; at ame tuö ûhihinyköu me
ibetengiö ka je laathnyabaem, tavat adre
me vheno hnyi hnyimâkâm me hnyekudrin
ae bekhöt: 24 at ame tuö hobi kâu athnya-
baem, a cica Davita, waleji u je fuc kâu:
eke, u je fuc ge hnyimâm, me u je hia but
ohwâdâ ge hnyamâm, helâ me hnyi bong
ang. 25 Ke walang ang, Jehova lö, Khongu
Isaraela, tuö thö hobi kâu athnyabaem a
cica Davita waleji u je ha kâu, ka habe, Ame
ca he ka ba hwabâm hnyi hnyimakök hnân
tabô theron anyi Isaraela; wale thibi e
ame ne he lakom ka tuö dedrin je gethen,
he ka vheno hnyi hnyimakök, helâ me
hnâm hna vheno hnyi hnyimakök. 26 Ke
walang ang, Khongu Isaraela lö, ö u ohna-
tho hwâm hofuc, waleji u je ha ka athnya-
baem a cica Davita. 27 Ke hawa, e hnathu
ame he Khong ka laba eang hmeledrany ?
wâ ju, e ca ûcû u drany me dranyin ta je
drany; ke e ti ca ûcû u uma eang o ge op
28 Ke so bi Iehova Khonguk lö, ö u löng
hic hijin athnyabaem, me anyin sumat, he
ka löng hwan hwatenge me hic wale ame
hic athnyabaem hnyi hnyimâkâm hnyi bong

ang: 29 me me bwele, li emakâm ka hnyi
uma eang hnyi hnyinghet me lany, wale ka
hnyi dok u je ha gan, ka habe, Ame he ka
hnen e iök: he ka löng hic hijin athnyabaem
hnyi dok ang. 30 Ke löng ju sumat anyin
athnyabaem, me lakem a Isaraela, ödrin ka
he ka hic hnyi dok ang: eke, löng ju u e
hnyi drany wale hnyabam; ke u ka löng
ut, ö u thang ut. 31 Ame ne ke at ame
monu ka ke at, me adre me ip khöbi kâu
he ka kunâ e he ka khemanyin, ke e ame
o me khemanyin hnyi hnyimakan ânyâm
taben hut hnyi uma eang: 32 awe, löng ju
u ethö hnyi drany, me ânyâ thö, me owisa
ka lathnyabaem, me bi hwaban at ae kong,
me ip hon ban hwakecin bi; me haiwisa at
ae wisa he ka ham kâu hoton hwakecin ae
wisa. 33 Adre me ne he ka kot lakem a
Isaraela hnyi hnyimakan iwahnaihmiöny,
anyin a ödrin e ânyâ hulö köu; ke ödrin
e ne he ka hmetu köu, me haimemenâ iâm,
me hic me sumat köu hnyi uma ang: 34
awe, u na löng ju hnyi drany, me hna hulö
anyin lakem a Isaraela, me ohmetu ödrin
ju ka hnyi hnyei u je ham ka lakamödrin.
35 Adre me ne he ka hlöng drany, me ba
we, can adre me ânyâ hulö köu; ke ödrin
ka hic köu hnyi dok ang, me haimemenâ
iâm, me hwiö ûnyi hnyi anyidrin monu, u
ka oveci ödrin: 36 awe, u na löng ju
hnyi drany, me hna monu anyin lathny-
abaem, me lakem a Isaraela, u ka he ka
n' ödrin ge gethen ae so he ka vheno gadrin;
me ham we ka hnyi hon em hnyei, waleji
u je ham ka lakem me me idrin. 37
Ame ne hu hmiâ hnyi hnyei, ame ne mok
ae cap, ame ne ut me löhau me wahamon
me ihmâ; ame ne theling ödrin je iwahnai-
hmiöny mödrin hnyi hnyeiny anyidrin je
taun; ame ne hu vec, ame ne hu mok;
38 haba je hic hia me hna sumat hia hnen
ke at, ame ne lakem a Isaraela hia, a tavat
adre me ve wâhmakhmetoâ vecin je hnye-
kudrin, me hai li hnyamödrin ka hnyi uma
ang: 39 awe, u na long ju hnyi drany, a
hnyabam, me hna monu bi, me ânyâ, me
ham ka tavat hia hoton dedrin je gethen,
ke u je wâhmakhmetoâ hnyekudrin; (anyin
a hake u thibi at ame wâhmakhmetoâ
hnyekon lakon at hia;) 40 m' ödrin e he
ka outö u hnyi ta je bong hia thithö bongon
anyidrin möt hon kânâ, wale hnyei u je
ham ka lakamöhmun. 41 Ke haba atka-
nyua a ca hanen bi lakem a Isaraela, ke e
ka o ûheny hnyi hnyei ae sâkâû ge iâm;
42 (anyin a adre me he ka löng ge iâm ae
gan, me hnyamâm ae hwege, me benyâm
adre hai;) ke e ka o me hic hnyi uma eang;
43 awe, u na löng ju hnyi drany, a hnya-
bam, me ânyâ helâ me ta je ûnyi hia ame
hawo u hnyin atkanyua; me me khana iâm
tavat hia eang hmeledrany, he ka outö u,
helâ me hna ânyâ hnen lakem a tavat
Isaraela, me me khan' ödra a g' adre
hwenyi ien uma eang wale oge ânyâ, me
iâm bi. 44 Ame ne he lakem he ka vat
me je iwahnaihmiöny mödrin, hnyi hnâm
hna kun' ödrin kâu, ke ödrin e he ka hic
kö Iehova cicö taun wale u je ûca, me uma
wale oge ânyâ hobi kâu iâm: 45 awe, u na
löng ju hnyi drany hijidrin hic, me hnö-
drin hna sumat, me owisa ködrin. 46
Ödrin e ne ânyâ hulö köu, (anyin ae ba at
ame ca ânyâ hwakecin ae kong;) ke u je
hmönyâm ködrin, me hn' ödrin ka je iwa-
hnaihmiöny, m' adre me hum ödrin ka
hwenbâ ka hnyi hnyeiny je iwahnaihmiöny,
ame ne dok ae sâkâû, ame ne hakekeny;
47 ke so bi ödrin e ne ûnykûme hnyi
hnyekudrin hnyi hnyei adre hom hwenb'
ödrin hnyin, me hwiö thö, me khöû köu
hnyi hnyei iny tavat adre me hwenb' ödrin,
me ha, ka habe, Öhmun e ânyâ hwakecin
ae kong, me hwali, me monu; 48 ke ödrin
e ne hmetu köu ge hnyekudrin ae bekhöt
me hanudrin ae bekhöt hnyi hnyei iny je
iwahnaihmiöny mödrin, tavat adre me
hwenb' ödrin, me hic köu cicö idrin hnyei,
wale u je ham ka lakamödrin, taun u je
ûca, me uma wale oge ânyâ hobi kâu iâm:
49 awe, u na löng ju hnyi drany, a hnya-
bam, hijidrin hic me anyidrin sumat, me
owisa ködrin; 50 me hna but lakem wale
ödrin e ânyâ hwakecin ae kong, me hnö-
drin je hna hanyâûâ hia ânyâm hnanyibu;
me okûâ thö betenge gadrin ûnyi ge tavat
adre me hwenb' ödrin, mödrin e he ka
betenge gadrin: 51 anyin a lakem me em
hnyei ödrin, waleji u je hom ûheny Aigu-
pito, ûnyi hnyi meic hnân leû fao: 52 me
u me he ka wâ sumat anyin athnyabaem,
me sumat anyin lakem a Isaraela, he ka
ling ödrin hnyi ta je ûen hia thithö ödrin
e he ka hawo u hnyin. 53 Anyin a u,
Khong lö a Than, u je ûc' ödrin hnân em
hnyei ûnyi hnyi ta je hnyei hia thithö eang
hmeledrany, helâ me hnâm hna ha a deny
Mose athnyabaem, hnyi hnâm hna hom
lakamöhmun ûheny Aigupito.
54 Ka um dö Solomona hijöta je hic
eling me sumat kö Iehova, me e ame todrö
ûheny hnyi taben hut anyi Iehova, ûheny

hnyi hna cibouca me hna hai li hnyamen
hnyi drany ai. 55 Ke e ame tot me
hahnahicâ ûkhacaköu anyin Isaraela hia
ge hwan ae gan, haingen, ka habe, 56 Ole
kö Iehova at ame omenâ lakeiny a at
Isaraela, helâ me hnen hna ha bânâ hia:
e ca haû bi ke hofuc a khaca hnyi hwan ta
je hofuc hia ae so, waleji e ame ha a deny
Mose athnyabainy. 57 E na tha Iehova
ju Khonguta möta helâ me hnen hna tha e
me lakamöta: e na ca he ju ka hia gata me
hna degeci öta: 58 me me he ka wia je
hnyekuta kâu, he ka vheno deny ta je
gethen hia, me tuö hnen je hna hûna, me
anyin je hnanyibu, me hnen je hna owisa,
waleji e ame hûna ka lakamöta. 59 E na
hakekenyâ ju Iehova Khonguta hok ta
je hofuc ang, wale oge me sumâtâ hnyi
hnyimakö Iehova, hnyi lany me lit, me me
he ka owisa ka athnyabainy, me lakeiny a
Isaraela, ûnyi ae ûcû hnyi ke bong me ke
bong: 60 me me khana ta je hnyei hia
thithö eang hmeledrany a Iehova thibi
Khong; ke ba minya ju. 61 E so e bekhöt
je hnyekubun unyi Iehova Khonguta, he
ka vheno anyin je hnanyibu, me tuö hnen
je hna hûna, helâ me hnyi bong ang. 62
Ke haba than me at Isaraela hia a tha
ödra mē, adre me hudo je hut hnyi hnyi-
makö Iehova. 63 Ke Solomona ame hudo
me je hudiny ole, wale e ame hudo kö
Iehova, me twente tu thauzan je bolok, ke
wan haded ke twente thauzan je mamoe.
Me haba than me lakon Isaraela hia adre
me okabâ uma umö Iehova. 64 Ke hnyi
bong eling than ame okabâ wanben hny-
eule ae hnyi hnyimakan uma umö Iehova;
anyin a e ame hudo eling hudiny leû, me
hudiny han, me pipikhenyainy hudiny
ole: anyin ae ûhnyûkong taben hut a
bras hnyi hnyimakö Iehova, ke ca ûcû bi
hobi kâu hudiny leû, me hudiny han, me
pipikhenyainy hudiny ole. 65 Me Solo-
mona ame ânyâ bijeû hnyi ûen eling, a tha
e me at Isaraela hia, e gan hmâ ûkhacaköu,
hwân hnyi gethen ûheny Hamath ke ne o
but hnyi wagewe Aigupito, hnyi hnyimakö
Iehova Khonguta, seven ta bong ke seven
minya ta bong, wale fotin je bong. 66 Ke
haba hnyi bong a eitiny e ame kunâ tavat,
me adre me hahnahicâ than me ve he ka
hnyi umödra je uma mano me senyin me
hnyok ame hobâ, can ta je so hia ame
ânyâ Iehova kö Davita athnyabainy, me
Isaraela a lakeiny.

HNYIMAKAN 9.

KA hia but Solomona umo uma umö
Iehova, me uma umen than, me ta
je we Solomona hia e ame weny he ka ânyâ,
2 me Iehova ame hmetu kö Solomona helâ
me hnen hna manen kâu hnyi Gibeona.
3 Ke Iehova ame ha kâu, ka habe, Oge
hia but löng hijâm hic me ânyâm sumat hnyi
hnyimakök: oge hia but okabâ uma ang,
wale u je ânyâ hnân ip iök hnyin nyiele
balua; ke ame he ka e ling li emakök me
hnyekuk hnyi je bong hia thibut. 4 Ke
haba u, u je ne he ka he hnyi hnyimakök,
helâ me hnö Davita a kâmâm hna he me
hnyekon ae bekhöt me wisa, he ka ânyâ ta
je ûnyi hia oge hûna köu, me tuö anyik je
hnanyibu me hnök je hna owisa; 5 me oge
me he ka ohmâ theroniny dokhom dökhu
hon Isaraela nyiele balua; helâ me hnök
hna ha bânâ kö Davita a kâmâm, ka habe,
Ame ca he ka ba hwabâm hon theroni Isa-
raela. 6 Ke öbun e ne hmetu gak, ame
ne lakom bi, me ca tuö bi hnök je hna
hûna me anyik je hnanyibu, wale oge hia
but ip hnyi hnyimaköbun, he ka he me
bi athnyabainy je khong baû, me khu-
drung ködrin: 7 awe, oge me he ka subâ
degeci Isaraela ûnyi hnyi hnyei wale oge
ham ködrin; ke haba uma ang oge okabâ
hobi kâu iök, me oge me he ka degec ûnyi
hnyi hnyimakök; ke ame he Isaraela ka
tot hnân hofuc vejec me hluma hnyi ta je
hnyei hia: 8 ke haba uma eang ae beû
göranyai, ame he tavat hia adre me he eû
hnyi gethen ka lâiâ, me jû; ke adre me he
ka ha, ka habe, Anyin a ieû Iehova ame
ânyâ helâe ka hnyei ang me uma ang? 9
Ke adre me he ka thu, ka habe, Anyin
ödrin e hna degeci Iehova Khongudrin, at
ame hom lakamödrin ûheny hnyi hnyei
Aigupito, ke ödrin e kât ke je khong bi,
me khudrung ködrin, me bi athnyaba
ködrin: anyin a wale Jehova ame oâ
ködrin ta je ûnyi hia thithö eang ea kong.

10 Ke a um dö je hunai Solomona a
twente ka op li uma, wale uma umö Iehova
me uma umen than, 11 (haba Hirama than
Turo ame hia but ham kö Solomona je ûö
arasi, me je ûö köp, me gol, helâ me je
weny hia) haba Solomona than ame ham
kö Hirama twente je taun hnyi Galelaia.
12 Ke Hirama ame he ûheny Turo he ka
wâ je taun a ham kâu Solomona; me ca so
bi kâu. 13 Me haingen, ka habe, Muma

lö, ie je taun ang u je ham könya? Me e
ame hwenyi ien je taun, ka habe, hnyei
Kabul, ke ne o but hnyi bong ang. 14
Ke Hirama ame kunâ ka than je gol a
wan haded ke twente je talan.

15 Ke walang bongon a ga ûca at hnö
Solomona than he ka op uma umö Iehova,
me umen uma bi, me Milo, me hak vetoiny
Jerusalema, me Hazora, me Megido, me
Gezera. 16 Haba Farao than Aigupito
ame hia but he me hûgûnâ Gezera, me
thong ge meic, me hlingâ at Kanana tavat
a idrin taun, me ham e hnân bwihlany ka
nokon hlu, a öiö Solomona. 17 Me Solo-
mona ame op Gezera, me Bethe-horona eû,
18 me Baalath, me Tamara hnyi hnyebuba,
hnyi hnyei, 19 me je taun hia hnân ip
omjeû omjehe Solomona, me je taun hnân
ip anyin je kariota, me je tauniny tavat
tabö hors, me ûnyi a we Solomona he ka
op hnyi Jerusalema hnân weny bi, me
Lebanona, me hnyi hnyei hia hnyi dokhon
dökhu. 20 Ke haba tavat hia, a je kolon
at Amora, me Heth, me Perizi, me Hivi,
me Jebusi, wale a ca lakon Isaraela; 21 ke
lakon aten hnyei a wan hwabödrin, waleji
ae ca khana lakon Isaraela he ka ohia, me
haba Solomona ame ûca hnyat gadrin he ka
ânyâ anyin ta je huliwa ke ne o but hnyi
bong ang. 22 Ke Solomona ame ca hawâ
lakon Isaraela he ka ânyâ anyin ta je
huliwa: ke ödrin bi tavat vat, me je
athnyabainy, me je taben, me je homakan,
me tavat musö anyin je kariota, me tavat
tabö hors. 23 Haba tavat eling ödrin e
musi hon ta je huliwa anyi Solomona, a
ödrin faiv haded ke fifte, ke ödrin e musö
tavat huliwa anyi Solomona. 24 Ke haba
momo nöku Farao ame o ûheny hnyi taun
anyi Davita ka hnyi umen uma wale adre
op hnân hobi kâu; me e ame op Milo.
25 Ke Solomona ame okun hudo je hudiny
leû, me je hudiny ole, hnyi ke huna me ke
huna, hon taben e ame ânyâ hobi kö Iehova,
ke e ame leû utö ae bo so hon taben hut ae
hnyi hnyimakö Iehova. Ke ame um dö uma.

26 Ke habâ Solomona than ame tibet
je hu hnyi Eziona-gebera, ae hakekenyâ
Elath, hnyi hobatköiöiny Köiö ae Dra
hnyi hnyei Edoma. 27 Ke haba Hirama
ame kunâ hon hu ai lathnyabainy a je aten
hu, tavat ödrin e wâhmakhmeto köiö, he
ka tha he me lathnyabai Solomona. 28 Ke
ödrin e he Ofira ai, me hok gol ûheny
e foa haded me twente je talan, me hom
kö Solomona than.

HNYIMAKAN 10.

KA löng ut momo than Sheba lung
anyi Solomona hnyi iö Iehova, me e
ame o but he ka cubec ge je hofuc ae iyong.
2 Ke e ame o but hnyi Jerusalema me
bunyen ae se, a je kamela ame hijen je utö
ae bo so, me gol ae ti gan, me je veto ae
ûnyi hnathu: k' ame o but kö Solomona,
me e ame ûhnenamö mē ge ta je ûnyi eû
hnyi hnyekon. 3 Ke Solomona ame oma-
nenâ kâu ta je ûnyi e ame hnö: e ba
ûnyi a ikhâlâ than a ga ca omanenâ kâu.
4 Ke a hia but momo than Sheba wâ ta je
metâ anyi Solomona, me uma e ame op,
5 me jeû hon anyin laulau, me hwakecin
ûlabainy lathnyabainy, me hwakecin ûtilen
anyin tavat huliwa, me je khaûdrin, me
tavat khöp anyin utkaia, me deny gethen
ame olö ka hnyi uma umö Iehova; me e
ame gâ on ge lâiâ. 6 Ke e ame ha ka
than, ka habe, E hnathu ûthumetu oge
löng hnyi ik hnyei ge hnâm hna ânyâ, me
ânyâm metâ. 7 Ke so bi oge ca kap ûthu-
metu ke ne o but oge me o me wâ ge li
emakök: ke wâ bi, adre me ca thumetu
nya ge hafiny: e beönua ânyâm metâ me
sot hon ûthumetu oge me löng. 8 E
hnahic ânyâm tavat, e hnahic lathnyabaem
ang, wale adre tot bala hnyi hnyimâkâm,
me löng ânyâm metâ. 9 Ole kö Iehova
Khongom, at ae weny u, he ka otilö u
hon theroni Isaraela: anyin a Iehova ame
betenge ka at Isaraela nyiele balua, anyin
a wale e ame otilö u ka than, he ka ânyâ
wisa me ûnyi ae ûcû. 10 Ke e ame ham
ka than gol a wan haded ke twente je
talan, me je utö ae bo so ae ti gan, me je
veto ae ûnyi hnathu: adre me ca oâ hmetu
bi je utö ae bo so ae ti gan helâ me hna
ham hnen momo than Sheba kö Solomona
than. 11 Ke haba je hu minya hu Hirama
ödrin e hom gol ûheny Ofera ödrin e hom je
ûö alemuga ae se hia, me je veto ae ûnyi
hnathu. 12 Ke haba than ame tibet je
ci ge je ûö alemuga hnyi uma umö Iehova
me uma umen than, me hnân je kitara, me
je nabeli, hobi kâu tavat khumung: adre
ca hom je ûö alemuga a helâe, ke adre me
ca wâ hmetu bi ke ne o but hnyi bong ang.
13 Ke Solomona ame ham ka momo than
Sheba ta je ûnyi hia ae weny, wale a
sumâtâ, ca ha bi ta je ûnyi a ka ham bi
kâu Solomona. Me ame hwiö bi momo me
he ka hnyi iny hnyei, a e me lathnyabainy.

14 Ke haba ihmakiny gol adre me oâ kö
Solomona hnyi huna a khaca, me, siks
haded ke sikste siks je talan gol, 15 ke ca
ha bi gol ûnyi ge tavat ûcû, me tavat ûcû
tot, me je thaniny Arabia, me tavat musö
hnyei. 16 Ke Solomona than ame ânyâ je
uthat ae lau a tu haded, gol adre kokot:
ke ûsa siks haded je sekel gol hnyi uthat
a khaca. 17 Me theri haded je bec gol
adre kokot; ke ûsa kun ta mina gol hnyi
bec a khaca: me than ame ip ta je ûnyi e
hnyin uma utöiny Lebanona. 18 Ke than
ame ânyâ theron ae gan, a nyon elefan, me
tube ge gol ae ti so. 19 Ke e hu hnân
ölö ka hnyi theron siks ta deö hna okca,
ke wathelaba hon theron hnyi hoton, ke e
hu li ci hnyi li ke keihen dok adre me
tabâ hnyin theron, ke lo li liona ame tot
hnyi li ci. 20 Ke twelv je liona ame tot
eling hnyi li ke keihen je deö hna okca a
siks: ke ba ûnyi helâe adre me ânyâ hnyi
je dökhu hia thithö. 21 Ke haba je kaia
hia hnân ic beli Solomona than, me gol, ke
haba je kaia hia hnyi uma utöiny Lebanona;
me gol ae so: ke ba kaia sileva; k' adre me
ca oûnyihnatho sileva hnyi bong bongu
Solomona. 22 Anyin ae hu hnyi köiö ta
je hu hon than ûheny Tasesa, tha e me je
hu hu Hirama: ke ame labö khöp ta je
huiny Tasesa hnyi je ve obiny ta hnna a
kun, k' adre me hok gol, me sileva, me je
nyon elefan, me ta je cako, me je pikâk.
23 Ke haba Solomona than, me beönua
hon ta je than hia eang hmeledrany ge
omjeû me metâ. 24 Me haba hmele-
drany hia ame elöm Solomona, he ka löng
anyin metâ, wale Khong ame ip eû hnyi
hnyekon. 25 Ke adre me ve hom anyidrin
je bwihlany, a je kaia sileva, me je kaia
gol, me je ûkhaû, me je ûnyi hnân vat, me
je utö ae bo so, me je hors, me je miul,
adre fâtâ hnyi ke huna me ke huna. 26
Ke Solomona ame ûkhacaköuâ je kariota,
me tavat tabö hors; me e hu gan bi wan
thauzan ke foa haded je kariota, ke twelv
thauzan tavat tabö hors, wale e ame khene
ödrin ka hnyi je tauniny kariota, me Jeru-
salema unyin than. 27 Ke haba than
ame osehia sileva hnyi Jerusalema me me
helâ me je veto, ke e ame osehia minya je
arasi me me helâ me je ûö sukamore, wale
hnyi je hnyei ae hnyikânâ. 28 Ke haba
je hors hale Solomona, me adre hom ûheny
Aigupito; ke haba tavat ûcû hobi kâu than
me ödrin e kap je deö hors, ke deö hors ge
ke hwaban. 29 Ke ame o but me he ûheny
Aigupito ke kariota hwaban siks haded je
sekel sileva, me wan haded ke fifte je sekel
hwaban horse; ke ödrin e hom helâe hobi
kâu je thaniny at Heth me Suria.

HNYIMAKAN 11.

KE haba Solomona than ame hnyök ka
je momo kanyua ae se hia tha ödrin
me momo nöku Farao, a je momo Moaba,
me Amona, me Edoma, me Zidona, me
Heth; 2 ûnyi hnyi je hnyei waleji a ha
Iehova ka lakon Isaraela, ka habe, Ca he
öbun ködrin, ke khaca ödrin e ca he ka he
köbun: anyin ae hnathu ödrin e he ka wia
je hnyekubun he ka hnu hoton je khongu-
drin: me ame kece hnyeku Solomona
ködrin. 3 Ke e hu gan seven haded je
âiân, je momo than, ke kun ta haded anyin
je momo: ke ame wia thö hnyekon hnen je
âiân. 4 Anyin ae ka hingat ut Solomona,
haba laâiân ödrin e wia thö hynekon he ka
hnu hoton je khong me monu: ke e ca
bekhöt bi hnyekon kö Iehova a Khongon,
helâ me hnyeku Davita a kamen. 5 Anyin
a Solomona ame hnu hotu Aseira khong
momo anyin at Zidona, me Milekoma ae
ikiki anyin at Amona. 6 Ke Solomona
ame ânyâ hwakecin ae kong hnyi hnyimakö
Iehova, ke ame ca ti hnu hotu Iehova helâ
me Davita a kamen. 7 Haba Solomona
ame op dok ae görany hobi kö Kemosa ae
ikiki anyi Moab, hnyi bucen ae cicö
Jerusalema, me hobi kö Moleka at ae ikiki
anyin je laku Amona. 8 Ke e ame ânyâ
helâe hobi kâu je âiân hia a je atkanyua,
ödrin e leû utö ae bo so, me hudo ka je
khongudrin.
9 Ke haba Iehova ame hmöyin kö
Solomona can hna wia hnyekon ga Iehova,
Khongu Isaraela, wale a olo omanenâ e bi
kâu, 10 k' ame hûna kâu hnyi ûnyi ang;
a e ame ca he bi ka hnu hoton je khong:
ke e ame ca tuö hna hûna hnö Iehova
kâu. 11 Anyin a wale ame ha Iehova kö
Solomona, ka habe, anyin a u je ânyâ ûnyi
ang, ke u je ca tuö anyik ûhihinyköu, me
anyik ta je hnanyibu, waleji oge me hûna
köu, me oge me he ka hûgûnâ gam dökhu,
me ham ka athnyabaem. 12 Ke so bi oge
me ca he ka ânyâ e hnyi ûâm, ga Davita a
kâmâm: ke oge me he ka hûgûnâ e hnyi
hnyamen nokom. 13 Ke oge me ca he ka
hûgûnâ hia dökhu; ke oge me he ka ham
khaca tribu ka nokom, ga Davita athnya-
baik, me Jerusalema waleji oge me ûca.

14 Ke haba Iehova ame okûâ iwahnai-
hmiöny kö Solomona, jia Hadada at Edoma:
a e mâtrâniny than hnyi Edoma. 15 Haba
ehac ke tiga Davita hnyi Edoma, ke ame
he Jaob taben vat he ka konâm je hnyat
adre kot, ke adre hia but hlingâ obaga hia
hnyi Edoma; 16 (k' ame laba eling Joab me
at Isaraela hia hnyi siks ta tehi, ke ne o but
adre hia but subâ degecâ obaga hia hnyi
Edoma;) 17 me haba Hadada ame kec, a
tha e me keihen at Edoma lakeiny kamen,
me he Aigupito ai; ke tiga ûhnyûkong
Hadada. 18 Ke ödrin e todrö ûhedrin
Midiana, me he Parana ai: ke ödrin e hom
ke je hnyat ûheny Parana he ka tha he
mödrin, me ödrin e o Aigupito, kö Farao
than Aigupito; me e ame ham kâu uma,
me hûna he ka hān, me ha iny. 19 Ke
e gan hmâ ibetengiö anyi Farao kö Hadada,
he e ame ha âiân a liamekeiny me âiân
bi, wale liamekeiny me momo than jia
Tapenes. 20 Me haba liamekeiny me
Tapenes ame hnokoâ nokon baga jia
Genubath, ke haba Tapenes ame hnebaiö
e hnyi uma umö Farao: ke Genubath ame
laba hnyi uma umö Farao a tha e me laku
Farao. 21 Ke a löng ut Hadada hnyi
Aigupito a ga tha he Davita ka lakamen,
ke a mokcu Joab taben vat, me haba
Hadada ama ha kö Farao, ka habe, Ö u
hnö nya but m' inye he but ka hnyi ik
hnyei. 22 Me haba Farao ame ha kâu, ka
habe, Ie ûnyi ae hia gam unyik, m' u me
elâm he ka he ka hnyi em hnyei? Ke
haingen, ka habe, E ba: ke so bi ö u hnö
nya but.

23 Ke haba Khong ame okûâ kâu ke
iwahnaihmiöny bi, jia Rezona nöku Eliada,
at ame kec ga Hadadeza a tuban, than
Zoba: 24 ke e ame ûkhacaköuâ tavat
unyin bi, me me taben deö vat, waleji
nnyi hnö Davita hna kuc ödrin at Zoba:
ke ödrin e he Damaseko ai, me laba
eling, me musi hnyi Damaseko. 25 Ke
e iwahnaihmiöny me at Isaraela hnyi ta je
bong hia bongu Solomona, ca ha bi monu
Hadada ame ânyâ: ke e ame hûkötiö
Isaraela, me musi hnyi Suria.

26 Ke haba Jeroboama nöku Nebata, at
Eferaima ûheny Zereda athnyabai Solomona,
ke Zeruia ien hinyen, e safac, me e at ame
hai hnyamen minya ka than. 27 Ke walang
can e ame hai hnyamen ka than: haba
Solomona ame op Milo, me okhötâ je dok
ae hmouca hnyi taun anyi Davita a kamen.
28 Ke at ae hwege hmönyin Jeroboama:
ke a wâ but Solomona a e hidröu ae ti
huliwa, ke e ame otilâ e hon ta je huliwa
hia hnyi lap anyi Josefa. 29 Ke haba
hnyi ûen eling, me ame he Jeroboama
ûheny Jerusalema, me ame ûkhanö mē
Ahia perofeta at Silo eû hnyi gethen; ke
e ame hia but khavâ ke ûkhaûen ae teb
ûnyi; ke hake ödru thibi hnyi hnyei. 30
Ke haba Ahia ame kât ûkhaû ae teb ûnyi
e ame khavâ, me kia mûa me me twelv je
ec mano. 31 Ke e ame ha kö Jeroboama,
ka habe, Hom dö je ec mano a ten: anyin
a walang ame ha Iehova, Khongu Isaraela,
ka habe, Wâ bi oge me he ka kia dökhu
ûnyi ga Solomona, me ham bi köu je tribu
a ten: 32 (ke khaca thiju tribu hobi kâu,
ga Davita athnyabaik, me ge Jerusalema,
taun oge ûca hnyi ta je tribu hia hnyi
Isaraela:) 33 can ödrin e digic nya, me
khudrung kö Aseira khong momo anyin at
Zidona, me Kemosa khongon at Moaba,
me Milekoma khongon laku Amona; ke
ödrin e ca vheno dek je gethen, he ka
ânyâ wisa hnyi hnyimakök, me tuö anyik
je hnanyibu helâ me Davita a kamen. 34
Ke so bi oge me ca he ka hûgûnâ hia
dökhu gan: ke oge me he ka ânyâ e, me
me tuhan hnyi ta je bonginy hia anyin
möt, ga Davita athnyabaik, wale o ge ûca,
anyin a e ame tuö hnök je hna hûna, me
anyik je hnanyibu: 35 ke oge me he bi
ka hûgûnâ dökhu ûnyi hnyi hnyamen
nokon, me ham e köu, ten je tribu.
36 Ke khaca tribu oge me he ka ham ka
nokon, me me hu ga Davita athnyabaik
nyiele balua lamepa hnyi hnyimakök hnyi
Jerusalema, taun oge ûca hobi könya bi
he ka ip eling iök. 37 Ke oge me he ka
hum u, ke u me he ka musö hia hoton
weny hnyekom, ke u me he ka than hon
at Isaraela. 38 Ke u je ne he ka löng hia
hoton hnök hna hûna köu, me vheno dek
je gethen, me ânyâ ûnyi ae wisa hnyi
hnyimakök, me tuö anyik je hnanyibu, me
hnök je hna hûna, helâji a ânyâ Davita
athnyabaik; me oge me he bi nya ka tha
inya möu, me bi uma ae tet hmâ me
umâm, helâji me hnök hna ânyâ hobi
kö Davita, me oge me he ka ham köu
Isaraela bi. 39 Ke oge me he ka ovecâ
je mâtrâni Davita can e, ke ca nyiela balua.
40 Ma haba Solomona ame elâm he ka
hlingö Jeroboama; me Jeroboama ame
todrö, me kec Aigupito ai kö Sisaka than
Aigupito, ke e bi Aigupito ke ne o but
ame mokcu Solomona.

41 Haba kolon je huliwa a ânyâ Solomo-
na, me hnen hna ânyâ hia, me anyin metâ,
hawa, adre me ca sihnalimen hnyi tusiny
ta je huliwa anyi Solomona? 42 Ke haba
ûen ame musi hnyin Solomona hon Isaraela
hia hnyi Jerusalema, me fâte je huna. 43
Ke ame tha mokut ut Solomona me laka-
men, me adre me konâm e hnyi taun anyi
Davita a kamen: me Reoboama a nokon
ame than ju hwaban.

HNYIMAKAN 12.

KE Reoboama ame he Sekema ai:
anyin ame o hnyi Sekema Isaraela
hia he ka otilâ e me than. 2 Ke a löng
ut Jeroboama nöku Nebata, (anyin ae tiga
e bi hnyi Aigupito, k' ame kec kâe ehac
ga Solomona, me ame laba Jeroboama hnyi
Aigupito, 3 me adre me ûkhûnöng he ka
hawâ e;) me ame tha o Jeroboama me
ûkhacaköu hia anyin at Isaraela, me ha ko
Reoboama, ka habe, 4 Haba kâmâm ame
ohmakâ ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ huhmun:
ke haba walang ang u ma he ka ohâhâ
huliwa anyin kâmâm ae vec, me ûnyi hnân
ûhûkâlâköuâ ae hmak e ame ip huhmun, me
öhmun e he ka bi lakem. 5 Me e ame ha
ködrin, ka habe, He thö ama kun ta bong,
m' öbun hmetu thö könya. Me ame vese
thö tavat. 6 Me haba Reoboama than
ame ûhnenamö me wahingat, a hnyat adre
me tot hnyi hnyimakö Solomona a kamen
ke tiga möt, me ha, ka habe, Ie hofuc öbun
e ûnykûme hnân thu ka tavat ang? 7
Ke haingödrin kâu, ka habe, U je ne he
ka bi athnyaba ka tavat ang hnyi bong
ang, me ânyâ wedrin, me thu ködrin, me
ha ködrin ta je hofuc ae so, awe, ödrin e
he bi ka bi athnyaba köu nyiele balua.
8 Ke e ame degecâ hofuc hwan wahingat
ödrin e ûhnenamö, ke e ame ka ûhnenamö
me je hidröu a ödrin tha dö mē, wale ödrin
e tot hnyi hnyimakan. 9 Ke haingen
ködrin, ka habe, Ieû hnöbun hna ha, mötin
e he ka thu ka tavat ang ödrin e ha könya,
ka habe, Ohâhâ thö ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ
waleji ame ip kâmâm huhmun? 10 Me
ame ha kâu je hidröu a ödrin tha dö mē, ka
habe, Walang ûnyi u me he ka ha ka tavat
ang adre me fuc köu, ka habe, Haba kâmâm
ame ohmakâ ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ hu-
hmun, ke u me he ka ohâhâ e huhmun;
walang ûnyi u me he ka ha ködrin, ka habe,
haba banyök a bakevic ame he ka haki hon
hnyi cica. 11 Ke wale bi ang, haba cica ame
ip hubun ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ ae hmak:
ke oge me he bi nya ka bi hanen e hubun:
haba cica ame kuc öbun ge osö, ke oge me
he bi nya ka kuc öbun ge je sekopio. 12
Haba Jeroboama, me tavat hia, ödrin e o
kö Reoboama hnyi bong a kuniny, helâ
me hna hûna hnen than, ka habe, Hmetu
thö könya hnyi bong a kuniny. 13 Ke
haba than ame thu hwegiâ ka tavat, me
degec hofuc hwan je hingat wale ödrin e
ûhnenamö; 14 me fuc ködrin hoton hofuc
hwan je hidröu, me ha, ka habe, Haba cica
ame ohmakâ ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ hubun,
ke oge me he bi nya ka bi hanen ka ûnyi
hnân ûhûkâlâköuâ hubun: haba cica ame
kuc öbun ge osö, ke oge me he bi nya ka
kuc öbun ge sekopio. 15 Me ame ca löng
bi than ka tavat; anyin a ûnyi ga Iehova
ûnyi eling, me me ohwadâ hwan hofuc,
waleji ame ha Iehova kö Jeroboama nöku
Nebata a deny Ahia at Silo. 16 Ke a wâ
but Isaraela hia a g' ame ca löng ködrin
than, haba tavat adre me thu ka than me
ha, ka habe, Ewa ke keihöhmun unyi
Davita? ke ba jekhöûhmun unyin laku
Jese: at Isaraela lö, vese th' öbun ka hnyi
umöbun je uma mano: Davita lö, hamâm
he ka tuö ânyâm lap. Me Isaraela ame
vese but ka hnyi umödrin je uma mano.
17 Ke haba lakon Isaraela, a tavat adre
me labā je taun anyin Juda, me Reoboama
ame musi ködrin. 18 Ke Reoboama than
ame kunö Adorama, at ame ō fat; me haba
Isaraela hia adre me lûâ ge veto me ame
mokcu. Me Reoboama than ame ie he
logot me ölö ka hnyi anyin kariota, me kec
Jerusalema ai. 19 Me haba Isaraela ame
hna degecâ lap anyi Davita ke ne o but
hnyi bong ang. 20 Ke a löng ut Isaraela
hia a ga o thö Jeroboama, me adre me
ûkhûnong he ka hawâ ka hnyi ûkhacaköu,
me otilâ e me than Isaraela hia: ke ba at
ame hnu hoton lap anyi Davita, ke so bi
hake tribu Juda thibi.

21 Ke ame o thö Reoboama hnyi Jeru-
salema, me e ame ûkhacaköuâ lap anyi
Juda, me tribu Beniamina, ödra wan haded
ke eite thauzan tavat adre ûca, tavat vat,
he ka vat me lap anyi Isaraela, he ka
ohmeto dökhu kö Reoboama nöku Solomona,
22 Ke ame o but hofuc hwan Khong kö
Semaia aten Khong, ka habe, 23 Fuc dö
kö Reoboama nöku Solomona than Juda,
me lap hia anyi Juda me Beniamina, me
kolon biju tavat, me ha ködra ka habe,
24 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe.

Ca he öbun, ke ca vat bi me je liamekeiny
möbun a lakon Isaraela: ve hmetu ju
öbun ka hnyi umöbun je uma; anyin a
haba ûnyi ang me ûnyi gak. Me adre me
löng hofuc ho Iehova, me hmetu me vese
but, hoton hofuc ho Iehova.
25 Ke haba hnyi ûen e Jeroboama ame
op Sekema hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima,
me laba eling: ke e ame he ûheny e me
op Penuela. 26 Ke haba Jeroboama ame
ha hnyi hnyekon, ka habe, Ame he ka
hmetu walang ang dökhu ka hnyi lap
anyi Davita: 27 ame ne he tavat ang he
ka bi hut hnyi uma umö Iehova hnyi
Jerusalema, me ame he ka wia hmetu
hnyekon tavat ang ka tuhödra, a Reoboama
than Juda; me adre me he ka hlingö nya,
me hmetu kö Reoboama than Juda. 28
Me than ame ûhnenamö, me ânyâ li nokon
kau gol; ke e ame ha ködrin, ha habe,
E hmak köbun he ka he Jerusalema ai;
Isaraela lö, wâ ju ang li khongom, a li at
ödre hum u ûnyi hnyi hnyei Aigupito.
29 Me e ame otilâ khaca hnyi Beth-ela,
ke e ame ip khaca hnyi Dana. 30 Ke
haba ûnyi eling ame okûâ hulö: anyin a
haba tavat adre me he ka khaca, wale ke
ne o but hnyi Dana. 31 Ke e ame bi
uma hnyi je dok ae görany, me otilâ je
hnyat bihut ûnyi hnyi tavat hia, wale a ca
je laku Levi. 32 Ke Jeroboama ame hûna
he ka bijeûâ hnyi tehi a eitiny, hnyi bong
a fiftininy tehi, helâ me bijeû hnyi Juda,
ke e ame ölö ka hnyi taben hut; me e ame
ânyâ helâe hnyi Beth-ela, me bi hut ka li
nokon kau wale e ame ânyâ: ke e ame ip
hnyi Beth-ela tavat bihut hnyi dok ae
görany wale e ame ânyâ. 33 Ke e ame
ölö ka hnyi taban hut wale e ame ânyâ
hnyi Beth-ela hnyi bong a fiftininy tehi a
eitiny, wale hnyi tehi e ame ûnykûme
hnyi hnyekon bi: ke e ame hûna ke bijeû
hobi kâu lakon Isaraela, me ölö ka hnyi
taben hut, he ka leû utö ae bo so.

HNYIMAKAN 13.

KE wâ bi, ame o but hnyi Beth-ela ke
aten Khong ûheny Juda ge hofuc ho
Iehova: ke Jeroboama ame tot hnyi taben
hut he ka leû utö ae bo so. 2 Ke e ame
hongot ka hnyi taben hut ge hofuc ho
Iehova, me ha, ka habe, Taben hut, taben
hut lö, walang hna ha hnö Iehova, Wâ bi,
adre me he ka hnokoâ wanakat ka hnyi
lap anyi Davita, Josea ien; ke e ame he ka
hudo hom je hnyat bihut hnyi je dok ae
görany, tavat ödrin e leû utö ae bo so
hom, ke ödrin e he ka le hom je jeien at.
3 Ke e ame bi haten hnyi bong eling, me
ha, ka habe, Walang haten ame ha Iehova:
Wâ bi, ame he ka hmouca taben hut, me
hingölö je dröu ûnyi hnyi hon. 4 Ka löng
ut than hofuc hwan aten Khong, wale e
ame ha ka hnyi taben hut hnyi Beth-
ela, me haba Jeroboama ame inâ hnya-
men, ûnyi hnyi hon taben hut, me ha,
ka habe, Kât ju e. Me ame meleca hnya-
men wale e ame inâ kâu, me me ca khana
bi he ka oc hmetu kâu bi. 5 Ke ame
hmouca but minya taben hut, me hingölö
but je dröu ûnyi hnyi 'hon, helâ me haten
ame ha aten Khong ûnyi ge hofuc ho
Iehova. 6 Haba than ame thu me ha ka
aten Khong, ka habe, Ö u khöû thö kö
Iehova Khongom walang ang, me hic hobi
könya, me me so hmetu but hnyamök. Me
haba aten Khong ame khöû kö Iehova, me
me so hmetu hnyamen than helâ me eja.
7 Ke haba than ame ha ka aten Khong, ka
habe, Ötu he ka hnyi hnyabak, m' u me
menâ, me oge me he ka ham köu hwaban.
8 Ke haingen aten Khong ka than, ka
habe, U je ne ham könya hafiny umâm
uma, oge me ca he ka tha dit möu, ke haba
khaca, oge me ca he ka han areto me ic
köiö hnyi dok ang: 9 anyin a helâe hna
hûna könya hofuc ho Iehova, ka habe, U
me ca he ka han areto me ijem köiö, ke u
me ca he ka vheno hmetu dem gethen.
10 Me e ame hmetu hnyi ke gethen, k'
ame ca he hnyi gethen e ame o hnyin
Beth-ela ai.
11 Ke ame laba hnyi Beth-ela ke pero-
feta a hingat; ke ame o but ke nokon me
thumeto e ge ta je ûnyi hia ame ânyâ aten
Khong hnyi bong eling hnyi Beth-ela:
k' ödrin e thumeto minya kamödrin ge ta je
hofuc e ame ha ka than. 12 Haba kam-
ödrin ame ha ködrin, ka habe, A he ua?
Ke haba lakon ödrin e wâ gethen a vheno
aten Khong at ame o ûheny Juda. 13 Me
haingen ka lakon, ka habe, Hûkâlâ ju taben
hon asina. Me ödrin e hûkâlâ taben hon
asina: me e ame tabâ. 14 Ke e ame he
hoton aten Khong me khaû ju e, a ga laba
hmelen iwajo: ke e ame ha kâu, ka habe,
U aten Khong waleji a o ûheny Juda?
Me haingen, ka habe, Inya. 15 Me e ame
ha kâu, ka habe, Ötu he ka hnyi hnyabak
ka me han. 16 Ke haingen, ka habe, E ca
khanö nya he ka tha hmetu möu: ke oge

me ca he ka tha han me tha ic möu hnyi
dok ang: 17 anyin a ha könya hofuc ho
Iehova, ka habe, U me ca he ka han areto
me ic köiö eling, ke u me ca he ka vheno
hmetu gethen u je o hnyin. 18 Ke hain-
gen kâu, ka habe, Inya ang ke perofeta helâ
möu; ke haba angela ame ha könya hnyi
hofuc ho Iehova, ka habe, Ohmeto ju e ka
hnyi umâm uma, me me han areto me ijem
köiö. Ke e ame thoi kâu. 19 Me e ame
tha hmetu mē, me e ame han areto me ijem
köiö. 20 Ke ödru me tiga laba hnyi lau-
lau, me ame o hofuc ho Iehova ka perofeta,
at ame ohmeto e: 21 me e ame hongot ka
aten Khong at ame o ûheny Juda, me ha,
ka habe, Walang hofuc ame ha Iehova, ka
habe, Can anyin a u je hia but hanyâûâ
hofuc ho Iehova, me ca löng bi hna hûna,
waleji a hûna köu Iehova Khongom, 22 ke
u je hmetu, me han areto me ijem köiö
hnyi dok waleji e ame hûna köu, ka habe,
ca he bi ka han areto, me ijem köiö; anyin
a wale ame ca he ka o unyâm ka hnyi
erkemok anyin lakâmâm. 23 Ke a hia but
han areto, ke a hia but ic, me e ame hûkâlâ
taben hon asina hobi kâu, waleji perofeta e
ame ohmeto. 24 K' ame he but, me ame
ûkhanö mē liona eû hnyi gethen, me hlingâ
e; ke adre khûâ eû hnyi gethen unyin a
mokcu, ke ame tot asina hakekenyâ e; ke
liona minya ame tot hakekenyâ komok.
25 Ke wâ bi ame he eû hnyi gethen tavat,
me wâ komok adre khûâ eû hnyi gethen,
me liona ame tot hakekenyâ komok: ke
ödrin e o me ûthumetu hnyi taun waleji
ame laba hnyin perofeta hingat. 26 Ke a
löng ut perofeta at ame ohmeto e ûheny
û hnyi gethen, me e ame ha, ka habe,
Wale aten Khong at ame hanyâûâ hofuc
ho Iehova: anyin a wale a hia but Iehova
hna e ka liona, me ame kia me hlingâ e,
hoton hofuc ho Iehova waleji e ame ha
kâu. 27 Haba e ame ha ka lakon, ka
habe, Hûkâlâ ju taben hon asina hobi könya.
Me ödrin e hûkâlâ. 28 Me e ame he me
wâ komok adre khûâ eû hnyi gethen, me
asina me liona ödru me tha tot hakekenyâ
komok: haba liona ame ca an komok, k'
ame ca kia minya asina. 29 Haba pero-
feta ame hom unyin aten Khong me ip hon
asina, me hmeto: ke e ame o ka hnyi taun
anyin perofeta hingat, he ka tenge, me
konâm e. 30 Ke e ame ip unyin hnyi
anyin bi erkemok; ke ödrin e tenge gan
me ha, ka habe, E kölö ge keik! 31 Ka
hia but konâm e, me e ame ha ka lakon, ka
habe, Iny ka mokcu öbun e he ka könim
nya hnyi erkemok hon aten Khong; ip ju
je jeiök hnyi je jeien. 32 Anyin ame he
ka hwâdâ hofuc waleji e ame hongot ge
hofuc ho Iehova ka hnyi taben hut hnyi
Beth-ela, me hon je uma hia hnyi je dok
ae görany hnyi je taun hnyi Samaria.
33 Hwaban ûnyi eling haba Jeroboama
ame ca hmetu ûnyi hnyi hwakecin bi ae
kong, ke e ame otilâ hmeto je hnyat bihut
anyin je dok ae görany ûnyi hnyi wanben
tavat: ame ne weny ke at, e ame okabâ e,
me me he ka hu je at bihut hnân je dok ae
görany. 34 Ke haba ûnyi eling ame okûâ
hulö ka lap anyi Jeroboama, wale he ka
subâ degecâ e me ohia e eang hmeledrany.

HNYIMAKAN 14.

KE haba hnyi ûen eling e mok Abia
nöku Jeroboama, 2 Me Jeroboama
ame ha ka âiân, ka habe, Ö u todrö, ke
oiyongi u bi, me me ca manen a u öiö
Jeroboama: ke he thö Silo ai; wâ bi, eling
Ahia perofeta, at ame ha könya a oge me
he ka thaniny hnyei ang. 3 Ke hom dö
hnyi hnyamâm je areto a ten, me je ong
areto ae halelöû, me tap hani, me he thö
kâu: me e ame he ka thumetu u ge ûnyi
ame he ka o ka wanakat. 4 Ke ame ânyâ
helâe öiö Jeroboama, me e ame tot me he
Silo ai, me o ka hnyi uma umö Ahia. Ke
ca khanö Ahia but bwele, anyin ae hâe but
li emakan anyin a hingat ut. 5 Ke haba
Iehova ame ha kö Ahia, ka habe, Wâ bi,
öiö Jeroboama ame he jem he ka hnö ûnyi
gam ge nokon; anyin a e mok: u me he
ka ha helang me helang kâu; anyin a e ka
didrö; me e ame he ka bi ke at. 6 Ke a
löng ut Ahia hwan li can momo ame dit
hnyi hwanuma, me e ame ha, ka habe,
Didrö, öiö Jeroboama; ieû gam u me iyawa
me bi ke at? anyin adre me kunö nya me
ûthumetu ae ûnyi hnathu köu. 7 He thö
ka ha kö Jeroboama, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova Khongu Isaraela, ka habe,
Oge me oganö u hnyi wanben tavat, me
ûcö u hnân thaniny hnyei Isaraela, 8 me
kia luâ dökhu ûnyi hnyi lap anyi Davita,
me ham e köu: ke haba u ca ûcû me Davita
athnyabaik, at ame tuö hnök je hna hûna,
me vheno hotuk hia ge hnyekon a khaca,
he ka ânyâ thibi wisa hnyi hnyimakök;
9 ke u je hia but ânyâ hulö ae gan hon la-
kâmâm, me he me ânyâ hobi köu bi je
khong monu, me je hnatheat adre me oköiâ,

he ka ohmönyini nya, ke u je digic nya bi
hotom ai: 10 anyin a wale, wâ bi, oge me
he ka okûâ ûnyi ae kong ka lap anyi Jero-
boama, ke oge me he ka subâ degecâ ga
Jeroboama obaga hia, a hnyat adre ca, me
hnyat adre hna hnyi Isaraela, ke oge me
he ka aba degecâ lap anyi Jeroboama, helâ
me man at ame aba degecâ tet, ke ne o but
ame ba but. 11 Haba atö Jeroboama ame
ne he ka mok hnyi taun, me ame he je
kuli ka an; ke haba at ame he ka mok
hnyi hnyei, me ame he je meno ame gâ ka
an: anyin a hia but Iehova ha. 12 Anyin
a wale todrö u, me he thö ka hnyi hnya-
bam: ke u ka utö thö taun, haba wanakat
ame he ka mokcu. 13 Ke ame he ka tenge
gan Isaraela hia, me konâm e; anyin a e
thibi hanö Jeroboama ame he ka o ka hnyi
erkemok: anyin adre wâ unyin ûnyi ae so
kö Iehova Khongu Isaraela hnyi lap anyi
Jeroboama. 14 Ke ame he Iehova ka oâ
hobi kâu bi than hon Isaraela, at ame he
ka subâ degecâ lap anyi Jeroboama hnyi
bong eling: ke ne hö? walang ang. 15
Anyin ame he Iehova ka kot Isaraela helâ
me hna jijingâ sa hlowe hnyi an; ke e ame
he ka oc me wân Isaraela ûnyi hnyi hnyei
ang ae so, waleji e ame ham ka je lakam-
ödrin, me ovesei ödrin ka hnyi ke keihen
hoton Wagewe; anyin a ödrin e hia but
theati Aseira, me okûâ hmönyin anyi Iehova.
16 Ke e ame he ka hna degeci Isaraela can
je hulö anyi Jeroboama, wale e ame ânyâ,
me at ame okûâ je hulö kö Isaraela. 17 Me
ame todrö öiö Jeroboama, me he, me o hnyi
Tireza: k' ame o thö hnyi hwanumen uma,
me ame mokcu wanakat. 18 Ke haba
Isaraela hia ödrin e konâm e, me tenge
gan; hoton hofuc ho Iehova, waleji a ha a
deny Ahia perofeta athnyabainy. 19 Haba
kolon je hna ânyâ hnö Jeroboama, wale
hwakecin anyin vat, me musi, wâ bi adre
hia but sihnalimen hnyi tusi hnân ha je
bong bongon je than hnyi Isaraela. 20 Ke
haba je bonginy musi anyi Jeroboama, me
twente tu je huna: ke e ame tha mokut
me lakamen, ke Nadaba bi a nokon ame
musi hwaban.

21 Ke haba Reoboama nöku Solomona
ame musi hnyi Juda. Fâte wan je hunai
Reoboama hnyi ûen e ame hwân ka musi, ke
e ame musi seventin je huna hnyi Jerusa-
lema, wale taun ame ûca Iehova hnyi je
tribu hia anyi Isaraela he ka ip ien hnyin:
ke haba ien hinyen, jia Naama momo
Amona. 22 Ke haba at Juda ame ânyâ
hwakecin ae kong hnyi hnyimakö Ie-
hova; kè ödrin e ociâ gan hmâ e hon
hna ânyâ hnen lakamödrin, hnyi ta je
monu hia ödrin e ânyâ. 23 Ke ödrin e
ânyâ minya hobi ködrin je dok ae görany,
me je veto ame tot, me je Aseira, hon je
dok ae hut hia, me hmelen je ûö ae hât hia
thithö; 24 ke e hu minya hnyi hnyei tavat
adre me hwen Sodoma: ödrin e ânyâ hia
hoton je hwakecin ae ikiki anyin je hnyei
a obâ ga Iehova hnyi hnyimakan lakon
Isaraela. 25 Ke haba hnyi huna a tha-
bûngi Reoboama, me ame o but Sisaka
than Aigupito he ka vat hnyi Jerusalema:
26 ke e ame hom ta omjeûiny uma umö
Iehova, me omjeûiny uma umen than; e
ame hûgûnâ hia: ke e ame hom hia je bec
gol a ânyâ Solomona. 27 Me Reoboama
than ame ânyâ je bec bras me hwaban je bec
eling, me hna ka taben tavat tue, a hnyat
tuö hwanumen uma umen than. 28 Ke
ame ne dit than ka hnyi uma umö Iehova,
me ame ve hom hnen tavat tue, me odilâ
hmeto ka hnyi hnyeuleiny tavat tue. 29 Ke
haba kolon je hna ânyâ hnö Reoboama,
me anyin ta je huliwa, hawa, adre me ca
sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Juda? 30 Ke ame labö
vat Reoboama me Jeroboama hnyi ta ogö
bong hia thithö. 31 Ke ame mokut ut
Reoboama tha e me lakamen, me adre me
tha konâm e me lakamen hnyi taun anyi
Davita: ke haba ien hinyen, me, Naama
momo Amona. Ke ame than biju Abiama
a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 15.

KE haba hnyi huna a eitininy musi anyi
Jeroboama nöku Nebata me ame
hwân Abiama he ka musi hnyi Juda. 2 E
ame musi hnyi Jerusalema hnyi kun ta
huna: ke haba ien hinyen, me, Maaka,
momo nöku Abisaloma. 3 Ke e ame vheno
ta je hwakecin hia ae kong anyin kamen,
waleji e ame ânyâ ehac: ke ame ca bekhöt
ut hnyekon kö Iehova a Khongon, helâ me
hnyeku Davita a kiben. 4 Ke so bi haba
Iehova Khongon ame ham kaû lamepa
hnyi Jerusalema, ga Davita, he ka otilâ
nokon hwaban, me he ka otilâ hmâ Jerusa-
lema: 5 anyin a haba Davita ame ânyâ
ûnyi ae wisa hnyi hnyimakö Iehova, me ca
saû ûnyi hnyi ta je ûnyi hia e ame hûna
kâu hnyi bongon ta je bong hia, ke so bi

hwakecin thibi ga Uria at Heth. 6 Ke
ame labö vat Reoboama me Jeroboama hnyi
bongon ta je bong hia. 7 Ke haba kolon
je hna ânyâ hnö Abiama, me anyin ta je
huliwa, hawa, adre me ca sihnalimen hnyi
tusi hnân ba je bong bongon je than Juda?
Ke ame labö vat Abiama me Jeroboama.
8 Ke ame mokut ut Abiama tha e me
lakamen; me ödrin e konâm e hnyi taun
anyi Davita: ke ame than biju Asa a
nokon hwaban.

9 Ke haba hnyi huna a twenteiny musi a
Jeroboama, than Isaraela, me haba Asa ame
hwân ka musi hnyi Juda. 10 Ke fâte wan
je hunainy ka musi hnyi Jerusalema: ke
haba ien hinyen, me, Maaka nöku Abisa-
loma. 11 Ke haba Asa ame ânyâ wisa
hnyi hnyimakö Iehova helâ me Davita a
kiben. 12 Ke e ame ohia tavat adre me
hwen Sodoma ûnyi hnyi hnyei, me hom hia
je idola wale a ânyâ lakamen. 13 Ke e
ame digic Maaka minya a hinyen, me me
ca momo than hmetu, anyin a e ame theati
Aseira; ke haba Asa ame sö degecâ idola
anyin momo, me thong degecâ hnyi wagewe
Kederon. 14 Ke adre ca ohia je dok ae
görany: ke so bi e bekhöt ut hnyeku Asa
unyi Iehova hnyi bongon ta je bong hia.
15 Ke e ame hom ka hnyi uma umö Iehova
je ûnyi a okabâ kamen, me je ûnyi a ka
okabâ bi e, sileva, me gol, me je kaia.
16 Ke ame labö vat Asa me Baasa than
Isaraela hnyi bongudru ta je bong hia.
17 Ke haba Baasa than Isaraela ame he
Juda ai ka vat, me op Rama, me me ca
hna ke at he ka didrut me didrö kö Asa
than Juda. 18 Ke haba Asa ame hom
sileva me gol hia kolon je omjeû hnyi uma
umö Iehova, me je omjeûiny uma umen
than, me hna ka hnyi hnyamen lathnya-
bainy: ke haba Asa than ame kun' ödrin
me kö Ben-adada nöku Taberimona, nöku
Heziona, than Suria, at ame laba hnyi
Damaseko, me ha, ka habe, 19 E hu hnötu
hna ûhihinyköu, wanbö cica me kâmâm:
wa bi, inya oge me kunâ köu bwihlany
sileva me gol; he thö ka subâ degecâ ânyâm
ûhihinyköu me Baasa than Isaraela, me
me he but ûnyi gak. 20 Ke haba Ben-
adada ame ling Asa than, me kunâ je taben
anyin je deö vat he ka tot ka je tauni
Isaraela, me kot Ijon, me Dana, me Abela-
bethe-maaka, me Kinereth hia, me hnyei
Nafatali hia. 21 Ka löng ut Baasa, me e
ame hna ju op Rama, me e ame laba hnyi
Tireza. 22 Ke hnyi ûen e haba Asa than
ame hûna manenâ kö Juda hia thithö; a e
ba at ame he ka laba baû: ke ödrin e hom
degecâ je vetoiny Rama, me utöiny, waleji
a op Baasa; ke haba Asa than ame hom
ta je ûnyi e he ka op Geba hnyi Beniamina,
me Mizepa. 23 Ke haba kolon je hna
ânyâ hia hnö Asa, me hwegien hia, me
anyin ta je huliwa, me je taun e ame op,
hawa, adre ca sihnalimen hnyi tusi hnân
ha je bong bongon je than Juda? Ke hnyi
anyin hingat, me ame tabâ li can mok.
24 Ke ame mokut ut Asa tha e me laka-
men, ke adre me konâm e tha e me lakamen
hnyi taun anyi Davita a kiben: ke ame
than biju Jehosafata a nokon hwaban.

25 Ke haba hnyi hunai Asa a loiny than
Juda, me ame hwân he ka musi hon Isaraela
Nadaba nöku Jeroboama, ke e ame musi
hon Isaraela lo li huna. 26 Ke e ame
ânyâ monu hnyi hnyimakö Iehova, me
vheno gethen deny kamen, me anyin hulö,
wale ûnyi ame okûâ hwakecin ae kong
hnyi Isaraela. 27 Ke haba Baasa nöku
Ahia hanen lap anyi Isakara ame sihnân:
me Baasa ame kot e hnyi Gibethon anyin
at Filisiti; anyin a Nadaba me Isaraela
hia ame thelöng Gibethon. 28 Ke haba
Baasa ame hlingâ e hnyi huna a kuni Asa
than Juda, me e ame than hwaban. 29 Ke
e than dut, me e ame ie hlingâ lap hia anyi
Jeroboama; e ame ca hna but ga Jeroboama
ke at he ka möt ke ne o but e ame hlingâ;
hoton hofuc ho Iehova waleji e ame ha a
deny Ahia athnyabainy a at Silo: 30 can
je hulö anyi Jeroboama waleji e ame ânyâ,
wale ame okûâ hwakecin ae kong hnyi
Isaraela; me can anyin monu wale ame
okûâ hmönyin anyi Iehova Khongu Isaraela.
31 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Nadaba,
me anyin ta je huliwa hia, hawa, adre ca
sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Isaraela? 32 Ke ame labö
vat Asa me Baasa than Isaraela hnyi
bongudru ta je bong hia.

33 Ke haba hnyi huna a kuni Asa than
Juda, me ame hwân Baasa nöku Ahia ka
musi hon Isaraela hia hnyi Tireza ke ne o
but hnyi twente foa je huna. 34 Ke e ame
ânyâ hwakecin ae kong hnyi hnyimakö
Iehova, me vheno gethen de Jeroboama,
me anyin monu, waleji ame okûâ hwakecin
ae kong hnyi Isaraela

HNYIMAKAN 16.

KE ame o but hofuc ho Iehova kö Jehu
nöku Hanania ga Baasa ame ha, ka
habe, 2 Anyin a oge ogöranyi u ûnyi hnyi
sesâ me otilö u hnân thaniny lakeik a at
Isaraela; ke u je hia but vheno gethen de
Jeroboama, me kunâ lakeik a Isaraela he
ka monu, he ka okûa anyik hmönyin ge
anyidrin je hulö; 3 wâ bi, oge me he ka
aba degeci Baasa but me anyin lap; ke oge
me he ka wia ânyâm lap he ka helâ me lap
anyi Jeroboama nöku Nebata. 4 Haba
hanö Baasa ame he ka mok hnyi taun, ame
he je kuli ka an, ke haba hanen ame he ka
mok hnyi ta hnyei, ame he je meno ame gâ
ka an. 5 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö
Baasa, me anyin je huliwa, me anyin hwege,
hawa, adre ca sihnalimen hnyi tusi hnân
ha je bong bongon je than Isaraela? 6 Ke
ame mokut ut Baasa tha e me lakamen, me
adre konâm e hnyi Tireza; ke ame than
biju Ela a nokon hwaban. 7 Ke ame o
but hofuc ho Iehova minya a deny Jehu a
perofeta nöku Hanani ga Baasa, me ga
anyin lap, can ta je monu hia e ame ânyâ
hnyi hnyimakö Iehova he ka okûâ anyin
hmönyin ge huliwa anyin li hnyamen, wale
me me helâ me lap anyi Jeroboama, me
khaca minya anyin a e ame hlingâ.

8 Ke haba hnyi huna twente siksi Asa
than Juda, ame hwân Ela nöku Baasa he
ka musi hon Isaraela hnyi Tireza, me musi
hnyi lo li huna. 9 Ke haba Zimeri athnya-
bainy, taben hafiny anyin je kariota, ame
sihnân: ke e bi hnyi Tireza ame ic me ka
omono e bi hnyi uma umö Areza, at ame
tuö hnyaban hnyi Tireza: 10 ke Zimeri
ame didrö, me kot e, me hlingâ e, hnyi
huna a twente seveni Asa than Juda, me e
ame than ju hwaban. 11 Ke e ame bi
hwân he ka than, ke e ame hap tabâ anyin
theron, me e ame hlingâ hia lap anyi Baasa:
e ame ca hna wan ke da a khaca, ame ne
liamekeiny mē, ame ne lahanen. 12 Ke
haba Zimeri ame ohia lap anyi Baasa helâe,
helâ me hofuc ho Iehova waleji e ame ha
ga Baasa a deny Jehu perofeta, 13 can ta
je hulö hia anyi Baasa, me ta je hulö anyi
Ela a nokon, wale ödre ânyâ, me waleji hna
okûâ monu anyi Isaraela, he ka kunö Iehova
Khongu Isaraela he ka hmönyin ge anyidrin
ta je ûnyi baû. 14 Ke haba kolon je hna
ânyâ hnö Ela, me anyin ta je huliwa, hawa,
adre ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je
bong bongon je than Isaraela?

15 Ke haba hnyi huna a twente seveni
Asa than Juda, me, haba Zimeri ame than
hnyi Tireza hnyi seven ta bong. Ke ame
hunuma tavat ûcon Gibethon, wale iny at
Filisiti. 16 Ke a löng ut tavat hunuma a
ga hia but sihnân ga Zimeri, k' ame hia
but kot minya than: anyin a wale haba at
Isaraela hia adre me otilö Omeri wale taben
vat me me than hnyi bong eling hnyi hna
hunuma. 17 Me ame he Omeri tha e me
at Isaraela hia ûhedrin Gibethon, me ödrin
e thelöng Tireza. 18 Ke a wâ but Zimeri
a g' adre hûgûnâ but taun, me e ame didrö
ka hnyi uma umen than, me e ame thong
uma umen than ka hnyi hon e bi ge meic,
me ame mokcu, 19 can ta je hulö e ame
ânyâ hnyi hnyimakö Iehova, hnyi hnen
hna vheno gethen de Jeroboama, me anyin
hulö, waleji ame kû monu ka at Isaraela.
20 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Zimeri,
me hnen hna sihnân, hawa adre ca sihnali-
men hnyi tusi hnân ha je bong bongon je
than Isaraela?

21 Me haba at Isaraela adre me khekhe
lo but: haba ke hafiny adre me hnu hotu
Tibeni nöku Ginath, he ka otilâ me than;
ke haba ke haf adre me hnu hotu Omeri.
22 Ke hwege tavat adre me hnu hotu
Omeri hon tavat adre me hnu hotu Tibeni
nöku Ginath: me ame mokcu Tibeni, me
Omeri ame than. 23 Ke haba hnyi huna
a thöte wani Asa than Juda, me, ame hwân
Omeri he ka musi hon Isaraela hnyi twelv
ta huna: ke e ame than hnyi Tireza hnyi
je huna a siks. 24 Ke e ame ûco ûnyi ga
Semeri ong bucen Samaria hwaban lo li
talan sileva; ke e ame bi uma hon bucen,
me hwenyi ien taun e ame op, me, Samaria,
hoton ien at a iny ehac, jia Semeri. 25 Ke
haba Omeri ame ânyâ hwakecin ae kong
hnyi hnyimakö Iehova, ke beönua anyin
ta je hulö hon tavat hia ehac. 26 Anyin
a e ame vheno gethen hia de Jeroboama
nöku Nebata, me anyin hulö waleji ame
okûâ hwakecin ae kong ka at Isaraela, he
ka okûâ hmönyin anyi Iehova Khongu
Isaraela can anyidra ta je ûnyi baû. 27 Ke
haba kolon je hna ânyâ ga Omeri waleji e
ame ânyâ, me tang hwegien, hawa, adre
ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Isaraela? 28 Me ame
mokut ut Omeri tha e me lakamen, me
adre me konâm e hnyi Samaria: ke ame
than dö Ahaba a nokon hwaban.

29 Ke haba hnyi huna a thöte eiti Asa
than Juda ame hwân Ahaba nöku Omeri

he ka musi hon Isaraela: ke Ahaba nöku
Omeri ame musi hnyi Samaria twente tu
je huna hon Isaraela. 30 Ke haba Ahaba
nöku Omeri ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi
hnyimakö Iehova e beönua hudrin hia ehac.
31 Ke helâke e hâhâ kâu waleji hnen hna
vheno je hulö anyi Jeroboama nöku Nebata,
me e minya bi ame hum Jezebela nöku
Ethebaala thaniny at Zidona, me âiân, me
e ame he me bi athnyaba kö Baala, me
khudrung kâu. 32 Ke e ame otilâ taben
hut kö Baala hnyi uma umö Baala, wale e
ame hia but op hnyi Samaria. 33 Ke
Ahaba ame theati Aseira; ke beönua hna
ânyâ hnö Ahaba he ka okûâ hmönyin anyi
Iehova, Khongu Isaraela, hon ta je than
Isaraela hia a bân. 34 Ke haba hnyi
bongon je bong haba Hiel at Beth-ela ame
op Jeriko: e ame bi taben ge hna ohia
nokon a bân jia Abirama, me otilâ je homa-
göule ge hna ohia nokon a wakeiat hmönyin
jia Seguba; hoton hofuc ho Iehova, wale-
ji e ame ha a deny Josua nöku Nuna.

HNYIMAKAN 17.

KE haba Elia at Tisebi, hanen tavat
adre me laba hnyi Gileada, ame ha
kö Ahaba, ka habe, Kia inya Iehova, Kho-
ngu Isaraela, wale oge me tot hnyi hnyi-
makan, a ame he ka ba hau, me we hnyi je
huna, ke so bi hoton hok hofuc. 2 Ke ame
o but hofuc ho Iehova kâu, ka habe, 3 He
thö eang, me he jio, me lubaduöng hnyi
wagewe Kerith, cicö Joridano. 4 Ke u
me he ka ijem wagewe, ke oge hia but
hûna je oreba he ka hâm. 5 Ke e ame he
me ânyâ hoton hofuc ho Iehova: anyin a
e ame he me laba hnyi wagewe Kerith, cicö
Joridano. 6 Ke haba je oreba ame hom
kâu areto me utiö hnyi je hnyomakatu, me
areto me utiö hnyi je sahac; ke e ame ijem
wagewe. 7 Ke haba hwaban ta je bong,
ame hme thö wagewe, anyin ae ba we hnyi
hnyei.
8 Ke ame o but hofuc ho Iehova kâu,
ka habe, 9 Todrö, he thö Sarepeta ai, hnyi
Sidona, me laba ju eling: wâ bi oge hia
but ha ka safac eling he ka hâm. 10 Me
e ame todrö me he Sarepeta ai; ke e ame
o hnyi homagöuleny taun, me wâ bi ame
thigö eling safac: ke e ame hawâ momo,
me ha kâu, ka habe, Ö u he thö ka hom
tap köiö belik, me inye he ka ic. 11 Ke
ame he momo ka hom, me e ame hongot
ka momo, ka habe, Ö u hom minya thö
könya ong areto ae ûhnyûkong hnyi hnya-
mâm. 12 Me ame thu momo, ka habe,
Kia inya Iehova Khongom, ae ba ong arete
unyik, ke khaca thibi hna auk falawa hnyi
taben, me ong wakaco hnyi kaia: ke wâ
bi, oge me thigâ li ong utö, me inye he ka
didrö me le hobi könya me nökuk, m' öhmu
me an dö k' öhmu mokcu. 13 Haba Elia
ame ha kâu, ka habe, Ca ot; he thö ka
ânyâ helâ me hnâm hna ha: ke me bâm
ka ânyâ hobi könya ke ong areto, me hom
könya, ke hwaban dö e, me u me he ka
ânyâ hnân hobi köbu bi a liamokon. 14 Ke
walang hna ha hnö Iehova Khongu Isaraela,
ka habe, Ame ca he ka aû tap falawa, ke
ame ca he ka hme tap wakaco, ke ne o but
ka hnyi bong ame he Iehova ka kunâ we
ka hnyi hon kânâ. 15 Me ame he momo
me ânyâ hoton hofuc ho Elia: me haba
momo, me e, me lap anyin momo ödrin e
han hnyi je bong ae se hia. 16 K' ame
ca aû bi tap falawa, k' ame ca hme tap
wakaco, helâ me hofuc ho Iehova, wale e
ame ha deny Elia. 17 Ke hwaban ta je
ûnyi eling, me hu mok ge nokon momo at
a umen uma; ke e ti gan hmâ imekiny, k'
ame ca menâ hmetu bi. 18 Me haba momo
ame ha kö Elia, ka habe, Aten Khong lö,
ieû gak köu? u je o könya he ka oûnykûmi
nya ge anyik hulö, me he ka hlingâ nökuk!
19 Ke haingen ka momo, ka habe, Hom
but jem könya nokom. Me e ame kap
ûnyi hnyi ûlainy momo, me oliâ e ka hnyi
hnyeule wale e ame laba hnyin, me ip ju
hon hnen hna mokut. 20 Me e ame hongot
kö Iehova me ha, ka habe, Iehova lö a
Khonguk, hawa, u je oâ monu minya hon
safac wale at oge me laba unyin, he ka
hlingâ nokon? 21 Me e ame okun mokut
hon wanakat me hongot kö Iehova, me ha,
ka habe, Iehova lö, a Khonguk, ö u ohmeto
ju hanon wanakat ang kâu. 22 Ke Iehova
ame löng hofuc ho Elia, me ame hmetu bi
hanon wanakat kâu, me e ame möt dö.
23 Haba Elia ame hom wanakat me oliâ
hmeto e ûnyi hnyi hnyeule ka hnyi uma,
me ham e ka hinyen: ke Elia ame ha, ka
habe, Wâ bi a möt ut nokom. 24 Ke
haingen momo kö Elia, ka habe, Walang e
khanö nya a u aten Khong, ke e hnathu
hofuc ho Iehova hnyi hnyimâm.

HNYIMAKAN 18.

KE hwaban je bong ae se, ame o but
hofuc ho Iehova kö Elia, hnyi huna
a kuniny, me ha, ka habe, He thö, ka oma-
nenö u bi kö Ahaba; ke oge me he ka
kunâ we ka hnyi kânâ. 2 Ke Elia ame
he he ka omanenâ e bi kö Ahaba. Ke e
gan hmiâ hnyi Samaria. 3 Ke haba Ahaba
ame hao Obadia, at ame tuö hnyaban. (Ke
haba Obadia ame ot gan hmâ ga Iehova:
4 ke haba hnyi ûen Jezebela ame subâ
degecâ je perofeta anyi Iehova, haba Obadia
ame hom je perofeta a wan haded, me ikhöl'
ödrin ûsa fifte hnyi li op, me haödrin me
habeledrin.) 5 Ke Ahaba ame ha kö
Obadia, ka habe, Vheno thö hnyei ka hnyi
je pupuainy köiö hia, me je wagewe hia:
ötin e ne he ka wâ hnaönying me hnân
omelö je hors me miul, wâ e nye hia but
je meno. 6 Ke ödru me khenâ hnyei me
vheno e: he haba Ahaba ame hake he hnyi
ke gethen, ke Obadia ame hake he hnyi ke
gethen. 7 Ke e tiga e Obadia eû hnyi
gethen, me wâ bi, ame ûkhanö mē Elia:
ke e ame wâhmakhmeto e, me ta hnyikânâi
me ha, ka habe, Hawa, u Elia than? 8 Ke
haingen kâu, ka habe, Inya ang: he thö
ka ha ka tuhâm, Wâ bi, wale but ang Elia.
9 Ke haingen, ka habe, Ieû anyik hulö, m'
u me hnö nya a athnyabaem ka hnyi hnya-
mö Ahaba he ka hlingö nya? 10 Kia inya
Iehova Khongom, ae ba hnyei me dökhu,
wale a ca ûkhûnöng than ka hnyin he ka
elöm u: ke ödrin e ha, ka habe, E hia, me
e ame khemanyin me dökhu me hnyei, a
ödrin e ca ō u hnyin. 11 Ke walang ang
u me ha, ka habe, He thö ka ha ka tuhâm,
ka habe, Wâ bi, walang Elia. 12 Ke oge
me ne he eâu ka he gam, me ame he Hanu
Iehova ka hum u ka hnyi dok ae ca khanö
nya; ke iny ka he but me thumetu Ahaba,
ke e ame ca ō u, me e ame he bi ka hlingö
nya: ke inya athnyabaem oge me outö
Iehova hwân k' iny tiga wanakat. 13 Hawa,
a ca thumetu u than waleji ge hnök hna
ânyâ hnyi ûen ame hlingâ je perofeta anyi
Iehova ga Jezebela, a oge me ikhâlâ ta je
perofeta anyi Iehova a wan haded, ûsa fifte
hnyi li op, me haödrin, me habelidrin?
14 Ke walang ang u me ha, ka habe, He
thö ka ha ka tuhâm, ka habe, Wâ bi, walang
Elia: me e ame he ka hlingö nya. 15 Me
haingö Elia, ka habe, Kia inya Iehova tuhan
sabaoth, a at oge me tot hnyi hnyimakan,
a oge me he ju ka omanenö nya kâu hnyi
bong ang. 16 Me ame he Obadia ka ûkhanö
me Ahaba, me thumeto e: me ame he
Ahaba he ka ûkhanö me Elia. 17 Me
Ahaba ame ō Elia, me haba Ahaba ame ha
kâu, ka habe, Awe, u bi; a u at ame omonoâ
at Isaraela? 18 Ke e ame thu, ka habe,
Oge me ca omonoâ at Isaraela, ke so bi
ûnyi gam me lap anyin kâmâm, waleji hnyi
hnöbun hna hna degecâ je hnanyibu anyi
Iehova me hnu hoton bi je Baala. 19 Ke
haba walang ang u me he ka ûkhûnöng me
ûkhacaköuâ könya at Isaraela hia ka hnyi
bucen Karemela, me je perofeta anyi Baala
a foa haded ke fifte, me je perofeta anyi
Aseira a ödrin foa haded a hnyat adre me
hnyi han hnyi laulau anyi Jezabela. 20 Me
Ahaba ame ûkhûnöng ka lakon Isaraela
hia, me ûkhacaköuâ je perofeta ka hnyi
bucen Karemela. 21 Ke haba Elia ame
hakekeny ka tavat hia, me ha, ka habe,
Ke ne o but kehö öbun e he ka lolo hnyi li
hna ûnykûme a lo? Ame ne Khong Iehova,
awe hnu thö e: ke ame ne Baala, awe hnu
e bi. Ke ame ca thu kâu tavat ge hofuc a
khaca. 22 Ke haba Elia ame ha ka tavat,
ka habe, Inya thiju kolon ta je perofeta
anyi Iehova; ke haba je perofeta anyi
Baala, me ödrin foa haded ke fifte tavat.
23 Anyin a wale hamödrin he ka ham
köhmun lo li bolok; me ödrin e he ka ûca
ke bolok hnân hobi ködrin, me susubâ, me
ip e hon je utö, ke adre me ca he ka vâc:
ke oge me he bi nya ka penapena ke bolok,
me ip e hon je utö, ke adre me ca he bi ka
vâc. 24 Ke öbun e he ka hawâ ien kho-
ngubun, ke oge me he bi nya ka hawâ iö
Iehova: ke haba Khong at ame he ka thu
ge meie, me wale thibi Khong. Haba tavat
hia thithö adre me thu, ka habe, E so hna
ha e. 25 Ke haba Elia ame ha ka je
perofeta anyi Baala, ka habe, Ûca thö ke
bolok hobi köbun, me penapena ama böbun;
anyin a öbun se hia; ke hawâ thö ien kho-
ngubun, ke so bi ca he ka vâc. 26 Ke
ödrin e hom bolok adre ham ködrin, me
penapena, me hawâ iö Baala hwân hnyi
hnyomakatu ke ne o but jebigö, me ha, ka
habe, Baala lö, löng ju köhmun. Ke ba
hwan, me ba at ame thu. Me ödrin e gâ
hon taben hut adre hia but ânyâ. 27 Ke
haba hnyi jebigö Elia ame hlum' ödrin me
ha ködrin, ka habe, Hongot hwege thö:
anyin a e khong; ame ne hu ûnykûmânen
e, ke ame ne saû, ke ame ne he but, ke ame
ne mokut, me so he ka ohmâkâ. 28 Ke

ödrin e hongot hwege me ve kavi ödrin bi
helâ me hwakecidrin ge je hele, me je ö,
ke ne o but ame hingölö drödrin hudrin bi.
29 Ke ame haû but seûnö ödrin e perofeta
ke ne o but adre me hudo hut hnyi sahac;
ke ba hwan, ke ba at hnân thu, ke ba at
ame löng. 30 Haba Elia ame ha ka tavat
hia thithö, ka habe, Hakekeny dö könya;
me ame hakekeny kâu tavat hia thithö.
Ke e ame ânyâwia taben hut anyi Iehova
adre hagutâ hnyikânâi. 31 Haba Elia ame
hom je veto a twelv hoton je tribuiny laku
Jekob, me wale ame o hofuc ho Iehova
kâu, ka habe, adre me he ka hwenyi iâm
me Isaraela. 32 Haba e ame khcn je veto
hnân taben hut hnyi iö Iehova; ke e ame
hiny thop igigilö taben hut, haba kahmen
thop wale ae ûcû ka ip eû hnyin lo li sea
hwit. 33 Me e ame ip gaga utö, me susubâ
bolok, me ip hon utö. Ke e ame ha, ka
habe, Ounöngötâ thö vak ta kask ge köiö,
me hingâlâ hon hudiny leû, me hon utöiny.
34 Ke e ame ha, ka haba, Ânyâ hmetu ju,
me ödrin e olo ânyâ. Ke e ame ha, ka
habe, Ânyâ hmetu ju; me ödrin e okun
ânyâ. 35 Ke ame di köiö igigilö taben
hut; ke e ame öunöngötâ minya thop ge
köiö. 36 Ke haba hnyi ûen hudo hudiny
sahac, haba Elia perofeta ame hakekeny
me ha, ka habe, Iehova lö, Khongu Abera-
hama, me Isaaka, me Isaraela, omanenâ
thö hnyi bong ang a u Khongu Isaraela,
me inya ang athnyabaem, me oge hia but
ânyâ ta je ûnyi hia thithö ang ûnyi hnyi
hofuc a hwâm. 37 Löng ju könya Iehova,
löng ju könya, me me wâhmakhmeto tavat
ang a u Iehova Khong, me u je ohmeto
hnyekudrin. 38 Me ame kölu but meic
hlögu Iehova, me thong hudiny leû, me je
utö me veto, me kânâ, me ame cem degeca
minya köiö hnyi thop. 39 Ke ame wâ e
hnen tavat, me ödrin e ta hnyikânâi, me
ha, ka habe, Iehova, Khong. 40 Me haba
Elia ame ha, ka habe, Kât ju je perofeta
anyi Baala, ca hna ke at a khaca he ka kec.
Me ödrin e köt ödrin; ke Elia ame hum
ödrin ka hnyi wagewe Kisona, me hling'
ödrin eling. 41 Me Elia ame ha kö Ahaba,
ka habe, Todrö, han ju me ic; anyin ae hu
hwan we ae gan. 42 Me Ahaba ame he
me han me ic. Ke Elia ame ölö ka hnyi
ban Karemela; ke e ame ta ju hnyikânâi,
me hnyimakan ka hnyi li boucan. 43 Ke
e ame ha ka athnyabainy, ka habe, Ölö thö
walang ang, me bwele ka hnyi köiö. Me
e ame ölö, me wâ, me ha, ka habe, E ba
ûnyi, He thö hmetu ke ne o but ka hnyi
seven ta ûhem. 44 Ke haba hnyi ûen a
seveniny e ame ha, ka habe, Wâ bi ame o
thö ûheny û hnyi köiö ûlâ ae ûhnyûkong
helâ me hnyamen at. Ke haingen, ka habe,
He thö ka ha kö Ahaba, ka habe, Penapena
thö ânyâm kariota, me he ju me me ca
ovheli u bi we. 45 Me ame ie khömet ut
drany ge je ûlâ me ang, ke gan hmâ we.
Ke haba Ahaba ame tabâ anyin kariota
me he Jezerela ai. 46 Ke e unyi Elia
hnyamen Khong; me e ame oweikâ hnye-
kon, me wâdring hnyi hnyimakö Ahaba
ke ne o but hnyi homagöuleny Jezerela.

HNYIMAKAN 19.

KE Ahaba ame thumetu Jezebela ge ta
je ûnyi hia thithö ame ânyâ ga Elia,
me hnen hna hlingâ ta je perofeta hia ge
hele vat. 2 Me haba Jezebela ame kunâ
ûthumetu kö Elia, me ha, ka habe, Ame he
je khong ka ânyâ helâe könya me bi hanen
minya, oge ne ca ânyâ ânyâm möt me me
tha ûcû me möt anyin ke at gadrin, ame ne
bong nyi hnyi awa eang. 3 Ke e ame löng
e, me todrö, me ie kec anyin ae be möt bi,
me e ame o hnyi Bere-seba hnyi hnyei Juda,
me ip eling athnyabainy. 4 Ke e ame he
ka hnyi hnyebuba, a khaca bongon ka he;
ke e ame o but me laba ju hmelen ûö rata-
mi: ke e ame sumâtâ me me he ka mokcu;
haingen, ka habe, Soju; walang ang, Iehova
lö, hom dö anyik möt; anyin a iny ca so
hon lakamök. 5 Ke e ame hlöhlöu me mo-
kut hmelen ûö ratami; ke wâ bi, angela
ame bwebwelâ e me ha kâu, ka habe, Todrö
me han. 6 Ke e ame bwele, me wâ bi,
hnyi ban ong areto adre le hon walep, me
utköiö. Me e ame han, me ic me hlöhlöu
hmetu ju. 7 Ke ame olo o angela anyi
Iehova me bwebwelâ e, me ha, ka habe,
Todrö me han; anyin ae ti sâkâû dem
gethen. 8 Me e ame todrö me han me ic,
me e ame he fâte je bong ke fâte je lit ge
troban han eling, ke ne o but hnyi Horeba
bucen anyin Khong. 9 Ke e ame o but ka
hnyi op, me laba eling; ke wâ bi, ame o but
kâu hofuc ho Iehova, me e ame ha kâu, ka
habe, Elia lö, ieû u me ânyâ ang? 10 Ha-
ingen, ka habe, Inya oge ciâ ga Iehova,
Khongon sabaoth; anyin a lakon Isaraela
ödrin e hna degecâ ânyâm ûhihinyköu, me
hagutâ hnyikânâi ânyâm taben hut, me
hlingâ ânyâm je perofeta ge hele vat: ke
hake inya thiju kolon; ke ödrin e elâm

anyik möt he ka ohia e. 11 Haba e ame
ha, ka habe, He thö ka tot hon bucen hnyi
hnyimakö Iehova. Ke wâ bi Iehova ame
he, ke haba ang ae gan ke hwege ame
ohmouca je bucen, me tho je kic hnyi hnyi-
makö Iehova; ke e hiö Iehova hnyin ang:
ke hwiöi hwaban ang, ke e hiö Iehova hnyin
hwiöi: 12 ke meic hwaban hwiöi, ke e hiö
Iehova hnyin meic: ke haba hwaban meic
ke ifucin ae menyik me ûhnyûkong. 13 Ke
a löng ut e Elia me e ame lan hnyimakan
ge anyin ûkhaû, me he me tot hnyi hwan-
umen op. Ke wâ bi ame o but kâu hofuc,
ka habe, Elia lö, ieû u me ânyâ ang?
14 Haingen, ka habe, Inya oge me ciâ ga
Iehova Khongon sabaoth; anyin a lakon
Isaraela ödrin e hna degecâ ânyâm ûhihi-
nyköu, me hagutâ degecâ ânyâm je taben
hut, me hlingâ ânyâm je perofeta ge hele
vat; ke haba inya thiju kolon; ke ödrin e
elâm anyik möt he ka ohiâ e. 15 Haba
Iehova ame ha kâu, ka habe, He hmetu thö
hnyi dem gethen ka hnyi hnyebuba Dama-
seko: ke u ka o but u me he ka hû Hazaela
hnân than Suria: 16 ke u me he ka hû
Jehu nöku Nimesi hnân than Isaraela: ke
u me he ka hû Elisaia nöku Safata, ûheny
Abela-mehola me perofeta hwabâm. 17 Ke
haba at ame he ka kec ge hele vat anyi
Hazaela, me ame he Jehu ka hlingâ: ke
haba at ama kec ge hele vat anyi Jehu, me
ame he Elisaia ka hlingâ. 18 Ke so bi oge
me he ka hna biju gak hnyi Isaraela seven
thauzan tavat adre me ca cibouca kö Baala,
me je hnyem hia adre ca ûcimhnyimak mē.
19 Me e ame he ûheny e, me ō Elisaia nöku
Safata ame wia kânâ me twelv je ûcû lo li
bolok hnyi hnyimakan, k' ame tot me
at a twelviny: me Elia ame he kâu me
khûâ anyin ûkhaû ka hnyi hon. 20 Ke e
ame hna li bolok, me wadring hotu Elia,
me ha, ka habe, Ö u hnö nya but he ka
ûcimhnyimak me cica me bai, m' inye he
ka he hotom. Ke e ame ha kâu, ka habe,
He hmetu thö, ieû oge ânyâ köu? 21 Me
e ame hmetu ûheny unyin, me hom ûcû lo
li bolok, me hlingâ, me thân utioiny ge
omjehen li bolok, me ham ka tavat, me
ödrin e han. Me e ame todrö me he hotu
Elia, me bi athnyabainy.

HNYIMAKAN 20.

KE haba Ben-adada than Suria ame
ûkuacaköuâ aten vat hia unyin;
me e bi unyin je than a thöto tu, me je
hors me kariota: me e ame ölö Samaria ai
me thelöng, me vat mē. 2 Ke e ame kunâ
je ûthumetu kö Ahaba than Isaraela ka
hnyi taun, me ha kâu, ka habe, Walang
hofuc ho Ben-adada, ka habe, 3 Anyik bi
ânyâm sileva me gol; ke anyik bi minya
laâiâm me lakom, a tavat ae so unyidrin.
4 Me haba than Isaraela ame thu me ha,
ka habe, Than lö, a tuhök, haba inya me
anyik ta je ûnyi, me ânyâm bi helâ me
hnâm hna ha. 5 Ke ame o hmetu je ûthu-
metu, me ha, ka habe, Walang hofuc ho
Ben-adada, ka habe, Oge hia but ûkhûnöng
köu, me ha, ka habe, U me he ka hna könya
ânyâm sileva, me ânyâm gol, me laâiâm me
lakom; 6 ke haba nyi cicö ûen ang oge me
he ka kunâ köu lathnyabaik, me ödrin e he
ka elâm hnyin umâm uma, me je uma umen
lakem; ke haba ta je ûnyi hia thithö ae
wem, ödrin e he ka ip hnyi je hnyamödrin,
me hom. 7 Haba than Isaraela ame hawâ
wahingatiny hia hnyei me ha, ka habe,
Wâhmakhmeto th' öbun, a g' ame elâm hna
okongoâ hnen at e: anyin a e ame ûkhû-
nöng he ka hom laöiök, me lakuk, me anyik
je sileva, me anyik gol, ke oge ca behânâ
gan. 8 Haba wahingat hia me tavat hia
ödrin e ha kâu, ka habe, Ca löng, ke ca ogâ.
9 Anyin a wale e ame ha ka je ûthumetu
anyi Ben-adada, ka habe, Ha thö ka than a
tuhök, ka habe, Haba ta je ûnyi hia u je ha
könya athnyabaem a bân oge me he ka
ânyâ: ke haba ûnyi ang e ca khanö' nya he
ka ânyâ. Me ame he je ûthumetu, me thu-
meto e. 10 Haba Ben-adada ame ukhû-
nöng kâu me ha, ka habe, Ame he je khong
ka ânyâ helâe könya me bi hanen minya, ame
ne ûcû kânâiny Samaria, me me ûsa khaca
hna auk hobi kâu tavat adre me he ka hnu
hotuk. 11 Haba than Isaraela ame thu
me ha, ka habe, E ca so he ka hobelöu hnen
at ame khavâ je ûkhaûen vat, helâ me at
ame uny. 12 Ke ame löng hofuc eling, ke
ame tiga ic me je than, hnyi anyin je uma
menâ, me e ame ha ka lakeiny, ka habe,
Penapena thö. Me ödrin e tot metâ cicö
taun. 13 Ke wâ bi, ame o but ke perofeta
kö Ahaba than Isaraela me ha, ka habe,
walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Hawa,
u je wâ but köien at ang? wâ bi, oge me he
ka hna e ka hnyi hnyamâm hnyi bong ang;
ke u me he ka wâhmakhmeto a inya Iehova.
14 Haba Ahaba ame ha, ka habe, Hamö ia!
Ke haingen, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Hanymen wahidröuiny je
thaniny je ke keihen hnyei. Ke haingen

bi, ka habe, Hamö ia he ka ibi hwân vat?
Haingen, ka habe, Hamâm. 15 Me e ame
hawâ wahidröuiny je thaniny je ke keihen
hnyei, ödrin tu haded ke thöte tu: ke hwa-
bödrin dö e ame hawâ tavat hia, wale lakon
Isaraela hia, ödrin seven thauzan. 16 Ke
ödrin e he hnyi jebigö. Ke haba Ben-adada
ame ic me ka omonoâ e hnyi je uma menâ, e
me je than, wale je than a thöte tu ödrin e
hadruâ e. 17 Me ame bân ka didrut je
hidröuiny je thaniny je ke keihen hnyei;
ke haba Ben-adada ame ûkhûnöng thö, me
ödrin e thumeto e, ka habe, E hu tavat adre
didrut ûheny Samaria. 18 Ke haingen, ka
habe, ödrin e ne he so, hom melö thö, ke
ödrin e ne he ka vat, hom melö thö. 19
Me ame didrut ûheny hnyi taun wahidröu-
iny je thaniny je ke keihen hnyei, k' ame
hnu hotudrin utbavat. 20 Ke ödrin e ve
hlingâ at; k' ame kec at Suria, k' ame hnu
ödrin Isaraela: ke ame kec bemöt Ben-ada-
da hon hors tha e me tavat tabö hors.
21 Ke haba than Isaraela ame he me kât je
hors me kariota, me hlingâ at Suria ke se
hia hna hlingâ. 22 Ke ame he hakekeny
but perofeta ka than Isaraela me ha kâu, ka
habe, He thö, hwege thö, ke wâhmakhmeto
thö ûnyi u me ânyâ: anyin a e ka huna but
me ame he ka o hmetu köu than Suria.

23 Ke haba lakeiny than Suria ödrin e
ha kâu, ka habe, haba khongudrin, me,
khongon je hnyei ae hut; waleling mödrin
e hwege hutin: ke ötin ka he ka vat mödrin
hnyi hnyebuba, me ötin e he bi ka hwege
hudrin. 24 Ke walang ûnyi he ka ânyâ,
hom dö je than ûnyi hnyi je hanymödrin,
me ip je taben vat hwabödrin: 25 ke u me
he ka aû ke utbavat hobi köu, helâji me
utbavat a ta but unyâm, a je hors hwaban
je hors, me je kariota hwaban je kariota:
me ötin e he ka vat mödrin hnyi hnyebuba,
me ate me he ka hwege hudrin. Me e ame
löng hodrin, me ânyâ helâe. 26 Ke a huna
but, me haba Ben-adada ame hawâ at Suria,
me he Afeka ai he ka vat me at Isaraela.
27 Ke adre me hawâ lakon Isaraela, me ha
ödrin, me he ka vat mödrin: ke haba lakon
Isaraela ödrin e laba cici ödra helâke li
hnahat got ae wakhalet, ke unöngötö hnyei
ge at Suria. 28 Ke ame o but ke aten
Khong me ha ka than Isaraela, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Anyin
ame ha at Suria, ka habe, haba Iehova me
Khongon je hnyei ae hut, ke ca Khongon je
hnyigöulen bucen, awe, oge me he ka hna
köien at ang hia ka hnyi hnyamâm, m' öbun
e he ka wâhmakhmeto a inya Iehova. 29
Ke ödrin e hunuma ûciciödraköu hnyi seven
ta bong. Ke haba hnyi bong a seveniny
ame ûkhanö li vat, ke haba lakon Isaraela
ödrin e hlingâ at Suria a wan haded thauzan
tavat adre me he hon kânâ hnyi bong a
khaca. 30 Ke ame kec dö je kolon Afeka
ai ka hnyi taun; me ame ta takoû je kolon
ge hak veto, a ödrin twente seven thauzan.
Ke ame kec dö Ben-adada ka hnyi taun ka
hnyeule eiö hnyin. 31 Haba lathnyabainy
ödrin e ha kâu, ka habe, Wâ bi öhmun e
löng ut a je than ae betenge je thaniny lap
anyi Isaraela; Ö u hn' öhmun he ka khavâ
je ecmano ae gan nân hnyi je hnyihmun,
me je tö ae gan kahmen hon je böhmun, me
he ka than Isaraela: ame ne he ka omeli u.
32 Me ödrin e weikâ je ecmano ae gan nân
hnyi je hnyidrin, me je tö hnyi je bödrin,
me he ka than Isaraela me ha, ka habe,
Haingö Ben-adada athnyabaem, ka habe, Ö
u hnö nya he ka möt. Me haingen, ka habe,
Hawa e möt? keik e. 33 Haba tavat adre
me wâhmakhmeto, me ie belöng ame ne
ûnykûmânen e; ke ödrin e ha, ka habe,
Kem Ben-adada. Ke haingen, ka habe, He
th' öbun ka hawâ. Ke Ben-adada ame he
kâu; me e ame hawâ e ka hnyi anyin kari-
ota. 34 Haba Ben-adada ame ha kâu, ka
habe, Haba je taun a hûgûnâ cica ge kâmâm,
oge me he ka hna; ke u me he ka ânyâ je
gethen hnyi Damaseko hobi köu, helâ me
hnö cica hna ânyâ hnyi Samaria. Ke hai-
ngö Ahaba, ka habe, Oge me he ka hnö
u me ûhihinyköu ang. Me e ame ânyâ
ûhihinyköu mē, me hna but e.

35 Ke haba ke at hanen lakon je perofeta
ame ha ka hanen hnyi hofuc ho Iehova, ka
habe, Ö u ku' nya. Ke höcö bi at he ka
kot e. 36 Haba e ame ha kâu, ka habe,
Anyin a u je ca löng hofuc ho Iehova, wâ
bi, u ka he thö ûhem ang unyik, ame he bi
liona ka hlingö u. Ke e ame tiga ibi he
but ûheny unyin, me haba liona ame wâ e,
me hlingâ. 37 Ke e ame wâ ke at me ha,
ka habe, Ö u ku' nya. Me e ame kot e,
ame kot me e ame āt. 38 Haba perofeta
ame he, me tot halubahingen than eû hnyi
gethen, me oiyongâ e bi ge hna tube li ema-
kan ge manoiny ban. 39 Ke ame he ehele
than, me e ame hawâ than: ke haingen, ka
habe, Inya athnyabaem ame he wanben vat;
ke wâ bi ke at ame saûâ könya ke at, me ha,
ka habe, Tuö ju at ang: ame ne he ka hia e,
ame he ânyâm möt he ka bi hwaban anyin
möt, ke u je ne he ka bi hwaban khaca

talan sileva. 40 Ke inya athnyabaem ame huliwa tot, me ame hia but e. Haba than Isaraela ame ha kâu, ka habe, Ame he ka helâ me hnâm hna owisa; u je hia but ha muâ. 41 Ke e ame ie uny jut manoiny ban hnyi hnyimakan; me than Isaraela ame wâ a e hanen je perofeta. 42 Me haingen kâu, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Anyin a u je hna at oge me hangâ ûnyi hnyi hnyamâm, me ame he ânyâm möt ka bi hwaban anyin möt, me lakem ka bi hwaban lakeiny. 43 Me ame he than Isaraela ka hnyi umen uma me vec me hmönyin, me o hnyi Samaria.

HNYIMAKAN 21.

KE hwaban ta je ûnyi e, haba e hu hnyei vine i Nabotha at Jezerela, wale hnyi Jezerela, baten uma umö Ahaba than Samaria. 2 Ke Ahaba ame fuc kö Nabotha me ha, ka habe, Ham dö könya em hnyei vine me me ik hnyei khölak, anyin ae hakekeny e ka hnyi umök uma; me oge me he ka ham köu ke hnyei vine ae ti so me hwaban, ke ame ne wem, me oge me ke ka ham köu mone me hwaban. 3 Haba Nabotha ame thu kö Ahaba, ka habe, Ohe, e kap ga Iehova a oge me he ka ham iny lakamök köu. 4 Ke a o but Ahaba ka hnyi umen uma me hmak me hmönyin can hofuc a ha kâu Nabotha at Jezerela; anyin a e ame ha, ka habe, Oge me ca he ka ham köu iny lakamök, Me e ame hlöhlöu hon hnen hna mokut me hwiö hnyimakan, k' ame ca han bi. 5 Ke ame o but kâu Jezebela a âiân, me ha kâu, ka habe, Can ieû ame hmak hnyekom, me u me ca hnyi han. 6 Me haingen ka momo, ka habe, Anyin a oge me fuc kö Nabotha at Jezerela, me ha kâu, ka habe, Ham dö könya em hnyei vine hwaban mone; ke ame ne wem, me oge me he ka ham köu ke hnyei vine me hwaban: ke e ame thu, ka habe, Oge me ca he ka ham köu ik hnyei vine. 7 Me haba Jezebela a âiân ame ha kâu, ka habe, Hawa u at ame musö dökhu hnyi Isaraela? Todrö, han ju, ke so e senyin dö hnyekom: haba inya oge me he bi nya ka ham köu hnyei vine i Nabotha at Jezerela. 8 Me haba momo ama sihnalimen je tusi me ha iö Ahaba, me ohmâ ge haten anyin than, me e ame kunâ je tusi ka wahingat me je taben hnyi anyin taun, wale hnyat ödrin e tha laba me Nabotha. 9 Ke momo ame sihnalimen hnyi je tusi, ka habe, Öbun e he ka ha manenâ ca han, me ip Nabotha hnyi dok ae görany hon tavat: 10 ke ip ju li at a li at Belial hnyi hnyimakan, he ka bi fuco e, me ha, ka habe, U je bi gan ka Khong me than. Me hwaban thö e, hom dö e, me lûâ ge veto me me mokcu. 11 Haba tavat hnyi anyin taun, wale wahingat me je taben ödrin e laba hnyi anyin taun, ödrin e ânyâ helâ me hna kun' ödrin ga Jazebela, hoton hna sihnalimen hnyi je tusi, wale e ame kunâ ködrin. 12 Ödrin e ha manenâ ca han, me ip Nabotha hnyi dok ae görany hon tavat. 13 Ke a o thö li at, a li at Belial, me laba hnyi hnyimakan: ke haba li at Belial ödru me bi fuco e, jia Nabotha, hnyi hnyimakan tavat, me ha, ka habe, A hia but Nabotha bi gan ka Khong me than. Me ödrin e hom e ka hnyi hoton taun, me lûâ e ge veto me e ame mokcu. 14 Me ödrin e ûkhûnöng kö Jezebela me ha, ka habe, Adre hia but lûö Nabotha, ke a mokcu. 15 Ke a löng ut Jezebela a g' adre hia but lûö Nabotha, me a mokcu, haba Jezebela ame ha ko Ahaba, ka habe, Todrö, hom dö hnyei vine i Nabotha at Jezerela me em, waleji a höcö ham köu hwaban mone: anyin ae ca möt bi Nabotha, ke e a mokcu. 16 Ke a löng ut Ahaba a ga mokcu Nabotha, haba Ahaba ame tot me he ka hnyi hnyei i Nabotha at Jezerela he ka hom e me iny bi.

17 Ke ame o but hofuc ho Iehova kö Elia at Tisebi, me ka, ka habe, 18 Tödrö he thö ka ûkhanö me Ahaba than Isaraela hnyi Samaria: wâ bi, e bi hnyi hnyei vine i Nabotha, wale e ame he ka hnyin he ka hom me iny. 19 Ke u me he ka ha kâu, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Hawa, u je hia but ûhlingö me hügûnâ minya? ke u me he ka ha kâu, ka habe, Walang hna ha ga Iehova, ka habe, Haba hnyi dok ame drem je kuli dö Nabotha me ame he je kuli ka drem minya drâm, wale drâm bi. 20 Haba Ahaba ame ha kö Elia, ka habe, E, iwanaihmiöny mönya, u je ō nya bi? Haingen, ka habe, Oge hia but ō u: anyin a u je ûcû u bi he ka ânyâ hulö hnyi hnyimakö Iehova. 21 Wâ bi, oge me he ka oâ köu ûnyi ae kong, me aba degeci u, me subâ degecâ ga Ahaba je wainda hia, me at adre ca, me at ame he baû hnyi Isaraela: 22 ke oge me he ka wia ânyâm lap me me helâ me lap anyi Joroboama nöku Nebata, ke helâ me lap anyi Baasa nöku Ahia, anyin a

u je okûâ anyik hmönyin, me oâ hulö kö
Isaraela. 23 Ke haingö Iehova ga Jeze-
bela, ka habe, Ame he je kuli ka ön Jeze-
bela hnyi hna up haginy Jezerela. 24 Ha-
ba hanö Ahaba ame he ka mok hnyi taun,
me ame he je kuli ka an, ke haba at ame
he ka mok hnyi ta hnyei, me ame he je
meno ame gâ ethö ka an. 25 (Ke ba at
helâ me Ahaba, wale ame ka ûco e he ka
ânyâ hulö hnyi hnyimakö Iehova, k' ame
ûjöngö e âiân jia Jezebela. 26 Ke e ame
ânyâ ûnyi ae ikiki hnyi hnen hna hnu
hoton je idola, helâ me hna ânyâ hia ge at
Amora, waleji ame ob' ödra Iehova hnyi
hnyimakan lakon Isaraela.) 27 Ke a löng
ut Ahaba ta je hofuc eling, me e ame kia
anyin ûkhaû, me khavâ ecmano ae gan
nân, k' ame ca han, k'ame mokulec ec mano
ae gan nân, me he menyöng. 28 Me ame
o but hofuc ho Iehova kö Elia at Tisebi,
ame ha, ka habe, 29 Hawa, u je wâ but a
Ahaba ame oûhnyûkongo e bi hnyi hnyi-
makök ? awe, anyin a e ame oûhnyûkongo
e hnyi hnyimakök, me oge me ca he bi nya
ka oâ ûnyi ae kong hnyi bongon ta je
bong: ke o ge me he bi nya ka oâ ûnyi ae
kong ka anyin lap hnyi ta je bong bongon
nokon.

HNYIMAKAN 22.

KE adre me laba hnyi kun ta huna ke
ba vat anyin at Suria me Isaraela.
2 Ke haba hnyi huna a kuniny, haba
Jehosafata tnan Juda ame o ka than Isara-
ela. 3 Ke haba than Isaraela ame ha ka
lakeiny, ka habe, Hawa, e ca khan' öbun a
itin Ramothe-gileada, ke ötin e laba hnyibu,
me ca hûgûnâ e ûnyi hnyi hnyamen at
Suria ? 4 Me e ame ha kö Jehosafata, ka
habe, Hawa, u me he ka tha he mönya he
ka vat hnyi Ramothe-gileada ? Me haingö
Jehosafata ka than Isaraela, ka habe, Iny
ûcû möu, ke ûcû lakeik me lakem, ke ûcû
halek je hors me halem je hors. 5 Ke
haba Jehosafata ame ha ka than Isaraela,
ka habe, Ö u hnö thö hofuc ho Iehova hnyi
bong ang. 6 Me haba than Isaraela ame
ûkhacaköuâ ta je perofeta, helâ me foa
haded, me ha ködrin, ka habe, Hawa, oge
me he ka he Ramothe-gileada ai he ka vat,
oge ma hna ju ? Haingödrin, ka habe, He
thö anyin a ame he Iehova ka hna e ka
hnyi hnyamen than. 7 Ke haingö Jeho-
safata, ka habe, E ba minya but ke perofeta
anyi Iehova ang, me ötin e he ka hnö e
minya ? 8 Haba than Isaraela ame ha kö
Jehosafata, ka habe, Khaca biju at jia
Mikaia nöku Imela, me e khan' ötin he ka
hnei Iehova a deny e : ke so bi hûkötiânök
e ; anyin a e ame ca perofeta ûnyi ae so
gak, ke ûnyi bi ae kong. Ke haingen
Jehosafata; ka habe, Than, ca ha helâe.
9 Haba than Isaraela ame hawâ ke eunuka,
me ha, ka habe, He thö ka ie hawo Mikaia
nöku Imela. 10 Ke baha than Isaraela
me Jehosafata than Juda ödru me ve laba
hon anyidru li theron, ödre khavâ je khaû-
ödru, hnyi dok ae ba ta ûnyi hnyin hnyi
hna didrö ka hnyi homagöuleny Samaria ;
ke haba ta je perofeta hia ödrin e perofeta
hnyi hnyimaködru. 11 Ke haba Zedekia
nöku Kenaana ame ânyâ li faoiny meno a
fao bi, me ha, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, U me he ka hagutâ at
Suria ge li ûnyi ang, ke ne o but ame hi'
ödrin dut. 12 Ke haba ta je perofeta hia
adre me perofeta helâe, me ha, ka habe,
He thö Ramothe-gileada ai me hnahic :
anyin ame he Iehova ka hna e ka hnyi
hnyamen than. 13 Ke haba ûthumetu
at a hawo Mikaia ame ha kâu, ka habe,
Wâ bi, walang ang, khaca thibi hofuc
hwan je perofeta, ödrin e omanenâ so ka
than : e na so minya ju hwâm e me helâ me
hodrin, ke hnyi ha thö ûnyi ae so. 14 Ke
haingö Mikaia, ka habe, Kia inya Iehova,
a haba ûnyi ame he Iehova ka ha, wale
thibi e oge me he ka ha. 15 K' ame o but
ka than, me haingen than kâu, ka habe,
Mikaia lö, hawa, öhmu ma he Ramothe-
gileada ai he ka vat, ke öhmu ma hna ju ?
Haingen kâu, ka habe, He thö me hnahic ;
ke ame he Iehova ka hna e ka hnyi hnya-
men than. 16 Ke haingen than kâu, ka
habe, U me he ka ove khemanyâm könya a
u me ca he ka ha könya ke hofuc ke hna-
thu thibi hnyi iö Iehova ? 17 Ke haingen,
ka habe, Oge wâ but Isaraela hia adre me
tot monu hon je bucen, helâ me ta je
mamoe ae ba at ame tuö : ke haingö Iehova,
ka habe, E ba tuhan tavat ang ; hamödrin
he ka ve hmetu ka hnyi je hnyabadrin
hnyi hnahic. 18 Haba than Isaraela ame
ha kö Jehosafata, ka habe, Awe, oge ca ha
köu, a e ame ca he ka perofeta ûnyi ae so
könya, ke ûnyi bi ae kong ? 19 Ke Mikaia
ame ha, ka habe, Anyin a wale löng ju u
hofuc ho Iehova : oge me ō Iehova ame
tabâ anyin theron, k' ame ûtitilen unyin ta
je dö hia hnyi drany hnyi ke keihen metâ
me meny. 20 Ke haba Iehova ame ha, ka

habe, Ie at ame he ka iyawö Ahaba me me
he ka he me ta hnyi Ramothe-gileada?
Ke ame ha helâng ke at, ke helâe ke at.
21 Ke ame o but ke hanu me tot hnyi
hnyimakö Iehova, me ha, ka habe, Oge me
he bi nya ka iyawâ e. 22 Ke haba Iehova
ame ha kâu, ka habe, U ma he ka kâmâu?
Me haingen, ka habe, Oge me he ka he but,
ke oge me he bi nya a hanu ae thoi hnyi
hnyimen anyin ta je perofeta hia. Haingen,
ka habe, U me he ka iyawâ, me u me he
minya ka tom: he thö, me ânyâ helâe.
23 Ke walang ang, wâ bi, a hia but Iehova
ip hanu ae thoi hnyi hnyimen ânyâm ta je
perofeta eang; ke a hia but Iehova ha ûnyi
ae kong gam. 24 Haba Zedekia nöku Ke-
naana ame hakekenyâ me khaû wahicö
Mikaia, me ha, ka habe, A deny ua hanu
Iehova ûheny unyik he ka ha bi köu?
25 Ke haba Mikaia ame thu, ka habe, Wâ
bi, u me he ka wâ hnyi bong u me he ka
didrö ka hnyi hnyeule eiö hnyin he ka
lubaduöng. 26 Me haba than Isaraela
ame ha, ka habe, Hum Mikaia thö, me
hom e kö Amona at ame musö taun, me
Joasa nokon than; 27 me ha, ka habe,
Walang hna ha hnen than, ka habe, Ip dö
at ang hnyi uma ceat, me hān ge aretoiny
vec me köien vec, ke ne o but oge me o me
hnahic. 28 Ke haba Mikaia ame ha, ka
habe, U je ne he ka o hmetu me hnahic, awe,
a ca ha Iehova a deny inya. Me haingen,
ka habe, Löng ju öbun tavat hia thithö.

29 Ke haba than Isaraela me Jehosafata
than Juda, ödru me he Ramothe-gileada ai.
30 Ke haingen than Isaraela kö Jehosafata,
ka habe, Oge me he ka oiyongi nya bi, me
hnyi vat: ke u me he ka khavâ ânyâm je
ûkhaû. Me haba than Isaraela ame oiyo-
ngâ e bi, me hnyi vat. 31 Ke haba than
Suria ame hûna ka je taben anyin je
kariota a thöte tu, me ha, ka habe, ca
he ka vat me tavat ae ûhnyûkong me gan,
ke hake than Isaraela thibi. 32 Ke haba
je taben kariota ödrin e ō Jehosafata, me
ödrin e ha, ka habe, Wale but ang than
Isaraela me ödrin e saû kâu he ka kot:
ke haba Jehosafata ame hongot göranyai.
33 Ke haba je taben kariota ödrin e wâ a
ca than Isaraela e, me ödrin e hna but e.
34 Ke haba ke at ame hlec mono fana, me
ame aat dö than Isaraela hnyi wanben hna
ûhûjâköuâ ûkhaûen vat: anyin a wale e
ame ha ka at ame owisa anyin kariota, ka
habe, Saû thö, me hum nyâ ûheny hnyi
hna vat; anyin oge aat dö. 35 Ke gan
tot vat hnyi bong eling; ke adre me otilâ
than hon anyin kariota cicö at Suria, me
e ame mokcu hnyi sahac: ke ame hingölö
dren ûnyi hnyi aat ka hnyi hnyin kariota.
36 Ke ame he ûthumetu hââng ka hnyi
wanben je utbavat e ka he but ka dit
seûnö, ka habe, Ve hmetu but ka hnyi
anyibun je taun me je ibun. 37 Me ame
mokcu than, ke adre me hom Samaria ai,
me ödrin e konâm than hnyi an hnyi Sa-
maria. 38 K' adre me hneû kariota hnyi
an Samaria, ke haba je kuli ödrin e drem
dren; (ke haba je momo hnyi gethen ödrin
e soû eling;) helâ me hofuc ho Iehova
waleji e ame ha. 39 Ke haba kolon je
hna ânyâ hnö Ahaba, me anyin ta je huli-
wa, me uma nyon elefan waleji e ame op,
me ta je taun hia e ame op, hawa adre ca
sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Isaraela? 40 Ke ame
mokut ut Ahaba tha e me lakamen, ke
ame than biju Ahazia a nokon hwaban.

41 Ke haba Jehosafata nöku Asa ame
hwân he ka thaniny Juda hnyi huna a vaki
Ahaba thaniny at Isaraela. 42 Ke thöte
faiv je hunai Jehosafata hnyi hna otilâ e
ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema
twente faiv je huna. Ke Azuba ien hniyen,
momo nöku Silehi. 43 Ke e ame vheno
gethen de Asa a kamen; e ame ca saû ûnyi
hnyin, ame ânyâ ûnyi ae wisa hnyi hnyi-
makö Iehova: ke so bi adre me ca ohia je
dok ae görany; ke haba tavat adre me bi
hut bala me leû utö ae bo so hon je dok ae
görany. 44 Ke haba Jehosafata ame ânyâ
ûsoköu me than Isaraela. 45 Ke haba
kolon je hna ânyâ hnö Jehosafata, me tang
hwegien wale a manen gan, me hnen minya
hna vat, hawa, adre ca sihnalimen hnyi tusi
hnân ha je bong bongon je than Juda?
46 Ke haba kolon tavat adre me hwen
sodoma, a je kolon biju hnyi je bong bongu
Asa a kamen, me e ame ohi' ödrin ûnyi
hnyi hnyei. 47 Ke ba than hnyi Edoma:
ke haba ke at ame musi. 48 Ke haba
Jehosafata ame tibet je huiny Tasesa, me
me he Ofira ai he ka haudin gol: k' ame ca
kec bi je hu, anyin a hmouca but je hu
hnyi Eziona-gebera. 49 Ke haba Ahazia
nöku Ahaba ame ha kö Jehosafata, ka habe,
E so e tha he je lakeik me lakem hnyi je
hu. Ke ca we Jehosafata bi. 50 Ke ame
mokut ut Jehosafata tha e me lakamen, me
adre me konâm e me lakamen hnyi taun
anyi Davita a kiben: ke ame than biju
Jorama a nokon hwaban.

51 Ke haba hnyi huna a seventini Je-
hosafata than Juda, ame hwân Ahazia
nöku Ahaba he ka musö at Isaraela hnyi
Samaria, ke e ame musi hnyi Isaraela hnyi
lo li huna. 52 Ke e ame ânyâ hwakecin
ae kong hnyi hnyimakö Iehova, me vheno
gethen deny kamen, me gethen deny hin-
yen, me hnyi gethen de Jeroboama nöku
Nebata, waleji hnyi hnen hna oâ hulö ka at
Isaraela. 53 Ke e ame bi athnyabai Baala,
k' ame khudrung kâu, me ame okûâ hmö-
nyin anyi Iehova, Khongu Isaraela, hoton
hna ânyâ hia hnen kamen.

TUSINY JE THAN, TUSI A LOINY.

HNYIMAKAN 1.

KE haba at Moaba ödrin e ûkhin fuc
ka at Isaraela hwaban dö a mokcu
Ahaba. 2 Ke haba Ahazia ame kölu ûnyi
hnyi hna pewanâ mamalama hnyi hnyeule-
'ny ethö, hnyi Samaria, me e ame moko: ke
e ame kunâ je ûthumetu, me ha ködrin, ka
habe, He thö ka hnei Bele-sebuba kongon
Ekerona me inye he ka möt ûnyi hnyi mok
ang. 3 Ke haba angela anyi Iehova ame
ha kö Elia at Tisebi, ka habe, he thö ka
ûkhanö me je ûthumetu anyin than Samaria
me ha ködrin, ka habe, Hawa, anyin ae ba
Khong hnyi Isaraela me öbun e he ka hnei
Bele-sebuba khongon Ekerona? 4 Anyin
a wale, walang hna ha hnö Iehova, kâ habe,
U me ca he ka ut ûnyi hnyi hna mokut u me
mokut hon, ke e hnathu u me he ka mokcu.
Haba Elia ame he but. 5 Ke ame hmetu
ju kâu je ûthumetu, ke e ame ha ködrin,
ka habe, Anyin a ieû öbun e hmetu? 6 Ke
ödrin e ha kâû, ka habe, Haba ke at ame
o me ûkhanö möhmun me ha köhmun, ka
habe, He hmetu thö ka than at a kûn'
öbun, me ha kâu, ka habe, Walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Hawa, anyin ae ba
Khong hnyi Isaraela, me u me ûkhûnöng
he ka hnei Bele-sebuba khongon Ekerona?
anyin a wale u me ca he ka ut ûnyi hnyi
hna mokut u me mokut hon, ke e hnathu
u me he ka mokcu. 7 Me e ame ha
ködrin, ka habe, Ieû bongon at ame o me
ûkhanö möbun, me ha köbun hofuc e?
8 Ke ödrin e thu kâu, ka habe, At ae leûn
unyin, k' ame weikâ unen meno. Me e
ame ha, ka habe, Elia e at Tisebi. 9 Haba
than ame kunâ kâu taben tavat a fifte tha
e me anyin tavat a fifte. Ke e ame ölö
but kâu: ke wâ bi e ame laba hon ban dok
ae hut. Ke e ame ha kâu, ka habe, Aten
Khong lö, haingen than, Utut. 10 Ke
haba Elia ame thu me ha ka taben tavat a
fifte, ka habe, Oge ne aten Khong, me
hamen meic he ka gâ ûnyi hnyi drany me
le degeci u me tavat a fifte unyâm. Me
ame gâ but meic ûnyi hnyi drany me le
degecâ e me tavat unyin a fifte. 11 Ke e
ame kunâ hmetu kâu ke taben tavat a fifte
me tavat a fifte unyin. Me e ame thu me
ha kâu, ka habe, Aten Khong lö, walang
hofuc hwan than, ka habe, Ie utut. 12 Ke
Elia ame thu me ha ködrin, ka habe, Oge
ne aten Khong, me hamen meic he ka gâ
ûnyi hnyi drany me le degeci u me fifte
unyâm. Me ame gâ but meic hlogon
Khong ûnyi hnyi drany, me le degecâ e me
anyin fifte. 13 Ke e ame kunâ hmetu ke
taben tavat a fifte, at a kuniny, a tha e me
anyin fifte. Me ame ölö thö taben tavat a
fifte a kuniny, me o me ciboucâ hnyi hnyi-
makö Elia, me ame khöû kâu, me ha kâu,
ka habe, Aten Khong lö, ö u oûnyihnathoâ
anyik möt, me möt minya anyin tavat a
fifte eang a lathnyabaem. 14 Wâ bi, ame
gâ meic ûnyi hnyi drany me le degecâ lo li
taben tavat a fifte a tha ödru me anyidru li
ve fifte: ke haba walang ang e so e ûnyi
hnathu anyik möt hnyi hnyimâkâm.
15 Haba angela anyi Iehova ame ha kö
Elia, ka habe, Tha utut mē; ca outen e.
Me e ame tot me tha utut mē ka than.
16 Ke e ame ha kâu ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Anyin a u je kunâ
je ûthumetu he ka hnei Bele-sebuba khon-
gon Ekerona, hawa can ae ba Khong hnyi
Isaraela he ka hnö hofuc a hwan? anyin a
wale u me ca he ka ut ûnyi hnyi hnâm hna
mokut, ke u me he bi ka mokcu. 17 Me e
ame mokcu helâ me hofuc ho Iehova wale
a ha Elia. Ke ame hwân ka than Jorama
hwaban, hnyi huna a loi Jorama nöku

Jehosafata than Juda; anyin ae ba nokon
da. 18 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö
Ahazia, waleji e ame ânyâ, hawa, adre me
ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Isaraela?

HNYIMAKAN 2.

KE haba hnyi ûen ame he Iehova ka
hum Elia hnyi drany ai a deny höu,
me Elia ame tha he me Elisaia ûheny
Gilegala. 2 Ke haingö Elia kö Elisaia, ka
habe, Ö u me laba ju ang; anyin a Iehova
ame kunö nya Beth-ela ai. Ke haingö
Elisaia, ka habe, Kia inya Iehova, ke kia
inya u, a oge me ca he ka hnö u. Me ödru
me tha he Beth-ela ai. 3 Ke ame o kö
Elisaia lakon je perofeta hnyi Beth-ela me
ha kâû, ka habe, Hawa, e khatö u a g' ame
he Iehova ka hom at ame nö u ûnyi gam
hnyi bong ang? Me haingen, ka habe, E
khanö nya, ca ha bi. 4 Haba Elia ame ha
kâu, ka habe Elisaia lö, ö u laba biju ang;
anyin a Iehova ame kunö nya Jeriko ai.
Haingen, ka haba, kia inya Iehova, ke kia
inya u, a oge me ca he ka hnö u. Me ödru
me tha o hnyi Jeriko. 5 Me ame o kö
Elisaia lakon je perofeta hnyi Jeriko, me ha
kâu, ka habe, Hawa e, khatö u but a g'
ame he Iehova ka hom at ame nö u ûnyi
gam hnyi bong ang? Ke e ame thu, ka
habe, E, e khanö nya but; ca ha bi.
6 Haba Elia ame ha kâu, ka habe, Ö u laba
biju ang; anyin ame kunö nya Iehova
Joridano ai. Ke haingen, ka habe, kia
inya Iehova, ke kia inya u, a oge me ca he
ka hnö u. Me ödru me tha he. 7 Ke
haba fifte tavat hanen lakon je perofeta
ödrin e he me ûtililen cici ödru ke ûsâkâûö;
ke haba ödru, ödru me tot hnyi baten
Joridano. 8 Haba Elia ame hom anyin
ûkhaû me vhec, me wâdrâ wia, me kot
wagewe, me ame khekhe lo but, me ödru
me he hanyâûâ hnyi dok ae mada. 9
Ke ödre hia but he hanyâûâ, haba Elia
ame ha kö Elisaia, ka habe, Bethe ha ûnyi
oge me he ka ânyâ hobi köu me adre me
tiga ca hum nya gam. Haba Elisaia ame
ha, ka habe, Ö u he ka olo ham könya
hanom. 10 Ke e ame ha, ka habe, Ûnyi
e ae hmak u je sumâtâ: ke so bi, u je ne
ō nya hnyi ûen adre me hum nya gam,
ame he ka helâe köu; ke ame ne ba, ame
ca he ka helâe. 11 Ke ödru me tiga he,
me ûhnenamö, me wâ bi, kariota meic, me
je hors meic, wale ame oûsâkâûödruköuö-
dru; ke haba Elia ame ölö hnyi drany ai a
deny höu. 12 Ke haba Elisaia ame wâ e,
me e ame hongot, ka habe, Cica, cica, je ka-
riota anyin at Isaraela me aten tabö hors!
Ke ame ca wâ hmetu bi e: me ame kât an-
yin bi je ûkhaû me kia luâ. 13 Ke e ame
hom minya ûkhaû anyi Elia wale a kölu
gan, me he hmetu me tot hnyi baten Jori-
dano. 14 Ke e ame hom ûkhaû anyi Elia,
wale a kölu gan, me kot wagewe, me ha, ka
habe, Ewa Iehova Khongu Elia? ke a hia
but kot wagewe me ame khekhe lo but, me
Elisaia ame he hanyâûâ. 15 Ke a wâ but
e ge lakon je perofeta hnyi Jeriko, hnyat
ödrin e tot cicö e, me ödrin e ha, ka habe,
Ame ta hanu Elia ka hnyi hu Elisaia. Me
ödrin e he me ûkhanö mē, me nom ju hnyi-
kânâi hnyi hnyimakan. 16 Ke ödrin e ha
kâu, ka habe, Wâ bi, wale unyin lathnya-
baem hnyat ae hwege a fifte; e so ödrin e
he me elâm at ame nö u: ame ne hom e ge
hanu Iehova, me khûâ ka hnyi hon ke
bucen, ame ne hnyigöulen bucen. Me
haingen, ka habe, Ca he öbun ka ûkhûnöng.
17 Ke ödrin e ûjengö e ke ne o but e ame
hmehma, me e ame ha, ka habe, Ûkhûnöng
dö. Anyin a wale ödrin e kunâ hnyat a
fifte; ke ödrin e elâm hnyi kun ta bong,
ke ödrin e ca wâ bi. 18 Me ödrin e o
hmetu thö kâu, ke e ame tiga laba hnyi
Jeriko; me haingen ködrin, ka habe, Hawa,
oge me ca ha köbun, ka habe, Ca he?

19 Ke ame ha kö Elisaia tavat aten
taun, ka habe, Than lö, wâ bi, e so ûlabainy
taun ang a u me wâ: ke kong bi je köiö,
ke hnyei baga kânâiny. 20 Me haingen,
ka habe, Hom but jem könya kaia ae teb
ûnyi, ke bi sâltiny. Me ödrin e hom kâu.
21 Me e ame he ka hnyi hna pupuainy je
köiö, me khûâ sâlt ka hnyin, me ha, ka
habe, Walang hofuc ho Iehova, ka habe,
Oge hia but osoâ je köiö ang; k' ame ca he
ka o hmetu mok ûnyi gan, me hnyei baga.
22 Ke adre me osoâ köiö ke ne o but hnyi
bong ang, hoton hofuc ho Elisaia waleji e
ame ha.

23 Ke e ame he ûheny e Beth-ela ai;
ke ame he eû hnyi gethen, me ame o je
wainda ûnyi hnyi taun, me hluma e, me ha,
ka habe, Hadroû, ölö thö; hadroû, ölö thö.
24 Me e ame hwiö me ō 'drin, me hang'
ödrin hnyi iö Iehova. Me ame o li bea
momo ûnyi hnyi hnyot me ki' ödrin je
wainda a fate tu. 25 Ke e ame he ûheny
e ka hnyi bucen Karemela, me hmetu ûheny
e Samaria ai.

HNYIMAKAN 3.

KE haba Jorama nöku Ahaba ame hwân
ka musi hon Isaraela hnyi Samaria
hnyi huna a eitini Jehosafata than Juda,
ke twelv but hunainy anyin musi. 2 Ke
e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö
Iehova; ke so bi ca helâ me kamen, me
hinyen: anyin a e ame degec veto ame tot
anyi Baala a ânyâ kamen. 3 Ke so bi e
ame kece ka je hulö anyi Jeroboama nöku
Nebata, wale ame okûâ je hwakecin ae kong
anyin at Isaraela; e ame ca saû ûnyi hnyin.
4 Ke Mesa than Moaba at ae tren mamoe;
ke e ame fâtâ ka than Isaraela leûnen je
nokon mamoe a wan haded thauzan, me je
mamoe baga a wan haded thauzan. 5 Ke
hwaban dö mok anyi Ahaba, me ame
ûkhin fuc than Moaba ka than Isaraela.
6 Ke haba Jorama than ame he ûheny hnyi
Samaria hnyi ûen eling, me hawâ at Isara-
ela hia thithö. 7 Ke e ame he me ûkhû-
nöng kö Jehosafata than Juda, ka habe, A
hia but than Moaba ûkhin fuc könya: ha-
wa, ötu ma tha he Moaba ai he ka vat?
Haingen, ka habe, Ötu ma tha he: inya
ang helâ möu, me lakeik helâ me lakem,
me halek je hors helâ me halem je hors.
8 Ke haingen, ka habe, Ewa detu? Ke e
ame thu, ka habe, Detu hnyi hnyebuba
hnyi Edoma. 9 Me ame tha he than Isa-
raela, me than Juda, me than Edoma: me
ödrin e he igigilö hnyi seven ta bong: ke
ba köiö hobi kâu je utbavat me je meno
ödrin e tha he mē. 10 Ke haingen than
Isaraela, ka habe, Ekölö, Iehova ame ûkha-
caköuâ kun ta than he ka hn' ödrin ka hnyi
hnyamen at Moaba. 11 Haba Jehosafata
ame ha, ka habe, Hawa, e ba perofeta anyi
Iehova eang, m' ötin e he ka hnei Iehova a
deny? Me ame thu ke athnyabainy than
Isaraela, ka habe, Waleû Elisaia nöku Sa-
fata, at ame hingölö köien li hnyamö Elia.
12 Ke haingö Jehosafata, ka habe, E unyin
hofuc ho Iehova. Me ame he kâu than
Isaraela, me Jehosafata, me than Edoma.
13 Ke Elisaia ame ha ka than Isaraela, ka
habe, Ieû gak köu? he bi thö ka je perofeta
anyin kâmâm, me je perofeta anyin hinyâm.
Ke haingen than Isaraela kâu, ka habe,
Obe, anyin a Iehova ame ûkhacaköuâ kun
ta than eang he ka hn' ödrin ka hnyi hnya-
men at Moaba. 14 Ke haingö Elisaia, ka
habe, Kia inya Iehova tuhan sabaoth wale
oge me tot hnyi hnyimakan, oge ne ca ogâ-
nâ hnyimakö Jehosafata than Juda, me oge
me ca he bi nya ka bwele köu, me ō u.
15 Ke walang ang hom but könya ke at
ame ânyâ ûnyi khumöng. Ke ame tiga
ânyâ ûnyi khumöng, me ame o but kâu
hnyamö Iehova. 16 Me e ame ha, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Hiny
ju je thop ae se hnyi hnyegöulen bucen eang.
17 Anyin a walang hofuc ho Iehova, ka
habe, Öbun e ca he ka wâ ang, me we, ke
so bi ame he ka unöngöt hnyigöulen bucen
eling ge köiö: m' öbun e he ka ic, a öbun,
me je hnahat halebun, me omeno a halebun.
18 Ke ûnyi ae hâhâ e kö Iehova: ke e ame
he bi ka hna tavat Moaba ka hnyi hnya-
möbun. 19 Ke öbun e he ka kot je taun
hia adre up haginy, me je taun hia ae so,
me sö degecâ je ûö ae so hia, me hlöng je
hna pupuainy je köiö, me okongoâ je utkâ-
nâ hia ae so ge veto. 20 Ke haba hnyi
hnyomakatu hnyi ûen adre me hudo hudiny
han, me wâ bi, ame o thö köiö hnyi gethen
ûheny Edoma, me ame unöngötö hnyei ge
köiö. 21 Ke a löng ut at Moaba a ga o
thö je than he ka vat mödrin, me ödrin e
hawâ ûkhacaköuâ tavat hia hnyat ae khan'
ödrin he ka khavâ khaûen vat, ke ne o but
ka wahingat minya, me ödrin e tot hnyi
hnyigot. 22 Ke ödrin e vesâ hnyi hnyo-
makatu kong, ke ame hat dö seûnö hon köiö,
ke haba at Moaba ödrin e wâ köiö cici ödrin,
k' ame helâ me dra: 23 me haingödrin ka
kabe, Waleû dra; adre hia but kot je than,
k' ödrin e ivatköu: anyin a wale, at Moaba
lö, ate me he bi walang ka sei. 24 Me
ödrin e o but ka hnyi hunuma anyin at
Isaraela, me ame tot at Isaraela me kot at
Moaba, m' ödrin e kec hnyi hnyimaködrin:
ke ödrin e ûhnûhnû me kot tilâ at Moaba.
25 Ke ödrin e hagutâ hnyikânâi ta je taun;
me ve khûö veto hon je utkânâ hia ae so,
me ounöngötâ; ke ödrin e hlöng je hna
pupuainy köiö hia, me sö degecâ je ûö hia
ae so: k' adre hnen biju hnyi Kira-haraseth
je vetoiny; k' ame he igigilö e tavat koloû,
me kot e. 26 Ke a wâ but than Moaba a
g' ame hwege but vat hon, me e ame hom
tavat a seven haded, tavat hok hele vat, me
me thu vat ka than Edoma: ke ca khan'
ödra. 27 Me e ame hom nokon a atö, at
ame he ka than hwaban, me hudo e hnân
hudiny leû hon hna up haginy. Ke e gan
hmâ anyidrin hmönyin ka at Isaraela: me
ödrin e hna e me he ka hnyi idrin hnyei.

HNYIMAKAN 4.

KE ame tenge kö Elisaia ke momo âiân
ke nokon je perofeta, me ha, ka
habe, A mokcu öiök athnyabaem : ke u me
wâ e at ame outö Iehova, athnyabaem : ke
ame o but at waleji e ame hom gufa gan, he
ka hom lakuk li baga he ka bi athnyaba.
2 Haba Elisaia ame ha ka momo, ka habe,
Ieû oge me ânyâ hobi köu? ha thö könya ;
ie ûnyi unyâm hnyin umâm uma? Haingen
momo, ka habe, E ba but ûnyi unyik a
athnyabaem hnyin uma, ke tap wakaco thi-
bi. 3 Ke e ame ha, ka habe, he thö ka me
sumâtâ ke je kaia unyin tavat hia adre me
laba hakekenyi u, je kaia ae ba önyen ; ca
owakhaletâ bi. 4 Ke u me he ka tha didrö
me lakom me hlöng hwanumâm, me hingâlâ
ka hnyi je kaia hia eling, me ip je kaia ae
unöngöt. 5 Haba momo ame he but gan,
me hlöng hwanumen me lakon ; ke ödrin e
hom je kaia kâu, me e ame hingâlâ. 6 K'
ame unöngöt je kaia, haba momo ame ha
ka nokon, ka habe, Hö jem ke kaia. Ke
haingen kâu ka habe, E ba hmetu kaia.
Me ame todru wakaco. 7 Ke haba momo
ame he me thumeto aten Khong. Ke hai-
ngen, ka habe, He thö ka ûco wakaco me bi
hwaban hna hok gufa, ke u me he bi me
lakom ka möt ge kolon.

8 Ke haba hnyi ke bong Elisaia ame he
Sunema ai, ke wale ke momo ae ûnyi hna-
thu ; ke e ame thawâ e he ka han. Ke
haba hnyi je ûen e ame vheno gethen, e ame
labö saû kâe he ka han. 9 Ke momo ame
ha ka âiân, ka habe, Wâ bi e khanö nya a
aten Khong ae kap e, at ame labö he eang.
10 Ötu me he ka ânyâ hnyeule ae ûhnyû-
kong hon hna up haginy ; ke ötu me he ka
ip eling hobi kâu, hna mokut, me laulau, me
tap, me taben lamepa : ke e ka o kötu, me
ame he ka saû kâe. 11 Ke hnyi ke bong e
ame o kâe, me saû ka hnyi hnyeule, me
mokut eling. 12 Ke e ame ha kö Gehazi a
athnyabainy, ka habe, Hawâ thö momo
Sunema. Ke e a hia but hawâ, me e ame
tot hnyi hnyimakan. 13 Ke e ame ha kâu,
ka habe, Ha thö ka momo, ka habe, Wâ bi,
u je kong hnyekuni öhmu ge ta je ûnyi hia
eang adre penapena ; ie ûnyi adre me he ka
ânyâ hobi köu? hawa, u je wem adre me he
ka haiö u ka than, ame ne taben utbavat?
ke momo ame ha ka habe, Inya oge me
laba thibi me je lahanök. 14 Ke haingen,
ka habe, Ie ûnyi adre me he ka ânyâ hobi
kâu momo? Haba Gehazi ame thu, ka habe,
E ba nokon, ke hingat ut âiân. 15 Me
haingen, ka habe, hawâ hmeto. Ke a hia
but hawâ, me ame tot momo hnyi hwanuma.
16 Me ame ha, ka habe, Cicö ûen ang hnyi
huna ame he ka o, me u ma he ka delûâ ke
da. Haingen momo, ka habe, Ohe, than a
aten Khong u me ca he ka thoi ka athnya-
baem. 17 Ke ame erkin dut momo me
hnokoâ da hnyi ûen eling hnyi huna ame o
wale a ha Elisaia ka momo. 18 Ke ame
gan dut da, me haba hnyi ke bong e ame he
unyin kamen ka tavat subö hwit. 19 Ke
haingen ka kamen, ka habe, Ekölö ge bök,
ekölö ge bök. Me e ame ha ka athnyaba-
iny, ka habe, Hom dö ka hinyen. 20 Ke e
ame hom e, me hom ka hinyen, me e ame
laba hon li jevan momo ke ne o but jebigö,
k' ame mokcu. 21 Ke haba momo ame
öliâ, me ip e hon hna mokut a hnen aten
Khong, me hlöng hwanumen, me didrut.
22 Ke haba momo ame hawâ âiân me ha,
ka habe, Ö u kunâ thö könya ke athnyaba
me asina, m' inye he ka wadring ka aten
Khong, me ie hmetu. 23 Me haingen, ka
habe, Anyin a ieû u me he kâu hnyi bong
ang? ke ca teb ûnyi tehi me sabath ang.
Me haingen momo, ka habe, ame he ka so.
24 Ke haba momo ame hûkâlâ taben hon
asina, me ha ka athnyabainy, ka habe, Alen
logotâ me he ; ke ca obeci nya hnyi ûbek
iny ka ca ha bi köu. 25 Ke ame he momo
me o ka aten Khong hnyi bucen Karemela.
Ke ame wâ momo ke tiga sâkâû, me ame ha
kö Gehazi a athnyabainy, ka habe, Wâ bi,
ame he jem momo Sunema : 26 ö u wadring
dö walang ang he ka ûkhanö me, me hnö,
ka habe, Hawa, u so? ke so âiâm? ke so
wanakat? Me haingen momo, ka habe, E
so. 27 Ke ame o but momo ka aten Khong
hnyi dok ae hut, me ame kât li can. Me
haba Gehazi ame hakekeny he ka hagutâ
momo ; ke haingen aten Khong, ka habe,
Ca ânyâ : anyin ae vec hnyekon momo ; k'
ame ikhâlâ gak Iehova a ca thumetu nya.
28 Ke haingen momo, ka habe, Hawa, than
a tuhök lö, oge me sumâtâ gam da? Hawa,
oge me ca ha köu, ka habe, Ca iyawö nya
bi? 29 Me e ame ha kö Gehazi, ka habe,
Hûkâlâ ju wen hnyekom, me hom anyik
uci hnyi hnyamâm, me he : ame ne ûkhanö
möu ke at, ca iouny mē ; ke ame ne fuc köu
ke at, ca fuc bi : ke u me he ka ip anyik
uci hon hnyimakan wanakat. 30 Haba
hinyen wanakat ame ha, ka habe, Kia inya
Iehova, ke kia inya u, a oge me ca he ka

hnö u. Me e ame todrö me he hoton momo.
31 Ke ame bö Gehazi k' ame bilidru, me ip
uci hon hnyimakan wanakat, ke ba hwan,
ke ame ca löng. Me e ame hmetu he ka
ûkhanö mē, me ha kâu, ka habe, Ame ca
hmak bi wanakat. 32 K' ame o but Eli-
saia ka hnyi uma, me wâ bi, a mokcu wana-
kat, ke adre ip hnyi hon hnen hna mokut.
33 Me e ame didrö me hlöng hwanumödru,
me hic kö Iehova. 34 Me e ame he me
mokut takoû wanakat, me ip hnyimen hon
hnyimen wanakat, me li emakan hon li
emakan wanakat, me li hnyamen hon li
hnyamen wanakat: me e ame hlöhlöu hon,
me ame mage unyin wanakat. 35 Ke e
ame hmetu me okhaca ngenu hnyi hnyin
uma; me e ame ölö me hlöhlöu hnyi hon
wanakat: ke haba wanakat ame ibi oseven
cingö, me ame bwela thö li emakan wanakat.
36 Me e ame hawo Gehazi, me ha, ka habe,
Hawa thö at Sunema. Me e ame hawâ e.
K' ame o but momo kâu, me e ame ha, ka
habe, Hom dö nokom da. 37 Ke haba
momo ame didrö me ta ju ka hnyi li can,
me nom hnyikânâi; me e ame hom nokon
da, me didrut.

38 Ke Elisaia ame hmetu Gilegala ai: ke
ame hmiâ thö hnyei; ke ame laba hnyi
hnyimakan lakon je perofeta: me e ame ha
ka athnyabainy, ka habe, Ip ju öt ae gan
me öli jeû hobi kâu lakon je perofeta.
39 Me ame he ke at ka hnyi hnyot he ka
uö khölak, me e ame wâ ke ûkaia hnyi
hnyot me tau wan, me unöngötö ulainy me
hom, me heleâ ka hnyi öt jeû; anyin adre
ca wâhmakhmeto ûö e. 40 Ke ödrin e
hingâlâ hobi kâu tavat he ka han. Ke
ödrin e tiga han hna öt jeû, me ödrin e
kuku, me ha, ka habe, Aten Khong lö, e
hu hnân mekiny hnyin öt. Ke ca khan'
ödrin bi he ka han. 41 Haba e ame ha, ka
habe, Hok falawa. Me e ame ip e hnyi öt;
me haingen, ka habe, Hingâlâ but hobi kâu
tavat, m' ödrin e han. Ke ba but kongon
hnyin öt.

42 Ke ame o but ke at ûheny Baala-
salisa, ke ame hom ka aten Khong aretoiny
je wan a bân, a twente je areto bali, me je
ban hwit ae hât hnyi tangen tang. Me
haingen, ka habe, Ham dö ka tavat m' ödrin
e han. 43 Haba athnyabainy ame ha, ka
habe, Hawa, oge me he ka ip e hnyi hnyi-
makan tavat a wan haded? Me ame thu,
ka habe, Ham dö ka tavat m' ödrin e han;
anyin a walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Ödrin e he ka han, k' ame he bi ka hu kolon.
44 Me e ame ip hnyi hnyimaködrin, me
ödrin e han me hu kolon bi, hoton hofuc
ho Iehova.

HNYIMAKAN 5.

HABA Naamana a taben vat anyin-
than Suria, me e at ae gan unyin
tuhan, k' adre me ogânâ, anyin a Iehova
ame omelö at Suria a deny e; ke e at ae
hwege, ke lepera bi. 2 Ke haba at Suria
ödrin e hia but he a ûnya vat, k' adre
hûgûnâ ûnyi hnyi hnyei Isaraela ke in ae
ûhnyûkong; k' ame bi athnyaba ka öiö
Naamana. 3 Ke haba in ame ha ka momo
at ame muso e, ka habe, E na laba ju tuhök
unyin perofeta wale hnyi Samaria! anyin a
e ame he ka omelö e ûnyi hnyi anyin lepera.
4 Me ame didrö ke at me thumeto tuhan,
ka habe, Ame ha helang me helâe in ûheny
hnyi hnyei Isaraela. 5 Me haba than Suria
ame ha, ka habe, Awe, oge me he ka kunâ
tusi ka than Isaraela. Me e ame he, k'
ame tha hom me ta je talan sileva a ten, ke
siks thauzan je sekel gol, ke ten ta hna
khaû. 6 Ke e ame hom tusi ka than Isa-
raela, ame ha, ka habe, E ka o köu tusi ang,
me wâ bi, oge me hia but kunö Naamana a
athnyabaik köu, m' u me he ka omelö e
hnyi anyin lepera. 7 Ke a hia but than
Isaraela aû tusi, me e ame kia anyin ukhaû,
me ha, ka habe, Hawa, iny Khong, he ka
hlingâ me omelö, me me kunâ könya at ang
he ka ohia lepera ge ke at? Ke wâhma-
khmetoâ thö, me wâ, a e ame heleû can gak.
8 Ke a löng ut Elisaia aten Khong a g' ame
kia anyin ûkhaû than Isaraela, me e ame
ûkhûnöng ka than me ha, ka habe, Ieû gam
u je kia ânyâm ûkhaû? e so e ame he jem
könya, me e ame he bi ka wâhmakhmeto ae
hu perofeta hnyi Isaraela. 9 Me ame o
Naamana tha e me haleny je hors me anyin
kariota me tot hnyi hwanumen uma umö
Elisaia. 10 Haba Elisaia ame kunâ ûthu-
metu kâu me ha, ka habe, He thö ka soû
ama oseven hnyi Joridano, me ame he ka so
hmetu unyâm me hât. 11 Ke ame hmönyi
Naamana, me e ame he, me ha, ka habe,
Wâ bi, oge me ûnykûme a e ame he ka
didrut me tot me hawâ iö Iehova a Khongon,
me aba dok eling ge hnyamen, me ohia lepe-
ra. 12 Hawa, e ca beönua bi Abana me
Farapa li wageweiny Damaseko hon ta je
köiö hia thithö hnyi Isaraela? hawa, oge
me ca he ka soû hnyin me inye so but? Me
e ame hwiö me he hmönyin. 13 Haba

lathnyabainy ödrin e hakekenyâ e me ha,
ka habe, Cica, hawa, a ne ha perofeta köu
ûnyi ae gan hmâ, u me ca he ka ânyâ ? ke
ca hâhâ köu ûnyi e a ha, ka habe, Soû but
me u me so ? 14 Me e ame he me oseven
khut hnyi Joridano helâ me hofuc hwan
aten Khong: me ame hmetu utiöiny helâ
me utiöiny wanakat ae ûhnyûkong, ke e
ame so but. 15 Me e ame hmetu ka aten
Khong, e me anyin bunyen hia, me o, me
tot hnyi hnyimakan : ke e ame ha, ka habe,
Wâ bi, oge me wâ ju walang ang, ae ba
Khong hnyi hmeledrany hia, ke hnyi Isa-
raela thibi : ke walang ang ö u hom dö
bwihlany gak a athnyabaem. 16 Ke hai-
ngen, ka habe, Kia inya Iehova at oge me
tot hnyi hnyimakan, a oge me ca he ka hom
ke ûnyi. Ke e ame ûjengö e he ka kap ;
ke e ame höcö. 17 Haba Naamana ame ha,
ka habe, Hawa, a ne ca eling, ö u hn' ödrin
he ka ham ka athnyabaem tang kânâ ame
aijen li miul, anyin ame ca he hmetu
athnyabaem ka hudo hudiny leû me ke hut
bi ka ke je khong ke so bi kö Iehova thibi.
18 Ke haba hnyi ûnyi ang e so ame he
Iehova ka betenge ka athnyabaem ; e ka
didrö tuhök hnyin uma umö Rimona he ka
khudrung eling, ke e ame cimâ hnyamök,
me oge me nom hnyi uma umö Rimona,
haba iny ka nom hnyi uma umö Rimona,
me e so ame he Iehova ka betenge ge
athnyabaem hnyi ûnyi eling. 19 Ke e
ame ha, ka habe, He thö me hnahic. Me e
ame he gan, k' ame ca sâkâû ûheny.
20 Ke haba Gehazi athnyabai Elisaia
aten Khong ame ha, ka habe, Wâ bi tuhök
ame betenge ga Naamana at Suria, k' ame
ca kap ûnyi hnyi li hnyamen ûnyi e ame
hom jem : kia inya Iehova a oge me he ka
wâdring hoton me hom gan ke ûnyi. 21
Me Gehazi ame he hotu Naamana. Ke a
wâ but Naamana a ga wâdring hoton ke at,
me e ame utut ûheny hon kariota he ka
ûkhanö mē, me ha, ka habe, Hawa e so
hia ? 22 Haingen, ka habe, E so hia. Ke
a kunö nya tuhök he ka ha, habe, Wâ bi
ame o könya walang ang li hidröu ûhedru
hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima, hanen
lakon je perofeta ; ö u ham ju ködru khaca
talan sileva, ke lo li hna khaû. 23 Haba
Naamana ame ha, ka habe, E so ka hom lo
li talan. Ke e ame ûjengö e, me e ame ca
li talan sileva hnyi hnyin li tang, me li hna
khaû, me ip hon li lathnyabainy, me ödru
me hom tilâ hnyi hnyimakan. 24 Ke e
ame o but ka hnyi dok ae hut, me e ame
hom ta je ûnyi e gadru, me ip hnyin uma :
me e ame kunâ li at, m' ödru me he. 25
Ke e ame didrö me tot hnyi hnyimakan
tuhan. Ke haba Elisaia ame ha kâu, ka
habe, Gehazi lö u je mua ? Me e ame thu,
ka habe, E ba dok a mwi hnyin athny-
abaem. 26 Ke haingen kâu, ka habe, Ha-
wa, ame ca he unyâm hnyekuk k' ame
hwiö thö at ûheny hon anyin kariota he ka
ûkhanö möû ? Hawa, e ûcû ûen ang he ka
kap sileva, me je ûkhaû, me je hnyei elaio
me vine, me je mamoe me bolok, me lath-
nyaba obaga me omomo ? 27 Anyin a wale
ame he ka kece köu me je mâtrânâm nyiele
baluae lepera anyi Naamana. Me e ame
didrut gan a e lepera but ke hau helâ me
kiona.

HNYIMAKAN 6.

KE haba lakon je perofeta ödrin e ha kö
Elisaia, ka habe, Wâ bi, haba dok
öhmun e laba hnyin hnyi hnyimakâm, me
ti hnek bi köhmun. 2 Ö u hn' öhmun dö
he ka he Joridano ai me ve hok utö ûheny
e, ke öhmun e he ka bi hnyaba eling, m'
ötin e he ka laba eling. Me e ame thu, ka
habe, He th' öbun. 3 Ke haba ke at ame
ha, ka habe, Ö u tha he me lathnyabaem.
Ke haingen, ka habe, Ötin a tha he. 4 Me
e ame tha he mödrin. Ke ödrin e o but
hnyi Joridano, me ödrin e si utö. 5 K'
ame tiga si utö ke at, ame kölu but gö ka
hnyi köiö : me e ame kuku, ka habe, Ekölö
than ! anyin a ûnyi adre hia but mē sum-
âtâ. 6 Ke haingen aten Khong, ka habe,
A kölu ua ? Me e ame omanenâ kâu dok.
Me e ame sö ke ong utö me khûâ eû, me
ame mat dö fao. 7 Ke e ame ha, ka habe,
Hom dö. Me e eme inâ but hnyamen me
hom e.
8 Ke ame vat than Suria me Isaraela ;
me e ame ûhnenamö me lathnyabainy, me
ha, ka habe, Oge me he ka hunuma hnyi
dok e me dok eling. 9 Haba aten Khong
ame ûkhûnöng ka than Isaraela me ha, ka
habe, Wâ eâu, ca he kâe ka hnyi ke dok ;
anyin ame tiga he but at Suria ka hnyi
dok eling. 10 Ke haba than Isaraela ame
ûkhûnöng ka hnyi dok wale a ha aten
Khong me khû hnyiköny e, me e ame omelö
e bi eling ca okhaca me olo. 11 Ke ame
kong dö hnyekon than Suria can hofuc
eling ; me e ame hawâ lathnyabainy me ha
ködrin, ka habe, Hawa, öbun e ca he ka
thumetu nya a ie at gatin ame tha bien me

than Isaraela? 12 Haba ke athnyabainy
ame ha, ka habe, Than a tuhök, e ba: ke
so bi Elisaia perofeta hnyi Isaraela, ame
labö thumeto than Isaraela ge ta je ûnyi
u me ha hnyin hnyeulem mokut. 13 Ke
haingen, ka habe, He thö ka wâ dok e ame
laba hnyin, m' oge me he ka ûkhûnöng he
ka hom e. Me adre me thumeto e, ka habe,
Wâ bi e but hnyi Dothana. 14 Anyin a
wale e ame kunâ kâe je hors, me je kariota,
me utbavat ae gan hmâ: ke ödrin e o but
hnyi lit me tot igigilö taun. 15 Ke ame
vesâ hnyi hnyomakatu athnyabainy aten
Khong, me he hnyöu ai, wâ bi, adre igigilö
but taun hnen vat, je hors me je kariota.
Haba athnyabainy ame ha kâu, ka habe,
Ekölö tuhök! ötin e he ka hawa? 16 Ke
haingen, ka habe, Ca ot bi: anyin a hnyat
ödrin e laba unyitin ame se hia hon hnyat
adre laba unyidrin. 17 Haba Elisaia ame
hic me ha, ka habe, Iehova lö, ö u obwela
but li emakan, me me wâ. Me Iehova ame
obwela li emakan hidröu; ke e ame wâ:
ke wâ bi, ame unöngötö bucen ge je hors
me je kariota meic igigili Elisaia. 18 Ke
ödrin e o but kâu, me haba Elisaia ame hic
kö Iehova, me ha, ka habe, Ö u owadruâ
but hnyat ang. Me e ame owadru' ödrin
helâ me hna ha ga Elisaia. 19 Ke Elisaia
ame ha ködrin, ka habe, Ca gethen bi ang,
ke ca taun bi e; ke hnu hotuk me oge me he
ka hum öbun ka at öbun e elâm. Ke e ame
hum ödrin Samaria ai. 20 Ke ödrin e o but
hnyi Samaria, me haingö Elisaia, ka habe,
Iehova lö, obwela but li emakan tavat ang,
m' ödrin e wâ. Me Iehova ame obwela je
emaködrin, me ödrin e wâ, ke wâ bi ödrin
dut hnyi Samaria. 21 Ke ame ō 'drin than
Isaraela me haingen kö Elisaia, ka habe,
Cica lö, hawa, oge me he ka kuc ödrin?
hamök he ka kuc ödrin? 22 Ke e ame
thu, ka habe, U me ca he ka kuc ödrin:
hawa, u me he ka kot je hna hwenbâ ge
ânyâm hele vat me cafana? ha ödrin me
habelidrin, me ödrin e he ka han me ic, me
hmetu ka tuhödrin. 23 Ke e ame pena-
pena gan hmâ höbi ködrin: ke ödrin e hia
but han me ic, me e ame kun' ödrin, me
ödrin e he hmetu ka tuhödrin. Ke a ca he
hmetu bi je utbavat anyin at Suria ka hnyi
hnyei Isaraela.

24 Ke hwaban ta je ûnyi eling haba
Ben-adada than Suria ame ûkhacaköuâ
anyin utbavat hia, me he me thelöng
Samaria. 25 Ke gan hmâ hmiâ hnyi
Samaria: ke wâ bi ödrin e thelöng e me
me eite je sileva hwaban ban asina, ke
faiv je sileva hwaban ke keihen kabe a
vakiny tatet tiny biny. 26 Ke ame ngenu
than Isaraela hon hna up haginy, ke haba
ke momo ame hongot kâu, ka habe, Than
a tuhök lö, hom hadruo nya. 27 Me e
ame thu, ka habe, Ame ne ca he Iehova ka
hadruo u, me oge me he bi nya ka kâmâu
ka hadruo u? ame ne ûnyi hnyi hna huje
hwit, ame ne ûnyi hnyi hna hlec wan vine?
28 Ke haingen than kâu, ka habe, Ieû
gam bi? Ke haba momo ame thu, ka habe,
Haba momo ang ame ha könya, ka habe,
Hö jem nokom da k' ötin e he ka an hnyi
bong ang, me ötin e he nyi ka an nökuk.
29 Me öhmun e ölâ nökuk, me an: me
haba nyi oge me ha kâu, ka habe, Hö jem
nokom da me ötin e he ka an: ke haba
momo ame hia but ikhâlâ nokon. 30 Ke
a löng ut than hofuc hwan momo, me e
ame kia anyin ûkhaû; (ke e ame ngenu
hon hna up haginy;) ke haba tavat adre
me wâ, ke wâ bi, e ame khavâ unyin ge
ecmano ae gan nân. 31 Ke e ame ha, ka
habe, Ame he Khong ka ânyâ helâe könya
me bi hanen dö minya, ame ne e bala bö
Elisaia nöku Safata hnyi bong ang. 32 Ke
Elisaia ame laba hynin umen uma, me
wahingat ödrin e tha laba mē; haba than
ame kunâ ke at ûheny unyin: ke e tiga ca
o bi ûthumetu kâu, me e ame ha ka wahi-
ngat, ka habe, Hawa, öbun e wâ but hnen
nokon at ûhlingö ang hna ûkhûnöng he ka
hom bök? wâ bi, e ka o but ûthumetu
hlöng ju hwanuma, ke kât ju hlingin kâu:
hawa, ca e bi hoton hwan li can tuhan?
33 Ke e ame tiga ûhnenamö mödrin, wâ bi,
ame o but kâu ûthumetu: me e ame ha,
ka habe, Wâ bi, ûnyi ga Iehova kong ang;
anyin a ieû oge me he ka halubahing Iehova
hmetu?

HNYIMAKAN 7.

KE haba Elisaia ame ha, ka habe, Löng
ju hofuc ho Iehova: walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Helâ nyi ang, ame
he ka khaca sea falawa hwaban sekel, ke
lo li sea bali hwaban sekel adre me he ka
ûco hnyi homagöuleny Samaria. 2 Haba
taben, waleji a he cimâ hnyamen than, ame
thu ka aten Khong, ka habe, Wâ bi, ame
ne he Iehova ka bi mamalama hnyi drany
ame ne he ka manen ûnyi e? Ka haingen,
ka habe, Wâ bi, u me he ka hnyi wâ e ge
li emakâm k' u me ca he ka hnyi han.

3 Ke e hu tavat a lepera a ödrin foa
hnyi hwanumen homagöule, ke ödrin e
ûhnenamököuâ me ha, ka habe, Anyin a
ieû ötin e he ka laba eang ke ne o but ötin
e mokcu? 4 Ötin e ne ha, ka habe, Ötin a
he ka hnyi taun, ke e hmiâ hnyi taun, me
ötin e he ka mok eling: ke ötin e ne laba
bala eang, ötin e he ka mokcu minya. Ke
walang ang ötin a kec ka hnyi utbavat
anyin at Suria: ödrin e ne he ka omeli ötin,
ötin e he ka möt; ke ödrin e me hling' ötin
ötin e he bi ka mokcu. 5 Me ödrin e todrö
ke hauhaotreng ut, he ka he ka hnyi hna
hunuma anyin at Suria: ke ödrin e o but
ka hnyi baten hna hunuma anyin at Suria,
me wâ bi, a ba but at eling. 6 Anyin a
hia but Iehova olöngâ je utbavat anyin at
Suria ge medien je kariota, me medien je
hors, wale medien je utbavat ae gan: me
ödrin e ûhnenamököuâ, ka habe, Wâ bi,
than Isaraela ame hia but bi hwaban je
than Heth, me je than Aigupito, m' adre
me vat mötin. 7 Anyin a wale ödrin e
todrö me kec hnyi hauhaotreng, me hna
degecâ umödrin je uma mano, me haledrin
je hors me haledrin je asina, wale hna
hunuma thiju, me ödrin e kec, anyin a
ödrin bemöt. 8 K' ame o but je lepera
eling ka hnyi baten hna hunuma, me ödrin
e didrö hnyin ke uma mano me han me ic,
ke ödrin e hom ûheny e sileva, me gol, me
ûkhaû, me hom, me ikhâlâ; ke ödrin e
hmetu me dit hnyin ke uma mano, me hom
ûheny e minya, me he me ikhâlâ. 9 Ke
ödrin e ûhnenamököuâ, ka habe, E ca so
hnötin hna ânyâ: bonginy ûthumetu ae so
bong ang, ke ötin e laba hnyibû: ötin e ne
laba ke ne o but ame hmouca lany ötin e
ne he ka wâ ûnyi ae kong: ötin e he walang
ang ka thumeto lap anyin than. 10 Me
ödrin e o me hongot ka hnyat tuö homa-
göuleny taun: me ödrin e thumetu ödrin
me ha, ka habe, Öhmun e o hnyi hna hunu-
ma anyin at Suria, ke wâ bi, e ba but at
eling, ke ba hwan at, ke so bi je hors thibi
adre noc, me je asina adre noc, me je uma
mano thiju. 11 Haba tavat tuö homagöule
ödrin e hongot; ke ödrin e thumeto lap
anyin than eiö. 12 Haba than ame todrö
hnyi hnyinghet me ha ka lathnyabainy, ka
habe, Oge me he ka haimamenâ köbun
walang ang hna ânyâ hnen at Suria kötin.
E khan' ödrin but a ötin mekihnânem;
anyin a wale ödrin e he but ûnyi hnyi hna
hunuma he ka ikhölö hnyi hnyot, ke hai-
ngödrin, ka habe, Ödrin ka he but ûnyi
hnyi taun, me ötin e he ka kât meliödrin,
me dit ka hnyi taun. 13 Haba ke athnya-
bainy ame thu me ha, ka habe, E so he ka
hom je hors a thabûng a ke je kolon biju
hnyi taun, (wâ bi, ödrin helâ me ûseiny at
Isaraela hia thithö je kolon hnyin; wâ bi
ödrin helâ me ûseiny at Isaraela hia thithö
a mokcu:) me otin e he ka ûkhûnöng me
wâ. 14 Me ödrin e hom li kariota me je
hors; ke haba than ame ûkhûnöng he ka
he hoton utbavat anyin at Suria, haingen,
ka habe, He thö ka wâ. 15 Me ödrin e
he hotudrin ke ne o but Joridano: ke wâ
bi, adre avâ gethen hia ge je ûkhaû me je
kaia, wale a hna degecâ ju at Suria hnyi
hnödrin hna kec logot. Ke haba je uthu-
metu ame he hmetu me thumeto than.
16 Me ame didrut tavat me sö hna
hunuma anyin at Suria. Me adre me ûco
khaca sea falawa hwaban sekel, ke lo li sea
bali hwaban sekel, helâ me hofuc ho Iehova.
17 Ke haba than ame hûna taben, wale at
e ame he cimâ hnyamen, he ka tuö homa-
göule, me haba tavat adre me utö e hnyi
homagöule me e ame mokcu, helâ me hna
ha hnen aten Khong, waleji a ha hnyi ûen
a o kâu than. 18 Me ame hwâdâ thö helâ
me hna ha hnen aten Khong ka than, ka
habe, Ame he ka bi hwaban lo li sea bali
ge sekel, ke khaca sea falawa hwaban sekel,
helâ nyi ang, hnyi homagöule Samaria;
19 ke haba taben eling ame thu ka aten
Khong, ka habe, Wâ bi, ame ne he Iehova
ka bi mamalama hnyi drany ame ne he ka
manen ûnyi e? Ke haingen, ka habe, Wâ
bi, u me he ka hnyi wâ e gê li emakâm, ke
u me ca he ka hnyi han: 20 me ame aat
dö helâe kâu, anyin a tavat adre me utö e
hnyi homagöule, me e ame mokcu.

HNYIMAKAN 8.

KE a hia but Elisaia fuc ka momo
waleji e ame omelö nokon, me ha,
ka habe, Todrö, me u me he, me ânyâm
lap, me laba kanyua hnyi hnâm hna he ka
wâ: anyin a hia but hawâ hmiâ ga Iehova;
k' ame he ka o minya hnyi hnyei ke ne o
but hnyi seven je huna. 2 Me haba momo
ame todrö, me ânyâ helâ me hna ha ge aten
Khong: me e ame he me anyin lap me
laba kanyua hnyi hnyei iny at Filisiti ke
ne o but hnyi seven je huna. 3 Ke hwa-
ban je huna a seven, haba momo ame hmetu
ûheny hnyi hnyei iny at Filisiti: ke e ame
he me tenge ka than can umen uma me

iny hnyei. 4 Ke haba than ame ûhnenamö
me Gehazi a athnyabainy aten Khong me
ha, ka habe, Me thumetu nya ge ta je ûnyi
ae gan ame ânyâ Elisaia. 5 Ke e ame tiga
omanenâ ka than hnen hna omelö at a
mokcu, ke wâ bi, wale momo a omelö nokon
ame tenge ka than can umen uma me iny
hnyei. Me haba Gehazi ame ha, ka habe,
Than a tuhök lö, wale but ang momo, ke
wale but ang nokon waleji a omelö ga
Elisaia. 6 Me haba than ame hnö momo,
me e ame thumeto e. Me haba than ame
kunâ ke athnyaba, me ha, ka habe, Ham
hmetu thö ka momo anyin ta je ûnyi hia,
me troban iny hnyei hia, hwân hnyi bong
a hna hnyin momo hnyei ke ne o but
walang ang.

7 Ke haba Elisaia ame he Damaseko ai;
ke a mok Ben-adada than Suria; ke adre
me thumeto e, ka habe, A o but ang aten
Khong. 8 Haba than ame ha kö Hazaela,
ka habe, He thö ka hom bwihlany me
ûkhanö me aten Khong, me hnö unyi
Iehova a deny, me ha, ka habe, Hawa oge
me he ka möt ûnyi hnyi mok ang? 9 Me
Hazaela ame he ka ûkhanö mē, me hom
bwihlany, a ta je ûnyi ae so hia ûnyi hnyi
Damaseko, k' ame hijen ta je kamela a
fâte, me e ame he me tot hnyi hnyimakan
me ha, ka habe, A kunö nya köu Ben-adada
a nokom, than Suria he ka ha, ka habe,
Hawa, oge me he ka möt ûnyi hnyi mok
ang? 10 Haba Elisaia ame ha kâu, ka
habe, He thö ka ha kâu, ka habe, U me he
ka möt; ke so bi a hia but Iehova omanenâ
könya a e ame he ka mokcu. 11 Ke e
ame wâ hmâ e ke ne o but e ame hmehma
but; me haba aten Khong ame tenge.
12 Haba Hazaela ame ha, ka habe, Tuhök
lö, ieû u me tenge gan? Me e ame thu,
ka habe, Anyin ae khanö nya ûnyi ae kong
u me he ka ânyâ ka lakon Isaraela: haba
anyidrin ta je hnabâ u me he ka thong ge
meic, me u me he ka hlingâ ge hele vat ta
je hidröu unyidrin, me sa degecâ lakudrin
je mendreng, me kave je erkin gadrin.
13 Me haba Hazaela ame ha, ka habe, Ie
inya a athnyabaem, a kuli, m' oge me he
ka ânyâ ûnyi e ae gan? Me Elisaia ame
thu, ka habe, A hia but Iehova omanenâ
könya a u me he ka than Suria. 14 Ke e
ame he but ûnyi ga Elisaia me o unyin
tuhan; me e ame hnö e, ka habe, Ieû a ha
köu Elisaia? Me e ame thu, ka habe, E
ame ha könya a u me he ka möt. 15 Ke
haba nyi e ame hom mano tubwiny hna
mokut, me hûlûlûâ hnyi köiö me lau e hon
hnyimakan, me e ame mokcu: ke ame than
biju Hazaela hwaban.

16 Ke haba hnyi huna a thabûngi Jorama
nöku Ahaba than Isaraela, ke Jehosafata
than hnyi Juda, me ame hwân Jorama
nöku Jehosafata than Juda he ka than.
17 Ke e ame hwân he ka than, ke thöte
tu je hunainy; ke e ame musi hnyi Jerusa-
lema eit je huna. 18 Ke e ame vheno
gethen deny je than Isaraela, helâ me hna
ânyâ hnen lap anyi Ahaba: anyin a âiân
momo nöku Ahaba: ke e ame ânyâ ûnyi
ae kong hnyi hnyimakö Iehova. 19 Ke
so bi e ca we Iehova bi he ka ohia Juda,
ga Davita athnyabainy, helâ me hna ha
bânâ kâu he ka ham lamepa kâu, hobi kâu
bala lakon. 20 Ke haba hnyi bongon je
bong Edoma ame hna degeci Juda, me otilö
thanidrin bi. 21 Ke haba Jorama ame
tha he Zaira ai me anyin te je kariota hia
thithö: ke e ame todrö hnyi hnyinghet me
kot at Edoma wale adre igigilö e, me je
taben kariota, me ame kec tavat ka hnyi
umödrin je uma mano. 22 Haba Edoma
ame hna degeci Juda bala bi ke ne o but
hnyi bong ang. Ke Libena ame hna degecâ
minya hnyi ûen a khaca. 23 Ke haba
kolon je hna ânya hnö Jorama me anyin
ta je huliwa hia, hawa, adre ca sihnalimen
hnyi tusi hnân ha je bong bongon je than
Juda? 24 Ke ame mokut ut Jorama tha
e me lakamen, me adre me konâm e tha e
me lakamen hnyi taun anyi Davita: ke
ame than biju Ahazia a nokon hwaban.

25 Ke haba hnyi huna a twelvi Jorama
nöku Ahaba than Isaraela, ame hwân ka
than Ahazia nöku Jorama than Juda.
26 Twente tu je hunai Ahazia me e ame
hwân ka than; ke e ame than khaca huna
hnyi Jerusalema. Ke haba ien hinyen jia
Athalia, momo nöku Omeri than Isaraela.
27 Ke e ame vheno gethen deny lap anyi
Ahaba, me ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyi-
makö Iehova, helâ me lap anyi Ahaba:
anyin a e ûngon lap anyi Ahaba. 28 Ke
e ame tha he me Jorama nöku Ahaba he
ka vat me Hazaela than Suria hnyi Ramo-
the-gileada: ke ame aat dö Jorama ge at
Suria. 29 Ke haba Jorama than ame
hmetu Jezerela ai he ka bi anyin hnân aat
ge at Suria hnyi Rama, hnyi hnen hna vat
me Hazaela than Suria. Ke haba Ahazia
nöku Jorama than Juda ame he he ka ō
Jorama nöku Ahaba hnyi Jezerela, anyin
a e mok.

HNYIMAKAN 9.

KE haba Elisaia perofeta ame hawâ ke
at hanen lakon je perofeta me ha
kâu, ka habe, Hûkâlâ ju wen hnyâm, ke
hom tap wakaco eang hnyi hnyâmâm, me
he Ramothi-Gileada ai. 2 Ke u ka o but,
me u me he ka elöm Jehu nöku Jehosafata
nöku Nimesi, me didrö, me otilâ e unyin je
liamekeiny mē, me hom dö e ka hnyi hny-
eule eiö hnyin. 3 Me hom dö wakaco me
hingâlâ hon ban me ha, ka habe, Walang
hna ha hnö Iehova, ka habe, Oge hia but
hû u hnân than Isaraela. Ke u ma khöng
ut hwanuma me kec, ke ca bec bi. 4 Me
ame he hidröu, a hidröu perofeta, Ramothi-
gileada ai. 5 K' ame o but, me wâ bi, je
taben vat ödrin e tha laba ; me e ame ha, ka
habe, Tuhök lö, e hu hofuc gak köu. Me
haingö Jehu, ka habe, Kö ie at gahmun?
Me e ame thu, ka habe, Köu a tuhök.
6 Me e ame todrö me dit ka hnyin uma ;
ke e ame hingâlâ wakaco hon ban me ha
kâu, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova,
Khongu Isaraela, ka habe, Oge hia but hû
u hnân tuhan lakei Iehova, wale Isaraela.
7 Ke u me he ka kot lap anyi Ahaba a
tuhâm, me inye he ka bi hwaban kö Jeze-
bela dra dren lathnyabaik a je perofeta, me
dra dren lathnyabai Iehova hia thithö.
8 Anyin ame he ka hia but lap anyi Ahaba
hia : ke oge me he ka subâ degecâ ga
Ahaba je wainda hia, me hnyat adre me ca,
me hnyat adre he monu hnyi Isaraela.
9 Ke oge me he ka wia lap anyi Ahaba,
me me helâ me lap anyi Jeroboama nöku
Nebata, me helâ me lap anyi Baasa nöku
Ahia. 10 Ke ame he je kuli ka ön Jeze-
bela hnyi ke keihen Jezerela, ke ba at ame
he ka konâm. Me e ame khöng ut hwanu-
ma me kec. 11 Ke haba Jehu ame he ka
lathnyabainy tuhan : ke haingen ke at kâu,
ka habe, Hawa, e so? anyin a ieû ame o
köu at e ae monu? Me haingen ködrin,
ka habe, E khan' öbun dut at, me hwan
hofuc. 12 Me haingödrin, ka habe, E thoi
e ; thumetu öhmun dö walang ang. Me
haingen ködrin, ka habe, E ame ha könya
helâng me helâe, ke haingen, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Oge
hia but hû u hnân than Isaraela. 13 Me
ödrin e ie he me ve hom anyidrin je ûkhaû,
me ip hmelen hnyi hon wacuat, me tûâ
trutru me ha, ka habe, Than dö Jehu.
14 Ke haba Jehu nöku Jehosafata nöku
Nimesi ame ûkhin fuc kö Jorama. (Ke
Jorama ame tue hnyi Ramothi-gileada, e
me Isaraela hia thithö, ga Hazaela than
Suria : 15 ke ame hmetu but Jorama
than Jezerela ai, he ka bi anyin je aat
waleji hnân je aat ge at Suria, hnyi hnen
hna vat me Hazaela than Suria.) Ke
haba Jehu ame ha, ka habe, A ne webun e,
awe ca hna ke at a khaca he ka kec ûnyi
hnyi taun, he ka he me thumeto e hnyi
Jezerela. 16 Haba Jehu ame tabâ ke
kariota, me he Jezerela ai ; anyin a Jorama
ame mokut eling. Ke Ahazia than Juda
ame ûö Jorama. 17 Ke haba at ame tue
ame tot hon ban hnabâ hnyi Jezerela, me e
ame wâ bunyen anyi Jehu, me e ame ha, ka
habe, Oge me wâ bunyen. Haba Jorama
ame ha, ka habe, Ûca thö at tabö hors me
kunâ he ka ûkhanö mödrin, he ka ha, ka
habe, Hawa, ûsoköu? 18 Me ame he ke at
tabö hors he ka ûkhanö mē, me ha, ka habe,
Walang hna ha hnen than, Hawa, ûsoköu?
Ke haingö Jehu, ka habe, Ieû ûsoköu gam?
he but ka hnyi hotuk. Haba at ame tue ame
ûthumetu ködrin, ka babe, A o but ûthu-
metu ködrin ke e ame ca hmetu. 19 Me e
ame kunâ at tabö hors a loiny, ke e ame o
ködrin me ha, ka habe, Walang hna ha
hnen than, Hawa, ûsoköu? Ke haingö
Jehu, ka habe, Ieû ûsoköu gam? he thö ka
hnyi hotuk. 20 Haba at ame tue ame
ûthumetu me ha, ka habe, A o but ködrin,
ke e ame ca hmetu : ke haba hnen hna alen
me helâ me hna alen hnö Jehu nöku Nime-
si ; anyin a e ame alen hwegiâ. 21 Haba
Jorama ame ha, ka habe, Penapena thö.
Me adre me penapena anyin kariota. Me
ame didrut Jorama than Isaraela, me
Ahazia than Juda ; me ve tabö kariota, ke
ödru me he he ka ûkhanö me Jehu, me wâ
e hnyi hnyei i Nabotha at Jezerela. 22 K'
ame ō Jehu hnö Jorama, me e ame ha, ka
habe, Hawa, ûsoköu Jehu? Ke e ame thu,
ka habe, Ieû ûsoköu, ke se hia bala je bi
ûnyi monu me bibihwakecin anyin hinyâm
jia Jezebela? 23 Haba Jorama ame hwiö
me kec, me ha kö Ahazia, ka habe, E hu
iyawâ Ahazia. 24 Haba Jehu ame hlec
cafana ge tang hwegien hia, me ame aat dö
Jorama hnyi wanben li benyin, me ame o
but fana hnyi oûnykûminy, me e ame ta
hweti hnyi anyin kariota. 25 Haba Jehu
ame ha kö Bidekara a taben unyin, ka
habe, Hom dö, me khûâ but e hnyi hnyei i
Nabotha at Jezerela, anyin u me ûnykûme
ûen waleji ötu me tha tabö kariota hotu

Ahaba a kamen, me Iehova ame ip hon hok
eling ae hmak; 26 ke haingö Iehova, ka
habe, Haba et oge me wâ drö Nabotha, me
dren lakon je baga; me haingö Iehova, ka
habe, Oge me he ka bi hwaban köu hnyi
dok ang. Ke walang ang hom dö me khûâ
but e ka hnyi utkânâ, helâ me hofuc ho
Iehova. 27 Haba Ahazia than Juda ame
wâ me e me kec hnyi getheniny uma umen
hna belök. Ke haba Jehu ame hnu e, me
ha, ka habe, Kot e hnyi kariota: me adre
me kot e hnyi gethen ûheny Gura hnyi
Ibeleama. Ke e ame kec Megido ai, me e
ame mokcu eling. 28 Ke haba lathnya-
bainy ödrin e hom e Jerusalema ai hon
kariota, me konâm hnyi erkemok tha e me
lakamen hnyi taun anyi Davita.

29 Ke haba hnyi huna a eleveni Jorama
nöku Ahaba, me hwân Ahazia ka musi hon
at Juda.

30 Ke ame o but Jehu hnyi Jezerela, me
haba Jezebela ame löng; me e ame bi
hnalimen li emakan, me omecâ ban, me selat
hnyi mamalama. 31 Ke haba Jehu ame
tiga didrö hnyi homagöule, me momo ame
ha, ka habe, Hawa, Zimeri lö, at ûhlingâ
tuhâm, u je o hnyi ûsoköu? 32 Me e ame
hngele hnyidranyai ka hnyi mamalama, me
ha, ka habe, Ia ame tha hien mönya? ia?
me ame selatâ e li at a lo ame ne kun a je
eunuka. 33 Me e ame ha, ka habe, Khûâ
but momo hnyikânâi. Me ödrin e khûâ
hnyikânâi, me ame fifile thö dren ka hnyi
hon haginy veto, me hon je hors: me e ame
uto momo ge li can. 34 Me e ame didrö
me han me ic, me e ame ha, ka habe, Tuö
momo ang adre ohnauhangoâ me konâm bi,
anyin a e nokon than. 35 Me ödrin e he ka
konâm; ke ödrin e ca wâ bi, ke so bi ibo-
komok thiju me li hnyeûca me li hnyam.
36 Me ödrin e hmetu me thumeto e. Me
haingen, ka habe, Wale hofuc ho Iehova
waleji e ame ha deny athnyabainy a Elia
at Tisebi, ka habe, Ame he je kuli ka an
unyi Jezebela hnyi hnyei Jezerela: 37 k'
ame he unyi Jezebela ka helâ me tet hon
kânâ hnyi hnyei Jezerela; m' adre me ca
he ka ha, ka habe, Wale Jezebela.

HNYIMAKAN 10.

KE sevente je laku Ahaba hnyi Sa-
maria. Ke haba Jehu ame sihnali-
men je tusi me ûkhûnöng Samaria ai ka je
than Jezerela, wale wahingat, me ka tavat
hat je laku Ahaba, ka habe, 2 Ke ka o but
tusi ang köbun, ke e unyibun je lakon
tuhöbun, ke e unyibun je kariota me je
hors, me taun adre up veten, me je omjehen
vat; 3 öbun e he ka ûca ke nokon tuhöbun
ae so me ûcû, me ip e hon theron anyin
kamen, me vat hobi kâu lap anyin tuhöbun.
4 Ke ti gan anyidrin ot, me ödrin e ha, ka
habe, Wâ bi, a ca tot li than hnyi hnyi-
makan: ke ötin e he ka hawa ka tot? 5 Ha-
ba at ame musö hnyaba, me at ame musö
taun, me wahingat, me tavat ödrin e hat je
wanakat, ödrin e úkhûnöng kö Jehu, ka
habe, Öhmun ang lathnyabaem, me öhmun
e he ka ânyâ ta je ûnyi hia u me he ka
hunâ köhmun; öhmun e ca he ka otilâ ke
at hnân than: ânyâ thö ûnyi ae so hnyi
hnyimâkâm. 6 Me e ame sihnalimen
ködrin tusi a loiny, me ha, ka habe, A ne
tha hiöbun mönya ke öbun e ne he ka löng
hok hofuc, me hom but ban tavat a je lakon
tuhöbun, me hom but jem könya hnyi
Jezerela helâ nyi ang. Ke ödrin sevente je
lakon than ödrin e laba unyin je at hna-
thuiny taun tavat adre me hat ödrin. 7 K'
ame o but tusi ködrin, me ödrin e hom je
lakon than, me hling' ödrin a ödrin sevente,
me hitangen je bödrin me kunâ kâu Jeze-
rela ai. 8 Ke ame o but at me thumeto e
me ha, ka habe, Ödrin e o but me ban je
lakon than. Ke haingen, ka habe, Khon
ju me me lo li hna khon hnyi homagöule
ke ne o but nyi. 9 Ke hnyi hnyomakatu
e ame didrut, me tot, me ha ka tavat hia,
ka habe, Wisa but öbun: wâ bi oge ûhûg-
ûnö than me tuhök, me hlingâ e: ke ia
hlingâ tavat hia eang? 10 Khan' öbun dö
walang ang a ame ca he ka kölu hnyikânâi
ke uthofuc ho Iehova, wale ame ha Iehova
ge lap anyi Ahaba: anyin a hia but Iehova
ânyâ ûnyi e ame ha a deny Elia athnya-
bainy. 11 Ke wale Jehu ame kot kolon
hia lap anyi Ahaba hnyi Jezerela, me
anyin je at hnathu hia, me je waeny, me
anyin tavat bihut, ke ne o but ame ba but
kolon. 12 Me e ame todrö me he, me he
Samaria ai. Ke e eû hnyi gethen hnyi
uma hnân subâ leûnen mamoe umen tavat
tuö mamoe, 13 haba Jehu ame ûkhanö me
je liamekeiny me Ahazia than Juda, me ha,
ka habe, Öbun ie hnyat? Ke ödrin e thu,
ka habe, Öhmun je liamekeiny me Ahazia;
k' öhmun e he he ka iouny me lakon than,
me lakon momo than. 14 Me e ame ha,
ka habe, Hom meliödrin dö, me ödrin e hom
meliödrin hnyi thopiny uma adre sö leûnen

mamoe hnyin, a ödrin fâte tu, k' ame ca
hna but kolon.
15 Ke e ame he but ûheny e, me e ame
ûkhanö me Jonadab, nöku Rekaba ame he
ka iouny mē : ke e ame iouny, me ha kâu,
ka habe, Hawa e wisa hnyekom helâ me
hnyekuk köu? Me haingö Jonadab, ka
habe, Eke. A ne helâe, awe, ho jem hnya-
mâm. Ke e ame inâ hnyamen ; me e ame
hom e kâu ka hnyi hon kariota. 16 Ke
haingen, ka habe, Ötu ma tha he, me u me
he ka wâ tang hwegiök hobi kö Iehova.
Me adre me olaba e hon kariota. 17 Ke
ame o hnyi Samaria, me e ame kot hia je
kolon lap anyi Ahaba hnyi Samaria, ke ne
o but e ame ohia, hoton hofuc ho Iehova,
waleji e ame ha ko Elia. 18 Ke haba Jehu
ame ûkhacaköuâ tavat hia thithö, me ha
ködra, ka habe, E ûhnyûkong hnö Ahaba hna
bi athnyaba kö Baala ; ke gan bi hnö Jehu
hna he ka bi athnyaba kâu. 19 Anyin a
wale, hawâ thö könya je perofeta anyi
Baala hia thithö, me lathnyabainy hia, me
tavat bi hut hia kâu ; e so e he ka ca hia
ke at a khaca. anyin ae hu gak hut ae gan
kö Baala ; ame ca he ka möt bi at ame hia.
Haba Jehu ame ânyâ iyawâ e, me me he
ka ohia lathnyabai Baala. 20 Ke haingö
Jehu ka habe, Okabâ ju ûkhacaköu ae
ûnyi hnathu kö Baala. Me adre me hai-
memenâ. 21 Ke Jehu ame ûkhûnöng ka
hnyi Isaraela hia thithö : me ame o je
lathnyabai Baala hia, ke ba at ae hia. Ke
ödrin e o ka hnyi uma umö Baala ; k' ame
unöngöt uma umö Baala hnyi je ke keihen
hia. 22 Me e ame ha ka at ame tuö hnye-
uleny je ûkhaû, ka habe, Hom jem je ûkhaû
me oûco lathnyabai Baala hia. Me e ame
hom je ûkhaû hobi ködrin. 23 Ke haba
Jehu me Jonadab nöku Rekaba ödru me
didrö eiö hnyin uma umö Baala ; me e ame
ha ka lathnyabai Baala, ka habe, Elâm dö,
me wâ, wâ e nye hu athnyabai Iehova eang
unyibun, ke so e hake lathnyabai Baala.
24 Ke ödrin e didrut he ka hudo ta je hut
me je hudiny leû. Ke a hia but Jehu ip
tavat a eite hnyöu, me ha ködrin, ka habe,
Haba at ame he ka möt ûnyi hnyi tavat oge
me he ka hom ka hnyi hnyamöbun, ame he
ka hwaban e unyibun. 25 K' a hia but
hudo hudiny leû me haba Jehu ame ha ka
tavat tue, me je taben, ka habe, Didrö, me
hling' ödrin ; ame ca he ka didrut ke at.
Me ödrin e kuc ödrin ge hele vat ; ke haba
tavat tue me je taben ödrin e khû' ödrin
kâû, me he but ka hnyi tauniny uma umö
Baala. 26 Ke ödrin e hom kâû je veto
ame tot ûnyi hnyi uma umö Baala, me le
degecâ e. 27 Ke ödrin e hagutâ degecâ
hnatheati Baala, me kia degecâ uma umö
Baala, me wia hnân uma digic thatûnyi, ke
ne o but hnyi bong ang. 28 Helâe hnö
Jehu hna ohiö Baala ûnyi hnyi Isaraela.
29 Ke so bi Jehu ame ca saû ûnyi hnyi je
hulö anyi Jeroboama nöku Nebata, at ame
okûâ je hwakecin ae kong anyin at Isaraela,
ge li nokon kau gol waleji hnyi Beth-ela, me
Dana. 30 Haba Iehova ame ha kö Jehu,
ka habe, Anyin ae so hnâm hna ânyâ, wale
u je ânyâ wisa hnyi hnyimakök, me ânyâ
ka lap anyi Ahaba helâ hia me hnyekuk,
anyin a wale ame he je mâtrânâm ka tabâ
theron hnyi Isaraela ke ne o but hnyi dö a
vakiny. 31 Ke ame ca wâ wia Jehu he
ka vheno hnanyibu anyi Iehova Khongu
Isaraela, me hnyekon a khaca : e ame ca
saû ûnyi hnyi ta je hulö anyi Jeroboama,
wale ame okûâ je hwakecin ae khong
anyin at Isaraela.
32 Ke haba hnyi ûen eling Iehova ame
hwân he ka hom ûhnyûkongo at Isaraela :
ke haba Hazaela ame kuc ödrin hnyi ta je
hnyigöulen Isaraela hia ; 33 me hwân hnyi
Joridano e deiö, hnyei Gileada hia, me at
Gada, me Rheubena, me Manase, hwân
Aroera hnyi hnyigöulen bucen e Arenona,
wale Gileada me Basana. 34 Ke haba
kolon je hna ânyâ hnö Jehu, me anyin je
huliwa, me tang hwegien, hawa, adre ca
sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Isaraela? 35 Ke a mokut
ut Jehu tha e me lakamen ; me ödrin e
konâm e hnyi Samaria. Ke ame than biju
Jehoaza a nokon hwaban. 36 Haba Jehu
ame musi at Isaraela hnyi Samaria hnyi je
huna a twente eit.

HNYIMAKAN 11.

KE a wâ but Athalia hinyö Ahazia a
ga mokcû nokon, me e ame todrö me
hlingâ je mâtrâniny than hia thithö. 2 Ke
haba Joseba, hlu nokon than a Jorama,
hani Ahazia ame hum Joasa nöku Ahazia,
me hom duöngâ ûnyi hnyi lakon than adre
hlingâ, a tha e me momo ame hat e, me tuö
hnyi hnyeule mokut ; k'adre me ikhâlâ e ga
Athalia, me me ca hlingâ e. 3 K' adre tha
ikhâlâ e me momo hnyi uma umö Iehova
hnyi je huna a siks : ke ame than dö
Athalia hnyi hnyei.
4 Ke haba hnyi huna a seven, haba

Jehoiada ame ûkhûnöng he ka hawâ je taben haded, me at Keri, me tavat tue, me hum ödrin kâu ka hnyi uma umö Iehova; me e ame ûhihinyköu mödrin, me kun' ödrin he ka khemanyin hnyi uma umö Iehova, me omanenâ ködrin nokon than. 5 Ke e ame ha ködrin, ka habe, Walang ûnyi öbun e he ka ânyâ: haba ke keihen gabun a kuniny, tavat adre me didrö hnyin hnyi sabath, adre me he ka tuö hna hmak hnyi uma umen than; 6 ke haba ke keihen a kuniny adre me he ka laba hnyi homagöule Sura; ke haba ke keihen a kuniny hnyi homagöule hoton tavat tue: me öbun e he helâe ka tuö hna hmakiny uma, m' öbun e helâ me hak bi. 7 Ke haba lo li ke keihen gabun tavat adre me didrut hnyi sabath, adre me he ka tuö uma umö Iehova singiny than. 8 Ke öbun e he hia ka lan than, me ve kât anyibun je omjehen vat hnyi je hnyamöbun; ke haba at ame he ka dit hnyin anyibun je deö vat, me adre me he ka hlingâ: ke öbun e he ka tha e me than e ka didrö me didrut. 9 Ke haba je taben haded ödrin e ânyâ helâ me hofuc hia a ha Jehoiada at bihut; me ödrin e ve hom je atödrin, tavat adre me he ka didrö hnyi sabath, tha ödrin me tavat adre me he ka didrut hnyi sabath, me o kö Jehoiada at bihut. 10 Ke haba at bi hut ame ham ka je taben haded je ö me je bec waleji anyi Davita a than a e hnyi uma umö Iehova. 11 Ke haba tavat tue ödrin e ve tot me je omjehen vat hnyi je hnyamödrin, igigilö than, hwân hnyi ke keihen metâiny uma ke ne o but hnyi ke keihen meny uma, hnyi baten taben hut me uma. 12 Ke e ame hom but nokon than, me obicâ e ge korona, me ham kâu ûnyi hnân ohnatho; ke ödrin e otilâ e me me than, me hû e; me ödrin e khöûkhöû hnyam me ha, ka habe, Khong lö omelö than. 13 Ke a löng ut Athalia medien hnyat tue me tavat, me e ame he ka tavat hnyi uma umö Iehova: 14 me haba momo ame wâ, ke wâ bi, ame tot than hnyi tap, helâ me hwakecin, me tha e me than ta je taben me ta je trutru; ke ame senyin tavat hia hnyi hnyei me tuö trutru. Ke haba Athalia ame kia anyin je ûkhaû, me hongot, ka habe, Ûhûgûnö than, ûhûgûnö than dut ang. 15 Haba Jehoiada at bihut ame hûna ka je taben haded tavat musö uttavat me ha ködrin, ka habe, Hom but momo ka hnyi wanben li deö vat; ke haba at ame he hoton, hlingâ ju ge hele vat: anyin a at bihut ame ha, ka habe, ca he ka hlingâ momo hnyi uma umö Iehova. 16 Me ödrin e hna deny hobi kâu momo; me momo ame vheno gethen deny je hors ka hnyi uma umen than: me adre me hlingâ momo eling.

17 Haba Jehoiada ame ânyâ ke ûhihinyköu wanbö Iehova, me than me tavat, me me lakei Iehova ödrin; wanben than me tavat minya. 18 Haba tavat hnyi hnyei hia adre me didrö ka hnyi uma umö Baala me kia but e; ke ödrin e thu omomono anyin je taben hut, me je hna theatâ e bi, me hlingö Matana at bihut kö Baala cicö je taben hut. Ke haba at bihut ame otilâ tavat tuö uma umö Iehova. 19 Ke e ame hom je taben haded, me tavat Keri me tavat tue, me aten hia hnyei; me ödrin e utut me than ûnyi hnyi uma umö Iehova, me he hnyi gethen homagöuleny tavat tue ka hnyi uma umen than. Ke e ame tabâ theroniny je than. 20 Me ame senyin tavat hia hnyi hnyei, ke ame laba wia taun: ke ödrin e hlingö Athalia ge hele vat hnyi umen than.

21 Ke seven ta hunai Joasa hnyi ûen e ame hwân ka than.

HNYIMAKAN 12.

AME hwân Joasa ka than hnyi hunainy musi a seveni Jehu: k' ame musi hnyi Jerusalema hnyi je huna a fâte; haba ien hinyen me Zibia momo Bere-seba. 2 Ke haba Joasa ame ânyâ ûnyi ae so hnyi hnyimakö Iehova hnyi bongon ta je bong hia; wale hnö Jehoiada at bihut hna nâ e. 3 Ke so bi adre me ca ohia je dok ae görany: ke haba tavat adre me bi hut bala me leû utö ae bo so hnyi je dok ae gorany.

4 Ke haba Joasa ame ha ka tavat bihut, ka habe, Haba je mone hia ae kap wale adre me labö hom ka hnyi uma umö Iehova, a mone cici, wale mone anyin tavat adre ve ûcû, me mone hia a ûnykûme tavat he ka hom ka hnyi uma umö Iehova, 5 me hamen tavat bihut he ka ve kap ûnyi ge je lahanödrin: me adre me he ka okhötâ je dok ae hmouca hnyi uma, wale je dok ae hmouca adre me he bi ka wâ. 6 Ke haba hnyi huna a twente theri anyi Joasa a than me haba tavat bihut ödrin e tiga ca okhötâ je dok ae hmouca hnyi uma. 7 Me haba Joasa than ame hawo Jehoiada at bihut, me tavat bihut, me ha ködrin, ka habe, Ieû gabun öbun e ca okhötâ je dok a hmouca hnyi uma? ke walang ang ca kap

hmetu bi je mone ûnyi ge je lahanöbun, ke
so bi ham but e hnân hobi kâu je dok ae
hmouca hnyi uma. 8 Me haba tavat bihut
ödrin e ogâ a ödrin e ca he hmetu ka kap
mone ûnyi ge tavat, ke haba khaca ödrin e
ca he ka okhötâ je dok ae hmouca hnyi
uma. 9 Me haba Jehoiada at bihut ame
hom ke tang me koû moko hlinginy, me ip
e hnyi baten taben hut, hnyi ke keihen a
metân at ame he ka hnyi uma umö Iehova:
ke haba tavat bihut a tavat tuö homagöule
ödrin e hitangen eling ta je mone hia adre
me hom ka hnyi uma umö Iehova. 10 Ke
hnyi ûen ödrin e wâ a e gan mone hnyin
tang, me ame o but at sihnalimen anyin
than, tha e me at bihut ae beönua, me ödru
me hitangen me aû je mone adre me wâ
hnyi uma umö Iehova. 11 Ke ödru me
ham mone wale adre hia but tuluto ka hnyi
hnyamen tavat ödrin e ânyâ huliwa, tavat
tuö uma umö Iehova: me ödrin e bi hwa-
ban tavat tretrau utö, me tavat up uma,
tavat adre me huliwan uma umö Iehova;
12 me hobi kâû minya tavat up veto, me
tavat tretrau veto, me hnân ûcû utö, me je
veto adre tretrao he ka okhötâ je dok ae
hmouca hnyi uma umö Iehova, me hobi kâu
ta je ûnyi hia adre ûco hobi kâu uma he ka
ânyâwia e. 13 Ke adre ca ânyâ hobi kâu
uma umö Iehova je utkaia sileva, me uthe-
siûn, me je kaia me je trutru, me je kaia gol,
me je kaia sileva, ûnyi hnyi mone adre hom
ka hnyi uma umö Iehova: 14 anyin a ödru
me ham e ka tavat ânyâ huliwa: ke ödrin
e ânyâwia uma umö Iehova ge mone eling.
15 Ke haba khaca ödru me ca tuluto ka
tavat, wale ödru me ham ködrin mone he
ka ham ka tavat huliwa: anyin a ödrin
e khenâ hnathoâ. 16 Haba moneiny je
hudiny hulö, me moneiny je hudiny monu,
adre ca hom ka hnyi uma umö Iehova: ke
hobi kâu tavat bihut e.

17 Ke haba Hazaela than Suria ame he
me vat hnyi Gatha, me hûgûna e: ke Haza-
ela ame hnyimakan he ka he Jerusalema ai.
18 Haba Joasa than Juda ame hom ta je
ûnyi hia ae kap, wale a okabâ Jehosafata,
me Jorama, me Ahazia, a lakamen, je than
Juda, me anyin bi ta je ûnyi ae kap, me ta
je gol hia adre me wâ hnyi hna ip omjeû
hnyi uma umö Iehova, me uma umen than,
me kunâ kö Hazaela than Suria: me e ame
he but ûheny Jerusalema. 19 Ke haba
kolon je hna ânyâ hnö Joasa, me anyin ta
je huliwa, hawa, adre ca sihnalimen hnyi
tusi hnân ha je bong bongon je than Juda?
20 Ke ame todrö lathnyabai Joasa, me
sihnân, me hlingâ hnyi uma hnyi Milo,
gethen ûheny Sila. 21 Ke haba Jozakara
nöku Simeatha me Jehozabada nöku So-
mera, a li athnyabainy, ödru me kot e, me
e ame mokcu: ke adre me konâm e tha e
me lakamen hnyi taun anyi Davita: k'ame
than biju Amazia a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 13.

KE haba hnyi huna a twente theri anyi
Joasa nöku Ahazia, than Juda,
ame hwân dö Jehoaza nöku Jehu he ka
than hon Isaraela hnyi Samaria, ke ame
musi hnyi je huna a seventin. 2 Ke e
ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö
Iehova, k' ame hnu hoton je hulö anyi
Jeroboama noku Nebata, at ame okûâ
hwakecin ae kong hnyi Isaraela; e ame ca
saû ûnyi hnyin. 3 Me ame ubâhlâ thö
hmönyin anyi Iehova ka at Isaraela, me e
ame hn' ödra ka hnyi hnyamö Hazaela
than Suria, me ka hnyi hnyamö Ben-adada
nöku Hazaela hnyi je bong hia. 4 Ke
haba Jehoaza ame khöû kö Iehova, me
Iehova ame löng kâu; anyin a e ame wâ
hnödra hna okongoâ at Isaraela: anyin a
than Suria ame okongu ödrin. 5 (Me
haba Iehova ame ham ka at Isaraela at
ûhömeli, m' ödrin e didrut ûnyi hnyi
hmelen hnyamen at Suria: k'ame laba
hnyi umödrin je uma mano lakon Isaraela
helâji me ehac. 6 Ke so bi ödrin e ca saû
but ûnyi hnyi ta je hulö anyin lap anyi
Jeroboama, at ame okûâ hwakecin ae kong
hnyi Isaraela, ke ödrin e vheno e: k' ame
tot bala bi Aseira hnyi Samaria.) 7 Ke e
ame ca hna tavat kö Johoaza, ke so bi ödrin
fifte thibi a tavat tabö hors, ke ten je
kariota, ke ten thauzan tavat he hon kânâ;
anyin a than Suria ame ohi' ödrin, me wi'
ödrin me me helâ me sesâ adre me uto.
8 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Jehoaza,
me ta je ûnyi hia e ame ânyâ, me tang
hwegien, hawa, adre me ca sihnalimen hnyi
tusi hnân ha je bong bongon je than
Isaraela? 9 Ke ame mokut ut Jehoaza
tha e me lakamen, me adre me konâm e
hnyi Samaria: k' ame than biju Joasa a
nokon hwaban.

10 Ke haba hnyi huna a thöte seven
anyi Joasa than Juda me ame hwân dö
Joasa nöku Jehoaza ka than hon Isaraela
hnyi Samaria, ke ne o but hnyi je huna a
sikstin. 11 Ke e ame ânyâ ûnyi ae kong

hnyi hnyimakö Iehova ; k' ame ca saû ûnyi
hnyi ta je hulö hia anyi Jeroboama nöku
Nebata, at ame okûâ hwakecin ae kong
hnyi Isaraela : ke e ame vheno e. 12 Ke
haba kolon je hna ânyâ hnö Joasa, me
anyin ta je huliwa, me tang hwegien, wale e
ame vat me Amazia than Juda, hawa, adre
ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Isaraela? 13 Ke ame
mokut ut Joasa tha e me lakamen ; ke ame
tabâ biju Jeroboama anyin theron : ke
adre me könim Joasa hnyi Samaria tha e
me je than Isaraela.

14 Ke ame takû Elisaia mok wale e ame
he ka mokcu hnyin : ke Joasa than Isaraela
ame he kâu me tenge gan, me ha, ka habe,
cica, cica, kariota anyi Isaraela, me anyin
tavat tabö hors ! 15 Haba Elisaia ame ha
kâu, ka habe, Hom dö cafana me thi fana.
Me e ame hom cafana me thi fana. 16 Ke
e ame ha ka than Isaraela, ka habe, Ip dö
hnyamâm hon cafana : me e ame ip hnya-
men. Ke haba Elisaia bi ame ip li hnya-
men hon li hnyamen than. 17 Ke haingen
ka habe, Khöng ut mamalama eiö : ke e
ame khöng ut. Ke haingö Elisaia, ka habe,
Hlec ut : me e ame hlec. Haingen, ka
habe, Fana hnân ûhömeli anyi Iehova, wale
fana ûhömeli ga Suria : anyin a u me he
ka kot at Suria hnyi Afeka, ke ne o but u
je hia but ohi' ödrin. 18 Ke haingen, ka
habe, Hom dö thi fana : me e ame hom.
Ke haingen ka than Isaraela, ka habe, Kot
ju kânâ : ke e ame kot a ga okun hna, me
soju. 19 Haba aten Khong ame hmönyin
kâu, me ha, ka habe, Hamâm eja he ka kot,
ame ne faiv, ame ne siks hna hna ; ke wale
u ma kuc Suria ke ne o but ame ba but :
ke haba walang ang u me he ka kot Suria
ama okun thibi.

20 Ke ame mokcu Elisaia me ödrin e
konâm e. Ke haba hnyi ioiny huna me
ame o but je deö vat anyin at Moaba hon
hnyei. 21 Ke hnyi ke bong, ödrin e tiga
konâm ke komok, ke wâ bi, ödrin e wâ ke
deö vat ; me ödrin e khûâ komok ka hnyi
hu Elisaia : ke ame mâdrâ hnen komok je
jeiö Elisaia, me e ame möt hmetu thö, me
tot.

22 Ke haba Hazaela than Suria ame
okongoâ at Isaraela hnyi ta je bong hia
thithö bongu Jehoaza. 23 Ke haba Iehova
ame betenge gadrin, me hmak gadrin, me ö
'drin, can anyin ûhibinyköu me Aberahama,
me Isaaka, me Jekob ; ke ca weny bi he ka
ohi' ödrin, me digic ödrin bala ûnyi hnyi
hnyimakan. 24 Ke ame mokcu Hazaela
than Suria ; k' ame than biju Ben-adada
a nokon hwaban. 25 Haba Joasa nöku
Jehoaza ame hûgûnâ hmetu je taun ûnyi ga
Ben-adada nöku Hazaela, waleji a hûgûnâ
ûnyi ga Jehoaza a kamen hnen vat. Ke
Joasa ame okun kot e, me hûgûnâ hmeto
je taun anyin at Isaraela.

HNYIMAKAN 14.

KE haba hnyi huna a loi Joasa nöku
Jehoaza than Isaraela, me ame hwân
Amazia nöku Joasa than Juda he ka than.
2 Twente faiv je hunainy hnyi ûen e ame
hwân ka than ; ke e ame musi hnyi Jerusa-
lema twente nain ta je huna : ke haba ien
hinyen, me, Jehoadana a momo Jerusalema.
3 Ke e ame âny ûnyi ae so hnyi hnyimakö
IEHOVA, he so bi a ca helâ me Davita a
kiben : k' ame ânyâ hia hoton hna ânyâ hnö
Joasa a kamen. 4 Ke so bi adre me ca
ohia je dok ae görany : ke haba tavat adre
me bi hudo bala bi je hut me leû utö ae bo
so hnyi je dok ae görany. 5 Ke adre hia
but ohmâ dökhu hnyi hnyamen, me e ame
hlingâ li athnyabainy a li at ödre hlingâ
than a kamen : 6 ke e ame ca hlingâ lakon
li at ûhlingö : helâ me hna sihnalimen hnyi
tusi hnanyibu anyi Mose, waleji a hûna
Iehova, ka habe, Adre me ca he ka hlingâ
je kamen can je nokon, ke haba khaca adre
me ca he ka hlingâ je lakon can je kamen ;
ke adre me he ka ve hlingâ at can anyin bi
hulö. 7 Ke e ame kot at Edoma hnyi
thopiny sâlt, a ödrin ten thauzan, me hû-
gûnâ Sela hnyi vat, me hwenyi ien me Jo-
ketheela ke ne o but hnyi bong ang.

8 Ke haba Amazia ame kunâ je ûthu-
metu kö Joasa nöku Jehoaza, nöku Jehu,
than Isaraela, me ha, ka habe, Ötu me he ka
ûhnyimakötuköu. 9 Me Joasa than Isara-
ela ame ûkhûnöng kö Amazia than Juda
me ha, ka habe, Haba iwadekonginy Le-
banona ame ûkhûnöng ka arasiny Lebanona,
me ha, ka habe, Ham dö nokom hlu me me
âiân nökuk : he haba ke menoiny hnyeuten
Lebanona ame he ehele me ututo iwadekong.
10 E hnathu u je kot at Edoma, k' ame
ogöranyi u ge hnyekom bi : senyin dö, ke
laba ju hnyi hnyabam ; anyin a ieû u me he
ka okûâ monu, me u me he ka ta me at
Juda a tha ödrin möu? 11 Ke Amazia
ame höcö löng. Me haba Joasa than Isa-
raela ame he ; ke e me Amazia than Juda
ödru me ûhnyimaködruköu hnyi Bethese-

mes hanen hnyei Juda. 12 Ke Juda ame
ngâ but hnyi hnyimakan Isaraela; me
ödrin e ve kec ka hnyi umödrin je uma ma-
no. 13 Ke haba Joasa than Isaraela ame
hum Amazia than Juda, nöku Joasa, nöku
Ahazia, hnyi Bethe-semes, me o hnyi Jeru-
salema, me kia hna up haginy veto hnyi
Jerusalema hwân hnyi homagöuleny Eferai-
ma ke ne o but hnyi homagöuleny obiny
bahebet, foa haded je kubit. 14 Ke e ame
hom gol hia, me sileva, me ta je kaia hia
adre me wâ hnyi uma umö Iehova, me hnyi
hnyeuleny omjeû hnyi uma umen than, me
tavat adre hûgûnâ me hnân hwaban hnyei,
me adre me hmetu Samaria ai. 15 Ke
haba kolon je hna ânyâ hnö Joasa, me anyin
ta je huliwa hia, me tang hwegien, me hnen
hna vat me Amazia than Juda, hawa, adre
ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong bon-
gon je than Isaraela? 16 Ke ame mokut
ut Joasa tha e me lakamen, me adre me
konâm e hnyi Samaria tha e me je than
Isaraela; ke ame than biju Jeroboama a
nokon hwaban.

17 Ke ame möt Amazia nöku Joasa than
Juda hwaban dö a mokcu Joasa nöku Je-
hoaza than Isaraela, hnyi fiftin je huna.
18 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Amazia,
hawa, adre ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha
je bong bongon je than Juda? 19 Ke ödrin
e sihnân e hnyi Jerusalema; ke e ame kec
Lakisa ai: ke ödrin e ûkhûnöng hoton La-
kisa ai, me ödrin e hlingâ eling. 20 Ke
ödrin e hom e hon je hors: ke adre konâm
e hnyi Jerusalema tha e me lakamen hnyi
taun anyi Davita. 21 Haba tavat Juda
hia ödrin e hum Azaria, wale a sikstin dut
je hunainy, me otilâ e ka than hnân hwabö
Amazia a kamen. 22 Haba e ame op
Elath me ham hmetu e ka at Juda, hwaban
dö a mokut ut than tha e me lakamen.

23 Ke haba hnyi huna a fiftini Amazia
nöku Joasa than Juda, me ame hwân ka
than Jeroboama nöku Joasa than Isaraela
hnyi Samaria, ke ne o but hnyi fâti wan je
huna. 24 Ke e ame ânyâ ûnyi ae kong
hnyi hnyimakö Ieheva: k' ame ca saû ûnyi
hnyi ta je hulö hia anyi Jeroboama nöku
Nebata, at ame okûâ monu hnyi Isaraela.
25 Ke ame hom hmeto hnyigöulen Isaraela
hwân hnyi gethen ûheny Hamath ke ne
o but hnyi köiöiny hnyei ae tha hon, helâ
me hofuc ho Iehova Khongu Isaraela,
waleji e ame ha a deny athnyabainy a
Jōna nöku Amitai, perofeta, ûheny Gatha-
hefera. 26 Anyin a Iehova ame wâ vec
anyin at Isaraela ae ti gan: anyin ae ba
at adre ca, ke ba at he monu, ke ba
ûhadruo hnyi Isaraela. 27 Ke Iehova,
ame ca ha a g' ame he ka kot degecâ but iö
Isaraela ûnyi eang hmeledrany: me e ame
omeli ödra ge hnyamö Jeroboama nöku
Joasa. 28 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö
Jeroboama, me anyin ta je huliwa hia, me
tang hwegien, me hnen hna vat, me hom
hmetu Damaseko, me Hamath hnyi Juda,
hobi kâu Isaraela, hawa adre ca sihnalimen
hnyi tusi hnân ha je bong bongon je than
Isaraela? 29 Ke ame mokut ut Jeroboama
tha e me lakamen je than Isaraela; ke ame
than biju Zakaria a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 15.

KE haba hnyi huna a twente seveni
Jeroboama than Isaraela, me ame
hwân Azaria nöku Amazia than Juda he ka
than. 2 Sikstin dut je hunainy hnyi ûen
e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi
Jerusalema fifte tu je huna: haba ien
hinyen, me, Jekolia momo Jerusalema.
3 Ke e ame ânyâ ûnyi ae so hnyi hnyimakö
Iehova, helâ me ta je ûnyi hia a ânyâ Ama-
zia a kamen. 4 Ke so bi adre me ca ohia je
dok ae görany: ke haba tavat adre me bi
hut bala, me leû utö ae bo so hnyi je dok ae
görany. 5 Ke haba Iehova ame kot than,
ke a lepera bala bi, ke ne o but hnyi bong
e ame mokcu hnyin, ke e ame laba hnyi
uma uö komok. Ke Jotham nokon than
ame musö hnyaba, me owisa tavat a aten
hnyei. 6 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö
Azaria, me anyin ta je huliwa hia, hawa,
adre me ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je
bong bongon je than Juda? 7 Ke ame
mokut ut Azaria tha e me lakamen; me
ödrin e konâm e tha e me lakamen hnyi
taun anyi Davita: ke ame than biju Jotham
a nokon hwaban.

8 Ke haba hnyi huna a thöte eit anyi
Azaria than Juda, me ame than dut Zakaria
nöku Jeroboama hon Isaraela hnyi Samaria
hnyi siks je tehi. 9 Ke e ame ânyâ ûnyi
ae kong hnyi hnyimakö Iehova, helâ me
hna ânyâ hnen lakamen: e ame ca saû ûnyi
hnyi ta je hulö anyi Jeroboama, nöku Neba-
ta, at ame okûâ monu hnyi Isaraela. 10 Ke
haba Saluma nöku Jabese ame sihnân e, me
kot e hnyi hnyimakan tavat, me hlingâ, me
e ame than biju hwaban. 11 Ke haba
kolon je hna ânyâ hnö Zakaria, wâ bi, adre
hia but sihnalimen hnyi tusi hnân ha je

bong bongon je than Isaraela. 12 Wale
hofuc ho Iehova a ha kö Jehu, ka habe,
Ame he je mâtrânâm ka tabâ theron hnyi
Isaraela ke ne o but hnyi dö a vakiny. Me
adre helâe.

13 Ke ame hwân Saluma nöku Jabese he
ka than hnyi huna a thöte naini Uzia than
Juda; ke e ame musi hnyi Samaria hnyi
khaca tehi. 14 Ke ame he thö Menahema
nöku Gadi ûheny Tireza, me o hnyi Samaria,
me kuc Saluma nöku Jabese hnyi Samaria,
me hlingâ e, me e ame than biju hwaban.
15 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Saluma,
me hnen hna sihnân wale e ame ânyâ, wâ
bi, adre hia but sihnalimen hnyi tusi hnân
ha je bong bongon je than Isaraela. 16 Ke
haba Menahema ame kot Tifesa me tavat
hia hnyin, me hnyi hnyigöulen e, hwân
Tireza: anyin a ödrin e ca khöng homa-
göule kâu, me e ame kot e; me e ame kave
je erkin hia.

17 Ke haba hnyi huna a thöte naini
Azaria than Juda, ame hwân Menahema
nöku Gadi ka than hon Isaraela ten je huna
hnyi Samaria. 18 Ke e ame ânyâ ûnyi ae
kong hnyi hnyimakö Iehova: e ame ca saû,
hnyi bongon je bong hia, ûnyi hnyi ta je
hulö anyi Jeroboama, nöku Nebata, at ame
okûâ monu hnyi Isaraela. 19 Ke ame o
but Pula than Asuria he ka vat me hnyei;
ke haba Menahema ame ham kö Pula khaca
thauzan talan sileva, me me hadruâ e he ka
ohmâ dökhu unyin. 20 Ke Menahema ame
hom mone hnyi Isaraela, gadrin hia tavat
ae tren omjeû, ûsa fifte je sekel sileva, he
ka ham ka than Asuria. Ke haba than
Asuria ame he hmetu, ke ame ca laba bi
eling hnyi hnyei. 21 Ke haba kolon je
hna ânya hnö Menahema, me anyin ta je
huliwa hia, hawa adre me ca sihnalimen
hnyi tusi hnân ha je bong bongon je than
Isaraela? 22 Ke ame mokut ut Menahema
tha e me lakamen; k' ame than biju Peka-
hia a nokon hwaban.

23 Ke haba hnyi huna a fiftei Azaria
than Juda, me ame hwân Pekahia nöku
Menahema ka than hon Isaraela hnyi Sa-
maria hnyi lo li huna. 24 Ke e ame ânyâ
ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova: k' ame
ca saû but ûnyi hnyi je hulö anyi Jeroboama,
nöku Nebata, at ame okûâ monu hnyi Isa-
raela. 25 Ke haba Peka, nöku Remalia,
taben anyin vat ame sihnân e, me kot e
hnyi Samaria, hnyi uma umen than, tha e
me Aregoba me Arie; ke tha e mē at
Gileada a ödrin fifte: ke ame hlingâ e me
ame than ju hwaban. 26 Ke haba kolon
je hna ânyâ hnö Pekahia, me anyin ta je
huliwa hia, wâ bi, adre hia but sihnalimen
hnyi tusi hnân ha je bong bongon je than
Isaraela.

27 Ke haba hnyi huna a fifte tui Azaria
than Juda, me ame hwân Peka nöku Rema-
lia ka than hon Isaraela hnyi Samaria,
twente je huna. 28 Ke e ame ânyâ unyi
ae kong hnyi hnyimakö Iehova: k' ame ca
saû but ûnyi hnyi je hulö anyi Jeroboama
nöku Nebata, at ame okûâ monu hnyi Isa-
raela. 29 Ke haba hnyi je bong bongu
Peka than Isaraela ame o but Tigelathe-
pilesera than Asuria, me hûgûnâ Ijon, me
Abela-bethemaka, me Janoa, me Kadesi, me
Hazora, me Gileada, me Galilaia, hnyei hia
Nafatali; me e ame hum ödrin hia a je
hwenbâ Asuria ai. 30 Ke haba Hosea
nöku Ela ame sihnö Peka nöku Remalia,
me kot e, me hlingâ, me e ame than biju
hwaban, hnyi huna twentei Jotham nöku
Uzia. 31 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö
Peka, me anyin ta je huliwa hia, wâ bi, adre
hia but sihnalimen hnyi tusi hnân ha je
bong bongon je than Isaraela.

32 Ke haba hnyi huna a loi Peka nöku
Remalia than Isaraela, me ame hwân Jo-
tham nöku Uzia than Juda, he ka than.
33 Twente faiv je hunainy hnyi ûen e ame
hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusa-
lema sikstin je huna: ke haba ien hinyen,
me, Jerusa momo nöku Zadoka. 34 Ke e
ame ânyâ ûnyi ae wisa hnyi hnyimakö
Iehova: e ame ânyâ helâ me ta je ûnyi hia
a ânyâ hnö Uzia a kamen. 35 Ke so bi
adre ca ohia je dok ae görany: haba tavat
ödrin e bi hut bala bi me leû utö ae bo so
hnyi je dok ae görany. E ame op homa-
göule walethö hnyi uma umö Iehova. 36 Ke
haba kolon je hna ânyâ hnö Jotham, me
anyin ta je huliwa hia, hawa, adre ca sihna-
limen hnyi je tusi hnân ha je bong bongon
je than Juda? 37 Hnyi je bong eling
Iehova ame hwân he ka kunö Rezina than
Suria, me Peka nöku Remalia, he ka vat
me Juda. 38 Ke ame mokut ut Jotham
tha e me lakamen, me adre me konâm e
tha e me lakamen hnyi taun anyi Davita a
kiben: ke ame than biju Ahaza a nokon
hwaban.

HNYIMAKAN 16.

KE haba hnyi huna a seventini Peka
nöku Remalia me ame hwân ka than
Ahaza nöku Jotham than Juda. 2 Twente
but hunai Ahaza hnyi ûen e ame hwân ka
than; ke e ame musi hnyi Jerusalema
sikstin je huna: ke e ame ca ânyâ ûnyi ae
wisa hnyi hnyimakö Iehova a Khongon, helâ
me Davita a kiben. 3 Ke e ame vheno
gethen deny je than Isaraela, eke, me kunâ
nokon he ka he hnyi wanben meic, helâ me
hwakecin ae ikiki anyin ke je hnyei, waleji
a obâ Iehova hnyi hnyimakan lakon Isara-
ela. 4 Ke e ame bi hut me leû utö ae bo
so hnyi je dok ae görany, me hon je dok ae
hut, me hmelen je ûö hia ae hât. 5 Ke
haba Rezina than Suria, me Peka nöku
Remalia than Isaraela, ödru me he Jerusa-
lema ai he ka vat: me ödru me theling
Ahaza, ke ca tudrin bi. 6 Haba hnyi ûen
eling Rezina than Suria ame hûgûnâ hmetu
Elath hobi kâu Suria, me obâ at Juda
ûheny Elath: ke ame o at Suria Elath ai
me laba eling, ke ne o but hnyi bong ang.
7 Haba Ahaza ame kunâ je ûthumetu kö
Tigelathi-pilesera than Asuria, me ha, ka
habe, Inya ang athnyabaem me nokom: aiö
u, me omeli nya ûnyi hnyi hnyamen than
Suria, me ûnyi hnyi hnyamen than Isaraela,
hnyat adre me tot könya. 8 Ke haba
Ahaza ame hom sileva me gol adre me wâ
hnyi uma umö Iehova, me hnyi hna ip
omjeû hnyi uma umen than, me kunâ e
hnân bwihlany ka than Asuria. 9 Me haba
than Asuria ame löng kâu: me ame he than
Asuria Damaseko ai, me hûgûnâ e, me hom
tavat adre hom bâ Kira ai, me hlingö
Rezina. 10 Ke ame he Ahaza than Dama-
seko ai he ka ûkhanö me Tigelathi-pilesera
than Asuria, ke e ame wâ taben hut hnyi
Damaseko: me Ahaza a than ame kunâ
uthumetu kö Uria at bihut he ka ha bongon
e, me tulutiny, hoton hia hna huliwan.
11 Me haba Uria at bihut ame otilâ taben
hut: hoton hia hna kunâ hnö Ahaza than
ûheny Damaseko, me Uria at bihût ame
ânyâ helâe hobi kâu e ka o hmetu Ahaza
than ûheny Damaseko. 12 Ke ame o but
than ûheny Damaseko, me e ame wâ taben
hut: me haba than ame hakekenyâ taben
hut, me hudo hut hon. 13 Me e ame le
hudiny leû, me hudiny han, k' ame hingâlâ
hudiny ic, me e ame dukâiâ dra dren hudiny
ole hon taben hut. 14 Ke e ame oc taben
hut a bras wale ame tot hnyi hnyimakö
Iehova, ûnyi hnyi hnyimakan uma, wale
ûnyi hnyi wanben anyin taben hut me uma
umö Iehova, me ip bi hnyi ke keihen anyin
taben hut ka hnyi hwadrö. 15 Ke haba
Ahaza than ame hûna kö Uria at bihut me
ha, ka habe, Adre me he ka le hon taben
hut ae gan hudiny leû anyin hnyomakatu,
me hudiny han anyin sahac, me hudiny leû
anyin than, me anyin hudiny han, me hu-
diny leû anyin tavat hia hnyi hnyei, me
anyidrin hudiny han, me anyidrin hudiny
ic; me dukâiâ hon e dra hia dren hudiny
leû, me dra hia dren hut: ke haba taben
hut a bras me hnân hobi könya bi hnân
hnei hnyin. 16 Me Uria at bihut ame
ânyâ hia helâ me hna hûna hnö Ahaza than.
17 Ke haba Ahaza ame subâ degecâ je baten
je taben, me oc ûnyi hnyi hon je taben soû;
me oc kâû taben köiö ûnyi hnyi hon je bolok
a bras eû hmelen, me ip bi hon hna bi dek
veto. 18 Ke haba gethen adre bi ban ethö
hon hobi kâu bong sabath, wale adre me
ânyâ hnyi uma, me gethen deny than hnyöu,
me e ame wia ûnyi hnyi uma umö Iehova,
can than Asuria. 19 Ke haba kolon je
hna ânyâ hnö Ahaza wale e ame ânyâ, hawa,
adre ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je
bong bongon je than Juda? 20 Ke ame
mokut ut Ahaza tha e me lakamen, me adre
me konâm e tha e me lakamen hnyi taun
anyi Davita: ke ame than biju Hezekia a
nokon hwaban.

HNYIMAKAN 17.

KE haba hnyi huna a twelvi Ahaza than
Juda, me ame hwân Hosea nöku Ela
ka than hnyi Samaria hon Isaraela, nain je
huna. 2 Ke e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi
hnyimakö Iehova, ke so bi e ca helâ me je
than Isaraela a bân. 3 Ke ame o kâu vat
ga Salemanesa than Asuria; ke haba Hosea
ame bi athnyaba kâu, me ham kâu je bwi-
hlany. 4 Ke a wâ but than Asuria hna
sihnân ga Hosea; anyin a e ame hia but
kunâ je ûthumetu kö So than Aigupito, me
ca kunâ ke bwihlany ka than Asuria, helâ
me hnen hna labö ânyâ hnyi ke huna me ke
huna: anyin a wale haba than Asuria ame
hlöng hwanuma kâu, me ca e hnyi uma ceat.
5 Haba than Asuria ame vheno hnyei hia,
me he Samaria ai, me thelöng e hnyi kun ta
huna. 6 Ke hnyi huna a naini Hosea, haba
than Asuria ame hûgûnâ Samaria, me hom
Isaraela Asuria ai, me ip ödrin hnyi Hala,

me Habora, hnyi wagewe Gozana, me je
taun anyin at Madai. 7 Ke helâe anyin a
je lakon Isaraela ame kong hwakecidrin kö
Iehova Khongudrin, at a hum ödrin ûnyi
hnyi hnyei Aigupito ûnyi hnyi hmelen
hnyamö Farao than Aigupito, me outen je
khong, 8 me vheno je hnanyibu anyin je
hnyei, wale a obâ Iehova hnyi hnyimakan
lakon Isaraela, me je hnanyibuiny je than
Isaraela, wale ödrin e otilâ. 9 Ke haba
lakon Isaraela ödrin e ânyâ duöngâ je ûnyi
ae ca wisa bi kö Iehova Khongudrin; ke
ödrin e otilâ hobi ködrin bi je dok ae görany
hnyi anyidrin je taun hia, hwân hnyi tap
anyin tavat hmâkâ, ke ne o but hnyi taun
adre up veten. 10 Ke ödrin e otilâ hobi
ködrin bi je veto ame tot, me je Aseira hon
je bucen hia, me hmelen je ûö hia ae hât:
11 ke ödrin e leû utö ae bo so eling hnyi je
dok ae görany hia helâ me je hnyei wale a
oc degecâ Iehova hnyi hnyimaködrin; ke
ödrin e ânyâ je ûnyi ae kong he ka ohmö-
nyini Iehova: 12 ke ödrin e bi athnyaba ka
je idola; waleji a ha Iehova ködrin, ka habe,
Ca he öbun ka ânyâ ûnyi e. 13 Ke so bi
haba Iehova ame haimemenâ ka Isaraela,
me Juda, a deny je perofeta hia, me tavat
wâ hia, me ha, ka habe, Hwiö thö ûnyi
hnyi debun ta je gethen ae kong, ke tuö ju
hnök je hna hûna, me anyik je hnanyibu,
helâ me je hnanyibu hia waleji oge hûna
ka lakamöbun, me kunâ köbun a deny je
athnyabaik a je perofeta. 14 Ke so bi
ödrin e höcö löng, me ohwegiâ je nyidrin,
helâ me nyin je lakamödrin, tavat adre me
ca labageju bi kö Iehova Khongudrin.
15 Ke ödrin e hna degecâ anyin je hna-
nyibu, me anyin ûhihinyköu waleji e ame
ânyâ me lakamödrin, me hnen je hna ohna-
thoâ ködrin; ke ödrin e hnu hoton ûnyi ae
ûnyi baû, me ödrin e hop bi, me hnu hoton
je hnyei igigili ödrin, waleji a ha Iehova
a ödrin e ca he ka ânyâ e ûcû mödrin.
16 Ke ödrin e hna degecâ je hna hûna hnö
Iehova Khongudrin, me ânyâ hobi ködrin
je idola adre oköiâ, a li nokon kau, me ânyâ
Aseira me khudrung ka je ûnyi hia hnyi
drany, me bi athnyaba kö Baala. 17 Ke
ödrin e kunâ lakudrin je baga me hlu he ka
he hnyi wanben meic, me bi khong, me
biobotkong, me ûcû ödrin bi he ka ânyâ
hulö hnyi hnyimakö Iehova, he ka ohmö-
nyinâ e. 18 Anyin a wale Iehova ame
hmönyin gan hmâ kö Isaraela me kun'
ödrin dut ûnyi hnyi hnyimakan: e ba
köluidrin, ke hake so thiju tribu anyi Juda.
19 Ke haba Juda minya ame ca tuö je hna-
nyibu anyi Iehova Khongudrin, ke odrin e
vheno je hnanyibu anyin je than Isaraela
waleji ödrin e otilâ. 20 Haba Iehova ame
hna degecâ je mâtrâni Isaraela hia, me oveci
ödrin, me hn' ödrin ka hnyi hnyamen tavat
sei, ke ne o but e ame ob' ödrin ûnyi hnyi
hnyimakan. 21 Anyin a e ame kia Isara-
ela ûnyi hnyi lap anyi Davita; ke ödrin e
othani Jeroboama nöku Nebata: ke haba
Jeroboama ame lili Isaraela me me ca hnu
hotu Iehova, me kun' ödrin he ka ânyâ hulö
ae gan hmâ. 22 Ke haba lakon Isaraela
ödrin e vheno ta je hulö hia anyi Jeroboama
e ame ânyâ; ödrin e ca saû but ûnyi hnyin;
23 ke ne o but Iehova ame hom Isaraela
but ûnyi hnyi hnyimakan, helâ me hnen
hna ha a deny je athnyabainy hia a ta je
perofeta. Me adre me hom at Isaraela ûnyi
hnyi idrin hnyei Asuria ai, ke ne o but hnyi
bong ang.
24 Ke haba than Asuria ame hom tavat
ûheny Babulona, me Kutha, me Ava, me
ûheny Hamath me Sefaravaima, me ip
ödrin hnyi je tauniny Samaria hwaban
lakon Isaraela: me ödrin e labā Samaria,
me laba hnyi je tauniny. 25 Ke haba
hnyi ibi laba a ödrin e, me ödrin e ca outö
Iehova: waleling me me kunâ je liona hnö
Iehova, me hlingâ keihen gadrin. 26 Me
ödrin e fuc ka than Asuria, me ha, ka habe,
Haba tavat u je hia but hom me ip hnyi je
tauniny Samaria, me ca khan' ödrin bongon
Khongon hnyei: anyin a wale e ame kunâ
ködrin je liona, me wâ bi, ödrin e hling'
ödrin, anyin ae ca khan' ödrin bi bongon
Khongon hnyei. 27 Me haba than Asuria
ame hûna me ha, ka habe, Adre me he ka
kunâ eling ke at bihut, waleji at öbun e
hom ûheny e; ke ödrin e he ka he me laba
eling, ke hamen he ka n' ödrin bi ge bongon
Khongon hnyei. 28 Me haba ke at bihut
waleji ödrin e hom ûheny Samaria ame o
me laba hnyi Beth-ela me n' ödrin ge bongon
he ka outö Iehova. 29 Ke so bi haba aten
je hnyei ödrin e ve ânyâ je khongudrin bi,
me ip hnyin je uma hnyi je dok ae görany
waleji a ânyâ at Samaria, a ta je hnyei hia
hnyi anyidrin je taun wale ödrin e labā.
30 Ke haba at Babulona ödrin e ânyâ
Sukotha-benotha, ke haba at Kutha ödrin
e ânyâ Neregala, ke haba at Hamath ödrin
e ânyâ Asima, 31 ke haba at Avi ödrin e
ânyâ Nibehaza me Taretaka, ke haba at
Sefaravaima ödrin e thong lakudrin ge meic
kö Aderameleke me Anameleke a li khongon

Sefaravaima. 32 Me ödrin e outö Iehova,
me otilâ hobi ködrin ke ûnyi gadrin, hnyat
bihut hnyi je dok ae görany, a hnyat ödrin
e bi hut hobi ködrin hnyi je uma umen je
dok ae görany. 33 Ödrin e outö Iehova
me bi athnyabainy je khongudrin, hoton
hwakecin je hnyei adre hia but hum ödrin
ûnyi hnyin. 34 Ke ödrin e ânyâ hoton
hwakecidrin ehac ke ne o but hnyi bong
ang: ödrin e ca outö Iehova, ke haba khaca
ödrin e ca ânyâ hoton anyidrin je hnanyibu,
me anyidrin tulut, me hoton hnanyibu me
hna hûna waleji a hûna Iehova ka lakon
Jekob, a hnyat e ame hwenyi iödrin me
Isaraela; 35 at eji Iehova ame ûhihinyköu
mē, me hûna ködrin, ka habe, Ca he öbun
ka outen je khong, me nom ködrin, me bi
athnyabaidrin, me bi hut ködrin: 36 Ke
haba Iehova at ame hum öbun ûnyi hnyi
hnyei Aigupito ge man ae gan me benyin
ame hai, öbun e he ka outen, me khudrung
kâu, me bi hut kâu: 37 ke haba je hna
ohmâ, me je hna otilâ, me hnanyibu, me
hna hûna, waleji e ame sihnalimen hobi
köbun, me öbun e he ka tuö me ânyâ hnyi
taogo bong hia; ke ca he öbun ka outen ta
je khong bi: 38 ke ca he öbun ka hnying
hnök hna ûhihinyköu möbun; ke ca he
öbun ka outen je khong: 39 ke so bi öbun
e he ka outö Iehova Khongubun; k' ame
he ka omeli öbun ûnyi hnyi hnyamen je
iwahnaihmiöny möbun hia. 40 Ke ödrin
e ca löng, ke ödrin e ânyâ helâ me hwa-
kecidrin ehac. 41 Ke haba je hnyei eling
ödrin e outö Iehova, me bi athnyaba ka
anyidrin je hnatheat; helâe minya lakudrin,
me lakon lakudrin, ödrin e ânyâ helâ me
hna ânyâ hnen lakamödrin ke ne o but
hnyi bong ang.

HNYIMAKAN 18.

KE haba hnyi huna a kuni Hosea nöku
Ela than Isaraela me ame hwân
Hezekia nöku Ahaza than Juda he ka than.
2 Twente faiv but hunainy hnyi ûen e ame
hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusa-
lema twente nain je huna: haba ien hinyen
me, Abi a nöku Zakaria. 3 Ke e ame
ânyâ wisa hnyi hnyimakö Iehova, helâ me
hna ânyâ hia hnö Davita a kiben. 4 Haba
e ame ohia je dok ae görany, me tho je
veto ame tot, me sö degecâ je Aseira: ke
e ame kot amamâ on bras waleji a ânyâ
Mose; anyin a lakon Isaraela ödrin e leû
utö ae bo so kâu, ke ne o but hnyi bong
eling; ke e ame hwenyi ien me Nehusetana.
5 Ke ame labageju kö Iehova Khongu
Isaraela; ke ba at a biliny ae ûcû mē unyin
je than Juda hia, ke ba ehac. 6 Anyin a
e ame kece hmâ kö Iehova, k' ame ca saû
but gan, ke e ame tuö anyin ta je hnanyibu,
waleji a hûna Iehova kö Mose. 7 Ke haba
Iehova ame tha e mē; haba hnyi je dok
hia e ame he ka hnyin e ame hnahic, ke e
ame hota degecâ than Asuria, me ca bi
athnyabainy. 8 E ame kot at Filisiti ke
ne o but hnyi Gaza, me hnyigöulen e, hwân
hnyi tap anyin tavat hmâkâ, ke ne o but
hnyi taun adre up haginy veto.

9 Ke haba hnyi huna a vaki Hezekia
than, wale huna a seveni Hosea nöku Ela
than Isaraela, me ame o Salemanesa than
Asuria Samaria ai, me thelöng e. 10 Ke
ödrin e hûgûnâ e hnyi obiny kun ta huna:
wale hnyi huna a siksi Hezekia, wale huna
a naini Hosea than Isaraela, adre hûgûnâ
Samaria. 11 Ke haba than Asuria ame
hom at Isaraela Asuria ai, me ip ödrin
hnyi Hala, me Habora hnyi wageweiny
Gozana, me je taun anyin at Madai:
12 anyin a ödrin e ca löng hofuc ho Iehova
Khongudrin, ke ödrin e hanyâûâ anyin
ûhihinyköu, wale hna hûna hia hnö Mose
athnyabai Iehova, ke ödrin e höcö bi löng
me ânyâ.

13 Ke haba hnyi huna a fotini Hezekia
than, ame o but Saneribi than Asuria he
ka vat me je taun hia adre up haginy veto
hnyi Juda, me hûgûnâ. 14 Haba Hezekia
than Juda ame ûkhûnöng Lakisa ai ka
than Asuria, me ha, ka habe, Oge hia but
monu; hmetu ju gak: haba ta je ûnyi hia
u me he ka ip huk me oge me he ka hom.
Haba than Asuria ame bi hwaban kö
Hezekia than Juda a kun ta haded talan
sileva ke thöte je talan gol. 15 Ke haba
Hezekia ame ham kâu ta je sileva hia adre
wâ hnyi uma umö Iehova, me hnyi hna ip
omjeû hnyi uma umen than. 16 Haba
hnyi ûen eling Hezekia ame subâ muâ gol
hnyi je blinginy hwanumen uma umö
Iehova, me hnyi je hmolom wale a tube
Hezekia than Juda, me ham ka than Asuria.
17 Ke haba than Asuria ame kunö Tare-
tana, me Rabesarisa, me Rabesake ûheny
Lakisa Jerusalema ai kö Hesekia than, me
utbavat ae gan. Ke ödrin e he me o hnyi
Jerusalema. Ke ödrin e hia but ölö, me
ödrin e tot hnyi deny köioiny an ethö, wale
hnyi gethen ame he ka hnyi utkânâ anyin
at hnû mano. 18 Ke ödrin e hia but hawâ

than, me ame o but ködrin Eliakima nöku
Hilekia, at ame musö hnyaba, me Sibena
at sihnalimen, me Joa nöku Asafa at ame
oûnykûmeâ. 19 Haba Rabesake ame ha
ködrin, ka habe, Ha thö walang ang kö
Hezekia, ka habe, Walang hna ha hnen
than ae gan, wale than Asuria, ka habe,
Ie ûnyi eang u me labageju kâu? 20 Hai-
ngâm, ka habe, E hu metâ me tang hwege
hobi kâu vat; ke so bi hofuc baû e thibi.
Ke u me labageju kö ia anyin a u me bi
gan könya? 21 Wâ bi, u me bi cem ka
uci hlowe ae hmetru, a Aigupito; ke e ka
hlec hnyiban e ge at me ame he ka dâ oâ
hnyamen: helâe Faroa than Aigupito kö-
drin hia adre me labageju kâu. 22 Ke
öbun e ne ha könya, ka habe, Öhmun e
labageju kö Iehova Khonguhmun; hawa,
ame ca ohia ga Hezekia anyin je dok ae
görany me je taben hut, me ha ka at Juda
me Jerusalema, ka habe, Walang taben hut
hnyi Jerusalema öbun e he ka khudrung
hnyi hnyimakan? 23 Ke walang ang u
me he ka ham je haten ka tuhök than
Asuria, me oge me he bi nya ka ham köu
lo li thauzan je hors, a ne khanö u he ka
ve otabâ ge tavat. 24 Ke ieû gam me u
me ohmeto ke taben vat ae ûhnyûkong
hmönyin anyin tuhök, m' u me labageju ka
Aigupito ge je kariota me tavat tabö hors?
25 Ke hawa, oge me o but ka hnyi taun ang,
ke ba Iehova unyik, he ka ohia e? Haba
Iehova ame ha könya, ka habe, He thö ka
hnyi hnyei ang me ohia e. 26 Me haba
Eliakima nöku Hilekia, me Sebena, me
Joa, ödrin e ha kö Rabesake, ka habe, Ö
u fuc köhmun a lathnyabaem hnyi hwen
Suria; anyin ae khan' öhmun e; ke ca fuc
köhmun hnyi hwen Juda wâ e nye löng dö
tavat hon hna up haginy. 27 Me haba
Rabesake ame thu ködrin, ka habe, Hawa,
a kunö nya tuhök ka tuhâm, möu minya,
he ka ha hofuc ang? hawa, e ame ca kunö
nya ka tavat adre me laba hon hna up
haginy, m' adre me han tidrin me ijem
hnödrin hna hwen hingat a tha ödrin
möbun? 28 Ke haba Rabesake ame tot
me hongot hwege hnyi hwen Juda, ka habe,
Löng ju öbun hofuc hwan than ae gan, a
than Asuria. 29 Walang hna ha hnen
than, ka habe, Ca he ka iyaw' öbun ga
Hezekia; anyin a e ame ca he ka omeli
öbun ûnyi hnyi hnyamen: 30 ke haba
khaca ca he Hezekia ka kun' öbun he ka
labageju kö Iehova, haingen, ka habe, Ame
he Iehova ka omeli ötin, k' adre me ca he
ka hna taun ang ka hnyi hnyamen than
Asuria. 31 Ca he öbun ka ling Hezekia:
anyin a walang hna ha hnen than Asuria,
ka habe, Öbun e he ka ûsoköu mönya, me
he könya; m' öbun e he ka ve ijem wan
anyibun je vine, me wan anyibun je meta,
me ve ijem je an öbun e koû; 32 ke ne o
but oge me o me hum öbun ka hnyi ke
hnyei helâ me ibun, a hnyei ae hu hwit me
waina, hnyei ae hu areto me je hnyei vine,
hnyei ae hu wakaco elaio me hani, m' öbun
e ka möt, me ca he ka mokcu: ke ca he
öbun ka ling Hezekia, e ka cubic öbun me
ha, ka habe, Iehova ame he ka omeli ötin. 33
Hawa, e hu hna omelö tavat ge je khongon
je hnyei ûnyi hnyi hnyamen than Asuria?
34 Ewa je khongon Hamath, me Arepada?
ewa je khongon Sefaravaima, me Hena,
me Iva? hawa, ödrin e hia but omeli
Samaria ûnyi hnyi hnyamök? 35 Ia unyin
je khongon je hnyei a omelö je idrin ûnyi
hnyi hnyamök, me me he Iehova ka omelö
Jerusalema ûnyi hnyi hnyamök? 36 Ke
haba tavat ödrin e laba hnyibû, me ca thu
kâu ge ke hofuc: anyin a hûna than, ka
habe, Ca he bi ka thu kâu. 37 Haba Elia-
kima nöku Hilekia, at ame musö hnyaba,
me Sebena at sihnalimen, me Joa nöku
Asafa at ame oûnykûmeâ, ödrin e o kö
Hezekia me je ûkhâûdrin adre kia, me
thumeto e ge hofuc ho Rabesake.

HNYIMAKAN 19.

K' a löng ut Hezekia than, me e ame kia
anyin je ûkhaû, me khavâ mano ae
gan nân, me he ka hnyi uma umö Iehova.
2 Ke e ame kunö Eliakima at ame musö
hnyaba, me Sebena at sihnalimen, me je
hingat bihut, ödrin e ve khavâ mano ae gan
nân, kö Isaia perofeta nöku Amosa. 3 Ke
ödrin e ha kâu, ka habe, Walang hna ha
hnö Hezekia, ka habe, Haba bong ang
bonginy vec, me û, me ûhaikonguny: anyin
a o ûen o a je wanakat, ke ba tang hwegien
he ka hnokoâ. 4 Ame ne he Iehova Kho-
ngom ka löng la je hofuc hia ho Rabesake,
wale a kunâ than Asuria a tuhan he ka
haikongoâ Khong ae möt, ke e ame he ka
thawâ je hofuc a löng Iehova Khongom:
anyin a wale hic dö hobi kâu je kolon. 5 Me
ame he je athnyabai Hezekia than kö Isaia.
6 Ke haba Isaia ame ha ködrin, ka habe,
Öbun e he ka ha helâng ka tuhöbun, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Ca he bi ka outen je hofuc u je löng waleji

hnen lathnyabainy, than Asuria hna haikongu nya. 7 Wâ bi, oge me he ka ip hnyi hnyekon ke hanu, ke e ame he ka löng ke ûthumetu, me me hmetu ka hnyi iny hnyei; ke oge me he ka ota e ge hele vat hnyi iny hnyei

8 Me ame hmetu but Rabesake me wâ than Asuria hnyi Lebena ame vat eling: ke e ame löng a ga he but ûheny Lakisa.
9 Ke e ame löng ga Tiraka than Aithiop, ka habe, Wâ bi, e but ang, k' ame he ka vat möu; me e ame kunâ hmetu je ûthumetu kö Hezekia he ka ha, ka habe,
10 Walang hofuc öbun e he ka ha kö Hezekia than Juda, ka habe, Ca he bi ka iyawö u ge Khongom at u je labageju kâu, ka habe, Adre me ca he ka hna Jerusalema ka hnyi hnyamen than Asuria. 11 Wâ bi, u je hia but löng hna ânyâ hnen je than Asuria ka je hnyei hia, k' ame ohi' ödrin hia: me hawa, adre me he ka omeli u?
12 Hawa, a hia but je khongon je hnyei omeli ödrin, waleji a ohia ge lakamök, a Gozana, me Karan, me Rezef, me laku Edena hnyi Thelasa? 13 Ewa thaniny Hamath, me thaniny Arepada, me thaniny taun Safaravaima, me Hena, me Iva?
14 Me haba Hezekia ame kap tusi ûnyi hnyi hnyamen uthumetu, me aû: me ame he Hezekia ka hnyi uma umö Iehova, me ame ulolo e hnyi hnyimakö Iehova.
15 Ke haba Hezekia ame hic hnyi hnyimakö Iehova, me ha, ka habe, Iehova lö, Khongu Isaraela, at ame laba hnyi wanben li kerubi, u thibi Khong hnyi ta je dökhu hia eang hmeledrany; u je op drany me hmeledrany. 16 Iehova lö, tevehlöng ju, me löng; ngele thö me wâ: me löng hofuc ho Saneribi, wale e ame kunâ he ka haikongoâ Khong ae möt. 17 Iehova lö, e hnathu a g' ame öba wan je hnyei me je idrin hnen je than Asuria, 18 me khûâ je khongudrin ka hnyi meic: anyin a ödrin ca je khong, ke so bi huliwa anyin li hnyamen at, a je utö me veto; waleling m' adre me ohi' ödrin. 19 Iehova lö, Khonguhmun, ö u omeli öhmun walang ang ûnyi hnyi hnyamen, me me khana ge je dökhu hia eang hmeledrany a u Iehova Khong, a u thibi.

20 Ke haba Isaia nöku Amosa ame ûkhûnöng kö Hezekia, me ha, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, Khongu Isaraela, ka habe, Haba hnyi hnâm hna hic könya ga Sanerebi than Asuria, me oge hia but löng. 21 Ke walang hofuc a ha Iehova gan, ka habe, Haba hlu baû a nöku Ziona ame hukötiö u, k' ame hlumö u; k' ame nyinyikâ ban köu hnen hlu nöku Jerusalema. 22 U je ûhaikonguny me bi gan kö ia? u je ha kö ia hofuc ae hwege me bi gan? ka At ae Kap anyi Isaraela. 23 U je hia but haikongo Than a deny ânyâm je ûthumetu me ha, ka habe, Oge ölö hon bucen, ka hnyin je ke keihen Lebanona, tha e me anyik je kariota ae se hia; ke oge me he ka sö je arasiny ae beû, me je köpiny adre ûca: ke oge me he ka o ka hnyi omtabaga hnyi obiny e, hnyi hnyeuten hna belök.
24 Oge hia but khû an ikanyua me ic, ke haba li hnyeûcak ame he ka ohmö je wageweiny hia Aigupito. 25 Hawa, u me ca löng ge hnök hna ânyâ e ehac, me op e hnyi je bong a bân? walang ang oge hia but ohwâdâ a g' ame he ka ba wan je taun adre up veten, me me je hudrei 26 Anyin ae ba maniny tavat adre me labā e, ödrin ot me hmehma; ödrin helâ me hna önying, me ûö ae ometu ae hât, me hna önying hon uma, me hwit ae meleca ae tiga ca metu bi.
27 Ke oge wâ but hnâm hna laba me hnâm hna didrut me didrö, me hnâm hna ohmönyini nya. 28 Can anyin a o but ka hnyi hnyikönyök hnâm hna ohmönyini nya, me hnâm hna bi gan könya, oge me he ka inâ anyik otru hnyi hnyingöiâm, me anyik fao hnyi hnyimâm, ke oge me he ka ohmetu u hnyi gethen u je o hnyin. 29 Ke walang haten köu: a öbun e he ka han ûnyi ame ku hwege hnyi huna ang, ke haba hnyi huna a loiny ûnyi ame ku hwege minya hwaban; ke haba hnyi huna a kuniny öbun e he ka belök, me menu, me ta ta je hnyei vine me ijem wan. 30 Ke haba je kolon lap anyi Juda ae möt, ame he ka kû thö eû me wa göranyai. 31 Anyin ame he ka he ûheny Jerusalema je kolon, me ûheny hnyi bucen Ziona je hnyat adre me he ka möt: adre me he ka ânyâ e hnen we Iehova ae gan hmâ. 32 Anyin a wale, walang hna ha hnö Iehova ge than Asuria, ka habe, E ame ca he ka o ka hnyi taun ang, me blec fana ka hnyin, me e ame ca he ka o hnyi hnyimakan, tha e me je bec, me khon kânâ kâu. 33 Ke e ame he ka hmetu hnyi gethen a o hnyin, ke e ame ca he ka o ka hnyi taun ang, haingö Iehova. 34 Anyin oge me he ka söng taun ang he ka omelö e, gak bi, me ga Davita athnyabaik.

35 Ke haba hnyi lit eling ame he but angela anyi Iehova me kot tavat a wan haded ke eite faiv thauzan hnyi hna hu-

numa anyin at Asuria: ke ame vesâ tavat hnyi hnyomakatu, me wâ bi, ödrin je komok a mokcu hia. 36 Me ame todrö Saneribi than Asuria, me he, me laba hnyi Nineve. 37 Ke e ame laba he ka hmi hnyi uma umö Niseroka a khongon, me haba Aderameleke me Sarezera ödru me kot e ge hele vat, me ödru me kec ka hnyi hnyei Ararata. Ke ame than biju Esar-adon a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 20.

KE haba hnyi ûen eling ame he but Hezekia ka mokcu. Me ame o kâu Isaia perofeta nöku Amosa, me ha kâu, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Ûhûne thö me ânyâm lap; anyin a u me he ka mokcu, m' u ca he ka möt bi. 2 Me haba Hezekia ame hwiö hnyimakan ka hnyeige uma, me hic kö Iehova, me ha, ka habe, 3 Iehova lö, oge me khöû köu, Ö u ûnykûme ju walang ang hnök hna he hnathu hnyi hnyimâkâm, me hnyok ae wisa, me ânyâ ûnyi ae so hnyi hnyimâkâm. Ke Hezekia ame tenge hwege. 4 Ke tiga ca o Isaia ka hnyi wanben taun, me ame o kâu hofuc ho Iehova, me ha, ka habe, 5 Hwiö hmetu thö, me ha kö Hezekia, a taben lakeik, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova Khongu Davita a kibâm, ka habe, Oge hia but löng hijâm hic, me wâ deköiâm: me wâ bi, oge me he bi nya ka omeli u: haba hnyi bong a kuniny u me he ka he ka hnyi uma umö Iehova. 6 Me oge me he bi nya ka bi hanen bongom je bong ama fiftin je huna; me oge me he ka omeli u me taun eang ûnyi hnyi hnyamen than Asuria, ke oge me he ka söng taun ang gak bi, me ga Davita athnyabaik. 7 Ke haba Isaia ame ha, ka habe, Hom dö u wan meta. Me ödrin e hom ûnyi eling me ip hon ohuc, me e ame möt hmetu. 8 Me haba Hezekia ame ha kö Isaia, ka habe, Ieû haten a g' ame he Iehova ka omeli nya, k' oge me he ka dit ka hnyi uma umö Iehova hnyi bong a kuniny? 9 Me haingö Isaia, ka habe, Walang haten köu ûnyi ga Jehova, a g' ame he Iehova ka ânyâ ûnyi a ha: hawa, ame he ka he bala hmenon seûnö hnyi ten je haten, ame ne he ka he hmetu hnyi ten je haten? 10 Haba Hezekia ame ha, ka habe, Ûnyi ae hâhâ he ka he bala hmenon seûnö ke ne o but hnyi ten je haten: ohe, e so e hmetu hmenon hnyi ten je haten. 11 Haba Isaia perofeta ame hongot kö Iehova: ke e ame ohmeto hmenon ten je haten, wale je haten adre me vheno hnyi haten seûnö anyi Ahaza.

12 Ke haba hnyi ûen eling Berodaka-baladana nöku Baladana, than Babulona, ame kunâ je tusi me bwihlany kö Hezekia: anyin a e ame löng ae gan imeki Hezekia. 13 Ke Hezekia ame ling ödrin, me omanenâ ködrin uma omjeûiny hia, a sileva me gol, me je utö ae bo so, me wakaco ae gan hwaban, me umen je omjehen vat, me ta je ûnyi hia ae hnyi uma omjeûiny: e ba ûnyi hnyi umen uma, me dokhon dökhu hia a ca omanenâ Hezekia ködrin. 14 Haba Isaia perofeta ame he kö Hezekia than, me ha kâu, ha habe, Ieû hna ha hnen tavat eling? ke ûhedrin ua köu? Haba Hezekia ame ha, ka habe, Ûhedrin hnyi hnyei ae sâkâû, wale Babulona. 15 Ke haingen, ka habe, Ieû ödrin e hamâ hnyi umâm uma? Haba Hezekia ame thu, ka habe, Ödrin e hia but wâ ta je ûnyi hia hnyi umök uma: e ba ke ûnyi hnyi omjehek oge ca omanenâ ködrin. 16 Haba Isaia ame ha kö Hezekia, ka habe, Löng ju hofuc ho Iehova. 17 Wâ bi, ame he ka o je bong me adre me he ka tha hom Babulona ai ta je ûnyi hia hnyi umâm uma, me je ûnyi a ip lakâmâm ke ne o but hnyi bong ang: ke ame he ka ba kolon, haingö Iehova. 18 Ke haba ke je lakom ame he ka o ûnyi gam, a je mâtrânâm, adre me he ka hom dö; me me je eunuka hnyi hnyaban than Babulona. 19 Haba Hezekia ame ha kö Isaia, ka habe, E so hofuc ho Iehova wale u me ha. Ke haingen minya, ka habe, Hawa, e ca so eling, ame ne hu ûsoköu me hnathu hnyi bonguk je bong? 20 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Hezekia, me tang hwegien hia, me hnen hna ânyâ an, me bi deny köien, me oâ köiö ka hnyi taun, hawa adre ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong bongon ta je than Juda? 21 Ke ame mokut ut Hezekia tha e me lakamen: ke ame than biju Manase a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 21.

TWELV ta hunai Manase hnyi ûen e ame hwân ka than; ke ame musi hnyi Jerusalema hnyi fifte faiv je huna: haba ien hinyen me, Hefeziba. 2 Ke e ame ânyâ unyi ae khong hnyi hnyimakö Iehova, hoton hwakecin ae ikiki anyin ke je hnyei, waleji Iehova ame obâ hnyi hnyimakan lakon Isaraela. 3 Anyin a e ame

otilâ hmetu je dok ae görany waleji a ohia
ga Hezekia a kamen; ke e ame otilâ je
taben hut kö Baala, me ânyâ ke Aseira, helâ
me hna ânyâ hnö Ahaba than Isaraela, me
khudrung ka ta je ûnyi hia hnyi drany, me
bi athnyabaidrin. 4 Ke e ame op je taben
hut hnyi uma umö Iehova, wale a ha gan
Iehova, ka habe, Oge me he ka ip iök hnyi
Jerusalema. 5 Ke e ame op je taben hut
hobi kâu ta je ûnyi hia hnyi drany hnyi li
hnyeuleny uma umö Iehova. 6 Ke e ame
kunâ nokon baga he ka he hnyi wanben
meic, ke e ame bibihwakecin, me bi biobo-
tkong, me tha laba unyin tavat tren hanu
ae kong, me tavat bi khong: e gan hmâ
hulo e ame ânyâ hnyi hnyimakö Iehova, me
me ohmönyinâ e. 7 Ke e ame otilâ Aseira,
wale e ame ânyâ, hnyi uma a ha gan Iehova
kö Davita me Solomona a nokon, ka habe,
Haba hnyi uma ang, me hnyi Jerusalema,
wale oge me ûca ûnyi hnyi je tribu Isaraela
hia, me oge me he ka ip iök hnyin nyiele
balua: 8 ke oge me ca he ka hom li can at
Isaraela he ka he ûnyi hnyi hnyei oge me
ham ka lakamödrin; ödrin e ne wâ wia he
ka ânyâ hia hoton hnök hna hûna ködrin,
me helâ me hnanyibu hia waleji a hûna
ködrin Mose a athnyabaik. 9 Ke so bi ödrin
e ca löng bi: ke haba Manase ame omonu
ödrin he ka ânyâ ûnyi ae kong hon ta je
hnyei hia, waleji a obâ Iehova hnyi hnyi-
makan lakon Isaraela. 10 Ke haba Iehova
ame fuc a deny je perofeta a je athnyabainy,
ka habe, 11 Anyin a Manase than Juda ame
ânyâ ta je ûnyi eling ae ikiki, me ânyâ ûnyi
ae kong hon ta je ûnyi a ânyâ at Amora,
tavat a bân, me okûâ hwakecin ae kong
anyin at Juda ge anyin ta je idola: 12 anyin
a wale, walang hofuc ho Iehova, Khongu
Isaraela, ka habe, Wâ bi, oge me he bi nya
ka oâ ûokonguny hnyi Jerusalema me Juda,
me me he ka umet hnyikönyen tavat, ödrin
ka löng. 13 Ke oge me he ka lelö hon Jeru-
salema tulutiny Samaria, me tulut adre
otilâ anyin lap anyi Ahaba: ke oge me he
ka kot Jerusalema helâ me at ame khut kaia,
ame kot e me wia hnyimen hnyikânâi.
14 Ke oge me he ka hna degecâ kolon ik,
me hn' ödrin ka hnyi hnyamen je iwhnai-
hmiöny mödrin; ke ödrin e he ka je bâ me
hna sei hnen je iwhnaihmiöny mödrin;
15 Anyin a ödrin e hia but ânyâ ûnyi ae
kong hnyi hnyimakök, me ohmönyini nya,
hwân hnyi bong a o hnyin lakamödrin
ûheny Aigupito, ke ne o but hnyi bong ang.
16 Ke haba khaca, Manase ame hingâlâ
dra ae ba hnyikongon e ti gan, ke ne o but
ame ti unöngötö Jerusalema gan hnyi je ke
keihen hia; me anyin minya hulö wale ame
okûâ hwakecin ae kong anyin at Juda, wale
he ka ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö
Iehova. 17 Ke haba kolon je hna ânyâ
hnö Manase me anyin ta je huliwa, me
anyin hulö e ame ânyâ, hawa, adre ca
sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Juda? 18 Ke ame mokut
ut Manase tha e me lakamen, me adre me
konâm e hnyi utkânâ hnyi umen uma, wale
utkânâ anyi Uza: ke ame than biju Amona
a nokon hwaban.

19 Twente tu but hunai Amona hnyi
ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi
hnyi Jerusalema lo li huna: ke haba ien
hinyen me Mesulemeth, momo nöku Haruza
ûheny Jotebath. 20 Ke e ame ânyâ ûnyi
ae kong hnyi hnyimakö Iehova, helâ me hna
ânyâ hnö Manase a kamen. 21 Ke e ame
vheno ta je gethen hia a vheno kamen, me
bi athnyabainy je idola wale a bi athnya-
bainy kamen, me khudrung ködrin: 22 ke
e ame hna degeci Iehova Khongon lakamen,
me ca vheno bi gethen de Iehova. 23 Ke
haba lathnyabai Amona ödrin e sihnân e,
me hlingâ than hnyi umen uma. 24 Ke
haba aten hnyei ödrin e hlingâ hia tavat
adre sihnö Amona than; ke haba tavat aten
hnyei ödrin e otilö Josea a nokon ka than
hwaban. 25 Ke haba kolon je hna ânyâ
hnö Amona waleji e ame ânyâ, hawa, adre
ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Juda? 26 Ke adre me
konâm e hnyi erkemok hnyi utkânâ anyi
Uza: ke ame than biju Josea a nokon
hwaban.

HNYIMAKAN 22.

EIT ta hunai Josea hnyi ûen e ame hwân
ka than, ke e ame musi hnyi Jeru-
salema thöte wan je huna: haba ien hinyen
me Jedida, nöku Adaia ûheny Bozekath.
2 Ke ame ânyâ ûnyi ae so hnyi hnyimakö
Iehova, me vheno gethen hia de Davita a
kiben, k' ame ca saû ka hnyi ke keihen
metâ me me.

3 Ke haba hnyi huna a eitini Josea than,
me haba than ame kunö Safana nöku Azalia
nöku Mesulama, at sihnalimen, ka hnyi
uma umö Iehova, me ha, ka habe, 4 He
thö kö Hilekia at bihut ae nua, me me aû
je mone adre hom ka hnyi uma umö Iehova,
wale a kap hnen tavat tuö hwanuma ûnyi

ge tavat : 5 k' ödrin e he ka ham e ka
tavat adre me ânyâ huliwa k' adre me tuö
uma umö Iehova ; ödrin e he ka ham e ka
tavat adre me huliwan uma umö Iehova, he
ka okhötâ je dok ae hmouca hnyin uma ;
6 hobi kâu hnyat tretrau utö, me hnyat up
uma, me hnyat up veto ; me hnân bi hwa-
ban utö me je veto adre kave he ka ânyâwia
uma. 7 Ke so bi adre me ca tuluto ködrin
mone adre ham ködrin ; anyin a ödrin e
khenâ hnathoâ. 8 Ke haba Hilekia at
bihut ae nua ame ha kö Safana at sihnali-
men, ka habe, Oge me wâ tusiny hnanyibu
hnyi uma umö Iehova. Ke Hilekia ame
ham tusi kö Safana, me e ame aû. 9 Ke
haba Safana at sihnalimen ame o ka than,
me thumeto than, me ha, ka habe, A hia
but lathnyabaem hingâlâ je mone a e hnyin
uma, me ham e ka tavat bi huliwa, tavat
adre me tuö uma umö Iehova. 10 Ke haba
Safana at sihnalimen ame thumeto than,
me ha, ka habe, Haba Hilekia ame ham
könya ke tusi. Me Safana ame aû e hnyi
hnyimakan than. 11 Ke a löng ut than ta
je hofuc hnyi tusiny hnanyibu, me e ame
kia anyin je ûkhaû. 12 Me haba than ame
hûnö Hilekia at bihut, me Ahikama nöku
Safana, me Akebora nöku Mikaia, me Safa-
na at sihnalimen, me Asaia athnyabainy
than, me ha, ka habe, 13 He th' öbun, me
elâm unyi Iehova hnân hobi könya, me
tavat, me Juda hia thithö ge önyen tusi
ang adre wâ : anyin ae gan hmâ hmönyin
anyi Iehova kötin, can a ca löng hnen
lakamötin hoton je hofuc hnyi tusi ang, he
ka ânyâ hia hna sihnalimen gatin. 14 Me
haba Hilekia at bihut, me Ahikama, me
Akebora, me Safana me Asaia, ödrin e he
kö Huleda perofeta momo, öiö Saluma nöku
Tikeva, nöku Hasera, at tuö khaû ; (ke haba
momo ame laba hnyi Jerusalema hnyi ke
keihen a loiny) ; me ödrin e ûhnenamö me
momo. 15 Ke haba momo ame ha ködrin,
ka habe, Walang hna ha hnö Iehova Khongu
Isaraela, ka habe, Ha th' öbun ka at wale a
kun' öbun könya, ka habe, 16 Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he
ka oâ monu ka taun ang me tavat adre me
labā e, wale ta je ûnyi hia hnyin tusi a aû
than Juda : 17 can ödrin e hia but hna
degeci nya, me leû utö ae bo so ka je khong,
me ohmönyini nya ge ta je huliwa hia anyin
je hnyamödrin, anyin a wale ame ubâhlâ
thö anyik hmönyin ka dok ang, ke adre me
ca he ka omoko. 18 Ke haba than Juda
at a kun' öbun he ka elöm Iehova, öbun e
he ka ha helâng kâu, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova Khongu Isaraela : haba ge
ta je hofuc u je löng, 19 anyin ae menyik
hnyekom, ke u je ohnyikânâi u bi hnyi
hnyimakö Iehova, hnyi ûen u me löng hnök
hna ha ge dok ang, me tavat adre me labā
e, m' ödrin e he ka ba at ke hnaûhangö, ke
u je kia ânyâm je ûkhaû, me tenge hnyi
hnyimakök ; awe, haingö Iehova, Oge hia
but ling u. 20 Wâ bi, anyin a wale, oge
me he ka ûkhacaköuö u tha e me lakâmâm,
ke adre me he ka ûkhacaköuö u ka hnyi
erkemok k' u hnahic, ke ame ca he li emâ-
kâm ka wâ ta je ûnyi hia ae kong oge me
he ka oâ ka hnyi dok ang. Me ödrin e
hmeto je hofuc eling ka than.

HNYIMAKAN 23.

KE haba than ame ûkhûnöng, me ödrin
e ûkhacaköu kâu wahingatiny hia
Juda me Jerusalema. 2 Haba than ame
he ka hnyi uma umö Iehova, tha e me tavat
Juda hia, me aten Jerusalema hia, me tavat
bihut, me ta je perofeta, me tavat hia ae
ûhnyûkong me gan : ke e ame aû hnyi je
hnyikönyidrin ta je hofuc hnyi tusiny ûhi-
hinyköu adre wâ hnyi uma umö Iehova.
3 K' ame tot than hnyi tap me ânyâ ûhihi-
nyköu hnyi hnyimakö Iehova, he ka he hotu
Iehova, me tuö anyin ta je hnanyibu, me
hnen ta je hna ohnatho, me hnen je hna
otilâ, ge hnyekon ae bekhöt me hanon ae
bekhöt, he ka ânyâ je hofuc hnyi ûhihinyköu
ang, adre me sihnalimen hnyi tusi ang : me
haba tavat hia adre me tot hwege ka hnyi
ûhihinyköu. 4 Me haba than ame hûnö
Hilekia at bihut ae nua, me tavat bihut a
loiny, me tavat tuö hwanuma, he ka hom
ûnyi hnyi hnyin uma umö Iehova je kaia
hia adre ânyâ hobi kö Baala, me Aseira, me
hobi kâu ta je ûnyi hia hnyi drany : me e
ame thong degecâ hnyi hoton Jerusalema
hnyi je utkânâ hnyi Kederon, me hom je
dron Beth-ela ai. 5 Me e ame obâ hnyat
bihut anyin je idola, wale a otilâ je than
Juda he ka leû utö ae bo so hnyi je dok ae
görany hnyi je taun hnyi Juda, me je dok
a igigilö Jerusalema ; me tavat leû utö ae
bo so kö Baala, me seûnö, me tehi, me je
okhû, me ta je ûnyi hia hnyi drany. 6 Ke e
ame hom but Aseira ûnyi hnyi hnyin uma
umö Iehova hoton Jerusalema ai ka hnyi
wagewe Kederon, me thong degeci ödrin
hnyi wagewe Kederon, me omomono e, me
khûâ but dröuiny hon je erkemok anyin

houmonu. 7 Ke e ame tho hnyikânâi je
uma umen tavat adre me hwen Sodoma wale
hnyi uma umö Iehova, a hwâwâ hnyin je
mano singiny Aseira hnen omomo. 8 Ke
e ame hom tavat bihut ûnyi hnyi je taun
Juda hia, me oikikiâ je dok ae görany ame
leû hnyin utö ae bo so ge tavat bihut, hwân
hnyi Geba ke ne o but hnyi Bere-seba ; ke
e ame tho degecâ je dok ae görany hnyi je
homagöule wale hnyi homagöule Josua at
ame musö taun, wale hnyi ke keihen a meny
homagöuleny taun. 9 Ke so bi, haba tavat
bihut hnyi je dok ae görany ödrin e ca hnyi
he ka hnyi taben hut kö Iehova hnyi Jeru-
salema, ke ödrin e hnyi an areto adre ca
levenâ bi, tha ödrin me je liamekeiny mö-
drin. 10 Ke e ame oikikiâ Tofet a e hnyi
hnyigöulen bucen iny laku Hinom, me me
ca he ke at ka kunâ nokon baga ame ne hlu
he ka he hnyi wanben meic kö Moleka.
11 Ke e ame hom je hors waleji a ham je
than Juda ka seûnö, hnyi hwanuma uma
umö Iehova, hnyi baten hnyeule Nathana-
meleka, at tuö umen omjeû, wale eiö hnyin
haginy ; ke e ame thong degecâ je kariota
anyin seûnö ge meic. 12 Ke haba je taben
hut walethö hnyi hon ban hnyeule Ahaza,
a ânyâ ge je than Juda, me je taben hut a
ânyâ Manase hnyi li hnyeuleny uma umö
Iehova, me haba than ame kia but, me ha-
gutâ hnyikânâi ûheny e, me khûâ dron ka
hnyi wagewe Kederon. 13 Ke haba je dok
ae görany cicö Jerusalema hnyi ke keihen
metân buceniny hnaûhangö, waleji a ânyâ
Solomona than Isaraela hobi kö Aseira ûnyi
ae ikiki anyin at Zidona, me hobi kö Kemosa
ûnyi ae ikiki anyin at Moaba, me hobi kö
Milekoma ûnyi ae ikiki anyin je laku Amona,
me haba than ame oikikiâ. 14 Ke e ame
kot omomono je veto ame tot, me sö degecâ
je Aseira, me ounöngötâ hnödrin je hna tot
hnyin ge je jeien je komok. 15 Ke haba
taben hut minya hnyi Beth-ela, me dok ae
görany waleji a ânyâ Jeroboama nöku Ne-
bata, at a okûâ hwakecin ae monu anyin at
Isaraela, haba taben hut me dok minya ae
görany, e ame hagutâ hnyikânâi ; ke e ame
thong degecâ dok ae görany me oamamâ e,
me thong degecâ Aseira. 16 Ke haba Josea
ame hwiö me wâ je erkemok ae hnyi bucen ;
me e ame ûkhûnöng he ka hom je jeien
komok ûnyi hnyi je erkemok me thong
degecâ hon taben hut me oikikiâ e hoton
hofuc ho Iehova, waleji a ha aten Khong,
wale at a ha je hofuc ang. 17 Ke e ame
ha, ka habe, Ie ûnyi hnân ûnykûme eling
oge me wâ? Ke ame thu kâu aten taun,
ka habe, Wale erkemok hon aten Khong,
at a o ûheny Juda, me ha ta je ûnyi e wale
u je hia but ânyâ ka taben hut hnyi Beth-
ela. 18 Ke haingen, ka habe, Hnen biju
e; ca he ke at ka hom but je jeien. Me
ame hnen ju je jeien tha e me jeien perofeta
at ame o ûheny Samaria. 19 Haba Josea
ame hom but je uma hia hnyi je dok ae
görany hnyi je tauniny Samaria waleji a
ânyâ je than Isaraela he ka okûâ hmönyin
anyi Iehova, me ânyâ ködrin helâ me hnen
hna ânyâ hnyi Beth-ela. 20 Ke e ame
hlingâ je at bihut hia anyin je dok ae
görany eling, hon je taben hut, me thong
je jeien ta je komok hon ; me e ame hmetu
Jerusalema ai.
21 Haba than ame hûna ka tavat hia me
ha, ka habe, He th' öbun ka tuö paseka kö
Iehova Khongubun, helâ me hna sihnali-
men hnyi tusiny ûhihinyköu eang. 22 Ke
ba ke paseka adre tuö helâe, hwân hnyi je
bong bongon je hnyat owisa wale adre
owisa Isaraela, me hnyi je bong hia bongon
je than Isaraela, me je than Juda ; 23 ke
so bi hnyi huna a eitini Josea than adre
me ânyâ paseka ang kö Iehova hnyi Jeru-
salema. 24 Ke haba tavat a ödra tren
biobotkong, me bi khong, me je terafi, me
je idola, me je ûnyi hia ae ikiki adre me
wâ hnyi hnyei Juda, me hnyi Jerusalema,
me, Josea ame ohia, me me he ka ohwadâ
je hofucin hnanyibu adre sihnalimen hnyi
tusi a wâ Hilekia at bihut hnyi uma umö
Iehova. 25 Ke ba than a helâ mē ehac,
ame hwiö kö Iehova me hnyekon ae bekhöt,
me hanon ae bekhöt, me hwegien ae bek-
höt, hoton ta je hnanyibu hia anyi Mose;
ke a ca o bi ke at ae ûcû hwaban. 26 Ke
so bi Iehova ame ca hwiö ûnyi hnyi anyin
hmönyin ae gan wale e ame hmönyin ka
Juda, can ta je hwakecin hia a ânyâ
Manase he ka ohmönyinâ e. 27 Ke haba
Iehova ame ha, ka habe, Oge me he ka
hom Juda ûnyi hnyi hnyimakök, helâ me
hnök hna hom Isaraela, ke oge me he ka
degec taun ang oge ûca wale Jerusalema,
me uma wale oge ha gan, ka habe, Ame he
ka hnen e iök. 28 Ke haba kolon je hna
ânyâ hnö Josea, me anyin ta je huliwa,
hawa, adre ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha
je bong bongon je than Juda? 29 Hnyi
bongon je bong ame o but Farao-neko than
Aigupito he ka vat me than Asuria hnyi
wagewe Euferate: ke haba Josea than ame
he he ka vat mē; ke ödru me iouny dö, me

e ame hlingâ e hnyi Megido. 30 Haba lathnyabainy ödrin e hom unyin a mokcu hon kariota ûheny Megido, me hom e Jerusalema ai, me konâm e hnyi hon erkemok. Haba tavat aten hnyei ödrin e hum Jehoaza nöku Josea, me hû e, me otilâ e ka than hwaban kamen.

31 Twente theri but je hunai Jehoaza hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema kun ta tebi: ke haba ien hinyen me Hamutala momo nöku Jeremia at Libena. 32 Ke e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova, helâ me hna ânyâ hia ge lakamen. 33 Ke haba Farao-neko ame ca e hnyi Ribela hnyi hnyei Hamath, me me ca he ka musi hnyi Jerusalema; me e ame kunâ tavat he ka fat khaca haded je talan sileva, ke khaca talan gol. 34 Ke haba Farao-neko ame otilö Eliakima ka than, a ke nöku Josea, me hwabö Josea a kamen, me hwenyi ien Jehoiakima; ke e ame hum Jehoaza but; ke e ame o but hnyi Aigupito me e ame mokcu eling. 35 Ke haba Jekoiakima ame ham je sileva me gol kö Farao; ke e ame kunâ tavat he ka fat me ham mone helâ me hnanyibu anyi Farao: k' ame hawâ ûjengö sileva me gol ûnyi ge tavat aten hnyei, hoton hnen hna ve hawâ fat, he ka ham e kö Farao-neko.

36 Twente faiv but je hunai Jehoiakima hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema hnyi eleven ta huna: haba ien hinyin, me, Zebuda, nöku Pedaia at Ruma. 37 Ke e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova, helâ me hna ânyâ hia ge lakamen.

HNYIMAKAN 24.

HABA hnyi bongon je bong ame o but Nebukaneza than Babulona, me haba Jehoiakima ame bi athnyabainy hnyi kun ta huna: ke e ame tot me hna degecâ e. 2 Ka haba Iehova ame kunâ kâu je deö vat anyin at Kaledaia, me je deö vat anyin at Suria, me je deö vat anyin at Moaba, me je deö vat anyin laku Amona, me kun' ödrin Juda ai he ka ohia e, helâ me hofuc ho Iehova waleji e ame ha a deny lathnyabainy a je perofeta. 3 E hnathu a ûnyi ge hna hûna hnö Iehova, me me o ûnyi eling ka hnyi hon at Juda, he ka hum ödrin ûnyi hnyi hnyimakan, can je hulö anyi Manase, hoton hnen hna ânyâ; 4 me can minya dra ae ba hnyikongon, waleji e ame hingâlâ; anyin a e ame ounöngötâ Jerusalema ge dra ae ba hnyikongon: ke ame höcö Iehova he ka hna degecâ. 5 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Jehoiakima me anyin ta je huliwa hia thithö, hawa, adre me ca sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong bongon je than Juda? 6 Ke ame mokut ut Jehoiakima tha e me lakamen, ke ame than biju Jehoiakin a nokon hwaban. 7 Ke ame ca o hmetu bi than Aigupito ûheny hnyi iny hnyei: anyin a than Babulona ame hia but hûgûnâ hia je hanymen than Aigupito, hwân hnyi wagewe Aigupito ke ne o but hnyi wagewe Euferati.

8 Eitin je hunai Jehoiakin hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema hnyi kun ta tehi: ke haba ien hinyen me Nehuseta, nöku Elenathana at Jerusalema. 9 Ke e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova, helâ me hna ânyâ hia ge lakamen. 10 Ke hnyi ûen e, ame o but lakei Nebukaneza than Babulona ka hnyi Jerusalema, me adre me thelöng taun. 11 Ke haba Nebukaneza than Babulona ame o ka hnyi taun, ke ame tiga thelöng e ge lakeiny; 12 me ame he but Jehoiakin, me hinyen, me anyin je taben, me anyin je eunuka ka than Babulona: ke than Babulona ame hom e hnyi hunainy ka musi a eit. 13 Ke e ame hom but ûheny e ta je omjeûiny hia uma umö Iehova, me je omjeûiny uma umen than, me susubâ je kaia gol hia waleji a ânyâ Solomona than Isaraela hnyi uma umö Iehova, helâ me Iehova ame ha. 14 Ke e ame hom Jerusalema hia, me je than hia, me tavat hwege vat hia, a ödrin ten thauzan je bâ, me tavat ae metâ hia hnyi ta je huliwa, me tavat huliwan fao; e ba but kolon, ke so bi tavat thiju ae theduoc hnyi hnyei. 15 Ke e ame hum Jehoiakin Babulona ai; tha e me hinyen than, me laâiân than, me anyin je eunuka, me je homakan hnyei, e ame hum ödrin a je hwenbâ Babulona ai ûheny Jerusalema. 16 Ke haba tavat hwege hia ödrin seven thauzan, me haba je hnyat ae metâ huliwa, me hnyat huliwa fao ödrin wan thauzan, a tavat hwege hia me khan' ödrin vat, haba tavat eling than Babulona ame hom Babulona ai a je hwenbâ. 17 Ke haba than Babulona ame otilö Matania ka than, a liamekeiny me kamen, me hnân hwaban, me hwenyi ien e me Zedekia.

18 Twente wan dut je hunai Zedekia hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema hnyi eleven je huna:

ke haba ien hinyen me Hamutala nöku
Jeremia at Libena. 19 Ke e ame ânyâ
ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova, helâ
me hna ânyâ hia hnö Jehoiakima. 20 Ke
haba Iehova ame hmönyin ka Jerusalema
me Juda ke ne o but e ame digic ödrin hnyi
hnyimakan bi : ke haba Zedekia ame hna
degecâ than Babulona.

HNYIMAKAN 25.

KE haba hnyi huna a naininy anyin
musi, hnyi tehi a teniny, hnyi bong
a teniny tehi, ame o but Nebukaneza than
Babulona, me anyin je utbavat hia, ka
Jerusalema, me hunuma cicö e ; me ödrin e
otilâ igigilö e je tap hnân vat. 2 Me adre
me thelöng taun ke ne o but hnyi huna a
eleveni Zedekia than. 3 Ke haba hnyi
bong a naininy tehi a vakiny e gan hmâ
hmiâ hnyi taun, me ba jeû hobi kâu aten
hnyei. 4 Ke adre me kia taun, me ame
kec tavat vat hia hnyi hnyinghet, ödrin e
gethen hnyi homagöule wanben li hak veto,
hnyi utkânâ iny than : (ke e bi at Kaledaia
cicö taun igigilö :) ke haba than ame kec
hnyi getheniny dok ae tha hon. 5 Me
haba utbavat anyin at Kaledaia adre me
hnu than, me khaû ju e hnyi dok ae tha
hon hnyi Jeriko : ke ame ve kec ut anyin
utbavat hia gan. 6 Ke ödrin e kât than
me hom e ka than Babulona Ribela ai ; ke
ödrin e owisa kâu. 7 Me ödrin e hlingâ
je laku Zedekia hnyi hnyimakan, me ûâ li
emakö Zedekia, me ca e ge fao me hom e
Babulona ai.

8 Ke haba hnyi tehi a thabûnginy, hnyi
bong a seveniny tehi, wale huna a naintini
Nebukaneza than, wale than Babulona, me
ame o but Nebuzaradana taben tavat tue,
athnyabainy than Babulona, Jerusalema ai :
9 me e ame thong degecâ uma umö Iehova,
me uma umen than ; me je uma hia hnyi
Jerusalema, wale je uma ae gan, e ame
thong degecâ ge meic. 10 Ke haba utbavat
hia anyin at Kaledaia, unyin taben tavat
tue, ödrin e hagutâ hnyikânâi hna up haginy
Jerusalema igigilö. 11 Ke haba je kolon
tavat hia a hnen biju hnyi taun, me tavat
adre me kec waleji adre kec ka than Babu-
lona, me kolon tavat ae se, haba Nebuza-
redana taben tavat tue ame hom bâ. 12 Ke
haba taben tavat tue ame ip biju ke je
hnyat ae theduoc hnyi hnyei, me hnân
hnyat tuö je hnyei vine, me tavat belök.
13 Ke haba li hmolom bras hnyi uma umö
Iehova, me je taben, me taben köiö bras
hnyi uma umö Iehova, haba at Kaledaia
ödrin e susubâ me hom brasiny Babulona
ai. 14 Ke haba je öt, me je soi, me je
uthesiûn, me je spun, me je kaia bras hia
waleji adre huliwan, ödrin e hom. 15 Ke
haba je taben wableûhleû, me je kaia, e ka
gol me adre me hom goliny, ke e ka sileva,
me adre me hom silevainy, hnen taben
tavat tue. 16 Lo li hmolom, ke khaca
taben köiö, me je taben waleji a ânyâ
Solomona hobi kâu uma umö Iehova ; ca
hnân tuluto bi bras hnyin je ûnyi hia eling.
17 Eitin kubit ibeûen göranyai ke hmolom,
ke e hu ovejien hon ban e : ke haba ibeûen
göranyai ovejien kun ta kubit ; me hna
huliwan boert me rimona igigilö ovejien,
bras hia : ke helâe minya hmolom a loiny,
me ûnyi a boert. 18 Ke haba taben tavat
tue ame hum Seraia at bihut ae beönua,
me Zefania at bihut a loiny, me kun ta
hnyat tuö hwanuma : 19 Ke ûnyi hnyi
taun e ame hom ke eunuka at ame musö
tavat vat ; ke ödrin thabûng tavat bwele
ka wâ hnyimakan than, adre wâ hnyi taun ;
me at sihnalimen anyin taben utbavat, at
ame ûkhacaköuâ tavat aten hnyei ; me
ödrin sikste tavat aten hnyei, adre wâ hnyi
taun. 20 Ke haba Nebuzaredana taben
tavat tue ame hum ödrin, me hom Ribela
ai ka than Babulona. 21 Ke haba than
Babulona ame hling' ödrin hnyi Ribela,
hnyi hnyei Hamath. Me adre me hom
hwenbâ Juda ûnyi hnyi idrin hnyei. 22 Ke
haba tavat a je kolon hnyi hnyei Juda,
waleji a ip biju Nebukaneza than Babu-
lona, e ame otilö Gedalia nöku Ahikama
nöku Safana hudrin.

23 K' a löng ut je taben vat hia, ödrin
me je atödrin a haba than Babulona ame
otilö Gedalia, me ödrin e o kö Gedalia hnyi
Mizepa, wale Isamaela nöku Nethania, me
Johanana nöku Karea, me Seraia nöku
Tanumeth at Netofa, me Jazania nokon at
Maaka, ödrin me je atödrin. 24 Haba
Gedalia ame khemanyin ködrin me je
atödrin, me ha ködrin, ka habe, Ca he öbun
ka outen lathnyabainy at Kaledaia : laba
ju hnyi hnyei me bi athnyaba ka than
Babulona, me ame he ka so köbun. 25 Ke
haba hnyi tehi a seveniny ame o but Isa-
maela nöku Nethania nöku Elisama, hanen
je matrâniny than, ke ödrin ten tavat
unyin, me e ame kuc Gedalia, me e ame
mokcu, me at Juda me at Kaledaia tavat
a tha e mē hnyi Mizepa. 26 Me ame todrö

tavat hia thithö ae ûhnyûkong me gan, me
je taben vat, me o hnyi Aigupito: anyin a
ödrin e outen at Kaledaia.
27 Ke haba hnyi huna a thöte seveniny
bâ a Jehoakin than Juda, hnyi tehi a twe-
lviny, hnyi bong a twente seveniny tehi, me
haba Evile-merodak than Babulona ame
ogöranyâ bö Jehoiakin than Juda ûnyi
hnyi uma ceat hnyi huna a hwân hnyin he
ka musi; 28 me e ame ha kâu hofuc ae
menyik, me e ame ogöranyâ anyin theron
hon je theron anyin ta je than a hnyat
ödrin e tha laba mē hnyi Babulona. 29 Ke
e ame ham kâu je ûkhaû a hwaban je
ûkhaûen uma ceat, ke e ame hnyi han hnyi
hnyimakan bala hnyi ta je bong hia bongon
möt. 30 Ke haba jekhon adre me labö
ham kâu, me jekhon ûnyi ge than, hnyi ke
bong me ke bong ke jekhon, hnyi ta je
bonginy hia anyin möt.

TUSI A BAN

GE

MAN ÛLABAINY JE THAN.

HNYIMAKAN 1.

ADAMU, Setha, Enosa; 2 Kainana,
Mahalaleel, Jareda; 3 Enoka, Me-
thusela, Lameka; 4 Noa, Sema, Hama,
Jafeta.
5 Je baga laku Jafeta; Gomera, me
Magog, me Madai, me Javana, me Tubala,
me Meseka, me Tirasa. 6 Ke haba je
baga laku Gomera; Asekenaza, me Rifa-
tha, me Togarema. 7 Ke haba je baga
laku Javana; Elisa, me Tasesa, me Kitim,
me Dodanima.
8 Haba je baga laku Hama; Kuza, me
Mizeraima, me Futa, me Kanana. 9 Ke
haba je baga laku Kuza; Saba, me Havila,
me Sabeta, me Rama, me Sabeteka. Ke
lo li baga laku Rama; Sheba, me Dedana.
10 Haba Kuza ame hnöku Nimeroda:
wale at ame ibi hwân he ka hwege eang
hmelen. 11 Ke haba Mizeraima ame
hnöku Luda, me Anami, me Lehabi, me
Nafetui, 12 me Patherusi me Kaselui
(ûnyi gan at Filisiti), me Kafetori. 13 Ke
haba Kanana ame hnöku Zidona atö, me
Heth; 14 me at Jebusi, me Amora, me
Girigasa; 15 me Hivi, me Areki, me Sini;
16 me at Arevadi, me Zimari, me Hamath.
17 Haba je baga laku Sema; me, Elama,
me Asura, me Afasada, me Luda, me
Arama, me Uza, me Huli, me Gethera, me
Meseka. 18 Ke haba Afasada ame hnöku
Sala, he haba Sala ame hnöku Heberu.
19 Ke adre me hnokoâ li baga laku Heberu;
haba ien ke at, me, Pelege; anyin adre me
khenâ hmeledrany hnyi bongon ta je bong;
ke Joketana ien liamekeiny mē. 20 Ke
haba Joketana ame hnöku Alemodada, me
Salefa, me Hazemaveta, me Jara; 21 me
Hadorama, me Uzala, me Dikela; 22 me
Ebala, me Abimaela, me Sheba; 23 me
Ofira, me Havila, me Jobab. Wale je baga
laku Johetana hia.
24 Sema, Afasada, Sala; 25 Heberu,
Pelege, Reu; 26 Serugo, Nahora, Tera;
27 Aberama (wale Aberahama). 28 Haba
li baga laku Aberahama; jia Isaaka, me
Ismaela. 29 Walang anyidrin je dö:
Nebaioth, baga nöku Isamaela a bân;
hwaban dö e Kedara, me Adebeela, me
Mibesam, 30 Misema, me Duma, me Masa;
me Hadara, me Tema, 31 me Jetura, me
Nafiso, me Kedema. Wale je baga laku
Isamaela.
32 Ke haba je baga laku Ketura momo
anyi Aberahama: e ame hnöku Zimeran,
me Jokesana, me Medana, me Midiana, me
Isebak, me Sua. Ke lo li baga laku
Jokesana; jia Sheba, me Dedana. 33 Ke
haba je baga laku Midiana; me Efa, me
Efera, me Enoka, me Abida, me Eledaa. Je
baga laku Ketura tavat hia e.
34 Haba Aberahama ame hnöku Isaaka.
Lo li baga laku Isaaka; jia Esau, me
Isaraela.
35 Haba je baga laku Esau; me Elifaza,
me Reuela, me Jeuso, me Jalama, me Kora.
36 Je bâga laku Elifaza; jia Temana, me
Omar, me Zefo, me Gatama, me Kenaza,
me Timena, me Amaleka. 37 Je baga

laku Reuela; jia Nakath, me Zera, me
Sama, me Miza. 38 Ke haba je baga laku
Seira ; jia Lotana, me Sobala, me Zibeona,
me Ana, me Disona, me Ezera, me Disana.
39 Ke lo li baga laku Lotana ; jia Hori,
me Homama : ke haba Timena wale hani
Lotana. 40 Je baga laku Sobala ; jia
Alevana, me Manakatha, me Ebala, me
Sefo, me Onama. Ke li baga laku Zibeona ;
jia Aia, me Ana. 41 Baga nöku Ana ; jia
Disona. Ke haba je baga laku Disona ;
jia Hemedan, me Eseban, me Itheran, me
Kiran. 42 Je baga laku Ezera ; jia Bile-
hana, me Zaavana, me Akana. Li baga
laku Disona ; jia Uza, me Arama. 43 Ke
walang je than ödrin e musi hnyi hnyei
Edoma, ke tiga ba than ame musö lakon
Isaraela : Bela nöku Beora ; ke Dinaba ien
anyin taun. 44 Ke ame mokcu Bela, ke
haba at ame musi hwaban, jia Jobab
baga nöku Zera ûheny Bozera. 45 Ke
ame mokcu Jobab, haba at ame musi hwa-
ban, jia Husama ûnyi hnyi hnyei iny at
Temana. 46 Ke ame mokcu Husama,
haba at ame musi hwaban, jia Hadada,
nöku Bedada, wale at a kuc Midiana, hnyi
utkânâ i Moaba : ke Avitha ien anyin
taun. 47 Ke ame mokcu Hadada, haba at
ame musi hwaban, jia Samela ûheny
Masereka. 48 Ke ame mokcu Samela,
haba at ame musi hwaban, jia Saulo ûheny
Rehobath hnyi Wagewe. 49 Ke ame
mokcu Saulo, me haba at ame musi hwa-
ban, jia Baala-hanana nöku Akebora.
50 Ke ame mokcu Baala-hanana, k' ame
musi hwaban Hadada ; ke Pau ien anyin
taun : ke haba ien âiân me Mehetabela
nöku Matereda a momo nöku Me-za-
haba. 51 Ke ame mokcu Hadada. Ke
walang ien je taben Edoma ; jia Timena
taben ; me Aleva taben, me Jethetha
taben ; 52 Aholibama taben, me Ela taben,
me Pinono taben ; 53 Kenaza taben me
Temana taben, me Mibezara taben ; 54 me
Megediela taben, me Irama taben. Wale
je taben Edoma.

HNYIMAKAN 2.

WALANG je baga laku Isaraela ;
Reubena, Simeona, Levi, Juda,
Isakara, Zebulona ; 2 Dana, Josefa, Benia-
mina, Nafatali, Gada, Asera.
3 Haba je baga laku Juda ; me Era, me
Onana, me Sela : ödrin kun a hnokoâ kâu
hnö Bathe-sua momo Kanana. Haba Era
nöku Juda a bân, me, at ae kong hnyi
hnyimakö Iehova ; me e ame hlingâ. 4 Ke
haba Tamara a ûngon ame hnokoâ kâu
Farez me Zera. Ke ödrin thabûng je baga
laku Juda hia. 5 Ke lo li baga laku Farez ;
Hezerona, me Hamula. 6 Ke haba je baga
laku Zera ; me Zimeri, me Ethana, me He-
man, me Kalekol, me Dara : ödrin thabûng
hia hnyat e. 7 Ke haba je baga laku
Karemi ; jia Akara at ame ovecâ at Isara-
ela, waleji ame ânyâ hwakecin ae kong ge
ûnyi adre okabâ. 8 Ke haba je baga laku
Ethana ; me Azaria. 9 Ke haba je baga
laku Hezerona, wale adre hnokoâ kâu ; me
Jeramela, me Ram, me Kaleba. 10 Ke
haba Ram ame hnöku Aminadaba ; ke
Aminadaba ame hnöku Nasona, taben laku
Juda. 11 Ke haba Nasona ame hnöku
Salema ; ke Salema ame hnöku Boaza ;
12 ke Boaza ame hnöku Obed, ke Obed
ame hnöku Jese ; 13 ke Jese ame hnokoâ
nokon a bân jia Eliaba, me Abinadab a
loiny, me Simea a kuniny ; 14 me Natha-
niela a vakiny, me Radai a thabûnginy ;
15 me Ozema a siksiny, me Davita a
seveniny : 16 ke haba li lahanidrin, jia
Zeruia, me Abigaila. Ke haba je baga
laku Zeruia ; me Abisai, me Joab, me
Asael, ödrin kun. 17 Ke Abigaila ame
hnöku Amasa ; ke haba kamö Amasa, me
Jethero at Isamaela. 18 Ke haba Kaleba
baga nöku Hezerona, e hu nokon ga Azuba
a âiân me Jeriotha : ke walang je baga
lakon momo e : jia Jesera, me Sobab, me
Aredon. 19 Ke ame mokcu Azuba, me
Kaleba ame hum Eferatha me âiân, at a
hnöku Huro kâu. 20 Ke haba Huro ame
hnöku Uri, ke Uri ame hnöku Bezalele.
21 Ke hwaban e haba Hezerona ame di-
drö ka hlu nöku Makir kamö Gileada ; wale
e ame hom me âiân ke sikste but je hunainy ;
ke e ame hnöku Seguba kâu. 22 Ke
Seguba ame hnöku Jaira, at ae hu je
taun a twente theri hnyi hnyei Gileada.
23 Ke haba Gesuri me Arama ödru me
hûgûnâ je taun anyi Jaira ûnyi gadrin,
tha e me Kenath, me je tauniny ae ûhnyû-
kong, sikste je taun. Ödrin hia je baga
laku Makir kamö Gileada. 24 Ke hwaban
dö a mokcu Hezerona hnyi Kaleba-eferatha,
haba Abia öiö Hezerona ame hnokoâ nokon
jia Asura kamö Tekoa. 25 Ke haba je
baga laku Jeramela nöku Hezerona a bân ;
jia Ram, nokon a bân, me Buna, me Oren,
me Ozema, me Abia. 26 Ke haba Jera-
mela, me, hu ke âiân minya, haba ien jia

Atara; me e hinyö Onama. 27 Ke haba
je baga laku Ram, wale nöku Jeramela a
bân, jia Maaz, me Jamina, me Ekera.
28 Ke haba li baga laku Onama, jia Samai,
me Jada; ke haba li baga laku Samai, jia
Nadaba, me Abisura. 29 Ke haba ien
momo öiö Abisura, jia Abihaila; ke e ame
hnokoâ li lakon jia Aheban, me Molid.
30 Ke li baga laku Nadaba, jia Seled, me
Apaim: ke ame mokcu Seled ke ba nokon.
31 Ke haba baga nöku Apaim; jia Ishi.
Ke haba baga nöku Ishi; jia Sesan. Ke
haba baga nöku Sesan; jia Ahelai. 32 Ke
lo li baga laku Jada kei Samai; jia Jethero
me Jonathana: ke ame mokcu Jethero ke
ba nokon. 33 Ke lo li baga laku Jona-
thana; jia Peleth, me Zaza. Wale je laku
Jeramela. 34 Ke ba baga nöku Sesan, ke je
in thibi. Ke e hu athnyabi Sesan, Jara
ien, at Aigupito. 35 Haba Sesan ame
ham nokon hlu kö Jara athnyabainy me
âiân; ke e ame hnokoâ kâu jia Atai.
36 Ke haba Atai ame hnöku Nathana, ke
Nathana ame hnöku Zabad; 37 ke Zabad
ame hnöku Efelal; ke Efelal ame hnöku
Obed; 38 ke Obed ame hnöku Jehu; ke
Jehu ame hnöku Azaria; 39 ke Azaria
ame hnöku Helez, ke Helez ame hnöku
Elasa; 40 ke Elasa ame hnöku Sisemai, ke
Sisemai ame hnöku Saluma; 41 ke Saluma
ame hnöku Jekamia, ke Jekamia ame
hnöku Elisama. 42 Ke haba je baga laku
Kaleba liamekeiny me Jeramela; jia Misa
nokon a bân, kamö Zif; me je baga laku
Maresa kamö Heberona. 43 Ke haba je
baga laku Heberona; jia Kora, me Tapua,
me Rekem, me Sema. 44 Ke haba Sema
ame hnöku Rahama, kamö Jorekeam; ke
Rekem ame hnöku Samai. 45 Ke haba
baga nöku Samai, jia Maon; ke haba Maon
me kamö Bethe-zur. 46 Ke haba Efa,
momo anyi Kaleba, ame hnöku Karan, me
Moza, me Gazez: ke Karan ame hnöku
Gazez. 47 Ke haba je baga laku Jadai;
jia Regem, me Jotham, me Gesam, me
Pelet, me Efa, me Saaf. 48 Haba Maaka,
momo anyi Kaleba, ame hnöku Saber, me
Tirehana. 49 Ke haba momo eling ame
hnöku Saaf, kamö Mademan, me Seva kamö
Makebena, me kamö Gibea; haba hlu nöku
Kaleba, jia Akesa. 50 Wale je baga laku
Kaleba; nöku Huro, nöku Eferatha a atö,
me Sobala kamö Kiriatha-jarim; 51 me
Solema kamö Bethe-leema, me Haref kamö
Bethe-gader. 52 Ke hu je baga laku
Sobala kamö Kiriatha-jarim; jia Haroe,
me hafiny at Manakatha. 53 Ke haba je
lap anyi Kiriatha-jarim; me, at Iethero, me
at Puth, me at Suma, me at Misera; k'ame
o at Zorea, me at Esetaol ûnyi gadrin.
54 Haba je baga laku Salema; me Bethe-
leema, me at Netofa, me Ataroth-bethe-
joaba, me hafiny at Manakatha, me at
Zorea. 55 Me je lap anyin tavat sihnali-
men adre me laba hnyi Jabez; at Tira, me
Simea, me at Suka. Wale at Keni waleji
adre me o ûnyi ga Hamath, kamen lap anyi
Rekaba.

HNYIMAKAN 3.

KE walang je baga laku Davita adre
me hnokoâ kâu hnyi Heberona;
jia Aminona nokon a bân, nöku Ahinoam
momo Jezerela; me Daniela a loiny nöku
Abigaila momo Karemela; 2 me Abasoloma
a kuniny, nöku Maaka momo nöku Talemai,
than Gesuri; ke Adonia a vakiny, nöku
Hagitha; 3 Sefatia a thabûnginy nöku
Abitalia; Itherama a siksiny nöku Egela
a âiân. 4 Wale ödrin siks adre hnokoâ
kâu hnyi Heberona; ke e ame musi eling
hnyi seven ta huna me siks ta tehi: ke e
ame musi hnyi Jerusalema hnyi je huna
a thöte theri. 5 Ke walang lakon adre
hnokoâ kâu hnyi Jerusalema: jia Simea,
me Sobab, me Nathana, me Solomona, ödrin
vak je laku Bathe-sua momo nöku Amiela:
6 ke Ibara, me Elisama, me Elifelet; 7
me Noga, me Nefega, me Jafia; 8 me
Elisama, me Eliada, me Elifelet, ödrin nain.
9 Wale je baga laku Davita hia, ke ca
ha bi je baga lakon anyin je momo; ke
haba hanidrin, jia Tamara. 10 Ke haba
nöku Solomona, me Reoboama, ke haba
nokon bi, jia Abia, ke nokon bi e Asa, ke
nokon bi e Jehosafata; 11 ke nokon bi e
Jorama, ke nokon bi e Ahazia, ke nokon
bi e Joasa; 12 ke nokon bi e Amazia,
ke nokon bi e Azaria, ke nokon bi e
Jotham; 13 ke nokon bi e Ahaza, ke
nokon bi e Hezekia, ke nokon bi e Manase;
14 ke nokon bi e Amona, ke nokon bi e
Josea. 15 Ke haba je baga laku Josea;
Johanana nokon a bân, Jehoiakima a loiny,
Zedekia a kuniny, Saluma a vakiny. 16
Ke haba li laku Jehoiakima: me haba
nokon bi, jia Jekonia, ke haba nokon bi e,
Zedekia. 17 Ke haba je baga laku Jekonia,
at a bâ; jia Sealetiela a nokon, 18 me
Malekiram, me Pedaia, me Senazara, me
Jekamia, me Hosama, me Nedabia. 19 Ke

haba li baga laku Pedaia; jia Zerubabela,
me Simei; ke haba li baga laku Zerubabela;
jia Mesulama, me Hanania; ke hanidru jia
Selomith; 20 me Hasuba, me Ohel, me
Berekia, me Hasadia, me Jusabe-hesed,
ödrin thabûng. 21 Ke haba li baga laku
Hanania; jia Pelatia, me Jisaia: ta je
baga laku Refaia, me je baga laku Arenan,
me je baga laku Obadia, me je baga laku
Sekania. 22 Ke haba baga nöku Sekania;
jia Semaia: me haba laku Semaia; Hatusa,
me Igala, me Baria, me Nearia, me Safaat,
ödrin siks. 23 Ke haba je baga laku
Nearia; jia Elioenai, me Hezekia, me
Azerikam, ödrin kun. 24 Ke haba je
baga laku Elioenai; jia Hodaia, me Elia-
siba, me Pelaia, me Akub, me Johanana,
me Delaia, me Anani, ödrin seven.

HNYIMAKAN 4.

HABA je baga laku Juda; jia Farez,
me Hezerona, me Karemi, me Huro,
me Sobala. 2 Ke haba Reaia nöku Sobala
ame hnöku Jahath; ke Jahath ame hnöku
Ahumai me Lahad. Wale ta je lap anyin
at Zorea. 3 Ke walang je baga lakon
kamö Etama; jia Jezerela, me Isema, me
Idebas: ke haba ien hanidrin, jia Hazele-
poni: 4 me Penuela kamö Gedor, me
Ezera kamö Husa. Wale je baga laku
Huro, nokon a bân nöku Eferatha, kamö
Bethe-leema. 5 Ke hu lo li öiö Asura
kamö Tekoa, jia Hela, me Naara. 6 Ke
haba Naara ame hnokoâ kâu Ahuzama, me
Hefera, me Temana, me Hahasetari. Wale
je baga laku Naara. 7 Ke haba je baga
laku Hela, jia Zereth, me Zoara, me
Ethenan. 8 Ke haba Koz ame hnöku
Anuba, me Zobela, me je lap anyi Aharehel
baga nöku Harum. 9 Ke ame lung sa
Jabez hon je liamekeiny mē: ke haba
hinyen ame hwenyi ien, me ha, ka habe,
Anyin a oge me hnokoâ ke hmak hnyekuk.
10 Ke haba Jabez ame hongot ka Khongu
Isaraela me ha, ka habe, Ö u he ka ti
ohnahici nya, me ogânâ ik, ke e na tha e ju
mönya hnyamâm, me me tuö nya ge hulö,
me inye ca vec bi gan! Me haba Khong
ame ham kâu ûnyi e ame sumâtâ. 11 Ke
haba Kelubo liamekeiny me Sua ame hnöku
Mehir, kamö Eseton. 12 Ke Eseton ame
hnöku Bethe-rafa, me Pasea, me Tehina
kamö Ire-nahasa. Wale je aten Reka.
13 Ke haba li baga laku Kenaza; me
Otheniela, me Seraia: ke haba baga nöku
Otheniela; me Hathath. 14 Ke haba
Meonothai ame hnöku Ofera: ke haba
Seraia ame hnöku Joaba kamö Ge-
harashim; ke ödrin hnyat metâ huliwa.
15 Ke haba je baga laku Kaleba nöku
Jefune; me, Iru, me Ela, me Naam: ke je
baga laku Ela; me Kenaza. 16 Ke haba
je baga laku Jehaleela; me, Zif, me Zifa,
me Tiria, me Asareel. 17 Ke haba je baga
laku Ezera; me, Jethero, me Mered, me
Efera, me Jalon: ke e ame hnöku Miriama,
me Samai, me Iseba kamö Esetemoa. 18
Ke haba âiân a momo Juda ame hnöku
Jareda, kamö Gedor, me Heberu kamö
Soko, me Jekuthiel kamö Zanoa. Ke wale
je baga laku Bithia momo nöku Farao,
waleji at a hom ga Mered. 19 Ke haba li
baga lakon momo öiö Hodia hani Nahama,
kamö Kiela at Garemi, me Esetemoa at
Maaka. 20 Ke haba je baga laku Simon;
jia Aminona, me Rina, me Beni-hanan, me
Tilon. Ke haba li baga laku Ishi; me
Zoheth, me Beni-zoheth. 21 Ke haba je
baga laku Sela nöku Juda; me, Era kamö
Leka, me Laada kamö Maresa, me je aten
lap anyin tavat huliwan mano lino, hanen
lap anyi Asebea; 22 ke Jokima, me tavat
aten Kozeba, me Joasa, me Saraf, ödrin e
musi hnyi Moaba me Jasubi-leem. Ke ta
je hofuc but ehac ling. 23 Ödrin ling
tavat up kaia kânâ, me tavat ödrin e laba
hnyi Netaim me Gedera: ödrin e tha laba
eling me than ge anyin huliwa.
24 Haba je baga laku Simeona; jia
Nemuela, me Jamina, me Jarib, me Zera,
me Saulo: 25 ke nokon baga bi Saluma,
me nokon baga bi Mibesam, me nokon
baga bi Misema. 26 Ke haba je mâtrâni
Misima; nokon baga bi Hamuel, nokon.
baga bi Zakuri, nokon baga bi Simei
27 Ke ödrin sikstin je laku Simei baga ke
ödrin siks je hlu; ke ca se hia bi lakon je
liamekeiny mē, ke ca se bi anyidrin lap hia
helâ me lap anyi Juda. 28. Ke ödrin e
laba hnyi Bere-seba, me Molada, me Hazara-
sual; 29 me hnyi Bila, me Azem, me
Tolad; 30 me Bethuela, me Horema, me
Zikelag; 31 me Bethe-marekaboth, me
Hazarasusa me Bethe-birei, me Saraim.
Wale anyidrin je taun ke ne o but hnyi
musi anyi Davita. 32 Ke haba anyidrin
je taun ae ûhnyûkong, Etama, me Aina,
me Rimona, me Token, me Asan, thabûng
je taun: 33 me anyidrin je taun hia ae
ûhnyûkong igigilö je taun eling ke ne o
but hnyi Baala. Wale je hnyabadrin, ke

e hu gadrin je hna sihnalimen gagai ödrin.
34 Ke Mesobab, me Jamelek, me Josa
baga nöku Amazia; 35 me Joela, me Jehu
baga nöku Josibia, baga nöku Seraia, baga
nöku Asiela; 36 me Elioenai, me Jaakoba,
me Jesohaia, me Asaia, me Adiela, me
Jesimiela, me Benaia; 37 me Ziza baga
nöku Sefi, baga nöku Alona, baga nöku
Jedaia, baga nöku Simeri, baga nöku
Semaia; 38 tavat e ae ûtangköu hoton je
ien, wale je taben anyidrin je lap. K'ame si
gan hmâ je lap anyin je lakamödrin. 39
Ke ödrin e he ka hnyi gethen ame didrö
Gedor ai, ka hnyi ke keihen e deiö thop,
he ka heleû an je hnahat haledrin. 40 Ke
ödrin e wâ hna önying ae hlau me so, ke
hnyei ae lau, me laba wia, me hnahic;
anyin a haba ehac ame laba eling ke je
atö Hama. 41 Ke ame o but tavat adre
sihnalimen je iödrin hnyi ûö Hezekia than
Juda, me sö umödrin je uma mano, me kot
at Maon adre wâ eling, me ti ohi' ödrin,
ke ne o but hnyi bong ang, me laba je
hnödrin: anyin ae hu an eling haledrin je
meno. 42 Ke haba keihen gadrin, wale je
laku Simeona, a faiv haded obaga ödrin e
he ka hnyi bucin Seira, ke haba anyidrin
je taben, jia Pelatia, me Nearia, me Refaia,
me Uziela, je baga laku Ishi. 43 Ke ödrin
e kot je kolon at Amaleka a je wan biju,
me laba ju eling ke ne o but hnyi bong
ang.

HNYIMAKAN 5.

KE haba je baga laku Reubena nöku
Isaraela a bân, (anyin a e atö; ke
so bi e ame okongoâ hna mokut waleji a
hnen kamen, me adre me ham bi jekhon
a atö ka li laku Josefa nöku Isaraela; ke
adre me ca sihnalimen je dö hoton je
ûtangköu. 2 Ke haba Juda me at ae
hwege hon je liamekeiny mē, ke a deny e
than; he e hu ga Josefa hanymen atö:)
3 haba je baga laku Reubena nöku Isaraela
a bân; me, Enoka, me Palu, me Hezerona,
me Karemi. 4 Ke haba je baga mâtrâni
Joela; me, Semaia a nokon, me Goge a
nokon, me Simei a nokon, 5 me Mika a
nokon, me Reaia a nokon, me Baala a
nokon; 6 me Beera a nokon, waleji a hom
hwenbâ ga Tigelathe-pilesera than Asuria:
e tuhan at Reubena. 7 Ke haba je liame-
keiny mē hoton anyidrin je lap at ka aû
hna sihnalimen anyidrin ta je dö; Jeiela a
tuhan, me Zakaria, 8 me Bela baga nöku
Azaz, baga nöku Sema, baga nöku Joela,
at ame laba hnyi Aroera, ke ne o but hnyi
Nebo me Baala-meon: 9 ke e ame laba
e deiö ke ne o but hnyi gethen ame he
ka hnyi hnyebuba hnyi wagewe Euferati:
anyin ame si but haledrin je meno hnyi
hnyei Gileada. 10 Ke haba hnyi ûö Saulo
me ödrin e vat me at Hagara, me kuc
ödrin: me ödrin e laba bi hnyi umödrin je
uma mano hnyi ke keihen e deiö Gileada
hia.

11 Ke haba je baga laku Gada ödrin e
laba cici ödrin, hnyi hnyei Basana ke ne o
but hnyi Saleka: 12 Joela a tuhan, me
Sefama a loiny, me Janai, me Safata hnyi
Basana: 13 ke je liamekeiny mödrin hanen
je lap anyin je lakamödrin; jia Mikaela,
me Mesulama, me Sheba, me Jorai, me
Jakan, me Zia, me Heberu, ödrin seven.
14 Wale je baga laku Abihaila, baga nöku
Huri, baga nöku Jaroa, baga nöku Gileada,
baga nöku Mikaela, baga nöku Jesisai,
baga nöku Jado, baga nöku Buza; 15 Ahi
baga nöku Abediela, baga nöku Guni, taben
je lap anyin lakamödrin. 16 Ke ödrin e
laba hnyi Gileada hnyi Basana, me je
tauniny, me hnyi je utkânâ igigilö Sarona,
ke ne o but hnyi je hnyigöulödrin. 17
Adre sihnalimen hia anyidrin je dö hnyi je
bong bongu Jotham than Juda, me hnyi je
bong bongu Jeroboama than Isaraela.

18 Haba je baga laku Reubena, me at
Gada, me hafiny tribu Manase, tavat ae
hwege, ae khan' ödrin hok bec me hele vat,
me hlic fana, me metâ hnyi vat, ödrin fâte
foa thauzan seven haded ke sikste tavat,
ae khan' ödrin he ka hnyi vat. 19 Ke
ödrin e vat me at Hagara, me Jetura, me
Nafiso, me Nodab. 20 Ke adre hadru'
ödrin he ka vat mödrin, ke adre hna
ködrin at Hagara, me je lahiödrin hia:
anyin a ödrin e hongot kö Iehova hnyi vat,
me e ame ling ödrin; anyin a ödrin e
labageju kâu. 21 Ke ödrin e söâ haledrin
je meno; a fifte thauzan haledrin je kamela,
ke tu haded me fifte thauzan haledrin je
mamoe, me tu thauzan je asina, ke wan
haded thauzan tavat. 22 Ke se hia tavat
adre ta a g' adre mokcu, anyin a ûnyi ge
Khong vat. Me ödrin e laba hwabödrin
ke ne o but ödrin e bâ but.

23 Ke haba lakon hafiny tribu Manase
ödrin e labā hnyei: ödrin e ogânâ lidrin
ûheny Basana ke ne o but hnyi Baala-
heremona me Senir me bucen Heremona.
24 Ke walang je taben je lap anyin laka-
mödrin; jia Efera, me Ishi, me Eliela, me

Azeriela, me Jeremia, me Hodavia, me
Jadiela, tavat ae ti hwege, me lung, je
taben je lap anyin lakamödrin.
25 Ke ödrin ę ânyâ monu ka Khongon
lakamödrin, me bi ûnyi monu me je
khongon tavat aten hnyei, waleji a ohia
Khong hnyi hnyimaködrin. 26 Ke haba
Khongon at Isaraela ame bwebwelâ hnyeku
Pula than Asuria, me hnyeku Tigelathe-
pilesera than Asuria, me e ame hum ödrin
but, wale at Reubena, me Gada, me hafiny
tribu Manase, me hum ödrin Hala ai, me
Habora, me Hara, me ka hnyi wagewe hnyi
Gozana, ke ne o but hnyi bong ang.

HNYIMAKAN 6.

HABA je baga laku Levi; me, Gere-
soma, me Kohatha, me Merari. 2
Ke haba je baga laku Kohatha; me, Ame-
rama, me Izara, me Heberona, me Uziela.
3 Ke haba je laku Amerama; me Arona,
me Mose, me Miriama. Ke haba je baga
laku Arona; me, Nadaba, me Abiu, me
Eleazora, me Ithamara. 4 Ke haba Eleazara
ame hnöku Fineasa, ke Fineasa ame hnöku
Abisua; 5 ke Abisua ame hnöku Buki, ke
Buki ame hnöku Uzi; 6 ke Uzi ame hnöku
Zeraia, ke Zeraia ame hnöku Meraioth;
7 ke Meraioth ame hnöku Amaria, ke
Amaria ame hnöku Ahituba; 8 ke Ahituba
ame hnöku Zadoka, ke Zadoka ame hnöku
Ahimaza; 9 ke Ahimaza ame hnöku Aza-
ria, ke Azaria ame hnöku Johanana; 10 ke
Johanana ame hnöku Azaria, (wale at a
hom hanymen at bihut hnyi uma ame otilâ
Solomona hnyi Jerusalema:) 11 ke Azaria
ame hnöku Amaria, ke Amaria ame hnöku
Ahituba; 12 ke Ahituba ame hnöku Za-
doka, ke Zadoka ame hnöku Saluma; 13
ke Saluma ame hnöku Hilekia, ke Hilekia
ame hnöku Azaria; 14 ke Azaria ame
hnöku Seraia, ke Seraia ame hnöku Joza-
daka; 15 ke ame hnyi he Jozadaka hnyi
ûen Iehova ame hom bâ Juda me Jerusa-
lema a ânyâ ge hnyamö Nebukaneza.
16 Haba je baga laku Levi; me, Gere-
soma, me Kohatha, me Merari. 17 Ke
walang li ien li baga laku Gerosoma; jia
Libeni me Simei. 18 Ke haba je baga
laku Kohatha, me Amerama, me Izara, me
Heberona, me Uziela. 19 Ke haba li baga
laku Merari; me Maheli me Musi. Ke
walang je lap anyin at Levi hoton ta je
lap anyin lakamödrin. 20 Haba ûnyi ga
Geresoma; me, Libeni a nokon baga, Jahath
a nokon baga, Zima a nokon baga; 21 Joa
a nokon baga, Ido a nokon baga, Zera a
nokon baga, Jeaterai a nokon baga. 22
Ke haba mâtrâni Kohatha; Aminadaba a
nokon baga, Kora a nokon baga, Asiro a
nokon baga; 23 Elekana a nokon baga,
Ebiasafa a nokon baga, Asiro a nokon
baga; 24 Tahath a nokon baga, Uriela a
nokon baga, Uzia a nokon baga, Saulo a
nokon baga. 25 Ke haba li baga laku
Elekana; me, Amasai, me Ahimoth. 26
Haba Elekana; me je mâtrâni Elekana;
jia Zofai a nokon baga, me Nakath a nokon
baga; 27 Eliaba a nokon baga, Jerohama
a nokon baga, Elekana a nokon baga. 28
Ke haba li baga laku Samuela; jia Joela
a atö, me Abia ûtangköu mē. 29 Haba
je mâtrâni Merari; Maheli, Libeni a nokon
baga, Simei a nokon baga, Uza a nokon
baga; 30 Simea a nokon baga, Hagia a
nokon baga, Asaia a nokon baga.
31 Ke walang je hnyat ame otilâ Davita
hon hanymen khumöng hnyi uma umö
Iehova, k' ame laba hmâ tang. 32 Ke
ödrin e hnyi khumöng hnyi hnyimakan
uma manoiny uma hnân ûkhacaköu, ke ne
o but a hia but Solomona otilâ uma umö
Iehova hnyi Jeruselema: ke ödrin e tot
gaga hnyi je hanymödrin. 33 Ke walang
je hnyat tot, me je mâtrânidrin je baga.
Haba keihen ûnyi ge at Kohatha: jia
Heman at khumöng, baga nöku Joela,
baga nöku Samuela; 34 baga nöku Ele-
kana, baga nöku Jerohama, baga nöku
Eliela, baga nöku Toa; 35 baga nöku Zuf,
baga nöku Elekana, baga nöku Mahatha,
baga nöku Amasai; 36 baga nöku Elekana,
baga nöku Joela, baga nöku Azaria, baga
nöku Zefania; 37 baga nöku Tahath, baga
nöku Asiro, baga nöku Abiasafa, baga nöku
Kora; 38 baga nöku Izara, baga nöku
Kohatha, baga nöku Levi, baga nöku
Isaraela. 39 Ke liamekeiny mē, jia Asafa,
at ame tot hnyi ke keihen a metân, wale
Asafa baga nöku Berekia, baga nöku
Simea; 40 baga nöku Mikaela, baga nöku
Baaseia, baga nöku Malekia; 41 baga
nöku Etheni, baga nöku Zera, baga nöku
Adaia; 42 baga nöku Ethana, baga nöku
Zima, baga nöku Simei; 43 baga nöku
Jahath, baga nöku Geresoma, baga nöku
Levi. 44 Ke haba hnyi ke keihen a meny
je liamekeiny mödrin je baga mâtrâni
Merari; jia Ethana baga nöku Kisi, baga
nöku Abedi, baga nöku Maluka; 45 baga
nöku Hasabia, baga nöku Amazia, baga

nöku Hilekia; 46 baga noku Amezi, baga
nöku Bani, baga nöku Semeri; 47 baga
nöku Mabeli, baga nöku Musi, baga nöku
Merari, baga nöku Levi. 48 Ke adre ip
at Levi a je liamekeiny mödrin hobi kâu
je hanymen hia hnyi uma umen Khong.

49 Ke haba Arona me lakon ödrin e
hudö hon taben leû hut, me hon taben le
utö ae bo so, me ânyâ huliwainy dok ae ti
kap, me bi hwaban möt anyin at Isaraela,
helâ me Mose athnyabainy Khong ame
hûna. 50 Ke walang je baga mâtrâni
Arona: Eleazara a nokon baga, Fineasa a
nokon baga, Abisua a nokon baga; 51
Buki a nokon baga, Uzi a nokon baga,
Zeraia a nokon baga; 52 Meraioth a nokon
baga, Amaria a nokon baga, Ahituba a
nokon baga; 53 Zadoka a nokon baga,
Ahimaza a nokon baga.

54 Ke walang je hnyabadrin hoton
hnödrin hna hunuma hnyi je hnyigöulö-
drin: 55 adre me ham ka laku Arona
hanen lap anyin at Kohatha, haba leköp a
bân hobi ködrin, Heberona hnyi hnyei
Juda, me je hnyaban igigilö e; 56 ke haba
je utkânâiny taun, me je tauniny ae ûhnyû-
kong, adae me ham kö Kaleba nöku Jefune.
57 Ke adre me ham ka laku Arona je taun
hnân laba duöng hnyin, a Heberona; me
Libena me je hnyaban igigilö, me Jatira,
me Esetemoa me je hnyaban igigilö; 58
me Holon me je hnyaban igigilö, me Debira
me je hnyaban igigilö; 59 me Asan me je
hnyaban igigilö, me Bethe-semes me je
hnyaban igigilö: 60 ke ûnyi hnyi tribu
anyi Beniamina; Geba me je hnyaban
igigilö, me Alemeth me je hnyaban igigilö,
me Anathoth me je hnyaban igigilö. Haba
anyidrin je taun hia hnyi anyidrin je lap,
a, thötin je taun. 61 Ke adre me ham ka
kolon laku Kohatha ge leköp, ûnyi hnyi
lap anyin tribu, ûnyi hnyi hafiny tribu, a
hafiny Manase, a ten ta taun. 62 Ke
hobi kâu laku Geresoma hoton anyidrin je
lap, ûnyi hnyi tribu Isakara, me ûnyi hnyi
tribu Asera, me ûnyi hnyi tribu Nafatali,
me ûnyi hnyi tribu Manase hnyi Basana,
a thötin je taun. 63 Ke haba hnân hobi
kâu laku Merari hoton anyidrin je lap,
adre ham ge leköp ûnyi hnyi tribu Reubena,
me ûnyi hnyi tribu Gada, me ûnyi hnyi
tribu Zebulona, a twelv je taun. 64 Haba
lakon Isaraela ödrin e ham ka at Levi ta
je taun me je hnyaban je taun a igigilö.
65 Ke ödrin e ham ge leköp je taun eling
adre me ha ien, ûnyi hnyi tribu anyin laku
Juda, me ûnyi hnyi tribu anyin laku Sime
ona, me ûnyi hnyi tribu anyin laku Benia
mina. 66 Ke haba ke je lap anyin je laku
Kohatha ae hu je taun hnyi idrin ûnyi hnyi
tribu Eferaima. 67 Ke adre ham ködrin
je taun hnân lubaduöng hnyin, wale Seke-
ma hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima me je
hnyaban igigilö; me Gezera me je hnyaban
igigilö; 68 me Jokameama me je hnyaban
igigilö, me Bethe-horona me je hnyaban
igigilö; 69 me Ajalona me je hnyaban
igigilö, me Gatha-rimona me je hnyaban
igigilö: 70 ke ûnyi hnyi hafiny tribu
Manase; Anere me je hnyaban igigilö, me
Bileam me je hnyaban igigilö, hobi kâu
kolon lap anyin laku Kohatha. 71 Hobi
kâu laku Geresoma adre ham, ûnyi hnyi
lap anyin hafiny tribu Manase, Golana
hnyi Basana, me je hnyaban igigilö, me
Aseterotha me je hnyaban igigilö: 72 ke
ûnyi hnyi tribu Isakara; Kadesi me je
hnyaban igigilö, me Daberath me je hnya-
ban igigilö; 73 me Ramotha me je hnya-
ban igigilö, me Anem me je hnyaban igi-
gilö: 74 ke ûnyi hnyi tribu Aser; Miseal
me je hnyaban igigilö, me Abedon me
je hnyaban igigilö; 75 me Hukok me je
hnyaban igigilö, me Rehoba me je hnya-
ban igigilö: 76 ke ûnyi hnyi tribu Nafa-
tali; Kadesi hnyi Galilaia me je hnyaban
igigilö, me Hamona me je hnyaban igigilö,
me Kiriathaima me je hnyaban igigilö.
77 Ke hobi kâu kolon at Levi, laku Merari,
adre ham, ûnyi hnyi tribu Zebulona, Ri-
mona me je hnyaban igigilö, me Tabora
me je hnyaban igigilö: 78 ke haba hoton
Joridano hnyi Jeriko, wale ke keihen Jori-
dano e deiö adre ham ködrin ûnyi hnyi
tribu Reubena, Bezeri hnyi hnyebuba me
je hnyaban igigilö, me Jahaza me je hnya-
ban igigilö, 79 me Kademotha me je hnya-
ban igigilö, me Mefath me je hnyaban
igigilö: 80 ke ûnyi hnyi tribu Gada; adre
ham, Ramotha hnyi Gileada me je hnyaban
igigilö, me Mahanaima me je hnyaban
igigilö, 81 me Hesebona me je hnyaban
igigilö, me Jazera me je hnyaban igigilö.

HNYIMAKAN 7.

KE haba je baga laku Isakara; me,
Tola, me Pua, me Jasuba, me Sime-
rona, ödrin vak. 2 Ke haba je baga laku
Tola; me, Uzi, me Refaia, me Jeriela, me
Jakemai, me Ibesam, me Samuela, je taben
je lap anyin lakamödrin, wale Tola; tavat

ae hwege hnyi anyidrin je dö: haba ûsei-
drin hnyi ûö Davita, ödrin twente tu thau-
zan ke siks haded. 3 Ke haba baga nöku
Uzi; me Iezeraia; ke haba je baga laku
Iezeraia; me, Mikaela, me Obadia, me
Joela, me Isia, ödrin thabûng: ödrin je
taben hia. 4 Ke unyidrin je deö vat a
thöte siks thauzan, hnyi anyidrin je dö
hoton je lap anyin lakamödrin: anyin ae
se hia laöiödrin me lakudrin je baga. 5
Ke haba je liamekeiny mödrin unyin je
lap anyi Isakara, a ödrin tavat hwege,
ödrin eite seven thauzan, adre öû ödrin
hia hnyi anyidrin je dö.

6 Haba je baga laku Beniamina; me,
Bela, me Bekera, me Jediaela, ödin kun.
7 Ke haba je baga laku Bela; me, Eze-
bona, me Uzi, me Uziela, me Jerimoth,
me Iri, ödrin faiv; je taben lap anyin
lakamödrin, tavat hwege; ödrin twente
tu thauzan ke thöte foa tavat, adre me öû
ödrin hnyi anyidrin je dö. 8 Ke haba je
baga laku Bekera; me, Zemira, me Joasa,
me Eliezera, me Elioenai, me Omeri, me
Jeremoth, me Abia, me Anathoth, me
Alemeth. Ödrin hia je baga laku Bekera.
9 Ke adre me öû ödrin hnyi je dö, hoton
anyidrin je dö, je taben je lap anyin laka-
mödrin, hnyat ae hwege, ödrin twente
thauzan ke tu haded. 10 Ke haba baga
nöku Jediaela; me Bilehana: ke haba je
baga laku Bilehana; me, Jeuso, me Benia-
mina, me Ehuda, me Kenaana, me Zethan,
me Tasesa, me Ahisahara. 11 Ödrin hia
e je baga laku Jediaela, hoton je taben je
lap anyin je lakamödrin, hnyat ae hwege,
ödrin seventin thauzan ke tu haded, tavat
ae khan' ödrin he ka hnyi he hnyi utbavat
he ka vat. 12 Ke Supima me Hupima li
baga laku Iri, ke Husima, baga nöku
Ahere.

13 Haba je baga laku Nafatali; me,
Jazela, me Guni, me Jezera, me Saluma;
a laöbi Bila.

14 Haba je baga laku Manase; me
Aseriela, wale a hnokoâ âiân: (ke haba anyin
momo, a momo Arama ame hnöku Makir
kamö Gileada: 15 ke haba Makir ame hok
âiân ga Hupima me Supima, haba ien hani-
dru, jia Maaka;) ke Zelofeada ien a loiny:
ke e hu lakon je hlu ga Zelofeada. 16 Ke
haba Maaka öiö Makir ame hnokoâ da, me
hwenyi ien Peres; ke Seres ien liamekeiny
mē; ke li lakon jia Ulam me Rekem. 17
Ke haba baga nöku Ulum; jia Bedan.
Wale je mâtrâni Gileada, nöku Makir,
nöku Manase. 18 Ke haba Hamoleketh
a haniny ame hnöku Isod, me Abiezera,
me Mala. 19 Ke haba je baga laku
Semida; me, Ahian, me Sekema, me Liki,
me Aniam.

20 Ke haba je mâtrani Eferaima; me,
Suthela, ke Barida a nokon baga, me Tahath
a nokon baga, me Elada a nokon baga, me
Tahath a nokon baga, 21 me Zabad a nokon
baga, me Suthela a nokon baga, me Ezera,
me Elead, waleji a hling' ödru at Gatha tavat
adre hnokoâ hnyi hnyei, anyin a ödrin e o
but he ka venâu haledrin je meno. 22 Ke
ame tenge gadru Eferaima a kamödru hnyi
je bong ae se, ke ame o but je liamakeiny
mē he ka otubwelâ e. 23 Ke e ame didrö
ka âiân, me ame erkin dut 'momo, me hno-
koâ da, me hwenyi ien Beria, anyin ame o
je okongon hnyaban. 24 Ke haba nokon
hlu, jia Seera, wale at ame otilâ Bethe-
horona eû me ethö, me Uzen-seera. 25
Ke haba nokon baga, Refa, me Resef, me
Tela a nokon baga, me Thana a nokon
baga; 26 me Laadan a nokon baga, me
Amihuda a nokon baga, me Elisama a
nokon baga; 27 me Nuna a nokon baga,
me Josua a nokon baga. 28 Ke haba je
idrin me je hnyabadrin, Beth-ela me je
tauniny, ke e deiö Naara, ke e jio Gezera
me je tauniny; Sekema minya me je tauniny
ke ne o but hnyi Aza me je tauniny: 29
ke haba hnyi hnyigöulen je laku Manase,
Bethe-seana me je tauniny, Megido me je
tauniny, Dora me je tauniny. Adre labā
e hnen laku Josefa nöku Isaraela.

30 Ke haba je baga laku Asera; me
Iemina, me Ieseva, me Isevi, me Beria, me
Sara a hanidrin. 31 Ke haba li baga laku
Beria; me Heberu, me Malekiela, wale at
a ibi hwân laba hnyi Birezavith. 32 Ke
haba Heberu ame hnöku Jafelet, me Somera,
me Hotham, me Sua a hanidrin. 33 Ke
haba je baga laku Jafelet; me Pasak, me
Bimeal, me Asevath. Wale laku Jafelet.
34 Ke haba je baga laku Simeri; me, Ahi,
me Roga, me Jehuba, me Arama. 35 Ke
haba je baga laku Helem a liamekeiny mē:
me Zofa, me Iemina, me Seles, me Amal. 36
Ke haba je baga laku Zofa; me, Sua, me
Harenefa, me Sual, me Beri, me Imera; 37
me Bezeri, me Hodi, me Sama, me Silesa,
me Itheran, me Bera. 38 Ke haba je baga
laku Jethero, me, Jefune, me Pisepa, me
Ara. 39 Ke haba je baga laku Ula, me
Ara, me Haniela, me Risea. 40 Ödrin hia
ling je mâtrâm Asera, je ban je lap anyin

lakamen, tavat adre ûca ae ti hwege, je ban
je taben. Ke haba ûseidrin adre me aû
he ka hnyi vat, me, twente siks thauzan
tavat.

HNYIMAKAN 8.

KE haba Beniamina ame hnöku Bela
nokon a bân, me Asebala a loiny,
me Ahara a kuniny; 2 me Noa a vakiny,
me Rafa a thabûnginy. 3 Ke e hu je
baga laku Bela; jia Adara, me Gera, me
Abihuda; 4 me Abisua, me Naamana, me
Ahoa; 5 me Gera, me Supima, me Hirama.
6 Ke walang je baga laku Ehuda; ödrin je
ban je lap anyin lakamen a aten Geba, ke
adre me hom hwenb' ödrin Manakatha ai:
7 ke e ame hom hwenbâ minya Naamana,
me Ahia, me Gera; ke e ame hnöku
Uza, me Ahihuda. 8 Ke haba Saha-
raim ame hnokoâ je lakon hnyi utkâ-
nâiny Moaba, hwaban hnen hna hn' ödrin
dut; Husima me Baara ien laâiân. 9 Ke
e ame hnokoâ ga Hodes a âiân, Jobab, me
Zibia, me Mesa, me Malekam; 10 me
Jeuz, me Sabia, me Mirema. Wale lakon,
je ban je lap anyin lalamen. 11 Ke e ame
hnokoâ ga Husima, Ahituba, me Elepaala.
12 Ke haba je baga laku Elepaala; me,
Heberu, me Misam, me Semeri, at ame
otilâ Ono me Lod, me je tauniny: 13
me Beria, me Sema, wale li ban je lap
anyin lakamen aten Ajalona, tavat ödrin e
obâ aten Gatha; 14 me Ahio, me Sasak,
me Jeremoth; 15 me Zebadia, me Arada,
me Eder; 16 me Mikaela, me Isepa, me
Joha, a je baga laku Beria; 17 me Zeba-
dia, me Mesulama, me Hezeki, me Heberu;
18 me Isemerai, me Izelia, me Jobab, je
baga laku Elepaala; 19 me Jakim, me
Zikeri, me Zabedi; 20 me Elienai, me
Zilethai, me Eliela; 21 me Adaia, me
Beraia, me Simerath, je baga laku Sema;
22 me Isepana, me Heberu, me Eliela; 23
me Abedon, me Zikeri, me Hanan; 24 me
Hanania, me Elama, me Anetothia; 25 me
Ifedia, me Penuela, je baga laku Sasak;
26 me Sameserai, me Searia, me Athalia;
27 me Jaresia, me Elia, me Zikeri, je baga
laku Jerohama. 28 Ödrin je ban je lap
anyin je lakamen, a je taben: ödrin e laba
hnyi Jerusalema. 29 Ke ame laba hnyi
Gibeona at ame ibi hwân Gibeona, (jia Jeiela)
ke Maaka ien âiân: 30 ke haba baga
nokon a bân me, Abedon; me Zura, me
Kiso, me Baala, me Nadaba; 31 me Gedor,
me Ahio, me Zaker. 32 Ke haba Mike-
loth ame hnöku Sema. Ke ödrin minya
ödrin e tha laba me je liamekeiny mödrin
hnyi Jerusalema, cicö je liamekeiny mödrin.
33 Ke haba Neri ame hnöku Kiso; ke
Kiso ame hnöku Saulo; ke Saulo ame
hnöku Jonathana, me Maleki-sua, me
Abinadab, me Esibaala. 34 Ke haba baga
nöku Jonathana, me, Meri-baala; ke haba
Meri-baala ame hnöku Mika. 35 Ke
haba je baga laku Mika; jia Pithon, me
Melek, me Tarea, me Ahaza. 36 Ke
Ahaza ame hnöku Jehoada; ke Jehoada
ame hnöku Alemeth, me Azemaveth, me
Zimeri; ke Zimeri ame hnöku Moza: 37 ke
Moza ame hnöku Binea; ke Rafa a nokon
baga, me Elasa a nokon baga, me Azela a
nokon baga; 38 ke ödrin siks je baga laku
Azela, walang je iödrin; jia Azerikam, me
Bokeru, me Isamaela, me Searia, me Obadia,
me Hanan; ödrin hia e laku Azela. 39 Ke
haba je baga laku Eseka a liamekeiny mē;
me, Ulam nokon a bân, me Jeuso a loiny,
me Elefelet a kuniny. 40 Ke haba laku
Ulam ödrin je hnyat ae ti whege, tavat
fana, ke se hia je lakudrin, me je öbidrin,
ödrin wan haded ke fifte. Ödrin hia e je
mâtrâni Beniamina.

HNYIMAKAN 9.

ME helâe adre aû je dö anyin at Isara-
ela hia; ke wâ bi, adre sihnalimi-
drin hnyi tusi anyin je than Isaraela: ke
adre me hom at Juda Babulona ai can
hnödrin hna hanyâûâ. 2 Ke haba tavat
a bân ka laba hnyi idrin hnyi anyidrin je
taun, me, at Isaraela, me tavat bihut, me
at Levi, me at Nethini. 3 Ke ame laba
hnyi Jerusalema ke je laku Juda, me ke je
laku Beniamina, me ke je laku Eferaima
me Manase; 4 wale Uthai baga a nöku
Amihuda, baga nöku Omeri, baga nöku
Imeri, baga nöku Bani, wale ke je mâtrâni
Farez nöku Juda. 5 Ke haba keihen at
Silo; me Asaia a atö, me je lakon. 6 Ke
haba ke je baga laku Zera; me Jeuela, me
je liamekeiny mödrin, ödrin siks haded me
nainte. 7 Ke ke je baga laku Beniamina;
jia Salu nöku Mesulama, me baga nöku
Hodavia, me baga nöku Hasenua; 8 me
Ibeneia baga nöku Jerohama, me Ela baga
nöku Uzi, me baga nöku Mikeri, me Mesu-
lama baga nöku Sefatia, baga nöku Reuela,
baga noku Ibeneja? 9 me je liamekeiny
mödrin, hoton anyidrin je lap, ödrin nain

haded ke fifte siks. Ödrin hia je ban je lap
anyin lakamen hoton je lap anyin lakam-
ödrin.

10 Ke haba ke je at bihut; wale Jedaia,
me Jehoiarib, me Jakina; 11 me Azaria
baga nöku Hilekia, baga nöku Mesulama,
baga nöku Zadoka, baga nöku Meraioth,
baga nöku Ahituba, at ame musö uma
umen Khong; 12 me Adaia baga nöku
Jerohama, baga nöku Pasur, baga nöku
Malekia, me Maseia baga nöku Adiela,
baga nöku Jazera, baga nöku Mesulama,
baga nöku Mesilemoth, baga nöku Imer;
13 me je liamekeiny mödrin je ban je
lap anyin je lakamödrin wan thauzan ke
seven haded ke sikste; tavat ae ti khana
he ka huliwa hnyi uma umen Khong.
14 Ke ke je at Levi; wale Semaia baga
nöku Hasuba, baga nöku Azerikam, baga
nöku Hasabia, hanen je baga laku Me-
rari; 15 me Bakebakara, me Heres, me
Galal, me Matania baga nöku Mika, baga
nöku Zikeri, baga nöku Asafa; 16 me
Obadia baga nöku Semaia, baga nöku
Galal, baga nöku Jeduthun, me Berekia
baga nöku Asa, baga nöku Elekana, ta-
vat adre me labā je taun ae ûhnyûkong
anyin at Netofa. 17 Ke haba tavat
tuö hwanuma; me Saluma, me Akub, me
Talemon, me Ahiman, me je liamekeiny
mödrin; haba at ae nua me Saluma; 18 ke
haba hanymen, me, homagöuleiny than e
jemeiö hwân ehac: ödrin tavat tuö homa-
göule hobi kâu hna hunuma anyin laku
Levi. 19 Ke Saluma baga nöku Kore,
baga nöku Ebiasafa, baga nöku Kora, me
je liamekeiny mē, hanen lap anyin kamen,
tavat Kora, haba ödrin homakan je huliwa,
je hnyat tuö je homagöuleiny uma mano:
ke je kamödrin waleji ödrin e musö je hna
hunuma anyi Iehova, tavat tuö hwanumen;
20 ke Fineasa nöku Eleazara at ame musi
ödrin ehac, ke tha Iehova mê. 21 Haba
Zakaria baga nöku Meselemia ame tuö
hwanumen uma hnân ûkhacaköu. 22 Ödrin
hia e tavat adre ûca he ka tuö hwanuma,
ödrin tu hadad ke twelv. Adre öû ödrin
hoton anyidrin je dö hnyi anyidrin je taun,
waleji hnö Davita me Samuela at wâ hna
otilâ ka hnyi je hanymödrin adre thu.
23 Ke hanymödrin me je lakudrin, je
hwanumen uma umö Iehova, wale umen
uma mano he ka tuö hnyi je deö hmak.
24 E hu tavat tuö hwanuma hnyi je ke
keihen a vak, jimeiö, me jimeû, me hwadrö,
me hwaiöu. 25 Ke hamen je liamekiny
mödrin, hnyi anyidrin je taun, he ka tha o
mödrin hwaban je bong a seven, hnyi ke
ûen me ke ûen: 26 anyin a haba tavat tuö
hwanuma a foa, wale ae beönua, ödrin at
Levi, e hu hanymen adre thu, ke ödrin e
tuö je hnyeule me je uma omjeû hnyi uma
umen Khong. 27 Ke ödrin e laba igigilö
uma umen Khong, anyin a hamödrin he ka
tuö, ke hamödrin he ka khöing hwanuma
hnyi je hnyomakatu thibut. 28 Ke hany-
men keihen gadrin je kaiainy huliwa;
anyin a ödrin e tuluto e ka odilâ thö,
me ödrin e tuluto e ka odilâ but. 29 Ke
haba keihen minya gadrin adre ip hnân
tuö je omjehen, me je kaiainy hia dok
ae kap, me falawa ae so, me waina, me
wakaco, me libanu, me je ûnyi ae bo so.
30 Ke haba ke je lakon hnyat bihut
ödrin e penapena je wakaco adre obosoâ.
31 Ke hamö Matathia, ke at Levi, nöku
Saluma at Kora a atö, he ka musö je ûnyi
adre le hnyin je öt. 32 Ke hanymen ke
je laku Kohatha a je liamekeiny mödrin,
areto adre omanenâ, he ka penapena e hnyi
je sabath thibut. 33 Ke wale tavat khu-
möng, je ban je lap anyin je lakamen at
Levi, adre me laba hnyi je hnyeule, me
ba ju ke huliwa; anyin a ödrin e tot hnyi
je hanymödrin hnyi lany me lit. 34 Ödrin
je ban je lap anyin je lakamen at Levi, hnyi
anyidrin ta je dö hia, je hnyat ae beönua:
haba tavat eling ödrin e laba hnyi Jerusa-
lema.

35 Ke ame laba hnyi Gibeona at ame
ibi hwân Gibeona, wale Jeiela, ke Maaka
ien âiân: 36 ke haba baga nokon a bân,
me Abedon, me Zura, me Kiso, me Baala,
me Neri, me Nadaba; 37 me Gedor, me
Ahio, me Zakaria, me Mikeloth. 38 Ke
haba Mikeloth ame hnöku Semama. Ke
ödrin e tha laba me je liamekeiny mödrin
hnyi Jerusalema, cicö je liamekeiny mödrin.
39 Ke haba Neri ame hnöku Kiso; ke
Kiso ame hnöku Saulo; ke Saulo ame hnöku
Jonathana, me Maleki-sua, me Abinadab,
me Esebaala. 40 Ke haba baga nöku
Jonathana, me, Meri-baala; ke Meri-baala
ame hnöku Mika. 41 Ke haba je baga
laku Mika: me Pithon, me Melek, me
Tarea, me Ahaza. 42 Haba Ahaza ame
hnöku Jara; ke Jara ame hnöku Alemeth,
me Azemaveth, me Zimeri; ke Zimeri ame
hnöku Moza; 43 ke Moza ame hnöku
Binea; ke Refai a nokon baga, me Elasa a
nokon baga, me Azela a nokon baga. 44
Ke ödrin siks je baga laku Azela, haba

je iödrin, me, Azerikam, me Bokeru, me
Isamaela, me Searia, me Obadia, me Hanan:
wale je baga laku Azela.

HNYIMAKAN 10.

KE haba at Filisite ödrin e vat me at
Isaraela: me ame kec at Isaraela
ge at Filisiti, k' ame ta hnyat adre hlingâ
hnyi bucen Gileboa. 2 Ke ame hnu hwe-
giö Saulo me lakon ge at Filisiti; me haba
at Filisiti ödrin e kuc Jonathana, me Abina-
dab, me Maleki-sua, laku Saulo a kun.
3 Ke hwege vat kö Saulo, me ame khaû
ju e ge tavat fana; k' ame hmak ge tavat
hlec fana. 4 Me haba Saulo ame ha ka at
ame hom tilâ anyin ta je omjehen vat, ka
habe, Oc ut ânyâm hele vat me dâoi nya
kâu; wâ e nye o but tavat eling adre ca
peretomonâ me oveci nya. Ke höcö bi at
ame hom tilâ anyin je omjehen vat; anyin
ae gan hmâ anyin ot. Anyin a wale Saulo
ame hom anyin hele vat me ta takoû.
5 Ke a wâ but at ame hom tilâ anyin je
omjehen vat a ga mokcu Saulo, me e ame
ka ta takoû bi anyin hele vat me mokcu.
6 Waleling me me mokcu Saulo me ta
lakon a kun; k' ame tha mokcu hia anyin
lap. 7 Ke haba at Isaraela hnyi hnyigöu-
len bucen ödrin e wâ a g' adre kec, ke a
mokcu Saulo me ta lakon a kun, me ödrin
e hna but je taun me kec; ke ame o but at
Filisiti me labā e.

8 Ke haba nyi me ame o at Filisiti he
ka uny je ûkhaûen je komok, me ödrin e ō
Saulo me lakon ödrin e ta but hnyi bucen
Gileboa. 9 Ke ödrin e uny anyin ûkhaû,
me ödrin e hom ban, me omjehen vat me
kunâ ka hnyi hnyei iny at Filisiti igigilö,
he ka thumeto anyidrin je idola, me tavat.
10 Ke ödrin e ip anyin je omjehen vat hnyi
uma umen anyidrin je khong, me uhno ban
hnyin uma umö Dagona. 11 K' a löng ut
at Jabesi-gileada wale ge hnen at Filisiti
hna ânyâ kö Saulo, 12 me ame todrö tavat
hwege hia me hom unyi Saulo, me unyin je
lakon, me hom Jabese ai, me konâm je jeiö-
drin hmelen iwajo hnyi Jabesi, k' ödrin e
ca han hnyi seven je bong. 13 Helâe ame
mokcu Saulo can anyin monu wale a ânyâ
kö Iehova, waleji a ca löng hoton hofuc ho
Iehova; ke khaca, anyin a e ame elâm
unyin at ae tren biobotkong, me hnei;
14 ke a ca hnei bi ga Iehova: wale me e
ame hlingâ e, me wia dökhu kö Davita
nöku Jese.

HNYIMAKAN 11.

KE ame ûkhacaköu thö Isaraela hia
unyi Davita hnyi Heberona me ha,
ka habe, Wâ bi, öhmun ang je jeiâm me je
utioiâm. 2 Hnyi je ûen ehac ke tiga than
bi Saulo u je lelö ehele me lelö jem at
Isaraela: ke haba Iehova Khongom ame
ha köu, ka habe, U at ame he ka hān
lakeik a Isaraela, ke u me he ka taben
lakeik a Isaraela. 3 Me ame o but wahi-
ngatiny Isaraela hia thithö ka than hnyi
Heberona; ke Davita ame ûhihinyköu
mödrin hnyi Heberona hnyi hnyimakö
Iehova; ke ödrin e hû Davita me hnân
thaniny Isaraela, hoton hofuc ho Iehova
a deny Samuela. 4 Ke haba Davita me
Isaraela hia ödrin e he Jerusalema ai (wale
Jebusi); e eling at Jebusi tavat a idrin
hnyei. 5 Ke haba aten Jebusi ödrin e ha
kö Davita, ka habe, U me ca he ka didrö
ang. Ke so bi Davita ame hûgûnâ hnabâ
hnyi Ziona; wale taun anyi Davita. 6 Ke
haingö Davita, ka habe, Haba at ame he ka
bân ka kot at Jebusi, e ame he ka homakan
me taben. Me ame bö Joab nöku Zeruia,
me e ame homakan. 7 Ke ame laba
Davita hnyi hnabâ; anyin a wale adre me
hwenyi ien e taun anyi Davita. 8 Ke e
ame op taun igigilö hwân hnyi Milo igigilö:
ke haba Joab ame ânyâwia ke keihen
taun. 9 K' ame görany tot Davita, ke e
bi unyin Iehova Khongon sabaoth.

10 Ke walang tavat ae beönua ge tavat ae
hwege unyi Davita, tavat a tha hwege mē
hnyi dokhon dökhu, tha ödrin me Isaraela
hia, he ka otilâ e me than, hoton hofuc ho
Iehova ga Isaraela. 11 Ke walang ûseiny
tavat hwege unyi Davita: Jasobeam nokon
at Hakemoni, taben hnyat a thöte; e ame
hai dân ö me hlingâ kun ta haded hnyi ûen
a khaca. 12 Ke hwaban e, Eleazara nöku
Dodo, at Aohi, hanen hnyat a kun ae
hwege. 13 Habe e me unyi Davita waleji
hnyi Efesi-damim, k' ame ûkhacaköu eling
at Filisiti he ka vat, wale hnyi ke utkânâ,
dok ae si hnyin bali; ke ame kec tavat ge
at Filisiti. 14 Ke ödrin e tot hnyi wan-
ben utkânâ, me tuö wia e, me hlingâ at
Filisiti; ke Iehova ame omeli ödrin ge
ûhömeli ae gan hmâ. 15 Ke ame he hnyat
a kun hanen je taben a thöte kö Davita
hnyi op Adulama, hnyi kic; ke haba at
Filisiti ödrin e hunuma hnyi hnyigöulen
bucen e Refai. 16 Ke e bi Davita hnyi

hnabâ, ke e but hnyi Bethe-leema lap tue
anyin at Filisiti. 17 Ke Davita ame weny
ke ûnyi, me haingen, ka habe, E na he bi
ke at ka habelik ge an ûheny Bethe-leema
wale hnyi homagöule ! 18 Ke haba ödrin
kun ödrin e thu vat anyin at Filisiti, me se
köiö hnyi an hnyi Bethe-leema hnyi homa-
göule, me hom, me hom kö Davita : ke so
bi Davita ame höcö he ka ic, ke e ame
hingâlâ e kö Iehova, 19 me ha, ka habe,
Ohe, Khonguk lö, oge me ca he bi nya ka
ânyâ ûnyi eling : hawa, oge me he ka ijem
dren tavat eang ödrin e ne mokcu ? anyin
a ödrin e hom e, ke ödrin e ne mokcu.
Anyin a wale e ame höcö he ka ijem. Wale
hna ânyâ hnen hnyat eling a kun ae hwege.
20 Ke haba Abisai liamekiny me Joab, me,
e beönua ge hnyat a kun : anyin a e ame
hai dân ö hon tavat a theri haded me hling'
ödrin, me me tha e ien bi me ke li at a lo.
21 Haba ödrin kun, ke e ame lung hon li
at a lo, ke adre me otilâ e hnân taben
ködru : ke so bi adre ca otilâ e hnyi kun-
iny a bân. 22 Haba Benaia nöku Jehoia-
da nokon at ae hwege hnyi Kabezeela, at
ame ânyâ je ûnyi ae gan, me e ame kot li
laku Ariel a li at Moaba ; ke e ame ut ka
hnyi op me hlingâ ke liona eû hnyi wan-
ben, wale hnyi ûen ae hu kiona. 23 Ke e
ame hlingâ ke at Aigupito, at ae beû hmâ,
faiv kubit ibeûen ; ke e hu hnyi hnyamen
at Aigupito, ö helâ me man utöiny ûnyi
hnân hwâwâ mano ; me e ame he kâu me
uci, me oc ut ö ûnyi hnyi hnyamen at Ai-
gupito, me hlingâ e bi ge dân ö. 24 Wale
ta je ûnyi a ânyâ Benaia nöku Jehoiada,
me me hu ien unyin hnyat a kun ae hwege
hmönyin. 25 Wâ bi, e ame lung hon
hnyat a thöte, ke so bi adre ca otilâ e hnyi
kuniny a bân : ke Davita ame otilâ e hnân
taben tavat tue.

26 Me je aten je deö vat minya ae
hwege ; Asael liamekeiny me Joab, me
Eleanana baga nöku Dodo at Bethe-leema ;
27 me Sama at Harari, me Helez at Pelone ;
28 me Ira baga nöku Ikez at Tekoa, me
Abiezera at Anathoth ; 29 me Sibekai at
Husa, me Itai at Aohi ; 30 me Maharai at
Netofa, me Heled baga nöku Baana at
Netofa ; 31 me Itai baga nöku Ribai
ûheny Gibea anyin laku Beniamina, me
Benaia at Pirathon ; 32 me Hurai ûheny
hnyi je wagewe hnyi Gasa, me Abiela at
Araba ; 33 me Azemaveth at Bahurim,
me Eliaba at Salabon ; 34 me je baga laku
Hasem at Gizon, wale Jonathana nöku
Sage at Harari ; 35 me Ahiam baga nöku
Sakari at Harari, me Elifal baga nöku
Uri ; 36 me Hefera at Mekerathi, me Ahia
at Pelone ; 37 me Hezero at Karemela, me
Naarai baga nöku Ezebai ; 38 me Joela
liamekeiny me Nathana, me Mibeka baga
nöku Hagara ; 39 me Zelek at Amona,
me Nahari at Berotha, at ame hom tilâ je
omjehen vat anyi Joab nöku Zeruia ; 40
me Ira at Iethero, me Gareb at Iethero ;
41 me Uria at Heth, me Zabad nöku
Ahelai ; 42 me Adina nöku Siza at
Reubena, ke taben at Reubena, ke tha e
me tavat a thöte ; 43 me Hanan baga
nöku Maaka, me Josafata at Mitheni ;
44 me Uzia at Aseterotha, me Sama me
Jehiela li baga laku Hotham at Aroera ;
45 me Jediaela nöku Simeri, me Joha
liamekeiny mē, at Tizi ; 46 me Eliela at
Mahavi, me Jeribai me Josavia li laku
Elenaama, me Ithema at Moaba ; 47 me
Eliela, me Obeda, me Jaasiela at Mezoba.

HNYIMAKAN 12.

KE walang tavat adre me o kö Davita
hnyi Zikelag, hnyi ûen e ame tiga
lubaduöng ga Saulo nöku Kiso : ke ödrin e
hanen je hnyat ae ti hwege, ödrin e hadruâ
hnyi vat. 2 Ke ödrin e hok cafana, ke
tha metâ hia je li hnyamödrin he ka kûlûâ
veto, me hlec fana ; haba ödrin je liame-
keiny me Saulo at Beniamina. 3 Ahiezera
at a bân, ke Joasa a loiny, a li laku Sema
at Gibea ; me Jeziela, me Pelet, li laku
Azemaveth ; me Beraka, me Jehu at
Anathoth ; 4 me Isemaia at Gibeona at ae
ti hwege unyin tavat a thöte k' ame musö
hnyat a thöte ; me Jeremia, me Jaziela,
me Johanana, me Jozabada at Gedera ;
5 me Eluzi, me Jeremoth, me Bealia, me
Semaria, me Sefatia at Harufi ; 6 me
Elekana, me Iesia, me Azareela, me Joezer,
me Jasobeam, tavat Kora ; 7 me Joela me
Zebadia, li laku Jerohama at Gedor. 8 Ke
ame ut minya ke je at Gada kö Davita
hnyi hnabâ hnyi hnyebuba, tavat ae ti
hwege, tavat ae khana vat, hnyat hok bec
me ö ; ke haba je hnyimaködrin me helâ
me je liona, ke hâhâ je cadrin helâ me je
zebi hon je bucen ; 9 Ezera at a bân, me
Obadia a loiny, me Eliaba a kuniny ; 10
me Misemana a vakiny, me Jeremia a
thabûnginy ; 11 me Atai a siksiny, me
Eliela a seveniny ; 12 me Johanana a
eitiny, me Elezabad a naininy ; 13 me

Jeremia a teniny, me Makebanai a eleveniny.
14 Wale ke je taben vat a laku Gada:
haba at ae ûhnyûkong gadrin, me, tha ûcû
me wan haded, ke haba at ae gan, me, tha
ûcû me wan thauzan. 15 Ke wale hnyat
ödrin e he hanyâûâ Joridano hnyi tehi a
bân, k' ame bahihingölö je baten wagewe
hia; k' ödrin e hnu aten je hnyigöulen
bucen hia e deiö me jio. 16 Ke ame o but
ke je laku Beniamina me Juda kö Davita
hnyi hnabâ. 17 Ke Davita ame didrut he
ka ûkhanö mödrin, me ha ködrin, ka habe,
Öbun e ne o könya hnyi ûsoköu he ka
hadruö nya, awe, oge me he ka tha hnyok
möbun: ke so bi öbun e ne he ka alecuo
nya ka je iwahnaihmiöny mönya, ke ba
kongik, awe, e so ame he Khongon laka-
mötin ka wâ, me thawâ. 18 Me haba
hanu ame o kö Amasai wale taben thöte,
haingen, ka habe, Davita lö, öhmun je
atâm, me je lahiâm, nöku Jese lö: ûso-
köu, ûsoköu köu, me ûsoköu ka tavat adre
me hadruö u, anyin a Khongom ame
hadruö u. Haba Davita ame köp ödrin
me otil' ödrin hnân je taben vat. 19 Ke
haba keihen je laku Manase adre me utut
kö Davita, waleji hnyi ûen e ame tha he
me at Filisiti he ka vat me Saulo, ke ödrin
e ca hadru' ödrin: anyin a je than Filisiti
ödrin e ûhnenamö me kunâ hmetu e,
haingödrin, ka habe, E ame he ka kec
hmetu kö Saulo a tuhan me je bötin.
20 Ke e ame tiga he Zikelag ai, me ame
utut kâu ke je laku Manase, jia Adena,
me Jozabada, me Jediaela, me Mikaela,
me Jozabada, me Elihu, me Zilethai, je
taben thauzan anyin at Manase. 21 Ke
ödrin e hadruö Davita he ka vat me deö
vat adre sei: anyin a ödrin tavat hwege
hia, ke je taben vat ut ödrin. 22 Anyin
a hnyi ke bong me ke bong adre me labö
o kö Davita he ka hadruâ e, ke ne o but
ödrin e se hia hmönyin, helâ me utbavat
anyin Khong.
23 Ke walang ûseiny je taben hnyat
adre me penapena hobi kâu vat, tavat adre
utut kö Davita hnyi Heberona, he ka wia
kâu dökhu dökhu Saulo, hoton hofuc ho
Iehova. 24 Haba laku Juda tavat hok
bec me ö, ödrin siks thauzan ke eit haded,
tavat adre penapena hobi kâu vat. 25 Ke
laku Simeona tavat hwege he ka vat, ödrin
seven thauzan ke wan haded. 26 Ke laku
Levi ödrin foa thauzan ke siks haded.
27 Ke Jehoiada at ame musö lap anyi
Arona, ke tha e mē theri thauzan me
seven haded; 28 ke Zadoka hidröu ae
hwege, ke ûnyi hnyi lap anyin kamen
twente tu je taben. 29 Ke haba ke je
laku Beniamina, je liamekeiny me Saulo,
ödrin theri thauzan; ke haba ehac ödrin
se hia gadrin ödrin e tha hien me lap anyi
Saulo. 30 Ke haba ke laku Eferaima,
ödrin twente thauzan ke eit haded, tavat
hwege, tavat ae lung hnyi je lap anyin
lakamödrin. 31 Ke haba keihen ûnyi hnyi
hafiny tribu Manase, ödrin eitin thauzan,
tavat adre ha ien, he ka he me otilö Davita
ka than. 32 Ke haba ke je laku Isakara,
tavat ae metâ he ka wâhmakhmetoâ je ûen,
me je ûnyi ae ûcû he ka ânyâ hnen at
Isaraela, ödrin tu haded je taben, ke haba
je liamekeiny mödrin hia ödrin e ling ödrin.
33 Keihen at Zebulona tavat adre hnyi vat,
tavat ae khana he ka vat me je omjehen
vat hia ae ve bongon, ödrin fifte thauzan,
tavat adre me tot metâ hnyi vat, ke ca
lolo bi hnyok. 34 Me keihen at Nafatali,
ödrin wan thauzan je taben, ke tha e
mödrin seventin thauzan tavat hok bec
me ö. 35 Me keihen at Dana, ae khan'
ödrin he ka hnyi vat, ödrin twente eit
thauzan ke siks haded. 36 Me keihen
Asera, ae khan' ödra he ka hnyi vat, me
tot metâ, a ödrin fâte thauzan. 37 Ke
ûheny hnyi hoton Joridano keihen at
Reubena, me Gada, me hafiny tribu Manase,
me je omjehen vat ae ve bongon hia, ödrin
wan haded ke twente thauzan. 38 Ödrin
hia e tavat vat, tavat tot metâ, k' adre me
he Heberona ai me hnyok ae bekhöt he ka
otilö Davita ka than hon Isaraela hia: ke
haba khaca, e tha hnyekon bi je kolon at
Isaraela he ka otilö Davita ka than. 39 Ke
tha ödrin ling me Davita hnyi je bong a
kun, k' ödrin e tha han me ic: anyin a hia
but penapena hobi ködrin ge je liameke-
keiny mödrin. 40 Ke haba khaca, haba
tavat ae hakekeny ködrin, ke ne o but
Isakara, me Zebulona, me Nafatali, me
ödrin e hok areto hon je asina, me kamela,
me miul, me bolok, a jeû falawa, me je ū
wan meta, me je de wan vine adre hlec
meleca, me waina, me wakaco, me bolok,
me je mamoe ae ti se hia: anyin ae hu
senyin hnyi Isaraela.

HNYIMAKAN 13.

KE haba Davita ame ûhnenamö me je
taben thauzan me je taben haded,
a je homakan hia. 2 Ke haingö Davita

ka ûkhacaköu hia anyin at Isaraela, ka
habe, Ame ne so köbun, ke ame ne ûnyi
ga Iehova Khongutin, me ötin e he ka
ûkhûnöng ka ta je liamekeiny mötin ehele,
a je kolon hnyi hnyei hia iny at Isaraela,
wale a tha e mödrin je at bihut me at Levi
hnyi anyidrin je taun ae hu je hnyaba
igigilö, m' ödrin e he ka ûkhacaköu kötin :
3 me ötin e he ka hom hmetu tang tangen
Khongutin kötin bi : anyin a ötin e ca
hnei hnyin hnyi je bong bongu Saulo.
4 Me haingen ûkhacaköu hia, ka habe,
adre me he ka ânyâ helâe ; anyin a hofuc
ae so e hnyi hnyimakan tavat hia thithö.
5 Me haba Davita ame ûkhacaköuâ
Isaraela hia, hwân hnyi Sihora (wageweiny)
Aigupito, ke ne o but ka hnyi hna didrö
ka hnyi Hamath, he ka hom tang tangen
Khong, ûheny Kiriatha-jarim. 6 Haba
Davita me at Isaraela hia ödrin e tha he
Baala ai, wale, Kiriatha-jarim, hanen Juda,
he ka hom ûheny e tang tangen Khong a
Iehova at ame laba hon li kerubi, wale
adre hwenyi ien e me Ien. 7 Ke ödrin
e hauden tang tangen Khong hon kat ae
teb ûnyi ûheny hnyi hnyin uma umö
Abinadab : ke haba Uza me Ahio ödru
me alen kat. 8 Ke haba Davita me at
Isaraela hia ödrin e khumöng hnyi hnyi-
makan Khong me tang hwegiödrin hia : ge
je khumöng, me je kitara, me nabeli, me
bwinybet, me simebalo, me trutru. 9 Ke
ödrin e o but ka hnyi hna huje hwit hnyi
Kidon, haba Uza ame inâ benyin he ka
kât tang ; anyin a haû li bolok. 10 Me
ame ubâhlâ hmönyin anyi Iehova kö Uza,
me e ame kot e, can e ame hinöbeny ka
hnyi tang : me e ame mokcu eling hnyi
hnyimakan Khong. 11 Haba Davita ame
vec can anyin a Iehova ame gâ kö Uza :
me e ame hwenyi ien hnyei eling Farez-uza,
ke ne o but hnyi bong ang. 12 Ke haba
Davita ame outen Khong hnyi bong eling
me ha, ka habe, Oge me he ka kâmâu ka
hom könya tang tangen Khong? 13 Me
Davita ame ca hom kâu tang ka hnyi taun
anyi Davita, ke e ame saûâ ka hnyi uma
umö Obed-edoma at Gatha. 14 Ke ame
hnen tang tangen Khong unyin lap anyi
Obed-edoma eiö hnyi uma hnyi kun ta
tehi : ke haba Iehova ame ohnahicâ lap
anyi Obed-edoma, me anyin ta je ûnyi
hia.

HNYIMAKAN 14.

KE haba Hirama than Turo ame kunâ
je ûthumetu kö Davita, me je ûö
arasi, me tavat huliwan veto, me tavat
tretrau utö, m' adre me op umen uma.
2 Ke Davita ame wâhmakhmeto a Iehova
ame ohmâ e hnân than Isaraela, anyin a
adre ogöranyâ dokhon dökhu ûnyi ge
lakeiny a at Isaraela.
3 Haba Davita ame hok hanen laâiân
hnyi Jerusalema : ke haba Davita ame
hnokoâ ke je da me in. 4 Ke walang ien
je lakon a o hnyi Jerusalema ; jia Samua,
me Sobab, me Nathana, me Solomona ;
5 me Ibara, me Elisua me Elipelet ; 6 me
Noga, me Nefega, me Jafia ; 7 me Elisama,
me Beeliada, me Elifelet.
8 Ke a löng ut at Filisiti a g' adre hia
but hû Davita me me tuhan at Isaraela
hia, me ame he but at Filisiti hia he ka
elöm Davita ; k' ame löng ut Davita me e
ame he but ködra. 9 Ke a o at Filisiti
me sö hnyigöulen bucen e Refai. 10 Me
Davita ame hnö unyin Khong, ka habe,
Hawa, oge me he ka he ka vat me at
Filisiti? ke hawa, u me he ka hn' ödrin ka
hnyi hnyamök? Me haingö Iehova kâu,
ka habe, He thö ; anyin a oge me he ka
hn' ödrin ka hnyi hnyâmâm. 11 Ke ödrin
e o but hnyi Baala-farez, me Davita ame
kuc ödrin eling ; me haingö Davita, ka habe,
A hia but Khong okhuto je iwahnaihmiöny
mönya ge hnyamök helâ me ûkhutuiny
köiö. Anyin a wale adre me hwenyi ien
dok eling, me, Baala-farez. 12 Ke ödrin
e ip biju eling je khongudrin ; ke haba
Davita ame hûna he ka thong degeci ödrin
ge meic. 13 Ke haba at Filisiti ödrin e
sö hmetu hnyigöulen bucen. 14 Ke haba
Davita hmetu ame hnei unyin Khong, me
haba Khong ame ha kâu, ka habe, U ma
ca he bi ka ölö ködrin : ke u me saû but
gadrin, me u me he ka o ködrin cicö je sa
baka. 15 Ke walang bongon bi, haba u
ka löng do hwa he hwan tavat ethö hon sa
baka, awe u me he ka didrut he ka vat :
anyin a hia but he bân Khong hnyi hnyi-
makâm he ka kot je utbavat anyin at
Filisiti. 16 Me haba Davita ame ânyâ
helâ me Khong ame hûna kâu : me ödrin
e kot je utbavat anyin tavat Filisiti, hwân
hnyi Gibeona ke ne o but ka hnyi Gezera.
17 Me ame he but ehele ûlungi Davita
ka hnyi ta je hnyei hia ; ke Iehova ame

ânyâ me me he ka outen e ge ta je hnyei
hia.

HNYIMAKAN 15.

KE haba Davita ame ânyâ umen je
uma hnyi taun anyi Davita: ke e
ame penapena hnen tang tangen Khong,
me otilâ uma manoiny. 2 Ke haingö
Davita, ka habe, Ca hamen ke at he ka
vadren tang tangen Khong, ke so thibi at
Levi: anyin a Iehova ame hia but uc' ödrin
he ka vadren tang tangen Khong, me huliwa
kâu nyiele balua. 3 Ke haba Davita ame
ûkhacaköuâ Isaraela hia hnyi Jerusalema,
he ka hom tang tangö Iehova, ka hnyi
hnen, waleji e ame penapena hobi kâu.
4 Ke Davita ame ûkhacaköuâ laku Arona,
me at Levi: 5 laku Kohatha; wale Uriela
at ae beönua, me je liamekeiny mē a wan
haded ke twente: 6 laku Merari; wale
Asaia at ae beönua, me je liamekeiny mē
a tu haded ke twente: 7 laku Geresoma;
wale Joela at ae beönua, me je liame-
keiny mē a wan haded ke thöte: 8 laku
Elizafana; wale Semaia at ae beönua, me
je liamekeiny mē a tu haded: 9 laku
Heberona; wale Eliela at ae beönua, me
je liamekeiny mē a eite: 10 laku Uziela;
wale Aminadaba at ae beönua, me je
liamekeiny mē, a wan haded ke twelv.
11 Ke haba Davita ame hawö Zadoka me
Abiathara li at bihut, me at Levi, wale
Uriela, me Asaia, me Joela, me Semaia, me
Eliela, me Aminadaba, 12 me ha ködrin,
ka habe, Öbun je kamen ae beönua ge at
Levi: okabi öbun ju me je liamekeiny
möbun, m' öbun e hom tang tangö Iehova
Khongon at Isaraela ka hnyi dok oge
penapena hobi kâu. 13 Anyin a öbun e ca
hom e hnyi hwân, haba Iehova Khongutin
ame gâ but kötin, anyin a ötin e ca hnö e
hoton hnanyibu. 14 Haba tavat bihut me
at Levi ödrin e ka okabi ödrin bi he ka hom
tang tangö Iehova Khongon Isaraela. 15
Ke haba lakon at Levi ödrin e vadren tang
tangen Khong hon je bajebenyidrin ge li
venyâiny, helâ me hna hûna hnö Mose
hoton hofuc ho Iehova. 16 Haba Davita
ame ha ka je tuhan at Levi he ka otilâ je
liamekeiny mödrin, je aten khumöng, me
je ûnyi khumöng, je nabeli, me kitara, me
simebalo, ödrin e khumöng hwege göranyai
me senyin. 17 Ke haba at Levi ödrin e
otilö Heman baga nöku Joela; me ke je
liamekeiny mē, wale Asafa baga nöku
Berekia; me ke baga nöku Merari liame-
keiny mödrin, Ethana baga nöku Kusaia;
18 Ke tha e mödrin je liamekeiny mödrin
tavat a loiny, wale Zakaria, me Ben, me
Jaziela, me Semiramoth, me Jehiela, me
Uni, me Eliaba, me Benaia, me Maseia,
me Matathia, me Elifelu, me Mikeneia, me
Obed-edoma me Jeiela, hnyat tuö hwanuma.
19 Haba tavat khumöng, wale Heman,
me Asafa, me Ethana, me, hamödrin he ka
ofuco je simebalo bras; 20 ke haba Zakaria,
me Aziela, me Semiramoth, me Jehiela, me
Uni, me Eliaba, me Maseia, me Benaia me,
hanymödrin je nabeli hnyi Alamoth; 21
ke haba Matathia, me Elifelu, me Mikeneia,
me Obed-edoma, me Jeila, me Azazia me,
hanymödrin je kitara hnyi Seminithi, he
ka vhik. 22 Ke haba Kenania tuhan at
Levi, ame musö khumöng: e ame nâ
khumöng, anyin a e metâ. 23 Ke haba
Berekia me Elekana li at tuö hwanuma
me hobi kâu tang. 24 Ke haba Sebania,
me Jehosafata, me Nathaniela, me Amasai,
me Zakaria, me Benaia, me Eliezera, a
tavat bihut, me, hamödrin he ka tûö trutru
tot hnyi hnyimakan tang tangen Khong:
ke Obed-edoma, me Jeila, li at tuö hwa-
numa hobi kâu tang. 25 Me Davita me
wahingatiny Isaraela, me je taben thauzan,
ödrin e he me hom senyinâ tangen ûhi-
hinyköu anyi Iehova ûnyi hnyi hnyin uma
umö Obed-edoma: 26 ke ame hadruâ at
Levi hnen Khong hnyat vadren tangen
ûhihinyköu anyi Iehova, me ödrin e hudo
je bolok a seven, me je mamoe baga a
seven. 27 Ke haba Davita me at Levi
hnyat vadren tang, me hnyat khumöng,
me Kenania at vhik khumöng ka tavat
khumöng me, ödrin e khavâ ûkhaû a mano
lino: ke Davita ame khavâ iefoda lino.
28 Ke haba at Isaraela hia ödrin e hom
tangen ûhihinyköu anyi Iehova, me kuku
tot, me tûö sofara, me je trutru, me sime-
balo, ödrin e ofucâ ta je nabeli me kitara.
29 Ke adre me odilâ thö tangen ûhihinköu
anyi Iehova hnyi taun anyi Davita, me
haba Mikala momo nöku Saulo ame selat
hnyi mamalama me ō Davita than ame biâ
me khumöng; me e ame hûkotiâ e eû hnyi
hnyekon.

HNYIMAKAN 16.

KE ödrin e odilâ thö tang tangen
Khong, me ip hnyi wanben uma
mano a otilâ Davita: ke ödrin e hudo je
hudiny leû, me ole hnyi hnyimakan Khong.

2 Ke a hia but Davita hudo je hudiny leû
me ole, me e ame hahnahicâ tavat hnyi iö
Iehova. 3 Ke e ame khenâ oûco ka tavat
hia hnyi Isaraela, obaga me omomo, a ûsa
khaca areto, me khaca uthmeno, me khaca
ū wan vine.
4 Ke e ame otilâ keihen at Levi he ka
huliwa hnyi hnyimakan tang tangö Iehova,
me he ka oûnykûmeâ, me ole, me oganö
Iehova Khongu Isaraela: 5 haba Asafa at
ae beönua, me Zakaria tang hoton, me
Jeiela, me Semiramoth, me Jehiela, me
Matathia, me Eliaba, me Benaia, me Obed-
edoma, me Jiela, a tha ödrin me je nabeli,
me kitara; ke Asafa me je simebalo ame
ofucâ göranyai; 6 me Benaia me Jaziela
a li at bihut ödru me tot me li trutru bala
hnyi hnyimakan tangen ûhihinyköu anyin
Khong.
7 Ke haba hnyi bong eling Davita ame
ibi otilö Asafa me je liamekeiny mē he ka
ole kö Iehova.
8 E na ole thö kö Iehova, hawâ thö ien;
Haimemenâ anyin ta je huliwa hnyi
wanben ta je hnyei.
9 Khumöng dö kâu, hai thö je khumöng
kâu;
Ûhnenamö thö anyin ta je huliwa hia
hnân lâiâ.
10 Ohobeluâ ju öbun hnyi ien ae kap:
Ame he ka hobâ hnyekon tavat adre
me elöm Iehova.
11 Elöm Iehova ju öbun me tang hwegien;
Elâm dö hnyimakan nyiele balua.
12 Ûnykûme thö je ûnyi hnân lâiâ e ame
ânyâ;
Wale je ûöman, me je hna owisa ûnyi
hnyi hnyimen;
13 Öbun je mâtrâni Isaraela a lathnya-
bainy,
Öbun laku Jekob tavat adre ûca.
14 E thibi Iehova Khonguta:
Ke e thibut hnyi hmeledrany hia thithö
hnen je hna owisa.
15 Ûnykûme bala ju öbun anyin ûhi-
hinyköu,
Waleji hofuc e ame hûna ke ne o but
hnyi je dö a thauzan;
16 Waleji e ame ânyâ me Aberahama,
Me hnen hna khemanyin kö Isaaka;
17 Me otethmâ e kö Jekob me hnân hna-
nyibu,
Me ûhihinyköu me Isaraela nyiele
balua:
18 Ka habe, Oge me he ka ham köu hnyei
Kanana,
A hwajeköû me hnân ibun:
19 Waleji e tiga wakhalet ûseibun,
Eke, e ti wakhalet, k' öbun je atkanyua
hnyin;
20 K' ödrin e he baû hnyi ke hnyei me ke
hnyei
Ûheny hnyi ke dokhu ka hnyi ke
hnyei.
21 E ame ca hna ke at he ka okongu
ödrin;
Eke, e ame oû je than cadrin;
22 Ke haingen, ka habe, Ca kâlâ bi hnök
je hna hû,
Ke ca okongo anyik je perofeta.
23 Hmeledrany hia thithö lö, khumöng dö
kö Iehova;
Omanenâ thö hnyi ke bong me ke bong
anyin ûhömeli.
24 Ha gaga thö anyin hmanenang hnyi
wanben ta je hnyei,
Me anyin je huliwa hnân lâiâ, hnyi
wanben je hnyei hia.
25 Anyin ae gan hmâ Iehova, me hnân he
ka ti ogânâ:
Ke hnân minya outen hon ta je khong
hia.
26 Anyin a je idola thibi je khongon ta je
hnyei:
Anyin a Iehova ame op je drany
27 E bi hnyi hnyimakan hna ogânâ me
hmanenang:
Tang hwege me senyin hnyi hnyaban.
28 Öbun je lap anyin je hnyei lö, ham dö
kö Iehova,
Ham kö Iehova hmanenang me tang
hwege.
29 Ham dö kö Iehova hmanenang ae ûcû
ka hnyi ien:
Hom dö ke hut, me o ka hnyi hnyi-
makan:
Khudrung kö Iehova hnyi mec ae kap.
30 Hmeledrany hia thithö lö, öbubuny ju
hnyi hnyimakan:
K' adre ohmâ hmeledrany, me me ca
khana he ka bwebwet.
31 Senyin dö je drany, ke hobâ thö hmele-
drany;
Me ha hnyi wanben je hnyei, ka habe,
Iehova at ame musi.
32 Ū thö köiö ae gan, me unöngötiny;
E so e hobâ ta hnyei, me ta je ûnyi hia
hnyin e;
33 Ke ame he ka khumöng senyin dö je
ûöiny hnyot hnyi hnyimakö Iehova.
Anyin a e ame he jem he ka owisa
hmeledrany.

34 Ö e ole thö kö Iehova ; anyin ae so :
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
35 Ke ha thö, ka habe, Khongon hna omeli
öhmun lö, omeli öhmun ju,
Me ûkhacaköu öhmun, me hn' öhmun
ûnyi hnyi je hnyei.
He ka oleâ iâm ae kap,
Me hobâ ge hna oganö u.
36 E so he ka haisoi Iehova, Khongu
Isaraela.
Hwan ehac balu ke ne o but nyiele
balua.
Ke haba tavat hia ödrin e ha, ka habe,
Amen, me ogânâ Iehova.
37 'Ke e ame ip Asafa eling me je liame-
keiny mē, hnyi hnyimakan tangen ûhihi-
nyköu anyi Iehova, hoton huliwa hnyi ke
bong me ke bong : 38 me Obed-edoma me
je liamekeiny mödrin, a ödrin sikste eit :
me Obed-edoma nöku Jeduthun, me Hosea,
he ka tuö hwanuma : 39 me Zadoka at
bihut, me je liamekeiny mē a je at bihut,
hnyi hnyimakan uma mano umö Iehova,
hnyi dok ae görany hnyi Gibeona, 40 he
ka hudo je hudiny leû bala kö Iehova hon
taben hut hnyi hnyomakatu me sahac,
hoton hna sihnalimen hia hnyi hnanyibu
anyi Iehova, waleji e ame hûna ka Isarae-
la ; 41 ke tha ödrin me Heman me Jedu-
thun, me je kolon adre ûca, wale adre ha
iödrin, he ka ole kö Iehova, anyin a nyiele
balua anyin ibetengiö ; 42 ke tha ödrin me
Heman me Jeduthun me je trutru me
simebalo hobi kâu tavat adre me he ka
ofucâ e, me je ûnyi khumöng hnân je khu-
möng anyin Khong : me laku Jeduthun he
ka tot hnyi homagöule. 43 Ke ame vese
out tavat hia ka hnyi je hnyabadrin : ke
Davita ame hmetu he ka hahnahicâ umen
bi uma.

HNYIMAKAN 17.

KE ame laba Davita hnyi umen uma,
me Davita ame ha kö Nathana, a
perofeta, ka habe, Wâ bi inya but ang oge
me laba hnyi uma arasi, ke e hmelen je
mano tangen ûhibinyköu anyi Iehova.
2 Me haingö Nathana perofeta kö Davita,
ka habe, Ânyâ thö ta je ûnyi ae eû hnyi
hnyekom ; anyin a tha e möu Khong. 3 Ke
haba hnyi hnyinghet eling, ame o but
hofuc hwan Khong kö Nathana, ame ha, ka
habe, 4 He thö ka ha kö Davita athnya-
baik, ka habe, Walang hofuc ho Iehova,
ka habe, U ma ca he ka otilâ uma me
hnyabak : 5 anyin a oge me ca laba hnyin
uma hwân hnyi bong waleji oge me hom jem
hnyin at Isaraela ke ne o but hnyi bong
ang ; ke oge me ngenu ûhek hnyi ke uma
mano ka hnyi ke uma mano, me ûhek ke
uma menâ ka hnyi ke uma menâ. 6 Ke
haba hnyi ta je dok hia waleji oge me tha
he hnyin me at Isaraela hia, hawa, e hu
hofuc oge me ha ka hnyat owisa Isaraela, a
hnyat oge me kunâ he ka han lakeik, ka
habe, Ieû gabun öbun e ca up umök uma
arasi ? 7 Anyin a wale, u me he ka ha
walang ang kö Davita athnyabaik, ka
habe, Walang hofuc ho Iehova tuhan sa-
baoth, ka habe, Oge me hum u hnyi haginy
mamoe, ûhem hnyi hna hnu hoton je ma-
moe, m'u me taben lakeik a at Isaraela :
8 ke oge me laba unyâm hnyi je dok hia u
je he ka hnyin, me subâ degecâ je iwahnai-
hmiöny möu hnyi hnyimâkâm ; ke oge me
he ka ogânâ iâm helâ me ien tavat ae gan
eang hmeledrany. 9 Ke oge me he ka ûca
ke dok hobi kâu lakeik a Isaraela, me t'
ödrin eling, m' ödrin e he ka laba hnyi idrin
bi, me ca bwebwelâ hmetu bala bi ; k' ame ca
he hmetu bi tavat a lakon hulö ka öba wan
gadrin helâ me ehac, 10 ke helâ me hnyi
hnök hna hwân he ka otilâ tavat owisa ka
lakeik a Isaraela ; ke oge me he ka hom
ûhnyûkongo ta je iwahnaihmiöny möu hia.
Ke haba khaca, oge me thumetu u a g' ame
he Iehova ka otilâ ke lap a ânŷâm bi.
11 Ke e ka bekhöt ut bongom ta je bong
me u me he ka he but ka tha e me lakâmâm,
me oge me he bi nya ka otilâ mâtrânâm
hwabâm ûnyi hnyi lakom ; ke oge me he
ka otethmâ dokhon dökhu. 12 E ame he
ka op uma hobi könya, ke oge me he ka
otethmâ anyin theron nyiele balua. 13 Oge
me he ka kamen, k'ame he ka nökuk : ke
oge me ca he ka hom hmetu anyik ibeten-
giö gan helâji me hnök hna hom hmetu ge
at a bân : 14 ke oge me he ka ohmâ e hnyi
umök uma me dökhuk dökhu nyiele balua :
ke adre me he ka otethmâ anyin theron
nyiele balua. 15 Helâ me je hofuc hia
eling, me hna omanenâ hia eling a ha
Nathana kö Davita.
16 Haba Davita than ame didrö, me
laba ju hnyi hnyimakö Iehova me ha, ka
habe, Iny ia, Iehova Khong, ke ieû ge
anyik lap wale u je hum nya ke ne o but
hnyi bong ang ? 17 Ke ûnyi e ae ûhnyû-
kong hnyi hnyimâkâm Khong lö ; ke so bi
u je hia but ha minya ge lap anyin athnya-
baem hobi kâu nyiele, ke u je hia but ō nya,

Iehova Khong, helâ me at ae ûnyi hnathu.
18 Ke ieû hmetu bi ae khanö Davita he
ka ha köu ge hnâm hna ogânâ athnyabaem?
anyin a u je wâhmakhmetoâ athnyabaem.
19 Iehova lö, ûnyi ge athnyabaem, me
hoton weny hnyekom, u je hia but ânyâ
ta je ûnyi hia eling ae gan, he ka omanenâ
ta je ûnyi hia eling ae gan. 20 Iehova lö,
e ba ke at ae ûcû möu, ke ba ju ke Khong
ke hake u thibi, helâ me hnöhmun hna
löng hia ge je hnyikönyöhmun. 21 Ke
ewa ke hnyei eang hmeledrany ae ûcû me
em hnyei wale a Isaraela, waleji a he but
Khong he ka omelö kâu bi me hnân lake-
iny, me he ka hu iâm, ge je ûnyi ae gan,
me hnân outen, ge hna obâ je hnyei hnyi
hnyimakan lakem, waleji u je omelö ûheny
Aigupito? 22 Anyin a u je wia lakem a
Isaraela me me em hnyei nyiele balua; ke
u thibi, Iehova, u je bi Khong ködrin.
23 Ke walang ang, Iehova lö, e so adre
ohmâ hofuc waleji u je ha ge athnyabaem,
me anyin lap, nyele balua, me ânyâ thö
helâ me hnâm hna ha. 24 Ke so ama teth-
mâ iâm me hnân ogânâ nyiele balua, madre
me ha, ka habe, Haba Iehova tuhan saba-
oth, e bi Khongon Isaraela, wale Khong
ka at Isaraela: ke haba lap anyi Davita a
athnyabaem adre hia but otethmâ hnyi
hnyimâkâm. 25 Anyin a u Khonguk lö,
u je hia but thumeto athnyabaem a u me
he ka òtilâ anyin lap: anyin a wale haba
athnyabaem ame wâ he ka hic hnyi hnyi-
mâkâm. 26 Ke walang ang, Iehova, u
thibi Khong, ke u je hia but ha bânâ ûnyi
eang ae so ka athnyabaem: 27 ke walang
ang ame o ûnyi hnyi hnyekom he ka ohna-
hicâ lap anyin athnyabaem, me me e bala
bi hnyi hnyimâkâm: anyin a u Iehova, u
je hia but hahnahicâ, k' ame he ka hnahic
bi nyiele balua.

HNYIMAKAN 18.

KE hwaban dö e Davita ame kot at
Filisiti, me hom ûhnyûkongu ödrin,
me hûgûnâ Gatha me je tauniny ûnyi ge at
Filisiti. 2 Ke e ame kot Moaba; me
lakei Davita but at Moaba, m' ödrin e fat.
3 Ke haba Davita ame kot tilö Hadadeza
than Zoba ke ne o but Hamath, k' ame
tiga he ka ohmâ anyin musi hnyi wagewe
Euferate. 4 Ke Davita ame hûgûnâ gan
wan thauzan je kariota, ke seven thauzan
tavat tabö hors, ke twente thauzan tavat
he hon kânâ: ke Davita ame subâ can je
hors anyin je kariota, ke e ame ip biju
keihen hobi kâu je kariota a wan haded.
5 Ke ame o but at Suria ûheny Damaseko
he ka hadruö Hadadeza than Zoba, me
Davita ame kot twente tu thauzan at Suria.
6 Ke haba Davita ame ip je lap tue hnyi
Suria hanen Damaseko: ke lakei Davita
but at Suria, me ödrin e fat. Ke haba
Iehova ame ham dökhu kö Davita hnyi je
dok hia e ame he ka hnyin. 7 Ke haba
Davita ame hûgûnâ je bec gol ûnyi ge
lakei Hadadeza, me hom Jerusalema ai.
8 Ke Davita ame hûgûnâ bras ae ti gan
ûnyi hnyi Tibath me Kuni a li taun anyi
Hadadeza, wale hnö Solomona hna ânyâ
kâu taben köiö bras, me li hmolom, me je
kaia bras ûnyi hnyin. 9 Ke a löng ut Toi
thaniny Hamath a Davita ame kot hia je
utbavat anyi Hadadeza than Zoba, 10 me
e ame kunö Hadorama a nokon kö Davita
than he ka talofa mē, me hahnahicâ, anyin
a e ame vat me Hadadeza me kot e; anyin
a iwahnaihmiöny Hadadeza me Toi, ke e
unyin je kaia gol me sileva me bras ae ve
bongon. 11 Ke haba Davita than ame
okabâ je ûnyi e kö Iehova, a tha e me je
sileva me gol, waleji e ame hûgûnâ ûnyi
hnyi ta je hnyei; ûnyi hnyi Edoma, me
Moaba, me lakon Amona, me at Filisiti, me
at Amaleka. 12 Ke haba Abisai nöku
Zeruia ame kot at Edoma hnyi Hnyigöulen
bucen Sâlt ödrin eitin thauzan. 13 Ke e
ame ip je lap tue hnyi Edoma; ke haba at
Edoma hia ödrin e athnyabai Davita. Ke
haba Iehova ame ham dökhu kö Davita
hnyi je dok hia e ame he ka hnyin.
14 Ke haba Davita ame musö at Isara-
ela hia; ke e ame ûhnei me ânyâ wisa
ka lakeiny hia. 15 Ke haba Joab nöku
Zeruia, me taben je utbavat; ke Jehosafata
nöku Ahiluda at ame oûnykûmeâ. 16 Ke
Zadoka nöku Ahituba me Abimeleke nöku
Abiathara li at bihut; ke Savesa at sihna-
limen; 17 ke Benaia nöku Jehoiada ban
ka at Kerethi me Pelethi; ke je laku
Davita ödrin e musi unyin than.

HNYIMAKAN 19.

KE hwaban mok a Nahasa thaniny la-
kon Amona, me haba nokon ame
musi biju hwaban. 2 Haba Davita ame
ha, ka habe, Oge me he ka betenge ga
Hanuna nöku Nahasa, anyin ame betenge
k nya kamen. Me Davita ame kunâ je
ûthumetu he ka otubwelâ e ge kamen. Ke

ame e but je athnyabai Davita hnyi hnyei iny lakon Amona unyi Hanuna he ka otubwelâ e. 3 Ke haba je tuhan lakon Amona ödrin e ha kö Hanuna, ka habe, Hawa, u me ûnykûme a Davita ame ogânâ kämâm, me me ûkhûnöng köu he ka otubwelâ? hawa, a ca o je athnyabainy he ka elâm, me hagutâ, me ecmâkâ hnyei? 4 Haba Hanuna ame hom lathnyabai Davita, me gi' ödrin, me subâ but je khaûidrin hnyi wanben ke ne o but hnyi hon je hujiödrin me kun' ödrin dut. 5 Me ame he keihen me thumetu Davita ge hna ânyâ ka tavat. Me e ame ûkhûnöng he ka ûkhanö mödrin; anyin ae hmehma gan hmâ tavat. Ke haingen than, ka habe, Laba ju öbun hnyi Jeriko ke ne o but ame kû thö je waibun, me he but jem hnyi ûen e. 6 K' a wâ but lakon Amona, a adre ka oboni ödrin bi kö Davita, me haba Hanuna me lakon Amona ödrin e kunâ wan thauzan je talan sileva he ka mē ûco je kariota me tavat tabö hors ûnyi hnyi Mesopotamia, me Arama-maaka, me Zoba. 7 Ke ödrin e bi hwaban je kariota a thöte tu thauzan, me than Maaka me lakeiny: me ödrin e o but me laba cicö Medeba. Ke ame ûkhacaköu lakon Amona ûnyi hnyi anyidrin je taun me he ka hnyi vat. 8 Ke a löng ut e ga Davita, me e ame kunö Joab me je utbavat hia tavat ae hwege. 9 Ke ame o but lakon Amona me tot metâ he ka vat hnyi homagöuleny taun: ke haba je than hnyat ödrin e o me ödrin e hake laba hnyi ke keihen utkânâ. 10 Ke a wâ Joab a g' adre tot metâ ka vat mē hnyi hnyimakan me hoton, me e ame ûca tavat adre me ûca ge at Isaraela hia, me otil' ödrin metâ cicö at Suria. 11 Ke e ame hna kolon tavat kö Abisai liamekeiny mē, ke ödrin e otil' ödrin metâ bi cicö lakon Amona. 12 Ke e ame ha, ka habe, A ne hwege huk at Suria, me u me he ka hadruö nya: ke ame ne hwege hom lakon Amona, me oge me he bi nya ka hadruö u. 13 Hwege ju, ke hnyok baga but hobi kâu itin hnyei, me hobi kâu je taun anyin Khongutin: ke hamö Iehova bi he ka ânyâ ûnyi ae so hnyi hnyimakan. 14 Ke haba Joab me tavat unyin ödrin e hakekenyâ at Suria me vat; ke adre me kec hnyi hnyimaködrin. 15 Ke a wâ but lakon Amona a ga kec dö at Suria, me adre me kec minya hnyi hnyimakö Abisai liamekeiny mē, me dit ka hnyi taun. Ke haba Joab ame hmetu Jerusalema ai. 16 Ke a wâ but at Suria a ga kuc ödrin dut hnen at Isaraela, me adre me kunâ je uthumetu, me hawâ at Suria ûnyi hnyi ke keihen Wagewe, tha ödrin me Sobaka taben je utbavat anyi Hadadeza. 17 Ke adre me thumetu Davita; me e ame ûkhacaköuâ Isaraela hia, me he hanyâûâ Joridano, me o ködrin me otilâ metâ vat cici ödrin. Ke a um dö Davita otilâ metâ vat cicö at Suria, me adre me vat mē. 18 Ke ame kec ut at Suria hnyi hnyimakan at Isaraela; ke Davita ame hlingâ at Suria, a seven thauzan je aten kariota, ke fâte thauzan tavat adre me he hon kânâ, k' ame hlingö Sobaka taben vat. 19 Ke a wâ but lakei Hadadeza a ga kuc ödrin hnen at Isaraela, me ödrin e ûsoköu me Davita, me bi lathnyabainy: me ame höcö bala but at Suria he ka hadruâ hmetu lakon Amona nyiele.

HNYIMAKAN 20.

KE ame o hmetu but huna, ûen he ka he but je than ka vat, me haba Joab ame lelö maniny utbavat, me oba wan hnyei iny lakon Amona, me o me igigilö Raba. Ke Davita ame laba biju hnyi Jerusalema. Ke haba Joab ame kot Roba me ohia e. 2 Ke Davita ame hom korona anyin tuhödrin ûnyi hnyi hon ban, ke adre wâ tuluto ihmakiny khaca talan gol, me je veto ae ûnyi hnathu hnyin; ke adre me ip hon bö Davita: ke e ame hom ûnyi hnyi taun je ûnyi adre sö ae se hia. 3 Ke e ame hom but tavat ûnyi hnyin, me ip ödrin hmelen je gili, me je fao ae ûdö, me je nganga. Ke Davita ame ânyâ helâe ka je taun hia anyin lakon Amona. Ke haba Davita me tavat hia ödrin e hmetu Jerusalema ai.

4 Ke hwaban e, ame kû thö ke vat me at Filisiti hnyi Gezera: me Sibekai at Husa ame hlingö Saf, hanen lakon at ae beû: me ödrin e ngâ but. 5 Ke e hu hmetu vat me at Filisiti; me haba Eleanana nöku Jaira ame hlingö Lahmi liamekeiny me Goliatha at Gatha, ke haba taben dân ö helâ me utöiny ûnyi hnân hwâwâ mano. 6 Ke e hu hmetu vat hnyi Gatha ke eling at ae ti beû, ke ûsa siks je banyen me je bacan, a twente foa hia; ke e nokon at ae beû. 7 Ke e ame humbasö at Isaraela, me haba Jonathana nöku Simea liamekeiny me Davita ame hlingâ e. 8 Wale je hnyat adre hnokoâ ka at ae beû hnyi

Gatha; ke ödrin e ta but ge hnyamö Davita, me hnyamen lakeiny.

HNYIMAKAN 21.

HABA Satana ame todrö ka at Isara-
ela, me cubic Davita he ka aû at
Isaraela. 2 Ke haingö Davita kö Joab me
je taben hnyei, ka habe, He thö ka aû at
Isaraela hwân Bere-seba ke ne o but hnyi
Dana; ke thumetu nya thö me me khanö
nya ûseidrin. 3 Ke haingö Joab, ka habe,
E na he Iehova ka osehia lakem ge haded:
ke so bi, than a tuhök, hawa, ca lakeiny
tûhök ödrin hia? anyin a ieû ame weny
ûnyi e hnen tuhök? anyin a ieû u me he ka
bi jöniny at Isaraela? 4 Ke so bi e hwege
ifucin than hu Joab. Me haba Joab ame
he me vheno Isaraela hia, me o hnyi Jeru-
salema. 5 Ke Joab ame ham kö Davita
kahmen ûseiny tavat. Ke haba at Isaraela
hia, ödra eleven haded thauzan tavat hok
hele vat: ke haba at Juda, me, foa haded
ke sevente thauzan tavat hok hele vat.
6 Ke e ame ca aû at Levi me Beniamina
unyidrin: anyin ae ikiki kö Joab hofuc
hwan than. 7 Ke monu ka Khong ûnyi
eling; anyin a wale e ame kot at Isaraela.
8 Me Davita ame ha ka Khong, ka habe,
Oge me ânyâ hulö ae ti gan, hnyi ûnyi e
oge me ânyâ: ke inya oge me khöû köu, ö
u hna but hulö anyin athnyabaem, anyin a
oge me hia but ânyâ monu ae ti gan. 9 Me
haingö Iehova kö Gada at wâ anyi Davita,
ka habe, 10 He thö ka ha kö Davita, ka
habe, Walang hofuc ho Iehova, ka habe,
Oge me he ka omanenâ köu kun ta unyi:
ûca thö khaca me inye he ka ânyâ köu.
11 Me ame o Gada kö Davita me ha kâu,
ka habe, Walang han ha hnö Iehova, Ĉca
thö hobi köu bi; 12 ame ne kun ta huna-
iny hmiâ; k' ame ne kun ta tehi kec a u ge
iwahnaihmiöny möu, k' ame hom tilö u ge
hele vat anyin je iwahaihmiöny; k' ame ne
kun bongon hele vat anyi Iehova, wale mok
ae cap hnyi hnyei, k' ame he angela anyi
Iehova ka hlingâ tavat hnyi Isaraela hia.
Anyin a wale ûnykûme wia ju hofuc oge
me he ka ha hmetu kâu at a kunö nya.
13 Me haingö Davita kö Gada, ka habe, E
gan hmâ anyik hmak: ke walang oge me
he bi nya ka ta ka hnyi hnyamö Iehova; an-
yin ae ti gan hmâ anyin ibetengiö, me oge
me ca he ka ta ka hnyi hnyamen at. 14 Me
haba Iehova ame kunâ mok ae cap ka hnyi
hon Isaraela: me ame mokcu at Isaraela a
sevente thauzan. 15 Ke Khong ame kunâ
angela Jerusalema ai he ka ohia e: k' ame
tiga he ka ohia, me haba Iehova ame wâ,
me ietra ûnyi ae kong, me ha ka angela
at ame ohia, ka habe, Soju, thu hmetu ju
benyâm. Ke ame tot angela anyi Iehova
hnyi hna huje hwit anyi Aruna at Jebusi.
16 Ke Davita ame bwele göranyai me wâ
angela anyi Iehova ame tot hnyi wanben
hmeledrany me drany, ke e hnyi hnyamen
hele vat adre oc me hai hon Jerusalem. Me
ame ta hnyikânâi Davita me wahingat k'
ödrin e khavâ mano ae gan nân. 17 Ke
haba Davita ame ha ka Khong, ka habe,
Hawa, ca ûnyi gak hnödra hna aû tavat?
ke haba inya at ae monu ke at ânyâ hulö ae
gan hmâ; ke ieû a ânyâ ta je mamoe ang?
Iehova Khonguk lö, ö u ip hnyamâm huk me
lap anyi cica, ke ca he ka ip hon lakem me
hling' ödrin. 18 Haba angela anyi Iehova
ame hûna kö Gada he ka ha kö Davita, me
me ölö he ka otilâ taben hut kö Iehova
hnyi hna huje hwit anyi Aruna at Jebusi.
19 Haba Davita ame ölö hoton hofuc ho
Gada, wale e ame ha hnyi iö Iehova. 20 Ke
haba Aruna ame hwiö me wâ angela; me
ame lubaduöng lakon a vak unyin. Ke
Aruna ame huje hwit. 21 K' ame tiga he
Davita kö Aruna, me Aruna ame bwele me
ō Davita; me e ame he ûheny hnyi hna
huje hwit, me iyâû hnyikânâi kö Davita.
22 Haba Davita ame ha kö Aruna, ka
habe, Ham dö könya hna huje hwit, me
oge me he ka op eling taben hut hobi kö
Iehova: u me he ka ham e könya hwaban
mone ae ûcû, me me hia but mok ae cap
unyin tavat. 23 Ke haingö Aruna kö
Davita, ka habe, Hom dö, ke hamen than
a tuhök ka ânyâ ûnyi ae so köu: wâ bi,
inya oge me ham je bolok hnân bi hut, me
je omjehen huje hwit hnân hlogon, me hwit
hnân hudiny han; oge me ham hia. 24 Ke
haingö Davita than kö Aruna, ka habe,
Ohe; ke so bi oge me he ka ûco e hw ban
mone ae ûcû: anyin a oge me ca he ka hom
ânyâm ta je ûnyi hobi kö Iehova, ke oge
me ca he ka hudo hudiny leû ae ba hwaban.
25 Ke haba Davita ame ham kö Aruna
hwaban dok eling siks haded je sekel gol
adre tuluto. 26 Haba Davita ame otilâ
eling taben hut kö Iehova, me hudo je
hudiny leû, me je hudiny ole, me hongot
kö Iehova; ke e ame thu kâu ge meic ûnyi
hnyi drany hon taben hut. 27 Ke Iehova
ame hûna ka angela; me e ame inâ hmetu
anyin hele vat ka hnyi tangen.

28 Haba hnvi ûen eling, a wâ but
Davita a Iehova ame thu kâu hnyi hna
huji hwit anyi Aruna at Jebusi, me e ame
bi hut eling. 29 Anyin a haba uma mano
umö Iehova, waleji a ânyâ Mose hnyi hnye-
buba, me taben hudiny leû, e but hnyi dok
ae görany hnyi Gibeona hnyi ûen eling.
30 Ke ca khanö Davita bi he ka he ka
hnyi hnyimakan e he ka ka elâm ûnyi ga
Iehova: anyin a e ame ot ge hele vat
anyin angela anyi Iehova.

HNYIMAKAN 22.

KE haingö Davita, ka habe, Walang
uma umö Iehova Khong, ke walang
taben hudiny leû hobi kâu at Isaraela.
2 Ke Davita ame hûna he ka ûkhaca-
köuâ je atkanyua hnyi hnyei Isaraela; me
e ame otilâ tavat tretrau veto he ka tretrao
me ânyâwia je veto hnân op uma umen
Khong. 3 Ke Davita ame penapena gânâ
fao hnân faoiny je hlinginy homagöule, me
je hna hûjö; ke gan hmâ minya bras adre
me ca tuluto; 4 me je ûö arasi adre me ca aû,
anyin a at Sidona me Turo ödrin e hom kö
Davita je ûö arasi ae se hia. 5 Ke haingö
Davita, ka habe, E tiga wanakat me but
Solomona a nökuk, ke haba uma adre me
he ka op hobi kö Iehova me ame he ka ti
beönua mecin, me lung, me hmanenang
hnyi ta je hnyei: anyin a wale oge me he
ka penapena hobi kâu. Ke Davita ame
penapena gan hmâ e me tiga ca mok.
6 Ke e ame hawo Solomona a nokon, me
hûna kâu he ka op uma hobi kö Iehova,
Khongu Isaraela. 7 Ke haingö Davita
kö Solomona a nokon, ka habe, Haba inya,
me, waleû hnyi hnyekuk he ka op uma hobi
kâu iö Iehova a Khonguk. 8 Ke so bi
ame o könya hofuc ho Iehova, ka habe, E
gan hmâ dra u je hingâlâ, ke gan hmâ
hnâm hna vat: ke u me ca he ka op uma
hobi kâu iök, anyin ae gan hmâ dra u je
hingâlâ hon kânâ hnyi hnyimakök: 9 wâ
bi, adre me he ka hnokoâ nokom, at ame
laba ûsoköu, anyin a oge me he ka oûsokö-
uâ e me je iwahnaihmiöny mē igigilö: an-
yin a adre me he ka hwenyi ien Solomona,
ke oge me ke ka ham ûsoköu me me laba
wia at Isaraela hnyi bongon je bong hia:
10 hamen bi he ka op uma hobi kâu iök,
k' ame he ka nökuk, ke oge me he bi nya
ka kamen; ke oge me he ka otethmâ the-
roniny dokhon dökhu hon at Isaraela nyiele
balua. 11 Ke walang ang nökuk, e so
Iehova ame tha e möu; m' u me hnahic bi,
ke op dö uma umö Iehova a Khongom,
helâ me hnen hna ha gam. 12 E na he ju
Iehova ka ham köu metâ me wâhmakhmeto,
me hûna köu ge at Isaraela; me u me he
ka tuö hnanyibu anyi Iehova Khongom.
13 Me u me he ka hnahic u je ne kong
hnyekunâ he ka ânyâ je hna otilâ me je
hna owisa waleji a hûna Iehova kö Mose ge
at Isaraela: hwege thö, me hnyok baga
but; ca ot bi me öbubuny. 14 Me wâ bi
oge hia but penapena hnyi anyik vec wan
haded thauzan je talan gol, me wan thau-
zan thauzan je talan sileva; me bras me
fao adre ca tuluto, anyin ae ti se hia; ke
oge hia but penapena minya je utö me veto;
ke e khatö u he ka bi hanen. 15 Ke haba
khaca e unyâm tavat huliwa ae se hia,
tavat tretrau me huliwan veto, me utö, me
tavat ae metâ hobi kâu je huliwa hia;
16 wale ge gol, me sileva, me bras, me fao,
ca hnân aû bi; todrö, ânyâ thö, ke ame he
Iehova ka tha e möu. 17 Ke haba Davita
ame hûna minya ka je than hia hnyi Isa-
raela he ka hadruö Solomona a nokon;
18 ka habe, Hawa, ca tha e Iehova a
Khongubun möbun? ke a ca omen' öbun
hnyi je ke keihen hia? anyin a hia but
hna könya tavat a idrin hnyei; ke a hia but
hom ûhnyûkongo hnyei hnyi hnyimakö
Iehova, me hnyi hnyimakan lakeiny.
19 Walang ang ham but je hnyekubun
he ka elöm Iehova Khongubun; anyin a
wale todrö, me op dok ae kap anyi Iehova
Khong, m' adre me hom tangen ûhihinyköu
anyi Iehova, me je kaia ae kap anyin
Khong, ka hnyi uma adre me he ka otilâ
hobi kâu iö Iehova.

HNYIMAKAN 23.

KE hingat ut Davita me se hia je hu-
nainy; me e ame otilö Solomona a
nokon ka than hon at Isaraela. 2 Ke e
ame ûkhacaköuâ je than Isaraela hia, me
tavat bihut me at Levi. 3 Ke adre aû at
Levi hwân ge tavat a thöte huna me gan
hon e: ke haba ûseidrin adre aû ke baga
me ke baga, ödrin thöte eit thauzan. 4 Ke
hanymen tavat a twente foa thauzan gadrin
he ka tuö huliwa hnyi uma umö Iehova;
ke haba siks thauzan wale je homakan me
tavat owisa: 5 ke ödrin foa thauzan tavat
tuö hwanuma; ke foa thauzan tavat oganö
Iehova ge je ûnyi khumöng oge ânyâ hnân
oganâ. 6 Ke haba Davita ame khene

ödrin hnyi je dö hoton je laku Levi; wale Geresoma, me Kohatha, me Merari. 7 Ûnyi ge at Geresoma; Laadan, me Simei. 8 Haba laku Laadan; me Jehiela at ae beönua, me Zetham, me Joela, ödrin kun. 9 Haba laku Simei; me Selomith, me Haziela, me Harana, ödrin kun. Wale je at a ban ge lakamen je lap anyi Laadan. 10 Haba laku Simei; me, Jahath, me Ziza, me Jeuso, me Beraia. Wale ta laku Simei a vak. 11 Ke Jahath at a ban, ke Ziza ûtangköu mē: ke ca se hia laku Jeuso me Beria; anyin a wale adre öû ödru helâ me lap anyin lakamen a khaca. 12 Haba laku Kohatha; me, Amerama, me Izara, me Heberona, me Uziela, ödrin vak. 13 Haba li laku Amerama; me, Arona, me Mose; ke adre me bake ip Arona me me he ka okabâ ta je ûnyi ae ti kap, a e me lakon nyiele balua, he ka leû utö ae bo so hnyi hnyimakö Iehova, me huliwa kâu, me hahnahicâ tavat hnyi ien nyiele balua. 14 Ke haba Mose aten Khong, me, adre me tha aû lakon unyin tribu Levi. 15 Ke lo li laku Mose; wale Geresoma me Eliezera. 16 Haba nöku Geresoma; me Sebuela at ae beönua. 17 Haba nöku Eliezera; me, Rehabia at ae beönua. Ke ba hmetu bi baga nöku Eliezera; ke se hia je laku Rehabia. 18 Haba nöku Izara; me, Selomithat ae beönua. 19 Haba laku Heberona; me Jeria at ae beönua, me Amaria a loiny, me Jaziela a kuniny, me Jekameama a vakiny. 20 Haba li laku Uziela; me, Mika at ae beönua, me Iesia a loiny. 21 Haba li laku Merari; me Maheli me Musi. Haba li laku Maheli; me, Eleazara, me Kiso. 22 Ke ame mokcu Eliazara, ke ba nokon baga, ke lakon je hlu thibi: k' ame hum ödrin laku Kiso a je liamekeiny mödrin. 23 Haba laku Musi; me, Maheli, me Edera, me Jeremoth, ödrin kun. 24 Wale laku Levi hoton je lap anyin lakamödrin, wale je ban je lap anyin je lakamen a tavat adre me aû me ha ûseidrin ke at me ke at, tavat ödrin e ânyâ huliwa me bi athnyaba hnyi uma umö Iehova, hwân ge hnyat a twente hunaidrin me gan hon e. 25 Anyin a haingö Davita, ka habe, Haba Iehova, Khongu Isaraela ame hia but omenâ lakeiny; ke e ame laba hnyi Jerusalema nyiele balua: 26 me haba at Levi ödrin e ca he hmetu ka vadren uma mano me ta je omjeûiny hia hnân huliwan. 27 Ke adre me aû laku Levi hwân ge tavat a twente hunaidrin me gan hon e, hoton hofuc a biliny ho Davita. 28 Ke hanymödrin he ka bi athnyabainy lakû Arona hobi kâu huliwa hnyi uma umö Iehova, hnyi je hnyeule, me eio hnyi uma, me obosoâ ta je ûnyi hia ae kap, wale je huliwa adre me ânyâ hnyi uma umen Khong; 29 me areto minya hnân omanenâ, me falawa ae so hobi kâu hudiny han, ame ne je ong areto ae halelöû adre ca levenâ bi, ame ne ûnyi adre ölâ, me hna op, me je tulutiny ta je ûnyi, me kahmen je ûnyi wale ae ve bongon; 30 me he ka tot hnyi ta je hnyomakatu he ka ole me olungi Iehova, helâe minya hnyi je sahac; 31 me he ka hudo kö Iehova ta je hut hia, hnyi je sabath, me je tehi ae teb ûnyi, me hnyi je bijeû adre thu, hoton ûseiny helâe thibut hna owisa gadrin hnyi hnyimakö Iehova bala: 32 ke ödrin e he ka tuö je hanymen hnyi uma hnân ûkhacaköu, me je hanymen hnyi dok ae kap, me je hanymen laku Arona je liamekeiny mödrin, hobi kâu huliwainy uma umö Iehova.

HNYIMAKAN 24.

KE adre khenâ laku Arona helâng. Je laku Arona; wale Nadaba, me Abihu, me Eleazara, me Ithamara. 2 Ke a bö Nadaba me Abihu ka mokcu ke tiga möt bi kamödru, ke ba nökudru: anyin a wale Eleazara me Ithamara ödru me tuö hanymen at bihut. 3 Ke haba Davita tha e me Zadoka nöku Eleazara me Abimelek nöku Ithamara, ödrin e khene ödrin hoton hanymödrin hnyi anyidrin huliwa. 4 Ke se hia je at ae beönua adre wâ unyin laku Eleazara, ke e wakhalet bi unyin je laku Ithamara; ke adre khene ödrin helâng: haba ge laku Eleazara ödrin sikstin, je ban je lap anyin je lakamen; ke eit ge je laku Ithamara, hoton je lap anyin lakamödrin. 5 Helâe adre khene ödrin hoton ugleköp, hnyat ang me hnyat e; anyin ae hu tavat musö dok ae kap, me tavat musö uma umen Khong, je laku Eleazara me je laku Ithamara minya. 6 Ke haba Semaia nöku Nathaniela at sihnalimen, hanen je at Levi, ame sihnalimidrin hnyi hnyimakan than, me ta je than, me Zadoka at bihut, me Ahimeleke nöku Abiathara, me je ban je lap anyin lakamen at bihut, me at Levi: khaca thibi lap anyin lakamen adre hom hobi kö Eleazara, me khaca adre hom hobi kö Ithamara. 7 Ke ame aat dö Jehoiarib ge leköp a bân, me

Jedaia a loiny ; 8 ke Harim a kuniny, me
Seorim a vakiny ; 9 me Malakia a thabûn-
giny, me Miamin a siksiny ; 10 me Koz a
seveniny, me Abia a eitiny ; 11 me Jesua a
naininy, me Sekania a teniny ; 12 me Eli-
asiba a eleveniny, me Jakim a twelviny ;
13 me Hupa a thötininy, me Jesebeab a
foatininy ; 14 me Bilega a fiftininy, me
Imer a sikstininy ; 15 me Hezir a seven-
tininy, me Hafezez a eitininy ; 16 me
Pethaia a naintininy, me Ezekiela a twent-
einy ; 17 me Jakina a twente waniny, me
Gamuel a twente tuiny ; 18 me Delaia a
twente theriiny, me Maazia a twente foainy.
19 Wale je ûtangköu hnyi je hanymödrin,
he ka o ka hnyi uma umö Iehova, hoton
hna hûna gadrin a deny Arona a kibidrin,
helâ me Iehova, Khongu Isaraela ame hûna
kâu.
20 Ke haba ge kolon laku Levi : haba
ge laku Amerama ; Sebuela ; ge laku
Sebeula ; Jehedia. 21 Ke haba ga Reha-
bia : haba ge laku Rehabia ; me, Isia at ae
beönua. 22 Ge at Izara ; me Selomith ;
ge laku Selomith ; me, Jahath. 23 Ke
haba laku Heberona ; me, Jeria, me
Amaria a loiny, me Jaziela a kuniny, me
Jekameama a vakiny. 24 Ke nöku
Uziela ; me, Mika ; ge laku Mika ; me,
Samira. 25 Ke liamekeiny me Mika ; me,
Isia : ge laku Isia ; me, Zakaria. 26 Li
laku Merari ; me Maheli me Musi ; ke
nöku Jaazia ; me, Beno. 27 Haba je laku
Merari ; ga Jaazia ; me, Beno, me Sohama,
me Zakuri, me Iberi. 28 Ga Maheli ;
me, Eleazara, ke ba nokon. 29 Ga Kiso ;
haba nöku Kiso ; me, Jeramela. 30 Haba
laku Musi ; me, Maheli, me Edera, me
Jeremoth. Wale lakon at Levi hoton je
lap anyin je lakamödrin. 31 Haba tavat
eling ödrin e uglekôb minya helâ me je
liamekeiny mödrin a laku Arona, hnyi
hnyimakö Davita than, me Zadoka, me
Ahimelek, me je ban je lap anyin lakamen
tavat bihut me at Levi ; je lap anyin
lakamen a je taben helâ me je liamekeiny
mödrin ae ûhnyûkong.

HNYIMAKAN 25.

KE haba Davita me je taben vat ödrin
e bake ip keihen ge laku Asafa, me
Heman, me Jeduthun hobi kâu huliwa, he
ka perofeta me je kitara, me nabeli, me
simebalo : ke haba ûseidrin ödrin e ve ânyâ
huliwa hoton je hanymödrin, 2 haba ge laku
Asafa, me, Zakuri, me Josefa, me Nethania,
me Asarala ; wale laku Asafa ; k' ame musi
ödrin Asafa, ödrin e perofeta hoton musi
anyin than. 3 Ga Jeduthun : haba laku
Jeduthun ; wale Gedalia, me Zeri, me
Isaia, me Hasabia, me Matathia, ödrin
siks ; ame musi ödrin Jeduthun a kamö-
drin, at perofeta me kitara, me ole me
oganö Iehova. 4 Ga Heman : haba laku
Heman ; wale Bukia, me Matania, me
Uziela, me Sebuela, me Jeremoth, me
Hanania, me Hanani, me Eliatha, me
Gidaleti, me Romameti-ezerā, me Jose-
bekasa, me Malathi, me Hothir, me Ma-
hazioth : 5 ödrin hia laku Heman at wâ
anyin than, hnyi hofuc hwan Khong he
ka ogörânyâ faoiny meno. Ke haba
Khong ame ham kö Heman lakon je baga
a fotin ke kun lakon ta hlu. 6 Haba
hnyat hia eling ame musi ödrin kamödrin
hobi kâu khumöng hnyi uma umö Iehova,
me je simebalo, me nabeli, me kitara, hobi
kâu huliwa hnyi uma umen Khong ; ke
haba Asafa, me Jeduthun, me Heman ame
musi ödrin than. 7 Ke haba ûseidrin tha
ödrin me je liamekeiny mödrin tavat adre
nâ he ka khumöng kö Iehova, tavat hia ae
metâ, ödrin tu haded ke eite eit. 8 Ke
ödrin e uglekôb ge je hanymödrin, wale
tavat ae gan me tavat ae ûhnyûkong, at
ûne me at adre nâ. 9 Ke ame aat dö kö
Josefa hobi kö Asafa ge leköb a bân : ke
Gedalia a loiny ; e me je liamekeiny mē
me je lakon ödrin twelv : 10 Zakuri a
kuniny, e me je lakon me je liamekeiny
mē a twelv : 11 Iezera a vakiny, e me
je lakon me je liamekeiny mē a twelv :
12 Nethania a thabûnginy e me je lakon
me je liamekeiny mē a twelv : 13 Bukia
a siksiny, e me je lakon me je liamekeiny
mē a twelv : 14 Jesarela a seveniny, e me
je lakon me je liamekeiny mē a twelv :
15 Isaia a eitiny, e me je lakon me je lia-
mekeiny mē a twelv : 16 Matania a nai-
niny, e me je lakon me je liameheiny mē
a twelv : 17 Simei a teniny, e me je lakon
me je liamekeiny mē a twelv : 18 Azareela
a eleveniny, e me je lakon me je liamekeiny
mē a twelv : 19 Hasabia a twelviny, e me
je lakon me je liamekeiny mē a twelv :
20 Sebuela a thötininy, e me je lakon me
je liamekeiny mē a twelv : 21 Matathia a
foatininy, e me je lakon me je liamekeiny
mē a twelv : 22 Jeremoth a fiftininy, e me
je lakon me je liamekeiny mē a twelv :
23 Hanania a sikstininy, e me je lakon me

je liamekeiny mē a twelv: 24 Josebekasa a
seventininy, e me je lakon me je liamekeiny
mē a twelv: 25 Hanani a eitininy, e me
je lakon me je liamekeiny mē a twelv:
26 Malothi a naintininy, e me je lakon me
je liamekeiny mē a twelv: 27 Eliatha a
twenteiny, e me je lakon me je liamekeiny
mē a twelv: 28 Hothir a twente waniny,
e me je lakon me je liamekeiny mē a
twelv: 29 Gedaleti a twente tuiny, e me
je lakon me je liamekeiny mē a twelv:
30 Mahazioth a twente theriny, e me je
lakon me je liamekeiny mē a twelv:
31 Romameti-ezera a twente foainy, e me
je lakon me je liamekeiny mē a twelv.

HNYIMAKAN 26.

KE haba je deö hnyat tuö hwanuma:
ge at Kora; me, Meselemia nöku
Kore hanen laku Asafa. 2 Ke e hu laku
Meselemia; wale Zakaria a atö, me Je-
diaela a loiny, me Zebadia a kuniny, me
Jatheniela a vakiny; 3 me Elama a tha-
bûnginy, me Johanana a siksiny, me Elioe-
nai a seveniny. 4 Ke e hu laku Obed-
edoma, wale Semaia a atö, me Jehozabada
a loiny, me Joa a kuniny, me Sakari a
vakiny, me Nathaniela a thabûnginy; 5 me
Amiela a siksiny, me Isakara a seveniny,
me Peulethai a eitiny: anyin a Khong ame
ohnahicâ e. 6 K' adre hnokoâ minya kö
Semaia a nokon, lakon baga, ödrin e musö
lap anyin kamödrin: anyin a ödrin tavat
ae hwege hmönyin. 7 Haba laku Semaia;
me, Otheni, me Refaela, me Obed, me
Elezabad, ke hnyat ae hwege je liamekeiny
mē, me Elihu, me Semakia. 8 Haba
hnyat hia eling hanen laku Obed-edoma;
a ödrin me lakudrin me je liamekeiny
mödrin, hnyat ae hwege unyidrin hnân
hobi kâu huliwa; ödrin sikste tu ûnyi ga
Obed-edoma. 9 Ke e hu laku Meselemia
me je liamekeiny mē, hnyat ae hwege, k'
ödrin eitin. 10 Ke Hosa minya hanen
laku Merari; wale Simeri at ae beönua,
(e ca atö, ke so bi kamen ame wia e he ka
ban;) 11 me Hilekia a loiny, me Tebalia a
kuniny, me Zakaria a vakiny: haba laku
Hosa me je liamekeiny mē hia, ödrin thötin.
12 Ûnyi ge hnyat eling je deö hnyat tuö
hwanuma, wale ge hnyat ae beönua, hnyat
ae ve hu hanymödrin helâ me je liame-
keiny mödrin, he ka huliwa hnyi uma umö
Iehova. 13 Ke ödrin e ugleköb, a tavat
ae ûhnyûkong me tavat ae gan, hoton je
lap anyin lakamödrin, hobi kâu je homa-
göule hia. 14 Ke ame aat dö Selemia ge
leköb e deiö. Me ödrin e ugleköb hobi kö
Zakaria a nokon, at ae metâ hnyi ûhne-
namö; ke ame aat dö e ge leköb ka hnyi
hwadrö. 15 Ke hobi kö Obed-edoma ka
hnyi hwaiöu; me hobi kâu lakon uma
omjeû. 16 Hobi kö Supima me Hosa e jio
hnyi homagöule hnyi Saleketh hnyi gethe-
niny hna ölö, ke tavat tue cicö ke tavat
tue. 17 Haba e deiö, ödrin siks at Levi,
ka hnyi hwadrö, foa hyni je bong, ke foa
ka hnyi hwaiöu hyni je bong, ke ûsa lo
hnyi uma omjeû. 18 Hobi kâu Parebara
e jio ödrin vak hnyi gethen, ke ödru lo
hnyi Parebara. 19 Wale je hanymen
tavat tue, a laku Kora me laku Merari.
20 Ke haba ge at Levi, jia Ahia at ame
tuö tang omjeûiny uma umen Khong, me
je omjeû ae kap. 21 Haba laku Laadan;
lakon hnyat Geresoma ûnyi ga Laadan, ta
je ban je lap anyin lakamen ûnyi ga
Laadan at Geresoma; jia Jehiela. 22 Lo
li laku Jehiela; wâle Zetham, me Joela a
liamekeiny mē, li at tuö tang omjeû hnyi
uma umö Iehova. 23 Ge at Amerama, me
at Izara, me at Heberona, me at Uziela:
24 ke Sebuela nöku Geresoma, nöku Mose,
wale at ame musö tang omjeû. 25 Me je
liamekeiny mē; ûnyi ga Eliezera, Rehabia
a nokon, me Jesaia a nokon, me Jorama a
nokon me Zikeri a nokon, me Selomith a
nokon. 26 Ke haba Selomith me je lia-
mekeiny mē wale tavat tuö hia tang omjeû
ae kap, waleji hnö Davita than, me je ban
je lap anyin lakamen, me je taben thauzan
me haded, me je taben vat hna okabâ.
27 Ödrin e okabâ ta je ûnyi adre söâ hnyi
je vat hnân ânyâwia uma umö Iehova.
28 Me je ûnyi hia hnö Samuela at wâ, me
Saulo nöku Kiso, me Abinera nöku Neri,
me Joab nöku Zeruia hna okabâ; ke ame
ne ke at ame okabâ ke ûnyi, ame tuö Selo-
mith, me je liamekeiny mē. 29 Ûnyi ge at
Izara, hamö Kenania me lakon he ka huliwa
ehele hon hnyei Isaraela, hnân je homakan
me tavat owisa. 30 Ûnyi ge at Heberona,
Hasabia me je liamekeiny mē, je hnyat ae
hwege, ödrin wan thauzan ke seven haded,
tavat musi hnyi Isaraela ke keihen Jori-
dano e jio; hobi kâu ta je huliwa hia
anyi Iehova me ta je huliwa anyin than.
31 Ûnyi ge at Heberona jia Jeria at ae
beönua, wale ge at Heberona hoton je dö
anyin je lap anyin lakamen. Haba hnyi
huna a fâteiny musi anyi Davita adre me

elöm ödrin, k' adre wâ unyidrin hnyat ae
hwege hnyi Jezera hnyi Gileada. 32 Ke
haba je liamekeiny mē a tavat ae hwege,
me, ödrin tu thauzan ke seven haded, je
ban je lap anyin lakamen, wale Davita
than ame otila he ka musö at Reubena, me
Gada, me hafiny tribu Manase, hnyi ta je
ûnyi hia anyin Khong, me ta je ûnyi anyin
than.

HNYIMAKAN 27.

KE haba lakon Isaraela hoton ûseidrin,
wale je ban je lap anyin lakamen,
me je taben thauzan me haded, me je homakan
tavat adre me bi athnyabainy than
hnyi ke huliwa adre hhenâ, hnyat adre me
didrö me didrut hnyi ke tehi me ke tehi a
je tehiny hia huna, me, ödrin twente foa
thauzan hnyi je dö. 2 Haba at ame musö
dö a bân hnyi tehi a bân, me, Jasobeam
nöku Zabediela: haba ûseiny aten deö
hanymen, me twente foa thauzan. 3 E
hanen laku Farez, at ae beönua hnyi ta je
taben vat hia hnyi tehi a bân. 4 Ke
hanymö Dodai at Aohi hon dö hnyi tehi a
loiny, me deö hanymen; ke Mikeloth at
musi; ke haba tavat aten deö hanymen,
me, ödrin twente foa thauzan. 5 Haba at
musi tavat, at a kuniny ke hobi kâu tehi
a kuniny, me, Benaia nöku Jehoiada at
bihut, wale taben: ke ödrin twente foa
thauzan tavat aten deö hanymen. 6 Haba
Benaia ling at ae hwege unyin tavat a
thöte, ke hon tavat a thöte: ke Amizabada
a nokon hanen deö hanymen. 7 Haba
taben a vakiny hobi kâu tehi a vakiny, me,
Asaela liamekeiny me Joab, ke Zebadia a
nokon hwaban; ke ödrin twente foa thauzan
tavat aten deö hanymen. 8 Haba
taben a thabûnginy hobi kâu tehi a thabûnginy,
me, Sama at Izara; ke ödrin
twente foa thauzan tavat aten deö hanymen.
9 Haba taben a siksiny hobi kâu
tehi a siksiny, me, Ira nöku Ikes at Tekoa;
ke ödrin twente foa thauzan tavat aten deö
hanymen. 10 Haba taben a seveniny hobi
kâu tehi a seveniny, me, Helez at Pelone
hanen laku Eferaima: ke ödrin twente foa
thauzan tavat aten deö hanymen. 11 Haba
taben e eitiny hobi kâu tehi a eitiny, me
Sibekai at Husa, hanen at Zera: ke ödrin
twente foa thauzan tavat aten deö hanymen.
12 Ke haba taben a naininy hobi
kâu tehi a naininy, me, Abiezera at Anathoth,
hanen at Beniamina: ke twente foa
thauzan tavat aten deö hanymen. 13 Haba
taben a teniny hobi kâu tehi a teniny, me,
Maharai at Netofa, hanen at Zera: ke
twente foa thauzan tavat aten deö hanymen.
14 Haba taben a eleveniny hobi
kâu tehi a eleveniny, me Benaia at Pirathon,
hanen laku Eferaima: ke twente foa
thauzan tavat aten deö hanymen. 15 Haba
taben a twelviny hobi kâu tehi a twelviny
me Heledai at Netofa, hanö Otheniela:
ke twente foa thauzan tavat aten deö
hanymen.

16 Ke walang ang minya hon je tribu
Isaraela: haba, hanen at Reubena, me,
Eliezera nöku Zikeri, at musi; hanen at
Simeona, me, Sefata nöku Maaka: 17 hanö
Levi, me, Hasabia nöku Kemuela: hanö
Arona; Zadoka: 18 hanö Juda; Elihu,
wale hanen je liamekeiny me Davita: hanö
Isakara; Omeri, nöku Mikaela: 19 hanö
Zebulona; Isemaia, nöku Obadia: hanö
Nafatali; Azeriela: 20 hanö Eferaima;
Hosea nöku Azazia: hanen hafiny tribu
Manase; Joela, nöku Pedaia: 21 hanen
hafiny tribu Manase hnyi Gileada; Ido
nöku Zakaria: hanö Beniamina; Jaasiela,
nöku Abinera: 22 hanö Dana; Azareela
nöku Jerohama. Wale je taben je tribu
hnyi Isaraela. 23 Ke a ca öû ödrin Davita
tavat a twente huna me ûhnyûkong hon e:
anyin a ga ha Iehova a e ame he ka osehia
at Isaraela me me he ka helâ me je okhûiny
drany. 24 Ke haba Joab nöku Zeruia ame
ibi hwân he ka aû, ke a ca umo bi; anyin
a can e, ame o but hmönyin ka at Isaraela;
ke haba khaca adre ca sihnalimen ûseiny
hnyi tusi hnân ha je bong bongu Davita
than.

25 Ke Azemaveth nöku Adiela me wale
at ame musö je uma omjeû anyin than: ke
Jonathana nöku Uzia at ame musö je tang
omjeû hnyi ta hnyei, me je taun, me je
taun ae ûhuyûkong, me je hnabâ: 26 ke
Ezeri nöku Kelubo at ame musö tavat
adre me huliwa hnyi ta hnyei he ka belökâ
kânâ: 27 ke Simei at Rama at ame musö
je hnyei vine: ke Zabedi at Sefama at ame
musö wan je hnyei vine hobi kâu je uma
waina: 28 ke Baala-hanana at Gedera at
ame musö je ûö elaio me sukamore wale
hnyi hnyei ae hnyikânâ: ke Joasa at ame
musö je uma wakaco: 29 ke Setari at
Sarona at ame musö je hnahat kau ödrin
e han tot hnyi Sarona: ke Safata nöku
Adelai at ame musö je kau wale hnyi hnyigöulen
je bucen: 30 ke Obeli at Isamaela
at ame musö je kamela: ke Jehedeia at

Merono at ame musö je asina: 31 ke Jaziz at Hagara at ame musö je mamoe. Ödrin hia ling hnyat musö ta je ûnyi anyi Davita than.

32 Ke Jonathana a ke kamö Davita, me, at ûhnenamö, me at wâhmakhmeto, me at sihnalimen: k' ame tha e me lakon than Jehiela nöku Hakemoni: 33 ke Ahithofela at ûhnenamö hobi kâu than: ke Husai at Areki lahanen than: 34 ke hwabö Ahithofela, me, Jehoiada nöku Benaia, me Abiathara: ke Joab taben vat anyin than.

HNYIMAKAN 28.

KE haba Davita ame ûkhacaköuâ ta je taben at Isaraela hia hnyi Jerusalema, a je taben je tribu, me je taben tavat bi huliwa ka than adre ve khenâ, me je taben thauzan, me je taben haded, me hnyat musö je ûnyi me omjehen than me lakon, tha ödrin me je eunuka, me tavat ae hwege, wale je hnyat hia ae hwege. 2 Me ame tot Davita than, me ha, ka habe, Ling nya ju le liamekeiny mönya me lakeik: haba inya oge me ûnykûme he ka op uma umen tang ûhihinyköu anyi Iehova, me taben hnyeûcan Khongutin; ke oge hia but penapena he ka op e. 3 Ke so bi Khong ame ha könya, ka habe, U me ca he ka op uma hobi kâu iök, anyin a u at vat me hingâlâ dra. 4 Ke so bi haba Iehova, Khongu Isaraela, ame ûcö nya ûnyi hnyi lap hia anyi cica m' inye than Isaraela nyiele balua; anyin a e ame ûcö Juda me hnân at musi; me lap anyi cica ûnyi hnyi lap anyi Juda; k' ame senyin gak unyin laku cica, m' inye than Isaraela hia: 5 ke e ame hia but ûcö Solomona nökuk unyin lakuk (anyin ae se lakuk a ham könya Iehova) he ka laba hon theroniny dökhu dökhu Iehova hnyi Isaraela. 6 Ke e ame ha könya, ka habe, Hamö Solomona nokom he ka op umök uma me je hnyeulek: anyin a oge me hia but ûca e me me nökuk, k' oge me he bi nya ka kamen. 7 Ke oge me he ka otilâ hmâ dokhon dökhu nyiele balua, ame ne tethmâ he ka ânyâ anyik ta je hnanyibu, me hnök je hna owisa, helâ me hnyi bong ang. 8 Ke walang ang, inya oge me ha hnyi hnyimakan at Isaraela hia, a ûkhacaköu anyi Iehova, ke ame löng minya Khongutin, ka habe, Wâ wia ju, me elâm dö ta je hnanyibu anyi Iehova Khongubun; me me hu gabun hnyei ang ae so, me hnân iny lakubun hwaböbun nyiele balua. 9 Ke haba u, Solomona nökuk, khanö u thö Khongon kâmâm, me bi athnyaba kâu ge hnyok ae bekhöt me hanu ae weny: anyin a Iehova ame elâm ta je hnyok hia, me wâhmakhmeto ta je hna ûnykûme hia eû hnyi hnyok: u je ne elâm e, me u me he ka wâ e; ke u je ne hna degecâ e, me ame he ka digic u nyiele balua. 10 Wâ wia walang ang, anyin a Iehova ame ûcö u he ka op uma hnân dok ae kap: hwege thö, me ânyâ thö.

11 Ke haba Davita ame ham kö Solomona a nokon tulutiny poretiko, me li umainy, me je uma omjeûiny, me je hnyeuleny ethö, me je hnyeuleny eû hnyin, me dok hnân taben ibetengiö: 12 me tulutiny ta je ûnyi hia ae hu gan ge hanu, hobi kâu je hnyeuleny uma umö Iehova, me je hnyeule hia igigilö, hnân uma omjeûiny uma umen Khong, me uma omjeû ae kap: 13 me hobi kâu je at bihut me at Levi, me hobi kâu ta je huliwa m' adre me bi huliwa hnyi uma umö Iehova, me hobi kâu je kaiainy hia huliwa hnyi uma umö Iehova: 14 e ame ham gol adre tuluto hnân je kaia gol, hobi kâu je kaiainy je ve huliwa hia; me sileva adre tuluto hnân je kaia sileva hia hnân je ve huliwa hia: 15 ke adre tuluto gol minya hnân je taben lamepa gol me je lamepainy, adre ve tuluto goliny je taben lamepa me je lamepainy: ke adre tuluto sileva hnân je taben lamepa sileva hnân je taben lamepa me je lamepainy, hoton je huliwainy je taben lamepa: 16 me gol adre tuluto hnân je laulau taben areto hnân omanenâ, ke laulau me ke laulau; me sileva hnân je laulau sileva: 17 me gol hnân je bâletiny utiö, me je kaia, me je utkaiâ: ke adre tuluto gol hnân je kaia gol hia, ke kaia me ke kaia; me sileva hnân je kaia sileva, ke kaia me ke kaia: 18 ke adre tuluto gol adre ânyâwia, hnân taben leû utö ae bo so; me gol hnân tulutiny kariota, li kerubi ödru me lau li labenyidru, me tube tangen ûhihinyköu anyi Iehova. 19 Haingö Davita, ka habe, Adre omanenâ könya hnyi tusi ta je ûnyi hia eling ge hnyamö Iehova wale ta je huliwainy hia tulut eang. 20 Ke Davita ame ha kö Solomona a nokon, ka habe, Hwege thö, me hnyok baga but, me ânyâ thö; ca ot bi, ke ca öbubuny bi: anyin ame he Iehova Khong, a Khonguk, ka tha e möu; e ame ca he ka hia unyâm, me hna degeci u, ke ne o but adre umo ta je ûnyi hia hnân huliwainy uma umö Iehova. 21 Ke

wâ bi wale tavat bi hut me at Levi, ödrin
e he ka ânyâ huliwainy uma umen Khong:
ke ame he ka e unyâm tavat ae weny,
tavat ae metâ hobi kâu ta je huliwa hia ke
ame he ta je than me tavat hia ka löng
ifucâm.

HNYIMAKAN 29.

KE haingö Davita than ka ûkhacaköu
hia, ka habe, Wanakat ae tiga but,
Solomona a nökuk, e thibi ûcanen Khong,
ke ti gan hmâ huliwa: anyin a ca hobi kâu
at uma, ke hobi kö Iehova Khong. 2 Ke
iny ti hwege penapena hobi kâu uma umen
Khonguk gol hnân je ûnyi gol, me sileva
hnân je ûnyi sileva, me bras hnân je ûnyi
bras, me fao hnân je ûnyi fao, me utö hnân
je ûnyi utö; me je veto soama, me je veto
hnân ohmâ, me je veto hnân omecâ, ae se
makan, me je veto hia ae ûnyi hnathu, me
je oût ae hau ae se hia. 3 Ke anyin a
inya oge me hnyok ka hnyi uma umen
Khonguk, me hu gak omjehek gol me
sileva, me oge me ham e hobi kâu uma
umen Khonguk, ca ha bi hnök hna pena-
pena hobi kâu uma ae kap; 4 wale kun ta
thauzan talan gol, goliny Ofira, ke seven
thauzan je talan sileva adre ânyâwia, hnân
tube je hnyeige uma: 5 gol hnân je ûnyi
gol, me sileva hnân je ûnyi sileva, me hnân
ta je ûnyi hia he ka huliwan. Ke ewa at
ame weny he ka okabâ e bi hnyi bong ang
kö Iehova? 6 Haba je taben je lap anyin
lakamen, me je taben je tribu anyi Isaraela,
me je taben thauzan me haded, me je taben
huliwa anyin than ödrin e ka ham thibut;
7 me ham hobi kâu huliwainy uma umen
Khong faiv thauzan je talan ke ten thauzan
je dareke gol, me ten thauzan je talan sileva,
me eitin thauzan je talan bras, me wan
haded thauzan je talan fao. 8 Ke haba
tavat ae hu veto ae ûnyi hnathu, ödrin e
ham kö Jehiela at Geresoma, hobi kâu tang
omjeûiny uma umö Iehova. 9 Ke haba
tavat ödrin e senyin he ka ham baûâ, anyin
a ödrin e ham baûâ me hnyok ae bekhöt
kö Iehova: ke haba Davita than ame senyin
gan hmâ. 10 Anyin a wale Davita ame
ole kö Iehova hnyi hnyimakan ûkhacaköu
hia: haingö Davita, ka habe, Ole köu
Iehova lö, Khongu Isaraela a kamöhmun,
nyiele nyiele balua. 11 E unyâm, Iehova
lö, ûganiny, me man, me hmanenang, me
hwege, me musi: anyin a ânyâm ta je ûnyi
hia ethö hnyi drany me eang hmeledrany;
e unyâm dökhu, Iehova lö, ke adre oganö u
me me ban ta je ûnyi hia thithö. 12 Ûnyi
gam ta je omjeû, me hmanenang, ke u je
musö hia; ke e unyâm man me hwege, ke
hamâm he ka oganâ me ha hwegien hia.
13 Ke walang ang Khonguhmun lö, öhmun
e oleâ köu, me olungâ iâm ae hmanenang.
14 Ke iny ia, ke ia lakeik me me khan'
öhmun he ka labö ham me wehmun helâng?
anyin a ûnyi gam ta je ûnyi hia, ke öhmun
e ham köu ta je ûnyi a ânyâm. 15 Anyin
a je atkanyua öhmun hnyi hnyimâkâm, me
tavat hunuma tot, helâ je lakamöhmun
hia: haba bonguhmun je bong eang hmelen
helâ me hmenon, ke ba tethmâ. 16 Iehova
Khonguhmun lö, ûnyi gam ta je omjeû hia
eang, wale öhmun e penapena hnân op uma
hobi kâu iâm ae kap, me hing ânyâm.
17 E khanö nya, Khonguk lö, a u at ame
elâm hnyok, me senyin hnyi hwakecin ae
wisa. Inya oge hia but ham ta je ûnyi
hia ang ge wisainy hnyekuk: ke walang
ang oge me wâ lakem ang me senyin, k'
adre me ka hamödra hna köu. 18 Iehova
lö, Khongu Aberahama, me Isaaka, me
Isaraela a lakamöhmun, tuö ju hnyi ûnykû-
me me weny je hnyekon lakem nyiele balua,
ke ohmâ je hnyekudrin köu bi: 19 ke ham
kö Solomona a nökuk hnyok ae bekhöt, he
ka tuö hnâm je hna hûna, me hna ohnathoâ,
me hnâm je hnanyibu, me he ka ânyâ ta je
ûnyi hia eling, me otilâ uma, wale oge me
penapena kâu. 20 Ke haba Davita ame
ha ka ûkhacaköu hia, ka habe, Walang
ang, oleâ thö kö Iehova Khongubun. Me
haba ûkhacaköu hia adre me ole kö Iehova
Khongon lakamödrin, me nom ju, me khu-
drung kö Iehova, me than. 21 Ke haba
nyi ödrin e hudo je hut kö Iehova, me hudo
je hudiny leû kö Iehova, wan thauzan je
bolok, ke wan thauzan je mamoe baga, ke
wan thauzan je nokon mamoe, tha e me je
hudiny ic, me je hut ae se hobi kâu Isaraela
hia; 22 ke ödrin e han me ic hnyi hnyi-
makö Iehova hnyi bong eling me senyin
gan hmâ. Ke ödrin e olo otilö Solomona
nöku Davita ka than, me hû e kö Iehova
hnân at musi, me Zadoka he ka at bihut.
23 Ke Solomona ame tabâ theron anyi
Iehova me me than hwabö Davita a kamen,
k' ame sot bi; ke ame löng kâu Isaraela
hia. 24 Ke haba ta je taben hia, me tavat
hwege, me laku Davita minya, ödrin e nom
ju kö Solomona than. 25 Ke haba Iehova
ame ti oganö Solomona hnyi hnyimakan at
Isaraela hia, me ham kâu hmanenanginy
than, ke ca helâe ke than Isaraela ehac.

26 Haba Davita nöku Jese ame musö at
Isaraela hia. 27 Ke haba ûen e ame musi
hnyi Isaraela, me, fâte huna; e ame musi
hnyi Heberona seven je huna, ke e ame
musi hnyi Jerusalema hnyi thöte theri ta
je huna. 28 Ke e ame mokcu k' ame ti
hingat ut, ke se hia bongon je bong, me
omjeû, me hmanenanginy: ke ame than
biju Solomona a nokon. 29 Ke haba ta je
ûnyi ame ânyâ Davita a bân me biliny,
wâ bi, adre hia but sihnalimen hnyi tusi
Samuela at wâ, me hnyi tusi anyi Nathana
perofeta, me hnyi tusi anyi Gada at wâ;
30 tha e me anyin musi hia, me tang
hwegien, me ta je ûen ame o kâu, me ka
at Isaraela, me je dökhu hia dokhon ta je
hnyei.

TUSI A LOINY

GE

MAN ÛLABAINY JE THAN.

HNYIMAKAN 1.

KE adre me ohwegiö Solomona nöku
Davita hnyi dokhon dökhu, ke tha
Iehova a Khongon mē, k' ame ogânâ e.
2 Ke haba Solomona ame fuc ka at Isaraela
hia, ka je taben thauzan me haded, me
tavat owisa, me je taben Isaraela hia, je
ban je lap anyin lakamen. 3 Ke haba
Solomona me ûkhacaköu hia, ödrin e tha
he ka hnyi dok ae görany hnyi Gibeona;
anyin a eling uma ûkhacaköu umen Khong,
a ânyâ Mose athnyabainy Khong hnyi hnye-
buba. 4 Ke Davita ame hia but hom tang
tangen Khong ûheny Kiriatha-jarim ka
hnyi dok ame penapena ga Davita hobi
kâu: anyin a bia but otilâ uma mano hnyi
Jerusalema hobi kâu. 5 Ke haba taben
hut a bras, waleji hnö Bezaleli nöku Uri,
nöku Huro, hna ânyâ, e but ling hnyi hnyi-
makan uma mano umö Iehova: ke haba
Solomona me ûkhacaköu hia ödrin e elâm
hnyin e. 6 Ke haba Solomona ame ölö
kâe ka hnyi taben hut bras hnyi hnyimakö
Iehova, hnyi uma ûkhacaköu, me hudo hon
e je hudiny leû a wan thauzan.
7 Ke haba Khong ame manen hnyi lit
eling kö Solomona, me ha kâu, ka habe,
Sumâtâ thö ûnyi oge me he ka ham köu.
8 Me haingö Solomona ka Khong, ka habe,
U je betenge gan hmâ ga cica Davita, me
otilö nya ka than hwaban. 9 Ke walang,
Iehova Khong lö, ö u ohmâ ju hwâm hofuc
kö cica Davita: anyin a u je otilö nya he
ka than hon tavat ae se helâ me sesâiny
hmeledrany ûseidrin. 10 Ö u ham könya
walang metâ me wâhmakhmeto, m' inye
he ka didrut me didrö hnyi hnyimakan
tavat eang: anyin a ie at ae khana he ka
owisa ka lakem eang ae gan? 11 Haba
Khong ame ha kö Solomona, ka habe.
Anyin a e hnyi hnyekom ûnyi e, ke u je
ca sumatö omjeû, me ta je ûnyi, me hna
ogânâ, me he ka kot je iwahnaihmiöny möu,
ke u je ca sumâtâ minya he ka möt beû;
ke u je sumâtâ he ka metâ me wâhma-
khmeto, m' u me owisa ka lakeik a hnyat
oge me otilö u he ka than hon: 12 awe,
adre ma ham köu metâ me wâkmakhmeto;
ke oge me he ka ham köu omjeû, me ta
ûnyi, me hna ogânâ ae ca hu helâe je than
a bân, ke ame ca he ka helâe hwabâm.
13 Ke haba Solomona ame he Jerusalema
ai ûheny hnyi dok ae görany hnyi Gibeona,
hnyi hnyimakan uma ûkhacaköu; ke e ame
musi hnyi Isaraela.
14 Ke Solomona ame ûkhacaköuâ je
kariota, me tavat tabö hors: ke hu gan
wan thauzan ke foa haded anyin je kariota,
ke twelv thauzan tavat tabö hors, wale e
ame ip ödrin hnyi je tauniny je kariota,
me e unyin than hnyi Jerusalema. 15 Ke
haba than ame osehia sileva me gol hnyi
Jerusalema helâ me je veto, me je arasi
helâ me je sukamore hnyi hnyigöulen bucen.
16 Ke haba je hors hale Solomona me adre
hom ûheny Aigupito; ke haba tavat ûcû
anyin than, me ödrin e kap je deö hors ge
hwaban. 17 Ke ödrin e hom me hom ûheny
Aigupito kariota hwaban sileva a siks haded

je sekel, ke wan haded ke fifte je sekel
hwaban hors: me ödrin e hom helâe hobi
kâu je thaniny at Heth me Suria.

HNYIMAKAN 2.

KE haba Solomona ame ûnykûme he ka
op uma hobi kâu iö Iehova, me ke
uma hnân dokhon dökhu. 2 Ke Solomona
ame aû tavat a ödrin sevente thauzan tavat
sukhöûnâ, ke eite thauzan tavat si utö hnyi
je bucen, ke theri thauzan ke siks haded
tavat tu' ödrin. 3 Ke haba Solomona ame
ûkhûnöng kö Hirama thaniny Turo, he ka
ha, ka habe, U me he ka ânyâ könya, helâ
me hnâm hna ânyâ kö cica Davita, me
kunâ kâu je arasi hnân op umen uma hnân
laba hnyin. 4 Wâ bi, inya oge me op uma
hobi kâu iö Iehova Khonguk, he ka okabâ
kâu, me he ka leû utö ae bo so hnyi hnyi-
makan, me hnân hobi kâu bala thibut areto
hnân omanenâ me je hudiny leû hnyi je
hnyomakatu me sahac, hnyi je sabath, me
je tehi ae teb ûnyi, me je bijeû adre thu
anyi Iehova Khonguhmun. Wale hna otilâ
ka at Isaraela nyiele balua. 5 Ke e gan
hmâ uma oge me op, anyin ae beönua Iehova
Khonguhmun hon ta je khong. 6 Ke ie
at ae khana he ka op uma hobi kâu, anyin
ae ca ûcû kâu drany me draniny ta je
drany? ke iny ia, me inye he ka op uma
hobi kâu, ke so bi he ka leû utö ae bo so
thibi hnyi hnyimakan? 7 Walang ang
kunâ thö könya at ae metâ he ka huliwan
gol me sileva, me bras, me fao, me udrudrâ
hlit, me dra vec, me udrudrâ, me at ae
khana he ka khavi hnalimen, he ka tha e
me tavat ae metâ eang unyik hnyi Juda
me Jerusalema, waleji a penapena ga cica
Davita. 8 Kunâ minya ju könya je ûö
arasi, me köp, me alemuga, ûheny Leba-
nona; ke wâ bi ame he ka tha he lathnya-
baik me lathnyabaem, 9 wale he ka pena-
pena hobi könya je utö ae se: anyin ae ti
gan hmâ uma oge me he ka op. 10 Ke
wâ bi, oge me he ka ham ka lathnyabaem
a hnyat si utö je tulut hwit adre kokot a
twente thauzan, ke twente thauzan je tulut
bali, ke twente thauzan je bath waina, ke
twente thauzan je bath wakaco. 11 Me
haba Hirama than Turo ame thu hnyi tusi
a kunâ kö Solomona, ka habe, Anyin a
Iehova ame betenge ge lakeiny, me ame
otilö u he ka tuhödrin. 12 Haingö Hirama
minya, ka habe, E so adre me ole kö Iehova,
Khongu Isaraela, at a op drany me hmele-
drany, at a ham nokon ae metâ kö Davita
than, at wâhmakhmeto, me wâ ûnykûme,
me me op uma hobi kö Iehova, me uma
hobi kâu dokhon dökhu. 13 Ke walang
ang oge me kunâ ke at a aten cica Hirama,
at ae metâ, me wâhmakhmeto, 14 nokon
momo Dana, ke at Turo kamen, at ae khana
he ka huliwan gol, me sileva, me bras, me
fao, me veto, me utö, me udrudrâ hlit, me
udrudrâ, me lino ae ûhnyûkong nân, me
dra vec; me he ka khavi hnalimen, me
ûnykûme wia ta je ûnyi adre me hna kâu:
me ame he ka tha e me lakem ae metâ, me
hnyat ae metâ lakei Davita than a kamâm.
15 Ke walang ang tuhök lö, e so u ma
kunâ jem ka lathnyabaem hwit, me bale,
me wakaco, me waina, waleji u je ha:
16 ke öhmun e he ka si utö hnyi Lebanona
hoton wem: k' öhmun e he ka mâtâ eû
hnyi köiö Jopa ai köu bi; ke u me he
ka hom Jerusalema ai. 17 Ke Solomona
ame aû ta je atkanyua hia hnyi hnyei
Isaraela, hwaban hna öû ödrin ga Davita a
kamen; k' adre ō ödrin a wan haded ke
fifte theri thauzan siks haded tavat. 18 Ke
ame otilâ sevente thauzan gadrin he ka
sukhöûnö ûnyi, ke eite thauzan he ka si
utö hnyi je bucen, ke theri thauzan ke siks
haded he ka musö tavat huliwa.

HNYIMAKAN 3.

ME haba Solomona ame hwân he ka
op uma umö Iehova hnyi Jerusa-
lema hnyi bucen Moria, waleji a manen
hnyin Iehova kö Davita a kamen, wale e
ame penapena hnyi dok ame kû Davita
hnyi hna huje hwit anyi Aruna at Jebusi.
2 Ke e ame hwân he ka op uma hnyi bong
a loiny tehi a loiny, hnyi huna a vakiny
anyin musi. 3 Ke walang hnö Solomona
hna bi taben, me me op uma umen Khong.
Haba ibeûen hoton tulut a bân, sikste je
kubit, ke haba ûlaûen, twente je ku-
bit, 4 Ke haba poretiko hnyi hnyimakan
uma, e tha ûcû ibeûen me ûlauen uma,
twente je kubit, ke ibeûen göranyai, wan
haded me twente: ke e ame tube hnyin ge
gol ae so. 5 Ke e ame bi esö ethö hon
uma ae gan ge köp, me tube ge gol ae so,
me op hon je pama me je cen. 6 Ke e ame
omecâ uma ge je veto ae ûnyi hnathu me
me hmanenang: ke haba gol, me goliny
Parevaima. 7 E ame tube goliny minya
uma, je· venyâ, me utkhetep, me je baten
uma, me je hlinginy hwanuma; me kave je

kerubi hnyi baten uma. 8 Ke e ame ânyâ
uma ae ti kap; haba ibeûen e ûcû me
ûlauen uma, twente je kubit, ke haba ûla-
ûen twente je kubit: ke e ame tube ge gol
ae so ke ne o but siks haded je talan. 9 Ke
haba ihmakiny je fao fifte je sekel gol. Ke
e ame tube goliny je hnyeule ethö. 10 Ke
e ame ânyâ hnyi hnyin uma ae ti kap li
kerubi adre theâtâ, ke ödrin e tubi ödru ge
gol. 11 Ke haba ibeûen je labenyin li
kerubi twente je kubit: faiv kubit ke
labenyin, ame kâlâ baten uma; ke faiv
kubit minya ke labenyin ame kâlâ labenyin
ke kerubi. 12 Ke haba labenyin ke kerubi
faiv kubit, ame kâlâ baten uma; ke haba
ke labenyin faiv kubit minya ame kâlâ la-
benyin ke kerubi. 13 Adre lau je laben-
yin li kerubi eling ke ne o but twente je
kubit: ke ödru me tot ge li cadru, me
hnyimaködru ka hnyi uma. 14 Ke e ame
ânyâ singiny ae udrudrâ, me udrudrâ hlit,
me dra vec, me lino ae ûhnyûkong nân, me
tibet je kerubi hnyin e. 15 Ke e ame
ânyâ minya hnyi hnyimakan uma li hmolom
ûsa thöte faiv kubit ibeûen göranyai, ke
haba li ovejien walethö hon li ban ûsa faiv
kubit. 16 Ke e ame ânyâ je cen hnyi
umen hofuc, me ip hnyi ban li hmolom; ke
e ame ânyâ je wan rimona a wan haded,
me ip hon je cen. 17 Ke e ame otilâ li
hmolom hnyi hnyimakan uma, khaca hnyi
ke keihen metâ, ke khaca hnyi ke keihen
me; me hwenyi ien khaca hnyi ke keihen
metâ Jakina, ke ien khaca hnyi ke keihen
me, Boaza.

HNYIMAKAN 4.

KE e ame ânyâ ke taben hut bras
minya a twente je kubit ibeûen,
ke twente je kubit ûlauen, ke ten kubit
ibeûen göranyai. 2 Ke e ame ânyâ minya
taben köiö adre oköiâ a ten kubit ûnyi
hnyi ke baten ka hnyi ke baten, ke wa-
thelaba, ke faiv kubit ibeûen göranyai; ke
thöte kubit tulutiny igigilö. 3 Ke eû
hmelen adre me theâtâ je bolok adre wadrâ
igigilö, hnyi ten kubit, igigilö taben köiö.
Adre me ânyâ je bolok hnyi li deö hnyi
ûen adre okoiâ. 4 K' adre bi taben e hon
je bolok a twelv, kun ame tot me hnyima-
kan ka hnyi hwadrö, kun ame hnyimakan
jio, kun ame hnyimakan ka hnyi hwaiöu,
kun ame hnyimakan deiö: k'ame tab' ödrin
taben köiö, k' ödrin e iobinyköu eû hmelen.
5 Ke khaca hnyam ûhakiny; k' adre ânyâ
baten helâ me baten kaia, helâ me obe-
dila: e khana he ka hu hnyin kun ta
thauzan bath. 6 Ke e ame ânyâ je taben
soû a ten, k' ame ip thabûng hnyi metâ,
ke thabung hnyi me, hnân soû hnyin:
k' adre me hneû eling je ûnyi hnân hu-
diny leû: ke haba taben köiö, me, hnân
sûen tavat bihut. 7 Ke ame ânyâ je
taben lamepa gol a ten hoton tulut adre
ha, k' ame ip eiö hnyin uma kap, thabung
hnyi metâ, ke thabûng hnyi me. 8 Ke
e ame ânyâ minya je laulau a ten, k' ame
ip hnyin uma kap, thabûng hnyi ke kei-
hen metâ, ke ke thabung hnyi ke keihen
me. Ke e ame ânyâ je kaia gol a wan
haded. 9 Ke haba khaca, e ame ânyâ
hnyeuleny tavat bihut, me hnyeule ae gan,
me je hlinginy hnyeule, me tube je hlinginy
ge bras. 10 Ke haba taben köiö, e ame ip e
hnyi ke keihen metâ e deiö ke ka hnyi
hwaiöu. 11 Ke haba Hirama ame ânyâ je
öt, me je soi, me ta je kaia. Me haba Hira-
ma ame umo ta je huliwa e ame ânyâ hobi
kö Solomona than hnân hobi kâu uma
umen Khong: 12 waleling li hmolom, me je
ûnyi ae wathelaba, me li ovejien hon ban
li hmolom; me li boert hnân tube li ûnyi
ae wathelaba anyin li ovejien walethö hnyi
hon ban li hmolom; 13 ke foa haded je
wan rimona hobi kâu li boert; ke lo li deö
wan rimona hobi kâu ke boert, hnân tube
li ûnyi ae wathelaba anyin li ovejien ethö
hon ban li hmolom. 14 K' ame ânyâ minya
je taben, k' ame ânyâ minya je taben sou
hon je taben; 15 me khaca taben köiö ke
twelv ta bolok eû hmelen. 16 Ke haba je
öt, me je soi, me je bâletiny utiö, me je
omjehen hia, wale ame ânyâ Hirama a ka-
men hobi kö Solomona than, hnân hobi kâu
uma umö Iehova ge bras ae hadröngöc.
17 Ame oköiâ e hnen than hnyi dok ae
tha hon hnyi Joridano, hnyi kânâ ae kece
wale wanben Sukotha me Zaretana. 18 Ke
haba Solomona ame ânyâ ta je ûnyi hia
eling ae ti se hia: ke adre me ca wâ bi
ihmakiny bras. 19 Ke haba Solomona
ame ânyâ ta je ûnyi wale eiö hnyin uma
umen Khong, me taben hut minya a gol,
me je laulau taben je areto hnân omanenâ;
20 me je taben lamepa me je lamepainy,
me me möt hoton tulut hnyi hnyimakan
umen hofuc, gol ae so; 21 me je vongon
ûö, me je lamepa, me je akofi, gol, wale
gol ae so; 22 me je uthesiûn, me je kaia,
me je spun, me je taben meic, gol ae so:
ke haba hwanumen uma, je hlinginy eiö

hnyin hobi kâû dok ae ti kap, me je hlin-
giny uma, wale uma kap, gol.

HNYIMAKAN 5.

KE helâe adre umo ta je huliwa a ânyâ
Solomona hobi kâu uma umö Ie-
hova. Me Solomona ame odilâ thö je ûnyi
a okabâ Davita a kamen; wale sileva me
gol. me je ûnyi hia, me ip hnyi uma omje-
iiny uma umen Khong.
2 Haba Solomona ame ûkhacaköuâ wa-
hingatiny Isaraela, me je ban hia anyin je
tribu, kamen ae beönua ge lakon Isaraela,
Jerusalema ai, he ka hom tangen ûhihiny-
köu anyi Iehova ûnyi hnyi taun anyi Davita,
wale Ziona. 3 Ke ame ûkhacaköu thö
tavat Isaraela hia ka than hnyi bijeû, wale
hnyi tehi a seveniny. 4 Ke ame o but
wahingatiny Isaraela hia, me at Levi ödrin
e vadren tang. 5 Ke ödrin e hom tang me
uma hnân ûkhacaköu, me ta je ûnyi ae kap
hia hnyi uma hnân ûkhacaköu; wale je
ûnyi a hom tavat bihut a at Levi. 6 Ke
haba Solomona than, me ûkhacaköu hia
anyin Isaraela, tavat adre tha ûkhacaköu
kâu hnyi hnyimakan tang, me, ödrin e
hudo je mamoe me bolok a ca hnân aû
ûseiny anyin ae se hia. 7 Ke haba tavat
bihut ödrin e hom tangen ûhihinyköu anyi
Iehova ka hnyi hnen, ka hnyi umen hofuc
hnyi hnyin uma, wale dok ae ti kap, eû
hmelen je labenyin li kerubi. 8 Anyin a
li kerubi ödru me lau li labenyidru hon
tang, ke haba li kerubi ödru me tube
ethö tang me li venyâiny. 9 Ke ame beû
li venyâ me me manen li hnyiban li venyâ
hnyi tang cicö umen hofuc, ke ca manen bi
eû. Ke ka eling ke ne o but hnyi bong
tang. 10 Ke ba ûnyi hnyin tang ke li veto
thibi ae lau waleji a ip Mose hnyin hnyi
Horeba, waleji hnyi ûen Iehova ame ûbi-
hinyköu me lakon Isaraela, hnyi ûhedrin
Aigupito. 11 Ke ame didrut tavat bihut
ûnyi hnyi dok ae kap, (anyin adre me okabâ
tavat bihut hia ae ling, k' ödrin e ca huliwa
gaga; 12 me at Levi minya hnyat khu-
möng, ödrin hia, wale Asafa, me Heman,
me Jeduthun, me je lakudrin, me je liame-
keiny mödrin, adre khavâ mano lino,
k' ödrin e hom je simebalo, me je nabeli,
me je kitara hnyi ke keihen taben hut e
deiö, ke tha ödrin me tavat bihut a wan
baded ke twente ödrin e tûö trutru :) 13 ke
haba tavat tûö trutru me tavat khumöng,
me, helâ me at a khaca, he ka hai khumöng
helâ me khaca thibi hofuc he ka ogânâ me
ole kö Iehova; ke ödrin e fuc göranyai ge
je trutru me simebalo me je ûnyi khumong'
me oganö Iehova, me ha, ka habe, Anyin
ae so e, anyin a nyiele balua anyin ibeten-
giö; me haba hnyi ûen eling ame unöngötö
uma ge ulâ, wale uma umö Iehova, 14 me
me ca khana bi tavat bihut he ka tot me
ânyâ hudrudrin, can ûlâ: anyin a unöngötö
uma umen Khong ge hmanenangi Iehova.

HNYIMAKAN 6.

ME haba Solomona ame ha, ka habe, A
hia but ha Iehova a g' ame he ka
laba hnyi menekholom. 2 Ke oge me hia
but op uma hnân hnyabam, a dok u me he
ka laba hnyin nyiele balua. 3 Me haba
than ame hwiö me hahnahicâ ûkhacaköu
hia anyin Isaraela: k' ame todrö ûkhaca-
köu anyin Isaraela hia. 4 Me e ame ha, ka
habe, Ole kö Iehova, Khongu Isaraela, at
ame fuc ge hnyimen kö cica Davita, me
ohwâdâ ge li hnyamen, ke haingen, ka
habe, 5 Hwân hnyi bong oge me hom
lakeik ûhedrin Aigupito, me oge me ca
ûca ke taun hnyi je tribu Isaraela hia, he
ka op uma hnyin, me me laba eling iök; ke
oge me ca ûca ke at me me tuhan lakeik
Isaraela: 6 ke oge me ûca Jerusalema,
m' adre me ip eling iök; ke oge me ûcö
Davita he ka musi hon lakeik a Isaraela.
7 Ke e hu eû hnyi hnyeku cica Davita
weny he ka op uma hnân hobi kâu iö
Iehova, Khongu Isaraela. 8 Ke haba
Iehova ame ha kö cica Davita, ka habe,
Anyin a eû hnyi hnyekom he ka op uma
hobi kâu iök, me so hnâm hna hnyok: 9 ke
so bi, u me ca he ka op uma, ke hamen
nokom bi at ame he ka o ûnyi gam, e bi
ame he ka op uma hobi kâu iök. 10 Ke
a hia but Iehova ohwâdâ hwan hofuc a ha;
anyin a oge me o but hwabö cica Davita,
me tabâ theroniny Isaraela, helâ me hna ha
bânâ hnö Iehova, ke oge me hia but op
uma hobi kâu iö Iehova, Khongu Isaraela.
11 Ke oge hia but ip eling tang, wale adre
hitangen hnyin ûhihinyköu anyi Iehova,
wale e ame ânyâ me lakon Isaraela.
12 Ke e ame tot cicö taben hut anyi
Iehova, hnyi hnyimakan ûkhacaköu hia
anyin Isaraela, me lau li hnyamen: 13 (ke
a hia but Solomona ânyâ ke tap a bras, faiv
kubit ibeûen, ke faiv kubit ûlauen, ke kun
ta kubit göranyai, me ip e hnyi wanben
hnyeule; ke e ame tot hon, me cibouca

hnyi hnyimakan ûkhacaköu hia anyin Isa-
raela, me hai hnyi dranyai li hnyamen :)
14 ke e ame ha, ka habe, Iehova lö, Khon-
gu Isaraela, e ba ke Khong ae ûcû möu,
ethö hnyi drany me eang hmeledrany; at
ame tuö ûhihinyköu me ibetengiö ka lath-
nyabaem, tavat adre me vheno hnyi hnyi-
makâm me je hnyekudrin ae bekhöt: 15 at
ame tuö hobi kâu athnyabaem a cica Davita
waleji ge hnâm hna ha bânâ kâu: eke, u
je fuc ge hnyimâm, me ohwâdâ ge hnya-
mâm, helâ me hnyi bong ang. 16 Anyin
a wale, Iehova lö, Khongu Isaraela, tuö
thö hobi kâu athnyabaem a cica Davita
waleji u je ha bânâ kâu, ka habe, Ame ca
he ka ba hwabâm hnyi hnyimakök, he ka
tabâ theron hnyi Isaraela; ame ne he thibi
lakom ka tuö dedrin je gethen, he ka vheno
anyik hnanyibu helâ me hnâm hna hia but
vheno hnyi hnyimakök. 17 Ke walang
ang, Iehova lö, Khongu Isaraela, e so adre
me ohnatho hwâm hofuc, waleji u je ha ka
athnyabaem a Davita. 18 Ke hawa, e
hnathu ame he Khong ka tha laba me
tavat eang hmeledrany? wâ bi, e ca ûcû
köu drany me draniny ta je drany; ke ti
ca ûcû köu uma ang oge hia but op! 19 Ke
so bi Iehova Khonguk lö, ö u wâ ju hic
hijin athnyabaem me anyin sumat, me
löng hwatenge me hic hijin athnyabaem
hnyi hnyimâkâm: 20 me me bwelâ but
li emakâm cicö uma eang hnyi lany me
lit, wale cicö dok waleji u je ha gan a
u je he ka ip iâm eling; me löng hic
hijin athnyabaem cicö dok ang. 21 Ö u
long ju hic hijin athnyabaem me lakem a
Isaraela, ödrin ka he ka hic cicö dok ang:
eke, ö u löng ju hnyi hnyabam ethö hnyi
drany; ke u ka löng ut, ö u hna but.
22 Ame ne monu ke at ka ke at bi, k' adre
me kunâ e he ka khemanyin, ke ka o but
me khemanyin cicö ânyâm taben hut hnyi
uma ang: 23 awe, ö u löng ju hnyi drany,
me ânyâ, me owisa ka lathnyabaem, me bi
hwaban ka at ae kong, me oâ ka hnyi hon
ban hwakecin ae kong; me owisa ka at ae
wisa, me hna kâu hoton hwakecin ae wisa.
24 Ke adre me ne kot lakem a Isaraela
hnyi hnyimakan iwahnaihmiöny can anyi-
drin monu köu; k' ödrin e ne he ka hmetu
me ha iâm, me hic me khöû hnyi hnyimâ-
kâm hnyi uma ang: 25 awe, ö u löng ju
hnyi drany me hna konginy lakem a Isara-
ela, me ohmetu ödrin ka hnyi hnyei waleji
u je ham ködrin me lakamödrin. 26 Ke
adre me ne hlöng drany, me ba we, can
hwakecidrin ae köng köu; ke ödrin e ne he
ka hic cicö dok ang, me ha iâm, me hwiö
ûnyi hnyi anyidrin monu, u ka oveci ödrin:
27 awe, ö u löng ju hnyi drany, me hna
hwakecin ae kong anyin lathnyabaem, me
lakem a Isaraela, u ka n' ödrin ge gethen
ae so ködrin he ka vheno; me kunâ but we
ka hnyi em hnyei, wale u je ham ka lakem
me me idrin. 28 Ke a ne hu hmiâ hnyi
hnyei, k' ame ne mok ae cap, k' ame ne ut,
me löhau, me wahamon, me ihmâ; k' ame ne
theling ödrin iwahnaihmiöny mödrin hnyi
hnyei adre me bi anyidrin je taun hnyin;
ame ne ke je vec ame ne ke je mok;
29 k' ame ne he ke at ka hic me sumâtâ,
k' ame ne lakem hia a Isaraela, tavat adre
me ve wâhmakhmeto vec me anyidrin
hmak, m' ödrin e hai li benyidrin cicö uma
ang: 30 awe, ö u löng ju hnyi drany a
hnyabam, me hna, me ham ka tavat hia
thithö helâ me dedrin je gethen, ke u je
wâhmakhmeto je hnyekudrin; (anyin a
hake u ke thibi at ame wâhmakhmeto hnye-
kon tavat;) 31 m' adre me ka outö u, me
vheno dem ta je gethen hnyi ta je bong hia
bongon anyidrin möt hon kânâ, waleji u je
ham ka lakamöhmun. 32 Ke haba atka-
nyua a ca hanen bi lakem a Isaraela, ke e
ka o ûnyi hnyi hnyei ae sâkâû ge iâm ae
gan, me hnyamâm ae hwege, me benyâm
adre hai; ke ödrin ka o but me hic cicö
uma ang; 33 awe, ö u löng ju ethö hnyi
drany wale hnyabam, me ânyâ helâ me ta
je hofuc hia ame hawo u hnyin atkanyua;
me me khana iâm ge ta je hnyei hia thithö
eang hmeledrany, me outö u helâ me hnen
lakem a Isaraela, me me khan' ödrin a g
adre hwenyi ien uma ang, wale oge ânyâ
ge iâm. 34 Ame ne he but lakem he ka
vat me je iwahnaihmiöny mödrin, hnyi je
gethen hia u me he ka kun' ödrin hnyin,
ke ödrin e he ka hic köu cicö taun ang wale
u je ûca, me uma oge hia but op hobi kâu
iâm: 35 awe, ö u löng ju ethö hnyi drany
hijidrin hic me anyidrin sumat, me owisa
ködrin. 36 Ödrin e ne ânyâ hulö köu,
(anyin ae ba at ame ca ânyâ monu,) me u
me hmönyâm ködrin, me hu' ödrin ka je
iwahnaihmiöny, me adre me lili ödrin a je
hwenbâ ka hnyi ke hnyei ame ne sâkâû
ame ne hakekeny; 37 ke so bi ödrin e ne
ûnykûme hmetu hnyi hnyei ödrin e laba
hwenbâ hnyin, me hwiö thö, me khöû köu
hnyi hnyei ödrin e laba hwenbâ hnyin, me
ha, ka habe, Öhmun e hia but ânyâ hwake-
cin ae kong, me hwali, me monu; 38 ödrin

e ne hmetu köu ge hnyekudrin ae bekhöt
me hanudrin ae bekhöt hnyi hnyei ödrin e
laba hwenbâ hnyin, wale adre lili ödrin me
hwenbâ ka hnyin, me hic cicö idrin hnyei,
waleji u je ham ka lakamödrin, me taun u
je ûca, me uma wale o ge ânyâ hobi kâu
iàm : 39 awe, ö u löng ju hnyi drany, wale
hnyabam, hijidrin hic me hnödrin je hna
sumat, me owisa ködrin ; me hna monu
anyin lakem wale ödrin e monu köu.
40 Walang ang, Khonguk lö, inya o ge me
sumatö u, ö u bwela ge li emâkâm, me teve-
hlöng ge li hnyikönyâm, hic adre hic hnyi
dok ang. 41 Ke walang, Iehova Khong lö,
todrö ka hnyi hnâm hna mokut, u me tan-
gen hwegiam : Iehova Khong lö, e so adre
me khavâ ge ûhömeli ânyâm tavat bihut,
me senyinâ hwakecin ae so ânyâm tavat ae
kap. 42 Iehova Khong lö, ca he ka wia
degecâ hnyimakan hnâm hna hû : ûnykûme
thö je ibetengiö anyi Davita a athnyabaem.

HNYIMAKAN 7.

K' a um dö Solomona hic, me ame kölu
but meic ûnyi hnyi drany, me an
hudiny leû me je hut; ke ame unöngötö
uma ge hmanenangi Iehova. 2 Ke ca
khana bi tavat bihut he ka didrö ka hnyin
uma umö Iehova, anyin a unöngötö uma
umö Iehova ge hmanenangi Iehova. 3 Ke
haba lakon Isaraela hia ödrin e wâ meic
ame kölu me hmanenangi Iehova hon uma ;
ke ödrin e nom hnyikânâi ka hnyi dek veto,
me khudrung, me ole kö Iehova, me ha, ka
habe, Anyin ae so ; anyin a nyiele balua
anyin ibetengiö. 4 Ke haba than me tavat
hia ödrin e hudo je hut hnyi hnyimakö
Iehova. 5 Ke Solomona than ame hudo
je bolok a twente tu thauzan, ke wan haded
ke twente thauzan je mamoe. Me haba
than me tavat hia ödrin e okabâ uma umen
Khong. 6 Ke haba tavat bihut ödrin e ve
tot hnyi je hanymödrin ; me tavat Levi me
ta je ûnyi khumöng anyi Iehova, waleji a
ânyâ Davita than hnân ole kö Iehova,
anyin a nyiele balua anyin ibetengiö, waleji
hnyi ûen Davita ame ogânâ hnen ta je ûnyi
eling : ke haba tavat bihut ödrin e tûö tru-
tru hnyi hnyimaködrin ; k' ame tödrö at
Isaraela hia. 7 Ke Solomona ame okabâ
wanben hnyeule wale hnyi hnyimakan uma
umö Iehova ; anyin a e ame hudo je hudiny
leû hnyi dok e. me pipikhenyainy je hudiny
ole : anyin a haba taben hut a bras, wale
a ânyâ Solomona, me ca ûcû hnân ta je
hudiny leû, me je hudiny han, me pipi-
khenya. 8 Ke haba hnyi ûen eling haba
Solomona ame ânyâ bijeû hnyi seven ta
bong, tha e me Isaraela hia, ûkhacaköu ae
gan hmâ hmönyin, hwân hnyi homagöuleny
Hamath ke ne o but wageweiny Aigupito.
9 Ke haba hnyi bong a eitiny, me ödrin e
ânyâ ûkhacaköu ae ûnyi hnathu : ke ödrin
e okabâ taben hut hnyi seven ta bong, me
bijeû hnyi seven ta bong. 10 Ke haba
hnyi bong a twente theriny tehi a seveniny,
me, e ame kunâ tavat ka hnyi umödrin je
uma mano, me senyin me hobâ hnyi je
hnyekudrin ge ta je so Iehova ame ânyâ
hobi kö Davita, me Solomona, me Isaraela
a lakeiny.

11 Helâling Solomona ame umo uma umö
Iehova, me uma umen than : ke haba ta je
ûnyi hia a o ka hnyi hnyeku Solomona he
ka ânyâ hnyi uma umö Iehova, me hnyi
umen uma, me e ame umo hnyi hnahic.
12 Ke Iehova ame manen kö Solomona
hnyi ke hnyinghet, me ha kâu, ka habe,
Oge hia but löng hijâm hic, me ûca dok
ang hnân hobi könya bi ke hnân umen bi
hut. 13 Oge ne hlöng drany me me ba
we, ke oge ne kunâ wahamon he ka an
hnyei, ke oge ne kunâ mok ae cap ka la-
keik ; 14 ke e ka he lakeik, hnyat adre ip
iök hudrin, ka oûhnyûkongu ödrin bi, me
hic, me elâm hnyimakök, me hmetu ûnyi
hnyi dedrin je gethen ae kong ; awe, oge
me he ka löng hnyi drany, me hna anyidrin
monu, me osoâ idrin hnyei. 15 Ke walang
ang, oge me he ka bwela, me tevehlöng hic
adre me hijö hnyi dok eang. 16 Ke walang
oge hia but ûca me okabâ uma ang, me me
eling iök nyiele balua : ke ame he ka eling
li emakök me hnyekuk hnyi je bong hia
thibut. 17 Ke haba u, u je ne he ka he
hnyi hnyimakök helâ me hna vheno hnö
Davita a kâmâm, me ânyâ koton hnök hna
hûna köu, me tuö anyik je hnanyibu, me
hnök je hna owisa ; 18 awe, oge me he ka
otethmâ theroniny dokhom dökhu, helâ me
hnök hna ûhihinyköu me Davita a kâmâm,
ka habe, Ame ca he ka ba hwabâm hnân
musi hnyi Isaraela. 19 Ke öbun e ne
hwiö me hna degecâ anyik je hnanyibu, me
hnök je hna hûna wale oge ip hnyi hnyi-
maköbun, me he me bi athnyaba ka ke je
khong, me khudrung ködrin : 20 me oge
me he bi nya ka oc degeci ödrin ûnyi hnyi
ik hnyei wale oge ham ködrin ; ke haba
uma ang wale o ge hia but okabâ hobi kâu
iök me oge me he ka degec ûnyi hnyi hnyi-

makök, me oge me he ka wia e hnân ûhöûcû
me hluma hnyi ta je hnyei hia. 21 Ke
haba uma eang ae beû görany ai, ame he
ka hnân láiâ ka tavat adre me he, me ha,
ka habe, Anyin a ieû Iehova ame ânyâ
helâe ka hnyei ang me uma eang? 22 Ke
adre me he ka thu, ka habe, Can ödrin e
hna degeci Iehova Khongon je lakamödrin,
at ame hum ödrin ûnyi hnyi hnyei Aigu-
pito, me hom ke je khong bi, me khudrung
ködrin, me bi athnyaba ködrin: anyin a
wale e ame oâ ködrin ta je ûnyi eang ae
kong.

HNYIMAKAN 8.

KA um dö je huna a twente, wale hnö
Solomona hna op uma umö Iehova
hnyin, me umen bi uma, 2 me haba je taun
a hia but ham hnö Hiram kö Solomona, me
Solomona ame up ödrin me olabā lakon
Isaraela hnyin.
3 Ke haba Solomona ame he Hamathe-
zoba ai, me hom ûhnyûkongo. 4 Me e ame
op Tademora hnyi hnyebuba, me je taun
hia hnân ip omjeû, waleji e ame otilâ hnyi
Hamath. 5 Ke e ame op Bethe-horona
ethö, me Bethe-horona eû, li taun adre up
haginy, me je hak veto, me je homagöule,
me je ohmâiny; 6 me Baalath, me je taun
hnân ip omjeû anyi Solomona, me je taun
hobi kâu je kariota, me je tauniny anyin
tavat tabö hors, me je ûnyi hia ame we
Solomona he ka op hnyi Jerusalema, me
Lebanona, me je ke keihen hia hnyei e ame
musi hnyin. 7 Ke haba tavat hia a kolon
a at Heth, me Amora, me Perizi, me Hivi,
me Jebusi, wale a ca at Isaraela; 8 ke
lakudrin a je wan hwabödrin hnyi hnyei,
waleji a ca ohia hnen lakon Isaraela, me
haba Solomona ame wia keihen gadrin he
ka bi athnyaba, ke ne o but hnyi bong ang.
9 Haba Solomona ame ca kunâ lakon Isa-
raela he ka bi athnyaba hnyi anyin huliwa;
ke ödrin tavat vat, me je taben ae beönua,
me taben anyin je kariota, me tavat tabö
hors. 10 Wale je taben ae beönua unyi
Solomona than, ödrin tu haded ke fifte,
hnyat musö tavat. 11 Ke haba Solomona
ame hom but momo nöku Farao ûnyi hnyi
taun anyi Davita ka hnyi uma e ame op
hobi kâu: anyin a haingen, ka habe, Ame
ca he öiök ka laba hnyi uma umö Davita
than Isaraela, anyin ae kap je dok adre me
oâ tang tangö Iehova kâu.
12 Ke haba Solomona ame hudo je hut
kö Iehova hon taben hut anyi Iehova, wale
e ame ânyâ cicö poretiko, 13 k' ame bi ha-
nymen adre me thu hnyi ke bong me ke
bong, k' ame hudo hoton hnanyibu anyi
Mose, hnyi je sabath, me je tehi a teb ûnyi,
me hnyi je bijeû adre me thu, wale kun hnyi
huna, wale bijeûiny areto adre me ca levenâ,
me bijeûiny je wik, me bijeûiny uma hu-
numa. 14 Ke e ame hûna hoton hna otilâ
ga Davita a kamen je deö hanymen tavat
bihut, me at Levi ka je hanymödrin, he ka
ogânâ, me huliwa hnyi hnyimakan tavat
bi hut hoton huliwa hnyi ke bong me ke
bong: me tavat tuö hwanuma hoton je dö
hnyi je homagöule: anyin a hia but hûna
helâe Davita aten Khong. 15 K' ödrin e
ca ohavâ hnanyibu anyin than ka tavat bi
hut, me at Levi, ge ta je ûnyi hia, me ta je
omjeû. 16 Ke a hia but Solomona pena-
pena anyin ta je huliwa ke ne o but hnyi
bong adre me bi taben hnyin uma umö
Iehova, ke ne o but a um dö. K' adre umo
uma umö Iehova helâe.
17 Ke haba Solomona ame he Eziona-
gibera ai, me Eloth ai, hnyi hobat köiöiny
hnyei Edoma. 18 Ke haba Hirama ame
kunâ kâu je hu a deny lathnyabainy, me
lathnyabainy a hnyat wâhmakhmeto köiö;
k' ödrin e tha he me lathnyabai Solomona
Ofira ai, me hom gol ûheny e a foa haded
ke fifte je talan, me hom e kö Solomona
than.

HNYIMAKAN 9.

K' a löng ut momo than Sheba lung
anyi Solomona, me e ame o ka cubic
Solomona ge ta je hofuc hnei ae hmak hnyi
Jerusalema, tha e me bunyen ae se hia, me
je kamela ödrin e hijen je utö ae bo so, me
gol ae gan, me je veto ae ûnyi hnathu: k'
ame o but momo kö Solomona me e ame
ûhnenamö mē ge ta je ûnyi hia eû hnyi
hnyekon. 2 Ke haba Solomona ame oma-
nenâ ka momo anyin ta je hofuc hia: e ba
ke ûnyi adre ikhâlâ kö Solomona wale a ca
omanenâ ka momo. 3 Ke a hia but momo
than Sheba wâ metâ anyi Solomona, me
uma e ame op, 4 me jeû hon anyin laulau,
me ûlabainy lathnyabainy, me ûtilen hnyat
huliwa kâu, me je khaûödrin; me tavat
hok utkaia hnân belen, me khaûödrin; me
gethen ame ölö ka hnyi uma umö Iehova:
me ame gâ ōn momo. 5 Me haba momo
ame ha ka than, ka habe, E hnathu ûthu-
metu oge löng hnyi ik hnyei ge hnâm hna

ânyâ, me ânyâm metâ. 6 Ke so bi oge ca kap hnödrin je hna ha, ke ne o but oge me o me wâ ge li emakök: ke wâ bi adre ca hia but thumetu nya hafiny ânyâm metâ: u beönua hon metâ oge me löng. 7 E hnahic tavat unyâm, me hnahic lathnyabaem, tavat adre me utitilen hnyi hnyimâkâm hnyi je bong, me löng ânyâm metâ. 8 Ole kö Iehova a Khongom, at ame senyin gam he ka olabö u hon anyin theron, he ka than hobi kö Iehova a Khongom: anyin a Khongom ame betenge ge at Isaraela he ka otethm' ödrin nyiele balua, anyin a wale e ame otilö u he ka than hudrin, he ka ânyâ wisa, me ûnyi ae ûcû. 9 Me haba momo ame ham ka than gol a wan haded ke twente je talan, me je utö ae bo so ae ti gan, me je veto ae ûnyi hnathu: ke ba hmetu utö ae bo so helâ me hnen momo than Sheba hna ham kö Solomona than.
10 Ke haba lathnyabai Hirama, me lathnyabai Solomona, tavat adre hom gol ûheny Ofira, ödrin e hom je ûö alemuga me je veto ae ûnyi hnathu. 11 Ke haba than ame huliwan je ûö alemuga hnân gethen he ka ölö ka hnyi uma umö Iehova, me uma umen than, me hnân je kitara me je nabeli hobi kâu tavat khumöng: ke adre ca wâ ehac a helâe hnyi hnyei Juda. 12 Ke haba Solomona than ame ham ka momo than Sheba ta je ûnyi hia ae weny, e ame sumâtâ, ca ha bi hnen momo hna hom ka than. Me haba momo ame hwiö thö me he ka hnyi iny hnyei, tha e me lathnyabainy.

13 Haba ihmakiny gol adre me hom kö Solomona hnyi huna a khaca, me, siks haded ke sikste siks je talan gol; 14 me gol minya a hom hnen tavat ûcû, me tavat ûcû tot: ke haba je than Arabia me latuhan hnyei ödrin e hom gol me sileva kö Solomona. 15 Ke Solomona than ame ânyâ je ûnyi adre vakha a gol adre me kokot a tu haded: haba khaca ûnyi adre vakha, me siks haded je sekel gol adre kokot. 16 Me theri haded je bec gol adre kokot; haba bec a khaca me theri haded sekel: k' ame ip hnyin uma utöiny Lebanona hnen than.
17 Ke haba than ame ânyâ ke theron ae gan a nyon elefan, me tube ge gol ae so.
18 Ke e hu wacûat hnân ölö ka hnyi theron siks je utöiny wacûat, me taben can a gol adre me ohmâ ka hnyi theron, ke e hu ci hnyi li ke keihen hnyi hna lap, ke lo li liona ame tot hnyi li ci. 19 K' ame tot twelv je liona eling hnyi lo li ke keihen hon je utöiny je wacûat a siks: e ba ûnyi adre ânyâ helâe hnyi je dökhu hia thithö.
20 Ke haba je kaia hnân ic anyi Solomona than, me gol, ke ta je kaiainy uma utöiny Lebanona, me, gol ae so hia: ke adre me ca oûnyihnatho sileva hnyi ûö Solomona.
21 Anyin e hu ta je hu hon than ame labö he Tasesa ai me lathnyabai Hirama: k' ame labö khöp je huiny Tasesa hnyi obiny je huna a kun, me hom ġol, me sileva, me nyon elefan, me je cako, me je pikâk.
22 Ke beönua Solomona than hon je than hia eang hmeledrany hnyi omjeû me metâ.
23 K' ame elöm Solomona ge ta je than hia eang hmelen he ka löng anyin metâ wale a ip Khong eû hnyi hnyekon. 24 Ke ödrin e ve hom anyidrin je bwihlany, a je kaia sileva, me je kaia gol, me je ûkhaû, me je ûnyi hnân vat, me utö ae bo so, me je hors, me je miul, adre me fatâ hnyi ke huna me ke huna. 25 Ke hu ga Solomona foa thauzan je hnyeuleny je horse me je kariota, ke twelv thauzan tavat tabö horse, wale e ame ip hnyi je tauniny kariota, me keihen unyin than hnyi Jerusalema. 26 Ke e ame musi hon ta je than hia thithö hwân hnyi Wagewe ke ne o but hnyi hnyei iny at Filisiti, me ke ne o but hnyi hnyigöulen Aigupito. 27 Ke haba than ame osehia sileva hnyi Jerusalema me me helâ me je veto, k' ame osehia minya je ûö arasi me me helâ me je sukamore hnyi je hnyei ae hnyikânâi. 28 K' adre me hom kö Solomona je hors ûheny Aigupito me ta je hnyei hia.

29 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Solomona a bân me biliny, hawa, adre ca sihnalimen hnyi tusi anyi Nathana perofeta, me hnyi hna perofeta hnö Ahia at Silo, me hnyi hna omanenâ kö Ido at wâ ga Jeroboama nöku Nebata? 30 Ke haba Solomona ame musi hnyi Jerusalema hon at Isaraela hia fâte je huna. 31 Ke Solomona ame tha mokut ut me lakamen, me adre me konâm e hnyi taun anyi Davita a kamen: ke ame than biju Reoboama a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 10.

KE Reoboama ame he Sekema ai: anyin ame o but hnyi Sekema Isaraela hia he ka otilâ e ka than. 2 K' a löng ut e Jeroboama nöku Nebata, (anyin a e hnyi Aigupito waleji e ame kec ka hnyin ga Solomona than) me haba Jeroboama ame o

hmetu ûheny Aigupito. 3 Me ödrin e
ûkhûnöng me hawâ e; ke haba Jeroboama
ame tha o me at Isaraela hia, me ödrin e
ha kö Reoboama, ka habe, 4 Haba kâmâm
ame ohmâkâ ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ hu-
mun: ke walang ang, e so u me he ka
ohâhâ huliwa anyin kâmâm ae vec, me ûnyi
hnân ûhûkâlâköuâ ae hmak e ame ip huh-
mun, me öhmun e he ka bi athnyabaem.
5 Haba e ame ha ködrin, ka habe, Hmetu
thö könya hwaban kun ta bong. Me ame
vese thö tavat. 6 Haba Reoboama ame
ûhnenamö me je hingat, tavat adre me tot
hnyi hnyimakö Solomona a kamen ke tiga
möt, me ha, ka habe, Ie hofuc öbun e ûny-
kûme he ka thu ka tavat ang? 7 Ke hain-
gödrin kâu, ka habe, U je ne he ka menyik
ka tavat ang, me osenyini ödrin, me ha
ködrin je hofuc ae so, ödrin e ne ka bi
athnyabaem hnyi je bong hia thibut. 8
Ke e ame degec hofuc hwan wahingat
ödrin e ûhnenamö, me e ame ûhnenamö me
je hidröu tavat a tha dö mē, ödrin e tot
hnyi hnyimakan. 9 Ke haingen ködrin,
ka habe, Ieû anyibun ûhnenamö, m' adre
me he ka thu ka tavat ang, ödrin e fuc
könya, ka habe, Ohâhâ thö ûnyi hnân ûhû-
kâlâköuâ waleji a ip kâmâm huhmun? 10
Me ame ha kâu je hidröu tavat a tha dö
mē, ka habe, Walang hofuc u me he ka ha
ka tavat ang, ödrin e fuc köu, ka habe,
Haba kâmâm ame ohmâkâ ûnyi hnân ûhû-
kâlâköuâ huhmun, ke u me he ka ohâhâ e
huhmun; walang u me he ka ha ködrin, ka
habe, Haba bakevicik ame he ka hake hon
hnyi cica. 11 Haba cica ame ip hubun
ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ ae hmak, ke oge
me he bi nya ka bi hanen e hubun: haba
cica ame kuc öbun ge je osö, ke oge me he
bi nya ka kuc öbun ge je sekopio. 12 Ke
haba Jeroboama me tavat hia ödrin e o kö
Reoboama hnyi bong a kuniny, helâ me
hna ha ge than, ka habe, Hmetu thö könya,
hnyi bong a kuniny. 13 Me haba than
ame thu hwegiâ ködrin; ke haba Reoboama
ame degec hofuc hwan wahingat, 14 k'
ame fuc ködrin hoton hofuc hwan wahidröu
me ha, ka habe, Haba cica ame ohmâkâ
ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ hubun, ke oge me
he bi nya ka bi hanen kâe: haba cica ame
kuc öbun ge je osö, ke oge me he bi nya
ka kuc öbun ge je sekopio. 15 Ke ame ca
löng bi than ka tavat; anyin a ûnyi ge
Khong, me me he Iehova ka ohwâdâ hwan
hofuc waleji e ame ha kö Jeroboama nöku
Nebata deny Ahia at Silo. 16 Ke a wâ but
Isaraela hia a g' ame ca löng ködrin than,
me ame thu tavat ka than me ha, ka habe,
Ewa ke keihöhmun unyi Davita? ke ba
jekhöûhmun unyin nöku Jese: Isaraela lö
vese th' öbun ka hnyi umöbun je uma
mano: Davita lö, wâ biju ânyâm lap. Me
ame vese thö Isaraela hia ka hnyi umödrin
je uma mano. 17 Ke haba je lakon Isa-
raela hnyat adre me labā je tauniny Juda,
me, ame musi ködrin Reoboama. 18 Ke
haba Reoboama ame kunö Hadorama, at
ame o fat; ke haba lakon Isaraela ödrin e
lûâ ge veto me ame mokcu. Ke haba
Rehoboama ame ie he logot me ölö ka hnyi
anyin kariota he ka kec Jerusalema ai.
19 Waleling me adre me degec lap anyi
Davita ke ne o but hnyi bong ang.

HNYIMAKAN 11.

KE a o but Reoboama hnyi Jerusalema,
me e ame ûkhacaköuâ lap anyi Juda
me Beniamina, ödrin wan haded ke eite
thauzan tavat adre ûca, a tavat vat, he ka
vat me Isaraela, he ka ohmeto dökhu kö
Reoboama. 2 Ke ame o but hofuc ho
Jehova kö Semaia aten Khong, ame ha,
ka habe, 3 Ha thö kö Reoboama, nöku
Solomona, than Juda, me ka at Isaraela
hia hnyi Juda me Beniamina, ka habe,
4 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Öbun e ca he ka he, k' öbun e ca he ka vat me
je liamekeiny m' öbun: ve hmetu ju öbun
ka hnyi umöbun je uma; anyin a ûnyi
gak ûnyi ang. Me ödrin e löng hofuc ho
Iehova, me hmetu me ca he ka vat me
Jeroboama. 5 Ke haba Reoboama ame
laba hnyi Jerusalema, me op je taun tue
hnyi Juda. 6 E ame op Bethe-leema, me
Etama, me Tekoa, 7 me Bethe-zur, me Soko,
me Adulama, 8 me Gatha, me Maresa, me
Zif, 9 me Adoraima, me Lakisa, me Azeka,
10 me Zorea, me Ajalona, me Heberona,
wale hnyi Juda me Beniamina, je taun
adre up haginy. 11 Ke e ame ohwegiâ je
hnabâ, ma ip hnyin je taben, me ûkhöûnâ
je jeû, me wakaco me waina. 12 Ke e
ame ve ip je bec me je ö hnyi je taun hia,
me ti ohwegia. Ke tha hien mē Juda me
Beniamina. 13 Ke haba tavat bihut me
at Levi a e hnyi Isaraela hia ödrin e ûkha-
caköu kâu ûnyi hnyi ta je ke keihen idrin
hnyei. 14 Anyin a haba at Levi ödrin e
kec hota je hnyabadrin igigilö je taun, me
je idrin, me he Juda ai me Jerusalema:
anyin a Jeroboama me je lakon ödrin e ob'

ödrin ûnyi hnyi hanymödrin ga Jehova:
15 ke e bi ame ka otilâ je at bihut hobi
kàu je dok ae görany, me je got baga, me
li lakon kau e ame hia but ânyâ. 16 Ke
hwabödrin dö, ûnyi hnyi je tribu Isaraela
hia, je hnyat ae mou hnyekudrin he ka
elöm Jehova Khongon at Isaraela, ödrin e
he Jerusalema ai he ka bi hut kö Iehova
Khongon lakamödrin. 17 Ke ödrin e
otethmâ dökhu hnyi Juda, me otethmö
Reoboama nöku Solomona ke ne o but
hnyi kun ta huna: anyin a ödrin e vheno
gethen de Davita me Solomona ke ne o but
hnyi kun ta huna. 18 Ke haba Reoboama
ame hum Maalatha nöku Jeremoth, nöku
Davita, me Abihaila nöku Eliaba nöku
Jese; 19 wale at a hnokoâ je lakon baga
a kun; a Jeuso, me Semaria, me Zaham.
20 Ke e ame hok hwaban e Maaka momo
nöku Abasoloma; ke e ame hnokoâ lakon
jia Abia, me Atai, me Ziza, me Selomith
21 Ke Reoboama ame betenge ga Maaka
momo nöku Abasoloma hon je laâiân hia,
me anyin je momo: (anyin a ödrin eitin
laâiân, me sikste anyin je momo, ke twente
eit lakon je baga, me sikste je in.) 22 Ke
haba Reoboama ame otilö Abia nöku Maaka
hnân taben, me me musö je liamekeiny mē:
anyin a e ame ûnykûme he ka otilâ e
hnân than. 23 Ke e ame metâ me khenâ
je lakon hia ka hnyi je ke keihen hia hnyei
Juda me Beniamina, ka hnyi je taun adre
up haginy: ke e ame ham ködrin jeû ae
gan. Ke e ame elâm hobi ködrin je momo
ae se hia.

HNYIMAKAN 12.

KE adre hia but ohmâ dokhon dökhu
Reoboama k' ame hwege but, me e
ame hna degecâ hnanyibu anyi Jehova tha
e me Isaraela hia. 2 Ke haba hnyi huna
a thabûngi Reoboama than, me ame o but
Sisaka than Aigupito Jerusalema ai he ka
vat, anyin ödrin e ânyâ hwakecin ae kong
kö Jehova, 3 me je kariota a twelv haded,
me tavat tabö horse a sikste thauzan: ke
ca hnân bi aú tavat adre me tha he mē
ûheny Aigupito; a at Lubi, me Suki, me
Aithiop. 4 Ke e ame hûgûnâ je taun adre
up haginy anyin at Juda, me o hnyi Jeru-
salema. 5 Haba Semaia a perofeta ame
o kö Reoboama, me je taben hnyi Juda a
hnyat ûkhacaköu hnyi Jerusalema ga Sis-
aka, me ha ködrin, ka habe, Walang hna
ha hnö Jehova, ka habe, Öbun e hia but
digic nya, anyin a wale oge hia but hna
degeci öbun bi ka hnyi hnyamö Sisaka.
6 Me ame oûhnyûkongu ödrin bi je taben
hnyi Isaraela me je than, me haingödrin,
ka habe, E wisa Jehova. 7 Ke a wâ but
Iehova a ödrin e oûhnyûkongi ödrin bi,
me ame o but hofuc ho Iehova kö Semaia,
ka habe, Ödrin e oûhnyûkongi ödrin; awe,
oge me ca he bi nya ka ohi' ödrin: ke so
bi oge me he ka omi omeli ödrin, k' adre
me ca he ka hingâlâ anyik hmönyin ka
hnyi hon Jerusalema a deny Sisaka. 8 Ke
so bi ödrin e he ka bi lathnyabainy; me
me khan' ödrin bi anyik huliwa, me huli-
wainy je dökhuiny ta je hnyei. 9 Ke ame
o but Sisaka than Aigupito ka Jerusalema,
me hom je omjeûiny uma umö Iehova, me
uma umen than; e ame hom hia thibut:
k' ame hom minya je bec gol waleji a ânyâ
Solomona. 10 Haba Reoboama than ame
ânyâ je bec bras me hwaban, me hna but
e ka taben tavat tue, tavat adre me tuö
hwanumen uma umen than. 11 Ke haba
hnyi je ûen ame didrö than ka hnyi uma
umö Iehova, me ame o but tavat tue me
hom je bec, ke ödrin e hom hmetu bi ka
hnyi hnyeuleny tavat tue. 12 Ke e ame ka
oûhnyûkongo e bi, me ame hwiö ûnyi gan
hmönyin anyi Iehova, me e ame ca ti ohia
e: ke haba khaca e hu ta je ûnyi ae so
adre me wâ hnyi Juda. 13 Ke haba Reo-
boama than ame ohwegiâ e bi hnyi Jeru-
salema, k' ame musi bi: ke fâti wan je
hunai Reoboama hnyi ûen e ame hwân ka
musi, ke seventiny je huna e ame musi
hnyi Jerusalema, wale taun a ûca ga Iehova
ûnyi hnyi ta je tribu hia hnyi Isaraela, he
ka ip hnyin ien: ke haba ien hinyen, me,
Naama momo Amona. 14 Ke e ame ânyâ
hulö, anyin a e ame ca penapena hnyekon
ke ka elöm Iehova. 15 Ke haba je hna
ânyâ hnö Reoboama a bân me biliny, hawa,
adre ca sihnalimen hnyi tusi anyi Semaia a
perofeta, me Ido at wâ, hoton bongon je
dö? Ke haba Reoboama me Jeroboama
ödru me labö vat hnyi je bong. 16 Ke
ame tha mokut ut Reoboama me laka-
men, me adre me konâm e hnyi taun anyi
Davita: ke ame than biju Abia a nokon
hwaban.

HNYIMAKAN 13.

KE haba hnyi huna a eitini Jeroboama
than, me ame hwân Abia ka than
hnyi Juda. 2 E ame musi hnyi Jerusa-

lema hnyi kun ta huna: ke haba ien
hinyen, me, Mikaia momo nöku Uriela at
Gibea. Ke ame vat Abia me Jeroboama.
3 Ke haba Abia ame hnyi vat tha e me
anyin deö vat wale tavat vat ae hwege,
ödrin foa haded thauzan tavat adre ûca:
ke Jeroboama ame otilâ metâ vat m' adre
me vat mē haba lahien ödrin eit haded
thauzan tavat adre ûca, tavat hwege. 4
Haba Abia ame tot hon bucen Zimeri, wale
hnyi hnyei ae hut hnyi Eferaima me ha,
ka habe, Jeroboama lö, me Isaraela hia,
löng ju könya; 5 hawa, adre ca omanenâ
köbun a haba Jehova Khongu Isaraela
ame ham dökhuiny Isaraela kö Davita
nyiele balua, kâu me je mâtrâniny ge ûhi-
hinyköuiny sâlt? 6 Ke so bi a hia but
Jeroboama nöku Nebata athnyabai Solo-
mona nöku Davita tot me ûkhin fuc ka
tuhan. 7 Ke a hia but ûkhacaköu kâu
tavat ae monu, je atö Belial, wale ödrin e
ohwegi' ödrin bi kö Reoboama nöku Solo-
mona, ke tiga hidröu Reoboama, me tiga
but hnyekon, ke ca khana bi he ka hlic
ödrin. 8 Ke walang ang öbun e ûnykûme
he ka hlec dökhu dökhu Iehova unyin je
laku Davita; ke öbun se hia hmönyin, ke
e unyibun li nokon kau gol wale a ânyâ
Jeroboama hobi köbun hnân li khong. 9
Hawa öbun e ca hia but obâ tavat bihut
kö Iehova, je mâtrâni Arona, me at Levi,
me otilâ tavat bihut hobi köbun hoton
hwakecin aten ke je hnyei? me me a ne
he ke at ka tha e me nak bolok me seven
ta je mamoe baga hnân okabâ e bi, me e
ame he ka at bihut ka at a ca khong bi. 10
Ke haba öhmun, me, Khonguhmun Iehova,
ke öhmun e ca hna degecâ; ke haba tavat
bihut ödrin e huliwa kö Iehova unyihmun,
me, ödrin je mâtrâni Arona, me at Levi
hnyi je hanymödrin: 11 ke ödrin e le kö
Jehova je hut me je utö ae bo so hnyi je
hnyomaktu me sahac: ke ödrin e ip gaga
areto hnan omanenâ hon laulau gol ae so;
me taben lamepa gol me je lamepainy he
ka möt hnyi je sahac: anyin a öhmun e
tuö huliwa anyi Iehova Khonguhmun; ke
öbun e hia but hna degecâ. 12 Ke wâ bi
e unyihmun Khong me ban köhmun, me
anyin tavat bihut me je trutru ame fuc
haten ot, he ka tûâ haten ot gabun. Lakon
Isaraela lö, ca vat bi me Iehova Khongon
lakamöbun; anyin öbun e ca he ka hnahic.
13 Ke haba Jeroboama ame ikhâlâ ke vat
hotudrin; ke haba ödrin e tot hnyi hnyi-
makan at Juda, ke vat adre ikhâlâ hotudrin.
14 K' ame bwele hotudrin ai at Juda, me
wâ bi, e but vat hnyi hnyimaködrin me
hotudrin: me ödrin e tenge kö Iehova, ke
haba tavat bihut ödrin e tûâ je trutru.
15 Me haba at Juda ödrin e hongot hwege;
ke ame tiga hongot at Juda, me haba
Khong ame kuc Jeroboama me Isaraela
hia hnyi hnyimakö Abia me Juda. 16 Ke
haba lakon Isaraela ödrin e kec ge at
Juda: ke Khong ame hn' ödrin ka hnyi
hnyamödrin. 17 Ke haba Abia me lake-
iny ödrin e kuc ödrin, ke gan hmâ hna
hling' ödrin: ke ame ta but a mokcu hnyat
a faiv haded thauzan at Isaraela, hnyat
adre ûca. 18 Me adre me hom ûhnyü-
kongo at Isaraela hnyi ûen eling, ke hwege
but at Juda, anyin a ödrin e labageju kö
Jehova Khongon lakamödrin. 19 Ke Abia
ame hnu Jeroboama, me hûgûnâ gan je
taun, wale Beth-ela me je tauniny, me
Jesana me je tauniny, me Eferona me je
tauniny. 20 K' ame ca hwege hmetu bi
Jeroboama hnyi ta je bong bongu Abia:
ke Jehova ame kot e me ame mokcu. 21
Ke ame hwege tot Abia, me e ame hok je
momo a fotin me laâiân, me hnokoâ twente
tu lakon je baga, ke sikstin lakon je in.
22 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Abia,
me ta je hwakecin, me hwan ta je hofuc, me,
adre hia but sihnalimen hnyi tusiny hna
omanenâ ta je ûnyi a set hnö Ido a perofeta.

HNYIMAKAN 14.

KE ame tha mokut ut Abia me laka-
men me adre me konâm e hnyi
taun anyi Davita, ke ame than biju Asa a
nokon hwaban. Ke ame laba wia hnyei
hnyi bongon je bong, ten je huna. 2 Ke
haba Asa ame ânyâ so me wisa hnyi hnyi-
makö Iehova a khongon: 3 anyin a e ame
ohia je taben hut kanyua, me je dok ae
görany, me sö degecâ je Aseira; 4 me hûna
ka at Juda he ka elöm Iehova, Khongon
lakamödrin, me ânyâ hnanyibu me hna
hûna. 5 Ke e ame ohia minya je dok ae
görany me je hna theati seûnö ûnyi hnyi
je tauniny Juda: ke ame laba wia dökhu
hnyi hnyimakan. 6 Ke e ame op je taun
adre up haginy hnyi Juda: anyin ame laba
wia hnyei, ke ba anyin vat hnyi ta je huna
eling; anyin a Iehova ame omenâ e. 7 Ke
haingen ka at Iuda, ka habe, E so ötin e
op je taun eling, me ânyâ je haginy igigilö,
me je hnabâ, me homagöule, me ohmâiny;

e tiga e bi hnyei hnyi hnyimakötin, anyin
a ötin e elöm Iehova Khongutin; ötin e
hia but elâm e, me e ame hia but omen'
ötin igigilö. Me ödrin e op me ame hnahic
ut. 8 Ke e hu utbavat anyi Asa tavat
hok bec me ö, ûnyi ge at Juda theri haded
thauzan, me ûnyi ge at Beniamina, tavat
hok bec me hlic fana ödrin tu haded ke
eite thauzan: haba ödrin hia eling tavat
ae hwege. 9 Ke ame o but ködrin he ka
vat Zera at Aithiope, me utbavat a wan
thauzan je thauzan, ke theri haded je ka-
riota; ke e ame o but hnyi Maresa. 10 Ke
haba Asa ame he but he ka ûkhanö mē,
me ödrin e otilâ metâ vat hnyi hnyigöulen
bucen Zefatha hnyi Maresa. 11 Haba Asa
ame tenge kö Iehova Khongon me ha, ka
habe, Iehova lö, e ba at ke u thibi he ka
hadruâ, wanben at ae hwege, me at ae ba
maniny: Iehova lö, Khonguhmun, hadru'
öhmun; anyin öhmun e labageju köu, ke
ûnyi hnyi iâm öhmun e hia but o ka tavat
ang ae se. Iehova lö, u thibi Khongu-
hmun; e so e ca he at ka hwege hom.
12 Me haba Iehova ame kot at Aithiope
hnyi hnyimakö Asa, me Juda; me ame
kec dö at Aithiope. 13 Ke haba Asa me
tavat unyin ödrin e hnu ödrin ke ne o but
hnyi Gerara: me ame ta but at Aithiope
ae se hia me me ba hmetu manidrin; anyin
adre ohi 'ödrin hnyi hnyimakö Iehova, me
anyin utbavat; ke ti gan ta je ûnyi adre
sö. 14 Ke ödrin e kot je taun hia igigilö
Gerara, anyin a ödrin e outö Iehova: me
ödrin e sö je taun hia; anyin ae se hia ta
je ûnyi hnyin. 15 K' ödrin e sö minya je
umen kau, me hom je mamoe me kamela
ae se, me hmeto Jerusalema ai.

HNYIMAKAN 15.

KE ame o but hanon Khong kö Azaria
nöku Obed: 2 me e ame he ka
ûkhanö me Asa, me ha kâu, ka habe, Asa
lö, löng ju öbun könya, Juda me Benia-
mina hia: e bala bi Iehova unyibun hnyi
ûen öbun e tha öbun mē; ke öbun e ne
elâm me öbun e he ka wâ e; ke öbun e ne
degec, me e ame he ka digic öbun minya.
3 Ke se hia je bong ae ca hu Khong ae
hnathu unyin at Isaraela, ke ba at ûne a
at bihut, ke ba hnanyibu: 4 ke so bi hnyi
ûen ödrin e hmetu kö Iehova, Khongu
Isaraela hnyi anyidrin vec, me elâm e,
awe ödrin e wâ e. 5 Ke haba hnyi je
bong eling me ba hnahic ka tavat adre me
didrut me didrö, ke gan hmâ vec ködrin
hia a aten ta je hnyei. 6 Ke ödrin e
hmouca but, k' ame iwahnaihmiöny ke
hnyei me ke hnyei, me ke taun me ke
taun: anyin a Khong ame bwebweli ödrin
ge ta je vec hia. 7 Ke hwege th' öbun, ke
ca ohimö je hnyamöbun; anyin adre me
he ka bi hwaban anyibun huliwa. 8 Ke
a hia but Asa löng je hofuc eling, me hna
perofeta hnö Oded a perofeta, me e ame
hwege me ohia ta je ûnyi ae ikiki ûnyi
hnyi hnyei Juda me Beniamina hia, me je
taun e ame hûgûnâ hnyi hnyei ae hut hnyi
Eferaima; ke a ame ânyâwia taben hut
anyi Iehova, cicö poretiko anyi Iehova.
9 Ke e ame ûkhacaköuâ at Juda me
Beniamina hia, me je atkanyua unyidrin
ûhedrin Eferaima, me Manase, me Si-
meona: anyin ae se hia at Isaraela adre
me utut unyin, hnyi ûen ödrin e wâ a
Iehova Khongon ame tha e mē. 10 Me
ödrin e ûkhacaköu hnyi Jerusalema hnyi
tehi a kuniny, hnyi huna a fiftininy musi
anyi Asa. 11 Ke ödrin e hudo kö Iehova
hnyi bong eling ke je ûnyi adre me sö,
wale ödrin e hom, seven haded je bolok, ke
seven thauzan je mamoe. 12 Ke ödrin
e ûhihinyköu he ka elöm Iehova Khongon
lakamödrin ge hnyekudrin ae bekhöt me
hanudrin ae bekhöt; 13 ke haba at ama
höcö elöm Iehova Khongon Isaraela me
adre me he ka hlingâ, ame ne ûhnyûkong
ame ne gan, ame ne baga ame ne momo.
14 Ke ödrin e khemanyin kö Iehova ge
hwan ae gan, me hongot, tha e me je
trutru me sofara. 15 Ke haba at Juda
hia ödrin e senyinâ hna khemanyin: anyin
ödrin e khemanyin ge hnyekudrin ae
bekhöt, me elâm e ge wedrin ae bekhöt;
me ödrin e wâ e: ke haba Iehova ame
omen' ödrin igigilö. 16 Ke haba Maaka
hinyö Asa than, me e ame wia degecâ e
me me ca momo than hmetu, anyin a e
ame ânyâ hna theati Aseira; ke Asa ame
sö degecâ idola anyin momo, me oamamâ e,
me thong degecâ hnyi wagewe Kederon.
17 Ke adre ca hom degecâ je dok ae görany
hnyi Isaraela: ke so bi, e wisa hnyeku
Asa, hnyi bongon je bong hia. 18 Ke e
ame odilâ ka hnyi uma umen Khong ta je
ûnyi a okabâ kamen, me ta je ûnyi a ka
okabâ, sileva, me gol, me ta je kaia.
19 Ke ba hmetu vat ke ne o but hnyi huna
a thöte faiviny musi anyi Asa.

HNYIMAKAN 16.

HABA hnyi huna a thöte siksiny musi
anyi Asa, haba Baasa than Isa-
raela ame he but ka vat me Juda, me op
Rama, me me ca khana ke at he ka didrut
me didrö kö Asa than Juda. 2 Haba Asa
ame hom sileva me gol ûnyi hnyi uma
omjeû hnyi uma umö Iehova me uma umen
than, me kunâ kö Ben-adada than Suria,
at ame laba hnyi Damaseko, me ha, ka
habe, 3 E hu anyitu ûhihinyköu, ke helâ
minya lakamötu: wâ bi, inya oge me kunâ
köu sileva me gol; he thö ka subâ degecâ
ûhihinyköu me Baasa than Isaraela, me
me he but gak. 4 Haba Ben-adada ame
ling Asa, me kunâ anyin je taben vat ka
vat me je tauniny Isaraela; me ödrin e
kot Ijon me Dana me Abel-maima, me je
tauniny ip omjeû hnyi Nafatali. 5 K' a
löng ut Baasa, me e ame hna degecâ he ka
op Rama, ke e ame umo ju anyin huliwa.
6 Ke haba Asa than ame oc at Juda hia;
me ödrin e sukhöûnâ je veto me utö hnyi
Rama, waleji a op Baasa; ke e ame hom
hnân op Geba me Mizepa. 7 Haba hnyi
ûen eling ame o but Hanani at wâ kö Asa
than Juda me ha kâu, ka habe, Anyin a u
je hia but labageju ka than Suria, me ca
labageju kö Iehova Khongom, anyin a
wale a haûhaû but gam utbavat anyin
than Suria. 8 Hawa, e ca utbavat ae gan
hmâ hmönyin at Aithiope, me Lubi, me se
hia hmönyin je kariota me tavat tabö hors?
ke so bi anyin a u je labageju kö Iehova,
me e ame hn' ödrin ka hnyi hnyamâm.
9 Anyin ame labö ngele mweimwei li ema-
kö Iehova hnyi hmeledrany hia, he ka ha-
druâ tavat ae bekhöt ut je hnyekudrin
kâu. U je hwen monu hnyi ûnyi ang;
anyin a hwân hnyi ûen ang u me he bala
ka labö vat. 10 Me ame hmönyin Asa ka
at wâ, me ip hnyi uma ceat; anyin a e
ame hmönyin kâu can hofuc e. Ke Asa
ame ovecâ keihen tavat hnyi ûen eling.
11 Ke wâ bi, haba ta je ûnyi a ânyâ Asa,
a bân me a biliny, wâ bi, adre hia but
sihnalimen hnyi tusiny je than Juda me
Isaraela. 12 Ke haba hnyi huna a thöte
naininy musi anyi Asa, me, e ame moko
li can; ke ti gan anyin mok: ke so bi e
ame ca elöm Iehova hnyi anyin mok, ke je
at bi tren bubuny. 13 Ke a mokut ut
Asa tha e me lakamen, k' ame mok hnyi
huna a fâte waniny anyin musi. 14 Me
adre me konâm hnyi anyin hing erkemok
waleji e ame hia but thu hnân hobi kâu e
bi hnyi taun anyi Davita, me ip ju e hnyi
hnen hna mokut dok adre öunongöta ge
basama, me ke je ûnyi adre me ûhaniken
hoton metâiny at ame huliwan je bubuny:
ke gan hmâ hnödra hna leû utö ae bo so
hobi kâu.

HNYIMAKAN 17.

KE ame than biju Johosafata a nokon
hwaban, ke e ame penapena hwege
ûcon at Isaraela. 2 Me a ame ip vat hnyi
ta je tauniny Juda adre me up haginy, me
ip je lap tue hnyi hnyei Juda, me je tau-
niny Eferaima, waleji a hûgûnâ Asa a
kamen. 3 Ke Iehova ame tha e me Jeho-
safata, anyin a e ame vheno je de Davita a
bân a kiben, ke e ame ca elâm unyin je
Baala; 4 ke e ame elâm unyin Khongon
kamen, me vheno anyin je hnanyibu, k'
ame ca hnu hoton hwakecin Isaraela.
5 Anyin a wale Iehova ame otethmâ
dökhu hnyi hnyamen; ke haba at Juda
hia ödrin e hom kö Jehosafata je bwihlany;
ke e gan hmâ anyin omjeû me hmanena-
nginy. 6 Ke görany hnyekon hnyi ta je
hwakeci Iehova: me e ame ohia je dok ae
görany, me je Aseira hnyi Juda. 7 Ke
haba hnyi huna a kuniny anyin musi, me
e ame kunâ anyin je taben, wale Benaila,
me Obadaia, me Zakaria, me Nathaniela,
me Mikaia he ka ûne hnyi je tauniny
Juda; 8 me tha e mödrin at Levi, wale
Semaia, me Nethania, me Zebadia, me
Asael, me Semiramoth, me Jonathana, me
Adonia, me Tobia, mo Tobadonia, tavat
Levi; ke tha e mödrin Elisama, me Jora-
ma, li at bihut. 9 Me ödrin e ûne hnyi
Juda, ke unyidrin tusi hnanyibu anyi
Iehova; ke ödrin e ngenu hnyi je tauniny
Juda, me ûne unyin tavat. 10 Ke ame ta
but hna outö Iehova hon je dökhuiny hia
je hnyei igigilö Juda, me ödrin e ca vat
me Jehosafata. 11 Ke haba keihen at
Filisiti ödrin e hom kö Jehosafata je
bwihlany, me fâtâ sileva; ke at Arabia
ödrin e hom kâu je meno, a seven thauzan
ke seven haded je mamoe baga, me seven
thauzan ke seven haded je got baga.
12 Ke ame ti gan tot Jehosafata; ke e
ame otilâ hnyi Juda je hnabâ me je taun
hnân ip omjeû. 13 Ke se hia anyin je
huliwa hnyi je tauniny Juda; ke e hnyi
Jerusalema tavat vat, a tavat ae hwege.

14 Ke walang ûseidrin hoton je lap anyin
je lakamödrin; je taben thauzan hnyi
Juda; Adena taben, ke tha e me tavat ae
hwege ödrin theri haded thauzan: 15 ke
haba utangköu mē Johanana taben, ke tha
e me tu haded ke eite thauzan: 16 me
útangköu mē, jia Amasia nöku Zikeri, at a
ka hamen hna e kö Iehova; ke tha e me
tavat ae hwege, ödrin tu haded thauzan:
17 Me ûnyi ga Beniamina; Eliada at ae
hwege, ke tha e mē tavat hok fana me bec,
ödrin tu thauzan: 18 Ke haba ûtangköu
mē, Jehozabada, ke tha e mē tavat adre
hia but penapena he ka vat, ödrin wan
haded me eite thauzan. 19 Haba tavat
eling ödrin e bi athnyabainy than, ke ca
ha minya tavat a ip than hnyi je taun adre
up haginy hnyi hnyei Juda hia.

HNYIMAKAN 18.

KE e gan hmâ omjeû me hmanenangi
Jehosafata; ke e ame liameûngon
me Ahaba. 2 Ke hwaban ke je huna, me
e ame he Samaria ai kö Ahaba. Ke Ahaba
ame hlingâ ta je mamoe me kau ae se hobi
kâu me anyin bunyen, me siwhegiâ e he ka
tha he Ramothe-gileada ai. 3 Ke haba
Ahaba than Isaraela ame ha kö Jehosafata
than Juda, ka habe, Hawa, ötu ma tha he
Ramothe-gileada ai? Haingen, ka habe,
Iny ûcû möu, ke ûcû lakeik me lakem;
ötin a tha he ka vat. 4 Ke haingö Jehos-
afata ka than Isaraela, ka habe, Me hnö
unyi Iehova hnyi bong ang. 5 Me haba
than Isaraela ame ûkhacaköuâ ta je pero-
feta a ödrin foa haded, me ha ködrin, ka
habe, Hawa, öhmun e he ka he Ramothe-
gileada ai he ka vat, ame ne ba? Me ödrin
e ha, ka habe, He thö; k' ame he Khong
ka hna e ka hnyi hnyamen than. 6 Me
haingö Jehosafata, ka habe, E ba hmetu ke
perofeta eang anyi Iehova, m' ötin e he ka
hnö minya e? 7 Ke haingen than Isara-
ela kö Jehosafata, ka habe, Khaca biju at
ötin e he ka hnei Iehova a deny e: ke
hûkötianök e; anyin a e ame ca labö pero-
feta so gak bala, ke kong bi: wale jia
Mikaia nöku Imela. Me haingö Jehosa-
fata, ka habe, Than lö, ca ha helâe. 8 Me
than Isaraela ame hawâ ke eunuka, me ha,
ka habe, Ie he thö ka hawo Mikaia nöku
Imela. 9 Ke haba than Isaraela me Je-
hosafata than Juda ödru me ve laba hon
anyidru li theron, adre khavâ je ûkhaû, ke
ödru me laba hnyi dok ae ba ûnyi hnyin
hnyi hna didrö ka hnyi homagöuleny Sa-
maria; ke haba ta je perofeta hia ödrin e
perofeta hnyi hnyimaködru. 10 Ke haba
Zedekia nöku Kenaana ame ânyâ li faoiny
meno a fao bi, me ha, ka habe, Walang
hna ha hnö Iehova, ka habe, U me he ka
hagutâ at Suria ge li ûnyi ang ke ne o but
ame hi' ödra bi. 11 Ke haba ta je pero-
feta hia ödrin e perofeta helâe, me ha, ka
habe, He thö Ramothe-gileada ai, me hna-
hic: anyin ame he Iehova ka hna e ka
hnyi hnyamen than. 12 Ke haba ûthu-
metu at a he ka hawo Mikaia ame ha kâu,
ka habe, Wâ bi, haba ifucin je perofeta
ödrin e omanenâ so ka than ge hnyem a
khaca: e na so minya ju hwâm hofuc helâ
me hodrin, me u ma he ka fuc so. 13 Me
haingö Mikaia, ka habe, Kia inya Iehova,
ke haba hofuc ame he Khonguk ka ha, me
oge me he bi nya ka ha. 14 K' ame o but
e ka than, me than ame ha, ka habe,
Mikaia lö, hawa, öhmu me he ka he Ra-
mothe-gileada ai he ka vat, ame ne ba?
Ke haingen, ka habe, He th' öbu, me hna-
hic; k' adre me he ka hnödrin ka hnyi li
hnyamöbu. 15 Ke haingen kâu than, ka
habe, Hawa oge me he ka ibi ove ha köu a
u ma ca ha könya ke hofuc ke hnathu thibi
hnyi iö Iehova? 16 Ke haingen, ka habe,
Oge me wâ but at Isaraela hia adre me ve
avâ but hon je bucen helâ me je mamoe ae
ba at ame tuö: ke haingö Iehova, ka habe,
E ba tuhan tavat eang; ve hmetu ju ödrin
ka hnyi je hnyabadrin me hnahic. 17 Ha-
ba than Isaraela ame ha kö Jehosafata, ka
habe, Awe, oge ca ha köu a e ame ca he ka
perofeta so gak, ke ûnyi bi ae kong? 18 Ke
haingö Mikaia, ka habe, Anyin a wale
löng ju hofuc ho Iehova: oge ō Iehova
but ame laba hon anyin theron, ke ame
ûtitilen je dö hnyi drany hnyi ke keihen
metâ me meny. 19 Ke haba Iehova ame
ha, ka habe, Ie at ame he ka cubic Ahaba
than Isaraela, me me he ka hnyi Ramothe-
gileada? Me ame ha helâng ke at, ke
helâe ke at. 20 Me ame he but ke hanu
me tot hnyi hnyimakö Iehova, me ha, ka
habe, Oge me he ka cubec e. Ke haingö
Iehova kâu, ka habe, Ame he ka kâmâu?
21 Haingen, ka habe, Oge me he ka he
but, ke oge me he ka bi hanu ae thoi hnyi
hnyimen ta je perofeta hia. Haingen, ka
habe, U me he ka cubec e, k' u me he ka
tom: he but, me ânyâ helâe. 22 Ke walang
ang, wâ bi, a hia but Iehova ip hanu ae
thoi hnyi hnyimen ânyâm ta je perofeta

eang ; ke a hia but Iehova ha ûnyi ae kong
gam. 23 Haba Zedekia nöku Kenaana
ame hakekenyâ, me khaû wahicö Mikaia
me ha, ka habe, A deny ua hanu Iehova
ûheny unyik he ka ha bi köu? 24 Ke
haba Mikaia ame thu, ka habe, Wâ bi, u
me he ka wâ hnyi bong u me he ka kec ka
hnyeule eiö hnyin he ka lubaduöng. 25 Ha-
ba than Isaraela ame ha, ka habe, Hum
Mikaia thö, me hom e kö Amona at ame
musö taun, me Joasa nokon than ; 26 me
ha, ka habe, Walang hna ha hnen than, ka
habe, Ip ju e hnyi uma ceat, me hān ge
aretoiny vec, me köiöiny vec, ke ne o but
oge me o me hnahic. 27 Haba Mikaia
ame ha, ka habe, U je ne he ka o me
hnahic awe, a ca ha Iehova a deny inya.
Ke haingen, ka habe, Löng ju öbun tavat
hia.

28 Haba than Isaraela me Jehosafata
than Juda ödru me he Ramothe-gileada ai.
29 Me haingen than Isaraela kö Jehosaf-
ata, ka habe, Oge me he ka oiyongi nya
bi, me hnyi vat; ke u me he ka khavâ
ânyâm je ûkhaû. Me than Isaraela ame
oiyongâ e bi, me e ame hnyi vat. 30 Ke
haba than Suria ame hûna ka je taben
anyin je kariota, ka habe, ca he bi ka vat
me tavat ae ûhnûykong me gan, ke hake
than Isaraela thibi. 31 Ke haba je taben
kariota ödrin e ō Jehosafata, me ödrin e
ha, ka habe, Wale but ang than Isaraela.
Anyin a wale ödrin e saû kâu he ka kot :
ke haba Jehosafata ame hongot göranyai,
me Iehova ame hadruâ e ; ke Khong ame
ohmetu ödrin gan. 32 Ke ame wâ ge je
taben kariota a ca than Isaraela, me ödrin
e hna but. 33 Ke haba ke at ame hlec
mono anyin fana, me ame aat dö than
Isaraela hnyi wanben hna hûjâ ûkhaûen
vat : me e ame ha ka at ame owisa anyin
kariota, ka habe, Saû but, me hum nya
ûhek hnyi vat, anyin a oge aat dö. 34 Ke
e gan tot vat hnyi bong eling : ke so bi
haba than Isaraela ame otilâ e bi hon
kariota cicö at Suria ke ne o but sahac :
me ame mokcu hnyi ûen ame dit seûnö.

HNYIMAKAN 19.

KE haba Jehosafata than Juda ame
hmetu ka hnyin umen uma hnyi
Jerusalema me hnahic. 2 Ke haba Jehu
nöku Hanani at wâ ame he me ûkhanö mē,
me ha kö Jehosafata than, ka habe, Hawa,
e so köu he ka hadruâ at ae kong, me
betenge gadrin adre me hûkötiö Iehova!
anyin a wale e hu hmönyin anyi Iehova
köu. 3 Ke so bi, e hu so adre wâ gam,
anyin a u je hia but ohia je Aseira hnyi
hnyei me penapena hnyekom he ka elâm
Khong.

4 Ke Jehosafata ame laba hnyi Jerusa-
lema : ke e ame vheno hmetu hnyei, hwan
hnyi Bere-seba ke ne o but hnyei ae hut
hnyi Eferaima, me ohmetu ödrin kö Iehova
Khongon lakamödrin. 5 Me e ame otilâ
tavat owisa hnyei hnyi je tauniny Juda
adre up haginy, hnyi ke taun me ke taun.
6 me ha ka tavat owisa, ka habe, Ûnykûme
wia hnöbun hna ânya : anyin a öbun e ca
owisa hobi kâu at, ke Iehova bi ; ke e bi
unyibun öbun ka owisa. 7 Anyin a wale
outö Iehova ju öbun : wâ eaû ke ânyâ thö :
anyin ae ba monu unyi Iehova Khongutin,
ke e ame ca wâhmakhmetoâ at, k' ame ca
kap hwaban. 8 Ke Jehosafata ame otilâ
hnyi Jerusalema ke je at Levi, me hnyat
bihut, me je kamen ae beönua hnyi Isaraela,
he ka owisa hobi kö Iehova, me hnyi je
iwatretra. Ke ödrin e hmetu Jerusalema
ai. 9 Me e ame ha wia ködrin, ka habe,
Öbun e he ka ânyâ helâe me outö Iehova
hnyi hnathu me hnyok ae wisa. 10 Ke ka
o köbun ke iwatretra ûnyi ge je liamekeiny
möbun a hnyat labā anyidrin je taun, ge
dra, ame ne hnanyibu, me hna hûna, me
hna otilâ, me hna owisa, me öbun e he ka
koû ködrin, m' ödrin e ca he ka kong kö
Iehova, wâ e nye o hmönyin köbun me je
liamekeiny möbun : ânyâ thö helâe me
öbun e ca monu. 11 Ke, wâ bi, Amaria,
at bihut ae beönua, e bi at musi öbun hnyi
ta je ûnyi anyi Iehova ; me Zebedia nöku
Isamaela, at ame musö lap anyin Juda, ge
ta je ûnyi anyin than : me at Levi a je
homakan hnyi hnyimaköbun. Hwege thö,
me ânyâ thö, k' ame he Iehova ka tha e me
at ae so.

HNYIMAKAN 20.

KE hwaban ûnyi eling ame o but lakon
Moaba, me lakon Amona, ke tha
ödrin mē ke je at Amona, he ka vat me
Jehosafata. 2 Me ame o keihen me thu-
metu Jehosafata, ka habe, Ame o but köu
tavat ae se hia hmönyin ûnyi hnyi ke
keihen köiö ûhedra Suria ; ke wâ bi, ödrin
dut hnyi Hazazo-tamara (wale Eni-gedi).
3 Ke haba Jehosafata ame ot me hwân he
he ka elâm unyi Iehova : me otilâ he ka ca

han ehe e hnyi Juda hia. 4 Me ame ûkha-
cakōu thö at Juda hia, he ka elâm ûhadruo
unyi Iehova: ödrin e o but ûnyi hnyi ta
je tauniny Juda hia he ka elâm unyi
Iehova. 5 Ke haba Jehosafata ame tot
hnyi ûkhacaköu anyin at Juda me Jerusa-
lema, hnyi uma umö Iehova, cicö hnyeule
ae teb ûnyi; 6 me e ame ha, ka habe,
Iehova lö, Khongon lakamöhmun, hawa,
ca u Khongon drany, me at ame musö ta
je dökhuiny hia je hnyei? hawa, e ca
hwege me man hnyamâm, me me ca khana
ke at he ka hwege hom? 7 Hawa Khon-
guhmun lö, ca u at ame obâ tavat adre me
labā hnyei ang hnyi hnyimakan lakem a at
Isaraela, me ham e ka mâtrâni Aberahama
a hanâm nyiele balua? 8 Me ödrin e labā
e me op hnyin e uma hobi kâu iâm, me ha,
ka habe, 9 A ne o köhmun ûnyi ae kong,
ame ne hele vat, ame ne hna owisa, ame ne
mok ae cap, me hmiâ, öhmun e he ka tot
cicö uma ang, me hnyi hnyimâkâm, (anyin
a e bi iâm hnyi uma ang,) me tenge köu
hnyi anyihmun vec, me u me he ka löng me
omelö. 10 Ke walang ang wâ ju lakon
Amona, me Moaba, me bucen Seira, waleji
u je ca hna at Isaraela he ka vat mödrin,
hnyi ioidrin ûheny Aigupito, ke so bi
ödrin e hwiö ûheny unyidrin, me ca ohi'
ödrin; 11 wâ bi, hnödrin hna bi hwaban
köhmun, me o but ang he ka ob' öhmu ûnyi
hnyi em hnyei waleji u je ham köhmun.
12 Khonguhmun lö, u me ca he ka owisa
ködrin? anyin ae ba manihmun he ka tot
ka tavat ae se hia hmönyin adre me o köh-
mun; ke ca khan' öhmun ke ûnyi he ka
anyâ: me öhmun e wâ hmö u. 13 Ke
haba Juda hia ödrin e tot hnyi hnyimakö
Iehova, tha ödrin me tavat ae ûhnyûkong
gadrin, me laöiödrin, me lakudrin. 14 K'ame
ta hanu Iehova hu Jaziela, nöku Zakaria,
nöku Benaia, nöku Jeiela, nöku Matania,
at Levi, hanen laku Asafa, hnyi wanben
ûkhacaköu; 15 ke haingen, ka habe, Löng
ju öbun at Juda hia, me öbun aten Jerusa-
lema, me u Jehosafata than: walang hna
ha köbun hnö, Iehova, ka habe, Ca ot bi,
me ca öbubuny can tavat ang ae se hia
hmönyin; anyin a ca anyibun vat ang, ke
vat bi anyin Khong. 16 Haba nyi he th'
öbun ködrin: wâ bi ödrin e ölö jem deny
Ziz; k' öbun e he ka ō 'drin hnyi obiny
hnyigöuleny bucen, cicö hnyebubainy Je-
ruela. 17 E ca ûnyi hnathu köbun he ka
vat eling: tot metâ ju, me todru, me wâ
ûhömeli anyi Iehova hobi köbun a at
Juda me Jerusalema: ca ot bi, me ca
öbubuny: he th' öbun ködrin nyi: anyin a
tha Iehova möbun. 18 Ke haba Jehosa-
fata ame nom hnyikânâi: ke haba Juda
hia me aten Jerusalema ödrin e ta ju hnyi
hnyimakö Iehova, me khudrung kö Iehova.
19 Ke haba at Levi, hanen lakon at Ko-
hatha, me lakou at Kora, ödrin e tot he
ka ogânö Iehova Khongon at Isaraela, me
fuc hwege göranyai. 20 Ke ödrin e vesâ
hnyi hnyomakatu me he ka hnyi hnyebuba
hnyi Tekoa: ke ödrin e tiga he, me haba
Jehosafata ame tot me ha, ka habe, Juda
lö me aten Jerusalema, löng ju könya:
labageju kö Iehova Khongubun, m' öbun e
he ka tethmâ; labageju ka anyin je pero-
feta me öbun e he ka hnahic. 21 Me e
ame ûhnenamö me tavat, me otilâ tavat
khumöng kö Iehova, me olungâ meciny
hwakecin ae kap, ödrin ka he hnyi hnyi-
makan utbavat, me ha, ka habe, Ole thö kö
Iehova, anyin a nyiele balua anyin ibeten-
giö. 22 Me ödrin e hwân he ka khumöng,
me olungâ, me haba Iehova ame ip tavat
lubaduöng ûcon lakon Amona me Moaba,
me bucen Seira, tavat a o he ka vat me
Juda; ke adre kuc ödrin. 23 Anyin a
haba lakon Amona me Moaba ödrin e tot
ûcon aten bucen Seira he ka hlingâ me ohi'
ödrin: ke ödrin e hia but hlingâ aten
Seira, me ödrin e ka ûhlingödrinköu ju.
24 Ke a o but at Juda ka hnyi hnabâ hnyi
hnyebuba, me ödrin e wâ tavat ae se hia;
me wâ bi, ödrin je komok a ta but, me ba
at ame kec möt. 25 K' a o but Jehosafata
me lakeiny he ka sö anyidrin ta je ûnyi,
ödrin e wâ unyidrin je omjeû ae se hia tha
e me je komok, me je omjeû ae so, wale
ödrin e uny jut hobi ködrin bi, me ba
hmetu hmai he ka hom: ke kun bongudrin
ka labö sukhöûnâ ta je ûnyi, anyin ae ti
gan. 26 Ke haba hnyi bong a vakiny
ödrin e ûkhacaköu hnyi hnyigöulen bucen
Beraka; anyin a ödrin e ole eling kö
Iehova: anyin a wale adre me hwenyi ien
dok eling Hnyigöulen bucen Beraka ke
ne o but hnyi bong ang. 27 Ke ame hmetu
but at Juda me Jerusalema hia, me Jehosa-
fata hnyi hnyimaködrin, he ka he hmetu
Jerusalema ai me senyin; anyin a Iehova
ame osenyini ödrin hon je iwahnaihmiöny
mödrin. 28 Me ödrin e o Jerusalema ai
me je nabeli me kitara me trutru ka hnyi
uma umö Iehova. 29 Ke ame outen
Khong hnen je dokhuiny je hnyei, e ka
khan' ödrin a Iehova ame vat e tha hien

me Isaraela. 30 Ke ame laba wia dökhu
Jehosafata : anyin a Khongon ame omenâ
e ehele.

31 Ke haba Jehosafata ame musi hnyi
Juda : ke thöte faiv je hunainy hnyi ûen e
ame hwân he ka than ; ke e ame musi hnyi
Jerusalema twente faiv je huna : ke haba
ien hinyen me Azuba momo nöku Silehi.
32 Ke e ame vheno gethen de Asa a kamen,
me ca saû ûnyi hnyin, k' ame ânyâ wisa
hnyi hnyimakö Iehova. 33 Ke so bi adre
ca ohia je dok ae görany ; ke haba khaca e
tiga ca um tavat penapena je hnyekudrin
ka Khongon lakamödrin. 34 Ke haba
kolon je hna ânyâ hnö Jehosafata a bân
me biliny, wâ bi, adre hia but sihnalimen
hnyi hofuc ho Jehu nöku Hanani, waleji
adre ha hnyi tusiny je than Isaraela.

35 Ke hwaban e Jehosafata than Juda
ame tha e me Ahazia than Isaraela ; ke
haba at eling ame ânyâ hwakecin ae kong :
36 ke e ame tha e mē he ka tibet je hu
hnân kec Tasesa ai : ke adre tibet je hu
hnyi Eziona-gebera. 37 Ke haba Eliezera
nöku Dodava ûheny Maresa ame perofeta
kö Jehosafata, me ha, ka habe, Anyin a u
je hia but tha e me Ahazia, a hia but
Iehova ohia ânyâm ta je huliwa. Ke ame
hmouca but ta je hu me me ca khan' ödrin
he ka kec Tasesa ai.

HNYIMAKAN 21.

KE ame mokut ut Jehosafata tha e me
lakamen, me adre me konâm e
unyin lakamen hnyi taun anyi Davita :
k' ame than biju Jorama a nokon hwaban.
2 Ke hu je liamekeiny mē a laku Jehosa-
fata, wale Azaria, me Jehiela, me Zakaria,
me Azaria, me Mikaela, me Sefata : ödrin
hia e je baga laku Jehosafata than Isaraela.
3 Ke haba kamödrin ame ham ködrin je
bwihlany ae se hia, sileva, me gol, me omjeû
ae ûnyi hnathu, tha e me je taun adre up
haginy hnyi Juda : ke e ame ham dokhon
kö Jorama, anyin a e atö. 4 Ke adre me
otilö Jorama hnyi dökhu dokhon kamen,
k' ame ohwegiâ e bi, me e ame tha hlingâ
je liamekeiny mē, me ke je than minya
hnyi Isaraela ge hele vat. 5 Thöte tu je
hunai Jorama hnyi ûen e ame hwân ka
than ; ke e ame musi hnyi Jerusalema eit
je huna. 6 Ke e ame vheno gethen deny
je than Isaraela, helâ me hna ânyâ ge lap
anyi Ahaba : anyin a âiân momo nöku
Ahaba : ke e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi
hnyimakö Iehova. 7 Ke so bi e ca we
Iehova bi he ka ohia lap anyi Davita, can
ûhihinyköu waleji e ame ânyâ me Davita,
me helâ me hnen hna ha bânâ he ka ham
lamepa kâu me je mâtrâniny nyiele balua.
8 Ke haba hnyi bongon je bong me haba
at Edoma ödrin e hûgûnâ musi ûnyi hnyi
hnyamen at Juda, me otilâ ke than hudrin
bi. 9 Me ame he Jorama me anyin je
taben vat, tha e me anyin je kariota hia :
ke e ame todru hnyi hnyinghet, me kot at
Edoma tavat adre me igigilö e, me je taben
kariota 10 Me haba at Edoma ödrin e
hna degecâ at Juda ke ne o but hnyi bong
ang : ke haba at Libena ödrin e hna degecâ
e hnyi ûen minya e : anyin a e ame digic
Iehova Khongon lakamen. 11 Ke haba
khaca e ame ânyâ je dok ae görany hnyi je
bucen Juda, me kunâ aten Jerusalema he
ka bi ûnyi monu, me cubec at Juda. 12 Ke
ame o kâu ke tusi ûnyi ga Elia perofeta
ame ha, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova Khongu Davita a kibâm, ka habe,
Anyin a u je ca vheno gethen de Jehosafata
a kâmâm, me je gethen de Asa than Juda ;
13 ke u je vheno gethen deny je than
Isaraela obiûnyimono at Juda me aten
Jerusalema, helâ me hnâ ânyâ ge lap anyi
Ahaba ; ke haba khaca u je hia but hlingâ
je liamekeiny möu wale lap anyin kâmâm,
tavat ae so hom ; 14 wâ bi, ame he Iehova
ka kot lakem ge vec ae gan hmâ, me je lakom,
me laâiâm, me ânyâm ta je ûnyi hia : 15 ke
u me he ka mok gan hmâ ge tangtem, ke
ne o but ame he ka hingölö tangtem ge
mok hnyi je bong. 16 Ke haba Iehova
ame okhûâ hnyekon at Filisiti, me at
Arabia tavat adre me hakekenyâ at Aithi-
ope, kö Jorama : 17 me ödrin e o hnyi
Juda, me kot e, mo hom je tang omjeû hia
adre wâ hnyi uma umen than, me lakon
minya, me laâiân ; me ame ba but nokon
ke Jehoaza thiju a wakeiat hmönyin.
18 Ke hwaban ta je ûnyi hia eling, Iehova
ame kot e me e ame moko tangtiny, me ca
khana he ka möt. 19 Ke hnyi ke ûen
hwaban lo li huna, ame hingölö tangtiny
ge mok, me e ame mokcu ge mok ae kong.
Ke ödrin e ca leû utö ae bo so hobi kâu,
helâ me hna leû utö ae bo so hobi kâu
lakamen. 20 Thöte tu je hunainy hnyi
ûen e ame hwân ka than, ke e ame musi
hnyi Jerusalema eit je huna : ke e ame he
but k' adre ca tengiâ ; me ödrin e konâm
e hnyi taun anyi Davita, ke ca hnyi je
erkemok anyin je than.

HNYIMAKAN 22.

KE haba aten Jerusalema adre me
otilö Ahazia a nokon a wakeiat
hmönyin ka than hwaban : anyin a hia but
hlingâ je tuhan hia hnen deö vat adre tha
o me at Arabia ka hnyi hna hunuma. Me
Ahazia nöku Jorama than Juda ame musi.
2 Fâte tu je hunai Ahazia hnyi ûen e ame
hwân ka than ; ke e ame musi hnyi Jeru-
salema khaca huna : ke haba ien hinyen,
me, Athalia momo nöku Omeri. 3 Ke e
ame vheno minya gethen deny lap anyi
Ahaba: anyin a hinyen ame labö ûsabö mē
he ka ânyâ ûnyi ae kong. 4 Ke e ame
ânyâ hulö hnyi hnyimakö Iehova, helâ me
lap anyi Ahaba : anyin a ödrin je hnyat
ûsabö mē hwaban mok anyin kamen, me e
ame kong ut. 5 E ame vheno minya
anyidrin ûhnenamö, me tha he me Jorama
nöku Ahaba than Isaraela he ka vat me
Hazaela than Suria hnyi Ramothe-gileada :
ke ame aat dö Jorama ge at Suria. 6 Ke
e ame hmetu Jezerela ai he ka bi anyin je
aat, wale hnân je aat hnyi Rama waleji e
ame vat me Hazaela than Suria. Ke haba
Ahazia nöku Jorama than Juda ame he he
ka ō Jorama nöku Ahaba hnyi Jezerela,
anyin a e mok. 7 Ke ûnyi ge Khong
mok anyi Ahazia, can e ame he kö Jorama :
anyin a e ame o but, me e ame tha he me
Jorama ka vat me Jehu, nöku Nimesi, at
ame hû ga Iehova he ka subâ degecâ lap
anyi Ahaba. 8 Ke haba Jehu ame tiga bi
hwaban lap anyi Ahaba, me e ame wâ a
g' ame bi athnyabai Ahazia hnen je tuhan
Juda me lakon je liamekeiny me Ahazia,
me e ame hling' ödrin. 9 Me e ame elöm
Ahazia, ke ödrin e kât e, (ke e ame ikhölö
hnyi Samaria), me adre me hom e kö Jehu,
me hlingâ e ; ke ödrin e konâm e, anyin
a haingödrin, ka habe, E nöku Jehosafata,
at ame elöm Iehova ge hnyekon ae bekhöt.
Ke ba hmetu bi maniny lap anyi Ahazia
he ka kât dökhu.

10 Ke a wâ but Athalia hinyö Ahazia a
ga mokcu nokon, me e ame todrö me hlingâ
je mâtrâniny lap hia anyin than Juda.
11 Ke haba Joseba momo nokon than, ame
hum Joasa nöku Ahazia, me hom duöngâ
ûnyi hnyi lakon than adre me hlingâ, me
tha ip e me at ame hat hnyi hnyeule mokut.
Me Joseba momo nöku Jorama than, öiö
Jehoiada at bihut, (anyin a e hani Ahazia)
ame ikhâlâ e ga Athalia, me me ca hlingâ
e hnen momo e. 12 Ke e ame laba unyi-
drin hnyi uma umen Khong, k' ame luba-
duöng hnyi siks ta huna : ke Athalia ame
musi hnyi hnyei.

HNYIMAKAN 23.

KE haba Jehoiada ame ohwegiâ e hnyi
huna a seveniny, me hom je taben
haded, wale Azaria nöku Jerohama, me
Isamaela nöku Johanana, me Azaria nöku
Obed, me Maseia nöku Adaia, me Elisafata
nöku Zikeri, me ûhihinyköu mödrin. 2 Ke
ödrin e ngenu hnyi Juda, me ûkhacaköuâ
at Levi hnyi je taun hia hnyi Juda, me je
kamen ae beönua hnyi Isaraela, me ödrin
e tha o hnyi Jerusalema. 3 Ke haba
ûkhacaköu hia ödrin e ûhihinyköu me than
hnyi uma umen Khong. Me e ame ha
ködrin, ka habe, Wâ bi, ame he nokon than
ka musi helâji me hnö Iehova hna ha ge
laku Davita. 4 Walang ûnyi öbun e he
ka ânyâ : ke haba ke keihen gabun a ku-
niny hnyat adre me didrö hnyi sabath,
tavat bihut me at Levi, me hamöbun he
ka tuö je hwanuma ; 5 ke hamen ke keihen
a kuniny ka laba hnyi uma umen than ;
me ke ke keihen a kuniny biju hnyi homa-
göuleny taben : ke ame he ka hnen hnyi
hnyeuleny uma umö Iehova tavat hia
thithö. 6 Ke ba at ame he ka dit hnyi
uma umö Iehova, e so thibi tavat bihut,
me tavat huliwa a at Levi ; hamödrin he
ka dit, anyin a ödrin tavat ae kap : ke
hamen tavat hia he ka tuö huliwa anyi
Iehova. 7 Ke hamen at Levi he ka walö
igigilö than, ödrin e ve hom je ûnyi hnân
vat ; ke ame ne he ke at bi he ka dit ka
hnyi uma umö Iehova, me adre me he ka
hlingâ : ke öbun e he ka tha e me than e
ka didrö me didrut. 8 Me haba at Levi
me Juda hia ödrin e anyâ helâ me hna
hûna ga Jehoiada at bihut : ke ödrin e ve
hom tavat gadrin, wale tavat adre me he
ka didrö hnyi sabath, tha ödrin me tavat
adre me he ka didrut hnyi sabath ; anyin
a ca oveseâ je dö hnö Jehoiada. 9 Ke
haba Jehoiada at bihut ame ham ka je
taben haded je ö, me je bec, me je bec ae
gan anyi Davita than a e hnyi uma umen
Khong. 10 Me e ame otilâ tavat hia unyin
than igigilö, ke ve hu ûnyi vat hnyi hnya-
mödrin, hwân hnyi ke keihen metân uma
ke ne o but hnyi ke keihen meny uma, me
baten taben hut. 11 Me ödrin e hom
nokon than, me obicâ e ge korona, me ham

kâu ûnyi hnân ohnatho, me otilâ e ka than:
ke haba Jehoiada me lakon ödrin e hû e;
me ödrin e ha, ka habe, E so e möt than.
12 K' a löng ut Athalia hwan tavat adre
me wadring me oganâ than, me e ame he
ka tavat hnyi uma umö Iehova: 13 me e
ame bwele, me wâ bi, ame tot than hnyi
anyin tap hnyi hwanuma, ke tha e me than
je taben me je trutru; ke ame senyin tavat
hia aten hnyei, me tûö je trutru; ke tavat
khumöng ödrin e ânyâ je ûnyi khumöng,
me hai je khumöng hnân oganâ. Me haba
Athalia ame kia anyin je ûkhaû, me ha,
ka habe, Ûhûgûnö dökhu, ûhûgûnö dökhu
but ang. 14 Haba Jehoiada at bihut ame
hom je taben haded, tavat musö utbavat,
me ha ködrin, ka habe, Hom but momo
wanben li deö at; ke haba at ame he ka
he hoton, adre me he ka hlingâ ge hele
vat: anyin ame ha at bihut, ka habe, Ca
he ka hlingâ momo hnyi uma umö Iehova.
15 Me ödrin e hne deny momo; me e ame
he ka hnyi uma umen than hnyi gethen
deny homagöuleny je hors: ke ödrin e
hlingâ momo eling.
16 Haba Jehoiada ame ânyâ anyin ûhi-
hinyköu me tavat hia me than, m' ödrin e
lakei Iehova bi. 17 Ke haba tavat hia
ödrin e he ka hnyi uma umö Baala, me kia
e, me tho omomono je taben hut kâu, me
je hna theatâ, me hlingö Matana at bihut
anyi Baala cicö je taben hut. 18 Ke haba
Jehoiada ame khenâ huliwainy uma umö
Iehova ka tavat bihut a at Levi, waleji
Davita ame ve ip hnyi uma umö Iehova
he ka hudo je hudiny leû kö Iehova, helâ
me hna sihnalimen hnyi tusiny hnanyibu
anyi Mose, adre me senyin me khumöng,
helâ me Davita ame hûna. 19 Me e ame
ip tavat tuö hwanuma hnyi je homagöuleny
uma umö Iehova, wâ e nye didrö at a bo
kong ge ke ûnyi. 20 Ke e ame hom je taben
haded, me je than, me tavat musö tavat,
me aten hnyei hia, me hom than ûnyi hnyi
uma umö Iehova: ke ödrin e gethen ûnyi
hnyi homagöule ethö ka hnyi uma umen
than, me ip than hon theroniny dökhu.
21 Me ame senyin tavat hia aten hnyei,
me ame laba wia taun; k' adre hlingö
Athalia ge hele vat.

HNYIMAKAN 24.

SEVEN dut ta hunai Joasa hnyi ûen e
ame hwân ka than; ke ame musi
hnyi Jerusalema fâte je huna: haba ien
hinyen, me Zibia momo Bere-seba. 2 Ke
haba Joasa ame ânyâ ûnyi ae wisa hnyi
hnyimakö Iehova, hnyi je bong hia bongu
Jehoiada at bihut. 3 Ke haba Jehoiada
ame hok li momo hobi kâu than, me e ame
hnokoâ lakon je baga me hlu. 4 Ke hwa-
ban e Joasa ame ûnykûme hnyi hnyekon
he ka ânyâwia uma umö Iehova. 5 Me e
ame ûkhacaköuâ tavat bihut me at Levi,
me ha ködrin, ka habe, He th' öbun ka
hnyi je tauniny Juda me ûhnöhnö ûnyi
ge at Isaraela hia mone hnân ânyâwia
uma umen Khongubun hnyi ke huna me
ke huna, ke so öbun e he but ka
omweimweiâ ûnyi e. Ke so bi ame ca
omweimweiâ hnen at Levi. 6 Me than
ame hawo Jehoiada at ae beönua, me ha
kâu, ka habe, Ieû gam u me ca hûna at
Levi he ka hom je bwihlany ûnyi ge at
Juda me Jerusalema waleji a hûna ga Mose
athnyabai Iehova, me ûnyi ge ûkhacaköu
anyin at Isaraela, hobi kâu uma hnân
ohnatho? 7 Anyin a haba laku Athalia,
momo ae kong, ödrin e hia but tho degecà
uma umen Khong; ke haba khaca ödrin e
hia but ham hia ta je ûnyi a kapiny uma
umö Iehova kö Baala. 8 Ke ame hûna
than, me ödrin e tibet ke tang, me ip eû
hnyi homagöuleny uma umö Iehova. 9 Me
ödrin e omanenâ hnyi Juda me Jerusalema
hia, a g' adre me he ka hom kö Iehova ta je
bwihlany a hûna Mose athnyabainy Khong
ka at Isaraela hnyi hnyebuba. 10 Ke haba
je than me tavat hia ödrin e tha senyin,
me hom je bwihlany, me khûâ ka hnyi
tang, ke ne o but ödrin e um dö. 11 Ke
haba hnyi ta je ûen hia ame oâ but at Levi
tang ka tavat tuö ta je ûnyi anyin than,
ke ödrin ka wâ but ae gan hmâ mone, me
ame o but at sihnalimen hobi kâu than me
at tuö ta je ûnyi anyin at bihut ae beönua,
me hingâlâ tang, me hom, me hmeto e ka
hnyi hnen. Ödrin e ânyâ helâe hnyi ke
bong me ke bong, ke e gan hmâ mone ödrin
e ûhnöhnö. 12 Haba than me Jehoiada
ödru me ham ka tavat bi huliwa hnyi uma
umö Iehova; ke ödrin e bi hwaban tavat
up veto me tretrau utö he ka ânyâwia uma
umö Iehova. 13 Ke haba tavat huliwa
ödrin e huliwa me ödrin e umo huliwa, ke
ödrin e ânyâ uma umen Khong me me helâ
me ehac, me ohmâ e. 14 Ke ame um dö
huliwa, me ödrin e hom ka than me Je-
hoiada je kolon mone, ke adre tibet kâu je
kaia hobi kâu uma umö Iehova, wale je
kaiainy huliwa, me hnân bi hut, me je spun,
me je kaia gol me sileva. Ke ödrin e bi

hut bala hnyi uma umö Iehova hnyi ta je bong hia bongu Jehoiada. 15 Ke hingat ut Jehoiada ke se hia je bongon, me e ame mokcu; ke wan haded ke thöte je hunainy me e ame mokcu. 16 Me ödrin e konâm e hnyi taun anyi Davita tha e me je than, anyin a e ame ânyâ so hnyi Isaraela, me ka Khong minya me umen uma. 17 Ke hwaban mok a Jehoiada, me ame o je taben Juda, me nom ka than. Me than ame löng ködrin. 18 Me ödrin e hna degecâ uma umen Khongon lakamödrin, me bi athnyaba ke je Aseira me je idola: me ame o but hmönyin ka at Juda me Jerusalema can hulö eling. 19 Ke so bi e ame kunâ ködrin je perofeta, he ka ohmetu ödrin kö Iehova; me ödrin e siwhegi ödrin, ke ödrin e ca löng bi. 20 Ke ame o but hanon Khong kö Zakaria nöku Jehoiada at bihut; me e ame tot hon tavat me ha ködrin, ka habe, Walang hna ha hnen Khong, ka habe, Anyin a ieû öbun e hanyâûâ hnanyibu anyi Iehova me me ca khan' öbun he ka hnahic? anyin a öbun e hia but hna degeci Iehova, me e ame hia but hna digic öbun. 21 Me ödrin e sihnân, me lûâ e ge veto hnyi hnyeuleny uma umö Iehova hoton musi anyin than. 22 Haba Joasa than ame ca ûnykûme ibetengiö anyi Jehoiada a kamen, k' ame hlingâ nokon bi. Ke ame tiga he but ka mokcu, me haingen, ka habe, E na wâ ju Iehova me bi hwaban. 23 Me haba hnyi obiny huna ame o but kâu deö vat anyin at Suria: ke ödrin e o but hnyi Juda me Jerusalema, me kot je taben tavat hia, me kunâ ta je ûnyi hia adre me sö ka than Damaseko. 24 Anyin ame o but utbavat anyin at Suria a deö vat ae ûhnyûkong; me haba Iehova ame hna utbavat ae gan hmâ ka hnyi hnyamödrin, can ödrin e hna degeci Iehova Khongon lakamödrin. Me adre me owisa helâe kö Joasa. 25 Ke ödrin e he but gan (anyin a ödrin e hna e ke gan je imekiny) me ame sihnân e hnen lathnyabainy, can dra dren laku Jehoiada at bihut, me hlingâ bon hnen hna mokut, me e ame mokcu: me ödrin e konâm e hnyi taun anyi Davita, k' adre me ca konâm e hnyi erkemok anyin je than. 26 Ke haba li at ödru me sihnân, me Zabad nöku Simeatha momo Amona, me Jehozabada nöku Simerith momo Moaba. 27 Ke haba ge lakon, me je hok ae hmak kâu, me hna ânyâwia uma umen Khong, wâ bi, adre hia but sihnalimen hnyi tusi ame ha bongon tusiny je than. Ke ame than biju Amazia a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 25.

TWENTE faiv but je hunai Amazia hnyi ûen e ame hwân ka than: ke e ame musi hnyi Jerusalema twente nain je huna: ke haba ien hinyen, me, Jehoadana momo Jerusalema. 2 Ke e ame ânyâ wisa hnyi hnyimakö Iehova, ke so bi e ca bekhöt ut hnyekon. 3 Ke hnyi ûen adre hia but ohmâ dökhu unyin, me e ame hlingâ li lathnyabiny, waleji ödre hlingâ than a kamen. 4 Ke so bi e ame ca hlingâ laku-dru, ke e ame ânyâ hoton hna sihnalimen hnyi tusi hnanyibu anyi Mose, waleji a hûna Iehova, ka habe, Ame ca he ka mok je kamen can lakon, k' ame ca he ka mok je nokon can je kamen; k' ame he tavat hia ka ve moko anyidrin bi hulö. 5 Ke haba Amazia ame ûkhacaköuâ at Juda, me khen' ödrin hoton je lap anyin je lakamen, hmelen je taben thauzan me je taben haded, wale Juda me Beniamina hia: me e ame öû ödrin hwân ge tavat a twente huna me gan hon e, me ö ödrin a ödrin theri haded thauzan tavat adre ûca, ae ûcû ka hnyi vat, tavat hok ö me bec. 6 Ke e ame bi hwaban minya wan haded thauzan tavat ae hwege ûhedrin Isaraela, a ham hwaban wan haded je talan sileva. 7 Ke ame o but kâu ke aten Khong, me ha, ka habe, Than lö, e so ame ca tha he möu deö vat anyin at Isaraela; anyin a ca tha Iehova me at Isaraela, a je laku Eferaima hia. 8 Ke u je ne behe, he thö, hwege thö hnân vat: ke ame he Khong ka otö u hnyi hnyimakan iwahnaihmiöny; anyin ae hu maniny Khong he ka ûhadruö, me he ka ota. 9 Me haingö Amazia ka aten Khong, ka habe, Ötin e he ka kâmâu ta je talan a wan haded waleji o ge ham ka deö vat anyin Isaraela? Ke haingen aten Khong, ka habe, E khanö Iehova he ka ham gânâ köu hon e. 10 Haba Amazia ame hake ip ödrin, wale deö vat a o kâu ûhedrin Eferaima, he ka he hmetu ka hnyi hnödrin: anyin a wale ame ubâhlâ anyidrin hmönyin ka at Juda, me ödrin e he hmetu ka hnyi hnödrin me hmönyin ae gan hmâ. 11 Ke haba Amazia ame hnyok baga, me hom lakeiny ka hnyi Hnyigöulen bucen Sâlt, me kot je laku Seira a ten thauzan gadrin. 12 Ke haba ke ten thauzan minya tavat ae möt a hom je laku Juda, me hum ödrin ka hnyi ban kic, me hagut' ödrin ûnyi ethö hnyi kic, me ödrin e amam hia. 13 Ke haba aten deö vat waleji a

kunâ hmetu Amazia, m' adre me ca tha he
mē ka hnyi vat, me, ödrin e utut ka hnyi je
tauniny Juda, hwân hnyi Samaria ke ne o
but hnyi Bethe-horona, me hlingâ kun ta
thauzan gadrin, me sö gan hmâ.

14 Ke haba hnyi ûen ame o hmetu thö
Amazia ûheny hnyi hna kot at Edoma, me
e ame hom je khongon je laku Seira, me
otil' ödrin hnân je khongon, me nom ködrin,
me leû utö ae bo so ködrin. 15 Me ame
ubâhlâ thö hmönyin anyi Iehova kö Amazia,
me e ame kunâ kâu ke perofeta, at ame ha
kâu, ka habe, Anyin a ieû u je elâm unyin
je khongon tavat, wale ödrin e ca hia but
omelö je atödrin ûnyi hnyi hnyamâm?
16 Ke e ame tiga fuc kâu, me haingen
than kâu, ka habe, Hawa, öhmun e hia but
otilö u he ka hnyi hanen ûhnenamö anyin
than? soju anyin a ieû adre me he ka hlingö
u? Me haba perofeta ame um ju, me ha,
ka habe, Oge me wâ but a Khong ame
ûnykûme he ka ohiö u, can u je hia but
ânyâ ûnyi eling, me ca löng hnök hna
nö u.

17 Me haba Amazia than Juda ame ûsa-
bö, me e ame ûkhûnöng kö Joasa nöku
Jehoaza, nöku Jehu, than Isaraela, me ha,
ka habe, Ötu me he ka ûhnyimakötuköu.
18 Me haba Joasa than Isaraela ame ûkhû-
nöng kö Amazia than Juda me ha, ka habe,
Haba iwadekonginy Lebanona ame ûkhû-
nöng ka arasiny Lebanona, me ha, ka habe,
Ham dö nokom hlu me me âiân nökuk: ke
haba ke meno hnyeuten Lebanona ame he,
k' ame uto iwadekong. 19 Ke haingâm,
ka habe, Wâ bi, u je hia but kot at Edoma;
k' ame kap göranyi u ge hnyekom he ka
hobelöu: laba ju hnyi hnyabam; ieû gam
u me he ka okûâ ûnyi ae kong m' u me he
ka ta, u, me Juda a tha ödrin möu? 20 Ke
ame ca löng bi Amazia; anyin a ûnyi ga
Iehova m' adre me he ka hn' ödrin ka hnyi
hnyamen ta je iwahnaihmiöny mödrin, anyin
a ödrin e hia but elâm unyin je khongon
Edoma. 21 Me haba Joasa than Isaraela
ame he; ke haba e me Amazia than Juda
ödru me ûhnyimaködruköu hnyi Bethe-
semes hnyi Juda. 22 Me ame kong ut at
Juda ge at Isaraela; m' ödrin e ve kec ka
hnyi umödrin je uma mano. 23 Ke haba
Joasa than Isaraela ame köt Amazia than
Juda, nöku Joasa, nöku Jehoaza, hnyi
Bethe-semes, me hom e Jerusalema ai, me
kia hna up haginy veto hnyi Jerusalema,
..ân hnyi homagöule Eferaima ke ne o
..nyi homagöuleny kopiny, foa haded
je kubit. 24 Ke e ame hom hia gol me
sileva, me ta je kaia adre me wâ hnyi uma
umen Khong unyi Obed-edoma, me je omjeû
hnyi uma umen than, me je hnyat hnân
hwaban, me adre me hmetu Samaria ai.

25 Ke e möt Amazia nöku Joasa than
Juda hwaban a mokcu Joasa nöku Jehoaza
than Isaraela, fiftin je huna. 26 Ke haba
kolon je hna ânyâ hnö Amazia, a bân me
biliny, wâ bi, adre ca sihnalimen e hnyi
tusi anyin je than Juda me Isaraela? 27
Ke hwân hnyi ûen ame hwiö Amazia ga
Iehova, me ödrin e sihnân e hnyi Jerusa-
lema; me e ame kec Lakisa ai: me ödrin e
ûkhûnöng Lakisa ai me hlingâ eling. 28
Me ödrin e hom e hon je hors, me konâm e
tha e me lakamen hnyi taun anyi Davita.

HNYIMAKAN 26.

KE haba tavat Juda hia ödrin e hum
Uzia, ke sikstin dut hunainy, me
otilâ e ka than hnân hwaban kamen a
Amazia. 2 E ame op Elath, me ham
hmetu e ka at Juda, hwaban dö a mokut
ut than tha e me lakamen. 3 Sikstin dut
hunai Uzia, me e ame hwân ka musi; ke e
ame musi hnyi Jerusalema fifte tu je huna:
ke haba ien hinyen me Jekolia momo
Jerusalema. 4 Me e ame ânyâ wisa hnyi
hnyimakö Iehova, hoton hna ânyâ hnö
Amazia a kamen. 5 Ke e ame penapena
hnyekon he ka elâm Khong hnyi je bong
bongu Zakaria, at a hu metâ hnyi je hna
omanenâ hnen Khong: ke haba hnyi ta je
bong e ame elöm Iehova me haba Khong
ame ohnahicâ e. 6 Me e ame he but me vat
me at Filisiti, me tho degecâ hna up haginy
hnyi Gatha, me hna up haginy hnyi Jabene,
me hna up haginy hnyi Asedoda; me e
ame op je taun hnyi hnyei Asedoda, me
Filisiti. 7 Ke haba Khong ame hadruâ e
he ka vat me at Filisiti, me at Arabia
ödrin e laba hnyi Gure-baala, me at Maon.
8 Ke haba at Amona ödrin e ham je
bwihlany kö Uzia: me ame lung ut ien
ke ne o but hnyi gethen ame dit ka hnyi
Aigupito; anyin a e ame hwege tot gan
hmâ. 9 Ke haba Uzia ame op je tap ae
beû göranyai hnyi Jerusalema hnyi homa-
göuleny kopiny, me homagöuleny thop, me
hnyi hna hwali hnen haginy, me bi aten. 10
Ke e ame op je tap ae beû göranyai hnyi
hnyebuba, me khû je an ae se hia, anyin
ae se hia haleny je meno; helâe minya
hnyi hnyei ae hnyikânâ, me dok ae tha

hon: ke e hu gan tavat belök me ânyâwia
vine hnyi je bucen, me hnyi Karemela;
anyin a e at ae bebelök. 11 Ke e hu
utbavat anyi Uzia, k' ödrin e ve he but
ka vat ke deö me ke deö, hoton ûseidrin
hna öu ödrin hnö Jeiela at sihnalimen me
Maseia a taben vat, hmeli Hanania a taben
vat anyin than. 12 Haba ûseiny je kamen
ae beönua, hnyat ae hwege, me odrin tu
thauzan ke siks haded. 13 Ke e hu gadrin
ke deö vat adre hia but ûne, a theri haded
ke seven thauzan ke faiv haded, tavat
ödrin e vat ge man ae gan, he ka hom
hadruâ than k' ame vat me je iwahnai-
hmiöny. 14 Ke haba Uzia ame penapena
hobi ködrin a utbavat hia, je bec, me ö, me
hnabinybak, me je ûkhaûen vat, me cafana,
me je veto hnân koloû. 15 Ke e ame
ânyâ hnyi Jerusalema le baliseta a ânyâ
ge tavat ae metâ, hnân ip hon je tap ae
beû goranyai, me je tap taben vat, he ka
hlic fana me khuâ je veto ae gan. Me e
ame lung ehele; anyin ae ti gan hnödra
hna hadruâ, ke ne o but e ame hwege.
16 K' a hwege but e, me ame bi gan
hnyekon, me e ame ânyâ ûnyi ae kong,
anyin a e ame hanyâûâ hnanyibu anyi
Iehova Khongon; anyin a e ame dit ka
hnyi uma umö Iehova he ka leû utö ae bo
so hon taben leû utö ae bo so. 17 Ke
haba Azaria at bihut ame dit hoton, tha e
me tavat bihut kö Iehova a ödrin eite,
hnyat ae hwege: 18 me ödrin e tot kö
Uzia than, me ha kâu, ka habe, Uzia lö,
ca hanymâm bi e, wale he ka leû utö ae
bo so kö Iehova, ke so bi hanymen tavat
bihut a je mâtrâni Arona, tavat adre
okabâ he ka leû utö ae bo so: didrut
ûnyi hnyi dok ae kap; anyin a u je hia
but hanyâûâ; ke ca hnân e oganö u ûnyi
ga Iehova Khong. 19 Haba Uzia ame
hmönyin; ke hu hnyi hnyamen taben meic
he ka leû utö ae bo so; ke ame tiga hmönyin
ka tavat bihut, me ame o but lepera hnyi
bariny hnyi hnyimakan tavat bihut hnyi
uma umö Iehova, hnyi baten taben leû
utö ae bo so. 20 Ke haba Azaria at bihut
ae beönua, me tavat bihut hia ödrin e wâ e,
me wâ bi a tabâ thö bariny lepera, me ödrin
e logotâ obâ e ûheny dok e; eke, me e
ame ie didrut bi, anyin a Iehova ame hia
but kot e. 21 Me haba Uzia than ame
lepera balua ke ne o but hnyi bong e ame
mokcu hnyin, k' ame laba hnyi ke uma bi
adre hake ip, anyin a e lepera; anyin adre
subâ degecâ e ûnyi hnyi uma umö Iehova:
ke Jotham a nokon ame musö biju hnya-
ban than, me owisa ka aten hnyei. 22 Ke
haba kolon je hna ânyâ hnö Uzia, a bân me
biliny, me, ame sihnalimen Isaia a perofeta,
nöku Amosa. 23 Ke haba Uzia ame tha
mokut me lakamen; ke adre me tha
konâm e me lakamen hnyi utkânâ iny je
than; anyin a haingödrin, ka habe, E
lepera: ke ame than biju Jotham a nokon
hwaban.

HNYIMAKAN 27.

TWENTE faiv je hunai Jotham hnyi
ûen e ame hwân ka than; ke e ame
musi hnyi Jerusalema sikstin je huna: ke
haba ien hinyen me Jerusa momo nöku
Zadoka. 2 Ke e ame ânyâ wisa hnyi
hnyimakö Iehova helâ me hna ânyâ hia
hnö Uzia a kamen; ke e ame ca hnyi dit
ka hnyi uma umö Iehova. Ke haba tavat
ödrin e tiga ânyâ monu. 3 E ame op
homagöule ethö hnyi uma umö Iehova, ke
e ame bi hanen hak veto hnyi Ofela. 4 Me
e ame op minya ke je taun hnyi hnyei ae
hutiny Juda, me op je hnabâ me je tap ae
beû göranyai hnyi hnyot. 5 E ame vat
minya me thaniny je lakon Amona, me
hwege hudrin. Ke haba lakon Amona
ödrin e ham kâu hnyi huna eling wan
haded je talan sileva, me ten thauzan je
tulut hwit, me ke ten thauzan bali. Ke
helâe hnen lakon Amona hna ham kâu
hnyi huna a loiny me kuniny. 6 Ke hwege
but Jotham, anyin a e ame tuö wia je hwa-
kecin hnyi hnyimakö Iehova Khongon.
7 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Jotham,
me anyin je vat hia, me je hwakecin, wâ bi,
adre hia but sihnalimen hnyi tusi anyin je
than Isaraela me Juda. 8 Twente faiv je
hunainy hnyi ûen e ame hwân he ka than,
me e ame musi hnyi Jerusalema sikstin je
huna. 9 Ke haba Jotham ame tha mokut
me je lakamen, me ödrin e konâm e hnyi
taun anyi Davita: ke ame than biju
Ahaza a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 28.

TWENTE but je hunai Ahaza hnyi ûen
e ame hwân ka musi; ke ame musi
hnyi Jerusalema sikstin je huna: ke e ame
ca ânyâ wisa hnyi hnyimakö Iehova helâ
me Davita a kiben: 2 ke so bi e ame vheno
gethen deny je than Isaraela, me ânyâ je
idola adre oköiâ hobi kâu Baala. 3 Ke

haba khaca e ame leû utö ae bo so hnyi
hnyigöulen bucen anyin lakon Hinom, k'
ame thong lakon bi ge meic, hoton je
hwakecin ae ikiki anyin je wanaithila
waleji a obâ Iehova hnyi hnyimakan lakon
Isaraela. 4 Ke e ame bi hut me leû utö
ae bo so hnyi je dok ae görany, me hon ta
je hut, me hmelen ta je ûö hia ae hât.
5 Anyin a wale haba Iehova Khongon ame
hna e ka hnyi hnyamen than Suria; m'
adre me kot e, me hom hwenbâ je hnyat
ae se hia a lakeiny, me hum ödrin Damas-
eko ai. Ke adre me hna e minya ka hnyi
hnyamen than Isaraela, at a kot e, me gan
hmâ hna hlingâ. 6 Anyin a haba Peka
nöku Remalia ame hlingâ hnyi Juda tavat
a wan haded ke twente thauzan hnyi bong
a khaca, ödrin hnyat ae hwege hia; anyin a
ödrin e hia but hna degeci Jehova Khongon
lakamödrin. 7 Ke haba Zikeri at ae hwege
a at Eferaima ame hlingö Maseia nokon
than, me Azerikam at ame musö hnyaba,
me Elekana utangköu me than. 8 Ke
haba lakon Isaraela ödrin e hom je liame-
keiny mödrin adre hom hwenbödrin, a tu
haded thauzan, wale omomo, me je thöth,
me je in, ke haba khaca adre me sö gânâ
anyidrin ta je ûnyi, me hom ta je ûnyi
adre sö Samaria ai. 9 Ke e hu eling ke
perofeta anyi Iehova, Obed ien: ke e ame
he me ûkhanö me je utbavat adre me o
hnyi Samaria, me ha ködrin, ka habe, Wâ
bi, anyin a Iehova Khongon lakamöbun
ame hmönyin ka at Juda, me ame hn'
ödrin ka hnyi hnyamöbun, m' öbun e hia
but hling' ödrin k' ame sâ thö hnyi drany
ai anyibun hmönyin. 10 Ke walang ang
öbun e ûnykûme he ka hom ûhnyûkongo
je lakon Juda me Jerusalema m' ödrin e
lathnyabaibun obaga me omomo: ke hawa,
e ba hnöbun hna hanyâûâ ga Iehova Khon-
gubun? 11 Ke walang ang, ling nya ju,
me hna hmetu but je bâ waleji öbun e hom
ge je liamekeiny möbun: anyin a e but
hubun hmönyin ae gan anyi Iehova. 12
Ke haba ke je taben lakon Eferaima, wale
Azaria nöku Johanana, me Berekia, nöku
Mesilemoth, me Jezikia nöku Saluma, me
Amasa nöku Hadelai, ödrin e todrö ka tavat
adre o ûheny hnyi hna vat, 13 me ha ködrin,
ka habe, Öbun e ca he ka hom jem je bâ:
anyin a öbun e beânyâ ûnyi ame he ka oâ
monu kötin ga Iehova, he ka bi hanen
kongitin, me hwakecitin ae monu: anyin
ae gan hmâ anyitin monu, ke gan hmâ
minya hmönyin ka at Isaraela. 14 Me
haba tavat vat ödrin e hna je bâ me je
ûnyi adre sö hnyi hnyimakan je than, me
ûkhacaköu hia. 15 Ke haba tavat waleji
adre ve ha iödrin, ödrin e todrö me hom je
bâ, me okhavâ tavat hia ae ba ûkhaû ge
je ûnyi adre sö, me khavâ, me inâ taben
hnyeûcadrin, me haödrin, me habelidrin,
me osû' ödrin, me otabâ je at ae sēnyin
gadrin hon je asina, me hum ödrin Jeriko
ai, tauniny pama, ka je liamekeiny mödrin:
ke ödrin e hmetu Samaria ai.
16 Ke haba hnyi ûen eling Ahaza than
ame ûkhûnöng ka je than Asuria he ka
hadruâ e. 17 Anyin ame o hmetu but at
Edoma, me kot at Juda, me hom je hna hwe-
nbâ. 18 Ke haba khaca a hia but utut at
Filisiti ka hnyi je tauniny dok ae hnyikâná,
me ke keihen ka hnyi Whaiöiny Juda, me
hûgûnâ Bethe-semes, me Aijalona, me Gede-
roth, me Soko me je tauniny, me Timena me
je tauniny, me Gimezo me je tauniny: me
ödrin bi, ödrin e ka labā. 19 Anyin a Iehova
ame hom ûhnyûkongo at Juda ga Ahaza,
than Isaraela; anyin a e ame hia but ânyá
hwakecin ae khâlânden hnyi Juda, me ti
kong hmönyin hwakecin kö Iehova. 20
Ke ame o but kâu Tigelathe-pilesera than
Asuria, me ovecâ e, me ca hadruâ e bi.
21 Anyin a haba Ahaza ame hom ke je
ûnyi ûnyi hnyi uma umö Iehova, me uma
umen than, me je taben, me ham ka than
Asuria: ke ame ca hadruâ e ûnyi eling.
22 Ke haba hnyi ûen anyin vec, e ame
ânyâ hmetu hwakecin ae kong kö Iehova,
wale than Ahaza. 23 Anyin a e ame bi
hut ka je khongon Damaseko, tavat adre
kot e: haingen ka habe, Anyin a je khon-
gon je than Suria ödrin e hadru' ödrin, ke
oge me he ka bi hut ködrin, m' ödrin e he
ka hadruö nya. Ke so bi ödrin e hangâ e
me at Isaraela hia a tha ödrin mē. 24 Ke
haba Ahaza ame ûkhacaköuâ je kaiainy
uma umen Khong, k' ame susubâ je kaiainy
uma umen Khong, k' ame hlöng je hwanu-
men uma umö Iehova; ke e ame ânyâ je
taben hut hnyi je ke keihen Jerusalema
hia. 25 Ke e ame ânyâ hnyi ta je tauniny
Juda hia je dok ae görany hnân leû utö
ae bo so ka ke je khong, me ohmönyini
Iehova, Khongon lakamen. 26 Ke haba
kolon hnen je hna ânyâ, me je hwakecin a
bân me biliny, wâ bi, adre hia but sihnali-
men hnyi tusi anyin je than Juda me
Isaraela. 27 Ke ame tha mokut ut Ahaza
me lakamen, me ödrin e konâm e hnyi taun,
wale hnyi Jerusalema; anyin a ödrin e ca

hom e ka hnyi je erkemok anyin je than
Isaraela: ke ame than biju Hezekia a
nokon hwaban.

HNYIMAKAN 29.

TWENTE faiv but je hunai Hezekia
hnyi ûen e ame hwân he ka than;
ke e ame musi hnyi Jerusalema twente nain
je huna: ke haba ien hinyen me Abia momo
nöku Zakaria. 2 Ke e ame ânyâ ûnyi ae
wisa hnyi hnyimakö Iehova, hoton hna
ânyâ hnö Davita a kiben. 3 Ke haba
hnyi huna a bâniny anyin musi, ke hnyi
tehi a bân, me e ame khöng je hwanumen
uma umö Iehova, k' ame ânyâwia e. 4 Ke
e ame hawâ tavat bihut me at Levi, k'
ame ûkhacaköu ödrin hnyi dok ae laû e
jimeyö, 5 me ha ködrin, ka habe, At Levi
lö, ling nya ju; okabi öbun ju, ke okabâ
thö uma umö Iehova Khongon lakamöbun,
me hom degecâ ta je ûnyi ae ikiki ûnyi hnyi
dok ae kap. 6 Anyin a haba lakamötin
ödrin e hia but ânyâ hwakecin ae monu,
k' ödrin e ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö
Iehova Khongutin, me hna degecâ e, me
wia je hnyimaködrin ûnyi hnyi hnyaba
Iehova, me hwiö hotudrin kâu. 7 Ke
ödrin e hia but hlöng je hwanumen pore-
tiko, me omokâ ta je lamepa, k' ödrin e ca
leû utö ae bo so, me ca hudo je hudiny leû
ka Khongon Isaraela hnyi dok ae kap.
8 Anyin a wale e but hon at Juda me
Jerusalema hmönyin anyi Iehova, me e
ame hia but hn' ödrin he ka bwebwet, me
hnân lâiâ, me jû, helâ me öbun e wâ ge je
li emaköbun. 9 Anyin a hia but ta but je
lakamötin ge hele vat, ke adre hom hwenbâ
minya, je lakutin baga, me in, me je laâöitin
can e. 10 Ke walang ang ame mokut eû
hnyi hnyekuk he ka ânyâ ke ûhihinyköu
me Iehova, Khongon Isaraela, me me he
ka hia but gatin anyin hmönyin ae gan
hmâ. 11 Lakuk lö, ca oûnyibauâ walang
ang ûnyi ang: anyin a Jehova ame ûc'
öbun he ka tot hnyi hnyimakan, he ka bi
athuyabainy, m' öbun e he ka huliwa kâu,
me leû utö ae bo so.
12 Haba at Levi ödrin e todrö, wale
Mahatha, nöku Amasai, me Joela nöku
Azaria, li mâtrâni Kohatha: ke haba li
mâtrâni Merari, wale Kiso, nöku Abedi,
me Azaria, nöku Jehaleela: ke haba li
Mâtrâni Geresoma, wale Joa nöku Zima,
me Edena, nöku Joa: 13 ke haba li
mâtrâni Elizafana, wale Simeri me Jeiela:
ke haba li mâtrâni Asafa, wale Zakaria me
Matania: 14 ke haba li mâtrâni Heman,
wale Jehiela me Simei: ke haba li mâtrâni
Jeduthun, wale Semaia me Uziela. 15 Me
ödrin e ûkhacaköuâ je liamekeiny mödrin,
me okabi ödrin bi, me didrö, hoton hna
hûna hnen than hnyi je hofuc ho Iehova,
he ka ânyâwia uma umö Iehova. 16 Ke
haba tavat bihut ödrin e dit ka hnyi hnyin
uma umö Iehova, he ka ânyâwia, me degec
ta je ûnyi hia ae kong ödrin e wâ hnyi
uma umö Iehova ka hnyi hnyeuleny uma
umö Iehova. Ke haba at Levi ödrin e
hom kâû ka hnyi wagewe Kederon. 17 Me
ödrin e ibi hwân he ka okabâ hnyi bong
a bân, hnyi tehi a bân, ke haba hnyi bong
a eitiny tehi ödrin e o but ka hnyi poretiko
anyi Iehova; me ödrin e okabâ uma umö
Iehova hnyi je bong a eit: ke haba hnyi
bong a sikstininy tehi a bân ödrin e umo.
18 Me ödrin e didrö kö Hezekia than, me
ha, ka habe, Öhmun e hia but ânyâwia
uma umö Iehova, me taben leû hut, me je
omjehen, me laulau taben je areto, me je
omjehen hia. 19 Ke haba khaca, haba ta
je kaia hia a degec Ahaza than hnyi anyin
musi hnyi ûen e ame ânyâ hwakecin ae
kong, me, öhmun e hia but penapena me
okabâ; me wâ bi, adre ip cicö taben leû
hut kö Iehova.
20 Me haba Hezekia than ame vesâ
hnyi hnyomakatu, me ûkhacaköuâ tavat
musö taun, me he ka hnyi uma umö
Iehova. 21 Ke adre me hom je bolok a
seven, me je mamoe baga a seven, me je
nokon mamoe a seven, me je got baga a
seven, hnân hudiny hulö hobi kâu dökhu,
me dok ae kap, me at Juda. Ke e ame
ha ka tavat bihut a je mâtrâni Arona he
ka hudi ödrin hon taben hut kö Iehova.
22. Me ödrin e hlingâ je bolok, ke haba
tavat bihut ödrin e hom dra, me dukâiâ
taben hut: k' ödrin e hlingâ je mamoe baga,
me dukâiâ taben hut ge drödrin: k' ödrin e
hlingâ minya je nokon mamoe, me dukâiâ
taben hut ge drödrin. 23 Ke ödrin e hom
je got baga hnân hudiny hulö ka hnyi
hnyimakan than me ûkhacaköu; me ödrin
e ip je hnyamödrin hudrin: 24 ke haba
tavat bihut ödrin e hling' ödrin, m' ödrin e
bi hudriny hulö ge drödrin, hnân he ka bi
hwaban möt hobi kâu at Isaraela hia
thithö: anyin a than ame ha a adre me
he ka bi hudiny leû me hudiny hulö hobi
kâu Isaraela hia thithö. 25 Ke e ame
otilâ at Levi hnyi uma umö Iehova me je

simebalo, me nabeli, me kitara, hoton
hnanyibu anyi Davita, me Gada at wâ
unyin than, me Nathana a perofeta: anyin
a ûnyi ga Iehova hnanyibu eling a deny
anyin je perofeta. 26 Ke haba at Levi
ödrin e tot me je ûnyi khumöng anyi
Davita, k' ame tot tavat bihut me je
trutru. 27 Ke haba Hezekia ame hûna
he ka hudo hudiny leû hon taben hut.
Ke hnyi ûen adre me hwân he ka hudo,
me adre me hwân minya ka khumöng kö
Iehova me hwan je trutru me ta je ûnyi
khumöng anyi Davita than Isaraela. 28
Ke haba ûkhacaköu hia ödrin e khudrung,
k'ame khumöng tavat khumöng, k' ame tûö
trutru hnen tavat tûö trutru; k' adre me
ânyâ helâe ke ne o but a um dö hudiny
leû. 29 Ke ödrin e hia but um dö le je
hut, me haba than me tavat hia unyin
ödrin e nom me khudrung. 30 Me haba
Hezekia than me je taben ödrin e hûna
ka at Levi he ka khumöng me oganö
Iehova ge hofuc ho Davita me Asafa at wâ.
Me ödrin e khumöngö je hna oganâ, me
senyin, me ödrin e nom ju me khudrung.
31 Haba Hezekia ame ha, ka habe, Walang
öbun e hia but okabi öbun bi kö Iehova,
hok ju jem me hom je hut me je hudiny ole
ka hnyi uma umö Iehova. Haba ûkhacaköu
ödrin e hom je hut me je hudiny ole; me
tavat ödrin e weny hnyi hnyekudrin ödrin
e hom je hudiny leû. 32 Ke haba ûseiny
je hudiny leû, wale a hom hnen ûkhacaköu,
me sevente je bolok, me wan haded je mamoe
baga, me tu haded je nokon mamoe: ödrin
hia e hnân hudiny leû kö Iehova. 33 Ke
haba ta je ûnyi adre okabâ, me, siks haded
je bolok, me theri thauzan je mamoe.
34 Ke e wakhalet tavat bihut, ke ca
khan' ödrin bi he ka uja ta je hudiny
hia leû: anyin a wale ame hadru' ödrin
je liamekeiny mödrin a je at Levi, ke ne o
but ame um dö huliwa, ke ne o but ame
um dö keihen at bihut okabi ödrin bi:
anyin ame kong hnyekunâ at Levi hon
tavat bihut he ka okabi ödrin bi. 35
Ke se hia minya je hudiny leû, me
pipikhenyainy je hudiny ole, me je hudiny
ic hobi kâu je hudiny leû. Ke adre helâe
hna penapena ta je huliwainy uma umö
Iehova. 36 Ke ame senyin Hezekia, me
tavat hia, can ûnyi ame penapena Khong
hobi kâu tavat: anyin ae logot ûnyi eling.

HNYIMAKAN 30.

KE haba Hezekia ame ûkhûnöng ka at
Isaraela me Juda hia, me sihnalimen
minya je tusi ka at Eferaima me Manase,
m' ödrin e he ka o ka hnyi uma umö
Iehova hnyi Jerusalema, he ka hnyi ânyâ
paseka kö Iehova, Khongon Isaraela. 2
Anyin a hia but than ûhnenamö, me anyin
je taben, me ûkhacaköu hia hnyi Jeru-
salema, he ka tuö paseka hnyi tehi a loiny.
3 Anyin ae ca khan' ödrin tuö e hnyi ûen
eling, anyin ae tiga ca ûcû ûseiny tavat
bihut ödrin e hia but okabi ödrin, ke ödra
tiga ca ûkhacaköu bi tavat hnyi Jerusalema.
4 Ke e wisa ûnyi eling hnyi hnyimakan
than me ûkhacaköu hia. 5 Me ödrin e
otilâ hofuc he ka omanenâ hnyi Isaraela
hia, hwân hnyi Bere-seba ke ne o but hnyi
Dana, m' ödrin e he ka o ka hnyi paseka
kö Iehova, Khongon Isaraela, hnyi Jeru-
salema: anyin adre me ca tuö ge tavat ae
se helâji me hna sihnalimen. 6 Me ame
he but tavat, k' ödrin e ve hom je tusi
ûnyi ge than me anyin je taben ka hnyi
je ke keihen Isaraela hia me Juda, k'
ödrin e ha hoton hnanyibu anyin than, ka
habe, Öbun lakon Isaraela lö, hwiö hmetu
ju öbun kö Iehova, Khongu Aberahama,
me Isaaka, me Isaraela, me e ame he bi ka
hmetu köbun je kolon tavat adre me kec
möt ûnyi ge than Asuria. 7 E so öbun
e ca he ka helâ me lakamöbun, me je
liamekeiny möbun, tavat adre me ânyâ
hwakecin ae kong kö Iehova, Khongon
lakamödrin, me e ame hn' ödrin he ka ba
wan, helâ me hnöbun hna wâ. 8 Ke ca
he th' öbun walang ang ka ohwegiâ je
nyibun, helâji me lakamöbun; ke so bi hn'
öbun dut kö Iehova, me didrö ka hnyi
anyin dok ae kap, wale e ame hia but
okabâ nyiele balua, me bi athnyabai Iehova
a Khongubun, me me hwiö ûnyi gabun
anyin hmönyin ae gan hmâ. 9 Anyin a
öbun e ne hwiö hmetu ju kö Iehova, me
ame he je liamekeiny möbun me lakubun
ka wâ betenge hnyi hnyimakan tavat adre
me hum ödrin a je hwenbâ, me ödrin e he
ka hmetuhmetu ka hnyi hnyei ang: anyin
a haba Iehova, me, at ae so me at betenge,
at ame ca he ka hwiö hnyimakan gabun
öbun e ne hmetu kâu. 10 Ke haba je
hnyat hom tusi, me ödrin e ve he ka hnyi
ke taun me ke taun hnyi hnyei Eferaima
me Manase ke ne o but hnyi Zebulona:

me ödrin e hlum' ödrin me hi' ödrin.
11 Ke so bi haba keihen at Asera, me
Manase, me Zebulona, me, ödrin e oûhnyû-
kongi ödrin bi, me hnyi he Jerusalema ai.
12 Ke e hnyi Juda hnyamen Khong he ka
ham ködrin hnyök a khaca, he ka ânyâ
hnanyibu anyin than, me je taben, hoton
hofuc ho Iehova. 13 Ke se hia tavat adre
me ûkhacaköu hnyi Jerusalema he ka
bijeûâ areto adre ca levenâ hnyi tehi a
loiny, e se hia hmönyin tavat adre me
ûkhacaköu. 14 Ke ödrin e todrö me hom
je taben hut wale hnyi Jerusalema, k' ödrin
e hom minya ta je taben leû utö ae bo so,
me ödrin e khûâ ka hnyi wagewe Kederon.
15 Me ödrin e hlingâ paseka hnyi bong
a fotininy tehi a loiny: ke haba tavat
bihut me at Levi ödrin e hmehma, me
okabi ödrin bi, me hom je hudiny leû ka
hnyi uma umö Iehova. 16 Me ödrin e ve
tot hnyi je hnödrin helâ me hwakecidrin,
hoton hnanyibu anyi Mose aten Khong:
ke haba tavat bihut ödrin e dukâiâ ge dra
wale adre me kap ûnyi ge at Levi. 17 Anyin
ae se hia tavat hnyi ûkhacaköu adre ca
okabi ödrin bi: anyin a wale hamen at
Levi he ka hlingâ je paseka hobi ködrin
hia tavat ae ca bo so, he ka okabi ödrin kö
Iehova. 18 Anyin ae se hia tavat, wale
se hia at Eferaima, me Manase, me Isakara,
me Zebulona, adre ca obosoi ödrin bi, ke so
bi ödrin e hnyi han paseka ke ca helâ me
hna sihnalimen. Anyin a hia but Hezekia
hic hobi ködrin, me ha, ka habe, Iehova
at ae so, hna but hulö 19 anyin tavat hia,
at a penapena hnyekon he ka elâm Khong,
Iehova, Khongon lakamen, eja ke ne adre
ne ca obosoi ödrin hoton hwakecin hna
obosoâiny uma kap. 20 Ke haba Iehova
ame ling Hezekia, me osoâ tavat. 21 Ke
haba lakon Isaraela tavat adre me laba
hnyi Jerusalema ödrin e ânyâ bijeûiny
areto adre ca levenâ hnyi seven je bong
me senyin gan hmâ: ke haba at Levi me
tavat bihut ödrin e oganö Iehova hnyi ke
bong me ke bong ge je ûnyi khumöng ae
gan hwan kö Iehova. 22 Ke Hezekia ame
fuc wia ka at Levi hia tavat ae metâ hnyi
huliwa anyi Iehova. Me ödrin e bijeûâ
hnyi seven je bongon, me hudo je hudiny
ole, me omanenö hulö kö Iehova Khongon
lakamödrin. 23 Ke haba ûkhacaköu hia
adre me ûhnenamö he ka tuö ke je bong
a seven, me ödrin e tuö ke je bong a seven
me senyin. 24 Anyin a Hezekia than
Juda ame ham ka ûkhacaköu hnân bi hut
wan thauzan je bolok me seven thauzan je
mamoe; ke haba je taben ödrin e ham
ka ûkhacaköu wan thauzan je bolok me
ten thauzan je mamoe: me se hia tavat
bihut ödrin e okabi ödrin bi. 25 Ke ame
tha senyin ûkhacaköu hia anyin at Juda,
me tavat bihut me at Levi, me ûkhacaköu
hia tavat adre me o ûheny Isaraela, me je
atkanyua tavat adre me o ûheny hnyi
hnyei Isaraela, me tavat adre me laba hnyi
Juda. 26 Me gan hmâ senyin hnyi Jeru-
salema: anyin a hwân hnyi ûö Solomona
nöku Davita than Isaraela me ba helâe
hnyi Jerusalema. 27 Me ame todrö tavat
bihut a at Levi, me hahnahicâ tavat: k'
adre me löng hodrin, k' ame o but hijidrin
hic ka hnyi hnyaban ae kap, walethö hnyi
drany.

HNYIMAKAN 31.

KE a um dö ûnyi hia eling, me ame he
Isaraela hia, wale tavat adre me
mwi e, ka hnyi je tauniny Juda, me
oamamâ je veto ame tot, me sö degecâ je
Aseira, me hagutâ je dok ae görany, me
je taben hut hnyi hnyei Juda hia, me
Beniamina, me Eferaima, me Manase, ke
ne o but adre me ohia hia thithö. Me
haba lakon Isaraela hia adre me ve he ka
hnyi je idrin hnyi anyidrin je taun. 2 Ke
haba Hezekia ame otilâ tavat bihut me at
Levi hoton anyidrin je dö, hoton je ve
hanymödrin, wale tavat bihut me at Levi,
hobi kâu je hudiny leû, me je hudiny ole,
he ka huliwa, me ole, me oganâ hnyi je
homagöuleny uma umö Iehova. 3 Ke e
ame otilâ minya jekhon than ûnyi hnyi
anyin ta je ûnyi, hobi kâu je hudiny leû,
wale hobi kâu je hudiny leû hnyi hnyo-
makatu me sahac, me je hudiny leû hnyi
je sabath, me hobi kâu je tehi ae teb ûnyi,
me je bijeû adre me thu, helâ me hna
sihnalimen hnyi hnanyibu anyi Iehova.
4 Ke haba khaca e ame hûna ka tavat
adre me laba hnyi Jerusalema he ka ham
jekhon tavat bihut me at Levi, m' ödrin
e he ka hwege hnyi hnanyibu anyi Iehova.
5 Ke ame hap o ju ehele hnanyibu, me
haba lakon Isaraela ödrin e ham gânâ je
wan hwit a bân, me waina, me wakaco,
me hani, me troban kânâ hia thithö; ke
ödrin e hom gânâ a je ke keihen a libenyi-
tainy ta je ûnyi hia. 6 Ke haba lakon
Isaraela me Juda, tavat adre me labā je
tauniny Juda, me, ödrin e hom minya je

ke keihen a libenyitainy je bolok me
mamoe, me je ke keihen a libenyitainy je
ûnyi ae kap wale adre me okabâ kö Iehova
Khongudrin, me khon. 7 Ke haba hnyi
tehi a kuniny ödrin e hwân ka bi taben
je hna khon, me umo hnyi tehi a ten.
8 K' ame o but Hezekia me je taben me
wâ je hna khon, me ödrin e haisoi Iehova,
me lakeiny a Isaraela. 9 Ke wale Hezekia
ame hnö tavat bihut me at Levi ge je hna
khon. 10 Ke haba Azaria at bihut ae
beönua hanen lap anyi Zadoka ame thu
kâu, me ha, ka habe, Hwân hnyi ûen adre
hwân ka hom jem je hut ka hnyi uma umö
Iehova, öhmun e han me sekuhmun dö, ke
gan hmâ bala biju: anyin a Iehova ame
hia but ohnahicâ lakeiny; ke haba kolon,
wale ta je ûnyi ang ae gan. 11 Haba
Hezekia ame ha he ka penapena je hnyeule
hnyi uma umö Iehova; me ödrin e pena-
pena. 12 Ke ödrin e odilâ hnyi hnathu
je bwihlany, me je ke keihen a libenyitainy,
me je hna okabâ : me ame musö ta je ûnyi
e hnö Konania at Levi, me Simei liame-
keiny mē ame ûtangköu mē. 13 Ke haba
Jehiela, me Azazia, me Nakath, me Asael,
me Jeremoth, me Jozabada, me Eliela, me
Isemakia, me Mahatha, me Benaia, me
ödrin je homakan minya hmeli Konania
me Simei a liamekeiny mē, hoton musi
anyi Hezekia than, me Azaria at ame
musö uma umen Khong. 14 Ke Kore
nöku Iemina at Levi at ame tuö homagöule
e jimeyö, e ame tuö je hut ae betenge ka
Khong, he ka khenâ je bwihlany kö Iehova,
me je ûnyi ae ti kap. 15 Ke ûtangköu
mē, Edena me Miniamin, me Jesua, me
Semaia, me Amaria, me Sekania, hnyi ta
je tauniny tavat bihut, hnyi je hanymödrin,
he ka ham ka je liamekeiny mödrin, hoton
je dö, e ûcû ka tavat ae gan me ûhnyûkong :
16 ca hâiâ bi tavat adre sihnalimen a je
baga, hwân ge tavat a kun hunaidrin me
gan hon e, wale tavat adre labö] didrö ka
hnyi uma umö Iehova, hoton huliwainy
ke bong me ke bong, hobi kâu anyidrin
huliwa hnyi hanymödrin, hoton anyidrin
je dö; 17 me tavat adre sihnalimen hnyi
je dö anyin tavat bihut hoton je lap anyin
je lakamödrin, me at Levi hwân ge tavat
a twente hunaidrin me gan hon e, hnyi je
hanymödrin hoton anyidrin je dö; 18 me
tavat adre sihnalimen tavat hia ae ûhnyû-
kong gadrin, me laöiödrin, me lakudrin
obaga me wahlu, hnyi ûkhacaköu hia :
anyin a haba hnyi je hanymödrin, me,
ödrin e ka okabi ödrin bi: 19 me ka je
mâtrâni Arona a tavat bihut, hnyi je
utkânâiny je hnyaba igigilö je taun, hnyi
je taun hia, me hu tavat adre me ha iödrin,
he ka ham je jekhoû ka ta je baga hia
a tavat bihut, me ka tavat adre hia but aû
unyin at Levi. 20 Ke haba Hezekia ame
ânyâ helâe hnyi Juda hia; ke e ame ânyâ
ûnyi ae so, me wisa, me hnathu hnyi hnyi-
makö Iehova a Khongon. 21 Ke haba je
huliwa hia e ame ibi hwân hnyi huliwainy
uma umen Khong, me hnanyibu, me je
hna hûna, he ka elâm Khongon, me e ame
ânyâ ge hnyekon ae bekhöt, me e ame
hnahic ut.

HNYIMAKAN 32.

HWABAN ta je ûnyi eling, me hwa-
kecin ae hnathu eling, me ame o
thö Saneribi than Asuria, k' ame o hnyi
Juda, me hunuma cicö je taun adre up
haginy, k' ame ûnykûme he ka hûgûnâ me
me anyin bi. 2 Ke a wâ but Hezekia a ga
o thö Saneribi, k' ame he ka vat me Jeru-
salema, 3 me e ame ûhnenamö me anyin
je taben me anyin tavat ae hwege he ka
hlöng je köien je hna pupua wale hoton
taun; me ödrin e hadruâ e. 4 Ke adre
me ûkhacaköuâ tavat ae se hia, me ödrin e
hlöng je hna pupua hia, me wagewe wale
ame hingâlö hnyi wanben hnyei, me ha, ka
habe, Hnâneû ame he ka o je than Asuria
me wâ köiö ae gan? 5 Ke e ame hwege
me op haginy veto hia a ū, me obeûâ göra-
nyai ke ne o but ka hnyi je tap ae beû
göranyai, me ke haginy waleû hoton, k'
ame ohwegiâ Milo hnyi taun anyi Davita,
k' ame ânyâ je ûnyi hnân vat me je bec ae
se hia. 6 Ke e ame otilâ je taben vat hon
tavat me ûkhacaköu ödrin kâu hnyi dok ae
laû hnyi homagöuleny taun, me e ame
sihwegi ödrin me ha, ka habe, 7 Hwege
th' öbun, me hnyok baga but, ca ot bi, ke
ca öbubuny bi ge than Asuria, me tavat ae
se hia unyin: anyin ae se hia gatin, ke
wakhalet bi unyin: 8 haba e unyin, me
benyin at; ke unyitin Iehova Khongutin
he ka hadru' ötin, me vatâ anyitin je vat.
Ke haba tavat me adre me labageju ka
hofuc ho Hezekia than Juda.

9 Ke hwaban e haba Saneribi than
Asuria ame kunâ lakeiny Jerusalema ai.
(ke e but hnyi Lakisi ke tha e mē maniny
man hia,) kö Hezekia than Juda, me at
Juda hia hnyi Jerusalema, he ka ha, ka

habe, 10 Walang hna ha hnö Saneribi than
Asuria, ka habe, Öbun e labageju ia; me
öbun e laba bala bi hnyi Jerusalema?
11 Hawa a ca cubic öbun Hezekia m' adre
me hn' öbun he ka mok ge hmiâ me beic,
me ha, ka habo, Hamö Iehova Khongutin
he ka omeli ötin ûnyi hnyi hnyamen than
Asuria. 12 Hawa, a ca hom Hezekia
anyin je dok ae görany, me anyin je taben
hut, me hûna ka at Juda me Jerusalema,
ka habe, Öbun e he ka hic cicö taben hut a
khaca, me leû utö ae bo so hon e? 13 Hawa,
e ca khan' öbun waleji ge hnök me laka-
mök hna ânyâ ka aten je hnyei? Hawa, e
khana je khongon tavat aten je hnyei he
ka omelö je atödrin gak? 14 Ewa khongon
je hnyei eling waleji hnen lakamök hna
ohia, ae khana he ka omelö je aten gak, me
me khana Khongubun he ka omeli öbun
ûnyi hnyi hnyamök? 15 Ke walang ang
ca e Hezekia ka iyau' öbun, me cubic öbun
helâe, ke ca labageju kâu: anyin ae ba
khongon ke hnyei me ke dökhu ae khana
he ka omelö je aten gak, me lakamök: awe,
ama kâmâu ka he bi Khongubun ka omeli
öbun gak? 16 Me haba je lakeiny ödrin
e haikongu Iehova Khong, me Hezekia a
athnyabainy. 17 Me e ame sibnalimen
je tusi minya, hnân bifuci Iehova Khongon
at Isaraela, me he ka haikongoâ e, ka habe,
Haba khongon aten je hnyei ödrin e ca
omelö je atödrin ûnyi hnyi hnyamök, me
helâe ame ca he Khongu Hezekia ka omelö
je aten ûnyi hnyi hnyamök. 18 Me ödrin
e hongot hwege hnyi hwen Juda ka at
Jerusalema hon je haginy veto, he ka oot'
ödrin me ohmaki ödrin: m' ödrin e he bi
ka hûgûnâ taun. 19 Ke ödrin e hâiâ
Khongon Jerusalema helâ me hna hâiâ je
khongon aten je hnyei, waleji adre ânyâ
ge hnyamen at. 20 Anyin a wale haba
Hezekia than, me Isaia nöku Amosa pero-
feta, ödru me hic me tenge hnyi dranyai.
21 Ke haba Iehova ame kunâ angela, he
ka subâ degecâ tavat ae hwege, me je
homakan, me je taben, hnyi hna hunuma
anyin than Asuria. Me e ame hmehma me
hmetu ka hnyi iny hnyei. Ke e ame o but
ka hnyin uma umen khongon, me haba li
hing lakon ödru me hlingâ e ge hele vat.
22 Helâe Iehova ame omeli Hezekia me
aten Jerusalema ûnyi hnyi hnyamö Sane-
ribi than Asuria, me ûnyi hnyi hnyamen
tavat hia, me su ödrin ka hnyi je ke keihen
hia. 23 Ke se hia tavat adre me hok
bwihlany kö Iehova hnyi Jerusalema, me
je omjeû minya kö Hezekia than Juda: k'
ame ogânâ e nyiele hnen ta je hnyei hia.
24 Haba hnyi je bong eling ame he but
Hezekia ka mokcu: ke e ame hic kö
Iehova; me e ame ûhnenamö mē me ham
kâu ke haten. 25 Ke haba Hezekia ame
ca bi hwaban hmetu helâ me hna betenge
gan; ke bi gan hnyekon: anyin a wale
ame o but hmönyin kâu me at Juda me
Jerusalema. 26 Ke so bi haba Hezekia
ame ka oûhnyûkongoâ e bi hnyi bi ganiny
hnyekon, a e me tavat adre me laba hnyi
Jerusalema, me me ca aat bi ködrin hmö-
nyin anyi Iehova hnyi je bong bongu Heze-
kia. 27 Ke ti gan hmâ omjeû me hmane-
nangi Hezekia: me e ame ânyâ hobi kâu
bi je uma hnân ip sileva me gol, me je
veto ae ûnyi hnathu, me je utö ae bo so,
me je bec, me je kaia ae so ae ve hwa-
kecin; 28 me je uma hnân ip hwit hnyin,
me waina, me wakaco; me je hnyeule hobi
kâu je meno ae gan, me je hnahat meno
hnyi je haginy. 29 Ke haba khaca, e ame
ânyâ hobi kâu e bi je taun, me je hnahat
mamoe me kau ae se hia: anyin a Khong
ame ham kâu ta je ûnyi ae se hia hmön-
yin. 30 Ke haba Hezekia ling me wale at
ame hlöng deny köiö hnyi Gihona ethö, me
owisa e ka hnyi ke keihen jimeûiny taun
anyi Davita. Ke sot Hezekia hnyi anyin
ta je huliwa hia. 31 Ke so bi haba hnyi
hwakecin ge je ûthumetu anyin je than
Babulona, waleji adre me ûkhûnöng kâu
he ka hnö e ge ûnyi hnân lâiâ adre ânyâ
hnyi hnyei, me haba Khong ame hna e, he
ka cubec e, me me wâ bongon hia hnyekon.
32 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Heze-
kia, me hwakecin ae so, wâ bi, adre hia
but sibnalimen e hnyi hna wâ hnö Isaia a
perofeta nöku Amosa hnyi tusi anyin je
than Juda me Isaraela. 33 Ke haba Heze-
kia ame tha mokut ut me lakamen, me
ödrin e konâm e hnyi dok adre me ölö
hnyin ka hnyi erkemok anyin je laku
Davita: ke haba at Juda hia me tavat adre
me laba hnyi Jerusalema ödrin e oganâ
e hnyi anyin mok. Ke ame musi biju
Manase a nokon hwaban.

HNYIMAKAN 33.

TWELV but je hunai Manase hnyi ûen
e ame hwân ka than; ke e ame
musi hnyi Jerusalema fifte faiv je huna.
2 Ke e ame ânyâ ûnyi ae monu hnyi hnyi-
makö Iehova, helâ me hwakecin ae ikiki

anyin je wanaithila waleji a obâ Iehova
hnyi hnyimakan lakon Isaraela. 3 Anyin
a e ame op hmetu je dok ae görany waleji
a ohia Hezekia a kamen ; ke e ame otilâ je
taben hut kö Baala, me theati Aseira, me
khudrung ka ta je ûnyi hia hnyi drany,
me bi athnyabaidrin. 4 Ke e ame op je
taben hut hnyi uma umö Iehova, waleji a
ha Iehova, ka habe, adre me he ka ip iök
hnyi Jerusalema nyiele balua. 5 E ame
op minya je taben hut hobi kâu ta je ûnyi
hia hnyi drany hnyi li hnyeuleny uma umö
Iehova. 6 Ke e ame kunâ minya lakon
he ka he hnyi wanben meic hnyi hnyigöulen
bucen anyin nöku Hinom, me e ame bibi-
hwakecin, me biobotkong, me bi khong,
me elâm unyin tavat ae tren biobotkong,
me tavat bi khong : e gan hmâ hulö e ame
ânyâ hnyi hnyimakö Iehova, me ohmönyinâ
e. 7 Ke haba idola adre theatâ wale e ame
ânyâ, me e ame otilâ hnyi uma umen Khong,
waleji a ha gan Khong kö Davita me Solo-
mona a nokon, ka habe, Haba hnyi uma
eang me hnyi Jerusalema wale o ge ûca
ûnyi hnyi ta je tribu hia anyin at Isaraela,
oge me he ka ip iök hnyin nyiele balua :
8 ke haba khaca, oge me ca he hmetu ka
khöbe at Isaraela ûnyi hnyi hnyei waleji
oge ham ka je lakamöbun ; ödrin e ne he
ka wâ wia thibi he ka ânyâ hia hnök hna
hûna ködrin, wale hnanyibu hia, me je hna
otilâ, me je hna owisa a deny Mose. 9 Ke
haba Manase ame omono at Juda me tavat
adre me laba hnyi Jerusalema, me ödrin e
ânyâ hulö ae gan hon ta je hnyei, waleji a
ohia ga Iehova hnyi hnyimakan lakon Isa-
raela. 10 Ke haba Iehova ame fuc kö
Manase me lakeiny : k' ödrin e ca löng bi.
11 Anyin a wale haba Iehova ame oâ ködrin
je taben vat anyin than Asuria, me ödrin
e hum Manase ge je cen, me ca e ge fao,
me hom Babulona ai. 12 Ke e ame vec,
me ame elöm Iehova Khongon, me ti oû-
hnyûkongoâ e hnyi hnyimakan Khongon
lakamen. 13 Ke e ame hic kâu ; me e
ame betenge gan, me löng hwan hwakhöû,
me ohmeto e Jerusalema ai ka hnyi dokhon
dökhu. Me haba Manase ame wahma-
khmeto a Iehova thibi Khong.

14 Ke hwaban, e me ame op ke hak veto
hoton eû taun anyi Davita, hnyi ke keihen
e jio Gihona, hnyi hnyigöulen bucen, ke
ne o but hnyi gethen ame dit hnyi homa-
göuleny je wâ ; k' ame khenyi ka hnyi
Ofela, me ti op göranyai : ke e ame ip je
taben vat hnyi ta je taun hia adre up
haginy hnyi Juda. 15 Ke e ame hom
degecâ je khong kanyua, me idola ûnyi
hnyi uma umö Iehova, me je taben hut hia
waleji e ame op hnyi buceniny uma umö
Iehova, me hnyi Jerusalema, me khû' ödrin
ka hnyi hoton taun. 16 Ke e ame ânyâwia
taben hut anyi Iehova, me hudo hon e je
hudiny ûsoköu me je hudiny ole, me ha ka
at Juda he ka bi athnyabai Iehova Khon-
gon at Isaraela. 17 Ke so bi haba tavat
me ödrin e bi hut bala bi hnyi je dok ae
görany, ke ödrin e ânyâ thibi eling kö
Iehova Khongudrin. 18 Ke haba kolon
je hna ânyâ hnö Manase, me hijin hic ka
Khongon, me ta je hofuc hwan tavat wâ,
ödrin e fuc kâu hnyi iö Iehova, Khongon
Isaraela, wâ bi, adre hia but sihnalimen
unyin je hna ânyâ hnen je than Isaraela.
19 Me hijin hic minya, me hwakecin hna
betenge kâu hnen Khong ge anyin khöû,
me anyin hulö hia, me hnen hna he hwali,
me je ke keihen e ame op je dok ae görany
hnyin, me otilâ je Aseira me je hnatheat
hnyin, waleji ke tiga ca oûhnyûkongoâ e:
wâ bi, adre hia but sihnalimen hnyi hofuc
hwan tavat wâ. 20 Ke haba Manase ame
tha mokut me lakamen, me ödrin e konâm
e hnyi umen uma : ke ame musi biju Amona
a nokon hwaban.

21 Twente tu but je hunai Amona hnyi
ûen e ame hwân he ka than ; ke e ame
musi lo li huna hnyi Jerusalema. 22 Ke
e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö
Iehova, helâ me hna ânyâ hnö Manase a
kamen : ke haba Amona ame bi hut ka
ta je hnatheat, waleji a ânyâ Manase a
kamen, me bi athnyaba ködrin. 23 Ke
so bi, e ame ca oûhnyûkongoâ e bi hnyi
hnyimakö Iehova helâ me hnö Manase a
kamen hna oûhnyûkongoâ e bi ; ke haba
Amona ame ânyâ hwakecin ae kong hmö-
nyin. 24 Ke haba lathnyabainy ödrin e
sihnân e, me hlingâ e hnyi umen bi uma.
25 Ke haba tavat aten hnyei ödrin e hlingâ
hia tavat ödrin e sihnö Amona than ; me
haba tavat aten hnyei ödrin e otilö Josea
a nokon he ka than hwaban.

HNYIMAKAN 34.

EIT but je hunai Josea hnyi ûen e ame
hwân ka than ; ke e ame musi hnyi
Jerusalema thöte wan je huna. 2 Ke e
ame ânyâ wisa hnyi hnyimakö Iehova, me
vheno hia je gethen de Davita a kiben, me
e ame ca saû ka hnyi ke keihen metâ me

me. 3 Ke haba hnyi huna a eitiny anyin
musi, ke tiga ûhnyûkong, e ame ibi hwân
he ka elâm Khongu Davita a kiben: ke
haba hnyi huna a twelv e ame hwân ka
ohia je dok ae görany hnyi Juda me Jeru-
salema, me je Aseira, me je hnatheat,
me je hna oköiâ. 4 Ke ödrin e tho de-
gecâ hnyi hnyimakan je taben hut anyi
Baala; ke e ame sö degecâ je hna theati
seûnö ethö hudrin; ke e ame oamamâ je
Aseira, me je hnatheat adre kave, me
hna oköiâ, me omomono, me khûâ ka
hnyi hon je erkemok anyin tavat bihut
ködrin. 5 Ke e ame thong degecâ je jeien
tavat bihut hon anyidrin je taben hut, me
ânyâwia Juda me Jerusalema. 6 Ke e
ame ânyâ helâe hnyi je tauniny Manase me
Eferaima, me Simeona, ke ne o but hnyi
Nafatali, hnyi je hnyaba ae ba at hnyin
igigilö. 7 Me e ame tho degecâ je taben
hut me kot omomono je Aseira me je hna-
theat, me sö degecâ je hna theati seûnö hia
hnyi je ke keihen hnyei Isaraela hia, me e
ame hmetu Jerusalema ai.

8 Ke haba hnyi huna a eitininy anyin
musi, k' ame hia but ânyâwia hnyei, me
uma, me e ame kunö Safana nöku Azalia,
me Maseia at ame musö taun, me Joa nöku
Jehoaza at ame oûnykûmeâ, he ka anyawia
uma umö Iehova a Khongon. 9 Ke ödrin
e o but kö Hilekia at bihut ae beönua, me
ham mone waleji adre me hom ka hnyi
uma umen Khong, wale a ûkhöûnâ at Levi
tavat tuö hwanuma ûnyi ge at Manase me
Eferaima, me je kolon at Isaraela, me at
Juda me Beniamina hia, me tavat adre me
laba hnyi Jerusalema. 10 Ke ödrin e
ham ka hnyi hnyamen tavat huliwa wale
tavat tuö uma umö Iehova; ke haba tavat
huliwa hnyi uma umö Iehova, me ödrin e
ham e hnân he ka op hmetu me ânyâwia
uma; 11 wale ödrin e ham e ka tavat
tretrau utö me op veto, hnân ûcû veto
adre sö, me je utö hnân wangöningön, me
hnân je venyâiny je uma waleji a okongo
ge je than Juda. 12 Me haba tavat ödrin
e ânyâ hnathoâ huliwa: ke haba tavat ame
musi ödrin, me, Jahath, me Obadia, a li at
Levi, ke li laku Merari; me Zakaria me
Mesulama, ke li laku Kohatha, he ka hnyi
musö huliwa: me ke je at Levi tavat ae
metâ ge je ûnyi khumöng. 13 Ke ödrin e
musö bi minya hnyat sukhöûnâ ta je ûnyi,
me tavat tuö aten huliwa hnyi ta je huliwa:
ke haba keihen at Levi, me, ödrin hnyat
sihnalimen, me je homakan, me hnyat tuö
hwanuma. 14 Ke haba hnyi ûen ödrin e
hom mone waleji adre me hom ka hnyi
uma umö Iehova, me haba Hilekia at bihut
ame wâ tusiny hnanyibu anyi Iehova a
ham ga Mose. 15 Me ame ha Hilekia kö
Safana at sihnalimen, ka habe, Oge me wâ
tusiny hnanyibu hnyi uma umö Iehova.
Ke Hilekia ame ham tusi kö Safana.
16 Ke haba Safana ame hom tusi ka than,
ke haba khaca e ame thumeto e me ha, ka
habe, Haba ta je ûnyi hia adre me hna ka
lathnyabaem, me, ödrin e ânyâ. 17 Ke
ödrin e hia but hingâlâ mone adre me wâ
hnyi uma umö Iehova, me ham ka tavat
tuö me tavat huliwa. 18 Ke haba Safana
at sihnalimen ame thumeto than, me ha,
ka habe, A hia but Hilekia at bihut ham
könya ke tusi. Me Safana ame aû ke
hofuc hnyin, ka than. 19 K' a löng ut
than ta je hofuciny hnanyibu, me e ame
kia anyin je ûkhaû. 20 Haba than ame
hûna kö Hilekia, me Ahikama nöku Safana,
me Abedon nöku Mika, me Safana at
sihnalimen, me Asaia athnyabainy than,
me ha, ka habe, 21 He th' öbun ka elâm
unyi Iehova hobi könya, me je kolon hnyi
Isaraela me Juda, ge hofuciny tusi adre
wâ: ânyin ae gan hmâ hmönyin anyi
Iehova adre hingâlâ kötin, can a ca vheno
lakamötin hofuc ho Iehova, he ka ânyâ hia
helâ me hna sihnalimen hnyi tusi ang.
22 Haba Hilekia me tavat a kunâ than,
ödrin e he kö Huleda perofeta momo, öiö
Saluma, nöku Tikeva, nöku Hasera at tuö
je ûkhaû; (haba momo eling ame laba hnyi
Jerusalema, hnyi ke keihen a loiny;) me
ödrin e ûhnenamö me momo ûnyi eling.
23 Ke haba momo ame ha ködrin, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova Khongon
Isaraela, ka habe, Ha th' öbun ka at a kun'
öbun könya, 24 Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he ka oâ
ûnyi ae kong hon dok ang, me tavat adre
me labâ e, wale ta je hnaûhangö adre sihna-
limen hnyi tusi ödrin e aû ka than Juda:
25 can ödrin e hna degeci nya, me leû utö
ae bo so ka ke je khong, m' ödrin e ohmö-
nyini nya ge ta je huliwa hia anyin je
hnyamödrin; anyin a wale ame ubâhla thö
anyik hmönyin ka dok ang, ke adre me ca
he ka ume. 26 Ke haba than Juda at ame
kun' öbun ke ka elöm Iehova, öbun e he
ka ha helâng kâu, ka habe, Walang hna ha
hnö Iehova Khongon Isaraela hnyi ta je
hofuc u je löng, 27 anyin ae menyik hny-
ekom, ke u je oûhnyûkongu u bi hnyi

hnyimakan Khong, hnyi hnâm hna löng
hwan hofuc ge dok ang, me tavat adre me
labā e, ke u je oûhnyûkongu u bi hnyi
hnyimakök, me kia ânyâm je ûkhaû, me
tenge hnyi hnyimakök; anyin a wale oge
me he bi nya ka ling u, haingö Iehova.
28 Wâ bi oge me he ka ûkhacaköuö u tha
e me lakâmâm, ke adre me he ka ûkhaca-
köu u ka hnyi erkemok me hnahic, ke ame
ca he li emâkâm ka wâ ta je ûnyi hia ae
kong, oge me he ka oâ ka hnyi hon dok
ang, me tavat adre me labā e. Me ödrin e
hmeto hofuc ka than.
29 Ke haba than ame ûkhûnöng me
ûkhacaköuâ unyin bi wahingatiny Juda
me Jerusalema hia. 30 K' ame he than ka
hnyi uma umö Iehova, tha e me at Juda
hia, me tavat adre me laba hnyi Jerusalema,
me tavat bihut, me at Levi, me tavat hia,
tavat ae gan me ûhnyûkong: ke e ame aû
ka hnyi je hnyekönyödrin ta je hofuciny
tusi ûhihinyköu hia, wale adre me wâ hnyi
uma umö Iehova. 31 Ke ame tot than
hnyi hnen, me ânyâ ûhihinyköu hnyi hnyi-
makö Iehova; he ka hnu hotu Iehova, me
tuö anyin je hnanyibu me hnen je hna
ohnathoâ, me huen je hna otilâ, ge hnyekon
ae bekhöt, me hanon ae bekhöt, he ka ânyâ
je hofuciny ûhihinyköu adre me sihnalimen
hnyi tusi ang. 32 Me e ame sihwegiâ
tavat hia kâe, wale tavat adre me wâ
hnyi Jerusalema me Beniamina. Ke haba
tavat adre me laba hnyi Jerusalema, me
ödrin e ânyâ hoton hnanyibu anyin Khong,
a Khongon lakamödrin. 33 Ke haba Josea
ame ohia ta je ûnyi ae ikiki hnyi ta je
hnyei iny lakon Isaraela, k' ame musi
ödrin hia adre me wâ hnyi Isaraela he ka
bi athnyaba, wale he ka bi athnyabai
Iehova Khongudrin. Ke haba hnyi bon-
gon je bong hia ödrin e ca saû, k' ödrin e
hnu hotu Iehova, Khongon lakamödrin.

HNYIMAKAN 35.

KE haba Josea ame ânyâ paseka kö
Iehova hnyi Jerusalema: ke ödrin
e hlingâ paseka hnyi bong a fotininy tehi
a bân. 2 Me e ame otilâ tavat bihut hnyi
hanymödrin, me sihwegi ödrin he ka huli-
wan uma umö Iehova. 3 Me e ame ha ka
at Levi tavat ûne ka at Isaraela hia, tavat
ae kap anyi Iehova, ka habe, Ip ju tang ae
kap hnyi uma a op Solomona nöku Davita
than Isaraela; k' öbun e ca he hmetu ka
vadren: ke walang ang bi athnyabai Ie-
hova Khongubun, me lakeiny a at Isaraela.
4 Ke penapena thö hoton je lap anyin
lakamöbun me anyibun je dö, helâ me hna
sihnalimen hnö Davita than Isaraela, me
hna sihnalimen hnö Solomona a nokon.
5 Ke ve todr' öbun hnyi dok ae kap hoton
je hna khenâ je lap anyin je lakamöbun ge
je liamekeiny möbun a tavat aten hnyei,
me e so c ve hu jekhon lap anyin lakamen
a at Levi. 6 Ke hlingâ ju paseka, me
okabi öbun bi, me penapena thö hnân je
liamekeiny möbun, me ânyâ hoton hofuc
ho Iehova a deny Mose. 7 Ke haba Josea
ame ham ka tavat je lakon mamoe me got,
ûnyi hnyi hna hat, hnân je hudiny paseka
hia, hobi kâu tavat hia adre me hnyi hanen,
ödrin thöte thauzan, ke theri thauzan je
bolok: ûnyi ge than je meno eling. 8 Ke
haba anyin je taben ödrin e ham ke hut ae
betenge ka tavat, me tavat bihut, me ka
at Levi. Haba Hilekia me Zakaria me
Jehiela tavat musö uma umen Khong me,
ödrin e ham ka tavat bihut hnân je hudiny
paseka tu thauzan ke siks haded je meno
ae ûhnyûkong, me theri haded je bolok.
9 Ke haba Konania, me Semaia, me
Nathaniela li liamekeiny mē, me Hasabia,
me Jehiela, me Jozabada, je taben at Levi,
ödrin e ham ka at Levi hnân je hudiny
paseka faiv thauzan je meno ae ûhnyû-
kong, me faiv haded je bolok. 10 Me adre
me penapena je huliwa, haba tavat bihut
ödrin e tot hnyi hnödrin, me at Levi hnyi
anyidrin je dö, hoton musi anyin than.
11 Ke ödrin e hlingâ paseka, ke haba
tavat bihut ödrin e dukâiâ ge je hnyamö-
drin, ke haba at Levi ödrin e uja. 12 Me
ödrin e hom je hudiny leû me ham hoton
jekhon je lap anyin je lakamen tavat, he
ka hudo kö Iehova, hoton hna sihnalimen
hnyi tusi anyi Mose. Ke ödrin e ânyâ
helâe minya ka je bolok. 13 Me ödrin e
omesikâ ge meic paseka hoton bongon e;
Ke ödrin e omesikâ ke je hut ae kap hnyi
je öt, me je öt ae gan, me je öt ae lau, me
ie hom ka tavat hia. 14 Ke hwaban e
ödrin e penapena hobi ködrin bi me tavat
bihut; anyin a haba tavat bihut je mâ-
trâni Arona ödrin e hudo je hudiny leû me
pipikhenya ke ne o but hnyi hnyinghet:
anyin a wale at Levi ödrin e penapena hobi
ködrin bi me tavat bihut a je mâtrâni
Arona. 15 Ke haba tavat khumöng a je
mâtrâni Asafa ödrin e tot hnyi hnödrin
hoton musi anyi Davita, me Asafa; me
Heman, me Jeduthun at wâ anyin than; ke
haba tavat tuö hwanuma ödrin e tot hnyi

je hwanuma: ödrin e ca he ûhedrin hnyi hanymödrin, anyin a haba at Levi a je liamekeiny mödrin ödrin e penapena hobi
ködrin. 16 Ke adre hia but penapena ta je huliwa hia anyi Iehova hnyi bong eling, ne ka ânyâ paseka, me hudo je hudiny leû hon taben hut anyi Iehova hoton musi anyi
Josea than. 17 Ke haba lakon Isaraela eling, ödrin e ânyâ paseka hnyi ûen e, me bijeûâ areto adre me ca levenâ hnyi seven
ta bong. 18 Ke ba paseka helâe hnyi Isaraela hwân hnyi ûö Samuela a perofeta; me haba khaca e ba paseka anyin je than Isaraela hia adre me ânyâ helâ me hna ânyâ hnö Josea, me tavat bihut, me at Levi, me at Juda me Isaraela hia ling, me aten
Jerusalema. 19 Adre me ânyâ paseka e hnyi huna a eitininy musi anyi Josea.
20 Hwaban ta je ûnyi hia eling, k' ame hia but Josea penapena uma kap, me ame he but Neko than Aigupito ke ka vat me Kakemis hnyi Euferati: ke haba Josea
ame he but he ka vat mē. 21 Me e ame kunâ je uthumetu kâu, me ha, ka habe, Ieû gak köu than Juda? oge me ca o he ka vat möu hnyi bong ang, ke so bi me lap a iwahnaihmiöny mönya; ke Khong ame ha könya he ka ânyâ logotâ: soju u ihwegiököu me Khong, at ame tha hien mönya,
wâ e nye obiö u. 22 Ke so bi ame ca hwiö bi Josea gan, ke e ame oiyongâ e bi, me me he ka vat mē, k' ame ca löng bi hofuc ho Neko ûnyi ge Khong, me e ame o ka hnyi vat hnyi hinyigöulen bucen e Megido.
23 Ke haba tavat hlic fana, me, ödrin fanö Josea than; me haingen than ka lathnyabainy, ka habe, Ie hum nya thö;
anyin a oge me aat kong ut. 24 Me lathnyabainy ödrin e hom e ûnyi hnyi kariota e, me ip e hon anyin kariota a loiny, me hom e Jerusalema ai; me ame mokcu, me adre me konâm e hnyi je erkemok anyin lakamen. Me ame hnyamok
Juda me Jerusalema hia ga Josea. 25 Ke haba Jeremia ame khumöngö tenge ca Josea: ke haba tavat khumöng obaga me omomo hia, me, ödrin e haiö Josea hnyi anyidrin tenge ke ne o but hnyi bong ang; ke adre me otilâ hmâ bongon e hnyi Isaraela: me wâ bi, adre hia but sihnalimen
hnyi je khumönginy tenge. 26 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Josea, me hwakecin ae so hoton hna sihnalimen hnyi hnanyibu anyi Iehova,
27 me anyin ta je huliwa a bân me biliny, wâ bi, adre hia but sihnalimen hnyi tusiny je than Isaraela me Juda.

HNYIMAKAN 36.

HABA tavat aten hnyei ödrin e hum Jehoaza nöku Josea, me otilâ e ka than hnyi Jerusalema hwaban kamen.
2 Twente theri but je hunai Jehoaza, hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema hnyi kun ta tehi.
3 Ke haba than Aigupito ame hlec e hnyi Jerusalema, me kunâ tavat he ka bi hwaban wan haded je talan sileva me kkaca talan
gol. 4 Ke haba than Aigupito ame otilö Eliakima ka than, liamekeiny me Jehoaza, hnyi Juda, me Jerusalema, me wia ien me me Jehoiakima bi. Ke haba Neko ame hum Jehoaza liamekeiny mē me hom e Aigupito ai.
5 Twente faiv but je hunai Jehoiakima hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema eleven je huna; ke e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova Khongon.
6 Ke ame o but Nebukaneza than Babulona, me ca e ge je fao, he ka hom e Babulona ai.
7 Ke haba Nebukaneza ame hom minya Babulona ai ke je kaiainy uma umö Iehova, me ip hnyin umen uma hnyi Babulona.
8 Ke haba kolon je hna ânyâ hnö Jehoiakima, me hwakecin ae kong e ame ânyâ, me adre me wâ gan, wâ bi, adre hia but sihnalimen hnyi tusi anyin je than Isaraela me Juda: ke ame musi biju Jehoiakin a nokon hwaban.
9 Eit but je hunai Jehoiakin hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema hnyi kun ta tehi me ten je bong: ke e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova.
10 K' a o hmetu huna, haba Nebukaneza a than ame ûkhûnöng, me adre me hom e Babulona ai, tha e me ta je kaiainy uma umö Iehova, me otilö Zedekia, liamekeiny me Jehoiakin hnân thaniny Juda me Jerusalema.
11 Twente wan but je hunai Zedekia hnyi ûen e ame hwân ka than; ke e ame musi hnyi Jerusalema hnyi eleven je huna:
12 me e ame ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimakö Iehova Khongon; e ame ca oûhnyûkongo e bi hnyi hnyimakö Jeremia a perofeta at ame fuc ûnyi ga Iehova.
13 Ke haba khaca e ame ûkhin fuc kö Nebukaneza than, at a hia but kunâ e he ka khemanyin kö Iehova: me e ame hwegiâ nyin, me okhötâ hnyekon me me ca hmetu kö Iehova Khongon Isaraela. 14 Khaca

haba ta je taben tavat bihut hia, me tavat, ödrin e ânyâ hwegiâ monu, hoton hwakecin ae ikiki anyin je wanaithila; me ödrin e oikikiâ uma umö Iehova waleji e ame hia but okabâ hnyi Jerusalema. 15 Ke haba Iehova Khongon je lakamödrin, ame ûkhûnöng ködrin a deny anyin je ûthumetu, ame vesâkong me ûkhûnöng; anyin a e ame betenge ge lakeiny, me hnyaban: 16 Ke so bi ödrin e hluma je uthumetu anyin Khong, me hûkötiâ hwan hofuc, me hiâ anyin je perofeta, ke ne o but ame okuâ hmönyin anyi Iehova ka lakeiny, ke ne o but ae ba ûnyi hnân omelö. 17 Anyin a wale e ame oâ ködrin thaniny at Kaledaia, at ame hlingâ je hidröuidrin ge hele vat hnyi uma dok a kabidrin, ke adre ca betenge ka ke hidröu, me hlu, me hingat me hûen: e ame hn' ödrin hia ka hnyi hnyamen. 18 Ke haba ta je kaia hia anyin uma umen Khong ae gan me ûhnyûkong, me ta je omjeûiny uma umö Iehova, me ta je omjeûiny than me anyin je taben; haba ta je ûnyi hia eling e ame hom Babulona ai. 19 Me ödrin e thong degecâ uma umen Khong, me tho degecâ hak veto hnyi Jerusalema, me thong degecâ ge meic je uma umen than, me okongoâ hia je kaiainy ae so. 20 Ke e ame hom je kolon adre ca hlingâ ge hele vat Babulona ai; me ödrin e bi athnyabainy me je lakon eling, ke ne o but hnyi ûen ame musö ge dökhu at Peresi: 21 me me hwâdâ hofuc ho Iehova a deny Jeremia, ke ne o but ame bekhöt ut ta je sabathiny kânâ: anyin a haba hnyi ta je bong ae ba aten hnyei, me wale bi e sabath, ke ne o but hnyi je huna a sevente.

22 Ke haba hnyi huna a bani Koreso than Peresi, me haba Iehova ame bwebwelâ hnyeku Koreso than Peresi, me me hwâdâ hofuc ho Iehova a deny Jeremia. me e ame kunâ metâ ka hnyi dokhon dökhu ehele, me sihnalimen minya, ka habe, 23 Walang hna ha hnö Koreso than Peresi, ka habe, Haba Iehova Khongon drany ame hia but ham könya ta je dökhu hia thithö eang hmeledrany; ke e ame hia but hûna könya he ka op ke uma hobi kâu hnyi Jerusalema, wale hnyi hnyei Juda. Haba tavat hia unyibun a hanen je lakeiny hia, e sö e ame he thö kâe, me ame he Iehova a Khongon ka tha e mē.

TUSI EZERA.

HNYIMAKAN 1.

HNYI huna a bâniny musi anyi Koreso tuhan Peresi, me haba Iehova ame bwebwelâ hnyeku Koreso than Peresi, me me hwâdâ hofuc ho Iehova a ha Jeremia, me e ame haimemenâ hnyi dokhon dökhu hia, k' ame sihnalimen minya, ka habe, 2 Walang hna ha hnö Koreso than Peresi, ka habe, A hia but ham könya ga Iehova Khongon dran ta je dökhu hia eang hmelen; ke a hia but hûna könya he ka op umen uma hnyi Jerusalema, wale hnyi hnyei Juda. 3 Haba at unyibun a hanen lakeiny hia, ke so e he Khong ka tha e mē, ke so e ame he thö Jerusalema ai, wale hnyi hnyei Juda, me me hnyi op uma umö Iehova, Khongu Isaraela, hnyi Jerusalema, (e thibi Khong). 4 Ke haba kolon tavat hia hnyi je hnyaba hia ödrin e laba hnyin, me so e he tavat aten je hnyabadrin he ka hadru' ödrin ge sileva, me gol, me omjeû, me omeno, me ta je bwihlany minya ae betenge hobi kâu uma umen Khong wale hnyi Jerusalema. 5 Me ame todrö je kamen ae beönua ge at Juda me Beniamina, me tavat bihut me at Levi, a ödrin hia hnyat a bwebwelâ je hnyekudrin ge Khong he ka he me op uma umö Iehova hnyi Jerusalema. 6 Ke haba hnyat hia a igigilö, me, ödrin e hadru' ödrin ge je kaia sileva, me gol, me omjeû, me omeno, me je ûnyi ae ûnyi hnathu, ke ca ha bi je bwihlany hia adre me ham hnyi betenge. 7 Ke haba Koreso a than ame hom minya but je kaiainy uma umö Iehova, waleji a hom Nebukaneza ûnyi Jerusalema me ip hnyi uma umen khongon je khong: 8 me haba Koreso than Peresi ame hom ta je ûnyi e a deny hnyamö Mitheredath at ame tuö omjeû, me aû kö Sesebaza ke than Juda. 9 Ke walang ûseiny: thöte je kaia gol, ke wan thauzan je kaia sileva,

ke twente nain je hele; 10 ke thöte je utkaia gol, ke foa haded ke ten je utkaia sileva a loiny, ke wan thauzan ke je kaia.
11 Haba ûseiny je kaia gol me sileva hia, me, faiv thauzan ke foa haded Ke haba Sesebaza ame hom but ta je ûnyi hia eling hnyi ûen adre hom je aten hwenbâ ûhedrin Babulona, Jerusalema ai.

HNYIMAKAN 2.

KE walang tavat aten hnyei, ödrin e he ûhedrin hnyi hnabâ tavat waleji adre me hom, waleji hnö Nebukaneza than Babulona hna hom Babulona ai, me ödrin e he hmetu Jerusalema me Juda ai, ka hnyi anyidrin je taun; 2 tavat adre me tha o me Zerubabela, a Jesua, me Nehemia, me Seraia, me Reelaia, me Modikai, me Bilesan, me Misepa, me Bigevai, me Rehum, me Baana. Haba ûseiny tavat aten Isaraela: 3 je laku Paros, tu thauzan ke wan haded ke sevente tu. 4 Je laku Sefata, ödrin theri haded ke sevente tu.
5 Je laku Ara, ödrin seven haded ke sevenfe faiv. 6 Je laku Pahatha-moaba, je laku Jesua me Joab, ödrin tu thauzan ke eit haded me twelv. 7 Je laku Elama, ödrin wan thauzan ke tu haded ke fifte foa. 8 Je laku Zatu, ödrin nain haded ke fâte faiv. 9 Je laku Zakai, ödrin seven haded ke sikste. 10 Je laku Binui, ödrin siks haded ke fâte tu. 11 Je laku Bebai, ödrin siks haded ke twente theri. 12 Je laku Azegada, ödrin wan thauzan ke tu haded ke twente tu. 13 Je laku Adonikama, ödrin siks haded ke sikste siks.
14 Je laku Bigevai, ödrin tu thauzan ke fifte siks. 15 Je laku Adin, ödrin foa haded ke fifte foa. 16 Je laku Atera, ûnyi ga Hezekia, ödrin nainte eit. 17 Je laku Bezai, ödrin theri haded ke twente theri. 18 Je laku Jora, ödrin wan haded ke twelv. 19 Je laku Hasum, ödrin tu haded ke twente theri. 20 Je laku Giba, ödrin nainte faiv. 21 Je laku Bethe-leema, ödrin wan haded ke twente theri. 22 At Netofa, ödrin fifte siks. 23 At Anathoth, ödrin wan haded ke twente eit. 24 Je laku Azemaveth, ödrin fâte tu. 25 Je laku Kiriatha-jarim, Kefira, me Berotha, ödrin seven haded ke fâte theri. 26 Je laku Rama me Geba, ödrin siks haded me twente wan. 27 At Mikemas, ödrin wan haded ke twente tu. 28 At Beth-ela me Ai, ödrin tu haded ke twente theri. 29 Je laku Nebo, ödrin fifte tu. 30 Je laku Magebis, ödrin wan haded ke fifte siks.
31 Je lakon ke Elama, ödrin wan thauzan ke tu haded ke fifte foa. 32 Je laku Harim, ödrin theri haded ke twente.
33 Je laku Lod, me Hadid, me Ono, ödrin seven haded ke twente faiv. 34 Je laku Jeriko, ödrin theri haded ke fâte faiv.
35 Je laku Senaa, ödrin theri thauzan ke siks haded ke thöte. 36 Ke tavat bihut: haba laku Jedaia, je hanen lap anyi Jesua, ödrin nain hâded ke sevente theri. 37 Je laku Imer, ödrin wan thauzan ke fifte tu.
38 Je laku Pasur, ödrin wan thauzan ke tu haded ke fâte seven. 39 Je laku Harim, ödrin wan thauzan ke seventin. 40 Ke at Levi: je laku Jesua me Kademiel, ûnyi ge laku Hodavia, ödrin sevente foa. 41 Ke tavat khumöng: je laku Asafa, ödrin wan haded ke twente eit. 42 Je lakon tavat tuö hwanuma: je laku Saluma, je laku Atera, je laku Talemon, je laku Akub, je laku Atila, je laku Sobai, haba ödrin hia, wan haded ke thöte nain. 43 At Nethini: je laku Ziha, je laku Hasufa, je laku Tabaoth; 44 je laku Keros, je laku Sia, je laku Padona; 45 je laku Lebana, je laku Hagaba; je laku Akub; 46 je laku Hagab, je laku Salemai, je laku Hanan; 47 je laku Gidel, je laku Gaha, je laku Reaia; 48 je laku Rezina, je laku Nekoda, je laku Gazam; 49 je laku Uza, je laku Pasea, je laku Besai; 50 je laku Asena, je laku Meunim, je laku Nefusim;
51 je laku Bakebuk, je laku Hakufa, je laku Harehur; 52 je laku Bazeluth, je laku Mehida, je laku Haresa; 53 je laku Barekos, je laku Sisera, je laku Tama;
54 je laku Nezia, je laku Hatifa. 55 Je lakon lathnyabai Solomona: je laku Sotai, je laku Sofereth, je laku Feruda, 56 je laku Jaala, je laku Darekon, je laku Gidel;
57 je laku Sefata, je laku Hatil, je laku Pokereth-zebaim, je laku Ami. 58 Haba at Nethini hia me lakon lathnyabai Solomona, me, ödrin theri haded ke nainte tu.
59 Ke walang tavat adre me o ûheny Tele-mela, me Tele-haresa, me Kerubi, me Adan, me Imer: ke ca khan' ödrin he ka omanenâ je lap anyin lakamödrin bi, me anyidrin dö, ödrin e ne at Isaraela la:
60 je laku Delaia, je laku Tobia, je laku Nekoda, ödrin siks haded ke fifte tu.
61 Me ke je lakon tavat bihut: je laku Habaia, je laku Koz, je laku Bazilai at ame hok âiân ûnyi ge je laku Bazilai at

Gileada, m' adre me hawâ e hoton iödrin.
62 Hnyat eling ödrin e elâm hna sihnali-
midrin hnyi hna sihnalimen je dö, ke so bi
adre ca wâ je iödrin: anyin a wale adre
me haikongu ödrin me ob' ödrin me me
ca at bihut. 63 Ke haba at ame musi
ame ha ködrin m' ödrin e ca he ka hnyi
an je ûnyi ae ti kap, ke ne o but ame
tot ke at bihut me Urim me Thumim.
64 Haba ûkhacaköu hia ödrin fâte tu
thauzan ke theri haded ke sikste, 65 me
lathnyabaidrin minya obaga me omomo;
ödrin seven thauzan ke theri haded ke
thöte seven: ke e hu gadrin tavat khumöng
obaga me omomo a ödrin tu haded. 66 E
hu haledrin je hors, seven haded ke thöte
siks; ke haledrin je miul a tu haded ke
fâte faiv; 67 haledrin je kamela a foa
haded ke thöte faiv; je asina, siks thauzan
seven haded ke twente. 68 Ke haba ke
je kamen ae beönua ödrin e o but ka hnyi
uma umö Iehova hnyi Jerusalema, m' ödrin
e ka hamödrin ham hobi kâu uma umen
khong he ka otilâ e hnyi hnen: 69 ödrin
e ham hoton hna ve hu ka hnyi tang
omjeûiny huliwa, sikste wan thauzan je
dareki gol, ke faiv thauzan je mina sileva,
ke wan haded je ûkhaûen tavat bihut.
70 Ke haba tavat bihut, me at Levi, me
ke je hnyat, me tavat khumöng, me tavat
tuö hwanuma, me at Nethini, adre me ve
labā anyidrin je taun, me at Isaraela hia
hnyi anyidrin bi je taun.

HNYIMAKAN 3.

KE ame o but tehi a seveniny, ke e
but lakon Isaraela hnyi anyidrin je
taun, me haba tavat adre me ûkhacaköu
hnyi Jerusalema helâ me at a khaca. 2 Me
ame todrö Jesua nöku Jozadaka me je
liamekeiny mē a tavat bihut, me Zerubabela
nöku Sealetiela, me je liamekeiny mē, me
otilâ taben hut anyin Khongon Isaraela,
hnân hudo je hudiny leû hon e, helâ me
hna sihnalimen hnyi hnanyibu anyi Mose
aten Khong. 3 Ke ödrin e otilâ taben
hut hnyi ka hnen bi; anyin a ödrin e outen
tavat aten je hnyei: me ödrin e hudo hon
e je hudiny leû kö Iehova, je hudiny leû
hnyi hnyomakatu me sahac. 4 Ke ödrin
e anyâ bijeûiny uma hunuma, helâ me hna
sihnalimen, me hudo je hudiny leû hnyi
je bong hia thibut hoton numera, helâ me
hna hûna, me hoton hanymen ke bong me
ke bong; 5 ke hwaban e, e bala bi hudiny
leû, me je tehi a teb ûnyi, me je bijeû
ae kap adre thu anyi Iehova hia, me je
hut adre ka hamödra hudo kö Iehova.
6 Ödrin e ibi hwân he ka hudo je hudiny
leû kö Iehova hnyi bong a bâniny tehi a
seveniny: k' ödra tiga ca umo bi taben
uma umö Iehova. 7 Ke ödrin e ham
mone ka tavat up veto, me tavat tre-
trau utö; me ham jeû me köiö, me wa-
kaco, ka at Zidona me Turo he ka hom
je utö arasi ûnyi Lebanona ka hnyi köiö,
Jopa ai, hoton hna hna ködrin ga Koreso
than Peresi.

8 Ke haba hnyi huna a loiny hnödrin
hna o ka hnyi uma umen Khong hnyi
Jerusalema, hnyi tehi a loiny, me ame hwân
Zerubabela nöku Sealetiela, me Jesua nöku
Jozadaka, me je kolon a je liamekeiny
mödrin a tavat bihut, me at Levi, me hnyat
hia adre me he Jerusalema ai ûhedrin hnyi
hna bâ; he ka otilâ at Levi, hnyat a twente
huna me gan hon e, he ka musö huliwa
hnyi uma umö Iehova. 9 Me ame todrö
Jesua tha e me lakon me je liamekeiny mē,
me Kademiel me lakon, je laku Juda, helâ
me at a khaca, he ka musö tavat bi huliwa
hnyi uma umen Khong: me laku Hena-
dada, je lakudrin, me je liamekeiny mödrin
a je at Levi. 10 Ke haba hnyat op uma
umö Iehova me adre me otilâ tavat bihut
adre khaû, ke je trutru hnyi hnyamödrin,
ke haba at Levi a laku Asafa ödrin e tot
me je simebalo he ka oganö Iehova hoton
musi anyi Davita than Isaraela. 11 Ke
ödrin e khumöng oganâ me ole kö Iehova,
anyin a e at ae so, anyin a nyiele balua
anyin ibetengiö ka at Isaraela. Ke haba
tavat hia ödrin e hongot hwege göranyai
me oganö Iehova, anyin adre me bi taben
uma umö Iehova. 12 Ke se hia tavat bihut,
me at Levi, me je kamen ae beönua, a wa-
hingat ödrin e wâ uma a ban, ke adre me
bi taben uma eang hnyi hnyimaködrin, me
ödrin e tenge hwege göranyai; ke se hia
tavat adre me hongot hwege göranyai hnyi
senyin: 13 me ca manen bi ka tavat hwa-
kuku senyin me hwatenge: anyin a tavat
adre me hongot hwege göranyai, ke adre
me löng medien hnyi dok ae sâkâû.

HNYIMAKAN 4.

KE ame löng je iwahnaihmiöny me at
Juda me Beniamina a g' ame he but
je lakon bâ ka op uma umö Iehova, Khon-
gon at Isaraela; 2 me ödrin e he but

Zerubabela, me je kamen ae beŏnua, me ha
ködrin, ka habe, Hn' öhmun dut he ka tha
op möbun : anyin a öhmun e elâm Khongu-
bun e ûcû möbun ; ke öhmun e labö bi hut
kâu hwân hnyi je bong bongu Esar-adona
than Asuria, at a hum öhmun kââng. 3 Me
ame ha ködrin Zerubabela, me Jesua, me
je kolon je kamen ae beönua hnyi Isaraela,
ka habe, E ca hu hanymöbun unyihmun he
ka op uma hobi kâu Khonguhmun ; ke
öhmun e he ka hake op hobi kö Iehova
Khongon at Isaraela, helâ me hna hûna
köhmun ga Koreso a than, tuhan at Peresi.
4 Me haba tavat aten hnyei ödrin e osē-
nyinâ je hnyamen at Juda, me oti ödrin
hnyi hna up uma, 5 me bi omjeû ka tavat
ha bongon m' adre me ovhelâ ûnykûmenö-
drin hnyi ta je bong hia bongu Koreso than
Peresi. 6 Ke haba hnyi musi anyi Asueru,
hnyi ûen e ame hwân ka musi, ödrin e
sihnalimen kâu he ka haikongoâ aten Juda
me Jerusalema.

7 Ke haba hnyi je bong bongu Aretaseta,
haba Biselama, me Mitheredath, me Tabeela,
me je kolon a je hanödrin, ödrin e set kö
Aretaseta than Peresi ; ke haba hna sihna-
limen tusi me mataitusi Suria, me adre set
hnyi hwen Suria. 8 Haba Rehum at owisa,
me Simesai at sihnalimen, ödru me sihnali-
men tusi kö Aretaseta than, me haiö Jeru-
salema helâng : 9 ame sihnalimen Rehum
at owisa, me Simesai at sihnalimen, me je
kolon a je lahanödru ; at Dinai, me at
Afareseka, me at Tarepelai, me at Aferesai,
me at Areka, me at Babulona, me at Susana,
me at Deave, me at Elama, 10 me je ke
keihen je hnyei waleji hnö Asenapa ae gan
me ûnyi hnathu, hna hom but, me ip ödrin
hnyi taun Samaria, me hnyi ke keihen
hnyei hoton wagewe, me tavat a helâe.
11 Walang hna set hnyi tusi waleji ödrin
e kunâ kö Aretaseta than, ka habe, Öhmun
je athnyabaem tavat hoton wagewe, me
tavat a helâe. 12 Khanö u thö than, a
haba at Juda tavat ödrin e he but köhmun
ûhedrin unyâm, ödrin e o but hnyi Jeru-
salema ; ke ödrin e op taun ame thu musi
me kong, k' adre hia but umo je hna up
haginy, me okhötâ je taben. 13 Khanö u
thö walang ang than a g' adre me ne op
hmetu taun ang, me umo je hna up haginy,
me ödrin e ca he ka bi fâtâ omjeû me jeû,
me bi öhnyei, k' adre me he ka okongoâ je
than nyiele. 14 Ke walang ang, anyin a
öhmun e an jeû ûnyi hnyi uma umen than,
ke ca ûcû köhmun he ka wâ hna oûnyibâuâ
than, anyin a wale öhmun e ûkhûnöng he
ka thumeto than ; 15 m' adre me he ka
elâm hnyi tusi hnân oûnykûmeâ anyin
lakâmâm : m' u me he wâ hnyi tusi hnân
oûnykûmeâ me khana a g' ame thu musi
taun ang, k' ame okongoâ ta je than me ta
je hnyei, ke haba ehac ödrin e ûhûgûnö
musi anyin than hnyin : ke wale can adre
me ohia taun ang ehac. 16 Ke öhmun e
thumeto than a g' adre me ne he ka op
hmetu taun ang, me umo je hna up haginy,
awe, ame he ka ba hmetu ânyâm musi
hoton wagewe. 17 Me haba than ame
ûkhûnöng he ka thu kö Rehum at owisa,
me Simesai at sihnalimen, me je kolon je
lahanödru hnyat adre me laba hnyi Samaria,
me je kolon hnyi ke keihen hoton wage-
we, ka habe, Hnahic ut, me hofuc helâe.
18 Haba tusi öbun e kunâ köhmun, me
adre me hia but aû manenâ hnyi hnyi-
makök. 19 Ke oge me hûna he ka elâm,
me adre me wâ a g' ame bi gan taun eling
ehac ka ta je than, k' ame kû hnyin ukhin
fuc me ûhûgûnö than. 20 Ke haba ehac
e hu je than ae hwege hnyi Jerusalema, k'
ödrin e musö je hnyei hia thithö hoton
wagewe ; k' adre me labö fâtâ omjeû, me
jeû, me bi öhnyei ködrin. 21 Ke haba
walang ang e so öbun e he ka nyibo me
thawâ tavat eling, m' adre me ca he ka op
taun eling ke ne o but oge me he ka otilâ
hnanyibu. 22 Ke wâ wia ju me ca ânyâ
becâ : anyin a ieû ame he ka kû ûnyi ae
kong me oûhnyûkongoâ je ûnyi anyin je
than ? 23 Ke haba hnyi ûen adre me aû
tusi anyi Aretaseta than hnyi hnyimakö
Rehum me Simesai at sihnalimen, me je
lahanödru, me ödrin e ie he Jerusalema ai
ka at Juda me thaw' ödrin ge tang hwege
me man. 24 Me adre me ip ju huliwainy
uma umen Khong hnyi Jerusalema ; ki
adre me hna huliwa bala ke ne o but hny'
huna a loiny musi anyi Dariu than Peresi.

HNYIMAKAN 5.

KE haba li perofeta, wale Hagai pero-
feta, me Zakaria nöku Ido, ödru me
perofeta ka at Juda me Jerusalema, hnyi ien
Khongu Isaraela ödru me perofeta ködrin.
2 Me ame todrö Zerubabela nöku Sealetiela,
me Jesua nöku Jozadaka, me hwân he ka
op uma umen Khong hnyi Jerusalema ; ke
e unyidru je perofeta anyin Khong he ka
hadru' ödru. 3 Haba hnyi ûen eling ame
o but ködrin Tatenai at ame musi hoton

wagewe, me Setara-bozenai, me je lahanödru,
me ha ködrin ka habe, Ie at ame hn' öbun
he ka op uma ang, me umo hna up hak
ang? 4 Ke öhmun e ha helâng ködrin,
ka habe, Ia ien je hnyat ödrin e op uma
ang? 5 Ke e but emakan Khongudrin
hon wahingatiny at Juda, me adre me ca
thaw' ödrin, me me o but hofuc kö Dariu,
me adre me he ka thu hmetu hofuc eling
hnyi tusi.
6 Haba tusi ame kunâ kö Dariu than
hnö Tatenai at ame musi hnyi ke keihen
hoton wagewe, me Setara-bozenai, me la-
hanen a at Afareseka, wale hnyi ke keihen
hoton wagewe: 7 ödrin e kunâ tusi kâu,
ke adre sihnalimen hnyin helâng, ka habe,
Kö Dariu than, hnahic hia but. 8 Khanö
u thö than, a öhmun e he ka hnyi hnyei
Juda, ka hnyi uma umen Khong ae gan,
wale adre op je veto ae gan hnyin, ke adre
kha je utö hnyi hna up uma, ke e logot
huliwa eang, ke e hnahic ut e hnyi je
hnyamödrin. 9 Me öhmun e hnö wahingat
eling, me ha ködrin, ka habe, Ia ame hna
köbun he ka op uma eang, me umo hak
veto ang? 10 Ke öhmun e hnö minya je
iödrin, me hnân thumetu u, me me khan'
öhmun he ka sihnalimen ien je athnathui-
drin. 11 Ke ödrin e thu köhmun helang,
ka habe, Öhmun je athnyabainy Khongon
drany me hmeledrany me öhmun e op uma
waleji adre op ehac ae se hia je hunainy,
waleji hnen ke than Isaraela ae gan hmâ
hna op me umo. 12 Ke haba hwaban dö
e a hia but lakamöhmun ohmönyinâ Khon-
gon drany, me e ame hn' ödrin ka hnyi
hnyamö Nebukaneza than Babulona at
Kaledaia, at ame ohia uma eang, me hom
tavat Babulona ai. 13 Ke haba hnyi huna
a bân a than hnyin Koreso than Babulona,
me Koreso than ame hûna he ka op uma
eang umen Khong. 14 Ke haba je kaia
gol me silevainy uma umen Khong, waleji
a hom Nebukaneza ûnyi hnyi uma e Jeru-
salema, k' ame hom Babulona ai ka hnyi
uma hmi; me haba Koreso ame hom ta je
ûnyi e ûnyi hnyi uma hmi e Babulona, k'
ame ham ka ke at Sesebazara ien, at e ame
hia but otilâ me gavena; 15 me e ame ha
kâu, ka habe, Hom dö je kaia ang, me he
thö, me ip ka hnyi uma kap hnyi Jeru-
salema, k' adre me he ka op uma umen
Khong hnyi hnen. 16 Me ame o but Sese-
bazara at eling, me bi taben uma umen
Khong hnyi Jerusalema: ke hwân hnyi
ûen e ke ne o but walang ang, adre me
labö op, k' adre me tiga ca umo bala.
17 Ke walang ang ame ne so ka than,
awe, adre me he ka elâm hnyi uma umen
omjeû anyin than hnyi Babulona, ame ne
hnathu a g' ame hûna ga Koreso than he
ka op uma umen Khong eling hnyi Jeru-
salema, ke so ame he than ka kunâ köhmun
weny hnyi bongon eling.

HNYIMAKAN 6.

ME haba Dariu than ame ûkhûnöng
m' adre me elâm hnyi uma umen
je tusi, dok adre me hip omjeû hnyin hnyi
Babulona. 2 Me adre me wâ hnyi Ake-
metha, hnyi uma umen than hnyi hnyei
Madai, tusi adre vhec, k' adre me hia but
sihnalimen hnyin hofuc hnân oûnykûmeâ,
ka habe, 3 Haba hnyi huna a bân a than
hnyin Koreso, me haba Koreso than ame
hûna, ka habe, Haba ge uma umen Khong
hnyi Jerusalema, me adre me he ka op
uma, waleji adre me bi hut hnyin, ke adre
me he ka ip hwegiâ je taben; k' ame he
ka beû göranyai sikste kubit, ke sikste
kubit ûlauen; 4 kun ta deö veto ae gan,
ke khaca deö utö ae teb unyi: k' adre me
he ka bi hwaban e ûnyi hnyi uma umen
than: 5 ke haba je kaia gol me sileva
anyin uma umen Khong, waleji a hom
Nebukaneza ûnyi hnyi uma kap hnyi Jeru-
salema, me hom Babulona ai, adre me he
ka ham hmetu, me hom hmetu ka hnyi
uma kap hnyi Jerusalema, ke ûnyi me ke
ûnyi ka hnyi hnen, ke u me he ka ip hnyi
uma umen Khong. 6 Ke walang ang,
Tatenai lö, at musi hnyi ke keihen hoton
wagewe, me Setara-bozenai, me je lahanöbu
a at Afareseka hnyi ke keihen hoton wa-
gewe oûsâkâû öbun dut me ûnyi e: 7 ca
he ka ovhelö huliwa hnyi uma umen Khong;
hamen at ame musö at Juda me wahinga-
tiny at Juda op uma umen Khong eling
hnyi hnen. 8 Ke haba khaca inya oge me
hûna ge hnöbun hna he ka ânyâ ka wahi-
ngatiny at Juda hobi kâu hna op uma umen
Khong eling: a haba ke je omjeû, wale
ûnyi hnyi fat hnyi ke keihen hoton wagewe,
adre me he ka ie ham ka tavat ang hnân
hwaban huliwa, m' adre me ca ovheli ödrin
bi. 9 Ke haba je ûnyi ae ûcû ködrin, wale
je nokon kau, me je mamoe baga, me je
nokon mamoe, hnân hudiny leû ka Khongon
drany, me hwit, me sâlt, me waina, me
wakaco, hoton hofuc hwan tavat bihut hnyi
Jerusalema, me, adre me he ka ham ködrin

hnyi ke bong me ke bong k' adre me ca he
ka önua: 10 m' ödrin e he ka hudo je hut
ae bo so ka Khongon drany, me hic me me
möt than, me lakon. 11 Ke oge me hia
but hûna minya, a haba tavat hia thithö
adre me he ka wia hofuc ang, adre me he
ka oc ut ke utö ûnyi hnyi umen uma, me
adre me he ka ogöranyâ e me ca e hon; me
ame he umen uma ka hnân hna digic tha-
tûnyi can e: 12 ke so ame he Khong at
ame ip ien eling ka ohia ta je than me ta
je hnyei hia thithö, ödrin e he ka inâ je
hnyamödrin he ka wia ûnyi e, he ka ohia
uma umen Khong eling wale hnyi Jeru-
salema. Oge me hia but hûna, inya Dariu,
ie ânyâ thö.
13 Ke haba Tatenai at ame musi hnyi
ke keihen hoton wagewe, me Satara-bozenai,
me je lahanödru, ödrin e ie ânyâ, can hna
ûkhûnöng hnö Dariu than ködrin. 14 Ke
haba wahingatiny at Juda adre me op uma
me hnahic ut, ûnyi ge hna perofeta hnö
Hagai a perofeta me Zakaria nöku Ido.
Ke ödrin e op me umo e, hoton musi anyin
Khongu Isaraela, me hoton hna hûna hnö
Koreso, me Dariu, me Aretaseta thaniny
Peresi. 15 Ke adre me umo uma eling
hnyi bong a kuniny tehi Adara, wale hnyi
huna a siksiny musi anyi Dariu a than.
16 Ke haba lakon Isaraela, me tavat bihut,
me at Levi, me je kolon a je bâ, me adre
me delec uma umen Khong me senyin.
17 Ke haba hnyi hnödra hna delec uma
umen Khong, me ödrin e hudo wan haded
je bolok, ke tu haded je mamoe baga, ke
foa haded je nokon mamoe; ke twelv ta
got baga hnân hudiny hulö tavat Isaraela
bia, öûco ûseiny je tribu Isaraela. 18 Ke
ödrin e otilâ tavat bihut ka hnyi je ha-
nymödrin, me at Levi hnyi anyidrin je dö,
hobi kâu huliwa anyin Khong, wale hnyi
Jerusalema; hoton hna sihnalimen hnyi
tusi anyi Mose.
19 Ke haba je lakon bâ adre me ânyâ
paseka hnyi bong a fotininy tehi a bân.
20 Anyin a haba tavat bihut me at Levi
ödrin e hia but tha obosoi ödrin; ke ödrin
e bo so but hia thithö: ke ödrin e hlingâ
paseka hobi kâu je lakon bâ hia thithö, me
je liamekeiny mödrin a tavat bihut, me
hobi ködrin bi. 21 Ke haba lakon Isa-
raela, hnyat adre me hmetu ûhedrin hnyi
hna bâ, me hnyat ödrin e laba unyidrin
ûhedrin hnyi ta je ûnyi ae ikiki anyin je
wanaithila hnyi hnyei he ka elöm Iehova
Khongu Isaraela, me, ödrin e hnyi han,
22 me ânyâ senyinâ hnyi seven je bong
bijeûiny areto adre ca levenâ: anyin a
Iehova ame osenyini ödrin, me wia ködrin
hnyekon than Asuria, me ohwegiâ je hnya-
mödrin hnyi huliwainy uma umen Khong,
wale Khongon at Isaraela.

HNYIMAKAN 7.

KE hwaban ta je ûnyi eling hnyi musi
anyi Aretaseta than Peresi, me ame
he Ezera nöku Seraia, nöku Azaria, nöku
Hilekia, 2 nöku Saluma, nöku Zadoka,
nöku Ahituba, 3 nöku Amaria, nöku Aza-
ria, nöku Meraioth, 4 nöku Zeraia, nöku
Uzi, nöku Buki, 5 nöku Abisua, nöku
Fineasa, nöku Eleazara, nöku Arona at
bihut ae beönua: 6 haba at eling a Ezera
ame he but ûheny Babulona; ke e at ae
ti khana sihnalimen hnyi hnanyibu anyi
Mose, waleji a ham Iehova Khongu Isa-
raela: ke haba than ame ham hia kâu hnen
hna sumâtâ, helâ me hnyamö Iehova a
Khongon hon. 7 Ke ame he but ke je
lakon Isaraela, me ke je at bihut, me at
Levi, me tavat khumöng, me tavat tuö
hwanuma, me at Nethini, Jerusalema ai
hnyi huna a seveni Aretaseta than. 8 Ke
e ame o but hnyi Jerusalema hnyi tehi a
thabûnginy wale huna a seveniny than.
9 Anyin a haba hnyi bong a bâniny tehi a
bân e ame ibi hwân he ka he ûheny Babu-
lona, ke haba hnyi bong a bâniny tehi a
thabûnginy, e ame o but hnyi Jerusalema,
helâ me hnyamen Khongon ae so hon.
10 Anyin a Ezera ame penapena hnyekon
he ka elâm hnanyibu anyi Iehova, me ânyâ,
me he ka ûnö hnyi Isaraela je hnanyibu me
je hna owisa.
11 Ke walang je hofuc hnyi tusi wale a
ham Aretaseta than kö Ezera at bihut, me
at sihnalimen, at ame sihnalimen je hofuc
hnyi je hnanyibu anyi Iehova me hnen je
hna hûna ka at Isaraela. 12 Aretaseta,
thaniny ta je than, kö Ezera at bihut, at
ame sihnalimen hnanyibu anyin Khongon
drany, ae bekhöt, me helâe. 13 Inya oge
me hûna, a haba at Isaraela hia, me anyi-
drin tavat bihut, me at Levi, hnyi dökhuk
dökhu, ödrin e ka hamödra weny he ka he
Jerusalema ai, awe, adre me he ka tha he
möu. 14 Anyin a inya than oge me kunö
u me je obotkongik a seven he ka elâm ge
Juda me Jerusalema, hoton hnanyibu anyin
Khongom a e hnyi hnyamâm; 15 me he
ka hom sileva me gol, waleji a ka ûnyi gak

me je obotkongik hna ham ka Khongon
Isaraela, at ame laba hnyi Jerusalema,
16 me sileva me gol hia u me he ka wâ
hnyi hnyei Babulona hia, tha e me hna
ham bâûâ hnen tavat, me tavat bihut,
ödrin e ka hamödrin ham ka hnyi uma
umen Khongudrin hnyi Jerusalema; 17
anyin a wale u me he ka ie ûco hwaban
je mone eling je bolok, me je mamoe
baga, me je nokon mamoe, me je hudiny
han, me je hudiny ic, me hudo hon
taben hut hnyi uma umen Khongubun
hnyi Jerusalema. 18 Ke haba ûnyi ae so
köu me je liamekeiny möu he ka ânyâ ge
je kolon je sileva me gol, ânyâ thö helâ me
weny Khongubun. 19 Ke haba je kaia
adre ham köu hobi kâu huliwa hnyi uma
umen Khongom, ip ju hnyi hnyimakan
Khongon Jerusalema. 20 Ke haba ke je
ûnyi ae ûcû hobi kâu uma umen Khongom
a u me wem he ka ham, me ham dö ûnyi
hnyi uma omjeû anyin than. 21 Ke haba
inya, Aretaseta than, me oge me hûna ka
tavat tuö omjeû hia thithö hnyi ke keihen
hoton wagewe, a haba ta je ûnyi hia ame
he Ezera at bihut, at a sihnalimen hnanyi-
bu anyin Khongon drany, ka sumâtâ
unyibun, me, adre me he ka ie ânyâ, 22 ke
ne o but hnyi wan haded je talan sileva, ke
wan haded je tulut hwit, ke wan haded je
bath waina, ke wan haded je bath wakaco,
ke sâlt adre me ca he ka ha tulutiny.
23 Haba ta je ûnyi hia a hûna Khongon
drany, me ânyâ wisa thö hobi kâu uma
umen Khongon drany; anyin a ieû ame he
ka hu hmönyin ka dökhu dokhon than me
je lakon? 24 Ke öhmun e ha minya
köbun, a haba tavat bihut, me at Levi, me
tavat khumöng, me tavat tuö hwanuma,
me at Nethini, me lathnyabainy uma eling
umen Khong, me adre me ca he bi ka kun'
ödrin ka fâtâ omjeû, me jeû, me bi öhnyei.
25 He haba u Ezera, me u ma he ka otilâ
tavat ûhnei me tavat owisa, hoton metâiny
Khongom wale unyâm, he ka owisa ka
tavat hia thithö hnyi ke keihen hoton wa-
gewe, tavat hia ae khan' ödra hnanyibu
anyin Khongom; ke nâ thö tavat ae ca
khan' ödra. 26 Ke haba tavat hia adre
me ca hnyi ânyâ hnanyibu anyin Khongom
me hnanyibu anyin than, me adre me he
ka ie bi hwabödra, ame ne he ka mok, ame
ne he ka obâ, ame ne he ka hûgûnâ anyin
ta je ûnyi, ame ne he ka ca.
27 Ole kö Iehova Khongon lakamötin,
at ame ip ûnyi e hnyi hnyekon than, he ka
ohmanenangâ uma umö Iehova hnyi Jeru-
salema; 28 me at ame okûâ könya ibete-
ngiö hnyi hnyimakan than me anyin je
obotkong, me hnyi hnyimakan je taben ae
gan hia thithö anyin than. Ke adre me
ohwegiö nya hoton hnyamö Iehova Kho-
nguk huk, me oge me ûkhacaköuâ ke je at
ae ûnyi hnathu ûhedrin hnyi Isaraela he
ka tha he mönya.

HNYIMAKAN 8.

WALE je lakamödrin ae beönua, ke
walang je dö anyin tavat adre tha
he mönya ûhedrin Babulona, hnyi ûen
musi anyi Aretaseta than. 2 Hanen je
laku Fineasa, Geresoma: hanen je laku
Ithamara, Daniela: hanen je laku Davita,
Hatusa. 3 Hanen je laku Sekania; hanen
je laku Paros, Zakaria: ke adre tha aû
gaga mē obaga a wan haded ke fifte.
4 Hanen je laku Pahatha-moaba, Elioenai
nöku Zeraia; ke tha e me obaga a ödrin
tu haded. 5 Hanen je laku Sekania nöku
Jaziela, ke tha e mē obaga a theri haded.
6 Hanen je laku Adin, Ebed nöku Jona-
thana; ke tha e me obaga a fifte. 7 Ke
hanen je laku Elama, Jesaia nöku Athalia;
ke tha e mē obaga a sevente. 8 Ke hanen
je laku Sefata, Zebadia, nöku Mikaela, ke
tha e mē obaga a eite. 9 Hanen je laku
Joab, Obadia nöku Jehiela; ke tha e mē
obaga a ödrin tu haded ke eitin. 10 Ke
hanen je laku Selomith, nöku Josefia; ke
tha e mē obaga a wan haded ke sikste.
11 Ke haba hanen je laku Bebai, Zakaria
nöku Bebai; ke tha e mē obaga a twente
eit. 12 Ke hanen je laku Azegada, Joha-
nana nöku Hakatan; ke tha e me obaga a
wan haded ke ten. 13 Ke hanen je laku
Adonikama, tavat a bilidrin; ke walang je
iödrin, Elifelet, me Jeiela, me Semai, ke
tha e mödrin obaga a sikste. 14 Ke lo li
hanen je laku Rigevai, Uthai me Zabud;
ke tha e mödru obaga a sevente.
15 Ke o ge me ûkhacaköu ödrin hnyi
wagewe ame hingölö Ahava ai; ke öhmun
e hunuma eling hnyi kun ta bong: ke oge
me wâ gaga tavat, me tavat bihut, ke oge
me ca wâ bi eling je laku Levi. 16 Ke
oge me hawo Eliezara, me Ariela, me Se-
maria, me Elenathana, me Jarib, me Ele-
nathana, me Nathana, me Zakaria, me
Mesulama, je at ae ûnyi hnathu; me Joia-
rib minya, me Elenathana li at ûne. 17 Me
oge me kun' ödrin kö Ido tuhan hnyei

Kasifia, ke oge me bi hodrin hofuc hnân
ha kö Ido, me je liamekeiny mē a at Ne-
thini, hnyi hnyei Kasifia, m' ödrin e he
ka hom köhmun ke je lathnyaba hobi kâu
uma umen Khonguhmun. 18 Ke helâ me
hnyamen Khonguhmun ae so huhmun me
ödrin e hom ke at ae metâ köhmun, hanen
je laku Maheli nöku Levi, nöku Isaraela;
me Serebia, me lakon me je liamekeiny mē
a ödrin eitin; 19 me Hasabia, ke tha e mē
Jesaia nöku Merari, me je liamekeiny mē
me je lakudrin, a twente; 20 me ke je
Nethini, hnyat eji a ham ga Davita me je
than hobi kâu huliwa anyin at Levi, a tu
haded ke twente at Nethini: k' adre me
ve ha je ödrin. 21 Ke oge me haimemenâ
ûen he ka ca han eling hnyi wagewe
Ahava, me hom ûhnyûkongi öhmun bi hnyi
hnyimakan Khonguhmun, he ka elâm gan
dehmun gethen ae wisa, me je wanakat
gahmun, me anyihmun ta je ûnyi hia thi-
thö. 22 Anyin a iny hmehma he ka su-
mâtâ ge than je soje me tavat tabö hors he
ka hadru' öhmun can je iwahnaihmiöny eû
hnyi gethen: anyin a öhmun e hia but ha
ka than, ka habe, E bala bi hnyamen Kho-
nguhmun hnân so ködrin a hnyat adre me
elâm e; ke haba maniny man me anyin
hmönyin me e bala bi hudrin hia thithö
tavat adre me hna degecâ. 23 Me öhmun
e ca han k' öhmun e sumâtâ bi Khongu-
hmun ge ûnyi eling; me e ame ling öhmun.
24 Me oge me ip ke je at bihut ae beönua
a ödrin twelv, wale Serebia me Hasabia ke
tha mödru ke je liamekeiny mödru a ödrin
ten, 25 me oge me tuluto ködrin sileva, me
gol, me je kaia, adre me ham hnân hobi
kâu uma umen Khong, waleji a ham than
me je obotkonginy, me anyin je taben, me
at Isaraela hia thithö eling: 26 haba sileva
oge me tuluto ka hnyi hnyamödrin, me,
siks haded ke fifte je talan, me je kaia
sileva a wan haded je talan; ke wan haded
je talan gol; 27 ke twente je utkaia gol, a
wan thauzan je dareki ihmakiny, ke lo li
kaia bras ae so ae hadröngöc ae ûnyi hna-
thu helâ me gol. 28 Ke oge me ha ködrin,
ka habe, Öbun e kap ut kö Iehova, ke kap
ut je kaia; ke haba sileva me gol, adre me
ka hamödra ham kö Iehova Khongon laka-
möbun. 29 Wâ wia, me tuö, ke ne o but
öbun e he bi ka tuluto hnyi hnyimakan
tavat bihut ae beönua, me at Levi, me je
taben je kamen ae beönua hnyi Isaraela,
hnyi Jerusalema, hnyi je hnyeuleny umö
Iehova. 30 Me haba at bihut, me at Levi,
ödrin e tuluto ihmakiny sileva me gol, me
je kaia, he ka hom Jerusalema ai ka hnyi
uma umen Khonguhmun.
31 Me öhmun e he ûheny hnyi wagewe
Ahava hnyi bong a twelviny tehi a bân,
he ka he Jerusalema ai: ke ka e huhmun
hnyamen Khonguhmun, me e ame omeli
öhmun ûnyi hnyi hnyamen je iwahnaihmi-
öny, me at ame laba duöng eû hnyi gethen.
32 Ke öhmun e o but hnyi Jerusalema, me
laba eling hnyi kun ta bong. 33 Ke haba
hnyi bong a vakiny adre me tuluto sileva,
me gol, me je kaia, ka hnyi hnyamö Mere-
moth nöku Uria at bihut, hnyi uma umen
Khonguhmun; ke tha e mē Eleazara nöku
Fineasa; ke tha e mödru Jozabada nöku
Jesua, me Noadia nöku Binui, li at Levi;
34 ta je ûnyi hia ge ûseiny me ihmakiny;
ke adre sihnalimen ihmakiny hia hnyi
ûen eling. 35 Ke haba lakon je bâ,
tavat adre me o ûhedrin hnyi hna bâ,
ödrin e hudo je hudiny leû ka Khongon
Isaraela, twelv je bolok hobi kâu Isaraela
hia, ke nainte siks je mamoe baga, ke
sevente seven je nokon mamoe, ke twelv
je got baga hnân hudiny hulö: wale hia e
je hudiny leû kö Iehova. 36 Ke ödrin e
ha hofuc hwan than ka tavat musi ae
beönua anyin than, me je gavena hnyi ke
keihen hoton wagewe, me ödrin e hadruâ
tavat, me uma minya umen Khong.

HNYIMAKAN 9.

K' AME um dö ta je ûnyi eling, me
ame hakekeny könya je than hia,
haingödrin, ka habe, Haba tavat Isaraela,
me tavat bihut, me at Levi, ödrin e ca hia
but oûsâkâûöâ me tavat aten je hnyei, ge
anyidrin je hwakecin ae ikiki, wale at
Kanana, me Heth, me Perizi, me Jebusi,
me Amona, me Moaba, me Aigupito, me
Amora. 2 Anyin a ödrin e hia but hom
lakudrin je hlu hobi ködrin me lakudrin je
baga; m' adre me hia but ûhaniken wan
ae kap me tavat aten je hnyei: eke, ame
bân je than me tavat musi ka hnyi hulö
eling. 3 Ke oge me löng hofuc eling, me
kia but anyik ûkhaû, me anyik ûkot, me
hnimö leûnen bök me waik, me laba ot.
4 Me ödrin e ûkhacaköu hia thithö könya
hnyat adre me öbubuny ge hofuc hwan
Khongu Isaraela, can hulö anyin je aten
bâ; ke oge me laba ot ke ne o but adre me
hudo hnyi sahac. 5 Ke hnyi ûen adre me
hudo hnyi sahac, me oge me todrö ûhek

hnyi anyik hmak, k' ame khekhe but ûkha-
ûik me anyik ûkot; me oge me cibouca, me
hai li hnyamök kö Iehova Khonguk; 6 me
oge me ha, ka habe, Khonguk lö, iny hme-
hma but me hmak he ka hngele hnyidra-
nyai köu Khonguk: anyin ae gan hmâ
hnyikonguhmun hnyi hon je böhmun, ke
gan hmâ anyihmun hulö ke ne o but hnyi
drany. 7 E gan anyihmun hulö hwan
hnyi ûen lakamöhmun ke ne o but hnyi
bong ang; ke can anyihmun je monu, me
adre me hn' öhmun, me latuhömun, me
tavat bihut unyihmun, ka hnyi hnyamen
je thaniny je hnyei, ka hnyi hele vat, me
ka hnyi hwenbâ, me ka tavat söh, me he
ka hmehma, helâ me hnyi bong ang. 8 Ke
walang ang e okhulit thibi ûen ae hu ga-
hmun betenge ûnyi ga Iehova Khongu-
hmun, he ka bi kolon köhmun möhmun
e möt, me ham köhmun ke fao hnyi anyin
dok ae kap, me me he Khonguhmun ka
omelamâ je emaköhmun, me ham köhmun
ûhömeli ae ûhnyûkong köhmun a je bâ.
9 Anyin a öhmun hoûbâ; ke so bi Khongu-
hmun ame ca hnying öhmun hoûbâ, ke e
ame okûâ ibetengiö hnyi hnyimakan than
Peresi he ka ham köhmun ûhömeli, m' adre
me otilâ uma umen Khonguhmun, me ânyâ-
wia dok adre me tho, me he ka hna köhmun
ke hak hnyi Jerusalema me Juda. 10 Ke
walang ang, Khonguhmun lö, hwaban e, ie
hofuc öhmun e he ka ha? anyin a öhmun e
hia but hna degecâ ânyâm je hnanyibu,
11 waleji u je hûna a deny lathnyabaem
a je perofeta, ka habe, Haba hnyei öbun
e he ka he ka hnyin me hu, hnyei ae bo
kong ge bokonginy aten je hnyei, hnen je
hwakecidrin ae ikiki wale ame öunöngötâ
je ke keihen hnyei ge hwakecidrin ae ikiki.
12 Ke walang ang ca he ka ham lakubun
wahlu ka lakudrin obaga, ke ca hok laku-
drin wahlu hobi kâu lakubun obaga, ke ca
he ka elâm anyidrin hnahic me so nyiele
balua: m' öbun hwege bi, me an soiny
kânâ, me ûjelabā ge lakubun nyiele balua.
13 Ke hwaban ta je ûnyi hia ame o
köhmun can hwakecihmun ae kong, me
anyihmun hulö ae gan, anyin a u Khongu-
hmun u je bi hwaban ûhnyûkongo köhmun
ke ca gan hmâ hoton anyihmun monu, ke
u je ham köhmun ûhömeli helâng, 14 hawa
öhmun e ne he ka he hmetu ka hanyâûâ
ânyâm je hnanyibu, me ûhamtamomo me
tavat adre me ânyâ je ûnyi ae ikiki eling?
hawa, u me ca he ka hmönyâm köhmun ke
ne o but adre me ohi' öhmun, me ba ju
kolon, me at ae möt? 15 Iehova lö, Kho-
ngu Isaraela, u wisa; anyin a öhmun thiju
ang je kolon ae möt, helâ me hnyi bong
ang: wâ ju, öhmun dut ang hnyi hnyimâ-
kâm me hnyikonguhmun; anyin a can e e
ca khana ke at he ka tot hnyi hnyimâkâm.

HNYIMAKAN 10.

K' AME tiga hic Ezera, me omanenö
hulö, me tenge, me ta hnyikânâi hnyi
hnyimakan uma umen Khong, me ame
ûkhacaköu kâu tavat ae ti se hia ûhedrin
Isaraela, obaga me omomo me je wanakat:
anyin ame tenge hwege tavat. 2 Ke haba
Sekhania nöku Jehiela, ke nöku Elama, ame
thu me ha kö Ezera, ka habe, Öhmun e hia
but ânyâ hulö ka Khonguhmun, me hok
laöiöhmun kanyua unyin aten je hnyei: ke
so bi, walang ang, e hu hna gejon hnyi
Isaraela hnyi ûnyi eling. 3 Ke walang
ang, ötin e he ka ânyâ ûhihinyköu me
Khongutin he ka degec laöiöhmun me je
lakudrin, helâ me hwâm hofuc than, me
tavat adre me öbubuny ge hnanyibu anyin
Khongutin; ke adre me he ka ânyâ hoton
hnanyibu. 4 Todrö: anyin a hanymâm
ûnyi ang, ke öhmun e he ka tha hiöhmun
möu: hwege thö me ânyâ thö. 5 Me
Ezera ame todrö me kunâ tavat bihut ae
beönua, me at Levi, me at Isaraela hia, he
ka khemanyin a ödrin e he ka ânyâ hoton
hofuc ang. Me ödrin e khemanyin. 6 Me
Ezera ame todrö hnyi hnyimakan uma umen
Khong, me he ka hnyi hnyeule anyi Joha-
nana nöku Eliasiba, ke hnyi ûen e ame o
but, e ame ca han me ic: anyin a e ame
tenge gadrin ge hulö anyin je bâ. 7 Ke
ödrin e haimenenâ ka lakon je bâ hia thithö
hnyi Juda me Jerusalema hia, he ka
ûkhacaköu hnyi Jerusalema; 8 ke haba
ödrin hia tavat adre me ne ca o hnyi
kun ta bong, hoton hofuc hwan than me
wahingat, adre me he ka ohia anyidrin ta
je ûnyi hia, me oûsakâû ödrin me ûkha-
caköu anyin hoûbâ. 9 Me haba at Juda
me Beniamina hia ödrin e ûkhacaköu hnyi
Jerusalema hnyi kun ta bong; ke tehi e a
naininy, ke bong twenteiny tehi: ke haba
tavat hia ödrin e laba hnyi dok ae lau hnyi
hnyimakan uma umen Khong, me öbubuny
can ûnyi eling, me can we ae gan. 10 Ha-
ba Ezera at bihut ame todrö me ha ködrin
ka habe, Öbun e hia but monu, me hok momo
kanyua, he ka bi hanen ka hulö anyin Isa-
raela. 11 Ke walang ang omanenâ thö

anyibûn hulö kö Iehova, Khongon laka-
möbun, me ânyâ weny: me ûsâkâû' öbun
me tavat aten hnyei, me je momo kanyua.
12 Me ame thu ûkhacaköu hia me ha
hwegiâ, ka habe, Helâ me hnâm hna ha
gahmun hamöhmun he ka ânyâ helâe.
13 Ke se hia tavat, ke ûen we ae gan, ke
ca khan' öhmun he ka tot eû hnyöu, ke ca
huliwa hnân khaca bong ame ne lo li bong:
anyin ae gan hmâ hnyikonguhmun hnyi
ûnyi ang. 14 E so adre me otilâ je tuhöhmun
hobi kâu ûkhacaköu hia, ke ödrin e he hia
thithö tavat adre hok momo kanyua hnyi
anyihmun je lap ka he but hnyi ûen adre
thu, ke tha e mödrin wahingatiny je taun,
me tavat owisa, ke ne o but adre wia
hmönyin anyin Khonguhmun gahmun hnyi
ûnyi eling. 15 Ke haba Jonathana nöku
Asael me Jahazia nöku Tikeva, ödru hwege
hnyimaködru hnyi ûnyi eling: ke haba
Mesulama me Sabethai a at Levi, ödru me
tha hien mödru. 16 Ke haba je lakon
hoûbâ adre me ânyâ helâ me hna ha. Ke
adre oûsâkâûö Ezera at bihut, tha e me ke
je kamen ae beönua, hoton je lap anyin je
lakamödrin, ke adre hâiâ iödrin hia; ke
ödrin e laba hnyi bong a bâniny tehi a
teniny he ka elâm ûnyi eling. 17 Ke ödrin
e umo ûhnö tavat hia thithö, tavat hoc
momo kanyua hnyi bong a bâniny tehi a
bân. 18 Ke ödrin e wâ ke je lakon tavat
bihut, tavat hok momo kanyua: wale ke
je laku Jesua nöku Jozadaka, me je liame-
keiny mē, jia Maseia, me Eliezera, me Jarib,
me Gedelia. 19 Ke ödrin e hai hnyamö-
drin a ödrin e he ka degec laöiödrin; k'
ödrin e hulö but, me ödrin e hudo mamoe
baga ûnyi hnyi hna hat meno, can anyidrin
monu. 20 Ke lo li laku Imer; wale Ha-
nani me Zebadia. 21 Ke laku Harim; Ma-
seia, me Elia, me Semaia, me Jehiela, me
Uzia. 22 Ke laku Pasur: Elioenai, me
Maseia, me Isamaela, me Nethaniela, me Jo-
zabada, me Elasa. 23 Ke haba at Levi; Jo-
zabada, me Simei, me Kelaia (wale Kelita)
me Pethaia, me Juda, me Eliezera. 24 Ke
haba at khumöng; Eliasiba: ke tavat tuö
hwanuma; Saluma, me Telem, me Uri.
25 Ke at Isaraela: haba laku Paros; Ra-
maia, me Iezia, me Malekia, me Miamin, me
Eleazara, me Malekia, me Benaia. 26 Ke
laku Elama; Matania, me Zakaria, me Jehi-
ela, me Abedi, me Jeremoth, me Elia. 27 Ke
laku Zatu; Elioenai, me Eliasiba, me Ma-
tania, me Jeremoth, me Zabad, me Aziza.
28 Ke laku Bebai; Johanana, me Hanania,
me Zabai, me Athelai. 29 Ke haba laku
Bani; Mesulama, me Maluka, me Adaia,
me Jasuba, me Seal, me Ramoth. 30 Ke
haba laku Patha-moaba; Adena, me Kelal,
me Benaia, me Maseia, me Matania, me
Bezaleli, me Binui, me Manase. 31 Ke
haba laku Harim; Eliezera, me Isia, me
Malekia, me Samaia, me Simeona; 32 me
Beniamina, me Maluka, me Semaria. 33 Ke
haba laku Hasum; Matenai, me Matathia,
me Zabad, me Elifelet, me Jeremai, me
Manase, me Simei. 34 Ke haba laku Bani,
Maadai, me Amerama, me Uel; 35 me
Benaia, me Bedeia, me Kelu; 36 me Vania,
me Meremoth, me Eliasiba; 37 me Matania,
me Matenai, me Jasau; 38 me Bani, me
Binui, me Simei; 39 me Selemia, me Na-
thana, me Adaia; 40 me Makenadebai, me
Sasai, me Sarai; 41 me Azareela, me Se-
lemia, me Semaria; 42 me Saluma, me
Amaria, me Josefa. 43 Ke haba laku
Nebo; Jeiela, me Matathia, me Zabad, me
Zebina, me Jadau, me Joela, me Benaia.
44 Haba ödrin hia thithö ödrin e hok ta
momo kanyua: ke hu lakon ke je momo.

TUSI NEHEMIA.

HNYIMAKAN 1.

HOFUC ho Nehemia nöku Hakalia.
Haba hnyi tehi Kiselu, hnyi huna a
twenteiny, ke inya hnyi Susani hnyaban
than, 2 me ame o könya Hanani ke liame-
keiny mönya me ke je at Juda; me oge me
hnei ödrin ge at Juda tavat ae möt je kolon
a hoûbâ, me ge Jerusalema. 3 Ke haing-
ödrin könya, ka habe, Haba je kolon adre
me möt ûhedrin hnyi hna bâ hnyi ke keihen
hnyei eling, me gan hmâ vec me hna hai-
kongu ödrin: ke adre hia but kia hna up
haginy Jerusalema, k' adre thong degecâ

je hlinginy homagöuleny. 4 Ke hnyi ûen
oge me löng hofuc e, me oge me laba but
me tenge, me hmak hnyekuk hnyi ke je
bong, me ca han, ke oge me hic hnyi hnyi-
makan Khongon drany, 5 me ha, ka habe,
Inya oge me khöû köu, Iehova, Khongon
drany, Khong ae gan hmâ me hnân outen,
at ame tuö ûhihinyköu me ibetengiö ködrin
tavat adre me hnyok kâu me tuö anyin je
hnanyibu : 6 ö u tevehlöng ju ge li hnyi-
könyâm, me wâ ge li emâkâm, me löng hic
hijin athnyabaem, wale oge me hic köu hnyi
ûen ang hnyi lany me lit, hobi kâu lakon Isa-
raela a lathnyabaem, ke oge me haimemenâ
je hulö anyin lakon Isaraela, waleji öhmun
e hia but ânyâ köu : eke, oge me hia but
hnyi ânyâ hulö me lap anyi cica. 7 Öhmun
e hia but ânyâ hwakecin ae kong hmönyin
köu, me ca tuö je hnanyibu, me je hna
hûna, me je hna owisa, waleji u je hûna kö
Mose a athnyabaem. 8 Ö u ûnykûme thö
hofuc waleji u je hûna kö Mose a athnya-
baem, ka habe, Öbun, ka he ka ânyâ hwa-
kecin ae kong, me oge me he bi nya ka
ovesei öbun ka hnyi je hnyei : 9 ke öbun
ka he ka hwiö könya me tuö anyik je hna-
nyibu me ânyâ, eja ke ne adre ne ob' öbun
ka hnyi je can hmeledrany, me oge me he
ka ûkhacaköu öbun ûhebun e, me hum
öbun ka hnyi dok waleji oge me ûca he ka
ip iök hnyin. 10 Ke walang ang lathnya-
baem me lakem, waleji u je omelö ge ma-
nâm man ae gan, me hnyamâm ae hwege.
11 Than lö, ö u tevehlöng ju ge li hnyi-
könyâm ka hic hijin athnyabaem, me je hic
hijin lathnyabaem, tavat adre me wedrin he
ka outen iâm : ke ö u ohnahicâ but athnya-
baem hnyi bong ang, me ham kâu me me
betenge gan at ang. (Ke inya ke ji at ame
khöp utköiö belen than.)

HNYIMAKAN 2.

KE haba hnyi tehi Nisan, hnyi huna a
twentei Aretaseta than, ke e hnyi
hnyimakan waina, ke oge me kât waina, me
ham ka than. Ke ca bonguk ehac he ka
hmak hnyi hnyimakan. 2 Me haba than
ame ha könya, ka habe, Ieû ame hmak gan
hnyimâkâm, ke u me ca mok bi ? wale ae
hlöuhlöu hnyekom. Me oge me ot gan
hmâ. 3 Me oge me ha ka than, ka habe, E
na möt ju than nyiele balua : anyin a ieû
ame ca he ka hmak hnyimakök, ke hnyot
ut taun ae hnyin je hon lakamök, ke a an
dö je homagöuleny ge meic ? 4 Me haba
than ame ha könya, ka habe, Ieû wem ?
Me oge me hic ka Khongon drany. 5 Ke
haingök ka than, ka habe, Ame ne so ka
than, ke u je ne he ka betenge ge athnya-
baem, me u me he ka kunö nya Juda ai, ka
hnyi tanniny je hon lakamök, m' inye he
ka op. 6 Haba than ame ha könya, (ke
ame tha laba mē momo than,) ka habe, Ve
ta bonginy ûhem ? ke ie ûen u me he ka o
hmetu ? Ke so ka than he ka kunö nya ;
ke oge me thu bonguk kâu. 7 Ke haingök
minya ka than, ka habe, Ame ne so ka
than, e so he ka ham könya je tusi ka je
gavena hnyi ke keihen hoton wagewe, m'
ödrin e he ka hnö nya ka he ke ne o but
oge me o hnyi Juda ; 8 me ke tusi kö Asafa
at ame tuö hnyot anyin than, me me he ka
ham könya je ûö hnân je venyâiny je ho-
magöuleny uma, me hobi kâu haginy taun,
me uma minya oge me he ka dit ka hnyin.
Ke haba than ame ham könya, helâ me
hnyamen Khong ae so könya. 9 Ke oge
me o but ka je gavena hnyi ke keihen
hoton wagewe, me ham ködrin je tusi anyin
than. Ke haba than ame hia hut tha kunö
nya me je taben vat me tavat tabö hors.
10 Ke a löng ut Sanebalata at Horono, me
Tobia a athnyaba, a at Amona, me ödru
me vec gan hmâ anyin ame o but at he ka
elâm so hobi kâu lakon Isaraela. 11 Ke oge
me o but hnyi Jerusalema me laba eling
hnyi kun ta bong. 12 Ke öhmun e todrü
hnyi hnyinghet, tha inya me keihen ; ke
oge me ca thumeto ke at ge ûnyi a ip
Khong eû hnyekuk he ka ânyâ hobi kâu
Jerusalema : ke ba meno unyik, ke so bi
meno thibi oge me tabâ. 13 Ke oge me
he but hnyi hnyinghet, k' oge me gethen
hnyi homagöuleny e hnyi hnyigöulen bucen
cicö pupuainy köiö tanimo, me homagöuleny
ta tet, me wâ hna up veto hnyi Jerusa-
lema adre kia, me je hlinginy homagöuleny
a aû but ge meic. 14 Ke oge me he ka
hnyi homagöuleny pupua me an belen than :
ke ba gethen deny meno oge me tabâ.
15 Me oge me ölö hnyi hnyinghet hnyi
wagewe, me wâ hna up hak ; ke oge me
hwiö, me dit hnyi getheniny homagöuleny
e hnyi hnyigöulen bucen, me hmetu eling.
16 Ke ca khana tavat musi dok oge mwi
hnyin, me hnök hna ânyâ ; ke oge me tiga
ca thumeto at Juda me tavat bihut, me je
than, me tavat musi, me je kolon tavat
adre me huliwa. 17 Me oge me ha ködrin,
ka habe, Öbun e wâ but anyitin hlöuhlöu,
wale bi ang a hnyot ut Jerusalema, k' adre

thong ge meic je hlinginy homagöuleny : ai
öbun, m' ate me he ka op haginy Jerusa-
lema, m' adre me ca haikongu ötin hmetu
bi. 18 Ke oge me thumetu ödrin ge hnya-
men Khonguk ae so huk; helâe minya ge
je hofuc hwan than waleji e ame ha könya.
Me ödrin e ha, ka habe, H' ötin ka op.
Me ödrin e sihwegiâ je hnyamödrin ka
hnyi huliwa eling ae so. 19 Ke a löng
ut Sanebalata at Horono, me Tobia a
athnyaba, a at Amona, me Gesem, a at
Arabia, me ödrin e hlum' öhmun, me hû-
köti öhmun, me haingödrin, ka habe, Ie
ûnyi ang öbun e ânyâ? hawa öbun e thu
musi anyin than? 20 Me oge me thu kö-
drin, me ha, ka habe, Ame he Khongon
drany ka ohnahici öhmun; anyin a wale
öhmun e he, a lathnyabainy, ka todrö me
op: ke ba jekhöûbun, me musi, me hnân
oûnykûmeâ hnyi Jerusalema.

HNYIMAKAN 3.

ME haba Eliasiba at bihut ae beönua
me je liamekeiny mē a tavat bihut,
ödrin e todrö me op homagöuleny mamoe;
me ödrin e okabâ e, me otilâ je hlinginy, ke
ne o but ka hnyi hnabâ hnyi Mea ödrin e
okabâ e, me ke ne o but hnyi hnabâ hnyi
Hananel. 2 Ke haba at Jeriko ödrin e op
ûtangköu mē. Ke haba Zakuri nöku Imeri
ame op ûtangköu mödrin. 3 Ke haba je
laku Hasenaa ödrin e op homagöuleny je
wâ; ödrin e ip je venyâiny, me otilâ je
hlinginy hwanumen, me je lâkiny, me je
ohmâiny. 4 Ke haba Meremoth, nöku
Uria, nöku Koz, ame op ûtangköu mödrin.
Ke haba Mesulama, nöku Berekia, nöku
Mesezabel ame op ûtangköu mödrin. Ke
haba Zadoka nöku Baana ame op ûtangköu
mödrin. 5 Ke haba at Tekoa ödrin e op
ûtangköu mödrin; ke ame ca hadru' ödrin
je tuhödrin ge huliwa anyin tuhödrin.
6 Ke haba Jehoiada nöku Pasea, me Mesu-
lama nöku Besodeia, ödru me ânyâ homa-
göule a ûnyi but ehac; ödru me ip je
venyâiny, me otilâ je hlinginy hwanumen,
me je lâkiny, me je ohmâiny. 7 Ke haba
Melatia at Gibeona, me Jadon at Merono,
me at Gibeona, me Mizepa, wale hanen
theron anyin gavena hnyi ke keihen hoton
wagewe, ödrin e op ûtangköu mödrin.
8 Ke haba Uziela nöku Haraia hanen tavat
huliwan gol, ame op ûtangköu mē. Ke
haba Hanania nokon ke at huliwan ûnyi
ae bo so, ame op ûtangköu mē, ke ödrin e
owhegiâ Jerusalema ke ne o but hnyi hna
up veto ae lau. 9 Ke haba Refaia nöku
Huro at ame musö ke keihen a hafiny
Jerusalema, ame op ûtangköu mödrin.
10 Ke haba Jedaia nöku Harumaf, ame op
ûtangköu mödrin cicö umen uma. Ke haba
Hatusa nöku Hasabenia ame op ûtangköu
mē. 11 Haba Malekia nöku Harim, me
Hasuba nöku Pahatha-moaba, ödru me op
ke keihen, me tap ae beû göranyai, hnen je
meic. 12 Ke haba Saluma nöku Halohes,
at ame musö ke keihen a hafiny Jerusalema,
ame op ûtangköu mē e me lakon je hlu.
13 Ke haba Hanuma me tavat adre me
laba hnyi Zanoa, ödrin e op homagöuleny
hnyi hnyigöulen bucen; ödrin e op e, me
otilâ je hlinginy hwanumen, me je lâkiny,
me je ohmâiny, me wan thauzan je kubit
hna up veto, ke ne o but hnyi homagöuleny
ta tet. 14 Ke haba Malekia nöku Rekaba,
at ame musö ke keihen hnyei wale Beth-
akerem, e ame op homagöuleny ta tet; e
ame op e, me otilâ je hlinginy hwanumen,
me je lâkiny, me je ohmâiny. 15 Ke haba
Saluma nöku Kole-hoz, at ame musö ke
keihen hnyei a Mizepa, e ame op homagöu-
leny köiö ame pupua; e ame op e, me tube,
me otilâ hlinginy hwanumen, me je lâkiny,
me je ohmâiny, me hak vetoiny an Siloa
hnyi utkânâ iny than, ke ne o but wacûat
gethen ka hnyi taun anyi Davita. 16 Ke
hwaban dö e, Nehemia nöku Azebuk, at
ame musö ke keihen a hafiny Bethe-zur, e
ame op ke ne o but hnyi cicö je erkemok
anyi Davita, me ke ne o but hnyi uma umen
hnyat ae hwege. 17 Ke hwaban dö e at
Levi ödrin e op, a Rehum nöku Bani. Ke
haba Hasabia at ame musö ke keihen a
hafiny Keila, wale hanymen, e ame op
ûtangköu mē. 18 Ke hwaban e je liame-
keiny mē ödrin e op, a Bavai nöku Hena-
dada, at ame musö ke hafiny Keila. 19 Ke
Ezera nöku Jesua at ame musi hnyi Mizepa
ame op ûtangköu mē, a ke keihen e, cicö
gethen ka hnyi uma adre hip omjehen vat
hnyin, hnyi kopiny. 20 Ke hwaban e,
Baruka nöku Zabai, e ame hwege op ke ke
keihen, hwân hnyi kop ke ne o but ka hnyi
hwanumen uma umö Eliasiba at bihut ae
beönua. 21 Ke hwaban e, Meremoth, nö-
ku Uria, nöku Koz, ame op ke ke keihen,
hwân hnyi hwanumen uma umö Eliasiba
ke ne o but ame önua but ge uma umö
Eliasiba. 22 Ke hwaban e me tavat bihut
a aten Dok ae Tha Hon, ödrin e op. 23 Ke
hwaban e, Beniamina me Hasuba, ödru me

op cicö umödru uma. Ke hwaban e Azaria
nöku Maseia, nöku Anania ame op baten
umen uma. 24 Ke hwaban e, Binui nöku
Henadada ame op ke keihen, hwan hnyi
uma umö Azaria ke ne o but hnyi kopiny,
me ke ne o but hnyi bahebet. 25 Haba
Palala nöku Uzai ame op, hwân hnyi cicö
kopiny, me hnabâ ae silöû hnyi uma ethö
umen than, ae hnyi hnyeuleny uma ûceat.
Ke hwaban e ame op Pedaia nöku Paros.
26 (Ke haba at Nethini me ödrin e laba
hnyi Ofela, ke ne o but dok cicö homagöu-
leny köiö hnyi hnyimakan e deiö, me hnabâ
ame silöû.) 27 Hwaban e, at Tekoa ödrin
e op ke keihen, cicö hnabâ ae gan ame silöû
ke ne o but hnyi hna up veto hnyi Ofela.
28 Haba tavat bihut ödrin e ve op cicö
umödrin je uma hwân hnyi hon homagöu-
leny hors. 29 Hwabödrin dö, me ame op
Zadoka nöku Imer, cicö umen uma. Ke
hwaban e, ame op Semaia nöku Sekania, at
ame tuö homagöule e deiö. 30 Ke hwaban
e, ame op Hanania nöku Selemia, me Ha-
nuna nöku Zalafa a siksiny, ke ke keihen.
Hwaban e ame op Mesulama nöku Berekia
cicö hnyeuleny. 31 Hwaban e, Malekia,
hanen hnyat huliwan gol, ame op ke ne o
but hnyi uma umen at Nethini, me tavat
ûcû, cicö homagöulei Mifekad, me ke ne o
but hnyi gethen ame he ka hnyi bahebet.
32 Ke haba hnyi wanben gethen ame he ka
hnyi bahebet me homagöuleny mamoe ame
op hnyat huliwan gol; me hnyat ûcû.

HNYIMAKAN 4.

KE a löng ut Sanebalata a öhmun e
op hak, me e ame hmönyin, me
hmönyin gan hmâ, me hluma at Juda.
2 Me e ame fuc hnyi hnyimakan je liame-
keiny mē, me utbavat anyin at Samaria,
me ha, ka habe, Ieu, ame ânyâ at Juda ang
a ödrin mat? hawa ödrin e he ka ohwegi
ödrin bi? ödrin e he ka bi hut? ödrin e he
ka umo hnyi bong a khaca? hawa ödrin e
he ka oâ je veto ûnyi hnyi je hna khöû ve
ta ûnyi waleji adre thong? 3 Ke e unyin
Tobia, at Amona, me e ame ha, ka habe,
Haba hnödrin hna op ame ne ölö thö alope,
me ame he ka kölu but anyidrin hak veto.
4 Khonguhmun lö, löng ju, anyin adre me
höci öhmun: ke ohmeto ju hnödrin hna
ûbaikonguny ka hnyi hon je bödrin bi, me
hn' ödrin m' adre me sei ödrin hnyi ke hnyei
adre me hom hwenbödrin: 5 ke ca he ka
tube anyidrin monu, ke ca he ka kot degecâ
anyidrin hulö hnyi hnyimâkâm: anyin a
ödrin e ohmönyini u hnyi hnyimakan tavat
adre op veto. 6 Me öhmun e op hak; ke
adre ûhûjâköuâ hna up haginy hia ke ne o
but hnyi hafiny ibeûen görany: anyin a
tavat ödrin e huliwa ûnyi eû hnyi hnyok.
7 Ke a löng ut Sanebalata, me Tobia, me
at Arabia, me Amona, me Asedoda, a e
görany jut hna up haginy Jerusalema, ke
adre okhötâ je dok ae hmouca, me ödrin e
hmönyidrin gan hmâ; 8 me ödrin e tha ip
hnân, ödrin hia he ka vat hnyi Jerusalema,
m' adre me ovheli ödrin eling. 9 Ke öhmun
e hic ka Khonguhmum me otilâ tavat ka
tu' ödrin hnyi lany me lit, gadrin. 10 Ke
haba at Juda ödrin e ha, ka habe, E ûhnyû-
kong biju hwegien tavat sukhöûnâ ta je
ûnyi, ke gan hmâ thatûnyi; me me ca khan'
ötin he ka op hak. 11 Ke haba je iwa-
hnaihmiöny möhmun ödrin e ha, ka habe,
Ame ca he ka khan' ödrin me wâ, ke ne o
but ötin e o hnyi wanbödrin, me hling'
ödrin, me bi obiny huliwa. 12 Ke ame o
but at Juda hnyat adre me laba hakekenyi
ödrin, me olibenyita ha köhmun hnyi je
dok hia, ka habe, Hamöbun he ka hmetu
köhmun. 13 Waleling me oge me ip tavat
hnyi je dok ae hnyikânâ hoton hak, me hnyi
je dok ae lau, oge me ip ödrin hoton anyi-
drin je lap, a tha ödrin me anyidrin je hele
vat, me je ö, me je cafana. 14 Me oge me
wâ, me tot, me ha ka je than me hnyat
musi, me je kolon tavat, ka habe, Ca he
öbun ka out' odrin: ûnykûme ju ka Than,
at ae gan me hnân outen, ke he th' öbun
ka vat hobi kâu je liamekeiny möbun, me
lakubun obaga me wahlu, me laöiöbun me
umöbun je uma. 15 Ke a löng ut ta je
iwahnaihmiöny möhmun a ga khan' öhmun
dut, ke a g' ame hia but Khong oûnyibaûâ
anyidrin ûhnenamö, me öhmun e ve hmetu
hia ka hnyi hna up hak ka hnyi anyihmun
huliwa. 16 Ke hwân hnyi bong eling, me
haba hafiny lathnyabaik ödrin e hnyi ânyâ
huliwa, ke haba ke haf ödrin e hom je ö,
me je bec, me je cafana, me je ûkhaûen vat;
k' ame laba hnyat musi hnyi hoton lap anyi
Juda hia. 17 Haba je hnyat ödrin e op
hak me tavat sukhöûnâ ta je ûnyi ödrin ka
ve kap he ka vadren, me ödrin e ve ânyâ
huliwa ge hnyam a khaca, me hom omjehen
vat ge ke hnyam; 18 ke ödrin e ve op, k'
adre ve ohmâ anyidrin je hele vat hnyi je
jevadrin, k' ödrin e op helâe. Ke haba at
ame tûö trutru ame laba unyik. 19 Ke
oge me ha ka je than, me tavat musi, me je

kolon tavat, ka habe, E gan hmâ me lau
huliwa, k' ötin e ûsâkâûö hon hak, ke at me
ke at: 20 ke haba hnyi je dok hia öbun ka
he ka löng hwan trutru hnyin, me öbun e
he ka he but köhmun kâ ling; ame he
Khongutin ka vat hobi kötin. 21 Helâe
öhmun e ânyâ huliwa: haba haf gadrin
ödrin e hom je ö hwân hnyi haolany ke ne
o but ame manen je okhû. 22 Ke haba
khaca, oge me ha ka tavat, ka habe, Hamen
tavat hia me lathnyabaidrin he ka mokut
hnyin Jerusalema, me tu' ötin hnyi hnyi-
nghet, k' adre me he ka huliwa hnyi lany.
23 Ke haba inya me je liamekeiny mönya,
me lathnyabaik, me tavat tue, tavat adre
me he hotuk, me öhmun e ca hnyi uny
anyihmun je ûkhaû, k' ödrin hia ödrin e
seköiö me je omjehen vat.

HNYIMAKAN 5.

KE ame kû gan hmâ ûtengien tavat,
me je laöiödrin ge je liamekeiny
mödrin a at Juda. 2 Anyin ae hu gadrin
tavat ödrin e ha, ka habe, Öhmun se hia
öhmun me je lakuhmun obaga me wahlu,
hn' öhmun ju he ka hom hwit, m' öhmun e
han me möt. 3 Ke haingen keihen, ka
habe, Öhmun e tiga böhmun ka ûco je
ihmun, me ihmun je hnyei vine, me um-
öhmun je uma: e so öhmun e hom hwit, can
hmiâ. 4 Ke haingen keihen, ka habe,
Öhmun e hia but mē sumâtâ mone hnân bi
fat ka than hwaban ihmun je utkânâ me
ihmun je hnyei vine. 5 Ke walang ang
haba je unyihmun e ûcû me unyin je liame-
keiny möhmun, me je lakuhmun e ûcû me
je lakudrin: ke wâ bi öhmun e ham laku-
hmun obaga me wahlu hnân lathnyaba, ke
adre hia but hom keihen lakuhmun je hlu
hnân bi athnyaba: ke ba manihmun he ka
thawâ; anyin ae unyin keihen bi ihmun
je utkânâ, me ihmun je hnyei vine.
6 Ke e gan hmâ anyik hmönyin, hnyi ûen
oge me löng ûtengiödrin me hofuc eling.
7 Me oge me ûsabö eû hnyi hnyekuk, me
oû je than, me tavat musi, me ha ködrin,
ka habe, Öbun e mē ve ham ûnyi ka je
liamekeiny möbun hnân heleû troban. Ke
oge me otilâ ûkhacaköu ae gan hmâ ködrin.
8 Me oge me ha ködrin, ka habe, Öhmun
e ûco hmetu je liamekeiny möhmun a at
Juda, tavat adre ûco ka aten ke je hnyei,
hoton hnöhmun hna hu; hawa, öbun e ka
he bi ka ûco je liamekeiny möbun, ke adre
me he ka ûcû ödrin köhmun? Me ödrin e
laba hnyibû, me ca wâ ke ûnyi hnân thu.
9 Haingök minya, ka habe, E ca so ûnyi e
öbun e ânyâ; hawa, öbun e ca he ka he me
outen Khongutin, wâ e nye haikongoâ hnen
je wanaithila a je iwahnaihmiöny mötin?
10 Ke inya minya, me je liamekeiny mönya
me lathnyabaik, öhmun e mē ham ködrin
mone me hwit hnân heleû troban, Ö ötin a
degec ut ling he ka mē ham hnân heleû
troban. 11 Öbun na ham hmeto ködrin
hnyi bong ang idrin je utkânâ, me idrin je
hnyei vine, me idrin je hnyei elaio, me
umödrin je uma, me ke keihen a hadediny
mone, me hwit, me waina, me wakaco,
waleii öbun e hom gadrin. 12 Me ödrin e
ha, ka habe, Öhmun e he ka ham hmetu
ke adre me ca he ka hnei hwaban gadrin;
öhmun e he ka ânyâ helâ me hnâm hna ha.
Me oge me hawâ tavat bihut, me kun'
ödrin he ha khemanyin a ödrin e he ka
ânyâ helâ me hofuc eling. 13 Ke oge me jiji-
ngâ manoiny ûkhaûk, me ha, ka habe, Ame
he Khong ka jijingâ degecâ tavat hia adre
me ca ohwâdâ hofuc ang, ûnyi hnyi umödrin
je uma, me anyidrin je huliwa; e so adre
me he ka jijing' ödrin helâe, me otheduocâ.
Me ame ha ûkhacaköu hia, ka habe, Amen,
k' adre me oganö Iehova. Me haba tavat
ödrin e ânyâ hoton hofuc eling. 14 Ke
haba khaca, hwân hnyi ûen adre me otilö
nya he ka gavena ködrin hnyi hnyei Juda,
hwân hnyi huna a twente ke ne o but hnyi
huna a thöte tui Aretaseta than, wale
twelv je huna, me haba inya me je liame-
keiny mönya öhmun e ca an an gavena. 15
Ke haba je gavena ehac, ödrin e ohmakâ
tavat, k' ödrin e hom ûnyi gadrin jeû me
waina, me fâte je sekel sileva; eke, ke
lathnyabaidrin minya ödrin e muso tavat:
ke oge me ca ânyâ helâe, anyin a iny outen
Khong. 16 Eke, oge me hnyi hanen huli-
wan hak veto ang, ke öhmun e ca ûcû
hnyei: k' ame ûkhacaköu eling lathnyabaik
hia ka hnyi huliwa. 17 Ke haba khaca
ame labö han hnyi anyik laulau at Juda me
hnyat musi a wan haded ke fifte, ke ca ha
bi ge aten ke je hnyei adre me he köhmun
ûhedrin hnyi je hnyei igigili öhmun. 18
Ke haba ta je ûnyi adre me penapena hnyi
ke bong me ke bong, me, khaca bolok, ke
siks ta mamoe adre me ûca; ke adre me
penapena hobi könya minya je meno ame
gâ, ke haba hnyi je bong a ten adre me hip
waina ae ve bongon; ke so bi hnyi ta je
ûnyi hia eling oge me ca ûkhûnöng he ka
hom an gavena, anyin adre me ohmakâ

tavat ang ge huliwa. 19 Khonguk lö,
ûnykûmi nya ju m' inya hnahic, e ûcû me
ta je ûnyi hia wale oge me ânyâ ka tavat
ang.

HNYIMAKAN 6.

KE a löng ut Sanebalata, me Tobia, me
Gesem, at Arabia, me je kolon a je
iwahnaihmiöny a oge hia but op hak, ke ba
hmetu dok ae hmouca hnyin; (ke haba
hnyi ûen eling iny tiga ca otilâ le hlinginy
hnyi je homagöule;) 2 haba Sanebalata me
Gesem ödru me ûkhûnöng könya me ha, ka
habe, Ötin e he ka iouny hnyi ke taun
hnyi hnyigöulen bucen Ono. Ke ödrin e
ûnykûme he ka okongu nya. 3 Me oge
me kunâ ködrin ûthumetu he ka ha, ka
habe, Inya oge me ânyâ huliwa ae gan
hmâ, ke ca khanö nya he ka he: anyin a
ieû adre me he ka ip huliwa, me hna degecâ,
me inye he but köbun? 4 Ke ödrin e ovak
ûkhûnöng könya helâe; ke oge me thu
bala ködrin helâe. 5 Me ame othabûng
Sanebalata kunâ bala könya helâe lathnya-
bainy, me tusi adre ca ohmâ hnyi hnyamen;
6 adre sihnalimen hnyin, ka kabe, Adre me
löng ut hnyi ta je hnyei, ke haba khaca
ame ha Gesem a u me ûnykûme me at
Juda he ka thu musi; anyin a wale u me
op hak: ke u me bewem he ka tuhödrin
helâ me hna ha. 7 Ke u je hia but otilâ je
perofeta he ka khetâ hofuc gam hnyi
Jerusalema, me ha, ka habe, E hu than dut
hnyi Juda: ke walang adre me he ka
thumeto than helâ me hna ha. Ke walang
aiö u me ötin e he ka ühnenamö. 8 Me
oge me ûkhûnöng kâu me ha, ka habe, E
ba ûnyi helâ me hnâm hna ha, ke u je sit
hofuc ûnyi hnyi hnyekom bi. 9 Anyin a
ödrin hia thithö ödrin e beöti öhmun hain-
gödrin ka habe, Ame he ka mat je hnya-
mödrin hnyi huliwa, m' adre me ca ânyâ
bi. Ke walang Khong lö, owhegiâ thö li
hnyamök.
10 Ke o ge me he ka hnyi uma umö
Semaia, nöku Delaia, nöku Mehetabela,
wale at adre thelöng hwanumen; me e ame
ha, ka habe, Ötu he ka ûkhacaköu hnyi
uma umen Khong, hnyin uma kap, me
hlöng je hwanumen uma kap: anyin a
ödrin e he ka he jem he ka hlingö u; eke,
hnyi hnyinget ödrin e he ka he jem he ka
hlingö u. 11 Ke haingök, ka habe, Ame
he at a helâ mönya ka kec? ke ewa at ae
ûcû mönya ame he ka kec ka hnyin uma
kap he ka omelö e bi? Oge me ca he
ka kec ka hnyin. 12 Ke wâ bi, oge me
wâhmakhmetoâ a ga ca kunâ e Khong: ke
e ame ha baûâ hofuc hwan perofeta e gak:
anyin a Tobia, me Sanebalata ödru me bi
hwaban kâu. 13 Anyin a wale adre me bi
hwaban kâu me inye ot ju, me ânyâ helâe,
me inye kong dö, me me hu gadrin ûnyi
hnân haikongu nya, m' adre me he ka
oûhnyûkongu nya. 14 Khong lö, ûnykûme
ju kö Tobia, me Sanebalata helâ me anyidru
je huliwa ang, me kö Noadia perofeta
momo, me je kolon je perofeta hnyat ödrin
e besoti nya.
15 Ke adre me umo up haginy hnyi bong
a twente faiviny tehi Elul, hnyi je bong a
fifte tu. 16 Ke a long ut je iwahnaihmiöny
möhmun hia, haba ta je hnyei hia igigili
öhmun adre me ot me hmak hmönyin:
anyin adre me wâhmakhmeto a g' adre ânyâ
huliwa e ge Khongutin. 17 Ke hnyi ûen
e haba je than Juda ödrin e kunâ anyidrin
je tusi ae se kö Tobia, ke haba Tobia ame
kunâ je tusi ae se ködrin. 18 Anyin ae se
hia tavat hnyi Juda adre me khemanyin
kâu, anyin a e ûngu Sekania nöku Ara; ke
haba Johanana a nokon ame hom hlu nöku
Mesulama nöku Berekia. 19 Ke haba
hnyi hnyimakök me ödrin e ha hwakecin ae
so, me hom kâu hok je hofuc. Ke haba
Tobia ame kunâ je tusi he ka ooti nya.

HNYIMAKAN 7.

KE haba hnyi ûen adre hia but op hak,
ke oge hia but otila je hlinginy
hwanuma, k' adre hia but otilâ tavat khu-
möng me at Levi, 2 me oge me kû Hanani
liamekeiny mönya, me Hanania at ame
muso hnabâ, he ka musi hnyi Jerusalema:
anyin a e at ae wisa, k' ame ti outen Khong
hon tavat ae se hia. 3 Ke oge me ha
ködru, ka habe, Ca he öbu ka khöng je
homagöuleny Jerusalema ke ne o but ame
kahwa but seûnö; ke adre me he ka hlöng
je hwanuma me ohmâ hmetu k' ödrin e tiga
hmâkâ: me otilâ tavat adre me laba hnyi
Jerusalema hnân tavat tue hnyi anyidrin je
hmak, ve cicö umödrin je uma. 4 Ke ame
lau me gan hmâ taun: ke wakhalet ut
tavat hnyin, ke adre me tiga ca op je uma.
5 Ke haba Khonguk ame ip eû hnyi
hnyekuk he ka ûkhacaköuâ ta je than, me
tavat musi, me tavat, m' adre me he ka
sihnalimidrin gaga. Ke oge me wâ tusi at
ame omanenâ döiny tavat adre me bödra ka

o ang, ke oge me wâ hna sihnalimen hnyin,
ka habe; 6 walang tavat aten hnyei, tavat
adre me he but ûhedrin hnyi hna bâ, tavat
adre me hom, waleji a hom Nebukaneza
than Babulona, ke adre me hmetu Jerusa-
lema ai me Juda, ka hnyi anyidrin je taun;
7 tavat adre me tha o me Zerubabela,
Jesua, Nehemia, Azaria, Raamia, Naha-
mani, Modikai, Bilesan, Misepereth, Bigevai,
Nehum, Baana. Haba ûseiny at Isaraela:
8 je laku Paros, ödrin tu thauzan wan
haded ke sevente tu. 9 Je laku Sefata,
ödrin theri haded ke sevente tu. 10 Je
laku Ara, ödrin siks haded ke fifte tu. 11
Je laku Pahatha-moaba, je laku Jesua me
Joab, ödrin tu thauzan eit haded ke eitin.
12 Je laku Elama, ödrin wan thauzan tu
haded ke fifte foa. 13 Je laku Zatu, ödrin
eit haded ke fâte faiv. 14 Je laku Zakai,
ödrin seven haded ke sikste. 15 Je laku
Binui, ödrin siks haded ke fâte eit. 16 Je
laku Bebai, ödrin siks haded ke twente eit.
17 Je laku Azegada, ödrin tu thauzan
theri haded ke twente tu. 18 Je laku
Adonikama, ödrin siks haded ke sikste
seven. 19 Je laku Bigevai, ödrin tu
thauzan ke sikste seven. 20 Je laku Adin,
ödrin siks haded ke fifte faiv. 21 Je laku
Atera, ûnyi ga Hezekia, ödrin nainte eit.
22 Je laku Hasum, ödrin theri haded ke
twente eit. 23 Je laku Bezai, ödrin theri
haded ke twente foa. 24 Je laku Harif,
ödrin wan haded ke twelv. 25 Je laku
Gibeona ödrin nainte faiv. 26 At Bethe-
leema me Netofa, ödrin wan haded ke eite
eit. 27 At Anathoth, ödrin wan haded ke
twente eit. 28 At Beth-azemaveth, ödrin
fâte tu. 29 At Kiriatha-jarim, me Kefira,
me Berotha, ödrin seven haded ke fâte
theri. 30 At Rama me Geba, ödrin siks
haded ke twente wan. 31 At Mikemas,
ödrin wan haded ke twente tu. 32 At
Beth-ela me Ai, ödrin wan haded ke
twente theri. 33 Je aten ke Nebo, ödrin
fifte tu. 34 Je lakon ke Elama, ödrin wan
thauzan tu haded ke fifte foa. 35 Je laku
Harim, ödrin theri haded ke twente. 36
Je laku Jeriko, ödrin theri haded ke fâte
faiv. 37 Je laku Lod, me Hadid, me Ono,
ödrin seven haded ke twente wan. 38 Je
laku Senaa, ödrin theri thauzan nain
haded ke thöte. 39 Tavat bihut: je laku
Jedaia, tavat hanen lap anyi Jesua, ödrin
nain haded ke sevente theri. 40 Je laku
Imer, ödrin wan thauzan ke fifte tu. 41
Je laku Pasur, ödrin wan thauzan tu haded
ke fâte seven. 42 Je laku Harim, ödrin
wan thauzan ke seventin. 43 At Levi:
je laku Jesua, me Kademiel je laku Hoda-
via, ödrin sevente foa. 44 Tavat khumöng:
je laku Asafa, ödrin wan haded ke fâte eit.
45 Tavat tuö hwanuma: je laku Saluma,
je laku Atera, je laku Talemon, je laku
Akub, je laku Hatita, je laku Sobai, ödrin
wan haded ke thöte eit. 46 At Nethini:
je laku Ziha, je laku Hasufa, je laku
Tabaoth; 47 je laku Keros, je laku Sia, je
laku Padona; 48 je laku Lebana, je laku
Hagaba, je laku Salemai; 49 je laku
Hanan, je laku Gidel, je laku Gaha; 50 je
laku Reaia, je laku Rezina, je laku Nekoda;
51 je laku Gozam, je laku Uza, je laku
Pasea; 52 je laku Besai, je laku Meunim,
je laku Nefusim; 53 je laku Bakebuk, je
laku Hakufa, je laku Harehur; 54 je
laku Bazeluth, je laku Mehida, je laku
Haresa; 55 je laku Barekos, je laku Sisera,
je laku Tama; 56 je laku Nezia, je laku
Hatifa. 57 Je lakon lathnyabai Solomona:
je laku Sotai, je laku Sofereth; je laku
Perida; 58 je laku Jaala, je laku Dare-
kon, je laku Gidel; 59 je laku Sefata,
je laku Hatil, je laku Pokerethe-hazebaim,
je laku Amona. 60 At Nethini hia, me je
lakon lathnyabai Solomona, ödrin theri
haded ke nainte tu. 61 Ke walang tavat
adre me he ûhedrin Tele-mela, me Tele-
haresa, me Kerubi, me Adan, me Imer:
ke ca khan' ödrin bi he ka omanenâ lap
anyin lakamödrin, me mâtrânidrin, ödrin e
ne at Isaraela la: 62 je laku Delaia, je
laku Tobia, je laku Nekoda, ödrin siks
haded ke fâte tu. 63 Me keihen tavat bi-
hut: je laku Habaia, je laku Koz, je laku
Bazilai, at ame hom ke momo nöku Bazilai
at Gileada, me adre me hawâ e hoton
iödrin. 64 Haba tavat eling ödrin e elâm
hna sihnalimidrin unyin je hnyat adre
sihnalimen anyidrin je dö, ke hia bi:
anyin a wale adre me haikongu ödrin, me
ob' ödrin hnyi hanymen bi hut. 65 Ke
haba at musi ame ha ködrin, a ödrin e ca he
ka hnyi an je ûnyi ae ti kap, ke ne o but
ame tot at bihut me Urim me Thumim. 66
Haba ûkhacaköu hia, ödrin fâte tu thuzan
theri haded ke sikste. 67 me lathnyabai-
drin obaga me omomo, ödrin seven thauzan
theri haded ke thöte seven: ke e unyidrin
tavat khumöng obaga me omomo, ödrin tu
haded ke fate faiv. 68 Ke haledrin ta je
hors, seven haded ke thöte siks; haledrin
je miul, tu haded ke fâte faiv; 69 haledrin

je kamela, foa haded ke thöte faiv; je asina,
siks thauzan seven haded ke twente. 70
Ke haba ke je kamen ae beönua ödrin e
ham hobi kâu huliwa. Haba gavena ame
ham ka hnyi tang omjeû wan thauzan je
dareki gol, ke fifte je kaia, ke faiv haded
ke thöte je ûkhaûen bi hut. 71 Ke haba
ke je kamen ae beönua, ödrin e ham ka
hnyi tang omjeû hnân huliwa, twente
thauzan je dareki gol, ke tu thauzan tu
haded je mina sileva. 72 Ke haba hna
ham hnen kolon tavat, me, twente thauzan
je dareki gol, ke tu thauzan je mina sileva,
ke sikste seven je ûkhaûen bi hut. 73 Ke
haba tavat bihut, me at Levi, me tavat tuö
hwanuma, me tavat khumöng, me keihen
tavat, me at Nethini, me at Isaraela hia,
me, ödrin e ve labā anyidrin je taun.

Ke ame o but tehi a seveniny, me haba
at Isaraela ödrin e laba hnyi anyidrin ta
je taun.

HNYIMAKAN 8.

ME haba tavat hia thithö ödrin e
ûkhacaköu helâ me at a khaca
hnyi dok ae lau cicö homagöuleny an; ke
ödrin e ha kö Ezera at sihnalimen he ka
hom tusiny hnanyibu anyi Mose, waleji a
hûna Iehova ka at Isaraela. 2 Me haba
Ezera at bihut ame hom hnanyibu ka hnyi
hnyimakan ûkhacaköu obaga me omomo,
me tavat hia ae khan' ödra he ka lönghma-
khmeto, hnyi bong a bâniny tehi a seveniny.
3 Me e ame aû tusi e, hnyi dok ae lau cicö
homagöuleny an, hwân hnyi haolany ke ne
o but hnyi jebigö, hnyi hnyimakan obaga
me omomo, me tavat ae khan' ödra he ka
lönghmakhmeto; ke ame tevehlöng je hnyi-
könyen tavat ka hnyi tusiny hnanyibu.
4 Ke haba Ezera at sihnalimen ame tot
hon tap utö, waleji adre me tibet hobi kâu
huliwa eling; ke haba Matathia ame tot
unyin, me Sema, me Anaia, me Uria, me
Hilekia, me Maseia, hnyi ke keihen a
metân; ke ödrin bi hnyi ke keihen a meny,
me Pedaia, me Misaela, me Malekia, me
Hasum, me Hasebadana, me Zakaria, me
Mesulama. 5 Ke haba Ezera ame ulolo
tusi hnyi hnyimakan tavat hia; (anyin a e
ethö hon tavat hia;) ke a hia but ulolo e,
me ame tha todrö tavat hia: 6 ke Ezera
ame haisoi Iehova Khong ae gan. Me
haingen tavat hia, ka habe, Amen, Amen,
me hai göranyai je hnyamödrin; ke ödrin
e nom ju hnyikânâi me khudrung kö
Iehova, me hnyimaködrin hnyikânâi. 7 Ke
haba Jesua, me Bani, me Serebia, me Ja-
mina, me Akub, me Sebethai, me Hodia,
me Maseia, me Kelita, me Azaria, me Joza-
bada, me Hanan, me Pelaia, me at Levi,
me ödrin e ometâ tavat hnyi hnanyibu: ke
ame ve tot tavat hnyi je hnödrin. 8 Ke
ödrin e aû manenâ tusi hnanyibu anyin
Khong; me ödrin e ha bongon, m' adre me
he ka wâ tremângâ hna aû. 9 Ke haba
Nehemia a gavena, me Ezera at bihut ke
at sihnalimen, me at Levi tavat adre me
nâ tavat, me ödrin e ha ka tavat hia, ka
habe, Bong ang me kap kö Iehova Khongu-
bun; ca hmak me tenge. Anyin ame tenge
tavat hnyi ûen adre me löng hofucin hna-
nyibu. 10 Ke e ame ha ködrin, ka habe,
He th' öbun, an ju pipikhenya me ijem
ûnyi ae senem, me kunâ je jekhöû ka tavat
adre me ca penapena hobi kâu: anyin ae
kap ka Tuhötin bong ang: ke ca he öbun
ka hmak; anyin a haba tang hwegiöbun
me senyin kö Iehova. 11 Me at Levi ödrin
e otubwelâ tavat hia, me ha ködrin, ka
habe, Laba hnyibû, anyin ae kap bong
ang; ca hmak bi öbun. 12 Ke ame he
tavat hia he ka han me ic, me kunâ je
jekhöu, me ti senyin, anyin a ödrin e wâ-
hmakhmetoâ je hofuc adre me omanenâ
ködrin.

13 Ke haba hnyi bong a loiny ame
ûkhacaköu je kamen ae beönua ge tavat
hia, me tavat bihut, me at Levi, kö Ezera
at sihnalimen, m' adre me he ka tevehlöng
hofucin hnanyibu. 14 Ke ödrin e wâ but
hna sihnalimen hnyi hnanyibu waleji a
hûna Iehova a deny Mose a g' ame he
lakon Isaraela ka laba hunuma hnyi bijeû
hnyi tehi a seveniny: 15 me hamödrin he
ka omanenâ hnyi anyidrin je taun hia
thithö, me Jerusalema, ka habe, He thö ka
hnyi bucen, me hom je vheiny elaio, me je
vheiny elaioiny hnyot, me je vheiny adasi,
me je lan pama, me vheiny je uö ae gan,
hnân he ka ânyâ je uma menâ, helâ me
hna sihnalimen. 16 Me ame he but tavat,
me hom, me ve ânyâ hobi ködrin bi je uma
menâ ethö hon ban umödrin je uma, me
hnyi je hnyabadrin, me je hnyaban uma
umen Khong, me hnyi dok ae lau hnyi
homagöuleny an, me hnyi dok ae lau hnyi
homagöule Eferaima. 17 Haba ûkhacaköu
hia tavat adre me hmetu ûheny hnyi hna
bâ, adre me ânyâ je uma menâ, me labā je
uma menâ: anyin a lakon Isaraela ödrin e
ca ânyâ helâe hwân hnyi bong bongu Josua

nöku Nuna ke ne o but hnyi bong ang.
Ke e ti gan senyin. 18 Me e ame aû tusi
hnanyibu anyin Khong hnyi ke bong me
ke bong, hwân hnyi bong a bân ke ne o
but hnyi bong a biliny. Me ödrin e tuö
bijeû hnyi je bong a seven; ke haba hnyi
bong a eitiny e hu ûkhacaköu ae ûnyi
hnathu, hoton hna hûna.

HNYIMAKAN 9.

KE haba hnyi bong a twente foainy
tehi ang ame ûkhacaköu thö lakon
Isaraela me ca han, me mano ae gan nân,
me konâm je bödrin ge kânâ. 2 Ke haba
lakon Isaraela ödrin e ûsâkâûö me je atka-
nyua hia, me ûtitilen me haimemenâ anyi-
drin je hulö, me je monu anyin lakamödrin.
3 Ke ödrin e todrö hnyi je hnödrin, me aû
tusi hnanyibu anyi Iehova Khongudrin
hnyi ke keihen a vakiny bong; ke haba
hnyi ke ke keihen ödrin e omanenö hulö,
me khudrung kö Iehova Khongudrin. 4 Ke
haba Jesua, me Bani, me Kademiel, me
Sebania, me Buni, me Serebia, me Bani,
me Kenani, ödrin e tot hon wacûat anyin
at Levi, me hongot göranyai kö Iehova
Khongudrin. 5 Me ame ha at Levi, jia
Jesua, me Kademiel, me Bani, me Hasa-
benia, me Serebia, me Hodia, me Sebania,
me Pethaia, ka habe, Todr' öbun me oganö
Iehova Khongubun nyiele balua: me so
adre me haisoâ iâm ae hmanenang, waleji
adre obeönua hon hna haisoâ me oganâ hia.
6 U thibi Iehova, a hake u; u je op drany,
wale dranyin ta je drany, me je ûnyi hia
hnyin, me hmeledrany me ta je ûnyi hia
hnyin, je köiö hia me ta je ûnyi hia hnyin,
ke u me tuö hia; ke ame khudrung köu ta
je ûnyi hia hnyi drany. 7 U thibi Iehova
Khong, wale at ame ûcö Aberama, me hom
e ûheny Ure hnyi Kaledaia, me hwenyi ien
Aberahama; 8 ke u je wâ hnyekon ae wisa
but hnyi hnyimakâm, me u je ûhihinyköu
mē he ka ham kâu hnyei iny at Kanana,
me Heth, me Amora, me Perizi, me Jebusi,
me Girigasa, he ka ham ka je mâtrâniny,
me ohwâdâ hwâm hofuc; anyin a u wisa.
9 Ke u je wâ vec anyin lakamöhmun hnyi
Aigupito, me löng ûtengiödrin hnyi Köiö
ae Dra; 10 me omanenâ je haten me je
ûnyi hnân lâiâ kö Farao me lathnyabainy
hia, me aten iny hnyei hia; anyin ae khanö
u a ödrin e bi gan ködrin; me u je ogânâ
iâm bi, helâ me hnyi bong ang. 11 Ke
u je kia luâ köiö hnyi hnyimaködrin, m'
ödrin e he hnyi wanben köiö hnyi dok ae
mada; ke u je khûâ je iwahnaihmiöny
mödrin ka hnyi dok ae dit, helâ me veto
hnyi köiö ae gan. 12 Ke u je lili ödrin
hnyi lany ge ûlâ ame tot wisa; ke hnyi
hnyinghet ge mec ame tot wisa, me me
omelami ödrin hnyi gethen ödrin e he ka
vheno. 13 Ke u je utut ka hnyi hon bucen
Sinai, me ûhnenamö mödrin ûnyi hnyi
drany, me ham ködrin je hna owisa ae ûcû,
me je hnanyibu ae hnathu, me je hna otilâ
me hna hûna ae so: 14 me omanenâ ködrin
ânyâm sabath ae kap, me ha ködrin je hna
hûna, me je hna otilâ, me hnanyibu a deny
Mose athnyabaem: 15 me haödrin ûnyi
hnyi drany anyin ödrin e mekihnânem, me
oâ köiö ûnyi hnyi kic anyin ödrin e beic,
me hûna ködrin he ka he m' ödrin e he ka
hu hnyei waleji u je khemanyin he ka ham
ködrin. 16 Ke ödrin e bi gan me laka-
mödrin, me ohwegiâ je nyidrin, me ca löng
bi ânyâm je hnanyibu, 17 me höcö löng,
me ca ûnykûme ânyâm je ûnyi hnân lâiâ,
waleji u je ânyâ hnyi wanbödrin; ke ödrin
e ohwegiâ je nyidrin, me thu musi me
otilâ taben he ka hmetu ka hnyi dok ae
uthaluö: ke u thibi Khong at ame beohia
hulö, at ae menyik me unöngöt ge ibetengiö,
e bec he ka hmönyin, ke gan hmâ ânyâm
ibetengiö, me u je ca hna degeci ödrin.
18 Eke, ödrin e ânyâ hobi ködrin nokon
kau adre me oköiâ, me ha, ka habe, Walang
Khongom, at ame hum u ûhem Aigupito,
ke ödrin e ânyâ je ûnyi ae gan hnân ohmö-
nyinâ; 19 ke so bi u je ca hna degeci ödrin
hnyi hnyebuba can ânyâm ibetengiö ae gan
hmâ: ke ca hia unyidrin ûlâ ame tot wisa
hnyi lany, he ka lili ödrin eû hnyi gethen;
me meic ame tot wisa hnyi hnyinghet he
ka omelami ödrin, me omanenâ gethen ödrin
e he ka vheno. 20 U je ham ködrin minya
hanom ae so he ka n' ödrin, ke u je ca
behânâ ânyâm mana ka hnyi je hnyimödrin,
ke u je habelidrin, anyin a ödrin beic.
21 Eke, fâte je huna u je hat ödrin hnyin
hnyi hnyebuba, e ba ke ûnyi ae hia gadrin;
a ca amam bi anyidrin je ûkhaû, ke a ca
khibi je cadrin. 22 Ke u je ham ködrin
je dökhu, me je hnyei, waleji u je khenâ
hoton je jekhöûdrin: me ödrin e hu hnyei
i Sihona, me hnyei iny than Hesebona, me
hnyei i Oga than Basana. 23 Ke u je
osehia je lakudrin helâ me je okhûiny
drany, me hum ödrin ka hnyi hnyei, waleji
u je ha ka lakamödrin, m' ödrin e he ka he
ka hnyin he ka hu. 24 Me ame he ka

hnyin je lakon me hu hnyei, ke u je hom
ûhnyûkongoâ hnyi hnyimaködrin at Ka-
nana tavat a idrin hnyei, me hn' ödrin ka
hnyi hnyamödrin, tha ödrin me je tuhödrin,
me tavat aten hnyei, m' ödrin e he ka ânyâ
wedrin ködrin. 25 Me ödrin e hûgûnâ je
taun adre bi haginy, me hnyei ae pipikhe-
nya, me hu je uma ae unöngöt ge ta je
ûnyi ae so hia, me je hna khû an, me je
hnyei vine, me je hnyei elaio, me je ûö ame
wa wan ae se hia: me ödrin e han me seku-
drin, me ödrin e pipikhenya, me senyinâ
ânyâm so ae gan hmâ. 26 Ke so bi ödrin
e ca ûling, ke ödrin e hna degeci u, me hna
hotudrin ai ânyâm hnanyibu, me hlingâ
ânyâm je perofeta tavat adre me thaw'
ödrin, he ka ohmetu ödrin köu, ke ödrin e
oâ hmönyin ae gan hmâ. 27 Anyin a wale
u je hn' ödrin ka hnyi hnyamen je iwahnai-
hmiöny mödrin, tavat adre me oveci ödrin:
ke haba hnyi ûen vec ödrin e tenge köu,
me u me löng hnyi drany; ke ûnyi hnyi
ânyâm betenge ae gan hmâ, me u me ham
ködrin tavat he ka omeli ödrin ûnyi hnyi
hnyamen je iwahnaihmiöny mödrin. 28 Ke
hwaban hnödrin hna laba hnahic ut, me
ödrin e ânyâ hmeto hulö hnyi hnyimâkâm:
anyin a wale u je hna degeci ödrin ka je
iwahnaihmiöny mödrin, me me hu musi
hudrin: ke so bi hnyi ûen ödrin e hmetu,
me tenge köu, me u me ling ödrin hnyi
drany; ke u je osehia omeli ödrin hoton
ânyâm betenge; 29 ke u je thaw' ödrin,
m' u me he ka ohmetu ödrin ka hnyi ânyâm
hnanyibu: ke so bi ödrin e bi gan me ca
löng bi hnâm je hna hûna, ke ödrin e monu
hnyi hnâm je hna owisa, (wale a ne ânyâ e
ke at, me ame he ka möt hnen e,) ke ödrin
e behânâ li abenyidrin, me ohwegiâ je nyi-
drin, me ca löng bi. 30 Ke se hia je huna
u je hokhnyoki ödrin, me thaw' ödrin hnen
hanom a deny ânyâm je perofeta: ke ödrin
e ca belöng: anyin a wale u je hn' ödrin
ka tavat aten je hnyei. 31 Ke so bi can
ânyâm ibetengiö ae gan, u je ca ti ohi'
ödrin, me hna degeci ödrin; anyin a u
Khong ame betenge me menyik. 32 Ke
walang ang Khonguhmun lö, at ae gan, ke
at ae hwege, a Khong hnân outen, at ame
tuö ûhihinyköu me ibetengiö, e na ca he ka
ûnyi bau hnyi hnyimâkâm ta je vec hia ame
o köhmun, ka latuhöhmun, me anyihmun je
than, me tavat bihut unyihmun, me anyi-
hmun je perofeta, me lakamöhmun, me
lakem hia, hwân hnyi bong bongon je than
Asuria ke ne o but hnyi bong ang. 33 Ke
so bi u wisa hnyi ta je ûnyi hia thithö ame o
köhmun; anyin ae wisa hnâm hna ânyâ, ke
kong hnöhmun hna ânyâ: 34 ke haba latu-
höhmun, me anyihmun je than, me tavat
bihut unyihmun, me lakamöhmun, me ödrin
e ca ânyâ ânyâm hnanyibu, me ödrin e ca
löng hnâm je hna hûna, me hnâm je hna
ohnathoâ, waleji u je thaw' ödrin hnyin.
35 Anyin a ödrin e ca hia but bi athnya-
baem hnyi dökhudrin dökhu, me ânyâm so
ae gan hmâ, waleji u je ham ködrin, me
hnyi hnyei ae gan me pipikhenya u je ham
hnyi hnyimaködrin, ke ödrin e ca hwiö
ûnyi hnyi anyidrin je hna ânyâ ae kong.
36 Wâ ju, öhmun ang lathnyabaem hnyi
bong ang, ke haba hnyei waleji u je ham
ka lakamöhmun he ka an wan, me soiny,
wâ bi, öhmun ang a lathnyaba hnyin.
37 Ke ame hwenying gan hmâ hobi kâu
je than waleji u je otilâ huhmun can anyi-
hmun je hulö: ke ödrin e musö je unyi-
hmun, me halehmun omeno, hoton wedrin,
ke gan hmâ vec köhmun. 38 Ke so bi
ûnyi hnyi ta je ûnyi hia eling öhmun e
ânyâ ûhihinyköu ae hnathu, me sihnalimen;
ke haba tuhöhmun, me at Levi unyihmun,
me tavat bihut unyihmun, me ödrin e ohmâ
haten.

HNYIMAKAN 10.

KE walang tavat adre me ohmâ haten
gadrin, Nehemia gavena nöku Haka-
lia, me Zedekia; 2 ke Seraia, Azaria, Jere-
mia; 3 Pasur, Amaria, Malekia; 4 Ha-
tusa, Sebania, Maluka; 5 Harim, Mere-
moth, Obadia; 6 Daniela, Ginethon, Ba-
ruka; 7 Mesulama, Abia, Miâmin; 8 Ma-
azia, Bilegai, Semaia; wale tavat bihut.
9 Me at Levi: Jesua, nöku Azania, Binui,
hanen je Laku Henadada, Kademiel; 10
me je liamekeiny mödrin, Sebania, Hodia,
Kelita, Pelaia, Hanan; 11 Mika, Rehoba,
Hasabia; 12 Zakuri, Serebia, Sebania;
13 Hodia, Bani, Beninu; 14 Je taben ka
tavat: Paros, Pahatha-moaba, Elama, Zatu,
Bani; 15 Buni, Azegada, Bebai; 16 Ado-
nia, Bigevai, Adin; 17 Atera, Hezekia,
Azura; 18 Hodia, Hasum, Bezai; 19 Ha-
rif, Anathoth, Nebai; 20 Magepias, Mesu-
lama, Hezir; 21 Mesezabel, Zadoka, Jadua;
22 Pelatia, Hanan, Anaia; 23 Hosea, Ha-
nania, Hasuba; 24 Halohes, Pilea, Sobek;
25 Rehum, Hasabena, Maseia; 26 Ahia,
Hanan, Anan; 27 Maluka, Harim, Baana.
28 Me je kolon tavat, tavat bihut, me at

Levi, me tavat tuö hwanuma, me tavat
khumöng, me at Nethini, me tavat hia
ödrin e hia but ûsâkâû ödrin bi me tavat
aten je hnyei ka hnyi hnanyibu anyin
Khong, me je laöiödrin, me lakudrin obaga
me wahlu, tavat wâhmakhmeto hia, me
tavat ae metâ ; 29 ke ödrin e kece hmâ ka
je liamekeiny mödrin, me anyidrin je taben,
me ödrin e tha ânyâ hna khemanyin me ha
je manyidrin, he ka vheno hnanyibu anyin
Khong, waleji a ham a deny Mose athnya-
bainy Khong, me he ka tuö me ânyâ je hna
hûna hia anyi Iehova a Tuhötin, me hnen
je hna owisa me hna otilâ ; 30 me öhmun
e ca he ka ham lakuhmun wahlu ka tavat
aten hnyei, me ca he ka hom lakudrin wa-
hlu hobi kâu lakuhmun obaga : 31 me a ne
hom tavat aten hnyei je omjeû me jeû hia
hnyi bong sabath hnân ûcû, öhmun e ca he
ka ûcû mödrin hnyi sabath, me ke bong adre
okabâ : me öhmun e he ka hna degecâ hnyi
huna a seveniny, me ca hnö je hna hok gufa
hia. 32 Ke öhmun e otilâ hobi köhmun je
hnanyibu, a hamöhmun he ka ve ham ke
keihen a kuniny sekel hnyi ke huna me ke
huna hobi kâu huliwa hnyi uma umen
Khongutin ; 33 hobi kâu areto hnân oma-
nenâ, me hudiny han ae bala bi, me hudiny
leû ae bala bi, me je sabath, me je tehi
ae teb ûnyi, me je bijeû adre thu, me je
ûnyi ae kap, me je hudiny hulö hnân bi
hwaban möt anyin at Isaraela, me hobi kâu
huliwa hia hnyi uma umen Khongutin.
34 Ke öhmun e ugleköbâ, wale tavat bihut,
me at Levi, me tavat, ûnyi ge hudiny utö
he ka hom ka hnyi uma umen Khongutin,
hoton je lap anyin lakamöhmun, hnyi je
ûen adre me thu, hnyi ke huna me ke huna,
hnân le hon taben hut kö Iehova Khongu-
tin, helâ me hna sihnalimen hnyi hnanyibu :
35 me he ka hom ka hnyi uma umö Iehova
wan a bân hnyi kânâ, me je wan ûö hia a
bân hnyi ke huna me ke huna : 36 helâe
minya lakutin je baga a bân, me haletin
omeno, helâ me hna sihnalimen hnyi hna-
nyibu, me je nokon kau a bân, me haletin
je mamoe, he ka hom ka hnyi uma umen
Khongutin, ka tavat bihut, tavat adre me
huliwa hnyi uma umen Khongutin : 37 me
ötin e he ka hom anyitin je falawa a bân,
me anyitin je hut adre kap göranyai me
wan haletin je ûö, me waina me wakaco,
ka tavat bihut, ka hnyi je hnyeuleny uma
umen Khongutin ; me je ke keihen a libe-
nyitainy jeûiny könötin kânâ ka at Levi ;
anyin a haba at Levi ödrin e hom je ke
keihen a libenyitainy hnyi ta je taun hia
ötin e belök hnyin. 38 Ke ame he at bi-
hut a mâtrâni Arona ka tha e me at Levi,
e ka he at Levi ka hom je ke keihen a libe-
nyitainy : k' ame he at Levi ka hom ke
keihen a libenyitainy ûnyi hnyi je ke kei-
hen a libenyitainy ka hnyi uma umen Kho-
ngutin, ka hnyi je hnyeule ka hnyin uma
omjeû. 39 Ke hamen lakon Isaraela me
lakon at Levi he ka hom ka hnyi je hnyeule
hudiny hwit, me waina, me wakaco, a eling
je kaiainy dok ae kap, me tavat bihut a
hnyat bi huliwa, me tavat tuö hwanuma
me tavat khumöng : ke ötin e ca he ka degec
uma umen Khongutin.

HNYIMAKAN 11.

KE haba je thaniny tavat, me, ödrin e
laba hnyi Jerusalema : me haba ko-
lon tavat, me, ödrin e ugleköbâ, he ka hom
khaca ûnyi hnyi je libenyitainy tavat he
ka laba hnyi Jerusalema, taun ae kap, k'
ame hnen bi je hnyat a nain hnyi ke je
taun. 2 Ke ame hahnahicâ je hnyat ödrin
e ka hamödrin hmehmela he ka laba hnyi
Jerusalema hnen ûkhacaköu. 3 Ke wa-
lang je homakan je ke keihen hnyei, tavat
adre me laba hnyi Jerusalema : ke haba
hnyi je taun anyin at Juda ödrin e ve laba
hnyi idrin je hnyei hnyi anyidrin je taun,
at Isaraela, me tavat bihut, me at Levi, me
at Nethini, me je lakon lathnyabai Solo-
mona. 4 Ke adre me laba hnyi Jerusalema
ke je lakon Juda, me ke je lakon Beni-
amina. Je laku Juda : Athaia, nöku Uzia,
nöku Zakaria, nöku Amaria, nöku Sefata,
nöku Mahalaleel, ke je laku Farez ; 5 me
Maseia, nöku Baruka, nöku Kole-hoz, nöku
Hazaia, nöku Adaia, nöku Joiarib, nöku
Zakaria, nokon at Siloni. 6 Haba je laku
Farez hia, tavat adre me laba hnyi Jerusa-
lema ödrin foa haded ke sikste eit tavat
ae hwege. 7 Ke walang je lakon Beni-
amina : Salu nöku Mesulama, nöku Joed,
nöku Pedaia, nöku Kolaia, nöku Maseia,
nöku Ithiela, nöku Jesaia. 8 Ke hwaban
dö e, Gebai, Salai, ödrin nain haded ke
twente eit. 9 Ke Joela nöku Zikeri at
ame tu' ödrin : ke Juda nöku Senua at
a loiny hon taun. 10 Ke je at bihut :
Jedaia nöku Joiarib, Jakina, 11 Seraia.
nöku Hilekia, nöku Mesulama, nöku Za-
doka, nöku Meraioth, nöku Ahituba at
ame musö uma umen Khong, 12 me je
liamekeiny a hnyat adre me ânyâ huliwa

hnyi uma, ödrin eit haded ke twente tu:
me Adaia, nöku Jerohama, nöku Pelalia,
nöku Amezi, nöku Zakaria, nöku Pasur,
nöku Malekia, 13 me je liamekeiny mē, je
kamen ae beönua ödrin tu haded ke fâte tu:
me Amasai, nöku Azareela, nöku Ahazi,
nöku Mesilemoth, nöku Imer, 14 me je
liamekeiny mödrin tavat ae hwege, ödrin
wan haded ke twente eit: ke Zabediela,
nöku Hagedolima at ame tu' ödrin. 15 Me
ke je at Levi minya: Semaia, nöku Ha-
suba, nöku Azerikam, nöku Hasabia, nöku
Buni; 16 me Sabetai, me Jozabada, ke li
tuhan at Levi, hamödru he ka tuö huliwa
hnyi hoton uma umen Khong; 17 me Ma-
tania nöku Mika, nöku Zabedi, nöku Asafa,
taben at ame hwân ogânâ hnyi hmi, me
Babebukia, at a loiny unyin je liamekeiny
mē; me Abeda nöku Samua, nöku Galal,
nöku Jeduthun. 18 Haba at Levi hia
hnyi taun ae kap, ödrin tu haded ke eite
foa. 19 Ke haba tavat tuö hwanuma,
Akub, me Talemon, me je liamekeiny mö-
dru, tavat tuö homagöule, ödrin wan haded
ke sevente tu. 20 Ke haba je kolon at Isa-
raela, tavat bihut, me at Levi, hnyi je taun
hia anyin at Juda, hnyi je ve idrin. 21 Ke
haba at Nethini, ödrin e laba hnyi Ofela:
ke haba Ziha me Gisepa ödru me tuö at
Methini. 22 Ke haba homakan at Levi
hnyi Jerusalema, me, Uzi, nöku Bani, nöku
Hasabia, nöku Matania, nöku Mika, ke je
laku Asafa, a tavat khumöng, ke hamödrin
he ka tuö huliwa hnyi uma umen Khong.
23 Anyin ae hu hnanyibu hnen than ga-
drin, a e bala bi jekhon tavat khumöng hnyi
ke bong me ke bong. 24 Ke haba Pe-
thaia nöku Mesezabel, hanen laku Zera,
nöku Juda, e unyin than hnyi ta je ûnyi
hia hnyi hnyei. 25 Ke haba ge je taun ae
ûhnyûkong me je utkânâiny, me ame laba
ke je laku Juda hnyi Kiriath-areba, me je
tauniny, me Dibona me je tauniny, me Je-
kabezel me je tauniny; 26 me Jesua, me
Molada, me Bethe-palet; 27 me Hazara-
sual, me Bere-seba, me je tauniny, 28 me
Zikelag, me Mekona, me je tauniny, 29 me
Ene-rimon, me Zorea, me Jamuth; 30 me
Zanoa, me Adulama, me je tauniny, me
Lakisa, me je tauniny, me Azeka me je tau-
niny. Me ödrin e laba, hwân hnyi Bereseba
ke ne o but hnyi hnyigöulen bucen Hinon.
31 Ke haba laku Beniamina, ödrin e laba
hwân hnyi Geba, ke ne o but Mikemas, me
Aia, me Beth-ela, me je tauniny; 32 me
hnyi Anathoth, me Nob, me Anania; 33 me
Hazora, me Rama, me Gitaim; 34 me Hadid,
me Zeboim, me Nebalat; 35 me Lod, me
Ono, me hnyigöulen bucen tavat ae metâ
huliwa. 36 K' adre me khenâ at Levi
hnyi Juda me Beniamina.

HNYIMAKAN 12.

WALANG tavat bihut me at Levi,
hnyat adre me tha he me Zeruba-
bela, nöku Sealetiela, me Jesua; wale Se-
raia, Jeremia, Ezera; 2 Amaria, Maluka,
Hatusa; 3 Sekania, Rehum, Meremoth;
4 Ido, Ginetho, Abia; 5 Miamin, Maadai,
Bilega; 6 Semaia, Joiarib, Jedaia; 7 Salu,
Amok, Hilekia, Jedaia. Wale je taben
tavat bihut me je liamekeiny mödrin hnyi
je bong bongu Jesua. 8 Me at Levi
minya, wale Jesua, Binui, Kademiel, Se-
rebia, Juda, Matania, at ame vhik khu-
möng, e me je liamekeiny mē. 9 Ke haba
Bakebukia, me Uni, li liamekeiny mödrin,
ödru e laba, cici ödrin hnyi je hanymen.
10 Ke haba Jesua ame hnöku Joiakim, me
Joiakim ame hnöku Eliasiba, ke Eliasiba ame
hnöku Jehoiada, 11 ke Jehoiada ame hnöku
Jonathana, ke Jonathana ame hnöku Jadua.
12 Ke haba hnyi je bong bongu Joiakim e
hu tavat bihut, je kamen ae beönua: ûnyi
ga Seraia, Meraia; ûnyi ga Jeremia, Ha-
nania; 13 ûnyi ga Ezera, Mesulama; ûnyi
ga Amaria, Johanana; 14 ûnyi ga Me-
liko, Jonathana: ûnyi ga Sebania, Josefa;
15 ûnyi ga Harim, Adena; ûnyi ga Me-
raioth, Halekia; 16 ûnyi ga Ido, Zakaria;
ûnyi ga Ginethon, Mesulama; 17 ûnyi ga
Abia, Zikeri; ûnya gâ Miamin, ûnyi ga
Moadia, Piletai; 18 ûnyi ga Bilega, Sa-
mua; ûnyi ga Semaia, Jonathana; 19 ûnyi
ga Joiarib, Matenai; ûnya ga Jedaia, Uzi;
20 ûnyi ga Salai, Kolai; ûnyi ga Amok,
Heberu; 21 ûnyi ga Hilekia, Hasabia;
ûnyi ga Jedaia, Nathaniela. 22 Ke haba
at Bevi hnyi je bong bongu Eliasiba, Je-
hoiada, me Johanana, me Jadua, wale adre
sihnalimidrin a je kamen ae beönua: me
tavat bihut minya hnyi musi anyi Dariu
than Peresi. 23 Je laku Levi, je kamen
ae beönua, adre me sihnalimidrin hnyi tusi
hnân ha je bong, ke ne o but hnyi je bong
bongu Johanana, nöku Eliasiba. 24 Ke
haba je taben at Levi; Hasabia, me Se-
rebia, me Jesua nöku Hademiel, me je
liamekeiny mödrin cici ödrin, he ka oganâ
me ole, hoton hna hûna ga Davita aten
Khong ke dö cicö ke dö. 25 Haba Ma-
tania, me Bakebukia, me Obadia, me Me-

sulama, me Talemon, me Akub, tavat tuö
hwanuma, ödrin e tuö homagöuleny uma
omjeû. 26 Ke tavat eling hnyi je bong
bongu Joakim nöku Jesua, nöku Jozadaka,
me hnyi ûö Nehemia, at ame musi, me
Ezera, at bihut a at sihnalimen.

27 Ke haba hnyi hna okabâ hna up ha-
giny Jerusalema, ödrin e elâm at Levi
hnyi anyidrin je taun hia, he ka hum ödrin
Jerusalema ai, he ka hnyi okabâ hak me
senyin, me ole, me khumöng, ge je sime-
balo, me je nabeli, me je kitara. 28 Ke haba
lakon tavat khumöng ödrin e ûkhacaköu
ûnyi hnyi dok ae tha hon igigilö Jerusalema,
me je taun anyin at Netofa; 29 me ûnyi
hnyi Bethe-gilegala, me ûnyi hnyi je utkânâ
anyi Geba, me Azemaveth; anyin a haba at
khumöng ödrin e hia but otilâ anyidrin
je taun ae ûhnyûkong igigilö Jerusalema.
30 Ke haba tavat bihut me at Levi, ödrin e
obosi ödrin bi; k' ödrin e obosoâ tavat, me
je homagöule, me hna up hak veto. 31 Ke
oge me hom je than Juda kâ thö ka hnyi
hon hna op hak veto hnyi ke keihen metâ,
ke ne o but ka hnyi homagöuleny ta tet:
32 ke hwabödrin dö ame he but Hosaia me
hafiny je than Juda, 33 Azaria, Ezera, Me-
sulama, 34 Juda, Beniamina, Semaia, Jere-
mia, 35 me ke je lakon tavat bihut a je
baga, k' ödrin e hok trutru: Zakaria nöku
Jonathana, nöku Semaia, nöku Matania,
nöku Mikaia, nöku Zakuri, nöku Asafa;
36 me je liamekeiny mē, a Semaia, me
Azareela, me Milalai, me Gilalai, me Maai,
me Nathaniela, me Juda, me Hanani, tavat
adre me hom je ûnyikhumöng anyi Davita
aten Khong; me Ezera at sihnalimen ame
hnyimakan anyidrin bunyen; 37 ke haba
hnyi homagöuleny köiö ame pupua, me
gethen hnyi hnyimaködrin, ödrin e öliâ
wacûatiny taun anyi Davita, hnyi hna öliâ
ka hnyi hon hak veto, walethö hon uma
umö Davita, ke ne o but ka hnyi homa-
göuleny köiö e deiö. 38 Ke haba dö a
koiny tavat ole, me ödrin e he bi he ka
ûkhanö mödrin, ke inya bi hotudrin tha
inya me hafiny tavat ka hnyi hon hak veto,
walethö hon tap ae beû göranyai a hnen je
meic, ke ne o but hnyi hna up hak veto ae
lau: 39 me ethö hon homagöulei Eferaima
me homagöule kâû adrem, me homagöuleny
ta je wâ, me tap ae beû göranyai anyi Ha-
nanel, me tap ae beû göranyai anyi Mea,
ke ne o but hnyi homagöuleny mamoe: me
ödrin e todrö hnyi homagöuleny uma ceat.
40 K' ame tot helâe li döiny hnyat ole
hnyi uma umen Khong, k' inya minya, me
hafiny hnyat musi unyik: 41 ke haba tavat
bihut, Eliakima, me Maseia, me Miamin,
me Mikaia, me Elioenai, me Zakaria, me
Hanania, hnyat hok trutru; 42 me Ma-
seia, me Semaia, me Eleazara, me Uzi, me
Johanana, me Malekia, me Elama, me Ezer.
Ke haba tavat khumöng adre me khumöng
göranyai tha ödra me Jezeraia at ame tu'
ödrin. 43 Ke ödrin e hudo je hut ae gan
hnyi bong eling me senyin; anyin a Khong
ame osenyini ödrin ge senyin; me je momo
me je wanakat minya ödrin e hnyi senyin:
me adre me löng hnyi dok ae sâkâû hwan
senyin hnyi Jerusalema.

44 Ke adre me otilâ hnyi bong eling
tavat hon je hnyeuleny omjeû, me je hut
adre kap göranyai, me je wan a bân, me je
ke keihen a libenyitainy, m' adre me ûkha-
caköu kâu ûnyi hnyi je utkânâiny je taun,
je jekhöû hoton hnanyibu hobi kâu tavat
bihut me at Levi: anyin a at Juda
ödrin e senyin ka tavat bihut me at
Levi, tavat huliwa. 45 Ke ödrin e tuö
hanymen ûnyi ge Khongudrin, me hany-
men ge hna obosoâ, helâe minya tavat
khumöng me tavat tuö hwanuma, hoton
hnanyibu anyi Davita me Solomona a
nokon. 46 Anyin a hnyi ûö Davita ehac
me Asafa e hu homakan ka tavat khumöng,
me je khumöng hnân oganâ me hnân ole
ka Khong. 47 Ke haba hnyi ûö Zeruba-
bela, me ûö Nehemia, haba at Isaraela hia
ödrin e ham je jekhon tavat khumöng me
tavat tuö hwanuma, ke jekhöû hnyi ke
bong: ke ödrin e okabâ ta je ûnyi hobi
kâu at Levi; ke haba at Levi ödrin e okâbâ
hobi kâu laku Arona.

HNYIMAKAN 13.

KE haba hnyi bong e adre me aû hnyi
tusi anyi Mose, ke haba tavat adre
me löng; ke adre me wâ hna sihnalimen
hnyin, a ame ca he at Amona me Moaba
ka hnyi dit hnyi ûkhacaköu anyin Khong
nyiele balua; 2 can ödrin e ca ûkhanö me
lakon Isaraela me je areto me köiö, ke ödrin
e ham bak kö Balaama me me he ka hang'
ödrin: ke so bi haba Khongutin ame wia
hna hangâ me me hnahic bi. 3 Ke ödrin
e löng ut hnanyibu, me ödrin e öûsâkâûöâ
tavat ae se hia ae ve bongon bi ûnyi ge at
Isaraela.

4 Ke haba ehac, Eliasiba at bihut wale
adre me otilâ hon je hnyeuleny uma umen
Khongutin, ke iatre Tobia mē, 5 me e ame
hia but penapena hobi kâu hnyeule ae gan,
waleji adre me ip hnyin je hudiny han, me

libanu, me je kaia, me je ke keihen a libe-
nyitainy hwit, me waina, me wakaco, waleji
adre hunâ hobi kâu at Levi, me at khumöng,
me at tuö hwanuma; me je hut adre kap
göranyai, hobi kâu tavat bihut. 6 Ke
haba hnyi ûen hia eling, me hiö nya hnyi
Jerusalema: anyin a haba hnyi huna a
thöte tui Aretaseta than Babulona, me oge
me he ka than, ke hwaban dö ke je bong
oge me sumâtâ than: 7 me oge me o but
hnyi Jerusalema, me wâ hulö a ânyâ Elia-
siba ga Tobia, a e ame penapena hobi kâu
hnyeule hnyi je hnyeuleny uma umen
Khong. 8 Me gan hmâ anyik vec: wale-
ling me oge me dedegec je thatûnyi anyi
Tobia ûnyi hnyi hnyin hnyeule. 9 Me
oge me hûna m' ödrin e ânyâwia je hnye-
ule: ke oge me odilâ hmetu kâe je kaiainy
uma umen Khong, tha eling me je hudiny
han, me libanu. 10 Ke oge me wâ but a
g' adre me ca ham bi je jekhon at Levi;
me haba at Levi, me tavat khumöng, a
tavat ânyâ huliwa, adre me ve kec ka hnyi
idrin je hnyei. 11 Me oge me iwatretra
me tavat musi me ha, ka habe, Anyin a
ieû adre me hna degecâ uma umen Khong?
Me oge me ukhacaköu ödrin, me otil' ödrin
hnyi hanymödrin. 12 Me haba at Juda
hia ödrin e hom ke keihen a libenyitainy
hwit, me waina, me wakaco ka hnyi je
uma omjeû. 13 Me oge me otilâ tavat
tuö uma omjeû, wale Selemia at bihut, me
Zadoka at sihnalimen, me Pedaia a hanen
at Levi: ke ûtangköu mödrin Hanan nöku
Zakuri, nöku Matania: anyin adre me
haiwisai ödrin, ke hamödrin he ka khenâ
ka je liamekeiny mödrin. 14 Khonguk lö,
ûnykûmi nya ju hnyi ûnyi ang, ke ca he
ka kot degecâ anyik je huliwa ae betenge
waleji oge me ânyâ ka hnyi uma umen
Khonguk, me je huliwainy.

15 Haba hnyi ûen eling oge me wâ hnyi
Juda keihen adre me hlec wan vine hnyi
sabath, me hok je bwiny hwit, me ohijenâ
je asina; me waina minya, me je wan vine,
me je wan meta, me je hok hia wale adre
me sukhöûnâ Jerusalema ai hnyi bong
sabath: ke oge me thaw' ödrin hnyi bong
ödrin e ûcû jeû hnyin. 16 Ke hu minya
ke je at Turo adre me laba eling, hnyat
adre me hom je wâ, me ta je ûnyi hia hnân
ûcû, m' adre me ûco hnyi sabath me lakon
Juda hnyi Jerusalema. 17 Me oge me
iwatretra me je taben hnyi Juda, me ha
ködrin, ka habe, Ieû ang gabun, öbun e
ânyâ ûnyi e ae kong, me okongoâ bong
sabath? 18 Hawa a ca ânyâ helâe laka-
möbun, me haba Khongutin ame oâ ta je
ûnyi hia eang ae kong kötin, me hon taun
ang? ke öbun e bi hanen hmönyin kö Isa-
raela hnyi hna okongoâ sabath. 19 Ke
ame hauhaotreng ut hnyi je homagöuleny
Jerusalema ke tiga hia bi sabath, me oge
me ûkhûnöng he ka hlöng je homagöule, ke
oge me hûna a g' adre me ca he hmetu bi
ka khöng ke ne o but a um dö sabath: ke
oge me otilâ ke lathnyabaik hnyi je homa-
göule, m' adre me ca he ka dit me je hok
hnyi sabath. 20 Ke ame mokut tavat tren
omjeû me ûcû omjeû hnyi hoton Jerusalema,
ame ne khaca ûen ame ne lo. 21 Ke oge
me û ödrin, me ha ködrin, ka habe, Ieû
ang gabun öbun e mokut hmelen hna up
hak? öbun e ne helâe hmetu me oge me he
ka köt öbun. Ke hwân e, ödrin e ca o
hmetu bi hnyi sabath. 22 Me oge me
kunâ at Levi he ka obosoi ödrin bi, m' adre
me he ka tuö je homagöule, me okabâ bong
sabath. Khong lö, ûnykûmi nya ju hnyi
ûnyi eang minya, me betenge gak helâ me
ûganiny ânyâm ibetengiö.

23 Ke hnyi ûen eling oge me wâ at
Juda tavat adre me hok momo hnyi Ase-
doda, me Amona, me Moaba: 24 ke haba
je lakudrin adre me hom hanen hwen Ase-
doda, ke ca khan' ödrin fuc wia bi hwen
Juda, ke hoton hwan ke hnyei me ke hnyei.
25 Ke oge me û ödrin, me haikongu ödrin,
me kot keihen me hnimö je bödrin, me
kun' ödrin he ka hâiâ Khong, me ha, ka
habe, Öbun e ca he ka ham lakubun wahlu
ka lakudrin obaga, me hom lakudrin wahlu
hobi kâu lakubun obaga, me hobi köbun bi.
26 Hawa, a ca monu Solomona tuhan Isa-
raela hnen ûnyi e? ke so bi e ba than a
helâ mē hnyi je hnyei ae se hia, ke haba
Khongon ame betenge gan, ke Khong ame
otilâ e he ka than hon at Isaraela hia; ke
so bi je momo kanyua ödrin e omono e.
27 Hawa, öhmun e he ka ling öbun he ka
ânyâ hia hulö e ae gan, he ka hanyâûâ
weny Khong wale he ka hoktamomo ka-
nyua? 28 Ke haba ke nöku Jehoiada,
nöku Eliasiba at bihut ae beönua ame hom
nöku Sanebalata at Horono: me oge me
obâ e gak. 29 Khonguk lö, ûnykûmi ödrin
ju, anyin ödrin e okongoâ hanymen tavat
bihut, me ûhihinyköu anyin tavat bihut, me
at Levi. 30 Helâe oge me obosoi ödrin ge
je atkanyua hia, me owisa hanymen tavat
bihut, me at Levi hnyi je ve hanymödrin:
31 me hobi kâu hudiny utö, hnyi ûen adre
owisa, me wan a bân. Khonguk lö, ûnykû-
mi nya ju, me ohnabici nya.

TUSI ESETERA.

HNYIMAKAN 1.

HABA hnyi je bong bongu Asueru (haba Asueru ling ame musi hwân hnyi India ke ne o but hnyi Aithiope, ke hnyi je ke keihen hnyei a wan haded ke twente seven :) 2 haba hnyi ûen eling ame laba Asueru than hon theroniny dokhon dökhu, hnyi Susani hnyaban than, 3 hnyi huna a kuniny anyin musi, me e ame ânyâ bijeû ka anyin je taben, me lathnyabainy; ke e unyin hmanenanginy Peresi me Madai, je taben me latuhan ta je hnyei: 4 me e ame omanenâ tang omjeûiny dokhon dökhu ae hmanenang, me meciny anyin musi ae so, hnyi je bong ae se, a wan haded ke eite je bong. 5 Ke ame um dö je bong eling, me haba than ame ânyâ ke bijeû ka tavat hia a ödra hnyi Susani hnyaban than, ka tavat ae gan me tavat ae ûhnyûkong, hnyi seven ta bong, hnyi hnyeuleny utkânâhnyi uma umen than; 6 adre me uhno mano ae hau, me udrudrâ löhau, me udrudrâ, me ohmâ ge je tö ae hau a lino ae ûhnyû kong nân me udrudrâ hlit ka hnyi je otru sileva, me je hmolom veto oût ae hau; ke gol me sileva je hna mokut ame tot hon hna bi dek veto ae dra, me hau, me mat, me hlit.
7 Ke adre me habelidrin hnyi je kaia gol, (ke ve bongon je kaia,) me waina ae gan anyin than, hoton ibetengiö anyin than.
8 Ke adre me ic bi hoton hnanyibu; a g' adre me ca ûjengö: anyin a helâe hna owisa hnen than ka hnyat musi hnyi umen uma, a ödrin e he ka ve ânyâ helâ me weny ke at me ke at. 9 Ke haba momo than a Vaseti ame ânyâ bijeû anyin omomo hnyi uma umo Asueru than. 10 Ke haba hnyi bong a seveniny, k' ame senyin hnyekon than ge waina, me e ame ha kö Meuman, me Bizetha, me Harebona, me Bigetha, me Abagatha, me Zethar, me Karekas je eunuka a seven, hnyat ödrin e huliwa hnyi hnyimakö Asueru than, 11 he ka hum Vaseti momo than ka hnyi hnyimakan than ame bicâ korona anyin than, he ka omanenâ hmanenanginy momo ka tavat, me je taben: anyin ae so hmainy momo. 12 Ke haba Vaseti momo than ame höcö he ka he hoton hofuc hwan than a deny anyin je eunuka: anyin a wale ame hmönyin than, k' ame ubâhlâ anyin hmönyin. 13 Me haba than ame ha ka tavat ae metâ, tavat adre me wâhmakhmetoâ je ûen, (anyin a wale hwakecin than ködrin hia thithö tavat adre me wâhmakhmetoâ hnanyibu, me hna owisa; 14 ke haba ûtangköu mē, Karesena, me Sethar, me Adematha, me Tasesa, me Meres, me Maresena, me Memukan je taben anyin at Peresi me Madai a ödrin seven, tavat adre me wâ hnyimakan than, me laba beönua hnyi dökhu :) 15 Ieû ötin e he ka ânyâ kö Vaseti momo than hoton hnanyibu, anyin a ca ânyâ helâ me hna hûna hnö Asueru than a deny anyin je eunuka?
16 Haba Memukan ame thu hnyi hnyimakan than me anyin je taben, ka habe, a ca monu Vaseti momo than ka than thibi, ke so bi ka je taben hia, me tavat hia ae hnyi je ke keihen hnyei hia i Asueru than. 17 Anyin ame he omomo hia ka löng hwakecin momo than, me ödrin e he ka hûkötiâ laöiödrin obaga, ödrin ka löng a Asueru than ame ûkhûnöng he ka hawö Vaseti momo than ka hnyi hnyimakan, ke ame ca he bi. 18 Me ame he je momo than hnyi Peresi me Madai, adre me löng hna ânyâ hnen momo than he ka ha helâe ka je taben hia anyin than. Me ame he ka gan ûhöciö me hmönyin. 19 Ame ne so ka than, e so he ka kunâ hofuc hwan than ûnyi gam, me sihnalimen e hnyi je hnanyibu anyin at Peresi me Madai, me me ca wia bi, a g' ame ca he hmetu bi Vaseti ka o hnyi hnyimakö Asueru than; ke ame he than ka ham hanymen momo than ka ke at ae so hon. 20 Ke hnyi ûen adre me he ka omanenâ hofuc hwan than wale e ame he ka ha hnyi dokhon dökhu hia, (anyin ae gan hmâ,) me ame he omomo hia ka oganâ laöiödra, tavat ae gan me tavat ae ûhnyûkong. 21 Ke so hofuc eling ka than me je taben; ke haba than ame ânyâ helâ me hofuc ho Memukan:
22 anyin a e ame kunâ je tusi ka hnyi je ke keihen hnyei hia iny than, hnyi ke keihen me ke keihen, hoton hna sihnalimen, me ke hnyei me ke hnyei hoton hwan hnyei, m' adre me ve musi obaga hnyi

umödra je uma, me omanenâ e hoton hwan
idrin je hnyei.

HNYIMAKAN 2.

HWABAN ta je ûnyi eling k' ame hia
but hmönyin anyi Asueru than, me
e ame ûnykûmi Vaseti, me ûnyi e ame
ânyâ, me hna owisa kâu. 2 Me haingen
lathnyabainy than, a hnyat huliwa kâu, ka
habe, E so adre me elâm hobi kâu than
wahlu ae hmanenang: 3 ke so ame he
than ka otilâ je taben hnyi je ke keihen
hia dokhon dökhu, m' adre me ûkhacaköua
wahlu ae hmanenang hnyi Susani hnyaban
than, hnyi uma umen omomo, unyi Hege
eunuka anyin than, at ame tuö omomo; k'
adre ma ham ködrin ta je ûnyi hnân obosoâ:
4 me haba hlu ae so ka than ame he ka
momo than hwabö Vaseti. Ke so hofuc e
ka than; me ame ânyâ helâe.
5 Ke wale ke at Juda hnyi Susani hnya-
ban than, Modikai ien, nöku Jaira, nöku
Simei, nöku Kiso, at Beniamina; 6 a at
adre me hom ûheny Jerusalema tha e me
je bâ, waleji adre tha hom me Jekonia than
Juda, a hom Nebukaneza than Babulona.
7 Ke e ame hat Hadasa, wale Esetera, a
nokon liamekeiny me kamen; anyin ae ba
kamen me hinyen, ke hlu ae so hnyimakan
ke hmanenang; haba Modikai ame hom e
me me nokon bi hnyi ûen ame mokcu ka-
men me hinyen. 8 Ke adre me löng hofuc
hwan than me anyin hnanyibu, k' adre me
ûkhacaköuâ wahlu ae se hia hnyi Susani
hnyaban than unyi Hege, me adre me hum
Esetera minya ka hnyi uma umen than,
unyi Hege, at ame tuö omomo. 9 K' ame
so hlu eling, me e ame betenge gan; ke e
ame ie ham kâu ta je ûnyi hnân obosoâ, me
je jekhon, me seven ta hlu adre me ûca
hnân hobi kâu bi, ûnyi hnyi uma umen
than: k' ame hna e me anyin je hlu ka
hnyi dok ae so hnyi uma umen omomo.
10 Ke haba Esetera ame ca omanenâ ge
iny hnyei me je lahanen, anyin a Modikai
ame hûna kâu a e ame ca he ka omanenâ.
11 Ke haba Modikai ame ngenu hnyi je
bong hia hnyi hnyimakan hnyeuleny uma
umen omomo, he ka wâ hawa ga Esetera,
ke ieû adre me he ka ânyâ kâu. 12 Ke a
o but ûen je hlu he ka ve he kö Asueru
than, hwaban twelv ta tehi adre me ânyâ
kâu hnyin hoton hnanyibu ge omomo,
(anyin adre me ohwâdâ ta je bong bongon
obosoi ödrin, a siks ta tehi ge wakaco muro,
ke siks ta tehi ge je ûnyi ae bo so, me ke
je ûnyi hnân obosoâ omomo,) 13 ke walang
bongon ame he je hlu ka than, adre me
ham ködrin ta je ûnyi hia a wedrin he ka
hom ûnyi hnyi uma umen than. 14 Ödrin
e he hnyi sahac me hmetu hnyi hnyoma-
katu ka hnyi uma umen je momo a loiny,
unyi Sasegaz eunuka anyin than, at ame
tuö anyin omomo: ödrin e ca he ka hmetu
ka than ame ne ca senyin ködrin than, me
haw' ödrin ge iödrin bi. 15 Ke ame o but
ûö Esetera, nöku Abihaila, liamekeiny me
kamö Modikai, at a hom e me me nokon,
he ka he ka than, me haba hlu eling ame
ca weny bi ke ûnyi, ke so bi hna ha thibi
hnö Hege eunuka anyin than, at ame tuö
je momo. Ke ame so Esetera hnyi hnyi-
makan tavat hia adre me wâ e. 16 Ke
adre me hum Esetera kö Asueru than ka
hnyi uma umen than hnyi tehi a teniny,
wale tehi Tebeth, hnyi huna a seveniny
anyin musi. 17 Ke haba than ame weny
Esetera hon je momo hia, ke e gan hmâ
hnen hna betenge gan, ke e ame weny e
hon je hlu hia thithö; me e ame obicâ e ge
korona anyin than, me hom e hnân momo
than hwabö Vaseti. 18 Me haba than
ame ânyâ bijeû ae gan hmâ hobi kâu anyin
je taben, me lathnyabainy, bijeû e anyi
Esetera; ke e ame hna he ka menâ, hnyi
je ke keihen hnyei, me ham je bwihlany,
hoton betenge anyin than. 19 Ke haba
Modikai ame laba hnyi homagöuleny than
hnyi ûen a loiny adre ûkhacaköuâ wahlu.
20 E tiga ca um bi Esetera omanenâ je la-
hanen me iny hnyei; helâ me hna hûna
kâu ga Modikai: anyin a Esetera ame ânyâ
hna ha hnö Modikai helâ me ûen adre me
hat hnyin. 21 Ke haba hnyi je bong e
waleji ame laba Modikai hnyi homagöuleny
than, me ame hmönyi Bigethan me Teres
li eunuka anyin than hanen tavat tuö hwa-
numa, me ödru me heleû deny he ka hlingö
Asueru than. 22 Ke ame manen dut ûnyi
eling kö Modikai, me e ame thumetu Ese-
tera, momo than; ke haba Esetera ame
thumeto than ûnyi hnyi iö Modikai. 23 Ke
haba hnyi ûen adre me uhnö ûnyi eling, ke
adre me wâhmakhmeto ae hnathu, me adre
me tha uhni ödru hnyi ke ûö: me adre me
sihnalimen e hnyi tusi hnân ha je bong
hnyi hnyimakan than.

HNYIMAKAN 3.

KE hwaban ta je ûnyi e haba Asueru
than ame oganö Hamana nöku
Hamedatha at Agaga, me ogöranyâ e, me
ip taben tap hon taben je than hia unyin.
2 Ke haba lathnyabainy than a ödrin hnyi
homagöuleny than, me ödrin e labö nom,
me iyâû kö Hamana; anyin a than ame
hûna helâe gan. Ke haba Modikai ame ca
nom me iyâû kâu. 3 Ke haba lathnyabainy
than a ödrin hnyi homagöuleny than, ödrin
e ha kö Modikai, ka habe, Ieû gam u me
hanyâûâ hnanyibu anyin than? 4 Ke ödrin
e ha kâu hnyi ke bong me ke bong, ke ame
ca ling ödrin, m' ödrin e thumetu Hamana,
me me manen bi a g' ame tethmâ la bongu
Modikai: anyin a e ame thumetu ödrin a e
at Juda. 5 Ke a wâ Hamana a Modikai
ame ca nom, me iyâû kâu, me Hamana ame
unöngöt ge hmönyin. 6 Ke ame höcö he
ka bake hlingö Modikai; anyin adre hia
but omanenâ kâu hnyei i Modikai: anyin a
wale Hamana ame heleû deny he ka ohia
at Juda hia thithö a ödrin hnyi je ke keihen
hia dökhu dökhu Asueru, wale hnyei i Mo-
dikai. 7 Haba hnyi tehi a bân, wale tehi
Nisan, hnyi huna a twelviny musi anyi
Asueru, me ödrin e ânyâ Puro, wale ugle-
köb, hnyi hnyimakö Hamana hnyi ke bong
me ke bong, me ke tehi me ke tehi, ke ne o
but hnyi tehi a twelviny, wale tehi Adara.
8 Ke haba Hamana ame ha kö Asueru than,
ka habe, E hu tavat adre me vese me ve
laba hnyi je hnyei a je ke keihen hia hnyi
dokhom dökhu; ke e ke anyidrin je hna-
nyibu me ta ogo hnyei hia thithö; ke ödrin
e ca ânyâ je hnanyibu anyin than: anyin a
wale e ca ûcû bi ka than he ka hokhnyoki
ödrin. 9 Awe, ame ne so ka than, me so
adre me sihnalimen m' adre me ohi' ödrin;
ke hamök bi he ka ham ten thauzan je talan
sileva ka hnyat adre me ânyâ huliwa anyin
than, m' adre me hom e ka hnyi tang
omjehen than. 10 Ke haba than ame uny
jut wen banyen me ham e kö Hamana nöku
Hamedatha at Agaga, at ame bi iwahnai-
hmiöny me at Juda. 11 Ke haba than ame
ha kö Hamana, ka habe, Adre hia but ham
köu sileva, me tavat minya, m' u me ânyâ
ködrin helâ me wem. 12 Me adre me hawâ
tavat sihnalimen anyin than hnyi bong a
thötininy tehi a bân, me adre me sihnalimen
helâ me hnö Hamana hna hûna ka tavat
musi ae beönua anyin than, me je gavena
hnyi je ke keihen hnyei, me tavat musö je
hnyei; ka ke ke keihen me ke ke keihen
hnyei helâ me hna sihnalimen, me ka ke
hnyei me ke hnyei hoton hwan je hnyei;
ke adre me sihnalimen hnyi iö Asueru than,
ke adre me ohmâ haten hnen wen banyen
than. 13 Ke adre me kunâ tavat wadringâ
je tusi ka hnyi je ke keihen hnyei iny than,
he ka ohia me hlingâ, me öba at Juda hia
thithö, tavat ae ûhnyûkong me wahingat,
me ta je wanakat me omomo, hnyi bong a
khaca, wale hnyi bong a thötininy tehi a
twelviny, wale tehi Adara, ke adre me he
ka söh anyidrin ta je ûnyi. 14 Ke haba
hna oc önyen tusi, adre me kunâ ka hnyi
je hnyei, m' adre me he ka omanenâ hna-
nyibu hnyi je ke keihen hnyei, m' adre me
he ka laba penapena hobi kâu bong eling.
15 Ke ame ie he but tavat wadring ge hna
hûna hnen than, ke adre me omanenâ hna-
nyibu hnyi Susani hnyaban than: ke haba
than me Hamana ödru me tha laba he ka
ic; ke ame hlohlo but taun Susani.

HNYIMAKAN 4.

KE a wâ but Modikai ta je ûnyi hia
thithö adre ânyâ, haba Modikai ame
kia anyin je ûkhaû, me khavâ ec mano ae
gan nân, me botru dröu, me he hnyi wanben
taun, me fuc hwege göranyai me tenge:
2 ke e ame o but hnyi hnyimakan homa-
göuleny than: anyin ame ca he ka delec
homagöuleny than at ame khavâ ec mano
ae gan nân. 3 Ke haba hnyi je ke keihen
hnyei hia waleji a o hnyin hofuc hwan than
me anyin hnanyibu, wale hnyok ae hmak
gan hmâ ka at Juda, me ca han, me tenge
ae gan; ke haba tavat ae se hia adre me
mokulec ec mano ae gan nân, me hnabadröu.
4 Haba je hlu anyi Esetera me anyin je
eunuka ödrin e o me thumeto e; me ame
hlöuhlöu gan hmâ momo than; me e ame
ûkhûnöngâ je ûkhaû he ka khaûö Modikai,
me hom ûnyi gan mano ae gan 'nân: ke e
ame ca kap. 5 Me Esetera ame hawo
Hatak, ke eunuka anyin than, wale e ame
otilâ hobi kâu, me bi hofuc kö Modikai he
ka wâ ieû ang, ke ieû bongon. 6 Haba
Hatak ame he kö Modikai ka hnyi dok
ae lau hnyi taun, cicö homagöuleny than.
7 Me Modikai ame thumeto e ge ta je ûnyi
hia ame o kâu, me ûganiny mone a ha Ha-
mana he ka ip hnyi uma omjeû anyin than
ûnyi ge at Juda, he ka ohi' ödrin. 8 Ke e
ame ham kâu tusi hnanyibu adre me oc,

wale adre me omanenâ hnyi Susani, he ka
ohi' ödrin, m' adre me omanenâ kö Esetera,
me thumeto e; me hûna kâu he ka he ka
than he ka khöû kâu me sumâtâ aten iny
hnyei hnyi hnyimakan. 9 Ke haba Hatak
ame he me thumetu Esetera ge hofuc ho
Modikai. 10 Me haba Esetera ame ha kö
Hatak, me bi hofuc kö Modikai, ka habe;
11 E khana but lathnyabainy than, me aten
je ke keihen hnyei iny than, a haba hnyat
hia obaga me omomo, adre me ne he ka
than hnyi hnyeule eiö, k' adre me ca hawâ,
me khaca thibi hnanyibu ködrin a g' adre
me he ka hling' ödrin ke so at ame he than
ka inâ kâu uci gol, me me möt bi: ke adre
me ca hawo nya he ka he ka than hnyi je
bong a thöte. 12 Me adre me thumetu
Modikai ge hofuc ho Esetera. 13 Me Mo-
dikai ame ha he ka thu kö Esetera, ka habe,
Ca he ka ûnykûme hnyi hnyekom a g' ame
he ka mok hia at Juda, ke u ma he biju ka
möt hnyi uma umen than. 14 Anyin a u
je ne laba hnyibû hnyi ûen ang, me ame he
ka hu menâ me möt ka at Juda ûnyi hnyi
ke dok bi, ke haba u, me lap anyin kâmâm,
me, adre me he ka ohia hia: ke khanö ia,
hawa, ame ne o but köu dökhu hnân hobi
kâu ûen helâng? 15 Me haba Esetera ame
ha he ka thu kö Modikai, ka habe, 16 He
thö ka ûkhacaköuâ at Juda hia adre me wâ
hnyi Susani, ke he th' öbun ka ca han, cak,
ca he ka han me ic hnyi kun ta bong, hnyi
lit me lany: ke oge me he bi nya me anyik
je hlu he ka ca han minya; ke helâe oge
me he ka he ka than, wale a ca ûcû me
hnanyibu: ke eja ke ne oge ne mokcu, awe,
oge me he ka mokcu. 17 Ke haba Modi-
kai ame he but, me ânyâ hia helâ me hna
hûna hnö Esetera.

HNYIMAKAN 5.

KE haba hnyi bong a kuniny, haba
Esetera ame khavâ je ûkhaûen than,
me tot hnyi hnyeule eiö hnyin uma umen
than, cicö uma umen than: ke haba than
ame laba hon anyin theron hnyi uma umen
than, cicö hwânuma. 2 Ke than ame o
Esetera momo than ame tot hnyi hnyeule,
ke e ame hnyok kâu: me haba than ame inâ
kö Esetera uci gol ae hnyi hnyamen. Me
Esetera ame hakekeny dö, me kâlâ hnyiban
uci. 3 Haba than ame ha kâu, ka habe,
Ieû wem Esetera lö, momo than? ke ieû
hnâm hna sumat? adre me he ka ham köu
hia ke ne o but hafiny dökhu. 4 Haba
Esetera ame thu, ka habe, Ame ne so ka
than, ame he than me Hamana ka hnyi
hanen bijeû oge hia but penapena hobi kâu,
hnyi bong ang. 5 Haba than ame ha, ka
habe, Ûjöngi Hamana thö me me ânyâ helâ
me hofuc ho Esetera. Me haba than me
Hamana ödru me he me hnyi hanen bijeû a
penapena Esetera. 6 Ke haba than ame
ha kö Esetera, hnyi ûen ame ic waina, ka
habe, Ieû wem? ke adre me he ka ham
köu: ke ie ûnyi u me he ka sumâtâ? ke
adre me he ka ânyâ ke ne o but hnyi hafiny
dökhu. 7 Me haba Esetera ame thu me
ha, ka habe, Walang wek me ûnyi oge me
he ka sumâtâ; 8 oge ne hia but wâ ibete-
ngiö hnyi hnyimakan than, ke ame ne so
ka than he ka ham wek, me ânyâ ûnyi oge
me he ka sumâtâ, ame he than me Hamana
ka hnyi hanen bijeû oge me he ka penapena
hobi ködru, ke nyi oge me he ka ânyâ helâ
me hofuc hwan than. 9 Haba Hamana
ame he me senyin hnyi bong eling me hobâ
hnyi hnyekon: ke Hamana ame ō Modikai
hnyi homagöuleny than, ke ame ca tot, me
ca bwebwet gan, me ame unöngötö Hamana
ge hmönyin ga Modikai. 10 Ke so bi
Hamana ame hokhnyok, me he but ka hnyi
umen uma; me e ame ûkhûnöng he ka
hawâ je lahanen me Zeres a âiân. 11 Ke
haba Hamana ame omanenâ ködrin hma-
nenanginy anyin tang omjeû, me ûseiny je
lakon, me ta je ûnyi hia than ame oganâ
hnyin, me hnen hna ogöranyâ e hon je
than me lathnyabainy than. 12 Haingö
Hamana minya, ka habe, Haba Esetera
momo than ame ca tha hawâ ke at me
than ka hnyi bijeû wale ame ânyâ, ke hake
inya thibi; ke e ame he ka hawo nya nyi
tha inya me than. 13 Ke ca ûnyi hnathu
könya ta je ûnyi hia thithö e, hnyi ûen oge
me ō Modikai at Juda ame laba hnyi homa-
göuleny than. 14 Me ame ha kâu Zeres a
âiân me je lahanen hia, ka habe, E so he
ka penapena tap utö a fifte je kubit ibeûen
göranyai, me nyi u me he ka ûhuenamö me
than, m' adre me he ka uhni Modikai hnyi
hon: ke hwaban e, he senyin dö ka hnyi
tha han me than. Ke so hofuc eling kö
Hamana; me ame ûkhûnöng he ka ânyâ
tap utö.

HNYIMAKAN 6.

HABA hnyi lit eling ame ca mokut bi
than; me e ame ûkhûnöng he ka
hom tusi hnân oûnykûmeâ ka hnyi ta je

bong eji, me adre me aû e hnyi hnyimakan
than. 2 Ke adre me wâ hna sihnalimen
hnyin waleji a omanenâ hwakeci Modikai
ga Bigethan, me Teres, ke li eunuka anyin
than, a li at hanen hnyat tuö hwanuma,
a li at ödru me heleû deny he ka hlingö
Asueru than. 3 Me haingen than, ka habe,
Ieû hnödra hna ogânâ me ogöranyi Modikai
hnyi ûnyi ang? Me haingen lathnyabainy
than a hnyat adre me huliwa kâu, ka habe,
E ba ûnyi adre me ânyâ kâu. 4 Haba
than ame ha, ka habe, Ie at hnyi hnyeule?
Anyin ame o but Hamana hnyi hnyeuleny
uma umen than eiö, he ka ha ka than he ka
uhni Modikai hon tap utö wale ame hia but
penapena hnân hobi kâu. 5 Me haingen
lathnyabainy than kâu, ka habe, Wa bi,
wale Hamana ame tot hnyi hnyeule. Me
haingen than, ka habe, E so e ame he jem.
6 Me ame didrö Hamana. Me haba than
ame ha kâu, ka habe, Ieû adre me he ka
ânyâ ka at hnen than hna beogânâ? Ke
haingö Hamana eû hnyi hnyekon, ka habe,
Ame he than ka beoganö ia, hawa ca inya
la? 7 Me Hamana ame thu ka than ka
habe, Haba at hnen than hna beoganâ,
8 me so adre me hom but ûkhaûen than
waleji ame labö khavâ kâu than, me hors
waleji ame labö tabâ than, me bicâ korona
anyin than: 9 ke adre me he ka hna ûkhaû
me hors ka hnyi hnyamen ke taben ae ûnyi
hnathu, me me khavâ at hnen than hna
beogânâ, me otabâ hon hors me me vheno
getheniny taun, me kuku tot hnyi hnyi-
makan, ka habe, Adre me he ka ânyâ helâe
ka at wale hnen than hna beogânâ. 10 Ha-
ba than ame ha kö Hamana, ka habe,
Logötö, hom but ûkhaû me hors helâ me
hnâm hna ha, me ânyâ helâe kö Modikai at
Juda, at ame laba hnyi homagöuleny than:
ca he ka degec ke ûnyi wale u je ha.
11 Haba Hamana ame hom ûkhaû me hors,
me khaûö Modikai, me otabâ e me me he
hnyi wanben taun, me kuku tot hnyi hnyi-
makan, ka habe, Adre me he ka ânyâ helâe
ka at hnen than hna beoganâ. 12 Ke haba
Modikai ame hmetu ka hnyi homagöuleny
than. Ke haba Hamana ame he logot ka
hnyi umen uma, ame hmak hnyekon me
tube ban. 13 Ke Hamana ame thumetu
Zeres a âiân me je lahanen hia ge ta je
ûnyi hia a o kâu. Ke ame ha kâu hnen
tavat unyin ae metâ me Zeres a âiân, ka
habe, Ame ne at Juda Modikai waleji u je
hwân he ka ta hnyi hnyimakan, u me ca he
ka hwege hon, ke u me he bala bi ka ta
hnyi hnyimakan. 14 Me ödrin e tiga ûhne-
namö mē, me ame o but je eunuka anyin
than he ka ie hawo Hamana ka hnyi bijeû
a penapena Esetera.

HNYIMAKAN 7.

ME ame o but than me Hamana he ka
ic unyi Esetera momo than. 2 Ke
haba than ame ha hmetu kö Esetera hnyi
bong a loiny hnyi ûen ic waina, ka habe,
Ie ûnyi u me he ka sumâtâ, Esetera, momo
than? m' adre me he ka ham köu: ke ieû
wem? m' adre me he ka ânyâ ke ne o but
hnyi hafiny dökhu. 3 Haba Esetera momo
than ame thu me ha, ka habe, Than lö, oge
ne hia but wâ ibetengiö hnyi hnyimakâm,
ke ame ne so ka than, e so he ka omeli nya
hoton hnök hna khöû, me ik hnyei hoton
hnök hna sumat: 4 ânyin a adre hia but
ûcû öhmun, inya me ik hnyei, he ka ohia,
me hlingâ, me öba. Ke adre ne hia but
ûcû öhmun hnân lathnyaba obaga me omo-
mo, me oge me ne he ka laba hnyibû, ke so
bi, ae ca ûcû iwahnaihmiöny, me je omjeû
anyin than ame he ka hia. 5 Haba Asu-
eru than ame ha kö Esetera momo than, ka
habe, Ie at, ke ewa, at ame bi gan hnyi
hnyekon he ka ânyâ helâe? 6 Haba Ese-
tera ame ha, ka habe, Haba at beûkûc, me
iwahnaihmiöny, wale Hamana at ang ae
kong. Me ame ot Hamana hnyi hnyima-
kan than me momo than. 7 Me ame todrö
than hnyi hmönyin ûheny hnyi hna ic waina
me he ka hnyi utkânâiny umen than: ke
haba Hamana ame tot mė khöûâ e bi kö
Esetera momo than; anyin a ga wâ but a
ga kong ut ge than. 8 Ke ame hmetu than
ûheny hnyi utkânâiny umen than ka hnyi
dok adre ic waina hnyin; ke wale Hamana
ame ta hon hna mokut hnen Esetera. Me
haingen than, ka habe, E ame he minya ka
lelö momo than unyik hnyi uma? K' ame
tiga he but hofuc ûnyi hnyi hnyimen
than, me adre me tube hnyimakö Hamana.
9 Me haingö Harebona a eunuka hnyi hnyi
makan than, ka habe, Wâ bi minya tap utö
a ânyâ ga Hamana hobi kö Modikai, at ame
ha so hobi kâu than, k' ame tot bi hnyi
uma umö Hamana, ke fifte kubit ibeûen
goranyai. Me haba than ame ha, ka habe,
Uhno thö e hnyin. 10 Me ödrin e uhni
Hamana hnyi tap utö waleji e ame penapena
hobi kö Modikai. Me ame hia ju hmönyin
anyin than.

HNYIMAKAN 8.

HABA hnyi bong eling Asueru than
ame ham kö Esetera momo than
uma umö Hamana, iwahnaihmiöny me at
Juda. Ke Modikai ame o hnyi hnyimakan
than; anyin a Esetera ame ha kâu a ödru
tha at. 2 Ke haba than ame uny jut wen
banyen, wale e ame hom ûnyi ga Hamana,
me ham bi kö Modikai. Ke haba Esetera
ame otilö Modikai hon hnyaba Hamana.
3 Ke haba Esetera ame fuc hmetu hnyi
hnyimakan than, k' ame ta hnyi li can, me
tenge me khöû kâu he ka ohia hna he ka
okongoâ ga Hamana at Agaga, me anyin
bibihwakecin e ame ûnykûme ka at Juda.
4 Me haba than ame inâ kö Esetera uci
gol. Me Esetera ame höhöi thö me tot
hnyi hnyimakan than. 5 Ke haingen
momo than ka habe, Ame ne so ka than,
ke oge ne hia but wâ ibetengiö hnyi
hnyimâkâm, ke ame ne wisa ûnyi e hnyi
hnyimakan than, ke ame ne senyin könya,
awe, e so adre me he ka sihnalimen m'
adre me he ka thawâ je tusi wale a
ûnykûme Hamana nöku Hamedatha at
Agaga, waleji e ame sihnalimen he ka ohia
at Juda hnyi je ke keihen hnyei hia iny
than: 6 anyin oge me he ka kâmâu ka
wâ hna okongoâ ame o ka hnyi hon ik
hnyei? ke oge me he ka kâmâu ka wâ
hnödra hna he ka ohia lahanök? 7 Me
haba than ame ha kö Esetera momo than,
me Modikai at Juda, ka habe, Wâ bi, oge
hia but ham uma umö Hamana kö Esetera
ke adre hia but ûhno e hnyi tap utö, can e
ame inâ hnyamen ka at Juda. 8 Ke öbu
me he ka sihnalimen ka at Juda helâ me
ûnyi ae so köbu, hnyi ien than, me ohmâ
haten ge wen banyen than: anyin a haba
tusi adre sihnalimen hnyi ien than, me
ohmâ haten ge wen banyen than, e ca
khana ke at he ka wia hmetu. 9 Me adre
me hawâ tavat sihnalimen anyin than hnyi
ûen eling, hnyi tehi a kuniny wale tehi
Sivan, hnyi bong a twente theriny; ke
adre me sihnalimen helâ me hna hûna hia
ga Modikai ka at Juda, me tavat musi ae
beönua, me je gavena, me je taben hnyi je
ke keihen hnyei, hwâu hnyi India ke ne o
but Aithiope, wan haded ke twente seven
je ke keihen hnyei, ka hnyi je ke keihen
hia hoton hna sihnalimen me ka at Juda
hoton hna sihnalimen, me ifucidrin. 10
Ke e ame sihnalimen hnyi iö Asueru than,
me ohmâ ge wen banyen than, me kunâ
tavat ae logot adre me tabö hors, me je
tusi, wale adre tabö hors ae logot wadring
hanen je hors haleny than, adre hnokoâ
unyin: 11 haingen tusi, ka habe, haba
than ame hna ka at Juda hnyi ke taun me
ke taun, he ka ûkhacaköu m' adre me tu'
ödrin bi, he ka okongoâ, me blingâ, me ohia
man maniny tavat hia, me ke keihen hnyei
adre me he ka kuc ödrin, me anyidrin tavat
ae ûhnyûkong me omomo, me he ka söh
anyidrin ta je ûnyi, 12 hnyi bong a khaca
hnyi je ke keihen hnyei hia i Asueru than,
wale hnyi bong a thötininy tehi a twelv,
wale tehi Adara. 13 Haba hna oc hna
sihnalimen, adre me omanenâ ka hnyi je
hnyei hia, m' adre me he ka ham hnân
hnanyibu hnyi je ke keihen hnyei hia, me
me laba penapena at Juda hnyi boug eling
he ka bi hwaban ka je iwahnaihmiöny
mödrin. 14 Me ame he but tavat ae logot
adre tabö hors ae legot wadring adre me
labö he hnyi huliwa anyin than, adre
ûjengö me ologotâ hnen hofuc hwan than;
ke adre me ânyâ hnanyibu hnyi Susani
hnyaban than. 15 Ke haba Modikai ame
he ûheny unyin than k' ame khavâ ûkhaûen
than ae udrudrâ me hau, me korona gol ae
gan, me ûkhaû a mano lino ae udrudrâ
hlit: k' adre me senyin me hobâ hnyi taun
hnyi Susani. 16 Ke e unyin at Juda
melam, me senyin, me hobâ, me oganâ. 17
Ke haba hnyi je ke keihen hnyei hia, me je
taun hia a o ka hnyin hnanyibu me hofuc
hwan than, me ame senyin me hobâ at
Juda, ke e hu bijeû me bong ae so. Ke se
hia tavat aten hnyei adre me hnyi hanen
hmi Juda; k' adre me outen at Juda.

HNYIMAKAN 9.

KE haba hnyi tehi a twelv, wale tehi
Adara, hnyi bong a thötininy, k 'ame
hakekeny dö he ûen he ka ohwâda hnanyibu
me hna hûna hnen than, k' ame ûnykûme je
iwahnaihmiöny me at Juda he ka hu man
hudrin; ke so bi adre me wia hmetu bi me
me he ka hu man ge at Juda hon tavat adre
me hûköti' ödrin; 2 me haba at Juda ödrin
e ûkhacaköu hnyi anyidrin je taun, hnyi
je ke keihen hnyei hia i Asueru than,
m' ödrin e hinöbeny ködrin a hnyat adre
me beokongu ödrin: ke ba at ame tot
hnyi hnyimaködrin; anyin adre me out'
ödrin hnyi ta ogo hnyei hia thithö. 3 Ke
haba tavat musö je ke keihen hnyei, me
tavat musi ae beönua, me je gavena, me
tavat adre me ânyâ je huliwa anyin than,

me ödrin e hadruâ at Juda; anyin ame ta
hudrin ot ga Modikai. 4 Anyin ae gan
hmâ Modikai hnyi uma umen than, k' ame
lung hnyi je ke keihen hnyei hia thithö:
anyin ame gan tot at eling, wale Modikai.
5 Ke haba at Juda ödrin e kot je iwahnai-
hmiöny mödrin hia thithö ge hele vat, k'
adre me hlingâ, me ohia, me ânyâ wedrin
bi ka tavat adre me hûköti' ödrin. 6 Ke
haba at Juda ödrin e hlingâ hnyi Susani
hnyaban than me ohia je hnyat a faiv
haded. 7 Me Pasanedata, me Dalefona,
me Asepatha, 8 me Poratha, me Adalia, me
Aridatha, 9 me Pamaseta, me Arisai, me
Aridai, me Vaezatha, 10 je laku Hamana,
nöku Hamedatha, iwahnaihmiöny me at
Juda, ödrin ten, adre hlingâ; ke so bi ödrin
e ca söh bi anyidrin ta je ûnyi. 11 Haba
hnyi bong eling adre me hom ka than
üseiny tavat adre hlingâ hnyi Susani
hnyaban than. 12 Haba than ame ha kö
Esetera momo than; ka habe, A hia but at
Juda hlingâ me ohia hnyi Susani hnyaban
than ödrin faiv haded tavat, me je laku
Hamana a ten; ke ieû la hnödrin hna ânyâ
hnyi je ke keihen hnyei iny than! Ke ieû
u me he ka sumâtâ? m' adre me he ka ham
köu: ke ieû hmetu wem? m' adre me he
ka ânyâ. 13 Ke haingö Esetera, ka habe,
Ame ne so ka than, e so he ka hna nyi ka
at Juda hnyi Susani he ka ânyâ minya helâ
me hnyi bong ang, ke adre me he ka uhno
je laku Hamana a ten hnyi tap utö. 14
Haba than ame ha he ka ânyâ helâe: ke
adre me otilâ hnanyibu hnyi Susani; me
ödrin e uhno je laku Hamana a ten. 15
Ke haba at Juda ae hnyi Susani, ödrin e
ûkhacaköu hmetu hnyi bong a fotininy tehi
Adara, me hlingâ hnyi Susani ödrin theri
haded tavat; ke so bi ödrin e ca söh bi
anyidrin ta je ûnyi. 16 Ke haba ke
keihen at Juda hnyi je ke keihen hnyei iny
than, adre me ûkhacaköu, me tu' ödrin bi,
me adre me menâ ju ge je iwahnaihmiöny
mödrin, me hlingâ tavat adre me ikiki
ödra a ödrin sevente faiv thauzan; ke so bi
adre me ca söh bi anyidrin ta je ûnyi. 17
Adre me ânyâ ûnyi e hnyi bong a thötininy
tehi Adara; ke ödrin e menâ hnyi bong a
fotininy, me wia e hnân bijeû me senyin.
18 Ke haba at Juda a ödra hnyi Susani
adre me ûkhacaköu hnyi bong a thötininy,
me bong a fotininy; ke haba hnyi bong a
fiftininy ödrin e menâ, me wia e hnân bijeû
me senyin. 19 Anyin a wale haba at Juda
hnyi je taun ae ûhnyûkong, tavat adre me
laba hnyi je taun ae ba haginy, adre me wia
bong a fotininy tehi Adara hnân bong
senyin me bijeû, me bong ae so, me hnân
ûhamköuâ je jekhöû.
20 Haba Modikai ame sihnalimen ta je
ûnyi eling me kunâ je tusi ka at Juda hia
a ödra hnyi je ke keihen hnyei hia i
Asueru than, dok ae hakekeny me dok ae
sâkâû, 21 he ka ha ködrin, m' adre me he ka
wia bong a fotininy tehi Adara, me bong a
fiftininy minya, hnyi ke huna me ke huna,
22 wale li bong waleji hnen at Juda hna
menâ ge je iwahnaihmiöny mödrin, me tehi
waleji adre me wia hmutu ködrin ûheny
hnyi hna hmak hnyekon, me me senyin bi,
ke ûheny hnyi hna tenge, me me bong bi
ae so; m' adre me he ka ânyâ hnân li bong
bijeû me senyin, me hnân ûhamköuâ je
jekhöû, me ham je bwihlany ka tavat ae
theduoc. 23 Ke haba at Juda adre me
ogâ he ka ânyâ waleji hoton hnödrin hna bi
hwân, me hoton hna sihnalimen ködrin hnö
Modikai; 24 anyin a haba Hamana nöku
Hamedatha, at Agaga, iwahnaihmiöny me
at Juda, ame ûnykûme ka at Juda he ka
ohi' ödrin, me e ame khûâ Puro, wale
ugleköb, he ka hling' ödrin me ohi' ödrin;
25 ke ame o but ûnyi e ka hnyi hnyimakan
than, me e ame hûna hnyi je tusi, me me
hmetu ka hnyi hon ban anyin bibiwhakecin
ae kong, waleji e ame ûnykûme ka at Juda;
me adre me he ka uhno e me je lakon hnyi
tap utö. 26 Anyin a wale ödrin e hwenyi
ien je bong eling, me je Puro, hoton ien
Puro. Anyin a wale can ta je hofuciny tusi
ang, me hnödrin hna wâ hnyi ûnyi ang, me
ûnyi a o ködrin, 27 haba at Juda, ödrin e
owisa, ke ödrin e ogâ, me je mâtrânidrin,
me tavat ûkhacaköu mödrin hia, me me ca
he ka önua bi, mödrin e he ka tuö li bong
eling helâ me hna sihnalimen, me helâ me
ûen adre hia but thu, hnyi ke huna me ke
huna; 28 me ödrin e he ka ûnykûme li
bong eling me tuö hnyi ta je dö hia thithö,
ge ta je lap hia, me ta je ke keihen hnyei
hia, me ta je taun hia; me me ca he ka hia
je bonginy Puro eling unyin at Juda, ke
adre me ca he ka bi obiny ûnykûme e
unyin je mâtrânidrin. 29 Me haba Ese-
tera momo than, nöku Abihaila me Modi-
kai at Juda, ödru me sihnalimen hwegiâ
he ka otilâ hmâ tusi Puro eang a loiny. 30
Ke e ame kunâ je tusi ka at Juda hia
thithö hnyi je ke keihen hnyeiny hia dökhu
dökhu Asueru a wan haded ke twente
seven, me je hofuc ae menyik me hnathu,

31 me me tot hmâ li bonginy Puro ang,
hnyi li ûen adre me thu, helâ me Modikai
at Juda me Esetera momo than ame hûna
ködrin, ke haba khaca helâ me hnödrin hna
owisa hnân hobi ködrin bi me ta je
mâtrânidrin, a ta je ûnyi ge ca han me
anyidrin tenge. 32 Ke haba hnanyibu
hnö Esetera ame otilâ hmâ ta je ûnyi ge
Puro ; ke adre me sihnalimen hnyi ke tusi.

HNYIMAKAN 10.

KE haba Asueru than ame hûna ka ta
je hnyei me ta je bomeneiny köiö
he ka fat. 2 Ke haba ta je ûnyi e ame
ânyâ ge tang hwegien me maniny man, me
hna omanenâ ûgani Modikai, wale hnen
than hna ogöranyâ, hawa, adre me ca
sihnalimen hnyi tusi hnân ha je bong
bongon je than Madai me Peresi? 3
Anyin a haba Modikai at Juda me ûtang-
köu me Asueru than, ke at ae gan hmâ
unyin at Juda, ke haba je liamekeiny mē
ae se hia me adre me kap soâ ; k' adre me
elâm soiny iny hnyei, me ha hnahicâ je
mâtrâniny hia thithö.

TUSI JOBU.

HNYIMAKAN 1.

EHU ke at hnyi hnyei Uza, Jobu ien ;
ke bekhöt me wisa hwakecin, e at
ame outen Khong me ûsâkâûö me hulö. 2
Ke adre me hnokoâ lakon ta baga a seven,
ke kun ta hlu. 3 Ke haba haleny omeno
me seven thauzan je mamoe, ke theri thau-
zan je kamela, ke faiv haded je ûcû lo bo-
lok, ke faiv haded je asina momo, ke ti se hia
lathnyabainy ; me me beönua at eling hon
tavat hia aten e deiö. 4 Ke ame labö he
lakon je baga he ka ve bijeûâ hnyi umö-
drin bi je uma hnyi bongudrin je ve bong ;
k' ödrin e hawâ ta lahanidrin a kun he ka
hnyi han me ic. 5 Ke ame um dö je
bonginy tha han, me haba Jobu ame ûkhû-
nöng he ka okabi ödrin, ke e ame vesâ
hnyi hnyomakatu, me hudo je hudiny leû
hoton ûseidrin : anyin a haingö Jobu, ka
habe, Ame ne ânyâ hulö ge lakuk, me
haikongoâ Khong eû hnyi je hnyekudrin.
Haba Jobu ame ânyâ helâe bala.
6 Ke ame o but ke bong wale ame o
hnyin lakon Khong he ka tot hnyi hnyi-
makö Iehova, k' ame tha o but Satana
mödra. 7 Ke haba Iehova ame ha kö
Satana, ka habe, Ûhem ua? Me Satana
ame thu kö Iehova, ka habe, Ûhek hnyi
hna ngeno hmeledrany, me vheno e. 8
Haba Iehova ame ha kö Satana, ka habe,
Hawa, u je wâ ûnykûme athnyabaik a
Jobu, anyin ae ba ke at ae ûcû mē eang
hmeledrany, at ae ti so hwakecin ke wisa,
at ame outen Khong, me ûsâkâûö me
hulö. 9 Me Satana ame thu kö Iehova,
ka habe, Hawa, e ba troban hna outen
Khong ga Jobu? 10 Hawa, u je ca hwö
hak igigilö e, ke igigilö hnyaban, ke igigilö
anyin ta je ûnyi hia hnyi je ke keihen hia?
u je hia but ohnahicâ anyin huliwa, me
osehia haleny je meno hnyi hnyei. 11 Ke
so bi hai thö benyâm walang ang, me
mâdrâ anyin ta je ûnyi hia, me e ame he
ka haikongu u hnyi hnyimâkâm. 12 Me
haba Iehova ame ha kö Satana, ka habe,
Wâ bi, e but anyin ta je ûnyi hia thithö
hnyi hnyamâm, ke so bi u ma ca he ka hai
hnyamâm ka hnyi hon unyin bi. Me haba
Satana ame he but ûheny hnyi hnyimakö
Iehova.
13 Ke hnyi ke bong hnyi ûen ame han
me ic waina lakon je baga me lakon je hlu
hnyi uma umen tuhödrin, 14 me ame o but
ûthumetu kö Jobu, me ha, ka habe, Ame
hwiö kânâ hnen je bolok, ke e hakekeny
ködrin je asina momo ödrin e han : 15 me
haba at Sheba ödrin e utut, me hûgûn'
ödrin ; eke, ödrin e hia but kot je athnyaba
ge hele vat ; ke inya thiju ang kolon oge
me thumetu u. 16 Ke e ame tiga fuc, me
ame o but ke at me ha, ka habe, Ame kölu
but meic hlogon Khong ûnyi hnyi drany,
me thong degecâ je mamoe, me je athnyaba,
me ohi' ödrin ; ke inya thiju ang kolon oge
me thumetu u. 17 Ke e ame tiga fuc, me
ame o but ke at me ha, ka habe, Haba at
Kaledaia ödrin e vesâ me me kun ta deü
vat, me utut ka ta je kamela, me hûgûn'

ödrin, eke, me kot ta je athnyaba ge hele
vat; ke inya thiju ang kolon oge me thu-
metu u. 18 Ke e ame tiga fuc, me ame
o but ke at me ha, ka habe, Adre me han
me ic waina lakom je baga me lakom je
hlu hnyi uma umen tuhödrin: 19 ke wâ bi,
ame o but ang ae gan hmâ ûnyi hnyi hnye-
buba, me tûâ vak ta kopiny uma, me ame
ū takoû je hidröu, me ödrin e mokcu; ke
inya 'thiju ang kolon oge me thumotu u.
20 Haba Jobu ame todrö me kia but anyin
ûkhaû, me giâ ban, me ta ju hnyikânâi me
khudrung; 21 me haingen, ka habe, Oge o
thu ûnyi hnyi hnyeku bai, ke oge me he ka
he thu hmetu kâ e: a ham Iehova, k' ame
he Iehova ka hom hmetu; e so he ka
haisoâ iö Iehova. 22 A ca ânyâ hulö Jobu
hnyi ta je ûnyi hia eling, ke e ame ca
haimonoâ Khong.

HNYIMAKAN 2.

KE ame o but hmetu ke bong ame o
hnyin lakon Khong he ka tot hnyi
hnyimakö Iehova, me ame tha o mödrin
Satana he ka tot hnyi hnyimakö Iehova.
2 Haba Iehova ame ha kö Satana, ka habe,
Ĉhem ua? Me Satana ame thu kö Iehova,
ka habe, Ĉhek hnyi hna ngeno hmeledrany
me vheno e. 3 Haba Iehova ame ha kö
Satana, ka habe, Hawa u me wâ ûnykûme
athnyabaik a Jobu? anyin ae ba ke at ae
ûcû mē eang hmeledrany, at ae ti so hwake-
cin, ke wisa, ke e at ame outen Khong, me
ûsâkâûö me hulö: ke e hwege bala bi hnyi
anyin wisa, ke u me cubic nya he ka ohia e,
ke ba can. 4 Haba Satana ame thu kö Ie-
hova, ka habe, Unen, hwaban unen, eke,
haba ta je ûnyi hia hnen at hna hu, me e
ame he ka ham hwaban anyin möt. 5 Ke so
bi hai thö walang ang hnyamâm, me kot je
jeien me viny, me e ame he ka haikongu u
hnyi hnyimâkâm. 6 Haba Iehova ame ha
kö Satana, ka habe, Wâ bi, e but e hnyi
hnyamâm, ke wâ thibi anyin möt. 7 Haba
Satana ame he but ûheny hnyi hnyimakö
Iehova, me kuc Jobu ge je ohuc ae kong,
hwân hnyi li hnyeûcan ke ne o but hnyi
wanben ban. 8 Ke e ame hom ke watagi
kaia me khudreû unyin; ke e ame laba hnyi
hnabadröu. 9 Haba âiân ame ha kâu, ka
habe, Hawa, u me he bala ka hwege hnyi
ânyâm wisa? haikongoâ thö Khong, ke
mokcu. 10 Me haingen ka momo, ka
habe, E ûcû ifucâm me ifucin ke momo ae
monu. Hawa? ate me he ka kap so ûnyi
ge Khong, ke ate me ca he minya bi he ka
kap ûnyi ae kong? Haba hnyi ta je ûnyi
hia thithö eling a ca monu bi Jobu hnen li
esongodiny.

11 Ke a löng ut je labanö Jobu a kun
ta ûnyi eling ae kong ame o but kâu, me
ödrin e ve o ûnyi hnyi je idrin; wale
Elifaza at Temana, me Biledad at Sua, me
Zofar at Naamathi: me ödrin e tha thu
ûen he ka he me tha tenge mē me otubwe-
lâ e. 12 Ke tiga sâkâû me ödrin e wâ, ke
ödrin e ca wâhmakhmeto e bi, me ödrin e
tenge hwege goranyai; ke ödrin e ve kia
anyidrin je ûkhaû, me iâ kânâ ka hnyi
hon je bödrin. 13 Me ödrin e tha laba mē
hnyi kânâ seven je lany ke seven je lit, ke
ödrin e ca fuc kâu: anyin a ödrin e wâ ae
ti gan anyin veo.

HNYIMAKAN 3.

HWABAN e haba Jobu ame fuc dö
me hangâ bongon bong.
2 Ke haba Jobu ame fuc me ha, ka habe:
3 E so he ka mok bong adre hnöku nya
hnyin,
Me lit adre ha hnyin, ka habe, Adre
erkinâ da.
4 E so e hnyinghet ut bong eling;
Ca he bi Khong ka elâm e ûnyi ethö,
Ke ca he ka omelamâ e ge melam.
5 E so ame he lit me hanon mok ka hom e:
E so he ka tube e ge ûlâ;
Me ootâ e ge menekholom hnyi jebigö.
6 Haba lit eling, me so he ka kât e hnen
menekholom ae gan:
Me me ca he ka hnyi senyin me ta je
bonginy huna;
M' adre me ca he ka tha aû e me ta je
tehi.
7 Wâ bi, e so he ka ba wan lit eling;
M' adre me ca he ka löng hwan senyin
hnyin.
8 E so he ka hangâ e hnen tavat adre me
hangâ bong,
Tavat ae khan' ödra he ka bwebwelâ
leviathana.
9 E so e he ka udrem je okhûiny okubelit:
Me elâm lany, ke ba bi;
Ke ame ca he ka wâ li emakan hnyoma-
katu:
10 Anyin a e ame ca theling nya hnyi
hnyeku bai,
Me ikhâlâ vec ge li emakök.
11 Ieû oge me ca mok gan ûnyi hnyi
hnyeku bai?

Ke ieû oge me ca mok gan hnyi bong
oge me o ûnyi hnyi hnyeku bai?
12 K' ame köp nya hnen li jevan, geû?
Me li basin, m' inye he ka ijem?
13 Ame ne helâng, me oge me ne mokut
me ca bwebwet;
Me oge me ne mokut hnying, m' inye
menâ:
14 Tha inya me je than me je obotkonginy
hmeledrany,
Tavat adre me op je dok ae ba hnyin
at, hnân höbi ködrin bi;
15 Ke je than a ödra tren gol,
K' ödrin e öunöngötâ umödrin je uma
ge sileva:
16 K' ame ne hiö nya helâ me da a kölu-
habu, k' adre ikhâlâ bi;
Helâ me je mendring adre me ca wâ bi
lany.
17 K' ame ca he hmetu ka ovec' ödra eling
ge tavat ae kong;
K' ame menâ bi eling tavat adre me
sēnyin.
18 K' ame laba wia eling tavat adre me
ca;
K' adre me ca löng hmetu hwan at
khene huliwa.
19 Houmonu eling tha e me at ae ûnyi
hnathu;
K' ame gufa bi athnyaba ge tuhan.
20 Hnân eû adre me ham melam ka at
ame vec,
Me möt ka at ae hlöuhlöu hnyok:
21 A hnyat adre me bemok, k' ame ca o bi
ködrin;
K' adre me hiny me elâm ka wâ, hon je
omjeû ae iyong;
22 A hnyat adre me ti senyin,
Me hobâ, ödrin ka wâ erkemok?
23 Ieû gadra adre me ham melam ka at,
k' adre me oiyongâ deny gethen,
At ame thelöng hnen Khong?
24 Anyin a inya oge me mâng helâ me oge
me han,
K' ame hingâlâ anyik tenge helâ me
köiö.
25 Anyin ame o but könya ûnyi oge me
ti outen,
K' ame o but könya ûnyi oge me öbu-
buny gan.
26 Oge me ca laba wia, me ta hau, k' oge
me ca menâ bi;
Ke ame o thö hlohlo.

HNYIMAKAN 4.

HABA Elifaza at Temana ame thu,
me ha, ka habe,
2 Hawa, u me he ka vec ame ne he ke at
ka me ûhnenamö möu?
Ke ia ae khana he ka laba hnyibû?
3 Wâ bi, u je hia but nâ tavat ae se hia,
K' u je hia but ohwegiâ je hnyam' ae
sēnyin.
4 U je hia but kât tavat adre me he but
ka ta hnen hwâm ta je hofuc,
Ke u je hia but sihwegiâ je boucan ae
mat.
5 K' ame o thö köu walang ang, me u me
ta;
K' ame kuc u, me u me hlohlo but.
6 Hawa ge hnâm hna outen Khong, ca
wale ânyâm labageju,
Ke hnâm hna he wisa, ca wale bi
hnâm hna gejon?
7 Me ûnykûme ju, Ie at ame mok ke ba
hnyikongon?
Ke ewa dok adre me subâ degecâ at ae
wisa hwakecin hnyin?
8 Wânök, a g' ame he tavat adre me
belökâ ûnyi ae kong,
Me ta ûokonguny, he ka hnyi meno e.
9 A hi' ödrin dut ûnyi ge imenâiny
Khong
Ke ödrin e aû but ge imenâiny anyin
hmönyin.
10 Haba hmuhmuiny liona, me hwan liona
ae beûkûc,
Me je nyon je nak liona, me, adre hia
but thu.
11 A mokcu liona hingat, anyin ae ba but
haniny,
Ke adre me vese thö je lakon liona.
12 Adre oâ duöngâ könya ke ûnyi,
Ke haba hnyikönyök ame löng hwan
hwaulit.
13 Hnyi ta je hna ûnykûme hnyi je hna
omanenâ hnyi hnyinghet,
Hnyi ûen ame ta but mokut hnying
hon tavat,
14 Ame o but könya ot me öbubuny,
Me me bwebwet je jeiök hia thithö.
15 Me ame he but hnyi hnyimakök ke
hanu;
K' ame todrö dinen unyik.
16 E ame tot, ke oge me ca wâ wia unyin;
Ke e hnyi hnyimakök helâ ke unyin:
E ba hwan, ke so bi oge me löng hofuc,
ka habe,

17 Hawa, ame he at ame he ka hu obiny
ka beönua hon Khong hnyi hwakecin
ae wisa?
Ke ame he at ka beönua hon At a op e
ge ba hnyikongon?
18 Wâ bi e ame ca labageju ka je athnya-
bainy;
Ke e ame ha hnyikongon anyin je
angela:
19 Awe, ame ca helâe ge tavat adre me
labā je uma kânâ ae kece,
Ke kânâ dok adre hwân hnyin,
Ke adre bödra ka hlic ödrin, ke biliny
bi walelaba!
20 Adre ohi' ödrin hnyi wanben hnyoma-
katu me sahac:
Ame hi' ödra balua but, ke ba at ame
wâhmakhmeto.
21 Hawa, adre ca oc ut töiny umödrin
uma eû hnyidrin?
Ödrin e mokcu, ke ba metâ gadrin.

HNYIMAKAN 5.

BETHE hongot, hawa, e hu at ame he
ka thu köû?
Ke ewa at ae kap u me he ka hwiö kâu?
2 Anyin a haba hmönyin ame hlingâ at
ae monu,
Ke haba ciâ ame hlingâ at ame hop.
3 Oge hia but wâ at ae monu k' ame bi
hweciny:
Ke oge me ie hangâ hnyaban.
4 E sâkâû but lakon ge khötkic
K' adre me ûhlic ödrin hnyi homagöule,
Ke ba at he ka omeli ödrin.
5 Ke ame han hnödrin hna menu hnen at
ae mekihnânem,
E ame hûgûnâ e ûnyi hnyi je ûö ae ûdö,
A memang ut hnewe hobi kâu anyi-
drin ta je ûnyi.
6 Anyin ame ca o but vec ûnyi hnyi
sesâiny kânâ,
K' ame ca kû hlöuhlöu ûnyi eû hnyi
kânâ;
7 Ke adre me hnokoâ at ka hnyi hlöuhlöu
Helâ me je wahleûhleûiny meic ame gâ
göranyai.
8 Ke oge me behe bi nya ka elâm
Khong.
K' oge me behna but ka Khong hnök
hna ûhnenamö:
9 Wale at ame ânyâ ta je ûnyi ae gan, ke
ca hnân bi elâm;
Ke ta je ûnyi hnân lâiâ, ke ca hnân bi
aû:
10 Wale at ame ham we ka hnyi hmele-
drany,
Me kunâ köiö ka hnyi hon ta je utkânâ:
11 Haba e at ame ip tavat ae hnyikânâ ka
hnyi dok ae görany;
Me ogöranyâ tavat adre me tenge m'
adre me he ka laba khötkic.
12 E ame odilâ je ûnykûmânen tavat
bibihwakecin,
Me me ba ûnyi adre me he ka ânyâ ge
je hnyamödrin.
13 E ame ohnokâ tavat ae metâ hnyi anyi-
drin je bibihwakecin:
Me ologotâ ûhnenamö anyin tavat adre
me bigan.
14 Adre me ûkhanö me menekholom hnyi
lany,
Me khaûteta hnyi jebigö helâke me
hnyinghet.
15 Ke e ame omelo ûnyi ge hele vatiny
hnyimödrin,
Wale je at ae theduoc ûnyi ge hnya-
men at ae hwege.
16 Me me hu gejon ge at ae theduoc,
Ke hulö ame kât hnyi men bi.
17 Wâ bi, e hnahic at Khong ame nâ;
Anyin a wale, u ma ca höciâ hna nâ
hnen Ataekhanahia.
18 Anyin a e at ame ovecâ me lan minya;
E at ame bi aat me ometo minya ge li
hnyamen.
19 E ame he ka omeli u hnyi je vec a siks;
Eke, ame ca he ka kalö u hnen hulö
hnyi seveniny.
20 E ame he ka omeli u hnyi hmiâ m' u
me ca mok;
Me hnyi vat, ûnyi ge maniny hele vat.
21 Adre me he ka ikhölö u ûnyi ge hinyin
je bohmen;
Ke u me ca he ka outen hnaûhangö e
ka o.
22 U me he ka hluma ûohiö me hmiâ;
Ke u me ca he ka outen je menoiny
hnyot.
23 Ke ame he je vetoiny hnyei ka tha
hien möu;
Ke ame he ka ûsoköu möu ta je meno-
iny hnyot.
24 Ke u me he ka wâ a g' ame hnahic ut
umâm uma mano;
Ke u me he ka wâ hmetu hnyabam, ke
ba ke ûnyi ame he ka hia.
25 Ke u me he ka wâ a g' ame he ka gan
mâtrânâm;
Ke ame he je sem ka helâ me ajilatiny
hmeledrany.

26 U me he ka o ka hnyi erkemok ke u hingat ut;
Helâ me thi hwit adre me hom hnyi ûen.
27 Wâ bi ûnyi e, wale hnöhmun hna elâm, ke e ke;
Löng ju e, me wâhmakhmetoâ hobi köu bi.

HNYIMAKAN 6.

HABA Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 Ödra na he ju ka tuluto ihmakiny anyik hmak,
Me tha ip anyik vec hnyi ûnyi hnân tulut!
3 Anyin a walang ang ame he ka hmak ut hon önyin köiö:
Anyin a wale e monu but hok je hofuc.
4 Anyin a eû hnyi hnyekuk je fana anyin Ataekhanahia,
Haba hanuk ame ijem ûnyi imekiny:
K' ame tot metâ könya je hna ootâ anyin Khong.
5 Hawa, ame he asinainy hnyot ka kuku ame ne hu önying?
K' ame he bolok ka kuku hon an jeû?
6 Hawa, adre me he ka han ûnyi ae bokânâ he ka ba bi sâlt?
Ke hu hnamen waehenuiny wakunyin khoto?
7 E höcö bi hanuk he ka kâlâ;
Ke helâ me jeû ame bokong könya.
8 Iny na he ju ka kap hnök hna sumâtâ;
E na he ju Khong ka ham könya hnök hna gejon!
9 Waleling me me beweny Khong ka hlic nya;
Me bethang hnyamen he ka subâ degeci nya!
10 M' oge me he ka laba wia,
Eke, oge me he ka senyinâ vec, a at ame ca betenge:
Anyin oge me ca ivinöâ hofuc hwan At ae Kap.
11 Ieû tang hwegiök me inye he ka halubahingen?
Ke ieû obiny gak, m' inye he ha hokhnyokâ?
12 Hawa, ame helâ me ihwegien veto tang hwegiök?
Ke bras bi vik?
13 Hawa, e ca hnathu ae ba ûhadruo unyik,
K' adre me ohia gak he ka ânyâ ke ûnyi ae hu troban?
14 A ne he but at ka mok, me so ame he hanen ka betenge gan;
Wâ e nye he ka hna degecâ outen Ataekhanahia.
15 A hia but iyawö ge je liamekeiny mönya helâ me wagewe;
Ke helâ me deny je wagewe a hingölö but?
16 Wale a hlit ut hnen köiö ae wahma,
K' ame laba duöng ut kiona eû hnyin:
17 Haba hnyi ûen mage, me, ame hia but:
Ke hnyi ûen hlöng, me, ame aû but hnyi hnen.
18 K' ame saû but je bunyen adre me gethen eling
Adre me ölö but ka hnyi hnyebuba, me mokcu.
19 Adre me wâ e hnen je bunyen anyi Tema,
K' adre me halubahingen hnen je bunyeniny Sheba.
20 Ödrin e hmehma anyin a ödrin e labagejon;
Ödrin e o but kâe me ame gâ udrin.
21 Anyin a walang öbun e gufa but;
Öbun e wâ ûnyi hnân öbubuny gan, me öbun e ot.
22 Hawa, oge me ha, ka habe, Hö jem könya?
Ke, ha omjehek ûnyi hnyi tang omjehebun?
23 Ke, omeli nya ûnyi hnyi hnyamen iwahnaihmiöny?
Ke, ûcû melik ju unyin tavat seda?
24 Nö nya thö, ke oge me he ka laba hnyibû:
Ke owâhmakhmetu nya thö ge hnök hna monu hnyin.
25 Shaiba ge maniny hofuc ae wisa!
Ke ieû troban fuc a öbun?
26 Hawa, öbun e ûnykûme he ka ûo je hofuc?
Ke hofuc hwan at ame ti hmönyin, helâ me ang.
27 Eke, öbun e beugleköbâ nakahme,
Me ânyâ ka hanöbun, helâ me omjeû adre ûco.
28 Ke walang ang, öbun na ō nya thö;
Anyin oge me ca he ka thoi hnyi hnyimaköbun.
29 Öbun na hmetu ju, me me ba ûnyi ae hwali;
E ke, hmetu ju, ame wisa anyik ûhnenamö.
30 Hawa, e hu hwali hnyi bohmök?
E ca khana hnyimök he ka demhmakhmetoâ ta je ûnyi ae kong?

HNYIMAKAN 7.

HAWA, e ca hamen at he ka vat eang hmeledrany ?
Ke, ca ûcû anyin ta je bong me je bong bongon at ame hok hwaban ?
2 Helâ me athnyaba ame weny hmönyinâ hmenu,
Ke helâ me at ame hok hwaban ame halubahingen hwaban anyin huliwa :
3 Helâe adre kunö nya he ka hu gak je tehi ae ûnyi baû,
Ke adre me ham könya je litiny vec.
4 Oge ne he ka mokut haingök, ka habe,
Ieû ûen oge me he ka höhöi hnyin ? ke e beû hmâ lit ;
Ke oge me labö seset ke ne o but haolany.
5 Adre me khavâ unyik ge je wahnyöng me je tap kânâ ;
Ame metu but unen unyik, k' ame han hmetu but.
6 E logot bonguk je bong hon jebû anyin at ame hwâwâ mano,
Adre me he but, ke ba gejon.
7 Öbun na ûnykûme ju a haba melik me helâ me ang :
K' ame ca he hmetu emaköк ka wâ so.
8 Haba emakan at ame ō nya, me ame ca he hmetu ka ō nya :
Ame he ka e but huk li emâkâm, k' ame hiö nya but.
9 Helâke ûlâ ame aû, k' ame hia but,
Me helâe at ame dit ka hnyi erkemok, e ame ca he hmetu ka ölö göranyai.
10 E ame ca he ka hmetu ka hnyi hnyaban,
K' ame ca he hnen bi ka wâhmakhmeto hmetu e.
11 Anyin a wale oge me ca he ka kât hnyimök
Oge me he ka fuc ûnyi hnyi vecin hanuk ;
K' oge me he ka tenge hnyi hlöuhlöuiny hnyekuk.
12 Hawa, iny köiö ae gan, ame ne tanimo,
M' u me otilâ at he ka tuö nya ?
13 Oge ne ha, ka habe, Ame he hnök hna mokut ka otubweli nya,
K' ame he hnök hna mokut ka ohâhâ anyik tenge ;
14 Awe, u je oti nya ge je bwi,
Me öbubunyi nya ge je hna omanenâ :
15 Waleling m' oge me wek bi he ka hnok,
Me he ka mokcu, ke kong bi vecin je jeiök ang.
16 Oge me ikikiâ anyik möt ; ca wek bi he ka he bala ka möt :
Hnö nya but, anyin ae ûnyi baû but bonguk je bong.
17 E hö at, m' u me he ka ogânâ e,
M' u me hnyok kâu,
18 Me u me he ka wâ e hnyi je hnyomakatu,
Me labö cubec e hnyi je ong ûen hia ?
19 U ma ca he ka hwiö ûnyi gak ke ne o but kehö,
Me hnö nya but hnyi ong ûen oge me utâ hangöjik hnyin ?
20 Oge ne hia but monu, ieû hnök hna ânyâ köu, a at tuö tavat ?
Anyin a ieû u je otilö nya hnân ânyâm aat,
Me inye hmak gak bi ?
21 Ke ieû u je ca hna degecâ gan anyik hulö, me hom degecâ anyik monu ?
Anyin a walang ang oge me he ka mokut eû hnyi kânâ ;
Ke u me he ka elöm nya wia, ke hiö nya bi.

HNYIMAKAN 8.

KE haba Biledad at Sua ame thu me ha, ka habe,
2 Ke ne o but kehö u me he ka ha je hofuc ang ?
Ke ne o but kehö ame he hwâm je hofuc ka helâ me ang ae hwege ?
3 Hawa, ame he Khong ka önua hna owisa ?
Ke ame he Ataekhanahia ka önua wisâ ?
4 A ne hia but ânyâ monu kâu hnen lakom,
Me e ame hia but hn' ödrin ka hnyi hnyamen anyidrin hulö :
5 U je ne he ka elâm wia ka Khong,
Ke khöû ka Ataekhanahia ;
6 Ke u me ne at ae ba hnyikongon me wisa whakecâm ;
Awe e ame he ka hmâkâ walang ang hobi köu,
Me ham sot ka hnyi umen hwakecâm ae wisa.
7 Eja ke ne a ne ûhnyûkong hnâm hna hwân ehac,
Ame he ka he bi ka ti se hia obiny köu.
8 Ö u hnö thö ge dö a bân,
Ke wâ wia ta je ûnyi waleji hnen lakamödrin hna elâm bongon :
9 (Anyin a ötin je hnyat et thibi, me tavat ae ca khana,

Anyin a bongutin ta je bong eang hmeledrany helâ me hmenon :)
10 Hawa, ödrin e ca he ka nö u, me thu köu,
Me ha je hofuc ûnyi eû hnyi je hnyekudrin?
11 Hawa, ame he ka kû hage he ba hmudra?
Ke ame he ka kû amun, ke ba köiö?
12 E ka tiga hât, k' adre tiga ca suba bi,
Me ame he ka bân ka meleca, ke biliny bi ta je hnyot hia.
13 Helâe minya je gethen deny tavat hia adre me hnying Khong;
K' ame he ka hia hna gejon ge at ame ca outen bi Khong:
14 Adre me he ka subâ degecâ hnen hna gejon,
K' ame helâke umen wahaihna hnen hna labageju.
15 E ame he ka ci ka hnyi umen uma, k' ame ca he bi ka tot:
K' ame he ka kât hmâ e, k' ame ca he ka tethmâ.
16 E hât, ke tiga ca o bi seûnö,
K' ame he ka iyâû je vheiny hon hnen hna belökâ.
17 A dit ut je wân hnyin hna digic thatûnyi,
E ame wâ dok ae hu veto hnyin.
18 Adre me ne ohia e ûnyi hnyi hnen,
Me e ame he ka ivinöâ e, ka habe, Oge me ca ō u.
19 Wâ bi, wale senyin hnyi deny gethen,
K' ame he bi keihen ka kû ûnyi eû hnyi kânâ.
20 Wâ bi, ame ca he Khong ka hota degecâ at ae wisa,
K' ame ca he ka otethmâ tavat adre me ânyâ hulö.
21 E ame he bi ka ounöngötâ hnyimâm ge hluma,
Ke li esongodâm ge hongot senyin.
22 Adre me khavâ ge hmehma tavat adre me hûkötiö u;
K' ame he ka hia but uma mano umen tavat ae kong.

HNYIMAKAN 9.

ME haba Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 E hnathu e khanö nya wia e:
K' ame he ka kâmâu at ka wisa unyin Khong?
3 Ame ne weny he ka ivinö mē,
E ca khana he ka thu ka ke ûnyi a khaca hnyi wan thauzan.
4 E at ae metâ hnyekon, ke gan hmâ man:
Ewa at ae hwege hnyimakan kâu, me me ton?
5 E thibi at ame oc je bucen, ke ca khan' ödrin,
Hnyi ûen e ame wi' ödrin hnyi anyin hmönyin.
6 E ame bwebwelâ hmeledrany ûnyi hnyi hnen,
Me ame öbubuny je hmolominy.
7 E ame hûna ka seûnö, me me ca he ka o;
Ke e ame okeceâ khötâ je okhû.
8 Hake e ke thibi at ame lau drany,
Me uto hon je waköiöiny köiö
9 E thibi at ame ânyâ Uresa me Oriona me Kukuûnyi
Me je hnyeule ka hnyi hwaiöu.
10 At ame ânyâ ta je ûnyi ae gan ke ca hnân wâhmakhmeto;
Eke, ta je ûnyi hnân lâiâ ke ca hnân aû.
11 Wâ bi, e ame he batök, ke oge me ca wâ e:
E ame he bala, ke ca khanö nya e.
12 Wâ bi, e ame hûgûnâ, ke hamö ia he ka thawâ?
Ia ame he ka ha kâu, ka habe, Ieû e u me ânyâ?
13 Khong ame ca he ka ohmeto anyin hmönyin;
Ame he ta je hnyok bi gan hia ka khudrung kâu.
14 Ke haba inya me ti ûhnyûkong hnök hna khana he ka thu kâu.
Ke ca ûca hok je hofuc he ka ivinöâ mē.
15 Oge ne wisa, me oge me ca he ka thu kâu;
Ke oge me he ka khöû ka at ame owisö nya.
16 Oge ne hia but hongot, ke e ame thu könya;
Me oge me ca he ka ûnykûme a e ame löng hok.
17 Anyin a e ame ohmetru nya ge weneû,
Me osehia hnök je aat, ke ba can.
18 E ame ca he ka hnö nya he ka menâ,
E ame ounöngöti nya ge je ûnyi ae hiny.
19 Adre ne ha ge maniny tavat ae hwege, wâ bi, e bi e!
Ke adre me ne ha ge hna owisa, ie ame he ka thu ûen könya?

20 Oge ne he ka haiwisai nya, ame he
hnyimök ka haikongu nya :
Oge ne ha, ka habe, iny wisa, e ame he
ka haihwali nya.
21 Oge ne wisa ; me oge me ca wâhmak-
hmetu nya bi ; iny höciâ anyik möt.
22 E khaca thibi bongon ; anyin a wale
hnök hna ha, ka habe,
E ame ohia at ae wisa, me at ae kong.
23 Adre me ne ie hlingâ ge osö,
Me ame he ka hluma hna cubec at ae
ba hnyikongon.
24 Adre me hna hmeledrany ka hnyi hnya-
men at ae kong :
E ame tube je hnyimakan tavat owisa e;
K' ame ne ca at eling, awe, ia bi?
25 E logot bonguk je bong hon at ae hâhâ
li can :
K' ame kec ut, k' ame ca wâ so.
26 Ame hia but, helâ me hu ae logot kec :
Ke helâ me aeto ame gâ ka hnyi haniny.
27 Oge ne ha, ka habe, Oge me he ka
hnying anyik tenge,
K' oge me he ka wia hnyimakök ae
hmak me me menyik bi :
28 Me oge me outen anyik je vec hia,
Ke khanö nya a u me ca he ka ha ae
ba kongik.
29 Adre me he ka haikongu nya ;
Ke hnân eû me oge me he ka huliwa
baû?
30 Oge ne he ka ösûö nya ge köien kiona,
Ke hinyem ge oiöâ ;
31 Me u me he bi ka odili nya eû hnyi
thop ae hmudra,
Me me he ka ikiki nya hnen hing
ûkhaûk.
32 Anyin a e ca at helâ mönya, me inye he
ka thu kâu,
M' öhmu me he ka ûhnyimaköhmuköu
hnyi hna owisa.
33 Ke ba at he ka owisa köhmu,
Me ip li hnyamen huhmu.
34 E so e ame he ka hom anyin osö ûnyi
gak,
Ke ca oti nya ge anyin ta je ûnyi hnân
outen :
35 Me oge me he bi nya ka fuc me ca
outen ;
Anyin e ca hwakecik he ka helâe.

HNYIMAKAN 10.

OGE me sënyin dut ge melik ;
Oge me ca he bi ka thawâ anyik
tenge ;
K' oge me he ka fuc hnyi hinyin hanuk.
2 K' oge me he ka ha ka Khong, ka habe,
Ca he ka haikongu nya ;
Omanenâ thö könya can u me û nya
gan.
3 Hawa e so köu m' u me he ka seda,
M' u me he ka hûkötiâ huliwa anyin li
hnyamâm,
Me ohnahicâ ûhnenamö anyin tavat ae
kong?
4 Hawa, li emakan at li emâkâm,
Ke u me wâ helâ me ibwelien at?
5 Hawa, e ûcû bongom je bong me je
bong bongon at,
Ke e ûcû hunaiâm me je bong bongon at,
6 Me u me hnö anyik hulö
Me elâm anyik monu ;
7 Ke so bi e khanö u a iny' ca at ae
kong;
Ke ba at ame he ka hûgûnâ ûnyi hnyi
hnyamâm?
8 Haba li hnyamâm a huliwön nya, me
up nya,
Hnyi je ke keihök hia ; ke so bi u me
he ka ohiö nya.
9 Ö u ûnykûme ju a u je up nya helâ me
kânâ ae kece ;
Ke hawa, u me he ka ohmetu nya ka
hnyi kânâ?
10 Hawa, u je ca hingölö nya helâ me dân
basin,
Me owahmai nya helâ me fromage?
11 U je okhaûö nya ge unen me viny,
Me ûöhmâköuönya ge je jö me töiny.
12 U je hia but ham könya möt me ibe-
tengiö,
Ke u je tuö hanuk ge hnâm hna senö
nya.
13 Ke u je ikhâlâ ta je ûnyi e eû hnyi
hnyekom ;
Ke e khanö nya a ka e bi e unyâm :
14 Oge ne ânyâ hulö, u me bi hatök
Ke u me ca he ka hnö nya but ge anyik
hulö.
15 Og ne at ae kong, ekölö gak !
Ke oge ne at ae wisa hwakecin, me oge
me ca he ka ogöranyâ bök ;
E gan hmâ anyik hmehma,
Me oge me wâ anyik vec.
16 A ne hamen bök he ka ogöranyâ e bi, u
je hnu nya helâ me liona :
Ke u me he ka ânyâ hmetu könya je
ûnyi hnân lâiâ.
17 U je hom gaga je hnyat gam, ödrin e
haikongu nya,
Me bi hanen ânyâm hmönyin könya ;

K' ame o but könya je ûnyi ae ve bongon me vat.
18 Ieû u je oi nya gan ûnyi hnyi hnyeku bai?
Iny na mokcu ehac, k' adre ca ō nya!
19 Me inye ba, me ca möt bi;
K' adre me köp nya ûnyi hnyi hnyeku bai ka hnyi erkemok.
20 Hawa, e ca wakhalet biju bonguk ta je bong? awe, soju,
Mē hnö nya but, me inye menâ thö hnyi ong ûen,
21 K' inye tiga ca he ka hnyi dok adre me ca hmetu ûnyi hnyin,
Wale hnyei ae menekholom me hmenon mok;
22 A hnyei ae ti menekholom hmönyin, helâ me menekholom cici;
A hnyei iny hmenon mok, ae ba hwenöniny,
K' ame helâ me menekholom bi lany.

HNYIMAKAN 11.

ME haba Zofar at Naamathi ame thu me ha, ka habe,
2 Hawa, adre me ca he ka thu hmetu ta je hofuc ae se hia?
Adre me he bi ka hawisa at âme unöngöt ge je hofuc?
3 Ame he hwâm je hofuc gufa ka ohnyibö tavat?
U me he ka ûhiö, ke ba at ame he ka oihmehmö u?
4 Anyin a u je ha, ka habe, E hau hnök hna ûne,
Ke ba kongik hnyi hnyimâkâm.
5 Ke, E na he ju Khong ka fuc,
Me khöng li esongodiny he ka ivinö möu;
6 Me omanenâ köu ta je ûnyi ae iyong hnyi metâ,
A g' ame huliwa so hnyi je ve bongon ae se!
Anyin a wale mē khanö u thö, a Khong ame ca ûnykûme ânyâm ke je hulö.
7 Hawa, u je ne elâm Khong, e khatö u he ka wâ?
E khatö u he ka ti wâhmakhmeto Ataekhanahia?
8 E görany hmönyin helâ me drany; ieû u me he ka ânyâ?
E hnyikânâ hmönyin hmelen hedis; ieû ae khanö u bi?
9 Haba tulutiny, me beû hmâ hon hmeledrany,
Me lau hon köiö ae gan.
10 Ame ne he ka dit, me hlöng,
Me hawâ tavat ka hnyi hna owisa, ie at ame he ka thawâ?
11 Anyin a e ame wâhmakhmeto tavat ae ûnyi baû:
E ame wâ hulö minya, ame ne ca ûnykûme wia gan.
12 Ke e ca hu metâ ge at ae hop,
Eke, adre hnokoâ at helâ me nokon asinainy hnyot.
13 U je ne penapena hnyekom,
Me hinöbeny kâu;
14 Ame ne hu hulö hnyi hnyamâm, degec ut e sâkâu ai,
Ke ca hna hulö ka mokut hnyi umâm je uma manö:
15 Ke helâe u me he ka bwele thö göranyai me ba hnyikongom;
Eke, u me he ka hwege, me ca ot bi:
16 Anyin a u me he ka hnying ânyâm vec;
U me he ka ûnykûme gan helâ me je di a hia but:
17 Ke ame he ka görany ânyâm möt hon jebigö;
A ne menekholom, ame he ka helâ me hnyomakatu.
18 Ke u me he ka laba hmâ, anyin ame he ka hu gejon;
Eke, u me he ka elâm, me he ka mokut hnyi hnahic.
19 U me he minya ka mokut, me ba at ame he ka ooti u;
Eke, ame he ka weny gam tavat ae se hia.
20 Ke ame he ka dit ut li emakan tavat ae kong,
Ke ba gethen adre me he ka kec ka hnyin,
Ke ödrin e he ka labageju ka hnyi ûen mokcu.

HNYIMAKAN 12.

HABA Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 E hnathu öbun thibi tavat,
Me ame he ka tha mokcu metâ möbun.
3 Ke so bi e hu ûnykûmânök minya helâ möbun;
Ca inya bi hnyi hmelibun:
Eke, ke ewa at ae ca khana ta je ûnyi helâng?
4 Oge me ûcû me at ame hluma gan hnen waeny,

Waleji at ame hongot ka Khong, me e
ame thu;
Adre me hluma ge at ae wisa, me so
hwakecin.
5 Haba at ame laba sot, me wale at ame
hûkötiâ at ae hmak, eû hnyi hnyekon;
Adre me penapena e hobi kâu at ame
he ka haû li can.
6 Ame mokut so je uma mano umen tavat
venöu,
Adre me laba hmâ, tavat adre me ohmö-
nyinâ Khong;
He haba Khong ame ham gânâ ka hnyi
je hnyamödra.
7 Ke he thö walang ang ka hnö omenoiny
hnyot, m' ödrin e he bi ka nö u;
Me je meno ame gâ ethö, m' ödrin e he
ka thumetu u:
8 Fuc dö ka kânâ, me ame he ka nö u;
K' ame he je wâ eû hnyi köiö ka oma-
nenâ köu.
9 Ie at ame ca wâ tremângâ ta je ûnyi
hia eling,
A g' ame ânyâ e hnyamö Iehova?
10 Haba e hnyi hnyamen hanon ta je ûnyi
hia ae möt,
Me homenâ anyin tavat hia thithö.
11 Hawa, ca hamen hnyiköny he ka cubec
ta je hofuc,
Helâ me hnyem ame dem cubecâ jeû?
12 E unyin wahingat metâ,
Ke unyin tavat ae se hia, bongon wâ-
hmâkhmeto.
13 E unyin bi metâ me tang hwege;
E unyin bi uhnenamö me wâhmakh-
meto.
14 Wâ bi, e ame hagutâ, ke ca khana ke
at he ka op hmetu;
E ame thelöng at, ke ca khana ke at he
ka khöng hmetu.
15 Wâ bi, e ame behânâ köiö, me ame hme
thö:
Ke ame kunâ hmetu, me me wia hnyei.
16 E unyin hwege me metâ ae hnathu;
E ame tren at omono, tha e me at adre
omono.
17 E ame lelö but ta je obotkong, hnyat
adre hia but söh,
K' ame omono tavat owisa.
18 E ame thang je than adre ca,
K' ame hûkâlâ bi wen hnyok hnyi je
hnyidrin.
19 E ame lelö but tavat bihut adre hia but
söh,
K' ame hagutâ tavat ae hwege.
20 E ame hom hofuc ûnyi ge at ae hnathu,
K' ame hom wâhmakhmeto ûnyi ge
wahingat.
21 E ame hingâlâ but ûöhûköti hon je
than,
K' ame thang wen hnyekon tavat ae
hwege.
22 E ame omanenâ ta je ûnyi ae iyong
ûnyi hnyi menekholom,
K' ame hom dö hmenon mok ka hnyi
lany.
23 E ame osehia ta je hnyei, me ohi' ödrin
hmetu:
E ame olauâ ta je hnyei me odili ödrin
hmetu.
24 E ame hom je hnyekon tavat ae beönua
hnyi hmeledrany,
Me kun' ödrin he ka vheno hnyebuba
ae ba getheniny.
25 Ödrin e khaûteta hnyi menekholom me
ba hnân omelamâ.
K' ame omonu ödrin helâ me at ame
monu ge grâg.

HNYIMAKAN 13.

WÂ bi, a wâ but emakök ta je ûnyi
hia eling,
A löng ut hnyikönyök me wâ ûnykû-
me e.
2 Haba ûnyi ae khan' öbun, e khanö nya
minya:
Iny ca ûhnyûkong hmelibun.
3 Iny na he ju ka fuc ka Ataekhanahia,
Iny bewek he ka ûhnenamö me Khong.
4 Ke öbun tavat sit hofuc thoi,
Ke öbun tavat tren bubun hia ae ûnyi
baû.
5 Öbun na he ju ka laba hnyibû!
Me me manen dut anyibun metâ.
6 Löng ju walang ang anyik ûhnenamö,
Ke tevehlöng ju ûivinöik.
7 Hawa, öbun e he ka ha ûnyi ae kong
he ka bi hien Khong,
Öbun e he ka fuc thoi he ka bi hien?
8 Öbun e he ka bi so kâu?
Öbun e he ka ivinö hobi kâu Khong?
9 Hawa, e so e he ka elâm bongubun?
Ke hawa, öbun e he ka iyawâ e, helâ
me hna iyawâ at?
10 E hnathu e ame he ka thaw' öbun,
Öbun e ne wâhmakhmeto duöngâ tavat.
11 Hawa, ame ca he hmanenanginy ka oti
öbun,
Ke ame ca he ka o köbun hna outen e?
12 Haba hobun je hofuc hnân ûnykûme,
me helâ me vejeciny hnabadröu,

Ke haba anyibun je hnabâ, me je hnabâ kânâ ae kece.
13 Laba hnyibû ju öbun gak, m' inye he ka fuc,
Eja ke ne a ne o but könya ke je ûnyi bi.
14 Anyin a ieû oge me he ka oloû vik ge je nyuk,
Me ip ju melik hnyi hnyamök?
15 Eja ke ne a ne hlingö nya, oge me he ka halubahingen:
Ke so bi oge me he ka haisoâ dek je gethen hnyi hnyimakan.
16 Haba ûnyi e, me ame he ka omeli nya;
Anyin a haba at ame ca ot, me ame ca he ka o ka hnyi hnyimakan.
17 Tevehlöng wia ju ifucik,
Ke so ame dit ka hnyi je hnyikönyöbun hnök hna omanenâ.
18 Wâ bi, oge hia but penapena anyik ûhnenamö,
E khanö nya a g' adre me he ka haiwisö nya.
19 Ie at ame he ka ivinö mönya?
Anyin a oge ne laba hnyibû, me oge me he bi ka mok.
20 Haba lo thibi li ûnyi u me ca he ka ânyâ könya,
M' oge me ca he ka ikhölö nya bi hnyi hnyimâkâm:
21 Hom dö hnyamâm gak,
M' oge me ca he ka outen ânyâm ta je ûnyi hnân outen.
22 Me u ma hongot, me oge me he bi nya ka ieû;
Ke hnö nya bi he ka fuc, me u me he ka thu könya.
23 Ve ûseiny anyik ta je monu me anyik ta je hulö?
Omanenâ thö könya hnök hna hanyâûâ me anyik hulö.
24 Anyin a ieû u me ikhâlâ hnyimâkâm,
Me ûnykûme a iny iwahnaihmiöny dut möu?
25 U me he ka hwege ka lan ûö ame tûâ ge ang?
Ke u me he ka hnu tilâ thatûnyin hwit ae meleca?
26 Anyin a u me sihnalimen ta je ûnyi ae hmak gak,
Me oâ könya anyik ta je hulö, waleji k' iny tiga wanakat:
27 U je ohmâ li cak hnyi ûö, me bi haten dek je gethen hia;
U je bi haten ka hnyi li hnyeûcak:
28 Ke iny helâ me ûnyi ae bobot ame aû but,
Helâ me ûkhaû ame an hnen nokon walelaba.

HNYIMAKAN 14.

HABA at a hnokoâ hnen momo
Me wakhalet thibi je bongon, me unöngöt ge hloblo.
2 E ame o but helâ me vongon, me adre me subâ but:
E ame he helâ me hmenon, k' ame ca tethmâ bi.
3 Ke hawa, u me bwela ka at a helâe,
Me hawo nya he ka ûhnei möu?
4 Ie at ae khana hom ke ûnyi ae kalaöt ûnyi hnyi ûnyi ae ca kalaöt? e ba at.
5 Anyin adre hia but omuâ anyin je bong, e unyam ûseiny je tehiny,
Me u je hia but bi hnyigöulen e, me e ame ca he ka hanyâûâ;
6 Hwiö thö gan, me me menâ ju,
Ke ne o but e ame he ka ohwâdâ bongon bong, helâ me athnyaba ame hok hwaban.
7 Anyin ae hu geju ka ûö adre sö, a e ame he ka kû hmetu,
K' ame ca he ka ba je khûen.
8 Eja ke ne ka kueny ju wân eû hnyi kânâ,
Ke a bobot dö hnyiban eû hnyi kânâ;
9 Ke ame he ka kû hmetu e ka löng köiö,
Me khû helâ me ûö adre teb ta.
10 Ke haba at ame mokcu, me aû but:
Eke, ame mokcu at, me ewa hmetu?
11 A hme thö je köien köiö ae gan,
K' ame kong ut je wagewe, me hme thö;
12 Helâe minya at, e ame mokut, k' ame ca höhöi hmetu:
E ame ca he ka hmak ke ne o but ame hia but drany,
K' adre me ca he ka bwebwelâ hnyi hnen hna mokut.
13 U na he ju ka ikhölö nya hnyi erkemok,
Ke oiyongi nya ke ne o but ame hia ânyâm hmönyin,
U na he ju ka thu bonguk, me ûnykûme könya!
14 Ame ne mokcu at, hawa ame he bi ka möt hmetu?
Oge me halubahingen hnyi je bong bongon anyik vat hia,
Ke ne o but adre me he ka hnö nya.

15 U ma he ka hongot, me oge me he bi nya ka ieû köu:
U ma he ka hnyok ka huliwa anyin li hnyamâm.
16 Ke u je aû walang ang hnök je hna okca:
Hawa, u je ca tuö wia anyik hulö?
17 Adre me okeceâ hmâ hnök je hna hanyâûâ hnyin tang,
Ke u me thelö anyik monu.
18 E hnathu ame ū but bucen me hia but,
K' adre me oc ut kic ûnyi hnyi hnen.
19 Ame aû tot je veto ge köiö;
Ke haba bahihingölöiny ame kot degecâ kânâiny hmeledrany:
Ke u je ohia hna gejon hnen at.
20 U je tom bi, me ame hia but;
U je wia hnyimakan, me obâ.
21 Adre me ogânâ lakon, ke e ame ca wâ bi;
Adre me hom ûhnyûkongu ödrin, ke e ca khana bi.
22 Ke ame ka vec thibi unyin,
K' ame tenge hnyekon bi, kâ ûnyi gan.

HNYIMAKAN 15.

HABA Elifaza at Temana ame thu me ha, ka habe,
2 Hawa, ame he at ae metâ ka thu ge metâ ae ûnyi baû,
Me ounöngötâ hnyekon ge ang hwei?
3 Hawa, e ame he ka iwatretra ge hofuc ae gufa,
Me je hofuc ae ca so troban?
4 Eke, u je hota degecâ ot,
Me oûhnyûkongoâ khudrung hnyi hnyimakan Khong.
5 Anyin a haba hnyimâm ame omanenâ hwakecâm ae kong,
Ke u je ûca bohmen at bibihwakecin.
6 Haba hnyimâm bi ame haikongu u, ke ca hnök bi;
Eke, ame haikongu u li esongodâm.
7 Hawa u at adre bödra ka hnokoâ?
Ke adre bödra ka hnöku u, ke biliny bi je ong bucen?
8 Hawa u je hia but löng ûhnenamö ae nuöng anyin Khong?
Ke u je behânâ metâ hobi köu bi?
9 Ie ûnyi ae khanö u, ke ca khan' öhmun bi?
Ke ieû e u me wâ ûnykûme, ke ca e bi unyihmun?
10 Haba e unyihmun tavat ae hûen ban me wahingat,
Ae ti se hia hunaihmun hon kâmâm,
11 Hawa, e ti ûhnyûkong köu je ûnyi hnân okahwa ûnyi ge Khong,
Me hofuc ae menyik köu?
12 Ieû ame hom monu u gan hnyekom?
Ke ieû ame bi gan gan li emâkâm?
13 M' u me wia hanom he ka degec Khong,
Me oâ je hofuc helâe ûnyi hnyi hnyimâm.
14 Ehö at me me hau bi?
Ke hna hnokoâ hnen momo, me me wisa?
15 Wâ bi e ame ca labageju ka anyin tavat ae kap;
Eke, e ca kalaöt bi drany hnyi hnyimakan.
16 Ke e ti ikiki me bokong at,
Wale ame ijem hulö helâ me köiö!
17 Oge me he ka haimemenâ köu; ling nya ju;
Ke haba ûnyi oge hia but wâ, me oge me he ka ha:
18 (Hofuc ame omanenâ hnen tavat ae metâ
A ûnyi ge lakamödra, k' adre me ca ikhâlâ;
19 Waleji hnyat adre ham ködrin hnyei
Ke ba atkanyua ame he hnyi wanbödrin:)
20 Haba at ae kong ame vec bala hnyi bongon je bong hia,
Wale hnyi ûseiny je huna adre me thu ka at ûöveci.
21 E bala bi hnyi li hnyikönyen hwan je ûnyi hnân outen;
K' ame he ka o kâu at sei hnyi ûen ae sot.
22 E ame ca geju a g' ame he ka hmetu ûnyi hnyi menekholom
Ke haba hele vat ame halubahingen.
23 E ame ngenu he ka heleû han me ha, ka habe, Ewa?
E khana a e ûhakekenyi mē bong ae menekholom:
24 Adre me ootâ a ge hlöuhlöu me hlohlo;
Ödra hwege hon, helâ me than, at ame penapena he ka vat.
25 Anyin a e ame hia but hai hnyamen ka Khong,
K' ame tot bi gan ka Ataekhanahia;
26 E ame utut kâu ke hwege nyin,
E haki me khibi anyin je bec:
27 Anyin ame tube hnyimakan ge pipikhenyainy,
Ke ti gan dut li halelööen;
28 K' ame hia but labā je taun ae ba wan,
Me je uma ae ba aten,

Wale adre me he ka ie wia me ve ta ûnyi.
29 E ame ca he ka tren omjeû, k' ame ca he ka tethmâ tang omjehen,
K' ame ca he ka khulelau ehele batungen ta je hatong
30 E ame ca he ka he but ûnyi hnyi menekholom;
K' ame he anyin je khûen ka meleca ge bâhlân meic,
Ke haba homenâ ûnyi hnyi hnyimen Khong ame he ka ohia e.
31 E so e ame ca hamen iyawâ e bi, me labageju ka hnyi ûnyi ae ûnyi baû
Anyin adre me he ka bi hwaban ge ûnyi ae ûnyi baû.
32 Adre me he ka ohwâdâ ke tiga ca ûen bi,
Ke ame ca he ka hât anyin vheiny.
33 E ame he ka jijïngâ degecâ anyin je wan ae but helâ me vine,
K' ame he ka kölu anyin je vongon helâ me elaio.
34 Anyin a haba bunyen anyin at ame ca ot, me ame he ka ba wan,
Ke meic ame he ka han je uma mano umen tavat adre me kap hwaban ae hwali.
35 Ödrin e erkinâ ûokonguny, me hnokoâ but hulö,
Ke ödrin e penapena iyawö eû hnyi je hnyekudrin.

HNYIMAKAN 16.

HABA Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 E se hia je ûnyi a helâe, oge hia but löng:
Öbun hia tavat ûötubweli ae monu.
3 Hawa, ame he ka hu obiny ta je hofuc baû?
Ke ie ûnyi ame ûjengi u he ka thu?
4 E khanö nya minya he ka fuc helâ möbun;
A ne laba hanubun hnyi hnen hanuk,
E khanö nya he ka ûhûjâköuâ je hofuc köbun,
Me nyinyikâ bök köbun.
5 Ke so bi oge me he ka ha hwegi öbun ge hnyimök,
Me otubweli öbun ge hofuc betenge anyin li esongodik.
6 Oge ne fuc, ame ca he bi ka katebu anyik vec:
Ke oge ne laba hnyibû ame he ka kâmâu ka hia anyik vec?
7 Ke walang ang e ame hia but osēnyini nya;
U je hia but öba aten anyik bunyen.
8 U je hia but kât hmö nya, wale ûnyi hnân haikongu nya:
Ke haba unyik ae delâ ame tot könya me bi fuci nya hnyi hnyimakök.
9 E ame kiö nya hnyi anyin hmönyin, me sedö nya;
E ame höc hnyu könya:
Ke iwahnaihmiöny mönya ame wâ hmö nya.
10 Ödrin e hia but memang könya ge hnyimödrin;
Ödrin e hia but khaû wahicök me haikongu nya:
Ödrin e tha sihnök.
11 Haba Khong ame hia but hnö nya ka at ae hwali hwakecin,
K' ame digic nya ka hnyi hnyamen tavat ae kong.
12 Oge me laba sot me e ame thu hweti nya;
Eke, e ame hia but kât nyik me sa omomonu nya:
E ame otilö nya hnân anyin ûnyi adre me vakha.
13 Haba anyin tavat hlic fana, ödrin e igigili nya,
E ame dâ li jebalainuk me ca betenge bi;
E ame hingâlâ waadaik hnyikânâi.
14 E ame kiö nya me osehia ohmoucö nya;
E ame gâ thö huk helâ me at hwege.
15 Oge hia but tibet hon unyik mano ae gan nân,
Ke oge hia but ip anyik faoiny meno eû hnyi kânâ.
16 Ame kong ut hnyimakök ge tenge,
Ke e hon li bademakök hmenon mok;
17 Ke so bi e ba ûkonguny hnyi li hnyamök,
Ke ba hnyikongon hijic hic.
18 Kânâ lö, ca ikhâlâ bi drök,
E na ca he ju anyik khöû ka laba.
19 Ke walang ang, wâ bi, e hnyi drany at ame ohnathu nya,
Ke e hnyi dok ae görany at ame haiwisö nya.
20 Haba lahanök ödrin e hlumö nya,
Ame khukhula deköien li emakök ka Khong;
21 Me me he ka otilâ wisainy at hnyi hnyimakan Khong,
Ke nokon at hnyi hnyimakan hanen!

22 Anyin a hwaban ke je huna ae wakhalet,
Me oge me he ka vheno gethen, wale oge me ca he bi ka hmetu.

HNYIMAKAN 17.

AME aû but hanuk, ame um dö bonguk je bong,
Ame laba penapena erkemok hobi könya.
2 E hnathu, e unyik tavat hluma at,
K' ame laba bala emakök hnyi anyidrin iwatretra.
3 Ip ju haten walang ang, u ma he bi ka ha hnathu nya;
Ie at ame he ka ûkhöûhnyam mönya?
4 Anyin a u je okhötâ je hnyekudra he ka ca wâhmakhmeto:
Anyin a wale u me ca he ka ogöranyi ödrin;
5 Haba at ame hâiâ je lahanen m' adre me sei ödrin,
Me ame he ka hanenak je li emakan je lakon.
6 E ame wiö nya hnân taben hluma ka tavat;
Ke inya ang at ae ikiki hnyi hnyimaködrin.
7 E hâe but emakök ge vec,
Ke haba je outhunyik hia me helâ me hmenon.
8 Ame he ka uthmâhmâ tavat ae wisa can e,
Ke ame he at ae ba hnyikongon ka höhöi ka at ame ca ot bi,
9 Ke so bi ame he at ae wisa ka vheno balua deny gethen,
Ke ame he ka hwege tot at ae tren li hnyam ae kalaöt.
10 Ke haba öbun hia thithö, ö öbun hmetu ju, ke ai öbun:
Ke oge me ca he bi ka wâ ke at ae metâ unyibun.
11 A hia but bonguk je bong, a thu degecâ but hnök je hna ûnykûme.
Wale önyen hnyekuk.
12 Ödrin e wia hnyinghet me me lany:
Ke ûhakekenyi lany me menekholom.
13 Oge ne elâm erkemok helâ me umök uma;
Oge ne hia but ulolo hnök hna mokut hnyi menekholom;
14 Oge ne hia but ha ka bobot, ka habe, U kamök;
Me ka wahnyöng, U hinyök me hanik;
15 Awe, ewa walang ang anyik labageju?
Ke haba anyik geju, ia ame he ka wâ e?
16 E ame he ka utut ka hnyi je ohmâiny erkemok,
Me tha menâ eû hnyi kânâ.

HNYIMAKAN 18.

KE haba Biledad at Sua ame thu me ha, ka habe,
2 Ke ne o but kehö öbun e he ka laba ip je hnewe hnân hofuc?
Mē ûnykûme ju, ke hwaban e öhmun e he ka fuc.
3 Anyin a ieû adre me tha öû öhmun me je meno,
Ke öhmun kong bi hnyi hnyimaköbun?
4 Hawa, at lö, u je kiö u hnyi ânyâm hmönyin,
Adre me he ka hna but hmeledrany hnân hobi köu?
Me oc dö kic ûnyi hnyi hnen?
5 Eke, adre me he ka ume melaminy tavat ae kong,
K' ame ca he ka melam bâhlân hlogon meic.
6 Ame he lany ka lit bi hnyi umen uma mano,
K' adre me he ka omoko anyin lamepa ethö hon.
7 Ame he ka ûhnyûkong hnen je hna okca ae hwege,
K' ame he ka hagutâ e ge ûnykûmânen bi.
8 Haba li can ame hom e me me hnok hnyi ert,
Ke e ame uto hnewe.
9 Adre me he ka noc ohmâiny can,
K' ame he ofific ka det hmâ e.
10 Adre me ikhâlâ hnewe eû hnyi kânâ hobi kâu,
Ke eû hnyi gethen e hu hnewe hobi kâu e.
11 E ame he ka gâon ge ta je ûnyi hnân outen igigilö,
K' ame he ka wadring hoton li ohmâiny can.
12 Ame he mekihnânem ka oloû tang hwegien,
Ke haba ûkonguny ame laba penapena hobi kâu e ka tot.
13 K' ame he ka an je ong outhunyin,
Ame he ka an je ong outhunyin hia ge watöiny mok.
14 Adre me he ka oc e me iwân ûnyi hnyi umen uma mano, waleji e ame labageju kâu;

Ke adre me he ka hom e ka tuhan ta je ûnyi hnân outen.
15 Ame he ka labā umen uma mano me me ca he ka umen hmetu :
K' adre me he ka jijingâ teiö ka hnyi hon hnyaban.
16 Ame he ka meleca anyin je iwân eû,
K' adre me he ka subâ degecâ je vheiny ethö.
17 Adre me ca he hmetu ka ûnykûme kâu eang hmelen,
Ke ba hmetu ien bi eû hnyi gethen.
18 Adre me he ka kunâ e ûnyi hnyi lany ka hnyi menekholom,
Me hnu e ûheny ang hmeledrany.
19 E ame ca he ka hu nokon me öbiny unyin iny hnyei,
Ke ame he ka ba wan hnyi dok e ame laba hnyin.
20 Ame he tavat adre me o hwaban ka uthmâhmâ ge bongon bong,
Ke haba dö a bân ödrin e ti ot.
21 Wale bongon je hnyaban at ae kong,
Ke wale hnen at ae ca khana Khong.

HNYIMAKAN 19.

HABA Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 Ke ne o but kehö öbun e he ka ovecâ hnyekuk,
Me thu omomonu nya ge je hofuc?
3 Öbun e hia but olibenyita but û nya kongu nya :
Öbun e ca hmehma ge hnöbun hna omonumonu nya.
4 Ke ame ne hnathu hnök hna monu,
Awe, ame laba unyik anyik monu.
5 Ame ne hnathu öbun e bi gan könya,
Me ha hwegiâ könya hna û nya hnyin :
6 Khan' öbun dö walang ang a hnen Khong hna ton huk,
Me igigili nya ge anyin ert.
7 Wâ bi, oge me kukak ge ûokonguny ke adre me ca ling nya :
Oge me hongot hnân ûhadruo, ke adre ca owisa bi.
8 E ame hia but hwö hak hnyi dek gethen, me me ca khanö nya bi he ka vheno.
Me omenekhulumâ dek je gethen.
9 E ame uny jut gak anyik hmanenang,
Me hom korona ûnyi hnyi hon bök.
10 E ame hia but kia igigili nya, me hiö nya but :
Ke e ame hia but oc ut hnök hna geju helâ me ûö.
11 E ame hia but öubâhlâ anyin hmönyin könya,
Ke e ame ûnykûme könya helâ me iwahnaihmiöny mē.
12 Adre me tha o könya anyin je deö vat, ödrin e otilâ göranyai dedrin je gethen könya,
Me hunuma igigilö umök uma mano.
13 E ame hia but öû sâkâûöâ mönya je liamekeiny mönya,
Ke adre atkanyaua but gak je liamewaeny mönya.
14 A hia but gak aten anyik lap,
Ke adre hnying nya tavat ae khenen könya ehac.
15 Tavat adre me laba hnyi umök uma, me je athnyabaik a je hlu ödrin e ûnykûme a iny atkanyua :
Helâke iny aten ke hnyei hnyi hnyimaködrin.
16 Oge me hawâ athnyabaik, ke e ame ca ieû bi,
Eja ke ne oge ne khöû kâu ge hnyimök.
17 E ke bongon bi ka öiök homenök
Me hnök hna khöû ka laku bai.
18 Je wanakat ae ûhnyûköng ödrin e hûkötiö nya ;
Oge ne tot ödrin e fuc könya.
19 Haba je hing lahanök hia ödrin e hûkötiö nya ;
Ödrin e wia gak tavat waleji oge me betenge gadrin.
20 Ame kece je jeiök ka hnyi unök, me vik,
Ke oge ka möt thiju ge unen nyuk.
21 Betenge ju gak, betenge ju gak, öbun je lahanök ;
Anyin ame hia but kalö nya hnen hnyamen Khong.
22 Ieû gabun öbun e oveci nya helâji me Khong,
Ke öbun e ca sekunâ hnyi vik ?
23 Ödra na he ju ka sihnalimen walang ang hok hofuc !
Ödra na he ju ka set hnyi tusi !
24 Ödra na he ju ka kave ge pen fao me led,
Me khavi hnalimen hnyi kic nyiele balua !
25 Ke oge me wâhmakhmetoâ ae möt at ame ûcû melik,
Ke e ame he ka todrö hon kânâ nyiele :
26 Ke hwaban dö hna ohia unök helâng
Me oge me he bi nya ka wâ Khong hnyi vik :
27 Oge me he ka wâ e hnök bi,

Me ame he ka wâ ge li hing emakök, ke ca ke at bi.
Ame aû but li jabalainuk eû hnyi hnyekuk.
28 Öbun e ne ha, ka habe, öhmun e kâmâu he ka ovecâ e !
Ke e bi eû hnyi hnyekuk iwâniny bongon e;
29 Ot ju öbun ge hele vat;
Anyin adre me bi hwaban hmönyin ge hele vat,
Me me khan' öbun thö a ga hu hna owisa.

HNYIMAKAN 20.

HABA Zofar at Naamathi ame thu me ha, ka habe
2 Anyin a wale, ame thu könya bi hnök je hna ûnykûme,
Ûnyi ge belogot wale eû hnyi hnyekuk,
3 Oge hia but löng û, k' ame ohmehmö nya bi,
K' ame thu könya hanon ûnykûmâ nök.
4 Hawa, e ca manen köu ûnyi ang, hwân ehac,
Hwân hnyi hna ip at eang hmeledrany,
5 A e okhulit thibi hna hobâ hnen tavat ae kong,
Ke thuthubademak senyin anyin tavat adre me ca ot ?
6 Eja ke ne a ne görany anyin hmanenang ke ne o thö hnyi drany,
Me kâlâ je ûlâ ge ban;
7 E ame he ka hia balua but helâ me tiny bi tatet:
K' ame he tavat waleji adre me wâ e ka ha, ka habe, Ewa ?
8 E ame he ka hia helâ me bwi, m' adre me ca he hmetu ka wâ e:
Eke, adre me he ka hnu degecâ e helâ me hna omanenâ hnyi hnyinghet.
9 Haba emakan at waleji ame wâ e, m'ame ca he hmetu ka wâ e;
K' ame ca he hmetu hnen hna mokut ka wâ e.
10 Ame he lakon ka heleû so unyin tavat ae theduoc,
K' ame he li hnyamen ka ham hmetu tang omjehen.
11 E unöngötö je jeien ge anyin hidröu,
Ke so bi ame he ka tha mokut mē eû hnyi kânâ.
12 Eja ke ne a ne hnebwia hulö hnyi hnyimen,
Eja ke ne a ne oiyongâ e hmelen bohmen;
13 Eja ke ne a ne betenge gan, k' ame ca he ka degec e,
K'ame ne behânâ e balua hnyi hnyimen;
14 Ke so bi ame he an jeû ka wia eû hnyi hnyekon,
Me me dân je asip bi eû hnyin.
15 E ame hia but utâ je omjeû, k' ame he bi ka hmita hmetu:
K' ame he Khong ka degecâ ûnyi eû hnyi hnyekon.
16 E ame he ka cem ûnyi hnân mekiny anyin je asip:
K' ame he bohmen vaipa ka hlingâ e.
17 E ame ca he ka wâ je wagewe,
Wale hani me bata ame hingölö.
18 E ame he ka ham hmetu ûnyi a huliwan, k' ame ca he bi ka utâ;
K' ame ca he bi ka senyin hoton anyin ta ûnyi.
19 Anyin a e ame hia but okongoâ me hna degecâ tavat ae theduoc;
K' ame hia but hûgûnâ uma a ca otilânen.
20 Anyin a e ame ca menâ ge monu eû hnyi hnyekon
K' ame ca he ka hip kolon ta ûnyi e ame hnyok kâu.
21 E ba kolon waleji e ame ca han dö;
Anyin a wale ame ca he ka tethmâ anyin sot.
22 E ame he ka theduoc, hnyi ûen e ame unöngötö ge omjeû:
K' ame he tavât ae hlöuhlöu ka hai hnyamödrin kâu.
23 E ka tiga he ka sekon,
K' ame he Khong ka kunâ kaû anyin hmönyin ae hwege,
Me hingölâ ka hnyi hon, e ka tiga han.
24 E ame he ka kec ge ûnyi hnân vat a fao,
K' adre me he ka fana e ge cafana bras.
25 E ame oc ut, me ok ut ûnyi hnyi unyin:
Eke, e ame ok ut homakan ae hadröngöc ûnyi hnyi waadainy;
K' ame tabâ e hnen ta je ûnyi hnân outen.
26 Adre me hip menekholom hia hobi kâu tang omjehen:
Ame he meic ka aû e, a ca ûnyi ge at;
K' ame he ka an je kolon hnyin umen uma mano.
27 Ame he drany ka omanenâ hwakecin ae kong,

Ke ame he hmeledrany ka tot metâ kâu.
28 Ame he ka hia tang omjehen umen uma,
K' ame he ka hingölâ degecâ hnyi bonginy anyin hmönyin
29 Wale jekhon at ae kong ûnyi ge Khong,
Me hna khenâ kâu hnen Khong.

HNYIMAKAN 21.

HABA Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 Löng wia ju öbun hok hofuc;
Ke wale hnân okaukahwö nya gabun.
3 Hokhnyoki nya ju, ke oge me he minya ka ha;
Ke hwaban hnök hna ha, hluma bala ju.
4 Haba inya, hawa, oge me tenge ka at?
Ke hnân eû oge me he ka hokhnyok?
5 Walö nya ang, lâiâ thö,
Ke kât ju je hnyimöbun.
6 Haba hnyi je ûen oge me ûnykûme, me ame kong hnyekuk,
Ke öbubuny ame kât ju unyik.
7 Anyin a ieû ae möt bi tavat ae kong,
Me hingat ut, eke, ke gan tot manidrin man?
8 Adre me tha otilâ je mâtrânidrin mödrin hnyi hnyimaködrin,
Me je lakudrin cici ödrin.
9 E hnahic ut umödrin je uma, ke ba ot,
Ke ca e bi hnyi hudrin ösö anyin Khong.
10 Ame ûtakû haledrin bolok, ke ca gufa bi;
Ame hnöku haledrin kau, k' adre ca kölu habû.
11 Ödrin e kunâ je lakudrin helâ me hnahat mamoe,
Ke je lakudrin ödrin e biâ.
12 Ödrin e khumöng tha ödrin me bwinybet me kitara,
Me senyinâ ifucin utköwi.
13 Ödrin e laba sot hnyi bongudrin je bong,
Me utut ka hnyi erkemok helâ me thuthubademak.
14 Ke so bi ödrin e ha ka Khong, ka habe,
Ûsâkâûö but möhmun;
E ca bewehmun he ka khana dem je gethen.
15 Ia Ataekhanahia m' öhmun e he ka bi athnyabainy?
Ke ieû troban köhmun, öhmun ka he ka hic kâu?
16 Wâ bi, ca he bi hnyi hnyamödrin anyidrin sot:
Ke ûsâkâû mönya je hna ûnykûme anyin tavat ae kong.
17 Adre me ove ume lamepa anyin tavat ae kong?
K' ame o but ka hnyi hudrin anyidrin ûokonguny?
K' ame ve khenâ je hlöuhlöu hnen Khong hnyi anyin hmönyin?
18 M' ödrin e tha ûcû me thatûnyin hwit ame tûâ ang,
Ke helâ me unen hwit ame tûâ degecâ höu?
19 Öbun e ha, ka habe, Khong ame bip anyin je hulö hobi kâu lakon.
E so e ame bi hwaban kâu bi, me me khana e.
20 E so ame he li hing emakan ka wâ ûkonguny,
E so e ame ijem hmönyin anyin Ataekhanahia.
21 Anyin a ewa anyin senyin ka anyin lap hwaban e,
Hnyi ûen adre hia but subâ degecâ useiny je tehiny hnyi wanben?
22 Ewa at ame he ka ometâ Khong?
Anyin a e ame owisa ka tavat ae beönua.
23 Ame mokcu ke at hnyi tang hwegien ae bekhöt,
Ke ti hnahic k' ame laba so:
24 E lup hmönyin li basin ge dân
K' ame menyik önyen je jeien.
25 Ke ame mokcu ke at bi hnyi vecin hnyekon,
K' ame ca han ûnyi ae so.
26 Ödru me tha mokut eû hnyi kânâ,
K' ödru tha iyong ut ge je wahnyöng.
27 Wâ bi, e khanö nya hnöbun je hna ûnykûme,
Me anyibun je bibihwakecin hnân okongu nya.
28 Anyin a haingöbun, Ewa uma umen than?
Ke ewa uma mano waleji ame laba hnyin tavat ae kong?
29 Hawa, öbun e ca hnö tavat adre me vheno gethen?
Ke e ca khan' öbun je hatödrin?
30 A g' adre ip at ae kong hobi kâu bonginy hlöuhlöu?
Me adre me hom e hnyi bonginy hmönyin.
31 Ia ame he ka haimemenâ deny gethen hnyi hnyimakan?
Ke ia ame he ka bi hwaban kâu hnen hna ânyâ?
32 Ke so bi adre me he ka hom e ka hnyi erkemok,

Me tuö e hnyi hon,
33 Ame he ka hnebwia kâu kânâiny thop,
Ame he tavat hia ka he hoton,
Ke ca hnân bi aû tavat adre bödra,
34 Öbun a kâmâu ka otubweli nya, ke ûnyi baû,
Ke haba hnöbun hna thu hawa, ca wale thibi je thoi?

HNYIMAKAN 22.

HABA Elifaza at Temana ame thu me ha, ka habe
2 Hawa, e khana ke at he ka bi troban hobi kâu Khong?
E hnathu, ame he at ae metâ ka bi troban hobi kâu e bi.
3 Hawa hnân osenyinâ Ataekhanahia a u at ae wisa hwakecâm?
Ke ame he ka bi troban kâu a u je öba hnyikongon hwakecâm?
4 Hawa, e ame û u can hnâm hna outen,
Me e ame tha he möu ka hnyi hna owisa?
5 Hawa, e ca gan ânyâm hulö?
Ke e ca hu obiny ge ânyâm je monu.
6 Anyin a u je hia but hom je haten ûnyi ge liamekeiny möu, ke ba can,
Me uny je ûkhaûen tavat ae theduoc.
7 U je ca habelen ge köiö at ae sēnyin,
Ke u je behânâ jeû ge at ae mekihnânem.
8 Ke haba at ae hwege, me waleji at ae tren kânâ;
Ke haba at ae ûnyi hnathu, me waleji at ame labā e.
9 U je hia but kunâ je safac me ba ke ûnyi,
Ke adre hia but thu je benyin je nakahme.
10 Anyin a wale e but je hnewe igigili u,
K' ame ie hlohlo thö hnyekom ge ot,
11 K' ame ne menekholom, me u me ca wâ bi,
K' ame hûlûlûö u hnen je köiö ae gan hmâ.
12 Hawa, ame ca laba Khong ethö hnyi göranyin drany?
Ke wâ bi ûgöranyin je okhû, e ti görany hmönyin!
13 Me haingâm, ka habe, Khong ame wâ ieû?
Hawa, e khana he ka owisa ûnyi hnyi menekholom?
14 K' ame oiyongâ e ge je ulâ ae haki, me me ca wâ bi;
Ke e ame vheno wathelabainy drany.
15 Hawa, u me he bala ka laba hnyi gethen ehac
Waleji a vheno hnen tavat ae kong?
16 Waleji adre hom buli ödrin hnyin,
K' adre me hingölö tabödrin helâ me wagewe:
17 Wale hnyat adre me ha, ka habe, Ûsâkâûö but möhmun;
Ke, Ieû ae khana Ataekhanahia he ka ânyâ hnân hobi köhmun?
18 Ke so bi e ame öunöngötâ umödrin je uma ge ta je ûnyi ae so;
Ke haba je hna ûnykûme hnen tavat ae kong, me. ûsâkâû mönya.
19 A wâ e hnen tavat ae wisa, m' ödrin e senyin;
K' ame hlum' ödrin hnen tavat ae ba hnyikongudrin:
20 Haingödrin, ka habe, E hnathu adre me suba degecâ ta je iwahnaihmiöny möhmun;
K' ame aû koluidrin ge meic.
21 Imetenyimwi thö me walang ang, m' u me hnahic ut:
Me ame he ka o köu ûnyi ae so.
22 Ö u kap ju walang ang hnanyibu ûnyi hnyi hnyimen,
Me ip hmâ ju hwan hofuc eû hnyi hnyekom.
23 U je ne hmetu but ka Ataekhanahia, me adre me he bi ka up u göranyai;
Ke u je ne degec ut hwakecin ae ca wisa ûnyi hnyi umam je uma mano.
24 Ke so u ma ip ju tang omjehem eû hnyi kânâ,
Ke goliny Ofira hnyi je vetoiny je wagewe;
25 Ke ame he ka hing tang omjehem Ataekhanahia,
Me ânyâm sileva ae ûnyi hnathu.
26 Ke u me he ka senyin ka Ataekhanahia,
Me bwele göranyai ka Khong.
27 U me he ka hic kâu, ke e ame he ka ling u;
Ke u me he ka hwâdâ ânyâm je hna bi khöbi.
28 U me he ka thamuâ ke ûnyi hnyi hnyekom, me ame he ka aat köu;
Ke ame he lany ka omelamâ dem je gethen.
29 Ödra ka ohnyikânâi u, u me he ka ha, ka habe, Todrö;
Ke e ame he ka omelö at ae hnyikânâ.
30 E ame he ka omelö at minya ae tren jöniny:

Eke, e ame he ka möt hnen li hnyamâm ae ba hnyikongon.
Me oiyongâ hnyimakök ge menekholom ae khöt.

HNYIMAKAN 23.

KE haba Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 Haba hnyi bong ang me hiny bnök hna tenge:
E hmak hna kuc nya hon imângik.
3 E na khanö nya ju dok oge me he ka wâ e hnyin,
Me inye he ka he ka hnyi taben tap!
4 Oge me he ka penapena hok hofuc hnyi hnyimakan,
Me ounöngötâ hnyimök ge je hofuc hnân ohnatho.
5 Ame he ka khanö nya hofuc e ame he ka thu könya,
Me wâ ûnykûme a e ame he ka fuc könya.
6 Hawa, e ame he ka ivinö mönya ge man ae gan?
Ohe; e ame he ka ling nya.
7 E khana at ae wisa ka ivinö mē eling;
Me oge me he balua ka möt ûnyi ge at ame owisa könya.
8 Wâ bi, inya oge me he deiö, ke hia e eling;
Me jio, ke oge me ca wâ e:
9 Me ka hnyi hwadrö waleji e ame huliwa, ke oge me ca wâ e:
E ame oiyongâ e hnyi hwaiöu, me oge me ca wâ e.
10 Ke so bi e ame wâ dek gethen;
E ka hia but cubic nya me oge me he ka o helâ me gol.
11 E hwege cak ka hnyi hnen je hna okca;
Oge me hia but tuö deny gethen, ke oge me ca saû bi.
12 Oge ca hia but saûâ degecâ hnanyibu ûnyi hnyi li esongodiny;
Oge hia but oûnyihnatho hofuc a hwan, bon ök jeû.
13 Ke khaca thibi ûnykûmânen, ke ewa at ame he bi ka wia e?
Ke e ame ânyâ ûnyi e ame hnyok kâu.
14 Anyin a e ame ohwâdâ ûnyi adre ip hobi könya:
Ke se hia je ûnyi a helâe unyin.
15 Anyin a wale iny hlohlo but hnyi hnyimakan;
Iny ka ûnykûme, me oge me outen e.
16 Ke a hia but Khong osēnyinâ hnyekuk,
Ke a hia but Ataekhanahia ohlohloinya:
17 Anyin adre me ca subâ degeci nya ke tiga ca o bi menekholom,

HNYIMAKAN 24.

IEÛ can ame ca he Ataekhanahia ka thu je ûen?
Ke hawa a g' ame ca wâ bongon je bong hnen tavat ae khan' ödra e?
2 E hu keihen ödrin e oc je hnyigot;
Ödrin e hûgûnâ je hnahat meno, me haödrin.
3 Ödrin e alen asina haleny nakahme,
Me hom bolok haleny safac hnân haten.
4 Ödrin e osaûâ tavat ae theduoc ûnyi hnyi gethen:
Haba tavat ae hnyikânâ eang hmelen me ödrin e lubaduöng.
5 Wâ bi, helâ me man je asinainy hnyebuba
Ödrin e he but ka hnyi anyidrin je huliwa, me heleû ö 'drin;
Haba hnyebuba ame oâ han hobi kâu lakudrin.
6 Ödrin e thu boh a ö 'drin hnyi hnyei,
K' ödrin e hlo je hnyei vine iny tavat ae monu.
7 Ödrin e mokut thu hnyi hnyinghet hia, e ba ûkhaûidrin,
Ke ba tubidrin hnyi megic.
8 Ödrin e khubet ut ge we ûnyi hnyi hon bucen,
K' ödrin e deluâ kic anyin ae ba tungudrin.
9 E hu keihen tavat ödrin e hûgûnâ nakahme ûnyi hnyi ûlainy at,
Me hom hnân haten ûnyi hnyi unyin at ae theduoc:
10 Me ödrin e he thu me ba ûkhaû,
Ke ödrin e hom tilâ je thi hwit ge mekihnânem;
11 Ödrin e owö wakaco hnyi hnyeuleny tavat eling;
Ödrin e hlec je wan vine, ke odrin e beic bi.
12 Tavat adre me mâng hnyi taun ae gan,
Ke tavat ae aat adre me tenge:
Ke Khong ame ca haiwisa a e monu bi.
13 Tavat eling ödrin hanen je hnyat degec melam;
E ca khan' ödrin je getheniny,
Ke ca vheno je deny.
14 Ame vesâ hnyi hnyomakatu at uhlingö, me hlingâ at ae theduoc me at ae ba omjeû;

Ke haba hnyi hnyinghet e ûcû e me at venöu.
15 K'ame halubahingen hauhaotreng hnen emakan at bi ûnyi monu,
Haingen, ka habe, e ba ecmak ame he ka ō nya :
Ke e ame ikhölö hnyimak.
16 Hnyi lit ödrin e tho je uma :
Hnyi lany ödrin e thelöng bi je hwanu-mödrin ;
E ca khan' ödrin bi lany.
17 Anyin ae ûcû ködrin hia haolany me hmenon mok ;
Anyin ae khan' ödrin je öbubunyin hmenon mok.
18 E ame logot hon je köiö ;
A hnaûhangö but jekhöûdrin hnyi hnyei :
E ame ca vheno hmetu bi gethen ka hnyi je hnyei vine.
19 Ame hia köien kiona anyin ae ba we ke hlöng bi :
Helâe minya tavat ae kong ge erkemok.
20 Ame he hinyen ka hnying ut e ; e hnebwia but e ka wahnyöng ;
Adre me ca he hmetu ka ûnykûme e :
Adre me he ka thu hwakecin ae ca wisa helâ me ûö.
21 E ame ohia omjeû anyin momo ae toûnyi wale ame ca hnöku bi ;
E ame ca ânyâ bi so ka safac.
22 E ame lelö tavat ae hwege minya ge maniny man :
E ame todrö, me ba at ame gejon möt.
23 Khong ame hna ködrin he ka laba hna-hic, me me cidrin ling ;
Ke e bi li emakan hon dedrin je gethen.
24 Adre me ogöranyi odrin ; ke meokhaca me hi' ödrin bi ;
Eke, adre me ohnyīkân' ödrin, adre me hom degeci ödrin helâ me tavat hia,
Me sub' ödrin helâ me hwit.
25 Ame ne ca hnathu e, me ewa at ame he ka ohwâdâ a iny at thoi,
Me oûnyibaûâ hok hofuc ?

HNYIMAKAN 25.

ME haba Biledad at Sua ame thu me ha, ka habe,
2 E unyin musi me hna outen ;
E ame ohnahicâ anyin je dok ae görany.
3 Hawa, e hu numerainy anyin je deö vat ?
Ke ewa at ame ca he ka wâ anyin melam.
4 Anyin a wale ame he ka kâmâu at me me wisa unyin Khong ?
Ke ama hawa he ka ba hnyikongon at adre me hnokoâ hnen momo ?
5 Wâ bi, ame ca hadröngöc tehi
Ke ca kalaöt je okhû hnyi hnyimakan :
6 Ke ama kâmâu at he ka so, a biget bi !
Me nokon at, a wahnyöng !

HNYIMAKAN 26.

HABA Jobu ame thu me ha, ka habe,
2 U je hawa he ka hadruâ at ae ba maniny !
Me omelö hnyam ae ba hwegien !
3 U je hawa he ka ûne ka at ae ba metâ
Me haimemenâ gânâ metâ ae wisa !
4 U je hia but ha hofuc kö ia ?
Ke hanu ia waleji ame o ûnyi gam ?
5 Ame öbubuny je komok
Hmelen je köiö me tavat adre me labā e.
6 Ame he thu erkemok hnyi hnyimakan,
Ke ba ûkhaûen hnaûhangö.
7 E ame ulolo ke keihen ka hnyi hwadrö hon ba önyen,
Me uhno hmeledrany ka hnyi hon ba.
8 E ame lan köiö hnyi anyin je ûlâ ae khöt ;
Ke ame ca mou bi ûlâ.
9 E ame bi haginy hnyimakan anyin theron,
Me ulolo anyin ûlâ hon e.
10 E ame bi hnyigot hon köiö,
Ke ne o but hnyigöulen lany me mene-kholom.
11 Ame öbubuny je hmolominy drany
Me uthmâhmâ ge ifucin.
12 E ame omunâ köiö ge maniny man,
Me kot hagutö Rahab ge anyin metâ.
13 E ame osoâ drany ge hanon ;
Ke hnyamen ame dâ on ame kec.
14 Wâ bi, wale je baten thibi deny je gethen :
Ke ötin e löng hwan hwaulit ae ûhnyû-köng !
Ke ia ame wâ ûnykûme hwan thaniny maniny man.

HNYIMAKAN 27.

KE Jobu ame fuc hmetu hnyi anyin uhöûcû me ha, ka habe,
2 Kia inya Khong, at ame hom degecâ anyik wisa ;
Me Ataekhanahia, waleji ame ovecâ hnyekuk ;
3 (Anyin ae bala bi hanuk unyik,

Me homenâ anyin Khong hnyi li hnyingöik ;)
4 E hnathu ame ca he li esongodik ka ha ûnyi ae kong,
Ke ame ca he bohmök ka ha iyawö.
5 Kia inya Khong, oge me ca he ka haiwisai öbun :
Oge me ca he ka degec ha hwakecik ae ba hnyikongon ke ne o but oge me mokcu.
6 Inya oge me kât hmâ hwakecik ae wisa, ke oge me ca he ka hna but :
Ame ca he hnyekuk ka haikongu nya iny ka tiga möt.
7 E so he ka ûcû iwahnaihmiöny mönya me at ae kong,
Ke at ame tot könya, me helâ me at ae ca wisa bi.
8 Eja ke ne a ne hom troban ge at ame ca ot, me ewa gejon bi
E ka he Khong ka hom hanon ?
9 Hawa, ame he Khong ka löng hwakhöû
E ka o kâu vec.
10 Hawa, e ame he ka senyin ka Ataekhanahia,
Me hongot ka Khong hnyi je ûen hia ?
11 Oge me he ka n' öbun ge hwakecin hnyamen Khong ;
Oge me ca he bi nya ka ikhâlâ je bongon Ataekhanahia.
12 Wâ bi, öbun hia öbun e hia but wâ e ;
Ke ieû gabun a öbun e tba bop bi ?
13 Walang jekhon at ae kong ûnyi ge Khong,
Me hwajekhon tavat seda, ödrin e he ka kap ûnyi ge Ataekhana hia.
14 Adre me ne osebia lakon, me walödrin hobi kâu hele vat ;
Ke ame ca he je mâtrâniny ka sekudrin ge jeû.
15 Ke haba kolon gan me adre me he ka konâm hnyi mok,
Ke ame ca he je safac gan ka tenge thungaû.
16 Eja ke ne a ne ûkhöûnâ sileva helâ me kânâ,
Me penapena je ûkhaû helâ me kânâ ae kece ;
17 Awe e ame penapena, k' ame he at ae wisa ka khavâ,
K' ame he hnyat ae ba hnyikongon ka khenâ sileva.
18 E ame op umen uma helâ me walelaba,
Helâ me uma menâ a ânyâ at tue.
19 E ame mokut ke tren omjeû, ke so bi adre me ca he ka konâm e,
E ame bwele ge li emakan, me ame hia but.
20 Ame o but kâu je öbubuny helâ me köiö ;
Ke höu ame venâu e hnyi hnyinghet.
21 Haba ang hwei ame tûâ degecâ, me ame hia ju ;
K' ame aba degecâ e ûnyi hnyi hnen.
22 Ke ame he Khong ka lûâ e me ca betenge :
K' ame bekec ut ûnyi hnyi hnyamen.
23 Ame he tavat ka khöûkhöû hnyamâ,
Me bwec degecâ e ûnyi hnyi hnen.

HNYIMAKAN 28.

Ehu thopiny sileva,
Me hnen gol adre me ânyâwia.
2 Adre hom fao ûnyi eû hnyi kânâ,
Ke adre me oköiâ bras ûnyi hnyi veto.
3 Ame bi obiny menekholom hnen at,
Me elâm wia hnyi je hnyegöulen ae ti sâkâû
Je veto, hnyi menekholom, me hmenon mok,
4 E ame hiny dilâ thop ae ûsâkâûö me je hnyaba ;
Adre me hnying e hnen can at ame ngenu ;
Ödrin e him hnyihnyikä, ke ûsâkâûö me tavat.
5 Ame kû jeû ûnyi hnyi kânâ ;
Ke adre me seû tilâ e eû hmelen helâ me hnen meic.
6 Haba je veten e, wale hnen je safairo,
Ke eling kânâ gol.
7 Haba gethen e ae ca khana hnen meno ame gâ,
Ke ame ca wâ e hnen emakan dring :
8 Ame ca uto e hnen je meno ae hiny,
Ke ame ca vheno e hnen je liona ae ûkûc.
9 E ame hai hnyamen ka hnyi je veto oût,
E ame oamamâ je bucen ûnyi hnyi hwecin.
10 E ame si deny köiö hnyi kic ;
Ke a wâ but emakan je ûnyi hnathu hia.
11 E ame thelöng je ong wagewe me me ca khulu bi ;
Me oâ ka hnyi lany ûnyi ae iyong.
12 Ke adre me he ka wâ metâ ua ?
Ke ewa hnen wâ ûnykûme ?
13 E ca khana hwaban e ge tavat ;
Ke adre me ca wâ e hnyi hnyei iny tavat ae möt.

14 Haingen dok ae dit, Ame ca laba unyik;
Ke haingen köiö ae gan, E ba minya bi gak.
15 Ca hnân ûco ge gol,
Ke adre me ca he ka tuluto sileva hnân hwaban e.
16 E ca hnân ûco bi e goliny Ofira,
Me soama ae ûnyi hnathu, me safairo
17 Haba gol ke uselat me ca so helâə:
K' adre me ca he ka bihwaban e ge je hmanenanginy gol.
18 Adre me ca he ka ha ramothe, me gibisi:
Eke, e beönua metâ hon je penina.
19 E ca ûcû mē topazioiny Aithiope,
K' adre me ca he ka ûco e hwaban gol ae so.
20 Awe, ame o ûheny ua metâ?
Ke ewa hnen wâ ûnykûme?
21 Ame iyong e ge li emakan tavat hia ae möt,
K' adre me ikhâlâ e me me iyong ka omeno ame gâ ethö.
22 Haingen hnaûhangö me mok, ka habe,
Öhme löng ut uthumetu gan ge je hnyikönyöhmu.
23 Khong ame wâ ûnykûme deny e,
Ke e khana hnen bi.
24 Anyin a e ame wâ je can hmeledrany,
E ame bwele eû hnyi hmelen hia drany;
25 He ka ânyâ tulut hnân ihmakiny ang;
Eke, e ame tuluto je köiö ge tulut.
26 Hnyi ûen e ame ânyâ hnanyibu hobi kâu we,
Me bi deny hucuceiny hwan than:
27 Me e ame wâ e, me omanenâ e;
E ame otilâ e, eke, e ame elâm e.
28 Ke e ame ha ka at, ka habe,
Wâ bi, haba hna outen Than, me wale metâ;
Ke adre me ne degec hulö, me wale wâ ûnykûme.

HNYIMAKAN 29.

KE Jobu ame fuc hmetu hnyi anyin ûhöûcû, me ha, ka habe,
2 Ekölö ge je tehi ehac,
Waleji je bong a tuö nya hnyin Khong;
3 K' ame umumelam anyin lamepa hon bok,
Ke oge me vheno menekholom hnyi anyin lany;
4 Helâji me je bong a iny hmai hnyin,
Hnyi ûen ame tha e mönya Khong hnyi umök uma mano;
5 Waleji a tiga e unyik Ataekhanahia,
Ke ame laba igigili nya je lakuk;
6 Hnyi ûen adre hneû hnök hna okca ge bata,
Ke haba kic ame hingâlâ könya je wageweiny wakaco!
7 Haba hnyi ûen eji oge me he ka hnyi homagöuleny taun,
Ke penapena tabök tap hnyi hna cit gethen,
8 Me ame ō nya je hidröu me ödrin e lubaduöng,
Me ame höhöi je hingat me tot;
9 A hnyibû but je than,
Ke ödrin e kât je hnyimödrin.
10 Ame ca fuc hmetu tavat ae ûnyi hnathu,
Ke ame kece je bohmödrin ka hnyi je ecngödidrin.
11 Anyin a hnyi ûen ame ling nya hnyiköny, me e ame haisoi nya;
Ke hnyi ûen ame ō nya hnen ecmak, me e ame ohnathu nya:
12 Anyin a oge me omelö at a theduoc ame tenge,
Me nakahme minya, waleji ae ba at ame hadruâ.
13 Ame o but könya hofuc hnahic ûnyi ge at ame he ka mokcu:
Ke oge me osenyinâ hnyekon safac.
14 Oge me khavâ wisa hnân anyik ûkhaû:
Ke haba hnök hna owisa, e ûcû me ûkhaû me hnabinybak.
15 Inya ji hing li emakan wadröu,
Ke inya ji li can at ae mat can.
16 Inya ji kamen ka at ae theduoc:
Ke haba ivinö ae ca khanö nya, oge me thang.
17 Ke oge me thu jeien wainy at ae kong,
Me oc ut hnen hna hûgûnâ ûnyi hnyi je nyon.
18 Ke oge me ha, ka habe, Oge me he ka mok hnyi hnök hna thu hâû,
Ke oge me he ka osehia bonguk je bong helâ me öny.
19 Ame iyâû anyik je wân ka hnyi köiö,
Ke ame mokut dân hau hon vheik hnyi hnyinghet hia:
20 E hât bi soik unyik,
Ke hmâ bala bi anyik cafana hnyi hnyamök.
21 Tavat adre me ling nya, me halubahingen,
Me laba hnyibû hobi kâu hnök hna ûne.
22 Hwaban ifucik me adre me ca fuc hmetu;
E menyik hoc hofuc ködrin.

23 K' adre me halubahing nya helâ me we;
K' adre me memang helâke adre me halubahingen we a biliny.
24 Oge ne hluma ködrin, me ödrin e ca kap e;
K' ödrin e ca hna degecâ hnyimakök ae hna menyik.
25 Oge me ûca dedrin je gethen me laba unyidrin helâ me ban,
Me laba helâ me than hnyi utbavat,
Helâ me at ame otubwelâ tavat tenge thungaû.

HNYIMAKAN 30.

KE walang ang ame hlumö nya dö a biliny,
Hnyat oge me höcö ip lakamödrin unyin je kuli a hanen halek je hnahat mamoe.
2 Eke, ewa troban könya ûnyi hnyi tang hwegien je hnyamödrin?
Ame hia but je hmaidrin.
3 Ödrin delâ ge theduoc me hmiâ;
Ödrin e âc kânâ ae mada ge nyudrin hnyi hnyebuba dok ae ba wan, ke ba aten.
4 Ödrin e oc je hwi hnyi hnyot,
Ke hicödrin waiau.
5 Adre me ob' ödrin unyin tavat;
K' adre me kuku ödrin helâke at venöu.
6 Hamödrin he ka laba hnyi je hokong,
Me je hmonopiny kânâ me kic.
7 Ödrin e kuku hnyi hnyot,
Ödrin e ûkhacaköu hmelen iokhukhun.
8 Ödrin lakon tavat ae monu, eke, lakon tavat ae kong;
Adre me kot degeci ödrin ûnyi hnyi hnyei.
9 Ke walang ang ödrin e sit hwahnök,
Eke, inya ang taben ûhiö ködrin;
10 Ödrin e ikiki nya, me ûsâkâûö mönya,
Ödrin e ca ot he ka hangöjâ hnyimakök.
11 Anyin a e ame hia but thang weiken, me oveci nya,
Ke ödrin e hia but degec töiny hnyem hnyi hnyimakök.
12 Hnyi ke keihen metök ame tot dö kong hnyimakan;
Ödrin e hagutâ li cak,
Ke ödrin e okhibö göranyai je dedrin he ka ohiö nya.
13 Ödrin e okongoâ dek gethen,
Ödrin e ip hnyi hnyimaködrin anyik hloûhloû,
Ödrin tavat ae ba at hnân hadru' ödrin.
14 Ödrin e o hnyi wanben hna kia vat ae gan hmâ:
Ödrin e tetebulo huk hnyi wanben hna okongoâ.
15 Adre me wia könya ta je ûnyi hnân öbubuny gan,
Ödrin e hnu anyik hmanenang helâ me ang;
Ke ame dit ut anyik hnahic helâ me ulâ.
16 Ke walang ang ame hlohlo but hanuk eû hnyi hnyekuk;
Ame köt nya je bonginy vec.
17 Hnyi je hnyinghet adre me labö dâ oâ je jeiök
Je vec ame öc nya me ca menâ bi.
18 Ame kong ut ûkhaûök ge hwegien anyik mok:
E ame cö nya helâ me nyin anyik ûkhaû.
19 E ame hia but khuö nya ka hnyi hmudra,
K' iny ûcû but me sesâiny kânâ me hnabadröu.
20 Inya oge me khöû köu, ke u me ca ling nya bi:
Oge me tot, ke u je bwele thibi könya.
21 U me hwân he ka oveci nya:
U me sedö nya ge hwegien hnyamâm.
22 U je köp nya göranyai ka hnyi ang, u je kunö nya he ka tabâ e;
U je öû nya hnyi höu.
23 Anyin ae khanö nya a u me he ka lili nya ka hnyi mok,
Me uma adre penapena hobi kâu tavat hia ae möt.
24 Ke hawa ame he ka inâ hnyamen ka hnyi vetaûnyi!
E ûcû at he ka tenge ge ta je ûnyi eling, eja ke ne adre ne ohia e.
25 Hawa, oge me ca tenge can at waleji ame vec?
A ca tenge hnyekuk can at ae ba ta ûnyi?
26 Haba hnyi ûen oge me halubahingen so. me ame o bi könya ûnyi ae kong;
K' oge me labagejoâ lany, me ame o bi könya menekholom.
27 A citröu hnyekuk, k' ame ca menâ bi;
Ame o but je bonginy vec könya.
28 Oge me ngenu tenge ke ba seûnö:
Oge me tot hnyi ûkhacaköu, me tenge hnân ûhadruo.
29 Iny liamekeiny me je tanimo,
Ke liamekeiny me je iaena.
30 Ame lit ut unen unyik, k' ame kölu but gak,
K' adre hlöng ut je jeiok ge kahwa.

31 Anyin a wale adre me wia anyik kitara
me me tenge bi,
Ke anyik utkowi me me tenge thungaû
bi.

HNYIMAKAN 31.

OGE me ûhihinyköu me li emakök;
Me oge ma kâmâu ka wâ hmâ hlu?
2 Anyin a ieû jekhöû ûnyi ge Khong
ethö,
Me hwajeköû ûnyi ge Ataekhanahia
ethö?
3 Hawa, ca hloûhloû bi hobi kâu at ae
kong.
Ke hnaûhangö hobi kâu tavat adre me
ânyâ hulö?
4 Hawa, e ame ca wâ dek je gethen,
Me aû hia hnök hna okca?
5 Oge ne hia but tha he me ûnyi baû,
Ke logot li cak ka hnyi iyawö;
6 (Ke so adre me tuluti nya hnyi tulut ae
wisa,
Me me he Khong ka wâ hwakecik ae
hnathu;)
7 Ame ne hia but saû li cak ûnyi hnyi
gethen,
K' ame ne hnu hoton li emakök hnen
hnyekuk,
K' ame ne kece ong hnyikongon ka
hnyi li hnyamök:
8 Awe, e so oge me belök, k' ame he ke
at ka han troban;
Eke, e so adre me he ka oc degecâ ha-
nen ik.
9 A ne hia but iyawâ hnyekuk hnen ke
momo,
Ke oge ne hia but tuö hnyi hwanumen
ke at:
10 Awe, e so ame he öiök ka oamemâ hobi
kâu ke at,
Me ame he keihen ka nom ju ka hnyi
hon.
11 Anyin a hulö e ae gan hmâ hmönyin;
E ke, monu ae ûcû ka tavat owisa he ka
bi hwaban:
12 Anyin a e bi meic ame han ke ne o but
Hnaûhangö,
Me ame he ka oc degecâ hia hanen ik.
13 Oge ne hia but hûkötiâ hofuc hmak
anyin athnyabaik baga me momo,
Hnyi ûen ödrin e ivino mönya:
14 Ieû oge me he ka ânyâ e ka he Khong
ka tot?
E ka he ka senâ, ieû oge me he ka thu
kâu?
15 Hawa, ame ca op e, waleji hnen at ame
up nya eû hnyi hnyok?
Khaca thibi at a up öhmu eû hnyi
hnyok?
16 Oge ne hia but behânâ weny at ae the-
duoc,
Me ohmakâ li emakan safac;
17 Me hake han,
Me ca tha han mönya je nakahme;
18 (Ohe, oge me hat e hwân k' iny tiga
wanakat, helâke me hnen kamen,
Ke oge tuö safac hwân hnyi hna hmöku
nya;)
19 Oge ne hia but wâ at ame he ka mok
anyin ae ba ûkhaû,
Me at ae theduoc anyin ae ba hnân
khavâ e;
20 Ame ne ca hia but haisoi nya hnen li
jebalainon,
Ke adre ne ca omageâ e ge leûnen halek
mamoe;
21 Oge ne hia but hai hnyamök ka na-
kahme,
Hnyi ûen oge wâ hiök hnyi homagöule:
22 Awe, e so he ka kölu but benyik ûnyi
hnyi bajebenyik
Me thu benyik ke ne o but hnyi jeien.
23 Haba hlöûhlöû ûnyi ge Khong waleji
hnân öbubuny könya,
Ke ca khanö nya he ka ânyâ ke ûnyi
ge ibeönuainy.
24 Oge ne labegejon gol,
Me ha ka gol, ka habe, U hnök hna
geju kâu;
25 Oge ne senyin can ae gan hmâ tang
omjehek,
Ke can oge hia but hom gânâ ge li
hnyamök;
26 Oge ne wâ seûnö hnyi ûen e ame
manen,
Me tehi ame he hnyi melaminy;
27 K' adre omono duöngâ hnyekuk,
K' ame ne ûcimhnyimak me hnyamök:
28 Me wale minya ka monu hnân bi hwa-
ban ge tavat owisa:
Ke waleling thoi hnyi hnyimakan
Khong ethö.
29 Oge ne hia but senyinâ hna ohia at ame
ikiki nya,
Me hobâ, hnyi ûen hulö ame wâ e;
30 (Eke, oge me ca hna hnyimök he ka
monu,
Waleji he ka sumâtâ anyin möt me
hofuc ûhangö;)
31 A ne ca ha tavat adre me tha laba
mönya, ka habe,

Ewa at ae khana he ka wâ at a ca hnyi sekon unyin ?
32 Haba atkanyua ame ca mokut hnyi gethen ;
Ke oge me khöng je hwanumök ka at ame he ;
33 Oge ne ikhâlâ hnök je hna hanyâûâ helâji me Adamu,
Ke oiyongâ anyik monu hnyi ûlaik ;
34 Anyin a iny outen tavat ae se hia,
K' ame ne outhmoki nya hnen hûkötiö nya ge je lap,
M' oge me laba hnyibû, me ca he bi kâû—
35 E na he ju ke at ka ling nya !
(Wâ bi, walang hatök, e so ame he Ataekhanahia ka thu könya ;)
E na hu gak hna sihnalimen hnen at ame iwahnaihmiöny mönya !
36 Me oge me he bi nya ka vadren e hon bajebenyik ;
Me obicâ nya kâu, e me anyik korona.
37 Ke oge me he ka aû kâu ûseiny hnök hna okca ;
Oge me he ka ûhakekenyâ helâke iny than.
38 Ame ne he ik hnyei ka kuku gak,
K' ame ne tha tenge je hna belökâ e ;
39 Oge ne hia but an wan e, me ca bi hwaban,
Ke kunâ tavat a idra hnyei he ka mok :
40 Awe, e so he ka kû iwadekong hwaban hwit,
Me je watetaföcö hwaban bali.

A um dö je hofuc ho Jobu.

HNYIMAKAN 32.

KE ame ca thu hmetu bi kö Jobu hnen
je hnyat eling a kun, anyin a ka wisa
e hnyi hnyimakan bi. 2 Ke ame ubâhlâ
thö hmönyin anyi Elihu nöku Barakhela
at Buza, hanen lap anyi Ram : ame ubâhlâ
thö anyin hmönyin kö Jobu, anyin a e ame
haiwisa e bi me ca haiwisa bi Khong. 3 Ke
ame ubâhlâ thö anyin hmönyin minya ka
je lahanen a kun, anyin a ödrin e ca wâ
ûnyi hnân thu, ke so bi ödrin e hia but
haikongu Jobu. 4 Ke haba Elihu ame hia
but halubahing Jobu ge hofuc, anyin a
ödrin dö a bân, ke e bi a biliny. 5 Ke a
wâ but Elihu ae ba hofuc hnân thu hnyi je
hnyimen ta hnyat a kun, me ame ubâhlâ
anyin hmönyin.
6 Me haba Elihu nöku Barakhela at Buza
ame thu me ha, ka habe,
E wakhalet thibi je hunaik, ke öbun je hingat hnathu but ;
Anyin a wale iny hlohlo, me ot he ka omanenâ ûnykûmenök köbun.
7 Haingök, Hamen at ae se hia bongon ka fuc,
Me hamen je huna ae se hia he ka ûnö metâ.
8 Ke e hu hanu eû hnyin at,
Ke haba homenân Ataekhanahia ame ham ködrin wâ ûnykûme.
9 Ca e unyin at ae beönua thibi metâ,
Me he ka wâhmakhmetoâ hna owisa, unyin wahingat.
10 Anyin a wale, haingök, Ling nya ju ;
Oge me he ka omanenâ minya hnök hna ûnykûme.
11 Wâ bi, oge me halubahingen hobun je hofuc,
Oge me tevehlöng hnöbun hna ha can,
Öbun ka tiga elâm he ka ha.
12 Ke oge me tevehlöng köbun,
Me wâ bi, e ba at gabun a ngö Jobu,
Ke ba at unyibun ame thu hwan je hofuc.
13 Wâ eâu, wâ öbun nye ha, ka habe,
Öhmun e wâ but metâ ;
E khana Khong he ka hwege hon, ke ca at bi :
14 Anyin a e ame ca penapena ifuciny hobi könya ;
Ke oge me ca he bi nya ka ha hobun hofuc iny ka thu kâu.
15 Ödrin e lâiâ, k' ödrin e ca thu hmetu bi :
E ba but hodrin hofuc.
16 Hawa, oge me he ka halubahingen anyin a ödrin e ca fuc bi,
Anyin a ödrin e tot me ca fuc hmetu ?
17 Oge me he bi nya ka thu hnyi hanymök,
K' oge me he ka omanenâ hnök hna ûnykûme.
18 Anyin a iny unöngötö ge je hofuc ;
K' ame musi nya hnen hanu eû hnyi hnyekuk.
19 Wâ bi, e ûcû hnyekuk me waina adre ca oc hlinginy ;
K' ame he but ka hmouca helâ me je tang ae teb ûnyi.
20 Oge me he ka fuc m' inye menâ ju ;
Oge me he ka khöng li esongodik me thu.
21 Iny na ca he ju ka wâhmakhmetoâ at ;

K' oge me ca he bi nya ka ham baûâ
ien ae gan hnân ogânâ at.
22 Anyin ae ca khanö nya he ka ogânâ at
ge je ien baû ;
Wâ e nye he At a Up nya he ka logot
hum nya.

HNYIMAKAN 33.

AWE, Jobu lö, u na he ju ka löng hok
hofuc,
Me tevehlöng ju hnök je hna ha hia.
2 Wâ bi, walang ang oge hia but khöng
hnyimök,
Ame fuc bohmök hnyi hnyimök.
3 Ame he ka o hok hofuc ûheny eû hnyi
hnyekuk ae wisa :
K' ame he li esongodik ka ha hnyi
hnathu hnök hna wâ.
4 Haba hanon Khong ame up nya,
Ke a omeli nya homenân Ataekhanahia.
5 Ame ne khanö u, thu thö könya ;
Ip gaga hwâm je hofuc hnyi hnyimakök,
todrö.
6 Wâ bi, oge me hnyimakök ka Khong
helâ me u :
Adre up nya minya ûnyi hnyi kânâ ae
kece.
7 Wâ bi, adre me ca he ka ooti u ge ûnyi
hnân ootâ gak,
K' ame ca he hnyamök ka hmak hom.
8 E hnathu u je hia but fuc hnyi hnyi-
könyök,
Ke oge hia but löng ifucâm, ka habe,
9 Iny kalaöt, anyin ae ba hnök hna ha-
nyâûâ ;
E ba hnyikonguk, ke ba hulö eû hnyi
hnyekuk :
10 Wâ bi, e ame heleû je can könya,
E ame öû nya me iwahnaihmiöny mē.
11 E ame ohmâ bi cak hnyi utö,
E ame bi haten dek je gethen hia.
12 Wâ bi, oge me he ka thu köu, a u je
ca wisa hnyi ûnyi e ;
Anyin ae gan hmâ Khong hon at.
13 Ieû gam u me ivinö mē ?
Anyin a e ame ca ha bi bongon anyin
ta je ûnyi.
14 E okhaca fuc Khong,
Me olo, ke a ca löng bi at.
15 Hnyi bwi, me hna omanenâ hnyi hnyi-
nghet,
Hnyi ûen ame mokut hnying tavat,
Me leleû hon hna mokut ;
16 Hnyi ûen eling e ame olöngâ je hnyi-
könyen tavat,
Me okeceâ hmâ hna ûne ködrin.
17 Me me he ka lelö at ûnyi ge hnen hna
weny,
Me ikhâlâ bi gan ge at.
18 E ame behânâ hanon ge thop,
Me anyin möt wâ e nye hia ge hele vat.
19 Adre me siwhegiâ e minya hnen vec
hon hnen hna mokut,
Me ivinö bala eû hnyi je jeien :
20 Me me höcö jeû ge anyin möt,
Me jeû ae hnebwia ge hanon.
21 A aû but viny me me ca manen bi ;
Ke manen dut je jeien adre me ca wâ
ehac.
22 Eke, ame hakekeny hanon ka hnyi
erkemok,
Ke anyin möt ka tavat ohia,
23 Ame ne tha he mē ke angela,
At omanenâ bongon, a e beönua hon
tavat a wan thauzan,
He ka omanenâ ka at hanymen ae wisa ;
24 Awe, e ame he ka betenge gan me ha,
ka habe,
Omelö e me me ca ut kâû ka hnyi thop,
Anyin a oge me wâ but hwaban möt.
25 K' ame he ka habubut unyin hon unyin
wanakat ;
E ame he hmetu ka je bongon anyin
hidröu :
26 E ame hic ka Khong me e ame betenge
gan ;
Me e ame wâ hnyimakan me senyin :
Ke ame ohmeto ka at hwakecin ae wisa.
27 E ame khumöng hnyi hnyimakan tavat,
ka habe,
Oge hia but ânyâ hulö, me hanyâûâ
ûnyi ae wisa,
Ke ba troban könya :
28 E ame hia but omelö hanuk me me ca
ut ka hnyi thop,
K' ame he anyik möt ka wâ melam.
29 Wâ bi, Khong ame huliwan ta je ûnyi
eling,
A ibi olo, ke ibi okun, ka at,
30 He ka hom hmetu hanon ûnyi hnyi
thop,
M' adre me omelamâ e ge melaminy
tavat ae möt.
31 Jobu lö, tevehlöng ju, ling nya ju :
Laba hnyibû ju, me oge me he ka fuc.
32 Ame ne hu hofuc gam thu thö könya :
Fuc dö, anyin ae wek he ka haiwisai u.
33 Ame ne ba, ling nya ju :
Laba hnyibu, me oge me he ka nö u ge
metâ.

HNYIMAKAN 34.

HABA Elihu bala ame thu, me ha, ka
habe,
2 Öbun tavat ae metâ löng ju hok je
hofuc;
Ke öbun tavat wâ ûnykûme, tevehling
nya ju.
3 Anyin a hanymen hnyiköny he ka lö-
nghmakhmeto hofuc,
Helâ me hnyem ame drem cubecâ jeû.
4 E so ötin e he ka ûca wisa hobi kötin;
E so ötin e tha wâhmakhmeto so.
5 Anyin a hia but Jobu ha, ka habe, Iny
wisa but,
Ke a hia but Khong hûgûnâ anyik
wisa:
6 Eja ke ne a ne hu gak wisa, me iny at
thoi köbun;
Ca hnân so hnök aat, eja ke ne a ne ba
hnök hna hanyâûâ.
7 Ie at ae ûcû me Jobu,
Wale ame ijem ûhiö helâ me köiö?
8 At ame tha he me tavat adre me ânyâ
hulö,
Me tha vheno me tavat ae kong.
9 Anyin a haingen, ka habe, E ba troban
ka at,
E ka he ka senyin ka Khong.
10 Anyin a wale, ling nya ju, öbun tavat
wâhmakhmeto:
E so e ûsâkâûö hulö me Khong;
Ke hwakecin ae kong me Ataekhanahia.
11 Anyin a e ame he ka bi hwaban huliwa
anyin at,
Me ve oâ ka tavat hoton hwakecidrin.
12 E hnathu ame ca he Khong ka ânyâ
hulö,
Ke ame ca he Ataekhanahia ka owhalö
hna owisa.
13 Ie at a ham kâu musi hon hmeledrany?
Ke ia ip gan hmeledrany hia?
14 Ame ne he ka hnyok ka at,
Ame ne he ka ohmeto kâu bi hanon me
homenân;
15 Ame he ka tha mok tavat hia,
Ke ame he at ka hmetu ka hnyi kânâ.
16 U je ne wâûnykûme, löng ju ang:
Tevehlöng ju ifucik.
17 Hawa, ame he at ame höciâ wisa ka
musi?
Ke u me he ka haikongoâ e wale ae wisa
me gan?
18 Hawa, e ûcû he ka ha ka than, ka habe,
U at ae ikiki?
Ke ka je taben, Öbun tavat ae kong?
19 Awe, hawa ge at ame ca wâhmakhmetoâ
je than,
Me ca oûnyihnatho at ae tren omjeû
hon at ae theduoc;
Anyin a huliwa anyin li hnyamen ödra
hia.
20 Ödra logot mokcu, wale hnyi wanbenset;
Adre me obwebwelâ tavat me ame hi'
ödra but,
Ke adre me hom tavat hwege a ca hnen
hnyam.
21 Anyin a li emakan ame wâ je gethen
deny at,
Ke e ame wâ wia hnen hna okca.
22 E ba menekholom, ke ba hmenon mok,
Me me lubaduöng hnyin tavat adre me
ânyâ hulö.
23 Anyin ae ca ûnyi hnathu kâu he ka olo
ûnykûme ka at,
Me me he hnyi hnyimakan Khong be
ka ûhnei.
24 E ame kot omomono tavat hwege hnyi
je deny a ca hnân elâm,
Me otilâ keihen me hwabödrin.
25 Anyin a wale e ame wâhmakhmetoâ
anyidrin je huliwa;
K' ame wi' ödra hnyikânâi hnyi hnyi-
nghet, me ohi' ödra but,
26 E ame kuc ödra helâ me tavat ae kong
Hnyi hnyimakan tavat adre me wâ;
27 Anyin a ödrin e degec hmeto e,
Me ca ûnykûme bi deny je gethen:
28 M' ödrin e oâ kâu hwa tenge anyin
tavat ae theduoc,
Ke e ame löng tenge anyin tavat adre
me ovecâ.
29 E ka omenâ, me ie ame he ka haiko-
ngoâ?
Ke e ka ikhâlâ hnyimakan, me ie ame
he ka wâ e?
Adre me ne ânyâ ka hnyei, k' adre me
ne ânyâ ka at, me, khaca thibi:
30 Me me ca he bi at ame ca ot ka musi,
Me me ca he ka hu at he ka omonoâ tavat.
31 Hawa, ame hia but ha ke at ka Khong,
ka habe,
Oge hia but kap vec, k' oge me ca he
hmetu ka monu:
32 Ke haba ûnyi oge me ca wâ, me u me
he ka nö nya:
Oge ne ânyâ hulö, awe, oge me ca he
hmetu ka ânyâ?
33 Hawa, adre me he ka bi hwaban e hoton
hnâm hna ûnykûme, me u me he ka
höciâ?

Anyin a hamâm he ka ûca, ke ca hamök
bi:
Anyin a wale, ha thö hnâm hna khana.
34 Ame he ka he tavat wâhmakhmeto ka
ha könya,
Me tavat ae metâ hia ödrin e löng kö-
nya, ka habe,
35 Haba Jobu ame fuc ke ba wâhma-
khmeto,
Ke ba metâ hnyi hwan hofuc.
36 Ödra na he ka cubic Jobu ke ne o but
obiny,
Anyin e ame thu helâ me tavat ae kong.
37 Anyin a e ame bi hanen bi gan ka anyin
hulö,
E ame khaû li hnyamen unyihmun,
Me osehia hwan je hofuc ka Khong.

HNYIMAKAN 35.

KE Elihu bala ame thu me ha, ka habe,
2 Hawa, u me ûnykûme ae wisa
ang,
Haingâm, ke habe, Iny wisa hon
Khong,
3 M' u me ha, ka habe, Ieû troban köu?
Ke ieû troban könya hon hnök hna
ânyâ hulö?
4 Oge me he ka thu köu,
Me je lahanâm unyâm.
5 Bwele thö ka hnyi drany me wâ;
Ke wâ bi je ûlâ ae görany hom.
6 U je ne hia but ânyâ hulö, ieû hnâm
hna ânyâ kâu?
Ke ame ne se hia hnâm je hna hanyâûâ,
ieû e u me ânyâ kâu?
7 U je ne at ae wisa hwakecin, ie ûnyi e
u me ham kâu?
Ke ieû e ame kap ûnyi hnyi hnyamâm?
8 E khana ânyâm monu ka okongo tavat
ae ûcû möu;
Ke e khana ânyâm hwakecin ae wisa he
ka osoâ tavat.
9 Tavat adre me tenge ge je ûokonguny
ae se hia;
Adre me khöû ge benyin tavat ae hwege.
10 Ke ba at ame ha, ka habe, Ewa Khong
at a up nya,
At ame ham je khumöng hnyi hnyi-
nghet;
11 At ame n' öta hon omenoiny kânâ,
Me omet' öta hon je meno ame gâ?
12 Adre me tenge eling, ke ba at ame thu,
Can bi gan anyin tavat ae kong.
13 E hnathu ame ca he Khong ka löng
hofuc baû,
K' ame ca he Ataekhanahia ka oûnyi-
hnatho e,
14 Ke ti ca ûcû eling, u je ne ha, ka habe,
u je ca wâ e,
E bi hna owisa unyin, ke u je haluba-
hingen!
15 Ke walang ang, anyin a e ame ca hia
but senâ hnyi anyin hmönyin,
Ke e ame ti wâ hmâ bi gan;
16 Anyin a wale, haba Jobu ame fuc baû:
E ame osehia je hofuc ke ba wâhma-
khmeto.

HNYIMAKAN 36.

KE ame fuc bala Elihu me ha, ka
habe,
2 Mö na hokhnyok ju, me oge me he ka
omanenâ köu;
Anyin ae tiga hu hok hofuc bi he ka
ha ge Khong.
3 Oge me he ka hok anyik metâ ûnyi hnyi
dok ae sâkâû,
Me haiwisa At a Up nya.
4 Anyin ae hnathu ame ca thoi hok
hofuc:
E bi unyâm at ae tren wâûnykûme ae
bekhöt.
5 Wâ bi, e man Khong, ke ame ca hûkö-
tiâ at:
E at ae man hnyi hwegien oûnykûma-
nen.
6 E at ame omelö at ae kong:
Ke e ame ham wisa ka at adre me
ovecâ.
7 E ame ca ikhâlâ li emakan ge at ae wisa:
Ke haba je than hon theron
Me e ame otil' ödra hmâ bala, m' adre
me görany dö.
8 Ke adre me ne c' ödra ge je fao,
Ke nuc ödra ge je tö ae vec;
9 Awe, e ame omanenâ ködra anyidra je
huliwa,
Me hnödra hna hanyâûâ, a g' adre hia
but ti ânyâ hwakecin bi gan.
10 Ke ame olöngâ je hnyikonyödra ka
hnyi hna ûne,
Me hûna ködra he ka hmetu ûnyi hnyi
hulö.
11 Adre me ne he ka löng me bi athnya-
bainy,
Me adre me he ka laba sot hnyi bongu-
drin je bong,
Me senyin hnyi je hunaidrin.
12 Ke adre me ne ca löng bi, me ame he
ka hi' ödra ge hele vat,

Adre me he ka mok ke ca khan' ödra
bongon.
13 Ke haba tavat ame ca ot bi je hnyeku-
dra, me adre me ûkhöûnâ hmönyin :
Adre me ca khöû hnyi ûen e ame c'
ödra.
14 Adre me mokcu k' ödra tiga je hidröu
bi,
E tha obiny melidrin me tavat ae ikiki.
15 E ame omelö at ae vec hnen anyin vec.
E ame olöngâ je hnyikönyödrin ge hna
ûöveci.
16 Eke, e ame belili u ûnyi hnyi dok ae
kong
Ka hnyi dok ae lau, dok ae ca hnek
bi;
Ke haba hnödra hna ip hon ânyâm
laulau ame he ka ti pipikhenya.
17 Ke u je ounöngöt ge je hna owisa ka at
ae kong,
Ame köt u ge hna owisa me wisa.
18 Ke haba khaca, e hu hmönyin, wâ eâu,
wâ adre nye he ka hum u ge hnâm
hna sekunâ;
Ke so ame ca he ûganiny hna omeli he
ka osaûö u.
19 Hawa, ame he ka ûcû tang omjehem,
m' u me ca he ka kong ut,
Ame ne je hwegien hia manom man?
20 Ca he ka weny hnyinghet,
Wale ûen adre me subâ degecâ tavat
hnyi je hnödra.
21 Wâ eâu, ca he ka hnyok ka hwakecin
ae kong:
Anyin a wale hnâm hna hia but ûca
hon vec.
22 Wâ bi, Khong ame ânyâ huliwa ae
beönua hnyi maniny man:
Ewa at ûne a helâ mē?
23 Ia kû kâu deny gethen?
Ke ia ame he ka ha, ka habe, U je hia
but ânyâ hwakecin ae ca wisa?
24 Ûnykûme ju he ka oganâ anyin huliwa,
Waleji ame khumöngö hnen tavat.
25 A hia but wâ e hnen tavat hia thithö;
Tavat adre me wâ sâkâûâ e.
26 Wâ bi, e gan hmâ Khong, k' ate me ca
wâhmakhmeto e;
Ke ca hnân elâm ûseiny je hunainy.
27 Anyin a e ame lelö göranyai je köiö,
K' ame ta but hmetu hnyi we ûnyi hnyi
khömetiny:
28 Wale ame hingölö hnen je ûlâ
K' ame hingölö gan hmâ hon at.
29 Eke, ie at ame wâûnykûme hna ulolo
je ûlâ,
Ke hwan than ûnyi hnyi umen uma
menâ?
30 Wâ bi, e ame ulolo anyin lany igigilöe;
Me khavâ taben köiö ae gan.
31 Anyin a e ame owisa tavat ge ta je ûnyi
eling;
Me hān gânâ.
32 E ame tube li hnyamen ge hucuce;
K' ame hûna kâu me me aat dö ûnyi e
ame kû.
33 Haba ûlunginy e, me wale at ame hai-
memenâ e,
K' ame ha omeno ge weneû ame o thö.

HNYIMAKAN 37.

HNYI ûnyi eling ame öbubuny oûny-
kûmik,
Me utut ûnyi hnyi hnen.
2 Löng wia ju öbun hwan ifucin,
Ke ûlunginy ame he but ûnyi hnyi
hnyimen.
3 E ame kunâ e kâû ka hnyi hmeledrany
hia,
Ke anyin hucuce ke ne o but hnyi je
can hmeledrany.
4 Hwaban dö e, me ame hmuhmu hwan;
K'ame hwan than ge ifucin ae beönua:
K' ame ca behânâ, ödra ka löng ifucin.
5 Hnân lâiâ hwan than anyin Khong;
E ame ânyâ je ûnyi ae gan, k' ate me ca
wâhmakhmeto.
6 Anyin a e ame ha ka kiona, ka habe, Ta
but u ka hnyi hmeledrany;
Ke helâe minya ka we ae ûhnyûkong,
Me anyin we ae gan.
7 E ame okeceâ hmâ je hnyamen tavat
hia thithö;
Me me khana e hnen tavat hia e ame op.
8 Ke je menoiny hnyot adre me didrö ka
hnyi je dok ae nedrong,
Me laba hnyi umödra je uma.
9 Ame o but höu ûheny hnyi hwaiöu,
Me megic ûheny hnyi hwadrö.
10 Adre ham köiö ae wahma ge homenâ
anyin Khong:
Me hom ûhnyûkongo je köiö ae lau.
11 Eke, e ame ip khömetiny hon ûlâ ae
khöt;
E ame olauâ ûlâiny anyin hucuce,
12 Ke adre me hom tilâ e hnen anyin
musi,
Me me aat hia hnen hna hûna
Ka hnyi hon hmeledrany hia ae hu aten;
13 Ame ne hnân ûnö, ame ne hobi kâu
iny hnyei,

Ame ne betenge, me e ame oâ e.
14 Jobu lö, tevehlöng ju ang:
Todru, me wâ ûnykûme je huliwa
hnân lâiâ anyin Khong.
15 Hawa, e khanö u hwakecin hna hûna ka
je ûnyi eling hnen Khong,
Me omanenâ imelaminy hucuce hnyi
anyin ûlâ?
16 Hawa, e khanö u bongon hna tuluto je
ûlâ,
Je huliwa hnân lâiâ gan at ae tren
metâ ae bekhöt?
17 A kâmâu ka mage ânyâm je ûkhaû.
Hnyi ûen ame ta hau hon hmeledrany
can ang hnyi hwaiöu?
18 Hawa, e khanö u he ka tha ulolo mē
drany,
Waleji ae hmâ helâ me uselat bras adre
oköiâ?
19 N' öhmun dö ge ûnyi hnân ha kâu;
Anyin ae ca khan' öhmun he ka pena-
pena ifucihmun can menekholom.
20 Adre me he ka ha kâu a iny befuc?
Ke ame he at ka beweny m' adre me
utâ e?
21 Ke walang ame ca wâ but tavat lany ae
hadröngöc hnyi je ûlâ:
Ke ame o ang, me ânyâwia.
22 Ame o but ûheny hnyi hwadrö drany
ae so helâ me gol:
E unyin Khong hmanenang hnân outen.
23 Haba Ataekhanahia, me ca khan' öta
he ka wâ wia; e nua man:
Ke haba hnyi hna owisa me ûhnei, me
ame ca he ka ûokonguny.
24 Anyin a wale ame outen e ge tavat:
Ke ame ca wâ hmâ tavat adre me
hnyokâ wisa.

HNYIMAKAN 38.

KE haba Iehova ame thu kö Jobu ûnyi
hnyi weneû, k' ame ha, ka habe,
2 Ia olidrâ ûhnenamö
Ge ta je hofuc ae ba wâhmakhmeto
hnyin?
3 Hûkâlâ ju walang ang wen hnyekom
me bi baga ju;
Anyin a oge me he ka hnei u, ke u ma
omanenâ könya.
4 U uaji hnyi ûen oge me ip taben hme-
ledrany?
U je ne wâhmakhmetoâ, awe ha thö.
5 Ia tuluto e, ame ne manen köu?
Ke ia lau tö hon e?
6 Adre me ohmâ je taben hon ieû?
Ke ia ip veto hnân bahebetiny;
7 Hnyi ûen ame tha khumöng je okhû
lany,
K' ame hongot senyin lakon Khong
hia?
8 Ke ia hlöng hwanumen köiö ae gan,
Hnyi ûen e ame patrutrua helâke ûheny
eû hnyi hnyok;
9 Waleji hnyi hnök hna wia ûlâ hnân
ûkhaûen bi,
Ke menekholom hnân hlanyin,
10 Me kû hnyigöulen e,
Me ip je venyâ me je hlinginy,
11 Me ha, ka habe, Walang dok u ma o
kâu, ke ca hanyâûâ bi;
Ke wale bi ang adre me he ka thawâ
ânyâm waköiö ae hmanenang?
12 Hawa, u je hia but musö hnyomakatu
hwân hnyi hna hnöku u,
Me kû hnen ka haolany;
13 Me me he ka kât je can hmeledrany,
Me jijingâ degecâ ûnyi hnyin e tavat
ae kong?
14 Adre wia e helâ me kânâ ae kece adre
bi haten hnyin;
Me ame manen dut ta je ûnyi helâ me
ûkhaû:
15 Me ame hia but ge tavat ae kong me-
lamidra,
Ke ame hmetru thö benyin ae bi gan.
16 Hawa, u je mwi eû hnyin je pupuainy
köiö ae gan?
Me vheno je dok ae lau ae owa?
17 Hawa, adre omanenâ köu je homagöu-
leny mok?
Ke u je hia but wâ je homagöuleny
hmenon mok?
18 U je wâhmakhmetoâ but ûlauen hme-
ledrany?
Ha thö, ame ne khanö u hia eling.
19 Ewa gethen ka hnyi hnyaban melam,
Ke haba menekholom, me ewa hnen;
20 Me u me he ka hom e ka hnyi hnyi-
göulen e,
Me wâhmakhmeto je gethen ka hnyi
umen uma?
21 Hawa, adre bödra ka hnöku u, me me
khanö u e,
Ke se hia hmönyin bongom je bong?
22 U je mwi bi hnyi uma omjehen kiona,
Me wâ je omjehen we ae wahma,
23 Waleji hnök hna ip hobi kâu ûen vec,
Me bong bongon ûkuc me vat?
24 Adre ma kâmâu ka khenâ lany,
Me oveseâ ang hwei hon hmeledrany?
25 Ia hiny thop hobi kâu je di,

Me bi deny hucuce me hwan than;
26 Me me he ka ta we ka hnyi kânâ dok ae ba aten;
Me hnyebuba wale ae ba at hnyin;
27 Me me he ka habelen kânâ ae ûnyi baû me hnyei baga;
Me okûâ hnaönying ae moumou?
28 E hu kamen we?
Ke ia hnokoâ je dân hau?
29 Ame o but ûheny eû hnyi hnyeku ia köiö ae wahma?
Ke ia op dân hauiny drany ae wahma?
30 Adre ohia köiö helâ me hnen veto,
Ke ame wahma thö hon köiö ae dit.
31 Hawa, e khanö u he ka ûhûkâlaköuâ je nyingen Kukuûnyi,
Me thang je wen Oriona?
32 E khanö u he ka hom je Mazarothe hnyi ûen e?
Ke khanö u he ka tha lili Uresa me anyin bunyen?
33 E khanö u but je hnanyibuiny drany?
Ke khanö u he ka otilâ musiny e hon hmeledrany?
34 E khanö u he ka ogöranyâ hwâm ka hnyi je ûlâ,
Me me o we ae gan he ka tubi u?
35 E khanö u he ka kunâ je hucuce me me hia but,
Me thu köu, ka habe, Walöhmun ang?
36 Ia ip metâ eû hnyi hnyekon at?
Ke ia ham hna ûnykûme ka hnyi oûnykumânen at?
37 E khanö ia he ka aû je ûlâ ge metâ?
Ke khanö ia he ka hingâlâ je kaiainy drany,
38 Me me hmudra but sesâiny kânâ,
K' ame ûkeceköu kânâ?
39 Hawa, u me he ka hnu meno me me an liona?
Me osekunâ je nak liona,
40 Adre me laba iyâû hnyi je op,
K' adre me laba hnyi dok ae nedrong he ka mokut duöng?
41 Ia penapena jeû hobi kâu oreba,
E ka tenge lakon ka Khong,
Me gâ monu ae ba an?

HNYIMAKAN 39.

EKHANÖ u ûen ame he je gotiny kic ka hnokoâ?
Me wâ haten vec a hnyekon je aila?
2 E khanö u he ka aû je tehiny erkin a ödra?
Me wâ ûen adre me he ka hnokoâ?
3 Adre me tot hwali me hnokoâ je lakudra,
Me ame hia but anyidra je vec.
4 K' ame hwege lakudra, me gan tot hnyi hnyebuba;
5 Ia hna asinainy hnyot he ka he monu?
Ke ia thang je wen asinainy hnyot?
6 Oge me ham hnyebuba hnân umen uma,
Me hnyei baga hnân hnyaban.
7 E ame hluma medien taun,
Ke e ame ca löng hwahongot hwan at ame alin meno.
8 Haba hna wâ hon je bucen, wale an jeû,
Ke e ame elâm je ûnyi hia ae hât.
9 Hawa, ame weny bolokiny hnyot he ka bi athnyabaem?
Me mokulec uma umen halem kau?
10 E khanö u he ka ca bolokiny hnyot ge wen hnyi hna belök?
Me ame he ka tha seû tilâ kânâ möu?
11 U me he ka labageju kâu anyin ae gan hmâ hwegien?
Ke u me he ka hna ânyâm huliwa kâu?
12 U me he ka labageju kâu a e ame he ka hom ânyâm hwit,
Me hlo hwit hobi kâu umâm uma hnân huje hwit?
13 Ame lau senyinâ labenyin renani;
Ke hawa, ame hmanenang taben labeyin me je leûnen?
14 Anyin a e ame ip wakuny hnyi kânâ,
Me omagei ödra hnyi sesâ,
15 Ke e ame hnying ut a ame ne he can ka uto hmoucai ödra,
Me ke menoiny hnyot ka uto veseâ.
16 E khöt hnyekon ka lakon, helâ ke ca lakon bi:
Ame ne ûnyi baû anyin huliwa e ame ca hlohlo bi;
17 Anyin a Khong ame hia but behânâ e ge metâ,
Ke e ame ca ham kâu wâhmakhmeto.
18 Hnyi je ûen e ame höhöi thö göranyai,
E ame hluma hors me at ame tabâ e.
19 Hawa, u je ham tang hwege ka hors?
Me khavâ nyin e ge leûnen ame jijing?
20 U je kunâ e he ka gâ helâ me wahamon?
Hnân outen hnen imenâiny ae hwege.
21 E ame khinö ca hnyi thop me senyinâ tang hwege:
E ame he me ûkhanö me vat.
22 E ame hlumâ ûnyi hnân outen, ke ca öbubuny bi;
Ke e ame ca hwiö hmetu ge hele vat.
23 Ame kitenge gan tangen fana,

Me ö ae hadröngöc me uthö.
24 E ame utâ kânâ hnyi wathethöt me anyin hmönyin;
Ke ame ca ûnykûme a wale hwan trutru.
25 Ame ne fuc dö trutru, me haingen, ka habe, Awe!
K' ame löng bunen vat ke tiga sâkâû,
A hwan thaniny je taben vat, me huo.
26 Hawa, ame nap dring ge ânyâm metâ,
Me lau li labenyin ka hnyi hwaiöu?
27 Ame gâ göranyai aeto hnyi hnâm hna hûna,
Me bi haûen ethö görany?
28 E ame labā kic, me bi hnyaban
Hon ban kic, me je hnabâ.
29 E ame selâdrâ eling haniny;
Me wâ e hnyi dok ae sâkâû ge li emakan.
30 Haba lakon me adre me ijem dra:
Ke haba hnen je komok, me wale hnen bi minya.

HNYIMAKAN 40.

KE Iehova ame thu bala kö Jobu me ha, ka habe,
2 Ame he at ae hwege hnyimen ka ivinö me Ataekhanahia?
Haba at ame ivinö me Khong, me so e ame thu.

3 Me haba Jobu ame thu kö Iehova, me ha, ka habe,
4 Wâ bi, iny thatûnyi: ieû oge me he ka thu köu?
Oge me kât hnyimök.
5 Iny okhaca but fuc ehac, ke oge me ca he ka thu;
Ke olo, me oge me ca he ka bi hanen.

6 Haba Iehova ame thu kö Jobu ûnyi hnyi weneû, me ha, ka habe,
7 Hûkâlâ ju wen hnyekom walang ang me bi baga:
Me oge me he ka hnei u, m' u ma omanenâ könya.
8 Hawa, u me he ka oûnyibaûâ hnök hna owisa?
U me he ka haikongu nya, m' u me wisa bi?
9 E hu gam hnyam helâ me Khong?
Ke e khanö u he ka bi hwan than helâ me hwan hofuc?
10 Bethe theibi u thö ge beönua me oganâ;
Ke khaûö u ju ge hmanenang me hwakecin than.
11 Hingâlâ but je bahihingölöiny ânyâm hmönyin:
Bwele ju ka wâ tavat ae bi gan hia, me hom ûhnyûkongo ju.
12 Ō 'dra ju tavat bi gan hia, me ohnyikânâ ju;
Me uto ju tavat ae kong hnyi je hnödra.
13 Tha ikhöl' ödra ju eû hnyi kânâ;
Ca ju je hnyimaködra hnyi dok ae iyong.
14 Me oge me he ka ogâ gam
A ae khana hnyamâm a metâm he ka omeli u bi,
15 Wâ bi walang behemoth, waleji hnök hna op möu;
E ame han önying helâ me bolok.
16 Wâ bi, e tang hwegien hnyi li jebalainon,
Me maniny man hnyi je töiny hnyekon.
17 E ame bwebwelâ obiny helâ me arasi:
Adre oûdilâköuâ je töiny li jevan.
18 Helâ me bras ae moku je jeien;
Ke ûcû me je venyâ fao je vhaken.
19 E beönua hnyi ta je ûnyi a ânyâ Khong:
E khana thibi at a op e he ka hakekenyâ kâu hele vat.
20 E hnathu ame okûâ an jeû hnen je bucen;
Ame walak eling ta je menoiny hnyot hia.
21 E ame mokut hmelen je ûö ae hlau,
Me sa hlowe, me hnyei ae lup.
22 Ame tube e hnen hmenon je ûö ae hlau;
Je garabainy di ame tot igigilö e.
23 Wâ bi, e ka he wagewe ka bahihingölö, e ame ca öbubuny bi:
E hwege hnyekon e ka di Joridano ke ne o but hnyi hnyimen.
24 Ia noc e k' ame bwele thibi,
Me koû hnyingöiny ge fao?

HNYIMAKAN 41.

EKHANÖ u he ka lelö leviathana ge wage?
Me ca bohmen ge tö?
2 E khanö u he ka hûkâlâ tö hnyi hnyingöiny?
Me koû wainy ge fao?
3 E ame he ka osehia khöû köu?
K' ame he ka ha je hofuc ae menyik köu?
4 Hawa, ame he ka ânyâ ûhihinyköu möu,
M' u ma hom me athnyabaem bala bi?

5 U me he ka walak mē helâ me meno ame gâ?
Me noc e me me haleny ânyâm je hlu?
6 Ame he tavat thud ka ûco e?
Me kave ka tavat ûcû?
7 E khanö u he ka öunöngötâ unen ge je ö a telat,
Ke ban ge ta je ûde?
8 Ip ju hnyamâm hon;
Ûnykûme ju vat, ke ca ânyâ hmetu bala.
9 Wâ bi e ûnyi baû bi labageju he ka hom e:
Hawa, ame ca he at ka ta but e ka wâ e?
10 E ba at ae hwege hnyekon me me bwebwelâ e:
Awe, ewa at ae khana tot hnyi hnyimakök?
11 Ke, ewa at ame bân ka ham könya, m' inye he ka bi hwaban?
Anyin a anyik ta je ûnyi hia eang hmeledrany.
12 Oge me ca he ka laba hnyibû ge je ong outhunyin,
Me tang hwegien, me manenanginy unyin.
13 Ie at ae khana he ka uny anyin ûkhaû?
Ie at ame he ka dit ka hnyi wanben li ganyon?
14 Ie at ae khana he ka khöng li hlingen hnyimakan?
E hu ûnyi hnân outen igigilö je nyon.
15 E ame senyinâ anyin je unö,
K' adre ûohmâköuâ helâ me ûnyi hnân okeceâ.
16 Adre me oûkeceâ ke at me ke at,
Me me ca khana ang he ka delec.
17 Adre me oûkeceâköuâ khaca me khaca,
Adre ûkhötköu, me me ca hnân ûsâkâûö bi.
18 Hnyi hnen hna cihngö ame gâ thö lany,
Ke tha ûcû li emakan me li emakan hnyomakatu.
19 Ame o ûnyi hnyi hnyimen je thi okûnû,
Ke je wahleûhleûiny meic ame gâ.
20 Ame o ûnyi hnyi li hnyingöiny hai,
Helâke ûnyi hnyi öt me bö adre thong.
21 Adre omelö je walep ge homenâiny,
Ke bâhlân ame o ûnyi hnyi hnyimen.
22 E bi hnyi nyin tang hwegien,
Ke öbubuny ame biâ hnyi hnyimakan.
23 Adre oûkeceâköuâ je ke keihen viny:
Ke e hwege e, ca hnân bwebwelâ.
24 E hwege oûnykûminy helâ me veto;
Eke, e hwege helâ veto eû hmelen ûnyi hnân omomono.
25 E ka todrö, me haba tavat hwege adre me ot:
Ame gâudrin ge hnödra hna öbubuny.
26 A ne he ke at ka kot e ge hele vat, me ûnyi baû;
Helâe minya ge ö, me ûde, me fana.
27 E ame ûnykûme fao helâ me thatûnyin hwit,
Me bras helâ me utö bobot.
28 E ame ca he ka kec ge fana:
Ke e ame wia je veten köloû me me thatûnyin hwit.
29 E ame ûnykûme e ûcû je utöhmu me je thatûnyin hwit:
E ame hluma ûgâiny ö.
30 Eû hnyi hmelen helâ me je ec watagi ae so homakan:
E ame lau helâ me ûnyi hnân kokot hwit hnyi hon hmudra.
31 E ame ocitröuâ köiö ae gan helâ me öt:
E ame wia köiö me me helâ me wakaco.
32 E ame ohauâ hwaban deny gethen;
Me me he at ka ûnykûme ae hûen dut köiö ae gan.
33 E ba at ae ûcû mē eang hmeledrany,
Adre op he ka ca ot.
34 E ame wâ ta je ûnyi hia ae görany:
E thibi than hon je lakon bi gan.

HNYIMAKAN 42.

ME haba Jobu ame thu kö Iehova me ha, ka habe,
2 E khanö nya but ae khanö u he ka ânyâ ta je ûnyi hia,
Ke haba hnâm hna ûnykûme me pason he ka thawâ.
3 Ie at ame ikhâlâ ûhnenamö me ba wâûnykûme?
Anyin a wale oge hia but ha ûnyi oge me ca wâhmakhmeto,
Je ûnyi ae beönua huk waleji ae ca khanö nya.
4 Ö u löng ju, ke oge me he ka fuc;
Oge me he ka hnei u, ke nö nya ju.
5 Oge hia but löng gam ge li hnyikönyök;
Ke walang ang ame ō u hnen li emakök.
6 Anyin a wale, oge me ikiki nya bi me ietra
Hnyi sesâ me hnabadröu.

7 Ke hwaban hna ha je hofuc eling kö
Jobu hnö Iehova, haba Iehova ame ha kö
Elifaza at Temana, ka habe, Ame ubâhlâ

thö anyik hmönyin köu me li lahânâm:
anyin a öbun e ca hia but ha gak ûnyi ae
wisa helâ me Jobu athnyabaik. 8 Ke
walang ang hom dö hobi köbun bi je bolok
a seven, me je mamoe baga a seven, ke he
thö kö Jobu athnyabaik, me hudo hobi
köbun hudiny leû; ke ame he Jobu athnya-
baik ka hic hobi köbun; anyin a oge me
he ka kap e, m' oge me ca he ka ânyâ köbun
hoton anyibun monu; anyin a öbun e ca
ha gak ûnyi ae wisa helâ me Jobu athnya-
baik. 9 Me haba Elifaza at Temana, me
Biledad at Sua, me Zofar at Naamathi
ödrin e he me ânyâ helâ me hna hûna ga
Iehova ködrin: me Iehova ame köp Jobu.
10 Ke Iehova ame ohmetu Jobu ûheny
hnyi hna bâ, e ka hijö je lahanen: ke
Iehova ame ibi olo ham kö Jobu ta je ûnyi
waleji ae hu gan ehac a bân. 11 Me ame
o kâu je liamekeiny mē hia, me je lahaniny
hia, me je hnyat hia a je liamewaeny hia
mē ehac, me ödrin e tha han mē eiö hnyin
umen uma; me ödrin e tenge kâu, me otu-
bwelâ e hnyi ta je ûnyi hia ae kong walej
a oâ kâu Iehova: ke ödrin e ve ham minya
kâu ke mone, ke ûsa khaca otru gol. 12 Me
Iehova ame gan hmâ oganö Jobu hnyi
bongon je bong a biliny hon je bongon a
bân: ke e hu gan ta je mamoe a fotin
thauzan, ke siks thauzan je kamela, ke
wan thauzan je ûcû lo bolok, ke wan thau-
zan je asina momo. 13 Ke e hu minya
gan lakon baga a seven, ke kun ta lakon
hlu. 14 Ke e ame hwenyi ien at a bân,
me, Jemima; ke Kezia ien at a loiny, ke
Keren-apuka ien at a kuniny. 15 Ke
haba hnyi hnyei hia me ba je momo ae
hmanenang ka wâ, helâju me ta hlu laku
Jobu: ke haba kamödrin ame bi jekhöûdrin
helâ me je lahanidrin. 16 Ke hwaban dö
e, me möt bala bi Jobu hnyi wan haded ke
fâte ta je huna, k' ame wâ lakon, me je
laöbiny ke ne o but hnyi dö a vakiny.
17 Me ame mokcu Jobu, ke hingat ut, ke
se hia bongon ta je bong.

TA JE SALAMO.

TUSI I.

SALAMO 1.

HNAHIC hnen at ame ca vheno ûhne-
namö anyin tavat ae monu,
K' ame ca tot hnyi gethen deny tavat
adre me ânyâ hulö,
K' ame ca laba hnyi tap taben at ame
ûhiö.
2 Ke haba hnanyibu anyi Iehova, me wale
anyin senyin;
K' ame labö ûnykûme ge anyin hna-
nyibu hnyi lany me lit.
3 Me e ame he ka ûcû me ûö adre ta hnyi
baten ta je wagewe,
K' ame wa but wan hnyi huna,
K' ame ca meleca thö lan;
K' ame he bi ka hnahic ta je ûnyi hia
e ame ânyâ.
4 E ca helâe ge tavat ae kong;
Ke ödra tha ûcû me unen hwit ame oû
ang dö.
5 Anyin a wale ame ca he bi tavat ae
monu ka tot hnyi ûhnei,
Ke tavat adre me ânyâ hulö bi, ka tot
hnyi ûkhacaköu anyin tavat ae wisa.
6 Anyin a haba Iehova ame wâ gethen
deny tavat ae wisa:
Ke haba gethen deny tavat ae monu,
me ame he ka ba but.

SALAMO 2.

IEÛ can ame imonumonunyköu ta je
hnyei,
K' ame ûnykûme ûnyi ae ba troban ge
aten ta je hnyei?
2 Haba je tuhan hmeledrany adre me tet
metâ,
Ke ame tha ûsabö je taben,
He ka hagutö Iehova me at e ame hû
me haingödra, ka habe,
3 E so ate me thamuâ hnödru je hna ca,
Me degec gata hnödru je hna hûkâlâ.

4 Ame he at ame laba ethö hnyi drany ka
hluma:
Ke ame he than ka hi' ödra.

5 Me e ame he ka fuc ködra hnyi anyin
hmönyin,
Me ohmaki ödra hnyi anyin wathe-
thöt:
6 Ke so bi oge hia but otilâ anyik than
Hon Ziona, anyik bucen ae kap.

7 Oge me he ka omanenâ hnanyibu:
Haingö Iehova könya, ka habe, U thibi
nökuk;
Oge hnöku u hnyi bong ang.
8 Sumatö nya thö, me oge me he ka ham
köu je hnyei hnân hwajekhom,
Me je can hmeledrany hnân em hnyei.
9 U ma he ka thamû' ödra ge uci a
fao;
Me sa omomonu ödra helâ me utkaia
adre op.
10 Anyin a wale metâ th' öbun je than:
Ke haba öbun hnyat owisa eang hmele-
drany, hitangen ju hna ûne.
11 Bi athnyaba ju kö Iehova me ot,
Ke senyin dö me öbubuny.
12 Ûcimhnyimak dö öbun me nokon, wâ e
nye he ka hmönyin, me hi' öbun dut
eû hnyi gethen,
Anyin ame he ka ie kû anyin hmönyin.
Hnödra hnahic ödra hia adre me laba-
geju kâu.

SALAMO 3.

*Salamo anyi Davita, hnyi ûen e ame kec ga Abasa-
loma nokon.*

IEHOVA lö, adre me osehia je iwahnai-
hmiöny könya!
Ödra se hia tavat adre me tot könya.
2 E hu tavat ae se adre me ha ge hanuk,
ka habe,
E ba ûhadruö hobi kâu unyin Khong.
[Sela.
3 Ke haba u, Iehova lö, u thibi bec igigili
nya;
Ke hmanenangik, me at ame ogöranyâ
bök.
4 Oge me hongot kö Iehova ge ifucik,
Me e ame thû könya ûnyi hnyi anyin
bucen ae kap. [Sela.
5 Oge me hlöhlöu me mokut;
Ke oge me hmak hmetu; anyin a
Iehova ame ohwegiö nya.
6 Oge me ca he ka outen tavat a ten
thuzan,
Tavat adre me tot metâ könya igigilö.
7 Iehova lö, todrö; Khonguk lö omeli
nya thö:
Anyin a u je hia but kot wahicen je
iwahnaihmiöny mönya;
Ke u je thu hmetro ga nyon tavat ae
monu.
8 E unyi Iehova ûhomeli:
E na e ju ânyâm hnahic ka hnyi hon
lakem. [Sela.

SALAMO 4

*Hobi kâu At vhik khumöng; hnyi Neginoth.
Salamo anyi Davita.*

KHONGON hwakecik ae wisa lö,
ling nya ju, iny ka hawo u;
U je hia but thöng nya ûnyi hnyi
anyik vec,
Betenge ju könya, me löng hijik hic.
2 Lakon at lö, öbun e he ka wia soik
me me hnân hmehmâ ke ne o but
kehö?
K' öbun e he ka hnyokâ ûnyi ae ûnyi
baû, me elâm thoi, ke ne o but kehö?
[Sela.
3 Mē khan' öbun dö a Iehova ame hia
but hake ip at ae kap hobi kâu
e bi:
Ame he Iehova ka löng iny ka hawâ.
4 Ot ju, ke ca ânyâ bi hulö:
Ûhnenamö thö me je hnyekubun hon
hnöbun hna mokut, ke ca bwebwet bi.
[Sela.
5 Hudö thö ta je hudiny hwakecin ae
wisa,
Ke labageju thö kö Iehova.
6 E hu tavat ae se hia adre me ha, ka
habe, Ie at ame he ka omanenâ köta
so?
Iehova lö, ogöranyâ thö humun mela-
miny hnyimâkâm.
7 U je hia but ip hnyi hnyekuk senyin
Ae gan hon ûen adre osehia anyidra
hwit me waina.
8 Oge me he ka hlöhlöu me mokut minya
hnyi hnahic:
Anyin a u thibi Iehova ame olabö nya,
khötkici nya.

SALAMO 5.

*Hobi kâu at vhik khumöng; ge Nehilot. Salamo
anyi Davita.*

JEHOVA lö, löng ju ka ta je ifucik,
Ûnykûme ju mekhunen hnyekuk.
2 Tuhök me Khonguk lö, tevehlöng ju ka
hok hwatenge:
Anyin a oge me hic köu.

3 Iehova lö, hnyi hnyomakatu u ma he ka
löng hok ;
Hnyi hnyomakatu oge me he ka ha
gaga hijik hic köu me hmâkâ.
4 Anyin a u ca Khong at ame senyin ka
hwakecin ae kong :
Ke ame ca he hulö ka laba unyâm.
5 Ame ca he ka tot hnyi hnyimâkâm
tavat bi gan :
U me ikiki gadra hia adre me ânyâ
hwakecin ae kong.
6 U ma he ka ohi' ödra adre me ha je
thoi :
Ke Iehova ame ikikiâ at ame hingâlâ
dra me iyawâ.
7 Ke haba inya, oge me he ka didrö ka
hnyin umâm uma hnyi ânyâm je
ibetengiö ae se hia :
Ke oge me he ka khudrung ka hnyi
umâm uma ae kap me ot köu.
8 Iehova lö, lili nya ju ge hwakecâm ae
wisa, can je iwahnaihmiöny mönya ;
Owisa thö dem gethen hnyi hnyimakök.
9 Anyin ae ba ke hnathu hnyi je
hnyimödra ;
E kong hmönyin hnyekudra :
Haba je jeköwidra, me helâ me erkemok
ae memang ;
Ke adre me ûtakû ge bohmödra.
10 Khong lö, haikongu ödra but ;
E so adre me ta ûnyi ge anyidra bi je
ûhnenamö :
Ob' ödra but can adre osehia hanyâûâ
Anyin adre me ûkhin fuc möu.
11 Ke so ame he ka senyin tavat hia adre
me labageju köu,
E so adre me he bala ka hongot senyin,
anyin a u thibi at ame sing ödra :
E so ame he ka senyin köu minya tavat
adre me hnyokâ iâm.
12 Anyin a u me he ka ohnahicâ at ae wisa;
Iehova lö, u me he ka söng igigilöâ ge
ibetengiö helâ me bec.

SALAMO 6.

Hobi kâu at vhik khumöng ; ge Neginoth, adre hai hnyi eiliny. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, ca he ka û nya hnyi
ânyâm hmönyin,
Ke ca he minya ka nö nya hnyi ânyâm
wathethöt.
2 Iehova lö, betenge ju gak ; anyin a
meleca thö unyik ;
Iehova lö, ometu nya, anyin ame
öbubuny je jeien unyik.
3 K' ame ot gan hmâ hanuk :
Ke haba u Iehova, me ieû ûen gam ?
4 Iehova lö hmetu jem, me omelö hanuk :
Omeli nya ûnyi ge ânyâm ibetengiö.
5 Anyin a haba ödra ka mokcu, me adre
me ca he bi ka ûnykûmi u :
Ie at ame he ka ole köu eû hnyi
erkemok ?
6 Iny sēnyin dut ge anyik mâng ;
Ame uoû hnök hna mokut ge tenge
hnyi je lit hia ;
Oge me okhubetâ hnok hna mokut ge
deköien li emakök.
7 Ame jok ut li emakök ge hlöuhlöu ;
Ke hadedak ûnyi ge je iwahnaihmiöny
mönya hia thithö.
8 Ûsâkâûö but mönya, öbun hia th hö
hnyat öbun e ânyâ hulö ;
Anyin a hia but Iehova löng hok
hwatenge.
9 Iehova ame hia but löng hnök hna
sumâtâ ;
Ame he Iehova ka kap hijik hic.
10 Ame he ka hmehma me ot gan hmâ
ta je iwahnaihmiöny hia thithö
mönya :
Adre me ne ka hmetuhmetu, k' adre me
he ka ie hmehma.

SALAMO 7.

Salamo anyi Davita e ame khumöngö kö Iehova ûnyi ge ta je hofuc ho Kusa at Beniamina.

IEHOVA Khonguk lö, oge me labageju
köu :
Omeli nya ju gadra hia thithö adre me
hnu nya, ke hûgûnö nya but :
2 Wâ e nye he ka kia hanuk helâ me man
liona,
Me kia omomono e, ke ba at he ka
omeli nya.
3 Iehova Khonguk lö, oge ne hia but
ânyâ ûnyi ang ;
Ke ame ne e bi hulö hnyi li hnyamök ;
4 Ke oge ne hia but bi hwaban kong ka
at ae ûsoköu mönya ;
(Eke, oge hia but hna but at ae iwahnai-
hmiöny mönya ke ba can :)
5 E so e he iwahnaihmiöny ka hnu hanuk,
me kât e ;
Eke, e so e ame he ka uto ju anyik möt
ka hnyi kânâ,
Me ip hmanenangik eû hnyi sesâ. [Sela.
6 Iehova lö, todrö hnyi ânyâm hmönyin,
Höhöi thö ge hmönyin anyin je iwahnai-
hmiöny mönya :

Ke hmâkâ thö hobi könya: u je hia but otilâ hna owisa.
7 Ke so ame igigili u ûkhacaköuiny ta je hnyei:
Ke hmetu ju hudrin ka hnyi dok ae görany.
8 Iehova ame owisa ka ta je hnyei:
Iehova lö, owisö nya ju helâ me hwakecik ae wisa, me hwakecik ae ba hnyikongon.
9 E na hu obiny ju monu anyin tavat ae kong, ke otethmâ ju at ae wisa:
Anyin a Khong at ae wisa ame elâm ta je hnyok me ta je ûnykûme.
10 E unyin Khong singik,
At ame omelö tavat ae wisa hnyekudra.
11 Haba Khong at owisa ae wisa,
Eke, e Khong at ae hmak ge monu hnyi je bong hia.
12 Ke ne a ne ca hwiö hmetu at, me ame he ka khet anyin hele vat;
E ame hia but oto anyin cafana me penapena e.
13 Ke ame hia but penapena hobi kâu minya ta je ûnyi hnân hlingâ;
E ame he ka vâc anyin je fana.
14 Wâ bi, ame vec hnyekon ge hulö;
Eke, e ame erkinâ but ûokonguny, me hnokoâ thoi.
15 E ame hia but hiny thop, k' ame hiny dilâ,
Me ame ka kölu but ka hnyi thop waleji e ame ânyâ.
16 Ame he anyin monu ka hmetuhmetu ka hnyi hon ban,
K' ame he hnen hna sihnân ka ta hmetu ka hnyi wanben ban.
17 Oge me he ka ole kö Iehova hoton hwakecin ae wisa:
K' oge me he ka khumöng olungâ iö Iehova ae Beönua.

SALAMO 8.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre me hai hnyi Gitith. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, Tuhöhmun,
E ti so iâm hnyi hmeledrany hia thithö!
U je hia but ip ânyâm hmanenang ethö hon drany.
2 Ûnyi hnyi hnyimen ta je mendring me ta je inma u je otilâ tang hwege,
Can ta je iwahnaihmiöny möu,
M' u me he ka olaba wia iwahnaihmiöny, me at ame bi hwaban hmetu.
3 Oge me wâ hmâ ânyâm drany a huliwan ge ta je banyâm,
Wale tehi me ta je okhû u je hia but otilâ;
4 Ehö at bi, m' u me ke ka ûnykûme gan?
Me nokon at, m' u me he ka senâ?
5 Anyin 'a u je op e me me omi ûhnyûkong bi hnyi hmelen Khong,
Me obicâ e ge mec me ûoganö.
6 U je otilâ e he ka musö ta je huliwa anyin li hnyamâm;
U je hia but ip ta je ûnyi hia thithö eû hmelen li can:
7 Ta je mamoe me ta je bolok hia,
Eke, me ta je menoiny hnyot:
8 Ta je meno ame gâ ethö, me ta je wâ eû hnyi köiö,
Me ta ûnyi hia adre me ka ve vheno dedra je gethen hnyi köiö.
9 Iehova a Tuhöhmun lö,
Shaiba ge ûnuainy iâm hnyi hmeledrany hia thithö!

SALAMO 9.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai hnyi Muthlaben. Salamo anyi Davita.

OGE me he ka oleâ kö Iehova ge hnyekuk ae bekhöt;
Oge me he ka haimemenâ ânyâm ta je huliwa hnân lâiâ.
2 Oge me he ka senyin me hobâ köu:
Ataebeönua lö, oge me he ka khumöng olungâ iâm.
3 E ka hmetu je iwahnaihmiöny mönya,
Adre me haû me hi' ödra hnyi hnyimâkâm.
4 Anyin a u je hia but ci' nya hnyi anyik wisa me hnök hna ivinö;
U je laba hon theron me owisa hnyi wisa.
5 U je hia but hijingâ je hnyei, u je ohia tavat ae kong,
U je kot degecâ je iödra ke ne o but nyiele balua.
6 Haba iwahnaihmiöny adre me oum' ödra bi, e ba wan gadra balua;
Me je taun u je hia but oc degecâ,
A aû but minya hna ûnykûme ködra.
7 Ke ame laba Iehova a than nyiele balua:
E ame hia but penapena anyin theron hnân ûhnei.
8 Ke e ame he ka owisa hmeledrany hnyi wisa,

E ame he ka owisa soâ tavat.
9 Ame he Iehova ka bi hnabâ hobi kâu tavat adre me sed' ödra,
Hnabâ hnyi je bonginy vec;
10 Ke haba tavat ae khan' ödra iâm, me adre me he ka labageju köu;
Anyin a haba u, Iehova, u je ca hna degecâ tavat waleji adre me elöm u.
11 Khumöng olungi Iehova, at ame labā Ziona:
Omanenâ thö hnyi wanben ta je hnyei hnen je hna ânyâ.
12 Anyin a haba at ame hnei can dra ame ûnykûmi ödra:
K' ame ca hnying hwatenge hwan tavat ae theduoc.
13 Iehova lö, betenge ju gak;
Wâ ju anyik vec ûnyi ge tavat adre me hûkötiö nya,
U at ame köp nya göranyai ûnyi hnyi homagöuleny mok;
14 Me inye he ka haimemenâ je hofuc hia hnân oganö u:
Ke oge me he ka senyinâ ûhömeli gam,
Hnyi je homagöuleny hlu nöku Ziona.
15 Haba ta je hnyei adre me û but hnyi thop adre hia but ânyâ:
K' ame hnok dö je cadra hnyi ert adre me ikhâlâ.
16 Ke haba Iehova ame omanenâ e bi, k' ame owisa:
K' ame hnok dö at ae kong ge huliwa anyin li hnyamen. [Higaiona. Sela.
17 Ame he tavat ae kong ka hmetu ka hnyi hedis,
Wale ta je hnyei hia adre me hnying Khong.
18 Anyin adre me ca he balua ka hnying tavat ae theduoc,
K' ame ca he balua ka hia labageju anyin tavat ae ba ta ûnyi.
19 Iehova lö, todrö; e so ame ca he at ka ton:
E so adre me owisa ta je hnyei hnyi hnyimâkâm.
20 Iehova lö, ooti ödra ju;
Omanenâ thö ka aten ta je hnyei a ödra tavat bi. [Sela.

SALAMO 10.

IEHOVA lö, ieû gam a u me tot sâkâû?
Me lubaduöng hnyi je ûen ae vec?
2 Adre me hwege hnu tavat ae theduoc hnen tavat ae kong ke bi gan;
E so adre me nuc ödra hnen je bibihwakecin adre me ûnykûme.
3 Haba at ae kong ame ohobeluâ weny hnyekon,
K' ame hota degecâ hnen at ae behnyekon, me hmiö Iehova.
4 Haba at ae kong, ûnyi hnyi bi ganiny hnyimakan, ame ha, ka habe, E ame ca he ka elâm e.
Ke haba hnen je hna 'ûnykûme hia, ka habe, E ba bi Khong.
5 E hmâ balua deny je gethen;
E sâkâû balua gan ânyâm je hna owisa:
Ke haba je iwahnaihmiöny hia mē, e ame tû' ödra.
6 Haingen eû hnyi hnyekon, ka habe, Oge me ca he ka bwebwet:
Hnyi je dö hia oge me ca he balua ka vec.
7 A unöngötö hnyimen ge ûhangö, me iyawö, me seda:
Eû hnyi hmelen bohmen ûokonguny me hulö.
8 E ame laba tue hnyi je dok ae iyong hnyi je taun:
E ame hlingâ tavat ae ba hnyikongon hnyi ta je dok ae nuong:
Haba li emakan ame ecmâkâ tavat adre me okongoâ.
9 E ame laba hnyi dok ae nuong helâ me liona hnyi umen op:
E ame mokut duöng he ka kât at adre ovecâ:
E ame kât at adre ovecâ, me lelö e hnyi ûten ert.
10 E ame iyâû, me nom,
Me ame ta but tavat adre ovecâ hnen anyin tavat ae hwege.
11 Haingen eû hnyi hnyekon, ka habe, A hnying ut Khong:
E ame ikhâlâ hnyimakan; e ame ca he balua ka wâ.
12 Iehova lö, todrö; Khong lö hai thö hnyamâm:
Ca he ka hnying tavat adre ovecâ.
13 Geû ame hmiân Khong hnen at ae kong,
Me ha eû hnyi hnyekon, ka habe, U me ca he ka hnei can?
14 U je hia but wâ e; anyin a u me wâ ûöveci me vec, he ka hom e hnyi hnyamâm:
Ke haba at ae theduoc ame hna but e bi köu;
U thibi at ame hadruâ nakahme.
15 Ohmetro but benyin at ae monu;
Ke haba at ae kong, e so u ma elâm

hwakecin ae kong me me ba hmetu
hnâm hna wâ.
16 Iehova thibi Than nyiele nyiele balua:
A hia but je hnyei ûnyi hnyi iny
hnyei.
17 Iehova lö, u je hia but löng weny tavat
ae hnyikânâ :
U me he ka otilâ hmâ je hnyekudra, u
me he ka tevehlöng:
18 He ka owisa ka nakahme me tavat adre
ovecâ,
Me me ca he hmetu bi at a aten hmele-
drany ka hwege hnyimakan.

SALAMO 11.

Hobi kâu at vhik khumong. Salamo anyi Davita.

INYA oge me labageju kö Iehova :
Anyin a ieû öbun e ha ka hanuk, ka
habe,
Kec dö helâ me meno ame gâ ka hnyi
anyibun bucen?
2 Anyin a wâ bi, ame lau cafana hnen
tavat ae kong,
K' adre me ip anyidra fana hnyi tö,
M' adre me he ka fana hnyi menekho-
lom tavat ae wisa hnyekudra.
3 Adre me ne ohia ta je taben,
Ieû ame he tavat ae wisa ka ânyâ?
4 E bi Iehova hnyi umen uma ae kap,
Wale Iehova, ethö hnyi drany anyin
theron;
Haba li emakan ame wâ, k' ame cubec
lakon at hnen li bademakan.
5 Iehova ame cubec at ae wisa:
Ke e ame hûkötiâ at ae kong, me at
ame beûokonguny eû hnyi hnyekon.
6 E ame he ka öta helâ me we ta je hnewe
hon at ae kong;
Haba meic, me teio, me ang ame hlâ,
me wale kaia a jekhöûdra.
7 Anyin ae wisa Iehova; k' ame hnyokâ
hwakecin ae wisa;
E ame he ka wâ hnyimakan at ae wisa.

SALAMO 12.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre me hai hnyi Se-minith. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, omelö thö; anyin ae ba at
ae wisa hwakecin;
K' ame hia but tavat ae hnathu unyin
lakon tavat.
2 Adre me ve ha thoi ka at ame laba ha-
kekenyi ödra :
Adre me fuc ge je esongodidra ae ûtakû,
me hnyok lo.
3 Ame he Iehova ka subâ degecâ ta je
esongot hia ae ûtakû,
Me bohmen minya ame fuc bi gan:
4 Waleji tavat adre me ha, ka habe, Ame
he ka tuhmun ge je bohmöhmun;
E unyihmun bi je esongodihmun; ia
tuhöhmun?
5 Can adre okongoâ tavat vec, can mâng
anyin tavat ae theduoc,
Oge me he ka todrâ walang ang, haingö
Iehova;
Oge me he ka ip wia at wale adre me
tûâ.
6 Hofuc ae kalaöt je hofuc ho Iehova;
Helâ me sileva adre le hnyi meic eû
hnyi kânâ
Wale adre oseven le.
7 Iehova lö, u me he ka tu' ödra,
U me he ka tu ödra ûnyi ge dö ang
nyiele balua.
8 Ame vheno je ke keihen hia hnen tavat
ae kong,
Ödra ka ogöranyâ hwakecin ae ikiki
unyin lakon tavat.

SALAMO 13.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, u me he ka hnying nya
ke ne o but kehö? ke ne o but nyiele
balua?
U me he ka ikhâlâ hnyimâkâm gak ke
ne o but kehö?
2 Ke ne o but kehö oge me he ka ûhne-
namö eû hnyi hanuk,
Me hmak ut hnyekuk hnyi lany hia?
Ke ne o but kehö ame he iwahnaihmiöny
mönya ka beönua huk?
3 Iehova lö, Khonguk, ûnykûmi nya me
ling nya :
Omelamâ li emakök, wâ oge nye mokut
me mokcu;
4 Wâ e nye he iwahnaihmiöny mönya ka
ha, ka habe, A tuk ut hon;
Ke wâ e nye he tavat adre me oveci
nya ka senyin iny ka bwebwet.
5 Ke oge hia but labageju hnyi ânyâm
ibetengiö,
Ame he hnyekuk ka senyinâ ânyâm
ûhömeli:
6 Oge me he ka khumöng kö Iehova,
Anyin a e ama hia but betenge gan
hmâ könya.

SALAMO 14.

Hobi kdu at rhik khumöng. Salamo anyi Davita.

HAINGEN at ae monu eû hnyi hnye-
kon, ka habe, E ba Khong.
Odra bo kong, adre me ânyâ ta je hu-
liwa ae ikiki;
E ba at ame mâdrâ so.
2 Iehova ame bwele jem ethö hnyi drany
ka wâ lakon at,
Me me wâ thö, hawa, e hu at ame wâ
ûnykûme,
A at ame elâm Khong.
3 Ödra hia adre me saû; k' adre me tha
kong ut;
E ba at ame mâdrâ so, e ba hmönyin
me khaca.
4 Hawa, e ba hnyekudra tavat hia adre
ânyâ hulö?
A tavat adre me an lakeik helâke me
hna an jeû,
K' adre me ca hongot bi kö Iehova.
5 Haba hnyi dok eling adre me ot gan
hmâ:
Anyin a e Khong unyin tavat ae wisa.
6 Öbun e ohmehma ûhnenamö anyin tavat
adre me vec,
Anyin a Iehova bi hnen hna lubaduöng.
7 E na he ju möt kö Isaraela ûheny
Ziona!
E ka he Iehova ka ohmetö lakeiny ûhe-
dra hnyi hnabâ.
Me ame he Jekob ka senyin, k' ame he
Isaraela ka hobâ.

SALAMO 15.

Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, ie at ame he ka mē laba
hnyin umâm uma menâ?
Ie at ame he ka laba hon ânyâm bucen
ae kap?
2 E so thibi at ame he wisa, me ânyâ wisa,
K'ame ha hnathu ûnyi eû hnyi hnyekon.
3 A at ame ca bi fuc ge bohmen,
K' ame ca okongoâ liamewaeny mē,
Me ca kap bi hna haikongoâ at ame
laba hakekenyâ e.
4 E hûkötö li emakan at ae ikiki;
Ke e ame oganâ tavat adre me outö
Iehova.
E ame khemanyin me okongoâ e bi, k'
ame ca hwiö bi.
5 At ame ca mē ham anyin mone ge
hwaban,
Me ca kap hwaban hnân okongoâ at ae
ba hnyikongon.
Ame ca he balua ka bwebwet at ame
mâdrâ ta je ûnyi e.

SALAMO 16.

Salamo anyi Davita.

KHONG lö, tuö nya ju: anyin a inya
oge me labageju köu.
2 Oge hia but ha kö Iehova, ka habe, U
thibi Tuhök:
E ba soik ke unyâm thibi.
3 Ke haba tavat ae kap eang hmeledrany,
Ödra tavat ae beönua soidra, wale oge
me ti senyin ködra.
4 Ame he ka se hia vec ka tavat adre me
hwiö ka ke khong:
Oge me ca he ka hudo anyidrin je hu-
diny dra hnân ic,
Ke hom ta je iödrin ge li esongodik.
5 Iehova thibi jekhöûk me anyik kaia;
U thibi at ame otethmâ jekhöûk.
6 A aat dö könya je tulut hnyi dok ae so
hmönyin;
Eke, e so könya ik.
7 Oge me he ka oganö Iehova at ame nö
nya:
Eke, ame siwhegiö nya hnen hnyekuk
hnyi je lit.
8 Oge hia but ip Iehova bala hnyi hnyi-
makök:
Oge me ca he ka bwebwet, anyin a e bi
hnyi ke keihök a metök.
9 Anyin a wale ame senyin hnyekuk, me
hobâ anyik mec:
Ame he but minya unyik ka laba hnyi
gejon.
10 Anyin a u me ca he ka hna but hanuk
ka hnyī hedis;
Ke u me ca he ka hna degecâ atâm ae
kap he ka wâ hna bobot.
11 U me he ka omamenâ könya gethen
deny möt:
E unöngötö senyin hnyi hnyimâkâm;
Ke e hnyi hnyamâm a metâm ta je
ûnyi hnân osenyinâ nyiele balua.

SALAMO 17.

Hic hiji Davita.

IEHOVA lö, löng ju ûnyi ae wisa, hwiö
jem ka anyik tenge;
Tevehlöng ju hijik hic, ame ca o ûnyi
hnyi li esongot ae thoi.

2 E so ame he ka o ûnyi hnyi hnyimâkâm hna owisa gak;
E so ame he li emâkâm ka wâ ûnyi ae ûcû.
3 U je hia but cubec hnyekuk; me senö nya hnyi lit;
U je hia but cubic nya, ke ba wânâm;
Oge me ip hmâ eû hnyi hnyekuk a g' ame ca he hnyimök ka hanyâûâ.
4 Haba ta je huliwa anyin tavat, me, ûnyi ge ifuciny li esongodâm
Oge hia but tuö nya m' inye ca he hnyi je gethen deny tavat ûkuc.
5 Ame he hmâ hnök je hna okca hnyi dem je gethen,
K' ame ca haû bi li cak.
6 Khong lö, oge hia but hao u, anyin a u me he ka ling nya:
Tevehling nya ju, me löng ju hok hofuc.
7 Omanenâ thö ânyâm ibetengiö ae gan hmâ, u thibi at ame omelö tavat adre me labageju köu
Ge hnyamâm a metâm, unyin tavat adre me tot ködra.
8 Tuö nya ju helâ me wahlidriny ecmak,
Ikhölö nya ju hnyi hmenon li labenyâm,
9 Ûnyi ge tavat ae kong tavat adre me oaûö nya,
Wale ta je iwahnaihmiöny hmönyin könya, hnyat adre me igigili nya.
10 Adre me lan ödra bi ge anyidra pipikhenya,
K' adre me hobelu' ödra ge je hnyimödra bi.
11 Walang ang adre me igigilö hnöhmun je hna okca:
Adre me iwahmö he ka otai öhmun hnyikânâi.
12 Haba at e, me helâ me liona ame bekia he ka han,
Ke helâ me nak liona at ame laba tue hnyi je dok ae iyong.
13 Iehova lö, tödro,
Tot metâ kâu, me hagutâ e:
Omelö thö hanuk ûnyi ge at ae kong ge ânyâm hele vat;
14 Iehova lö, omeli nya thö ûnyi ge tavat hnen hnyamâm,
Ûnyi ge aten hmeledrany, tavat tren jekhöû hnyi möt ang,
U je öunöngötâ je tang tidra ge tang omjehem:
Adre sekudra but je lakudrin,
Ke adre me hna kolon ge anyidrin ta je ûnyi ka lakudrin je mendring.
15 Ke haba inya oge me he ka wâ hnyimâkâm hnyi hwakecin ae wisa:
Ame he ka sekuk, iny ka hmak dö a tha helâ möu.

SALAMO 18.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davida athnyabai Iehova, waleji at ame ha kö Iehova je ifuciny khumöng ang hnyi bong Iehova ame omelö e ûnyi hnyi hnyamen je iwahnaihmiöny mē hia, me ûnyi hnyi hnyamö Saulo: ke haingen, ka habe,

IEHOVA lö, tang hwegiök, oge me hnyok köu.
2 Iehova thibi kicik, me hnök hnabâ, me at ame omeli nya;
Khonguk, kicik ae hmâ, oge me he ka labageju kâu;
Becik, me faoiny meno hnân omeli nya, me anyik tap ae beû göranyai.
3 Oge me he ka hongot kö Iehova, at ae ûcû hnân oganâ:
Me ame he ka omeli nya ûnyi ge je iwahnaihmiöny mönya.
4 Adre wadrö nya ge ta je tö hnân mekiny,
K' ame ooti nya hnen je uoûiny hwakecin ae kong.
5 Adre igigili nya ge je töiny erkemok:
Ame o but könya ta je hnewe hnân mekiny.
6 Oge me hongot kö Iehova hnyi anyik vec,
Me khöû ka Khonguk:
Ke e ame löng hok hofuc hnyi umen uma ae kap,
Ke hok hwatenge hnyi hnyimakan ame o but ka hnyi li hnyikönyen.
7 Ke ame bwebwet me öbubuny hmeledrany,
Ke memeny dö minya taben je bucen,
Ke okokok ut, anyin a e hmönyin.
8 Ame sâ hai ûnyi hnyi li hnyingöiny,
Ke meic ame han ûnyi hnyi hnyimen:
K' ame möt dö gan ta je walep.
9 E ame oto minya drany, me utut;
Ke eû hmelen li can bi menekholom ae khöt.
10 Ke e ame laba hon kerubi, me gâ:
Eke, e ame gâ mweimwei hon li labenyin ang.
11 E ame lubaduöng hnyi menekholom, wale umen uma menâ igigilö e;
Wale angwe, a je ûlâiny drany ae haki
12 K' ame aû but anyin je ûlâ ûnyi ge melaminy hnyimakan,

We ae wahma me je walepiny meic.
13 Iehova ame bi hwan than minya hnyi drany,
K' ame fuc dö Beönua;
We ae wahma me je walepiny meic.
14 Ke e ame fana anyin je fana me ovesei ödra;
Eke, je hucuce ae se, me omomonu ödra.
15 Ke manen dut je deny je di,
K' adre me omanenâ ta je taben hmele-drany,
Ge hnâm hna thawâ, Iehova,
Ûnyi ge homenâiny li hnyingöiâm ae hwege.
16 E ame ûkhûnöng ûheny thö, e ame hum nya;
E ame lili nya ûnyi hnyi je köiö ae se.
17 E ame omeli nya ûnyi ge iwahnaihmiöny mönya ae hwege,
Me tavat adre me hûkötiö nya, anyin a ödra hwege huk.
18 Adre me o könya hnyi bonginy anyik vec:
Ke Iehova cik.
19 E ame su nya minya ka hnyi dok ae lau;
E ame omeli nya anyin a e ame senyin könya.
20 Haba Iehova ame bi hwaban könya hoton hwakecik ae wisa;
E ame bi hwaban könya eûcû me li hnyamök ae kalaöt.
21 Anyin oge hia but vheno je gethen de Iehova,
Ke oge me ca saû degec monoâ Khonguk.
22 Anyin a eû bi hnyi hnyimakök hnen je hna owisa hia,
Ke oge me ca hota but gak anyin je hnanyibu.
23 Ke ba hnyikonguk minya gan,
Ke oge me tuö nya bi ge anyik hulö.
24 Anyin a wale a hia but Iehova bi hwaban könya hoton hwakecik ae wisa,
Me kalaötiny li hnyamök hnyi hnyimakan.
25 U me he ka betenge ka at ame betenge;
U me he ka wisa ka at ae wisa;
26 U me he ka hwakecin ae kalaöt, ka at ae kalaöt hwakecin;
Ke u me he ka ânyâ hwali ka at ae hwali hwakecin.
27 Anyin a u me he ka omelö tavat ae vec;
Ke u me he ka ohnyikânâ je ecmak ae bi gan.
28 Anyin a u me he ka omelö anyik lamepa:
Ame he Iehova Khonguk ka omelamâ anyik menekholom.
29 Anyin a ûnyi gam oge me utut ka hnyi hon deö vat;
Ke ûnyi ge Khonguk oge me gâ hanyâûâ hna up bak.
30 Ke haba Khong, e wisa deny gethen:
Haba hofuc ho Iehova adre me cubec;
E thibi bec anyin tavat hia adre me labageju kâu.
31 Anyin a ia Khong, e ka ca Iehova?
Ke ia bi kic, e ka ca Khonguta?
32 Wale Khong at ame oweikö nya ge man,
Me owisa dek gethen.
33 E ame ânyâ li cak me me helâ me je aila:
Me ip nya hon anyik je dok ae görany.
34 E ame nâ li hnyamök he ka vat;
Me ame oto cafana bras ge li hnyamök.
35 U je hia but ham minya könya becin ânyâm ûhömeli:
K' ame köp nya göranyai hnyamâm a metâm,
K' ame oganö nya hwakecâm ae menyik.
36 U je ogânâ hnök je hna okca hmelik,
K' ame ca haûhaû li hnyeûcak.
37 Oge me he ka hnu hoton je iwahna-ihmiöny mönya me khöû ödra:
K' oge me ca he ka hmetu ke ne o but adre ohi' ödra.
38 Oge me he ka kot mou ödra m' adre me ca he ka tot hmetu:
K' adre me he ka ta but eû hmelen li cak.
39 Anyin a u je oweikö nya ge man ae gan hobi kâu vat:
U je hom ûhnyûkongu ödra eû hmelek, tavat adre me tot könya.
40 U je wia hoton je iwahnaihmiöny mönya könya nya bi,
Me inye he ka subâ degecâ tavat adre me hûkötiö nya.
41 Adre me khöû ke ba at ûhömeli:
Wale kö Iehova, ke e ame ca fuc ködra.
42 Me oge me kot omomonu ödra helâ me sesâ hnyi hnyimakan ang:
Oge me kot degeci ödra helâ me hmu-drainy gethen.
43 U je omeli nya ûnyi hnyi je iwatretra anyin tavat;
U je wiö nya me hnân ban ta je hnyei:
Ame he ka bi athnyabaik tavat ae ca khanö nya.
44 Adre me he ka löng me ie löng hotuk:
K' ame he je atkanyua ka nom könya.
45 Ame he je atkanyua ka aû tot,
Me o ûnyi hnyi anyidrin je dok ae 'nuong me öbubuny.

46 E möt Iehova ; e so he ka olongo kicik ;
Ke so adre me ogöranyâ Khongon melik :
47 Wale Khong at ame bi nya,
K' ame hom ûhnyûkongoâ ta je hnyei hnyi hmelik.
48 E ame omeli nya ûnyi ge je iwahnaihmiöny mönya :
Eke, u je ogöranyi nya hon tavat adre me tot könya :
U je omeli nya ûnyi ge at ûokonguny.
49 Anyin a wale oge me he ka oleâ köu Iehova, hnyi wanben ta je hnyei,
Me khumöng olungo iâm.
50 E gan hmâ hnen hna oâ ûhömeli hobi kâu than a aten ;
Me e ame omanenâ ibetengiö ka hnen hna hû,
A Davita me je mâtrâniny nyiele balua.

SALAMO 19.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

AME omanenâ je drany mec anyin Khong ;
Ke haba hnen ang ethö ame omanenâ huliwa anyin li hnyamen.
2 Ame fuc ke bong ka ke bong,
Ke ke lit ame omanenâ metâ ka ke lit.
3 E ba bi hwan me ba hofuc ;
Ke adre me ca löng bi hodra.
4 Ame he but anyidrin tö tutut ka hnyi hmeledrany hia,
Me hodrin je hofuc ke ne o but ka hnyi je can hmeledrany.
E ame hia but otilâ hnyin uma menâ hobi kâu seûnö,
5 Wale ae ûcû me at a tep faipoipo ame he but ûheny hnyi hnyeuleny,
Ke e ame senyin helâ me at ae hwege he ka wadringâ deny gethen.
6 E ame o but ûheny hnyi can hmeledrany.
Ke haba deny gethen ame he ke ne o but ka hnyi ke je can :
Ke ba ke ûnyi adre ikhâlâ ûnyi ge kahwainy.

7 E bekhöt ut hnanyibu anyi Iehova, ame ohâtâ hanu :
Ke e hmâ hnö Iehova hna ohnathoâ, ame ometâ at ae ba oûnykuminy.
8 E wisa ta je hna hûna hnö Iehova, ame osenyinâ hnyok :
E alai hnanyibu anyi Iehova, ame omelamâ je ecmak.
9 E kalaöt ot kö Iehova, ame tethmâ nyiele balua :
E hnathu ta je hna owisa hnö Iehova, me wisa hia thithö.
10 Ame beönua hon gol, eke, me gol ae so :
E hnebwia hon hani minya, me hani adre ca hlec.
11 K' adre me khû hnyekon athnyabaem ge ta je ûnyi e :
Ke gan hmâ troban ködra tavat adre me löng hoton.
12 Ie at ae khana he ka wâ monu unyin?
Ö u degecâ but anyik ta je monu ae iyong.
13 Ö u thawâ ju athnyabaem m' oge me ca bi gan ;
K' ame ca he ûnyi eling ka musi nya : me me wisa hwakecik,
Ké ba hnyikonguk ûnyi ge hna hanyâûâ ae gan hmâ.
14 E so e me he je hofuc hnyi hnyimök me je hna ûnykûme eû hnyi hnyekuk ka ûcû but hnyi hnyimâkâm,
Iehova, kicik, at ame omeli nya.

SALAMO 20.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

E na he ju Iehova ka löng köu hnyi bonginy vec ;
Me ogöranyi u ge ien Khongu Jekob ;
2 Me kunâ ûhadruo köu ûnyi hnyi dok ae kap,
Me ci u ûnyi hnyi Ziona ;
3 Me ûnykûme ânyâm ta je bwihlany hia.
Me kap ânyâm je hut adre me le ; [Sela.
4 Me ham köu weny hnyekom,
Me ohwâdâ ânyâm je ûhnenamö hia.
5 Öhmun e he bi ka hobâ hnyi ûhömeli gam,
Me otilâ anyihmun je boûdila hnyi ien Khongutin :
E na he ju Iehova ka ohwâdâ hia hnâm je hna sumâtâ.
6 E khanö nya walang ang a Iehova ame omelö at waleji e ame hû ;
E ame he ka löng kâu ûnyi hnyi anyin drany ae kap
Ge hnyamen a metân ae hwege he ka omelö at.
7 Haba keihen adre me labageju ka ta je kariota, ke haba keihen ka ta je hors :
Ke ate me he bi ka ha iö Iehova Khonguta.
8 Adre me nom ju me ta but :
Ke ate me köûö thö me tot wisa.

9 Iehova lö, omelö thö :
E na he ju Than ka löng köhmun hnyi ûen öhmun e hongot hnyin.

SALAMO 21.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, ame he than ka senyinâ hwegiâm ;
Ke haba ânyâm ûhömeli, shaiba ge hnen hna senyinâ !
2 U je hia but ham kâu weny hnyekon,
Me ca behânâ bi hna sumâtâ hnen li esongodiny. [Sela.
3 Anyin a u je outhmoko e ge ta je hnahicin betenge :
U je obicâ e ge korona gol ae so.
4 E ame sumatö möt gam, me u je ham kâu ;
Wale ta je bong ae beû ke ne o but nyiele balua.
5 E gan anyin mec ûnyi hnyi ânyâm ûhömeli :
U je ip hon, hmanenang me ogânâ.
6 Anyin a u me wia e me me ti hnahic nyiele balua :
U je osenyinâ e ge senyin hnyi hnyimâkâm.
7 Anyin ame labageju but than kö Iehova,
Ke ûnyi ge ibetengiö anyi Beönua e ame ca he ka bwebwet.
8 Ame he hnyâmâm ka wâ hia ta je iwahnaihmiöny möu :
Ame he hnyâmâm a metâm ka wâ tavat adre me hûkötiö u.
9 U me he ka öûcû ödra me ûgimön hnyi bonginy ânyâm hmönyin.
Ame he Iehova ka ut' ödra hnyi anyin hmönyin,
Ke adre me he ka aû but ge meic.
10 U me he ka ohia wan gadra ûnyi eang hmeledrany,
Me je mâtrânidra unyin lakon tavat.
11 Anyin adre me ûnykûme ûnyi ae kong köu :
Adre me sihnân, ke ca khan' ödra bi ânyâ.
12 Anyin a u me he ka hwiö hotudra,
U me he ka penapena töiny ânyâm cafana ka hnyi hnyimaködra.
13 Iehova lö, e so u ma beönua hnyi manâm man :
Me öhmun e he ka khumöng me oganâ manâm man.

SALAMO 22.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre me hai hnyi ailainy hnyomakatu. Salamo anyi Davita.

KHONGUK lö, Khonguk lö, ieû gam u me hnö nya ?
Ke sâkâu he ka hadruo nya hnyi hok hwatenge ?
2 Khonguk lö, oge me hongot köu hnyi lany, k' u me ca löng könya ;
Ke oge me ca laba hnyibû hnyi hnyinghet.
3 U at ae kap,
At ame laba hnyi hna ûoganö hnö Isaraela.
4 Haba lakamöhmun adre me labageju köu :
Adre me labageju, me u je omeli ödra.
5 Adre me tenge köu, me adre me möt ut :
Adre me labageju köu, k' adre me ca hmehma bi.
6 Iny biget thibi, ke ca at bi ;
Wale hna haikongoâ hnen tavat, ke hna hmiân hnen tavat.
7 Haba tavat hia adre me ō nya, me adre me hlumö nya :
Adre me obeûâ je esongodidra, me nyinyikâ je bödra, me haingödra, ka habe,
8 Hnö u thö kö Iehova ; hamen bi he ka omelö e :
Hamen he ka omelö e, anyin a e ame senyin kâu.
9 Ke u thibi at ame hum nya ûnyi hnyi hnyok :
Me olabageju nya ûnyi hnyi li basi bai.
10 Adre me hnö nya köu hwân ge hna hnokoâ :
U thibi Khonguk hwân a inya hnyi hnyeku bai.
11 U me ca he ka ûsâkâûö mönya ; anyin ae hakekeny vec ;
Anyin ae ba at he ka hadruö.
12 E se hia je bolok adre me igigili nya :
K' ame tot igigili nya ta je bolokiny Basana hnyat ae hwege.
13 Adre me memang könya,
Helâ me liona ame beoloû usukia k' ame kuku.
14 Adre me hingâlâ degeci nya helâ me köiö,
Ke ame ok ut je jeiök hia :
Haba oûnykûmik me helâ me wasu ;
Ame oköiâ but eû hnyi hnyekuk.
15 E atgec dö tang hwegiök helâ me wataginy kaia ;

Ke ame kece bohmök ka hnyi wahicok;
Ke u je bia but hum nya ka hnyi sesâiny kânâiny mok.
16 Anyin a hia but igigili nya hnen ta je kuli;
A hia but theling nya hnen je deö at ae kong;
Me dâ li hnyamök me li hnyeûcak.
17 E khanö nya he ka aû je jeiök hia;
Wale adre me ō nya me wâ hmö nya:
18 Adre me khenâ anyik je ûkhaû unyidrin bi,
Me ugleköbâ anyik ûkot.
19 Ke so bi Iehova lö, u me ca he ka ûsâkâûö mönya:
Tang hwegiök lö, logotö he ka hadruo nya.
20 Omelö ju hanuk ûnyi ge hele vat;
Me hnök hna betenge gan ûnyi hnyi hwegien kuli.
21 Omeli nya thö hnyi hnyimen liona;
Eke, u je hia but löng könya ûnyi hnyi li faoiny bolokiny hnyot.

22 Oge me he ka omanenâ iâm ka je liamekeiny mönya:
Oge me he ka oganö u hnyi wanben ûkhacaköu.
23 Öbun tavat öbun e outö Iehova, oganâ thö e;
Haisoâ thö e öbun je mâtrâni Jekob;
Ke outen ju e öbun je mâtrâni Isaraela hia thithö.
24 Anyin a e ame ca hmiân me hûkötö ge vec anyin tavat ae vec;
Ke khaca e ame ca ikbâlâ hnyimakan gan;
Ke hnyi ûen e ame tenge kâu, ame löng.
25 Ûnyi thibi gam hna oganö nya hnyi ûkhacaköu ae gan hmâ:
Oge me he ka subâ anyik je khöbi hnyi hnyimakan tavat adre me outen e.
26 Haba at ae ilemuk, me, e ame he ka han me sekon:
Ame he ka oganö Iehova hnen tavat adre me elâm e:
E so ame he je hnyekubun ka möt nyiele balua.
27 Ame he je can hmeledrany hia ka ûnykûme me hwiö kö Iehova:
Ke ame he ta je lap anyin ta je hnyei ka khudrung hnyi hnyimakan.
28 Anyin a unyi Iehova dökhu:
Ke e at ame musö ta je hnyei:
29 Ame he hia tavat ae pipikhenya eang hmeledrany ka han me khudrung:
K' ame he ka nom kâu tavat hia adre me he ka hnyi kânâ,
Wale at ae ca khana he ka omelö e bi.
30 Ame be ke mâtrân ka bi athnyabainy;
K' adre me he ka ha dö a biliny ûnyi ge Than.
31 Adre me he ka o but me omanenâ hwakecin ae wisa
Ka tavat adre me he ka hnokoâ, a g' ame ânyâ e.

SALAMO 23.

Salamo anyi Davita.

HABA Iehova at ame tuö helâ me at tuö mamoe, ame ca he ka ba ta ûnyi gak.
2 E ame omokuli nya hnyi hna önying ae hat:
E ame su nya thö ka hnyi je wagewe ame omise.
3 E ame ohmeto hanuk:
E ame su nya hnyi je gethen deny hwakecin ae wisa ûnyi ge ien.
4 Eke, oge ne vheno hnyigöulen bucen a hmenon mok,
Me oge me ca he ka outen ûnyi ae kong; anyin a tha u mönya:
K' ame okahwö nya ânyâm utömhu me cem uci.
5 U je penapena laulau hobi könya hnyi hnyimakan je iwahnaihmiöny mönya:
U je hia but hû bök ge wakaco; ame babihingölö thö anyik kaia.
6 Ame he thibi so me ibetengiö ka hnu hotuk hnyi bonguk ta je bong hia:
Ke oge me he bala ka laba hnyi uma umö Iehova nyiele balua.

SALAMO 24.

Salamo anyi Davita.

ANYI Iehova hmeledrany me ta je ûnyi ae unöngötiny;
Me ta ogö hnyei, me tavat adre me laba hnyin.
2 Anyin a e ame bi taben e hon köiö,
Me otilâ hmâ e hon je di.
3 Ie at ame he ka öliâ bucen anyi Iehova?
Ke ie at ame he ka tot hnyi anyin dok ae kap?
4 At thibi ae kalaöt li hnyamen, me hnyekon ae ba hnyikongon;
At ame ca ogöranyâ bi hnyekon ka hnyi ûnyi ae ûnyi baû,
Me ca khemanyin thoi.

5 E ame he ka kap hnahic ûnyi ga Iehova,
Me hwakecin ae wisa ûnyi ge Khong at ame omelö e.
6 Wale thibi döiny tavat adre me elâm hoton e,
Tavat adre me elöm u, Khongu Jekob. [Sela.

7 Je hlinginy homagöule lö, ogöranyâ thö je böbun;
Ke görany dö öbun je hlinginy hwanuma ae balua bi:
Me me he ka didrö Thaniny hmanenang.
8 Ie Thaniny hmanenang?
Iehova at ae hwege me man,
Iehova at ae hwege hnyi vat.
9 Je hlinginy homagöule lö, ogöranyâ thö je böbun;
Eke, ogöranyâ thö, öbun je hlinginy hwanuma ae balua bi:
Me me he ka didrö Thaniny hmanenang.
10 Ie Thaniny hmanenang e?
Iehova tnhan sabaoth,
E thibi Thaniny hmanenang.

SALAMO 25.

Salamo anyi Davila.

IEHOVA lö, inya oge me ogöranyâ hanuk köu.
2 Khonguk lö, oge me labageju köu,
Iny na ca he ju ka hmehma;
U na ca hna ju je iwahnaihmiöny mönya he ka ngö nya.
3 Eke, ame ca he ka hmehma at ame halubahingâm:
Ke ame he ka hmehma tavat adre me iyawö ke ba can.
4 Iehova lö, omanenâ thö könya dem je gethen;
Nö nya thö ge dem je gethen.
5 Su nya thö hnyi hnathu gam, ke nö nya thö;
Anyin a u thibi Khong at ame omeli nya;
Inya oge me halubahing u hnyi je bong hia.
6 Iehova lö, ûnykûme ju ibetengiö me tang betenge gam,
Anyin a kueny dut e.
7 Ca he ka ûnykûme ta je hulöiny anyik hidröu, me ta je hanyâûâ gak:
Ûnykûmi nya ju hoton ânyâm ibetengiö,
Ûnyi ge hwakecâm ae so, Iehova.
8 Haba Iehova me so me wisa:
Anyin a wale e ame he ka ûnö gethen ka tavat ae monu.
9 E ame he ka su tavat ae ilemuk hnyi hwakecin ae wisa.
Me nâ deny gethen ka tavat ae hnyikânâ.
10 Haba je gethen hia de Iehova, me, ibetengiö me hnathu
Ka tavat adre me tuö hna ûhihinyköu mē, me hnen je hna ohnathoâ.
11 Iehova lö, ûnyi hnyi iâm bi,
Hna but anyik hulö, anyin ae gan hmâ e.
12 Ie at ame outö Iehova?
Me e ame he ka nâ e ge gethen e ame he ka ûca.
13 Ame ne ka laba so hanon;
Ke ame he je mâtrâniny ka hu ködra hnyei.
14 Haba ûhnenamö duöng ûnyi ga Iehova me wale unyin tavat adre me outen e;
Ke e ame he ka omanenâ ködra anyin ûhihinyköu.
15 E bala li emakök thibi kö Iehova;
Anyin a e ame he ka uny li cak ûnyi hnyi ert.
16 Hwiö thö könya, me betenge ju gak;
Anyin a hake inya, ke oge me hom vec.
17 Adre osehia ta je vecin hnyekuk:
U na hum nya ûnyi hnyi anyik ta je vec.
18 Ûnykûme ju anyik hmak me anyik vec;
Me thang degecâ but anyik ta je hulö hia.
19 Ûnykûme ju ge je iwahnaihmiöny mönya, anyin a ödra se hia;
Ke e gan hmâ hnödrin hna hûkötiö nya.
20 U na tuö ju hanuk, me omeli nya thö:
Iny na ca he ju ka hmehma, anyin a inya oge me labageju köu.
21 E so he ka otilö nya hmâ hnen hwakecin ae ba hnyikongon me wisa,
Anyin a inya oge me laba halubahingâm.
22 Khong lö, omeli Isaraela thö
Ûnyi hnyi anyin ta je vec hia thithö.

SALAMO 26.

Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, owisö nya thö, anyin a oge hia but vheno anyik wisa:
Ke oge hia but labageju kö Iehova, me ca bwebwet.

2 Iehova lö, elöm nya thö, me ohnathu nya;
Elâm dö ûnykûmenök me hnyekuk.
3 Anyin ame laba bala cicö li emakök ânyâm ibetengiö;
Ke oge hia but vheno ânyâm hnathu.
4 Oge me ca tha laba me tavat ae monu;
Ke oge me ca he ka thâ he me tavat iyawö.
5 Hûkötiânök ûkhacaköu anyin tavat adre me ânyâ hulö,
Ke oge me ca he ka tha laba me tavat ae kong.
6 Oge me he ka hinyem hnyi hwakecin ae ba hnyikongon;
Ke helâe oge me he ka igigilö ânyâm taben hut, Iehova:
7 M' oge me he ka olungâ hwan ole,
Me ha gaga ânyâm ta je huliwa hia hnân lâiâ.
8 Iehova lö, oge me hnyokâ hnyaban umâm uma,
Me dok ame laba hnyin ânyâm hmanenang.
9 Ca he ka tha hom hanuk me tavat ae kong,
Me melik unyin tavat ûhlingö:
10 Ae hu ûokonguny eû hnyin je hnyamödra,
Ke unöngötö hnyamödra a metâ ge hok hwaban ae hwali.
11 Ke oge me he bi nya ka vheno hwakecin ae wisa:
Omeli nya ju, me betenge ju gak.
12 Ame tot li cak hnyi dok ae wisa hon:
K' oge me he ka haisoi Iehova hnyi jo ûkhacaköu.

SALAMO 27.

Salamo anyi Davita.

IEHOVA melamik me at ame omeli nya; oge ma outö ia?
Iehova tang hwegien anyik möt; ia oge ma outen?
2 Hnyi ûen ame o but könya tavat ae kong he ka an vik,
Waleji ae hmönyidra könya ke iwahnaihmiöny mönya, me adre me haû but me ta.
3 Eja ke ne a ne hunuma cici nya utbavat.
Me ame ca he bi huyekuk ka ot:
K' ame ne kû thö vat könya,
Me oge me he bala ka labageju.
4 Khaca thibi ûnyi oge hia but sumâtâ ga Iehova, k' oge me he bala ka elâm e;
A oge me he bala ka laba hnyin uma umö Iehova hnyi je bongon hia anyik möt,
He ka wâ hmanenangi Iehova, me hnö hnyi umen uma ae kap,
5 Anyin a haba hnyi ûen vec e ame he ka ikhölö nya hnyi umen uma menâ:
E ame he ka tubi nya hnyi dok ae iyong hnyi umen uma mano;
E ame he ka ip nya hon kic.
6 Ke walang ame he ka görany bök hon ta je iwahnaihmiöny mönya hia igigili nya;
Ke oge me he ka hudo je hudiny senyin hnyi umen uma mano;
Oge me he ka khumöng, eke, oge me he ka khumöng olungi Iehova.

7 Iehova lö, löng ju, iny ka hongot ge ifucik:
Betenge ju minya gak, me thu thö könya.
8 Hnyi ûen u je ha, ka habe, Elâm d' öbun hnyimakök; me ame ha hnyekuk, ka habe,
Iehova lö, oge me he ka elâm hnyimâkâm.
9 U na ca he ju ka ikhâlâ hnyimâkâm gak;
Ca he ka obâ athnyabaem hnyi hmönyin:
U thibi at ame labö hadruo nya;
Khong lö, at ame omeli nya, ca he ka hota degeci nya, me hnö nya but.
10 Anyin a cica me bai ödru me hna degeci nya,
Ke ame he Iehova ka köp nya.
11 Iehova lö, nö nya thö ge dem gethen;
Ke su nya eû hnyi gethen ae wisa hon,
Can je iwahnaihmiöny mönya.
12 Ca hnö nya bi ka hnyi weny je iwahnaihmiöny mönya:
Anyin adre me tot könya tavat adre me bifuci nya, me tavat adre me memenâ ûokonguny.
13 Oge me monumonu, oge ne ca gejon he ka wâ so ûnyi ga Iehova
Hnyi hnyei iny tavat ae möt.
14 Halubahing Iehova ju:
Hwege ju, ke so ame he hnyekom he ka hwege;
Eke, e so u ma halubahing Iehova.

SALAMO 28.

Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, oge me he ka hongot köu;
Kicik lö, ca he ka wejiji gak:
Wâ u nye laba hnyibû gak,
M' inye he ka helâ me tavat adre me utut ka hnyi thop.
2 Löng ju hwan anyik sumat, iny ka hawo u,
Iny ka hai thö li hnyamök ka hnyi dok ae kap u me fuc hnyin.
3 Ca tha lili nya me tavat ae kong,
Me tavat adre me ânyâ hulö;
Adre me ha je hofuc iny ûsoköu ka je liamewaeny mödra,
Ke haba ûokonguny eû hnyi hnyidrin.
4 Ham but ködra e ûcû me hwakecidra, me anyidra je huliwa ae kong:
Ham but ködra hoton huliwa anyin li hnyamödra;
Ke bi hwaban hwakecidra.
5 Adre me ca ûnykûme ta je huliwa anyi Iehova,
Me hna ânyâ hnen li hnyamen,
Anyin a wale, e ame he ka hagut' ödra but, k' ame ca he ka otil' ödra hmetu.

6 E so he ka haisoi Iehova,
Anyin a e ame hia but long hwan anyik je sumat.
7 Iehova tang hwegiök me becik;
Haba hnyekuk ame labageju kâu, k' ame hadruo nya:
Anyin a wale ame ti senyin hnyekuk;
Ke oge me he ka ogânâ e ge anyik khumöng.
8 Haba Iehova tang hwegien lakeiny,
Ke e hnabâ hnân ûhömeli hobi kâu at e ame hû.
9 Omelö thö lakem, ke ohnahicâ ju jekhom:
Ha ö 'dra ju minya, ke kap til' ödra ju ke ne o but nyiele balua.

SALAMO 29.

Salamo anyi Davita.

ÖBUN lakon tavat hwege lö, ham dö kö Iehova,
Ham dö kö Iehova hmanenang me hwege.
2 Ham dö kö Iehova hmanenang ae ûcû me ien;
Khudrung ju kö Iehova hnyi mec ae kap.
3 E hon je köiö hofuc ho Iehova:
Khongon hmanenang ame bi hwan than,
Wale Iehova hon je köiö ae se hia.
4 E hwege ifuci Iehova;
Ame unöngötö ifuci Iehova ge bongon than.
5 Ame hmetru je arasi hnen ifuci Iehova;
Eke, Iehova ame thu je arasiny Lebanona.
6 E ame oututi ödra helâ me nokon kau;
Lebanona me Siriona helâ me nak bolokiny hnyot.
7 Ame ovheivheiâ je bâhlân meic hnen ifuci Iehova.
8 Ame bwebwet hnyebuba hnen ifuci Iehova;
Iehova ame obwebwelâ hnyebuba hnyi Kadesi.
9 Ame kölu habû je lakon aila ge ifuci Iehova,
Me okolo but ta je lan hnyot:
Ke haba hnyin umen uma kap me ame ha ta je ûnyi hia, ka habe, Hmanenang.

10 Iehova ame laba me than hnyi ûen Uoû;
Eke, Iehova ame laba a than nyiele balua.
11 Ame he Iehova ka ham hwege ka lakeiny;
Ame he Iehova ka ohnahicâ lakeiny ge ûsoköu.

SALAMO 30.

Salamo anyi Davita. Khumöng hnyi dilic uma.

IEHOVA lö, oge me he ka oganö u, anyin a a je hia but ogöranyi nya,
Me ca hna je iwahnaihmiöny mönya he ka manhic könya.
2 Iehova Khonguk lö,
Oge me hongot köu, me u je hia but ometu nya.
3 Iehova lö, u je hia but hai göranyai hanuk ûnyi hnyi hedis:
U je labö omeli nya m' inye ca hnyi utut ka hnyi thop.
4 Öbun anyin wakap lö, e so öbun e olungâ kö Iehova,
Ke oleâ ka ien ae kap.
5 Anyin ae ti okhulit anyin hmönyin;
E hu möt bi hnyi anyin ibetengiö baû

Adre me ne tenge hnyi sahac,
Me ame o thö senyin hnyi huyomakatu.
6 Haba inya, hnyi ûen oge me labö sot, me oge me ha, ka habe,
Oge me ca he bala bi ka bwebwet.
7 Iehova lö, ûnyi ge ânyâm ibetengiö baû u je otethmâ anyik bucen;
U je ikhâlâ hnyimâkâm; me oge me hlohlo.
8 Iehova lö, oge me hongot köu;
Ke oge me khöû kö Iehova.
9 Ieû troban drök iny ka utut ka hnyi thop?
Hawa, ame he sesâiny kânâ ka oganö u? k' ame he ka haimemenâ ânyâm hnathu?
10 Iehova lö, löng ju, me betenge ju gak:
Iehova lö, u na he ju ka hadruo nya.
11 U je hia but wia anyik hlöuhlöu ka hnyi biâ;
U je hia but uny anyik ûkhaû ae gan nân, me oweikö nya bi ge senyin:
12 Me me he ka khumöng oganö u hnen anyik mec, k' ame ca he ka laba hnyibû.
Iehova lö Khonguk, oge me he ka oganö u nyiele balua.

SALAMO 31.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, inya oge me labageju köu; iny na ca he ju ka hmehma:
Omeli nya thö ge hwakecâm ae wisa.
2 Ta ju li hnyikönyâm könya; ie omeli nya thö:
U na he ju ka kicik ae hwege, me hnabâ hnân omeli nya.
3 Anyin a u thibi kicik, me hnök hnabâ;
Anyin a wale lili nya thö me su nya ûnyi ge iâm.
4 Uny nya but ûnyi hnyi ert adre me thong duöngâ gak;
Anyin a u thibi hnök hnabâ.
5 Inya oge me hna hanuk ka hnyi hnyamâm:
Iehova lö, Khongon hnathu, u je hia but bi hwaban anyik möt.
6 Hûkötiânök tavat adre me hnyok ka ta je ûnyi baû me thoi:
Ke oge me labageju kö Iehova.
7 Oge me he ka hobâ me senyin ge ânyâm tang betenge:
Anyin a u je hia but wâ anyik vec;
U je hia but wâ ûnykûme hanuk hnyi ta je ûöveci:
8 Ke u je ca hia but theling nya hnyin hnyamen iwahnaihmiöny;
U je hia but ip li cak hnyi dok ae gan.
9 Iehova lö, betenge ju gak, anyin oge me vec:
A jok ut li emakök ge hlöuhlöu, eke, me hanuk me unyik minya.
10 Anyin ame kec dö bonguk je bong hnyi tenge, me je hunaik hnyi mâng:
E mita but tang hwegiök can anyik hulö, ke ame aû but je jeiök.
11 Can je iwahnaihmiöny mönya, adre me haikongu nya;
Eke, iny ti kong ut hnyi hnyimakan je liamewaeny mönya, ke at ootâ lahanök:
Adre me kec gak tavat adre me ö nya eû hnyi gethen.
12 Adre me hnying nya but eû hnyi je hnyekudra helâ me komok:
Iny helâ me kaia ae hmouca but.
13 Anyin oge hia but löng hna bifuco hnen tavat ae se,
K' adre me öbubuny hnyi je ke keihen hia:
Ke adre me tiga tha fakatau nya,
Me adre me sihnök he ka ohia anyik möt.
14 Ke so bi, Iehova lö, oge me labageju köu,
Haingök, ka habe, U thibi Khonguk.
15 Haba bonguk ta je bong me eû hnyi hnyamâm:
Ö u omeli nya ûnyi hnyi hnyamen ta je iwahnaihmiöny mönya, me tavat adre me sedö nya.
16 Oumumelamâ thö hnyimâkâm ka athnyabaem;
Omeli nya thö hnen tang betenge gam.
17 Iehova lö, iny na ca he ju ka hmehma; anyin a oge hia but hao u:
E so e he tavat ae monu ka hmehma, me laba hnyibû hnyi hedis.
18 E so he ka hum je esongot ae thoi;
Wale adre me bifuco at ae wisa,
Hnyi hop me bi gan.
19 Shaiba ge ûganiny ânyâm so, wale u je hitangen hobi kâu tavat adre me outö u,
Waleji u me ânyâ hobi ködra adre me labageju köu, hnyi hnyimakan tavat!
20 U me he ka olubaduongi ödra hnyi dok ae nuong unyâm ûnyi ge fakatau anyin tavat.
U me he ka ikhol' ödra hnyi uma menâ ûnyi hnyi iwatretra anyin ta je bohmen.

21 Haisoi Iehova thö :
Anyin a e ame hia but omanenâ könya
anyin ibetengiö hnân lâiâ hnyi taun
ae hwege.
22 Ke haba inya hnyi anyik uthmâhmâ,
oge me ha, ka habe, Adre subâ degeci
nya ûnyi hnyi hnyimâkâm :
Ke so bi u je löng hwan anyik je sumat
waleji oge me hao u.
23 Hnyok ju kö Iehova, öbun laten ae kap
hia :
Iehova ame tuö tavat ae hnathu.
Me bi hwaban ganâ ka at ame ânyâ
hwakecin bi gan.
24 Hwege thö, ke so ame he je hnyekubun
ka hwege,
Öbun tavat hia öbun e halubahing
Iehova.

SALAMO 32.

Salamo anyi Davita. Hnân ûnö.

HNAHIC hnen at adre hia but ohia
hnen hna hanyâûâ, me tube anyin
hulö.
2 Hnahic hnen at wale Iehova ame ca ha
anyin hulö,
Ke ba iyawö hnyi hanon.
3 Hnyi ûen oge me laba hnyibû, me ame
bobot je jeiök
Can anyik tenge ae gan hnyi je bong.
4 Anyin ae hmak hnyamâm huk hnyi
lany me lit :
Adre wia khubetiny unyik me me helâ
me kahwa hnyi hnyeun. [Sela.
5 Oge me ogâ anyik monu köu, ke oge me
ca ikhâlâ anyik hulö :
Haingök, ka habe, Oge me he ka oma-
nenâ kö Iehova hnök je hna hanyâûâ;
Me u je hna degecâ anyik hulö ae gan.
[Sela.
6 Can e, e so ame he tavat ae so ka hic
köu hnyi ûen ae khan' ödra he ka
ō u :
E hnathu e ka o but wadutö ae gan, me
ame ca he ka hakekenyâ e.
7 U thibi hnök hna lubaduöng ; u me he
ka tuö nya ge vec ;
U me he ka igigili nya ge je khumön-
giny ûhömeli. [Sela.
8 Oge me he ka nö u, me ku köu gethen
u me he ka vheno :
Oge me he ka ûhnenamö möu me
ecmakö u.
9 Ca he öbun ka helâ me hors, me miul,
ae ba hnyekon :
Ke hamen fao me töiny he ka hom
thaw' ödra,
Wâ ödra nye ca ûhakekenyi u.
10 E se hia ta je vec unyin at ae kong :
Ke haba at ame labageju kö Iehova, me
ame he tang betenge ka igigilöâ.
11 Hobâ thö kö Iehova, me senyin dö,
öbun tavat ae wisa :
Ke hongot senyin dö, öbun tavat hnyok
wisa.

SALAMO 33.

SENYIN dö kö Iehova, öbun tavat ae
wisa :
E ûcû ka tavat ae wisa he ka oganâ.
2 Ole thö kö Iehova ge kitara :
Khumöng olungâ e ge nabeli a hu töiny
a ten.
3 Khumöngö kâu khumöng ae teb ûnyi ;
Kokot metâ thö me hwan ae gan.
4 Anyin ae wisa hofuc ho Iehova ;
K' ame hnathu anyin ta je huliwa hia.
5 E ame hnyokâ hwakecin ae wisa me
hna owisa :
E unöngötö hmeledrany ge ibetengiö
anyi Iehova.
6 Adre me op drany ge hofuc ho Iehova ;
Ke ta je ûnyi hia hnyin ge homenâiny
hnyimen.
7 E ame ûkhacaköuâ köien köiö helâ me
dok ae hut :
E ame hip je waköiö hnyi je uma omjeû.
8 E so ame he hmeledrany hia ka outö
Iehova :
Me aten hmeledrany hia ka tet ot ju
gan.
9 Anyin a e ame fuc, me ame aat :
E ame hûna, me ame tethmâ.
10 Iehova ame oûnyibâûâ je ûhnenamö
anyin ta je hnyei :
E ame öba troban je ûnykûmenen tavat.
11 Ame he ka tethmâ nyiele balua we
Iehova,
Ke je ûnykûmenen hnyekon ka ta je dö
hia.
12 Hnahic hnen hnyei a Iehova Khongon ;
A tavat e ame ûca hnân hing jekhon.
13 Iehova ame bwele ûnyi hnyi drany ;
E ame wâ lakon tavat hia thithö.
14 Ûnyi hnyi hnyaban e ame bwele hnyi-
kânâi
Ka wâ aten hmeledrany hia thithö ;
15 Wale at ame op ta je hnyekudra hia,
Ame ûnykûme anyidra ta je huliwa
hia.

16 E ba than ame möt ge utbavat ae gan hmâ :
Ame ca möt at ae hwege ge tang hwege ae gan.
17 E ûnyi baû hors hnân omelö :
Ke e ame ca he ka omelö at ge tang hwegien ae gan.
18 Wâ bi, e bi emakö Iehova hon tavat adre me outen e,
Wale tavat adre me halubahingen anyin tang betenge ;
19 He ka hûgûnâ je hanudra ûnyi hnyi mok,
Me omeli ödra hnyi ûen hmiâ.
20 A hia but je hanuta lubahing Iehova :
E thibi at hadru' öta me becita.
21 Ame he je hnyekuta ka senyin kâu,
Anyin a ötin e labageju ka ien ae kap.
22 Iehova lö, e so e e huhmun ânyâm tang betenge,
Hoton hnöhmun hna hia but labageju köu.

SALAMO 34.

Salamo anyi Davita ; hnyi ûen e ame wia bi hwakecin hnyi hnyimakö Abimelek, ke e ume obâ e me me he but.

OGE me he bala ka haisoi Iehova hnyi je ûen hia ;
Ame he bala hnyimök ka oganâ e.
2 Ame he hanuk ka hobeluö Iehova :
Ame he tavat ae ilemuk ka löng me senyin.
3 Öbun na tha he ju mönya he ka oganö Iehova,
Ke so ötin e he ka tha ogöranyâ ien.
4 Oge me elöm Iehova, me e ame ling nya,
Me omeli nya ûnyi hnyi anyik je ot hia.
5 Adre me wâ e, me adre me melam but :
Ke ame ca he bi je hnyimaködra ka hmehma.
6 Ame hongot dö at eang ame hom vec, k' ame löng ut Iehova,
Me omelö e ûnyi hnyi anyin ta je vec hia thithö.
7 Ame hunuma angela anyi Iehova igigilö tavat adre me outen e,
Me omeli ödra.
8 Öbun na drem cubecâ ju me wâ a at ibetengiö Iehova :
Hnahic hnen at ame labageju kâu.
9 Öbun na he ju ka ot kö Iehova, öbun laten ae kap :
Anyin ae ba ke ûnyi ae ba gadra adre me outen.
10 E ba an, ke mekihnânem bi je nak liona :
Ke haba tavat adre me elöm Iehova, me ba ke ûnyi ae so ame he ka hia gadra.
11 Ai öbun je wanakat, ling nya ju :
Me oge me he ka n' öbun ge bongon he ka outö Iehova.
12 Ie at ae bemöt,
Ke weny ta je bong, me me wâ tho so?
13 Kât je bohmâm me me ca hulö bi,
Ke li esongodâm wâ e nye fuc thoi.
14 Hota ju hulö, ke mâdrâ so ;
Elâm hnahic, ke hnu hoton.
15 E bala li emakö Iehova hon tavat ae wisa,
Ke haba li hnyikönyen ame löng hodrin hwahongot.
16 K' ame khöt bi hnyimakö Iehova ka tavat adre me ânyâ hulö,
He ka subâ degecâ but nyingen hna ûnykûme ködra ûnyi ge aten hmeledrany.
17 Ame hongot tavat ae wisa ke Iehova ame löng,
Me omeli ödra ûnyi hnyi anyidra ta je vec hia thithö.
18 E hakekeny Iehova ka tavat ae hmak je hnyekudra,
K' ame omelö tavat ame vec hanudra.
19 E se hia ta je vec anyin at ae wisa :
Ke Iehova ame omelö e ûnyi hnyi ta je ûnyi hia.
20 E ame tuö ta je jeien hia thithö :
E ba me khaca ame he ka hmetru.
21 Ame he monu ka hlingâ at ae monu :
Ke haba tavat adre me hûkötiâ at ae wisa me adre me he ka hang' ödra bi.
22 Iehova ame omelö hanon lathnyabainy ;
Ke adre me ca ho ka hangâ ke at unyin tavat adre me labageju kâu.

SALAMO 35.

Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, u ma he ka ivinö me tavat adre me ivinö mönya :
Vat dö me tavat adre me vat mönya.
2 Hom dö bec, me bec ae gan,
Ke todrö ka hadruo nya.
3 Oc dö minya ö, me thelöng ju gethen deny tavat adre hnu hotuk :
Ha thö ka hanuk, ka habe, Inya ang at ame omeli u.
4 E so he ka hmehma me laba ûhnyûkong tavat adre me elâm hanuk :

E so he ka ohmetuhmeto me omonu-
monu ödra adre me beokongu nya.
5 E so adre me he ka helâ me unen hwit
hnyi hnyimakan ang,
Ke angela anyi Iehova ame alin ödra.
6 E so e lit me haûhaû dedra je gethen,
Ke angela anyi Iehova ame hnu ödra.
7 Anyin adre hia but ikhâlâ anyidra ta je
hnewe gak ke ba can,
Ke adre hia but hiny thop hobi kâu
hanuk, ke ba can.
8 E so ame ie utut kâu hnaûhangö;
Ke so e he ka hnok hnen hnewe e ame
ikhâlâ:
E so e ame ta ka hnyi hnaûhangö eling.
9 K' ame he hanuk ka senyin kö Iehova:
E ame he ka senyin hnyi anyin ûhö-
meli.
10 Ame he je jeiök hia ka ha, ka habe,
Iehova lö, ie at ae ûcû möu,
At ame omelö at ae vec ûnyi ge at ae
hwege hon,
Eke, me at ae vec me theduoc ûnyi ge
at ame söh e.
11 Adre me todrö je at ohnathoâ ae ca
wisa;
Adre me hnei nya ge je ûnyi ae ca
khanö nya.
12 Adre me bi hwaban anyik so ge kong,
Me me hlöuhlöu hanuk.
13 Ke haba inya, me oge me khavâ ûkhaû
ae gan nân hnyi ûen mok a ödra:
K' oge me hom ûhnyûkongo hanuk me
ca han;
Ke ame hmetu hijik hic ka hnyi ûlaik.
14 Ke haba hwakecik kâu, me helâ me
liamewaeny k' ame ne liamekeiny
mē:
K' oge me nom me tenge helâ me at
ame tenge thungaû ge hinyen.
15 Ke hnyi ûen vec a inya, me adre me
senyin me ûkhacaköu:
Ame ûkhacaköu hoûmonu könya, ke ca
khanö nya;
Adre me kiö nya, me ca menâ bi.
16 Helâ me man tavat ae monu, a hnyat
ûhiö hnyi je bijeû,
Adre me höc nyu könya.
17 Than lö, u me he ka wâ ke ne o but
kehö?
Omelö thö hanuk ûnyi hnyi anyidra je
ûokonguny,
A hnök hna betenge gan ûnyi hnyi
wanben je liona.
18 Oge me he ka ole köu hnyi ûkhacaköu
ae gan:
K' oge me he ka oganö u hnyi wanben
tavat ae se hia.
19 U na ca he ju ka hna ta je iwahnai-
hmiöny mönya ka senyin huk hnyi
hwali:
Ke ca hn' ödra a tavat adre me hûkötiö
nya ke ba can, he ka hinoutmhak bi.
20 Anyin adre me ca ûsabö ûsoköu:
K' adre me penapena je hofuc iyawö
ka tavat adre me laba so hnyi
hnyei.
21 Eke, adre me memang gan hmâ könya;
Haingödra, ka habe, Awe! Awe! öhmun
e wâ but.
22 Iehova lö, u je hia but wâ e; ö u ca
laba hnyibû:
Than lö, ca laba ûsâkâûö mönya.
23 Bwebwet dö, ke todrö he ka owisö nya,
Hnyi hnök hna ivinö, Khonguk me Tu-
hök.
24 Iehova, Khonguk lö, owisö nya thö
hoton hwekecâm ae wisa;
Me ca hn' ödra bi he ka senyin huk.
25 Ca hn' ödra bi he ka ha eû hnyi je hnye-
kudra, ka habe, Awe, a so but:
Ca hn' ödra he ka ha, ka habe, Ötin e
hia but utâ e.
26 E so e tha hmehma me lolo tavat adre
me senyinâ hna okongu nya:
E so e he hmehma me haikongoâ ka
khavâ tavat adre me bi gan könya.
27 E so e hongot senyin me hobâ tavat
adre me senyin ge hwakecik ae wisa:
E ke, e so adre me ha bala bi, ka habe,
Oganö Iehova thö,
Wale at ame senyinâ hnahic anyin
athnyabainy.
28 Ke ame he bohmök ka ha hwakecâm ae
wisa,
Me hna oganö u hnyi je bong.

SALAMO 36.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita athnyabai Iehova.

AME ha eû hnyi hnyekuk ge hna ha-
nyâûâ hnen at ae kong, ka habe,
E ca hu hnyi li emakan, hna outen
Khong.
2 Anyin a e ame haisoâ e bi hnyi ka
hnyimakan bi,
A adre me ca he ka wâ anyin hulö, me
ikikiâ e.
3 E kong me iyawö ta je hofuc ûnyi hnyi
hnyimen:
E ame ca metâ hmetu me ânyâ so.

4 E ame ûnykûme ûokonguny hon hnen hna mokut;
E ame labö vheno gethen ae ca so;
E ame ca ikiki ge monu.

5 Iehova lö, ethö hnyi drany ânyâm ibetengiö;
Ke ne o but hnyi je ûlâ ânyâm hnathu.
6 Haba ânyâm wisa, me helâ me je bucen anyin Khong;
E dit hmönyin hnâm je hna owisa:
Iehova lö, u thibi at ame tuö möt anyin at me meno.
7 Khonguk lö, shaiba ge iûnyihnathuiny ânyâm betenge!
K' ame labageju lakon tavat hnyi hmenon li labenyâm.
8 Adre me he ka sekudra gan hmâ ge ta je ûnyi ae pipikhenya hnyi umâm uma;
Ke u me he ka habelidra ge wageweiny ânyâm senyin.
9 Anyin a e bi unyâm pupuainy möt:
Öhmun e he bi ka wâ melam hnen ânyâm melam.
10 U na he bala ju ka betenge ge tavat ae khan' ödra u;
Ka ânyâ hwakeçâm ae wisa ka tavat adre me hnyok wisa.
11 Ca he bi ka hna hnyeûcan at ae bi gan he ka tot könya,
Ke ca hna je hnyamen tavat ae kong he ka obö nya.
12 Waleling ame ta but tavat adre me ânyâ ûnyi ae kong:
Adre me hagut 'ödra, ke ca khan' ödra hmetu bi he ka tot.

SALAMO 37.

Salamo anyi Davita.

UMA ca vec bi ge tavat adre me ânyâ ûnyi ae kong,
Ke u me ca he ka huhnyinyâ tavat adre me ânya ûnyi ae ca wisa.
2 Anyin adre me he ka ie subâ degeci ödra helâ me hnaönying,
Me meleca helâ me hnyot ae hât.
3 Geju thö kö Iehova, ke mâdrâ so;
Labā hnyei, ke hnu hoton hnathu.
4 Senyin dö minya kö Iehova;
Me e ame he ka ham köu je hna sumâtâ hnen hnyekom.
5 Hna but dem gethen kö Iehova;
Geju thö minya kâu, me e ame he ka ânyâ.
6 Me e ame he ka oâ hwakecâm ae wisa hela me melam,
Ke je hna owisa u helâ me jebigö.
7 Laba wia ju unyi Iehova, ke halubahingen ju:
Ca he ka hmak ge at ae sot hnyi deny gethen,
Wale at ame bibihwakecin he ka okongoâ.
8 Soju hmönyin, ke oumo thö wathethöt:
U ma ca he ka hmak, ke wale gethen deny hulö.
9 Anyin adre me he ka subâ degecâ tavat adre me ânyâ hulö:
K' ame he ka hu hnyei ka tavat adre me halubahing Iehova.
10 Anyin a meokhaca, me ame he ka hia but at ae kong:
Eke, u me he ka ti wâ wia hnen, ka hia but e.
11 K' adre me he tavat ae ilemuk ka hu hnyei;
Ke adre me he ka senyinâ ûsoköu ae gan hmâ.
12 Haba at ae kong ame sihnân at ae wisa,
Me höc nyu kâu.
13 Ame he Than ka hlumā e:
Anyin a e ame wâ ae hakekeny jut bongon bong.
14 Haba tavat ae kong adre hia but oc hele vat, me oto cafana;
M' adre me he ka hagutâ at ae vec me at ae theduoc,
Me hlingâ tavat adre me he wisa hnyi gethen.
15 Ame he anyidra je hele vat ka dit ka hnyi je hnyekudra bi,
Ke adre me he ka thu anyidra je cafana.
16 E nua ûhnyûkong hna hu hnen at ae wisa hwakecin
Hon tang omjehen tavat ae kong.
17 Anyin adre me he ka thu je benyin tavat ae kong:
Ke haba Iehova ame cö tavat ae wisa.
18 E khanö Iehova bi ta je bong bongon tavat ae wisa:
Ke ka e bala bi jekhöûdra nyiele balua.
19 Adre me ca he bi ka hmehma hnyi ûen ae kong:
Ke adre me he ka sekudra hnyi je bonginy hmiâ.
20 Ke ame he ka hia tavat ae kong,
Ke ame he je iwahnaihmiöny me Iehova ka helâ me pipikhenyainy lakon mamoe:

Adre me he ka aû but, me hi ödra but
hnyi hainy meic.
21 Haba at ae kong ame mē sumat, me ca
ham hmetu bi:
Ke haba at ae wisa ame betenge me
ham.
22 Ame he tavat, wale e ame ohnahicâ, ka
hu hnyei;
Ke e ame he ka subâ degecâ tavat ae
hnaûhangö.
23 Iehova ame otilâ hmâ je hna okca hnen
at;
Ke e ame senyin ge deny gethen
24 K' ame ne he bi ka ta, me ame ca he
ka ta kong:
Anyin a Iehova ame kât ge hnyamen.
25 Iny wanakat ehac, k' iny hingat ut
walang ang;
Ke so bi oge me ca wâ at ae wisa adre
me degec,
Me je mâtrâniny adre me sumâtâ jeû.
26 Haba at eling ame betenge hnyi je bong,
k' ame mē ham;
K' ame hnahic ut je mâtrâniny.
27 Ûsâkâûö but me hulö, ke mâdrâ so;
M' u ma laba hmâ nyiele balua.
28 Anyin a Iehova ame weny hna owisa,
Ke e ame ca degec bi anyin wakap.
K' adre me tu' ödra balua bi:
Ke adre me he ka subâ degecâ je mâtrân
tavat ae kong.
29 Ame he ka tren hnyei hnen tavat ae
wisa,
Me labā balua.
30 Haba hnyimen at ae wisa me ame ûsabö
metâ,
K' ame fuc bohmen ge hna owisa.
31 E bi eû hnyi hnyekon hnanyibu anyin
Khongon;
K' ame ca he ka haûhaû hnen je hna
okca.
32 Haba at ae kong ame ecmâkâ at ae
wisa
Me elâm he ka hlingâ e.
33 K' ame ca he Iehova ka hna e ka hnyi
hnyamen,
K' ame ca he ka ohnaûhangöâ e hnyi
ûen adre me owisa gan.
34 Halubahing Iehova ju, ke vheno deny
gethen,
Me e ame he ka ogöranyi u m' u me he
ka hu hnyei:
Ödra ka subâ degecâ tavat ae kong, me
u me he ka wâ.
35 Oge me hia but wâ at ae kong hnyi
maniny man ae gan,
K' ame okhulelauâ helâ me ûö ae hât
hnyi kânân kânâ.
36 K' ame he ke at hnyi hnyimakan, me
wâ bi, e hia but e:
Eke, oge me elâm e, k' oge me ca
wâ bi.
37 Bi haten ju at ae wisa, ke wâ ju at ae
fofâ:
Anyin ame he ka hnahic ut obiny at
eling.
38 Ke haba tavat hanyâûâ, adre me he ka
tha ohi' ödra bi:
Haba obiny tavat ae kong adre me he
ka subâ degecâ.
39 Ke haba ûhömeli anyin tavat ae wisa,
me ûnyi ga Iehova;
E thibi tang hwegiödra hnyi ûen vec.
40 Ke Iehova ame hadru' ödra, me hûgûn'
ödra:
E ame hûgûn' ödra ûnyi ge tavat ae
kong, me omeli ödra,
Anyin adre me lubaduöng unyin.

SALAMO 38.

Salamo anyi Davita hnân oânykâmeâ.

IEHOVA lö, ca he ka û nya hnyi ânyâm
hmönyin:
Ke ca he bi ka nö nya hnyi hnâm hna
wathethöt.
2 Anyin ame aat dö ânyâm je fana könya,
Ke u je hlic nya hwegiö nya ge hnya-
mâm.
3 E ba ong dok ae so hnyi vik, can ânyâm
hmönyin;
Ke haba khaca, e ba hwegien je jeiök
can anyik hulö.
4 Anyin ame ölö thö hon bök anyik je
hulö:
Helâ me mān hok ae pason ge ihma-
kiny.
5 E bon dut me bobot hnök je aat,
Can hwakecik ae monu.
6 Oge me seset me ti nom hnyikânâi;
Oge me tenge tot hnyi je bong.
7 E unöngötö li jebalainuk hnen iei,
Ke ba ong dok ae so hnyi vik.
8 Iny sēnyin k' adre kot hwegiâ unyik:
Oge me kuku can ame hloblo but hnye-
kuk.
9 Than lö, e bi hnyi hnyimâkâm ta je wek
hia thithö;
Ke ca iyong bi köu anyik mâng.
10 Ame utmomokhon hnyekuk, ke hia but
hwegiök:
Ke hia minya but melaminy li emokök.

11 Adre me tot sâkâû laihumik me je lahanök ge anyik mok.
Ke ame tot sâkâû gak je liamekeiny mönya.
12 Adre me töu hnewek tavat adre me elâm hanuk.
K' ame haiö nya hnen tavat adre me bekuc nya,
K' adre me ûnykûme tang iyawö hnyi je bong.
13 Ke oge me ca he bi nya ka löng, iny helâ me at ae wejiji;
K' iny helâ me hum, a at ame ca khöng hnyimen.
14 Eke, iny ûcû me at ame ca löng bi,
Ae ba hnân ivinö hnyi hnyimen.
15 Anyin a oge me geju u, Iehova:
Than lö a Khonguk, u me he ka thu könya.
16 Anyin a haingök, ka habe, wâ adre nye he ka manhic huk:
E ka haûhaû cak, m' adre me he ka ogan' ödra bi huk.
17 Anyin a helâke oge me he ka ta but eâu,
Ke haba anyik hlöuhlöu ka e bala bi hnyi hnyimakök.
18 Anyin a oge me he ka haimemenâ anyik hulö;
Oge me he ka hmak can anyik monu.
19 Ke ame tot je iwahnaihmiöny mönya, k' ödra hwege:
Ke se hia tavat adre me hûkhötiö nya baûö nya.
20 Ke haba tavat adre me bi hwaban so ge kong,
Me adre me bi iwahnaihmiöny mönya, can oge me hnu hoton ûnyi ae so.
21 Iehova lö, ca hna degeci nya bi:
Khonguk lö, ca he ka ûsâkâûö mönya.
22 Than lö, at ame omeli nya,
Logotö he ka hadruo nya.

SALAMO 39.

Hobi kâu at vhik khumöng, wale Jeduthun. Salamo anyi Davita.

HAINGÖK, Oge me he bi nya ka tuö dek je gethen,
M' oge me ca he ka monu ge bohmök:
Oge me he ka tuö hnyimök ge ûnyi hnân ohnyibö,
E ka tiga laba hnyi hnyimakök tavat ae kong.
2 Oge me laba hum ke hnyibû, eke, hnyi ûnyi ae so;
Ke ame bwebwet anyik hlöuhlöu.
3 E kahwa hnyekuk eû hnyik;
Inya oge me tiga ûnykûme, me ame ubâhlâ bala thö meic.
Me oge me fuc dö ge bohmök;
4 Iehova lö, omanenâ thö könya obiny gak,
Me tulutiny bonguk je bong, me bongon e;
Omanenâ thö könya ae okhulit bonguk je bong.
5 Wâ bi, u je hia but oâ bonguk je bong helâ me je tulutiny hnyam;
Ke helâke e ca ûnyi hnathu je hunaik hnyi hnyimâkâm: [Sela.
Awe, thatûnyi tavat hia thithö adre op.
6 Ame labö vheno tavat hia hnyi hmenon thibi:
E ûnyibaû anyidra ûtuböny:
E ame khon, ke ca khana ewa at ame he ka hlo.
7 Ke walang ang, Than, ieû oge me halubahingen?
Ke u thibi hnök hna gejon.
8 Thöng nya but ûnyi hnyi hnök je hna hanyâûâ hia:
Ca hna but at ae monu he ka haiö nya.
9 Oge me hum but, oge me ca khöng hnyimök;
Anyin a u thibi at a ânyâ.
10 Hom but gak hna kuc nya gam:
Oge me aû hut ge hna ûkûc hnen benyâm.
11 Hnyi ûen u je nâ at wale he ka thawâ hulö,
M' u me ohia anyin hmanenang helâ me walelaba: [Sela
Awe, thatûnyi tavat hia thithö.
12 Iehova lö, löng ju hijik hic, tevehlöng ju anyik tenge;
Ca laba hnyibû ge deköiök:
Anyin a iny atkanyua unyâm,
Me at ame mē laba, helâ me lakamök hia thithö.
13 Ö u hwiö thö gak, m' inye he ka hwege hmetu,
Inye tiga ca he but, me hia but.

SALAMO 40.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

OGE me labö halubahing Iehova;
Me e ame tevehling nya, me löng anyik tenge.
2 E ame öû nya minya göranyai ûnyi hnyi thop ae lulung, me ûnyi hnyi kânâ ae kece;

Me e ame otilâ li cak hon kic, me otethmâ hnök je hna okca.
3 E ame ip hnyi hnyimök khumöng ae teb ûnyi, wale he ka ogânâ Khonguta:
Ame he tavat ae se ka wâ, me ot,
Me geju kö Iehova.
4 Hnahic hnen at ame hum Iehova me hnân gejon,
K' ame ca ûnykûme ka at ame hnyok bi gan, me tavat adre me saû ka hnyi thoi.
5 Iehova Khonguk lö, e se hia ânyâm ta je huliwa hnân lâiâ u je ânyâ,
Me hnâm ta je hna ûnykûme köhmun:
Ca hnân he ka ha gaga köu;
Oge ne beomanenâ me ha,
Me ti se hia hmönyin a ca hnân bi aû.
6 E ca wem hut adre me hlingâ me bwihlany;
U je koû li hnyikönyök:
U je ca hawâ hudiny leu me hudiny hulö.
7 Ke haingök, Wâ ju, inya ang:
Adre me sihnalimen gak hnyi tusi adre vhec:
8 Khonguk lö, oge me senyin he ka ânyâ wem;
Eke, eû hnyi hnyekuk ânyâm hnanyibu.
9 Oge hia but khetâ hwakecin ae wisa hnyi ûkhacaköu ae gan;
Wâ bi, oge me ca he ka behânâ li esöngodik,
E manen köu e, Iehova.
10 Oge ca hia but ikhâlâ eû hnyi hnyekuk hwakecâm ae wisa;
Ke oge hia but omanenâ ânyâm hnathu me ûhömeli gam:
Oge ca hia but ikhâlâ ânyâm ibetengiö me hnathu ka ûkhacaköu ae gan.
11 Iehova lö, ca behânâ bi gak ânyâm je tang betenge:
E so ame he bala ânyâm ibetengiö me hnathu he ka tuö nya.
12 Anyin ame igigili nya hnen ta je hulö a ca hnân bi aû,
Ame hia but hom tilö nya hnen anyik je hulö, me ma ca khanö nya he ka bwele göranyai;
Ae se hia hon ûseiny leûnen bök, me ame gâuk.
13 Iehova lö, ö u he ju ka omeli nya;
Iehova lö, logotö he ka hadruo nya.
14 E so adre me he ka hmehma me tha monumonu
Tavat adre me elâm hanuk he ka ohia e:
E so adre me he ka ohmetuhmeto me ohmehma
Tavat adre me senyin ge hna okongu nya.
15 E so adre me he ka ba wan hwaban hwakecidrin hnân ohmehma,
Tavat adre me ha könya, ka habe, Ohö, Ohö.
16 E so adre me he hia tavat adre me elöm u ka hobâ me senyin köu:
E so adre me labö ha hnen tavat adre me hnyok ka ânyâm ûhömeli, ka habe,
Oganö Iehova thö.
17 Ke iny vec me theduoc;
Ke so bi Than ame ûnykûmi nya:
U thibi at ame hadruo nya me omeli nya;
Khonguk lö, ca he ka bec.

SALAMO 41.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

HNAHIC hnen at ame ûnykûme ka at ae sēnyin:
Ame he Iehova ka omelö e hnyi bong ae kong.
2 Ame he Iehova ka tuö e, me obeûâ anyin möt, ke adre me he ka ohnahicâ e hnyi hnyei;
Ke u me ca he bi ka hna e ka hnyi weny je iwahnaihmiöny mē.
3 Iehova ame he ka kap e hnyi hna ûâ:
U je ânyâwia hia hnen hna mokut hnyi anyin mok.
4 Haingök dö, Iehova lö, betenge ju gak:
Ometo thö hanuk; anyin oge hia but monu köu.
5 Haba je iwahnaihmiöny mönya me adre me haikongu nya, ka habe,
Ie ûen e ame he ka mokcu hnyin, me hia bi ien?
6 K' ame ne o ka ō nya, me e ame ha thoi:
Haba hnyekon ame ûkhöûnâ hulö eû hnyin:
Me e ame didrut me ha e.
7 Haba tavat hia adre me hûkötiö nya, me adre me ulidri nya:
Adre me vak he ka okongu nya.
8 Haingödra, E kece but kâu mok ae kong:
E ame mokut walang ang, k' ame ca he hmetu ka tot.
9 Eke, haba ihumik, waleji at oge me geju kâu, at ame an ök jeû

Ame hia but hûki nya ge ohmâiny can.
10 Ke haba u, Iehova lö, u ma betenge gak, me otilö nya thö,
Me inye he ka bi hwaban ködra.
11 Walang haten könya a u me senyin könya,
Anyin a ame ca ohobeluâ huk hnen iwahnaihmiöny mönya.
12 Ke haba inya, me u je ci nya hnyi hwakecik ae hnathu,
Me otilö nya hnyi hnyimâkâm nyiele balua.

13 E so he ka haisoi Iehova, Khongu Isaraela,
Hwân ehac balua ke ne o but nyiele balua.
Amen, me Amen.

TUSI II.

SALAMO 42.

Hobi kâu at vhik khumöng. Hnân ûnö. Anyin laku Kora.

HELÂ me aila ame he momokhon ka hnyi ta je wagewe,
Helâe minya hanuk ame mokhon köu, Khong.
2 E beic hanuk ka Khong, ka Khong ae möt:
Ie ûen oge me he ka o me manen hnyin hnyi hnyimakan Khong?
3 Haba hing ök jeû hnyi lany me lit me deköien li emakök,
Waleji adre me labö ha könya hnyi je bong, ka habe, Ewa Khongom?
4 Oge me ûnykûme ta je ûnyi eling, me hingâlâ hanuk eû hnyi hnyekuk,
Waleji ge hnök hna tha he me bunyen, me hum ödra ka hnyi uma umen Khong,
Tha öhmun me hwan senyin me oganâ, at se hia adre me tuö bong ae kap.
5 Hanuk lö, ieû gam u me ilitmak?
Ke ieû u me hmak gan eû hnyi hnyekuk?
Lubahingen ju Khong: anyin oge me he ka oleâ kâu
Ge möt ûnyi hnyi hnyimakan.

6 Khonguk lö, e hmak ut hanuk eû hnyi hnyekuk:
Anyin a wale oge me ûnykûmi u hnyi hnyei Joridano,
Me je Heremona, ûheny hnyi bucen Mizar.
7 Ame hongot ke dok ae dit ka ke dok ae dit hnen hwan ânyâm je boûdet:
A hia but khutukhaûö nya ânyâm ta je waköiö me ânyâm je wabulu.
8 Ke ame he Iehova ka hûna anyin betenge hnyi lany,
Ke haba hnyi lit ame he ka tha e mönya anyin khumöng,
Wale hic ka Khongon melik.
9 Oge me he ka ha ka Khong a kicik, ka habe, Ieû gam u me hnying nya?
Geû oge me tenge tot ge hna okongu nya hnen je iwahnaihmiöny?
10 Je iwahnaihmiöny mönya adre me hiö nya, helâke e hu hele vat eû hnyi je jeieök;
Me labö ha könya hnyi je bong, ka habe, Ewa Khongom?
11 Hanuk lö, ieû gam u me ilitmak?
Ke ieû u me hmak gan eû hnyi hnyekuk?
Lubahingen ju Khong: anyin oge me he ka oleâ kâu bi,
Wale melen hnyimakök, me Khonguk.

SALAMO 43.

KHONGUK lö, owisö nya, ke ivinö ju hobi könya ka hnyei ame ca ot:
Ö u omeli nya thö ûnyi ge at iyawö me at ae ca wisa.
2 Anyin a u Khongon tang hwegiök; can ieû u me digic nya?
Can ieû oge me tenge tot ge hna okongu nya hnen ta je iwahnaihmiöny?
3 Ö u kunâ but ânyâm melam me ânyâm hnathu; hnân he ka su nya:
Me hum nya ka hnyi ânyâm bucen ae kap,
Me ka hnyi umâm je uma menâ.
4 Me oge me he ka didrö ka taben hut anyin Khong,
Wale ka Khong hnök hna senyinâ gan hmâ:
Khong a Khonguk lö, oge me he ka oganö u ge kitara.
5 Hanuk lö, ieû u me ilitmak gan?
Ke ieû gam u me hmak eû hnyi hnyekuk?
Lubahingen ju Khong: anyin a oge me he ka oleâ kâu,
A melen hnyimakök, me Khonguk.

SALAMO 44.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyin laku Kora. Hnân ânö.

KHONG lö, öhmun e löng ge je hnyikönyöhmun, k' ame ha gaga köhmun hnen je lakamöhmun.
Waleji ge huliwa u je ânyâ hnyi bongudra ta je bong, waleji hnyi ta je bong adrem.
2 U je obâ aten je hnyei ge hnyamâm, me te hwabödra:
U je okongoâ je hnyei, me obâ degeci ödra.
3 Anyin a adre me ca hu hnyei hnen bi anyidra ta je hele vat,
Ke adre me ca möt hnen je hing hnyamödra bi:
Ke so bi hnen hnyamâm, me benyâm, me melaminy hnyimâkâm,
Anyin a u me betenge baû gadra.
4 Khonguk lö, u thibi Tuhök:
Hûna ju möt hobi kö Jekob.
5 Öhmun e he ka hagutâ je iwahnaihmiöny möhmun ûnyi gam:
Ûnyi hnyi iâm öhmun e he ka uto ju tavat adre me tot köhmun.
6 Anyin oge me ca he ka gejoâ anyik cafana,
Ke ame ca he ka omeli nya anyik hele vat.
7 Ke u je hia but omeli öhmun ûnyi ge je iwahnaihmiöny möhmun,
Me ohmehma tavat adre me hûköti öhmun.
8 Öhmun e hia but ohobeluâ Khong hnyi je bong,
Me öhmun e he ka oleâ iâm ke ne o but nyiele balua. [Sela.

9 Ke walang ang u je hia but digic öhmun, me oûhnyûkongu öhmun;
Me ca tha he hele me anyihmun je utbavat.
10 U je ohmetuhmetu öhmun ûnyi ge je iwahnaihmiöny,
Me ame he tavat adre me hûköti öhmun ka söh hobi ködra bi.
11 U je hia but hn' öhmun helâ me je mamoe hnân han;
Me ovesei öhmun dut hnyi wanben ta je hnyei.
12 U je ûco lâtâm ke ba troban,
Me u je ca bi hanen ka omjehem ge hwabödra.
13 U me wi' öhmun m' adre me he ka haikongu öhmun, tavat adre me laba hakekenyi öhmun,
Me hnân hi öhmun me hlum' öhmun hnen tavat adre me laba igigili öhmun.
14 U me wi' öhmun me hnân taben ûhiö anyin aten ke je hnyei,
Me hnân nyinyikâ ban hnyi wanben je hnyei.
15 Haba hna hom ûhnyûkongu nya, e bala bi hnyi hnyimakök hnyi je bong hia,
K' ame tubi nya hnen hmehmainy li emakök;
16 Ûnyi hnyi hwan at ame ûhaiö me fuc bi gan ka Khong;
Ke ûnyi hnyi iwahnaihmiöny me at ame bi hwaban hmeto.
17 Ame o but ta je ûnyi hia e köhmun; ke so bi öhmun e ca hnying u bi,
Ke öhmun e ca hia but thoi hnyi ânyâm ûhihinyköu.
18 Ame ca hmetu je hnyekuhmun,
K' ame ca saû bi hnöhmun je hna okca ûnyi hnyi dem gethen;
19 Ke so bi u je hia but kuc öhmun hnyi hnen je tanimo,
Me tubi öhmun ge hmenon mok.
20 Öhmun e ne hia but hnying ien Khonguhmun,
Me hinöbeny ka ke Khong bi;
21 Hawa, ame ca he Khong ka elâm e?
Anyin ae khana ta je ûnyi ae iyong eû hnyi hnyok.
22 Eke, can iâm adre me hling' öhmun hnyi je bong hia;
K' âdre me öû öhmun helâ me je mamoe hnân hlingâ.
23 Than lö, hmak dö, ieû gam u me mokut?
Todrö, ca digic öhmun bala bi.
24 Ieû gam u me ikhâlâ hnyimâkâm,
Me hnying anyihmun vec me hra sed' öhmun.
25 Anyin adre hia but oto hanuhmun ka hnyi sesâ:
K' ame kece but je hnyekuhmun ka hnyi kânâ.
26 Todrö he ka hadru' öhmun,
Me bi hwaban anyihmun möt ûnyi hnyi ânyâm ibetengiö.

SALAMO 45.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai huyi Sosani. Salamo anyin laku Kora. Hnân ânö. Khumöng ibetengiö.

AME bahihingölö thö hnyekuk ge ûnyi ae so:

Oge me ha anyik ta je huliwa hobi kâu than:
Haba bohmök, me pen anyin at ame sisit mweimwei.
2 E nua hmönyin soâm hon lakon tavat;
Adre hia but hingâlâ ibetengiö ka hnyi hnyimâm:
Anyin a wale a hia but Khong ohnahici u nyiele balua.
3 At ae hwege lö, weikâ ju ânyâm hele vat hon jevam,
Wale ânyâm hmanenang me bongon than gam.
4 He thö me hnahic hnyi bongon than gam,
Ûnyi ge hnathu, me menyik, me wisa:
Ke ame he hnyam a metâm ka no u ge je huliwa hnân outen.
5 E so hmönyin homakan ânyâm je fana;
A ta but je hnyei eû hmelâm;
A hia but dit hnyi hnyekon je iwahnaihmiöny me than.
6 Khong lö, e bi ânyâm theron nyiele balua:
Uci ae wisa uciny dokhom dökhu.
7 U je hia but hnyok ka hwakecin ae wisa, me ikiki ge hwakecin ae kong:
Anyin a wale Khong a Khongom ame hia but hû u
Ge wakacoiny senyin hon je lahanâm bi.
8 E bo so je ûkhaûâm hia ge muro, me aloe, me kesia;
Adre hia but osenyini u ge je ûnyikhumöng, ûnyi hnyi je uma nyon elefan.
9 E hu bi je hlu lakon je than hanen je athnyabaem a je momo unyâm:
Ame tot hnyi hnyamâm a metâm momo than ame theibâ goliny Ofira.
10 Nökuk hlu lö, löng ju, me ûnykûme ju, me tevehlöng ju;
E so u ma hnying ut em hnyei me hnyaban kâmâm;
11 Be me he than ka weny soâm:
Anyin a e thibi Tuhâm; ke nom ju kâu.
12 Ke ame he ka e bi nöku Turo tha e me bwihlany;
Ke ame he tavat tren omjeû hnyi hnyei ka sumâtâ ibetengiö gam.
13 E hmanenang hia, eû hnyin uma, hlu nokon than:
Adre me tha hwâwâ gol hnyi ûkhaûen.
14 Adre me he ka su e ka than, a khavâ ûkhaû adre tibet mecâ:
Haba wahlu a je lahanen adre me hnu hoton
Me adre me he ka hum ödrin köu.
15 Adre me he ka hum ödrin me senyin me hobâ;
Ödrin e he ka didrö ka hnyi uma umen than.
16 Ame he je lakom ka hwö hwaban lakâmâm,
M' u me he ka otil' ödrin, m' ödrin je than eang hmelen hia.
17 Oge me he ka oûnykûmeâ iâm hnyi je dö hia:
Anyin a wale, ame he tavat ka oleâ köu nyiele nyiele balua.

SALAMO 46.

Hobi kâu at vhik khumöng; Salamo anyin laku Kora; Adre me hai hnyi Alamotha. Khumöng.

KHONG thibi hnöta hnabâ me tang hwegiöta,
E ûhadruo ae hakekeny hmönyin hnyi vec.
2 Anyin a wale ate me ca he ka ot, eja ke ne adre ne okebongonâ hmeledrany,
Me hom je bucen ka hnyi wanben je köiö;
3 Eja ke ne a ne ū me ûkhutukhaûâ je waköien,
Me bwebwet je bucen ge ukhibiny [Sela.
4 E hu wagewe, k' ame osenyinâ taun anyin Khong ge je wadutö a ûnyi gan,
Wale dok ae kap a hnen je uma mano umen Beönua.
5 E but Khong hnyi wanben e; k' ame ca he ka bwebwet:
Ame ie he Khong ka hadruâ e, wale hnyi okubelit.
6 Ame imemedien ta je hnyei, k' ame bwebwet ta je dökhu:
E ame fuc ge hwan, me ame köiö but hmeledrany.
7 Iehova tuhan sabaoth ame laba unyita!
Khongu Jekob hnöta hnabâ [Sela.
8 Ai öbun, wâ ju ta je huliwa anyi Iehova,
A at ame hia but öba wan hmeledrany.
9 E ame bi obiny je vat ke ne o but can hmeledrany;
E ame ohmetro cafana, me subâ luâ ö;
E ame thong degecâ je kariota ge meic.

10 Mē soju, ke khan' öbun dö a inya thibi Khong:
Oge me he ka beönua hnyi ta je hnyei, oge me he ka beönua eang hmeledrany.
11 Tha e möta Iehova tuhan sabaoth;
Hnöta hnabâ Khongu Jekob. [Sela.

SALAMO 47.

Hobi kâu at vhik khumöng: Salamo anyin laku Kora.

TA je hnyei hia thithö lö, khaûkhaû ju je hnyamöbun;
Hongot ka Khong ge hwan manhic.
2 Anyin a Iehova Beönua at hnân outen;
E than ae gan hmâ hon hmeledrany hia thithö.
3 E ame he ka hom ûhnyûkongo ta je hnyei eû hnyi hmelita,
Me tavat minya eû hnyi hmelen hnyeûcata.
4 E ame he ka ûca jekhöû hobi köta,
Waleji ame oûnyihnatho Jekob at e ame betenge gan. [Sela.
5 Ame ölö thö Khong tha e me hwahongot hwege,
Wale Iehova me ifucin trutru.
6 Khumöng oganâ thö Khong, khumöng oganâ thö:
Khumöng oganâ thö Tuhöta, khumöng oganâ thö.
7 Anyin a Khong Tuhan hmeledrany hia thithö:
Khumöng oganâ thö, tha e me wâ ûnykûme.
8 Khong ame musö hon je hnyei:
Khong ame laba hon anyin theron ae kap.
9 Ame ûkhacaköu thö ta je tuhan je hnyei,
Me me lakeiny Khongu Aberahama:
Anyin a anyin Khong ta je becin hmeledrany;
Ke e ti beönua.

SALAMO 48.

Khumöng; Salamo anyin laku Kora.

EGAN hmâ Iehova, a hnân ti ogânâ,
Hnyi taun anyin Khonguta, a anyin bucen ae kap.
2 E hmanenang utilen ethö, ke hnân osenyinâ hmeledrany hia thithö,
A bucen Ziona, hnyi je ke keihen ka hnyi hwadrö,
Taun anyin than ae gan.
3 A hia but Khong omanenâ e bi me hnân hnabâ hnyi je uma umen than eling.
4 Anyin a wâ bi, ame ûkhacaköu thö ta je than,
Ke adre me tha vheno dok eling.
5 Adre me wâ, m' adre me lâiâ;
Adre me gâ thö udrin me ie kec.
6 Ame khöû ödra ju eling ge öbubuny;
Me vec, helâ me momo ame vec hnyin.
7 U je ohmouca je huiny Tasesa.
Ûnyi ge ang hwei.
8 Helâji me hnöta hna löng, me helâe hnöta hna wâ
Hnyi taun anyi Iehova tuhan sabaoth, hnyi taun anyin Khonguta:
Ame he Khong ka otethmâ e nyiele balua [Sela.
9 Khong lö, öhmun e hia but ûnykûme ânyâm ibetengiö.
Hnyin umâm uma kap.
10 Khong lö, e ûcû iâm,
Me hna oganö u, ke ne o but je can hmeledrany:
E unöngötö hnyamâm a metâm ge hwakecin ae wisa.
11 E so ame he bucen Ziona ka senyin,
Me wahlu laku Juda ka hobâ,
Can hnâm je hna owisa.
12 Vheno thö Ziona, me he igigilö e:
Aû thö ûseiny anyin je hnabâ ae beû göranyai.
13 Ûnykûme wia ju öbun je haginy e,
Wâ gaga ju je uma umen je than eling;
M' öbun e he ka ha gaga e ka dö a biliny.
14 Anyin a haba Khong ang me Khonguta nyiele nyiele balua:
E ame he ka su öta ke ne o but hnyi mok.

SALAMO 49.

Hobi kâu at vhik khumöng: Salamo anyin laku Kora.

TA je hnyei hia thithö lö, löng ju ang;
Tevehlöng ju öbun hia thithö je aten hmeledrany:
2 Tavat ae hnyikânâ me tavat ae görany,
Me tavat ae tren omjeû me tavat ae ba ta ûnyi.
3 Ame he hnyimök ka ha metâ:
Ke ame he hnyekuk ka ûnykûme me wâhmakhmeto.

4 Oge me he ka tā hnyikönyök ka hna oûco :
Oge me he ka hwân hnök je hna ha ae iyong tha e me kitara.
5 Hnân eû oge me he ka ot hnyi je bong ae kong,
E ka igigili nya hnen hulö wale at ame beweny he ka hwö hwabök ?
6 Haba tavat adre me gejon tang mone gadra
Me hobeluâ tang omjehedra ae gan hmâ ;
7 E ca khana bi ke at gadra he ka bi hwaban möt anyin ke liamekeiny mē,
Ke ca khana bi he ka ham ka Khong hwaban at eling :
8 (Anyin a omjeû ae gan hmâ wale hnân bi hwaban je hanudra,
Ke pason e nyiele balua :)
9 Me me möt balua e,
Me ca he ka wâ bobot.
10 Anyin a e ame wâ a g' ame labö mokcu tavat ae metâ,
Ke ame tha hia but at ae monu me at ae ba oûnykûminy,
Me hna but je omjehedrin ka keihen.
11 Adre me ûnykûme eû hnyi je hnyekudra a g' ame he ka tethmâ umödra je uma nyiele balua,
Ke je hnyabadra ka hnyi je dö hia ;
K' adre me hwenyi ien je idra ge iödra bi.
12 Haba at, me ame ca laba hnyi hmanenang :
K'ame helâ me omeno wale ame he ka hia.

13 Haba hwakecidra eling me wale anyidra monu :
K' ame he bi tavat a bilidra ka haisoâ hnödra hna ha. [Sela.
14 Adre me ip ödra a hnahat hobi kâu hedis ;
K' ame tu' ödra ge mok, helâke at tuö mamoe :
Ame he tavat ae wisa ka musi ödra hnyi haolany ;
K' ame he anyidra hmanenang ka bi obiny hnyi hedis, me me ba umen bi e.
15 Ke ame he Khong ka omelö hanuk ûnyi hnyi man maniny hedis :
Anyin a e ame he ka köp nya. [Sela.
16 Ca he ka ot bi a ne he ke at ka hu omjeû,
K' ame ne khulelau hmanenanginy anyin lap :
17 Anyin a e ka mokcu, me ba ke ûnyi e ame he ka hom ;
K' ame ca he anyin mec ka ke hoton.
18 Eja ke ne a ne hahnahicâ hing hanon ke tiga möt,
K' ame he keihen ka haisoi u, can u je ka ohmanenangi u bi,
19 Ke so bi e ame he ka he ka ta je döiny lakamen ;
K' adre me ca he bala bi ka wâ melam.
20 Haba at adre me ogânâ, k' ame ca wâ ûnykûme bi,
Me ûcû me omeno ame he ka hia.

SALAMO 50.

Salamo anyi Asafa.

HABA Khong, a Khong Iehova ame hia but fuc,
Me hawâ hmeledrany ûnyi hnyi hna o hnen seûnö ke ne o but hnyi hnen hna dit.
2 A hia but umumelam Khong,
Ûheny Ziona, wale ae ti hmanenang.
3 Ame he ka o but Khonguta, k' ame ca he ka laba hnyibû :
Ame he meic ka han hnyi hnyimakan,
Ame he ka igigilö e weneû ae gan hma.
4 E ame he ka hongot ka drany ethö,
Me hmeledrany, me me he ka owisa lakeiny :
5 Ûkhacaköu thö könya ta je latök ae kap ;
Waleji tavat adre hia but ûhhiinyköu mönya ûnyi ge hut.
6 Ke ame he je drany ka omanenâ hwakecin ae wisa ;
Anyin a Khong thibi at ame owisa. [Sela.
7 Lakeik lö, löng ju me inye he ka ha ;
Isaraela lö, löng ju, me oge me he ka ha hnyikongom.
Inya thibi Khong, wale Khongom.
8 Oge me ca he ka nö u ge hnâm hna bi hut ;
Ke e bala bi hnyi hnyimakök ânyâm ta je hut adre le.
9 Oge me ca he ka hom ke bolok ûnyi hnyi umâm uma,
Me ta je got baga ûnyi hnyi hnyin hagâm je hak.
10 Anyin a halek bi ta je menoiny hnyot hia thithö

Me ta je meno wale hon je bucen a wan thauzan.
11 E khanö nya ta je meno hia thithö ame gâ hnyi je bucen ;
Ke halek bi ta je meno hnyi ta hnyei.
12 Oge ne mekihnânem, me oge me ca he ka ha köu :
Anyin a anyik hmeledrany me unöngötiny.
13 Hawa, oge me he ka an utiöiny ta je bolok,
Me ijem dren ta je got ?
14 Hudo thö ole ka Khong ;
Ke ham but ka Beönua hnâm je hna khemanyin :
15 Ke hao nya thö hnyi bonginy vec ;
Oge me he ka omeli u, ke ume he ka oganö nya.

16 Ke haingen Khong ka tavat ae kong, ka habe,
Ieû hanymâm a ume haimemenâ anyik ta je hnanyibu,
Me u me ha anyik ûhihinyköu ge hnyimâm ?
17 Anyin a u me höciâ hna ûne,
Me degec hotom ai hok ta je hofuc.
18 U je wâ at ae venöu, me u je tha hnyok mē,
Ke u je hia but hom jekhom unyin tavat bi ûnyi monu.
19 U je hna hnyimâm ka hulö,
K' ame sisit iyawö bohmâm.
20 U je laba ju me haikongoâ liamekiny möu ;
U je sit hofuc thoi ka nokon hinyâm.
21 U je ânyâ ta je ûnyi eling ke oge me laba hnyibû ;
U je ûnykûme a iny tha ûcû möu :
Ke so bi oge me he ka nö u, me ip gaga ta je ûnyi e hnyi hnyimâkâm.

22 Tavat öbun e hnying Khong lö, ûnykûme ju öbun ang,
Wâ oge nye he ka ki' öbun, ke ba at he ka omelö :
23 Haba tavat hia adre me hudo ole, me adre me oganö nya ;
Ke oge me he ka omanenâ ûhomeli anyin Khong
Ka at ame penapena deny gethen.

SALAMO 51.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita : hnyi ûen ame o kâu Nathana perofeta, hwaban dö hnen hna he kö Bathseba.

KHONG lö, betenge ju gak hoton ânyâm ibetengiö :
Kot degecâ but hnök ta je hna hanyâûâ hoton ûganiny ânyâm tang betenge.
2 Ti ösûö nya but ûnyi hnyi anyik monu,
Me ânyâwiö nya thö ûnyi hnyi anyik hulö.
3 Anyin a oge me ogâ hnök je hna hanyâûâ :
Ke e bala bi hnyi hnyimakök anyik hulö.
4 Oge bia but monu köu, köu thibi,
Me ânyâ ûnyi ae kong hnyi hnyimâkâm,
M'u me he ka wisa u ka ha,
Ke so hnyi hnâm hna owisa.
5 Wâ bi, adre me hnöku nya hnyi monu ;
Ke a erkin mönya bai hnyi hulö.
6 Wâ bi, e bewem hnathu eû hnyi hnyok.
Ke u me he ka okhanö nya ge metâ hnyi dok ae iyong.
7 U me he ka ânyâwiö nya ge hisop, me inye he ka kalaöt ut :
Ösûö nya ju, me inye he ka hau but hon kiona.
8 Olöngi nya ju ge senyin me hobâ ;
Me me senyin dö je jeien waleji u je thuthu.
9 Ikhâlâ ju hnyimâkâm ge anyik ta je hulö,
Ke kot degecâ but anyik ta je monu hia thithö.
10 Khong lö, op dö hobi könya hnyok ae kalaöt ;
Ke mâdrâ hmeto thö hanu ae wisa eû hnyi hnyik.
11 Ca digic nya bi hnyi hnyimâkâm ;
Ke ca hom bi gak hanom ae kap.
12 Ohmeto ju könya senyininy ânyâm ûhömeli :
Ke ci nya thö ge hanu ame ie ûling.
13 Me inye he ka nâ dem je gethen ka tavat adre me hanyâûâ ;
Ke ame he ka hmetuhmetu köu tavat ae kong.
14 Khöng lö, Khongon melik, hnö nya but ûnyi hnyi dra a jönik ;
Me ame he bohmök ka khumöng ogânâ hwakecâm ae wisa.
15 Than lö, u me he ka khöng li esongodik ;

K' ame he hnyimök ka omanenâ hnân oganö u.
16 Anyin ae ca wem hut; me inye he ka ham e:
E ca senem köu je hudiny leû.
17 Haba ta je hut ka Khong me wale thibi hanu ae mita:
Khong lö, u me ca he ka oûnyibaûâ hnyok adre omomono ae bewisa.

18 Ânyâ thö so kö Ziona hoton hnyekom ae betenge:
Otilâ thö hak veto Jerusalema.
19 Me u me he ka senyinâ ta je hut ae wisa, wale hut adre me le, me hudiny leu ae bekhöt:
M' adre me he ka hudo je bolok hon ânyâm taben hut.

SALAMO 52.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita hnân ûnö: hnyi ûen waleji ame o hnyin Docga at Edomo he ka ha kö Saulo, a g' ame he but Davita ka hnyi uma umö Abimelek.

AT ae hwege lö, ieû gam u me ohobeluâ ûokonguny?
E bala bi ibetengiö anyin Khong.
2 Haba bohmâm ame penapena hwakecin ae ti kong,
Helâ me heleûgi ae so hwan, k' ame huliwa iyawâ.
3 U je hnyokâ monu hon so;
Ke thoi, hon he ka ha hofuc ae wisa. [Sela.
4 Bohmen lö, at thoi,
U je hnyokâ hofuciny hutö hia.
5 K' ame he Khong ka hagutâ degeci u ke ne o but nyiele balua,
E ame he ka köt u, me oc degeci u ûnyi hnyi umâm uma mano,
Me uk u ûnyi hnyi hnyeiny tavat ae möt. [Sela.
6 K' ame he bi tavat ae wisa ka wâ e, me ot,
Me hlumâ e, ka habe,
7 Wâ ju at ame ca oûnyihnatho bi Khong me me hnabâ bi kâu;
K' ame gejoâ ûganiny tang omjehen,
Me ohwegiâ e bi hnyi anyin hulö.
8 Ke iny ûcû me elaio ame kû khulelau hnyi uma umen Khong:
Oge me labageju ka ihetengiö anyi Khong nyiele nyiele balua.
9 Oge me he ka ole köu ke ne o but nyiele balua, anyin a u je hia but ânyâ e:
Ke oge me he ka labageju ka iâm hnyi hnyimakan ânyâm wakap, anyin ae so e.

SALAMO 53.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai hnyi Mahalath. Salamo anyi Davita hnân ûnö.

HAINGEN at ae monu eû hnyi hnyekon, ka habe, E ba Khong.
Adre me bo kong ut, ke adre hia but ânyâ huliwa ae ikiki;
E ba at ame mâdrâ so.
2 Haba Khong ethö hnyi drany ame wâ lakon tavat,
Me me wâ thö, hawa, e hu at ame wâ ûnykûme,
Me elâm Khong.
3 Adre me saû hia but; adre me tha kong ut;
E ba at ame mâdrâ so, e ba hmönyin me khaca.
4 Hawa, e ba hnyekudra tavat adre me ânyâ hulö?
Wale tavat adre me an lakeik helâ me hna an jeû,
Me ca hongot bi ka Khong.
5 Adre me ot gan hmâ eling, ke ba ûnyi hnân outen bi:
Anyin a hia but Khong khûâ degecâ je jeien tavat waleji adre me hunumâ cici u;
U je hia but ohmehm' ödra, anyin a hia but Khong digic ödra.
6 E na o but ûhömeli anyi Isaraela ûheny Ziona!
E ka he Khong ka ohmeto lakeiny tavat adre bâ,
Me me he Jekob ka senyin, k' ame he Isaraela ka hobâ.

SALAMO 54.

Hobi kâu at vhik khumöng; hnyi Neginoth. Salamo anyi Davita hnân ûnö: hnyi ûen a o hnyin at Zif, me ha kö Saulo, ka habe, Hawa ame ca lubaduöng bi Davita unyihmun?

KHONG lö, omeli nya thö ûnyi hnyi iâm,
Ke owisö nya thö hnen tang hwegiâm.
2 Khong lö, löng ju hijik hic;
Tevehlöng ju ifucin hnyimök.
3 Anyin ame todrö könya ta je atkanyua,
K' adre me elâm hanuk tavat ûokonguny:
Adre me ca ip Khong hnyi hnyimaködra. [Sela.

4 Wâ bi Khong thibi at ame hadruo nya:
Haba Than ame tha e me tavat adre me
cö hanuk.
5 E ame he ka bi hwaban monu anyin je
iwahnaihmiöny mönya:
Ohi' ödra but hnyi ânyâm hnathu.
6 Oge me he ka hudö köu hut ae betenge:
Iehova lö, oge me he ka oleâ iâm, anyin
ae so.
7 Anyin a e ame hia but omeli nya hnyi
je vec hia thithö;
Ke a hia but wâ hnen li emakök ûnyi
oge me wek ka ta je iwahnaihmiöny
mönya.

SALAMO 55.

Hobi kâu at vhik khumöng; hnyi Neginoth. Salamo anyi Davita, hnân ûnö.

KHONG lö, long ju ka hijik hic;
Ke ca he bi ka ikhâlö u iny ka
sumat.
2 Ling nya ju, me thu thö könya:
Oge me seset hnyi vec me mâng;
3 Can ifucin iwahnaihmiöny,
Ke can ûöveci anyin at ae kong
Anyin adre me hna hulö könya,
K' adre me sedö nya hnyi anyidra
hmönyin.
4 Ame vec gan hmâ hnyekuk eû hnyik:
K' ame ta but huk je ot adre me
mekiny.
5 Ame o but könya ot me öbubuny,
K' ame hûlûlûö nya hnen gâōn.
6 Ke haingök, ka habe, E na hu ju gak
li labenyik helâ me biny!
Me oge me he ka gâ thö, me menâ
but.
7 Wâ bi, oge me he ka ngenu sâkâû ai,
Oge me he ka laba hnyi hnyebuba.
[Sela.
8 Oge me he ka logot ka tung
Ûnyi ge ang ae gan me weneû.
9 Than lö, ohi' ödra but, ovehwanâ but je
bohmödra:
Anyin oge hia but wâ ûokonguny me
iwatretra hnyi taun.
10 Adre me he igigilö hon hak vetoiny hnyi
lany me lit:
Ke eû hnyi hnyin e hulö me ûokonguny.
11 E bi eû hnyi wanben e hwakecin ae
kong:
Ke ame ca he but iyawö me thoi ûheny
hnyi je gethen.
12 Anyin a ca iwahnaihmiöny bi at ame
haikongu nya;
Ame ne eling, me oge hia but hokhn-
yokâ:
Ke ame ca hûkötiö nya at eji ame bi
gan könga;
Ame ne eling, me oge hia but ikhölö
gan:
13 Ke ûnyi gam, at ae ûcû mönya,
A liamewaeny mönya, me ihumik.
14 Ötuji li at ötu me ûhnenamö so,
Me tha he me bunyen ka hnyi uma
umen Khong.
15 E so e ie o but ködra mok,
Me tha utut ka hnyi thop k' ödra tiga
möt:
Anyin a e bi monu hnyi hnyabadra, eû
hnyi wanbödra.
16 Ke haba inya, oge me he ka hongot ka
Khong;
K' ame he Iehova ka omeli nya.
17 Oge me he ka tenge me mâng, hnyi
sabac me hnyomakatu, me jebigö:
Me e ame he ka löng ifucik.
18 E ame hia but omelö hanuk hnyi hnahic
ûnyi hnyi hnödra hna vat mönya:
Anyin a ödra se hia unyik.
19 Ame he Khong ka löng me thu ködra,
Wale at ame laba kâû adrem, [Sela.
Tavat adre me ca wia bi,
Me ca ot bi ka Khong.
20 E ame hia but hinöbeny he ka kot tavat
adre me ûsoköu mē;
Me degec hnen hna ûhihinyköu.
21 E haûhaû hnyimen helâ me bata,
Ke vat bi hnyekon:
E menyik hwan je hofuc hon wakaco,
Ke je hele vat bi ling adre oc.
22 Khûâ but kö Iehova ûnyi u me hmak
gan, ke e ame he ka ci u;
E ame ca he balua ka hna at ae wisa
he ka bwebwet.
23 Khong lö, u ma he ka hagut' ödra ka
hnyi thopiny bobot:
Haba tavat behingâlâ dra me tavat
iyawo me adre me ca he bi ka möt
hnyi hafiny bongudra je bong;
Ke oge me he ka labageju köu.

SALAMO 56.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai hnyi Jonath elem rehokim. Salamo anyi Davita: Mectam: hnyi ûen adre me hom e hnen at Filisiti hnyi Gatha.

KHONG lö, betenge ju gak; anyin a
beutâ unyik hnen at:
E ame vat mönya me oveci nya hnyi je
bong.

2 Ame beweny he ka utâ unyik hnen je iwahnaihmiöny mönya hnyi je bong:
Anyin a ödra se hia adre me vat mönya me bi gan.
3 Haba bong oge me ot hnyin,
Me oge me he ka labageju köu.
4 Ge Khong oge me he bi ka ogânâ hwan hofuc:
Ge Khong oge hia but labageju, k' oge me ca he ka ot;
Ie ûnyi ae khana at he ka ânyâ könya?
5 Adre me labö wia hok hofuc hnyi je bong hia:
Hnân okongu nya je ûnykûmenödra hia.
6 Adre me ûkhacaköu, adre me laba duöng,
Adre me bi haten hnök je hna okca,
Helâji me hnödra hna halubahingen hanuk.
7 Hawa, adre me he ka kec möt a deny hulö?
Khong lö, hagutâ but ta je hnyei hnen ânyâm bi hmönyin.
8 U je aû hnök je hna ngenu:
Hingâlâ but je deköiök ka hnyi ânyâm kaia;
Hawa, ca e bi hnyi anyam tusi?
9 Me ame he ka hmetuhmetu je iwahnaihmiöny mönya hnyi bong oge me hawâ hnyin:
Walang hnök hna khana, ka habe, hiök Khong.
10 Ge Khong, oge me he ka ogânâ hwan hofuc:
Ga Iehova, oge me he ka ogânâ hwan hofuc.
11 Ge Khong, oge hia but labageju, oge me ca he ka ot;
Ie ûnyi ae khana at he ka ânyâ könya?
12 Khong lö, e unyik anyik je khöbi gam:
Oge me he ka hudo je ole köu.
13 Anyin a u je hia but omelö hanuk ûnyi hnyi mok:
Hawa, u je ca omelö li cak, ödra ka waifilica?
Me inye he ka he hnyi hnyimakan Khong
Hnyi melaminy tavat ae möt.

SALAMO 57.

Hobi kâu at vhik khumöng: adre hai hnyi Al-tasheth. Salamo anyi Davita; hnyi hen e ame kec ga Saulo, ka hnyi op.

KHONG lö, betenge ju gak, betenge ju gak;
Anyin ame kic gam hanuk:
Eke, oge me he ka ikhölö hnyi hmenon li labenyâm,
2 Oge me he ka hongot ka Khong ae Beönua;
A Khong, at ame ânyâ ta je ûnyi hia hobi könya.
3 E ame he ka ûkhûnöng ûnyi hnyi drany me omeli nya,
Eka haikongu nya hnen at ame memang könya. [Sela.
Ame he Khong ka kunâ anyin betenge me hnathu.
4 E 'û hanuk hnyi wanben ta je liona;
Oge me mokut unyin tavat adre me hlâ,
Wale lakon tavat a je ö me fana ta je nyudra.
Ke haba bohmödra me hele vat ae so hwan.
5 Khong lö, e so u he ka görany hon ta je drany;
Me ânyâm hmanenang hon hmeledrany hia thithö.

6 Adre hia but penapena hnewe hobi kâu li cak;
Ame hlec hnyikânâi hanuk:
Adre hia but hiny thop hnyi hnyimakök; Adre me ka ta hmetu but eû hnyi hnyin e. [Sela.
7 Khong lö, e hmâ but hnyekuk, e hmâ bala but hnyekuk:
Oge me he ka khumöng, eke, oge me he ka khumöng olungö.
8 Hmanenangik lö, hmak dö; nabela me kitara lö, hmak dö:
Ke oge me he bi nya ka hmâkâ hnyi haolany.
9 Than lö, oge me he ka ole köu hnyi wanben ta je hnyei:
Oge me he ka khumöng olungi u hnyi wanben tavat.
10 Anyin ae gan hmâ ânyâm ibetengiö ke ne o but ka hnyi ta je drany;
Ke ânyâm hnathu ke ne o but hnyi ta je ûlâ.
11 Khong lö, e so adre me ogöranyi u hon ta je drany;
Ke ânyâm hmanenang hon hmeledrany hia thithö.

SALAMO 58.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai hnyi Al-tasheth. Salamo anyi Davita.

HAWA, öbun e laba hnyibû ke wisa!
Hawa, e fofâ hnöbun je hna owisa, öbun lakon tavat?

2 Eke, öbun e ânyâ ûnyi ae hwali eû hnyi hnyok;
Öbun e tuluto hnyi hnyei ûokongûny anyin je hnyamöbun.
3 Adre me oatkanyua tavat ae kong hwân ge hna hnokoâ:
Adre me he hwali hwân eû hnyi hnyok, me ha je thoi.
4 Haba anyidra pâizon me helâ me pâizoniny on:
Ödra ûcû me asipi ae wejiji, at ame hlöng hnyikönyen;
5 K' ame ca löng ifucin tavat bibihwakecin,
Eja ke ne a ne metâ hmönyin hnödra hna bibihwakecin.
6 Khong lö, kot hmetro but je nyudra hnyi hnyin ta je hnyimödra:
Iehova lö, tho degecâ but ta je wehûlûsinainy je nak liona.
7 E so adre me oköi' ödra but helâ me köiö ame hingölö wia:
E ka lau anyin cafana, me so ame he je fana ka helâke ûnyi adre subâ degecâ.
8 E so adre ohi' ödra helâ me wasua ame köiö but:
Helâ me erkin ame köluhabû, a ca hnyi wâ bi seûnö.
9 E tiga ca löng bi hnen anyibun je öt je angö,
Me e ame he ka tûâ degecâ e ge höu, ame ne hât ame ne möt.
10 Ame he at wisa ka senyin, e ka wâ hna bi hwaban:
E ame he ka hneû li can hnyi dren at ae kong.
11 Me me he bi tavat ka ha, ka habe, E hnathu e hu troban hobi kâu at ae wisa:
E hnathu e hu Khong at ame owisa eang hmeledrany.

SALAMO 59.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai hnyi Altasheth. Salamo anyi Davita: hnyi hna ûkhûnöng hnö Saulo he ka tuö uma m' adre me he ka hlingâ e.

KHONG lö, omeli nya but ûnyi ge je iwahnaihmiöny mönya;
Ogöranyi nya thö ûnyi ge tavat adre me tot könya.
2 Omeli nya but ûnyi ge tavat adre me ânyâ ûnyi ae kong,
Ke omeli nya thö ûnyi ge tavat adre me behingâlâ dra.
3 Anyin a wâ bi, adre me mokut duöng ka hanuk;
Tavat hwege adre me ûkhacaköu könya:
Iehova lö, ca can hnök hna hanyâûâ, me monu.
4 Adre me wadring me penapen' ö dra bi ke ba bi anyik monu:
Hmak dö he ka hadruo nya, me wâ.
5 Haba u Iehova lö Khongon sabaoth, Khongu Isaraela,
Todrö he ka senâ ta je hnyei hia thithö:
Ca he ka betenge bi ge tavat ae kong adre hanyâûâ. [Sela.
6 Adre me hmetuhmetu hnyi sahac, adre me tenge kukāk helâ me kuli,
Me he igigilö taun.
7 Wâ bi, adre me khöimage but ae je hnyimödra;
E bi ta je hele vat hnyi je esongodidra:
Anyin a haingödra, ka habe, Ie at ame löng?
8 Iehova lö, u me he ka hlum' ödra;
U me he ka hiâ ta je hnyei hia thithö.
9 Tang hwegiök lö, oge me he ka lubahing u:
Anyin a Khong thibi anyik hnabâ ae beû göranyai.
10 Ame he Khongon anyik betenge ka ûkhanö mönya
Khong ame he ka hna könya ka wâ wek ge je iwahnaihmiöny mönya.
11 Ca hling' ödra bi, wâ e nye he lakeik ka hnying:
Than lö, a becihmun,
Ovesei ödra but ge manâm man, ke hagut' ödra but.
12 Can hnödra hna hulö ge hnyimödra, me hofuciny je esongodidra,
E so adre me he ka nuc ödra hnyi anyidra bi gan,
Ke can ûhangö me thoi adre me ha.
13 Öaû' ödra but ge hmönyin, öaû' ödra but, me me hi' ödra but:
Ke okhan' odra thö a g' ame musi Khong hnyi wanbö Jekob, [Sela.
Ke ne o but hnyi je can hmeledrany.
14 Ke hn' ödra he ka hmetuhmetu hnyi sahac, hn' ödra he ka tenge kukāk helâ me kuli,
Me he igigilö taun.
15 Adre me he ka he monu he ka heleû han,
Me bec thibi hnyi hnyinghet hia a ne ca sekudra bi.
16 Ke oge me he ka khumöngö tang hwegiâm;

Eke, oge me he ka khumöng ogânâ
ânyâm ibetengiö hnyi hnyomakatu :
Anyin a u thibi anyik tap ae beû göra-
nyai,
Me hnök hnabâ hnyi ûen oge me vec
hnyin.
17 Tang hwegiök lö, oge me he ka khu-
möng olungi u :
Anyin a khong thibi anyik tap ae beû
göranyai, me Khongon ibetengiö gak.

SALAMO 60.

Hobi kâu at vhik khumöng : adre me hai hnyi Susani Edutha : Salamo anyi Davita, hnân ûnö : hnyi ûen e ame vat me Arama-naharaimi me Arama-zoba, walegi hnyi ûen ame hmetuhmetu Joab me kot tavat a twelv thauzan at Edoma hnyi hnyigöulen bucen Sâlt.

KHONG lö, u je hia but hna degeci
öhmun, me tho hagut' öhmun ;
U je hia but hmönyâm ; u na he ju ka
otil' öhmun hmetu.
2 U je hia but bwebwelâ hmeledrany ; u
je hia but kia e :
Tibet hmetoâ thö je hmoucainy ; anyin
ame bwebwet.
3 U je hia but omanenâ ka lakem ta je
ûnyi ae hmak :
U je hia but kun' öhmun he ka ijem
waina ame omonumonu at.
4 U je hia but ham boûdila ka tavat adre
me outö u,
Me me he ka manen can hnathu. [Sela.

5 E so u ma omelö ge hnyamâm a metâm,
me ling öhmun ju.
Me me möt ut tavat u me betenge
gadra,
6 A hia but Khong fuc hnyi hwakecin ae
kap ; oge me he ka ohobeluâ :
Oge me he ka khenâ Sekema, me tuluto
hnyigöulen bucen Sukotha.
7 Anyik bi Gileada, ke anyik Manase ;
Ke singiny bök Eferaima ;
Ke Juda anyik uciny musi.
8 Moab anyik utkaia hnân soû ;
Oge me he ka khûâ hnyi Edoma tangen
hnyeûcak :
Filisiti lö, hongot dö göranyai can inya.
9 Ie at ame he ka hum nya ka hnyi taun
ae hwege ?
Ia hia but lili nya Edoma ai ?
10 Khong lö, hawa, ca u thibi at ame hna
degeci öhmun ?
Khong lö, u je ca tha he me anyihmun
je utbavat.
11 Hadru' öhmun dö ûnyi ge iwahnaihmi-
öny :
Anyin ae ûnyi baû bi hna hadruâ hnen
at.
12 Ûnyi ge Khong, ate me he ka hwege :
Anyin a e thibi at ame he ka uto ta je
iwahnaihmiöny möta,

SALAMO 61.

Hobi kâu at vhik khumöng ; hnyi Negina. Salamo anyi Davita.

KHONG lö, löng ju hok hwatenge ;
Tevehlöng ju hijik hic.
2 Oge me he ka hongot köu ûnyi hnyi can
hmeledrany, e ka hlöuhlöu hnyekuk :
Lili nya ju ka hnyi kic görany huk.
3 Anyin a u thibi hnök hna lubaduöng
hnyin,
Me hnabâ ae hwege hnyi hnyimakan
iwahnaihmiöny.
4 Oge me he ka laba hnyin umâm uma
menâ nyiele balua :
Oge me he ka lubaduöng hnyi hmenon
li labenyâm. [Sela.
5 Anyin a haba u Khong lö, u je hia but
löng anyik je khöbi :
U je hia but ham könya jekhöû e ûcû
ködra adre me outen iâm.
6 U me he ka bi hanen ta je bong ka je
bong bongon than :
K' ame helâ me ta je dö ae se ta je
hunainy.
7 E ame he ka laba hnyi hnyimakan
Khong nyiele balua :
U na penapena thö ibetengiö me hnathu,
hnân he ka tuö e.
8 Me oge me he ka khumöng ogânâ iâm
nyiele balua,
M' inye he ka vheno thö anyik je khöbi
hnyi je bong.

SALAMO 62.

Hobi kâu at vhik khumöng ; hoton hwakeci Jeduthun Salamo anyi Davita.

AME laba hnyibû hanuk ka Khong
thibi :
Ûnyi gan anyik möt.
2 E thibi kicik me at ame omeli nya :
E thibi anyik tap ae beû göranyai ;
adre me ca he ka ti bwebweli nya.
3 Ke ne o but kehö öbun e he ka utut ha
at,
M' öbun e he ka hlingâ e, wale öbun
hia,

Helâ me hak veto ame ihnyöng, ke hak
ae memeny?
4 Adre me vhök ûhnenamö he ka hagutâ
e ûnyi hnyi anyin so;
Adre me senyinâ je thoi:
Adre me haisoâ ge je hnyimödra, ke
ûhangö bi eû hnyi hnyok. [Sela.
5 Hanuk lö, e so u me he ka laba hnyibû
ka Khong thibi;
Anyin a ûnyi gan hnök hna gejon.
6 E thibi kicik, me at ame omeli nya:
E thibi anyik tap ae beû göranyai; adre
me ca he ka bwebweli nya.
7 E bi unyin Khong melik me hmanenan-
gik:
Kicik ae hwege me hnök hnabâ unyin
Khong.
8 Tavat lö, labageju thö kâu hnyi je bong;
Hingâlâ but je hnyekubun hnyi hnyi-
makan:
Khong thibi hnöta hnabâ. [Sela.
9 Ta je thatûnyi bi houmonu, ke thoi bi
tavat ae ûnyi hnathu:
Ödra hâhâ hnyi tulut;
Ödra tha hâhâ hon thatûnyi.
10 Ca geju bi ka hwakecin sedâ,
Ke ca hobelöu bi ka hnyi hwakecin
venöu:
E ka osehia tot omejeû, ca hnyok kâu.
11 Khaca thibi hofuc ame ha Khong,
Lo li hofuc oge me löng, ka habe,
E unyin thibi Khong tang hwege.
12 Than lö, e unyâm thibi minya ibetengiö:
Anyin a u je bi hwaban ka tavat hia e
ûcû me anyidra huliwa.

SALAMO 63.

Salamo anyi Davita, ke tiga e hnyi hnyebuba Juda.

KHONG lö, u thibi Khonguk, o ge me
he ka elöm u hnyi haolany:
E beic hanuk unyâm, e gan hmâ weny
unyik köu,
Hnyi hnyei ae mada me sēnyin, dok ae
ba köiö hnyin.
2 Oge hia but ō u hnyi umâm uma ae kap,
M' inye he ka wâ manâm man me ânyâm
hmanenaug.
3 Anyin ae so ânyâm ibetengiö hon möt;
Ame he li esongodik ka oganö u.
4 Helâe oge me he ka haisoi u inye tiga
möt:
Ûnyi hnyi iâm oge me he ka hai göran-
yai li hnyamök.
5 Ame he ka sekon hanuk helâ me hnen
onyen je jö me pipikhenya;
Ke ame he hnyimök ka oganö u hnen li
esongodiny senyin;
6 Iny ka ûnykûmi u hon hnök hna
mokut,
Me wâ ûnykûme gam hnyi je hmak
hnyi hnyinghet.
7 Anyin a u je hadruo nya ehac,
Me oge me he ka senyin hnyi hmenon
li labenyâm.
8 Ame hwege he hanuk hotom:
Haba at ame ci nya, me, hnyamâm a
metâm.
9 Ke haba ödra adre me elâm hanuk, he
ka ohia e,
Me adre me he ka utut ka hnyi je
uthankonginy hmeledrany.
10 K' adre me he ka hn' ödra but ka hnyi
maniny hele vat:
Adre me he ka hnân an je alope.
11 Ke ame he than ka senyin ka Khong:
Adre me he hia ka hobeluâ, wale tavat
adre me khemanyin gan;
Anyin adre me he ka hlöng hnyimen
tavat adre me thoi.

SALAMO 64.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

KHONG lö, löng ju hok hwatenge iny
ka khöû:
U me he ka tuö anyik möt e ka outen
iwahnaihmiöny.
2 U me he ka ikhölö nya hnyi ûhnenamö
duöng anyin tavat adre me ânyâ
monu;
Me imonumonuiny tavat adre me ânyâ
hwali:
3 Hnyat adre me khet je bohmödra helâke
hele vat,
Me lau cafana me hlec anyidra je fana,
wale je hofuc ae hiny:
4 M' adre me he ka fana at ae wisa hnyi
je dok ae iyong:
Adre me ie fana e, ke ca ot bi.
5 Adre me sihwegi ödra bi hnyi ûnyi ae
kong;
Adre me vak he ka töu hnewe hnyi dok
ae iyong;
Haingodra, ka habe, Ie at ame he ka
wâ?
6 Adre me elâm ta je ûnyi ae kong, hai-
ngödra, ka habe, Ate hia but elâm
wia:
Ke ve dit je hna ûnykûme, me je hnye-
kudra.
7 Ke Khong ame he ka fan' ödra;

Adre me he ka ie aat dö ge fana.
8 Helâe adre me he ka ta, ke e kong bi je bohmödra bi ködra.
Adre me he tavat hia adre me ō 'dra ka nyinyikâ je bödra.
9 Ke ame he tavat hia thithö ka ot;
Ke adre me he ka haimemenâ huliwa anyin Khong.
Me wâ ûnykûme hnyi metâ hnen hna ânyâ.
10 Ame he tavat ae wisa ka senyin kö Iehova, me labageju kâu;
K' adre me he hia tavat adre me hnyok wisa ka hobeluâ.

SALAMO 65.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo wale khumöng anyi Davita.

KHONG lö, adre me he ka laba hnyibû, me oganö u hnyi Ziona:
Adre me he ka subâ köu ta je khöbi.
2 At ame löng hic lö,
Ame he tavat hia thithö ka o but köu.
3 E hwege huk ta je ûnyi ae kong:
Haba hnöhmun ta je hna hanyâûâ u me he ka kot degecâ.
4 Hnahic hnen at u je ûca, me ohakekenyi u,
Me me he ka laba hnyin je hnyeulem:
Ame he ka sekuhmun ge soiny umâm uma,
Wale dok ae kap a umâm uma.
5 Khong lö, at ame omeli öhmun,
U me he ka thu köhmun ge ta je ûnyi hnân outen hnyi hwakecin ae wisa.
U thibi at adre me labageju kâu ke ne o but hnyi je can hmeledrany,
Me hnyi köiö hnyi dok ae sâkâû:
6 Wale at ame otethmâ je bucen hnen maniny man;
Ke ame weikâ hwege:
7 Wale at ame ohnyibö iûiny je köiö, a iûiny je wabuluiny,
Me imonumonuiny ta je hnyei.
8 Adre me outen minya ânyâm ta je haten tavat adre me labā je can hmeledrany;
U me wia hanymen hnyomakatu me sahac he ka senyin.
9 U je senâ hmeledrany, me ödiâ e,
U je ohosoâ e;
A unöngötö ge köiö wagewe anyin Khong:
U je penapena hwit hobi ködra, u je penapena bânâ kânâ.
10 U je hneû gânâ je ogoweiny,
K' u je ânyâwia je khölökiny:
U je omitâ e ge we ae hwege;
U je ohnahicâ e k' ame kû.
11 U je obicâ huna ge hwakecâm ae so;
K' ame khukhula dem je gethen ge pipikhenya.
12 Ame khukhula ka hnyi hon ta hnyei hnyi hnyebuba:
K' adre me oweikâ je dok ae hut ge senyin.
13 Adre me khavâ ta hnyei ge je hnahat mamoe;
Ke adre me tube je hnyigöuleny bucen ge hwit;
Adre me hongot senyin, k' adre me khumöng dö.

SALAMO 66.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita, a khumöng.

HMELEDRANY hia thithö lö, hongot senyin ka Khong:
2 Khumöngö hmanenanginy ien;
Omeca thö hna oganâ e.
3 Ha thö ka Khong, ka habe, Hnân öbubuny ge hnâm je hna ânyâ!
Ûnyi hnyi ûganiny tang hwegiâm ame he je iwahnaihmiöny möu ka nom ju köu.
4 Ame he hmeledrany hia thithö ka khudrung ju köu,
Me khumöng köu;
Adre me he ka khumöngö iâm. [Sela.
5 Ai öbun ka wâ ta je huliwa anyin Khong;
Hnân öbubuny gan hnyi hnen hna ânyâ hon ta je lakon at
6 E ame wia köiö me me hnyei ae mada:
Adre me he hanyâûâ wagewe ge ta je cadra:
Waleling ate me senyin kâu.
7 E ame musi nyiele balua hnen hwegien;
Ke haba li emakan ame tuö ta je hnyei;
Ca he tavat ûkhin fuc ka bi gan. [Sela.
8 Öbun ta je hnyei lö, haisoâ thö Khonguta,
Ölungâ thö hna oganâ e;
9 Wale at ame omeli öta tot,
K' ame ca hna but ta je cata he ka bwebwet.
10 Khonguhmun lö, u je hia but cubic öhmun:
U je hia but cubic öhmun helâ me ma hna cubec sileva.

11 U je hum öhmun ka hnyi ert;
U je ip hok ae hmak hon li jebalainuhmun.
12 U je kunâ tavat he ka tabâ je böhmun;
Öhmun e vheno meic me köiö;
Ke so bi u je oi öhmun ka hnyi dok ae widrany.
13 Oge me he ka o ka hnyin umâm uma me je hudiny leu,
Oge me he ka thamuâ köu anyik je khöbi,
14 Waleji hna ha hnen li esongodik,
Me ûsabö ge hnyimök, hnyi anyik vec.
15 Oge me he ka hudo köu je hudiny leû ae pipikhenya,
Me ûnyi ae bo so hanen je mamoe baga;
Oge me he ka tha hudo je bolok me je got. [Sela.
16 Ai öbun, löng ju öbun hia öbun e outen Khong,
Me oge me he ka aû gaga hnen hna mâdrâ hobi kâu hanuk.
17 Oge me hongot kâu ge hnyimök,
K' ame ogânâ e hnen bohmök.
18 Oge ne ûnykûme hulö eû hnyi hnyekuk,
Ame ca he Than ka ling nya:
19 Ke e hnathu a hia but Khong löng;
Ke a hia but tevehlöng hwan hijik hic.
20 E so he ka haisoâ Khong,
At ame ca degec hijik hic, me anyin ibetengiö gak.

SALAMO 67.

Hobi kâu at vhik khumöng. Hnyi Neginoth Salamo, a Khumöng.

ENA he ju Khong ka betenge gahmun, me ohnahici öhmun,
Me oumumelamâ hnyimakan huhmun;
[Sela.
2 M' adre me he ka wâ dem gethen eang hmeledrany,
Me ânyâm ûhömeli hnyi ta je hnyei hia thithö.
3 Khong lö, e so ame he tavat ka ole köu.
E so ame he tavat hia thithö ka ole köu.
4 E na he ju ta je hnyei ka senyin me hobâ:
Anyin a u me he ka owisa tavat hnyi wisa,
Me muso ta je hnyei eang hmeledrany.
[Sela.
5 Khong lö, e so ame he tavat ka ole köu;
E so ame he tavat hia thithö ka ole köu.
6 Haba hmeledrany ame wa:
K' ame he Khong, a hing Khonguta ka ohnahici öta.
7 Ame he Khong ka ohnahici öta;
K' amo he je can hmeledrany hia thithö ka outen e.

SALAMO 68.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita, a Khumöng.

ESO Khong ame todrö, me me vese but je iwahnaihmiöny mē;
E so ame he tavat adre me hûkötiâ e ka kec hnyi hnyimakan.
2 Ob' ödra ju, helâ me ûohiöiny hainy meic:
E so ame he ka hia tavat ae kong hnyi hnyimakan Khong,
Helâ me wasu ame köiö ge meic.
3 Ke so ame he tavat ae wisa ka senyin me hongot senyin hnyi hnyimakan Khong:
Eke, e so adre me hobâ gan hmâ.
4 Khumöng dö ka Khong, ogânâ thö ien:
Khaû thö gethen hobi kâu at ame he hnyi wanben je hnyebuba;
Ien bi Ja; ke senyin dö hnyi hnimakan.
5 Haba Khong hnyi hnyaban ae kap,
E thibi kamen ta je nakahme, me at owisa ka ta je safac.
6 Khong ame oji hmâ tavat adre me hake laba:
E ame hom je hna ca ka hnyi je dok hnân senyin:
Ke haba tavat ûkhin fuc, me adre me laba hnyi dok ae atgec.

7 Khong lö, hnyi ûen u je he hnyi hnyimakan lakem,
Me vheno hnyi wanben hnyebuba;
[Sela.
8 Ame öbubuny hmeledrany,
Ame ta but minya drany hnyi hnyimakan Khong:
Waleling Sinai hnyi hnyimakan Khong, Khongu Isaraela.
9 Khong lö, u je öta we ae gan hmâ,
U je hwegiâ hmeto jekhom e ka sēnyin dut e.
10 Ame laba hnyin e ânyâm ûkhacaköu:
Khong lö, hnyi ânyâm ibetengiö u me penapena hobi kâu tavat ae ba ta ûnyi.
11 Than ame ha hofuc:

E ti se hia je momo adre me khetâ je uthumetu.
12 Ame kec je tuhan je utbavat, adre me kec dö :
Ke haba momo ame laba eiö hnyin uma ame khenâ omjeû adre söh.
13 Hawa, öbun e he ka mokut hnyi je haginy mamoe,
Helâ me li labenyin biny adre tube ge sileva,
Me je leûnen unyin ge gol ae hadröngöc.
14 Hnyi ûen Ataekhanahia ame oveseâ je than hnyin e,
Waleji ame helâ me ûtainy kiona hnyi Zalemon.
15 Bucen anyin Khong, bucen Basana;
Bucen ae beû göranyai, bucen Basana.
16 Ieû gabun öbun je bucen ae beû göranyai, öbun e wâ ciâ,
Ge bucen waleji ame weny Khong he ka labā ?
E ke, ame he Iehova ka labā e nyiele balua.
17 Lo li miriad, ke se hia hmönyin je thauzan, je kariota anyin Khong:
E bi unyidra Than, helâe hnyi Sinai hnyi dok ae kap.
18 U je hia but ölö ka hnyi dok ae görany, u je hia but hom bâ ânyâm je bâ;
U je hia but hom je bwihlany hnyi wanben tavat.
Eke, hnyi wanben tavat ûkhin fuc, me me he Iehova a Khong ka laba unyidra.

19 E so he ka haisoâ Than, at ame hijen honöta hok hnyi je bong,
Wale Khong at ame omeli öta. [Sela.
20 Haba Khong, me Khongon ûhömeli hobi köta;
Ke e unyi IEHOVA Than je deny he ka kec ge mok.
21 K' ame he Khong ka tho ban je iwahnaihmiöny mē,
Wale wakaian ban ame kû leûnen at ame vheno bala hnyi anyin hulö.
22 Haingen Than, ka habe, Oge me he ka hom hmetu ûnyi hnyi Basana,
Oge me he ka hum ödra hmetu ûnyi hnyi ta je diliny köiö :
23 M' u me he ka hneû cam hnyi dra,
Me me he bohmen halem je kuli ka hu jekhöû ûnyi ge je iwahnaihmiöny möu.
24 Khong lö, adre hia but wâ hnâm je hna vheno,
Waleji je hna he hnen Khonguk a Tuhök ka hnyi uma kap.
25 Ame bân tavat khumöng, k' ame bilidrin tavat hai ta je ûnyikhumöng,
Hnyi wanben wahlu adre me khaûkhaû je bwinybet.
26 E so öbun e haisoâ Khong hnyi je ûkhacaköu,
Wale Than, öbun hanen hna pupuainy Isaraela.
27 Wale Beniamina a wakeiat ame musi ödra,
Me je taben at Juda me anyidrin dö,
Me je taben at Zebulona, me je taben at Nafatali minya.
28 Haba Khongom ame musö tang hwegiâm :
Khong lö, owhegiâ thö hnâm hna ânyâ hobi köhmun.
29 Can umâm uma kap hnyi Jerusalema
Ame he je than ka ham je bwihlany köu.
30 Thawâ ju je menoiny ta saamun,
Me je bolok ae se hia, tha ödra me je nokon kau halen tavat,
Adre me uto ge je cadra je ong sileva ;
E ame hia but oveseâ tavat adre me senyinâ vat.
31 Ame he ka o but je than ûhedra Aigupito ;
Ame he Aithiope ka ie inâ li hnyamen ka Khong.
32 Öbun ta je dökhuiny hmeledrany lö, khumöng dö ka Khong ;
Ö öbun e oganâ Than ; [Sela.
33 At ame tabâ draniny ta je drany, a ûnyi adrem ;
Wâ bi, e ame ha hofuc ge hwan ae hwege.
34 Ha thö hwegien Khong :
E bi anyin hmanenang hu Isaraela,
Me hwegien hnyi ta je ûlâ.
35 Khong lö, u at hnân outen ûnyi hnyi ânyâm je dok ae kap :
Haba Khongu Isaraela, e ame ham wege me man ka je lakeiny.
Haisoâ thö Khong.

SALAMO 69.

Hobi kâu at vhik khumöng: adre hai hnyi je Sosani. Salamo anyi Davita.

KHONG lö, omeli nya thö,
Anyin ame o but ta je di ka hanuk.
2 Oge me cûlûlû hnyi hmudra ae dit, ke ba dok he ka tot hnyin :

Oge me o but ka hnyi je köiö ae dit, me
ame hûlûlûö nya hnen je wadutö.
3 Oge sēnyin dut ge anyik tenge; e atgec
dö jeköwik:
A jok ut li emakök ke oge me haluba-
hingen Khonguk.
4 Ödra se hia but hon leûnen bök tavat
adre me hmiödra inya ke ba can:
E hwege tavat adre me behlingö nya,
wale je iwahnaihmiöny mönya ge can
ae ca hnathu:
Waleling m' oge me ham hmetu ûnyi
oge me ca hûgûnâ.
5 Khong lö, e khanö u anyik monu;
K' adre ca ikhâlâ gam hnök je hna
ânyâ hulö.
6 Than lö, Iehova tuhan sabaoth, ca he
ka hna tavat adre me halubahingâm
ke ka hmehma ûnyi gak:
Khongu Isaraela lö, ca he ka hna tavat
adre me elöm u he ka hmehma ûnyi
gak.
7 Anyin a oge hia but hokhnyokâ ûokong-
uny can u;
A hia but tube hnyimakök ge hmehma.
8 Iny atkanyua but unyin jē liamekeiny
mönya,
Iny helâ me aten ke hnyei ka lakon
hinyök.
9 Anyin a hia but utö nya hnen weny ae
gan ka hnyi umâm uma;
K' ame ta but huk ta je ûhiö anyin
tavat adre me hiö u.
10 Hnyi ûen oge me tenge, k' ame vec
hanuk ge ca han,
Me adre me hiö nya can e.
11 Hnyi ûen oge me khavâ ûkhaû ae gan
nân,
Me adre me wiö nya bi hnân taben ûhiö
ködra.
12 Adre me ûhnenamö gak tavat adre me
laba hnyi homagöule;
K' adre sit hwanök hnen tavat ic
grâg.
13 Ke haba inya, Iehova lö, oge me hic
köu hnyi ûen ae ûcû:
Khong lö, ûnyi hnyi ûganiny ânyâm
ibetengiö
Thu thö könya hnyi hnathuiny ânyâm
ûhömeli.
14 Omeli nya thö ûnyi hnyi hmudra, ke ca
hnö nya but he ka cûlûlû:
E so adre me omeli nya ûnyi ge tavat
adre me hûkötiö nya, ke ûnyi hnyi je
köiö ae dit:
15 Ca hna uoû he ka hûlûlûö nya,
Ke ca hna bi dok ae dit he ka utö nya;
Ke ca hna bi thop he ka hlöng hnyimen
huk.
16 Iehova lö, thu thö könya, anyin ae so
ânyâm ibetengiö:
Hwiö thö konya hoton ânyâm je betenge
ae se hia.
17 Ke ca ikhâlâ bi hnyimâkâm ka athnya-
baem;
Anyin a iny vec; ie thu thö könya.
18 Hakekeny ju ka hanuk, me omelö e;
Bi hwaban dö anyik möt can je iwa-
hnaihmiöny mönya.
19 E khanö u hna haikongu nya, me anyik
hmehma, me anyik hlöuhlöu:
E hnyi hnyimâkâm ta je iwahnaihmiöny
hia thithö mönya.
20 E vec hnyekuk ge hna haikongu nya;
ke iny unöngötö ge hmak:
Ke oge me halubahingen ibetengiö, ke
ba bi;
Me ûötubweli, ke oge me ca wâ bi.
21 Ke adre ham könya waada hnân ök
jeû;
Ke hnyi hnök hna beic adre me ham
könya vinega he ka ijem.
22 E so e hnân hnewe anyidra laulau hnyi
hnyimaködra;
Ke ödra ka laba khötkic, e so ame
ofific ûnyi eling.
23 E so e wadröu but ta je emaködra, m'
adre me ca wâ bi;
Me öbubuny bala bi je jebalainudra.
24 Hingâlâ but hudra ânyâm hmönyin,
Ke so he ka khöû ödra hwegien ânyâm
wathethöt.
25 E so e he ka ba wan anyidra je lap;
Ke ca he ke at ka laba hnyi umödra je
uma mano.
26 Anyin adre me ovecâ at u je hia but
kot;
Ke adre me ûhnenamö ge tenge anyin
tavat u je hia but oaatâ.
27 Bi hanen ju hulö hon anyidra hulö:
Ke so adre me ca o ka hnyi hwakecâm
ae wisa.
28 E so adre me kot degeci ödra ûnyi hnyi
tusiny möt,
Ke ca tha sihnalimidra bi me tavat ae
wisa.
29 Ke iny vec me hlöuhlöu:
Khong lö, e so he ka ogöranyi nya thö
ge ânyâm ûhömeli.
30 Oge me he ka oganâ ien Khong hnyi
khumöng.
Me olungâ e ge ole.

31 Anyin a wale thibi ae so kö Iehova hon bolok,
Wale ae hu faoiny me boûjimen bacan.
32 Adre hia but wâ hnen tavat ae menyik:
Haba öbun tavat öbun e elâm Khong, e so e he ka möt je hnyekubun.
33 Anyin a Iehova ame löng tavat ae theduoc,
K' ame ca hûkötiâ hnyat e ame ca.
34 E so e he drany me hmeledrany ka ogânâ e,
Me köiö, me ta je ûnyi hia adre me he hnyin.
35 Anyin ame he Khong ka omeli Ziona, me otilâ je taun anyi Juda;
K' adre me he ka labā e, me hu e.
36 K' ame he ka hu e hnen mâtrâniny lathnyabainy;
K' ame he tavat adre me hnyokâ ien ka labā e.

SALAMO 70.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita; hnân oânykâmeâ.

KHONG lö, logotö he ka omeli nya;
Iehova lö, logotö he ka hadruo nya.
2 E so adre me hmehma me monumonu
Tavat adre me elâm hanuk:
E so adre me ohmetuhmetu ödra me ohmehm' ödra
Tavat adre me senyin he ka okongu nya.
3 E so adre me ohmetuhmetu ödra can hwakecidra hnân hmehma gan,
Tavat adre me ha, ka habe, Ohö, öhö.
4 Ke so ame he ka senyin me hoba gam tavat hia thithö adre me elöm u;
Ke so ame he bala tavat adre me hnyokâ ânyâm ûhömeli ka ha, ka habe,
Ogânâ thö Khong.
5 Khong lö, mweimwei thö könya;
K' inye at ae vec me theduoc:
U thibi at ame hadruo nya me omeli nya;
Iehova lö, ca he ka bec.

SALAMO 71.

IEHOVA lö, oge me labageju köu:
Iny na ca he bala ju ka hmehma.
2 Omeli nya ûnyi ge hwakecâm ae wisa, me uny nya:
Tevehling nya ju, me omeli nya.
3 Hamâm bi he ka kicik hnân laba hnyin, me inye labö he bala ka hnyin:
U je hia but hûna he ka omeli nya;
Anyin a u thibi kicik me hnök hnabâ.
4 Khonguk lö, uny nya but ûnyi hnyi hnyamen at ae kong,
Ûnyi hnyi hnyamen at ae ca wisa me at ûokonguny.
5 Iehova lö, Than, u thibi hnök hna labagejon;
Oge me labageju köu, hwân k' iny tiga hidröu.
6 Ame kap tilö nya ûnyi gam hwân hnyi hna hnöku nya:
U thibi at u je hum nya but ûnyi hnyeku bai:
Oge me he bala ka oganö u.
7 Iny ûcû me ûnyi hnân lâiâ gan ka tavat ae se hia;
Ke u thibi hnök hnabâ ae hwege.
8 Ame he ka unöngötö hnyimök ge hna oganö u,
Me ge hmanenangâm hnyi je bong hia.
9 Ca he ka hna degeci nya hnyi ûen a iny hingat;
Ca hna degeci nya bi e ka hia but hwegiök.
10 Anyin ame ûsabö gak je iwahnaihmiöny mönya;
Ke haba tavat tuö hanuk adre me vhök ûhnenamö,
11 Haingödra, ka habe, A hia but Khong hna degecâ e:
Wadring dö hoton me kât e; anyin ae ba at ame he ka omelö.
12 Khong lö, ca ûsâkâûö mönya;
Khonguk lö, logotö he ka hadruo nya.
13 E so adre me he ka hmehma me hi' ödra but je iwahnaihmiöny me hanuk;
E so e he ka khaû' ödra adre me elâm he ka okongu nya ge ûhaikonguny me hlöuhlöu.
14 Ke ogo me he ka geju bala bi,
Me bi hanen tilâ ka hnyi hnök hna oganö u.
15 Ame he hnyimök ka ha gaga hwakecâm ae wisa,
Me ânyâm ûhömeli hnyi ta ogö bong;
Anyin ae ca khanö nya ûseiny e.
16 Oge me ka o hnyi man mani Iehova Than:
Oge me he ka ha thibi hwakecâm ae wisa, a hwakecâm thibi.
17 Khong lö, u je hia but nö nya hwân k' iny tiga hidröu;

Ke oge hia but omanenâ ke ne o but walang ang ânyâm ta je huliwa hnân lâiâ.
18 Eke, Khong lö, ca he ka hnö nya hnyi anyik hingat me hûen;
M' inye mē he ka omanenâ tang hwegiâm ka ke dö,
Ke manâm man ka tavat adre me he ka o.
19 Khong lö, e ti beönua hwakecâm ae wisa;
U at ame hia but ânyâ ta je ûnyi ae gan hmâ,
Khong lö, ie at ae ûcû möu?
20 Haba u at ame omanenâ köhmun je vec ae hwege ke se hia,
Me u me he ka hmetu ka omeli öhmun,
Me hum öhmun hmetu göranyai ûnyi hnyi je dok a diliny hmeledrany.
21 Bi hanen ju ka hmanenangik,
Ke hmetu bi me okahwö nya.
22 Khonguk lö, oge me he ka oganö u ge nabeli,
Wale ânyâm hnathu:
At ae Kap anyi Isaraela lö
Oge me he ka khumöng olungi u ge kitara.
23 Iny ka khumöngi u, me ame he li esongodik ka senyin gan hmâ;
Me hanuk minya, waleji u je omelö.
24 Ame he bohmök ka ha hnyi je bong ge hwakecâm ae wisa:
Anyin a ödra hmehma me monumonu tavat adre me elâm he ka okongu nya.

SALAMO 72.

Salamo anyi Solomona.

KHONG lö, ham dö ka than he ka owisa ûnyi gam,
Ke ham hwakecâm ae wisa ka nokon than.
2 E ame he ka owisa lakem ge hwakecin ae wisa,
Me latâm ae vec hoton wisa.
3 Ame he ta je bucen ka ökûâ ûsoköu hobi kâu tavat,
Me je dok minya ae hut, hnen hwakecin ae wisa.
4 E ame he ka owisa tavat ae vec hnyi hnyei,
E ame he ka omelö lakon tavat ae ba ta ûnyi,
Me thu omomono at ame ûokonguny.
5 Adre me he ka outö u ke tiga e bi seûnö,
Ke tiga e bi tehi, ke ne o but hnyi ta je dö hia.
6 E ame he ka ta helâ me we hon ta hnaönying adre sö:
E ûcû me we ame ta but ka hnyi ta hnyei.
7 Hnyi bonginy ta je bong ame he at ae wisa ka kû khulelau;
K' ame he ka gan hmâ ûsoköu ke ne o but ame aû but tehi.
8 E ame he ka musi minya ûnyi hnyi ke köiö ke ne o but ka hnyi ke köiö,
Ke ûnyi hnyi Wagewe ke ne o but ka hnyi je can hmeledrany.
9 Ame he ka nom kâu tavat adre me laba hnyi hnyebuba;
Ke ame he je iwahnaihmiöny mē ka drem kânâ.
10 Ame he je than Tasesa me je bomene ka ham ta je bwihlany;
K' ame he je than Sheba me Seba ka ham ta je fat.
11 E ke, ame he je than hia thithö ka ta ju hnyikânâi kâu:
K' ame he ta je hnyei hia ka bi athnyabainy.
12 Anyin a e ame he ka omelö at ae ba ta ûnyi e ka tenge;
Me at ae vec waleji ae ba at he ka hadruâ,
13 Ke e ame he ka betenge ge at ae vec me at ae theduoc,
K' ame he ka omelö je hanon tavat ae ba ta ûnyi.
14 E ame he ka omelö je hanudra ûnyi hnyi hwakecin ûsedö me hna okongoâ;
K' ame he ka ûnyi hnathu drödra hnyi hnyimakan:
15 M' adre me he ka möt: k' adre me he ka ham kâu goliny Sheba:
K' amo he tavat ka hic bala hobi kâu;
K' adre me he ka haisoâ e hnyi je bong hia.
16 Ame he ka hu hnyi hnyei hwit ae gan hmâ hon ban je bucen;
K' ame he ta je waniny ka bwebwet helâ me Lebanona:
K' ame he ka sot aten je taun helâ me hnaönyinginy hmeledrany.
17 Amo he ka tethmâ ien nyiele balua;
K' ame he ka e bala bi e ka tiga hu seûnö ethö:
Ke ame he ka hnahic tavat ûnyi gan;
Ame he ta ogö hnyei hia ka ha a e ame senyin.

18 E so adre me haisoi Iehova a Khong, wale Khongu Isaraela,
E thibi at ame ânyâ ta je ûnyi hnân lâiâ:
19 Ke so adre haisoâ ien ae hmanenang nyiele balua;
Ke so e unöngöt hmeledrany hia thithö ge anyin hmanenang.
Amen me Amen.

20 A um dö ta je hic hiji Davita a nöku Jese.

TUSI III.

SALAMO 73.

Salamo anyi Asafa.

EHNATHU e so hwakecin Khong kö Isaraela,
A tavat ae kalaöt hnyekudra.
2 Ke haba inya, me oge me thöthö,
A ne haûhaû but li cak.
3 Anyin oge me ciâ ge tavat bi gan,
Hnyi ûen oge me wâ hnahic anyin tavat ae kong.
4 Anyin ae ba vec hnyi anyidra mok:
Ke hwenying ut hwegiödra.
5 Adre me ca hnyi vec helâ me ke je hnyat,
K' adre me ca okongu ödra helâ me keihen.
6 Anyin a wale adre ovhekinyi ödra ge bi gan;
Adre me khavâ ûkhaûen a ûokonguny.
7 A didrut li emaködra hnen pipikhenya:
A bahihingölö je ûnykûmânen ta je hnyekudra.
8 Adre me ûhiö, me ha ûkonguny hnyi anyidra hulö:
Adre me ha biganâ.
9 Adre me fuc göranyai ka hnyi drany,
K' ame ngenu eang hmeledran je bohmödra.
10 Anyin a wale, ame hmetuhmetu jem lakeiny:
Adre me ijem je köiö hnyin utkaia ae unöngöt.
11 Haingödra, ka habe, Ame he Khong ka kâmâu ka khana?
Ke hawa, e hu wâhmakhmetoâ unyi Beönua?
12 Wâ bi, wale bi eling tavat ae kong;
Adre me laba khötkic bala bi, me se hia tot je omjehedra.
13 E hnathu, e ûnyi baû hnök hna okhalaötâ hnyekuk,
Me hinyem hnyi hwakecin ae ba hnyikongon;
14 Anyin adre me oveci nya hnyi je bong,
Me osöi nya hnyi je hnyomakatu hia.
15 Oge ne hia but ha, ka habe, Oge me he ka ha helâe;
Wâ bi, inya at ame omonoâ ta je lakom.
16 Oge ne ûnykûme deny me inye he ka khana e,
Ûnyi e ae vec könya;
17 Ke ne o but oge me o ka hnyi uma umen Khong,
Me ûnykûme thö obiny ködra.
18 E hnathu u je ip ödra hnyi je dok ae haûbaû:
U je hagut' ödra hnyikânâi ka hnyi hnaûhangö.
19 Eke, ame ie logöt ka ohi' ödra!
Adre me aû but hnen je ûnyi hnân ootâ.
20 Helâ me man bwi e ka hmak dö at,
Helaê, Than lö, u ka hmak dö, u me he ka ikiki ge hmenudra.
21 Anyin ame hiny dut hnyekuk,
K' adre me dâ li jebalainuk:
22 Iny monu ke ca khanö nya;
Iny helâ me meno hnyi hnyimâkâm.
23 Ke so bi inya bala bi unyâm:
U je kât hnyamök a metök.
24 U me he ka su nya ge hnâm hna ûhnenamö,
Ke hwaban dö e u me he ka hum nya ka hnyi hmanenang.
25 Anyin a ca hobi könya hnyi drany ethö?
Ke ba wek ge at eang hmelen ke hake u ke.
26 E sēnyin dut unyik me hnyekuk:
Khong thibi kicin hnyekuk me jekhöûk nyiele balua.
27 Anyin a wâ bi, ame he ka hia but tavat adre me ûsâkâûö möu;
U je hia but ohi' ödra hia adre me bi ûnyi monu digic u,
28 Ke haba inya, e so könya he ka hakekeny ka Khong:
Oge me hia but wia Than Iehova me me hnök hna lubaduöng,
M' oge me he ka omanenâ ânyâm ta je huliwa hia thithö.

SALAMO 74.

Salamo anyi Asafa, hnân ûnö.

KHONG lö, ieû gam u me ûdigic balua but?
Ieû ame sâ gan ânyâm hmönyin ka hnahat mamoe a em?
2 Ûnykûme ju ânyâm ûkhacaköu waleji u je ûco ehac,
Waleji u je bi hwaban me me tribu a jekhom;
Me bucen Ziona, dok u je laba hnyin.
3 Ogöranyâ thö li cam hon ta je uma ae ûnyi baû bala but,
Wale ta je ûnyi ae kong hia ame ânyâ hnen iwahnaihmiöny hnyi dok ae kap.
4 Haba ta je iwahnaihmiöny me adre me hmuhmu hnyi wanben ânyâm ûkhacaköu;
Adre me hai thö anyidra je boûdila me hnân je haten.
5 E manen dut e helâ me at ame hai thö
Ta je giwa hnyi hnyot ae wanenec.
6 Ke walang haba ta je ûnyi adre kave mecâ,
Adre me tha kot degecâ ge je gö me je hama.
7 Adre hia but thong degecâ umâm uma kap;
Adre hia but okongoâ hnyaban iâm ke ne o but ka hnyi kânâ.
8 Haingödra eû hnyi je hnyekudra, ka habe, Ötin e he ka tha walak' ödra:
Adre hia but thong degecâ je uma ûkhacaköu hia umen Khong hnyi hnyei.
9 Ate me ca wâ ta je hatöta:
E ba hmetu bi perofeta;
Ke ba at gata ame wâ ûen ame he ka bi obiny hnyin.
10 Khong lö, ke ne o but kehö ame he je iwahnaihmiöny ka ûhaikonguny?
Hawa, ame he bala bi iwahnaihmiöny ka hmi ödra iâm?
11 Hnân eû u je hom hmetu hnyamâm, wale hnyamâm a metâm?
Lau but ûnyi hnyi ûlaiâm me ohi' ödra.

12 Ke Khong thibi Tuhök kâû adrem,
At ame huliwan hna ûhömeli hnyi wanben hmeledrany.
13 U je hia but subâ luâ köiö ge tang hwegiâm:
U je tho ban ta je tanimo hnyi je köiö.
14 U je kot omomono ta je ban leviathana,
U je ham e hnân han ka tavat adre labâ hnyebuba.
15 U je khenâ luâ pupua me wadutö:
U je ohmö ta je wagewe ae gan hmâ.
16 Ânyâm bi lany ânyâm minya bi lit:
U je hia but penapena melam me seûnö.
17 U je hia but ip je hnyigöulen hmeledrany hia:
U je hia but op honivakeny me hnyeun.
18 Iehova lö, ûnykûme thö ûnyi ang, a ga hia but iwahnaihmiöny ûhaikonguny,
Ke adre hia but hmiödra iâm hnen tavat ae monu.
19 U na ca he ju ka hna halem biny ka menoiny hnyot:
Ca he bala ka hnying möt anyin lakem adre me vec.
20 Ûnykûme ju ânyâm ûhihinyköu:
Anyin ae unöngötö je dok ae menekholom eang hmeledrany ge je hnyaban ûkonguny.
21 E na ca he ju ka hmetuhmetu me hmehma tavat adre me okongoâ:
E so e he ka ogânâ iâm hnen at ame vec me at ae ba ta ûnyi.
22 Khong lö, todrö, ivinö thö hobi köu bi:
Ûnykûme ju hna haikongu u hnen at ae monu hnyi ta je bong.
23 Ca he ka hnying ifucin je iwahnaihmiöny möu:
Ame ölö bala göranyai imedien tavat adre me tot köu.

SALAMO 75.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai hnyi Al-taseth Salamo anyi Asafa, a Kkumöng.

KHONG lö, öhmun e ole köu;
Öhmun e ole, anyin a hakekeny dut iâm:
Ame ûsabö tavat ge ânyâm ta je huliwa hnân lâiâ.
2 Iny ka he ka wâ ûen adre thu,
Me oge me he ka owisa hnyi wisa.
3 Adre me oköiâ hmeledrany me tavat hia thithö adre me labâ e:
Ke oge hia but otilâ je hmolominy [Sela.
4 Haingök dö ka tavat bi gan, ka habe, Ca bi gan bi:
Me ka tavat ae kong, ka habe, Ca hai bi göranyai faoiny meno:
5 Ca ogöranyâ bi anyibun faoiny meno;
Ke ca fuc bi ke hwege nyibun.
6 Anyin a ca ûheny jimeio me jimeû,

Ke ca ûheny hwaiöu ame o but hna ogöranyâ.
7 Ke Khong thibi at owisa:
E ame ohnyikânâ ke at me ogöranyâ ke at.
8 Anyin a e hnyi hnyamö Iehova kaia, ke ame hûlûlû hangoc dö waina;
Ke unöngötö ge hna ûthueniken, ke e ame hingâlâ ûnyi hnyi hnyin e:
E hnathu ame he tavat hia ae kong hnyi hmeledrany ka drem e, me ijem kânâiny.
9 Ke oge me he ka haimanenâ nyiele balua,
Oge me he ka khumöng ogânâ Khongu Jekob.
10 Oge me he ka subâ degecâ ta je faoiny meno hia anyin tavat ae kong;
K' adre me he ka ogöranyâ li faoiny at ame ânyâ hwakecin ae wisa.

SALAMO 76.

Hobi kâu at vhik khumöng; hnyi Neginoth. Salamo anyi Asafa, a Khumöng.

EKHAN' ödra but Khong hnyi Juda:
E gan hmâ ien hnyi Isaraela.
2 Ke e bi hnyi Salema umen uma menâ,
Ke e hnyi Ziona hnyaban.
3 E ame thu degecâ eling je fanainy cafana;
Me bec, me hele vat, me vat. [Sela.
4 U hmanenang me so ûheny hnyi je bucen adre sei hnyin.
5 Adre hia but söh tavat hwege adre me mokut balua but;
Ke adre me ca wâ hmetu ta je hnyamödra hnen tavat hwege hia.
6 Khongu Jekob lö, ûnyi ge hnâm hna thawâ,
Ame tha mokut hnying kariota me hors.
7 U thibi hnân outen, wale a u:
Ke ie at ame he ka tot hnyi hnyimâkâm u ka hmönyin dö?
8 Ûnyi hnyi drany u je olöngâ hnâm hna owisa;
Ame ot bi hmeledrany me ca bwebwet,
9 Waleji hnyi hna tot hnen Khong he ka owisa,
Me omelö tavat ae hnyikânâ eang hmeledrany hia [Sela.
10 E hnathu ame he ka oganö u hnen hmönyin anyin tavat:
Ke u me he ka thawâ kolon je wathethöt.
11 Hûkölö khöbi ju, me thamuâ kö Iehova Khongubun:
E so ame he tavat hia adre me laba igigilö e ka ham je bwiblany ka at ae ûcû ke ka outen.
12 E ame he ka sö degecâ but hanon ta je tuhan:
E at hnân outen ka ta je thaniny hmeledrany.

SALAMO 77.

Hobi kâu at vhik khumöng; hoton hwakeci Jeduthun. Salamo anyi Asafa.

OGE me he ka tenge ka Khong ge ifucik;
Wale ka Khong ge hok hofuc, me e ame he ka tevehling nya.
2 Oge me elâm Khong hnyi bonginy anyik vec:
Oge me inâ hnyamök hnyi lit, me ca menâ bi;
E höcö hanuk he ka kap ûnyi hnân otubwelâ.
3 Oge me ûnykûme ge Khong, ke iny hlohlo:
Oge me ha gaga anyik vec, k' ame bahihingölö hanuk. [Sela.
4 U je ci li emakök inye hmâkâ:
Iny hlöuhlöu but, ke ca khanö nya hmetu bi he ka fuc.
5 Oge hia but ûnykûme ta je bong kâû adrem,
Wale ta je huna adrem balua.
6 Oge me ûnykûme ge anyik khumöng hnyi hnyinghet:
Oge me ûhnenamö me hnyekuk bi;
Ke haba hanuk ame ti elâm wia.
7 Hawa, ame he bala Than ka ûdigic?
K' ame ca he hmetu bi ka betenge?
8 Hawa ame hia anyin ibetengiö nyiele balua?
Hawa, ame he ka önua hnen hna ha bânâ nyiele balua?
9 Hawa, a hnying ut Khong he ka betenge?
Ke hawa, e ame hlöng ut anyin tang betenge ae menyik hnyi anyin hmönyin? [Sela.
10 Ke haingök, ka habe, Walang anyik sênyin;
Ke oge me he ka ûnykûme ta je hunainy hnyam bi a metân Beönua.
11 Oge me he ka ha gaga ta je huliwa anyi Ja;
Anyin oge me he ka ûnykûme ânyâm ta je ûnyi hnân lâiâ ûnyi adrem.

12 Ke oge me he ka ûnykûme ânyâm ta je huliwa hia,
Me ûnykûme gaga ge hnâm ta je hna ânyâ.
13 Khong lö, e bi dem gethen hnyi dok ae kap;
Ie ke khong ae gan ae ûcû me Khong?
14 U thibi Khong at ame ânyâ ta je ûnyi hnân lâiâ:
U je hia but omanenâ tang hwegiâm hnyi wanben ta je hnyei.
15 U je hia but omelö lakem ge benyâm a metâm,
Wale je mâtrâni Jekob me Josefa.
[Selâ.
16 Khong lö, a ō u but köiö;
A ō u but köiö, me ot ju.
Ame öbubuny minya je dok ae dit.
17 Ame hingölö but köiö hnen je ûlâ;
Ame lung drany:
Ame gâ thö minya ânyâm je fana.
18 E hnyi höu hwan ânyâm than;
Je hucuce adre me öumumelamâ hmeledrany:
Ke hmeledrany ame öbubuny me bwebwet.
19 E bi hnyi köiö dem gethen,
Ke eû hnyi köiö ae gan deny hnâm hna he,
Ke ca manen bi je deny je hnyeûcam.
20 U je su lakem helâ me hnahat mamoe,
Ge hnyamö Mose me Arona.

SALAMO 78.

Salamo anyi Asafa, hnân ânö.

LAKEIK lö, tevehlöng ju hnök hnanyibu:
Ta ju je hnyikönyöbun ka ta je ifucin hnyimök.
2 Oge me he ka khöng hnyimök me ûhöûcû;
Oge me he ka ha ta je hofuc ae iyong kâû adrem:
3 Waleji ta je ûnyi ate me löng me khan' öta,
Ke haba lakamöta adre me ha gaga köta.
4 Ate me ca he ka ikhâlâ ge ta je mâtrânidra,
K' adre me he ka ha gaga je hna oganö Iehova ka dö ame he ka o but,
Ke tang hwegien, me ta je ûnyi hnân lâiâ gan waleji e ame ânyâ.
5 Anyin a e ame otilâ unyi Jekob ûnyi hnân ohnatho,
K' ame omanenâ hnanyibu unyi Isaraela,
Waleji e ame hûna ka lakamöta,
M' adre me he bi ka omanenâ ka lakudra:
6 Me me khana thö hnen dö ame he ka o, a lakudra adre me he ka hnokoâ;
M' adre me he bi minya ka todrö me ha gaga ka lakudra:
7 M' adre me he ka geju ka Khong,
Me ca hnying je huliwa anyin Khong,
M' adre me he ka tuö anyin je hnanyibu:
8 M' adre me ca he ka tha ûcû me lakamödra,
Waleji dö ae ûjöng me ûkhin fuc;
Wale tavat adre me ca penapena ta je hnyekudra,
Ke ca hnathu ta je hanudra ka Khong.
9 Adre me kec dö hnyi bonginy vat
Lakon Eferaima adre penapena me hom je cafana.
10 Adre me ca vheno hna ûhihinyköu me Khong,
K' adre höcö he ka vheno anyin hnanyibu;
11 K' adre me hnying anyin ta je huliwa,
Me hnen je hna ânyâ hnân lâiâ, waleji e ame omanenâ ködra.
12 E ame ânyâ ta je ûnyi hnân lâiâ hnyi hnyimakan lakamödra,
Hnyi hnyei Aigupito, hnyi ta hnyei hnyi Zoana.
13 E ame subâ luâ köiö, me bi dedra;
Ke e ame otilâ köiö helâ me li khölöki.
14 Haba hnyi lany e ame su ödra ge ûlâ,
Ke melaminy meic hnyi je hnyinghet hia.
15 E ame tho luâ je kic hnyi hnyebuba,
Me habelidra helâke me ûnyi hnyi je dok ae dit.
16 E ame oâ minya ûnyi hnyi kic je wadutö ame hingölö
Me hingâlâ köiö helâ me je wagewe.
17 Ke so bi adre me monu bala bi kâu,
He ka thu musi anyi Beönua hnyi hnyebuba.
18 Ke adre me cubec Khong ge je hnyekudra
Hnyi hnödra hna sumatö ö 'dra meno.
19 Eke, adre me ulidro Khong;
Haingödra, ka habe, Hawa, e khana Khong he ka laulau hnyi hnyebuba?
20 Me wâ bi, e ame kot kic, me ame hingölö but köiö,
Ame bahihingölö ta je wadutö;

Ke hawa, e khana he ka ham jeû minya ?
Hawa, e ame he ka penapena utiö hobi kâu lakeiny ?
21 Anyin a wale Iehova ame löng, me ame wathethöt dö :
Ke adre hû meic unyi Jekob,
K' ame ölö bi minya hmönyin kö Isaraela ;
22 Anyin adre me ca labageju ka Khong,
Me gejon anyin ûhömeli.
23 Ke so bi e ame hûna ka ta je ûlâ ethö,
Me khöng ut ta je hwanumen drany ;
24 Ke e ame hingâlâ ûnyi ethö mana he ka ha ö 'dra,
Me ham ködra jeû ûnyi hnyi drany.
25 Haba tavat, adre me ve an jeû an tavat ae hwege :
E ame kûna ködra jeû a sekudra.
26 E ame okûâ thö ang hwei ûnyi hnyi drany :
Me lelö hwaiöu ge maniny man.
27 Ke e ame hingâlâ ködra ûnyi ethö minya utiö helâ me sesâ,
Me je meno ame gâ helâ me önyin köiö:
28 Ke e ame okoloâ hnyi wanben hnödra hna hunuma,
Igigilö ta je hnyabadra.
29 Me adre me han me sekudra hmönyin ;
Ke e ame hna but ködra wedra
30 Ke adre me ca thawâ bala bi hnödra hna weny,
Ke tiga e bi utiö hnyi je hnyimödra,
31 Me ame kû thö hmönyin anyin Khong ködra,
Me hlingâ ta je pipikhenya unyidra,
Me kot degecâ wahidröu hnyi Isaraela,
32 Ke so bi adre me tiga ânyâ hulö,
K' adre ca labageju bi hnyi anyin ta je huliwa hnân lâiâ.
33 Anyin a wale e ame ohia bongudra je bong hnyi ûnyi baû,
Ke je hunaidra hnyi ot.
34 Hnyi ûen e ame hling' ödra, me adre me elâm dö e :
Adre me hmetuhmetu, me hwege hnö Khong.
35 Ke adre me ûnykûme a Khong thibi kicidra,
Me Khong ae Beönua at ame omeli ödra.
36 Ke adre me ûtakû ge hnyimödra kâu,
Ke thoi kâu ge je bohmödra.
37 Anyin ae ca wisa hnyekudra kâu,
K' adre me ca hnathu bi ka hnyi hna ûhihinyköu mē.
38 Ke e at ae unöngöt ge ibetengiö, me e ame thang anyidra hulö, k' ame ca ohi' ödra bi :
Eke, e ame osehia ohmeto anyin hmönyin,
Ke ame ca oubâhlâ anyin wathethöt.
39 Ke e ame ûnykûme a ödra tavat bi ;
A ang ame he but, k' ame ca hmetu but.
40 Ke ti se hia hnödra hna ukhin fuc mâu hnyi hnyebuba,
Me ojâtâ hnyekon hnyi hnyot !
41 Ke adre me hmetuhmetu me cubec Khong,
Me haiûhnyûkongoâ At ae Kap anyi Isaraela.
42 Adre me ca ûnykûme bi hnyamen,
Me bong waleji e ame omeli ödra hnyin ûnyi ge iwahnaihmiöny.
43 Me hnen hna otilâ hnyi Aigupito anyin ta je haten,
Me anyin ta je ûnyi hnân lâiâ hnyi ta hnyei hnyi Zoana ;
44 Me wia anyidra je wagewe, me me dra bi,
Me anyidra ta je di, m' adre me ca he hmetu ka ic.
45 E ame kunâ ködra ta je nöng he ka ûlû' ödra ;
Me je rana he ka ohi' ödra.
46 Ke e ame ham troban ta idra ka ta je ihmâ
Me anyidra huliwa ka ta je wahamon.
47 E ame omoko haledra je vine ge we ae wahma,
Me haledra ta je ûö sukamore ge megic.
48 E ame hna but minya haledra ta je meno ka we ae wahma,
Me je hnahat haledra ka ta je hucuce.
49 E ame kunâ ködra hlönginy anyin wathethöt,
A hmönyin, me wathethöt, me vec,
A je hna kunâ ae kong.
50 E ame bi gethen deny anyin hmönyin ;
E ame ca hom behânâ hanudra ge mok,
E ame hna but anyidra möt ka mok ae cap ;
51 Me hlingâ watö hnyi Aigupito,
Je wahwege ae nua hnyi je uma mano umö Hama :
52 Ke e ame lelö lakeiny helâ me je mamoe,
Me su ödra hnyi hnyebuba helâ me hnahat meno.
53 Ke e ame su ödra til' ödra wia, m' adre me ca ot bi :
Ke ame hûlûlûâ je iwahnaihmiöny mödra hnen köiö.

54 Ke e ame hum ödra ka hnyi baten anyin dok ae kap,
Wale becen ang, a ûco hnen hnyamen a metân.
55 E ame obâ aten ke je hnyei hnyi hnyimaködra,
Me ve khene idra hnen tulut,
Me olabā je tribu Isaraela hnyi umödra je uma mano,
56 Ke so bi adre me cubec me ûkhin fuc me Khong ae Beönua,
Me ca vheno bi hnen je hna ohnatho.
57 Ke adre me hmetuhmetu me iyâwâ helâ me lakamödra :
Adre me saû but helâ me cafana ame önua.
58 Anyin a adre me ohmönyinâ e ge anyidra je dok ae görany,
Me ociâ e ge anyidra je hnatheat,
59 Ke haba Khong ame löng, me e ame hmönyin,
Me ame ti ikikiâ at Isaraela :
60 Me e ame hna degecâ uma hnyi Silo,
Waleji uma mano e ame otilâ unyin tavat ;
61 Me hna anyin hwege ka hnyi hwenbâ,
Ke hmanenanginy ka hnyi hnyamen iwahnaihmiöny.
62 E ame hna but minya lakeiny ka hnyi hele vat ;
Ke e ame hmönyin ka jekhon.
63 Haba meic ame an wahidröu unyidra ;
Ke ba khumönginy faipoipo ge wahlu.
64 Ame ta but anyidra tavat bihut ge hele vat ;
K' ame ca tengi' ödra hnen anyidrin ta je safac.
65 Waleling me me hmak dö Than helâ me at ame mokut,
Helâ me at ae hwege ame kuku can ame ic waina.
66 Ke e ame kot tilâ ta je iwahnaihmiöny mē hnyi kec a ödra :
Me hn' ödra hnân taben ûhiö nyiele balua.
67 Ke haba khaca, e ame hom behânâ uma mano umö Josefa,
K' ame ca ûca bi tribu Eferaima ;
68 Ke e ame ûca tribu Juda,
Wale bucen Ziona e ame hnyok kâu.
69 Ke e ame op umen uma kap helâ me je dok ae görany,
Helâ me hmeledrany waleji e ame otethmâ nyiele balua.
70 E ame ûca minya Davita me me athnyabainy,
K' ame hom but e ûnyi hnyi je haginy mamoe :
71 E ame hom e ûnyi hnyi hnen hna he hoton je mamoe ame ûasin,
Me me haö Jekob a lakeiny, me Isaraela wale jekhon.
72 Me e ame haödra hoton wisainy hnyekon :
Me su ödra hnen metâiny li hnyamen.

SALAMO 79.

Salamo anyi Asafa.

KHONG lö, ame o but aten ke je hnyei ka hnyi em ;
Adre hia but okongoâ umâm uma ae kap ;
Adre hia but tho Jerusalema me me vetaûnyi but.
2 Adre hia but ham ta je unyin lathnyabaem me hnân an ta je meno ame gâ ethö,
Wale viny ânyâm wakap ka ta je menoiny hmeledrany.
3 Adre hia but hingâlâ drödra helâ me köiö igigilö Jerusalema ;
Ke ba at he ka konim ödra.
4 Adre haikongu öhmun tavat adre me laba kakekenyi öhmun,
Adre me ûtuböny me hluma hnen tavat adre me laba igigili öhmun.
5 Iehova lö, ke ne o but kehö, u me he bala ka hmönyin ?
Ame he ânyâm ciâ ka ubâhlâ helâ me meic ?
6 Hingâlâ but ânyâm wathethöt ka tavat ae ca khan' ödra u,
Me ka ta je dokhu waleji adre me ca hawâ iâm.
7 Anyin adre hia but ön Jekob,
Me kia degecâ bi hnyaban.
8 Ca ûnykûme köhmun can ta je hulö anyin lakamöhmun :
E so e ie he ânyâm je tang betenge ka outhmoki öhmun,
Anyin adre me hom ûhnyûkongo hwegiöhmun.
9 Khongon melihmuu lö, hadru' öhmun dö can hmanenanginy iâm :
Ke thöng öhmun dö, me ohia anyihmun je hulö ge iâm,
10 Hnân eû ame he ta je hnyei ka ha, ka habe, Ewa Khongudrin ?
E so e ka manen dut hnyi ta je hnyei hnyi hnyimaköhmun.

Hna bi hwaban dra dren lathnyabaem
adre hingâlâ.
11 E so e ame o but ka hnyi hnyimâkâm
mâng anyin tavat adre ca ;
Omelö tavat adre me kunâ he ka mok
hoton ûganiny manâm man ;
12 Ke bi hwaban ju a oseven ka hnyi
ûlainy tavat adre me laba hakekenyi
öhmun
Hnödra hna haikongoâ, adre me haikongu u gan Than.
13 Me haba öhmun je lakem, me je mamoeiny em hnyei,
Öhmun e he ka ole köu nyiele balua :
K' öhmun e he ka haimemenâ hnân
oganö u ka ta je dö.

SALAMO 80.

Hobi kâu at vhik khumöng : adre hai hnyi Sosani-Edutha. Salamo anyi Asafa.

AT tue mamoe a Isaraela lö, loug ju,
At ame su Josefa helâ me hnahat
mamoe ;
At ame laba hon li kerubi, öumumelamâ
but.
2 Bwebwelâ thö tang hwegiâm hnyi hnyimakö Eferaima, me Beniamina, me
Manase,
Me o but jem he ka omeli öhmun.
3 Khong lö, ohmetu öhmun ju ;
Me öumumelamâ thö hnyimâkâm, m'
öhmun e he ka möt.

4 Iehova lö, Khongon sabaoth,
U me he ka hmönyin ke ne o but kehö
ge hic hijin lakem ?
5 U je hia but haödra ge jeûiny tenge
Me habelidra gan hmâ ge deköien ecmak.
6 U je otil' öhmun hnân iwatretra ka
tavat adre me laba hakekenyi öhmun :
K' ame hluma je iwahnaihmiöny möhmun.
7 Khongon sabaoth lö, ohmetu öhmun ju ;
Ke omelamâ thö hnyimâkâm me öhmun e he ka möt.

8 U je hom vine ûnyi Aigupito :
U je obâ je hnyei, me ta ju e hnyin.
9 U je bi hnyimakan e,
Me ame hwân dut me öunöngötâ hnyei.
10 Ame khavâ je bucen hnen hmenon,
Ke je vheiny e, helâ me je arasi anyin
Khong.
11 Ame hlau ta je anginy ke ne o but hnyi
köiö,
Me je vheiny ke ne o but hnyi Wagewe.
12 Ieû gam u je kia degecâ haginy je hak,
Me adre me tau e hnen tavat hia adre
me gethen eling ?
13 Ame oloû usukia e hnen buakainy hnyot,
Me an e hnen menoiny hnyot.
14 Khongon sabaoth lö, Ö u hmetu ju :
Wâ ju ûnyi hnyi drany, me wâ me senâ
vine ang,
15 Ke tuö ju hna ta hnen hnyamâm a
metâm,
Me anginy u je hat hobi köu bi.
16 Adre thong degecâ e ge meic, ke adre
sö degecâ :
A hi' ödra but ge hna û ödra hnen
hnyimâkâm.
17 E so e bala bi hnyamâm hon aten a
hnyamâm a metâm
Hon lakon at waleji u je hat hobi köu
bi.
18 Me öhmun e ca he ka hmetu gam :
Omeli öhmun ju, m' öhmun e he ka
hawâ iâm.
19 Iehova lö, Khongon sabaoth, ohmetu
öhmun ju ;
Omelamâ thö hnyimâkâm, m' öhmun e
möt ut.

SALAMO 81.

Hobi kâu at vhik khumöng : adre hai hnyi Gitith. Salamo anyi Asafa.

KHUMÖNG hwege thö ka Khongon
tang hwegiöta :
Hongot senyin dö ka Khongu Jekob.
2 Vec dö salamo, ke hom jem bwinybet,
Me kitara a adre me belöng, me nabela
minya.
3 Tûâ thö trutru hnyi ûlabainy tehi,
Hnyi tehi a bekhöt hnyi bongon anyita
bijeu ac ûnyi hnathu.
4 Anyin a hnanyibu ling kö Isaraela,
Hna hûna hnen Khongu Jekob.
5 E ame otilâ e unyi Josefa hnân ohnathoâ,
Hnyi ûheny dut hnyi hnyei Aigupito :
Waleji hnyi ûen oge me löng hwan
hnyei ae ca khanö nya.
6 Oge me uny jut hok ûnyi hnyi li
abenyin :
Adre thang li hnyamen ûnyi hnyi tang.
7 U je khöû hnyi vec, me oge me omeli u ;
Oge me thu köu ûnyi hnyi dok ae iyong,
a umen hwan than ;
Oge me cubic u hnyi je köien Meriba.
[Sela.

8 Lakeik lö, löng ju, me oge me he ka ha
cicö köu: Isaraela lö, u na he ju ang
ka löng könya!
9 Ame ca he ka e unyâm ke khong
kanyua;
Ke u me ca he ka khudrung ka khongon
ke hnyei.
10 Inya thibi Iehova Khongom,
At ame hum u but ûnyi hnyi hnyei
Aigupito:
Memang gan hmâ but hnyimâm, me
oge me he bi ka öunöngötâ e.
11 Ke haba lakeik adre me ca löng ifucik;
K' ame ca ogö nya bi Isaraela.
12 Me oge me hn' ödra but ka hnyi ikikiny
ta je hnyekudra bi,
M' adre me he ka vheno bala bi ta je
ûnykûmenödra.
13 E na he ju lakeik ha ling nya,
Me vheno dek je gethen hnen at Isara-
ela!
14 Oge me he ka ie ngâ je iwahnaihmiöny
mödra,
Me wia ju hnyamök ka tavat adre me
oveci ödra.
15 Ame he tavat adre me hûkötiö Iehova
he ka iyâu kâu;
K' ame he ka tethmâ balua bi bongudra
je bong.
16 Ke e ame he ka haödra ge hwit ae ti
so:
Me osekuni u ge hani ûnyi hnyi kic.

SALAMO 82.

Salamo anyi Asafa.

KHONG ame tot hnyi ûkhacaköu anyin
Khong;
E ame owisa hnyi wanben ta je khong.
2 Ke ne o but kehö öbun e he ka owisa
hwalö,
Me bi haten tavat ae monu? [Sela.
3 Owisa thö ka at ae sënyin me nakahme:
Ânyâ thö wisa ka at ae vec me at ae
theduoc.
4 Omelö at ae sënyin me ba ta ûnyi:
Thöng ödra bi ûnyi hnyi hnyamen tavat
ae kong.
5 E ca khan' ödra, ke ca wâhmakhmeto bi;
Adre me ngenu hnyi menekholom:
Ame bwebwet hia thö je taben hmele-
drany.
6 Haingök, ka habe, Öbun je khong,
Ke öbun hia je lakon Beönua.
7 Ke so bi öbun e he ka mok helâ me
tavat,
Me ta helâ me ta je than.
8 Khong lö, todrö, owisa thö hmeledrany:
Anyin ame he ka hu gam ta je hnyei
hia thithö.

SALAMO 83.

Khumöng wale Salamo anyi Asafa.

KHONG lö, ca laba hnyibû bi:
Khong lö, ca hum bi, ke ca laba
hmâ bi.
2 Anyin a wâ ju, a imonumonuny je iwa-
hnaihmiöny möu:
Ke haba tavat adre me hûkötiö u adre
hia but ogöranyâ je bödra.
3 Adre me vak wia he ka okongoâ lakem,
Me ûhanyinyâ ge tavat u je ikhâlâ.
4 Adre hia but ha, ka habe, Ötin e he
ka ohi' ödra me me ca hnyei hmetu
bi;
M' adre me ca he hmetu ka ûnykûme
iö Isaraela.
5 Anyin adre hia but tha ûhanyinyâ
hwegeâ;
Ke adre me ohmâ ûhihinyköu ûö bi
ûnyi möu:
6 Je uma mano umö Edoma, me at Isa-
maela;
Me Moaba, me at Hagara;
7 Me Gebal, me Amona, me Amaleka;
Me Filisiti, tha e me tavat aten Turo:
8 Ke ame ûkhacaköu mödra Asuria;
K' adre hia but hom hadruâ laku Lota.
[Sela.
9 Ânyâ thö ködra helâji me hna ânyâ kö
Midiana;
Me Sisera, me Jabin, hnyi wagewe
Kisona:
10 Waleji adre ohi' ödra hnyi Eni-dora;
Adre me wi' ödra me me helâ me tatet
hobi kâu kânâ.
11 Öûco ju ta je tuhödra me Oreba me
Zeeba;
Eke, öûco ju je tuhödra hia me Zeba
me Zalemuna:
12 Waleji tavat adre me ha, ka habe, E so
ate me hûgûnâ
Je hnyei iny Khong.
13 Khonguk lö, oûcû ödra me sesâ ame
khenyi ge ang;
Me thatûnyin hwit ame oû ang dö.
14 Me meic at ame thong hnyot,
Me bâhlân meic at ame thong je bucen;
15 Helâe u me he ka hnu ödra til' ödra ge
ânyâm höu,
Me ooti ödra ge ânyâm weneû.

16 Iehova lö, tube ju je hnyimaködra ge
hmehma;
M' adre me he ka elâm iâm.
17 E so adre me he bala ka hmehma me
ot;
Eke, e so adre me he ka hmak, me hia
but:
18 Me me khan' ödra a u thibi, wale a iâm
IEHOVA,
At ae Beönua hon hmeledrany hia
thithö.

SALAMO 84.

Hobi kâu at vhik khumöng; adre hai hnyi Gitith. Salamo anyin laku Kora.

IEHOVA tuhan sabaoth lö,
Shaiba ge soiny umâm je uma menâ!
2 Ame ti weny hanuk, eke, ame mokhon
ae behe ka hnyi je hnyeule Iehova;
Ame khumöng senyin hnyekuk me vik
ka Khong ae möt.
3 Eke, a wâ but wahelö hâûen,
Ke wahalep ame wâ dok he ka hnokoâ
hnyin,
Wale ânyâm je taben hut, Iehova tuhan
sabaoth,
Tuhök me Khonguk.
4 Hnahic hnen tavat adre me laba hnyin
umâm uma:
Adre me he ka oganö u bala. [Sela.
5 Hnahic hnen at at ae hwege gam;
Eû bi hnyi hnyekon hna cit gethen
ame he Ziona ai.
6 Ame he hnyi wanben thopiny Tenge,
adre me ânyâ e me hnân je hna pupu-
ainy köiö;
Eke, haba we a bân ame tube e ge je
hnahic.
7 Adre me he ka hwege tot,
Adre me ve manen dut hnyi hnyimakan
Khong hnyi Ziona.
8 Iehova lö, Khongon sabaoth, löng ju
hijik hic:
Khongu Jekob lö, tevehlöng ju. [Sela.
9 Khong a becihmun lö, bwele but,
Me wâ hnyimakan at u je hû.
10 Anyin ae so bong a khaca hnyin je
hnyeulem, hon je bong a wan thauzan.
E beönua soiny könya he ka tuö hwa-
numen uma umen Khonguk,
Hou he ka laba eiö hnyin je uma mano
umen tavat ae kong.
11 Anyin a Iehova Khong seûnö me bec:
Ame he Iehova ka ham betenge me
hmanenang:
E ame ca he ka behânâ ke ûnyi ae so ge
tavat adre me vheno wisa.
12 Iehova tuhan sabaoth lö,
Hnahic hnen at ame labageju köu.

SALAMO 85.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyin laku Kora.

IEHOVA lö, u je hia but betenge ka em
hnyei:
U je hia but ohmetuhmetu Jekob ûheny
hnyi hna bâ.
2 U je hia but thang degecâ hulö anyin
lakem,
U je hia but tube hia anyidra ta je
monu. [Sela.
3 U je hia but hom degecâ hia ânyâm
wathethöt:
U je hia but hwiö ûnyi hnyi ânyâm
hmönyin ae hlöng.
4 Khong at ame omeli öhmun lö, hwi'
öhmun ju,
Ke oumo ânyâm hmönyin köhmun,
5 Hawa, u me he bala ka hmönyâm köh-
mun?
U me he ka obeûâ ânyâm hmönyin ka
ta je dö hia?
6 Hawa, u me ca he hmetu bi ka omeli
öhmun:
Me me he bi lakem ka senyin gam?
7 Iehova lö, omanenâ thö köhmun ânyâm
ibetengiö,
Me ham köhmun ânyâm ûhömeli.
8 Oge me he ka löng hna ha hnen Khong
ae Iehova:
Anyin a e ame he ka ha ûsoköu ka
lakeiny me anyin wakap:
Ke so adre me ca he hmetu bi ka hwa-
kecidra ae monu.
9 E hnathu e hakekeny ka tavat adre me
outen e anyin ûhömeli;
Me me he hmanenang ka labā ita hnyei.
10 A ûkhanö thö ibetengiö me hnathu;
A ûcimhnyimak dö wisa me ûsoköu.
11 Ame kû thö hnathu ûnyi hnyi hmele-
drany;
Ke haba wisa ame selat jem ethö hnyi
drany.
12 Eke, Iehova ame he ka ham ûnyi ae
so;
K' ame he ita hnyei ka widrany.
13 Ame he hwakecin ae wisa ka he hnyi
hnyimakan;
Me ame he ka ânyâ deny li hnyeûcan
me me gethen he ka he hnyin.

SALAMO 86.

Hic hiji Davita.

IEHOVA lö, ta jem hnyikönyâm, me thu könya;
Anyin a iny vec me theduoc.
2 Tuö ju hanuk; anyin a inya ang at ot köu:
Khonguk lö, ö u omelö thö athnyabaem, at ame labageju köu.
3 Than lö, betenge ju gak;
Anyin oge me hongot bala köu hnyi je bong.
4 Osenyinâ thö hanon athnyabaem;
Anyin oge me ogöranyâ hanuk köu Than.
5 Anyin a Than lö, u thibi at ae so, me at ame thang,
Me se hia ibetengiö ködra hia adre me hongot köu.
6 Iehova lö, tevehlöng ju hijik hic;
Me löng ju hok hwakhöû.
7 Hnyi bonginy anyik vec, oge me he ka hongot köu;
Anyin a u me he ka thu könya.
8 Than lö, e ba at ae ûcû möu ge ta je khong;
Ke ba je huliwa ae ûcû me ânyâm ta je huliwa.
9 Than lö, ame he ta je hnyei hia thithö u je op ka o me khudrung ju hnyi hnyimâkâm,
Me adre me he ka ogânâ iâm.
10 Anyin a u gan, me at ame ânyâ je ûnyi hnân lâiâ:
U thibi Khong a khaca.
11 Iehova lö, nö nya thö ge dem gethen; oge me he ka vheno ânyâm hnathu:
Othabongonâ ju hnyekuk me inye ot ge iâm.
12 Than a Khonguk lö, oge me he ka oganö u ge hnyekuk ae bekhöt;
Ke oge me he bala ka olungâ iâm.
13 Anyin ae gan hmâ ânyâm betenge könya:
Ke u je hia but thang hanuk ûnyi hnyi erkemok ae dit hmönyin.
14 Khong lö, ame tot könya tavat bi gan,
Ke ame elâm hanuk hnen ûkhacaköu anyin tavat ûokonguny,
K' adre me ca ip u hnyi hnyimaködra.
15 Than lö, u thibi Khongon ibetengiö me betenge baû,
At ame ca ie hmönyin bi, ke ti hu gam ibetengiö me hnathu.
16 Ö u hwiö thö könya me betenge gak:
Hna but hwegiâm ka athnyabaem,
Me omelö nokon baga athnyabaem a momo.
17 Omanenâ thö könya haten ae sa;
Me me he ka wâ me hmehma bi hnen tavat adre me hûkötiö nya,
Anyin a u Iehova at ame hadruo nya, me otubweli nya.

SALAMO 87.

Salamo anyin laku Kora, a Khumöng.

ETHÖ hnyi je bucen ae kap taben.
2 Iehova ame ti beweny je homagöuleny Ziona,
Hon ta je hnyaba Jekob hia thithö.
3 Taun anyin Khong lö,
Adre me ha ta je hofuc ae hmanenang gam. [Sela.
4 Oge me he ka haiö Rahaba, me Babulona a unyin tavat ae khan' ödra inya:
Wâ bi Filisiti me Turo, tha ödru me Aithiop;
Walang at adre hnokoâ eling.
5 Eke, adre me he ka ha ga Ziona, ka habe, Adre me hnokoâ eling at ang ame ne at e;
Ke ame he ka otethmâ e hnö Beönua.
6 Ame he Iehova ka aû, e ka sihnalimen ta je hnyei, ka habe,
Walang at adre me hnokoâ eling. [Sela.
7 Ke haba tavat khumöng, me tavat minya biâ, adre me he ka ha, ka habe,
E unyâm anyik je pupua hia thithö.

SALAMO 88.

Khumöng wale Salamo anyin je laku Kora; hobi kâu at vhik khumöng: adre hai hnyi Mahalatha Leanotha. Salamo hnân ûnö anyi Hemana at Ezera.

IEHOVA lö, Khongon melik,
Oge hia but hongot köu hnyi lany me lit:
2 E so e ölö thö hijik hic hnyi hnyimâkâm;
Ta ju hnyikonyâm ka hok hwatenge:
3 Anyin ae unöngötö hanuk ge je vec:
Ke ame hakekeny anyik möt erkemok ai.
4 Adre me tha öû nya me tavat adre me utut ka hnyi thop;
Iny ûcû me at ae ba at hnân hadruâ e:
5 Wale at adre hna baûâ unyin je komok,
Helâ me tavat adre hia but hlingâ adre me mokut hnyin erkemok,

Waleji u me ca ûnykûme hmetu bi ;
K' adre subâ degecâ bi ûnyi hnyi hnyamâm.
6 U je hia but ip nya hnyi thop ae dit hmönyin,
Hnyi je dok ae menkholom, hnyi je dok ae dit.
7 E hmak hmönyin huk ânyâm hmönyin,
Ke u je hia but oveci nya ge ânyâm ta je waköiö hia thithö. [Sela.
8 U je hia but öûsâkâûöâ je liamewainy mönya ;
Ke u je hia but okûâ ködra he ka ikiki nya :
Adre hia but theling nya, ke ca khanö nya hmetu he ka dit ut.
9 A jok ut li emaközk can vec :
Iehova lö, oge hia but hawo u hnyi je bong,
Oge hia but inâ li hnyamök köu.
10 Hawa, u me he ka omanenâ ta je ûnyi hnân lâiâ ka tavat a mokcu ?
Hawa, ame he ta je komok ka tot me oganö u ? [Sela.
11 Hawa, adre me he ka ha ânyâm ibetengiö eû hnyi erkemok ?
Me ânyâm hnathu hnyi Hnaûhangö ?
12 Hawa, adre me he ka wâ ânyâm ta je ûnyi hnân lâiâ hnyi menekolom ?
Me ânyâm wisa hnyi hnyei adre me hnying hnyin ?
13 Iehova lö, oge hia but tenge köu,
Ke ame he ka ölö ka hnyi hnyimâkâm hnyi je hnyomakatu hijic hic.
14 Iehova lö, ieû gam u me degec hanuk ?
Ieû gam u me ikhâlâ hnyimâkâm gak ?
15 Iny vec ut me mok hwân k' iny tiga wanakat :
K' ame gâuk hnyi ûen oge vheno ânyâm ta je ûnyi hnân outen.
16 A hia but hûlûlûö nya hnen ânyâm wathethöt ae gan hmâ ;
Ame subâ degeci nya ge je ûnyi hnân ootâ ûnyi gam.
17 Adre me igigili nya hnyi je bong helâ me köiö ;
Adre me tha ûtitilen könya.
18 U je hia but öûsâkâûöâ at ame betenge gak me hanök,
Ke u je ip hnyi menekholom liamewaeny mönya.

SALAMO 89.

Salamo hnân ânö anyi Ethana at Ezera.

OGE me he bi nya ka khumöngö ibetengiö anyi Iehova nyiele balua :
Oge me he ka omanenâ ânyâm hnathu ge hnyimök ka ta je dö hia.
2 Anyin a oge hia but ha, ka habe, Adre me he ka op göranyai Betenge baû nyiele balua ;
U me he ka otethmâ ânyâm hnathu hnyi je drany.

3 Oge hia but ûhihinyköu me hnök hna ûca,
Oge hia but khemanyin kö Davita athnyabaik, ka habe,
4 Oge me he ka otethmâ je mâtranâm nyiele balua,
Me otilâ ânyâm theron ke ne o but hnyi ta je dö hia. [Sela.
5 Iehova lö, ame he ta je drany ka olungâ ânyâm ta je ûnyi hnân lâiâ ;
Me ânyâm hnathu minya hnyi ûkhacaköu anyin wakap.
6 Anyin a ie ke at ethö hnyi drany ae ûcû me Iehova ?
Ie ke at unyin lakon tavat ae hwege ae ûcû me Iehova,
7 Wale Khong adre outen hnyi ûkhacaköu anyin wakap,
Me hnân outen hudra hia adre me laba igigilö e ?
8 Iehova lö, Khongon sabaoth,
Ja lö, ie at ae ûcû möu, at ae man ?
Ke ame igigili u ânyâm hnathu.
9 U je musö hmanenanginy köiö :
E ka o thö ta je waköiöiny, u thibi at ame otahauâ.
10 U je hia but thuthu omomonu Rahaba, helâ me at adre hia but hlingâ ;
U je hia but oveseâ je iwahnaihmiöny möu ge hnyamâm ae hwege.
11 Ânyâm drany me hmeledrany minya ;
Me hon kânâ me unöngötiny, u je bi taben e.
12 Haba hwadrö me hwaiöu me u je up li dok e :
Tabora me Heremona ame senyinâ iâm.
13 E hwege hmönyin hnyamâm :
E man benyâm, ke görany hnyamâm a metâm.
14 Haba taben ânyâm theron me wisa me hna owisa :
Ame he ibetengiö me hnathu ka bân hnyi hnyimâkâm.
15 Hnahic hnen hnyei a löng ut hwan senyin :
Iehova lö, adre me he hnyi melaminy hnyimâkâm.
16 Adre me senyin hnyi je bong hia ge iâm :

Ke adre me ogöranyi ödra hnyi hwakecin ae wisa ûnyi gam.
17 Anyin a u thibi hmanenanginy hwegiödra:
Ke adre me he ka ogöranyâ anyihmun faoiny meno hnyi ânyâm ibetengiö.
18 Anyin a e unyi Iehova becihmun
Ke tuhöhmun unyin At ae Kap anyi Isaraela.

19 U je ha eji ka latâm ae kap deny hna omanenâ,
Haingâm, ka habe, Oge hia but ip ûhadruo unyin at ae hwege;
Oge hia but ogöranyâ hna ûca unyin tavat.
20 Oge hia but ō Davita athnyabaik;
Me hû e ge anyik wakaco ae kap:
21 Ame he bala hnyamök ka tha e mē;
K' ame he benyik ka ohwegiâ e.
22 Ame ca he iwahnaihmiöny ka okongoâ e;
K' ame ca he nokon at ae kong ka ovecâ e.
23 Ke oge me he ka kot omomono hnyi hnyimakan ta je iwahnaihmiöny mē,
Me kot tavat adre me hûkötiâ e.
24 Ke ame he ka tha e me anyik hnathu me anyik ibetengiö;
K' adre me he ka ogöranyâ anyin faoiny meno hnyi iök.
25 Oge me he ka otilâ minya hnyamen hon köiö
Me hnyamen a metân hon je wagewe.
26 E ame he ka hawo nya, ka habe, U thibi kamök,
Me Khonguk, me kiciny melik.
27 Ke oge me he ka wia e me me nökuk a bân,
At ae beönua hon je than eang hmeledrany.
28 Oge me he bala ka tuö anyik ibetengiö hobi kâu e,
K'ame he ka tethmâ anyik ûhihinyköu unyin.
29 Ke oge me he ka otethmâ je mâtrâniny nyiele balua,
Me anyin theron helâ me ta je bong hnyi drany.
30 A ne he lakon ka hna degecâ anyik hnanyibu,
Ke ca vheno hnök je hna owisa;
31 Adre me ne hanyâûâ hnök je hna otilâ,
Me ca tuö anyik ta je hnanyibu;
32 Awe, oge me he bi nya ka bi hwaban hnödra ta je hna hanyâûâ ge osö,
Me anyidrin ta je hulö ge ta je hna hmatā.
33 Ke so bi, oge me ca he ka hom anyik betenge hia ûnyi gan,
Me ohaûâ anyik hnathu.
34 Oge me ca he ka oûnyibaûâ anyik ûhihinyköu,
Ke oge me ca he ka wia hofuc ame he but ûnyi hnyi li esongodik.
35 Oge hia but okhaca khemanyin hnyi hwakecik ae kap;
Oge me ca he ka thoi kö Davita;
36 Ame he ka tethmâ je mâtrâniny nyiele balua,
Me anyin theron helâ me seûnö hnyi hnyimakök.
37 Ame he ka tethmâ balua e bi helâ me tehi,
Me helâ me ûnyi hnân ohnathoâ ae hnathu hnyi drany. [Sela.

38 Ke u je hia but hna degecâ me ounyibaûâ,
Ke u je hia but hmönyin ka at u je hû.
39 U je hia but hûkötiâ hna ûhihinyköu me athnyabaem;
U je hia but okongoâ anyin korona hnyikânâi.
40 U je hia but kia haginy je hak hia;
U je hia but okongoâ anyin je hnabâ.
41 Adre me söh e hnen tavat, hia adre me vheno gethen:
Adre me hiâ e hnen tavat adre me laba hakekenyâ e.
42 U je hia but ogöranyâ hnyamen a metân tavat adre me ovecâ e;
U je hia but osenyinâ ta je iwahmaihmiöny hia mē.
43 Eke, u je öönua homakan anyin hele vat,
Me ca otethmâ e hnyi vat.
44 U je hia but ohia anyin hmanenang,
Me hagutâ hnyikânâi anyin theron.
45 U je hia but owakhaletâ je bonginy hidröu a e:
U je hia but tube e ge hmehma. [Sela.
46 Iehova lö, ke ne o but kehö, hawa u me he ka ikhölö u nyiele balua?
Ke ne o but kehö ame he ânyâm hmönyin ka ubâhlâ helâ me meic?
47 Ö u ûnykûme ju ae okhulit bonguk ta je bong:
Ieû gam u je hia but op gufa lakon tavat hia thithö!
48 Ie at ame he ka möt, k' ame ca he ka wâ mok bi,

At ame he bi ka omelö hanon ûnyi hnyi
hnyamen erkemok? [Sela.
49 Than lö, ewa ânyâm tang betenge ehac,
Waleji u je khemanyin kö Davita hnyi
anyâm hnathu?
50 Than lö, ûnykûme ju hnödra hna hiâ
lathnyabaem;
Me hnök hna kap tilâ hnyi ûlaik hna
ûhiö hnen ta ogö hnyei hia;
51 Iehova lö, ânyâm ta je iwahnaihmiöny
adre me ûhiö,
Waleji hnyi hnödra hna ûhiö ta je hna
okca anyin at u je hû.
52 E so he ka haisoi Iehova thö nyiele
balua. Amen, me Amen.

TUSI IV.

SALAMO 90.

Hic hiji Mose a athnyabainy Khong.

THAN lö, u thibi hnyabahmun
Hnyi je dö hia.
2 Adre me tiga ca hnokoâ ta je bucen,
K' u tiga ca op hmeleledrany me hon
kânâ,
Waleji hwân adrem balua ke ne o but
nyiele balua, u thibi Khong.
3 U je wia at me me sesâiny kânâ;
Me ha, ka habe, Hmetuhmetu ju öbun
lakon tavat.
4 Anyin ae ûcû hnyi hnyimâkâm ta je
huna a wan thauzan,
Me bong et waleji a hia but,
Me helâ me ke hna hmak hnyi lit.
5 U je hom degeci ödra helâ me hnen di;
ödra ûcû me at ame mokut:
Hnyi hnyomakatu ödra ûcû me hna-
önying ame kû wia.
6 Haba hnyi hnyomakatu e ame kû hlau,
me kû wia;
Ke haba hnyi sahac adre me subâ e,
me ame meleca thö.
7 Anyin a adre oû öhmun hnyi ânyâm
hmönyin,
Ke adre oveci öhmun hnyi ânyâm wa-
thethöt.
8 U je hia but ip anyihmun ta je monu
hnyi hnyimâkâm,
Me ta je monu gahmun ae iyong hnyi
melaminy hnyimâkâm.
9 Ame hia gaga bonguhmun ta je bong hia
hnyi ânyâm hmönyin:
Amo hia tot ta je hunaihmun helâ me
hna ha hofuc.
10 Haba ta je bonginy ta je hunaihmun,
me sevente ta je huna,
K' ame ne eite ta je huna, e ka hwege at;
Ke so bi e huliwa me hlöuhlöu hmanen-
angidra;
Anyin a ame ie hia but, me öhmun e
did ut.
11 Ie at ame wâhmakhmetoâ hwegien
hmönyin gam,
Me ânyâm wathethöt, hoton hna outö
u hnyi tulut ae ûcû köu?
12 Ö u he ju ka n' öhmun he ka aû bongu-
hmun ta je bong,
Me me he ka ve hu gahmun hnyok ae
metâ.
13 Iehova lö, metu ju; ke ne o but kehö?
E so u ma ietra ge ta je lathnyabaem.
14 Ö u osekuni öhmun dö hnyi je hnoma-
katu ge ânyâm ibetengiö;
M' öhmun e he ka senyin me hobâ hnyi
bonguhmun ta je bong hia.
15 Osenyini öhmun dö hoton ûseiny je bong
waleji u je oveci öhmun hnyin,
Waleji ta je huna öhmun e wâ monu
hnyin.
16 E so e manen ka lathnyabaem ânyâm
huliwa,
Me ânyâm hmanenang ka lakudra.
17 Ke so e he ka e huhmun hmanenangi
Iehova a Khonguhmun:
Ke otethmâ ju huhmun huliwa anyin je
hnyamöhmun;
Eke, haba huliwa anyin ta je hnyamöh-
mun, ö u otethma ju e.

SALAMO 91.

HABA at ame laba hnyi hna lubaduöng
anyi Beönua,
Me ame he ka laba bala hnyi hmenon
Ataekhanahia.
2 Oge me he ka ha kö Iehova, ka habe, E
thibi hnök hna lubaduöng me hnök
hnabâ;
Me Khonguk, a at oge me labageju kâu.
3 Anyin a e ame he ka uny u ûnyi hnyi
hnewe anyin at ame töu hnewe,
Me ûnyi hnyi mok cap at ame okongoâ.
4 E ame he ka tubi u ge leûnen,
Ke u me he ka lubaduöng hmelen li
labenyin:
Haba anyin hnathu, me, hnân bec me
bec ae gan.
5 U me ca he ka outen ûnyi adre me outen
hnyi hnyinghet,
Ke fana at ame gâ hnyi lany;

6 Ke mok cap at ame ngenu hnyi menek-holom,
Ke mok hnân mekiny at ame ûhohiö hnyi jebigö.
7 Ame he khaca thauzan ka ta hnyi ke keihâm ;
Ke ten je thauzan hnyi hnyamâm a metâm ;
K' ame ca he bi ka hakekenyi u.
8 Ame he ka wâ e thibi hnen li emâkâm,
Me wâ hwaban ka tavat ae kong.
9 Anyin a u thibi Iehova hnök hnabâ !
U je hia but wiö Beönua me hnân hnyabam ;
10 Ame ca he ka o köu ke ûnyi ae kong,
K' ame ca he mok ka dit ka hnyi umâm uma mano.
11 Anyin a e ame he ka hûna anyin ta je angela gam,
He ka tuö u hnyi dem ta je gethen hia,
12 Adre me he ka kap tilö u ge ta je hnyamödra,
Wâ u nye he ka thö hnyeûcam hnyi veto.
13 U me he ka uto liona me asip :
U me he ka uto nak liona me on ge li cam.
14 Can e ame hnyok könya, me oge me he ka omelö e :
Oge me he ka otilâ e göranyai anyin a e khana but iök.
15 E ame he ka hawo nya, me oge me he ka thu kâu ;
Oge me he ka tha inya mē hnyi vec :
Oge me he ka omelö e, me ogânâ e.
16 Oge me he ka osekunâ hnyekon ge möt ae beû,
Me omanenâ kâu anyik ûhömeli.

SALAMO 92.

Salamo, wale khumöng hobi kâu bong sabath.

HULIWA ae so he ka ole kö Iehova,
Me khumöngö iâm, Beönua :
2 He ka omanenâ ânyâm ibetengiö hnyi hnyomakatu,
Me ânyâm hnathu hnyi je lit ;
3 Hnen ûnyi khumöng ae hu je töiny a ten, me nabeli ;
Me hwan kitara ae ûnyi hnathu.
4 Anyin a u thibi Iehova at ame osenyini nya ge ânyâm huliwa :
Oge me he ka ohobeluâ hnyi ta je huliwa anyin li hnyamâm.
5 Iehova lö, shaiba ge ûganiny ânyâm ta je huliwa !
E dit hmönyin hnâm ta je hna ûnykûme.
6 E ca khana bi at ae ba hnyekon ;
K' ame ca wâhmakhmeto e hnen at ae monu.
7 E ka kû thö helâ me hnaönying tavat ae kong,
Ke hu sot ge tavat hia adre me ânyâ hulö ;
Me haba obiny ködra a g' adre me he ka ohi' odra balua.
8 Ke haba u Iehova, u je laba ethö görany nyiele balua.
9 Anyin a wâ bi, Iehova, ta je iwahnaihmiöny möu,
Wâ bi, ame he ka hia ta je iwahnaihmiöny möu ;
Adre me he ka oveseâ hia tavat adre me ânyâ hulö.
10 Anyin a u je hia but ogöranyâ anyik faoiny meno helâ me faoiny rema :
Adre me hû nya ge wakaco ae teb ûnyi.
11 A hia but wâ minya hnen li emakök hnök hna wek ka ta je iwahnaihmiöny mönya.
A hia but löng hnen li hnyikönyök hnök hna wek ka tavat ânyâ hulö adre tot könya.
12 Ame he at ae wisa ka kû wia helâ me pama :
E ame he ka kû gan hmâ helâ me arasi Lebanona.
13 Haba ödra adre me t' ödra hnyin uma umö Iehova,
Me adre me he ka kû wia hnyi je hnyeuleny Khonguta.
14 Adre me he bala ka wa k' ödra hingat ut ;
Adre me he ka pipikhenya me hât.
15 He ka omanenâ a e wisa Iehova ;
E thibi kicik, ke ba balua hwali gan.

SALAMO 93.

IEHOVA ame musi; e ame khavâ ge hmanenang ;
Iehova ame khavâ, e ame öweikâ e ge hwege :
Adre otethmâ minya hmeledrany, me ma ca khana he ka bwebwet.
2 E tethmâ ânyâm theron hwân adrem :
U ûnyi kâû adrem balua.
3 Iehova lö, ame hai göranyai hnen ta je di,
Haba ta je di adre me hai göranyai ifucidra ;

Haba ta je di adre me ogöranyâ meaidra.
4 E hwege Iehova hnyi dok ae görany
Hon hwan je köiö ae se hia,
Me je wabuluiny köiö ae hwege.
5 E hnathu hmönyin hnâm ta je hna ohnatho:
E ûcû hwakecin ae kap ka hnyi umâm uma,
Ke ne o but nyiele balua, Iehova.

SALAMO 94.

IEHOVA lö, wale Khong at ame bi hwaban hulö,
Khong lö, at ame bi hwaban, umumelam but.
2 At ame owisa hmeledrany lö, todrö:
Bi hwaban dö ka tavat adre me hnyok bi gan.
3 Iehova lö, ke ne o but kehö ame he tavat ae kong,
Ke ne o but kehö ame he tavat ae kong ka ton?
4 Adre me fuc, adre me ha bi gan:
Adre me hai ödra bi hnödra hia tavat adre me ânyâ hulö?
5 Iehova lö, adre me kot omomono lakem,
Me ovecâ jekhom.
6 Adre me hlingâ safac me atkanyua,
Me hlingâ ta je nakahme.
7 Haingödra, ka habe, Ame ca he Ja ka wâ,
K' ame ca he Khongu Jekob ka wâhmakhmetoâ.
8 Ûnykûme ju öbun tavat ae ba hnyekubun unyin tavat:
Ke haba öbun tavat ae monu, ie ûen öbun e he ka meta hnyin?
9 Hawa ge at ame op hnyiköny, e ame ca he ka löng?
Haba at ame op ecmak, e ame ca he ka wâ?
10 Haba at ame osöâ ta je hnyei, e ame ca he ka bi obiny,
Wale at ame nâ tavat m' adre me metâ?
11 Iehova ame wâ ta je ûnykûmenen tavat,
Ae ûnyi baû bi.
12 Ja lö, hnabic hnen at u je osöâ,
Me nâ e ûnyi hnyi ânyâm hnanyibu;
13 Me u me he ka omenâ e ûnyi hnyi je bong ae kong,
Ke ne o but hnyi hna hiny thop hobi kâu at ae kong.
14 Anyin ame ca he bi Iehova ka hna degecâ lakeiny,
K' ame ca he ka hna but hwajekhon.
15 Anyin ame he ka hmetu thö hna owisa ka hwakecin ae wisa
K' ame he tavat adre me hnyok wisa hia ka hnu hoton e.
16 Ie at ame he ka tot hobi könya ka tavat adre ânyâ hulö?
Ie at ame he ka tot hobi könya ka tavat adre me ânyâ ûnyi ae kong?
17 A ne ca hadruo nya Iehova,
Me logota laba hanuk hnyi dok adre laba hnyibû hnyin.
18 Hnyi ûen eji oge me ha, ka habe, Ame haûhaû but cak;
Haba ânyâm ibetengiö, Iehova, ame köp nya göranyai,
19 Ame okahwa hnyekuk ge ta je ûnyi hnân otubwelâ unyi gam,
Hnyi hnök ta je hna ûnykûme ae se hia eû hnyik.
20 Hawa, ame he ka tha e möu taben lap anyin hwakecin ae kong,
Waleji at ame tretrao ûkonguny me hnân hnanyibu?
21 Adre me tha ûkhacaköu he ka okongoâ hanon at ae wisa hwakecin,
Me ohnaûhangöâ dra ae ba hnyikongon.
22 Ke Iehova thibi hnök hnabâ ae beû göranyai;
Ke Khonguk thibi kicin hnök hna lubaduöng hnyin.
23 Ke e ame hia but bi hwaban ködra bi hwakecidra aa monu,
Ke e ame he ka subâ degeci ödra hnyi anyidra monu bi;
K' ame he Iehova a Khonguta ka ohi' ödra.

SALAMO 95.

AI öbun ate me he ka khumöng kö Iehova:
Ate me he ka hongot senyin ka kic at ame omeli öta.
2 E so ate me o but ka hnyi hnyimakan me ole,
E so ate me hongot senyin kâu ge je salamo,
3 Anyin a Khong ae gan hmâ Iehova,
Ke Than ae gan hmâ hon ta je khong hia thithö.
4 E bi hnyi hnyamen ta je diliny hmeledrany;
Anyin bi minya je ban ta je bucen ethö.
5 Anyin köiö, e bi at a op e;
E ame mâdrâ minya kânâ ge li hnyamen.
6 Ai öbun, e so ate me he ka khudrung ju me nom;

Ate me he ka cibouca hnyi hnyimakö
Iehova at a up öta :
7 Anyin a e thibi Khonguta,
Ke öta tavat aten iny hnyei, me haleny
ta je mamoe hnyi hnyamen.
Hnyi bong ang, öbun na he ju ka löng
hwan hofuc!
8 Ca okhötâ bi je hnyekubun helâ me eji
hnyi Meriba,
Ke helâji me bonginy Masa hnyi hnye-
buba :
9 Waleji a cubic nya hnyin ta je lakam-
öbun,
Me nö nya, me wâ anyik huliwa.
10 Hyni ta je huna a fâte oge me wâ dö
ang me iny vec gadrin,
Me haingök dö, ka habe, Hnyei ang ame
he monu ta je hnyekudra;
Ke ca khan' ödra dek ta je gethen :
11 Anyin a waleji oge me khemanyin hnyi
anyik wathethöt, ka habe,
Adre me ca he ka dit ka hnyi hnök
hna menâ.

SALAMO 96.

KHUMÖNGÖ thö kö Iehova khumöng
a teb ûnyi :
Hmeledrany hia thithö lö, khumöng dö
kö Iehova.
2 Khumöng dö kö Iehova, ogânâ thö ien;
Omanenâ thö anyin ûhömeli hnyi ke
bong me ke bong.
3 Aû gaga thö anyin hmanenang hnyi
wanben aten ke je hnyei,
Me anyin ta je huliwa hnân lâiâ hnyi
wanben tavat hia.
4 Anyin ae gan hmâ Iehova, me hnân
olungâ göranyai;
E bi hnân outen hon ta je khong hia
thithö.
5 Anyin a haba je khongon ta je hnyei
hia thithö wale, a je hnatheat;
Ke haba Iehova ame op ta je drany.
6 E bi hnyi hnyimakan hna ogânâ me
hmanenanginy than :
Eiö hnyi umen uma ae kap tang hwege
me hmanenang.
7 Öbun je döiny ta je hnyei lö, ham but
kö Iehova,
Ham but kö Iehova hmanenang me
hwege.
8 Ham dö kö Iehova hmanenang ae ûcû
ka hnyi ien :
Hom dö hut, me hom dö ka hnyi je
hnyeuleny.
9 Öbun na he ju ka khudrung kö Iehova
hnyi hmanenang ae kap :
Hmeledrany hia thithö lö, öbubuny ju
hnyi hnyimakan.
10 Ha th' öbun hnyi wanben ta je hnyei,
ka habe, Ame musi Iehova :
Ke tethmâ minya hmeledrany, k' ame
ca he bi ka bwebwet :
E ame he ka owisa ta je hnyei hnyi
wisa.
11 E so ame he je drany he ka senyin, me
hmeledrany he ka hobâ;
E so he ka ü köiö me unöngötiny;
12 E so e hobâ ta hnyei, me ta je ûnyi hia
hnyin;
Me ame he ka khumöng senyin dö ta je
ûöiny hnyot hia thithö;
13 Hnyi hnyimakö Iehova, anyin a e ame
he jem;
Anyin a e ame he jem he ka owisa
hmeledrany :
E ame he ka owisa hmeledrany hnyi
wisa;
Me ta je hnyei hia hnyi anyin hnathu.

SALAMO 97.

IEHOVA ame musi; e so e hobâ hme-
ledrany;
E so e senyin ta je bomene ae se hia.
2 E igigilö e je ûlâ me menekholom :
Haba taben anyin theron, me, hwakecin
ae wisa me hna owisa.
3 Ame he but meic hnyi hnyimakan,
Me thong degecâ igigilö ta je iwahnaih-
miöny mē.
4 Ame umumelam hmeledrany ge anyin
ta je hucuce :
A wâ but hnen hmeledrany me öbu-
buny bi.
5 Ame köiö but je ong bucen hnyi hnyi-
makö Iehova helâ me wasu,
Hnyi hnyimakan Tuhan hmeledrany
hia thithö.
6 Ame omanenâ hwakecin ae wisa hnen
ta je drany,
Ke a hia but wâ hnen ta je hnyei anyin
hmanenang.
7 E so e hmehma but hia thithö tavat
adre me bi athnyabainy je hnatheat,
Me hobelu' ödra bi ge ta je idola :
Khudrung ju kâu, öbun ta je khong hia
thithö.
8 A löng ut Ziona me senyin,
K' adre me hobâ wahlu laku Juda;
Can hnâm ta je hna owisa, Iehova.

9 Anyin a u beönua hmönyin Iehova hon hmeledrany hia thithö :
Adre ti ogöranyi u hon ta je khong hia thithö.
10 Öbun tavat öbun e hnyok kö Iehova lö, ikikiâ thö monu :
E ame tuö ta je hanon anyin wa kap;
E ame hûgûn' ödra ûnyi hnyi hnyamen tavat ae kong.
11 Adre tā melam hobi kâu at ae wisa hwakecin,
Me senyin hobi kâu tavat hnyok wisa.
12 Öbun tavat ae wisa lö, senyin dö kö Iehova;
Ke ole thö ka ien ae kap.

SALAMO 98.

Salamo.

KHUMÖNGÖ thö kö Iehova khumöng a teb ûnyi;
Anyin a e ame hia but ânyâ ta je ûnyi hnân lâiâ :
Haba hnyamen a metân, me benyin ae kap ödru me hia but ânyâ ûhömeli hobi kâu e.
2 A hia but Iehova omanenâ anyin ûhömeli :
E ame hia but omanenâ hwakecin ae wisa hnyi hnyimakan ta je hnyei.
3 E ame hia but ûnykûme anyin ibetengiö me anyin hnathu ka lap anyi Isaraela :
A hia but wâ hnen je can hmeledrany hia ûhömeli anyin Khonguta.
4 Hmeledrany hia thithö lö, hongot senyin kö Iehova :
Hai thö me khumöng senyin, eke khumöng ogânâ.
5 Khumöng olungi Iehova ge kitara;
Ge kitara me hwan khumöng,
6 Bi hwan dö senyin kö Iehova
Ge je trutru me hwan sofara.
7 E so he ka mea köiö me unöngötiny;
Me kânâ me tavat adre me laba hon;
8 E so ame he je wadutö ka khöûkhöû hnyam;
Me ta je ong bucen he ka khumöng senyin.
9 Hnyi hnyimakö Iehova, anyin a e ame he ka o ka owisa hmeledrany;
E ame he ka owisa hmeledrany hnyi wisa,
Me ta je hnyei hnyi hnathu.

SALAMO 99.

IEHOVA ame musi; e so he ka öbubuny ta je hnyei :
E ame laba hon li kerubi; e so e he hmeledrany ka bwebwet.
2 E gan hmâ Iehova hnyi Ziona;
Eke, e ame laba göṛany hon ta je hnyei hia thithö.
3 E so adre me he ka ogânâ iâm ae gan me hnân outen :
E kap thibi e.

4 Ke haba hwegien than me ame hnyok ka hna owisa;
U je otethmâ hnathu,
U je mâdrâ hna owisa me wisa unyi Jekob.
5 Ogöranyi Iehova thö a Khonguta,
Ke khudrung ju hnyi taben li hnyeûcan :
E kap thibi e.
6 E bi Mose me Arona unyin anyin tavat bi hut,
Me Samuela unyin tavat adre me hawâ ien;
Ödrin e hongot kö Iehova, ke e ame thu ködrin.
7 E ame ha ködrin hnyi ûlâ ame tot wisa :
Ödrin e vheno hnen je ohnatho, me hnanyibu waleji e ame ham ködrin.
8 Iehova a Khonguhmun lö, u je thu ködrin :
U thibi Khong waleji at ame thang anyidrin je hulö,
Ke so bi u je bi hwaban hnödrin je hna ânyâ.
9 Ogöranyi Iehova thö a Khonguta,
Ke khudrung ju hnyi anyin ong bucen ae kap :
Anyin ae kap Iehova a Khonguta.

SALAMO 100.

Salamo hnân ole.

JE hnyei hia thithö lö, hongot senyin dö kö Iehova.
2 Bi athnyabai Iehova thö me senyin :
He thö ka hnyi hnyimakan me khumöng.
3 Khan' öbun dö a Iehova thibi Khong :
E thibi at a up öta, ke öta bi laten;
Öta ta je lakeiny, me mamoeiny iny ta hnyei.
4 Didrö ka hnyi homagöuleny me ole,

Me ka hnyi je hnyeuleny me ogânâ :
Oleâ ju kâu, me haisoâ thö ien.
5 Anyin ae so Iehova ; e tethmâ balua
bi anyin ibetengiö ;
Me anyin hnathu ke ne o but ta je dö
hia thithö.

SALAMO 101.

Salamo anyi Davila.

OGE me he ka khamöngö ibetengiö me
hna owisa :
Iehova lö, oge me he ka khumöng köu.
2 Oge me he ka metâ hnyi gethen ae
wisa :
Ie ûen u me he ka o hnyin könya?
Oge me he ka he hnyin umök uma me
hnyok ae wisa.
3 Oge me ca he ka ip ke ûnyi ae kong
hnyi hnyimakök :
Hûkötiânök hwakecin tavat adre me
saû ;
K' ame ca he ka kece könya.
4 Ame he ka ûsâkâûö mönya hnyok ae
hwali :
Oge me ca he ka khana ûnyi ae kong.
5 Haba at ame hâiâ duöngâ liamewaeny
mē, me oge me he bi nya ka ohia :
Oge me ca he ka hokhnyokâ at ae hwege
hnyimakan, me at ame hnyok bi gan.
6 Oge me he ka ngele ka tavat ae hnathu
hnyi hnyei, m' adré me he ka tha
laba mönya :
Haba at ame vheno gethen ae wisa, me
e ame he ka bi athnyabaik.
7 Ame ca he ka laba eiö hnyin umök uma
at ame iyawâ ;
Haba at ame ha thoi ame ca he ka teth-
mâ hnyi hnyimakök.
8 Haba hnyi je hnyomakatu me oge me
he ka ohia tavat hia thithö ae kong
hnyi hnyei ;
He ka subâ degecâ ûnyi hnyi taun anyi
Iehova tavat hia adre me ânyâ hulö.

SALAMO 102.

Hic hijin at ae vec, hnyi hua hûlûlûâ e, k' ame hin-gâlâ anyin tenge hnyi hnyimakö Iehova.

IEHOVA lö, löng ju hijic hic,
Ke so e o but köu hok hwatenge.
2 Ca ikhâlâ gak hnyimâkâm hnyi bon-
giny anyik vec :
Tevehlöng ju könya ;
Ie thu thö könya hnyi bong oge me
hongot hnyin.
3 Anyin a aû but bonguk ta je bong helâ
me hainy meic,
K' ame hlâ thö je jeiök helâke utbmeic.
4 Ame kot ut me meleca hnyekuk helâ me
hnaönying ;
Ke oge me hnying ut he ka an ök jeû.
5 E ûkeceköu thö je jeiök me vik
Can hwan anyik ta je mâng.
6 Iny ûcû me kati hnyi hnyebuba ;
Iny helâ me mun at ame laba hnyi
hwaban je hnyaba.
7 Oge me hmâkâ, ke haba iny
Ûcû me wahelö ame hake laba hon uma.
8 Adre me labö hiö nya ta je iwahnai-
hmiöny mönya ;
Haba ödra adre me wathethöt könya
adre me hahnaûhangö nya.
9 Anyin oge hia but an dröu helâ me jeû,
Me ûthueniken belik me dân ecmak.
10 Can ânyâm hmönyin me wathethöt ;
Anyin u je hia but köp nya göranyai
me hna degeci nya hmetu,
11 Haba bonguk ta je bong me helâ me
hmenu ae beû ;
Ke iny meleca helâ me hnaönying.

12 Ke haba u Iehova lö, u me he ka laba
nyiele balua ;
Me hna ûnykûme köu, ke ne o but ka
hnyi je dö hia.
13 U me he ka tot me betenge ge Ziona :
Anyin a ûen dut he ka betenge gan,
eke, a o but ûen adre thu.
14 Anyin a lathnyabaem adre hnyok ka
ta je vetoiny,
Me betenge ge sesâiny.
15 Ke ame he ta je hnyei ka outen iö
Iehova,
Me ânyâm hmanenang minya hnen ta
je tuhan hmeledrany hia thithö ;
16 Anyin a hia but Iehova up Ziona,
E manen dut e hnyi anyin hmanenang.
17 E ame hia but hwiö ka hic hijin at ae
ba ta ûnyi,
Me ca hûkötiâ bi hijidrin je hic.
18 Adre me he ka sihnalimen ûnyi ang
hobi kâu dö ame he ka o :
Ke ame he ka oganö Ja hnen tavat
adre me he ka op,
19 Anyin a e ame hia but selâdrâ jem ethö
hnyi anyin dok ae kap ;
Iehova hnyi drany ethö ame wâ hmele-
drany ;
20 He ka löng mâng anyin at adre ca ;
He ka thang tavat adre me he ka
hlingâ ;

21 Me me he tavat ka ha iö Iehova hnyi Ziona,
Me hnân ogânâ e hnyi Jerusalema;
22 Hnyi hna ûkhacaköu hnen ta je hnyei,
Me ta je dökhu, he ka athnyabai Iehova.

23 E ame oûhnyûkongoâ hwegiök hnyi gethen;
E ame owakhaletâ bonguk ta je bong.
24 Haingök, ka habe, Khonguk lö, ca he ka hum nya hnyi wanben bonguk ta je bong:
Haba je hunaiâm, me, wale hnyi ta je dö hia.
25 U je hia but bi taben hmeledrany kâû adrem;
Ke haba ta je drany me wale huliwa anyin li hnyamâm.
26 Ame he ka hia ta je ûnyi e, ke u tethmâ balua bi;
Eke, ame he ta je ûnyi e hia ka amam helâ me ûkhaû;
U me he ka wia e helâ me ûkhaû, m' adre me ke bongon bi:
27 Ke tha ûcû bala bi hwakecâm,
Ke ba obiny ta je hunaiâm;
28 Haba lakon lathnyabaem, me, adre me he ka laba hmâ,
K' adre me he ka otethmâ je mâtrânidra hnyi hnyimâkâm.

SALAMO 103.

Salamo anyi Davita.

HANUK lö, haisoi Iehova thö;
Ke so he ka haisoâ ien ae kap ge ta je ûnyi hia eû hnyi hnyekuk.
2 Hanuk lö, haisoi Iehova thö,
Ke ca he bi ka hnying anyin ta je betenge;
3 Wale at ame hna degecâ ânyâm ta je hulö hia;
Me ometo hnâm je mok hia;
4 Wale at ame omeli u ûnyi hnyi ûohiö;
Me obicö u ge ibetengiö me betenge ae menyik:
5 Wale at ame osekuni u ge ta je ûnyi ae so;
Me ame hât ânyâm hidröu helâ me aeto.
6 E wisa ta je hna ânyâ hnö Iehova,
Me hnen ta je hna owisa hobi kâu tavat hia adre me okongu ödra.
7 E ame omanenâ deny ta je gethen kö Mose,
Me anyin ta je huliwa ka lakon Isaraela.
8 E unöngötö Iehova ge ibetengiö me betenge ae menyik,
Ke bec he ka hmönyin, ke gan hmâ anyin betenge.
9 E ame ca he balua ka labö thawâ;
Ke haba khaca, e ame ca he ka kât hmâ anyin hmönyin nyiele balua.
10 E ame ca hia but ânyâ köta e ûcû me anyita ta je hulö,
K' ame ca bi hwaban köta e ûcû me anyita ta je monu.
11 Anyin ae gan hmâ anyin ibetengiö ka tavat adre me outen e,
Helâ me ûgöranyin je drany hon hmeledrany.
12 E ame öûsâkâûöâ möta anyita ta je hulö,
Helâ me ûsâkâûen jimeiö me jimeû.
13 Iehova ame betenge ge tavat adre me outen e,
Helâ me kamen ame betenge ge lakon.
14 Anyin ae khana bongon hna tretrau öta;
E ame labö ûnykûme a öta sesâiny kânâ.
15 Haba at, helâ me hnaönying bongon je bong;
Ke e ame kû so helâ me hnyot ame vhöng.
16 Anyin ame tûâ e hnen ang, me ame hia ju e;
K' ame ca he hmetu hnen e ka wâhmakhmetoâ e.
17 Ke hwân adrem balua ke ne o but nyiele balua ibetengiö anyi Iehova ka tavat adre me outen e,
Ke e bi hwakecin ae wisa ka lakon ta je lakon;
18 Ka tavat adre me vheno anyin ûhihinyköu,
Me tavat adre me ûnykûme anyin je hna hûna he ka ânyâ.
19 A hia but Iehova ip hmâ anyin theron hnyi drany;
Ke haba dokhon dökhu me ame musö hon ta je ûnyi hia thithö.
20 Haisoi Iehova ju, öbun ta je angela unyin:
Öbun hnyat ae man hnyi tang hwege, a hnyat ânyâ hwan hofuc,
Me tevehlöng ifucin.
21 Haisoi Iehova ju, öbun hia ta je ûnyi e ame op:
Öbun lathnyabainy, hnyat öbun e labö ânyâ weny.

22 Haisoi Iehova ju, öbun hia a anyin ta je huliwa,
Hnyi je ke keihen hia hnyi dokhon dökhu :
Hanuk lö, haisoi Iehova thö.

SALAMO 104.

HANUK lö, haisoi Iehova thö.
Iehova Khonguk lö, u gan hmâ hmönyin ;
Adre me khaûö u ge hna ogânâ me mecin than.
2 U je tubi u ge melam helâ me ûkhaû ;
Me ulolo drany helâ me imano :
3 Wale at ame bi taben je hnyeuleny hnyi köiö ;
K' ame wia je ûlâ me hnân anyin kariota ;
Me gâ hnyi li labenyin ang :
4 E ame wia je ang me me anyin je ûthumetu ;
Ke haba lathnyabainy, me, meic ame ubâhlâ :
5 At ame bi taben hmeledrany,
Me me ca he ka bwebwet nyiele balua.
6 U je tube e ge köiö ae dit helâ me ûkhaû ;
K' ame bongon dö köiö hon ta je bucen.
7 U je hûna me ame kec ut ;
K' ame kec mweimwei ge hwan ânyâm than.
8 Ame öliâ je bucen me utut ka hnyi je hnyigöulen bucen,
Ka hnyi dok u je penapena hobi kâu.
9 U je hia but bi hnyigöulen, me me ca he bi ka hanyâûâ ;
Me he hmetu he ka tube hmeledrany,
10 E ame kunâ ta je pupua ka hnyi je hnyigöulen bucen ;
K' ame hingölö wanben je bucen.
11 Ame ijem e hnen ta je menoiny hnyot hia ;
Ke sekon dö ta je asinainy hnyot adre beic.
12 Ame bi hâûen ta je meno ame gâ ethö hnyi baten,
Adre me fuc hon ta je anginy.
13 E ame hneû je bucen ûnyi hnyi je hnyeuleny ethö :
A unöngötö hmeledrany ge wan ânyâm ta je huliwa.
14 E ame okûâ hnaönying hobi kâu ta je meno,
Me ta je hatong hobi kâu at ;
Me me he ka oâ jeû ûnyi hnyi kânâ :
15 Me waina minya hnân osenyinâ hnyekon at,
Me wakaco hnân hmanâ hnyimakan,
Me jeû hnân sihwegiâ hnyekon at.
16 E sekon dut ta je ûö anyi Iehova ;
Je arasiny Lebanona waleji e ame tä ;
17 Waleji hnen je meno ame gâ hna bi hâûödra hnyin :
Haba kasida ame bi umen hnyi ta je köp.
18 Haba je bucen ae beû göranyai me hobi kâu je gotiny hnyot ;
Me je kic hobi kâu je shefani hnân lubaduöng hnyin.
19 E ame op tehi hobi kâu je ûen :
E khana but seûnö ûen ame he ka dit hnyin.
20 U je ânyâ menekholom me ame hnyinghet ut ;
Wale ûen ame ibi hwân je menoiny hnyot he ka ngenu.
21 Je nak liona adre me kuku me bi ö 'dra,
Me heleû ö 'dra ûnyi ge Khong.
22 Ame o but seûnö adre me he but,
Me ve mokut hnyi je hnödra.
23 Ame he but at he ka huliwa
Me ânyâ hudrân ke ne o but sahac.
24 Iehova lö, shaiba ge ûsehiainy ânyâm ta je huliwa !
U je hia but huliwan hia thithö ge metâ :
A unöngötö hmeledrany ge tang omjehem.
25 Wale köiö, e gan hmâ me lau,
Ae eû hnyin ta ûnyi ame bwebwet ke ca hnân aû,
A je meno ae ûhnyûkong me gan hmâ.
26 Ame kec eling ta je hu ;
Ke wale leviathana at u je op he ka walak hnyin.
27 Ödra hia thithö adre me halubahingâm,
M' u me he ka ha ödra hnyi ûen ae ûcû.
28 Adre me hlo ûnyi u je ham ködra ;
U je lau hnyamâm me ame sekudra but ge jeû.
29 U je ıkhâlâ hnyimâkâm me adre me hlohlo ;
U je hom hmetu homenâ gadra, me adre me mokcu,
K' adre me hmetuhmetu ka hnyi sesâ.
30 U je kunâ hanom, me adre me up ödra ;
Ke u je ohâtâ hnyimakan kânâ.
31 E so e tethmâ hmanenangi Iehova nyiele balua :
E so Iehova ame senyinâ anyin ta je huliwa :

32 Haba e at ame bwele ka wâ hmeledrany,
me ame bwebwet bi;
E ame kâlâ je bucen, me ame sâ thö.
33 Oge me he ka khumöng kö Iehova ke
ne o but obiny anyik möt:
Oge me he ka khumöng ogânâ Khonguk
e ka tiga hu möt gak.
34 E so ame hnebwia mekhunen hnyekuk
kâu:
Oge me he ka senyin kö Iehova.
35 E so adre me he ka ohia tavat ae kong
ûnyi eang hmeledrany,
Me me ba but balua tavat ae monu.
Hanuk lö, haisoi Iehova.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 105.

OLEÂ thö kö Iehova, hawâ thö ien:
Omanenâ thö hnyi wanben ta je
hnyei anyin ta je huliwa.
2 Khumöng dö kâu, khumöng ogânâ e;
Uhnenamö ju öbun ge anyin ta je
huliwa hnân lâiâ hia.
3 Ohobeluâ thö hnyi ien ae kap:
E so ame he hnyekon tavat adre me
elöm Iehova ka hobâ,
4 Elöm Iehova thö me hwegien:
Elâm balu thö hnyimakan.
5 Ûnykûme ju ta je ûnyi hnân lâiâ waleji
e ame hia but ânyâ;
Anyin ta je ûöman, me ta je hna owisa
hnen hnyimen;
6 Öbun ta je mâtrâni Aberahama a athnya-
bainy,
Öbun je mâtrâni Jekob wale tavat a
ûca.
7 E thibi Iehova a Khonguta:
E but hnyi hmeledrany hia hnen ta je
hna owisa.
8 E ame hia but ûnykûme bala anyin
ûhihinyköu,
Waleji hofuc e ame hûna ka ta je dö a
khaca thauzan,
9 Waleji e ame ohmâ kö Aberahama,
Me hnen hna khemanyin kö Isaaka;
10 E ame otethmâ kö Jekob me hnân
hnanyibu,
Kö Isaraela hnân ûhihinyköu a nyiele
balua:
11 Haingen, ka habe, Oge me he ka ham
köu hnyei Kanana,
Wale hna ugleköp a hwajekhöubun:
12 Waleji ae tiga wakhalet tavat;
Eke, ädre ti wakhalet, me je atkanyua
bi hnyin;
13 Me adre me ngenu ûhedra hnyi ke
hnyei ka hnyi ke hnyei,
Ûhedra hnyi ke dökhu ka hnyi ke
hnyei.
14 E ame ca hna ke at he ka okongu
ödra;
Eke, e ame thawâ ta je than gadra;
15 Haingen, ka habe, Ca he ka kâlâ hnök
ta je hna hû,
Ke ca okongo anyik ta je perofeta.
16 Ke e ame hawâ hmiâ ka hnyi hnyei;
E ame thu uciny jeû hia thithö
17 E ame kunâ bânâ at;
Wale Josefa at adre ûco me me athnya-
ba:
18 Adre me ovecâ li can ge fao ûceat;
K' adre me ca e ge cen a fao:
19 Ke ne o but ûen adre me ohwâdâ hwan
hofuc:
Haba hofuc ho Iehova ame cubec e.
20 Haba than ame ûkhûnöng he ka thang
e;
Waleji at ame muso ta je hnyei, me
hna baûâ but e.
21 E ame otilâ e hnân tuhan hnyaban,
He ka musö tang omjehen hia:
22 He ka ca je taben hoton weny,
Me ometâ wahingatiny.
23 K' ame o but minya Isaraela hnyi
Aigupito;
Haba Jekob ame laba atkanyua hnyi
hnyei i Hama.
24 Me e ame ti osehia lakeiny,
Me ohwegi ödra hon ta je iwahnaihmi-
öny mödra.
25 E ame wia hnyekudra he ka hûkötiâ
lakeiny,
He ka iyawâ lathnyabainy.
26 E ame kunö Mose a athnyabainy,
Me Arona wale hnen hna ûca.
27 Ödru me omanenâ hnyi wanbödra anyin
ta je baten,
Me ta je ûnyi hnân lâiâ hnyi hnyei i
Hama.
28 E ame kunâ lit, me ame menekholom
but;
Ke ödru me ca hna degecâ hwan hofuc.
29 E ame wia belidra je an me me dra,
Me hlingö haledra ta je wâ.
30 A öunöngötâ idra hnyei ge ta je rama,
Wale hnyi je hnyeuleny latuhödra.
31 E ame ba, me ame o but ta je nöng,
Me je outo hnyi idra hnyei hia.
32 E ame ham ködra we ae wahma me
hwaban we,
Me meic ame ubâhlâ hnyi idra hnyei.

33 E ame kot minya haledra ta je vine, me haledra te je imeta;
Me thu omomono ta je ûö hnyi idra hnyei hia.
34 E ame ha, me ame o but ta je wahamon,
Me ta je wanyilö ke ca hnân bi aû,
35 Me adre me an hia ta je khölakiny idra hnyei
Me an minya troban ta idra.
36 E ame kot minya ta je lakudra a bân hia thithö hnyi idra hnyei,
Je wan a bân hwegiödra hia.
37 Ke e ame hum ödra but me sileva me gol:
Ke ba ke at ae sēnyin ge anyidra ta je tribu.
38 Ame senyin Aigupito hnyi ûen adre he but;
Anyin ame hia but ta hudra hna out' ödra.
39 E ame ulolo ûlâ hnân tube,
Me meic he ka hûnû ödra hnyi hnyinghet.
40 Adre me sumat me e ame oâ ta je jûö,
Me sekudra ge jeû ûnyi hnyi drany.
41 E ame khöng ut kic, me ame badedö but köiö;
Me di ka hnyi je dok ae atgec helâ me wagewe.
42 Anyin a e ame ûnykûme hwan hofuc ae kap,
Me Aberahama athnyabainy.
43 Me e ame hom but lakeiny me senyin,
Me tavat e ame ûca me hobâ.
44 Me e ame ham ködra ta je hnyei iny aten ke je hnyei;
M' adre me he ka hu hobi ködra bi huliwa hnen aten ke je hnyei:
45 M' adre me he ka vheno hnen ta je hna otilâ,
Me löng hoton anyin ta je hnanyibu.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 106.

OGANÖ Ja th' öbun.
Oleâ ju kö Iehova, anyin ae at ae so:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
2 Ie at ae khana he ka ha ta je huliwa ae man anyi Iehova,
Me omanenâ hia ta je ûnyi hnân ogânâ e?
3 Hnahic hnen tavat adre me vheno hna owisa,
Ke at ame ânyâ bala hwakecin ae wisa.
4 Iehova lö ûnykûmi nya ju hel me hnâm hna labö betenge ka lakem;
U na senö nya ju ge ânyâm ûhömeli:
5 M' oge me he so but helâ me tavat u je ûca,
M' inye he ka tha senyin me lakem,
Me tha ohobeluâ me jekhom.

6 Öhmun e hia but ânyâ hwakecin ae kong helâ me lakamöhmun,
Öhmun e hia but he hwali, me ânyâ hulö.
7 Ame ca wâhmakhmeto ânyâm ta je ûnyi hnân lâiâ hnen lakamöhmun hnyi Aigupito;
K' adre me ca ûnykûme bi ûganiny ânyâm ta je betenge;
K' adre me ûkhin fuc hnyi köiö, wale Köiö ae Dra.
8 Ke so bi e ame omeli ödra can ien bi,
Me me he ka omanenâ maniny man.
9 E ame thawâ Köiö ae Dra, me ame mada:
Me e ame hum ödra hnyi je dok ae dit helâ me hnyebuba.
10 Ke e ame omeli ödra ûnyi hnyi hnyamen at ame hûköti' ödra,
Me omeli ödra ûnyi hnyi hnyamen iwahnaihmiöny.
11 Ke haba köiö ame hûlûlûâ ta je iwahnaihmiöny mödra:
Ke ba ju kolon me khaca.
12 Me adre me kap hwan hofuc;
Me khumöng ogânâ e.
13 K' adre me ie hnying ut hnen je hna ânyâ;
K' adre me ca lubahingen bi anyin ûhnenamö:
14 K' adre me behnyekon gan hmâ hnyi hnyebuba,
Me cubec Khong hnyi hnyebuba.
15 Me e ame ham hnödra hna sumâtâ;
Ke so bi e ame kunâ delâ ka ta je hanudra.
16 Ke adre me ciâ ga Mose hnyi hna hunuma,
Me Arona at ae kap anyi Jehova.
17 Ame memang ut kânâ me utö Dathana,
Me hûlûlûâ but dö anyi Abirama.
18 Ke haba meic ame an hnyi anyidrin dö
Haba bâlhân meic ame thong degecâ tavat ae kong.
19 Adre me ânyâ nokon kau hnyi Horeba,
Me khudrung ka hnatheat adre oköiâ.
20 Helâe adre me wia but anyidra hmanenang
Me me ûcû me bolok ame han önying.

21 Adre me hnying Khong wale at ame omeli ödra,
At ame ânyâ ta je ûnyi ae gan hnyi Aigupito;
22 Wale ta je ûnyi hnân lâiâ hnyi hnyei i Hama,
Me ta je ûnyi hnân outen hnyi köiö ae Dra.
23 Anyin a wale e ame ha he ka ohi' ödra,
Ke so bi hnö Mose, waleji e ame ûca, hna tot hnyi iwatretra hnyi hnyimakan,
He ka ohmeto anyin hmönyin, wâ e nye ohi' ödra but,
24 Eke, adre me hmiödra hnyei ae hmanenang,
K' adre me ca kap bi hwan hofuc:
25 Me adre me ulit hnyi umödra je uma mano,
Me ca löng ifuci Iehova..
26 Anyin a wale e ame ogöranyâ hnyamen ködra,
A e ame he ka hagut' ödra hnyi hnyebuba;
27 Me hagutâ ta je mâtrânidra unyin aten ta je hnyei,
Me ovesei ödra ka hnyi ta je hnyei.
28 Me adre me ûkhacaköu kö Baalapeora,
Me an ta je hut ka ta je komok.
29 Helâe adre me ohmönyinâ e ge anyidra ta je hulö;
Me ame utut mok ae cap ködra.
30 Ke haba Fineasa ame tot me ânyâ wisa;
Me ame todru mok ae cap.
31 Ke adre me aû e kâu hnân hwakecin ae wisa,
Ke ne o but ta je dö hia nyiele balua.
32 Adre me ohmönyinâ e hnyi an Meriba,
Me ame o but kong kö Mose ûnyi gadra:
33 Anyin adre me ovecâ hanon,
Me e ame fuc monu ge li esongodiny.
34 Adre me ca ohia ta je hnyei,
Helâ me Iehova ame hûna ködra;
35 K' adre me ûthuenikeni ödra me ta je hnyei,
Me nâ ta je hwakecidra:
36 Ke adre me bi athnyaba ka anyidra je hnatheat;
Wale me hnân hnewe ködra:
37 Eke, adre me hudo lakudra obaga me wahlu ka je demoni,
38 Me hingâlâ dra ae ba hnyikongon wale dren lakudra obaga me wahlu,
Waleji adre hudo ka ta je idolainy hnyei Kanana;
Me ame kong ut hnyei ge dra,
39 Waleling m' ödra kong bi ûnyi ge anyidra ta je huliwa,
Me bi ûnyi monu ge hnödra hna ânyâ.
40 Anyin a wale, ame ubâhlâ thö hmönyin anyi Iehova ka lakeiny,
Me e ame hûkötiâ jekhon.
41 Me e ame hn' ödra but ka hnyi hnyamen ta je hnyei;
Me ame musi ödra bi hnen tavat adre me hûköti' ödra.
42 K' ame sed' ödra hnen je iwahnaihmiöny mödra,
M' adre me oûhnyûkongoi ödra hnyi hmelen ta je hnyamödra.
43 E ame omeli ödra hnyi ta je ûen ae se;
Ke adre me ûkbin fuc hnyi anyidra ûhnenamö,
K' ame ohnyikön' ödra hnen hwakecidra ae monu.
44 Ke so bi e ame löng hnödra hna vec,
Hnyi ûen e ame wâ anyidra tenge:
45 Ke e ame ûnykûme hnân hobi ködra anyin ûhikinyköu,
Me ame ietra hoton ûganiny anyin betenge.
46 E ame ökûâ betenge minya ködra
Unyin tavat adre me hwenb' ödra.

47 Iehova Khonguhmun lö, omeli öhmun,
Me ûkhacaköu' öhmun dö ûnyi hnyi ta je hnyei,
He ka oleâ iâm ae kap,
Me ohobeluâ hnyi hna oganö u.

48 E so he ka haisoi Iehova, Khongu Isaraela,
Hwân ehac balua ke ne o but nyiele balua.
Ke so ame he tavat hia ka ha, ka habe, Amen.
Oganö Ja th' öbun.

TUSI V.

SALAMO 107.

OLEÂ ju kö Iehova; anyin ae at ae so:
Anyin a nyiele balua anyin betenge.
2 E so he ka ha helâe tavat a omeli ödra Iehova,
Waleji e ame omelö ûnyi hnyi hnyamen iwahnaihmiöny;

3 Me ûkhacaköu ödra ûnyi hnyi ta je hnyei,
Ûhedra jimeiö me jimeû,
Ûhedra hnyi hwadrö me hwaiöu.

4 Adre me ngenu monu hnyi hnyebuba ae ba getheniny;
Adre me ca wâ taun hnân labā.
5 Adre me mekihnânem me beic,
Me e hlohlo ta je hanudra eû hnyidra.
6 Me adre me tenge kö Iehova hnyi anyidra hlöuhlöu,
Me e ame omeli ödra ûnyi hnyi anyidra ta je vec.
7 E ame su ödra minya eû hnyi gethen ae wisa,
M' adre me he ka he ka hnyi taun hnân labā.
8 E na he ju tavat ka oleâ kö Iehova can anyin betenge,
Me anyin ta je huliwa hnân lâiâ gan ka lakon tavat!
9 Anyin a e ame osekunâ hanon at ame behu,
Me öunöngötâ ge so hanon at ae mekihnânem.

10 Haba tavat adre me laba hnyi menekholom me hmenon mok,
Wale adre me c' ödra hnen vec me fao;
11 Anyin adre me hna degecâ hofuc hwan Khong,
Ke hmiödra ta je hofuc ho Beönua:
12 Anyin a wale e ame hom ûhnyûkongoâ je hnyekudra ge vec;
Adre me ta but ke ba at he ka ûhadruo.
13 Ke adre me tenge kö Iehova hnyi anyidra hlöuhlöu,
Me e ame omeli ödra ûnyi hnyi anyidra ta jo vec.
14 E ame hum ödra ûnyi hnyi menekholom me hmenon mok,
Me thu je hna c' ödra.
15 E na he ju tavat ka oleâ kö Iehova can anyin betenge,
Me can anyin ta je huliwa hnân lâiâ gan ka lakon tavat!
16 Anyin a e ame hia but thu je homagöule bras,
Me subâ degecâ ta je venyâ fao.

17 Adre me ovecâ tavat ae monu can hnödra hna hanyâûâ,
Me can anyidra ta je monu.
18 Haba hanudra ame höciâ ta je jeû hia thithö;
K' adre me hakekeny ka hnyi homagöuleny mok.
19 Ke adre me tenge kö Iehova hnyi anyidra hlöuhlöu,
Me e ame omeli ödra ûnyi hnyi anyidra ta je vec.
20 E ame kunâ hwan hofuc, me ohmetu ödra,
Me omeli ödra ûnyi hnyi anyidra ta je thop.
21 E na he ju tavat ka oleâ kö Iehova can anyin betenge,
Me can anyin ta je huliwa hnân lâiâ gan ka lakon tavat!
22 Ke so adre me he ka hudo je hudiny ole,
Me ha anyin ta je huliwa me khumöngö.

23 Haba tavat adre me utut ka hnyi ta je hu hnyi köiö.
Wale adre me bi huliwa hnyi köiö ae gan:
24 Me adre me wâ ta je huliwa anyi Iehova,
Me anyin ta je huliwa hnân lâiâ gan hnyi dok ae dit.
25 Anyin a e ame hûna, me okûâ ang ae hwege,
Wale ame vhik dö ta je waköiö.
26 Ame ölö thö göranyai, me ut hnyikânâi ka hnyi dok ae dit:
Ke ame köiö but ta je hanudra ge vec.
27 Adre me thöthö me hwalihwali helâ me at ame monu ge grâg,
Ke monumonu hia anyidra metâ.
28 Ke adre me tenge kö Iehova hnyi anyidra hlöuhlöu,
Me e ame hum ödra but ûnyi hnyi anyidra ta je vec.
29 E ame wia thö weneû me me ta but hau,
Me ame hnyibi ju ta je waköiö.
30 Ke adre me senyin anyin a ta but hau ködra;
Me e ame su ödra ka hnyi wasaû adre bekec ka hnyin.
31 E na he ju tavat he ka oleâ kö Iehova can anyin betenge.
Me can anyin ta je huliwa hnân lâiâ gan ka lakon tavat!
32 E so minya adre me he ka ogöranyâ e hnyi ûkhacaköu anyin tavat,
Me ogânâ e hnyi taben lap anyin wahingat.

33 E ame wia ta je wagewe me me hnyebuba but,

Me je pupuainy köiö me me kânâ ae mada;
34 Me kânâ ae wa me me hnyebubainy sâlt,
Can hulö anyin tavat adre me labā e.
35 E ame wia hnyebuba me me an,
Me kânâ ae mada me me je pupuainy köiö.
36 Ke e ame olabā eling tavat ae mekihnâ-nem,
M' adre me he ka penapena taun hnân labā;
37 Me belökâ ta hnyei, me tā ta je vine,
Me hom bi hobi ködra troban.
38 E ame ohnahici ödra minya, m' adre me ti se hia;
K' ame ca hna haledra omeno he ka wa-khalet.
39 Ke hnyi ke ûen adre me owakhaletâ me ohnyikön' ödra hmetu,
Can hna okongoâ, me vec, me tenge.
40 E ame hingâlâ hna hûkötiâ ka hnyi hon ta je tuhan,
Me kun' ödra he ka he monu hnyi hnye-buba ae ba getheniny.
41 Ke so bi e ame ogöranyâ at ae vec ûnyi hnyi vec,
Me osehiâ anyin lap helâ me hnahat mamoe.
42 Ame he tavat ae wisa ka wâ e me se-nyin;
K' ame he hia hulö ka kât hnyimen bi.
43 Haba at ae metâ ame he ka wâ wia ta je ûnyi eling,
K' adre me he ka ûnykûme wia tang betenge anyi Iehova.

SALAMO 108.

Salamo anyi Davita, a Khumöng.

KHONG lö, e mou but hnyekuk;
Oge me he ka khumöng, eke, oge me he ka khumöng ogânâ me hmane-nangik.
2 Nabela me kitara lö, hmak dö!
Oge me he bi nya ka hmak hnyi haolany.
3 Iehova lö, oge me he ka ole köu hnyi wanben ta je hnyei:
Ke oge me he ka khumöng oganö u hnyi wanben tavat.
4 Anyin ae gan hmâ ânyâm ibetengiö hon drany,
Ke haba ânyâm hnathu ke ne o but ka hnyi ta je ûlâ.
5 Khong lö, e so adre me ogöranyi u hon ta je drany:
Me ânyâm hmanenang hon hmeledrany hia.
6 Ö u omelö ju ge hnyamâm a metâm me ling öhmun ju,
Me me möt tavat a laoûnykûmâm.
7 A hia but Khong ha hnyi hwakecin ae kap; oge me he ka ohobeluâ:
Oge me he ka khenâ Sekema, me tuluto hnyigöulen bucen Sukotha.
8 Anyik bi Gileada; ke anyik minya Manase;
Ke haba Eferaima wale hwegien bök:
Ke Juda at ame ham hnök hnanyibu.
9 Moab anyik utkaia hnân soû;
Oge me he ka khûâ hnyi Edoma taben hnyeûcak:
Oge me he ka hongot göranyai hon Filisiti.
10 Hawa, ie at ame he ka hum nya ka hnyi taun adre up haginy?
Ie at a hia but su nya Edoma ai?
11 Khong lö, hawa, u je ca hna degeci öhmun?
Ke u je ca tha he möhmun, Khong, me anyihmun je utbavat.
12 Hadru' öhmun dö ûnyi ge iwahnaihmi-öny:
Anyin ae ûnyi baû bi ûhadruo anyin at.
Ûnyi ge Khong ate me he ka hwege:
Anyin a e bi at ame he ka uto ta je iwahnaihmiöny möta.

SALAMO 109.

Hobi kâu at ohik khumöng. Salamo anyi Davita.

KHONGON hnök hna ogânâ lö, ca laba hnyibû bi.
2 Anyin adre hia but khöng hnyem ae kong me hnyem ae iyawö könya:
Adre hia but bi fuc könya ge bohmen ae thoi.
3 Adre me igigili nya minya me ta je hofuc ae hiny,
Me vat mönya ke ba can.
4 Adre me iwahnaihmiöny mönya hwa-ban anyik betenge:
Ke haba inya oge me hic.
5 Ke adre hia but bi hwaban könya so ge kong
Me anyik betenge ge hûkötö.
6 Ötilâ thö hon e at ae kong:
Ke so e tot iwahnaihmiöny hnyi hnya-men a metân.
7 Ödra ka owisa kâu, e so e ame he but ke hu jonin dut;

Ke so adre wia anyin khöû me me hulö bi.
8 E so e he ka wakhalet bongon je beng;
E so e he ke at ka hom hanymen.
9 E so he ka wia lakon me me je nakahme,
Me he ka safac âiân.
10 E so e he monu bala bi lakon, me sumat;
Me so adre me heleû jeû hnyi hwaban hnödra je hna laba.
11 E so ame hûgûnâ anyin ta je ûnyi hia hnen at ame bibihwakecin;
Ke so ame he je atkanyua ka venâu hnen hna huliwan.
12 E so e ba at ama betenge gan;
Ke so e ba at ame he ka betenge ge lakon a je nakahme.
13 E so he ka subâ degecâ ta je mâtrâniny;
E so he ka kot degecâ iödra hnyi dö a biliny.
14 E so e he Iehova ka ûnykûme jönin lakamen;
Ke so he ka ca kot degecâ monu anyin hinyen.
15 E so e he ka e bala ta je ûnyi e hnyi hnyimakö Iehova,
Me me he ka subâ degecâ ûnyi eang hmeledrany hna ûnykûme ködra.
16 Anyin a e ame ca ûnykûme he ka betenge,
Ke e ame seda at ae vec me at ae theduoc,
Me hlingâ at ae hlöuhlöu hnyekon.
17 Eke, e ame weny he ka hahnauhangöâ, me ame o but e kâu;
Ke e ame ca senyin he ka ohnahicâ, me ame sâkâû balua but gan ûnyi eling.
18 E ame khavâ ûhangö minya helâ me ûkhaûen,
Me ame dit e eû hnyi hnyekon helâ me köiö,
Me hnyi hnyin je jeien helâ me wakaco.
19 E so e he ka e bi kâu helâ me ûkhaû e ame khavâ,
E so he ka e bi kâu helâ me weiken e ame weikâ,
20 Walang hwaban ka ta je iwahnaihmiöny mönya ûnyi ga Iehova,
Me ka tavat adre me haikongoâ hanuk.
21 Iehova lö, Than, e so u ma ânyâ hobi könya ûnyi hnyi iâm:
Thöng nya but, anyin ae so ânyâm ibetengiö,
22 Anyin a iny vec me theduoc,
K' ame hwadâ but eû hnyi hnyekuk.
23 Iuya oge me hia helâ me hmenon ae beû:
K' adre me tûö nya helâ me wahamon.
24 E sēnyin dut li boucak anyin oge me ca han;
K' ame aû tot pipikhenyainy vik.
25 Ke iny' taben ûhiö ködra:
Adre me ō nya me adre me hnyihnyikâ je bödra.
26 Iehova Khonguk lö, hadruo nya;
Ö u omeli nya ju hoton ânyâm ibetengiö,
27 Me me khan' ödra a walang hnyamâm;
Ke u thibi Iehova at ame ânyâ e.
28 E so adre me he ka hahnaûhangö, ke so u ma he bi ka ohnahicâ:
Ödra ka tot, me adre me he ka hmehma, ke ame he athnyabaem ka senyin.
29 E so he ka khavâ te je iwahnaihmiöny mönya ge hmehma,
Ke so adre me tubi ödra bi ge ilitmak helâ me ûkhaû.
30 Oge me he ka ole oganö Iehova ge hnyimök;
Eke, oge me he ka ogânâ e hnyi wanben tavat ae se hia.
31 Anyin a e ame he ka tot hnyi hnyamen a metân at ae ba ta ûnyi,
He ka omelö e ûnyi ge tavat adre me he ka owisa hanon.

SALAMO 110.

Salamo anyi Davita.

HAINGÖ Iehova ka tuhök, ka habe,
Laba ju hnyi ke keihök a metök,
Ke ne o but oge me he ka wia ta je iwahnaihmiöny möu me hnân taben li cam.
2 Ame he Iehova ka kunâ uciny tang hwegiâm ûheny Ziona:
U ma musö bi hnyi wanben ta je iwahnaihmiöny möu.
3 Haba lakem adre me he ka hudo me hnyekudra bi hnyi bonginy manâm man:
Hnyi ta je hmanenang ae kap ûnyi hnyi tangen hnökuiny haolany,
E bi unyâm dân hauiny ânyâm hidröu,
4 Iehova a hia but khemanyin, k' ame ca he bi ka ictra, ka habe,
U thibi at bihut nyiele balua helâ me hwakeci Melekisedek.
5 Haba Than hnyi hnyamâm a metâm,

Ame he ka kot muâ ta je than hnyi
bonginy anyin hmönyin.
6 E ame he ka owisa hnyi wanben ta je
hnyei,
E ame he ka öunöngötâ ta je dok ge je
komok;
E ame he ka kot muâ ban ta je hnyei
ae se.
7 E ame he ka ijem wagewe eû hnyi
gethen:
Anyin a wale, e ame he ka ogöranyâ
ban.

SALAMO 111.

OGANÖ Ja th' öbun.
Oge me he ka ole kö Iehova ge hnyok
ae bekhöt.
Hnyi ûhnenamö anyin tavat ae wisa
me hnyi ûkhacaköu.
2 E gan hmâ ta je huliwa anyi Iehova,
Adre me elâm wia e hnen tavat hia
thithö adre me senyin gan.
3 E mec me hmanenang anyin huliwa:
Ke ame tethmâ bala bi hwakecin ae
wisa.
4 E ame hia but wia me hnân ûnykûme
anyin ta je huliwa hnân lâiâ:
E menyik Iehova me unöngöt ge ibete-
ngiö.
5 E ame hia but ham jeû ka tavat adre
me outen e:
E ame he ka ûnykûme anyin ûhihiny-
köu nyiele balua.
6 E ame hia but omanenâ maniny anyin
huliwa ka lakeiny,
Hnyi hnen hna ham ködra jekhon ta je
hnyei.
7 Haba huliwa anyin li hnyamen, me,
hnathu me wisa;
E hmâ hnen ta je hna hûna.
8 E tethmâ e ke ne o but nyiele nyiele
balua,
Ke ame ânyâ hoton hnathu me wisa.
9 E ame hia but kunâ ûhömeli ka lake-
iny;
E ame hia but hûna anyin ûhihinyköu
ke ne o but nyiele balua:
E kap me hnân okabâ ien.
10 Haba hwân metâ wale he ka ot kö Ie-
hova;
Ke adre me wâhmakhmeto wia hnen
tavat hia adre me ânyâ hoton e:
Ame tethmâ hna ogânâ e nyiele balua.

SALAMO 112.

OGANÖ Ja th' öbun.
Hnahic hnen at ame outö Iehova,
At ame senyin gan hmâ ge anyin ta je
hnanyibu.
2 Ame he ta je mâtrâniny ka hu man
eang hmelen:
Ame he ka hnahic döiny tavat ae wisa.
3 E bi hnyi umen uma ta je möne me
omjeû:
Ke e tethmâ nyiele balua hwakecin ae
wisa.
4 Ame o but melam hnyi menekholom ka
tavat ae wisa:
E menyik, me betenge vec, me wisa.
5 Hnahic hnen at ame menyik, me mē
ham;
E ame he ka tuö anyin te je ûnyi hnyi
hna owisa.
6 Anyin a e ame ca he bala ka bwebwet;
Adre me he ka ûnykûme nyiele balua
at ae wisa hwakecin.
7 E ame ca he ka outen te je ûthumetu
ae kong:
E mou but hnyekon, k' ame labageju kö
Iehova.
8 Ame tethmâ hnyekon, e ame ca he ka
ot,
Anyin a e ame he ka wâ weny ka ta je
iwahnaihmiöny me.
9 E ame hia but kuia, me ham ka tavat
ae theduoc;
K' ame tethmâ nyiele balua hwakecin
ae wisa:
Ame he ka görany anyin faoiny meno
ge ogânâ.
10 Ame he tavat ae kong ka wâ e, me
hmak bi;
Me ame he ka hoc nyu, me aû but:
Ame he ka hia weny tavat ae kong.

SALAMO 113.

OGANÖ Ja th' öbun
Lathnyabai Iehova lö, ogânâ thö,
Ogânâ thö iö Iehova.
2 E so he ka haisoâ iö Iehova,
Hwân walang ang ke ne o but nyiele
balua.
3 E so adre me ogânâ iö Iehova,
Hwân hnyi hna o thö seûnö ke ne o but
hnyi hna ûdiliny.
4 E beönua Iehova hon ta je hnyei hia
thithö,

Me anyin hmanenang hon ta je drany.
5 Ie at ae ûcû me Iehova Khonguta,
Wale at ame laba ethö,
6 Wale at ame oûhnyûkongo e bi me me wâ
Ta je ûnyi hnyi drany me hmeledrany?
7 E ame ogöranyâ at ae theduoc ûnyi
hnyi sesâ,
Me kap göranyai at ae ba ta ûnyi, ûnyi
hnyi hna khûö thatûnyi:
8 Me me he ka tha ölaba e me ta je than,
Wale ta je tuhan lakeiny.
9 E ame wia momo ae toûnyi he ka tuö
uma,
Me me hnokoâ je lakon hnyi senyin.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 114.

HNYI ûheny but Isaraela ûheny Aigu-
pito,
Wale lap anyi Jekob ûnyi hnyi hnyei
ae atkanyua hwan kâu;
2 E bi Juda umen uma ae kap,
Ke Isaraela dokhon dökhu.
3 A wâ but hnen köiö, me ame kec ut;
Ame ohmetu thö Joridano.
4 Ame ututut ta je bucen helâ me je ma-
moe baga,
Me ta je ong hut helâ me je lakon
mamoe.
5 Köiö lö, ieû can gam, me u me kec ut?
Me u Joridano, a u je hmetu ju?
6 Me öbun je bucen a öbun e ututut helâ
me ta je mamoe baga;
Me öbun ta je ong hut, a helâ me je
lakon mamoe?
7 Hmeledrany lö, öbubuny ju hnyi hnyi-
makan Than,
Hnyi hnyimakan Khongu Jekob;
8 Waleji at ame wia kic me me an,
Me oût me me hna pupua hnen je köiö.

SALAMO 115.

IEHOVA lö, ca köhmun bi, ca köhmun
bi,
E so bi he ka hna hna olungâ ka iâm,
Ûnyi hnyi ânyâm betenge me ânyâm
hnathu.
2 Hnân eû ame he ka ha ke je hnyei, ka
habe,
Ewa walang ang Khongudrin?
3 Ke ethö hnyi drany Khonguta:
A hia but ânyâ hia hnen hna weny.
4 Haba anyidra ta je idola, me sileva me
gol,
A huliwan ta je hnyamen at.
5 E ve hu hnyimödra, k' adre me ca fuc
bi;
E ve hu li emaködra, k' adre me ca wâ
bi;
6 E ve hu li hnyikönyödra, k' adre me ca
löng bi;
E ve hu hnyingoidra, k 'adre me ca bu-
bune bi;
7 E ve hu li hnyamödra, k' adre me ca
mâdrâ bi;
E ve hu li cadra, k' adre me ca he bi;
K' adre me ca fuc bi a deny je jeköwi-
dra,
8 Ame he tavat adre me up ödra ka helâ
mödra;
Eke, ödra hia hnyat adre me labageju
ködra.
9 Isaraela lö, labageju thö kö Iehova:
E thibi at ame hadru' ödra me becidra.
10 Lap anyi Arona lö, labageju th' öbun
kö Iehova:
E thibi at ame hadru' ödra me becidra.
11 Öbun tavat outö Iehova lö, labageju thö
kö Iehova:
E thibi at ame hadru' ödra me becidra.
12 Iehova ame hia but ûnykûmi öta; ke
ame he ka ohnahici öta:
E ame he ka ohnahicâ lap anyi Isaraela;
E ame he ka ohnahicâ lap anyi Arona.
13 E ame he ka ohnahicâ tavat adre me
outö Iehova,
Tavat ae ûhnyûkong me tavat ae gan.
14 E na he ju Iehova ka osehiai öbun til'
öbun,
Wal' öbun me lakubun.
15 Öbun e hnahic ut ga Iehova,
At ame op drany me hmeledrany.
16 Haba ta je drany, me je drany anyi
Iehova;
Ke e ame ham hmeledrany ka ta je
lakon at.
17 Haba tavat ae mokcu, me adre me ca
oganö Ja,
Me tavat hia adre me utut ka hnyi dok
adre me laba hnyibu hnyin.
18 Ke so bi ate me he ka haisoi Ja
Hwân walang ang, ke ne o but nyiele
balua.
Ogânâ Ja th' öbun.

SALAMO 116.

OGE me hnyok kö Iehova anyin a e
ame hia but löng
Hok hofuc me anyik khöû.

2 Anyin a e ame hia but ta hnyikönyen könya,
Me oge me he ka hawâ e hnyi bonguk ta je bong hia.
3 Ame wadrö nya hnen ta je toiny mok,
Me ame köt nya hnen ta je vecin erkemok :
Oge me wâ vec me tenge.
4 Me oge me hawâ iö Iehova, ka habe,
Iehova lö, ö u omelö thö hanuk.
5 E betenge me wisa Iehova ;
Eke, at ame betenge baû Khonguta.
6 Iehova ame tuö tavat ae ba hnyekudra :
Adre me hom ûhnyûkongu nya, me e ame omeli nya.
7 Hanuk lö, hmetu ju ka hnyi hnâm hna menâ ;
Anyin a hia but Iehova ânyâ köu so.
8 Anyin a u je hia but omelö hanuk me me ca mok,
Me li emakök me me ca tenge,
Me li cak me me ca ta.
9 Oge me he ka he hnyi hnyimakö Iehova
Hnyi hnyei iny tavat ae möt.
10 Oge me labageju, wale me inye fuc dö :
E gan hmâ anyik vec :
11 Oge me ha hnyi hnök hna uthmâhmâ, ka habe,
E thoi tavat hia thithö.
12 Oge me he ka bi hwaban ge ieû kö Iehova
Anyin ta je so hia könya ?
13 Oge me he ka hom utkaia anyin ûhömeli,
14 Me hawâ iö Iehova.
Oge me he ka thamuâ anyik ta je khöbi kö Iehova,
Eke, hnyi hnyimakan lakeiny hia thithö.
15 E ûnyi hnathu kö Iehova
Mok anyin anyin wakap.
16 Than lö, e hnathu inya athnyabaem :
Iny' athnyabaem a nokon athnyabaem a momo ;
U je hia but thang hna cö nya.
17 Oge me he ka hudö köu hudiny ole,
Me hawâ iö Iehova.
18 Oge me he ka thamuâ kö Iehova anyik ta je khöbi,
Eke, hnyi hnyimakan lakein hia thithö ;
19 Hnyi je hnyeuleny uma umö Iehova,
Ke hnyi wanbâm Jerusalema.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 117.

OGANÖ Iehova th' öbun ta je hnyei hia ;
Olungâ thö e öbun tavat hia thithö.
2 Anyin ae gan hmâ anyin betenge köta :
K' ame tethmâ nyiele balua hnathu anyi Iehova.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 118.

OLEÂ ju kö Iehova ; anyin a e at ae so :
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
E na he ju Isaraela ka ha, ka habe,
2 Nyiele balua anyin ibetengiö.
3 E na he ju lap anyi Arona ka ha, ka habe,
Nyiele balua anyin ibetengiö.
4 E na he ju tavat adre me outö Iehova ka ha, ka habe,
Nyiele balua anyin ibetengiö.
5 Hnyi anyik vec oge me hongot kö Ja :
Me ame löng könya hnö Ja, me e ame ip nya hnyi dok ae gan.
6 Hiök Iehova : oge me ca he bi nya ka ot :
Ieû ke ûnyi ame he at ka ânyâ könya ?
7 Hiök Iehova e unyin tavat adre me hadruo nya :
Anyin a wale oge me he ka wâ wek ge tavat adre hûkötiö nya.
8 E ûnyi hnathu he ka labageju kö Iehova
Hon he ka labageju ka at.
9 E ûnyi hnathu he ka labageju kö Iehova
Hon he ka labageju ka ta je than.
10 Adre me igigili nya ta je hnyei hia thithö :
Hnyi iö Iehova oge me he ka subâ degeci ödra.
11 Adre me igigili nya, eke, adre me igigili nya :
Hnyi iö Iehova oge me he ka subâ degeci ödra.
12 Adre me igigili nya helâ me ta je bi ; adre me aû but helâ me ta je angö hnyi meic ;
Hnyi iö Iehova oge me he ka subâ degeci ödra.
13 U je hagutö nya hwegiö nya, me inye he ka ta :
Ke haba Iehova ame hadruo nya.

14 Tang hwegiök Ja, me anyik khumöng;
Ke e thibi at ame omeli nya.
15 E bi hnyi je uma mano umen tavat ae wisa hwan senyin, me ûhömeli:
Ame ânyâ hwegiâ hnen hnyam a metö Iehova.
16 Ame görany dut hnyam a metö Iehova:
Ame ânyâ hwegiâ hnen hnyam a metö Iehova.
17 Oge me ca he ka mok, ke oge me he ka möt,
Me omanenâ ta je huliwa anyi Ja.
18 Haba Ja ame hia but osöi nya hwegiö nya:
K'ame ca hia but hnö nya bi he ka mok.
19 Khöng ut könya ta je homagöuleny hwakecin ae wisa:
Oge me he ka didrö hnyin, oge me he ka ole kö Ja.
20 Walang thibi homagöule Iehova;
Ame he tavat ae wisa ka dit hnyin.
21 Oge me he ka ole köu, anyin a u je hia but thu könya,
Ke u thibi at ame omeli nya.
22 Haba veto waleji a degec hnen tavat up uma,
Wale thibi e hnân ban bahebet.
23 Haba ûnyi eling ûnyi ga Iehova;
Ke hnân lâiâ köta.
24 Walang thibi bong ame ânyâ Iehova;
Ate me he ka senyin me hobâ hnyin.
25 Iehova lö, ö u omelö ju:
Than lö, öhmun e khöû köu, ohnahici öhmun.
26 Hnahic hnen at ame o hnyi iö Iehova:
Öhmun e hia but ha hnahici öbun ûnyi hnyi uma umö Iehova.
27 Iehova Khong, ke e ame hia but omelami öta:
Ca ju je hut ge je tö, wale ka hnyi je baitoiny taben hut.
28 U thibi Khonguk, ke oge me he ka ole köu:
U thibi Khonguk, oge me he ka ogöranyi u.
29 Oleâ ju kö Iehova; anyin a e at ae so:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.

SALAMO 119.

א ALEF.

HNAHIC hnen tavat adre me fofâ hnyi gethen,
Tavat adre me vheno hnanyibu anyi Iehova.
2 Hnahic hnen tavat adre me vheno hnen ta je hna ohnathoâ,
Tavat adre me elâm e hnen hnyok ae bekhöt.
3 Eke, adre me ca hnyi ânyâ hwakecin ae hwali;
K' adre me vheno deny ta je gethen.
4 U je hia but hunâ ânyâm ta je hnanyibu,
M' öhmun e he ka tuö wia.
5 E na tethmâ ju dek ta je gethen
He ka vheno ânyâm ta je hnanyibu!
6 Oge me ca he ka hmehma,
Iny ka wâ wia ânyâm ta je hnanyibu hia.
7 Oge me he ka ole köu ge hnyekuk ae wisa,
E ka khanö nya thö hnâm je hna owisa ae wisa.
8 Oge me he ka tuö ânyâm ta je hnanyibu:
U na ca he ju ka hna degeci nya.

ב BETH.

9 Ame he ka kâmâu hidröu ka ânyâwia deny gethen?
Hamen he ka wâ wia e hoton hwâm hofuc.
10 Oge me hia but elöm u ge hnyekuk ae bekhöt:
Ö u ca hnö nya but he ka he monu ûnyi hnyi ânyâm ta je hnanyibu.
11 Oge hia but hitangen hwâm hofuc eû hnyi hnyekuk,
Me inye ca he ka ânyâ hulö köu.
12 Iehova lö, e so adre me haisoi u:
Nö nya thö ge ânyâm ta je hnanyibu.
13 Oge hia but omanenâ ge li esongodik
Ta je hna owisa hia ûnyi hnyi hnyimâm.
14 Oge hia but senyinâ deny hnâm je hna ohnathoâ,
Helâ me hnök hna senyinâ ta je omjeû hia thithö.
15 Oge me he ka ûnykûme wia ka ânyâm je hnanyibu,
Me wâ wia dem je gethen.
16 Oge me he ka hobâ ge hnâm ta je hna otilâ:
Oge me ca he ka hnying hwâm hofuc.

ג GIMEL.

17 Ânyâ thö so ka athnyabaem, me inye he ka möt;
Me oge me he ka tuö hwâm hofuc.

18 Obwela but li emakök, me inye he ka wâ
Ta je ûnyi hnân lâiâ ûnyi hnyi ânyâm hnanyibu.
19 Iny atkanyua eang hmeledrany:
Ca ikhâlâ bi gak ânyâm ta je hnanyibu.
20 Ame hmouca but hanuk hnen weny ae gan hmâ
Hnyi je bong hia ka hnyi hnâm ta je hna owisa.
21 U je hia but oû tavat bi gan a tavat hnaûhangö,
Tavat adre me he monu ûnyi hnyi ânyâm ta je hnanyibu.
22 Ohia but gak ûhiö me hna ûhûkötiö;
Anyin a oge hia but tuö hnâm ta je hna ohnatho.
23 Ame tha laba je than me bifuci nya:
Ke inya athnyabaem oge me ûnykûme ka ânyâm je hnanyibu.
24 Hnân osenyini nya hnâm ta je hna ohnatho.
K' ame nö nya hnyi anyik ûhnenamö.

ד DALETH.

25 Ame kece hanuk ka hnyi sesâ:
Omeli nya thö hoton hwâm hofuc.
26 Oge me haimemenâ dek ta je gethen, me u je thu könya:
Nö nya thö ge ânyâm ta je hnanyibu.
27 Okhanö nya thö ge deny ânyâm ta je hnanyibu:
M' oge me he ka ûnykûme ânyâm ta je huliwa hnân lâiâ.
28 Ame tenge hanuk ge hmak:
Sihwegiö nya thö hoton hwâm hofuc.
29 Oûsâkâûöâ but mönya deny thoi:
Me ham baûâ könya ânyâm hnanyibu.
30 Oge hia but ûca gethen deny hnathu:
Oge hia but ip hnyi hnyimakök hnâm ta je hna owisa.
31 Oge me kece ka hnâm ta je hna ohnathoâ:
Iehova lö, ca ohmehmai nya but.
32 Oge me he ka wadringâ deny ânyâm ta je hnanyibu.
U ka he ka ogânâ hnyekuk.

ה HE.

33 Iehova lö, nö nya thö ge deny ânyâm ta je hnanyibu;
Me oge me he ka vheno e ke ne o but obiny.
34 Ham könya metâ, me oge me he ka tuö ânyâm hnanyibu;
Eke, oge me he ka tuö e ge hnyekuk ae bekhöt.
35 Su nya thö hnyi gethen deny ânyâm ta je hnanyibu;
Anyin oge me senyinâ e.
36 Ohmehmela thö hnyekuk ka hnyi hnâm ta je hna ohnathoâ,
Ke ca he ka behnyokâ omjeû bi.
37 Wia ju li emakök, me inye ca he ka wâ ûnyi ae ûnyi baû,
Me omeli nya thö hnyi dem je gethen.
38 Ohwâdâ ju hwâm hofuc ka athnyabaem,
Wale at ame outö u.
39 Wia degecâ but hna hiö nya wale oge me outen;
Anyin ae so hnâm je hna owisa.
40 Bethe wâ bi, oge me wek hwegiâ ânyâm ta je hnanyibu:
Omeli nya thö hnyi ânyâm wisa.

ו VAU.

41 Iehova lö, e so e o but könya ânyâm betenge,
Wale ânyâm ûhömeli hoton hwâm hofuc.
42 Me oge me he ka hu hnân thu ka at ame hiö nya;
Anyin a inya oge me labagejon hwâm hofuc.
43 Ke ca he ka hom hia ûnyi hnyi hnyimök hofuc ae hnathu;
Anyin a oge hia but gejon hnâm je hna owisa.
44 Me oge me he bala ka tuö ânyâm hnanyibu
Ke ne o but nyiele balua.
45 Ke oge me he ka vheno dok ae gan;
Anyin a oge hia but elâm ânyâm ta je hnanyibu.
46 Oge me he minya ka ûhnenamö hnyi hnyimakan je than hnâm ta je hna ohnathoâ,
Ke oge me ca he ka hmehma.
47 Ke oge me he ka hobâ ânyâm ta je hnanyibu,
Waleji oge me hnyok kâu.
48 Oge me he minya ka ogöranyâ li hnyamök ka hnyi ânyâm ta je hnanyibu, waleji oge me hnyok kâu;
Ke oge ma he ka ûnykûme wia ânyâm ta je hnanyibu.

ז ZAIN.

49 Ûnykûme ju je hofuc ka athnyabaem,
Waleji u je kunö nya he ka gejon.

50 Wale at ame otubweli nya hnyi anyik vec:
Anyin a hia but omeli nya hwâm hofuc.
51 E gan hmâ hna hlumö nya ge tavat bi gan:
Ke so bi oge me ca hia but saû ûnyi hnyi ânyâm hnanyibu.
52 Iehova lö, oge hia but ûnykûme hnâm je hna owisa kâû adrem,
Me oge me otubweli nya bi.
53 Ame hia but o könya hmönyin ae gan hmâ,
Can tavat ae kong adre me degec ânyâm hnanyibu.
54 Haba ânyâm je hnanyibu me wale hwanyik je khumöng
Hnyi uma oge me laba kanyua hnyin.
55 Iehova lö, oge hia but ûnykûme iâm hnyi hnyinghet,
Me tuö ânyâm hnanyibu.
56 Ka hia but helâe könya,
Anyin oge me ânyâ ânyâm ta je hnanyibu.

ח KHETH.

57 Iehova thibi jekhöûk:
Oge hia but ha a oge me he ka vheno hwâm je hofuc
58 Oge hia but sumatâ ânyâm ibetengiö ge hnyekuk ae bekhöt:
Betenge ju gak hoton hwâm hofuc.
59 Oge hia but ûnykûme dek je gethen,
Ke oge me wia li cak ka hnyi hnâm ta je hna ohnathoâ.
60 Oge me mweimwei me ca bec bi,
He ka tuö ânyâm ta je hnanyibu.
61 Ame hia but wâdrö nya ge ta je tö anyin tavat ae kong;
Ke oge me ca hnying ânyâm ta je hnanyibu.
62 Oge me he ka todrö hnyi wanbenset he ka oleâ köu
Can hnâm ta je hna owisa ae wisa.
63 Iny liamewaeny mödra hia thithö adre me outö u,
Me tavat adre me tuö ânyâm ta je hnanyibu.
64 Iehova lö, e unöngötö hmeledrany ge ânyâm tang betenge:
Nö nya thö ge anyâm je hnanyibu.

ט SETH.

65 Iehova lö, u je hia but mâdrâ so ka athnyabaem,
Hoton hwâm hofuc.
66 Nö nya thö ge hna owisa ae so me metâ;
Anyin a inya oge me kap ânyâm ta je hnanyibu.
67 Oge me he monu waleji hnyi ûen a iny tiga ca vec;
Ke walang ang inya oge me vheno hwâm hofuc.
68 U thibi at ae so, me at ame ânyâ so;
Nö nya thö ge ânyâm ta je hnanyibu.
69 A hia bnt sit hofuc thoi könya tavat bi gan:
Oge me he ka tuö ânyâm ta je hnanyibu ge hnyekuk ae bekhöt.
70 A khöt ut ta je hnyekudra ge pipikhenya;
Ke inya oge me hobâ ânyâm hnanyibu.
71 E hu soik ûnyi hnyi hna oveci nya;
Me inye he ka nâ ânyâm ta je hnanyibu.
72 E beönua soiny könya hnanyibuiny hnyimâm
Hon je thauzan gol me sileva.

י JOD.

73 Ame up nya me tretrau nya ge li hnyamâm:
Okhanö nya thö, me me khanö nya ânyâm ta je hnanyibu.
74 Adre me he tavat adre me outö u ka ō nya me senyin;
Anyin a oge me gejon hwâm hofuc.
75 Iehova lö, e khanö nya but ae wisa hnâm ta je hna owisa.
Me u je hia but oveci nya hnyi hnathu.
76 E na he ju ânyâm betenge ka otubweli nya,
Helâ me hwâm hofuc ka athnyabaem.
77 E so e he ka o but könya ânyâm ibetengiö, m' inye he ka möt:
Anyin a inya oge me senyinâ ânyâm hnanyibu.
78 E so e hmehma tavat bi gan: anyin adre hia but hagutö nya ge thoi:
Ke oge me he bi nya ka ûnykûme wia ge ânyâm ta je hnanyibu.
79 E so e hwiö thö könya tavat adre me outö u,
M' adre me he ka khana hnâm ta je hna ohnathoâ.
80 E so e ba hnyikongon hnyekuk hnyi ânyâm ta je hnanyibu;
Me inye ca he ka hmehma.

כ KAF.

81 Ame mokhon hanuk hnyi wek ka ânyâm ûhömeli:

Ke oge me gejon hwâm hofuc.
82 A jok ut li emakök can hwâm hofuc,
Wale me inya ha thö, ka habe, Ieû ûen u me he ka okhahwö nya hnyin?
83 Iny ûcû me tangen köiö hnyi hainy meic;
Ke oge me ca hnying bi ânyâm ta je hnanyibu.
84 Ve ta bong bonginy athnyabaem?
Ieû ûen u me he ka bi hwaban ka tavat adre me oveci nya?
85 A hia but hiny je thop hobi könya hnen tavat bi gan,
Ke ca tha ûcû ödra me ânyâm hnanyibu.
86 E hnathu hia ânyâm ta je hnanyibu:
Adre me oveci nya ge thoi; hadruo nya thö.
87 K' adre me ne ohiö nya but hnyi hnyei;
Ke inya oge me ca hna degecâ ânyâm ta je hnanyibu.
88 Omeli nya thö hoton ânyâm ibetengiö;
Me oge me he ka vheno hnâm hna ohnathoâ ge hnyimâm.

ל LAMED.

89 Iehova lö, adre otethmâ nyiele balua
Ethö hnyi drany hwâm hofuc.
90 Ke ne o but hnyi ta je dö hia ânyâm hnathu:
U je hia but otethmâ hmeledrany, me ame hmâ e.
91 Ame hmâ hnyi bong ang hoton hnâm je hna otilâ:
Anyin a lathnyabaem ta je ûnyi hia thithö.
92 Oge ne ca senyinâ ânyâm hnanyibu,
Ma hiö nya but hnyi anyik vec.
93 Oge me ca he ka hnying bala ânyâm ta je hnanyibu;
Anyin a u je hia but omeli nya a deny e.
94 Ânyâm inya, omeli nya;
Anyin a o ge me elâm ânyâm ta je hnanyibu.
95 A hia but tavat ae kong halubuhing' nya he ka hlingö nya;
Ke inya oge me he ka ûnykûme hnâm ta je ohnathoâ.
96 Oge hia but wâ obiny ta je ûnyi hia ae bekhöt soiny;
Ke laû hmönyin ânyâm hnanyibu.

מ MEM.

97 Shaiba ge hnök hna hnyok ka ânyâm hnanyibu!
E bi mekhunen hnyekuk hnyi je bong hia.
98 Haba ânyâm hnanyibu ame ometö nya hon ta je iwahnaihmiöny mönya;
Anyin a ödra bala but unyik.
99 Iny metâ hon tavat hia adre me nö nya;
Anyin a inya oge me ûnykûme wia hnâm ta je hna ohnathoâ.
100 E nua hnök hna wâhmakhmeto hon wahingat,
Anyin oge hia but vheno ânyâm ta je hnanyibu.
101 Oge hia but behânâ li cak ge ta je gethen hia ae kong,
Me inye he ka tuö hwâm hofuc.
102 Oge me ca hia but saû ûnyi hnyi hnâm ta je hna ohnathoâ;
103 Shaiba ge hnebwiainy hwâm ta je hofuc hnyi ecngodik!
Eke, e hnebwia hon hani hnyi hnyimök.
104 Oge me wâhmakhmeto a deny ânyâm ta je hnanyibu:
Anyin a wale hûkötiânök ta je gethen hia ae thoi.

נ NUN.

105 Haba hwâm hofuc, me, lamepainy li cak,
Me melaminy dek gethen.
106 Oge hia but khemanyik, me ohmâ e,
A oge me he ka vheno hnâm ta je hna owisa ae wisa.
107 E gan hmâ anyik vec:
Iehova lö, omeli nya thö helâ me hwâm hofuc.
108 Iehova lö, ö u kap ju je hut ae betenge ûnyi hnyi hnyimök,
Ke nö nya thö ge hnâm je hna owisa.
109 E bala bi hanuk hnyi hnyamök;
Ke oge me ca hnying bi ânyâm hnanyibu.
110 A hia but tavat ae kong töu hnewei nya;
Ke oge me ca he monu ûnyi hnyi ânyâm ta je hnanyibu.
111 Oge hia but hom hnâm ta je hna ohnathoâ hnân jekhöûk nyiele balua;
Anyin ame osenyinâ hnyekuk.
112 E hmehmela hnyekuk he ka ânyâ ânyâm ta je hnanyibu,
Nyiele balua, ke ne o but obiny.

ס SAMEK.

113 Hûkötiânök tavat adre me hnyok lo;
Ke oge me hnyokâ ânyâm hnanyibu.

114 U thibi hnök hna lubaduöng me becik:
Oge me gejon hwâm hofuc.
115 Ûsâkâûö but mönya öbun tavat ânyâ hulö;
Me oge me he ka vheno ta je hnanyibu anyin Khonguk.
116 Ci nya thö e ûcû me hwâm hofuc, m' oge me he ka möt:
Ke ca hnö nya bi he ka hmehma ge hnök hna gejon.
117 Ci nya thö, me oge me he ka möt,
Ke oge me he bala bi ka wâ wia ânyâm ta je hnanyibu.
118 U je hia but wâ öûnyibaû' ödra hia adre he monu ûnyi hnyi ânyâm ta je hnanyibu;
Anyin a ödra thoi me iyawö.
119 U je ohia hia tavat ae monu eang hmeledrany helâ me dron fao:
Anyin a wale inya oge me hnyok ka hnâm ta je hna ohnathoâ.
120 Ame öbubuny vik ge hnök hna outö u;
Ke iny ot ge hnâm ta je hna owisa.

ע AIN.

121 Oge hia but ânyâ hna owisa me hwakecin ae ûcû;
Ca hnö nya bi ka tavat adre me okongu nya.
122 Bi singiny ju athnyabaem, me me so:
Ca hna but tavat ae bi gan he ka okongu nya.
123 A jok ut li emakök anyin hna lubahingen ânyâm ûhômeli,
Me hwâm hofuc ae wisa.
124 Mâdrâ thö ka athnyabaem hoton ânyâm betenge,
Ke nö nya thö ge ânyâm ta je hnanyibu,
125 Inya ang athnyabaem, okhanö nya thö,
Me me khanö nya thö hnâm ta je hna ohnathoâ.
126 Ûen dut ang kö Iehova he ka huliwa;
Anyin adre hia but oûnyibaûâ ânyâm hnanyibu.
127 Anyin a wale inya oge me hnyok ka ânyâm ta je hnanyibu
Hon gol, eke, hon gol ae so.
128 Anyin a wale oge me haiwisa hia ânyâm ta je hnanyibu ge ta je ûnyi hia;
Hmiök ta je gethen hia ae thoi.

פ PE.

129 Hnân lâiâ hnâm ta je hna ohnathoâ:
Anyin a wale ame tuö hnen hanuk.
130 Haba hna omanenâ bongon hwâm ta je hofuc, me wale hnân omelamâ;
Ame owâhmakhmeto tavat ae ba hnyekudra.
131 Inya oge me memang, me mokhon hwege;
Anyin oge me wek gan hmâ ka ânyâm ta je hnanyibu.
132 Hwiö thö könya, me betenge ju gak,
Helâ me hwakecâm ka tavat adre me hnyokâ iâm.
133 Lelö ju li cak ka hnyi hwâm hofuc;
Ke ca hna but hulö he ka musi nya.
134 Hûgûnö nya but ûnyi hnyi ûokonguny anyin at:
Me oge me he ka tuö ânyâm ta je hnanyibu.
135 Öumumelamâ thö hnyimâkâm hon athnyabaem;
Ke nö nya thö ge ânyâm ta je hnanyibu.
136 Ta je di ame hingölö hnyi li emakök,
Can adre me ca tuö ânyâm ta je hnanyibu.

צ TZADE.

137 Iehova lö, u wisa,
Ke wisa minya hnâm ta je hna owisa.
138 U je hia but hûna hnâm ta je hna ohnathoâ hnyi hwakecin ae wisa,
Me hwakecin ae hnathu hmönyin.
139 Ame hia but oaûö nya hnen wek ae gan hmâ,
Anyin ame hnying ut hwâm hofuc hnen ta je iwahnaihmiöny mönya.
140 E kalaöt hmönyin hwâm hofuc;
Anyin a wale a hia but athnyabaem hnyok kâu.
141 Iny ûhnyûkong me hmiödra:
Ke oge me ca hnying hnâm ta je hnanyibu.
142 E wisa balua but hwakecâm ae wisa,
Ke hnathu ânyâm hnanyibu.
143 Ame hia but o könya vec me hmak:
Ke inya oge me senyin ge ânyâm ta je hnanyibu.
144 E wisa balua bi hnâm ta je hna ohnathoâ:
Okhanö nya thö, me oge me he ka möt.

ק KOF.

145 Oge hia but hongot ge hnyekuk ae bekhöt; Iehova lö thu thö könya:
Oge me he ka vheno ânyâm ta je hnanyibu.
146 Oge hia but hongot köu; omeli nya thö,
Me oge me he ka wâ wia hnâm ta je hna ohnathoâ.
147 Oge me khaletâ haolany, me tenge;
Oge me gejon hwâm hofuc.
148 Ame khaletâ je ûen hmak hnyi hnyinghet hnen li emakök;
Me inye he ka ûnykûme wia hwâm hofuc.
149 Iehova lö, löng ju ifucik hoton ânyâm ibetengiö;
Omeli nya thö, hoton hnâm ta je hna owisa.
150 E hakekeny jut tavat ûokonguny;
Ödra ûsâkâûö but me ânyâm hnanyibu.
151 Iehova lö, u hakekeny thibi;
Ke hnathu hia ânyâm ta je hnanyibu.
152 E khanö nya but adrem ûnyi hnyi hnâm ta je hna ohnathoâ,
A u je hia but bi taben e ke ne o but nyiele balua.

ר RESH.

153 Ûnykûme ju ge anyik vec, me omeli nya;
Anyin oge me ca hnying ânyâm ta je hnanyibu.
154 Ivinö thö hobi könya, me bi hwaban anyik möt:
Omeli nya thö hoton hwâm hofuc.
155 E sâkâû but ûhömeli ka tavat ae kong;
Anyin adre me ca elâm ânyâm ta je hnanyibu.
156 Iehova lö, e gan hmâ ânyâm ta je ibetengiö:
Omeli nya thö hoton hnâm ta je hna owisa.
157 E se hia tavat adre me sedö nya me bi iwahnaihmiöny mönya;
Ke oge me ca hia but saû ûnyi hnyi hnâm ta je hna ohnathoâ.
158 Oge me wâ but tavat ûalecuo, me oge me hmak dö;
Anyin adre me ca vheno hwâm hofuc.
159 Iehova lö, ûnykûme ju ge hnök hna hnyok ka ânyâm ta je hnanyibu.
Omeli nya thö, hoton ânyâm ibetengiö.
160 Haba önyen hwâm hofuc, me, hnathu;
K' ame ve tethmâ nyiele balua hnâm ta je hna owisa hia.

ש SHIN.

161 A hia but sedö nya hnen ta je than, ke ba can;
Ke haba hnyekuk ame outen hwâm hofuc.
162 Oge me senyinâ hwâm hofuc,
Helâ me at ame hlo omjeû ae gan hmâ adre söh.
163 Oge me hûkötiâ me ikikiâ thoi;
Ke oge me hnyok ka ânyâm hnanyibu.
164 Iny oseven oganö u hnyi bong a khaca,
Can hnâm je hna owisa ae wisa.
165 E gan hmâ hnahic hnen tavat adre me hnyokâ ânyâm hnanyibu;
Ke ba ûnyi hnân ohaû' ödra.
166 Iehova lö, inya oge hia but gejon ânyâm ûhömeli,
Me ânyâ hnâm ta je hna hûna.
167 Haba hanuk, me, ame hia but vheno hnâm ta je hna ohnatho;
Ke oge me hnyok gan hmâ kâu.
168 Inya oge hia but vheno hnâm ta je hnanyibu me hnâm ta je hna ohnathoâ;
Anyin a eû hnyi hnyimâkâm dek ta je gethen hia.

ת TAU.

169 Iehova lö, e so e ka o but ka hnyi hnyimâkâm anyik tenge:
Okhanö nya thö hoton hwâm hofuc.
170 E so e he ka o but hnyi hnyimâkâm hok hwakhöû:
Omeli nya thö hoton, hwâm hofuc.
171 E so ame he li esongodik ka ha hna oganâ;
Anyin a u me nö nya ge ânyâm ta je hnanyibu.
172 E so ame he bohmök ka khumöngö hwâm hofuc;
Anyin ae wisa ânyâm ta je hnanyibu hia.
173 E so e penapena hnyamâm ka hadruo nya;
Anyin oge hia but ûca ânyâm ta je hnanyibu.
174 Iehova lö, oge me ti wek hmönyinâ ânyâm ûhömeli;
Ke oge me senyin ge ânyâm hnanyibu.
175 E so e he hanuk ka möt, me e ame he ka oganö u;
Ke so e he hnâm je hna owisa ka hadruo nya.

176 Oge hia but he monu helâ me mamoe a hia; ö u elom nya,
Anyin oge me ca hnying ânyâm ta je hnanyibu.

SALAMO 120.

Khumöng ölö.

HNYI anyik vec oge me hongot kö Iehova,
Me e ame thu könya.
2 Iehova lö, omelö thö hanuk ûnyi ge li esongot ae thoi,
Me ûnyi hnyi bohmen ae thoi.
3 Bohmen ae iyawö lö,
Ieû adre me he ka ham köu, ke ie ke ûnyi minya adre me he ka ânyâ köu?
4 Je fana anyin at hwege ae so homakan,
Me je walepiny sâ.
5 E kölö gak anyin a inya oge me laba kanyua hnyi Meseka,
Ke unyin je uma mano hnyi Kedara!
6 E kueny dut tha laba hanuk
Me at ame hûkötiâ ûsoköu,
7 Iny at ae beûsoköu:
Ke iny ka fuc, me adre me bi vat.

SALAMO 121.

Khumöng ölö.

OGE me he ka hngele göranyai ka hnyi je bucen:
Ama he ka o ûheny ua hna hadruo nya?
2 Haba ûhadruo nya me ûnyi ga Iehova,
At ame op drany me hmeledrany.

3 E ame ca he ka hna li cam he ka bwebwet:
Ame ca he ka ta mokut bi at ame tuö u.
4 Wâ bi, haba at ame tuö Isaraela
Ame ca he ka ta mokut me mokut hnying.
5 Iehova thibi at ame tuö u:
Iehova thibi hmenom hnyi hnyamâm a metâm.
6 Ame ca he bi seûnö ka li u hnyi lany,
Ke tehi hnyi lit.
7 Ame he Iehova ka tuö u hnyi ta je ûnyi hia ae kong;
E ame he ka tuö hanom.
8 Ame he Iehova ka tuö u, u ka dit ut, ke u ka didrö hmetu,
Hwân walang ang ke ne o but nyiele balua.

SALAMO 122.

Khumöng ölö: anyi Davita.

INYA oge me senyin hnyi ûen ödrin e ha könya, ka habe,
E so ötin e he ka hnyi uma umö Iehova.
2 Jerusalema lö, ame tot je li cahmun
Hnyi ta je homagöulem;
3 Wale Jerusalema adre op
Helâ me taun adre ûhûjâköuâ wia:
4 K' ame ölö ka hnyin hnen ta je tribu, a ta je tribu anyi Ja,
Hnân ûnyi hnân ohnathoâ kö Isaraela,
M' adre me he ka oleâ iö Iehova.
5 Anyin a eling ta je theron hnân owisa,
Je theroniny lap anyi Davita.
6 Hic ju, me me hnahic Jerusalema:
Ame he ka hu sot ka tavat adre me hnyok köu.
7 E so e eû hnyi hagâm hak hnahic,
Me sot hnyin umâm ta je uma.
8 Ge ta je liamekeiny mönya me ta je lahanök,
Oge me he ka ha hnahici u.
9 Ûnyi ge uma umö Iehova a Khonguta
Oge me he ka elâm ânyâm so.

SALAMO 123.

Khumöng ölö.

INYA oge me bwele göranyai köu,
At ame laba hnyi drany.
2 Wâ bi, je li emakan ta je athnyaba ame hngele ka hnyi hnyamen ta je tuhödra,
Ke li emakan in ame hngele ka hnyi hnyamen tuhan a momo;
Helâe minya je li emaköta kö Iehova a Khonguta,
Ke ne o but e ame he ka betenge gata.
3 Iehova lö, betenge ju gahmun, betenge ju gahmun:
Anyin adre me haikongu öhmun gan hmâ.
4 Ame ti unöngöt hanuhmun
Ge hna hmiân hnen tavat adre me laba khötkic,
Me hna ûhiö hnen tavat bi gan.

SALAMO 124.

Khumöng ölö; anyi Davita.

ESO ame he Isaraela ka ha, ka habe
Ame ne ca tha hiö Iehova möta;

2 A ne ca Iehova bi at ame tha hien möta,
Hnyi ûen waleji ame todrö köta tavat:
3 Awe, ma hia but ut' öta k' öta tiga möt bi.
Waleji hnyi iubâhlâiny hmönyin anyin tavat köta.
4 Ma hia but hûlûlû' öta hnen ta je köiö,
Me khutukhaûâ je hanuta hnen di:
5 A ne helâe me a hia but khutukhaûâ ta je hanuta ge ta je köiö ae bi gan.
6 Haisoi Iehova thö,
Wale at ame ca hn' öta ka ta je nyudra me hnân han.
7 A möt ut hanuta helâ me meno ame gâ unyi hnyi hnewe anyin tavat töu hnewe:
A mou thö hnewe, m' ate me möt ut.
8 Haba iö Iehova ame hadru' öta,
At ame op drany me hmeledrany.

SALAMO 125.

Khumöng ölö.

HABA tavat adre me labagеju kö Iehova,
Ödra ûcû me bucen Ziona, wale at ame ca bwebwet, k' ame tethmâ nyiele balua.
2 Ame igigili Jerusalema hnen ta je bucen,
Me helâe ame igigilö lakeiny hnö Iehova,
Hwân walang ang ke ne o but nyiele balua.
3 Anyin ame ca he uciny musi anyin tavat ae kong ka laba hon hwajekhon tavat ae wisa;
Me me ca he tavat ae wisa ka hinöbeny ka hulö.
4 Iehova lö, ânyâ thö sö ka tavat ae so,
Me ka tavat adre me hnyok wisa.
5 Ke haba tavat adre me saû ka hnyi ta je gethen ae hwali,
Ame he Iehova ka hum ödra he ka tha he me tavat adre me ânyâ hulö.
E so e e hon Isaraela hnahic.

SALAMO 126.

Khumöng ölö.

HNYI hna ohmetu Ziona ga Iehova ûheny hnyi hna bâ,
Öta ûcû me tavat adre me bwi.
2 Me ame unöngötö ta je hnyimöta ge behluma,
Me ta je bohmöta ge khumöng:
Me ame ha thö ta je hnyei, ka habe,
Iehova ame hia but ânyâ ta je ûnyi ae gan ka tavat ang.
3 A hia but Iehova ânyâ ta je ûnyi ae gan köta;
Waleji ate me senyin gan.
4 Iehova lö, hmetu ju köhmun ta je bâ,
Helâ me ta je wekhet hnyi Hwaiöu.
5 Haba tavat adre me ta tengiâ, adre me he ka meno hnyi senyin.
6 Eja ke ne a ne tenge tot me tang hatong:
E ame he ka hmetuhmetu hnyi senyin me ta je thi hwit.

SALAMO 127.

Khumöng ölö; anyi Solomona.

ANE ca op Iehova uma,
Me me he tavat ka okhot ka op e:
Ame ne ca tuö bi taun Iehova,
Ma me he ka hmak baû at ame tue.
2 E ûnyi baû hnöbun hna vesâkong, me bec he ka mokut,
Me an jeûiny huliwa ae hmak:
Anyin a helâe e ame ham mokut ka laoûnykûminy.
3 Wâ bi, jekhöûta ûnyi ga Iehova ta je wanakat:
Ke hwaban ûnyi gan, wale wan tangen hnöku.
4 Haba lakon hidröu,
Helâ me thi fana hnyi hnyamen at ae hwege.
5 Hnahic hnen at ae hu tangen fana ae unöngöt gadrin:
Adre me ca he ka hmehma,
Ödra ka ûhnenamö me ta je iwahnaihmiöny mödra hnyi homagöule.

SALAMO 128.

Khumöng ölö.

HNAHIC hnen at ame outö Iehova,
A at ame vheno deny ta je gethen.
2 U me he ka senyin me hnahic;
Anyin a u me he ka an troban huliwa anyin li hnyamâm.
3 Haba âiâm ame he ka helâ me vine ame wa, hnyi je ke keihen umâm uma eiö hnyin:
Ke lakom helâ me khûen elaio igigilö ânyâm laulau.
4 Wâ bi, helâe mān hnahic anyin at
Ame outö Iehova,

5 Ame he Iehova ka ohnahici u ûheny Ziona:
Ke u me he ka wâ so ka Jerusalema hnyi je bong hia bongon ânyâm möt.
6 Eke, u me he ka wâ lakon ta je lakâm.
E so e hon Isaraela hnahic.

SALAMO 129.

Khumöng ölö.

E SO ame he Isaraela ka ha, ka habe,
Adre hia but osehia oveci nya, hwân k' iny tiga hidröu;
2 Adre hia but osehia oveci nya hwân k' iny tiga hidröu;
K' ödra ca hwege bi huk.
3 Haba tavat adre me hwiö kânâ, me, adre me trohnen hon juk;
Adre me obeûâ anyidra je ogowe.
4 E wisa Iehova:
E ame hia but subâ degecâ tö anyin tavat ae kong.
5 E so adre me he ka hmehma, me ohmetuhmetu ödra hia
Wale ame hmiödra Ziona.
6 E so adre me he ka helâ me hnaönying hon ban je uma,
A meleca thö ke tiga ca kû wia:
7 Wale ae ca ûco benyin at ame subö hwit,
Me ûlainy at ame ce hwit.
8 Ke ame ca ha bi tavat adre me gethen hnyin, ka habe,
E so e e unyibun hnahic anyi Iehova;
Öhmun e ha hnahici öbun hnyi iö Iehova.

SALAMO 130.

Khumöng ölö.

IEHOVA lö, inya oge me hia but hongot köu ûnyi hnyi je dok ae dit.
2 Than lö, löng ju itucik:
E so u ma tevehlöng
Hok ta je hwatenge.
3 Ja a Than lö, u je ne he ka bi haten je hulö,
Ie at ame he ka tot?
4 Ke u thibi at ame thang degecâ,
M' adre me he ka outö u.
5 Inya oge me halubahing Iehova, ame ûlubahing hanuk,
Ke inya oge me gejon hwan hofuc.
6 Ame halubahingen Than hnen hanuk,
E nua hon tavat tue adre me boulany;
Eke, hon tavat tue adre me boulany.
7 Isaraela lö, geju Iehova ju;
Anyin ae unyi Iehova ibetengiö,
Ke gan hmâ ûhömeli unyin.
8 Ke e ame he ka omeli Isaraela
Ûnyi hnyi anyin ta je monu hia thithö.

SALAMO 131.

Khumöng ölö; anyi Davita.

IEHOVA lö, e ca bi gan hnyekuk, k' ame ca hop li emakök;
Ke oge me ca vheno ta je ûnyi ae gan hmâ,
Me ta je ûnyi ae iyong huk.
2 E hnathu oge hia but otubwelâ me ohnyibö hanuk;
Helâ me mendreng adre hia but hnebaio unyin hinyen;
Haba hanuk me e bi unyik helâ me mendreng adre hnebaiö.
3 Isaraela lö, geju Iehova ju
Hwân walang ang, ke ne o but nyiele balua.

SALAMO 132.

Khumöng ölö.

IEHOVA lö, ûnykûme ju kö Davita
Anyin ta je vec hia;
2 A g' ame khemanyin kö Iehova,
Me bi khöbi ka Mani Jekob:
3 E hnathu oge me ca he ka dit ka hnyi uma menâ a umök uma,
Me ölö ka hnyi hon hnok hna mokut;
4 Oge me ca he ka hna li emakök he ka mokut,
Me li bademakök he ka ta mokut;
5 Ke ne o but oge me he ka wâ dok hobi kö Iehova,
Wale uma menâ hobi kâu Mani Jekob.
6 Wâ bi ate me löng ûnyi eling hnyi Eferatha:
Ate me wâ but e hnyi ta hnyei hnyi hnyot.
7 Öta he ka dit ka hnyi umen je uma menâ;
Ate me he ka khudrung ka hnyi taben li hnyeûcan.
8 Iehova lö, todrö ka hnyi dok u je menâ hnyin,
U, me tangen manâm man.
9 E so e khavâ hwakecin ae wisa hnen tavat bi hut köu,
Ke so ame khumöng senyin hnen ânyâm wakap.

10 Ca wia degecâ bi hnyimakan at u je hû.
Can athnyabaem a Davita.
11 A hia but Iehova khemanyin kö Davita hnyi hnathu;
E ame ca he ka hwiö gan, ka habe,
Ûnyi hnyi mâtrân unyâm oge me he ka ctilâ hon ânyâm theron.
12 Ame ne he lakom ka vheno anyik ûhihinyköu,
Me je ûnyi hnân ohnathu nya wale oge me he ka n' ödra gan,
Awe, ame he balua ta je lakudra ka tabâ ânyâm theron.
13 Anyin a hia but Iehova ûca Ziona;
E ame weny e hnân hnyaban.
14 Wale thibi e hnök hna menâ nyiele balua:
Oge me he ka labā e; anyin oge wek e.
15 Oge me he ka ti ohnahicâ jeûiny:
Oge me he ka osekunâ ge jeû ta je aten ae ba ta ûnyi.
16 Oge me he ka khavâ minya anyin tavat bihut ge ûhömeli:
K' ame he anyin wakap ka khumöng senyin.
17 Oge me he ka vhöng eling faoiny meno anyi Davita:
Oge hia but penapena lamepa hobi kâu hnök hna hû.
18 Oge me he ka khavâ ta je iwahnaihmiöny mē ga hmehma:
K' ame he ka khulelau hon e anyin korona.

SALAMO 133.

Khumöng ölö; anyi Davita.

WÂ bi, e ti so me kese hmönyin
He ka tha laba je liamekeiny me ûhnyoköu!
2 E ûcû me wakaco ae ûnyi hnathu hon ban.
Ame khukhula ka hnyi wainy,
Waleji a wai Arona;
Ame khukhula ka hnyi baten khâûen.
3 E ûcû me dân hau hnyi Heberona,
Ame ta hon je bucen Ziona:
Anyin a Iehova ame hûna eling hnahic,
A möt nyiele balua.

SALAMO 134.

Khumöng ölö.

WÂ bi, haisoi Iehova th' öbun, öbun lathnyabai Iehova hia.
Tavat öbun e labö tot hnyi uma umö Iehova hnyi je hnyinghet.
2 Hai thö hnyamöbun ka hnyi dok ae kap,
Me haisoi Iehova.
3 E so he ka hahnahici u ûheny Ziona hnö Iehova;
Wale at ame op drany me hmeledrany.

SALAMO 135.

OGANÖ Ja th' öbun.
Oganâ thö iö Iehova;
Öbun lathnyabai Iehova lö, ogânâ e:
2 Öbun tavat öbun e labö tot hnyi uma umö Iehova,
Hnyi je hnyeuleny uma umen Khonguta.
3 Oganö Ja th' öbun; anyin ae so Iehova:
Khumöng ogânâ thö ien; anyin ae so e.
4 Anyin a Ja ame hia but ûcû Jekob hnân hobi kâu,
Me Isaraela hnân tang omjehen ae ûnyi hnathu.
5 Anyin ae khanö nya a e gan hmi Iehova,
K' ame beönua Tuhöta hon ta je khong hia.
6 Haba ta je ûnyi hia ame we Iehova, me ame hia but ânyâ,
Hnyi drany ethö, me hmeledrany, me eû hnyi köiö, me je dok hia ae dit.
7 E ame öliâ thö hai ûnyi hnyi je can hmeledrany;
E ame bi hucuce hobi kâu we;
E ame hom but ang ûnyi hnyi tang omjehen.
8 Waleji at ame kot watö hnyi Aigupito,
Tavat me omeno.
9 Aigupito lö, e ame kunâ köu ta je haten, me ta je ûnyi hnân lâiâ,
Hu Farao, me lathnyabainy hia thithö.
10 Waleji at ame kot ta je hnyei ae se hia,
Me hlingâ ta je than ae man;
11 Wale Sihona tuhan at Amora,
Me Oga tuhan Basana,
Me je dökhu hia hnyi Kanana:
12 Me ham but idra hnyei hnân hwajekhöû,
Hwajekhon Isaraela a lakeiny.
13 Iehova lö, ke ne o but nyiele balua iâm;
Iehova lö, ke ne o but hnyi ta je dö hia hna ûnykûmi u.

14 Anyin ame he Iehova ka owisa lakeiny,
Me ietra ge lathnyabainy.

15 Haba ta je idola anyin ta je hnyei me sileva me gol,
A huliwan ta je hnyamen at.
16 E hu hnyimödra, k' adre me ca fuc bi;
E hu li emaködra, k' adre me ca wâ bi;
17 E hu li hnyikönyödra, k' adre me ca löng bi;
Ke ba homenâ hnyi je hnyimödra.
18 Ame he tavat adre up ödra ka helâ mödra;
Eke, tavat hia adre me labageju ködra.
19 Lap anyi Isaraela lö, oganö Iehova th' öbun:
Lap anyi Arona lö, oganö Iehova th' öbun:
20 Lap anyi Levi lö, oganö Iehova th' öbun:
Öbun tavat öbun e outö Iehova lö, oganö Iehova th' öbun.
21 E so adre haisoi Iehova ûheny Ziona,
At ame laba hnyi Jerusalema.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 136

OLEÂ ju kö Iehova; anyin a e at ae so:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
2 Oleâ ju ka Khongon ta je khong:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
3 Oleâ ju ka Tuhan ta je than:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
4 Kâu at ame hake ânyâ ta je ûnyi hnân lâiâ gan hmâ:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
5 Kâu at ame op drany hnyi metâ:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö,
6 Kâu at ame olauâ kânâ hon köiö:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
7 Kâu at ame op ta je melam ae gan hmâ:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
8 Wale seûnö he ka musö selany:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
9 Tehi me ta je okhû he ka musö lit:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
10 Kâu at ame kot Aigupito wale ta je lakudra a bân:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
11 Me hum Isaraela ûnyi hnyi wanbödra:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
12 Hnen hnyamen ae hwege, me benyin ame hai:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
13 Kâu at ame subâ luâ Köiö ae Dra:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
14 Me ohei Isaraela hnyi wanben e:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
15 Me khûö Farao me anyin utbavat ka hnyi Köiö ae Dra:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
16 Kâu at ame su tilâ lakeiny hnyi hnyebuba:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
17 Kâu at ame kot ta je than ae gan:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
18 Me hlingâ ta je than ae lung:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
19 A Sihona tuhan at Amora:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
20 Me Oga tuhan Basana:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
21 K'ame ham idra hnyei hnân hwajekhöû:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö:
22 Wale a hnân jekhöû Isaraela a athnyabainy:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
23 At ame ûnykûmi öta hnyi hna ohnyikânâi öta:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö
24 K' ame hia but omeli öta ûnyi ge ta je iwahnaihmiöny möta:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
25 E ame hia but ham han ka ta je ûnyi hia ae möt:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.
26 Oleâ ju ka Khongon drany:
Anyin a nyiele balua anyin ibetengiö.

SALAMO 137.

HABA hnyi je wagewe hnyi Babulona,
Me ate me laba ju eling, eke k' ate me tenge,
Öta ate me ûnykûme Ziona.
2 Ate me uhno anyita je kitara
Hnyi je ûö garaba hnyi wanben e.
3 Anyin a tavat adre hwenböta ödrin e kun' öta eling he ka khumöng,
Ke tavat sed' öta adre me kun' ota he ka senyin, haingödra, ka habe,
Hai thö köhmun ke khumönginy Ziona.
4 Öhmun e he ka kâmâû ka hai khumöng anyi Iehova.
Hnyi ke hnyei bi?
5 Jerusalema lö, oge ne he bi ka hny ing u,
Me so e he hnyamök a metök ka hnying metâiny.

6 E so e he ka kece bohmök ka hnyi ecngödik,
Oge ne ca ûnykûmi u;
Ke oge ne ca ogöranyi Jerusalema,
Hon anyik je senyin hia.
7 Iehova lö, ûnykûme ju ka laku Edoma
Ge bong bongon Jerusalema;
Waleji adre me ha, ka habe, Thö degecâ but, thö degecâ but,
Ke ne o but ka hnyi taben.
8 Hlu nöku Babulona lö, adre me he ka ohiö u,
Ame he ka hnahic ut at ame bi hwaban köu,
Hnâm hna ânyâ kohmun.
9 Ame he ka hnahic at ame kât me sa degecâ lakom ta je inma
Hnyei ge kic.

SALAMO 138.

Salamo anyi Davita.

OGE me he ka ole köu ge hnyekuk ae bekhöt:
Oge me he ka khumöng oganö u hnyi hnyimakan ta je khong.
2 Oge me he ka khudrung ka hnyi umâm uma ae kap,
Me oleâ iâm can ânyâm ibetengiö, me ânyâm hnathu:
Anyin a u je hia but ogânâ hwâm hofuc hon iâm hia.
3 U je thu könya hnyi bong oge me hongot,
U je sihwegiö nya ge tang hwege ka hnyi hanuk.
4 Iehova lö, ame he je tuhan hmeledrany hia ka oleâ köu,
Anyin adre hia but löng hofuc ûnyi hnyi hnyimâm.
5 Eke, adre me he ka khumöngö je gethen de Iehova;
Anyin ae gan hmâ hmanenangi Iehova.
6 Eja ke ne a ne görany Iehova, e ame he ka wâ tavat ae hnyikânâ:
Ke e ame wâhmakhmetoâ tavat bi gan hnyi dok ae sâkâû.
7 Eja ke ne oge ne he hnyi wanben vec, u me he ka omeli nya:
U me he ka hai hnyamâm hon hmönyin anyin je iwahnaihmiöny mönya,
K' ame he hnyamâm a metâm ka omeli nya.
8 Ame he Iehova ka obekhötâ hobi könya:
Iehova lö, nyiele balua ânyâm ibetengiö;
Ca hna degecâ bi ta je huliwa anyin li hnyamâm.

SALAMO 139.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, u je hia but elölöm nya, me wâhmakhmetu nya.
2 U je wâhmakhmeto ûlabaik me ûtilök,
U je wâ ûnykûme ûnykûmenök hnyi dok ae sâkâû.
3 U je elâm wia dek gethen me hnök hna mokut,
Me khenenâ dek ta je gethen hia.
4 Iehova lö, e ba bi ke hofuc hnyi bohmök,
Ke wâ bi, u je wâhmakhmeto hia.
5 U je hia but theling nya hnyi hotuk me hnyimakök,
Me ip hnyamâm huk.
6 E iyöng huk metâ eling;
E görany e, ke ca khanö nya he ka ölö kâu.
7 Oge me he ka he kâ ûhek unyin hanom?
Ke oge me he ka kec kâ ge hnyimâkâm?
8 Oge ne he ka ölö ka hnyi drany, me u ling:
Ke oge ne ulolo hnök hna mokut hnyi hedis me wâ bi, u bi ling.
9 Oge ne he ka hom li labenyin hnyomakatu,
Me laba hnyi can je köiö;
10 Me ame he hnyamâm ka su nya eling,
K' ame he benyâm a metâm ka köt nya.
11 Oge ne ha, ka habe, E hnathu ame he menekholom ka hûlûlûö nya,
K' ame he melam igigili nya ka lit;
12 Ke so bi ca hnân olidrâ bi köu menekholom,
Me ame umumelam lit helâ me lany:
E tha ûcû menekholom me melam köu.
13 Anyin a ânyâm li jebalainuk:
U je tubi nya hnyi hnyeku bai.
14 Oge me he ka oleâ köu; anyin a hnân ot me lâiâ ge hnödra hna tretrau nya:
Hnân lâiâ ânyâm ta je huliwa;
Ke a wâ wia but e hnen hanuk.
15 E ca iyong köu unyik,
Waleji hnyi hna up nya hnyi dok ae iyong,
Ke hna huliwan hnyi je dok a diliny hmeledrany.
16 A wâ but unyik hnen li emâkâm k' iny tiga ca bekhöt ut,
Ke u je sihnalimen hnyi ânyâm tusi je ong outhunyik hia,

Waleji adre me tretrao hnyi ke bong me ke bong,
Ke tiga ba ke ûnyi ae bekhöt.
17 Khong lö, shaiba ge soiny könya hnâm ta je hna ûnykûme !
Shaiba ge ûseiny ae ti se hia !
18 Oge ne aû, me ti se hia hmönyin hon ta je waöny:
Inya oge me hmak dö ke inya bala bi unyâm.
19 Khong lö, e hnathu u me he ka hlingâ at ae kong :
Anyin a wale, ûsâkâûö but mönya öbun tavat öbun e mâdrâ dra.
20 Anyin adre me ûhnenamöi u kongu u,
Adre me ha baûâ iâm, ta je iwahnaihmiöny möu.
21 Iehova lö, hawa oge me ca hûkötiâ tavat adre me ikiki u ?
Me vec minya ge tavat adre me bi tot köu ?
22 Oge me ti hmiök hmönyin ödra :
Oge me öû ödra a je iwahnaihmiöny.
23 Khong lö, elölöm nya thö, me wâ thö hnyekuk :
Cubic nya ju, me wâ thö je ûnykûmenök :
24 Me wâ ju ame ne eû hnyi hnyekuk gethen deny monu,
Ke su nya thö hnyi gethen a nyiele balua.

SALAMO 140.

Hobi kâu at vhik khumöng. Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, hûgûnö nya but unyin at ae kong ;
Tuö nya ju ge at ûokonguny :
2 Waleji adre me ûnykûme ta je ûokonguny eû hnyi je hnyekudra ;
Adre me labö ûkhacaköu he ka vat.
3 Adre hia but khet homakan ta je bohmödra helâ me on :
Eû hnyi hmelen je esongodidra pâizoniny asip. [Sela.
4 Iehova lö, tuö nya ju ge li hnyamen at ae kong ;
Tuö nya ju ge at ûokonguny :
Waleji tavat adre me ûnykûme he ka ötö nya.
5 Haba tavat bi gan adre hia but töu hnewe duöng, me ta je tö me hnok ;
Adre hia but thong ert eû hnyi baten gethen ;
Adre hia but ta je ofific me hnok. [Sela.
6 Oge me ha kö Iehova, ka habe, U thibi Khonguk :
Iehova lö, löng ju hok hwatenge.
7 Iehova a Than lö, tang hwegien melik,
U je hia but tube bök hnyi bonginy vat.
8 Iekova lö, ca ham bi ta je weny at ae kong ;
Ca ohwâdâ anyin bibihwakecin ; wâ adre nye görany dö. [Sela.
9 Haba je bodra adre me igigili nya,
Me so ame tubi ödra ge ûokongunyin je esongodidra.
10 E so ame ta ta je walep ae möt hudra :
E so adre me khû' ödra ka hnyi meic :
Me je thop ae dit, m' adre me ca he hmetu ka tot.
11 Ame ca he at ame ha monu ka tethmâ hnyi hnyei :
K' ame he hulö ka hnu at ûokonguny he ka hagutâ e.
12 E khauö nya but a g' ame he Iehova ka ânyâ wisa ka at ae vec,
Me owisa ka at ae theduoc.
13 E hnathu ame he tavat ae wisa hwakecidra ka oleâ iâm :
K' ame he tavat ae wisa ka laba hnyi hnyimâkâm.

SALAMO 141.

Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, oge hia but hongot köu, mweimwei thö könya :
Löng ju ifucik, iny ka hongot köu.
2 E so e tethmâ hijik hic hnyi hnyimâkâm helâ me utö ae bo so ;
Ke hna ogöranyâ li hnyamök, helâ me hut adre me hudo hnyi je sahac.
3 Iehova lö, otilâ thö at he ka tuö hnyimök ;
Tuö ju hwanumen li esongodik.
4 Ca ohmehmela hnyekuk ka hofuc ae kong,
He ka tha ânyâ hwakecin ae kong
Me tavat adre me ânyâ hulö :
Ke ca hnö nya he ka an ö 'dra jeû ae senem.
5 E so he ka kuc nya hnen at ae wisa hwakecin, wale a betenge ;
Ke thawo nya, wale helâke wakaco hobi kâu ban ;
E so ame ca he bök ka höcö :
Anyin oge me he bala ka hic, ödra ka ûokonguny.
6 Ame hugutâ anyidra tavat owisa ka hnyi ta je kic ;

Me adre me he ka löng hok ta je hofuc
anyin aa hnebwia.
7 Ame oveseâ ta je jeiöhmun hnyi hwa-
numen erkemok,
Helâ me hnyi ûen at ame wia kânâ me
seûtilâ e.
8 Anyin a e bi köu, Iehova a than, li
emakök:
Oge me labageju köu; ca hingâlâ bi
melik.
9 Tuö nya ju ûnyi hnyi hnyimen hnewe
adre hia but ip me hnok,
Me je ofific anyin tavat adre me ânyâ
hulö.
10 E so e he ka hnok tavat ae kong hnyi
ûtödra je ert,
Ke inya bi oge me he ka möt.

SALAMO 142.

Salamo anyi Davita; hnân ûnc, hnyi ûen e ame laba hnyi op; Hic.

OGE me tenge kö Iehova ge ifucik;
Ge ifucik oge me tenge khöû kö
Iehova.
2 Inya oge me hingâlâ hnyi hnyimakan
je ûnykûmenök;
Oge me ha anyik vec hnyi hnyimakan.
3 Hnyi hna hûlûlûâ hanuk eû hnyi hnye-
kuk, e khanö u dek gethen.
Hnyi dek gethen adre hia but töu hne-
we hobi könya.
4 Wâ ju hnyi ke keihök a metök, me wâ;
anyin ae ba at ae khana inya:
E ba but hnyeutök; ke ba at ame ûny-
kûme hanuk.
5 Iehova lö, oge me tenge köu;
Haingök, ka habe, U thibi hnyeutök,
Me jekhöûk hnyi hnyei iny tavat ae
möt.
6 Löng ju anyik tenge; anyin ae gan
hmâ hna hom ûhnyûkongu nya;
Hûgûnö nya but ge tavat adre me
oveci nya, anyin a ödra hwege huk.
7 Hom but hanuk ûnyi hnyi uma ceat,
m' oge me he ka oleâ iâm:
Ame he tavat ae wisa ka igigili nya;
Anyin a u me he ka mâdrâ so könya.

SALAMO 143.

Salamo anyi Davita.

IEHOVA lö, löng ju hijik hic; tevehlöng
ju anyik je hwakhöû:
Thu thö könya hnyi ânyâm hnathu, me
hwakecâm ae wisa.
2 Ke u me ca he ka ûhnei me athnya-
baem;
Anyin ae ba at ae möt ae wisa hnyi
hnyimâkâm.
3 Anyin a hia but ovecâ hanuk hnen
iwahnaihmiöny;
E ame hia but hagutâ melik hnyikânâi:
E ame hia but olabö nya hnyi je dok ae
lit, helâ me tavat a kueny mok.
4 Anyin a wale, ame hûlûlûâ hanuk eû
hnyi hnyekuk.
K' ame ba wan hnyekuk.
5 Inya oge me ûnykûme je bong kâû
adrem;
Oge me labö ûnykûme ânyâm ta je
huliwa hia:
Oge me ûnykûme hna mâdrâ hnen li
hnyamâm.
6 Oge me lau li hnyamök köu:
E beic hanuk unyam helâ me kânâ ae
atgec. [Sela.
7 Iehova lö, mweimwei thö he ka thu
könya; ame sēnyin hanuk;
Ca ikhâlâ bi gak hnyimâkâm;
Wâ oge nye ûcû me tavat adre me utut
ka hnyi erkemok.
8 Hnö nya he ka löng ânyâm ibetengiö
hnyi hnyomakatu;
Anyin a inya oge me labageju köu:
Okhanö nya thö gethen deny hanymök;
Anyin oge me ogöranyâ hanuk köu.
9 Iehova lö, hûgûnö nya but unyin ta je
iwahnaihmiöny mönya:
Oge hia but lubaduöng unyâm.
10 Nö nya thö he ka ânyâ wem; anyin a u
thibi Khonguk:
E so hanom; su nya ju ka hnyi hnyei
iny hwakecin ae wisa.
11 Iehova lö, omeli nya thö, ûnyi hnyi iâm:
Hnyi hwakecâm ae wisa hum nya but
ûnyi hnyi vec.
12 Ke hnyi ânyâm ibetengiö subâ degecâ
but ta je iwahnaihmiöny mönya,
Me ohia tavat hia adre me ovecâ hanuk;
Anyin a inya athnyabaem.

SALAMO 144.

Salamo anyi Davita.

ESO he ka haisoi Iehova a kicik,
At ame nâ li hnyamök he ka vat,
Me je banyök he ka ûkûc:
2 At ame betenge gak, ke hnök hnabâ,
Anyik tap ae beû görany, me at ame
omeli nya;
Becik, me at oge me labageju kâu;

At ame hom ûhnyûkongoâ lakeik eû
hnyi hmelik.
3 Iehova lö, ehö at, me u me wâhmakh-
meto e?
Me nokon at, me u me he ka wâ ûny-
kûme e?
4 E ûcû at me ûnyi ae ûnyi baû:
Ke bonginy ta je bong e ûcû me hmenu
ame hia but.
5 Iehova lö, ken dut ânyâm drany me ölö
ju:
Kâlâ ju ta je bucen me me he ka sâ.
6 Jijingâ but hucuce, me ovesei ödra;
Fana but ânyâm ta je fana me omonu-
monu ödra.
7 Hinöbeny dut ûheny thö;
Omeli nya but, me hûgûnö nya ûnyi
hnyi je köiö ae gan,
Me hnyamen ta je atkanyua;
8 Hnyat adre me fuc baû ge je hnyimö-
dra,
Ke haba je hnyamödra a metödra, me,
ûthumetu ae thoi.
9 Khong lö, oge me he ka hai köu khu-
möng ae teb ûnyi:
Oge me he ka khumöng köu ge nabeli
ae hu töiny a ten.
10 E thibi at ame ham möt ka ta je than:
At ame omeli Davita a athnyabainy
ûnyi hnyi bele vat hnân mekiny.
11 Omeli nya me hûgûnö nya ûnyi hnyi
hnyamen ta je atkanyua,
Hnyat adre me fuc baû ge je hnyimö-
dra.
Ke haba je hnyamödra a metödra, me,
uthumetu ae thoi.

12 E ka helâ me je ûö ame kû so lakuta
obaga hnyi anyidra hidröu;
Ke lakuta wahlu helâ me vetoiny bahe-
bet adre me tretrao hnân uma umen
than;
13 E ka unöngötö umöta ta je omhani ge
ta je jeû ae ve bongon hia;
K' ame he haleta ta je mamoe ka hnokoâ
je thauzan me je ten thauzan hnyi
ta ita;
14 Hnyi ûen adre me hijen je hok ae gan
haleta je bolok;
Ke ba hmetu ûhagutö ka hnyi taun me
hna utut hnyöu ai,
Ke ba hwatenge hnyi deta ta je gethen;
15 Awe, hnahic hnen hnyei a helâe;
Eke, hnahic hnen hnyei a Iehova Kho-
ngudrin.

SALAMO 145.

Salamo hnân ojânâ; anyi Davita.

KHONGUK lö, Than, oge me he ka
oganö u:
Ke oge me he ka haisoâ iâm nyiele
nyiele balua.
2 Oge me he ka haisoi u hnyi je bong;
Ke o ge me he ka oganâ iâm nyiele
nyiele balua.
3 E gan hmâ Iehova, me hnân ti oganâ;
Ke ca hnân elâm ûganiny.
4 Ame he ke dö ka oganâ ânyâm ta je
huliwa ka ke dö,
Me omanenâ hnâm ta je hna ânyâ ae
man.
5 Oge me he ka ûnykûme hmanenanginy
ûganâm ae mec,
Me hnâm ta je hna ânyâ hnân lâiâ.
6 Ke ame he tavat ka ha ge man maniny
ânyâm ta je huliwa hnân outen;
Ke oge me he ka haimemenâ ûganâm.
7 Adre me he ka ha hnödra hna ûnykûme
ge ânyâm so ae gan hmâ,
Me khumöngö hwakecâm ae wisa.
8 E betenge baû me betenge vec Iehova;
E bec he ka hmönyin, ke betenge gan
hmâ.
9 E so Iehova ka ta je ûnyi hia;
Ke e hon anyin ta je huliwa hia anyin
ibetengiö
10 Iehova lö, ame he ka oleâ köu ânyâm
ta je huliwa hia thithö;
Ke ame he ânyâm wakap ka haisoi u.
11 Adreme heka ha hmanenanginy dokhom
dökhu,
Me ûhnenamö manâm man;
12 M' adre me he ka haimemenâ ka lakon
tavat anyin ta je huliwa ae man,
Me hmanenanginy dokhon dökhu ae
mec.
13 Haba dokhom dökhu, dökhu a nyiele
balua,
Me ka ta je dö hia thithö ânyâm musi.
14 Iehova ame cö tavat hia adre me ta,
Me otilâ wisa tavat hia adre me iyâû.
15 Ame hngele but köu je emaködra hia:
Me u je ha ödra hnyi ûen ae ûcû.
16 U je lau hnyamâm,
Me osekunâ ta je ûnyi hia thithö ae
möt.
17 E wisa Iehova hnyi deny ta je gethen
hia,
K' ame betenge hnyi anyin ta je huliwa
hia.

18 E hakekeny Iehova ködra hia adre me hawâ e,
A tavat hia adre me hawâ e hnyi hnathu.
19 E ame he ka ânyâ weny tavat adre me outen e;
E ame he minya ka löng hodra hwatenge me omeli odra.
20 Iehova ame tu' ödra hia adre me hnyok kâu;
K' ame he ka ohia tavat hia ae kong.
21 Ame he hnyimök ka ha hnân oganö Iehova;
Ke so ame he tavat hia ka haisoâ ien ae kap nyiele nyiele balua.

SALAMO 146.

OGANÖ Ja th' öbun.
Hanuk lö, oganö Iehova thö.
2 Oge me he ka oganö Iehova inye tiga möt:
Oge me he ka khumöng oganâ Khonguk e me tiga inya ang.
3 Ca geju öbun ka ta je than,
Ke nokon at bi, wale ae ba hna ûhadruo unyidrin.
4 Ame he but homenâiny, me e ame hmetuhmetu ka hnyi kânâiny;
Hnyi bong eling e ame ca ûnykûme hmetu bi.
5 Hnahic hnen at ame hadruâ e hnen Khongu Jekob,
At ame labageju kö Iehova a Khongon:
6 Waleji ame op drany me hmeledrany,
Me köiö me ta je ûnyi hia thithö hnyin;
At ame tuö hnathu nyiele balua:
7 At ame ânyâ wisa ka tavat adre me oveci ödra;
K' ame ham jeû ka tavat a ödra meki-hnânem:
Iehova ame thang tavat adre c' ödra;
8 Iehova ame obwela ta je wadröu;
Iehova ame otilâ wisa tavat adre me iyau:
Iehova ame betenge ka tavat ae wisa;
9 Iehova ame tuö ta je atkanyua;
E ame cö je nakahme, me je safac;
Ke e ame ohnyimenâ hnyikânâi gethen deny tavat ae kong.
10 Ame he Iehova ka musi nyiele balua,
Ziona lö, ame he Khongom ka musi ka ta je dö.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 147.

OGANÖ Ja th' öbun;
Anyin ae so he ka khumöng ogânâ Khonguta;
Anyin ae kese, me ûcû he ka ogânâ.
2 Iehova ame op Jerusalema;
E ame ûkhacakouâ hmetu at Isaraela adre obâ,
3 E ame ometo tavat ae vec hnyekudra,
Me lan hnödra ta je aat.
4 E ame aû ta je okhû;
Me hwenyi ien hia.
5 E gan hma Tuhöta, ke ti tren man;
Ke ca hnân bi ha hnen hna wâhma-khmeto.
6 Iehova ame cö tavat ae hnyikânâ:
E ame hagutâ hnyikânâi tavat ae kong.
7 Khumöng thö kö Iehova me ole;
Khumöng ogânâ Khonguta ge kitara:
8 At ame tube drany ge ta je ûlâ,
Me penapena we hobi kâu hmeledrany,
Me okûâ önying hon ta je bucen.
9 E ame ham ka ta je meno ö 'dra jeû,
Me ka je lakou oreba ame kuku.
10 E ame ca senyin bi ka hwegien hors:
E ame ca senyin ge li can at.
11 Iehova ame senyin ka tavat adre me outen e,
Tavat adre me gejon anyin ibetengiö.
12 Jerusalema lö, oganö Iehova thö:
Ziona lö, ogânâ thö Khongom.
13 Anyin a e ame hia but ohwegiâ je venyainy ta je homagöulem;
E ame hia but ohnahicâ lakom hnyi wanbâm.
14 E ame ham ûsoköu hnyi je ke keihâm;
E ame ounöngöti u ge hwit ae ti so.
15 E ame kunâ anyin hnanyibu ka hnyi hmeledrany;
K' ame wadring logot hwan hofuc.
16 E ame ham kiona helâ me leûnen mamoe;
E ame jijingâ dân hau ae wahma helâ me hnabadröu.
17 E ame khûâ köien köiö ae wahma helâ me je atmen:
Ie at ae khana he ka tot hnyi hnyima-kan anyin megic?
18 E ame kunâ hwan hofuc me oköiö but ta je ûnyi e:
E ame kunâ anyin ang he ka tûâ, me ame hingölö but ta je köiö.
19 E ame omanenâ hwan hofuc kö Jekob,

Ke anyin ta je hnanyibu me hna owisa
kö Isaraela.
20 E ame ca ânyâ helâe ka ke hnyei :
Ke haba hnen je hna owisa, me ca
manen bi ködra.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 148.

OGANÖ Ja th' öbun.
Oganö Iehova ju öbun ûnyi ethö
hnyi drany :
Ogânâ thö e hnyi je dok ae görany.
2 Ogânâ thö e öbun anyin ta je angela
hia thithö :
Ogânâ thö e öbun tavat hia e ame op.
3 Ogânâ thö e öbu seûnö me tehi :
Ogânâ thö e öbun hia ta je okhû ae
umumelam.
4 Ogânâ thö e öbun je draniny drany,
Me öbun ta je köiö ethö hon drany.
5 E so adre me he ka ogânâ iö Iehova :
Anyin a e ame hûna, me up ödra.
6 E ame hia but otetm' ödra minya nyiele
nyiele balua :
E ame hia but ip hnanyibu wale ame
ca he ka hia but.
7 Oganö Iehova thö eang hmeledrany,
Öbun ta je tanimo me ta je dok hia
ae dit :
8 Meic me we wahma, kiona me hai ;
Ang ae hwege, at ame hwâdâ hwan
hofuc :
9 Je bucen me je hut hia ;
Je ûö ae wa me je arasi hia :
10 Je meno ae hiny me je meno hia ae
hnam ;
Je ûnyi ame iyâû me ta je meno ame
gâ :
11 Je tuhan hmeledrany me ta je hnyei
hia ;
Je taben me tavat owisa hmeledrany
hia ;
12 Je wahidröu me wahlu minya ;
Wahingat me je wanakat :
13 E so adre me he ka ogânâ iö Iehova ;
Anyin ae hake görany thibi ien :
Ethö hon hmeledrany me drany anyin
hmanenang.
14 Ke e ame hia but ogöranyâ faoiny meno
anyin lakeiny,
Wale hna ogânâ hnen anyin wakap.
A hnen laku Isaraela, hnyei ae hake-
keny kâu.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 149.

OGANÖ Ja th' öbun.
Hai thö kö Iehova khumöng a teb
ûnyi,
Me hna ogânâ e hnyi ûkhacaköu anyin
wakap.
2 E so e he Isaraela ka senyin ka at a
op e :
E so e hobâ je laku Ziona ka Tuhödra.
3 E so adre me he ka ogânâ ien ge bibiâ :
E so adre me he ka khumöng olungâ e
ge bwinybet me kitara.
4 Anyin a Iehova ame senyin ka lakeiny :
E ame he ka ohmanenangâ tavat ae
hnyikânâ ge ûhömeli.
5 E so ame he wakap ka hobâ ge hma-
nenang :
E so adre me he ka khumöng senyin
hon hnödra ta je hna mokut.
6 E so e he ka e bi hnyi je hnyimödra
hnân ogânâ hmönyin Khong,
Me hnyi ta je hnyamödra hele vat a lo
li homakan ;
7 Hnân he ka bi hwaban ka ta je hnyei
hia,
Me bi hwaban ka tavat hia ;
8 He ka ca ta je tuhödra ge je cen,
Me anyidra je taben ge je tö a fao ;
9 He ka ânyâ hnyi wanbödra hna owisa
adre sihnalimen :
Wale hna ogânâ hobi kâu anyin wakap
hia thithö.
Oganö Ja th' öbun.

SALAMO 150.

OGANÖ Ja th' öbun.
Ogânâ thö Khong hnyi umen uma
ae kap :
Ogânâ thö e hnyi drany ethö a hnyaban
maniny man.
2 Ogânâ thö e can anyin ta je huliwa ae
man :
Ogânâ thö e hoton soiny ûganiny.
3 Ogânâ thö e ge hwan ifucin trutru :
Ogânâ thö e ge nabela me kitara.
4 Ogânâ thö e ge bwinybet me bibiâ :
Ogânâ thö e ge ûnyi khumöng ae hu
töiny, me utköwi.
5 Ogânâ thö e ge simebalo ae mea hwege :
Ogânâ thö e ge simebalo wale at ame
mea hwege göranyai.
6 E so ame he ka oganö Ja hnen ta je
ûnyi hia thithö ae hu homenân.
Oganö Ja th' öbun.

TA JE VEJEC.

HNYIMAKAN 1.

TA je vejec anyi Solomona nöku Davita tuhan Isaraela :
2 Me me khana metâ me hna ûnö :
Me wâhmakhmetoâ je hofucin wâ tremângâ ;
3 Me kap hna ûne hnyi hwakecin ae metâ,
Me wisa, me hna owisa, me hwakecin ae ûcû ;
4 Me me ometâ tavat ae ba hnyekudra,
Me ham ka wahidröu hna ûne me hna ûnykûme :
5 Me me löng hnen at ae metâ, me bi hanen anyin metâ ;
Me me he at wâhmakhmeto ka hu metâ hnân ûhnenamö :
6 Me me wâhmakhmetoâ vejec me ûhöûcû ;
A ta je hofuc hwan tavat ae metâ, me hodra ta je hofuc ae vhet.

7 Haba hwakecin he ka ot kö Iehova, me wale hwân he ka wâhmakhmeto ;
Haba tavat ae monu me adre me hmiôdra meta me hna ûne.
8 Nökuk lö, löng ju hna nö u hnen kâmâm,
Ke ca degec bi hna ûne hnen hinyâm :
9 Anyin ame he ka helâ me korona ae hmanenang hon bâm,
Ke sawakiny hnyi nyem.
10 Nökuk lö, a ne cubic u tavat ae kong,
Ca hmehmela bi.
11 Adre me ne ha, ka habe, Öta he,
Ate me mokulec at,
Ate me he ka tuö at ae ba hnyikongon, ke ba can ;
12 Ate me he ka ut' ödra meli ödra helâ me hedis,
Ke tiga bekhöt, helâ me tavat adre me utut ka hnyi thop ;
13 Ate me he ka wâ je wakomjeû hia
Ate me he ka ounöngötâ umöta je uma ge ta je ûnyi adre söh ;
14 U ma tha ugleköbâ möhmun ;
K' ame he minya ka tha tangöta tang hia :
15 Nökuk lö, ca tha he hnyi gethen mödra ;
Behânâ ju cam ge dedra je gethen :
16 Anyin ame wadring je cadra ka hnyi hulö,
Ke adre he mweimwei he ka hingâlâ dra.
17 Anyin e ûnyi baû he ka lau hnewe,
E ka wâ but e hnen meno ame gâ :
18 Ke haba je hnyat eling adre me khöu mokut ködra bi,
Adre me mokut duöng ködra bi.
19 Helâe dedra ta je gethen hia tavat adre me behnyekudra omjeû ;
Ame ohia möt anyin tavat ae tren e.

20 Metâ ame kuku eû hnyi gethen,
E ame hongot ge hwan hnyi je hnaudrâ ;
21 E ame kuku hnyi je dok ae ûnyi hnathu adre laba ûkhacaköu hnyin ;
Hnyi hna dit hnyi je homagöule,
E ame ha hwan je hofuc hnyi taun ; ka habe ;
22 Tavat ae ba hnyekudra lö, öbun e he ka hnyok ka hwakecin ba hnyekon ke ne o but kehö ?
Me tavat ûhiö he ka hiâ ke ne o but kehö,
Me tavat ae monu ha hmiödra wâhmakhmeto ?
23 Hwiö th' öbun ge hnök hna ûne :
Wâ bi, oge me he ka hingâlâ köbun hanuk,
Oge me he ka omanenâ köbun hok ta je hofuc.
24 Can oge me hongot, ke öbun höcö ;
Oge me hinöbeny, ke ba at ame löng ;
25 Ke öbun e öûnyibâûâ hia anyik ûhnenamö,
Me ca weny bi hnök hna ûnö ;
26 Oge me he bi inya ka hlumā anyibun vec ;
Me ûhiö e ka o köbun ot ;
27 E ka o köbun ot helâ me weneû,
E ka o köbun vec helâ me höu ;
E ka o köbun vec me hmak.
28 Me adre me he ka tenge könya, ke oge me ca he bi nya ka thu ;
Adre me he ka elölöm nya, k' adre me ca he ka o nya :

29 Anyin adre me hûkötö he ka wâhmak-
hmeto,
K' adre me ca ûca he ka outö Iehova :
30 Ke adre me ca wedra anyik musi ;
K' adre me hmiödra hia hnok hna
ûnö ;
31 Anyin a wale adre me he ka an wan
hwakecidra bi,
K' ame he ka sekudra hnen anyidra bi
bibihwakecin.
32 Anyin adre me he ka hling' ödra hnen
ihwiöiny tavat ae ba hnyekudra bi,
Ke ame he ka hi' ödra hnen sot anyin
tavat ae monu.
33 Ke haba at ame ling nya me ame he ka
laba khötkic,
Me laba wia, me ca outen ûnyi ae kong.

HNYIMAKAN 2.

NÖKUK lö, u je ne he ka kap hok ta
je hofuc,
Me ip unyâm anyik ta je hnanyibu ;
2 M' u ma tevehlöng metâ,
Me hnyokâ he ka wâhmakhmeto ;
3 Eke, u je ne hawâ metâ,
Me hongot ka wâ ûnykûme ;
4 U je ne elâm e helâ me sileva,
Me elâm e helâ me tang omjeû adre
ikhâlâ ;
5 Awe, u me he ka wâhmakhmetoâ hwa-
kecin ot kö Iehova,
Me khanö u bi Khong.
6 Anyin a Iehova ame ham metâ ;
Ke ûnyi hnyi hnyimen ame o wâhmak-
hmeto me wâ ûnykûme :
7 E ame ip metâ ae so hobi kâu tavat ae
wisa,
E thibi becin tavat adre me he, ke ba
hnyikongudra ;
8 Me me he ka wâ je gethen deny hna
owisa,
Me tuö gethen deny anyin wakap.
9 Me u me he ka wâ ûnykûme wisa, me
hna owisa,
Me ûnyi ae ûcû, me je gethen hia ae so.
10 Anyin ame he metâ ka dit eû hnyi
hnyekom,
K' ame he ka senem bi ka hanom wâ-
hmakhmeto ;
11 Ame he ka ō u hnen ûnykûme,
K' ame he ka tuö u hnen wâ ûny-
kûme :
12 Me me omeli u ûnyi hnyi gethen ae
kong,
Ûnyi ge at ame ûkhin fuc ;
13 Tavat adre me hna degecâ je gethen
deny wisa,
Me vheno bi je gethen deny menekho-
lom ;
14 Tavat adre me senyin he ka ânyâ hulö,
Me hobâ hwegien hwakecin ae kong ;
15 E hâu dedra ta je gethen,
Ke ödra hwali hnyi anyidra je gethen :
16 Me he ka tuö u ge momo kanyua,
Wale momo kanyua, at ame fuc ûtakû ;
17 At ame hna degecâ at ûne kâu ke tiga
hlu,
Me hnying hna ûhihinyköu me Khon-
gon :
18 Anyin ame ihnyöng ka hnyi mok umen
bi uma,
Me deny ta je gethen ka ta je komok :
19 Ame ca hmetu ke at ge tavat adre me
he kâu,
K' adre me ca he ka o hmetu ka hnyi
je gethen deny möt :
20 Me u me he ka vheno je gethen deny
tavat ae so,
Me tuö je gethen deny tavat ae wisa.
21 Anyin ame he tavat ae wisa ka labā
hnyei,
K' ame he tavat ae ba hnyikongudra ka
mō.
22 Ke adre me he ka subâ degecâ tavat ae
kong ûnyi hnyi hnyei,
Ke adre me he ka ve degecâ tavat iyawö
ûnyi hnyin.

HNYIMAKAN 3.

NÖKUK lö, ca he ka hnying anyik hna-
nyibu ;
Ke hna bi hnyekom he ka tuö hnök je
hna hûna :
2 Anyin ame he ka oû kâu hnabic,
Me je bong ae se hia, me möt ae beû.
3 E so e ca hia gam ibetengiö me hnathu :
Vekiny ju li ûnyi e hnyi nyem ;
Ke sihnalimen ju hnyi laulauiny hnye-
kom :
4 Me u me he bi ka wâ ibetengiö me laba
wia
Hnyi hnyimakan Khong me at.
5 Labageju thö kö Iehova ge hnyekom ae
bekhöt,
Ke ca labageju bi ka hnâm hna wâ
ûnykûme :
6 Ûnykûme ju kâu hnyi dem ta je gethen
hia,
Me e ame he ka owisa dem ta je gethen.
7 Ca oûnyihnathoâ ânyâm bi metâ ;

Ot ju ga Iehova, me kec dö ge hulö:
8 K' ame he ka hnân tang hwegien bibikâm,
Me önyen bi ka je jeiâm.
9 Oganö Iehova thö ge je omjehem,
Me wan a bân hnyi em ta hnyei hia:
10 Me me he ka ti unöngöt umâm je uma jeû,
K' ame he ka behihingölö ge waina ânyâm je hna hlic vine.

11 Nökuk lö, ca hûkötiâ bi je hna nö u ga Iehova;
Ke u ma ca sēnyin e ka fuc:
12 Anyin a Iehova ame nâ at wale e ame betenge gan;
Helâ me mān kamen ame nâ nokon e ame senyin kâu.
13 Hnahic hnen at ame wâ metâ,
Me at ame hom wâhmakhmeto.
14 Anyin ae gan hmâ hwaban e hon hwaban sileva,
Ke troban e hon gol.
15 E ûnyi hnathu e hon je penina;
Ke haba ta je omjeû u je ne bewem hia e ca ûcû mē.
16 E se hia ta je bong hnyi benyin a metân;
Ke tang omjeû, me hna ogânâ hnyi benyin a meny.
17 Je gethen ae hmanenang deny ta je gethen,
Ke hnahic deny ta je gethen hia.
18 Ĉöiny möt e, ka tavat hia adre me kât e:
Ke hnahic tavat adre me kât hmâ e.
19 Iehova ame bi taben hmeledrany hnen metâ;
M otilâ drany hnen wâ ûnykûme.
20 Ame hmetruhmetru je dok ae dit ge hnen hna wâ tremângâ,
Ke je ûlâ ame ota but ûnya hau.

21 Nökuk lö, e so e me ca he ta je ûnyi e ka hia hnyi hnyimâkâm;
Kât hmâ ju metâ me hna ûnykûme;
22 K' ame he ka hnân melen hanom,
Me theibiny nyem.
23 Me u me he ka he khötkic hnyi dem gethen,
K' ame ca he ka haû cam.
24 Hnyi ûen u me he ka mokut u me ca he ka ot:
Eke, u me he ka mokut, k' ame he ka hnebwia hnâm hna mokut hnying.
25 Ca he bi ka outen ûnyi hnân ie outen,
Me hna okongoâ anyin tavat ae kong e ka o but:
26 Anyin a Iehova ânyâm hna gejon,
Ke e ame he ka tuö li cam wâ e nye hnok.
27 Ca behânâ so ge tavat ae ûcû he ka kap e,
A ne khanö u he ka ânyâ.
28 Câ ha bi ka waem, ka habe, Mē he thö, ke u hmetu thö,
Ke nyi oge me he ka ham;
Ke ka e bi ûnyi unyâm.
29 Ca vak ûnyi ae kong ka waem,
Anyin a e ame laba hnahic unyâm.
30 Ca iwatretra baû me waem,
E ka ba ûnyi ae kong e ame ânyâ köu.
31 Ca behnyökâ bi at ûokonguny,
Ke ca ûca bi deny ke gethen.
32 Anyin ae ikiki Iehova ge at ae hwali hwakecin:
Ke e unyin tavat ae wisa anyin ûsabi ae iyong.
33 E bi hnyi uma umen at ae kong hnaûhangö ûnyi ga Iehova;
Ke e ame ohnahicâ uma umen at ae wisa.
34 E hnathu, e ame hlumā tavat ûhlumöny,
Ke e ame ham betenge baû ka tavat ae ûhnyûkong.
35 K' ame he tavat ae metâ ka hu hmanenang;
Ke haba tavat ae monu adre me he ka hom bi hmehma.

HNYIMAKAN 4.

LAKUK lö, löng ju hna ûne hnen at ae hu lakon,
Teveblöng ju me wâhmakhmetoâ.
2 Anyin a inya oge me nâ soi öbun;
Ca hna dogecâ bi anyik hnanyibu.
3 Anyin a inya nöku cica ehac,
Iny mita me oûnykûm a khaca kö bai,
4 Ke e ame nö nya, me ha könya, ka habe,
Kât ju hok ta je hofuc ge hnyekom;
Tuö ju anyik ta je hnanyibu me u me mot:
5 Bi metâ thö, bi wâhmakhmeto thö;
Ca hnying bi, ke ca saû bi ge ta je hofuc ûnyi hnyi hnyimök:
6 Ca hna degecâ bi, me e ame he ka tuö u;
Betenge ju gan, me e ame he ka omeli u.
7 E beönua metâ: bi metâ thö:

Eke, bi wâhmakhmeto thö, tha e me ta
je ûnyi u je hom.
8 Oûnyihnathoâ thö e, me e ame he ka
ogöranyi u :
K' ame he ka oganö u, u ka he ka
deluâ e.
9 E ame he ka obicö u ge korona ae hma-
nenang,
Me ham köu hnabinybak ae mec.

10 Nökuk lö, löng ju, me kap ju hok ta je
hofuc ;
Me me se hia ta je hunainy ânyâm möt.
11 Oge nö u hnyi deny metâ ;
Oge me su u hnyi je gethen deny wisa.
12 U ka he, ame ca he ka hnek hnâm ta je
hna okca ;
Ke u je ne wadring u me ca he ka haû.
13 Kât hmâ ju hna ûnö ; ca hna :
Tuö ju e ; anyin a wale melâm.
14 Ca dit ka hnyi gethen deny tavat ae
monu,
Ke ca he hnyi gethen deny tavat ae
kong.
15 Sâkâû but gan, ca vheno e ;
Hwiö thö ûnyi hnyin, ke ie he thö.
16 Anyin adre me ca mokut ödra ka ca
ânyâ hulö ;
Ame hia but hnödra bemokut ödra ka
ca othöâ keihen.
17 Anyin adre me han aretoiny hulö,
Me ijem wainainy ûokonguny.
18 Ke haba gethen deny tavat ae wisa me
helâ me melam ae hadröngöc,
Ame melam tot ke ne o but jebigö.
19 Haba gethen deny tavat ae monu me
helâ me menekholom :
Adre me ca wâ bi ûnyi adre thö hnyin.

20 Nökuk lö, löng ju hok ta je hofuc ;
Ta ju hnyikönyâm ka hok ta je uthofuc.
21 E so e me ca he ka hia hnyi hnyimâ-
kâm,
Tuö ju ta je ûnyi e eû hnyi wanben
hnyekom.
22 Anyin a wale melen tavat adre me wâ
ta je ûnyi e,
Me tang hwegien unyin hia.
23 Ti tuö wia ju hnyekom ;
Anyin ame o but möt ûnyi e.
24 Degec ut hwali ûnyi hnyi hnyimâm,
Ke ûsâkâûöâ but möu li esongot ae
ûkhin fuc.
25 Bwele wisa ju li emâkâm,
Ke so ame he wan li emâkâm ka bwele
cici u.
26 Okhabalavâ deny li cam,
Me me tethmâ dem ta je gethen hia.
27 Ca saû bi ka hnyi ke keihen metâ me
me :
Oc ut cam ûnyi hnyi hulö.

HNYIMAKAN 5.

NÖKUK lö, löng ju ka anyik metâ ;
Ta ju hnyikönyâm ka hnök hna
wâhmakhmeto :
2 Me me he ka hu gam hna ûnykûme,
K' ame he li esongodâm ka tuö wâ
ûnykûme.
3 Anyin ame khukhula hani ûnyi hnyi
esongodiny momo kanyua,
Ke menyik hnyimen hon wakaco :
4 Ke haba obiny gan, me hiny helâ me
khöhlöng,
Ke so hwan helâ me hele vat a lo homa-
kan.
5 Ke ame utut li can ka hnyi mok ;
K' ame kât hmâ hedis hnen je hna
okca ;
6 Waleling me me ca wâ bi dok ae tha
hon hnen momo eling, hnyi gethen
deny möt :
K' ame hwihwiö deny je gethen, ke ca
khana bi.
7 Ke walang ang, lakuk lö, ling nya ju,
Ke ca saû bi ge ta je hofuc ûnyi hnyi
hnyimök.
8 Oûsâkâûöâ but me, dem gethen,
Ke ca hakekenyâ hwanumen uma :
9 Wâ u nye ham hmaem ka ke je hnyat,
Me ta je hunaiâm ka tavat adre beove-
câ :
10 Wâ e nye he ta je atkanyua ka unöngöt
ge tang hwegiâm ;
Ke e biju hnyi uma umen ke at bi
hnâm hna huliwa ;
11 Ke u je mâng hnyi obiny jut,
Hnyi ûen ame aû but utiöiâm me unyâm,
12 Ke u me he ka ha, ka habe, Nakaik ge
hna ûne oge hmiök,
Me hna unö a höciâ ge hnyekuk ;
13 Ke oge me ca löng ifuciny tavat adre
me nö nya,
Me ca tevehlöng tavat adre me ûne
könya !
14 Oge ne he but hnyi ta je monu hia,
Unyin tavat adre tha laba, me ûkhaca-
köu.
15 Ijem dö an u je ka hiny,
Me köiö ame di ûnyi hnyi belâm bi
an.

16 Hawa, e so e ve di ehē ânyâm ta je pupua,
Me ânyâm je wagewe eû hnyi ta je gethen?
17 E so e hake hobi köu bi ta je ûnyi e,
Ke ca hobi kâu bi ta je atkanyua a tha ödra möu.
18 E so e hnahic ânyâm pupua,
Ke tha senyin dö me âiân ânyâm hidröu.
19 Helâ me aila wale amo hnyok so, me gotiny hnyot ae kese,
E so e sekom ge li basin hnyi je ûen hia;
Ke u me he ka senyin gan hmâ bala ge hna betenge gan.
20 Anyin a ieû, nökuk, u me he ka senyin ge momo kanyua,
Me deluâ ûlainy ke momo kanyua?
21 Anyin ae cicö li emakö Iehova ta je gethen deny at,
Ke e ame tuluto deny ta je gethen hia.
22 Ame he ka hnok at ae kong hnen hwakecin bi ae kong,
Ke adre me he ka noc e ge je töiny bi anyin hulö.
23 E ame he ka mok can ae ba ûne gan;
Ke e ame he ka he monu hnen anyin hwen monu ae gan.

HNYIMAKAN 6.

NÖKUK, u je ne tot me hwaban hânâm,
Ke u je ne ûkhöû hnyam hobi kâu atkanyua,
2 Wale u je nuc u hnen ta je hofuc ûnyi hnyi hnyimâm,
Me hnok ut hnen ta je hofuc ûnyi hnyi hnyimâm.
3 Walang ûnyi u me he ka ânyâ, nökuk, me omeli u bi,
Anyin a u je o ka hnyi hnyamen hânâm;
He thö, oûhnyûkongi u bi, ke ûjengö thö hânâm.
4 Ca he ka mokut,
Me ta mokut.
5 Okhulu u but helâ me zebi hnyi hnyamen at hnuk meno,
Ke meno ame gâ ûnyi hnyi hnyamen at ame töu hnewe.

6 Ūsēnyin lö, he thö ka wahajö;
Wâ ju ta je hwakecin, m' u ma metâ but:
7 Ke ba at owisa kâu,
Ke ba homakan, ke ba at ame musö,
8 Ke ame penapena an jeû hnyi honivakeny,
K' ame sukhöûnö an jeû hnyi ûen menu.
9 Ūsēnyin lö, u me he ka mokut ke ne o but kehö?
Ie ûen u me he ka höhöi thö ûhem hnyi hna mokut?
10 Mē na mokut ju, mē na ta mokut,
Mē na hûkâlâ li hnyamâm me mokut leleû:
11 Waleling me me o köu theduoc helâ me ioiny at hûgûnâ,
Ke ba jeu, helâ me at ame hom omjehen vat.

12 Haba at ae ûnyi baû, a at ânyâ hulö;
Me e ame hwege hnyimen;
13 E ame atmemâkâ, k' ame fuc hnen li can.
E ame kû hnen je banyen;
14 Eû hnyi hnyekon hwali, k' ame labö vak ûnyi ae kong;
E ame okûâ iwatretra.
15 Anyin a wale ame he ka ie o ûokonguny kâu;
E ame he ka ie oamamâ but, ke ba eny.
16 Walang ta je ûnyi a siks ame ikiki gan Iehova;
Eke, e hu seven e ame hmiân, ka habe,
17 Bi gan, me bohmen at ame thoi,
Me li hnyam ame hingâlâ dra ae ba hnyikongon;
18 Me hnyok ame ûnykûme bibihwakecin ae kong,
Me li can ame wadring ka hnyi hulö;
19 Me at bi fuco wale at ame ha je thoi,
Me at ame okûâ iwatretra ka hnyat me lakeiny.

20 Nökuk lö, tuö ju hna hûna hnen kâmâm,
Ke ca degec bi hna ûne hnen hinyâm:
21 Ca bala ju hnyi hnyekom,
Kinyâ ju hnyi nyem.
22 U je ne he, e ame he ka su u;
U je ne mokut, e ame he ka tuö u;
U je ne hmak hmetu, e ame he ka ûhnenamö möu.
23 Anyin a haba hna hûna, me wale lamepa; ke haba hnanyibu, me wale melam;
Ke haba hna nâ me me metâ, me wale gethen deny möt:
24 He ka tuö u ge momo ae kong,

Ûnyi ge ûtakûiny bohmen momo ka-
nyua.
25 Ca behnyekom eû hnyi hnyekom anyin
hmanenang;
Ke so ame ca omonu u hnen bademakan.
26 Anyin a ong jeû thibi âu ka at, can
momo hnyi gethen:
Ke haba âiân ke baga wale at ame bi
ûnyi monu, ame noc hanu ae ûnyi
hnathu.
27 Hawa, e khana at he ka hok meic ka
hnyi ûlainy,
K' ame ca he ka hlâ anyin ûkhaû?
28 Hawa, e khana at ka uto je walep ae
möt,
K' ame ca he ka hlâ li hnyeûcan?
29 Ke helâe at ame he ka âiân ke at;
Ame ca he ka ba hwaban ka at ame
kâlâ momo e.
30 Adre me ca labö hmiödra at venöu,
ame ne venöu bi
Me me sekon hnyekon, anyin ae moki-
hnânem:
31 Ke ödra ka kât e, e ame he ka oseven
bi hwaban;
E ame he ka ham hia önyen umen uma.
32 Ke haba at ame bi ûnyi monu me
momo, e at ae ba hnyekon;
E ame ânyâ ke ûnyi wale ame he ka
ohia hanon bi.
33 E ame he ka hu aat, me hmehma;
Ke adre me ca he ka kot degecâ hna
haikongoâ e.
34 Anyin u haba ciâ, wale at ame ohmö-
nyinâ at;
Ke e ame ca he ka betenge hnyi bong
bi hwaban.
35 E ba hwaban e ame he ka kap,
Ke u je ne ham kâu ta je bwihlany ae
se hia, me e ame ca he ka so hmetu
bi.

HNYIMAKAN 7.

NÖKUK lö, tuö ju hok ta je hofuc,
Ke ip ju unyâm hnök ta je hna
hûna.
2 Tuö ju hnök je hna hûna, m' u me
möt bi;
Ke anyik hnanyibu helâ me wan li
emâkâm.
3 Ca ju ka hnyi je banyâm;
Sihnalimen ju hnyi laulauiny hnyekom.
4 Ha thö ka metâ, ka habe, Hanik u;
Ke hawâ thö wâhmakhmeto me ha, ka
habe, Waek:
5 Me me tuö u ge momo kanyua,
A atkanyua ame ûtakû ge hwan ta je
hofuc.
6 Anyin a oge me selat hnyi hna pewan,
Hnyi mamalaminy umök uma;
7 Me oge me wâ unyin tavat ae ba hnye-
kudra,
Ke wâ bi eû unyin je thöth
Ke hidröu ae ba hnyekon,
8 K' ame he hnyi gethen hakekeny hnye-
khutuiny momo,
Me e ame vheno gethen ka hnyi umen
uma;
9 Wale hnyi hauhaotreng, hnyi sahac,
Hnyi hnyinghet ae lit, ke menekholom
hmönyin.
10 Me wâ bi, ke momo ame ükhanö mē,
K' ame khavâ khaûen momo hnyi ge-
then, ke hnyok thoi.
11 A momo ae fuc bebehu, ke beânyâ
weny;
K' ame ca laba li can hnyi hnyaban:
12 Haba ûen ang, me eû hnyi gethen,
haba eâu me eû hnyi je hnaudrâ,
K' ame tue hnyi ta je hnyekhutiny,
13 Me haba momo ame kât e, me ûci-
mhnyimak mē,
K' ame ca hmehma bi hnyimakan, k'
ame ha kâu, ka habe,
14 E bi unyik je hudiny ole;
Oge hia but thamuâ anyik ta je khöbi
hnyi bong ang.
15 Anyin a wale oge me o but he ka
ûkhanö möu,
He ka elâm hnyimâkâm, me oge me ō
u ju.
16 Oge hia but ulolo je kubö hon hnök
hna mokut,
Mano ae se se hia hnalimen ûnyi
Aigupito.
17 Oge hia but hû hnök hna mokut
Ge muro, me aloe, me kinamo.
18 Aiö u, ame he ka sekutu ge ibetengiö
ke ne o but ame lany dö,
Ötu me he ka hobâ ibetengiö.
19 Anyin ae hia but baga hnyi uma,
E a he but ka hnyi dok ae sâkâû:
20 A hia but hom tang mone;
Ke e ame he ka hmetu e ka bekhöt ut
tehi.
21 Ke haba momo ame osaûâ e hnen anyin
ta je hofuc ae iyawâ,
E ame lelö e hnen ûtakûiny li esongo-
diny.
22 Me ame ie he hoton,
Helâ me bolok adre me he ka hlingâ,

Ke helâ me at ame monu, wale adre ca, m' adre me nâ e:
23 Ke ne o but adre me dâoâ akiny ge fana;
Helâ me meno ame logot ka hnyi hnewe,
Ke ca khana a g' adre me mekiny.
24 Ta je lakuk lö, ling nya ju walang ang,
Ke tevehlöng ju ta je hofuc ûnyi hnyi hnyimök.
25 Ca saû bi hnyekom ka hnyi deny je gethen,
Ca he monu bi hnyi deny ta je gethen.
26 Anyin a e ame othöâ tavat ae se hia adre me aat ut gan:
Eke, haba ta je haniny me utbavat ae hwege.
27 Gethen ame he hedis ai umen uma,
Ame ihnyöng ka hnyi je hnyeuleny mok.

HNYIMAKAN 8.

HAWA, ame ca hongot bi metâ,
Ke fuc göranyai wâhmakhmeto?
2 E ame tot hon je dok ae görany hnyi gethen,
Ke hnyi je dok ame iouny hnyin je gethen;
3 Hnyi je homagöule, hnyi hna dit ka hnyi taun,
Ke hnyi hna dit ka hnyi je hwanuma, e ame kuku, ka habe,
4 Tavat lö, inya oge me haw' öbun,
Ke hobi kâu lakon at bi ifucik.
5 Öbun tavat ae ba hnyekubun lö, Wâhmakhmeto ju wâ wia;
Ke öbun tavat ae monu, wâ ûnykûme ju öbun.
6 Löng ju, anyin oge me he ka ha ta je hofuc ae beönua;
Oge me he ka khöng li esongodik he ka ha ta je hofuc ae wisa.
7 Anyin ame he hnyimök ka ha hnathu;
Ke ikiki hulö ka li esongodik.
8 E wisa hia ta je hofuc ûnyi hnyi hnyimök;
E ba ke ong hwali me monu hnyin.
9 E ti manen hia ka at wâhmakhmeto,
Ke wisa bi ka tavat adre me wâ metâ.
10 Kap ju hnök hna ûne ke ca kap sileva bi;
Ke metâ, hon gol ae so.
11 Anyin ae so metâ hon ta je penina;
Ke ca ûcû mē ta je ûnyi hia adre me wedra.
12 Inya, a metâ, oge hia but ip wâ tremangâ hnân dok oge me laba hnyin,
Oge me elâm wia wâhmakhmeto, ke hna ânyâ ae ûcû.
13 Haba ot kö Iehova, me wale he ka hmiân hulö:
Ke haba bi gan, ke begörany, ke gethen ae kong,
Ke hnyem ae hwali, me wale je hûkötiânök.
14 E unyik wâ bongon, me ûne ae wisa:
Inya bi wâhmakhmeto; e hu manik.
15 Haba je than me adre me musi bi ûnyi gak,
K' ame owisa hnen ta je taben.
16 Ûnyi gak ame musi je taben,
Me tavat ae beönua, me tavat owisa hia eang hmelen.
17 Inya oge me betenge gadra adre me hnyok könya;
K' adre me he ka ō nya tavat adre me elâm hwegiö nya.
18 E unyik omejeû, me hmanenang;
Eke, je omjeû ae tethmâ, me hwakecin ae wisa.
19 E so anyik wan hon gol, eke, hon gol ae so;
Me anyik troban, hon sileva ae so.
20 Inya oge me vheno gethen ae wisa,
Hnyi wanben je gethen owisa:
21 M' oge me he ka otreni ödra ge omjeû adre me hnyok könya,
M' oge me he ka öunöngötâ umödra je uma omjeû.
22 Iehova ame tren inya, hnyi hwân deny je gethen,
Ke tiga ba anyin huliwa kâû adrem.
23 Adre otilö nya kâû adrem bala, hnyi hwân,
Hnyi ûen ae tiga ba bi hmeledrany.
24 Adre hnöku nya, ke tiga ba bi dok ae dit;
Hnyi ûen ae tiga ba pupua ae unöngöt ge köiö.
25 Adre hnöku nya ke tiga ca otilâ ta je bucen,
Ke tiga ba bi je dok ae hut:
26 Hnyi ûen ae tiga ca op kânâ, me hnyot,
Me sesâiny kânâ a bân, eang hmelen.
27 Hnyi ûen e ame penapena drany, inya but ling:
Hnyi hnen hna tuluto wathelaba hon köiö:
28 Hnyi ûen e ame otethmâ ta je ûlâ ethö:
Me hwegiâ je pupuainy dok ae dit:
29 Hnyi ûen e ame bi hnyigöulen köiö

Me me ca he je köiö ka hanyâûâ hnen
hna hûna:
Hnyi ûen e ame bi taben hmeledrany:
30 Oge me laba unyin ling, inya ke taben
huliwa:
E ame senyin gak hnyi je bong,
Ke oge me hobâ bala hnyi hnyimakan;
31 Me hobâ hnyi hmeledrany adre me
labā;
Ke haba anyik senyin ae gan wale
unyin lakon tavat.
32 Anyin a wale, lakuk lö ling nya ju
walang ang:
Anyin ae hnahic tavat adre me tuö dek
ta je gethen.
33 Löng ju hna ûne, me metâ but,
Ke ca höcö bi.
34 Hnahic hnen at ame hling nya,
At ame hmâkâ hnyi je homagöulek
hnyi ta ogö bong,
At ame tue hnyi uthwanumök.
35 Anyin a haba at ame ō nya, me ame
wâ möt,
K' ame he ka hu gan ibetengiö ûnyi ga
Iehova.
36 Ke haba at ame haû bi gak, me e ame
okongoâ hanon bi:
Ke haba tavat adre me hûkötiö nya,
me adre me hnyok mok.

HNYIMAKAN 9.

HABA metâ ame hia but op umen
uma,
A hia but delâ anyin je hmolom a
seven:
2 A hia but hlingâ haleny ta je meno; a
hia but ûhaniken anyin waina;
A hia but laulau.
3 A hia but kunâ anyin wahlu, k' ame
hongot
Hon je dok ae görany hnyi taun, ka
habe,
4 Ewa at ae ba hnyekon, saû ju ang:
Ke haingen ka at ae ba ûnykûme, ka
habe,
5 Ai öbun, me hnyi an ök jeû,
Me ijem anyik waina oge me ûhaniken.
6 Soju, öbun tavat ae ba hnyekubun, m'
öbun e möt;
Me vheno gethen deny wâ ûnykûme.

7 Haba at ame thawâ at ame hlumö at,
me ame he ka hmehma bi;
Ke haba at ame nâ at ae kong, me ame
he ka hu monu.
8 Ca nâ at ame hlumö at, wâ e nye he ka
hmiön u:
Nâ thö at ae metâ, me e ame he ka
betenge gam.
9 Nâ thö at ae metâ, me e ame he ka
metâ tot:
Nâ thö at ae wisa, me e ame he ka
bihanen anyin ûne.
10 Haba ot kö Iehova, wale hwân metâ:
Ke haba he ka khana At ae Kap, wale
wâhmakhmeto.
11 Anyin ame he ka osehia bongom ta je
bong ûnyi gak,
Me ame he ka bihanen je hunainy
ânyâm möt.
12 U je ne metâ, hobi köu bi metâ:
U je ne hlumö at me, u me he ka hake
wâ troban.

13 Haba momo ae monu ame fuc bebehû;
E at ae ba hnyekon, ke ca khana ta je
ûnyi.
14 E ame laba hnyi hwanumen umen uma,
Hon tap hnyi je dok ae görany hnyi
taun,
15 He ka hawâ tavat adre me he,
Wale adre me he wisa hnyi dedra je
gethen;
16 Ewa at ae ba hnyekon, hamen he ka
saû eang:
Ke haingen ka at ae ba hnyekon, ka
habe,
17 E hnebwia köiö adre venâu,
Ke kese bi jeû adre an duöngâ.
18 Ke e ca khana a wale hnen ta je komok;
Me haba tavat adre me mē laba hnyi
umen uma wal' ödra bi hnyi je dok
a diliny hedis.

HNYIMAKAN 10.

TA je vejec anyi Solomona.

Haba nokon ae metâ ame osenyinâ
kamen:
Ke haba nokon ae monu ame ovecâ
hinyen.
2 E ba troban uma omjeûiny hwakecin
ae kong:
Ke haba hwakecin ae wisa, wale ûhö-
meli ûnyi hnyi hna mok.
3 Ame ca he Iehova ka omekihnânemâ at
ae wisa hwakecin:
Ke e ame hna degecâ weny at ae kong.
4 Ame he ka ba ta ûnyi ge at ame huliwa
me hnyam ae hwen höcö:

Ke haba hnyamen at ae hwege huliwa ame he ka tren omjeû.
5 Nokon ae metâ at ame ûkhöûnâ hnyi honivakeny:
Ke haba at ame mokut hnyi ûen menu, me wale nokon at ame ohmehma.
6 Ame laba je hnahic hon ban at ae wisa:
Ke haba hnyimen at ae kong ame ikhâlâ ûkongun.
7 E so he ka ûnykûme ka at ae wisa:
Ke ame he ka bobot ien at ae kong.
8 Ame he at ame hnyok metâ ka kap ta je hnanyibu:
K' ame he ka ta at ae monu ifucin.
9 Haba at ame vheno wisa, me ame he khötkic:
Ke ame he ka manen at ame ohwalö deny ta je gethen.
10 Haba at ame ûatmemakö, me ame okûâ vec:
K' ame he ka ta at ae monu ifucin.
11 Pupuainy möt hnyimen at ae wisa:
Ke haba hnyimen at ae kong, me ame ikhâlâ ûkonguny.
12 Haba hmönyin, me wale at ame okûâ iwatretra:
Ke ibetengiö ame tube ta je hulö hia.
13 E manen dut metâ hnyi hnyimen at ame wâ ûnykûme:
Ke hu osö hobi kâu jon at ae ba hnyekon.
14 Haba tavat ae metâ, adre me hitangen wâhmakhmeto:
Ke haba hnyimen at ae monu ame hakekenyâ ûokonguny.
15 Haba tang omjehen at ae tren omjeû, me, anyin taun ae hwege:
Ke haba ûokonguny anyin at ae ba ta ûnyi, me ba anyidra omjeû.
16 Haba huliwa anyin at ae wisa, me ame oâ möt;
Ke haba troban at ae monu, mė hulö.
17 Haba at ame tuö hna nâ e, me ame laba hnyi gethen deny möt:
Ke haba at ame degec hna nâ e, me ame hâu bi.
18 Haba at ame oiyongâ ûöhûköti, me ame thoi hnyimen;
Ke haba at bifuco, me wale at ae monu.
19 E ka se hia hofuc, me ca ba hulö:
Ke metâ at ame noc bohmen.
20 Sileva ae so li esongodiny at ae wisa:
Ke thatûnyi hnyekon tavat ae monu.
21 Haba li esongodiny at ae wisa me ame hān tavat ae se:
Ke a mok ut tavat ae monu anyin ae ba hnyekudra.
22 Haba hnahic ûnyi ga Iehova ame ohuâ omjeû,
Ke e ame ca vecâ.
23 Helâke walak ka at ae monu he ka ânyâ hulö:
Ke helâe minya metâ ka at ame wâ ûnykûme.
24 Haba hna outen hnen at ae kong, me ame he ka aat kâu:
Ke ame he ka ham weny at ae wisa.
25 E ka o höu, me ame he ka hia at ae kong:
Ke hu taben nyiele balua at ae wisa.
26 Haba at ae hwen höcö ka at ame kunâ e,
Me ûcû me vinega ka nyu, me hai ka li ecmak.
27 Haba ot kö Iehova, ame osehia ta je bong:
Ke adre me he ka owakhaletâ ta je hunainy tavat ae kong.
28 Hnân osenyinâ gejon anyin tavat ae wisa:
Ke ame he ka hia geju anyin tavat ae kong.
29 Haba gethen de Iehova, wale hnabâ ka tavat ae wisa;
Ke ûokonguny bi ka tavat adre me ânyâ monu.
30 Adre me ca hom degecâ at ae wisa nyiele balua;
Ke ame ca he bi tavat ae kong ka labâ hnyei.
31 Haba hnyimen at ae wisa me ame oâ metâ:
Ke adre me he ka subâ degecâ bohmen at ae hwali.
32 E khana but li esongodiny at ae wisa ûnyi ae ûcû;
Ke haba hnyimen at ae kong me ame ha hwali.

HNYIMAKAN 11.

IKIKI kö Iehova tulut uhni ae iyawö;
Ke e ame senyinâ tulut ae ti wisa.
2 E ka o but bi gan, me ame o but hmehma:
Ke e unyin tavat ae hnyikânâ bi, metâ.
3 Ame he hwakecidra ae ba hnyikongon ka su tavat ae wisa:
K' ame he hwakecin ae hwali ge tavat ae kong ka ohi' ödra.
4 E ca ûnyi hnathu omjeû hnyi ûen hmönyin:

Ke haba hwakecin ae wisa me wale ûhömeli ûnyi hnyi hna mok.
5 Ame he hwakecin at ae wisa ae ba hnyikongon ka kû deny gethen:
K' ame he at ae kong ka ta ge anyin bi hulö.
6 Ame he hwakecin ae ba hnyikongon anyin tavat ae wisa ka omeli ödra:
K' ame he ka hnok tavat adre me ânyâ iyawâ hnen hwakecidra ae hwali.
7 E ka mokcu at ae kong, me ame hia but hnen hna gejon:
K' ame he ka hia but gejon hwakecin ae kong.
8 Adre me omelö at ae wisa ûnyi hnyi vec,
K' ame o but at ae kong ka hnyi hnen bi.
9 Haba hnyimen at ame ca ot, me ame okongoâ waeny:
Ke adre me he ka omelö tavat ae wisa ûnyi ge wâhmakhmeto.
10 E ka sot at ae wisa, me ame senyin taun:
Ke ka mok at ae kong, me adre me kuku.
11 Adre me ogöranyâ taun hnen hnahic anyin tavat ae wisa:
K' adre me hagutâ e ge hnyimen tavat ae kong.
12 Haba at ame hûkötiâ hanen, me ba metâ bi gan:
Ke ame laba hnyibû at ame wâ ûnykûme.
13 Haba at ame hok hofuc, me ame omanenâ ta je ûnyi ae iyong;
Ke haba at ae hnathu hnyekon me ame ikhölö hofuc.
14 E ka ba musi ae wisa ame he ka ta but aten hnyei:
Ke ame laba wia hnen tavat ha bongon ae se hia.
15 Ame he ka vec at ame tot me hwaban atkanyua:
Ke haba at ame höcö ûkhöû hnyam me ame laba khötkic.
16 Haba momo ae so me ame hom hmâ hna ogânâ:
Ke haba tavat hwege me adre me hok omjeû.
17 Haba at ame betenge, me ame ânyâ hwakecin ae so bi kâu:
Ke haba at beovecâ me ame ovecâ unyin bi.
18 Ame bi huliwa iyawö hnen at ae kong:
Ke haba at ame tā hwakecin ae wisa me hu hwaban ae hnathu.
19 Haba at ame tethmâ hnyi hwakecin ae wisa me ame he ka hu möt:
Ke haba at ame hnu hoton hulö me ame hlingâ e bi.
20 Hmiö Iehova ta je hnyok ae hwali:
Ke e ame senyin ge tavat ae wisa hwakecidra.
21 Eja ke ne a ne ihok beny me ke at, ame ca he ka ba hwaban ka at ae kong:
Ke ame he ka möt ta je mâtrâniny tavat ae wisa.
22 Otru gol hnyi hnyingöiny buaka,
Momo ae ba hna ûnykûme ae ûcû.
23 E hake so thibi weny tavat ae wisa:
Ke haba ûlubahing anyin tavat ae kong me wale hmönyin.
24 E hu at ame oveseâ anyin ta ûnyi, me ame gan tot anyin ta ûnyi;
Ke e hu tavat adre behânâ ûnyi ae ûcû, ke adre me he bala ka theduoc.
25 Ame he ka pipikhenya at ame ham baûâ:
Ke adre me he ka hû at ame ûöhûö.
26 Haba at ame behânâ hwit, ame he tavat ka hangâ e:
Ke ame he hnahic ka laba hon ban at ame ûco e ka tavat.
27 Haba at ame elâm hwegiâ so, me ame elâm ibetengiö:
Ke haba at ame elâm ûkonguny me ame he ka o kâu.
28 Haba at ame labageju ka tang omjeû me ame he ka ta:
Ke ame he tavat ae wisa ka hlau helâ me lan ûö ae hât.
29 Haba at ame bwebwelâ anyin lap, me ame he ka hu ang hnân jekhon:
K' ame he at ae monu ka bi athnyabainy at ame hnyok metâ.
30 Haba wan at ae wisa me ûöiny möt,
Ke haba at ae metâ, me ame ohmehmela ta je hanu.
31 Wâ bi adre me he ka bi hwaban eang hmeledrany ka at ae wisa:
Ke hawa bi ge at ae monu me at ae kong!

HNYIMAKAN 12.

HABA at ame weny hna ûne, me ame hnyok wâhmakhmeto:
Ke hwakecin meno at ame hociâ hna nâ.
2 Haba at ae so, me ame he ka hu ibetengiö ga Iehova;

Ke e ame he ka ohnaûhangöâ at ae
kong.
3 Ame ca he ka tethmâ at ge hulö:
K' adre me ca he ka oc degecâ iwân
tavat ae wisa.
4 Haba momo ae so hwakecin, me korono
anyin âiân:
Ke haba momo ame ohmehma, me he-
lâke amam but ta je jeien.
5 Ame ûcû ta je hna ûnykûme hnen at
ae wisa,
Ke tang iyawö je ûhnenamö anyin tavat
ae kong.
6 Haba ta je hofuc hwan tavat ae kong,
me ame ha ge dra adre me mokulec
tuö:
K' ame he ka omeli ödra ge hnyimen
tavat ae wisa.
7 Adre me hagutâ tavat ae kong, me ame
hi' ödra but:
K' ame he ka tethmâ uma umen tavat
ae wisa.
8 Adre me he ka haisoâ at hoton anyin
metâ:
K' adre me he ka hûkötiâ at ae hwali
hnyekon.
9 E so at adre me ca oûnyihnatho, k' ame
hu athnyabainy,
Hon at ame ogânâ e bi, ke ba an
jeû.
10 Haba at ae wisa, me ame betenge ge
haleny meno:
Ke haba ibetengiö anyin at ae kong,
me wale beovecâ.
11 Haba at ame belökâ kânân kânâ, me
ame he ka sekon ge jeû:
Ke ba hnyekon at ame hnu hoton ta je
ûnyi baû.
12 Haba tavat ae kong, me adre me weny
ert ûten tavat ae monu:
Ke haba iwân tavat ae wisa me ame wa
wan.
13 Ame hnok dö at ae kong ge hna hanyâ-
ûâ ge li esongodiny:
Ke ame he at ae wisa ka khulu but
ûnyi hnyi vec.
14 Ame he at ka sekon ge so hnen wan
hnyimen bi:
Ke haba troban li hnyamen at, me ame
he ka hmetu kâu.
15 Haba gethen deny at ae monu, me ka
wisa bi kâu:
Ke metâ bi at ame löng hna une.
16 Ame ie manen hmönyin anyin at ae
monu:
Ke ame tube hmehma hnen at ae metâ.
17 Haba at ame ha hnathu, me ame oma-
nenâ wisa,
Ke haba at ame ohnathoâ thoi, me ame
omanenâ iyawö.
18 E hu tavat adre me ie fuc, helâke adre
dâ ge hele vat:
Ke haba bohmen at ae metâ, me hnân
ometo.
19 Haba esongot ae hnathu, me ame he ka
tethmâ nyiele balua:
Ke helâ me hna thuthubademak bohmen
ae thoi.
20 E hu iyawö eû hnyi hnyekon tavat adre
me ûnykûme hulö;
Ke ame senyin tavat adre me ûhnena-
mö me me hnahic.
21 E ba ûnyi ae kong ame he ka o ka at
ae wisa:
Ke ame he ka unöngöt tavat ae monu
ge hulö.
22 Hmiö Iehova ta je esongot ae thoi:
Ke e ame senyin ge tavat adre me mâdrâ
hnathu.
23 Haba at ame wâ wia, me e ame ikhâlâ
metâ:
Ke haba hnyekon tavat ae monu, me
ame omanenâ hwen monu.
24 Ame he hnyamen tavat ae hwege huliwa
ka musi:
Ke adre me he ka kunâ üsēnyin he ka
ânyâ je huliwa.
25 Haba hlöuhlöu eû hnyi hnyekon at, me
ame okhudrungo at:
Ke ame osenyinâ e hofuc ae so.
26 Haba at ae wisa, me ame kû gethen ka
lahanen:
Ke haba gethen deny tavat ae kong, me
ame omonu ödra.
27 Haba üsēnyin, me, ame ca le haniny:
Ke haba wakomjeû anyin tavat, me
hobi kâu bi at ae hwege huliwa.
28 E hu möt bi eû hnyi gethen deny hwa-
kecin ae wisa;
Ke ba mok bi hnyi deny gethen.

HNYIMAKAN 13.

HABA nokon ae metâ me ame löng
hna ûne hnen kamen:
Ke haba at ame ûhiö, me ame ca löng
bi hna nâ.
2 Ame he at ka an so ûnyi hnyi wan
hnyimen:
K' ame he tavat iyawö ka an ûoko-
nguny.

3 Haba at ame tuö hnyimen, me ame tuö bi anyin möt.
Ke haba at ame fuc gânâ me ame he ka hu hnaûhangö.
4 Ame weny hnen hnyekon ūsēnyin, ke ba bi:
K' ame he ka pipikhenya at ae hwege huliwa.
5 Haba at ae wisa me ame hûkötiâ hofuc ae thoi:
K' adre me ikiki at ae kong, me hnân ohmehma.
6 Hwakecin ae wisa ame tuö at ae ba hnyikongon eû hnyi gethen:
Ke hwakecin ae monu ame hagutâ at ae kong.
7 E hu tavat adre me otreni ödra omjeû, me ba bi:
Ke hu tavat adre me otheduoci ödra, me gan bi omjeû gadra.
8 Haba hwaban möt anyin at, me ûnya tang omjehen:
Ke ame ca löng hna nâ hnen at ae theduoc.
9 Ame senyin melaminy tavat ae wisa:
K' adre me he ka omoko lamepa anyin tavat ae kong.
10 Ame oâ iwatretra ge bigan
Ke hu metâ ge tavat adre me kap ûhnenamö ae so.
11 Haba omjeû adre me ie hom, me ame he ka hia tot bi:
K' ame he ka osehia hnen at ame ûkhöûnâ deny huliwa.
12 Haba geju adre bec ka ohwâdâ me ame omoko hnyok:
Ke adre me ne ohwâdâ weny, me helâke ûöiny möt.
13 Haba at ame hûkötiâ hofuc, me ame okongoâ e bi:
Ke ame he ka hu troban ge at ame outen hnanyibu.
14 Haba hnanyibu anyin at ae metâ, me wale pupuainy möt,
Me me kec ge je hnewe adre me mekiny.
15 Haba ûnykûme ae so, me ame okûâ ibetengiö:
Ke hokong gethen deny tavat iyawö.
16 Ame huliwa metâ hnen at ae so:
Ke haba at ae monu me ame omanenâ anyin hwen monu.
17 Haba ûthumetu ae monu me ame ta ka hnyi hulö:
Ke haba ûthumetu ae hnathu me hnyi hwegien unyin.
18 Ame he ka theduoc me hmehma at ame höciâ hna ûne;
Ke adre me he ka ogânâ at ame löng hna nâ.
19 E hnebwia ka hnyi hnyok hna weny ae hwâdâ:
Ke ikiki ka tavat ae monu he ka saû ûnyi hnyi hulö.
20 Tha he ju me tavat ae metâ, m' u me he ka metâ:
Ke ame he ka iei at ame hanen tavat ae monu.
21 Ame he hulö ka he hoton tavat ae kong:
Ke adre me he ka bi hwaban so ka tavat ae wisa.
22 Haba at ae so me ame he ka ha jekhon je laöbiny;
Ke adre me ip hobi kâu tavat ae wisa omjehen at ae kong.
23 E gan hmâ jeû hnyi hnyei iny at ae theduoc:
Ke e hu minya hna ohia ge hna owisa ae hwali.
24 Haba at ame behânâ osö me ame hûkötiâ nokon:
Ke haba at ame betenge ge nokon me e ame nâ e hnyi ke je ûen.
25 Ame han me sekon at ae wisa:
Ke ame he ka ba önyen hnyekon tavat ae kong.

HNYIMAKAN 14.

TA je momo ae metâ adre me ve ânyâwia ta je hnyabadra:
Ke haba momo ae monu ame thang degecâ hnen li hnyamen bi.
2 Haba at ame he hnyi anyin wisa me e ame outö Iehova;
Ke haba at ae hwali deny gethen, me ame hûkötiâ e.
3 E hnyi hnyimen at ae monu osöiny bigan:
K' ame he je hnyimen tavat ae metâ ka tu' ödra bi.
4 A ne ba bolok, me kalaöt taben han:
Ke se hia jeû hwaban ihwegien bolok.
5 Ame ca he at ohnatho ae hnathu ka thoi bi;
K' ame he ka ha thoi hnen at ohnatho ae ca wisa bi.
6 Ame heleû metâ hnen at ame ûhiö, k' ame ca wâ bi:
Ke hâhâ he ka wâhmakhmeto hnen at ame wâ ûnykûme.

7 U je ne he hnyi hnyimakan at ae monu,
Me u me ca he ka wâ unyin bi li esongot
ae wâ ûnykûme.
8 Haba metâ anyin at e so, me wale he
ka wâ ûnykûme deny gethen:
Ke haba hwen monu anyin tavat ae
monu, me wale tang iyawö.
9 Ame hlumā hulö hnen tavat ae monu:
Ke e unyin tavat ae wisa ibetengiö.
10 E khana hnyok anyin bi vec;
K' ame ca he atkanyua ka hnyi hanen
anyin senyin.
11 Adre me he ka hagutâ uma umen tavat
ae kong:
K' ame he ka hwege uma mano umen
tavat ae wisa.
12 E hu gethen ae wisa hnyi hnyimakan
at,
Ke haba obiny e, me gethen deny mok.
13 Ame hmak hnyok hnyi ûen adre me
hluma;
Ke haba obiny senyin, me hlöuhlöu.
14 Ame he at ame saû hnyekon ka sekon
ge deny ta je gethen:
K' ame he at ae so ka sekon a ka ûnyi
gan bi.
15 Haba at ae ba hnyekon me ame kap ta
je hofuc hia:
Ke haba at wâ wia me ame wâ ûnykûme
deny gethen.
16 Ame ot at ae metâ, me kec ge hulö:
Ke haba at ae monu ame bi gan, me ka
geju kâu bi.
17 Haba at ame ie hmönyin, me ame he ka
ânyâ monu.
Ke adre me hûkötiâ at bibihwakecin ae
kong.
18 Haba hwajekhon tavat ae ba hnyekudra,
me monu:
Ke haba tavat wâ wia me adre obicâ
ge wâhmakhmeto.
19 Tavat ae kong adre me iyâû ka tavat
ae so;
Ke tavat ae monu adre me iyâû hnyi je
homagöuleny at ae wisa.
20 Ame hmiân at ae theduoc hnen hanen:
Ke se hia tavat adre me betenge ge at
ae tren omjeû.
21 At ae kong at ame hmiân hanen:
Ke hnahic at ame betenge ge at ae ba
ta ûnyi.
22 Hawa, e ca monu tavat adre me vak
hulö?
Ke ame he ka hu betenge me hnathu
ge tavat adre me vak so.
23 E hu troban hnyi ta je huliwa hia:
Ke haba ifucin li esongot me ame hake
ûötheduoci.
24 Haba tang omjehen tavat ae wisa, me
anyidra korona:
Ke haba hwen monu anyin tavat ae
monu, me ka hwen monu bi.
25 Haba at ohnathoâ hnathu me ame omelö
tavat:
Ke haba at ame ha thoi ame okûâ iyawö.
26 E hnyi ot kö Iehova labageju ae hwege:
K' ame he lakon ka hu dok hnân luba-
duöng hnyin.
27 Haba ot kö Iehova, me wale pupuainy
möt,
M' adre me kec ge je hnewe hnân
mekiny.
28 Haba hmanenanginy than, me tavat ae
se hia:
Ke e ka wakhalet thibi, hnân e okongoâ
than.
29 Haba at ae bec he ka hmönyin, me gan
hmâ wâhmakhmeto:
Ke haba at ame ie hmönyin, me ame
ogânâ hwen monu.
30 Haba hnyekon ae wisa me wale melen
unyin:
Ke haba ciâ me wale bobot ka ta je
jö.
31 Haba at ame ovecâ at ae theduoc me
ame haikongoâ At a op e:
He haba at ame betenge ge at ae the-
duoc, me ame ogânâ e.
32 Adre hagutâ hnyikânâi at ae kong hnyi
anyin monu:
Ke haba at ae wisa, me hu gejon hnyi
anyin mok.
33 Ame laba metâ hnyi hnyekon at ame
wâ ûnykûme:
K' ame manen ta je ûnyi eû hnyi hnye-
kon tavat ae monu.
34 Haba at ame ogöranyâ hnyei, me hwa-
kecin ae wisa:
Ke ame haikongoâ tavat hnen hwakecin
bi ae kong.
35 Ame betenge than ge athnyaba ame
huliwa metâ
K' ame he ka hmönyin ka at ame ohme-
hma.

HNYIMAKAN 15.

ADRE me thu menyikâ, me adre me
obâ hmönyin
Ke hofuc ae vec ame okûâ hmönyin.
2 Haba bohmen at ae metâ me ame ha
wisa ge wâhmakhmetö:

Ke haba hnyimen tavat ae monu, me
ame hingâlâ hwen monu.
3 Ka e bi li emakö Iehova hnyi ta je dok
hia,
E ame wâ so me kong.
4 Haba bohmen ae wisa, me wale ûöiny
möt:
Ke haba he ka fuc hwali, me wale hnân
oamamâ hnyok.
5 Haba at ae monu, me ame hmiân hna
ûne hnen kamen:
Ke haba at ame kap hna nâ, me ame he
ka wâ wia.
6 E gan hmâ omjeû hnyi uma umen at ae
wisa:
Ke e hu vec ae gan hnyi troban at ae
kong.
7 Haba li esongodiny at ae metâ, me ame
khukhua wâhmakhmeto:
K' ame ca hnyi helâe hnyekon at ae
monu.
8 Hmiö Iehova hut anyin tavat ae kong;
Ke e ame senyin ge hic hijin at ae
wisa.
9 Hmiö Iehova gethen deny at ae kong:
Ke e ame betenge ge tavat adre me
vheno wisa.
10 E hu hna nâ ae vec hobi kâu at ame
hna degecâ gethen:
K' ame he ka mok at ame hociâ hna nâ.
11 E bi hnyi hnyimakö Iehova hedis me
hnaûhangö,
Awe, ame ca he ka helâe ge je hnyekon
tavat!
12 Haba at ame ûhiö, me ame ca betenge
bi ka at ame nâ e:
E ame ca he ka he ka at ae metâ.
13 Haba hnyok ame senyin, me ame osoâ
hnyimak:
Ke haba hnyok ae hmak me ame ohlöu-
hlöuâ at.
14 Haba hnyekon at ame wâ ûnykûme, me
ame elâm metâ:
Ke haba hnyimen tavat ae monu, me
ame han hwen monu.
15 E kong ta je bong hia ka at ame vec:
Ke haba hnyok ae hâhâ, me wale bijeû
hnyi ta je bong.
16 E so e ûhnyûkong hna hu tha e me ot
kö Iehova,
Hon e ka se hia ta je ûnyi tha e me
hlohlo.
17 E so jekhöû a tap khölak tha e me
ibetengiö,
Hon ut bolok ame han eiö hnyuma,
tha e me ûöhûköti.
18 Haba at ae hmönyin, me ame ohuâ
iwatretra:
Ke haba at ae bec he ka hmönyin, me
ame thawâ ivinö.
19 Haba gethen deny üsēnyin, me helâ me
hak ûö ae udedö:
Ke adre ânyâ deny at ae wisa me me
hna cit gethen.
20 Haba nokon ae metâ, me ame osenyinâ
kamen:
Ke haba at ae monu, me ame hûkötiâ
hinyen.
21 Haba hwen monu, me wale senyin ka
at ae ba hnyekon:
Ke haba at ame wâhmakhmeto, me
ame vheno wisa.
22 A ne ba ûhnenamö, ame ca he ka hwâdâ
je weny:
Ke ame otilâ e, hnen tavat ûhnenamö
ae se hia.
23 Ame senyin at ge hna thu hnen hnyi-
men:
Shaiba ge soiny hofuc adre me ha hnyi
ûen ae ûcû!
24 Ame ölö göranyai gethen deny möt, ka
tavat ae metâ,
Me me kec ge hedis eû.
25 Ame he Iehova ka oc degecâ uma umen
at ae bi gan:
Ke e ame he ka otethmâ hnyigöulen
safac.
26 Hmiö Iehova ta je bibihwakecin ae
kong:
Ke alai ta je hofuc ae kese.
27 Haba at ame behnyekon omjeû, me ame
omonumonoâ anyin bi lap:
Ke ame he ka möt at ame hûkötiâ ta je
bwihlany.
28 Haba hnyekon at ae wisa, me ame
ûnykûme hnen hna thu:
Ke haba hnyimen at ae kong, me ame
wala hofuc ae kong.
29 Iehova ame ûsâkâûö me tavat ae kong:
Ke e ame löng hic hijin tavat ae wisa.
30 Haba melaminy li ecmak, me ame ose-
nyinâ hnyok:
Ke haba ûthumetu ae so ame opipi-
khenya je jö.
31 Haba hnyiköny, me ame löng hna ûne
hnân melen,
Me ame he ka tha laba me tavat ae
metâ.
32 Haba at ame hmiân hna ûne me ame
ka hmiân e bi:
Ke haba at ame löng hna nâ, me ame
he ka hu ûne gan.

33 Haba at ot kö Iehova, me wale hna ûne hnen metâ ;
Ame bân hwakecin ae ûhnyûkong, me biliny bi hna ogânâ.

HNYIMAKAN 16.

ÛNYI bi ge at hna penapena hnyok :
Ke ûnyi ga Iehova bi he ka thu ge bohmen.
2 Haba ta je gethen hia deny at, me ka so bi kâu :
Ke haba Iehova ame tuluto ta je hanu.
3 Hna but ânyâm ta je huliwa kö Iehova,
K' ame he ka tethmâ hnâm je hna ûnykûme.
4 Iehova ame op ta je ûnyi hia he ka ve hu hanymen :
Eke, me at minya ae kong hobi kâu bong ae kong.
5 Hmiö Iehova tavat hia adre me bi gan :
A ne he ke at ka ihok beny me ke at, me ame ca he ka ba hwaban.
6 Ame he ka hneû degecâ hulö hnen ibetengiö me hnathu :
K' ame he tavat ka hota hulö ge ot kö Iehova.
7 Ame ne osenyini Iehova ge je gethen deny at
Me e ame oûsoköuâ e me je iwahnaihmiöny mē.
8 E so e ûhnyûkong hna tren, tha e me hwakecin ae wisa,
Hon je troban ae gan hmâ, a tha e me hwali bi.
9 Haba hnyekon at, me ame ûnykûme deny gethen :
Ke Iehova ame musö hnen ta je hna okca.
10 E beönua hofuc hnyi hnyimen than :
Ame ca he hnyimen ka hanyâûâ hnyi hna owisa.
11 Haba tulut ke tulut uhni ae wisa, me li ûnyi anyi Iehova :
Anyin bi huliwa ta je fao hnân tulut eû hnyin tang.
12 E ikiki hwakecin je than adre me ne ânyâ hulö :
Anyin ame tethmâ theron hnen wisa.
13 Ame senyinâ je esongot ae wisa hnen je than ;
Ke adre me betenge ge at ame ha hofuc ae wisa.
14 Haba hmönyin anyin than, me helâ me je uthumetu adre me mekiny :
Ke ame he at ae metâ ka omenyikâ e.
15 E bi möt hnyi melaminy hnyimakan than ;
Ke haba anyin betenge me helâ me ûlâiny we a biliny.
16 Shaiba ge soiny hom metâ hon gol !
Eke, e so he ka hu wâhmakhmeto hon he ka hûce sileva.
17 Haba hna cit gethen deny at ae wisa, me ame saû ûnyi ge hulö :
Haba at ame tuö deny gethen, me ame omelö hanon.
18 Ame bân bi gan, ke biliny bi hnaûhangö,
Ke ame bân hnyok ae hop, ke biliny bi he ka ta.
19 E so he ka hnyok hnyikânâ tha e me tavat ae ilemuk,
Hon he ka tha khenâ je hna söh me tavat bi gan.
20 Haba at ame löng hoton hofuc me ame he ka wâ so :
Ke hnahic bi at ame labageju kö Iehova.
21 Haba tavat ae tren hnyok ae metâ, me adre me he ka ha me tavat wâ wia.
Ke haba hnebwiainy li esongot, me ame bi hanen metâ.
22 Haba wâhmakhmeto, me wale pupuainy möt ka at ae hu e :
Ke haba hwen monu anyin tavat ae monu, me ame n' ödra bi.
23 Haba hnyekon at ae metâ ame nâ hnyimen,
Me bi hanen ûne ka li esongodiny.
24 Haba hofuc ae kese, me helâ me hani adre tiga ca hlec,
Ae hnebwia ka hnyi hanu, me möt ka hnyi je jeien.
25 E hu gethen ae wisa hnyi ûnykûmenen at,
Ke haba obiny e, me gethen deny mok.
26 Haba behan jeû ge at huliwa me ame huliwa hobi kâu :
Anyin a hnyimen ame ûjengöâ e.
27 Haba at ae ûnyi baû, me ame vak ûkonguny :
Ke e hnyi hnyimen meic ame an.
28 Haba at ae hwali, me ame tā iwatretra :
Ke haba at ame ûhaiö me ame oûsâkâûöâ tavat me lawaedra.
29 Haba at ûokonguny, me ame cubec waeny,
Me lelö e ka hnyi gethen ae ca so.
30 Haba at ame mook, me ame ûnykûme ta je ûnyi ae hwali :
Ke ame oâ hulö hnen at ame obuhlumo li esengodiny.

31 Korona ae hmanenang ûhûen,
K' adre me he ka wâ e hnyi gethen deny wisa.
32 E nua at ame bec he ka hmönyin, hon at ae hwege;
Ke nua at ame musö hnyekon hon at ame hûgûnâ taun.
33 Adre me khûâ leköp ka hnyi hon li jevan,
Ke hamö Iehova he ka musö hia.

HNYIMAKAN 17.

E SO ujeû ae atgec a tha e me laba wia,
Hon bijeû hnyi uma hia a tha e me û.
2 Ame he athnyaba ae metâ ka musö wanakat ame ohmehma,
K' ame he ka tha hu jekhöû unyin je liamekeiny.
3 Hnân leû sileva öt, ke hnân leû gol meic:
Ke Iehova bi at ame cubec ta je hnyok.
4 Haba at ae kong, me ame tevehlöng je esongot ae thoi;
K' ame löng hoton bohmen ae ûokonguny bi hnen at thoi.
5 Haba at ame hiâ at ae theduoc, me ame haikongoâ At a Op e:
K' ame ca he bi ka ba hwaban ka at ame senyinâ ûokonguny.
6 Korona anyin wahingat ta je laöbidra;
Ke haba hmanenanginy je wanakat, me ûnya lakamödra.
7 Hofuc ae hmanenang, ame ca ûcû ka at ae monu:
Ke hawa ge li esongot ae thoi anyin ke taben!
8 Veto ae gan hwaban, bwihlany ka at ae hu e:
E so troban e hnyi hna wia e ka ke dok me ke dok.
9 Haba at ame tube hna hanyâûâ, me ame elâm ibetengiö:
Ke haba at ame haha ta je ûnyi, me ame öüsâkâûöâ tavat me lawaedra.
10 Ame nua dit hofuc nâ ka hnyi hnyekon at ae wâhmakhmeto
Hon je hna kot a khaca haded hnyi knyekon at ae monu.
11 Haba at ae kong, me ame elâm he ka okûâ hna thu musi;
Anyin a wale adre me he ka kunâ kâu ûthumetu ae beovecâ.
12 E so at ame he ka ûkhanö me bea adre huguná lakon,
Hon he ka ûkhanö me at ae monu hnyi anyin hwen monu.
13 Haba at ame bi hwaban so ge kong,
Me ame ca he bi ka hia hulö hnyi hnyaban.
14 Haba hwân iwatretra, me helâ me adre si deny köiö:
Anyin a wale degec ut ivinö, ka tiga ca kû wathethöt.
15 Haba at ame haiwisa at ae kong, ke at ame haikongoâ at ae wisa,
Me tha hmiö Iehova hia ödru.
16 Hnân eû hwaban hnyi hnaymen at ae monu he ka ûcû metâ,
Ke ba hnyekon bi?
17 Haba waeny me ame betenge hnyi je ûen hia,
Ke adre hnökoâ liamakeiny hobi kau bong adre me vec hnyin.
18 Haba at ae ba hnyekon, me ame ûkhöû hnyam,
Me tot hnân hwaban hnyi hnyimakan waeny.
19 Haba at ame weny ka hanyâûâ, me ame weny iwatretra:
Haba at ame ogöranyâ homagöuleny, me ame heleû hnaûhangö.
20 Haba at ame hnyok ae hwali me ame ca he ka wâ so:
Ke haba at ame hwihwiö ge bohmen, me ame he ka ta ka hnyi ûokonguny.
21 Haba at ame hnokoâ at ae monu, me e hmak kâu:
Ke ba senyin ge kamen at ae monu.
22 Haba hnyok ae hâhâ, me wale bubuny ae so:
Ke haba hnyok ame hlöuhlöu me ame ohwahwacitâ je jö.
23 Haba at ae kong, me ame oc ut bwihlang ûnyi hnyi ûlainy,
Hnân ohwalö deny hna owisa.
24 E bi metâ hnyi hnyimakan at ame wâhmakhmeto:
Ke e bi li emakan at ae monu hnyi je can hmeledrany.
25 Haba nokon ae monu, me ame ovecâ kamen,
Ke ûnyi ae hiny ka momo a hnokoâ e.
26 E ca so he ka bi hwaban ka at ae wisa,
Ke kot je than bi can anyidrin wisa.
27 Haba at ame takoû hwan ta je hofuc, me ame wâhmakhmeto:
Ke haba at ae menyik hnyekon, me at ame wâ ûnykûme.
28 Ame ne laba hnyibu at ae monu, me adre me ha me metâ bi:
K' ame ne obuhlumo li esongodiny, me adre me ûnykûme me at ame wâ wia.

HNYIMAKAN 18.

HABA at ame ka hake laba, me ame elâm bi weny,
K' ame hmönyin ge metâ hia ae so.
2 Haba at ae monu, me ame ca senyinâ wâhmakhmeto,
Ke so bi e ame omanenâ hnyekon.
3 E ka o at ae kong, me ame o but minya ikiki,
Ke haba û, me ame tha e me hmehma.
4 Helâ me köïö ae dit je hofuc hwan hnyimen at;
Ke helâ me wagewe ame di pupuainy metâ.
5 E ca so he ka tha hien me at ae kong,
Me ohaûâ at ae wisa hnyi hna owisa.
6 Haba li esongodiny at ae monu me ame he hnyi ivinö,
K' ame hawâ je hna kot ge hnyimen.
7 Haba hnyimen at ae monu, me ame ohnaûhangöâ e,
Ke haba hnyimen, me wale hnewe hobi kâu anyin möt.
8 Haba ta je hofuc hwan at ûhaiö, me helâ me je ong jeû ae hnebwia,
Ke adre me dit ka hnyi hnyin hnyekon.
9 Haba at ame bec hnyi anyin bi huliwa,
E liamekeiny me at ame okongoâ.
10 Hnabâ ae hwege iö Iehova:
Ame kec ka hnyin at ae wisa me laba khötkic.
11 Haba tang omjehen at ae tren ta ûnyi, me wale anyin taun ae hwege,
Ke helâ me hak veto ae beû göranyai hnyi ûnykûmenen bi.
12 Ame bân ka bi gan hnyekon at, ke biliny bi he ka hia,
Ke ame bân hnyok ae hnyikânâ, ke biliny bi hna ogânâ.
13 Haba at ame thu ka hofuc, ke tiga ca löng wia,
Me wale anyin monu bi, me hnân hmehma.
14 Ame he hnyekon at ka hokhnyokâ anyin mok:
Ke haba hnyok ae hlöuhlöu bi, me ie at ame he ka hokhnyokâ e?
15 Haba hnyekon at ame wâ wia, me ame bi hanen wâhmakhmeto;
Ke haba hnyikönyen at ae metâ, me ame elâm he ka wâhmakhmeto.
16 Haba bwihlany anyin at, me ame bi hnen hobi kâu;
Me hom e ka hnyi hnyimakan tavat ae beönua.
17 Helâke wisa at ame bân hnyi anyin ivinö;
Ke ame o but ke at me omanenâ e.
18 Haba ugleköp ame bi obiny ivinö,
Me oveseâ tavat hwege.
19 E gan huliwa he ka ohmehmela liamekeiny e ka hu jöniny, hon taun ae hwege,
Ke haba je ivinö eling, me helâ me je ohmâiny hnabâ.
20 Ame he ka sekon hnyekon at ge wan hnyimen bi;
E ame he ka sekon ge ûnyi hnyi li esongodiny.
21 Haba mok me möt, me ame musö hnen bohmen;
Ke haba tavat adre me betenge gan, me adre me he ka an wan.
22 Haba at ame wâ momo e me âiân bi, me ame wâ so,
Ke ame betenge gan Iehova.
23 Ame ha hofuc ae menyik ge tavat ae theduoc:
Ke hwege ifucin at ae tren omjeû.
24 Haba at ae se hia laihuminy, me ame okongoâ e bi:
Ke hu ihum a at betenge, k' ame kece hmâ hon je liamekeiny.

HNYIMAKAN 19.

ESO at ae ba ta ûnyi k' ame vheno anyin wisa,
Hon at ae hwali ifucin ke monu.
2 E ca so he ka ba wâhmakhmeto ge at;
Ke ame he ka monu at ame he logot ge li can.
3 Haba hwen monu anyin at, me ame ohwalö deny gethen;
Ke ame hmönyin hnyekon kö Iehova.
4 Adre me bi hanen je lawaeny ae se ge omjeû:
K' adre öûsâkâûöâ lahanen ka at ae ba ta ûnyi.
5 Ame ca he ka ba hwaban ka at ame sit hofuc thoi:
K' ame ca he bi ka so at ame ha thoi.
6 E se hia adre me he ka sumat ge at ame ham gânâ:
Ke haba at ae kuia je bwihlany, me lawaeny thithö tavat hia.
7 Adre me hûkötiâ at ae ba ta ûnyi hnen je liamekeiny mē:
K' ame ti he je lawaeny ka ûsâkâûö mē,

E ame hnu hotudrin me je hofuc, ke hi' ödra bi.
8 Haba at ae hu hnyekon, me ame ka betenge bi gan :
Ke ame he ka wâ so at ame tuö wâ ûnykûme.
9 Ame ca he ka ba hwaban ka at ame sit hofuc thoi :
K' ame he bi ka hia at ame ha thoi.
10 E ca ûcû bi ka at ae monu he ka kap sot,
Ke ti ca ûcû bi ka athnyaba he ka musö ta je than.
11 Haba hna wâ wia hnen at, me ame obecâ anyin hmönyin ;
Ke hnân ohmanenangâ e, he ka onuâ hna hanyâûâ,
12 Haba wathethöt anyin than, me helâ me liona ame kuku ;
Ke haba anyin betenge, me helâ me dân hau hon hnaönying.
13 Haba nokon ae monu me wale hmakiny kamen :
Ke ame khukhula bala bi je iwatretra anyin momo.
14 Haba uma me omjeû, me wale jekhöû ûnyi ge lakamen :
Ke ûnyi ga Iehova âiân a momo wâ wia.
15 Haba hwakecin ūsēnyin me ame okûâ mokut hnying ae gan ;
Ke ame he ka mekihnânem at ame höciâ huliwa.
16 Haba at ame tuö hnanyibu, me ame ka tuö hanon bi :
Ke haba at ame khâlânden hnyi deny gethen, me ame he ka mok.
17 Haba at ame betenge ge at ae theduoc, me ame mē ham kö Iehova,
Ke e ame he ka bi hwaban hnen hna ânyâ ae so.
18 Nâ tho nokom, e me tiga hu geju bi ;
Ke u me ca he ka ip hnyi hnyekom he ka ohia e.
19 Ame he ka hu hwaban ka at ae gan wathethöt :
Anyin a u je ne omelö e, me hamâm he ka ânyâ hmeto bala.
20 Löng ju ûhnenamö, me kap ju hna ûne,
M' u me he ka metâ hnyi obiny.
21 E se hia ûnykûme eû hnyi hnyekon at ;
Ke ame he ka tethmâ musi anyi Iehova.
22 Haba weny at, me betenge :
Ke so at ae theduoc hon at ae thoi.
23 Haba ot kö Iehova, me wale hnân möt:
K' ame he ka laba sekon wale at ae hu e ;
Ame ca he hulö ka senâ e.
24 Haba ūsēnyin, me ame ödilâ hnyamen hnyin mini,
Ke ame höcö he ka ohmeto e ka hnyi hnyimen.
25 Kot dö at ame ûhiö, me ame he ka nâ wâ wia hnen at ae ba hnyekon :
Ke nâ thö at ame wâ ûnykûme, me e ame he ka wâhmakhmetoâ metâ.
26 Haba at ame fuc bebehu ka kamen, ke obâ degecâ hinyen,
Me wale nokon a at ame okûâ hmehma me haikongo.
27 Nökuk lö, soju löng hwa ûne
U ka he ka labö omono thibut je ifucin wâ ûnykûme.
28 Haba at ohnatho ke at ae ûnyi baû, me ame hlumā hna owisa :
K' ame utâ hulö ge hnyimen tavat ae kong.
29 Adre hia but penapena hna owisa hobi kâu tavat ûhiö,
Ke je hna kot hobi kâu jön tavat ae monu.

HNYIMAKAN 20.

HABA waina, me wale at hlumö at, ke haba grâg me wale at ame mede monu.
Ke ca metâ bi at ame monu ge li ûnyi e.
2 Haba outen than, me helâ me liona ame kuku :
Haba at ame ohmönyinâ e, me ame ka okongoâ e bi.
3 Hnân ogânâ at ame ne tot sâkâû ge iwatretra :
K' ame he tavat hia ae monu ka beû.
4 Haba ūsēnyin me ame höcö he ka seû kânâ can megic ;
Anyin a wale e ame he ka sumat hnyi ûen menu, ke ba bi.
5 Haba hna ûnykûme eû hnyi hnyekon at, me helâ me köiö ae dit ;
K' ame he at wâ ûnykûme ka sâû e.
6 E se hia tavat adre me ve ha hwakecidra bi ae betenge :
Ke ie at ae khana elâm at ae hnathu ?
7 Haba at ae wisa, wale at ame he hnyi anyin wisa,
Me hnabic bi lakon hwaban.
8 Haba than ame tabâ theroniny owisa,
Me ame oveseâ ta je hulö hia ge li emakan.
9 Ie at ame he ka ha, ka habe, Oge hia but okalaötâ hnyekuk,

Iny bo so but ûnyi ge hulö?
10 A ne ve ihmakiny bi tulut, k' ame ne ve tulut bi,
Me hmiö Iehova li ûnyi hia e.
11 E manen wanakat bi ge hnen hna ânyâ,
Ame ne so, ame ne wisa anyin huliwa.
12 Hnyiköny at ame löng, ke ecmak at ame bwele,
Ke Iehova ame tha up hia.
13 Ca hnyokâ bemokut, wâ u nye theduoc;
Hmak ut, e me sekom ge jeû.
14 Haingen at ûco ke ûnyi, ka habe, Ûnyi baû, ûnyi baû:
Ke e ame he but, me e ame hobâ gan.
15 E hu gol, ke se hia ta je penina:
Ke haba li esongot ame wâhmakhmeto me wale omjeû ae ûnyi hnathu.
16 Hom dö ûkhaûen at ame tilö hwaban atkanyua;
Ke hok haten ûnyi ge at ame tot hnân hwaban je atkanyua.
17 E hnebwia ka at jeû hwaban thoi;
Ke hnyi ke bong ame he ka unöngöt hnyimen ge kânâ.
18 Ame ohmâ ta je ûnykûme hnen ûhnenamö:
Ke u ma vak dö vat hoton hna ûhnenamö wia.
19 Haba at ame hok ûsabû me ame omanenâ ta je ûnyi ae iyong:
Awe, ca tha e me at ame memang li esongodiny.
20 Haba at ame hangâ kamen me hinyen,
Me adre me he ka ume anyin lamepa hnyi wanben menekholom.
21 Adre me ne ie hom tang omjeû hnyi hwân;
Ke ame ca he ka hnahic obiny.
22 Ca ha, ka habe, Oge me he ka bi hwaban monu:
Halubahing Iehova ju, ke e ame he ka omeli u.
23 E hmiö Iehova je tulut ae ve ihmakiny;
Ke ca so tulut uhni ae iyawö.
24 Ûnyi ga Iehova ta je hna okca hnen at;
Ke ame he at ka kâmâu ka wâ ûnykûme deny gethen?
25 Hnân hnewe ka at ame ie ha okabâ ke ûnyi,
Ke e ka hia but bi khöbi, me ame he bi ka hnö.
26 Haba than ae metâ, me ame oveseâ ta je monu,
Me wiwia waengen hnyi hudrin.
27 Lamepa anyi Iehova, me hanon at,
Ame elâm ta je ke keihen hnyok hia.
28 Betenge me hnathu, li at tuö than:
Ke haba ciny anyin theron me ibetengiö.
29 Haba mecin wahidröu, me tang hwege gadra:
Ke haba hmanenanginy wahingat, me hûen.
30 Adre me hneû degecâ hulö ge je hna kot ame aatâ:
K' ame dit ka hnyi hnyin hnyok ta je hna kot.

HNYIMAKAN 21.

EHNYI hnyamö Iehova hnyekon than helâ me je deny köiö:
K' ame wia e ka hnyi hnen hna weny.
2 Haba je gethen hia deny at, me ka wisa bi kâu:
Ke Iehova ame tuluto je hnyok.
3 He ka ânyâ ûnyi ae ûcû me owisa,
Me wale ûnyi ae so kö Iehova hon hut.
4 Haba begörany ke hnyok bi gan,
Wale lamepa anyin tavat ae monu, me hwakecin ling ae kong.
5 Haba je hna ûnykûme hnen tavat hwege huliwa, me ame otrenâ omjeû:
Ke haba tavat adre me he logot, me adre me he logot ka theduoc.
6 Adre me ne bi hanen omjeû ge bohmen ae thoi,
Me wale hai ame tûâ, ke hnewe adre me mekiny.
7 Ame he ûkonguny anyin tavat ae kong ka ohi' ödra bi;
Anyin a ödra höcö ânyâ hna owisa.
8 E ti hwali gethen deny at ame hijen monu:
Ke haba at ae kalaöt hnyekon, me wisa anyin huliwa.
9 E so he ka laba hnyi bahebetiny ban uma
Hon he ka laba eiö hnyi uma ae gan tha e me momo ae fuc bebehu.
10 Haba hnyekon at ae kong me ame weny ûnyi ae kong:
Ke e ame ca betenge ka waeny.
11 Ödra ka bi hwaban ka at ame ûhiö, me adre me ometâ at ae ba hnyekon:
Ke ödra ka nâ at ae metâ, me ame he ka wâhmakhmeto.
12 Haba at ae wisa, ame wâ ûnykûme uma umen at ae kong;
A g' adre me hagutâ tavat ae monu me ohi' ödra bi.

13 Haba at ame hlöng hnyikonyen ge ûtengien at ae theduoc,
Me ame he bi ka tenge ke adre me ca he ka löng kâu.
14 Haba bwihlany ae iyong ame omenyikâ hmönyin,
Me bwihlany hnyi ûlainy ame omenyikâ wathethöt ae hwege.
15 Hnân osenyinâ at ae wisa, he ka ânyâ wisa;
Ke ame he ka hnaûhangö tavat adre me mâdrâ hulö.
16 Haba at ame saû monoâ ûnyi hnyi gethen deny metâ,
Me ame he ka tha laba me tavat adre mokcu.
17 Haba at ame hnyok senyin baû me ame he ka ba ta ûnyi:
Haba at ame hnyok ka waina me wakaco, me ame ca he ka hu omjeû.
18 Haba at ae kong, me e bi hnân ûcû melen at ae wisa;
Ke haba tavat iyawö, me adre me he ka hwaban tavat ae fofâ.
19 E so he ka laba hnyi hnyebuba,
Hon he ka tha e me momo ae fuc bebehu me tenge monu.
20 E hu omjeû ae ûnyi hnathu, me wakaco hnyi hnyaban at ae metâ;
Ke haba at ae monu, me ame utâ hia.
21 Haba at ame hnu hoton wisa me ibetengiö
Me ame wâ möt, me wisa, me ogânâ.
22 Haba at metâ me ame öliâ haginy taun anyin tavat ae hwege,
Me öhnyikânâ tang hwege adre me geju kâu.
23 Haba at ame tuö hnyimen me bohmen,
Me ame ka tuö e bi ge vec.
24 At ae began me begörany, me ûhiö ien bi,
E ame huliwa hnyi biganiny at ae hop.
25 Ame he weny üsēnyin ka hlingâ e bi;
Anyin ame höcö li hnyamen huliwa.
26 E hu tavat adre behnyekon gânâ hnyi je bong:
Ke at ae wisa ame kuia, me ca behanâ bi.
27 Ûnyi ae ikiki hut anyin at ae kong:
Ke beönua monuiny, e ka hom e me ûnykûmenen ae kong.
28 Ame he ka mok at ame ohnathoâ thoi:
Ke haba at ame löng ame he bala bi ka ha hofuc.
29 Haba at ae monu, me ame öhûhnöhnökâ hnyimakan:
Ke haba at ae fofâ, me ame penapena deny gethen.
30 E ba metâ, ke ba wâhmakhmeto,
Ke ba ûhnenamö, ame vak kö Iehova.
31 Adre me penapena hors hobi kâu bonginy vat:
Ke hamö Iehova he ka omelö.

HNYIMAKAN 22.

E SO he ka weny ien ae lung so hon ta je omjeû ae se hia,
Me betenge hnyok hon sileva me gol.
2 Tavat tren omjeû me ta je theduoc adre me iouny:
Ame up ödra hia Iehova.
3 Haba at wâ wia, me ame wâ monu me ikhölö:
Ke haba tavat ae ba hnyekon me adre me he, ka hu vec bi.
4 Haba troban hwakecin ae hnyikânâ, me ot kö Iehova,
Wale omjeû, me hna ogânâ, me möt.
5 E bi ta je ûö ae ûdedö me ta je hnewe hnyi gethen deny at ae hwali:
Ke haba at ame ka tuö e bi, me ame he ka ûsâkâûö me je ûnyi e.
6 Nâ thö wanakat hnyi deny ae ûcû,
Ke e ka hingat ut, me ame ca he bi ka sâû ûnyi hnyin.
7 Ame he at ae tren omjeû ka musö ta je theduoc,
K' ame he at ame mē sumâtâ ka bi athnyabainy at ame mē ham.
8 Haba at ame tā hulö, me ame he ka meno vec:
K' ame he ka hia uciny anyin wathethöt.
9 Ame he ka hnahic at ae hu li ecmak ae so;
Anyin a e ame he ka hān at ae theduoc.
10 Obâ but at ûhiö, me ame he ka hia minya û;
Eke, ame he ka ba ivinö me hmehma.
11 Haba at ame weny hnyok ae alai,
Me ame he ka ihuminy than, can ibetengiö anyin li esongodiny.
12 Ame he li emakö Iehova ka tuö at wâ ûnykûme,
Ke e ame he ka hagutâ hofuc hwan at ae iyawö.
13 Haingen üsēnyen, ka habe, Kabeû ge liona:
Ame he ka hlingö nya eû hnyi gethen.
14 Hmonop ae dit hnyimen momo kanyua:
Ame he ka kölu kâu at ae ikiki kö Iehova.

15 Adre lan hwen monu hnyi hnyekon wanakat;
Ke osöiny hnân nâ ame he ka ûsâkâûöâ e mē.
16 Haba at ame ovecâ at ae theduoc he ka osehia anyin bi ta je ûnyi,
Ke at ame ham ka at ae tren omjeû me ödru me he ka ba ta ûnyi.
17 Tevehlöng ju, ke löng ju hofuc hwan at ae metâ,
Me hnyok ju ka hnök hna wâhmakhmeto.
18 Anyin a ûnyi ae kese, u ka he ka tuö ta je ûnyi e eû hnyi hnyekom,
Adre ne otethmâ hnyi li esongodâm.
19 Oge hia but omanenâ e köu hnyi bong ang,
Me u me labageju kö Iehova.
20 Hawa, oge ca sihnalimen köu ehac ta je ûnyi ae so,
Je ûhnenamö me wâhmakhmeto;
21 He ka okhanö u hnathuiny je hofuc ae hnathu,
M' u me he ka hom hmetu ka tavat adre me kunö u ta je hofuc ae hnathu?

22 Ca söh at ae theduoc, can anyin e ame theduoc,
Ke ca seda at ae vec hnyi homagöule:
23 Anyin ame he Iehova ka ivinö hobi ködra,
Me hûgûnâ melen tavat adre me sei ödra.
24 Ca bi liamewaeny me at ae hmönyin;
Ke ca tha he bi me at ae wathethöt:
25 Wâ u nye nâ je hwakecin,
Me ame nuc u bi.
26 U ma ca hanen tavat adre me ûkhöû hnyam,
Me tavat adre me tot hnân hwaban ge hna hok gufa.
27 A ne ba gam ûnyi hnân bi hwaban,
Hnân eû ame he ka hom hnâm hna mokut ûnyi eû hmelâm?
28 Ca he ka oc je hnyigot kâû adrem,
A konâm je lakibâm.
29 U je wâ but at ame ânyâ logotâ anyin huliwa? awe, e ame he ka tot hnyi hnyimakan je than;
E ame ca he bi ka tot hnyi hnyimakan houmonu.

HNYIMAKAN 23.

U KA he ka laba ka tha han me than,
Ûnykûme wia ju at e hnyi hnyimâkâm;
2 Ke u je ne at hutö,
Me ip ju hele hnyi hnyem.
3 Ca wem bi anyin ta je ujeû ae so;
Anyin ame iyawö ta je jeû e.
4 Ca osēnyini u bi he ka tren omjeû;
Degec ut a ka hnâm bi hna wâ ûnykûme.
5 Hawa, u me he ka wâ hmâ ûnyi ae ba önyen?
Anyin a haba je omjeû, me ame labö bi labenyin,
Helâ me aeto at ame gâ dranyai.
6 Ca he hnyi an jeû an at ae hmak li emakan,
Ke ca wem bi anyin je ujeû ae so:
7 Anyin ae ûcû e me ûnykûmânen hnyekon:
Haingen köu, ka habe, Han dö ke ic dö;
K' ame ca tha e bi möu hnyekon.
8 U me he ka hmita hmetoâ ujeû u je an,
Ke ûnyi baû hwâm ta je hofuc ae kese.
9 Ca fuc bi hnyi hnyikönyen at ae monu;
Anyin a e ame he ka hûkötiâ hwâm je hofuc ae metâ.
10 Ca oc bi hnyigöulen kâû adrem;
Ke ca hnyi he ka hnyi hnyei iny nakahme:
11 Anyin ae hwege singidra;
E ame he ka ivinö hobi ködra möu.
12 Hna but hnyekom ka ûne,
Ke li hnyikönyâm ka ta je ifucin wâ ûnykûme.
13 Ca behânâ bi ka wanakat hna nâ:
Anyin u je ne kot_ge osö, e ame ca he ka mok.
14 U me he ka kot ge osö,
Me omelö e ge hedis.
15 Nökuk lö, a ne metâ but hnyekom
Ame he hnyekuk ka senyin:
16 Eke, ame he ka hobâ ûnykûmânök,
E ka ha ta je ûnyi ae wisa hnen li esongodâm.
17 Ca hna but hnyekom he ka behnyekon ge tavat ae kong:
Ke outö Iehova ju hnyi je bong hia thibut.
18 Anyin e hnathu ame he ka hu obiny;
Ke adre me ca he ka subâ degecâ ânyâm geju.
19 Nökuk lö, löng ju, ke metâ but,
Ke tuö ju hnyekom eû hnyi gethen.
20 Ca tha e me tavat adre me hwen hmiâ waina:
Me tavat utâ uthmeno:

21 Anyin ame he ka theduoc at ame hwen hmiâ waina me utâ meno :
Ke ame he at bemokut ka khavâ ûkhaû ae ti khekhe.
22 Löng ju ka kâmâm at a hnöku u,
Ke ca hûkötö ge hinyâm e ka somaca but.
23 Ûco thö hnathu, ke ca ûco degecâ hmetu bi ;
Eke, metâ, me ûne, me wâ ûnykûme.
24 Ame he ka hobâ gan hmâ kamen at ae wisa :
Ke haba at ame hnokoâ at ae metâ me ame he ka senyin gan.
25 Eso ame he kâmâm me hinyâm ka senyin,
Me so ame he momo at a hnöku u ka hobâ.
26 Nökuk lö, hö jem hnyekom könya,
Ke wâ thö dek je gethen ge li emakâm.
27 Anyin a hmonop ae dit momo hnyi gethen ;
Ke op ae hnek momo kanyua.
28 Eke, e ame mokut duöng helâ me at venöu,
Me bihanen ka tavat iyawö, unyin tavat.
29 Ie at ame hlöuhlöu ? ie at ame vec ? ie at ame iwatretra ?
Ie at ame fufuc ? ie at ame aat baû ?
Ie at ae hngihngidra li emakan ?
30 Walödra tavat adre me bec hnyi waina ;
Tavat adre me nâ elâm waina adre ûhaniken.
31 Ca he ka wâ hmâ waina e ka ubâhlâ,
E ka ke man bi hnyi utkaia
Ke omi hingâlâ but :
32 Haba hnyi obiny, me e ame ûhûlû helâ me on,
Me dâ helâ me vaipa.
33 Ame he li emâkâm ka wâ je momo kanyua,
K' ame he bi hnekom ka ha ta je ûnyi ae hwali.
34 Eke, u me he ka helâ me at ame mokut hnyi wanben köiö,
Ke helâ me at ame mokut hnyi ban aneunyainy hu.
35 U ma he ka ha, ka habe, Adre hia but kuc nya, ke oge me ca vec ;
Adre hia but osöi nya ke oge me ca löng vecin.
Oge me he ka hmak dö kehö ? oge me he hmetu ka elâm e.

HNYIMAKAN 24.

CA he ka behnyekom tavat ae kong,
Ke ca wem bi he ka tha u mödra :
2 Anyin a je hnyekudra adre me ûnykûme he ka oseda,
Ke je esongodidra ame ha ûkonguny.
3 Adre me op uma ûnyi ge metâ,
K' adre me otethmâ e ge wâ ûnykûme.
4 Ke ûnyi ge wâhmakhmeto adre me öunöngötâ je hnyeuleny
Ge ta je omjeû ae ûnyi hnathu me kese hia thithö.
5 E hwege at ae metâ ;
Eke, haba at wâhmakhmeto e ame ohwegiâ man.
6 Anyin a u me he ka vak wia ânyâm vat hoton hna ûhnenamö wia :
Ke adre me he ka laba khötkic hnen tavat ûhnenamö ae se hia.
7 E ti görany hmönyin metâ ka at ae monu :
E ame ca hnyi ha hofuc hnyi homagöule.
8 Haba at ame vak monu,
Me ame he tavat ka hâiâ e me at ame ânyâ hwali.
9 Haba hna ûnykûme hnen at ae monu, me wale hulö :
Ke hûkötö tavat ge at ame ûhiö.
10 U ka sēnyin hnyi bonginy vec,
E ûhnûkong bi tang hewegiâm.
11 Omeli ödra thö tavat adre me hom he ka mok,
Ke behan' ödra ju tavat adre hia but penapena he ka hling' ödra.
12 U ka ha, ka habe, Wâ bi, e ca khan' öhmun e :
Hawa, ame ca he ka ûnykûme e ge at ame tululo hnyok ?
Ke hawa, e ca khana e hnen at ame tuö hanom ?
Ke hawa, ame ca he bi e ka bi hwaban ka at hoton anyin ta je huliwa ?
13 Nökuk lö, han dö hani, anyin ae so e ;
Me hani adre tiga ca hlec ae hnebwia ka hnyi hnyimâm :
14 Helâe, u ma he ka wâ metâ ka hnyi hnyekom :
U je ne wâ e, awe, ame he ka hu hwaban,
Ke adre me ca he ka subâ degecâ ânyâm geju.
15 At ae kong lö, ca mokulec ecmakâ hnyaban at ae wisa ;
Ca ohia hnen hna menâ hnyin.

16 Anyin ame oseven ta ju at ae wisa, k' ame tot hmetu:
Ke ame he bi tavat ae monu ka hia hnen vec.
17 E ka ta iwahnaihmiöny möu, ca he ka senyin,
Ke adre ne hagutâ e, ca he ka hobâ hnyekom:
18 Wâ e nye wâ Iehova, me e ame hmönyin,
Me ame wia anyin wathethöt ûnyi gan.
19 Ca he ka hmak hnyekom ge tavat ânyâ hulö;
Ke ca behnyekom tavat ae kong:
20 Anyin ame ca he ka hu troban ka at ae kong;
Adre me he ka ume lamepa anyin tavat ae monu.
21 Nökuk lö, outö Iehova ju me than:
Ca tha e me tavat adre me hwihwiö:
22 Anyin ame he ka ie o ködra anyidra vec;
Ke ie at ae khana ge ûhnaûhangöiny je hunaidra.

23 Walang ke je hofuc hwan tavat metâ.

E ca so he ka wâhmakhmetoâ at hnyi hna owisa.
24 Haba at ame ha ka at ae kong, ka habe, U wisa;
Me ame he je at ka hangâ e, me ikikiâ e hnen je hnyei:
25 Ke ame he ka hu senyin ge tavat adre me thawâ e,
Ke ame he ka o ködra hnahic ae ûnyi hnathu.
26 Haba at ame thu wisa
Helâke e ame ûcimhnyimak.
27 Penapena ju ânyâm huliwa eû,
Ke hnakânâ wia e hobi köu bi hnyi hnyot;
Ke hwaban e, u me he ka op umâm uma.
28 U ma ca he ka hnyi ha a ga monu ke at, ke ba can;
Ke u me ca he ka iyawö ge li esongodâm.
29 Ca ha bi, ka habe, Oge me he ka ânyâ kâu helâ me hnen hna mâdrâ könya;
Ke oge me he ka bi hwaban ka at helâ me anyin huliwa.
30 Inya oge me he ka hnyi ta hnyei iny ūsēnyin,
Ke hnyi hnyei vine iny at ae ba hnyekon;
31 Ke wâ bi, i watetaföcö but e,
K' ame kû takoû e ge vhat,
Ke kong ut hak vetoiny.
32 Me oge me wâ, me ûnykûme wia:
Oge me wâ me kap hna ûne.
33 Mē na mokut, mē na ta mokut,
Mē na hûkâlâ li hnyam me mokut leleú.
34 Me ame he ka o köu theduoc helâ me at ame venöu;
Me ba han, helâ me at ame khavà ukhaûen vat.

HNYIMAKAN 25.

WALANG minya je vejec anyi Solomona, waleji hnen je atö Hezekia tuhan Juda hna uny.

2 Hmanenanginy Khong he ka oiyongà ke ûnyi:
Ke hmanenanginy je than he ka elelàm ke ûnyi,
3 E görany drany, ke dit hmeledrany,
Ke haba hnyekon je than, me ca hnân thang.
4 Hom degecâ but kânâiny sileva,
Me me manen dut kaia hobi kâu at ame le:
5 Hom degecâ but at ae kong unyin than,
Me me hwege anyin theron hnyi wisa.
6 Ca he ka jöjön hnyi hnyimakan than,
Ke ca tot bi hnyi hnen tavat ae beönua:
7 Anyin ae so he ka ha köu, ka habe, Aiö u kâ âng;
Ke kong bi he ka ohnyikönö u hnyi hnyimakan than,
U je wâ e hnen li emâkâm.
8 Ca ie he logot he ka ivinö
Wâ e nye ca khanö u ûnyi he ka ânyâ hnyi obiny,
E ka hia but ohmehmö u hnen at ame laba hakekenyi u.
9 Ka ivinö thö hobi köu bi me at ame laba hakekenyi u,
Ke ca omanenâ ûnyi ae iyong ge ke at:
10 Wâ e nye haikongu u hnen at ame löng,
Ke ca wia hmetu bi gam hna haikongu u.
11 Je ohköiö gol hnyi je tang sileva
Hofuc adre me ha hnyi ûen ae ûcû.
12 Otru gol, me omjeû gol ae so,
Helâe at metâ ame nâ at ame löng ge hnyikönyen,
13 Haba ûthumetu ae hnathu,
Me helâ me imegecin kiona hnyi ûen menu, ka at a kunâ e,
Anyin a e ame omenyikâ hnyekon latuhan.

14 Je ûlâ, me ang, ke ba we,
At ame ka haisoâ e bi ge anyin je betenge, k' ame thoi bi.
15 Adre me ohmehmela than ge hok hnyok,
K' ame ohmetro jö ge esongot ae menyik,
16 Hawa, u je wâ hani? an dö ûnyi ae ûcû köu;
Wâ e nye sekom me hmita hmetu.
17 E so cam ame owakhaletâ uto uma umen waem;
Wâ e nye höcö thö gam, me hûkötiö u.
18 Hama, me hele vat, me fana ae so homakan
At ame ohnathoâ thoi ge ke at.
19 Nyu ae hmetru, ke ca a khikhin,
He ka geju ka at ae ca hnathu hnyi ûen vec.
20 Haba at ame hai je khumöng ka hnyok ae hlöuhlöu,
Me helâ me at ame uny dö ûkhaû hnyi bong megic, ke helâ me soda adre me hû ge vinega.
21 A ne mekihnânem iwahnaihmiöny möu, bethe hān ju;
K' ame ne beic, babelen ju ge köiö:
22 Anyin a u me he ka ûkhöûnâ je walep ae möt hon ban,
K' ame he Iehova ka bi hwaban köu.
23 Haba ang ûnyi hnyi hwadrö, me ame hom we:
Ke ame ökûâ hnyimak ae hmönyin hnen bohmen ame ûhaiö.
24 E so he ka laba hnyi bahebetiny ban uma,
Ke kong bi he ka tha uma hnyi uma ae gan me momo ame û.
25 Helâ me köiö ae katebu ka at ame beic,
Helâe uthumetu ae so ûnyi hnyi hnyei ae sâkâû.
26 Pupua adre uto, ke köiö adre oikikiâ
Helâe at ae wisa k' ame he hwahwali hnyi hnyimakan at ae monu.
27 E ca so he ka han gânâ hani:
Ke ca hmanenang ka tavat he ka ve elâm anyidrin hmanenang bi.
28 Haba at ame ca musö hnyekon bi,
Wale helâ me taun adre me hagutâ hnyikânâi he ba hak vetoiny.

HNYIMAKAN 26.

HELÂ me kiona hnyi honivakeny, me helâ me we hnyi ûen menu;
Helâe minya e ca ûcû hmanenang ka at ae monu.
2 Ame gâ monu meno, me gâ baû wahalep,
Ke helâe ame ca he bi ka man ûhangö baû.
3 Hobi kâu hors ong utö, ke hobi kâu asina töiny hnyimen,
Ke hobi kâu unyin at ae monu osö.
4 Ca thu ka at ae monu hoton anyin hwen monu,
Wâ u nye ûcû thö mē.
5 Thu thö ka at ae monu hoton anyin hwen monu,
Wâ e nye bemetâ hnyi ûnykûmenen.
6 Haba at ame kunâ at monu he ka bi ûthumetu
E ame ka subâ li can bi, me ijem monu.
7 Ame him li can at ae khikhin can:
Ke helâe vejec hnyi hnyimen tavat ae monu.
8 Helâ me tang veto ae gan hwaban hnyi ve veto,
At ame ogânâ at ae monu.
9 Helâ me makjöngöc ame dit hnyi hnyamen at ie monu,
Helâe vejec hnyi hnyimen at ae monu.
10 Haba at fana ame aat hia,
Helâe at ame hawâ at ae monu he ka huliwa kâu, me tavat adre me he baû bi.
11 Helâ me kuli ame hmetu ka hnyi hnen hna hmita,
Helâe at ae monu, wale ame hmetu ka hnyi anyin hwen monu.
12 U je wâ at ae metâ hnyi hnen bi hna ûnykûme?
E so geju ka at ae monu hon e bi.
13 Haingen ūsēnyin, ka habe, Kabeû ge liona;
Waleû liona hnyi gethen.
14 Helâ me ame hwihwiö hlingen hwanuma hnyi hinj,
Helâe ūsēnyin hon hnen hna mokut.
15 Haba ūsēnyin ame odilâ hnyamen hnyin mini,
Ke ti sēnyin e he ka ohmeto e ka hnyi hnyimen.
16 E metâ ūsēnyin hnyi ka hnen hna ûnykûme
Hon tavat a seven adre me thu wisa.
17 Haba at ame he, k' ame saû he ka hnyi hanen ivinö anyin ke at,
E ûcû me at ame kât li hnyikönyen kuli.
18 Helâ me at ae wiâkû ame khûâ ta je okûnû,
Me je fana, me mok,
19 Helâe at ame iyawa ke at,

K' ame ha, ka habe, Hawa, oge me ca
ûhiö?
20 E ka ba utö, me mok ut meic:
Helâe, e ka ba at ame ûhaiö, me ba
but û.
21 Helâ me walep hnyi wanben je uthmeic,
ke utö hnyi meic,
Helâe minya at û, a hnân okûâ iwa-
tretra.
22 Haba hofuc hwan at ame ûhaiö, me
helâ me je ujeû ae hnebwia,
Ame dit ka hnyi hnyin hnyekon.
23 Haba esongot ae kaukahwa, ke hnyok
ae kong,
Me ûcû me kaia kânâ adre me tube ge
drön sileva.
24 Haba at ame ûöhûköti, e ame iyawö
hnen li esongodiny,
Me ip tang iyawö hnyi hnyekon:
25 E ka ha hofuc ae wisa, ca kap bi;
Anyin a eû hnyi hnyekon je ûnyi ae
ikiki a seven.
26 Eja ke ne a ne khavâ anyin ûöhûkoti
ge iyawö,
Ame he ka manen hwakecin ae kong
hnyi ukhacaköu.
27 Haba at ame hiny thop me ame he ka
ta kâû ka hnyin:
Ke haba at tetebulo veto, me ame ka
tetebulo hmetu bi kâu.
28 Haba bohmen ae thoi, me ame hûkötiâ
tavat e ame ovecâ;
Ke haba hnyem ae ûtakû, me ame okûâ
ûokonguny.

HNYIMAKAN 27.

Uma ca hobâ ge bong nyi,
Anyin ae ca khanö u ûnyi ame he
ka o hnyi bong.
2 E so ame he ke at he ka haisoi u, ke
ca hing hnyimâm bi;
Ke hnen atkanyua, ke ca hnen esongo-
dâm bi.
3 E hmak veto, ke hmak minya öny;
Ke haba hmönyin anyin at ae monu, e
ti hmak bi hon li ûnyi e.
4 Wathethöt ame beovecâ, ke hmönyin
ame bahihingölö;
Ke ie at ame he ka tot hnyi hnyimakan
ciâ?
5 E so hwa ûne ae manen
Hon betenge ae iyöng.
6 E hnathu je aat hnen at ibetengiö:
Ke osehia ûcimhnyimak at iwahnaih-
miöny.
7 Haba at ae sekon me ame höcö ge
hani;
Ke hnebwia hia ta je ûnyi ae hiny ka
at ae mekihnânem.
8 Helâ me meno ame gâ monu ûnyi hnyi
hâûen,
Helâe at ame he monu ûnyi hnyi hnen.
9 Wakaco me ûnyi ae bo so ame osenyinâ
hnyok:
Ke hnebwia ûhnenamö ûnyi hnyi hnye-
kon ihuminy at.
10 Ca degec ihumâm me ihuminy kâmâm;
Ke ca dit bi ka hnyi uma umen liame-
keiny möu hnyi bong u me vec
hnyin:
E so at ame laba hakekeny, hon liame-
keiny ame laba sâkâû.
11 Nökuk lö, metâ but, me me senyin dö
hnyekuk,
Me me hu hnân thu kâu at ame haiko-
ngu nya.
12 Haba at wâ wia, me ame wâ monu, me
ikhölö:
Ke haba tavat monu adre me he, me hu
vec gadra.
13 Hom dö ûkhaûen at, wale ame tot hnân
hwaban atkanyua;
Ke hok haten dö ûnyi ge at ame tot
hnân hwaban momo ae atkanyua.
14 Haba at ame vesâ hnyi haolany me
haisoâ ihuminy ge hofuc ae gan,
Me adre me he ka ha hofuc e, me hnân
hangâ.
15 E ûcû khukhula hnyi bong we
Me momo ae fuc bebehu.
16 Haba at ame thawâ momo e, e ame tha-
wâ ang,
Ke haba hnyamen a metân ame kâlâ
wakaco.
17 Adre khet homakan fao hnen fao;
Helâe ame so hnyimakan at ûnyi ge
ihuminy.
18 Haba at ame tuö imeta, me ame he ka
an wan;
Ke haba at ame tuö tuhan, me adre me
he ka ogânâ.
19 E ûcû hnyimak me hnyimak hnyi an,
Helâe minya hnyekon ke at ka ke at:
20 Ame ca sekon hedis me hnaûhangö;
Ke haba khaca, ame ca sekon li emakan
at.
21 Hnân leû sileva öt, ke hnân leû gol
meic,
Ke adre tuluto at ge hna ogânâ e.
22 U je ne oamemâ at ae monu ge utö tha
e me hwit hnyi hnyin kumete,

Me ame ca he ka hia gan anyin hwen
monu.

23 U ma labö ie wâhmakhmetoâ halem ta
ja mamoe;
Me tuö wia ju je hnahat meno a halem:
24 Anyin ame ca tethmâ nyiele balua je
omjeû;
Ke hawa, e bi korona ke ne o but ke dö
me ke dö?
25 Adre hom hna önying me ame manen
dut je bâtân ae hât,
Ke adre ûkhacaköuâ je khölakiny ta je
bucen.
26 Je nokon mamoe hnân ûkhaûâm,
Ke je nokon got hnân bi hwaban hnyei:
27 Ke ame he ka ûcû dân basin got hnân
âm, me ânyâm lap;
Me hnân melen je athnyabaem a je hlu.

HNYIMAKAN 28.

AME kec at ae kong ke ba at ame hnu:
Ke haba tavat ae wisa ödra helâ
me liona ame ca ot.
2 E se hia je tuhan hnyei can ta je hna
hanyâûâ:
Ke ame he ka beû musi hnen tavat wâ
bongon me wâhmakhmeto.
3 Haba at ae ba ta ûnyi k' ame ovecâ
tavat ae theduoc,
Me wale at ame helâ me we ame hom
degecâ ta je jeû.
4 Haba tavat adre me degec hnanyibu,
me adre me ogânâ tavat ae kong;
Ke haba tavat adre me tuö hnanyibu,
me adre me ivinoâ mödra.
5 Haba tavat ae kong, me adre me ca wâ-
hmakhmeto bi hna owisa:
Ke haba tavat adre me elöm Iehova
me adre me wâ ûnykûme hia.
6 E so at ae theduoc k' ame vheno hwa-
kecin ae wisa
Hon at ame he hwali hnyi deny je
gethen ke tren bi omjeû.
7 Haba at ame vheno hnanyibu, me wale
nokon ae metâ:
Ke haba at ame hanen tavat hwen
hmiâ, me ame ohmehma kamen.
8 Haba at ame osehia anyin ta je ûnyi ge
hnen hna mē ham hnân heleû troban
me bi gânâ,
E ame ûkhöûnâ hobi kâu bi at ame
betenge ge ta je theduoc.
9 Haba at ame wia hnyikönyen me me ca
löng bi hnanyibu,
Me ikiki bi hijin hic.
10 Haba at ame omono at ae fofâ ka hnyi
gethen ae kong,
Me ame he ka kölu ka hnyi anyin bi
hmonop:
K' ame he ka hu so ge tavat ae wisa
hwakecidra.
11 Haba at tren ta ûnyi, me ame metâ
hnyi ka hnen bi hna ûnykûme;
K' ame wâ bongon bi e hnen at ae
theduoc a at ame wâ ûnykûme.
12 E ka senyin tavat ae wisa, me gan hmâ
hmanenang:
Ke e ka todrö tavat ae kong, me ame
he tavat ka ikhölö.
13 Haba at ame ikhâlâ hnen je hna han-
yâûâ, me ame ca he ka sot:
Ke adre me he ka betenge ge at ame
omanenâ me degecâ.
14 Hnahic hnen at ame labö ot:
Ke haba at ame onâkâ hnyekon me ame
he ka ta ka hnyi vec.
15 Haba at ae kong ame musö tavat ae
theduoc,
Me liona ame kuku, ke bea ame he
monu.
16 Haba than ame ca wâ ûnykûme, me e
at ame ovecâ:
Ke haba at ame hûkötiâ behnyokâ om-
jeû, me ame he ka osehia bongon ta
je bong.
17 Haba at ae hmak ut ge dren ke at
Me ame he ka kec ka hnyi hmonop; ke
so ame ca he ke at ka thawâ e.
18 Haba at ame vheno wisa, me ame he ka
möt:
Ke haba at ae hwali a lo bongon, me
ame he ka ie ta.
19 Ame he ka sekon ge jeû at ame belökâ
kânân:
K' ame he ka sekon ge theduoc at ame
he hoton tavat ae hop.
20 Haba at ae hnathu me ame he ka ti hù
je hnahic:
Ke haba at ame ie behu omjeû me ame
ca he ka ba hwaban.
21 E ca so he ka wahmakhmetoâ at:
Ke ca so he ka hanyâûâ hobi kâu
ujeû.
22 Haba at ae khöt hnyimakan me ame ie
hnu hoton omjeû,
Ke ca khana a g' ame he ka o kâu
theduoc.
23 Haba at ame ûthao me ame he bi ka wâ
ibetengiö
Hon at ame ûtakû ge bohmen.

24 Haba at ame venâu ta je ûnyi anyin
kamen me hinyen, ke ha, ka habe, E
ba monu ;
Me e hanen at ame useda.
25 Haba at ame behu ta je ûnyi, me ame
okûâ iwatretra :
Ke haba at ame labageju kö Iehova,
me ame he ka pipikhenyâ.
26 E monu at ame ka labageju ka hnyi
hnyekon bi :
Ke haba at ame vheno wisa, me ame he
ka möt.
27 Haba at ame ham omjeû ka at ae the-
duoc, me ame ca he ka ba anyin ta je
ûnyi :
Ke haba at ame tube li emakan me adre
me he ka osehia hângâ.
28 E ka todrö tavat ae kong me ame he
tavat hia ka lubaduöng :
Ke e ka hi' ödra but, me ame he ka se
hia tavat ae wisa.

HNYIMAKAN 29.

HABA at adre me osehia nâ, k' ame
ka ohwegiâ bi nyin,
Me adre me he ka ie oamâmâ, ke ba bi
eny.
2 E ka se hia tavat ae wisa, me ame
senyin tavat :
Ke e ka musi at ae kong, me ame
he ka mâng tavat.
3 Haba at ame hnyok ka metâ me ame
osenyinâ kamen :
Ke haba at ame tha e me je momo hnyi
gethen, me ame odilâ omjeû.
4 Haba than, me ame ohmâ hnyei ge hna
owisa :
Ke haba at ame hnö je bwihlany, me
ame hagutâ e.
5 Haba at ame ita hofuc ka ke at
Me ame ka thong ert hobi kâu li can.
6 E hu hnewe hnyi hna hanyâûâ hnen at
ae kong :
K' ame khumöng me senyin at ae
wisa.
7 Haba at ae wisa, me ame ûnykûme he
ka bi hien at ae theduoc :
Ke haba at ae kong, me ba wâhmak-
hmeto gan he ka khana thö.
8 Haba tavat ûhiö, me adre me thong
taun :
Ke haba tavat ae metâ, me adre me
öhaûâ bi hmönyin,
9 E ka he at ae metâ ka ivinö me at ae
monu,
Ame ne hmönyin, ame ne hluma, me ba
ta hau.
10 Haba at ame behingâlâ dra, me ame
hmiân at ae wisa,
Ke haba at ae fofâ, me adre me elâm
ke ka hlingâ e.
11 Haba at ae monu, me ame ha hia anyin
hmönyin :
Ke haba at ae metâ, me ame noc e, me
omenâ e.
12 E ka he at musi ka löng hoton ta je
hofuc thoi,
Me tavat ae kong hia je athnyabainy.
13 Haba at ae theduoc ke at ûöveci, me
ödru me iouny ;
Iehova bi at ame omelamâ li emaködru
hia.
14 Haba than a at ame owisa hnathoâ ka
tavat ae theduoc,
Me ame he bala bi ka tethmâ anyin
theron.
15 Haba osö ke hwa ûne, me wale li at
ûömetö ;
K' ame he ka ohmehma hinyen ge wana-
kat adre me hna.
16 E ka se hia tavat ae kong, me se hia
minya hanyâûâ :
K' ame he tavat ae wisa ka wâ hnödra
hna kölu.
17 Nâ thö nokom, me u me he ka laba so ;
Eke, e ame he ka osenyinâ hnyekom.
18 E ka ba hna omanenâ, me ame he tavat
ka hota degecâ hokhnyok :
Ke hnahic hnen at ame tuö hnanyibu.
19 E ca khana bi ta je hofuc he ka thawâ
athnyaba :
Eja ke ne a ne wâhmakhmeto, me ame
ca he ka löng hoton.
20 U je wâ but at ame fuc bebehû ?
E so geju ka at ae monu hon momo
eling.
21 Haba at ame betenge ge athnyabainy
hwân ke tiga wanakat,
Me ame he ka kap e me nokon hnyi
obiny.
22 Ame okûâ iwatretra at ame hmönyin,
K' ame osehia hanyâûâ ge at ae wathe-
thöt.
23 Haba bigan anyin at, me ame ohnyi-
kânâ e :
K' adre me he ka ogânâ at ame hnyok
hnyikânâ.
24 Haba at ame tha hien me at venöu, me
e ame ka hmiân hanon bi :
E ame löng ûhangö, k' ame ca omanenâ
bi.

25 E ka ot at, me hnân e hnewe :
K'ame he ka laba khötkic at ame labageju kö Iehova.
26 E se hia tavat adre me elâm ibetengiö ge at musi :
Ke ûnyi ga Iehova hna owisa ka at.
27 Hûkötiânen tavat ae wisa, at ae hwali hwekecin :
Ke hûkötiânen at ae kong, at ae fofâ hnyi gethen.

HNYIMAKAN 30.

JE hofuc ho Agura nöku Jake : wale hofuc.

Haingen at kö Ithiela, wale Ithiela me Ukala, ka habe,
2 E hnathu iny monu hon tavat,
Ke ba gak wâhmakhmeto anyin at :
3 Ke oge ca hia but ûne ge metâ,
Ke oge me ca wâhmakhmeto At ae Kap.
4 Ie at ame ölö hnyi dranyai me ut hmetu but ?
Ie at ame ûkhöûnâ ang hnyi li hnyamen ?
Ie at ame lan köiö hnyi ûkhaûen ?
Ie at ame otilâ hia je can hmeledrany ?
Ia ien ke ia ien nokon ame ne khanö u ?

5 E kalaöt hia hofuc hwan Khong :
E thibi becin tavat adre me labageju kâu.
6 Ca bi hanen bi ka hnyi hwan hofuc,
Wâ e nye he ka nö u, k' u thoi bi.

7 Lo li ûnyi oge me sumâtâ gam ;
Ca behana bi gak inye tiga ca mok ;
8 U na öûsâkâûöâ but mönya ûnyi baû me thoi :
Ca otheduoci nya, me otreni nya ;
Ke haök ge ûnyi ae ûcû könya.
9 Wâ e nye sekuk dö, me ivinö u, me ha, ka habe, Ia Iehova ?
Ke wâ iny nye theduoc, me venöu,
Me ha monoâ ien Khonguk.

10 Ca hai thoiâ athnyaba ka tuhan,
Wâ e nye hangö u hnen e, ke adre me haikongu u.

11 E hu dö adre me hangâ kamödra,
Me ca haisoâ hinyödra.
12 E hu dö ae ba hnyikongon hnyi hnödra hna ûnykûme bi.
Ke adre me ca hneû degecâ ikiki gadra.
13 E hu dö ae görany hmönyin je emakodra,
Ke ti görany dö je bademaködra.
14 E hu dö ke hele vat je nyudra, ke je hele vat je wehûlûsinaidra,
He ka an tavat ae theduoc hnyi hnyei, ke tavat ae ba ta unyi unyin tavat.

15 Lo li hlu laku Aluka, ödru me ha, ka habe, Hojem, hojem.
Kun ta ûnyi ame ca hnyi sekon bala,
Eke, vak ta ûnyi ame ca hnyi ha, ka habe, Soju :
16 Wale erkemok ; me hnyok ae toûnyi ;
Me kânâ ame ca unöngöt ge köiö ;
Me meic ame ca ha, ka habe, Soju

17 Haba ecmak at ame hlumä kamen,
Ke höcö long hinyen,
Me ame he je orebainy hnyigöulen bucen ka ûâ e,
K' ame he je lakon aeto ka an e.

18 Kun ta ûnyi ae iyong könya,
Eke, vak ta ûnyi ae ca khanö nya :
19 Wale deny aeto hnyi drany ;
Me deny on hnyi kic ;
Me deny hu hnyi wanben köiö ;
Me deny baga me hlu.
20 Helae deny momo ame bi ûnyi monu ;
E ame han ke kot hnyimen,
Me ha, ka habe, E ba monu oge me ânyâ.

21 Ame öbubuny hmeledrany can kun ta ûnyi,
Ke ca khana he ka hokhnyokâ ta ûnyi a vak :
22 Wale athnyaba k' ame ne than bi ;
Me at ae monu ae sekon dut ge jeû
23 Can momo ae kong ae hu âiân dut ;
Me athnyaba a momo at ame he ka hwöhwaban at ame musö e.

24 Vak ta ûnyi ae ûhnyûkong eang hmeledrany,
Ke ödrin ti metâ gan hmâ bi :
25 Wale je wahajö a ödra ca hwege bi,
Ke so bi adre me penapenö ö' dra hnyi honivakeny ;
26 Je shefani a ödra ca man bi,
Ke adre me bi umödra hnyi je kic ;
27 E ba tuhan je wahamon,
Ke so bi adre me he gaga hia hnyi je bunyen ;

28 Je behölök ame iyâw ge li hnyamen,
Ke e bi hnyin je uma umen than.

29 Kun ta ûnyi ae hmanenang hnyi hnödrin hna he,
Eke, vak ta ûnyi ae mec ûhedrin.
30 Wale liona, at ae man hon je meno,
K' ame ca whiö bi ge ke je meno hia ;
31 Horsiny vat, me got baga minya ;
Me than, ae ca khan ödra tot metâ kâu.

32 U je ne hia but hwen monu me ka oganö u bi,
Ke u je ne vak hulö,
Kât ju hnyimâm.
33 Ödra ka huliwan debai me ame manen dut bata,
Ke ödra ka ken böhöhiny, me ame hingölö but dra :
Helâe ödra ka hlec wathethöt, me ame o but iwatretra.

HNYIMAKAN 31.

JE hofuc ho Lemuela than ; wale hofuc ame ûne kâu hnen hinyen.

2 Nökuk lö, ieû ? nökuk lö, ûheny û hnyi hnyekuk, ieû ?
Nökuk lö, oge bi khöbi gan, ieû ?
3 Ca ham hwegiâm ka ta je momo,
Ke ca ânyâ ûnyi wale ame okongoâ je than.
4 Lemuela lö, e ca ûcû je than, e ca ûcû ka je than he ka ic waina ;
Ke ca ûcû ka je taben he ka ha, ka habe, ewa grâg ?
5 Wâ adre nye ic me hnying ut hnanyibu,
Me omonoâ iwatretra anyin at ame vec.
6 Ham bi grâg ka at ame he but ka mok,
Me waina ka at ae vec hnyekon :
7 E ame he ka ic me hnying anyin theduoc,
Me ca ûnykûme hmetu bi anyin vec.
8 Fuc dö hobi kâu at ame laba hnyibû,
Hnyi ivinö anyin tavat adre mok degecâ.
9 Fuc dö, owisa wia ju,
Ivinöâ thö hobi kâu at ae vec me theduoc.

10 Ie at ame wâ momo ae so hwakecin ?
E beönua hwaban e hon je penina.
11 Ame labageju kâu hnyekon âiân,
K' ame ca he ka hia gan troban.
12 Ame ânyâ so kâu hnen momo, ke ca kong bi
Hnyi je bonginy hia anyin möt.
13 A momo ame elâm je leûnen mamoe me lino,
Me huliwa senyin ge li hnyamen.
14 Momo ame helâ me je hu ûcû ;
E ame hok an jeû ûheny sâkâû.
15 E ame vesâ ke tiga hnyinghet,
Me hān anyin lap,
Me khene hanymen lathnyabainy a je hlu.
16 E ame ûnykûme utkânâ me ûco e :
E ame te vine troban li hnyamen.
17 Momo ame weikâ e ge tang hwege,
Me ohwegiâ li benyin bi.
18 E ame wâ ae so tang omjeû a ûco :
K' ame ca mok anyin lamepa hnyi hnyinghet.
19 E ame ip hnyamen hon ûnyi hnân amu tö mano ;
Me kât taben tö hnyi hnyamen.
20 E momo ame lau li hnyamen ka at ae vec :
Eke, e ame hinobeny ka at ae theduoc.
21 E ame ca outen kiona ge anyin lap :
Anyin ame khavâ ûkhaû ae dra vec anyin lap hia.
22 E ame hwâwâ je kubö me omeca :
K' ame khavâ ûkhaû lino ae so ke udrudrâ hlit.
23 E manen dut âiân hnyi homagöule,
A ne tha laba me wahingatiny hnyei.
24 E momo ame tibet je ûkhaû lino me ûco
K' ame hna je wen hnyok ka at ûcû.
25 Tang hwege me hmanenang anyin ûkhaû ;
Ke ame hluma buhlumâ je bong ame he ka o.
26 E momo ame ha metâ ;
Ke e hnyi bohmen hnanyibuiny ibetengiö.
27 E ame tuö wia hwakecin anyin lap,
K' ame ca an jeû ke laba baû bi.
28 Ame tot je lakon me haisoâ e ;
K' ame ogânâ e ge âiân, me ha, ka habe,
29 E se hia omomo ae so hwakecidra,
Ke u beönua hudrin hia.
30 Ame thoi hmai, ke thatûnyi bi hmanenang :
Ke haba momo a at ame outö Iehova, me adre me he ka haisoâ momo e.
31 Ham but ka momo wan li hnyamen ;
Ke hamen ta je huliwa anyin momo he ka ogânâ e hnyi je homagöule.

TUSI ANYIN AT KHET.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hofuc hwan at Khet, a
nöku Davita, tuhan Jerusalema.
2 Haingen at Khet, ka habe, E ti tha-
tûnyi e ti thatûnyi ta je ûnyi hia. 3 Ieû
troban ka at hnyi anyin ta je huliwa hia
e ame mâdrâ hmelen seûnö? 4 Ame hia
ke dö, k' ame o bi ke dö; ke haba hmele-
drany, me tet hmâ bala bi, 5 Ame labö
o seûnö, k' ame dit hmetu seûnö, me
wadring ka hnyi hnen hna o hnyin. 6
Ame he ang ka hnyi hwaiöu me hwiö ka
hnyi hwadrö; k' ame hwihwiö monu hnyi
deny gethen, k' ame he hmetu ang bi ka
hnyi deny gethen e igigilö. 7 Ame hi-
ngâlâ ta je di ka hnyi köiö ae gan, ke so
bi ame ca unöngöt bi köiö; ke haba dok
ame hingâlâ je wagewe hnyin, me wale
thibi e dok ame hmetu ka hnyin. 8 E ti
unöngöt ta je ûnyi hia ge sēnyin; e pason
he ka ha: ke ca sekon bi li ecmak ge hna
wâ, k' ame ca unöngöt li hnyeköny ge hna
löng. 9 Haba ûnyi ame o ehac, me ame
he hmetu bi ka o; ke haba ûnyi adre hia
but ânyâ, me adre me he hmetu bi ka
ânyâ: ke ba ûnyi ae teb ûnyi hmelen
seûnö. 10 Hawa, e hu ke ûnyi wale adre
me ha gan, ka habe, Wâ bi, ûnyi ae teb-
ûnyi? me wale ûnyi a o ehac hnyi ûen ae
tiga hi' öta. 11 E ba hna ûnykûme hmetu
je dö ehac; he haba khaca, ame ca he ka
hu hna ûnykûme minya je dö ame he ka o,
wale unyin tavat adre me he ka o nyiele.
12 Inya at Khet, tuhan Isaraela hnyi
Jerusalema. 13 Ke oge me kong hnye-
kunâ he ka elâm me hnö a deny metâ, ta
je ûnyi hia adre me ânyâ hnyi hmeledrany:
e hmak hmönyin huliwa Khong ame ham
ka lakon tavat he ka huliwan. 14 Oge
hia but wâ ta je huliwa hia adre me ânyâ
hmelen seûnö; ke wâ bi thatûnyi hia, k'
adre me han ang. 15 E pason he ka owisa
ûnyi ae hwali: ke pason he ka aû bi ta je
ûnyi ae ba. 16 Oge me ûhnenamö me
hnyekuk, haingök, ka habe, Wâ bi, oge hia
but hom hobi könya metâ ae beönua hudra
hia adre bödra hnyi Jerusalema: eke, a wâ
but hnyekuk metâ me wâhmakhmeto ae
gan hmâ. 17 Ke oge me kong hnyekunâ
he ka metâ, me he ka khana hwen monu
me hwakecin ae ûnyi baû: oge me wâ a g'
ame han minya ang. 18 Anyin a e ka gan
hmâ metâ, me gan minya bi hmak: ke e
ka bi hanen wâhmakhmeto hnen at, me
ame bi hanen minya vec.

HNYIMAKAN 2.

HAINGÖK eû hnyi hnyekuk, ka habe,
Awe, oge me he ka cubic u ge
senyin; anyin a wale he thö vheno thö
so: ke wâ bi, wale ke thatûnyi. 2 Oge
me ha ge hwen hluhluma, ka habe, Hwen
monu e: ke ge senyin, e ame hö? 3 Oge
me ûnykûme eû hnyi hnyekuk he ka ose-
nyinâ unyik ge waina, ke ame tiga lelö
hnyekuk hnen metâ, me he ka kât hmâ
hwen monu, m' oge me he ka wâ ûnyi ae
so ka tavat he ka ânyâ hnyi hmeledrany
hnyi ta je bonginy anyidra möt. 4 Oge
me ânyâ je huliwa ae gan hmâ: oge me op
umök je uma; o ge me tā je hnyei vine;
5 ke oge me bi ik, me bi anyik je utkânâ,
me tā eling ta je ûö hia ame ve wa wan:
6 oge me ânyâ anyik je köiö, hnân hû
kânâ ame kû hnyin ta je ûö: 7 oge me
ûco je hlu baga me momo, ke e hu je
athnyabaik adre hnökoâ hnyi hnyabak;
e hu minya unyik ye hnahat kau me je
mamoe, ae nua hudra hia adre bödra ka
laba hnyi Jerusalema: 8 oge me ûkhöûnâ
minya sileva, me gol, me je omjehen je
than, me je hnyei: e hu gak minya tavat
khumöng obaga me omomo, me je weny
tavat, wale omomo ae se hia. 9 Ke oge
me gan dut me tren gânâ hudra hia tavat
adre bödra ka laba hnyi Jerusalema: ke e
bi minya unyik anyik metâ. 10 Ke oge
me ca behânâ ta je ûnyi hia ame bewâ
hnen li emakök: oge me ca thawâ hnyekuk
ûnyi hnyi ta je senyin hia, anyin ame
senyin hnyekuk ge anyik ta je huliwa hia;
ke wale troban anyik ta je huliwa hia.
11 Me oge me wâ ta je ûnyi hia ame ânyâ
hnen li hnyamök, me ta je huliwa oge me
huliwan he ka ânyâ; ke wâ bi, thatûnyi
hia, ke ame han ang, ke ba troban hmelen
seûnö.
12 Ke oge me hwiö he ka wâ metâ, me

hwen monu, me hwakecin ae ûnyi baû:
anyin ae hö at ame he ka o hwaban than?
me wale thibi e adre hia but ânyâ ehac. 13
Ke oge me wâ but ae ûnyi hnathu metâ
hon hwen monu, helâ me lany ae ûnyi
hnathu hon menekholom. 14 Haba at ae
metâ me hu li emakan hnyi ban, ke ame
he at ae monu hnyi menekholom: ke so bi
oge me wâ a g' ame o khaca thibi ûnyi ka
tavat hia. 15 Ke haingök eû hnyi hnye-
kuk, ka habe, Haba ûnyi ame he ka o ka
at ae monu, me ame he ka o minya könya;
awe, hnân eû a iny metâ gan hmâ? Me
oge me ha eû hnyi hnyekuk, ka habe, Wale
minya ke thatûnyi. 16 Anyin adre me
ca ûnykûme nyiele balua at ae metâ me at
ae monu; anyin adre me he ka hnying hia
hnyi je bong ame he ka o. Ekölö ame he
ka mok at ae metâ helâ me at ae monu!
17 Me oge me höcö möt; anyin ae vec
könya huliwa adre me ânyâ hmelen seûnö;
anyin a thatûnyi hia, k' ame han ang.

18 Ke oge me höciâ anyik ta je huliwa
hia wale oge me ânyâ hmelen seûnö: anyin
a hamök he ka hna e ka at ame he ka
hwöhwabök. 19 Ke e khanö ia ame ne
he ka at ae metâ ame ne at ae monu? ke e
ame he bi ka musö anyik ta je huliwa hia
wale oge me huliwan, me omanenâ hnyin
metâ hnyi hmelen seûnö. Wale ke tha-
tûnyi. 20 Anyin a wale oge me hwihwiö
k' ame hmak hnyekuk ge ta je huliwa hia
oge me ânyâ hmelen seûnö. 21 Ke waleû
at ame huliwa hnyi metâ, me wâhma-
khmeto, me ti khana; ke so bi e ame he ka
hna e ka at a ca hnyi huliwan bi me hnân
weûhûneny. Wale minya thatûnyi, me
monu ae gan hmâ. 22 Anyin a ieû ame
hu ke at ge anyin ta je huliwa hia, me
ivecin hnyekon, waleji e ame huliwa hnyin
hmelen seûnö? 23 Anyin a e ame vec
thibi hnyi bongon taje bong, k' ame huli-
wa hnyi hlöuhlöu; eke, ame ca mokut bi
hnyekon hnyi je hnyinghet. Wale ke
thatûnyi.

24 E ba nua soiny at hon he ka han me
ic me hna hnyekon he ka senyin so hnyi
anyin huliwa. Oge me wâ minya e, a ûnyi
ge Khong. 25 Ke ie at ae khana han, ke
ie at ae khana senyin, huk? 26 Anyin a
Khong ame ham metâ ka at k' ame ose-
nyinâ e, ke wâhmakhmeto, ke senyin: ke
e ame ham huliwa ae hmak ka at ae kong,
he ka ûkhacaköuâ me ûkhöûnâ, me me he
ka ham bi ka at ame osenyinâ Khong.
Wale ke thatûnyi, ke ame han ang.

HNYIMAKAN 3.

EHU bonginy ta je ûnyi hia, me ûen
hobi kâu ta je huliwa hia hnyi hme-
ledrany: 2 e hu ûen hna hnöku öta, me
ûen mok; ûen he ka tā, me ûen oc hmetu
hna tā; 3 ûen hlingâ, me ûen ometo; ûen
hagutâ, me ûen otilâ; 4 ûen tenge, me
ûen hluma: ûen hnyamok, me ûen bibiâ;
5 ûen khûâ degecâ je veto, me ûen ûkhöûnâ
je veto; ûen údeluö, me ûen ca he ka
deluâ; 6 ûen hlo, me ûen okolo; ûen tuö,
me ûen degec; 7 ûen kia, me ûen tibet;
ûen laba hnyibû, me ûen fuc; 8 ûen be-
tenge, me ûen hûkötiâ; ûen vat, me ûen
ûsoköu. 9 Ieû troban ka at ame huliwa
hnyi ta je ûnyi e ame ânyâ? 10 O ge wà
but huliwa ae hmak wale a ham Khong ka
tavat he ka huliwan. 11 E ame hia but
ânyâ ta je ûnyi hia he ka hmanenang hnyi
je ûen ae ûcû: ke khaca, e ame ip ûny-
kûme ka hmeledrany eû hnyi hnyekudra,
ke so bi, at ame ca wâ huliwa ame ânyâ
Khong ûnyi hnyi hwân, ke ne o but hnyi
obiny. 12 E khanö nya ae ba soidra, hon
he ka senyin, me ânyâ so, ödra ka tiga
möt. 13 Ke haba khaca, ae ka han me ic
tavat, me senyin so hnyi anyidra huliwa,
wale bwihlany anyin Khong. 14 E khanö
nya a haba hna ânyâ hnen Khong ame he
ka e nyiele balua: adre me ca he ka bi
hanen ka hnyin, ke adre me ca he ka ohia
ûnyi hnyin: ke Khong ame ânyâ e me me
ot at hnyi hnyimakan. 15 Haba ûnyi kâû
adrem ka e bi walang ang; ke haba ûnyi
ame he ka o, me ûnyi kâû adrem: ke
Khong ame elâm ûnyi ae hia.

16 Ke oge me wâ hmetu hmelen seûnö,
ae hnyi umen owisa, a e bi ling hwakecin
ae kong; ke e bi hnyi hnen hwakecin ae
wisa, wale bi e hwakecin ae kong. 17
Haingök hnyi hnyekuk, ka habe, Hamen
Khong he ka owisa ka at ae wisa me at ae
kong: anyin ae hu ûen ta je ûnyi hia me
ta je huliwa hia. 18 Haingök hnyi hnye-
kuk, ka habe, Wale can tavat, me me he
Khong ka cubic ödra, me he ka omanenâ
ködra a ödra ûcû me ta je meno. 19 Anyin
a haba ûnyi ame o ka at, me ame o minya
ka meno; k' ame o ködru ûnyi a khaca;
haba mok anyin ke at, me helâ me mok
anyin ke at; eke, e tha ûcû homenödru;
ke ca beönua bi at hon meno: anyin a
thatûnyi hia. 20 K' ame he ödru lo hia
ka hnyi dok a khaca; ûhedru hia eû hnyi

kânâ, k' ödru me he ka wia hmetu hia me
me kânâ. 21 Ie at ae khana hanon at
ame ölö göranyai, me hanon meno ame
utut kâû hnyikânâi? 22 Anyin a wale
oge me wâ but ae ba soiny at ae nua hon
he ka senyinâ anyin ta je huliwa; anyin a
wale jekhon: anyin a ie at ame he ka hom
hmetu e, me me wâ ta je ûnyi hwaban?

HNYIMAKAN 4.

KE oge me hmetu me wâ je hna seda
hia hmelen seûnö: ke wâ bi je
deköien tavat adre me oveci ödra, ke ba at
ame hadru' ödra; ke tren hwege tavat adre
me oveci ödra, ke ba at ame hadru' ödrin
bi. 2 Ke oge me ha hnahicâ tavat ae mok
a g' adre mokcu e hac, hon tavat adre möt
a g' adre me möt walang ang; 3 eke, ke
hnahic hudru hia at ae tiga ca o, at ame
tiga ca wâ huliwa ae kong adre me ânyâ
hmelen seûnö.
4 Me oge me wâ ta je huliwa hia, me ta
je ûnyi hia ae so adre me huliwan, a g' ame
behnyokâ at ge ke at bi can e. Wale ke
thatûnyi, ke adre me han ang. 5 At ae
monu ame hûkâlâ li hnyamen, me ka an bi
viny. 6 E so e khaca hnyam ae unöngöt
tha e me laba wia, hon li hnyam ae tha
unöngöt bi tha e me huliwa me hna han
ang.
7 Me oge me hmetu me wâ ta je ûnyi
baû hnyi hmelen seûnö. 8 E hu at a khaca,
a hake e bi; eke, e ba nokon me liame-
keiny; ke so bi e ba obiny anyin ta je
huliwa hia, ke ca sekon li emakan ge
omjeû. Haingen, ka habe, Inya oge me
huliwa hobi kö ia, me ka behanö nya bi ge
ta je ûnyi ae so? Wale ke thatûnyi, me
huliwa ae kong. 9 E so li at a lö hon at a
khaca; anyin ödru me he ka hu hwaban
ae so anyidru huliwa. 10 Ame ne ta ke
at me hamen ke at he ka lelö hanen: ke e
kölö ge at a khaca e ka ta but, ke ba hanen
he ka lelö hmetu e. 11 Walang khaca,
ame ne tha mokut li at a lo, ödru me he
ka mage: ke ame he ka kâmâu ka mage at
a khaca? 12 Ke ame ne ton ke at hon at
a khaca, e khana li at a lo he ka tot kâu;
ke ame ca ie mou tö a kun ta waamoiny.
13 E so hidröu ae theduoc ke at ae metâ
bi, hon than a hingat at ae monu, wale
at ame höcö löng, ödra ka he ka nâ. 14
Anyin a e ame dit ut ûnyi hnyi uma ceat
he ka than; eke, adre me hnökoâ hnyi
dokhon dökhu ke ba omjeû. 15 Oge wâ
but ta je ûnyi ae möt, adre me he hmelen
seûnö, a tha ödra me hidröu, wale at a
loiny, at ame hwöhwaban. 16 Ca hnân
bi aû tavat e ame musö: ke so bi adre me
ca he ka senyin kâu hwaban dö e. E
hnathu e thatûnyi e, k' ame han ang.

HNYIMAKAN 5.

TUÖ ju li cam u ka he ka hnyi uma
umen Khong; anyin ae so he ka
hakekeny dö he ka löng, hon he ka hudö bi
hut anyin at ae monu. 2 Ca he ka logot
hnyimâm, ke ca he ka logot hnyekom, he ka
ha ke hofuc hnyi hnyimakan Khong; anyin
a ethö Khong hnyi drany, ke u ang hmele-
drany: anyin a wale e so e wakhalet hwâm
je hofuc. 3 Anyin ame kû bwi hnen ta je
huliwa ae se hia; me ifucin at ae monu
hnen ta je hofuc ae se hia. 4 U ka he ka
bi khöbi ka Khong, ca bec bi he ka ohwâdâ;
anyin a e ame ca senyin ka tavat ae monu:
owhâdâ thö hnâm hna bi khöbi. 5 E so he
ka ca bi khöbi, ke kong he ka bi khöbi me
ca ohwâdâ bi. 6 Ca hna hnyimâm he ka
bijöniny unyâm; ke ca ha bi hnyi hnyima-
kan angela, ka habe, e monu e: anyin a ieû
ame he Khong ka hmönyin ge ifucâm, me
ohiâ huliwa anyin li hnyâmâm? 7 Anyin
ame he ka helâe can je bwi ae se hia, me je
thatûnyi, me se hia je hofuc: ke u me he
ka outen Khong.
8 U je ne wâ hna okongoâ at ae theduoc,
k' adre me ne hûgûnâ hwegiâ hna owisa
me ûnyi ae ûcû hnyi ke keihen hnyei, ca
uthmâhmâ bi ge ûnyi eling: anyin ae hu
at ae gan hon tavat ae beönua ame wâ; ke
e hu bi ae beönua hudra. 9 Ke haba
jeûiny kânâ me hobi kâu tavat hia: k' adre
me bi an than ûnyi hnyi hnyei.
10 Haba at ame hnyokâ sileva, me ame
ca he ka sekon ge sileva; ke haba at ame
hnyokâ omjeû ae se hia, me ame ca he bi
ka sekon ge hna osehia: Wale ke thatûnyi.
11 E ka se hia omjeû, me se hia minya
ödra adre me an e: ke ieû troban ka at a
anyin ta je ûnyi, k' ame wâ thibi ge li
ecmak? 12 E senem hna mokut ka at
huliwa, k' ame ne han gan ame ne ûhnyû-
kong: ke ca khana at tren omjeû he ka
mokut, can ae ti unöngöt hnyekon.
13 Walang ûnyi ae kong ae vec oge me
wâ hmelen seûnö, je omjeû a tuö hnen ke
at a omjehen, k' ame ka ovecâ e bi gan:
14 ke ame hia ta je omjeû eling hnyi deny
ae kong; ke ame ne hu nokon, me ba ke

ûnyi hobi kâu bi. 15 Helâji me ioiny a
g' ame he thu ûnyi hnyi hnyekon hinyen,
me helâe minya e ame he ka hmetuhmetu
helâ me ûen a o hnyin, ke ba ûnyi e ame
he ka hom ûnyi hnyi anyin ta je huliwa
me hom hnyi hnyamen bi. 16 Ke wale
monu ae vec, a g' ame he ka hmetuhmetu
tha ûcû me ûen waleji e ame o hnyin : ke
ieû troban kâu a e ame huliwa ka ang ?
17 Ke haba khaca, e ame han hnyi bongon
je bong hia hnyi menekholom, me vec
hmönyin, me mok, me wathethöt.
18 Wâ bi, e so wânök ke mec bi a g'
ame he at ka han me ic, me senyina so hnyi
anyin ta je huliwa hia, waleji e ame ânyâ
hmelen seûnö hnyi je bong bongon anyin
möt, wale a ham kâu Khong : anyin a wale
jekhon. 19 Ke haba at ame ham kâu
omjeû me ta je ûnyi hnen Khong, k' ame
ham kâu minya man he ka han hnyi ta je
ûnyi e, me hom jekhon, me senyinâ anyin
huliwa ; me wale bwihlany anyin Khong.
20 Anyin a e ame ca he ka ti ûnykûme ta
je bong bongon anyin mot ; anyin a Khong
ame thu kâu me me senyin hnyekon.

HNYIMAKAN 6.

EHU ke monu oge me wâ hmelen
seûnö, ke e hmak e ka tavat : 2
wale at hnen Khong hna ham omjeû kâu,
me ta je ûnyi, me ogânâ, ke ca hia bi gan
ke ûnyi e ame weny, ke so bi Khong ame
ca hna but kâu man he ka han hnyin, ke
ame han hnen atkanyua ; wale thatûnyi
me mok ae kong. 3 A ne khaca haded je
lakon ke at, ke se hia hunainy anyin möt,
me me ti se hia je bonginy ta je hunainy,
ke ame ca sekon bi ge so, ke adre ca konâm
bi ; inya oge me ha, me so köluhabû hon e ;
4 anyin ame o hnyi ûnyi baû, me he hmetu
hnyi menekholom, ke ame oiyongâ ien hnen
menekholom ; 5 ke haba khaca e ame ca
wâ seûnö, ke ca khana bi ; e nua menâiny
at ang hon at eji : 6 eke, eja ke ne a ne
möt hnyi lo li thauzan je huna, k' ame ca
wâ bi so : hawa, me ca he ka he ka hnyi dok
a khaca ? 7 Haba ta je huliwa hia anyin at,
hnân hobi kâu bi hnyimen, k' ame ca sekon
bi weny. 8 Anyin a ieû troban ka at ae
metâ hon at ae monu ? ie ûnyi anyin at ae
theduoc at ae khana he ka he hnyi hnyi-
makan tavat ae möt ? 9 E so hna wâ hnen
li ecmak, hon nna weny hnen hnyok ; wale
ke thatûnyi, ke ame han ang.
10 Haba ûnyi ame o adre hia but hwenyi
ien ehac, ke manen dut ae at : ke ca khana
bi he ka ivinö me at ae beönua hon e.
11 E se hia ta je ûnyi ame bi hanen ka
ûnyi baû, anyin a wale ieû troban ka at ?
12 Anyin ae khanö ia ûnyi ae so ka at
hnyi möt ang, hnyi ta je bonginy anyin
möt ae ûnyi baû, ame möt hnyin helâ me
hmenu ? ke ie at ame he ka omanenâ ka at
ûnyi ame he ka o hwaban e hmelen seûnö ?

HNYIMAKAN 7.

EÛNYI hnathu ien ae lung so hon wa-
kaco ae so ; ke ûnyi hnathu bong
mok, hon bong ate o hnyin. 2 E so he ka
he ka hnyi uma ödra ka tenge hnyin, hon he
ka he ka hnyi uma ödra ka bijeû hnyin :
anyin a wale obiny tavat hia ; ke ame he
at ae möt ka ûnykûme e eû hnyi hnyekon.
3 E so hlöuhlöu hon hluma : anyin ae so
but hnyok hnen hnyimak ae menyöng.
4 E bi hnyekon at ae metâ hnyi uma adre
me tenge hnyin, ke e bi hnyekon tavat ae
monu hnyi uma adre me senyin hnyin. 5 E
so he ka löng ûthaö hnen at ae metâ, hon
he ka löng khumöng anyin tavat ae monu.
6 Anyin ame fifica je wahleûhleû hmelen
öt, ke helâe ûhlumainy at ae monu : ke
thatûnyi e. 7 Haba behom gânâ ame
omonoâ at ae metâ ; ke haba bwihlany ame
okongoâ wâ ûnykûme. 8 E so obiny ke
ûnyi hon hwân : ke so hokhnyok hon hnyok
bi gan. 9 Ca logot hnyekom he ka hmön-
yin, anyin a haba hnyekon at ae monu,
me wale hnyaban hmönyin. 10 Ca ha bi,
ka habe, A hawa ae so je bong a bân hon
je bong ang ? anyin ae ca metâ bi hnam
hna hnö e. 11 E so metâ, ae ûcû e me
hwajekhöû : eke, e ti beönua e ka tavat
adre me wâ seûnö. 12 Anyin a haba metâ
me hnân söng, helâ me mone bi me hnân
söng : ke haba nuainy wâhmakhmeto a g'
ame he metâ ka tuö möt anyin at ae tren
e. 13 Ûnykûme ju huliwa anyin Khong :
anyin a ie at ae khana he ka owisa hnen
hna ohwalö ? 14 Senyin dö hnyi bong sot,
ke ûnykûme ju hnyi bonginy vec : Khong
ame ânyâ khaca me me ûcon khaca, me me
ca he bi at ka wâ ta je ûnyi ame he ka o
hwaban e.
15 Wale hia wânök hnyi je bong bongon
anyik hnyok baû : e hu at ae wisa ame
mokcu hnyi hwakecin ae wisa, ke hu bi at
ae kong ame möt beû hmâ hnyi hwakecin
ae kong. 16 Ca he ka hwakecâm ae ti
wisa ; ke ca ogânâ hmönyinâ anyâm metâ :

anyin a ieû u me he ka hamâm hlingö u bi ?
17 U ma ca he ka ti kong, ke ca he bi ka
monu : anyin a ieû u me he ka mok ke
tiga ca ûâm bi ? 18 E so u ma kât ûnyi
ang ; eke, ca hom hmetu hnyamâm ûnyi
hnyin : anyin a haba at ame outen Khong,
me ame he ka o ûnyi hnyi je ûnyi e hia.
19 E man hmönyin metâ ka at ae metâ
hon tavat musi a ten hnyi taun. 20 Anyin
ae ba at ae wisa eang hmeledrany, a at
ame ânyâ so k' ame ca ânyâ hulö. 21 Ke
haba khaca ca he ka hnyok bi ta je hofuc
hia adre me ha ; wâ u nye löng athnyabaem
me hangö u but : 22 anyin e khanö u hnyi
hnyekom minya a u je osehia hangâ
keihen.
23 Oge hia but ohnathoâ ta je ûnyi hia
e hnen metâ : haingök, Oge me he ka
metâ ; ke e ame ûsâûkâûöâ mönya. 24
Haba ûnyi ae sâkâû but, me dit hmönyin ;
ie at ae khana he ka wâ e ? 25 Oge me
hwihwiö, me ûnykûme eû hnyi hnyekuk
he ka khana, me elâm, me wâ metâ, me
bongon ta je ûnyi, me khanö nya hnyiko-
ngon monu, me hwen monuiny monu :
26 ke oge me wâ ke ûnyi ae hiny hon mok,
wale momo a haba hnyekon bi me je hnewe
me je ert, ke je ûnyi hnân ûce at li hnya-
men : haba at ae so hnyi hnyimakan
Khong, me ame he ka kec gan ; ke ame he
ka hnok at ae kong gan. 27 Haingen at
Khet, ka habe, Wâ bi, walang hnök hna
wâ, iny ka tuluto ke ûnyi me ke ûnyi, me
inye wâ bongon : 28 wale oge me tiga
elâm bi, ke oge me ca wâ bi : oge wâ but
baga a khaca ûnyi hnyi thauzan ; ke oge
me ca wâ bi momo unyidra hia. 29 Wâ
bi, waleû ûnyi a khaca oge me wâ, a
Khong ame op at he ka wisa ; ke adre me
elâm bi je biûnyi ae se hia.

HNYIMAKAN 8.

IE at ae ûcû me at ae metâ ? ke ie at
ae khana bongon ta je ûnyi ? Haba
metâ anyin at ame omelamâ hnyimakan,
me wia thö hwegien hnyimakan. 2 Hai-
ngök, Vheno thö hnanyibu anyin than, ke
ûnyi ge ûhihinyköu hnyi hnyimakan
Khong. 3 Ca logot bi he ka he gan ; ca
hwege ka hnyi ûnyi ae kong : anyin a e
ame ânyâ hia weny. 4 Anyin ae hu man
maniny hofuc hwan than ; ke ie at ame
he ka ha kâu, ka habe, Ieû u me ânyâ ?
5 Haba at ame vheno hnanyibu, me ame
ca he ka wâ ûnyi ae kong ; ke haba hnyeû-
kon at ae metâ ame wâhmakhmeto ûen
me hna owisa : 6 anyin a haba ta je ûnyi
hia, me e hu ûen me öwisa ; anyin a haba
okongon at, me hmak kâu : 7 anyin ae ca
khana ûnyi ame he ka o ; ke ie at ame he
ka omanenâ kâu ge ûen ame he ka o ? 8 E
ba at ame tren musi hon hanu, he ka be-
hânâ hanu ; ke ba at ame musö bong mok ;
ke ba at adre me hna ûnyi hnyi vat eling :
k' ame ca he hwakecin ae kong ka omelö
tavat adre me mâdrâ e. 9 Oge hia but
wâ ta je ûnyi hia eling, ke oge me ûnykûme
eû hnyi hnyekuk ta je ûnyi hia adre me
ânyâ hmelen seuno : e hu ûen adre me
musö ke at ge ke at bi me me kong.
10 Me oge me wâ minya tavat ae kong
adre konâm, k' adre me o but ka hnyi
erkemok ; ke haba tavat adre hia but ânyâ
so me adre me he but ûnyi hnyi dok ae
kap, k' adre me hnying ödra hnyi taun :
wale ke thatûnyi. 11 Anyin adre me ca
ie bi hwaban huliwa ae kong, anyin a wale
e hwege hnyekon tavat he ka mâdrâ hulö.
12 Eja ke ne a ne khaca haded hna ânyâ
hulö hnen at ae kong, k' adre osehia bongon
je bong, ke so bi, oge me wâ but a g' ame
he ka so ka tavat adre me outen Khong, a
tavat ot hnyi hnyimakan : 13 ke ame ca
he bi ka so at ae keng, k' adre me ca he ka
osehia bongon je bong, ke helâ me hmenu ;
anyin a e ame ca ot hnyi hnyimakan
Khong. 14 E hu thatûnyi adre me ânyâ
eang hmeledrany ; a g' ame aat ka tavat ae
wisa helâ me hna ânyâ ka tavat ae kong :
ke haba khaca, ame aat ka tavat ae kong
helâ me hna ânyâ ka tavat ae wisa : haingök,
Wale ke thatûnyi. 15 Me oge me haisoâ
hna hobâ, anyin ae ba so ka at hmelen
seûnö, ke so bi adre me he ka han me ic me
senyin : anyin a wale ûnyi ame he ka tha
e me at hnyi anyin huliwa hnyi bongon ta
je bong hia wale a ham kâu Khong hmelen
seûnö.
16 Hnyi ûen oge me ûnykûme eû hnyi
hnyekuk he ka khana metâ, me wâ ta je
ûnyi adre me ânyâ eang hmelen ; (anyin
ae hu at ame ca mokut hnyi lany me lit :)
17 me oge me wâ hia huliwa anyin Khong,
ae ca khana bi at he ka wâ ta je huliwa
adre me ânyâ hmelen seûnö : anyin ame ne
he at ka huliwa me elâm e, me e ame ca he
ka wâ ; eke, ame ne ûnykûme ge at ae
metâ he ka khana e, me ca khana bi he
ka wâ.

HNYIMAKAN 9.

OGE me ûnykûme ta je ûnyi eling eû
hnyi hnyekuk, he ka wâ wia ta je
ûnyi e; a haba tavat ae wisa ke tavat ae
metâ, ke anyidra ta je huliwa, me wale
hnyi hnyamen Khong: ame ne ibetengiö,
ame ne ûöhûköti, e ca khana tavat: e hnyi
hnyimaködra ta je ûnyi e. 2 E tha ûcû
thibi ta je ûnyi hia ame o ka tavat hia:
khaca thibi ûnyi ame o ka at ae wisa me
at ae kong; ka at ae so, me at ae bo so,
me at ae bo kong; me ka at ame bi hut,
me ka at ame ca bi hut: e ûcû at ae so me
at ae kong; e ûcû at ame ûhihinyköu me
at ame ot ûhihinyköu. 3 Walang ûnyi ae
kong hnyi ta je ûnyi adre ânyâ hmelen
seûnö, a khaca thibi ûnyi ame o ka tavat
hia: eke, e ûnöngöt minya thö hnyekon
tavat ge hulö, ke e bi hwen monu hnyi ta
je hnyekudra, k' ödra tiga möt bi, ke
hwaban e adre me he ka tavat adre mokcu.
4 Anyin a haba at ame tiga hanen tavat
ae möt me hu geju bi unyin: anyin ae so
kuli ae möt hon liona ae mok. 5 Anyin
ae khana tavat ae möt a g' adre me he ka
mok: ke ca khana bi tavat adre mokcu ke
ûnyi, ke ba hmetu bi hwaban ködra; anyin
adre hnying bi gadra. 6 A tha hia but
walang ang anyidra ibetengiö, me anyidra
ûöhûköti, me anyidra hmönyin; ke adre
me ca he hmetu ka hnyi hanen nyiele balua
ke huliwa adre ânyâ hmelen seûnö.

7 He thö u, an ju âm jeû, me senyin me
ijem ânyâm waina me hnyok ame hobâ;
anyin a hia but Khong walang ang kap
ânyâm ta je huliwa. 8 E so e hau bala je
khaûâm; ke ca he ka hia wakaco hnyi hon
bâm. 9 Möt senyin dö tha u me âiâm u
me hnyok kâu hnyi je bonginy ânyâm möt
ae ûnyi baû: anyin a wale jekhom hnyi
möt ang, me hnyi ânyâm huliwa u je
huliwan hmelen seûnö. 10 Haba hna wâ
hnen li hnyamâm he ka ânyâ, ânyâ thö
hnen hwegiâm; anyin ae ba huliwa, me
ûnykûme, me wâhmakhmeto, me metâ,
hnyi erkemok, u me he ka hnyin.

11 Oge me hmetu me wâ hmelen seûnö,
a g' ame ca bân ka o at ae hâhâ can, ke
haba khaca ame ca ton bi at ae hwege, ke
haba khaca e ca tren jeû at ae metâ, ke
haba khaca ame ca o je omjeû ka at ame
wâhmakhmeto, ke betenge baû, ka at ame
huliwa tremang; ke haba ûen, me ûnyi
ame o monu, ame o ködra hia. 12 Anyin
a haba at, e ca khana bi ûen: helâ me ta
je wâ adre me hnok hnyi ert, me ta je
meno adre me hnok hnyi hnewe, ke ame
hnok dö e ûcû mödra tavat hnyi ûen ae
kong, e ka ie o ködra.

13 Oge hia but wâ minya metâ helâng
hnyi hmelen seûnö, ke haingök, E gan
hmâ: 14 wale a g' ame hu taun ae ûhnyû-
kong, ke wakhalet thibi aten; k' ame he
than ae gan ûcon k' ame igigilö e, me op
ta je tabiny vat cicö e: 15 ke adre me wâ
ke aten e ae metâ ae theduoc, ke e ame
omelö taun ge anyin metâ; ke ba at ame
ûnykûme ka at eling ae theduoc. 16 Me
oge me ha, ka habe, E so metâ hon tang
hwege: ke so bi adre me húkötiâ metâ
anyin at ae theduoc, k' adre me ca löng
hwan hofuc.

17 Adre me löng hofuc ae menyik hwan
tavat ae metâ, hon hna ha hwegiâ hnen at
ame musi unyin tavat ae monu. 18 E so
metâ hon je omjehen vat; ke haba at hulö
a khaca, me ame okongoâ so ae gan hmâ.

HNYIMAKAN 10.

HABA ta je nöng adre mokcu, me
adre me obokongoâ wakaco ae bo
so: helâe minya e hmak hnyi tulut monu
ae ûhnyûkong hon metâ me hna ogânâ.
2 E bi hnyekon at ae metâ hnyi ke keihen
a metân, ke e bi hnyekon at ae monu hnyi
ke keihen a meny. 3 Eke, ke haba khaca,
e ka vheno gethen hnen at ae monu, me ba
ûnykûmenen, ke e ame omanenâ ka tavat
hia a e at ae monu. 4 A ne tot köu hmö-
nyin anyin than, ca he thö hnyi hnâm;
anyin a hwakecin ae menyik ame thawâ ta
je monu ae gan. 5 E hu monu oge hia
but wâ hmelen seûnö, helâke monu ame o
ûnyi ge at musi: 6 a g' adre me otilâ
hwen monu hnyi je dok ae görany, ke haba
tavat tren omjeû me adre me laba hnyi-
kânâi. 7 Oge hia but wâ ta je athnyaba
adre me tabö hors, ke haba ta je than adre
me he hon kânâ helâke ta je athnyaba.
8 Haba at ame hiny thop, me ame he ka
kölu ka hnyin; ke haba at ame thu hak
me ame he ka oloû on. 9 Haba at ame
thu veto me ame he ka kong hnen e; ke
haba at ame khû utö, me ame he ka aat
kâu. 10 Ame ne kong hwan fao, k' adre
ca bân ka khet homakan e, me hamen at
he ka ti ham hwegien, ke so metâ bi hnân
he ka owisa. 11 A ne ûhûlû on k' adre
me tiga ca ohnamâ, me ba troban ka at

ame ohnamâ. 12 Haba je hofuc hwan
hnyimen at ae metâ, me wale tang bete-
nge ; ke haba li esongodiny at ae monu me
ame he ka utâ e bi. 13 Haba hofuc a bân
ûnyi hnyi hnyimen me wale hwen monu ;
ke haba hofuc a biliny ûnyi hnyi hnyimen,
me ti hwen monu. 14 Haba at ae monu
e ame osehia hwan je hofuc : ke so bi e ca
khana at ûnyi ame he ka o ; ke ie at ame
he ka omanenâ kâu ta je ûnyi ame he ka
o hwaban ? 15 Haba huliwa anyin tavat
ae monu, me ame osēnyini ödra hia, anyin
adre me ca wâ bi gethen ka he ka hnyi
taun. 16 Hnyei lö, e kölö gam, e ka
wanakat tuhâm, ke ame han hnyi hnyo-
makatu ânyâm je taben ! 17 Hnyei lö,
hnâm hnahic e ka nokon than tuhâm, ke
ânyâm je taben adre me han hnyi ûen ae
ûcû m' adre me hwege, ke ca hnân bi he
ka monu ge grâg ! 18 Can hwen höcö
ame ü but ban uma ; ke e ka ca huliwa li
hnyam ame he ka khula uma. 19 Adre
ânyâ bijeû hnân hnyi hluma, ke waina ame
osenyinâ möt : ke ûcû ta je ûnyi hia ka
mone. 20 Ca hangâ bi than, ohe, ca ânyâ
hnyi hnyekom ; ke ca hangâ bi tavat adre
tren omjeû eiö hnyi ânyâm hnyeule mokut :
anyin ame he meno ame gâ ethö ka hom
hwan, ke ame he at ae hu li labenyin ka
omanenâ hna ha.

HNYIMAKAN 11.

KHÛÂ but ânyâm areto ka hnyi hon
du : anyin a u me he ka wâ hmetu
hwaban je bong ae se hia. 2 Ve ha jekhon
tavat a ödrin seven, eke, ame ne eit ; anyin
ae ca khanö u ûkonguny ame he ka o eang
hmeledrany. 3 Ame ne unöngöt je ûlâ ge
we, me ame ta we ka hnyi hon kânâ : ke
ame ne ta ûö, ame ne ka hnyi hwaiöu, ame
ne ka hnyi hwadrö, haba hna ta hnen
ûö, me ame he ka mokut hnyi dok eling.
4 Haba at ame tuö ang, e ame ca he ke
belök ; ke haba at ame tuö je ûlâ ame ca
he ka menu. 5 E ca khanö u gethen deny
ang, me ûkûen ta je jö hnyi hnyekon momo
ae erkin ; helâe e ca khanö u ta je huliwa
anyin Khong at ame ânyâ hia. 6 Hnyi
hnyomakatu tā ju hatungâm je hatong, ke
hnyi sahac ca thawâ li hnyamâm : anyin
ae ca khanö u ûnyi ame he ka kû, ame ne
eang ame ne e, ke ame ne he ka tha so hia.
7 E hnathu e kese lany, ke so ka li ecmak
he ka wâ seûnö. 8 Eke, ame ne möt at,
me se hia ta je hunainy, me so e ame senyinâ
hia ; ke so bi e so e ame ûnykûme je bong
ae menekholom, anyin ame he ka se hia.
Thatûnyi ta je ûnyi hia ame o.
9 Hidröu lö, senyin dö, u ka tiga but ;
ke hobâ thö hnyekom hnyi je bonginy
ânyâm hidröu, ke vheno thö je gethen deny
hnyekom, me ta je ûnyi u je wâ hnen li
emâkâm : ke khanö u thö a ame he Khong
ka hum u can ta je ûnyi hia e ka hnyi hna
owisa. 10 Anyin a wale, degec ut vec
ûnyi hnyi hnyekom, ke ûsâkâûö but me
hulö : anyin ae thatûnyi ûen wanakat me
hmai.

HNYIMAKAN 12.

KE ûnykûme ju At a up u hnyi je
bonginy ânyâm hidröu, e tiga ca o
ta je bong ae kong, me tiga ca hakekeny
bi ta je huna wale u me he ka ha hnyin,
ka habe, O ge me ca senyinâ hmetu e ; 2 e
ka tiga ca menekholom bi seûnö, me lany,
me tehi, me ta je okhû, k' ame ca hmetu
ta je ûlâ hwaban ûtainy we : 3 hnyi bong
adre me he ka öbubuny hnyin tavat tuö
uma, ke haba tavat hwege adre me he ka
iyâû, ke haba tavat khin hwit adre me ca
huliwa hmetu bi, anyin a ödra wakhalet
biju, ke menekholom but tavat selat hnyi
je mamalama, 4 k' adre me he ka hlöng je
hwanuma eû hnyi gethen ; e ka ûhnyûkong
ut hwan khin hwit, ke ame he ka tot bi at
hnyi ifuciny meno ame gâ, k' ame he ka
sēnyin hia omomo hia adre hnyok ka khu-
möng ; 5 eke, adre me he ka outen ûnyi
ae görany, ke e bi eû hnyi gethen ta je
ûnyi hnân outen ; k' ame he saked ka
vhong, k' ame he ka hmak ge wabamon, ke
ba hmetu hna weny : anyin ame he at ka
hnyi umen uma a nyiele balua, k' ame
vheno gethen hnen tavat adre me hnyamok :
6 e ka tiga ca mou bi tö sileva, ke tiga ca
hmouca kaia gol, ke tiga ca hmouca kaia
hnyi an, ke tiga ca ok waengen hnyi taben
köiö ; 7 ke ame hmetu sesâ hnyikânâi, helâ
me ehac, ke ame he hmetu hanu ka Khong
at ame ham e. 8 Awe, haingen at khet,
ka habe, E ti thatûnyi ke thatûnyi ta je
ûnyi hia.
9 Ke haba khaca, anyin ae metâ at Khet,
me e ame nâ tavat ge metâ ; eke, e ame
ûnykûme, me elelâm, me ip gaga ta je
vejec ae se hia. 10 Haba at Khet ame
elâm ta je hofuc ae ûcû, ka ta je hofuc adre
me sihnalimen hnyi wisa, wale je hofuc ae
hnathu.

11 Haba je hofuc hwan at ae metâ, me
helâ me ûnyi hnân dö bolok, ke haba ta je
hofuc hwan je homakan ta je ûkhacaköu,
me helâ me je fao adre me ti ohmâ, a ham
ge at a khaca a at tuö mamoe. 12 Ke
walang khaca, nökuk lö, kap ju hna nâ: e
ba obiny bi ka hnödra hna sihnalimen ta
je tusi ae se hia; ke ödra ka unö gânâ tusi,
me ame sēnyin dut unyin.

13 Walang obiny ûnyi e; adre hia but
löng hia: outen ju Khong ke vheno anyin
ta je hnanyibu; anyin a wale hanymen ae
bekhöt ge tavat hia. 14 Anyin ame he
Khong ka hom ta je huliwa hia ka hnyi
hna owisa, ke ta je ûnyi hia ae iyong, ame
ne ta je ûnyi ae so, k' ame ne ta je ûnyi ae
kong.

KHUMÖNG HWANYI SOLOMONA.

HNYIMAKAN 1.

KHUMÖNG ae beönua hwanyi Solomona.

2 E so e ame ûcimhnyimak mönya ge je ûûcimhnyimakiny hnyimen:
Anyin ae so ânyâm ibetengiö hon waina.
3 E so bunen wakaco unyam;
Ke haba iâm, me helâ me wakaco adre hingâlâ;
Anyin a wale ame hnyok köu wahlu.
4 Lili nya thö; m' öhmun e he ka wadring hotom:
Than ame su nya ka hnyi je hnyeuleny:
Öhmun e he ka senyin me hobi u,
Öhmun e he ka ha gânâ ge ânyâm ibetengiö hon waina:
Adre me hnyok köu hnyi wisa.

5 Ta je wahluiny Jerusalema lö,
Iny hlit, k' iny hmanenang bi,
Helâ me je uma mano hnyi Kedara,
Helâ me je mano singi Solomona
6 Ca ō nya öbun, anyin a iny hlit,
Anyin ame li nya seûnö.
Laku bai ödrin e hmönyidrin könya,
Ödrin e otilö nya he ka tuö je hnyei vine;
Ke oge me ca tuö ik hnyei vine.
7 U na ha ju könya, u at oge me hnyok köu
Hnâm hna hān halem hnyin, ke dok u je omenâ hnyin hnyi jebigo:
Ieû gak bi a oge me he ka helâ me ame tubi hnyimak
Hakekeny je hnahat meno halen je lawaem?

8 U at ae ti mec hon omomo lö, a ne ca khanö u bi,
Vheno thö je hna okca hnen je hnahat meno,
Me hān je lakon halem je got hnyi hnyei iny tavat tuö mamoe.

9 Oûnykûmik lö, inya oge me oûcû u
Me hors hnyi kariota anyi Farao.
10 E hmanenang li wahicâm ge je leûnen adre hwâwâ,
Ke nyem ge sawakiny.
11 Öhmun e he ka ânyâ hobi köu je hna hwâwâ gol
Ke je fao sileva.

12 Than ame tiga han,
Me ame bo so anyik nardo.
13 Bwiny muro könya oûnykûmik
At ame mokut hnyi ûlaik.
14 Vongon kofera könya oûnykûmik,
Hnyi je hnyei vine Eni-gedi.

15 Wâ bi, u hmanenang oûnykûmik; wâ bi, u hmanenang;
Li emakâm helâ me li biny.

16 Wâ bi, u hmanenang oûnykûmik, eke, me mec:
Ke hât hnötu hna mokut.
17 Je arasi je venyâiny umötu uma,
Ke je köp je dâiny.

HNYIMAKAN 2.

INYA ang obedilainy Sarona,
Me sosaniny je hwatapkölu

2 Helâ me sosani hnyi je ûö ae ûdedö,

Helâe oûnykûmik unyin wahlu.

3 Helâ me i okhöiö hnyi je ûöiny hnyot,
Helâe oûnykûmik unyin wahidröu.
Oge me laba ju hnyi hmenon me gan senyin,
Ke hnebwia anyin wan hnyi hnyimök.
4 E ame hum nya ka hnyi uma adre me bijeû hnyin,
Ke haba anyin boûdila huk, me ibetengiö.
5 Thawo nya ju ge je hmata a wan vine, okahwö nya ju ge je okhöiö:
Anyin a oge me moko ibetengiö.
6 Hunen bök hnyamen a meny,
K' ame köt nya ge hnyamen a metân.

7 Wahluiny Jerusalema lö, oge me khemanyin köbun,
Ge je zebi me je ailainy hnyot,
M' öbun e ca he ka bwebwelâ me ohmakâ ibetengiö,
Ke ne o but e ame beweny.

8 Hwan oûnykûmik! wâ bi, e ame ho jem,
E ame utut hon je bucen, me gâ hon je hut.
9 E ûcû oûnykûmik me zebi me nokon aila:
Wâ bi, e ame tot hoton hagitin hak,
E ame selat hnyi je mamalama,
E ame omanenâ e bi hnyi hna pewan.
10 Ame fuc dö oûnykûmik me ha könya, ka habe,
Todrö, oûnykûmik, hmanenangik, me he jem.
11 Anyin a wâ bi, e hia but hnyeun,
A um dö we, ke hia but;
12 E manen dut je vongon ûö hnyi hnyei;
K' ame o but ûen ame cûk hnyin je meno ame gâ,
K' adre me löng ûkukuiny biny hnyi ita hnyei;
13 Ame he but ka metu je wan meta ae hât,
K' ame vhöng je vine,
Me obosoâ hnyei.
Todrö, oûnykûmik, hmanenangik me he jem.
14 Biny a halek lö, u hnyi khekheiny kic, hnyi dok ae nedrong hnyi hwatapkölu,
Iny na wâ ju hnyimâkâm, iny na löng ju ifucâm;
Anyin ae kese hwâm, ke hmanenang hnyimâkâm.
15 Kât do hobi kötin ta je alope, wale je alope ae ûhnyûkong wale adre okongoâ je vine;
Anyin ame vhöng anyitin je vine.
16 Anyik oûnykûmik, ke inye bi a anyin.
E ame ûhalin hnyi je sosani.
17 Hwiö thö, oûnykûmik, me u me helâ me zebi me nokon aila
Hon je buceniny Bether,
Ke ne o but menyikiny bong, ke ame he but je hmenu.

HNYIMAKAN 3.

INYA hon hnök hna mokut hnyi hnyinghet oge me elâm at oge me hnyok kâu:
Oge me elâm, ke oge me ca wâ bi.
2 Oge me he ka tot walang ang me vheno taun,
Hnyi je gethen me je hna cit gethen,
Oge me he ka elâm at oge me hnyok kâu:
Oge me elâm, ke oge me ca wâ bi.
3 Ame ō nya hnen tavat tue tavat adre me vheno taun:
Me haingök, ka habe, Öbun e wâ at oge hnyok kâu?
4 Oge me he ûhek unyidra ke tiga ca sâkâû,
Me oge me wâ e at oge me hnyok kâu:
Ke oge me kât e, me ca hna hmetu bi,
Ke ne o but o ge me hom e ka hnyi uma umö bai,
Hnyi hnyeuleny at ame erkini nya.

5 Je wahluiny Jerusalema lö, o ge me khemanyin köbun,
Ge je zebi me je ailainy hnyot,
Ca he öbun ka bwebwelâ me ohmâkâ ibetengiö,
Ke ne o but e ame weny.

6 Ie at ang ame o ûnyi hnyi hnyebuba helâ me hai ame sâ göranyai,
Adre me obosoâ ge muro me libano,
Me je ûnyi adre me oamamâ anyin at ûcû omjeû?
7 Wâ bi hna mokut hnö Solomona:
Ödrin sikste tavat hwege igigilö e,
Hanen tavat hwege hnyi Isaraela.
8 Ödrin hia ödrin e hok hele vat, adre n' ödrin he ka vat:
Adre ve weikâ anyidra je hele vat hnyi je jevadrin,
Can ot hnyi hnyinghet.

9 Haba Solomona than, e ame ânyâ tap hnân sam
A utöiny Lebanona.
10 E ame ânyâ je can sileva,
Ke haba taben, me gol, ke taben lap mano ae udrudrâ,
K' adre omecâ e ge ibetengiö,
Ûnyi ge wahluiny Jerusalema.
11 Wahluiny Ziona lö, he th' öbun ka ō Solomona than,
A bicâ korona wale hnen hinyen hna okorona e hnyi bonginy ûköcö,
Ke hnyi bong e ame senyin hnyi hnyekon.

HNYIMAKAN 4.

WÂ bi, u hmanenang oûnykûmik; wâ bi u hmanenang;
Helâ me li biny li emâkâm hnyi hnyin hna tube hnyimâkâm:
E ûcû leûnen bâm me hnabat got,
Adre me mokut hnyi bucen Gileada.
2 E ûcû je nyom me hnahat mamoe adre me tep subâ leûnen,
Wale adre me o ûnyi hnyi hna soû;
Ke hu gadra hia li lakon a li hûnye,
Ke ba at ae hlöuhlöu unyidra.
3 E ûcû li esongodâm me tö ae dra,
E hmanenang hnyimâm:
E ûcû haleloûâm me ong rimona
Hnyi hnyin hna tube hnyimâkâm.
4 E ûcû nyem me uma ae beû göranyai umö Davita waleji adre op hnân uma hip omjehen vat,
Adre me uhno je bec a wan thauzan hnyin e
Je bec anyin tavat hwege hia.
5 E ûcû li bâsâm me li lakon zebi a li hûnye,
Ödru me tha han tot hnyi je sa sosani,
6 Oge me he ka he ka hnyi buceniny muro,
Me hutiny libano,
Ke ne o but hnyi sahac e ka beû but je hmenu.
7 Oûnykûmik lö, u hmanenang hia
E ba hnyikongon hnyi unyâm.

8 Öiök lö, he thö jem mönya ûheny Lebanona,
He jem mönya ûheny Lebanona:
Selat dö ûnyi hnyi hon Amana,
Ûnyi hnyi hon Senira me Heremona,
Ûnyi hnyi je opiny je liona,
Me je bucen anyin je lepat.

9 U je hia but venâû hnyekuk, waek, öiök;
U je hia but venâû hnyekuk ge emâkâm a khaca,
Hnen kinyâm sawakiny a khaca hnyi nyem.
10 E ti mec ânyâm ibetengiö, waek, öiök;
E beönua ânyâm ibetengiö hon waina,
Me bunen ânyâm wakaco hon ta je ûö hia ae bo so.
11 Öiök lö, e lup esongodâm helâ me hani adre tiga ca hlec:
Hani me debai eû hnyi hmelen bohmâm;
Ke haba bunen ânyâm ûkhaû me helâ me bunen Lebanona.
12 Utkânâ adre hlöng homagöuleny, waek, öiök
An adre hlöng, pupua adre okeceâ haten.
13 Je rimona tha e me je wan ae ûnyi hnathu je khûâm;
Kofera me je ûöiny nardo,
14 Nardo me keroko,
Kane me kinamo, tha e me je ûöiny hia libanu;
Muro me aloe, me je hing ûö ae bo so.
15 Pupuainy taun,
Pupuainy köiö möt,
Ke je di ûnyi Lebanona.

16 Ang hnyi hwadrö lö, hmak dö; ang hnyi hwaiöu lö, aiö u;
Bwang ut ka hnyi ik hnyei, me me bon je ûö ae bo so.
E na o ju oûnykûmik ka hnyi iny hnyei,
Me me an wan haleny je ûö ae ûnyi hnathu.

HNYIMAKAN 5.

INYA oge me o ka hnyi ik hnyei, waek, öiök:
Oge hia but auk anyik muro, ke anyik je ûö ae bo so;
Oge me an anyik hani adre ca hlec tha e me hani;
Oge me ijem anyik waina me debai.
Je lahanök lö, han ju;
Öbun laoûnykûmik lö, ijem gânâ thö.

2 Inya oge me mokut, ke hmak bi hnyekuk:
Wale ifucin oûnykûmik ame kokot, haingen, ka habe,

Hanök lö, oûnykûmik, halek biny, beö-
nuaik khöng ut könya:
Anyin a menyik ut bök ge hau,
Ke leûnen bok ge dân hau hnyi lit.
3 Oge me uny anyik ukot; oge ma kâmâu
ka khâvâ hmetu?
Oge me hneû li cak; oge ma kâmâu ka
okongoâ hmetu?
4 Oûnykûmik ame inâ hnyamen hnyin
omokuiny hwanuma,
Ke haba hnyekuk ame tenge gan.
5 Me oge me tot he ka khöng ka oûnykû-
mik;
K' ame khula but muro ûnyi hnyi
hnyamök,
Ke muro ae lup ûnyi hnyi otbanyök,
Ka hnyi hnyiban ohmâiny.
6 Oge me khöng ka oûnykûmik,
Ke oûnykûmik ame hia but hwiö me
he.
E ame fuc eja ke ame sēnyin hnyekuk:
Oge me elâm e, ke oge me ca wâ bi;
Oge me hawâ e, ke e ame ca ieû könya.
7 Adre me ō nya tavat tue, tavat adre me
vheno taun,
Adre me kuc nya, me oge me aat dö;
Haba tavat tuö hna up haginy adre me
hûgûnâ gak ûnyi hnân tube hnyi-
makök.
8 Je wahluiny Jerusalema lö, inya oge me
ha hwegiâ köbun, ka habe, Öbun e ne
wâ oûnykûmik,
Thumeto thö e, a oge me moko ibe-
tengiö.

9 Momo ae hmanenang hon ta je momo
hia lö,
Hawa, e nua oûnykûmâm hon ta je
oûnykûminy at?
Ieû oûnykûmâm hon ta je hna ûnykûme,
Anyin a u me ha hwegiâ helâe köhmun?

10 E hau me dra oûnykûmik,
E beönua hon ta je ten thauzan.
11 Haba ban me helâ me gol ae hma-
nenang,
Haba leûnen ban, me hlau, ke hlit helâ
me oreba.
12 Haba li emakan me helâ me li biny
hnyi baten wagewe;
Adre hneû ge debai, k' adre ohmâ wia.
13 Haba li wahicen me helâ me sa basama,
me je ûö ae bo so:
Haba esongodiny me helâ me li sosani.
ame khula muro ae hnebwia ûnyi
hnyin.
14 Haba li hnyamen, me li ötru gol adre
ohmâ berulo hnyin:
Haba unyin, me nyon elefan adre huli-
wan, ke adre tube ge safairo.
15 Haba li can, me li hmolom a veto ae
hau adre otilâ hnyi taben gol ae so:
Haba hmainy me helâ me Lebanona, e
hmanenang helâ me arasi.
16 E hnebwia but hnyimen; eke, e ti hma-
nenang hia.
Wahluiny Jerusalema lö,
Wale oûnykûmik, ke wale hanök.

HNYIMAKAN 6.

MOMO ae hmanenang hon omomo hia
lö,
Ame he kâ oûnykûmâm?
Ame saû kâ oûnykûmâm
M' ötin e he ka tha elâm e?

2 A he but hââng oûnykûmik ka hnyi
iny hnyei, ka hnyi ta sa basama
He ka ûhalin hnyi ta hnyei, me aoc je
sa sosani.
3 Anyik oûnykûmik, ke inya bi anyin
oûnykûmik:
E ame ûhalin hnyi je sa sosani.

4 Oûnykûmik lö, u hmanenang helâ me
Tireza,
Ke mec helâ me Jerusalema.
Hnân outen helâ me utbavat k' adre
hom je boûdila.
5 Wia thö li emâkâm gak,
Anyin a oge me ngâ but gadru.
E ûcû leûnen bâm me hnahat got,
Adre mokut hnyi baten bucen Gile-
ada.
6 E ûcû nyom me hnahat mamoe momo,
Adre me o ûnyi hnyi hna soû;
K' ödra hia adre me hnöku hûnye,
Ke ba at ae hlöuhlöu gadra.
7 E ûcû li haleloûâm me ong rimona
Hnyi hnyin ûnyi hnân tube hnyimâ
kâm.
8 Ödrin sikste ta je momo than, ke eite
anyidrin je momo
Ke ca hnân bi aû wahlu.
9 Halek biny, a beönuaik, e khaca thibi
E thibi hake nokon hinyen;
A oûnykûminy momo at a hnokoâ e.
Ame wâ e hnen wahlu, me adre me
haisoâ e;
Je momo than, me anyidra je momo
adre me ogânâ e.

10 Ie momo e, ame selat helâke me haolany,
Ke e hmanenang helâ me tehi,
Ke alai helâ me seûnö
Hnân outen helâ me utbavat adre hom je boûdila?

11 Oge me he ka hnyi ta sa egozi,
He ka wâ ta je ûnyi ame kû hnyi hnyigöulen bucen,
Me he ka wâ ame ne kû hlau vine,
Me vhöng rimona.
12 Ke tiga ca khanö nya bi, haba hnyekuk ame ip nya
Unyin je kariota anyin je aten ik hnyei a je taben.

13 Hmetu ju, hmetu ju, at Sulami;
Hmetu ju, hmetu ju, m' öhmun e he ka ō u.

Öbun e he ka wâ at Sulami geû,
Helâ me li deö biâ?

HNYIMAKAN 7.

MOMO nokon than lö, shaiba ge hmanenanginy li cam hnyi li taben hnyeûca!
E ûcû hna hûjâ jevam me sawakiny ae ûnyi hnathu,
Hna huliwan hnen at huliwa ae metâ.
2 Haba bibikâm me ûcû me ûnya kaia ae wathelaba,
Ae unöngöt ge waina adre ûhaniken:
Haba hnyekom, me ûcû me thi hwit,
Adre theibâ ge sosani.
3 E ûcû li bâsâm me li nokon zebi
A li hûnye.
4 E ûcû nyem me uma ae beû göranyai a nyon elefan;
E ûcû li emâkâm me li köiöiny Hesebona, hnyi homagöuliny Bathe-rabim;
E ûcû hnyingöiâm me tap ae beû göranyai e Lebanona,
Wale a cicö Damaseko.
5 E ûcû bâm me Karemela,
Ke ûcû leûnen bâm me ûnyi ae udrudrâ;
A hnok ut than ge je leûnen.
6 Shaiba ge ânyâm hmanenang me mec
Oûnykûmik, hnân senyinâ!
7 E ûcû ibeûâm me pama,
Ke ûcû li bâsâm me li de vine.
8 Haingök, Oge me he ka ölö hnyi pama,
Oge me he ka kât je lan:
Ke ame he li bâsâm ka helâ me li de vine,
Ke ûcû bunen homenâm me je okhöiö;
9 Ke helâ me waina ae so hnyimâm,
Wale adre me omi uto hobi kâu oûnykûmik,
K' ame ofuco li esongodiny at ame mokut.

10 Inya a anyin oûnykûmik,
Ke e ame weny inya.
11 Oûnykûmik lö, aiö u, ötu me he ka hnyi utkânâ;
Ötu me he ka laba hnyi je taun ae ûhnyûkong.
12 Ötu me he ka vesâ ka hnyi je hnyei vine;
Me wâ ame ne vhöng vine, ke wa je ong vine,
Ke vhöng rimona:
Oge me he ka betenge gam eling.
13 E so bunen je dudai,
Ke ta je wan ûö ae so hnyi homagöuleta, a teb ûnyi ke but ehac,
Waleji oge ip hobi köu, oûnykûmik.

HNYIMAKAN 8.

UNA ûcû ju me hanik,
At a ijem li basi bai!
Iny ka ō u thö ehele, me oge me he ka ucimhnyimak möu;
Eke, e ba at ame he ka hûkötiö nya.
2 Oge me he ka su u me hum u ka hnyi uma umö bai,
At ame he ka nö nya;
Oge me he ka habelâm ge waina ame bo so,
Dân anyik rimona.

3 Taben bök benyin a meny,
Ke e ame he ka köt nya ge benyin a metân.

4 Ta je wahluiny Jerusalema lö, inya oge me ha hwegiâ köbun,
Ca he öbun ka bwebwelâ, me ohmâkâ ibetengiö,
Ke ne o but e ame weny.

5 Ie at e, ame o ûheny hnyi hnyebuba,
Ame he cimâ oûnykûminy?

Oge ohmakö u hmelen okhöiö:
Waleing a vec hnyin hnyekon hinyâm gam,

Waleji e ame hnöku u, hnyi hnen hna
vec hnyekon gam.

6 Ip nya ju eû hnyi hnyekom helâ me
hna ohmâ haten, helâ me hna ohmâ
haten hnyi benyâm :
Anyin ae hmâ ibetengiö helâ me mok ;
Ke haba ciâ, e ame bevecâ helâ me
erkemok :
Haba bâhlân, me helâ me bâhlân meic,
A bâhlân bi anyi Ja.
7 E ca khana köiö ae gau he ka ume
ibetengiö,
Ke ca khana je wadutö he ka odilâ e :
A ne he ke at ka ham ta je omjeûiny
hia umen uma me hwaban ibetengiö,
Me ame ca he bi ka ûcû.

8 E hu hanihmun ae ûhnyûkong,
Ke ba bi haten li basin :
Ieû ate me he ka ânyâ hobi kâu hani-
hmun
Hnyi bong adre me he ka ûhnenamö
gan ?
9 Ame ne hak veto adre op, hlu e
Me ate me he ka op hon e bi hak sileva :
Ke ame ne hlinginy hwanuma,
Me ate mehe ka tube e ge je esöiny
arasi,

10 Inya ang hna up veto, ke li basik helâ
me li hnabâ hon
Ke iny ûcû kâu me at adre betenge gan.
11 E hu ga Solomona hnyei vine hnyi
Baala-hamon ;
E ame hna hnyei vine ka tavat tue ;
Hamödra he ka ve hom je ong sileva a
wan thauzan hwaban je wan.
12 Haba ik hnyei vine, a ik hnyei, e bi
hnyi hnyimakök :
Solomona lö, u ma he ka hom wan
thauzan
Ke tu haded hobi kâu tavat tuö je wan.

13 At ame labā je hna belök lö,
Haba je lawaem adre me tevehlöng
ifucâm :
Ö u hnö nya he ka hnyi löng e.

14 Oûnykûmik lö, mweimwei thö,
Ke u me he ka helâ me ziba me nokon
aila
Hon je bucen, dok ae hu hnyin je utö
ae bo so.

TUSI ISAIA A PEROFETA.

HNYIMAKAN 1.

HNA wâ hnö Isaia nöku Amosa, wa-
leji e ame wâ ge Juda me Jerusa-
lema, hnyi je bong bongu Uzia, me Jotham,
me Ahaza, me Hezekia, a je thaniny Juda.
2 Drany lö, löng ju, ke hmeledrany lö,
tevehlöng ju, anyin a Iehova ame hia but
fuc me ha, ka habe, Oge hia but hat me
tuö je wanakat, ke ödra bi adre me ûkhin
fuc mönya. 3 E khana but bolok at a
haleny e, ke e khana but asina taben han
ûnyi ge tuhan : ke ca khana Isaraela bi,
k' ame ca ûnykûme bi lakeik. 4 Ekölö
gam hnyei ae kong hwakecin, tavat ae
hmak ut ge hulö, mâtrâniny tavat adre
ânyâ monu, je lakon adre he hwali: adre
hia but hna degeci Iehova, me hûkötiâ
Kapi Isaraela, adre me atkanyua but me
hmetu hmetu but. 5 Anyin a ieû adre me
he hmetu ka kuc öbun, me tiga bihanen
bala hnöbun hna ûkhin fuc ? Ame mok
hia ban, ke sēnyin bia hnyok. 6 Hwân
hnyi hnyeûca ke ne o but hnyi ban, e ba
dok ae so hnyin ; ke je aat, me je khibi,
me je dok ae han : adre ca hia but ometo,
me lan, me omenyikâ ge wakaco. 7 A ba
but wan ibun hnyei ; a hia but thong
anyibun je taun ge meic ; ke haba könöbun
kânâ, me ame an e hnen ta je atkanyua
hnyi hnyimaköbun, me ba wan, helâke adre
hagutâ degecâ hnen je atkanyua. 8 Ke
adre hna degecâ wahluiny Ziona, helâ me
uma hwaelu hnyi hnyei vine, ke helâ me
uma tue hnyi hnyin ta sa kokuma, ke helâ
me taun adre thelöng ut. 9 Haba Iehova
tuhan sabaoth, a ne ca hia but bi kolon ae
ûhnyûkong thibi köta, me ate me he ka
helâ me Sodoma, me ate me he ka ûcû me
Gomora.
10 Öbun je taben hnyi Sodoma lö, löng
ju hofuc ho Iehova ; at Gomora lö, teveh-

löng ju ka hnanyibu anyin Khonguta.
11 Haingö Iehova, ka habe, Hnân eû
könya anyibun ta je hut ae se hia? oge
unöngötö ge je hudiny leû a je mamoe
baga, me pipikhenyainy je meno adre hat;
ke oge me ca senyin ge dren ta je bolok,
me lakon mamoe, me je got baga. 12 Ke
öbun ka he ka manen hnyi hnyimakök,
me ia kun' öbun he ka uto je hnyeulek?
13 Ca hom hmetu bi je hut ae ûnyi baû;
ke ikiki könya je utö ae bo so; ke haba je
tehi ae manen, me je sabath, me hna hawâ
je ûkhacaköu, E ca khanö nya he ka hota
hulö me ûkhacaköu ae ûnyi hnathu. 14 Ke
oge me ikikiâ je tehibun ame manen, me
anyibun je bijeû adre thu: e hmak könya
je ûnyi e; ke oge me höcö bi ka hom.
15 Ke öbun ka he ka hinöbeny, me oge
me he ka ikhâlâ li emakök gabun: eke,
öbun ka he ka osehia hic, me oge me ca he
ka löng: a unöngöt je hnyamöbun ge dra.
16 Soû but, okalaöti öbun; degec ut anyi-
bun ta je huliwa ae kong hnyi hnyimakök;
soju hna mâdrâ hulö: 17 nâ thö he ka
ânyâ so; elâm dö hna owisa, betenge ge at
adre ovecâ, owisa at ae ba kamen, ivinö thö
hobi kau safac.

18 Haingö Iehova, ka habe, Ai öbun
walang ang, ate me he ka tha ûsabö: eja
ke ne a ne helâ me dra vec anyibun ta je
hulö, me ame he ka hau bi helâ me kiona;
ke ame ne dra helâ me dila, me ame he ka
helâ me leûnen mamoe. 19 Öbun e ne
hmehmela me löng, me öbun e he ka an so
ûnyi hnyi kânâ: 20 ke öbun e ne höcö ke
ûkhin fuc, me adre me he ka ön öbun ge
hele vat: anyin a hia but ha ge hnyimö
Iehova.

21 Ekölö, momo hnyi gethen dut taun
hnathu! waleji ae unöngöt ge wisa! ame
laba ehac hnyi hwakecin ae wisa, ke walang
ang bi tavat ûhlingö. 22 E kânâ but
ânyâm sileva, k' adre me ûhaniken ânyâm
waina me köiö. 23 Tavat ûkhin fuc je
tuhâm, ke lahanen tavat venöu; ödra hia
thithö adre me hnyok ta je bwihlany, ka
hnu hoton je hwaban: adre me ca owisa
hobi kâu at a mokcu kamen, ke adre me ca
oâ ködra hna ivinö hobi kâu safac.

24 Anyin a wale ame ha Than, Iehova
tuban sabaoth, Maniny Isaraela, ka habe,
Awe, oge me he ka omenö nya ge tavat
hûkötiö nya, oge me he ka bi hwaban ka
je iwahnaihmiöny mönya; 25 ke oge me
he ka wia hnyamök köu, me ti thong
degecâ kânâm kânâ, me hom hia ânyâm
dron fao: 26 ke oge me he ka ham hmetu
köu tavat owisa, helâji me ehac, me je at
ûhnenamö helâ me hnyi hwân: hwaban e
adre me he ka hwenyi iâm, Taun ae wisa,
me taun ae hnathu. 27 Adre me he ka
omeli Ziona ûnyi ge hna owisa, me je laten
adre hmetu kâu ûnyi ge hwakecin ae wisa.
28 Ke ame he ka tha hnaûhangö tavat
hanyâûâ me tavat ae kong, k' ame he ka
hia but tavat adre me hna degeci Iehova.
29 Ke adre me he ka hmehma ge je iwajo
öbun e weny, ke öbun e he ka monumonu
can ta hnyei öbun e ûca. 30 Anyin a öbun
e he ka helâ me iwajo ae meleca lan, me
helâ me hnyei ae ba köiö hnyin. 31 Ke
ame he at hwege ka helâ me wakunenu,
me anyin huliwa helâ me wahleûhleuiny
meic; ke adre me he ka tha thong degeci
ödru, ke ba at ame he ka ume.

HNYIMAKAN 2.

HOFUC ame wâ Isaia nöku Amosa ge
Juda me Jerusalema.

2 Hnyi ta je bong a biliny adre me he
ka otethmâ buceniny uma kap umö Iehova
hon ban je bucen, ke adre me he ka ogöra-
nyâ hon je hut; ke ame he ta je hnyei hia
ka ok ut kâu. 3 Ke ame he ka o ta je
hnyei ae se hia me ha, ka habe, Ai öbun
me ötin e ölö thö ka hnyi bucen anyi Ieho-
va, ka hnyi uma umen Khongu Jekob; ke
e ame he ka n' öta ge deny je gethen, ke
ate me he ka vheno je gethen ûnyi gan:
anyin ame he ka he but hnanyibu ûheny
Ziona, me hofuc ho Iehova ûheny Jerusa-
lema. 4 Ke e ame he ka owisa ge ta je
hnyei, me nâ je hnyei ae se: ke adre me
he ka kokot anyidra je hele vat, me me
hnân bi hwiö kânâ, me dödra je ö hnân je
bâlet adre dela kâu vine: ame ca he ke
hnyei ka nang hele vat ka kot ke hnyei,
ke adre me ca he hmetu bala he ka nâ vat.

5 Lap anyi Jekob lö, ai öbun, ate me he
ka vheno melam anyi Iehova. 6 Anyin a
u je degec lakem, a lap anyi Jekob, anyin
a ödra unöngötö ge je hwakecin ûnyi
jemeiö, ke ödra tavat bibihwakecin helâ me
at Filisiti, k' adre me ûkhöû hnyam me
lakon je atkanyua. 7 Ke unöngöt idra hnyei
ge sileva me gol, ke ca hnân bi aû omjehe-
dra ta je omjeû; ke unöngötö idra hnyei
ge ta je hors, ke ca hnân bi aû anyidra je
kariota. 8 Ke unöngötö idra hnyei ge ta
je idola; k' adre me khudrung ka huliwâ
anyin ta je hnyamödra, wale adre me ânyâ

ge je banyödra. 9 Ke ame nom ju hoûmonu, ke ame hnyikânâ but at ae ûnyi hnathu: anyin a wale u me ca he ka kot degecâ anyidra hulö. 10 Didrö hnyi hnyin kic, ke ikölö u bi eû hnyi kânâ, ûnyi ge hna outö Iehova, ke ûnyi ge anyin hmanenang ae mec. 11 Adre me he ka ohnyikânâ hnyimakan tavat adre me begörany, ke adre me he ka hom ûhnyûkongo tavat adre me bi gan, ke adre me he bi ka oganö Iehova thibi hnyi bong e. 12 Anyin ame he ka o ke bong bongu Iehova tuhan sabaoth, ka hnyi hon tavat begörany me bi gan hia, ke tavat hia adre me ogân' ödra; me adre me he ka ohnyikön' ödra: 13 ke hon je arasiny hia Lebanona, ae görany ke beû; ke hon je iwajoiny hia Basana; 14 ke hon ta je bucen hia ae beû, ke hon je hut hia ae görany; 15 ke hon je hnabâ hia ae beû, ke hon je hna up hak veto; 16 ke hon je huiny 'hia Tasesa, ke hon ta je ûnyi adre tretrau hia ae kese. 17 Ke adre me he ka hom ûhnyûkongo tavat adre me begörany, k' adre me he ka ohnyikânâ tavat ae bi gan: ke adre me he ka oganö Iehova thibi hnyi bong e. 18 Ke ame he ka hia hia but ta je idola. 19 K' ame he ka dit tavat ka hnyi hnyin ta je op hnyi je kic, ke eû hnyi hnyin ta je uthankonginy kânâ ûnyi ge hna outö Iehova, ke ûnyi ge anyin hmanenang ae mec, hnyi ûen e ame he ka todrö ka jijingâ hwegiâ hmeledrany. 20 Ke hnyi bong eling ame he tavat ka degec anyidra je idola sileva, me anyidra je idola gol, waleji adre me tibet hnân hic ködra, adre me he ka degec ka je afora, ke ta je obûbû bi; 21 me me dit ka hnyin je esopiny kic, ke je khekheiny je kic ae ûjejong, ûnyi ge outö Iehova me anyin hmanenang ae mec, e ka todrö ka jijingâ hwegiâ hmeledrany. 22 Soju öbun labageju ka at, ame menâ ge li hnyingöiny: anyin a hnân eû he ka ûnykûme kaû?

HNYIMAKAN 3.

ANYIN a wâ bi, haba Than Iehova tuhan sabaoth, ame hom ûnyi Jerusalema me Juda ke ci me ke ci, wale je ci areto hia, me je ci köiö hia; 2 me at hwege, me at vat; me at owisa, me perofeta, me at bi khong, me hingat; 3 me taben ka fifte, me at lung so, me obongon, me at tretrau ae metâ, me at ae khana khet. 4 Ke oge me he ka ham ta je wanakat me hnân tubödra, ke ame he ta je mendreng ka musi ödra. 5 Ke ame he tavat ka ûöveciköu, ke at me ke at: ame he wanakat ka bi gan ka hingat, me hoûmonu ka je than. 6 Ke ame he at ka kât liamekeiny mē hnyi hnyaban kamen, me ha, ka habe, E hu ûkhaûâm, u me he ka tuböhmun, ke u me he ka musö monu ang: 7 ke haba hnyi bong eling e ame he ka hongot göranyai, me ha, ka habe, Oge me ca he ka bi anyin, anyin ae ba jeû me ûkhaû hnyi umök uma; ca he öbun ka otilö nya bi hnân than thaniny hnyei. 8 Anyin ame hangâ but Jerusalema, ke Juda ame ū: anyin ae iwahnaihmiöny me Iehova je bohmödra me anyidra je huliwa, he ka ohinyâ li emakan ae hmanenang. 9 Ame omanen' ödra hnen ta je hnyimaködra; ke adre me omanenâ anyidra hulö helâ me Sodoma, adre ca ikhâlâ bi. Ekölö ge hanudrin! anyin adre me hia but bi hwaban hulö ködra bi. 10 Ha thö ka at ae wisa hwakecin, ka habe, ame he ka hu so gan; anyin adre me he ka an wan anyidra huliwa. 11 Ekölö ge at ae monu! ame he ka hu kong gan; anyin adre me he ka ham kâu hwaban li hnyamen. 12 Ke haba lakeik, ame sed' ödra hnen je wanakat, ke ame musi ödra hnen je momo. Lakeik lö, a omonu u hnen tavat adre me su u, me ohia dem ta je gethen. 13 Ame todrö Iehova he ka ivinö, e ame tot he ka owisa ta je hnyei. 14 Ame he Iehova ka he me owisa ka wahingatiny lakeiny, me latuhödra; ka habe, Öbun e hia but an hia hnyei vine; ke eiö hnyi umöbun je uma ta je ûnyi adre hûgûnâ ge tavat ae theduoc: 15 ke ieû gabun öbun e okongoâ lakeik, me omomono hnyimakan ta je theduoc? haingö Iehova tuhan sabaoth.

16 Ke ame ha Iehova, ka habe, Can anyin ame hop wahluiny Ziona, k' adre me he me öbeûâ je nyidra, ke iyawö li ecmak, ke he hop, ke ocuba je omakhmâiny cadra: 17 anyin a wale ame he Than ka kot wanben je bodra ge oholök, k' ame he Iehova ka omanenâ je unyidra. 18 Ke haba hnyi bong eling, me ame he than ka hûgûnâ je mecin je ohmakhnainy je cadra, me je boert, me je omjehedrin e ûcû me ong tehi; 19 me je ûnyi adre ohima, me je waen, me je ûnyi hnân tubi hnyimak; 20 me je hnabecin, me je omjehen li cadra, me je wen hnyok, me je kaia hnân hnulâ, me je ong khong; 21 me je wen banyen, me je otru hnân hnyingöidra; 22 me je ûkhaû ae hmanenang, me je ûkot, me je mano hnân

tube, me je tang; 23 me je ong uselat, me
je lino ae ûhnyûkong nân, me telenuiny
ban, me je ûkhaû ae halelöû. 24 Ke ame
he ka hu bebong hwaban bo so; ke tö ae
gan nân, hwaban wen hnyok; ke hadreû,
hwaban hna theibâ ban; ke hnamöc a mano
ae gan nân, hwaban ûkhaû ae laû; ke delâ,
hwaban hmainy hnyimak. 25 Ke ame
he je obaga unyâm ka ta ge hele vat, ke
tavat hwege bi hnyi vat. 26 K' ame he
je homagöuleny ka tenge me hlöuhlöu;
ke e ame he ka laba eû hnyi kânâ ke ba
at unyin.

HNYIMAKAN 4.

KE hnyi bong eling ame he ta momo a
seven ka kât baga a khaca me ha,
ka habe, Öhmun e he ka an ö 'hmun bi jeû,
ke khavâ anyihmun bi je ûkhaû: haba
wehmun thibi a u me ip iâm huhmun; m'
u ma ohia but hna haikongu öhmun.

2 Hnyi bong eling ame he ka hmanenang
me mec hanö Iehova, k' ame he ka so me
kese wan kânâ ka at Isaraela tavat adre kec
möt. 3 Ke adre me he ka ha, me kap
kolon hnyi Ziona, me at ame laba biju hnyi
Jerusalema, wale tavat hia thithö adre tha
sihnalimen me tavat ae möt hnyi Jerusale-
ma: 4 e ka hia but Than hneû ikikiny
wahluiny Ziona, me kot degecâ dren Jeru-
salema ûnyi hnyi wanben e hnen homenâ-
iny owisa, me homenâiny kahwa. 5 K'
ame he Iehova ka op hnyi ta je hnyaban
hia hnyi bucen Ziona, me hnyi je ûkhaca-
köuiny e, ûlâ me hai hnyi lany, ke bâhlân
meic ame ubâhlâ hnyi hnyinghet: anyin
ame he ka hu ûnyi hnân tube hon hma-
nenang hia. 6 Ke ame he ka hu ama
menâ hnân hwaelu hnyi lany can kahwa,
me hnân lubaduöng me nedrong ge weneû
me we.

HNYIMAKAN 5.

INY bekhumöngö ka ti oûnykûmik khu-
möng ge oûnykûmik ge iny hnyei
vine. E hu ge oûnykûmik ehac hnyei vine
hnyi hutiny kânâ ae hoso: 2 ke e ame seû
igigilö, me hlo je vetoiny, me tā vine sore-
ka hnyin e, me otilö uma hnân belök wan-
ben e, me si taben hlic vine hnyin minya:
me e ame lubahingen he ka wa wan vine,
ke ame wa bi wan vineiny hnyot. 3 Ke
walang ang öbun tavat öbun e laba hnyi
Jerusalema, me at Juda, öbun na owisa thö
könya me ik hnyei vine. 4 Ieû ae khan'
ödra ânyâ hmetu hnyi ik hnyei vine a oge
ca hia but ânyâ hnyin e? oge me haluba-
hingen he ka wa wan vine, ke ieû ame wa
wan vineiny hnyot gan? 5 Ke oge me he
ka omanenâ walang ang köbun ûnyi oge
me he ka ânyâ hnyi ik hnyei vine: oge me
he ka hom degecâ haginy, m' adre me he
ka an dö e; oge me he ka hagutâ haginy,
m' adre me he ka uto but e: 6 ke oge me
he ka oûnyibauâ e; ke adre me ca he ka
ânyâwia me jien; ke ame he ka kû hnyin
e je iwadekong me watetaföcö: ke oge me
he ka hûna ka je ûlâ me me ca he ka ta we
kâu. 7 Anyin a hnyei vine i Iehova tuhan
sabaoth lap anyi Isaraela, ke haba tavat
Juda haleny uö ae so: ke e ame elâm hna
owisa, ke wâ bi hna ovecâ; k' ame elâm
hwakecin ae wisa, ke wâ bi hwan tenge
bi.

8 Ekölö ge tavat adre me bi hanen ke
uma ka ke uma, ke bi hanen ke utkânâ me
ke utkânâ, ke ne o but ame ba dok hnân
laba hnyin, m' öbun biju öbun e hake laba
hnyi wanben hnyei! 9 Ame ha Iehova
hnyi li hnyikönyök, ka habe, E hnathu ame
he ka ba önyen ta je uma ae se, je uma ae
gan me hmanenang, ke ba at ame he ka
labā. 10 Anyin a ten ta ekeriny hnyei ame
he ka wa thibi bath a khaca, ke khaca
homer wan adre tā ame he ka wa khaca
thibi efa.

11 Ekölö ge tavat adre me vesâkong hnyi
hnyomakatu he ka hnu hoton grâg; ke
adre me laba ke ne o but hnyi hnyinghet
m' adre me monu ge waina! 12 Ke e bi
kitara me nabeli, me bwinybet, me utköwi,
me waina, hnyi anyidra je bijeû: ke adre
me ca ûnykûme ge huliwa anyi Iehova, k'
adre ca hia but ûnykûme bi huliwa anyin
li hnyamen. 13 Anyin a wale ame he
lakeik ka bâ, can e ba ûnyi ae khan' ödra:
k' ame mekihnânen tavat ae beönua gadra,
ke mok ge beic hoûmonu gadra. 14 Anyin
a wale a hia but hedis ogânâ weny bi, k'
ame memang gan hmâ a ca hnân bi tuluto:
me ame tha utut ka hnyin anyidra hman-
enang, me hoûmonu, me tavat mede, me
tavat hobâ. 15 Ke ame nom ju hoûmonu,
ke adre me hom hnyikânâi je taben, k' adre
me ohnyikânâ li emakan at ae begörany:
16 ke adre me oganö Iehova tuhan sabaoth
ge hna owisa, k' adre me okabâ Khong at
ae Kap ge hwakecin ae wisa. 17 Ke ame
he lakon mamoe ka han hnyi hna alin ödra
ka hnyin, k' ame he ta je atkanyua ka han

ta je hnyei iny tavat ae pipikhenya adre
me hna degecâ.
18 Ekölö gadra adre me lelö monu ge je
töiny thoi, ke lelö hulö ge töiny kat: 19
tavat adre me ha, ka habe, E so e ame
logot, e so e ame mweimweiâ anyin huliwa,
m' öhmun e he ka wâ e; ke ohakekenyâ
thö, me o but musi anyin Kabiny Isaraela
me me khan' öhmun dö!
20 Ekölö gadra adre me ha ûnyi ae
kong, me so; ke haba so, me kong; me ip
menekholom hnyi hnen lany, ke lany hnyi
hnen menekholom; me ip hiny hnyi hnen
hnebwia, ke hnebwia hnyi hnen hiny!
21 Ekölö ge tavat a ödra metâ hnyi
hnödra hna ûnykûme bi, me ûnykûme a
ödra tavat wâ wia!
22 Ekölö ge tavat a ödra hwege ka ic
waina, me tavat hwege he ka ûhaniken tap
grâg: 23 adre haiwisa at ae monu ge hwa-
ban, me hok wisa unyin at ae wisa! 24
Anyin a wale, helâ me bâhlân meic ame an
thatûnyi, ke helâ me önying ae meleca ame
ta hnyikânâi hnyi meic, helâe ame he ka
bobot anyidra iwân, k' ame he ka sâ göra-
nyai anyidra je vongon helâ me sesâiny
kânâ: anyin adre me hna degecâ hnanyibu
anyi Iehova tuhan sabaoth, me hûkötiâ
hofuc hwan Kapi Isaraela.
25 Anyin a wale ame han hmönyin anyi
Iehova ka lakeiny, ke e ame nang hnyamen
hudra, me kuc ödra, me ame öbubuny je
ong bucen, ke haba je unyidra a mokcu,
me helâ me ûnyi ae ikiki eû hnyi gethen.
Ke hnyi ta je ûnyi e, e ame ca wia bi anyin
hmönyin, ke ame inâ bala bi hnyamen.
26 Ke e ame he ka ogöranyâ boûdila ka
hnyi ta je hnyei ae sâkâû, ke e ame he ka
hûlûwhajû ködra ûnyi hnyi obiny hmele-
drany: ke wâ bi adre me he ka ie o logot:
27 ame ca he ke at gadrin ka sēnyin me
haû; e ba at ame he ka tamokut me mokut;
k' ame ca ok bi wen hnyekudra, k' ame ca
mou bi hna hûkâlâ hnyeûcadra: 28 e so
homakan anyidra je fana, ke oto anyidra
je cafana hia, ke helâ me oût je boûjimen
can haledra je hors, ke helâ me höu anyidra
je waengen: 29 ke adre me he ka kuku
helâ me liona, adre me he ka kuku helâ
me je nak liona: eke, adre me he ka kip
me oloû je hanidra, me hom ka hnyi dok ae
iyöng, ke ame he ka ba at ka omelö. 30
Hnyi bong eling adre me he ka kuku gadra
helâ me imeainy köiö: ke ödra ka wâ
hnyei, wâ bi, e menekholom me hmak, me
khömet ge je ûlâiny.

HNYIMAKAN 6.

HABA hnyi hunainy mok a Uzia than,
me oge me wâ Than ame tabâ
theron ae görany ke beönua, ke unöngötö
uma ge obiny anyin ûkbaû. 2 K' ame tot
ethö hon e je serafi; ke ve hu labenyidra
a siks; k' adre me tube je hnyimaködra ge
li labenyidra, k' adre tube li cadra ge ke lo,
k' adre me gâ ge ke lo hmetu. 3 Ke adre
me ûkukoköu me ha, ka habe, E kap, e kap,
e kap, Iehova tuhan sabaoth: e unöngötö
hmeledrany hia ge anyin hmanenang.
4 Ke ame bwebwelâ je taben je hwanuma
ge ifucin at ame hongot, k' ame unöngötö
uma ge hai. 5 Me oge me ha, ka habe,
Ekölö gak! anyin oge ngâ but; anyin a
inya at ae kong esongodiny, ke inya oge
me laba unyin tavat ae kong je esongodidra:
anyin a li emakök ame wâ Than, a Iehova
tuhan sabaoth. 6 Haba ke serafi ame gâ
könya, ke e bi hnyi hnyamen walep ae möt,
wale e ame hom ûnyi hnyi taben hut ge akofi:
7 me e ame kâlâ hnyimök kâu, me ha, ka
habe, Wâ bi, ame kâlâ li esongodâm ge
ûnyi e; ke adre ohia but ânyâm monu,
k' adre me hneû degecâ ânyâm hulö.
8 Ke oge me löng ifuci Iehova ame ha, ka
habe, Oge me he ka kunö ia, ke ie at ame
he ka he hobi kötin? Me oge me ha, ka
habe, Inya ang; kunö nya thö. 9 Me e
ame ha, ka habe, He thö, me ha ka tavat
ang, ka habe, Öbun e labö löng, ke ca
wâhmakhmeto bi; ke öbun e labö wâ, ke
ca wâ ûnykûme bi. 10 Opipikhenya ju
hnyekon tavat eang, ke owejijö but ta je
hnyikönyödra, ke omûko but ta je emakö-
dra; wâ adre nye wâ ge ta je emaködra,
me löng ge ta je hnyikönyödra, me khana
ge je hnyekudra, me hwiö hmetu bi, me
metu but. 11 Me oge me ha, ka habe,
Than lö, ke ne o but kehö? Ke haingen,
ka habe, Ke ne o but ame ba but wan je
taun, ke ba at ame labā, ke ba but at hnyi
je uma; ke ba but wan hnyei, 12 ke Iehova
ame hom but sâkâû ai tavat, ke e gan hmâ
hna hna degecâ hnyei. 13 Ke ame ne tiga
hu ke keihen a libenyitainy biju hnyin e,
adre me he ka han metoâ e: helâ me man
ela me iwajo, wale ame tiga e bi önyen,
ödra ka hia but öûo; helâe ame he ka wan
ae kap önyen.

HNYIMAKAN 7.

KE hnyi je bong bongu Ahaza nöku
Jotham, nöku Uzia, than Juda,

haba Rezina than Suria, me Peka nöku
Remalia, than Isaraela, ödru me o hnyi Jeru-
salema he ka vat mē ; ke ca khan' ödru he
ka hwege hon e. 2 Ke adre thumeto lap
anyi Davita, ka habe, Ame tha hien at
Eferaima me at Suria. Me ame bwebwet
hnyekon, me hnyekon lakeiny, helâ me je
ûö hnyi hnyot ame bwebwet ge ang.

3 Me haba Iehova ame ha kö Isaia ka
habe, He thö walang ang ka ûkhanö me
Ahaza, u me Sear-jasub a nokom, hnyi
obiny gethen deny köiöiny an ethö, hnyi
gethen wanben utkânâ anyin at hnû khaû ;
4 me ha kâu, ka habe, Wâ ju, me mē laba
ju ; ca ot bi, ke ca sēnyin bi hnyekom,
can li hnyiban utö eang ae hai, ke can
hmönyin anyi Rezina, me Suria, me nöku
Remalia. 5 Anyin a Suria, me Eferaima,
me nöku Remalia, ödrin e si hnâm, me ha,
ka habe, 6 Ötin he Juda ai, me ovecâ, me
bi detin ka hnyin, me otilö thaniny, wale
nöku Tabeela ; 7 walang hofuc hwan Than
Iehova, ka habe, Ame ca he ka hmâ ûnyi
e, ke ame ca he ka aat. 8 Anyin a
Damaseko ban ka Suria, ke Rezina ban ka
Damaseko : ke tiga ca um bi je huna a
sikste faiv me adre me he ka bödra ka su-
subâ Eferaima, me me ca hnyei hmetu bi :
9 Ke Samaria ban ka Eferaima, ke nöku
Remalia ban ka Samaria. Öbun e ne
ca labageju, e hnathu öbun e ca he ka
tethmâ.

10 Ke Iehova ame ha hmetu kö Ahaza,
ka habe, 11 U me he ka sumâtâ hobi köu
haten ûnyi ga Iehova, a Khongom ; sumâtâ
thö ame ne ûnyi eû, ame ne ûnyi ethö.
12 Haba Ahaza ame ha, ka habe. Oge me
ca he ka sumat, ke oge me ca he ka cubic
Iehova. 13 Ke e ame ha, ka habe, Lap
anyi Davita lö, löng ju walang ang ; hawa,
ûnyi ae ûhnyûkong e öbun e ovecâ at, ke
öbun e he minya ka ovecâ Khong ? 14 An-
yin a wale, ame he Than ka ham köbun
haten ; wâ bi, ame he hlu ka erkin, me
hnokoâ da, me hwenyi ien e Emanuela.
15 E ame he ka han bata me hani, e ka
khana he ka höciâ hulö, me ûca so. 16 An-
yin ae ka tiga ca khana e wanakat he ka
höciâ hulö me ûca so, me adre me he ka
hna degecâ hnyei iny li than u je hûkötiâ.
17 Ame he Iehova ka oâ köu, me em hnyei,
me lap anyin kâmâm ta je bong adre tiga
ca wâ, hwân hnyi bong ame he Eferaima
ûheny Juda ; wale than Asuria.

18 Ke haba hnyi bong eling me ame he
Iehova ka hûlûwhajû ka je nöng ûnyi hnyi
obiny je wageweiny Aigupito, me ta je bi
minya ûnyi hnyi hnyei Asuria. 19 Ke
adre me he ka o hia me tabâ je thop ae ba
aten, me je esopiny kic, me je ûö oe ûdedö
hia, me je hnaönying hia.

20 Ke haba hnyi bong eling ame he Than
ka ûgi ge heleûgi adre me mē bi hwaban,
a e bi hnyi ke keihen hoton wagewe, wale
unyin than Asuria, ban me leûnen li can :
k' ame he minya bi ka khudreû bi wainy.

21 Ke haba hnyi bong eling ame he at
ka hat nak kau me li mamoe ; 22 ke can
ûganiny dân basidrin, e ame he ka han
bata : anyin ame he ka han bata me hani
ödra hia je kolon hnyei.

23 Ke haba hnyi bong eling, hnyi ta je
hnyei hia ae hu vine hnyin a wan thauzan,
a hwaban je ong sileva a wan thauzan, me
wale ame he bi ka hnen ta je iwadekong
me watetaföcö. 24 Adre me he ka o ang
me je fana me je cafana ; anyin ame he ka
unöngötö hnyei hia ge je iwadekong me
watetaföcö. 25 Ke haba hnyi je ong bucen
hia waleji adre me labö trohnenâ ge unu,
me u me ca he ka he ka hnyin, anyin a u
ma outen je iwadekong me watetaföcö, ke
hnân bi e kunâ je bolok ka hnyin, me hnân
uto ge je mamoe.

HNYIMAKAN 8.

KE haba Iehova ame ha könya, ka
habe, U ma he ka hom veto ae gan
ae lau, me sihnalimen hnyin e ge pen anyin
at, ka habe, Hobi kâu Mahera-salala-hasa-
baza ; 2 ke oge me he ka hom könya li at
ohnathoâ ae hnathu he ka sihnalimen, wale
Uria at bihut, me Zakaria nöku Jeberekia.
3 Ke oge me he but ka perofeta momo ;
ke e ame erkin me hnokoâ da. Haba
Iehova ame ha könya, ka habe, Hwenyi
ien ju Mahera-salala-hasa-baza. 4 Anyin
ae ka tiga ca khana wanakat he ka ha, ka
habe, Cica ke bai, me adre me he ka hom
je omjeûiny Damaseko me je hna söh hnyi
Samaria hnyi hnyimakan than Asuria.

5 Ke haba Iehova ame ha hmetu könya,
ka habe, 6 Anyin a hnen tavat hna höciâ
je köiöiny Siloa, ame omi di, me senyin bi
kö Rezina me nöku Remalia ; 7 anyin a
wale, wâ bi, ame he Than ka oâ ködra je
köiö ûnyi hnyi Wagewe, wale ae hwege
me gan, than Asuria me anyin hmanenang
hia : ke e ame he ka o hnyi deny je gethen
hia, me bahihingölö hon je baten ; 8 ke e
ame he ka di bala Juda ai ; me bahihingölö

me vheno e, me khibi ke ne o but hnyi
nyin; me ame he ka unöngötö ûlauen em
hnyei, Emanuela.
9 Ta je hnyei lö, hmönyin dö, ke öbun e
he ka omomonu; ke je hnyei hia ae sâkâû
lö, tevehlöng ju: oweikâ ju je hnyekubun,
ke öbun e he ka omomonu. 10 Tha ûhne-
namö thö, ke ame he bi ka ûnyi baû; ha
thö hofuc, ke ame ca he bi ka hwâdâ:
anyin ae unyita Khong. 11 Anyin a
walang hna ha hnö Iehova könya me man
ae hwege, me nö nya m' inye ca he ka
vheno gethen deny tavat ang, me ha, ka
habe, 12 Ca he öbun ka hnyi ha, ka habe,
Ame sihnân, hnyi ta je ûnyi hia thithö ame
he tavat ang, ka ha hnyin ka habe, Ame
sihnân; ke haba khaca, ca ot bi helâ me
iotidra, ke ca öbubuny bi. 13 Öbun e he
ka okabi Iehova tuhan sabaoth; ke so öbun
e he ka ot kâu, me öbubuny gan. 14 Ke
e thibi hnân dok ae kap; ke veto hnân
setu me kic hnân öhûkötö ka li lap anyi
Isaraela, hnân hnewe me ofific ka tavat
adre me laba hnyi Jerusalema. 15 Ke se
hia tavat adre me he ka haû hnyin, me ta,
me amam, me hnok, me hom.
16 Hûkâlâ ju ûnyi hnân ohnatho, ke
okeceâ hmâ ju hnanyibu unyin je latök.
17 Ke oge me he ka halubahing Iehova, at
ame ikhâlâ hnyimakan ge lap anyi Jekob,
ke oge me he ka elâm e. 18 Wâ bi, haba
inya ke lakuk a ham könya Iehova, me
hnân je haten ke hnân lâiâ hnyi Isaraela
ûnyi ga Iehova tuhan sabaoth, at ame laba
hnyi bucen Ziona.
19 Ke ödra ka ha köbun, ka habe, Elâm
dö unyin tavat tren je khong, me tavat bi
khong, tavat adre me cuk me fufuc: hawa,
ca hamen hnyei he ka elâm unyin Khongu-
dra? hawa, adre me he ka elâm hobi kâu
tavat ae möt unyin ta je komok? 20 Kec
do ka hnyi hnanyibu me hna ohnatho!
adre me ne ca fuc hoton hwan hofuc eling
me ame he ka ba hnyomakatu hobi ködra.
21 Ke adre me he ka vheno e hnyi vec me
mekihnânem: ke ödra ka he ka mekihnâ-
nem, me adre me he ka vec hnyok, me
hangâ hnyi ien tuhödra me Khongudrin, ke
hngele bi hnyi dranyai: 22 ke adre me he
ka wâ hmeledrany, ke wâ bi, vec me mene-
kholom, k' ame he ka lit ge vec; ke adre
me he ka ob' ödra ka hnyi menekholom ae
khot.

HNYIMAKAN 9.

KE ame ca he bi ka lit at eji ame vec
hnyok. Haba hnyi je bong ehac e
ame ohûkötiâ hnyei Zebulona me hnyei
Nafatali, ke haba hnyi ûen a biliny, me e
ame ohmanenangâ, hnyi gethen hnyi hobat
köiö, hoton Joridano, Galilaia iny ke ta
je hnyei. 2 Haba tavat waleji adre me
vheno menekholom, me adre me wâ melam
ae gan: ke haba tavat adre me labā je
hnyei a hanon mok, me ame umumelam
hudra lany. 3 U je hia but osehia hnyei,
ke u je ogânâ senyin: k' adre me senyin
hnyi hnyimâkâm helâ me senyin hnyi menu,
ke helâ me hna senyin ge tavat adre me
khenâ je hna söh. 4 Anyin a u je hia but
thu anyin ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ ae hmak,
me uciny abenyin, me osö anyin at ame
okongoâ e, helâke hnyi bong bongon Mi-
diana. 5 Anyin a haba je omjehen vat
hia anyin tavat penapena hnân vat, ke je
ûkhaû adre me kina hnyin dra, me adre me
he ka ip hnân thong, ke hnân hlogon meic.
6 Anyin adre me hnokoâ hobi köta wana-
kat, k' adre me ham köta da; ke ame he
ka e bi hon bajebenyin musi; ke adre me
he ka hwenyi ien e, Hnân lâiâ, me At ame
obongon, me Khong ae man, me Kamen
a nyiele balua, me Thaniny ûsoköu. 7 Ame
ca he ka hu obiny ûganiny anyin musi,
me ûsoköu hon theron anyi Davita, me hon
dokhon dökhu, he ka ohmâ e me cö e ge
hna owisa me hwakecin ae wisa hwân
walang ang ke ne o but nyiele balua. Ame
he ka ânyâ e hnen weny ae gan hmâ anyi
Iehova tuhan sabaoth.
8 Than ame kunâ hofuc kö Jekob, ke
ame ta bi hon Isaraela. 9 Ke ame he ka
khana hnen tavat hia, wale Eferaima, me
tavat adre me laba hnyi Samaria, tavat
adre me ha ge hnyok bi gan me begörany,
ka habe, 10 A kölu but je veto kânâ, ke
öhmun e he bi ka up uma ge je veto adre
kave: adre sö but je sukamore, ke öhmun
e he bi ka bi hnen ge je arasi. 11 Anyin
a wale ame he Iehova ka otilâ görany kâu
je iwahnaihmiöny me Rezina, me obwe-
bwelâ anyin je iwahnaihmiöny; 12 at Suria
hnyi hnyimaködra, me at Filisiti hotudra ai;
ke adre me he ka utö Isaraela ge hnyem ae
memang. Ke hnyi ta je ûnyi e hia, e ame
ca hwiö hnyi anyin hmönyin, ke ame lau
bala bi hnyamen.
13 Ke so bi ame ca hwiö tavat kâu at

ame kuc ödra, ke haba khaca adre me ca
elöm Iehova tuhan sabaoth. 14 Anyin a
wale ame he Iehova ka subâ degecâ hnyi
Isaraela ban me obiny, pama me amun,
hnyi bong a khaca. 15 Haba hingat ae
lung so, me wale ban; ke haba obiny, me
wale perofeta ame ûne thoi. 16 Anyin
a haba tavat adre me su tavat ang, me
wale tavat omonu ödra; ke adre me ohi
ödra a tavat he hotudrin. 17 Anyin a
wale ame ca he Than ka senyin ge je hidröu
unyidra ke e ame ca he ka betenge ge tavat
ae ba kamödra, me je safac: anyin a ödra
hia thithö adre me ca ot, ke tavat bi ae
kong, me je hnyem hia ame hwen monu.
Hnyi ta je ûnyi e hia, ame ca hwiö anyin
hmönyin, ke ame lau bala bi hnyamen.

18 Anyin a haba hwakecin ae kong ame
han helâ me meic; ke ame an je iwadekong
me watetaföcö: eke, e ame möt hnyi je ne-
dronginy hnyot, ke adre me sâ khekhenyi
göranyai hainy e. 19 Ame le degecâ
hnyei ûnyi ge wathethöt anyi Iehova: ke
haba tavat, me helâ me utö hnân hlâ hnyi
meic; ke ba at ame betenge ge liamekeiny
mē. 20 Ame he ke at ka söh hnyi ke
keihen a metâ, k' ame he ka mekihnânem
bala bi; ke e ame he ka han hnyi ke keihen
me, k' ame ca he ka sekon bi: k' adre me
he ka ve an viny je benyidra bi: 21 Ma-
nase ame he ka ön Eferaima; ke Eferaima
ame he ka ön Manase: k' ödru ma he ka
tha hiödru ka vat me Juda. Ke hnyi ta je
ûnyi e hia, e ame ca hwiö hnyi anyin hmö-
nyin, k' ame lau bala bi hnyamen.

HNYIMAKAN 10.

EKÖLÖ ge tavat adre me otilö hna-
nyibu ae ca wisa, me tavat adre me
sihnalimen ûnyi ae hwali: 2 he ka wia at
ae theduoc hnyi hna owisa, me ohia wisa
ûnyi ge lakeik adre me vec, m' adre me söh
ta je safac, me hûgûnâ ta je ûnyi anyin
tavat ae ba kamödra! 3 Ke ieû öbun e
he ka ânyâ hnyi bonginy sene, ke hnyi
hnauhangö ame he ka o ûnyi hnyi dok ae
sâkâu? öbun e he ka kec kö ia me me
hadru' öbun? ke öbun e he ka ip ua anyi-
bun hmanenang? 4 Adre me he bi ka tha
iyâû thibi me ta je bâ, me tha ta me tavat
adre me hlingâ. Ke hnyi ta je ûnyi e hia,
e ame ca hwiö hnyi anyin hmönyin, k' ame
lau bala bi hnyamen.

5 Ekölö ge at Asuria, osöiny anyik hmö-
nyin, ke utöhmu hnyi hnyamen anyik wa-
thethöt! 6 Oge me he ka kunâ e ka tavat
a adre ca ot, ke oge me he ka hûna kâu
hnyei ae hmönyik ka hnyin, he ka hûgûnâ
ta je omjeû, me söh ta je ûnyi, me uti ödra
helâ me hmudra hnyi je gethen. 7 Ke so
bi e ame ca weny bi he ka helâe, k' ame
ca ûnykûme hnyekon he ka helâe; ke e bi
hnyi hnyekon he ka ohia me subâ degeca
je hnyei ke ca wakhalet bi. 8 Anyin a e
ame ha, ka habe, Hawa, ca je hing than
hia anyik je taben? 9 Hawa, e ca tha
ûcû Kalene me Kakemis? ke ca ûcû Ha-
math me Arepada? ke ca ûcû Samaria me
Damaseko? 10 Haba hnyamök ame hia
but wâ ta je dökhu ae hu je idola, ke be-
önua hnödra hnatheat hudra hnyi Jerusa-
lema me Samaria; 11 me hawa, oge me ca
he bi ka ânyâ ka Jerusalema me je idolainy
helâ me hnök hna ânyâ ka Samaria me je
idolainy?

12 Anyin a wale e ka hia but Than umo
anyin huliwa hia ka bucen Ziona me Jeru-
salema, me oge me he ka senâ wan hnyok
bigan anyin than Asuria, me hmanenanginy
li emakan ame begörany. 13 Anyin a
haingen, ka habe, Oge hia but ânyâ e ge
hnyamök ae hwege, me anyik metâ; anyin
a inya at wâ wia: ke oge hia but wia je
hnyigöulen ta je hnyei, me hûgûnâ ta je
tang omjehedra, me ohnyikânâ tavat adre
me tabâ je theron helâ me at hwege: 14 ke
hnen hnyamök hna wâ ta je omjeûiny je
hnyei helâ me hâûen meno; ke helâ me at
ame hlo je wakunyin meno adre de degec,
helâe oge hia but hlo ta je hnyei hia: ke
ba at ame bwebwet abenyin, me memang,
me cûk. 15 Hawa, ame he gö ka oho-
beleuâ hon at ame nang e? ame he gili ka
ogânâ e ka at ame obwebwelâ e? helâke
hnen osö hna obwebwelâ at ame nang e,
ke helâke hnen uci hna kap göranyai at a
ca utö bi.

16 Anyin a wale ame he Than, Than
tuhan sabaoth, ka kunâ delâ ka anyin ta je
pipikhenya; ke eû hnyi hmelen anyin
hmanenang adre me he ka vâc hna hlâ helâ
me hna hlâiny meic. 17 Ke haba melaminy
Isaraela ame he ka hnân meic, ke haba anyin
Kap hnân bâhlân: ke ame he ka thong me an
anyin je iwatetaföcö me iwadekong hnyi
bong a khaca. 18 Ke e ame he ka an
hmanenanginy anyin hnyot, me iny hnyei
ame wa wan, wale hanu me unyin: k' ame
he ka helâke at kât boûdila ame ta ke mok.
19 Ke haba kolon ta je ûöiny anyin hnyot

ame he ka wakhalet, me me khana wana-
kat ka sihnalimidrin.
20 Hnyi bong eling ame ca he hmetu
ti ka he je kolon hnyi Isaraela, me tavat
adre kec möt hnyi lap anyi Jekob ka laba-
geju ka at a kuc ödra : ke adre me he ka
labageju, hnyi hnathu kö Iehova, wale
Kabi Isaraela. 21 Ame he ka hmetu ke
kolon, wale kolon unyi Jekob, ka Khong ae
man. 22 Anyin a eja ke ne a ne helâ me
öny eû hnyi köiö lakem Isaraela, ame he
ka hmetu thibi koluidra : adre me ip hmâ
he ka ohia, ke wale ame badedö but hwa-
kecin ae wisa. 23 Anyin a haba ûohiö
waleji adre ip hmâ, me ame he Than Iehova
tuhan sabaoth ka ânyâ hnyi wanben hmele-
drany hia.
24 Anyin a wale, walang hna ha hnen
Than, Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Lakeik
lö, tavat adre me laba hnyi Ziona, ca outen bi
öbun at Asuria : eja ke ne a ne kuc u ge osö,
me nang anyin uci köu helâji me hnyi Aigu-
pito. 25 Anyin a mē okhaca, me ame he
ka hwâdâ wathethöt, me anyik hmönyin
hnyi ûohi' ödra bi. 26 Ke ame he Iehova
tuhan sabaoth ka oâ kâu osö, helâ me hna
kot at Midiana hnyi kic Oreba ; k' ame he
anyin uci ka e hon köiö, ke e ame he ka
hai göranyai e helâ me hnyi Aigupito.
27 Ke hnyi bong eling adre me he ka hom
honen hok ûnyi hnyi hon bajebenyâm, me
anyin bi hna ûhûkâlâköuâ ûnyi hnyi hon
nyem, ke adre me he ka ohia hna ûhûkâ-
lâköuâ, can wakaco hnân hû.
28 E ame o but hnyi Aiath, e ame vheno
Migeron ; e ame ip anyin bi thatûnyi hnyi
Mikemas : 29 adre me hanyâûâ gethen ae
hnek ; adre me mokut hnyi Geba ; ame
öbubuny Rama ; Gibea anyi Saulo ame kec
dö. 30 Hlu nöku Galim lö, hongot dö
göranyai ! Laisi lö, löng ju ! ekölö gam
Anathoth ! 31 Ame kekec ut at Mademana ;
k' ame ûkhacaköu aten Gebim, he ka kec.
32 Hnyi bong ang e ame he ka laba hnyi
Nob : k' ame jijingâ hnyamen ka bucen
anyin hlu Ziona, a hutiny Jerusalema.
33 Wâ bi ame ke Than, Iehova tuhan
sabaoth, ka sö degecâ ta je vheiny ge hna
outen : ke haba tavat ae beû göranyai,
me adre me he ka öüo, ke adre me he
ka ohnyikânâ tavat bi gan. 34 Ke e ame
he ka sö hnyot ae khöt ge fao, k' ame he
Lebanona ka ta ge at ac hwege.

HNYIMAKAN 11.

KE ame he ka o khûen ûnyi hnyi iwân
anyi Jese, ke ame he ka wa wan ke
vheiny ûnyi hnyi anyin iwân : 2 ke ame
he hanu Iehova he ka laba hon, a hanuiny
metâ me wâhmakhmeto, hanuiny omanenâ
bongon, hanuiny man, hanuiny wâ ûnykûme
me outö Iehova ; 3 ke haba anyin senyin, me
wale he ka ot kö Iehova : ke e ame ca he ka
owisa hoton hna wâ hnen li ecmak, me nâ
hoton hna löng hnen li hnyiköny : 4 ke e
ame he ka owisa ka ta je theduoc hnyi
hwakecin ae wisa, me nâ hnyi tulut ae ûcû
ka tavat ae menyik eang hmeledrany : ke e
ame he ka kot hmeledrany ge osöiny hnyi-
men, me hlingâ tavat ae kong ge homenâ
ûnyi hnyi hnyimen. 5 Ke wen hnyekon hwa-
kecin bi ae wisa, ke wen fetriny hwakecin bi
ae hnathu. 6 Ke ame he luko ka tha laba me
nokon mamoe, ke ame he lepad ka tha
mokut me nokon got ; ke ame he nokon
kau me nokon liona ka tha e me meno
adre opipikhenyâ ; ke ame he wanakat
ae ûhnyûkong ka su ödra. 7 Ke ame he
nak kau me bea ka tha han ; k' ame he je
lakudru ka tha mokut : k' ame he liona
ka han thatûnyin hwit helâ me bolok.
8 Ke ame he wanakat ame i ka walak
hon hwanumen asip, k' ame he wanakat
adre hnebaiö ka ip hnyamen hon hâûen
vaipa. 9 Adre me ca he ka ovecâ me
okongoâ hnyi anyik bucen hia ae kap :
anyin ame he ka unöngötö hmeledrany ge
wâ ûnykûme ga Iehova, helâ me köiö ame
tube taben köiö ae gan.
10 Ke haba hnyi bong eling, haba iwân
anyi Jese, at ame tot hnân haten ka ta je
hnyei, me ame he ta je hnyei ka elâm e ;
ke ame he ka hmanenang hnen hna menâ.
11 Ke hnyi bong eling ame he hmetu
Iehova ka olo inâ hnyamen he ka hom
kolon lakeiny, wale a tiga laba, ûheny
Asuria me Aigupito, me Patherusi, me
Kuza, me Elama, me Sinara, me Ha-
math, me ûnyi hnyi ta je bomene hnyi
köiö. 12 Ke e ame he ka ogöranyâ boû-
dila hobi kâu ta je hnyei, me ûkhacaköuâ
je hna degec ge at Isaraela, me ûkhacaköuâ
je hna oveseâ a at Juda ûnyi hnyi je can
hmeledrany a vak. 13 Ke ame he ka hia
ciâ anyi Eferaima, ke adre me he ka subâ
degecâ tavat adre me oveci Juda : ame ca
he Eferaima ka ciâ ga Juda, k' ame ca he
Juda ka oveci Eferaima. 14 Ke adre me he

ka utut ka hnyi hon je bajebenyin at Fili-
siti e jimeû ; adre me he ka tha söh tavat
aten jimeiö : adre me he ka inâ hnyamödra
hon Edoma me Moaba ; ke ame he ka ling
ödra je laku Amona. 15 Ke ame he
Iehova ka ohia beduainy köiö hnyi Aigu-
pito, ke jijingâ hnyamen hon Wagewe ge
anyin ang ame hlâ, me kot e me me seven
but ta je di, m' adre me he ka hanyâûâ ke
mada bi tangen hnyeûcadra. 16 K' ame
he ka hu hna cit gethen anyin kolon lakeiny,
a kolon ûnyi Asuria ; helâji ka Isaraela
hnyi bong e ame he ûheny hnyi hnyei
Aigupito.

HNYIMAKAN 12.

KE haba hnyi bong eling, me u me he
ka ha, ka haba, Iehova lö, oge me
he ka oleâ köu ; anyin a eja ke ne u je ne
hmönyin könya, me ame hwiö but ânyâm
hmönyin, me u je otubweli nya. 2 Wâ
bi Khong thibi melik ; ke oge me he ka
labagejon, me ca he ka ot : anyin a haba
Than Iehova, me wale tang hwegiök, me
hwanyik khumöng : me e bi ang anyik
ûhömeli. 3 Anyin a wale öbun e he ka
se köiö me senyin ûnyi hnyi je pupuainy
möt. 4 Ke haba hnyi bong eling öbun e
he ka ha, ka habe, Oleâ thö kö Iehova,
hawâ thö ien ; omanenâ thö unyin ta je
hnyei anyin ta je huliwa, ke thumeto
thö ae beönua thibi ien. 5 Khumöng dö kö
Iehova ; anyin a e ame ânyâ ta je ûnyi ae
beönua : e so adre me omanenâ e hnyi
hmeledrany hia. 6 At ame laba hnyi
Ziona lö, hongot dö göranyai me kuku :
anyin ae gan hmâ Kabi Isaraela eû hnyi
wanbâm.

HNYIMAKAN 13.

HOK honen Babulona, waleji a wâ
Isaia nöku Amosa.
2 Ogöranyâ thö boûdila hon bucen dok
ae ba leûnen, hongot dö ködra, ûalû thö ge
hnyam, m' adre me didrö hnyi je homa-
göuleny je than. 3 Oge hia but hûna ka
anyik wakap, eke, oge hia but hawâ je
atök a tavat hwege he ka ohwâdâ anyik
hmönyin, a je atök adre me hobâ me bi
gan. 4 E hu hwan tavat ae se hia hnyi
je bucen helâ me tavat ae se hia hmönyin !
hwan medien je dökhuiny je hnyei adre me
tha ûkhacaköu ! Iehova tuhan sabaoth ame
oc je utbavat he ka vat. 5 Ĉhedra hnyi
hnyei ae sâkâû, ûnyi hnyi je can drany, wale
Iehova, a tha e me je omjehen anyin hmö-
nyin, he ka ohia hia hnyei. 6 Tenge ju
öbun ; anyin a e but ang bong bongu
Iehova ; ame he ka o helâ me hna ohia hnen
Ataekhanahia. 7 Anyin a wale ame he
ka him but ta je beny hia, k' ame he ka
köiö but hnyekon tavat hia thithö : 8 adre
me he ka gâ udra ; k' ame he ka o ködra
vec me hlöuhlöu ; adre me he ka hmak helâ
me momo ame vec hnyekon : adre me he ka
ûlâiâköuâ ; helâ me bâhlân meic hnyi ta
je hnyimaködra. 9 Wâ bi, e but ang
bong bongu Iehova, a hlâ thö ge wathe-
thöt me hmönyin ae kahwa ; he ka
öba aten hnyei, me ohia tavat ae kong
hnyin e. 10 Anyin a haba ta je okhûiny
drany me ta je deö okhûiny, ame ca he ka
manen melamidra, ke ame ca he tehi ka
oumumelamâ. 11 Ke oge me he ka bi
hwaban hulö ka hmeledrany, me hwakecin
ae monu ka tavat ae kong ; ke oge me he
ka bi obiny bi gan anyin tavat hnyok bi-
gan, me ohnyikânâ begörany ge tavat adre
ootâ. 12 Oge me he ka owakhaletâ at hon
gol ae so, ke ame he ka wakhalet tavat
hon goliny Ofira. 13 Anyin a wale oge
me he ka oöbubunâ je drany, ke ame he ka
jijingâ hmeledrany ûnyi hnyi hnen e, hnen
hmönyin ga Iehova tuhan sabaoth, me
hnyi bonginy anyin wathethöt ae kahwa.
14 Ke adre me he ka ve hwiö ka hnyi idra
ta je hnyei, me ve kec ka hnyi ta je idra,
helâ me zebi adre hnu, me helâ me je mamoe
ae ba at ame alen. 15 Adre me he ka
d' ödra hia tavat adre me wâ ; ke ame he
ka ta ge hele vat tavat hia adre me hom.
16 Ke adre me he ka sa lakudra je me-
ndreng hnyi hnyimaködra ; ke adre me
he ka söh umödra ta je uma, me okongoâ
laöiödra. 17 Wâ bi, oge me he ka bwe-
bwelâ at Madai ködra, tavat adre me ca
ûnykûme sileva, ke haba gol, me adre me
ca he ka senyinâ e. 18 Ke ame he anyidra
je cafana ka öûo wahidröu ; ke adre me ca
he ka betenge ge wan hnyok ; ame ca he li
emaködra ka hna baûâ je wanakat. 19 Ke
ame he Babulona, hmanenanginy je dökhu.
me soiny mec anyin at Kaledaia, ka helâ
me Sodoma me Gomora hnyi ûen Khong
ame hagut' ödru. 20 Adre me ca he
bala ka laba hnyin, k' adre me ca he ka
labā e hnyi ke dö me ke dö nyiele balua :
k' ame ca he at Arabia ka otilâ umen uma
mano eling ; k' ame ca he tavat tuö mamoe
ka omokulec e je hnahat mamoe. 21 Ke

ame he ka mokut eling ta je menoiny
hnyot; k' ame he ka unöngöt umödra ta
je uma ge ta je meno hnân outen, ke ame
he ka laba eling je kasida, k' ame he je got
baga ka walak eling. 22 Ke ame he je
luko ka kuku hnyi je uma umen latuhödra,
me ta je iaena hnyi umödra je uma ae
kese: ke hakekeny dut ûen he ka o, k'
ame ca he ka bec bonginy je bong.

HNYIMAKAN 14.

ANYIN ame he Iehova ka betenge ga
Jekob, ke e ame he hmetu ka ûcö
Isaraela, me ip ödra hnyi idra: k' ame he
je atkanyua ka tha e mödra, k' adre me he
ka kece ka lap anyi Jekob. 2 Ke ame he
je hnyei ka hum ödra, me ip ödra hnyi
hnödra: ke ame he lap anyi Isaraela ka
hum ödra ka hnyi hnyei i Iehova hnân je
athnyaba obaga me omomo: ke adre me
he ka hwenbödra bi, waleji tavat adre me
bâ gadra; k' adre me he bi ka musi ka
tavat adre me sed' ödra.

3 Ke haba hnyi bong ame he Iehova ka
omenö u ûnyi hnyi ânyâm vec, me ânyâm
ot, me huliwa ae hmak adre me kunö u ka
hnyin, 4 me u me he ka hai ûhöûcû eang
ge than Babulona, u me ka ha, ka habe,
Ekölö ge hna bi obiny at ûsedö! ke adre
me bi obiny taun gol! 5 A hia but Iehova
thu uci anyin tavat ae kong, me haten
musi anyin tavat musi; 6 waleji ame kot
tavat ge wathethöt k' ame ca menâ bi nang,
waleji ame musö hmönyinâ ta je hnyei, ge
hna seda ae ca hnân thawâ bi. 7 A menâ
hia thibut hmeledrany me laba wia: k'
adre me ie hai khumöng. 8 Eke, ame
senyin köu ta je köp, me je arasiny Leba-
nona, me ha, ka habe, Hwân hnyi hnödra
hna omokuli u, me ba at si utö ame o
köhmun. 9 Ame bwebwet ut hedis eû
gam he ka ûkhanö möu, u ka dit ka hnyin:
e ame bwebwela je komok gam, a je taben
hnyei hia; e ame otilâ je thaniny hia
hmeledrany ûnyi hnyi anyidra je theron.
10 Adre me he hia thithö ka ha köu, ka
habe, Hawa u je sēnyin dut helâ möhmun?
hawa, u ûcû but möhmun. 11 Adre
ohnyikânâ hedis ai ânyâm hmanenang, me
meainy ânyâm je nabeli: adre me ulolo eû
hnyi hmelâm je biget, ke adre me okhoti u
ge waahnyöng. 12 Okhû lan lö, nokon
hnyomakatu, ekölö ge hnâm hna ta ûnyi
ethö hnyi drany! at ame ohnyikânâ ta je
hnyei lö, ekölö ge hnödra hna si u hagutö
u hnyikânâi. 13 Ke u je ha eû hnyi
hnyekom, ka habe, Oge me he ka ölö hnyi
dranyai, oge me he ka ogöranyâ anyik
theron hon je okhû anyin Khong; ke oge
me he ka laba hon buceniny ûkhacaköu
hnyi ke keihen ka hnyi hwadrö: 14 oge
me he ka ölö hon je ûlâ; oge me he ka
helâ me Beönua. 15 Ke so bi adre me he
ka ohnyikânâi u hedis ai, ka hnyi ûdiliny
thop. 16 Haba tavat adre me ō u adre
me he ka wâ wia, me wâ ûnykûme me ha,
ka habe, Hawa, wale at ame jijingâ hmele-
drany, at ame bwebwelâ je dökhu; 17 at
ame wia hmeledrany me me helâ me hnye-
buba, me hagutâ hnyikânâi je tauniny; at
ame ca hna tavat hwenbâ ka hnyi ta je
idra? 18 Haba je thaniny hia ta je hnyei,
ödra hia thithö adre me ve mokut hnyi
hmanenang hnyi umödra bi je uma. 19 Ke
haba u, me adre digic u helâ me anginy ae
ikiki ke ba erkemok gam, ke helâ ûkhaûen
komok, adre dâ ge hele vat, adre me utut ka
hnyi ta je veten thop; ke helâ me komok adre
me uto hmelen je cadrin. 20 U me ca he
ka ûkhacaköu mödra hnyi erkemok, anyin
a u je okongoâ em hnyei, me hlingâ lakem;
adre me ca he bi ka ha nyiele balua mâtrâ-
niny tavat ae kong. 21 Penapena thö
dok hnân hlingâ je lakon, can hulö anyin
je kamödra; m' ödra me ca he ka tot me
me idra hnyei, me ounöngötâ kânâiny
hmeledrany hnen ta je taun. 22 Ke haingö
Iehova tuhan sabaoth, ka habe, oge me he
ka höhöi ködra, me subâ degecâ ge Babu-
lona ien me kolon, me nokon me öbiny,
haingö Iehova. 23 Ke oge me he ka wia
e hnân iny kifoda, me hnân je wadutö; ke
oge me he ka aba e ge brum hnân mekiny,
haingö Iehova tuhan sabaoth.

24 Haba Iehova tuhan sabaoth ame
khemanyin, me ha, ka habe, E hnathu ame
he ka helâji me hnök hna ûnykûme; ke ame
he ka tethmâ helâji me hnök hna ip hmâ
hnyi hnyekuk: 25 Ke oge me he ka oamâmâ
at Asuria hnyi ik hnyei, me uto e hmelen
li cak hon anyik je bucen: me ame he ka
hia hna ûhûkâlâköuâ ûnyi gadra, me honen
hok ûnyi hnyi hon je bajebenyidra. 26
Wale hna ûnykûme adre me ûnykûme hnyi
hmeledrany hia: ke wale hnyam adre me
hai hon ta je hnyei hia. 27 Anyin a hia
but ûnykûme hnö Iehova tuhan sabaoth,
ke ie at bi ame he ka thawâ e? ke ame
hai hnyamen, ke ie at ame he ka ohme-
tu e?

28 Hnyi hunainy mok a Ahaza than ame
o but hok eang.
29 Filisiti hia lö, ca senyin bi can adre
thu uci waleji ame kuc u : anyin ame he ka
o but vaipa ûnyi hnyi iwân anyin on, ke
haba mâtrân e me on ame hlâ me gâ. 30 Ke
ame he nokon a bân at ae theduoc ka han,
k' ame he tavat ae ba ta ûnyi ka mokut
khötkic : ke oge me he ka hlingâ ânyâm
wân ge mekihnânem, ke adre me he ka
hlingâ ânyâm je kolon. 31 Homagöule lö,
kuku tenge thö ; taun lö, tenge thö : Filisiti
hia lö, u je aû hia but ; anyin ame o hai
ûnyi hnyi hwadrö, ke ba at ame he ka tot
baû e ka o thö bonginy bong adre thu.
32 Ke ieû hnân thu ka je ûthumetuiny je
hnyei ? ame ha, ka habe, A hia but Iehova
bi taben Ziona, ke ame he ta je aten adre
me vec ka lubaduöng hnyin e.

HNYIMAKAN 15.

HOK honen Moaba.
Adre me söh Ara-moaba hnyi
hnyinghet, k' adre me oûnyibaûâ e ; adre
me söh Kira-moaba hnyi hnyinghet, k' adre
oûnyibaûâ e. 2 Me e ame ölö ka hnyi
uma kap, me Dibona, ka hnyi je dok ae
görany he ka tenge : Moaba ame kuku
tenge ge Nebo, me Medeba : ame hadreu
je bödra hia, k' adre me sö degecâ je
waidra hia thithö. 3 Hnyi dedra je ge-
then adre me weikâ ecmano ae gan nân :
ödra hia adre me kuku tenge, me tenge
gan hmâ hon ban umödra je uma, ke hnyi
je hnaudrâ. 4 Ke Hesebona ame kuku,
me Eleala ; k' adre me löng hodra ke ne
o but hnyi Jahaza : anyin a wale haba vat
anyi Moaba adre me hongot göranyai ; k'
ame öbubuny je hnyekudra. 5 Ame tenge
hynekuk ge Moaba ; ame kec anyin je taben
Zoara ai, wale Egelath-selisia : ke adre me
vheno gethen ûheny Luhith me tenge tot ;
anyin a haba hnyi gethen ûheny Horonaim
adre me hongot göranyai tenge ae imekiny.
6 Anyin ame he ka mada thö je aniny
Nimera : anyin a meleca thö önying ; e ba
but hna önying ae mita, ke ba but hnyot ae
hât. 7 Anyin a wale haba je omejeû gadrin
ae gan, me ta je omjehedra adre ip, adre me
he ka hom ka hnyi wageweiny garaba.
8 Anyin ame hia but hwan tenge he igigilö
je hnyigöulen Moaba ; me anyin kuku tenge
ke ne o but Egelaim, me anyin kuku tenge
ke ne o but Beer-elima. 9 Anyin a unö-
ngötö je aniny Dimon ge dra ; anyin a oge
me he ka bi hanen monu kö Dimon, oge me
he ka kunâ liona ka at Moaba tavat adre
me kec, me je kolon hnyei.

HNYIMAKAN 16.

KUNÂ tho je lakon mamoe hobi kâu
at musö hnyei ûheny Sela wale cicö
hnyebubu, ka hnyi bucen anyin hluiny
Ziona. 2 Ke ame he wahluiny Moaba
hnyi je hna utihai hnyi Arenona ka helâ
me je meno ame gâ monu, ke helâ me
hâûeu meno adre oveseâ. 3 Ha ju bo-
ngon, owisa thö ; bi hmenom ju helâ me
lit hnyi jebigö : ikhâlâ ju je hna obâ ; ca
he ka hâiâ tavat adre kec. . 4 E na he
ju ka laba unyâm ta je atök adre obâ ; ke
haba u Moaba eso u me he ka tubi ödra
hnyi hnyimakan at sei : anyin ame he ka
hia at ûöveci, a um do hwakecin sei, adre
ohia tavat seda ûnyi hnyi hnyei. 5 Ke
adre me he ka otilâ ke theron hnyi ibe-
tengiö, k' ame he ka tabâ e ke at hnyi
hnathu, hnyi uma mano umö Davita ; he
ka owisa, me elâm hna owisa, me logot he
ka ânyâ wisa.
6 Ate hia but löng hnyok bi gan anyi
Moaba, a e bi gan hmönyin ; wale anyin bi
gan, me begörany, me wathethöt ; ke ûnyi
baû bi anyin je bi gan. 7 Anyin a wale,
ame he Moaba ka tenge kuku ge Moaba, adre
me he hia ka tenge : öbun e he ka mâng
ge je taben Kira-haraseth, adre ti okongoâ.
8 Anyin a ut ame kot je utkânâ iny Hese-
bona, me vine hnyi Sibema ; je thaniny je
hnyei adre me hia but thu je ûöiny ae so ;
adre me o ke ne o but Jazera, adre me
vheno hnyebuba ; ke ame hlau je vheiny,
me hanyâûâ köiö. 9 Anyin a wale oge
me he ka tenge helâ me ûtengien Jazera
can vine hnyi Sibema : Hesebona me Eleala
lö, oge me he ka hû u ge je deköiök : anyin
ame o but hwan vat hon ânyâm je waniny
hnyeun me ânyâm menu. 10 Ke adre me
hom degecâ senyin me hobâ ûnyi hnyi
hnyei ame wa wan ; ke ame ca he ka hu
hmetu khumöng, me hongot senyin hnyi
je hnyei vine : ame ca he at ka uto waina
hnyi je taben, a at ame ututo ; oge hia but
bi obiny kuku senyin. 11 Anyin a wale
ame fuc hnyekuk helâ me kitara can Moaba,
k' ame fuc hnyekuk can Kira-heres. 12 Ke
e ka manen Moaba, ke e ame kong hnye-
kunâ e hon dok ae gorany, k' ame dit ka
hnyi anyin dok ae kap he ka hic, me e ame
ca he bi ka ton.

13 Walang hofuc ho Iehova ehac ge Mo-
aba. 14 Ke a hia but fuc Iehova walang
ang, me ha, ka habe, Hnyi ta huna a kun ho-
ton je hunainy at ame hok hwaban, me
adre me he ka hûkötiâ hmanenanginy
Moaba, tha e me aten ae se hia hmönyin;
k' ame he ka wakhalet hmönyin je kolon
ke ca ûnyi hnathu hmetu.

HNYIMAKAN 17.

HOK honen Damaseko.
Wâ bi, adre me he ka degec Dama-
seko me me ca taun hmetu bi, k' ame he biju
ka hudrei. 2 Adre me he ka hna degecâ
but je tauniny Aroera: ke hnân bi hobi
kâu je hnahat mamoe, k' adre me he ka
mokut eling ke ba at ame he ka ootödra.
3 Ke ame he ka hia hnabâ hnyi Eferaima,
me dökhu hnyi Damaseko, me je kolon
hnyi Suria; k' adre me he ka helâ me
hmanenanginy lakon Isaraela, haingö Ieho-
va tuhan sabaoth.
4 Ke haba hnyi bong eling me adre me
ke ka ohalelöûâ hmanenangi Jekob, k' ame
he ka delâ unyin ae pipikhenya. 5 Ke ame
he ka helâ me at subö hwit ame ûkhacaköuâ
hwit ame tot, k' ame subâ je wan ge benyin;
eke, ame he ka helâ me hna hlo hwit hnyi
hnyigöulen bucen e Refaima. 6 Ke so bi
ame he ka hu kolon hnyin e hnân hlo, he-
lâke hna jijingâ ûö elaio, ame ne lo ame ne
kun thibi ta wan hnyi obiny vheiny ae
görany, ame ne vak ame ne thabûng hnyi
je vheiny ûö ae wa so wale hnyi je baten,
ame ha Iehova Khongu Isaraela. 7 Hnyi
bong eling ame he at ka bwela ka At a op
e, ke ame he li emakan ka wâ Kabi Isaraela.
8 Ke e ame ca he ka bwela ka hnyi ta je
taben hut, huliwa anyin li hnyamen, ke
ame ca he ka wâ ta je ûnyi a ânyâ hnen je
banyen, je Aseira, me je hna theati seûnö.
9 Hnyi bong eling ame he anyin je taun
adre up veten ka helâ me je dok ae ba aten
hnyi hnyot me hon ban bucen, waleji adre
hna degecâ hnyi hnyimakan lakon Isaraela:
k' ame he ka dok ae ba wan. 10 Anyin
a u je hnying Khongon ânyâm ûöhmeli, ke
u je ca ûnykûme kicin tang hwegiâm;
anyin a wale u je tā je ûö ae hmanenang,
me tā ta je hatong kanyua: 11 hnyi bong u je
tā hnyin u je si haginy, ke hnyi hnyomakatu
u je ovhöngâ ânyâm je hatong: ke ame he
ka ba menu hnyi bonginy hlöuhlöu me vec
ae gan hmâ.
12 Ekölö! hwan tavat ae se hia, adre
me mede helâ me hwan köiö; me iwadrin-
giny je hnyei, adre me wadring helâ me
wekhetiny je köiö ae se hia! 13 Ame he
je hnyei ka wadring helâ me wekhetiny je
köiö ae se hia: ke e ame he ka thaw' ödra,
m' adre me kec sâkâû ai, ke adre me he ka
hnu ödra helâ me unen hwit hon je bucen
ge ang, ke helâ me thatûnyi ge hön. 14 Ke
e ka sahac ut, wâ bi adre me öbubuny; ke
e tiga ca hnyomakatu bi, e hia ödra but.
Wale jekhon tavat sei öta, me jekhon tavat
adre me hûgûnâ anyita ta je ûnyi.

HNYIMAKAN 18.

EKÖLÖ! hnyei ae hu hwan li labe-
nyidra, a e bi hnyi ke keihen wage-
weiny Aithiope: 2 at ame kunâ je ûthu-
metu a deny je köiö, wale adre me tabâ je
hu gom hon köiö, me ha, ka habe, he th'
öbun je ûthumetu ae logot, ka hnyi hnyei
ae hwege me hnyok baga, ka hnyei adre
outen hwân ehac me nyiele; wale a hnyei
adre ham je tulut, me adre me ututo, hnyei
a susubâ hnen je wagewe! 3 Öbun hia
thithö tavat adre me laba hnyi hmeledrany,
ke tavat laba hon kânâ hia, e ka kap
göranyai boûdila hon je bucen, wâ thö; ke
e ka tûâ trutru löng ju öbun. 4 Anyin
a walang hna ha hnö Iehova könya, ka
habe, Oge me he ka laba wia, me wâ hnyi
hnyabak; helâ me hlöng ae gan e ka o
seunö, ke helâ me hauiny ûlâ e ka hlöng
hnyi ûen menu. 5 Anyin a ödra tiga ca
menu, e ka kölu vongon, k' ame wia bi
vongon me me wan vine ame he ka metu
but, me e ame he ka sö je vheiny ge hele
si vine, m' adre me he ka hom je anginy
ame iyâû me sö degecâ. 6 K' adre me he
ka tha hna degecâ e ka ta je meno ame gâ
adre me behan hon je bucen, me omenoiny
hnyot: ke ame he ta je meno ame gâ
adre me behan ka laba e hnyi honivakeny,
k' ame he omenoiny hnyot hia ka laba e
hnyi hnyeun. 7 Hnyi ûen eling adre me
he ka ham bwihlany kö Iehova tuhan sa-
baoth ûnyi hnyi hnyei ae hwege me hnyok
baga, wale hnyei adre me outen hwân ehac
ke ne o but nyiele; a hnyei ame tuluto,
k' ame ututo, a hnyei ame susubâ ge ta je
wagewe, ka hnyi hnen iö Iehova tuhan
sabaoth, wale bucen Ziona.

HNYIMAKAN 19.

HOK honen Aigupito.
Wâ bi Iehova ame tabâ ûlâ ae

logot, k' ame he ka o hnyi Aigupito: me
ame he ka bwebwet je idolainy Aigupito
hnyi hnyimakan, k' ame he ka köiö but
hnyekon Aigupito eû hnyin e. 2 Ke oge
me he ka obwebwelâ at Aigupitö ka tot
metâ bi ka at Aigupito; k' adre me he ka
ve vat, a ke at me liamekeiny mē, ke ke at
me at ame laba hakekeny kâu; ke ke taun
me ke taun, ke ke dökhu me ke dökhu.
3 K' ame he Aigupito ka gâon hnyin e;
ke oge me he ka ohia ûhnenamöiny: ke
adre me he ka elâlâm je idola, me tavat
ulit, me tavat tren biobotkong, me tavat
bi khong. 4 Ke oge me he ka hna at
Aigupito ka hnyi hnyamen than ae beo-
vecâ; k' ame he bi ka musi ödra hnen
than ae hwege hnyimakan, ame ha Than,
Iehova tuhan sabaoth. 5 Ke ame he ka
hme köiö, k' ame he ka mada me hwa-
hwacit wagewe. 6 Ke ame he ka bo kong
ta je wagewe; k' ame he ka hme me hwa-
hwacit ta'je wadutöiny: ame he ka meleca
je saköwi me je saamun. 7 Haba je hna
önying hnyi wagewe Nail, hnyi baten Nail,
me ta je ûnyi hia adre tā hnyi baten Nail,
ame he ka mada, me hia, me me ba but.
8 Ke ame he ka tenge tavat thut, ke adre
me he ka hlöuhlöu hia tavat adre me hnahna
wage ka hnyi Nail, ke adre me he ka hmak
hnyok tavat adre thung ert eû hnyi köiö.
9 Ke adre me he ka hmehma tavat adre me
huliwan lino, me tavat hwâwâ mano ae hau.
10 Ke adre me he ka kia je taben e, ke
ame he ka hmak hnyekon tavat hia thithö
adre me huliwa ge hwaban. 11 E ti monu
but je thaniny Zoana; ke ûhnenamöiny
tavat ae nua metâ he ka ha bongon unyi
Farao ödrin e monu but: ieû gabun öbun
e ha kö Farao, ka habe, Inya nokon at ae
metâ, nokon je than kâû adrem? 12 Ewa
bi ânyâm tavat ae metâ? hamödrin he ka
thumetu u walang ang, me omanenâ; me
so e khan' ödrin ûnyi ame ip hmâ Iehova ge
Aigupito. 13 A monu but je thaniny
Zoana, adre iyawâ je thaniny Nofi; haba
je taben je tribuiny, adre hia but omonoâ
Aigupito. 14 A hia but Iehova hingâlâ
ka hnyi wanben e hanu ae hwali: ke adre
omonoâ Aigupito hnyi anyin ta je huliwa
hia, helâ me at ame monu ge grâg ame he
monumonu hnyi hnen hna hmita. 15 Ke
ame ca he ka hu huliwa anyin Aigupito he
ka ânyâ hnen ban me hmokunen, me lan
pama, me saköwi.
16 Hnyi bong eling ame he Aigupito ka
helâ me omomo: ke ame he ka öbubuny
me ot can hna jijingâ hnyamö Iehova tuhan
sabaoth, wale e ame jijingâ hudra. 17 Ke
ame he ka hnân outen hnyei Juda ka
Aigupito, ame he tavat hia thithö ka ot e
ka ha ien bi ködra, can hna ûnykûme ga
Iehova tuhan sabaoth, wale e ame ûnykûme
gadra.
18 Hnyi bong eling adre me he ka ha
hwen Kanana hnyi je tauniny Aigupito a
thabûng, me khemanyin kö Iehova tuhan
sabaoth; adre me he ka hwenyi ien khaca
me taun ae hnaûhangö.
19 Hnyi bong eling ame he ka hu taben
hut kö Iehova hnyi wanben hnyei Aigupito,
me haten adre otilâ kö Iehova hnyi hnyi-
göulen e. 20 Ke wale hnan haten me
ohnathoâ kö Iehova tuhan sabaoth hnyi
hnyei Aigupito: anyin adre me he ka
hongot kö Iehova can tavat adre me oveci
ödra, me e ame he ka kunâ ködra at ûhö-
meli, me at sing ödra, me e ame he ka
omeli ödra. 21 Ke ame he Iehova ka
manen bi hnyi Aigupito, k' ame he at Aigu-
pito ka khan' ödra Iehova hnyi bong eling;
eke, adre me he ka khudrung me je hut me
je bwihlany, me bi khöbi kö Iehova, me
ohwâdâ bi e. 22 Ke ame he bala bi Iehova
ka kot Aigupito, me osoâ bi; ke adre me he
ka hmetu kö Iehova, me e ame he ka ling
ödra, me osoi ödra.
23 Hnyi bong eling ame he ka hu hna
cit gethen ûheny Aigupito Asuria ai, ke
ame he at Asuria Aigupito ai, ke at Aigu-
pito ame he ka he Asuria ai; k' ame he at
Aigupito ka tha hmi me at Asuria.
24 Hnyi bong eling ame he Isaraela ka
bi kuniny me Aigupito me Asuria, hnân
hnahic hnyi wanben hmeledrany: 25 anyin
ame hia but Iehova tuhan sabaoth hahna-
hici ödra me ha, ka habe, E so e hnahic
Aigupito a lakeik, me Asuria troban li
hnyamök, me Isaraela jekhöûk.

HNYIMAKAN 20.

HNYI ûen waleji ame o Taretana
Asedoda ai hnyin, wale hnyi ûen
Saregon than Asuria ame kunâ e, k' ame
vat me Asedoda k' ame hûgûnâ e; 2 ha-
ba hnyi ûen eling, me ame ha Iehova a
deny Isaia nöku Amosa, ka habe, He thö
ka thang mano ae gan nân hnyi fetrem,
ke uny jut tangen li hnyeûcam. Me e
ame ânyâ helâe, k' ame he thu ke ba
tangen hnyeûca. 3 Ke haingö Iehova, ka
habe, Helâ me hnö Isaia athnyabaik hna

he thu hnyi kun ta huna, ke ba tangen
hnyeûcan hnan haten me hnân ûöman ka
at Aigupito me Aithiope; 4 helâe minya
ame he than Asuria ka lelö at Aigupito
a je bâ me at Aithiope tavat adre me
ca, wahidröu me wahingat ae ba ûkhaûidra
me tangen hnyeucadra, k' adre ca tube je
hûjiödra me me hmehma Aigupito. 5 Ke
adre me he ka ot me hmehma can at
Aithiope wale adre me geju ködra, me can
at Aigupito wale adre me hobeluâ. 6 Ke
ame he tavat adre laba hnyi hobat köiö ka
tha ha hnyi 'bong eling, ka habe, Wâ bi,
wale hnöta hna geju kâu, m' ate me kec
kâu me me hadru' öta m' ate me möt ûnyi
ge than Asuria: ke haba öta ate ma hawa
ka kec?

HNYIMAKAN 21.

HOK honen hnyebubainy köiö.
E ame o but ûheny hnyi hnyebuba,
ûnyi hnyi hnyei adre outen, helâ me höu
ame tûâ ûheny hnyi hwaiöu. 2 Adre
thumetu nya ge hna omanenâ ae hmak; at
ânyâ hwakecin iyawâ ame iyawä, ke at sei
ame söh. Elama lö, ölö thö; Madai lö,
igigilö ju; oge hia but umo je bongon mâng
hia. 3 Anyin a wale a unöngötö li fetrem
ge vec; ame hum nya hnen vec helâ me
momo ame vec hnyekon ame he ka hnökoâ:
inya oge me vec me me ca khanö nya
löng bi; inya oge me öbubuny me me ca
khanö nya bwela bi. 4 Ame momokon
hnyekuk, oge me öbubuny ge ot ae gan
hmâ: haba hauhaotreng oge me wek, me
adre hia but wia ka öbubuny könya.
5 Adre me penapena laulau, adre otilâ
tavat tue, adre me han me ic: todr' öbun
je than, botro ju je bec. 6 Anyin a walang
hna ha hnö Iehova könya, ka habe, He
thö ka otilâ at hmâkâ; hamen he ka oma-
menâ ûnyi e ame he ka wâ: 7 ke e ka wâ
deö vat adre me tabö hors, a ûsa lo, me
tavat tabö asina, me tavat tabö kamela, me
hamen he ka löng wia me ti wâ wia. 8 Me
e ame hongot helâ me liona, ka habe, Than
lö, inya oge me tot bala hnyi je lany hon
tap tue, ke oge me tuö hanymök hnyi lit
hia: 9 ke wâ bi, waleû deö at ame o, tavat
tabö hors a ödra ûsa lo. Ke e ame thu me
ha, ka habe, A ta but, a ta but Babulona;
ke adre hia but sa hnyikânâi je idolainy je
khongon. 10 Ekölö gam hnök hna kokot,
me hwit hnyi anyik om hani: oge hia but
omanenâ köbun hnök hna löng ga Iehova
tuhan sabaoth, Khongu Isaraela.
11 Hok honen Duma.
Ame hongot könya ûheny Seira, ke at,
me ha, ka habe, At hmâkâ lö, hawa ge lit?
At hmâkâ lö, hawa ge lit? 12 Ke ame thu
ge at hmâkâ me ha, ka habe, Ame o hnyo-
makatu, k' ame o minya lit: öbun e ne he
ka hnö, hnö thö: hmetu ju öbun me he jem.

13 Hok honen Arabia.
Öbun je bunyen Dedana lö, öbun e he ka
mokut hnyi hnyot hnyi Arabia. 14 Adre
me hom köiö ka tavat beic; haba je aten
hnyei Tema, me adre me hok areto me
ûkhanö me tavat kec. 15 Anyin adre me
kec ge je hele vat, a hele adre oc, me cafana
adre lau, me vecin vat. 16 Anyin ame ha
helâng könya Than, ka habe, Hnyi huna
a khaca, hoton ta je hunainy at ame hok
hwaban, me ame he ka ta but hia hmane-
nanginy Kedera: 17 ke haba kolon ûseiny
tavat hlic fana, a tavat hwege unyin lakon
Kedara, me adre me e ka wakhalet ut:
anyin a hia but ha Iehova Khongu Isaraela.

HNYIMAKAN 22.

HOK honen hnyigöulen bucen adre
me omanenâ hnyin.
Ieû gam walang ang a u je tha ölö ka
hnyi hon je ban uma me je âtâm hia? 2 U
at ae unöngöt ge hwan kuku, taun ae mede,
taun ae senyin; haba je kokâm me adre
me ca hlingâ ge hele vat, k' adre me ca
mok hnyi vat. 3 Adre tha kec hia latu-
hâm, adre c' ödra ge tavat hlic fana:
adre tha c' ödra hia adre me wâ gam, adre
kec sâkâû ai. 4 Anyin a wale, haingök,
Hwiö thö gak, oge me he ka tenge hwege;
ca huliwa bi he ka otubweli nya, can hna
okongoâ hluiny ik hnyei. 5 Anyin a bon-
giny hmak eling, me iututi, me monumonu
ûnyi ge Than, Iehova tuhan sabaoth, hnyi
hnyigöulen bucen hna omanenâ; adre me
kia je hak veto, me tenge ka je bucen.
6 Ke Elama ame hom thi fana, me je
kariota me tavat tabö hors: ke Kira ame
uny ju hna tube bec. 7 Ke ame unöngöt
ge je kariota je hnyigöulen bucen ae ti so
hnyi em hnyei, k' ame tot metâ tavat tabö
hors hnyi homagöule. 8 Me e ame hom
degec hna tube Juda; ke hnyi bong eling
u me ûnykûme ge ta je omjehen vat eiö
hnyin uma hnyi wanben hnyot. 9 Ke

öbun e wâ je dok a hmoucainy taun anyi Davita, ae se hia: ke öbun e ûkhacaköuâ je köiö hnyi an eû. 10 Ke öbun e aû je umainy Jerusalema, me kia je uma m' adre me op hmetu hak. 11 Öbun e op minya an wanben li hna up veto hobi kâu köiöiny an a kâû adrem: ke öbun e ca ûnykûme ge at a ânyâ, me ca ûnykûme wia ge at tibet e kâû adrem. 12 Ke hnyi bong eling Than, Iehova tuhan sabaoth ame hawâ he ka tenge, me tenge thungaû, me hadreû, me weikâ mano ae gan nân: 13 ke wâ bi, adre me senyin me hobâ, adre me khuc bolok, me hlingö mamoe, me han ûtiö, me ic waina: ate me he ka han me ic, anyin a nyi ate me he ka mok. 14 Ke haba Iehova tuhan sabaoth ame omamenâ ka hnyi li hnyikönyök, ka habe, E hnathu adre me ca he ka hna köbun hulö eang ke ne o but öbun e mokcu, ame ha Iehova tuhan sabaoth.

15 Walang hna ha ge Than, Iehova tuhan sabaoth, ka habe, He thö, didrö ka at tuö tang omjeû eang jia Sebena, at ame musö uma me ha, ka habe, 16 Ieû u je ânyâ eang? ke ie at e unyâm, anyin a u me thu op hnân erkemok? u je thu opiny erkemok ethö hobi kâu, me kave umen bi hnyi kic! 17 Wâ bi, ame he Iehova ka ti khûâ hwegiö u, helâ me at ae hwege; eke, e ame he ka lan hwegiö u. 18 E hnathu e ame he ka hwiö me khuö u ka hnyi hnyei ae gan helâ me wâthâ; u me he ka mokcu eling, ke ame he ka e eling je kariotainy ânyâm hmanenang, u at ame hi hmehma hnyaban tuhâm. 19 Ke oge me he ka obö u ûnyi hnyi hanymâm, me hagutö u ûnyi hnyi hnâm hna tot görany hnyin. 20 Ke hnyi bong eling oge me he ka hawâ athnyabaik jia Eliakima nöku Hilekia: 21 ke oge me he ka okhavâ e ge ânyâm ûkhaû, me ohwegiâ e ge wen hnyekom, ke oge me he ka hna ânyâm musi ka hnyi hnyamen: ke e ame he ka kamen ka tavat adre me laba hnyi Jerusalema, me lap anyi Juda. 22 Ke oge me he ka ip kiiny lap anyi Davita hon bajebenyin; ke e ame he ka khöng ke ba at ame he ka hlöng, ke e ame he ka hlöng ke ba bi at ame he ka khöng. 23 Ke oge me he ka ohmâ e helâ me fao hnyi dok ae hwege; ke e ame he ka hnân theron ae hmanenang hnyi lap anyin kamen. 24 Ke adre me he ka uhno hon e hmanenanginy hia lap anyin kamen, wale ta je mâtrân, me ta je wan, me ta je kaia hia ae ûhnyûkong, hwân ge je utkaia ke ne o but ta je kaia hia ae gan. 25 Ke haingö Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Hnyi bong eling ame he ka kong ut fao adre ohmâ hnyi dok ae hwege; ke adre me ho ka sö degecâ me me kölu but, k' adre me he ka subâ degecâ hok a honen; anyin ame ha Iehova.

HNYIMAKAN 23.

HOK honen Turo.

Je huiny Tasesa lö, kuku tenge thö; anyin ae ba wan e, ke ba uma, ke ba hna dit: adre me omanenâ e ködra ûnyi hnyi Kitim. 2 Öbun tavat a aten bomene, laba hnyibû ju; a u at adre me ounöngötâ hnen tavat ûcû hnyi Zidona, tavat adre me hanyâûâ köiö. 3 Ke haba hon je köiö ae gan me wale wan Sihora, ke hu gan hna menu hnyi Nail; ke wale hnyaban ûcû anyin je hnyei. 4 Zidona lö, hmehma ju: anyin a hia but fuc hnen köiö, haingen hnabâiny köiö, ka habe, A ca vec hnyekuk, me hnokoâ, ke oge me ca hat je hidröu, me tuö wahlu. 5 E ka o ûthumetu Aigupito ai, me adre me he ka vec gan hmâ ge hna thumetu ge Turo. 6 He th' öbun Tasesa ai; kuku tenge thö, öbun tavat öbun e labā bomene. 7 Hawa, wale tauniny anyibun senyin, ae kâû adrem hwân, waleji ame labö hom e ge li can ka hnyi dok ae sâkâû he ka mē laba? 8 Ie at ame ûnykûme he ka ânyâ e ka Turo, a at ame ham je korona, ke haba je tuhan, me tavat ûcû omjeû, k' ame ûcû omjeû hnyin je at hnathuiny hmeledrany? 9 Ame ûnykûme e hnö Iehova tuhan sabaoth, hnân he ka oûnyibaûâ bigan anyin tavat hia ae hmanenang, me ohûkötiâ je at hnathuiny hia hmeledrany. 10 Hluiny Tasesa lö, vheno thö em hnyei helâ me Nail; e ba hmetu bala wen hnyekom. 11 E ame hia but hai hnyamen hon köiö, e ame oöbubunyâ je dökhu: a hia but hûna Iehova ge Kanana, m' adre me he ka ohia je hnabâiny. 12 Ke e ame ha, ka habe, U me ca he hmetu ka hobelöu, u hluiny Ziona adre me okongu u: tödrö, he thö Kitim ai; ke ba bi hna menâ eling hobi köu. 13 Wâ bi, hnyei iny at Kaledaia; wale hnyei a hia but; haba at Asuria adre me ip e hobi kâu je menoiny hnyot: adre me otilâ je uma tue, adre me hagutâ je uma umen thaniny; e ame öba wan e. 14 Je huiny Tasesa lö, kuku tenge thö: anyin a ba but wan anyibun hnabâ. 15 Ke hnyi bong eling, adre

me he ka hnying Turo hnyi sevente je
huna, helâ me je bong bongon ke than a
khaca: ke hnyi obiny je huna a sevente
ame he Turo ka helâ me sit khumöng ka
momo hnyi gethen. 16 Hom dö kitara,
vheno thö taun, u momo hnyi gethen adre
hnying; kokot me me hwan ae kese,
khumöngö thö je khumöng ae se hia,
m' adre me he ka ûnykûme köu. 17 Ke
hnyi obiny je huna a sevente, ame he
Iehova ka senâ Turo; ke e ame he ka
hmetu ka hnyi hok hwaban, me bi ûnyi
monu me je dökhuiny hia hmeledrany hnyi
hon kânâ. 18 Ke ame he ka hwakecin ae
kap kö Iehova ta je ûnyi gan hnân ûcö me
hnen hna hok hwaban: adre me ca he ka
ip me ûkhöûnâ; anyin a hobi kâu tavat
adre me laba hnyi hnyimakö Iehova ta je
ûnyi hnân ûcö gan, he ka han sekon, me
ûkhaû ae nâk.

HNYIMAKAN 24.

WÂ bi, Iehova ame öba ûnyi hnyi
hmeledrany, me öba waniny, me
ohnyimenâ e hnyikânâi, me oveseâ tavat
adre me labā e. 2 Ke walang bongon
ame he ka o, khaca thibi tulut ka tavat me
at bi hut; khaca thibi tulut ka athnyaba
me tuhan; khaca thibi tulut ka athnyaba
momo me momo a tuhan; khaca thibi
tulut ka at ûco ke ûnyi me at kap hwa-
ban gan; khaca thibi tulut ka at ame
mē ham ke ûnyi me at ame mē sumâtâ
e; khaca tulut ka at ame mē ham mone
ge hwaban me at ame mē hom mone ge
hwaban. 3 Ame he ka ti ba önyen
hnyei, me ti söh; anyin a hia but Iehova
ha hofuc ang. 4 Ame hlöuhlöu tavat
me meleca, ame sēnyin hmeledrany me
meleca, adre me sēnyin je tavat ae be-
önua hnyi hnyei. 5 E ikiki hnyei hme-
len tavat adre me labā e; anyin adre me
hanyâûâ ta je hnanyibu, me wia hna otilâ,
me thu hna ûhihinyköu a nyiele balua.
6 Anyin a wale ame an hnyei hnen hnaû-
hangö, ke adre wâ jöniny tavat adre me
labā e; anyin a wale adre me thong degecâ
tavat adre me labā hnyei, ke ödra wak-
halet biju je kolon. 7 Ame tenge waina
adre teb ânyâ, k' ame sēnyin vine, adre me
mâng hia tavat ae hnyok senyin. 8 E hia
but senyininy bwinybet, a um dö hwan
tavat senyin, e hia but senyininy kitara.
9 Adre me ca he ka ic waina me khumöng;
k' ame he ka hiny grâg ka tavat adre me
ijem e. 10 Adre me hagutâ taun ae monu-
monu: adre hlöng je uma hia me me ca he
bi at ka dit. 11 Adre me tenge eû hnyi
gethen can waina; e lit ut senyin hia, e
hia but hobâ anyin tavat. 12 E ba önyen
hnyi taun, ke adre kot homagöule ge
hnaûhangö. 13 Anyin ame he ka helâe bi
hnyi hmeledrany unyin je hnyei, helâ me
hna jijingâ ûö elaio, ke helâ me je wan
vine adre me hlo, ödra ka hia but tau je
wan. 14 Ame he tavat eling ka hongot
göranyai me kuku; k' adre me hongot
göranyai ûnyi hnyi köiö ge hmanenangi
Iehova. 15 Anyin a wale, oganö Iehova
thö hnyi jimeiö, ke hnyi je bomene hnyi
köiö, wale iö Iehova, a Khongon Isaraela.
16 Ate me hia but löng je khumöng
ûnyi hnyi can hmeledrany, hna ogânâ tavat
ae wisa. Ke haingök, Oge me delâ tot, oge
me delâ tot, ekölö gak! a hia but iyawö ge
tavat iyawö; eke, ame iyawö gan hmâ hnen
tavat iyawö. 17 Aten hmeledrany lö, e
but unyâm ot, me thop, me hnewe. 18 Ke
ame he ka ta ka hnyi thop at ame kec ge
hwan ûnyi hnân ootâ; ke ame he ka hnok
hnyi hnewe at ame ölö ûnyi hnyi thop:
anyin adre me khöng ut je mamalamainy
drany, me ame bwebwet dö je taben hmele-
drany. 19 A ti mou but hmeledrany, a
aû but hia hmeledrany, a ti bwebwet
hmeledrany. 20 Ame he ka he ta tot
hmeledrany helâ me at ae monu ge grâg;
me bwebwet helâ me uma menâ; k' ame he
ka hmak hon e je hna hanyâûâ, me ame he
ka ta, k' ame ca he hmetu bi ka tot.
21 Ke hnyi bong eling ame he Iehova
ka bi hwaban ka tavat ae gorany ethö, ke
je tuhan hmeledrany hnyi hmeledrany.
22 Ke adre me he ka ûkhacaköu ödra helâ
me hna ûkhacaköuâ tavat adre c' ödra hnyi
thop, k' adre me he ka hlöng hwanuma hnyi
uma ceat, ke hwaban ta je bong ae se hia,
me adre me he ka sen' ödra. 23 Ke ame
he ka hmak tehi, me hmehma bi seûnö;
anyin ame he Iehova tuhan sabaoth ka
musi hnyi hmanenang hnyi bucen Ziona,
me hnyi Jerusalema, me hnyi hnyimakan
anyin wahingat.

HNYIMAKAN 25.

IEHOVA lö, u thibi Khonguk; oge me
he ka ogöranyi u, oge me he ka ogânâ
iâm; anyin a u je hia but ânyâ ta je
ûnyi hnân lâiâ, wale je hna musi ehac,
hnyi hnathu, me wisa. 2 Anyin a u je

wia taun me me je hna digic thatûnyi bi;
ke taun adre up haginy me me ba wan:
ke uma umen je atkanyua me me ca taun
hmetu bi; ke adre me ca he bala bi ka op
e. 3 Anyin a wale ame he ka oganö u
hnen hnyei ae hwege, ame he ka outö u
hnen tauniny je hnyei ae hwege hnyima-
ködra. 4 Anyin a u thibi hnabâ ka at ae
vec, me hnabâ ka at ae theduoc hnyi anyin
hmak, me hnedrong hnyi weneû, me hna
baelelu hnyi kahwa, e ka helâ me weneû
anyin tavat ae hwege hnyimaködra ka
hnyi hna up veto. 5 U me he ka hom
ûhnyûkongo mede anyin je atkanyua, helâ
me kahwa hnyi dok ae hwahwacit; adre
me he ka hom ûnyûkongo khumöng anyin
tavat ae hwege hnyimaködra helâ me
kahwâ hnyi baten hmenon ûlâ. 6 Ke ame
he Iehova tuhan sabaoth ka ânyâ hnyi
bucen ang hobi kâu ta je hnyei hia thithö
bijeû ge ta je ûnyi ae pipikhenya, bijeû
waina adre tha ip me kolon, ke adre ânyâ-
wia. 7 Ke e ame he ka ohia hnyi bucen
ang hnân tubiny at ame tube tavat hia
thithö, me hnân tube, wale ame tube ta je
hnyei hia thithö. 8 E ame hia but utâ
mok me ohia e; ke ame he Than Iehova
ka kot degecâ ta je deköiö ûnyi hnyi ta je
hnyimak hia thithö; ke e ame he ka ohia
hna haikongoâ lakeiny ûnyi eang hmele-
drany hia: anyin ame ha Iehova.

9 Ke adre me he ka ha hnyi bong eling,
ka habe, Wâ bi, Khonguta ang; ate me
halubahingen, ke e ame he ka omeli öta:
Iehova ang; ate me halubahingen, ate me
he ka senyin me hobâ anyin ûhömeli.
10 Anyin ame he ka laba hmâ hnyamö
Iehova hon bucen ang, ke adre me he ka
ututo Moaba hnyi hnen bi, helâ me hna
ututo je thatûnyin hwit hnyi köien tatet.
11 Ke e ame he ka inâ li hnyamen hnyi
wanben, helâ me at ame hai ame hinobeny:
ke e ame he ka ohnyikânâ anyin bigan tha
e me bibihwakecin anyin li hnyamen.
12 Ke e ame he ka öûo hnabâ ae görany
wale hnyi hagâm hak, me hagutâ me
othahonâ me kânâ, wale ka hnyi sesâ.

HNYIMAKAN 26.

HNYI bong eling adre me he ka sit
khumöng ang hnyi hnyei Juda, ka
habe, E hu but gata taun ae hwege; e
ame he ka otilâ ûhömeli hnân hak me
singiny. 2 Khöng ut je homagöule me
me didrö hnyei ae wisa, a at ame tuö
hnathu. 3 U ma he bi ka tuö hnyi hnahic
ae bekhöt at ame tethmâ hnyok unyâm:
anyin a e ame labageju köu. 4 Labageju
thö kö Iehova nyiele balua: anyin a haba
THAN IEHOVA, me kic nyiele balua. 5 An-
yin a e ame hia but öûo tavat adre me
laba ethö, wale taun ae görany: e ame
ohnyikânâ e, me othahonâ e me sesâ.
6 K' adre me he ka ututo e ge ca; a je
can tavat ae theduoc, a je can tavat ae ba
ta ûnyi. 7 E wisa gethen deny tavat ae
wisa: u thibi at ae wisa ke u je okha-
balaûâ gethen deny tavat ae wisa. 8 Eke,
Iehova lö, hnyi gethen deny hnâm je hna
owisa, öhmun e hia but halubahingâm; ke
weny je hnyekuhmun ka iâm, ke he ka
ûnykûmi u. 9 Ame weny u ge hnyekuk
hnyi hnyinghet; eke, oge me he ka elelöm
u ge hanuk eû hnyi hnyekuk; ke wale but
ang hnyi hmeledrany hnâm je hna owisa,
waleling me me he tavat adre me laba hnyi
hmeledrany ka nâ hwakecin ae wisa.
10 Eja ke ne adre ne betenge ge at ae
kong, me ame ca he ka nâ wisa; k' ame he
ka ânyâ hwakecin ae hwali hnyi hnyei ae
wisa, k' ame ca he bi ka wâ hmâ hmane-
nangi Iehova.

11 Iehova lö, e görany hnyamân, k' adre
me ca wâ bi: ke so bi adre me he ka wâ
wem ae gan hmâ ka tavat, m' adre me he
ka hmehma bi; eke, ame he meic ka an ta
je iwahnaihmiöny möu. 12 Iehova lö, u
me he ka otilâ ûsoköu hobi köhmun: anyin
a u je hia but ânyâ hobi köhmun anyihmun
ta je huliwa hia thithö. 13 Iehova Khong-
uhmun lö, adre hia but musi öhmun hnen
ke je than minya; ke hake u ke thibi, m'
öhmun e he ka ogânâ iâm. 14 Adre
mokcu, adre me ca he bi ka möt; ödra ta
je komok, adre me ca he ka tot hmetu:
anyin a wale u je hia but sen' ödra me ohi'
ödra, me tha ohia hna ûnykûme gadra.
15 Iehova lö, u je hia but osehiâ hnyei, u
je osehia hnyei; adre hia but oganö u: u
je oc ûsâkâûöâ je hnyigöuleny hnyei hia.

16 Iehova lö, hnyi ûen vec adre hia but
senö u, adre me hingâlâ hic, u ka hom
ûhnyûkongu ödra. 17 Haba momo ame
he ka o erkin, me ame vec ke ame kuku ge
vec; helâe gahmun Iehova lö, hnyi hnyi-
mâkâm. 18 Öhmun e helâji me erkin,
öhmun e vec, me oâ thibi ang; öhmun e
ca bi melen tavat; ke adre me ca kölu bi
tavat adre me labā hmeledrany. 19 Ame
he ka möt hmetu ta je kokâm; ame he ka
tot hmetu ta je kokik. Hmak dö, me

khumöng d' öbun tavat öbun e laba hnyi
sesâ: anyin a helâ me dân hau hon ûö ae
ometu dân ânyâm hau, ke ame he kânâ ka
oâ ta je komok.
20 Aiö u, ik hnyei, didrö ka hnyi je
hnyeulem, ke hlöng ju hwanuma hwabâm:
ke ikhölö ju helâ me thuthubadecmak ke
ne o but ame hia but hmönyin, 21 Anyin
a wâ bi, ame he Iehova ka he ûheny hnyi
hnen hna laba, he ka bi hwaban hulö
anyin tavat adre me labā hmeledrany: ke
ame he hmeledrany ka omanenâ dren e, ke
ame ca he hmetu ka tube ta je hna hlingâ.

HNYIMAKAN 27.

HNYI bong eling ame he Iehova ka bi
hwaban ge anyin hele vat ae nâk
me gan hmâ me hwege kö leviathana, on
ame kec logot, me leviathana on ame
hwahwali; ke ame he ka hlingâ tanimo
wale hnyi köiö.
2 Hnyi bong eling: hnyei vine ae kese,
khumöng dö kâu. 3 Inya Iehova at ame
tuö e; oge me he ka labö hû e hnyi je ong
ûen hia, oge me he ka tuö e hnyi lit me
lany, wâ e nye okongoâ e hnen ke at. 4 E
ba wathethöt unyik; e na tot metâ könya
je iwadekong me watetaföcö hnyi vat! oge
me he ka he ködra, oge me he ka tha
thong degeci ödra. 5 Ke walang khaca,
e so e ame kât tang hwegiök, me me ûso-
köu mönya. 6 Hnyi ûen ame he ka o me
ame he Jekob ka hu iwân; k' ame he
Isaraela ka vhei me vhöng: k' ödru me he
ka ounöngötâ hon hmeledrany ge ta je wan
ûö.
7 Hawa, e ame kot e bi helâji me hnen
hna kot tavat adre me kot e? ke hawa,
adre me hlingâ e bi helâ me hnen hna
hlingâ tavat adre hlingâ e? 8 Hnyi tulut,
hnyi ûen u je obâ e, u je oû e; e ame hia
but hom e ge ang ae hwege hnyi bonginy
ang hwei. 9 Anyin a wale adre me he ka
hneû degecâ hulö anyi Jekob, ke walang
wan hia hnyi hna ohia anyin hulö; e ka
ânyâ je vetoiny hia taben hut, me me helâ
me veten inyâ veto adre me oamâmâ, me
me ca he hmetu ka tot je Aseira, me je
hna theati seûnö. 10 Anyin ame hake
laba taun adre up haginy, hnyaba ae ba
wan k' adre degec ut, helâ me hnyebuba:
ame he ka han tot eling nokon kau, k'
ame he ka mokut eling, me an ta je anginy.
11 Ke e ka meleca ta je vheiny, me adre
me he ka thu degecâ; ame he omomo ka
he bi, me thong ut ge meic: anyin a e
hnyei ame ca wâhmakhmeto; anyin a wale
ame ca he ka betenge gadra at ame up
ödra, ke haba at ame otil' ödra, me ame ca
he bi ka ânyâ so ködra.
12 Hnyi bong eling ame he Iehova ka
tau wan, hwân hnyi wadutöiny Wagewe,
ke ne o but hnyi wageweiny Aigupito, k'
adre me he ka hlu öbun a ûsa khaca, öbun
lakon Isaraela.
13 Ke haba hnyi bong eling, me adre
me he ka tûâ trutru ae gan; ke ame he ka
he tavat wale adre me hakekeny ka mok
hnyi hnyei Asuria, me tavat adre me hna
degecâ hnyi hnyei Aigupito; me adre me
he ka hmi kö Iehova hnyi bucen ae kap
hnyi Jerusalema.

HNYIMAKAN 28.

EKÖLÖ ge koronainy bigan anyin tavat
adre me monu ge grâg hnyi hnyei
Eferaima, me vongon ame meleca ge hmainy
ae hmanenang, wale hnyi ban hnyigöulen
bucen ae pipikhenya anyin tavat adre me
ngâ ge waina. 2 Wâ bi, e unyin Than at
ae hwege me hnyok baga; helâ me hna ta
hnen we ae wahma, me höu ame okongoâ,
helâ me je köiö ame di hwege me bahihin-
gölö, adre me he ka sa hwegiâ hnyikânâi.
3 Adre me he kaututo ge ta je hnyeûca
koronainy biganiny tavat adre me monu
ge grâg hnyi Eferaima: 4 ke haba vongon
ame meleca ge hmainy ae hmanenang, wale
hnyi ban hnyigöulen bucen ae pipikhenya,
ame he ka helâ me wan meta a bân ke tiga
ca honivakeny; e ka wâ e hnen ke at, ke
tiga e bi hnyi hnyamen e ame ie han e.
5 Ke hnyi bong eling ame he Iehova
tuhan sabaoth ka tot hnân korona ae
hmanenang, me hnabinybak ae mec, hobi
kâu je kolon lakeiny: 6 me hnân hanuiny
hna owisa ka at ame laba hnyi tap owisa,
me hnân tang hwege ködra adre me ohme-
tuhmeto vat ûnyi hnyi homagöule. 7 Ke
a hia but minya tavat ang he hwali ge
waina, me he monu ge grâg; ame he hwali
at bi hut me perofeta ge grâg, ame ut'
ödra ge waina, ke adre me he monu ge
grâg; adre me haû hnyi hnödra hna wâ,
me ta tot hnyi hna owisa. 8 Anyin a
unöngötö je laulau hia ge hna hmita me
ikiki, e ba dok ae kalaöt. 9 E ame he ka
nö ia ge metâ? ke ame he ka owâhmak-
hmetu ia ge uthumetu? tavat adre hnebaiö,
me hom ûnyi hnyi li basin? 10 Anyin a

e bi hna ûnö, me ke hna ûnö; hna ûnö, me
ke hna ûnö; ke tulut, me ke tulut, tulut
me ke tulut; hnyiban ang ae ûhnyûkong,
me hnyiban e ae ûhnyûkong. 11 Ohe, ke
e ame he ka ha ka tavat ang a deny tavat
adre ha hofuc hwen kanyua, me hwen ke
hnyei bi: 12 walegi e ame ha ködra, ka
habe, Walang hna menâ, omenâ ju at ae
sēnyin; ke walang hnahic: ke so bi ödra
höcö bi löng. 13 Anyin a wale ama e bi
ködra hofuc ho Iehova, a hna ûnö, me ke
hna ûnö, hna ûnö, me ke hna ûnö; tulut
me ke tulut, tulut me ke tulut; hnyiban
ang ae ûhnyûkong, me hnyiban e ae ûhnyû-
kong; m' adre me he ka he me ta hnyi-
men göranyai, me hmetru, me hnok, me ca.

14 Anyin a wale löng ju hofuc ho
Iehova, öbun tavat hlumö at, tavat öbun e
musö tavat eang a e hnyi Jerusalema:
15 Anyin a öbun e ha, ka habe, Öhmun e
hia but ûhihinyköu me mok, ke öhmun e
tha hien me hedis; e ka o thö okongon ae
bahihingölö, ame ca he ka o köhmun;
anyin a öhmun e hia but wia thoi me hnân
anyihmun hnabâ, ke öhmun e hia but
ikhölö hmelen iyawö: 16 anyin a wale
ame ha Than Iehova, ka habe, Wâ bi, inya
oge me ip hnyi Ziona veto hnân taben, a
veto adre cubec, vetoiny ban kopiny ae gan
hwaban hnân taben ae hmâ: k' ame ca he
ka he mweimwei at ame labageju kâu.
17 Ke oge me he ka ânyâ hna owisa hnân
tulut, ke hwakecin ae wisa hnân tulut ûhni;
k' ame he we wahma ka aba degecâ hna-
bâiny thoi, k' ame he ka bahihingölö ta je
köiö ka hnyi dok adre me lubaduöng hnyin.
18 Ke ame he ka ûnyi baû hnöbun hna
ûhihinyköu me mok, k' ame ca he ka
tethmâ hnöbun hna tha hien me hedis; ke
e ka o thö okongon ae bahihingölö, me adre
me he ka utiti öbun. 19 Hnyi je ûen e
ame he ka o, me ame he ka hum öbun;
anyin a e ame he ka o hnyi je hnyomakatu,
me lany me lit: ke e thibi ot he ka
wâhmakhmeto ûthumetu. 20 Anyin ae
okhulit hna mokut, me me ca khana bi at
he ka hlöhlöu hnyin; ke ûhnyûkong aven
kubö, me ca ûcû bi e ka tube e. 21 Anyin
ame he Iehova ka todrö helâji me hnyi
bucen Farez, k' ame he ka hmönyin helâji
me hnyi hnyigöulen Gibeona; me me ânyâ
anyin huliwa, wale anyin huliwa ae ke
bongon bi, me oâ hnen hna ânyâ, wale
hnen hna ânyâ ae ke bongon bi. 22 Ke
walang ang ca he öbun ka hlumö at, wâ
adre nye ohmâ je hna c' öbun: anyin a oge
hia but löng ûnyi ge Than, Iehova tuhan
sabaoth, a g' ame ip hmâ he ka ohia hnyi
hmeledrany hia.

23 Tevehlöng ju öbun, ke löng ifucik:
tevehlöng ju, ke löng hofuc oge me he ka
ha. 24 Hawa, ame he at trohnen ka
labö trohnen me me cekön? hawa e ame
he bala ka wia me omomono kânân kânâ?
25 E ka thaohonâ e, hawa, ame ca he bi
ka khûkhûâ je kesaka, ke jijingâ but je
komina, me tā gaga hwit me bali hnyi
hnen, ke kesem hnyi baten e? 26 Anyin
a Khongon ame ometâ e hoton wisa, me nâ
e. 27 Anyin adre me ca uja kesaka ge
ûnyi ae so homakan, k' adre me ca wia
waengeniny kat hon komina; ke adre me
kokot kesaka ge uci, k' adre kokot komina
ge ong utö. 28 Adre me omomono hwit;
anyin a e ame ca he bala ka kokot: ke
ame ne jijingâ e hnen waengeniny kat me
haleny je hors, me e ame ca omomono e.
29 Ame o minya ûnyi ga Iehova tuhan
sabaoth, at ae khana bongon hnân lâiâ, ke
e gan hmâ anyin metâ.

HNYIMAKAN 29.

EKÖLÖ ge Ariela, waleji Ariela a taun
ame hunuma hnyin Davita! bi
hanen ke je huna ka ke je huna; ânyâ
gaga je bijeû: 2 me oge me he ka ovecâ
Ariela, ke ame he ka hu hlöuhlöu me
tenge: ke e ame he ka hing Ariela könya.
3 Ke oge me he ka hunuma igigili u, ke o
ge me he ka theling u ge je lap tue, me
otilâ je uma ae hwege cici u. 4 Ke u me
he ka hnyikânâ, me fuc eû hnyi kânâ, ke
ame he ka ûhnyûkong ifucâm eû hnyi
sesâ; ke ame he ifucâm ka helâ me hwan
at tren biobotkong, eû hnyi kânâ, ke ame
he hnâm hna fuc ka ulit eû hnyi sesâ.
5 Ke ame he ka ûcû me sesâ ame gâ ûga-
niny je iwahnaihmiöny möu, ke ame he ka
helâ me unen hwit ame oû ang ûseiny
tavat ae hwege hnyimaködra: eke, e ame
he ka ie o helâ me thuthubadecmak.
6 Ame he Iehova tuhan sabaoth ka senâ e
tha e me hwan than, me hwiöi, me hwan
ae gan hmâ, me höu, me weneû, me bâhlân
meic ame han. 7 Ke ame he ka helâ me
bwi me hna omanenâ hnyi lit ûseiny je
hnyei hia, tavat adre me vat me Ariela.
tavat adre me vat mē me je singiny, me
tavat adre me hlec e. 8 Ke ame he ka
helâ me at ae mekihnânem ame bwi, ke wâ
bi, e ame han; ke e ame hmak dö, ke

mekihnânem bi: ke helâ me at ae beic
ame bwi, ke wâ bi e ame ic; ke e ame
hmak dö, me wâ bi, e sēnyin bi, ke beic:
ke ame he ka helâe ûseiny je hnyei hia
tavat adre me vat me bucen Ziona.
9 Todru, ke lâiâ thö; hobâ thö ke wa-
dröu but: adre monu but, ke ca ûnyi ge
waina; adre me ta tot, ke ca ûnyi ge grâg.
10 Anyin a hia but Iehova hingâlâ hubun
hanuiny mokut hnying, me ömûki öbun,
wale ta je perofeta; ke ame tube je böbun,
wale tavat wâ. 11 Ke haba hnaomanenâ
hia köbun me helâ me hofuc hnyi tusi adre
ohmâ, waleji adre ham ka at ae khana tusi,
me ha, ka habe, Ö u aû thö ang; ke hain-
gen, ka habe, E ca khanö nya, anyin adre
okeceâ hmâ e: 12 ke adre ham tusi ka at
ae ca khana tusi, me ha, ka habe, Öu aû
thö ang: ke haingen, ka habe, E ca khanö
nya tusi.
13 Ke haingö Iehova, ka habe, Anyin
ame hakekenyi nya tavat ang ge je hnyi-
mödra me oganö nya ge je esongodidra, k'
adre me oûsâkâûö mönya je hnyekudra, ke
haba hnödra hna outö nya, me wale
thibi hna n' ödra ge hna ûne hnen at:
14 anyin a wale wâ bi, oge me he bala ka
ânyâ ûnyi ae ke bongon bi ka tavat ang, a
ûnyi hnân lâiâ me ûnyi a ûöman: ke ame
he ka hia metâ anyin tavat ae metâ gadra,
k' ame he ka iyong ûnykûmânen tavat wâ
wia gadra.
15 Ekölö gadra tavat adre me elâm eû
hnyin he ka ikhâlâ ga Iehova anyidra ta je
ûhnenamö, ke e bi hnyi menekholom an-
yidra ta je huliwa, me ha, ka habe, Ia ame
ō 'ta? ia ae khana öta? 16 Öbun e ohnyi-
menâ hnyikânâi ta je ûnyi! Hawa, adre
me he bi ka ûnykûme ka at up kaia, me
helâ me kânâ ae kece; me me he bi ûnyi
adre tibet ka ha ka at ânyâ, ka habe, E
ame ca up nya; me he ûnyi adre me tre-
trao ka ha ka at ame tretrao, ka habe, E ba
metâ gan? 17 Hawa, adre me ca he logot
ka wia Lebanona me me utkânâ ae hoso,
k' adre me he bi ka ûnykûme utkânâ ae
hoso, me hnyot bi? 18 Ke hnyi bong
eling ame he ta je wejiji ka löng hofuc
hnyi tusi, k' ame he li emakan je wadröu
ka bwela e ka ba but lit me menekholom.
19 Ke ame he tavat ae ilemuk ka ogânâ
anyidra senyin ga Iehova, k' ame he tavat
ae theduoc ka hobâ ge Kabi Isaraela.
20 Anyin adre me oûnyibaûâ at ûöveci, ke
a obiny jut at hlumö at, ke adre me subâ
degeci ödra hia thithö adre me hmâkâ
hwakecin ae kong: 21 a tavat adre me
bijöniny at hnyi hna ivinö, me lau hnewe
hobi kâu at ame nâ hnyi homagöule, me
ohaûâ at ae wisa ke ba can. 22 Anyin a
wale, walang hna ha hnö Iehova at ame
omeli Aberahama, haingen ge lap anyi
Jekob, ka habe, Ame ca he Jekob ka
hmehma walang ang, k' ame ca he ka
löhau hnyimakan. 23 Ke e ka wâ lakon,
wale huliwa anyin li hnyamök hnyi wanben,
me adre me he ka okabâ iök; eke, adre me
he ka okabâ Kabi Jekob, me outen Khongu
Isaraela. 24 Me ame he tavat ae monu
hnyekudra ka wâ metâ, k' ame he tavat
ulit ka ûnö hna ûnö.

HNYIMAKAN 30.

EKÖLÖ ge tavat adre me ukhin fuc,
ame ha Iehova, tavat adre me elâm
bongon, ke ca ûnyi bi gak; adre me tube
hnen ûnyi hnân tube, ke ca ûnyi bi ge
hanuk, m' adre me he ka bi hanen hulö ka
hulö: 2 tavat adre me he but he ka he
Aigupito ai, me ca elâm bi unyik; he ka
ohwegi ödra ge tang hwegiö Farao, me
labageju ka hmenon Aigupito! 3 Anyin
a wale ame he tang hwegiö Farao ka hnân
ohmehmai öbun, ke haba hna labageju ka
hmenon Aigupito ame he ka hnân ohmaki
öbun. 4 Anyin a e hnyi Zoana je tuhan,
ke ame o but hnyi Hanes anyin ta je
ûthumetu. 5 Ödra hia thithö adre me he
ka hihmehma tavat ae ba troban ködra, ke
ca hnân ûhadruo me troban, ke hnân hme-
hma me haikongoâ minya.
6 Hok honen je meno hnyi Hwaiöu.
Adre me he hnyi wanben hnyei ae vec
me hlöuhlöu, wale ame o ûnyi hnyin liona
momo me liona, vaipa me on ae hlâ ame
gâ, adre me hom je omjehedra hnyi hon
jon je asina, me tang omjehedra hon je jon
ae khibi ge je kamela, ka tavat adre me ca
he ka bi troban ködra. 7 Ke ca ûnyi hna-
thu, ke ûnyi baû ûhadruö ge Aigupito:
anyin a wale oge me hwenyi ien e, Rahaba,
at ame laba thibi. 8 Ke haba walang ang
he thö, sihnalimen ju e hnyi taben hnyi
hnyimaködra, me sihnalimen ju e hnyi
tusi, me me e bi hnân hobi kâu je bong
nyiele nyiele balua. 9 Anyin a ödra tavat
ûkhin fuc, tavat thoi, tavat höcö löng
hnanyibu anyi Iehova: 10 tavat adre me
ha ka tavat wâ, ka habe, Ca wâ ju; me ha
ka ta je perofeta, ka habe, Ca omanenâ
köhmun wisa, ha bi thö köhmun ûnyi ae

menyik, perofeta thö tang iyawö : 11 kec
dö ûnyi hnyi gethen, saû but ûnyi hnyi
deny, ohia but ûnyi hnyi hnyimaköhmun
Kabi Isaraela. 12 Anyin a wale, walang
hna ha hnen Kabi Isaraela, ka habe,
Anyin a öbun e hna degecâ hofuc ang, me
geju bi ka ûöveci me hwakecin ae hwali,
me labageju kâu ; 13 anyin a wale ame he
hulö ang ka helâ me hmouca köbun, ame
he ka ta, ae dua hnyi hna up veto ae beû
göranyai, ame he ka ie bobot helâ me thu-
thubadecmak. 14 Ke e ame he ka tho e
helâ me hna tho kaia kânâ adre oamamâ
me ca betenge gan ; m' adre me ca he bi
ka wâ ong eckeihen ae ûcû he ka hok meic
ûnyi hnyi hnabadröu, me seköiö ûnyi hnyi
taben köiö. 15 Anyin a walang hna ha
hnen Than Iehova, Kabi Isaraela, ka habe,
Adre me he ka omeli öbun, öbun ka hmetu
me menâ ; ke haba tang hwegiöbun, me
ame he ka e bi hnyi labawia me labageju :
ke so bi e ca webun. 16 Ke haingöbun,
ka habe, E ba, anyin öhmun e he ka tabö
hors me kec ; awe, öbun e he ka kec : ke
haingöbun, Öhmun e he ka tabâ je meno
ae logot ; awe ame he bi ka logot tavat
hnu öbun. 17 Ame he wan thauzan ka
kec ge ifucin at a khaca ; öbun e he ka
kec ge ifucin hnyat a thabûng : ke ne o
but adre me hn' öbun dut helâ me aneunya
hon bucen, ke helâ me boûdila hon dok ae
hut. 18 Anyin a wale ame he Iehova ka
halubahingen me me betenge gabun, ke
can e adre me he ka ogânâ e, me me he ka
betenge baû köbun ; anyin a Khongon
owisa Iehova ; hnödra hnahic hia adre me
halubahingen e.
19 Anyin ame he tavat ka laba hnyi
Ziona wale Jerusalema : u me ca he ka
tenge hmetu ; ke e ame he ka betenge gam
hnyi hnâm hna hongot ; ke ka löng, me
ame he ka thu köu. 20 Ke ame he Than
ka ham köbun jeûiny vec me köien ûöveci,
ke so bi ame ca he hmetu tavat adre me nö
u ka iyong, k' ame he li emâkâm ka wâ
tavat adre me nö u : 21 ke ame he li hnyi-
könyâm ka löng hofuc hnyi hotom, ka habe,
Walang gethen, vheno ju öbun hnyin e ;
öbun ka saû ka hnyi ke keihen metâ, ke
öbun ka saû ka hnyi keihen me. 22 Ke
öbun e he ka oikikiâ sileva tubwiny anyi-
bun je hnatheat, me gol adre oköiâ hmane-
nanginy anyibun je idola : u me he ka
degec helâ me ecmano ae ikiki ; u me he
ka ha kâu, ka habe, Kec dö u. 23 Me e
ame he ka ham we hobi kâu hatungâm ta
je hatong, wale u me he ka tā hnyi kânâ ;
me jeû minya a troban kânâ, k' ame he ka
pipikhenya me se hia : ke hnyi bong eling
ame he halem ta je meno ka han tot hnyi
je hnyei ae gan. 24 Ke ame he je bolok
me je asina wale adre me huliwan kânâ ka
an jeû ae senem, wale adre me ulec ge soi
me ut. 25 Ke ame he ka e bi hnyi hon
ban ta je bucen hia ae beû göranyai, me je
hut hia ae görany, je wagewe me je köiö
ame di, hnyi bonginy ûhlingö ae gan hmâ,
e ka ta but je tap ae beû göranyai. 26 Ke
ame he melaminy tehi ka helâ me melaminy
seûnö, k' ame he ka oseven melaminy
seûnö, helâ me melaminy je bong a seven,
hnyi bong ame he Iehova ka lan aat ge
lakeiny, me ometo aat a je hna d' ödra.
27 Wâ bi, ame o but iö Iehova ûnyi hnyi
dok ae sâkâû, ame ubâhlâ ge anyin hmönyin,
ke khöt ge hai ame ölö göranyai : ame
unöngötö li esongodiny ge wathethöt, ke
helâ me meic ame han bohmen : 28 ke
haba hnen hna menâ me helâ me wagewe
ame bahihingölö ke ne o but hnyi nyin, he
ka cubec ta je hnyei ge ûcûbec ûnyi a ohia :
ke ame he ka e hnyi hnyimen je hnyei
töiny hors wale at ame omonoâ. 29 Öbun
e he ka hu khumöng helâ me hnyi lit hnyi
hna ânyâ bijeû ; ke ame he ka senyin
hnyok, helâ me at ame hom utköwi he ka
he ka hnyi bucen anyi Iehova, ka Kici
Isaraela. 30 Ke ame he Iehova ka olöngâ
ifucin ae hmanenang, me omanenâ ûköluiny
hnyamen, tha e me anyin hmönyin ae gan,
me bâhlân meic ame han, tha e me hna
oamamâ, me weneû, me we wahma. 31
Anyin adre me he ka tho oamamâ Asuria
hnen ho Iehova, e ame he ka kot ge osö.
32 Ke haba je hna hna hia ge uci at a
hanymen, wale ame he Iehova ka ip hon,
ame he ka tha e me je bwinybet me ki-
tara : ke e ame he ka vat mē ge je vat ae
hwege. 33 Anyin adre hia but penapena
Tofet kâû adrem ; eke, adre hia but pena-
pena e hobi kâu than ; e ame hia but ânyâ
e ae dit me lau : haba hna khon e, wale
meic me utö ae se hia, ke ame vâc e ge
homenö Iehova, helâ me wagewe teio.

HNYIMAKAN 31.

EKÖLÖ gadra tavat adre me he Aigu-
pito ai, he ka hok ûhadruö, me laba-
geju ka ta je hors ; me labageju ka ta je
kariota, anyin ae se hia : me labageju ka
tavat tabö hors, anyin a ödra ti hwege ; ke

adre me ca bwela ka Kabi Isaraela, me ca
elöm Iehova! 2 Ke so bi e metâ, ke e at
ame oâ ûnyi ae kong, ke ame ca he ka
ohmeto hwan je hofuc: ke e ame he ka tot
metâ ka lap anyin tavat ae kong, me ka
singiny tavat adre me ânyâ monu. 3 Ke
ta je at thibi at Aigupito, ke ca Khong bi;
ke je viny haledra je hors, ke ca je hanu
bi; ke e ka he Iehova ka hai hnyamen, me
ame he ka tha ta, a at ame hadruâ me at
hok ûhadruö, m' ödru me he ka tha hia
but. 4 Anyin a walang hna ha hnö
Iehova könya, ka habe, Ame fuc hnyin
liona me nak liona hon haniny adre me ne
hawâ tavat tuö mamoe ae se hia ûcon, k'
ame ca outen ifucidra, k' ame ca iyâû ge
imediödra; ke helâe ame he Iehova tuhan
sabaoth ka utut he ka vat hnyi hon bucen
Ziona, ke hon hutiny eling. 5 Haba je
meno adre me gâ, me helâe ame he Iehova
tuhan sabaoth ka tuö Jerusalema; e ame
he ka tuö, me hna e, k' ame he ka he me
omelö e. 6 Lakon Isaraela lö, hmetu ju
öbun kâu, waleji öbun e ti hna degecâ. 7
Anyin a hnyi bong eling adre me he ka ve
degec anyidra je idola sileva, me anyidra
je idola gol, waleji ame tibet je hing hnya-
möbun me me hulö bi. 8 Me ame he at
Asuria ka ta ge hele vat, ca hele vat bi
anyin at; ke ame he ka an e ge hele vat, a
ca hele vat anyin at: ke e ame he ka kec
ge hele vat, k' ame he wahidröu unyin ka
bi fat. 9 Ke ame he ka hia hnen hna kic
gan can e ame ti ot bi, k' ame he anyin je
taben ka outen boûdila, ame ha Iehova, at
a anyin bi meic hnyi Ziona, ke at a anyin
bi inyâ ji hnyi Jerusalema.

HNYIMAKAN 32.

WÂ bi, ame he ke than ka musi hnyi
hwakecin ae wisa, k' ame he je
taben ka owisa hnyi hna owisa. 2 Ke ame
he at ka helâ me hna lubaduöng ge ang, ke
nedrong ge weneû; helâ me je di hnyi dok
ae hwahwacit, helâ me dok ae hmenu hnyi
kic ae gan hnyi hnyei ae sënyin. 3 Ke
ame ca he ka hadedak li emakan tavat
adre me bwela, k' ame he ka tevehlöng li
hnyikönyen tavat adre me löng. 4 Ke
ame he je hnyok ame tot bebehû ka nâ he
ka wâhmakhmeto, ke ame he je esongodiny
tavat ae teta ka ie fuc wisa. 5 Adre me
ca he hmetu ka ha ge at ae monu, a e at
betenge bi, k' adre me ca he ka ha ge at
iyawö, a e at ame ham gânâ bi. 6 Anyin
ame he at ae monu ka ha hofuc ae monu,
k' ame he hnyekon ka ânyâ hulö, wale he
ka ânyâ hwakecin ae ca ûcû, me ha monu
ga Iehova, me öba jeû ka at ae mekihnâ-
nem, me ohmö köiö belen at ae beic. 7 Ke
e kong je bibihwakecin anyin at iyawö: e
ame elâm je ûokonguny, me me ohia tavat
ae ilemuk ge hofuc ae thoi, eja ke ne a ne
wisa ifucin at ae ba ta ûnyi. 8 Ke haba
at betenge e ame elâm deny betenge, ke e
ame he ka tethmâ ûnyi ge hwakecin
betenge.
9 Omomo lö, tavat adre me laba wia lö,
todrö, löng ju ifucik; wahlu, tavat adre
me laba monu lö, tevehlöng ju hok hofuc.
10 Öbun e he ka öbubuny hnyi je bong ae
se hia hon khaca huna, öbun je momo ae
monu: anyin ame he ka ba wan vine, ame
ca he ka o hna menu. 11 Öbun je momo
adre me laba wia lö, öbubuny ju; tavat
adre me laba monu lö, ot ju: uny jut me
me ba ûkhaû, ke hûkölö hnamejibun ju
mano ae gan nân. 12 Adre me he ka khaû
ûlaidra can ta hnyei ae kese, me can vine
ae wa. 13 Ame he ka kû hnyi kânâ kâ-
nân lakeik ta je iwadekong me je iwateta-
föcö, eke, hon je umainy senyin hia hnyi
tauniny senyin: 14 anyin adre me he ka
hna bi uma ae mec, adre me he ka degec
taun ae ti hu aten; ame he dok ae hut me
tap tue ka hnân op nyiele balua, hnân
senyin hnen je asinainy hnyot, hnân han
tot hnen ta je hnahat meno; 15 ke ne o
but adre me hingâlâ huta hanu ûnyi ethö,
k' ame he ka hnyei belök hnyebuba, k' adre
me he ka aû hnyei belök me hnyot bi.
16 Me ame he wisa ka laba hnyi hnyebuba,
ke ame he hwakecin ae wisa ka laba hnyi
hnyei belök. 17 Ke haba troban hwakecin ae
wisa, wale ûsoköu, ke haba obiny hwakecin
ae wisa wale laba hnahic me laba khötkic
nyiele balua. 18 Ke ame he lakeik ka
laba hnyi dok ae ûsoköu, me je uma adre
me laba khötkic hnyin, me je hna menâ
wale je dok adre me laba wia hnyin. 19 Ke
ame he ka ta we ae wahma, hnyi ûen ame
he ka ū hnyot; ke ame he ka hnyikânâ
taun. 20 Hnöbun hnahic tavat öbun e te
hwit hnyi baten ta je köiö hia, me hna je
can ta je bolok me asina.

HNYIMAKAN 33.

EKÖLÖ gam at ame söh, k' adre ca sei
u bi; ke u at ame iyawö, k' adre ca
iyawö u bi! U ka hia but söh, me adre

me he ka sei u; ke u ka bi obiny ânyâm
iyawö, me adre me he ka iyawö u. 2 Iehova
lö, betenge ju gahmun; öhmun e hia but
halubahingâm: e so u ma bi hnyamödra
hnyi je hnyomakatu, ke melihmun minya
hnyi ûen vec. 3 Ame kec ta je hnyei ge
hwan imonumonun; k' ame vese but ta je
hnyei u ka todrö. 4 Adre me he ka hlo
hnöbun ta je hna söh helâ me hna hlo hnen
ihmâ: helâ me hna gâ ge ta je wahamon,
adre me he ka gâ kâu. 5 Adre me oganö
Iehova; anyin a e ame laba ethö: e ame
hia but ounöngötâ Ziona ge hna owisa me
hwakecin ae wisa. 6 Ke ame he ka hu
hwakecin ae tethmâ hnyi bongom ta je
bong, wale ûhömeli ae gan, me metâ me
wâhmakhmeto: haba tang omjehen bi, me
ot kö Iehova.

7 Wâ bi, ame kuku eû tavat ae hwege
gadra; k' ame tenge hlöuhlöu ta je ûthu-
metuiny ûsoköu. 8 E ba but aten je hna
cit gethen, k' ame ca ngenu tavat: e ame
hia but thu ûhihinyköu, e ame hia but
hûkötiâ je taun, e ame ca ûnykûme at.
9 Ame tenge me sēnyin hnyei: e hmehma
Lebanona, ke meleca thö: ke ûcû but
Sarona me hnyebuba; ke ame öbubuny
Basana me Karemela. 10 Ke haingö Ie-
hova, oge me he bi nya walang ang ka tot;
oge me he ka oganö nya bi walang ang; k'
adre me he walang ang ka ogöranyi nya.
11 Öbun e he ka erkinâ unen hwit, k' öbun
e he ka hnokoâ taan thatûnyin hwit: haba
homenöbun me meic hnân ön öbun bi.
12 Ke ame he ta je hnyei ka helâ me hna
inyâ veto: ke helâ me je ûö ae ûdedö adre
thong.

13 Öbun tavat sâkâû, löng ju ge hnök
hna ânyâ; ke öbun tavat ae hakekeny, ogâ
thö manik man. 14 Ame ot hnyi Ziona
tavat ae kong; k' ame o but öbubuny ka
tavat adre me ca ot bi. Ie at gata ae
khana he ka laba hnyi meic ame han? ie
at gata ae khana he ka laba hnyi bâhlân
meic nyiele balua? 15 Haba at ame vheno
wisa, k' ame ha hofuc ae wisa; ke ame hû-
kötiâ hwaban hna ovecâ, k' ame jijingâ li
hnyamen be me ca kap hwaban ae hwali,
k' ame hlöng li hnyikönyen me me ca löng
ge dra, k' ame mûko li emakan me me ca
wâ hulö; 16 awe, e ame he ka laba hnyi
dok ae görany: ke hnen hna lubaduöng bi
je kic a je hnabâ: adre me he ka hān e;
ame he ka tethmâ hna habelen e. 17 Ame
he li emâkâm ka wâ Than hnyi anyin
hmanenang: ðdru me he ka wâ hnyei ae
beû hmâ hmönyin. 18 Ame he hnyekom
ka ûnykûme hna ootâ: Ewa at aû ûseiny,
ewa at tuluto fat? ewa at ame aû je hnabâ
ae beû göranyai? 19 U ma ca he ka wâ
tavat ae hwege hnyimödra, a tavat ae
iyong ifucidra, u me ca löng bi; ke atka-
nyua bohmödra, u me ca lönghmakhmeto.
20 Ûnykûme thö kö Ziona taun anyita je
bijeû: ame he li emâkâm ka wâ Jerusa-
lema taun adre laba wia hnyin, uma mano
adre me ca he ka hom, adre me ca he bala
ka oc je faoiny, ke ba ke töiny ame he ka
mou. 21 Anyin ame he ka e bi eling
Iehova hnyi anyin hmanenang, wale dok
ae hu je wagewe ae lau me je di; ke ame
ca he hnyin je galu adre me galo, ke ame
ca kec eling hu ae gan. 22 Anyin a Iehova
at ame owis' öta, Iehova at ame ha anyita
ge hnanyibu, Iehova tuhöta; e ame he ka
omeli öta. 23 A ok ut je töiny hom hu;
e ca ûcû hnân ohmâ taben anyidra ane-
unya, e ca khan' ödra he ka ulolo hûnyû:
me adre me khenâ but hna söh ae gan hmâ:
ame he tavat ae kong je cadra ka hûgûnâ
hna söh. 24 Ke ame ca he bi ka ha hnen
at ame labā e, ka habe, Iny mok: adre me
he ka hna degecâ hulö anyin tavat adre me
labā e.

HNYIMAKAN 34.

ÖBUN ta je hnyei lö, hakekeny dö he
ka löng; ke öbun tavat, tevehlöng
ju: e so ame he hnyei me unöngötiny ka
löng, me hmeledrany minya me ta je ûnyi
hia ame kû hnyin. 2 Anyin a e but hmö-
nyin anyi Iehova hon ta je hnyei hia, me
anyin wathethöt hon anyidra ta je utbavat
hia: e a hia but ohi' ödra, e a hia but hn'
ödra, m' adre me he ka hling' ödra. 3 Ke
adre me he ka degec ta je hna hlingâ unyi-
dra, k' ame he ka hu bokonginy je unyidra
ae mok, k' ame he ka köiö but je bucen ge
drödra. 4 Ke ame he ka aû but ta je
döiny drany hia, ke adre me he ka vhec
drany helâ me tusi: ke ame he je dö hnyin
e ka kölu helâ me lan vine ame kölu, ke
helâ me lan ae meleca ûnyi hnyi imeta.
5 Anyin a sekon dut anyik hele vat ge
hnen hna ijem hnyi drany: wâ bi, e ame
he ka utut hon Edoma me hon tavat oge
me hangâ, m' adre me owisa. 6 A sekon
dut ge dra hele vat anyi Iehova, adre me
opipikhenya e hnen dren lakon ta je ma-
moe me ta je got, me pipikhenyaainy je
wagien je mamoe baga: anyin ae hu hut

kö Iehova hnyi Bozera, me ûhlingö ae gan
hmâ hnyi knyei Edoma. 7 Ke ame he je
bolokiny hnyot ka tha ta mödra, me je
nokon kau me je bolok; ke ame he ka
monu idra hnyei ge dra, me ame he ka
opipikhenya könödra kânâ. 8 Anyin a wale
bong bi hwaban ga Iehova, hunainy bi
hwaban hulo hnyi hna ivinö ge Ziona.
9 Ke ame he ka wia je wageweiny me me
tar, ke adre me he ka wia sesâiny me me
teio, ke ame he kânâiny ka tar ame hlâ.
10 Adre me ca he ka ume e hnyi lit me
lany; ame he bala bi ka o hainy: ame he
ka ba wan e, hwân hnyi ke dö ke ne o but
ka hnyi ke dö; e ba at ame he ka vheno e
nyiele balua. 11 Ke ame he ka iny kati
me kifoda, ke ame he ka labā e mun me
oreba: ke e ame he ka inâ hon e tulutiny
imonumonuny, me tulutiny e ba önyen.
12 Adre me he ka hawâ tavat ae beönua
he ka musi, ke ba at eling; ke ame he ka
ûnyi baû hia je thaniny. 13 Ke ame he
ka kû ta je iwatetaföcö hnyi je uma umen
je thaniny, ke je vhat me iwadekong hnyi
je hnabâiny: ke e ame he ka hnân hnen je
luko me je mun. 14 Ke ame he ka iouny
eling je menoiny hnyebuba me je luko, k'
ame he got baga ka hawâ hanen; eke, ame
he ka hnen ling lilith, me wâ hobi kâu e
hna menâ. 15 Ame he minya kifosa ka bi
hâûen eling, me hip akuny, me tho wakuny
me ûkhacaköuâ lakon hmelen e: eke, ame
he minya je da a ka ûkhacaköu eling, a
ûsa lo. 16 Elâm d' öbun tusi anyi Ieho-
va, ke aû thö: ame ca he ka hia ke at
a khaca gadra, ke ame ca he bi ka ba
ûcon: anyin a hia but hûna e hnen
hnyimök, ke a ûkhacaköuâ e ge hanon.
17 Ke e ame ugleköpi ödra, ke ame khe-
nâ ge hnyamen ködra hoton tulut: ame
he ka idra nyiele balua, adre me he ka
laba eling hwân hnyi ke dö ke ne o but ka
hnyi ke dö.

HNYIMAKAN 35.

AME he hnyebuba me dok ae atgec ka
senyin; k' ame he hnyot ka hobâ
me vhöng helâ me obedila. 2 E ame he
ka vhöng gan hmâ me senyin ge hobâ me
khumöng; adre me he ka ham kâu hmane-
nanginy Lebanona me mecin Karemela me
Sarona: adre me he ka wâ hmanenangi
Iehova, wale mec anyin Khonguta.
3 Ohwegiâ je hnyam ame him, ke ohwe-
giâ je bouca ae mat. 4 Ha thö ködra
tavat ae sēnyin hnyok, ka habe, Hwege
thö, ca ot bi: wâ bi, ame he ka o Kho-
ngubun tha e me hwaban, ame he Khong
ka bi hwaban; e ame he ka o me omeli
öbun. 5 Me ame he ka obwela je emakan
tavat a ödra wadröu, me khöng je hnyi-
könyen tavat ae wejiji. 6 Me ame he ka
gâ tavat ae kong cadra helâ me aila, k' ame
he bi ka khumöng bohmen at ae hum:
anyin ame he ka patrutrua köiö hnyi
hnyebuba, me je wagewe hnyi dok ae
hnyei baga. 7 Ke ame he kânâ a öny
ka wia me me an, ke dok ae atgec ame he
ka wia me me pupuainy köiö: hnyi uma
umen je luko waleji adre me mokut hnyin,
ame he ka kû hnyin sa kowi me amun.
8 Ke ame he ka hu hna cit gethen eling,
me ke gethen, k' adre me he bi ka hwenyi
ien e, me, gethen ae kap; ame ca he ka
vheno e ge tavat ae kong; ke ame he ka
hobi ködra: ke haba tavat vheno gethen,
k' ame ne tavat ae monu, me adre me ca he
ka he monu hnyin. 9 Ame he ka ba liona
eling, ke ame ca he ka he kâe meno ame
ûhûlû, adre me ca he ka wâ e eling: ke
ame he tavat adre ûcû melidra ka vheno
e: 10 ke ame he ka hmetu tavat a ûcû
melidra Iehova, me o hnyi Ziona me hwan
khumöng; ke e hon je bödra senyin a
nyiele balua: k' adre me he ka senyin me
hobâ, k' ame he ka hia hlöuhlöu me mâng.

HNYIMAKAN 36.

KE haba hnyi huna a fotini Hezekia
than, me ame o but Saneribi than
Asuria ka vat me je taun adre up veten
hnyi Juda, me hûgûnâ. 2 Ke haba than
Asuria ame kunö Rabesake ûheny Lahisa
Jerusalema ai kö Hezekia than me utbavat
ae gan hmâ. Ke e ame tot hnyi deny köiö
ethö, hnyi gethen ame he ka hnyi utkânâ
anyin at ame hnû khaû. 3 Me ame o but
kâu Eliakima nöku Hilekia, at ame musö
hnyaba, me Sebena at sihnalimen, me Joa
nöku Asafa at ame oûnykûmeâ. 4 Ke
Rabesake ame ha ködra, ka habe, Ha thö
walang ang kö Hezekia, ka habe, Walang
hna ha hnen than ae gan, a than Asuria,
ka habe, Ie ûnyi e u me labageju kâu?
5 Haingök a haba ânyâm metâ me tang
hwegiâm hobi kâu vat, me wale je hofuc
baû thibi: ke u me labageju kö ia waleling
m' u me bi gan könya? 6 Wâ bi, u me
labageju ka uci hlowe ae mita eû, wale
Aigupito; ke e ka hlec hnyiban e ge at-

me ame he ka dâoâ hnyamen: ke helâe
Farao than Aigupito ködra hia adre me
labageju kâu. 7 Ke u je ne ha könya,
ka habe, Öhmun e labageju kö Iehova
Khonguhmun; hawa, ca anyin je dok ae
görany me anyin je taben hut waleji a
ohia hnö Hezekia, me ha ka at Juda me
Jerusalema, ka habe, Öbun e he ka hic hnyi
hnyimakan taben hut ang? 8 Ke walang
ang, u na he ju ka uhihinyköu me tuhök
thaniny Asuria, ke oge me he bi nya ka
ham köu lo li thauzan je hors a ne khanö
u he ka ve bi at he ka tab' ödrin. 9 Ke
u me he ka kâmâu ka ohmeto ke taben vat
ae ûhnyûkong hmönyin unyin lathnyabainy
tuhök, me labageju kö Aigupito hobi kâu
je kariota me tavat tabö hors? 10 Ke
hawa, oge me o but ka hnyei ang ka ohia
e, ke a ca musi bi Iehova? Haba Iehova
ame ha könya, ka habe, He thö ka hnyei
eang me ohia e. 11 Me haingö Eliakima,
me Sebena, me Joa, kö Rabesake, ka habe,
Ö u fuc ka lathnyabaem hnyi hwen Suria;
anyin ae khan' öhmun e: ke ca fuc köhmun
hnyi hwen Juda wâ e nye löng dö tavat
hon hna up haginy. 12 Me Rabesake ame
thu, ka habe, Hawa, a kunö nya tuhök ka
tuhâm möu minya he ka ha hofuc e? hawa,
a ca kunö nya ka tavat adre me laba hon
hna up haginy, m' adre me an tidra tatet
me ijem hnödra hna hwen hingat tha ödra
möbun? 13 Ke haba Rabesake ame tot
me hongot hwege göranyai hnyi hwen
Juda me ha, ka habe, Löng ju hofuc hwan
than ae gan a than Asuria. 14 Walang
hna ha hnen than, ka habe, Ca hna but
kö Hezekia he ka iyaw' öbun; anyin ae
ca khana he ka omeli öbun: 15 ke haba
khaca e so ame ca he Hezekia ka kun' öbun
he ka labageju kö Iehova, ame ha, ka
habe, Ame he Iehova ka omeli öta; ke
ame ca he ka hna taun ang ka hnyi hnya-
men than Asuria. 16 Ca he öbun ka ling
Hezekia: anyin a walang hna ha hnen
than Asuria, ka habe, Ûsoköu thö mönya,
me he könya; ke öbun e he ka ve an wan
anyibun vine me halebun je elaio, me ve
ijem je an öbun e koû: 17 ke ne o but oge
me o me hum öbun ka hnyi hnyei helâ me
ibun hnyei, hnyei ae hu hwit me waina,
hnyei ae hu areto me je hnyei vine. 18
Wâ wia wâ e nye he Hezekia ka iyau' öbun,
me ha, ka habe, Ame he Iehova ka omeli
öbun. Hawa, e hu hna omelö tavat hnen
je khongon je hnyei ûnyi hnyi hnyamen
than Asuria? 19 Ewa je khongon Hamath
me Arefada? ewa je khongon Sefaravaima?
hawa, ödrin e hia but omeli Samaria ûnyi
hnyi hnyamök? 20 Ewa je khongon je
hnyei a hnyat adre hia but omelö idra
je hnyei ûnyi hnyi hnyamök, me me he
Iehova ka omeli Jerusalema ûnyi hnyi
hnyamök? 21 Ke adre me laba hnyibû,
me ca thu kâu ge ke hofuc, anyin a hûna
than, ka habe, Ca he ka thu kâu. 22 Me
haba Eliakima nöku Hilekia at ame musö
hnyaba, me Sebena at sihnalimen, me Joa
nöku Asafa at oûnykûmeâ, me ödrin e he
kö Hezekia me je ûkhaû adre kia, me
thumeto e ge je hofuc ho Rabesake.

HNYIMAKAN 37.

KE a löng ut Hezekia than me e ame
kia anyin je ûkhaû, me khavâ
ecmano ae gan nân, me dit ka hnyi uma
umö Iehova. 2 Ke e ame kunö Eliakima
at ame musö hnyaba, me Sebena at sihna-
limen, me wahingat a tavat bi hut, adre
ve khavâ ecmano ae gan nân, kö Isaia
perofeta nöku Amosa. 3 Ke ödrin e ha
kâu, ka habe, Walang hna ha hnö Hezekia,
ka habe, Bonginy vec, me û, me ûhaiko-
nguny bong ang: anyin a ûen a o ta je
wanakat, ke ba at ae hwege he ka hnokoâ.
4 Ame ne he ka löng ut la Iehova Kho-
ngom hofuc ho Rabesake, waleji a kunâ
hnen than Asuria a tuhan he ka haikongoâ
Khong ae möt, ke e ame he ka thawâ hofuc
ame löng Iehova Khongom: anyin a wale
hic dö hobi kâu ta je kolon. 5 Me ame o
lathnyabai Hezekia kö Isaia. 6 Ke ame
ha Isaia ködrin, ka habe, Öbun e he ka ha
helâng ka tuhöbun, ka habe, Walang hofuc
ho Iehova, ka habe, Ca he ka outen hofuc
u je löng, waleji hnen athnyabainy than
Asuria hna haikongu nya. 7 Wâ bi, oge
me he ka ip ke hanu eû hnyi hnyekon, me
e ame he ka löng ûthumetu me hmetu ka
hnyi iny hnyei; ke oge me he ka öta e ge
hele vat hnyi iny hnyei bi.
8 Me ame hmetu but Rabesake, me wà
a g' ame vat than Asuria me Libena: anyin
a e ame löng a g' ame he but ûheny Lakisa.
9 Ke e ame löng bongu Tiraka than Aithi-
ope, ka habe, E but ang ame he ka vat
möu. Ke a löng ut e, me e ame kunâ jo
ûthumetu kö Hezekia he ka ha, ka habe,
10 Walang hofuc öbun e he ka ha kö
Hezekia than Juda, ka habe, Ca he ka
iyawö u bi hnen Khongom wale u je laba-
geju kâu me ha, ka habe, Adre me ca he

ka hna Jerusalema ka hnyi hnyamen than
Asuria. 11 Wâ bi u je löng ut hna ânyâ
hnen than Asuria ka ta je hnyei hia, a
g' adre ti ohia bi: ke adre me kâmâu ka
omeli u. 12 Hawa, a hia but je khongon
je hnyei omeli ödra waleji a ohia hnen laka-
mök, waleji Gozana, me Karan, me Rezef,
me laku Edena hnyi Thalasa? 13 Ke
ewa tuhan Hamath, ke tuhan Arepada, ke
tuhan taun Sefaravaima, ke Hena, ke Iva?
14 Ke haba Hezekia ame kap tusi ûnyi
hnyi hnyamen je ûthumetu me ame aû:
me Hezekia ame he ka hnyi uma umö
Iehova, me e ame ulolo e hnyi hnyimakö
Iehova. 15 Ke haba Hezekia ame hic kö
Iehova, me ha, ka habe, 16 Iehova tuhan
sabaoth lö, Khongu Isaraela, ke at ame
laba wanben li kerubi, u thibi Khong, a
hake u ke, hnyi ta je dökhu hia eang
hmeledrany; u je op drany me hmeledrany.
17 Iehova lö, tā ju hnyikönyâm me löng;
Iehova lö, hmak dö me wâ; me löng ju
hofuc ho Saneribi, wale e ame ûkhûnöng he
ka haikongoâ Khong ae möt. 18 Iehova
lö, e hnathu, hnen je than Asuria hna öba
wan je hnyei me je idrin, 19 me adre hia
but khûâ je khongudrin ka hnyi meic:
anyin a ödrin ca je khong bi, ke so bi
huliwa anyin je hnyamen at, k' ödrin utö
me veto bi; anyin a wale adre ohi' ödrin.
20 Iehova lö, Khonguhmun, walang ang ö
u omeli öhmun dö ûnyi gan, me me khana
hnen je dökhu hia eang hmeledrany a u
thibi Iehova, a hake u ke.

21 Me haba Isaia nöku Amosa ame
ûkhûnöng kö Hezekia me ha, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova Khongu Isara-
ela ka habe, U je hic könya ga Saneribi
than Asuria, 22 awe, walang hofuc ho
Iehova ame ha gan, ka habe, A hûkötiö u
me hlumö u hnen hlu wale hlu Ziona; ke
ame nyinyikâ ban gam hnen hlu Jerusa-
lema. 23 U je haikongoâ me bi gan kö
ia? u je hongot göranyai kö ia ge hwâm
hofuc me bi gan ge li emâkâm? wale ka
Kabi Isaraela. 24 U je hia but haikongoâ
Than a deny je athnyabaem, me ha, ka
habe, O ge ölö hon je bucen hnyi ke keihen
Lebanona tha inya me anyik ta je kariota
ae se hia; ke oge me he ka sö but ta je
arasiny ae beû göranyai me je köpiny adre
ûca: ke oge me he ka o ka hnyi dok a
göranyin, hnyi hnyeuten adre belökâ. 25
Oge hia but khû an, ke haba li hnyeûcak
ame ohmö je wageweiny hia Aigupito.
26 Hawa, u je ca löng a oge ânyâ e kâû
adrem, ke oge mâdrâ e hnyi je bong a bân?
walang ang oge hia but ohwâdâ mu me he
ka öba je taun adre up haginy me me je ve
ta ûnyi. 27 Anyin a wale e ûhnyûkong
maniny tavat adre me labā e, ke ödra ot
me ame gâûdrin; ödra ûcû me hna önying,
me ûö ae ometu ae hât, me hna önying hon
ban uma, ke helâ me hnyei hwit ae tiga ca
metu. 28 Ke oge wâ but hnâm hna laba,
me hnam hna didrut, me didrö, me hnâm
hna hmönyin könya. 29 Can hnâm hna
hmönyin könya, ke ame o but ka hnyi li
hnyikönyök hnâm hna bi gan könya, me
oge me he bi nya ka inâ anyik otru hnyi
hnyingöiâm, me anyik fao hnyi li esongo-
dâm, ke oge me he ka ohmetu u hnyi
gethen u je o hnyin. 30 Ke walang ame
he ka haten köu: öbun e he ka han ûnyi
ame kû hwege hnyi huna ang, ke haba
hnyi huna a loiny öbun e he ka han ûnyi
ame kû hwaban e; ke haba hnyi huna a
kuniny, me öbun e he ka belök me menu,
me tā je hnyei vine me ijem je wan. 31 Ke
haba je kolon lap anyi Juda, tavat ae möt,
adre me he ka kû hmetu eû, me wa göra-
nyai. 32 Anyin ame he ka he ûheny
Jerusalema ta je kolon, k' ame he ka he
ûnyi hnyi bucen Ziona tavat adre me he
ka möt: ame he ka ânyâ e ge weny ae gan
ga Iehova tuhan sabaoth. 33 Anyin a
wale, walang hna ha hnö Iehova ge than
Asuria, ka habe, E ame ca he ka o ka hnyi
taun ang, me hlic fana hnyin, ke e ame ca
he ka hom bec me tot hnyi hnyimakan e,
me otilâ taben kânâ cicö e. 34 E ame he
ka hmetu hnyi gethen a o hnyin, k' ame ca
he ka o ka hnyi taun ang, ame ha Iehova.
35 Anyin a oge me he ka tuö taun ang me
omelö e gak bi, me ga Davita athnyabaik.

36 Me ame he but angela anyi Iehova
me kot hna hunuma anyin at Asuria, a
wan haded ke eite faiv thauzan: ke hnyi
ûen adre me vesâ hnyi hnyomakatu, me
wâ bi, adre mok hia ju. 37 Me ame todrö
Saneribi than Asuria me he, me laba hnyi
Nineve. 38 Ke e ame hic hnyi uma umö
Niseroka a khongon, me ame kot e ge
hele vat hnen li lakon jia Aderamelek me
Sarezera: ke ödru me kec ka hnyi hnyei
Ararata. Ke ame than biju Esar-adon a
nokon hwaban.

HNYIMAKAN 38.

KE haba hnyi ûen eling ame he but
Hezekia ka mok. Ke ame o kâu

Isaia perofeta nöku Amosa me ha kâu, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Chûneköu thö me ânyâm lap; anyin a u
me he but ang ka mok, ke u me ca he bi
ka möt. 2 Me Hezekia ame wia hnyi-
makan ka hnyi hnyeige uma, me hic kö
Iehova, 3 me ha, ka habe, Iehova lö, u na
he ju ka ûnykûme walang ang hnök hna
he hnathu hnyi hnyimâkâm me hnyok ae
wisa, ke ânyâ so hnyi hnyimâkâm. Ke
Hezekia ame tenge hwege. 4 Ke ame o
but hofuc ho Iehova kö Isaia, ka habe,
5 He thö me ha kö Hezekia, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova Khongu Davita
a kibâm, ka habe, Oge hia but löng hijâm
hic, me wâ ta je deköiâm: me wâ bi oge
me he ka bi hanen bongom je bong a fiftin
je huna. 6 Ke oge me he ka omeli u me
taun ang ûnyi hnyi hnyamen than Asuria:
ke oge me he ka bi singiny taun ang.
7 Ke walang haten köu ûnyi ga Iehova,
a g' ame he Iehova ka ânyâ ûnyi eang e
ame ha: 8 wâ bi, oge me he ka ohmeto
hmenon hnyi hon wacuat, waleji ame dit
hnyi haten seûnö anyi Ahaza, he ka hmetu-
hmetu ten je haten. Me ame hmetu seûnö
hnyi ten je haten waleji ame dit hnyin.

9 Tusi anyi Hezekia than Juda hnyi
anyin mok, ke ame möt hmetu hnyi hna
ûâ.

10 Oge me ha, ka habe, Hnyi jebigöiny
bonguk je bong oge me he ka he ka
hnyi homagöuleny erkemok:
Ke adre hûgûnö nya kolon je hunaik.
11 Haingök, Oge me ca he ka ō Ja, wale
Ja hnyi hnyei iny tavat ae möt:
Oge me ca he hmetu ka wâ at unyin
tavat adre me labā hmeledrany.
12 Adre oc anyik dö, ke adre hom ûnyi
gak helâ me uma mano umen at tuö
mamoe:
Oge hia but vhec anyik möt helâ me at
ame hwâwâ mano; e ame he ka subâ
degeci nya ûnyi hnyi hna tubuny:
U me he ka bi obiny gak hwân hnyi
lany ke ne o but hnyinghet.
13 Inya oge me hok hnyok ke ne o but
hnyi hnyomakatu; ke e ame thu je
jeiök hia helâ me liona:
U me he ka bi obiny könya hwân hnyi
lany ke ne o but hnyi lit.
14 Inya oge me fufuc helâ me wahalep me
âiâ,
Inya oge me tenge helâ me biny; e
hanenak ut li emakök anyin bwela
göranyai;
Iehova lö, iny vec, u na he ju ka sing
nya.
15 Ieû oge me he ka ha? e ame hia but
ha könya, ke e bi at ame ânyâ:
Oge me he ka omis he hnyi ta je hunaik
hia can vecin hnyekuk.
16 Than lö, ame möt at hnen ta je ûnyi
eling,
Ke e bi eû hnyin hia anyik möt:
Anyin a wale ö u osoi nya me omeli
nya.
17 Wâ bi, inya hnahic ut ûnyi hnyi vec ae
gan hmâ:
Ke u je hia but betenge ge hanuk me
omelö ûnyi hnyi monop ae bon;
Anyin a u je hia but khûâ hotom ai
anyik ta je hulö hia.
18 Anyin ame ca he erkemok ka oganö u,
e ca khana mok he ka haisoi u:
E ca khana tavat adre me dit ka hnyi
thop ka gejon ânyâm hnathu.
19 Ame he at ae möt ka oganö u, a at ae
möt, helâ me hnök hna ânyâ hnyi
bong ang:
Hamen kamen he ka omanenâ ânyâm
hnathu ka lakon.
20 Iehova ame tot he ka omeli nya:
Anyin a wale ate me he ka hai hwanyik
je khumöng tha e me je ûnyikhumöng
ae hu töiny.
Hnyi ta je bonginy anyita möt, hnyin
uma umö Iehova.

21 Ke haba Isaia ame hia but ha, ka
habe, E so adre me hom hmata a wan
meta, me ip hon ohuc hnân bubuny, me e
ame möt dö. 22 Ke a hia but minya ha
ga Hezekia, ka habe, Ieû haten a oge me
he ka he hnyi uma umö Iehova?

HNYIMAKAN 39.

HNYI ûen eling haba Merodaka-bala-
dana nöku Baladana, than Babu-
lona ame kunâ je tusi me je bwihlany kö
Hezekia; anyin ame löng ut a ga ne mokcu
ke a möt hmetu thö. 2 Me Hezekia ame
senyin ködrin, me omanenâ ködrin tang
omjehen, wale sileva me gol, me je utö ae
bo so, me wakaco ae so, me uma umen
omjehen vat hia, me ta je ûnyi hia eû hnyi
tang omjehen: e ba ke ûnyi hnyi umen
uma me hnyi dokhon dökhu hia a ca oma-
nenâ Hezekia ködrin. 3 Me haba Isaia
perofeta ame he kö Hezekia than me ha
kâu, ka habe, Ieû hna ha hnen tavat e?
ke ûhedrin ua köu? Me Hezekia ame thu

ka habe, Ĉhedrin hnyi hnyei ae sâkâû ka
o könya, wale Babulona. 4 Ke haingen,
ka habe, Ieû ödrin e hamâ hnyi umâm
uma? Ke Hezekia ame thu, ka habe,
Ödrin e hia but wâ ta je ûnyi hia thithö
hnyi umök uma: e ba ju ke omjehek oge
me ca omanenâ ködrin. 5 Me Isaia ame
ha kö Hezekia, ka habe, Löng ju hofuc ho
Iehova tuhan sabaoth. 6 Wâ bi, ame he
ka o ta je bong, me adre me he ka tha hom
Babulona ai ta je ûnyi hnyi umâm uma,
me ta je ûnyi a hip hnen lakâmâm ke ne o
but hnyi bong ang: ke ame he ka ba kolon
ame ha Iehova. 7 Ke haba ke je lakon
ame he ka o ûnyi gam, a je mâtrânâm,
adre me he ka hom dö; adre me he ka
hnân je eunuka hnyi hnyaban than Babu-
lona. 8 Haba Hezekia ame ha kö Isaia,
ka habe, E so hofuc ho Iehova wale u me
ha. Ke e ame ha minya, ka habe, Ame
he ka hu ûsoköu me hnathu hnyi bonguk
ta je bong.

HNYIMAKAN 40.

ÖTUBWELÂ ju öbun, otubwelâ ju
öbun lakeik, haingen Khongubun.
2 Ha thö hofuc ae kaukahwa kö Jerusa-
lema, ke hongot dö kâu a ga um dö bonginy
vec, ke adre hia but thang degecâ anyin
hulö; a hia but kap ûnyi ga Iehova hna
olo bi hwaban anyin ta je hulö hia.
3 Ifucin at ame hongot, ka habe, Pena-
pena th' öbun gethen de Iehova hnyi hnye-
buba, okhabalavâ hna cit gethen hobi kâu
Khonguta hnyi hnyei baga. 4 Adre me
he ka ogöranyâ ta je hnyigöuleny bucen
hia, ke adre me he ka ohnyikânâ ta je
bucen me ta je hut hia: ke adre me he ka
owisa ta je dok ae hwahwali, ke adre me
he ka othahonâ ta je dok ae ûjejöng: 5
ke adre me he ka omanenâ hmanenangi
Iehova, ke ame he ka tha wâ hnen tavat
hia thithö: anyin a ha hnen hnyimö Iehova.
6 Ifucin ke at ame ha, ka habe, Hongot
dö. Ke haingen ke at, ka habe, Oge me
he ka hongoti ieû? Hna önying tavat hia
thithö, ke helâ me vongon hnyot hmane-
nanginy: 7 ame meleca hna önying, ke
ame kölu vongon; anyin ame tûâ hon e
homenö Iehova: e hnathu a hna önying
tavat. 8 Hna önying ame meleca, ke
vongon ame kölu: ke tethmâ bi nyiele
balua hofuc hwan Khonguta.
9 At ame omanenâ ûthumetu ae so kö
Ziona lö, ölö thö ka hnyi bucen ae beû
göranу; at ame omanenâ ûthumetu ae so
kö Jerusalema lö, fuc hwege thö; fuc
hwege thö göranyai ca ot bi; ha thö ka je
tauniny Juda, ka habe, Wâ bi, Khongubun!
10 Wâ bi, ame he Than Iehova ka o helâ
me at ae man, k' ame he benyin ka musi
hobi kâu e bi: wâ bi, e unyin hwaban, ke
e hnyi hnyimakan hwaban anyin huliwa.
11 E ame he ka hān haleny hnahat mamoe
helâ me at tuö mamoe, e ame he ka hom
tilâ lakon mamoe hnyi li benyin, me köp
ödra hnyi ûlainy, me omi alen je hnyat
adre me ûasin.
12 Ia tuluto köiö hnyi thopiny hnyamen,
ke tuluto drany ge banyen, ke hitangen
hnyi tulut sesâiny hmeledrany, ke tuluto
ihmakiny ta je bucen, ke ta je hut bi hnyi
tulut? 13 Ie at a tuluto hanu Iehova, ke
ia obotkonginy me me ometâ e? 14 E
ame ûhnenamö me ia, me me nâ e, ke ûne
kâu hnyi gethen deny hna owisa, me nâ e
he ka khana wâhmakhmeto, me okhana e
hnyi gethen deny wâ ûnykûme? 15 Wâ
bi, haba je hnyei me helâ me ûkhulainy
baket, k' adre me ûnykûmi ödra me helâ
me kânâ hnyi ûnyi hnân tulut: wâ bi, e
ame kap göranyai je bomene helâ me ûnyi
ae ti ûhnyûkong hmönyin. 16 Ke ca ûcû
bi Lebanona hnân thong, ke ca ûcû bi ta
je menoiny hnân hudiny leû. 17 Haba ta
je hnyei hia, me helâke ba hnyi hnyima-
kan; ke ti ba me ba önyen hnyi ûnykû-
menen. 18 Awe, öbun e he ka öûco
Khong me ia? ke ewa ûhöûcû, m' öbun e
he ka öûco mē? 19 Haba at huliwa ame
oköiâ hnatheat, k' ame tube e ge gol hnen
at ame huliwan gol, k' ame le je tö sileva
hobi kâu e. 20 Ke haba at ae ba ta ûnyi,
me ame ûca ûö ame ca he ka amam bi; e
ame elâm hobi kâu bi ke at ae metâ huliwa
he ka penapena hnatheat a ûnyi ame ca he
ka bwebwet. 21 Hawa, e ca khan' öbun?
öbun e ca löng? k' adre ca thumetu öbun
ûnyi hnyi can? k' öbun e ca wâhmakhmeto
hwân hnyi hna bi taben hmeledrany? 22
E at ame laba hon wathelabainy hmele-
drany, ke helâ me ta je wahamon tavat
adre me labā e; at ame ulolo drany helâ
me imano, k' ame ulolo e me helâ me uma
mano adre me laba hnyin: 23 at ame
oûnyûkongo me öba je than; at ame wia
tavat owisa hmeledrany m' adre me ûnyi
baû bi. 24 Eke, adre me tiga ca te ödra,
k' adre me tiga ca könim ödra; eke e tiga
ca hu wân anyidra hnyiban eû hnyi kânâ;
me e ame tû' ödra, me adre me meleca thö,

ke haba weneû ame tûâ degeci ödra helâ
me thatûnyin hwit. 25 Ke öbun e he ka
öûcû nya me ia, m' oge me he ka tha ûcû
mē? ame ha At ae Kap. 26 Bwela th'
öbun göranyai, me wâ, ia op ta je ûnyi e,
ke ame su anyidra ta je dö hnyi ûseidra:
e ame ve hawâ ta je iödra hia thithö; ke
haba hnyi ûganiny maniny man, ke can
hwegien ae gan, me ame ca hia bi khaca.

27 Anyin a ieû gam Jekob u me ha, ke
u Isaraela u me fuc, ka habe, E iyong kö
Iehova dek gethen, ke a he but ûnyi ge
Khonguk hna owisa könya? 28 Hawa, e
ca khanö u? u me ca löng? a Khong nyiele
balua, a Iehova, at a op je can hmeledrany
e ame ca mat, me sēnyin; ca hnân bi wâ
anyin metâ. 29 E ame ha hwegien at ae
sēnyen, me ham gânâ hwege ka at ae ba
maniny. 30 Ke ame he je thöth ka mat
me sēnyin, ke ame he je wahidröu ka ta
but: 31 ke ame he tavat adre me haluba-
hing Iehova ka ohâtâ tang hwegiödra; adre
me he ka gâ göranyai ge je labenyidra helâ
me aeto; adre me he ka wadring, ke adre
me ca he ka mat; adre me he ka he, me ca
he bi ka sēnyin.

HNYIMAKAN 41.

TA je bomene lö, laba hnyibû ju hnyi
hnyimakök; ke ame he ta je hnyei
ka ohâtâ tang hwegeiödra: he but jem
ödra, m' adre me fuc dö: ate me he ka
ûkhacaköu me ûhnei. 2 Ia oâ ke at ûheny
jimeiö, waleji e ame hawâ ka hnyi li can
hnyi hwakecin ae wisa? e ame hna je hnyei
kâu, me otilâ he ka musi hon ta je than;
e ame hn' ödra ka hnyi anyin hele vat helâ
me sesâ, me ka anyin cafana helâ me je
thatûnyin hwit ame tûâ ang. 3 E ame
hnu hotudra, me he so; waleji hnyi gethen
e ame tiga ca vheno ge li can. 4 Ia mâdrâ
me ânyâ e, ame hawâ je dö ûnyi hnyi can?
Inya Iehova at a bân me biliny, inya thibi
e. 5 Haba je bomene adre me wâ me ot;
haba je can hmeledrany adre me öbubuny:
adre me hakekenyâ, me o. 6 Adre me
ûhadruoköu ödra ke at me ke at; ke adre
me ve ha ka je liamekeiny mödra, ka habe,
Hwege ju. 7 Ke haba at tretrau ûto ame
sihwegiâ at leû fao, ke haba at ame okha-
balavâ ge hama ame sihwegiâ at ame kot
taben huliwa a fao, me ha, ka habe, E so
hna leû veto hnân hûjâ: me e ame ohmâ e
ge je fao me me ca bwebwet.

8 Ke haba u Isaraela lö a athnyabaik,
ke Jekob at oge me ûca, mâtrâni Abera-
hama a hanök; 9 a u at oge me kât ûnyi
hnyi je can hmeledrany, ke hawâ ûnyi hnyi
je ke keihen e, ke ha köu, ka habe, U thibi
athnyabaik oge ûcö u ke ca hna degeci u;
10 awe, ca ot bi, anyin a tha inya möu;
ca hlohlo bi, anyin a inya Khongom: oge
me he ka ohwegiö u; eke, oge me he ka
hadruö u; eke, oge me he ka ci u ge hnya-
mök a metök ae wisa. 11 Wâ bi, adre me
he ka hmehma me hlohlo ödra hia thithö
adre me hmönyidra köu: ke haba tavat
adre me ivinö möu me adre me he ka helâ
me ba k' adre me he ka hia but. 12 U
me he ka elöm ödra, ke u me ca he ka ō
'dra, wale tavat adre me ivinö möu; k'
ame he ka helâ me ba me ûnyi baû bi tavat
adre me vat möu. 13 Anyin a inya Iehova
Khongom oge me he ka kat benyâm a me-
tâm, me ha köu, ka habe, Ca ot; oge me he
bi nya ka hadruö u. 14 Ca ot bi u Jekob a
waahnyöng, ke öbun tavat Isaraela; haingö
Iehova, ka habe, Oge me he ka hadruö u;
ke haba at ûhömeli u, me Kabi Isaraela.
15 Wâ bi, oge me he ka wiö u hnân huje
hwit ae so hwan a teb ûnyi ke hu nyon:
m' u me he ka kokot je bucen me me ûhny-
ûkong ju, ke u me he ka wia je hut me me
helâ me unen hwit. 16 U me he ka ulic
ödra, k' ame he ang ka tûâ degeci ödra, k'
ame he höu ka ovesei ödra: ke u me he ka
senyini Iehova, ke u me he ka hobâ Kabi
Isaraela. 17 Tavat adre me vec, ke ta je
theduoc, me adre me heleû köiö, me ba, ke
atgec dö ta je bohmödra ge beic; ke oge me
he bi nya Iehova ka thu ködra, oge me ca
he bi nya Khongu Isaraela ka hna degeci
ödra. 18 Oge me he ka oâ je-wagewe hon
je bucen ae ba leûnen, ke je hna pupua
köiö hnyi je hnyigoulen je bucen: oge me
he ka wia hnyebuba me me köiö, ke hnyei
ae hwahwacit me me je an ame pupua. 19
Oge me he ka tā ta je arasi hnyi hnyebuba,
ke je öhum, ke adasi, ke ûö hnân wakaco;
oge me he ka tha ip hnyi hnyei baga köp,
ke tidera, ke tasura: 20 m' adre me he ka
wâ me khan' ödra, me ûnykûme, me tha
wâ ûnykûme a ga ânyâ hnen benyi Iehova,
ke a op e hnen Kabi Isaraela.

21 Hö jem hnöbun hna ivinö, ame ha
Iehova; omanenâ thö hobun ta je hofuc ae
hwege, ame ha Tuhö Jekob. 22 E so adre
me he ka omanenâ, me thumetu öta ge ta
je ûnyi ame he ka kû: ha th' öbun ge
bongon ta je ûnyi kâû adrem, m' ate me
ûnykûme me wâ obiny ta je ûnyi e; ke

ame ne he ka omanenâ köta ta je ûnyi ame
he ka o. 23 Ûthumetu thö ge ta je ûnyi
ame he ka kû hnyi obiny, me me khan'
öhmun a öbun ta je khong: eke, ânyâ thö
so, ame ne kong, m' öhmun e he ka hlohlo,
me tha wâ bi e. 24 Wâ bi, öbun ti ba, ke
ti ba önyen anyibun huliwa: e ikiki at ame
ûc' öbun.

25 O ge hia but oâ ke at ûheny hnyi
hwadrö, ke e ame he jem; ke ûheny hnyi
hna o hnen seûnö, oge me oâ ke at ame
hawâ iök: e ame he ka je than helâ me
hna dâ dröu, ke helâ me at ame op kaia
ame ututo kânâ ae kece. 26 Ie at ame
haimemenâ e ûnyi hnyi can, me me khan'
öta thö? me kâû adrem m' ate me he ka
ha ka habe, E at ae wisa? eke, e ba at a
haimemenâ, eke, e ba at ame omanenâ, eke,
e ba at a löng höbun je hofuc. 27 Oge ma
bök ka ha kö Ziona, ka habe, Wâ bi, wâ bi
ödra; ke oge me he ka ham kö Jerusalema
at ame he ka hom ûthumetu ae so. 28
Ke oge me wâ, ke ba at, ke ba at ha bon-
gon unyidra, ke oge me hnei ödra, ke ba at
ae khana thu ge ke hofuc. 29 Wâ bi, ödra
hia, e ûnyi baû me ba önyen anyidra je
huliwa: ang thibi, me monu but anyidra
ta je hnatheat adre oköiâ.

HNYIMAKAN 42.

WÂ bi ang athnyabaik, at o ge me
cö; ûcanök, ame senyin kâu hnye-
kuk: oge hia but ip hanuk hon e; e ame
he ka oâ hna owisa ka je Ethen. 2 E ame
ca he ka ha hwegiâ, me fuc göranyai, k'
ame ca he ka olöngâ ifucin eû hnyi gethen.
3 E ame ca he ka thu hlowe ame hmetru,
ke ame ca he bi ka ume wakunenu ame
ven: e ame he ka oâ hna owisa hoton hna-
thu. 4 E ame ca he ka sēnyin me ngâ,
ke ne o but e ame he ka ip hna owisa eang
hmeledrany; ke ame he ta je bomene ka
halubahingen anyin hnanyibu. 5 Walang
hna ha hnö Iehova a Khong, at a op drany,
me ulolo e; at a olauâ hmeledrany me ta
je ûnyi ame kû hnyin; at a ham homenâ
ka tavat hia thithö hon e, ke hanu ka tavat
adre me vheno e: 6 haba inya Iehova, oge
hia but hawo u hnyi wisa, ke oge me he ka
kât benyâm, me tuö u, me hnö u hnân
ûhihinyköu me tavat hnân melaminy ta je
Ethen; 7 he ka obwela je ecmak ae wadröu,
he ka hom but at adre me ca ûnyi hnyi
uma ceat, ke tavat adre me laba hnyi mene-
kholom ûnyi hnyi dok adre cö 'dra hnyin.
8 Inya Iehova, wale iök: ke oge me ca he
ka ham anyik hmanenang ka ke at, ke hna
oganö nya bi ka ta je idola. 9 Wa bi, a
hwâdâ thö ta je ûnyi a bân, ke inya oge
me omanenâ ta je ûnyi ae teb ûnyi: ke
oge me bök ka omanenâ köbun, ke tiga ca
kû ta je ûnyi e.

10 Hai thö kö Iehova khumöng ae
teb ûnyi, ke hna ogânâ e ûnyi hnyi can
hmeledrany; öbun tavat öbun e ut hnyi
köiöai, ke unöngötiny e, ke je bomene, ke
ta je aten. 11 E so ame fuc göranyai hnye-
buba me je tauniny, a je taun ae ûhnyû-
kong ame labā at Kedara; e so ame khum-
öng tavat a aten Sela, e so adre me he ka
hongot ethö hon bucen. 12 E so adre me
he ka hna hmanenang kö Iehova, me oma-
nenâ hna ogânâ e hnyi je bomene. 13 Ame
he Iehova ka he helâ me at ae hwege; e
ame he ka oâ tang hwege helâ me taben
vat: e ame he ka kuku, eke, e ame he ka
hongot göranyai; e ame he ka hwege hon
je iwahnaihmiöny mō. 14 E beû but hnök
hna laba hnyibu; oge hia but laba wia me
hokhnyokâ: ke walang ang oge me he ka
kuku helâ me momo ame hnokoâ; oge me
he ka mâng me momokhon. 15 Oge me he
ka öba wan je bucen me je hut, ke omeleca
anyidra ta je khölak; ke oge me he ka wia
ta je wagewe me me je bomene bi, ke oge
me he ka ohmö je an. 16 Ke oge me he
ka hom ta je wadröu hnyi gethen ae ca
khan' ödra; me su ödra hnyi je gethen ae
ca khan' ödra: ke oge me he ka wia mene-
kholom hnân lany bi hnyi hnyimaködra,
ke owisa je dok ae hwahwali. Wale ta
je ûnyi oge me he ka ânyâ hobi ködra,
ke oge me ca he bi ka hn' ödra. 17 Ke
adre me he ka ohmetu ödra, m' adre me he
ka hmehma, tavat adre me labageju ka ta
je idola, tavat adre me ha ka je hnatheat
adre oköiâ, ka habe, Öbun je khonguhmun.

18 Löng ju, öbun ta je wejiji; bwela but,
me me wâ thö, öbun ta je wadröu. 19 Ie
wadröu, wale athnyabaik? me ie wejiji helâ
me anyik ûthumetu oge me kunâ? ie wadröu
helâ ma at ame ûsoköu mönya? ke wadröu
helâ me athnyabai Iehova? 20 E se hia
ta je ûnyi u je wâ, me ca vheno bi; adre
khöng ut li hnyikönyen, ke e ame ca löng
bi. 21 Ame so kö Iehova hnyi anyin hwa-
kecin ae wisa, he ka ogânâ hnanyibu, me
ohmanenangâ e. 22 Ke hnyei adre hûgû-
nâ me söh hnyei ang; ke adre nuc ödra
hia thithö hnyi je thop, ke adre ikhöl' ödra
hnyi je uma ceat: ödra a tavat hnân hûgû-

nâ, ke ba at ame tubi ödra; me hnân söh,
ke ba at ame ha, ka habe, Ham hmetu but.
23 Ia gabun ame he ka tevehlöng ûnyi
ang? me tä hnyikönyen me löng hobi kâu
nyiele? 24 Ia hnö Jekob m' adre me söh,
me Isaraela ka tavat venöu? hawa, ca hnö
Iehova? waleji at ate me ânyâ hulö kâu,
ke adre me höcö he ka vheno deny je
gethen, ke khaca adre me ca löng bi anyin
ta je hnanyibu. 25 Anyin a wale e ame
hingâlâ hudra ûganiny anyin hmönyin, me
ihwegien anyin vat; ke e ame vâc e igigilö
e, ke e ca khana bi; ke ame hlâ e, ke e
ame ca ûnykûme bi.

HNYIMAKAN 43.

KE walang ang, walang hna ha hnö
Iehova at a up u Jekob, me at a huli-
wön u Isaraela, ka habe, Ca ot bi, anyin a
oge hia but ûcö ânyâm möt; oge hia but
hawâ iâm, anyin a atök ut u. 2 U ka he
ka hanyâûâ je köiö, me oge me he ka tha
inya möu; me je wagewe, adre me ca he ka
khutukhaûö u: u ka he ka he wanben
meic, ame ca he ka thung u; k' ame ca he
bâhlân ka möt unyâm. 3 Anyin a inya
Iehova Khongom, Kabi Isaraela, at ame
omeli u; oge hia but ham Aigupito hnân
hwaban melâm, ke Aithiope me Teba hnân
hwabâm. 4 Anyin a u oûnykûmik, me
hmanenang, me hnök hna betenge gan;
awe, oge me he ka ham tavat hnân hwabâm,
me je hnyei hwaban melâm. 5 Ca ot bi,
anyin a tha inya möu: oge me he ka hom
ta je mâtrânâm ûheny jimeiö, me ûkhaca-
köuö u ûheny jimeû; 6 oge me he ka ha
ka ke keihen hwadrö, ka habe, Hna but;
ke ka ke keihen hwaiöu, Ca behânâ bi;
hom but lakuk obaga ûhedra sâkâû, ke
lakuk wahlu ûnyi hnyi je can hmeledrany;
7 haba ödra hia adre ip hudra iök, waleji oge
me op hnân oganö nya; me inya at a huli-
wön ödra; eke, oge hia but up ödra. 8
Hö jem tavat ae wadröu ke hu ecmak, ke
tavat ae wejiji ke hu hnyiköny. 9 Ûkha-
caköuâ thö ta je hnyei hia, me ame he tavat
ka ûkhacaköu: ie at gadra ame he ka haime-
menâ e, me omanenâ köta ta je ûnyi a bân?
hamödra he ka hawâ tavat ohnatho, m'
adre me he ka ohnathu ödra: ke adre me
ne he ka löng me ha, ka habe, E hnathu.
10 Öbun tavat ohnathu nya, haingö Iehova,
ke athnyabaik waleji oge me ûca: me me
khan' öbun me labageju könya, me wâ
ûnykûme a inya thibi; e ba ke Khong a
ban ke bilik bi, ke haba khaca, me ba ke
at hnyi hwabök. 11 Inya thibi Iehova,
ke ba ju ke at ûhömeli, ke hake inya ke.
12 Oge hia but haimemenâ, ke oge hia but
omelö, ke oge hia but omanenâ, ke tiga ba
khong kanyua unyibun: anyin a wale hai-
ngö Iehova, öbun tavat ohnathu nya, a inya
thibi Khong. 13 Eke, inya but ling ke
tiga ba bong; ke ba at ae khana he ka
hûgûnâ ûnyi hnyi hnyamök: inya oge me he
ka huliwa, ke ie at ame he ka bi ovheliny.
14 Walang hna ha hnö Iehova at omeli
öbun, a Kabi Isaraela, ka habe, Can gabun,
oge me he ka ûkhûnöng Babulona ai, ke
oge me he ka hum ödra hia thithö a je bâ,
wale at Kaledia, adre me tabâ je hu adre
me senyin hnyin. 15 Inya Iehova, Kabi-
bun, at a Up Isaraela, ke Tuhöbun. 16
Walang hna ha hnö Iehova at ame bi gethen
hnyi köiö, k' ame bi deny gethen hnyi
wanben köiö ae gan; 17 at ame hom je
kariota me je hors, me utbavat me tang
hwege; adre me tha mokut ju, k' adre me
ca he ka tot hmetu bi; e hi' ödra but, k'
adre me mok ut helâ me wakunenu: 18
haingen, ke habe, Ca ûnykûme bi ta je ûnyi
a bân, ke ca hnyok bi ka ta je ûnyi kâû
adrem. 19 Wâ bi, oge me he ka ânyâ
ûnyi a teb ûnyi; k' ame he ka kû walang
ang; ame ca he ka khan' öbun e? Oge me
he ka bi gethen hnyi hnyebuba, me bi
wagewe hnyi hnyei baga. 20 Ke ame he
ka oganö nya hnen je menoiny hnyot, je
luko me je iaena: anyin oge me oâ köiö
hnyi hnyebuba, me je wagewe hnyi dok ae
hnyei baga, he ka habelen lakeik waleji oge
ûca: 21 waleji tavat oge me op hobi könya
bi, m' adre me he ka oganö nya.' 22 Ke
so bi u je ca hawo nya, Jekob; ke u je
katebu könya Isaraela. 23 U je ca hom
könya halem ta je nak meno a je hudiny
leû; ke u je ca oganö nya ge ânyâm ta je
hut. Oge ca ohmakö u ge ta je hut, me
osënyini u ge ta je ûö ae bo so. 24 U je
ca ûcû ûö ae hnebwia hobi könya hwaban
mone, ke u je ca osekuni nya ge pipikheny-
ainy ânyâm ta je hut: ke u je hia but
ohmaki nya ge ânyâm ta je hulö, u je hia
but osënyini nya ge hwakecâm ae kong.
25 Inya, inya thibi at ame kot degecâ
hnâm ta je hna hanyâûâ cak bi; ke oge me
ca he ka ûnykûme ânyâm ta je hulö. 26
Oûnykûmi nya thö; ate me he ka tha
ûhneiköu: ha thö hnâm hna ivinö, m' adre
me he ka haiwisai u. 27 Ame ânyâ hulö
hnen kâmâm a bân, ke ame ûkhin fuc

mönya ânyâm je ûthumetu. 28 Anyin a
wale oge me he ka okongoâ je tuhan dok
ae kap, me hnö Jekob ka hnaûhangö, ke
Isaraela hnâu haikongoâ.

HNYIMAKAN 44.

KE walang ang löng ju, Jekob athnya-
baik; ke Isaraela waleji oge ûca: 2
walang hna ha hnö Iehova at a huliwön u,
at a up u hwân hnyi hnyekon hinyâm, at ame
he ka hadruo u, ame ha, ka habe, Ca ot bi,
Jekob a athnyabaik; me u Jesuruna, waleji
oge ûca. 3 Anyin oge me he ka hingâlâ
köiö hon at ame beic, me je wagewe hon
dok ae hwahwacit: oge me he ka hingâlâ
hanuk hon je mâtrânâm, me hnahicik hon
tavat adre me o ûnyi gam: 4 ke adre me
he ka tha kû me hna önying, helâ me je
garaba hnyi baten je wagewe. 5 Ame he
ke at ka ha ka habe, Inya atö Iehova; ke
ame he ke at ka hwenyi ien bi hoton iö
Jekob; ke ame he ke at ka sihnalimen ge
hnyamen hobi kö Iehova, me hwenyi ien
boton iö Isaraela.

6 Walang hna ha hnö Iehova, Tubö Isa-
raela, me at ûco anyin möt, wale Iehova tu-
han sabaoth: inya ang at a bân, me a biliny;
ke ba ju ke Khong ke inya thibi. 7 Ke ia
ame he ka hongot helâ mönya, me haime-
menâ, me penapena hobi könya, hwân hnyi
hnök hna ip tavat kâû adrem? ke so adre
me he ka haimemenâ ta je ûnyi ame he ka o,
me ta je ûnyi ame he ka aat dö. 8 Ca ot
bi, ke ca öbubuny bi: hawa oge ca haime-
menâ köu ehac, me omanenâ köu? ke öbun
tavat ohnathu nya. Hawa, e hu ke Khong
minya ju ke inya thibi? eke e ba ke Kic;
e ca khanö nya khaca. 9 E ûnyi baû hia
tavat adre me bi hnatheat; ke ba troban
anyidra ta je ûnyi adre me hnyok kâu: ke
ame ca bwele tavat adre me ohnathu ödra,
ke ca khan' ödra bi; m' adre me he ka
hmehma but. 10 Ie at ame tibet ke khong,
me oköiâ ke hnatheat ae ba troban? 11
Wâ bi, ame he ka hmehma je lawaeny hia;
ke je at, tavat adre me huliwan: e so adre
me oûkhacaköu ödra hia, e so adre me ûti-
tilen; adre me he bi ka ot, adre me he ka
tha hmehma. 12 Haba at leû fao e ame
ânyâ giwa, me huliwan hnyi walep, me
kokot e ge je hama, me huliwan e ge benyin
ae hwege: eke, e ame mekihnânem, me
ame ba hwegien; e ame ca ijem köiö me e
ame sēnyin dut. 13 Haba at ame tretrau
utö ame lelö tulut; e ame bi hnalimen e
ge pensel; e ame tibet e ge je omelö, ke e
ame tuluto e ge je kompas, ke e ame ânyâ
öûco e me at, hoton hmainy at, me me laba
hnyin uma. 14 E ame sö hobi kâu e je
arasi, me hok tireza, me wajo, me onâkâ
khaca hobi kâu e hnyi je ûöiny hnyot: e
ame tā köp, ke ame he we ka ökûâ e. 15
Ke ame he ka le e hnen at; ke e ame hom
hanen hnân hlök; eke, e ame vâc e, me le
falawa: eke, e ame thekhong, me khudrung
kâu; e ame bi hnatheat, me ta ju hnyi
hnyimakan. 16 Ke hnyiban e, e ame vâc
hnyi meic; ke ke hnyiban hnân leû uth-
meno me han, me me sekon dö: eke e ame
hlök me ha, ka habe, Awe, oge mage
thö, oge löng dö meic: 17 ke haba kolon,
e ame bi khong kâu, hnân anyin idola: e
ame ta kâu me khudrung, me hic kâu, me
ha, ka habe, Omeli nya thö; anyin a u
khonguk. 18 E ca khan' ödra, ke adre me
ca wâ ûnykûme: anyin a e ame omûko je
emaködra, m' adre me ca bwela bi; me je
hnyekudra m' adre me ca wâhmakhmeto.
19 Ke ba at ame ûnykûme hnyi hnyekon,
ke ba metâ me wâhmakhmeto me me he ka
ha, ka habe, Oge hia but vâc ke hnyiban
hnyi meic; eke, oge hia but le falawa hon
walepiny ke hnyiban; oge hia but leû meno
me han: ke hawa, oge me he bi ka bi ûnyi
ae ikiki hnyi kolon? hawa, oge me he ka
khudrung ju ka hnyiban ûö? 20 E ame
han dröu: k' ame omono e ge hnyok adre
iyawö, me me ca khana he ka omelö hanon
me ha, ka habe, Hawa, e ba thoi hnyi hnyam
a metök?

21 Jekob lö, ûnykûme ta je ûnyi e, ke
u Isaraela, anyin a u athnyabaik: oge me
up u, ke u athnyabaik: Isaraela lö, oge
me ca he ka hnying u. 22 Oge hia but
kot degecâ hnâm ta je hna hanyâûâ helâ
me ûlâ ae khöt, me ânyâm ta je hulö helâ
me ûlâ: hmetu ju könya, anyin a oge hia
but ûcû u. 23 Drany lö, khumöng dö,
anyin a ânyâ e Iehova; je hnyikânâiny
hmeledrany lö, hongot senyin dö; öbun je
bucen lö, ie khumöng dö göranyai, ke hnyot
minya, ke ta je ûö hia hnyin e: anyin a hia
but Iehova ûcû Jekob, ke e ame he ka
ogânâ e bi hnyi Isaraela.

24 Walang hna ha hnö Iehova, at a ûcû
u, ke at a up u hwân hnyi hnyekon hinyâm:
inya Iehova at a op ta je ûnyi hia; at a
hake ulolo drany; at thibi a olauâ hmele-
drany; ie at unyik? 25 inya at ame oûnyi-
baûâ je haten anyin tavat ae thoi, me
omono tavat bi khong; me ohmeto tavat

ae metâ, me omono anyidra wâhmakhmeto:
26 at ame ohnathoâ hofuc hwan athnya-
bainy, me ohwâdâ hna ûhnenamö hnen
anyin je metâ; at ame ha ge Jerusalema,
ka kabe, Adre me he ka labā e; haingen
ge je tauniny Juda, ka habe, Adre me he
ka up veto, ke oge me he ka otilâ hmeto je
hudrei: 27 at ame ha ka dok ae dit, ka
habe, Hme but, ke oge me he ka ohwahwa-
citâ ânyâm je wagewe: 28 at ame ha ga
Koreso, ka habe, At tuö mamoe hobi könya,
e ame he ka ânyâ hia: e ame he bi ka ha
ge Jerusalema, ka habe, Adre me he ka up
vetoiny; e ame he ka ha ge uma kap, ka
habe, adre me ke ka bi trobâm.

HNYIMAKAN 45.

WALANG hna ha hnö Iehova kö
Koreso, a at e ame hû, at oge me
kât hnyamen a metân he ka hom ûhnyû-
kongoâ je hnyei hnyi hnyimakan, ke oge
me he ka thang wen hnyin je than; he ka
khöng je hlinginy hnyi hnyimakan, k' adre
me ca he ka hlöng je homagöule; 2 oge
me he ka bök hnyi hnyimâkâm he ka okha-
balavâ je dok ae ûjejöng: oge me he ka
tho amamâ je hlinginy bras, ke subâ degecâ
je ohmâiny fao: 3 ke oge me he ka ham
köu je omejeûiny menekholom, me je tang
omjeû adre ikhâlâ hnyi je dok ae iyong, me
me khanö u a inya Iehova Khongu Isaraela,
at ame ha iâm. 4 Oge hia but ha iâm, ga
Jekob a athnyabaik, ke ga Isaraela hnök
hna ûca: oge hia but ham köu iâm ke ca
khanö u bi inya. 5 Inya Iehova, ke ba
ju ke at; ke ba ju ke Khong, ke hake inya
ke: oge me he ka oweikâ hnyâm, ke ca
khanö u bi nya: 6 me me khan' ödra hwân
hnyi hna o hnen seûnö, me ûnyi jimeû, ae
ba ju ke at, ke hake inya thibi: inya
Iehova ke ba ju ke at. 7 Oge me op lany
ke oâ lit; oge me ânyâ ûsoköu, ke oâ hulö;
inya Iehova at ame ânyâ ta je ûnyi hia
thithö eling.

8 Ta ju, öbun je drany ûnyi ethö, ke so
ame he je ûlâ ka hingâlâ jem hwakecin ae
wisa: e so ame he hmeledrany ka memang,
me owa but möt, me tha oâ hwakecin ae
wisa; inya Iehova at a op e.

9 Ekölö ge at ame iwatretra me at a op
e! a ec kaia unyin ta je ec kaia eang hme-
ledrany! hawa, ame he kânâ ae kece ka ha
ka at a op e, ka habe, Ieû u me op? ke
hawa, ame he ûnyi u je huliwan ka ha, ka
habe, E ba li hnyamen? 10 Ekölö ge at
ame ha ka kamen, ka habe, Ieû u je hnoko?
ame ne ha ka momo, ka habe, U je hnokoâ
ieû? 11 Walang hna ha hnö Iehova Kabi
Isaraela, at a op e, ka habe, Hnei nya thö
ge ta je ûnyi ame he ka o; ke hûna thö
könya ge lakuk, me huliwa anyin li hnya-
mök. 12 Oge hia but ânyâ hmeledrany me
op tavat adre me labā e: oge me ulolo
drany ge li hnyamök, ke oge musö ta je
ûnyi hia hnyin e. 13 Oge hia but oâ at e
hnyi wisa, ke oge me he ka owisa deny je
gethen hia, e ame he ka op anyik taun, me
hna ta je atök a je hwenbâ, ke ca ge hwa-
ban ke ca ge bwihlany, ame ha Iehova
tuhan sabaoth.

14 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Haba troban huliwa hnyi Aigupito, me je
omjeûiny Aithiope hnân ûcû, me at Seba,
tavat ae beû, adre me he ka hum ödra köu,
me me ânyâm; adre me he ka he hotom;
adre me he ka he ke tiga c' ödra ge je tö
a fao: ke adre me he ka iyâû köu, me khöu
köu me ha, ka habe, E hnathu e bi Khong
unyâm; ke ba ju ke at, ke ba ke Khong.
15 E hnathu u Khong ame ikhölö, Khongu
Isaraela, at ûhömeli. 16 Adre me he hia
thithö ka hmehma me hlohlo: adre me he
ka he me tha monumonu, tavat adre me bi
idola. 17 Ke adre me he ka omeli Isaraela
unyi Iehova hnyi möt ame ca ba balua:
öbun e ca he ka hmehma me hlohlo nyiele
balua.

18 Anyin a walang hna ha hnö Iehova
at a op drany; e thibi Khong; at ame
ânyâ hmeledrany me op e; e ame otethmâ
e, k' ame ca op baûâ e, e ame mâdrâ e me
me labā e: haingen, ka habe, Inya Iehova
ka ba ju ke at. 19 Oge me ca ha ikhâlâ
hnyi dok a menekholominy hnyei; oge me
ca ha ka je mâtrâni Jekob, ka habe, Elâm
baûö nya thö: inya Iehova at ame ha wisa,
oge me haimemenâ ta je ûnyi ae ûcû. 20
Ûkhacaköu thö ke ai öbun; tha hakekenyâ
ju, öbun tavat öbun e kec möt ûnyi hnyi
je hnyei: e ca hu metâ gadra adre me hom
tilâ ûtöiny anyidra je idola, me hic ka
khong ae ca khana he ka omelö. 21 Hai-
memenâ thö, ke hakekenyâ thö; eke, e so
adre me tha ûhnenamö: ia omanenâ e hwân
kâû adrem? ia haimemenâ e hwân kâû
ehac? hawa, ca hnök Iehova? ke ba ju ke
Khong, ke hake inya ke; Khong ae wisa
me at ûhömeli; ke ba ju ke at, ke inya
thibi. 22 Bwele ju jem könya m' adre me
he ka omeli öbun, öbun hia thithö je can
hmeledrany: anyin a inya thibi Khong ke

ba minya ju ke at. 23 Oge hia but khe-
manyin gak bi, ame he but hofuc ûnyi
hnyi hnyimök hnyi wisa, ke ame ca he bi
ka hmetu a g' adre me he hia ka cibouca
könya, ke ame he ta je hnyem hia thithö
ka khemanyin gak. 24 Ame he ka ha
könya ke at, ka habe, E hu but gak thibi
ûnyi ga Iehova wisa me hwege: ame he ka
o tavat kâu, ke adre me he ka hmehma,
waleji tavat adre me hmönyidra kâu. 25
Adre me he ka haiwisa ta je mâtrâni
Isaraela bia thithö unyi Iehova, ke adre
me he ka hobâ.

HNYIMAKAN 46.

BEL ame iyâû, Nebo ame he nom; e bi
hon je meno anyidra je idola, ke hon
je meno ae hnam; e hmak anyibun je hok
ka ta je meno, k' adre sēnyin dut. 2 Adre
me he nom, k' adre me tha iyâû; e ca khan'
ödra he ka hauden hok, k' adre me he but
a g' adre me bâ.
3 Ling nya ju lap anyi Jekob, me je
kolon hia lap anyi Isaraela, tavat adre me
hom til' ödra ûnyi hnyi hna hnokoâ, tavat
adre me kap til' ödra ûnyi hnyi hnyok:
4 ke inya thibi e, ke ne o but öbun e
hingat ut, ke oge me he ka kap til' öbun
ke ne o but öbun e hûen dut: oge hia but
op me oge me he ka kap; eke, oge me he
ka kap me omelö. 5 Öbun e he ka ûhöûcû
nya ke oûcû nya me ia, ke tuluti nya
me inye ûcû me ia? 6 Haba tavat adre
me hingâlâ gol ûnyi hnyi tang, ke tuluto
sileva hnyi tulut, me adre me hawâ at
ame huliwan gol, me e ame ânyâ e me
me khong; adre me ta ju hnyikânâi,
eke, adre me khudrung. 7 Adre me va-
dren e hon abenyidra, k' adre me hom tilâ
e, me ip e hnyi hnen, ke e ame tot; k' ame
ca he bi ûnyi hnyi hnen: eke, ame he at
ka tenge kâu, ke e ca khana he ka thu, me
omelö e ûnyi hnyi anyin hmak.
8 Ûnykûme thö e öbun, ke hnyok baga
thö: tavat hanyâûâ lö, ûnykûme hmetu e.
9 Ûnykûme ju ta je ûnyi waleji a bân:
anyin a inya Khong, ke ba minya ju; inya
Khong, ke ba at ae ûcû mönya; 10 at ame
haimemenâ obiny ûnyi hnyi can, ke ame
ha ehac ta je ûnyi a ödra, tiga ca ânyâ bi;
k' ame ha, ka habe, Ame he ka tethmâ
anyik musi, ke oge me he bi nya ka ânyâ
hia wek: 11 at ame hawâ meno ame gâ ae
behan ûheny jimeiö, ûheny hnyi hnyei ae
sâkâû, waleji at oge me ûsabö mē; eke, oge
hia but ha, me oge me he ka ohwâdâ e;
oge hia but ip hnyi hnyekuk, me oge me
he bi ka ânyâ. 12 Ling nya ju, öbun
tavat ae hnyok baga, tavat adre me ûsâkâûö
me wisa: 13 oge me hakekenyâ anyik
wisa, e ame ca he ka ûsâkâûö, ke ame ca
he ka bec ûhömeli ûnyi gak; ke oge me he
ka ip hnyi Ziona ûhömeli hobi kö Isaraela
hmanenangik.

HNYIMAKAN 47.

UTUT, ke laba ju hnyi sesâ, u hlu
Babulona; laba ju eû hnyi kânâ
ke ba but theron, u hlu anyin at Kaledaia:
anyin adre me ca he hmetu ka haiö u a u
menyik me mita. 2 Hom dö li veto hnân
oamamâ me khenyö falawa: ip ju ûnyi
hnân tube hnyimâkâm, kia degecâ but
baten khaûâm, omanenâ ju cam, vheno thö
je wagewe. 3 Ame he ka manen ânyâm
hmehma, eke, adre me he ka wâ unyâm:
oge me he ka bi hwaban, oge me ca he ka
betenge ge ke at. 4 At ame ûcû melita,
Iehova tuhan sabaoth ien, wale Kabi Isa-
raela. 5 Hlu nokon at Kaledaia lö, laba
hnyibû ju, ke he thö ka hnyi dok ae lit:
anyin adre me ca he hmetu ka hawo u
momo thaniny je dokhu. 6 Oge me hmö-
nyik ka lakeik, oge me okongoâ ik hnyei
me hn' ödra ka hnyi hnyamâm: e ba hmö-
nyin betenge u je ânyâ ködra; u je ti
ohmâkâ ânyâm hna ûhûkâlâköuâ hon
wahingat. 7 Ke u je ha, ka habe, Oge
me he bala ka than momo; ke u je ca
ûnykûme ta je ûnyi eling eû hnyi hnyekom,
u je ca ûnykûme ge obiny ta je ûnyi e.
8 Ke walang ang, löng ju ang, u at ame
labö hnu hoton je senyin, at ame laba khöt-
kic, at ame ha eû hnyi hnyekon, ka habe,
Inya thibi, ke ba ju ke at; oge me ca he
ka laba helâ me safac, ke haba khaca oge
me ca he ka wâ ba nokon: 9 ke so bi ame
he ka o köu li ûnyi ang helâ me thuthuba-
decmak hnyi bong a khaca, wale ba nokon,
me ba âiân: ame he ka ti o köu, eja ke ne
u je ne osehia bala ânyâm je bibihwakecin,
me osehia bi khong. 10 Anyin a u je hia
but labageju ka ânyâm je hulö; u je ha, ka
habe, E ba at ame ō nya; ame omono u
hnen ânyâm metâ me ânyâm wâhmakhmeto:
ke u je ha eû hnyi hnyekom, ka habe, Inya
thibi, ke ba minya ju ke at. 11 Anyin a
wale ame he ka o köu ûnyi ae kong, ke
u me ca he ka wâ deny ame he ka o hnyin:
ke ame he ka o köu ûokonguny ke ca khanö

x

u he ka önua: ke ame he ka ie o köu
hnaûhangö ke ca khanö u bi. 12 Todrö
walang ang me ânyâm ta je bibihwakecin,
me hnâm hna osehia bi khong, wale u je
huliwa hnyin hwân k' u tiga wanakat;
ame ne khanö u he ka bi troban, ame ne he
ka tom. 13 U at ae sēnyin ge ânyâm je
ûhnenamö ae se hia: e so ame he tavat
adre me khenâ drany, ke tavat adre tuö je
okhû, ke tavat wâ tremângâ je tehi, he ka
tot me omeli u ûnyi hnyi ta je ûnyi ame he
ka o köu. 14 Wâ bi adre me he ka helâ
me thatûnyin hwit; k' ame he meic ka
thong degeci ödra; k' adre me ca he ka
omeli ödra ûnyi hnyi maniny bâhlân; k'
ame ca helâ me walep hnân hlok, ke meic
adre laba hnyi hnyimakan. 15 Adre me
he ka helâe köu ta je ûnyi waleji u je hia
but huliwa hnyin: haba tavat adre me ûcû
omjeû unyâm hwân ke u tiga wanakat me
adre me he ka ve he but hnyi dedra je
gethen; ke ba bi at ame he ka omeli u.

HNYIMAKAN 48.

LAP anyi Jekob lö, löng ju ang, öbun
tavat adre hwenyi iödra hoton iö
Isaraela, a tavat adre me o but ûnyi hnyi
je köien Juda; a tavat adre me khemanyin
hnyi iö Iehova, me ha ge Khongon Isaraela,
ke ca hnathu bi me wisa. 2 Anyin a adre
me ka haw' ödra a hanen taun ae kap, ke
adre me ka laba kece ka Khongu Isaraela;
Iehova tuhan sabaoth ien. 3 Oge me bök
ka ha ta je hofuc kâû adrem: eke, ame he
but ûnyi hnyi hnyimök, me oge me oma-
nenâ: oge me ie ânyâ, me adre me ohwâdâ
bi. 4 E khanö nya a u at ûjöng, ke töiny
fao nyem, ke bras barem; 5 anyin a wale,
oge hia but haimemenâ e köu ûnyi adrem;
oge me omanenâ köu ke tiga ca hwâdâ but:
wâ u nye he ka ha, ka habe, Hnen anyik
idola hna ânyâ, ke hnen anyik hnatheat, ke
anyik hnatheat adre me oköiâ hna hûna
ködra. 6 U je hia but löng; wâ ju ta je
ûnyi hia e; ke hawa gabun, öbun e ca he
bi ka haimemenâ e? hwân hnyi ûen ang
oge hia but omanenâ köu ta je ûnyi ae teb
ûnyi, waleji ta je ûnyi ae iyong, ae ca
khanö u. 7 Adre op ta je ûnyi e walang
ang, ke ca ehac; ke e hia bong ang u je ca
löng ta je ûnyi e; wâ u nye ha, ka habe,
Wâ bi, e khanö nya ta je ûnyi e. 8 Eke,
u je ca löng; eke, e ca khatö u, eke, adre
ca khöng li hnyikönyâm hwân ehac: anyin
ae khanö nya a u at iyawö gan hmâ, ke u
at hanyâûâ hwân hnyi hnyekon hinyâm.
9 Can iök bi, oge me he ka obecâ anyik
hmönyin, ke can hna oganö nya oge me he
ka hokhnyok gam, m' o ge me ca he ka
subâ degeçi u. 10 Wâ bi, oge hia but
cubic u, ke ca helâ me sileva; oge ûcö u
hnyi hna meicin seda. 11 Gak, gak bi,
oge me he ka ûnyâ e; anyin a ieû adre me
he ka haikongoâ iök? ke oge me ca he ka
ham anyik hmanenang ka ke at.

12 Ling nya ju Jekob me Isaraela waleji
oge ûca: inya thibi; inya ang at a bân,
ke inya minya ang at a biliny. 13 Eke,
hnen hnyamök hna bi taben hmeledrany,
ke hnen hnyamök a metök hna ulolo je
drany: oge me hawâ ta je ûnyi e, me adre
me tha tot. 14 Ûkhacaköu th' öbun hia
thithö me löng; ie at gadra ame haime-
menâ ta je ûnyi e? Iehova ame betenge
gan, e ame he ka ânyâ weny ka Babulona,
ke ame he benyin ka e hon at Kaledaia.
15 Inya, inya at ame ha; eke, oge hia but
hawâ e: oge hia but hom e, ke e ame bi
sot hnyi deny bi gethen. 16 Hok ju jem
könya, löng ju ang; oge ca fuc hnyi dok
ae iyong hwân hnyi can; hnyi ûen eji,
inya ling: ke walang ang Iehova Than
ame kunö nya, me hanon. 17 Walang
hna ha hnö Iehova at ame ûcû melâm,
Kabi Isaraela: Inya Iehova Khongom, at
ame nö u he ka hu troban, at ame su u
hnyi gethen u me he ka vheno. 18 Na-
kaem, u je ne löng anyik ta je hnanyibu!
me me helâ me wagewe ânyâm hnahic, ke
helâ me je waköiöiny köiö hwakecâm ae
wisa: 19 ke helâ me öny ta je mâtrânâm,
ke haba wan hnyekom me helâ me ûseiny
je waöny: adre me ca he ka subâ degecâ
me ohia ien hnyi hnyimakök.

20 He but ûheny Babulona, kec d' öbun
ge at Kaledaia; haimemenâ thö ge hwan
khumöng, thumeto ju e, ha ju e ke ne o
but hnyi can hmeledrany: ha thö, ka habe,
A hia but Iehova ûcû melen athnyabainy
a Jekob. 21 Ke adre me ca beic hnyi ûen
e ame su ödra hnyi hnyebuba: e ame oà
köiö ûnyi hnyi kic hobi ködra: k' ame sö
kic me ame patrutrua but köiö. 22 Haingö
Iehova, ka habe, E ba hnahic ge tavat ae
kong.

HNYIMAKAN 49.

LING nya ju öbun je bomene; ke
tevehlöng ju öbun ta je hnyei
ae sâkâû: Iehova ame ha iök ûnyi hnyi
hnyok; k' ame ha iök ûnyi hnyi hnyeku

bai: 2 ke e ame ânyâ hnyimök me me
helâ me hele vat ae so hwan, e ame ikhölö
nya hnyi hmenon hnyamen; ke e ame wiö
nya m' inya fana ae hadröngöc, e ame
ikhölö nya hnyi tangen anyin fana: 3 ke
e ame ha könya, ka habe, U thibi athny-
abaik; a Isaraela, at oge me he ka hma-
nenang gan. 4 Ke haingök, ka habe, Oge
hia but huliwa baû, ke a dit ut hwegiök,
ke ba troban ke ûnyi baû bi: ke so bi, e
hnathu, hamö Iehova he ka owisa könya,
ke e unyin Khonguk hwabök bi. 5 Ke
walang ang ame ha Iehova, at a up nya
ûnyi hnyi hnyok m' inya athnyabainy, he
ka ohmetu Jekob kâu, me me ûkhacaköu
hmetu Isaraela unyin: (anyin a inya at
adre ogânâ hnyi hnyimakö Iehova, ke haba
Khonguk me wale tang hwegiök :) 6 eke,
haingen, ka habe, E ti hâhâ a u me he ka
bi athnyabaik he ka ogöranyâ je tribu anyi
Jekob, ke ohâtâ hmetu hnyat adre tuö a at
Isaraela: me oge me he bi minya he ka
hnö u hnân melaminy ta je Ethen, ke
hnân anyik ûhömeli ka hnyi can hmele-
drany. 7 Walang hna ha hnö Iehova, at
ame ûcû meli Isaraela, wale Kabiny, kâu a
at ame hûkhötiâ hnen tavat, ke u at ame
bi athnyabainy tavat musi, ka habe, Ame
he je than ka wâ me tot; k' ame he lakon
than ka khudrung; can bi Iehova ae hna-
thu, wale Kabi Isaraela at a ûcö u. 8 Wa-
lang hna ha hnö Iehova, ka habe, Oge me
thu köu hnyi ûen ae ûcû, ke oge me hadruö
u hnyi bonginy möt: ke oge me he bi nya
ka tuö u, me hnö u hnân ûhihinyköu me
tavat, he ka ogöranyâ hnyei, me olab' ödra
hnyi hnyei ae ba aten: 9 me ha ka tavat
adre ca, ka habe, Didrut öbun; ke ködra
hnyi dok ae lit, ka habe, Omanen' öbun ju.
Adre me he ka han hnyi je gethen, me han
tot hnyi je dok hia ae görany. 10 Adre
me ca he ka mekihnânem me beic; ke ame
ca he ka li ödra kahwa, me seûnö: anyin
ame he at a betenge gadra ka hum ödra,
me su ödra ka hnyi an ame pupua. 11 Ke
oge me he ka wia anyik je bucen hia hnân
gethen, ke adre me he ka ögoranyâ anyik
je hna cit gethen. 12 Wâ bi, ame he ka
o tavat ang ûhedra sâkâû: ke wâ bi, tavat
ang ûhedra hnyi hwadrö, me ûhedra jimeû;
ke tavat ang ûhedra hnyi hnyei Sinim.
13 Je drany lö, khumöng dö; hmeledrany
lö, senyin dö; je bucen lö, ie khumöng dö
göranyai: anyin a Iehova ame otubwelâ
lakeiny, me e ame he ka betenge ge anyin
tavat adre me oveci ödra.
14 Ke haingen Ziona, ka habe, A hia
but Iehova digic nya, ke a hnying nya but
Than. 15 Hawa, ame he mono ka hnying
nokon ame asen, me me ca he ka betenge
ge onyen hnyekon? eke, e khan' ödra he ka
hnying, ke so bi oge me ca he ka hnying u.
16 Wâ bi, oge hia but khavi hnalimâm
hnyi li hnyamök; e bala bi hnyi hnyima-
kök ta je bahebetâm. 17 Ame mweimwei
je lakom; ame he ka he but unyâm tavat
adre me okongu u me tavat adre me ohiö
u. 18 Bwela thö göranyai li emâkâm me
wâ igigilö: ödra hia thithö ang adre me
ûkhacaköu, me he jem köu. Haingö Iehova,
Kia inya, ke e hnathu, u me he ka hum
ödra hia me me khaûâm me hnân theibâm,
me hnân oweikö u, helâ me hlu ame he ka
faipoipo. 19 Ke haba je dok unyâm ae ba
hnyin wan, ke je dok ae ba hnyin tavat, ke
em adre hia but okongoâ, me e hnathu,
ame he ka hnek em walang ang ge tavat
adre me he ka labā, ke adre me he ka
ösâkâû ödra waleji adre me ohiö u. 20 Ame
he lakem waleji u je tenge gadra, ka ha
bi hnyi li hnyikönyâm, ka habe, E hnek
könya hnen: ö u ha hnök m' inye he ka
labā. 21 Ke u me he ka ha eû hnyi hnye-
kom, ka habe, Ia hnöku ödra ang könya
anyin oge hia but tenge ge imekiny lakuk,
me hake laba, a at adre obâ ke he monu?
ke ia hat hnyat ang? Wâ bi, iny khaca
thibi; ke haba hnyat ang, me ûhedra ua?
22 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Oge me he ka hai hnyamök ka ta je hnyei,
ke oge me he ka otilâ anyik boudila ka
tavat: ke adre me he ka hom jem lakom
obaga hnyi je ûlaidra, ke vadren lakom
wahlu. 23 Ke ame he je than ka hat
ödra hobi köu, ke je momo than ka ûhalin:
adre me he ka nom hnyikânâi köu, me
drem sesâiny li cam; ke ame he ka khanö
u a inya Iehova, k' adre me ca he bi ka
hmehma, a tavat adre me halubahing nya.
24 Hawa, adre me he ka hûgûnâ je hna
söh unyin at ae hwege, me omelö je bâ
waleji adre me hom hoton hnanyibu?
25 Ke so bi, walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, Adre me he ka hûgûnâ je bâ
unyin tavat ae hwege, ke adre me he ka
hna but hna söh hnen tavat ae hwege
hnyimen: anyin a oge me he ka ivinö me
at ame ivinö möu, ke oge me he ka omelö
ta je lakom. 26 Ke oge me he bi nya ka
hān tavat ge hing vidra a ödra adre me
oveci u; k' adre me he ka monu ge hing
drödra bi, helâke me hnen waina ae hne-

bwia: ke ame he tavat hia ka khan' ödra a inya Iehova, at ame omeli u, me at ame ûcû melâm, a Man mani Jekob.

HNYIMAKAN 50.

WALANG hna ha hnö Iehova, ka habe, Ewa tusiny thang faipoipo ge hinyöbun, waleji oge me degec e kâu? ke ewa at oge hia but ûcû öbun kâu unyin tavat oge me hom gufa gadra? Wâ bi, can hwakecibun ae kong adre ûcû öbun, k' adre me degec hinyöbun can hnöbun hna
hanyâûâ. 2 Ieû can a e ba at hnyi ûen oge me o hnyin? ke oge me hongot ke ba at ame ieû? Hawa, e okhulit hnyamök me ca khanö nya he ka omelö? ke ba but manik man he ka hûgûnâ? Wâ bi, hnyi hnök hna thawâ oge me omada köiö, me wia je wagewe me me hnyebuba bi: ame bokong ut haledra je wâ anyin ae ba köiö,
ke adre mok ut ge beic. 3 Oge me tube drany ge menekholom, me khavâ e ge mano ae gan nân.
4 Haba Than Iehova ame hia but ham könya bohmen at ûne, me me khanö nya he ka sihwegiâ at ae sēnyin ge hofuc: e ame ûöhmak hnyi je hnyomakatu, e ame ohmâkâ hnyikönyök he ka löng helâ me
tavat ûne. 5 Haba Than Iehova ame khöng li hnyikönyök, ke oge me ca ûkhin
fuc, ke oge me ca he hmetu. 6 Oge me hna juk ka tavat ûkûc, me li wahicök ka tavat adre me hnimö je leûnen: oge me ca ikhâlâ hnyimakök ge hmehma me ûhangöji.
7 Ke ame he Than Iehova ka hadruo nya; anyin a wale ame ca kong hnyekuk: anyin a wale oge me ânyâ hnyimakök helâ me oût, ke e khanö nya but a oge me ca he
ka hmehma. 8 E hakekeny jut at ame haiwisö nya; ie at ame he ka ivinö mönya? ötu me he ka tha todrö: ie at ama tot
könya? e so e ame he jem könya. 9 Wâ bi, ame he Than Iehova ka hadruo nya; ie at ame he ka haikongu nya? wâ bi adre me he hia thithö ka amam helâ me ûkhaû; ame he walelaba ka ön ödra.
10 Ia gabun ame outö Iehova, at ame löng ifucin athnyabainy? haba at ame he hnyi menekholom ke ba melam gan, e so e ame labageju ka iö Iehova, me fāt ka
Khongon. 11 Wâ bi, öbun hia thithö tavat öbun e hû meic, öbun e igigili öbun bi ge je okûnû: vheno thö melaminy hlögubun meic me je okûnû öbun e vâc. Öbun e he ka hu ûnyi gak; wale öbun e he ka mokut hnyi hlöuhlöu.

HNYIMAKAN 51.

LING nya ju öbun tavat öbun e hnu hoton wisa, tavat öbun e elöm Iehova: wâ ju kic adre sub' öbun ûnyi hnyin, me hwanumen thop adre hiny öbun
hnyin. 2 Wâ thö kamöbun a Aberahama, me Sara at a hnöku öbun: anyin oge hawâ e ke tiga khaca, ke oge me ohnahicâ me
osehia e. 3 Anyin ame hia but Iehova otubweli Ziona; e ame hia but otubwelâ je dok hia thithö unyin ae ba wan, me wia hnyebubainy me me ûcû me Edena, me iny hnyei baga me me helâ me hna belök hnö Iehova; adre me he ka wâ hnyin e senyin me hobâ, me ole, me hwan khumöng.
4 Lakeik lö, ling nya ju; ik hnyei lö, tevehlöng ju könya: anyin ame he ka he but ûheny unyik hnanyibu, ke oge me he ka ip hnök hna owisa hnân melaminy ta je
hnyei. 5 E hakekeny jut hwakecin ae wisa, a he but anyik ûhömeli, ke ame he li benyik ka owisa ta je hnyei; ke ame he ta je bomene ka halubahing nya, me labageju ka hnyi benyik. 6 Bwele thö göranyai ka hnyi drany, ke wâ ju hmeledrany eû: anyin ame he ka didrut drany helâ me hai, k' ame he ka amam hmeledrany helâ me ûkhaû, k' ame he tavat adre me labā e ka mok helâe: ke ame he ka e balua bi anyik ûhömeli, k' adre me ca he ka ohia hwakecik ae wisa.
7 Ling nya ju öbun tavat ae khan' öbun wisa, tavat ae hu anyik hnanyibu eû hnyi hnyekudra; ca he ju öbun ka outen hna haikongu öbun ge at, ke ca gāubun ge
hnödra hna hlum' obun. 8 Anyin ame he bi walelaba ka ön ödra helâ me ûkhaû, k' ame he bi waahnyöng ka ön ödra helâ me leûnen mamoe: k' ame he ka e balua bi hwakecik ae wisa, ke anyik ûhömeli ke ne o but hnyi ta je dö hia.
9 Hmak dö, hmak dö, hnyamö Iehova, khavâ ju tang hwege; hmak dö helâji me hnyi ta je bong kâû adrem, wale ta je dö a bân. Hawa, ca u at ame sö omomonu Rahaba me kot tanimo? 10 Hawa, ca u at ame ohmö köiö wale köiö ae dit hmönyin; at ame wia dok ae dit hnyi köiö me hnân gethen bi me me vheno hnen tavat adre ûco melidra? 11 Ke ame he ka hmetu tavat a bi hwaban melidra hnö Iehova, me o hnyi Ziona me hwan khumöng; k' ame

he ka e bi hon ta je bödra senyin a nyiele
balua: adre me he ka senyin me hobâ, k'
ame he ka hia hlöuhlöu me mâng.

12 Inya, inya at ame otubweli öbun: u
ia, at ame outen at ame he ka mok, ke
nokon at adre me he ka wia me me ûcû me
hna önying: 13 ke u me hnying Iehova bi
At a up u, at ame ulolo drany k' ame bi
taben hmeledrany; ke u me labö outen
hnyi ta je bong hia can wathethöt anyin
at ûöveci, hnyi ûen e ame penapena he ka
ohia? ke e but ua hmönyin anyin at ûöveci?
14 Adre me he ka ie thang at bâ adre ca;
ke e ame ca he ka mokcu me dit ka hnyi
thop, ke ame ca he ka ba an jeû. 15 Anyin
a inya Iehova Khongom at ame oâ je
waköiöiny köiö me ame mea but: haba ien,
me Iehova tuhan sabaoth. 16 Ke oge hia
but ip hok ta je hofuc hnyi hnyimâm, me
tubi u hnyi hmenon hnyamök, m' oge me
he ka ohmâ drany me bi taben hmeledrany,
me ha kö Ziona, ka habe, U ik hnyei.

17 Jerusalema lö, hmak dö, hmak dö,
todrö, at ame ic ûnyi hnyi beli Iehova wale
kaiainy anyin hmönyin; u je hia but ijem
önyen kaiainy ta tot, me ijehmö e. 18 E
ba at ame he ka su tilâ e wale unyin je
lakon hia e ame hnokoâ; ke ba at ame hom
hnyamen wale unyin je lakon hia e ame
hat. 19 Walang li ûnyi ame o köu; ie at
ame he ka tenge gam? habe, e ba at, me
hnaûhangö, me hmiâ, me hele vat; oge ma
kâmâu he ka otubweli u. 20 Ame ta but
je lakom, adre me mokut hnyi je hna saû
hia hnyi gethen, helâ me gotiny hnyot ame
hnok hnyi ert; adre unöngötö ge hmönyin
anyi Iehova, wale hna thawâ hnen Khon-
gom. 21 Anyin a wale, löng ju ang, u at
adre ovecâ, me at he monu ke ca hnen
waina: 22 walang hna ha hnen Tuhâm, a
Iehova, a Khongom, at ame ivinöâ lakeiny,
ka habe, Wâ bi, oge hia but hom ûnyi hnyi
hnyamâm kaiainy ta tot; me u me ca he
hmetu ka ijem e: 23 ke oge me he ka ip
e hnyi hnyamen tavat adre me oveci u;
waleji tavat adre me hia but ha köu, ka
habe, Nom ju m' öhmun e he ka he but
hom: ke u je hia but ham jom hnân hing
kânâ, ke helâ me gethen, ka tavat adre me
vheno.

HNYIMAKAN 52.

HMAK dö, hmak dö, Ziona, khavâ thö
tang hwegiâm; Jerusalema lö,
taun ae kap, khavâ ju khaûâm a je ûkhaû
ae hmanenang: anyin ame ca he hmetu ka
o köu at adre ca peretomon, me ikiki.
2 Jijingö u but ûnyi hnyi sesâ; Jerusa-
lema lö, todrö, laba thö: thang ut hna ca
nyem hluiny Ziona at a bâ.

3 Anyin a walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, adre ûcû öbun ke ûnyi baû bi;
ke adre me he ka ûcû öbun hmetu ke ca
bi hwaban bi ge mone. 4 Anyin a walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Haba
lakeik a bân adre me he Aigupito ai he ka
laba eling: ke haba tavat Asuria adre me
oveci ödra ke ba can. 5 Ke walang ang,
haingö Iehova, oge ma ânyâ ieû eang,
anyin adre hom bâûâ lakeik? ame kuku
tavat adre me musi ödra, haingö Iehova,
ke adre me haikongoâ iök hnyi je bong hia
thibut. 6 Anyin a wale, ame he lakeik ka
khan' ödra iök: anyin a wale, ame he ka
khan' ödra hnyi bong eling a inya at ame
ha; wâ bi inya.

7 E so hmönyin hon je bucen li can at
ame hom ûthumetu ae so, at ame haime-
menâ ûsoköu, at ame hom ûthumetu ae
kese, at ame haimemenâ ûhömeli; at ame
ha kö Ziona, ka habe, Ame musi Khon-
gom! 8 Ifucin tavat tue unyâm! adre
me hongot göranyai, adre me tha khu-
möng; anyin adre me he ka wâ, me iohnyi-
maköu, hnyi hnö Iehova hna ohmetu Ziona.
9 Ie tha hongot senyin dö göranyai, öbun
je dok ae ba wan hnyi Jerusalema: anyin
a hia but Iehova otubwelâ lakeiny, e ame
ûcû meli Jerusalema. 10 A hia but
Iehova vhec ûkhaûen benyin ae kap hnyi
hnyimakan je hnyei hia; ke ame he je can
hmeledrany hia ka wâ ûhömeli anyin
Khonguta. 11 He thö, he th' öbun, he
but ûhebun e, ca kâlâ bi ûnyi ae ikiki; he
but ûnyi hnyi hnyin e; e so e kalaöt ut
öbun, tavat öbun e kap tilâ je kaia anyi
Iehova. 12 Anyin a öbun e ca he ka he
logot, ke öbun e ca he ka kec duöng;
anyin ame he Iehova ka bân hnyi hnyi-
maköbun; k' ame he Khongu Isaraela ka
he hotubun.

13 Wâ bi, ame he athnyabaik ka ânyâ
ûnyi ae metâ, adre me he ka ogöranyâ e,
me obeönua e, me e ame he ka görany
hmönyin. 14 Ödra se hia adre me ûth-
mâhmâ gam, (adre okongoâ gan hmâ hnyi-
makan hon hnyimakan tavat hia, ke unyin,
hon unyin tavat,) 15 helâe e ame he ka
dukâiâ je hnyei ae se hia; ame he ta je than
ka laba hum gan: anyin adre me he ka wâ
ûnyi adre me tiga ca thumetu ödra gan; ke

adre me he ka wâ ûnykûme ûnyi adre me
tiga ca löng.

HNYIMAKAN 53.

IE at a kap anyihmun ûthumetu? k'
adre hia but omanenâ kö ia benyi
Iehova? 2 Anyin a e ame kû tot hnyi
hnyimakan helâ me bâtân, ke helâ me wân
ûnyi hnyi kânâ ae atgec: e ba anyin
hmanenang, ke ba meciny; ke ate me wâ
e, me ba hmanenang gan m' ate me he ka
weta. 3 E hûkötiânen tavat, k' adre me
hna degecâ e; e at ae vec, ke at ae khana
hlöuhlöu: ke adre me hûkötiâ e helâ me at
ame he tavat ka ikhâlâ je hnyimaködra
gan, k' ate me ca oûnyihnathoâ e.

4 E hnathu e ame hia but vadren anyita
ta je hlöuhlöu, ke hom tilâ anyita ta je
vec: ke ate me ûnykûme e a g' adre hom
oûhnyûkongoâ, a g' ame kot e ge Khong,
k' adre ovecâ. 5 Ke so bi e ame aat dö
can hnöta ta je hna hanyâûâ, k' adre me
khaû e can hwakecita ae kong: adre me ip
hon e je hna kot m' ate me hnahic bi, ke
öta metu but can hna khuâ hnân. 6 Öta
hia thithö ate me hia but he monu helâ me
je mamoe; ate me ve saû ka hnyi je
gethen, ke haba Iehova ame ip hon e anyita
ta je hulö hia thithö.

7 Adre me ovecâ e, ke e ame ka hok-
hnyokâ, k' ame ca khöng hnyimen bi;
adre me lelö e helâ me nokon mamoe adre
me hom he ka hlingâ, ke helâ me mamoe
ame laba hnyibû hnyi hnyimakan tavat
subâ leûnen; eke, e ame ca khöng hnyi-
men. 8 Adre me hom e ûnyi hnyi hna ovecâ
me hna ûhnei; ke ewa at bi hnyi anyin dö
ame ûnykûme a g' adre subâ degecâ e ûnyi
hnyi hnyei iny tavat ae möt? adre me kot
e can je hna hanyâûâ hnen lakeik. 9 Ke
adre me penapena anyin erkemok unyin
tavat ae kong, ke ame mok bi unyin tavat
adre tren omjeû; ke so bi e ba hnyikongon,
ke ba iyawö hnyi hnyimen.

10 Ke so bi e ûcû kö Iehova he ka thu
hwetö e; e ame hia but ohlöuhlöuâ e: ke u
ka he ka hudo e hnân hudiny hulö, me e
ame he ka wâ je mâtrân, e ame he ka
osehia bongon je bong, ke haba we Iehova
ame he ka sot unyin. 11 E ame he ka wâ
ivecin hanon me sekunâ: k' ame he athnya-
baik ae wisa ka owisa tavat ae se hia ge
hnen hna wâhmakhmeto: ke e ame he ka
vadren anyidra ta je hulö. 12 Anyin a
wale, oge me he ka khene jekhon me tavat
ae beönua, ke e ame he ka tha khenâ je
hna söh me tavat ae hwege: anyin a e ame
hingâlâ anyin möt ka mok, ke adre me tha
lelö e me tavat hanyâûâ: ke so bi e ame
vadren hulö anyin tavat ae se hia, k' ame
khöûâ tavat hanyâûâ.

HNYIMAKAN 54.

KHUMÖNG dö, u momo toûnyi at ame
ca hnokoâ; ke ie khumöng dö
göranyai, ke hongot senyin dö momo ame
ca vec hnyekom: anyin ae se hia lakon
tavat laba baû hon lakon tavat ae hu
laöiödra, haingö Iehova. 2 Ogânâ but
umâm uma mano, ke so adre me he bi ka
ulili mano singiny hnyabam; ca behânâ:
öbeûâ but ânyâm je tö, ke ohmâ ju ânyâm
je ohmâiny tö. 3 Anyin a u me he ka
lau hnyi ke keihen metâ me me; ke ame
he je mâtrânâm ka hu je hnyei, me labā je
taun ae ba wan. 4 Ca ot bi; anyin a u
me ca he ka hmehma: ke ca hlohlo bi;
anyin adre me ca he ka ohmehmai u:
anyin a u me he ka hnying hmehma waleji
u ka tiga ûhnyûkong, ke u me ca he bi ka
ûnykûme hna ohmehmai u waleji u tiga
safac. 5 Anyin a âiâm bi at a up u:
haba ien, me Iehova tuhan sabaoth: ke
haba at a ûcû melâm, me Kabi Isaraela;
adre me he ka hawâ e me Khongon hmele-
drany hia thithö. 6 Anyin a hia but
Iehova hawo u helâ me momo adre me
degec ke hlöuhlöu hnyok, ke helâ me momo
adre hom ke hlu, k' adre obâ degecâ,
haingen Khongom. 7 Ke oge hia but hna
degeci u hnyi ong ûen ae ûhnyûkong; ke
oge me he ka köp u hmetu hnyi tang
betenge ae gan. 8 Hnyi wathethöt ae
bahihingölö oge me ikhâlâ hnyimakök
gam helâ me thuthubadecmak; ke oge me
he ka betenge gam ge betenge a nyiele
balua, haingö Iehova at a omeli u. 9 An-
yin ae ûcû könya ûnyi ang me uoû unyi
Noa; anyin a helâ me hnök hna khemanyin
a g' ame ca he uoû ga Noa ka tube hmele
drany, helâe oge hia but khemanyin a oge
me ca he ka hmönyin hmetu köu, me
thawo u. 10 Anyin ame he ka hia ta je
bucen, ke ame he ka bwebwet je hut; ke
ame ca he bi ka hia anyik betenge unyâm,
ke ame ca he ka hom degecâ hnök hna
ûhihinyköu ge ûsoköu, haingö Iehova at
ame betenge gam.

11 At ae vec lö, a tûâ weneû, ke adre ca
otubwelâ, wâ bi, oge me he ka ohmâ ânyâm

je veto hnyi je ve makan, me bi tabâm ge
je safairo. 12 Ke oge me he ka ânyâ ta
je baitoâm ge je veto ae dra vec, me je
homagöulem ge je veto a bereketh, me je
hnyigöulâm hia ge je veto ae kese. 13 Ke
ame he Iehova ka nâ lakom hia; ke ame
he ka gan hnahic anyin lakom. 14 Adre
me he ka otethmö u hnyi hwakecin ae
wisa: me u me he ka laba sâkâu ge seda,
anyin u me ca he ka ot; me laba sâkâû me
öbubuny, anyin a e ame ca he bi ka o köu.
15 Eja ke ne adre ne ûkhacaköu, ke ca
ûnyi bi gak: haba tavat adre me ûkha-
caköu he ka vat möu, adre me he bi ka ta,
can bi u. 16 Wâ bi, oge hia but op at leû
fao wale ame tûâ je walep hnyi meic, at
ame hom je omjehen huliwa; ke oge hia
but op at ame sei he ka ohia. 17 E ba
ûnyi adre ânyâ hnân vat möu ame he ka
ton; ke haba ta je bohmen hia thithö
tavat adre me he ka tot ka ivinö möu hnyi
hna owisa, u me he ka haikongoâ. Wale
jekhon je athnyabai Iehova, me hwakecidra
ae wisa ûnyi gak, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 55.

EÖBUN hia tavat ae beic lö, ai öbun
ka hnyi je an, ke at ae ba mone;
ai öbûn, ûco ju, ke an ju; eke, ai öbun ûco
ju waina me debai, ke ca ge mone bi, ke ca
ge hwaban. 2 Ieû gabun öbun e ham mone
hwaban ûnyi a ca jeû? ke anyibun huliwa
hwaban ûnyi ame ca osekunâ? long wia ju
könya, ke an ju ûnyi ae so, ke ame he je
hnyekubun ka senyinâ ûnyi ae pipikhenya.
3 Tevehlöng ju, ke ai öbun könya; löng ju
me me möt je hanubun: ke oge me he ka
ânyâ ûhihinyköu möbun a nyiele balua, wale
tang betenge ae hnathu unyi Davita. 4 Wâ
bi, oge hia but otilá e hnân at ohnathoâ ka
tavat, ke homakan, ke at musi ka tavat.
5 Wâ bi, u me he ka hawâ hnyei ae ca
khanö u, k' ame he ka wadring hotom tavat
ae ca khanö u bi, ûnyi ga Iehova a Khon-
gom, me Kabi Isaraela; anyin a e ame hia
but oganö u.
6 Elöm Iehova th' öbun, e me tiga ûen
he ka wâ e, hawâ thö e, e me tiga hake-
keny: 7 e so ame he at ae kong ka degec
hwakecin, ke so ame he at ae monu ka degec
ta je ûnykûmenen: ke so e ame hmetu kö
Iehova me me he ka betenge gan; ke so e
ame hmetn ka Khonguta, anyin a e ame
he ka ti kot degecâ hia. 8 Ke haba ta je
ûnykûmenök, me ca ta je ûnykûmenöbun
bi, ke haba debun je gethen, me ca dek bi,
haingö Iehova. 9 Anyin ae görany drany
hon hmeledrany, helâe dek ta je gethen ae
görany hmönyin hon debun je gethen, ke
ta je ûnykûmenök ae görany hmönyin hon
ta je ûnykûmenöbun. 10 Anyin ame ta
we me kiona ûnyi hnyi drany, k' ame ca
hmetu bi ka hnyin, k' ame okhubitâ kânâ,
me öwa e me ovhöngâ e, me ame ham je
hatong ka at ame tã, ke jeû ka at ame han;
11 ke ame he ka helâe hok hofuc wale ame
he but ûnyi hnyi hnyimök: a g' ame ca he
ka hmetu baû könya, ke so bi, ame he ka
ânyâ wek, k' ame he bi ka aat hnyi ûnyi
oge me kunâ e ka hnyin. 12 Anyin a
öbun e he ka didrut hnyi senyin, ke adre
me he ka lili öbun ge hnahic: ame he ta je
bucen me ta je hut ka ie khumöng dö hnyi
hnyimaköbun, ke ame he je ûöiny hnyot
hia ka khöûkhöû hnyam. 13 Ame he ka
kû köp hwaban watetaföcö, ke ame he ka
kû adasi hwaban iwadekong: ke e ame he
ka hnân ien kö Iehova, me hnân haten
nyiele balua, ke adre me ca he ka subâ
degecâ.

HNYIMAKAN 56.

WALANG hna ha hnö Iehova, ka
habe, Vheno thö ûnyi ae ûcû, ke
ânyâ thö ûnyi ae wisa: anyin ae hakekeny
jut he ka o anyik ûhömeli, me he ka oma-
nenâ anyik wisa. 2 Hnahic hnen at ame
ânyâ e, me nokon at ame kât hmâ e; at ame
tuö sabath, me ca okongoâ e, me at ame tuö
hnyamen me me ca ânyâ bi hulö. 3 Ke
haba khaca, e so ame ca he atkanyua, at
ame hia but ûkhacaköu kö Iehova ka ha,
ka habe, E hnathu ame he Iehova ka obö
nya ûnyi hnyi iny hnyei: ke haba khaca,
e so ame ca he eunuka ka ha, ka habe, Wâ
bi, inya ang ûö ae mada. 4 Anyin a wa-
lang hna ha hnö Iehova Tuhan ta je eunuka,
tavat adre me tuö anyik je sabath, me ûca
ta je ûnyi oge me senyinâ, me kât hmâ
anyik ûhihinyköu, ka habe; 5 Oge me he
ka ham ködra hnyi umök uma me hnyi
hnyin hna up hagik hak ke haten, me
ien ae so, hon lakudra a wainda me wahlu;
oge me he ka ham ködra ien ae tethmâ, wale
adre me ca he bi ka subâ degecâ. 6 Ke
haba ta je atkanyua minya, tavat adre me
ûkhacaköu kö Iehova, he ka bi athnya-
bainy, me hnyok ka iö Iehova, me bi
huliwa kâu, ödra hia thithö adre me tuö
sabath me ca okongoâ, me kât hmâ anyik

ûhihinyköu; 7 oge me he ka hom tavat
eling ka hnyi anyik bucen ae kap, me
osenyini ödra hnyi uma hnân hic könya;
ke haba anyidra je hut adre le, ke anyidra
je hut, adre me he ka kap hon tabök tap:
ke adre me he ka ha ge umök uma, ka
habe, ae uma hnân hic hobi kâu ta je
hnyei hia thithö. 8 Haingen Than Iehova,
at ame ûkhacaköuâ ta je hna obâ a at
Isaraela, ka habe, Oge me he bi ju ka
ûkhacaköu keihen unyin, ke ca ha bi ge
hing aten adre hia but ûkhacaköu.

9 Ai öbun omenoiny ta hnyei he ka
han, eke, öbun hia thithö omenoiny hnyot.
10 E wadröu but tavat tue unyin, ödra
tavat hia thithö ae ca metâ bi; ödra je
kuli hia thithö ae hum, e ca khan' ödra
kuku; a tavat bwi, me leleû, tavat be-
mokot. 11 Eke, e hwenhmiâ je kuli ke
ca khan' ödra he ka sekudra; ke tavat tuö
mamoe ke ca khan' ödra bi he k a wâhma-
khmeto: ödra hia thithö adre me ve saû ka
hnyi dedra bi ta je gethen, adre me ve
wia ka anyidra bi troban hnyi je hnödra.
12 Haingödra, ka habe, Ai öbun, oge mâ
he ka hok waina, ke ötin e he ka ijem gânâ
grâg; he bong nyi ame he ka helâ me bong
ang, bong ae gan me pason he ka ha.

HNYIMAKAN 57.

AME hia at ae wisa, ke ba at a ûny-
kûme e hnyi hnyekon; ke adre me
hom tavat ae wisa, ke ba at ame ûnykûme
a g' adre hom at ae wisa ge monu ame he
ka o. 2 E ame dit ka hnyi hnahic; k'
adre me ve menâ hon hnödra hna mokut,
wale tavat adre me vheno hwakecidra ae
fofâ.

3 Ke hakekeny ju öbun je lakon momo
at ame bibihwakecin, a je mâtrân momo
ame bi ûnyi monu me momo hnyi gethen.
4 Öbun e hlumö ia? öbun e memang kö ia,
me inâ bohmöbun? hawa, ca öbun je lakon
tavat hanyâûâ? a je mâtrân at ae thoi,
5 öbun tavat ame ka öûjöngöi öbun hnyi
hmelen je iwajo me je ûö hia thithö ae
hât; tavat adre me hlingâ je wanakat hnyi
hnyigöulen je bucen hmelen je hmakat
hnyi kic. 6 Haba jekhom, me eû hnyi
hnyigöulen bucen hnyi wanben je veto ae
haûhaû; wale, wale bi hna khenâ köu:
u je hia but hingâlâ hudiny ic bi ködra me
bi hut. Hawa, oge me he ka hna baûâ ta
je ûnyi e? 7 U je hia but ip hnâm hna
mokut hon bucen ae beû ke görany, u je ölö
kâe me hudo je hut. 8 Ke u je hia but otilâ
hnâm hna öûnykûmeâ hoton je hlinginy je
hwanuma, me je uthwanuma: anyin a u je
hia but omanenâ unyâm bi ka ke at ke ca
inya bi, ke u je ölö thö; u je hia but olauâ
hnâm hna mokut, me ânyâ ûhihinyköu
mödra; u je wem hnödra hna mokut hnyi dok
u je wâ e. 9 Ke u je hom wakaco ka than,
me osehia ânyâm je ûnyi ae bo so, ke u je
kunâ ânyâm je uthumetu sâkâû ai, me
ohnyikânâi u bi ke ne o but hnyi hedis.
10 U je sēnyin dut hnen dem gethen ae
sâkâû; ke so bi u je ca ha, ka habe, E ba
but hna gejon: u je wâ tang hwegien hnya-
mâm; anyin a wale u je ca sēnyin. 11 Ke
ie at waleji u me outen me öbubuny gan,
anyin a u me thoi, me ca ûnykûme könya,
ke u je ca ip eû hnyi hnyekom? hawa, oge
me ca laba hnyibû hwân ehac, me u je outö
nya? 12 Oge me he ka haimemenâ ânyâm
wisa; ke haba ânyâm ta je huliwa bi, me
ame ca ke ka hu troban köu. 13 U ka
tenge, me hamen je hnyat u je ûkhacaköuâ
he ka omeli u; ke so bi, ame he ka tû' ödra
hnen ang, ame he homenâ ka hom degeci
ödra hia thithö: ke ame he bi ka hu hnyei
hnen tavat adre me labageju könya, ke
idra bi anyik bucen ae kap. 14 Ke e ame
he ka ha, ka habe, op dö göranyai, op dö
göranyai, penapena thö gethen, hom but
ûnyi ame othöâ hnyi gethen deny lakeik.

15 Anyin a walang hna ha hnen At
ae görany me Beönua, at ame laba nyiele
balua, ke E kap ien, ka habe, Inya oge me
labā dok ae görany me dok ae kap, ke
haba khaca, tha inya me at ae bewisa me
hnyikânâ hanon, me me omelö hanon at
ae hnyikânâ, me okaukahwa hnyekon at
ae bewisa. 16 Anyin oge me ca he ka
ivinö ke ne o but nyiele balua, ke oge
me ca he bala ka hmönyin: anyin ame
he ka ta sēnyin hnyok hnyi hnyimakök,
me hanu o ge op. 17 Can hulöiny anyin
behnyekon oge me hmönyik me kot e, oge
me ikhölö me hmönyik: ke e ame hanyâûâ
tilâ hnyi je deny hnyekon. 18 Oge wâ
but deny ta je gethen, ke oge me he ka
omelö e: ke oge me he bi minya ka su e,
me ökûâ hmetu je ûnyi ae so kâu, me tavat
adre me tha tenge mē. 19 Inya oge me
op wan esongot: habe, Hnahic, hnahic ka
at hnyi dok ae sâkâû, me kâu hnyi dok ae
hakekeny, haingö Iehova; ke oge me he ka
omelö e. 20 Ke haba tavat ae kong, me
ödra tha ûcû me köiö ame bwebwet; anyin
ae ca khana he ka menâ, ke ame khûkhûâ

göranyai hmudra me thatûnyi hnen je wakö-
iöiny. 21 Haingen Khonguk, ka habe, E
ba hnahic anyin tavat ae kong.

HNYIMAKAN 58.

HONGOT hwege ju, hai göranyai ifu-
câm helâ me trutru, ke haimemenâ
thö ka lakeik hnödra hna hanyâûâ, ke hai-
memenâ thö ka lap anyi Jekob anyidra ta
je hulö. 2 Ke adre me elöm nya hnyi je
bong, k' adre me senyin he ka khan' ödrâ
dek je gethen: helâ me hnyei ame ânyâ
wisa, me ca hna degecâ je hna otilâ hnen
Khongudrin, helâe adre me hnei nya ge
hna owisa ae ûcû, adre me senyin he ka
hakekeny ka Khong. 3 Haingödra, ka
habe, Anyin a ieû öhmun e ânyâ ca han ke
u me ca wâ bi? anyin a ieû öhmun e ovecâ
ta je hanuhmun, ke u me ca wâhmakhmeto?
Wâ bi, hnyi bonginy anyibun ca han, öbun
e hnu webun, ke hwege hûna troban anyi-
bun je huliwa. 4 Wâ bi, öbun e ânyâ ca
han m' öbun e he ka iwatretra me ivinö,
me ûkhulup ge hnyam adre vhec a hulö:
k' öbun e ca ânyâ ca han hnyi bong ang
m' adre me löng ethö ifucibun. 5 Hawa,
oge me ûca ca han a helâe? ke hawa, bong
ang me bonginy ovecâ hnyekon at? he ka
nyingö ban helâ me saamun, ke bi hnen
hna mokut mano ae gan nân me hnabadröu?
hawa, u me he ka ha e me ûen ca han bi,
ke bong ae so kö Iehova? 6 Hawa, ca
walang bi ca han oge me wek? a g' adre
me he ka hna baûâ at adre me ca monoâ,
ke thang je töiny ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ,
ke hna baûâ tavat adre me oveci ödra, ke
thamuâ je hna ûhûkâlâköuâ hia thithö.
7 Hawa, ca e bi minya, he ka khenâ âm je
jeû ka at ae mekihnânem, ke u me he ka
hom tavat ae theduoc adre me obâ but ka
hnyi hnyabam? ke u ka wâ at ame he
thu m' u me he ka okhavâ e; ke u me ca
he bi ka lubaduöng ge je liamekeiny möu.
8 Me ame he ka o melamâm helâ me hao-
lany, ke u me he ka ie so; ke ame he ka
he hwakecâm ae wisa hnyi hnyimâkâm; ke
ame he hmanenangi Iehova ka he hnyi ho-
tom. 9 Me u me he ka hongot, k' ame he
Iehova ka ieû; u me he ka khöû, ke e ame
he ka ha, ka haba, Inya ang. U je ne
hom but ûnyi gam hna ûhûkâlâköuâ, me
kû ge banyen, me ûhnenamö monu; 10 ke
u je ne betenge ge at ae mekihnânem, me
osekonâ at adre ovecâ; awe, ame he ka o
melamâm hnyi menekholom, ke ame he
ânyâm lit ka helâ me jebigö: 11 ke ame
he bala bi Iehova ka su u, me osekuni u
hnyi je dok ae atgec, me ohwegiâ je jeien
unyâm; ke u me he ka helâ me hna belök
adre hû, ke helâ me an ame ca hme bi
köien. 12 Ke ame he ke je lahanâm ka
op je dok ae ba wan kâû adrem: u me he
ka otilâ je taben ta je dö ae se hia; ke adre
me he ka hwenyi iâm, At ame op hmetu
dok ae hmouca, me at ame ânyâwia je
gethen m' adre me laba hnyiu. 13 U je
ne thawâ cam hnyi sabath, me ca ânyâ bi
wem hnyi anyik bong ae kap; ke u me he
ka ha ge sabath a bonginy senyin, me ha
ge hna okabâ hnö Iehova a hnân ogânâ;
ke u je ne ogânâ e, me ca vheno dem je
gethen, me ânyâ ûnyi hnân osenyini u, me
ca ha bi hwâm bi je hofuc: 14 awe, u me
he ka senyin kö Iehova; ke oge me he ka
hum u, m' u me tabâ je dok ae göranyin hme-
ledrany; ke oge me he ka hâm ûnyi hnyi
hnyei i Jekob a kâmâm: anyin a hia but
ha hnen hnyimö Iehova.

HNYIMAKAN 59.

WÂ bi, e ca okhulit benyi Iehova me
me ca khana he ka omelö; ke ca
wejeji li hnyikönyen me me ca khana he ka
löng: 2 ke haba ta je hwakecibun ae kong,
me ame ûsâkâû öbun me Khongubun, ke
anyibun je hulö ame ikhöl' öbun ge hnyi-
makan, me me ca löng. 3 Anyin ae kong
ut je hnyamöbun ge dra, me je banyöbun
hnen hulö; ame ha thoi hnen je eson-
godibun, ke ame fuc monu je bohmöbun.
4 E ba at ame hawâ hnyi hwakecin ae
wisa, ke ba at ame ivinö hnyi hnathu: adre
me labageju ka ûnyi ae ba önyen, me ha
thoi; k' adre me erkinâ ûökonguny, me
hnokoâ but hulö. 5 Adre me tho je wa-
kunyin vaipa, ke hwâwâ haihnai wahaihnâ:
ama mok at ame he ka an je akunyidra,
ke at ka tho but khaca, me ame ie oâ but
on. 6 K' ame ca he bi ka ûkhaû anyidra
je ûhaihnâ, ke adre me ca he bi ka tubi
ödra ge anyidra ta je huliwa: haba anyidra
je huliwa, me je huliwa ae kong, ke e bi
hnyi hnyamödra ûökonguny. 7 Ke ame
wadring je cadra ka hnyi hulö, k' adre me
logot hingâlâ dra ae ba hnyikongon: je
ûnykûme ae kong je ûnykûmenödra; ke eû
hnyi anyidra je hna cit gethen hnaûhangö
me ûökonguny. 8 E ca khan' ödra gethen
deny hnahic; ke ba wisa hnyi je dedra: k'
adre me ka ânyâ hobi ködra je gethen ae

hwali ; e ca khan' ödra hnahic tavat adre me
vheno e. 9 Anyin a wale e ûsâkâûö mö-
hmun hna owisa, k' ame ca khöû öhmun wisa:
öhmun e halubahingen lany, ke wâ bi, wale
lit ; öhmun e halubahingen umumelam, ke
wâ bi, wale menekolom. 10 Öhmun e khaû-
teta hna up veto helâke ta je wadröu, eke,
öhmun e khaûteta helâke ba li ecmak :
öhmun e haûhaû hnyi jebigö helâke me
hauhauotreng : öhmun helâke me ta je
komok unyin tavat ae möt. 11 Öhmun e
kuku hia helâ me je bea, ke kuku tenge
tot helâ me je biny : öhmun e halubahingen
owisa ke ba bi ; me halubahingen ûhömeli
ke ûsâkâûö bi möhmun. 12 Anyin ae se
hia hnöhmun je hna hanyâûâ hnyi hnyi-
mâkâm, ke ame hai öhmun anyihmun je
hulö : anyin a e bi unyihmun hnöhmun je
hna hanyâûâ, ke e khan' öhmun dut anyih-
mun ta je monu : 13 wale hnyi hnöhmun
hna hanyâûâ me ivinö Iehova, me hmetu-
hmetu ge Khonguhmun, me ha ûöveci me
thu musi, me ûnykûme me ha ûnyi hnyi
hnyok je hofuc ae thoi. 14 Ke adre me
ohmetu hna owisa, ke ame tot sâkâû hwa-
kecin ae wisa : anyin a kölu but hnathu eû
hnyi gethen, ke ca khana hwakecin ae fofâ
he ka didrö. 15 Eke, e hia but hnathu ;
ke haba at ame kec ge hulö, me e ame ka
ânyâ e bi me hnân söh : ke Iehova ame wâ e,
me ame kong kâu ae ba owisa. 16 Ke e ame
wâ ae ba at, me e ame lâiâ ae ba at ame
khöûâ : anyin a wale ame ka ânyâ möt
hobi kâu e hnen hnyamen bi ; ke ame cö e
anyin bi hwakecin ae wisa. 17 Ke e ame
khavâ hwakecin ae wisa helâke me hna
tube ûlâiny, ke e ame bicâ möt ; ke e ame
khavâ ûkhaûen bihwaban hnân ûkhaû, me
khavâ weny ae gan hmâ helâ me ûkot.
18 E ame he ka bi hwaban hoton huliwa,
wale hmönyin ka tavat a ûcon, me hwaban
ka ta je iwahnaihmiöny mē ; e ame he ka
bi hwaban ka je bomene. 19 Me adre me
he ka outen iö Iehova ûhedra jimeû, me
outen anyin hmanenang ûhedra hnyi hna
o hnen seûnö : anyin a e ame he ka o helâ
me wagewe ae hwege, wale ame tûâ hnen
homenö Iehova. 20 Ke ame he at ûhömeli
ka o hnyi Ziona, me ködra tavat adre me
hmetu ûnyi hnyi hulö anyi Jekob, haingö
Iehova. 21 Ke haba inya, waleû anyik
ûhihinyköu mödra, haingö Iehova : Haba
hanuk at ame laba hom, me hok je hofuc
waleji oge ip hnyi hnyimâm, ame ca he ka
hia ûnyi hnyi hnyimâm, me hnyimen ta je
mâtrânâm, me hnyimen ta je mâtrâniny
ta je mâtrânâm, hwân walang ang, ke ne o
but nyiele balua, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 60.

HÖHÖI thö, umumelam dö ; anyin a o
but melamâm, ke a o but hom hma-
nenangi Iehova. 2 Anyin a wâ bi, ame
he ka tube hmeledrany hnen lit, ke ame he
ka tube ta je hnyei hnen menekholom : ke
ame he Iehova ka o hom, ke ame he
ka manen hmanenanginy hom. 3 Ke ame
he ta je hnyei ka he ka hnyi ânyâm
metam, me je than ka hnyi iumumelaminy
hnâm hna o. 4 Bwele thö göranyai igi-
gilö me wâ : ödra hia thithö adre me
ûkhacaköu, adre me o köu : ame he ka
o lakom je baga ûhedra hnyi dok ae sâkâû,
ke adre me he ka deluâ lakom je hlu.
5 Me u me he ka wâ me senyin, ke ame
he hnyekom ka öbubuny me hlau ; anyin
adre me he ka wia köu tang omjeû ûnyi
hnyi köiö, ke adre me he ka hom köu tang
omjeûiny je hnyei. 6 Ame he ka avi u
hnen ta je kamela ae se hia, me je nak
kamela ûnyi Midiana me Efa ; adre me he
ka o hia ûhedra Sheba : adre me he ka
hom gol, me libanu, me haimemenâ hnân
oganö Iehova. 7 Adre me he ka ûkhaca-
köuâ je hnahat hia hnyi Kedera köu, k' ame
he je mamoe bagainy Nebaioth hia ka bi
athnyabaem : adre me he ka öliâ tabök tap
hnyi so, ke oge me he ka omecâ uma umen
anyik hmanenang. 8 Ie je hnyat ang adre
me gâ helâ me ûlâ, ke helâ me je biny ka
hnyi je hwanumödra bi ? 9 E hnathu, ame
he je bomene ka halubahing nya, k' ame he
ka bân je huiny Tasesa he ka hom lakom
obaga ûnyi hnyi dok ae sâkâû, ke e unyidra
anyidra sileva me gol, hobi kâu iö Iehova
a Khongom, me Kabi Isaraela at ame
ohmanenangi u. 10 Ke ame he je atka-
nyua ka op hagâm je hak, k' ame he je
tuhödra ka bi athnyabaem : anyin a oge
me kuc u ehac hnyi anyik hmönyin, ke
hnyi anyik ibetengiö oge hia but betenge
gam. 11 Ame he bala ka khöng ut je
homagöulem ; k' adre me ca he bi ka hlöng
hnyi lany me lit, me me he tavat ka su-
khöûnâ köu ta je omjeûiny ta je hnyei, me
lelö tilâ latuhödra. 12 Anyin ame he ka
hia tavat me dökhu bi adre me höcö bi
athnyabaem ; eke, adre me he ka ti öba
wan ta je hnyei eling. 13 Ame he ka o
köu hmanenanginy Lebanona, wale köp, me
tidera, me tasura ; hnân he ka ohmanenangâ

anyik dok ae kap, ke oge me he bi nya ka
ohmanenangâ e a hnen li cak. 14 Ke ame
he lakon tavat adre me oveci u ka o me
iyâû gam; ke ame he tavat hia adre me
hûkötiö u ka nom ju ka hnyi li hnyeû-
cam; ke adre me he ka haiö u, a Taun
anyi Iehova, Ziona anyin Kabi Isaraela.
15 Anyin a adre hia but digic u me hû-
kötiö u, waleling me me ca he ke at unyâm,
awe, oge me he bi nya ka wiö u hnân hnyei
ae mec nyiele balua, ke hnân senyin hnyi
ta je dö ae se hia. 16 Ke u me he ka he
minya ke ijem debainy ta je hnyei, ke
ijem je basin ta je than: ke ame he ka
khanö u a inya Iehova at ame omeli u,
ke at ame ûcû melâm, Mani Jekob. 17 Oge
me he ka ham gol hwaban bras, ke oge
me he ka ham sileva hwaban fao, ke
bras hwaban utö, me fao hwaban veto: ke
oge me he ka wia ânyâm je taben me me
hnahic, me je homakan ânyâm huliwa m'
adre me wisa. 18 Adre me ca he hmetu
ka löng ûökonguny hnyi em hnyei, ke ame
ca he bi ka ba wan me hna ûhangö hnyi
je hnyigöulâm; ke u me he ka hwenyi ien
ânyâm je hna up haginy, ka habe, Ûhö-
meli, me je homagöulem, ka habe, Ogânâ.
19 Ame ca he hmetu seûnö ka hnân mela-
mâm hnyi lany; ke ame ca he ka omelami
u ge melaminy tehi: k' ame he Iehova ka
olanyi u nyiele balua, ke Khongom a
mecâm. 20 Ame ca he hmetu ka dit ânyâm
seûnö, ke ame ca he bi ka hia ânyâm tehi:
anyin ame he Iehova ka melamâm nyiele
balua, ke adre me he ka umo je bonginy
tenge a u. 21 Ke ame he ka wisa hia
ânyâm tavat, adre me he ka hu hnyei
nyiele balua; a bâtân oge tā, huliwa anyin
li hnyamök, m' adre me he ka oganö nya.
22 Ame he ka wan thauzan bi, tavat ae
wakhalet, ke ame he ka hnyei ae hwege bi,
hnyei ae ûhnyûkong: oge me he, inya
Iehova, ka ologotâ e hnyi ûen e.

HNYIMAKAN 61.

EHUK hanon Than Iehova; anyin a
hia but Iehova hû nya he ka khetâ
uthumetu ae so ka tavat ae ilemuk; e ame
kunö nya he ka lan tavat ae vec hnye-
kudra, me he ka ha hna hna bâûâ ka ta je
bâ, me hna khöng uma ce at ka tavat adre
ca; 2 he ka haimemenâ hunainy ae ûcû
kö Iehova, me bonginy bi hwaban ge
Khonguta; he ka otubwelâ tavat hia adre
me tenge thungaû; 3 he ka ip hobi kâu
tavat adra tenge hnyi Ziona, he ka ham ködra
ûnye vekiny hwaban hnabadröu, me waka-
coiny senyin hwaban hlöuhlöu, me ûkhaûen
ogânâ, hwaban hnyok ae hmak; m' adre
me he ka hwenyi iödra me je ûöiny wisa, a
tā Iehova, m' adre me he ka ogânâ e. 4 Ke
adre me he ka op je dok ae ba wan ehac,
adre me he ka otilâ hmeto je ke keihen
adre degec ehac, ke adre me he ka ânyâwia
je taun ae ba aten, je dok adre degec hnyi
je dö ae se hia. 5 Ke ame he ka tot ta je
atkanyua me hān halebun je hnahat mamoe,
ke ame he tavat aten ke je hnyei ka seû
tila kânâ hobi köbun, me tuö ibun je hnyei
vine. 6 Ke adre me he ka hwenyi iöbun,
me Tavat bihut kö Iehova: k' ame he tavat
ka haiöbun me Lathnyabainy Khonguta:
öbun e he ka an je soiny ta je hnyei, ke
öbun e he ka hobeluâ anyidra hmanenang.
7 Ame he ka lo li hwaban köbun, hwaban
anyibun hmehma; ke hwaban imonumo-
nuny adre me he ka senyinâ jekhöûdra;
anyin a wale adre me he ka olo hu hnyi
idra hnyei: k' adre me he bi ka senyin
nyiele balua. 8 Anyin a inya Iehova oge
me hnyok ka hna owisa, inya oge me
hûkötiâ venöu, ke hwakecin ae kong; ke
oge me he ka bihwaban ködra hnyi hna-
thu, k' oge me he ka ânyâ mödra ûhi-
hinyköu a nyiele balua. 9 Ke ame he
ka lung je mâtrânidra unyin ta je hnyei,
me lakudra hnyi wanben tavat: ame he
hia tavat adre me ō 'dra ka wâhmakhmeto
a ödra ta je mâtrân a ohnahicâ Iehova.
10 Oge me he ka ti senyini Iehova,
k' ame he hanuk ka hobâ Khonguk; anyin
a e ame hia but khaûö nya ge je ûkhaûiny
möt, k' ame khaûö nya ge ûkotiny hwakecin
ae wisa, helâ me at ame hap faipoipo ame
omecâ e ge ûnyevekiny, ke helâ me hlu
ame he ka faipoipo ame theibâ e 11 Anyin
a kânâ ame okûâ je vongon, ke ta hnyei
ame okûâ je hatong adre me tā hnyin;
helâe minya ame he Iehova ka okûâ kwa-
kecin ae wisa me ogânâ hnyi hnyimakan ta
je hnyei hia thithö.

HNYIMAKAN 62.

HABA can bi ge Ziona, me oge me ca
he ka laba hnyibû, ke can bi ge
Jerusalema, me oge me ca he bi ka menâ,
ke ne o but ame o but hwakecin ae wisa
helâ me lany, me anyin ûhömeli helâ me
okûnû ae umumelam. 2 Ke ame he je
hnyei ka wâ hwakecâm ae wisa, k' ame he

ta je than hia ka wâ ânyâm hmanenang:
ke adre me he bi ka hwenyö ke iâm bi ae
teb ûnyi ame he hnyimö Iehova he ka ha.
3 Ke u me he ka hnân korona ae mec
hnyi hnyamö Iehova, ke hnân hnabinybak
anyin than hnyi hnyameu Khongom.
4 Ke adre me ca he hmetu ka haiö u, ka
habe, Adre degec; ke adre me ca he bi ka
ha ge em hnyei, ka habe, E ba aten: ke
adre me he ka hwenyi iâm, ka habe, Hnök
hna senyin gan, ke haba ien em hnyei, A
faipoipo thö: anyin ame senyin köu Iehova,
k' ame he ka faipoipo em hnyei. 5 Anyin
a helâke hidröu ame hom hlu, helâe ame he
je lakom ka faipoipo möu: ke ame he Khon-
gom ka senyin köu, helâ me at ame hap
faipoipo ame senyinâ âiân.
6 Jerusalem lö, o ge hia but ip tavat
tue hon hagâm je hak; adre me ca he bala
bi ka hum hnyi je lany me lit hia: öbun
tavat öbun e ûnykûmi Iehova, ca he bi ka
menâ, 7 ke ca hna but kâu he ka menâ, ke
ne o but e ame otilâ, me ke ne o but e ame
wia Jerusalema hnân ogânâ hnyi hmele-
drany. 8 A hia but Iehova khemanyin ge
hnyamen a metân, me benyin ae hwege, ka
habe, E hnathu oge me ca he hmetu ka
hna ânyâm hwit hnân an je iwahnaihmiöny
möu; ke ame ca he je atkanyua ka ijem
ânyâm waina waleji u je huliwan: 9 ke
ame he tavat adre hip e ka han, me oganö
Iehova; ke ame he tavat adre ûkhöûnâ e
ka ijem e hnyi je hnyeuleny anyik dok ae
kap.
10 Didrö, didrö hnyi je homagöule; pe-
napena thö deny tavat; op dö göranyai,
op dö göranyai hna cit gethen; hlo thö je
veto; ogöranyâ thö boûdila hobi kâu ta
je hnyei. 11 Wâ bi, Iehova ame hia but
ha ka je can hmeledrany, ka habe, Ha thö
ka hluiny Ziona, ka habe, Wâ bi, ame o
but ânyâm ûhömeli; wâ bi, e unyin hwa-
ban, ke e bi hnyi hnyimakan hwaban
anyin huliwa. 12 Ke adre me he ka
hwenyi iödra, Hnyei ae kap, A ûco Iehova:
ke adre me he ka hwenyi iâm, Hna elâm,
Taun adre degec.

HNYIMAKAN 63.

IE at ang ame he jem ûheny Edoma, ae
dra anyin ûkhaû ûheny Bozera; a
at ae hmanenang ge anyin ûkhaû, k' ame
he hnyi meciny anyin tang hwege? Inya
thibi, at ame ha hnyi wisa, at ae hwege he
ka omelö. 2 Ieû ae dra gan ânyâm je
ûkhaû, haba ânyâm je ûkhaû me helâ me
je ûkhaûen at hlic vine? 3 Inya oge hia
but hake hlic vine; ke ba at unyik ûnyi
hnyi ta je hnyei: eke, oge me hlic ödra
hnyi anyik hmönyin, ke ututi ödra hnyi
anyik wathethöt; me ame kong anyik je
ûkhaû ge drödra, ke oge hia but okongoâ
hia anyik ûkhaû. 4 Anyin a e bi eû hnyi
hnyekuk bonginy hmönyin, k' ame o but
hunainy hnök hna ûco. 5 Ke oge me wâ,
me ba at ûhadruo; ke oge me lâiâ ae ba at
hnân ci: anyin a wale ame hom möt könya
hnen hing benyik; ke ame ci nya hnen bi
anyik wathethöt. 6 Ke oge me ututo
tavat hnyi anyik hmönyin, ke omonu ödra
hnyi anyik wathethöt, ke oge me hingâlâ
dren anyidra möt ka hnyi hon kânâ.
7 Oge me he bi nya ka ha ge tang bete-
nge anyi Iehova, me je hnân oganö Iehova,
hoton ta je ûnyi hia thithö waleji a ham
köta Iehova; me so ae gan hmâ ka lap
anyi Isaraela, waleji e ame ham ködra
hoton anyin ibetengiö baû, ke hoton anyin
tang betenge ae gan hmâ. 8 Anyin a e
ame ha, ka habe, E hnathu, ta je atök
ödra, a je wanakat adre me ca he bi ka
ânyâ iyawö: me me at omeli ödra bi.
9 E ame tha vec mödra hnyi anyidra ta
je vec hia, ke e ame omeli ödra ge angelainy
hnyimakan: e ame ûcû ödra hnyi anyin
ibetengiö, ke hnen hna betenge baû; ke
ame hum ödra me köp ödra bala bi hnyi
je bong ehac. 10 Ke adre me ûkhin fuc,
me ovecâ hanon ae kap: anyin a wale e
ame hwiö but me ame iwahnaihmiöny mö-
dra, ke e ame ka hamen bi vat mödra.
11 Me e ame ûnykûme je bong ehac, wale
ga Mose me lakeiny, ke haingen, ka habe, E
but ua at ame hum ödra ûhedra eû hnyi köiö,
tha e me tavat tuö haleny hnahat mamoe?
ke e but ua at ame ip hanon ae kap eû hnyi
hnyekudra? 12 At ame su ödra ge ben-
yen ae hmanenang tha e me hnyam a metö
Mose? at ame subâ luâ köiö hnyi hnyima-
ködra, me wia hobi kâu bi ien a nyiele
balua? 13 at ame hum ödra hnyi je dok ae
dit, helâ me hors hnyi hnyebuba, m' adre me
ca haû. 14 Haba hanu Iehova ame omen'
ödra, helâ me je meno ame utut hnyi je
hwatapkölu: helâe u je su lakem, me wia
hobi köu ien ae hmanenang. 15 Wâ ju
ûnyi hnyi drany, me wâ ûnyi hnyi hnya-
bam ae kap me hmanenang; ewa wem ae
hwege me hna ânyâ hnen manâm man?
adre hom behânâ medien hnyekom me
ânyâm betenge könya. 16 Anyin a u

kamöhmun, eja ke ne a ne ca ō 'hmun
Aberahama, ke ca khanö Isaraela öhmun:
Iehova lö, u thibi kamöhmun; at a ûcû
öhmun hwân nyiele, wale iâm. 17 Ieû u
je omonu öhmun gan Iehova ûnyi hnyi dem
gethen, me okhötâ je hnyekuhmun m'öhmun
e ca outö u? Hmetu ju can je athn-
yabaem, a je tribuiny em hnyei. 18 E
okhulit hna labā e hnen ânyâm tavat ae
kap: haba je iwahnaihmiöny möhmun,
adre me hia but uto ânyâm dok ae kap.
19 Öhmun e helâ me tavat u je ca musi
ödra adrem balua; ke helâ me tavat adre
ca ip iâm hudra.

HNYIMAKAN 64.

Ö U he ju ka kia but drany, me utut,
me me badedö but je bucen hnyi
hnyimâkâm; 2 helâ me meic ame vâc je
ong utö, me ame citröu köiö ge meic: he
ka omanenâ iâm ka ta je iwahnaihmiöny
möu, me me öbubuny je hnyei hnyi hnyi-
mâkâm! 3 Waleji hnyi hnâm hna ânyâ je
ûnyi hnân outen waleji öhmun e ca ûny-
kûme, u je utut, me ame badedö but je
bucen hnyi hnyimâkâm. 4 Anyin a haba
hwân kâû adrem, ame ca löng bi hnen tavat,
me ca tevehlöng bi, ke ame ca wâ hnen
ecmak ke Khong, ke hake u ke thibi, at
ame huliwa ködra adre me halubahingen e.
5 U me ûkhanö me at ame senyin me
ânyâ hwakecin ae wisa, tavat adre me
ûuykûme köu hnyi dem ta je gethen: wâ
bi, u je hmönyâm, ke öhmun e ânyâ hwa-
kecin ae kong: öhmun e laba kueny hnyin,
ke hawa, öhmun e ha ka möt? 6 Öhmun
hia thithö öhmun e helâ me ûnyi ae bo
kong, ke helâ me je ûkhaû ae ikiki anyi-
hmun wisa hia thithö: öhmun hia öhmun
e meleca helâ me lany hnyot; k' ame ohi'
öhmun hnen hwakecihmun ae monu helâke
ame oû ang dö. 7 Ke ba at ame hawâ iâm,
me ka bwebwelâ e bi me me he ka köt u:
anyin a u je hia but ikhâlâ hnyimâkâm
gahmun, ke u je oau' öhmun hnen je hwa-
kecin ae monu öhmun e ânyâ. 8 Ke
walang ang, Iehova lö, u thibi Kamöhmun;
öhmun ang kânâ ae kece, ke u at ame op
kaia; ke ohmun hia thithö ang huliwa
anyin hnyamâm. 9 Iehova lö, ca he ka
hmonyâm gan hmâ, ke ca he ka ûnykûme
hwakecin ae kong nyiele balua: wâ bi, ö
u wâ thö, öhmun hia thithö ang je atâm.
10 A hnyot ut ânyâm je taun ae kap, a
hnyöt ut Ziona, e ba but wan hnyi Jeru-
salema. 11 Adre hia but hlâ ge meic
umöhmun uma ae kap ke hmanenang, wa-
leji a oganö u hnyin hnen lakamöhmun;
k' adre hia but hagutâ anyihmun ta je ûnyi
hia ae kese. 12 Iehova lö, hawa, u me he
ka hokhnyokâ ta je ûnyi e? u me he ka
laba hnyibû, me oveci öhmun hwegi öhmun?

HNYIMAKAN 65.

OGE me ling ödra tavat adre me ca
hnei nya; ame ō nya bi ge tavat
adre me ca elöm nya: oge me ha, ka habe,
Walö nya ang, walö nya ang, ka hnyei adre
me ca haw' ödra hoton iök. 2 Oge hia
but lau li hnyamök hnyi je bong hia ka
tavat adre me ca ûling, waleji adre me
vheno gethen ae ca so hoton je ûnykûme-
nödra bi; 3 tavat adre me ohmönyini nya
hnyi hnyimakök hnyi ta je bong, adre
me bi hut hnyi ta hnyei, k' adre me leû
utö ae bo so hon je veto kânâ; 4 tavat
adre me laba hnyi wanben je erkemok,
ke hnyi je dok ae iyong; tavat adre me
han utiöiny buaka, ke e hnyi anyidra je
kaia dân ta je ûnyi ae ikiki; 5 tavat adre
me ha, ka habe, Tot ut hââng, ca hakekenyi
nya anyin a iny kap hom: wale hai hnyi li
hnyingöik, ke meic ame hlâ hnyi je bong
hia. 6 Wâ bi, a sihnalimen dut hnyi
hnyimakök: oge me ca he ka laba hnyibû,
ke oge me he ka bi hwaban, eke, oge me
he ka bi hwaban ka hnyi je ûlaidra, 7 wale
ta je hwakecibun ae kong, tha e me hwa-
kecin ae kong anyin lakamöbun, haingö
Iehova, waleji adre leû utö ae bo so hon je
bucen, me bi gan könya hon je hut: anyin
a wale oge me he ka bök ka tuluto anyidra
ta je huliwa ka hnyi je ûlaidra.
8 Walang hna ha hnö Iehova, ke habe,
Adre me wâ waina ae teb ûnyi hnyi thi
vine, ke haingen ke at, ka habe, Ca degec e,
anyin ae hu hnahic hnyin: helâe oge me
he ka ânyâ, can ta je athnyabaik, m' oge
me ca he ka tha ohi' ödra hia. 9 Ke oge
me he ka oâ ke mâtrân ûnyi ga Jekob, me
at ame he ka labā anyik je bucen ûnyi ga
Juda: ke ame he tavat oge ûca ka hu
hnyei, k' ame he je athnyabaik ka labā e.
10 Ke ame he Sarona ka hnân hnyeuleiny
ta je mamoe, ke haba, hwatapköluiny
Akora me hnân mokut hnen je hna hat
meno, hobi kâu lakeik waleji tavat adre
me elöm nya. 11 Ke haba öbun tavat
öbun e hna degeci Iehova, me hnying anyik
bucen ae kap, me penapena laulau kö Gada,

me öunöngötâ hudiny ic hobi kö Meni;
12 me oge me he ka ip öbun hobi kâu hele
vat, ke öbun e he hia ka iyâû ka hnyi hna
hlingâ: anyin oge hongot, ke öbun e ca
ieû; oge me fuc, ke öbun e ca löng; ke
öbun e ânyâ hulö hnyi hnyimakök, me ûca
ûnyi oge me ca wek.
13 Anyin a wale, walang hna ha hnen
Than Iehova, Wâ bi, ame he je athnyabaik
ka han, ke öbun e he bi öbun ka mekihnâ-
nem: wâ bi, ame he je athnyabaik ka ic,
ke öbun e he bi öbun ka beic: wâ bi ame
he je athnyabaik ka senyin, ke öbun e he
bi öbun ka hmehma: 14 wâ bi, ame he je
athnyabaik ka khumöng ge senyin hnyok,
ke öbun e he bi öbun ka tenge ge hnyok ae
hlöuhlöu, me kuku tenge ge vecin hanu.
15 Ke öbun e he ka hna iöbun hnân hângâ
ka tavat oge ûca, k' ame he Than Iehova
ka hlingö u; me wenyö ke ien bi hon je
athnyabainy: 16 me me he at ame ha
hnahicâ e bi hnyi hmeledrany, me ame he
ka ha hnahicâ e bi ge Khong ae hnathu;
ke haba at ame khemanyin hnyi hmele-
drany, me ame he ka khemanyin ge Khong
ae hnathu; anyin a hia but hnying ta je
vec a bân, ke adre hia but ikhâlâ ta je ûnyi
e ge li emakök. 17 Anyin a wâ bi, inya
oge me op drany a teb ûnyi, me hmeledrany
a teb ûnyi: ke adre me ca he bi ka ûnykû-
me ta je ûnyi a bân, k' ame ca he ka o eû
hnyi hnyekon at. 18 Ke so öbun e senyin
me hobâ balua hnyi ûnyi oge me op: anyin
a wâ bi, oge me op Jerusalema, hnân senyin,
ke ta je aten hnân hobâ. 19 Ke oge me
he ka senyinâ Jerusalema, me hobâ ta je
atök: ke adre me ca he hmetu ka löng
hwan thungaû, me tenge. 20 Ame he ka
ba hmetu inma adre me konâm hnyi je
bong a tep thibi, ke hingat ae ca bekhöt
bongon je bong: anyin ame he wanakat
ka mok a khaca haded ta je hunainy, ke
haba at ae kong a khaca haded hunainy,
me ame he bi ka hnaûhangö. 21 Ke
adre me he bi ka op ta je uma me laba
hnyin; k' adre me he bi ka tā je vine, me
ijem wan. 22 Adre me ca he bi ka up
uma, me ame he ke at bi he ka labā e; k'
adre me ca he bi ka tā, me ame he ke at bi
he ka han: anyin a haba ta je bong bongon
lakeik me ame he ka helâ me ta je bong
bongon ûö, ke ame he hnök je hna ûca ka
senyinâ beû hmâ ta je huliwa anyin je
hnyamödra. 23 Adre me ca he bi ka
huliwa baû, k' adre me ca he ka hnokoâ
hnân hobi kâu ûökonguny; anyin a ödra
je mâtrâniny tavat a hahnahicâ Iehova, tha
ödra me lakudra. 24 Ke ödra ka tiga ca
hongot bi, me oge me he bi nya ka ieû:
ke ödra ka tiga fuc, me oge me he bi nya
ka ling ödra. 25 Ame he bi luko ka
tha han me nokon mamoe, ke ame he
liona ka han thatûnyin hwit helâ me
bolok: ke haba sesâiny kânâ, me wale an
ta je on. Ke adre me ca he bi ka okongo
me ohia hnyi anyik bucen hia ae kap,
haingö Iehova.

HNYIMAKAN 66.

WALANG hna ha hnö Iehova, ka
habe, Anyik theron drany, ke
taben li hnyeûcak hmeledrany: ieû bongon
uma öbun e he ka op hobi könya? ke ewa
dok oge me he ka menâ hnyin? 2 Anyin
a haba ta je ûnyi hia ang ame ânyâ hnen
hnyamök, me me e bi ta je ûnyi hia thithö
e, haingö Iehova: ke walang at oge me he
ka wâ, wale at ae theduoc me bewisa hanon,
me öbubuny ge hök hofuc. 3 Haba at
ame hlingâ bolok, me ame helâ me at ame
hlingâ at; haba at ame hudo nokon mamoe,
me ame helâ me at ame thu nyin kuli;
haba at ame hudo bwihlany, me ame helâ
me at ame hudo dren buaka; haba at ame
leû libanu, me ame helâ me at ame hahna-
hicâ hnatheat: eke, adre hia but ûca dedra
bi je gethen, ke ame senyin je hanudrin
hnyi anyidra bi ta je ûnyi ae ikiki. 4 Oge
me he bi minya ka ûca anyidra ta je tang
iyauö, me oâ ködra ta je ûnyi adre me
outen; anyin a hnyi ûen oge me hongot,
e ba at ame ieû; hnyi ûen oge me fuc, e
ba at ame löng: ke so bi adre me ânyâ
hulö hnyi hnyimakök, me ûca ûnyi oge me
ca senyinâ.
5 Löng ju öbun hofuc ho Iehova, tavat
adre me öbubuny ge hwan hofuc, ka habe,
A hia but ha hnen je liamekeiny möbun
tavat adre me hûköti' öbun, me digic öbun
can iök, ka habe, E so adre oganö Iehova,
m' öhmun e he ka wâ anyibun senyin; ke
adre me he ka hmehma. 6 Hwan mede
hnyi taun, hwan hofuc hnyi uma kap, ho
Iehova ame bi hwaban ka je iwahnaihmiöny
mē. 7 E ka tiga ca vec hnyekon momo e
ame hnokoâ; ke tiga ca o anyin vec, e ame
hnokoâ da. 8 Ie at ame löng a helâe? ie at
ame wâ ta je ûnyi a helâe? Hawa, adre me
he ka hnokoâ hnyei hnyi bong a khaca!
hawa, adre me he ka hnokoâ ke dökhu
hnyi ûen a khaca thibi? ke so bi ame o

but je lakon Ziona e ka tiga vec hnyekon.
9 Hawa, oge me he ka oâ vec hnyekon,
me ca he ka oâ? haingö Iehova: hawa,
oge me he bi nya at ame oâ, ka thawâ
bi? haingen Khongom.
10 Tha senyin d' öbun me Jerusalema,
me hobâ thö gan öbun hia thithö tavat öbun
e hnyok kâu: tha senyin hwege thö mē,
öbun hia thithö öbun e tenge gan: 11 m'
öbun e he ka ijem me sekubun ge li basin
hnân otubwelâ; m' öbun e he ka oâ debai
me hobâ ûganiny anyin hmanenang. 12
Anyin a walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi, oge me he ka inâ hnahic kâu
helâ me wagewe, me hmanenanginy je hnyei
helâ me di ame bahihingölö, ke öbun e he
ka ic; adre me he ka abiny öbun, me jijing'
öbun hon li jevan. 13 Ame otubwelâ wa-
nakat hnen hinyen, ke helâe oge me he ka
otubweli öbun; ke adre me he ka otubweli
öbun bi hnyi Jerusalema. 14 Ke öbun e
he ka wâ e, me ame he ka senyin je hnye-
kubun, ke ame he ka möt so je jeiöbun,
helâ me je bâtân: ke ame he je athnya-
bainy ka khan' ödra hnyamö Iehova, ke e
ame he ka hmönyin ka je iwahnaihmiöny
mē. 15 Anyin a wâ bi, ame he Iehova ka
o me meic, ke helâ me höu anyin je kari-
ota; me me ohmeto anyin hmönyin hnyi
wathethöt, me hnen hna thawâ hnyi bâhlân
meic. 16 Anyin ame he Iehova ka ivinö
me tavat hnen meic, me anyin hele vat: ke
ame he ka se hia hani Iehova. 17 Haba
tavat adre me okabi ödra bi me obosoi ödra
bi, he ka he hnyi ta hnyei, hoton khaca
hnyi wanben, adre an utiöiny buaka, me
ûnyi ae ikiki, me tep: awe, adre me he ka
tha bi obiny ködra, haingö Iehova. 18
Anyin ae khanö nya hnödra hna ânyâ,
me je ûnykûmenödra: ame o thö ûen, me
oge me he ka ûkhacaköuâ ta je hnyei hia
thithö, me je hwen hnyei; ke adre me he
ka o but, me wâ anyik hmanenang. 19
Ke oge me he ka ip unyidra haten, ke oge
me he ka kunâ ka hnyi ta je hnyei tavat
gadra adre me kec möt, Tasesa ai, me Pula
ai me Luda ai, wale tavat hlic fana, me
Tubala ai, me Heleni ai, me ka hnyi je
bomene ae sâkâû, tavat adre me ca hnyi
löng ûthumetu gak, me ca wâ anyik hma-
nenang: ke adre ma he ka khetâ anyik
hmanenang ka hnyi je hnyei. 20 Ke adre
me he ka hom je liamekeiny möbun hia
thithö ûnyi hnyi ta je hnyei hia thithö
hnân hut kö Iehova, hon ta je hors, me ta
je kariota, me hon je tap, me je miul, me
hon je meno adre me he logot, ka hnyi
anyik bucen ae kap a Jerusalema, haingö
Iehova, helâ me lakon Isaraela adre me
hom bwihlany hnyi kaia ae kalaöt ka hnyi
uma umö Iehova. 21 Ke oge me he ka
hom keihen gadra, m' adre me tavat bihut,
me at Levi but, haingö Iehova. 22 Anyin
ame he ka tet hmâ hnyi hnyimakök drany
a teb ûnyi, me hmeledrany a teb ûnyi, wale
oge me he ka op, haingö Iehova, ke helâe
ame he ka tethmâ mâtrânibun me iöbun.
23 Ke hwân hnyi ke imaneniny tehi, ke
ne o but hnyi ke imaneniny ke tehi, ke
hwân hnyi ke sabath, ke ne o but hnyi ke
sabath, ame he ka o tavat hia he ka khu-
drung hnyi hnyimakök, haingö Iehova.
24 Ke adre me he ka he me wâ ta je unyin
tavat adre mokcu, a tavat adre hia but
ûkhiny fuc mönya: anyin ame ca he ka
mok hnödra waahnyöng, k' ame ca he bi
ka mok anyidra meic; ke ame he bi tavat
hia thithö ka hûköti ödra.

TUSI JEREMIA PEROFETA.

HNYIMAKAN 1.

HOFUC ho Jeremia nöku Hilekia,
hanen tavat bihut waleji a ödra
hnyi Anathoth, hnyi hnyei Beniamina:
2 waleji ame o hofuc ho Iehova kâu hnyi
bong bongu Josea, nöku Amona than Juda,
hnyi huna a thötininy anyin musi. 3 Ke
ame o minya hnyi bong bongu Jehoiakima
nöku Josea, than Juda, ke ne o but hnyi
obiny huna a eleveni Zedekia, nöku
Josea than Juda; ke ne o but adre me
hom hwenbâ at Jerusalema hnyi tehi a
thabunginy.
4 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 5 Oge bök ka ō u, ke
ödra tiga ca up u hnyi hnyok, ke oge bök
ka okabi u, ke u tiga ca o bi ûhem hnyi
hnyok; oge hia but ip u hnân peropeta ka
ta je hnyei. 6 Me oge me ha, ka habe,

Ekölö Than Iehova! wâ bi, e ca khanö nya
he ka fuc: anyin a iny wanakat. 7 Haba
Iehova ame ha könya, ka habe, Ca ha bi,
ka habe, Iny wanakat: anyin a u me he
ka he ködra hia thithö, wale oge me kunö
u ka hnyin, ke u me he ka ha ta je hofuc
hia thithö oge me he ka hûna köu. 8 Ca
he bi ka ot gadra: anyin a tha inya möu
he ka omeli u, haingö Iehova. 9 Me haba
Iehova ame inâ hnyamen me kâlâ hnyimök;
ke Iehova ame ha könya, ka habe, Wâ bi,
oge hia but ip hok ta je hofuc hnyi hnyi-
mâm: 10 wâ bi, oge hia but ötilö u hnyi
bong ang hon ta je hnyei me hon ta je
dökhu, he ka oc degecâ me hagutâ, ke he
ka ohia, ke he ka öüo; he ka op göranyai,
me tā.

11 Ke ame o minya but könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, Jeremia lö, ieû u
me wâ? Me haingök, ka habe, Inya oge
me wâ ong utö saked. 12 Ke haba Iehova
ame ha könya, ka habe, E so hnâm hna
wâ: anyin oge me hmâkâ hok hofuc he ka
ohwâdâ. 13 Ke ame olo o könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, Ieû u me wâ?
Me haingök, ka habe, Inya oge me wâ öt
ame citröu; ke ame hwiö hnyimen ûnyi
hnyi hwadrö. 14 Ke haba Iehova ame ha
könya, ka habe, Ame he ka patrutrua ûnyi
ae kong ûheny hnyi hwadrö ködra hia
thithö tavat adre me labā hnyei. 15 Anyin
a wâ bi, inya oge me he ka hawâ ta je lap
hia hnyi dökhu ûnyi hnyi hwadrö, haingö
Iehova: ke adre me he ka he jem, me ve
otilâ anyidra je theron hnyi je homagöuleny
Jerusalema, me cicö hna up haginy hia
igigilö, me cicö je tauniny Juda hia. 16 Ke
oge me he ka ha hnök je hna owisa gadra,
can anyidra ta je hulö hia; waleji hnyi
hnödra hna digic nya, me leû utö ae bo so
ka ke je khong, me hmi ka ta je huliwa
anyin ta je hnyamödra bi. 17 Anyin a
wale, u me ke ka hûkâlâ wen hnyekom, ke
todrö, me ha ködra ta je ûnyi hia thithö
oge me hûna köu: ca hlohlo gadra, wâ oge
nye he ka ohlohloi u hnyi hnyimaködra.
18 Anyin a wâ bi, oge hia but wiö u hnyi
bong ang me hnân taun adre up haginy,
me hmolom fao, me hak bras, ûcon tavat
hia, ûcon je than Juda, me je taben e, me
anyin tavat bihut, me tavat aten hnyei.
19 Ke adre me he ka vat möu; ke adre
me ca he ka hwege hom; anyin a tha inya
möu he ka omeli u, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 2.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 2 He thö, hougot
dö hnyi je hnyikönyen Jerusalema, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Inya
oge me ûnykûmi u wale ge hwakecâm ae
menyik ku tiga hlu, me ânyâm betenge
waleji hnyi hnâm hna ûköcö: waleji hnyi
hnâm hna he hotuk hnyi hnyebuba, hnyi
hnyei adre ca belökâ. 3 E kap Isaraela
kö Iehova, wan a bân hnyi troban hnyei:
adre me ha hnaûhangöâ tavat adre me utâ
e; ame he ka o ûnyi ae kong ködra, haingö
Iehova.

4 Lap anyi Jekob lö, löng ju hofuc ho
Iehova, me öbun je lap hia hnyi lap anyi
Isaraela: 5 Walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, Ieû ke ûnyi ae ca wisa a wa
lakamöbun unyik, m' adre me öüsákaü
ödra mönya, me hnu hoton ûnyi ae ba
önyen, me bibi hop? 6 Ke haba khaca,
adre me ca ha ka habe, Ewa Iehova at ame
su' öta ûnyi hnyei Aigupito; at ame hum
öta hnyi hnyebuba, wanben hnyei a hnyei
baga me hu je uthankong, hnyi hnyei ae
hwahwacit me hmenon mok, hnyi hnyei
ame ca vheno hnen at, ke ba at ame labā
e? 7 Ke oge me hum öbun ka hnyi hnyei
ae hu jeûiuy, he ka an wan me soiny; ke
öbun e o but me oikikiâ ik hnyei, me wia
lakeik me me ûnyi ae ikiki. 8 Haba tavat
bihut adre me ca ha ka habe, Ewa Iehova?
ke haba tavat adre me huliwan hnanyibu.
me ca khan' ödra inya; ke haba tavat musi
adre me ûkhin fuc mönya, ke haba je
perofeta adre me perofeta ga Baala, me
hnu hoton ta je ûnyi ae ba troban.
9 Anyin a wale, oge ma he hmetu ka
ivinö möbun, haingö Iehova, ke oge me he
ka ivinö me laöbibun. 10 Ke he th' öbun
ka hnyi je bomeneiny Kitim, me wâ; me
ûkhûnöng dö Kedara ai me ûnykûme wia;
m' adre me wâ ame ne hu ûnyi helâe ebac.
11 Hawa, e hu hnyei ame wia je khongon,
ke ca je khong bi? ke so bi, a hia but
lakeik wia anyidra hmanenang, m' adre me
hom bi ûnyi ae ba troban. 12 Drany lö,
lâiâ ju ge ûnyi ang, ot gan hmâ ju, me
hlöuhlöu ju, haingö Iehova. 13 Anyin a
lo li monu a ânyâ lakeik; a g' adre hia but
hna degeci nya köiöiny mööt ame pupua, me
tho hobi ködra bi je an, a je an ae hmouca,
ame ca hom behânâ köiö. 14 Hawa,
athnyaba bi Isaraela? hawa, e bi athnyaba

adre ûco k' adre hnokoâ hnyi hnyaba? can
ieû adre söh e? 15 Ame hia but kuku je
nak liona, me fuc hwege göranyai: ke
adre hia but öba wan iny hnyei; adre me
thong anyin je taun, me ba at ame labā e.
16 Haba je lakon Nofi, me Tapanes adre
hia but tho koronainy bâm. 17 Hawa, u
je ca ânyâ hobi köu bi, hnyi hnâm hna
digic Iehova a Khongom, waleji hnyi ûen e
ame su u eû hnyi gethen? 18 Ke walang
ang ieû u me ânyâ hnyi gethen ûheny
Aigupito, he ka ijem köiöiny Sihora? ke
ieû u me ânyâ hnyi gethen ûheny Asuria,
he ka ijem köiöiny Wagewe? 19 Ame he
ka thao u hnen bi ânyâm hulö, ke ame he
ka û u hnen bi hnâm je hna kölu: anyin a
wale khanö u thö me wâ ûnyi ae hiny me
kong, wale ge hnâm hna digic Iehova a
Khongom, ke u je outö nya, haingen Than
Iehova tuhan sabaoth. 20 Anyin a hwân
ehac oge hia but thu degecâ ânyâm hna
ûhûkâlâköuâ, me thamuâ hna cö u; ke
haingâm, ka habe, Oge me ca he ka bi
athnyaba; anyin a u me mokut hon je
bucen hia ae beû, ke hmelen je ûö hia ae hât,
he ka bi ûnyi monu. 21 Ke haba u, me
oge me tā helâ me vine ame khulelau,
hatong ae so: ieû gam u me hwiö gak, ke
u vine but ae monu me atkanyua? 22 Eja
ke ne u je ne söû soda, me hom gânâ sop,
e bala bi hnyi hnyimakök ânyâm hulö,
haingen Than Iehova. 23 U ma kâmâu he
ka ha, ka habe, Iny ca monu, k' oge me ca
hnu hoton ta je Baala? wâ ju dem gethen
hnyi hnyigöulen bucen, khanö u thö hnâm
hna ânyâ: u nak kamela ame he logot,
ame he monu hnyi dem gethen: 24 asinainy
hnyot at ame khenenâ hnyebuba, ame
bubune ang hnyi weny hnyekon; je at ame
he ka ohmeto e hnyi weny? ame ca he ka
osēnyini ödra bi tavat adre me elâm e, adre
me he ka wâ e hnyi anyin tehi. 25 Tuö
ju li cam wâ e nye ba tangen hnyeûcam,
me jeköwem wâ e nye beic: ke u je ha, ka
habe, E ûnyi baû: e ba; anyin oge hia but
betenge ge ta je atkanyua, ke oge me he
bala ka hnu hotudra. 26 Ame hmehma at
venöu at ka wâ e, helâe ame he ka hmehma
lap anyi Isaraela; walödra e ta je than,
me ta je taben, me tavat bihut, me ta je
perofeta; 27 wale tavat adre me ha ka
hnyiban utö, ka habe, Kamök u; me ka
veto, U je hnöku nya: anyin adre me
hotudra könya, me ca hnyimaködra bi; ke
hnyi ûen anyidra vec, adre me he ka ha, ka
habe, Todrö me omeli öhmun. 28 Ke ewa
je khongom waleji u je ânyâ hobi köu?
Hamödrin he ka tot, a ne khan' ödrin he
ka omeli u hnyi ûen u me vec hnyin: anyin
ae ûcû ûseiny ânyâm je khong, Juda, me
ânyâm je lap.
29 Geû öbun e ivinö mönya? öbun hia
öbun e hia but ûkhin fuc mönya, haingö
Iehova. 30 Oge kot je lakubun ke ûnyi
baû bi; adre me ca kap hna n' ödra; hnen
anyibun hele vat hna an anyibun je pero-
feta, helâ me liona at ame ohia. 31 Dö lö,
wâ ju hofuc ho Iehova. Hawa, oge hia but
helâ me hnyebuba ka at Isaraela? ame ne
hnyei ae khömet? anyin a ieû ame ha
lakeik, ka habe, Öhmun e monu, öhmun e
ca he hmetu köu? 32 Hawa, ame he hlu
ka hnying je hna theibâ e, ke hlu ame tep
faipoipo ka hnying bi ûkhaûen? ke haba
lakeik adre me hnying nya hnyi je bong a
ca hnân bi aû. 33 U je ti theibi u bi he
ka ûköcö! anyin a wale u je nâ je momo
ae kong ge je hwakecâm. 34 Ke adre me
wâ minya hnyi obiny ânyâm je ûkhaû dren
tavat ae theduoc ae ba hnyikongudrin; oge
ca wâ e hnyi dek adre thu ka hnyin, ke
hon je ûnyi e hia. 35 Ke so bi, u je ha,
ka habe, E ba monu gak; e hnathu, e ame
ohmeto anyin hmönyin gak, wâ bi, oge me
he ka ivinö möu, anyin a u je ha, ka habe,
Oge ca ânyâ hulö. 36 Anyin a ieû u
me labö ngenu monu gan me wia dem je
gethen? u me he ka hmehma ge Aigupito,
helâji me hnâm hna hmehma ge Asuria.
37 Ke u me he ka he ûhem e me li hnya-
mâm hon bâm: anyin a Iehova ame hna
degecâ ta je ûnyi u me geju kâu, ke u me
ca he ka sot gadra.

HNYIMAKAN 3.

HAINGÖDRA, ka habe, A ne ke at
ame degec âiân, ke ame he gan me
ame âiân ke baga bi, hawa, e ame he ka
hmetu ka momo? Ame ca he ka ti kong
hnyei eling? Ke u je hia but bi ûnyi
monu me tavat ae se hia; ke so bi, hmetu
ju könya, haingö Iehova. 2 Bwele thö ka
hnyi je dok ae ba leûnen ethö, me wâ: ewa
dok adre ca tha mokut möu hnyin? U je
laba halubahing' ödra eû hnyi je gethen,
helâ me at Arabia hnyi hnyebuba; ke u je
hia but oikikiâ hnyei ge hnâm hna bi ûnyi
monu, me hwakecâm ae kong. 3 Anyin
a wale adre behânâ je uth we, ke ba but
we a biliny; ke hu gam bariny momo hnyi
gethen, u je ca hmehma bi 4 Hawa, u

me ca he ka hao nya hwân walang ang,
Cica, u at ame su nya k' iny tiga ûhnyûkong ?
5 Hawa, e ame he bala ka hmönyin ? me
tuö e ke ne o but obiny ? Wâ bi, u je hia
but ha me ânyâ ta je ûnyi ae kong me ânyâ
wem bi.

6 Ke haba Iehova ame ha könya hnyi je
bong bongu Josea than, ka habe, Hawa, u
je wâ but hnö Isaraela, at ame labö kölu,
hna ânyâ ? E ame ölö ka hnyi je bucen
hia ae beû göranyai ke he hmelen je ûö hia
ae hât, me bi ûnyi monu eling. 7 Ke oge
me ha hwaban hnen hna ânyâ ta je ûnyi
eling, ka habe, E ame he ka hmetu könya ;
ke e ame ca hmetu : ke a wâ but ûnyi e
hnen liamekeiny mē, jia Juda at iyawö.
8 Ke oge me wâ but, anyin a hnyi hna bi
ûnyi monu hnö Isaraela, at ame labö kölu,
me oge me degec e, me ham kâu tusiny
thang hna faipoipo, ke so bi, ame ca ot bi
Juda at iyawö a liamekeiny mē ; ke e ame
he minya bi, me bi ûnyi monu. 9 Ke can
ame hâhâ kâu he ka bi ûnyi monu, me ame
ikiki but hnyei, ke e ame bi ûnyi monu me
je veto, me hnyiban je utö. 10 Ke so bi,
hnyi ta je ûnyi e hia, haba liamekeiny mē,
jia Juda at iyawö, ame ca hmetu könya me
hnyekon ae bekhöt, ke ame thoi, haingö
Iehova. 11 Ke haba Iehova ame ha könya,
ka habe, E hu omi wisa ge Isaraela, at ame
labö kölu, hon Juda at iyawö. 12 He thö
me ha ta je hofuc ang hnyi ke keihen hnyi
hwadrö, ka habe, Hmetu ju u Isaraela, at
ame labö kölu, haingö Iehova ; oge me ca
he ka ö' bun hnyi hmönyin ; anyin a inya
at ibetengiö, haingö Iehova ; oge me ca he
ka ip hmönyin nyiele balua. 13 Ke so bi,
ogâ thö ânyâm hulö, a u je ânyâ hwakecin
ae ikiki kö Iehova Khongom, me he monu
unyin je atkanyua hmelen ta je ûö hia ae
hât : ke öbun e ca löng hok hofuc haingö
Iehova. 14 Öbun na hmetu ju, öbun tavat
labö kölu, haingö Iehova ; anyin a iny helâ
me âiân köbun : ke oge me he ka hum
öbun, ûsa khaca ûnyi hnyi taun, ke ûsa lo
ûnyi hnyi lap, me hum öbun Ziona ai :
15 ke oge me he ka ham köbun tavat tuö
mamoe hoton hnyekuk bi, tavat adre me
he ka ha ö'bun ge metâ me wâhmakhmeto.
16 Ke öbun ka se hia but, me ti osehia
hnyei, hnyi je bong eling, haingö Iehova,
adre me ca he hmetu ka ha, ka habe,
Tangen ûhihinykön anyi Iehova : ke adre
me ca he ka ûnykûme ka hnyin ; ke adre
me ca he ka ûnykûme gan ; ke adre me ca
he ka senâ e ; ke adre me ca he ka ânyâ
hmetu. 17 Hnyi ûen eling adre me he ka
hâiâ Jerusalema, ka habe, theron anyi
Iehova : ke adre me he ka ûkhacaköu ka
hnyin je hnyei hia thithö, ka iö Iehova
hnyi Jerusalema : ke adre me ca he hmetu
ka hnu hoton je hnyekudra ae ûjöng me
kong. 18 Hnyi je bong eling ame he lap
anyi Juda ka tha he me lap anyi Isaraela,
ke adre me he ka tha o ûnyi hnyi hnyei
hnyi hwadrö ka hnyi hnyei waleji oge ham
ka lakamöbun me hnân ibun. 19 Ke oge
me ha, ka habe, Oge me he ka kâmâu ka ip
u unyin je lakon, me ham köu hnyei ae so,
a jekhom ae so unyin je döiny ta je hnyei ?
ke oge me ha, ka habe, Öbun e he ka hao
nya, ka habe, Cica ; me ca he ka hwiö
hmetu gak. 20 E hnathu, öbun e hia but
ânyâ hwakecin ae iyawö könya lap anyi
Isaraela, helâ me momo ame degec âiân ge
hwakecin iyawö, haingö Iehova. 21 Adre
me löng hofuc hon je dok ae ba leûnen
ethö görany, wale tenge me khöû anyin
lakon Isaraela ; anyin adre hia but omono
dedra je gethen, me hnying Iehova Khongu-
drin. 22 Hmetu ju öbun tavat öbun e
labö kölu, oge me he ka ometo hnöbun je
hna kölu. Wâ ju, öhmun e o but köu ;
anyin a u Iehova Khonguhmun. 23 E
hnathu, e ûnyi baû ûhadruo ûnyi hnyi je
hut, wale imonumonuny hon je bucen : e
hnathu, e unyi Iehova Khonguta ûhömeli
anyi Isaraela. 24 Ke haba hna hmehman
ame ohia huliwa anyin lakamöta hwân k'
öta tiga hidröu ; wale haledra je hnahat
mamoe me kau, je lakudra obaga me wahlu.
25 E so ate me mokut hnyi anyita hmehma,
ke so ame tubi öta hnen anyita hlohlo :
anyin ate hia but ânyâ hwakecin ae kong
kö Iehova Khonguta, öta me lakamöta,
hwân k' öta tiga ûhnyûkong ke ne o but
hnyi bong ang ; ke ate me ca hia but löng
hofuc ho Iehova Khonguta.

HNYIMAKAN 4.

ISARAELA lö, u je ne he ka hmetu,
u me he ka hmetu bi könya, haingö
Iehova ; ke u je ne he ka degec ûnyi hnyi
hnyimakök je ikikiâm, u me ca he bi ka he
monu : 2 ke u me he ka khemanyin hnyi
hnathu, me owisa, me wisa hnyok, ka habe,
Kia inya Iehova ; ke ame he je hnyei ka
ha hnahici ödra gan, me ohobeluâ gan.

3 Anyin a walang hna ha hnö Iehova
ka at Juda me Jerusalema, ka habe, Troh-
nenâ ju könöbun kânâ ae itremacat ut, ke

ca he bi ka belökâ dok ae hu wadekong
hnyin. 4 Peritomoni öbun dö kö Iehova,
ke hom but ong unen hnyekubun, öbun
tavat Juda me aten Jerusalema: wâ e nye
gâ but anyik hmönyin helâ me meic, me
hlâ, ke ba at ame he ka ume, can ûkongon
anyibun ta je huliwa. 5 Khetâ thö hnyi
Juda, ke haimemenâ thö hnyi Jerusalema
me ha, ka habe, Ûkhacaköu thö, ate me he
ka didrö ka hnyi je taun adre up haginy.
6 Ogöranyâ thö boûdila hnyi Ziona, kec dö
ka hnyi dok ae khötkic, ca tot bi: anyin
oge me he ka hom okongon ûheny hnyi
hwadrö, me hnaûhangö ae gan hmâ. 7 Ame
he but liona ûheny hnyi umen ühnyot, at
ame okongoâ je hnyei; e ame he hnyi deny
gethen, e ame he ûheny hnyi hnen; he ka
obâ aten em hnyei, me öba wan ânyâm je
taun, me ba but aten. 8 Can e, weikâ ju
öbun mano ae gan nân, tenge thö me kuku;
anyin ame ca hmetu gata hmönyin ae gan
hmâ anyi Iehova. 9 Haingö Iehova, ka
habe, Hnyi bong eling ame he ka aû but
hnyekon than, me hnyekon je taben; ke
ame he tavat bihut ka uthmâhmâ, k' ame
he ta je perofeta ka lâiâ. 10 Me oge me
ha, ka habe, E kölö Than Iehova, e hnathu
u je ti omono tavat ang me Jerusalema, me
ha, ka habe, Öbun e he ka hu ûsoköu;
ke hwâdâ but hele vat ka hnyi hnyok.
11 Hnyi ûen e, adre me he ka ha ka tavat
ang me Jerusalema, ka habe, Ang ae ka-
hwa ûnyi ethö je dok ae ba leûnen hnyi
hnyebuba cicö hluiny ik hnyei, ca hnân
ulec me ânyâwia; 12 ame he ka o hobi
könya ang ae hwege ûheny e: ke walang
ang oge me he ka ha je hna bi hwaban
ködra. 13 Wâ bi, e ame he ka o helâ me
je ûlâ, me anyin je kariota helâ me höu:
haba haleny je hors e logot hon je aeto.
Ekölö gata anyin ate hnaûhangö but.
14 Jerusalema lö, hneû but hnyekom wale
hwakecâm ae kong, me u me he ka möt.
Ame he ka mokut eû hnyekom je hna
ûnykûme ae kong ke ne o but kehö?
15 Anyin ame ha hofuc ûheny Dana, me
haimemenâ monu ûnyi hnyi bucen Eferai-
ma: 16 ha thö ka ta je hnyei: wâ bi, hai-
memenâ thö ka Jerusalema, a ame he jem
tavat tue ûheny hnyi hnyei ae sâkâû, me
kuku göranyai ka hnyi je tauniny Juda.
17 Adre me he ka tot igigilö e, helâ me
tavat hmâkâ ta hnyei; anyin a e ame
ûkhin fuc mönya, haingö Iehova. 18 Hnen
dem je gethen me hnâm hna ânyâ hna
ohwâdâ köu ta je ûnyi eling; wale ânyâm
hulö: anyin ae hiny e; ame o but ka hnyi
hnyekom.
19 Hnyekuk, hnyekuk! oge me vec ut
eû hnyi hing hnyik; ame bwebwet hnye-
kuk eû hnyik; e ca khanönya he ka laba
hnyibû; anyin a u je löng ut, hanuk lö,
ifucin trutru me hwan vat. 20 Adre me
hongot ûhangö me ûhangö; anyin adre söh
hia thö hnyei: adre ie söh umök je uma
mano, me anyik je hak mano helâ me thu-
thubadecmak. 21 Oge me he ka wâ boû-
dila ke ne o but kehö, me löng ifucin tru-
tru? 22 Anyin ae monu but lakeik, e ca
khanö nya hnödra; ödra tavat ae monu,
ke ödra tavat adre me ca wâhmakhmeto:
ödra metâ he ka ânyâ hulö, ke ca khan'
ödra bi he ka ânyâ so.
23 Oge me wâ hmeledrany, ke wâ bi, e
ba hwenöiny, ke ba önyen; ke oge me wâ
drany ae ba but melam. 24 Oge me wâ je
bucen, ke wâ bi, adre me öbubuny, ke haba
je hut hia adre me jijing. 25 Oge me wâ,
ke wâ bi, e ba but at, ke a hia but ta je
meno hia ame gâ ethö. 26 Oge me wâ, ke
wâ bi, a hnyotö ta hnyei ae so, ke adre me
hagutâ but je tauniny hia hnyi hnyimakö
Iehova, hnyi hnyimakan anyin hmönyin ae
kahwa. 27 Anyin a walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Ame he ka ba wan hnyei
hia; ke so bi, oge me ca he ka kot hia.
28 Anyin a wale ame he hmeledrany ka
tenge, ke ame he ka khömet ut drany:
anyin oge hia but ha, me ûnykûme, ke oge
me ca he ka ietra, ke haba khaca oge me
ca he ka hmetu ûhek e. 29 Ame he taun
hia ka kec ge hwan tavat tabö hors, me
tavat hlic fana; adre me kec ka hnyi hnyot,
me ölö hnyi kic: adre me he ka hna degecâ
je taun hia, ke ba at a khaca ame he ka
labā. 30 Ke haba u, ödra ka hia but sei
u, ieû u me he ka ânyâ? Eja ke ne u je
ne he ka hkaûö u ge ûkhaû ae dra vec, me
theibi u ge je hmanenanginy gol me ogânâ
li emâkâm ge botru, e ûnyi baû bi hnâm
hna he ka ohmanenangi u bi; ame he tavat
adre me wedra u ka hûkötiö u, adre me he
ka elâm he ka hlingö u. 31 Anyin oge hia
but löng hwatenge helâ me momo ame vec
hnyekon, helâ me vec anyin momo ame o
nokon a bân, ûtengien hluiny Ziona, at
ame momokhon, me inâ but li hnyamen,
haingen, ka habe, Ekölö gak walang ang!
anyin ae sēnyin dut hnyekuk hnyi hnyi-
makan tavat ûhlingö.

HNYIMAKAN 5.

WADRINGÂ thö je gethen hnyi
Jerusalema, me wâ walang ang,
me khana, me elâm hnyi je dok ae nedrong,
ame ne he ka wâ at, ame ne hu at ame
ânyâ wisa me elâm hnathu ; me oge me he
ka hna anyin hulö. 2 Ke adre me ne he
ka ha, ka habe, Kia inya Iehova ; e hna-
thu, adre me khemanyin thoi. 3 Iehova
lö, hawa, ame ca wâ ûnyi ae hnathu hnen
li emâkâm ? u je kuc ödra ke adre me ca
vec bi ; u je öaû' ödra, k' ödra höcö bi he
ka kap hna nâ : adre hia but onâkâ je
hnyimaködra hon veto ; ödra höcö bi he ka
hmetu. 4 Me oge me ha, ka habe, Ame
ne ta je theduoc ang : adre me hwen monu ;
anyin ae ca khan' ödra bi gethen de Iehova,
me hna owisa hnen Khongudrin : 5 oge me
he ka he ka tavat ae ûnyi hnathu, me fuc
ködra ; anyin ae khan' ödra gethen de
Iehova, me hna owisa hnen Khongudrin.
Ke haba tavat ang adre hia but tha
thamuâ hnaûhûkâlâköuâ, me thu je wen.
6 Anyin a wale ame he liona ûnyi hnyi
hnyot ka hling' ödra, ame he lukoiny sahac
ka sei ödra, ame he lepad ka tuö anyidra
je taun, ame he ka oloû usuki' ödra tavat
adre me didrut ûnyi hnyi hnyin : anyin a
ödra ibi ose ûkhin fuc, ke ödra ose hia
kölu. 7 Oge me he ka kâmâu he ka hnö
u ? haba je lakom adre hia but hna degeci
nya, adre me khemanyin ge tavat a ca je
khong bi : hnyi ûen oge me ha ö'dra seku-
ni ödra, adre me bi ûnyi monu, me ûkhaca-
köuâ je deö at hnyi je uma umen momo
hnyi gethen. 8 Haba hnyi je hnyoma-
katu ödra ûcû me je hors adre me han so :
adre me ve kuku ka ta je laâiân ke at.
9 Hawa, oge me ca he ka bi hwaban can
ta je ûnyi e ? haingö Iehova : ke ame ca
he hanuk ka bi hwaban ka hnyi hnyei a
helâe ?

10 Öliâ thö je hna up haginy, me hlingâ ;
ke ca he bi ka ohia hia : hom but je angi-
ny, anyin a ca je ûnyi e anyi Iehova.
11 Anyin a hia but lap anyi Isaraela, me
lap anyi Juda ânyâ hwakecin ae iyawö
könya, haingö Iehova. 12 Adre hia but
ivinö Iehova, me ha, ka habe, Ca e bi ; ke
ame ca he ka o köta ûnyi ae kong ; ke ate
me ca he ka wâ hele vat me hmiâ : 13 ke
ame he bi je perofeta ka helâ me ang, ke
ca eû bi hnyidrin hofuc hwan Khong : adre
me he ka ânyâ helâe ködra bi. 14 Anyin
a wale walang hna ha hnö Iehova Khongon
sabaoth, ka habe, Anyin a öbun e ha hofuc
e, wâ bi, oge me he ka wia hok hofuc hnyi
hnyimâm me me meic bi, ke hnyei ang, me
me utö, ke e ame he ka ön ödra. 15 Wâ
bi, oge me he ka hom tavat ûnyi hnyi dok
ae sâkâû köbun, lap anyi Isaraela, haingö
Iehova : hnyei ae hwege, hnyei kâû adrem,
hnyei ae ca khanö u hwan idra, ke u me ca
wâhmakhmetoâ bi ifucidra. 16 Helâ me
erkemok adre khöng tangen anyidra je
fana, ödra tavat hwege hia. 17 Ke adre
me he ka an hnâm hna meno, me âm jeû,
wale ae ûcû he ka han hnen lakom obaga
me wahlu : adre me he ka an halem je ma-
moe, me kau ; adre me he ka an halem je
vine, me halem je meta : adre me he ka
kot ge hele vat ânyâm je taun adre up ha-
giny, waleji u je labageju kâu. 18 Ke so
bi haba hnyi je bong eling, oge me ca he ka
hling' öbun hia, haingö Iehova. 19 Ke
öbun e he ka ha, ka habe, Anyin a ieû
Iehova Khonguta ame ânyâ köta ta je ûnyi
hia eling ? u me he ka thu ködra, ka habe,
Anyin a öbun e digic nya me bi athnyaba
ka je khong kanyua hnyi ibun hnyei, awe
helâe öbun e he ka bi athnyaba ka je atka-
nyua hnyi hnyei a ca ibun bi.

20 Ha thö e ka lap anyi Jekob, me haime-
menâ hnyi Juda me ha, ka habe, 21 Löng ju
hofuc walang ang tavat ae monu me ba hnye-
kudra : tavat ae hu li ecmak, k' adre me ca
wâ bi ; e hu li hnyiköny k' adre me ca
löng bi : 22 Hawa, öbun e ca outö nya ?
haingö Iehova : ke öbun e ca he ka öbu-
buny gak, at ame ip öny hnân hnyigöulen
köiö, hoton hnanyibu ae tethmâ, m' adre
me ca he bi ka hanyâûâ e. 23 Ke haba
tavat ang e hu gadra hnyok ae ûjöng, me
ûkhin fuc ; adre me thu musi me he but.
24 Ke adre me ca ha eû hnyi je hnyeku-
dra, ka habe, Ate me he walang ang ka
outö Iehova Khonguta, at ame ham we,
wale a bân, me beliny hnyi ûen e ; at ame
tuö hobi köta je wikiny menu adre thu.
25 Hnen hwakecibun ae kong hna ohavâ
bi ta je ûnyi eling ke hnen anyibun je hulö
hna thelöng so. 26 Anyin adre wâ tavat
ae kong unyin lakeik : adre me tuö, helâ
me ûyâûiny at ame töu hnewe : adre me
hwa ofific me me hnok at. 27 E unöngötö
umödra je uma ge thoi, helâ me tangen
ame unöngöt ge je meno ame gâ : anyin a
wale ödra gan hmâ me tren omjeû. 28 Ödra
pipikhenya me habubut ; eke, adre me
beönua hnyi hulö : adre me ca ivinö, wale

ivinö hobi kâu at a mokcu kamen, m' adre
me he ka sot; ke adre me ca owisa ge wi-
sainy at ae theduoc. 29 Hawa, oge me
ca he ka bi hwaban can ta je ûnyi e? hai-
ngö Iehova: ke ame ca he bi hanuk ka bi
hwaban ka hnyei a helâe?

30 Adre hia but ânyâ hnyi hnyei ûnyi
hnân lâiâ ke ikiki: 31 je perofeta adre me
profeta thoi, ke haba tavat bihut me adre
me musi ûnyi gadra bi; ke adre me weny
helâe hnen lakeik: ke ieû öbun e he ka
ânyâ hnyi obiny e?

HNYIMAKAN 6.

TA je lakon Beniamina lö, kec bemöt
dö ûnyi hnyi wanben Jerusalema,
ke tûâ thö khoto hnyi Tekoa ke ogörânyâ
thö haten hnyi hon Beth-akerem: anyin
ame selâdrâ ûnyi ae kong ûheny hnyi hwa-
drö, me hna ûhangö ae gan. 2 Oge me
he ka subâ degecâ hluiny Ziona ae hmane-
nang me menyik. 3 Ame he ka o kâu
tavat tuö mamoe tha ödra me haledra ta je
hnahat meno; adre me he ka ötilâ umödra
je uma mano igigilö e, adre me he ka ve
ûhalin hnyi ta je hnödra. 4 Penapena thö
he ka vat mē; todrö, me ate me he ka ölö
hnyi jebigö. E kölö gata! anyin ae haû
but seûnö, e beû but je hmenon sahac.
5 Todrö, m' ate me he ka ölö hnyi hnying-
het, me ate me he ka ohia je uma umen
tuhan. 6 Anyin a hia but Iehova tuhan
sabaoth ha, ka habe, Sö but ta je ûö, ke
hlu thö göranyai kânâ cicö Jerusalema:
wale taun adre me he ka bi hwaban; ae ti
hu ûöveci eû hnyin e. 7 E ame hingâlâ
hwakecin ae kong helâ me pupua ame
hingölö hnyin köiö: adre me löng hnyin e
ûokonguny me hna söh; e bala bi hnyi
hnyimakök mok me je aat. 8 Jerusalema
lö, kap ju hna ûnö, wâ e nye hwiö hnyekuk
gam; wâ oge nye he ka öba wanâm, me u
me hnyei adre me ca labā.

9 Walang hna ha hnö Iehova tuhan sa-
baoth, ka habe, Adre me he ka hlo je
kolon Isaraela helâ me hnyei vine: hmetu
ju hnyamâm ka hnyi je tangen, helâ me at
ame tau je wan vine. 10 Oge me he ka
fuc me koû köia, me me löng? wâ bi, adre
ca peritomonâ je hnyikönyödra, me me ca
khan' ödra he ka tevehlöng: wâ bi, adre
me wia hofuc ho Iehova me me hnân bi
ûhiö; adre me ca senyinâ e. 11 Anyin a
wale, oge me unöngöt ge hmönyin anyi
Iehova; iny sēnyin dut ge hok hnyok:
hingâlâ but e hon je thöth eû hnyi
gethen, me hon wahidröu adre me tha
ûkhacaköu: anyin adre me he ka tha hom
baga me âiân momo, me hingat me at ae
se hia hunainy. 12 Ke ame he ka umen
ke keihen umödra je uma, tha e me ta je
hnyei me omomo: anyin oge me he ka hai
hnyamök hon aten hnyei, haingö Iehova.
13 Anyin a hwân ge tavat ae ûhnyûkong
gadra, ke ne o but ge tavat ae gan gadra,
ödra hia thithö adre me behnyekudra
omjeû; ke hwân ge ta je perofeta ke ne o
but ka tavat bihut adre me ânyâ thoi.
14 Ke adre hia but ometo ûhnyûkongoâ je
aat hnân lakeik me ha, ka habe, E hnahic
ut, e hnahic ut: ke ba bi hnahic. 15 Ha-
wa, ödra hmehma can ta je ûnyi ae ikiki
adre me ânyâ? e ba, ke ba ong hmehma
gadra, ke ca khan' ödra hmehma: anyin a
wale adre me he ka tha ta me tavat adre
me ta: hnyi ûen oge me he ka sen' ödra
adre me he ka haû, haingö Iehova.

16 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Todr' öbun hnyi je gethen, me wâ, me hnö
je gethen kâû adrem, ewa gethen ae so, me
vheno e, me öbun e he bi ka wâ hna menâ
hobi kâu je hanubun: ke haingödra, ka
habe, Öhmun e ca he ka vheno e. 17 Ke
oge me otilâ tavat he ka tu' öbun he ka
ha, ka habe, Löng ju ifucin trutru; ke
haingödra, ka habe, Öhmun e ca he ka
löng. 18 Anyin a wale löng ju öbun ta je
hnyei, ke haba öbun tavat öbun e ûkhaca-
köu, khan' öbun dö ta je ûnyi gadra.
19 Hmeledrany lö, löng ju: wâ bi, oge me
he ka hom ûnyi ae kong ka tavat ang, wale
troban je ûnykûmenödra, anyin adre me ca
hia but löng hok hofuc; ke haba anyik
hnanyibu adre hia but hna degecâ e.
20 Hnan eû könya libanu adre me oâ
ûheny Sheba, me ûö ae hnebwia ûnyi hnyi
hnyei ae sâkâû? oge me ca kap soâ je hu-
diny anyibun leû, ke oge me ca senyinâ
anyibun ta je hut. 21 Anyin a wale wa-
lang hna ha hnö Iehova, ka habe, Wâ bi,
oge me he ka ip ta je ûnyi hnân ohavâ
hnyi hnyimakan tavat ang: ke ame he je
kamen me je lakon ka tha haû hnyin e;
ame he ka tha mok at me waeny.

22 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Wâ bi, ame he ka o tavat ûhedra hnyi
hnyei hnyi hwadrö; ke adre me he ka
obwebwelâ ke hnyei ae gan ûnyi hnyi je
can hmeledrany. 23 Adre me hok cafana
me ö; ödra tavat beöveci, me ca betenge;
ame ū ifucidra helâ me köiö, ke adre me

tabâ je hors; adre me ve tot metâ hia, helâ
me tavat ka hnyi vat, ûcom, bluiny Ziona.
24 Ate hia but löng ûthumetu gadra; e
sēnyin dut ta je hnyamöta: ame hom til'
öta hnen hlöuhlöu me vec, helâ me momo
ame he ka hnokoâ. 25 Ca he but ka hnyi
ta hnyei, ke ca vheno gethen; anyin ae hu
hele vat eling anyin iwahnaihmiöny, me
hnân ootâ hnyi je ke keihen hia. 26 Nokon
ik hnyei a hlu lö, oweikö u ju ge mano ae
gan nân, seset ju hnyi hnabadröu: tenge
thungaû thö helâ me at ame tenge ge no-
kon a khaca, ame tenge thungaû hwege;
anyin ame he ka ie o köta at sei. 27 Oge
hia but otilö hnân tap tue me hnabâ unyin
lakeik; me ame he ka khanö u me cubec
dedra gethen. 28 Ödra tavat ûjöng hia,
adre me tha ngenu me tavat ûhaiö: ödra
bras me fao: ödra tavat iyawö hia thithö.
29 Ame sâ hwege ûnyi hnân tûâ meic; ke
haba meic ame an led; ame ânyâwia bâûâ
hnen at ame leû fao; ke adre me ca oc de-
gecâ tavat ae kong. 30 Adre me he ka
hwenyi iödra sileva adre degec, anyin a hia
but Iehova digic ödra.

HNYIMAKAN 7.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia ûnyi
ga Iehova, ka habe, 2 Todrö hnyi
hnyigöulen uma umö Iehova, ke haimemenâ
thö eling hofuc ang me ha, ka habe, Löng
ju hofuc ho Iehova öbun hia thithö at
Juda öbun e dit hnyi je homagöule ang
he ka khudrung kö Iehova. 3 Walang
hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth Khongu
Isaraela, ka habe, Ânyâwia wia thö debun
je gethen, me je hwakecibun; me oge me
he ka olab' öbun hnyi dok ang. 4 Ca he
öbun ka labageju ka ta je hofuc thoi me
ha, ka habe, Umö Iehova, umö Iehova,
ödrin hia eang. 5 Anyin a öbun e ne ti
ânyâwia debun je gethen, me je hwake-
cibun; öbun e ne ti owisa ka ke at me
ke at; 6 öbun e ne ca ovecâ atkanyua,
me at a mok kamen, me safac, me ca
hingâlâ bi dra ae ba hnyikongon hnyi
dok ang, me ca hnu hoton ke je khong,
m' adre me okongu öbun: 7 awe, oge me
he ka olab' öbun hnyi dok ang hnyi hnyei
waleji oge ham ka lakamöbun, ke ne o
but nyiele balua. 8 Wâ bi, öbun e laba-
geju ka ta je hofuc ae thoi, ae ba troban.
9 Hawa, öbun e he ka venöu, me ûhlingö,
me bi ûnyi monu me khemanyin thoi, me
leû utö ae bo so kö Baala, me hnu hoton
ke je khong, wale ae ca khan' öbun, 10 me
o me tot hnyi hnyimakök hnyi uma eang,
waleji adre ip hon e iök me ha, ka habe,
Adre hn' öhmun; m' öbun e he ka ânyâ
ta je ûnyi hia eling ae ikiki? 11 Hawa,
op umen tavat venöu hnyi hnyimaköbun
uma eang wale adre ip hon e iök? Wâ bi
inya oge wâ but, haingö Iehova. 12 Ke
he thö walang ang ka hnyi hnök ehac
hnyi Silo waleji oge bök ka ip iök hnyin,
ke wâ thö hnök hna ânyâ kâu can hulö
anyin lakeik a at Isaraela. 13 Ke walang
can hnöbun hna ânyâ ta je huliwa hia
eling, haingö Iehova, ke oge me he ka fuc
köbun, oge me vesâ hnyi hnyomakatu me
fuc, ke öbun e ca löng bi öbun; ke oge me
haw' öbun ke öbun e ca ieû bi: 14 anyin a
wale oge me he ka ânyâ ka uma wale adre
ip hon iök waleji öbun e labageju kâu, me
ka hnyi dok waleji oge ham köbun me
lakamöbun helâ me hnök hna ânyâ ka
Silo. 15 Ke oge me he ka digic öbun
ûnyi hnyi hnyimakök, helâji me hnök hna
degec je liamekeiny möbun hia, je mâtrâni
Eferaima hia.

16 Anyin a wale u me ca he ka hijö
tavat ang, ke ca ogöranyâ tenge me hic
hobi ködra, ke ca khöu bi könya: anyin
oge me ca he ka ling u. 17 Hawa, u me
ca wâ hnödra je hna ânyâ hnyi je tauniny
Juda me je gethen hnyi Jerusalema?
18 Ta je wanakat adre me thigö utö, ke
haba je kamen adre me hû meic, ke haba
je momo adre me up falawa, me adre me
ânyâ je ong areto hobi kâu momo thaniny
drany, me hingâlâ ka ke je khong je hudiny
ic, me adre me ohmönyini nya. 19 Hawa,
adre me ohmönyini nya? haingö Iehova;
ke ca ödra bi, me ame hmehma ta je
hnyimaködra? 20 Anyin a wale, walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ
bi, ame he ka hingölö, but anyik hmönyin
me anyik wathethöt hon dok ang; hnyi
hon at me hon meno, me hon je ûöiny
hnyot, me hon wan kânâ; ke ame he ka
ubâblâ, k' ame ca he bi ka mok.

21 Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth Khongu Isaraela, ka habe, Tha
hom d' öbun je hudiny leû me anyibun ta je
hut, ke an d' öbun ta je utiö. 22 Anyin
oge ca fuc ka je lakamöbun me hûna ködra
hnyi ûen oge hum ödra ûnyi hnyi hnyei
Aigupito, ge ta je hudiny leû me ta je
hut: 23 ke wale bi ang ûnyi oge hûna
ködra, ka habe, Löng ju öbun hok hofuc,
ke oge me he ka Khongubun, ke öbun

e he ka lakeik: ke tha vheno th' öbun
gethen oge hûna, m' öbun e so. 24 Ke
adre me ca löng bi, me tevehlöng, ke
adre me vheno hnödra bi hna ûhnenamö
hoton ihwegien hnyekudra ae kong; me
he nulötudra, ke ca hnyimaködra bi.
25 Hwân hnyi bong a he but hnyin je
lakamöbun ûnyi hnyi hnyei Aigupito ke
ne o but hnyi bong ang, oge hia but kunâ
köbun je athnyabaik hia a je perofeta, me
vesâkong hnyi je bong me ûkhûnöng:
26 ke so bi adre me ca ling nya bi, me
tevehlöng, ke adre me ohwegiâ je ṅyidra:
me ânyâ hwakecin ae kong hmönyin hon je
lakamödra.

27 Ke u me he ka ha hia ta je hofuc
ang ködra: ke adre me ca he ka ling u:
u me he ka haw' ödra ke adre me ca he ka
ieû köu. 28 Ke u me he ka ha ködra, ka
habe, Walang hnyei adre me ca löng bi
ifuci Iehova Khongudrin, me ca kap hna
ûnö: a mokcu hnathu, adre subâ degecâ
thö ûnyi hnyi ta je hnyimödra.

29 Jerusalema lö, subâ luâ but leûnen
bâm, me degec e, ke tenge thungaû thö
hnyi dok ae görany; anyin a hia but
Iehova degec me hna but dö e ame hmö-
nyin kâu. 30 Anyin a ânyâ ûnyi ae
kong hnen lakon Juda hnyi hnyimakök,
haingö Iehova: adre hia but ip anyidra
ta je ûnyi ae ikiki hnyi hnyin uma waleji
oge ip iök hon, m' adre me okongoâ e.
31 Ke adre me op ta je dok ae göranyin
Tofet, ae hnyin hnyigöulen bucen anyin je
laku Hinom, me adre me thong je lakudra
baga me hlu hnyi meic; waleji oge ca
ûkhûnöng, ke oge ca ûnykûme. 32 Anyin
a wale, wâ bi, ame he ka o je bong haingö
Iehova, ke adre me ca he hmetu ka haiö
Tofet, me hnyigöulen bucen anyin je laku
Hinom, ke so bi hnyigöulen bucen hnân
hlingâ at: anyin adre me he ka khön
komok hnyi Tofet ke ne o but ame ba but
hnen. 33 Ke ame he je unyin tavat ang
ka hnân an je meno ame gâ ethö, me je
menoiny hnyot; ke ba at ame he ka bwe-
bwelâ. 34 Ke oge me he ka obuhlumo
hnyi je tauniny Juda, me je gethen minya
hnyi Jerusalema, hwan senyin, me hwan
hobâ, me hwan li at ödre tep faipoipo:
anyin ame he ka ba aten hnyei.

HNYIMAKAN 8.

HNYI ûen eling, haingö Iehova, adre
me he ka hom je jeien je than
Juda, me je jeien je taben, me je jeien
tavat bi hut, me je jeien ta je perofeta,
me je jeien aten Jerusalema ûnyi hnyi ta
je erkemok: 2 ke adre me he ka ve ip
ödra hnyi hnyimakan seûnö me tehi, me je
dö hia hnyi drany, waleji adre me hnyok
kâu, me bi athnyaba kâu, me hnu hoton,
me elâm, me khudrung kâu: adre me ca
he ka ûkhacaköu me könim ödra; adre me
he ka hnân tatet hnyi kânâ. 3 Ke adre
me he ka bemok hon bemöt hnen ta je
kolon hia anyin lap ang ae kong, waleji
adre me tiga laba bi ju hnyi ta je dok oge
ob' ödra ka hnyin, haingö Iehova tuhan
sabaoth.

4 Ke u me he ka ha ködra, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Hawa, ame he tavat ka ta, me ca tot
hmetu? hawa, ame he at ka saû, ke ame
ca he ka hmetuhmetu? 5 Anyin a ieû
ame hmetuhmetu tavat ang wale Jerusa-
lema ke ame labö kölu balua? adre me
kât hmâ thoi ödra, höcö he ka hmetu.
6 Oge me tevehlöng me löng, ke adre me
ca fuc wisa: e ba at ame ietra anyin hulö
me ha, ka habe, Ieû hnök hna ânyâ? ödra
hia thithö adre me ve hmetu ka hnyi dedra
je gethen, helâ me hors ame ie wadring
ka hnyi vat. 7 Eke, e khana but kasi-
dainy drany ûen e: ke a wâhmakhmeto
but meköta, me wahalep, me aguru, ûen
adre me o hnyin; ke ca khana bi lakeik
hna otilâ hnö Iehova. 8 Ieû gabun öbun
e ha, ka habe, öhmun tavat ae metâ, ke e
unyihmun hnanyibu anyi Iehova? Ke wâ
bi, a hia but huliwa iyawö pen ae thoi
anyin tavat sihnalimen. 9 A hmehma
but tavat metâ, adre me monumonu but,
me hnok dö: wâ bi, adre hia but hna
degecâ hofuc ho Iehova; ke ieû bongon
metâ unyidra? 10 Anyin a wale oge me
he ka ham je laöiödra ka keihen, me je idra
ka keihen he ka labā: anyin a hwân ge
tavat ae ûhnyûkong, ke ne o but ka tavat
ae gan ödra hia thithö adre me behnye-
kudra omjeû, hwân ge tavat perofeta, ke
ne o but ka tavat bihut, ödra hia thithö
adre me huliwa iyawö. 11 Ke adre hia
but ometo ûhnyûkongo aat hnân hlu a
lakeik me ha, ka habe, Hnahic ut, hnahic
ut; ke ba bi hnahic. 12 Hawa, adre me
hmehma hwaban hnödra hna ânyâ ûnyi ae
ikiki? e ba, ödra ca hmehma bi, ke ca
khan' ödra bi he ka hmehma: anyin a
wale adre me he ka tha ta me tavat adre
me ta: hnyi ûen adre me sen' ödra, adre

me he ka haû, haingö Iehova. 13 Oge me
he ka ti ohi' ödra, haingö Iehova : ame he
ka ba wan hnyi je ivine, ke ame he ka ba
wan meta, ke ame he ka meleca je lan ; ke
ame he ka hia gadra ta je ûnyi o ge hia
but ham ködra. 14 Ke ieû ate me he ka
laba monu gan? Ûkhacaköu thö, me ate
me he ka dit hnyi je taun adre up haginy,
me laba hnyibû eling: anyin a Iehova
Khonguta ame öhnyibû öta, me habelita
ge köiö adre me mekiny, anyin ate me hia
but ânyâ hwakecin ae kong kö Iehova.
15 Ate me halubahingen hnahic, ke ba bi
so, ke ate me halubahingen ûen metu, ke
wâ bi, hlohlo bi! 16 Ame o but ûheny
Dana hwan hna menâ hwege hnen haleny
je hors : ame tha öbubuny hnyei hnyi
ûkukuiny anyin tavat hwege, ke adre me o
me an hnyei me ta je ûnyi hia hnyin : taun
me tavat adre me labā e. 17 Ke wâ bi, oge
me he ka kunâ köbun ta je on, me je
vaipa a ca hnân ohnamâ ; m' adre me he
ka ûlû öbun, haingö Iehova.

18 E na khanönya ju he ka otubweli
nya hnyi hlöuhlöu ! e sēnyin dut hnyekuk
eû hnyik. 19 Wâ bi, ûtengien hluiny
ik hnyei ûnyi hnyi hnyei ae sâkâû : hawa,
ca e bi Iehova hnyi Ziona ? ke ca e bi ling
thaniny? anyin a ieû adre hia but ohmö-
nyini nya ge anyidra je hnatheat, me
anyidra ta je ûnyi baû a je atkanyua.
20 A um dö ûen menu : obiny ju ang
honivakeny, ke adre ca omeli öta bi.
21 Oge aat dö, anyin a aat dö hluiny ik
hnyei : iny hlit ut ame o but könya
uthmâhmâ. 22 Hawa, e ba basama hnyi
Gileada ? e ba at eling ae tren bubuny ?
anyin a ieû adre me ca omelö hluiny ik
hnyei.

HNYIMAKAN 9.

ENA köiö ju bök, ge pupuainy deköien
li emakök, me inye he ka tenge
hnyi lany me lit can tavat adre me hlingâ
aten hluiny ik hnyei ! 2 E na hu ju
gak hnyi hnyebuba omtabaga wale hna
menâ hnen tavat adre me he, me inye he
bi ka hna lakeik, me he digic ödra ! anyin
a ödra hia thithö tavat bi ûnyi monu
ûkhacaköu anyin tavat iyawö. 3 Ke
adre me lau je bohmödra helâ me anyidra
je cafana hnân thoi ; ke adre me hwege
hnyi hnyei ke ca hnân bi hnathu : anyin
adre me ogânâ tilâ anyidra hulö, ke ca
khan' ödra inya haingö Iehova. 4 Ve
wâ ju öbun je lahanöbun, ke ca labageju
öbun ka je liamekeiny : anyin ame he je
liamekeiny hia thithö ka iobö. 5 Ke
adre me he ka ve iyawâ je lahanödra, me
ca ha bi hnathu ; adre hia but nâ je
bohmödra he ka fuc thoi ; adre sēnyin dut
anyin ânyâ hwakecin ae kong. 6 E bi,
hnyabam hnyi wanben iyawö ; can iyawö
ödra höcö he ka wâhmakhmetu nya, haingö
Iehova.

7 Anyin a wale walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, Wâ bi, oge me he
ka oköi' ödra, me cubic ödra ; anyin a ieû
hmetu ke ûnyi oge me he ka ânyâ, can
hluiny ik hnyei ? 8 Fana adre me mekiny
ta je bohmödra ; e ame fuc iyawö : ke at
ame ha ûsoköu ge hnyimen ka ke at, ke e
ame ip hnân hobi kâu e eû hnyi hnyekon.
9 Hawa, oge me ca he ka sen' ödra can ta
je ûnyi e? haingö Iehova : hawa ame ca he
hanuk ka bi hwaban ka hnyei a helâe?

10 Oge me he ka tenge thungaû can
ta je bucen, me khumöng tenge can ta je
dok a je sajilat hnyi hnyebuba, anyin
adre thong degecâ thö, me me ca vheno
hnen at ; ke ca khana tavat he ka löng
hwan je meno ; ame tha hia but je meno
ame gâ ethö me je menoiny hnyot. 11 Ke
oge me he ka wia Jerusalema me me helâ
me je hna digic thatûnyi, me op umen je
luko ; ke oge me he ka öba wan je tauniny
Juda, me me ba but at ama labā. 12 Ie
at ae metâ me me wâ ûnykûme e ? ke ie at
ame ha kâu hnen hnyimö Iehova, me me
haimemenâ e? anyin a ieû ame kong ut
hnyei adre thong helâ me hnyebuba, me
me ba at ama vheno?

13 Ke haingö Iehova, ka habe, Anyin
adre hna degecâ anyik hnanyibu waleji
oge hia but ip hnyi hnyimaködra, me ca
löng bi ifucik, me ca hnu bi hoton ; 14 ke
adre hia but hnu hoton ihwegien hnyekudra.
me je Baala, waleji a n' ödra hnen laka-
mödra : 15 anyin a wale, walang hna ha
hnö Iehova tuhan sabaoth Khongu Isaraela.
ka habe, Wâ bi, oge me he ka ha ö' dra ge
khöhlöng wale tavat ang, me habelidra ge
köiöiny ûö adre me mekiny. 16 Ke oge
me he ka ovesei ödra ka hnyi ta je hnyei
a ca wâ bi gadra me hnen lakamödra : ke
oge me he ka kunâ hotudra hele vat, ke ne
o but oge hia but öaû' ödra hia.

17 Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, ka habe, Ûnykûme ju öbun, ke
hawâ thö je momo tenge, m' adre me he
jem : ke hom dö je momo ae metâ, m' adre

me he jem : 18 m' adre me ie tenge thungaû
gata, me me hingölö je deköiö hnyi je
emaköta, me khukhula köiö ûnyi hnyi je
bademaköta. 19 Anyin adre me löng hnyi
Ziona hwan tenge thungaû, ka habe, Ekölö
adre sei öta! e gan hmâ anyita hlohlo,
anyin ate hia but hna degecâ hnyei, anyin
adre hia but kia je hnyabata. 20 Omomo
lö, löng ju hofuc ho Iehova, ke tevehlöng
ju ifucin hnyimen, nâ thö lakubun wahlu
ge bongon tenge thungaû, ke ve nâ thö je
lawaebun ge khumöng tenge. 21 Anyin
ame o but mok a deny hnyi anyita je
mamalama, ame dit ka hnyi umöta je umen
than : he ka subâ degecâ ta je wanakat eû
hnyi hwanuma, me wahidröu eû hnyi ta je
gethen. 22 Ha thö, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Ame he tavat
adre mokcu ka ta hnyi ta hnyei helâ me
tatet, me helâ me je thi hwit hwaban at
ame subâ, ke ba at ame he ka hlu ödra.

23 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
E so e me ca he at ae metâ ka hobâ anyin
metâ, ke ca he at ae hwege ka hobâ ihwe-
gien, ke ca he at tren omjeû ka hobâ tang
omjehen : 24 ke so at ame hobâ he ka hobâ
ûnyi ang, a e ame wâhmakhmeto me khana
inya, a inya Iehova at ame ânyâ betenge,
me owisa, me ûnyi ae ûcû eang hmeledrany :
anyin a inya oge me senyin ka ta je ûnyi
eling, haingö Iehova. 25 Wâ bi ame he
ka o je bong, haingö Iehova, ke oge me he
ka tha bi hwaban ka tavat adre me perit-
omonâ hnyi hna ca peritomoni ödra ; 26 at
Aigupito, me Juda, me Edoma, me je laku
Amona, me Moaba, me tavat hia adre me
giâ ke keihen leûnödra, tavat adre me laba
hnyi hnyebuba : anyin adre ca peritomonâ
je hnyei hia, ke adre ca peritomonâ lap
anyi Isaraela hia eû hnyi je hnyekudra.

HNYIMAKAN 10.

LAP anyi Isaraela lö, löng ju hofuc ame
ha Iehova köbun : 2 walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Ca he öbun ka nâ
hwakecin je hnyei, ke ca outen je haten
drany ; anyin ame outen e hnen ta je hnyei.
3 Anyin ae ûnyi baû bi hwakecin ta je
hnyei : anyin a ke at ame sö ûö hnyi hnyot,
huliwa anyin li hnyamen at huliwa ge gö.
4 Adre me theibâ e ge sileva me gol, ke
adre me ohmâ e ge fao me hama, me me
ca bwebwet bi. 5 Ödra ûcû me pama adre
kave, ke ca khana bi fuc : adre me labö
vadren, anyin ae ca khana he. Ca he bi
ka out' ödra ; anyin ae ca khan' ödra he ka
okongo, ke haba khaca, me ca khan' ödra bi
he ka ânyâ so. 6 E ba ju ke at ae ûcû möu
Iehova : u gan hmâ, ke gan hmâ iâm hnyi
man. 7 Ie at ame ca he ka outö u, Tuhan
ta je hnyei ? anyin ae ûcû u : ke haba khaca,
me ba ju ke at ae ûcû möu unyin tavat ae
metâ hia hnyi ta je hnyei me hnyi ta je
dökhudra hia. 8 Ke ödra tavat a hwakecin
meno me monu hia : haba hna ûnö hnen je
hnatheat wale thibi e a hnyiban utö.
9 Adre me hom sileva adre kot halelöûâ
ûnyi Tasesa, me gol ûnyi Ufaz, huliwa
anyin at ame khavi, ke hnen hnyamen at
huliwan gol : haba je khaûödra ae udrudrâ
me udrudrâ hlit : huliwa hia anyin tavat
a ödra metâ huliwa. 10 Ke Iehova Khong
ae hnathu, e thibi Khong ae möt, me Than
nyiele balua : ame öbubuny hmeledrany
hnyi anyin hmönyin, ke ca khana ta je
hnyei ka tot hmâ hnyi anyin wathethöt.

11 Walang hnöbun hna he ka ha ködra,
ka habe, Haba ta je khong wale adre ca op
drany me hmeledrany, ame he ka hi' ödra
eang hon kânâ hia ; me hnyi hmeledrany.
12 E thibi at a op kânâ ge maniny man, e
ame otilâ hmâ hmeledrany ge anyin metâ,
me ulolo drany ge anyin wâhmakhmeto : 13
e ame fuc k' ame bwebwelâ ta je köiö ethö
hnyi drany, ke ame öliâ hai ûnyi hnyi can
hmeledrany ; e ame ânyâ hucuce hobi kâu
we, me hom ang ûnyi hnyi tang omjehen.
14 Ame ve hwakecin meno bi tavat hia,
me ba wâhmakhmeto unyidra : a ve hme-
hma but tavat huliwan gol hia ge anyidra
bi hnatheat : anyin ae thoi but anyin idola
adre oköiâ, ke ba homenâ eû hnyidrin.
15 Ödrin bi a ûnyi baû me hnân iyawö :
hnyi ûen bi hwabödrin, ame he ka hi' ödrin.
16 E ca helâe jekhöû Jekob : anyin a e at
ame op hia ; ke Isaraela tribuiny jekhon :
Iehova tuhan sabaoth ien.

17 Ûkhacaköuâ thö je tang omjehem
ûnyi hnyi hnyei, u at ame labā hnabâ.
18 Anyin a walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi, oge me he ka kûlûâ helâke
me veto, tavat adre me labā hnyei walang
ang, me hom ûhnyûkongu ödra, me me
khan' ödra thö. 19 Ekölö ge hnök aat!
ame han gan hmâ : ke haingök, ka habe,
E hnathu wale anyik bi vec, ke oge me
he ka hokhnyokâ. 20 E kong ut umök
uma mano, ke mou but anyik je tö hia
thithö : a he but lakuk, ke ba but, e ba
hmetu at he ka ulolo umök uma mano, me
otilâ anyik hak mano. 21 Anyin a hwa-

kecin dut meno tavat tuö mamoe, me ca
elâm bi unyi Iehova; anyin a wale, e ba
sot gadra, ke ame vese hia haledra je hna
hat mamoe. 22 Hwan ûthumetu, wâ bi,
e but ang, ke gan hmâ imonumonuny ûheny
hnyi hnyei hnyi hwadrö, he ka wia je
tauniny Juda me me ba wan, me hnen je
luko. 23 Iehova lö, e khanö nya but a ca
hanymen bi at deny gethen: e ca hanymen
at ame he ka owisa hnen je hna okca.
24 Iehova lö, nö nya thö, ke ânyâ thö hnyi
ûen ae ûcû: ca hnyi ânyâm hmönyin wâ e
nye hia but. 25 Hingâlâ but ânyâm hmö-
nyin hon je hnyei ae ca khan' ödra u, me
hon je lap adre me ca hawâ bi iâm: anyin
adre hia but öaûö Jekob, eke, adre hia but
utâ e, me ohia e, me öba wan hnyaban.

HNYIMAKAN 11.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia
ûnyi ga Iehova ame ha, ka habe,
2 Löng ju öbun je hofucin ûhihinyköu ang,
me ha ka tavat Juda me aten Jerusalema;
3 ke ha thö ködra, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova Khongu Isaraela, ka habe,
Hna ûhangö at ame ca he ka löng ta je
hofucin ûhihinyköu ang, 4 waleji oge hûna
ka lakamöbun, hnyi bong oge hum ödra
hnyin ûnyi hnyi hnyei Aigupito, ûnyi hnyi
hnyin meic fao me ha, ka habe, Löng ju
ifucik, me ânyâ thö hoton hnök hna hûna
köbun; me öbun e he ka lakeik, ke oge
me he inya ka Khongubun: 5 me inye he
ka ohwâdâ ûhihinyköu oge khemanyinâ ka
lakamöbun, he ka ham ködra hnyei ame di
hnyin debai me hani, helâ me hnyi bong
ang. Me oge me thu me ha, ka habe,
Iehova lö, Amen.

6 Haba Iehova ame ha könya, ka habe,
Khetâ thö ta je hofuc hia thithö ang hnyi
ta je tauniny Juda, me je gethen hnyi
Jerusalema me ha, ka habe, Löng ju öbun
je hofucin ûhihinyköu ang, me ânyâ.
7 Anyin oge ha hwegiâ ka lakamöbun hnyi
bong oge hum ödra hnyin ûnyi hnyi hnyei
Aigupito, ke ne o but hnyi bong ang, me
vesâkong me ha hwegiâ, ka habe, Löng ju
ifucik. 8 Ke adre me ca löng me teveblöng,
ke so bi, adre me ve vheno hwegien je
hnyekudra bi ae kong: anyin a wale, oge
me oâ ködra ta je hofucin ûhihinyköu hia
eang, waleji, oge hûna ködra he ka ânyâ,
ke adre me ca ânyâ bi.

9 Ke haba Iehova ame ha könya, ka
habe, Adre wâ hna ûhnehnamö duöng
unyin at Juda, me aten Jerusalema.
10 Adre me hmetuhmetu but ka je hulö
anyin lakamödra waleji adre me höcö löng
hok ta je hofuc; ke adre me hnu hoton ke
je khong he ka bi athnyaba ködrin: a hia
but lap anyi Isaraela me lap anyi Juda
thamuâ ûhihinyköu, waleji oge khemanyinâ
ka lakamödra. 11 Anyin a wale walang
hna ha hnö Iehova, ka habe, Wâ bi, oge
me he ka oâ ködra ûnyi ae kong ae ca
khan' ödra bi he ka kec gan; ke adre me
he ka tenge könya, ke oge me ca he ka
ling ödra. 12 Me ame he ka he je lap
anyi Juda me je aten Jerusalema, me tenge
ka je khong, waleji adre leû utö ae bo so
kâu: ke adre me ca he bi ka omeli ödra
hnyi ûen anyidra vec. 13 Anyin ae ûcû
ûseiny ânyâm je khong Juda me ânyâm je
taun; ke öbun e hia but otilâ je taben hut
ka ûnyi ae ikiki, a je tap huân leû utö ae
bo so kö Baala, hoton ûseiny je getheniny
Jerusalema. 14 Anyin a wale, u me ca
he ka hijö tavat ang, ke u me ca he ka
tenge me hic hobi ködra: anyin oge me ca
he ka löng ködra hnyi ûen adre me he ka
hawo nya hnyin hnyi anyidra vec.

15 Ieû ame ânyâ oûnykûmik eang hnyi
umök uma, anyin a e ame hia but bi ûnyi
monu me tavat ae se, ke a he but gam utiö
ae kap? hnyi ûen u je ânyâ ûnyi ae kong u
me senyin bi. 16 Haba Iehova ame hwe-
nyi iâm, ka habe, Elaio ae hât, ae hmane-
nang, ke so wan: ke e ame hû meic hon e
me gan hmâ hwan hwalung, ke hmetru
but je anginy e. 17 Anyin a haba Iehova
tuhan sabaoth at ame te u, ame ha ûnyi ae
kong köu, can hulö anyin lap anyi Isaraela,
me lap anyi Juda, waleji adre me ânyâ hobi
ködra bi me ohmönyini nya, adre me leû
utö ae bo so kö Baala.

18 Ke haba Iehova ame owâhmakhmetu
nya gan, me me khanö nya thö: me u je
omanenâ könya anyidra ta je huliwa.
19 Ke iny ûcû me nokon mamoe ae hnam
adre me lelö he ka hlingâ; ke ca khanö
nya bi, a g' adre me ip je hna ûnykûme
könya me ha, ka babe, Ate me he ka tha
ohia ûö me wan, ke ate me he ka subâ
degecâ e hnyi hnyei iny tavat ae möt,
m' adre me ca he hmetu ka ûnykûme ien.
20 Ke Iehova tuhan sabaoth lö, at ame
owisa wia, at ame cubec je ûnykûme me
hnyok, e so oge me wâ hna bi hwaban
ködra gam: anyin oge hia but omanenâ
hok hofuc köu. 21 Anyin a wale, walang
hna ha hnö Iehova ge aten Anathoth, tavat

adre me elâm he ka hlingö u, ka habe, U
me ca he ka perofeta hnyi iö Iehova, wâ
u nye mok ut gahmun: 22 Anyin a wale
walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
ka habe, Wâ bi, oge me he ka bi hwaban
ködra: ame he wahidröu ka mok ge hele
vat; ame he lakudra obaga me wahlu ka
mok ge hmiâ; 23 ke ame he ka ba kölu-
idra: anyin oge me he ka oâ ûnyi ae kong
ka tavat aten Anathoth, wale hnyi hunainy
hna sen' ödra hnyin.

HNYIMAKAN 12.

IEHOVA lö, u thibi at ae wisa, iny ka
he ka ivinö möu: ke so bi, oge me
beûhnenamö möu ge hna owisa: ieû can
ame sot gan gethen deny tavat ae kong?
adre me laba so geû ödra hia adre me ti
iyawö? 2 U je hia but te ödra, eke, e hu
iwân gadra; adre me kû, eke, adre me wa
wan; u hakekeny hnyi je hnyimödra, ke
sâkâû hnyi je ûnykûmenödra. 3 Ke haba
u Iehova lö, u je wâhmakhmetu nya: u je
ō nya, me cubec hnyekuk gam: lili ödra
but helâ me je mamoe hnân he ka hlingâ,
me penapen' ödra hobi kâu bong he ka
hlingâ hnyin. 4 Ame he hnyei he ka
tenge ke ne o but kehö, me meleca je
ûöiny hnyot hia ae ometu? can hulö anyin
tavat adre me labā e, adre hia but ohia je
meno a vak can, me ta je meno ame gâ;
anyin a haingödra, ka habe, E ame ca he
ka wâ obiny köta. 5 U je ne hia but
tha wadring me tavat adre me he hon
kânâ, ke u sēnyin dut unyidra, u me he ka
kâmâu ka ûö wadring me ta je hors? ke u
je ne laba khötkic hnyi hnyeiny ûsoköu,
ieû u me he ka ânyâ hnyi hmanenanginy
Joridano? 6 Anyin a hia but iyawö u
hnen je liamekeiny möu, ke hnen minya
lap anyin kâmâm; ke adre me hao u
hwegiö u: eja ke ne adre ne ha so köu, ca
köp ödra bi.
7 Oge hia but hna umök uma, oge hia
but hna degecâ ik hnyei; oge hia but hna
oûnykûmik ka hnyi hnyamen je iwahnaih-
miöny mē. 8 Haba ik hnyei me helâ me
liona hnyi hnyot: e ame fuc hwege könya;
anyin a wale, oge hia but hûkötiâ e.
9 Hawa, helâ me meno ame gâ ame seset
ke at ae ûhûlû, ik hnyei könya? ame o
but kâu ta je meno ame gâ ae ûhûlû wale a
igigilö but? he th' öbun, ûkhacaköuâ thö
je menoiny hnyot hia thithö, hum ödra ju
he ka ûhûlû. 10 Haba tavat tuö mamoe
ae se hia, adre hia but ohia ik hnyei vine,
adre hia but ututo jekhöûk, me wia jekhöûk
ae kese hnân hnyebuba ae ba wan. 11 Adre
hia but öba wan e; e ame tenge könya ke
ba but wan; adre öba wan hnyei hia, anyin
ae ba at ame ûnykûme eû hnyi hnyekon.
12 Ame he but tavat sei hon je dok hia ae
görany hnyi hnyebuba: anyin a hele vat
anyi Iehova ame han, hwân hnyi ke obiny
hnyei ke ne o but hnyi ke obiny, ke ba bi
hnahic ka ke at. 13 Adre hia but belökâ
hwit, me meno iwadekong; adre hia but
oveci ödra bi, ke ba troban: ke öbun e he
ka hmehman je jeûiny ibun hnyei, can
hmönyin ae gan hmâ anyi Iehova.
14 Walang hna ha hnö Iehova ge tavat
hia ae kong adre me laba hakekenyi nya,
tavat adre me kâlâ hnyei waleji oge ham
ka lakeik a Isaraela, haingen, ka habe,
Wâ bi, oge me he ka uk ödra ûnyi hnyi
idra hnyei, me oc lap anyi Juda ûnyi hnyi
wanbödra. 15 Ke iny ka hia but uk ödra
oge me he ka hmetu me betenge gadra; ke
oge me he ka ve ohmetu ödra ka hnyi je
idra, me idra ta hnyei. 16 Ke ödra ka he
ka ti nâ je gethen deny lakeik, me khema-
nyin hnyi iök, ka habe, Kia inya Iehova;
helâji me hnödra hna nâ lakeik he ka
khemanyin ga Baala; awe, adre me he
ka up ödra göranyai wanben ik hnyei.
17 Ke adre ne ca he ka löng, me oge me
he ka oc degecâ, me ohia hnyei eling haingö
Iehova.

HNYIMAKAN 13.

WALANG hna ha hnö Iehova könya,
ka habe, He thö me ûco hobi köu
bi wen hnyekom a lino, ke oweikâ ju hnyâm,
ke ca he ka hneû e hnyi köiö. 2 Me oge
me ûco wen hoton hofuc ho Iehova, me
oweikâ hnyik. 3 Me ame olo o hofuc ho
Iehova könya ame ha, ka habe, 4 Hom dö
wen u je ûco, wale hnyi hnyâm, ke todrö,
he thö Euferate ai, me ikhâlâ e hnyi
esopiny kic. 5 Me oge me he me ikhâlâ e
hnyi Euferate hoton hna hûna könya ga
Iehova. 6 Ke hwaban je bong ae se hia,
haba Iehova ame ha könya, ka habe, Todrö,
he thö Euferate ai, me hom ûheny e wen
waleji oge hûna köu he ka ikhâlâ eling.
7 Me oge me he Euferate ai, me hiny, me
hom wen ûnyi hnyi dok oge ikhâlâ e hnyin:
ke wâ bi, e kong ut wen, ke ûnyi baû but.
8 Me ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 9 Walang hna ha hn

Iehova, ka habe, Helâe oge me he ka oko-
ngoâ hnyok bi gan anyi Juda, me hnyok bi
gan ae gan hmâ anyin Jerusalema. 10 Ha-
ba hnyei ang ae kong, tavat adre me höcö
löng hok je hofuc, tavat adre me hnu hoton
hwegien hnyekudra bi, me he hoton ke je
khong bi he ka bi athnyaba ködrin, me
khudrung ködrin, adre me he ka ûcû me
wen ang, ae ûnyi baû but. 11 Anyin ame
kece wen ka hnyi hnyin at, helâe öge hia
but okeceâ könya lap hia anyi Isaraela, me
lap hia anyi Juda, haingö Iehova; m' adre
me he ka hnân lakeik, me iök, me ogânâ,
me hmanenang: ke adre me höcö löng.
12 Anyin a wale, u me he ka ha ködra hofuc
ang, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova
Khongu Isaraela, ka habe, Ame he ka unö-
ngöt ta je kaia hia ge waina: ke adre me
he ka ha köu, ka habe, Hawa, e ca khan'
öhmun a g' ame he ka unöngöt dö ta je kaia
ge waina? 13 Me u me he ka ha ködra,
ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi, oge me he ka öunöngötâ tavat
aten hnyei ang hia, wale je than a tavat
adre me tabâ theron anyi Davita, me tavat
bi hut, me ta je perofeta, ma aten Jerusa-
lema hia, m' adre me he ka monu ge grâk.
14 Ke oge me he ka öûsetuödraköu ödra,
a je kamen me lakon, haingö Iehova: oge
me ca he ka menyik, me hokhnyok, me
betenge, ke oge me he ka ohi' ödra.

15 Löng ju öbun, ke tevehlöng ju: ca
hnyok bi gan: anyin a hia but ha Iehova.
16 Hna but kö Iehova Khongubun hna
ogânâ, e me tiga ca omenekhulumâ, ke e
me tiga ca haû je cabun hon je bucen ae
lit; ke öbun ka tiga halubahingen melam
me e ame wia bi ka hnyi hmenon mok,
me lit ae gan. 17 Ke öbun e ca löng,
ame he hnyekuk ka tenge hnyi dok ae
iyong can anyibun bigan; ke ame he li
emakök ka ti tenge, me lup ge deköiök,
anyin adre hom bâ hna hat mamoe hale
Iehova. 18 Ha thö ka than me momo
than, ka habe, Öhnyikön' öbun ju, ke laba
ju: anyin a kölu but anyibu li korona ae
mec, wale koronainy anyibun hmanenang.
19 Adre hlöng ut je taun hnyi hwaiöu, ke
ba at ame he ka khöng: a hom hwenbâ
Juda hia; adre me tha hwenbâ hia.

20 Bwela thö göranyai me wâ tavat
adre me o ûhedra hnyi hwadrö: ewa hna
hat meno adre ham köu, hna hat halem ae
kese? 21 Ieû u me he ka ha, e ka he ka
otilâ je waem hom hnân bâm, anyin a u je
hia but n' ödra he ka musi u? hawa, ame
ca he ka köt u ge je vec, helâ me momo
ame he kahnokoâ? 22 Ke u je ne haeû hnyi
hnyekom, ka habe, Can ieû ame o könya ta
je ûnyi ang? can ûganiny hwakecâm ae
kong adre hai obiny ânyâm ûkhaû, me adre
me okongoâ ohmâiny li cam. 23 Hawa, e
khana at Aithiop he ka wia unen unyin,
me lepad, hna bi hnahlimen unen? awe, e
khan' öbun he ka ânyâ so, wale tavat adre
me khenen he ka ânyâ hulö. 24 Anyin a
wale, oge me he ka ovesei ödra, helâ me
thatûnyi ame oû ang dö ûnyi hnyi hnyebu-
ba. 25 Walang hna khenâ köu, jekhom
adre tuluto köu ûnyi gak, haingö Iehova;
anyin a u je hnying nya me labageju ka
hnyi thoi. 26 Anyin a wale oge me he ka
hai obiny ânyâm ûkhaû ka hnyi hnyimâ-
kâm, me e me manen hnân ohmehmai u.
27 Oge hia but wâ hwakecâm ae ikiki,
wale hnâm je hna bi ûnyi monu, me hwâm
hwakuku helâ me hors, me ûganiny hnâm
hna bi ûnyi monu hon je dok ae hut hnyi
ta hnyei. Ekölö gam Jerusalema! u me
ca he ka bo so; ke ne o but kehö?

HNYIMAKAN 14.

WALANG hofuc ho Iehova kö Jere-
mia ge ibainy we, ka habe,
2 Juda ame tenge, ke je homagöuleny
ame hlöuhlöu, adre me laba, ke hlit bi hon
kânâ; ke ame o thö hwan tenge hnyi Jeru-
salema. 3 Ke haba je tuhödra, me adre
me kunâ je lakudra ka hnyi ta je an: adre
me o but ka hnyi ta je thop, k' adre me ca
wâ bi köiö; adre me hmetu me belidra je
kaia ae hme: adre me hmehma me hlohlo,
me tube je bödra. 4 Adre me hmehma
tavat trohnen, me tube je bödra, anyin a
khekhe but kânâ, can ae ba we hnyi hnyei.
5 Eke, ame hnokoâ aila minya hnyi hnyot,
me ame hna degecâ nokon, anyin ae ba
but önying. 6 Ke haba je asinainy hnyot
adre me tot hnyi je dok ae görany, adre
me momokhon can ae ba ang, helâ me je
alegeta: a dit ut je emaködra anyin ae ba
but önying.

7 Iehova jö, eja ke ne a ne hwâdâ kö-
hmun anyihmun ta je hulö, ânyâ bi thö u
can iâm; anyin a öhmun e osehia but kölu:
öhmun e hia but ânyâ hulö köu. 8 Gejon
Israela lö, at ame ömelö e hnyi ûen vec,
anyin a ieû u je helâ me atkanyua hnyi
hnyei, me helâ me at ame vheno gethen me
e ame saû thö ka mokut? 9 Anyin a ieû,
u je helâ me at ame gâ ön, ke helâ me at ae

hwege ae ca khana he ka omelö? ke so bi,
u bi Iehova hnyi wanböhmun, ke u je ip
iâm huhmun; ca hna degeci öhmun bi.

10 Walang hna ha hnö Iehova, ka tavat
ang, ka habe, Helâe, e wedra he ka he baû:
adre me ca hia but behânâ bi je cadra:
anyin a wale ame ca he bi Iehova ka köp
ödra; e ame he walang ang ka ûnykûme
anyidra monu, me senâ anyidra je hulö.
11 Ke haba Iehova ame ha könya, ka habe,
U me ca he ka hijö tavat ang, m'adre me
so. 12 Ödra ka he ka ânyâ ca han, oge
me ca he ka löng ûtengiödra; ke ödra ka
ha ke hudo je hudiny leû me bwihlany, me
oge me ca he ka köp ödra: ke oge me he
ka ohi' ödra ge hele vat, me hmiâ, me mok
ae cap. 13 Me oge me ha, ka habe, Ekölö
Than Iehova! wâ bi, je perofeta adre me
ha ködra, ka habe, Öbun e ca he ka wâ
hele vat, ke öbun e ca he ka hu hmiâ: ke
oge me he ka ham köbun eang ûsoköu ae
ûnyi hnathu. 14 Me Iehova ame ha
könya, ka habe, Je perofeta adre me pero-
feta thoi hnyi iök: oge ca kun' ödrin, ke
oge ca hûna ködrin, ke oge ca fuc ködrin:
ödrin e perofeta köbun me omanenâ thoi,
me hna bi khong, me ûnyi ae ba önyen, me
iyawö eû hnyi je hnyekudrin. 15 Anyin
a wale walang hna ha hnö Iehova ge ta je
perofeta, tavat adre me perofeta hnyi iök,
ke oge ca kun' ödrin, ke so bi, ödrin e ha,
ka habe, Ame ca he ka hu hele vat me
hmiâ hnyi hnyei ang: Awe, adre me he ka
ohia je perofeta eling ge hele vat me hmiâ.
16 Ke haba tavat ödrin e perofeta ködrin,
adre me he ka khû' ödra ka hnyi je gethe-
niny Jerusalema can hmiâ me hele vat; ke
ba at ame he ka könim ödra, ödra, me laöiö-
dra, me lakûdra obaga me wahlu: anyin
oge me he ka hingâlâ hudrin hwakecidrin bi
ae monu. 17 Ke u me he ka ha ködra hofuc
ang, ka habe, E so ame hingölö ûnyi hnyi
li emaköк deköiö hnyi lany me lit, me ca
he ka menâ; anyin a aat dö hluiny ik
hnyei, ke gan hmâ aat, ke gan hmâ hna
kot. 18 Oge ne he ka hnyi hnyei, wâ bi
je hna kot hnen hele vat! ke oge ne he ka
hnyi taun, me wâ bi, tavat ae sēnyin ge
hmiâ! anyin ame tha ngeno baûâ hnyei
hnen perofeta, me at bihut, ke ba metâ
gadrin.

19 Hawa, u je hia but ti digic Juda? ke
a hia but hanom ikikiâ Ziona? anyin a
ieû u je kuc öhmun, ke ba eny köhmun?
öhmun e halubahingen hnahic, ke ba bi so,
me ûen metu, ke wâ bi ot bi. 20 Iehova
lö, e khan' öhmun dut anyihmun hulö, me
hulö anyin lakamöhmun: anyin a öhmun
e hia but ânyâ köu hwakecin ae kong.
21 Ca he bi ka ikiki öhmun, ûnyi hnyi
iâm; ca he ka okongoâ theroniny ânyâm
hmanenang: ûnykûme ju, ca he ka thamuâ
ânyâm ûhihinyköu möhmun. 22 Hawa,
e hu at unyin ta je ûnyi baû anyin ta je
wanaithila ae khana he ka bi we? hawa, e
khana drany he ka ham we? hawa, ca u bi
Iehova Khonguhmun? anyin a wale öhmun
e he ka halubahingâm; anyin a u je op ta
je ûnyi hia eling.

HNYIMAKAN 15.

HABA Iehova ame ha könya, ka habe,
Eja ke ne a ne tot Mose me Samuela
hnyi hnyimaköк, oge me ca he ka hnyok ka
tavat ang: ob' ödra but gak, m' adre me he
but. 2 Ke adre me ne he ka ha köu, ka
habe, Öhmun a he kâ? u me he ka ha ködra,
ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Haba at hobi kâu mok, me ame ka
he bi ka hnyi mok; ke haba at hobi kâu
hele vat, me ame ka he bi ka hnyi hele vat;
ke haba at hobi kâu hmiâ, me ame ka he
bi ka hnyi hmiâ; ke haba at hobi kâu bâ,
me ame ka he bi ka bâ. 3 Ke oge me he
ka otilâ ködra vak ta ûnyi, haingö Iehova:
wale hele vat he ka hlingâ, me je kuli he
ka oloû kia, me ta je meno ame gâ, me ta je
menoiny hnyot he ka an me ohia. 4 Ke
oge me he ka hn' ödra ka hnyi hlohlo hnyi
ta je dökhu hia eang hmeledrany, jöni
Manase nöku Hezekia than Juda, can hnen
hna ânyâ hnyi Jerusalema. 5 Anyin a ie
at ame he ka betenge gam Jerusalema? ke
ie at ame he ka mâng gam? ke ie at ame
he ka saû me me hnö bongom? 6 Haingö
Iehova, ka habe, U je hia but hna degeci
nya, ke u je hmetuhmetu: anyin a wale
oge hia but hai hnyamök gam, me ohiö u;
oge sēnyin dut ge ietra. 7. Ke oge hia
but ulic ödra ge ut hnyi je homagöuleny
hnyei; oge hia but öba lakudra, oge hia
but öba lakeik; adre me ca hmetu ûnyi
hnyi dedra je gethen. 8 Adre ose hia je
safac unyidra hnyi hnyimaköк hon je waö-
nyin köiö: oge hia but hom ködra ûcon
hinyen wahidröu, at ame söh hnyi jebigö:
oge hia but ie oâ ködra ot me öbubuny.
9 E sēnyin dut momo ame hnöku ödrin
seven; e ame mokcu; ame didrut anyin
seûnö, ke tiga lany bi; e ame hia but hme-
hma me hlohlo: ke oge me he ka hna je

köluidra ka hnyi hele vat hnyi hnyimakan
je iwahnaihmiöny mödra, haingö Iehova.
10 Ekölö gak, bai lö, anyin a u je hnokoâ
at ae iwatretra, ke at ivinö me hmeledrany
hia! oge ca hia but mē ham mone hnân
troban, ke haba khaca adre ca mē ham mone
könya hnân troban; ke so bi, ödra hia adre
me hangö nya. 11 Haingö Iehova, ka habe,
E hnathu, oge me he ka sihwegiö u hnyi
so; e hnathu, oge me he ka kunâ iwahnai-
hmiöny he ka khöû köu hnyi ûen ae kong
me ûen ae vec.
12 Hawa, e khana at he ka thu fao wale
fao ûheny hnyi hwadrö, me bras? 13 Oge
me he ka ham manâm man me tang omje-
hem hnân söh ke ca ge hwaban, ke can bi
ânyâm je hulö hia hnyi je hnyigöulâm hia.
14 Ke oge me he ka tha obei ödra me je
iwahnaihmiöny möu ka hnyi hnyei ae ca
khanö u: anyin ame ubâhlâ meic hnyi
anyik hmönyin, ke ame he ka thong hubun.
15 Iehova lö, u je wâ but: ûnykûmi
nya ju, me senö nya, me bi hwaban ka
tavat cak, ka tavat adre me sedö nya, ca
hom digic nya hnyi hnâm hna ling vec ae
beûhmâ: khanö u thö a adre hia but hai-
kongu nya can iâm. 16 Adre me wâ hwâm
je hofuc, me oge me an e; ke hnân senyin
me hnân hobâ hwâm je hofuc hnyi hnye-
kuk: anyin adre me hwenyi iök ge iâm,
Iehova Khongon sabaoth. 17 Oge me ca
laba hnyi ûkhacaköu anyin tavat adre me
walak me hop: oge me hake laba can hnya-
mâm; anyin a u je hia but öunöngöti nya
ge hmönyin. 18 Anyin a ieû a e bala bi
anyik vec, ke ba eny hnök aat, ke ame ca
bemetu? hawa, u me he ka helâ me wagewe
ame iyawö, a köiö ame hme?
19 Anyin a wale, walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, U je ne he ka hmetu, me
oge me he ka hum u, ke u me he ka tot
hnyi hnyimakök: ke u je ne he ka oc ut
ûnyi ae ûnyi hnathu ûnyi hnyi ûnyi ae
ikiki, u me he ka helâ me hnyimök: adre
me he ka hmetu köu, ke u me ca he ka
hmetu ködra. 20 Ke oge me he ka wiö u
ka tavat ang hnân hak bras ae hwege; ke
adre me he ka vat möu, ke ame ca he ka
tudra: anyin a tha inya möu he ka tuö u,
me omeli u, haingö Iehova. 21 Ke oge me
he ka hûgûnö u ûnyi hnyi hnyamen tavat
ae kong, ke oge me he ka ûco melam ûnyi
hnyi hnyamen tavat a ödra wathethöt.

HNYIMAKAN 16.

AME o minya but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 U me ca he ka
hok momo me hu nokom baga me hlu
hnyi dok ang. 3 Anyin a walang hna ha
hnö Iehova ge ta je da me in adre hnokoâ
eang, me je lahinyödra adre hnöku ödra,
me je lakamödra adre hnöku ödra hnyi
hnyei ang, ka habe, 4 Adre me he ka mok
ge je mok ae kong; adre me ca he ka tenge
gadra, ke adre me ca he ka könim ödra;
adre me he ka hnân tatet hon kânâ; ke ame
he ka ön ödra hnen hele vat me hmiâ, ke
ame he je unyidra ka hnân an ta je meno
ame gâ ethö, me je menoiny hnyot. 5 Anyin
a walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Ca
didrö ka hnyi uma tenge, ka ca he bi ka
hnyi tenge thungaû, ke ca mâng gadra;
anyin oge hia but hom anyik hnahic ûnyi
ge hnyei ang, wale ibetengiö me betenge
vec, haingö Iehova. 6 Ke ame he tavat
ae gan me tavat ae ûhnyûkong ka mok
hnyi hnyei ang: adre me ca he ka könim
ödra; ke ame ca he tavat ka tenge gadra,
ke adre me ca he ka thamuö hwadrak ny,
me ohadreûâ, adre me ânyâ hnyi hnyamok;
7 ke ame ca he tavat ka tha subö areto
hnyi tenge gadra wale hnân otubweli ödra
ge je komok; k' ame ca he tavat ka ham
ködra kaia ka habelidra hnân otubwelâ ge
kamödra me hinyödra a mokcu. 8 Ke u
me ca he ka dit hnyin uma bijeû he ka tha
laba mödra, me hnyi han me ic. 9 Anyin
a walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
Khongu Isaraela, ka habe, Wâ bi, oge me
he ka bi obiny hnyi dok ang hnyi hnyima-
köbun hnyi bongubun ta je bong hwan
senyin me hwan hobâ, me hwan li at ödre
tep faipoipo. 10 Ke hnyi ûen u me he
ka haimemenâ ta je hofuc hia ang ka tavat
ang, me adre me he ka ha köu, ka habe,
Anyin a ieû Iehova ame ha gahmun ta je
ûnyi ae kong hia thithö ae gan hmâ? ke
ieû hwakecihmun ae kong? ke ieû hnöh-
mun hna ânyâ kö Iehova Khonguhmun?
11 me u me he bi ka ha ködra, ka habe,
Can lakamöbun ödrin e hna degeci nya,
haingö Iehova, me hnu hoton je khong, me
bi athnyaba ködrin, me khudrung ködrin,
ke adre me hna degeci nya bi, me ca tuö
bi anyik hnanyibu; 12 ke öbun e hia but
ânyâ hulö ae gan hmâ hon je lakamöbun;
anyin a, wâ bi, öbun e ve hnu hoton ihwe-
gien je hnyekubun ae kong, me öbun e ca

ling nya bi: 13 anyin a wale oge me he
ka ob' öbun hnyi hnyei ang ka hnyi hnyei
ae ca khan' öbun, öbun, me je lakamöbun;
ke öbun e he ka bi athnyaba eling ka ke
je khong hnyi lany me lit; ke oge me ca he
ca betenge gabun.
14 Anyin a wale, wâ bi, ame he ka o je
bong, haingö Iehova, ke adre me ca he ka
ha, ka habe, Kia inya Iehova, at ame hom
je lakon Isaraela ûnyi hnyi hnyei Aigupito;
15 ke so bi, Kia inya Iehova at ame hom
lakon Isaraela ûnyi hnyi hnyei hnyi hwa-
drö, me ûnyi hnyi je hnyei hia waleji e ame
ob' ödra ka hnyin: ke oge me he ka ohmetu
ödra ka hnyi idra hnyei, waleji oge ham ka
lakamödra. 16 Wâ bi, oge me ho ka hawâ
tavat thut ae se hia, haingö Iehova, m'
adre me he ka nuc ödra; ke hwaban e,
oge me he ka hawâ tavat hnu meno ae se
hia, ke adre me he ka hnu ödra ûnyi hnyi
je bucen hia, me je hut hia, me ûnyi hnyi
je hmakaniny je kic. 17 Anyin a e hnyi
hon dedra je gethen hia li emakök: ödra
ca iyong hnyi hnyimakök, ke adre ca ikhâlâ
gak hwakecidra ae kong. 18 Ke oge me
he ka bök ka olo bi hwaban hwakecidra ae
kong me anyidra hulö; anyin adre hia but
oikikiâ ik hnyei hnen unyin anyidra ta je
ûnyi ae bon a g' adre mokcu, ke adre hia
but öunöngötâ ik hnyei ge anyidra ta je
ûnyi ae ikiki. 19 Iehova lö, tang hwegiök,
me hnök hnabâ, me hnök hna lubaduöng
hnyi bonginy vec, ame he ka o köu ta je
hnyei ûnyi hnyi je can hmeledrany me ha,
ka habe, e ba jekhon je lakamöbun, ke so
bi, thoi, wale je ûnyi baû me ba troban
hnyin. 20 Hawa, ame he ke at ka ânyâ
je khong hobi kâu, ke ca je khong bi thö?
21 Anyin a wale, wâ bi, oge me he ka
owâhmakhmetu ödra, hnyi ûen ang oge
me he ka owâhmakhmetu ödra ge hnyamök,
me manik man; ke ame he ka khan' ödra
a iök Iehova.

HNYIMAKAN 17.

ADRE hia but sihnalimen hulö anyi
Juda ge pen fao, me homakan sa-
mira: adre kave hnyi viny je hnyekudra,
me hon je baitoiny anyibun je taben hut;
2 ke haba ta je lakudra adre me ûnykûme
anyidra ta je taben hut, me anyidra je
Aseira hnyi je ûö ae hât hon je hut ae
görany. 3 Anyik bucen hnyi utkânâ lö,
oge me he ka ham ânyâm ta je ûnyi me je
tang omjehem hia, hnân söh, me ânyâm
je dok ae görany hnyi ta je hnyigöulâm hia
thithö, can hulö. 4 Ke haba u, u me ka
he ka hamâm bi degec em hnyei waleji oge
ham köu; ke oge me he ka kunö u he ka
bi athnyaba ka je iwahnaihmiöny möu,
hnyi hnyei ae ca khanö u: anyin a öbun e
hia but hû meic eû hnyi hnyekuk, ke ame
he bala bi ka möt.
5 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
E ka mok at ama labageju ka at, me wia at
me me hnân hnyamen, ke haba hnyekon
ame hota degeci Iehova. 6 Ke e ame he
ka helâ me ûö ae ba lan hnyi hnyebuba, ke
ame ca löng bi, e ka o so; ke e ame he ka
labā je dok ae hwahwacit hnyi hnyebuba,
hnyei ae sâlt, ke ca hnân labā. 7 Hnahic
hnen at ame labageju kö Iehova, at ame ip
Iehova hnân jekhon. 8 Anyin a e ame he
ka helâ me ûö adre tā hnyi ta je köiö, ame
iyâû je wân ka hnyi wagewe, ke ame ca he
ka hlohlo, e ka o bi kahwa, ke ame he ka
hât ta je lan; ke ame ca he ka hmak hnyi
huna ae ba hnyin we, ke ame ca menâ bi
wa. 9 Haba hnyekon at, me wale at ae
ti iyawö hon ta je ûnyi hia thithö, ke ti
kong e: ie at ame he ka wâhmakhmeto e?
10 Inya Iehova at ame elâm hnyok, oge
me cubec ta je hna ûnykûme, he ka ve ham
ka tavat hia helâ me dedra ta je gethen,
me helâ me wan anyidra ta je huliwa. 11
Haba kore ame mokulec ta je lakon, ke ca
ta je hing lakon bi, helâe ge at ae tren
omjeû ke ca hoton bi wisa; hnyi wanben
bonginy je bong, e ame he ka hna degecâ
bi e, ke haba hnyi obiny e ame he ka at ae
monu.
12 Theron ae hmanenang me görany
ûnyi hnyi hwân, wale hnen anyita dok ae
kap. 13 Iehova gejon Isaraela lö, adre me
he ka hmehma ödra hia adre me hna degeci
u; ke haba tavat adre me digic nya, me
adre me he ka sihnalimen hnyi kânâ, anyin
adre me hna degecâ köiöiny möt ame pupua,
wale a Iehova. 14 Iehova lö, ometu nya
but, me inye metu but; omeli nya thö, me
inye möt ut; anyin a u thibi hnök hna
ogânâ. 15 Wâ bi, ödra adre me ha könya,
ka habe, Ewa hofuc ho Iehova? e so e
hwâdâ thö walang ang. 16 Ke haba inya
oge me ca ie ngâ he ka at tuö mamoe
hotom; ke haba khaca, oge me ca hia but
weny bonginy vec; e khanö u; e hnyi
hnyimâkâm hofuc ame he but ûnyi hnyi li
esongodik. 17 E so u me ca bi hnân ot
könya; u thibi hnök hnabâ hnyi bonginy
vec. 18 E so e hmehma tavat adre mo

sedö nya, ke ca hnö nya bi he ka hmehma :
e so ödra hlohlo, ke ca hnö nya bi he ka
hlohlo : oâ ju ködra bong ae kong, ke ohi'
ödra but, me olo ohia.
19 Walang hna ha könya hnö Iehova,
ka habe, He thö ka tot hnyi homagöuleny
je lakon tavat, wale hnen je tuhan Juda
hna didrö me didrut hnyin, me hnyi je
homagöuleny hia Jerusalema; 20 ke ha
thö ködra, ka habe, Löng ju hofuc ho
Iehova, öbun je than Juda me at Juda hia,
me aten Jerusalema hia, tavat adre me didrö
hnyi je homagöule ang : 21 walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Wâ eâu öbun, ke ca
hom bi ke ûnyi hnyi bong sabath, ke ca dit
mē hnyi je homagöuleny Jerusalema : 22 ke
ca he öbun ka hok ûnyi ûnyi hnyi umöbun
je uma hnyi bong sabath, ke ca ânyâ bi ke
huliwa, ke so öbun e okâbâ bong sabath,
helâji me hnök hna hûna ka lakamöbun;
23 ke so bi adre me ca löng, me tevehlong,
ke adre me ohwegiâ je nyidra, m' adre me
ca löng bi me kap bi hna ûnö. 24 Ke
öbun e ne ti ling nya, haingö Iehova, me
ca hom bi ke ûnyi ka hnyi je homagöuleny
taun ang hnyi bong sabath, ke öbun e ne
okabâ bong sabath me ca huliwa hnyin e;
25 awe, ame he ka labö didrö hnyi je homa-
göuleny taun ang je than me je taben,
tavat adre me tabâ theron anyi Davita,
adre me tabâ je kariota me je hors, ödrin,
me je taben, aten Juda, me aten Jerusa-
lema : ke ame he ka tethmâ taun ang
nyiele balua. 26 Ke adre me he ka o
ûnyi hnyi je tauniny Juda me je ke keihen
igigilö Jerusalema, me ûnyi hnyi hnyei
Beniamina, me hnyei ae tha hon, me je
bacen, me ûnyi hnyi Hwaiöu, adre me
hom je hudiny leû, me je hut, me je hudiny
han, me libanu, me adre me he ka hom je
hudiny ole, ka hnyi uma umö Iehova. 27
Ke öbun e ne ca ling nya he ka okabâ bong
sabath, me he ka ca hije hok, me didrö ka
hnyi je homagöuleny Jerusalema hnyi bong
sabath ; awe, oge me he ka hû meic hnyi
ta je homagöuleny e, ke ame he ka an je
uma umen je than hnyi Jerusalema, ke
ame ca he ka mok.

HNYIMAKAN 18.

HOFUC ame o kö Jeremia ûnyi ga
Iehova ame ha, ka habe, 2 Todrö, he
thö ka hnyi uma umen at ame up kaia ke
oge me he ka ölöngi u e ge hok hofuc. 3
Me oge me he ka hnyi uma umen at ame
up kaia, ka wâ bi, e ame ânyâ anyin huliwa
hon li waengen. 4 Ke ame kong ut kaia
hnyi hnyamen at ame up kaia waleji e ame
op, me e ame op hmetu e, me me ke kaia,
helâ me weny at ame up kaia he ka ânyâ.
5 Me ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe. 6 Lap anyi Isaraela lö,
hawa, e ca khanö nya he ka ânyâ köbun
helâ me man at ang ame up kaia ? haingö
Iehova. Lap anyi Isaraela lö, wâ bi, öbun
ûcû hnyi hnyamök me kânâ ae kece hnyi
hnyamen at ame up kaia. 7 Hnyi ûen oge
me he ka fuc ge ke hnyei me ke dökhu, he
ka oc ut, me hagutâ me ohia e ; 8 ame ne
he hnyei eling wale oge me fuc gan he ka
hmetu ûnyi hnyi anyidra hulö, awe, oge me
he ka ietra ûnyi ae kong waleji oge ûnykû-
me he ka ânyâ ködra. 9 Ke haba hnyi
ûen oge me he ka fuc ge ke hnyei, me ke
dökhu he ka otilâ me tā e ; 10 ame ne
ânyâ hulö hnyi hnyimakök, me ca löng
ifucik, awe, oge me he ka ietra so, waleji
oge ha he ka ohnahici ödra hnyin. 11 Ke
walang ang, he thö ka ha ka at Juda me
aten Jerusalema, ka habe, Walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he ka
penapena ûnyi ae kong hobi köbun, me
ûnykûme hna ûnykûme he ka ânyâ köbun :
ve hmetu ju öbun walang ang ûnyi hnyi
debun ta je gethen ae kong, ke osoâ but
debun je gethen me anyibun ta je huliwa.
12 Ke adre me ha, ka habe, E ûnyi baû
bi : anyin öhmun e he ka hnu hoton anyi-
hmun ta je bibihwakecin, me ve ânyâ hoton
ihwegien je hnyekuhmun ae kong.
13 Anyin a wale, walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Hnö th' öbun unyin ta
je hnyei, ie at ame löng je ûnyi a helâe a
hia but ânyâ ûnyi ae ti kong hnen hluiny
Isaraela. 14 Hawa, ame he kionainy Le-
banona ka kölu ûnyi hnyi hon kicin utkâ-
nâ ? ame he ka hme köiö katebu wale ame
hingölö ûheny hnyi dok ae sâkâû ? 15
Anyin adre hnying nya lakeik, adre hia
but leû utö ae bo so ka ûnyi ae ba önyen ;
ke adre hia but ohaû ödra bi hnyi dedra je
gethen, a je gethen kâû adrem, he ka he
hnyi je ong gethen, adre ca okhibö göra-
nyai ; 16 me adre me wia idra hnyei hnân
lâiâ, me jû nyiele balua ; ame he tavat hia
adre me gethen unyin ka lâiâ me nyinyikâ
je bödra. 17 Oge me he ka ovesei ödra
hnyi hnyimakan iwahnaihmiöny helâ me
hnen ang hwei ; oge me he ka hotuk me
ca hnyimakök bi ködra, hnyi bonginy
anyidra vec.

18 Me adre me ha, ka habe, Ai öbun m'
ate me he ka ânyâ je bibihwakecin kö
Jeremia; anyin ame ca he ka hia hnanyibu
unyin at bihut, me ûhnenamö unyin at ae
metâ, me hofuc ûnyi ge perofeta. Ai öbun,
ate me he ka kot e ge bohmen, ke ca he bi
öta ka tevehlöng bi hwan ta je hofuc.

19 Iehova lö, tevehlöng ju könya, ke
löng ju ifucin tavat adre me ivinö mönya.
20 Hawa, adre me he ka bi hwaban so ge
kong? anyin adre hia but hiny thop, me
inye he ka mok. Ûnykûme ju waleji hnök
hna tot hnyi hnyimâkâm he ka khöûâ so
hobi ködra, me ohavâ ânyâm hmönyin
gadra. 21 Anyin a wale hna but lakudra
ka hnyi hmiâ, ke hn' ödra but ka hnyi
maniny hele vat, ke ame he ka ba but
lakon laöiödra, me je safac bi, ke ame he
mok ka hlingâ obaga, adre me he ka hlingâ
anyidra wahidröu ge hele vat hnyi vat.
22 E so adre me löng tenge hnyi umödra
je uma, hnyi ûen u me he ka ie oâ ködra
deö vat; anyin adre hia but hiny thop
hnân odili nya, me ikhâlâ je hnewe hnân li
cak. 23 Ke so bi, Iehova lö, e khanö u
hia anyidra ûhnenamö gak hnân he ka
hlingö nya; ca he ka hna hwakecidra ae
kong, ke ca he ka kot degecâ anyidra monu
ûnyi hnyi hnyimâkâm: ke so he ka hagut'
ödra but hnyi hnyimâkâm; ke ânyâ thö
ködra hnen ânyâm hmönyin.

HNYIMAKAN 19.

WALANG hna ha hnö Iehova, ka
habe, He thö ka ûco kaia kânâ
adre op me hom ke je hingatiny tavat, me
ke je hingatiny tavat bihut; 2 ke he thö ka
hnyi hnyigöulen bucen anyin nöku Hinom,
ae hnyi homagöuleny Harsith, ke khetâ
thö eling ta je hofuc oge me he ka ha köu:
3 me ha, ka habe, Löng ju öbun hofuc ho
Iehova je than Juda, me aten Jerusalema;
walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
Khongu Isaraela, ka habe, Wâ bi, oge me
he ka oâ ûnyi ae kong ka hnyi hon dok
ang; ke ame he ka tenge met hnyi hnyi-
könyen tavat adre me löng. 4 Anyin
adre hia but hna degeci nya me okebo-
ngonâ bi dok ang, me leû utö eang ae bo
so ka ke je khong, waleji ae ca khan' ödra,
ödra me je lakamödra me je than Juda; ke
adre hia but öunöngötâ dok ang ge dra
dren tavat ae ba hnyikongudrin: 5 me op
je dok ae görany anyi Baala, he ka thong
je lakudra ge meic hnân hudiny leû kö
Baala; waleji oge ca hûna, ke oge ca ha,
ke oge ca ûnykûme; 6 anyin a wale, wâ
bi, ame he ka o je bong, haingö Iehova, ke
adre me ca he hmetu ka ha ka dok ang
Tofet me hnyigöulen bucen anyin nöku
Hinom, ke so bi, Thopiny hlingö at. 7 Ke
oge me he ka öûnyibaûâ ûhnenamö anyin
Juda me Jerusalema hnyi dok ang; ke oge
me he ka otai ödra ge hele vat hnyi hnyi-
makan je iwahnaihmiöny mödra, me hnen
hnyamen tavat adre me elâm he ka hling'
ödra: ke oge me he ka hom ta je unyidra
hnân an ta je meno ame gâ ethö, me je
menoiny hnyot. 8 Ke oge me he ka wia
taun ang hnân kuko me jû; ame he tavat
adre me gethen hnyin ka lâiâ me jû, can ta
je mok hnyin. 9 Ke oge me he ka hn'
ödra he ka an viny lakudra obaga, me
viny lakudra wahlu, ke adre me he ka ve
an viny je lawaedra, hnyi hna igigilö, me
hna thelöng, wale ame he ka oveci ödra
hnyin hnen je iwahnaihmiöny mödra, me
tavat adre me elâm he ka hling' ödra. 10
Me u me he ka tho kaia hnyi hnyimakan
tavat adre me tha he möu. 11 Ke u me
he ka ha ködrin, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe,
Oge me he ka ohmouca hnyei ang helâ me
hna tho kaia kânâ, wale ae ca khan' ödra
he ka obekhötâ hmetu: ke adre me he ka
khön komok hnyi Tofet, ke ne o but ame
ba but dok hnân khön komok hnyin. 12
Haingö Iehova, ka habe, Oge me he ka
ânyâ helâe ka dok ang, me tavat adre me
labā e, me wia taun ang me me helâ me
Tofet: 13 ke haba ta je uma hnyi Jeru-
salema, me ta je uma umen je than Juda,
a je uma adre oikikiâ, ame he ka helâ me
Tofet, wale je uma hia thithö waleji adre
me leû utö ae bo so ka hnyi hon ka ta je
ûnyi hia hnyi drany, me hingâlâ hudiny ic
ka ke je khong.

14 Me ame o thö Jeremia ûheny Tofet,
waleji hnyi hnö Iehova hna kunâ he ka
perofeta; me e amẹ tot hnyi hnyeuleny
uma umö Iehova, me ha ka tavat hia
thithö, ka habe, 15 Walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela,
ka habe, Wâ bi, oge me he ka oâ ka taun
ang me ta je tauniny hia je ûnyi ae kong
hia thithö, waleji oge ha gan: anyin adre
hia but ohwegiâ je nyidra, me ca löng bi ta
je ifucik.

HNYIMAKAN 20.

KE haba Pasur, nöku Imer at bihut,
ke at musi ae beönua hnyi uma umö
Iehova, ame ling Jeremia ame perofeta ta
je ûnyi eling. 2 Me haba Pasur ame fuc
kö Jeremia perofeta, me ca e, a ohmâ hnyi
utö ae hnyi homagöuleny Beniamina ethö,
waleji hnyi uma umö Iehova. 3 Ke haba
nyi Pasur ame hum Jeremia ûnyi hnyi utö
adre ce at hnyin. Me Jeremia ame ha kâu,
ka habe, Ame ca he Iehova ka ha hmetu
iâm me Pasur, ke jia bi a Magora-misabibi.
4 Anyin a walang hna ha hnö Iehova, ka
habe. Wâ bi, oge me he ka wiö u bi hnân
ooti u bi me lawaem hia: ke adre me he
ka ta ge hele vat anyin je iwahnaihmiöny
mödra, ke ame he li emâkâm ka wâ e: ke
oge me he ka hna at Juda hia ka hnyi
hnyamen than Babulona, ke ame he ka
hum ödra Babulona ai, me hling' ödra ge
hele vat. 5 Ke haba khaca oge me he ka
hna tang omjeûiny taun ang, me ta je
troban gan, me ta je ûnyi ae ûnyi hnathu
hnyin, eke, ta je omjeû anyin je than Juda
hia, oge me he ka ham ka hnyi hnyamen ta
je iwahnaihmiöny mödra, ke adre me he
ka sei ödra, me hum ödra, me tha he
mödra Babulona ai. 6 Ke haba u Pasur,
me tavat hia adre me tha laba möu, öbun
e he ka bâ: ke u me he ka o hnyi Babu-
lona, me mokcu eling, me könim u eling, u
me lahânâm hia, waleji u je perofeta thoi
ködra.
7 Iehova lö, u je hia but cubic nya, me
oge me hmehmela: u hwege huk, me ame
tom: iny taben ûhiö hnyi je bong hia, ame
hlumö nya hnen ke at me ke at hnyi ta je
bong hia. 8 Anyin a hnyi ûen oge me
fuc, oge me kuku; oge me hongot, ka habe,
Ûokonguny me söh: anyin adre wia hofuc
ho Iehova, me hnân haikongu nya, me
ûhiö hnyi je bong hia. 9 Ke oge me ha,
ka habe, Oge me ca he ka hâiâ e, me fuc
hmetu hnyi ien, ke haba, e bi û hnyi hnye-
kuk helâ me meic ae möt, adre hlöng hnyi
hnyin je jeiök, ke iny sēnyin dut anyin
hokhnyok, ke pason. 10 Anyin a oge hia
but löng hna ûhaikonguny hnen tavat ae
se hia, me hna öbubuny hnyi je ke keihen
hia. Haingödrin a je hing waek, tavat
adre me tuö hnök hna haûhaû, ka habe,
Haikongoâ ju e, m' öhmun e he ka hnyi
haikongoâ; ame ne he ka hmehmela m' ate
me he ka hwege hon, m' ate me he ka
bi hwaban kâu. 11 Ke e bi Iehova
unyik helâ me taben vat ae hwege: anyin
a wale ame he ka haûhaû but tavat adre
me hnu nya, me ca tudra bi: adre me
he ka hmehma gan hmâ, anyin a ca tudra
bi, adre me ca he ka hnying anyidra hme-
hma nyiele balua. 12 Iehova tuhan sa-
baoth lö, at ame cubec tavat ae wisa at
ame wâhmakhmeto je hna ûnykûme me je
hnyok, e so oge me he ka wâ hnâm hna bi
hwaban ködra; anyin oge hia but oma-
nenâ köu hok hofuc. 13 Khumöng dö kö
Iehova, oganö Iehova thö: anyin a e ame
hia but hûgûnâ hanon at ae theduoc ûnyi
hnyi hnyamen tavat ae kong.
14 Eka mok bong adre hnöku nya
hnyin: e so adre me ca haisoâ bong a
hnöku nya hnyin bai. 15 Eka mok at
ama thumetu cica, ka habe, A o but nokom
da, ame osenyinâ e. 16 E so ame he at e
ka helâ me je taun waleji a hagutâ Iehova,
me ca ietra bi: ke so e ame löng hwakuku
hnyi hnyomakatu, me hwahongot hnyi
jebigö; 17 anyin a e ame ca hlingö nya
ûnyi eû hnyi hnyok: me me erkemok
könya hnyeku bai me erkin bala thibut
hnyekon. 18 Anyin a ieû oge me o but
ûhek hnyi hnyok he ka wâ vec me hlöuhlöu,
me me he ka um dö bonguk je bong hnyi
hmehma?

HNYIMAKAN 21.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia
ûnyi ga Iehova waleji hnyi hnö
Zedekia than hna kunö Pasur nöku Male-
kia kâu, me Zefania nöku Maseia at bihut
ame ha, ka habe, 2 Ö u hnei Iehova thö
gatin; anyin a Nebukaneza than Babulona
ame vat mötin: ame ne he Iehova ka ânyâ
hobi kötin hoton anyin ta je huliwa hia
hnân lâiâ, me me he ka he but gatin.
3 Me haba Jeremia ame ha ködru, ka
habe, Walang hofuc öbu me he ka ha kö
Zedekia, ka habe, 4 Walang hna ha hnö
Iehova Khongu Isaraela, ka habe, Wâ bi,
oge me he ka ohavâ je omjehen vat ae hnyi
je hnyamöbun, waleji ge hnöbun hna vat
me than Babulona, me at Kaledaia, tavat
adre me igigili öbun hoton hna up veto, ke
oge me he ka ûkhacaköu ödra hnyi wanben
taun ang. 5 Ke haba inya oge me he ka
vat möbun ge hnyam adre hai me beny ae
hwege, me hnyi hmönyin me wathethöt,
me hmönyin ae gan hmâ. 6 Ke oge me
he ka kot aten taun ang, wale a at me

meno: adre me he ka mok ge mok ae gan,
wale mok cap. 7 Ke hwaban e, haingö
Iehova, oge me he ka hnö Zedekia than
Juda, me je athnyabainy, me tavat a je
kolon hnyi taun ang ûnyi hnyi mok ae cap,
me hele vat, me hmiâ, ka hnyi hnyamö
Nebukaneza than Babulona, me hnyamen
je iwahnaihmiöny mödra, me hnyamen
tavat adre me elâm he ka hling' ödra: ke
e ame he ka kuc ödra ge hele vat; e ame
ca he ka omeli ödra, me hnyok ködra, me
betenge. 8 Ke u me he ka ha ka tavat ang,
ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi, inya oge me ip hnyi hnyim-
aköbun gethen deny möt, me gethen deny
mok. 9 Haba at ame he ka laba bala bi
hnyi taun ang, ame he ka mok ge hele vat,
me hmiâ, me mok ae cap: ke haba at ama
didrut, me kec ka at Kaledaia, tavat adre
me igigilö öbun, me ame he ka möt, ame he
ka jekhon anyin möt. 10 Anyin a inya
oge hia but hnyimakök ka hnyi taun ang
me me kong, ke ca hnân bi so, haingö
Iehova: adre me he ka hna e ka hnyi
hnyamen than Babulona, ke e ame he ka
thong e ge meic.

11 Ke haba lap anyin than Juda, löng
ju hofuc ho Iehova gan, ka habe, 12 Lap
anyi Davita lö, walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, Ânyâ thö ûnyi ae wisa hnyi hnyo-
makatu, ke omelö thö at adre söh ûnyi
hnyi hnyamen at ûöveci, wâ e nye gâ but
anyik hmönyin helâ me meic ame ubâhlâ, ke
ba at ama ume, can ûkongon anyibun ta je
huliwa. 13 Wâ bi, ûcûk u, at ame laba hnyi
hnyigöulen kicin dok ae tha hon, haingö
Iehova, öbun tavat, öbun e ha, ka habe,
Ie at ame he ka utut köta? ke ie at ame
he ka dit ka hnyi je hnyabata? 14 Ke
oge me he ka bi hwaban köbun, e ûcû me
wan anybun ta je huliwa, haingö Iehova:
ke oge me he ka hû meic hnyi je hnyeuten,
ke e ame he ka an igigilö ehele.

HNYIMAKAN 22.

WALANG hna ha hnö Iehova, ka
habe, He thö ka hnyi uma umen
than Juda, me ha hofuc ang eling, ka habe,
2 Than Juda lö, löng ju hofuc ho Iehova,
u at ame tabâ theron anyi Davita, u, me
je athnyabaem, me lakem, tavat adre me
dit hnyi je homagöule ang. 3 Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Anyâ thö wisa me
ûnyi ae ûcû, ke omelö thö at adre söh ûnyi
hnyi hnyamen at ûöveci: ca he ka ânyâ
monu, me ûokonguny ka atkanyua, me
nakahme, me safac, ke ca hingâlâ dra ae ba
hnyikongon hnyi dok ang. 4 Anyin a
öbun e ne he ka ânyâ ûnyi e, me ame he ka
dit hnyi je homagöuleny uma ang je than
tavat adre me tabâ theron anyi Davita,
adre me laba hon je kariota me hors, e me
je athnyabainy me je lakeiny. 5 Ke
öbun e ne ca löng je hofuc ang, oge me
khemanyin gak bi, haingö Iehova, a g' ame
he ka ba wan uma eang. 6 Anyin a
walang hna ha hnö Iehova ge uma umen
than Juda, ka habe, U Gileada könya, ke
ban Lebanona: ke so bi, e hnathu, a oge
me he ka wiö u me hnân hnyebuba, je taun
ae ba aten. 7 Ke oge me he ka penapena
gam tavat ohia, ae ve hu ûnyi hnân vat:
ke adre me he ka sö but ânyâm je arasi
adre ûca, me khûâ ka hnyi meic. 8 Ke
ame he je hnyei ae se hia ka gethen hnyi
taun ang me ve ûhaköuâ, ha habe, Can ieû
Iehova ame ânyâ helâng ka taun ang ae
gan? 9 Ke adre me he ka thu, ka habe,
Can hnödra hna degec ûhihinyköu anyi
Iehova Khongudrin, me khudrung ka ke je
khong, me bi athnyabaidrin.

10 Ca tenge bi can at a mokcu, ke ca
mâng bi gan: ke tenge hwege bi thö ge at
ame he; anyin a e ame ca he ka hmetu,
me wâ hnyei adre hnokoâ e hnyin. 11
Anyin a walang hna ha hnö Iehova ga
Saluma nöku Josea than Juda, at ame
hwö hwabö Josea a kamen, at ame he but
ûnyi hnyi dok ang, ka habe, E ame ca he
ka hmetu kââng; 12 ke e ame he ka
mokcu hnyi dok adre hom bâ e ka hnyin,
ke ame ca he hmetu bi ka wâ hnyei ang.

13 Ekölö gan at ame op umen uma hnyi
hwakecin ae ca wisa, me je hnyeuleny hnyi
hwakecin ae ca ûcû: at ame kap huliwa
ge tavat me ca bi hwaban bi, ke ame ca
ham kâu troban; 14 at ame ha, ka habe,
oge me he ka op umök uma ae lau, ke
bwang je hnyeule, ke e ame kave anyin je
mamalama; ke adre me tube ethö hnyin
ge arasi, me botro ge botru ae dra. 15
Hawa, u me he ka musi, anyin a u me
bebeönua hnyi arasi? hawa, a ca han
kâmâm, me ic, me ânyâ wisa, me ûnyi ae
ûcû? me e ame so but. 16 E ame owisa
ivinö anyin at ae theduoc me at ae vec;
me ame so but e. Hawa, ame ca wâhmak-
hmetu nya e? haingö Iehova. 17 Ke haba
li emâkâm me hnyekom hobi kâu hnâm
hna behnyekon, me he ka hingâlâ dra ae ba
hnyikongon, me hobi kâu hna okongâo,

me ûokonguny, me me ânyâ thö. 18 Anyin
a wale, walang hna ha hnö Iehova ga
Jehoiakima nöku Josea, than Juda, ka
habe, Adre me ca he ka tenge gan me ha,
ka habe, Ekölö ge keik! Ke ekölö ge
hanik! ke ekölö ge anyin hmanenang!
19 Adre me he ka konâm e helâ me hna
konâm asina, adre me he ka lelö e me khûâ
hnyi hoton je homagöuleny Jerusalema.

20 Ölö thö Lebanona ai me hongot; ke
hongot dö göranyai hnyi Basana: me
hongot hnyi Abarima; anyin adre hia but
ohia je oûnykûmâm. 21 Oge fuc köu hnyi
ânyâm sot, me u me ha, ka habe, Oge me
ca he ka löng. Wale hwakecâm k' u tiga
ûhnyûkong, ke u je ca löng ifucik. 22 Adre
me he ka hān tavat adre me tuö halem ta
je mamoe ge ang, ke ame he je oûnykûmâm
ka bâ; me u me he ka hmehma me hlohlo
can ânyâm ta je monu hia thithö. 23 At
ame laba hnyi Lebanona lö, at ame bi
umen uma hnyi je arasi, nakaem, e ka o
vec köu, wale vec helâ me momo ame vec
hnyekon e ka he ka hnokoâ. 24 Kia inya
haingö Iehova, eja ke ne a ne hnân okeceâ
haten hnyi hnyam a metök könya jia
Konia nöku Jehoiakima than Juda, oge me
he ka oc degeci u e; 25 me oge me he ka
hnö u ka hnyi hnyamen tavat adre me
elâm he ka hlingö u, me ka hnyi hnyamen
tavat waleji u me outen, wale ka hnyi
hnyamö Nebukaneza than Babulona, me
ka hnyi hnyamen at Kaledaia. 26 Ke oge
me he ka obö u me hinyâm at a hnöku u
ka hnyi ke hnyei bi, waleji adre ca hnöku
öbun hnyin; ke öbun e he ka mok eling.
27 Ke haba hnyei waleji adre me weny he
ka hmetu ka hnyin, adre me ca he ka
hmetu ka hnyin. 28 Hawa, kaia kânâ ae
hmöuca adre me hûkötiâ at ang, wale a
Konia? hawa, e kaia a ca hnân senyinâ?
anyin a ieû adre digic ödra, e me je
mâtrâniny, ke adre ob' ödra ka hnyi hnyei
ae ca khan' ödra bi? 29 Hmeledrany,
hmeledrany, hmeledrany lö, löng ju hofuc
ho Iehova. 30 Walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, Sihnalimen ju at ang a g' ame he
ka ba nokon, ke ame ca he ka so bongon je
bong: anyin ame ca he ka hnahic ke
mâtrâniny, at ame he ka tabâ theron anyi
Davita, me musi hmetu hnyi Juda.

HNYIMAKAN 23.

EKÖLÖ ge tavat tuö mamoe, tavat
adre me ohia me oveseâ je mamoe
oge me hat! haingö Iehova. 2 Anyin a
wale walang hna ha hnö Iehova Khongu
Isaraela ge tavat tuö mamoe tavat adre me
tuö lakeik, ka habe, Öbun e hia but oveseâ
halek je mamoe, me ob' ödra, me ca sen'
ödra; wâ bi, oge me he ka bi hwaban
ûkongon anyibun ta je huliwa, haingö
Iehova. 3 Ke oge me he ka hawâ kolon
halek ta je mamoe ûnyi hnyi ta je hnyei
hia waleji oge ob' ödra ka hnyin, me
ohmetu ödra ka hnyi hnyeuledra; ke adre
me he ka hnokoâ sehia me ti sehia. 4 Ke
oge me he ka otilâ hudrin tavat tuö mamoe,
he ka ha ö 'dra: ke adre me ca he hmetu
ka ot, me hlohlo, me hia, haingö Iehova.

5 Wâ bi, ame he ka o je bong, haingö
Iehova, ke oge me he ka oâ kö Davita
Khûen ae wisa, ke e ame he ka than me
musi me so, me ânyâ ûnyi ae wisa me ûnyi
ae ûcû hnyi hnyei. 6 Hnyi bonginy je
bong, ame he ka möt Juda, k' ame he
Isaraela ka laba khotkic: ke walang ien
adre me he ka hawâ, ka habe, Iehova
wisaita. 7 Anyin a wale, wâ bi, ame he
ka o je bong, haingö Iehova ke adre me ca
he hmetu bi ka ha, ka habe, Kia inya
Iehova at ame hom lakon Isaraela ûnyi
hnyi hnyei Aigupito; 8 ke so bi, Kia inya
Iehova at ame su je mâtrâniny lap anyi
Isaraela ûnyi hnyi hnyei hnyi hwadrö, me
ûnyi hnyi je hnyei waleji oge ob' dra ka
hnyin: me adre me he ka labā idra bi.

9 Ge ta je perofeta. Ame vec eû hnye-
kuk me öbubuny hia je jeiök, oge me helâ
me at ame monu ge grâk, me helâ me
at ame ngâ ge waina; can ga Iehova me
hwan hofuc ae kap. 10 Anyin a unöngötö
hnyei ge tavat bi ûnyi monu; anyin ame
tenge hnyei can hna hângâ: e atgec dö je
dok a je sajilat hnyi hnyebuba: ke kong
dedra je gethen, ke ca wisa tang hwegiödra.
11 Anyin ame bi gan je perofeta me tavat
bihut, eke, oge hia but wâ anyidra hulö
hnyi umök uma, haingö Iehova. 12 Anyin
a wale ame he dedra je gethen ka helâ me
dok ae haûhaû hnyi menekholom ködra,
adre me he ka alin ödra m' adre me ta
hnyin: anyin oge me he ka oâ ködra ûnyi
ae kong, wale hunainy bi hwaban ködra,
haingö Iehova. 13 Ke oge hia but wâ
hwen monu unyin je perofetainy Samaria:
adre me perofeta me haiö Baala, me omonoâ
lakeik a at Isaraela. 14 Ke oge hia but
wâ ûnyi ae ikiki unyin je perofeta hnyi
Jerusalema; adre me bi ûnyi monu me
vheno thoi, ke adre me ohwegiâ je hnyamen

tavat ae kong, me me ca ve ödra hmetu
hnyi anyidra hulö : ödra hia thithö adre
me helâ me at Sodoma könya, ke haba
tavat adre me labā e, ödra helâ me Gomora.
15 Anyin a wale, walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth ge je perofeta, ka habe,
Wâ bi, oge me he ka ha ö 'dra ge khöhlöng me
habelidra ge köiö hnân mekiny : anyin ame
o but bi gan ka hnyi hnyei hia ûnyi ge je
perofeta hnyi Jerusalema. 16 Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Ca
löng ta je hofuc hwan ta je perofeta adre
me perofeta köbun ; adre me ûnö köbun ta
je ûnyi baû bi ; adre me ha hna omanenâ
ûnyi eû hnyi hnyekudra bi, ke ca ûnyi bi
hnyi hnyimö Iehova. 17 Adre me ha bala
bi ka tavat adre me hûkötiö nya, ka habe,
Iehova ame ha, ka habe, Öbun e he ka
hnahic : ke adre me ha ködra hia thithö
tavat adre me hnu hoton hwegien je hnye-
kudra bi, ka habe, E ba hulö ame he ka o
köbun. 18 Anyin a ie at a mwi hnyi
ûhnenamö anyi Iehova me me khana me
löng hwan hofuc ? ie at ame hia but
tevehlöng me löng hnök hna ha ? 19 Wâ
bi, ame o but weneû anyi Iehova, wale
anyin hmönyin, eke, weneû ame khenyö :
e ame he hwege hon ban tavat ae kong.
20 Ame ca he ka hmetu hmönyin anyi
Iehova, ke ne o but e ame hia but ânyâ,
ke ne o but e ame ohwâdâ je ûnykûmenen
hnyekon : öbun e he ka ti wâhmakhmeto e
hnyi je bong a biliny. 21 Oge ca kunâ je
perofeta e, ke so bi, adre me wadring : oge
ca fuc ködra, ke so bi, adre me perofeta.
22 Ke so bi adre ne hia but mwi hnyi
anyik ûhnenamö, awe, adre me he ka
olöngâ lakeik ge hok ta je hofuc, me
ohmetu ödra ûnyi hnyi dedra je gethen ae
kong, me ûkonginy anyidra ta je huliwa.
23 Hawa, inya ang Khong hnyi dok ae
hakekeny, haingö Iehova, ke ca Khong
hnyi dok ae sâkâû ? 24 E hu at ama
ikhölö hnyi dok ae iyong ke oge me ca he
ka wâ ? haingö Iehova. Hawa, e ca
unöngöt drany me hmeledrany gak ? haingö
Iehova. 25 Oge hia but löng waleji ge
hna ha hnen ta je perofeta, tavat adre me
perofeta thoi hnyi iök me ha, ka habe, Oge
hia but bwo, oge hia but bwo. 26 Ame
he ka e bi ke ne o but kehö eû hnyi
hnyekon ta je perofeta tavat adre me
perofeta thoi : wale tavat adre me perofeta
iyawöâ je hnyekudra ? 27 Tavat adre me
ûnykûme he ka ohnyingâ lakeik wale ge
iök hnen je bwidra, wale adre me ve ha ka
lahanödra, helâji me hnen lakamödra hna
hnying iök ga Baala. 28 Haba perofeta
ae hu bwi, me hamen bi he ka ha bwi ; ke
haba at ae hu gan hok hofuc, hamen he ka
ha hnathoâ hok hofuc. Hawa, e ûcû
thatûnyin hwit me je wan ? haingö Iehova.
29 Hawa, e ûcû hok hofuc me meic ?
haingö Iehova, ke helâ me hama at ame kot
omomono kic ?
30 Anyin a wale, wâ bi, ûcûk ta je
perofeta, haingö Iehova, tavat adre me
ivenâuköuâ hok ta je hofuc. 31 Wâ bi,
ûcûk ta je perofeta, haingö Iehova, tavat
adre me fuc ge bohmödra me ha, ka habe,
E ame ha. 32 Wâ bi, ûcûk ta je perofeta
tavat adre me bwi thoi, haingö Iehova,
wale tavat adre me ha bi me omono lakeik
hnen anyidra ta je thoi, me hwakecidra ae
hop : ke oge me ca kun' ödra me hûna
ködra ; ke ame he ka ba troban ka hnyei
ang ûnyi gadra, haingö Iehova. 33 Ke e
ka he ka hnei u hnen tavat ang, ame ne
perofeta, ame ne at bihut me ha, ka habe,
Ieû hok ûnyi ga Iehova ? me u me he ka
thu ködra, ka habe, Ie hok ? Oge me he
ka hna degeci öbun, haingö Iehova. 34 Ke
haba perofeta, me at bihut, a tavat adre me
he ka ha, ka habe, Walang hok ûnyi ga
Iehova, awe, oge me he ka bi hwaban ka
at eling me anyin lap. 35 Walang ûnyi
öbun e he bi ka ûhaköuâ, a ke at me ke at,
ka habe, Ieû hna thu hnö Iehova ? ke ieû
hna ha hnö Iehova. 36 Ke ca he hmetu
öbun ka ha hok ûnyi ga Iehova : anyin a
haba ve ifucin tavat wale honödra bi je
hok ; anyin a öbun e hia but ohavâ hofuc
hwan Khong ae möt, Iehova tuhan sabaoth
Khonguta. 37 U me he ka ha helâng ka
je perofeta, ka habe, Ieû hna thu hnö
Iehova köu ? ke ieû hnen hna ha ? 38 Ke
öbun e ha, ka habe, Hok ûnyi ga Iehova ;
awe, walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can hnöbun hna ha hofuc ang, ka habe,
Hok ûnyi ga Iehova, ke so bi, oge
ûkhûnöng köbun m' öbun e ca he ka ha,
ka habe, Hok ûnyi ga Iehova : 39 anyin a
wale oge me he ka ti hnying öbun, ke oge
me he ka obâ degeci öbun ûnyik, öbun, me
taun, waleji oge ham köbun me lakamöbun :
40 ke oge me he ka wi' öbun hnân hai-
kongoâ nyiele balua, me hnân hmehma
nyiele balua, a ca hnân he ka hnying.

HNYIMAKAN 24.

HABA Iehova ame omanenâ könya, ke
wâ bi, li tang meta adre ip hnyi
hnyimakan uma umö Iehova: hnyi ûen
Nebukaneza than Babulona ame hia but
hum Jekonia nöku Jehoiakima than Juda,
me je taben hnyi Juda, me tavat huliwa
me tavat leû fao, ûhedra Jerusalema, me
hum ödra Babulona ai. 2 Haba ke tang
meta, me, ti so helâ me je wan meta a bân:
ke haba ke tang meta, me kong, ke ca hnân
han, anyin ae kong. 3 Haba Iehova ame
ha könya, ka habe, Jeremia lö, ieû u je wâ?
ke haingök, ka habe, Je wan meta: haba
je wan meta ae so, me e ka ti so, ke haba
je wan ae kong, me e ka ti kong, ke ca
hnân han anyin ae kong. 4 Me ame o but
könya hofuc ho Iehova, ka habe, 5 Walang
hna ha hnö Iehova Khongu Isaraela, ka
habe, Oge me he ka wâhmakhmeto je bâ
anyin at Juda, waleji oge kun' ödra ûhedra
ang ka hnyi hnyei Kaledaia, m' adre me so,
helâ me je wan meta eang ae so. 6 Ke
oge me he ka wâ hm' ödra, m' adre me so,
ke oge me he ka ohmetu ödra ka hnyi
hnyei ang: ke oge me he ka up ödra
göranyai, ke adre me ca he ka hagut ödra;
ke oge me he ka te ödra, me ca he ka oc.
7 Ke oge me he ka ham ködra hnyok he
ka wâhmakhmetu nya, a inya Iehova: ke
adre me he ka bi lakeik, ke oge me he ka
Khongudrin, anyin adre me he ka hmetu
könya ge hnyok ae bekhöt. 8 Ke haba je
wan meta ae kong, ke ca hnân han anyin
ae kong: E hnathu, haingö Iehova, oge me
he ka hnö Zedekia than Juda helâe, me
anyin je taben, me je kolón hnyi Jeru-
salema, je kolon tavat aten hnyei ang me
tavat adre me laba hnyi Aigupito: 9 ke
oge me he ka hn' ödra m' adre me he ka
lili ödra monu ödra hnen ta je dökhu hia
eang hmeledrany; m' adre me he ka hnân
haikongoâ, me taben ûhiö me hlumā, me
hangâ hnyi ta je dok hia thithö oge me he
ka ob' ödra ka hnyin. 10 Ke oge me he
ka kunâ ködra hele vat, me hmiâ, me mok
ae cap, ke ne o but adre me oaû' ödra ûnyi
hnyi hnyei oge ham ködra me lakamödra.

HNYIMAKAN 25.

HOFUC ame o kö Jeremia ge tavat Juda
hia hnyi huna a vaki Jehoiakima
nöku Josea, than Juda; wale huna a bâni
Nebukaneaz than Babulona; 2 waleji hofuc
a ha Jeremia perofeta ka tavat hia hnyi
Juda, me tavat hia adre me laba hnyi
Jerusalema, ka habe, 3 Hwân hnyi huna a
thötini Josea nöku Amona than Juda, ke
ne o but hnyi bong ang, wale hnyi huna a
twente theri, ame o but könya hofuc ho
Iehova, me oge hia but ha köbun, me labö
vesâ kong me ha, ke öbun e ca löng bi
öbun. 4 Ke a hia but Iehova kunâ köbun
je perofeta hia a je athnyabainy, ame vesâ
kong me ûkhûnöng: ke öbun e ca hia but
löng, me ca tā je hnyikönyöbun he ka löng;
5 Haingödra, ka habe, Ve hmetu ju öbun
ûnyi hnyi debun ta je gethen ae kong, me
ûkonginy anyibun ta je huliwa, me öbun e
he ka labā hnyei a ham köbun Iehova, me
lakamöbun kâû ehac, ke ne o but nyiele
balua: 6 ke ca hnu hoton ke je khong
he ka bi athnyaba ködrin, me khudrung
ködrin, ke ca he bi ka ohmönyini nya ge ta
je huliwa anyin je hnyamöbun; ke oge me
ca he ka okongu öbun. 7 Ke so bi, öbun
e ca hia but ling nya, haingö Iehova; me
öbun e he ka ohmönyini nya ge ta je huliwa
anyin je hnyamöbun me öbun e he ka kong.
8 Anyin a wale, walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, ka habe, Anyin a öbun e ca
löng hok ta je hofuc. 9 Wâ bi, oge me he
ka kunâ me hom je lap hia hnyi hwadrö,
haingö Iehova, me Nebukaneza than Babu-
lona athnyabaik, me oi ödra ûcûdrin hnyei
ang, me tavat adre me laba hnyin, me ta
je hnyei hia igigilö e; ke oge me he ka ti
ohi' ödra, me wi' ödra hnân kuko me jü,
me ba wan nyiele balua. 10 Ke oge me
he ka ohia gadra hwan senyin me hwan
hobâ, me ifucin li at ödre tep faipoipo, me
meainy li veto hnân omomono, me melaminy
lamepa. 11 Ke ame he ka ba wan hnyei
ang hia, me hnân lâiâ, ke ame he ta je hnyei
eling ka bi athnyabainy than Babulona
hnyi sevente ta je huna. 12 Ke e ka
bekhötö ta je huna a sevente, me oge me
he ka bi hwaban ka than Babulona ke
tavat eling can hwakecidra ae kong, haingö
Iehova, ke hnyei Kaledaia: ke oge me he
ka wia e me me ba wan nyiele balua.
13 Ke oge me he ka oâ ka hnyei eling ta
je hofuc hia oge hia but ha gan, wale hna
sihnalimen hia hnyi tusi ang, waleji hnö
Jeremia perofeta ge ta je hnyei hia.
14 Anyin ame he je hnyei ae se hia me je
than ka thalu' ödra, ke oge me he ka bi
hwaban ködra helâ me hwakecidra, me helâ
me hna ânyâ hnen je hnyamödra.

15 Anyin a walang hna ha hnö Iehova
Khongu Isaraela könya, ka habe, Hom dö
tap wainainy hmönyin ang ûnyi hnyi hnya-
mök, me habelen je hnyei hia waleji oge
me he ka kunö u ka hnyin. 16 Ke 'adre
me he ka ic me ta tot, me ti hmönyin, can
hele vat oge me he ka kunâ ködra. 17 Me
oge me hom kaia ûnyi hnyi hnyamö Iehova,
me habelen je hnyei hia waleji ame kunö
nya Iehova ka hnyin: 18 wale Jerusalema
me je tauniny Juda, me je thaniny, me je
taben, m' adre me wi' ödra he ka ba wan,
me hnân kuko me jû, me hangâ helâ me
hnyi bong ang; 19 kö Farao than Aigu-
pito, me lathnyabainy, me anyin je taben,
me je lakeiny hia; 20 me ke je tavat bi ae
ve bongon hia, me ta je than hia thithö
hnyei Uza, me ta je than hia thithö hnyi
hnyei Filisiti, me Asekelona, me Gaza, me
Ekerona, me je kolon hnyi Asedoda; 21 me
Edoma, me Moaba, me je laku Amona;
22 me ta je thaniny hia Turo, me ta je
thaniny hia Sidona, me je thaniny bomene
hnyi ke keihen hoton köiö; 23 me Dedana
me Tema, me Buza, me ödra hia thithö
tavat adre me giâ ke keihen leûnödra;
24 me je thaniny hia Arabia, me ta je
thaniny hia ke je hnyat ae ve bongon bi
adre me laba hnyi hnyebuba; 25 me ta je
thaniny hia Zimeri, me ta je thaniny hia
Elama, me ta je thaniny hia Madai; 26 me
ta je than hia hnyi hwadrö, tavat ae hake-
keny me sâkâû, ke at me ke at, me ta je
dökhuiny hia hmeledrany hnyi hon kânâ:
ke ame he than Sesaka ka ic hnyi hwa-
bödra. 27 Ke u me he ka ha ködra, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, Ijem
d' öbun, ke monu thö, me hmita but, me
ta ju, ke ca tot hmetu bi, can hele vat oge
me he ka kunâ köbun. 28 Ke adre ne
höcö hom kaia ûnyi hnyi hnyamâm ke ic,
u me he ka ha ködra, ka habe, Walang
hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe,
E hnathu öbun e he ka ijem. 29 Anyin
a wâ bi, inya oge me hwân he ka oaatâ
ûnyi ae kong ka taun wale adre wenyö kâu
iök, ke hawa, adre me ca he minya ka bi
hwaban köbun? Öbun e ca he ka he baû:
anyin oge me he ka hawâ hele vat hobi
kâu tavat hia thithö adre me laba eang
hmeledrany, haingö Iehova tuhan sabaoth.
30 Anyin a wale, u me he ka perofeta
ködra ta je hofuc ang hia me ha ködra, ka
habe, Ame he Iehova ka kuku ethö, me
fuc göranyai ûnyi hnyi hnyaban ae kap;
e ame he ka kuku ûcon haleny haginy hna-
hat; e ame he ka kuku ûcon aten hmele-
drany hia helâ me tavat adre me ututo wan
vine. 31 Ame he ka o mede ke ne o but
hnyi can hmeledrany: anyin ae hu ivinö
anyi Iehova me ta je hnyei, e ame he ka
ûhnei me tavat hia: ke haba tavat ae
kong, e ame he ka hn' ödra ka hnyi hele
vat, haingö Iehova.

32 Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, ka habe, Wâ bi, ame he ka he
ûokonguny ûnyi hnyi ke hnyei ka hnyi ke
hnyei, ke ame he ka o weneû ae gan ûnyi
hnyi can hmeledrany. 33 Ke haba hnyi
bong eling ame he ka e bi ta je hani Iehova
ka e hnyi ke can hmeledrany ke ne o but
ka hnyi ke can hmeledrany: adre me ca
he ka tenge gadra, me hlu ödra, me konâm;
ke adre me he ka hnân tatet hon kânâ.
34 Kuku tenge thö, öbun tavat tuö mamoe;
ke tenge thö me seset hnyi kânâ öbun je
homakan hnahat mamoe, anyin a hwâdâ
thö je bong hnân he ka hling' öbun, ke oge
me he ka tha oamem' öbun, ke öbun e he
ka kölu helâ me kaia ae so. 35 Ke ame
he ka ba gethen deny tavat tuö mamoe he
ka kec hnyin, me hnân homakan hnahat
mamoe he ka möt hnyin. 36 E hu hwa-
tenge ge tavat tuö mamoe, me kuku tenge
ge homakan hnahat! anyin a hia but
Iehova okongoâ hnödra hna han hnyin.
37 Ke adre ohnyibö je haginy mamoe ae
hnahic ge hmönyin anyi Iehova. 38 A hia
but hna degecâ umen uma helâ me liona:
anyin adre hia but wia idra hnyei me hnân
lâiâ hnen hwegien at ûöveci, me hnen anyin
hmönyin ae hwege.

HNYIMAKAN 26.

HABA hnyi hwân musi a Jehoiakima
nöku Josea than Juda, ame o but
hofuc ang ûnyi ga Iehova, ka habe, 2 Wa-
lang hna ha hnö Iehova, ka habe, He thö
ka tot hnyi hnyeuleny uma umö Iehova,
me ha ka ta je tauniny Juda hia, tavat
adre me o he ka hnyi khudrung hnyi uma
umö Iehova, ta je hofuc hia thithö wale
oge hûna he ka ha ködra; ca ikhâlâ bi ke
hofuc. 3 Adre me ne he ka löng, me ve
hmetu ûnyi hnyi dedra ta je gethen ae
kong: me oge me he ka ietra ûnyi ae kong
waleji oge ûnykûme he ka ânyâ ködra can
ûkongon anyidra ta je huliwa. 4 Ke u
me he ka ha ködra, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Öbun e ne ca ling

nya he ka vheno anyik hnanyibu, waleji
oge ip hnyi hnyimaköbun, 5 me löng ta je
hofuc hwan lathnyabaik a je perofeta, wa-
leji oge kunâ köbun, me vesâ kong me kun'
ödra, ke öbun e ca löng bi ; 6 awe, oge me
he ka wia uma eang me me helâ me Silo, ke
oge me he ka wia taun ang hnân hangâ
hnen je hnyei hia eang hmelen. 7 Ke
haba tavat bihut, me je perofeta, me tavat
hia adre me ling Jeremia ame ha ta je
hofuc eling hnyi uma umö Iehova. 8 Ke
a hia but Jeremia ha hia hna hûna kâu
hnö Iehova he ka ha ka tavat hia, me ame
kât e hnen tavat bihut, me ta je perofeta,
me tavat hia me ha, ka habe, U me he but
ka mok. 9 Anyin a ieû, u je perofeta
hnyi iö Iehova me ha, ka habe, Ame he
Uma kap eang ka helâ me Silo, ke ame he
ka hnyot taun ang, ke ama ba at ame he
ka labā e? Ke ame ûkhacaköu tavat hia
kö Jeremia hnyi uma umö Iehova.

10 Ke a löng ut ta je hofuc eling hnen
je taben hnyi Juda, me ödrin e he ûhe-
drin hnyi uma umen than ka hnyi uma
umö Iehova, ke ödrin e laba hnyi homa-
göule ae teb ûnyi gethen ame he ka hnyi
uma umö Iehova. 11 Me haba tavat
bihut, me je perofeta, adre me ha ka je
taben me tavat hia, ka habe, E ûcû but at
ang he ka mok, anyin a e ame perofeta
ûcon taun ang, helâ me hna löng hnen je
hnyikönyöbun. 12 Me Jeremia ame ha
ka ta je taben hia, me tavat hia, ka habe,
Iehova ame kunö nya he ka perofeta ûnyi
ae kong ka uma eang me taun eang a ta
je hofuc waleji öbun e löng. 13 Ke wa-
lang ang ânyâwia thö debun je gethen, me
je hwakecibun, ke löng ju ifuci Iehova
Khongubun ; me me he Iehova ka ietra
ûnyi ae kong waleji e ame ha gabun.
14 Ke haba inya, wâ bi, inya but hnyi
hnyamöbun : ânyâ thö könya helâ me ûnyi
ae so me ûcû könya. 15 Ke so bi, wâhma-
khmeto ju öbun, öbun e ne he ka hlingö
nya, öbun e he ka ohwâdâ dra ae ba hnyi-
kongon hubun, me hon taun ang, me tavat
adre me labā e : anyin ae hnathu Iehova
ame kunö nya köbun he ka ha ka hnyi
je hnyikönyöbun ta je hofuc ang. 16 Me
ame ha hnen je taben me tavat hia ka
tavat bihut me ta je perofeta, ka habe, E
ca ûcû bi at ang he ka mok, anyin a e ame
fuc köta hnyi iö Iehova Khonguta. 17 Me
ame tot ke je hingatiny hnyei me ha ka
tavat hia adre me ûkhacaköu, ka habe,
18 Haba Mika at Moresa ame perofeta
hnyi bong bongu Hezekia than Juda ; ke e
ame ha ka tavat hia, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe,
Adre me he ka seû Ziona helâ me utkânâ,
ke adre me he ka wia Jerusalema me me
hna digic thatûnyi, me buceniny uma ka
helâ me je dok ae görany hnyi hnyot.
19 Hawa ga Hezekia than Juda me at
Juda hia, adre me hlingâ e? hawa, e ame
ca outö Iehova, me khöû kö Iehova, ke
haba Iehova ame ietra hulö waleji e ame
ha gadra? Ate me ne ânyâ hulö ae gan
hmâ köta bi. 20 Ke hu minya ke at ame
perofeta hnyi iö Iehova jia Uria nöku
Semaia at Kiriatha-jarim, ke e ame pero-
feta ûnyi ae kong hon taun ang me hnyei
ang, helâ me ta je hofuc ho Jeremia:
21 Ke haba Jehoiakima than, me anyin
tavat hia ae hwege, me anyin je taben hia,
adre me löng hwan, haba than ame elâm he
ka hlingâ e ; ke e khanö Uria but, me e
ame ot, me kec, me he Aigupito ai : 22 ke
haba Jehoiakima than ame ûkhûnöng Aigu-
pito ai, jia Elemathana nöku Akebora, me
keihen a tha ödra mē Aigupito ai : 23 ke
adre me hum Uria ûbeny Aigupito me hom
e kö Jehoiakima than, me e ame hlingâ e
ge hele vat me khûâ unyin ka hnyi erke-
mok anyin houmonu. 24 Ke so bi, haba
Ahikama nöku Sefana ame hadruo Jere-
mia, m' adre me ca hna e ka tavat he ka
hlingâ.

HNYIMAKAN 27.

HABA hnyi hna hwân musi a Jehoia-
kima nöku Josea, than Juda, ame
o but hofuc ang ûnyi ga Iehova kö Jeremia,
ka habe, 2 Walang hna ha könya hnö
Iehova, ka habe, Ânyâ thö hobi köu je tö.
me je hna ûhûkâlâköuâ, me ip hon nyem ;
3 ke kunâ thö ta je ûnyi e ka than Edoma,
me than Moaba, me thaniny je laku Amona,
me thaniny Turo, me thaniny Zidona, a
deny je ûthumetu tavat adre me o hnyi
Jerusalema kö Zedekia than Juda ; 4 ke
hûna thö ka je tuhödra, ka habe, Walang
hna ha hnö Iehova tuban sabaoth Khongu
Isaraela, ka habe : Walang hofuc öbun e
he ka ha ka ta je tuhöbun ; 5 ka habe,
Oge hia but op hmeledrany, wale at me
meno hon hmeledrany hnen manik man ae
gan hmâ me benyik ae lau ; ke oge me
ham e ka at ae ûcû könya. 6 Ke walang
ang oge hia but ham je hnyei ang kö
Nebukaneza than Babulona, athnyabaik ;

ke haba khaca oge hia but ham kâu je
menoiny hnyot hnân bi athnyabainy.
7 Ke ame he je hnyei hia thithö ka bi
athnyabainy, me lakon, me laöbiny, ke ne
o but ame o but ûen iny hnyei bi: ke ame
he bi je hnyei ae se hia, me je than ae gan
ka thaluâ e. 8 Ke haba hnyei me dökhu
ame ca bi athnyabai Nebukaneza eling
than Babulona me ca hna je nyidra ka
hnyi hna ûhûkâlâköuâ anyin than Babu-
lona, me oge me he ka kot hnyei eling,
haingö Iehova, ge hele vat, me hmiâ, me
mok ae cap, ke ne o but oge hia but oaû'
ödra a deny hnyamen. 9 Ke haba öbun
ca löng bi ka anyibun je perofeta, me
anyibun tavat bi khong, me anyibun tavat
bwi, me anyibun tavat bibihwakecin, me
anyibun tavat tren khong, tavat adre me
fuc köbun me ha, ka habe, Ca he öbun ka
bi athnyabainy than Babulona: 10 anyin
adre me perofeta thoi köbun, m' adre me
he ka öûsâkâû' öbun me ibun hnyei; me
oge me he ka ob' öbun me öbun e he ka
mok. 11 Ke haba hnyei tavat adre me
hna je nyidra ka hnyi hna ûhûkâlâköuâ
anyin than Babulona, me bi athnyabainy,
me oge me he ka ip tavat eling ka laba bi
hnyi idra, haingö Iehova; ke adre me he
ka belökâ me labā e.

12 Me oge me ha kö Zedekia than Juda
helâ me ta je hofuc hia eling, ka habe,
Hna but je nyibun ka hnyi hna ûhûkâ-
lâköuâ anyin than Babulona, me bi athny-
abainy, me iny hnyei me öbun e mot.
13 Anyin a ieû öbun e he ka mok, u me
lakem ge hele vat, me hmiâ, me mok ae
cap, helâji me hna ha ga Iehova ka hnyei
ame höcö bi athnyabainy than Babulona?
14 Ke ca löng bi hofuc hwan je perofeta,
tavat adre me fuc köbun me ha, ka habe,
Öbun e ca he ka bi athnyabainy than
Babulona: anyin a ödra adre me perofeta
thoi köbun. 15 Anyin oge ca kun' ödra,
haingö Iehova, ke adre me perofeta thoi
hnyi iök; waleling me inye he ka ob' öbun,
m' öbun e he ka mok, öbun me je perofeta
tavat adre me perofeta köbun. 16 Ke
oge me fuc minya ka tavat bihut, me tavat
hia eang, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Ca löng bi je hofuc hwan
anyibun je perofeta, tavat adre me perofeta
köbun me ha, ka habe, Wâ bi, adre me he
ka ie hom hmetu je kaiainy uma umö
Iehova ûheny Babulona: anyin a ödra adre
me perofeta thoi köbun. 17 Ca ling ödra
bi; bi athnyaba thö ka than Babulona me
öbun e möt: anyin a ieû ame he ka ba wan
taun ang? 18 Ke adre ne je perofeta, ke
a ne e bi unyidra hofuc ho Iehova, e so
adre me he walang ang ka khöû kö Iehova
tuhan sabaoth, m' adre me ca hom Babu-
lona ai ta je kaia a kolon biju a e biju
hnyi uma umö Iehova, me hnyi uma umen
than Juda me Jerusalema. 19 Anyin a
walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth
ge li hmolom, me taben köiö ae gan, me je
taben, me je kolon ta je ûnyi a hnen biju
hnyi taun ang, 20 waleji a ca hom Nebu-
kaneza than Babulona waleji hnyi hnen
hna hum Jekonia nöku Jehoiakima than
Juda ûheny Jerusalema Babulona ai, me je
taben hia hnyi Juda me Jerusalema:
21 eke, walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth Khongu Isaraela ge ta je ûnyi a
hnen biju hnyi uma umö Iehova me uma
umen than Juda me Jerusalema, ka habe,
22 adre me he ka hom ta je ûnyi e Babu-
lona ai, ke ame he ka hnen ling ke ne o
but hnyi bong oge me he ka sen' ödra
hnyin, haingö Iehova; me oge me he ka
hom ta je ûnyi e me ohmeto ka hnyi dok
ang.

HNYIMAKAN 28.

KE haba hnyi huna eling, hnyi hwân-
iny musi a Zedekia than Juda, hnyi
huna a vakiny, hnyi tehi a thabûnginy, me
ame fuc könya Hanania nöku Azura pero-
feta at ûheny Gibeona, hnyi uma umö
Iehova hnyi hnyimakan tavat bihut me
tavat hia, ka habe, 2 Walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela,
ka habe, Oge hia but thamuâ hna ûhûkâ-
lâköuâ anyin than Babulona. 3 E ka tiga
ca um bi li huna oge me he ka ohmeto ka
hnyi dok ang ta je omjehen hia uma umö
Iehova, waleji hnö Nebukaneza than Babu-
lona hna hom ûheny ang, me hom Babu-
lona ai: 4 ke oge me he ka ohmetu Jekonia
nöku Jehoiakima, than Juda ka hnyi dok
ang, me ta je bâ hia anyin at Juda, tavat
adre me he Babulona ai, haingö Iehova:
anyin oge me he ka thamuâ hna ûhûkâ-
lâköuâ anyin than Babulona. 5 Me haba
Jeremia perofeta ame ha kö Hanania pero-
feta hnyi hnyimakan tavat bihut, me tavat
hia adre me ûtitilen hnyi uma umö Iehova,
6 haingö Jeremia perofeta, ka habe, Amen:
e na ânyâ helâ ju e Iehova: e na ohwâdâ
ju Iehova hwan hofuc, waleji u je perôfeta,
he ka ohmeto ka hnyi dok ang ta je omje-

hen uma umö Iehova, me ta je bâ hia
ûheny Babulona. 7 Ke so bi, walang ang
löng ju hofuc ang wale oge me he ka ha ka
hnyi li hnyikönyâm, me li hnyikönyen
tavat hia, ka habe, 8 Haba je perofeta a
bödra ehac, ke a bilik bi möu, adre me
perofeta ge ta je hnyei ae se hia, me ta je
dökhu ae gan, he ka vat, me monu, me mok
ae cap. 9 Haba perofeta at ame perofeta
hnahic, ke e ka hwâdâ thö hofuc hwan
perofota eling, adre me he ka wâhmakhmeto
perofeta e a ga kunâ Iehova. 10 Me haba
perofeta Hanania ame hom hna ûhûkâ-
lâköuâ ûnyi hnyi hon nyi Jeremia perofeta
me thamuâ e. 11 Ke haba Hanania ame
ha hnyi hnyimakan tavat hia, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Helâe oge me he ka thamuâ hna ûhûkâ-
lâköuâ anyi Nebukaneza than Babulona
ûnyi hnyi hon nyin ta je hnyei hia, ke tiga
ca um bi li huna. Ke haba Jeremia pero-
feta ame he but. 12 Me ame o but hofuc
ho Iehova kö Jeremia, hwaban hnö Hanania
perofeta hna thamuâ hna ûhûkâlâköuâ ûnyi
hnyi hon nyi Jeremia perofeta, me ha, ka
habe, 13 He thö ka ha kö Hanania pero-
feta, ke habe, Walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, U je hia but thamuâ hna ûhûkâ-
lâköuâ a utö, ke u me he ka ânyâ ke je
hna ûhûkâlâköuâ a fao me hnân hwaban.
14 Anyin a walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe,
Oge hia but ip hna ûhûkâlâköuâ a fao hon
nyin ta je hnyei hia eling, m' adre me he
ka bi athnyabai Nebukaneza than Babu-
lona : ke adre me he bi ka bi athnyabainy :
ke oge hia but ham kâu minya je menoiny
hnyot. 15 Me haba Jeremia perofeta ame
ha kö Hanania perofeta, ka habe, Hanania
lö, löng ju walang ang; a ca kunö u
Iehova; ke u je olabagejo tavat ang ka
hnyi thoi. 16 Anyin a wale, walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he
ka obö u ûnyi eang hmeledrany; u me he
ka mok hnyi huna eang, anyin a u je hia
but fuc ûkhin fuc me Iehova. 17 Me ame
mokcu Hanania perofeta hnyi huna eling,
hnyi tehi a seveniny.

HNYIMAKAN 29.

WALANG önyen tusi wale a kunâ
Jeremia perofeta ûheny Jerusa-
lema ka ta je kolon wale a wahingatiny je
bâ, me tavat bihut, me ta je perofeta, me
tavat hia, waleji hnö Nebukaneza hna hom
ûheny Jerusalema Babulona ai : 2 (hwaban
hna he hnö Jekonia than, me momo than,
me je eûnuka, me je taben Juda me Jeru-
salema, me tavat ae metâ huliwa, me tavat
leû fao ûhedra Jerusalema;) 3 a deny
Elasa nöku Safana, me Gemaria nöku
Helekia, (waleji hnö Zedekia than Juda
hna kunâ Babulona ai kö Nebukaneza than
Babulona) me ha, ka habe, 4 Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu
Isaraela, ka ta je bâ hia, waleji oge ûkhû-
möng he ka hom ûheny Jerusalema Babu-
lona ai, ka habe, 5 Bi umöbun dö uma me
labā ju; ke bi ibun dö me an ju wan;
6 hok öiöbun dö me bi lakubun da me in;
ke heleû âiân dö lakubun obaga, ke ûham-
köuâ thö lakubun wahlu ka je baga, m'
adre me he ka hnokoâ obaga me wahlu;
me öbun e he ka se hia eling, me ca he bi
ka wakhalet. 7 Ke elâm dö hnahicin
taun waleji oge ûkhûnöng he ka hum öbun
ka hnyin, ke hic dö kö Iehova hobi kâu e:
anyin a hnyi hnahicin e, öbun e he ka hnyi
hnahic. 8 Anyin a walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela,
ka habe, E so he ka ca omonu öbun ge
anyibun je perofeta a ödra unyibun, me
anyibun tavat bi khong, ke ca löng öbun
ka ta je bwi, waleji adre bwo hobi köbun.
9 Anyin adre me perofeta thoi köbun hnyi
iök: oge ca kun' ödra, haingö Iehova.
10 Anyin a walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, E ka bekhöt dö ta je huna a
sevente hnyi Babulona, oge me he ka sen'
öbun, me ohwâdâ köbun hok hofuc ae so,
m' adre me ohmetu öbun ka hnyi dok ang.
11 Anyin ae khanö nya bi ta je ûnykûme,
oge me ûnykûme köbun, haingö Iehova, je
hna ûnykûme ae hnahic, ke ba kong hnyin,
me me he ka hu gejon hnyi obiny. 12 Ke
öbun e he ka hao nya, me öbun e he ka he
me hic könya, me oge me he ka ling öbun.
13 Ke öbun e he ka elöm nya me ō nya,
öbun ka he ka elöm nya hnen je hnye-
kubun ae bekhöt. 14 Ke öbun e he ka ō
nya, haingö Iehova, ke oge me he ka ohmetu
öbun ûnyi hnyi hna hwenbâ, ke oge me he
ka ûkhacaköu öbun ûnyi hnyi ta je hnyei
hia, me je dok hia, waleji oge ob' öbun ka
hnyin, haingö Iehova; ke oge me he ka
ohmetu öbun ka hnyi dok waleji oge hwenb'
öbun hnyin. 15 Anyin a öbun e hia but
ha, ka habe, Haba Iehova ame hia but oâ
hobi köta hnyi Babulona ta je perofeta.
16 Anyin a walang hna ha hnö Iehova ge
than at ame tabâ theron anyi Davita me

tavat hia, tavat adre me labā taun ang, a
je liamekeiny möbun adre ca hnyi he
möbun ka hnyi bâ; 17 walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Wâ bi, oge
me he ka kunâ ködra hele vat, me hmiâ,
me mok ae cap, ke oge me he ka wi' ödra,
m' adre me ûcû me wan meta ae kong ke
ca hnân bi han, anyin ae kong. 18 Ke
oge me he ka hnu ödra ge hele vat, me
hmiâ, me mok ae cap; ke oge me he ka
hnödra ka he monu hnyi je dökhu hia eang
hmeledrany, me me hnân hangâ, me kuku,
me jû, me hnân haikongoâ hnyi ta je hnyei
hia thithö waleji oge me he ka ob' ödra ka
hnyin: 19 anyin adre me ca hia but löng
hok hofuc, haingö Iehova, waleji oge kunâ
ködra a deny je athnyabaik a je perofeta,
ke vesâkong, me ûkhûnöng, ke öbun e
höcö löng, haingö Iehova. 20 Anyin a
wale, löng ju öbun hofuc ho Iehova, öbun
hia thithö je bâ waleji oge kunâ Babulona
ai ûhebun Jerusalema.

21 Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, Khongu Isaraela, ga Ahaba nöku
Kolaia, me Zedekia nöku Maseia li at ödru
me perofeta thoi köbun hnyi iök, ka habe,
Wâ bi, oge me he ka hn' ödru ka hnyi
hnyamö Nebukaneza than Babulona, ke e
ame he ka hling' ödru hnyi hnyimaköbun.
22 Ke adre me he ka hom bongon hangâ
gadru hnen ta je bâ hia thithö anyin at
Juda a ödra hnyi Babulona me ha, ka habe,
Ame he Iehova ka wiö u helâ me Zedekia,
ke helâ me Âhaba, waleji a thong hnen than
Babulona hnyi meic: 23 can anyin ödre
hia but ânyâ hwen monu hnyi Isaraela, ke
ödre hia but bi ûnyi monu me laâiân la-
waedru, ke ödre hia but ha je hofuc ae thoi
hnyi iök, waleji oge ca hûna ködru; ke inya
at ae khana e, me ohnatho, haingö Iehova.

24 Ke u me he ka fuc ga Semaia at
Nehelami me ha, ka habe, 25 Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isa-
raela, ka habe, Anyin a u je ûkhûnöng me
je tusi hnyi iâm ka tavat hia a ödra hnyi
Jerusalema, me kö Zefania nöku Maseia at
bihut, me ka tavat bihut hia me ha, ka
habe, 26 A hia but Iehova otilö u hnân
at bihut hwabö Jehoiada at bihut, m' öbun
e he ka musi hnyi uma umö Iehova, ka
tavat ae monu, me tavat adre me wi' ödra
hnân perofeta, m' adre me hn' ödra ka
hnyi utö hnân ce at hnyin, me je tö a fao.
27 Ke walang ang anyin a ieû u je ca thao
Jeremia at Anathoth, at ame wia e bi hnân
perofeta köbun, 28 Anyin a hnyi ûnyi e
e ame kunâ köhmun ka hnyi Babulona me
ha, ka habe, E tiga bec hna bâ: bi umöbun
dö uma me labā ju, me bi ibun dö, me an
ju wan? 29 Ke haba Zefania at bihut
ame aû tusi eling, ke ame löng Jeremia
perofeta. 30 Me ame o but hofuc ho
Iehova kö Jeremia perofeta me ha, ka
habe, 31 Ûkhûnöng dö ka je bâ hia me
ha, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova ge
Semaia at Nehelami, ka habe, Anyin a
Semaia ame perofeta köbun, ke oge ca kunâ,
ke e ame olabageju öbun ka hnyi thoi; 32
anyin a wale, walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, Wâ bi, oge me he ka bi hwaban
kö Semaia, me je mâtrâniny; ame ca he ka
hu aten ame he ka laba unyin tavat ang, ke
haba khaca e ame ca he ka hnyi wâ so,
wale oge me he ka ânyâ ka lakeik, haingö
Iehova, anyin a e ame hia but ha he ka
ûkhin fuc me Iehova.

HNYIMAKAN 30.

HOFUC ame o kö Jeremia ûnyi ga
Iehova ame ha, ka habe, 2 Walang
hna ha hnö Iehova, Khongu Isaraela, ka
habe, Sihnalimen ju hnyi tusi ta je hofuc
hia wale oge me ha köu. 3 Anyin a wâ bi,
ame he ka o je bong, haingö Iehova, me oge
me he ka ohmeto lakeik a at Isaraela me
Juda ûhedra hnyi hna bâ, haingö Iehova:
ke oge me he ka ohmetu ödra ka hnyi
hnyei, waleji oge ham ka lakamödra, ke
adre me he ka hu e.

4 Ke walang je hofuc ho Iehova ge at
Isaraela, me Juda. 5 Anyin a walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Ate hia but löng
hwan öbubuny me ot, ke ca hnahic bi. 6
Hnö thö walang ang me wâ, a ne baga ame
hnokoâ wanakat: anyin a ieû oge me wâ
je baga hia adre me ve tot cimâ je jebalai-
nudra helâ me momo ame vec hnyekon, ke
löhau hia but ta je hnyimaködra? 7 Ekölö!
anyin ae gan hmâ bong eling, ke ba ke
bong a helâe: wale ûen vec kö Jekob; ke
so bi, adre me he ka omelö e hnyin. 8 Ke
hnyi bong eling haingö Iehova tuhan saba-
oth, oge me he ka thamuâ hna ûhûkâlâköuâ
ûnyi hnyi hon nyem, me thu omomono je
hna cö u; ke ame ca he hmetu ta je atka-
nyua ka thaluâ e: 9 ke adre me he ka bi
athnyabai Iehova Khongudrin me Davita
a tuhödra wale oge me he ka oâ ködra.
10 Anyin a wale Jekob lö, athnyabaik, ca
ot, haingö Iehova; ke Isaraela lö, ca hlohlo
bi: anyin a wâ bi, oge me he ka omeli u

ûnyi hnyi dok ae sâkâû, me je mâtrânâm
ûnyi hnyi hnyei waleji adre hwenb' ödra
hnyin; ke ame he Jekob ka hmetu me
menâ, me laba hnahic, ke ba at ame he ka
ootâ e. 11 Anyin a haingö Iehova, ka
habe, tha inya but möu he ka omeli u;
anyin oge me he ka bi obiny ka je hnyei
hïa waleji oge obö u ka hnyin, ke oge me
ca he ka bi obiny köu; ke oge me he ka
nö u ge hna owisa, ke oge me ca he ka hnö
u ke ba hwaban.

12 Anyin a walang hna ha hnö Iehova,
ka habe, E ba eny ge ânyâm vec, ke gan
hmâ hnâm aat. 13 E ba at ame he ka
ivinö hobi köu, m' adre me he ka lan u; e
ba bubuny adre me melen unyâm. 14
A hnying u but hnen je lawaem hia; adre
me ca elöm u: anyin oge kuc u helâ me
hna kot hnen iwahnaihmiöny, me hna kot
hnen at ame beovecâ: can ûganiny hwa-
kecâm ae kong, anyin ae se hia ânyâm ta je
hulö. 15 Ieû gam u me tenge can hna kuc
u? e ca hnân e eny ânyâm vec: oge ânyâ
e köu can ae se hia je hwakecâm ae kong,
ke ti se hia ânyâm je hulö. 16 Anyin a
wale, adre me he ka ohi' ödra tavat adre
me ohiö u; ke adre me he ka hwenbâ ta je
iwahnaihmiöny möu; ke adre me he ka
söh tavat adre me sei u, ke oge me he ka
hna he ka hûgûnâ hia ta je ûnyi anyin
tavat adre me hûgûnâ ânyâm ta je ûnyi.
17 Anyin oge me he ka oâ hmetu köu möt,
ke oge me he ka ometa hnâm je aat, haingö
Iehova; anyin adre hia but hao u, ka habe,
Hna degec, haingödra E bi Ziona, waleji
ame ca elâm hnen ke at. 18 Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he
ka ohmeto je uma mano umö Jekob adre
hom, me betenge ge hnyaban; ke adre me
he ka otilâ taun hon hna hagutâ e, ke ame
he ka tot uma umen than hoton bongon e.
19 Ke ame he ka o gadra hwan ole, me
hwan tavat adre me senyin: ke oge me he
ka osehi' ödra, ke adre me ca he ka wa-
khalet; ke oge me he ka ogan' ödra, k' adre
me ca he bi ka ûhnyûkong. 20 Ke ame
he lakudra ka helâ me ehac, ke ame he ka
tethmâ anyidra ûkhacaköu hnyi hnyimakök,
ke oge me he ka bi hwaban ködra hia adre
me sed' ödra. 21 Ke ame he ka o than
ûnyi gadra, ke ame he ka o ûnyi hnyi
wanbödra at ama musi ödra; ke oge me he
ka ohakekenyâ e könya: ke ie at ae hu
tang hwegien he ka hakekenyi nya? haingö
Iehova. 22 Ke öbun e he ka lakeik, ke
oge me he ka Khongubun.

23 Wâ bi weneû anyi Iehova wale anyin
wathethöt ame he thö, a weneû at ame aba:
e ame he ka hwâdâ hon ban tavat ae kong.
24 Ame ca he hmönyin ae hwege anyi
Iehova ka hmetu, ke ne o but e ame hia
but mâdrâ, me ohwâdâ je ûnykûmenen
hnyekon; öbun e he ka wâhmakhmetoâ
hnyi je bong a biliny.

HNYIMAKAN 31.

HAINGÖ Iehova, ka habe, hnyi ûen
eling, oge me he ka Khongon je
lap hia anyin at Isaraela, ke adre me he ka
lakeik. 2 Walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Adre wâ betenge hnyi hnyebuba
hnen ta je lakon ûnyi ge hele vat; waleji
a Isaraela hnyi hnök hna he ka omen' ödra.
3 Haba Iehova ame manen dut könya ehac
me ha, ka habe, Inya oge me betenge gam
ge betenge a nyiele balua: anyin a wale
oge hia but lili u ge betenge baû. 4 Hluiny
Isaraela lö, oge me he ka up u hmetu, me
adre me he ka up u; adre me he ka ohma-
nenangi u ge ânyâm je bwinybet, ke u me he
ka he hnyi bibiâ anyin tavat adre me senyin.
5 U me he hmetu ka tā ta je vine hon je
bucen hnyi Samaria: ame he tavat belök
ka tā me ijem ta je wan hnyi senyin. 6
Anyin ame he ka hu ûen hongot ge tavat
tue hnyi bucen Eferaima, ka habe, Todrö,
ate me he Ziona ai kö Iehova Khonguta.
7 Anyin a walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Khumöng senyin dö ga Jekob, me
hongot dö ge hnyei ae beönua: haimemenâ
thö, ogânâ thö, me ha, ka habe, Iehova lö-
omelö thö lakem, a je kolon hnyi Isaraela.
8 Wâ bi, oge me he ka hum ödra ûnyi
hnyi hnyei hnyi hwadrö, me ûkhacaköu
ödra ûnyi hnyi je can hmeledrany, tha e
mödra je wadröu, me tavat ae kong cadra,
me erkin, me momo ame he ka hnokoâ:
adre me he ka hmetu kââng, a bunyen ae
gan. 9 Adre me he ka o me tenge tot, ke
oge me he ka lili ödra ge khöû: oge me
he ka hum ödra ka hnyi je wagewe, hnyi
gethen ae wisa, wale adre me ca he ka haû
hnyin: anyin a inya ang kâmâm Isaraela,
ke haba Eferaima, me, nökuk a bân.

10 Je hnyēi lö, löng ju hofuc ho Iehova,
ke haimemenâ thö e hnyi je bomene ae
sâkâû: me ha, ka habe, Haba at ame ovesei
Isaraela ame he ka ûkhacaköu ödra hmetu,
me tu' ödra, helâ me at ame tuö haleny
hnahat mamoe. 11 Anyin a Iehova ame
hia but omeli Jekob, me hûgûnâ e ûnyi

hnyi hnyamen at ae hwege hon. 12 Ke
adre me he ka o me khumöng hnyi dok ae
görany hnyi Ziona, me tha he ka hnyi soi
Iehova, ka hnyi hwit, me waina, me wakacc,
me je nokon mamoe, me kau: ke ame he
je hnyekudra ka helâ me hna belök adre
hû; ke adre me ca he balua hmetu he ka
tenge. 13 Me ame he ka senyin hlu hnyi
bibiâ, me wahidröu eang me wahingat;
anyin oge me he ka wia anyidra tenge me
me hnân bi senyin, ke oge me he ka otu-
bweli ödra, me osenyini ödra ûnyi hnyi
tenge. 14 Ke oge me he ka osekunâ tavat
bihut ge pipikhenya, ke oge me he ka
osekunâ lakeik ge soik, haingö Iehova.

15 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Adre me löng hnyi Rama, hwa tenge thu-
ngaû, me tenge hwege, Rakela ame tenge
ge lakon; k' ame ca tubet bala bi ge
lakon, anyin adre aû but. 16 Walang
hna ha hnö Iehova, ka habe, Soju hwâm
hwatenge, me khula a li deköiâm: anyin
adre me he ka bi troban ânyâm huliwa,
haingö Iehova; ke adre me he ka hmetu
ûnyi hnyi hnyei iny je iwahnaihmiöny. 17
Ke e hu hnân gejon hnyi ânyâm obiny,
haingö Iehova; ke ame he lakom ka hmetu
ka hnyi hnyigöulödra. 18 E hnathu oge
hia but ling Eferaima ame mâng me ha, ka
habe, U je hia but kuc nya, me adre me
kuc nya, helâ me bolok ae ca khenenâ hna
ûhûkâlâköuâ; ohmetu nya ju, me oge me
he ka hmetu: anyin a u Iehova Khonguk.
19 Ke hwaban e, e hnathu oge me hmetu,
me oge me ietra; ke hwaban hnödra hna nö
nya, me oge me khaû jevak: iny hmehma
but, eke, iny hlohlo, anyin oge me hokhn-
yokâ hna haikongu nya k' iny tiga hidröu.
20 Hawa, nökuk a oûnykûmik Eferaima?
hawa, e wanakat ae kese? anyin a iny ka
hia but fuc gan, oge me ti ûnykûme bala
hmetu gan; anyin a wale ame fuc hnyekuk
gan; e hnathu oge me he ka betenge gan,
haingö Iehova.

21 Otilâ thö hobi köu je haten gethen,
konâm ju hobi köu je utö hnân kû gethen;
hnyok ju ka hna cit gethen, waleji gethen
u me he hnyin: hluiny Isaraela lö, hmetu ju,
hmetu ju kââng ka hnyi ânyâm taun. 22
Ke ne o but kehö u me he ka he monu, u
hlu ame labö kölu? anyin a Iehova ame
hia but op ûnyi ae teb ûnyi hnyi hnyei,
ame he momo ka ton ge baga.

23 Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, Adre
me he hmetu ka ha hofuc ang hnyi hnyei
Juda, me je tauniny, iny ka he ka ohmetu
ödra ûhedra hnyi hna bâ me ha, ka habe,
Hnyaban hna owisa lö, me bucen ae kap,
E so e he Iehova ka ohnahici u. 24 K'
ame he Juda me je tauniny hia ka tha labā
e; tavat belök, me tavat alin meno. 25
Anyin oge hia but osekunâ tavat hia ae
sēnyin, me öunöngötâ tavat hia ae hlöu-
hlöu. 26 Me oge me hmak me wâ, ke so
könya hnök hna mokut. 27 Wâ bi, ame
he ka o je bong, haingö Iehova, me oge me
he ka tā lap anyi Isaraela me lap anyi
Juda, a je wan at, me wan meno. 28 Ke
helâ me hnök hna tu' ödra he ka oc, me
kia, me hagutâ, me ohia, me ovecâ; helâe
oge me he ka tu' ödra he ka op göranyai,
me tā, haingö Iehova. 29 Hnyi bong eling
adre me ca he hmetu ka ha, ka habe, Haba
je lakamöhmun adre hia but ijem wan vine
ae but, me ame miminy bi nyon je lakon.
30 Ke ame he ka ve mok tavat can hwake-
cidra ae kong; ke haba at ama ijem wan
vine ae but, ame he bi ka miminy nyon.

31 Haingö Iehova, ka habe, Wâ bi, ame
he ka o je bong me oge me he ka ânyâ
ûhihinyköu a teb ûnyi me lap anyi Isaraela,
me lap anyi Juda: 32 ca helâ me ûhihiny-
köu eji oge ânyâ me lakamödra, waleji hnyi
bong oge hom hnyamödra he ka su ödra
ûnyi hnyi hnyei Aigupito; ke adre me tha-
muâ anyik ûhihinyköu eja ke ne oge ne
helâ me âiân baga ködra, haingö Iehova.
33 Ke walang ûhihinyköu oge me he ka
ânyâ me lap anyi Isaraela, hwaban je bong
eling, haingö Iehova; oge me he ka ip
anyik hnanyibu eû hnyidra, me sihnalimen
e hnyi je hnyekudra; ke oge me he ka
Khongudrin, ke adre me he ka lakeik;
34 ke adre me ca he hmetu ka ve nâ tavat
ae hakekeny ködra, me je liamekeiny mödra,
me ha, ka habe, Khan' öbun dö Iehova:
anyin adre me he hia ka khan' ödra inya,
hwân ge ta je hoûmonu ke ne o but ka
tavat ae beönua, haingö Iehova: anyin oge
me he ka hna but hwakecidra ae kong, ke
oge me ca he hmetu ka ûnykûme anyidra
ta je hulö. 35 Walang hna ha hnö Iehova
at ame ham seûnö hnân lany hnyi selany,
me hnanyibuiny tehi me ta je okhû hnân
melam hnyi lit, at ame bwebwelâ köiö me
me ū je waköiöiny; Iehova tuhan sabaoth
ien: 36 haingö Iehova, ka habe, a ne he
ka hia hnyi hnyimakök je hnanyibu eling,
me ame he ka ba hmetu hnyei hnyi hnyi-
makök mâtrâniny Isaraela nyiele balua.
37 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, A

ne khana he ka tuluto drany ethö, me elâm
e taben hmeledrany, me oge me he minya
ka degec hia je mâtrâniny Isaraela, can ta
je ûnyi hia adre me ânyâ, haingö Iehova.
38 Wâ bi, ame he ka o je bong, haingö
Iehova, me adre me he ka op taun hobi kö
Iehova, hwân hnyi tap ae beû göranyai tabö
Hananel, ke ne o but hnyi homagöuleny
kop. 39 Ke ame he ka he wisa tulut tö
ka hnyi bucen Gareb, me ame he ka khenyi
hnyi Goatha. 40 Ke ame he ka kap kö
Iehova hnyigöulen bucen hia anyin je ko-
mok, me je hnabadröu, me je utkânâ hia ke
ne o but hnyi wagewe Kederon, ke ne o
but hnyi kopiny homagöuleny je hors e
deiö; adre me ca he hmetu ka oc e, me kia
nyiele balua.

HNYIMAKAN 32.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia
ûnyi ga Iehova hnyi huna a teni
Zedekia than Juda, waleji huna a eitini
Nebukaneza. 2 Haba hnyi ûen eling ame
igigilö Jerusalema hnen vat anyin than
Babulona: ke adre me ip Jeremia perofeta
hnyi hnyeuleny uma ceat, ae hnyi uma
umen than Juda. 3 Anyin ame ip e Zede-
kia than Juda hnyi uma ceat me ha, ka
habe, Ieû gam u me perofeta me ha, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Wâ bi, oge me he ka hna taun ang ka hnyi
hnyamen than Babulona, ke e ame he ka
hûgûnâ e; 4 ke ame ca he bi Zedekia than
Juda ka kec ge at Kaledaia, ke e hnathu
adre me he ka hna e ka hnyi hnyamen
than Babulona, ke ödru me he ka ifucköu
me iohnyimak; 5 ke e ame he ka lili Zede-
kia Babulona ai, ke e ame he ka laba eling
ke ne o but hnyi ûen oge me he ka senâ e,
haingö Iehova: eja ke ne öbun e ne vat me
at Kaledaia, öbun e ca he ka hwege.

6 Haba Jeremia ame ha, ka habe, Ame
o könya hofuc ho Iehova ame ha, ka habe,
7 Wâ bi, ame he ka he but köu Hanamela
nöku Saluma a ke kâmâm he ka ha, ka
habe, Ûco thö utkânâ a ik hnyi Anathoth:
anyin ae hu musi gam he ka ûco hmetu e.
8 Me ame o könya Hanamela nöku cica
hoton hofuc ho Iehova hnyi hnyeuleny uma
ceat, me ha könya, ka habe, Ö u ûco thö
utkânâ a ik hnyi Anathoth hnyi hnyei
Beniamina: anyin ae ûcû köu he ka hu, ke
hu musi gam he ka ûco hmetu; ûco thö me
hobi köu. Me oge me wâhmakhmeto a
hofuc e ho Iehova. 9 Me oge me ûco
utkânâ me Hanamela nöku cica hnyi Ana-
thoth, me tuluto kâu mone, a seventin je
sekel sileva. 10 Me oge me set iök hnyi
hna ûhihinyköu, me okeceâ haten, me hawâ
tavat ohnatho, me tuluto mone hnyi tulut.
11 Me oge me hom hna set ûhihinyköu ge
hna ûco, waleji at adre okeceâ haten hoton
hnanyibu me hwakecin, me tusi minya
adre ca ohmâ: 12 Me oge me ham tusiny
ûcû kö Baruka nöku Neria, nöku Maseia,
me hnyi hnyimakö Hanamela nöku cica,
me hnyi hnyimakan tavat ohnatho tavat
adre set iödra hnyi hna ûhihinyköu ge hna
ûco, me hnyi hnyimakan tavat Juda hia
tavat adre me laba hnyi hnyeuleny uma
ceat. 13 Ke oge me hûna kö Baruka hnyi
hnyimaködra, ka habe, 14 Walang hna ha
hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela,
ka habe, Hom dö li tusi ang, wale ûhihi-
nyköu ge hna ûco, wale tusi adre okeceâ
haten, me tusi minya adre ca ohmâ, me
hitöng ödru hnyi kaia kânâ; me me e bala
bi hnyi ta je bong ae se hia. 15 Anyin a
walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
Khongu Isaraela, ka habe, Adre me he ka
he hmetu bi ka ûco je uma, me je utkânâ,
me je hnyei vine hnyi hnyei ang.

16 Ke iny ka hia but ham tusiny ûcû
kö Baruka nöku Neria, me oge me hic kö
Iehova, me ha, ka habe, 17 Ekölö Than
Iehova! wâ bi, u je hia but op drany me
hmeledrany ge manâm man ae gan hmâ me
benyâm adre hai; ke ba ûnyi ae hmak
köu: 18 at ame omanenâ tang betenge ka
ta je dö a thauzan, me bi hwaban hulö anyin
je kamen ka hnyi ûlainy ta je lakudra
hwabödra: Khong ae gan hmâ me man,
Iehova tuhan sabaoth ien: 19 e beönua
hnyi ûhnenamö, me maniny huliwa: at ame
wâ ge li emakan ta je gethen hia deny
tavat; me me ve ham ka tavat ûnyi ae ûcû
me dedra ta je gethen me hoton wan anyi-
dra ta je huliwa: 20 at ame ip je haten me
je ûnyi hnân lâiâ hnyi hnyei Aigupito, ke
ne o but hnyi bong ang, hnyi wanben at
Isaraela me ke je tavat; me bi iâm, helâ
me hnyi bong ang; 21 ke u je hom lakem
a Isaraela ûnyi hnyi hnyei Aigupito ge je
haten, me je ûnyi hnân lâiâ, me hnyam ae
hwege, me beny adre hai, me ûnyi hnân ot
ae gan hmâ; 22 ke u je ham ködra hnyei
ang, waleji u je khemanyinâ ka lakamödra
he ka ham ködra, hnyei ame di hnyin debai
me hani; 23 ke adre me o ka hnyin, me
labā e; ke so bi, adre me ca löng hwâm
hofuc, ke adre me ca vheno bi ânyâm je

hnanyibu; ke adre ca ânyâ ke ûnyi hnyi
je ûnyi hia thithö u je hûna ködra: anyin
a wale, u me oâ ködra ta je ûnyi hia eang
ae kong: 24 wâ bi je kânâ adre hlu göra-
nyai, adre me o but hnyi taun he ka hûgû-
nâ e; ke adre me hna taun ka at Kale-
daia, tavat adre me vat mē, can hele vat,
me hmiâ, me mok ae cap: ke ame hwâdâ
thö hnâm hna ha; ke, wâ bi, u je wâ.
25 Ke haba u Than Iehova u je hia but ha
könya, ka habe, Ûcû em ju hwaban mone,
me hawâ tavat ohnatho; ke so bi, adre hia
but hna taun ka at Kaledaia.

26 Me ame o but hofuc ho Iehova kö
Jeremia me ha, ka habe, 27 Wâ bi, Inya
Iehova Khongon tavat hia thithö: hawa,
e hu ke ûnyi ae ca khanö nya he ka ânyâ?

28 Anyin a wale, walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he ka ham
taun ang ka hnyi hnyamen at Kaledaia me
hnyamö Nebukaneza than Babulona, me e
ame he ka hûgûnâ e: 29 ke ame he ka o
at Kaledaia tavat adre me vat me taun
ang, me thong taun ang ge meic me me
hlâ, tha e me je uma wale adre me leû utö
ae bo so hon kö Baala, me hingâlâ hudiny
ic ka ke je khong, me adre me ohmönyini
nya. 30 Anyin a haba lakon Isaraela me
lakon Juda, adre me ânyâ thibi ûnyi ae
kong hnyi hnyimakök, hwân k' ödra tiga
hidröu: anyin a lakon Isaraela adre me
labö ohmönyini nya ge ta je huliwa anyin
je hnyamödra, haingö Iehova. 31 Anyin
a hnân öküâ hmönyin me wathethöt könya
taun ang hwân hnyi bong adre op e hnyin
ke ne o but hnyi bong ang; me oge me
beohia e hnyi hnyimakök: 32 can ta je
hulö hia anyin lakon Isaraela, me lakon
Juda, waleji adre me mâdrâ he ka ohmön-
yini nya, ödra, me latuhödra, me anyidra
je taben, me anyidra tavat bihut, me anyi-
dra je perofeta, me at Juda, me aten Jeru-
salema. 33 Ke adre me hia but wia könya
hotudra, me ca hnyimaködra bi: eja ke ne
oge ne n' ödra, me vesâ kong me ûne, me
adre me ca he ka löng me kap hna ûnö.
34 Ke adre me otilâ je ûnyi ae ikiki hnyi
uma waleji adre wenyö kâu iök, me adre
me okongoâ e. 35 Ke adre me otilâ je dok
ae görany anyi Baala, hnyigöulen bucen
anyin nöku Hinom, me kunâ je lakudra
obaga me wahlu ka he hnyi wanben meic
kö Moleka; waleji a oge ca ûkhûnöng, ke
oge ca ûnykûme, ag' adre me he ka ânyâ
ûnyi eling ae ikiki; he ka oâ hulö ge at
Juda.

36 Anyin a wale, walang hna ha hnö
Iehova Khongu Isaraela ge taun ang, wa-
leji öbun e ha gan, ka habe, adre hia but
ham e ka hnyi hnyamen than Babulona, ge
hele vat, me hmiâ, me mok ae cap: 37 hai-
ngen, ka habe, Wâ bi, oge me he ka hlu
ödra ûnyi hnyi ta je hnyei hia, waleji oge
ob' ödra ka hnyin hnyi anyik hmönyin, me
anyik wathethöt, me hmönyin ae gan hmâ;
ke oge me he ka ohmetu ödra ka hnyi dok
ang, me olabā khötkici ödra: 38 ke adre
me he ka lakeik, ke oge me he ka Khongu-
drin: 39 ke oge me he ka ham ködra hnyok
a khaca, me gethen a khaca, m' adre me he
ka outö nya balua; m' adre me he ka so,
me je lakudra hwabödra: 40 ke oge me he
ka ânyâ mödra ûhihinyköu a nyiele balua,
a oge me ca he ka hwiö gadra, wale he ka
ânyâ ködra so; ke oge me he ka ip eû hnyi
hnyekudra he ka ot könya, m' adre me ca
he ka digic nya. 41 Eke, oge me he ka
senyin ködra, he ka mâdrâ ködra so, ke e
hnathu oge me he ka te ödra hnyi hnyei
ang, ge hnyekuk ae bekhöt me hanuk ae
bekhöt. 42 Anyin a walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Oge me he ka oâ ködra ta
je so hia oge hia but ha bânâ ködra, helâji
me hnök hna oâ ta je ûnyi hia eang ae
kong ka tavat ang. 43 Ke adre me he ka
ûco je utkânâ hnyi hnyei ang, waleji öbun
e ha gan, ka habe, E ba wan, ke ba minya
at me meno; ke adre hia but hna e ka
hnyamen at Kaledaia. 44 Ame he bi tavat
ka ûco je utkânâ hwaban mone, me set
iödra hnyi ûhihinyköu, me okeceâ haten,
me hawâ tavat ohnatho, wale hnyi hnyei
Beniamina, me hnyi je dok igigilö Jerusa-
lema, me je tauniny Juda, me je tauniny je
bucen, me je tauniny hnyei ae hnyikânâ,
me je taun hnyi Hwaiöu: anyin oge me he
ka ohmetu ödra a ta je bâ, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 33.

KE ame olo o hofuc ho Iehova kö Jere-
mia hnyi ûen e ame tiga laba hnyi
hnyeuleny uma ceat, me ha, ka habe,
2 Walang hna ha hnö Iehova at ame ânyâ,
a Iehova at ame op e, me ohmâ e, Iehova
ien; 3 ame ha, ka habe, Hongot dö könya,
me oge me he ka thu köu, me omanenâ
köu ta je ûnyi ae gan, me hmak, wale ae
ca khanö u. 4 Anyin a walang hna ha
hnö Iehova, Khongu Isaraela ge je umainy
taun ang, me je uma umen je than Juda,
wale adre kia hnân singidra ge je dok adre

hlu göranyai me je hele vat, ame ha, ka
habe, 5 Adre me o he ka vat me at Kale-
daia, ke so bi, adre me he ka öunöngöti
ödra ge je komok, waleji oge hlingâ hnyi
anyik hmönyin me wathethöt, ke oge hia
but ikhâlâ hnyimakök ge taun ang can
anyidra ta je hulö hia. 6 Wâ bi, oge me
he ka hom kâe ûnyi hnân ometo me eny,
ke oge me he ka ometu ödra; ke oge me
he ka omanenâ gânâ ködra hnahic me hna-
thu. 7 Ke oge me he ka ohmeto at Juda
me Isaraela ûhedra hnyi hna hwenbâ, me
up ödra hmetu göranyai helâ me hnyi
hwân. 8 Ke oge me he ka ösû' ödra ûnyi
hnyi anyidra ta je hulö hia waleji adre
ânyâ könya; ke oge me he ka hna hia
anyidra ta je hulö waleji adre me ânyâ me
monu könya. 9 Ke ame he taun ang he
ka hnân ien adre senyinâ, me hnân ogânâ,
me haisoâ hnyi hnyimakan ta je hnyei hia
eang hmeledrany, tavat adre me he ka
löng ta je so hia thithö wale oge me he ka
ânyâ ködra, ke adre me he ka ot me öbu-
buny ge ta je so hia me ta je hnahic hia
wale oge me he ka oâ kâu. 10 Walang
hna ha hnö Iehova, ka habe, Adre me he
hmetu ka löng hnyi dok ang, waleji öbun e
ha gan, ka habe, E ba wan, e ba at, ke ba
meno, hnyi ta je tauniny Juda, me je ge-
theniny Jerusalema wale ae ba wan, ke ba
minya at he ka labä e, ke ba meno, 11 me
adre me he bi ka löng hwan senyin me
hwan hobâ, me ifucin li at ödre tep faipoi-
po, me ifucin tavat adre me ha, ka habe,
Oganö Iehova thö tuhan sabaoth, anyin ae
so Iehova, anyin a nyiele balua anyin ibe-
tengiö: me hwan tavat adre me hom hu-
diny ole ka hnyi uma umö Iehova. Anyin
oge me he ka ohmeto tavat adre bâ helâ
me hnyi can, haingö Iehova. 12 Walang
hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka
habe, Hnyi dok ang ae ba wan, ke ba mi-
nya at me meno, me hnyi ta je tauniny
hia, ame he ka hu hnyaban tavat tuö ma-
moe, adre me mokulec haledra je hnahat
mamoe. 13 Hnyi je tauniny hnyei ae hut
me je tauniny hnyei ae hnyikânâ, me je
taun hnyi Hwaiöu, me hnyi hnyei Benia-
mina, me je dok igigilö Jerusalema, me je
tauniny Juda, ame he hmetu je hnahat
mamoe ka he hmelen li hnyamen at ame
tu' ödra, haingö Iehova.

14 Wâ bi, ame he ka o je bong, haingö
Iehova, me oge me he ka ohwâdâ hofuc ae
so waleji oge ha ge lap anyi Isaraela me
lap anyi Juda. 15 Hnyi je bong eling,
me ûen eling, oge me he ka oâ kö Davita
Angin hwakecin ae wisa, ke e ame he ka
ânyâ ûnyi ae wisa me ûnyi ae ûcû hnyi
hnyei. 16 Hnyi je bong eling adre me
he ka omeli Juda, ke ame he Jerusalema
ka laba khötkic: ke walang ien adre me
he ka hawâ, ka habe, Iehova wisaita. 17
Anyin a walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Ame ca he ka ba hwabö Davita at
ame he ka tabâ theroniny lap anyi Isara-
ela: 18 ke ame ca he ka hia hnyimakök
ka tavat bihut a at Levi, at ame he ka
hudo je hudiny leû, me le je hudiny han,
me labö bi hut hnyi je bong. 19 Ke ame
o but hofuc ho Iehova kö Jeremia ame ha,
ka habe, 20 Walang hna ha hnö Iehova,
ha habe, A ne khan' öbun he ka thamuâ
anyik ûhihinyköu a lany, me anyik ûhihi-
nyköu a lit, be me ca he ka ve o but lany
me lit hnyi ûen; 21 awe, adro me he
minya ka thamuâ anyik ûhihinyköu me
Davita athnyabaik, me me ba mâtrâniny
he ka musi hon anyin theron; me anyik
ûhihinyköu me at Levi a tavat bihut, a
lathnyabaik. 22 E ca khan' ödra he ka
aû ta je ûnyi ethö hnyi drany, me tuluto
je önyin köiö; ke helâe oge me he ka
osehia je mâtrâni Davita athnyabaik, me
at Levi a anyik tavat huliwa. 23 Ke ame
o but hofuc ho Iehova kö Jeremia, ka habe,
24 Hawa, u me ca ûnykûme hofuc hwan
tavat ang waleji a haingödra, ka habe,
Haba li lap waleji a ûca Iehova, me e
ame hna degecâ but? ke adre me hûkötiâ
lakeik, me me ca hnyei hmetu bi hnyi
hnyimaködra. 25 Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, A ne ca e bi anyik
ûhihinyköu a lany me lit, ke oge ne ca
hia but otilâ je hnanyibuiny drany me
hmeledrany, 26 awe, oge me he ka hna
degecâ je mâtrâni Jekob, me Davita
athnyabaik, m' oge me ca he ka hom unyin
je mâtrâniny hnân musö je mâtrâni Abera-
hama, me Isaaka, me Jekob: anyin oge
me he ka ohmetu ödra ûhedra hnyi hna
bâ, me betenge gadra.

HNYIMAKAN 34.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia
ûnyi ga Iehova, waleji hnyi hnö
Nebukaneza than Babulona, me anyin
utbavat hia, me je dökhu hia e ame musö
eang hmelen, me je tavat hia adre me vat
me Jerusalema, me je tauniny hia, ame
ha, ka habe, 2 Walang hna ha hnö Iehova

Khongu Isaraela, ka habe, He thö ka ha
kö Zedekia than Juda me ha kâu, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Wâ
bi, oge me he ka ham taun ang ka hnyi
hnyamen than Babulona, ke e ame he ka
thong e ge meic: 3 ke u me ca he ka kec
gan, ke e hnathu adre me he ka köt u, me
hnö u ka hnyi hnyamen; ke u me he ka
ûhnyimâkâmköu me than Babulona, ke
öbu me he ka ifucköu, ke u me he ka he
Babulona ai. 4 Ke so bi, Zedekia than
Juda lö, löng ju hofuc ho Iehova: walang
hna ha hnö Iehova gam, ka habe, U me ca
he ka mok ge hele vat; 5 u me he ka mok
wia, ke adre me he ka le hobi köu helâ me
hna le hobi kâu lakâmâm, je than a bân
hnyi ûen ae tiga hiö u; ke adre me he ka
tenge thungaû gam me ha, ka habe, Ekölö
ge than! anyin oge hia but ha, haingö
Iehova. 6 Me Jeremia perofeta ame ha
kö Zedekia than Juda ta je hofuc eling
hnyi Jerusalema, 7 hnyi ûen ame vat deö
vat anyin than Babulona me Jerusalema,
me je tauniny Juda hia a je kolon, wale
Lakisa, me Azeka: anyin a wale li kolon
je tauniny Juda, je taun adre up haginy.
8 Walang hofuc ame o kö Jeremia ûnyi
ga Iehova hwaban hna ûhihinyköu hnö
Zedekia than me tavat hia hnyi Jerusa-
lema he ka haimemenâ hna thang baûâ;
9 m' adre me he ka ve hna baûâ je athnya-
baidra obaga me omomo, a je tavat Heberu;
m' adre me ca he ka thalu ödra, wale at
Heberu a je liamekeiny mödra: 10 ke
ame ânyâ e hnen je than hia me tavat
hia, waleji adre ûhihinyköu he ka ve hna
baûâ je athnyabaidra obaga me omomo,
m' adre me ca he hmetu ka thalu ödra
nyiele; adre me hnu hoton, me kun' ödra:
11 ke hwaban e adre me hwiö me ohmeto
je athnyaba obaga me omomo, waleji adre
hna baûâ, me thalu ödra, m' adre me je
athnyaba hmetu obaga me omomo; 12
anyin a wale ame o but hofuc kö Jeremia
ûnyi ga Iehova, ka habe, 13 Walang hna
ha hnö Iehova Khongu Isaraela, ka habe,
Oge ûhihinyköu me lakamöbun, waleji hnyi
bong oge hum ödra hnyin ûnyi hnyi hnyei
Aigupito, ûnyi hnyi hnyaba ae ûthaluö me
ha, ka habe, 14 Hyni obiny je huna a
seven u me he ka hna liamekeiny möu a
at Heberu, waleji u je ûco, ke a bi athnya-
baem hnyi siks ta huna, u me he ka hna
baûâ e: ke haba je lakamöbun adre me ca
ling nya, me tevehling nya. 15 Ke öbun
e hwiö walang ang me ânyâ wisa hnyi
hnyimakök, wale hnyi hnöbun hna haime-
menâ he ka ve thöng waeny; ke öbun e
hia but ûhihinyköu hnyi hnyimakök, hnyi
uma waleji adre ip hon iök: 16 ke so bi
öbun e hwiö hmetu me okongoâ iök, me
ve ohmeto je athnyaba obaga me omomo,
waleji öbun e hna baûâ hoton wedra; ke
öbun e musi ödra, he ka bi athnyaba obaga
me omomo. 17 Anyin a wale, walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Öbun e ca hia but
ling nya, he ka ve haimemenâ hna thang
baûâ ka je liamekeiny möbun, me je laha-
nöbun: wâ bi, haingö Iehova, inya oge me
haimemenâ köbun hna thang baûâ, ka hnyi
hele vat, me mok ae cap, me hmiâ; ke oge
me he ka hn' öbun he ka monu hnyi ta je
dökhu hia thithö eang hmeledrany. 18 Ke
oge me he ka ham ka tavat a tavat hanyâûâ
anyik ûhihinyköu, waleji adre ca ohwâdâ
hofucin ûhihinyköu waleji adre ânyâ hnyi
hnyimakök, waleji hnyi hnödra hna subâ
luâ nokon kau, me he hnyi wanben li ke
keihen e; 19 je than Juda, me je thaniny
Jerusalema, je eunuka, me tavat bihut, me
tavat hia hnyi hnyei, a tavat adre me he
hnyi wanben li ke keihen nokon kau;
20 awe, oge me he ka ham ödra ka hnyi
hnyamen ta je iwahnaihmiöny mödra, me
ka tavat adre me elâm he ka hling' ödra:
ke ame he ta je unyidra ka hnân an ta je
meno ame gâ, me ta je menoiny hnyot.
21 Ke oge me he ka ham Zedekia than
Juda me anyin je taben ka hnyi hnyamen
ta je iwahnaihmiöny mödra, me ka tavat
adre me elâm he ka hling' ödra, me ka hnyi
hnyamen utbavat anyin than Babulona,
tavat adre me he hââng ûhedra unyibun.
22 Wâ bi, haingö Iehova, ka habe, o ge
me he ka hûna me ohmetu ödra ka hnyi
taun ang; ke adre me he ka vat mē, me
hûgûnâ e, me thong e ge meic: ke oge me
he ka wia je tauniny Juda, me me ba wan,
ke ba at ama labā.

HNYIMAKAN 35.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia
hnyi je bong bongu Jehoiakima
nöku Josea than Juda, ka habe, 2 He thö
ka hnyi lap anyi Rekaba, me ûhnenamö
mödra, me hum ödra ka hnyi uma umö
Iehova, ka hnyi ke hnyeule, me habelidra
ge waina. 3 Me oge me hum Jazania
nöku Jeremia, nöku Habazinia, me je
liamekeiny mē, me je lakon hia, me lap hia
anyi Rekaba; 4 me oge me hum ödra ka

hnyi uma umö Iehova, ka hnyi hnyeuleny je laku Hanan, nöku Igedalia, a aten Khong, a hnyi baten hnyeuleny je taben, a hnyi hon hnyeule anyi Maseia nöku Saluma, at ame tuö hwanuma; 5 ke oge me ip hnyi hnyimakan je lakon lap anyi Rekaba je kaia ae lup ge waina, me je utkaia, me ha ködrin, ka habe, Ijem dö waina. 6 Ke haingödra, ka habe, Öhmun e ca he ka ic waina, anyin a Jonadaba nöku Rekaba a kamöhmun ame hûna köhmun, ka habe, Ca he öbun ka ijem waina, öbun, me je mâtrânibun nyiele balua: 7 ke öbun e ca he ka up uma, me belök, me te vine, me hu je ûnyi e: ke öbun e he ka labā je uma mano hnyi je bong hia thithö; m' öbun e he ka möt hnyi je bong ae se hia hon kânâ wale öbun e laba atkanyua hnyin. 8 Ke öhmun e hia but ânyâ hoton hofuc ho Jonadaba nöku Rekaba a kamöhmun hnyi hnen hna hûna hia köhmun, he ka ca ic waina hnyi bonguhmun ta je bong hia, öhmun, me laöiöhmun, me je lakuhmun obaga me wahlu; 9 me ca up umöhmun uma hnân labā; ke ba minya gahmun hnyei vine, me utkânâ, me hatunguhmun; 10 ke so bi, öhmun e hia but labā je uma mano, me löng me ânyâ hoton hia hna hûna köhmun ga Jonadaba a kamöhmun. 11 Ke haba hnyi ûen eji ame o Nebukaneza than Babulona ka hnyi hnyei, me öhmun e ha, ka habe, Ai öbun, ate me he Jerusalema ai me kec ge utbavat a at Kaledaia, me utbavat a at Suria; me öhmun dut ang öhmun e laba hnyi Jerusalema.

12 Me ame o but hofuc ho Iehova kö Jeremia ame ha, ka habe, 13 Walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, He thö ka ha ka at Juda me tavat aten Jerusalema, ka habe, Hawa, öbun e ca he ka kap hna ûnö me löng hok hofuc? haingö Iehova. 14 A hwâdâ but hofuc ho Jonodaba nöku Rekaba waleji e ame hûna ka je lakon, m' ödrin e ca ic waina, ke ödrin e ca ic ke ne o but hnyi bong ang, anyin ödrin e löng hoton hna hûna hnen kamödrin: ke so bi, oge hia but fuc köbun me vesâkong me ha, ke öbun e ca ling nya bi. 15 Ke oge hia but minya kunâ köbun je athnyabaik hia a je perofeta, me vesâkong me ûkhûnöng me ha, ka habe, Ve hmetu ju öbun walang ang ûnyi hnyi debun je gethen ae kong, me ânyâwia thö je hwakecibun, ke ca hnu hoton ke je khong he ka bi athnyabaidrin, me öbun e he ka laba hnyi hnyei waleji oge ham köbun me lakamöbun: ke so bi, öbun e ca tevehlöng me ling nya. 16 Ke anyin a je laku Jonadaba nöku Rekaba ödrin e hia but ohwâdâ hna hûna hnen kamödrin, ke haba bi tavat ang, adre me ca wen ling nya; 17 anyin a wale walang hna ha hnö Iehova Khongon sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, Wâ bi, oge me he ka oâ ka at Juda, me aten Jerusalema hia ta je ûnyi ae kong waleji oge ha gadra: anyin a oge hia but fuc ködra ke adre me ca löng bi: ke oge hia but hongot ködra ke adre me ca ieû bi. 18 Ke haba Jeremia ame ha ka lap anyi Rekaba, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, Anyin öbun e hia but löng hoton hna hûna hnö Jonadaba a kamöbun, me tuö hia hnen je hna hûna, me mâdrâ helâ me hnen hna hûna hia köbun; 19 anyin a wale, walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, Ame ca he ka ba mâtrâni Jonadaba, nöku Rekaba, he ka tot hnyi hnyimakök nyiele balua.

HNYIMAKAN 36.

KE haba hnyi huna a vaki Jehoiakima nöku Josea than Juda, me ame o but hofuc ang kö Jeremia ûnyi ga Iehova, ka habe, 2 Hom dö tusi adre vhec, me sihnalimen hnyin e ta je hofuc hia waleji oge ha köu ge Isaraela, me Juda, me je hnyei hia, hwân hnyi bong waleji oge fuc hnyin köu, hwân hnyi ta je bong bongu Josea, ke ne o but hnyi bong ang. 3 Ame ne he la lap anyi Juda ka löng ge ta je ûnyi hia ae kong waleji oge me ûnykûme he ka ânyâ ködra; m' adre me he ka ve hmetu ûnyi hnyi dedra ta je gethen ae kong; m' oge me he ka hna anyidra monu me hulö. 4 Haba Jeremia ame hao Baruka nöku Neria; ke haba Baruka ame sihnalimen hia ûnyi hnyi hnyimö Jeremia ta je hofuc ho Iehova waleji e ame ha kâu, hnyi tusi adre vhec. 5 Ke haba Jeremia ame ha kö Baruka, ka habe, Inya ang at adre thawâ; e ca khanö nya he ka dit hnyi uma umö Iehova; 6 anyin a wale, he thö ka aû tusi waleji u je set ûnyi hnyi hnyimök, ta je hofuc ho Iehova ka hnyi je hnyikönyen tavat hnyi uma umö Iehova hnyi bonginy ca han: ke u me he minya ka aû ka hnyi hnyikönyen at Juda hia tavat adre me o ûnyi hnyi anyidra je taun. 7 Adre ne

he ka he la ka ha hnödra hna khöû hnyi
hnyimakö Iehova, me ve hmetu ûnyi hnyi
dedra je gethen ae kong; anyin ae gan hmâ
hmönyin me wathethöt ame ha Iehova
hon hnyei ang. 8 Ke haba Baruka nöku
Neria ame ânyâ hia helâ me hna hûna kâu
ga Jeremia perofeta, me e ame aû tusi
wale ta je hofuc ho Iehova hnyi uma umö
Iehova.

9 Ke haba hnyi huna a thabûngi Jehoia-
kima nöku Josea, than Juda, hnyi tehi a
naininy, me ame haimemenâ he ka ânyâ ca
han hnyi hnyimakö Iehova hnen tavat hia
hnyi Jerusalema, me tavat hia tavat adre
me he ûnyi hnyi je tauniny Juda Jerusa-
lema ai. 10 Me Baruka ame aû tusi wale
ta je hofuc ho Jeremia hnyi uma umö
Iehova hnyi hnyeule anyi Gemaria nöku
Safana at sihnalimen, hnyi hnyeule ethö,
hnyi hna dit hnyi homagöuleny ae teb ûnyi
uma umö Iehova ka hnyi hnyikönyen tavat
hia. 11 Ke haba Mikaia nöku Gemaria,
nöku Safana, ame löng ûnyi hnyi tusi ta je
hofuc hia ho Iehova, 12 me e ame utut ka
hnyi uma umen than, ka hnyi hnyeuleny
at sihnalimen: ke wâ bi, ta je taben hia
adre me laba eling, wale Elisama at sih-
nalimen, me Delaia nöku Semaia, me
Elenathana nöku Akebora, me Gemaria
nöku Safana, me Zedekia nöku Hanania,
me je taben hia. 13 Me haba Mikaia ame
thumetu ödrin ge ta je hofuc hia waleji e
ame löng, hnyi ûen Baruka ame aû tusi ka
hnyi hnyikönyen tavat hia. 14 Anyin a
wale haba je taben hia ödrin e kunö Jehudi,
nöku Nethania, nöku Selemia, nöku Kusi
kö Baruka, he ka ha, ka habe, haba tusi
waleji u je aû ka hnyi hnyikönyen tavat
hia, hamâm he ka hom jem. Me haba
Baruka nöku Neria ame hom tusi hnyi
hnyamen, me he ködrin. 15 Ke ödrin e
ha kâu, ka habe, Laba ju ka aû köhmun.
Me haba Baruka ame aû ködrin. 16 Ke
ödrin e hia but löng ta je hofuc hia, me
ödrin e tha ot, me ha kö Baruka, ka habe,
Öhmun e he ka thumeto than ge ta je
hofuc e. 17 Ke ödrin e hnei Baruka me ha,
ka habe, Mē thumetu öhmun dö, u je
kâmâu ka sihnalimen ta je hofuc hia e
ûnyi hnyi hnyimen? 18 Me ame ha ködrin
Baruka, ka habe, E ame ha könya ge hnyi-
men ta je hofuc hia e, me oge me sihnali-
men hnyi tusi ge köiö sisit. 19 Me haba
je taben ödrin e ha kö Baruka, ka habe,
He thö ka ikhölö, u me Jeremia, me me ca
wâ hnöbu hnen ke at. 20 Ke ödrin e
didrö ka than hnyi hnyeule; k' ödrin e ip
biju tusi hnyi hnyeule anyi Elisama at
sihnalimen; ke ödrin e thumeto than ge ta
je hofuc hia thithö 21 Me haba than
ame kunö Jehudi he ka hom tusi; me e
ame hom e ûnyi hnyi hnyeule anyi Elisama
at sihnalimen. Ke haba Jehudi ame aû e
ka hnyi li hnyikönyen than, me je taben
hia tavat ödrin e tot unyin than. 22 Ke
ame laba than hnyi uma honivakeny hnyi
tehi a naininy; ke ame hlâ meic hnyi taben
meic hnyi hnyimakan. 23 Ke a hia but
Jehudi aû je ke keihen ame ne kun ame ne
vak, me e ame kave e ge hele delö pen, me
khûâ ka hnyi meic wale hnyi taben, ke ne
o but ame an dut tusi meic. 24 Ke ödrin
e ca ot bi, me kia anyidrin je ûkhaû, wale
than me je athnyabainy hia, tavat ödrin e
löng ta je hofuc hia eling. 25 Ke haba
khaca, ame khöû ka than ga Elenathana,
me Delaia, me Gemaria, me me ca thong
tusi, ke ame ca ling ödrin. 26 Ke haba
than ame hûna kö Jeramela nokon than,
me Seraia nöku Azeriela, me Selemia nöku
Abedela he ka hum Baruka at sihnalimen
me Jeremia perofeta: ke haba Iehova ame
ikhöl' ödru.

27 Me ame o but hofuc ho Iehova kö
Jeremia, hwaban hna thong tusi ge than,
me ta je hofuc waleji a sihnalimen Baruka
ûnyi hnyi hnyimö Jeremia, ka habe, 28 U
me he hmetu ka hom ke tusi me sihnalimen
hnyin e ta je hofuc hia a bân waleji a e
hnyi tusi a bân, wale a thong degecâ Jehoi-
akima than Juda. 29 Ke u me he ka ha ga
Jehoiakama than Juda, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, U je hia but thong
tusi ang, haingâm, Anyin a ieû u je sihna-
limen hnyin e, ka habe, Ame he ka o than
Babulona me okongoâ hnyei ang, me ohia
hnyin e at me meno? 30 Anyin a wale
walang hna ha hnö Iehova ga Jehoiakima
than Juda, ka habe, Ame he ka ba hwaban
hnân tabâ theron anyi Davita: ke adre me
he ka khûâ unyin ae mok ka hnyi kahwa
hnyi lany me megic hnyi hnyinghet. 31 Ke
oge me he ka bi hwaban kâu, me je mâtrâ-
niny, me je athynabainy, can hwakecidra
ae kong: ke oge me he ka oâ ködra me
aten Jerusalema, me at Juda ta je ûnyi
hia ae kong waleji oge ha gadra, ke adre
me ca löng bi. 32 Me Jeremia ame hom
ke tusi me ham e kö Baruka at sihnalimen,
nöku Neria; me e ame sihnalimen hnyin
e ûnyi hnyi hnyimö Jeremia ta je hofucin
tusi hia waleji a thong degecâ Jehoiakima

than Juda hnyi meic: ke adre me bi hanen
ke je hofuc ae se minya ka hnyin a helâe.

HNYIMAKAN 37.

KE ame musi bi ju Zedekia than nöku
Josea hwabö Konia nöku Jehoi-
akima, waleji hnö Nebukaneza than Babu-
lona hna otilâ hnyi hnyei Juda. 2 Ke e
ame ca löng bi, me lathnyabainy, me tavat
aten hnyei, ta je hofuc ho Iehova, waleji e
ame ha a deny Jeremia perofeta.
3 Haba Zedekia than ame kunö Jukala
nöku Selemia, me Zefania, nöku Maseia at
bihut, kö Jeremia perofeta me ha, ka habe,
Ö u hic dö hobi köhmun kö Iehova Kho-
nguta. 4 Ke ame didrö Jeremia me didrut
unyin tavat anyin a ödra tiga ca hia but ip
e hnyi uma ceat. 5 Ke ame o but utbavat
anyi Farao ûhedra Aigupito: ke hnyi ûen
ame khana e hnen at Kaledaia tavat adre
me igigilö Jerusalema, me adre me vese but
ûhedra Jerusalema. 6 Me ame o but hofuc
ho Iehova kö Jeremia perofeta, ka habe,
7 Walang hna ha hnö Iehova, Khongu
Isaraela, ka habe, Ha th' öbu ka than Juda,
at a kun' öbu könya ka hnei nya, ka habe,
Wâ bi, haba utbavat anyi Farao tavat adre
me o he ka hadru' öbun, adre me he ka
hmetu Aigupito ai ka hnyi idra. 8 Ke
ame he at Kaledaia ka hmetu me vat me
taun ang, me hûgûnâ e, me thong ge meic.
9 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe, Ca
iyawöbun bi me ha, ka habe, E hnathu
ame he but gata at Kaledaia: anyin adre
me ca he ka he. 10 Anyin a eja ke ne öbun
e ne hia but kot utbavat a at Kaledaia
tavat adre me vat möbun, ke hu aat dö ge
je kolon gadra, adre me he bi ka ve tot
hnyi umödra je uma mano, me thong taun
ang ge meic.
11 Ke hnyi ûen ame he but utbavat a at
Kaledaia ûhedra Jerusalema can utbavat
anyi Farao, 12 me haba Jeremia ame didrut
ûheny Jerusalema he ka he hnyi hnyei
Beniamina, me me hom jekhon eling unyin
tavat. 13 Ke hnyi ûen e ame o hnyi
homagöuleny at Beniamina, e bi ling ke
taben tavat tue, Iria ien, nöku Selemia,
nöku Hanania; me e ame kuc Jeremia
perofeta, me ha, ka habe, U me utut ka at
Kaledaia. 14 Ke haingö Jeremia, ka habe,
U me thoi; oge me ca utut ka at Kaledaia;
ke e ame ca löng kâu: me Iria ame kuc
Jeremia me hom e ka je taben. 15 Ke
haba je than adre me hmönyidra kö Jere-
mia, me kot e, me ca e hnyi uma umö Jona-
thana at sihnalimen: anyin adre me hia
but ânyâ e me hnân uma ceat. 16 Ke
ame didrö Jeremia ka hnyi uma ceat, eû
hmelen uma, ke se hia je bongu Jeremia ka
laba eling; 17 me haba Zedekia than ame
ûkhûnöng he ka hawâ e: ke than ame hnö
duöngâ e hnyi umen uma me ha, ka habe,
Hawa, e hu hofuc ûnyi ga Iehova? Ke
haingö Jeremia ame ha, ka habe, E hu, Ke
e ame ha minya, ka habe, Adre me he
ka hnö u ka hnyi hnyamen than Babu-
lona. 18 Ke haba Jeremia ame ha minya
kö Zedekia than, ka habe, Ieû anyik monu
köu, me je athnyabaem, me taun ang, m'
öbun e cö nya? 19 Ke ewa anyibun je
perofeta adre me perofeta köbun me ha, ka
habe, Ame ca he than Babulona ka o köbun,
me hnyei ang? 20 Ke walang ang ö u na
löng ju könya than lö a tuhök: ö u na kap
soâ ju hnök hna khöû hnyi hnyimâkâm;
me u me ca kunö nya hmetu bi ka hnyi
uma umö Jonathana at sihnalimen, wâ oge
nye mokcu eling. 21 Me haba Zedekia
than ame hûna, me adre me ip Jeremia
hnyi hnyeuleny uma ceat, me ham kâu hnyi
ke bong me ke bong khaca falawa ûnyi
hnyi gethen anyin tavat up falawa, ke ne
o but ame ba but areto hnyi taun. Helâe
Jeremia ame laba hnyi hnyeuleny uma
ceat.

HNYIMAKAN 38.

KE haba Sefata nöku Matana, me Ge-
dalia, nöku Pasur, me Jukala nöku
Selemia, me Pasur, nöku Malekia, ödrin e
tha löng je hofuc waleji ame ha Jeremia
ka tavat hia, ka habe, 2 Walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Haba at ama laba
bala bi hnyi taun ang, ame he ka mok ge
hele vet, me hmiâ, me mok ae cap: ke
haba at ame he ka he ka at Kaledaia, e
ame he ka möt biju, ke ame he bi ka jekhon
anyin möt, ke e ame he bi ka möt. 3 Wa-
lang hna ha hnö Iehova, ka habe, E hnathu
adre me he ka hna utbavat anyin than
Babulona, ke e ame he ka hûgûnâ e. 4 Me
ame ha je taben ka than, ka habe, E so
adre me hlingâ but at ang; anyin a helâe
e ame osēnyinâ je hnyamen tavat vat a ta
je kolon hnyi taun ang me tavat hia, hnyi
hnen hna ha je hofuc helâe: anyin a haba
at ang, e ame ca elâm he ka osoâ bi tavat
ang, ke e ame okongoâ bi. 5 Ke haingö
Zedekia than, ka habe, Wâ bi, e but e

hnyi je hnyamöbun: anyin ae ca khana
bi than he ka ve e möbun. 6 Me adre
me hum Jeremia me khûâ ka hnyi hmonop
anyi Malekia nokon than, ae hnyi hnyeu-
leny uma ceat: ke adre me hnöhnö Je-
remia but ge je tö. Ke ba but köiö
hnyi hmonop ke hmudra thiju, ke ame
cilok ut Jeremia hnyi hmudra. 7 Ke e ka
khanö Ebede-melek ut, a eunuka at Aithiop,
ae hnyi hnyaban than, a g' adre me ip
Jeremia hnyi hmonop; ke haba than ame
laba hnyi homagöuleny Beniamina; 8 Me
haba Ebede-melek, ame he ûnyi hnyi uma
umen than me ha ka than, ka habe, 9 Than
a tuhök lö, e kong hia hwakecin tavat e
waleji adre ânyâ kö Jeremia perofeta, wale
adre khûâ ka hnyi hmonop; anyin a e ame
he ka mok, la, eling ge mekihnânem: anyin
ae ba hmetu bi areto hnyi taun. 10 Me
haba than ame hûna kö Ebede-melek at
Aithiop me ha, ka habe, Hom dö tavat a
thöte ûhedra ang, me öû Jeremia pero-
feta ûheny û hnyi hmonop, e me tiga ca
mok. 11 Me haba Ebedemelek ame hom
tavat ka tha he mē, me he ka hnyi uma
umen than hnyi hmelen hna hip omjeû, me
hom ûheny e je ecmano ae khekhe, me je
ûkhaû ae bobot ut, me khûâ kö Jeremia eû
hnyi hmonop ge je tö. 12 Haba Ebede-
melek at Aithiop ame ha kö Jeremia, ka
habe, mē ip ju ec mano ae khekhe me bobot
ut hmelen li hnyabenyâm hnyi tö. Haba
Jeremia ame ânyâ helâe. 13 Me adre me
öû Jeremia ge je tö, me hom e ûheny hnyi
hmonop; ke Jeremia ame laba hnyi hnye-
uleny uma ceat.

14 Me haba Zedekia than ame ûkhûnöng
he ka hao Jeremia perofeta kâu, ka hnyi
hwanuma a kuniny hnyi uma umö Iehova:
ke haingen than kö Jeremia, ka habe, Oge
me he ka hnei u ge ke hofuc; ca he ka
ikhâlâ gak. 15 Ke haingö Jeremia kö
Zedekia, ka habe, Oge ne thumetu u, hawa,
u me ca he ka hlingö nya? ke oge ne he
ka ha bongon köu, u me ca he ka ling nya.
16 Me Zedekia than ame khemanyin duöng
kö Jeremia me ha, ka habe, Kia inya
Iehova, at a up ötu a oge me ca he ka
hlingö u, me hnö u ka hnyi hnyamen tavat
ang adre me elâm he ka hlingö u. 17 Ke
haba Jeremia ame ha kö Zedekia, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova Khongon
sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, U je
ne he ka je taben anyin than Babulona, u
me he ka möt, ke adre me ca he ka thong
taun ang ge meic; ke u me he ka möt me
ânyâm lap; 18 ke u je ne ca he ka je taben
anyin than Babulona, me adre me he ka
hna taun ang ka hnyi hnyamen at Kaledaia,
ke adre me he ka thong ge meic, ke u me
ca he ka kec gadra. 19 Me Zedekia ame
ha kö Jeremia, ka habe, Iny outen at Juda
tavat adre hia but utut ka at Kaledaia, wâ
adre nye he ka hnö nya ka hnyi je hnya-
mödra m' adre me he ka hlumö nya. 20 Ke
haingö Jeremia, ka habe, Adre me ca he
ka hnö u. Ö u löng ju walang ang hofuc
ho Iehova, wale oge me ha köu, me me he
ka hu so gam, ke u me he minya, ka möt.
21 Ke u je ne höcö he, walang hofuc ame
omanenâ könya Iehova, ka habe, 22 Wâ bi,
adre me he ka hom omomo hia a je kolon
hnyi uma umen than Juda ka je taben
anyin than Babulona, ke ame he je momo
eling ka ha, ka habe, Haba je lawaem adre
me iyawö u, ke ame tudra but: a didrut
li cam hnyi hmudra, me adre me hmetu
but. 23 Ke adre me he ka hom je lâûiâm
me je lakom ka at Kaledaia: ke u me ca
he ka kec gadra, anyin ame he ka köt u
hnen than Babulona: ke u me he ka thong
taun ang ge meic. 24 Me haba Zedekia
ame ha kö Jeremia, ka habe, Ca he ke at
ka khana je hofuc ang, me u me ca he ka
mok. 25 Ke ame ne löng je taben a oge
hia but ûhnenamö möu, me adre me he ka
o köu me ha köu, ka habe, Mē thumetu
öhmun dö walang ang waleji ge hnâm hna
ha ka than; ca ikhâlâ gahmun, ke öhmun
e ca he ka hlingö u: 26 awe, u me he ka
ha ködra, ka habe, Oge me khöû ka than
me me ca he ka ohmetu nya ka hnyi uma
umö Jonathana, wâ oge nye mokcu eling.
27 Me ame o but kö Jeremia je taben hia
me hnö e: me e ame thumetu ödra helâ me
je hofuc hia waleji a hûna than. Me adre
me laba hnyibû but; anyin adre ca löng
hna ûhnenamö. 28 Ke haba Jeremia ame
laba hnyi hnyeuleny uma ceat, ke ne o but
hnyi bong adre me kot Jerusalema.

HNYIMAKAN 39.

KE haba hnyi ûen adre kot Jerusalema,
(hnyi huna a naini Zedekia than
Juda, hnyi tehi a teniny ame o but Nebu-
kaneza than Babulona me anyin utbavat
hia ka Jerusalema me igigilö e; 2 ke haba
hnyi huna a eleveni Zedekia hnyi tehi a
vakiny, hnyi bong a naniny tehi, adre me
tho hmouca haginy taun:) 3 me ame didrö
je taben anyin than Babulona, me laba

hnyi homagöule eû hnyi wanben, jia Nere-
gale-sareza, me Samegara-nebo, me Sare-
sekim, a Rab-saris, me Neregale-sareza, a
Rab-mag, me ke je taben hia anyin than
Babulona. 4 Ke a ō 'dra but Zedekia than
Juda, me tavat vat hia, me adre me kec
me he hnyi hnyinghet, ûnyi hnyi taun,
hnyi gethen ûheny hnyi utkânâ iny than,
hnyi homagöule wanben li hak veto: ke e
ame vheno gethen ûheny hnyebuba. 5 Ke
haba utbavat anyin at Kaledaia adre me
hnu ödra me khöû Zedekia hnyi dok ae
tha hon hnyi Jeriko: ke adre me kât e me
hom kö Nebukaneza than Babulona hnyi
Ribela hnyi hnyei Hamath, ke e ame owisa
gan. 6 Haba than Babulona ame hlingâ
hnyi Ribela je laku Zedekia hnyi hnyi-
makan; ke haba than Babulona ame hlingâ
je homakan at Juda hia. 7 Ke e ame ûâ
li emakö Zedekia, me ca e ge fao, me hom e
Babulona ai. 8 Ke haba at Kaledaia
adre me thong uma umen than, me je
uma umen tavat ge meic, me kia hna
up haginy Jerusalema. 9 Ke haba je
kolon tavat a hnen biju hnyi taun, me
tavat kec waleji adre me utut kâu, me
keihen minya a je kolon ame hum ödra
Nebuzaradana taben tavat tue, Babulona
ai. 10 Ke haba Nebuzaradana taben tavat
tue, ame ip biju keihen ae theduoc, tavat
ae ba omjeû unyidra, hnyi hnyei Juda, me
ham minya ködra je hnyei vine me je
utkânâ hnyi bong eling. 11 Ke haba
Nebukaneza than Babulona ame hûnö Jere-
mia kö Nebuzaradana taben tavat tue me
ha, ka habe, 12 Hom dö e, me wâ wia e,
ke ca okongoâ e, ke ânyâ thö kâu helâ me
ûnyi e ame he ka ha köu. 13 Me Nebuzara-
dana taben tavat tue, me Nebusazepana, a
Rab-saris, me Neregale-sareza, a Rab-meg,
me ta je taben hia anyin than Babulona,
ödrin e kunâ; 14 adre me ûkhûnöng me
hum Jeremia ûnyi hnyi hnyeuleny uma
ceat me hna e kö Gedalia nöku Ahikama,
nöku Safana, me me hom e ka hnyi uma:
me e ame tha laba me tavat.

15 Ke ame o but kö Jeremia hofuc ho
Iehova, waleji hnyi ûen adre hlöng hnyin
hwanumen hnyi hnyeuleny uma ceat, ame
ha, ka habe, 16 He thö ka ha kö Ebede-
melek at Aithiop, ka habe, Walang hna ha
hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isa-
raela, ka habe, Wâ bi, oge me he ka oâ hok
hofuc ka taun ang me me kong ke ca so bi;
ke ame he ka aat hnyi hnyimâkâm hnyi bong
eling. 17 Ke haingö Iehova, ka habe,
Oge me he ka omeli u hnyi bong eling;
ke adre me ca he ka hnö u ka hnyi hnya-
men tavat waleji u je outen. 18 Anyin ae
hnathu oge me he ka omeli u, ke u me ca
he ka ta ge hele vat, ke ame he ânyâm möt
ka jekhom: anyin u je hia but labageju
könya, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 40.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia
ûnyi ga Iehova, hwaban hna thang
e hnyi Rama ga Nebuzaradana taben tavat
tue, waleji hnyi hna hom e adre ca ge tö
fao tha e me je bâ hia ûheny Jerusalema
me Juda, tavat adre hom Babulona ai. 2
Haba taben tavat tue, ame hum Jeremia
me ha kâu, ka habe, Haba Iehova a Kho-
ngom ame ha ûkongon ang ka hnyi dok
ang; 3 ke a hia but Iehova oâ, me ânyâ
helâji me hnen hna ha; anyin a öbun e hia
but ânyâ hulö kö Iehova, me ca löng hoton
ifucin, anyin a wale ame o but köbun ûnyi
eling. 4 Ke walang ang, wâ bi, oge me
thang je tö fao hnyi bong ang ae hon li
hnyamâm, A ne so köu he ka tha he mönya
Babulona ai, aiö u, ke oge me he ka ō u,
ke a ne kong köu he ka tha he mönya
Babulona ai, degecu, wâ bi, wale hnyei hia
hnyi hnyimâkâm; haba dok ae so me ûcû
köu he ka he ka hnyin, he thö ka hnyin.
5 Ke e ka tiga ca hmetu, haingen, ka
habe, Hmetu ju kö Gedalia nöku Ahikama,
nöku Safana, waleji hnen than Babulona
hna otilâ hon je taun Juda, me tha laba
mē unyin tavat: ke ame ne ûcû u he ka
he ka hnyi ke dok, he thö ka hnyin. Me
haba taben tavat tue ame ha kamejin me
bwihlany, me kunâ e. 6 Me haba Jeremia
ame he kö Gedalia nöku Ahikama hnyi
Mizepa, me tha laba mē unyin je kolon
hnyi hnyei.

7 Ke hnyi ûen ae khana but je taben
vat hia hnyi hnyei, ödra me anyidra tavat,
a than Babulona ame otilö Gedalia nöku
Ahikama hnân gavena hon hnyei, me
hna but kâu obaga me omomo, me ta je
wanakat, me ta je theduoc hnyi hnyei
unyin tavat adre ca hom bâ Babulona ai;
8 me adre me o kö Gedalia hnyi Mizepa,
jia Isamaela nöku Nethania, me Johanana
me Jonathana li laku Karea, me Seraia
nöku Tanumeth, me je laku Efai at Netofa,
me Jezania nokon ke at Maaka, ödra me je
atödra. 9 Ke haba Gedalia nöku Ahikama,
nöku Safana ame khemanyin ködra, me je

atödra me ha, ka habe, Ca ot öbun he ka
bi athnyaba ka at Kaledaia : laba ju hnyi
hnyei me bi athnyabainy than Babulona,
me ame he ka hu so gabun. 10 Ke haba
inya, wâ bi, oge me he ka laba hnyi Mizepa,
he ka tot hnyi hnyimakan at Kaledaia
tavat adre me he ka o köta : ke haba öbun,
ûkhöûnâ thö waina me wan ae metu, me
wakaco, ke hitangen ju hnyi tangöbun je
tang, ke labā ju je taun öbun e hom. 11
Ke hnyi ûen ame löng ut at Juda hia hnyi
Moaba, me unyin je laku Amona, me hnyi
Edoma, me hnyi je hnyei hia a than Babu-
lona ame ip biju je kolon at Juda, ke e
ame hia but otilö Gedalia nöku Ahikama,
nöku Safana hudrin, 12 me ame hmetu at
Juda hia ûnyi hnyi ta je dok waleji adre
ob' ödra ka hnyin, me o ka hnyi hnyei
Juda, kö Gedalia hnyi Mizepa, me ûkhöûnâ
waina, me je wan ae metu ae se hia hmö-
nyin.
13 Ke haba Johanana nöku Karea, me
ta je taben vat hia ae hnyi hnyei, adre me
o kö Gedalia hnyi Mizepa, 14 me adre me
ha kâu, ka habe, E khanö u a haba Baalisa
thaniny je laku Amona ame kunö Isamaela
nöku Nethania he ka hlingö u? Ke haba
Gedalia nöku Ahikama ame ca kap hnödra
hna ha. 15 Me haba Johanana nöku
Karea ame ha duöngâ kö Gedalia hnyi
Mizepa, ka habe, Ö u mē hnö nya but, me
oge me he ka hlingö Isamaela nöku Netha-
nia, ke ba at ame he ka wâ: can ieû e ame
he ka hlingö u? ke ame he ka vese but at
Juda tavat adre me ûkhacaköu köu, me
ame he ka hia je kolon at Juda? 16 Ke
haba Gedalia nöku Ahikama ame ha kö
Johanana nöku Karea, ka habe, U ma ca
he ka ânyâ ûnyi e : anyin a u me thoi hnyi
hnâm hna ha ga Isamaela.

HNYIMAKAN 41.

KE haba hnyi tebi a seveniny haba
Isamaela nöku Nethania, nöku Eli-
sama, a ke nokon than, ke hanen je taben
ae beönua anyin than, ke tha e mē je hnyat
a ten, ödrin e o kö Gedalia nöku Ahikama
hnyi Mizepa ; ke ödrin e tha han eling
hnyi Mizepa. 2 Me ame todrö Isamaela
nöku Nethania me hnyat a ten a tha ödrin
mē, me kuc Gedalia nöku Ahikama nöku
Safana ge hele vat, me hlingâ e, waleji
hnen than Babulona hna otilâ hnân gavena
hon hnyei. 3 Haba Isamaela ame kot
minya at Juda hia unyin, wale unyi Gedalia
hnyi Mizepa, me at Kaledaia tavat adre
me wâ eling. 4 Ke hnyi bong a loiny
hwaban hna hlingö Gedalia, ke ca khana
bi ke at, 5 me ame o but tavat a eite
ûhedra Sekema me Silo me Samaria, adre
giâ je waidra, me kia anyidra je ûkhaû, me
ka kavi ödra bi, adre me hom je bwihlany
me libanu ka hnyi uma umö Iehova. 6
Me ame he Isamaela nöku Nethania ûheny
Mizepa he ka ûkhanö mödra, ame tenge
tot hnyi gethen : ke e ame ûkhanö thö
mödra, me e ame ha ködra, ka habe, Ai
öbun kö Gedalia nöku Ahikama. 7 Ke
ödrin e o but hnyi wanben taun, me haba
Isamaela nöku Nethania ame hling' ödrin
me khû' ödrin ka hnyi hmonop, e, me tavat
a tha e mē. 8 Ke e anyidrin tavat a ten
tavat adre me ha kö Isamaela, ka habe,
Ca he ka hling' öhmun anyin ae hu anyi-
hmun ûnyi öhmun e ikhâlâ hnyi utkânâ,
hwit, me bali, me wakaco, me hani, me e
ame hokhnyokâ, me ca tha hling' ödrin
unyin je liamekeiny mödrin. 9 Ke haba
hmonop waleji hnö Isamaela hna khûâ je
komok hia, e ame tha hling' ödra me Geda-
lia ka hnyin, (wale hnö Asa than hna ânyâ
can e ame ot ga Baasa than Isaraela,)
haba Isamaela nöku Nethania ame öunö-
ngötâ e ge je komok. 10 Me haba Isa-
maela ame hombâ je kolon tavat hnyi
Mizepa, je lakon than a je hlu, me tavat
hia a je kolon hnyi Mizepa, waleji hnö
Nebuzaradana taben tavat tue hna hna kö
Gedalia nöku Ahikama : haba Isamaela
nöku Nethania ame hum ödra a hwenbâ m'
adre me he ka je laku Amona.
11 Ke a löng ut Johanana nöku Karea
me je taben vat hia unyin ta je monu hia
a ânyâ Isamaela nöku Nethania, 12 me
adre hom tavat hia me he me vat me Isa-
maela nöku Nethania, me adre me wâ e
hnyi an ae gan hnyi Gibeona. 13 Ke adre
me ō Johanana me je taben vat hia unyin
hnen tavat hia unyi Isamaela nöku Nethania,
me adre me senyin. 14 Ke haba tavat hia
a hom Isamaela ûhedra Mizepa, adre me
hwiö, me hmetu, me he kö Johanana nöku
Karea. 15 Ke ame kec Johanana ga
Isamaela nöku Nethania tha e me tavat a
eit, me he ka je laku Amona. 16 Me
haba Johanana nöku Karea, me je taben
vat a tha ödrin mē adre me hom je kolon
tavat waleji e ame hûgûnâ hmetu ga Isa-
maela nöku Nethania ûheny Mizepa, hwa-
ban hnen hna kuc Gedalia nöku Ahikama,
wale tavat ae hwege, me omomo, me je

wanakat, me je eunuka, waleji e ame hom
hmeto ûheny Gibeona: 17 ke adre me he
but me laba hnyi Garuthe-kimeama hake-
keny Betheleema, m' adre me he Aigupito
ai, 18 ge at Kaledaia; anyin adre me out'
ödra hnyi hnö Isamaela nöku Nethania
hna kuc Gedalia nöku Ahikama waleji
hnen than Babulona hna otilâ hnân Gavena
hon hnyei.

HNYIMAKAN 42.

KE haba je taben vat hia me Johanana
nöku Karea, me Jezania nöku Hosaia,
me tavat hia, hwân ge tavat ae ûhnyûkong
ke ne o but ka tavat ae gan adre me hake-
kenyâ, 2 me ha kö Jeremia perofeta, ka habe,
O u kap ju hnöhmun hna khöû köu, ke u me
he ka hic hobi köhmun kö Iehova a Khon-
gom, öhmun je kolon ang; anyin a je wan
biju öhmun ae wakhalet thibi, ke se hia
ehac, öhmun manen köu: 3 me me he
Iehova a Khongom ka omanenâ köhmun
gethen öhmun e he ka vheno, me ûnyi
öhmun e he ka ânyâ. 4 Ke Jeremia
perofeta ame ha ködra, ka habe, Oge hia
but ling öbun; wâ bi, oge me he ka hic kö
Iehova Khongubun, hoton hnöbun hna ha;
ke haba ta je ûnyi hia ame he Iehova ka
thu köbun, oge me he ka omanenâ köbun;
oge me ca he ka ikhâlâ gabun ke ûnyi.
5 Ke ödrin e ha kö Jeremia, ka habe,
Iehova at ame ohnathu öta me owisa
köhmun, öhmun ka ca ânyâ bi hoton hofuc
ame he Iehova a Khongom ka kunö u mē
köhmun. 6 A ne so, A ne kong, öhmun
e he ka löng hoton ifuci Iehova Khonguta,
wale öhmun e kunö u kâu; me öhmun e so
öhmun ka löng hoton ifuci Iehova Khon-
guta.

7 Ke hwaban je bong a ten ame o but
hofuc ho Iehova kö Jeremia. 8 Me e ame
hao Johanana nöku Karea, me je taben vat
hia unyin, me tavat hia hwân ge tavat ae
ûhnyûkong ke ne o but ka tavat ae gan,
9 me ha ködra, ka habe, Walang hna ha
hnö Iehova, Khongu Isaraela, waleji öbun
e kunö nya kâu, he ka ip hnöbun hna khöû
hnyi hnyimakan, ka habe, 10 Öbun e ne
he ka laba bala bi hnyi hnyei ang, oge me
he ka up öbun göranyai, me ca hagut' öbun,
ke oge me he ka könim öbun, me ca oc
degeci öbun: anyin oge me ietra ge ûnyi
ae kong oge hia but ânyâ köbun. 11 Ca
he öbun ka outen than Babulona, wale at
öbun e outen; haingö Iehova, ca he ka
outen e, anyin a tha inya but möbun he ka
omeli öbun, me hûgûn' öbun ûnyi hnyi
hnyamen. 12 Ke oge me he ka betenge
gabun, me ohmetu öbun ka hnyi ibun
hnyei. 13 Ke öbun e ne ha, ka habe,
Öhmun e ca he ka laba hnyi hnyei ang,
me ca löng hofuc ho Iehova Khongubun;
14 me ha, ka habe, Ohe, öhmun e he ka
he ka hnyi hnyei Aigupito, me öhmun e ca
he ka löng vat eling, me löng ifucin trutru,
ke ame ca he bi ka hmiâ jeû; ke öhmun e
he ka laba eling: 15 anyin a wale, löng ju
walang ang hofuc ho Iehova öbun je kolon
hnyi Juda: walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe,
Öbun e ne ohwegiâ je hnyimaköbun he ka
he Aigupito ai, me he me laba atkanyua
eling; 16 awe, ame he ka khöû öbun eling
hnyi hnyei Aigupito hele vat, wale öbun e
outen, ke ame he hmiâ ka hnu öbun ka
hnyi hnyei Aigupito, wale öbun e outen;
ke öbun e he ka mok eling. 17 Ame he
ka helâe ka tavat hia adre me ohwegiâ ta
je hnyimaködra he ka he Aigupito ai me
laba kanyua eling: adre me he ka mok ge
hele vat, me hmiâ, me mok ae cap: ke ba
at gadra ame he ka hnen biju me kec ge
okongon wale oge me he ka oâ ködra.
18 Anyin a walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe,
Oge hia but hingâlâ anyik hmönyin me
anyik wathethöt hon tavat adre me laba
hnyi Jerusalema, helâe oge me he ka hin-
gâlâ anyik wathethöt hubun, öbun ka he
ka he Aigupito ai; ke öbun e he ka hnân
oû, me kuko, me hângâ, me haikongo; ke
öbun e ca he hmetu ka wâ hnyei ang.
19 A hia but Iehova ha gabun, je kolon
hnyi Juda, ka habe, Ca he öbun Aigupito
ai: wâhmakhmeto ju a oge me ha hwegiâ
köbun hnyi bong ang. 20 Anyin öbun e
hia but iyaw' öbun bi; anyin a öbun e
kunö nya kö Iehova Khongubun me ha, ka
habe, Hic dö hobi köhmun kö Iehova
Khonguta; ke öhmun e he ka ânyâ hia
hoton hofuc ame he Iehova Khonguta ka
ha köu: 21 ke oge hia but thumetu öbun
hnyi bong ang; ke öbun e ca löng ifuci
Iehova Khongubun, me ke hofuc waleji e
ame kunö nya mē köbun. 22 Ke walang
ang wâhmakhmeto th' öbun a öbun e he ka
mok ge hele vat, me hmiâ, me mok ae cap,
hnyi dok waleji öbun e weny he ka he kâu
me laba atkanyua hnyin.

HNYIMAKAN 43.

KE•a um dö Jeremia ha ka tavat hia
thithö ta je hofuc ho Iehova Khon-
gudrin, waleji a kunâ mē ködra Iehova
Khongudrin, wale ta je hofuc hia eling,
2 me haba Azaria nöku Hosaia, me Johan-
ana nöku Karea, me tavat bi gan hia,
ödrin e ha kö Jeremia, ka habe, U me ha
thoi: a ca kunö u Iehova Khonguta he ka
ha, ka habe, Ca he öbun Aigupito ai he ka
mē laba eling: 3 anyin a haba Baruka
nöku Neria, ame kunö u gahmun, he ka
hn' öhmun ka hnyi hnyamen at Kaledaia,
m' adre me he ka hling' öhmun me hum
öhmun a je bâ Babulona ai. 4 Me haba
Johanana nöku Karea me je taben vat hia,
me tavat hia, adre me ca löng hofuc ho
Iehova he ka laba bala bi hnyi hnyei Juda.
5 Ke haba Johanana nöku Karea, me je
taben vat hia, adre me hom je kolon at
Juda hia tavat adre me hmetu ûhedra hnyi
je hnyei waleji adre ob' ödra ka hnyin, m'
adre me laba hnyi hnyei Juda; 6 wale
obaga, me omomo, me ta je wanakat, me je
hlu lakon than, me tavat hia waleji hnö
Nebuzaradana taben tavat tue hna ip unyi
Gedalia nöku Ahikama, nöku Safana, me
Jeremia perofeta, me Baruka nöku Neria;
7 ke adre me o ka hnyi hnyei Aigupito;
anyin adre me ca löng bi hofuc ho Iehova:
ke adre me o but hnyi Tapanesi. 8 Me
ame o but hofuc ho Iehova kö Jeremia hnyi
Tapanesi ame ha, ka habe, 9 Hom dö je
veto ae gan ge hnyamâm, me konâm hnyi
dröu adre dâ, hnyi veto kânâ ae hnyi
hwanumen uma umö Farao hnyi Tapanesi,
hnyi hnyimakan at Juda: 10 ke ha thö
ködra, ka habe, Walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth Khongu Isaraela, ka habe,
Wâ bi, oge me he ka hum Nebukaneza
than Babulona athnyabaik, ke oge me he
ka otilâ anyin theron hon je veto e waleji
oge konâm; ke e ame he ka ulolo anyin
imanoiny than hon e. 11 Ke e ame he ka
o me kot hnyei Aigupito; ke haba at hobi
kâu mok, me ame ka he bi ka mok, ke haba
at hobi kâu bâ, me ame ka he bi ka bâ, ke
haba at hobi kâu hele vat, me ame ka he
bi ka hnyi hele vat. 12 Ke oge me he ka
hû meic hnyi je uma ûmen je Khongon
Aigupito, ke e ame he ka thong degecâ me
hum ödrin a je bâ: ke e ame he ka omecâ
e bi ge hnyei Aigupito helâ me at tuö ma-
moe ame khavâ anyin je ûkhaû; ke e ame
he ka he ûheny e me hnahic. 13 Ke ame
he ka tho minya je veto ame tot hnyi
Bethe-semes, a e hnyi hnyei Aigupito, ke e
ame he ka thong degecâ je uma umen je
khongon Aigupito ge meic.

HNYIMAKAN 44.

WALANG hofuc ame o kö Jeremia ge
at Juda hia, tavat adre me laba
hnyi hnyei Aigupito, tavat adre me laba
hnyi Migedola, me Tapanesi, me Nofi, me
hnyei Patherusi ame ha, ka habe, 2 Wa-
lang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
Khongu Isaraela, ka habe, öbun e wâ but
ta je okongon hia waleji oge oâ ka Jerusa-
lema, me je tauniny Juda hia; ke wâ bi, e
hnyot ut hnyi bong ang, ke ba but at ame
labā; 3 can anyidra ta je hulö waleji adre
me ânyâ me adre me ohmönyini nya, hnyi
hnödra hna he ka leû utö ae bo so, me bi
athnyaba ka ke je khong bi, waleji ae ca
khan' ödra; ödra, möbun, me lakamöbun.
4 Ke so bi, oge me kunâ köbun je athny-
abaik hia je perofeta, me vesâkong, me
ûkhûnöng, me ha, ka habe, Öbun a ca ânyâ
ûnyi ang ae ikiki wale a hmiök. 5 Ke
adre me ca löng bi, ke adre me ca tevehlöng
bi he ka hmetu ju ûnyi hnyi anyidra ta je
hulö, m' adre me ca he ka leû utö ae bo so
ka ke je khong. 6 Anyin a wale oge me
hingâlâ anyik wathethöt me anyik hmönyin,
ke ame ubâhlâ hnyi je tauniny Juda, me je
gethen hnyi Jerusalema, ke ame ba wan
gadra, ke hnyot dö helâ me hnyi bong ang.
7 Anyin a wale, walang hna ha hnö
Iehova, Khongon sabaoth, Khongu Isaraela,
ka habe, Anyin a ieû öbun e ânyâ hulö ae
gan hmâ eang me hnân jönibun bi, he ka
subâ degeci öbun bi obaga me omomo, me
je mendreng, me wanakat ame i, ûnyi hnyi
wanben Juda, me me ba but kolon gabun;
8 me ame ohmönyini nya hnen ta je huliwa
anyin li hnyamöbun, öbun e leû utö ae bo
so ka ke je khong bi hnyi hnyei Aigupito,
wale öbun e he ka hnyin he ka me labā;
me adre me he ka subâ degeci öbun, me
öbun e he ka hnân hangâ me haikongoâ
unyin ta je hnyei hia thithö eang hmele-
drany? 9 Hawa, öbun e hnying ut je
hwakecin ae kong anyin lakamöbun, me
hwakecin ae kong anyin je tuhan Juda, me
hwakecin ae kong anyin je laöiödra, me
hwakecibun ae kong, me hwakecin ae kong
anyin je laöiöbun, waleji adre ânyâ hnyi
hnyei Juda, me je getheniny Jerusalema?

10 Adre me ca vec ke ne o but hnyi bong
ang, ke adre ca hia but ot, ke adre me ca
vheno anyik hnanyibu, me hnök je hna
hûna, waleji oge ip hnyi hnyimaköbun me
lakamöbun. 11 Anyin a wale walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, Khongu
Isaraela, ka habe, Wâ bi, inya oge me he
ka wâ hm' öbun me öbun e kong ut, me
subâ degecâ at Juda hia thithö. 12 Ke
oge me he ka hom je kolon at Juda, tavat
adre me ohwegiâ je hnyimaködra he ka he
Aigupito ai he ka me laba eling, ke adre
me he ka oaû' ödra hia hnyi hnyei Aigupito,
adre me he ka ta ge hele vat, me hmiâ,
adre me he ka mok hwân ge tavat ae
ûhnyûkong ke ne o but ge tavat ae gan, ge
hele vat, me hmiâ ; ke adre me he ka hnân
oû, me kuko, me hangâ, me haikongo.
13 Anyin oge me he ka bi hwaban ka
tavat adre laba hnyi Aigupito, helâji me
hnök hna bi hwaban ka Jerusalema ge hele
vat, me hmia, me mok ae cap : 14 me me
ca he ka kec möt ke at, a kolon at Juda
adre me he Aigupito ai he ka labā, me
hmetu ka hnyi hnyei Juda wale adre me
weny he ka hmetu ka hnyin me laba:
anyin adre me ca he bi ka hmetu, ke so
thibi hnyat adre me kec möt.

15 Me ame thu kö Jeremia hnen ta je
baga hia tavat ae khan' ödra a haba
laöiödra adre me leû utö ae bo so ka ke je
khong, me je momo hia adre me ûtitilen, a
ûkhacaköu ae gan hmâ, me tavat hia adre
me laba hnyi Aigupito, hnyi Patherusi me
ha, ka habe, 16 Haba hofuc u je hia but
ha köhmun hnyi iö Iehova, öhmun e ca he
ka löng köu. 17 Ke e hnathu öhmun e he
bi ka ânyâ ta je ûnyi hia ame o but hnyi
je hnyimöhmun, he ka leû utö ae bo so ka
momo thaniny drany, me hingâlâ je hudiny
ic kâu, helâji me hnöhmun hna ânyâ,
öhmun me je latuhöhmun me anyihmun je
taben, hnyi je tauniny Juda, me je gethe-
niny Jerusalema: anyin a hnyi ûen eling
e gan hmâ ö 'hmun, ke öhmun so, ke ba
kong öhmun e wâ. 18 Ke hwân hnyi ûen
öhmun e ca leû utö ae bo so ka momo
thaniny drany, ke hingâlâ je hudiny ic kâu,
me hia gahmun ta je ûnyi hia, ke adre oaû
öhmun ge hele vat me hmiâ. 19 Ke hnyi
ûen öhmun e leû utö ae bo so ka momo
thaniny drany, me hingâlâ je hudiny ic
kâu, hawa, ame hia but unyihmun je
laöiöhmun, a je baga, waleji hnyi hnöhmun
hna op je ong areto hobi kâu he ka khu-
drung kâu, me hingâlâ je hudiny ic kâu?
20 Me haba Jeremia ame ha ka tavat hia,
ka obaga me omomo, me tavat hia tavat
adre me hia but thu kâu eling, ka habe,
21 Haba utö ae bo so öbun e le hnyi je
tauniny Juda me je getheniny Jerusalema,
öbun me lakamöbun, me latuhöbun, me
anyibun je taben, me tavat aten hnyei,
hawa, ame ca ûnykûme e Iehova, me ip
hnyi hnyekon? 22 me me ca khanö Iehova
hmetu bi he ka hokhnyokâ ûkongon anyi-
bun ta je huliwa me ta je ûnyi ae ikiki
öbun e ânyâ; anyin a wale a hnyot dö
ibun hnyei, ke hnan lâiâ, me hnân hangâ,
ke ba but at ame labā, helâ me hnyi bong
ang. 23 Can öbun e hia but leû utö ae bo
so, me can öbun e hia but ânyâ hulö kö
Iehova, me ca löng bi ifuci Iehova, me ca
vheno anyin hnanyibu, me hnen je hna
hûna, me hnen je hna ohnatho; anyin a
wale ame o köbun okongon, helâ me hnyi
bong ang.

24 Ke haba Jeremia ame ha ka tavat hia
me omomo hia, ka habe, Löng ju hofuc ho
Iehova, öbun at Juda a öbun hnyi hnyei
Aigupito. 25 Walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe,
Öbun e hia but me laöiöbun ha ge hnyi-
möbun, me ohwâdâ ge je hnyamöbun, ka
habe, Öhmun e he ka ohwâdâ anyihmun je
khöbi waleji öhmun e bi khöbi, he ka leû
utö ae bo so ka momo thaniny drany, me
hingâlâ je hudiny ic kâu ; awe, he th' öbun
he ka ohwegiâ anyibun je khöbi, me ohwâdâ
anyibun je khöbi. 26 Anyin a wale, long
ju öbun hofuc ho Iehova, at Juda hia.
tavat öbun e laba hnyi Aigupito, ka habe.
Wâ bi inya oge hia but khemanyin hnyi
iök ae gan hmâ, haingö Iehova, a g' ame ca
he hmetu ka ha iök hnen hnyimen at Juda
hnyi hnyei Aigupito hia, ka habe, Kia inya
Than Iehova. 27 Wâ bi, oge me hmak'
ödra m' adre me kong, me ca so bi: ke
adre me he ka aû but hia at Juda a ödra
hnyi hnyei Aigupito ge hele vat me hmiâ,
ke ne o but ame ba but. 28 Ke haba
tavat adre me kec möt ge hele vat, me adre
me he ka hmetu ûnyi hnyi hnyei Aigupito
ka hnyi hnyei Juda, a ödra wakhalet thiju;
ke ame he ka khana je köluiny at Juda hia
tavat adre me he ka hnyi hnyei Aigupito
he ka mē labā, a ho ia hofuc ame he ka ton,
ame ne hok, ame ne hodra. 29 Ke haingö
Iehova, ka habe, Walang haten köbun a
oge me he ka bi hwaban köbun hnyi dok
ang, me me khan' öbun a g' ame he ka ton
hok hofuc köbun hnân okongon: 30 wa-

lang hna ha hnö Iehova, ka habe, Wâ bi,
oge me he ka hnö Farao Hofera than
Aigupito ka hnyi hnyamen ta je iwahnai-
hmiöny mē, me ka hnyi hnyamen tavat
adre me elâm he ka hlingâ e ; helâ me hnök
hna hnö Zedekia than Juda ka hnyi hnya-
mö Nebukaneza than Babulona, a iwah-
naihmiöny mē, ke at ame elâm he ka
hlingâ e.

HNYIMAKAN 45.

WALANG hofuc ame ha Jeremia pero-
feta kö Baruka, nöku Neria, waleji
hnyi hnen hna sihnalimen ta je hofuc ang
hnyi tusi ûnyi hnyi hnyimö Jeremia, hnyi
huna a vaki Jehoiakima nöku Josea than
Juda, ka habe, 2 Walang hna ha hnö
Iehova Khongu Isaraela gam Baruka, ka
habe, 3 U je ha, ka habe, Ekölö gak wa-
lang ang! anyin a Iehova ame hia but bi
hanen hlöuhlöu ka hnyi anyik vec; oge
sēnyin dut anyin mâng, ke oge me ca wâ
hna menâ. 4 U me he ka ha helâng kâu, ka
habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Wâ bi, haba hnök hna op göranyai oge me he
ka kia but, ke haba hnök hna tā oge me he
ka oc hmetu ; waleling hnyei hia eang. 5
Ke hawa, u me elâm je ûnyi ae gan hobi
köu bi? ca elâm bi : anyin a wâ bi, oge me
he ka oâ okongon ka tavat hia thithö,
haingö Iehova ; ke oge me he ka ham köu
ânyâm bi möt hnân jekhom hnyi ta je dok
hia thithö waleji u me he ka he ka hnyin.

HNYIMAKAN 46.

WALANG hofuc ho Iehova ame o kö
Jeremia perofeta ge ta je hnyei,
2 Ge Aigupito : me utbavat anyi Farao-
neko thaniny Aigupito, a e hnyi wagewe
Euferate hnyi Kakemis, waleji hnö Nebu-
kaneza than Babulona hna kot hnyi huna
a vaki Jehoiakima nöku Josea than Juda.
3 Penapena th' öbun bec, me bec ae gan,
ke bakekeny ju he ka vat. 4 Bi omjehen
ju je hors, ke tabâ th' öbun tavat tabö
hors, ke todrö me je hnabicen vat; khet ju
je ö, khavâ ju je ûkhaûen vat. 5 Anyin
a ieû oge me wâ e? adre me ot me hmetu-
hmetu ; ke adre kot anyidra je taben, adre
me kec hwege me ca hwiö bi : e hu ûnyi
hnân ootâ igigilö, haingö Iehova. 6 E so
ame ca kec at ae hâhâ can, e so ame ca he
ka kec möt at ae hwege; adre me haû
me ta hnyi hwadrö hnyi baten wagewe
Euferate. 7 Ie at ang ame ölö helâ me
Nail, me bwebwelâ je köiöiny helâ me je
wagewe? 8 Aigupito ame ölö helâ me
Nail, ke ame bwebwelâ köiöiny helâ me je
wagewe : ke haingen, ka habe, Oge me he
ka ölö, oge me he ka tube hmeledrany; oge
me he ka ohia taun me je aten e. 9 Ölö
thö, öbun je hors; wadring hwege thö,
öbun je kariota; e so ame he but tavat ae
hwege; jia at Kusa me Futa, tavat ae
khan' ödra he ka kât bec; ke at Luda
tavat ae khan' ödra he ka kât me hlöu
cafana. 10 Anyin a bong bongon Than
Iehova tuhan sabaoth bong eling, a bong
bi hwaban, he ka bi hwaban ka je iwahna-
ihmiöny mē : ke ame he hele vat ka an, me
sekon, ke ijem drödra me me sekon : anyin
ae hu hut ka Than Iehova tuhan sabaoth
hnyi hnyei hnyi hwadrö hnyi wagewe Eu-
ferate. 11 Ölö thö Gileada ai, me hok
basama, u hluiny Aigupito : e ûnyi baû bi
hnâm hna bi bubuny ae se hia; e ba bi
eny hobi köu. 12 A löng ut ta je hnyei
ânyâm hmehma, k' ame unöngötö hnyei ge
ûtengiâm : anyin a at ae hwege ame haû
ge at ae hwege, k' ödru me tha ta ju.
13 Walang hofuc ame ha Iehova kö
Jeremia perofeta ge iöi Nebukaneza than
Babulona he ka kot hnyei Aigupito.
14 Haimemenâ thö hnyi Aigupito, ke
omanenâ thö hnyi Migedola, ke omanenâ
thö hnyi Nofi me Tapenesi; ha th' öbun,
ka habe, Todrö, penapena thö; anyin ame
an igigili u hnen hele vat. 15 Anyin a
ieû adre me aba degecâ tavat ae hwege
unyâm? adre me ca tot bi, anyin ame
hagut' ödra Iehova. 16 E ame ohaûâ
tavat ae se hia, eke, ke at ame ta hon ke
at; ke haingödra, ka habe, Todrö, ate me
hmetu ka ta je atöta, me hnyei adre me
hnöku öta hnyin, can hele vat at ame
ûokonguny. 17 Adre me kuko eling me
ha, ka habe, Haba Farao than Aigupito
me mede thibi; e ame onua but ûen adre
thu. 18 Haingen Than, Iehova tuhan
sabaoth ien, ka habe, Kia inya, e hnathu
e ame he ka o helâ me Tabora unyin ta je
bucen, ke helâ me Karemela hnyi baten
köiö. 19 Hlu lö, at ame laba hnyi Aigu-
pito lö, penapena thö hobi köu he ka he
ka hnyi hwenbâ : anyin ame he ka ba but
wan hnyi Nofi, ke ame he ka le degecâ ke
ba aten. 20 Aigupito kau ae mec unyin ;
ke ame o but okongon ûheny hnyi hwadrö,
a o thö e. 21 Haba je aten adre me hok
hwaban hnyi wanben e, ödra helâ me je

nokon kau adre me tuö hnyi uma; anyin
adre me hwiö minya me tha kec, adre me
ca tot hmâ bi: anyin ame o but ködra
bong bongudra vec, ûen he ka sen' ödra.
22 Ame he ka he ifucin helâ me on; anyin
adre me he ka tha bunyen me utbavat, ke
Adre me he ka o kâu me je giwa, helâ me
tavat si utö. 23 Haingö Iehova, ka habe,
adre me he ka sö anyin hnyot, ke ca hnân
wâ; anyin a ödra se hia hon ta je wahamon,
ke ca hnân aû ûseidra. 24 Ame he ka
hmehma hluiny Aigupito; adre me he ka
hna e ka hnyi hnyamen tavat aten hwadrö.
25 Haingö Iehova tuhan sabaoth, Khongu
Isaraela, ka habe, Wâ bi, oge me he ka bi
hwaban kö Amona ûheny No, me Farao,
me Aigupito, tha e me je khongon, me je
thaniny; wale Farao, me tavat adre me
labageju kâu: 26 ke oge me he ka hn' ödra
ka hnyi hnyamen tavat adre me elâm he ka
hling' ödra, me ka hnyi hnyamö Nebukaneza
than Babulona, me ka hnyi hnyamen ta je
athnyabainy: ke hwaban e adre me he ka
labā e helâ me hnyi je bong kâû adrem,
haingö Iehova. 27 Ke haba u Jekob a
athnyabaik, ca ot bi, me Isaraela, ca hlohlo
bi: anyin a wâ bi oge me he ka omeli u
ûnyi hnyi dok ae sâkâû, me je mâtrânâm
ûnyi hnyi hnyei waleji oge hum ödra ka
hnyin; ke ame he Jekob ka hmetu, me
laba so me menâ, ke ba hmetu bi at ame
he ka ootâ e. 28 Jekob, athnyabaik lö, ca
ot bi, haingö Iehova; anyin a tha inya
möu: anyin oge me he bi ka ti ohia je
hnyei hia waleji oge obö u ka hnyin, ke
oge me ca he ka ti ohiö u; ke so bi oge me
he ka nö u ge hna owisa, ke oge me ca he
bi ka hnö u ke ba hwaban.

HNYIMAKAN 47.

WALANG hofuc ho Iehova ame o kö
Jeremia perofeta ge at Filisiti, k'
ame tiga ca kot Gaza ga Farao.

2 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Wâ bi, ame o but je köiö ûheny hnyi hwa-
drö, k' ame he ka wagewe ae uoû, k' ame
he ka khutu takoû hnyei me ta je ûnyi hia
hnyin, me taun me tavat adre me labā e:
ke ame he tavat ka tenge, k' ame he tavat
hia aten hnyei ka kuku göranyai. 3 Ke
ame ca hwiö lakamen ka ta je lakudra,
anyin ae sēnyin dut ta je hnyam, can hwan
can haleny je hors ae hwege, me kec hwe-
geiny anyin je kariota, me lunginy anyin
je waengen; 4 can bong ame o he ka söh
at Filisiti hia, me subâ degecâ e hnyi Turo
me Zidona ta je ûhadruo a laba biju:
anyin ame he Iehova ka söh at Filisiti, ta
je kolon bomene Kafetori. 5 A o but
hadreû ban kö Gaza; adre me ohia Aseke-
lona, kolon hnyigöulen anyidra bucen; u
me he ka kavi u bi ke ne o but kehö? 6
Hele vat anyi Iehova lö, ie ûen u me he ka
laba so? didrö hnyi tangâm, menâ ju, ke
ca bwebwet bi. 7 U ma kâmâu ka laba
so, ke Iehova ame hia but hûna kâu? wale
ge Asekelona me hobat köiö; wale dok e
ame kû.

HNYIMAKAN 48.

GE Moaba. Walang hna ha hnö Ie-
hova tuhan sabaoth, Khongu Isa-
raela, ka habe, Ekölö ge Nebo! anyin a
hnyot dö; a hmehma but Kiriathaima,
adre me hûgûnâ e: a hmehma but Misegab,
k' adre hagutâ e. 2 E ba but hmetu hna
ogânâ Moab: k' adre hia but penapena
okongon hobi kâu bi hnyi Hesebona, hai-
ngödra, ka habe, Ate me he ka subâ degecâ
e me me ca hnyei hmetu bi. Ke haba u
Mademena lö, adre me he minya ka ohnyibû
u; k' ame he hele vat ka hnu u. 3 Hwan
tenge ûnyi Horonaim, adre me söh me
ohia! 4 Adre me ohia Moaba; adre me
löng ûtengien tavat ae ûhnyûkong eû
hnyin. 5 Anyin adre me he ka he me
tenge tot hnyi gethen ame ölö Lihith ai;
anyin a hnyi gethen adre me utut ûheny
Horonaim adre hia but löng tengeiny kuku
hnyi hna ohia. 6 Kec dö, omeli öbun dö,
me öbun e he ka helâ me ûö ae ba lan
hnyi hnyebuba. 7 Anyin a hnyi hnâm
hna labageju ka ânyâm ta je huliwa me
tang omjehem, adre me he ka hum u
minya: ke ame he Kemosa ka hnyi bâ
me anyin tavat bihut, me anyin je taben.
8 Ke ame he ka utut at söh ka hnyi je
taun hia, ke ame ca he ka möt ke taun; ke
adre me he ka okongoâ hnyegöulen bucen,
me öba wan dok ae tha hon; helâ me hna
ha hnö Iehova. 9 Ham dö li labenyin kö
Moaba, me me gâ me kec: ke ame he ka
ba önyen je tauniny, ke ba bi aten. 10 E
ka mok at ame mâdrâ iyawoâ huliwa anyi
Iehova, ke e ka mok at ame behânâ anyin
hele vat ka hnyi dra. 11 Haba Moaba
ame hia but laba menâ hwân ke tiga
hidröu, me laba hon anyin je atmen, ke
adre ca hingâlâ e ûnyi hnyi ke kaia ka
hnyi ka kaia, ke adre ca hia but hom hwe-

nbâ e: anyin a wale e bi hnebwiainy, ke
ame ca wia bi bunen e. 12 Anyin a wale,
wâ bi, ame he ka o je bong, haingö Iehova,
me oge me he ka kunâ kâu tavat adre
hingâlâ, m' adre me he ka hingâlâ e; ke
adre me he ka hingâlâ hia ûnyi hnyi anyin
je kaia, me oamamâ anyidra je kaia. 13
Ke ame he Moaba ka hmehma ge Kimosa,
helâji me lap anyi Isaraela ame hmehma
ge Beth-ela, waleji adre me labageju kâu.
14 Ieû gabun öbun e ha, ka habe, Öhmun
tavat hwege, me tavat khenen vat? 15
Adre kot hia thö Moaba, ke adre me he
ka hnyi je taun, ke haba anyin je hidröu
e ame ûca, adre me he unyin tavat adre
me he ka hling' ödra, haingen Than, Iehova
tuhan sabaoth ien. 16 E hakekeny jut
he ka o vec anyi Moaba, ke logot hmönyin
dut okongon. 17 Öbun hia thithö tavat
igigilö e, mâng dö gan, ke öbun hia tavat
ae khan' öbun ien, ha thö, ka habe, Ekölö
a hmetru thö uci ae hwege, utö ae mec!
18 Hlu ame laba hnyi Dibona lö, utut
ûhem hnyi ânyâm hmanenang, ke laba biju
hnyi dok ae atgec; anyin ame o köu at
ame söh Moaba, e ame ohia ânyâm je
hnabâ. 19 At ame laba hnyi Aroera lö,
todru eû hnyi gethen me selâdrâ: hnö thö
at ame kec me at ae möt, ka habe, Ieû
adre hia but ânyâ? 20 A hmehma but
Moaba; anyin adre hagutâ e: kuku thö
göranyai me tenge; ha thö e hnyi Arenona
a ga aû hia but Moaba. 21 Ke ame o but
hna owisa ka hnyi hnyei ae tha hon; ka
hnyi Holon, me Jahaza, me Mefath; 22
me Dibona, me Nebo, me Bethe-dibela-
thaim; 23 me Kiriathaima, me Bethe-
gamul, me Bethe-meon; 24 me Kerioth,
me Bozera, me je tauniny hia hnyin Moaba,
dok ae sâkâû me dok ae hakekeny. 25
Adre me subâ degecâ faoiny meno anyi
Moaba, ke ame hmetru thö benyin, haingö
Iehova. 26 Habelen ju ge grâg me me
monu; anyin a e ame bi gan kö Iehova:
ke ame he Moaba ka seset hnyi huen hna
hmita, ke adre me he ka wia e hnân hlumā.
27 Ke hawa, u je ca hlumö Isaraela?
adre me wâ e unyin tavat venöu? anyin a
u je hâiâ e me u je nyinyikâ bâm kâu.
28 Öbun tavat öbun e laba hnyi Moaba lö,
hna but je taun, ke labā thö je kic; m' u
me helâ me biny at ame bi umen uma hnyi
baten hnyimen op. 29 Ohmun e löng ut
bigan anyi Moab, a e gan hmâ hop; k'
ame begörany, ke bi gan, ke bemusi, ke
khulelau hnyekon. 30 Haingö Iehova, ka
habe, Oge me wâ anyin wathethot ae ûnyi
baû e; ke ba troban ge hnen hna labö fuc
bigan. 31 Anyin a wale oge me he ka
kuku göranyai ge Moab; eke, oge me he
ka hongot tenge ge Moaba hia: adre me
he ka tenge thungaû ge at Kira-heres.
32 Vineiny Sibema lö, oge me he ka tenge
gam ae nua hon ûtengiö Jazera: ame
hanyâûâ köiö je angâm, me o ke ne o but
köiö anyi Jazera: k' ame utut at söh ka
hnyi ânyâm je wan ae metu, me wan vine.
33 Ke adre hom degecâ senyin me hobâ
ûnyi hnyi hnyei a wa so ke ûnyi hnyi hnyei
Moaba, ke oge hia but öba waina hnyi hna
hlec wan vine: e ba at ame he ka uto me
hongot senyin; haba hongot senyin, me
helâ me ba hongot senyin. 34 Hwân hnyi
Hesebona ke ne o but hnyi Eleala, me
Jahaza, adre hia but hongot göranyai, ke
hwân hnyi Zoara ke ne o but Horonaim
ke ne o but hnyi Egelath-selisia, anyin
ame he ka hme je aniny Nimera minya.
35 Ke haingö Iehova, ka habe, Oge me he
ka ohia hnyi Moaba at ame bi hut hnyi
dok ae görany, me at ame leû utö ae bo so
ka je khongon. 36 Anyin a wale ame fuc
hnyekuk helâ me utköwi ge Moaba, k' ame
fuc hnyekuk helâ me utköwi ge at Kira-
heres: anyin a hia but je kolon je ûnyi
adre me hu. 37 Ke hadreû je bödra hia,
ke adre giâ je waidra hia: e hu hwadeny
hna kave hon je hnyam hia, ke ecmano
ae gan nân hon je nyidra. 38 E hu hwan
tenge hon je ban uma hia hnyi Moaba, me
hnyi je getheniny: anyin oge hia but tho
hmouca Moaba helâ me kâiâ a ca hnân
senyinâ, haingö Iehova. 39 Nakainy hna
hagutâ e! nakainy hnödra hna kuku göra-
nyai! nakainy Moaba at ame hwiö but
hoton ai anyin ae hmehma! ke helâe ame
he Moaba ka hnân hlumā me ot ködra hia
igigilö e. 40 Anyin a walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Wâ bi, e ame he ka gâ
helâ me aeto, me lau li labenyin ka Moaba.
41 Adre hûgûnâ Kerioth, ke ame hom
uthmâhmâ je hnabâ, ke hnyi bong eling
ame he hnyekon tavat hwege hnyi Moaba
ka helâ me hnyekon momo ame he ka
hnokoâ. 42 Ke adre me he ka kot Moaba
me me ca he hmetu ka hnyei, anyin a e
ame hia but bi gan kö Iehova. 43 E but
unyâm ot me thop, me hnewe, at ame laba
hnyi Moaba, haingö Iehova. 44 Haba at
ame kec ge ot, e ame he ka ta ka hnyi
thop; ke haba at ame ölö ûnyi hnyi thop,
ame he ka hnok hnyi hnewe; anyin oge

me he ka oâ kâu, jia Moaba, huna adre
sen' ödra hnyin, haingö Iehova. 45 Haba
tavat adre kec adre me tot hnyi hmenu
Hesebona ke ba tang hwegiödra: anyin
ame he but meic ûheny Hesebona, me
bâhlân meic ûnyi hnyi hnyin Sihona, me
ame an baten wainy Moaba, me wanben
ban tavat adre me imonumonu. 46 Ekölö
gam Moaba! e kong ut at Kemosa: anyin
adre hom lakom je baga m' adre me bâ,
me lakom je hlu he ka bâ. 47 Ke so bi,
oge me he ka ohmeto at Moaba ûhedra
hnyi hna bâ hnyi je bong a biliny, haingö
Iehova. Wale hna owisa ka Moaba.

HNYIMAKAN 49.

GE je laku Amona. Walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Hawa, e ba
laku Isaraela? ke ba at he ka hwöhwa-
ban? ke anyin a ieû ame hwöhwabö Gada
hnö Malekama, ke ta je aten adre me labā.
je tauniny? 2 Anyin a wale, wâ bi, ame
he ka o je bong, haingö Iehova, me oge me
he ka olungâ hnyi Raba iny lakon Amona
hwan vat; me e ame he ka hna digic tha-
tûnyi ae ba önyen, k' adre me he ka thong
degecâ ge meic lakon wahlu: k' ame he
Isaraela ka hom iny tavat waleji adre me
hom iny, haingö Iehova. 3 Kuku tenge
thö, Hesebona, anyin ae kong ut Ai; hon-
got dö göranyai wahlu laku Raba, oweik'
öbun ju ge ec mano ae gan nân: tenge
thungaû thö, me he monu hnyi je hak;
anyin ame he ka bâ Malekama, tha e me
anyin tavat bihut, me anyin ta je taben.
4 Anyin a ieû u me hobeluâ je hnyigöu-
len bucen, a ânyâm hnyigöulen bucen ame
di, u hlu at ame labö kölu? a at ame laba-
geju ka je omjehen me ba, ka habe, Ie at
ame he ka he könya? 5 Wâ bi oge me he
ka oâ ot köu, haingen Than Iehova tuhan
sabaoth, ûnyi gadra hia tavat adre me igi-
gili u; ke adre me he ka ob' öbun hnyi je
ve cici öbun bi, ke ame he ka ba at he ka
hlo tavat adre me he monu. 6 Ke hwaban
e oge me he ka ohmeto je bâ anyin lakon
Amona, haingö Iehova.

7 Ge Edoma. Walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, ka habe, Hawa, e ba hmetu
metâ hnyi Temana? hawa, a aû but hna
khana bongon unyin tavat wâ wia? ke a hia
but anyidra metâ? 8 Aten Dedana lö, kec
hmetu ju öbun, laba ju hnyikânâi; anyin a
oge me he ka oâ okongon Esau kâu, wale
hnyi ûen oge me he ka senâ e. 9 Ame ne
o köu tavat hlu wan vine, hawa, adre me
ca he ka hna ke je wan ae wakhalet? ame
ne o köu tavat venöu hnyi hnyinghet, me
adre me ca he ka okongoâ ûnyi ae ûcû
ködra? 10 Ke oge me öba khauö Esau.
oge me khöng je dok ae iyong gan, ke e ca
khana bi he ka ikhâlâ e: adre me ohia ta
je mâtrâniny, me je liamekeiny mē, me
tavat ae hakekeny kâu, ke e ame hia but.
11 Hna but lakom a ga mokcu lakamödra,
me oge me he ka tuö melidra; ke so e he
ânyâm je safac ka labageju könya. 12
Anyin a walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi, haba tavat a ca hamödra he
ka ijem kaia, e hnathu adre me he ka
ijem; ke haba u, u at adre me ca he ka
bi hwaban? ohe, u me ca he bi ka he ke
ba hwabâm, e hnathu u me he ka ic. 13
Anyin oge hia but khemanyin gak bi,
haingö Iehova, a ga me he Bozera ka hnân
kuko, me haikongo, me ba wan, me hnân
hangâ; ke ame he ka ba wan je tauniny
hia nyiele balua. 14 Oge hia but löng
ûthumetu ûnyi ga Iehova, ke adre kunâ
ûthumetu ka hnyi je hnyei hia thithö, he
ka ha, ka habe, Ûkhacaköu thö, ke he thö
kâu, ke todrö he ka vat. 15 Anyin a
wâ bi, inya oge hia but wiö u mu me
ûhnyûkong unyin je hnyei, me hûkötiânen
tavat. 16 Ame iyawö u bi hnen hnye-
kom ge hnâm hna ootâ, u at ame laba
hnyi je khekheiny kic, me je dok ae göra-
nyin bucen: eja ke ne u je ne ip haûâm
ethö helâ me aeto, oge me he ka höi u
ûheny e, haingö Iehova. 17 Ke ame he
Edoma ka hnân lâiâ: ame he tavat hia
adre me he hnyin ka kuko, me jû can hnân
je aat hia. 18 Haingö Iehova, ka habe.
E ba at ame he ka labā e, helâ me hnyi
hnödra hna ohia Sodoma me Gomora me je
taun ae hakekenyâ, ke ame ca he ke at he
ka me laba eling. 19 Wâ bi, e ame he ka
ölö helâ me liona ûnyi hnyi hmanenanginy
Joridano ka hnyi taun ae hwege, ke oge
me he ka ie okecâ e ûheny e; ke haba at
adre me ûca, oge me he ka otilâ e hon:
anyin a ie at ae ûcû mönya? ke ie at ame
he ka thu ûen könya? ke ie at tuö mamoe
ame he ka tot hnyi hnyimakök? 20 Anyin
a wale löng ju öbun hna ûnykûme hnö
Iehova, waleji e ame ûnykûme ge Edoma;
me je ûnykûmenen waleji e ame ûnykûme
ka tavat adre me laba hnyi Temana: E
hnathu adre me he ka lili ödra, wale tavat
ae ûhnyûkong hnyi hna hat meno; e hna-

thu e ame he ka öba wan je hnyabadra.
21 Ame jijing ut hmeledrany hnen hwan
ûtaidra; e hu hwatenge, adre me löng e
hnyi Köiö ae Dra. 22 Wâ bi e ame he
ka ölö me gâ helâ me aeto, me lau li labe-
nyin ka Bozera: ke hnyi bong eling ame
he je hnyekon je tavat ae hwege hnyi
Edoma ka helâ me hnyekon momo ame he
ka hnokoâ.
23 Ge Damaseko. Ame hmehma but
Hamath me Arefada; anyin adre me hia
but löng je uthumetu ae kong, k' ame oaû
ödra but: e bi hlöuhlöu hon köiö, ke ca
khana bi he ka ta hau. 24 Ame sēnyin
dut Damaseko, e ame hwiö he ka kec, ame
kât e ge öbubuny: k' ame o but kâu hlöu-
hlöu me vec helâ me momo ame vec hnye-
kon. 25 Ieû adre ca hna degecâ gan taun
ae lung, taun oge me senyin kâu? 26 Anyin
a wale ame he ka ta wahidrouiny hnyi je
getheniny, ke ame he ka mok hia aten
vat hnyi bong eling, haingö Iehova tuhan
sabaoth. 27 Ke oge me he ka hû meic
hnyi hak vetoiny Damaseko, k' ame he ka
an je uma ae ûnyi hnathu umö Ben-adada.

28 Ge Kedara, me je dökhu hnyi Hazora,
waleji hnö Nebukaneza than Babulona hna
kot.
Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Todr' öbun, he thö Kedara ai, me söh tavat
e deiö. 29 Adre me hûgûnâ umödra je
uma mano, me haledra je hna hat mamoe;
adre me he ka hom hobi ködra bi singidra
je mano, me anyidra je kaia hia, me hale-
dra je kamela: ke adre me he ka hongot
ködra, ka habe, Ûnyi hnân outen hnyi je
ke keihen hia. 30 Öbun tavat aten Hazora
lö, kec dö, he sâkâû ai, laba ju hnyikânâi,
haingö Iehova; anyin a hia but ûhnenamö
gabun Nebukaneza than Babulona, me ûny-
kûme hna ânyâ köbun. 31 Todrö, ke he
th' öbun ka hnyi hnyei ame laba so, k'
adre me labā ke ba hmak, haingö Iehova,
tavat ae ba hlinginy hwanuma me ohmâiny,
k' adre me hake laba. 32 Ke haba hale-
dra je kamela, me hnân hûgûnâ bi, ke
hnân söh bi ûseiny haledra omeno: ke oge
me he ka oveseâ ka hnyi je ang tavat adre
me giâ ke keihen waidra; ke oge me he ka
oâ anyidra vec ûheny hnyi je ke keihidra,
haingö Iehova. 33 Ke haba Hazora me
hnân uma umen je luko, ke ba wan nyiele
balua: ame ca he ke at ka laba eling, k'
ame ca he nokon at ka me laba eling.

34 Hofuc ho Iehova ame o but kö
Jeremia profeta ge Elama, hnyi hna hwân
musi a Zedekia than Juda, ka habe, 35
Walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
ka habe, Wâ bi oge me he ka thu cafana
anyi Elama, wale ûbeönuainy hwegiödra.
36 Ke oge me he ka oâ kö Elama je ang
a vak hnyi vak ta ke keihen drany, ke oge
me he ka ovesei ödra ka hnyi vak ta ang
hia; ke ame he ka ba hnyei ame ca he
ka o ka hnyin hnödra hna obâ ûnyi hnyi
Elama. 37 Ke o ge me he ka ootâ at
Elama hnyi hnyimakan je iwahuaihmiöny
mödra, me hnyi hnyimakan tavat adre me
elâm he ka hling' ödra: ke oge me he ka
oâ ködra okongon, wale anyik hmönyin ae
hwege, haingö Iehova; ke oge me he ka
kunâ hotudra hele vat, ke ne o but oge hia
but ohi' ödra: 38 ke oge me he ka otilâ
anyik theron hnyi Elama, ke oge me he ka
ohia eling than me je taben, haingö Iehova.
39 Ke haba hnyi je bong a biliny, oge me
he ka ohmeto at Elama ûhedra hnyi hna
bâ, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 50.

HOFUC ame ha Iehova ge Babulona
me hnyei Kaledaia a deny Jeremia
perofeta.
2 Haimemenâ thö unyin ta je hnyei me
omanena thö, me otilâ thö ke haten; oma-
nenâ thö, ke ca ikhâlâ bi: ha thö, ka habe,
Adre hûgûnâ Babulona, a hmehma but Bel,
e hlohlo but Merodaka; e hmehma but
anyin je hnatheat, e hlohlo but je idolainy.
3 Anyin ame o ke hnyei ûcon ûnyi hnyi
hwadrö, ame he ka öba wan iny hnyei, e
ba at ame he ka labā e: adre kec ut, e hi'
ödra, wale at me meno. 4 Hnyi je bong
eling me ûen e, haingö Iehova, ame he ka
o je lakon Isaraela, tha ödra me je lakon
Juda, adre me he ka he me tenge tot, me
elöm Iehova Khongudrin. 5 Adre me he
ka hnö ge Ziona me hnyimaködra kâe, me
ha, ka habe, Ai öbun, ate me he ka ûkha-
caköu unyi Iehova, hnyi ûhihinyköu a
nyiele balua, ke ca hnân hnying.
6 Haba je lakeik a hia but helâ me je
mamoe a hia, a omonu ödra hnen tavat tu'
ödra, adre hia but hna degeci ödra hon je
bucen: adre me he monu hon je bucen me
je hut, adre hnying ut hnödra hna menâ.
7 Ame hia but ön ödra hnen tavat hia
adre me ō 'dra: ke haingen je iwahnai-
hmiöny mödra, ka habe, Ohmun ca kong

anyin adre hia but ânyâ hulö kö Iehova,
a hnyaban wisa, wale Iehova hna gejon
hnen lakamödra. 8 Kec dö ûnyi hnyi
hnyin Babulona, ke he but ûnyi hnyi hnyei
Kaledaia, ke helâ ju öbun me je got baga
a hnyimakan hna hat meno. 9 Anyin a
wâ bi oge me he ka bwebwet, me oâ ka
Babulona ta je hnyei ae gan ke se hia
ûheny hnyi hwadrö : ke adre me he ka tot
metâ kâu ; adre me he ka hom e ûheny e ;
ame he anyidra je fana ka helâ me je fana
anyin at ae hwege ae khenen vat ; e ba at
gadra ame he ka hmetu baû. 10 Ke adre
me he ka söh Kaledaia : ke ame he ka
sekudra hia tavat adre me söh e, haingö
Iehova. 11 Anyin a öbun e senyin me
hobâ, tavat adre me soh ik, anyin a öbun e
ututut helâ me nak kau at ame uto wan
hwit, me kuku helâ me je hors ae hwege ;
12 ame he hinyöbun ka hmehma gan hmâ ;
ke ame he ka hlohlo at ame hnöku öbun :
wâ bi, e ame he ka hnyei a biliny, hnye-
buba, me atgec, ke hnyot ut. 13 Can
hmönyin anyi Iehova adre me ca he ka
labā e, ke e ame he hia ka ba wan : ke
adre me he ka lâiâ tavat hia thithö tavat
adre me he hnyi Babulona, me jû, can ta
je okongon hia thithö. 14 Tot metâ thö
ka Babulona igigilö, öbun hia thithö tavat
hlöu cafana ; hlec ut kâu, ca behânâ je
fana : anyin a e ame hia but ânyâ hulö kö
Iehova. 15 Hongot dö göranyai kâu igi-
gilö ; a ngâ but ; a kölu but je hak, k'
adre kia thö je hna up haginy : anyin a
waleling hmönyin anyi Iehova ; bi hwaban
ju kâu ; ânyâ thö kâu helâ me hnen hna
ânyâ. 16 Suba degecâ but at ame tā
ûheny Babulona, me at ame huliwa ge ûnyi
hnân subö hwit hnyi ûen menu : adre me
he ka ve hnyimaködra ka hnyi je idra, me
ve kec ka hnyi idra je hnyei, can hele
vatiny ûöveci.

17 Isaraela mamoe adre oveseâ ; ame
alen e hnen je liona : a bân than Asuria
ka an e ; ke a biliny Nebukaneza eang
than Babulona ame tho je jeien. 18 Anyin
a wale, walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, Wâ bi,
oge me he ka bi hwaban ka than Babulona
me iny hnyei, helâji me hnök hna bi hwa-
ban ka than Asuria. 19 Ke oge me he ka
ohmetu Isaraela ka hnyi hnyaban ; ke e
ame he ka han tot hon Karemela me Bas-
ana, ke e ame he ka han me sekon hon je
hut hnyi Eferaima me Gileada. 20 Hnyi
je bong eling me hnyi ûen e, haingö Iehova,
adre me he ka elâm hulö anyin Isaraela, ke
ba but : me je hulö anyin Juda, ke adre
me ca he ka wâ : anyin oge me he ka thang
je monu anyin tavat oge me hna me hnân
kolon.

21 He thö ka hnyi hnyei Merathaim, he
ka vat mē, me ûcon tavat adre me laba
hnyi Pekoda : hlingâ ju me ti ohia hwa-
bödra, haingö Iehova, ke ânyâ hia thö helâji
me hnök hna hûna köu. 22 E hu hwan
vat hnyi hnyei, me ûokonguny ae gan.
23 Nakainy, hna thu hmetro hamainy
hmeledrany hia ! Nakainy Babulona a ba
wan unyin je hnyei ! 24 Oge hia but töu
hnewem, me u me hnok dö Babulona, ke
e ca khanö u bi : adre me ō u me köt u
minya, anyin a u je vat me Iehova. 25
Haba Iehova ame hia but khöng anyin je
uma omjehen vat, me hom but ûnyi hnyin
je ûnyi hnân vat hnyi anyin hmönyin :
anyin ae hu huliwa anyin Than Iehova
tuhan sabaoth, hnyi hnyei Kaledaia. 26
Ai öbun kâu ûhebun hnyi je dok ae sâkâû,
khöng ut je omjehen ; jien dö e göranyai
helâ me hna digic thatûnyi, ke ti ohiâ e ;
me me ba but kolon. 27 Hlingâ but haleny
je bolok hia ; e so adre me he ka hnyi hna
hlingâ : ekölö gadra ! anyin ame o but
bongudra bong, ûen senâ e. 28 Ifucin
tavat adre me kec me tavat ae möt ûnyi
hnyi hnyei Babulona, m' adre me haime-
menâ hnyi Ziona hna bi hwaban hnö Iehova
Khonguta, wale hwaban ge umen uma kap.
29 Hawâ ûkhacaköuâ thö ka Babulona
tavat hlic fana, tavat hia adre me hlöu
cafana ; hunuma ju igigilö e ; ca hna ke
at ka kec möt : ham dö kâu helâ me anyin
huliwa ; ânyâ hia thö kâu helâ hiaji me
hnen hna ânyâ : anyin a e ame hia but
hwege hnyimakan kö Iehova, Kabi Isaraela.
30 Anyin a wale ame he ka ta hnyi ta je
getheniny wahidröuiny, ke adre me he ka
ohia anyin tavat vat hia hnyi bong eling
haingö Iehova. 31 Wâ bi, iny iwahnai-
hmiöny möu, u at bigan, haingen Than.
Iehova tuhan sabaoth : anyin ame o but
bongom bong, wale ûen oge me he ka senö
u. 32 Ke ame he ka haû me ta at ae
bigan, ke ba at ame he ka hai hmetu e :
ke oge me he ka hû meic hnyi tauniny, k'
ame he ka an e igigilö hia.

33 Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, ka habe, Adre me tha ovecâ lakon
Isaraela, me lakon Juda : ke adre me köt
ödra hnen tavat adre hwenb' ödra ; adre
me höcö ke ka hn' ödra. 34 E hwege at

ame ûcû melidra; Iehova tuhan sabaoth
ien: e ame he ka ti ivinö hobi ködra, me
me he ka omenâ hmeledrany, me oöbubunyâ
tavat adre me laba hnyi Babulona. 35 Ke
haingö Iehova, ka habe, E hu hele vat hon
at Kaledaia, ke hon tavat adre me laba
hnyi Babulona, ke hon anyin je taben, ke
hon anyin tavat ae metâ. 36 E hu hele
vat hon tavat bigan thoi, ke adre me he ka
monu: e hu hele vat hon anyin tavat ae
hwege, ke adre me he ka hlohlo. 37 E hu
hele vat hon haledra je hors, ke hon anyi-
dra je kariota, ke hon tavat hia ae ve
bongon hnyi wanben, k' adre me he ka helâ
me omomo: e hu hele vat hon tangen tang
omjeû, ke adre me he ka hûgûnâ. 38 E
hu bongon ihmeiny hon köien je köihnam,
k' ame he ka hwahwacit: anyin a e hnye-
iny ta je hnatheat, k' adre me ti hobâ je
idola. 39 Anyin a wale ame he je meno-
iny hnyot me je luko ka tha labā e, k' ame
he ta je iaena ka laba eling: ke ca hnâu
hmetu bi hnyaba nyiele balua; ke adre
me ca he ka labā hnyi ke dö me ke dö.
40 Helâji me hnen Khong hna ohia Sodoma
me Gomora me je taun ae hakekenyâ, haingö
Iehova; helâe minya ame ca he hmetu ke
at ka laba eling, ke ame ca he ke nokon at
ka me labā e. 41 Wâ bi, ame o but tavat
ûhedra hnyi hwadrö; ke hnyei ae gan, me
je than ae se hia ame he ka bwebwet ûnyi
hnyi je can hmeledrany. 42 Adre me hok
cafana me ö; ödra tavat beovecâ, ke ca tren
ibetengiö; ame mea ifucidra helâ me köiö,
ke adre me tabö hors; adre me ve tot
metâ, helâ me ûtilen at hnyi vat, he ka vat
möu hlu nokon Babulona. 43 A löng ut
than Babulona ge ûlungidra, me ame sēnyin
li hnyamen; ame khaû ju e hnen hlöuhlöu,
me vec helâ me momo ame vec hnyekon.
44 Wâ bi, e ame he ka ölö helâ me liona
ûnyi hnyi hmanenanginy Joridano ka taun
ae hwege: ke oge me he ka ie okeci ödra
gan; ke oge me he ka otilâ hon, at adre
ûca: anyin a ie at ae ûcû mönya? ke ie at
ame he ka thu ûen könya? ke ie at tuö
mamoe ame he ka tot hnyi hnyimakök?
45 Anyin a wale löng ju öbun hna ûny-
kûme hnö Iehova, waleji e ame ûnykûme
ge Babulona; me hnen je hna ûnykûme he
ka ânyâ waleji e ame ip hmâ he ka ânyâ
ka hnyei Kaledaia, ka habe, E hnathu adre
me he ka lili ödra, wale tavat ae ûhnyûkong
hnyi hna hat meno; e hnathu e ame he
ka öba wan hnyabadra mödra. 46 Hnyi
hwan hna kot Babulona ame öbubuny hme-
ledrany, ke adre me löng ûtengien hnyi ta
je hnyei.

HNYIMAKAN 51.

WALANG hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi oge me oâ ûcon Babu-
lona, me ûcon tavat adre me laba hnyi
Leb-kamai, ang at ame ohia. 2 Ke oge
me he ka kunâ Babulona ai je atkanyua,
tavat adre me he ka ulec e; ke adre me
he ka öba önyen hnyei: anyin adre me
he ka ve tot kâu igigilö hnyi bonginy vec.
3 E so ame ca he at hlic fana ka lau anyin
cafana, ke so e ame ca he ka hobeluâ anyin
ûkhaûen vat: ke ca he öbun ka omelö
wahidröuiny; kot hia thö anyin utbavat.
4 Ke adre me he ka ta a ta je hna kot
hnyi hnyei Kaledaia, me je hna dâoâ hnyi
je getheniny. 5 Anyin a ca degec Isaraela
me Juda hnen Khongon, a Iehova tuhan
sabaoth; eja ke ne a ne unöngöt idra
hnyei ge hulö ka Kabi Isaraela. 6 Kec
ut ûnyi hnyi Babulona, ke ve omeli öbun
dö; ca he öbun ka hnyi mok hnyi anyin
bi hulö: anyin a ûen dut ang bi hwaban
ga Iehova; e ame he ka ham kâu hwaban.
7 Babulona ehac, me helâji me kaia gol
hnyi hnyamö Iehova, k' ame omono hmele-
drany hia: k' ame hia but ijem wainainy
ge ta je hnyei; anyin a wale ame monu
thö ta je hnyei. 8 Ame ie ta but Babu-
lona me aû but: kuku tenge thö gan; hok
basama thö hnân eny anyin vec, k' ame ne
he la ka möt. 9 Ate me beomeli Babulona,
k' ame ca möt bi: hna but e, ke ate me he
ka ve he ka hnyi ta je ita; anyin a haba
hwaban bi, me ke ne o but ka hnyi drany,
k' ame o but ka hnyi ta je ûlâ. 10 Haba
Iehova ame hia but oâ hwakecita ae wiśa:
ai öbun m' ate me he ka ha gaga hnyi
Ziona huliwa anyi Iehova Khonguta. 11
Khet ju je fana; kât hma ju je bec: Iehova
ame otilâ hanon je than Madai; anyin a
haba hnen hna ûnykûme ge Babulona, he
ka ohia e: anyin a wale hwaban ûnyi ga
Iehova, a hwaban umen uma. 12 Otilâ
thö haten hon hna up veto hnyi Babulona,
ohmâ ju tavat adre me hmâkâ, otilâ thö
tavat tue, penapena thö he ka khöu mokut:
anyin a Iehova ame ûnykûme me ânyâ,
waleji hnen hna ha ge tavat adre me laba
hnyi Babulona. 13 At ame laba hnyi je
köiö ae se hia, me tren omjeû ae gan, ame
o but obiny köu, tulutiny behnyekon a u.
14 Haba Iehova tuhan sabaoth ame khem-

anyin gan bi, ka habe, E hnathu oge me
he ka ounöngöti u ge at helâ me je waha-
mon; ke adre me he ka hongot göranyai
ûcom.
15 E ame hia but op drany ge maniny
man, me otilâ hmâ ta je hnyei ge anyin
metâ, me ulolo drany hnen anyin wâhma-
khmeto: 16 e ame fuc me ame bwebwet
bi ta je köiö hnyi drany, ke e ame oâ hai
ûnyi hnyi je can hmeledrany; e ame op
hucuce hobi kâu we, me oâ ang ûnyi hnyi
tangen omjeû. 17 Ödra monu hia tavat,
tavat ae ca khan' ödra; ame hmehma but
tavat hia huliwa gol can anyidra bi hna-
theat: anyin a thoi but anyin idola adre
oköiâ, ke ba homenâ eû hnyidrin. 18
Ödra ta je ûnyi baû, huliwa hnân hlumā:
ame he ka hi ödra but hnyi ûen adre me
sen' ödra. 19 E ca helâe jekhöû Jekob;
anyin a e at ame op hia; ke Isaraela tri-
buiny a wajekhon: Iehova tuhan sabaoth
ien.
20 U anyik utöhmu me anyik ûnyi hnân
vat: oge me he ka hum u hnân he ka tho
oamamâ je hnyei; me ohia je dökhu; 21
ke ûnyi gam oge me he ka tho oamamâ
hors me at ame tabâ; me oamamâ kariota
me at ame tabâ; 22 ke ûnyi gam oge me he
ka oamamâ obaga me omomo, me oamamâ
hingat me thöth; me oamamâ hidröu me
hlu; 23 ke oge me he ka oamamâ at tuö
mamoe me hnahat meno unyin, ûnyi gam;
me oamamâ at ame hwiö kânâ me li bolok
unyin, me oamamâ je gavena me je taben.
24 Ke oge me he ka bi hwaban kö Babu-
lona, ke tavat hia adre me laba hnyi
Kaledaia ta je monu hia waleji adre ânyâ
hnyi Ziona hnyi hnyimaköbun, haingö
Iehova.
25 Wâ bi, bucen lö at ame okongo, e ve
inya but möu, haingö Iehova, u at ame
okongo hia hmeledrany: ke oge me he ka
lau hnyamök hom, me hagutö u ûnyi hnyi
hon je kic, me wiö u hnân bucen adre
thong. 26 Ke adre me ca he ka hom
unyâm veto hnân ban bahebet, me veto
hnân taben; ke u me he ka ba wan nyiele
balua, haingö Iehova. 27 Otilâ thö boûdila
hnyi hnyei, tûâ thö trutru hnyi je hnyei,
penapena thö je hnyei kâu, hawâ ûkhaca-
köuâ thö kâu ta je dökhuiny Ararata, me
Mini, me Asekenaza: otilâ thö ke taben
vat kâu; oâ thö je hors helâ me je wahamon
ae ûjejöng. 28 Penapena thö je hnyei
ûcon, wale je tuhan Madai, me anyin je
gavena, me anyin je taben hia, me je hnyei
hia e ame musö. 29 Ke ame öbubuny
hnyei me vec: anyin ame tethmâ je hna
ûnykûme hnö Iehova ge Babulona, he ka
öba wan hnyei Babulona, ke ba aten. 30
Ame ca bevat hnen tavat hwege hnyi
Babulona, adre me laba hnyi hnyin je
hnabâ: e ba but tang hwegiödra; ödra
ûcû me omomo: a thong ut je hnyabadra;
ke a mou thö ta je ohmâiny. 31 Ame he
ke at ame wadring ka iouny me ke at ame
wadring, k' ame he ke ûthumetu ka iouny
me ke ûthumetu, he ka thumeto than Babu-
lona a g' adre hia but kot anyin taun hnyi
je ke keihen hia: 32 ke adre me hûgûnâ
je gethen, me thong je sahlowe ge meic,
k' ame seon bi tavat vat.
33 Anyin a walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, a Khongu Isaraela, ka habe,
Haba hluiny Babulona, me helâ me hna
huje hwit hnyi ûen adre me ututo e; ke
meokhaca me ame he ka o but kâu ûen
menu. 34 A hia but ön nya hnö Nebu-
kaneza than Babulona, e ame hia but
ohmöiöngi nya, e ame wiö nya me kaia
ae ba önyen; e ame utö nya helâ me ta-
nimo; e ame osekunâ e ge anyik ta je
ûnyi ae ti senem; e ame obö nya kâû.
35 Ame he ka ha hnen at ame laba hnyi
Ziona, ka habe, E so ame he ka mokut hon
Babulona hna okongu nya me je liame-
keiny mönya; k' ame he Jerusalema ka
ha, ka habe, Ame he drök ka mokut
hon tavat adre me laba hnyi Kaledaia.
36 Anyin a wale walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he ka
ivinö hobi köu, me bi hwaban hobi köu;
ke oge me he ka ohmö anyin köiö, me
ohmö anyin hna pupua. 37 Ke ame he
Babulona ka helâ me hna digic thatûnyi,
ke hnyaban ta je luko, a hnân lâiâ, me
ju, ke ba at ame he ka labā. 38 Adre me
he ka tha kuku helâ me je nokon liona.
39 Ödra ka kahwa me oge me he ka bi jeû
hobi ködra, me omonu ödra ge grâg, m'
adre me he ka hobâ, me mokut nyiele balua,
me ca hmak hmetu, haingö Iehova. 40 Oge
me he ka hum ödra helâ me lakon mamoe
he ka hling' ödra, helâ me je mamoe baga
me je got baga. 41 Nakainy hna hûgûnâ
Sesaka! k' ame ie utut hnen hna ogânâ
hnen hmeledrany hia! Ekölö, e ba but
wan Babulona unyin je hnyei hia! 42 Ame
khibi thö köiö hon Babulona, ame khutu
takoû e hnen je waköiöny ae se hia. 43 A
hnyot ut anyin je taun, hnyei ae hwahwacit,
me hnyebuba, hnyei ae ba at ame he ka

labā, k' ame ca he hnyin ke nokon at.
44 Ke oge me he ka bi hwaban kö Bel
hnyi Babulona, ke oge me he ka hom
hmetu ûnyi hnyi hnyimen ûnyi e ame hia
but utâ ; ke ame ca he ka o kâu je hnyei :
eke, ame he ka ta but hna up veto hnyi
Babulona.
45 Lakeik lö, he th' öbun ûnyi hnyi
hnyin e, m' öbun e ve möt ûnyi ge hmönyin
anyi Iehova ae gan hmâ. 46 Ke ca sēnyin
bi je hnyekubun, me outen ûthumetu adre
me he ka löng hnyi hnyei ; anyin ame he
ka o ûthumetu hnyi huna eang, ke hwaban
huna ang ame he ka o ke ûthumetu me ûo-
konguny hnyi hnyei, ke taben ame ve e me
ke taben. 47 Anyin a wale, wâ bi, ame he
ka o je bong ke oge me he ka bi hwaban ka
je hnatheat anyin Babulona, ke ame he ka
hmehma hnyeiny hia ; ke ame he ka ta je
hna kot hia hnyi wanben e. 48 Ke ame
he drany me hmeledrany me ta je ûnyi
hnyin ka khumöng senyin hon Babulona ;
anyin ame he ka o kâu je tavat söh ûnyi
hnyi hwadrö, haingö Iehova. 49 A hia
but Babulona ota je hna hlingâ a at Isaraela,
helâe ame he ka ta je hna hlingâ hnyi
Babulona hnyi hnyei hia. 50 Öbun tavat
öbun e kec möt ge hele vat, hele thö, ca tot
bi ; ûnykûmi Iehova thö ûnyi hnyi dok ae
sâkâû, e so e kû Jerusalema eû hnyi je
hnyekubun. 51 Öhmun e hmehma but
anyin a öhmun e löng hna ûhaikonguny ;
ame tube je hnyimaköhmun hmehma : anyin
a haba je atkanyua adre me o but ka
hnyi je dok a kabiny uma umö Iehova.
52 Anyin a wale, wâ bi, ame he ka o je
bong, haingö Iehova, ke oge me he ka bi
hwaban ka anyin je hnatheat ; ke ame he
tavat ae aat ka vec hnyi hnyeiny hia.
53 Eja ke ne a ne ölö hnyi drany ai Babu-
lona, ke eja ke ne a ne ohmâ je dok a
göranyin ae hwege, ame he ka o kâu ûnyi
gak tavat söh, haingö Iehova. 54 Hwan
kuku tenge ûnyi Babulona, me ûokonguny
ae gan ûnyi hnyi hnyei Kaledaia ! 55 anyin
a Iehova ame söh Babulona, me ohia ûnyi
hnyin e hwan ae gan ; ke ame mea je wa-
köiöiny helâ me je köiö ae se hia, ame fuc
ut hwan : 56 anyin ame o but kâu, wale
ka Babulona at söh, ke adre me hom but
anyin tavat hwege, ame hmetru thö anyidra
je cafana : anyin a Iehova Khong at ame
bi hwaban, e ame he bi ka bi hwaban.
57 Ke oge me he ka omono je tuhan me
tavat unyin ae metâ, me je gavenainy
me anyin je taben, me tavat unyin ae
hwege ; ke adre me he ka mokut nyiele
balua, me ca hmak hmetu bi, haingen
Than, Iehova tuhan sabaoth ien. 58 Wa-
lang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka
habe, Adre me he ka tho degecâ je haginy
ae lau adre op hnyi Babulona, k' adre me
he ka thong ge meic je hlinginy homagöu-
leny ae görany ; ke ame he tavat ka hu-
liwa hnân ûnyi baû, me je hnyei hnân meic ;
ke adre me he ka sēnyin.

59 Walang hofuc ame hûna Jeremia
perofeta kö Seraia, nöku Neria, nöku Ma-
seia, waleji hnyi hnen hna tha he me Zede-
kia than Juda Babulona ai hnyi huna a
vakiny anyin musi. Haba Seraia, me wale
at musö hnyaban than. 60 Ke haba Je-
remia ame sihnalimen hnyi tusi ta je ûnyi
ae kong ame he ka o kö Babulona, wale
ta je hofuc eang hia waleji adre me sihna-
limen ge Babulona. 61 Ke haba Jeremia
ame ha kö Seraia, ka habe, U ka o but
hnyi Babulona, me wâ ju, me aû ta je
hofuc ang hia, 62 me ha, ka habe, Iehova
lö, u je ha ge dok ang he ka ohia, me me ca
he ke at ka labā, ame ne at, ame ne meno,
ke ame he ka hnyot nyiele balua. 63 Ke
u ka um dö aû tusi ang, me u me he ka
hûkölö veten me khûâ e ka hnyi wanben
Euferate : 64 ke u me he ka ha, ka habe,
Ame he Babulona ka dit helâe, ke ame ca
he bi ka höhöi can okongon oge me he ka
oâ kâu : ke adre me he ka sēnyin.
A um dö je hofuc ho Jeremia.

HNYIMAKAN 52.

TWENTE wan dut je hunai Zedekia
hnyi ûen e ame hwân he ka musi ; ke
e ame musi eleven je huna hnyi Jerusa-
lema : ke haba ien hinyen, me Hamutala a
nöku Jeremia at Libena. 2 Ke e ame
ânyâ hulö hnyi hnyimakö Iehova, helâji me
hna ânyâ hia ga Jehoiakima. 3 Anyin a
can hmönyin anyi Iehova adre me ânyâ ka
Jerusalema me Juda ke ne o but ame digic
ödra hnyi hnyimakan : ke haba Zedekia
ame ûkhin fuc ka than Babulona. 4 Ke
haba hnyi huna a naininy anyin musi, hnyi
tehi a teniny, hnyi bong a teniny tehi,
haba Nebukaneza than Babulona ame o but
hnyi Jerusalema, e me anyin utbavat hia,
me hunuma cicö e ; ke adre me otilâ je
taben vat igigilö. 5 Ke adre me igigilö
taun ke ne o but hnyi huna a eleveni Zede-
kia than. 6 Haba hnyi tehi a vakiny,
hnyi bong a nainiy tehi, e gan hmâ hmiâ

bnyi taun, ke ba but an tavat. 7 Ke adre
me kia taun, me ame kec tavat vat hia me
he but hnyi hnyinghet ûnyi hnyi taun adre
gethen hnyi homagöulen wanben li hak adre
up veten, hnyi utkânâ anyin than ; (ke e
bi at Kaledaia igigilö taun :) ke adre me
kec hnyi gethen ûheny hnyi dok ae tha
hon. 8 Ke haba utbavat anyin at Kale-
daia, me adre me hnu than, me khöû Zede-
kia hnyi je dok ae tha hon hnyi Jeriko ; ke
ame vese but anyin utbavat gan. 9 Me
adre me kât than, me hom e ka than Ba-
bulona Ribela ai hnyi hnyei Hamath, me e
ame owisa kâu. 10 Ke haba than Babu-
lona ume hlingâ je laku Zedekia hnyi hnyi-
makan ; ke e ame hlingâ minya je taben
Juda hia hnyi Ribela. 11 Ke e ame ûâ
li emakö Zedekia ; ke haba than Babu-
lona me ame ca e ge fao, me hom e Babu-
lona ai, me ip e hnyi uma ceat ke ne o but
bong e ame mokcu hnyin.

12 Ke haba hnyi tehi a thabûnginy hnyi
bong a teniny tehi, wale huna a naintini
Nebukaneza than Babulona, ame o but
Nebuzaredana hnyi Jerusalema wale ta-
ben tavat tue, at ame tot hnyi hnyima-
kan than Babulona : 13 ke e ame thong
degecâ uma umö Iehova, me uma umen
than ; ke e ame thong degecâ ge meic ta je
uma hia hnyi Jerusalema, wale je uma ae
gan hia. 14 Ke haba utbavat hia anyin
at Kaledaia unyin taben tavat tue, me adre
me kia degecâ hna up veto hnyi Jerusalema
igigilö. 15 Me haba Nebuzaradana taben
tavat tue ame hom bâ ke je hnyat ae the-
duoc me je kolon tavat a hnen biju hnyi
taun, me tavat kec waleji adre me ut ka
than Babulona, me ke je hnyat minya a je
kolon. 16 Ke haba Nebuzaradana taben
tavat tue ame ip biju keihen ae ti theduoc
hnân tuö je hnyei vine me tavat belök.
17 Ke haba li hmolom bras hnyi uma umö
Iehova, me je taben, me taben köiö a bras
hnyi uma umö Iehova, at Kaledaia adre
tho amamâ me hom brasiny hia Babulona
ai. 18 Adre me hom minya je öt, me je
soi, me je uthesiûn, me je kaia, me je spun,
me je omjehen bras hia waleji adre me
huliwa kâu. 19 Ke haba taben tavat tue
ame hom je utkaia, me je taben meic, me
je kaia me je öt, me je taben lamepa, me
je spun, me je kaia ; adre hom goliny je
ûnyi ae gol, me silevainy je ûnyi ae sileva.
20 Haba li hmolom, ke khaca taben köiö, me
je bolok bras a twelv eû hnyi hmelen je taben,
waleji hnö Solomona than hna ânyâ hobi kâu
uma umö Iehova : e ca hnân tuluto ûhma-
kiny bras hnyi ta je ûnyi hia eling. 21 Ke
haba li hmolom, me eitiny kubit ibeûen
göranyai hmolom ; ke a wâdrâ e ge tö a
twelv kubit ; ke haba ûhakiny me vak ta
banyen ; e moku hnyin. 22 Ke e hu ethö
hon e ban a bras ; ke faiv kubit ibeûen
göranyai ban, tha e me boert me je rimona
hon ban igigilö, bras hia : ke helâe hmolom
a loiny ae hu e me je rimona. 23 Ke ûsa
nainte siks je rimona hnyi je baten ; haba
ta je rimona hia hnyi boert igigilö, me wan
haded. 24 Ke haba taben tavat tue ame
hum Seraia at bihut ae beönua, me Zefa-
nia at bihut a loiny, me je hnyat a kun
hnyat tuö hwanuma : 25 ke e ame hom
ûnyi hnyi taun ke eunuka at ame musö
tavat vat ; me tavat a seven tavat ödrin e
wâ hnyimakan than, wale tavat adre wâ
hnyi taun ; me at sihnalimeu anyin taben
utbavat, at ame ûkhacakönâ tavat aten
hnyei ; me tavat a sikste adre wâ hnyi taun
unyin aten hnyei. 26 Ke haba Nebuzara-
dana taben tavat tue ame hum ödra, me
hum ödra ka tuhan Babulona Ribela ai.
27 Ke haba than Babulona ame kot hling'
ödra hnyi Ribela hnyi hnyei Hamath. Me
adre me hom hwenbâ at Juda ûnyi hnyi
idra hnyei. 28 Walang tavat a hom Ne-
bukaneza a je bâ ; haba hnyi huna a seve-
niny, me ödrin theri thauzan ke twente
theri at Juda : 29 haba hnyi huna a eitini
Nebukaneza, me ödrin eit haded ke thöte
tu e ame hom bâ ûhedrin Jerusalema :
30 ke haba hnyi huna a twente theri Ne-
bukaneza, me Nebuzaradana taben tavat
tue ame hom bâ at Juda, a ödrin seven
haded ke fâte faiv : ke haba ûseiny tavat
hia me foa thauzan ke siks haded.

31 Ke haba hnyi huna a thöte seveniny
bâ a Jehoiakin than Juda, hnyi tehi a
twelviny, hnyi bong a twente faiviny tehi,
me haba Evile-merodiak tuhan Babulona,
hnyi huna a hwân hnyin anyin musi, me e
ame ogöranyâ bö Jehoiakin than Juda,
me hom e ûnyi hnyi uma ceat ; 32 me
e ame ha hofuc ae menyik kâu, me ogö-
ranyâ anyin theron hon je theron anyin ta
je than unyin hnyi Babulona. 33 Ke e
ame bi hnen anyin je ûkhaûen uma ceat,
ke e ame hnyi han mē hnyi ta je bongon
hia anyin möt. 34 Ke haba jekhon, me
adre me labö khene jekhon unyin than
Babulona, hnyi ke bong me ke bong ke ne
o but hnyi bong e ame mokcu hnyin, a je
bongon hia anyin möt.

JE TENGE ANYI JEREMIA.

HNYIMAKAN 1.

NAKAINY taun ame hake laba, waleji ae unöngöt ge at!
Ke helâ me momo a safac ut walang ang!
Waleji ae gan unyin ta je hnyei, ke momo than unyin je ke keihen hnyei,
K' ame bi fat walang ang!
2 E ame tenge gan hmâ hnyi hnyinghet, ke e hnyi li wahicen deköien;
E ba at hnyi je lawaeny hia he ka otubwelâ e:
K' ame iyawâ e je liamewaeny mē,
K' adre me bi iwahnaihmiöny mē.
3 A bâ but Juda can ûöveci me huliwa ae hmak;
E ame laba unyin je ethen, k' ame ca wâ bi hna menâ:
Haba tavat hia adre me ovecâ e, me adre me khaû e hnyi dok ae hnek.
4 Ame tenge je getheniny Ziona, anyin ame ca o tavat ka hnyi ûkhacaköu ae ûnyi hnathu;
E ba but at hnyi je homagouleny hia, k' ame mâng anyin tavat bihut:
Ame hlöublöu wahlu unyin, ke haba e, me momo ame vec dö.
5 E beönua tavat adre me okongoâ e, k' ame sot bi je iwahnaihmiöny mē;
Anyin a Iehova ame hia but ovecâ e, can hnen je hna hanyâûâ ae se hia:
Adre me hom bâ lakon ae ûhnyûkong hnyi hnyimakan je iwahnaihmiöny.
6 K' ame hia hia but bongon than unyin hlu lakon Ziona:
Haba anyin je taben, me ödra tha ûcû me je aila adre me ca wâ bi ûnyi hnân han.
Ke adre me kec ke ba bï tang hwege hnyi hnyimakan at ame ûhnûnû.
7 Hnyi bonginy vec me hmak, Jerusalema ame ûnykûme
Ta je ûnyi gan ae kese hwân hnyi je bong kâû ehac:
Hnyi ûen ame ta anyin tavat ka hnyi hnyamen iwahnaihmiöny, ke ba at ame hadruâ e,
Ame wâ e hnen je iwahnaihmiöny, adre me hlumā ta je hna okongoâ e.
8 Jerusalema ame hia but hulö gan hmâ; anyin a wale e ame helâ me ûnyi ae ikiki:
Haba tavat adre me ogânâ e adre me hûkötiâ e, anyin adre hia but wâ a e ame he thu:
Eke, e ame mâng, me hwiö.
9 E hnyi obiny anyin ûkhaû anyin ikiki; e ame ca ûnykûme obiny kâu;
Anyin a wale hnân lâiâ hna oûhnyûkongoâ e; e ba at ame otubwelâ e:
Iehova lö, wâ bi anyik vec; anyin ame bi gan iwahnaihmiöny.
10 Haba iwahnaihmiöny ame inâ hnyamen ka hnyi anyin ta je ûnyi hia ae kese:
Anyin e ame hia but wâ je wanaithila a g' adre me hia but dit ka hnyi anyin dok ae kap,
Waleji u je ha a g' adre me ca he ka dit ka hnyi ânyâm ûkhacaköu.
11 Adre me mâng ta je aten hia, adre me heleû jeû;
Adre hia but ham anyidra ta je ûnyi ae kese hnân ûcû jeû, m' adre me ohâtâ melidra:
Iehova lö, bwele ju, ke wâ ju; anyin oge kong ut.
12 Hawa, e ûnyi baû köbun tavat hia adre me vheno gethen?
Bwele thö, me wâ, ame ne hu hlöuhlöu helâ me anyik hlöuhlöu, wale adre ânyâ könya.
Waleji hnö Iehova hna oveci nya hnyi bonginy anyin hmönyin ae hwege.
13 E ame hia but kunâ ûbeny dö meic ka hnyi je jeiök, k' ame ton bi:
E ame hia but thong ert hobi kâu li cak, e ame hia but ohmetu nya;
E ame hia but hake ip nya, me ohlohloi nya hnyi je bong.
14 Ame ca ge hnyamen ûhûkâlaköuâ hnök je hna hanyâûâ;
K' adre ûcaköuâ, k' adre me ip hon nyik; e ame oaûâ tang hwegiök;
Haba Than ame hia but hnö nya ka hnyi je hnyamödra, ke ca khanö nya he ka tot ködra.
15 Haba Than ame hia but hûkötiâ anyik tavat hwege hia unyik;

E ame hia but hawâ ûcuk ûkhacaköu
ae ûnyi hnathu he ka oamamâ je
wahidröu unyik :
Than ame hia but ututo hlu, wale hluiny
Juda hnyi hna hlec wan vine.
16 Can ta je ûnyi eling, me oge me tenge ;
ke haba emakök, me ame hingölö köiö
ûnyi hnyi li emakök ;
Anyin ae ûsâkâûö but mönya at ûötu-
bweli, at a hamen he ka okahwa
hnyekuk :
E ba but thatûnyi anyin je lakuk, anyin
ame ton iwahnaihmiöny.
17 Ziona ame lau li hnyamen ; e ba at he
ka otubwelâ ;
Iehova ame hia but ha ga Jekob, a g'
adre me he ka iwahnaihmiöny mē
tavat igigilö e :
E ikiki Jerusalema unyidra.
18 E wisa Iehova ; ke oge hia but thu
anyin je hnanyibu :
Je hnyei hia lö, öbun na löng ju, me wâ
anyik hlöuhlöu :
Adre hom hwenbâ anyik je wahlu me
wahidröu.
19 Oge me hawâ je lawek, k' adre me
iyawö nya :
A mokcu anyik tavat bihut me wa-
hingat hnyi taun,
Hnyi ûen adre me heleû ö 'dra, m' adre
me möt hmetu.
20 Iehova lö, wâ ju ; anyin a inya oge me
vec ; ame bwebwet hnyekuk ;
Ame hwiö hynekuk eû hnyik ; anyin
oge hia but ûkhin fuc hwege :
Haba hele vat ame öba lakon e hele, ke
eiö hnyin uma e hu mok.
21 Adre löng ut a inya oge mâng ; ke ba
at ame otubweli nya ;
A löng ut je iwahnaihmiöny mönya hia
hna okongu nya ; adre me senyin a
u je hia but ânyâ :
U me he ka oâ bong waleji u je thu, m'
adre me he ka ûcû mönya.
22 E na o ju ta je hwakecidra hia ae kong
hnyi hnyimâkâm ;
Ke ânyâ thö ködra helâji me hnâm hna
ânyâ könya can hnök je hna ha-
nyâûâ :
Anyin a iny osehia but mâng, ke sēnyin
dut hnyekuk.

HNYIMAKAN 2.

NAKAINY hna okhömetâ hluiny Ziona
hnen Than hnyi anyin hmönyin !
E ame hia but khûâ ûnyi hnyi drany
hmanenanginy Isaraela ka hnyi hme-
ledrany,
Ke ame ca hia but ûnykûme taben
hnyeûcan hnyi bonginy anyin hmö-
nyin.
2 A hia but Than utâ je hnyaba Jekob
hia, ke ame ca betenge bi ;
E ame hagutâ hnyi anyin hmönyin je
hnabâ anyin hluiny Juda ;
E ame tha ohonâ me kânâ :
E ame oikikiâ dökhu me je thaniny.
3 E ame hia but subâ degecâ hnyi anyin
hmönyin faoiny meno hia anyi Isa-
raela ;
E ame hia but oc hmetu benyin a metân
hnyi hnyimakan je iwahnaihmiöny :
E ame hia but thung Jekob helâ me
meic ame ubâhlâ, at ame han igigilö.
4 E ame hia but lau anyin cafana helâ
me iwahnaihmiöny, k' ame tot helâ
me at vat ame hai hnyamen a metân,
Me hlingâ hia tavat ae kese at ka wâ :
E ame hingâlâ anyin hmönyin helâ me
meic hnyi uma mano umen hluiny
Ziona.
5 Ke helâke e iwahnaihmiöny Than, e
ame utâ Isaraela ;
E ame utâ je uma hia umen than, e ame
ohia anyin je hnabâ :
Ke e ame hia but osehia tenge me tenge
thungaû ka hluiny Juda.
6 Ke e ame hia but hûgûnâ hwegiâ umen
uma menâ, helâke uma menâ bi hnyi
ta hnyei ;
E ame hia but ohia dok adre me ûkha-
caköu hnyin :
Haba Iehova ame ohnyingâ hnyi Ziona
ûkhacaköu ae ûnyi hnathu, me sa-
bath,
K' ame hûkötiâ than me at bihut hnyi
anyin hmönyin ae gan.
7 Haba Than ame hia but hota degecâ
taben hut kâu, e ame hia but ikikiâ
anyin dok ae kap,
E ame hia but hna ka iwahnaihmiöny
umen je uma ae mec :
Adre hia but mede hnyi uma umö
Iehova helâ me bong ûkhacaköu ae
ûnyi hnathu.
8 Iehova ame hia but ûnykûme he ka
ohia hna up veto anyin hluiny Ziona ;
E ame hia but lelö tulut, e ame ca thu
hmetu hnyamen hnyi hnen hna ohia :
Ke e ame kunâ singiny me hna up veto
he ka tenge ; k' ame tha sēnyin.

9 Ame dit bi je homagöuleny ka hnyi kânâ; k' ame ohia me oamamâ je ohmâiny:
E but je thaniny me je taben hnyi je hnyei ae ba hnanyibu gadra;
Eke, adre me ca wâ bi hnen anyin je perofeta hna omanenâ ûnyi ga Iehova.
10 Haba wahingatin hlu Ziona adre me laba hnyi kânâ, adre me hnyibû;
Adre hia but konâm je bödra ge kânâ; adre hia but weikâ ecmano ae gan nân:
Je wahluiny Jerusalema adre me nom hnyikânâi.
11 A didrut li emakök anyin tenge, ame bwebwet hnyekuk,
Ame hingölö akik hnyikânâi, can hnödra hna okongoâ hlu nokon lakeik;
Anyin ame ta mok hnyi getheniny taun je wanakat me je mendreng adre i.
12 Adre me ha ka lahinyödra, ka habe, Ewa hwit me waina?
Ödra ka ta mok helâ me at ae aat hnyi je getheniny taun,
Me ödra ka hingâlâ je hanudrin hnyi ûlainy je lahinyödra.
13 Ieû oge me he ka ohnathu köu? ieû oge me he ka öûcû u mē hluiny Jerusalema?
Ieû oge me he ka öûcû u mē he ka otubweli u, hlu nokon Ziona?
Anyin ae gan hmâ hnâm aat helâ me köiö: ie at ame he ka okhötâ hmetu?
14 Ânyâm je perofeta adre hia but wâ hobi köu ta je hna omanenâ ae ûnyi baû me monu;
Ke adre me ca omanenâ bi hwakecâm ae monu, he ka ohmetu u ûhem hnyi hna bâ:
Ke adre hia but wâ hobi köu je hok ae thoi me hnân omono.
15 Adre me khöûkhöû hnyam köu tavat hia adre me vheno unyâm;
Adre me jû me nyinyikâ je bödra ka hluiny Jerusalema, haingödra, ka habe
Hawa, wale taun adre me labö ha, ka habe, E beönua hmanenanginy, ame senyinâ hnen hmeledrany hia?
16 Adre hia but memang köu ta je iwahnaihmiöny hia möu;
Adre me jû me höchnyu me ha, ka habe, Ate hia but ut' ödra;
E hnathu walang bong ate me labö lubahingen; ate me elâm me wâ.

17 A hia but Iehova ânyâ waleji hnen hna ûnykûme;
E ame hia but ohwâdâ hwan hofuc waleji e ame hûna hnyi ta je bong kâû adrem;
E ame hia but kia, me ca betenge bi:
Ke e ame osenyinâ iwahnaihmiöny hom,
Me ogöranyâ faoiny meno anyin je tavat adre me tot köu.
18 Haba je hnyekudra ame tenge ka Than:
Hna up veto anyin hluiny Ziona lö, e so e hingölö li deköiö helâ me wagewe hnyi lany me lit;
U ma ca menâ ju; e so e me ca soju wan emâkâm.
19 Todrö, hongot dö hnyi hnyinghet hnyi je hna hmak a bân;
Hingâlâ but hnyekom helâ me köiö hnyi hnyimakan Than;
Hai thö kâu li hnyamâm ge melen lakom a je wanakat,
Wale adre me ta mok hnen hmiâ hnyi je hna saû hnen je gethen hia.
20 Iehova lö, wâ ju, me ûnykûme ju waleji ge hnâm hna ânyâ e kâu!
Hawa, ame he ka he bi je momo ka an ta je troban gadra, a je lakudra adre bwebwelâ hnyi li hnyamödra?
Hawa, adre me he ka hlingâ at bihut me perofeta hnyi dok ae kap anyin Than?
21 Wahidröu me wahingat adre me mokut hnyi kânâ eû hnyi gethen;
Anyik wahlu me wahidröu adre me ta ge hele vat:
U je hia but hling' ödra hnyi bonginy ânyâm hmönyin; u je hia but kot me ca betenge bi.
22 U je hia but hawâ helâ me hnyi bonginy ûkhacaköu ae ûnyi hnathu, ta je ûnyi hnân ooti nya igigilö,
Ke ba at ame kec möt me kolon hnyi bonginy hmonyin anyi Iehova:
A hia but oâûâ hnen iwahnaihmiöny mönya tavat waleji oge me kap me hat.

HNYIMAKAN 3.

INYA at a khana ûöveci ge osö a anyin hmönyin.
2 E ame hia but su nya me hum nya ka he hnyi menekholom, ke ca bi hnyi lany.
3 E hnathu e ame labö ohmeto hnyamen me ûcûk hnyi je bong hia thibut

4 E ame hia but odelâ vik me unök; e
ame hia but thu je jeiök.
5 E ame up tap cici nya, me oigigili nya
ge khöhlöng me vec.
6 E ame hia but olabö nya hnyi je dok ae
menekholom helâ me tavat adre me
kuedra ka mokcu.

7 E ame hia but theling nya, me ca khanö
nya didrut; e ame ohmakâ anyik sa
cen fao.
8 Eke, iny ka tenge me hongot göranyai,
me e ame hlöng hwanuma ge hijik
hic.
9 E ame hia but thelöng dek je gethen ge
je veto adre tretrao, me ohwalö dek
je gethen.

10 E helâke me bea könya, at ame mokut
tu' önya, helâ me liona hnyi je dok
ae iyong.
11 E ame hia but osaûâ dek je gethen, me
oloû kiö nya; e ame hia but öba wan
gak.
12 E ame hia but lau anyin cafana, me
otilö nya hnân dâ ge fana.

13 E ame hia but odilâ je can anyin je fana
ka hnyi li wagiök.
14 Iny taben ûhiö ka tavat hia; ke adre
me khumöngi nya hnyi je bong.
15 E ame hia but öunöngöti nya ge ûnyi
ae hiny me osekuni nya ge khökhö-
long.

16 E ame hia but thu hmetro je nyuk ge
je oveto, e ame könim nya ge
dröu.
17 Ke u je hia but öûsâkâûö nya me hna-
hic; oge hnying ut senyin.
18 Ke haingök, ka habe, E hia but tang
hwegiök, me hnök hna geju kâu ûnyi
ga Iehova.

19 Ûnykûme ju anyik vec me hmak, wale
ge det me khökhölong.
20 Ame labö ûnykûme e, me ame nom ju
hnyekuk eû hnyik.
21 Oge me ûnykûme hmetu e, anyin a wale
oge me labageju.

22 Iehova ame betenge, waleling me ca
hi' öta, anyin ame ca um bi anyin
ibetengiö.
23 K' ame teb ûnyi hnyi je hnyomakatu;
e gan hmâ ânyâm hnathu.

24 Haingen hnyekuk, ka habe, Jekhöûk
Iehova; anyin a wale, oge me he ka
geju kâu.

25 E so Iehova ka tavat adre me haluba-
hingen, ke at ame elâm e.
26 E so he ka gejon me halubahingen ûhö-
meli anyi Iehova.
27 E so ka at he ha hijen hna ûhûkâlâköuâ
ke tiga ûhnyûkong.

28 Hamen he ka hake laba me laba hnyibû,
anyin a e ame ip hon.
29 Hamen he ka ciron hnyimen eû hnyi-
kânâ; ame ne hu gejon.
30 Hamen he ka hna wahicen ka at ame
khaû, a unöngötö ge hna haikon-
goâ.

31 Anyin ame ca he bi Than ka degec
nyiele balua.
32 Anyin a eja ke ne a ne ovecâ, e ame
he hmetu ka betenge hoton ûganiny
anyin betenge.
33 Anyin a e ame ca ovecâ ûnyi ge hnyok,
me otengiâ lakon tavat.

34 Adre ne uto eû hnyikânâ aten uma ceat
hia hnyi hmeledrany,
35 Adre ne ohaûâ hna owisa at hnyi hnyi-
makan At ae Beönua,
36 Adre ne omono at hnyi hna ivinöâ e
bi, ame ca so bi ka Than.

37 Ie at ame ha, me ame hwadâ thö, ke
ame ca hûna e Than?
38 Hawa, ame ca o bi ûnyi ae kong me so
hnyi hnyimen At ae Beönua?
39 Anyin a ieû ûhaiö at ae möt, wale at,
can hwaban anyin ta je hulö?

40 Ate me he ka elâm me cubec deta je
gethen, me hmetu kö Iehova.
41 Ate me he ka kap göranyai je hnyekuta
me je hnyamöta ka Khong ethö hnyi
drany.
42 Öhmun e hia but hanyâûâ me thu musi;
ke u je ca hna.

43 U je hia but khaûö u ge hmönyin me
hnu öhmun; u je hia but hlingâ me
ca betenge.
44 U je hia but tubi u ge ûlâ, me me ca
didrö hijihmun hic.
45 U je hia but wi' öhmun me tiren me
ûnyi baû wanben je hnyei.

46 Adre hia but memang köhmun je iwahnaihmiöny hia möhmun.
47 Ame o but köhmun ot, me thop, me ba at, me hna ohia.
48 Ame hingâlâ je wagewe ûnyi hnyi li emakök, can hna ohia hluiny ik hnyei.

49 Ame hingölö li emakök, me ca menâ bi, ke ba thö obiny,
50 Ke ne o but Iehova ame bwele ju me wâ ûnyi ethö hnyi drany.
51 Li emakök ame ovecâ hnyekuk, can je hluiny hia ik taun.

52 Adre hia but hnu nya helâ me meno ame ga, ödra je iwahnaihmiöny mönya ke ba can.
53 Adre hia but subâ degecâ anyik möt hnyi thop, me khûö veto huk,
54 Ame khutukhavâ bök köiö; ke haingök, Adre hia but subâ degeci nya.

55 Iehova lö, oge me hawâ iâm ûnyi hnyi thop ae dit.
56 U je löng ifucik; ca ikhâlâ li hnyikönyâm ge anyik homenâ, ke anyik tenge.
57 U je hakekenyâ hnyi bong oge me hao u hnyin: u je ha, ka habe, Ca ot bi,

58 Than lö, u je hia but ivinö hobi könya; u je hia but ûcû melik.
59 Iehova lö, u je wâ hwali könya; owisa thö hobi könya.
60 U je hia but wâ hia anyidra hmönyin me hnödra je hna ûnykûme hia gak.

61 Iehova lö, u je hia but löng hnödra hna haikongoâ, me hnödra je hna ûnykûme hia gak;
62 Je esongödidra tavat adre me tot könya, me anyidra je bibihwakecin könya hnyi je bong.
63 Bethe wâ ju ûlabaidra me utilödra; inya ang at adre me sit hwânân.

64 Iehova lö, u me he ka bi hwaban ködra hoton huliwa anyin je hnyamödra.
65 U me he ka ham ködra hnyok ae khöt, ke hang' ödra but.
66 U me he ka hnu ödra hnyi hmönyin, me ohi' ödra eang hmeledrany anyi Iehova.

HNYIMAKAN 4.

NAKAINY gol ae udrem but! a hwiö but gol ae so!
Adre hingâlâ je vetoiny dok ae kap hnyi je hna saû hia.
2 Je lakon Ziona ae ûnyi hnathu, ödra tha ûcû me gol ae so,
Nakainy hna oûcû ödra me ta je kaia kânâ, huliwa anyin at ame up kaia.
3 Je luko adre me ham je basidra, ke ame ijem ta je lakudra:
Ke haba hlu nokon lakeik ame beovecâ helâ me je iaenainy hnyi hnyebuba.
4 Ame kece bohmen mendreng ka hnyi ecngödiny ge beic:
Ta je wanakat adre me sumatö jeû, ke ame ca subâ ködra hnen ke at.
5 Haba tavat adre me han so, me adre me hake laba hnyi je gethen:
Haba tavat adre me hat hnyi mano ae dra, me adre me deluâ je hna digic thatûnyi.
6 Anyin ae gan hmâ hulö anyin hluiny ik hnyei hon hulö anyin Sodoma,
Waleji adre ohia helâ me thuthubademak, ke ba hnyam ame hinöbenyn ka hnyin.
7 Ame alae but anyin je taben hon kiona, ke hau hon debai,
E hngihngidra je ûnyidra hon je penina, haba ûhadröngöcidra helâ me safairo:
8 Ke hlit je unyidra hon walep; adre me ca wâhmakhmetu ödra bi eû hnyi gethen:
Ame kece thö unyidra ka hnyi je jeiödra; adre me meleca thö, ke helâ me uci.
9 E so tavat adre me hlingâ ge hele vat hon tavat adre me mok ge hmiâ;
Anyin a ödra aû but, adre kot moko, anyin a ba but wan kânâ.
10 Haba je momo betenge adre me thân je hing lakudra ge je hnyamödra bi;
Adre me ön ödra hnyi hna ohiainy hluiny ik hnyei.
11 Haba Iehova ame ohwâdâ anyin hmönyin, me hingâlâ anyin wathethöt ae gan;
Ke e ame hia but hû meic hnyi Ziona, waleji ame thong degecâ je taben e.
12 Ame ca ûnykûme je thaniny hnyei me tavat adre me labā hmeledrany,
A g' ame he ka dit hnyi homagöuleny Jerusalema iwahnaihmiöny bi ke at ame tot metâ.

13 Can hulö anyin je perofetainy, me hulö anyin tavat bihut,
Hnyat adre hia but hingâlâ dra dren tavat ae wisa hnyi wanben e.
14 Adre me ngenu helâ me wadröu hnyi je gethen, adre me kong ut ge dra,
Me me ca khana at he ka kâlâ je khaûödra.
15 Adre me hongot ködra, ka habe, He th' öbun ae ikiki! he thö, he thö, ca kâlâ bi:
Hnyi ûen adre me kec ut ke he monu, me haingen tavat aten ta je hnyei, ka habe, Adre me ca he hmetu ka me laba eang.
16 Ame hia but ovesei ödra hnen hmönyin anyi Iehova; e ame ca he hmetu ka ûnykûmi ödra bi:
Adre me ca okabâ hnyimakan tavat bihut; k' adre me ca betenge ge wahingat.
17 Ame dit je emaköhmun ge hnöhmun hna elâm ûhadruöhmun ae ûnyi baû.
Hnyi hnöhmun hna hmak öhmun e hia but hmakâ ke hnyei ae ca khana he ka omeli.
18 Adre me cet je nyeûcahmun, me ca khan' öhmun he ka vheno dehmun je gethen:
E hakekeny jut obiny köhmun, a bekhöt ut bonguhmun ta je bong, anyin ame o but obiny köhmun.
19 E logot tavat adre me hnu öhmun hon ta je aetöiny drany:
Adre me hnu öhmun hon je bucen, adre me khöu mokut hnyi hnyebuba köhmun.
20 Haba hna menû hnyi je hnyingöihmun, wale a hû Iehova, me ame didrut hnyi anyidra je thop;
Waleji at öhmun e ha gan, ka habe, Öhmun e he ka möt unyin je hnyei hnyi hmelen hmenon.
21 Senyin dö me hobâ thö, u hluiny Edoma, at ame laba hnyi Uza:
Ke ame he ka o köu minya kaia; u me he ka monu ge grâg, me he thu ka ûnyi bi gam.
22 Hluiny Ziona lö, a hwâdâ but hna bi hwaban ânyâm hulö;
E ame ca he hmetu ka hwenbö u ehele:
Hluiny Edoma lö, e ame he ka senâ ânyâm hulö;
E ame he ka omanenâ je hwakecâm ae kong.

HNYIMAKAN 5.

IEHOVA lö, ûnykûme ju ûnyi a o köhmun:
Bwele ju me wâ hna haikongu öhmun.
2 Adre hom ihmun hobi kâu ta je atkanyua,
Me umöhmun je uma hobi kâu aten ke je hnyei bi.
3 Öhmun je nakahme, me tavat a mokcu kamen,
Haba je lahinyöhmun me helâ me je safac.
4 Öhmun e hia but ijem belihmun je an hwaban mone;
Ke öhmun e bi hwaban ködra hlöguhmun je utö.
5 Tavat adre me hnu öhmun adre me tot hon je nyihmun:
Öhmun e sēnyin, me ca menâ bi.
6 Öhmun e hia but ham hnyam me nom ka at Aigupito,
Me at Asuria, me me hnyi sekuhmun.
7 A hia but monu je lakamöhmun, me hi' ödra but;
Ke öhmun e hia but hanö obiny anyidra ta je hulö.
8 Je athnyaba adre me musi öhmun:
Ke ba at he ka hûgûn' öhmun hnyi je hnyamödra.
9 Öhmun e bi ö 'hmun, me öhmun e ne mokcu,
Can hele vat hnyi hnyebuba.
10 E hlit ut unen je unyihmun helâ me wahnainyâ
Anyin ae höc hmiâ.
11 Adre me okongoâ omomo hnyi Ziona,
Me wahlu minya hnyi je tauniny Juda.
12 Adre me uhno je taben waleji adre noc je hnyamödra:
Ke adre me ca ogânâ bi hnyimakan wahingat.
13 Adre me hom wahidröu he ka khin hwit,
Ke haba je da adre me ta hmelen je utö adre hom.
14 E ba but wahingat hnyi je homagöule,
Ke soju khumöng anyin wahidröu.
15 E ba hmetu senyin hnyi ta je hnyekuhmun,
Adre me wia anyihmun bibiâ me me hlöuhlöu bi.
16 Ame kölu but korona ûnyi hnyi hon ta je böhmun:
Ekölö gahmun walang ang! anyin ae kong ut hwakecihmun.

17 Anyin a wale, e sēnyin dut hnye-
kuhmun;
Ke can ta je ûnyi eling amo hadedak
ta je emaköhmun.
18 Can bucen Ziona, wale ae ba wan;
Je alope adre me vheno e.
19 Iehova lö, u at ame laba nyiele balua;
E bi ânyâm theron ke ne o but hnyi ke
dö me ke dö.
20 Anyin a ieû u je hnying öhmun bala,
Me hn' öhmun hnyi je bong helâe, ae
se hia hmönyin?
21 Iehova lö, ohmetu öhmun ju köu, me
öhmun e hmetu ju;
Ohâtâ thö bonguhmun ta je bong helâji
me ehac.
22 Ke so bi u je hia but ti hna degeci
öhmun,
U je hmönyâm hmönyin köhmun.

TUSI EZEKIELA PEROFETA.

HNYIMAKAN 1.

HNYI huna a thöte, hnyi tehi a vakiny,
ke hnyi bong a thabûnginy tehi,
ke tha inya me je bâ hnyi wagewe Kebara,
me ame hmouca but drany, me oge me wâ
je hna omanenâ ûnyi ge Khong. 2 Hnyi
bong a thabûnginy tehi, wale huna a
thabûnginy bâ a Jehoiakin, 3 me ame o
but hnyi hnathu hofuc ho Iehova kö Eze-
kiela at bihut, nöku Buzi, hnyi hnyei
Kaledaia hnyi wagewe Kebara; k' ame
laba hon e eling hnyamö Iehova. 4 Ke
oge me bwele me wâ höu ame o ûheny
hnyi hwadrö, ke ûlâ ae gan, me meic ame
gâ khenyi tot, ke e hadröngöc igigilö, ke
eû hnyin e helâ me makan bras, ame hlâ
ûnyi hnyi hnyin meic. 5 Ke ûnyi hnyi
hnyin e ame o but helâke ta ûnyi ae möt a
vak. Ke walang hwakecidrin; ödrin helâ
me at. 6 Ke ûsa vak je hnyimaködrin,
ke usa vak je labenyidrin. 7 Ke haba je
cadrin, me ame wisa je cadrin; ke haba je
hnyeûcadrin, me helâ me hnyeûcan nokon
kau; k' ödrin hadröngöc helâ me bras adre
me kot wia. 8 Ke ve hu je hnyamödrin
helâ me at eû hmelen je labenyidrin hnyi
vak ta ke keihödrin: ke walang bongon je
hnyamödrin me labenyidrin hnyat a vak;
9 adre ûohmâköuâ labenyidra; k' ödrin ka
he me ödrin e ca hwiö; k' ödrin e ve he
wisa. 10 Ke haba hwakecin je hnyima-
ködrin, me ve hu hnyimak helâ me at; ke
haba ödrin vak, m' ödrin ve hu hnyimak
helâ me liona hnyi ke keihen metâ; ke
hnyi ke keihen me, me ve hu hnyimak helâ
me bolok; ke haba hnyat a vak, me ve hu
hnyimak helâ me aeto. 11 Ke haba je
hnyimaködrin me labenyidrin me ame ca
hûjö ethö; k' adre me ûohmâköuâ laben-
yidrin khaca me khaca, ke lo ame tube je
unyidrin. 12 Ke adre me ve he wisa:
haba dok ame he ka he hnyin hanu, me
ödrin e he minya ka hnyin: ödrin e ca
hwiö, ödrin ka he. 13 Ke haba bongon
ge ta je ûnyi ae möt, me helâ me walep
ame möt ge meic, helâ me je okûnû: e ame
he wanben je ûnyi ae möt: ke ame ubâhlâ
meic, ke ame gâ but hucuce ûnyi hnyi
hnyin meic. 14 Ke haba je ûnyi ae möt
me ödrin e gâ me hmetu helâ me hucuce.
15 Ke oge me wâ je ûnyi ae möt, ke wâ
bi, waengen a khaca hnyi kânâ unyin je
ûnyi ae möt, hobi kâu je hnyimakan a vak.
16 Haba bongon je waengen me huliwainy
helâ me makan veto berulo: ke tha ûcû
ödrin vak; ke haba bongudrin me hul-
iwainy, me helâ me ke waengen hnyi hnyin
ke waengen. 17 Ödrin ka he, me ödrin e
vheno vak ta ke keihödrin: ödrin e ca
hwiö, ödrin ka he. 18 Ke haba anyidrin
je otru me beû göranyai me hnân outen;
ke unöngötö anyidrin je otru ge je ecmak
igigili ödrin hnyat a vak. 19 Ke e ka he
je ûnyi ae möt me ame he je waengen hnyi
je batödrin: ke ödra ka ogöranyâ je ûnyi
ae möt ûnyi ang hmelen, me adre me
ogöranyâ minya je waengen. 20 Haba
dok ame he ka he hnyin hanu, me ödrin e
he minya ka hnyin; wale dok ame he ka
he hnyin hanu: ke ame he göranyai je
waengen tha e mödrin; anyin a e hnyi je
waengen hanon je ûnyi ae möt. 21 Ödrin
ka he, me ödrin e he minya; ke ödrin ka

tot, me ödrin e tot minya; ke ödra ka köp
ödrin göranyai ûheny ang hmelen, me adre
me kap göranyai je waengen minya tha e
mödrin: anyin a e bi hnyi je waengen
hanon ûnyi ae möt. 22 Ke ethö hon ban
ûnyi ae möt helâke unyin ae lau, helâ me
makan veto ae alai adre outen, adre olauâ
ethö hon je bödrin. 23 Ke wisa je laben-
yidrin hmelen unyin ae lau, khaca cicö
khaca: ûsa lo hnân tube ke keihen, ke ûsa
lo hnân tube ke keihen unyidrin. 24 Ke
oge me löng hwan je labenyidrin ödrin ka
he, helâ me hwan köiö ae gan, helâ me ifuci
Ataekhanahia, hwan imonumonuny helâ
me hwan utbavat: ödrin ka todru me
ödrin e ohimö je labenyidrin. 25 Ke e hu
hwan ûnyi hnyi unyin ae lau ae hon je
bödrin: ödrin ka todru, me ödrin e ohimö
je labenyidrin. 26 Ke e hnyi hon unyin
ae lau ae hnyi hon je bödrin ke ûnyi helâ
me theron, helâ me veto safairo; ke ethö
hon ûnyi helâ me theron me hu bongon
helâ me bongon at ethö hon e. 27 Ke oge
me wâ helâ me makan bras, helâ me man
meic hnyi hnyin e igigilö, hwân hnyi hnyin
ke ne o but ethö; ke hwân hnyi hnyin ke
ne o but hnyikânâi oge me wâ helâ me man
meic, k' ame hadröngöc e igigilö. 28 Ke
haba hwakecin hadröngöc igigilö, me helâ
me man wajileufat ae hnyi ûlâ hnyi ûen
we. Wale bongon a manen me hmanengi
Iehova. Ke oge me wâ, me oge me ta
hnyikânâi, me löng ifucin ke at ame fuc.

HNYIMAKAN 2.

KE e ame ha könya, ka habe, Nokon at
lö, todrö ge li cam, me oge me he
ka fuc köu. 2 Ke ame dit hanu ka hnyi
hnyekuk hnyi ûen e ame fuc könya, me
otilâ li cak; me oge me löng ifucin at ame
fuc könya. 3 Ke e ame ha könya, ka
habe, Nokon at lö, inya oge me kunö u ka
lakon Isaraela, ka je hnyei adre me ûkhin
fuc, waleji tavat adre me thu anyik musi:
ödra me lakamödra adre hia but ânyâ
hwakecin ae kong könya ke ne o but hnyi
bong ang. 4 Ke haba lakon, me hwege
hnyimaködra me khöt hnyekudra; inya
oge me kunö u ködra: ke u me he ka ha
ködra, ka habe, Walang hna ha hnen Than
Iehova. 5 Ke haba ödra, adre me ne he
ka löng, k' ame ne ba, (anyin a ödra lap
ûkhin fuc,) me ame he ka khan' ödra ae
unyidra perofeta. 6 Ke haba u, nokon at,
ca ot bi gadra, ke ca outen hodra ta je
hofuc, eja ke ne a ne tha e möu ûö ae
ûdedö me watetaföcö, ke eja ke ne a ne tha
laba möu ta je sekopio: ca outen bi hodra
ta je hofuc, ke ca öbubuny ge je hnyima-
ködra, anyin a ödra lap ûkhin fuc. 7 Ke
u ma he ka ha ködra hok ta je hofuc, k'
adre me ne he ka löng, k' ame ne ba:
anyin a ödra tavat ûkhiny fuc hmönyin.
8 Ke haba u, nokon at, löng ju hnök hna
ha köu; ca he ka ûkhin fuc helâ me lap
ang ae ûkhin fuc: memang ut me u me he
ka an ûnyi oge me he ka ham köu. 9 Ke
oge me wâ, ke wâ bi, ame inâ ke hnyam
könya; ke wâ eû hnyin ke tusi adre vhec;
10 ke e ame ulolo e hnyi hnyimakök; ke
adre me tha sihnalimen li ke keihen: ke
adre me sihnalimen hnyin e tenge, ke tenge
thungaû, ke vec hnyok.

HNYIMAKAN 3.

KE e ame ha könya, ka habe, Nokon at
lö, an ju ûnyi e u me wâ, an ju
tusi ang adre vhec, ke he thö, me fuc ka
lap anyi Isaraela. 2 Me oge me memang
ut, me e ame haök ge tusi adre vhec.
3 Ke e ame ha könya, ka habe, Nokon at
lö, ip ju eû hnyi hnyekom, ke öunöngötâ
thö hnyekom ge tusi e adre vhec wale oge
ham köu. Me oge me an e; ke haba
hnebwiainy hnyi hnyimök me helâ me
hani.

4 Ke e ame ha könya, ka habe, Nokon
at lö, he thö ka lap anyi Isaraela, me ha
ködra hok ta je hofuc. 5 Anyin adre ca
kunö u ka hnyi hnyei ae atkanyua ifucidra,
me hmak ifucidra, ke ka lap anyi Isaraela;
6 ca ka hnyi je hnyei ae se ae atkanyua
ifucidra, me hmak ifucidra, ke ca khanö u
ifucidra. E hnathu, oge ne kunö u ködra,
me adre me ne he ka ling u. 7 Ke so bi
ame ca he lap anyi Isaraela he ka ling u;
anyin adre me höcö ling nya: anyin a
tavat hwege hnyimakan me khöt hnyekudra
hia lap anyi Isaraela. 8 Wâ bi, oge hia
but ohwegiâ hnyimâkâm cicö hnyimaködra,
me barem cicö je baridra. 9 Oge hia but
wia barem me me helâ me samira ae hwege
hon oût: ca ot bi gadra, ke ca öbubuny ge
je hnyimaködra, anyin a lap ûkhin fuc.
10 Ke e ame ha könya, ka habe, Nokon at
lö, haba hok ta je hofuc hia oge me he ka
ha köu, ip ju eû hnyi hnyekom, me löng
ju ge li hnyikönyâm. 11 Ke he thö ka je
bâ wale tavat aten em hnyei, me fuc ködra,
me ha ködra, ka habe, Walang hna ha

hnen Than Iehova; adreme ne he ka löng,
ame ne ba.
12 Ke haba hanu ame köp nya göranyai,
ke oge me löng hnyi hotuk hofuc hwawa-
dring ae hwege, ame ha, ka habe, E so he
ka haisoâ hmanenangi Iehova ûnyi hnyi
hnen. 13 Ke oge me löng hwan je labenyin
je ûnyi ae möt ame ûsetu, me hwan je
waengen cici ödrin, wale hmuhmuiny hwege
wadring. 14 Me hanu ame köp nya
göranyai, me hum nya: ke oge me he but,
ke iny vec me hmönyin, ke e hwege
hnyamö Iehova huk. 15 Me oge me o
but ka ta je bâ hnyi Tel-abib, tavat adre
me laba hnyi wagewe Kebara, me ka hnyi
dok adre me labā; me oge me tha laba
hmak mödra hnyi seven ta bong.
16 Ke a um dö je bong a seven, me ame
o but könya hofuc ho Iehova, ka habe,
17 Nokon at lö, oge hia but otilö u hnân
at tue hobi kâu lap anyi Isaraela: anyin a
wale löng ju hofuc ûnyi hnyi hnyimök, me
koû ködra ûnyi gak. 18 Iny ka ha ka at
ae kong, ka habe, U me he ka mok; ke u
je ca koû kâu, ke ca fuc he ka khû hnyi-
könyen at ae kong ûnyi hnyi deny gethen
ae kong me me möt; awe, ame he at ae
kong ka mekiny anyin hulö; ke oge me he
bi nya ka elâm dren gam. 19 Ke u je ne
khû hnyikönyen at ae kong, k' ame ca
hmetu bi ûnyi hnyi anyin hulö me deny
gethen ae kong, me ame he ka mekiny
anyin hulö, ke u me he bi ka möt. 20 Ke
haba khaca, ame ne hmetu thö at ae wisa
ûnyi hnyi hwakecin ae wisa, me ânyâ hulö,
ke inya oge me ip ûnyi hnân öthöâ hnyi
hnyimakan, me e ame he ka mok: e ame
he ka mekiny anyin hulö, k' adre me ca he
ka ûnykûme hwakecin ae wisa e ame ânyâ,
anyin a u je ca koû kâu; k' oge me he bi
nya ka elâm dren gam. 21 Ke so bi u je
ne khû hnyikönyen at ae wisa, me me ca
kong bi at ae wisa, k' ame ca kong bi, me
e ame he bi ka möt, anyin a e ame kap
hnödra hna khû hnyikönyen; ke u me
omeli u bi.
22 Ke eling huk hnyamö Iehova: ke e
ame ha könya, ka habe, Todrö, he thö ka
hnyi dok ae tha hon, me oge me he ka fuc
eling köu. 23 Me oge me tot me he ka
hnyi dok ae tha hon: ke wâ bi, ame tot
eling hmanenangi Iehova, helâ me hman-
enang waleji oge me wâ hnyi wagewe
Kebara: me oge me ta ju hnyikânâi.
24 Me ame dilic nya hnen hanu me otilâ
li cak; me ha könya, ka habe, He thö ka
hlöng bi hwanumâm hnyi umâm uma.
25 Ke haba u, nokon at, wâ bi adre me he
ka ip hom je tö hnân ca, k' adre me he ka
cö u kâu, ke u me ca he ka didrut ködra:
26 ke oge me he ka okeceâ bohmâm ka
hnyi ecngödrâm, me u me he ka hum, ke u
me ca he ka thaw' ödra: anyin a ödra lap
ûkhin fuc. 27 Ke iny ka he ka fuc köu,
me oge me he ka khöng hnyimâm, ke u me
he bi ka ha ködra, ka habe, Walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Haba at
ame löng, löng ju; ke haba at ae höcö,
höcö ju: anyin a ödra lap ûkhin fuc.

HNYIMAKAN 4.

KE haba u, nokon at, u me he ka hom
veto kânâ ae lau me ip e hnyi
hnyimâkâm, ke op ju hon e taun Jerusa-
lema: 2 ke u me he ka thelöng e ge vat,
me op cicö e je taben vat, me hlu kânâ cicö
e; me ânyâ minya je hunuma cicö e, me ip
igigilö cicö e je ûnyi hnân tho. 3 Ke u
me he ka hom fao ae lau, me ip e hnân hak
fao hnyi wanbâm me taun; ke u me hnyi-
mâkâm kâu, ke adre me he ka igigilö e, ke u
me he ka thelöng e. Wale thibi e ame he
ka bi haten ka lap anyi Isaraela.
4 Ke u me he ka mokut hnyi ke keihâm
a mem, me ip hon e hulöiny lap anyi
Isaraela: haba ûseiny je bong u me he ka
mokut hnyin e, ame he ka tabö u anyidra
hulö. 5 Ke oge hia but ip köu je hunainy
anyidra hulö, hoton ûseiny je bong, wale
theri haded me nainte ûseiny je bong: me
ame he ka takû u hulö anyin lap anyi
Isaraela. 6 Ke haba khaca u ka umo thö
e, me u me he hmetu ka mokut hnyi ke
keihâm a metâm. ke ame he ka takû u hulö
anyin lap anyi Juda: fâte je bong, oge me
hia but ip köu ke bong hnân ke huna.
7 Ke u me he ka hnyimâkâm ka Jerusa-
lema adre igigilö, me vhec benyin ânyâm
ûkhaû; ke u me he ka perofeta ûcon.
8 Ke wâ bi, oge me cö u ge tö, ke u me ca
he ka hwiö ge ke keihâm ka hnyi ke
keihâm, ke ne o but u je hia but umo je
bonginy igigilö. 9 Ke u me he ka hok
hwit me bali, me owi, me lentil, me dokana,
me kesem, hobi köu, me tha ip hnyi kaia a
khaca, ke u me he ka bi âm; hoton ûseiny
je bong u me he ka mokulec ke keihâm,
wale theri haded ke nainte je bong, u me
he ka an e. 10 Ke haba âm u me he ka
han, ame he ka he hoton tulut, twente je
sekel hnyi bong: u me he ka an e hnyi ke

ûen me ke ûen. 11 Ke u me he ka ijem
köiö hoton tulut, hanen a siksiny hin: u
me he ka ijem hnyi ke ûen me ke ûen.
12 Ke u me he ka an e helâ me je ong
areto bali, ke u me he ka thân e hnyi
hnyimaködra ge tatet ame he but ûnyi ge
at. 13 Ke Iehova ame ha, ka habe, Ame
he lakon Isaraela ka an helâe ö 'dra jeû ae
bokong hnyi je hnyei oge me he ka ob' ödra
ka hnyin. 14 Me oge me ha, ka habe,
Ekölö Than Iehova! wâ bi, adre me ca
obokongu nya: anyin oge me ca hnyi an
ûnyi ame ka hamen mok, ke hna oloû kia
ge meno, hwân k' iny tiga ûhnyûkong ke
ne o but walang ang; k' ame ca hnyi dit
utiö ae ikiki ka hnyi hnyimök. 15 Me e
ame ha könya, ka habe, Wâ bi, inya oge
me ham köu tiny kau hwaban tiny at, ke u
me he ka bi âm hnen e. 16 Ke e ame ha
könya, ka habe, Nokon at, wâ bi, oge me
he ka thu uciny han hnyi Jerusalema: ke
adre me he ka han ge tulut, ke hom
ûhnyûkongo; ke adre me he ka ic ge tulut
me hlohlo: 17 me me ba but jeû me köiö
gadra, m' adre me ûlâiâköuâ, me oaûâ but
hnyi anyidra hulö.

HNYIMAKAN 5.

KE haba u nokon at, hom dö hele vat
ae so hwan, wale hele me heleûgi
anyin at ûgi u me he ka hom, me u me he
ka giâ bâm me waiâm: ke u me he ka hom
tulut adre me ûhnö gan, ke u ma khenâ je
leûn. 2 Haba ke keihen a kuniny, u me
he ka thong ge meic hnyi wanben taun,
e ka um dö je bonginy thelöng; ke u me
he ka hom ke hanen a kuniny me kokot
tilâ ge hele vat; ke haba ke hanen bi a
kuniny, me u ma khûâ ka hnyi ang, ke oge
me he bi nya ka oc hele vat he ka hnu
hoton. 3 Ke u me he ka hom ûheny e ke
je leûnen, me hûkâlâ hnyi obiny ânyâm
ûkhaû. 4 Ke u me he ka hom hmetu kei-
hen eling, me khûâ ka hnyi meic, me thong
degecâ hnyi meic; me ame he meic ka he
but ûnyi gan ka hnyi lap anyi Isaraela hia.
5 Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Walang Jerusalema: oge hia but ip
e hnyi wanben je hnyei, ke ame laba ta je
hnyei igigilö. 6 Ke e ame hia but hanyâûâ
hnök hna owisa hnyi hnen hna ânyâ monu
hon ta je hnyei, me hanyâûâ anyik je hna-
nyibu hon je hnyei igigilö: anyin adre me
hia but hna degecâ hnök je hna owisa, me
ca vheno anyik je hnanyibu. 7 Anyin a
wale walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Anyin a öbun e monumonu hon je
hnyei igigili öbun, me ca vheno bi anyik je
hnanyibu, me ca ânyâ hnök je hna owisa,
ke haba khaca, öbun e ca hia but ânyâ
hoton je hna otilâ ge je hnyei igigili öbun:
8 anyin a wale, walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Wâ bi, e ve inya möu, a
inya; ke oge me he ka ti bi hwaban köu
eû hnyi wanbâm hnyi hnyimakan ta je
hnyei. 9 Ke oge me he ka ânyâ unyâm
ûnyi oge tiga ca ânyâ, ke oge me ca he
hmetu ka ânyâ helâe, can ta je hwake-
câm ae ikiki. 10 Anyin a wale ame he
je kamen ka an je lakudra hnyi wanbâm,
ke ame he je lakon ka an je lakamödra;
ke oge me he ka bi hwaban köu, ke oge
me he ka oveseâ je kolon hia gam ka
hnyi ta je ang hia. 11 Anyin a wale,
kia inya, haingen Than Iehova, e hna-
thu anyin a u je okongoâ anyik dok ae
kap ge ânyâm ta je ûnyi hia ae kong, me
ânyâm ta je ûnyi ae ikiki hia, anyin a wale,
oge me he bi nya ka oûhnyûkongu u; ke
oge me ca he ka hok hnyok, ke haba khaca,
oge me ca he ka betenge. 12 Ke ame he
ke keihâm a kuniny ka mok ge mok ae
cap, ke ame he ka oaû' ödra hnyi wanbâm
ge hmiâ; ke ame he ke keihâm a kuniny
ka ta ge hele vat igigili u; ke haba ke kei-
hâm oge me he ka oveseâ ka hnyi ta je ang
hia, ke oge me he ka oc hele vat he ka hnu
ödra. 13 Ame he ka hwâdâ helâe anyik
hmönyin, ke oge me he ka osekunâ hudra
anyik wathethöt, me inye menâ thö: ke
ame he ka khan' ödra a inya Iehova oge
me fuc hnyi anyik ciâ, iny ka hia but
ohwâdâ anyik wathethöt hudra. 14 Ke
haba khaca, oge me he ka öba wan gam, ke
adre me he ka haikongu u, anyin je hnyei
igigili u, hnyi hnyimakan tavat hia adre
me he unyâm. 15 Ke e ame he ka hnân
haikongoâ me taben ûhiö me hnân nâ me
kuko ka je hnyei igigili u, iny ka he ka bi
hwaban köu, hnyi hmönyin me wathethöt,
me hna û hwegiâ: oge hia but ha, inya
Iehova: 16 hnyi ûen oge me he ka kunâ
ködra je fanainy hmia ae kong, wale hnân
ohia, wale oge me he ka kunâ he ka ohi'
öbun; ke oge me he ka ogânâ hmiâ köbun
me thu uciny anyibun jeû; 17 ke oge me
he ka kunâ köbun hmiâ me je meno ae
kong, ke adre me he ka ohia lakom; k'
ame he mok ae cap me dra ka vhenu u;
ke oge me he ka oâ köu hele vat: Inya
Iehova, oge hia but ha e.

HNYIMAKAN 6.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova,
ka habe, 2 Nokon at lö, hnyimâkâm
dö ka hnyi je buceniny Isaraela, ke perofeta
thö ködrin, 3 ma ha, ka habe, Je buceniny
Isaraela lö, löng ju hofuc hwan Than
Iehova, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka je bucen, me je hut, me
je wadeny köiö, me je hnyigöuleny bucen,
ka habe, Wâ bi, inya oge me he ka oâ
köbun hele vat, ke oge me he ka ohia
anyibun je dok ae görany. 4 Ke ame he
ka ba önyen anyibun je taben hut, k' adre
me he ka thu anyibun je hna theati seûnö;
ke oge me he ka ota tavat adre hlingâ
unyibun hnyi hnyimakan anyibun je idola.
5 Ke oge me he ka ip je kokiny lakon Isa-
raela hnyi hnyimakan anyidra ta je idola;
ke oge me he ka khûkhûâ ta je jeiöbun
igigilö anyibun je taben hut. 6 K' ame
he ka ba wan je taun öbun e labā, ke ba
önyen anyibun je dok ae görany; me me
ba at ke kong ut anyibun je taben hut, me
me monumonu ke hia anyibun je idola, me
suba degecâ anyibun je hna theati seûnö,
me ohia anyibun je huliwa. 7 Ke ame he
ka ta hnyi wanböbun tavat adre me hlingâ,
ke öbun e he ka wâ a inya Iehova. 8 Ke
so bi oge me he ka bi kolon, me me hu
tavat unyibun adre me he ka kec möt ge
hele vat hnyi je hnyei, öbun ka vese ka
hnyi je hnyei. 9 K' ame he tavat adre
me kec möt ka ûnykûmi nya hnyi ta je
hnyei adre me he ka laba hwenbâ hnyin,
a inya höcö wâ hmetu je hnyekudra ae bi
ûnyi monu, waleji ame hna degeci nya, me
je emaködra ae bi ûnyi monu hoton anyi-
dra je idola: ke adre me he ka hûköti'
ödra bi hnyi hnyimaködra bi, can je hulö
waleji adre me ânyâ ge anyidra ta je ûnyi
ae ikiki. 10 Ke ame he ka khan' ödra a
inya Iehova: oge ca hia but ha baûâ bi a
oge me he ka ânyâ ködra ûnyi eling ae
kong.
11 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Khaûkhaû thö, ke ututo ju, me
ha, ka habe, Ekölö! can ta je ûnyi ae kong
me ikiki anyin lap Isaraela: anyin adre
me he ka ta ge hele vat, me hmiâ, me mok
ae cap. 12 Haba at hnyi dok ae sâkâû
ame he ka mok ge mok ae cap; ke haba
at ae hakekeny ame he ka ta ge hele vat;
ke haba kolon, wale adre thelöng ame he
ka mok ge hmiâ: helâe oge me he ka
ohwâdâ anyik hmönyin hudra. 13 Ke
ame he ka khan' öbun a inya Iehova, e ka
e but je kokidra hnyi wanben anyidra je
idola igigilö anyidra je taben hut, hon je
dok ae hut hia ae görany, me hon ban je
bucen hia, me hmelen je ûö hia ae hât, me
hmelen je iwajo hia ae wanenec, waleji
adre ham hnyin je ûnyi ae bo so ka anyidra
je idola hia. 14 Ke oge me he ka hai
hnyamök hudra me öba wan hnyei me wia
ka hnyot, hwân hnyi hnyebuba hnyi
Dibela, hnyi je hnyabadra hia: ke ame he
ka khan' ödra a inya Iehova.

HNYIMAKAN 7.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 U nokon at lö,
walang hna ha hnen Than Iehova ka hnyei
Isaraela, ka habe, Obiny dut: ame o but
obiny ka vak ta kopiny hnyei. 3 Ame o
but walang ang köu obiny, ke oge me he
ka ohwâdâ anyik hmönyin köu, me owisa
köu hoton hwakecâm; ke oge me he ka
oâ ka hnyi hom ânyâm ta je ûnyi ae ikiki.
4 Ke oge me ca he ka hok hnyok gam,
me betenge: ke oge me he ka oâ dem je
gethen hom, ke ame he ka e hnyi wanbâm
ânyâm ta je ûnyi ae ikiki: ke ame he ka
khan' öbun a inya Iehova.
5 Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Ûkongon, ûkongon a khaca; wâ bi,
a ame o thö. 6 Ame o but obiny, wale
obiny ame o, e ame hmak dö ûcom, wâ bi,
e ame o but. 7 At ame labā hnyei lö, ame
o but hna saû gam: ame o but ûen, ke
hakekeny jut bong; a bonginy imonumo-
nuny ke ca bong bi hnân hongot senyin
hon je bucen. 8 Walang, e hakekeny jut
me oge me he ka hingâlâ anyik wathethöt
hom, me ohwâdâ anyik hmönyin hom, ke
oge me he ka owisa gam hoton dem je
gethen; ke oge me he ka oâ ka hnyi hom
ânyâm ta je ûnyi hia ae ikiki. 9 Ke oge
me ca he ka hokhnyok me betenge: ke oge
me he ka oâ köu hoton dem je gethen, ke
ame he ka e hnyi wanbâm ânyâm ta je
ûnyi ae ikiki; me ame he ka khan' öbun a
inya Iehova, at ûkûc. 10 Wâ bi bong, wâ
bi e ame o thö: a o thö hnâm hna saû, k'
ame vhöng uci, e hlau but bi gan. 11 Ame
todrö ûokonguny hnan ûci ae kong; ame
he ka hi' ödra hia me ûseidra, me omjehe-
dra: ke haba khaca, ame ca he ka hu je
beönua gadra. 12 Ame o but ûen, e hake-
keny jut bong: e so ame ca senyin at ame

ûcû, ke hlöuhlöu at ame kap mone: anyin
ae bi hmönyin hon tavat ae se hia. 13
Anyin ame ca he hmetu bi at ame ûcû
ka hnyi ûnyi adre ûcö, eja ke ne adre
ne möt bala bi: anyin a haba hna omanenâ
hobi kâu tavat ae se hia hnyin, me ba at
ame he ka hmetu; k' ame ca he ke at ka
ohwegiâ e bi ge hwakecin ae kong. 14
Adre hia but tûâ trutru, me penapena hia;
ke ba at ame hnyi he ka hnyi vat: anyin
a e bi hon ûseidra hia anyik hmönyin.
15 Hele vat hnyi hoton hak, ke mok ae
cap me hmiâ eû hnyin: ame he ka mok at
hnyi ta hnyei ge hele vat, ke ame he bi
hmiâ me mok ae cap ka an tavat hnyi taun.
16 Ke haba tavat adre me kec gadra, me
adre me he ka kec möt, k' adre me he ka
helâ me je binyin hnyigöulen bucen, k'
adre me he ka ve tenge hon je bucen can
hwakecidra. 17 Ame he ka mat ta je
hnyam hia, k' ame he je bouca hia ka
sēnyin helâ me köiö. 18 Adre me he
minya ka weikâ ecmano ae gan nân, ke
adre me he ka tubi ödra ge öbubuny: ke
ame he ka hmehma ta je hnyimak hia, me
hadreû hia ta je bödra. 19 Adre me he ka
khuâ eû hnyi gethen anyidra sileva, ke ame
he ka helâ me ûnyi ae ikiki anyidra gol: e
ca khana anyidra sileva me gol he ka omeli
ödra hnyi bonginy hmönyin anyi Iehova;
ame ca he ka sekudra, me öunöngötâ je
hnyekudra; anyin a wale hulö at ame öhaû'
ödra. 20 Ke haba mecin anyin hmane-
nang, e ame otilâ e hnyi bongon than: ke
adre me otilâ bi je idola ae ikiki me hnân
hûkötiâ hnyin e: anyin a wale oge hia but
hna e ködra hnân ûnyi ae ikiki. 21 Ke
inya oge me he ka hna e ka hnyi hnyamen
je atkanyua hnân söh, me ka tavat ae kong
eang hmelen hnân ûnyi adre hûgûnâ; ke
adre me he ka okongoâ e. 22 Oge me he
ka wia hnyimakök gadra, ke adre me he ka
okongoâ anyik dok ae iyong; ke ame he
tavat venâu ka dit hnyin e me okongoâ e.
23 Ânyâ thö sa cen: anyin ae unöngötö
hnyei ge dra a jöniny, ke a unöngötö taun
ge ûokonguny. 24 Ke oge me he ka oâ
tavat ae kong hmönyin hnyi je hnyei, ke
adre me he ka hu umödra je uma: ke oge
me he ka bi obiny hobelöuiny anyidra tavat
hwege; ke adre me he ka oikikiâ anyidra
je dok ae kap. 25 Ame he jem hnaûhangö;
ke adre me he ka elâm hnahic ke ba bi.
26 Ame he ka o but ke ûokonguny me ke
ûokonguny, ke ame he ka hu ke ûthumetu
me ke ûthmetu; ke adre me he ka elâm
hna omanenâ unyin perofeta; ke ame he
ka hia hnanyibu unyin at bihut, me wâ
bongon unyin wahingat. 27 Ame he
than ka tenge, ke ame he taben ka khavâ
hlohlo, ke ame he hnyamen tavat aten
hnyei ka öbubuny; oge me he ka ânyâ
ködra hoton dedra ta je gethen, me oge me
he ka owisa ködra hoton ûnyi ae ûcû ködra;
ke ame he ka khan' ödra a inya Iehova.

HNYIMAKAN 8.

KE hnyi huna a siks hnyi tehi a siksiny,
hnyi bong a thabûnginy tehi, inya
oge me laba hnyi umök uma, ke ame laba
ju hnyi hnyimakök wahingatiny Juda, me
ame ta but huk eling hnyamen Than
Iehova. 2 Ke inya oge me bwele, ke wâ
bi, wale bongan a helâ me meic; hwân hnyi
hnyin at ke hnyikânâi me helâ me meic;
ke hwân hnyi hnyin göranyai me ame
ubâhlâ helâ me makan bras. 3 Ke e ame
hinöbeny helâke hnyam, me kât leûnen
bök: ke haba hanu ame köp nya göranyai
wanben hmeledrany me drany, k' ame hum
nya Jerusalema ai hnyi hna omanenâ ûnyi
ge Khong, ka hnyi hlinginy homagöule ka
hnyi hnyeule eiö hnyin ka hnyi hwadrö;
wale taben idolainy ciâ hnyin, at ame ociâ.
4 Ke wâ bi eling hmanenanginy Khongu
Isaraela, helâ me hna omanenâ waleji oge
me wâ hnyi dok ae tha hon. 5 Ke e ame
ha konya, ka habe, Nokon at lö, wâ thö
walang ang gethen ka hnyi hwadrö. Me
oge me bwele ka hnyi gethen ka hnyi
hwadrö, ke wâ bi jimele hnyi homagöuleny
taben hut ame tot idolainy cia eling hnyi
hna dit. 6 Ke e ame ha könya, ka habe,
Nokon at lö, u je wâ but ûnyi adre me
ânyâ? wale ûnyi ae ikiki ame ânyâ eang
ge lap anyi Isaraela, me inye he ka ûsâkâûö
me anyik dok ae kap? ke u me he eâu ka
wâ minya je ûnyi ae ikiki. 7 Ke e ame
hum nya ka hnyi hwanumen hnyeule; ke
inya oge me bwele, ke wâ bi wale wakhala
hnyi hna up veto. 8 Ke e ame ha könya,
ka habe, Nokon at lö, u me he walang ang
ka hiny hnyi hna up veto; ke inya oge me
hiny hnyi hna up veto, ke wâ bi hwanuma.
9 Ke haingen könya, ka habe, Didrö me
wâ ta je ûnyi ae ikiki me kong adre me
ânyâ eling. 10 Me oge me dit me wâ, ke
wâ bi, ta je ûhöûcû hia ûnyi ame iyâû, me
je meno ae ikiki, me ta je idola hia anyin
lap Isaraela, adre sihnalimen igigilö hnyi
hna up veto. 11 Ke ame tot hnyi hnyi-

makan ta je ûnyi e tavat a sevente hanen
wahingatiny lap anyi Isaraela, ke ame tot
Jazania nöku Safana hnyi wanbödrin, ke
ve hu taben meic hnyi je hnyamödrin ; ke
ame sâ göranyai hai ae gan hmâ a hainy
utö ae bo so. 12 Ke e ame ha könya, ka
habe, Nokon at lö, hawa u me hia but wâ
hna ve ânyâ hnen wahingatiny lap anyi
Isaraela hnyi dok ae menekholom hnyi je
hnyeuleny je ûhöûcû? anyin adre me ha,
ka habe, Ame ca ō 'ta but Iehova ; Iehova
ame hia but hna degecâ hmeledrany. 13 Ke
e ame ha könya, ka habe, U me he ka wâ
eâu ke ta je ûnyi ae gan hmâ ûikikiny
adre me ânyâ. 14 Me e ame hun nya ka
hnyi homagöuleny uma umö Iehova ka
hnyi ke keihen ka hnyi hwadrö ; ke wâ bi,
omomo adre me laba eling ka tenge ga
Tamuza. 15 Ke haingen könya, ka habe,
Nokon at lö, u je wâ but e? u me he ka wâ
eâu je ûnyi ae ikiki gan hmâ hon e. 16 Me
e ame hum nya ka hnyi hnyeuleny uma
umö Iehova eiö hnyin, ke wâ bi, hnyi hwa-
numen uma umö Iehova, wanben poretiko
me taben hut, helâke me twente faiv tavat
adre me hotudra ka hnyi uma umö Iehova,
me hnyimaködra deiö ; ke adre me khu-
drung deiö ka seûnö. 17 Ke e ame ha
könya, ka habe, Nokon at lö, u je wâ but
e? Hawa, ûnyi ae hâhâ ka lap anyi Juda
wale a g' adre me ânyâ je ûnyi ae ikiki
wale adre me ânyâ eang? anyin adre hia
but öunöngötâ hnyei ge ûokonguny, me
hwiö hmetu m' adre me ohmönyini nya : ke
wâ bi, adre me inâ anginy ûö ka hnyi je
hnyingöidra. 18 Anyin a wale oge me he
bi nya ka huliwa hnyi hmönyin : oge me
ca he ka hok hnyok, me betenge : eja ke
ne adre ne hongot hwege göranyai ka hyni
li hnyikönyök, oge me ca he ka ling ödra.

HNYIMAKAN 9.

KE e ame hongot hwege ka hnyi li
hnyikönyök, ka habe, Öhakekenyâ
ju jem tavat adre me tuö taun, tha ödrin
me anyidrin je ûnyi hnân ûhlingö. 2 Ke
wâ bi ame o but siks tavat ûnyi hnyi gethe-
niny homagöule ethö hnyi ke keihen ka
hnyi hwadrö, ödrin e ve o me anyidrin ta
je ûnyi hnân ûhlingö ; ke haba hnyi wanbö-
drin ke at ame khavâ ûkhaû lino, ke hu
kaia sisit hnyi vhaken. Ke ödrin e didrö
me tot hnyi baten taben hut bras. 3 Ke
ame he but hmanenanginy Khongu Isaraela
ûnyi hnyi hon kerubi, waleji ame tabâ ka
hnyi hwanumen uma : Me e ame hawâ at
ame khavâ lino, ae hu kaia sisit hnyi,
vhaken. 4 Ke haba Iehova ame ha kâu,
ka habe, Vheno thö taun wanben Jerusa-
lema, ke u me he ka bi haten hnyi je bariny
tavat adre me mâng me tenge can ta je
ûnyi hia ae ikiki wale adre me ânyâ hnyi
wanben e. 5 Ke e ame ha ka keihen, ke
oge me hnyi löng, ka habe, He th' öbun ka
vheno taun hoton e, me kot : ca he öbun
ka hok hnyok me betenge: 6 hlingâ degecâ
but wahingat me wahidröu, me wahlu, me
wanakat, me omomo : ke ca he ka hakeke-
nyâ ke at ae hu haten ; ke hwân dö hnyi
anyik dok ae kap. Me adre me hwân ge
wahingat hnyi hnyimakan uma. 7 Ke e
ame ha ködrin, ka habe, Okongoâ but uma,
me öunöngötâ thö je hnyeule ge je hna
hlingâ : he th' öbun. Me adre me he me
hlingâ hnyi taun. 8 Ke hnyi ûen ödrin e
hlingâ, k' oge me hake laba, me oge me ta
hnyikânâi me tenge, me ha, ka habe, Ekölö
Than Iehova ! hawa, u me he ka kot hia je
kolon Isaraela, anyin a u me hingâlâ ânyâm
hmönyin hon Jerusalema? 9 Me e ame ha
könya, ka habe, E ti gan hmâ hulö anyin
lap Isaraela me Juda, ke ame unöngötö
hnyei ge dra, k' ame unöngötö taun ge
hna ohwalö je hna owisa : anyin a haingö-
dra, ka habe, Iehova ame hia but hna degecâ
hmeledrany, ke ame ca wâ bi Iehova. 10
Ke haba inya oge me ca he bi nya ka hok
hnyok me betenge, ke oge me he ka oâ
dedra je gethen ka hnyi hon je bödra. 11
Ke wa bi, haba at ame khavâ lino, ae hu
kaia sisit hnyi vhaken, ame thumetu, ka
habe, Oge hia but ânyâ helâ me hnâm hna
kûna könya.

HNYIMAKAN 10.

KE oge me wâ, ke wâ bi, wale hnyi
unyin ae lau hnyi hon ban je kerubi
ame manen ethö hudrin helâke veto safairo,
ame manen helâ me man ke theron. 2 Ke
e ame fuc ka at ame khavâ lino, me ha, ka
habe, He thö ka hnyi wanben je waengen
ame khenyi, wale hmelen kerubi, me ounö-
ngötâ hnyamâm ge je walep ae möt ûnyi
hnyi wanben je kerubi, me khûkhûâ ka
hnyi taun. Me e ame he, ke oge me wâ.
3 Ke haba je kerubi ödrin e tot hnyi ke
keihen metân uma, e ka didrö at ka hnyin:
ke unöngötö hnyeule eiö hnyin ge ûlâ.
4 Ke haba hmanenangi Iehova ame ölö
ûheny hon kerubi, me tot hon hwanumen

uma ; ke unöngötö hnyeule ge ûlâ, ke unö-
ngötö hnyeule ge melaminy hmanenangi
Iehova. 5 Ke adre me löng hwan je
labenyin je kerubi ke ne o but hnyeule eû,
helâ me ifucin Khong Aekhanahia, e ka
fuc. 6 Ke hnyi ûen e ame hûna ka at
ame khavâ lino, ka habe, Hom dö meic
ûnyi hnyi wanben je waengen ame khenyi,
hnyi wanben je kerubi, me e ame didrö me
tot hnyi baten ke waengen. 7 Ke haba
kerubi ame inâ hnyamen ûnyi hnyi wanben
je kerubi ka hnyi wanben meic a e hnyi
wanben je kerubi, me aoc e, me ip hnyi
hnyamen at ame khavâ lino, ke e ame hom
me didrut mē. 8 Ke ame manen ge je
kerubi helâ me hnyamen at hmelen je
labenyidrin. 9 Ke oge me wâ, ke wâ bi,
vak ta waengen hnyi baten je kerubi, ke
waengen hnyi baten ke kerubi, ke ke
waengen hnyi baten ke kerubi : ke haba
bongon je waengen me helâ me makan veto
berulo. 10 Ke haba bongudrin, ödrin vak
ae tha ûcû, helâke ke waengen hnyi hnyin
ke waengen. 11 Ödrin ka he ödrin e tha
vheno vak ta ke keihödrin : ödrin e ca hwiö
ödrin ka he, ke haba dok ame hnyimakan
ka hnyin je bödrin, ödrin e vheno e ; ödrin
e ca hwiö ödrin ka he. 12 Ke haba je
unyidrin hia me je hotudrin, me je hnya-
mödrin, me je labenyidrin, me je waengen,
e unöngötö ge je ecmak igigilö, wale je
waengen unyidrin a vak. 13 Haba je
waengen, adre me haw' ödrin, ke oge löng
e, a je waengen adre me okhenyö. 14 Ke
ûsa vak je hnyimaködrin, hnyimakan kerubi
ke hnyimak, ke hnyimakan at hnyimak a
loiny, ke hnyimakan liona kuniny, ke hnyi-
makan aeto vakiny. 15 Ke ame ölö göra-
nyai je kerubi : wale ûnyi ae möt, waleji
oge wâ hnyi wagewe Kebara. 16 Ke hnyi
ûen ame he je kerubi, me ame tha he mödrin
je waengen, ke e ka ulolo je labenyidrin je
kerubi he ka gâ göranyai ûhedrin ang
hmelen, me ame ca hwiö bi je waengen
unyidrin. 17 Odrin ka tot me ödrin e tot
minya ; ke ödrin ka olö göranyai me ödrin
e he minya göranyai : anyin a e hnyi hnyi-
drin hanon ûnyi ae möt. 18 Me ame he
but hmanenangi Iehova ûnyi hnyi hwanu-
men uma me laba hon je kerubi. 19 Haba
je kerubi ödrin e lau göranyai je labenyidra
me gâ göranyai ûhedrin ang hmelen, ke
inya oge me wâ, ödrin ka he, me ka tha
ödrin me je waengen : ke ödrin e tot hnyi
homagöuleny uma umö Iehova e jimeiö ; ke
'thö hudrin hmanenanginy Khongu Isaraela.
20 Wale ûnyi ae möt, waleji oge me wâ
hmelen Khongu Isaraela hnyi wagewe Ke-
bara ; ke khanö nya but a ödrin je kerubi.
21 Usa vak je hnyimaködrin, ke ûsa vak
labenyidrin ; ke helâ me hnyamen at hmelen
je labenyidrin. 22 Ke haba bongon je hnyi-
maködrin, je hnyimak waleji oge me wâ
hnyi wagewe Kebara, wale bongudrin ke
walödrin bi ; ke ödrin e ve he hnyimaködrin
wisa.

HNYIMAKAN 11.

KE haba hanu ame köp nya göranyai
me hum nya ka hnyi homagöuleny
uma umö Iehova e jimeiö, hnyi hnyimakan
e deiö : ke wâ bi, wale hnyi homagöule ödrin
twente faiv tavat ; ke oge me ō Jazania
nöku Azura hnyi wanbödrin, me Pelatia
nöku Benaia, li taben tavat. 2 Ke e ame
ha könya, ka habe, Nokon at lö, wale tavat
adre me vak hulö, me ûhnenamö iyawö
hnyi taun ang : 3 haingödru, ka habe, E
ca hakekeny bi ûen he ka op uma : haba
taun ang, me helâ me öt, ke öta ang ta je
utiö. 4 Anyin a wale perofeta thö ködru.
nokon at, perofeta thö. 5 Ke ame o but
könya hanu Iehova, ke e ame ha könya, ka
habe, Ha thö, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Lap anyi Isaraela lö,
walang hobun hofuc ; anyin a oge me wâ
but ta je ûnyi ame kû eû hnyi je hnye-
kubun. 6 Öbun e hia but osehia je hanibun
hnyi taun ang, k' öbun e hia but öunöngötö
je getheniny ge je hanibun. 7 Anyin a wale
walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Haba je hanibun waleji öbun e ip hnyin e,
ödra a ta je viny bi, ke haba taun ang, me
öt bi : ke adre me he ka hum öbun ûnyi
hnyin e. 8 Öbun e hia but outen hele vat ;
ke oge me he bi nya ka oâ köbun hele vat,
haingen Than Iehova. 9 Ke oge me he
ka hum öbun ûnyi hnyi hnyin e, me hn'
öbun ka hnyi hnyamen je atkanyua, me bi
hwaban köbun. 10 Öbun e he ka ta ge
hele vat ; oge me he ka owisa köbun hnyi
hnyigöulen Isaraela ; ke ame he ka khan'
öbun a inya Iehova. 11 Ame ca he taun
ang ka hnân öt köbun, ke öbun e ca he ka
hnân utiö hnyi hnyin e ; oge me he ka
owisa köbun hnyi hnyigöulen Isaraela ; 12
ke ame he ka khan' öbun a inya Iehova :
anyin a öbun e ca hia but vheno anyik je
hnanyibu, ke öbun e ca ânyâ hnök je hna
owisa, ke öbun e hia but ânyâ hoton je
hna otilâ hnen je hnyei igigili öbun. 13

Ke inya oge me tiga perofeta, me ame
mokcu Pelatia nöku Benaia. Me oge me
ta hnyikânâi me tenge hwege, me ha, ka
habe, Ekölö Than Iehova! u me he ka bi
obiny ka je kolon Isaraela?
14 Me ame o but könya hofuc ho Iehova,
ka habe, 15 Nokon at lö, haba je liame-
keiny möu, je liamekeiny möu, wale tavat
ödra tha at möu, me lap anyi Isaraela hia,
haba ödra bi wale tavat a hia but ha ködra
hnen aten Jerusalema, ka habe, Ûsâkâûö
but me Iehova; adre me ham hnyei ang
köhmun me hnân ihmun: 16 anyin a wale,
ha thö, ka habe, Walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Eja ke ne oge ne hia but
ûsâkâû ödra unyin je hnyei, ke eja ke ne
oge ne hia but ovesei ödra unyin je hnyei,
oge me he bi nya ka dok ae kap ködra hnyi
ûen ae ûhnyûkong hnyi je hnyei adre me he
ka o ka hnyin. 17 Anyin a wale ha thö, ka
habe, Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Oge me he ka hum öbun ûnyi hnyi je
hnyei, me ûkhacaköu öbun ûnyi hnyi je
hnyei waleji adre ovesei öbun ka hnyin, ke
oge me he ka ham köbun hnyei Isaraela.
18 Ke adre me he ka he käe, me degec e
je ûnyi ae ikiki me kong hia. 19 Ke oge
me he ka ham ködra hnyok a khaca, me
ip eû hnyi je hnyekubun hanu ae teb ûnyi;
ke oge me he ka hom but hnyok ae veto
hnyi je unyidra, me ham bi ködra hnyok
a utiö: 20 m' adre me he ka vheno anyik
je hnanyibu, me tuö hnök je hna otilâ, me
ânyâ e: ke adre me he ka bi lakeik, ke oge
me he bi nya ka Khongudrin. 21 Ke
haba tavat adre me hnu hoton hnen je
hnyekudra ta je önyen anyidra ta je ûnyi
ae ikiki me kong, oge me he ka oâ dedra je
gethen ka hnyi hon je bödra, haingen Than
Iehova. 22 Ke haba je kerubi adre me
lau göranyai je labenyidrin ke tha ödrin
me je waengen; ke ethö hnyi hudrin hma-
nenanginy Khongu Isaraela. 23 Ke ame
he göranyai hmanenangi Iehova ûnyi hnyi
wanben taun, me laba hon bucen hnyi ke
keihen taun e deiö. 24 Ke haba hanu
ame köp nya göranyai, me hum nya Kale-
daia ai ka ta je bâ, hnyi hna omanenâ hnen
hanon Khong. Me ame ölö thö gak hna
omanenâ waleji oge me wâ. 25 Me oge
me ha ka ta je bâ ûnyi hia a omanenâ
könya Iehova.

HNYIMAKAN 12.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
u je laba hnyi wanben lap ae ûkhin fuc,
tavat ae hu li ecmak hnân bwele, k' adre
me ca bwele bi, ke hu li hnyiDönyödra
hnân löng, k' adre me ca löng bi; anyin a
ödra lap ae ûkhin fuc. 3 Anyin a wale,
nokon at lö, u ma penapena ta je ûnyi
hnân sukhöûnâ, ke sukhöûnâ but hnyi lany
hnyi hnyimaködra; ke u me he ka he thö
ûnyi hnyi hnâm ka hnyi ke dok hnyi hnyi-
maködra: eja ke ne ödra lap ae ûkhin fuc,
me adre ne he la ka ûnykûme. 4 Ke u
me he ka sukhöûnâ ânyâm ta je ûnyi hnyi
lany hnyi hnyimaködra, helâke me ta je ûnyi
hnân sukhöûnâ: ke haba u, me u me he ka
didrut hnyi sahac hnyi hnyimaködra, helâke
me ûhedra tavat ka hnyi ke hnyei. 5 Tho
moko but hna up uma hnyi hnyimaködra, ke
sukhöûnâ hnyi gethen eling. 6 U me he
ka vadren ta je ûnyi e hon bajebenyâm
hnyi hnyimaködra, me sukhöûnâ but hnyi
lit; ke u me he bi ka tube hnyimâkâm, m'
u me ca wâ bi kânâ: anyin a oge hia but
ip u hnân haten ka lap anyi Isaraela. 7 Me
oge me ânyâ helâ me hna hûna könya: ke
oge me sukhöûnâ hnyi lany anyik thatûnyi,
helâke me ta je ûnyi adre me hom ka hnyi
ke dok, ke hnyi sahac oge me tho hna up
uma ge li hnyamök; oge me hom hnyöû ai
hnyi lit, ke oge me vadren hon bajebenyik
hnyi hnyimaködra. 8 Ke haba hnyi hnyo-
makatu, me ame o könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 9 Nokon at lö, hawa, ame
ca ha bi köu hnen lap anyi Isaraela, lap ae
ûkhin fuc, ka habe, Ieû u me ânyâ? 10 Ha
thö ködra, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Haba hok ang, ûnyi
ge than Jerusalema, me lap hia anyi Isa-
raela hnyi wanbödra. 11 Ha thö, ka habe,
Inya ang haten köbun: adre me he ka
ânyâ ködra helâ me hnök hna ânyâ: adre
me he ka he ka hnyi ke hnyei, ka bâ. 12 Ke
haba than unyidra e ame he ka vadren hon
abenyin hnyi lit, me didrut: adre me he
ka tho moko hna up uma, he ka sukhöûnâ
hnyi gethen e: e ame he ka tube hnyi-
makan me me ca wâ bi kânâ ge ecmak.
13 Ke oge me he ka lau ûtök ert hon e, ke
e ame he ka hnok hnyi anyik hnewe: ke
oge me he ka hom e Babulona ai, ka hnyi
hnyei at Kaledaia: ke so bi, e ame ca he
ka wâ e, ke e ame he ka mok e. 14 Ke

oge me he ka khûkhûâ lahien hia igigilö e,
me anyin je deö vat hia, ka hnyi je ang
hia ; ke oge me he ka oc hele vat he ka
hnu ödra. 15 Ke adre me he ka wâ a
inya Iehova, iny ka he ka ovesei ödra
unyin ta je hnyei, me ve ob' ödra ka hnyi
je hnyei. 16 Ke oge me he ka bi köluidra
ae wakhalet ûnyi ge hele vat, me hmiâ, me
mok ae cap ; m' adre me he ka ha gaga
anyidra ta je ûnyi ae ikiki hia unyin ta je
hnyei adre me he ka he ka hnyin ; ke adre
me he ka wâ a inya Iehova.

17 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 18 Nokon at lö, an ju âm
jeû me öbubuny, me ijem belâm utköiö me
ot, me hom ûhnyûkongo ; 19 ke ha thö ka
tavat aten hnyei, ka habe, Walang hna ha
hnen Than Iehova, ha thö ge aten Jerusa-
lema, me hnyei Isaraela, ka habe, Adre me
he ka an ö 'dra jeû me hom ûnyûkongo me
ijem belidra utköiö me lâiâ, me me hia but
ta je ûnyi hnyi iny hnyei, can ûkonguny
anyin tavat adre me labā e. 20 Ke ame
he ka iny wau ta je taun adre me labā, ke
ame he ka ba aten hnyei ; ke ame he ka
khan' öbun a inya Iehova.

21 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 22 Nokon at lö, ieûji öbun
e vejetâ hnyi hnyei Isaraela ka habe, Adre
me hobeûâ but je bong, k' ame ca hwâdâ
but je hna omanenâ ? 23 Anyin a wale,
ha thö ködra, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Oge me he ka bi
obiny vejec eling, k' adre me ca he hmetu
ka vejecâ e hnyi Isaraela ; ke ha thö ködra,
ka habe, E hakekeny jut je bong, ke ihwâ-
dâiny ta je hna omanenâ hia. 24 Anyin
ame ca he hmetu ka hu omanenâ ae ûnyi
baû, me bi khong ae iyawö hnyi wanben
lap anyi Isaraela. 25 Anyin a inya Iehova ;
oge me he bi nya ka fuc, ke haba hofuc oge
me he ka ha me ame he bi ka hwâdâ ; ame
ca he hmetu ka bec : anyin oge me he ka ha
hofuc hnyi bongubun je bong, lap ae ûkhin
fuc, me ohwâdâ e, haingen Than Iehova.

26 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 27 Nokon at lö, wâ bi,
ame ha lap anyi Isaraela, ka habe, Haba
hna omanenâ e ame wâ, me hobi kâu je
bong ae tiga sâkâû, ke e ame perofeta ge
ta je ûen nyiele. 28 Anyin a wale ha thö
ködra, ka habe, Walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Ame ca he ka bec hmetu
bi hok ta je hofuc hia, ke haba hofuc oge
me he ka ha, me ame he ka hwâdâ, haingen
Than Iehova.

HNYIMAKAN 13.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
perofeta thö ûcon ta je perefetainy Isa-
raela a tavat adre me perofeta, ke ha ködra
tavat adre me perofeta ûnyi eû hnyi
je hnyekudra bi, ka habe, Löng ju öbun
hofuc ho Iehova ; 3 Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Ekölö ge je pero-
feta ae monu, tavat adre me hnu hoton ta
je hnyekudra bi, ke ba ûnyi adre me wâ !
4 Isaraela lö, haba ânyâm je perofeta
me helâke me je alopeiny je dok ae
hnyot. 5 Öbun e ca hia but ölö ka
hnyi je dok ae khekhe, ke öbun e ca okhötâ
hna up haginy lap anyi Isaraela, me me tot
hnyi vat hnyi bong bongu Iehova. 6 Adre
me hia but wâ ûnyi ae ûnyi baû, ke bi
khong thoi, me ha, ka habe, Haingö Iehova ;
ke ame ca kun' ödra ga Iehova : ke adre
hia but kunâ tavat he ka geju a ga me he
ka hwâdâ but hofuc. 7 Hawa, öbun e ca
wâ hna omanenâ ae ûnyi baû, me bi khong
thoi, anyin öbun e ha, ka habe, Hö Iehova ;
ke so bi oge ca fuc bi ?

8 Anyin a wale walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Anyin a öbun e hia
but ha ûnyi ae ûnyi baû me wâ je thoi,
awe, wâ bi, e ve inya möbun haingö Iehova.
9 Ke ame he hnyamök ka ve e me je pero-
feta tavat adre me wâ ûnyi ae ûnyi baû,
me bi khong thoi ; adre me ca he ka hnyi
hanen ûhnenamö anyin lakeik, ke adre me
ca he ka sihnalimidra hnyi tusiny lap anyi
Isaraela, ke adre me ca he ka o ka hnyi
hnyei Isaraela ; ke ame he ka khan' öbun
a inya Iehova. 10 Anyin a wale, ke can
minya anyin adre me hia but omono lakeik
me ha, ka habe, E hnahic ut ; ke ca hnahic
bi ; ke hnyi ûen ame up veto ke at, wâ bi,
adre me botru ge dröu adre ca huliwan :
11 ha thö ka tavat adre me botru ge dröu
adre ca huliwan, ka habe, E ame he ka
kölu : ame he ka ta we ae gan ; me haba
öbun, je veto we wahma, öbun e he ka
kölu ; ke ame he ka kia e hnen weneû.
12 Wâ bi, e ka ū but hna up veto, hawa,
adre me ca he ka ha köbun, ka habe, Ewa
tap dröu waleji öbun e botro e ? 13 Anyin
a wale, walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Oge me he bi nya ka kia e ge
weneû hnyi anyik wathethöt ; ke ame he
ka gan we hnyi anyik hmönyin, me je veto
we wahma hnyi wathethöt he ka ohia e.

14 Ke oge me he ka kia hna up veto öbun
e botro ge dröu adre me ca huliwan, me
hagutâ e hnyikânâi, me me manen dut
taben : ke e ame he ka ū, ke ame he ka hi'
öbun hnyin e; ke öbun e he ka wâ a inya
Iehova. 15 Helâe oge me he ka ohwâdâ
anyik wathethöt hon hna up veto me tavat
adre me botro e ge tap dröu adre ca hu-
liwan ; ke oge me he ka ha köbun, ka habe,
E hia but hna up veto, me tavat adre me
botro e ; 16 wale je perofetainy Isaraela
tavat adre me perofeta ga Jerusalema, me
wâ hobi kâu e je hna omanenâ ae hnahic
ke ba bi hnahic, haingen Than Iehova.

17 Ke haba u, nokon at lö, hnyimâkâm
dö ka omomo wale hnyi em hnyei, tavat
adre me perofeta ûnyi hnyi je hnyekudra
bi ; ke u ma perofeta thö ûcûdra, 18 me
ha, ka habe, Walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Ekölö ge omomo hnyat
adre me tibet taben je bokhulubenyidra
hia, me ânyâ je hnabinybak hobi kâu je dö
hia, m' adre me töuhneweny tavat ! Hawa,
öbun e he ka noc tavat aten ik hnyei, me
omelö tavat hobi köbun bi ? 19 Ke öbun
e hia but okongu nya unyin lakeik hwaban
je hnyam bali, me je ujeû, he ka hlingâ
tavat a ca hnân bi mok, me omelö tavat a
ca hnân bi möt, hnen anyibun thoi ka ta
je atök tavat adre me long thoi. 20 Anyin
a wale, walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Wâ bi, e ve inya me taben je bo-
khulubenyibun, waleji öbun e töuhneweny
tavat eling, me alin ödra, ke oge me he ka
hûgûn' ödra ûnyi hnyi je hnyamöbun ; ke
oge me he ka uny tavat, waleji öbun e noc,
waleji tavat adre me alen. 21 Ke oge me
he ka kia je hnabicöbun, me omelö lakeik
ûnyi hnyi hnyamöbun, ke adre me ca he
hmetu bi ka hn' ödra hnyi je hnyamöbun
he ka noc ; ke ame he ka khan' öbun a
inya Iehova. 22 Anyin a öbun e hia but
ovecâ hnyekon at ae wisa ge je thoi, waleji
oge me ca ovecâ ; me ohwegiâ hnyamen
tavat ae kong, me me ca he ka hmetu bi
ûnyi hnyi deny gethen ae monu, me me
möt : 23 anyin a wale öbun e ca he hmetu
ka wâ ûnyi ae ûnyi baû, me bi khong : ke
oge me he ka omelö lakeik ûnyi hnyi hnya-
möbun : k' ame he ka khan' öbun a inya
Iehova.

HNYIMAKAN 14.

KE ame o but könya keihen wahinga-
tiny Isaraela, me laba hnyi hnyi-
makök. 2 Me ame o but könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, 3 Nokon at lö,
haba tavat ang me adre hia but odilâ
anyidrin je idola ka hnyi je hnyekudra, me
ip hnyi hnyimaködra anyidra hulö, at ame
othöâ : hawa, e ûcû bi ödra he ka hnei
nya ? 4 Anyin a wale, ha thö ködra, ka
habe, Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Haba tavat hia aten lap anyi Isaraela,
at ame hom anyin ta je idola ka hnyi
hnyekon, me ip hnyi hnyimakan anyin hulö,
at ame othöâ, me ame o ka at a perofeta ;
hamök bi Iehova he ka thu ka at eling
hoton ûseiny anyin je idola ; 5 m' oge me
he ka noc lap anyi Isaraela eû hnyi hnye-
kudra bi, anyin a ödra ûsâkâûö mönya
hia ge anyidra je idola. 6 Anyin a wale,
ha thö ka lap anyi Isaraela, ka habe, Wa-
lang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Hmetu ju, hmetu ju öbun ûnyi hnyi anyi-
bun je idola ; me wia thö je hnyimaköbun,
ûnyi hnyi anyibun ta je ûnyi ae ikiki hia.
7 Anyin a haba aten lap anyi Isaraela hia,
me je atkanyua adre me mē laba hnyi hnyei
Isaraela, at ame oûsâkâûö mönya me kap
anyin je idola hnyi hnyekon, me ip hnyi
hnyimakan anyin hulö, at ame othöâ, me
ame o ka perofeta he ka hnei nya hobi
kâu e ; hamök bi Iehova he ka thu kâu :
8 ke oge me he ka wâhmâ at eling, me ip
hnân lâiâ, me hnân haten me vejec, ke oge
me he ka subâ degecâ e ûnyi hnyi wanben
lakeik ; ke ame he ka khan' öbun a inya
Iehova. 9 Ke a ne monu but perofeta me
ha ke hofuc, inya Iehova at ame omono
perofeta eling, ke oge me he ka inâ hnya-
mök hon e, me ohia e ûnyi hnyi ik hnyei a
Isaraela. 10 Ke adre me he ka kap hwa-
ban anyidra hulö : ame he ka tha ûcû hwa-
ban ka perofeta me at ame elâm unyin ;
11 me me ca he monu hmetu gak lap anyi
Isaraela, me oikiki ödra hmetu bi hnyi
hnödra je hna hanyâûâ ; ke so bi, m' adre
me he ka lakeik, me oge me he bi nya ka
Khongudrin haingen Than Iehova.

12 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 13 Nokon at lö, e ka
ânyâ hulö könya hnen ke hnyei me ânyâ
ûnyi ae kong, ke iny ka hai hnyamök
hon e, me ohmetro ciny jeûiny, me kunâ
kâu hmiâ, me subâ degecâ ûnyi hnyin e at
me meno, 14 eja ke ne a ne eling hnyat
ang a kun, a Noa, me Daniela, me Jobu,
ödrin e he ka ve omeli ödrin bi hake ödrin
hnen hwakecidrin ae wisa, haingen Than
Iehova. 15 Oge ne kunâ je meno ae kong

ka vheno hnyei, me ödrin e okongoâ e,
me me i wau, me me ca he at ka he
hnyin, can je meno; 16 eja ke ne a ne
eling hnyat eji a kun, me haingen Than
Iehova, Kia inya inya, a ödrin e ca he ka
omelö je lakon obaga me wahlu; k' ödrin
e he ka omeli ödrin bi, k' ame he ka i wau
hnyei. 17 Ke oge ne oâ hele vat ka hnyei
eling, me ha, ka habe, Hele vat lö, vheno
thö hnyei; ke inya oge me subâ degecâ
ûnyi hnyin e at me omeno; 18 eja ke ne
a ne eling hnyat eji a kun, me haingen
Than Iehova, Kia inya inya, a ödrin e ca
he ka omelö je lakon obaga me wahlu, ke
ödrin e he ka omeli ödrin thibi. 19 Ke
oge ne kunâ mok ae cap ka hnyi hnyei
eling, ke hingâlâ anyik wathethöt hon e,
wale dra, he ka subâ degecâ ûnyi hnyin
e at me omeno: 20 eja ke ne a ne eling
Noa, me Daniela, me Jobu, haingen Than
Iehova, Kia inya inya, a ödrin e ca he bi
ka omelö je lakon obaga me wahlu; ke
ödrin e he thibi ka omeli ödrin bi ge hwa-
kecidrin ae wisa. 21 Anyin a walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Hawa, e ca
beönua bi, iny ka he ka kunâ Jerusalema
ai anyik ta je hna owisa a vak ae ikong,
wale a hele vat, me hmiâ, me omeno ae
kong, me mok ae cap, he ka subâ degecâ
ûnyi hnyin e at me omeno? 22 Ke wâ bi,
ame he ka hu kolon hnyin e, a tavat adre
me he ka hom but, a je lakon obaga me
wahlu: wâ bi, adre me he ka he köbun, ke
öbun e he ka wâ ta je hwakecidra me anyidra
ta je huliwa: m' adre me he ka otubweli öbun
ûnyi ge okongon waleji oge me oâ ka Jeru-
salema, me ta je ûnyi hia oge me oâ ka
hnyin. 23 Ke adre me he ka otubweli
öbun, öbun ka wâ je hwakecidra me anyidra
je huliwa: ke öbun e he ka wâ a oge me ca
ânyâ ke ba can bi ta je ûnyi hia waleji oge
me ânyâ ka hnyin, haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 15.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö, ieû
ûnuainy vine hon ta je ûö hia, wale anginy
vine unyin ta je ûöiny hnyot hia? 3 Hawa,
adre me he ka hom hnyiban ûtöiny hnân
ânyâ ke huliwa? hawa, adre me he ka bi
matalafi ûnyi gan hnân uhno ke ûnyi?
4 Wâ bi, adre me khûâ e ka hnyi meic
hnân utö: ke haba meic ame an li hnyiban
me thong wanben; hawa, e ûcû hnân ke
huliwa? 5 Wâ bi, e ka tiga bekhöt, me
ame ca ûcû hnân huliwan: ke e ti ca
ûcû hobi kâu ke huliwa e ka hia but-
meic an me thong. 6 Anyin a wale wa-
lang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Haba vine unyin ûöiny hnyot, me oge me
hna hnân an meic, helâe oge me he ka
hna aten Jerusalema. 7 Ke oge me he
ka wâhm' ödra; adre me he ka kec ge meic,
ke ame he bi ka an hnen ke meic; ke
öbun e he ka wâ a inya Iehova, iny ka
wâhm' ödra. 8 Ke oge me he ka ohia tavat,
anyin adre hia but hanyâûâ, haingen Than
Iehova.

HNYIMAKAN 16.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
omanenâ thö ka Jerusalema ta je ûnyi ae
ikiki hnyin. 3 Ke ha thö, ka habe, Walang
hna ha hnen Than Iehova ka Jerusalema,
ka habe, Haba dok u je kû hnyin, ke dok
adre hnöku u hnyin, me ûnyi hnyi hnyei
Kanana; at Amora kâmâm, ke momo Heth
hinyâm. 4 Ke haba hna hnöku u, haba
hnyi bong adre hnöku u hnyin, me adre ca
subâ bibikâm, ke adre ca ösûö u hnyi
köiö me u me so; ke adre ca botru u ge
sâlt, ke adre ca lan u ge mano. 5 E ba
at a betenge gam me ânyâ hobi köu ta je
ûnyi me betenge gam: ke adre khûö u
hnyi utkânâ, anyin adre hûkhötiâ unyâm
hnyi bong adre hnöku u hnyin. 6 Ke
hnyi ûen oge me he unyâm, me ō u me u me
seset hnyi drâm, me oge me ha köu, ka
habe, Eja ke ne u je ne seset hnyi drâm,
möt dö; eke, oge me ha köu, ka habe, Eja
ke ne u je ne seset hnyi drâm, möt dö.
7 Oge me osehiö u helâ me vongon hnyot,
me u me se hia but, me gan dut, ke u je o
ka hnyi bongon ae ti mec; ame ku li ba-
sâm, ke beû but leûnen bâm; ke so bi e-
hac u je he thu me ba ûkhaû: 8 ke hnyi
ûen oge me he unyam me ō u, me wâ bi,
ûen betenge ânyâm bong, ke oge me lau
hom obiny anyik ûkhaû, me khaûö u at
ame mokut thu: eke, oge me khemanyin
köu, me ûhihinyköu möu, haingen Than
Iehova, ke u anyik bi. 9 Ke oge me osûö
u ge köiö; eke, oge me kot degecâ drâm
hnyi unyâm, me hû u ge wakaco. 10 Ke
oge me okhaûö u ge mano adre tibet omecâ,
me odilâ li hnyeûcam hnyi unen takesa, ke
oge me oweikö u ge lino, me khaûö u ge
silek. 11 Ke oge me otheibi u ge je ome-
cin, me inâ li waen hnyi li benyâm, me

ovekinyi u ge ong sacen. 12 Ke oge me
ip otru hnyi hnyingöiâm, me li theibiny
hnyiköny hnyi li hnyikönyâm, me obicö u
ge korana ae hmanenang. 13 Adre me
theibi u helâe ge gol me sileva ; ke haba
khaûâm, me lino me silek, me mano adre
me tibet omecâ ; ke haba âm jeû, me falawa
ae so, me hani, me wakaco : ke u ti hmane-
nang hmönyin, ke u je so tot ke ne o but
bongon than. 14 Ke ame lung ânyâm
hmanenang ka hnyi je hnyei ; anyin ae
bekhöt ut e, ge bongon than gak waleji oge
me ip hom, haingen Than Iehova.

15 Ke u je gejon ânyâm hmanenang, me bi
ûnyi monu ge ânyâm lung, me hingâlâ ânyâm
je bi ûnyi monu ködra hia adre me gethen
unyâm ; ka anyin dut. 16 Ke u je hom
ânyâm ke je ûkhaû me ânyâ hobi kâu je
dok ae görany ae ve bongon bi, me bi ûnyi
monu eling : ame ca he ka o but ta je ûnyi
helâe, k' ame ca he hmetu ka helâe. 17 Ke
u je hom je hmanengâm gol me sileva
gak, waleji oge me ham köu, me ânyâ je
hna theâtâ at, m' u me bi ûnyi monu mē ;
18 ke u je hom ânyâm je ûkhaû adre
omecâ, me khaû' ödrin, me ip hnyi hnyi-
maködrin anyik wakaco, me anyik utö ae
bo so. 19 Ke haba jeû oge me ham köu,
wale falawa me wakaco me hani, waleji
oge me ham me âm, me u je ip hnyi hnyi-
maködrin, me hnân bo so, ke e hnathu e ;
haingen Than Iehova. 20 Ke haba khaca,
u je hia but hom lakom obaga me wahlu,
waleji u je hnoko hobi könya, me hudi ödra
ködrin me hnân ö 'drin. Hawa, ûnyi ae
ûhnyûkong hnâm je hna bi ûnyi monu,
21 m' u me hlingâ lakuk, me hn' ödra he
ka he hnyi wanben meic ködrin ? 22 Ke
haba hnyi hwakecâm ae ikiki me ânyâm je
bi ûnyi monu hia, me u je ca ûnykûme je
bonginy hlu a u, hnyi ûen ae ba ûkhaû,
ke u me mokut thu, me seset hnyi drâm.
23 Ke hwaban ânyâm ta je hulö hia, (ekölö,
ekölö gam ! haingen Than Iehova,) 24 me
u je op dok ae nua bi hobi köu, me ânyâ
hobi köu ke dok ae görany hnyi ta je gethen
hia thithö. 25 U je hia but op ânyâm
je dok ae görany, hnyi je hna saû hia, me
oikikiâ ânyâm hmanenang, ke u je öûsa-
kâûöâ li hnyeûcam ka tavat adre me gethen
unyâm, me osehia hnâm hna bi ûnyi monu.
26 Ke u je hia but bi ûnyi monu me tavat
Aigupito, tavat adre me laba hakekenyi u,
tavat ae gan hmaidra ; ke u je hia but ose-
hia hnâm je hna bi ûnyi monu, me ohmö-
nyini nya. 27 Anyin a wale wâ bi, oge
hia but hai hnyamök hom, me oûnyûkongoâ
âm jeû, me hnö u ka hnyi weny tavat adre
me hûkötiö u, je wahluiny Filisiti tavat
adre me hmehma ge je hwakecâm ae ikiki.
28 U je hia but minya bi ûnyi monu me
at Asuria, anyin a u me ca hmâ ; eke, u je
hia but bi ûnyi monu mödra, ke so bi u je
ca sekon bi. 29 Ke haba khaca u je hia
but osehia hnâm hna bi ûnyi monu hnyi
hnyei Kanana, ke ne o but hnyi Kaledaia ;
ke so bi ame ca sekom hnen e. 30 Nakaem
ge sēnyin hnyi hnyekom, haingen Than
Iehova, anyin u me ânyâ ta je ûnyi hia
eling, huliwa anyin momo ae hwege hnyi-
men, at ame bi ûnyi monu ; 31 ke anyin a
u je op ânyâm dok ae nua hnyi je hna saû
hia, me ânyâ ânyâm dok ae görany hnyi je
gethen hia ; ke ca ûcû bi me momo hnyi
gethen u bi, u me hûkötiâ hwaban. 32 U
momo at ame bi ûnyi momu ! at ame weny
je atkanyua ke degec bi âiân ! 33 Adre
me ham je bwihlany ka je momo hia hnyi
gethen : ke u bi, u me ham ânyâm je bwi-
hlany ka je lawem hia, me bi hwaban ködra,
m' adre me o köu hnyi je ke keihen hia
hnyi hnâm je hna bi ûnyi monu. 34 Ke
ve bongom bi me ke je momo hnyi bi ûnyi
monu a u, ke ba at ame he köu he ka bi
ûnyi monu : ke u je bi hwaban, ke adre
me ca bi hwaban köu, anyin a wale, e ke
bongom bi.

35 Anyin a wale, momo hnyi gethen lö,
löng je hofuc ho Iehova : 36 Walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Can adre
me hingâlâ ikiki a u, ke manen dut unyâm
ge hnâm hna bi ûnyi monu me je lawem ;
ke can je idolainy hia ânyâm je hwakecin
ae ikiki, ke can dren lakom, waleji u je
ham ködrin ; 37 anyin a wale, wâ bi, oge
me he ka ûkhacaköu je lawem hia, waleji
u je ûsenyinköu mödra, me tavat hia wa-
leji u je wem, tha ödra me tavat hia waleji
u je hûkötiâ ; oge me he ka ûkhacaköu
ödrin ûcom igigilö, me omanenâ unyâm
ködra, m' adre me he ka wâ unyâm hia.
38 Ke oge me he ka bi hwaban köu, helâ
me hna bi hwaban ka omomo, hnyat adre
me bi ûnyi monu, me hingâlâ dra : ke oge
me he ka oâ köu dren wathethöt me ciâ.
39 Ke oge me he ka hnö u ka hnyi hnya-
mödrin, k' adre me he ka tho umâm uma ae
nua, me hagutâ ânyâm je dok ae görany ;
ke adre me he ka un dö je khâuâm, me
hom je ohmanenangâm ae meic : ke adre me
he ka hnö u ke ba ûkhaû ke ba ûnyi gam.
40 Ke adre me he ka oâ köu deö at, ke

adre me he ka lûö u ge veto, me dâoâ u ge
je hele vat. 41 Ke adre me he ka thong
degecâ umâm je uma ge meic, me bi hwa-
ban köu hnyi hnyimakan omomo ae se hia;
k' oge me he ka thao u m' u me ca he
hmetu ka bi ûnyi monu, ke u me ca he
hmetu ka hawâ at ge hwaban. 42 Helâe
oge me he ka bi obiny anyik hmönyin köu,
ke ame he ka hwiö gam hnök hna ciâ, ke
oge me he ka menâ, ke oge me ca he hmetu
ka hmönyin. 43 Anyin a u je ca hia but
ûnykûme je bonginy hlu a u, ke u je oveci
nya ge ta je ûnyi hia eling, anyin a wale,
wâ bi, oge me he ka bi hwaban hwakecâm
ka hnyi bâm, haingen Than Iehova : ke u
me ca he ka âny‌â hwakecâm ae ikiki eling
hon ta je hwakecâm ae ikiki hia thithö.

44 Wâ bi, ame he tavat hia adre me
vejecâ ka vejeci u, me ha, ka habe, E tha
ûcû hinyen me nokon hlu. 45 U hlu nokon
hinyâm, at ame hûkötiâ âiân me lakon ; ke
u hanen je liamekeiny möu, tavat adre me
hûkötiâ laöiödrin me je lakudrin : haba
hinyöbun, me momo Heth, ke at Amora
kamöbun. 46 Ke haba tuhâm Samaria, e me
je lakon adre me laba hnyi ke keihen a men :
ke haba kem a wakeiat at ame laba hnyi
ke keihen a metâm, jia Sodoma me lakon
wahlu. 47 Ke so bi u je ca vheno dedra
je gethen, me âny‌â hoton hwakecidra ae
ikiki ; ke so bi helâke ame ûnyi ae ûhnyû-
kong eling, ke u je âny‌â hwakecin ae kong
hmönyin hudra hnyi dem je gethen hia.
48 Haingen Than Iehova, ka habe, Kia
inya inya a g' ame ca hia but âny‌â Sodoma,
a liamekeiny möu, e me lakon wahlu, helâji
me hnâm hna âny‌â, u me lakom wahlu.
49 Wâ bi, walang hulö anyi Sodoma a
liamekeiny möu; haba eû hnyin e me lakon
wahlu, bi gan, me gan hmâ jeû, me laba
monu me sot ; ke e ame ca hadruâ je hna
ovecâ me tavat theduoc. 50 Ke adre me
hop, me âny‌â hwakecin ae kong hnyi hnyi-
makök : anyin a wale oge me hum ödra
helâji me hnök hna wâ. 51 Ke haba
Samaria ame ca hia but âny‌â hafiny ânyâm
hulö ; ke u je osehia je hwakecâm ae ikiki
hudra, me haiwisa je liamekeiny möu hnyi
ta je hwakecâm ae ikiki waleji u je âny‌â.
52 Ke haba u, hamâm he ka hom ânyâm
hmehma, anyin a u je hia but haiwisa je
liamekeiny möu ; he ödra wisa bi hom, can
ânyâm ta je hulö waleji u je âny‌â ae gan
hmâ hudra : eke, u me he ka hlohlo, me
hom ânyâm hmehma, anyin u je hia but
haiwisa je liamekeiny möu. 53 Ke oge
me he ka ohmetu ödra tavat bâ, at Sodoma
tavat bâ me je lakon wahlu, me at Samaria
tavat bâ me lakudra wahlu, me je bâ unyi-
dra : 54 m' u me he ka hom ânyâm hme-
hma, me hmehma hia ge hnâm hna âny‌â,
waleji u je otubweli ödra. 55 Ke ame he
ka hmetu thö je liamekeiny möu, wale
Sodoma me lakon wahlu ka idrin a bân,
ke ame he Samaria me lakon wahlu ka
hmetu ka idrin a bân, ke haba u me lakon
wahlu öbun e ka hmetu ka ibun a bân.
56 Ke u je ca haiö Sodoma a liamekeiny
möu ge hnyimâm hnyi bonginy ânyâm bi
gan : 57 ödra ka tiga ca omanenâ ânyâm
hulö, helâ me ûen hna haikongo hnen
wahlu laku Suria, m' ödra hia thithö igigilö
e, wahlu lakon at Filisiti, hnyat adre me
hûkötiâ u igigilö. 58 Adre me hia but bi
hwaban köu hwakecâm ae ikiki me kong,
haingö Iehova. 59 Anyin a walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Oge me he
bi nya ka âny‌â köu helâ me hnâm hna
âny‌â, anyin a u je hûkötiâ hna khemanyin
me thamuâ ûhihinyköu. 60 Ke so bi oge
me he ka ûnykûme waleji ge hnök hna
ûhihinyköu möu hnyi ûen a u hlu, ke oge
me he ka ohmâ hobi köu ûhihinyköu a
nyiele balua. 61 Me u me he bi ka ûny-
kûme je hwakecâm me hmehma, u ka he
ka kap je liamekeiny möu, wale je atö me
je wakeiat : ke oge me he ka ham ödra köu
hnân lakom, ke ca hoton bi ânyâm ûhihi-
nyköu. 62 Ke oge me he ka ohmâ anyik
ûhihinyköu möu ; me u me he ka wâ a
inya Iehova : 63 m' u me he ka ûnykûme,
me hlohlo, me ca he hmetu ka fuc, can
ânyâm hmehma; iny ka hia but thang
degecâ hnâm hna âny‌â hia thithö, haingen
Than Iehova.

HNYIMAKAN 17.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova,
ka habe, 2 Nokon at lö, ha thö
hûkehmuen, me ha ûhöûcû ka lap anyin
Isaraela ; 3 me ha, ka habe, Walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Ame o but
hnyi Lebanona aeto ae gan hmâ labenyin,
ke beû je leûnen labenyin, ke se hia leûnen,
ke se hia hnalimen, k' ame hom boviny
arasi : 4 e ame thu boviny je khûen, me
hom dö ka hnyi hnyei adre me ûcû omjeû
hnyin ; e ame ip e hnyi taun adre ûcû
omjeû hnyin. 5 Ke e ame hom ke je
hatong hnyi hnyei, me tā hnyi utkânâ ae
hoso; k' ame ip e hnyi baten je köiö ae se ;

k' ame tā helâ me garaba. 6 Ke ame kû
thö, k' ame ivine but ae hlau me ometu, k'
ame hwiö kâu bi je anginy, ke eû hnyi
hmelen bi ta je wân: me ame ivine but e,
k' ame vhei je vheiny, k' ame oâ je khûen.
7 Ke e hu minya ke aeto ae gan labenyin,
ke se hia leûen: ke wâ bi, haba ivine eling
me ame hwân ka hwiö kâu je wân, k' ame
vhei kâu je vheiny, ûheny hnyi dok adre
me tā me me he ka hû e. 8 Adre tā e hnyi
kânâ ae hoso baten je köiö ae se hia, me
me he ka vhei je anginy me wa, me me he
ka ivine but ae hmanenang. 9 Ha thö, ka
habe, Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Hawa, e ame he ka hnahic? hawa
e ame ca he ka oc iwân, me subâ degecâ je
wan me me meleca; me me meleca hia je
lan ae hât; ke ca hnen bi man ae gan me
tavat ae se hia, m' adre me he ka oc e me
iwân? 10 Eke, wâ bi, eja ke ne adre ne
tā, hawa ame he ka hnahic? hawa, ame ca
he ka meleca, e ka kâlâ e hnen ang hwei?
e ame he ka meleca hnyi dok e ame kû
hnyin.

11 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 12 Ha thö walang ang
ka lap ae ûkhin fuc, ka habe, Hawa e ca
khan' öbun bongon ta je ûnyi e? ha thö
ködra, ka habe, Wâ bi, ame o but hnyi
Jerusalema than Babulona, me hom thaniny
me je taben, me hum ödrin kâu hnyi Babu-
lona; 13 ke e ame hom ke nokon than, me
ûhihinyköu mē, me kunâ e he ka khem-
anyin, ke e ame hom minya tavat ae hwege
hnyi hnyei: 14 me me ohnyikânâ but
dökhu, me ca he ka ogânâ but e, ke so bi
me me tethmâ hnyi hna tuö anyin ûhihiny-
köu. 15 Ke e ame ûkhin fuc mē, me kunâ
anyin je ûthumetu Aigupito ai, m' adre me
he ka ham kâu je hors me tavat ae se hia.
Hawa, e ame he ka hnahic? ame he at ame
ânyâ ta je ûnyi e ka möt? hawa e ame he
ka thamuâ ûhihinyköu, ke möt bi? 16
Haingen Than Iehova, ka habe, Kia inya
inya, e hnathu hnyi dok ame laba hnyin
than, at ame othanâ e, ke e ame hûkötiâ
hnen hna khemanyin me thamuâ anyin
ûhihinyköu, e ame he ka mok gan hnyi
wanben Babulona. 17 Ke ame ca he bi
Farao me anyin utbavat ae gan hmâ, me
anyin ûkhacaköu ae gan ka tha e mē hnyi
vat, hnyi ûen adre okhibö kânâ göranyai,
me up uma hnân tue, m' adre me subâ
degecâ tavat ae se hia. 18 Anyin a e ame
hia but hûkötiâ hna khemanyin hnyi hnen
hna thamuâ ûhihinyköu; ke wâ bi, e ame
hia but ham hnyamen, me ânyâ ta je ûnyi
eling hia; e ame ca he ka kec möt. 19
Anyin a wale walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Kia inya inya, e hnathu
oge me he ka bi hwaban kâu, hnök hna
khemanyin waleji e ame hûkötiâ me anyik
ûhibinyköu waleji e ame thamuâ. 20 Ke
oge me he ka thong ûtök ert hobi kâu, ke e
ame he ka hnok hnyi anyik hnewe, ke oge
me he ka hom e Babulona ai, ke ivinö mē
eling, can hnen hna hanyâûâ waleji e ame
ânyâ könya. 21 Ke ame he tavat hia adre
me kec unyin hnyi anyin je deö vat hia ka
ta ge hele vat, ke adre me he ka oveseâ je
kolon ka hnyi ta je ang hia: ke öbun e he
ka wâ a inya Iehova at ame ha.

22 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Oge me he bi nya ka hom boviny
arasi ae görany, me tā e; k' oge me he ka
thu boviny khûen, at ae habubut, ke oge
me he ka tā e hon bucen ae beû göranyai
ke nua: 23 k' oge me he ka tā e hnyi
bucen Isaraela ae beû: k' ame ke ka vhei
je anginy, me wa, k' ame he bi ka arasi ae
hmanenang: k' ame he ka laba eû hmelen
ta je meno hia thithö ae ve man ûgâidra:
adre me he ka laba hnyi hmenon je vheiny
e. 24 Ke ame he ka khana je ûöiny hnyot
hia a inya Iehova at ame ohnyikânâ ûö ae
beû göranyai, k' ame ogöranyâ ûö ae hnyi-
kânâ, k' ame omeleca ûö ae hât, k' ame
ökûlelâuâ ûö ae meleca: inya Iehova at
ame ha me ânyâ.

HNYIMAKAN 18.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Anyin a ieû
öbun e oûco hnyei Isaraela, me ha, ka
habe, Haba lakamen adre hia but ijem
wan vine ae but me ame miminy bi nyon
je lakon? 3 Haingen Than Iehova, ka
habe, Kia inya inya a öbun e ca he hmetu
ka ha ûhöûcû e hnyi Isaraela. 4 Wâ bi,
haba je hanu hia, me anyik, anyik bi hanon
kamen, ke anyik minya hanon nokon: ke
haba hanu ame ânyâ hulö, me ame he bi
ka mok. 5 Ke ame ne wisa at, k' ame
ânyâ ûnyi ae ûcû ke wisa, 6 k' ame ne ca
munyi han hon je bucen, k' ame ca bwela
göranyai ka je idolainy lap anyi Isaraela,
k' ame ca hia but okongoâ âiân ke at, k'
ame ca kâlâ momo hnyi ûen ae ca ûcû;
7 ke ame ca iyawâ ke at, ke ame ohmetoâ
haten ka at ame me hom omjeû gan, ke
ame ca hûgûnâ ta je ûnyi anyin ke at, ke

ame hān at ae mekihnânem, ke ame okhavâ
at ae ba ûkhaû: 8 at ame ca me ham mone
ge hwaban, me ca hok hanen, ke ame
ohmeto hnyamen ûnyi hnyi hulö, ke ame
owisa wia hobi kâu ke at me ke at. 9 ke
ame vheno anyik je hnanyibu, ke tuö hnök
je hna owisa, ke me ânyâ hnathu; awe, e
at ae wisa, e hnathu e ame he ka möt
haingen Than Iehova. 10 Ke ame ne hu
nokon at ame hûgûnâ, at ame hingâlâ dra,
me ânyâ ke ûnyi a helâe, 11 ke ame ca
ânyâ bi je hanymen eling, ke so bi a hia
but hnyi han hon je bucen, ke okongoâ
âiân ke at, 12 ke a hia but iyawâ at ae
vec me at ae theduoc, ke hûgûnâ omjeû,
ke ame ca ohmeto haten, ke ame hia
but bwele göranyai ka je idola, me ânyâ
ûnyi ae ikiki, 13 ke ame me ham mone
ûnyi ge hwaban, ke ame hok hanen: hawa,
e ame he ka möt? e ame ca he ka möt: e
ame hia but ânyâ hia ta je ûnyi ae ikiki: e
hnathu e ame he ka mok; ame he ka takoû
e bi hnen dren. 14 Ke wâ bi ame ne hu
nokon, at ame wâ ta je hulö hia waleji a
ânyâ kamen, ke e ame ot, me ca ânyâ helâe,
15 at ame ca hnyi han hon je bucen, ke
ame ca hia but bwele göranyai ka je idola-
iny lap anyi Isaraela, ke ame ca okongoâ
âiân ke at, 16 ke ame ca iyawâ ke at, ke
hom haten, ke hûgûnâ omjeû, ke so bi ame
hān at ae mekihnânem, me okhavâ at ae ba
ûkhaû, 17 k' ame ohmeto hnyamen ge at
adre ovecâ, ke ame ca kap hwaban hna me
ham mone me hok hanen, ke ame ânyâ
hnök je hna owisa, me vheno anyik je
hnanyibu; e ame ca he ka mok can hwa-
kecin ae kong anyin kamen, ke e ame he
bi ka möt. 18 Ke haba kamen, can anyin
e ame seda, me söh liamekeiny mē, me
ânyâ ûnyi ae ca so unyin iny hnyei, e ame
he ka mekiny hwakecin bi ae kong. 19
Ke öbun e ha bi, ka habe, anyin a ieû ame
ca takoû bi je lakon hulö anyin kamen?
Ame ne ânyâ ûnyi ae ûcû me wisa hnen
nokon, k' ame tuö hia anyik je hnanyibu,
ke me ânyâ e, me ame he bi ka mök. 20
Haba at ame ânyâ hulö, me ame he bi ka
mok; k' adre me ca he ka bi hwaban hulö
anyin kamen ka nokon, k' adre me ca he ka
bi hwaban hulö anyin nokon ka kamen; ke
haba hwakecin ae wisa anyin at ae wisa me
ame ka he bi ka mokut hon, ke haba hwa-
kecin ae kong anyin at ae kong me ame he
bi ka mokut hon. 21 Ke ame ne hmetu
at ae kong ûnyi hnyi anyin ta je hulö hia
waleji e ame ânyâ, ke tuö hia anyik je hnan-
yibu, k' ame ânyâ ûnyi ae ûcû me wisa, me
ame he bi ka möt, me ca mok. 22 Adre
me ca he hmetu ka ha kâu hnen ta je hna
hanyâûâ: k' ame he bi ka möt ge hwa-
kecin ae wisa e ame ânyâ. 23 Haingen
Than Iehova, ka habe, Hawa oge me senyin
e ka mok at ae kong? ke hawa oge me ca
senyin bi e ka he ka hmetu ûnyi hnyi ta
je hwakecin me me mot? 24 Ke ame ne
hmetu at ae wisa ûnyi hnyi anyin hwakecin
ae wisa, k' ame ânyâ bi hulö, k' ame ânyâ
hia je ûnyi ae ikiki wale ame ânyâ at ae
kong, hawa, e ame he bi ka möt? Haba
ta je hwakecin hia ae wisa waleji e ame
ânyâ, me adre me ca he hmetu ka ha: ke
haba anyin monu waleji e ame monu hnyin,
ke anyin hulö waleji e ame hulö hnyin, me
e ame he ka moko. 25 Ke so bi, öbun e
ha, ka habe, E ca ûcû hna ânyâ hnen Than.
Lap anyi Isaraela lö, löng ju walang ang:
Hawa e ca ûcû hwakecik? hawa e ca hwali
bi hwakecibun? 26 E ka hmetu thö at ae
wisa ûnyi hnyi hwakecin ae wisa, k' ame
ânyâ bi hulö, ke moko e; me e ame he ka
mok hnyi anyin hulö waleji e ame hia but
ânyâ. 27 Ke haba khaca, e ka hmetu at
ae kong ûnyi hnyi anyin hulö waleji e ame
ânyâ, k' ame ânyâ ûnyi ae ûcû me wisa, me
ame he ka omelö hanon. 28 Anyin a e
ame ûnykûme ke hmetu ûnyi hnyi hnen ta
je hna hanyâûâ hia waleji e ame ânyâ, me
e ame he bi ka möt, me ame ca he bi ka
mok. 29 Ke ame ha hnen lap anyi Isa-
raela, ka habe, E ca ûcû bi hwakecin Than.
Lap anyi Isaraela lö, hawa e ca ûcû hwa-
kecik? hawa e ca hwali bi hwakecibun? 30
Anyin a wale, lap anyi Isaraela lö, oge me
he ka ve bi hwaban köbun hoton je hwake-
cibun, haingen Than Iehova. Hmetu ju,
ke hmetu ju öbun ûnyi hnyi anyibun ta je
hulö; me me ca he hulö ka hang' öbun.
31 Degec ut gabun anyibun ta je hulö hia
waleji öbun e ânyâ; ke ânyâ thö hobi
köbun hnyok a teb ûnyi me hanu a teb
ûnyi: ke anyin a ieû öbun e he ka mok
lap anyi Isaraela? 32 Anyin oge me ca
senyin ge mok anyin at ame mok, haingen
Than Iehova: anyin a wale hmetu ju öbun,
m' öbun e möt.

HNYIMAKAN 19.

KE so u ma hwân ka tenge ge je taben
Isaraela, 2 ke ha thö, ka habe, Ehö
hinyâm? Liona: e ame mokut unyin je
liona, e ame hat lakon unyin je nak liona.

3 Ke e ame hat ke nokon ; me ame nak
liona but : ke e ame nâ he ka kât je haniny,
e ame han at. 4 Ke ame lung ut hnyi je
hnyei ; adre noc e hnyi anyidra thop ; ke
adre me hom e adre ca ge je bâlet ka hnyi
hnyei Aigupito. 5 Ke e ka wâ hnen momo
a g' ame lubahingen ke hia hnen hna gejon,
me e ame hom ke nokon, me wia e hnân nak
liona. 6 Me e ame ngenu hnyi wanben je
liona, ke nak liona but e ; ke e ame nâ he
ka kât je haniny, e ame han at. 7 Ke e
ame khana je uma umen tuhödra, me öba
wan anyidra je lap ; ke ba but aten hnyei,
me unöngötiny e can ûkukuiny. 8 Me
ame todrö kâu igigilö e ûhedra hnyi je ke
keihen hnyei : ke adre me thong ûtödra
ert hon e ; adre noc e hnyi anyidra thop.
9 Ke adre me ca e ge je bâlet me ip e hnyi
umen meno, me hom e ka than Babulona ;
adre me hom e ka hnyi je uma ce at ae
hwege, m' adre me ca he hmetu ka löng
ifuciny hon je buceniny Isaraela.

10 Haba hinyâm me helâ me vine, hnyi
drâm, at adre tã hnyi baten je köiö : e ame
wa, ke se hia je anginy anyin ae se hia je
köiö. 11 Ke e hu gan je vheiny ae hwege
hnân uci anyin tavat musi, ke adre ogöranyâ
ibeûen e ûnyin je anginy ae khöt ke e manen
ge ibeûiny göranyai unyin je anginy ae se
hia. 12 Ke adre oc e hnyi wathethöt, ke
adre khûâ e hnyikânâi, me ame meleca but
wan ge ang hwei : adre thu degecâ me ame
meleca but je anginy ae hwege ; ame an
hnen meic. 13 Ke walang ang, adre tã e
hnyi hnyebuba hnyi hnyei ae atec he ba
köiö. Ke ame he but meic ûnyi hnyi
utöiny je anginy, me thong wan, ke ba
hmetu bi unyin ke anginy ae hwege hnân
ciny musi. Wale tenge, k' ame he ka e bi
hnân tenge nyiele.

HNYIMAKAN 20.

KE haba hnyi huna a seven, hnyi tehi
a thabunginy, hnyi bong a teniny
tehi, me ame o but keihen wahingatiny
Isaraela he ka hnö ga Iehova, me ödrin e
laba hnyi hnyimakök. 2 Me ame o but
könya hofuc ho Iehova ame ha, ka habe,
3 Nokon at lö, ha thö ka wahingatiny
Isaraela, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Hawa, öbun e o but
he ka hnei nya? Kia inya inya a öbun
e ca he ka hnei nya, haingen Than Iehova.
4 Hawa, nokon at lö, u me he ka owisa
kodra, hawa u me he ka owisa ködra?
omanenâ thö ködra je hwakecin ae ikiki
anyin lakamödrin : 5 ke ha thö ködrin, ka
habe, Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Haba hnyi bong eji oge me ûcâ
hnyin Isaraela, ke oge me hinöbeny ka je
mâtrâniny lap anyi Jekob, ke omanenö
nya ködra hnyi hnyei Aigupito, ke oge me
hinöbeny ködra me ha, ka habe, Inya
Iehova Khongubun ; 6 haba hnyi bong
eling oge me hinöbeny hnyin ködra he ka
hum ödra ûnyi hnyi hnyei Aigupito ka
hnyi hnyei waleji oge me elâm hobi ködra,
k' ame di hnyin debai me hani, k' ame
hmanenang hon ta je hnyei hia thithö :
7 ke oge me ha ködra, ka habe, Ve degec
ut öbun ta je ûnyi ae ikiki hnyi hnyima-
köbun, ke ca okongu öbun bi ge ta je
khongon Aigupito ; inya Iehova Khon-
gubun. 8 Ke so bi adre me ûkhin fuc
mönya, me höcö ling nya ; k' adre me ca
ve degec ta je ûnyi ae ikiki hnyi hnyima-
ködra, k' adre me ca hna degecâ je khongon
Aigupito : me oge me ha a oge me he ka
hingâlâ anyik hmönyin hudra, hnân he ka
umo anyik wathethöt hnyi wanben hnyei
Aigupito. 9 Ke so bi oge me huliwa
ûnyi hnyi iök, me me ca kong bi hnyi
hnyimakan je hnyei waleji adre me laba
hnyin, ke oge me omanenö nya bi ködra
hnyi hnyimaködra, hnyi hnök hna hum
ödra ûnyi hnyi hnyei Aigupito. 10 Ke
oge me hum ödra ûnyi hnyi hnyei Aigupito,
me hum ödra ka hnyi hnyebuba. 11 Ke
oge me ham ködra anyik je hnanyibu, me
omanenâ ködra hnök je hna owisa, waleji a
e ka he at ka mâdrâ, me ame he ka möt
hnyin. 12 Ke oge me ham minya ködra
anyik je sabath, hnân haten könya mödra,
me me khan' ödra a inya Iehova at ame
okabi ödra. 13 Ke haba lap anyi Isaraela
adre me ûkhin fuc mönya hnyi hnyebuba :
adre me ca vheno anyik je hnanyibu, ke
adre me hûkötiâ hnök je hna owisa, waleji
a e ka he at ka mâdrâ, me ame he ka möt
hnyin ; ke adre me okongoâ gan hmâ anyik
je sabath : me oge me ha a oge me he ka
hingâlâ anyik hmönyin hudra hnyi hnye-
buba, he ka ohi' ödra but. 14 Ke so bi
oge me huliwa can iök, me me ca he ka
kong bi hnyi hnyimakan je hnyei, waleji
oge me hum ödra hnyi hnyimakan. 15 Ke
haba khaca, oge me hinöbeny göranyai
ködra hnyi hnyebuba, a oge me ca he ka
hum ödra ka hnyi hnyei waleji oge ham
ködra, ame di hnyin debai me hani, ae
beönua hon ta je hnyei hia thithö ; 16

anyin adre me hûkötiâ hnök je hna owisa,
me ca vheno anyik je hnanyibu, ke adre
me okongoâ anyik je sabath : anyin a je
hnyekudra ame hnu hoton je khongudrin.
17 Ke so bi oge me wâ betenge gadra me
ca ohi' ödra, ke oge me ca oumi ödra hnyi
hnyebuba. 18 Ke oge me ha ka lakudra
hnyi hnyebuba, ka habe, Ca vheno bi öbun
whakecin lakamöbun, me ânyâ hnödra je
hna owisa, me okongu öbun ge anyidra je
idola: 19 Inya Iehova Khongubun; vehno
thö anyik je hnanyibu, ke tuö ju hnök je
hna owisa, me ânyâ: 20 ke okabâ thö
anyik je sabath ; ke ame he ka hnân haten
könya möbun, me me khan' öbun a inya
Iehova Khongubun. 21 Ke haba je laku-
dra adre me ûkhin fuc mönya ; adre me ca
vheno anyik je hnanyibu, me ca tuö hnök
je hna owisa me ânyâ, waleji a e ka he ke
at ka ânyâ e ame he ka möt hnyin; k' adre
me okongoâ anyik je sabath : me oge me
ha a oge me he ka hingâlâ anyik hmönyin
hudra, me umo anyik wathethöt hudra
hnyi hnyebuba. 22 Ke so bi oge me
ohmeto hnyamök, k' oge me huliwa can
iök, me me ca he ka kong e hnyi hnyi-
makan je hnyei, waleji oge me hum ödra
hnyi hnyimaködra. 23 Ke haba khaca,
oge me hinobeny göranyai ködra hnyi hnye-
buba, he ka ovesei ödra unyin aten ta je
hnyei, me ob' ödra ka hnyi ta je hnyei ;
24 anyin adre me ca hia but ânyâ hnök je
hna owisa, ke adre me hûkötiâ anyik ta je
hnanyibu, k' adre me okongoâ anyik ta je
sabath, ke adre me hnyimaködra ka ta je
idola anyin lakamödra. 25 Ke haba khaca,
oge me ham ködra je hnanyibu ae ca so,
me je hna owisa a ca hnân melen ; 26 ke
oge me okongu ödra hnyi anyidra bi ta je
bwihlany, waleji hnyi hnödra hna ovheno
je lakudra a watö hia hnyi wanben meic,
m' oge me he ka öba wan gadra, me me
khanödra a inya Iehova.

27 Anyin a wale, nokon at lö, ha thö ka
lap anyi Isaraela, me ha ködra, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Haba lakamöbun adre hia but haikongu
nya, waleji hnyi hnödra hna ânyâ hwakecin
ae kong könya. 28 Anyin a hnyi ûen oge
me hum ödra ka hnyi hnyei, waleji oge me
hinöbeny göranyai he ka ham ködra, k' adre
me wâ je hut hia ae beû, ke je ûö hia ae
hlau, me adre me hudo eling anyidra je hut,
me ham eling anyidra bwihlany at ame
okûâ hmönyin, ke adre me obosoâ anyidra
bo so, ke adre me hingâlâ eling hudiny anyi-
dra ic. 29 Me oge me ha ködra, ka habe,
Ehö dok ae görany öbun e he ka hnyin ?
Waleling m' adre me hwenyi ien e me Bama
ke ne o but hnyi bong ang. 30 Anyin a
wale, ha thö ka lap anyi Isaraela, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Hawa, öbun e okongu öbun minya hoton
hwakecin lakamöbun ? ke hawa, öbun e bi
ûnyi monu hoton anyidra ta je ûnyi ae
ikiki ? 31 ke öbun ka hom anyibun ta je
bwihlany, ke öbun ka ovheno ta je lakubun
hnyi wanben meic, hawa öbun e okongu
öbun bi ge anyibun ta je idola ke ne o but
hnyi bong ang ? ke hawa, öbun e he bi ka
hnei nya, lap anyi Isaraela ? Haingen Than
Iehova, ka habe, Kia inya inya a öbun e ca
he ka hnei nya : 32 ke haba ûnyi ame o hnyi
je hnyekubun ame ca he ka hwâdâ ; wale ge
hnöbun hna ha, ka habe, Öhmun e he ka
helâ me je hnyei, helâ me je lap hnyi je
hnyei, adre me bi athnyabainy utö me veto.
33 Haingen Than Iehova, ka habe, kia
inya inya a oge me he ka bi than hubun ge
hnyam ae hwege me beny adre hai, me
hmönyin adre hingâlâ : 34 ke oge me he ka
hum öbun unyin tavat, me ûkhacaköu öbun
ûnyi hnyi je hnyei, waleji adre ovesei öbun
ka hnyin, hnen hnyam ae hwege me beny
adre hai, me hmönyin adre hingâlâ ; 35 ke
oge me he ka hum öbun ka hnyebuba anyin
je hnyei, me ivinö eling möbun ötin ka
iohnyimak dö. 36 Oge ivinö me lakamöbun
hnyi hnyebubainy hnyei Aigupito, helâe
oge me he minya ka ivinö möbun, haingen
Than Iehova. 37 Ke oge me he ka odili
öbun hmelen uci, ke oge me he ka hum
öbun ka hnyi ohmâiny ûhihinyköu ; 38 ke
oge me he ka kot degecâ tavat ûkhin fuc
unyibun, me tavat ae kong hwakecidra
könya ; oge me he ka lili ödra ûnyi hnyi
hnyei adre me me laba hnyin, ke adre me
ca he bi ka dit ka hnyi hnyei Isaraela : ke
öbun e he ka wâ a inya Iehova. 39 Ke
haba öbun, lap anyi Isaraela lö, walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Ve he th'
öbun ka bi hluiny anyibun je idola, ke
hwaban e öbun e ne ca ling nya ; ke so bi,
öbun e ca he hmetu bi ka okongoâ iök ae
kap ge anyibun ta je bwihlany me anyibun
je idola. 40 Anyin a hnyi hon anyik bucen
ae kap, hon bucen dok ae görany hnyi Isa-
raela, haingen Than Iehova, ame he ka bi
athnyabaik eling hnyi hnyei hnen lap anyi
Isaraela hia, a ödra hia thithö ; oge me he
ka köp ödra eling, ke oge me he ka elâm
eling anyibun je bwihlany, me je hudiny

anyibun wan a bân, me anyibun ta je ûnyi
hia ae kap. 41 Oge me he ka köp öbun,
helâ me ûnyi ae bo so, iny ka he ka hum
öbun unyin ta je hnyei, me ûkhacaköu öbun
ûnyi hnyi ta je hnyei waleji adre hia but
ovesei öbun ka hnyin ; k' oge me he ka kap
bi ûnyi gabun hnyi hnyimakan ta je hnyei
hia. 42 Ke öbun e he bi ka wâ a inya
Iehova, iny ka he ka hum öbun ka hnyi
hnyei Isaraela, waleji hnyei oge me hinö-
beny he ka ham ka lakamöbun. 43 Ke
öbun e he ka ûnykûme eling debun je
gethen, me hnöbun je hna ânyâ, waleji öbun
e hia but okongu öbun hnyin ; m' öbun e
he ka hûköti öbun can ta je hulö hia öbun
e hia but ânyâ. 44 Ke öbun e he ka wâ a
inya Iehova, iny ka hia but huliwa unyibun
can iök, ke ca hoton debun je gethen ae
kong, ke anyibun je huliwa ae kong, lap
anyi Isaraela, haingen Than Iehova.
45 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 46 Nokon at lö, hnyimâ-
kâm ju ka hnyi hwaiöu, ke fuc dö ka hnyi
hwaiöu, ke perofeta thö ûcon hnyot hnyi
utkânâ ka hnyi Hwaiöu ; 47 ke ha thö ka
hnyot hnyi Hwaiöu, ka habe, Löng ju hofuc
ho Iehova, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Wâ bi oge me he ka
hû meic unyâm, k' ame he ka an igigili u
je ûö hia ae hât, me je ûö hia ae bobot : k'
ame ca he ka mok bâhlân ame hlâ, ke ame
he ka hlâ ta je hnyimak hia, hwân hnyi
hwaiöu ke ne o but hnyi hwadrö. 48 Me
ame he tavat hia thithö ka wâ a inya
Iehova at ame hû e : k' adre me ca he bi ka
ume. 49 Waleling m' oge me ha, ka habe,
Ekölö Than Iehova, ödra adre me ha gak,
ka habe, Hawa, e ca at ame ha je ûhoûcû ?

HNYIMAKAN 21.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
hnyimâkâm dö Jerusalema ai, me fuc dö ka
hnyi je dok ae kap, ke perofeta thö ûcon
hnyei Isaraela ; 3 me ha ka hnyei Isaraela,
ka habe, Walang hna ha hnö Iehova, ka
habe, Wâ bi, ve e inya möu, ke oge me he
ka oc ut anyik hele vat ûnyi hnyi tangen,
me subâ degecâ ûnyi gam at ae wisa me at
ae kong. 4 Anyin a oge me he ka subâ
degecâ gam at ae wisa me at ae kong, anyin
a wale ame he ka he but anyik hele vat
ûnyi hnyi tangen ûcon tavat hia thithö
hwân hnyi hwaiöu ke ne o but ka hnyi
hwadrö : 5 ke ame he tavat hia thithö ka
wâ a inya Iehova at ame oc ut anyik hele
vat ûnyi hnyi tangen, ke e ame ca he bala
bi ka hmetu. 6 Anyin a wale, nokon at lö,
mâng ju ; u me he ka mâng hnyi hnyime-
ködra ke hmetru but li jebalainom me
hmak. 7 Ke ödra ka ha köu, ka habe,
Anyin a ieû u me mâng ? me u me he ka
thu ködra, ka habe, Can je ûthumetu, anyin
ame he jem : ke ame he ka köiö but ta je
hnyok hia, ke ame he ka him ta je beny
hia, ke ame he ka sēnyin ta je hanu hia, ke
ame he ka bwebwet ta je bouca hia helâ me
köiö : wâ bi, e but ang, ke ame he ka hwâdâ,
haingen Than Iehova.
8 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 9 Nokon at lö, perofeta
thö, me ha, ka habe, Walang hna ha hnö
Iehova, ka habe, Ha thö, ka habe, Hele vat,
hele vat, a so but hwan, adre khet : 10 e
so hwan me me hlingâ ; adre khet e me me
helâ me hucuce ; hawa, ate me he ka senyin ?
haba uci anyin nökuk ame hûkötiâ ta je ûö
hia. 11 Ke adre ham e he ka khet me me
hom hnen hnyam : ame so hwan hele vat,
eke, adre khet e me ham ka hnyi hnyamen
at ûhlingö. 12 Nokon at lö, kuku thö, ke
kuku tenge thö : anyin a e bi hon lakeik, e
bi hon je taben Isaraela : adre hn' ödra ka
hnyi hele vat tha ödra me lakeik : anyin a
wale khaû thö jevam. 13 Anyin e hu
ûcûbic ; ke hawa, ame ne he ka hia but uci
at ame hangâ ? haingen Than Iehova. 14
Anyin a wale, nokon at lö, u me he ka
perofeta me khaûkhaû li hnyamâm ; ke so
ame he ka olo hele vat hnyi ûen a kuniny,
wale hele vat anyin tavat adre kot moko ;
e bi hele vat anyin at ae gan hmâ adre kot
moko, wale ame dit ka hnyi je hnyeuledra.
15 Oge hia but ip obiny hele vat hnyi je
homagöuledra hia, me me köiö but je hnye-
kudra me me osehia hnödra je hna haû :
ekölö ! adre ânyâ e helâ me hucuce, adre
khet homakan e hnân ûhlingö. 16 Khaca
ju öbun, he thö ka hnyi ke keihen metâ ;
tet metâ ju, he thö ka hnyi ke keihen me ;
hnyi dok u je hnyimâkâm ka hnyin. 17 Ke
oge me he bi nya ka khaûkhaû li hnyamök,
ke oge me he ka sekunâ anyik hmönyin :
inya Iehova at ame ha.
18 Ke ame o but hmetu könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, 19 Nokon at lö, u
me he ka kû li gethen, me me o hele vat
anyin than Babulona ; lo li gethen ka he
ûnyi hnyi hnyei a khaca : ke bi haten ju ke
dok, bi haten e hnyi hwâniny gethen ka
hnyi taun. 20 U me he ka kû gethen me

me o hele vat hnyi Raba anyin je laku
Amona, me ka hnyi Juda hnyi Jerusalema
adre up haginy. 21 Anyin ame tot than
Babulona hnyi hnyivheden li gethen, wale
hnyi hwâniny li gethen, he ka bi khong:
e ame jijingâ je fana, e ame hnö je idola, k'
ame wâ akiny. 22 E hnyi hnyamen a
metân he ka bi khong ge Jerusalema, he ka
ip je ûnyi vat hnân tho, he ka bi hwanumen
hnân ûhlingö, he ka ohwegiâ hwakuku, he
ka ip je ûnyi vat hnân tho hnyi je homa-
göule, he ka okhibö kânâ, me ok je tap tue.
23 Ke haba e, me ame he ka helâ me hna
bi khong ae thoi hnyi hnyimaködra bi,
waleji adre hia but khemanyin ködra: ke
e ame oûnykûmiâ hmetu hwakecin ae kong,
m' adre hum ödra.

24 Anyin a wale, haingen Than Iehova,
ka habe, anyin a öbun e hia but oûnykûmiâ
hmetu hwakecibun ae kong, ke manen dö
hnöbun hna hanyâûâ, ke manen dö anyibun
je hulö hnyi anyibun je huliwa hia; anyin
adre me ûnykûmi öbun, awe, adre me he
ka hum öbun ge hnyam. 25 Ke haba u,
at adre me ti kot monoâ lö, a u at ae kong,
tuhan Isaraela, k' ame o but bongom bong,
hnyi ûen adre umo hwakecin ae kong;
26 me walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Hom dö hnabinybak, ke hom dö
korona gan: ame ca he ka tethmâ ûnyi
ang: ogöranyâ thö ûnyi ae hnyikânâ, ke
ohnyikânâ ju dok ae görany. 27 Oge me
he ka ohnyimenâ e hnyikânâi, hnyimen
hnyikânâi, hnyimen hnyikânâi: k' ame he
ka hia but ûnyi e, ke ne o but ame o
at a hanymen bi; ke oge me he ka ham
kâu.

28 Ke haba u, nokon at lö, perofeta thö
me ha, ka habe, Walang hna ha hnen Than
Iehova ge je laku Amona, me hna haikongu
ödra; ke u me he ka ha, ka habe, Hele vat,
hele vat adre oc, adre khet me me ûhlingö,
me me an, me me helâ me hucuce. 29 Adre
me wâ iyawöâ hobi köu, adre me bi khong
thoi hobi köu, he ka ip u hon nyin tavat ae
kong adre kot moko, wale a o but bongudra
bong, hnyi ûen umo hwakecin ae kong.
30 Ohmeto e bi ka hnyi tangen. Oge me
he ka owisö u hnyi dok adre up u hnyin,
wale hnyei adre hnöku u hnyin. 31 Ke
oge me he ka hingâlâ anyik hmönyin hom;
oge me he ka tûâ köu meicin anyik wathe-
thöt: ke oge me he ka hnö u ka hnyi hnya-
men tavat a helâ me meno, tavat ae khan'
ödra he ka ûohiö. 32 U me he ka hnân
hing utö ka hnyi meic; ame he drâm ka
hnen hnyi wanben hnyei; adre me ca he
hmetu ka ûnykûmi u: anyin a inya Iehova
at ame ha.

HNYIMAKAN 22.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
hawa, u me he ka owisa, u me he ka owisa
taun ae kong ge dra? awe, omanenâ thö
kâu ta je ûnyi ae ikiki gan hia. 3 Ke u
me he ka ha, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Taun ame hingâlâ
dra hnyi wanben e, me me o thö ûen bi, at
ame ânyâ je idola hobi kâu e bi, me me
okongoâ e! 4 Jönâm bi dra u je hia but
hingâlâ, ke u je kong ut ge je idola u je
hia but ânyâ; ke u je hia but ohakekenyâ
bongom je bong, ke u je o but ang ka je
hunaiâm: anyin a wale oge hia but hnö u
hnân taben oû hnen ta je dökhu, me hnân
hlumâ hnen ta je hnyei hia. 5 Ame he
ka hlumö u hnen tavat ae hakekeny köu
me tavat ae sâkâû, u at ae kong ut, ke gan
hmâ hna mediâ. 6 Wâ bi, a hia but mwi
unyâm je taben Isaraela ödrin hia hoton je
ve hwegiödrin, he ka hingâlâ dra. 7 Ödrin
e ca hia but oûnyihnathoâ je kamen me
hinyen unyâm; ödrin e hia but seda atka-
nyua hnyi wanbâm: ödrin e hia but oko-
ngoâ at a mokcu kamen, me je safac unyâm.
8 U je hia but hûkötiâ hnök je hna okabâ,
me okongoâ anyik je sabath. 9 E hnyi
wanbâm ehac tavat bifuco thoi m' adre me
hingâlâ dra: ke e unyâm hnyat adre me
han hon je bucen: k' adre hia but ânyâ
ûnyi ae ikiki hnyi wanbâm. 10 E unyâm
adre hia but hai fetriny kamödra: k' adre
hia but okongoâ momo unyâm at ame hake
laba hnyi bongon momo. 11 K' ame hia
but ânyâ ke at ûnyi ae ikiki me âiân ke at;
k' ame hia but ke at bi ûnyi monu me
ûngon; k' ame hia but ke at unyâm oko-
ngoâ haniny a nokon kamen. 12 E unyâm
adre hia but kap je bwihlany m' adre me
hingâlâ dra; u je hia but hok hwaban ûnyi
adre me me ham, ke ta je troban bi, ke u
je hia but hwenmiâ ka hom troban ge at
ame laba hakekenyi u ge ûöveci, ke u je
hnying nya, haingen Than Iehova. 13 An-
yin a wale, wâ bi, oge hia but khaû li
hnyamök can ta je ûnyi ae hu gam a deny
ûnyi ae ca ûcû, ke can dra ae hnyi wanbâm.
14 Hawa, u me he ka hok hnyokâ, k' ame
he bi li hnyamâm ka hwege hnyi bong oge
me he ka mâdrö u hnyin? Inya Iehova at

ame ha, me oge me he ka ânyâ. 15 Me
oge me he ka ovesei u ka hnyi ta je dökhu,
me obö u ka hnyi ta je hnyei; me oge me
he ka ohia hwakecin ae ikiki gam. 16 Ke
u me he ka kong ka ûnyi gam bi, hnyi
hnyimakan ta je hnyei; ke u me he ka wâ
a inya Iehova.

17 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 18 Nokon at lö, helâ me
kânâ könya lap anyi Isaraela : ödra bras hia
thithö, ke tin, ke fao, ke led, hnyi wanben
meic; ödra hia dron sileva. 19 Anyin a
wale walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Anyin a öbun e kânâ but hia thithö,
anyin a wale, wâ bi, oge me he bi nya ka
ûkhacaköu öbun hnyi wanben Jerusalema.
20 Adre me ûkhöûnâ sileva me bras me fao
me led me tin hnyi wanben meic, me oû
meic me me köiö but; ke helâe oge me he
ka ûkhacaköu öbun hnyi anyik hmönyin
me anyik wathethöt, ke oge me he ka ip
öbun eling me oköi öbun. 21 Eke, oge me
he ka ûkhacaköu öbun, me tû' öbun ge
bâhlân anyik wathethöt, me oköi öbun hnyi
wanben e. 22 Adre me oköiö sileva hnyi
wanben meic, helâe adre me he ka oköi
öbun hnyi wanben e; ke öbun e he ka wâ
a inya Iehova at ame hia but hingâlâ hmö-
nyin köbun.

23 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 24 Nokon at lö, ha thö
kâu, ka habe, U hnyei adre ca ânyâwia, ke
a ca hû we hnyi bonginy hmönyin. 25 Anyin
je perofeta adre me si hnân hnyi wanben,
helâ me liona ame kuku ame oloû kia
haniny: adre hia but an at; adre me
hûgûnâ omjeû, me ta je ûnyi ae ûnyi
hnathu; adre hia but osehia je safaciny
hnyi wanben e. 26 Haba anyin tavat bi
hut adre me hia but hanyâûâ anyik hna-
nyibu, me okongoâ hnök je hna okabâ:
adre ca hia but ve bongon ûnyi ae kap me
ûnyi ae monu, ke adre me ca hia but ve
okhana tavat ge ûnyi ae bo kong me ûnyi
ae bo so, me mûko je emaködra ge anyik je
sabath, ke inya at adre okongoâ hnyi wan-
bödra. 27 Haba je taben hnyi wanben e,
me helâ me je luko adre me oloû kia je
hanidra; he ka hingâlâ dra, me ohia at,
m' adre me hu omjeû a deny ta je ûnyi ae
ca ûcû. 28 Ke haba je perofetainy adre
hia but botru hobi ködra ge dröu ae kong,
adre me wâ ûnyi ae ûnyi baû, me bi khong
thoi ködrin, me ha, ka habe, Walang hna
ha hnen Than Iehova, ke a ca ha bi
Iehova. 29 Haba tavat aten hnyei adre
hia but ûöveci, me hûgûnâ omjeû; eke, adre
hia but okongoâ ta je hna ovecâ, me tavat
ae theduoc, me sedâ atkanyua hnen ûnyi
ae ca wisa bi. 30 Ke oge me elâm gadra
at he ka op hagik hak, me tot hnyi hnyi-
makök hnyi dok ae khekhe hobi kâu hnyei,
m' oge me ca he ka ohia e: ke ba bi at oge
me wâ. 31 Anyin a wale oge hia but
hingâlâ anyik hmönyin hudra; oge hia but
ohi' ödra ge bâhlân anyik wathethöt: oge
hia but bi hwaban ködra dedra je gethen,
haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 23.

KE ame o but minya könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, 2 Nokon
at lö, e hu lö li momo ehac a tha hinyödru:
3 ke ödru me bi ûnyi monu hnyi Aigupito;
ödre bi ûnyi monu k' ödru tiga li hlu: k'
adre hlec eling li basidru, k' adre ken eling
li baisdru k' ödru tiga li hlu. 4 Ke haba
li iödru, me Ahola atö, ke Aholiba keiny:
ke anyik ödru, ke ödru me hnokoâ obaga
me wahlu. Ke haba li iödru, me haba
Ahola me wale Samaria, ke haba Aholiba,
me wale Jerusalema. 5 Ke tiga anyik
momo Ahola, me e ame bi ûnyi monu; k'
ame betenge ge je laweny, a at Asuria,
tavat adre me laba hakekenyâ, 6 k' adre
khavâ ûkhaû ae udrudra, a je taben me
tavat musi, a je wahidröu ae hmanenang
hia, ödra tavat tabö hors. 7 Haba momo
ame bi ûnyi monu mödra, tavat adre me
ûca ge at Asuria hia: ke e ame okongoâ e
bi ge je idola anyin tavat e ame betenge
gadra. 8 Ke haba khaca, e ame ca degec
anyin bi ûnyi monu ûheny Aigupito; anyin
adre me tha mokut mē ke tiga hlu, k' adre
me ken li basin ke tiga hlu: k' adre me
hingâlâ anyidra je bi ûnyi monu ka hnyi
hon. 9 Anyin a wale oge me hna e ka
hnyi hnyamen ta je laweny, ka hnyi hnya-
men at Asuria, waleji e ame betenge gan.
10 K' adre me hai fetriny: k' adre me hom
lakon obaga me wahlu, k' adre me hlingâ e
bi ge hele vat: ke haba momo, me taben
ûhiö unyin omomo: anyin adre me bi hwa-
ban kâu. 11 Ke haba Aholiba a keiny
ame wâ e, ke so bi e nua weny bi hnyi bi
ûnyi ae ikiki hon tuhan, ke beönua anyin
bi ûnyi monu hon bi ûnyi monu anyin
tuhan. 12 E ame betenge ge at Asuria
tavat adre me laba hakekenyâ, a ta je
taben me tavat musi, a tavat adre me
khavâ ûkhaû ae mec, a tavat tabö hors, a

wahidröu hia ae hmanenang. 13 Me oge
me wâ ae kong minya but momo e; ke
khaca thibi dedru gethen. 14 Ke e ame
osehia hnen hna bi ûnyi monu; anyin a e
ame wâ tavat adre me sihnalimen hnyi hna
up uma, tavat adre op ûcûbongo me at
Kaledaia adre me sihnalimen ge botru ae
dra, 15 adre me weikâ weiködra, adre me
bicâ je hnabinybak adre bihnalimen, helâke
me je taben hia ödra, helâ me at Babulona
hnyi hnyei Kaledaia, hnyei adre hnöku
ödra hnyin. 16 Ke e ame ō 'dra me ie
betenge ködra, me kunâ je ûthumetu ködra
Kaledaia ai, 17 Ke haba at Babulona adre
me o but kâu ka hnyi hnen hna mokut, ke
adre me okongoâ e hnen anyidra bi ûnyi
monu, ke e ame kong ut gadra, me e ame
hûköti ödra. 18 Me e ame omanenâ anyin
bi ûnyi monu, me omanenâ unyin: me oge
me hûkötiâ e helâji me hnök hna hûkötiâ
tuhan. 19 Ke e ame osehia hnen hna bi
ûnyi monu, ame ûnykûme je bonginy anyin
hlu, waleji e ame bi ûnyi monu hnyi hnyei
Aigupito. 20 Ke e ame betenge ka je
lawedra, ke helâ me unyin Asina je unyi-
drin; ke helâ me dân unyin hors dân je
unyidrin. 21 Me u je ûnykûme hmetu
hwakecâm ae ikiki, k' u tiga hlu, waleji ge
hna ken li basâm ge at Aigupito, waleji li
basâm k' u tiga hlu.

22 Anyin a wale, Aholiba lö, walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi
oge me he ka otilâ je lawem ûcom, waleji
u je hûkötiâ, ke oge me he ka hum ödra
ûcom ûhedra ehele; 23 wale at Babulona
me at Kaledaia hia, Pekoda, me Shoa, me
Koa, tha e mödra at Asuria hia; ödra
wahidröu hia ae hmanenang, je taben me
tavat musi hia, je lakon than, me tavat ae
lung, ödra tavat tabö hors hia. 24 Ke
adre me he ka o köu me je ûnyi hnân vat,
me je kariota, me je kat, me je bunyen ae
gan; adre me he ka igigili u, me je bec ae
gan, me bec, me hnabinybak vat: ke oge
me he ka hna ködra he ka bi hwaban, ke
adre me he ka owisa gam hoton hnödra bi
hna owisa. 25 Ke oge me oâ anyik ciâ
ûcom, ke adre me he ka mâdrö u hnyi
wathethöt; ke adre me he ka subâ degecâ
hnyingöiâm me li hnyikönyâm; ke ame he
je kolon gam ka ta ge hele vat: adre me
he ka hom lakom obaga me wahlu; ke ame
he meic ka an je kolon gam. 26 Ke adre
me he ka uny jut ânyâm je ûkhaû, me
hûgûnâ je ohmanenangâm. 27 Helâe oge
me he ka bi obiny hwakecâm ae ikiki, me
hnam hna bi ûnyi monu, waleji ge ûhem
Aigupito: m' u me ca he ka bwele ka ta je
ûnyi e, me ûnykûme hmetu ka Aigupito.
28 Anyin a walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he ka hnö
u ka hnyi hnyamödra wale u je ikikiâ, ka
hnyi hnyamödra wale u je hûkötiâ: 29 ke
adre me he ka ânyâ köu hnyi hmönyin, me
hom hia hwabâm, me hnö u bi ke ba ûkhaû
me he thu: ke ame he ka manen dut
hmehmainy hnâm je hna bi ûnyi monu wale
hwakecâm ae ikiki, me ânyâm je bi ûnyi
monu. 30 Adre me he ka ânyâ ta je ûnyi e
köu anyin a u je hia but bi ûnyi monu hoton
ta je hnyei, ke u kong ut ge anyidra je
idola. 31 U je hia but vheno gethen deny
tuhâm; anyin a wale oge me he ka ham
anyin kaia ka hnyi hnyamâm. 32 Wa-
lang hna ha hnen Than Iehova, ka habe, U
me he ka ijem kaia belen tuhâm, wale ae
dit ke gan hnyin: k' adre me he ka hlumö
u, me hiö u; e gan hmâ önyen. 33 U me
he ka unöngöt ge hna ic monu me hlöuhlöu,
hnen kaiainy uthmâhmâ me ba wan, hnen
utkaia anyin tuhâm a Samaria. 34 U me
he ka ijem e me ijem hmö, ke u me he ka
âc je anmen e, me seutâ li basâm: anyin a
oge hia but ha, haingö Iehova. 35 Anyin
a wale, walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Anyin a u je hia but hnying nya,
me kunö nya ka hnyi hotom, anyin a wale
ame he ka tabö u hwakecâm ae ikiki me
ânyâm bi ûnyi monu.

36 Ke haba khaca, Iehova ame ha
könya, ka habe, Nokon at lö, hawa, u me
he ka owisö Ahola me Aholiba? awe, oma-
nenâ thö ködru hwakecidru ae ikiki.
37 Anyin a ödru me hia but bi ûnyi monu,
ke e hnyi li hnyamödru dra, ke ödru me
hia but bi ûnyi monu ge anyidra je idola;
ke adre hia but kunâ je lakudru obaga
waleji ödre hnokoâ hobi könya, ka he hnyi
wanben meic ködru hnân han. 38 Wale
hmetu ang hnödru hna hia but ânyâ könya;
k' ödru me hia but okongoâ anyik dok ae
kap waleji hnyi bong eling, me öûnyibaûâ
anyik je sabath. 39 Ke ödru ka hia but
hlingâ je lakudru hobi kâu anyidru je idola,
me ödru me he ka hnyi anyik dok ae kap
waleji hnyi bong eling he ka okongoâ e;
ke wâ bi, adre hia but ânyâ helâe hnyi
umök uma. 40 Ke haba khaca, öbwe hia
but ûkhûnöng ka ta je baga tavat adre me
he but ûnyi hnyi dok ae sâkâû: waleji adre
kunâ ka hnyin ûthumetu, ke wâ bi, ödrin e
o but; ke u je soû halubahing' ödrin, me

bi hnalimen li emâkâm, me theibi u;
41 me laba hon hna mokut ae hmanenang,
ke e hnyi hnyimakan e laulau adre pena-
pena, waleji u je ip hon anyik utö ae bo so,
me anyik wakaco. 42 Ke e hu bi unyin
hwan tavat ae se hia adre me laba monu:
ke adre me hom tavat adre me monu ge
grâk ûheny hnyi hnyebuba tha ödra me je
houmonu; ke adre me inâ je waen hon li
benyidru, me obic' ödru ge je korona ae
hmanenang. 43 Me oge me ha ge momo
at ame kueny bi ûnyi monu, ka habe,
Ödrin e he bi walang ang ka bi ûnyi monu
mē, ke e minya mödrin. 44 Ke ödrin e he
kâu helâ me ûhedra ka momo hnyi gethen:
helâe ödrin e he kö Ahola me Aholiba, li
at ae ikiki hwakecidru. 45 Ke ame he
tavat ae wisa ka bi hwaban ködru helâ me
hna bi hwaban ka momo hnyi gethen, me
hna bi hwaban ka omomo adre me hingâlâ
dra; anyin a ödru li at bi ûnyi monu, ke e
hnyi li hnyamödru dra. 46 Anyin a wa-
lang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Oge me he ka oû ködru deö at, me hna he
ka oveci ödru me söh. 47 Ke ame he deö
at ka lû ödru ge veto, me kuc ödru ge
anyidra je hele vat; adre me he ka hlingâ
je lakudru obaga me wahlu, me thong
degecâ umödru je uma ge meic. 48 Helâe
oge me he ka bi obiny hwakecin ae ikiki
hnyi hnyei, me me nâ omomo hia thithö m'
adre me ca he ka ânyâ hoton hwakecibu
ae ikiki. 49 Ke adre me he ka bi hwaban
hwakecibu ae ikiki hubu, ke ame he ka
tab' öbu hulö ge anyibu je idola: ke öbu
me he ka wâ a inya Iehova Than.

HNYIMAKAN 24.

KE ame o but hmetu könya hofuc ho
Iehova hnyi huna a naininy, hnyi
tehi a ten, hnyi bong a teniny tehi, me
ha, ka habe, 2 Nokon at lö, sihnalimen ju
ien bong, a bong ang: k' ame o than
Babulona hnyi Jerusalema hnyi bong ang.
3 Ke ha thö ûhöûcû ka lap ûkhin fuc, me
ha ködra, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Ip ju öt hon meic,
ip ju, ke hingölö köiö but minya ka hnyin:
4 ke ûkhöûnâ thö ka hnyin je uthmeno, je
uthmeno ae so, wale li benyin me li can;
öunöngötâ thö ge je jö adre ûca. 5 Hok
mamoe thö adre ûca, ke ûkhöûnâ je jö eû
hmelen, ke ocitrouâ wia e; eke, ölâ ju je jö
hnyi wanben e.
6 Anyin a wale, walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Ekölö ge taun ame
hingâlâ dra, a öt ae hu vi hnyin, k' adre
me ca ohia vi wale ûnyi hnyi hnyin e! hai
thö ke uthmeno me ke uthmeno; k' adre
ca hia but kû e hnen ugleköbâ. 7 Anyin
a e hnyi wanben e dra e ame hingölö; e
ame hingâlâ e hon kic ae ba leûnen; k'
ame ca hingâlâ e hon kânâ me me iyong ge
sesâ; 8 me me he ka oâ hmönyin he ka bi
hwaban, ke oge hia but ip dren bi hon kic
ae ba leûnen me me ca iyong. 9 Anyin a
wale walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Ekölö ge taun ame hingâlâ dra! oge
me he bi nya ka ogânâ hna khon utö.
10 Hom gânâ thö utö, hû thö meic, ölâ
wia ju utiöiny, me me hu önyen dân, me
thong degecâ je jö. 11 Hwaban e otilâ e
ae ba önyen hon je walep ae möt, me me
kahwa, me hlâ brasiny, me me köiö but
konginy eû hnyin, me me ohia vi hnyin.
12 A sēnyin dut momo ge huliwa ae hmak;
ke so bi ame ca he but ûnyi gan anyin vi
ae gan; k' ame ca hia bi vi hnyin ge meic.
13 E bi hnyi hwakecâm ae ikiki ûnyi ae ti
kong: oge hia but obosoi u ke u ca bo so,
anyin a wale adre me ca he hmetu ka
obosoi u ûnyi hnyi hwakecâm ae ikiki, ke
ne o but oge me he ka ip hom anyik
hmönyin. 14 Inya Iehova at ame ha:
ame he ka o, ke inya oge me he ka ânyâ;
oge me ca he ka hmetu, ke oge me ca he
ka betenge, ke oge me ca he ka ietra; adre
me he ka bi hwaban köu hoton dem je
gethen, ke hnâm je hna ânyâ, haingen
Than Iehova.
15 Ke ame o but minya könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, 16 Nokon at lö,
wâ bi, oge me hûgûnâ gam wem hnen
mok: ke so bi u me ca he ka tenge me
tenge thungaû, ke ame ca he bi ka hingölö
li deköiâm. 17 Mâng ju ke ca hwege; ca
he bi ka hnyamok, wano ju hnabicom, ke
ina ju li tangen hnyeûcam, ke ca tube li
esongodâm, ke ca an ju jeû an tavat.
18 Me oge fuc ka tavat hnyi hnyomakatu;
ke hnyi sahac ame mokcu öiök: ke haba
hnyi hnomakatu oge me ânyâ helâ me hna
hûnâ könya. 19 Ke haba tavat adre me
ha könya, ka habe, Hawa, u me ca he ka
thumetu öhmun hnân eû köhmun ta je
ûnyi, m' u me ânyâ helâe? 20 Me oge me
ha ködra, ka habe, Ame o but könya hofuc
ho Iehova, ame ha, ka habe, 21 Ha thö ka
lap anyi Isaraela, ka habe, Walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi, oge
me he ka okongoâ anyik dok ae kap, wale

tang hwegiöbun ae beönua, webun, ame
oûnyihnatho hnen hnyekubun; ke ame he
ka ta ge hele vat je lakubun obaga me
wahlu waleji öbun e kec hot' ödra. 22 Ke
öbun e he ka ânyâ helâji me hnök hna
ânyâ: öbun e ca he ka tube je esongodibun
me an jeû an tavat. 23 Ke ame he ka
e bi hon böbun je hnabinybak, ke hnen ju
je tangen hnyeûcabun hnyi je cabun: öbun
e ca he ka tenge me tenge thungaû; ke
öbun e he ka aû tot hnyi anyibun ta je
hulö, me ûtengiököu. 24 Helâe ame he
Ezekiela ka hnân haten köbun: öbun e he
ka ânyâ helâji me hnen hna ânyâ: ke e ka
hwâdâ thö e, öbun e he ka wâ a inya
Iehova.

25 Ke haba u nokon at lö, hnyi bong oge
me he ka hom gadra tang hwegiödra, wale
senyin ge anyidra hmanenang, wale wedra,
me weny hnyekudra, wale lakudra obaga
me wahlu, 26 hawa, ame ca he ka o köu at
ame kec möt hnyi bong eling, me thumetu
u? 27 Haba hnyi bong eling u me he ka
khöng hnyimâm ka at ame kec möt, ke u
me he ka fuc, ke u me ca he ka hum
hmetu: helâe u me he ka hnân haten
ködra; ke adre me he ka wâ a inya
Iehova.

HNYIMAKAN 25.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
hnyimâkâm dö ka je lakon Amona, me
perofeta gadra: 3 ke ha thö ka lakon
Amona, ka habe, Löng ju öbun hofuc hwan
Than Iehova; Walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Anyin a u je ha, ka habe,
Öhö, ka anyik dok ae kap, hnyi ûen eji
adre me okongoâ; ke ka hnyei Isaraela
hnyi ûen adre me öba wan e; ke ka lap
anyi Juda, hnyi ûen adre me he but ka bâ:
4 anyin a wale, wâ bi, oge me he ka hnö u
ka tavat e jimeiö me hnân idra, k' adre me
he ka hunuma hnyi wanbâm, me bi hnya-
badra unyâm; k' adre me he ka an âm jeû,
me ijem belâm debai. 5 Ke oge me he ka
wia Raba hnân umen kamela, ke lakon
Amona hnân hnyaban je hnahat mamoe:
me öbun e ka wâ a inya Iehova. 6 Anyin
a walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Anyin a u je hia but khaû li hnya-
mâm, ke uto ge li hnyeûcam, me hobâ, me
ikikiâ hnyei Isaraela ge hnyekom; 7 anyin
a wale, wâ bi, oge me he ka hai hnyamök
hom, k' oge me he ka hnö u me hnân söh
hnen ta je hnyei; ke oge me he ka subâ
degeci u unyin tavat, me ohiö u ûnyi hnyi
je hnyei: k' oge me he ka ohiö u, me u me
he ka wâ a inya Iehova.

8 Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Anyin a haingen Moaba me Seira, ka
habe, Wâ bi, e tha ûcû lap anyi Isaraela me
ta je hnyei hia thithö; 9 anyin a wale, wâ
bi, oge me he ka khöng ke baten Moaba
ûnyi hnyi ta je taun, a ta je taun hnyi
hnyigöulen, wale hmanenanginy tavat, a
Beth-jesimoth, me Baal-meon, me Kiria-
thaima, 10 ka tavat e jimeiö, m' adre me
he but ûcon lakon Amona, me oge me he
ka hn' ödra hnân idra, m' adre me ca he bi
ka ûnykûme hmetu Amona unyin ta je
hnyei: 11 ke oge me he ka bi hwaban ka
at Moaba; m' adre me he ka wâ a inya
Iehova.

12 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Anyin a Edoma ame okongoâ lap
anyi Juda hnyi hnen hna bi hwaban, ke
jöniny jut ae gan hmâ wale hnen hna bi
hwaban ködra; 13 anyin a wale, walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Oge
me he ka hai hnyamök hon Edoma, me subâ
degecâ gan at me meno; ke oge me he ka
öba wan gan, hwân hnyi Temana; adre
me he ka ta ge hele vat ke ne o but hnyi
Dedana. 14 Ke oge me he ka bi hwaban
kö Edoma a deny lakeik a at Isaraela; ke
adre me he ka ânyâ hnyi Edoma hoton
anyik hmönyin me anyik wathethöt: ke
adre me he ka wâ bongon hnök hna bi
hwaban, haingen Than Iehova.

15 Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Anyin a at Filisiti adre me bi hwaban,
me bi hwaban hnen hnyok ae hmönyin he
ka ohia e me bi iwahnaihmiöny mē nyiele
balua; 16 anyin a wale, walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi, oge
me he ka hai hnyamök hon at Filisiti, ke
oge me he ka subâ degecâ at Kerethi, me
ohia je kolon hnyi hobatköiö. 17 Ke oge
me he ka ti bi hwaban ködra hnyi û ae
hwege; ke adre me he ka wâ a inya Iehova,
iny ka he ka bi hwaban ûnyi gak hnyi
hudrin.

HNYIMAKAN 26.

KE hnyi huna a eleveniny, hnyi bong a
bâniny tehi, ame o but könya hofuc
ho Iehova, ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
anyin a Turo ame hia but ha ge Jerusalema,
ka habe, Öhö, e hmetru but at eji a homa-

göuleny ta je hnyei; e ame hnyimakan dö
könya: oge me he ka unöngöt, ke ba but
wan gan: 3 anyin a wale, walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi, ûcûk
u, Turo, ke oge me he ka öliâ köu ta je
hnyei ae se hia, helâ me köiö ame öliâ ta je
waköiöiny. 4 Ke adre me he ka ohia je
hna up haginy, me kia je tap tue hnyin:
oge ma aba minya sesâiny, me wia e me
kic ae ba leûnen. 5 Ke e ame he ka dok
hnân ulolo je ert hnyin, hnyi wanben köiö;
anyin oge hia but ha, haingen Than Iehova:
ke ame he ka hnân söh hnen ta je hnyei.
6 Ke haba je lakon wahlu hnyi je hna belök
adre me he ka hlingâ ge hele vat: me adre
me he ka wâ a inya Iehova. 7 Anyin a
walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Wâ bi, oge me he ka oi Nebukaneza than
Babulona ûheny hnyi hwadrö, a tuhan je
than, tha e me je hors, ke je kariota, ke
tavat tabö hors, ke deö at, ke tavat ae se
hia, ka Turo. 8 Ke e ame he ka hlingâ
lakom wahlu ge hele vat hnyi je hna belök:
k' ame he ka op cici u je tap vat, ke okhibö
kânâ cici u, ke hai göranyai bec cici u. 9
Ke e ame he ka otilâ anyin ta je ûnyi vat
hnân tho hnyi ânyâm je hna up haginy, ke
e ame he ka kia degecâ ânyâm je tap tue
ge anyin je giwa. 10 Anyin ae se hia
haleny je hors me ame he ka oiyongi u ge
sesâiny kânâ gadra: k' ame he ka öbubuny
ânyâm je hna up haginy ge hwan tavat
tabö hors, ke je kat, ke je kariota, e ka
didrö ka hnyi je homagöulem, helâ me
udilidra hnyi taun adre me kia. 11 K'
ame he ka uto dem je gethen hia thithö
hnen ta je boujimen can haleny je hors:
ke e ame he ka hlingâ lakem ge hele vat,
ke adre me he ka ohnyikânâ je taben tang
hwegiâm. 12 K' adre me he ka hûgûnâ
ta je omjehem, ke söh ânyâm ta je ûnyi
adre ûcû: k' adre me he ka kia hagâm ta
je hak, ke hagutâ umâm je uma ae hmane-
nang: k' adre me he bi ka khûâ hnyi köiö
ânyâm je veto me utö me sesâiny kânâ.
13 Ke oge me he ka bi obiny hwan ânyâm
khumöng; k' adre me ca he hmetu bi ka
löng hwan ânyâm je kitara. 14 Ke oge
me he bi nya ka wiö u hnân kic ae ba
leûnen: ke u me he ka dok hnân döi ert;
k' adre me ca he hmetu ka up u: anyin a
inya Iehova at ame ha, haingen Than
Iehova.

15 Walang hna ha hnen Than Iehova
ka Turo, ka habe, Hawa, ame ca he ta je
bomene ka öbubuny ge hwan ûtaem, e ka
mâng tavat ae aat, k' ödra ka hlingâ tavat
hnyi wanbâm? 16 Haba hnyi ûen eling
me ame he ka utut ta je thaniny köiö hia
ûhedrin hnyi hon anyidrin ta je theron, me
ip anyidrin je ûkot, me uny anyidrin ta je
ûkhaû ae ve bongon bi: k' adre me he bi
ka okhaû' ödra ge öbubuny; k' adre me he
ka laba hnyi kânâ, ke adre me he ka labö
öbubuny, me uthmâhmâ gam. 17 Ke adre
me he ka tenge thungaû gam, me ha köu,
ka habe, Ekölö ge hna ohiö u waleji a labā
hnen aten köiö, taun ae lung, me hwege
hnyi köiö, e me tavat adre me labā, tavat
adre me ooti ödra hia tavat adre me he
hnyin! 18 Walang ang ame he je bomene
ka öbubuny hnyi bonginy ta a u; eke, ame
he je bomene ka hlohlo hnyi bong u me he
ka he hnyin. 19 Anyin a walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Iny ka he ka
wiö u me me taun ae ba önyen, helâ me je
taun ae ba aten, wale iny ka okhibö dok ae
dit hom, ke ame he ka khaûö u hnen köiö
ae gan; 20 hnyi ûen eling, oge me he ka
ohnyikânâi u tha u me tavat adre me utut
kâû ka hnyi thop, ka tavat kâû adrem, me
ip u hnyi dok a hnyikânâiny hmeledrany,
hnyi je dok ae ba aten ehac, tha u me
tavat adre me utut ka hnyi thop, me me
ca labö u hmetu hnen tavat; ke oge me he
ka ip hmanenang hnyi hnyei iny tavat ae
möt: 21 oge me he ka wiö u hnân outen
ke ame he ka hiö u: eja ke ne adre ne
elöm u, adre me ca he hmetu ka ō u nyiele
balua, haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 27.

KE ame o but minya könya hofuc ho
Iehova, ame ha, ka habe, 2 Nokon
at lö, u me he ka hai khumöng tenge ge
Turo; 3 ke ha thö ka Turo, ka habe, U at
ame laba hnyi hna dit hnyin ûheny hnyi
köiö, at ame ûcû omjeûiny je hnyei hobi
kâu je bomene ae se hia, walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Turo lö, u je
hia but ha, ka habe, E beönua hmanenangik.
4 E hnyi wanben köiö je hnyigöulâm, haba
tavat adre up u adre me obeönua hmane-
nangâm. 5 Adre hia but tibet ânyâm je
eso hia ge je ûö köp ûheny Senir: adre me
hom je arasi ûheny Lebanona hnân bi
aneunyainy hu hobi köu. 6 Adre hia but
ânyâ ânyâm je wi a je iwajoiny Basana;
adre hia but tibet ânyâm je tap ge utö
tasura adre me omecâ ge nyon elefan, ûnyi
hnyi je bomeneiny Kitim. 7 Mano lino

ae ve bongon ûnyi Aigupito u je ulolo hnân
hûnyû me me ânyâm boûdila; mano ae
udrudrâ ke udrudrâ hlit ûnyi hnyi je
bomeneiny Elisa ânyâm unyitung. 8 Aten
Zidona me Arevadi ânyâm tavat galu, Turo
lö, haba tavat ae metâ hnyi wanbâm, me
wale tavat adre me kû deny je hu. 9 E
unyâm wahingatiny Gebala ke aten ae
metâ ânyâm tavat bi ouge; e unyâm je
huiny köiö hia ke ta je matelo he ka ûco
ta je omjehem. 10 Tavat Peresi me Luda
me Futa je soja unyâm he ka bi singâm, k'
adre me uhno hnyi wanbâm bec me hnabi-
nybak vat, ödra tavat adre me ohmanenangi
u. 11 E hnyi hon hagâm hak igigili u
tavat Arevadi a tha ödra me ânyâm je deö
vat, ke tavat Gamadi eiö hnyi ânyâm je
tap tue: k' adre me uhno anyidra je bec
hnyi hagâm hak igigilö; k' adre me obe-
khötâ ânyâm hmanenang. 12 Tasesa ame
ûcû omjehem anyin ae ti se hia je ve
bongon omjeû hia; k' adre me ûcû sileva
me fao me bras me led hnyi ânyâm je hna
ûcû. 13 Haba tavat ûcû möu, me Javana,
me Tubala, me Meseka, k' adre me ûcû at
me ta ûnyi a bras hnyi ânyâm hna ûcû.
14 Ke haba aten lap anyi Togarema, me
adre me ûco je hors, ke je hors hnân vat,
ke je miul hnyi ânyâm hna ûcû. 15 Ame
ûcû unyâm at Dedana; k' ame ûcû unyâm
ta je bomene ae se hia: k' adre me hom je
nyon elefan ke je ûö ebeni hnân ûcû. 16
Ame ûco gam Suria, anyin ae se hia hnâm
je hna huliwa; k' adre me ûco hnyi ânyâm
je hna ûcû je semerado, ke mano ae udrudrâ
hlit, ke ûkhaû adre me tibet omecâ, ke
mano lino, ke waji, ke veto ae dra vec. 17
K' ame ûcû unyâm at Juda me hnyei
Isaraela, adre me ûcû hnyi ânyâm je hna
ûcû hwit ûnyi Minith, ke panag, ke hani,
ke wakaco, ke basama. 18 Damaseko ke
at ame ûco gam hnâm je hna huliwa ae se
hia, anyin ae se hia je omjeû ae ve bongon;
ke waina minya ûnyi Elebona, ke leûnen
mamoe ae hau. 19 Haba Vedana me
Jevana ödru me ûco tö hnyi ânyâm je hna
ûcû; ke fao ame hadröngöc, ke kasia, ke
kani hnyi ânyâm je hna ûcû. 20 Dedana
ke at ame ûco gam je ûkhaû hnân tabö
hors ae ûnyi hnathu. 21 Arabia me je
thaniny hia Kedara, ödrin tavat adre me
ûco möu je nokon mamoe, me je mamoe
baga, me je got; wale hnödra hna ûco
möu. 22 Tavat ûcû hnyi Sheba me Rama
tavat adre me ûcû möu; adre me ûco hnyi
ânyâm je hna ûcû je utö hia ae bo so ae
ûnyi hnathu, me je veto ae ûnyi hnathu
hia, me gol. 23 Karan me Kane me
Edena tavat ûcû hnyi Sheba, me Asur, me
Kalemada tavat adre me ûcû möu. 24
Ödra tavat adre me ûco möu ta je ûnyi
ae ûnyi hnathu, je bwinymano ae udrudrâ
me hna tibet omecâ, me je tangen ûkhaû
ae mec, adre ca ge tö me tibet ge arasi,
hnyi ânyâm je hna ûcû. 25 Haba je huiny
Tasesa hnân hauden omjehem adre ûco: ke
adre me öunöngöti u, me ohmanenangi u
hnyi wanben je köiö. 26 Haba ânyâm
tavat galu adre hia but hum u ka hnyi je
köiö ae gan; ke ang hwei ame thu u hnyi
wanben je köiö. 27 Haba je omjehem, me
ânyâm je hna ûcû, me ânyâm ta je ûnyi
hnân ûcû, me je aten hōm je hu, me ânyâm
tavat adre kû deny hu, me ânyâm tavat bi
ouge, me tavat adre me ûco ânyâm ta je
ûnyi, me ânyâm tavat vat hia hnyi wanbâm,
me ânyâm bunyen hia thithö hnyi wanbâm,
adre me he ka tha û eû hnyi köiö hnyi
bong adre me he ka hangö u hnyin. 28
Hnyi kuku tengeiny ânyâm tavat ame kû
deny je hu ame he ka öbubuny je hnyaba
igigilö. 29 Ke ame he tavat galu hia, me
je aten hu, me tavat ame kû deny je hu,
ka utut ûnyi hnyi hon hudrin je hu me tot
hnyi hnyei, 30 ke adre me he ka olungâ
anyidra hwatenge gam, ke adre me he ka
tenge hwege, me konâm je bödra ge kânâ,
me hinö hnyi dröu: 31 ke adre me he ka
öhadreûâ je bödra gam, me weikâ mano
ae gan nân, me tenge me hnyok as vec
gam, me tenge hwege. 32 Ke ödra ka
tenge thungaû adre me he ka hai khumöng
tenge gam, ke adre me he ka tenge gam me
ha, ka habe, Ia ae ûcû me Turo wale adre
ohia hnyi köiö? 33 Ödra ka oâ tang
omjehem ûnyi hnyi köiö, me u je öunöngötâ
je hnyei ae se hia: u je otrenâ je thaniny
hmeledrany ge ta je omjehem, me ta je
ûnyi hnân ûcû ae se hia. 34 Hnyi ûen
adre me thu u ge köiö hnyi wanben je
köiö ae dit, me a ta but ânyâm ta je ûnyi
hnân ûcû me ânyâm je bunyen hia hnyi
wanbâm. 35 Haba aten je bomene me
adre me uthmâhmâ hia gam, k' ame he je
tuhödra ka ot gan hmâ, ke hmak je
hnyimaködra. 36 Haba tavat ûcû hnyi
je hnyei me adre me jû gam; u at ame
ootâ, ke u me ca he hmetu bi ka manen
nyiele balua.

HNYIMAKAN 28.

KE ame o but minya könya hofuc ho
Iehova, ame ha, ka habe, 2 Nokon
at lö, ha thö ka je tuhan Turo, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Anyin ae bi gan hnyekom, ke u je ha,
ka habe, Inya ang ke khong, me oge me
laba hnyi tap taben Khong hnyi wanben
je köiö; ke so bi u thibi at ke ca Khong,
ke u je oûco hnyekom me hnyekon Khong:
3 ke wâ bi, u at ae metâ hu Daniela; ke
ba ke ûnyi ae iyong adre me ikhâlâ gam:
4 ke hu but gam omjeû hnen ânyâm metâ
me hnâm hna wâhmakhmeto, ke hu gol me
sileva hnyi je tang omjehem: 5 u je hia
but osehia ânyâm ta je ûnyi hnen ûganiny
ânyâm metâ, ke hnâm hna ûcû, me bi gan
hnyekom hnen tang omjehem: 6 anyin a
wale, walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Anyin a u je oûco hnyekom me
hnyekon Khong; 7 wâ bi, haba can eling,
me oge me he ka oâ köu je atkanyua, tavat
adre me outen hnyi ta je hnyei: ke adre
me he ka oc anyidra je hele vat me okongoâ
hmanenanginy ânyâm metâ, k' adre me he
bi ka oikikiâ ânyâm hmanenang. 8 Ödra
adre me he ka ohnyikönö u ka hnyi thop;
me u me he ka mok helâ me imekiny tavat
adre me hlingâ hnyi wanben je köiö.
9 Hawa, u me he bala ka labö ha hnyi
hnyimakan at ame hlingö u, ka habe, Iny
Khong? ke u at bi, ke ca Khong hnyi
hnyamen at ame okongu u. 10 Me u me
he bi ka mok helâ me imekiny tavat adre
me ca peritomon, ge hnyamen ta je at-
kanyua: anyin oge hia but ha, haingen
Than Iehova.

11 Ke ame o but minya könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, 12 Nokon at lö,
hai thö khumöng tenge ge thaniny Turo,
me ha kâu, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, U hnân okeceâ
haten ae bekhöt, ae unöngöt ge metâ, ke
bekhöt hmanenanginy. 13 U je mwi but
Edena hnyi hnyaban Khong; adre tubi u
ge je veto hia ae ûnyi hnathu, wale sadio,
me topazio, me aloma, me berulo, me soama
me jasepi, me safairo, me semerado, me
bereketh, me gol: e bi unyâm hna huliwan
ânyâm je pate me je utköwi; adre pena-
pena hnyi wanbâm hnyi bong adre up u
hnyin. 14 U kerubi adre hû a at ame
tube; ke oge otilö u, me me hu hnyabam
hnyi bucen ae kap anyin Khong; u je hia
but ngenu hnyi wanben ta je veto meic.
15 U je bekhöt ut hnyi dem je gethen,
hwân hnyi bong adre up u hnyin ke ne o
but adre me wâ hwakecîn ae kong gam.
16 Hnyi ûganiny hnâm hna ûco adre me
öunöngöti u ge ûokonguny, ke u je ânyâ
hulö: anyin a wale oge hia but hagutö u
ûnyi hnyi hon bucen anyin Khong; ke oge
hia but ohiö u, kerubi at ame tube, ûnyi
hnyi wanben je veto meic. 17 E bi gan
dut hnyekom ge ânyâm hmanenang, e
monu but ânyâm metâ hnen ânyâm mec:
oge hia but khûö u hnyikânâi, oge hia but
ip u hnyi hnyimakan je than m' adre me he
ka ō u thö. 18 Hnyi ûganiny ânyâm je
hulö, wale hnyi ûkongon hnâm hna ûco, u
je hia but okongoâ ânyâm je dok ae kap;
anyin a wale oge hia but oâ meic hnyi
wanbâm, e ame hia but ön u, ke oge hia
but wiö u me dröu but hon kânâ hnyi
hnyimaködra hia adre me ō u. 19 Adre
me he ka uthmâhmâ gam wale tavat adre
me wâhmakhmetu u hia hnyi ta je hnyei:
u me he ka hnân hângâ, ke u me ca he
hmetu ka manen nyiele balua.

20 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 21 Nokon at lö, hnyi-
mâkâm dö ka Zidona, me perofeta ûcon,
22 me ha, ka habe, Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Wâ bi, ûcûk u
Zidona; k' adre me he ka oganö nya hnyi
wanbâm, m' adre me he ka wâ a inya
Iehova, iny ka hia but owisa kâu, ke ka
hia but okabi nya hnyin. 23 Anyin oge
me he ka kunâ kâu mok ae cap ke dra hnyi
deny je gethen; k' ame he tavat aat ka ta
hnyi wanben, ke hele vat bi hnyi je ke
keihen hia; m' adre me he ka wâ a inya
Iehova. 24 Ke ame ca he hmetu lap anyi
Isaraela ka hu iwadekong ame dâ ke ûdö
ae ocen ûnyi gadra igigili ödra, wale hnyat
hûköti ödra; ke adre me he ka wâ a inya
Than Iehova.

25 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Iny ka hia but ûkhacaköuâ lap
anyi Isaraela ûnyi hnyi je hnyei a je hnyei
adre ovesei ödra ka hnyin, k' adre hia but
okabi nya bi hnyi hnyimakan ta je hnyei,
me adre me he ka labā idra waleji oge me
ham ka athnyabaik a Jekob. 26 Ke adre
me he bi ka laba khötkic hnyin e; eke,
adre me he ka up uma, me belöki vine, me
laba khötkic; iny ka hia but bi hwaban
ködra hia tavat adre me hûköti ödra igigilö;
ke adre me he ka wâ a inya Iehova
Khongudrin.

HNYIMAKAN 29.

HNYI huna a teniny, hnyi tehi a
teniny, hnyi bong a twelv, ame o
but könya hofuc ho Iehova ame ha, ka
habe, 2 Nokon at lö, hnyimâkâm dö kö
Farao than Aigupito me perofeta ûcon me
Aigupito hia thithö; 3 ha thö, ke habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Wâ bi, ûcûk u, Farao than Aigupito, a
tanimo ae gan at ame laba hnyi je wage-
winy, at ame hia but ha, ka habe, Haba
anyik wagewe me ka anyik bi, ke oge me
ka op e hobi könya bi. 4 Ke oge me he bi
nya ka det hnyimâm ge je wage, ke oge me
he ka okeceâ je wâiny ânyâm je wagewe
ka hnyi je unâm; ke oge me he ka oi u
ûnyi hnyi wanben ânyâm je wagewe, tha u
me ta je wâiny ânyâm je wagewe hia
adre me kece ka hnyi je unâm. 5 Ke
oge me he ka hnö u adre digic u hnye-
buba ai, u me je wâiny ânyâm je wage-
we: u me he ka ta ka hnyi hon kânâ;
adre me ca he ka tha ûkhacaköuö u me
ûkhöûnâ: oge hia but hnö u hnân an ta je
meno hnyi hnyot me ta je meno ame gâ
ethö. 6 Ke ame he aten Aigupito hia ka
wâ a inya Iehova, anyin a ödra uci hlowe
ka lap anyi Isaraela. 7 Ödra ka köt u
hnen hnyam, me u me hmetru, me ovec-
hmwiâ je bajebenyidra hia: ke ödra ka ci
gam u me hmetru, me öbubunyâ je jevadra
hia. 8 Anyin a wale, walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he
ka oâ köu hele vat, me subâ degecâ gam at
me meno. 9 Ke ame he ka wau hnyei
Aigupito me ba aten; ke adre me he ka
wâ a inya Iehova: anyin a e ame ha, ka
habe, Anyik bi wagewe, ke oge hia but op
e. 10 Anyin a wale, wâ bi, ûcûk u, me
ânyâm je wagewe, ke oge me he ka wia
hnyei Aigupito me me ba aten me wau,
hwân hnyi tap tue hnyi Seveni ke ne o but
hnyi hnyigöulen Aithiop. 11 Ke ame ca
he ka vheno e hnen je can tavat, ke ame
ca he minya je can meno ka vheno e, ke
adre me ca he ka labā e ke ne o but hnyi
fâti je huna. 12 Ke oge me he ka wia
hnyei Aigupito me me wau hnyi wanben je
hnyei a wau, ke ame he ka ba aten je
tauniny hnyi wanben je taun adre öba wan,
ke ne o but hnyi fâte je huna, ke oge me
he ka oveseâ at Aigupito ka hnyi je hnyei
me ob' ödra ka hnyi ta je hnyei. 13 Ke
walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
E ka um dö je huna a fâte oge me he ka
ûkhacaköuâ at Aigupito ûnyi hnyi ta je
hnyei wale adre ovesei ödra ka hnyin:
14 ke oge me he ka ohmeto at Aigupito
ûhedra hnyi hna bâ, ke oge me he ka
ohmetu ödra ka hnyi hnyei Patherusi, hnyei
adre hnöku ödra hnyin; ke adre me he ka
dökhu ae hnyikânâ eling. 15 E ame he
ka hnyikânâ hnyi hmelen je dökhu; ke
ame ca he hmetu ka ogöranyâ e bi unyin
je hnyei: ke oge me he ka owakhaleti
ödra, m' adre me ca musö je hnyei. 16 Ke
ame ca he hmetu ka hnân labageju kâu
hnen lap anyi Isaraela, hnân öûnykûmeâ
je hulö, ödra ka hwiö ködra: ke adre me
he ka wâ a inya Iehova.

17 Ke haba hnyi huna a twente seveniny,
hnyi tehi a bân, ke hnyi bong a baniny
tehi, ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 18 Nokon at lö, haba
Nebukaneza than Babulona ame ânyâ hu-
liwa ae so hmönyin ûcon Turo hnen anyin
je utbavat: e hadreû thö je bödra hia, k'
ame han hia but je abenyidra; ke so bi e
ame ca kap troban, me anyin utbavat, ûnyi
Turo, hnyi huliwa e ame ânyâ ûcon:
19 anyin a wale, walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Wâ bi, oge me he
ka ham kö Nebukaneza than Babulona
hnyei Aigupito; ke e ame he ka hom aten
ae se hia, me je hna söh, me ta je omjeû;
ke wale hwaban ka anyin je utbavat.
20 Oge me ham kâu hnyei Aigupito hwa-
ban anyin huliwa e ame ânyâ kâu, anyin
adre me huliwa hobi könya, haingen Than
Iehova.

21 Hnyi bong eling oge me he ka oâ
faoiny meno hobi kâu lap anyi Isaraela, ke
oge me he ka hna köu m' u ma khöng
hnyimâm hnyi wanbödra; k' adre me he
ka wâ e inya Iehova.

HNYIMAKAN 30.

KE ame o but minya könya hofuc ho
Iehova, ame ha, ka habe, 2 Nokon
at lö, perofeta thö, me ha, ka habe, Walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Kuku
tenge th' öbun, Ekölö ge bong! 3 Anyin
ae hakekeny jut bong, e hakekeny jut bong
bongu Iehova, bong ae khömet; a ûen hobi
kâu ta je hnyei. 4 Ke ame he ka o hele
vat hnyi Aigupito, k' ame he ka hu hlöu-
hlöu hnyi Aithiop, e ka ta but ta je komok
hnyi Aigupito; ke adre me he ka hom aten
ae se hia, ke adre me he ka tho je taben e.

5 Ke ame he bi ka tha ta mödra ge hele
vat at Aithiop, me Futa, me Luda, me
tavat hia ae ve bongon, me Kubu, me tavat
aten hnyei adre me ûhihinyköu.
6 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Ame he minya ka ta tavat adre me hadruâ
Aigupito, ke ame he ka hnyikânâ biganiny
maniny man, hwân hnyi tap tue hnyi
Seveni, adre me he ka ta hnyi wanben e ge
hele vat, haingen Than Iehova. 7 Ke ame
he ka wau idrin hnyi wanben je hnyei a
wau, ke ame he je tauniny ka laba hnyi
wanben je taun ae ba aten. 8 Ke adre
me he ka wâ a inya Iehova, iny ka hia but
hû meic hnyi Aigupito, me kot hia tavat
ûhadruo. 9 Hnyi ûen eling ame he ka he
but je ûthumetu ûheny unyik adre tabâ je
hu he ka ootâ at Aithiop tavat adre me
laba sot; ke adre me he ka hu vec helâ me
je bonginy Aigupito; anyin a wâ bi, e but
ang.
10 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Oge me he ka öumo tavat ae se
hia hnyi Aigupito a deny hnyamö Nebu-
kaneza than Babulona. 11 Adre me he ka
oâ e tha e me lakeiny, a oti ödra hnen je
hnyei, he ka ohia hnyei; ke adre me he ka
oc anyidra je hele vat ûcon Aigupito, me
öunöngötâ hnyei ge je komok. 12 Ke oge
me he ka ohmö je wagewe, me ûco hnyei
ka hnyi hnyamen tavat ae kong; ke oge
me he ka öba wan hnyei, me ta je ûnyi hia
hnyin ge hnyamen je atkanyua: inya
Iehova at ame ha.
13 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Oge me he minya ka ohia je
khong, me bi obiny je idola hnyi Nofi: ke
ame ca he hmetu ka hu thaniny hnyei
Aigupito; ke oge me he ka okûâ ot hnyi
hnyei Aigupito. 14 Ke oge me he ka öba
wan Patherusi me hû meic hnyi Zoana, me
bi hwaban ka No. 15 Ke oge me he ka
hingâlâ anyik hmönyin hon Sina, wale
singiny Aigupito; ke oge me he ka subâ
degecâ tavat ae se hia hnyi No. 16 Ke
oge me he ka hû meic hnyi Aigupito; ame
he ka vec gan hmâ Sina, ke adre me he ka
thuthu hmetro No: k' ame he ka hu je
iwahnaimiöny me Nofi hnyi selany. 17
Ame he ka ta wahidrouiny Aven me Pi-
beseth ge hele vat: k' ame he ka bâ je
hnyei eling. 18 Ke ame he ka olidrâ lany
hnyi Tapanesi, iny ka he ka thamuâ eling
je hna ûhûkâlâköuâ anyin Aigupito, ke
ame he ka o obiny hmanenanginy maniny
man; ke haba e, me adre me he ka tube e
hnen ûlâ; k' ame he lakon wahlu ka bâ.
19 Helâe oge me he ka bi hwaban hnyi
Aigupito, m' adre me he ka wâ a inya
Iehova.
20 Hnyi huna a eleveniny hnyi tehi a
bân, hnyi bong a seveniny tehi, ame o but
könya hofuc ho Iehova, ame ha, ka habe,
21 Nokon at lö, oge hia but thu benyi
Farao than Aigupito; ke wâ bi, adre me ca
lan e he ka bi bubunyin, ke ca ge mano me
lan e, me me hwege hmetu e hnân he ka
hok hele vat. 22 Anyin a wale, walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi,
ûcûk u Farao than Aigupito, me oge me he
ka thu li benyin, wale at ae hwege ke at
minya adre hia but thu; ke oge me he ka
okolo hele vat ûnyi hnyi hnyamen. 23 Ke
oge me he ka oveseâ at Aigupito unyin
tavat, me ob' ödrin ka hnyi ta je hnyei.
24 Ke oge me he ka ohwegiâ li hnyamen
than Babulona, me ham anyik hele vat ka
hnyi hnyamen: ke oge me he ka thu li
benyi Farao, me e ame he ka mâng hnyi
hnyimakan helâ me imânginy tavat adre
me kot moko. 25 Ke oge me he ka
ogöranyâ li hnyamen than Babulona, k'
ame he bi ka him li benyi Farao; ke adre
me he ka wâ a inya Iehova, iny ka hia but
ham anyik hele vat ka hnyi hnyamen than
Babulona, ke e ame he ka hai hon hnyei
Aigupito. 26 Ke oge me he ka oveseâ at
Aigupito unyin tavat, me ob' ödra ka hnyi
ta je hnyei, m' adre me he ka wâ a inya
Iehova.

HNYIMAKAN 31.

HNYI huna a eleveniny, hnyi tehi a
kuniny, hnyi bong a bâniny tehi,
ame o but könya hofuc ho Iehova ame ha,
ka habe, 2 Nokon at lö, ha thö kö Farao
than Aigupito, me anyin tavat ae se, ka
habe, U ûcû me ia hnyi ûgânâm? 3 Wâ bi,
haba at Asuria, me arasiny Lebanona ae
hmanenang anginy, ke gan hmenon, ke
beû göranyai, ke haba ban, me walethö
hnyi je ûlâ. 4 Ame hat e ge ta je köiö, k'
ame ogöranyâ e hnen je dok ae dit; anyin
je wagewe ame di igigilö dok e ame belökâ;
ke ame di anyin je ong wagewe ka hnyi je
ûöiny hnyot hia. 5 Anyin a wale e beönua
ibeûen göranyai hon ta je ûöiny hnyot hia;
ke adre osehia je anginy, ke beû je anginy
can je köiö ae se hia, e ka okûâ. 6 Haba
ta je meno hia ame gâ ethö, adre me bi haû'
ödra hnyi je vheiny, ke haba je menoiny

hn yot hia adre me hnokoâ hmelen je
vheiny, ke haba je hnyei hia ae gan
adre me laba hnyi hmenon. 7 Ke e
hmanenang hnyi ûganiny, me ibeûen je
anginy; anyin a e bi wân hnyi je köiö ae
se hia. 8 Ame ca ikâlâ e hnen ta je arasi
hnyi hnyaban Khong: e ca ûcû ta je köp
me ta je anginy, ke ca ûcû ta je aremoni
me ta je vheiny; ke ba ûö hnyi hnyaban
Khong ae ûcû mē hnyi hmanenanginy.
9 Oge me omecâ e ge ta je anginy ae se
hia: me me ciâ gan ta je ûö hia hnyi
Edena, hnyi hnyei iny Khong.

10 Anyin a wale, walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Anyin a u beû
göranyai, ke e bi ban hnyi je ûlâ, ke ethö
hnyekon hnyi ibeûen; 11 me oge me he ka
hna e ka hnyi hnyamen at ae hwege hnyi
je hnyei; ka e ame he ka mâdrâ e: oge hia
but obâ e can hwakecin ae kong. 12 Ke
haba je atkanyua, tavat ame outen hnen
ta je hnyei, adre hia but subâ degecâ e, me
hna degecâ bi; a kölu but je anginy hon
je bucen, me hnyi je hnyigöulen bucen hia,
ke a hmetru but je vheiny hnyi je wage-
weiny hia hmeledrany: ke ame utut e
tavat hia aten hmeledrany ûnyi hnyi
hmenon, me hna degecâ e bi. 13 Ame he
je meno hia ame gâ ethö ka ta hon hnyaban
adre degec, ke ame he je menoiny hnyot
hia ka mokulec je vheiny: 14 me me ca bi
gan ta je ûö hnyi baten je köiö ödra ka
görany, me ca e je bödrin hnyi dok ae hlau,
ke ame ca tot unyidrin hnyi ibeûödrin
tavat ae hwege, wale tavat hia adre ijem
köiö; anyin adre hn' ödra hia ka hnyi mok
kâû ka hnyi kânâ unyin je lakon at tha
ödra me tavat adre me utut ka hnyi thop.

15 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Hnyi bong eji e ame dit ka hnyi
hedis, me oge me oâ hnyamok; can e oge
me tube dok ae dit, ke thawâ je wageweiny,
k' ame todrö je köiö ae gan: ke oge me
ohlöuhlöuâ Lebanona can e, k' ame mok
unyin ta je ûöiny hnyot hia can e. 16 Oge
me oöbubunyâ ta je hnyei ge hwan ûtainy,
hnyi ûen oge me khûâ e ka hnyi hedis tha
e me tavat adre me dit ka hnyi thop: ke
haba je ûöiny hia Edena, je hna ûca me
soiny Lebanona, a tavat hia adre me ic
köiö, adre me tubet bi eû hnyi kânâ.
17 Adre me tha ut minya mē ka hnyi hedis
ka tavat adre me hlingâ ge hele vat; eke,
tavat eji a hnyamen, wale tavat adre me
laba hnyi hmenon hnyi wanben je hnyei.

18 U hmanenang ke gan helâ me ia
unyin je ûöiny Edena? ke so bi adre me he
ka tha hum u me ta je ûöiny Edena kâû
ka hnyi kânâ: ke u me he ka mokut hnyi
wanben tavat adre me ca peritomonâ, tha
u me tavat adre me hlingâ ge hele vat.
Wale Farao me anyin tavat hia ae se,
haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 32.

HNYI huna a twelviny, hnyi tehi a
twelv, hnyi bong a bâniny tehi
ame o but könya hofuc ho Iehova, ame ha,
ka habe, 2 Nokon at lö, hai thö khumöng
tenge ga Farao than Aigupito, me ha kâu,
ka habe, Adre me oûcû u me nak lionainy
ta je hnyei: ke u helâ me tanimoiny köiö;
k' ame patrutruâ ânyâm je wagewe, ke
u je obwebwelâ köiö ge li cam, me ohâeâ
anyidra ta je wagewe. 3 Walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Oge me he
ka ulolo anyik ert hom, a tha u me tavat
ae se; k' adre me he ka lili u hnyi ûtök
ert. 4 Ke oge me he bi nya ka hnö u
hnyi kânâ, ke khûö u ka hnyi utkânâ, ke
oge me he ka olaba ka hnyi hom ta je
meno adre me gâ ethö, me osekunâ je
menoiny hnyot hia thithö adre me he ka
ön u. 5 Ke oge me he ka ip je utiöiâm
ethö hon je bucen, me öunöngötâ je hnyi-
göulin bucen ge ibeûâm göranyai. 6 Oge
me he minya ka hû hnyei u je hai hnyin
ke ne o but hnyi je bucen, ge drâm; ke
ame he ka unöngöt je deny köiö gam.
7 Ke haba hnyi ûen oge me he ka oumi u,
me oge me he ka tube drany, me olidrâ
je okhûiny; ke oge me he ka tube seûnö
ge ûlâ, ke ame ca he ka melam tehi. 8 Oge
me he ka olidrâ hom je lany hia hnyi drany
ae umumelam, me hna but menekholom
hon em hnyei, haingen Than Iehova. 9 Ke
oge me he minya ka ohmönyinâ hnyekon je
hnyei ae se hia, hnyi ûen oge me he ka
ohnauhangö u unyin ta je hnyei, ka hnyi
je hnyei ae ca khanö u bi. 10 Eke, oge
me he ka kunâ je hnyei ae se hia ka lâiâ
gam, ke ame he je tuhödra ka ot gan hmâ
hobi köu, iny ka nyikâ anyik hele vat hnyi
hnyimaködra; ke adre me he ka öbubuny
bala, wâ adre nye mokcu, hnyi bonginy ta
a u. 11 Anyin a walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Ame he ka o köu
hele vat anyin than Babulona. 12 Hnen
je hele vat anyin tavat hwege oge me he ka
öta tavat ae se hia unyâm; ödra hia tavat
adre me outen hnen je hnyei: ke adre me

he ka kot hia hmanenanginy Aigupito, ke
adre me he ka ohia aten hia ae se. 13 Ke
oge me he ka ohia je menoiny hia ûnyi
hnyi je köiö ae se hia; ke adre me ca he
hmetu ka ohâeâ e hnen can at, ke adre me
ca he hmetu ka ohâeâ e hnen ûjimen can
meno. 14 Me oge me he ka oalaiâ anyidra
je köiö, me hingâlâ anyidra je wagewe helâ
me wakaco, haingen Than Iehova. 15 Iny
ka hia but öba wan hnyei Aigupito, me
me hnyei wau, me ohia iunöngötiny hnyei,
iny ka hia but kot hia tavat adre me laba
hnyin, adre me he ka wâ a inya Iehova.
16 Walang khumöng tenge adre me he ka
hai; ame he wahluiny je hnyei ka khumöng
tengiâ; adre me he ka khumöng tenge
gan, ge Aigupito, me aten hia ae se, haingen
Than Iehova.

17 Ke hnyi huna a twelviny hnyi bong
a fiftininy tehi, ame o but könya hofuc ho
Iehova, ame ha, ka habe, 18 Nokon at lö,
tenge thö ge aten Aigupito ae se hia, ke
hagut' ödra but, e, me wahliuny je hnyei
ae lung kâû ka hnyi kânâ tha ödra me
tavat adre me utut ka hnyi thop. 19 U
hmanenang hu ia? utut me tha mokut me
tavat adre me ca peritomon. 20 Adre me
he ka ta hnyi wanben tavat adre me hlingâ
ge hele vat: adre hia but hna e ka hnyi
hele vat: lelö e me aten ae se hia. 21 Ame
he ka fuc kâu tavat ae hwege a je taben
hnyi wanben hedis, tha e me tavat adre
me hadruâ e: adre me utut, adre me
mokut, a g' adre ca peritomonâ, k' adre
hlingâ ge hele vat. 22 Wale Asuria me
anyin ukhacaköu hia; ke wale hon ta je
erkemok igigilöâ: ödra hia tavat adre me
hling' ödra k' adre me ta ge hele vat:
23 k' adre me ip anyidra je erkemok hnyi
je ke keihen thop ae sâkâû, k' ame mokut
anyin ûkhacaköu hnyi baten anyin erkemok:
ödra hia tavat adre hling' ödra, k' adre me
ta ge hele vat, tavat adre me ot gadra
waleji hnyi ûen adre me möt. 24 E bi
Elama me aten hia ae se igigilö anyin
erkemok: tavat adre hling' ödra, k' adre
ta ge hele vat, k' adre me utut kâû ka hnyi
kânâ a g' adre ca peritomonâ, waleji tavat
adre ot gadra ödra tiga möt, k' adre me
tha hmehma me tavat adre me utut ka
hnyi thop. 25 Adre hia but ip hnen hna
mokut hnyi wanben tavat adre me hling'
ödra tha e me aten hia; ke igigilö e anyin
je erkemok: tavat hia adre ca peritomon,
k' adre hling' ödra ge hele vat; anyin adre
me ot gadra waleji ödra tiga möt, k' adre
hia but tha hmehma me tavat adre me utut
ka hnyi thop: k' adre me ip e hnyi wanben
tavat adre me hling' ödra. 26 Ke wale
Meseka me Tubala me aten hia ae se; ke
igigilö anyin je erkemok: tavat hia adre
me ca peritomon, k' adre hling' ödra ge
hele vat; anyin a ödra tavat adre me ot
gadra waleji hnyi ûeu ödra tiga möt.
27 K' adre me ca he ka tha mokut me
tavat ae hwege adre me ta, k' adre ca
peritomon, a tavat adre me utut ka hnyi
hedis tha ödra me anyidra ta je omjehen
vat, k' adre me hûnâ anyidra je hele vat,
ke wale hwakecidra ae kong hnyi hon je
jei ödra; anyin a g' adre ot gadra hnen
tavat hwege hnyi ûen adre me tiga möt.
28 Ke adre me he ka thu degeci u hnyi
wanben tavat adre ca peritomonâ, me tha
mokut me tavat adre hlingâ ge hele vat.
29 E bi Edoma me anyin je than me anyin
je taben hia, waleji adre tha ip hnyi anyidra
tang hwege unyin tavat adre hling' ödra
ge hele vat: adre me he ka tha mokut me
tavat adre ca peritomonâ, me tavat adre
me utut ka hnyi thop. 30 E bi je thaniny
hwadrö, ödra hia, me at Zidona hia, adre
tha utut me tavat adre hling' ödra; waleji
hnyi ot adre oâ hnyi hwegiödra ödra
hmehma but; ke adre me mokut a g' adre
ca peritomon, tha ödra me tavat adre hling'
ödra ge hele vat, me tha hmehma me tavat
adre me utut ka hnyi thop. 31 Ame he
Farao ka ō 'dra, me tubet can aten hia ae
se: wale Farao me anyin utbavat hia, adre
hling' ödra ge hele vat, haingen Than
Iehova. 32 Anyin oge hia but ip m' adre
me ot gan hnyi ûen möt; ke adre me he
ka omokulec e unyin tavat adre ca perito-
monâ, me tavat adre hling' ödra ge hele
vat, a Farao me aten hia ae se, haingen
Than Iehova.

HNYIMAKAN 33.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
ha thö ka tavat aten em hnyei, me ha
ködra ka habe, Oge ne oâ hele vat ka hnyi
ke hnyei, ke a ne he tavat aten hnyei ka
hom ke at gadra, me otilâ e hnân anyidra
at hmâkâ: 3 ke e ka wâ hele vat ame o ka
hnyi hnyei, me e ame tûâ trutru me koû
ka tavat; 4 ke haba at ame löng hwan
trutru, ke ame ca vheno bi, ke ame ne
o hele vat me hlingâ e, me ame he dren ka
takoû e bi. 5 E ame löng hwan trutru ke

ame ca vheno bi; me ame he ka takoû e
hnen dren bi: ke so bi ame ne hia but
löng me ame ka omelö e bi. 6 Ke ame ne
wâ hele vat hnen at hmâkâ, k' ame ca tûâ
trutru, me ba haten ka tavat, me ame o
but hele vat me hlingâ ke at unyidra;
me ame mekiny hwakecin ae kong, me oge
me he ka elâm dren bi unyin at hmâkâ.
7 Ke haba u nokon at, oge hia but otilö u
hnân at hmâkâ lap anyi Isaraela; anyin a
wale u me he ka löng hofuc ûnyi hnyi
hnyimök, me koû ködra bi ûnyi gak.
8 Iny ka ha ka at ae kong, ka habe, At ae
kong lö, u me he ka mok, ke u me ca he
bi ka fuc me koû ka at ae kong hnyi deny
gethen; awe, ame he at eling ae kong
ka mekiny hwakecin ae kong, ke oge me
he bi nya ka elâm dren gam. 9 Ke u je
ne koû at ae kong he ka hmetu hnyi deny
gethen, k' ame ca hmetu bi ûnyi hnyi deny
gethen; awe, e ame he ka mekiny hwakecin
ae kong, ke u bi u je omeli u.

10 Ke haba u, nokon at lö, ha thö ka
lap anyi Isaraela, ka habe, Walang hnöbun
hna ha, ka habe, Huhmun bi anyihmun je
monu ke anyihmun je hulö, ke öhmun e
aû tot hnyin; k' öhmun e he ka hawa he
ka möt? 11 Ha thö ködra, ka habe, Kia
inya inya, haingen Than Iehova, a oge me
ca senyin bi ge mok anyin at ae kong; ke
so bi me me he ka hmetu at ae kong ûnyi
hnyi deny gethen me me möt: hmetu ju,
hmetu ju öbun ûnyi hnyi debun ta je
gethen ae monu; ke ieû gabun m' öbun
e he ka mok lap anyi Isaraela? 12 Ke
haba u, nokon at lö, ha thö ka lakon em
hnyei, ka habe, Ame ca he hwakecin ae
wisa anyin at ae wisa ka omelö e hnyi ûen
monu a e; ke haba hwakecin ae kong
anyin at ae kong, me ame ca he ka öta
e hnyi bong e ame hmetu ûnyi hnyi anyin
hulö; k' ame ca he ka möt bi at ae wisa
hwakecin hnen e hnyi bong e ame ânyâ
hnyin hulö. 13 Ke iny ka ha ka at ae
wisa, ka habe, e ame he ka möt; k' ame ne
he bi ka labageju hwakecin ae wisa, k' ame
ne ânyâ hulö bi, awe adre me ca he ka
ûnykûme hwakecin ae wisa; k' ame he bi
ka mekiny hulö e ame ânyâ. 14 Ke haba
khaca, iny ka ha ka ke at ae kong, ka
habe, U me he ka mok; ke e ame hmetu
bi ûnyi hnyi anyin monu, me ânyâ ûnyi ae
wisa me ûnyi ae ûcû; 15 k' ame ne he at
ae kong ka ohmeto haten, k' ame ne ham
hmetu ûnyi e ame hûgûnâ, me vheno je
hnanyibuiny möt, ke ame ca ânyâ bi monu;
awe, e ame ke ka möt, ke ame ca he bi ka
mok. 16 Adre me ca he ka ha kâu ke
monu hnyi ta je monu e ame hia but ânyâ;
e ame hia but ânyâ ûnyi ae ûcû me wisa;
e ame he ka möt. 17 Ke so bi haingen
lakon em hnyei, ka habe, E ca ûcû bi
hwakecin Than: ke haba ödra bi, e ca ûcû
hwakecidra. 18 E ka hwiö at ae wisa
hnyi hwakecin ae wisa, me ânyâ hulö, e
ame he ka mekiny e. 19 Ke e ka hwiö at
ae kong ûnyi hnyi anyin hulö, me ânyâ
ûnyi ae ûcû me wisa, e ame he ka möt
hnen e. 20 Ke so bi öbun e ha bi, ka habe,
E ca ûcû bi hwakecin Than. Lap anyi
Isaraela lö, oge me he ka ve owisai öbun
hoton je hwakecibun.

21 Ke haba hnyi huna a twelviny bâ a
öhmun, hnyi tehi a teniny, hnyi bong a
faiviny tehi, ame o but könya ke at a kec
möt ûheny Jerusalema me ha, ka habe,
Adre hia but kot taun. 22 Ke e huk
hnyamö Iehova eja hnyi sahac, ke tiga ca
o at a kec möt; ke e ame hia but khöng
hnyimök, ke ne o but e ame o könya hnyi
hnyomakatu; ke ame khöng ut hnyimök
ke oge ca hum hmetu bi. 23 Ke ame o
but könya hofuc ho Iehova, ame ha, ka
habe, 24 Nokon at lö, ame ha tavat adre
me labā je dok ae hwahwacit ehele hnyi
Isaraela, ka habe, Hake Aberahama thibi,
ke e hu gan hnyei: ke öhmun se hia bi;
ke adre hia but ha köhmun hnyei me me
ihmun. 25 Anyin a wale, ha thö ködra,
ka habe, Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Öbun e han meno me dren, me
bwele ka je idola, me hingâlâ dra: k' ame
ka he bi ka ibun hnyei? 26 Öbun e tot
me anyibun je hele vat, me ânyâ ûnyi ae
ikiki, me ve okongoâ laâiân keihen: k' ame
ka he bi ka ibun hnyei? 27 Walang
hofuc u me he ka ha ködra, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Kia inya inya a haba ödra hnyi je
dok ae hwahwacit adre me he ka ta ge
hele vat, ke haba at ae hnyi ta hnyei, oge
me he ka ham e ka je meno me me an e,
ke haba ödra a ödra hnyi je hnabâ me je
op, adre me he ka mekiny mok ae cap.
28 Ke oge me he ka öba wan hnyei me me
hnân lâiâ, k' ame he ka um dö hmanenanginy
maniny man; k' ame he ka ba wan je
bucen Isaraela, ke ba at ame he ka vheno.
29 Me adre me he ka wâ a inya Iehova,
iny ka hia but öba wan hnyei me me hnân
lâiâ, can ta je hwakecin hia ae ikiki adre
hia but ânyâ. 30 Ke haba u, nokon at

lö, ame haiö u hnen lakon em hnyei hnyi
je hna up hak, ke hnyi hwanumen je uma,
k' adre me ûhaköuâ, ka habe, Öbun mē he
thö jem me löng hofuc ame o ûnyi ga
Iehova. 31 Ke adre me he köu helâ me
hwakecin tavat, k' adre me laba hnyi
hnyimâkâm helâ me lakeik, k' adre me
löng hwâm hofuc, ke so bi adre me ca
mâdrâ: anyin adre me ha betenge ge ta je
hnyimödra, k' adre me vheno hnödra hna
behnyekon ge je hnyekudra. 32 Ke wâ
bi, haba u, me u tha ûcû me hhumöng
ae kese anyin at ae so hwan, a at ae khana
he ka ânyâ ûnyikhumöng ködra: anyin
adre me löng hwam je hofuc ke adre me
ca mâdrâ bi. 33 Ke e ka hwâdâ thö e (ke
wâ bi, ame he ka hwâdâ,) me adre me he
ka wâ a g' ame hu perofeta unyidra.

HNYIMAKAN 34.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
perofeta thö ûcon tavat adre me tuö mamoe
hnyi Isaraela, perefota thö, me ha ködra,
wale ka tavat âdre me tuö memoe, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Ekölö ge tavat tuö mamoe hnyi
Isaraela, wale tavat adre me ka ha ödra
bi! hawa, ca hanymen bi tavat tuö mamoe
he ka hān hnahat mamoe? 3 öbun e an
je pipikhenya, ke khaû' öbun ge leûnen,
ke hlingâ je at ae pipikhenya; ke so bi,
öbun e ca hān je mamoe. 4 Öbun e ca hia
but sihwegiâ ta je meno ae sēnyin, ke omelö
at ae mok, k' öbun e ca ujâ meno ae
hmetru jein, k' öbun e ca ohmeto je hna
obâ, k' öbun e ca elâm at ae hia; ke öbun
e hia but musi ödra hwege me oveci ödra.
5 Ke adre me ovesei ödra anyin ae ba at
ame tuö: ke ame ön ödra thö ta je menoiny
hnyot, k' adre me vese but. 6. Haba
halek je mamoe adre me he monu hon je
bucen me je hut hia ae görany: eke, ame
vese thö halek ta je mamoe hon hmeledrany
hia thithö; ke ba at ame elâm me hnö.
7 Anyin a wale, öbun tavat tuö mamoe lö,
löng ju hofuc ho Iehova; 8 Haingen Than
Iehova, ka habe, Kia inya inya, anyin adre
hia but söh hnök hnahat mamoe, ke ka an
dut je menoiny hnyot hia halek je mamoe,
anyin ae ba at ame tuö, ke adre me ca elâm
hnök hnahat mamoe hnen tavat tuö halek
je mamoe, ke haba tavat tuö mamoe adre
me ka ha ödra bi, me ca hān bi hnök
hnahat mamoe; 9 anyin a wale, öbun
tavat tuö mamoe lö, löng ju hofuc ho
Iehova; 10 Walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Wâ bi, ûcük tavat tuö
mamoe; ke oge me he ka elâm hnök
hnahat mamoe unyidra, me ob' ödra m'
adre me ca hān hmetu hnök hnahat mamoe;
ke ame ca he hmetu tavat tuö mamoe ka
ha ödra bi; ke oge me he ka hûgûnâ hnök
hnahat mamoe ûnyi hnyi je hnyimödra bi,
me me ca ö 'dra hmetu. 11 Ke walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi,
hamök he ka elâm hnök hnahat mamoe me
elelâm. 12 Haba at tuö mamoe ame elam
hnahat haleny hnyi ûen e ame tha e me
hnahat haleny mamoe adre vese, helâe oge
me he ka elâm halek hnahat mamoe, ke
oge me he ka hum ödra ûnyi hnyi je dok
hia waleji adre vese ka hnyin, hnyi bong
ae khömet me menekholom. 13 Ke oge
me he ka su ödra ûheny unyin tavat, me
ûkhacaköu ödra ûheny hnyi je hnyei, me
hum ödra ka hnyi idra; ke oge me he ka
ha ödra hon je bucen Isaraela, hnyi je
deny köiö, me hnyi je ke keihen hnyei
adre me labā. 14 Oge me he ka ha ödra
hnyi je sajilat ae so; ke ame he ka hnen
hagidra hon je bucen ae beû hnyi Isaraela:
adre me he ka mokut eling hnyi hak ae so,
me han hnyi sajilat ae hât hon je bucen
Isaraela. 15 Inya oge me he ka hān halek
hnahat mamoe, k' oge me he ka omokuli
ödra, haingen Than Iehova. 16 Oge me
he ka elâm at ae hia, me ohmeto hna obâ
me ce ujâ at ae hmetru jein, me ohwegiâ
at ae sēnyin, ke haba at ae pipikhenya ke
at ae hwege, me oge me he ka ohia; k' oge
me he ka ha ödra ge hna owisa. 17 Ke
haba öbun hnök hnahat mamoe lö, walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi,
oge me owisa ke meno me ke meno, a je
mamoe baga tha ödra me je got baga.
18 Hawa, ûnyi ae ûhnyûkong köbun wale
hnöbun hna han hnyi sajilat ae so, me
öbun e he minya ka uto bi ge cabun kolon
anyibun sajilat? ke öbun e ijem je an
ae alai, me ohâeâ bi kolon ge je cabun?
19 Me haba halek mamoe, adre me an
hnöbun hna uto ge cabun, me ijem hnöbun
hna ohâeâ ge cabun.

20 Anyin a wale, walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, hamök a walönya
ang, he ka owisa je meno ae pipikhenya
me je meno ae delâ. 21 Anyin a öbun
e hagutâ ge je vhak me je abeny, me kot
tavat ae mok hia ge je faoibun, me öbun
e ovesei ödra ehele; 22 anyin a wale oge

me he bi nya ka omelö hnök hnabat mamoe,
k' adre me ca he hmetu ka sei ödra; k'
oge me he ka owisa ke meno me ke meno.
23 Ke oge me he ka otilâ hudra ke at tuö
mamoe e khaca, me e ame he ka ha ödra,
a athnyabaik Davita; ke hamen he ka ha
ödra; ke e at tuö mamoe ködra. 24 Ke inya
Iehova Khongudrin, ke Davita athnyabaik
tuhödra; inya Iehova at ame ha. 25 Ke
oge me he ka ânyâ ûhihinyköu ûsoköu
m' ödrin, ke oge me he ka ohia ta je meno
ae kong ûnyi hnyi hnyei: ke adre me he
ka laba khötkic hnyi hnyebuba, ke mokut
hnyin: hnyi hnyot. 26 Ke oge me he ka
wi' ödra ke ta je dok igigili ödra, me me
anyik hut ae hnahic; ke oge me he ka öta
we hnyi ûen; k' ame he ka ta hnahic helâ
me we. 27 Ke ame he je ûöiny hnyei ka
wa, k' ame he kânâ ka ham jeûiny, k' adre
me he ka laba khötkic hnyi idra; me adre
me he ka wâ a inya Iehova, iny ka hia but
thu je venyâiny hna ûhûkâlaköu ödra, me
omeli ödra ûnyi hnyi hnyamen tavat adre
me thalu ödra. 28 Ke adre me ca he hmetu
ta je hnyei ka sei ödra, ke ame ca he ka
ön ödra hnen ta je menoiny hnyot; ke
adre me he ka laba khötkic, ke ba at ame
he ka ooti ödra. 29 Ke oge me he ka
okûâ hobi ködra ke ûö ae lung, ke adre me
ca he hmetu bi ka ohi' ödra ge hmiâ hnyi
hnyei, ke ame ca he hmetu bi ta je hnyei
ka ohmehmai ödra. 30 Ke adre me he ka
wâ a inya Iehova Khongudrin ame tha e
m' ödra, ke haba ödra, wale lap anyi
Isaraela, a je lakeik, haingen Than Iehova.
31 Ke haba öbun halek je mamoe, je
mamoeiny ta ik, öbun je at, ke inya
Khongubun, haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 35.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
hnyimâkâm dö ka bucen Seira, me perofeta
ûcon, 3 me ha kâu, ka habe, Walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi,
ûcûk u bucen Seira, ke oge me he ka hai
hnyamök ûcom, ke oge me he ka öba wan
gam me me hnân lâiâ. 4 Oge me he ka
öba önyen ânyâm je taun, ke u me he
ka ba wan, ke u me he ka wâ a inya
Iehova. 5 Anyin a hwân ehac ânyâm
hmönyin, ke u je hia but hna but lakon
Isaraela ka hnyi maniny hele vat hnyi ûen
anyidra vec, hnyi ûen umo hwakecin ae
kong: 6 anyin a wale, haingen Than
Iehova, ha habe, Kia inya inya, a oge me
he ka ip u hobi kâu dra, ke ame he dra ka
hnu u: u je ca ikiki ge dra, awe, ame
he dra ka hnu u. 7 Helâe oge me he
ka hna bucen Seira me me hnân lâiâ me ba
but wan; ke oge me he ka subâ degecâ
ûnyi hnyin e at ame vheno me at ame
hmetu. 8 Ke oge me he ka öunöngötâ je
buceniny ge je kokiny: hnyi ânyâm je hut,
me ânyâm je hnyigöulen hut me ânyâm
je deny köiö hia, adre me he ka ta ge hele
vat. 9 Oge me he ka wiö u me me ba
wan nyiele balua, ke adre me ca he ka
labā ânyâm je taun: ke öbun e he ka wâ
a inya Iehova. 10 Anyin a u je ha, ka
habe, Ame he ka ik bi li aten hnyei ang
a lo me li hnyei ang a lo, ke öhmun e he
ka labā e; ke so bi waleji eling Iehova:
11 anyin a wale, haingen Than Iehova, ka
habe, Kia inya inya, a oge me he ka ânyâ
helâ me ânyâm hmönyin, ke hoton hnâm
hna behnyekom wale ae manen gam hnyi
hnâm hna hmönyin ködra; ke adre me he
ka ō nya iny ka bi hwaban köu. 12 Me
u me he ka wâ a inya Iehova at ame long
hia hnâm hna bi gan waleji u je hia but
haiâ je bucen Isaraela, haingâm ka habe,
E ba but wan, k' adre hna but köhmun he
ka han. 13 Ke öbun e hia but bi gan
könya ge je hnyimöbun, me osehia hobun je
hofuc könya: oge me löng ut. 14 Walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, E ka
senyin hia hmeledrany, me oge me he bi
nya ka öba wan gam. 15 Helâji me hnâm
hna senyin anyin ae ba wan lap anyi
Isaraela, helâe oge me he ka ânyâ köu:
bucen Seira lö, ke Edoma hia, u me he
ka ba wan, wale hia thibut: m' adre me he
ka wâ a inya Iehova.

HNYIMAKAN 36.

KE haba u, nokon at lö, perofeta thö
ka je buceniny Isaraela, me ha, ka
habe, Je buceniny Isaraela lö, löng ju hofuc
ho Iehova. 2 Walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Anyin a iwahnaihmiöny
ame hia but ha gam, ka habe, Öhö! ihmun
dut je dok ae görany a je dok kâû adrem:
3 anyin a wale perofeta thö, me ha, ka
habe, Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Can, anyin adre me öba wan
gabun, ke ön öbun hnyi je ke keihen gabun,
m' öbun e iny je kolon ta je hnyei, ke adre
me hai öbun hnen tavat fufuc, k' adre me
haikongu öbun hnen tavat: 4 anyin a

wale, öbun je buceniny Isaraela lö, löng ju
hofuc hwan Than Iehova, ka habe, walang
hna ha hnen Than Iehova ka ta je bucen me
ta je hut me je deny köiö, me je hnyigöulen
bucen, me je hnyebuba ae ba aten, me je
taun adre me hna degecâ, wale a hnân söh
me oû hnen kolon ta je hnyei igigilö: 5
anyin a wale, walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Haba hnyi meiciny anyik
ciâ oge hia but ha ka je kolon je hnyei, me
ka Edoma hia, waleji adre hom ik hnyei
me me idra a hnyi senyin hnyok ae bekhöt,
me hnyi hûkhötiâ hnen oûnykûm, he ka
hna degecâ e hnân söh: 6 anyin a wale
perofeta thö ka hnyei Isaraela, me ha ka
je bucen me je hut, me je deny köiö me je
hnyigöulen ta je bucen, ka habe, Walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi,
inya oge hia but ha hnyi anyik ciâ, me
anyik hmönyin, anyin ame hihmehm' öbun
ta je hnyei; 7 anyin a wale, walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Oge hia
but hai hnyamök, haingök, E hnathu ame
he je hnyei igigili öbun ka hmehma ka
ûnyi gadra bi. 8 Ke haba öbun, je bucen
Isaraela lö, ame he ka vhei anyibun ta je
anginy, me wa hobi kâu lakeik a Isaraela;
anyin a ödra hakekeny jut he ka o. 9
Anyin a wâ bi, inya oge me tha e möbun,
ke oge me he ka hwiö köbun, ke adre me
he ka trohnen me belöki öbun: 10 ke oge
me he ka osehia tavat unyibun, lap hia
anyi Isaraela, wale hia thibut: ke adre me
he ka labā je taun, me op je dok ae ba
wan: 11 ke oge me he ka osehia tavat me
meno unyibun; ke adre me he ka osehia
me si: ke oge me he ka olab' öbun helâ me
bongubun ehac, me ânyâ gan hmâ so köbun
hon ehac a bân': me öbun e he ka wâ a inya
Iehova. 12 Eke, oge me he ka ovheno
tavat hubun, wale lakeik a Isaraela; ke
adre me he ka hum u me idra, ke u me he
ka hnân jekhoûdra, ke u me ca he hmetu
ka öba lakudra. 13 Walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Anyin adre me ha
köbun, ka habe, U bi hnyei, at ame an
tavat me öba lakon hnyei; 14 anyin a
wale u me ca he hmetu ka an tavat, me
öba lakon em hnyei, haingen Than Iehova;
15 ke oge me ca he hmetu ka ha gam
hmehma anyin ta je hnyei, ke ame ca he
hmetu je hnyei ka haikongu u, ke u me ca
he hmetu ka othöâ em hnyei, haingen Than
Iehova.

16 Ke ame o but minya könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, 17 Nokon at lö,
hnyi ûen waleji ame laba at Isaraela hnyi
idra hnyei, me adre me okongoâ ge hwake-
cidra me hnödra hna ânyâ: haba hwake-
cidra hnyi hnyimakök me helâ me ûkonginy
momo ame hom bongon omomo. 18 Anyin
a wale oge me hingâlâ anyik hmönyin
hudra, can dra adre hia but hingâlâ hon
kânâ, ke can adre me okongoâ e hnen
khongudrin je khong: 19 me oge me
ovesei ödra unyin ta je hnyei, me adre me
ob' ödra unyin tavat: ke oge me bi hwaban
ködra hoton hwakecidra ke hnödra je hna
ânyâ. 20 Ke hnyi ûen adre me o ka hnyi
je hnyei, waleji adre me he ka hnyin, me
adre me okongoâ iök ae kap; anyin ame
ha tavat gadra, ka habe, Ta je atö Iehova
ang, k' adre me he but ûhedra hnyi iny
hnyei. 21 Ke so bi oge me betenge, can
iök ae kap waleji ame haikongoâ hnen lap
anyi Isaraela unyin ta je hnyei, a je hnyei
adre me he ka hnyin. 22 Anyin a wale
ha thö ka lap anyi Isaraela, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Lap anyi Isaraela lö, oge me ca ânyâ
e can öbun, ke so bi can iök ae kap, waleji
öbun e hia but haikongoâ hnyi ta je hnyei,
waleji öbun e he ka hnyin. 23 Ke oge me
he ka okabâ iök ae gan, waleji adre me
haikongoâ unyin ta je hnyei, wale öbun e
hia but haikongoâ hnyi wanbödra; me ame
he je hnyei ka wâ a inya Iehova, iny ka
okabi nya bi gabun hnyi hnyimaköbun,
haingen Than Iehova. 24 Anyin a oge
me he ka hum öbun unyin tavat, me
ûkhacaköu öbun ûnyi hnyi je hnyei hia,
me hum öbun ka hnyi ibun. 25 Ke oge
me he ka dukâi' öbun ge köiö ae alai m'
obun e he ka kalaöt ut: ke oge me he ka
obosoi öbun ûnyi hnyi hwakecibun ae ikiki
hia, me khongubun je khong hia. 26 Ke
oge me he bi minya ka ham köbun hnyok
ae teb ûnyi, me ip hanu ae teb ûnyi eû
hnyibun; ke oge me he ka hom hnyok ae
veto ûnyi hnyi je unyibun, ke oge me he
ka ham köbun hnyok ae utiö. 27 Ke oge
me he ka ip hanuk eû hnyibun, me wi
öbun he ka vheno anyik je hnanyibu, m'
öbun e he ka tuö hnök je hna owisa, me
ânyâ. 28 Me öbun e he ka laba hnyi
hnyei waleji oge me ham ka lakamöbun;
ke öbun e he ka lakeik, ke oge me he ka
Khongubun. 29 Ke oge me he ka omeli
öbun ûnyi hnyi hwakecibun ae ikiki hia:
ke oge me he ka hawa hwit, me osehia e,
ke oge me ca he ka kunâ köbun hmiâ. 30
Ke oge me he ka osehia ta je wan ûö, me

jeûiny kânâ, m' adre me ca he hmetu ka
haikongu öbun can hmiâ unyin ta je hnyei.
31 Ke öbun e he ka ûnykûme ta je hwake-
cibun ae kong, me hnöbun je hna ânyâ ae
ca so; ke öbun e he ka hûköti öbun bi
hnyi hnyimaköbun bi can anyibun ta je
hulö me hwakecibun ae ikiki. 32 Oge ca
ânyâ e can öbun, e so öbun e tremângâ e,
haingen Than Iehova: hamöbun he ka
hmehma me hlohlo can ta je hwakecibun,
lap anyi Isaraela. 33 Walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Haba hnyi
bong oge me he ka okalaöti öbun ûnyi hnyi
anyibun je hulö hia, me oge me he minya
ka olab' öbun hnyi je taun, ke adre me he
ka op je dok ae ba wan. 34 Ke adre me
he hmetu ka belökâ kânâ ae ba wan, ke so
bi, e ba wan ehac hnyi hnyimaködra hia
adre me he hnyin. 35 Ke adre me he ka
ha, ka habe, Haba hnyei ang waleji ae ba
wan, me ûcû bi me hnyei Edena; ke adre
up haginy me labā je taun waleji ae ba
wan, me ba aten, me ve ta ûnyi. 36 Me
ame he ka khana hnen je hnyei a je kolon
igigili öbun, a inya Iehova at ame op hmetu
je hnyaba adre hota degecâ, me belökâ je
dok ae ba wan: inya Iehova at ame ha, ke
oge me he ka ânyâ.
37 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Can ûnyi e, hamen lap anyi
Isaraela he ka elâm unyik, he ka ânyâ
hobi ködra; oge me he ka osehi' ödra helâ
me hnahat mamoe. 38 Adre me he ka
öunöngotâ je taun wale ae ba wan hnen ta
je deö at, helâ me hnahat meno hobi kâu
taben bi hut, ke helâ me hnahat meno hnyi
Jerusalema hnyi je bijeû adre thu: me
adre me he ka wâ a inya Iehova.

HNYIMAKAN 37.

KE ame o but huk hnyamö Iehova, ke
e ame hum nya hnyi hanu Iehova,
me ip nya hnyi wanben hnyigöulen bucen;
ke e unöngöt ge je jö; 2 ke e ame hum
nya eling igigilö, ke wâ bi, e ti se hia je jö
eû hnyi hnyigöulen bucen; ke wâ bi e ti
löulöu but je jö. 3 Ke e ame ha könya,
ka habe, Nokon at lö, hawa, e khana je jö
eling he ka möt? Me haingök, ka habe,
Than Iehova lö, e manen köu. 4 Ke e
ame ha minya könya, ka habe, Perofeta
thö hon je jö ejo, me ha ködra, ka habe, Je
jö ae löulöu but lö, löng ju hofuc ho Iehova.
5 Walang hna ha hnen Than Iehova ka je
jö ang, ka habe, Wâ bi oge me he ka odilâ
homenâ ka hnyi je hnyibun m' öbun e he
ka möt dö. 6 Ke oge me he ka ip je töiny
unyibun, me bi vibun, me lan öbun ge
unen, me odilâ homenâ hnyi hnyibun, m'
öbun e he bi ka möt; me öbun e he ka wâ
a inya Iehova. 7 Me oge me perofeta helâ
me hna hûna könya: ke oge me tiga pero-
feta, me e hu mede, ke wâ bi hwiöi, me
ame ûheköu ta je jö, a ke jö ka ke jö. 8
Ke inya oge me wâ, me wâ bi, e hu gadra
ta je tö, k' ame kû viny, k' ame lan bi e ge
unen: ke ba homenâ eû hnyidra. 9 Me e
ame ha könya, ka habe, Nokon at lö, pere-
fota thö ka ang, perofeta thö me ha ka ang,
ka habe, Walang hna ha hnen Than Iehova,
ha habe, Homenâ lö, aiö u ûnyi hnyi je
ang a vak, me menâ ka hnyi hon je hna
hlingâ ejo, m' ödrin e he ka möt bi. 10
Me oge me perofeta helâ me hnen hna
hûna könya, me ame dit hnyi hnyidrin
homenâ, m' ödrin e möt dö, m' adre me tot
ge cadra, a utbavat ae gan hmâ hmönyin.
11 Me e ame ha könya, ka habe, Nokon at
lö, haba je jö eling, me wale lap anyi
Isaraela hia: wâ bi, adre me ha, ka habe,
E löulöu but je jeiöhmun, ke hia but anyi-
hmun geju; k' adre hia but subâ degeci
öhmun. 12 Anyin a wale, perofeta thö me
ha ködra, ka habe, Lakeik lö, wâ bi, oge
me he bi nya ka khöng ta je hubun, me höi
öbun ûnyi hnyi je hubun, haingen Than
Iehova; ke oge me he ka hum öbun ka
hnyi hnyei Isaraela. 13 Me öbun e he ka
wâ a inya Iehova, lakeik lö, iny ka hia but
khöng je hubun, me höi öbun ûnyi hnyi je
hubun. 14 Ke oge me he ka ip hanûk eû
hnyi hnyibun, ke öbun e he ka möt, ke öge
me he ka ip öbun hnyi ibun hnyei: me
öbun e he ka wâ a inya Iehova at ame ha e,
me ânyâ e, haingö Iehova.
15 Ke ame o minya könya hofuc ho
Iehova ame ha, ka habe, 16 Nokon at lö,
hom dö ke ong utö, me sihnalimen hon e,
ka habe, Hnân höbi kâu Juda, me lakon
Isaraela a je lahanen: ke u ma hom dö ke
ong utö minya me sihnalimen hon e, ka
habe, Hnân hobi hâu Iosefa, ong utö anyin
Eferaima, me hobi kâu lap anyi Isaraela a
je lahanen: 17 ke ûhûjaköuâju me me
khaca thibi utö, m' ödra me khaca thibi
hnyi hnyamâm. 18 Ke e ka ha köu lakon
em hnyei, ka habe, Hawa, u me ca he ka
omanenâ köhmun bongon ta je ûnyi e?
19 me u me he ka ha ködra, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Wâ bi oge me he ka hom ong utö

anyin Josefa a e hnyi hnyamen Eferaima,
me je tribu Isaraela a lahanen ; ke oge me
he ka tha ip mē, wale ong utö anyin Juda,
me wia me me khaca thibi utö, ke adre me
he ka khaca hnyi hnyamök. 20 Ke haba
li ong utö waleji u je sihnalimen hon me
ame he ka e hnyi hnyamâm hnyi hnyima-
ködra. 21 Ke ha thö ködra, ka habe,
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Wâ bi, oge me he ka hom je lakon
Isaraela ûnyi hnyi wanben je hnyei, wale
adre me he ka hnyin, me ûkhacaköu ödra
ûhedra e he, ke oge me he ka hum ödra ka
hnyi idra hnyei : 22 ke oge me he ka wi'
ödra hnan hnyei a khaca hnyi kânâ, hnyi
je bucen Isaraela : k' ame he than a khaca
ka tuhödra hia : k' adre me ca he hmetu
ka lo li hnyei, ke adre me ca he hmetu bi
ka kia luâ me me lo li dökhu : 23 ke adre
me ca he hmetu bi ka kong ge anyidra je
idola, me anyidra ta je ûnyi ae ikiki, me
hnödra je hna hanyâûâ hia : ke oge me he
ka omeli ödra ûnyi hnyi je hnyabadra hia
waleji adre ânyâ monu hnyin, ke oge me
he ka obosoi ödra : helâe adre me he ka
lakeik, ke oge me he ka Khongudrin. 24
Ke ame he Davita athnyabaik ka bi tuhö-
dra ; ke ame he ka khaca at ama tuhödra
helâ me hnahat mamoe : k' adre me he ka
vheno hnök je hna owisa, me tuö anyik je
hnanyibu, me ânyâ. 25 Me adre me he
ka labā hnyei waleji oge me ham kö Jekob
athnyabaik, waleji a labā ge iakamöbun ;
k' adre me he ka labā e, ödra, me lakudra,
me laöbidra nyiele balua : k' ame he Davita
athnyabaik ka tuhödra nyiele balua. 26
Ke oge me he ka ânyâ m' ödra ûhihinyköu
ûsoköu : me ûhihinyköu a nyiele balua m'
ödra : me oge me he ka ti ödra, me osehi'
ödra, me ip unyidra anyik dok ae kap nyiele
balua. 27 Me ame he ka laba unyidra umök
uma mano ; ke oge me he ka Khongudrin,
k' adre me he ka lakeik. 28 Me ame he je
hnyei ka wâ a inya Iehova at ame okabi
Isaraela, e ka e bi unyidra anyik dok ae
kap nyiele balua.

HNYIMAKAN 38.

KE ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 2 Nokon at lö,
hnyimâkâm dö kö Gog, aten Magog, a
tuhan Rosha, me Meseka, me Tubala, me
perofeta ûcon, 3 me ha, ka habe, Walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi,
ûcûk u Gog, tuhan Rosha, me Meseka, me
Tubala : 4 ke oge me he ka ohmetu u, me
det hnyimâm ge je wage, me oge me he ka
lili u but, me ânyâm utbavat hia, je hors,
me tavat tabö hors, adre me khavâ khaûen
vat ae bekhöt, a bunyen ae gan hmâ, tavat
ae hu gadra bec, me bec ae gan, ödra hia
adre me hok hele vat : 5 Peresi, me
Aithiop, me Futa, unyidra ; tavat hia ae
ve hu bec me hnabecen vat : 6 Gomera me
anyin je deö vai hia ; lap anyi Togarema
ûhedra hnyi hwadrö hmönyin, me anyin je
deö vat hia : e se hia je hnyei adre me tha
ödra möu. 7 Penapena wia thö, eke u ma
ka penapenö u bi, u me je deö vat adre me
ukhacaköu unyâm, ke u ma he ka taben
ködra. 8 Ke hwaban je bong ae se hia
adre me he ka senö u : ke hnyi je huna a
biliny u me he ka o ka hnyi hnyei adre
ohmeto ûnyi hnyi hele vat, wale adre
ûkhacaköu ûnyi hnyi je hnyei ae se hia,
hon je bucen Isaraela ae itremacat but
ehac : ke adre hom e ûnyi hnyi je hnyei,
ke adre me he ka laba khötkic ödra hia
thithö. 9 Ke u me he ka ölö me o helâ
me weneû, u me he ka helâ me ûlâ ame
tube hnyei, u, me ânyâm je deö vat hia,
me je hnyei ae se hia tha ödra möu. 10
Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Hnyi ûen eling, ame he ka o je ûnyi
hnyi hnyekom, ke u me he ka hu hna
ûnykûme ae kong : 11 ke u me he ka ha,
ka habe, Oge me he ka he ka hnyi hnyei
ae hu je taun hnyin ae ba haginy ; oge me
he ka he ködra tavat adre me laba sot, adre
me laba khötkic, ödra hia adre me laba ke
ba hak adre op, ke ba ohmâiny me hlinginy
homagöule : 12 he ka hom hna söh, me
hna hûgûnâ ; me he ka wia hnyamâm ka
hnyi je dok ae ba aten ehac ke adre me
labā walang ang, me ka tavat adre ûkha-
caköu ûnyi hnyi je hnyei, tavat a ödra tren
je meno me omjeû, tavat adre me laba hnyi
wanben hmeledrany. 13 Ame he Sheba ka
ha köu, me Dedana, me tavat adre me ûcû
ûhedra Tasesa, me je nak lionainy hia, ka
habe, Hawa, u je o ka hom hna söh ? u je
hawâ ânyâm ûkhacaköu he ka hom hna
hûgûnâ ? he ka sukhoûnö sileva me gol, he
ka hom ta je meno me omjeû, he ka hom
hna söh ae gan ?

14 Anyin a wale, nokon at lö, perofeta
thö me ha kö Gog, ka habe, Walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Hnyi bong
eling e ka laba khötkic lakeik a at Isaraela,
hawa ame ca he ka khanö u ? 15 Ke u me
he ka o ûhem hnyi hnâm, je ke keihen ae

sâkâû hnyi hwadrö, u, me je hnyei ae se a
tha ödra möu, tavat tabö hors hia bunyen
ae gan, me utbavat ae gan hmâ: 16 ke u
me he ka o ûcon ik hnyei a Isaraela, helâ
me ûlâ ame tube hnyei; ame he ka o hnyi
je bong a biliny, me oge me he ka oi u ka
hnyi ik hnyei, me me wâhmakhmetu u,
iny ka kap gam Gog lö, hnyi hnyimaködra.
17 Walang hna ha hnen Than Iehova, ka
habe, Hawa, u e at waleji oge ha ehac a
deny je athnyabaik a je perofetainy Isa-
raela, tavat adre me perofeta hnyi je bong
eling hnyi je huna ae se hia, a oge me he ka
oi u ûcûdra? 18 Ke haba hnyi bong eling,
bong a o hnyin Gog ûcon hnyei Isaraela,
haingen Than Iehova, ame he ka manen
anyik hmönyin hnyi hnyimakök. 19 An-
yin a oge hia but ha hnyi hnök hna ciâ, ke
hnyi meicin anyik hmönyin, ka habe, E
hnathu hnyi ûen eling ame he ka hu hwiöi
ae gan hnyi hnyei Isaraela; 20 m' adre me
he ka öbubuny ge hnyimakök ta je wâ eû
hnyi köiö, me ta je meno ame gâ ethö, me
je menoiny hnyot, me ta je ûnyi hia ame
iyâû wale adre me iyâûâ kânâ, me tavat
hia hon kânâ, k' ame he je bucen ka kölu,
k' ame he ka ta je dok ae hwatapkölu, k'
ame he je hna up veto hia ka ta hnyikânâi.
21 Ke oge me he bi nya ka hawâ hele vat
ûcon hnyi anyik ta je bucen hia, haingen
Than Iehova; k' ame he anyidra je hele
vat ka ve ûcon tavat hia. 22 Ke oge me
he bi nya ka ivinö ûcon ge mok ae cap me
dra, ke oge me he ka kunâ kâu, me ka
anyin je deö vat, me je hnyei ae se hia
unyin, we ae gan, me we wahma ae gan,
me meic, me teio. 23 Ke oge me he ka
oganö nya, me okabi nya bi, ke oge me he
ka manen hnyi hnyimakan je hnyei ae se
hia; me adre me he ka wâ a inya Iehova.

HNYIMAKAN 39.

KE haba u, nokon at, perofeta thö
ûcon Gog me ha, ka habe, Walang
hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wâ bi,
ûcûk u Gog lö, tuhan Rosha, me Meseka,
me Tubala: 2 ke oge me he ka ohmetu u,
me lili u, me oi u ûhem hnyi hwadrö
hmönyin; ke oge me he ka hum u ka hnyi
je bucen Isaraela: 3 ke oge me he ka kot
degecâ ânyâm cafana ûnyi hnyi hnyamâm
a mem, me okolo ânyâm je fana ûnyi hnyi
hnyamâm a metâm. 4 U me he bi ka ta
hnyi je bucen Isaraela, u, ke ânyâm je deö
vat hia, me ta je hnyei unyâm: oge me he
ka hnö u ka ta je meno ame gâ a ödra
behan, me menoiny hnyot he ka an. 5 U
me he ka ta hnyi ta hnyei: anyin oge hia
but ha, haingen Than Iehova. 6 Ke oge
me he ka kunâ meic kö Magog, me ka tavat
adre me laba khötkic hnyi je bomene: me
adre me he ka wâ a inya Iehova. 7 Ke
oge me he ka omanenâ iök ae kap hnyi
wanben ik hnyei a Isaraela; ke oge me ca
hn' ödra hmetu he ka haikongoâ iök ae
kap: ke ame he je hnyei ka wâ a inya
Iehova a kabi Isaraela. 8 Wâ bi, ame o
but, k' ame he ka hwâdâ but, hangen Than
Iehova; walang bong waleji oge ha. 9
Ke ame he tavat adre me labā je taun
Isaraela ka hû meic, me thong degecâ je
ûnyi hnân vat, wale je bec, me je bec ae
gan, je cafana me fana, me je ong ö, me je
ö, ke adre me he ka thong degecâ ge meic
hnyi seven je huna: 10 m' adre me ca he
ka thigö hnyi hnyei, me si utö hnyi hnyot;
anyin adre me he ka bi meic ge ta je ûnyi
hnân vat: ke adre me he ka söh tavat
waleji adre me sei ödra, me hûgûnâ ûnyi
ge tavat adre me hûgûnâ gadra, haingen
Than Iohova.

11 Ke haba hnyi bong eling, oge me he
ka hna kö Gog ke dok hnân khön komok
hnyi Isaraela, wale hnyigöulen bucen anyin
tavat adre me he hnyi ke keihen e deiö
hnyi köiö: ke ame he ka hlöng gethen ka
tavat adre me he: ke adre me he ka könim
Gog me anyin je deö vat hia eling: ke adre
me he ka hwenyi ien e Hnyigöulen bucen
Hamona-gog. 12 Ke seven je tehi ame he
lap anyi Isaraela ka labö könim ödra, m'
adre me obosoâ hnyei. 13 Eke, ame he
tavat hia thithö hnyi hnyei ka hnyi könim
ödra; ke ame he ka hnân ölungi ödra hnyi
bong adre me oganö nya hnyin, haingen
Than Iehova. 14 Ke adre me he ka ûca
tavat he ka huliwa hmâ he ka vheno hnyei
m' adre me konâm tavat adre me he, a je
kolon hon kânâ, he ka obosoâ e: ke e ka
um dö je tehi a seven, adre me he ka elâm.
15 Ke haba at ame vheno hnyei ame he
ka he hnyin; ke at ka wâ jeien komok, e
ame he ka otilâ haten hnyin e, ke ne o but
adre hia but konâm e hnen tavat adre me
konâm hnyi hnyigöulen bucen a Hamona-
gog. 16 Ke adre me he minya ka hwenyi
ien ke taun, ka habe, Hamona. Helâe adre
me he ka obosoâ hnyei.

17 Ke haba u, nokon at lö, walang hna
ha hnen Than Iehova, ka habe, Ha thö ka
je meno hia ame gâ, me je menoiny hnyot

hia, ka habe, Ûkhacaköu thö, ke ai öbun;
ûkhacaköu ûhebun hnyi je ke keihen hia
ka hnyi anyik hut wale oge me hudo hobi
köbun, a hut ae gan hmâ walethö hon je
bucen Isaraela, m' öbun e he ka an utiö
me ijem dra. 18 Ke öbun e he ka an
utiöiny tavat ae hwege, ke ijem dren je
taben eang hmelen, ke je mamoe baga, me
je nokon mamoe, me je got, me je bolok,
a je meno hia ae pipikhenya ûnyi hnyi
Basana. 19 Ke öbun e he ka an pipik-
henya me sekubun, me ijem dra me monu
but, ûnyi hnyi anyik je hut oge hia but
hudo hobi köbun. 20 Ke öbun e he ka
sekon hnyi anyik laulau ge je hors me je
kariota, me tavat hwege, me tavat vat hia,
haingen Than Iehova. 21 Ke oge me he
ka ip anyik hmanenang hnyi ta je hnyei,
k' ame he je hnyei hia ka wâ hnök hna
owisa waleji oge me ânyâ, me hnyamök
waleji oge me ip hudra. 22 Me ame he
lap anyi Isaraela ka wâ a inya Khongu-
drin, hwân hnyi bong eling ke ne o but
nyiele. 23 Me ame he ka manen ka ta je
hnyei a g' adre hwenbâ lap anyi Isaraela
can anyidra hulö; can adre me ânyâ hwa-
kecin ae kong könya, me oge me ikhâlâ
hnyimakök gadra: me oge me hn' ödra
ka hnyi hnyamen je iwahnaihmiöny mödra,
m' adre me ta hia but ge hele vat. 24 Oge
me ânyâ ködra hoton anyidra bo kong, me
hnödra hna hanyâûâ; me oge me ikhâlâ
hnyimakök gadra.

25 Anyin a wale, walang hna ha hnen
Than Iehova, ka habe, Oge me he walang
ang ka ohmetu Jekob ûheny hnyi hna bâ,
me betenge hia ge lap anyi Isaraela; me
oge me he bi nya ka ciâ can iök ae kap.
26 Ke adre me he ka vheno anyidra hme-
hma, ke hwakecidra ae kong waleji adre
me ânyâ könya, ödra ka he ka laba hnahic
hnyi idra hnyei, ke ba at ame he ka oot'
ödra; 27 ke iny ka hia but ohmetu ödra
ûhedra hnyi je hnyei, me ûkhacaköu ödra
ûhedra hnyi je hnyei iny je iwahnaihmiöny
mödra, ke iny kap ut gadra hnyi hnyi-
makan je hnyei ae se hia. 28 Me adre me
he ka wâ a inya Iehova Khongudrin, anyin
oge me kun' ödra ka bâ hnyi je hnyei, ke
oge hia but ûkhacaköu ödra ka hnyi idra
bi; ke oge me ca he hmetu ka hna degecâ
ke at gadra nyiele; 29 ke oge me ca he
hmetu ka ikhâlâ hnyimakök gadra: anyin
oge hia but hingâlâ hanuk hon lap anyi
Isaraela, haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 40.

HNYI huna a twente faiviny bâ a
öhmun, hnyi hnyimakan huna, hnyi
bong a teniny tehi, hnyi huna a foininy
hwaban hna kot taun, hnyi bong a ka e,
ame e bi huk hnyamö Iehova, ke e ame
hum nya kâ e. 2 Hnyi je hna omanenâ
ûnyi ge Khong e ame hum nya ka hnyi
hnyei Isaraela, me ip nya hon bucen ae
beû göranyai, ke haba hnyi hon e e hu
helâke bongon ke taun hnyi hwaiöu. 3
Ke e ame hum nya kâ e, ke wâ bi eling
at, haba unyin me helâ me bras, ke e hnyi
hnyamen tö lino, me hlowe tulut; ke e
ame tot hnyi homagöule. 4 Ke ame ha
könya at, ka habe, Nokon at lö, wâ thö ge
li emâkâm, ke löng dö ge li hnyikönyâm,
ke wâhmakhmetoâ thö ta je ûnyi hia wale
oge me he ka omanenâ köu; anyin adre
hum u kââng m' oge me he ka omanenâ
köu ta je ûnyi e: omanenâ thö ka lap anyi
Isaraela ta je ûnyi hia thithö u me he ka
wâ.

5 Ke wâ bi, hna up hak veto hoton uma
igigilö, ke e bi hnyi hnyamen at hlowe
tulut a siks je kubit ibeûen, a je kubit me
hnyam: ke e ame tuluto ûlauen uma, khaca
hlowe; ke khaca hlowe ibeûen göranyai.
6 Me e ame o but hnyi homagöule e deiö,
me ölö hnyi wacûatiny; ke e ame tuluto
baten homagöule khaca hlowe ûlauen; ke
habe ke baten me khaca hlowe ûlauen. 7
Ke haba hnyenle me khaca hlowe ibeûen,
ke khaca hlowe ûlauen, ke haba dok hnyi
wanben je hnyeule, me faiv kubit; ke haba
baten homagöule hnyi baten poretikoiny
homagöule eiö hnyin, me khaca hlowe. 8
E ame tuluto poretikoiny homagöule eiö
hnyin, a khaca hlowe. 9 Ke e ame tuluto
poretikoiny homagöule a eit kubit; ke je
hmolominy ûsa lo li kubit; ke haba poreti-
koiny homagöule, me eiö hnyin, cico uma.
10 Ke haba je hnyeule hnyi homagöule e
deiö, me kun hnyi ke keihen, ke kun hnyi
ke keihen; a khaca tulut hia: ke khaca
tulutiny je hmolom hnyi li ke keihen a lo.
11 Ke e ame tuluto ûlauen homagöule ten
je kubit; ke haba ibeûen homagöule me
thötin je kubit; 12 ke haba hnyigöulen
cicö je hnyeule, me khaca kubit, ke khaca
kubit hnyigöulen hnyi ke keihen; ke haba
ta je hnyeule, me ûsa siks je kubit hnyi ke
keihen, ke siks je kubit hnyi ke keihen.
13 Ke e ame tuluto homagöule hwân hnyi

hon ke hnyeule ka hnyi hon khaca, ke
haba ûlauen me twente faiv je kubit; ke
hwanuma cicö ke hwanuma. 14 Ke e ame
ânyâ minya je hmolom a sikste je kubit;
ke haba hnyeule me ame o ke ne o but
hmolom, ke homagöule e igigilö. 15 Ke
hwân hnyi hnyimakan homagöule adre me
dit hnyin, ke ne o but hnyi hnyimakan
poretikoiny homagöule eiö, me fifte je kubit.
16 Ke e hu je mamalama adre me hlöng
hnyi je hnyeule, ke e hnyi je hmolominy
eiö hnyi homagöule igigilö, ke helâe ka
hnyi je poretiko: ke hu je mamalama
igigilö eiö: ke ve hu je pama hnyi je
hmolom.

17 Ke e ame hum nya ka hnyi hnyeule
eû, ke wâ bi wale je hnyeule me je hna bi
dek veto adre me ânyâ hobi kâu hnyeule
igigilö: thöte je hnyeule hon hna bi dek
veto. 18 Ke haba hna bi dek veto hnyi
ke keihen homagöule helâ me ibeûen je
homagöule, wale hna bi dek veto eû. 19
Ke e ame tuluto ûlauen hwân hnyi hnyi-
makan homagöule eû ke ne o but hnyi
hnimakan hnyeule eiö me hoton, wan haded
je kubit, hnyi ke keihen e deiö, me hwadrö.
20 Ke haba homagöule eû ame hnyimakan
ka hnyi hwadrö; ke e ame tuluto ibeûen e,
me ûlauen e. 21 Ke haba je hnyeuleiny,
me kun hnyi ke keihen ke kun hnyi ke
keihen: ke haba je hmolominy me je pore-
tikoiny helâ me tulutiny homagöule a bân;
fifte kubit ibeûen e, ke twente faiv kubit
ûlauen. 22 Ke haba je mamalamainy, me
je poretikoiny, me je pamainy, helâ me
tulutiny homagöule ame hnyimakan deiö;
ke adre me ölö ka hnyin hnyi wacûat a
seven je utwacûat; ke e hnyi hnyimaködra
je poretiköiny. 23 Ke haba homagöuleiny
hnyeule eû, cicö ke homagöule, ka hnyi
hwadrö me deiö; ke e ame tuluto hwân
hnyi ke homagoule ke ne o but hnyi ke
homagöule wan haded kubit. 24 Ke e
ame hum nya ka hnyi hwaiöu, ke wâ bi
ke homagöule ka hnyi hwaiöu: ke e ame
tututo je hmolominy, me je poretikoiny
hoton je tulut eling. 25 Ke e hu je mama-
lama hnyin, me hnyi je poretikoiny igigilö,
helâ me je mamalama eling: haba ibeûen
fifte kubit, ke twente faiv kubit ûlauen.
26 Ke seven je utwacûat hnân ölö, ke e
cici ta je ûnyi e je poretiko; ke e hu je
pama khaca hnyi ke keihen, ke khaca hnyi
ke keihen hnyi ta je hmolominy. 27 Ke e
hu homagöuleiny hnyeule eiö hnyi hwaiöu:
ke e ame tuluto hwân hnyi ke homagöule
ke ne o but ka hnyi ke homagöule ka hnyi
hwaiöu, wan haded je kubit.

28 Me e ame hum nya ka hnyi hnyeule
eiö a deny homagöule ka hnyi hwaiöu: ke
e ame tuluto homagöule ka hnyi hwaiöu
hoton je tulut eling; 29 ke haba je hny-
euleiny, me je hmolominy, me je poreti-
koiny, hoton ta je tulut eling: ke e hu je
mamalama hnyin e, me hnyi je poretiko
igigilö: fifte kubit ibeûen, ke twente faiv
kubit ûlauen. 30 Ke e hu je poretiko
igigilö, haba ibeûen me twente faiv kubit,
ke ûlauen faiv kubit. 31 Ke ame hnyi-
makan ka hnyeule eû ta je poretiko; ke e je
pama hnyi je hmolominy: ke eit je utwacûat
hnân ölö. 32 Ke e ame hum nya ka hnyi
hnyeule eiö e deiö: ke e ame tuluto homa-
göule hoton je tulut e; 33 ke haba je hnye-
uleiny, me je hmolominy, me je poretikoiny,
me helâ me je tulut eling: ke wale je ma-
malama hnyin e, me hnyi je poretikoiny
igigilö: haba ibeûen e, me fifte kubit, ke
twente faiv kubet ûlauen. 34 Ke haba je
poretikoiny, me cicö hnyeule eû; ke e hu
je pama hnyi je hmolominy hnyi lo li ke
keihen: ke eit je utwacûat hnân ölö. 35
Ke e ame hum nya ka hnyi homagöule ka
hnyi hwadrö: ke e ame tuluto e hoton je
tulut eling; 36 wale je hnyeuleiny, me je
hmolominy, me je poretikoiny; ke e hu je
mamalamainy igigilö: haba ibeûen e, me
fifte kubit, ke twente faiv kubit ûlauen.
37 Ke haba je hmolominy, me cicö hnyeule
eû; ke e hu je pama hnyi je hmolominy
hnyi lo li ke keihen: ke eit je utwacûat
hnân ölö.

38 Ke e hu hnyeule me hwanumen hnyi
baten je hmolominy hnyi je homagöule; k'
adre me hneû je hudiny leû eling. 39 Ke
haba hnyi poretikoiny homagöule, me hu lo
li laulau hnyi lo li ke keihen, hnân hlingâ e
ta je hudiny leû me hudiny hulö me hudiny
monu. 40 Ke haba hnyi ke keihen eû, me
gethen ame he ha hnyi homagöule hnyi hwa-
drö, wale li laulau; ke e hnyi ke keihen,
hanen poretikoiny homagöule, ke wale lo li
laulau. 41 Vak ta laulau hnyi ke keihen, ke
vak ta laulau hnyi ke keihen, hnyi homa-
göule; a cit je laulau hnan hlingâ je hut
hnyin. 42 Ke e hu vak ta laulau hobi kâu
hudiny leû a je veto adre sö, ûsa khaca kubit
ke haf ibeûen, ke ûsa khaca kubit me haf
ûlauen, ke khaca kubit ibeûen göranyai:
waleji adre me labö ip hnyin ta je omjehen
hlingâ hudiny leû me hut. 43 Ke ta je
ûnyi hnân uhni, a khaca hnyam ûlauen

adre me ohmâ eû igigilö : ke e hnyi hon je laulau utiöiny je hut. 44 Ke e hnyi hoton homagöule eiö je hnyeule anyin tavat khumöng hnyi hnyeule eiö, wale hnyi homagöule ka hnyi hwadrö; k' ame hnyimakan ka hnyi hwaiöu, khaca hnyi homagöule e deiö ame hnyimakan ka hnyi hwadrö. 45 Ke e ame ha könya, ka habe, Haba hnyeule ang ame hnyimakan ka hnyi hwaiöu, ke hobi kâu tavat bihut, a tavat adre me tuö hanymen hnyi uma kap. 46 Ke haba hnyeule ame hnyimakan ka hnyi hwadrö, me hobi kâu tavat bihut, tavat adre me tuö huliwa hnyi taben hut : ödra je laku Zadoka, a ke je laku Levi, tavat adre hakekenyi Iehova me huliwa kâu. 47 Ke e ame tuluto hnyeule, ke wan haded je kubit ibeûen, ke wan haded kubit ûlauen ; ke ûcû vak ta ke keihen ; ke e taben hut hnyi hnyimakan uma.

48 Me e ame hum nya ka hnyi poretikoiny uma, me tuluto je hmolominy poretiko hia, faiv kubit hnyi ke keihen, ke faiv kubit hnyi ke keihen ; ke haba ûlauen homagöule, me kun ta kubit hnyi ke keihen, ke kun ta kubit hnyi ke keihen. 49 Haba ibeûen poretiko me twente je kubit, ke haba ûlauen me eleven kubit : wale hnyi wacuât adre ölö kâ e : ke e hu je utkhetep hnyi le hmolom, khaca hnyi ke keihen, ke khaca hnyi ke keihen.

HNYIMAKAN 41.

ME e ame hum nya ka hnyi uma kap, me tuluto ta je utkhetepiny, siks je kubit ûlauen hnyi ke keihen, ke siks je kubit ûlauen hnyi ke keihen, wale ûlauen uma mano. 2 Ke haba ûlauen hwanuma, me ten je kubit ; ke haba li baten hwanuma, me faiv je kubit hnyi ke keihen, ke faiv je kubit hnyi ke keihen : ke e ame tuluto ibeûen e, me fâte je kubit, ke haba ûlauen, me twente kubit. 3 Me e ame didrö ka hnyin me tuluto uthwanuma, me ûsa lo li kubit : ke haba hwanuma me siks je kubit, ke haba ûlauen hwanuma me seven je kubit. 4 Ke e ame tuluto ibeûen e, me twente je kubit, ke twente kubit ûlauen, hnyi hnyimakan uma kap : ke haingen könya, ka habe, Walang dok ae ti kap. 5 Me e ame tuluto hnyeigeuma, me siks je kubit ; ke haba ûlauen je hnyeule hnyi baten me ûsa vak ta kubit igigilö hnyi je ke keihen hia. 6 Ke haba je hnyeule hnyi baten uma me kun ta deö, khaca hon khaca, me thöte hna ip gaga, ke adre me dit hnyin hna up veto a hanen hnyeigeuma hnân je hnyeule hnyi baten uma, m' adre me ohmâ hnyin ke adre me ca ohmâ hnyi hnyeigeuma. 7 Ke lau tot ta je hnyeule wale khaca hon khaca igigilö uma ; anyin adre me igigilö gaga uma, khaca ethö hon khaca : anyin a wale ame lau tot uma göranyai ; ke helâe adre me ölö hwân hnyi hnyeule hnyikânâi ke ne o but hnyi hnyeule ethö a deny hnyeule hnyi wanben. 8 Ke oge me wâ minya a g' adre ogöranyâ taben uma igigilö : haba taben je hnyeule hnyi baten, me khaca hlowe ae bekhöt wale siks je kubit ae gan. 9 Haba ûhakiny hna up veto hobi kâu je hnyeule hnyi baten eû hnyöu, me faiv je kubit : ke haba kolon adre ip hobi kâu je hnyeule hnyi baten a hanen uma. 10 Ke haba ûlauen wanben je hnyeule, me twente je kubit igigilö uma hnyi je ke keihen. 11 Ke haba je hwanumen je hnyeule, me ame hnyimen ka hnyi kolon adre ip, khaca hwanuma ame hnyimen ka hnyi hwadrö, ke ke hwanuma ame hnyimen ka hnyi hwaiöu : ke haba ûlauen kolon adre me ip, me faiv je kubit igigilö. 12 Ke haba hna up uma cicö wanben hnyi ke keihen e jio, me sevente kubit ûlauen ; ke haba ûhakiny hna up veten uma, me faiv je kubit igigilö, ke nainte kubit ibeûen e. 13 Me e ame tuluto uma, me wan haded kubit ibeûen e ; ke haba wanben ke uma, ke hna up veten e, me wan haded je kubit ; 14 ke haba ûlauen hnyimakan uma, ke wanben e deiö, me wan haded je kubit.

15 Ke e ame tuluto ûlauen hna up uma hnyi hnyimakan ke uma wale hnyi hoton e, me je hnyeule görany hnyi ke keihen, me ke keihen, me wan haded je kubit ; me uma kap eiö, me je poretikoiny hnyeule ; 16 me li bahebetiny hwanuma, me je mamalama adre me hlöng, me je deö hnyeule ethö görany a je deö a kun, cicö hwanuma adre me tube ge esö ethö igigilö, me hwân hnyi kânâ ke ne o but hnyi je mamalama ; k' adre me hlöng je mamalama ; 17 ke ne o but hnyi hon hwanuma, me uma eiö hnyin, me hnyöu, me hna up veto hia igigilö eiö me hnyöu, ge je tulut. 18 Ke adre me bi kerubi me je pama ; ke e hu pama wanben ke kerubi me ke kerubi, ke ûsa lo hnyimakan je kerubi ; 19 me me hu hnyimakan at cicö pama hnyi ke keihen, me hnyimakan nak liona cicö pama hnyi ke keihen : adre ânyâ helâe uma hia igigilö. 20 Hwân hnyi kânâ ke ne o but ethö hon

hwanuma adre ânyâ je kerubi me je pama
hnyi hna up veten uma. 21 E ûcû thibi
vak ta ke keihen li uthwanumen uma kap;
ke haba hnyimakan dok ae kap, e tha ûcû
bongon me bongon uma kap. 22 Haba
taben hut, me utö, ke kun ta kubit ibeûen
göranyai, ke lo li kubit ibeûen e; ke utö je
kopiny a vak, me taben, me je ke keihen:
ke e ame ha könya, ka habe, Walang laulau
a e hnyi hnyimakö Iehova. 23 Ke ûsa lo
li hwanumen uma kap, me dok ae kap.
24 Ke ûsa lo li hlinginy li hwanuma, adre
me khöng veseâ; lo hobi kâu ke hwanuma,
ke lo li hlinginy hobi kâu khaca. 25 Ke
adre ânyâ hnyin, wale hnyin li hlinginy
uma kap, je kerubi me je pama, helâji me
hna ânyâ hnyin hna up veto; ke e hu je
esö ae haki hnyi hnyimakan poretiko hnyöu.
26 Ke e je mamalama adre hlöng me je
pama hnyi ke keihen, hnyi baten poretiko:
ame helâe je deö hnyeule hnyi baten uma,
me je esö ae haki.

HNYIMAKAN 42.

ME e ame hum nya ka hnyi hnyeule
eû, hnyi gethen ka hnyi hwadrö:
me e ame hum nya ka hnyi hnyeule cicö
wanben, ke e cicö hna up uma ame hnyi-
makan ka hnyi hwadrö. 2 Cicö ibeûen a
wan haded je kubit, ke fifte kubit ûlauen,
e bi hwanuma ka hnyi hwadrö. 3 Cicö
dok a twente kubit a hanen hnyeule eiö,
ke cicö hna bi hak veto a hanen hnyeule
eû, e bi ke deö hnyeule ethö görany cicö ke
deö hnyeule, a kun ta deö hnyeule ethö
görany. 4 Ke cicö je hnyeule hna ngenu,
ten je kubit ûlauen eiö hnyin, ke gethen a
khaca kubit; ke ame hnyimakan ka hnyi
hwadrö je hwanumen. 5 Ke okhulit je
hnyeule ethö hon: anyin adre oûhnyû-
kongoâ ge je deö hnyeule ethö görany hon
deö hnyeule hnyi wanben, me hnyikânâ,
hnyi hna up veten uma. 6 Anyin a kun
ta deö hnyeule, ke ba je hmolominy helâ
me je hmolominy je hnyeule: anyin a wale
adre me öûhnyûkongoâ at ethö görany hon
at hnyikânâi me at hnyi wanben, hwân
hnyikânâ ke ne o but ethö görany. 7 Ke
haba hna up hak veto eû hnyöu, hnyi baten
je hnyeule, a cicö hnyeule eû, hnyi hnyi-
makan je hnyeule, me fifte kubit ibeûen e.
8 Anyin a haba ibeûen je hnyeulen hnyi
hnyeule eû, me fifte je kubit: ke wâ bi,
wan haded je kubit hnyi hnyimakan uma
kap. 9 Ke eû hmelen je hnyeule eling
gethen adre me dit hnyin jimeyö, wale at
ka dit ka hnyin ûheny hnyi hnyeule eû.
10 E hu je hnyeule hnyi ûhakiny hna up
veten hnyeule e deiö, cicö wanben, ke cicö
hna up uma. 11 Ke haba gethen hnyi
hnyimakan e, me helâ me getheniny je
hnyeule ka hnyi hwadrö; haba ibeûen me
tha ûcû me ûlauen: ke haba je gethen hia
me hoton khaca bongon, me je hwanuma.
12 Ke helâ me je hwanumen je hnyeule ka
hnyi hwaiöu, me e hu hwanuma hnyi hna
hwân gethen, wale gethen cicö hna up hak
vetö e deiö, a gethen hnân dit ka hnyi je
hnyeule. 13 Me e ame ha könya, ka habe,
Haba je hnyeule ka hnyi hwadrö, ke je
hnyeule ka hnyi hwaiöu cicö wanben, me
wale je hnyeule ae kap, wale dok ame he
tavat bihut ka an hnyin ta je ûnyi ae ti
kap, a tavat adre me hakekeny kö Iehova:
ke adre me he ka ip eling je ûnyi ae ti kap,
me hudiny han, me hudiny hulö, me hudiny
monu; anyin a dok e ae kap. 14 E ka
didrö tavat bihut, me ödrin e ca he ka dit
ûnyi hnyi dok ae kap ka hnyi hnyeule eû,
ke ödrin e he ka mē ip eling je khaûödrin,
wale ödrin e huliwa kâu; anyin ae kap ta
je ûnyi e: ke ödrin e he ka khavâ ke je
ûkhaû, m' ödrin e he ka ûhakekenyâ ta je
ûnyi anyin tavat.
15 Ke e ka hia but tuluto uma eiö hnyin,
me e ame hum nya kâû a gethen deny
homagöule e deiö, me tuluto e igigilö. 16
E ame tuluto ke keihen e jimeyö ge hlowe
tulut, a faiv haded je hlowe, hoton hlowe
tulut igigilö. 17 E ame tuluto ke keihen
ka hnyi hwadrö, a faiv haded je hlowe,
hoton hlowe tulut igigilö. 18 E ame tuluto
ke keihen ka hnyi hwaiöu, faiv haded je
hlowe, hoton hlowe tulut. 19 E ame hwiö
ka hnyi ke keihen ka hnyi jimeû, me tuluto
faiv haded je hlowe hoton tulut hlowe.
20 E ame tuluto e hnyi vak ta ke keihen:
ke e hu hak veto adre op e igigilö, faiv
haded ibeûen, ke faiv haded ûlauen, me me
hu hnyigöulen dok ae kap me dok ca kap.

HNYIMAKAN 43.

HWABAN dö e, me e ame hum nya ka
hnyi homagöule, wale homagöule e
jimeyö: 2 ke wâ bi ame o but hmanena-
nginy Khongu Isaraela ûheny jimeyö: ke
haba hwan helâ me hwan ta je köiö: ke
ame hadröngöc hmeledrany ge hmanena-
nginy. 3 Ke haba imaneniny, me helâ me
imaneniny oge me wâ, waleji oge wâ hnyi

ioik he ka ohia taun; ke haba je hna omanenâ me helâ me hna omanenâ waleji oge wâ hnyi wagewe Kebara: me oge me ta hnyikânâi. 4 Ke haba hmanenangi Iehova ame didrö hnyin uma a gethen hnyi homagöule e jimeyö. 5 Ke haba hanu ame köp nya göranyai, me hum nya ka hnyi hnyeule eiö hnyin; ke wâ bi ame unöngötö uma ge hmanenangi Iehova. 6 Ke oge me löng ke at ame fuc könya ûnyi hnyi hnyin uma; ke ame tha tot mönya at. 7 Ke e ame ha könya, ka habe, Nokon at lö, walang hnen anyik theron, me hnen li hnyeûcak, wale oge me he ka laba hnyin unyin je lakon Isaraela nyiela balua: ke ame ca he hmetu lap anyi Isaraela ka okongoâ iök ae kap, ödra, me latuhödra, hnen anyidra bi ûnyi monu, me hnen unyin latuhödra ae mok hnyi anyidra je dok ae görany; 8 me hnyi hnödra hna ip baten hwanumödra hnyi baten hwanumök, me uthwanumödra hnyi baten uthwanumök me ba hnyigöulök mödra, ke hna up hak veto thibi; ke adre hia but okongoâ iök ae kap ge anyidra ta je ûnyi ae ikiki waleji adre me ânyâ; anyin a wale oge hia but ohi' ödra hnyi anyik hmönyin.
9 Walang ang, e so adre me degec sâkâû ai gak, anyidra bi ûnyi monu, me je unyin latuhödra ae mok, ke oge me he ka laba unyidra nyiele balua.

10 Nokon at lö, hamâm he ka omanenâ uma ka lap anyi Isaraela m' adre me he ka hmehma ge hwakecidra ae kong: ke hu' ödra bi he ka tuluto tulut. 11 Ke adre me ne he bi ka hmehma ge hnödra hia je hna ânyâ, me omanenâ thö ködra tulutiny uma, me bongon, me je gethen hnân didrut me didrö, me ta je tulutiny hia, me ta je hna hûna gan, me ta je bongon, ke sihnalimen ju e hnyi hnyimaködra: m' adre me he ka tuö je tulutiny hia, me je hna hûna gan hia, me ânyâ. 12 Walang hnanyibuiny uma: haba hnyi ban bucen, me ame he bi ka ti kap hnen e hia igigilö. Wâ bi, wale thibi e hnanyibuiny uma.

13 Ke walang tulutiny taben hut ge je kubit: (haba kubit, me khaca kubit me hnyam:) a khaca kubit hnyi hnyin, ke khaca kubit ûlauen, ke haba baten e igigilö, me khaca hnyam: me ame he ka bi taben e hnân taben bi hut. 14 Ke haba hwân hnyi hnyin, eû hnyi kânâ, ke ne o but hnyi dok ame silöû eû, me lo li kubit, ke khaca kubit ûlauen; ke hwân hnyi dok ame silöû wale ae ûhnyûkong ke ne o but hnyi dok ae silöû wale ae gan, me vak ta kubit, ke khaca kubit ûlauen. 15 Ke vak ta kubit taben hut göranyai: ke hwân hnyi hnabadröuiny taben hut ke ethö, me ame he ka hu vak ta baitoiny. 16 Ke haba hnabadröuiny taben hut, me ame he ka twelv kubit ibeûen, ke twelv ûlauen, ke khaca thibi tulutiny je ke keihen a vak.
17 Ke haba dok ame silöû me ame he ka fotin kubit ibeûen, ke fotin ûlauen hnyi je ke keihen a vak; ke haba baten igigilö e, me ame he ka haf kubit; ke khaca kubit hnyin e igigilö; ke haba wacûatiny, me ame he ka hnyimakan deiö.

18 Ke e ame ha könya, ka habe, Nokon at lö, Walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Wale je hnanyibuiny taben hut hnyi bong adre me he ka tibet e hnyin, hnân hudo hnyin e je hudiny leû, me dukâiâ dra ka hnyi hon. 19 Ke u me he ka ham nak bolok hnân hudiny hulö, ka tavat bihut a at Levi je mâtrâni Zadoka, tavat adre me hakekeny könya, haingen Than Iehova. 20 Ke u me he ka hom hanen dren e, me kina hon vak ta baitoiny, me hon vak ta kopiny dok ame silöû, me hon baten igigilö: helâe u me he ka obosoâ e me bi hwaban anyin möt. 21 U me he ka hom minya bolok hudiny hulö, ke e ame he ka thong degecâ e hnyi dok adre kû hnyi uma, hoton dok ae kap. 22 Ke haba hnyi bong a loiny u me he ka hudo got baga ae ba hnyikongon hnân hudiny hulö; ke adre me he ka obosoâ taben hut, helâ me hna obosoâ e ge bolok. 23 Ke u ka hia but obosoâ e, u me he ka hudo nak bolok ae ba hnyikongon, me mamoe baga ae ba hnyikongon ûnyi hnyi hnahat meno.
24 Ke u me he ka ûhakekenyi ödru hnyi hnyimakö Iehova, ke ame he tavat bihut ka khûö sâlt hudru, ke adre me he ka hudi ödru kö Iehova hnân hudiny leû.
25 Seven je bong u me he ka penapena got hnân hudiny hulö ke bong me ka bong: ke adre me he minya ka penapena nak bolok me mamoe baga ûnyi hnyi hna hat meno, ae ba hnyikongon. 26 Seven je bong adre me he ka bi hwaban möt anyin taben hut, me obosoâ; adre me he ka okabâ e helâe. 27 Ke at ka hia but ohwâdâ je bong, ke hwân hnyi bong a eitiny ke ne o but nyiele, me ame he tavat bihut ka hudo hon taben hut anyibun je hudiny leû, me anyibun je hudiny ûsoköu; ke oge me he ka köp öbun haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 44.

ME e ame ohmetu nya a gethen hnyi
homagöule e deiö anyin dok ae
kap eû hnyöu ; ke a hlöng ut. 2 Ke haba
Iehova ame ha könya, ka habe, Ame he
ka hlöng ut homagöule eang, ame ca he
hmetu ka khöng bi, ke ba at ame he ka
dit hnyin, anyin a dit hnyin Iehova, Kho-
ngu Isaraela ; anyin a wale ame he ka
hlöng ut balua. 3 Ke haba than, e ame
he ka laba hnyin, a e than bi, me han
eling hnyi hnyimakö Iehova ; e ame he ka
didrö a gethen hnyi poretikoiny homagöule,
ke e ame he ka didrut hmetu hnyi gethen
eling. 4 Ke e ame hum nya a gethen
hnyi homagöule hnyi hwadrö hnyi hnyi-
makan uma ; ke inya oge me wâ, ke wâ bi,
ame unöngötö uma umö Iehova ge hmane-
nangi Iehova : me oge me ta hnyikânâi.
5 Ke Iehova ame ha könya, ka habe,
Nokon at lö, wâhmakhmetoâ ju, ke wâ thö
ge li emâkâm, ke löng ge li hnyikönyâm
hofuc hia oge me he ka ha köu ge je hna
hûna hia ge uma umö Iehova, me ta je
hnanyibuiny hia ; ke wâhmakhmetoâ ju
gethen hnân dit ka hnyi uma, me je gethen
hia hnân didrut ûnyi hnyi dok ae kap.
6 Ke u me he ka ha ka tavat ûkhin fuc,
wale ka lap anyi Isaraela, ka habe, Wa-
lang hna ha hnen Than Iehova, ka habe,
Lap anyi Isaraela lö, soju je hwakecibun
hia ae kong, 7 waleji hnyi hnöbun hna
ödilâ je atkanyaua, tavat adre me ca peri-
tomonâ hnyok, ke adre ca peritomonâ
unyidra, m' adre me he ka hnyi laba hnyi
anyik dok ae kap, he ka okongoâ e, wale
umök uma, öbun ka hom ok jeû, wale
pipikhenya, me dra, ke adre hia but tha-
muâ hnök hna ûhihinyköu, he ka bi hanen
ka hwakecibun ae kong. 8 Ke öbun e ca
hia but tuö hanymen ge anyik ta je ûnyi
ae kap : ke öbun e hia but otilâ tavat tuö
anyik huliwa hnyi anyik dok ae kap hobi
köbun bi. 9 Walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, E ba atkanyua adre ca
peritomonâ hnyok, ke adre ca peritomonâ
unyin, ame he ka hnyi dit ka hnyi anyik
dok ae kap, wale atkanyua at ame tha laba
me lakon Isaraela. 10 Ke haba at Levi
waleji adre me ûsâkâûö mönya, hnyi hna
he monu hnen at Isaraela, waleji ame he
monu gak ka anyidra je idola ; me ame ka
he bi ka takû ödra anyidra hulö. 11 Ke
so bi hamödrin he ka huliwa hnyi anyik
dok ae kap, a tavat musi hnyi je homagöu-
leny uma, me bi huliwa eiö hnyi uma ;
ödrin e he ka hlingâ hudiny leû me hut
hobi kâu hnyei, ke ödrin e he ka tot hnyi
hnyimakan tavat me bi huliwa ködra. 12
Anyin ödrin e huliwa ködra hnyi hnyi-
makan je khongudrin, me othôâ lap anyi
Isaraela ; anyin a wale, oge hia but hai
göranyai hnyamök ûcûdrin, haingen Than
Iehova, ke ame he bi ka takû ödra anyidra
hulö. 13 Ke adre me ca he ka hakekeny
könya, he ka ânyâ hanymen at bihut
könya, me he ka hakekenyâ hnök je hna
okabâ, ka ta je ûnyi ae ti kap, ke ame he
ka takû ödra anyidra hmehma, me ta je
ûnyi ae ikiki adre hia but ânyâ. 14 Ke
so bi oge me he ka wi' ödrin hnân tavat
tuö hanymen hnyin uma me je huliwainy
hia, me ta je ûnyi hia adre me he ka ânyâ
hnyin.

15 Ke haba tavat bihut a at Levi, je
laku Zadoka, waleji adre tuö je hanymen
hnyi anyik dok ae kap hnyi hna he monu
gak hnen lakon Isaraela, me adre me he
ka hakekeny könya m' adre me huliwa
könya ; ke adre me he ka tot hnyi hnyi-
makök he ka hudo könya pipikhenya me
dra, haingen Than Iehova ; 16 Adre me
he ka dit hnyi anyik dok ae kap, ke adre
me he ka hakekeny ka hnyi anyik laulau,
m' adre me huliwa könya, ke adre me he
ka tuö hanymen gak. 17 Ke ödra ka he
ka dit hnyi je homagöuleny hnyeule eiö,
adre me he ka khavâ je ûkhaû lino ; ke
adre me ca he ka khavâ leûnen mamoe
ödra ka huliwa hnyi je homagöuleny hnye-
ule eiö, me eiö hnyin uma. 18 Adre me
he ka bicâ je hnabinybak lino, me inâ je
trauzes lino ; ke adre me ca he ka weikâ
ûnyi ame oâ khun. 19 Ke ödra ka didrut
ka hnyi hnyeule eû, wale hnyeule eû hnyöu
ka tavat, adre me he ka me uny jut anyidra
je ûkhaû wale adre me huliwa kâu, me ip
hnyi je hnyeule ae kap, me khavâ ke je
ûkhaû, m' adre me ca he ka okabâ tavat
ge anyidra je ûkhaû. 20 Ke adre me ca
he ka giâ je bödra, ke adre me ca he ka
hna leûnen bödra ; adre me he ka sö thibi
je leûnen bödra. 21 Ke haba khaca, ame
ca he ke at bihut ka ijem waina e ka dit
ka hnyi hnyeule eiö. 22 Ke adre me ca
he ka hom safac, me momo adre degec me
hnân öiödra : ke adre me he ka hok hlu
hnathu a je mâtrân lap anyi Isaraela, me
ame ne safac âiân at bihut. 23 Ke adre
me he ka nâ lakeik ge bongon ûnyi ae kap,

me ûnyi ae ca kap, me owâhmakhmetu ödra ge ûnyi ae bo kong, me ûnyi ae bo so. 24 Ke haba hnyi je ivinö, me adre me he ka tot me owisa; adre me he ka owisa hoton hnök hna owisa: ka adre me he ka tuö anyik je hnanyibu, me hnök je hna hûna hnyi anyik je bijeû hia adre thu; ke adre me he ka okabâ anyik je sabath. 25 Ke adre me ca he ka he ka at a mokcu wâ adre nye obokongi ödra bi: ke so bi e khan' ödra he ka obokongi ödra bi can kamen, me hinyen, me nokon baga me hlu, me liamekeiny me haniny at ae ba âiân. 26 Ke ödra ka hia but obosoâ e, me adre me he ka aû kâu seven ta bong. 27 Ke haba hnyi bong e ame he ka dit ka hnyi dok ae kap, ka hnyi hnyeule eiö he ka huliwa hnyi dok ae kap, me e ame he ka hudo hudiny anyin hulö, haingen Than Iehova. 28 Ke ame he ka hu idra: ke inya ang idrin: ke öbun e ca he ka bi hwajekhöûdrin hnyi Isaraela, ke inya ang jekhoûdrin. 29 Adre me he ka an hudiny han, me hudiny hulö, me hudiny monu; ke hobi ködra ta je ûnyi hia adre me naûâ hnyi Isaraela. 30 Ke hobi kâu tavat bihut je ûnyi a bân hnyi ta je wan a bâniny ta je ûnyi hia, me ta je bwihlanyin hia ta je ûnyi hia öbun e ânyâ me bwihlany: öbun e he ka ham minya je falawa a bân adre tiga op ka at bihut, me me mokut hon umöbun je uma hnabic. 31 Ame ca he at bihut ka hnyi an ûnyi a mok hwege, me ûnyi adre oloû kia, ame ne meno ame gâ ame ne meno ame he.

HNYIMAKAN 45.

KE haba khaca, öbun ka he ka khenâ ibun hnyei, me öbun e he ka ham kö Iehova bwihlany ong dok ae kap ûnyi hnyi hnyei: haba ibeûen e, me twente faiv thauzan je hlowe, ke ten thauzan ûlauen: k' ame he ka kap e hnyi hnyigöulen hia igigilö. 2 Ke haba, ke keihen e adre me he ka ip hnân dok ae kap me faiv haded ibeûen, ke faiv haded ûlauen, khaca thibi tulutiny vak ta ke keihen igigilö; ke fifte je kubit utkânâ igigilö. 3 Ke haba hnyi hna tuluto eling u ma he ka tuluto twente faiv thauzan ibeûen, ke ten thauzan ûlauen: ke ame he ka e hnyin e dok ae kap, wale ae ti kap. 4 E bi dok ae kap hnyi hnyei; me hobi kâu tavat bihut tavat adre me huliwan dok ae kap, tavat adre me hakekeny he ka huliwa kö Iehova; ke ame he ka hnân hnen umödra je uma, mo hnen ae kap hnân dok ae kap. 5 Ke haba twente faiv thauzan ibeûen me ten thauzan ûlauen, me hobi kâu at Levi, tavat adre me huliwa hnyi uma, me me hwajeköûdra me hobi kâu je hnyeule a twente. 6 Ke öbun e he ka kû kânâ iny taun, faiv thauzan ûlauen, ke twente faiv thauzan ibeûen, hnyi baten bwihlany a utkânâ ae kap: ke wale hobi kâu lap anyi Isaraela hia. 7 Ke haba dok hobi kâu than, me ame he ka e hnyi ke keihen me ke keihen bwihlany ae kap, me kânâ iny taun, cicö bwihlany ae kap, me cicö kânâ iny taun, hnyi ke keihen hnyi jimeû e jio, ke hnyi ke keihen jimeyö e deiö: ke haba ibeûen ame he ka helâ me ke jekhöû, hwân hnyi hnyigöulen ka hnyi jimeû ke ne o but hnyi hnyigöulen e jimeyö. 8 Ke haba kânâ ame he ka hnân iny bi hnyi Isaraela: ke adre me ca he hmetu je than unyik ka hom ûhnyûkongo lakeik; ke adre me he ka ham kânâ ka lap anyi Isaraela hoton anyidra ta je tribu.

9 Walang hna ha hnen Than Iehova, ka habe, Je than Isaraela lö, soju; degec ut öbun ûokonguny, ke sei, me anyâ thö ûnyi ae ûcû me ûnyi ae wisa; ohia ju hnöbun hna musi hwege hon lakeik, haingen Than Iehova. 10 Öbun e he ka hu tulut uhni ae wisa, me efa ae wisa, me bath ae wisa. 11 Ame he ka khaca thibi tulutiny efa me bath, me me hu hnyi bath ke keihen a libenyitainy homer, me efa ame he ka ke keihen a libenyitainy homer: ame he tulut ka hnu hoton homer. 12 Ke haba sekel me ame he ka twente je gera: twente je sekel, twente faiv je sekel, fiftin je sekel, wale anyibun mina. 13 Walang bwihlany öbun e he ka hudo; ke keihen a siksiny efa ûnyi hnyi homer hwit, ke öbun e he ka ham ke keihen a siksiny efa ûnyi hnyi homer bali: 14 ke haba jekhöû adre me ha ge wakaco, haba khaca bath wakaco, me wale ke keihen a libenyitainy ûnyi hnyi hnyin kori, wale ten je bath a khaca homer; anyin a haba ten je bath, me wale homer: 15 ke khaca nokon mamoe ûnyi hnyi hnahat meno hnyi lo li haded, ûnyi hnyi je sajilat ae hoso hnyi Isaraela; hnân hudiny han me hudiny leû, me je hudiny ole, hnân ûcû melidra, haingö Iehova. 16 Ke ame he tavat hia thithö hnyi hnyei ka ham bwihlany eling hobi kâu than Isaraela. 17 Ke hamen than he ka ham je hudiny leû, me je hudiny han, me je hudiny ic,

hnyi je bijeû, ke hnyi ûen bi a manen
hnyin je tehi, ke hnyi je sabath, ke hnyi
je bijeû hia adre thu anyin lap Isaraela:
e ame he ka penapena hudiny hulö, ke
hudiny han, ke hudiny leû, ke ta je hudiny
ole, hnân he ka bi hwaban melen lap anyi
Isaraela.
18 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Hnyi tehi a bân, hnyi bong a
bâniny tehi, u me he ka hom nak bolok ae
ba hnyikongon; me u me he ka obosoâ dok
ae kap. 19 Ke ame he at bihut ka hom
hanen dren hudiny hulö, me kina hnyi je
uthwanumen uma, ke hon je kopiny a vak
dok ame silöû hnyi taben hut, ke hon ta je
uthomagöuleny hnyeule eiö. 20 Ke u me
he ka ânyâ helâe hnyi bong a seveniny tehi
hobi kâu at ame hau, ke hobi kâu at ae ba
hnyok: m' öbun e he ka bi hwaban melen
uma helâe. 21 Ke hnyi tehi a bân, hnyi
bong a fotininy tehi, me öbun e he ka
ânyâ paseka, seven je bonginy bijeû; k'
adre me he ka han areto adre ca levenâ.
22 Ke hnyi bong eling ame he than ka
penapena hobi kâu bi, ke hobi kâu tavat
hia aten hnyei, bolok hnân hudiny hulö.
23 Ke haba hnyi je bong a seven hnyi
bijeû, me e ame he ka penapena hudiny
leû hnyi je bong hobi kö Iehova, a seven
ta bolok, ke seven ta mamoe baga ae ba
hnyikongon hnyi ta bong a seven; ke ûsa
khaca got baga hnyi ke bong me ke bong
hnân hudiny hulö. 24 Ke e ame he ka
penapena hudiny han, khaca efa hobi kâu
bolok, ke khaca efa hobi kâu mamoe baga,
ke khaca hin wakaco hobi kâu efa. 25
Hnyi tehi a seveniny, hnyi bong a fiftininy
tehi, hnyi bijeû e ame he ka ânyâ helâ me
hnyi je bong a seven; hoton hudiny hulö,
me hudiny leû, me hudiny han, me hoton
wakaco.

HNYIMAKAN 46.

WALANG hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Haba homagöuleny hnye-
ule eiö wale a hnyimakan deiö, me adre me
he ka hlöng hnyi je bonginy huliwa a siks;
ke adre me he ka khöng e hnyi bong sabath,
ke hnyi bong ame manen hnyin tehi adre
me he ka khöng e. 2 Ke ame he than ka
didrö a deny getheniny poretikoiny homa-
göule eû, me tot hnyi uthomagöule, ke ame
he tavat bihut ka penapena anyin hudiny
leû, me anyin je hudiny ole, ke e ame he
ka khudrung hnyi baten homagöule; me
e ame he ka he: ke adre me ca he ka hlöng
homagöule ke ne o but sahac. 3 Ke ame
he tavat aten hnyei ka khudrung hnyi
hlinginy homagöule eling hnyi hnyimakö
Iehova hnyi je sabath me je ûen ame ma-
nen hnyin tehi. 4 Ke haba hudiny leû
ame he than ka hom kö Iehova hnyi bong
sabath, me siks ta nokon mamoe ae ba
hnyikongon ke khaca mamoe baga ae ba
hnyikongon; 5 ke haba hudiny han, me
khaca efa hobi kâu mamoe baga, me hobi
kâu je nokon mamoe hudiny han, hoton
hna hu, ke khaca hin wakaco hobi kâu efa.
6 Ke haba hnyi bong ame manen hnyin
tehi me khaca nak bolok ae ba hnyikongon;
ke siks ta nokon mamoe ke khaca mamoe
baga; ae ba hnyikongudrin: 7 ke e ame
he ka penapena hudiny han, khaca efa
hobi kâu bolok, ke khaca efa hobi kâu
mamoe baga, me hobi kâu je nokon mamoe
hoton hna hu, ke khaca hin wakaco hobi
kâu efa. 8 Ke e ka didrö than, me e ame
he ka didrö a gethen poretikoiny homa-
göule, ke e ame he ka didrut hmetu e.
9 Ke e ka o tavat aten hnyei hnyi hnyi-
makö Iehova hnyi je bijeû adre thu, haba
at ame he ka didrö hnyi homagöule ka
hnyi hwadrö he ka khudrung, me e ame
he ka hmetu but hnyi homagöule ka hnyi
hwaiöu; ke haba at ame didrö hnyi homa-
göule ka hnyi hwaiöu, me e ame he ka dit
hmetu but hnyi homagöule ka hnyi hwa-
drö; e ame ca he ka hmetu hnyi homagöule
a dit hnyin, k' ame he ka didrut cicö e.
10 Ke haba than, me e ame he ka dit hnyi
wanbödra ödra ka didrö; ke ödra ka didrut,
me e ame he ka tha didrut mödra. 11 Ke
haba hnyi je bijeû ke je bong adre thu,
me ame he ka hu hudiny han, khaca efa
hobi kâu bolok, ke khaca efa hobi kâu
mamoe baga, ke hobi kâu je nokon ma-
moe hoton hna hu, ke khaca hin wakaco
hobi kâu efa. 12 Ke e ka he than ka
penapena hut ae betenge, ame ne hudiny
leû, ame ne hudiny ole hnân hut ae be-
tenge kö Iehova, me hamen ke at he ka
khöng ut kâu homagöule e deiö, ke e ame
he ka penapena anyin hudiny leû, ke anyin
je hudiny ole, helâ me hnen hna ânyâ hnyi
bong sabath: me e ame he ka dit ut; me
ame he ke at ka hlöng homagöule, e ka
didrut. 13 Ke u me he ka penapena hnyi
ke bong me ke bong khaca nokon mamoe
a khaca hunainy ae ba hnyikongon hnân
hudiny leû kö Iehova: u me he ka pena-
pena e hnyi je hnyomakatu. 14 Ke u me

he ka penapena hudiny han hobi kâu e
hnyi je hnyomakatu, ke keihen efa a
siksiny, ke ke keihen a kuniny hin wakaco,
hnân ûhaniken me tap falawa; a hudiny
han hobi kö Iehova, wale hnanyibu adre
ohmâ nyiele balua. 15 Helâe adre me he
ka penapena nokon mamoe, ke hudiny
han, ke wakaco, hnyi je hnyomakatu hnan
hudiny leû balua.
16 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, A ne he than ka ham bwihlany
ka ke nokon, me wale hwajekhon bi: me
ame he ka ûnyi anyin lakon: me ame he
ka e bi unyidrin me hwajekhöudrin. 17
Ke so bi ame ne he ka ham bwihlany ka
athnyabainy, a hanen hwajekhon, me ame
he ka anyin bi ke ne o but hnyi huna adre
me thang; me ame he ka ohmetu e ka
than; ke so bi hwajekhon me hobi kâu
lakon. 18 Ke haba khaca, ame ca he
than ka hûgûnâ hwajekhon tavat, me
hagut' ödra ûnyi hnyi idra; e ame he ka
ham hwajekhon ka je lakon ge iny bi: me
me ca vese lakeik hnyi je idra bi.
19 Me e ame hum nya ka hnyi gethen,
wale hnyi baten homagöule, ka hnyi je
hnyeule ae kap anyin tavat bihut, hnyi
hnyimakan ka hnyi hwadrö: ke wâ bi,
wale ke dok hnyi ke keihen hoton e jiö.
20 Me e ame ha könya, ka habe, Walang
dok ame he tavat bihut ka ölâ hudiny
monu, me hudiny hulö hnyin, ke adre me
he ka thân hudiny han hnyin; m' adre me
ca he ka kom e ka hnyi hnyeule eû, he ka
okabâ tavat. 21 Me e ame hum nya ka
hnyi hnyeule eû hnyöu, me ovhenu nya ka
hnyi vak ta kopiny hnyeule; ke wâ bi, e
ve hu hnyeule hnyi vak ta kopiny hnyeule.
22 Hnyi vak ta kopiny hnyeule e hu
hnyeule adre bi hanen, fâte kubit ibeûen
ke twente faiv ûlauen: khaca thibi tulu-
tiny vak ta hnyeule eling hnyi je kopiny.
23 Ke e hu hna up veto igigiliö, a igigilö
vak eling, ke adre ânyâ je ûnyi hnân öt
hmelen je hna up veto igigilö. 24 Me e
ame ha könya, ka habe, Walang je uma
hnân öt, ame he tavat huliwan uma ka ölâ
hut anyin tavat hnyin.

HNYIMAKAN 47.

ME e ame ohmetu nya ka hnyi hwanu-
men uma; ke wâ bi, ame hingölö
köiö ûnyi hnyi hmelen hwanumen uma e
deiö, anyin ame hnyimakan deiö uma: ke
ame hingölö köiö ûnyi hnyi hmelen, hnyi
ke keihen metân uma, hnyi ke keihen
taben hut ka hnyi hwaiöu, 2 Me e ame
hum nya kâû a gethen hnyi homagöule ka,
hnyi hwadrö, me su nya hnyi gethen eû,
ka hnyi homagöule eû, a gethen hnyi
homagöule e deiö; ke wâ bi, ame hingölö
köiö ûnyi hnyi ke keihen metâ. 3 Ke
ame he deiö at ae hu tulut tö hnyi hnya-
men, me e ame tuluto khaca thauzan je
kubit, ke e ame ovhenu nya hnyi wanben
köiö, me böngön ju köiö hnyi li omakhnâiny.
4 Ke e ame tuluto hmetu khaca thauzan,
k' ame ovhenu nya hnyi wanben köiö, me
böngön ju köiö hnyi li bouca. Ke e ame
tuluto hmetu khaca thauzan, k' ame ovhenu
nya hnyi wanben köiö, me böngön ju hnyi
bibiköta. 5 Ke hwaban dö e e ame tuluto
khaca thauzan; me wale wagewe but, me
ca khanö nya hmetu he ka vheno: anyin
ame khibi thö göranyai köiö, a köiö hnân
hai hnyin, wagewe a ca hnân vheno. 6
Ke e ame ha könya, ka habe, Nokon at lö,
hawa, u je wâ but? Me e ame hum nya,
me ohmetu nya ka hnyi baten wagewe.
7 Ke oge me hmetu but, ke wâ bi, e se hia
hmönyin je ûö hnyi baten wagewe hnyi li
ke keihen. 8 Ke e ame ha könya, ka habe,
Ame hingölö köiö ang ka hnyi je ke keihen
e deiö, me ame he ka badedö ka hnyi hnye-
buba: k' ame he ka he bi hnyiköiöai; ke
haba köiö adre hingâlâ, me ame he ka utut
ka hnyi köiö ae gan; me ame he ka so but
köiö. 9 Ke haba je ûnyi hia ae möt adre
me si but hnyi je dok hia ame o hnyin
wagewe, me adre me he ka möt; ke ame
he ka se hia hmönyin ta je wâ: anyin ame
o eling köiö ang, k' ame he ka omelö köiö
ae gan, me ame he ka möt hia ta je ûnyi
hnyi je dok hia ame o wagewe ka hnyin.
10 Ke ame he tavat thut ka ûtitilen hnyi
baten: hwân hnyi Ene-gedi ke ne o but
hnyi Ene-gelima, k' adre me he ka thong
eling je ert; ke helâ me je wâiny köiö ae
gan je wâ, e ve bongon, ke se hia hmönyin.
11 Ke ame ca he ka so but je hmudrainy,
ke je utkânâiny ae lup; k' adre me he ka
hna e me me köiö hiny. 12 Ke haba hnyi
li baten wagewe hnyi ke keihen me ke
keihen me ame he ka kû ta je ûö hia hnân
an wan, ae ca meleca lan ke ca ba wan:
ame he ka wa wan ae teb ûnyi hnyi je tehi
hia, anyin ame hingölö köiö ûnyi hnyi
dok ae kap; ke hnân an je wan, ke hnân
bubuny je lan.
13 Walang hna ha hnen Than Iehova,
ka habe, Waleû hnyigöulen öbun e he ka

khenâ hnyi hnyei hnân hwajekhon hoton
je tribu Isaraela a twelv: ame he ka hu je
hwajekhöû Josefa. 14 Ke öbun e he ka
ve hu e, ke at me ke at; waleji oge me
inâ göranyai hnyamök he ka ham e ka je
lakamöbun: ke öbun e he ka hu hnyei ang
hnân ibun. 15 Ke walang hnyigöulen
hnyei: haba ke keihen ka hnyi hwadrö,
hwân hnyi köiö ae gan gethen Hethelon,
ke ne o but hnyi gethen ame he Zedad
ai; 16 Hamath, me Berotha, me Siberaim
wale wanben hnyigot hnyi Damaseko, me
hnyigot hnyi Hamath; Hazer-atikon hnyi
hnyigot hnyi Hauran. 17 Ke haba hnyi-
got hwân hnyi köiö me Hazar-enana hnyi
baten Damaseko, ke haba hnyi hwadrö me
hwadrö hmönyin, me hnyigot hnyi Hamath.
Wale ke keihen ka hnyi hwadrö. 18 Ke
haba hnyi ke keihen e deiö, wanben Hau-
ran, me Damaseko, me Gileada, me hnyei
Isaraela, me e bi Joridano; öbun e he ka
tuluto hwân hnyi hnyigot ka hnyi hwadrö
ke ne o but köiö e deiö. Wale ke keihen
o deiö. 19 Ke haba ke keihen ka hnyi
hwaiöu me hwaiöu hmönyin, hwân hnyi
Tamara ke ne o but hnyi köiö Meriba-
kadesi, ke ne o but wageweiny Aigupito,
ke ne o but köiö ae gan. Wale ke keihen
hnyi hwaiöu me hwaiöu hmönyin. 20 Ke
naba ke keihen e jio, me köiö ae gan,
hwân hnyi hnyigot hnyi hwaiöu ke ne o
but hnyi cicö gethen ame he Hamath ai.
Wale ke keihen e jio. 21 Helâe öbun e
he ka khenâ köbun hnyei ang hoton je
tribu Isaraela. 22 Ke öbun e he ka
khenâ e hnân ibun me je atkanyua tavat
adre me tha laba möbun, tavat adre me
hnokoâ unyibun; ke adre me he ka helâ
me tavat unyin lakon Isaraela wale adre
hnokoâ hnyi hnyei; me adre me he ka
hu idra möbun unyin je tribu Isaraela.
23 Ke haba tribu wale ame laba unyin
je atkanyua, öbun e he ka ha idrin eling,
haingen Than Iehova.

HNYIMAKAN 48.

KE walang ien ta je tribu: hwân hnyi
baten ka hnyi hwadrö hnyi baten
gethen ame he Hethelon ai ke ne o but
hnyi gethen ame he Hamath ai, me Hazar-
enana hnyi hnyigöulen Damaseko, ka hnyi
hwadrö hnyi baten Hamath; wale li ke
keihen e deiö me jimeû; khaca jekhöû
Dana. 2 Ke haba hnyi hnyigöulen Dana,
hwân hnyi ke keihen e jimeyö ke ne o but
hnyi ke keihen e jimeû; khaca jekhöû
Asera. 3 Ke haba hnyi hnyigöulen Asera,
hwân hnyi ke keihen e jimeyö ke ne o but
hnyi ke keihen e jimeû; khaca jekhöû
Nafatali. 4 Ke haba hnyi hnyigöulen
Nafatali, hwân hnyi ke keihen e jimeyö ke
ne o but hnyi ke keihen e jimeû; khaca
jekhöû Manase. 5 Ke haba hnyi hnyi-
göulen Manase, hwân hnyi ke keihen e
jimeyö ke ne o but hnyi ke keihen e jimeû;
khaca jekhöû Eferaima. 6 Ke haba hnyi
hnyigöulen Eferaima, hwân hnyi ke keihen
e jimeyö ke ne o but hnyi ke keihen e
jimeû; khaca jekhöû Reubena. 7 Ke haba
hnyi hnyigöulen Reubena, hwân hnyi ke
keihen e jimeyö ke ne o but hnyi ke keihen
e jimeû; khaca jekhöû Juda.

8 Ke haba hnyi hnyigöulen Juda hwân
hnyi ke keihen e jimeyö ke ne o but hnyi
ke keihen e jimeû, me wale bwihlany öbun
e he ka ham, twente faiv thauzan je hlowe
ûlauen, ke haba ibeûen, me helâ me khaca
jekhöû, hwân hnyi ke keihen e jimeyö ke
ne o but hnyi ke keihen e jimeû: k' adre
me he ka bi hnen dok ae kap hnyi wanben
e. 9 Ke haba bwihlany öbun e he ka
ham kö Iehova, me ame he ka twente faiv
thauzan ta je hlowe ibeûen, ke ten thauzan
ûlauen. 10 Ke haba hobi kâu hnyat ang,
wale hobi kâu tavat bihut, me bwihlany ae
kap; haba ka hnyi hwadrö, me twente faiv
thauzan ibeûen, ke ten thauzan ûlauen e
jio, ke ten thauzan ûlauen e deiö, ke
twente faiv thauzan ibeûen ka hnyi hwaiöû:
ke ame he dok ae kap anyi Iehova ka hnen
hnyi wanben e. 11 Wale hobi kâu tavat
bihut, tavat adre hia but okabâ a hanen je
laku Zadoka, wale tavat adre hia but tuö
hanymen ûnyi gak; tavat adre ca hnyi he
monu, waleji hnyi hna he monu hnen lakon
Isaraela, helâji me hnen at Levi hna he
monu. 12 Ke ame he ka hnân bwihlany
ködrin ûnyi hnyi bwihlany hnyi kânâ, ûnyi
ae kap hmönyin, hnyi hnyigöulen at Levi.
13 Ke hoton tulutiny hnyigöulen tavat
bihut, ame he ka hu hnen at Levi twente
faiv thauzan ibeûen, ke ten thauzan ûlauen:
haba ibeûen hia, me twente faiv thauzan,
ke ten thauzan ûlauen. 14 Ke adre me
ca he ka ûco hanen utkânâ, ke khaca adre
me ca he ka bi hwaban e, ke adre me ca
he ka hna wan kânâ a bân ka ke at bi:
anyin ae kap e kö Iehova. 15 Ke haba
faiv thauzan kolon ûlauen, hnyi hnyimakan
twente faiv thauzan, me hnân dok ae ca
kap, hobi kâu taun, me je uma, me je

hnyaba igigilö: ke ame he taun ka hnen
hnyi wanben e. 16 Ke walang je tulutiny;
foa thauzan faiv haded hnyi ke keihen ka
hnyi hwadrö, ke foa thauzan faiv haded
hnyi ke keihen ka hnyi hwaiöu, ke foa
thauzan faiv haded hnyi ke keihen e jimeyö,
ke foa thauzan faiv haded hnyi ke keihen
e jimeû. 17 Ke ame he ka hu utkânâ hobi
kâu je hnyaba igigilö taun; haba ka hnyi
hwadrö tu haded ke fifte, ke tu haded ke
fifte ka hnyi hwaiöu, ke tu haded ke fifte
jimeiö, ke tu haded ke fifte jimeû. 18 Ke
haba ibeûen kolon, hoton tulutiny bwihlany
ae kap, me ten thauzan jimeyö, ke ten
thauzan jimeû, ke e ame he ka hoton tulu-
tiny bwihlany ae kap; ke haba jeûiny, me
an tavat adre me huliwa hnyi taun. 19 Ke
haba tavat adre me huliwa hnyi taun,
ûnyi hnyi je tribuiny Isaraela hia, adre me
he ka belökâ e. 20 Haba bwihlany ae
bekhöt, me twente faiv thauzan ke keihen,
ke twente faiv thauzan ke keihen: öbun e
he ka ham bwihlany ae kap, tha e me kânâ
iny taun, khaca thibi tulutiny vak ta ke
keihen. 21 Ke ame he ka hobi kâu than
kolon hnyi ke keihen me ke keihen bwihlany
ae kap, me kânâ iny taun, hnyi hnyimakan
twente faiv thauzaniny bwihlany hnyi hnyi-
göulen e jimeyö, me jimeû cicö twente faiv
thauzan hnyi hnyigöulen e jimeû, hoton
tulutiny je jekhöû, wale hobi kâu than:
ke haba bwihlany ae kap me dok ae kap
anyin uma ame he ka hnen hnyi wanben e.
22 Ke haba hanen iny at Levi, me kânâ
iny taun, a e hnyi wanben iny than, wale
hnyi wanben hnyigöulen Juda, me hnyi-
göulen Beniamina, haba kânâ eling me iny
than.

23 Ke haba ke je tribu: hwân hnyi ke
keihen e jimeyö ke ne o but hnyi ke keihen
e jimeû; khaca jekhöû Beniamina. 24 Ke
haba hnyi hnyigöulen Beniamina, hwân
hnyi ke keihen e jimeyö ke ne o but hnyi
ke keihen e jimeû; khaca jekhöû Simeona.
25 Ke haba hnyi hnyigöulen Simeona, hwân
hnyi ke keihen e jimeyö, ke ne o but hnyi ke
keihen e jimeû; khaca jekhöû Isakara. 26 Ke
haba hnyi hnyigöulen Isakara, hwân hnyi
ke keihen e jimeyö ke ne o but hnyi ke
keihen e jimeû; khaca jekhöû Zebulona.
27 Ke haba hnyi hnyigöulen Zebulona,
hwân hnyi ke keihen e jimeyö, ke ne o but
hnyi ke keihen e jimeû; khaca jekhöû
Gada. 28 Ke haba hnyi hnyigöulen Gada,
hnyi ke keihen ka hnyi hwaiöu, ame he
hnyigöulen hwân hnyi Tamara ke ne o but
hnyi köiö Meriba-kadesi, ka hnyi wage-
weiny Aigupito, ke ne o but hnyi köiö ae
gan. 29 Wale hnyei öbun e he ka khenâ
hnân iny je tribu Isaraela, ke wale je
jekhöûdrin, haingen Than Iehova.

30 Ke walang je hnyigöuleiny taun;
haba hnyi ke keihen ka hnyi hwadrö foa
thauzan faiv haded je hlowe tulut: 31 ke
haba je homagöuleiny taun me adre me he
ka ha hoton ien je tribu Isaraela; kun ta
homagöule ka hnyi hwadrö, khaca me homa-
goule Reubena; ke haba khaca, me homa-
göule Juda; ke haba khaca, me homagoule
Levi: 32 ke haba hnyi ke keihen e jimeyö,
me foa thauzan ke faiv haded je hlowe;
ke kun ta homagöule: haba khaca, me
homagöule Josefa; ke haba khaca, me homa-
göule Beniamina; ke haba khaca, me homa-
göule Dana: 33 ke haba hnyi ke keihen
ka hnyi hwaiöu, me foa thauzan ke faiv
haded je hlowe tulut; ke kun ta homa-
göule; haba khaca, me homagöule Simeona;
ke haba khaca, me homagöule Isakara; ke
haba khaca, me homagöule Zebulona: 34 ke
haba hnyi ke keihen e jio, me foa thauzan
ke faiv haded je hlowe, ke kun ta homa-
göule: haba khaca, me homagöule Gada;
ke haba khaca, me homagöule Asera; ke
haba khaca, me homagöule Nafatali. 35 Ke
haba je hlowe igigilö me eitin thauzan: ke
hwân hnyi bong eling haba ien taun, me,
Iehova bi eling.

TUSI DANIELA.

HNYIMAKAN 1.

HNYI huna a kuniny musi a Jehoia-
kima than Juda, haba Nebukaneza
than Babulona ame o hnyi Jerusalema me
thelöng e. 2 Ke haba Than ame hnö
Jehoiakima than Juda ka hnyi hnyamen,
tha e me ke je omjehen uma umen Khong;
me e ame sukhöûnâ ka hnyi hnyei Sinara
ka hnyi uma umen khongon: ke e ame ip
je omjehen ka hnyi uma omjeû umen
khongon. 3 Ke ame ha than kö Asepenaza
at ame musö anyin je eunuka, he ka hom
ke je lakon Isaraela, a je mâtrâniny than
ke je hnyat ae nua; 4 a je thöth ae ba
hnyikongudrin, hnyat ae hmanenang he ka
wâ, ke hnyat ae khan' ödrin je metâ hia,
k' ödrin e wâhmakhmeto, ke tremângâ je
hna ûne, hnyat ae ûcû he ka tot hnyi uma
umen than; me hamen he ka n' ödrin ge
ûne ke hwen Kaledaia. 5 Ke haba than
ame khenâ ködrin jeû an than hnyi taogo
bong, ke waina a belen, me adre me he ka
hat ödrin hnyi kun ta huna; me hwaban
e me ödrin e he ka tot hnyi hnyimakan
than. 6 Ke wale unyidra, a hanen lakon
Juda, Daniela, ke Hanania, ke Misaela, ke
Azaria. 7 Ke haba tuhan je eunuka ame
hwenyi iödrin: ke e ame hwenyi iö Daniela,
me Beletisaza; ke Hanania, me Saderaka;
ke Misaela, me Mesaka; ke Azaria, me
Abedengo. 8 Ke e mou hnyi hnyeku
Daniela a g' ame ca he ka okongoâ e hnen
jeu than, ke waina a belen: anyin a wale e
ame sumâtâ tuhan je eunuka, me me ca ka
hamen bi okongoâ e. 9 Ke haba Khong
ame okûâ he ka betenge me hnyok kö
Daniela hnen tuhan ta je eunuka. 10 Me
haba tuhan ta je eunuka ame ha kö
Daniela, ka habe, Iny ot ge than a tuhök,
at ame khenâ ö 'bun jeû ke belibun: ke
anyin a ieû e ame he bi ka wâ je hnyi-
maköbun ae hlöuhlöu, me ca helâ me
hnyimakan wahidröu a tha dö möbun? me
öbun e he ka bi jöniny bök ka than.
11 Ke haingö Daniela kö Meleza, wale at
a otilâ tuhan je eunuka hu Daniela me
Hanania me Misaela me Azaria, ka habe,
12 Mē cubic öhmun a lathnyabaem hnyi je
bong a ten; me adre me he ka ha ö 'hmun
ge je khölak, me habelihmun ge köiö.
13 Ke u me he ka wâhmakhmeto je hnyi-
maköhmun, me hnyimakan wahidröu hnyat
adre me hnyi an jeû an than; ke ânyâ thö
köhmun a lathnyabaem hoton hnâm hna he
ka wâ. 14 Me e ame ling ödrin hnyi ûnyi
eling, me cubic ödrin hnyi je bong a ten.
15 Ke ame um dö je bong a ten, me adre
me wâ je hnyimaködrin ae hmanenang, ke
gan je unyidrin, hon hnyimakan wahidröu
hia hnyat adre me an jeû an than. 16 Me
haba Meleza ame hom hmetu jeû an than,
me belidrin waina, me ha ö 'drin bi ge je
khölak. 17 Ke haba je hidröu eling a vak,
me Khong ame ham ködrin wâhmakhmeto
me wâûnykûme hnyi je ûne me metâ hia:
ke haba Daniela ame metâ hnyi je hna
omanenâ hia me ta je bwi. 18 Ke ame
um dö je bong waleji hnen than hna thu
bongon he ka hum ödrin, me haba tuhan
je eunuka ame hum ödrin ka hnyi hnyi-
makö Nebukaneza. 19 Ke haba than ame
ûhnenamö mödrin; ke ba ke at gadra hia
adre me wâ ae ûcû me Daniela, me Hanania,
me Misaela, me Azaria: anyin a wale ödrin
e tot hnyi hnyimakan than. 20 Ke haba
hnyi ta ûnyi hia ge metâ me wâhmakhmeto,
wale ame hnei ödrin gan than, e ame ö
'drin a ten beonuâ anyidrin metâ hon
metâiny ta je magoi hia me tavat bibi-
hwakecin hnyi dokhon dökhu hia. 21 Ke
e bi Daniela ke ne o but hnyi huna a bâni
Koreso than.

HNYIMAKAN 2.

HNYI huna a loiny musi a Nebu-
kaneza, haba Nebukaneza ame bwo
je bwi; me ame hlohlo hnyekon, me e ame
ca mokut bi. 2 Me haba than ame ûkhu-
nöng he ka hom je magoi, ke tavat bibi-
hwakecin, ke tavat tren khong, ke tavat
Kaledaia, he ka omanenâ ka than je bwi-
ny. Me ödrin e o but me tot hnyi hnyi-
makan than. 3 Ke haingen than ködrin,
ka habe, Oge hia but bwi, k' ame hlohlo
hnyekuk ae bekhanö nya bwik. 4 Me ame
fuc at Kaledaia ka than hnyi hwen Suria,
me ha, ka habe, E so e möt than nyiele
balua; ha thö bwi köhmun a lathnyabaem,

me öhmun e he ka omanenâ bongon. 5 Ke
haba than ame thu me ha ka at Kaledaia,
ka habe, E hia but gak ûnyi: ke öbun e
ne ca he bi ka omanenâ könya bwi, ke
bongon e, me adre me he ka subâ omomonu
öbun, m' adre me he ka wia umöbun je uma
me hnân digic thatûnyi. 6 Ke so bi öbun
e ne he ka omanenâ bwi me bongon e, awe,
öbun e he ka hu ûnyi gak je bwihlany me
hwaban, k' adre me he ka ogân' öbun:
anyin a wale omanenâ thö könya bwi me
bongon e. 7 Me adre me thu hmetu a
loiny me ha, ka habe, E so ame he than ka
ha bwi ka lathnyabaem, m' öhmun e he ka
omanenâ bongon e. 8 Ke haba than ame
thu, me ha, ka habe, Inya oge me wâ but a
öbun e he ka obecâ ûen, anyin ae khan'
öbun dut a g' ame hia but gak ûnyi.
9 Ke öbun e ne ca he ka omanenâ bongon
bwi, me khaca thibi hnanyibu köbun:
anyin a öbun e hia but penapena thoi me
iyawö he ka ha könya, ke ne o but adre me
hwiö ûen: anyin a wale ha thö könya bwi,
me me khanö nya thö ae khan' öbun he ka
omanenâ bongon e. 10 Me haba at Kale-
daia adre me thu hnyi hnyimakan than, ka
habe, E ba at eang hmeledrany ae khana
he ka omanenâ ûnyi anyin than; anyin ae
ba than, ke taben, ke at musi ame hia but
elâm ûnyi a helâe unyin je magoi ke tavat
bibihwakecin ke at Kaledaia. 11 Ke haba
ûnyi ame elam than, me e ti hmak, ke ca
khana bi ke at he ka omanenâ e hnyi hnyi-
makan than, ke so thibi je khong, a tavat
adre me ca tha laba me tavat. 12 Anyin
a wale than ame hmönyin me watbethöt
gan hmâ, me ûkhûnöng he ka ohia tavat
hia ae metâ hnyi Babulona. 13 Ke adre
me haimemenâ hnanyibu, ke adre me he ka
hlingâ tavat ae metâ; ke adre me elöm
Daniela me je lahanen he ka hling' ödrin.
14 Haba Daniela ame thu hnyi wâhmak-
hmeto me metâ kö Arioka taben tavat tue
anyin than, at ame he he ka hlingâ tavat
metâ hnyi Babulona; 15 me e ame ha kö
Arioka a taben unyin than, ka habe, anyin
a ieû ae logot hnanyibu ûnyi ge than?
Haba Arioka ame omanenâ ûnyi eling kö
Daniela. 16 Haba Daniela ame didrö me
sumâtâ ge than he ka hna kâu ûen, me me
he ka omanenâ bongon bwi ka than.

17 Haba Daniela ame he ka hnyi umen
uma me omanenâ ûnyi eling kö Hanania,
me Misaela, me Azaria a je lahanen:
18 m' ödrin e he ka sumâtâ betenge ûnyi
ge Khongon drany hnyi ûnyi eling ae
iyong; me me ca tha he Daniela me je
lahanen ka mok tha ödrin me tavat ae
metâ hnyi Babulona. 19 Me adre me
omanenâ kö Daniela hnyi hna omanenâ
hnyi lit ûnyi eling ae iyong. Me haba
Daniela ame haisoâ Khongon drany. 20 Ke
haingö Daniela, ka habe, E so adre me
haisoâ ien Khong nyiele nyiele balua;
anyin a e unyin metâ me man: 21 ke e
ame wia je huna me je ûen: e ame hom
but je than me otilâ je than: e ame ham
metâ ka tavat ae metâ, me wâhmakhmeto
ka tavat wâhmakhmeto: 22 e ame oma-
nenâ je ûnyi ae dit ke iyong: e khana ta
je ûnyi hnyi menekholom, ke ame tha
laba mē lany. 23 Inya oge me ole me oganö
u Khongon lakamök, u at a ham könya
metâ me man, ke u je hia but omanenâ
könya walang ang hnöhmun hna sumatö
u: anyin a u je hia but omanenâ köhmun
ûnyi anyin than. 24 Anyin a wale Daniela
ame he kö Arioka, wale a kunâ than he ka
hlingâ tavat ae metâ hnyi Babulona: e
ame he me ha kâu, ka habe, Ca he ka
hlingâ tavat ae metâ hnyi Babulona: hum
nya thö ka hnyi hnyimakan than, me oge
me he ka omanena bongon ka than.

25 Me haba Arioka ame ie hum Daniela
ka hnyi hnyimakan than, me ha helâng
kâu, ka habe, Oge me wâ at a hanen bâ
anyin at Juda, me ame he ka omanenâ
bongon ka than. 26 Ke haingen than kö
Daniela, adre hwenyi ien Beletisaza, ka
habe, Hawa, e khanö u he ka omanenâ
könya bwik bwi oge me bwo me bongon e?
27 Me Daniela ame thu hnyi hnyimakan
than me ha, ka habe, Haba ûnyi ae iyong
wale u je elâm, than, ke ca khana bi tavat
ae metâ, ke tavat bibihwakecin, ke je
magoi, ke tavat tren khong he ka omanenâ
ka than; 28 ke so bi, e hu Khong hnyi
drany at ame omanenâ ta je ûnyi ae iyong,
me e ame hia but thumetu u Nebukaneza
than, ta je ûnyi ame he ka o nyiele. Wa-
lang bwem ke ûnyi eji u je wâ hon hnâm
hna mokut: 29 haba u, than lö, ame o but
hnâm je hna ûnykûme hon hnâm hna mokut,
wale ta je ûnyi ame he ka o nyiele: ke
haba at ame omanenâ ta je ûnyi ae iyong
ame thumetu u ge ta je ûnyi ame he ka o.
30 Ke haba inya, me adre me ca omanenâ
könya ûnyi ang ae iyong can a iny metâ
hon tavat hia ae möt, ke so bi hnân oma-
nenâ bongon ka than, me me khanö u thö
je ûnykûmenen hnyekom. 31 Than lö, u
je wâ, me wâ bi hnatheat ae gan. Ke haba

hnatheat eling, wale ae gan, ke ti so
hmönyin hmanenanginy, me ame tot hnyi
hnyimâkâm; ke hnân outen e at ka wâ.
32 Ke haba ban hnatheat eling, me gol ae
so, ke haba ûlainy ke li benyin, me sileva,
ke haba hnyekon ke li jevan, me bras,
33 ke haba li can, me fao, ke haba li
hnyeûcan, me fao ke keihen ke kânâ kece
ke keihen. 34 Ke u je wâ ke ne o but
ame manen dö veto adre sö ke ca hnen
hnyam, k' ame kot hnatheat hnyi li can a
fao ke kânâ kece, me ame omomonu but.
35 Me ame tha omomonu but fao, me
kânâ kece, me bras, me sileva, me gol, me
helâ me unen hwit hnyi hna huje hwit hnyi
honivakeny; ke haba ang ame tûâ degecâ,
ke ba hmetu bi hnen: ke haba veto, at
ame kot hnatheat, me e ame wia me bucen
ae gan hmâ, me ame öunöngötâ hmeledrany
hia. 36 Wale bwi; ke öhmun e he ka
omanenâ hnyi hnyimakan than bongon e.
37 U than lö, thaniny ta je than, ke
Khongon drany ame ham köu dökhu, me
man, me tang hwege, me hmanenang;
38 Ke e ame hia but hna ka hnyi hnya-
mâm je menoiny hnyot, me je meno ame
gâ ethö, hnyi je dok hia ame laba hnyin
lakon tavat, ke e ame hna köu he ka musi
ödra hia: haba u, waleji ban a gol. 39 Ke
hwabâm dö ame he ka kû ke dökhu ae
ûhnyûkong hmelâm; ke ke dökhu minya a
kuniny, a bras, e ame he ka musö hmele-
drany hia. 40 Ke haba dökhu a vakiny
ame he ka hwege helâ me fao: anyin a
haba fao at ame omomono me hom oûnyûk-
ongoâ ta je ûnyi hia: ke helâ me fao ame
oamemâ ta je ûnyi hia eling, helâe e ame
he ka omomono me oamemâ. 41 Ke anyin
a u je wâ li hnyeûca me je bacan, a kânâ
hnân up kaia hanen, ke fao hanen, me adre
me he ka subâ luâ dökhu; ke so bi, ame he
ka e unyin hwegien fao, anyin a u je wâ
fao adre ûhaniken me kânâiny kaia. 42 Ke
haba je bacan a fao me kânâ kece hanen,
helâe ame he ka hwege ke keihen dökhu,
me ngâ ke keihen. 43 Ke u je wâ fao
adre ûhaniken me kânâiny kaia, adre me
he ka ûhaniken me je mâtrâniny at; ke
adre me ca he ka ûkeceköu bi, helâ me fao
ame ca tha hûjö me kânâ ae kece. 44 Ke
haba hnyi je bong bongon je than eling,
me ame he Khongon drany ka oâ ke dökhu
a g' adre me ca he ka ohia nyiele balua, ke
adre me ca he ka hna dökhu eling ka ke
hnyei; ke e ame he ka kot omomono me
ohia ta je dökhu hia eling, ke e ame he ka
tethmâ nyiele balua. 45 Anyin a u je wâ
a g' adre sö veto ûnyi hnyi bucen, ke ca
hnen hnyam, me e ame kot omomono fao,
me bras, me kânâ ae kece, me sileva, me
gol; haba Khong ae gan ame omanenâ ka
than ta je ûnyi ame he ka o nyiele: ke e
hnathu bwi, ke hmâ bi hna ha bongon.
46 Me haba Nebukaneza than ame ta ju
hnyikânâi me nom kö Daniela, me ûkhû-
nöng he ka ham bwihlany me je ûnyi ae
bo so kâu. 47 Ke haingen than kö Daniela,
ka habe, E hnathu, haba Khongubun me
Khongon ta je khong, ke Tuhan ta je than,
ke at ame omanenâ ta je ûnyi ae iyong,
anyin ae khanö u he ka omanenâ ûnyi e ae
iyong. 48 Me haba than ame ogöranyi
Daniela, me ham kâu je bwihlany ae gan,
me otilâ e he ka musö hnyei Babulona hia,
me wia e me taben ae beönua hon tavat ae
metâ hia hnyi Babulona. 49 Ke Daniela
ame sumâtâ than, me e ame otilö Saderaka,
ke Mesaka, ke Abedenego hon ta je ûnyi
hnyi hnyei Babulona: ke haba Daniela
ame laba hnyi homagöuleny than.

HNYIMAKAN 3.

HABA Nebukaneza than ame ânyâ
hnatheat gol, ke sikste kubit ibeûen
göranyai, ke siks ta kubit ûlauen: me e
ame otilâ e hnyi dok ae tha hon hnyi
Dura, hnyi hnyei Babulona. 2 Ke haba
than Nebukaneza ame ûkhûnöng he ka
ûkhacaköuâ tavat musi ae gan, ke je
gavena, ke tavat musi, ke tavat owisa, ke
tavat tuö omjeû, ke tavat ha bongon
hnanyibu, ke tavat ûhnei ge hnanyibu, ke
tavat musi hia hnyi hnyei, ka hnyi dok
adre me he ka okabâ hnyin hnatheat wale
a otilâ hnen Nebukaneza. 3 Ke ame
ûkhacaköu tavat musi ae gan, ke je gavena,
ke tavat musi, ke tavat owisa, ke tavat tuö
omjeû, ke tavat ha bongon hnanyibu, ke
tavat ûhnei ge hnanyibu, ke tavat musi
hia hnyi hnyei, ka hnyi okabâ hnatheat
wale a otilâ hnen Nebukaneza than; me
adre me ûtitilen hnyi hnyimakan hnatheat
wale a otilâ Nebukaneza. 4 Me ame ha
gânâ hnen at bi hnyimen musi, ka habe,
Walang hnanyibu köbun tavat lö me je
hnyei, me je ve hwen hnyei, ka habe,
5 Haba ûen öbun e he ka löng hnyin ifucin
trutru, ke utköwi, ke kitara, ke sabeka, ke
saniter, ke sumefono, ke ta je ûnyikhu-
möng hia, me öbun e he ka ta ju hnyikânâi
me khudrung ka hnatheat gol, wale a otilâ

Nebukaneza than: 6 ke haba at ame ca
he ka hnyi ta, me khudrung, me adre me
he ka khûâ e hnyi awa eling ka hnyi thop
ae möt hnyin meic. 7 Anyin a wale hnyi
ûen tavat hia adre me löng ifucin trutru,
ke utköwi, ke kitara, ke saniter, ke ta je
ûnyikhumöng hia, me ame ta hnyikânâi
tavat hia, me je hnyei, me je ve hwen
hnyei, me khudrung ka hnatheat gol a
otilâ Nebukaneza. 8 Anyin a wale hnyi
ûen eling ame hakekeny keihen at Kaledaia,
me khûâ at Juda. 9 Adre me ha kö
Nebukaneza than, ka habe, E so u möt than
nyiele balua. 10 U, than lö u je otilâ
hnanyibu a haba at ama löng ifucin trutru,
ke utköwi, ke kitara, ke sabeka, ke saniter,
ke sumefono, ke ta je ûnyikhumöng hia, me
ame he ka ta ju me khudrung ka hnatheat
gol: 11 ke haba at ame ca he ka hnyi ta
me khudrung, me adre me he ka khûâ ka
hnyi thop ae möt ge meic. 12 Wale keihen
at Juda u je hia but otilâ hon ta je ûnyi
hnyi hnyei Babulona, jia Sadereka, ke
Mesaka, ke Abedenego; haba hnyat eling,
than lö, ödrin e ca löng köu: ödrin e ca bi
athnyaba ka ânyâm je khong, me khudrung
ka hnatheat gol u je otilâ. 13 Me ame
hmönyi Nebukaneza ke wathethöt, me
ûkhûnöng he ka hum Saderaka, ke Mesaka,
ke Abedenego. Me adre me hom je hnyat
eling ka than. 14 Ke haba Nebukaneza
ame ha ködrin, ka habe, Hawa Saderaka,
ke Mesaka, ke Abedenego lö e hu can
gabun a öbun e ca bi athnyaba ka khonguk,
me khudrung ka hnatheat gol oge otilâ?
15 Walang ang, öbun e ne penapena, öbun
ka löng ifucin trutru, ke utköwi, ke kitara,
ke sabeka, ke saniter, ke sumefono, ke je
ûnyikhumöng hia me öbun e he ka ta me
khudrung ka hnatheat gol oge me ânyâ,
me so ling: ke so bi öbun e ne ca he ka
khudrung, haba hnyi awa eling, me adre
me he ka khû' öbun ka hnyi thop ae möt
hnyin meic; ke ewa khong ame he ka
hûgûn' öbun hnyi li hnyamök? 16 Me
ame thu Saderaka, ke Mesaka, ke Abede-
nego, me ha ka than, ka habe, Nebukaneza
lö, e ca ûcû köhmun he ka thu köu hnyi
ûnyi e. 17 A ne helâe, me khana Khon-
guhmun, at öhmun e bi athnyabainy he ka
hûgûn' öhmun ûnyi hnyi thop ae möt hnyin
meic; me e ame he ka hûgûn' öhmun ûnyi
hnyi hnyamâm, than. 18 Ke so bi a ne
ba, me wâhmakhmetoâ ju than a öhmun e
ca he ka bi athnyaba je khongom, me
khudrung ka hnatheat gol u je otilâ.
19 Me ame unöngötö Nebukaneza ge
hmönyin, ke ke bongon bi hnyimakan kö
Saderaka, ke Mesaka, ke Abedenego: ke e
ame fuc me hûna ködra a g' adre me he ka
oseven okahwa meic hon hnödra hna labö
okahwa e. 20 Me e ame hûna ka ke je
taben, a hanen je deö vat unyin he ka cö
Saderaka, ke Mesaka, ke Abedenego, me
khû' ödrin ka hnyi thop ae möt hnyin
meic. 21 Me adre me ca hnyat eling, ke
hu tangen cadrin, ke hnabicödrin, ke ûköt,
ke je khaûödrin, me khû' ödrin ka hnyi
wanben thop ae möt hnyin meic. 22 Anyin
a wale, ke can ame hwege hna hûna hnen
than, ke ti kahwa hmönyin meic, me ame
hlingâ ge bâhlân meic tavat adre me hum
Saderaka, ke Mesaka, ke Abedenego.
23 Ke haba hnyat eling a kun, wale Sader-
aka, ke Mesaka, ke Abedenego, me ödrin e
ta adre me c' ödrin ka hnyi thop ae möt
hnyin meic. 24 Me ame uthmâhmâ Nebu-
kaneza than, me ie tot: me e ame thu me
ha ka anyin tavat ûhnenamö, ka habe,
Hawa, ötin e ca khûâ kun ta hnyat adre ca
ka hnyi meic? Me adre me thu me ha ka
than, ka habe, E, than. 25 Me e ame thu
me ha, ka habe, Wâ bi, oge me wâ hnyat a
ödrin vak k' adre thang bi, ödrin e ngenu
hnyin meic, k' ödrin e ca kong bi; ke haba
unyin at a vakiny, me helâ me unyin ke
khong. 26 Me haba Nebukaneza ame
hakekeny ka hnyi hnyimen thop ae möt
hnyin meic, me ha, ka habe, E, Saderaka,
me Mesaka, me Abedenego, je athnyabainy
Khong ae Beönua, ai öbun, kâ âng. Me
ame didrut Saderaka, me Mesaka, me
Abedenego ûnyi hnyi hnyin meic. 27 Ke
ame wâ hnyat eling hnen tavat musi ae
gan, ke je gavena, ke tavat musi, ke tavat
ûhnenamö anyin than, wale adre ûkhac-
aköu, ae ba maniny meic hon je unyidrin,
ke a ca hlâ bi leûnen bödrin, ke a ca wia
bi tangen li cadrin, ke ca bon meic unyi-
drin. 28 Ke haba Nebukaneza ame ha,
ka habe E so adre haisoâ Khongu Saderaka,
me Mesaka, me Abedenego, at ame kunâ
anyin angela, me omelö je athnyabainy
hnyat adre me labageju kâu, ke ödrin e
wia hofuc hwan than, me hna je unyidrin,
m' ödrin e ca he ka bi athnyaba me khu-
drung ka ke khong bi. 29 Anyin a wale
oge me otilâ hnanyibu, a haba tavat hia,
me ta je hnyei, me je ve hwen hnyei, adre
ne he ka ha ûnyi ae kong ge Khongu
Saderaka, me Mesaka, me Abedenego, me
adre me he ka subâ omomonu ödra, me

wia umödrin je uma hnân digic thatûnyi:
anyin ae ba ke khong ae khana he ka
ûhömeli helâe. 30 Haba than ame ogö-
ranyi Saderaka, me Mesaka, me Abedenego,
hnyi hnyei Babulona.

HNYIMAKAN 4.

INYA Nebukaneza than, ame ha ka
tavat hia, me je hnyei me je ve hwen
hnyei bi, tavat adre me labā hmeledrany
hia, ka habe, E so ame osehiâ anyibun
hnahic. 2 Oge me ûnykûme e so he ka
omanenâ ta je haten me je ûnyi hnân lâiâ
waleji a ânyâ könya Khong ae Beönua.
3 E ti beönua anyin je haten! ke ti gan
hmâ anyin ta je ûnyi hnân lâiâ gan!
dökhu ae hmâ nyiele balua dokhon dökhu,
ke hwân hnyi ke dö, ke ne o but ka hnyi
ke dö anyin musi.
4 Inya Nebukaneza oge me menâ hnyi
umök uma, ke iny sot hnyi hnyabak.
5 Oge me bwo bwi, me ame ooti nya; ke
oge me hmak ge je hna ûnykûme hon hnök
hna mokut, ke ta je ûnyi ae manen könya.
6 Anyin a wale oge me otilâ hnanyibu he
ka hom könya tavat metâ hia hnyi Babu-
lona, me me hamödra he ka omanenâ
bongon bwi. 7 Me ame o könya ta je
magoi, ke tavat bibihwakecin, ke at Kale-
daia, ke tavat tren khong: me oge me ha
bwi hnyi hnyimaködra; ke adre me ca
omanenâ könya bongon. 8 Ke hwaban e
ame o but könya Daniela, ke ien Beletisaza,
k' adre tha ien me anyik khong, ke e
unyin hanon je khong ae kap: me oge me
ha kâu bwi me ha, ka habe, 9 Beletisaza
lö, tuhan je magoi, e khanö nya but a e
unyâm hanon je khong ae kap, ke ba ke
ûnyi ae iyong ae hmak köu, anyin a wale
ha thö könya hna wâ hnyi bwik waleji oge
me bwo, me bongon e. 10 Ke walang
hnök hna wâ hon hnök hna mokut; Wâ
bi, inya oge me wâ ûö hnyi wanben hmele-
drany, ke beû hmönyin göranyai. 11 Ke
ame kû thö ûö, ke hwege bi, ke haba ibeûen
e, me ame o but hnyi drany, me e manen
ke ne o but hnyi je can hmeledrany.
12 Ke e hmanenang je lan, ke se hia je
wan, ke hu han hnyin e hobi kâu hia: ke
haba ta je menoiny hnyot me adre me tung
hmelen, ke haba je meno adre me gâ ethö,
me adre me tabâ je anginy, k' adre me
hān ta je ûnyi hia ae möt ûnyi hnyin e.
13 Wale ûnyi oge me wâ hon hnök hna
mokut, ke wâ bi at hmâkâ ke e kap ame
utut ûheny hnyi drany. 14 Me e ame
hongot hwegiâ, ka habe, Sö but ûö, ke
subâ but ta je anginy, ke jijingâ degecâ
but je lan, ke ve khûâ je wan e: e so e
kec ut ûnyi hnyi hmelen e ta je meno adre
me he, ke je meno ame gâ ûnyi hnyi je
anginy. 15 Ke so bi hnen ju hnyiban e
ke iwân eû hnyi kânâ, ke ohmâ ju e ge je
tö fao ke bras, hnyi hna önying ae hât hnyi
kânâ; ke so e ame khubet ge dân hau ûnyi
hnyi drany, ke so e ame he ka tha jekhon
me ta je menoiny hnyot hnyi hna önying:
16 adre me he ka wia hnyekon at a e, me
ham bi kâu hnyekon meno, ke ne o but
ame um dö je ûen a seven. 17 Hnen musi
anyin tavat hmâkâ ûnyi eling, me hnen
hofuc hwan tavat ae kap hna hûna eling:
me me khana tavat ae möt a g' ame musi
At ae Beönua hnyi dökhu dokhon tavat,
ke e ame ham kâu hnen hna weny, me
otilâ hon e houmonu. 18 Wale bwik
waleji oge bwo, inya Nebukaneza than: ke
hamâm Beletisaza he ka omanenâ bongon
könya, anyin ae ca khana bi tavat hia ae
metâ hnyi dökhuk dökhu he ka omanenâ
könya bongon; ke e khanö u, anyin a e
unyâm hanon je khong ae kap.
19 Me ame hlohlo Daniela, Beletisaza
ke ien, hnyi ong ûen, ke ame ohmâkâ e
hnen je hna ûnykûme. Me amé ha than,
ka habe, Beletisaza lö, ca he ka hmak ge
bwi me bongon e. Ke haingö Beletisaza, ka
habe, thân lö, e na ödrin ju tavat adre
me hûkötiö u bwi e, ke e na ödra ju je
iwahnaihmiöny möu bongon e. 20 Haba
ûö u je wâ, waleji ame kû thö me hwege,
me beû ke ne o but hnyi drany, me manen
ka hmeledrany hia; 21 ke hmanenang je
lan, ke se hia je wan, ke hu han hnyin
hobi kâu hia; ke je menoiny hnyot adre
me laba hmelen, me je meno adre me gâ
adre bi uma hnyi je anginy: 22 than lö,
u ling, anyin a u gan hmâ me hwege; ke
ame kû gan ânyâm lung ke ne o thö hnyi
drany, me ânyâm musi ke ne o but hnyi je
can hmeledrany. 23 Ke u je wâ than
lö at hmâkâ me at ae kap ame utut ûheny
hnyi drany me ha, ka habe, Sö but ûö, me
ohia e; ke so bi hna biju hnyiban e me
iwân hnyi kânâ, ke ohmâ ju e ge tö fao ke
bras hnyi hna önying ae hât; ke e ame he
ka khubet ge dân hau ûnyi hnyi drany,
ke ame he ka tha jekhon me je menoiny
hnyot, ke ne o but ame um dö je ûen a
seven; 24 than lö, walang bongon, ke wale
musi anyin At ae Beönua, ame he ka o ka

tuhök a than: 25 a adre me he ka obö
u unyin tavat, ke u me he ka tha laba me
je menoiny hnyot, ke u me he ka han
önying helâ me bolok, ke u me he ka kubet
ge dân hau ûnyi hnyi drany, k' ame he ka
seven je ûâm; ke ne o but ame khanö u
thö a g' ame musi At ae Beönua hnyi
dökhu dokhon tavat, k' ame ham e ka
hnen hna weny kâu. 26 Ke haba hna
hûna he ka hnen biju hnyiban ûö ke wân,
me wale ame he ka hmâ köu dokhom
dökhu, e ka khanö u thö a g' ame musi
drany. 27 Anyin a wale, than lö, e na so
ju köu bok hofuc, ke soju monu gam, me
ânyâ wisa, ke soju hwakecâm ae kong,
ke betenge ju ge tavat ae theduoc; m'
adre me ne he ka obeûâ hnâm hnahic.
28 Me ame aat dö kö Nebukaneza ta je
ûnyi hia eling. 29 Ke hwaban je tehi a
twelv e ame ngenu hnyi uma umen than
e Babulona. 30 Ke haingen than, ka habe,
Hawa, ca Babulona ang ae gan, waleji oge
me op hnân hnyaban than hnen manik
man ae hwege, ke hnân he ka ogânâ anyik
hmanenang. 31 Ke tiga e hofuc hnyi
hnyimen than, me ame o but ke hofuc
ûnyi hnyi drany, ka habe, Nebukaneza
than lö, adre me ha köu ke hofuc: a g'
adre hia but hûgûnâ dökhu gam. 32 Me
adre me he ka obö u unyin tavat, me u me
he ka tha laba me ta je menoiny hnyot;
u m he bi ka han önying helâ me bolok
ke ame he ka seven je ûâm, ke ne o but
ame khanö u thö a g' ame musi At ae
Beönua hnyi dökhu dokhon tavat, me ham
e ka at e ame weny kâu. 33 Ke haba hnyi
awa eling ame hwâdâ thö kö Nebukaneza:
me adre me öbâ e unyin tavat, me e ame
han önying helâ me bolok, ke khubet
unyin ge dân hau ûnyi hnyi drany, ke
ne o but ame beû but leûnen ban helâ
me leûnen aeto, ke helâ me ûjimen bacan
meno ame gâ je boûjimen. 34 Ke hwaban
je bong, inya Nebukaneza oge me bwele
thö göranyai ka hnyi drany, me ame hmetu
könya hnyekuk, me oge me haisoi Beönua,
ke ogânâ ke ogöranyâ e at ae möt nyiele
balua: anyin a nyiele balua anyin musi,
ke haba dokhon dökhu ame o but ka hnyi
ta je dö hia: 35 k' ame ûnykûme a helâ
me thatûnyi tavat adre me labā hia
hmeledrany: ke e ame ânyâ hoton weny
unyin je köiöiny drany, ke tavat adre me
labā hmeledrany; ke ba at ame he ka
thawâ hnyamen me ha kâu ka habe, Ieû
u me ânyâ? 36 Hnyi ûen eling ame hmetu
hnyekuk könya; ke ame hmetu thö könya
anyik lung ke anyik hmanenang, me me
mec dökhuk dökhu; ke ame elöm nya
hmetu hnen anyik tavat ûhnenamö me
anyik je taben; ke adre ohmö nya hmetu
thö hnyi dökhuk dökhu, ke adre bi hanen
anyik hmanenang ae gan. 37 Ke walang
ang, inya Nebukaneza oge me olungâ me
ogânâ Thaniny drany; anyin ae wisa anyin
ta je huliwa hia, ke ûcû deny je gethen:
ke e khana he ka hom ûhnyûkongo tavat
vheno bi gan.

HNYIMAKAN 5.

HABA Belesaza than ame ânyâ bijeû
ae gan ka anyin je taben a wan
thauzan, ke e ame ic waina hnyi hnyi-
makan thauzan. 2 Hnyi ûen e ame ic
waina Belesaza ame ûkhûnöng he ka hom
je kaia gol me sileva, waleji a hûgûnâ
Nebukaneza a kamen ûnyi hnyi hnyin uma
kap e Jerusalema; me me ic kâu than,
me anyin je taben, me laâiân, me anyin
je momo. 3 Me adre me hom je kaia gol
waleji adre hûgûnâ ûnyi hnyi uma umen
Khong hnyi Jerusalema; me ame ic kâu
than me anyin je taben, me laâiân, me
anyin je momo. 4 Adre me ic waina me
ogânâ je khong gol me sileva, me bras,
me fao, me utö, me veto. 5 Haba hnyi
awa eling ame o but je banyen at, me
sihnalimen cicö taben lamepa hnyi hna up
uma hnyi uma umen than: ke a wâ but
than hanen hnyam at a sihnalimen. 6 Me
ame hwiö hnyimakan than, ke ame ohmakâ
e hnen je ûnykûmenen; ke ame memen
dut je jeien hnyin, ke ame öbubuny but
li boucan. 7 Haba than ame ha hwegiâ
he ka hom tavat bibihwakecin, me at
Kaledaia, me tavat tren khong. Ke than
ame ha ka tavat metâ hnyi Babulona, ka
habe, Haba at ama aû hna sihnalimen ang,
me omanenâ könya bongon e, me adre me
he ka okhavâ ge ûkhaû ae udrudrâ hlit,
ke ovhekinyâ ge sawakiny gol, ke e ame
he ka tot me at a kuniny unyin je musi
hnyi dökhu. 8 Ke ame o but tavat metâ
hia anyin than: ke ca khan' ödrin he ka
aû hna sihnalimen, me omananâ bongon ka
than. 9 Me ame hmak gan hmâ Belesaza
than, me ame ke bongon bi hnyimakan, me
ame hlohlo anyin je taben. 10 Ke ame
didrö momo than ka hnyi uma han ûnyi
hnyi hofuc hwan than me anyin je taben:
ke haingen momo than, ka habe, E so e

möt than nyiele balua; ca hmak bi ge je
ûnykûmenâm, ke ca okebongonâ hnyi-
mâkâm: 11 e hu ke at hnyi dokhom dökhu
a e unyin hanon je khong ae kap; ke haba
hnyi ûen kamâm, me adre me wâ unyin
melam, ke wâ ûnykûme, ke metâ, helâ me
metâ anyin je khong: ke haba Nebukaneza
than a kamâm, wale than a kamâm bi, me
e ame otilâ e hnân taben ka ta je magoi,
ke tavat bibihwakecin, ke at Kaledaia, ke
tavat tren khong; 12 anyin adre me wâ
hnyok ae beönua unyi Daniela eling, ke
wâhmakhmeto, ke wâ ûnykûme, k' ame
omanenâ bongon je bwi, k' ame wia je
hofuc ae iyong, ke thang ta je vhet, ke
haba than ame hwenyi ien e me Beletisaza.
Ke walang, e so he ka hum Daniela, me
ame he ka omanenâ bongon.
13 Me adre me hum Daniela ka hnyi
hnyimakan than. Ke haingen than kö
Daniela, ka habe, U Daniela hanen je bâ
anyin at Juda, waleji hnen than a kamök
hna hom ûheny Juda? 14 Oge hia but
löng gam a e unyâm hanon je khong, ke
adre me wâ melam unyâm, ke wâ ûnykume,
ke metâ ae beönua. 15 Ke adre hia but
hom tavat ae metâ ka hnyi hnyimakök,
a tavat bibihwakecin, m' adre me he ka
aû hna sihnalimen ang me omanenâ könya
bongon: ke ca khan' ödra omanenâ bongon
ûnyi e. 16 Ke oge me löng gam a e
khanö u he ka omanenâ bongon, me thang
ta ja vhet: ke walang a ne khanö u he
ka aû hna sihnalimen, me omanenâ könya
bongon, me adre me he ka okhaûö u ge
ûkhaû ae udrudrâ hlit, me ovhekinyi u ge
sawakiny gol, ke u me he ka at a kuniny
bi unyin je musi hnyi dökhu. 17 Haba
Daniela ame thu hnyi hnyimakan than, me
ha, ka habe, Hnen ju unyâm ânyâm je
bwihlany, ke ham bi ka ke at hwaban ûnyi
gam; ke so bi oge me he ka aû köu than
hna sihnalimen, me omanenâ köu bongon.
18 Than lö, Khong ae Beönua ame ham
kö Nebukaneza a kamâm dökhu, me hna
ogânâ, me mec, me hmanenang: 19 ke can
hna oganâ e adre me ham kâu, me ame
öbubuny me ot hnyi hnyimakan tavat hia,
me ta je hnyei, me je ve hwen hnyei: e
ame hlingâ hnen hna behlingâ, me omelö
hnen hna beomelö; ke e ame ogânâ hnen
hna beogânâ, me öhnyikânâ hnen hna
beöhnyikânâ. 20 Ke hnyi ûen ame bi gan
hnyekon, ke hwege hnyekon me me huliwa
hnyi hop, me adre me öhnyikânâ e ûnyi
hnyi hon theroniny dokhon dökhu, ke adre
me hûgûnâ gan anyin hmanenang: 21 ke
adre obâ e unyin tavat; ke helâ but me je
meno hnyekon, ke e ame tha laba me je
asinainy hnyot; e ame han önying helâ
me bolok, ke khubet unyin ge dân hau
ûnyi hnyi drany: ke ne o but e ame wâ
a g' ame musi Khong ae Beönua hnyi
dökhu dokhon tavat, me e ame otilâ hon
e hnen hna weny kâu. 22 Ke haba u,
Belesaza a nokon lö, u je ca öhnyikânâ
hnyekom, ke so bi e khanö u ta je ûnyi
hia eling; 23 ke u je bi gan ka Thaniny
drany; ke adre hia but hom je omjehen
umen uma ka hnyi hnyimâkâm, ke u je
hia but, ke ânyâm je taben, ke laâiâm, ke
ânyâm je momo, ic waina kâu; ke u je
hia but ogânâ je khong sileva, me gol, me
bras, me fao, me utö, me veto, wale adre
me ca bwele, me löng, me khana: ke haba
Khong at ame musö homenâm, ke e unyin
dem je gethen hia, me u je ca ogânâ:
24 me ame kunâ ûnyi gan hanen hnyam
ang, me ame sihnalimen hofuc ang. 25 Ke
walang hofuc adre set, ka habe, MENE,
MENE, TEKEL, UPARESIN. 26 Ke
walang bongon ûnyi e, ka habe, MENE;
a hia but Khong aû dokhom dökhu me bi
öbiny. 27 TEKEL; adre hia but tuluti
u hnyi tulut uhni me ō u a u hâhâ thö.
28 PARES; adre hia but kia dokhom
dökhu me ham ka at Madai me Peresi.
29 Me haba Belesaza ame hûna, me adre
me okhauö Daniela ge ûkhaû ae udrudrâ
hlit, me ovhekinyâ e ge sawakiny gol, me
haimemenâ gan a e ame he ka at musi a
kuniny bi hnyi dökhu. 30 Ke adre me hlingö
Belesaza than Kaledaia hnyi hnyinghet
eling. 31 Ke haba Dariu at Madai ame
kap musi hnyi dökhu, k' ame ne sikste tu
je hunainy.

HNYIMAKAN 6.

KE ame so kö Dariu he ka otilâ hon
dökhu tavat musi ae gan a wan
haded ke twente, m' adre me he ka laba
hnyi dökhu hia; 2 ke hudrin hia ta hnyat
musi a kun ae beönua, ke Daniela khaca
unyidrin; me me he tavat musi ae gan he
ka ha gaga ködrin je bongon, me me ca kong
bi ta je ûnyi anyin than. 3 Ke adre me
oûnyihnathu Daniela hon ke li at musi ae
beönua ke tavat musi ae gan, anyin a e
unyin hanon ae ti so; ke ûnykûmenen
than he ka otilâ e hon dökhu hia. 4 Ke
haba ke li at musi ae beönua ke tavat musi

ae gan, me adre me elâm can ga Daniela
ûnyi hnyi dökhu; ke ca khan' ödra he ka
wâ ke can ke hulö: anyin a e hnathu,
ke ba monu ke kongon adre me wâ gan.
5 Me ame ha hnen tavat eling, ka habe,
Otin e ca he bi ka wâ can ga Daniela, ke
so bi ötin e he ka me wâ can ge hnanyibu
anyin Khongon. 6 Me haba ke li at musi
ae beönua ke tavat musi ae gan, ödrin e
ukhacaköu ka than me ha kâu, ka habe,
Dariu a than lö, e so u möt nyiele balua.
7 Öhmun e hia but tha ûhnenamö a öhmun
tavat musi hia ae beönua hnyi dökhu, ke
je gavena, ke je musi ae gan, ke tavat
ûhnenamö, ke je taben, hnân he ka ötila
hnanyibu anyin than, me ohmâ hna nyibon,
ka habe, Haba at ame he ka sumâtâ ke
ûnyi unyin ke khong me ke at ke ne o
but hnyi je bong a thöte, ke so bi köu
thibi than, me adre me he ka khûâ ka
hnyi op liona. 8 Ke walang ang, than lö,
u ma otilâ thö hna nyibon, me sihnalimen
tusi, m' adre me ca he ka wia bi, hoton
bongon hnanyibu anyin at Madai me Peresi,
waleji adre me ca he ka wia. 9 Anyin a
wale, haba Dariu than ame set ien hnyi
hna sihnalimen me hna nyibon. 10 Ke e
khanö Daniela but a g' adre set ut tusi,
me e ame didrö ka hnyi umen uma; (ke
adre khöng je mamalaminy hnyeuleny cicö
Jerusalema;) ke e ame ibi okun cibouca hnyi
je bong, me hic, me ole hnyi hnyimakan
Khongon, helâ me hnen bi hna labö khenenâ.
11 Ke haba hnyat eling, adre me ûkhacaköu
me ō Daniela ame sumat me khöû hnyi
hnyimakan Khongon. 12 Me adre me he
me ha ka than ge hnanyibu anyin than;
Hawa, u je ca set iâm hnyi hnanyibu, a
haba at ame he ka sumat ûnyi ge ke khong
me at, ke ne o but hnyi je bong a thöte,
ke so bi köu thibi than, me adre me he ka
khûâ e ka hnyi op liona? Ke haba than
ame thu me ha, ka habe, E hnathu ûnyi e,
helâ me hnanyibu anyin at Madai me Peresi,
wale adre me ca he ka wia. 13 Me adre
me thu me ha ka than, ka habe, Haba
Daniela hanen je bâ anyin at Juda, me
e ame ca outö u, than, me hnanyibu u je
set iâm hnyin, ke e ame ibi okun sumâtâ
ta je ûnyi hnyi je bong. 14 Ke a löng ut
than hofuc eling, me e ame vec gan hmâ,
me ip hmâ hnyi hnyekon he ka omeli
Daniela: ke e ame huliwa ke ne o but
ame didrut seûnö he ka omelö e. 15 Haba
tavat eling adre me ûkhacaköu ka than
me ha ka than, ka habe, Khanö u thö,
than lö, a haba hnanyibu anyin at Madai
me Peresi, m' adre me ca he ka wia hna
nyibon me hnanyibu wale a otilâ than.
16 Ke than ame hûna me adre me lili
Daniela, me khûâ e ka hnyi op liona. Ke
haingen than kö Daniela, ka habe, Haba
Khongom, wale u je bi athnyabainy hnyi
je bong, me e ame he ka omeli u. 17 Ke
adre me hom veto me hlöng hnyimen thop;
ke haba than ame bi haten e ge anyin
ûnyi hnân ohmâ haten, ke je hna ohmâ
haten anyin je taben unyin; m' adre me ca
wia bi ga Daniela ke ûnyi a khaca. 18 Me
ame he than ka hnyi umen uma, k' ame
ca han hnyi lit; k' adre me ca hom ta je
ûnyikhumöng ka hnyi hnyimakan: ke e
ame ca mokut. 19 Ke haba than ame
vesâ hnyi hnyomakatu, me he logot ka
hnyi op liona. 20 Ke e ame o but ka
hnyi thop kö Daniela, me e ame hongot
tenge göranyai: ke haingen than kö Daniela,
ka habe, Daniela lö, athnyabainy Khong ae
möt, hawa, e khana Khongom, wale at u je
bi athnyabainy hnyi je bong he ka omeli
u ûnyi ge je liona? 21 Me Daniela ame
thu ka than, ka habe, Than lö, e so u
möt nyiele balua. 22 Haba Khonguk ame
kunâ anyin angela, me öbuhlumo hnyimen
je liona, m' adre me ca okongu nya: anyin
adre me wâ ae ba hnyikonguk hnyi hnyi-
makan: ke haba khaca, than lö, e ba monu
oge me ânyâ hnyi hnyimâkâm. 23 Me haba
than ame senyin gan hmâ, me ûkhûnöng
he ka öû Daniela ûnyi hnyi thop. Me
adre me öû Daniela ûnyi hnyi thop, ke ba
aat adre me wâ gan, anyin a e ame labageju
ka Khongon. 24 Ke than ame hûna he
ka hom tavat waleji adre me khûö Daniela,
me adre me khû' ödrin bi ka hnyi op liona,
ödrin, ke lakudrin, ke laöiödrin; ke e hu
maniny je liona hudrin, me me hmetru je
jeiödrin hia, k' ödrin tiga ca kâlâ kânâ eû
hnyi hnyin thop.

25 Ke haba Dariu than ame sihnalimen
ka tavat hiâ, ke ta je hnyei, ke je ve hwen
hnyei, a tavat adre me labā hmeledrany.
hia, ka habe, E so öbun e hnabic hmönyin.
26 Inya oge me otilâ hnanyibu, ka habe,
haba hnyi ta je ke keihen hia dökhuk
dökhu, me hamen tavat he ka ot me
öbubuny hnyi hnyimakan Khongu Daniela:
anyin a e Khong ae möt, k' ame tethmâ
nyiele balua, ke adre me ca he bi ka ohia
dokhon dökhu, ke hamen bi he ka musi ke
ne o but hnyi obiny: 27 e ame omelö, ke
hûgûnâ, k' ame ânyâ je haten ke je ûnyi

hnân lâiâ ethö hnyi drany, ke eang hmelen;
at ame omeli Daniela ûnyi ge maniny je
liona. 28 Ke so eling Daniela hnyi ûen
musi anyi Dariu, me ûen musi anyi Koreso
at Peresi.

HNYIMAKAN 7.

HNYI huna a bâni Belesaza than
Babulona, Daniela ame bwi, ke
hu ûnyi ame manen kâu hon hnen hna
mokut: me e ame sihnalimen bwi, me ha
önyen ta je ûnyi. 2 Haingö Daniela, ka
habe, Oge me wâ hnyi hna omanenâ könya
hnyi lit, ke wâ bi, ame ûhalupköu vak ta
ang hon köiö ae gan. 3 Ke vak ta meno ae
gan ame o ûnyi hnyi köiö ae ve bongudrin.
4 Haba at a bân, me helâ me liona, ke
hu li labenyin aeto gan: inya oge me wâ
ke ne o but adre hia thö hnimö li labenyin,
ke adre kap e göranyai ûnyi hnyi kânâ,
me otilâ e ge li can helâ me at, ke adre me
ham kâu hnyekon at. 5 Ke wâ bi ke
meno, at a loiny, helâ me bea, ke adre
ogöranyâ ke keihen, ke kun ta jeien vhak
hnyi hnyimen wanben ga nyon: ke adre
me ha kâu, ka habe, Todrö, an gâuâ ju
utiö. 6 Hwaban e, inya oge me wâ, ke
wâ bi ke meno helâ me lepad, ke e hu
hnyi hoton vak ta labenyin meno ame gâ;
ke vak ta ban meno eling; ke adre ham
kâu he ka musi. 7 Hwaban e, inya oge
me wâ hnyi je hna omanenâ hnyi lit, ke
wâ bi meno a vakiny adre outen, ke tren
man, ke ti hwege; ke e hu je nyon ae gan
a fao; e ame oloû me thu omomono, me
ututo je kolon ge je can; ke ve e bi me
je meno a bân a kun; ke ten je faoiny.
8 Inya oge me ûnykûme je faoiny, ke wâ
bi, ame o but hnyi wanben ke faoiny ae
ûhnyûkong, ke adre oc wia hnyi hnyimakan
e ta faoiny a kun a bân; ke wâ bi, hnyi
faoiny eling je ecmak helâ me je emakan
at, me hnyem at ame ha je ûnyi ae gan.
9 Inya oge me wâ ke ne o but adre otilâ je
theron, ke ame laba hon ke hingat at kâû
adrem: e hau anyin ûkhaû helâ me kiona,
ke helâ me leûnen mamoe ae so leûnen
ban, ke helâ me bâhlân meic anyin theron,
ke helâ me meic ame hlâ je waengen. 10 Ke
ame hingölö wagewe meic me patrutrua
ûnyi hnyi hnyimakan: k' adre me bi
athnyaba kâu tavat a wan thauzan je
thauzan, k' ame utitilen hnyi hnyimakan
khaca miriad je miriad: k' adre me pena-
pena he ka ûhnei, k' adre me ulolo je tusi.
11 Ke oge me wâ hnyi ûen eling, a can
ifucin hwan ae gan hwan faoiny meno;
haba, inya oge me wâ ke ne o but adre
me hlingö meno, ke obia unyin, k' adre
me hna e me me thong meic. 12 Ke haba
kolon je meno, me adre me hûgûnâ musi
gadrin: ke so bi adre me obeûa melidrin,
ke ne o but hnyi ke huna me ûen. 13 Ke
oge me wâ je hna omanenâ hnyi lit, ke wâ
bi, ame tha o me je ûlâiny drany, at helâ
me nokon at, ke e ame o ka hingat kâû
adrem, m' adre me hom e ka hnyi hnyi-
makan. 14 Ke adre me ham kâu musi,
ke hmanenang, ke dökhu, me me he tavat
hia, ke ta je hnyei, ke je ve hwen hnyei
ka bi athnyabainy: ke haba anyin musi,
me musi ae tethmâ, k' ame ca he ka hia;
ke haba dokhon dökhu, me adre me ca he
bi ka obia.
15 Ke haba inya Daniela, me ogo me
hlöuhlöu eû hnyi hnyekuk, k' ame ohmaki
nya je hna omanenâ könya hon hnök hna
mokut. 16 Me oge me hakekeny ka ke at
ame tot, me hnö e ge hnathuiny ta je ûnyi
eling. Me e ame ha könya, me omanenâ
bongon ta je ûnyi, ka habe, 17 Haba ta
meno ang ae gan a vak, me walödrin vak
ta than, ödrin e he ka o ûnyi hnyi hmele-
drany. 18 Ke ame he ka kap dökhu hnen
tavat ae kap anyi Beönua, mödrin e hu
bala bi dökhu, wale nyiele nyiele balua.
19 Ke oge me bekhanö nya hnathuiny
meno a vakiny ae ve bongon bi me je meno
hia, k' adre me outen, ke haba je nyon, me
je fao, ke bras je boûjimen, at ame oloû, ke
thu omomono, k' ame uto je kolon ge je
can; 20 ke hawa ge je faoiny a ten hnyi
ban, ke fao ame o k' ame ta ju kun ta
faoiny hnyi hnyimakan; wale fao ae hu je
ecmak, ke hnyem, at ame ha ta je ûnyi ae
gan, ke gan hmâ unyin hon je lahanen.
21 Ke inya oge me wâ, ke ame vat fao
eling me tavat ae kap, me hwege bi hudra;
22 ke ne o but ame o hingat at kâû adrem,
ke adre me hna ka tavat ae kap anyi
Beönua he ka owisa; me ame o thö ûen
me hu dökhu ge tavat ae kap. 23 Haingen,
ka habe, Haba meno a vakiny me wale
dökhu a vakiny eang hmelen, ae ve bongon
bi me ta je dökhu hia, e ame he ka an
hmeledrany hia me uto e, me thu omomono
e. 24 Ke haba je fao a ten, ûnyi hnyi
hnyin dökhu eling ame he ka o je than
a ten: ke hwabaödrin dö ame he ka o
khaca; ke e ame he ka ve e me je than
a bân, ke e ame he ka hom ûhnyûkongoâ

kun ta than. 25 Ke e ame he ka fuc bi
gan kö Beönua, me ovecâ tavat ae kap anyi
Beönua : ke e ame he ka ûnykûme ka wia
je ûen, me je hnanyibu ; ke adre me he ka
hn' ödrin ka hnyi hnyamen, ke ne o but
ame o ke ûen me li ûen, me haf ûen.
26 Ke adre me he ka laba he ka ûhnei,
ke adre me he ka hûgûnâ anyin musi, he
ka ohia e, me oumo, ke ne o but obiny.
27 Ke haba dökhu, me musi me uganiny ta
je dökhu eang hmeledrany hia, adre me he
ka ham ka tavat ae kap anyi Beönua :
dökhu ae hmâ dokhon dökhu, ke ame he ta
je musi hia ka bi athnyaba me löng kâu.
28 Walang obiny ûnyi. Ke haba inya
Daniela oge me hmak ge ta je ûnykûmenök,
me ame ke man bi hnyimakök : ke oge me
tuö ûnyi eling eû hnyi hnyekuk.

HNYIMAKAN 8.

HNYI huna a kuniny musi anyi Bele-
saza than, a o thö hna omanenâ
könya, wale könya Daniela, hwaban hnök
hna wâ a bân. 2 Ke inya oge me wâ hnyi
hna omanenâ ; ke hnyi ûen oge me wâ, me
oge me laba hnyi Susani hnyi uma umen than
hnyi ke keihen hnyei a Elama ; ke oge me
wâ hnyi hna omanenâ, ke inya but hnyi wa-
gewe Ulai. 3 Me oge me bwele me wâ, ke
wâ bi, mamoe baga ae hu li faoiny ame tot
cicö wagewe ; ke beû göranyai li faoiny ; ke
beû ke at hon ke at, ke haba at ae beönua,
me a biliny ka o. 4 Inya oge me wâ mamoe
baga ame hagutâ jio, me ka hnyi hwadrö,
me ka hnyi hwaiöu ; ke ca khana ke meno he
ka tot hnyi hnyimakan, ke ba at ae khana
he ka hûgûnâ gan ; ke e ame ânyâ hoton
weny, k' ame ogânâ e bi. 5 Ke inya oge
me tiga ûnykûme, ke wâ bi, ame o but got
baga ûheny jimeû hon kânâ hia, k' ame
ca kâlâ kânâ : ke hu fao got ae gan wanben
li emakan. 6 Ke e ame o but ka mamoe
baga a lo li faoiny, waleji oge me wâ ame
tot cicö wagewe, me utut kâu hnyi tang
hwegien ae gan. 7 Ke oge me wâ a g'
ame hakekeny ka mamoe baga, k' ame
hmönyin kâu, me kot mamoe baga, me thu
li faoiny ; ke ba maniny mamoe baga he
ka tot hnyi hnyimakan : me e ame hagutâ
e hnyikânâi, me uto e ; ke ba at ae khana
he ka hûgûna mamoe baga gan. 8 Ke
haba got baga ame ka ogânâ hmönyin e bi :
ke hwege but e me hmetru but faoiny ae
gan ; ke ame o thö vak ta fao ae gan hwa-
ban e, cicö vak ta ang hnyi drany. 9 Ke
haba ûnyi hnyi khaca fao, me ame o thö ke
fao ae ûhnyûkong, k' ame gan tot ka
hnyi hwaiöu ke deiö, ke ka hnyi hnyei
ae hmanenang. 10 K' ame gan tot ke
ne o but hnyi je utbavat hnyi drany ; k'
ame hagutâ hnyikânâi ke je utbavat, ke je
okhû, me uto ju. 11 Eke, e ame ka ogânâ
e ke ne o but ka hnyi taben je utbavat ;
k' ame hûgûnâ gan hudiny leû adre labö
hudo bala, k'ame hagutâ but hnen e, a dok
ae kap. 12 K' adre me tha hna but kâu
utbavat me hudiny leû adre me hudo bala,
can hna hanyâûâ ; k' ame hagutâ hnathu
hnyikânâi k' ame ânyâ weny bi, ke hu sot
gan. 13 Ke inya oge me löng ke at ae kap
ame fuc ; ke ame fuc minya ke at ae kap
ka at eji a bân ka fuc, ka habe, Ke ne
o but kehö hna omanenâ ge hudiny leû
adre me hudo bala, ke hna hanyâûâ wale
at ame öba wan, a g' adre hna dok ae kap
me utbavat minya, m' adre me uto ju ?
14 Me haingen könya, ka habe, Ke ne o
but ka hnyi lo li thauzan ke theri haded ta
je sahac me hnyomakatu ; ke hnyi ûen
eling adre me he ka ânyâwia dok ae kap.
15 Ke haba inya Daniela, oge me wâ
hna omanenâ, me oge me elâm bi he ka
wâhmakhmeto e ; ke wâ bi, ame tot ke at
hnyi hnyimakök helâ me at. 16 Ke oge
me löng ifucin at wanben li baten Ulai, k'
ame hongot me ha, ka habe, Gaberiela lö,
omanenâ thö bongon hna omanenâ ka at ang.
17 Me e ame hakekeny ka hnyi dok oge me
tot hnyin ; ke e ame o but, me oge me ot,
me ta hnyikânâi ; ke e ame ha könya,
ka habe, Nokon at lö, wâhmakhmeto ju ;
anyin ame he ka hwâdâ hna omanenâ hnyi
ûen hnyi obiny. 18 Ke e ame tiga ûhne-
namö mönya, me oge me mokut hnying me
ta ju hnyikânâi : ke e ame kâlö nya me otilö
nya. 19 Ke haingen, ka habe, Wâ bi, oge
me he ka thumetu u ge ûnyi ame he ka o
hnyi ûen hmönyin hnyi obiny : anyin ame
he ka hwâdâ hnyi ûen adre thu hnyi obiny.
20 Haba mamoe baga u je wâ a lo li
faoiny, me wale li than Madai me Peresi.
21 Ke haba got baga at walak, me than
Heleni e ; ke haba faoiny ae gan wanben
li emakan, me than e a bân. 22 Ke haba
at ae hmetru, waleji ame o thö vak hwaban,
me wale ame he ka o vak ta dökhu ûnyi
hnyi hnyei, ke ca helâ me maniny e. 23 Ke
haba hnyi obiny dökhudrin dökhu, hnyi ûen
ame he ka bekhöt tavat hanyâûâ, me ame he
ka o than ae hwege hnyimakan, at ae khana
je vhet. 24 Ke ame he ka gan hmâ hwegien,

ke ca hnen bi tang hwegien, ke ke bongon
bi hnen hna he ka ohia, ke e ame he ka
hnahic me ânyâ weny: ke e ame he ka
ohia tavat tren man, me tavat ae kap.
25 Ke ûnyi hnyi anyin bibihwakecin ame
he ka sot iyawö hnyi hnyamen: ke e ame
he ka ogânâ e bi hnyi hnyekon, ke e ame
he ka ohia tavat ae se hia adre me laba
khötkic: e ame he minya ka tot ka than-
iny ta je than; ke so bi, e ame he ka
hmetru, ke ca hnen bi hnyam. 26 Ke
haba hna omanenâ ge je sahac me hnyo-
makatu waleji adre ha, me e hnathu e; ke
so bi, ikhâlâ ju hna omanenâ; anyin ae se
hia je bonginy. 27 Ke inya Daniela oge
me ta hnyikânâi me mok hnyi ke je bong;
me oge me todrö me mâdrâ huliwa anyin
than: ke oge me lâiâ hna omanenâ, ke ba
at ame wâ ûnykûme.

HNYIMAKAN 9.

HNYI huna a bâni Dariu nöku Asueru,
a mâtrân at Madai, wale adre otilâ
me me thaniny dökhu anyin at Kaledaia;
2 haba hnyi huna a bâniny anyin musi,
inya Daniela oge me wâhmakhmeto ge je
tusi numerainy je huna, waleji ge ioiny
hofuc ho Iehova kö Jeremia perofeta hnyin,
me me he ka hwâdâ je huna a seventi wa-
leji hnyi hna öba wan Jerusalema. 3 Me
oge me bwele thö ka than a Khong me
elâm a deny hic me khöû, me ca han, me
mano ae gan nân, me hnabadröu. 4 Me
oge me hic kö Iehova a Khonguk, me oma-
nenâ, ka habe, Than lö, a Khong ae gan
ke hna outen, at ame tuö ûhihinyköu me
ibetengiö ka tavat adre me hnyok kâu, me
vheno anyin ta je hnanyibu; 5 öhmun e
hia but ânyâ hulö, ke hwakecin ae hwali,
ke hwakecin ae kong, ke ûkhin fuc, ke
saû ûnyi hnyi hnâm je hna hûna ke hnâm
hna owisa: 6 ke öhmun e ca hia but löng
ka lathnyabaem a ta je perofeta, tavat adre
me fuc hnyi iâm ka latuhöhmun, ke anyi-
hmun je taben, ke lakamöhmun, ke tavat
hia thithö hnyi hnyei. 7 Than lö, e
unyâm wisa, ke e unyihmun hmehma, helâ
me hnyi bong ang; wale a at Juda, ke at
Jerusalema, ke at Isaraela hia, a tavat ha-
kekeny ke sâkâu, hnyi je hnyei hia waleji
u je ob' ödra ka hnyin, can hnödra hna
hanyâûâ waleji adre hanyâûâ gam. 8 Than
lö, e unyihmun hmehma, wale latuhöhmun,
ke anyihmun je taben, ke lakamöhmun,
anyin a öhmun e hia but ânyâ hulö köu.
9 E unyin Than a Khonguhmun ibetengiö,
k' ame thang degecâ hulö; anyin a öhmun
e hia but ûkhin fuc kâu; 10 k' öhmun e
ca hia but löng hoton ifuci Iehova Khongu-
hmun, he ka vheno anyin je hnanyibu,
waleji e ame ip hnyi hnyimaköhmun a deny
lathnyabainy a ta je perofeta. 11 Eke, a
hia but hanyâûâ ânyâm je hnanyibu hnen
at Isaraela hia, k' adre me saû but, k' adre
me ca löng ifucâm: anyin a wale, adre hia
but hingâlâ huhmun hnaûhangö, ke hna
khemanyin waleji adre me sihnalimen hnyi
hnanyibu anyi Mose athnyabainy Khong;
anyin a öhmun e hia but ânyâ hulö kâu.
12 Me e ame hia but ohwâdâ hwan hofuc,
waleji e ame hai' öhmun, ke tavat owisa
köhmun, me e ame oâ köhmun ûnyi ae
kong hmönyin: anyin adre me ca ânyâ
eang hmeledrany hia helâ me hna ânyâ ka
Jerusalema. 13 Ke ame aat köhmun ta
je ûnyi hia ae kong eang, helâ me hna sihna-
limen hnyi hnanyibu anyi Mose: ke so bi
öhmun e ca hia but sumâtâ betenge anyi
Iehova Khonguhmun, me öhmun e hmetu ju
ûnyi hnyi ta je hwakecihmun ae kong, me
wâ ûnykûme âuyâm hnathu. 14 Anyin a
wale, a hia but Iehova hmâkâ ûnyi ae kong,
me ohwâdâ köhmun: anyin ae wisa Iehova
Khonguhmun hnyi anyin ta je huliwa hia
e ame ânyâ, k' öhmun e ca hia but löng
ifucin. 15 Ke walang ang, Than a Kho-
nguhmun lö, at ame hom lakem ûnyi hnyi
hnyei Aigupito ge hnyam ae hwege, ke adre
ölungi u helâe hnyi bong ang; öhmun e
hia but ânyâ hulö, ke kong hwakecihmun.
16 Than lö, ö u öhaûâ but ânyâm hmönyin
me ânyâm wathethöt ûnyi hnyi ânyâm
taun a Jerusalema, ânyâm bucen ae kap,
hoton ânyâm wisa: anyin a can anyihmun
je hulö, me je hwakecin lakamöhmun ae
kong, adre me haikongoâ Jerusalema, me
lakem, hnen tavat hia igigili öhmun.
17 Ke walang ang Khonguhmun lö, löng
ju hic hijin athnyabaem, me hnen hna
khöû, ke omelamâ thö hnyimâkâm hon
ânyâm dok ae kap ae ba wan, ûnyi hnyi ien
Than. 18 Khonguk lö, tevehlöng ju me
löng; hmak dö me wâ a ga ba but wan
gahmun, me taun waleji adre wenyö kâu
iâm: anyin a öhmun e ip anyihmun je khöû
hnyi hnyimâkâm, ca anyin a öhmun wisa,
ke ûnyi hnyi ânyâm ta je betenge ae gan
hmâ. 19 Than lö, löng ju; Than lö, thang
degecâ but; Than lö, tevehlöng ju, me
ânyâ; ca bec bi; ûnyi gam e Khonguk lö,
anyin adre wenyö iâm hon taun me lakem.

20 Ke inya oge me tiga fuc, me hic, me
omanenâ anyik hulö, me hulö anyin je
liamekeiny mönya a at Isaraela, me ip
gaga hnyi hnyimakö Iehova Khonguk anyik
khöû hobi kâu bucen ae kap anyin Khonguk;
21 eke, inya oge me tiga fuc me hic, me
haba Gaberiela, waleji oge bök ka wâ hnyi
hna omanenâ, ame gâ logot, me kalö nya
hnyi ûen adre labö bi hut hnyi sahac.
22 Ke e ame nö nya me ûhnenamö mönya,
me ha, ka habe, Daniela lö, oge me o but
walang ang he ka ometö u, me okhanö u.
23 Haba hnyi ûen u je hwân ka khöû, adre
me hûna, me oge me o but he ka thumetu
u; anyin adre me ti betenge gam; anyin
a wale, wâ ûnykûme thö ûnyi eling, me
wâhmakhmeto hna omanenâ. 24 Sevente
je wik adre me thu ka hnyi em hnyei, ke
ânyâm taun ae kap, m' adre me obekhötâ
hna hanyâûâ, me bi obiny je hulö, me tube
hwakecin ae monu, m' adre me oâ wisa a
nyiele balua, me ohmâ haten hna omanenâ
ke hna perofeta, me hû dok ae ti kap.
25 Wâhmakhmetoâ thö, ke wâ ûnykûme,
a haba hwân hnyi hna hûna he ka ohâtâ
me op hmetu Jerusalema ke ne o but at
adre hû, a than, me ame he ka seven ta
wik: ke haba sikste tu je wik me adre me
he ka ânyâ hmetu e, wale je gethen ke köiö
igigilö, hnyi ûen adre ovecâ. 26 Ke hwaban
ta je wik a sikste tu, me adre me he ka
subâ degecâ at adre me hû, ke ba ûnyi gan:
ke haba lakeiny than ame he ka o, m' adre
me he ka ohia taun ke dok ae kap; ke ame
he ka obiny e ge di, k' ame he ka hu vat
ke ne o but obiny; k' adre me ohmâ but
he ka öba wan. 27 Ke e ame he ka ohmâ
ûhihinyköu ka tavat ae se hia hnyi wik a
khaca; ke haba hnyi hafiny wik, me e ame
he ka bi obiny hut ke bwihlany; ke ame
he ka o at ame öba wan, k' ame he ka tabâ
labenyin ta je ûnyi ae ikiki; ke adre me
he ka hingâlâ hmönyin hon at ame öba
wan, ke ne o but ame bekhöt ûnyi adre
ohmâ.

HNYIMAKAN 10.

HNYI huna a kuni Koreso than Peresi,
me adre me omanenâ ke ûnyi kö
Daniela, adre hwenyi ien Beletisaza; ke e
hnathu ûnyi e, wale vat ae gan, me e ame
wâhmakhmetoâ ûnyi e, k' ame wâ ûnykûme
hna omanenâ. 2 Haba hnyi ûen eling,
inya Daniela oge me labö tenge hnyi kun
ta wik ae bekhöt. 3 E ba jeû ae so oge
me an, k' ame ca dit ke utiö ke tap waina
hnyi hnyimök, ke oge me ca sûö wakaco
ke ne o but hnyi kun ta wik ae bekhöt.
4 Ke haba hnyi bong a twente foainy tehi
a bân, tiga inya hnyi baten wagewe ae gan,
a Hidekela, 5 inya oge me bwele me wâ,
ke wâ bi at ame khavâ mano lino, ke a
oweiká e ge goliny Ufas: 6 ke helâ unyin
me berulo, ke helâ hnyimakan me hucuce,
ke helâ li emakan me li lamepainy meic,
ke helâ me bras ae hadröngöc li benyin me
li can, ke helâ me hwan tavat ae se hia
ifucin. 7 Ke hake inya Daniela at ame
wâ hna omanenâ eling: ke adre me ca
hnyi wâ hna omanenâ ge tavat adre me
tha e mönya; ke so bi, ame o but ködra
öbubuny ae gan hmâ, me adre me kec dö
me lubaduöng. 8 Me hake inya biju me
oge me wâ hna omanenâ eling ae gan, ke
ba hmetu bi hwegiök: ke adre wia anyik
hmanenang me oge me kong ut, ke ba but
hwegiök. 9 Ke so bi oge me löng ifucin:
he inya oge me tiga löng ifucin, me oge me
mokut hnying ut, k' ame hnyimakök hnyi-
kânâi. 10 Ke wâ bi, ame kalö nya hnen
ke hnyam me oge me icimöng ge li boucak
me li hnyamök. 11 Ke e ame ha könya,
ka habe, Daniela lö, at adre ti betenge gan,
wâhmakhmetoâ thö hofuc oge me ha köu,
ke tot wisa thö; anyin adre kunö nya köu:
ke a hia but ha könya hofuc eling, me oge
me tot öbubuny. 12 Ke haingen könya,
ka habe, Daniela lö, ca ot bi; anyin a hwân
hnyi bong a bân, waleji a mou hnyin
hnyekom he ka wâhmakhmeto, me hom
ûhnyûkongu u hnyi hnyimakan Khongom,
adre löng ut ifucâm: ke oge me o but ang
ûnyi ge hwâm je hofuc. 13 Ke haba
thaniny dökhu Peresi ame labö iwatretra
mönya twente wan je bong; ke wâ bi, ame
o but Mikaela, ke than ae gan he ka hadruo
nya: ke oge me laba eling me je thaniny
Peresi. 14 Ke walang ang oge me o but
he ka thumetu u ge ta je ûnyi ame he ka o
ka aten em hnyei hnyi je bong a biliny:
anyin ae bec je bonginy hna omanenâ.
15 Ke a hia but ha könya je hofuc eling,
me oge me nom ju hnyikânâi me laba
hnyibû. 16 Ke wâ bi, ame kâlâ hnyimök
ke at helâ me at: me oge me khöng ut
hnyimök me fuc, me ha ka at ame tot hnyi
hnyimakök, ka habe, Than lö, can hna
omanenâ, ame takû nya anyik je hlöuhlöu,
ke ba but hwegiök. 17 Ke ame he ka
hawa ka khanö nya a athnyabaem than he
ka ûhmenamö mön than? anyin a haba

inya, me ba but hwegiök, ke oge me ca
menâ hmetu bi. 18 Ke ame mâdrö nya
hmetu hnen at a helâ me at, me ha hwe-
giök. 19 Ke e ame ha, ka habe, At adre
me betenge gan lö, ca he bi ka ot; hnahic
ju, hwege thö, eke, hwege thö. Ke a hia
but fuc könya, me oge me hwege but, me
ha, ka habe, Than lö, ha thö; anyin a u je
ohwegiö nya. 20 Ke haingen, ka habe, E
khanö u ûhek köu? ke oge me he walang
ang ka hmetu he ka vat me than Peresi:
ke iny ka he but, wâ bi, ame he bi ka o
than Heleni. 21 Ke so bi oge me he ka
ha köu hna sihnalimen hnyi tusiny hnathu:
ke ba hiök hnyi ta je ûnyi eling, ke so
thibi Mikaela a tuhöbun.

HNYIMAKAN 11.

KE hnyi huna a bâni Dariu at Madai,
inya oge me tot he ka hadruâ e me
ha hwegien.
2 Ke walang ang oge me he ka omanenâ
köu hnathu. Wâ bi, ame he ka o kun ta
thaniny Peresi; k' ame he bi ka tren omjeû
ae gan at a vakiny hon ta hnyat a kun: ke
e ka hwege bi deny ta je omjehen, me e ame
he ka obwebwelâ hia ûcon dökhu Heleni.
3 Ke ame he ka tot ke than at ae hwege,
at ame he ka musi ge musi ae gan, me ânyâ
helâ me weny. 4 Ke e ka tot, me ame he
ka hmetru dokhon dökhu, me adre me he
ka kia vâkâ e ka hnyi vak ta anginy drany:
ke ca hobi kâu bi je mâtrâniny, ke ca hoton
anyin musi; anyin adre me he ka oc dok-
hon dökhu, me me hobi kâu ke je hnyat, ke
ca ödrin bi. 5 Ke ame he ka hwege tha-
niny hwaiöu, tha e me ke taben unyin, k'
ame he ka hwege hon e me musi bi, ke haba
anyin musi me musi ae gan. 6 Ke e ka um
dö je huna me ödru me he ka ûkhacaköu;
k' ame he hlu nokon than hnyi hwaiö ka
senâ than hnyi hwadrö he ka ânyâ ûhihiny-
köu: ke haba hwegien benyin hlu me ame
ca he ka tethmâ; k' ame ca he minya baga
ka tot, ke benyin; ke adre me he ka hna
but hlu, me tavat adre me hom e, me at
ame hnokoâ e, me at ame ha hwegien hnyi
ûen eling. 7 Ke ame ke ka o ke khûen
ge iwân hlu, hnyi hnen at eling, wale ame
he ka o ka hnyi utbavat, me ame he ka
delec hnabâ anyin than hnyi hwadrö, me
bi ovhelidra, ke ame he ka hwege: 8 me
hom bâ Aigupito ai je khöngudrin, me
anyidra je hna theat adre oköiâ, me anyi-
dra je kaia ae ti so, a silera me gol; ke e
ame he ka hokhnyok hnyi je huna ae se ge
than hnyi hwadrö. 9 Ke e ame he ka he
hnyi dökhu dokhon than hnyi hwaiöu, ke
e ame he ka hmetu ka hnyi iny bi hnyei.
10 Ke ame he je lakon ka vat, me ûkhaca-
köu köiö köien at ae gan, adre me he ka
o me bahihingâlâ, me vheno: ke adre me
he ka hmetu me vat, ke ne o but hnyi hnen
hnabâ. 11 Ke ame he ka hmönyin hnye-
kon than hnyi hwaiöu, ke e ame he ka he
me vat mē, wale a than hnyi hwadrö: ke
e ame he ka otilâ metâ utbavat ae gan, ke
adre me he ka hna utbavat eji ka hnyi
hnyamen. 12 Ke ame he ka bi gan utba-
vat, ke ame he ka görany bi hnyekon: ke
e ame he ka öta je miriad, ke e ame ca he
ka ton. 13 Ke ame he ka hmetu than
hnyi hwadrö, me otilâ utbavat ae gan hon
a bân; ke e ka um dö je ûen, wale je huna,
me e ame he ka oâ je utbavat ae gan me
omjeû ae gan. 14 Ke hnyi ûen eling ame
he ka tot ka than hnyi hwaiöu tavat ae se
hia: ke ame he ka bi gan tavat ûokonguny
hnyi em hnyei m' adre me ohmâ hna oma-
nenâ; ke adre me he ka ta. 15 Me ame
he ka o than hnyi hwadrö, me okhibö göra-
nyai kânâ, me hûgûnâ taun adre up haginy
ae so: ke ame ca he ka ton je utbavat
hnyi hwaiöu, me tavat e ame ûca, ke ame
ke ka ba tang hwege hnân he ka ton. 16
Ke haba at ame he ka he ûcon, me ame he
ka ânyâ hoton weny, ke ba at ame he ka
ot hnyi hnyimakan: ke e ame he ka tot
hnyi hnyei ae hmanenang, ke e bi hnyi
hnyamen ûokonguny. 17 Ke e ame he
ka hnyimakan dö he ka o me hom maniny
dökhon dökhu hia, me tavat ae fofâ
unyin: ke e ame he ka ânyâ weny: ke e
ame he ka ham kâu hlu nokon momo me
me kong; ke e ame ca he bi ka tethmâ me
tha hien mē. 18 Hwaban dö e, e ame he
ka hnyimakan ka hnyi je bomene, me hûg-
ûnâ keihen ae se: ke haba ke than ame he
bi ka biobiny hnen hna haikongoâ; eke, e
ame he ka wia kongon kâu bi. 19 Me e
ame he ka hnyimakan ka hnyi je hnabâiny
iny hnyei: ke e ame he ka haû me ta, ke
adre me ca he hmetu ka wâ e. 20 Ke ame
he ka tot ke at hwaban e, at ame he ka
kunâ at hok fat he ka vheno hmanena-
nginy dökhu: ke adre me he ka ohia e
hnyi ke je bong, ke ca hnen bi hmönyin,
ke ca hnen bi vat. 21 Ke ame he ka tot
hwaban e, at adre me hûkötiâ, waleji adre
me tiga ca ham kâu hmanenanginy dokhu:
ke e ame he ka o hnyi ûen ûsoköu, me

hu dökhu ge hofuc ûtakû. 22 Ke ame
he ka khutu takoû e je vat ae uoû hnyi
hnyimakan, me hmouca but; eke, thaniny
ûhihinyköu minya. 23 Ke hwaban do hna
ûhihinyköu mē, me ame he ka othoiâ:
anyin a e ame he ka he me hwege hnyi
hnyei ae ûhnyûkong. 24 E ame he ka o
hnyi ûen ûsoköu ka hnyi je dok ae so hnyi
hnyei; ke e ame he ka ânyâ ûnyi a ca
ânyâ lakamen ke lakiben; e ame he ka
khenâ ködra hna hûgûnâ ke hna söh, ke je
omjeû: eke, e ame he ka bibihwakecin
ûcon je hnabâ ke ne o but hnyi ke ûen.
25 Ke e ame he ka obwebwelâ maniny
man ke tang hwegein hnyekon, ke je utba-
vat ae gan, ûcon than hnyi hwaiöu; k'
ame he than hnyi hwaiöu ka vat, a tha e
ke utbavat ae gan hmâ ke hwege: ke e
ame ca he bi ka tot, anyin adre me he bi
ka ânyâ bibihwakecin kâu. 26 Eke, ame
he tavat adre me an an jeû ka kot e, k'
ame he anyin utbavat ka ti osehia: ke
ame he ka ū je komok ae se hia. 27 Ke
haba li than eling, me ödru me he ka hnyok
ûokonguny, ke ödru me he ka ûhnenamö
thoi hnyi laulau a khaca: k' ame ca he ka
hwâdâ: anyin adre me he ka bi obiny
hnyi ûen adre thu. 28 Me e ame he ka
hmetu ka hnyi iny hnyei me je omjeû ae gan
hmâ; ke ame he hnyekon ka höciâ ûhihi-
nyköu ae kap; ke e ame he ka ânyâ weny,
me hmetu ka hnyi iny hnyei. 29 E ame
he ka hmetu hnyi ûen adre me thu, me he
ka hnyi hwaiöu; ke ca helâ me he a bân
me biliny. 30 Anyin ame he je huiny
Kitim ka he ûcon; anyin a wale, e ame he
ka hmak, me hmetu me hmönyin ka ûhihi-
nyköu ae kap, me ânyâ weny bi: e ame he
ka hmetu me tha ûhnenamö me tavat adre
me degec ûhihinyköu ae kap. 31 Ke ame
he ka tot hobi kâu je deö vat, ke adre me
he ka okongoâ dok ae kap wale a hnabâ,
me ohia hudiny leû adre hudo hnyi je bong
hia, ke adre me he ka otilâ ûnyi ae ikiki
at ame öba wan. 32 Ke haba tavat ae
kong hwakecidra ka hnyi ûhihinyköu, e
ame he ka omonu ödra ge hofuc ûtakû: ke
haba tavat ae khan' ödra Khongudrin adre
me he ka hwege me ûjöng. 33 Ke haba
tavat ae metâ unyin tavat, adre me he ka
nâ tavat ae se hia: ke so bi adre me he ka
ta ge hele vat, me meic, me hwenbâ me
söh, hnyi je bong ae se hia. 34 Ke ödra
ka ta but, me adre me he ka na omi hadru'
ödra: ke ame he tavat ae se hia ka bi
hiödra ge hofuc ûtakû. 35 Ke ame he
keihen tavat ae metâ ka ta, madre me
cubic ödra, me ânyâwia, me ohawâ, ke ne
o but ûen obiny: anyin ame he ka e hnyi
ûen adre thu. 36 Ke ame he than ka
ânyâ hoton weny; ke e ame he ka ogânâ e
bi, me ogöranyâ e bi hon ta je khong hia,
me ha ta je ûnyi hnân outen ge Khongon
ta je khong: ke e ame he ka sot ke ne o
but ame hwâdâ but hmönyin; anyin adre
me he ka ânyâ hna mou hnyok ka hnyin.
37 Ke e ame ca he ka ûnykûme je khongon
lakamen, me wenyâ omomo, me ûnykûme
ka ke khong bi: anyin a e ame he ka
ogânâ e bi hudrin hia. 38 Ke e ame he ka
ogânâ khongon je hnabâ hnyi hnen e: ke e
ame he ka ogânâ ke khong ae ca khana
lakamen, ge gol me sileva, me je veto ae
ûnyi hnathu, me je ûnyi ae senem. 39 Ke e
ame he ka ânyâ ûcon je hnabâ ae ti hwege
a tha hien me khong khanyua; ke haba at
ame he ka nom kâu me e ame he ka bi
hanen kâu hmanenang: ke e ame he ka
kun' ödrin ka musö tavat ae se hia, me
khenâ hnyei ge hwaban. 40 Ke haba hnyi
ûen obiny ame he than hnyi hwaiöu ka
invinö mē: ke ame he than hnyi hwadrö
ka utut kâu, helâ me höu me je kariota,
me tavat tabö hors, me je hu ae se hia; ke
e ame he ka dit ka hnyi je hnyei, me ave
me vheno. 41 E ame he ka he minya
ka hnyi hnyei ae hmanenang, ke ame he
ka ta je hnyei ae se hia: ke ame he ka
kec möt gan, Edoma, ke Moaba, ke lakon
Amona ae beonua. 42 Ke e ame he ka
hai hnyamen hon je hnyei: ke ame ca he
ka kec möt hnyei Aigupito. 43 Ke e ame
he ka musö ta je tang omjeû, je gol, me
sileva, me je ûnyi hnathuiny Aigupito hia:
ke ame he at Libua me Aithiop ka he
hoton. 44 Ke ame he ka ohmakâ e je
ûthumetu ûheny jimeyö me hnyi hwadrö;
ke e ame he ka he me hmönyin ae gan ka
hlingâ me ti ohia hmönyin tavat ae se hia.
45 Ke e ame he ka otilâ je uma manoiny
hnyaban hnyi wanben köiö me bucen ae
hmanenang ae kap; ke ame he ka o obiny
kâu, ke ba at ame he ka hadruâ e.

HNYIMAKAN 12.

KE haba hnyi ûen eling ame he Mikaela
ka tot, wale than ae gan at ame tot
singiny aten em hnyei: ke ame he ka hu
ûen vec, e ba helâe hwân hnyi hna hwenyi
ien, me hnyei, ke ne o but hnyi ûen eling:
ke hnyi ûen eling adre me he ka omelö

aten em hnyei, ödra hia adre me wâ hna
sihnalimidra hnyi tusi. 2 Ke se hia tavat
adre me mokut eû hnyi kânâ adre me he
ka hmak hmetu, keihen ka hnyi möt nyiele
balua, ke keihen ka hnyi hmehma me ikikiâ
nyiele balua. 3 Ke haba tavat ae metâ,
me adre me he ka umumelam helâ me
melaminy drany; ke haba tavat adre me
wia tavat ae se hia hnyi hwakecin ae wisa,
me ödra helâ me ta je okhû nyiele balua.
4 Ke haba u Daniela lö, ikhâlâ ju je hofuc,
me ohmâ ju haten tusi, ke ne o but hnyi
ûen obiny: k' ame he tavat ae se ka wadring ehele, me ame he metâ ka gan tot.

5 Ke inya Daniela oge me wâ, ke wâ bi,
ke li at ödru me tot, ke at hnyi baten
wagewe, ke ke at hnyi ke baten wagewe.
6 Ke haingen ke at ka at ame khavâ lino,
at ame laba hon köien wagawe, ka habe,
Ke ne o but kehö obiny ta je ûnyi eling
hnân lâiâ? 7 Ke oge me löng at ame
khavâ lino, at ame laba hon köien wagewe, me ame ogöranyâ hnyamen a metân
me hnyamen a meny ka hnyi drany, me
khemanyin gan at ae möt nyiele balua
a g' ame he ka hobi kâu ûen, me lo
li ûen, me ûen me haf: ke e ka hia but
oveseâ maniny hnyei ae kap, awe, ame he
ka hwâdâ ta je ûnyi hia eling. 8 Ke oge
me löng, ke oge me ca wâ ûnykûme: me
oge me ha, ka habe, Tuhök lö, ieû obiny ta
je ûnyi e? 9 Ke haingen, ka habe, Daniela
lö, he thö; anyin adre hia but ikhâlâ me
ohmâ haten ta je ûnyi e ke ne o but hnyi
ûen obiny. 10 Ame he tavat ae se hia ka
obosoi ödra, me ohaw' ödra, me ânyâwi
ödra; ke ame he tavat ae kong ka ânyâ
hwakacin ae kong bala; ke ame ca he ke
at ae kong he ka wâ ûnykûme: ke so bi,
ame he tavat ae metâ ka wâ ûnykûme. 11
Ke hwân hnyi ûen adre me he ka ohia
hnyin hudiny leû adre hudo hnyi je bong
hia, ke ne o but adre me otilâ ûnyi ae ikiki
at ame öba wan, me wan thauzan tu haded
ke nainte je bong. 12 Hnahic hnen at
ame lubahingen ke ne o but hnyi je bong a
wan thauzan ke theri haded ke thöte faiv.
13 Ke he thö u ke ne o but obiny: anyin
a u me he ka menâ, me tot hnyi jekhom,
e ka um dö je bong.

HOSEA.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hofuc ho Iehova, waleji ame
o kö Hosea, nöku Beeri, hnyi je
bong bongu Uzia, me Jotham, me Ahaza,
me Hezekia, je than Juda, ke hnyi ûö Jeroboama nöku Joasa, than Isaraela.

2 Hnyi ûen Iehova ame bân ka fuc kö
Hosea, me haingö Iehova kö Hosea, ka
habe, He thö ka hok momo hnyi gethen ke
lakon gethen: anyin ae gan hmâ bi ûnyi
monu ge tavat, a g' adre me digic Iehova.
3 Me e ame he me hum Gomera nöku
Dibelaima; k' ame erkin bi, me hnokoâ
nokon. 4 Ke haba Iehova ame ha kâu, ka
habe, Hwenyi ien dö, ka habe, Jezerela;
ke haba me okhaca me oge me he bi nya
ka bi hwaban drö Jezerela ka lap anyi
Jehu, ke oge me he ka bi obiny dökhu
dokon lap anyi Isaraela. 5 Ke haba hnyi
bong eling, me oge me he ka thu cafana
anyin Isaraela hnyi hnyigöulen bucen anyi
Jezerela. 6 Ke e ame erkin hmetu me
nokoâ in. Ke haingo Iehova kâu, ka habe,
Hwenyi ien dö e, ka habe, Lo-ruama: anyin
oge me ca he hmetu ka betenge ge lap anyi
Isaraela, wale he ka thang degeci ödra.
7 Ke so bi, oge me he ka betenge ge lap
anyi Juda me omeli ödra a deny Iehova
Khongudrin, ke oge me he ka omeli ödra
ge cefana, me hele vat, me vat, me je hors,
me tavat tabö hors. 8 Ke ame hia but
momo hnebaiö Lo-ruama, me e ame erkin
hmetu me hnokoâ da. 9 Ke haingö Iehova,
ka habe, Hwenyi ien dö, me Lo-ami; anyin
a ca lakeik ut öbun, me oge me ca he bi
nya ka Khongubun.

10 Ke so bi haba numerainy lakon Isaraela, me ame he ka ûcû me önyin köiö,
wale ae ca khana bi ke at he ka tuluto

me aû numerainy ; ke haba hnyi dok wale
adre me ha ködra, ka habe, Ca lakeik ut
öbun, me adre me he bi ka ha ködra, ka
habe, Öbun lakon Khong ae möt. 11 Ke
ame he ka ûkhacaköu je lakon Juda, me je
lakon Isaraela, ke adre me he ka otilâ
hobi ködra ke taben a khaca, ke adre me
he ka he but ûnyi hnyi hnyei : anyin ame
he ka bong ae gan bong bongu Jezerela.

HNYIMAKAN 2.

HA thö ka je liamekeiny möbun, ka
habe, Ami ; me ka je lahanibun,
ka habe, Ruama.

2 Ivinö thö me hinyöbun, ivinö thö ;
anyin a ca öiök ut e, ke ca âiân dut inya :
ke so e ame degec anyin bi ûnyi monu
ûnyi hnyi hnyimakan, me hnen hna venöu
hnyi wanben li basin ; 3 wâ oge nye uny
jut anyin je ûkhaû, me hna but e, helâ me
hnyi bong e ame o hnyin, me wia e me me
helâ me hnyebuba, me ip e helâ me hnyei
ae hwahwacit, me hlingâ e ge beic ; 4 eke,
oge me ca he ka betenge ge je lakon ; anyin
a ödrin je lakon gethen. 5 Anyin a hiny-
ödrin ame bi ûnyi monu : momo a hnöku
ödrin ame ânyâ ûnyi hnân hmehma ; anyin
a haingen, ka habe, Oge me he ka hnu
hoton lawek, tavat adre me ha ök, me belik
köiö, me leûnen mamoe, me lino, me wakaco,
me belik. 6 Anyin a wale, wâ bi, oge me
he ka thelöng dem gethen ge je iwade-
kong, me hak veto, me me ca he ka wâ
deny je gethen. 7 Ke e ame he ka hnu
hoton laweny, ke e ame ca he ka khalet'
ödrin ; ke e ame he ka elöm ödrin, ke ame
ca he bi ka wâ : me e ame he ka ha, ka
habe, Oge me he ka hmetu ka öiök a bân ;
anyin ae so könya ehac, ke kong walang
ang. 8 Anyin ae ca khana bi momo a oge
me ham kâu hwit, me waina, me wakaco,
me osehia kâu sileva, me gol, wale ödrin e
bi Baala kâu. 9 Anyin a wale óge me he
hmetu ka hûgûnâ anyik hwit hnyi ûen e,
me anyik waina hnyi ûen e, me hûgûnâ
anyik leûnen mamoe, me anyik lino a hnân
okhaûâ hnen he thu. 10 Ke walang ang
oge me he ka omanenâ hwakecin ae ikiki
hnyi hnyimakan laweny, ke ba at ame he
ka hûgûnâ e ûnyi hnyi hnyamök. 11 Ke
oge me he ka bi obiny anyin senyin hia, je
bijeû, me je tehi a tebûnyi, me je sabath,
me anyin je ûkhacaköu hia adre thu. 12
Ke oge me he ka ohia anyin je vine, me
imeta, wale e ame ha gan, ka habe, Wale
hwabök a ham könya lawek : ke oge me he
ka wia me me hnyot bi, ke ame he je
menoiny hnyot ka han. 13 Ke oge me
he ka bi hwaban kâu je bong bonginy je
Baala, wale e ame leû utö ae bo so hnyin
ködrin ; ke e ame theibâ e ge je thei-
beny hnyikönyen me je ohmanenanginy,
me hnu hoton je laweny, k' ame hnying
nya bi, haingö Iehova. 14 Anyin a wale,
wâ bi oge me he ka lelö e me hom e hnye-
buba ai, me ita hofuc kâu. 15 Ke oge
me he ka ham kâu iny je hnyei vine
ûheny e, me hnyigöulen bucen Akora hnân
gethen deny gejon : ke e ame he ka thu
hmetu eling helâ me ehac ke tiga hlu, ke
helâji me ehac hnyi ûheny hnyi hnyei
Aigupito. 16 Ke haingö Iehova, ka habe,
Hnyi bong eling u me he ka hawo nya, me
Ishi ; ke u me ca he hmetu ka hawo nya,
me Baali. 17 Ke oge me he ka hom but
ien je Baala ûnyi hnyi hnyimen, ke adre
me ca he hmetu ka ûnykûmi ödrin hoton
je iödrin. 18 Ke hnyi ûen eling oge me he
ka ânyâ ûhihinyköu hobi ködrin me je
menoiny hnyot, me je meno ame gâ ethö, me
je meno ame iyawâ kânâ : ke oge me he ka
thu cafana me hele vat, me vat ûnyi hnyi
hnyei, ke oge me he ka omokulic ödrin hnyi
sot. 19 Ke oge me he ka hum u me öiök
nyiele balua ; eke, oge me he ka hum u me
öiök hnyi wisa, me hna owisa, me hnyok
ae so, me betenge. 20 Oge me he ka hum
u könya hnyi hnathu : ke ame he ka khanö
u Iehova. 21 Haingö Iehova, ka habe,
Hnyi bong eling oge me he ka thu hmetu,
oge me he ka thu hmetu ka je drany, ke
drany ame he ka thu hmetu ka hnyi hmele-
drany ; 22 ke ame he hmeledrany ka thu
hmetu ka hwit, me waina me wakaco ; ke
ödrin e he ka thu kö Jezerela. 23 Ke oge
me he ka tā e hobi könya bi hnyi kânâ ; ke
oge me he ka betenge gan waleji adre ca
betenge gan ; ke oge me he ka ha ködra a
ca lakeik, ka habe, Lakeik u ; ke adre me
he ka ha, ka habe, Khonguk.

HNYIMAKAN 3.

KE Iehova ame ha könya, ka habe,
He hmetu thö ka betenge ge momo
at ame betenge gan waeny ke momo ame
venöu, helâ me betenge anyi Iehova ka
lakon Isaraela, tavat adre me hnyimakan
ka je khong, ke wedra je hmata a wan
vine. 2 Ke oge me ûco e hwaban je ong
sileva a fiftin, ke khaca homer bali, ke haf

homer bali: 3 me haingök ka momo, ka
habe, U me he ka laba halubahing nya
hnyi ta je bong ae se hia; u ma ca he ka
bi ûnyi monu, ke u me ca he ka âiân ke
baga bi: me oge me he bi nya ka helâe
köu. 4 Anyin ame he lakon Isaraela ka
laba thibi hnyi se hia je bong ke ba than,
ke ba taben, ke ba at bihut, ke ba veto
ame tot, ke iefoda ke hnatheat: 5 me
hwaban e ame he lakon Isaraela ka hmetu
me elöm Iehova Khongudrin, me Davita a
tuhödra; me adre me he ka o me outö
Iehova me anyin so hnyi je bong a biliny.

HNYIMAKAN 4.

LAKON Isaraela lö, löng ju hofuc ho
Iehova: anyin ae hu ivinö anyi
Iehova me aten hnyei, anyin ae ba hnathu,
me ibetengiö, ke ca khan' ödra bi Khong
hnyi hnyei. 2 Adre me khemanyin thibi,
me thoi, me hlingâ at, me venöu, me bi
ûnyi monu: k' adre me utut, me dra ame
kâlâ dra bi. 3 Anyin a wale ame he hnyei
ka tenge, kē sēnyin hia but tavat adre me
labā e, tha ödra me je menoiny hnyot, me
je meno ame gâ ethö; eke adre me he minya
ka hom but je wâ eû hnyi köiö. 4 Ke so
bi, ca he ke at ka ivinö, ke ca he ke at ka
nâ; anyin a haba je liamekeiny möu, me
ödrin ûcû me tavat adre me ivinö me at
bihut. 5 Ke u me he ka haû hnyi selany,
ke u me he ka tha haû me perofeta hnyi
lit; ke oge me he ka ohia hinyâm. 6 Adre
me ohia lakeik anyin ae ba wâhmakhmeto:
anyin a u je hia but hna degecâ wâhmak-
hmeto, awe, oge me he bi nya ka hna
degeci u, m' u me ca at bihut könya:
anyin a u je hnying hnanyibu anyin
Khongom, me oge me he bi nya ka hnying
lakom. 7 K' adre me ânyâ hwakecin ae
kong könya hoton ûseidra: oge me he ka
wia anyidra hmanenang, m' adre me hme-
hma but. 8 Adre me ha ö 'dra bi ge hulö
anyin lakeik, me behnyokâ hwakecidra ae
kong. 9 K' ame he bi ka khaca bongon
tavat me at bihut: ke oge me he ka bi
hwaban ködra hoton dedra je gethen, me
bi hwaban ködra hoton anyidra je huliwa.
10 Ke adre me he ka han, me ca sekudra
bi; adre me he ka bi ûnyi monu, k' adre
me ca he bi ka osehia: anyin adre hia but
degec he ka löng kö Iehova. 11 Haba
ûnyi ame hûgûnâ hnyok, me wale bi ûnyi
monu, ke waina, ke waina ae teb ûnyi.
12 K' ame labö he lakeik ka hnei unyin
anyidra je ong utö, k' ame thumetu ödra
anyidra uci: anyin adre me omonu ödra
hnen bi ûnyi monu, k' adre me kec ûnyi
hnyi hmelen Khongudrin he ka bi ûnyi
monu. 13 K' adre me bi hut hon ban je
bucen, ke leu utö ae bo so hon je dok ae
görany, ke hmelen je iwajo, ke je libene,
ke je ela, anyin ae so hmenon: anyin a
wale ame bi ûnyi monu lakubun wahlu, k'
ame venöu laöiöbun. 14 Ke oge me ca he
ka bi hwaban ka lakubun wahlu can hnödra
hna bi ûnyi monu, ke laöiöbun can hnödra
hna venöu; k' adre me ka tha he me hnyat
venöu, k' adre me tha bi hut me omomo
hnyi gethen: ke haba hnyei ame ca wâhma-
khmeto, me adre me he ka öta e. 15 Isaraela
lö, eja ke ne u je ne bi ûnyi monu, ke so u
Juda ame ca he bi ka monu; ke ca he öbun
Gilegala ai, ke ca he Beth-aven ai, ke ca
khemanyin bi, ka habe, Kia inya Iehova.
16 Anyin a hia but Isaraela ûkhin fuc,
helâ me man kau at ame hwen höcö: ke
ame he Iehova walang ang ka ha ö 'dra
helâ me nokon mamoe hnyi dok ae lau.
17 Ke Eferaima ame ûkhacaköu me je
idola; hna but e. 18 A hiny dut belidra;
k' adre me bi ûnyi monu bala: ke haba je
tuhan me adre me beânyâ ûnyi hnân ohme-
hma gan. 19 Haba ang ame hia but vhec
e ge li labenyin; ke adre me he ka hmehma
ge anyidra je hut.

HNYIMAKAN 5.

TAVAT bihut lö, löng ju hofuc ang;
lap anyi Isaraela lö, löng ju; lap
anyin than lö, tevehlöng ju, anyin adre ha
hwaban köbun; anyin a hnewe öbun ka
Mizepa, me ert adre thong hon Tabora.
2 Ke haba tavat thu musi adre me ûhlingö
gan hmâ; ke inya bi at û ödra hia. 3 Oge
me ö Eferaima but, ke ca iyong bi Isaraela
könya: anyin a walang ang, u Eferaima,
u je hia but bi ûnyi monu, ke kong ut
Isaraela. 4 Haba anyidra ta je huliwa
ame ovheli ödra he ka hmetu ka Khongu-
drin: anyin a e unyidra weny he ka bi
ûnyi monu, ke ca khan' ödra but Iehova.
5 Ke haba bi gan anyin Isaraela ame
ohnathoâ hnyi hnyimakan: anyin a wale
ame he ka tha ta Isaraela me Eferaima
hnyi anyidru hulö; k' ame he minya Juda
ka ta unyidru. 6 Adre me he ka he me
elöm Iehova me haledra je hnahat mamoe
me kau; ke adre me ca he bi ka wâ e: e
ame ka he me digic ödra. 7 Adre hia

but iyawö kö Iehova; anyin adre hia but
hnokoâ je lakudra a je atkanyua: ke walang
ang ame he tehi a teb ûnyi ka ön ödra me
je jekhöûdra.
8 Tûâ th' öbun sofa hnyi Gibea, me
trutru hnyi Rama: kuku thö hnân haten
hnyi Beth-aven; e hnyi hotom Beniamina.
9 Ame he ka ba wan Eferaima hnyi bong
û: oge hia but omanenâ ka je tribuiny
Isaraela ûnyi ame he ka o. 10 Haba je
than hnyi Juda e ûcû me tavat adre me
hok hnyigot: oge me he ka hingâlâ hudrin
anyik hmönyin helâ me köiö. 11 Adre
ovecâ Eferaima, adre ngâ e hnyi ûhnei;
anyin a e ame ogâ he ka hnu hoton hna
hûna. 12 Anyin a wale, iny helâ me nokon
walelaba ka Eferaima, ke iny helâ me bobot
ka lap anyi Juda. 13 Ke a wâ but Eferaima
anyin mok ke a wâ but Juda hnân aat, me
haba Eferaima ame he Asuria ai, k' ame
ûkhûnöng kö Jareba than; ke ca khana
bi he ka omeli u, me ometo hnöbun aat.
14 Anyin a oge me he ka helâ me liona ka
Eferaima, ke helâ me nak liona ka lap anyi
Juda: haba inya me oge me he ka oloû kia
me he but; oge me he ka hom, ke ba at
ame he ka hûgûnâ. 15 Oge me he ka he
but me hmetu ka hnyi hnök, ke ne o but
adre me ogâ anyidra monu, me elâm hnyi-
makök: ke adre me he ka ti elöm nya e
ka hu vec gadra.

HNYIMAKAN 6.

AI öbun, ate me he hmetu kö Iehova;
anyin a e ame hia but oloû kia, me
e ame he ka ometo; e ame hia but kot, k'
ame he bi ka lan. 2 Hwaban lo li bong e
ame he ka omeli öta: ke hnyi bong a
kuniny e ame he ka höi öta, m' ate me he
ka möt hnyi hnyimakan. 3 Ke so ate me
wâhmakhmeto, e so ate me he hoton he ka
ō Iehova; e hmâ bi hnen hna he, helâ me
hnyomakatu; ke e ame he ka o köta
helâ me we, helâ me we a biliny ame hû
kânâ.
4 Eferaima lö, ie ûnyi oge me he ka
ânyâ köu? Juda lö, ie ûnyi oge me he ka
ânyâ köu? anyin ae ûcû anyibu so me ûlâ
hnyi hnyomakatu, ke helâ me dân hau ae
logot hia. 5 Anyin a wale, oge hia but
kuc' ödra a deny je perofeta; oge hia but
hling' ödra ge je ifucin hnyimök: ke ame
he but je hna owisa gam helâ me melam.
6 Anyin ae wek ibetengiö, ke ca but bi;
ke beönua he ka wâhmakhmetoâ Khong
hon je hudiny leû. 7 Ke adre hia but
hanyâûâ ûhihinyköu helâ me Adamu: k'
adre me iyawö nya eling. 8 Gileada taun
anyin tavat adre me ânyâ hulö, k' ame
kong ut ge dra. 9 Haba bunyen a tavat
bi hut adre me ûhlingö hnyi gethen ûheny
Sekema, helâ me tavat sei adre me mokulec
at: eke, adre hia but ânyâ ûnyi ae ikiki.
10 Oge hia but wâ hnyi lap anyi Isaraela
ûnyi ae ti kong hmönyin; wale bi ûnyi
monu anyi Eferaima, ke kong minya but
Isaraela. 11 Ke u minya Juda lö, adre
hia but thu bongon subö hwit hobi köu,
waleji hnyi hnök hna ohmeto lakeik ûhedra
hnyi hna bâ.

HNYIMAKAN 7.

KE oge me be ometo Isaraela, me ame
manen bi thö hwakecin ae monu
anyin Eferaima, me hulö anyin Samaria;
anyin adre me thoi: ke ame didro tavat
venöu, ke haba deö at venöu adre me soh
eû hnyöu. 2 Ke adre me ca ûnykûme bi
hnyi je hnyekudra, a inya oge me ûnykûme
ta je hwakecidra hia ae kong: ke walang
ang ame theling ödra hnen bi anyidra ta je
huliwa; ke e bi hnyi hnyimakök. 3 Adre
me osenyinâ than ge anyidra bi monu, me
je taben hnen anyidra je thoi. 4 Ödra
tavat bi ûnyi monu hia; ödra helâ me
wahnainyâ ame khutâ at ame inyâ; e ame
ca ânyâwia hmetu meic hwân hnyi hna up
falawa ke ne o but ame khibi thö. 5 Ke
haba hnyi bong bongon tuhöta ame mok je
taben ge ûkahwâiny waina; e ame ûkhöû
hnyam me tavat ûhiö. 6 Anyin adre hia
but penapena hnyekudra helâ me wahnai-
nyâ, ke adre me mokut iyawö bi: ame
mokut at ame inyâ ö 'dra hnyi lit hia; ke
hnyi hnyomakatu e ame han helâ me meic
ame ubâhlâ. 7 Ödra kahwa hia but helâ
me wahnainyâ, ke adre me ohia tavat owis'
ödra; a ta but anyidra je than: e ba ke at
gadra ame hongot könya. 8 Eferaima ame
ûkhacaköu me je hnyei; Eferaima ame
helâ me ong areto adre ca wia. 9 A hia
but ohia hwegien hnen je atkanyua, ke ca
khana bi: eke, ûsa khaca but tehûen, ke
ca khana bi. 10 Ke ame ohnatho hnen bi
gan anyin Isaraela hnyi hnyimakan: ke so
bi adre me ca hmetu bi kö Iehova Khong-
udrin, me elâm e, hnyi je ûnyi hia eling.
11 Ke e ûcû Eferaima me biny ae ûnyibaû
me ba hnyekon: adre me hongot ka Aigu-
pito, me he Asuria ai. 12 Ödra ka he me

oge me he ka thong ûtök ert hudrin; oge
me he ka hagut' ödra helâ me je meno ame
gâ ethö: oge me he ka kuc ödra helâ me
hna löng hnyi anyidra ûkhacaköu. 13
Ekölö gadra! anyin adre hia but he monu
gak; hang' ödra but! anyin adre hia but
hanyâûâ gak: oge me beûcû melidra, ke
adre me sit hofuc thoi bi gak. 14 Ke ame
ca hia but tenge je hnyekudra könya, ke
adre me kuku tenge bi hon hnödra je hna
mokut: adre me ûkhacaköu ge hwit me
waina, k' adre me ûkhin fuc mönya. 15
Oge hia but n' ödra me ohwegiâ je hnya-
mödra, ke so bi adre me ûnykûme ûöko-
nguny ûcûk. 16 Adre me hmetu ke ca
kâu bi ethö görany; ödrin ûcû me cafana
ae iyawö; k' ame he anyidra je taben ka
ta ge hele vat can ae hwege ifucidra: wale
hnân hlum' ödra hnyi hnyei Aigupito.

HNYIMAKAN 8.

IP ju trutru hnyi hnyimâm. E ame he
ûcon lap anyi Iehova helâ me aeto:
anyin adre hia but hanyâûâ anyik ûhihiny-
köu, me khikhin ge anyik hnanyibu. 2
Ke adra me he ka tenge könya, ka habe,
Khonguk lö, öhmun hnyat Isaraela ke
khanö u öhmun. 3 A hia but Isaraela degec
so: me ame he ka hnu e hnen iwahnaihmi-
öny. 4 Adre hia but otilâ je than, ke ca
ûnyi bi gak; adre hia but bi taben, ke ca
khanö nya: adre hia but ânyâ anyidra
sileva me gol hnân anyidra je idola, m'
adre me ka subâ degeci ödra bi. 5 Samaria
lö, e ame hia but hota degecâ nokon kau
unyâm; k' ame ubâhlâ thö anyik hmönyin
ködra: ke ne o but kehö adre me ca he ka
vheno hwakecin ae so? 6 Anyin a ûnyi
ga Isaraela e; k' ame ânyâ e hnen at
huliwa, ke ca Khong bi e: eke, adre me
he ka kot omomonö nokon kau anyin
Samaria. 7 Anyin adre me belökâ ang,
me adre me he ka meno höu: ke ba gan
hwit ame kû, ke ba falawa hnyi boviny:
ke a ne hu, me ame he bi je atkanyua ka
utâ e. 8 Adre hia but utâ Isaraela: ödra
bi walang ang unyin je hnyei helâ me kaia
a ca hnân senyinâ. 9 Anyin adre me he
Asuria ai, helâ me asinainy hnyot ame
hake he: Eferaima ame hia but hok laweny
ge hwaban. 10 Eke, eja ke ne adre ne
hok ge hwaban unyin je hnyei, oge me he
walang ang ka ûkhacaköu ödra; ke ödrin
e hwân he ka ûhnyûkong tot can hok ge
thaniny je taben. 11 Haba Eferaima ame
hia but osehia je taben hut he ka ânyâ
monu, anyin a wale e hu hulö gan can je
taben hut. 12 Oge ne sihnalimen kâu
anyik hnanyibu me je ûnyi hnân nâ a ten
thauzan, me adre me ûnykûme e me ûnyi
a ca ûnyi hnathu. 13 Ke haba je bwih-
lany adre me hudo könya, adre me hudo
utiö me an e; ke ame ca he Iehova ka köp
ödra: e ame he walang ang ka ûnykûme
anyidra hulö, me bi hwaban hwakecidra ae
kong; adre me he ka hmetu Aigupito ai.
14 Ke a hia but Isaraela hnying At a op
e, me op je uma umen je khong; ke Juda
ame hia but osehia je taun adre up haginy;
ke so bi oge me he ka kunâ meic ka hnyi
anyin je taun, me me an je uma umen
than.

HNYIMAKAN 9.

ISARAELA lö, ca senyin bi me hobâ
helâ me je hnyei; anyin a u je hia
but bi ûnyi monu me degec Khongom, u je
hok at ge hwaban hnyi je hna huje hwit
hia. 2 Adre me ca he bi ka ha ö 'dra ge
hna huje hwit, me hna hlic wan vine, ame
he ka hia gan waina ae teb ûnyi. 3 Adre
me ca he ka labā hnyei i Iehova; he ame
he Eferaima ka hmetu Aigupito ai, me an
je meno ae ikiki hnyi Asuria. 4 Adre me
ca he ka hingâlâ waina kö Iehova, ke e
ame ca he ka senyin ködra: haba anyidra
je hut e ûcû me han anyin tavat adre me
hnyamok ködrin; adre me he hia ka kong
tavat adre me an e: anyin a haba ö 'dra
jeû me hnân behan bi, ke ame ca he ka o
ka hnyi uma umö Iehova. 5 Ieû öbun e
he ka ânyâ hnyi bonginy ûkhacaköu ae
ûnyi hnathu, me hnyi bonginy bijeû anyi
Iehova? 6 Anyin a wâ bi adre me he me
degec hna ûhangö, ke so ame he Aigupito
ka ûkhacaköu ödra, k' ame he Nofi ka
könim ödra: haba hnen anyidra je sileva
ae hmanenang, me ame he ka watetaföcö: k'
ame he ka hnen iwadekong hnyi umödra je
uma mano. 7 A o thö je bong bi hwaban, a
o thö je bong he ka öûco; k' ame he Isaraela
ka wâ e: at ae monu perofeta, ke monu at ae
tren hanu, anyin ae se but ânyâm je hulö,
ke gan hmâ ûöhûköti. 8 Ke haba Efera-
ima, me at hmâkâ ehac unyin Khonguk:
ke haba perofeta hnyi deny je gethen hia
ae hu hnewe anyin at ame töu hnewe, k'
adre me ivinö bi hnyi uma umen Khongon.
9 Adre me ka oikiki ödra, helâji me hnyi
je bong bongu Gibea: ke e ame he ka

ûnykûme hwakecidra ae kong, me bi hwa-
barr anyidra je hulö. 10 Oge me ō Isaraela
helâ me je wan vine hnyi hnyebuba ; oge
me wâ lakamöbun helâ me je wan meta a
bân : ke adre me he kö Baala-peora, ke ka
hn' ödra bi ka ûnyi hnân ohmema, me
adre me tha ikiki me ûnyi adre me hnyok
kâu. 11 Ke haba at Eferaima, me ame
he ka gâ thö anyidra hmanenang helâ me
meno ame gâ : k' adre me ca he bi ka
hnokoâ, ke erkin, ke oerkinâ. 12 Eja ke
ne adre ne hat je lakudra, me oge me he
bi nya ka ohi' ödra unyin tavat, me me
ba hmetu at a kolon : eke, ekölö gadra bi,
iny ka he ka digic ödra ! 13 Adre me tā
Eferaima hnyi hnyei ae so, helâ me hnök
hna wâ Turo : ke so bi ame he Eferaima
ka hom je lakon ka at ûhlingö. 14 Iehova
lö, ham ködra ; ieû u me he ka ham ? ham
ködra hnyok ame köluhabû, me li bai ae ba
dân. 15 E hnyi Gilegala hwakecidra ae
kong ; anyin oge me hûköti' ödra eling : ke
oge me he ka ob' ödrâ ûnyi hnyi umök uma,
can anyidra ta je huliwa ae kong : oge me ca
he hmetu bi ka betenge gadra ; tavat ûkhin
fuc je latuhödra hia. 16 Adre me kot at
Eferaima, ke meleca thö iwân gadra k'
adre me ca he ka wa : eke, eja ke ne adre
ne hnokoâ, me oge me he bi nya ka hlingâ
lakudra adre me betenge gan. 17 Ame he
bi Khonguk ka hota degeci ödra, anyin
adre me ca löng kâu : me adre me he ka he
baû hnyi wanben ta je hnyei.

HNYIMAKAN 10.

HABA Isaraela, me vine, at ame kû
hlau, k' ame wa je wan ; hoton
ûganiny je wan e, e ame osehia je taben
hut ; hoton ûsoiny iny hnyei, adre op je
veto ame tot ae hmanenang. 2 Ame kia
but je hnyekudra ; ke walang adre me he
ka owisa anyidra hulö ; e ame he ka thö
degecâ anyidra je taben hut, me okongoâ
anyidra je veto ame tot. 3 E hnathu adre
me he walang ang ka ha, ka habe, E ba
but tuhöta : anyin ate me ca outö Iehova ;
ke haba than, ieû ae khana he ka ânyâ
hobi köta ? 4 Adre me ha ta je hofuc baû,
adre me khemanyin thoi hnyi hnödra hna
ûhihinyköu : anyin a wale ame o but hna
owisa helâ me je ûö adre me mekiny hnyi
je utkânâ adre me belökâ. 5 Ame he tavat
adre me laba hnyi Samaria ka hmak hnye-
kudra ge je nokon kau hnyi Beth-aven ;
anyin ame he aten ka tenge can e, ke tavat
bihut hnyin, waleji adre hobeluâ ge hmane-
nanginy, anyin ae hia but e. 6 Ke adre
me he minya ka hom e Asuria ai hnân
bwihlany kö Jareba than : ame he Eferaima
ka hmehma, ke ame he Isaraela ka hmehma
ge hnen hna ûhnenamö. 7 Haba Samaria,
me adre subâ degecâ tuhan, helâ me je ong
utö hon köiö. 8 Adre me he ka ohia minya
je dok ae görany hnyi Aven, wale hulöiny
Isaraela : ame he ka kû ûö ae ûdedö me
watetaföcö hon anyidra je taben hut ; ke
adre me he ka ha ka je bucen, ka habe,
Tubi öhmun ju ; me ka je hut, ka habe,
öbun kölu takû öhmun ju. 9 Isaraela lö,
u je hia but ânyâ hulö hwân hnyi je bong
bongu Gibea : adre me tot eling, me me ca
he ka khöû ödra hnyi Gibea hnen vat me
lakon hulö. 10 Iny ka wek oge me he ka
bi hwaban ködra ; ke ame he je hnyei ka
ûkhacaköu ûcûdra, ödra ka c' ödra can
anyidra li monu. 11 Eferaima kau ae
kbenen, at ame beututo hwit ; ke oge hia
but hanyâûâ nyin ae hmanenang : oge me
he ka ip at ka hije hu Eferaima ; k' ame
he Juda ka wia kânâ, k' ame he Jekob ka
trohnenâ kânân kânâ. 12 Te hatungen
ju öbun hnyi hwakecin ae wisa, menâ ju
hoton ibetengiö ; he th' öbun ka trohnenâ
kânöbun kânâ ae itremacat : anyin a ûen
ang he ka elöm Iehova, ke ne o but e amo
o me öta hubun hwakecin ae wisa. 13
Öbun e hia but belökâ hwakecin ae kong,
me meno hulö ; öbun e hia but an waniny
thoi : anyin a u je labageju ka hnyi dem
gethen, me ânyâm tavat hwege ae se hia.
14 Anyin a wale ame he ka o imonumonuny
unyin em hnyei, k' adre me he ka ohia hnâm
je hnabâ hia, helâ me hnö Salemana hna
ohia Beth-arebela hnyi ûen vat : waleji adre
me sa je wanakat me lahinyödrin. 15 K'
ame he Beth-ela ka ânyâ helâe köbun can
hwakecibun ae kong : ke adre me he ka
subâ degecâ than Isaraela hnyi hnyomakatu
kong.

HNYIMAKAN 11.

HNYI ûen ae tiga wanakat Isaraela,
oge me betenge gan, me hawâ nö-
kuk ûheny Aigupito. 2 Adre me haw'
ödra, me adre me he but ûnyi gadra : adre
me bi hut ka je Baala, me leû utö ae bo so
ka je idola. 3 Ke so bi oge me nö Eferaima
he ka he, oge me delu' ödra ge li benyik ;
ke ca khan' ödrin a oge me ometu ödra. 4

Oge me lili ödra hnyi je tö anyin at, wale
a töiny ibetengiö; ke iny ûcû ködrin me at
ame hom degecâ hna ûhûkâlâköuâ ûnyi
hnyi je waidra. 5 E ame ca he bi ka
hmetu ka hnyi hnyei Aigupito; k' ame he
bi at Asuria ka tuhan, anyin adre me höcö
he ka hmetu. 6 Me ame he ka nyikâ hele
vat hnyi anyin je taun, me ohia je venyâiny,
me ön ödra, can hnödra je hna ûhnenamö.
7 E hwege lakeik he ka digic nya: eja ke ne
adre ne hongot kö Beönua, me ba at a khaca
ame he ka ogânâ e. 8 Eferaima lö, oge me
he ka kâmâu ka hna degeci u? Isaraela lö,
oge me he ka kâmâu ka hnö u? oge ma
kâmâu ka wiö u helâ me Adema? me ip u
helâ me Zeboim? k' ame hwiö öûnykûmik
eû hnyi hnyekuk, k' ame tha kû gan hmâ
thö anyik je tang betenge. 9 Ke oge me
ca he bi ka ohwâdâ anyik hmönyin ae gan,
ke oge me ca he hmetu bi ka ohiö Eferaima:
anyin a inya Khong, ke ca at bi; At ae
Kap hnyi wanbâm: me oge me ca he ka
delec taun. 10 Adre me he ka hnu hotu
Iehova, hnyat adre me he ka kuku helâ me
liona: anyin a e ame he ka kuku thö, me
ame he ka o je wanakat ûhedra jimeû
hnyi öbubuny. 11 Adre me he ka o me
öbubuny helâ me meno ame gâ ûheny
Aigupito, ke helâ me biny ûheny hnyi
hnyei Asuria: ke oge me he ka olab'
ödra hnyi hnyin umödra je uma, haingö
Iehova.
12 Eferaima ame wadrö nya ge thoi, me
lap anyi Isaraela ge tang iyawö: ke haba
Juda e ame tiga tha musi me Khong, ke
ame hnathu ka At ae Kap.

HNYIMAKAN 12.

EFERAIMA ame an ang, me wadring
hoton ang hwei: e ame osehia thoi
me öba wan hnyi je bong; ke ödrin e ûhi-
hinyköu me at Asuria, me hok wakaco
Aigupito ai. 2 Ke hu ivinö anyi Iehova
me Juda, ke e ame he ka bi hwaban kö
Jekob hoton deny je gethen; e ame he ka
bi hwaban kâu hoton hnen hna ânyâ. 3
E ame kât ohmâiny can liamekeiny mē
hnyi hnyok; ke e ame ûjöng ka Khong
hnyi anyin hmai: 4 eke, e ame ûjöng ka
angela, me hwege bi: e ame tenge me khöû
kâu: e ame wâ e hnyi Beth-ela, ke e ame
ûhnenamö möhmun eling; 5 wale Iehova
Tuhan sabaoth; Iehova, wale hnân ûny-
kûme e. 6 Anyin a wale hmetu ju ka
Khongom: tuö ju ibetengiö me hna owisa,
ke halubahingen bala Khongom.
7 E at ame ûcû omjeû, e hnyi hnyamen
tulut iyawö; e ame weny he ka seda. 8
Ke haingö Eferaima, ka habe, E hnathu,
iny tren dut omjeû, oge wâ but tang
omjehek: adre me ca he ka wâ hnyi-
konguk, wale a hulö bi hnyi anyik ta je
huliwa hia. 9 Ke inya Iehova Khongom
ûnyi hnyi hnyei Aigupito; oge me he
hmetu bi ka olabö u hnyi je uma mano,
helâji me hnyi je bonginy bijeû ae ûnyi
hnathu. 10 Oge hia but fuc minya ka je
perofeta, me osehia je hna omanenâ; me
ha je ûhöûcû a deny je perofeta. 11 E
kong ut Gileada? e hnathu ödra ûnyi baû;
adre me hudo je bolok hnyi Gilegala: eke,
haba anyidra je taben hut me helâ me je
vetaûnyi hnyi je deny utetebelökiny ta
hnyei. 12 Ke haba Jekob ame kec ka
hnyi utkânâ hnyi Aram, k' ame huliwa
Isaraela hnân he ka bi hwaban momo, k'
ame tuö mamoe hwaban âiân. 13 Ke haba
Iehova ame hum Isaraela ûheny Aigupito
a deny perofeta, me tuö e a deny perofeta.
14 Ke a hia but Eferaima ti okuâ hmönyin;
anyin a wale ame he ka hnen bi ju dren
hon, k' ame he Tuhan ka ohmeto kâu hnen
hna ûhaikonguny.

HNYIMAKAN 13.

AME fuc Eferaima, me ame öbubuny
ehe; ke e ame ka ogânâ e hnyi
Isaraela: ke e ame hulö but ga Baala, me
ame mokcu. 2 Ke walang ang adre me
kong tot, k' adre me ânyâ je idola hobi
ködra adre me oköiâ ge anyidra sileva, a je
idola hoton anyidra metâ, huliwa anyin at
tretrao hia: k' adre me ha ge je ûnyi e, ka
habe, E so ame he tavat adre me he ka
hudo hut ka drem je nokon kau. 3 Anyin
a wale adre me he ka helâ me ûlâ hnyi
hnyomakatu, ke helâ me dân hau ae logot
hia, ke helâ me unen hwit ame oû ang dö
ûnyi hnyi hna huje hwit, ke helâ me hai
ûnyi hnyi deny hai. 4 Ke inya Iehova
Khongom ûnyi hnyi hnyei Aigupito; k'
ame ca he ka khanö u ke khong ke hake
inya thibi, ke ba at ûhömeli ke hake inya
ke. 5 E khanö nya u ehac hnyi hnyebuba,
hnyi hnyei ae hwahwacit. 6 Adre me ka
sekudra hoton ö 'dra jeû; e sekudra thö
me ame bi gan je hnyekudra: anyin a wale
adre me hnying nya. 7 Anyin a wale iny

ûcû me liona ködra, oge me he ka tue eû
hnyi gethen helâ me lepad: 8 ke oge me
he ka ûkhanö mödra helâ me bea adre me
hûgûnâ lakon, ke oge me he ka kia thamuâ
tangen oûnykûmidra: ke oge me he ka ön
ödra eling helâ me liona; ame he ka oloû
ki' ödra hnen menoiny hnyot. 9 Isaraela
lö, walang hna hangö u, a g' ame ve u
mönya, at hadruö u. 10 Ewa tuhâm, me
me omeli u hnyi ânyâm ta je taun hia
thithö? ke ânyâm tavat owisa köu, waleji
u je ha, ka habe, Ham könya than me je
taben? 11 Oge hia but ham köu than
hnyi anyik hmönyin, ke hûgûnâ e hmetu
hnyi anyik wathethöt. 12 Adre hia but
lan hulö anyin Eferaima; adre hia but
hitangen anyin monu. 13 Ame he ka o
kâu vec, helâ me momo ame he ka hnokoâ:
e nokon ae ba metâ; anyin e ca so e ame
bec he ka kölu. 14 Oge me he ka hûgûn'
ödra ûnyi hnyi maniny erkemok; oge me
he ka omeli ödra ûnyi ge mok: Mok lö,
ewa ânyâm je ûokonguny? Erkemok lö,
ewa hnâm hna ûhangö? adre me he ka
ikhâlâ ietra ge li emakök. 15 Eja ke ne a
ne se hia but e unyin je liamekeiny, ame he
bi ka o ang hwei wale ang anyi Iehova
ûnyi hnyi hnyebuba, me me hwahwacit
anyin pupua, me hme belen an: e ame he
ka söh tang omjeû hia ae hmanenang. 16
Ame he Samaria ka hijen anyin bi hulö;
anyin e ame hia but ûkhin fuc me Khongon:
adre me he ka ta ge hele vat; adre me he
ka sa lakudra je mendring, me kave omomo
a je erkin.

HNYIMAKAN 14.

ISARAELA lö, hmetu ju kö Iehova
Khongom; anyin a u je ta but ge
ânyâm hulö. 2 Hom dö je ifucibun ke
hmeto ju kö Iehova, ha thö kâu, ka habe,
Hom dö hulö hia, me kap ju ûnyi ae so:
me öhmun e he ka ham je hudiny hnyi-
möhmun. 3 Ame ca he Asuria ka omeli
öhmun; öhmun e ca he ka tabâ je hors:
ke öhmun e ca he hmetu bi ka ha ke je
huliwa anyin je hnyamöhmun, ka habe,
Obun je konguhmun: anyin ame wâ unyâm
betenge ge tavat a mokcu kamödra. 4 Oge
me he ka osoâ hna digic nya gadra: anyin
ame hwiö gadra anyik hmönyin. 5 Oge me
he ka helâ me dân hau kö Isaraela: e ame
he ka vhöng hela me obedila, me sit ut helâ
me Lebanona. 6 Ame he ka gan je angin,
ke ame he hmanenanginy ka helâ me elaio,
ke bunen ame he ka helâ me Lebanona. 7
Ame he tavat adre me laba hnyi hmenon
ka hmetu; adre me he ka möt hmetu helâ
me hwit, me vhöng helâ me vine: ame he
ka helâ me wainainy Lebanona bunen. 8
Ame he Eferaima ka ha, ka habe, Hnân eû
hmetu könya je idola? oge hia but thu kâu
ke oge me he ka wâ e: iny helâ me köp ae
hât; adre me he ka wâ gak wan gam. 9
Ie at ae metâ, me me wâ ûnykûme ta je
ûnyi eling? ie at ame wâ wia me me
wâhmakhmeto ta je ûnyi e? anyin ae wisa
je gethen de Iehova, ke ame he at ae wisa
ka vheno; ke ame he tavat hanyâûâ ka ta
hnyin.

JOELA.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hofuc ho Iehova waleji ame
a kö Joela nöku Pethuela.
2 Öbun wahingat lö, löng ju hofuc ang,
ke tevehlöng ju öbun tavat aten hnyei.
Hawa, e hu ûnyi helâng hnyi bongubun je
bong, ame ne hnyi bong bongon lakamöbun?
3 Thumeto thö lakubun ge ûnyi eling, ke
ame he lakubun ka thumeto lakudra bi,
ke hamen lakudra ka thumeto dö a biliny.
4 Haba kolon ame hna ge lakon wahamon,
me ame han e hnen wahamon veto, ke haba
ju hna hna hnen wahamon veto, me ame
han hnen oböu, ke haba hna hna hnen
oböu, me amé han hnen walewi. 5 Hmak
d' öbun tavat öbun e ic monu, ke tenge;
ke haba öbun tavat hia öbun e ic waina,
kuku tenge thö, ge waina ae hnebwia;
anyin adre me subâ degeâ e ûnyi hnyi je
hnyimöbun. 6 Anyin ame o but ke hnyei
ka hnyi ik hnyei, a tavat hwege, ke ca

hnân aû ; haba je nyudra, me helâ me nyon
liona, ke haba je ohûlûsinaidra, me helâ
me ohûlûsinainy liona. 7 Ke e ame öba
wan anyik vine, me thu anyik imeta : k'
ame okalaötâ e, me degec ; ke hau but je
vheiny. 8 Tenge thö, helâ me hlu ame
weikâ ecmano ae gan nân can âiân hlu a e.
9 Adre me subâ degecâ hudiny han me
hudiny ic ûnyi hnyi uma umö Iehova ; k'
ame tenge tavat bihut a lathnyabai Iehova.
10 E ba but wan ta hnyei, ame tenge
kânâ ; anyin ae ba but hwit, a hme thö
waina ae teb ûnyi, ke ba wakaco. 11 Hme-
hma ju öbun tavat belök, tenge th' öbun
tavat huliwan vine, can hwit me bali ;
anyin ae kong ut hwit hnyi ta hnyei. 12 E
meleca thö vine, ke ba but meta ; a mok
dö rimona, me pama, me tapua, wale je
ûöiny hia hnyei : anyin ame aû but senyin
unyin tavat. 13 Tavat bihut lö, oweik'
öbun ju, ke tenge ; tavat huliwan taben
hut lö, kuku tenge thö ; lathnyabainy Kho-
nguk lö, ai öbun, mokut hnyi lit hia hnyi
mano ae gan nân : anyin ae ba hmetu
hudiny han me hudiny ic hnyi uma umen
Khongubun. 14 Thu bongon ju he ka ca
han, hawâ thö ûkhacaköu ae ûnyi hnathu ;
ûkhacaköuâ thö wahingat me aten hnyei
hia ka hnyi uma umö Iehova Khongubun,
ke tenge th' öbun kö Iehova. 15 Ekölö ge
bong ! anyin ame he jem bong bongi Iehova,
ke e ame he ka o helâ me hnaûhangö ûnyi
ge Ataekhanahia. 16 Hawa, ame ca ba
jeû gata, eke, me senyin me hobâ hnyi uma
umen Khonguta ? 17 A bobot ut je hâtong
eû hnyi kânâ ; e ba but önyen je uma jeû,
e amam but je omhani ; anyin ae meleca
thö hwit. 18 Ekölö ge ûtengien je meno !
ame hlohlo je hnahat kau anyin ae ba but
ö 'dra ; eke adre öba wan je hnahat mamoe.
19 Iehova lö, inya oge me tenge köu : anyin
a hia but meic thong jeû an je meno hnyi
hnyebuba, ke haba bâhlân ame hia but an
je ûöiny hnyot hia. 20 Eke, je menoiny
hnyot adre me momokhon unyâm : anyin e
hme but je deny köiö, ke a hia but meic
thong jeû an je meno hnyi hnyebuba.

HNYIMAKAN 2.

TÛA thö trutru hnyi Ziona, me olungâ
haten hnyi anyik bucen ae kap ; öbu-
buny ju öbun hia aten hnyei ; anyin ame
he jem bong bongu Iehova, ae hakekeny
jut ; 2 bonginy lit me menekholom, bonginy
ûlâ me khömet, helâ me melaminy hnyo-
makatu ame ulolo hon je bucen ; hnyei ae
gan me hwege, e ba helâe ehac, ke ame ca
he hmetu ka helâe, hnyi je hunainy je dö
ae se hia. 3 Ame han meic hnyi hnyima-
ködra, ke haba bâhlân ame hlâ hwabödra :
haba hnyei hnyi hnyimaködra, me helâ me
hnyei Edena, ke hnyebuba ae ba wan hnyi
hwabödra ; eke, ke ba at ame kec möt ge
ioidra. 4 Haba unyidra me helâ me unyin
je hors ; ke adre me wadring helâ me je
hors adre me tabâ. 5 Helâ me hwan je
kariota hnyi ban je bucen hwan gâ a ödra,
ke helâ me hwan bâhlân meic ame thong
thatûnyin hwit, helâ me tavat ae hwege
adre me tot metâ he ka vat. 6 Ame öbu-
buny tavat hnyi hnyimaködra ; k' ame
löhau ta je hnyimak hia. 7 Adre me
wadring helâ me tavat hwege ; k' adre me
ölö hanyâûâ hak veto helâ me tavat vat ;
k' adre me ve vheno dedra je gethen, ke
adre me ca saû ûnyi hnyi anyidra je deö at.
8 Adre me ca ûhneki ; k' adre me ve vheno
dedra je gethen : adre me thu vat me omje-
hen vat, k' adre me ca saû hnyi dedra.
9 Adre me utut ka hnyi taun ; adre me
wadring hon hak veto ; adre me ölö ka
hnyi hnyin je uma ; k' adre me didrö hnyi
je mamalama helâ me at venöu. 10 Ame
öbubuny hmeledrany hnyi hnyimaködra ;
k' ame jijing drany : ame menekholom
seûnö me tehi, k' ame ca melam ta je okhû :
11 ke ame fuc Iehova hnyi hnyimakan
anyin utbavat ; anyin ae gan hmâ hnen
hna hunuma ; anyin ae hwege at ame
ohwâdâ hwan hofuc : anyin ae gan hmâ
bong bongu Iehova me hnân outen e ; ke
ie at ae hwege he ka hokhnyok hnyin e ?
12 Ke sö bi, haingö Iehova, ka habe, Wa-
lang ang hwiö thö könya ge je hnyekubun
ae bekhöt, me ânyâ ca han, me tenge, me
tenge thungaû : 13 kia but je hnyekubun,
ke ca kia je ûkhaû bi, me hwiö thö kö
Iehova Khongubun : anyin a e at ame
betenge baû, ke betenge vec, ke bec he ka
hmönyin, ke gan hmâ anyin ibetengiö, k'
ame ka ietra hulö. 14 E khanö ia, a g'
ame ca he bi ka hmetu me ietra, me ip bi
hnahic hwaban, wale hudiny han ke hudiny
ic hobi kö Iehova Khongubun.
15 Tûâ thö trutru hnyi Ziona, thu bongon
ju ânyâ ca han, hawâ ûkhacaköuâ thö ae
ûnyi hnathu : 16 ûkhacaköuâ thö tavat,
okabâ thö ûkhacaköu, hawâ thö wahingat,
ûkhacaköuâ thö ta je wanakat, me tavat
adre me i : hamen at a tep faipoipo ka he
ûnyi hnyi hnyeuleny, me hlu a tep faipoipo

ûnyi hnyi ong hnyeuleny. 17 E so ame
he tavat bihut, a je athnyabai Iehova ka
tenge hnyi wanben poretiko me taben hut,
me ha, ka habe, Iehova lö, betenge ju ge
lakem, ke ca he ka hna jekhom me hnân
taben haikongoâ, me he ka musi ödra hnen
ta je hnyei: anyin a ieû ame he ka ha
hnen je hnyei, ka habe, Ewa Khongudrin?
18 Me Iehova ame ciâ ge iny hnyei, me
betenge ge lakeiny. 19 Ke Iehova ame
thu me ha ka lakeiny, ka habe, Wâ bi, oge
me he ka kunâ köbun hwit, me waina, me
wakaco, me me sekubun hnen je ûnyi e:
ke oge me ca he hmetu ka hn' öbun me
hnân haikongoâ hnen ta je hnyei: 20 ke
oge me he ka öûsâkâûöâ m' öbun utbavat
ûnyi hnyi hwadrö, me obâ e ka hnyi hnyei
ae hwahwacit me ba wan, haba hnyimakan
e ka hnyi köiö e deiö, me hoton ka hnyi
köiö e jiö; ke ame he ka o anyin bokong,
ke ame he ka o bunen anyin bobot, anyin
a e ame hia but ânyâ ta je ûnyi ae gan.
21 Hnyei lö, ca ot bi, senyin dö me hobâ;
anyin a hia but Iehova ânyâ ta je ûnyi ae
gan. 22 Je menoiny utkânâ lö, ca ot bi;
anyin ame kû jeû an je meno hnyi hnye-
buba, anyin ame wa ta je ûö, ke ame wa
gan hmâ meta me vine. 23 Ke senyin dö,
öbun je lakon Ziona me hobâ ga Iehova
Khongubun; anyin a e ame ham köbun we
a bân ae ûcû, ke e ame kunâ köbun we,
wale we a bân me we a biliny, hnyi tehi a
bân. 24 Ke ame he ka unöngöt je hna
huje hwit ge hwit, me bahihingölö thö je
tengen waina me wakaco. 25 Ke oge me
he ka bi hwaban köbun je huna, waleji a
an hnen wahamon veto, me oböu me walewi,
me nokon wahamon, wale anyik utbavat
ae gan oge kunâ köbun. 26 Ke öbun e
he ka han me sekubun, me ogânâ iö Iehova
Khongubun, at ame hia but ânyâ ûnyi
hnân lâiâ unyibun: ke ame ca he balua bi
lakeik ka hmehma. 27 Ke öbun e he ka
wâ a inya hnyi wanben Isaraela, ke inya
Iehova Khongubun, ke ba ju ke at: ke ame
ca he balua bi lakeik ka hmehma.

28 Ke hwaban e, oge me he ka hingâlâ
hanuk hon tavat hia thithö; ke ame he
lakubun obaga me wahlu ka perofeta, ame
he wahingatibun ka bwo je bwi, ame he
wahidröu unyibun ka wâ je hna omanenâ:
29 ke hnyi je bong eling oge me he bi
minya ka hingâlâ hanuk hon ta je athnyaba
baga me momo. 30 Ke oge me he ka
omanenâ je haten ethö hnyi drany me
eang hmeledrany, wale dra, me meic, me
hai ame sâ göranyai. 31 Ame he ka wia
seûnö me me lit, me tehi me me dra, me
ame he ka o but bong bongu Iehova, bong
ae gan hmâ ke hnân outen. 32 Ke ame
he ka e bi, a haba at ame he ka hawâ iö
Iehova me e ame he ka möt: anyin ame he
ka hu tavat kec möt hnyi bucen Ziona me
Jerusalema, helâji me hna ha hnö Iehova,
ke unyin je kolon, hnyat a haw' ödra ga
Iehova.

HNYIMAKAN 3.

ANYIN a wâ bi, haba hnyi je bong
eling ke ûen eling, iny ka he ka hom
hmetu je bâ wale a at Juda me Jerusalema,
2 me oge me he bi ka ûkhacaköuâ je hnyei
hia, me hum ödra ka hnyi hnyigöulen
bucen anyi Jehosafata; ke oge me he ka
ûhnei m' ödra eling can lakeik me jekhöûk
a Isaraela, wale adre oveseâ ka hnyi je
hnyei, me khenâ ik hnyei. 3 Ke adre hia
but uglekböâ lakeik; k' adre ham da me
hwaban momo hnyi gethen, k' adre ûcû
waina me hwaban hlu, m' adre me he ka
ic. 4 Eke, Turo me Sidona lö, me je ke
keihen hia Filisiti, ieû gabun könya? hawa,
öbun e he ka ham könya hwaban? ke öbun
e ne bi hwaban könya, me oge me he bi
nya ka ie ohmeto hwaban eling ka hnyi
hon je böbun. 5 Anyin a öbun e hia but
hom anyik sileva me anyik gol, me sukhö-
unâ je omjehek ae hmanenang ka hnyi je
uma umen Khongubun: 6 ke öbun e hia
but ûco lakon Juda me Jerusalema ka at
Heleni, m' öbun e he ka oûsâkâû' ödra ge
idra: 7 wâ bi, oge me he ka höi' ödra ûnyi
hnyi dok waleji öbun e ûcû ödra ka hnyin,
me ohmeto hwaban ka hnyi hon je böbun;
8 ke oge me he ka ûco lakubun obaga me
wahlu ka je lakon Juda, k' adre me he bi
ödra ka ûcû ödra ka at Sheba, hnyei ae
sâkâû: anyin a hia but ha Iehova.

9 Haimemenâ thö e ka ta je hnyei;
penapena thö vat: bwebwelâ thö tavat
hwege; e so e hakekeny me ölö thö tavat
vat hia. 10 Kokot anyibun je ûnyi hnân
wia kânâ, me me ta je hele vat bi, ke anyi-
bun je hele subö vine, me me ta je ö bi: e
so ame he at ae sēnyin ka ha, ka habe, Iny
hwege. 11 Logot öbun, ai öbun je hnyei
hia igigilö, ke ûkhacaköu thö: Iehova lö,
oâ but kâe ânyâm tavat hwege. 12 E so
ame mweimwei je hnyei, me o ka hnyi
hnyigöulen bucen anyi Jehosafata: anyin
oge me he ka laba eling he ka owisa je

hnyei igigilö. 13 Inâ but ûnyi hnân subö
hwit, anyin a hmahmat ut widrany: ai
öbun,ututo ju; anyin ae unöngöt dö hna
hlic wan vine, ame bahihingölö je tangen;
anyin ae gan hmâ hwakecidra ae kong.
14 Ödra se, ödra se hia hnyi hnyigöulen
bucen hna owisa! anyin ae hakekeny jut
bong bongu Iehova hnyi hnyigöulen bucen
hna owisa. 15 A lit ut seûnö me tehi, ke
ame ca melam ta je okhû. 16 Ke ame he
Iehova ka kuku hwege hnyi Ziona, me fuc
ûnyi hnyi Jerusalema; ke ame he ka jijing
drany me hmeledrany: ke haba Iehova e
ame he ka hnân luabaduöng ka lakeiny, me
hnabâ hobi kâu lakon Isaraela. 17 Me
öbun e he ka wâ a inya Iehova Khongubun,
at ame laba hnyi Ziona, anyik bucen ae
kap: me ame he ka kap bi Jerusalema, ke
ame ca he hmetu ta je atkanyua ka vheno
e. 18 Ke haba hnyi ûen eling ame he ta
je bucen ka khukhula ge waina ae hnebwia.
ke ame he je hut ka di ge debai, ke ame
he ka khukhutu köien je wagewe Juda;
ke ame he pupua ka o ûnyi hnyi uma umö
Iehova, me hû hnyigöulen bucen Sitima.
19 Ame he ka ba wan Aigupito, ke ame
he Edoma ka hnyebuba ae ba wan, can
hna ovecâ lakon Juda, anyin a adre hia
but hingâlâ dra ae ba hnyikongon hnyi
idrin hnyei. 20 Ke ame he Juda ka laba
hmâ, me Jerusalema, ke ne o but hnyi ta
je dö. 21 Ke oge me he ka haisoâ drödra
waleji oge me tiga ca haisoâ: anyin a
Iehova ame laba hnyi Ziona.

AMOSA.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hofuc ho Amosa, wale at
ame tha e me tavat tuö omeno
hnyi Tekoa, ke walang wâhnen ge at Isaraela
hnyi je bong bongu Uzia than Juda, me
hnyi je bong bongu Jeroboama nöku Joasa
than Isaraela, lo li huna ke tiga hia bi
hwioi.
2 Ke haingen, ka habe, Ame he Iehova
ka kuku hwege hnyi Ziona, me fuc ûnyi
hnyi Jerusalema; k' ame he bi ka tenge je
hnyaban tavat tuö mamoe, k' ame he ka
meleca ban Karemela.
3 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can kun ta monuiny Damaseko, eke, can
vak, me oge me ca he ka ohavâ hwaban e;
anyin adre hia but kokot at Gileada hneu
je ûnyi hnân huje hwit a fao: 4 ke oge
me he ka kunâ meic ka hnyi lap anyi
Hazaela, k' ame he bi ka an hnyi uma ae
hmanenang umö Ben-adada. 5 Ke oge me
he ka thu venyâiny Damaseko, me suba
degecâ tavat adre me laba hnyi hnyigöulen
bucen Aven, me at ame hom uciny musi
ûnyi hnyi lap anyi Edena: k' ame he ka
hom bâ at Suria, Kira ai, haingö Iehova.
6 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can kun ta monuiny Gaza, eke, can vak,
me oge me ca he ka ohavâ hwaban; anyin
adre me hom bâ hnyei hia, m' adre me hn'
ödra ka at Edoma: 7 ke oge me he ka
kunâ meic ka hnyi hna up haginy Gaza, k'
ame he ka thong degecâ je uma umen than
hnyin. 8 Ke oge me he ka subâ degecâ
aten Asedoda, me at ame hok uciny musi
hnyi Asekelona; ke oge me he ka wia
hnyamök ûcon Ekerona, me ame he ka hia
je kolon hnyi Filisiti, haingen Than Iehova.
9 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can kun ta monuiny Turo, eke, can vak,
me oge me ca he ka ohavâ hwaban e; anyin
adre me hna tavat hia ka at Edoma, ke
adre me ca ûnykûme ûhihinyköu liame-
keiny: 10 ke oge me he ka kunâ meic ka
hnyi hna up haginy Turo, k' ame he ka
thong degecâ je uma umen than hnyin e.
11 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can kun ta monuiny Edoma, eke, can vak,
me oge me ca he ka ohavâ hwaban e; anyin
a e ame hnu liamekeiny mē ge hele vat, me
degec ibetengiö, ke ame labö kia but anyin
hmönyin, ke e ame tuö anyin wathethöt
nyiele balua. 12 Ke oge me he ka kunâ
meic ka hnyi Temana, ke ame he ka thong
degecâ je uma umen than hnyi Boyera.

13 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can kun ta monuiny lakon Amona, eke,
can vak, me oge me ca he ka ohavâ hwa-
ban e; anyin adre hia but kave je erkin
hnyi Gileada, m' adre me he ka ogânâ idra:
14 ke oge me he ka hû meic hnyi hna up
haginy Raba, ke e ame he ka thong degecâ
je uma umen than hnyin e, me kuku hwege
hnyi bonginy vat, me weneû hnyi bonginy
höu: 15 ke ame he ka bâ tuhödra, e me
anyin je taben, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 2.

WALANG hna ha hnö Iehova, ka
habe, Can kun ta monuiny Moaba,
eke, can vak, me oge me ca he ka ohavâ
hwaban e; anyin e ame thong je jeien than
Edoma me me dröu but: 2 ke oge me he
ka kunâ meic hon Moaba, me e ame he ka
thong degecâ je uma umen than hnyi
Kerioth; ke ame he Moaba ka mok hnyi
mede, me kuku hwege, me hwan trutru:
3 ke oge me he ka subâ degecâ at owisa
hnyi wanben e, me tha hlingâ e me ta je
taben hia hnyin e, haingö Iehova.

4 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can kun ta monuiny Juda, eke, can vak,
oge me ca he ka ohavâ hwaban e; anyin
adre hia but hna degecâ hnanyibu anyi
Iehova, me ca tuö hnen je hna otilâ, ke
ame omonu ödra anyidra je thoi, waleji a
hnu hoton lakamödra: 5 ke oge me he
ka kunâ meic hon Juda, k' ame he ka
thong degecâ je uma umen than hnyi
Jerusalema.

6 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Can kun ta monuiny Isaraela, eke, can vak,
me oge me ca he ka ohavâ hwaban e; anyin
adre hia but ûco at ae so hwaban sileva, ke
at ae theduoc hwaban li tangen hnyeûca:
7 tavat adre me behnyekudra kânâ a e hon
ban tavat ae theduoc, k' adre me wia gethen
deny tavat ae menyik: k' ame he at me
kamen unyin hlu a khaca, me okongoâ iök
ae kap: 8 ke adre me mokulec je ûkhaû
adre me ham hnân haten, hnyi hmelen ta
je taben hut hia, k' adre me ijem waina
anyin tavat adre me takoû ge hnanyibu
hnyi uma umen Khongudrin. 9 Ke so
bi, oge me ohia at Amora hnyi hnyima-
ködra, waleji a helâ me ûgöranyin je arasi
ûgöranyidra, ke ûcû me je iwajo tang hwe-
giödra; ke so bi oge me ohia wan gadra
ethö, me je iwân eû. 10 Ke oge me hum
öbun minya ûnyi hnyi hnyei Aigupito, ke
lili öbun hnyi hnyebuba fâte je huna, m'
öbun e he ka hu hnyei iny at Amora.
11 Ke oge me oâ ke je lakubun m' ödrin
je perofeta bi, ke wahidröu gabun m' ödrin
je Nazeri bi. Lakon Isaraela lö, hawa, ca
e? haingö Iehova. 12 Ke öbun e habelen
je Nazeri ge waina, ke öbun e hûna ka je
perofeta, ka habe, Ca he öbun ka perofeta.
13 Wâ bi oge me he ka hlic öbun hnyi-
kânâi helâ me ûkat ame hlec ae unöngöt ge
je thi hwit. 14 Ke ame he ka ba but
hnabâ anyin at ae hâhâ can, k' ame ca he
at ae hwege ka oâ tang hwegien, k' ame ca
he at ae gan ka omelö e bi: 15 k' ame ca
he bi ka tot at ame hok cafana: k' ame ca
he ka kec möt at ae hâhâ can: ke haba
khaca, ame ca he at tabö hors ka omelö e
bi: 16 Ke haba at ae hwege hnyekon wale
unyin tavat ae hwege, me e ame he ka
kec ke ba ûkhaû hnyi bong eling, haingö
Iehova.

HNYIMAKAN 3.

JE lakon Isaraela lö, löng ju hofuc ang
wale a ha Iehova ûcûbun, ûcon lap
hia oge hom ûheny hnyi hnyei Aigupito,
ame ha, ka habe, 2 Oge hia but khanö nya
thibi öbun hnyi ta je lap hia eang hmele-
drany: anyin a wale oge me he ka bi hwa-
ban ta je hwakecibun hia ae kong. 3 Hawa,
ame he ka tha he li at a lo, e ka ca tha
hnyekudru bi? 4 Hawa, ame he ka kuku
liona hnyi hnyot, e ka ba haniny? hawa,
ame he nak liona ka fuc hnyi umen bi, e
ka ba ûnyi e ame hom? 5 Hawa, e khana
meno ame gâ he ka ta hon kânâ ge hnewe
e ka ba ofific hobi kâu? ame he ka fific
ofific eû hnyikânâ, e ka ba haniny? 6
Hawa, adre me he ka tûâ trutru hnyi taun,
ke ame ca he ka ot tavat? hawa, ame he
ka hu ûnyi ae kong hnyi taun ke a ca ânyâ
bi Iehova? 7 E hnathu ame ca he bi Than
Iehova ka ânyâ ke ûnyi a ne ca bân ka
omanenâ weny ka je perofeta a je athnya-
bainy. 8 A um dö kuku liona, ie at ame
ca he ka outen? a hia but Iehova fuc, ie at
ame ca he bi ka perofeta?

9 Haimemenâ thö hnyi je uma umen
than hnyi Asedoda, me je uma umen than
hnyi hnyei Aigupito, me ha, ka habe,
Ûkhacaköu thö hon je buceniny Samaria,
me wâ je imediököu ae gan hnyin e, me je
hna ovecâ hnyi wanben e. 10 Anyin e ca
khan' ödra he ka ânyâ ûnyi ae ûcû, tavat
adre me ûkhöûnâ ûokonguny me hna söh
hnyi umödra je uma ae hmanenang, haingö

Iehova. 11 Anyin a wale, walang hna ha
hnen Than Iehova, ka habe, Ame he ka hu
iwahnaihmiöny igigilö hnyei; ke e ame he
ka hûgûnâ tang hwegiâm gam, ke adre me
he ka söh umâm je uma ae hmanenang.
12 Walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Adre me he ka hûgûnâ lakon Isaraela tavat
adre me laba hnyi Samaria hnyi kopiny
hna mokut, helâ me at tuö mamoe ame
hûgûnâ ûnyi hnyi hnyimen liona li can,
ame ne ke keihen hnyikönyen. 13 Löng
ju öbun, me ohnathoâ ûcon lakon Jekob,
haingen Than Iehova Khongon sabaoth.
14 Anyin a hnyi bong oge me he ka bi
hwaban monuiny Isaraela, me oge me he
minya ka bi hwaban ka je taben hut hnyi
Beth-ela, ke adre me he ka sö degecâ je
baitoiny taben hut, me kölu hnyikânâi.
15 Ke oge me he ka tha kot umen hnyeun
me honivakiny; k' adre me he ka ohia je
uma a nyon elefan, k' ame he ka ba but je
uma ae gan, haingö Iehova.

HNYIMAKAN 4.

LÖNG ju hofuc ang öbun je kau hnyi Basana, a öbun hnyi je bucen Samaria, a hnyat öbun e ovecâ tavat ae theduoc, me okongoâ tavat ae vec, a hnyat öbun e ha ka latuhöbun, ka habe, Hom but jem me habelihmun. 2 A hia but
Than Iehova khemanyinâ hwakecin ae kap,
a g' ame he ka o but köbun je bong adre
me he ka hum öbun ge ta je bâlet, me lelö
kolon gabun ge je wage. 3 Ke öbun e he
ka he ehele hnyi je dok ae hmouca ve cici
öbun; ke öbun e he ka khû' öbun ka hnyi
Haremona, haingen Than.
4 Ai öbun Beth-ela ai, me ânyâ monu;
ke Gilegala ai, me osehia hnöbun je hna
hanyâûâ; ke hom anyibun je hut hnyi je
hnyomakatu, ke anyibun je ke keihen a
libenyitainy hwaban ta bong a kun hia;
5 me hudo thö hudiny ole adre me levenâ,
me thu bongon je hut ae betenge me
haimemenâ: anyin a wale webun, lakon
Isaraela, haingen Than Iehova. 6 Ke oge
hia but ham köbun je nyu ae ba tiren hnyi
anyibun je taun hia, me ohmiâ jeû hnyi je
hnöbun hia: ke so bi öbun e ca hmetu
könya haingö Iehova. 7 Me oge hia but
behânâ we köbun, ke adre me he bi ka
menu hwaban kun ta tehi: ke oge me öta
we hnyi ke taun, k' oge me ca öta hnyi ke
taun: k' ame ta we ka hnyi hon ke ong
dok, ke haba dok ame ca ta we ka hnyin
me ame melecâ thö. 8 Waleling me me
he lo li taun ame ne kun ka hnyi taun a
khaca he ka ic köiö, k' adre me beic bala
bi: ke so bi öbun e ca hmetu könya haingö
Iehova. 9 Oge hia but kuc öbun ge meleca
me löhau: ke haba wahamon ame an hnyi-
ganiny ibun ta hnyei, me ibun je hnyei
vine, me halebun je meta, me halebun je
elaio: ke so bi öbun e ca hmetu könya
haingö Iehova. 10 Oge hia but kunâ
köbun mok ae cap helâ me hnyi Aigupito:
oge hia but hlingâ wahidröu gabun ge hele
vat, me hûgûnâ halebun je hors: ke oge
hia but oâ bokonginy hnöbun hna hunuma
ka hnyi je hnyingöibun: ke öbun e ca
hmetu könya haingö Iehova. 11 Oge hia
but ohia keihen gabun helâ me hnen Khong
hna ohia Sodoma me Gomora, ke öbun ûcû
me uthmeic adre oc ûnyi hnyi meic: ke so
bi öbun e ca hmetu könya, haingö Iehova.
12 Anyin a wale, oge me he ka ânyâ helâe
köu Isaraela: ke can anyin oge me he ka
ânyâ helâe köu, penapena thö he ka iouny
me Khongom, Isaraela. 13 Anyin a wâ
bi, haba at ame op je bucen, me mâdrâ
ang, me omanenâ ka at ûnykûmenen, at
ame wia hnyomakatu me me lit, me vheno
je dok ae görany hnyi hmeledrany; haba
ien e, me Iehova Khongon sabaoth.

HNYIMAKAN 5.

LAP anyi Isaraela lö, löng ju hofuc ang wale oge me ha hnân khumöng tenge gubun. 2 A ta but hluiny Isaraela;
e ame ca he hmetu bi ka tot: adre degec e
hon kânân kânâ, e ba at ame he ka otilâ e.
3 Anyin a walang hna ha hnen Than
Iehova, ka habe, Haba taun ame he ke
wan thauzan ûheny hnyin, me ame he ka
wan haded biju kolon; ke haba at ama he
ke wan haded ûheny hnyin, me ame he ka
ten biju kolon, hobi kâu lap anyi Isaraela.
4 Anyin a walang hna ha hnö Iehova ka
lap anyi Isaraela, ka habe, Elöm nya th'
öbun, m' öbun e he ka möt: 5 ke ca elâm
bi hnyi Beth-ela, ke ca didrö ka hnyi Gile-
gala, ke ca hanyâûâ Bere-seba ai: anyin e
hnathu ame he Gilegala ka bâ, ke ame he
ka ûnyi baû Beth-ela. 6 Elöm Iehova th'
öbun m' öbun e he ka möt; wâ e nye gâ
but helâ me meic ka lap anyi Josefa, me
an e, ke ba at hnyi Beth-ela he ka ume:
7 öbun tavat öbun e wia hna owisa me me
helâ me khöhlöng, me khûâ hnyikânâi hwa-
kecin ae wisa; 8 elâm dö at ame ânyâ

kukuûnyi me orion, k' ame wia hmenon
mok ka hnyi hnyomakatu, at ame omene-
khulumo lany me me lit; k' ame hawâ
köien köiö ae gan me hingâlâ ka hnyi
kânâ: Iehova ien; 9 at ame ie oâ hnaû-
hangö ka at ae hwege, me ame o ûohia ka
hnyi hnabâ. 10 K' adre me hûkötiâ at
ame ûthao hnyi homagöule, me ikikiâ at
ame ha wisa. 11 Anyin a öbun e uto at
ae theduoc, me hûgûnâ gan je hok hwit:
anyin a wale öbun e ca he ka labā je uma
öbun e hia but op ge veto adre tretrao: k'
öbun e ca he ka ic wainainy je hnyei vine
öbun e belökâ. 12 Anyin ae khanö nya a
öbun e osehia hanyâûâ, ke ûganiny anyibun
je hulö; öbun tavat ovecâ at ae wisa, me
kap hwaban ae hwali, me ohavâ ka at ae
theduoc hnyi homagöule. 13 Anyin a
wale, ame he at wâ wia ka laba hnyibu
hnyi ûen eling; anyin a ûen e ae kong bi.
14 Elâm dö so, ke ca monu bi, m' öbun e
möt: me ame he Iehova Khongon sabaoth
ka tha e m' öbun, helâ me hnöbun hna ha.
15 Hûkötiâ thö hulö, ke hnyok bi ka so,
ke otilâ hmâ ju wisa hnyi homagöule: me
ame he la Iehova Khongon sabaoth ka
betenge ge je kolon ga Josefa. 16 Anyin
a wale, walang hna ha hnen Than Iehova
Khongon sabaoth, ka habe, Adre me he ka
tenge hnyi ta je gethen ae lau hia; ke adre
me he ka ha hnyi ta je hna cit gethen hia,
ka habe, Ekölö! ekölö! he adre me he ka
hawâ thö tavat belök m' adre me tenge, ke
tavat ae khan' ödra tenge he ka tenge
thungaû. 17 Ke adre me he ka tenge
thungaû hnyi ta je hnyei vine hia: anyin
oge me he ka ovhenu u, haingö Iehova.
18 Ekölö gabun tavat öbun e weny bong
bongu Iehova! hnân eû bong bongu Iehova
köbun? e menekholom bi, ke ca melam bi.
19 Ke helâ me at ame kec ge liona, k' ame
ûkhanö bi me bea; ke ame ne dit hnyin
uma ke ame ka ip hnyamen hnyi hna up
uma, me ame oloû but on. 20 Hawa, ame
ca he ka menekholom bong bongu Iehova,
ka ba melam? ke hlit hmönyin, ke ba lany
hnyin e? 21 Iny höcö me hûkötiâ anyibun
je bong bijeû, ke oge me ca he ka senyin
hnyi anyibun je ûkhacaköu ae ûnyi hnathu.
22 Eke, öbun e ne hudo könya anyibun je
hudiny leû me hudiny han, me oge me ca
he bi nya ka kap: ke oge me ca he ka wâ
anyibun je hudiny ûsoköu a halebun je
meno ae pipikhenya. 23 Hom but gak
hwan ânyâm je khumöng; ke oge me ca
he ka löng hwan ânyâm je nabeli. 24 Ke
so ame di hna owisa helâ me köiö, me hwa-
kecin ae wisa helâ me wagewe ae hwege.
25 Lap anyi Isaraela lö, hawa, öbun e hom
könya je hut me bwihlany hnyi ta je huna
a fâte hnyi hnyebuba? 26 Eke, öbun e
hia but hom tilâ Sikutha a tuhöbun me
Kiuna anyibun je hnatheat, okhûiny kho-
ngubun khong, waleji öbun e ka ânyâ hobi
köbun. 27 Anyin a wale, oge me he ka
hum öbun ka hnyi bâ hnyi hoton Dama-
seko, haingö Iehova, Khongon sabaoth ien.

HNYIMAKAN 6.

EKÖLÖ ge tavat adre me laba wia hnyi
Ziona, me tavat adre me laba khö-
tkic hnyi je buceniny Samaria, je at hnathu
hnyi je hnyei ae beönua, wale ame he
ködrin lap anyi Isaraela! 2 He thö Kalene
ai me wâ; ke ûhem e, he thö Hamath ai
ae gan: ke utut minya Gatha ai anyin at
Filisiti: hawa, ödra so hon je dokhu eling?
ame ne gan je idra hon je ibun? 3 Öbun
tavat öbun e ûsâkâûö me bong ae kong, me
ohakekenyâ taben lap anyin ûokonguny;
4 tavat adre me mokut hon je hna mokut
a nyon elefan, me hlöhlöu hon hnödra je
ong hna mokut, tavat adre me an lakon je
hnahat mamoe, me lakon kau ûnyi hnyi
hnyin uma; 5 tavat adre me khumöngö je
khumöng baû tha e me hwan nabeli; tavat
adre me ûnykûme je ûnyikhumöng hobi
ködra bi, helâji me Davita; 6 tavat adre
me ijem waina ûnyi hnyi je utkaia, k' adre
me ka sûâ wakaco ae so; ke adre me ca
hmak bi ge vec anyin Josefa. 7 Anyin a
wale adre me he walang ang ka bâ, tha
ödra me tavat adre me bödra ka bâ, ke
ame he ka hia hwan senyin anyin tavat
adre me hlöhlöu. 8 A hia but Than
Iehova khemanyin ame ka ha gan bi, me
haingö Iehova Khongon sabaoth, ka habe,
Oge me höcö ge beönua anyin Jekob, me
hûkötiâ je uma umen tuhan: anyin a wale
oge me he bi nya ka hna taun me önyen.
9 Ke ame ten je kolon tavat hnyi uma a
khaca, me adre me he ka mok. 10 Ke
ame ne he ke kamen ka vadren at, wale at
ame thong degecâ e, k' ame hom but je jö
ûnyi hnyi hnyin uma, ke ame he ka ha ka
at eiö hnyauma, ka habe, E hu at biju
unyâm? me e ame he ka thu, ka habe, E
ba; me e ame he ka ha, ka habe, Laba
hnyibû ju; anyin ate me ca he ka ha iö
Iehova. 11 Anyin a wâ bi, Iehova ame
hûna, ke adre me he ka kot uma ae gan,

me me amam but, ke uma ae ûhnyûkong
me me khekhe but. 12 Hawa, ame he ta
je hors ka wadring hon kic? k' ame he at
ka wia kânâ eling hnen ta je bolok? anyin
a öbun e hia but wia hna owisa ka hnyi
waada, ke wan hwakecin ae wisa ka hnyi
khöhlöng: 13 öbun tavat öbun e hobâ
ûnyi ae ba önyen me ha, ka habe, Hawa,
öhmun e ca bi faoihmun meno ge tang
hwegiöhmun? 14 Ke wâ bi, lap anyi
Isaraela lö, oge me he bi nya ka otilâ
hnyei ûcûbun, haingö Iehova Khongon
sabaoth; ke adre me he ka oveci öbun
hwân hnyi homagöuliny Hamath ke ne o
but ka hnyi wageweiny dok ae tha hon.

HNYIMAKAN 7.

WALANG hna omanenâ könya ge
Than Iehova: ke wâ bi, e ame
op je wahamon hnyi dok a hwân ka kû
hnyin jeû a biliny; he wâ bi wale hna kû
a biliny hwaban hna sö hobi kâu than.
2 Ke hnyi ûen adre hia but an hia önyi-
nginy hnyei, me oge me ha, ka habe, Than
Iehova lö, ö u thang degecâ hulö: ama
kâmâu Jekob he ka tot? anyin a e ûhnyû-
kong. 3 Haba Iehova ame ietra ûnyi e:
Ame ca he ka hwâdâ haingö Iehova.
4 Walang hna omanenâ könya ge Than
Iehova: ke wâ bi, Than Iehova ame hawâ
meic hnân bi hwaban, ke e ame thong dok
ae ti dit, ke ame bethong ut kânâ. 5 Me
o ge me ha, ka habe, Than Iehova lö, ö e
soju: ama kâmaû Jekob he ka tot? anyin
a e ûhnyûkong. 6 Haba Iehova ame ietra
ûnyi e: Ame ca he ka hwâdâ haingen Than
Iehova.
7 Walang hnen hna omanenâ könya:
ke wâ bi Than ame tot hnyi hak veto ame
tot wisa, ke e hnyi hnyamen tulut tot.
8 Haba Iehova ame ha könya, ka habe,
Amosa lö, ieû u je wâ? He haingök, ka
habe, Tulut tot. Ke haingen Than, ka
habe, Wâ bi, oge me he ka otilâ tulut tot
wanben lakeik a at Isaraela; oge me ca he
hmetu ka he me digic ödra, 9 ke ame he
ka ba wan je dok ae görany anyi Isaaka,
me ba önyen je dok ae kap anyi Isaraela;
ke oge me he ka tot ûcon lap anyi Jero-
boama me hele vat.
10 Me haba Amazia at bihut hnyi Beth-
ela ame ûkhûnöng kö Jeroboama than
Isaraela me ha, ka habe, A hia but Amosa
si hnâm hnyi wanben lap anyi Isaraela: e
ca ûcû bi hnyei he ka hok hnyokâ hwan je
hofuc. 11 Anyin a walang hna ha hnö
Amosa, ka habe, Ame he Jeroboama ka
mok ge hele vat, ke e hnathu adre me he
ka hom bâ at Isaraela ûnyi hnyi idra.
12 Ke haba Amazia ame ha kö Amosa, ka
habe, At ame wâ lö, he thö, kec dö ka hnyi
hnyei Juda, me han eling, me perofeta
eling: 13 ke ca perofeta hmetu bi hnyi
Beth-ela: anyin a dok e ae kap anyin than,
ke hnyaban e than. 14 Me haba Amosa
ame thu me ha kö Amazia, ka habe, Iny
ca perofeta bi nya, ke ca nokon bi nya
perofeta: ke iny at tuö meno me at ame
huliwan je ûö sukamore: 15 ke Iehova
ame hum nya ûnyi hnyi hoton hnahat
meno, ke Iehova ame ha könya, ka habe,
He thö, me perofeta ka lakeik a at Isaraela.
16 Anyin a wale löng ju walang ang hofuc
ho Iehova, ka habe, Haingâm, ca perofeta
bi ka at Isaraela, ke ca fuc bi ka lap anyi
Isaaka; 17 anyin a wale walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Ame he âiâm ka helâ
me momo hnyi getheniny taun, k' ame he
ka ta lakon obaga me wahlu ge hele vat,
ke adre me he ka khenâ em hnyei ge tulut
tö; ke u me he bi ka mok hnyi hnyei ae
ikiki, ke e hnathu adre me he ka hom bâ
at Isaraela ûnyi hnyi idra hnyei.

HNYIMAKAN 8.

WALANG hna omanenâ könya ge
Than Iehova: ke wâ bi tang wan
ûö ae mat. 2 Ke e ame ha könya, ka
habe, Amosa lö, ieû u je wâ? Me haingök,
ka habe, tang wan ûö ae mat. Me haingö
Iehova könya, ka habe, A o but obiny ka
lakeik a at Isaraela; oge me ca he hmetu
ka he me digic ödra. 3 Ke haba je khu-
möng hnyi uma kap, me ame he ka helâ
me kuku tenge hnyi bong eling, haingen
Than Iehova: k' ame he ka se hia ta je
komok; k' adre me he ka khûâ hnyibû
ödra hnyi je dok hia. 4 Löng ju hofuc
ang öbun tavat öbun e beutâ ta je theduoc,
me öta tavat ae vec hnyi hnyei, 5 haingö-
dra, ka habe, ame he ka um kehö manen a
tehi, m' ate me ûcû anyita hwit? ke sabath,
m' ate me khöng tang hwit? ke adre me
öûhnyûkongoâ efa k' adre ogânâ sekel, k'
adre omono tulut ge iyawö: 6 m' ate me
ûco tavat ae ba ta ûnyi, hwaban sileva, ke
at ae theduoc hwaban li tangen hnyeûca,
ke ûco ta je tiren hwit. 7 A hia but
Iehova khemanyinâ ûnuainy Jekob, ka
habe, E hnathu oge me ca he balua ka

hnying anyidra ta je huliwa. 8 Hawa,
ame ca he tavat ka öbubuny can eling, ke
tenge hia tavat adre me labā e? eke, e ame
he bi ka khibi hia helâ me Wagewe; ke
e ame he ka bwebwela, k' ame he ka dit
hmetu ju, helâ me wageweiny Aigupito.
9 Ke haingen Than Iehova, ka habe, Hnyi
ûen eling oge me he ka odilâ seûnö hnyi
jebigö, me ölidrâ hnyei hnyi lany. 10 Ke
oge me he ka wia anyibun je bijeû ka hnyi
tenge, me anyibun je khumöng hia ka hnyi
tenge thungaû; ke oge me he ka oâ ka
hnyi ta je hnyin hia mano ae gan nân, me
ohadreûâ ta je ban hia; ke oge me he ka
wia e helâ me hwatenge can nokon a khaca,
me obiny e helâ me bong vec. 11 Haingen
Than Iehova, ka habe, Wâ bi ame he ka o
je bong, me oge me he ka kunâ hmiâ ka
hnyi hnyei, ca hmiâ ge ba han me köiö, ke
hmiâ bi ge hofuc ho Iehova. 12 Ke adre
me he ka he monu ûnyi hnyi ke köiö ka
hnyi ke köiö, ke ûhedra hnyi hwadrö ke
ne o but jimeyö; adre me he ka wadring
monu he ka elâm hofuc ho Iehova, ke adre
me ca he bi ka wâ. 13 Hnyi bong eling
ame he wahlu ae hmanenang me wahidröu
ka momonu ge beic. 14 Tavat adre me
khemanyinâ hulöiny Samaria me ha, ka
habe, Dana lö, kia inya Khongom; ke kia
inya gethen ûheny Bere-seba; ke adre me
he ka ta, ke adre me ca he hmetu bi ka
tot.

HNYIMAKAN 9.

OGE me wâ Than ame tot hnyi taben
hut: ke haingen, ka habe, Kot dö
je ban, me me jijing dö je hwanuma: me
thu omomonu ödrin hon je bödra hia; ke
oge me he ka hlingâ at a biliny gadra ge
hele vat: e ba at a khaca gadra ame he ka
kec, ke ba ke at gadra ame he ka möt.
2 Eja ke ne adre ne hiny kânâ ke ne o but
hnyi hedis, ame he hnyamök ka lili ödra
ûheny e; eja ke ne adre ne ölö hnyi drany
ai oge me he ka hum ödra ûheny e. 3 Eja
ke ne adre ne lubaduöng ethö hon Kare-
mela, oge me he ka elâm me lili ödrin
ûheny e; eja ke ne ödrin e ne oiyongi
ödra ge li emakök eû hnyi hmelen köiö,
oge me he ka kunâ on he ka ûlû ödra eling,
4 eja ke ne adre ne bâ ge je iwahnaihmi-
öny mödra, oge me he ka kunâ hele vat he
ka hling' ödra eling: ke oge me he ka wâ
hm' ödra, m' adre me kong ut, ke ca so
bi. 5 Anyin a haba Than Iehova tuban
sabaoth, wale thibi e at ame kâlâ hnyei,
me ame köiö but, ke amo he tavat hia adre
me labā e ka tenge; ke e ame he ka khibi
hia helâ me Wagewe; k' ame he ka dit
hmetu helâ me Wageweiny Aigupito; 6 e
thibi at ame op je hnyeuleny ethö hnyi
drany, k' ame bi taben hnyeuleny hnyi
hmeledrany: at ame hawâ köien köiö ae
gan me hingâlâ ka hnyi hon kânâ, Iehova
ien. 7 Lakon Isaraela lö, hawa öbun ûcû
me at Aithiop könya? haingö Iehova.
Hawa, oge me ca su at Isaraela ûhedra
hnyi hnyei Aigupito, ke at Filisti ûhedra
hnyi Kafetori, ke at Suria ûhedra hnyi
Kira? 8 Wâ bi, e bi li emakan Than
Iehova hon dökhu ae kong, ke oge me he
ka ohia e ûnyi hnyi hon kânâ; ke so bi
oge me ca he ka ti ohia hia lap anyi Jekob,
haingö Iehova. 9 Anyin a wâ bi oge me
he ka hûna, ke oge me he ka cubec lap
anyi Isaraela unyin je hnyei, helâ me hna
degec tiren hwit hnyi taben ûcubic, ke so
bi ame ca he ka kölu ke wan ae ûhnyûkong
hnyikânâi. 10 K' ame he tavat ae kong
hnyi ik hnyei ka mok ge hele vat, wale
tavat adre me ha, ka habe, Ame ca he ka
hakekeny köta, me khaû öta hnen ûnyi ae
kong.

11 Hnyi bong eling oge me he bi ka hai
uma menâ umö Davita a ta, me okhötâ
hmetu je dok ae hmouca hnyin; ke oge
me he ka otilâ je ke keihen a amam but,
me op hmeto e helâ me hnyi je bong ehac;
12 m' adre me he ka hu je kolon ge at
Edoma, ke ta je hnyei hia wale adre me ip
hudra iök, haingö Iehova, at ame ânyâ e.
13 Ke haingö Iehova, ka habe, Wâ bi ame
he ka o je bong, me ame he at ame trohnen
ka khaû at ame subö hwit, ke ame he at
ame utoto wan vine ka khaû at ame cekön;
ke ame he je bucen ka khukhula ge waina
ae hnebwia, k' ame he je hut hia ka lup.
14 Me oge me he ka ohmeto lakeik a at
Isaraela waleji adre me hom bâ, me adre
me he bi ka otilâ hmeto ta je taun waleji
ae ba wan, me labā hmetu; ke adre me he
ka tā ta je hnyei vine me ic wainainy; ke
adre me he ka belökâ ta hnyei me an
jeûiny. 15 Ke oge me he ka te ödra
hnyi idra bi, ke adre me ca he hmetu ka
khöbi ödra hnyi idra waleji oge ham ködra,
haingö Iehova a Khongom.

OBADIA.

HNYIMAKAN 1.

HNA omanenâ kö Obadia.
Walang hna ha hnen Than Iehova
ge Edoma. Ate me löng ut je uthu-
metu ûnyi ga Iehova, ke adre ûkhû-
nöng ka hnyi je hnyei, me ha, ka habe,
Todr' öbun, ke so ate me tot ûcon me vat
mē. 2 Wâ bi, oge hia but hom ûhnyûko-
ngu u unyin je hnyei: e gan hmâ hna
hûkötiö u. 3 A hia but omenu u bi hnen
hnyekom ae bi gan, u at ame laba hnyi je
op hnyi kic, ethö hnyabam; at ame ha
hnyi hnyekon, ka habe, Ie at ame he ka
ohnyikânö nya hnyikânâi? 4 Eja ke ne
u je ne ölö bi göranyai helâ me aeto, ke
eja ke ne u je ne ip hâûâm unyin je okhû,
oge me he bi nya ka ohnyikânâi u ûheny
e, haingö Iehova. 5 Ame ne o köu tavat
venöu me tavat sei hnyi lit, (ekölö ge hna
subâ degeci u!) hawa, adre me ca he ka
venöu ke ne ka ûcû ödra thö? ame ne o
köu tavat töu wan vine, hawa, adre me ca
he ka hnen bi ju ke je wan? 6 Ekölö ge
hna ûhnei ga Esau! ekölö ge hna elâm
omjehen adre oiyongâ! 7 Adre hia but
hum u hnyi gethen hnen lahiâm hia, wale
ka hnyi hnyigot: adre hia but iyawö u,
me hwege hom, tavat adre ûsoköu möu;
adre lau hnewe hobi köu hnen tavat adre
me an âm jeû: e ba bi metâ gan. 8 Haingö
Iehova, ka habe, Hawa oge me ca he ka
ohia hnyi bong eling tavat ae metâ hnyi
Edoma, me wâ ûnykûme ûnyi hnyi bucen
anyi Esau? 9 Temana lö, ame he ânyâm
tavat hwege ka öbubuny, m'adre me hlingâ
degecâ tavat hia hnyi bucen anyi Esau.
10 Ame he ka takû u hmehma can ûoko-
nguny ka kem a Jekob, ke adre me he ka
subâ degeci u nyiele balua. 11 Hnyi bong
u je tot sâkâû hnyin, wale hnyi bong adre
me hûgûnâ anyin ta je ûnyi hnen je atka-
nyua, k' ame didrö ke je hnyat ka hnyi je
homagöuleny, k' adre me ugleköbâ Jerusa-
lema, me helâke u me tha hien m' ödra.
12 Ca he ju ka wâ hnyi bonginy kem,
hnyi bonginy vec a e, ke ca hobâ lakon
Juda hnyi bonginy bâ; ke ca fuc bi gan
hnyi bonginy hlöuhlöu. 13 Ca he ju ka
delec homagöuleny lakeik hnyi bonginy
vec a ödra; eke, ca he ka wâ hna oveci
ödra hnyi bonginy vec a ödra, ke ca he
öbun ka hinöbeny ka hnyi anyidra ta je
ûnyi hnyi bonginy hlöuhlöu a ödra. 14
Ke u me ca he ka tot hnyi hna saû he ka
hlingâ tavat adre me kec gan; ke ca hna
but kâu je köluidra hnyi bonginy hlöuhlöu
a ödra. 15 Anyin ae hakekeny jut bong
bongu Iehova hnyi ta je hnyei hia: me ame
he ka ânyâ bi köu, helâji me hnâm hna
ânyâ; k' ame he ka hmetu bi ka hnyi hon
bâm ânyâm huliwa. 16 Anyin a öbun e
hia but ic hon anyik bucen ae kap, me ame
he bala bi ta je hnyei ka ic helâe, eke, adre
me he ka ic me utâ, k' adre me he ka helâ
me at adre ca hnokoâ. 17 K' ame he ka
ku hon bucen Ziona tavat adre me kec
möt, k' adre me he ka okabâ, k' ame he lap
anyi Jekob ka hu je idra. 18 Ke ame he
lap anyi Jekob ka meic bi, ke lap anyi
Josefa ka bâhlân, ke lap anyin Esau helâ
me thatûnyin hwit, me adre me he ka
vhök ödrin me thong degeci ödrin: ke ame
he ka ba kolon lap anyi Esau, anyin a hia
but ha Iehova. 19 Ke ame he aten Hwaiöu
ka hu bucen anyi Esau; k' ame he tavat
aten dok ae tha hon ka hu hnyei iny at
Filisiti: k' adre me he ka hu utkânâ hnyi
Eferaima, ke utkânâ hnyi Samaria; ke
haba Gileada, me ame he ka iny Beniamina.
20 Ke haba je bâ a je utbavat eang a
lakon Isaraela unyin at Kanana, me adre
me he ka hu ke ne o but hnyi Sarepeta;
ke haba je bâ a at Jerusalema hnyi Sefa-
radi, me adre me he ka hu je taun hnyi
Hwaiöu. 21 Ke ame he tavat ûhömeli ka
o ka hnyi bucen Ziona he ka owisa ka
bucen anyi Esau; ke ka anyi Iehova bi
dökhu.

JONA.

HNYIMAKAN 1.

AME o but hofuc ho Iehova kö Jona
nöku Amitai ame ha, ka habe, 2
Todrö he thö Nineve ai, wale taun ae gan,
me fuc hwege ûcon; anyin a o but hnyi
hnyimakök anyidra monu. 3 Me haba
Jona ame todrö me kec Tasesa ai ge hnyi-
makö Iehova; ke e ame he Jopa ai, me
wâ ke hu ame he Tasesa ai: ke e ame bi
hwaban hna houden e, me dit hnyi hnyin
hu, he ka tha kec m' ödrin Tasesa ai, ame
kec ge hnyimakö Iehova. 4 Ke haba
Iehova ame kunâ ang ae gan ka hnyi köiö,
me ame o but weneû ae gan hmâ hnyi köiö,
ke a ne hmouca thö hu. 5 Me ame ot aten
hu, me ve tenge ka anyidrin je khong; ke
ödrin e khûâ hnyiköiöai je omjeû ûnyi hnyi
hu me me hâhâ thö. Ke haba Jona, me
ame hia but utut ka hnyi hnyin hu; ke
e ame mokut, me mokut hnying. 6 Me
haba tuhan hu ame ölö but kâu me ha, ka
habe, Ieû gam u at mokut hnying? todrö
me tenge ka Khongom, ame ne he Khong
ka ûnykûmi ötin, me ötin e ca mok. 7 Ke
ödrin e ûhaköuâ, ka habe, Ötin a ugleköp,
me me manen kötin can ia ame o ûnyi
eang ae kong kötin. Me ödrin e ugleköp
me ame hwâdâ kö Jona leköp. 8 Me ödrin
e ha kâu, ka habe, Ö u ha thö köhmun
ûnyi ga ia ûnyi ang ae kong kötin; ieû
banymâm? ke ûhem ua? ewa em hnyei?
ke u at ua? 9 Haingen ködrin, ka habe,
Iny at Heberu; ke inya oge me outö Ie-
hova, Khongon drany, at ame op köiö me
hot. 10 Me ame ot gan hmâ tavat me ha
kâu, ka habe, Ieû ke ûnyi ang u je hia but
ânyâ? anyin ae khana but tavat a e ame
kec ge hnyimakö Iehova, anyin a e ame
hia but thumetu ödrin. 11 Me haingödrin
kâu, ka habe, Ieû öhmun e he ka ânyâ köu
me me ta but hau hon köiö köhmun? anyin
ame hwege tot je waköiöiny köiö. 12 Ke
haingen ködra, ka habe, Hum nya thö, me
khûö nya but hnyiköiöai; me me he ka ta
but hau hnyi köiö köbun: anyin ae khanö
nya ame o but weneû ang ae gan hnyi köiö
köbun, cak thibi. 13 Ke so bi tavat ödrin
e hwege galu, he ka he hmetu hot ai; ke
ca khan' ödrin bi; anyin ame hwege tot
köiö ködrin. 14 Anyin a wale ödrin e
tenge kö Iehova, me ha, ka habe, Iehova
lö, öhmun e khöû köu, öhmun e khöû köu,
öhmun na ca he ju ka mok can at ang, ke
ca he bi ka ip huhmun dra ae ba hnyiko-
ngon: anyin a u Iehova u je hia but ânyâ
helâ me wem. 15 Me ödrin e hum Jona
me khûâ hnyiköiöai: me ame ta but hau
hnyi köiö hwaban hna ûkhutukhaû. 16
Haba tavat ödrin e ot gan hmâ ga Iehova,
me bi hut kö Iehova, me bi khöbi. 17 Ke
Iehova ame penapena wâ ae gan hmâ he
ka utö Jona: ke Jona ame laba hnyi
hnyekon wâ hnyi kun ta lany ke kun ta
lit.

HNYIMAKAN 2.

ME Jona ame hic kö Iehova a Khongon
eû hnyi hnyin wâ. 2 Ke e ame
ha, ka habe,

Oge me tenge kö Iehova hnyi anyik vec,
Me e ame thu könya;
Oge me khöû ûnyi hnyi hnyekon hedis,
Me u je löng ifucik.

3 Anyin u je khûö nya ka hnyi dok ae dit, hnyi wanben köiö,
K' ame igigili nya hnen wekhet
K' ame khutukhaûö nya hnen ânyâm je waköiö, ke ânyâm je wabulu.

4 Me haingök, ka habe, Adre me hota degeci nya ûnyi hnyi hnyimâkâm;
Ke so bi, oge me he hmetu ka bwele ka hnyi umâm uma ae kap.

5 A igigili nya köiö, ke ne o but ka hnyi hanu;
Ame hûlûlûö nya hnen dok ae dit;
A wadrâ bök hnen leûnen hme.

6 Oge û but ka hnyi je taben je bucen;
E bi huk hmeledrany me je ohmâiny nyiele balua;
Ke so bi, Iehovah Khonguk lö, u je hia but öliâ melik ûheny û hnyi thop.

7 Hnyi ûen ame momonu hanuk eû hnyik, oge me ûnykûmi Iehova:
Ke ame o but köu hijik hic ka hnyi ânyâm dok ae kap.

8 Haba tavat adre me hnyok ka ta je ûnyi ae ûnyi baû me thoi,

Me adre me degec hing betenge ködra bi.
9 Ke oge me he bi nya ka bi hut köu me hwan ole;
Oge me he ka thamuâ anyik khöbi.
Haba ûhömeli ûnyi ga Iehova.
10 Ke Iehova ame fuc ka wâ, me e ame
hmitö Jona hmetu hot ai.

HNYIMAKAN 3.

KE ame o hmetu hofuc ho Iehova kö
Jona hnyi ûen a loiny, ame ha, ka
habe, 2 Todrö me he Neneve ai, a taun ae
gan, me khetâ ka hnyin, hnök hna hûna
köu he ka khetâ. 3 Me haba Jona ame
todrö me he Nineve ai helâ me hofuc ho
Iehova. Ke haba Nineve me taun ae gan
hmâ hmönyin, ke kun ta bong he ka he
igigilö e 4 Ke haba Jona ame hwân ka dit
hnyi taun, ke khaca bong ka he, me e ame
hongot, me ha, ka habe, Fâte biju ta bong
me adre me he ka ohia but Nineve. 5
Ke haba at Nineve adre me kap Khong;
me adre me haimemenâ he ka ânyâ ca han,
ke adre me khavâ ec mano ae gan nân,
hwân ge tavat ae gan ke ne o but houmonu. 6 Ke ame o but ûthumetu ka than
Nineve, me e ame todrö ûheny hnyi anyin
theron, me uny jut anyin ûkhaû me khavâ
ec mano ae gan nân, me laba ju hnyi
hnabadröu. 7 Ke e ame ûkhûnöng me
haimemenâ hna hûna hnen than me anyin
je taben, ka habe, Ca he ka an ke ujeû
hnen at me meno, je hnahat kau me mamoe; adre me ca he ka han, ke adre me
ca he ka ic köiö: 8 ke adre me he ka
khavâ tavat me meno ge mano ae gan nân,
ke tenge hwege th' öbun ka Khong: eke,
hamödra he ka ve hwiö ûnyi hnyi dedra
ta ge gethen ae kong, me ûnyi hnyi ûkonguny anyin je hnyamödra. 9 E khanö
ia, ame ne he Khong ka hwiö me ietra, me
degec anyin hmönyin ae gan, m' ate me
ca he ka mok? 10 Ke a wâ but Khong
anyidra je huliwa, a adre me hwiö ûnyi
hnyi dedra ta je gethen ae kong; me
haba Khong ame ietra ûnyi ae kong wale
a ha he ka ânyâ ködra; ke e ame ca
ânyâ bi.

HNYIMAKAN 4.

KE e ti kong hmönyin e kö Jona, me
e ame hmönyin. 2 Me e ame hic
kö Iehova me ha, ka habe, Iehova lö, hawa,
ca hok e ke tiga inya bi hnyi ik hnyei?
Anyin a wale oge me kec ehac Tasesa ai:
anyin ae khanö nya a u Khong ae betenge,
me betenge vec, me bec he ka hmönyin, ke
gan hmâ so, ke at ame ietra ûnyi ae kong.
3 Anyin a wale, Iehova lö, ö u hom dö
walang ang melik; anyin ae so oge me he
ka mok, hon he ka möt. 4 Haba Iehova
ame ha könya, ka habe, Hawa, u ûcû he
ka hmönyin? 5 Me haba Jona ame he
but ûnyi hnyi taun me laba hnyi ke keihen e deiö taun, me bi uma menâ hobi
kâu e bi, me laba hmelen e hnyi hmenon,
me wâ ûnyi ame he ka o ka hnyi taun. 6
Ke haba Iehova ame penapena iogum, me
ökûâ kö Jona, me hnân tungen ban, me
omelö e ûnyi hnyi anyin vec. Me haba
Jona ame ti senyin gan hmâ ka iogum.
7 Ke hnyi ioiny lany nyi hnyomakatu,
haba Khong ame penapena wacihngâû, ke
e ame koû iogum me ame meleca thö. 8
Ke ame o thö seûnö, me Khong ame penapena ang hwei ae kahwa; ke ame dei bö
Jona me e ame momonu, ke e ame sumâtâ
me me mokcu, haingen, ka habe, E so iny
he ka mokcu, hon he ka möt. 9 Haba
Khong ame ha kö Jona, ka habe, Hawa, u
ûcû he ka hmönyin ge iogum? Me e ame
thu, ka habe, Iny ûcû he ka hmönyin ke
ne o but mok. 10 Me haingö Iehova, ka
habe, U je betenge ge iogum wale u je ca
huliwan, me öküâ; at ame kû hnyi lit a
khaca, k' ame hia hmetu hnyi lit a khaca:
11 ke hawa, e ca ûcû könya he ka betenge
ge Nineve taun ae gan, ke se hia aten hon
khaca haded ke twente thauzan, tavat ae
ca khan' ödra benyidra a metödra me me;
ke ca ha bi omeno.

MIKA.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hofuc ame o kö Mika at
Moresa hnyi ûö Jotham, me Aha-
za, me Hezekia, a je than Juda, wale e ame
wâ ge Samaria me Jerusalema.
2 Öbun ta je hnyei hia lö, löng ju;
hmeledrany lö, ke ta je ûnyi hia hnyin e,
tevehlöng ju: ke so ame he Than Iehova
ka ohnathoâ ûcûbun, wale Than hnyi umen
uma ae kap. 3 Anyin a wâ bi, ame he
Iehova ka he ûnyi hnyi hnen, me utut, me
ututo je dok ae görany hnyi hmeledrany.
4 Me ame he je bucen ka köiö hnyi hmelen,
k' ame he ka hmouca hnyigöulen je bucen,
helâ me wasu hnyi meic, ke helâ me köiö
ame hingölö hnyi dok ae hwatapkölu. 5
Ame o but ta je ûnyi hia eling can hna
hanyâûâ hnö Jekob, ke can je hulö anyin
lap anyi Isaraela. Ie hna hanyâûâ hnö
Jekob? hawa, ca Samaria bi? ke ie je dok
ae görany ga Juda? hawa, ca Jerusalema
bi? 6 Anyin a wale oge me he ka wia
Samaria me me helâ me hna digic thatûnyi
hnyi utkânâ, ke hnân te vine hnyin, ke
oge me he ka hagutâ je veto hnyin e ka
hnyi hnyigöulen bucen, me omanenâ je
taben e. 7 Ke adre me he ka thu omo-
mono je idolainy hia thithö, ke adre me he
ka thong degecâ ge meic je troban hia, ke
oge me he ka öba wan je khongon hia:
anyin a e ame ûkhöûnâ e ge troban momo
hnyi gethen, k' adre me he ka he hmetu
k' ame troban momo hnyi gethen. 8 Can
e oge me he ka tenge tot me huku tenge,
ke oge me he ka he monu ke ba ûkhaû me
he thu; oge me he ka tenge tot helâ me
luko, ke tenge thungâu helâ me ta je iaena.
9 Anyin a ca hnân eny ta je aat gan:
anyin a o but ke ne o but hnyi Juda; k'
ame o ke ne o but ka hnyi homagöuleny
ik hnyei a Jerusalema. 10 Ca he bi ka
ha hnyi Gatha, ke ca tenge bi: oge hia
but seset hnyi kânâ hnyi Bethe-le-Afera.
11 He thö hnyi hmehma ke ba ûkhaû, at
ame laba hnyi Safira: ame ca o but at
ame laba hnyi Zaanan; k' ame he tenge
tot hnyi Beth-ezel ka ohia gabun at ame
tethmâ. 12 Anyin a haba at ame laba
hnyi Maroth, me ame kueny ka haluba-
hingen hnahic: anyin ame utut ûnyi ae
kong ûnyi ga Iehova ka hnyi homagöuleny
Jerusalema. 13 At ame laba hnyi Lakisa
lö, ca ju kariota ka hnyi meno ame he
logot: haba momo e, me hwân hulö ka
hluiny Ziona; anyin adre me wâ unyâm je
hna hanyâûâ hnen Isaraela. 14 Anyin a
wale u me he ka ham bwihlany ûhûne kö
Moresa-gatha: k' ame he je lap anyin
Akiziba ka helâ me thoi ka je than Isara-
ela. 15 At ame laba hnyi Maresa lö, oge
me he bi nya ka hom köu at ame he ka
hum u: k' ame he hmanenanginy Isaraela
ka o ka hnyi Adulama. 16 Ohia but
leûnen bâm ke giâ bi; can lakom u me
betenge gadrin: ogânâ but dok ae ba leû-
nen helâ me aeto; anyin adre me he but
ka bâ ûhedra unyâm.

HNYIMAKAN 2.

EKÖLÖ ge tavat adre me ûnykûme
monu, me ânyâ hulö hon hnödra je
hna mokut, adre me ânyâ e hnyi haolany
anyin ae metâ ködra. 2 Ke adre me be-
hnyekudra ta hnyei me hûgûna; ke ta je
uma, me hom bi: ke adre me ovecâ at me
anyin lap, wale at me iny hnyei. 3 Anyin
a wale walang hna ha hnö Iehova, ka habe,
Wâ bi, oge me ûnykûme ûnyi ae kong ka
lap ang, m' öbun e ca he ka thang je nyi-
bun ûnyi hnyin, ke öbun e ca he ka he
kököm; anyin a ûen ang ae kong. 4 Hnyi
ûen eling adre me he ka hai ûhöûcû gabun
me tenge thungaû gan hmâ me ha, ka
habe, Adre ti öba wan gata; e a hia but
wia jekhon lakeik: ekölö ge hnen hna hom
e ûnyi gak! e ame khenâ ita ta hnyei ka
tavat ûkhin fuc. 5 Anyin a wale, ame he
ka ba at gam ame he ka khûâ tulut ge
ugleköp hnyi ûkhacaköu anyi Iehova. 6
Haingödra ka habe, Ca perofeta thö. Adre
me ca he ka perofeta ka hnyat eling; ame
ca he ka hia bi ta je hna haikongoâ. 7
Lap anyi Jekob lö, hawa, adre me he ka
ha, ka habe, Hawa, e sēnyin dut hanu
Iehova? hawa, e ame ânyâ je ûnyi ang?
Hawa ame ca he hok hofuc ka osoâ at ame
vheno wisa? 8 Ke hwân hnyi je bong
ang haba lakeik adre me tot helâ me iwa-

hnaihmiöny: öbun e uny ûkhaû ûnyi hnyi
hon khaûen tavat adre me he sot helâ me
tavat ûhedra hnyi vat. 9 Ke öbun e obâ
omomoiny ik hnyei hnyi umödra je uma ae
hmanenang; öbun e hûgûnâ anyik hmane-
nang ge lakudra nyiele balua. 10 Todr'
öbun, ke he thö; anyin ae ba hna menâ
köbun eang: can ûnyi ae kong, at ame
ohia, wale at ame ti ohia. 11 Ame ne he
ke at wale ame vheno ang me iyawö ka ha
thoi, ka habe, Oge me he ka perofeta köu
ge waina me grâg; awe, hamen bi he ka
perofeta ka tavat ang.

12 Jekob lö, oge me he ka ûkhacaköuö
u hia; e hnathu oge me he ka ûkhöûnâ je
kolon Isaraela; oge me he ka tha ip ödra
helâ me je mamoe hnyi Bozera; helâ me
hnahat meno hnyi idra utkânâ, adre me he
ka mede, anyin ae se hia tavat. 13 Ame
he at tho hnyi hnyimaködra: adre me hia
but utut me he thö ka hnyi homagöule, me
didrut hnyin: ke haba tuhödra ame he
hnyi hnyimaködra, ke Iehova a hnyimakan
ködra.

HNYIMAKAN 3.

KE haingök, ka habe, Öbun na löng ju,
je at hnathu anyi Jekob, me tavat
owisa ka lap anyi Isaraela: hawa, ca hamö-
bun he ka khan' öbun hna owisa? 2 tavat
adre me hûkötiâ so, ke wedra hulö; tavat
adre me uja unen unyidra, ke viny ûnyi
hnyi je jeiödra; 3 tavat adre me an minya
unyin lakeik; k' adre me uja unen unyi-
dra, ke thu je jeiödra: eke, adre me susub'
ödra helâke me hnân öt, ke helâke me je
uthmeno hnân öt ae gan. 4 Me adre me
he ka tenge kö Iehova, ke e ame ca he ka
thu ködra; eke, e ame he ka ikhâlâ hnyi-
makan gadra hnyi ûen eling, hoton ûko-
nginy anyidra ta je huliwa. 5 Walang
hna ha hnö Iehova ge je perofeta, tavat
adre me omono lakeik; tavat adre me
ûhûlû ge ta je nyudra, k' adre me hongot,
ka habe, Ûsoköu; ke haba at ame ca hinö
ûnyi ka hnyi je hnyimödra, me adre me
penapena he ka vat mē. 6 Anyin a wale,
ame he ka lit köbun, me me ba hna oma-
nenâ köbun bi; k' ame he ka menekholom
köbun, m' öbun e ca he bi ka bi khong;
ke ame he ka dit seûnö hon je perofeta, k'
ame he ka khömet bong hudra. 7 Ke
ame he ka hmehma tavat wâ, me hlohlo
tavat bi khong; eke, adre me he ka tube
je esongödidra: anyin ae ba hofuc hwan
Khong. 8 Ke hnathu a iny unöngötö ge
man ûnyi ge hanu Iehova, ke ûnyi ge hna
owisa, ke tang hwege he ka omanenâ kö
Jekob hnen hna hanyâûâ, me kö Isaraela
anyin hulö bi. 9 Ö öbun löng ju ang,
öbun je at hnathuiny lap anyi Jekob, ke
tavat owisa ka lap anyi Isaraela, tavat
hûkötiâ hna owisa, me ohwalö ta je ûnyi
hia ae ûcû. 10 Ke adre me op göranyai
Ziona hnyi dra, ke Jerusalema hnyi hwa-
kecin ae kong. 11 Ke haba je homakan,
me adre me owisa hnân hwaban, k' ame
ûne tavat bihut ge hwaban, k'ame bi kong
hnen je perofetainy ge mone: ke so bi
hwakecidra he ka labageju kö Iehova, me
ha, ka habe, Hawa ca Iehova hnyi wanböta?
ke ba ûnyi ae kong ame he ka o köta. 12
Anyin a wale adre me he ka wia kânâiny
Ziona helâ me utkânâ can gabun, ke haba
Jerusalema, me ame he bi hnân digic tha-
tûnyi hnyin, ke buceniny uma me ame he
ka helâ me je hut hnyi hnyot.

HNYIMAKAN 4.

KE haba hnyi je bong a biliny adre me
he ka otethmâ buceniny uma kap
umö Iehova hon ban je bucen, ke adre me
he ka ogöranyâ e hon je hut, ke ame he ta
je hnyei hia ka he kâu. 2 Ke ame he ka
o ta je hnyei ae se hia me ha, ka habe, Ai
öbun m' ate me he ka ölö ka hnyi bucen
anyi Iehova, me uma umen Khongu Jekob;
ke e ame he ka n' öta ge deny je gethen, ke
ate me he ka vheno je gethen ûnyi gan:
anyin ame he ka he but hnanyibu ûheny
Ziona, ke hofuc ho Iehova ûheny Jerusa-
lema. 3 Ke e ame he ka owisa ka ta je
hnyei ae se hia, me fuc ka je hnyei ae hwe-
ge hnyi je dok ae sâkâû; ke adre me he ka
kokot anyidra je hele vat me me hnân bi
hwiö kânâ, ke dödra je ö hnân hele subö
vine: ame ca he ke hnyei ka hai hele vat
ka ke hnyei, ke adre me ca he hmetu ka
ûnö vat. 4 Ke adre me he ka ve laba
hmelen haledra je vine me hmelen haledra
je imeta; ke ba at ame he ka ooti ödra:
anyin a hia but ha hnen hnyimö Iehova
tuhan sabaoth. 5 Anyin a tavat adre me
ve he hnyi ien ta je khongudrin, ke ate me
he bi öta ka he hnyi iö Iehova Khonguta
nyiele nyiele balua.

6 Hnyi bong eling, haingö Iehova, oge
me he ka ûkhacaköuâ tavat adre me he ci,
ke oge me he ka ûkhöûnâ at adre obâ, me
at oge hia but ovecâ; 7 ke oge me he ka

wia at ame ci me hnân kolon, me at adre
degec me hnân hnyei ae hwege: k' ame he
Iehova ka musi ödra hnyi bucen Ziona,
hwân walang ang ke ne o but nyiele balua.
8 Ke haba u tap tue anyin hnahat mamoe,
but anyin hluiny Ziona me ame he ka o
köu; eke, ame he ka o musi a bân, wale
dökhu dokhon hluiny Jerusalema. 9 Ieû
ang a u me kuku göranyai? E ba than
hnyi wanbâm? a mokcu at ame bi hnyimâm,
anyin ame khöû u hnen vec helâ me momo
ame vec hnyekon? 10 Vec dö, ke hnokoâ
but, u hluiny Ziona, helâ me momo ame vec
hnyekon: anyin a u me he ka he but walang
ang ûnyi hnyi hnyin taun, me laba hnyi ta
hnyei, me o ka hnyi Babulona; ke adre me
he ka hûgûnö u ûhem e; k' ame he Iehova
ka ûcû u eling ûnyi ge je iwahnaihmiöny
möu. 11 Ke walang ang ame ukhacaköu
je hnyei ae se ûcom, ke haingödra, ka habe,
E so e ame kong bi, e so ate me wâ weta
ka Ziona ge je emaköta. 12 Ke ca khan'
ödra je ûnykûmenö Iehova, k' adre me ca
wâ ûnykûme anyin musi: anyin a e ame
ûkhacaköu ödra helâ me je thi hwit ka hnyi
hna huje hwit. 13 Todrö, huje, u hluiny
Ziona: anyin oge me he ka wia ânyâm fao
meno me me fao bi, ke oge me he ka wia je
boûjimen je bacam me me bras: m' u me
he ka kot omomono je hnyei ae se: ke u
me he ka ham kö Iehova hnödra je hna
söh, ke je omjehedra ka Thaniny hmeledrany
hia.

HNYIMAKAN 5.

HLUINY je deö vat lö, u me he walang
ang ka ûkhacaköu me me je deö
vat: e ame igigili öta hnen vat: k' adre
me he ka kot wahicen at owisa hnyi Isa-
raela ge uci.
2 Ke haba u Bethe-leema Eferatha, a at
ae ûhnyûkong unyin ta je thauzan hnyi
Juda, me ame he ka o hobi könya ûnyi gam
at musi hnyi Isaraela; at ame he ehele
hwân kâû adrem, ke nyiele balua. 3 Anyin
a wale e ame he ka hn' ödra, ke ne o but
ûen ame he ka hnokoâ hnen momo ame vec
hnyekon: me ame he ka hmetu je kolon a
je liamekeiny mē ka lakon Isaraela. 4 Ke
e ame he ka tot me hān haleny hnahat hnyi
man mani Iehova, me hmanenanginy iö
Iehova a Khongon: k' adre me he ka laba
hmâ; anyin a e ame he ka gan hmâ walang
ang ke ne o but hnyi je can hmeledrany.
5 K' ame he at ang me hnân ûsoköu köta:
e ka o but at Asuria ka hnyi ita hnyei, k'
ame uto je umen latuhöta, waleling ate me
he ka otilâ kâu hnyat tuö mamoe a ödrin
seven, ke eit ta taben tavat. 6 Ke adre
me he ka öba waniny hnyei Asuria ge hele
vat, ke hnyei i Nimeroda hnyi je homagöu-
leny; ke e ame he ka omeli öta ge at
Asuria, e ka o ka hnyi ita hnyei me uto je
ita. 7 Ke ame he je kolon ga Jekob hnyi
wanben je hnyei ae se hia, helâ me dân hau
ûnyi ga Iehova, helâ me we ame khukhula
hon hna önying; at ame ca bec ge at, ke
ame ca halubahingen at. 8 Ke ame he ka
e bi kolon ga Jekob unyin ta je hnyei,
hnyi wanben tavat ae se hia, helâ me liona
unyin je menoiny hnyot, helâ me nak liona
hnyi wanben je hnahat mamoe: wale, ame
ne he wanben, e ame he ka uto, me oloû
kia, ke ba at ame he ka hûgûnâ. 9 E so
ame görany hnyamâm hon tavat adre me
oveci u, ke so adre me subâ degecâ je
iwahnaihmiöny hia möu.
10 Ke haba hnyi bong eling, haingö
Iehova, me oge me he ka subâ degecâ je
hors hnyi wanbâm, me ohia ânyâm je
kariota: 11 ke oge me he ka subâ degecâ
je taun hnyi em hnyei, me hagutâ ânyâm
je hnabâ hia: 12 ke oge me he ka subâ
degecâ hna bibihwakecin ûnyi hnyi hnya
mâm; k' ame ca e bi hmetu unyâm tavat
biobotkong: 13 ke oge me he ka sö degecâ
ânyâm je hnatheat me ânyâm je veto adre
otilâ hnyi wanbâm; ke u me ca he hmetu
ka khudrung ka huliwa anyin li hnyamâm.
14 Ke oge me he ka oc degecâ ânyâm
Aseira unyâm: he oge me he ka ohia ânyâm
je taun. 15 Ke oge me he ka bi hwaban
hnyi hmönyin me wathethöt ka je hnyei
adre me ca löng bi.

HNYIMAKAN 6.

LÖNG ju öbun walang ang hna ha hnö
Iehova, ka habe Todrö, ivinö ju
hnyi hnyimakan je bucen, me me löng
ifucâm hnen je hut. 2 Löng ju öbun je
bucen lö, ivinö anyi Iehova, me öbun je
taben a tethmâiny hmeledrany: anyin ae
hu ivinö anyi Iehova me lakeiny, ke e ame
he ka ûhnei me Isaraela. 3 Lakeik lö, ieû
o ge ânyâ köu? ke ieû o ge osēnyini u
hnyin? khûö nya but. 4 Anyin oge hum
u ûnyi hnyi hnyei Aigupito, me omeli u
ûnyi hnyi hnyaba ûthaluö; ke oge kunö
Mose me Arona, me Miriama hnyi hnyi-
makâm. 5 Lakeik lö, ûnykûme thö walang

ang ge hna elâm gan hnö Baraka than
Moaba, ke hnö Balaama nöku Beora hna
thu kâu; ûnykûme ju hwân hnyi Sitima ke
ne o but hnyi Gilegala, me me khan' öbun
nwakecin ae wisa anyi Iehova. 6 Ieû oge
me he ka oâ hnyi hnyimakö Iehova, ke
khudrung ka Khong ae beönua? hawa, oge
me he ka hom kâu je hudiny leû, je nak
kau a khaca hunainy? 7 Hawa, ame he
Iehova ka senyin ge je thauzan mamoe
baga, ke je ten thauzan wagewe wakaco?
hawa, oge me he ka ham nökuk a bân, me
hwaban hnök hna hanyâûâ, a wan unyik,
me hwaban hulöiny hanuk bi? 8 At lö, e
ame hia but omanenâ köu ûnyi ae so;. ke
ie ke ûnyi ame we Iehova gam, ke so bi he
ka ânyâ wisa, me hnyokâ ibetengiö, me tha
he me Khongom ke hnyok ae hnyikânâ?
9 Ifuci Iehova ame hongot hnyi taun, k'
ame he at ae metâ ka wâ iâm: löng ju
öbun öso, ke at ame musö e. 10 Hawa, e
bala bi tang omjeû a hwaban hulö eiö hnyin
uma umen at ae kong, ke efa ae hâhâ a
ûnyi ae kong? 11 Hawa, oge me he ka
so ke e unyik tulut ae hwali, ke tangen ta
je ûnyi hnân tuluto ae thoi bi? 12 A
unöngötö tavat tren omjeû ge ûokonguny,
k' ame fuc thoi tavat adre me labā e, k'
ame iyawö je bohmödra hnyi je hnyimödra.
13 Anyin a wale oge hia but kuc u me
takû u ge aat ae gan hmâ; ke oge hia but
öba wan gam can ânyâm ta je hulö. 14 U me
he bi ka han, me u me ca he bi ka sekom;
ke ame he ka e bi hnyi wanbâm hna hom
ûhnyûkongu u: ke u me he ka sukhöunâ
omjeû, k' ame ca he bi ka sot hnâm hna
sukhöunâ; ke haba ûnyi u me hom, me
oge me he bi nya ka hna ka hnyi hele vat.
15 U me he ka tā, ke u me ca he bi ka
menu: u me he ka ututo je elaio, ke u me
ca he ka sûâ wakacoiny; ke wan vine, ke u
me ca he ka ic wainainy. 16 Ke adre me
tuö je hnanyibu anyi Omeri, ke ta je ûnyi
hia a ânyâ ge lap anyi Ahaba, ke öbun e
hnu hoton hnödra hna ûhnenamö: waleling
me oge me öba wan gam, ke wia tavat adre
me labā e me me hnân jû; ke öbun e he ka
hom tilâ hna haikongoâ lakeik.

HNYIMAKAN 7.

EKÖLÖ gak! anyin a iny ûcû me ûö
adre me tau wan, ke iny ûcû me
hna hlo wan vine: ke ba hmetu bi wan
vine hnân ic; me wan meta a bân wale
ame wek hnen hanuk. 2 E hia but at
ae so eang hmeledrany, ke ba at ae fofâ
unyin tavat: ödra hia adre me mokut he
ka mâdrâ dra; adre me ve hnu je lawaedra
ge ert. 3 Adre me inâ li hnyamödra ka
hnyi ûnyi ae kong he ka ie ânyâ; ame
hnei hwaban hnen taben me at owisa; ke
haba at ae gan, me e ame ha ûokonguny
eû hnyi hnyekon: ke adre me tha hwâwâ
helâe. 4 Haba tavat ae so gadra, me helâ
me ûö ae ûdedö: ke haba tavat ae ti fofâ
gadra, me kong hon hak ae ûdedö: e but
ang bong bongon tavat adre me tuö u, wale
ûen he ka senö u; adre me he walang ang
ka hlöhlö. 5 Ca labageju ka waem, ca geju
bi ka at ame kû gethen: tuö ju hwanumen
hnyimâm ge momo at ame mokulec ûlaiâm.
6 Anyin a haba nokon baga ame ca ogânâ
kamen, ke nokon momo ame tot ûcon
hinyen, ke ûngon ûcon ûngon; haba je
iwahnaihmiöny me at, me, ka e hnyi
hnyaban bi.
7 Ke haba inya, oge me he ka bwele
kö Iehova; oge me he ka lubahingen
Khongon melik: ame he Khonguk ka ling
nya. 8 Iwahnaihmiöny mönya lö, ca he ka
senyin huk: iny ka he ka ta, oge me he ka
tot hmetu; iny ka laba hnyi menekholom
ame he Iehova ka omelami nya. 9 Oge
me he ka hok hnyokâ hmönyin anyi Iehova,
anyin oge hia but monu kâu; ke ne o but
e ame he ka ivinö hobi könya, me owisa
hobi könya: e ame he ka su nya ka hnyi
melam, ke oge me he ka wâ hwakecin ae
wisa gan. 10 Ke ame he je iwahnaihmiöny
mönya ka hnyi wâ, ke ame he ka takoû
e hnen hmehma; waleji at ame ha könya,
ka habe, Ewa Khongom? Ame he li
emakök ka wâ e; walang ang adre me he
ka ututo e helâ me hmudra eû hnyi gethen.
11 Bong adre op hnyin hagâm hak! hnyi
bong eling adre me he ka thang hnyigot.
12 Hnyi bong eling adre me he ka o köu
ûhedra Asuria ke je tauniny Aigupito, ke
ûhedra Aigupito ke ne o but hnyi Wagewe,
ke ûhedra hnyi ke köiö ke ne o but hnyi
ke köiö, ke ûhedra hnyi ke bucen ke ne o
but hnyi ke bucen. 13 Ke ame he ka ba
wan hnyei can hulö anyin tavat adre me
labā e, me wale troban anyidra ta je
huliwa.
14 Hān ju lakem ge ânyâm uci, wale
hnahat mamoe a jekhom, wale hnyat adre
me hake laba hnyi hnyot hnyi wanben
Karemela: e so adre me he ka an tot
hmetu hnyi Basana me Gileada helâ me
hnyi je bong kâû adrem. 15 Oge me he

ka omanenâ ködra je ûnyi hnân lâiâ helâ
me hnyi je bong u je he hnyin ûhem hnyi
hnyei Aigupito. 16 Ame he je hnyei ka
wâ me hmehma ge manidra man hia: adre
me he ka kât je hnyimödra, k' ame he ka
wejiji je hnyikönyödra. 17 K' adre me
he ka drem kânâ helâ me on; adre me he
ka o me öbubuny helâ me ta je ûnyi adre
me iyâwâ kânâ ûnyi hnyi je dok ae
nedrong: adre me he ka o me ot kö
Iehova Khonguta, ke adre me he ka outö
u. 18 Ie ke Khong ae ûcû möu, at ame
hna monu, k' ame ca oûnyihnathoâ hna
hanyâûâ hnen je kolon jekhon? e ame ca
tuö anyin hmönyin nyiele balua, anyin a
e ame senyin he ka betenge. 19 Ke e ame
he ka hmetuhmetu me betenge gata; e
ame he ka uto anyita je hulö hmelen li
can: ke u me he ka khûâ anyidra ta je
monu hia thithö ka hnyi köiö hnyi dok ae
dit. 20 U me he ka ohwâdâ hnathu kö
Jekob, ke ibetengiö kö Aberahama, waleji
u je khemanyinâ ka lakamöhmun hwân hnyi
je bong kâû adrem.

NAHUMA.

HNYIMAKAN 1.

HOK honen Nineve. Tusiny hna oma-
nenâ kö Nahuma at Elekosi.
2 Haba Iehova, me e Khong ame ciâ ke
bi hwaban: Iehova ame bi hwaban, ke tren
hmönyin; Iehova ame bi hwaban ka je
iwahnaihmiöny mē, ke e ame ip hmönyin
hobi kâu je iwahnaihmiöny mē. 3 E bec
Iehova he ka hmönyin, ke gan hmâ maniny
man, ke e ame ca he ka hna bâûâ at ame
ânyâ hulö: haba gethen de Iehova wale
hnyi höu me weneû, ke haba je ulâ, me
wale sesâ hnyi li can. 4 E ame thawâ
köiö me omada e, me ohmö ta je wagewe
hia: e sēnyin thö Basana me Karemela, e
meleca thö vongon hnyi Lebanona. 5 Ame
öbubuny je bucen gan, ke ame köiö but
je hut; ke ame khibi göranyai kânâ hnyi
hnyimakan, eke, hmeledrany, me tavat
adre me labā e. 6 Ie at ame he ka tot
hnyi hnyimakan anyin hmönyin? ke ie at
ame he ka tot e ka ubâhlâ anyin wathethöt?
ame hingâlâ anyin hmönyin helâ me meic,
ke e ame tho je kic. 7 E so Iehova, e
hnabâ hnyi bong vec; ke e ame wâhmak-
hmeto tavat adre me labageju kâu. 8 E
ame he ka ti ohia dok e ge di at ame aba,
me hnu je iwahnaihmiöny mē ka hnyi
menekholom. 9 Ieû hnöbun hna si hnö
Iehova? e ame he ka ti ohia: ame ca he
ka olo o vec. 10 Eja ke ne adre ne vhet
helâ me ûö ae ûdedö, me ti khubet hnyi
hnödra hna ic, adre me he ka thung ödra
helâ me thatûnyin hwit ae mada. 11 Ame
he but ûnyi gam ke at ame ûnykûme ûnyi
ae kong kö Iehova, at ame ûhnenamö he
ka ânyâ ûnyi ae monu. 12 Walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Eja ke ne ödrin
e ne bekhöt me se hia, helâe minya adre
me he ka subâ degeci ödrin, ke e ame he
ka hia. Oge hia but oveci u, ke oge me ca
he hmetu ka oveci u. 13 Ke walang ang
oge me he ka thu anyin hna ûhûkâlâköuâ
walethö hom, ke thamuâ je hna cö u.
14 Ke a hia but Iehova hûna gam a g'
adre me ca he hmetu ka tā hnyat a iâm bi:
ke oge me he ka subâ degecâ je khongom a
je hnatheat adre me kave me oköiâ ûnyi
hnyi umödrin je uma; ke oge me he ka
ânyâ ânyâm erkemok; anyin a u kong ut.
15 Wâ bi, e hon je bucen li can at ame
hom uthumetu ae so, at ame haimemenâ
ûsoköu! Juda lö, tuö ju ânyâm je bijeû, ke
thamuâ ânyâm je khöbi: anyin ame ca he
hmetu at ae kong ka vhenu u; k' adre hia
but subâ degecâ e.

HNYIMAKAN 2.

AME o but hnyi hnyimâkâm at ame sa
omomono: hmâkâ ju hnabâ, tuö thö
gethen, ca ju hnyâm, ti ohwegiâ thö tang
hwegiâm. 2 Anyin a Iehova ame ohmeto
hmanenangi Jekob, helâ me hmanenangi
Isaraela: anyin a hingâlâ degeci ödra hnen

tavat hingâlâ degecâ, me okongoâ anyidra je anginy. 3 Haba je taben unyin, me dra anyidrin je bec, k' ame khavâ ûkhaû ae dra ge tavat hwege: k' ame hadröngöc je kariota ge fao hnyi je bong e ame penapena hnyin, k' adre me hmejijingâ je ö. 4 Ame he monoâ je kariota eû hnyi je gethen, ke ûöhnekiköu hnyi je hna cit gethen: me manen helâ me uthmeic, me gâ monu helâ me hucuce. 5 E ame ûnykûme anyin je homakan: adre me haû hnyi ûhedra; k' adre me logot ka hnyi hna up hak, ke adre hia but penapena ûnyi hnân tubi ödra. 6 Adre me khöng ut je homagöuleny je wagewe, k' ame aû but uma umen than. 7 Ke adre me öba khaûö Huzaba, adre me lelö momo e, me ame tenge lathnyabainy a wahlu helâ me je biny, k' ödrin e khaû je ûlaidra. 8 Ke hwân kâû adrem me helâ me ong an Nineve: ke so bi adre me kec; haingödra, ka habe, Todru, todru öbun, ke ba at ame bwele hoton ai. 9 Söh thö sileva, söh thö gol: ke ca hnân bi aû je omjeû, wale soiny ta je ûnyi ae hmanenang. 10 E ba önyen e, adre me öba önyen, iny jut wau: ke ame köiö but hnyok, k' ame öbubuny je boucadra, ke vec hia thö je hnyidra, ke löhau but ta je hnyimaködra hia. 11 Ewa uma umen liona, ke dok ame an hnyin je nak liona, wale ame vheno hnen liona ke liona momo, ke nokon liona, ke ba at ame ooti ödra? 12 Haba liona ame oloû kia, ka öûcö je lakon, me hlingâ hobi kâu laâiân, me öunöngötâ umen je op ge haniny, me umen je uma ge je hna hlingâ. 13 Wâ bi, e ve inya möu haingö Iehova tuhan sabaoth, ke oge me he ka thong anyin je kariota hnyi hai, k' ame he hele vat ka an halem je nak liona: ke oge me he ka subâ degecâ hanem ûnyi eang hmeledrany, ke adre me ca he hmetu ka löng ifucin ânyâm je ûthumetu.

HNYIMAKAN 3.

EKÖLÖ ge taun ae kong ge dra! a unöngöt hia thö ge je thoi me ûkonguny; ame ca hia je hanidra. 2 Ame usik osö, ke hu hwan je waengen; me je hors adre okca monu, me je kariota adre me utulut; 3 tavat adre me tabö hors, k' ame hadröngöc ö me hele vat; ke se hia tavat adre hlingâ, ke hna ûkhöûnâ je komok ae se hia; ke ca hnân bi aû tavat adre mokcu; adre me haû hon tavat adre mokcu: 4 anyin ame osehia bi ûnyi monu momo hnyi gethen ae hmanenang, tuhan hna bi khong, at ame ûco je hnyei ge anyin bi ûnyi monu, me je lap ge hnen hna bi khong. 5 Haingö Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Wâ bi, e ve inya but möu, ke oge me he ka hai ânyâm ûkhaû ka hnyi hnyimâkâm; ke oge me he ka omanenö u ka ta je hnyei ke ba ûkhaûâm, me ânyâm hmehma ka ta je dökhu. 6 Ke oge me he ka khûâ hom je ûnyi ae ikiki, me okongu u, me otilö u hnân wâ. 7 Ke ame he ka e bi, a haba tavat adre me ō u me adre me he ka kec gam me ha, ka habe, Iny jut wau Nineve: ie at ame he ka tenge gan? oge me he ka elâm ua tavat adre me he ka otubweli u? 8 Hawa, u beönua hon No-amona, wale ame laba hnyi je wagewe, ke ame igigilö e je köiö, haba köiö ae gan, me singiny, ke haba haginy hak, me köiö? 9 Aithiop me Aigupito li tang hwegien, ke ca hnân bi tulut; Futa me Lubi li at ödru me hadruö u. 10 Ke so bi adre hom e, e ame he but ka hnyi hwenbâ: ke adre me sa lakudra je mendreng hnyi ta je hna saû hia gethen: ke adre me uglekôbâ anyidra tavat ae ûnyi hnathu, ke adre me ca tavat ae beönua unyidra ge je tö fao. 11 U me he minya ka monu ge grâg, ke u me he ka ikhölö; ke u me he ka heleû hnabâ can je iwahnaihmiöny. 12 Ame he ânyâm je hnabâ ka helâ me imetâ ae hu wan a bân: adre ne jijingâ me ame he ka kölu je wan ka hnyi hnyimen at ame he ka ijem. 13 Wâ bi, haba tavat hnyi wanbâm, me helâ me omomo; adre me khöng laûâ je homagöuleny em hnyei ka ta je iwahnaihmiöny möu: k' adre me thong ânyâm je venyâ ge meic. 14 Seköiö thö hobi kâu he ka theling' u, ohwegiâ ju ânyâm je hnabâ: he thö ka hnyi kânâ ae kece, keututo ju dröu adre me huliwan, ohwegiâ thö hna leû veto kânâ. 15 Ame he bi meic ka thung u eling; k' ame he hele vat ka subâ degeci u, k' ame he ka ön u helâ me oböu: e so u ma osehiö u helâ me je oböu, k' u ma osehiö u helâ me je wahamon. 16 U je hia but osehia tavat ûcû unyâm hon ta je okhûiny drany: ke haba je oböu adre me okongoâ k' adre me ve gâ thö. 17 Haba tavat adre me korona gam, me helâ me ta je wahamon, ke haba je homakan tavat unyâm, me helâ me lakon wahamon ae se hia wale adre me laba hnyi ta je hak hnyi bong ae megic, ke e ka o but seûnö, me adre me gâ thö, ke ca

manen bi dok adre me laba hnyin. 18 Than
Asuria lö, ame mokut ut tavat tuö mamoe
unyâm : k' ame mokut minya tavat ae ûnyi
hnathu unyâm : k' ame vese but lakem
hon je bucen, ke ba at he ka ûkhacaköu
ödra. 19 E ba hnân okatebo hnâm hmouca ;
ke kong ut hnâm aat : ke haba tavat adre
me löng ge bongom, me adre me khöûkhöû
hnyam gam ; anyin à ie at ame ca hia but
labö cap kâu ânyâm hulö ?

HABAKUKA.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hok ame wâ Habakuka
perofeta.
2 Iehova lö, oge me he ka khöû köu ke
ne o but kehö, ke u me ca ling nya bi ?
oge me tenge köu ge ûokonguny, ke u me
ca omelö bi. 3 Anyin a ieû u je omanenâ
könya hulö, me wâ hwakecin ae hwali ?
ânyin a e hnyi hnyimakök hna söh me
ûokonguny : ke e hu hna ivinö, ke adre
me oâ iwatreta. 4 Anyin a wale adre me
oûnyibâûâ hnanyibu, ke ame ca he but hna
owisa bala ka hwâdâ ; anyin a tavat ae
kong adre me igigilö tavat ae wisa ; anyin
a wale ame he but hna owisa ae hwali.
5 Bwele thö unyin ta je hnyei me
wâhmakhmeto, me lâiâ gan hmâ thö :
anyin oge me ânyâ huliwa hnyi bongubun
je bong, eje ke ne adre ne thumetu öbun,
öbun e ca he ka kap. 6 Anyin a wâ bi,
oge me oâ at Kaledaia, hnyei ae hiny ame
ie utut ; tavat adre me vheno ûlâuen
hmeledrany, he ka hûgûnâ je dok hnân
labā, a ca idra bi. 7 Ödra tavat hnân
outen me öbubuny gadra : ame ka o bi
gadra hna owisa me hmanenangidra. 8 E
logot minya haledra je hors hon je lepad,
ke hwege hnyimak hon je luko hnyi sahac ;
tavat tabö hors unyidra adre me ave ehe
thibut : eke, anyidra tavat tabö hors ûhedra
sâkâû ; adre me gâ helâ me aeto at ame
logot ka an haniny. 9 Adre me tha o
hia he ka ûokonguny ; helâ me ang hwei
imaneniny je hnyimaködra ; adre me ûkhaca-
köuâ je bâ helâ me öny. 10 Eke, e ame
hlumā je than, ke taben ûhiö kâu je taben :
e ame hlumā je hnabâ hia ; anyin a e ame
okhibö göranyai kânâ me hûgûnâ. 11 Me
e ame he ka o helâ me ang me hanyâûâ,
me me hu hulö kâu : wale at a haba tang
hwegien me ûnyi ge khongon. 12 Iehova
lö, Khonguk, me Kapik, hawa, u ca at
kâû adrem bala ? öhmun e ca he ka mok.
Iehova lö, u je otilâ e me hnân owisa,
Kicik lö, oâ e me hnân nâ. 13 E kalaöt
hmönyin li emâkâm, me u je ca bewâ hulö,
ke u je höcö wâ hwakecin ae hwali, anyin
a ieû u je wâ tavat iyawö, me laba hnyibû
hnyi ûen ame he at ae kong ka utâ at ae
wisa hon e bi ; 14 me mâdrâ tavat m' ödra
helâ me wâiny köiö, ke ta je ûnyi ame iyâû
ke ba at ame musi ödra ? 15 E ame kap
göranyai ödra hia ge wage, k' ame ohnoki
ödra hnyi ûten ert, k' ame hum ödra hnyi
ûten ert hlihli : anyin a wale e ame senyin
me hobâ. 16 Anyin a wale, e ame bi hut
ka ûten ert, k' ame leû utö ae bo so ka
ûten ert hlihli ; anyin ae pipikhenya jekhon
ûnyi gan, ke gan hmâ an jeû. 17 Anyin a
wale, hawa, ame he ka öba önyen ûten ert,
k' ame ca he ka hokhnyok hnyi hnen hna
labö ohia ta je hnyei.

HNYIMAKAN 2.

OGE me he ka tot hnyi hnök hna
hmâkâ, me laba hon tap tue, ke oge
me he ka selâdrâ me löng hofuc e ame
he ka ha könya, ke hofuc oge me he ka
thu ge hnök hna tenge. 2 Ke haba Iehova
ame thu könya me ha, ka habe, Sihnalimen
ju hna omanenâ, me kave hnyi je taben,
me me he ka aû ge tavat adre me wadring
bi. 3 Anyin a haba hna omanenâ me hobi
kâu ûen adre thu, k' ame he mweimwei
ka hnyi obiny, k' ame ca he bi ka thoi :
eja ke ne a ne bec, mē halubahingen ;
anyin e hnathu e ame he ka o, k' ame ca
he ka bec. 4 Wâ bi, ame bi gan hnyekon.

k' ame ca fofâ bi eû hnyin: ke ame he
at ae wisa hwakecin ka möt hnen anyin
labageju. 5 Eke, haba waina, ame at iyawö,
ke at bi gan, k' ame ca laba hmâ hnyi hing
hnyaban bi; ke ame ogânâ weny helâ me
hedis, k' ame helâ me mok, k' ame ca
sekon bi, ke e ame ûkhacaköuâ unyin ta
je hnyei hia, k' ame hlo tavat hia thithö.
6 Hawa, ame ca he tavat ang hia ka ha
ûhöûcû gan, me vejec hnân ûhiö kâu, me
ha, ka habe, Ekölö ge at ame ca osehia
ta je ûnyi a ca anyin bi! ke ne o but
kehö? ke at minya ame osehia ta je haten
hna hok gufa! 7 Hawa, adre me ca he
ka ie tot tavat adre me he ka ûlû u, ke
hmak bi tavat adre me he ka oveci u, m'
u me he ka hnân söh ködra? 8 Anyin a
u je hia but söh ta je hnyei ae se hia, me
ame he ka sei u hnen ta je kolon ta je
hnyei hia; can dren tavat, me ûokonguny
adre me ânyâ ka hnyei, me taun me tavat
hia adre me labā e.

9 Ekölö ge at ame hûgûnâ troban ae
hwali hobi kâu anyin lap, me me ip ethö
görany hâûen, me me möt ûnyi ge hnyamen
ûkongon! 10 U je hia but ûnykûme ûnyi
hnân ohmehma ânyâm lap, hnyi hnâm hna
subâ degecâ je hnyei ae se hia, me ânyâ
hulö köu bi. 11 Anyin ame he veto hnyi
hna up uma ka fuc, ke ame he ka thu kâu
hnen utö a venyâ.

12 Ekölö ge at ame otilâ ke taun ge dra,
me ohmâ taun hnyi hwakecin ae kong!
13 Wâ bi, hawa, ca ûnyi ga Iehova tuhan
sabaoth a ame he tavat ka huliwa hobi kâu
meic, me ame he je hnyei ka osēnyini ödra
hnyi ûnyi ae ûnyi baû? 14 Anyin ame he ka
unöngöt hmeledrany ge hna wâhmakhmetoâ
hmanenangi Iehova, helâ me köiö ame tube
je taben e.

15 Ekölö ge at ame habelen waeny, ame
bihanen ânyâm hmönyin kâu, ke ame omono
e, m' u me ke ka ō 'drin ae ba ûkhaû! 16 U
je unöngötö ge hmehma ke ca hmanenang
bi: bethe ic dö minya, m' u me helâ me at
adre ca peritomonâ: adre me he ka wia
köu kaiainy hnyam a metö Iehova, ke ame
he ka e bi hon ânyâm hmanenang hmehma
ae ikiki. 17 Anyin ame he ka tubi u
hnen ûokonguny ka Lebanona, me hna
obia je meno wale ame ooti ödrin; can
dren at, me ûokonguny ka hnyei, me taun
me tavat adre me labā e.

18 Ieû troban hnatheat me me huliwan
e hnen at ame op e; me idola adre oköiâ,
me at ame nâ thoi, me me labageju kâu at
ame huliwan bi, he ka ânyâ je idola ae
hum. 19 Ekölö ge at ame ha ka utö, ka
habe, Hmak dö: me ka veto ame ca fuc,
ka habe, Todrö! Hawa, ame he ka ûnö
ûnyi ang? Wâ bi adre tube e ge goł me
sileva, ke ba hmönyin homenâ eû hnyin e.
20 Ke e bi Iehova hnyi hnyin umen uma
ae kap: e so ame he hmeledrany hia ka
laba hnyibû ju hnyi hnyimakan.

HNYIMAKAN 3.

WALANG hic hiji Habakuka perofeta, adre me hai hnyi Shigionotha.

2 Iehova lö, oge hia but löng ûthumetu gam, me oge me ot:
Iehova lö, ohâtâ thö ânyâm huliwa hnyi wanben ta je huna,
Omanenâ thö hnyi wanben ta je huna:
Ke ûnykûme ju ibetengiö hnyi ûen wathethöt.
3 Ame o but Khong ûheny Temana,
Ke At ae Kap ûheny hnyi bucen Parana. [Sela.
Ame khavâ drany hnen anyin hmanenang,
K' ame unöngötö hmeledrany ge hna ogânâ e.
4 Haba melaminy, me helâ me lany;
K' ame o li basesönginy ûnyi hnyi hnyamen:
K' ame oiyongâ eling maniny man.
5 Ame he but mok ae cap hnyi hnyimakan,
K' ame gâ thö je uthmeic hnyi li can.
6 E ame tot me tuluto hmeledrany;
E ame bwele me oveseâ ta je hnyei:
Ke adre me oveseâ je bucen kâû adrem,
K' ame nom ju je hut kâû ehac;
E kueny jut deny ta je gethen.
7 Oge me wâ je uma mano umö Kuza hnyi vec:
K' ame öbubuny je mano singiny hnyei Midiana.
8 Hawa, Iehova ame hmönyin ka je wagewe?
Hawa, u me hmönyâm ka je wagewe,
Ke wathethöt ge köiö ae gan,
M' u me tabâ halem je hors,
Ke ta je kariotainy ânyâm ûhömeli?
9 Adre me oc ut ânyâm cafana;
E hnathu ta je hofuc u je khemanyin ka ta je tribu. [Sela.
Ke u je kia hmeledrany ge ta je wagewe.
10 Haba je bucen adre me ō u, me ot;
Ame he but hwegeiny di:

Ame mea dok ae dit,
Me hinöbeny göranyai.
11 Ame tot seûnö me tehi hnyi hnödru;
Hnyi melaminy ânyâm je fana adre gâ,
Hnyi melaminy ânyâm ö ame hadröngoc.
12 U je vheno hnyei hnyi hmönyin,
U je uto je tavat hnyi wathethöt.
13 U je he but hnân he ka omelö lakem,
He ka omelö hnâm hna hû;
U je aat dö ban ûnyi hnyi lap anyin at ae kong
Me omanenâ taben ke ne o but hnyi kic. [Sela.
14 U je dâoâ taben je aten vat gan ge dân bi je ö:
Adre me utut helâ me höu he ka ovesei nya;
Adre me senyin helâ ke at ame he ka han duöngâ at ae ba ta ûnyi.
15 U je oheâ halem je hors eû hnyi köiö,
Hnyi dok ame khibi hnyin göranyai köiö ae gan.

16 Oge me löng, me ame ututut hnyekuk,
Ame öbubuny li esongödik ge hwan;
E amam but je jeiök, ke oge me öbubuny hnyi hnök:
M' oge me he ka menâ hnyi bonginy vec,
Hnyi ûen e ame o but ûcon hnyei wale ame o kâu a je deö vat,
17 Eja ke ne a ne ca vhöng imeta,
Ke ba wan hnyi je ivine;
Eja ke ne a ne ba hna huliwan elaio,
Ke ba jeû hnyi je hna belök;
Eja ke ne adre ne subâ degecâ hnahat meno hnyi hak,
Ke ba but kau hnyi je hnyeuleny meno:
18 Ke so bi oge me he bala bi nya ka hobâ kö Iehova,
Oge me he ka senyin ka Khong at ame omeli nya.
19 Iehova Than me wale tang hwegiök,
E ame wia li cak me me helâ me can je aila,
K' ame he ka ovhenu nya hnyi anyik je dok ae görany.

Hobi kâu at ame vhik khumöng hnyi Neginoth.

ZEFANIA.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hofuc ho Iehova ame o kö
Zefania nöku Kusi, nöku Gedalia,
nöku Amaria, nöku Hezekia, hnyi je bong
bongu Josea nöku Amona, than Juda.
2 Haingö Iehova, ka habe, Oge me he
ka ti ohia ta je ûnyi hia thithö ûnyi hnyi
hon kânâ. 3 Oge me he ka ohia tavat ke
omeno; oge me he ka ohia omeno ame gâ
ethö, ke ta je wâ eû hnyi köiö, ke ta je
ûnyi ame öhaûâ, ke tavat minya ae kong;
me oge me he ka subâ degecâ at ûnyi hnyi
hon kânâ haingö Iehova. 4 Ke oge me
he ka hai hnyamök ka hnyi hon at Juda,
ke tavat hia adre me laba hnyi Jerusalema;
ke oge me he ka subâ degecâ ûnyi hnyi
dok ang je kolon Baala, ke ien tavat bihut
ka je hnatheat, tha ödra me tavat bihut;
5 ke tavat adre me hic hon ban je uma ka
ta je ûnyi hnyi drany, ke tavat adre me
khemanyin kö Iehova, k' adre me khem-
anyin ge anyidrin than; 6 ke tavat adre
me hmetu unyi Iehôva; ke tavat adre me
ca elöm Iehova, me ca hnö e.
7 Laba hnyibû ju hnyi hnyimakan Than
Iehova: anyin ae hakekeny jut bong bongi
Iehova: anyin a hia but Iehova penapena
hut, me okabâ hnen je hna hawâ. 8 Ke
haba hnyi bonginy hut anyi Iehova, me oge
me he bi nya ka bi hwaban ta je taben, ke
lakon than, ke tavat adre me khavâ je
ûkhaûiny ta je hnyei bi. 9 Ke hnyi bong
eling oge me he ka bi hwaban ködra hia, a
tavat adre me gâ hanyâûâ hwanuma, tavat
adre me öunöngötâ je uma umen je tuhödra
ge ûkonguny me thoi. 10 Ke haingö
Iehova, Haba hnyi bong eling me ame he
bi ka hu hwatenge hnyi homagöuleny wâ,
k' ame he ka hu kuku tenge hnyi ke keihen

a loiny, ke dia ae gan hnyi je hut. 11
Kuku tenge th' öbun tavat öbun e laba hnyi Maketas, anyin adre kot hia thö hnyei Kanana: adre subâ degeci ödra hia tavat adre me ngenu me sileva. 12 Ke hnyi ûen
eling oge me he ka jien Jerusalema ge je lamepa; ke oge me he ka bi hwaban ka tavat adre me laba sot, tavat adre me ha eû hnyi hnyok ka habe, Ame ca he Iehova ka mâdrâ so, ke ame ca he ka ânyâ minya ûnyi ae kong. 13 Ke ame he ka hnân
söh bi je omjehedra, ke ame he ka ba wan umödra je uma: eke, adre me he ka op je uma ke adre me ca he bi ka labā; adre me he ka belöki vine, ke adre me ca he bi ka ic wainainy. 14 E hakekeny jut bong ae
gan bongi Iehova, e hakekeny jut ke logot hmönyin dut, hwan bong bongi Iehova; ame tenge gan hmâ eling at ae hwege. 15 Haba
bong eling bonginy hmönyin, bonginy vec me hlöuhlöu, bonginy hnaûhango me öba wan, bonginy lit me menekholom, bong ae hu ûlâ me khömet, 16 bonginy fuc trutru me
öbubuny ka hnyi je taun adre up haginy, me je tap tue görany. 17 Ke oge me he ka
ovecâ tavat, m' adre me he ka he helâ me je wadröu, anyin adre hia but ânyâ hulö kö Iehova: ke adre me he ka hingâlâ drödra helâ me sesâ, me utioidra minya helâ me tatet. 18 E ca khana bi anyidra sileva
me gol he ka omeli ödra hnyi bonginy hmönyin anyi Iehova; ke adre me he ka thong degecâ hnyei hia ge meicin anyin ciâ: anyin a e ame he ka bi obiny, eke, obiny ae mweimwei ka tavat hia adre me laba hnyi hnyei.

HNYIMAKAN 2.

HNYEI ame ca hmehma lö, ûkhacaköu th' öbun, eke, ûkhacaköu thö;
2 e ka tiga ca oâ hna otilâ, e ka tiga ca he but bong helâ me thatûnyin hwit, e ka tiga ca o bi köbun hmönyin ae gan anyi Iehova, e ka tiga ca o bi köbun bong bonginy hmönyin anyi Iehova. 3 Elöm Iehova th' öbun
hia tavat ae ilemuk hnyi hnyei, tavat adre ânyâ hnen hna owisa; elâm dö hwakecin ae wisa, elâm dö menyik: adre me ne he ka ikhöl' öbun hnyi bonginy hmönyin anyi Iehova. 4 Anyin adre me he he ka hota
degecâ Gaza, ke ame he ka ba wan Asekelona: adre me he ka obâ Asedoda hnyi jebigo, k' adre me he ka oc Ekerona me iwân. 5 Ekölö ge tavat adre me labā
hobat köiö, wale hneyi iny at Kerethi! e ve e möbun hofuc ho Iehova, Kanana, hnyei iny at Filisiti; oge me he ka ohiö u me me ba at ame he ka labā. 6 Ke haba hobat
köiö, me ame he ka hu je uma umen tavat tuö mamoe hnyin, ke ta je hnyeuleny je hnahat mamoe. 7 Ke haba hobat köiö, me
ame he ka hnân hobi kâu je kolon lap anyi Juda; k' adre me he ka hān haledrin ta je hnahat mamoe eling: k' adre me he ka mokulec je uma umö Asekelona hnyi sahac; anyin ame he Iehova Khongudrin ka sen' ödrin, me ohmetu ödrin ûhedrin hnyi hna
bâ. 8 Oge hia but löng hna haikongoâ hnö Moaba, ke hna û hnen lakon Amona, waleji tavat adre me haikongoâ lakeik, k' adre me bi gan hnyi je hnyigöulödra. 9 Anyin a
wale, haingö Iehova tuhan sabaoth, Khongu Isaraela, ka habe, Kia inya inya a g' ame he Moaba ka ûcû me Sodoma, k' ame he lakon Amona ka ûcû me Gomora, a iny jut vhat, ke thopiny sâlt, ke ba wan nyiele balua: k' ame he je kolon lakeik ka sei ödra, ke ame he je kolon hnyi ik hnyei ka hwöhwabödra. 10 Adre me he ka hu e
can anyidra bi gan, anyin adre hia but haikongoâ me bi gan ka lakei Iehova tuhan sabaoth. 11 Ke ame he Iehova ka ooti
ödra: anyin a e ame he ka ohia tilâ je khong khongon hmeledrany hia; me ame he tavat ka khudrung kâu, ke at me ke at hnyi je ve hnödra, wale ta je bomeneiny ta ogö hnyei hia. 12 Ke haba öbun, at Ai-
thiop lö, me adre me he ka hling' öbun ge anyik hele vat. 13 Ke e ame he ka hai
hnyamen ka hnyi ke keihen ka hnyi hwadrö, me ohia Asuria; ke e ame he ka öba wan Nineve, me me hwahwacit helâ me hnyebuba.
14 Ke ame he je hnahat meno ka mokut hnyi wanben e, a omenoiny ta je hnyei hia: ame he kati me kifoda ka mokut hnyi ban je hmolominy: k' adre me he ka cûk hnyi je mamalama; ke ba at hnyi je hwanuma: anyin a e ame he ka hom singiny ûnyi hnyi hon hna huliwan arasi. 15 Walang taun waleji
ame senyin me laba wia, at ame ha eû hnyi hnyekon ka habe, Inya thibi, ke ba hmetu ke at: Ekölö, e ba but wan e, hnân mokut hnen je meno ae hiny! ame he tavat adre me he unyin ka jû, me nyinyikâ ban.

HNYIMAKAN 3.

EKÖLÖ ge at ame ûkhin fuc me at ae ikiki, taun ame ovecâ! 2 E ame
ca löng hofuc; e ame ca kap hna ûnö; e ame ca labageju bi kö Iehova; e ame ca

hakekeny bi ka Khong. 3 Haba anyin je
taben unyin, me helâ me je liona ame kuku;
anyin bi tavat owisa, me helâ me je luko
adre o hnyi sahac; adre me ca hna kolon
bi hobi kâu nyi. 4 Tavat hop me iyawö
anyin je perofeta: a hia but anyin tavat
bihut okongoâ dok ae kap, adre hia but
hanyâûâ hnanyibu. 5 At ae wisa Iehova
hnyi wanben e; e ame ca he ka ânyâ hulö;
e ame oâ hna owisa ka hnyi melam hnyi je
hnyomakatu, e ame ca haû bi; ke haba at
ae ca wisa bi, me ca khana bi hmehma. 6
Oge hia but subâ degecâ je hnyei, e ba but
aten anyidra je tap tue; oge hia but ohny-
eutâ dedra je gethen, me ba at ame vheno:
adre kot anyidra je taun, e ba but at, ke
ba but at ame labā. 7 Haingök, ka habe,
U ma he ka ot gak, me kap ju hna ûne;
m' adre me ca he ka subâ degecâ hnyaban,
hoton hnök hna otilâ hia gan: ke so bi
adre me vesâ hnyi hnyomakatu kong me
okongoâ anyidra ta je huliwa hia. 8 Anyin
a wale halubahing nya ju, haingö Iehova,
ke ne o but bong oge me he ka höhöi ka
hnyi hna söh: anyin a mou but hnyekuk
he ka ûkhacaköuâ je hnyei, m' oge me he
ka ûkhacaköuâ je dökhu, he ka hingâlâ
hudrin anyik hmönyin, wale anyik wathe-
thöt ame ubâhlâ; anyin adre me he ka
thong degecâ hnyei hia ge meicin anyik
ciâ. 9 Me oge me he bi ka wia ka hnyi
hnyei hwen ae wisa, m' adre me he hia ka
hawâ iö Iehova, me bi athnyabainy ge
hnyok a khaca. 10 Ame he tavat adre
me khöû könya, a hlu tavat adre oveseâ,
ka hom ta je bwihlany könya, ûnyi hnyi
hoton je wageweiny Aithiop. 11 Hnyi
bong eling u me ca he ka hmehman ta je
hwakecâm hia waleji u je hanyâûâ gak:
anyin a wale oge me he bi nya ka hom
but gam hnyi bong eling tavat hop ke bi
gan unyâm, ke u me ca he hmetu ka begö-
rany hnyi anyik bucen ae kap. 12 Ke oge
me he ka ip hnyi wanbâm ta je hna ovecâ
me theduoc, ke adre me he ka labageju
ka iö Iehova. 13 Ke ame ca he je kolon
hnyi Isaraela ka ânyâ hulö me ha thoi; k'
adre me ca he ka wâ hnyi je hnyimödra
bohmen ae iyawö; anyin adre me he ka
han me mokut, ke ba at ame he ka ooti
ödra. 14 Hluiny Ziona lö, khumöng dö;
Isaraela lö, kuku thö; hluiny Jerusalema
lö, senyin dö ke hobâ ge hnyekom ae bek-
höt. 15 A hia but Iehova hom hna owisa
gam, e ame hia but ohia iwahnaihmiöny
möu: e bi hnyi wanbâm Iehova Tuhan
Isaraela: u me ca he hmetu ka outen ûnyi
ae kong. 16 Hnyi bong eling adre me he
ka ha ka Jerusalema, ka habe, Ca ot bi:
Ziona lö, e so ame ca he ka him bi li hnya-
mâm. 17 E bi hnyi wanbâm Iehova Kho-
ngom, at ae hwege, k' ame he bi ka omelö:
e ame he ka senyin köu ke hobâ, e ame he
ka laba wia hnyi anyin betenge, e ame he
ka senyin gam ge khumöng. 18 Oge me
he ka ûkhacaköuâ tavat adre me hlöuhlöu ge
wedra ka hnyi ûkhacaköu ae ûnyi hnathu,
tavat hanen em hnyei: wale ae hmak kâu
hna haikongoâ. 19 Wâ bi, hnyi ûen eling
oge me he ka mâdr' ödra hia tavat adre me
oveci u: ke oge me he ka omelö at ame he
ci, ke hlo at adre me obâ; ke oge me he ka
wi' ödra hnân ogânâ me lung bi, wale adre
me hmehma gadra hnyi hmeledrany hia.
20 Ke hnyi ûen eling oge me he ka hum
öbun, ke hnyi ûen eling oge me he ka ûkha-
caköu öbun: ke oge me he ka wi' öbun m'
adre me lung me ogânâ unyin ta je hnyei
hia eang hmeledrany, iny ka he ka ohmetu
öbun ûhebun hnyi hna bâ wale hnyi hnyi-
maköbun, haingö Iehova.

HAGAI.

HNYIMAKAN 1.

HNYI huna a loi Dariu than, hnyi tehi
a siksiny, hnyi bong a bâniny tehi,
ame o but hofuc ho Iehova a deny Hagai
perofeta kö Zerubabela nöku Sealetiela,
gavenainy Juda, me kö Josua nöku Joza-
daka, at bihut ae beönua, ame ha ka habe,
2 Walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
ka habe, Haingen tavat ang, ka habe, E
tiga ca o bi ûen, wale ûen he ka op uma
umö Iehova. 3 Me ame o but hofuc ho

Iehova a deny Hagai perofeta ame ha, ka
habe, 4 Hawa, e ûen labā umöbun je uma
adre tubi esöiny, ke hnyot bi uma kap ang?
5 Ke walang ang, walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Ûnykûme
ju debun je gethen. 6 Öbun e hia but ti
belök, ke ûhnyûkong bi hna hom; öbun e
han, ke ca sekubun bi; öbun e ic, ke beic
bala bi; öbun e khaû, ke ba at ame mage
bi; ke haba at ame huliwa ge hwaban, me
ame hom hwaban he ka hitangen hnyi tang
ae moku. 7 Walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, ka habe, Ûnykûme ju debun
je gethen. 8 Ölo thö hon bucen me hok
utö, me hötilö uma; ke oge me he ka sen-
yinâ e, ke adre me he bi ka oganö nya,
haingö Iehova. 9 Öbun e gejon ûnyi ae
gan, ke wâ bi, e ûhnyûkong; ke öbun e
hom e ka hnyi hnyaba, me oge me tûâ e.
Geu? haingö Iehova tuhan sabaoth. Can
umök uma ae hnyot dö, ke öbun bi, öbun e
ve wadring ka hnyi umöbun je uma. 10
Anyin a wale, can gabun adre me thawâ
drany me me ba dân hau, ke adre me thawâ
kânâ me me ba jeûiny. 11 Ke oge me oi
seûnö ka hnyi kânâ, me ka je bucen, me ka
hnyi hwit, me ka hnyi waina, me ka hnyi
wakaco, me ka hnyi jeûiny kânâ, me ka at,
me ka meno, me ka hnyi ta je huliwa hia
hnen hnyam.

12 Me haba Zerubabela nöku Sealetiela,
me Josua nöku Jozadaka, at bihut ae beö-
nua, me je kolon hia hnyi hnyei, me adre
me löng hoton hofuc ho Iehova Khongu-
drin, me hofuc ho Hagai perofeta, hoton
hna kunâ ga Iehova Khongudrin; ke ame
ootö Iehova hnen tavat. 13 Me haba
Hagai, me ûthumetu anyi Iehova hnyi hofuc
ho Iehova, me e ame ha, ka habe, Tha inya
but möbun haingö Iehova. 14 Me haba
Iehova ame bwebwelâ hnyeku Zerubabela
nöku Sealetiela gavenainy Juda, ke hnyeku
Josua nöku Jozadaka at bihut ae beönua,
ke je hnyekon tavat hia hnyi hnyei; me
adre me o, me ânyâ huliwa hnyi uma umö
Iehova tuhan sabaoth, Khongudrin, 15 hnyi
bong a twente foainy tehi a siks, hnyi huna
a loi Dariu than.

HNYIMAKAN 2.

HABA hnyi tehi a seven, hnyi bong a
twente waniny tehi, me ame o but
hofuc ho Iehova a deny Hagai perofeta
ame ha, ka habe, 2 Ha thö walang ang kö
Zerubabela nöku Sealetiela gavenainy Juda,
ke Josua nöku Jozadaka at bihut ae nua,
ke kolon tavat, ka habe, 3 Ia gabun a
kolon at a wâ uma eang hnyi hmanenan-
giny a bân? ke hawa ge hnöbun hna wâ
walang ang? hawa ca helâ me thatûnyi
hnyi je hnyimaköbun? 4 Ke walang ang,
Zerubabela lö, hwege thö, haingö Iehova;
ke hwege thö u Josua nöku Jozadaka at bi-
hut ae nua; ke hwege th' öbun tavat hia
aten hnyei, haingö Iehova, ke huliwa thö:
anyin a tha inya but möbun haingö Iehova
tuhan sabaoth, 5 hoton hofuc oge me ûhi-
hinyköuâ m' öbun hnyi ûen öbun e he but
ûhebun Aigupito, k' ame laba hanuk unyi-
bun: ca ot bi öbun. 6 Anyin a walang
hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe,
Okhaca biju, ke ca bec bi, me oge me
he bi nya ka jijingâ drany ke hmeledrany,
ke köiö ke kânâ; 7 ke oge me he ka
jijingâ ta je hneyi hia, ke ame he ka o
ta je ûnyi wale ame weny ta je hnyei
hia, ke oge me he ka öunöngötâ uma eang
ge hmanenang, haingö Iehova tuhan sab-
aoth. 8 Haba sileva, me anyik, ke anyik
gol, haingö Iehova tuhan sabaoth. 9 Ame
he bi ka gan hmâ hmanenanginy uma eang
a biliny hon uma a bân, haingö Iehova
tuhan sabaoth: ke oge me he ka ham ûso-
köu hnyi dok ang haingö Iehova tuhan
sabaoth.

10 Hnyi bong a twente foainy tehi a
nain hnyi huna a loi Dariu, ame o but
hofuc ho Iehova a deny Hagai perofeta,
ame ha, ka habe, 11 Walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Hnö thö
walang ang tavat bihut hnyi hnanyibu, ka
habe, 12 A ne ke at ame hom uthmeno ae
kap hnyi baten khaûen, ke ame ne he
khaûen ka kâlâ areto, ame ne öt jeû, ame
ne waina, ame ne wakaco, ame ne ke jeû,
hawa ame he ka kap? Ke haingen tavat
bihut, ka habe, E ba. 13 Haba Hagai
ame ha, ka habe, A ne ke at ame bo kong
ge ûnyi ae mok ame kâlâ khaca hnyi ta je
ûnyi eling, hawa, ame he ka bo kong? Ke
haingen tavat bihut, ka habe, E bo kong
ut. 14 Haba Hagai ame thu me ha, ka
habe, Helâe tavat ang, ke helâe hnyei ang
hnyi hnyimakök haingö Iehova; ke helâe
ta je huliwa hia anyin je hnyamödra; ke
haba ûnyi adre me hudo eling me e bo
kong ut. 15 Ke walang ang, ö öbun ûny-
kûme ju hwân hnyi bong ang ke ne o but
ehac, hnyi ûen a ödra tiga ca hia but ip ke
veto hon ke veto hnyi uma umö Iehova: 16
hwân hnyi je bong hia eling, ame ne o at ka

hnyi hna khon hwit a twente je tulut, me
ame ten biju; ame ne he ke at ka hnyi
tangen waina he ka sâû fifte je tulut, me
ame twente biju. 17 Oge me kuc öbun ge
meleca me om, me we wahma hnyi ta je
huliwa hia anyin je hnyamöbun; ke so bi
öbun e ca hwiö könya haingö Iehova. 18
Ö öbun ûnykûme ju, hwân hnyi bong ang
ke ne o but ehac, hwân hnyi bong a twente
foainy tehi a naininy, hwân hnyi hna bi
taben uma umö Iehova, ûnykûme ju. 19
Hawa e hu hatong hnyi omhani? eke, ame
ca wa bi ivine, me imeta, me rimona, me
elaio; hwân hnyi bong ang oge me he ka
ohnahici öbun.
20 Ke ame olo o hofuc ho Iehova kö
Hagai hnyi bong a twente foainy tehi, ame
ha, ka habe, 21 Ha thö kö Zerubabela
gavenainy Juda, ka habe, Oge me he ka
jijingâ drany me hmeledrany: 22 ke oge
me he ka ohnyimenâ hnyikânâi je thero-
niny je dökhu, me ohia tang hwegien je
dökhuiny je hnyei; ke oge me he ka ohnyi-
menâ hnyikânâi je kariota me tavat adre
me tabâ, ke ame he ka ta je hors me tavat
adre me tabâ, ge hele vat anyin je liame-
keiny mödra. 23 Hnyi bong eling, haingö
Iehova tuhan sabaoth, oge me he ka hum
u Zerubabela, nöku Sealetiela, athnyabaik,
haingö Iehova, me wiö u helâ me ûnyi hnân
ohmâ haten: anyin oge hia but ûcö u,
haingö Iehova tuhan sabaoth.

ZAKARIA.

HNYIMAKAN 1.

HNYI tehi a eitiny hnyi huna a loi
Dariu, ame o but hofuc ho Iehova
kö Zakaria, nöku Berekia, nöku Ido pro-
feta, ame ha, ka habe, 2 Iehova ame hia
but hmönyin gan hmâ ka lakamöbun. 3
Anyin a wale ha thö ködra, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth
ka habe, Hmetu ju könya, me oge me he
bi nya ka hmetu köbun, haingö · Iehova
tuhan sabaoth. 4 Ca he öbun ka helâ me
lakamöbun waleji adre me hongot ka ta je
perofeta kâû adrem, me ha, ka habe, Walang
hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe,
Hmetu ju öbun walang ang ûnyi hnyi
debun ta je gethen ae kong, ke anyibun je
huliwa ae kong: ke adre me ca löng bi, k'
adre me ca tevehlöng könya, haingö Iehova.
5 Ewa lakamöbun? ke ta je perofeta, hawa,
adre me möt balua? 6 Ke haba hok je hofuc
ke anyik je hnanyibu, waleji oge me hûna
ka lathnyabaik a je perofeta, hawa, ödrin e
ca khaû lakamöbun? me adre me hmetu
me ha, ka habe, Haba Iehova tuhan sabaoth
ame ûnykûme he ka ânyâ köhmun, hoton
dehmun je gethen, ke anyihmun je huliwa,
ke helâe e ame hia but ânyâ köhmun.
7 Ke haba hnyi bong a twente foainy
tehi a eleveniny, wale hnyi tehi Sebat, hnyi
huna a loi Dariu, me ame o but hofuc ho
Iehova kö Zakaria nöku Berekia, nöku Ido
perofeta, me ame ha ka habe, 8 Oge me wâ
hnyi hnyinghet, ke wâ bi at ame tabâ hors
ae dra, ke e ame tot hnyi wanben je ûö
adasi hnyi dok ae hwaelu; ke hwaban e je
hors ae dra, ke hngingidra, ke hau. 9 Me
oge me ha, ka habe, Than lö, je ieû e? Ke
haba angela at ame ûhnenamö mönya ame
ha, ka habe, Oge me he ka omanenâ köu
bongon ta je ûnyi ang. 10 Me ame thu
hnen at ame tot hnyi wanben ta je ûö adasi,
me ha, ka habe, Wale je hna kunâ hnö
Iehova he ka vheno hmeledrany. 11 Ke
adre me thu ka angela anyi Iehova at ame
tot hnyi wanben je ûö adasi me ha, ka
habe, Ohmun e hia but vheno hmeledrany,
ke, wâ bi ame laba wia hmeledrany hia, ke
hnahic. 12 Me haba angela anyi Iehova
ame thu me ha, ka habe, Iehova tuhan
sabaoth lö, ke ne o but kehö a u me ca he
ka betenge ge Jerusalema, me je tauniny
Juda, wale u je hmönyâm ka hnyin, hnyi je
huna a sevente? 13 Ke haba Iehova ame
thu ka angela at ame ûhnenamö mönya
hnyi je hofuc ae so, wale je hofuc hnân
okhaukahwa hnyok. 14 Me haba angela
at ame ûhnenamö mönya, ame ha könya,

ka habe, Hongot dö me ha, ka habe,
Walang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth,
ka habe, Inya oge me ciâ Jerusalema, me
Ziona, ke gan hmâ hna ciâ. 15 Ke e gan
hmâ anyik hmönyin ka tavat adre me laba
hnahic: anyin ae ûhnyûkong anyik hmö-
nyin, ke haba ödrin bi, me adre me ogânâ
hna ovecâ. 16 Anyin a wale, walang hna
ha hnö Iehova, ka habe, Inya oge me hmetu
Jerusalema ai me je ibetengiö; adre me
he ka op hmetu umök uma eling, haingö
Iehova tuhan sabaoth, ke adre me he ka
lelö tulut tö hon Jerusalema. 17 Hongot
hmetu thö, me ha, ka habe, Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe,
Ame he ka se hia hmetu anyik je taun
ûnyi ge hnahic; ke ame he hmetu Iehova
ka otubwelâ Ziona, me senyin ka Jerusa-
lema.

18 Ke oge me bwele thö me wâ, ke wâ
bi vak ta faoiny meno. 19 Ke haingök
ka angela at ame ûhnenamö mönya, ka
habe, je ieû e? Ke haingen könya, ka
habe, Wale je faoiny meno hnyat ödrin e
hia but oveseâ Juda, me Isaraela, me Jeru-
salema. 20 Haba Iehova ame omanenâ
könya je hnyat huliwa a vak. 21 Me oge
me ha ka habe, Ieû ang ödrin e o kâu?
Ke haingen, ka habe, Wale je fao a vak
ödrin e oveseâ at Juda, me me ba at ame
ogöranyâ ban: ke so bi haba hnyat ang
ödrin e o but he ka ooti ödrin, he ka hag-
utâ je faoiny je hnyei, tavat adre me ogör-
anyâ je fao ûcon hnyei Juda me oveseâ.

HNYIMAKAN 2.

KE oge me bwele thö, me wâ, ke wâ bi,
at ae hu tulut tö hnyi hnyamen.
2 Me haingök, ka habe, U me he kâ? Me
e ame thu könya, ka habe, Oge me he ka
tuluto Jerusalema me wâ ûlauen ke ibeûen.
3 Ke wâ bi, ame he but angela at ame
ûhnenamö mönya, ke ame he ke angela bi
ka ûkhanö mē, 4 me haingen kâu, ka habe,
Mē wadring dö he ka ha ka hidröu eling,
ka habe, Adre me he bi ka labā Jerusalema
helâ me je taun ae ba haginy, anyin ae se
hia but tavat me meno hnyi wanben e. 5
Anyin a haba inya, me oge me he ka helâ
me hak meic igigilö e, haingö Iehova, anyin
a haba inya, me hnân hmanenang hnyi
wanben e. 6 E, e, kec dö ûnyi hnyi hnyei
hnyi hwadrö, haingö Iehova: anyin a oge
bia but ovesei öbun helâ me vak ta ang
hnyi drany, haingö Iehova. 7 Ziona lö,
kec möt dö, u at ame laba unyin lakon
Babulona. 8 Anyin a walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, ka habe, E ame
hia but kunö nya ka hnyi je hnyei iny
tavat adre me sei öbun he ka hom hmanen-
ang: anyin a haba at ame kal' öbun, me
ame ka kâlâ wan emakan bi. 9 Ke wâ bi
oge me he ka nyinyikâ hnyamök hudra, me
ame he ka sei ödra hnen tavat waleji adre
me bi lathnyaba ködra; m' öbun e he ka
wâ a ga kunö nya Iehova tuhan sabaoth.
10 Khumöng dö ke senyin, u hluiny Ziona:
anyin a wâ bi, oge me he, me oge me he ka
laba hnyi wanbâm, haingö Iehova. 11 Ke
ame he ta je hnyei ae se hia ka tha hien
me Iehova hnyi bong eling, ke adre me he
bi ka lakeik: ke oge me he ka laba hnyi
wanbâm, me u me he ka wâ a ga kunö nya
köu Iehova tuhan sabaoth. 12 Ke ame
he Iehova ka laba hnyi Juda, wale hwaje-
khon hnyi hnyei ae kap, me ame he bi ka
ûca Jerusalema. 13 Tavat hia thithö lö,
laba hnyibû ju hnyi hnyimakö Iehova;
anyin a e ame todrö ûheny hnyi hnyaban
ae kap.

HNYIMAKAN 3.

KE e ame omanenö Josua könya wale
at bihut ae beönua, ame tot hnyi
hnyimakan angela anyi Iehova, ke haba
Satana ame tot hnyi ke keihen a metân he
ka iwahnaihmiöny mē. 2 Haba Iehova
ame ha kö Satana, ka habe, Satana lö, e so
e û u Iehova; eke, e so ame he Iehova at
ame senyin ka Jerusalema ka û u: hawa,
ca uthmeic bi ang adre oc ûnyi hnyin meic?
3 Ke haba Josua ame khavâ je ûkhaû ae
kânâ, me tot hnyi hnyimakan angela. 4
Me e ame thu me ha ka tavat adre me tot
hnyi hnyimakan, ka habe, Uny jut je
ûkhaû ae kânâ gan. Ke haingen kâu ka
habe, Wâ bi oge hia but ohia hwakecâm ae
kong gam, ke oge me he bi ka okhaûö u
ge je ûkhaû ae hmanenang. 5 Ke oge me
ha, ka habe, E so adre me obicâ e ge hna-
binybak ae so. Me adre me obicâ e ge
hnabinybak ae so, me okhaûâ e ge je
ûkhaû; ke haba angela anyi Iehova ame
tot. 6 Haba angela anyi Iehova ame ha
hwegiâ kö Josua, ka habe, 7 Walang hna
ha hnö Iehova tuhan saboath, ka habe, U
je ne he ka vheno dek je gethen, me tuö
hnök je hna otilâ, me u me he ka owisa
umök uma, me tuö je hnyeulek, ke oge
me he ka ham köu dok he ka vheno unyin

tavat adre me tot eû. 8 Josua at bihut ae
nua lö, löng ju walang ang, u me lahânâm
tavat adre me tot hnyi hnyimâkâm; anyin
a ödra tavat me hnân haten: anyin a wâ
bi, oge me he ka oâ athnyabaik wale Khûen.
9 Anyin a wâ bi veto oge hia but ip hnyi
hnyimakö Josua; seven je ecmak hnyi veto
a khaca: wâ bi oge me he ka kave hna
kave e, haingö Iehova tuhan sabaoth, ke
oge me he ka ohia hulöiny hnyei eling hnyi
bong a khaca. 10 Hnyi bong eling haingö
Iehova tuhan sabaoth, öbun e he ka ve
hawâ je lahanöbun ka hnyi hmelen je ivine,
me hmelen je imeta.

HNYIMAKAN 4.

KE ame hmetu angela, at ame ûhnen-
amö mönya, me ohmakö nya, helâ
me hna ûöhmak hnyi hna mokut. 2 Me
haingen könya, ka habe, Ieû u je wâ? Me
haingök, Inya oge hia but wâ, ke wâ bi
taben lamepa a gol hia, ke hu kaiainy hnyi
ban e, ke je lamepainy a seven ethö hon
e; ke seven je deny wakaco ka hnyi je
lamepa hnyin e: 3 ke hu lo li elaio hnyi
baten e, khaca hnyi ke keihen metân kaia,
ke khaca hnyi ke keihen me. 4 Me oge
me thu me ha ka angela at ame ûhne-
namö mönya, ka habe, Tuhök lö, ie je ûnyi
e? 5 Me ame ha könya angela, at ame
ûhnenamö mönya, ka habe, Hawa, e ca
hanö u bongon ta je ûnyi e? Me haingök,
ka habe, Tuhök lö, e ca khanö nya. 6 Me
e ame thu me ha könya, ka habe, Walang
hna ha hnö Iehova kö Zerubabela, ka habe,
Ca ûnyi ge man, ke ca ûnyi ge tang hwege,
ke so bi ûnyi ge hanûk, haingö Iehova
tuhan sabaoth. 7 U ie at, bucen ae gan?
u me he bi ka helâ me dok ae tha hon hnyi
hnyimakö Zerubabela: ke e ame he ka hom
je veto hnân öumo, me hongot, ka habe,
Ibetengiö bâu, ibetengiö baû unyin e. 8 Ke
ame o but könya hofuc ho Iehova, ame ha,
ka habe, 9 A hia but hnyamö Zerubabela bi
taben uma eang; me ame he li hnyamen
ka öumo e; me u me he ka wâ a ga kunö
nya köbun Iehova tuhan sabaoth. 10 Ke
ie at ame hia but hûkötiâ bonginy ûnyi ae
ûhnyûkong? anyin a haba hnyat ang a
seven, a je emakö Iehova, me ödrin e he ka
senyin ödrin ka wâ tulut tot hnyi hnyamö
Zerubabela; ke ödrin e vheno hmeledrany
hia. 11 Me oge me thu me ha kâu, ka
habe, Ieû li elaio eling hnyi ke keihen a
metân taben lamepa, ke meny? 12 Me
oge me olo thu, me ha kâu, ka habe, Ieû li
anginy elaio wale hnyi deny hingâlâ wakaco
a gol, wale hnân hingâlâ wakaco gol ûnyi
hnyin? 13 Me e ame ha könya, ka habe,
E ca khanö u bongon li ûnyi e? Ke hain-
gök, ka habe, Tuhök lö, e ca khanö nya.
14 Ke haingen, ka habe, Wale li lakon
wakaco, a li at ödru me tot hnyi hnyimakan
Thaniny hmeledrany hia.

HNYIMAKAN 5.

KE inya hmetu oge me bwela me wâ,
ke wâ bi tusi adre vhec at ame gâ.
2 Ke e ame ha könya, ka habe, Ieû u je
wâ? ke haingök ka habe, Inya oge me wâ
tusi adre vhec ame gâ; twente kubit ibeûen
e, ke ten kubit ûlauen. 3 Me haingen kö-
nya ka habe, Wale hnaûhangö at ame
vheno hia hon kânâ: anyin a haba at venöu,
me adre me he ka subâ degecâ hoton e hnyi
ke keihen e; ke haba at ame khemanyin
adre me he ka subâ degecâ hoton e hnyi ke
keihen e. 4 Oge me he ka kunâ e, haingö
Iehova tuhan sabaoth, ke e ame he ka dit
hnyi hnyin uma umen at venöu, me uma
umen at ame khemanyinâ thoiâ iök: ke e
ame he ka laba hnyi hnyin umen uma, me
ohia e, tha e me utöiny, me je vetoiny.
5 Me ame he but angela at ame ûhne-
namö mönya, me ha könya, ka habe, Bwele
thö walang ang, me wâ thö ie ûnyi ang
ame he but. 6 Ke haingök, ka habe, A
ieû e? Ke e ame ha könya, ka habe, Walang
efa at ame he. Ke haingen, ka habe, Wa-
lang hnân öûcû ödra hnyi hnyei hia: 7 (ke
wâ bi, adre me kap görany ai talan led :)
ke walang ke momo ame laba hnyi wanben
efa. 8 Ke haingen, ka habe, Wale Hwa-
kecin ae Kong; ke e ame khûâ hnyikânâi
momo, ka hnyi wanben efa: me e ame
khûâ tulut led ka hnyi hnyimen ûnyi e.
9 Ke inya oge me bwele me wâ, ke wâ bi,
li momo ödru me o, ke e hnyi li labenyidru
ang; ke ve hu labenyidru helâ me labenyin
kasida: ke ödru me kap göranyai efa hnyi
wanben hmeledrany me drany. 10 Me oge
me ha ka angela, at ame ûhnenamö mönya,
ka habe, Ödru me hom kâ efa? 11 Ke
haingen könya, ka habe, Ödru me he ka bi
umen uma hnyi hnyei Sinara: ke e ka
penapena, adre me he ka ip momo hnyin
wale hnyi hing taben lap.

HNYIMAKAN 6.

KE inya oge me bwele hmetu me wâ,
ke wâ bi ame o vak ta kariota ûnyi
hnyi wanben li bucen ; ke haba li bucen, me
li bucen bras. 2 E hnyi kariota a bân li
hors ae dra, ke e hnyi kariota a loiny li
hors ae hlit ; 3 ke e hnyi kariota a kuniny
li hors ae hau ; ke e hnyi kariota a vakiny
li hors ae sisit hûen. 4 Ke oge me thu me
ha ka angela at ame ûhnenamö mönya, ka
habe, Tuhök lö, je ieû e? 5 Ke haba
angela ame thu me ha könya, ka habe,
Wale je ang a vakiny drany, hnyat ödrin
e he ûhedrin hnyi hna tot hnyi hnyima-
kan Thaniny hmeledrany. 6 Ke haba
kariota a e hnyin li hors ae hlit, me ame
he ka hnyi hnyei hnyi hwadrö ; ke haba
li hors ae hau, me ödru me he hotudru ;
ke haba li at ae sisit, me ödru me he
ka hnyi hnyei hnyi hwaiöu. 7 Ke haba
li at ae hûen, me ödru me he me heleû he
ka vheno hmeledrany : ke haingen, ka habe,
He th' öbu ka vheno hmeledrany. Me ödru
me vheno hmeledrany. 8 Ke e ame hongot
könya, me ha könya, ka habe, Wâ bi, haba
tavat adre me he ka hnyi hnyei ka hnyi
hwadrö, me adre hia but okatebo anyik
hmönyin hnyi hnyei ka hnyi hwadrö.

9 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova,
ame ha, ka habe, 10 Hom dö hanen je bâ
ûnyi hnyi lap anyi Heledai, ke Tobija, ke
Jedaia ; ke so u ma o hnyi bong eling me
dit hnyi uma umö Josea nöku Zefania, wale
ödrin e o ka hnyin ûhedrin hnyi Babulona ;
11 eke, hom dö ûnyi gadrin sileva me gol,
me ânyâ je korona me ip hon bö Josua
nöku Jozadaka at bihut ae nua ; 12 ke u
me he ka ha kâu, ka habe, Walang hna ha
hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Wâ bi
at, haba ien, me Khûen ; ke e ame he ka
kû ûnyi hnyi hnen me op uma umö Iehova :
13 ke e ame he ka op uma umö Iehova ;
ke e ame he ka vadren hmanenang, ke e
ame he ka laba me musi hon anyin theron ;
ke e ame he ka at bihut hon anyin theron :
ke ame he ka e bi hnyi wanbödru ûhnena-
moiny ûsoköu. 14 Ke haba je korona, me
hobi kö Helem, me Tobija, me Jedaia, me
Hen nöku Zefania, hnân öûnykûmeâ hnyi
uma umö Iehova. 15 Ke ame he tavat
ûhedra sâkâû ka o me op uma umö Iehova,
me öbun e he ka wâ a ga kunö nya köbun
Iehova tuhan sabaoth. Ke ame he ka
aat e, öbun e ne löng wia ifuci Iehova
Khongubun.

HNYIMAKAN 7.

KE haba hnyi huna a vaki Dariu than,
me ame o but hofuc ho Iehova kö
Zakaria hnyi bong a vakiny tehi a naininy,
wale Kiselu. 2 Ke haba at Beth-ela adre
hia but kunö Sarezera me Rege-melek, me
je aten he ka khöûâ betenge ga Iehova,
3 me ha ka tavat bihut hnyi uma umö
Iehova tuhan sabaoth, me ka je perofeta,
ka habe, Hawa, e ûcû könya he ka tenge
hnyi tehi a faiviny, me ûsâkâûö helâji me
hnök hna ânyâ waleji hnyi je huna ae
se hia? 4 Me ame o but hofuc ho Iehova
tuhan sabaoth könya, me ha, ka habe, 5 Ha
thö ka aten hia hnyei, me ka tavat bihut,
ka habe, Haba hnyi je ûen öbun e ânyâ ca
han me tenge thungaû hnyi tehi a faiviny
me tehi a seveniny, hnyi je huna a sevente,
hawa, öbun e ânyâ ca han könya? 6 Ke
haba hnyi je ûen öbun e han me ic, hawa,
öbun e ca han hobi köbun bi, me ic hobi
köbun bi. 7 Hawa, e ca ûcû köbun he ka
löng hofuc waleji Iehova ame ha a deny je
perofeta kâû adrem, hnyi ûen adre labā
Jerusalema ke e sot, ke adre me labā je
tauniny igigilö e, me ke keihen ka hnyi
Hwaiöu, me dok ae tha hon?

8 Ke ame o but hofuc ho Iehova kö
Zakaria ame ha, ka habe, 9 Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, haingen, ka
habe, Owisa wia ju, ve omanenâ betenge me
hnyok ae menyik ka je liamekeiny möbun :
10 ke ca ovecâ safac me nakahme, me
atkanyua, me at ae theduoc ; ke ca ûny-
kûme eû hnyi hnyok ûnyi ae kong ka ke
at. 11 Ke ödra höcö löng, me behânâ
bajebenyidra, k' adre me hlöng je hnyikön-
yödra, m' adre me ca löng bi. 12 Eke,
adre me wia je hnyekudra me me helâ me
samira, m' adre me ca löng bi hnanyibu, me
je hofuc ho Iehova tuhan sabaoth, waleji a
kunâ hnen hanon a deny je perofeta a bân :
anyin a wale ame o but hmönyin ae gan
ûnyi ga Iehova tuhan sabaoth. 13 Ke e
ame hongot, k' adre me ca löng bi ; helâe,
adre me he ka hongot ke oge me ca he bi
nya ka löng, haingö Iehova tuhan sabaoth ;
14 ke oge me he ka ovesei ödra ge höu ka
hnyi je hnyei hia waleji ae ca khan' ödra.
Me ba wan hnyei hwabödra, ke ba at ame
he ehele me hmetu : anyin adre me öba
wan hnyei ae hmanenang.

HNYIMAKAN 8.

KE ame o könya hofuc ho Iehova, ame
ha, ka habe, 2 Walang hna ha hnö
Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Oge me ciâ
Ziona, ke gan hmâ hna ciâ, ke oge me ciâ e
hnyi hmönyin ae gan. 3 Walang hna ha
hnö Iehova, ka habe, Oge me laba hmetu
hnyi Ziona, ke oge me he ka laba hnyi wa-
nben Jerusalema : ke adre me he ka hwenyi
ien Jerusalema, me Taun ae hnathu ; k'
adre me he ka hwenyi ien bucen anyi
Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Bucen ae
kap. 4 Walang hna ha hnö Iehova tuhan
sabaoth, ka habe ; Ame he bi wahingat me
wasomaca ka laba hnyi ta je getheniny Je-
rusalema, k' adre me he ka ve he me uci,
hoton ûhingatidra bi. 5 Ke ame he ka
unöngöt je getheniny taun ge wainda me
waindusem hnyat adre me walak eû hnyi ta
je gethen. 6 Walang hna ha hnö Iehova tu-
han sabaoth, ka habe, Ame ne hnân lâiâ ka
je kolon tavat ang hnyi je bong eling, hawa
e ca ûcû könya he ka hnyi lâiâ ? haingö
Iehova tuhan sabaoth. 7 Walang hna ha
hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Wâ
bi, oge me he ka omelö lakeik ûnyi hnyi
hnyei e deiö, ke hnyei e jiö : 8 ke oge me
he ka hum ödra, m' adre me he ka laba
hnyi wanben Jerusalema ; ke adre me he
ka lakeik, ke oge me he ka Khongudrin
hnyi hnathu me hwakecin ae wisa. 9 Wa-
lang hna ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka
habe, Ohwegiâ thö je hnyamöbun, tavat
öbun e löng hnyi bong ang hofuc ang a
deny je perofeta a ödra hnyi bong adre bi
taben hnyin uma umö Iehova tuhan sa-
baoth, wale uma kap, m' adre me he ka op
e. 10 Anyin ae tiga ca o je bong eling,
adre me ca bi hwaban ka tavat, me hobi
kâu je meno ; ke ba hnahic ka at ame
didrut me didrö can iwahnaihmiöny : anyin
oge me ve kunâ tavat hia he ka ûiwahnai-
hmiönyköu. 11 Ke walang ang, oge me
ca he ka helâ hnyi je bong a bân ka je
kolon tavat ang, haingö Iehova tuhan sa-
baoth. 12 Anyin ame he ka hu hatonginy
ûsoköu ; ame he vine ka wa, ke kânâ ame
he ka oâ jeûiny, ke ame he drany ka ham
dân hau ; ke oge me he ka kunâ je kolon
tavat ang ka hu ta je ûnyi hia eling.
13 Adre ohnaûhang' öbun lap anyi Juda,
me lap anyi Isaraela unyin je hnyei, helâe
oge me he ka omeli öbun, ke öbun e he ka
hnahic : ca ot bi, owhigiâ thö je hnyamöbun.
14 Anyin a walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, ka habe, Oge ûnykûme he
ka ânyâ ûnyi ae kong köbun, waleji ge
hnen lakamöbun hna ohmönyini nya, haingö
Iehova tuhan sabaoth, ke oge me ca ietra ;
15 helâe oge me ûnykûme hmetu hnyi bong
ang he ka ânyâ so ka Jerusalema, me ka
lap anyi Juda : ca ot bi. 16 Walang ûnyi
öbun e he ka ânyâ. Ûhaköuâ thö hnathu ;
owisa hnatho thö me hnahic hnyi je homa-
göulebun : 17 ke ca he ke at unyibun he
ka ûnykûme ûnyi ae kong hnyi je hnye-
kubun ka ke at ; ke ca hnyok bi hna khe-
manyin thoi : anyin a hûkötiânök ta je
ûnyi hia e, haingö Iehova.
18 Ke ame o but könya hofuc ho Iehova
tuhan sabaoth, ka habe, 19 Walang hna
ha hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe.
Haba hna ânyâ ca han hnyi tehi a vakiny,
me hna ânyâ ca han hnyi tehi a thabûnginy,
me hna ânyâ ca han hnyi tehi a seveniny,
me hna ânyâ ca han hnyi tehi a teniny, me
ame he ka hnân senyin me hobâ ka lap anyi
Juda, me bijeû ae so. 20 Walang hna ha
hnö Iehova tuhan sabaoth, ka habe, Ame
he hmetu ka o tavat, ke aten ta je taun ae
se hia : 21 k' ame he aten ke taun ka he
ka aten ke taun bi me ha, ka habe, E so
ate me he mweimwei me sumâtâ ibetengiö
ga Iehova, me elöm Iehova tuhan sabaoth :
ke oge me he ka hnyi he. 22 Eke, ame
he ka o but tavat ae se hia ke ta je hnyei
ae hwege he ka elöm Iehova tuhan sabaoth
hnyi Jerusalema, me sumâtâ ibetengiö ga
Iehova. 23 Walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, ka habe, Hnyi je bong eling,
me ame he hnyat a ten ka kât obiny ûkhaû
anyin at Juda, walödrin hnyi ta je hwen
hnyei hia, me ha, ka habe, Öhmun e he ka
tha he möbun, anyin ae khan' öhmun dut a
e unyibun Khong.

HNYIMAKAN 9.

WALANG hok, wale a hofuc ho Ie-
hova hnyi hnyei i Haderaka, k'
ame he ka menâ bi hnyi Damaseko : anyin
ame bwele kö Iehova emakan at ke emakan
ta je tribu Isaraela hia : 2 ke Hamath
minya wale ûtangköu mē : ke Turo me
Sidona anyin e gan hmâ metâiny. 3 Ke
haba Turo, me ame ka op hnabâ, me ûkhö-
ûnâ sileva helâ me sesâ, ke gol ae so helâ
me hmudrainy gethen. 4 Wâ bi, ame he
Than ka obâ e, me kot maniny man hnyi
köiö ; ke adre me he ka thong degecâ e ge

meic. 5 Ame he Asekelona ka wâ e, me
ot ; ke Gaza, me ame he ka vec gan hmâ ;
kö Ekerona; anyin a e ame he ka hmehma
ge hnen hna gejon : ke ame he ka hia than
hnyi Gaza, ke adre me ca he bi ka labā
Asekelona. 6 Ke ame he atkanyua ka laba
hnyi Asedoda, ke oge me he bi nya ka
subâ degecâ bi ganiny at Filisiti. 7 Ke
oge me he ka hom dren ûnyi hnyi hnyimen,
ke ta je ûnyi ae ikiki e ame oloû ; k' ame
he biju ka kolon hobi kâu Khonguta : ke
e ame he ka helâ me taben hnyi Juda, k'
ame he Ekerona ka helâ me at Jebusi.
8 Ke oge me he ka hunuma igigilö umök
uma, ûcon iwahnaihmiöny, me me ca he ke
at ka he me hmetu : ke ame ca he hmetu
at ûöveci ka he hnyi wanbödra : anyin a
walang ang inya oge me wâ ge li emakök.
9 Senyin gan hmâ thö u hluiny Ziona ;
kuku thö u hluiny Jerusalema : wâ bi ame
he ka he but köu Tuhâm : e at ae wisa,
ke tren ûhömeli ; at ae ilemuk, ame tabö
asina, me nak asina a nokon asina. 10 Ke
oge me he ka subâ degecâ kariota ûnyi
Eferaima, me hors ûnyi Jerusalema, ke
adre me he ka subâ degecâ cafanainy vat ;
ke e ame he ka ha ûsoköu ka ta je hnyei :
ke e ame he ka musi hwân hnyi ke köiö, ke
ne o but ka hnyi ke köiö, ke hwân hnyi
Wagewe ke ne o but ka hnyi je can hmele-
drany. 11 Ke haba u, can dren ûhihinyköu
möu, me oge hia but kunâ tavat adre ca
gam ûnyi hnyi thop ae ba köien. 12 Hmetu
ju ka hnyi hnabâ, öbun tavat adre ca a
tavat gejon : inya oge me ha hnyi bong
ang a oge me he ka ibi olo ham köu.
13 Anyin oge hia but lau Juda hobi könya,
me ip Eferaima hon cafana ; ke oge me he
ka obwebwelâ le lakom, Ziona, lö, ûcon je
lakon Heleni, me oge me he ka wiö u helâ
me hele vat anyin at ae hwege. 14 Ke
ame he Iehova ka manen hudrin, ke ame
he anyin fana ka gâ helâ me hucuce : ke
ame he Than Iehova ka tûâ trutru, me he
hnyi je höu ûheny hnyi hwaiöu. 15 Ame
he Iehova tuhan sabaoth ka sing ödra ; ke
adre me he ka han me uto je veto adre
kûlûec ; ke adre me he ka ic me mede helâ
me tavat adre ic waina : ke adre me he ka
unöngöt helâ me kaia, me helâ me je ko-
piny taben hut. 16 Ke ame he Iehova
Khongudrin ka omeli ödra hnyi bong eling
helâ me hnahat mamoe wale lakeiny : anyin
adre me he ka helâ me vetoiny korona adre
kap göranyai hon iny hnyei. 17 Anyin ae
ti gan hmâ anyin so, ke ti gan hmâ anyin
hmanenang ! ame he ka sot wahidröu ge
hwit, ke wahlu minya ge waina.

HNYIMAKAN 10.

SUMATÖ Iehova thö ge we hnyi ûen
we a biliny, Iehova at ame mâdrâ je
hucuce ; me e ame he ka ham we ae gan
ködra me me ve hu gadra önyinginy hnyei.
2 Anyina a hia but ha thoi je idola, ke haba
tavat bi khong adre hia but wâ thoi ; ke
adre hia but ha je bwi ae thoi, e ûnyi baû
bi hnödra hna otubwelâ : anyin a wale adre
me vheno je dedra helâ me je mamoe, adre
me vec anyin ae ba at ame tu' ödra. 3
Ame ubâhlâ thö anyik hmönyin ka tavat
tuö mamoe, ke oge me he ka bi hwaban ka
je got baga : anyin a hia but Iehova tuhan
sabaoth senâ hnahat haleny wale a lap anyi
Juda, ke e ame he ka wi' ödra helâ me
haleny je hors ae mec hnyi vat. 4 Ame
he ka o ûnyi gan veto hnân kopiny, ke
ûnyi gan minya matalafi, me cafanainy vat,
ûnyi gan ame he tavat musi hia. 5 Ke
adre me he ka helâ me tavat hwege, tavat
adre me uto je iwahnaihmiöny hnyi hmu-
drainy gethen hnyi vat ; ke adre me he ka
vat, anyin a e unyidra Iehova : ke ame he
tavat tabö hors ka hlöhlö. 6 Ke oge me
he ka ha hwegien lap anyi Juda, me omelö
lap anyi Josefa, me ohmetu ödra, anyin
oge me betenge gadra ; ke adre me he ka
helâ ke m' oge me ca digic ödra : anyin a
inya Iehova Khongudrin, ke oge me he ka
ling ödra. 7 Ke ame he at Eferaima ka
helâ me at ae hwege, ke ame he je hnye-
kudra ka senyin helâ me tavat adre ic
waina : eke, ame he je lakudra ka wâ me
senyin ; ame he je hnyekudra ka hobâ kö
Iehova. 8 Oge me he ka hûlûhwajû ködra,
me ûkhacaköu ödra anyin oge hia but ûcû
melidra : ke adre me he ka si helâ me
hwakecin ûsehiaidra. 9 Ke oge me he ka
te ödra unyin je hnyei ; ke adre me he ka
ûnykûme könya hnyi je dok ae sâkâû : ke
adre me he ka tha möt hmetu me je laku-
dra. 10 Ke oge me he ka ohmetu ödra
ûnyi hnyi hnyei Aigupito, me ûkhacaköu
ödra ûhedra Asuria ; ke oge me he ka hum
ödra ka hnyi hnyei Gileada me Lebanona ;
ke adre me ca he ka wâ dok hobi ködra.
11 Ke e ame he ka vheno köien ûöveci,
me kot je waköiöiny köiö, ke ame he je dok
ae dit hnyi Nail ka mada : ke adre me he
ka ohnyikânâ bi gan anyin Asuria, ke ame
he ka hia hnyi Aigupito uciny musi. 12

Ke oge me he ka ha hwegiödra ûnyi ga
Iehova; ke adre me he ka ngenu ûnyi ge
ien e haingö Iehova.

HNYIMAKAN 11.

LEBANONA lö, khöng ut je homagöu-
lem, me me he meic ka thong de-
gecâ ânyâm je arasi. 2 Köp lö, kuku
tenge thö, anyin a ta but arasi, k'ame kong
ut je ûö ae hmanenang: je iwajoiny Ba-
sana lö, kuku tenge thö, anyin ae hnyikânâ
but uhnyot ae hwege. 3 Wale ûkuku
tengeiny tavat tuö mamoe! anyin ae kong
ut anyidra hmanenang: ûkukuiny je nak
liona! anyin ae kong ut hmanenanginy
Joridano. 4 Walang hna ha hnö Iehova
Khonguk, ka habe, Hān ju hnahat mamoe
hnân hlingâ; 5 haba tavat a haledra adre
me hling' ödra, k' adre ca ûnykûme a ka
ödra kong can e; ke haba tavat adre me
ûcû ödra, me adre me ha, ka habe, Ole kö
Iehova anyin a iny tren dut omjeû: ke ame
ca betenge gadrin je latuhödrin. 6 Anyin
oge me ca he hmetu ka betenge ge tavat
adre me labā hnyei, haingö Iehova: ke wâ
bi oge me he ka ve hna tavat ka hnyi hnya-
men je lahanödra, ke ka hnyi hnyamen
tuhan: me adre me he ka kot hnyei, ke
oge me ca he ka omeli ödra ûnyi hnyi je
hnyamödrin. 7 Waleling me oge me hān
hnahat mamoe hnân hlingâ, a ta je mamoe
ae ti kong hnyi hnahat. Ke oge me hom
li uci; haba khaca oge me hwenyi ien, me
Hmanenang, ke oge me hwenyi ien khaca,
me Je wen; ke oge me hān hnahat mamoe.
8 Ke oge me subâ degecâ hnyat tuö mamoe
a kun hnyi tehi a khaca; ke vec hnyekuk ga-
drin, k' ame hûkötiö nya ge ta je hnyeku-
drin. 9 Me haingök, ka habe, Oge me ca
he bi nya ka ha ö 'bun: haba at ame he bi
ka mok, me ame ka e bi ka mok; ke haba
at adre me he ka subâ degecâ, me adre me
ka he bi ka subâ degecâ; ke haba kolon,
me so ame he ka ve an vidrin hnen keihen.
10 Ke oge me hom anyik uci wale Hmane-
nang, me thu e, m' oge me he ka ohmetro
ûhihinyköu, waleji oge me ânyâ me ta je
hnyei hia. 11 Ke ame hmetru thö hnyi
bong eling: ke e khana but hnahat mamoe
ae vec ut, tavat adre me tevehlöng könya a
wale hofuc ho Iehova. 12 Me haingök
ködra, ka habe, A ne so köbun hö jem
hwaböк; ke a ne ba, hna ju. Me adre me
tuluto hwaböк a thöte je sileva. 13 Ke
Iehova ame ha könya, ka habe, Khûâ thö
e ka at ame up kaia, wale hwaban adre me
ha me hwaböк. Me oge me hom je sileva
a thöte, me khûâ hnyi uma umö Iehova ka
at ame up kaia. 14 Ke haba ke uci, me
oge me thu e, wale Je wen, m' oge me he
ka ohmetro hwakecin liamekeiny, a Juda
me Isaraela.
15 Ke Iehova ame ha könya, ka habe,
Hom dö hmetu je omjehen at ae monu a at
tuö mamoe. 16 Anyin a wâ bi, oge me he
ka oâ at ame tuö mamoe hnyi hnyei, at ame
ca he ka sen' ödra wale adre subâ degecâ,
ke e ame ca he ka elâm je mamoe adre ve
se but, me ometo je aat; ke e ame ca he
ka hān je mamoe ae hwege, ke e ame he ka
an viny ae pipikhenya, me kia amemâ je
boûjimödrin. 17 Ekölö ge at ame ca ti
tuö mamoe, at ame hna degecâ hnahat ma-
moe! ame he hele vat ka ta hon benyin,
ke emakan a metân: ame he ka meleca
benyin, ke ti lit emakan a metân.

HNYIMAKAN 12.

WALANG hok, wale hofuc ho Iehova
ge Isaraela.
2 Walang hna ha hnö Iehova at ame
ulolo drany k' ame bi taben hmeledrany,
me op hanon at eû hnyi hnyekon, ka habe,
Wâ bi oge me he ka wia Jerusalema
hnân kaiainy ta tot ka je hnyei hia igigilö,
ke haba khaca me ame he ka e hon Juda
hnyi hna igigilö Jerusalema. 3 Ke hnyi
ûen eling oge me he ka wia Jerusalema
hnân veto ae hmak ka tavat hia; haba
tavat adre me ka kap göranyai, me adre
me he ka aat bi; ke ame he ka ûkhacaköu
ûcon ta je hnyeiny hia hmeledrany. 4
Hnyi bong eling, haingö Iehova me oge
me he ka kot ta je hors hia ge uthmâhmâ,
k'ame he ka monu bi at ame tabâ e: ke
oge me he ka bwele ka wâ lap anyi Juda,
ke oge me he ka owadruâ ta je hors hia
haleny tavat. 5 Ke ame he je taben hnyi
Juda ka ha eû hnyi je hnyekudra, ka habe,
Tang hwegiöhmun tavat adre me laba hnyi
Jerusalema unyi Iehova tuhan sabaoth a
Khongudrin. 6 Hnyi bong eling oge me
he ka wia je taben Juda me me helâ me
hlogon öt hnyi wanben utö, me helâ me
okûnu hnyi je thi hwit; ke adre me he ka
an tavat hia igigilö, hnyi ke keihen metâ
me me: ke ame he hmetu Jerusalema ka
labā hnen, wale hnyi Jerusalema. 7 Ke
ame he ka bö Iehova ka me omelö je uma
mano umö Juda, me me ca görany hmanena-

nginy lap anyi Davita, me hmanenanginy
aten Jerusalema hon Juda. 8 Hnyi bong
eling ame he Iehova ka söng aten Jerusa-
lema; ke haba at ae sēnyin gadra hnyi bong
eling ame he ka helâ me Davita; ke ame
he lap anyi Davita ka helâ me Khong, helâ
me angela anyi Iehova hnyi hnyimaködra.
9 Ke hnyi bong eling oge me he ka elâm
he ka ohia ta je hnyei hia, tavat adre me
hok vat Jerusalema ai. 10 Ke oge me he
ka hingâlâ hon lap anyi Davita me aten
Jerusalema, hanuiny ibetengiö baû me
hanuiny khöû; ke adre me he ka ō nya
waleji adre dâ: ke adre me he ka tenge
gan, helâ me at ame tenge ge nokon a
khaca, ke adre me he ka vec gan, helâ me
at ame vec ge nokon a bân. 11 Hnyi bong
eling ame he ka tenge thungaû hnyi Jeru-
salema, helâ me tenge thungaû hnyi Hada-
derimona hnyi hnyigöulen bucen Megido.
12 Ke ame he tavat ka tenge thungaû, ûsa
khaca je lap hia; hake tavat thibi hnyi lap
anyi Davita, me hake laöiödra thibi; hake
tavat thibi hnyi lap anyi Nathana, me hake
laöiödra thibi; 13 hake tavat thibi hnyi
lap anyi Levi, me hake je laöiödra thibi;
me hake tavat thibi hnyi lap anyin at
Simei, me hake laöiödra thibi; 14 me
kolon je lap hia, ke lap me ke lap a hake
ödra thibi, me hake laöiödra thibi.

HNYIMAKAN 13.

HNYI bong eling adre me he ka oâ
pupua ka lap anyi Davita me aten
Jerusalema hobi kâu hulö me hwakecin ae
ikiki. 2 Ke hnyi bong eling haingö Ie-
hova tuhan sabaoth, me oge me he ka ohia
ta je ien je idola hnyi hnyei, m' adre me ca
he hmetu ka ûnykûme ködrin: ke haba
khaca oge me he ka obâ ta je perofeta me
ta je hanu ae ikiki hnyi hnyei. 3 Ke ame
ne perofeta hmetu ke at, ke ame ne ha kâu
hnen kamen me hinyen, a li at ödre hnokoâ,
ka habe, U me ca he ka möt; anyin a u
me ha thoi hnyi iö Iehova: ke e ka pero-
feta, me ame he kamen me hinyen a li at
ödre hnokoâ ka dâoâ e. 4 Ke hnyi ûen
eling ame he ta je perofeta ka ve hmehma
ge hnödra hna wâ, ödra ka perofeta; ke
adre me ca he ka khavâ ûkhaû ae hu dinen
he ka iyawö: 5 ke adre me he ka ve ha,
ka habe, Iny ca perofeta bi nya, ke iny at
belök bi; anyin adre me thalûö nya k' iny
tiga wanakat. 6 Ke adre me he ka ha
kâu, ka habe, Aat wanben li benyâm ahö?
Me e ame he ka ha, ka habe, Wale hna
kuc nya hnyi hnyaban je lahanök.
7 Hele vat lö, hmak dö ka at ame tuö
mamoe könya, me ûcon at ae ûcû mönya,
haingö Iehova tuhan sabaoth: kot dö at
ame tuö mamoe, me ame he ka ve se but
ta je mamoe; ke oge me he ka wia hnya-
mök ka tavat ae ûhnyûkong. 8 Ke hai-
ngö Iehova, ka habe, Haba hnyi hnyei hia,
me adre me he ka subâ degecâ li ke keihen
hnyin e m' adre me mokcu; ke ame he ka
hnen biju hnyin e ke keihen a kuniny. 9
Ke oge me he ka hom ke keihen a kuniny
ka he hnyi wanben meic, me ânyâwi' ödra
helâ me hna ânyâwia sileva, me cubic ödra
helâ me hna cubec gol: ke adre me he ka
hawâ iök, me oge me he bi nya ka ling
ödra: ke oge me he ka ha, ka habe, Lakeik
ödra; me adre me he ka ha, ka habe,
Iehova Khonguhmun.

HNYIMAKAN 14.

WÂ bi, ame he ka o bong bongu
Iehova, ke adre me he ka khenâ
hnyi wanbâm hna söh. 2 Anyin oge me
he ka ûkhacaköuâ ta je hnyei hia ûcon
Jerusalema he ka vat; ke adre me he ka
hûgûnâ taun, me söh je uma, me okongoâ
omomo: ke adre me he ka hom bâ hafiny
taun, ke adre me ca he ka subâ degecâ
ûnyi hnyi taun kolon tavat. 3 Ke haba
Iehova ame he ka he but, me vat me je
hnyei eling, helâji me hnen hna vat hnyi
bonginy vat. 4 Ke haba hnyi bong eling,
me ame he li can ka tot hon bucen Elaio,
cicö deiö Jerusalema, ke adre me he ka
subâ luâ bucen Elaio hnyi wanben e deiö
me jio, me ame he ka hu hnyigöulen bucen
ae gan; ke ame he ke keihen bucen ka he
ka hnyi hwadrö, ke haba ke keihen ame he
ka he ka hnyi hwaiöu. 5 Ke öbun e he
ka kec me gethen hnyi hnyigöulen anyik
je bucen: anyin ame he ka he ke ne o but
hnyi Azale hnyigöulen je bucen: eke, öbun
e he ka kec helâji me hnöbun hna kec ge
hwiöi hnyi je bong bongu Uzia than Juda:
ke ame he Iehova Khonguk ka o, ke ame
he ka tha o möu tavat hia ae kap. 6 Ke
haba hnyi bong eling, ame ca he ka tha e
bi lany me melam me menekholom: 7 ke
ame he ka khaca bong ae manen kö Iehova;
ca lany bi, ke ca lit bi: ke so bi hnyi sahac
ame he ka lany. 8 Ke haba hnyi bong
eling ame he ka di köiö möt ûheny Jerusa-
lema; ame he ka di hanen ka hnyi köiö e

deiö, ke ke hanen ka hnyi köiö e jio : ame
he ka e bi hnyi honivakeny me hnyeun.
9 Ke ame he Iehova ka Thaniny hmele-
drany hia : hnyi bong eling ame he Iehova
ka khaca thibi, ke khaca thibi ien. 10
Adre me he ka wia hnyei hia me me helâ
me dok ae tha hon hwân hnyi Geba ke ne
o but hnyi Rimona ke keihen ka hnyi
hwaiöuiny Jerusalema ; ke adre me he ka
ogöranyâ e, ke e ame he ka labā iny, hwân
hnyi homagöuleny Beniamina ke ne o but
hnyi hnen homagöule a bân, ke ne o but
hnyi homagöuleny kop, he hwân hnyi tap
tue anyi Hananel ke ne o but hnyi hna
hlic wan vine anyin than. 11 Ke adre me
he ka labā e, ke ame ca he hmetu ka hnaû-
hangö ; k' ame he Jerusalema ka laba
khötkic. 12 Ke walang mok ae cap ame
he Iehova ka kunâ ka tavat hia waleji adre
me vat me Jerusalema : ame he ka aû tot
je unyidra ödra ka he bi, ke ame he ka aû
tot je emaködra hnyi je hnen, ke ame he
ka aû tot je bohmödra hnyi je hnyimödra.
13 Ke hnyi bong eling ame he ka gan
imonumonuny gadra ûnyi ga Iehova ; ke
adre me he ka ûkötköuödra, me ûhaiköuâ
je hnyamödra. 14 Ke ame he Juda ka
vat hnyi Jerusalema ; ke adre me he ka
ûkhöûna ta je omjeûiny hia je hnyei igigilö,
gol, me sileva, me je ûkhaû, ae se hia hmö-
nyin. 15 Ke ame he ka ûcû mok ae cap
anyin hors, me miul, me kamela, me asina,
me ta je meno hia wale ame he ka he bi
hnyi je hunuma eling, me mok eling ae
cap. 16 Ke haba je kolon ta je hnyei hia
tavat adre me he ûcon Jerusalema, me adre
me he bi ka he hnyi je huna he ka hnyi
khudrung ka Than, Iehova tuhan sabaoth,
me hnyi hanen bijeûiny uma mano. 17
Ke haba aten je lapiny hmeledrany adre
me ca hnyi he bi Jerusalema ai he ka hnyi
khudrung ka Than Iehova tuhan sabaoth,
me ame he bi ka ba we hobi ködra. 18
Ke a ne ca hnyi he lap anyin Aigupito, me
o but, me ame he ka ba we ködra ; ame he
ka e bi ling mok ae cap, wale hnö Iehova
hna kunâ ka hnyi je hnyei adre me ca
hnyi he me tuö bijeûiny uma mano. 19
Wale konginy Aigupito me konginy je
hnyei hia tavat adre me ca hnyi he me tuö
bijeûiny uma mano. 20 Hnyi bong eling
ame he ka e hnyi je pate anyin je hors, ka
habe, EJKAP KO IEHOVA ; ke ame he
je öt hnyi uma umö Iehova ka helâ me je
kaia cicö taben hut. 21 Eke, ame he ka
kap kö Iehova tuhan sabaoth je öt hia
hnyi Jerusalema me Juda : ke ame he tavat
bihut hia ka he me hom me ölâ : ke ame
he ka ba hmetu bi at Kanana hnyi uma
umö Iehova tuhan sabaoth hnyi bong
eling.

MALAKI.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hok wale a hofuc ho Iehova
ka Isaraela a deny Malaki.
2 Oge hia but betenge gabun, haingö
Iehova. Ke haingöbun, ka habe, U je hai
but betenge gahmun hnyi ieû ? Hawa, ca
kei Esau Jekob ? haingö Iehova : ke oge
me betenge ga Jekob ; 3 ke oge me höciö
Esau, me wia anyin je bucen me me ba
wan, me hna but jekhon ka ta je luko hnyi
hnyebuba. 4 Anyin a haba Edoma ame
ha, ka habe, Adre hia but kiâ degeci öhmun,
ke öhmun e he ka hmetu ka op je dok ae
ba aten ; ke walang hna ha hnö Iehova
tuhan sabaoth, ka habe, Adre me he ka op,
ke oge me he bi nya ka hagutâ hnyikânâi :
ke ame he tavat ka hwenyi ödra, ka habe,
Hnyigoulen hwakecin ae kong, ke Tavat
ame hmönyin ködra Iehova nyiele balua.
5 Ke ame he je emaköbun ka wâ, ke öbun
e he ka ha, ka habe, E so adre me oganö
Iehova hnyi je ke keihen hoton hnyigöu-
leny Isaraela.
6 Haba nokon, me ame ogânâ kamen,
ke athnyaba ame ogânâ tuhan : awe, a ne

kamen bi nya, me ewa hna oganö nya? ke
oge ne than, me ewa eang hna outö nya?
haingö Iehova tuhan sabaoth köbun tavat
bihut, tavat öbun e hûkötiâ iök. Ke hai-
ngöbun, ka habe, Öhmun e hawa ka hûkö-
tiâ iâm? 7 Anyin a öbun e hudo areto ae
kong hon anyik taben hut. Ke haingöbun,
ka habe, Ieû öhmun e okongu u hnyin?
Anyin öbun e ha, ka habe, Haba laulau
anyi Iehova, me ûnyi hnân hûkötiâ. 8
Ke hnyi ûen öbun e hudo meno ae wadröu
hnân hut, e ca hulö e! ke hnyi ûen öbun e
hudo ta je meno ame ci, ke at ame takoû
mok, e ca hulö bi e! Ham dö e walang
ang ka tuhâm: hawa, e ame he bi ka senyin
köu? hawa, e ame he ka köp u? haingö
Iehova tuhan sabaoth. 9 Ke walang, öbun
na he ka sumâtâ thö Khong, me me he ka
betenge gata: ke deny öbun ûnyi ang;
hawa, e ame ca he ka köp öbun? haingö
Iehova tuhan sabaoth. 10 Nakainy ame
ne hu ke at unyibun he ka hlöng je hwa-
numa, m' öbun e ca he ka vâc baûâ meic
hon anyik taben hut! Haingö Iehova tuhan
sabaoth, ka habe, Oge me ca senyin köbun,
ke oge me ca he ka kap hnöbun hna hudo.
11 Anyin a hwân hnyi hna o hnen seûnö
ke ne o but hnyi hnen hna dit adre me he
ka ogânâ iök hnen ta je Hnyei; ke haba
hnyi je dok hia adre me he ka leû utö ae
bo so ka iök, me hut ae so: anyin adre me
he ka ogânâ iök hnen ta je Hnyei, haingö
Iehova tuhan sabaoth. 12 Ke öbun e
okongoâ e, anyin a öbun e ha, ka habe, E
kong ut laulau anyi Iehova, ke ikiki je wan
ke jeû hon e. 13 Ke haingöbun, ka habe,
Wâ bi, ûnyi hnân höciâ! ke öbun e hia but
hûkötiâ e, haingö Iehova tuhan sabaoth:
ke öbun e hia but hom ûnyi adre me hû-
gûnâ, ke at ae kong can, ke hna takoû
hnen mok; wale hut öbun e hom: hawa
e ûcû könya he ka kap e ûnyi gabun?
haingö Iehova. 14 Ke e ka mok at
iyawö, at ae hu baga hnyi haleny hnahat
mamoe, ke e ame bi khöbi, me hudo at ae
kong ka Than; anyin a iny than ae gan
hmâ, haingö Iehova tuhan sabaoth, ke
hnân outen iök unyin je Hnyei.

HNYIMAKAN 2.

KE walang ang, tavat bihut lö, walang
hna hûna hobi köbun. 2 Öbun e
ne ca he ka löng, me ca ip hmâ hnyi
hnyekubun, he ka ogânâ iök, haingö Iehova
tuhan sabaoth, me oge me he bi nya ka
kunâ köbun hnaûhangö, ke oge me he ka
hangâ hna ha hnahici öbun; eke, oge hia
but hangâ, anyin öbun e ca ip hmâ e hnyi
hnyekubun. 3 Wâ bi, oge me he ka
thawâ je hatong gabun, me khinö tatet
hnyi je hnyimaköbun, wale tatetiny hale-
bun je hut; k' adre me he ka tha hom
degeci öbun mē. 4 Ke öbun e he ka wâ a
oge me kunâ köbun hna hûna e, me me e
unyin at Levi anyik ûhihinyköu, haingö
Iehova tuhan sabaoth. 5 E unyin anyik
ûhihinyköu ge möt me ûsoköu; ke oge
me ham e kâu me me he ka ot, me e ame
outö nya, me öbubuny ge iök. 6 E hnyi
hnyimen hnanyibuiny hnathu, ke adre me
ca wâ hwakecin ae kong hnyi esongödiny:
e ame tha he mönya hnyi ûsoköu me wisa,
me ohmeto tavat ae se hia ûnyi hnyi hulö.
7 Anyin a hamen li esongodiny at bihut
he ka tuö metâ, ke e ûcû he ka elâm hna-
nyibu hnyi hnyimen: anyin a e ûthumetu
anyi Iehova tuhan sabaoth. 8 Ke öbun
e saû but ûnyi hnyi gethen; öbun e hia
but ohavâ tavat ae se hia hnyi hna-
nyibu; öbun e hia but okongoâ ûhihinyköu
anyi Levi, haingö Iehova tuhan sabaoth.
9 Anyin a wale oge hia but wi' öbun hnân
hûkötiâ me kong hnyi hnyimakan tavat
hia, hoton hnöbun hna ca tuö dek je gethen,
ke öbun e ûciâköuâ ge hnanyibu.

10 Hawa, ca khaca kamöta hia? a ca up
öta hnen Khong a khaca? anyin a ieû ate
me ûiyawököu, me okongoâ ûhihinyköu
anyin lakamöta? 11 Juda ame hia but
iyawö, ke adre ânyâ ûnyi ae ikiki hnyi
Isaraela me Jerusalema; anyin a hia but
Juda okongoâ ûnyi ae kap waleji e ame
hnyok kâu, me hom hlu nokon khong
kanyua me âiân. 12 Ame he Iehova ka
subâ degecâ at ame ânyâ e, wale at ame
tue me at ame thu, hnyi je uma mano umö
Jekob, me at ame hudo hut kö Iehova
tuhan sabaoth. 13 Ke wale minya ang
hnöbun hna ânyâ: öbun e tube taben hut
anyi Iehova ge dân ecmak, me tenge, me
mâng, me me ca wâ hmetu hut, me ca kap
senyinâ e ûnyi gabun. 14 Ke öbun e ha
ka habe, Anyin a ieû? Anyin a Iehova
ame hia but ohnathoâ gam me âiân ânyâm
hidröu waleji u je iyawöâ, ke e bi lihum
möu, me âiâm u je ûhihinyköu mē. 15
Hawa, e ame ca ânyâ ûnyi a khaca, ke e
unyin kolon hanu? Ke at a khaca geû?

Anyin e ame elâm mâtrân ae so. Anyin
a wale, tuö ju je hanubun, me ca he ke at
ka iyawâ âiân anyin hidröu. 16 Anyin a
haingö Iehova Khongon Isaraela, ka habe,
Hûkötiânök he ka digic ta momo, me at
ame tube khaûen ge ûokonguny, haingö
Iehova tuhan sabaoth: anyin a wale tuö
ju je hanubun me me ca iyawö.

17 Öbun e hia but ohmakö Iehova ge je
ifucibun. Ke haingöbun, ka habe, Öhmun
e ohmakâ e ge ieû? Anyin öbun e ha, ka
habe, E so kö Iehova tavat hia adre me
ânyâ hulö, ke e ame senyin ködra; ke
haingöbun, ka habe, Ewa Khong at ame
owisa?

HNYIMAKAN 3.

WÂ bi, oge me kunâ anyik ûthumetu
ke e ame he ka ânyâwia gethen
hnyi hnyimakök: ke ame he ka ie o ka
hnyi uma umen Than wale öbun e elâm;
me ûthumetuiny ûhihinyköu at öbun e
senyinâ, wâ bi, e ame o, haingö Iehova
tuhan sabaoth. 2 Ke ie at ame he ka
hokhnyokâ bonginy o a e? ke ie at ame he
ka tot, e ka manen dut? anyin a e ûcû me
meic hlogon at ame leû fao, me helâ me
sop anyin at ame hnû khaû: 3 ke e ame
he ka laba helâ me at le me ânyâwia
sileva, ke e ame he ka obosoâ je laku Levi,
me ânyâwi 'ödra helâ me gol me sileva;
ke adre me he ka hudo kö Iehova je hut
hnyi hwakecin ae wisa. 4 Me Iehova ame
he ka senyinâ hut anyi Juda me Jerusa-
lema, helâ me hnyi je bong kâu adrem,
me je huna a bân. 5 Ke oge me he ka
hakekeny köbun he ka owisa; ke oge me
he ka ie omanenâ at ae tren khong, me
tavat bi ûnyi monu, me tavat khemanyin
thoi; me tavat ovecâ at ame huliwa ge
hwaban e, me safac, me nakahme, me tavat
ohavâ wisa ka atkanyua, me ca outö nya,
haingö Iehova tuhan sabaoth. 6 Anyin
a inya Iehova oge me ca hwiö; anyin a
wale, adre ca ohi' öbun je laku Jekob.

7 Hwân hnyi je bong bonginy je lakam-
öbun öbun e hna degecâ anyik je hnanyibu,
me ca tuö e. Hmetu ju öbun könya ke oge
me he ka hmetu köbun, haingö Iehova
tuhan sabaoth. Ke haingöbun, ka habe,
Öhmun e he ka hmetu ka hnyi ieû?
8 Hawa, ame he at ka venâu je ûnyi
anyin Khong? Ke so bi öbun e hia but
venâu anyik ta je ûnyi. Ke haingöbun, Ie
ûnyi öhmun e venâu gam? Wale je ke
keihen a libenyitainy me je hut. 9 Ame
ti ohnaûhang' öbun; anyin öbun e venâu
gak, wale hnyei hia ang. 10 Hom d' öbun
libenyitainy ae bekhöt ka hnyi uma hnân
hip omjeû, me me hu han hnyi umök uma,
me cubic nya ju walang ang hnen e, haingö
Iehova tuhan sabaoth, oge ne ca he ka
khöng ut köbun je hlinginy drany, me
hingâlâ hubun hnahic, ke ne o but ame ba
hnen e. 11 Ke oge me he ka thawâ hobi
köbun at ame ohia, ke e ame ca he ka ohia
jeûiny könöbun kânâ; ke ame ca he ka ba
wan halebun vine hnyi ta hnyei, haingö
Iehova tuhan sabaoth. 12 Ke ame he je
hnyei hia ka ha hnahici öbun: anyin a
öbun e he ka hnyei hnân wenyâ, haingö
Iehova tuhan sabaoth.

13 E hwege ifucibun ûcûk, haingö
Iehova, Ke haingöbun, ka habe, Ieû öhmun
e ha gam? 14 Öbun e hia but ha, ka habe,
E ûnyi baû he ka bi athnyaba ka Khong:
ke ieû troban hnöta hna tuö hnen je hna otilâ,
me tenge tot hnyi hnyimakö Iehova tuhan
sabaoth? 15 Ke walang ang ate me he ka
ha me hnahic ut at ame bi gan; eke, adre
me op göranyai tavat adre me ânyâ hulö;
eke, adre me cubic Iehova, ke ödra ka möt
bi. 16 Me ame ûhnenamököuâ tavat adre
me outö Iehova: ke Iehova ame tevehlöng
me löng, me adre me sihnalimen tusi hnân
öûnykûmeâ hnyi hnyimakan, hobi kâu
tavat adre me outö Iehova, me ûnykûme
ien. 17 Ke haba ödra me tang omjehek,
haingö Iehova, hnyi bong oge me thu; ke
oge me he ka betenge gadra helâ me at
ame betenge ge nokon at ame huliwa kâu.
18 Me öbun e he ka hmetu me wâhm-
akhmetoâ at ae wisa me at ae kong, ke at
ame bi athnyaba ka Khong ke at ame ca
ânyâ.

HNYIMAKAN 4.

ANYIN a wâ bi ame he ka o bong, k'
ame kahwa helâ me inyâji; ke haba
tavat bi gan hia, me tavat hia adre me
ânyâ hulö me adre me he ka helâ me
thatûnyin hwit: ke haba bong ame he ka
o, me ame he ka thong degeci ödra, haingö
Iehova tuhan sabaoth me me ba wan me
anginy gadra. 2 Ke haba öbun tavat
öbun e outen iök, me ame he ka o köbun
seûnöiny hwakecin ae wisa, me ûnyi hnân
ometo hnyi li labenyin; ke öbun e he ka

he but me ututut helâ me nokon kau ûheny
hnyi haginy. 3 Ke öbun e he ka uto
tavat ae kong; anyin adre me he ka helâ
me hnabadröu hmelen je hnyeûcabun hnyi
bong waleji oge me thu, haingö Iehova
tuhan sabaoth.
4 Ûnykûme th' öbun hnanyibu anyi
Mose athnyabaik, waleji oge me hûna kâu
hnyi Horeba hobi kâu at Isaraela hia, wale
je hna otilâ, me hna owisa. 5 Wâ bi, oge
me he ka kunö Elia perofeta köbun e ka
tiga ca o bi bong bongu Iehova bong ae
gan ke hnân outen. 6 Ke e ame he ka
ohmeto je hnyekon lakamen ka lakon, ke
je hnyekon lakon ka lakamödra; wâ oge
nye o me kot kânâ ge hnaûhangö.

ÛHIHINYKÖU AE TEB ÛNYI

ANYIN

TUHÖTA, AT A OMELI ÖTA

IESU KERISO.

ADRE WIA KA HNYI

HWEN IAI.

London:
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1901

EVANGELIA A SIHNALIMEN

MATAIO.

HNYIMAKAN 1.

TUSI hnân aû je dö anyi Iesu Keriso,
mâtrâni Davita, mâtrâni Abera-
hama.
2 Aberahama ame hnöku Isaaka; Isaaka
ame hnöku Jekob; Jekob ame hnöku Juda,
me je liamekeiny mē; 3 Juda ame hnöku
Farez me Zera ûnyi ga Tamara; Farez
ame hnöku Ezerona; Ezerona ame hnöku
Ram; 4 Ram ame hnöku Aminadaba;
Aminadaba ame hnöku Nasona; Nasona
ame hnöku Salemona; 5 Salemona ame
hnöku Boaza ûnyi ga Rakaba; Boaza ame
hnöku Obed ûnyi ga Rutha; Obed ame
hnöku Jese; 6 Jese ame hnöku Davita a
than.
Davita a than ame hnöku Solomona
ûnyi ge öiö Uria; 7 Solomona ame hnöku
Reoboama; Reoboama ame hnöku Abija;
Abija ame hnöku Asa; 8 Asa ame hnöku
Jehosafata: Jehosafata ame hnöku Jorama;
Jorama ame hnöku Uzia; 9 Uzia ame
hnöku Jotham; Jotham ame hnöku Ahaza;
Ahaza ame hnöku Hezekia; 10 Hezekia
ame hnöku Manase; Manase ame hnöku
Amona; Amona ame hnöku Josea; 11
Josea ame hnöku Jekonia me je liamekeiny
mē, hnyi ûen adre hum ödra hnyin
Babulona ai.
12 Ke hwaban dö hna hum ödra Babu-
lona ai, haba Jekonia ame hnöku Sealetiela;
ke Sealetiela ame hnöku Zerubabela; 13
Zerubabela ame hnöku Abiuda; Abiuda
ame hnöku Eliakima; Eliakima ame hnöku
Azora; 14 Azora ame hnöku Sadoka;
Sadoka ame hnöku Akeimo; Akeimo ame
hnöku Eliuda; 15 Eliuda ame hnöku
Eleazara; Eleazara ame hnöku Mathana;
Mathana ame hnöku Jekob; 16 Jekob
ame hnöku Josefa öiö Maria, momo ame
hnöku Iesu, adre me hwenyi ien Keriso.
17 Ke haba ta je dö hia hwân ga Abera-
hama ke ne o but kö Davita, me fotin ta
je dö; ke hwân ga Davita ke ne o but hnyi
hna hum ödra Babulona ai, me fotin ta je
dö; ke hwân hnyi hna hum ödra Babulona
ai ke ne o but Keriso me fotin ta je dö.
18 Ke walang hwakecin hna hnöku Iesu
Keriso: Haba hnyi ûen ame ûkocö hinyen
a Maria me Josefa, ke ödru tiga ca tha
laba bi, me manen dut a ga erkin dut
hnen Hanu Kap. 19 Ke at ae wisa Josefa
a âiân, k' ame ca beweny he ka omanenâ
hwakecin hnyi hnyimakan tavat, me e
ame ûnykûme he ka degec duöngâ e.
20 Ke e ame tiga ûnykûme ta je ûnyi
eling, me wâ bi ame manen dut kâu angela
anyin Than hnyi bwi, ame ha, ka habe,
Josefa nöku Davita lö, ca ot he ka hum
Maria âiâm; anyin a erkin dut hnen Hanu
Kap. 21 Ke e ame he ka hnokoâ da, ke
u me he ka hwenyi ien Iesu; anyin a e at
ame he ka omelö lakeiny ûnyi hnyi anyidra
ta je hulö. 22 Ke adre me ânyâ ta je ûnyi
hia thithö e, me me hwâdâ hna ha hnen
Than a deny perofeta, ame ha, ka habe,
23 Wâ bi, ame he hlu ka erkin, me hnokoâ
da,
K' adre me he ka hwenyi ien Eman-
uela;
walang bongon, E but unyita Khong.
24 Haba Josefa ame todrö ûheny hnyi hna
mokut, me ânyâ helâ me hna hûna kâu ge
angela anyin Than, me e ame hom âiân;
25 ke e ame ca tha e mē ke ne o but e
ame hnokoâ nokon a da: ke e ame hwenyi
ien Iesu.

HNYIMAKAN 2.

ADRE me hnöku Iesu hnyi Betheleema
hnyi hnyei Juda hnyi ta je bong
bongu Heroda a than, ke wâ bi, ame o but ta
je magoi hnyi Jerusalema ûhedrin jimeyö,
2 ke haingödrin, ka habe, Ewa at adre

hnokoâ me Tuhan at Juda? anyin a öhmun
e wâ but jimeyö anyin okhû, ke öhmun e o
but he ka khudrung kâu. 3 A löng ut
Heroda a than, me e ame hlohlo tha e me
Jerusalema hia. 4 Me e ame ûkhacaköuâ
tavat bihut ae nua, me tavat sihnalimen
hnyi hnyei, me e ame hnei ödra ge dok
adre me he ka hnöku Keriso hnyin. 5
Haingödra kâu, ka habe, Betheleema hnyi
hnyei Juda: anyin a walang hna sihnali-
men hnen perofeta, ka habe,
6 Ke haba u Betheleema hnyei Juda,
U ca ûhnyûkong ge je taben hnyi hnyei
Juda:
Anyin ame he ka o gam at musi,
At ame he ka musö lakeik a at Isaraela.
7 Ke haba Heroda ame hawâ duöngâ ta
je magoi, me hnö cicilâ gadrin a manen
kehö okhû. 8 Ke e ame kun' ödrin Bethe-
leema ai, me ha, ka habe, He th' öbun ka
elâm wia bongon inma; ke öbun ka wâ ju,
thumetu nya thö, m' inye he minya ka
munyi khudrung kâu. 9 Ödrin e hia but
löng hwan than, me ödrin e he but; ke wâ
bi, haba okhû waleji ödrin e wâ e jimeyö,
ame bân hnyi hnyimaködrin, ke ne o but
ame laba cicö hon dok a e hnyin inma.
10 Ödrin e wâ okhû, me ödrin e ti senyin
gan hmâ. 11 Ke ödrin e o thö ka hnyi
hnyin uma me wâ inma me Maria a hinyen;
ke ödrin e ta ju me khudrung kâu; ke
ödrin e khöng ut tang omjehedrin me ham
kâu je bwihlany, gol, me libanu, me muro.
12 A hia but Khong koû ködrin hnyi bwi
m' ödrin e ca he ka hmetu kö Heroda, me
ödrin e he but ka hnyi idrin hnyei hnyi
ke gethen bi.
13 Ödrin e he but, me wâ bi, ame
manen dut angela anyin Than kö Josefa
hnyi bwi, ame ha, ka habe, Todrö, hom dö
inma me hinyen, ke kec dö Aigupito ai, me
laba eling, ke ne o but hnyi ûen oge me he
ka thumetu u hnyin: anyin ame he Heroda
ka elâm inma he ka hlingâ e. 14 Me e
ame todrö hnyi hnyinghet me hom inma
me hinyen, me he Aigupito ai; 15 me laba
eling ke ne o but hnyi ûen ame mokcu
hnyin Heroda: me me hwâdâ hna ha ge
Than a deny perofeta, ka habe, Oge hia
but hawâ nökuk ûheny Aigupito. 16 A
wâ but Heroda a je magoi ödrin e iyawâ e,
me e ame hmönyin gan hmâ, me ûkhûnöng
he ka hlingâ ta je wanakat hia thithö hnyi
Betheleema, ke hnyi je hnyigöulen e, hwân
ge tavat a lo hunaidra ke ne o but ka ta je
mendreng, hoton ûen e ame hia but hnö
wia hnyin ta je magoi. 17 Me ame hwâdâ
thö hna ha ga Jeremia perofeta, ka habe,
18 Adre me löng hnyi Rama hwan,
Hwatenge me tenge thungaû,
Rakela ame tenge ge lakon;
K' ame ca tubet bi, anyin ae hi' ödrin
dut.
19 Ke a mokcu Heroda, me wâ bi, ame
manen dut angela anyin Than kö Josefa
hnyi bwi hnyi hnyei Aigupito, 20 ame
ha, ka habe, Todrö hom dö inma me hinyen,
me he thö ka hnyi hnyei Isaraela: anyin
ödrin e mokcu hnyat ödrin e elâm inma he
ka hlingâ. 21 Me e ame todrö, me hom
inma me hinyen, me he ka hnyi hnyei
Isaraela. 22 Ke e ame löng a g' ame than
biju Arekelao hnyi Juda, hwaban kamen a
Heroda, me e ame ot he ka he kâe; ke
adre me koû kâu hnyi bwi, me e ame he ka
hnyi ke keihen Galilaia, 23 me o thö ka
hnyi taun a Nazareta ien me laba ju eling:
me me hwâdâ thö hna ha ge ta je perofeta,
ka habe, Adre me he ka hâiâ e, me e at
Nazareta.

HNYIMAKAN 3.

HNYI je bong eling ame o thö Ioane
Bapataiso k' ame khetâ hofuc hnyi
hnyebuba hnyi Juda, 2 haingen ka habe,
Ietra ju öbun; anyin ae hakekeny jut
dokhon drany 3 Anyin a e at a ha gan
Isaia perofeta, haingen, ka habe,
Ifucin at ame hongot hnyi hnyebuba,
ame ha, ka habe,
Penapena ju gethen deny Than,
Owisa thö deny ta je gethen.
4 Ke haba Ioane ame khavâ ûkhaû a
leûnen kamela, k' ame ca hnyekon ge wen
a unen meno; ke haba hing an jeû me
hamon me haniiny hnyot. 5 Me ame he
but kâu Jerusalema, me Juda hia thithö,
me ke keihen hnyei hia hakekenyâ Jori-
dano; 6 ke e ame bapataisoi ödra hnyi
wagewe Joridano, adre me omanenâ anyi-
dra ta je monu. 7 Ke hnyi ûen e ame wâ
ta je Faresaio me ta je Sadukaio ae se hia
adre me o but ka hnyi anyin bapataiso, me
e ame ha ködra, ka habe, Je lakon on lö,
ia koû köbun m' öbun e he ka kec ge
hmönyin ame he ka o? 8 Wa but öbun
wan ae ûcû me ietra: 9 ke ca ûnykûme he
ka ha eû hnyi je hnyekubun, ka habe,
Aberahama kamöta: anyin oge me ha
köbun e khana Khong he ka okûâ lakon
kö Aberahama ûnyi hnyi je veto ang.

10 Adre hia but walang ang ip giwa hnyi
hwecin ta je ûö: haba ta je ûö hia ame ca
wa so, me adre ma sö degecâ me khûâ ka
hnyi meic. 11 Haba inya oge me bapat-
aisoi öbun ge köiö ka hnyi ietra: ke haba
at ame he jem hotuk ae beönua huk, ae ca
ûcû nya bi he ka hom taben li hnyeûcan:
e ame he ka bapataisoi öbun ge Hanu Kap
me meic: 12 e bi hnyi hnyamen anyin ut,
ke e ame he ka ânyâwia hwit hnyi hnen
hna huje hwit; ke e ame he ka ûkhöunâ
anyin hwit ka hnyi omhani, ke e ame he ka
thong thatûnyin hwit hnyi meic ame ca
mok balua.

13 Haba Jesu ame he but ûheny Galilaia
Joridano ai kö Ioane, e me he ka bapatai-
soâ e. 14 Ke haba Ioane ame bethawâ e,
me ha, ka habe, E so u me he bi ka bapa-
taisoi nya, ke u me he but könya? 15 Ke
Iesu ame thu me ha kâu, ka habe, Mē kap
ju walang ang: anyin ae ûcû köta he ka
hnu hoton hia thithö hwakecin ae wisa. Me
e ame löng kâu. 16 A hia but bapataisoi
Iesu, me e ame ölö thö ûheny hnyi köiö:
ke wâ bi adre me khöng ut kâu drany, ke
e ame wâ Hanon Khong ame gâ but kâu
helâ me biny, me o hnyi hon; 17 ke wâ bi
ke hwan ûnyi hnyi drany, ame ha, ka habe,
Walang Nökuk a oûnykûmik, at oge me ti
senyin gan.

HNYIMAKAN 4.

KE haba Hanu ame hum Iesu ka hnyi
hnyebuba, e me he diabolo he ka
cubec e. 2 K' ame ca han hnyi fâte je
lany ke fâte je lit, ke hwaban dö e, me ame
mekihnânem. 3 Me ame o but kâu at ame
ûcûbic, me ha, ka habe, U je ne Nokon
Khong, ha thö, me me areto but je veto
ang. 4 Me e ame thu me ha, ka habe,
Adre hia but sihnalimen, ka habe, Ame ca
he ka möt at ge areto thibi, ke hnen bi ta
je hofuc hia ame o but ûnyi hnyi hnyimen
Khong. 5 Haba diabolo ame hom e ka
hnyi taun ae kap, me ip e hon ban uma
kap, 6 ke ha kâu, ka habe, U je ne Nokon
Khong, utut: anyin adre sihnalimen, ka
habe,

E ame he ka hûna anyin ta je angela
hnân hobi köu:
K' adre me he ka kap tilö u ge je hnya-
mödra,
Wâ e nye thö thö hnyeûcam hnyi veto.

7 Haba Iesu ame ha kâu, ka habe, Adre
hia but sihnalimen minya, ka habe, U me
ca he ka cubec Than a Khongom. 8 Ke
haba diabolo ame hom hmetu e ka hnyi
bucen ae beû hmâ, me omanenâ kaû ta je
dökhu hia eang hmeledrany, ke ta je hma-
nenanginy; 9 me e ame ha kâu, ka habe,
Oge me he ka ham köu ta je ûnyi e, u je ne
he bi ka nom me khudrung ju könya. 10
Ke haba Iesu ame ha kâu, ka habe, Satana
lö, kec dö: anyin adre hia but sihnalimen,
ka habe, U ma he ka khudrung ka Than a
Khongom, me bi athnyabainy thibi. 11
Me haba diabolo ame hna but e; ke wâ
bi, ame o thö ta je angela me bi athnya-
bainy.

12 Ke haba hnyi ûen e ame löng a g'
adre hia but cö Ioane, me e ame he but
Galilaia ai; 13 ke e ame hna but Nazareta,
me he ka laba hnyi Kaperenauma, hnyi
hobat köiö, hnyi hnyigöulen Zebulona me
Nafatali: 14 me me hwâdâ hna ha ga Isaia
perofeta, ka habe,

15 Hnyei Zebulona me Nafatali,
Cicö köiö, hoton Joridano,
Galilaia iny ke je hnyei,
16 Haba tavat adre me laba hnyi mene-
kholom
Adre me wâ melam ae gan,
Ke haba tavat adre me laba hnyi ke
keihen hnyei a hmenon mok,
Ame o but melam ködra.

17 Hwân hnyi ûen e, Iesu ame hwân he
ka khetâ me ha, ka habe, Ietra ju öbun;
anyin ae hakekeny jut dokhon drany.

18 Ke e ame vheno hobat köiö Galilaia,
ke e ame wâ li liamekeiny, jia Simona ke
ien Peteru, me Anederea a keiny, ödru me
thong ert eû hnyi köiö; anyin a ödru li at
thut. 19 Ke e ame ha ködru, ka habe,
He hotuk, me oge me he ka wi' öbu me
hnân thelo at. 20 Me ödru me ie hna but
je ert me he hoton. 21 Ke e ame he
ûheny e, me e ame wâ ke li liamekeiny,
jia Iakobo nöku Zebedaio, me Ioane a ke-
iny, ödru me tha laba me Zebedaio a kamö-
dru hon hu, ödrin e ena ûtödrin je ert; ke
e ame ha' odru. 22 Me ödru me ie hna
but hu me kamödru, me he hoton.

23 Ke Iesu ame vheno Galilaia hia thi-
thö, ame ûne hnyin umödrin je sunago, me
khetâ ûthumetu a soiny dökhu, me ohia ta
je mok hia thithö, me ta je sēnyin hia hnyi
hnyei. 24 Ke e ame lung igigilö Suria hia
thithö: me adre me hom but kâu tavat ae
mok hia thithö, wale ame taku ödra ge je
ve mok me vec, tavat a delec demoni, me
ing, me mat, me e ame omeli ödra. 25

Haba tavat ae se hia adre me he hoton e,
ûhedra Galilaia me Dekapoli me Jerusalema
me Juda me ke keihen hoton Joridano.

HNYIMAKAN 5.

E AME wâ tavat ae se hia, me e ame
ölö thö ka hnyi bucen: ke hnyi ûen
e ame laba, me ame o kâu laten: 2 me e
ame khetâ me n' ödra, haingen, ka habe,
3 Hnahic hnen tavat ae theduoc hanu-
drin, anyin a hobi ködra dökhu dokhon
drany.
4 Hnahic hnen tavat adre me tenge,
anyin a adre me he ka otubweli ödra.
5 Hnahic hnen tavat ae ilemuk: anyin
adre me he ka hu hnyei.
6 Hnahic hnen tavat adre me bean ke
beijem hwakecin ae wisa; anyin adre me
he ka osekuni ödra.
7 Hnahic hnen tavat adre me betenge:
anyin adre me he bi ka betenge ködra.
8 Hnahic hnen tavat ae kalaöt hnye-
kudra, anyin adre me he ka wâ Khong.
9 Hnahic hnen tavat adre me öûsoköuâ:
anyin adre me he ka hai ödra me lakon
Khong.
10 Hnahic hnen tavat adre hia but oveci
ödra can hwakecin ae wisa: anyin a hobi
ködra dökhu dokhon drany. 11 Hnöbun
hnahic e ka he tavat ka û öbun me oveci
öbun, me haikongu öbun, me hai thoi öbun
ge ta je ûnyi hia can inya. 12 Senyin d'
öbun me hobâ: anyin ae gan hmâ hwa-
böbun ethö hnyi drany; anyin a helâe adre
me ovecâ ta je perofeta a bân.
13 Öbun ang sâltiny hmeledrany, ke a
ne ba but hinyin sâlt, me adre ma kâmâu
he ka öhinyâ hmetu e? e ca so hmetu bi,
ke so bi he ka degec me uto ju ge at. 14
Öbun e melaminy hmeledrany. E ca khana
he ka iyong taun adre ip hon bucen. 15
Ke adre me ca vâc lamepa he ka ip hmelen
kumete, ke so bi ethö hon taben; me ame
omelamâ tavat hia eiö hnyin uma. 16
Helâ ju e öbun, omelamâ thö melamibun
hnyi hnyimakan tavat, m' adre me wâ
anyibun ta je huliwa ae so, m' adre me he
ka ogânâ Kamöbun ethö hnyi drany.
17 Ca he öbun ka ûnykûme a oge me o
but he ka ohia hnanyibu me ta je perofeta:
oge me ca o but he ka ohia, ke so bi he ka
ohwâdâ. 18 Anyin ae hnathu inya oge me
ha köbun, a g' ame ca he bi ka hia ke iota,
ame ne ke ong ûnyi ae ûhnyûkong hmö-
nyin ûnyi hnyi hnanyibu, ke ne o but ame
he ka hia drany me hmeledrany, me me he
ka hwâdâ ta je ûnyi hia thibut. 19 Anyin
a wale, haba at ame he ka hanyâûâ khaca
hnyi ta je hnanyibu eang ae ûhnyûkong
hmönyin, k' ame nâ tavat he ka helâe, me
adre me he ka ha öûhnyûkongo e hnyi dökhu
dokhon drany: ke haba at ame he ka
vheno me nâ, me adre me he ka ogânâ e
hnyi dökhu dokhon drany. 20 Anyin a
inya oge me ha köbun, ka habe, A ne ca
nua bi hwakecibun ae wisa hon hwakecin
ae wisa ge tavat sihnalimen me je Faresaio,
öbun e ca he bi ka didrö ka hnyi dokhon
drany.
21 Öbun e hia but löng hnödra hna ha
kâû adrem, ka habe, Ca he ka ûhlingö;
anyin a haba at ame ûhlingö me ûcû he ka
owisa e: 22 ke inya oge me ha köbun, ka
habe, haba at ame hmönyin ka liamekeiny
mē ke ba can, me ûcû he ka owisa e; ke
haba at ame he ka ha ka liamekeiny mē,
ka habe, Raka, e ûcû he ka hno e hnen
tavat ûhnenamö; ke haba at ame he ka ha,
ka habe, Mori, me ûcû kâu meicin gena.
23 Anyin a wale u je ne hom ânyâm bwi-
hlany ka hnyi taben hut, ke u ka ûnykûme
eling ae hu ûnyi ae vec gam! ka liamekeiny
möu, 24 mē ip ju ânyâm bwihlany cicö
taben hut, ke mē he thō, ke bâm he ka
ûsoköu me liamekeiny möu, me u hap he
but jem ka hudo ânyâm bwihlany. 25
Logotö ûsoköu me iwahnaihmiöny möu, u
ka tiga tha u me hnyi gethen, wâ e nye hnö
u but iwahnaihmiöny möu ka at owisa, ke
at owisa ame hnö u but ka at tue, me e
ame khûö u thö ka hnyi uma ce at. 26 E
hnathu inya oge me ha köu, u me ca he ka
didrut ûheny e, ke ne o but u je mē ham
hwaban hia ke ne o but je ong mone ae
ûhnyûkong.
27 Öbun e hia but löng hnödra hna ha
ehac, ka habe, U ca he ka venâu âiân ke
at: 28 ke inya bi oge me ha köbun, ka
habe, haba at ame wâ hmâ âiân ke at me
behnyekon e, me a hia but bi ûnyi monu
mē eû hnyi hnyekon. 29 Ke a ne bi jönâm
emâkâm a metâm, ûâ degecâ thö e: anyin
ae so köu he ka hia ke outh unyâm, ke
kong bi he ka khûâ hia unyâm hnyi gena.
30 Ke a ne bi jönâm hnyamâm a metâm,
subâ degecâ but e: anyin ae so köu he ka
hia ke ong outh unyâm, ke kong bi he ka
khûâ hia unyâm hnyi gena. 31 Adre me
ha minya ehac, ka habe, Haba at ame
degec âiân, e so e ame he ka ham tusiny
thang hna faipoipo: 32 ke inya bi oge me

ha köbun, ka habe, haba at ame degec
âiân, k' ame ca bi ûnyi monu, me e ame
kunâ e he ka bi ûnyi monu; k' ame bi
ûnyi monu minya at ame hom momo e adre
degec.
33 Ke haba khaca, öbun e hia but löng
a g' adre ha ködra kâû adrem, ka habe, U
me ca he ka khemanyin thoi, ke hamâm he
ka thamuâ ka Than hnâm hna khemanyin:
34 ke inya bi oge me ha köbun, ka habe,
Ca khemanyin bi he ka ha ge drany, anyin
a theron e anyin Khong; 35 ke helâe
minya ge hmeledrany, anyin a taben e li
hnyeûcan; ke helâe minya ge Jerusalema,
anyin a hnyaban e Than ae gan hmâ. 36
Ke ca he minya ka khemanyin me ha ge
bâm, anyin ae ca khanö u he ka ohawâ me
ohlitâ ke leûnen bâm a khaca. 37 Ke so e
helâng ifucibun, ka habe, E, e; e ba, e ba:
anyin a ûnyi hnyi monu he ka bi hanen
hon e.
38 Öbun e hia but löng hnödra hna ha,
ka habe, Ecmak hwaban ecmak, ke nyu
hwaban nyu: 39 ke inya oge me ha köbun,
ka habe, Ca hagutâ at ae kong; ke haba
at ame khaû wahicâm a metâm, mē wia
minya thö ke keihen kâu. 40 Ke a ne ke
at ame beivinö möu hnyi ûhnei, k' ame
hûgûnâ ânyâm ûkhaû, mē ham minya but
kâu ânyâm ûkot. 41 Ke a ne ke at ame
ûjöngi u he ka tha he mē hnyi ke mael, mē
tha he thö mē ke ne o but hnyi lö. 42
Ham but ka at ame sumatö u, ke ca hotom
bi ka at ame mē sumatö ûnyi gam.
43 Öbun e hia but löng a g' adre me ha,
ka habe, Betenge ju ge at ae hakekenyi u,
ke ikiki thö ka iwahnaihmiöny möu: 44
ke oge me ha bi nya köbun, ka habe,
Betenge ju ge je iwahnaihmiöny möbun, ke
hic ju hobi kâu tavat adre me oveci öbun;
45 m' öbun e he bi ka lakon Kamöbun
ethö hnyi drany: anyin a e ame oâ anyin
seûnö hon tavat ae kong me tavat ae so, k'
ame kunâ we ka tavat ae wisa me tavat
ae ca wisa bi. 46 Anyin öbun e ne be-
tenge ge tavat adre me betenge gabun,
me, ieû hwaban köbun? hawa, a ca ânyâ
helâe ta je telona? 47 Ke öbun e ne ita-
lofa me je liamekeiny möbun thibi, me ieû
ke ûnyi ae beönua hnyi hnöbun hna ânyâ?
hawa a ca ânyâ helâe ta je Aten ke je
hnyei. 48 Anyin a wale hamöbun he ka
wisa helâ me iwisainy Kamöbun ethö hnyi
drany.

HNYIMAKAN 6.

WÂ eâu, ke ca he ka ânyâ hwakecibun
ae wisa hnyi hnyimakan tavat hnân
bi wânödra: wâ e nye ba but hwaböbun
ûnyi ge Kamöbun ethö hnyi drany.
2 Anyin a wale u ka he ka ham ta je
betenge, ca tûâ khoto hnyi hnyimâkâm,
helâ me man tavat thoi hnyok hnyi je
sunago me ta je gethen, me me he ka haisoi
ödra hnen tavat. E hnathu inya oge me
ha köbun, adre hia but kap hwabödra.
3 Ke u ka he bi ka ham ânyâm betenge,
e so e ca he hnyamâm a mem ka wâ ûnyi
ame mâdrâ hnyamâm a metâm: 4 me me
iyong hnâm hna ham betenge: me haba
Kâmâm at ame wâ hnyi dok ae iyong ame
he ka bi hwaban köu.
5 Ke öbun ka he ka hic, e so öbun e ca
helâ me tavat thoi hnyok: anyin e senem
ködra he ka tot me hic hnyi ta je sunago
me vheden ta je gethen, me me haisoi ödra
hnen tavat. E hnathu inya oge me ha
köbun, adre hia but kap hwabödra. 6 Ke
haba u, u ka he âu ka hic, didrut ka hnyi
hnyeulem, eiö hnyin uma, ke u ka hia but
hlöng hwanuma, hic ju ka Kâmâm hnyi
dok ae iyong, ke ame he Kâmâm at ame
wâ hnyi dok ae iyong ka bi hwaban köu.
7 Ke öbun ka he ka hic ca labö ha thiju
ke hofuc a khaca, helâ me hna ânyâ hnen
Aten ke je hnyei: anyin adre me ûnykûme
a g' adre me he ka ling ödra ûnyi ge hnödra
hna osehia ha. 8 Anyin a wale, ca he
öbun ka helâ mödra: anyin ae khana bi
Kamöbun ta je ûnyi öbun e weny hnyi ûen
a öbun tiga ca sumâtâ kâu. 9 Waleling,
m' öbun e he ka hic helâng, ka habe,
Kamöhmun lö, ethö hnyi drany, E so e
kap iâm. 10 E so e o but dokhom dokhu.
E so adre me ânyâ wem eang hmeledrany
e me ûcû me ethö hnyi drany. 11 Ham
but köhmun hnyi bong ang jeû ae ûcû
köhmun. 12 Thang ut ta je monu gahmun,
helâ me hnöhmun hna thang ut ta je monu
gadra adre me okongu öhmun. 13 Ca hum
öhmun ka hnyi ûcûbic, ke so bi hûgûn'
öhmun dut ûnyi hnyi hulö. 14 Anyin a
öbun e ne thang ut ge tavat hnödra je hna
hanyâûâ me ame he Kamöbun ethö hnyi
drany ka thang hnöbun hna hanyâûâ.
15 Ke öbun e ne ca thang ut ge tavat
hnödra je hna hanyâûâ, me ame ca he bi
Kamöbun ethö hnyi drany ka thang ut
hnöbun je hna hanyâûâ.

16 Ke haba khaca, öbun ka he ka ânyâ
ca han, ca helâ bi me man tavat thoi hnyok
ae hmak hnyimaködra: anyin adre me
okongoâ je hnyimaködra me me manen dut
ka tavat a adre me ca han. E hnathu inya
oge me ha köbun, ka habe, Adre hia but
kap hwabödra. 17 Ke haba u, u ka he
ka ânyâ ca han, hneû but bâm, ke ânyâwia
hnyimâkâm; 18 me me ca manen ka at a
u me ca han, ke so bi ka Kâmâm hnyi dok
ae iyong: me ame he Kâmâm, at ame wâ
hnyi dok ae iyong, ka bi hwaban köu.

19 Ca ip hobi köbun tang omjeû eang
hmeledrany, ae hu nokon walelaba me
viiny he ka ohia, wale dok ae hu at venöu
hnyin adre me he ka kia me venâu: 20 ke
so bi ip ju hobi köbun tang omjeû ethö
hnyi drany, dok ae ba nokon walelaba me
viiny he ka an, ke ba minya at venöu ame
he ka kia me venâu: 21 anyin a haba dok
ame mokut hnyin tang omjehem, me ame
he ka e bi minya hnyekom. 22 Haba
ecmak, me lamepainy unyin: anyin a wale
a ne bwele emâkâm, me ame he bi ka tha
melam, hia unyâm. 23 Ke e ka kong emâ-
kâm, me ame he ka tha menekholom hia
but unyâm. Anyin a wale, e ka lit ut
melam gam, shaiba ge kahmēn menekholom
eling! 24 E ba at ae khana he ka athnya-
bainy li tuhan a lo: anyin a e ame he ka
hûkötiâ khaca me weny khaca; k' ame ne
he ka kece ka khaca me hociâ khaca. E
ca khan' öbun he ka bi athnyabainy Khong
me mamona. 25 Anyin a wale, inya oge
me ha köbun, ka habe, Ca ûnykûme ûjengöâ
hnân hobi kâu anyibun möt, wale ge hnöbun
hna he ka han me ic; ke unyibun, wale ge
hnöbun hna he ka khavâ. Hawa, e ca
beönua möt hon jeû, me unyin hon ûkhaû?
26 Ûnykûme ju omeno ame gâ ethö, adre
me ca hnyi belök me menu, me ip jeû hnyi
je omhani; k' ame ha ö 'dra Kamöbun ethö
hnyi drany. Hawa, öbun ca ûnyi hnathu
hudrin? 27 Ke ie at gabun ame ûnykûme
ûjengöâ ae khana he ka bi hanen kubit a
khaca ka hnyi ibeûen? 28 Ke ieû gabun
öbun e ûnykûme ûjengöâ ka hnyi ûkhaû?
Ûnykûme ju ûkûen ta je ibedila; wale a ca
hnyi huliwa me amo: 29 ke so bi inya oge
me ha köbun a haba Solomona hnyi anyin
hmanenang hia ame ca theibâ bi helâe.
30 Ke a ne khavâ Khong hnyot helâe a e
hnyi bong ang, ke nyi adre me he ka khûâ
but ka hnyi wahnainyâ, hawa, e ca ûnyi
hnathu kâu he ka khaû' öbun, öbun hnyat
a labageju ûhnyûkong? 31 Anyin a wale
ca ûnykûme bi me ha, ka habe, Ieû ate me
he ka an? ke, Ieû ate me he ka ijem? ke,
Ieû ate me he ka khavâ? 32 Anyin ame
elâm hnen Aten ke je hnyei ta je ûnyi e;
ke e khana Kamöbun ethö hnyi drany ae
ûcû köbun ta je ûnyi e. 33 Ke böbun he
ka elâm dokhon dökhu, me hwakecin ae
wisa; ke adre me he minya ka ham köbun
ta je ûnyi e. 34 Anyin a wale ca ûnykûme
ûjengöâ bi ge bong nyi: anyin a hamen
bong nyi he ka ûnykûme gan bi. E ûcû
thibi bong me anyin monu.

HNYIMAKAN 7.

CA ûnykûme hwalö, m' adre me ca
ûnykûme hwali öbun bi. 2 Anyin
a haba tulutiny hnöbun hna ûnykûme
hwalö, adre me he ka ûnykûme hwali
öbun bi: helâe minya adre me he ka tulut
köbun hoton hnöbun hna tuluto. 3 Ke
ieû gam u me wâhmakhmeto atmen hnyin
emakan liamekeiny möu, ke u me ca
ûnykûme udâ eû hnyin emâkâm bi? 4 Ke
u me he ka kâmâu ka ha ka liamekeiny
möu, ka habe, Hnö nya thö he ka hom but
atmen ûnyi hnyin emâkâm; ke wâ bi, wale
udâ hnyin emâkâm bi? 5 U at thoi hnyok,
bâm ka oc udâ ûnyi hnyi emâkâm bi; me
u me he ka wâ wia he ka hom atmen ûnyi
hnyi hnyin emakan liamekeiny möu.

6 Ca ham ûnyi ae kap ka ta je kuli, ke
ca khûâ anyibun ta je penina ka hnyi hnyi-
makan ta je buaka, wâ ödrin nye uto but ge
je cadrin, ke hwiö me ki' öbun.

7 Sumâtâ thö, m' adre me he ka ham
köbun; elâm dö, me öbun e he ka wâ thö;
seseto thö, m' adre me he ka khöng ut
köbun: 8 anyin ame he ka hu ka tavat
hia adre me sumâtâ; k' ame wâ hnen at
ame elâm; k' adre me khöng ka at ame
seseto. 9 Ke ie at gabun ae hu nokon
ame sumâtâ areto, me ame he ka ham kâu
veto: 10 ke a ne sumâtâ wâ me ame he ka
ham bi kâu on? 11 Anyin a wale, a ne
mabun, öbun tavat ae monu, he ka wâhma-
khmeto hna he ka ham ta je ûnyi ae so ka
lakubun, awe, ame ca ti he bi Kamöbun
ethö hnyi drany ka ham ta je ûnyi ae so
ka tavat adre me sumâtâ e. 12 Anyin a
wale, haba ta je ûnyi öbun e weny e me he
tavat ka ânyâ köbun, ânyâ thö e ködra:
anyin a wale hnanyibu me ta je perofeta.

13 Didrö ka hnyi homagöule ae hnek:
anyin ae gan homagöule, me lau but gethen
ka hnyi hnaûhangö, ke ödra se hia tavat

adre me dit hnyin. 14 Ke hnek homa-
göule ke ûhnyûkong gethen ka hnyi möt,
ke wakhalet thibi tavat adre me wâ e.
15 O 'bun âu ge ta je perofeta thoi,
adre me o but köbun, k' adre me khavâ je
ûkhaûiny mamoe, ke eû hnyi hnyidrin je
luko ae ûhûlû hmönyin. 16 Öbun e he ka
wâhmakhmetu ödrin ge anyidrin ta je wan.
Hawa, adre me tau wan vine hnyi iwade-
kong, me je wan meta hnyi iwatetaföcö?
17 Ke helâe, haba ta je ûö ae so, ame wa
so; ke haba ta je ûö ae kong ame wa kong.
18 E ca khana ûö ae so he ka wa kong, ke
ca khana ûö ae kong he ka wa so. 19 Haba
ta je ûö hia ame wa kong, me adre me he
ka sö degecâ, me khûâ but ka hnyi meic.
20 Wale, me öbun e he ka wâhmakhmetu
ödra ge anyidra ta je wan. 21 Adre me
ca he ka dit hia ka hnyi homagöuleny drany
hnyat adre me ha könya, ka habe, Taböny
Than lö, Tabon Than lö; ke so thibi at
ame ânyâ weny Kamök ethö hnyi drany.
22 At se hia adre me he ka ha könya hnyi
bong eling, ka habe, Taböny Than lö, Taböny
Than lö, hawa, öhmun e ca hnyi perofeta
hnyi iâm, me obâ ta je demoni hnyi iâm,
ke se hia ta je huliwa ae man öhmun e ânyâ
hnyi iâm? 23 Ke oge me he ka ha ködra,
ka habe, E ca khanö nya öbun: ûsâkaûö
but mönya, öbun tavat öbun e ânyâ hulö.
24 Anyin a wale haba at ame löng hok ta
je hofuc ang, me mâdrâ, oge me he ka öûco
e me at ae metâ, wale at ame otilâ umen
uma hon kic: 25 me ame ta but we, me
ame o but di, me hwege but ang, me kot
uma e; ke ame ca ū bi: anyin a taben kic.
26 Ke haba at ame löng hok ta je hofuc
ang, ke ame ca mâdrâ bi, me adre me he
ka öûco e me at ae monu, wale at ame otilâ
umen uma hon öny: 27 ke ame ta but we,
me o but di, ke hwege but ang, me kot uma
e; me ame ū but: ke gan hmâ ûtainy
uma e.

28 Ke ame um dö ta je hofuc e ho Iesu,
me ame lâiâ gan hmâ tavat ae se hia hnen
hna ûne: 29 anyin a e ame n' ödra helâ
me at ae man, ke ca helâ bi me tavat
sihnalimen.

HNYIMAKAN 8.

KE e ame ölö but ûheny hon bucen, me
haba tavat ae se hia adre me he
hoton. 2 Me wâ bi, ame o but kâu ke
lepera me khudrung ju kâu, me ha, ka
habe, Taböny Than lö, u je ne bewem, me
khatö u he ka osoi nya. 3 Me e ame inâ
but hnyamen me kâlâ, me ha; ka habe, E
bewek; u je so but. Me ame ie hia but
hnân lepera. 4 Ke haba Iesu ame ha kâu,
ka habe, Wâ eâu, ca ha ka ke at; ke he
thö, omanenö u bi ka at bihut, me ham
bwihlany a hûna Mose, hnân haten ohnathoâ
ködrin.

5 Ke ame o but Iesu ka hnyi Kapere-
nauma, me ame o but kâu ke keneturio me
khöû kâu, 6 me ha, ka habe, Taböny Than,
haba athnyabaik ame mokulec mok a mat
eiö hnyin uma, ke vec gan hmâ. 7 Ke e
ame ha kâu, ka habe, Oge ma he, ka osoâ
e. 8 Haba keneturio ame thu me ha kâu,
ka habe, Taböny Than, iny ca ûcû m' u me
he ka dit ka hnyi umök uma: ke so bi u
me he ka ha thibi ke hofuc, me me he ka
möt ut athnyabaik. 9 Anyin a inya bi at
ame löng musi, ke e hu gak ta je soja: ke
inya oge me ha ka ke at, He thö, me, e
ame he; me ka ke at, Aiö u, me, e ame he
könya; me ka athnyabaik, Ânyâ thö e, me,
e ame ânyâ. 10 A löng ut Iesu, me e ame
lâiâ, me ha ka tavat adre me he hoton, ka
habe, E hnathu, inya oge me ha köbun,
inya oge me ca wâ hnyi Isaraela labageju
ae gan a helâe. 11 Ke inya oge me ha
köbun, ka habe, E se hia tavat adre me he
ka he ûhedra jimeyö me jimeû he ka tha
laba me Aberahama, me Isaaka, me Jekob,
hnyi dökhu hnyi drany: 12 ke haba lakon
dökhu, me adre me he ka ob' ödra ka hnyi
menekholom hnyöu ai: k' adre me he ka
tenge sesebila eling me ûgiö ga nyudra.
13 Ke haba Iesu ame ha ka keneturio, ka
habe, He thö, ke adre me he ka ânyâ hobi
köu e ûcû me ânyâm labageju. Me ame so
but athnyabainy hnyi ûen cici eling.

14 Ke ame o thö Iesu ka hnyi uma umö
Peteru, k' ame wâ hinyen âiân ame mokulec
mok ae kahwa. 15 Me e ame kâlâ hnya-
men momo, me ame hia but kahwa; me
ame todrö momo, k' ame bi huliwa kâu.
16 Ke hnyi sahac ödrin e hom kâu tavat
ae se hia a dilic ödra demoni: me e ame
obâ je hanu ge hwan hofuc, me osoâ ta je
mok hia: 17 me me hwâdâ hna ha hnö
Isaia perofeta, ka habe, E ame ka hom
hnöta ta je sēnyin, k' ame vadren ta je
mekita.

18 Ke haba Iesu ame wâ tavat ae se hia
igigilö e, me e ame ûkhûnöng he ka he ka
hnyi ke keihen. 19 Ke ame he ke at
sihnalimen, me ha kâu, ka habe, At Ûne
lö, oge me he ka he hotom ka hnyi dok u

me he ka he ka hnyin. 20 Ke haba Iesu
ame ha kâu, ka habe, Haba ta je alope, me
hu hnödra hnyi kânâ, ke haba ta je meno
ame ga ethö, me hu haûödra; ke haba bi
Nokon at, me ba hnân omokulec ban hnyin.
21 Ke haba ke aten ame ha kâu, ka habe,
Taböny Than, me hnö nya but m' inye bök
ka könim cica. 22 Ke haba Iesu ame ha
kâu, ka habe, He hotuk, ke hamen ta je
komok he ka könâm ta je kokidrin.

23 Ke e ame ölö ka hnyi hon galu, me
haba laten adre me he hoton. 24 Ke wâ
bi ame o but boûdet ae gan eû hnyi köiö,
k' ame khutu takoû but hu hnen köiö: ke
e ame mokut. 25 Me ödrin e he me bwe-
bwelâ e, me ha, ka habe, Taböny Than lö,
omeli ötin dö; ötin e he but ang ka mok.
26 Me e ame ha ködrin, ka habe, Ieû
gabun öbun e ot hnyat labageju ûhnyû-
kong? Me e ame todrö, me thawâ ang me
köiö; me ame ta but hau ae gan hmâ.
27 Haba tavat ödrin e lâiâ me ha, ka habe,
Ehö at ang, ame löng kâu köiö me ang?

28 Ke e ame khöp dö hnyi ke keihen,
hnyi hnyei iny at Gadara, me ame ûkhanö
mē li at a dilic ödru demoni, ödru me he
ûhedru hnyi je erkemok, ödru ti hwege
monu, wale, me me ba at ame vheno gethen
eling. 29 Ke wâ bi ödru me kuku göra-
nyai, me ha, ka habe, Ieû gam köhmu Iesu
a Nokon Khong? u je o but ang he ka
oveci öhmu, ke tiga ca ûen bi? 30 Ke
eling e sâkâû gadrin hna hat buaka ae se
hia adre me han tot. 31 Haba je demoni
adre me khöû kâu, me ha, ka habe, U je
ne he ka ob' öhmun, ö u hn' öhmun dut he
ka delec hna hat buaka. 32 Ke e ame ha
ködrin, ka habe, He th' öbun. Ke ödrin
e dit ut, me delec hna hat buaka: ke wâ
bi, haba hna hat buaka hia thithö adre me
wadring ut jime thö ban hwatapkölu ka
hnyi köiö, me adre me mokcu. 33 Ke
ame kec dö hnyat ödrin e tuö me he ka
hnyi taun, me ûthumetu ge ta je ûnyi hia,
me hna ânyâ ka li at a dilic ödru demoni.
34 Me wâ bi, ame he but aten taun hia
thithö he ka iouny me Iesu: ke adre me
wâ ju, me adre me khöû kâu he ka hna but
je hnyigöulödra.

HNYIMAKAN 9.

KE e ame ölö ka hnyi galu me he nulâ
but, ame o thö ka hnyi iny hnyei.
2 Ke wâ bi, adre me sam but kâu at ae
mat ame mokut hon hnen: ke haba Iesu
ame wâ anyidrin labageju me e ame ha ka
at ae mat, ka habe, Nöhuk, senyin dö; adre
hia but hna degecâ ta je hulö gam. 3 Ke
wâ bi, keihen hnyat sihnalimen, adre me
ha eû hnyi je hnyekudra, ka habe E bi gan
dut at ang ka Khong. 4 Ke haba Iesu
ame wâhmakhmeto je ûnykûmenödrin me
e ame ha, ka habe, Ieû gabun öbun e
ûnykûme mono eû hnyi je hnyekubun?
5 Anyin a ieû ae hâhâ, he ka ha, Adre hia
but thang ta je hulö gam; a me ne he ka
ha ka habe, Todrö me he thö? 6 Ke so bi
möbun e he ka wâ ae tren man Nokon at
eang hmeledrany he ka thang ta je hulö
(me e ame ha ka at ae mat, ka habe) Todrö,
hom minya thö hnâm me he thö ka hnyi
umâm uma. 7 Me e ame todrö me he ka
hnyi umen uma. 8 Ke ame wâ e hnen
tavat ae se hia, me adre me lâiâ me ogânâ
Khong, wale at ame ham man a helâe
ka at.

9 Ke haba Iesu ame he ûheny e, me e
ame wâ at ame laba hnyi dok adre bi fat
hnyin, Mataio ien: me e ame ha kâu, ka
habe, He hotuk. Me e ame todrö me he
hoton.

10 Ke e ame laba eiö hnyin uma, ke wâ
bi, ame he but ta je telona ae se me tavat
ae kong he ka tha laba me Iesu me laten.
11 Ke haba ta je Faresaio ödrin e wâ, me
ödrin e ha ka laten, ka habe, Ieû ge At
ûne köbun ame tha han me ta je telona
me tavat ae kong? 12 Ke a löng ut Iesu,
me e ame ha ködrin, ka habe, E ca ûnyi
hnathu at ae tren bubuny ka tavat ae
hwege, ke so bi ka tavat a ödra mok.
13 Ke he th' öbun ka nâ bongon ang, ka
habe, Wek a ibetengiö, ke ca hut bi: anyin
oge me ca o he ka hawâ tavat ae wisa ke
so bi tavat ae kong.

14 Me ame o but kâu latö Ioane, ödrin
e ha kâu, ka habe, Ieû ang a öhmun osehia
but me ta je Faresaio labö ânyâ ca han, k'
ame ca hnyi ânyâ ca han lâtâm. 15 Ke
haba Iesu ame ha ködrin, ka habe, Hawa,
e khana lahanen at a tep faipoipo he ka
tenge, e ka tiga e unyidrin at a tep fai-
poipo? ke ame he ka o je bong me adre me
he ka hom dö gadrin at a tep faipoipo, me
wale ûen ödrin e he ka ânyâ hnyin ca han.
16 E ba at ame ûtibetköuâ ecmano ae hât
ka hnyi ûkhaû ae bobot ut; anyin a haba
ecmano hnân okhötâ ame okongoâ ûkhaû
me ame gan hmâ but mou. 17 Ke adre
me ca he minya ka hingâlâ waina a teb
ûnyi ka hnyi je kaia a unen meno a ûnyi

but adrem: wâ e nye hmouca but ta je
kaia, me hingölö but waina, me kong ut je
kaia a unen meno: ke adre me hingâlâ
waina a teb ûnyi ka hnyi je unen meno ae
hât, me ame tha so hia but.
18 E ame tiga ha ta je ûnyi eling ködrin,
me wâ bi, ame o but ke at ae tren musi,
me khudrung ju kâu, me ha, ka habe, a
mokcu nökuk hlu walang ang: ke mē aiö
u he ka ip hnyamâm hon, me me mödrut.
19 Haba Iesu ame todrö me he hoton, me
laten minya. 20 Me wâ bi, ke momo ame
ka hingölö dra hnyi twelv ta je huna ame
he hnyi hotu Jesu me kâlâ obiny ûkhaûen:
21 anyin a e ame ha eû hnyi hnyekon, ka
habe, Oge ne he thibi ka kâlâ ûkhaûen,
me oge me he ka möt. 22 Haba Iesu ame
hwiö thö me wâ momo, me ha, ka habe,
Nökuk lö, senyin dö, u je mödrut hnen
ânyâm labageju. Ke ame modrut momo
hnyi ûen eling. 23 Ke ame o but Iesu ka
hnyi uma umen at musi, me wâ hnyat
ödrin e tûö köwi, me tavat ae se adre me
mede, 24 me e ame ha ködrin, ka habe,
Vese but öbun: a ca mok bi hlu, e ame
mokut. Me adre me hlumā e. 25 Ke a
hia but obâ tavat a ödra se hia, me e ame
didrö me kât hnyamen; me ame todrö hlu.
26 Ke ame lung igigilö hnyi hnyei hia
eling ûnyi e.
27 Ke haba Iesu ame he ûheny e, me
ame he hoton li at ae wadröu, ödru me
hongot, ka habe, Nöku Davita lö, betenge
gahmu. 28 Ke e ame didrö ka hnyi uma,
me ame he but kâu li wadröu: ke haba
Iesu ame ha ködru, ka habe, Hawa, öbu
me ûnykûme me e khanö nya he ka ânyâ
e? Ke ödru me ha kâu, ka habe, E, Than.
29 Me e ame kâlâ li emaködru, me ha, ka
habe, Ame he ka e bi köbu helâ me hnöbu
hna labageju. 30 Me ame bwela but li
emaködru. Ke haba Iesu ame hûna hwegiâ
ködru, ka habe, Wâ eâu, e nye khana thö
ke at. 31 Ke ödru me didrut me ha
olungâ e hnyi hnyei hia eling.
32 Ke ödru me tiga didrut, wâ bi adre
me hom kâu ke at ae hum a delec demoni.
33 Ke a hia but obâ demoni me ame fuc
dö hum: haba tavat ae se hia adre me lâiâ
me ha, ka habe, Adre me ca wâ balua ehac
helâe hnyi Isaraela. 34 Ke haingen ta je
Faresaio, ka habe, E ame obâ ta je demoni
ûnyi ge tuhan ta je demoni.
35 Ke haba Iesu ame vheno ta je taun
me ta je hnyaba hia, ame ûne hnyi umödra
ta je sunago, me khetâ ûthumetuiny dökhu
ae so, me osoâ ta je mok hia, me ta je
sēnyin hia. 36 Ke e ame wâ tavat ae se
hia, me e ame betenge gadra, anyin a ödra
sēnyin dut, adre me ve se but, helâ me ta
je mamoe e ba at ame tuö. 37 Me e ame
ha ka laten, ka habe, E gan hmâ widrany,
ke wakhalet thibi tavat huliwan. 38 Anyin
a wale he th' öbun ka khöû ka Thaniny
widrany me me he ka kunâ tavat huliwa
ka hnyi anyin widrany.

HNYIMAKAN 10.

KE e ame hawâ laten a twelv, me e
ame ham ködrin musi hon ta je
hanu ae kong, he ka ob' ödra, ke he ka
osoâ ta je mok hia, me ta je sēnyin hia.
2 Ke walang ien ta je aposetolo a twelv,
ka habe, A bö Simona, ke ien minya Peteru,
ke Anederea liamekeiny mē, ke Iakobo
nöku Zebedaio, ke Ioane liamekeiny mē;
3 ke Filipo, ke Batolomaio, ke Toma, ke
Mataio a telona, ke Iakobo nöku Alefaio,
ke Thadaio, 4 ke Simona at Kanana, ke
Juda Isakariota, at ame alecuâ e. 5 Wale
hnyat a twelv a kun' ödrin Iesu me hûna
ködrin, ka habe,
Ca he öbun hnyi gethen deny Aten ta je
hnyei, ke ca dit bi ka hnyi ke taun anyin
at Samaria: 6 ke so bi, he th' öbun ka ta
je mamoe a hia hanen lap anyi Isaraela.
7 Ke haba hnyi uhebun, khetâ thö me ha,
ka habe, E hakekeny jut dokhon drany.
8 Omelö thö ta je mok, ke omelö hmetu thö
tavat adre me mokcu, ke okhabalavâ but
ta je lepera, ke obâ but ta je demoni: öbun
e hia but kap baûâ but. 9 Ca hok gol, me
sileva, me bras hnyi tangöbun je tangen
mone; 10 me ong tang hobi kâu he ka he,
me ûsa lo ûkot, me je tangen hnyeûca, me
uci: anyin ae ûcû at huliwa he ka kap jeû.
11 Haba ta je taun me ta je hnyaba öbun
e he ka o ka hnyin, elelâm dö at ae ûcû
hwakecin; ke laba ju e ke ne o but öbun e
he ûheny e. 12 Ke öbun ka didrö ka hnyi
ke uma, italofa ju mödra. 13 Ke a ne so
uma eling, e so e ame ta but hon, hnöbun
hna ha hnahicâ e: ke a ne ca so bi, e so he
ka hmetu köbun hnöbun hna ha hnahicâ.
14 Ke kaba at ame ca köp öbun, k' ame
ca löng hobun ta je hofuc, awe, öbun ka
didrut ûnyi hnyin uma eling ame ne taun,
jijingâ but kânâiny je hnyeûcabun. 15 E
hnathu, inya oge me ha köbun, ka habe,
Ame he ka hâhâ ka hnyei Sodoma me
Gomora hnyi bong owisa hon taun eling.

16 Wâ bi, inya oge me kun' öbun helâ
me ta je mamoe hnyi wanben ta je luko:
anyin a wale metâ but öbun helâ me ta je
on, me menyik helâ me ta je biny. 17 Ke
wâ eâu tavat: anyin adre me he ka hn'
öbun dut ka tavat ûhnei, ke adre me he ka
kuc öbun hnyi umödra ta je sunago; 18
eke, adre me he ka lili öbun ka hnyi hnyi-
makan tavat musi me ta je than can inya,
hnân ohnathoâ ködrin me Aten ta je hnyei.
19 Ke ödrin ka he ka hn' öbun dut, ca
ûnykûme bi, ka habe, adre me he ka kâmâu
hna ha, ke ieû: anyin adre me he ka ham
köbun ûnyi hnân he ka ha hnyi ûen eling.
20 Anyin a ca öbun hnyat öbun e ka ha, ke
so bi Hanon Kamöbun at ame fuc eû hnyi
je hnyekubun. 21 Ame he keiny ka hna
liamekeiny mē ka mok, ke helâe minya
kamen ka nokon: k' ame he lakon ka tot
ka kamödrin me hinyödrin, m' adre me he
ka hling' ödru. 22 Ke ame he tavat hia
thithö ka hûkötö köbun can iök: ke haba
at ame he ka hokhnyok ke ne o but hnyi
obiny, me ame he ka möt. 23 Ke ödra ka
oveci öbun hnyi ke taun, kec dö ka hnyi
ke taun: anyin ae hnathu inya oge me ha
köbun, ka habe, Öbun e ca he ka vheno
hia ta je taun hnyi Isaraela, ke ne o but
ame o thö Nokon at.

24 E ca beönua at adre nâ hon at ûne,
ke ca beönua athnyabainy hon tuhan.
25 E so ka at adre nâ ame ne tha ûcû me
at ame nâ e, ke e ka tha ûcû hlu me tuhan.
Adre ne hia but hawâ at ae tren hnyaba,
ka habe, Belezebuba, hawa, adre me ca
he minya ka hawâ ien aten hnyaban!
26 Anyin a wale, ca ot bi gadra: anyin
ae ba ûnyi adre me ikhâlâ ame ca he ka
manen; ke ba minya ûnyi ae iyong adre
me ca he ka wâ. 27 Haba ûnyi oge me
ha köbun hnyi menekholom, ha th' öbun
hnyi melam: ke haba hnöbun hna löng ge
je hnyikönyöbun, khetâ thö hon ban je
uma. 28 Ke ca ot bi ge tavat adre me
hlingâ unyin, ke ca khan' ödra bi he ka
hlingâ hanu: ke so he ka outen at ae
khana he ka öhnaûhangöâ unyin me hanu
hnyi gena. 29 Hawa, adre ca ûco li wahelö
hwaban asari? ke ba at gadru ame he ka
kölu ka hnyi hon kânâ, e ka ca musi bi
Kamöbun: 30 ke adre hia but aû hia je
leûnen böbun. 31 Anyin a wale, ca he
öbun ka ot, anyin a öbun beönua hon ta je
wahelö ae se hia. 32 Anyin a wale, haba
at ame he ka haiö nya hnyi hnyimakan
tavat, me oge me he bi nya ka hâiâ e
hnyi hnyimakan Kamök ethö hnyi drany.
33 Ke haba at ame he ka ivinö nya hnyi
hnyimakan tavat, me oge me he bi nya ka
ivinöâ e hnyi hnyimakan Kamök ethö hnyi
drany.

34 Ca ûnykûme bi öbun, ka habe, oge
me o but he ka kunâ ûsoköu ka hnyi hme-
ledrany: oge me ca o but he ka kunâ ûso-
köu, ke so bi hele vat. 35 Anyin oge me
o but me me he ka imouköu nokon me
kamen, ke hlu me hinyen, ke ûngon me
ûngon: 36 ke haba ta je iwahnaihmiöny
me at, me ame he ka e bi hnyi hnyaban.
37 Haba at ame betenge ka kamen me
hinyen huk, me ca ûcû könya; ke haba at
ame betenge ka nokon baga me nokon hlu
huk, me ca ûcû könya. 38 Ke haba at
ame ca hom bi anyin satauro me he hotuk,
me ca ûcû könya. 39 Haba at ame wi
anyin möt, me ame he ka ohia e; ke haba
at ame ohia anyin möt can inya, me ame he
ka wâ e.

40 Haba at ame köp öbun, me ame köp
nya minya, ke haba at ame köp nya, me
ame kap at a kunö nya. 41 Haba at ame
kap perofeta hnyi ien perofeta, me ame he
ka·hu kâu hwaban perofeta; ke haba at
ame kap at ae so hwakecin hnyi ien at ae
so hwakecin, me ame he ka hu hwaban at
ae so hwakecin. 42 Ke haba at ame he
ka habelen at ae ûhnyûkong eang ge utköiö
ae katebu thibi, hnyi ien at ûling, e hnathu
inya oge me ha köbun, ka habe, ame ca he
ka hia hwaban hobi kâu.

HNYIMAKAN 11.

KE a um dö Iesu hûna ka laten a twelv,
e ame he ûheny e he ka ûne me
khetâ hnyi anyidra je taun.
2 Ke a löng ut Ioane hnyin uma ce at
ta je huliwa anyin Keriso me e ame kuni
li laten, 3 he ka ha kâu, ka habe, U but e
At ame he ka o, hawa, öhmun e he ka
lubahingen khaca? 4 Ke haba Iesu ame
thu me ha ködru, ka habe, He th' öbu ka
thumetu Ioane ge hnöbu hna löng me wâ:
5 a bwele but ta je wadröu ame he thö ta
je mat, a khabalaû but ta je lepera, ame
löng dö ta je wejiji, a möt hmetu thö tavat
adre mokcu, ke adre me khetâ ûthumetu ae
so ka ta je theduoc. 6 Ke hnahic hnen'at
ame ca he ka thö thö gak. 7 Ke ödru me
tiga he, me Iesu ame hwân ka ha ka tavat
ae se hia ga Ioane ka habe, Öbun e he but
ka hnyi hnyebuba he ka wâ ieû? hlowe, ame

jijing ge ang? 8 Ke öbun e he but he ka
wâ hmâ ieû? at ame khavâ ûkhaû ae
menyik? Wâ bi, ödrin dö hnyin ta je uma
umen je than hnyat, ödrin e khavâ ûkhaû
ae menyik. 9 Ke ieû öbun e he kâu? he
ka wâ perofeta? Eke, inya oge me ha
köbun, ka habe, e beönua e hon perofeta.
10 E at eji adre sihnalimen, ka habe,

Wâ bi, inya oge me kunâ anyik ûthu-
metu he ka bân hnyi hnyimâkâm,
Wale at ame he ka ânyâwia dem gethen
hnyi hnyimâkâm.

11 E hnathu, inya oge me ha köbun, ka
habe, Adre tiga ca oâ unyin tavat a hnokoâ
hnen omomo ke at ae beönua hu Ioane
Bapataiso: ke so bi, haba at ae ûhnyûkong
hnyi dokhon drany ame beönua hon e. 12
Ke hwân hnyi ta je bong bongu Ioane
Bapataiso ke ne o but walang ang, adre me
ûhûgûnö dokhon drany, ke ame hûgûnâ e
hnyat ae hwege. 13 Anyin a haba ta je
perofeta hia me ta je hnanyibu, adre pero-
feta ke ne o but kö Ioane. 14 Ke a ne
webun he ka kap, wale Elia, at ame he ka
o. 15 Haba at ae hu hnyikönyen ka löng,
löng ju e. 16 Ke oge me he ka oûco me
ieû dö ang? E ûcû e me ta je wanakat
adre me ûlalabainy hnyi hna ûcû, me
ûhnenamö me je lahanödra, 17 me ha, ka
habe, Öhmun e hia but tuö köwi köbun, ke
öbun e ca bibiâ bi, öhmun e hia but tenge
köbun, ke öbun e ca sang betenge thö. 18
Anyin a o but Ioane me ame ca han me ic,
ke haingödra, ka habe, E hu demoni gan.
19 Ke ame o but Nokon at, me ame han
me ic, ke haingödra, ka habe, Wâ bi, at ae
hwenhmiâ me beic waina, hanen ta je telona
me tavat ae kong! Ke haba ûnyi hnân
haisoâ metâ, me huliwainy.

20 Me e ame hwân ka haikongoâ ta je
taun e ame ânyâ hnyin ta je huliwa ae man
ae se hia, anyin adre me ca ietra bi. 21
Ekölö gam Korazin! ekölö gam Bethesaida!
anyin adre ne ânyâ hnyi Turo me Sidona
ta je huliwa ae man adre ânyâ unyibun,
adre me ne hia but ietra me ecmano ae gan
nân me hnabadröu. 22 Ke so bi, inya oge
me ha köbun, ame he bi ka hâhâ ka Turo
me Sidona hubun hnyi bong owisa. 23 Ke
haba u Kaperenauma, hawa, adre me he ka
ogoranyi u ka hnyi drany? adre me he bi
ka ohnyikönö u ka hnyi Hedis: anyin adre
ne hia but ânyâ hnyi Sodoma ta je huliwa
ae man adre me ânyâ unyâm, ame ne he ka
tethmâ ke ne o but hnyi bong ang. 24 Ke
inya oge me ha köbun, ka habe, Ame he ka
hâhâ ka hnyei Sodoma hom bi hnyi bong
owisa.

25 Hnyi ûen e Iesu ame thu me ha, ka
habe, Inya oge me ole köu Cica, Tuhan
drany me hmeledrany, anyin a u je ikhâlâ
ta je ûnyi eang ge tavat ae metâ me tavat
ae khana wia, ke u je omanenâ bi ka ta je
mendreng: 26 eke, Cica lö, anyin ae ûcû
e hnyi hnyimâkâm. 27 A hia but Cica
ham könya ta je ûnyi hia: ke ba ke at
ame wâhmakhmetoâ Nokon, ke Kamen
thibi; ke ba at ame wâhmakhmetoâ Kamen,
ke Nokon thibi, me at minya ame weny
Nokon he ka omanenâ kâu. 28 Ai öbun
könya tavat hia thithö öbun e huliwa, me
öbun tavat hije ûnyi ae hmak, me oge me
he bi nya ka omen' öbun. 29 Kap ju
anyik ûnyi hnân ûhûkâlâköuâ hubun, me
nâ thö ûnyi gak; anyin a iny menyik ke
hnyikânâ hnyok, me öbun e he ka wâ hna
menâ hobi kâu ta je hanubun. 30 Anyin
ae ca pason anyik hna ûhûkâlâköuâ, ke
hâhâ thö honök hok.

HNYIMAKAN 12.

HNYI ûen e, Iesu ame he hnyi hna
belökâ hwit hnyi bong sabath;
ke mekihnânem but laten, ke ödrin e hwân
ka thu wan hwit me han. 2 Haba ta je
Faresio adre me wâ, me adre me ha, ka
habe, Wâ bi haba lâtâm ödrin e ânyâ ûnyi
ae ca ûcû he ka ânyâ hnyi sabath. 3 Ke
haingen ködrin, ka habe, Hawa, öbun e ca
hnyi aû hna ânyâ hnö Davita ehac, waleji
e ame mekihnânem me anyin bunyen; 4 a
g' ame didrö ka hnyi uma umen Khong,
me an je areto hnân omanenâ, waleji ae ca
ûcû kâu he ka an me anyin bunyen, ke so
thibi tavat bihut? 5 Ke öbun e ca munyi
aû minya hnyi hnanyibu, ge hnen tavat
bihut hna ca okabâ sabath hnyi hnyin uma
kap, ke ödrin e ca kong bi? 6 Ke inya
oge me ha köbun, ka habe, Wale bi ang At
ae gan hon uma kap. 7 Ke a ne khan'
öbun bongon hna ha, ka habe, Wek a
ibetengiö ke ca hut bi, m' öbun e ca he ka
haikongoâ tavat ae ca monu bi. 8 Anyin
a Nokon at a tuhan sabath.

9 Ke e ame he ûheny e, me e ame didrö
ka hnyi umödrin sunago: 10 ke wâ bi,
eling ke at ae meleca hnyamen. Me ödrin
e hnö e me ha, ka habe, Hawa, e kap he ka
ûhömeli hnyi sabath? m' ödrin e he ka
bifuco e. 11 Me e ame ha ködrin, ka habe,
Ia gabun ae tren mamoe, a ne kölu but ka

hnyi thop hnyi bong sabath, me ame ca he
ka kât, me lelö hmetu e? 12 Ke hawa, e
ca beönua at hon mamoe? Waleling me
me so he ka mâdrâ so hnyi sabath. 13 Me
e ame ha ka at eji, ka habe, Lau but
hnyamâm. Me e ame lau but; me ame so
but helâ me khaca. 14 Ke ame didrut ta
je Faresaio he ka ûhnenamö gan, m' adre
me he ka kâmâu he ka hlingâ. 15 Ke a
wâhmakhmeto but Iesu, me e ame hna but
dok e: ke ame he hoton tavat ae se; me
e ame omeli ödra hia, 16 me thaw' ödra m'
adre me ca he ka omanenâ e: 17 me me
hwâdâ hna ha hnö Isaia perofeta, ka habe,
18 Wâ bi, athnyabaik oge me ûca;
A oûnykumik, wale ame senyin kâu banuk:
Oge me he ka ip Hanuk hon,
Ke e ame he ka omanenâ wisa ka Aten ta je hnyei.
19 E ame ca he ka ivinö, me fuc göranyai;
Ke ba at ame he ka löng ifucin eû hnyi je gethen.
20 E ame ca he ka thu hlowe ame ihnyong,
Ke ame ca he ka ume waamo ame hlâ ûhnyûkong
Ke ne o but e ame kunâ hna owisa he ka ton.
21 Ke ame he Aten ta je Hnyei ka geju ka hnyi ien.

22 Adre me hom but kâu ke at a delec
demoni, ae wadröu, ke hum: me e ame
osoâ e, me ame fuc dö at ae hum me bwela.
23 Haba tavat hia ae se adre me lâiâ gan
hmâ me ha, ka habe, Hawa, nöku Davita
at ang? 24 Haba at Faresaio adre me
löng me adre me ha, ka habe, At ang ame
ca obâ ta je demoni ke so bi ûnyi ga
Belezebuba a tuhan ta je demoni. 25 Ke
e ame wâ je ûnykûmenödrin, me e ame ha
ködrin, ka habe, Haba je dökhu hia adre
imouköu gadra, me ame he ka ba wan; ke
ame ca he ka tethmâ taun ame ne hnyaba
adre me imouköu gadra: 26 ke a ne
Satana ame obâ Satana me ame imouköu
but; ke ame he ka kâmâu ka tethmâ
dokhon dökhu? 27 Ke a ne inya oge me
obâ ta je demoni ûnyi ga Belezebuba, ûnyi
ga ia ame ob' ödrin minya hnen lakubun?
waleling e me ûcû ködrin he ka owis' öbun.
28 Ke oge ne obâ ta je demoni ûnyi ge
Hanon Khong, awe, a o but köbun dökhu
dokhon Khong. 29 Ke ame he ka kâmâu
at ka dit ka hnyi uma umen at ae hwege,
he ka söh anyin ta je ûnyi, a ne ca bân
bi he ka ca at ae hwege? me ame he bi ka
söh umen uma. 30 Haba at ame ca tha hien
mönya, me wale iwahnaihmiöny mönya; ke
haba at ame ca tha ûkhöûnâ mönya, me
ame oveseâ but. 31 Anyin a wale, inya
oge me ha köbun, ka habe, Adre me he ka
thang degecâ ta je monu hia, ke ta je bi
gan anyin at; ke haba at ame he ka bi
gan ka Hanu, me adre me ca he ka thang
degecâ. 32 Ke haba at ame he ka hai-
kongoâ Nokon at, me adre me he ka hna
degecâ e; ke haba at ame he ka haikongoâ
Hanu Kap, me adre me ca he ka thang
degecâ e hnyi möt ang, ke ba minya hnyi
möt ame he ka o. 33 Osoâ thö ûö me me so
minya je wan; ke haba khaca, okongoâ ûö
me me kong minya je wan: anyin adre me
wâhmakhmetoâ ûö ge wan. 34 Je lakon on
lö, öbun e he ka kâmâu he ka ha je hofuc ae
so, k' öbun kong bi? anyin ame fuc hnyem
ûnyi ge unöngötiny hnyok. 35 Haba at
ae so ame hom but ta je ûnyi ae so ûnyi
hnyi tang omjehen ae so; ke haba at ae
kong ame hom but ta je ûnyi ae kong ûnyi
hnyi tang omjehen ae kong. 36 Ke inya
oge me ha köbun, a haba ta je hofuc baû
hia ame ha hnen at, me adre me he ka ha
hmetu hnyi bong owisa. 37 Anyin adre
me he ka haiwisö u ge hwâm ta je hofuc,
k' adre me he ka ohnaûhangöi u ge hwâm
ta je hofuc.

38 Haba keihen tavat sihnalimen me ta
je Faresaio adre me thu me ha, ka habe,
At ûne lö, e bewehmun he ka wâ ke haten
gam. 39 Ke e ame thu ködrin, ka habe,
Dö ae kong ke bi ûnyi monu, adre me
elâm haten; ke adre me ca he ka ham
ködra haten, ke so thibi haten ga Jona
perofeta: 40 anyin a Jona ame laba hnyi
hnyin wâ ae gan kun ta lany ke kun ta
lit: helâe ame he Nokon at ka laba hnyi
hnyin kânâ kun ta lany ke kun ta lit.
41 Ame he at Nineve ka tha tot me dö
ang hnyi hna owisa, ke adre me he ka ha
hnaûhangoâ e: anyin adre me ietra hnyi
hna khetâ hnö Jona; ke wâ bi walang
at ae beönua hu Jona. 42 Ame he momo
than ûheny hnyi hwaiöu ka tha tot me dö
ang hnyi hna owisa he ka bahnaûhangoâ
e: anyin a e ame o ûnyi hnyi can hmele-
drany he ka löng metâ anyi Solomona; ke wâ
bi, wale bi ang at ae beönua hu Solomona.
43 Ke haba hanu ae kong, hnyi ûen e ame
didrut ûnyi hnyi hnyin at, e ame he hnyi je
dok ae hwahwacit, he ka heleû hna menâ
k' ame ca wâ bi. 44 Me e ame ha, ka
habe, Oge me he ka hmetu ka hnyi umök

uma ehac oge didrut ûhek hnyin; ke e ame
o but me wâ ae ba önyen, ke adre hia but
aba wia, me omecâ. 45 Me e ame he but
me tha hom mē je hanu a seven ae beönua
anyidrin monu hon e, ke ödrin e didrö me
laba eling : ke haba obiny ka at eling, ame
he ka kong hon a bân. Ke ame he ka helâe
minya ka dö ang ae kong.
46 E ame tiga fuc ka tavat ae se hia, wâ
bi, ame ûtitilen eû hnyöu hinyen me je
liamekeiny mē, e bewedrin he ka ûhnenamö
mē. 47 Ke haba ke at ame ha kâu, ka
habe, Wâ bi, ame ûtitilen eû hinyâm me
je liamekeiny möû, e bewedrin he ka
ûhnenamö möu. 48 Me e ame thu me ha
ka at ame fuc kâu, ka habe, Ia hinyök?
ke ie je liamekeiny mönya? 49 Me e ame
inâ hnyamen ka je laten me ha, ka habe,
Wâ bi, hinyök, me je liamekeiny mönya!
50 Anyin a haba at ame ânyâ we Cica ethö
hnyi drany, wale thibi e keik, me hanik, me
hinyök.

HNYIMAKAN 13.

HNYI bong eling Iesu ame he ûheny
hnyi uma, me laba hnyi hobatköiö.
2 Me ame ûkhacaköu thö kâu tavat ae se
hia, me e ame ölö thö ka hnyi hon hu me
laba; ke ame utitilen tavat ae se hia hnyi
baten köiö. 3 Me e ame ha ködra ta je
hofuc ae se hia a deny je ûhöûcû, haingen,
ka habe, Wâ bi, ame he but at belök he ka
jijingâ wan; 4 ke e ame jijingâ, me ame
kölu but ke je wan hnyi baten gethen, me
ame o but ta je meno ame gâ me an dö:
5 ke ame kölu but keihen ka hnyi hon dok
ae hudei, ke ca haki hnyi kânâ: me ame ie
kû thö anyin ae ca haki kânâ: 6 k' ame o
but seûnö, me ame le but, me me mok,
anyin ae ba iwân. 7 Ke ame kölu but
keihen hnyi wanben ta je ûö ae ûdedö; ke
ame kû takoû but hnen ta je ûö ae ûdedö:
8 ke ame kölu but keihen ka hnyi kânâ ae
hoso, me wa but, keihen ûsa wan haded,
keihen ûsa sikste, keihen ûsa thöte. 9 Haba
at ae hu hnyikonyen, löng ju e.
10 Me ame o thö laten, me ha kâu, ka habe,
Ieû can u je ha ködra ge ta je ûhöûcû?
11 E ame thu ködrin me ha, ka habe, Adre
me ham köbun he ka wâhmakhmetoâ ta je
ûnyi ae iyong hnyi dokhon drany, k' adre
me ca ham bi ködra. 12 Anyin adre me
he ka ham ka at ae hu gan, me me he ka
tren gan hmâ: ke adre me he ka hom ge at
ae ca hu gan bi, ûnyi e ame hu. 13 Anyin
a wale, inya oge me ha ködra ta je ûhöûcû;
anyin adre me bwela, k' adre me ca wâ bi,
ke löng, k' adre me ca lönghmakhmeto bi,
k' adre me ca wâ ûnykûme bi. 14 Me
hwâdâ but ködra hna perofeta hnö Isaia, ka
habe,

Öbun e he ka löng ge hnyeköny, me ca
wâ ûnykûme bi;
K' öbun e he ka wâ ge ecmak, me ca he
bi ka khana:
15 Anyin ame khöt ut hnyekon, tavat ang,
Ke hmak je hnyikönyödra he ka löng,
K' adre mook ge je emaködra;
Wâ adre nye wâ ge je emaködra
Me löng ge je hnyikönyödra,
Me wâ ûnykûme ge hnyekudra,
Me hmetuhmetu but,
M' oge me he ka omeli ödra.

16 Ke hnahic hnen ta je emaköbun, anyin
öbun e wâ, me ta je hnyikönyöbun, anyin
öbun e löng. 17 Anyin ae hnathu inya
oge me ha köbun, ka habe, e se hia ta je
perofeta me tavat ae wisa hwakecidra adre
me weny he ka wâ hnöbun hna wâ, k' adre
me ca wâ bi; me be he ka löng hnöbun hna
löng, k' adre me ca löng bi. 18 Anyin
a wale löng ju öbun ûhöûcû ge at ame
belök. 19 E ka löng ut ke at hofucin
dökhu, ke ame ca wâ ûnykûme bi, me ame
o but at ae kong, me hûgûnâ ûnyi adre tā
eû hnyi hnyekon. Wale thibi e hna tā
hnyi baten gethen. 20 Ke haba hna tā
hnyi dok ae hudei, wale at ame löng hofuc,
me ie kap senyinâ; 21 ke so bi e ba bi
iwân eû hnyi hnyekon, k' ame ca kûeny
tethmâ; ke ame ne o but hlöuhlöu, me
ûöveci, can hofuc, me e ame ie thö thö.
22 Ke haba at adre tā hnyi wanben ta je
ûö ae ûdedö, wale at ame löng hofuc, ke
ame kû takoû hofuc hnen je vheliny hmele-
drany, me je iyawö ge omjeû, me e ame
ca wa but. 23 Ke haba hna tā hon kânâ
ae hoso, wale at ame löng hofuc, me wâ
ûnykûme; at ame hing wa, me hu wan,
keihen ûsa wan haded, ke keihen ûsa sikste,
ke keihen ûsa thöte.
24 E ame omanenâ hmetu ködra ke
ûhöûcû, ka habe, Haba dokhon drany, me
ûcû me at ame tā je wan ae so hnyi iny
hnyei: 25 ke ame tiga mokut tavat, me
ame he but iwahnaihmiöny mē, me tā takoû
hwit hnen zizania, me he thö. 26 Ke ame
kû thö bâtân me wa, me ame manen minya
but zizania. 27 Me ame o but lathnya-
bainy at tren uma, me ha kâu, ka habe,
Than lö, hawa, u je ca tā ta je wan ae so

hnyi em hnyei? ke ûnyi ua bi zizania?
28 Ke e ame thu me ha ködrin ka habe,
Ame ânyâ e hnen iwahnaihmiöny. Ke
haba lathnyaba ödrin e ha kâu, ka habe,
Hawa e wem öhmun e he ka oc ûkhöûnâ e?
29 Ke haingen, ka habe, Ohe; wâ öbun
nye tha oc dö hwit me je zizania. 30 E
so ödru me he ka tha kû ke ne o but hnyi
ûen menu: ke haba hnyi ûen menu oge
me he ka ha ka tavat menu, ka habe, Mē
ûkhöûnâ thö je zizania, me tha ip me ca,
hnân thong degecâ: ke ip dö hwit hnyi
anyik om hani.

31 E ame omanenâ hmetu ködra ke
ûhöûcû, ka habe, Haba dokhon drany, me
ûcû me wan sinapi ame hom ke at me ta
hnyi iny hnyei: 32 wale thibi e wan ae
ûhnyûkong hmelen ta je wan hia; ke hnyi
ûen e ame kû thö me ame gan hmâ hon
ta je ûö ae ometu, a ûö cici, me ûcû ka ta je
meno ame gâ ethö he ka tabâ ta je vheiny.

33 Ke e ame ha hmetu ködra ke ûhöûcû,
ka habe, Haba dokhon drany me ûcû me
leven ame hom ke momo me ikhâlâ hnyi
hnyin falawa a kun ta tulut, ke ne o but
ame tha khibi hia thö.

34 Haba ta je hofuc hia e, ame ha Iesu
ka tavat hnyi je ûhöûcû; k' ame ca fuc
ködra ke ba ûhöûcû: 35 me me hwâdâ thö
hna ha hnen perofeta, ka habe,

Oge me he ka khöng ut hnyimök hnyi
ta je ûhöûcû;
Oge me he ka ha ta je ûnyi ae iyong
hwân hnyi hna bi taben hmeledrany.

36 Ke haba Iesu ame hna but tavat ae
se hia, me ame didrö ka hnyi uma: ke
ame o but kâu laten, haingödra, ka habe,
Omanenâ thö köhmun bongon ûhöûcû me
zizania hnyi utkânâ. 37 Me e ame thu
ködrin, me ha, ka habe, Haba at ame tā
wan ae so, me wale Nokon at; 38 ke haba
utkânâ, me wale hmeledrany; ke haba wan
ae so, me wale lakon dokhu; ke haba
zizania, me wale lakon at ae kong; 39 ke
haba iwahnaihmiöny a at ame tā, me wale
diabolo: ke haba menu, me wale obiny
hmeledrany; ke haba tavat menu, me wale
ta je angela. 40 Ke haba zizania adre
ûkhöûnâ he ka thong hnyi meic; me ame he
ka helâe hnyi obiny hmeledrany. 41 Ame
he Nokon at ka kunâ anyin ta je angela,
m' ödrin e he ka ûkhöûnâ ûnyi hnyi dokhon
dökhu ta je ûnyi hia adre me bi jöniny, ke
tavat adre me ânyâ hulö, 42 me khû' ödrin
ka hnyi thopiny meic: k' adre me he ka
tenge me ûgiö ganyudra eling. 43 Ke
haba tavat ae wisa, me adre me he ka
hadröngöc helâ me seûnö hnyi dökhu dokhon
Kamödra. Haba at ae hu li hnyikönyen,
löng ju.

44 Haba dokhon drany, me ûcû me tang
omjeû adre me ikhâlâ hnyi hnyei; waleji
ame wâ hnen ke at, me ikhâlâ but; me e
ame senyin me he but me ûcoâ anyin ta je
ûnyi hia, me ûco utkânâ eling.

45 Wale hmetu ang, haba dokhon drany
me ûcû me at ûco omjeû at ame elâm ta je
penina ae so: 46 ke e ame wâ ju ke penina
ae gan hwaban, me e ame mē úco anyin ta
je ûnyi hia hnân bi hwaban e.

47 Wale hmetu ang, haba dokhon drany,
me ûcû me ert adre me thong eû hnyi köiö,
me ame hnok dö ta je wâ monu hia: 48 ke
ame unöngöt dö, me ödrin e lelö e ka hnyi
hme; ke adre me ûlalabainy me ûkhöûnâ
je wâ ae so ka hnyi je tang, me degec bi ta
je wâ ae kong. 49 Ame he ka helâe hnyi
obiny hmeledrany: ame he ka he but ta
je angela me kia luâ tavat ae kong me
tavat ae wisa, 50 me khû' ödra ka hnyi
thopiny meic: adre me he ka tenge me
ûgiö ganyudra eling.

51 Hawa, öbun e wâ ûnykûme ta je
ûnyi hia e? Haingödrin ka habe, Eke.
52 Me e ame ha ködrin, ka habe, Anyin a
wale, haba tavat sihnalimen hia waleji adre
nâ ka hnyi dokhon drany, me helâ me at
ae tren uma ame sang ta je ûnyi ae teb
ûnyi me ta je ûnyi ae kueny jut ûnyi hnyi
tang omjehen.

53 A hia but Iesu umo ta je ûhöûcû e,
me e ame he but ûheny e. 54 Me e ame o
but ka hnyi iny hnyei, me e ame n' ödra
hnyin umödra sunago, me adre me lâiâ, me
ha, ka habe, Ûnyi ua metâ eang me ta je
huliwa ae man unyin at ang? 55 Hawa,
ca nokon bi at tretrau? ke ca Maria bi ien
hinyen? ke hawa, ca je liamekeiny mē jia
Iakobo, me Josefa, me Simona, me Juda?
56 Ke ca eang bi unyita je lahaniny hia?
Ke ûnyi ua bi ta je ûnyi hia eang gan?
57 Ke adre me thö thö gan. Ke haba
Iesu ame ha ködra, ka habe, E ca ba lung
anyin perofeta, ke ka e bi hnyi iny hnyei,
me anyin bi lap. 58 Ke e ame ca ânyâ ta
je huliwa ae man ae se hia eling, can anyi-
dra ca labageju.

HNYIMAKAN 14.

HNYI ûen eling a löng ut Heroad
than lung a Iesu, 2 me e ame ha

ka lathnyabainy, ka habe, Ioane Bapataiso
e; a möt hmetu thö ûheny hnyi hna mok;
anyin a wale ame huliwa ta je ûnyi ang ae
man unyin. 3 Anyin a hia but Heroda
köt Ioane, me ca e, me ip hnyi uma ce at,
can ga Herodia, öiö Filipo, liamekeiny mē.
4 Anyin a Ioane ame ha, ka habe, E ca
ûcû köu he ka hom e. 5 Me e ame weny
ka hlingâ e, k' ame outen tavat ae se hia,
anyin adre me kap e helâ me perofeta. 6
Ke haba hnyi bong adre me bijeuâ bong
adre hnöku Heroda hnyin, ame biâ hlu
nöku Herodia hnyi wanben, me osenyini
Heroda. 7 Waleling me me khemanyin
he ka ham kâu ûnyi e ame he ka sumâtâ.
8 Ke haba hlu, me ame ha hnyekon hinyen
he ka ha, ka habe, Ham but könya bö
Ioane hnyin mini. 9 Me ame hmak ut
than; ke ûnyi bi ge hna khemanyin, ke
can ge tavat adre me tha laba mē, me e
ame hûna he ka ham but; 10 me e ame
ûkhûnöng he ka subâ bö Ioane hnyin uma
ce at. 11 Me adre me hom but ban hnyi
mini, me ham ka hlu, ke hlu ame hom me
ham ka hinyen. 12 Me ame he but laten,
me hom unyin, me konâm; ke ödrin e he
but me thumetu Iesu.

13 Ke a löng ut Iesu, me e ame he
ûheny e hon hu, ka hnyi ong hnyebuba a
hake e: ke a löng ut tavat ae se hia, me
adre me he hoton hon kânâ ûnyi hnyi ta je
taun. 14 Ke e ame o thö me wâ tavat ae
se hia, me e ame betenge gadra, me ohia
hnödra ta je mok. 15 Ke hnyi sahac ame
he but kâu laten, me haingödrin, ka habe,
Hnyebuba ang, k' a um do lany; kunâ thö
tavat ang ae se hia, m' adre me he ka hnyi
je taun he ka ûcû ö 'dra bi. 16 Ke haba
Iesu ame ha ködrin, ka habe, Ohe, adre me
ca he ka he; ha ö 'dra bi öbun. 17 Ke
haingödrin kâu, ka habe, E hu thabûng
thibi ta areto ke lo li wâ unyihmun. 18
Me e ame ha, ka habe, Hö jem. 19 Ke
ame hûna ka tavat ae se hia he ka laba
hnyi hna önying; ke e ame hom je areto a
thabûng ke li wâ, k' ame bwele hnyi drany
ai me oleâ, me thuthu, me ham je areto ka
laten, ke laten ka tavat ae se hia. 20 Ke
ödra hia adre me han, me ame sekudra ju:
ke adre me hom je kolon adre thuthu a
unöngöt dö je tang a twelv. 21 Ke haba
ûseiny tavat adre me han me helâ me faiv
thauzan obaga, k' adre ca aû bi omomo me
je wanakat.

22 Me e ame ie kunâ laten he ka laba
hon hu, me me bödrin ka kec ka hnyi ke
keihen, me e ame he ka hna but tavat ae
se hia. 23 Ke a hia but kunâ tavat ae se
hia, e ame hake ölö thö ka hnyi bucen he
ka hic: ke hauhaotreng ut ke hake e thiju
ling. 24 Ke haba hu, me e but hnyi wanben
köiö, ame kap hnahna hnen ta je waköiö,
anyin a esang. 25 Ke hnyi hna hmak a
vakiny hnyi lit e ame he ködrin, ame he
hon köiö. 26 Ke a wâ but e hnen laten
ame he hon köiö, me ödrin e hmak me ha,
ka habe, Hanu jo; ke ödrin e kuku anyin
a ödrin ot. 27 Ke haba Iesu ame ie fuc
ködrin, ka habe, Hwege thö; inya bi; ca
ot. 28 Haba Peteru ame thu kâu, ka habe,
Than lö, ame ne u bi ling, bethe ha könya
he ka he but köu ka hnyi hon köiö. 29
Haingen ame ha, ka habe, Aiö u, Haba
Peteru ame utut ûheny hon hu, me he hon
köiö, he ka he kö Iesu. 30 Ke e ame wâ
ang, me e ame ot; ke e ame hwân he ka û,
me e ame kuku me ha, ka habe, Than lö,
omeli nya. 31 Me Iesu ame ie hinöbeny
me kât e, me ha kâu, ka habe, At ame
labageju ûhnyûkong lö, ieû gam u me
hlohlo? 32 Ke ödru me ölö thö ka hnyi
hon hu, me ame ta but hau. 33 Ke haba
aten hu ödrin e khudrung kâu, me ha, ka
habe, E hnathu u thibi Nokon Khong.

34 Ke ödrin e kec ka hnyi ke keihen,
me ödrin e o thö hot, ka hnyi Genesareta.
35 Ke amė wâhmakhmeto e hnen tavat
hnyi hnyei eling, me adre me ûkhûnöng
igigilö hnyei eling, me hom but kâu ta je
komok hia; 36 me khöû kâu m' adre me
he ka kâlâ thibi obiny anyin ûkhaû: ke
haba tavat hia adre me kâlâ, adre me
mödrut.

HNYIMAKAN 15.

KE ame o but kö Iesu ke je Faresaio
me tavat sihnalimen ûhedra Jerusa-
lema, me ha, ka habe, 2 Ieû ge latâm ödrin
e hanyâûâ hna ûne hnen wahingat? anyin
ödrin e ca mē hinyem ödrin ka he ka han.
3 Me e ame thu me ha ködrin ka habe,
Ieû gabun öbun e hanyâûâ minya hnanyibu
anyin Khong ge hnöbun hna ûne? 4 Anyin
a Khong ame ha, ka habe, Ogânâ kâmâm
me hinyâm: ke, Haba at ame haikongoâ
kamen me hinyen, e hnathu e ame he ka
mok. 5 Ke haingöbun, ka habe, Haba at
ame he ka ha ka kamen me hinyen, ka
habe, E kap bi anyik ta je ûnyi hnân
hadru' öbu; 6 e ame ca he ka ogânâ kamen.
Me öbun e ohavâ hofuc hwan Khong ge

anyibun je hna ûne. 7 Hnyat thoi hnyok
lö, e so hna perofeta gabun hnö Isaia, ka
habe,

8 Haba tavat ang, adre me oganö nya ge
je esongodidra;
Ke haba je hnyekudra, me ûsâkâûö
mönya.
9 E ûnyi baû hnödra hna khudrung könya
K' adre me nâ bi ta je hna ûne a hûna
hnen at.

10 Me e ame hawa tavat ae se hia, me ha
ködra, ka habe, Löng ju, me wâ ûnykûme
ju: 11 Ca ûnyi bi ame dit ka hnyi hnyem
ame okongoâ at; ke so bi ûnyi ame didrut
ûnyi hnyi hnyem, wale bi e ame okongoâ
at. 12 Me ame o but laten me ha kâu, ka
habe, E khanö u a ta je Faresaio adre me
hmönyidra ka löng hofuc e? 13 Ke e ame
thu me ha, ka habe, Haba ta je ûö a ca tā
bi hnen Kamök ethö hnyi drany, me adre
me he ka oc dö me iwân. 14 Hn' ödra
but: ödra je hnyat kû gethen k' ödra
wadröu. Ke a ne lelö wadröu ge ke wadröu,
ödru me he ka tha ta eû hnyi hmonop.
15 Haba Peteru ame thu me ha, ka habe,
Ha thö köhmun bongon ûhöûcû. 16 Ke e
ame ha, ka habe, Hawa, öbun hnyat adre
me tiga ca wâ ûnykûme bala? 17 Öbun e
ca wâhmakhmeto bi a haba ta je ûnyi ame
dit ka hnyi hnyem, me ame he ka hnyi
hnyin, me adre me degec ut ka hnyi hnyot?
18 Ke haba ta je ûnyi ame didrut ûnyi
hnyi hnyem, me ame he but ûheny hnyi
hnyok; me wale ame oikikiâ at. 19 Anyin
ame didrut ûnyi hnyi hnyok ta je hna ûny-
kûme ae kong, me je ûhlingö, me venöu
âiân ke at, me bi ûnyi monu, me venöu,
me ohnatho thoi, me haikongo: 20 wale
ta je ûnyi ame oikikiâ at: ke haba he ka
han k' adre ca hinyem, me ame ca he ka
okongoâ at.

21 Haba Iesu ame hna but dok e, me he
ka hnyi ke keihen Turo me Sidona. 22
Me wâ bi, ame o but ke momo Kanana
ûnyi hnyi je hnyegöulen hnyei eling, k'
ame hongot tenge, ka habe, Than a Nöku
Davita lö, betenge ju gak; ame vec ut
nökuk hlu a delec demoni. 23 Ke ba hofuc
e ame thu. Me ame o thö laten me sumâtâ
e, ka habe, Obâ but momo; anyin a e ame
hongot hotutin. 24 Ke e ame thu me ha,
ka habe, E ba ke ûnyi adre kunö nya kâu,
ke so bi ka ta je mamoe adre he monu hnyi
lap anyin at Isaraela. 25 Me ame o thö
momo me khudrung ju kâu me ha ka habe,
Than lö, hadruö nya. 26 Ke e ame thu,
ka habe, E ca so bi he ka hom jeû an je
lakon, me khûâ ka ta je kuli. 27 Ke
haingen momo ame ha, ka habe, Eke Than:
anyin a haba je kuli adre me labö an je
kolon ame kölu ûnyi hnyi hon laulau anyin
tuhödrin. 28 Me haba Iesu ame thu me
ha ka momo ka habe, Momo lö, e gan hmâ
ânyâm labageju: e so he ka e köu helâ me
hnâm hna wem. Me ame möt ut nokon
hlu cicö ûen eling.

29 Ke haba Iesu ame he ûheny e, me o
hnyi köiö hnyi Galilaia; ke e ame ölö ka
hnyi bucen me laba eling. 30 Me ame o
but kâu tavat ae se hia, tha ödra me ta je
mat, me ta je wadröu, me ta je hum, me ta
je bâbu, me keihen tavat ae se hia minya,
me adre me khû' ödra ka hnyi hmelen li
can; me e ame omeli ödra: 31 me me lâiâ
tavat ae se hia, hnyi ûen adre me wâ ta je
hum adre me fuc, me je bâbu adre me so
but, me je mat adre me he: me adre me
ogânâ Khongon Isaraela.

32 Haba Iesu ame hawâ laten me ha ka
habe, Inya oge me betenge ge tavat ae se
hia, anyin a ödra bong kun dut eang unyik
ke ba ö 'dra: ke ca wek he ka kun' ödra
k' ödra mekihnânem wâ adre nye he ka
momonu eû hnyi gethen. 33 Ke haba laten
ödrin e ha kâu, ka habe, E hu gatin ûnyi
ua je areto ae se hia eang hnyi hnyebuba,
me hnân he ka osekunâ tavat ae se hia
helâng? 34 Ke haba Iesu ame ha ködrin
ka habe, Ve ta areto unyibun? Haingödrin,
Seven, me je ong wâ. 35 Me e ame hûna
ka tavat ae se hia he ka laba hon kânâ;
36 ke e ame hom je areto a seven me je
ong wâ, me e ame oleâ me thuthu, me ham
ka laten, ke laten ka tavat ae se hia.
37 Haba ödra hia adre me han me ame
sekudra ju: ke ödrin e hom dö je kolon
adre thuthu, me ame unöngöt dö je tang a
seven. 38 Ke ödra foa thauzan obaga adre
me han, adre ca aû bi omomo me ta je
wanakat. 39 Me e ame hna but tavat ae
se hia, me e ame ölö thö hon ong hu me
o ka hnyi je hnyigöulen Magadala.

HNYIMAKAN 16.

ME ame o but ta je Faresaio me
Sadukaio, me adre me cubec e me
sumâtâ he ka omanenâ ke haten ûnyi hnyi
drany. 2 Me e ame thu ködra, ka habe,
Hnyi sahac öbun e ha, ka habe, Ame he
ka so drany: anyin ae dra drany. 3 Ke
hnyi hnyomakatu, Ame he ka kong drany

hnyi bong ang: anyin ame dra drany ke
khömet. E khan' öbun he ka wâhmakhmetoâ
bongon drany; ke ca khan' öbun bi he
ka wâhmakhmetoâ ta je haten ta je ûen.
4 Ame elâm haten hnen dö ae kong k' ame
bi ûnyi monu; k' adre me ca he bi ka ham
kâu haten, ke so thibi haten anyi Jona
perofeta. Ke e ame hn' ödra, me he but.

5 Ke ame khöp dö laten hnyi ke keihen,
k' ödrin e hnying he ka hok areto. 6 Haba
Iesu ame ha ködrin, ka habe, O 'bun âu
ge leven anyin ta je Faresaio me ta je
Sadukaio. 7 Me ödrin e ûhnenamököuâ,
ka habe, anyin la ötin e ca hok areto.
8 Haba Iesu ame wâhmakhmeto, me e ame
ha, ka habe, Öbun hnyat labageju ûhnyû-
kong lö, ieû gabun öbun e ûhnenamököuâ
anyin ae ba areto? 9 Hawa, öbun e ca
wâhmakhmeto bala bi, ke öbun e ca
ûnykûme bi je areto a thabûng anyin ta-
vat a faiv thauzan, me useiny je tang öbun
e hom? 10 Ke helâe je areto a seven
anyin foa thauzan tavat me ûseiny je tang
öbun e hom? 11 Ieû gabun öbun e ca
wâhmakhmeto a oge me ca ha köbun ge
areto? Ke so bi he ka wâ âu ge leven
anyin ta je Faresaio me je Sadukaio?
12 Me ödrin e wâ ûnykûme a e ame ca ha
ködrin he ka wâ leveniny areto, ke so bi
ûne anyin ta je Faresaio me je Sadukaio.

13 Ke ame o but Iesu hnyi ke keihen
hnyei Kaisaria Filipi, me e ame hnö laten,
ka habe, Haba ifucin tavat ge Nokon at,
me ia? 14 Haingödrin, ka habe, Haingen
keihen, Ioane Bapataiso; ke haingen kei-
hen, Elia: ke haingen keihen Jeremia, ame
ne ke at hnyi ta je perofeta. 15 Ke hai-
ngen ködrin, ka habe, Ke haba ifucibun
gak, m' iny ia? 16 Haba Simona Peteru
ame thu me ha, ka habe, U thibi Keriso a
Nokon Khong ae möt. 17 Ke haba Iesu
ame thu me ha kâu, ka habe, Hnâm hna-
hic Simona Bar-Jona: anyin a ca omanenâ
bi köu hnen at, ke hnen bi Kamök ethö
hnyi drany. 18 Ke inya oge me ha köu,
ka habe, U Peteru, ke hnyi hon veto ang,
oge me he ka otilâ anyik ekalesia; ke ame
ca he ka hwege ta je homagöuleny hedis
hon e. 19 Ke oge me he ka ham köu je
kiny dokhon drany: ke haba ûnyi u me he
ka ohmâ eang hmeledrany, adre me he ka
ohmâ ethö hnyi drany: ke haba ûnyi u me
he ka thang eang hmeledrany adre me he
ka thang ethö hnyi drany. 20 Me e ame
ha ka laten m' ödrin e ca he ka ha ka ke
at a e bi Keriso.

21 Hwân ûen e, Iesu ame hwân ka oma-
nenâ ka laten a e ame he ka he Jerusa-
lema ai, me vheno ta je vec ae se hia ûnyi
ge wahingat, me ta je taben tavat bihut,
me hnyat sihnalimen, k' adre me he ka
hlingâ, k' ame he ka möt hmetu hnyi bong
a kuniny. 22 Haba Peteru ame hom e,
me hwân he ka thawâ, haingen, ka habe,
Ekölö gam Than; adre me ca he bala ka
ânyâ helâe köu. 23 Ke e ame hwiö thö
me ha kö Peteru, ka habe, Satana lö, he
thö ka hnyi hotuk: u at ame bijönik:
anyin u je ca ûnykûme ge ta je ûnyi anyin
Khong, ke ta je ûnyi thibi anyin at. 24 Me
Iesu ame ha ka laten, ka habe, A ne ke at
ame weny he ka he hotuk, e so e ame
hokhnyok, me hom anyin satauro me he
hotuk. 25 Anyin e haba at ame beomelö
anyin möt, me ame he ka ohia e: ke haba
at ame he ka hna anyin möt can inya, ame
he ka hu e. 26 Anyin a ieû troban ka at,
a ne he ka hu kâu hmeledrany hia, ke ame
bi hwaban e ge anyin möt? ke ieû hmetu
ke ûnyi hnân he ka bi hwaban anyin möt?
27 Anyin ame he ka o thö Nokon at hnyi
hmanenanginy Kamen, tha e me anyin ta
je angela, me e ame he ka ve ham ka tavat
hia thithö e ûcû me anyidra ta je huliwa.
28 E hnathu, inya oge me ha köbun, haba
keihen gadra adre me tot eang, adre me ca
he bi ka mok, ke ne o but adre me wâ
Nokon at ame he ka o hnyi dokhon dökhu.

HNYIMAKAN 17.

KE hwaban ta bong a siks Iesu ame
hum Peteru, me Iakobo, me Ioane
a keiny, me su ödrin ka hnyi bucen a
hake ödrin ke: 2 me e ame ke bongon
dut hnyi hnyimaködrin: ke ame hadröngöc
hnyimakan helâ me seûnö, ke hau anyin
je ûkhaû helâ me melâm. 3 Me wâ bi,
haba Mose me Elia ödru me manen ködrin,
m' ödru ûhnenamö mē. 4 Ke haba Peteru
ame ha kö Iesu, ka habe, Than lö, e so kötin
he ka laba eang: a ne wem oge me he ka
otilâ je uma menâ a kun; hnân hobi köu
khaca, ke hobi kö Mose khaca, ke hobi kö
Elia khaca. 5 Ke e ame tiga ha, me wâ bi
ûlâ ae hadröngöc ame tubi ödrin: ke wâ bi,
hwan hofuc ûnyi hnyin ûlâ ame ha, ka habe,
Walang Nökuk a oûnykûmik oge me senyin
kâu; löng ju öbun kâu. 6 Ke a löng ut
laten, me ödrin e ta ju hnyikânâi, me ot
gan hmâ. 7 Ke haba Iesu ame he me kal'
ödrin, me ame ha, ka habe, Todrö ke ca ot

bi. 8 Me ödrin e bwele göranyai ke ba at
ödrin e wâ, ke hake Iesu thibi.
9 Ke ödrin e tiga utut ûhedrin hon bucen,
me Iesu ame hûna ködrin, ka habe, Ca ha
bi ka ke at ûnyi a manen, ke ne o but a möt
hmetu thö Nokon at ûheny hnyi hna mok.
10 Me ame hnö e hnen laten, ka habe,
Anyin a ieû ame ha tavat sihnalimen, ka
habe, Ame he ka bö Elia ka o? 11 Ke e
ame thu, me ha, ka habe, E hnathu ame
bö Elia, k' ame he ka ohâtâ ta je ûnyi hia:
12 ke inya oge me ha köbun, ka habe, A
o but Elia, ke adre me ca wâhmakhmeto,
k' adre hia but ânyâ kâu wedra. Ame he
minya Nokon at ka hu vec helâe ûnyi ga-
dra. 13 Haba laten ödrin e wâhmakhmeto
a e ame haiö Ioane Bapataiso ködrin.
14 Ke ödrin e o but ka tavat ae se hia,
ke ame o but kâu ke at ame cibouca kâu,
me ha, ka habe, 15 Than lö, betenge ju ge
nökuk: anyin a e ame ing, me gan hmâ
vec: anyin a e ame osehia but ta eû hnyi
meic, ke osehia minya ka hnyi köiö. 16 Ke
oge hia but hom e ka lâtâm, ke ca khan'
ödrin he ka omelö e. 17 Ke haba Iesu ame
thu me ha, ka habe, Dö ame ca labageju bi,
ke hwali lö, oge me he ka tha e möbun ke
ne o but kehö? oge me he ka hokhnyoki
öbun ke ne o but kehö? hö jem könya.
18 Haba Iesu ame thawâ e, me ame didrut
demoni ûnyi hnyin: me ame möt dö da
hwân hnyi ûen e. 19 Me ame he duöng
laten kö Iesu me ha, ka habe, Ieû ae ca
khan' öhmun gan he ka obâ e? 20 Me e
ame ha ködrin, ka habe, Anyin ae ûhnyû-
kong anyibun labageju: anyin e hnathu
inya oge me ha köbun, ka habe, a ne hu
gabun labageju helâ me wan sinapi, me
öbun e he ka ha ka bucen ang, ka habe, Kec
dö kâe; me ame he ka kec; ke ba ke ûnyi
ame he ka pason köbun.
22 Ke ödrin e tiga laba hnyi Galilaia,
haba Iesu ame ha ködrin, ka habe, Adre
me he ka alecuâ Nokon at ka hnyi ta je
hnyamen at; 23 ke adre me he ka hlingâ
e, ke e ame he ka möt hmetu hnyi bong a
kuniny. Me ödrin a vec gan hmâ.
24 Ke ödrin e o but hnyi Kaperenauma,
me ame o but kö Peteru tavat adre me hok
haf-sekel, me ha, ka habe, Hawa ame ca
hnyi bi haf-sekel at ame n' öbun? 25 Hai-
ngen, Eke. Ke hnyi ûen e ame didrö
hnyin uma ai, haba Iesu ame bân he ka
fuc kâu, ka habe, Simona, ieû ûnykûme-
nâm? haba ta je than eang hmeledrany adre
me hom ûnyi ga ia fat me hut? hawa, unyi
ge lakudra, ame ne ûnyi ge je atkanyua?
26 Haingen ame ha, ka habe, Ûnyi ge je
atkanyua: me Iesu ame ha kâu, ka habe,
Awe adre hna bâûâ lakon. 27 Ke so bi
wâ ötin nye osau' ödra, he thö hnyiköiöai,
me khûâ but wage, me lelö thö wâ a bân ka
wadring ka hnyin; ke u ka hia but khöng
hnyimen, u me he ka wâ khaca sekel: hom
dö e, me ham ködrin hnân hobi köu m'
önya.

HNYIMAKAN 18.

HNYI ûen eling ame o laten kö Iesu
me ha, ka habe, Ia ae gan hnyi do-
khon drany? 2 Me e ame hawâ wanakat
ae ûhnyûkong kâu, me otilâ hnyi wanbö-
drin, 3 me ha, ka habe, E hnathu inya oge
me ha köbun, ka habe, Öbun e ne ca wi'
öbun bi, me me helâ me wanakat, e ca
khan' öbun he ka didrö ka hnyi dokhon
drany. 4 Anyin a wale, haba at ame he
ka oûhnyûkongoâ e bi helâ me wanakat
ang, wale bi e at ae gan hmâ hnyi dokhon
drany. 5 Ke haba at ame he ka kap wana-
kat helâng hnyi iök, me ame köp nya
minya: 6 ke haba at ame he ka bijoniny
ke at ae ûhnyûkong eang ame labageju kö-
nya, me so ka at eling he ka vekiny hnyi
nyin veto hnân oamâmâ, me he ka öûâ
but e hnyi köiö ae dit. 7 Ekölö ge
hmeledrany anyin ae hu ta je hna bi
jöniny! anyin ae ûnyi hnathu he ka oâ ta
je hna bijöniny: ke ekölö ge at ame he ka
oâ ta je hna bijöniny! 8 A ne bi jönâm
hnyamâm a metâm, subâ degecâ but gam:
e so köu he ka didrö ka hnyi möt a u
bâbu ke mat, hon he ka tha hu li hnyamâm
ke li cam, ke adre me he ka khûö u ka
hnyi meic ame ca mok balua. 9 Ke a ne
bi jönâm emâkâm, ûâ degecâ thö gam: ke
so köu he ka didrö ka hnyi möt a khaca
biju emâkâm, hon he ka tha hu li ecmak,
me adre me he ka khûö u ka hnyi meiciny
gena. 10 Wâ eâu öbun nye hûkötiâ ke at
ae ûhnyûkong eang; anyin a inya oge me
ha köbun, haba anyidrin ta je angela ethö
hnyi drany adre me wâ bala hnyimakan
Kamök ethö hnyi drany. 12 Anyin a ieû
ûnykûmenöbun? a ne ke at ae tren je
mamoe a wan haded, ke ame he monu but
khaca gadrin, hawa, e ame ca he ka hna
bi nainte nain, me he ka hnyi je bucen he
ka elâm at a he monu? 13 Ke a ne wâ ju
e, e hnathu inya oge me ha köbun, ka habe,
e ame senyinâ e hon hnen hna senyinâ

nainte nain ödrin e ca he monu. 14 Ke
helâe e ca weny Kamöbun ethö hnyi drany,
a g' ame he ka hia ke at eang ae ûhnyûkong.
15 Ke a ne monu köu kem, he thö ka
omamenâ kâu anyin monu ke hake öbu ke:
a ne ling u, öbu me he bi ka liamekeiny
hmetu. 16 Ke ame ne ca ling u, bi hiâm
ju minya ge at a khaca, ame ne lo, m' adre
me he ka ohmâ ta je hofuc hia a tha ha-
hnathoâ hnen hnyimen li at a lo, ame ne
kun. 17 Ke a ne höcö ling ödrin, ha thö
ka ûkhacaköu: ke a ne höcö löng ûkha-
caköu, hna but e me me he ka helâ köu me
Aten ke je hnyei, ke ta je telona. 18 E
hnathu inya oge me ha köbun, ka habe,
Haba ûnyi öbun e he ka ohmâ eang hme-
ledrany adre me he ka ohmâ ethö hnyi
drany: ke haba ûnyi öbun e he ka thang
eang hmeledrany, me adre me he minya
ka thang ethö hnyi drany. 19 Wale
hmetu ang, inya oge me ha köbun, ka
habe, ame ne he lo li at gabun ka tha
ogâ ke ûnyi eang hmeledrany wale ödru
me he ka sumâtâ, me ame he ka ham ködru
hnen Kamök ethö hnyi drany. 20 Anyin
a haba dok ame ûkhacaköu hnyin li at a
lo, ame ne kun, hnyi iök, me inya ling
hnyi wanbödrin.
21 Haba Peteru ame o but kâu me ha,
ka habe, Than lö, ama ove monu könya
keik m' iny hna but e? hawa, ame he ka
o hnyi seven? 22 Haba Iesu ame ha kâu,
ka habe, Oge me ca ha köu, ka habe, Ame
he ka o hnyi seven; ke so bi, Ke ne o but
ka hnyi sevente je seven. 23 Anyin a
wale, haba dokhon drany me ûcû me ke
than ame weny he ka hnö ge ta je ûnyi
unyin lathnyabainy. 24 Ke e ame hwân
he ka wâhmakhmeto, me adre me hom
but kâu at ame hia but me hom gan ten
thauzan je talan. 25 Ke can anyin ae
ba gan hnân bi hwaban, haba tuhan ame
ûkhûnöng he ka ûco e, me âiân, me lakon,
me ta je ûnyi ae hu gan, me hnân bi hwa-
ban. 26 Anyin a wale, haba athnyaba
ame ta ju me nom ju kâu, me ha, ka habe,
Than lö, mē hokhnyoki nya ju, me oge me
he ka ham hia hwaban köu. 27 Haba
tuhan athnyaba eling ame betenge gan, me
thang ut e, me hna degecâ kâu hnen hna
mē hom. 28 Ke ame dit hnyöu ai athnyaba
eling, me wâ ke athnyaba a hanen, waleji
ame mē hom gan je denari a wan haded:
me e ame kâlâ e, me kât nyin me ha,
ka habe, Hö jem hmetu hnâm hna mē
hom gak. 29 Me haba athnyaba a hanen
ame ta ju, me khöû kâu, me ha, ka habe,
Mē hokhnyoki nya ju, me oge me he
ka ham hmetu köu. 30 Ke e ame höcö:
me e ame he me khûâ e hnyin uma ce at, ke
ne o but e ame ham hmetu hna mē hom.
31 Ke a wâ but hnen je athnyaba a
hanen hnen hna ânyâ, me ame hmak
je hnyekudrin, me ödrin e o thö me
omanenâ ka tuhödrin ûnyi hia ame ânyâ.
32 Me haba tuhan ame hawâ e, me ha kâu,
ka habe, U athnyaba ae kong lö, oge me
thang hia hnâm hna mē hom gak, anyin a
u je khöû könya: 33 hawa, e ca ûcû köu
he ka betenge minya ge athnyaba a hanâm,
helâji me hnök hna betenge gam? 34 Haba
tuhan ame hmönyin, me hna but ka tavat
ûöveci, ke ne o but e ame he ka ham ta je
ûnyi hia e ame mē hom. 35 Ke ame he
ka ânyâ helâe köbun hnen Kamök ethö
hnyi drany, öbun ka ca he hia ka ve thöng
keiny ûnyi hnyi je hnyekubun.

HNYIMAKAN 19.

AHIA but Iesu öumo ta je hofuc e,
me e ame he ûheny Galilaia, me
o hnyi hnyigöulen Juda hoton Joridano;
2 ke ame he hoton tavat ae se hia; me e
ame omeli ödra eling.
3 Ke ame o thö kâu ta je Faresaio he ka
cubec e, haingödrin ka habe, Hawa, e ûcû
ka at he ka degec âiân can ta je ûnyi hia?
4 Me e ame thu me ha, ka habe, Hawa,
öbun e ca hnyi aû, a haba at ame op tavat
hnyi can a e ame up ödru baga me momo,
5 me ha, ka habe, Anyin a wale, ame he
baga ka hna kamen me hinyen me kece bi
ka âiân; ke ame he ka khaca thibi unyidru?
6 Waleling m' ödru me ca lo hmetu bi, ke
khaca thibi unyidra. Anyin a wale, haba
hnen Khong hna ûhûkâlâköuâ, me ca he
bi at ka thang. 7 Haingödrin kâu, ka
habe, Anyin a ieû Mose ame hûna he ka
ham tusiny thang faipoipo, me ip ju momo?
8 Me e ame ha ködrin, ka habe, Haba
Mose ame hn' öbun he ka degec laöiöbun
can ûnâkiny je hnyekubun: k' adre me ca
hnyi helâe hnyi can. 9 Ke inya oge me
ha köbun, ka habe, Haba at ame degec
âiân, k' a bi ûnyi monu, me ihok me ke at
bi, me wale bi at ame bi ûnyi monu: ke
haba at ame hom momo adre degec, me
e at ame bi ûnyi monu. 10 Ke haba laten,
ödrin e ha kâu, ka habe, A ne helâe bongon
at ge momo, e ca ûcû bi he ka faipoipo.
11 Ke e ame ha ködrin, ka habe, E ca

khana tavat hia he ka kap hofuc e, ke so
thibi tavat adre me ham ködrin. 12 Anyin
ae hu je eunuka ame helâe ûnyi hnyi erkin
ge hinyen: k' ame eunuka but keihen, a
oeunuka hnen at: ke e hu je eunuka, adre
me ka oeunuk' ödra hobi kâu dokhon drany.
Ke haba at ae khana he ka kap e, e so e
ame kap.

13 Me adre me hom but kâu ta je
wanakat, me me he ka ip li hnyamen
hudrin, me hic: ke haba laten ödrin e
thaw' ödra. 14 Ke haingö Iesu, ka habe,
Hna but ta je wanakat, ke ca thaw' ödrin
bi he ka he jem könya: anyin a helâ ödrin
dokhon drany. 15 Me e ame ip li hnyamen
hudrin, me he but ûheny e.

16 Me wâ bi ame o but ke at me ha
kâu, ka habe, At ûne lö, ieû ke ûnyi ae so
o ge me he ka ânyâ me me hu thö könya
möt ame ca ba balua? 17 Me e ame ha
kâu, ka habe, Ieû gam u me hnö gak ûnyi
ae so? Khaca thibi at ae so: ke a ne wem
he ka didrö ka hnyi möt vheno thö ta je
hnanyibu. 18 Haingen ame ha kâu, ka
habe, Ewa? Ke Iesu ame ha kâu, ka habe,
U ca he ka hlingâ, U ca he ka bi- ûnyi
monu, U ca he ka venöu, U me ca he ka
ohnathoâ thoi, 19 Ogânâ kâmâm me hinyam:
ke, U me he ka betenge ge at ame laba
hakekenyi u helâ me u bi. 20 Haba hidröu
ame ha kâu, ka habe, Oge hia but vheno ta
je ûnyi e: ke ieû biju ae hia gak? 21 Haba
Iesu ame ha kâu, ka habe, A ne wem he ka
bekhöt, he thö, ûco thö anyâm ta je ûnyi,
me ham ka tavat ae theduoc, ke u me he
ka hu tang omjeû hnyi drany: ke aiö u bi,
he hotuk. 22 Ke a löng ut hidröu hofuc
eling, me e ame he but me hmak ut hnyekon:
anyin a e at ae tren omjeû ae gan hmâ.

23 Me haba Iesu ame ha ka laten, ka
habe, E hnathu inya oge me ha köbun, ka
habe, Huliwa but at ae tren omjeû he ka
didrö ka hnyi dokhon drany. 24 Ke inya
oge me ha hmetu köbun, ka habe, E hâhâ
ka kamela he ka didrö hnyi hwanumen
jebû, hon he ka didrö ka hnyi dökhu
dokhon Khong at ae tren omjeû. 25 A
löng ut laten me ödrin e lâiâ gan hmâ
me ha, ka habe, Ia la ae khana he ka möt?
26 Haba Iesu ame ō 'drin me ha, ka habe,
E ca khana bi e hnen at; ke ba ke ûnyi ae
pason ka Khong. 27 Haba Peteru ame
thu kâu, ka habe, Wâ bi, öhmun e hia but
hna degecâ ta je ûnyi hia, me he hotom;
ke öhmun e he ka hu ieû? 28 Haba Iesu
ame ha ködrin, ka habe, E hnathu inya oge
me ha köbun, ka habe, haba hnyi hna he
ka omelö hmetu, e ka he Nokon at ka laba
hon theroniny anyin hmanenang, haba öbun
tavat öbun e he hotuk, me öbun e he minya
bi ka laba hon je theron a twelv, he ka
owisa je tribu anyin at Isaraela a twelv.
29 Ke haba at ame he ka hna but uma, ke
liamekeiny, ke haniny, ke kamen, ke hinyen,
ke lakon, ke hnyei, can iök, me e ame kap
wan haded ûsehiainy, me ame he ka hu
minya möt ae ca ba balua. 30 Ke se hia
tavat ame bödra, me ame he ka bilidra but,
ke haba tavat ame bilidra me ame he ka
bödra but.

HNYIMAKAN 20.

ANYIN ae ûcû dokhon drany me tuhan
uma, at ame vesâkong he ka hawi
tavat huliwa ka hnyi anyin hna belökâ
vine. 2 Ke tha mou thö gan me tavat
huliwa he ka kap ûsa khaca denari hnyi
bong, me e ame kun' ödra ka hnyi anyin
hna belökâ vine. 3 Ke e ame dit hmetu
but hnyi awa a kuniny, k' ame wâ keihen
adre me ûtitilen bâu hnyi hna ûcû; 4 ke e
ame ha ködra, ka habe, He th' öbun ka
hnyi hna belökâ vine, me oge me he ka bi
hwaban köbun ûnyi ae ûcû. Me ödrin e
he but. 5 Ke e ame dit hmetu but, hnyi
awa a siks, ke hnyi awa a nain, k' ame
ânyâ helâe. 6 Ke haba hnyi awa a eleven,
e ame dit hmetu but, me wâ keihen adre
me ûtitilen baû; me e ame ha ködra, ka
habe, Ieû gabun öbun e ûtitilen baû ke
obekhötâ bong? 7 Haingödra kâu, ka
habe, Anyin ae ba at ame haw' öhmun.
Ke e ame ha ködra, ka habe, He th' öbun
minya ka hnyi hna belökâ vine. 8 Ke
hnyi hauhaotreng, haba tuhan vine ame ha
ka homakan huliwa, ka habe, Hawâ thö
tavat huliwa me ham ködra hwaban, hwân
ge tavat a bilidra ke ne o but ka tavat
a bödra. 9 Me ame o but tavat adre hawâ
hnyi awa a eleven, me ödrin e ve kap
denari. 10 Ke ame o minya but tavat a
bödra, k' ödrin e ûnykûme he ka kap gânâ;
ke ödrin e ve kap minya denari. 11 Ke
adre hia but kap, me adre me ulidro tuhan
uma, 12 me ha, ka habe, Haba tavat a
bilidra adre hia but huliwa khaca thibi
âwâ, ke u je mâdrâ ködrin e ûcû möhmun,
waleji tavat öhmun e hok hmakiny bong
me kahwainy ae gan hmâ. 13 Ke e ame
thu ka ke at gadrin, ka habe, Hanök lö,
iny ca hwali köu: hawa, öte ca tha thamuâ

hnyi denari? 14 Hom dö ânyâm me he
thö, haba wek bi he ka ham ka at a biliny
e ûcû möu. 15 Hawa, e ca ûcû könya he
ka ânyâ wek ge anyik ta je ûnyi? hawa
e kong emakâm anyin a iny at betenge?
16 Ke helâe haba at a biliny ame he ka
bân, ke haba at a bân, ame he ka biliny
jut.

17 Haba Iesu ame he Jerusalema ai, me
e ame saû thö me laten a twelv a hake
ödrin ke, me ha ködrin eû hnyi gethen, ka
habe, 18 Wâ bi, ötin e he Jerusalema ai;
ke adre me he ka alecuâ Nokon at ka je
taben tavat bihut me hnyat sihnalimen;
ke adre me he ka hahnaûhangoâ e, he ka
hlingâ, 19 ke adre me he ka hna e ka Aten
je hnyei he ka hlumā e, me kot ge osö, me
osatauroâ: ke e ame he ka möt hmetu thö
hnyi bong a kuniny.

20 Me ame e but kâu hinyen li laku Zebe-
daio tha e me li lakon, ödrin e khudrung
me sumâtâ e ge ke ûnyi. 21 Me e ame ha
ka momo, ka habe, Ieû wem? Haba momo
ame ha kâu, ka habe, Ö u ha thö me me he
li lakuk ang ka laba ke at hnyi ke keihâm
a metâm, ke ke at hnyi ke keihâm a mem
hnyi dokhom dökhu. 22 Ke haba Iesu
ame thu me ha, ka habe, E ca khan' öbu
bongon hnöbu hna sumâtâ. Hawa, e khan'
öbu he ka ic hnyi kaia oge me he ka ijem?
Haingödru ka habe, E khan' öhmu. 23
Ke e ame ha ködru, ka habe, Öbu me he
ka hnyi ic hnyi anyik kaia: ke haba he
ka laba hnyi ke keihen metök me mek, me
ca hamök bi he ka ham, ke wale hobi kâu
thibi hnen Kamök hna penapena hobi kâu.
24 Ke a löng ut hnyat a ten me ame hmö-
nyidrin ka li liamekeiny. 25 Ke haba
Iesu ame haw' ödrin kâu me ha, ka habe,
E khan' öbun a hwakecin tavat adre me
musö Aten je hnyei he ka hwen than
hudrin, ke ame musi ödrin hnen ta je tuh-
ödrin. 26 Ame ca he ka helâe gabun: ke
haba at ame began gabun ame he ka bi
athnyaba köbun; 27 ke haba at ame weny
he ka bân gabun, me ame he ka bi athnyaba
köbun: 28 helâ me Nokon at a ca o me
me he ka bi athnyaba kâu tavat, ke so bi
he ka bi athnyaba me ham anyin möt hnân
hwaban melen tavat ae se hia.

29 Ke ödrin e tiga dit ûhedrin Jeriko
me ame he tavat ae se hia hotudrin. 30
Ke wâ bi, li wadröu ödru me laba hnyi
baten gethen, k' ödru me löng a g' ame he
nul' ödru Iesu, me ödru me hongot, ka
habe, Than a Nöku Davita lö, betenge ju
gahmu. 31 Me ame thaw' ödru tavat ae
se hia, m' ödru me laba hnyibû: ke so bi
ödru me hongot hwege tot, me ha, ka habe,
Than a Nöku Davita lö, betenge ju gahmu.
32 Me Iesu ame todru me haw' ödru, me
ha, ka habe, Ieû webu a oge me he ka ânyâ
köbu? 33 Haingödru, ka habe, Than lö,
me me bwela but li emaköhmu. 34 Me
haba Iesu ame hnyok ködru, me kâlâ li
emaködru: me ödru me ie bwela but me
he hoton.

HNYIMAKAN 21.

KE ödrin e hakekeny Jerusalema ai, k'
ödrin e o but Bethefage hnyi bucen
Elaio, ke haba Jesu ame kunâ li laten,
2 haingen ködru, ka habe, He th' öbu ka
hnyi taun cici öbu, me öbu me he ka wâ
asina adre me noc, me nokon unyin: thang
ut, me lelö thö jem könya. 3 Ke ame ne
he ke at ka fuc köbu, me ha th' öbu, ka
habe, E hu hanymödru ge Than; me e ame
he ka ie kun' ödru. 4 Ke adre me ânyâ e,
me me hwâdâ hna ha ge perofeta, ka habe,
5 Ha thö ka hluiny Ziona, ka habe,
Wâ bi, ame o but köu Tuhâm,
At ae menyik, k' ame tabâ asina,
Ke nak asina, a nokon asina.
6 Me ame he but li laten me ânyâ helâ
me hna ha ködru ga Iesu, 7 me lelö asina,
me nokon, k' ödru me ip je ûkhaûidru hon
li asina; me e ame laba hon. 8 Ke haba
tavat ae se hia adre me ulolo anyidra je
ûkhaû eû hnyi gethen; ke haba keihen
adre me sö je anginy ûö, me ave gethen.
9 Ke haba tavat adre me bödra me tavat
a bilidra, adre me kuku me ha, ka habe,
Hosana ka Nöku Davita: Hnen hnahic at
ame o but hnyi ien Than; Hosana ethö
beönua. 10 Ke hnyi ûen e ame o but hnyi
Jerusalema me ame bwebwet bi taun hia,
haingödra, ka habe, Ia e? 11 Me ame ha
tavat ae se hia, ka habe, Walang perofeta
a Iesu ûheny Nazareta hnyi Galilaia.

12 Ke haba Iesu ame didrö hnyin uma
kap umen Khong, me obâ hia tavat adre
me ûcû hnyin uma kap, me hagutâ hnyi-
kânâi ta je laulau anyin tavat wia mone,
me je utap taben tavat adre me ûcû biny;
13 me e ame ha ködra, ka habe, Adre hia
but sihnalimen, ka habe, Adre me he ka
hwenyi ien umök uma, me uma hnân hic:
ke öbun e wia e me me op umen tavat
venöu. 14 Ke ame o but kâu ta je wadröu
me ta je mat hnyi uma kap; me e ame

omeli ödra. 15 Ke haba je taben tavat
bihut me hnyat sihnalimen adre me wâ
ta je ûnyi hnân lâiâ e ame ânyâ, ke je
wanakat adre me hongot hnyin uma kap,
me ha, ka habe, Hosana ka Nöku Davita,
me adre me hmönyidra, 16 me ha kâu,
ka habe, Hawa, u je löng hnödrin hna ha?
Haingö Iesu ame ha ködra, ka habe, Eke:
öbun e ca munyi aû, ka habe, Ûnyi hnyi
hnyimen ta je wanakat me ta je mendreng
u je obekhötâ bi hna haisoâ. 17 Me e ame
hn' ödra but me he but ûheny hnyi taun
Bethania ai, me mokut eling.

18 Ke haba hnyi hnomakatu, e ame he
hmetu ka hnyi taun ke ame mekihnânem.
19 Me e ame wâ imeta hnyi baten gethen,
me e ame he kâu, ke ba wan e ame wâ,
ke je lan thibi; haingen kâu ka habe, U
me ca he hmetu ka wa nyiele balua. Me
ame ie meleca thö imeta. 20 Ke a wâ but
laten, me ödrin e lâiâ me ha, ka habe, E
logot meleca thö imeta! 21 Haba Iesu
ame thu me ha ködrin, ka habe, E hnathu
inya oge me ha köbun, öbun e ne hu
labageju, me ca lolo bi hnyok, öbun e ca
he ka hake ânyâ thibi hna ânyâ ka imeta,
ke öbun e ne he ka ha ka bucen ang, ka
habe, Bethe ok ut me ta but eû hnyi köiö,
me ame he ka hwâdâ. 22 Ke haba ta je
ûnyi hia thithö öbun e he ka sumâtâ hnyi
hic, öbun ka labageju, me öbun e he ka hu.

23 Ke e ame o ka hnyi hnyin uma kap,
me haba je taben tavat bihut me wahinga-
tiny hnyei ödrin e o kâu hnyi ûen e ame
tiga ûne, me haingödrin, ka habe, Hnen
musi anyi ia u me ânyâ ta je ûnyi e?
24 Haba Iesu ame thu me ha ködrin, ka
habe, Oge me he bi nya ka hnei öbun ge
ke hofuc, ke öbun ka thu thö könya, me
oge me he ka ha köbun musi oge me ânyâ
hnyin ta je ûnyi e. 25 Haba hna bapataiso
hnö Ioane me ûnyi ua? ûnyi hnyi drany,
ûnyi ge at? Me adre me ûhnenamököuâ,
ka habe, Ate ne ha me ûnyi hnyi drany,
me e ame he ka ha köta ka habe, Ieû gabun
öbun e ca geju kâu? 26 Ke ate ne ha, ka
habe, Ûnyi ge at; me öta outen tavat ae
se hia; anyin a ödra hia adre me köp Ioane
helâ me perofeta. 27 Me adre me thu kö
Iesu, ka habe, E ca khan' öhmun. Me e
ame ha ködra, ka habe Oge me ca he minya
inya ka ha köbun musi oge me ânyâ hnyin
ta je ûnyi e. 28 Ke ieû ûnykûmenöbun?
Wale ke at a lo lakon; me e ame o ka atö
me ha, ka habe, Nökuk, he thö ka huliwa
hnyi bong ang hnyi ik hnyei vine. 29 Ke
haingen, ka habe, Iny höcö: ke hwaban e,
e ame ietra me he. 30 Me e ame o ka
wakeiat me ha helâe minya. Ke e ame
thu me ha, ka habe, Cica inya oge ma he:
ke ame ca he bi. 31 Ie at gadru ame
ânyâ weny kamödru? Haingödra, ka habe,
Atö. Haba Iesu ame ha ködra ka habe, E
hnathu inya oge me ha köbun, haba ta je
telona, me ta je momo hnyi gethen, adre
me khalet' öbun ka hnyi dökhu dokhon
Khong. 32 Anyin a Ioane ame o but
köbun hnyi deny hwakecin ae wisa, ke
öbun e ca geju kâu: ke ame labageju kâu
hnen ta je telona me ta je momo hnyi
gethen: ke öbun e wâ thibi, öbun e ca
ietra hwaban, m' öbun e he ka labageju
kâu.

33 Löng ju ke ûhöûcû; Wale at tuhan
uma ame belökö vine, me bi haginy igigilö,
me hin thop hnân hlic vine, me otilâ tap
ae beû göranyai, me hna ka tavat belök,
me e ame he but ka hnyi ke hnyei bi.
34 Ke hnyi ûen ame hakekeny ka metu je
wan, me e ame kunâ lathnyabainy ka tavat
belök, he ka hom je wan. 35 Haba tavat
belök adre me kât lathnyabainy, me osöâ
khaca, me hlingâ khaca, me lûâ khaca.
36 Me e ame kunâ hmetu ke lathnyaba ae
se hia hon hnyat a bödrin: me adre me
ânyâ helâe minya ködrin. 37 Ke hwaban
e, e ame kunâ ködra nokon, haingen, Ödrin
e he la ka outen nökuk. 38 Ke a wâ but
nokon hnen tavat belök, me ödrin e ûha-
köuâ, ka habe, Wale but ang mâtrân; ate
me he ka hlingâ, me me tang omjehetin
biju anyin ta je ûnyi. 39 Me ödrin e kât
e me obâ ûnyi hnyi hnyei vine, me hlingâ.
40 Anyin a wale, e ka o tuhan hnyei vine,
ieû ame he ka mâdrâ ka tavat belök?
41 Haingödrin kâu, ka habe, E ame he ka
ohia tavat eling ae kong, me hna hnyei
vine ka keihen tavat belök, tavat adre me
he ka ham wan kâu hnyi je ûen. 42 Haba
Iesu ame ha ködrin, ka habe, Öbun e ca aû
hna sihnalimen, ka habe,

Haba veto ame degec hnen tavat bi
uma,
Me adre me ânyâ me hnân ban kopiny:
Ûnyi ge Than eling,
Ke ate me wâ me lâiâ?

43 Anyin a wale, inya oge me ha köbun,
ka habe, Adre me he ka hom gabun dökhu
dokhon Khong, me adre me he ka ham ka
hnyei adre me wa waniny. 44 Ke haba
at ame he ka ta hon veto ang, me ame he
ka thu amâmâ: ke e ka kölu ka hnyi hon

at, me ame he ka thu omomono e. 45 Ke a löng ut ta je taben tavat bihut ke ta je Faresaio anyin ta je ûhöûcû, me ödrin e wâ ûnykûme a e ame ha gadrin. 46 Me ödrin e elâm he ka kât e, k' ödrin e outen tavat ae se hia, anyin adre me kap e a perofeta.

HNYIMAKAN 22.

HABA Iesu ame ha hmetu ködra je ûhöûcû ame ha, ka habe, 2 Haba dokhon drany, me ûcû me ke than at ame ânyâ bijeû hnyi faipoipo a nokon, 3 k' ame kunâ lathnyabainy he ka hom tavat adre hia but hawâ ka hnyi bijeûiny faipoipo: k' adre me höcö. 4 Me e ame kunâ hmetu ke je lathnyaba me ha, ka habe, Ha thö ka tavat adre hia but hawâ, ka habe, Wâ bi, oge hia but penapena anyik bijeû: k' adre hia but hlinga halek je bolok ke halek je meno ae pipikhenya, k' adre hia but penapena ta je ûnyi hia: ai öbun ka hnyi bijeûiny faipoipo. 5 Ke adre me oûnyibâûâ me ve sẹ but, ke at ka hnyi iny ta hnyei, ke ke at ka hnyin anyin hna ûcû: 6 ke haba je kolon adre me kât lathnyabainy, me okongoâ, me hlingâ. 7 Me ame hmönyin bi than, k' ame kunâ anyin je utbavat, me ohia tavat ûhlingö eling, me thong degecâ anyidra taun. 8.Me e ame ha ka lathnyabainy, ka habe, Adre hia but penapena bijeûiny faipoipo ke ca ûcû ödra bi, a tavat adre me bödra ka hawâ. 9 Anyin a wale, he th' öbun ka hnyi vheden ta je gethen, ke haba tavat hia öbun e he ka wâ, haw' ödra thö ka hnyi bijeûiny faipoipo. 10 Me ame he but lathnyaba eling ka hnyi ta je gethen, me ûkhacahöuâ hia tavat ödrin e wâ, tavat ae kong ke tavat ae so: me ame unöngöt hna faipoipo ge at. 11 Ke ame didrö than he ka wâ tavat adre hawâ, me e ame wâ ke at eling ae ba ûkhaûen faipoipo: 12 me e ame ha kâu, ka habe, Hanök lö, ieû gam u je didrö kââng, ke ba gam ûkhaûen faipoipo? Me e ame laba hnyibû but. 13 Ke haba than ame ha ka lathnyaba, ka habe, Ca ju li can ke li hnyamen, me khûâ but ka hnyi menekholom hnyöu, dok adre me tenge hnyin me ûgiö ganyon. 14 Anyin adre me hawâ tavat ae se, ke wakhalet thibi adre me ûca.

15 Me ame he but ta je Faresaio me ûhnenamö m' adre ma kâmâu ka töuhneweny ge hnen hna ha. 16 Me adre me kunâ kâu latödrin, ke je Herodiane minya, me ha, ka habe, At ûne lö, e khan' öhmun dut a u at ae hnathu, a at ame ûnö hnatho gethen deny Khong, ke u me ca outen at, anyin a u me ca ûnykûme bi hnyimakan at. 17 Anyin a wale, ha thö köhmun, Ieû ûnykûmenâm? e ûcû he ka fat kö Kaisara, hawa, degec u? 18 Ke haba Iesu ame wâ hwakecidrin ae kong, me e ame ha, ka habe, Hnyat thoi, ieû gabun öbun e cubic nya? 19 Omanenâ thö könya mone hnân fat. Me adre me hom kâu denari. 20 Me e ame ha ködrin, ka habe, Hnyimakö ia ang me hna sihnalimen? 21 Haingödrin kâu, ka habe, Kaisara. Me e ame ha ködrin ka habe, Awe, ham but kö Kaisara ta je ûnyi anyi Kaisara, ke ka Khong ta je ûnyi anyin Khong. 22 Ke adre me löng, me adre me lâiâ, me hna but e, me he but.

23 Hnyi bong eling ame he but kâu ta je Sadukaio, tavat adre me ha, ka habe, e ba möt hmetu thö: 24 ke adre me hnö e, ka habe, At ûne lö, haba Mose ame ha, ka habe, A ne mokcu ke at ke ba nokon, hamen liamekeiny mē he ka hom âiân bi, me bi mâtrân liamekeiny mē. 25 E unyihmun je liamekeiny a seven: ame faipoipo thö atö, me ame mokcu, ke ba mâtrân, ke ame hna but âiân ka keiny; 26 ke helâe minya ge loiny, me kuniny, ke ne o but hnyi seven. 27 Ke hwabödrin hia thö, ame mok minya ju momo. 28 Waleling, me ame he ka öiö ia gadrin a ödrin seven hnyi möt hmetu thö? anyin a ödrin hia ödrin e hom e. 29 Haba Iesu ame thu me ha ködrin, ka habe, Öbun e ûnykûme hwalö but, ke ca khan' öbun hna sihnalimen, me man maniny Khong. 30 Anyin adre me ca he ka hok âiân me ûhamtamomo hnyi möt hmetu, ke adre me he ka tha ûcû me ta je angela hnyi drany. 31 Ke haba hnyi möt hmetu ûnyi hnyi hna mok, hawa, öbun e ca aû hnen Khong hna ha köbun ka habe, 32 Inya ang Khongu Aberahama, me Khongu Isaaka, me Khongu Jekob? Haba Khong, me ca Khongon bi tavat adre mokcu, ke so bi tavat ae möt. 33 Ke a löng ut tavat ae se hia, me adre me lâiâ hnen hna ûne.

34 Ke a löng ut ta je Faresaio a g' ame ohnyibö ta je Sadukaio, me adre me ûkhacaköu thö. 35 Ke haba ke at gadrin a at ûnö hnanyibu ame hnö he ka cubec e, haingen ka habe, 36 At ûne lö, ewa hnanyibu ae gan hnyi ta je hnanyibu? 37 Me e

ame ha kâu, ka habe, U me he ka hnyok
ka Than a Khongom ge hnyekom ae bekhöt,
me hanom ae bekhöt, me oûnykûmâm ae
bekhöt. 38 Wale hnanyibu ae gan a bân.
39 Ke haba loiny, helâ minya e, ka habe,
U ma betenge ge at ame laba hakekenyi
u helâ me u bi. 40 Hnyi li hnanyibu
eling ame him je hnanyibu hia me ta je
perofeta.
41 Ame tiga ûkhacaköu ta je Faresaio,
ke Iesu ame hnei ödra ge ke ûnyi, ka habe,
42 Ieû ûnykûmenöbun ge Keriso? nöku
ia e? Haingödrin kâu, ka habe, Nöku
Davita. 43 Me e ame ha ködra, ka habe,
Ieû ga Davita ame hâiâ e ûnyi ge Hanu,
ka habe, Than, haingen.
44 Ame ha Than ka Tuhök, ka habe,
Laba ju hnyi ke keihen a metök
Ke ne o but oge me he ka ip ta je iwa-
hnaihmiöny möu hmelen li cam?
45 Awe, ame ne hâiâ e hnö Davata, ka
habe, Than, ama kâmâu ka nokon? 46 Ke
ba at ae khana he ka thu kâu ge ke hofuc,
ke ba at ae hwege hnyekon he ka hnö
hmetu e, hwân hnyi bong eling.

HNYIMAKAN 23.

HABA Jesu ame ha ka tavat ae se hia
me laten minya ka habe, 2 Haba
hnyat sihnalimen me ta je Faresaio adre
me laba hon je utap tabö Mose: 3 anyin a
wale, haba ta je ûnyi hia thithö ödrin e he
ka ha köbun he ka ânyâ, ânyâ thö, me
tuö: ke ca he öbun ka ûcûcûbongoâ hwa-
kecidrin; anyin adre me ha thibi, k' adre
me ca ânyâ bi. 4 Eke, adre me hûgo ta
je hok ae hmak, ke pason he ka hijen, me
ip hon li bajebenyin tavat, ke ödrin bi,
ödrin e ca bwebwelâ ge ke banyödrin.
5 Ke ödrin e ânyâ hia anyidrin ta je huliwa
hnân bi wânen at: anyin ödrin e olâwâ
anyidrin je filateri, me ogânâ je baten je
khaûdrin, 6 me wedrin ta je hna laba ae
beönua hnyi ta je bijeû, ke je utap ae nua
hnyi ta je sunago, 7 me he ka nom ködrin
hnyi ta je hna ûcû, me he ka hai' ödrin, ka
habe, Rabi. 8 Ke haba öbun, ca he ka
haw' öbun, ka habe, Rabi: anyin a khaca
thibi at ûne köbun, ke öbun ka liamekeiny
hia. 9 Ke ca he ka hawâ ke at eang hme-
ledrany, ka habe, Kamen: anyin a khaca
thibi kamöbun ethö hnyi drany. 10 Ke
ca he öbun ka haw' öbun, ka habe, Je
homakan: anyin a khaca thibi homakan
köbun, wale Keriso. 11 Ke haba at ae
gan unyibun, me ame he ka athnyabaibun.
12 Ke adre me he ka öûhnyûkongo at ame
ka ogânâ e; k' adre me he ka ogânâ at ame
ka öûhnyukongoâ e.
13 Ekölö gabun hnyat sihnalimen me ta
je Faresaio, hnyat thoi hnyok! anyin öbun
e hlöng dokhon drany ka at: anyin öbun
e ca didrö ka hnyin, ke öbun e thawâ
minya tavat adre me labö didrö.
15 Ekölö gabun hnyat sihnalimen me ta
je Faresaio, hnyat thoi hnyok! anyin öbun
e vheno köiö me hnyei he ka heleû hanöbun
a khaca, ke e ka wia e, öbun e ânyâ e me
me nokon gena a ibi olo nuainy hubun.
16 Ekölö gabun tavat ûsû k' öbun
wadröu bi, wale a tavat adre me ha, ka
habe, A ne ke at ame khemanyin ûnyi ge
uma kap, me ûnyi baû bi e; ke haba at
ame he ka khemanyin ûnyi ge goliny uma
kap, me hmâ bala but e. 17 Hnyat ae
monu öbun me wadröu: anyin a ieû ae
nua, a ne gol, a ne uma, wale at ame okabâ
gol? 18 Ke a ne ke at ame khemanyin
ûnyi ge taben hut, me ûnyi baû e; ke a
ne ke at ame he ka khemanyin ûnyi ge
bwihlany hon e, me e hmâ bala but e.
19 Hnyat ae wadröu: anyin a ieû ae nua,
hawa a ne bwihlany, a ne taben bi hut,
wale at ame okabâ bwihlany? 20 Anyin
a wale, haba at ame khemanyin ûnyi ge
taben hut, e ame khemanyin ûnyi ge e bi,
me ta je ûnyi hia thithö minya adre ip
ethö hon. 21 Ke haba at ame khemanyin
ûnyi ge uma kap, me ame khemanyin ûnyi
ge e bi, me ûnyi ge at minya ame laba eiö
hnyin. 22 Ke haba at ame khemanyin
ûnyi ge drany, e ame khemanyin minya ge
theron anyin Khong, me at minya ame
tabâ e.
23 Ekölö gabun hnyat sihnalimen me
ta je Faresaio hnyat thoi hnyok! anyin a
öbun e ham ke hanen a libenyitainy minet,
me aneto, me komina, ke öbun e hia but
hna biju ta je ûnyi ae gan hnyi hnanyibu,
wale hna owisa, me ibetengiö, me labageju:
e ûcû öbun e ânyâ ta je ûnyi e, ke ca hna
bi ta je ûnyi eang. 24 Hnyat ûsû, k'
öbun je wadröu bi, hnyat öbun e hneköien
minâ, me utâ bi kamela.
25 Ekölö gabun hnyat sihnalimen me
ta je Faresaio, hnyat thoi hnyok! anyin
öbun e hneû hoton utkaia me mini, ke
haba bi hnyin, me unöngöt ge hna hûgûnâ
hwali me hwakecin ae kong. 26 Faresaio
ae wadröu lö, hneû bânâ but hnyin utkaia
me mini, me me so minya but hoton.

27 Ekölö gabun hnyat sihnalimen me ta
je Faresaio, hnyat thoi hnyok! anyin a
öbun ûcû me ta je erkemok adre me ohawâ,
ke so hmönyin at ka wâ hoton, ke haba eû
hnyin, me unöngöt ge je jeien komok, me
ikiki hia. 28 Ke helâe, öbun ame manen
wisa ka tavat, ke unöngöt dö eû hnyibun
ge thoi hnyok me hulö.
29 Ekölö gabun hnyat sihnalimen me ta
je Faresaio, hnyat thoi hnyok! anyin a
öbun e up veten je erkemok hon ta je pero-
feta, me omecâ je erkemok hon tavat ae
wisa, 30 me ha, ka habe, A ne öhmun hnyi
ta je bong bongon lakamöhmun, öhmun e
ca he ka hnyi hanen tavat adre me hlingâ
ta je perofeta. 31 Waleling me öbun ka
ohnathu öbun bi a öbun lakon tavat adre
me hlingâ ta je perofeta. 32 Awe, öunö-
ngötâ thö tulut anyin lakamöbun. 33 Öbun
je on lö, ke lakon je vaipa, öbun e he ka
kâmâu ka kec ge hnaûhangöiny gena?
34 Wâ bi, inya oge me kunâ köbun ta je
perofeta me tavat ae metâ, me hnyat sihna-
limen: ke öbun e he ka hlingâ me osatauroâ
keihen gadrin, ke öbun e he ka osöâ keihen
hnyi umöbun je sunago, me sed' ödrin ûnyi
hnyi ke taun ka hnyi ke taun: 35 me ame he
ka o but köbun dra ae wisa hia adre hingâlâ
eang hmeledrany, hwân ge dra drö Abela
at ae wisa, ke ne o but ka dra dro Zakaria
nöku Barakia, waleji öbun e hlingâ hnyi
wanben uma kap me taben hut. 36 E
hnathu inya oge me ha köbun, ka habe,
Ame he ka o ta je ûnyi hia eling ka
dö ang.
37 Jerusalema, Jerusalema lö, at ame
hlingâ ta je perofeta, me lûâ tavat adre me
kunâ kâu! iny ibi osehia wek he ka ûkha-
caköuâ lakom helâ me hinyen denakhoto
ame tube lakon ge li labenyin, m' öbun ka
höcö öbûn! 38 Wâ bi adre hia but hna
degecâ umöbun uma ke ba önyen. 39
Anyin a inya oge me ha köbun, ka habe,
Öbun e ca he hmetu ka ō nya, ke ne o but
ûen öbun e he ka ha hnyin, ka habe, Hnen
hnahic at ame o but hnyi ien Than.

HNYIMAKAN 24.

HABA Iesu ame didrut ûheny hnyi
uma kap; me ame o but laten he
ka omanenâ kâu je ke keihen hna op uma
kap. 2 Haba Iesu ame ha ködrin, ka
habe, Hawa, öbun e wâ but ta je ûnyi hia
eang? e hnathu inya oge me ha köbun, ka
habe, Ame ca he bi ke veto ka mokut hon
ke veto, ke adre me he ka tho degecâ hia.
3 E ame tiga laba hon bucen Elaio, me
ame o duöng kâu laten, me ha, ka habe,
omanenâ thö köhmun ame he ka o kehö ta
je ûnyi e? ke ieû haten ge hnâm hna he
ka o hmetu, me ûnyi minya a obiny hmele-
drany? 4 Ke haba Iesu ame thu ködrin,
ka habe, Wâ eâu, wâ e nye omonu öbun
dut ke at. 5 Anyin ödra se hia adre me
he ka o hnyi iök me ha, ka habe, Inya ang
Keriso; me omonoâ tavat ae se hia. 6 Ke
öbun e he ka löng ge ta je vat, me hoon ta
je vat: wâ eâu, öbun nye he ka ot, anyin
ame he bi ka o ta je ûnyi e, ke tiga hia bi
obiny. 7 Anyin ame he ka tot ke hnyei
ka ke hnyei, me ke dökhu ha ke dökhu;
ke ame he ka hu je hmiâ, me hwiöi hnyi
ke je dok. 8 Ke haba ta je ûnyi eling,
me wale hwân ta je vec. 9 Me adre me
he ka hn' öbun dut ka tavat ûöveci, ke
adre me he ka hling' öbun: ke adre me he
ka huköti öbun ta je hnyei hia thithö can
iök. 10 Me ame he ka thö thö tavat ae
se hia, me ûalecuödraköu ödra, me bi iwa-
hnaihmiöny. 11 Ke ame he ka o ta je
perofeta thoi ae se hia me omonoâ tavat
ae se hia. 12 Ke can hnödra hna osehia
hulö, ame he ka katebu ibetengiö anyin
tavat ae se hia. 13 Ke haba at ame he
ka tethmâ ke ne o but obiny, me e ame
he ka möt. 14 Ke adre me he ka khetâ
ûthumetuiny dökhu ang hnyi hmeledrany
hia hnân ohnatho ka ta je hnyei; me ame
he ka o but obiny.
15 Awe, öbun ka wâ ûnyi ae ikiki at
ame okongo, ame tot hnyi dok ae kap,
waleji a ha Daniela perofeta, (wâhma-
khmeto ju hnen at ame aû), 16 haba hnyi
ûen e, e so ame he tavat adre me laba hnyi
Juda ka kec ka hnyi bucen: 17 ke haba
at hnyi hon uma, e so e me ca utut he ka
hok ûnyi ûnyi hnyi hnyin umen uma:
18 ke haba at a belök, e so e me ca hmetu
bi he ka hom anyin ûkhaû. 19 Ke ekölö
ge tavat a ödra erkin, me tavat adre me
ûasin hnyi je bong eling. 20 Ke hic ju
öbun, m' öbun e ca he ka kec hnyi ûen
megic, ke sabath: 21 anyin ame he ka o
vec ae gan hmâ e ba helâe ehac hnyi hwân
hmeledrany ke ne o but walang ang, k'
ame ca he bi ka helâe hmetu. 22 Ke adre
ne ca owakhaletâ ta je bong, me ba at ame
he ka möt: ke so bi adre me he ka owa-
khaletâ ta je bong e ge tavat adre ûca.
23 Ke a ne ha köbun ke at, ka habe, Wâ

bi, Keriso but ang, ke, Wale bi e; ca kap
öbun. 24 Anyin ame he ka o je Keriso
thoi, me je perofeta thoi, me adre me he
ka omanenâ ta je haten ae gan, me ta je
ûnyi hnân lâiâ, m' adre me he ka omono
tavat adre me ûca a ne ca pason. 25 Wâ
bi, oge hia but ha bânâ köbun. 26 Anyin
a wale, ödra ka he ka ha köbun, ka habe,
Wâ bi, e but hnyi hnyebuba, ca he th'
öbun: ke Wâ bi, e but hnyi je hnyeûle
eiö, ca kap öbun. 27 Anyin a haba hucuce
ame o thö ûheny jimeyö, k' ame umumelam
jio; k' ame he ka helâe, e ka o hmetu
Nokon at. 28 Haba hnen ta je komok,
me wale dok ame ûkhacaköu ta je aeto
hnyin.

29 Ke hwaban vec hnyi ûen eling, ame
he ka ie menekholom but seûnö, ke ame
ca he hmetu ka melam tehi, ke ame he ka
kölu but ta je okhû, ke adre me he ka
jijing ta je man hnyi drany: 30 me ame
he ka manen hnyi drany haten Nokon at:
ke ame he ka ûtengiö ta je tribu hia eang
hmeledrany, ke adre me he ka wâ Nokon
at ame o hon ta je ûlâiny drany, tha e me
man me hmanenang ae gan hmâ. 31 Ke
e ame he ka kunâ anyin ta je angela me
ifucin khoto ame mea, me adre me he ka
ûkhacaköuâ thö hnen ta je hna ûca ûnyi
hnyi je ang a vak, hwân hnyi ke can drany
ke ne o but ka hnyi ke can.

32 Ke nâ th' öbun ûhöûcû me imeta: e
tiga but je anginy ke hlau je lan, me khan'
öbun ae hakekeny jut honivakeny; 33 ke
helâe minya öbun, öbun ka wâ thö ta je
ûnyi hia thithö e, khan' öbun dö ae hake-
keny jut, ke e but ang hnyi hwanuma.
34 E hnathu inya oge me ha köbun a g'
ame ca he ka ie hia dö eang, me ame he ka
hwâdâ ta je ûnyi hia e. 35 Ame he ka
hia drany me hmeledrany, k' ame ca he bi
ka hia hok ta je hofuc. 36 Ke haba bong
me awa eling, me ba at ae khana, ke ca
khana minya bi ta je angela ethö hnyi
drany, ke Nokon, ke hake Kamen thibi.
37 Ame he ka helâ me je bong bongu Noa
ioiny Nokon at. 38 Anyin a hnyi ûen ae
tiga ca o thö uoû, adre me labö han me ic,
me faipoipo, me ûham ta momo, ke ne o
but hnyi bong Noa ame didrö ka hnyi
hnyin hu, 39 ke ca khan' ödra bi ke ne o
but ame o thö uoû, me ame tha ohi' ödra
hia but; ke ame he ka helâe, e ka o hmetu
Nokon at. 40 Hnyi ûen eling ame belök
li at a lo; adre me he ka hom khaca, me
hnen biju khaca: 41 lo li momo ame he
ka tha hnyi khenyi hwit; adre me he ka
hom khaca, k' ame he ka hnen biju khaca.
42 Anyin a wale, hmâkâ thö: anyin ae ca
khan' öbun ûen ame he ka o hnyin Tuhö-
bun. 43 Ke wâhmakhmeto ju öbun ûnyi
ang, a ga ne wâ at ae tren uma hna hmak
hnyi lit ame he ka o hnyin at ae venöu,
me ame ne hia but hmâkâ, me ca hna bi
ködra he ka kia umen uma. 44 Anyin a
wale laba penapena th' öbun: anyin a hnyi
ûen öbun e ca ûnykûme bi ame he ka o
but Nokon at. 45 Ewa athnyaba ae hna-
thu me metâ, wale hnen tuhan hna otilâ
he ka musö hnyaban, he ka khenâ jeû
ködrin hnyi je hing ûen cici? 46 Hnen
hnahic athnyaba eling, e ka o tuhan ka wâ
a g' ame ânyâ helâe. 47 E hnathu inya
oge me ha köbun, e ame he ka otilâ e he
ka musö anyin ta je ûnyi hia. 48 Ke a
ne ha athnyaba ae kong eû hnyi hnyekon,
ka habe, E tiga bec Tuhök; 49 me hwân
he ka kot je athnyaba a lahanen, me he ka
han me ic unyin tavat adre ic me monu;
50 me ame he ka o tuhan athnyaba eling
hnyi bong e ame ca ûnykûme, me hnyi ûen
e ame ca wâhmakhmeto hnyin, 51 me ame
he ka subâ luâ e, me ha jekhon unyin tavat
thoi hnyok; ame he ka tenge eling me ûgiö
ganyon.

HNYIMAKAN 25.

ME adre me he ka oûco dokhon drany
me je hing hlu a ten, ödrin e ve
hom anyidrin je lamepa he ka ûkhanö me
at a tep faipoipo. 2 E monu ke faiv ga-
drin, ke metâ ke faiv. 3 Haba hnyat e
ae monu ödrin e hom anyidrin je lamepa,
ke ödrin e ca hok wakaco minya bi: 4 ke
haba hnyat ae metâ ödrin e hok wakaco
hnyi anyidra je kaia me hnyi anyidra je
lamepa. 5 E tiga bec at a tep faipoipo,
me ödrin hia ödrin e ta mokut me mokut.
6 Ke hnyi wanbenset adre me kuku thö
me ha, ka habe, Wale but ang at a tep
faipoipo! Ai öbun he ka ûkhanö mē. 7
Me ame todrö je hlu hia eling, me ânyâwia
anyidrin je lamepa. 8 Ke haba hnyat ae
monu ödrin e ha ka hnyat ae metâ, ka
habe, Hanyihmun ge hanen anyibun wa-
kaco, anyin ae mok ut anyihmun je lamepa.
9 Ke haba hnyat ae metâ ödrin e thu me
ha, ka habe, Ame ne ca he ka ûcû öhmun
bi m' öbun: ke so bi he th' öbun ka tavat
ûcû, me ûco hobi köbun bi. 10 Ke ödrin
e tiga he bi he ka ûcû, me ame o but at a

tep faipoipo ; me haba hnyat ödrin e pena-
pena, me ödrin e tha didrö mē ka hnyi
bijeûiny faipoipo, ke adre me hlöng ut
hwanuma. 11 Hwaban e, ame o but ke
je hlu, me ha, ka habe, Tabony than,
tabony than lö, khöng ut köhmun. 12 Ke
e ame thu, me ha, ka habe, E hnathu inya
oge me ha, ka habe, E ca khanö nya öbun.
13 Anyin a wale, hmâkâ ju öbun, anyin ae
ca khan' öbun bong me awa ame he ka o
but hnyin Nokon at.

14 Anyin a haba ûnyi e, me helâke ame
he ke at ka hnyi ke hnyei, me e ame hawâ
lathnyabainy me hna but ködrin anyin ta
je ûnyi. 15 Ke e ame ham ka ke at je
talan a faiv, ke ka ke at lo, ke ka ke at
khaca ; ka ke at me ke at hoton hnödrin
hna khana ; ke e ame he but ka hnyi dok
ae sâkâû. 16 Haba at a kap je talan a
thabûng, me e ame ie he me ûcû hanen,
me ame hu minya hanen a thabûng hmetu
ke je talan. 17 Ke helâe me at a kap lo,
e ame ûcû hanen ke lo hmetu. 18 Ke
haba at a kap khaca, me e ame he but me
hiny kânâ, me ikhâlâ mone anyin tuhan.
19 Ke hwaban ta je bong ae se hia ame o
but tuhan lathnyaba eling, me tuluto anyi-
drin ta je ûnyi. 20 Me ame o but at a
kap je talan a thabûng, ke e ame hom
minya ke je talan a thabûng me ha, ka
habe, Than lö, u je hna könya je talan a
thabûng : wâ bi, oge hia but ûcû hanen
thabûng ke ta talan minya. 21 Me hai-
ngen tuhan ame ha kâu, ka habe, Ole, u
athnyaba ae so me hnathu, u je hia but
hnathu hnyi ta je ûnyi ae wakhalet, oge
me he ka otilö u hon ta je ûnyi ae se hia,
didrö ka hnyi senyin anyin tuhâm. 22
Me ame o but minya at a kap lo li talan,
me ha, ka habe, Than lö, u je hna könya
lo li talan : wâ bi oge hia but ûcû hanen
a lo ke li talan minya. 23 Haingen than
ame ha, ka habe, Ole, u athnyaba ae so me
hnathu, u je hia but hnathu hnyi ta je
ûnyi ae wakhalet, oge me he ka otilö u
hon ta je ûnyi ae se hia : didrö ka hnyi
senyin anyin tuhâm. 24 Me ame o but
minya at a kap talan a khaca, me ha, ka
habe, Than lö, inya oge me wâhmakhmetu
u, a u at ae hwege monu hnyimâkâm, u
me meno hnyi dok u je ca tā hnyin, me
ûkhöûnâ hnyi dok u je ca jijingâ hnyin :
25 me oge me ot me he me konâm ânyâm
talan hnyi kânâ ; ke wale hmetu ang ûnyi
a ânyâm. 26 Me haba tuhan ame thu me
ha kâu, ka habe, U athnyaba ae kong me
ûsēnyin, e khatö u a oge me meno hnyi
dok oge ca ta hnyin, me ûkhöûnâ hnyi dok
oge me ca jijingâ hnyin ; 27 anyin a wale,
hamâm he ka ip anyik mone unyin tavat
ûcû hobi kâu iny ka o thö, m' oge me he
ka hu hmetu anyik me hna bi hanen. 28
Anyin a wale, hûgûnâ thö gan talan me
ham ka at a tren talan a ten. 29 Anyin
adre me he ka ham ködra hia tavat ae hu
gadra, me me se hia but gadra : ke haba
at ae ba adre me he ka hûgûnâ gan ûnyi
e ame hu. 30 Ke khûâ but athnyaba ae
ûnyi baû ka hnyi menekholom hnyöu : ame
he ka tenge eling me ûgiö ganyon.

31 Ke e ka o but Nokon at hnyi anyin
hmanenang tha e me anyin ta je angela
hia thithö, me e ame he ka laba hon thero-
niny anyin hmanenang : 32 ke ame he ka
ûkhacaköu ta je hnyei hia thithö hnyi
hnyimakan : ke e ame he ka khenâ lu'
ödra but, helâ me at tuö mamoe ame khenâ
luâ ta je mamoe me ta je got : 33 me e
ame he ka ip ta je mamoe hnyi ke keihen
a metân, me ta je got hnyi ke keihen a
meny. 34 Haba Than ame he ka ha ködra
hnyi ke keihen a metân, ka habe, Ai öbun,
öbun hia tavat a ohnahicâ hnen Kamök,
hu hwajekhöûbun ju dökhu adre penapena
hobi köbun hwân hnyi hna bi taben hmele-
drany : 35 anyin a oge mekihnânem, m'
öbun e ha ök : oge me beic, m' öbun e
habelik : iny atkanyua, m' öbun e hawo
nya : 36 oge me he thu, m' öbun e okhaûö
nya : oge me mok, m' öbun e senö nya : ke
inya hnyin uma ceat, m' öbun e o thö
könya. 37 Me ame he ka thu kâu hnen
tavat ae wisa, ka habe, Than lö, öhmun e
ō u kehö u mekihnânem, m' öhmun e hâm,
k' u beic m' öhmun e habelâm ? 38 Ke
öhmun e ō u kehö a u atkanyua, m' öhmun
e hawo u ? ke he thu, m' öhmun e okhaûö
u ? 39 Ke öhmun e ō u kehö a u mok, ke
hnyin uma ceat, me o thö köu ? 40 Me
ame he Than ka thu ködrin, ka habe, E
hnathu inya oge me ha köbun, habaji ge
hnöbun hna ânyâ ka ke at gadra ae ûhnyû-
kong hmönyin a je liamekeiny mönya, me
öbun e ânyâ ling könya. 41 Ke e ame he
ka ha ködra hnyi ke keihen a meny, ka
habe, Ûsâkâûö but mönya, öbun tavat ae
hnaûhangö ka hnyi meic ame ca mok balua,
waleji adre penapena hobi kö diabolo me
anyin ta je angela : 42 anyin a oge me
mekihnânem, k' öbun e ca ha ök : oge me
beic, k' öbun e ca habelik : 43 iny atka-
nyua, k' öbun e ca hawo nya ; oge me he

thu, k' öbun e ca okhaûö nya; oge me
mok, ke oge me laba hnyi uma ceat, k'
öbun e ca senö nya. 44 Ke ödra minya
adre me he ka thu, me ha, ka habe, Than
lö, öhmun e ō u kehö a u mekihnânem, ke
beic, ke atkanyua, ke he thu, ke mok, ke
laba hnyin uma ceat, m' öhmun e ca ha-
druö u? 45 Me e ame he ka thu ködra,
me ha, ka habe, E hnathu inya oge me ha
köbun, ka habe, Habaji ge hnöbun hna ca
ânyâ ka ke at gadra ae ûhnyûkong hmö-
nyin, me öbun e ca ânyâ minya ling könya.
46 Ke haba tavat ang, me adre me he ka
he ka hnyi hna bi hwaban ame ca ba
balua; ke haba tavat ae wisa hwakecidra
ka hnyi möt ame ca ba balua.

HNYIMAKAN 26.

KE a hia but Iesu umo ta je hofuc
hia eling, me e ame ha ka laten,
ka habe, 2 Öbun e wâ ae lo biju li bong
me ame he ka o but paseka, ke adre me he
ka alecuâ Nokon at me he ka osatauroâ.
3 Ke hnyi ûen e, ame ûkhacaköu thö je
taben tavat bihut, me hnyat sihnalimen,
me wahingatiny hnyei ka hnyi uma umen
taben bihut ae nua, Kaiafa ien; 4 ke adre
me ûhnenamoköuâ he ka köt Iesu ge iyawö,
m' adre me he ka hlingâ e. 5 Ke haingö-
drin, ka habe, Ca ânyâ bi hnyi ûen bijeû
wâ e nyi imonumonuny tavat.

6 E but Iesu hnyi Bethania hnyi uma
umö Simona a lepera, 7 me ame o but kâu
ke momo ae hu kaia alabasa tangen muro
ae gan hmâ hwaban, me hingâlâ hon ban,
hnyi ûen e ame tiga laba ju ka han. 8 Ke
a wâ but laten me ame hmönyidrin me ha,
ka habe, Hnân eû ame oûnyibâûâ helâe?
9 Anyin adre ne ûco, me gan hmâ hwaban
he ka ham ka ta je theduoc. 10 Ke Iesu
ame wâhmakhmeto, me e ame ha ködrin,
ka habe, Ieû gabun öbun e ovhelâ momo?
e ame hia but ânyâ huliwa ae so könya.
11 Anyin a e bala bi unyibun ta je the-
duoc; ke oge me ca he bi nya ka laba bala
eang unyibun. 12 Anyin a haba hnen
momo hna hingâlâ muro eang ka hnyi
unyik, e ame ânyâ he ka penapena hna
könim nya. 13 E hnathu inya oge me ha
köbun, ka habe, Haba hnyi je dok hia hnyi
hmeledrany adre me he ka khetâ hnyin je
ûthumetu ae so eang, adre me he minya
ka ha ge hna ânyâ hnen momo eang hnân
ûnykûme kâu.
14 Haba ke at hnyi je twelv, Juda
Isakariota ien, ame he ka je taben tavat
bihut, 15 me ha, ka habe, Ieû ke ûnyi
öbun e he ka ham könya m' inye he ka
alecuâ e köbun? Me adre me tuluto me
ham kâu ta je mone a thöte. 16 Ke hwân
hnyi ûen eling, e ame heleû deny he ka
alecuâ e.

17 Haba hnyi bong a bâniny bijeûiny
areto adre ca levenâ bi, me ame he but kö
Iesu laten, me ha, ka habe, Ewa dok u me
wem öhmun e he ka penapena hobi köu,
me u me he ka han paseka? 18 Me e ame
ha, ka habe, He th' öbun ka hnyi taun ka
ke at, me ha kâu, ka habe, Haingen At
ûne, E hakekeny jut ûök; ke oge me he
ka tha han paseka me latök hnyin umâm
uma. 19 Haba laten ödrin e mâdrâ helâ
me hna hûna hnö Iesu ködrin; me ödrin
e penapena paseka. 20 Ke a sahac ut, k'
ame tha laba he ka han me laten a twelv;
21 ke ödrin e tiga han me e ame ha, ka
habe, E hnathu inya oge me ha köbun a
g' ame he ke at gabun ka alecuo nya. 22
Me ödrin e hmak gan hmâ, me hwân he
ka ve ha kâu, ka habe, Than lö, ia, inya?
23 Me e ame thu me ha, ka habe, Haba at
ame tha hnû jeû mönya hnyin mini, me
wale at ame he ka alecuo nya. 24 Ame
he but ka he Nokon at helâ me hna sihna-
limen gan: ke ekölö ge at a alecuâ Nokon
at a deny! adre ne ca hnokoâ at eling,
ame ne so bi kâu. 25 Haba Juda at ame
alecuâ e, ame thu me ha, ka habe, Rabi,
hawa inya? Haingen kâu, ka habe, U me
ha e. 26 Ke ödrin e tiga han, me Iesu
ame hom areto, me oleâ, me thuthu; ke e
ame ham ka laten me ha ködrin, ka habe,
Hom dö, an ju; walang unyik. 27 Ke e
ame hom utkaia, me oleâ, me ham ködrin,
me ha, ka habe, Ijem d' öbun hia; 28
anyin a walang drök ûnyi hnyi ûhihinyköu,
adre me hingâlâ e hobi kâu tavat ae se hia,
me hnân thang ta je hulö. 29 Ke inya
oge me ha köbun, ka habe, oge me ca he
hmetu ka hnyi ijem wan vine eang, ke ne
o but hnyi bong oge me he ka tha ijem m'
öbun hnyi dökhu dokhon Kamök.

30 Ke ödrin e hia but hai khumöng me
ödrin e he but ka hnyi bucen Elaio.

31 Haba Iesu ame ha ködrin, ka habe,
Öbun e he hia ka thö thö can inya hnyi lit
ang: anyin adre hia but sihnalimen, ka
habe, Oge me he ka kot at ame tuö mamoe,
me ame he ka vese but ta je mamoe. 32
Ke iny ka möt hmetu thö, me oge me he
ka bök Galilaia ai, ke bilibun biju. 33

Haba Peteru ame thu kâu me ha, ka habe,
Ödrin e ne he ka thö hia thö gam, me oge
me ca he bi nya ka munyi thö thö. 34
Haba Iesu ame ha kâu, ka habe, E hnathu
inya oge me ha köu, ka habe, haba hnyi
lit ang, ke tiga ca kokok bi khoto, me u
me he ka ibi okun ivinö nya. 35 Haba
Peteru ame ha kâu, ka habe, Eja ke ne
oge ne he ka tha mok möu, oge me ca he
bi nya ka ivinö u. Helâe minya hwan
laten hia.

36 Haba Iesu ame tha o mödrin ka hnyi
ke dok Gethesemane ien, me e ame ha ka
laten, ka habe, Laba ju öbun ang, m' inye
me he ju ka hic elâ. 37 Me e ame hum
Peteru me li laku Zebedaio, me hwân he
ka vec gan hmâ me hmak hnyekon. 38
Me e ame ha ködrin, ka habe, Ame vec
gan hmâ hanuk helâ me ioiny mok: laba
ju ang me tha hmâkâ mönya. 39 Me e
ame he ka hnyi dok ae hakekeny, me ta ju
hnyikânâi, me hic, me ha, ka habe, Cica
lö, a ne ca pason, ö u ohia but utköiö eang
gak: ke so bi e ca hamök, ke ka [illegible]nâm
bi. 40 Me e ame o thö ka laten, me ō
'drin ödrin e mokut, me e ame ha kö Peteru,
ka habe, Hawa, e ca khan' öbun he ka
tha hmâkâ mönya hnyi awa a khaca? 41
Hmâkâ ju me hic, m' öbun e ca didrö ka
hnyi ûcûbic: anyin ame weny hnyok, ke
sēnyin bi unyin. 42 Ke e ame he hmetu
ka hic me ha, ka habe, Cica lö, a ne ca
khana he ka hia but utköiö eang, iny ka
ca ijem, ânyâ thö wem. 43 Me e ame o
hmetu me ō 'drin ödrin e mokut hmetu,
anyin ae hmak je emaködrin. 44 Ke e
ame hn' ödrin ju me he hmetu, me okun
hic, ame ha thibi hofuc a khaca. 45 Me
e ame o ka laten me ha ködrin, ka habe,
Mokut ju öbun, me menâ: wâ bi, e hake-
keny jut awa, ke adre hia but alecuâ
Nokon at ka hnyi je hnyamen tavat ae
kong. 46 Todrö, ötin e he thö: wâ bi,
wale but ang at ame he ka alecuo nya.

47 E ame tiga fuc, me wâ bi, ame o but
Juda, ke at hnyi twelv, ke tha e me tavat
ae se hia, adre me vhat hele vat me utö-
hmu, ûnyi ge je taben tavat bihut me
wahingatiny hnyei. 48 Ke haba at ame
alecuâ e ame ha ködrin haten, ka habe,
Haba at eâu oge me he ka ûcimhnyimak
mē, wale, kât ju öbun. 49 Me e ame ie he
kö Iesu me ha, ka kabe, E Rabi lö; k' ame
ûcimhnyimak mē. 50 Haba Iesu ame ha
kâu, ka habe, Hanök, ânyâ thö ûnyi u je o
kâu. Me adre me o me hinöbeny hu Iesu,
me hom e. 51 Ke wâ bi, ke at ge latö
Iesu ame inâ but hnyamen, me oc dö anyin
hele vat, me kot athnyabainy taben bihut,
me subâ but hnyikönyen. 52 Haba Iesu
ame ka kâu, ka habe, Inâ hmeto but ânyâm
hele vat ka hnyi tangen; anyin a haba
tavat hia adre me hom hele vat, me adre
me he ka mok ge hele vat. 53 Anyin a
hawa, u je ûnykûme e ca khanö nya he ka
khöû walang ang ka Kamök, me e ame he
ka ham könya ta je angela ae se hia hon
twelv ta je legeona? 54 Ke ame he ka
kâmâu he ka hwâdâ hna sihnalimen a g'
ame he ka helâe? 55 Hnyi awa eling
Iesu ame ha ka tavat ae se hia, ka habe,
Hawa, öbun e o but me je hele vat me je
utöhmu helâke me ka at venöu he ka hum
nya? Oge me laba hnyin uma kap hnyi
ta ogö bong he ka ûne, ke öbun e ca köt
nya. 56 Ke adre me ânyâ hia e me me
hwâdâ hna sihnalimen ge ta je perofeta.
Ke haba laten, me ödrin e hna but e me
kec.

57 Ke haba tavat adre me köt Iesu, me
adre me lelö thö e kö Kaiafa, at bihut ae
nua, waleji dok ame ûkhacaköu hnyin
hnyat sihnalimen me wahingat. 58 Ke
haba Peteru ame omise hoton ka hnyi
uma umen at bihut ae nua, k' ame didrö
me tha laba me lathnyaba he ka wâ obiny.
59 Ke haba je taben tavat bihut me tavat
ûhnenamö hia adre me elâm he ka bi fuco
thoiö Iesu, m' adre me he ka hlingâ e;
60 me adre me ca wâ bi, ke so bi a o thö
tavat ae se hia he ka bi fuco thoiâ. Ke
hwaban e ame o thö li at a lo, 61 me ha,
ka habe, Haingen at ang, ka habe, E khanö
nya he ka kia uma umen Khong me otilâ
hmetu hnyi kun ta bong. 62 Me ame
todrö at bihut ae nua, me ha kâu, ka habe,
E ba hnân thu gam? ieû hnödrin hna
ohnathoâ gam. 63 Ke baba Iesu ame
laba hnyibû, Me haba at bihut ae nua ame
ha kâu, ka habe, Inya oge me hûna hwegiâ
köu ge Khong ae möt, m' u me he ka ha
köhmun, ka habe, U thibi Keriso a Nokon
Khong, hawa? 64 Haingö Iesu ame ha
kâu, ka habe, U me ha e: ke inya oge me
ka köbun, ka habe, Nyiele öbun e he ka
wâ Nokon at ame laba hnyi ke keihen
maniny man a metân, k' ame he ka o hnyi
ûlâiny drany. 65 Me haba at bihut ae
nua ame kia anyin je ûkhaû, me ha, ka
habe, E ame hia but fuc bigan ka Khong:
ke hnân eû hmetu a g' ame he ke at ka
ohnatho? wâ bi, öbun e hia but löng wa-

lang ang hofuc bigan: 66 ke ieû ûnykû-
menöbun? Me adre me thu, ka habe, E
ûcû e he ka mok. 67 Me adre me hangöjâ
hnyimakan me khâû e: ke haba keihen
adre me kolop e, 68 me ha, ka habe,
Perofetö u thö köhmun, Keriso: ia ame
khöû u?

69 Ke haba Peteru ame laba eû, me
ame he but kâu ke hlu me ha ka habe,
Uji ke at ame tha e me Iesu at Galilaia.
70 Ke e ame ivinö hnyi hnyimaködrin
hia, ka habe, E ca khanö nya hnâm hna
ha. 71 Me e ame didrut ka hnyi poretiko,
me ame wâ e ke hlu, me e ame ha ka tavat
eling, ka habe, Tha at minya ang me Iesu
at Nazareta. 72 Me e ame ivinö hmetu,
me khemanyin ka habe, E ca khanö nya
at e. 73 E tiga ca kueny me ame o but
tavat adre me ûtililen me ha kö Peteru,
ka habe, E hnathu u ke hanödrin; anyin
ame omanenö u ifucâm. 74 Me e ame
hwân he ka fuc hwege me khemanyin, ka
habe, E ca khanö nya at e. Me ame ie
kokok dö khoto. 75 Me haba Peteru ame
ûnykûme hofuc eji ho Iesu ame ha, ka
habe, U me he ka okun ivinö nya ke tiga
ca kokok khoto. Me e ame didrut me
tenge hlöuhlöu.

HNYIMAKAN 27.

HNYI hnyomakatu, haba je taben
tavat bihut hia me wahingatiny
hnyei, adre me si hnö Iesu, m' adre me he
ka hlingâ e: 2 ke adre me ca e, me lelö
thö e me hna but e kö Pilato a gavena.

3 Ke a wâhmakhmeto but Juda at ame
alecuâ e, a ga mou thö gan, me e ame ietra,
me hom hmetu je mone a thöte ka je taben
tavat bihut me wahingat, 4 me ha, ka
habe, Oge hia but ânyâ hulö he ka alecuâ
dra ae ba hnyikongon. Ke haingödra, ka
habe, U me ha bi köhmun? ka u bi u. 5
Me e ame degec je mone hnyin uma kap,
me he but; me e ame he but me hnok. 6
Haba je taben tavat bihut, adre me hom
je mone, me ha, ka habe, E ca ûcû he ka
ip hnyi tangen bwihlany, anyin a hwaban
dra. 7 Ke adre me ûhnenamö, me ûco
hwaban e ke utkânâ anyin at ame up mini,
me hnân khön komok a je atkanyaua. 8
Waleling, m' adre me hwenyi ien utkânâ
eling, ka habe, Utkânâiny dra, ke ne o
but hnyi bong ang. 9 Me ame hwâdâ
thö hna ha ga Jeremia perofeta, ka habe,
Adre me hom je mone a thöte a hwaban
at adre hia but ha me hwaban, wale a ha
hwaban ge keihen lakon Isaraela; 10 me
adre me ham me hwaban utkânâ anyin at
ame up mini helâ me hnen Than hna hûna
könya.

11 Ke Iesu ame tot hnyi hnyimakan
gavena: ke haba gavena ame hnö e, ka
habe, U tuhan at Juda? Haingö Iesu
ame ha kâu, ka habe, U me ha e. 12 Ke
ame bi fuco e hnen ta je taben tavat bihut
me wahingat, me e ame ca thu bi. 13 Me
haba Pilato ame ha kâu, ka habe, U me ca
löng a ödrin e osehia but bi fuci u? 14
Ke e ame ca thu bi kâu ke hofuc a khaca:
me me lâiâ gan hmâ but gavena. 15 Ke
haba hwakecin gavena hnyi ûen bijeû he
ka labö thang ut ka tavat ke at adre ca, a
at adre me weny. 16 Ke e hu gadra at
ae lung adre ca, Barabasa ien. 17 Ke
adre hia but ûkhacaköu, me haba Pilato
ame ha ködra, ka habe, Ia webun oge me
he ka thang ut köbun? Hawa, Barabasa,
ame ne Iesu adre me hwenyi ien me Ke-
riso? 18 Anyin ae khana but a g' adre
hna e can ihuhnyinköu. 19 Ke e ame
tiga laba hon taben owisa, ke haba âiân
ame ûkhûnöng kâu he ka ha, ka habe, Ca
he bi u ka ânyâ ke ûnyi ka at e ae wisa:
anyin a oge hia but ibiose vec gan hnyi
bong ang hnyi bwi. 20 Ke haba je taben
tavat bihut me wahingat adre me cubec
tavat ae se hia he ka sumâtö Barabasa, m'
adre me hlingö Iesu. 21 Haba gavena
ame thu, ka habe, Ia ae webun gadru, m'
inye he ka thang ut köbun? Me adre me
ha, ka habe, Barabasa. 22 Haba Pilato
ame ha ködra, ka habe, Ke ieû oge me
he ka ânyâ kö Iesu adre me hwenyi ien
Keriso? Me haingödra hia, ka habe, Osa-
tauroâ thö. 23 Me e ame ha, ka habe,
Anyin a ie monu e ame ânyâ? Me adre
me ha hwegiâ, ka habe, Osatauroâ thö.
24 Ke a wâ but Pilato a e ame ca he ka
ton, k' ame kû bi thö imonumonuny, me
e ame hom utköiö, me hinyem hnyi hnyi-
makan tavat, me ha, ka habe, Iny alai ge
dren at ang ae wisa: hamöbun biju. 25
Haba tavat hia adre me thu, ka habe, E
so e he dren ka takû öhmun me lakuhmun.
26 Me e ame thöng Barabasa but ködra:
ke e ame osöi Iesu me hna but he ka
osatauroâ.

27 Haba je soja anyin gavena adre me
hum Iesu ka hnyi uma umen than, me
öûkhacaköuâ kâu je hanen deö vat hia.
28 Ke adre me uny jut anyin je ûkhaû,

me okhâvâ bi ge ûkhaû ae dra. 29 Ke
adre me hwâwâ je tö ae ûdedö hnân ko-
rona, me obicâ e, me ip hlowe hnyi hnya-
men a metân; ke adre me ciboucâ hnyi
hnyimakan, me hlumā e, me ha, ka habe,
E ge Tuhan at Juda! 30 Me adre me
hangöjâ e, me hom hlowe, me kot ban.
31 Ke adre hia but hlumā e, me adre me
uny hmetu but ûkhaû gan me okhâvâ
ge je ûkhaûen bi, me lelö thö e he ka
osatauroâ.

32 Ke adre me didrut me wâ ke at
Kurene, Simona ien: me adre me musö
e he ka tha he, me me he ka vadren anyin
satauro. 33 Ke adre me o but ka ke dok,
Gologotha ien, haba bongon, me, hnen
ibokomok, 34 me adre me ham kâu waina
adre ûhaniken me khöhlöng hnân ic: ke a
hia but drem cubecâ, me e ame höcö he ka
ijem. 35 Ke adre hia but osatauroâ e,
me adre me khenâ anyin je ûkhaû ködra
bi, adre me ugleköbâ: 36 ke adre me
ûlalabainy me tuö e eling. 37 Ke adre
me ip ethö hon ban hna bi fuco e adre si-
hnalimen, ka habe, WALANG IESU A TUHAN
AT JUDA. 38 Me adre me tha osatauroâ
mē li at venöu, ke at hnyi ke keihen metâ,
me ke at hnyi ke keihen me. 39 Haba
tavat adre me he eling adre me hiâ e, me
nyinyika je bödra, 40 me ha, ka habe, E,
u at ama kia uma kap, me otilâ hmetu
hnyi kun ta bong, omeli u thö: u je ne
Nokon Khong utut ûhem hnyi satauro.
41 Ke helâe minya je taben tavat bihut,
tha ödrin me hnyat sihnalimen, me wa-
hingat adre me hiâ e, me ha, ka habe, 42
E ame omelö keihen; ke haba e bi e ca
khana bi he ka omelö e. E, Tuhan at
Isaraela; e so e ame utut walang ang
ûheny hnyi satauro, m' ate me he ka laba-
geju kâu. 43 E ame labageju ka Khong;
e so e he ka omelö e walang ang, e ka
weny e: anyin a e ame ha, ka habe, Inya
ang Nokon Khong. 44 Ke haba li at
venöu waleji adre me tha osatauroi ödru
mē, me ödru me hnyi haikongoâ helâe.

45 Ke ame menekholom but hnyei hia,
hwân hnyi awa a siks ke ne o but ka hnyi
awa a nain. 46 Ke helâke me hnyi awa a
naininy Iesu ame hongot hwege, ka habe,
Eli, Eli, lama sabakethani? walang bongon,
ka habe, Khonguk, Khonguk lö, ieû gam u
me hnö nya but? 47 Haba keihen adre
me ûtitilen eling adre me löng, me adre
me ha, ka habe, Haba at ang ame hao
Elia. 48 Ke haba ke at gadra ame ie
wadring, me hom ohmanenâ, me hûlûlûâ
hnyi vinega, me ip hnyi obiny hlowe, me
habelen e. 49 Ke haba kolon gadra, me
adre me ha, ka habe, Mē khanang: e so
ate me wâ ame ne he Elia ka o he ka
omelö e. 50 Ke a hia but Iesu hongot hmetu,
me e ame hna but hanon. 51 Ke wâ bi, ame
khekhe lo but mano singiny uma kap hwân
ethö ke ne o but eû; ke ame jijing dö hmele-
drany; me ame hmouca but ta je kic;
52 ke ame memang ut ta je erkemok; ke
se hia ta je unyin tavat ae kap a tavat adre
me mokut, me adre me möt hmetu thö,
53 me didrö ûnyi hnyi ta je erkemok hwa-
ban hnen hna möt hmetu, k' adre me didrö
ka hnyi taun ae kap, me manen dut ka
tavat ae se hia. 54 Ke haba keneturio,
me tavat minya unyin, wale hnyat adre
me tuö Iesu, ödrin e wâ hwiöi, ke ta je
ûnyi adre me ânyâ, me ödrin e ot gan hmâ,
me ha, ka habe, E hnathu Nokon Khong
at ang. 55 Ke wale minya omomo ae se
hia adre me wâ sâkâûâ, waleji hnyat ödrin
e he hotu Iesu ûheny Galilaia, me bi athnya-
bainy: 56 ke wale minya unyidrin Maria
Magadalena, me Maria hinyö Iakobo me
Jose, me hinyen li laku Zebedaio.

57 Ke haba hnyi sahac ame o but ke at
ae tren omjeû ûheny Arimathea, Josefa ien,
wale ke atö Iesu minya: 58 haba at ang
ame he but kö Pilato me sumâtâ unyi
Iesu. Haba Pilato ame hûna bi he ka ham.
59 Ke Josefa ame hom unyin me lan e ge
mano lino ae kalaut, 60 me ip e hnyi anyin
bi erkemok ae teb ûnyi, waleji e ame tho
hnyin kic: me hagutâ veto ae gan ka hnyi
hnyimen erkemok, ke e ame he but. 61 Ke
wale Maria Magadalena me ke Maria, ödru
me laba cicö erkemok.

62 Ke haba nyi, wale bong a hwaban
bong hnân Penapena, ame ûkhacaköu thö
kö Pilato je taben tavat bihut, me ta je
Faresaio, 63 me ha, ka habe, Tabony than
lö, öhmun e ûnykûme a g' ame ha hnen at
iyawö eling, kē tiga möt, ka habe, Hwaban
kun ta bong oge me he ka möt hmetu.
64 Anyin a wale hûna ju, m' adre me he
ka ohmâ erkemok ke ne o but hnyi bong
a kuniny, wâ e nye o but laten me venâu e,
me ha ka tavat, ka habe, A möt hmetu thö
e ûheny hnyi hna mok: me ame he ka
gan dut monu a biliny hon monu a bân.
65 Haba Pilato ame ha ködrin, ka habe, E
hu bi gabun tavat tue: he th' öbun, hamö-
bun bi he ka ohmâ hoton hnöbun hna kha-
na. 66 Me ödrin e he but, me ohmâ wia

erkemok, me ödrin e okeceâ hmâ veto ge
haten, ke e bi unyidrin tavat tue.

HNYIMAKAN 28.

HABA hnyi obiny bong sabath, ke
tiga okubelitiny bong a bân hnyi
wik, ame o but Maria Magadalena me ke
Maria he ka wâ erkemok. 2 Ke wâ bi,
wale hwiöi ae gan hmâ ; anyin ame utut
angela anyin Than ûheny hnyi drany, me
o, me hagutâ veto ûnyi hnyi hnyimen erke-
mok, me laba ju hon. 3 Haba hnyimakan
helâ me hucuce, ke hau anyin ûkhaû : 4 me
ame öbubuny hnyat tue me ot, ke helâke
je komok ödrin. 5 Haba angela ame thu
me ha ka watamomo, ka habe, Ca ot bi :
anyin ae khanö nya a öbun e elöm Iesu
waleji adre osatauroâ. 6 E hia but ang ;
anyin a e a möt hmetu thö, helâji me hnen
hna ha. Ai öbun ka wâ dok waleji a mo-
kut hnyin Than. 7 Ke ie logot d' öbun
me ha ka laten, ka habe, E a möt hmetu
thö ûheny hnyi hna mok ; ke wâ bi, e a
bân dut Galilaia ai, ke bilibun biju ; öbun
e he ka iouny mē eling : awe, oge hia but
ha köbun. 8 Me ödrin e ie he logot ûhe-
drin hnyi erkemok me ot me senyin ae
gan hmâ, me wadring he ka thumeto laten.
9 Ke wâ bi Iesu ame ûkhanö mödrin, me
ha, ka habe, Talofa. Me ödrin e he me
kât li can, me khudrung ju kâu. 10 Haba
Iesu ame ha ködrin, ka habe, Ca ot bi : he
th' öbun ka thumeto je liamekeiny mönya
madre me he ka he but Galilaia ai, me ödrin
e he ka iouny eling mönya.
11 Ödrin e tiga he, me wâ bi, keihen
hnyat tue ödrin e he ka hnyi taun, me thu-
meto je taben tavat bihut ge ta je ûnyi hia
adre ânyâ. 12 Me adre me ûkhacaköu me
wahingat, me ûhnenamö, me adre me ham
ka ta je soja mone ae gan, 13 me ha, ka
habe, Ha th' öbun, ka habe, Haba laten
ödrin e he hnyi hnyinghet me venâu e, ke
öhmun tiga mokut bi. 14 Ke a ne o but
hofuc e ka li hnyikönyen gavena, m' öhmun
e he ka cubec e, me ohia anyibun hmak.
15 Me adre me hom je mone, me ânya helâ
me hna n' ödrin : ke haba hofuc e adre
me labö ha ehele unyin at Juda, ke helâe
minya ke ne o but hnyi bong ang.
16 Ke haba laten a eleven ödrin e he
Galilaia ai, ka hnyi bucen waleji a hia but
Iesu kû ködrin. 17 Ke ödrin e wâ but e,
me ödrin e khudrung ju kâu : ke haba kei-
hen ödrin e loloâ. 18 Me haba Iesu ame
o but ködrin me ha hofuc ködrin, haingen,
ka habe, Adre hia but ham könya musi hia
hnyi drany me eang hmeledrany. 19 Anyin
a wale, he th' öbun ka bi latök hnyi ta je
hnyei hia thithö, me bapataisoi ödra hnyi
ien Kamen, me Nokon, me Hanu Kap :
20 ke n' ödra thö he ka vheno ta je ûnyi
hia thithö waleji oge me hûna köbun : ke
wâ bi, inya oge me tha e möbun hnyi ta je
bong hia thithö ke ne o but ka hnyi obiny
hmeledrany.

EVANGELIA A SIHNALIMEN

MAREKO.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hwâniny ûthumetu ae so
anyi Iesu Keriso, a Nokon Khong.
2 Helâ me hna sihnalimen ga Isaia pe-
rofeta, ka habe,
Wâ bi, inya oge me kunâ anyik ûthu-
metu hnyi hnyimâkâm,
At ame he ka ânyâwia dem gethen ;
3 Ifucin at ame hongot hnyi hnyebuba,
ka habe,
Penapena ju gethen deny Than,
Owisa thö deny ta je gethen ;
4 Ame o but Ioane, at ame bapataiso
hnyi hnyebuba me khetâ hna bapataisoiny
ietra m' adre me thang degecâ but ta je
hulö. 5 Me ame he but kâu hnyei Juda
hia, ke at Jerusalema hia ; me e ame bapa-

taisoi ödra hnyi wagewe Joridano, k' adre
me ve omanenâ anyidra ta je monu. 6 Ke
leûnen kamela khaûö Ioane, ke e ame ka
weikâ hnyin ge wen unen meno, ke haba
an jeû, me hamon me haneiny hnyot.
7 Ke e ame khetâ, me ha, ka habe, Ame
he jem ke at a biliny ae man huk, e ca
ûcû bi nya ka nom me thang hna hukâlâ
tangen li hnyeûcan. 8 Inya oge me bapa-
taisoi öbun ge köiö; ke e ame he ka bapa-
taisoi öbun ge Hanu Kap.

9 Ke haba hnyi je bong eling ame o but
Iesu ûheny Nazareta hnyi Galilaia, me ame
bapataisoâ e Ioane hnyi Joridano. 10 Ke
e ame tiga ölö thö ûheny hnyi wagewe, me
e ame wâ drany adre me khöng ut, me Hanu
ame gâ hon e helâ me biny: 11 me ame o
but hwan hofuc ûnyi hnyi drany, ka habe,
U thibi Nökuk a oûnykûmik, inya oge me
senyin köu.

12 Haba Hanu ame ie kunâ e ka hnyi
hnyebuba. 13 Ke e ame laba hnyi hnye-
buba fâte je bong, ame cubec e hnen Sa-
tana; ke tha e mē omeno ae hiny; ke
haba ta je angela adre me bi athnyabainy.

14 Ke hwaban hna cö Ioane, Iesu ame o
hnyi Galelaia, ame khetâ ûthumetu ae so
anyin Khong, ka habe, 15 A hwâdâ but ûen,
ke hakekeny jut dökhu dokhon Khong:
ietra ju öbun, me kap ûthumetu ae so.

16 Ke e ame he hnyi baten köiöiny Ga-
lilaia, me ō Simona, me Anederea liamekeiny
me Simona, ödru me thong ert eû hnyi
köiö: anyin a ödru li at thut. 17 Haingö
Iesu ame ha ködru, ka habe, He hotuk me
oge me he ka wi' öbu me hnân thelo at.
18 Me ödru me ie hna but ûtödru tang ert
me he hoton. 19 Ke e ame tiga he me e
ame ō Iakobo nöku Zebedaio me Ioane a
liamekeiny mē, ödru me laba hon hu me
ena je ert. 20 Me e ame ie hau' ödru
minya: ke ödru me hna but kamödru a
Zebedaio me je lathnyaba hon hu, me he
hoton.

21 Ke ödrin e he thö Kaperenauma ai;
me e ame ie didrö ka hnyi sunago hnyi
sabath me ûne. 22 Me adre me lâiâ hnen
hna ûne: anyin a e ame n' ödra helâ me at
ae tren man, ke ca helâ me hnyat sihna-
limen. 23 E eling hnyi umödra sunago ke
at ae hu hanu ae kong; ke e ame hongot,
ka habe, 24 Iesu at Nazereta lö, ieû gam
köhmun? hawa, u je o he ka ohi' öhmun?
inya oge me wâhmakhmetu u, a u At ae
Kap anyin Khong. 25 Haba Iesu ame
thawâ e me ha, ka habe, Ca mede bi, ke
didrut ûhem hnyi hnyekon. 26 Ke haba
hanu ae kong ame osesebilâ e, me kuku
hwege me didrut ûheny hnyi hnyekon.
27 Ke ödra hia adre me lâiâ, me ûhne-
namököuâ, ka habe, Ieû ang? hna ûne ae
teb ûnyi! anyin a e ame musö ta je hanu
ae kong hnen man, me ödrin e löng kâu.
28 Me ame ie lung igigilö ka hnyi je ke
keihen hia hnyei Galilaia.

29 Ke adre me didrut ûhedra hnyi su-
nago, me ödrin e ie didrö, tha ödrin me
Ioane me Iakobo ka hnyi uma umö Si-
mona me Anederea. 30 Ke haba hinyen
öiö Simona ame mokulec mok a kahwa,
me adre me ie omanenâ kâu mok anyin
momo: 31 me e ame he me kât hnyamen
momo, me otilâ; me ame ie hia but kahwa,
me e ame huliwa ködrin.

32 Hnyi sahac, ke ame he but ka dit
seûnö, me adre me hom but kâu ta je
komok hia, me tavat a dilic ödra demoni.
33 Me ame ûkhacaköu thö taun hia hnyi
hwanuma. 34 Ke e ame omelö ta je mok
ae ve bongon, me obâ ta je demoni ae
se hia; ke e ame ca hna bi ta je demoni
he ka fuc, anyin adre me wâhmakhmeto
but e.

35 Ke haba nyi, ke tiga bec ka o thö
seûnö, me e ame höihöi thö me didrut, me
he ka hnyi dok ae ba aten, me hic eling.
36 Me ame he hoton Simona me tavat a
tha ödrin mē; 37 ke ödrin e wâ but e, me
haingödrin kâu, ka habe, Ame elöm u tavat
hia. 38 Ke haingen ködrin, ka habe, E so
ötin e he ka hnyi ke je taun ehele, m' inya
he ka khetâ minya eling; anyin a oge me
o but hobi kâu e. 39 Me e ame dit ka
hnyi umödra je sunago hnyi Galilaia hia,
k' ame khetâ hofuc me obâ ta je demoni.

40 Me ame o but kâu ke lepera, ame
khöu kâu me ciboucâ kâu, me ha kâu, ka
habe, U je ne wem me khanö u he ka osoi
nya. 41 Me e ame hnyok kâu, me hinö-
beny me kâlâ e, me ha, ka habe, E bewek;
u ma so but. 42 Me ame ie hia but lepera
gan, k' ame so but. 43 Ke e ame hûna
hwegiâ e, me ie kunâ e, me ha kâu, ka habe,
44 Wâ eâu u nye ha ka ke at: ke he thö,
omanenö u thö ka at bihut, me ham hna
hûna hnö Mose hnân haten ködrin, ge hna
okalaöti u. 45 Ke e ame didrut, me hwân
he ka khetâ me ölungâ, me omanenâ ûnyi
e, me ca khana hmetu Iesu he ka he manen
ka hnyi taun, me e ame laba ju hnyije dok
ae ba aten: ke adre me ve o kâu ûhedra
hnyi je ke keihen hia.

HNYIMAKAN 2.

KE e ame dit hmetu hnyi Kaperenauma
hwaban ke je bong, me ame lung,
ka habe, wale thö eiö hnyin uma. 2 Me ame
ûkhacaköu thö tavat ae se hia, me me hnek
dö ke ne o but hnyi hwanuma : me e ame
ha hofuc ködra. 3 Ke adre me hom but
kâu at ae mat, ame vadren hnen hnyat a
vak. 4 Ke ca khan' ödrin bi he ka hake-
kenyâ e, anyin ae ûhneki tavat, me ödrin e
khöng hon uma wale hnyi dok a e cicö : ke
ödrin e hia but kia, me ödrin e hnahna but
hna mokut wale ame mokut at ae mat hon.
5 A wâ but Iesu anyidrin labageju, me e
ame ha ka at ae mat, ka habe, Nökuk lö,
adre hia but hna degecâ ânyâm je hulö. 6
Ke ame laba eling keihen hnyat sihnalimen,
me ödrin e ûnykûme eû hnyi je hnyekudrin,
ka habe, 7 Ehö at ang ame fuc helâe ? e
ame ha bigan ka Khong : ia ae khana he ka
thang degecâ ta je hulö, a hake Khong thi-
bi ? 8 Ke ame ie manen dut kö Iesu eû
hnyi hnyekon ifucidrin helâe eû hnyi je
hnyekudrin, me e ame ha ködrin, ka habe,
Ieû gabun öbun e fuc eû hnyi je hnyekubun
ge je ûnyi eling ? 9 Ieû ae hâhâ he ka ha
ka at ae mat, ka habe, Adre hia but thang
degecâ ânyâm je hulö, me he ka ha bi kâu
ka habe, Tödrö, hom dö hnâm me he thö ?
10 Ke so bi m' öbun e he ka wâ ae tren
man Nokon at eang hmeledrany he ka
thang degecâ ta je hulö, (e ame ha ka at ae
mat, ka habe,) 11 Inya oge me ha köu,
Todrö, hom minya thö hnâm, me he thö ka
hnyi umâm uma. 12 Me e ame todrö me
hom dö hnen, me didrut hnyi hnyimaködra
hia ; me adre me lâiâ me ogânâ Khong, me
ha, ka habe, Ate me ca wâ bala hwakecin
helâng.

13 Ke e ame he hmetu hnyi hobat köiö ;
me ame o but kâu tavat ae se hia, ke e ame
ûne ködra. 14 Me e ame he, ke ame ö
Levi nöku Alefaio ame laba hnyi uma khöp
fat, me e ame ha kâu, ka habe, He hotuk.
Me e ame todrö me he hoton. 15 Ke e
ame laba hnyin umen uma, ame han, ke se
hia minya ta je telona me tavat ae kong
adre me tha laba me Iesu me laten : anyin
a ödra se hia, hnyat adre me he hoton. 16
Ke a wâ but e hnen hnyat sihnalimen, hanen
je Faresaio a g' ame tha han me je telona
me tavat ae kong, me adre me ha ka laten,
ka habe, E ame tha han me ic me ta je
telona me tavat ae kong. 17 Ke a löng ut
Iesu, me e ame ha ködra, ka habe, E ca
ûnyi hnathu at ae tren bubuny ka tavat ae
hwege, ke so bi ka tavat ae mok : oge me
ca o but he ka hawâ tavat ae wisa, ke tavat
bi ae kong, m' adre me ietra.

18 Ke haba latö Ioane, ke laten ta je
Faresaio, adre me ânyâ ca han : me adre me
o but kâu, me ha, ka habe, Haba latö Ioane
me laten ta je Faresaio adre me ânyâ ca
han, ke haba lâtâm, me ödrin e ca munyi
ânyâ geû ca han ? 19 Ke Iesu ame ha
ködra, ka habe, Hawa, e khana lahanen at
a tep faipoipo he ka ânyâ ca han ke tiga e
unyidrin at a tep faipoipo ? E ca khan'
ödra he ka ânyâ ca han, e ka tiga laba
unyidra at a tep faipoipo. 20 Ke ame he
ka o ûen he ka hom gadra at a tep faipoipo,
me wale but e ûen adre me he bi ka ânyâ
hnyin ca han. 21 E ba ke at ame ûtibet-
köuâ ecmano a teb ûnyi ka hnyi ûkhaû ae
bobot ut : wâ e nye ok ut ecmano ae bobot
ge ecmano ae hât adre me ip hnân okhötâ,
me ame he ka gan hmâ but mou. 22 Ke
ba at ame hingâlâ waina a teb ûnyi ka hnyi
je tangen a je unen meno ae bobot : wâ e
nye hmouca but ta je tangen hnen waina,
me ame he ka hingölö waina, me kong ut
ta je unen meno : ke so bi adre me hingâlâ
waina ae teb ûnyi ka hnyi je unen meno a
teb ûnyi.

23 Ke haba hnyi ke bong sabath e ame
he hnyi wanben je hna belökâ hwit ; ke
haba laten ödrin e hwân he ka thu tilâ je
wan hwit. 24 Ke haingen ta je Faresaio
kâu, ka habe, Wâ bi, ieû gadrin ödrin e
ânyâ hnyi bong sabath ûnyi adre hnyibo ?
25 Me e ame ha ködra, ka habe, Hawa
öbun e ca munyi aû ehac hna mâdrâ hnö
Davita hnyi ûen ae ba han, ke e ame meki-
hnânem me anyin bunyen ? 26 Wale ge
hnen hna didrö ka hnyi uma umen Khong
hnyi ûen at bihut ae nua a Abiathara, me
an je areto hnân omanenâ, waleji ae ca ûcû
ka tavat he ka an, ke hake tavat bihut
thibi, ke e ame ham minya ka anyin bun-
yen ? 27 Me e ame ha ködra, ka habe,
Adre mâdrâ sabath hobi kâu at, ke adre ca
mâdrâ bi at hobi kâu sabath : 28 me me
tuhan sabath minya bi Nokon at.

HNYIMAKAN 3.

KE e ame dit hmetu thö ka hnyi sunago ;
ke eling at ae meleca hnyamen. 2
Me adre me tuö e, hawa, ame ne he ka osoâ
e hnyi bong sabath ; m' adre me he ka bi

fuco e. 3 Ke e ame ha ka at ae meleca
hnyamen, ka habe, Todrö hnyi wanben. 4
Me e ame ha ködra, ka habe, Hawa, e ûcû
he ka mâdrâ so hnyi bong sabath, hawa, he
ka mâdrâ monu? he ka omelö, hawa, he ka
omoko? Ke adre me laba hnyibû but. 5
Ke e ame mē wâ igigili ödra hnyi hmönyin,
ke ame vec can ae khöt ta je hnyekudra,
me e ame ha ka at, ka habe, Lau but hnya-
mâm. Ke e ame lau but: me ame so
hmetu but hnyamen. 6 Me ame didrut ta
je Faresaio, me ie ûhnenamö me hnyat
Herodiane, m' adre me he ka hlingâ e.

7 Haba Iesu me laten ödrin e tha he ka
hnyi hobat köiö: ke se hia hmönyin tavat
adre me he hoton ûhedra Galilaia: me
ûhedra Juda, 8 me Jerusalema, me Idumea,
me ke keihen hnyei hoton Joridano, me
tavat igigilö Turo me Sidona, ödra se hia
hmönyin, adre löng ut ta je ûnyi ae gan e
ame ânyâ, me adre me he but kâu. 9 Me
e ame ha ka laten, m' ödrin e he ka hok hu
ae ûhnyûkong he ka halubahingen, anyin
ae se hia tavat, wâ adre nye he ka ûhneki
mē: 10 anyin a e ame hia but osoâ tavat
ae se hia; waleling me me ûhneki kâu
tavat a ödra tren mok he ka kâlâ e. 11
Ke hnyi je ûen a wâ but e hnen ta je hanu
ae kong, me ödrin e nom ju kâu me hongot,
ka habe, U thibi Nokon Khong. 12 Ke e
ame thawâ hwegi ödra, wâ adre nye he ka
omanenâ e.

13 Ke e ame ölö thö ka hnyi bucen, k'
ame hawâ kâu hnyat ae weny: me ödrin e
he but kâu. 14 Me e ame otilâ hnyat a
twelv, he ka tha laba mē, me me he ka
kun' ödrin he ka khetâ, 15 me he ka hu
man he ka obâ ta je demoni: 16 me e
ame hwenyi iö Simona, ka habe Peteru;
17 haba Iakobo nöku Zebedaio, ke Ioane
liamekeiny me Iakobo; me e ame hwenyi
iödru, ka habe, Boanerege, walang bongon,
Li lakon hendreng: 18 ke Anederea, ke
Filipo, ke Batolomaio, ke Mataio, ke Toma,
ke Iakobo nöku Alefaio, ke Thadaio, ke
Simona at Kanana, 19 ke Juda Isakariota
at a alecuâ e.

Ke e ame dit ka hnyi ke uma. 20 Ke
ame ukhacaköu hmetu tavat ae se hia, me
me ca khan' ödrin bi he ka han. 21 Ke
e khana but lahanen, me ödrin e he but he
ka kât e, anyin a haingödrin, ka habe, E
a monu but. 22 Ke haingen tavat sihna-
limen tavat adre me o ûhedra Jerusalema,
ka habe, E unyin Belezebuba, ke, E ame
obâ ta je demoni ûnyi ge tuhan ta je
demoni. 23 Ke e ame haw' ödrin kâu,
me ha ködra hnyi ta je ûhöûcû, ka habe,
Ama kâmâu Satana ka obâ Satana? 24
Ke a ne imouköu ke dökhu, e ca khana
dökhu eling he ka tethmâ. 25 Ke a ne
imouköu ke lap a je liamekeiny, me ca
khana lap eling he ka tethmâ. 26 Ke a
nê Satana ame ka tot metâ kâu bi, me
imouköu, me ca khana bi he ka tethmâ,
k' ame he ka obiny kâu. 27 Ke ca khana
ke at he ka dit ka hnyi uma umen at ae
hwege, me söh anyin ta je ûnyi, ame ne ca
bân ka ca at ae hwege; waleling me ame
he ka söh umen uma. 28 E hnathu inya
oge me ha köbun, ka habe, Adre me he ka
hna degecâ ta je monu hia a ânyâ ge tavat,
me je bigan a hnödra ta je hna bigan: 29
ke haba at ame he ka bigan ka Hanu Kap,
me adre me ca he ka hna degecâ, k' ame
he bala anyin hulö ka mokut hon nyiele
balua: 30 anyin a haingödra, ka habe, E
unyin hanu ae kong.

31 Me ame o but hinyen me je liame-
keiny mē, me ûtitilen eû hnyöu, me ûkhû-
nöng he ka hawâ e. 32 Ke ame laba
igigilö e tavat ae se hia, me adre me ha
kâu, ka habe, Wâ bi, hinyâm me je liame-
keiny möu ödrin e elöm u. 33 Ke e ame
thu ködra, me ha, ka habe, Ia hinyök
me je liamekeiny mönya? 34 Ke e ame
hngehngele igigili ödra adre me laba igigilö
e, me ha, ka habe, Wâ bi hinyök me je
liamekeiny mönya! 35 Anyin a haba at
ame he ka mâdrâ weny Khong, wale thibi
e liamekeiny mönya, me hanik, me hinyök.

HNYIMAKAN 4.

KE e ame hwân hmetu he ka ûne hnyi
hobat köiö. Ke ame ûkhacaköu
kâu tavat ae se hia hmönyin, me e ame ölö
thö ka hnyi hon hu, me laba ju hnyi köiö:
ke haba tavat ae se hia adre me laba hnyi
hobat köiö. 2 Ke se hia ta je hofuc e
ame n' ödra a deny ta je ûhöûcû, me ha
ködra hnyi hnen hna ûne, ka habe, 3 Löng
ju: Wâ bi, ame he but at belök he ka
jijingâ wan: 4 ke e ame jijingâ me ame
kölu but keihen eû hnyi baten gethen, me
ame o but ta je meno ame gâ, me an dö.
5 Ke ame kölu but keihen ka hnyi dok ae
hudei, wale ae ca haki hnyin kânâ, me
ame ie kû thö, anyin ae ca haki bi kânâ:
6 ke ame o but seûnö me ame le but; me
mokcu, anyin ae ba iwân. 7 Ke ame kölu
but keihen hnyi wanben ta je ûö ae ûdedö,

me ame kû thö ta je ûö ae ûdedö me takoû
but, me ba ju wan. 8 Ke ame kölu but
keihen ka hnyi hon kânâ ae hoso, me kû
thö me hlau but, me wa; me ame hu wan
dut, ûsa thöte, me sikste, me wan haded.
9 Ke e ame ha, ka habe, Haba at ae hu
hnyikönyen ka löng, löng ju.
10 Ke a he but tavat ae se, me haba
hnyat ödrin e tha laba mē, me hnyat
minya a twelv, adre me hnö e ge bongon
je ûhöûcû. 11 Haingen ame ha ködrin,
ka habe, Adre me ham köbun he ka
wâhmakhmeto ta je ûnyi ae iyong hnyi
dökhu dokhon Khong: k' adre me ânyâ ta
je ûnyi hia hnyi ta je ûhöûcû hobi ködra
eû: 12 m' adre me he ka wâ, a wâ thibi,
k' adre me ca wâ ûnykûme bi; ke löng, a
löng thibi, ke ca wâhmakhmeto bi; wâ
adre nye hwiö thö, m' adre me he ka thang
degecâ but anyidra ta je hulö. 13 Haingen
ködra, ka habe, Hawa, e ca khan' öbun
ûhöûcû eang? ke ama kâmâu ka khan'
öbun ta je ûhöûcû hia? 14 Haba at belök
ame tā hofuc. 15 Haba je hna jijingâ
hnyi baten gethen, me wale adre me tā
hofuc hnyin; ke adre me löng ut me ame
ie o but Satana me hom dö hofuc adre me
tā unyidra. 16 Ke walang je hna jijingâ
hnyi dok ae hudei, a tavat adre me löng
hofuc me ie kap senyinâ; 17 ke ba iwân
eû hnyidra, waleling m' adre me ca tethmâ
bi; ke e ka o hlöuhlöu me ûöveci can
hofuc, me adre me ie thö thö. 18 Ke
haba keihen wale adre jijingâ hnyi wanben
ta je ûö ae ûdedö; wale tavat adre me löng
hofuc, 19 me ame didrö ta je hna ûnykûme
je ûnyi eang hmeledrany, ke iyawöiny
omjeû, ke behnyekon ka ta je thatûnyi,
me kû takoû but hofuc, me ame ca wa bi.
20 Ke walang je hna jijingâ hon kânâ ae
hoso; a tavat adre me löng hofuc, me kap,
me hu wan dut, ûsa thöte, me sikste, me
wan haded.
21 Ke e ame ha ködra, ka habe, Hawa,
adre me hom lamepa he ka ip hnyi hmelen
kumete, ame ne hna mokut, k' adre me ca
he bi ka ip hon taben? 22 Anyin ae ba
ûnyi adre me ikhâlâ, a g' adre me ca he bi
ka omanenâ; ke ba ûnyi adre me oiyongâ
a g' ame ca he ka he hnyi melam bi. 23
Haba at ae hu li hnyikönyen, löng ju.
24 Ke e ame ha ködra, ka habe, Wâ wia
eâu öbun ta je ûnyi öbun e löng: ke haba
tulut öbun e tuluto, me adre me he bi ka
tuluto köbun; me adre me he ka bi hanen
köbun. 25 Anyin adre me he ka ham ka
at ae hu gan: k' adre me he ka hom ge at
ae ba ta ûnyi, ûnyi e ame hu.
26 Ke e ame ha, ka' habe, E ûcû dökhu
dokhon Khong me at ame khûâ je wan
ka hnyi kânâ; 27 k' ame mokut hnyi je
hnyinghet, k' ame hmak dö hnyi ta je hnyo-
makatu, ke ame kû thö bâtân me beû but,
ke ca khana bi bongon. 28 Ke haba kânâ
ame ka hamen bi okûâ jeû; ame bân
bâtân, me ame vhöng ut, me biliny ka
bekhöt wan hnyi hlanyin. 29 Ke e ka
metu but wan e ame ie inâ but hele, anyin
a ûen dut menu.
30 Ke e ame ha, ka habe, Ate me he ka
öûco dökhu dokhon Khong me ieû? Ke
ewa ûhöûcû ate me he ka öûco mē? 31 E
ûcû me wan sinapi, ödra ka tā hnyi kânâ,
wale thibi e wan ae ûhnyûkong hmelen ta
je wan hia eang hmeledrany, 32 ke ödra
ka hia but tā, me ame kû thö me gan hmâ
but hon ta je ûö hia ae ometu, me ame
vhei but je vheiny ae gan; me me khana
ta je meno ethö ka tabâ hnyi hmenuiny.
33 Ke se hia ta je ûhöûcû helâe e ame
khetâ hofuc ködra hnyin, hoton hnödra
hna khana he ka löng: 34 ke e ame ca
fuc ködra, ke ba ûhöûcû: ke e ame ha
bongon ka laten a hake ödrin ke.
35 Ke hnyi bong eling hnyi sahac, e
ame ha ködrin, ka habe, Ötin e he ka kec
ka hnyi ke keihen. 36 Ke ödrin e hna
but tavat ae se hia, me ödrin e kâcâ e hon
hu ai. Ke tha e mē ke je hu. 37 Me
ame o but boûdet ae gan, ke ame khutu ta
je waköiö ka hnyi hu, me ame he but ka
unöngöt dö hu. 38 Ke e ame mokut hon
hunöng hnyi obiny hu: me ödrin e bwe-
bwelâ e, me ha kâu, ka habe, At ûne lö,
u me ca ûnykûme a ötin e he but ang ka
mok? 39 Me e ame hmak dö me thawâ
ang, me ha ka köiö, ka habe, Ca mede, ca
bwebwet hmetu. Me ame hia but ang me
ta but hau ae gan hmâ. 40 Me e ame ha
ködrin, ka habe, Ieû gabun öbun e ot?
Hawa, e tiga ca hu gabun labageju? 41
Me ödrin e ot gan hmâ me ûhnenamököuâ,
ka habe, Ehö at ang, wale me me löng kâu
hnen ang me köiö?

HNYIMAKAN 5.

ME ödrin e khöp dö hnyi ke keihen
köiö, hnyi hnyei iny at Gadara.
2 Ke e a hia but utut ûheny hon hu, me
ame ie ûkhanö mē at a delec hanu ae kong,
ame he ûheny hnyi je erkemok, 3 at ame

labö laba hnyi ta je erkemok: ke ba at ae
khana he ka ca e, e ca khan' ödra he ka ca
ge tö fao; 4 anyin a ödra osehia ca li can
me li benyin ge tö fao, ke e ame thamuâ
hna ca li benyin, me thu amamâ hna ca li
can: ke ba at ae hwege he ka ohnamâ e.
5 E ame laba bala hnyi lit me lany hnyi
je erkemok me je bucen, ame tenge, me
ka hamen bi kave e ge veto. 6 Ke e ame
bwele sâkâû me ō Iesu, me e ame wadring
me khudrung ju kâu; 7 me fuc ae gan
hwan, ka habe, Ieû gam könya Iesu a
Nokon Khong ae beönua? Inya oge me
khöû köu ûnyi hnyi ien Khong, u ma ca
oveci nya. 8 Anyin a e ame ha kâu, ka
habe, Hanu ae kong, didrut ûhem hnyi
hnyin at. 9 Ke e ame hnö e, ka habe, Ia
iâm? me e ame thu kâu, ka habe, Legeona
iök, anyin a öhmun se hia. 10 Ke e ame
khöû hwege kâu, me me ca he ka obâ e
ûnyi hnyi hnyei. 11 Ke eling hnahat
buaka ae se hia ame han tot hmelen bucen.
12 Me ödrin e khöû kâu, ka habe, Ö u he
ka ob' öhmun ka hnyi je buaka, m' öhmun
e he ka dilic ödra. 13 Me e ame hn' ödrin
dut. Me ame didrut ta je hanu ae kong,
me delec je buaka: me ame wadring ut
hnahat buaka ûheny dö hnyi dok ae hwa-
tapkölu ka hnyi köiö, me ame û but eû
hnyi köiö, ödra helâ me tu thauzan. 14
Me ame kec ut tavat adre me hān buaka,
me thumetu e hnyi taun me hnyei. Ke
adre me o thö he ka hnyi wâ hna ânyâ.
15 Ke adre me o but kö Iesu, me adre
me wâ at eji a delec hnen je demoni, k'
ame laba a khaû, ke metâ but, waleji at a
delec hnen legeona: me adre me ot bi.
16 Ke haba tavat adre hia but wâ, me
adre me ha ködra bongon hna mâdrâ ka at
a delec demoni, me bongon je buaka. 17
Ke adre me hwân he ka khöû kâu he ka
hna but idra hnyei. 18. Ke e ame ölö thö
ka hnyi hon hu, me haba at a delec demoni
ame sumâtâ e, he ka tha laba mē. 19 Ke
e ame ca ogâ e, ke haingen bi kâu, ka habe,
He thö ka hnyi hnyabam, ka je lahanâm,
me omanenâ ködrin ûnyi ae gan a mâdrâ
köu Than, me hnen hna betenge gam. 20
Ke e ame he me hwân he ka khetâ hnyi
Dekapoli ta je ûnyi ae gan a mâdrâ kâu
Iesu: me adre me lâiâ hia.

21 Ke haba Iesu ame kec hmetu hon hu
ka hnyi ke keihen, me ame ûkhacaköu hia
thö kâu tavat ae se hia hmönyin: ke e
hakekeny jut ka hnyi köiö. 22 Ke ame
o but ke taben sunago Jairo ien; ke a wâ
but e, me e ame ta ju hmelen li can, 23
me khöû hwege, ka habe, Ame he but ka
mok nökuk in ae ûhnyûkong: ö u he thö
jem he ka me ip li hnyamâm hon, me me
so but, me me he ka mödrut. 24 Ke e
ame tha he mē; ke se hia hmönyin tavat
adre me he hoton mē, me adre me ûhneki
mē.

25 Ke wale momo ame moko dra ame
hingölö hnyi twelv je huna, 26 ke e gan
hmâ anyin vec ûnyi ge tavat tren bubuny
ae se hia, ke ba hia but tang omjehen anyin
hna ham ködrin, ke ba troban, ke ame gan
tot bi mok, 27 ke a löng ut bongu Iesu,
me e ame he hnyi wanben tavat ae se hia
hoton me kâlâ anyin ûkhaû. 28 Anyin a
haingen momo, ka habe, Oge ne he ka kâlâ
thibi anyin ûkhaû, oge me he ka möt. 29
Ke ame ie hme thö dra ge momo; ke a
löng ut momo unyin ae mödrut ûnyi hnyi
mok eling. 30 Haba Iesu ame ka ie wâ-
hmakhmeto eû hnyin a ga didrut man gan,
me e ame hwiö thö hnyi wanben tavat ae
se hia me ha, ka habe, Ia kâlâ anyik
ûkhaû? 31 Haba laten ödrin e ha kâu,
ka habe, U me wâ tavat ae se hia adre me
ûhneki köu, me u je ha, ka habe, Ia ame
kalö nya? 32 Ke e ame hngehngele he
ka wâ momo a mâdrâ ûnyi eling. 33 Ke
haba momo ame ot me öbubuny, anyin ae
khana hna ânyâ kâu, me ame o but me
khudrung kâu, me ha hia hnathu kâu. 34
Me e ame ha ka momo, ka habe, Nökuk
lö, u je möt ut hnen ânyâm labageju; he
thö me hnahic, me u je mödrut ûnyi hnyi
ânyâm mok.

35 Ke e ame tiga fuc, me ame o but je
ûthumetu ûnyi hnyi hnyaban taben su-
nago, me ha, ka habe, A mokcu nokom in:
hnân eû he ka ûjengö hmetu At ûne? 36
Ke haba Iesu ame ca oûnyihnatho hna ha,
ke ame ha ka taben sunago, ka habe, Ca
ot, ke labageju ju. 37 Ke e ame thaw'
ödra me me ba ju at ame he ka he hoton,
ke so thibi Peteru, me Iakobo, me Ioane
liamekeiny me Iakobo. 38 Me ödrin e
o but ka hnyi uma umen taben sunago;
ke e ame wâ tavat adre me mede, me
hnyamok, me tenge thungaû. 39 Ke e
ame didrö me ha ködra, ka habe, Ieû gabun
öbun e mede, me ûtengiö? a ca mokcu
wanakat, k' ame mokut. 40 Ke adre me
hlumā e. Ke a hia but ob' ödra hia, me
e ame hawâ kamen me hinyen wanakat,
me je hnyat unyin, me didrö ka hnyi dok
ame mokut hnyin wanakat. 41 E ame

hom hnyamen wanakat me ha kâu, ka
habe, Talitha kumi; bongon, Hlu lö, inya
oge me ha köu, ka habe, Todrö. 42 Me
ame ie todrö hlu me he, anyin a twelv
hunainy. Me adre me ie lâiâ gan hmâ.
43 Ke e ame hûna ködra me me ca manen
ka ke at: k' ame hûna he ka hān in.

HNYIMAKAN 6.

ME e ame he but ûheny e; me e ame
o ka hnyi iny hnyei; ke haba
laten ödrin e he hoton. 2 Ke ame o thö
bong sabath, me e ame hwân ka ûne hnyin
sunago: ke ame löng e tavat ae se hia, me
adre me lâiâ, me ha, ka habe, Ûnyi ua ta
je ûnyi ang ge at ang? ke, Ieû metâ adre
ham ka at ang, ke ehö ge ta je huliwa ae
man helâe a ânyâ ge li hnyamen? 3 Ca
at tretrau at ang, wale nöku Maria, ke
liamekeiny me Iakobo, me Jose, me Juda,
me Simona? ke hawa, ca e bi ang unyita
je lahaniny hia? Me adre me thö thö gan.
4 Haingö Iesu ködra, ka habe, E ca ba bi
lung anyin perofeta, ke ka e bi hnyi iny
hnyei, ke unyin je lahanen, ke hnyi hnya-
ban. 5 Ke ca khana bi he ka ânyâ eling
ke huliwa ae man, ke e ame ip thibi hnya-
men hon ke ta je komok me omeli ödra.
6 Ke e ame lâiâ can anyidra ca labageju.

Ke e ame vheno igigilö je taun he ka
ûne.

7 Ke e ame hawâ hnyat a twelv, me
hwân he ka kun' ödrin, a ödrin ûcû lo; ke
e ame ham ködrin musi hon ta je hanu ae
kong; 8 me e ame hûna ködrin, ka habe,
Ca hom ke ûnyi hobi kâu he, ke uci thibi;
e ba kamec, ke ba tang, ke ba minya mone
hnyi tangen; 9 ke bi taben je hnyeûca-
drin, ke e ame ha minya, ka habe, Ca
khâvâ bi lo li ûkot. 10 Haingen ame ha
ködrin, ka habe, Haba uma öbun e he ka
dit ka hnyin, laba ju e ke ne o but öbun e
hmetu but ûheny e. 11 Ke haba dok ame
ca he ka köp öbun, k' adre me ca ling
öbun, öbun ka he but ûheny e jijingâ but
kânâiny hnyeûcabun me hnân haten ködra.
12 Me ödrin e he but, me khetâ, ka habe,
hamen tavat he ka ietra. 13 Ke se hia ta
je demoni ödrin e obâ, ke se hia tavat a
ödra tren mok, ödrin e hû ge wakaco, me
omeli ödra.

14 Ke a löng ut gan Heroda than;
anyin ame lung ien: me e ame ha, ka
habe, A möt hmetu thö Ioane bapataiso
ûheny hnyi hna mok, anyin a wale ame
huliwa ta je man eang ûnyi gan. 15 Ke
haingen keihen, ka habe, Elia ling. Ke
haingen keihen, ka habe, Perofeta ling,
helâke at a hanen je perofeta. 16 Ke a
löng ut Heroda gan, me e ame ha, ka habe,
Ioane ling, waleji oge sö degecâ ban, e a
möt hmetu thö. 17 Anyin a hia but
Heroda ûkhûnöng he ka köt Ioane, me
ip e hnyi uma ceat, ca Herodia öiö Fili-
po liamekeiny mē: anyin a e ame hom
e me âiân. 18 Anyin a haingö Ioane kö
Heroda, ka habe, E ca ûcû bi köu he ka
hom âiân liamekeiny möu. 19 Ke ame
hmönyi Herodia kâu, me behlingâ e; ke
ca khana bi; 20 anyin a Heroda ame outö
Ioane, ame wâhmakhmeto e, a e at ae wisa
me kap, me e ame tuö e. Ke hnyi ûen e
ame löng ifucin, me e ame hlohlo gan hmâ;
ke e ame löng senyinâ hwan hofuc. 21
Ke ame o but bong ae ûcû Heroda ame
ânyâ bijeû hnyi sabaciny bong adre hnokoâ
e hnyin, ka anyin je homakan, me je taben
vat ae nua, me ta je taben at Galilaia; 22
me ame didrö hlu nöku Herodia me biâ,
me e ame osenyini Heroda me tavat adre
me tha laba mē; me haba than ame ha ka
hlu, ka habe, Ha thö könya wem, me oge
me he bi nya ka ham köu. 23 Me e ame
khemanyin kâu, ka habe, Oge me he ka
ham köu hnâm hna he ka ha könya ke ne
o but hnyi ke keihen a hafiny dökhuk
dökhu. 24 Ke e ame didrut me ha ka
hinyen ka habe, Ieû oge me he ka ha?
Haba momo ame ha, ka habe, Bö Ioane
bapataiso. 25 Me e ame ie dit logot hmetu
thö ka than me sumat me ha, ka habe,
Inya oge me wek u me he ka ham könya
walang ang bö Ioane Bapataiso hnyin mini.
26 Me ame hmak ut hnyekon than, ke
ûnyi bi ge hna khemanyin, me ge tavat
adre me tha laba mē, e ame ca behânâ kâu.
27 Haba than ame ie kunâ ke soja hanen
tavat tue, me hûna he ka hom ban: me
e ame he but me subâ nyi Ioane hnyin
uma ceat, 28 me hom ban hnyin mini, me
ham ka hlu; ke haba hlu ame ham bi ka
hinyen. 29 Ke e khana but laten, me
ödrin e he me hom unyin, me ip hnyi
erkemok.

30 Haba je aposetolo ödrin e ûkhacaköu
kö Iesu; me ödrin e omanenâ kâu ta je
ûnyi hia ödrin e hia but ânyâ, me ta je
ûnyi ödrin e hia but ûnö. 31 Ke haingen
ködrin, ka habe, Ai öbun ka hnyi dok ae
ba aten he ka mē menâ. Anyin ae se hai
tavat adre me o me he hmetu, ke ba ûen

ködrin he ka han. 32 Me ödrin e kec hon
hu ka hnyi ke dok ae ba aten. 33 Ke a
wâ but tavat ödrin e kec ut, ke se hia tavat
adre me wâhmakhmetu ödrin, me adre me
tha wadring hot ûnyi hnyi ta je taun, me
bödra ke bilidrin bi. 34 Ke e ame o but
me wâ tavat ae se hia hmönyin, me e ame
betenge gadra, anyin a ödra ûcû me ta je
mamoe ae ba at ame tuö: me e ame hwân
he ka n' ödra ge ta je ûnyi ae se hia. 35
Ke haba hnyi sahac ame he but kâu laten
me ha kâu, ka habe, Hnyebuba ang, ka
sahac ut: 36 kun' ödra thö, m' adre me he
ka he ka hnyi je taun me je hnyaba igigilö
he ka ûcû ö 'dra bi. 37 Ke e ame thu
ködrin, ka habe, Ha ö 'dra bi öbun. Hai-
ngödrin kâu, ka habe, Hawa, öhmun e he
ka he me ûcû areto a tu haded je denari
hwaban, me hnân ha ö 'dra? 38 Ke e ame
ha ködrin, ka habe, Ve ta areto gabun?
he thö ka wâ. Ke ödrin e wâ but, me
ödrin e ha, ka habe, Thabûng, ke lo li wâ.
39 Ke e ame hûna a g' adre me he ka laba
hia hnyi je deö lap hon hnaönying ae but.
40 Ke adre me laba gaga a ûsa wan haded,
me ûsa fifte. 41 Ke e ame hom je areto a
thabûng, me li wâ, me bwele hnyi drany
ai, me oleâ, me thuthu je areto; me e ame
ham ka laten, m' ödrin e he ka ip hnyi
hnyimaködra; ke e ame khenâ li wâ ködra
hia. 42 Ke ödra hia adre me han me ame
sekudra ju. 43 Ke adre me hom dö je
kolon hna han me öunöngotâ je tang a
twelv, me hanen je wâ minya. 44 Ke
haba tavat adre me han je areto, me faiv
thauzan obaga.

45 Ke e ame ie kunâ laten he ka laba
hon hu, ke bödrin ka kec ka hnyi ke
keihen Bethesaida ai, me e ame he ka
kuna tavat ae se hia. 46 Ke a hia but
ûhûne mödra, me e ame he ka hnyi bucen
he ka hic. 47 Hnyi sahac, ke tiga e hu
hnyi wanben köiö, ke hake e biju hot.
48 Me e ame ō 'drin, k' ödrin e mokhon
dut galu, anyin a esang, ke haba hnyi
hna hmak a vak hnyi lit, me e ame o
but ködrin ame he hon köiö; helâke ame
he but ka khalet' ödrin: 49 ke ödrin e
wâ but e, k' ame he hon köiö, me ödrin e
ûnykûme, ka habe, Hanu jo, me ödrin e
kuku: 50 anyin a ödrin hia ödrin e wâ e,
me hlohloâ. Ke e ame ie ha hofuc ködrin,
ka habe, Hwege thö: inya thibi; ca ot bi.
51 Ke e ame ölö thö ködrin ka hnyi hon
hu; me ame ta but hau: me ödrin e lâiâ
gan hmâ hnyi je hnyekudrin; 52 anyin a
ödrin e ca ûnykûme je areto, ke e khöt je
hnyekudrin.

53 Ke ödrin e kec ka hnyi ke keihen
me ödrin e khöp dö hnyi hnyei Genesareta,
me un dut. 54 Ke ödrin e utut ûhedrin
hon hu, me ame ie wahmakhmeto e hnen
tavat, 55 me adre me wadring igigilö hnyei
eling hia, me hwân he ka vadren ta je
komok hon ta je hna mokut ka hnyi dok
waleji adre me löng a e bi hnyin. 56 Ke
haba hnyi ta je dok hia e ame o ka hnyin,
ame ne je hnyaba, ame ne je taun, ame ne
ta hnyei, me adre me ip ta je komok hnyi
je dok adre me ûcû omjeû hnyin, ke adre
me khöû kâu m' adre me he ka kâlâ e, ame
ne obiny thibi anyin ûkhaû: ke haba tavat
hia thithö adre me kâlâ e, me adre me
möt ut.

HNYIMAKAN 7.

KE ame ûkhacaköu thö kâu ta je Fare-
saio, me keihen hnyat sihnalimen,
waleji adre me o ûhedra Jerusalema, 2 ke
adre me wâ keihen laten ödrin e han ö 'dra
jeû ge je hnyamödrin ae kong, wale ödrin
e ca hinyem. 3 Anyin ame ca han ta je
Faresaio me at Juda hia, adre ne ca bödra
ka hinyem wia, k' adre me kap hofuc vejec
ûnyi ge wahingat: 4 ke ûhedra hnyi hna
ûcû adre me ca han, ödra ka ca bödra ka
soû: ke se hia ta je ûnyi adre me kap me
hom, wale he ka hneû ta je utkaia, me je
kaia hnân tuluto, me je kaia bras. 5 Haba
ta je Faresaio me hnyat sihnalimen adre
me hnö e, ka habe, Ieû ge lâtâm adre me
ca hnu hoton hwakecin wahingat, wale a
ödrin e han ge je hnyamödrin ae kong?
6 Me e ame ha ködrin, ka habe, E so hna
perofeta hnö Isaia gabun hnyat thoi hnyok,
ka habe,

Haba tavat ang adre me oganö nya ge
je esongodidra,
Ke ûsâkâûö mönya je hnyekudra.
7 Ke ûnyi baû bi hnödra hna khudrung
könya,
K' adre me nâ ta je hna ûne hnen tavat.
8 Öbun e hna degecâ hnanyibu anyin
Khong, me kât hmâ je hna ûne hnen at.
9 Haingen ame ha ködra, ka habe, Öbun
hwege ka degec ut hnanyibu anyin Khong,
m' öbun e he ka vheno hnöbun je hna ûne.
10 Anyin a haingö Mose, ka habe, Ogânâ
kâmâm me hinyâm; ke, Haba at ame he
ka haikongoâ kamen me hinyen, me adre
me he ka hlingâ e: 11 ke haingöbun, ka

habe, Haba at ame he ka ha ka kamen me
hinyen, ka habe, Haba anyik ta je ûnyi
hnân hom hadruo u, me, Korabana, walang
bongon, Adre me ham ka Khong; 12 ke
öbun e ca hna hmetu bi e he ka ânyâ ke
ûnyi hobi kâu kamen me hinyen; 13 wale
öbun e ohia hofuc hwan Khong ge hnöbun
je hna ûne, waleji öbun e nâ: ke se hia ta
je ûnyi helâe öbun e labö mâdrâ. 14 Ke
e ame hawâ hmetu tavat ae se hia, me ha
ködra, ka habe, Ling nya ju öbun hia, me
wâhmakhmeto: 15 e ba ûnyi ûheny hnyi
hoton at ame dit ka hnyi hnyekon, ae
khana he ka okongoâ e: ke haba ta je ûnyi
ame didrut gan ame he ka okongoâ at.
17 Ke e ame dit hmetu thö hnyin uma ai,
ûheny unyin tavat ae se hia, me haba laten
adre me hnö e ge ûhöûcû. 18 Ke e ame
ha ködrin, ka habe, Hawa, e ba minya
gabun hna wâhmakhmeto? öbun e ca wâ
ae ba ûnyi ûheny hnyi hoton ame dit ka
hnyi hnyekon at, ae khana he ka okongoâ
e? 19 anyin a e ame ca dit ka hnyi oû-
nykûm, ke so bi ka hnyi tang tiny, me
didrut ka hnyi hnyot? E ame ha helâe,
me haisoâ ta je jeû hia. 20 Ke haingen,
ka habe, Haba ûnyi ame didrut ûheny hnyi
hnyekon at, wale ame okongoâ at. 21
Anyin a ûheny hnyin, wale ûheny hnyi
hnyekon tavat, ame didrut je hna ûnykûme
ae kong, me bi ûnyi monu, 22 me venöu,
me ûhlingö, me venâu âiân ke at, me benye-
kon, me hwakecin ae kong, me iyawö, me
hwakecin ae ikiki, me ihuhnyinköu, me
hwege hnyem, me hop, me hwen monu:
23 haba ta je ûnyi hia eling ae kong ame
dit ûheny hnyi hnyok, me ame okongoâ at.
24 Ke e ame todrö ûheny e, me he ka
hnyi hnyigöulen Turo me Sidona. Ke e
ame dit ka hnyi ke uma, me weny adre me
ca he tavat ka wâ e: ke ca khana bi he ka
oiyongâ. 25 Ke ame löng ut ke momo ae
hu nokon hlu a delec hanu ae kong, me e
ame o but me ta ju hmelen li can. 26 At
Heleni momo, a mâtrân at Surofoinike.
Me e ame sumâtâ e he ka obâ demoni ûnyi
ge nokon hlu. 27 Ke e ame ha ka momo,
ka habe, E mē sekon dö lakon: anyin ae
ca so he ka hom jeû an lakon, me khûâ ka
ta je kuli. 28 Ke haba momo ame thu
kâu, ka habe, Eke, Than lö: haba je kuli
adre me labö an hmelen laulau je kolon
jeû an lakon. 29 Me e ame ha ka momo,
ka habe, Can hofuc e, he thö, a hia but
demoni ûnyi hnyi hnyekon nokom hlu.
30 Haba momo ame he but ka hnyi umen
uma, me wâ wanakat ame mokut hon hna
mokut, ke hia but demoni.
31 Me e ame he hmetu ûheny hnyi je
hnyegöulen Turo, me vheno Sidona ke ne
o but hnyi köiö Galilaia, wanben je hnyi-
göulen Dekapoli. 32 Me adre me hom
but kâu at ae wejiji ke teta minya hwan;
me adre me khöû kâu he ka ip hnyamen
hon. 33 Me e ame lelö thö e ûheny unyin
tavat ae se hia, me inâ li banyen ka hnyi
li hnyikönyen, me e ame hangöjâ, me kâlâ
bohmen; 34 ke e ame bwele thö hnyi drany
ai, me mâng, me ha kâu, ka habe, Efatha,
haba bongon, khöng ut. 35 Me ame lany
jut li hnyikönyen, me ok ut töiny bohmen,
me e ame fuc wisa. 36 Ke e ame hûna
ködra, m' adre me ca he bi ka omanenâ:
ke haba hoton hnen hna hûna hwegiâ
ködra, me helâe minya adre me hwege ka
omanenâ e. 37 Me adre me lâiâ gan hmâ,
me ha, ka habe, E so hnen hna ânyâ hia:
e ame olöngâ ta je wejiji, me ofucâ ta je
hum.

HNYIMAKAN 8.

HABA hnyi je bong eling, me e hu
hmetu tavat ae se hia hmönyin, ke
ba ö 'dra, me e ame hawâ laten me ha
ködrin, ka habe, 2 Inya oge me betenge
ge tavat ae se hia, anyin a ödra bong kun
dut unyik, ke ba ö 'dra: 3 ke oge ne he
ka kun' ödra ka hnyi umödra je uma ke
ödra mekihnânem, me adre me he ka mo-
monu eû hnyi gethen; anyin a sâkâû ta
je dok a mwi hnyin keihen. 4 Haba laten
ödrin e thu kâu, ka habe, Ûnyi ua adre me
he ka osekunâ tavat ang ge areto hnyi
hnyebuba eang? 5 Ke e ame hnei ödrin,
ka habe, Ve ta areto gabun? Haingödrin,
Seven. 6 Me e ame hûna ka tavat ae se
hia he ka laba ju hon kânâ: ke e ame hom
je areto a seven, ke hwaban hna oleâ e ame
thuthu, me ham ka laten, he ka ip hnyi
hnyimaködra; me ödrin e ip hnyi hnyi-
makan tavat ae se hia. 7 Ke e unyidrin
minya ke je wâ ae ûhnyûkong: ke hwaban
hna oleâ, e ame ûkhûnöng he ka ip minya
e hnyi hnyimaködra. 8 Ke adre me han
me ame sekudra thö: me adre me hom dö
je kolon hna han seven ta je tang. 9 Ke
helâ me foa thauzan tavat, me e ame kun'
ödra. 10 Ke e ame ie ölö thö ka hnyi
hon hu tha e me laten, me he ka hnyi ke
keihen Dalemanutha.
11 Ke ame o but ta je Faresaio me

hwân he ka hnö e, adre me elâm gan haten
ûnyi hnyi drany he ka cubec e. 12 Ke
e ame mâng hwege eû hnyi hnyekon me
ha, ka habe, Ieû ge dö ang adre me elâm
haten? e hnathu inya oge me ha köbun ka
habe, Adre me ca he ka ham haten ka dö
ang. 13 Ke e ame hu' ödra but, me ölö
hmetu hon hu ai, me kec ka hnyi ke
keihen.

14 Ke ödrin e hnying hok kamec; khaca
thibi areto unyidrin hon hu. 15 Ke e
ame hûna ködrin, ka habe, E, ō 'bun aû
ge leven anyin ta je Faresaio me leven
anyi Heroda. 16 Me adre me ûhnena-
mököuâ, ka habe, E ba jeû gatin. 17 Ke
haba Iesu ame wâhmakhmeto, me e ame
ha ködrin, ka habe, Ieû gabun öbun e
ûhnenamököuâ, ka habe, anyin ae ba ö
'bun? hawa öbun tiga ca wâ, me wâhma-
khmeto? e khöt bala bi je hnyekubun?
18 E hu li emaköbun, k' öbun e ca wâ bi?
ke hu li hnyikönyöbun, k' öbun e ca löng
bi? ke öbun e ca ûnykûme bi? 19 Haba
ji ge hnök hna thuthu je areto a thabûng
ka tavat a faiv thauzan, ve ta tang a
unöngöt a kolon öbun e hom? Haingödrin
kâu, ka habe, Twelv. 20 Me je areto a
seven ka tavat a foa thauzan, ve ta tang a
kolon a unöngöt öbun e hom? Haingödrin,
ka habe, Seven. 21 Me e ame ha ködrin,
ka habe, Öbun e ca wâhmakhmeto bala bi?

22 Ke ödrin e o but hnyi Bethesaida.
Ke adre me hom but kâu at ae wadröu,
me sumâtâ he ka kâlâ e. 23 Me e ame
hom hnyamen at ae wadröu, me lelö thö e
ka hnyi hoton taun; ke a hia but hangöjâ
li emakan, me ip li hnyamen hon, me e
ame hnö e, ka habe, U me wâ ke ûnyi?
24 Ke e ame bwele thö me ha, ka habe,
Inya oge me wâ tavat; anyin oge me ō
'drin helâ me je ûö, adre me he. 25 Ke e
ame ip hmetu li hnyamen hon li emakan;
ke e ame wâ hmâ, me ame so but, me wâ
wia ta je ûnyi hia. 26 Me e ame kunâ e
ka hnyi hnyaban, me ha, ka habe, Ca mē
dit bi ka hnyi taun.

27 Haba Iesu ame tha he me laten, ka
hnyi je ong taun hnyi Kaisaria Filipi: ke
eû hnyi gethen e ame hnö laten, me ha
ködrin, ka habe, Haba ifucin tavat gak,
m' iny ia? 28 Me ödrin e thu kâu, ka
habe, Ioane Bapataiso: me keihen, ka
habe, Elia; me keihen, ka habe, Hanen je
perofeta. 29 Ke e ame hnei ödrin, ka
habe, Haba ifucibun gak, m' iny ia? Hai-
ngö Peteru ame thu kâu, ka habe, U thibi
Keriso. 30 Me e ame hûna ködrin, m'
ödrin e ca ha bi ka ke at. 31 Ke e ame
hwân he ka n' ödrin, a g' ame he Nokon at
ka vheno ta je vec ae se hia, k' ame he ka
oûnyibâûâ e ge wahingat, me je taben tavat
bihut, me hnyat sihnalimen, ke adre me
he ka hlingâ e, k' ame he bi ka möt hmetu
hwaban kun ta bong. 32 E ame ha ma-
nenâ hofuc eling. Ke haba Peteru ame
lelö thö e me hwân he ka thawâ e. 33 Ke
e ame hwiö thö me wâ laten, me e ame
thawo Peteru, me ha, ka habe, Satana lö,
he thö ka hnyi hotuk: anyin a u je ca wâ
ûnykûme ta je ûnyi anyin Khong, ke so
thibi ta je ûnyi anyin at. 34 Ke e ame
hawâ tavat ae se hia me laten minya, me
hå ködra, ka habe, A ne hu ke at ame
weny he ka he hotuk, e so e he ka hamen
hokhnyok, me hom anyin satauro me he
hotuk. 35 Anyin a haba at ame beomelö
anyin möt, me ame he ka ohia e; ke haba
at ame he ka hna anyin möt can inya me
evangelia, me e ame he ka omelö e. 36
Anyin a ieû troban ka at ame ne hom
hmeledrany hia me me anyin bi, k' ame he
bi ka hna but anyin möt? 37 Ke ieû ke
ûnyi ae ûcû ka at he ka ham hnân ûco
anyin möt? 38 Haba at ame he ka hme-
hma gak me hok ta je hofuc hnyi dö ang,
a dö bi ûnyi monu, k' ame ânyâ ta je hulö,
me ame he bi Nokon at ka hmehma gan
hnyi ûen e ame tha o me ta je angela ae
kap hnyi hmanenanginy Kamen.

HNYIMAKAN 9.

KE e ame ha ködra, ka habe, E hnathu,
inya oge me ha köbun, ka habe,
Haba ke je hnyat adre me tot eang, me
adre me ca he ka mē mok ke ne o but adre
me wâ dökhu dokhon Khong ame he ka o
me man.

2 Ke hwaban ta bong a siks Iesu ame
hum Peteru me Iakobo, me Ioane, me su
ödrin ka hnyi bucen ae beû a hake ödrin
ke: ke e ame ke bongon dut hnyi hnyima-
ködrin: 3 me ame hadröngöc ut anyin
ûkhaû, me hau hmönyin; e ca khana ke
at eang hmeledrany a at kot mano he ka
ohawâ but helâe. 4 Ke haba Elia me
Mose ödru me manen ködrin, me tha ûhne-
namö me Iesu. 5 Ke haba Peteru ame
ha kö Iesu, ka habe, Rabi, e so ötin e laba
ang; ke öhmun e he ka otilâ ke je uma
menâ a kun, hnân hobi köu khaca, ke hobi
kö Mose khaca, ke hobi kö Elia khaca.

6 Anyin ae ca khana ûnyi he ka ha; anyin
ödrin e ot gan hmâ. 7 Ke ame o thö ke
ûlâ me tubi ödrin: me ame o but hofuc
ûnyi hnyi hnyin ûlâ, ame ha, ka habe,
Walang Nökuk a oûnykûmik: löng ju
öbun kâu, 8 Ke ödrin e ie bwele igigilö ke
ba hmetu ke at ödrin e wâ, ke hake Iesu
thiju unyidrin.
9 Ke ödrin e tiga utut ûhedrin hon
bucen, me e ame hûna ködrin m' ödrin e
ca he ka omanenâ hnödrin hna wâ, e me
mē möt hmetu thö Nokon at ûheny hnyi
hna mok. 10 Me ödrin e kât hmâ hofuc e,
me ûhnenamököuâ ka habe, Ieû bongon
möt hmetu ûheny hnyi hna mok. 11 Ke
ödrin e hnö e, ka habe, Haingeu hnyat
sihnalimen, ka habe, Ame he ka bö Elia
ka o. 12 Ke e ame ha ködrin, ka habe,
E hnathu a bö Elia ka o, me ohâtâ ta je
ûnyi hia: ke adre sihnalimen ahö ge Nokon
at a e ame he ka vheno ta je vec ae se hia
me adre me he ka öûnyibâûâ e? 13 Ke
inya oge me ha köbun, ka habe, A hia but
o Elia, ke adre hia but ânyâ kâu wedra
minya, helâ me hna sihnalimen gan.
14 Ke ödrin e o but ka laten, me ödrin
e wâ tavat ae se hia igigili ödrin, me hnyat
sihnalimen adre me ûhnenamö mödrin.
15 Ke a wâ but e hnen tavat ae se hia,
adre me ie lâiâ, me wadring kâu he ka
iouny so mē. 16 Ke e ame hnei ödra, ka
habe, Ieû anyibun ûhnenamö mödrin? 17
Me ame thu kâu hnen ke at ge tavat ae se
hia, ka habe, At ûne lö, inya oge me hom
köu nökuk, a delec hnen hanu ae hum;
18 ke haba hnyi je dok e ame hom e ka
hnyin e ame sa e hnyikânâi: ke e ame
hûlûhangöc dö, me ûk ut ganyon, me aû
tot: ke oge me ha ka lâtâm he ka obâ e;
ke ca khan' ödrin. 19 Me e ame thu
ködrin, ka habe, Dö ame ca labageju lö,
oge me he ka tha inya möbun ke ne o but
kehö? oge me he ka hokhnyoki öbun ke
ne o but kehö? hö jem könya. 20 Me
adre me hom e kâu: ke a wâ but e, me
haba hanu ame ie kia but e; ke e ame ta
hon kânâ me sesebila, k' ame hûlûhangöc
dö. 21 Me e ame hnö kamen, ka habe, A
o kehö ûnyi ang kâu? Ke haingen, ka
habe, Hwân ke tiga wanakat. 22 Ke e
ame ibi ose khûâ e ka hnyi meic, me ka
hnyi köiö minya, he ka hlingâ e: ke a ne
khanö u, me ö u betenge gahmun, me
hadru' öhmun. 23 Haba Iesu ame ha kâu,
ka habe, A ne khanö u bi! E khana ta je
ûnyi hia hnen at ame labageju. 24 Me
ame ie fuc kamen wanakat, me ha, ka habe,
Inya oge me labageju; ö u hadruâ anyik
calabageju. 25 A wâ but Iesu tavat ae se
hia adre me wadring ûkhacaköu, me e ame
thawâ hanu ae kong, me ha kâu, ka habe,
U hanu ae hum me wejiji lö, inya oge me
hûna köu he ka didrut ûhem hnyi hnyekon,
ke ca delec hmetu bala bi. 26 Me e ame
kuku me seset, me didrut: ke haba wana-
kat, me ame ûcû me at a mokcu; me ame
ha tavat ae se, ka habe, A mokcu. 27 Ke
haba Iesu ame lelö thö hnyamen, me otilö
thö e; me e ame tot. 28 Me e ame didrö
hnyin uma ai, me ame hnö duöngâ e hnen
laten, ka habe, E ca khan' öhmun he ka
obâ e. 29 Me e ame ha ködrin, ka habe,
Ame ca dit thibut ûnyi a helâe, ke so bi
ûnyi ge hic.
30 Ödrin e he but ûhedrin e, me he
hnyi wanben Galilaia; ka ca weny bi he
ka manen ka ke at. 31 Anyin a e ame
nâ laten, me ha ködrin, ka habe, Adre me
he ka hna Nokon at ka hnyi je hnyamen
tavat, k' adre me he ka hlingâ e; ke hwa-
ban hna hlingâ e, me e ame he ka möt
hmetu hnyi bong a kuniny. 32 Ke ödrin
e ca wâhmakhmeto bi hofuc eling, ke ödrin
e ot minya he ka hnö e.
33 Ke ödrin e o but hnyi Kaperenauma:
ke wale eiö hnyin uma, me e ame hnei
ödrin, ka habe, Ieû öbun e iwatretra gan
eû hnyi gethen? 34 Ke ödrin e laba hnyi-
bû: anyin a ödrin e hia but iwatretra eû
hnyi gethen ge at ae beönua. 35 Ke e
ame laba ju me hawâ hnyat a twelv me ha
ködrin, ka habe, A ne hu at ame bebân
gabun, e ame he ka biliny me bi athnyaba
ködrin hia. 36 Ke e ame hom ke wanakat
me ip e hnyi wanbödrin: ke e ame kap e
ge li benyen, me ha ködrin, ka habe, 37
Haba at ame he ka kap ke wanakat a helâng
hnyi iök, me e ame köp nya: ke haba at
ame köp nya, ame ca hake köp nya, ke at
minya bi a kunö nya.
38 Ioane ame ha kâu, ka habe, At ûne
lö, öhmun e wâ but ke at ame obâ je demoni
hnyi iâm, me öhmun e thawâ e: anyin a e
ame ca he hotutin. 39 Ke haingö Iesu,
ka habe, Ca thawâ bi e, anyin ae ba at ame
ânyâ ke huliwa ae man hnyi iök, me ame
he ka ie haikongu nya. 40 Anyin a haba
at ame ca iwahnaihmiöny mötin, me ame
tha hien mötin. 41 Anyin a haba at ame
he ka habelibun ge utköiö, anyin a je
lahanö Keriso öbun, e hnathu, inya oge me
ha köbun ame ca he ka hia hwaban e.

42 Ke haba at ame he ka othöâ thö ke at
ae ûhnyûkong eang ame labageju könya,
me so kâu adre ne öhvekinyâ hnyi hwage-
nyin veto hnân oamamâ, me khûâ but kâû
ka hnyi köïö. 43 Ke a ne bi jönâm hnya-
mâm, suba degecâ but : anyin ae so köu he
ka dit ka hnyi möt, ke hia hnyamâm, hon
he ka dit me li hnyamâm hnyi gena, ka
hnyi meic ame ca mok. 45 Ke a ne bi
jönâm hnen cam, subâ degecâ but : e me so
but köu he ka dit ka hnyi möt ke hia cam,
hon he ka khûö u me li cam hnyi gena.
47 Ke a ne bi jönâm emâkâm, ûâ degecâ
thö : e me so bi köu he ka dit ka hnyi dökhu
dokhon Khong ke khaca biju emâkâm, hon
he ka khûö u me li ecmak hnyi gena;
48 waleji ame ca mok bi hnyin anyidra
biget, ke adre ca ume meic. 49 Anyin
adre me he ka sâltâ tavat hia ge meic.
50 E so sâlt : ke a ne hia but hnân ohinyâ
sâlt, öbun e he ka kâmâu ka ohinyâ hmetu
e? E so e hu sâlt eû hnyi je hnyekubun,
me laba ûsoköu ju öbun.

HNYIMAKAN 10.

KE e ame todrö me he ûheny ling me o
hnyi je hnyigöulen Juda me hoton
Joridano : me ame ûkhacaköu hmetu kâu
tavat ae se hia ; ke e ame n' ödra hmetu
helâji me hwakecin. 2 Ke ame o but kâu
ta je Faresaio, me hnö e, ka habe, Hawa e
ûcû ka at he ka degec âiân? adre me cubec
e. 3 Ke e ame thu ködra, ka habe, Ieû
hna hûna köbun hnö Mose? 4 Haingödra,
ka habe, Mose ame hna he ka sihnalimen
tusiny thang hna faipoipo, m' adre me
degec ut. 5 Iesu ame thu ködra, ka habe,
Anyin ae nâk je hnyekubun e ame sihnali-
men köbun hnanyibu eling. 6 Ke haba
adrem hwâu dö hnyi hna op ta ûnyi, e ame
wi' ödru baga me momo. 7 Anyin a wale,
ame he baga ka hna but kamen me hinyen
me kece ka âiân : 8 ke ame he ka khaca
thibi unyidru : waleling m' ödru me ca lo
hmetu bi, ke khaca thibi unyidru. 9 Anyin
a wale, e ca hamen at bi he ka thang ûnyi
ame hûjâ hnen Khong. 10 Ke haba laten,
me ödrin e hnö hmeto e eiö hnyin uma ge
bongon ûnyi eling. 11 Ke e ame ha ködrin,
ka habe, Haba baga ame degec âiân k' ame
hom hmetu ke at, me e ame bi ûnyi monu
kâu : 12 ke e ka hamen momo degec âiân,
me hom ke at bi, me ame bi ûnyi monu
momo eling.
13 Ke adre me hom but kâu ta je
mendreng me me he ka kal' ödrin : k' ame
thaw' ödrin laten. 14 Iesu ame wâ, me
ame vec hnyekon, ke haingen ködrin, ka
habe, Hna but ta je mendreng m' adre me
he könya ; ca thaw' ödra bi : anyin a helâ
m' ödra dökhu dokhon Khong. 15 E hna-
thu inya oge me ha köbun, Haba at ame
ca kap dökhu dokhon Khong helâ me wana-
kat, me e ame ca he ka dit ka hnyin. 16
Ke e ame köp ödrin me ha hnahici ödrin,
me ip li hnyamen hudrin.
17 Ke e ame he eû hnyi gethen, me ame
wadring ke at me cibouca kâu, me hnö e,
ka habe, At ûne lö, ieû hanymök oge me
he ka ânyâ me me hu thö könya möt ame
ca ba balua? 18 Ke haingö Iesu kâu, ka
habe, Ieû gam u me ha a iny so? e ba at
ae so, ke hake Khong thibi. 19 E khanö
u ta je hnanyibu, ka habe, Ca he ka ûhli-
ngö, Ca he ka bi ûnyi monu, Ca he ka
venöu, Ca he ka ohnathoâ thoi, Ca iyawö,
Ogânâ kâmâm me hinyâm. 20 Ke e ame
thu kâu, ka habe, At ûne lö, oge hia but
vheno ta je ûnyi e k' iny tiga wanakat.
21 Ke haba Iesu ame wâ hmâ e, me betenge
gan, me ha kâu, ka habe, Khaca thiju ûnyi
ae hia gam : he thö ka ûco ânyâm ta je
ûnyi, me ham ka ta je theduoc, me ame he
ka hu köu tang omjeû hnyi drany : ke aiö
u bi, he hotuk. 22 Ke e ame hmak ut ge
hofuc eling, me he but me hlöuhlöu : anyin
ae tren omjeû ae gan hmâ.
23 Haba Iesu ame hngehngele, me e
ame ha ka laten, ka habe, Huliwa but
tavat tren omjeû he ka didrö ka hnyi dökhu
dokhon Khong! 24 Me ame lâiâ laten ge
hwan hofuc. Ke haba Iesu ame thu hmetu,
me ha ködrin, ka habe, Lakuk lö, huliwa
ae gan hmâ he ka didrö ka hnyi dökhu
dokhon Khong hnen tavat adre me labageju
ka hnyi omjeû! 25 E hâhâ ka kamela he
ka dit hnyi hwanumen jebû, ke hnek bi at
ae tren omjeû he ka didrö ka hnyi dökhu
dokhon Khong. 26 Me ödrin e lâiâ gan
hmâ me ha, ka habe, Ia la ae khana he ka
möb? 27 Iesu ame ō 'drin me e ame ha,
ka habe, E pason hnen at, ke e khana bi
Khong : anyin ae khana Khong he ka ânyâ
ta je ûnyi hia thithö. 28 Haba Peteru
ame hwân he ka ha kâu, ka habe, Wâ bi,
öhmun e hia but hna degecâ ta je ûnyi hia
me he hotom. 29 Haingö Iesu, ka habe,
E hnathu, inya oge me ha köbun, E ba at
ame hia but hna but uma, me je liamekeiny,
me lahaneny, me kamen, me hinyen, me
lakon, me ta hnyei, can inya me evangelia,

E E

30 k' ame ca he ka kap walang ang hmetu
wan handed, a je uma, me je liamekeiny,
me lahaniny, me hinyen, me lakon, me ta
hnyei, tha e me je vec; ke haba hnyi ûen
ame he ka o thö, wale möt ame ca ba balua.
31 Ke se hia tavat adre me bödra, ame he
ka bilidra but; me tavat ame bilidra ame
he ka bödra but.

32 Ke ödrin eû hnyi gethen ödrin e he
Jerusalema ai; ke Iesu ame hnyimakan
anyidrin bunyen: ke ödrin e lâiâ; ke haba
tavat adre me he hotudrin adre me ot. Ke
e ame hom hmetu hnyat a twelv, me hwân
he ka omanenâ ködrin ta je ûnyi ame he
ka o kâu, ka habe, 33 Wâ bi ötin e he ang
Jerusalema ai; ke adre me he ka hna
Nokon at ka je taben tavat bihut, me
hnyat sihnalimen; ke adre me he ka hangâ
e he ka mok, me hna e ka Aten ke je
hnyei: 34 ke adre me he ka hlumā e, me
hangöjâ, me osöâ, me hlingâ; ke hwaban
kun ta bong e ame he ka möt hmetu.

35 Ke ame hakekenyâ e li laku Zebedaio
jia Iakobo me Ioane, me ha kâu, ha habe,
At ûne lö, E wehmu m' u me he ka mâdrâ
ûnyi a wehmu. 36 Me e ame ha ködru,
ka habe, Ieû ae webu oge me he ka mâdrâ
hobi köbu? 37 Haingödru ödru me ha
kâu, ka habe, Hn' öhmu but m' öhmu me
he ka laba, ke at hnyi ke keihâm a metâm,
ke ke at hnyi ke keihâm a mem hnyi ânyâm
hmanenang. 38 Ke haba Iesu ame ha
ködru, ka habe, E ca khan' öbu bongon
hnöbu hna sumâtâ. Hawa, öbu hwege he
ka ijem utköiö oge me he bi ka ijem? ke
he ka bapataisoi öbu ge hna bapataiso adre
ma bapataisoi nya hnyin? 39 Haingödru
ödru me ha kâu, ka habe, Öhmu me he ka
hwege. Haingö Iesu ködru, ka habe, Öbu
me he ka hnyi ic hnyi utköiö oge me ijem,
k' adre me he ka bapataisoi öbu ge hna
bapataiso adre ma bapataisoi nya hnyin:
40 ke so bi e ca hanymök he ka ham ka at
he ka laba hnyi ke keihen a metök me
mek: haba e, me hnân hobi kâu tavat adre
me penapena e hobi kâu. 41 Ke a löng
ut hnyat a ten, me ödrin e hwân he ka
hmönyin kö Iakobo me Ioane. 42 Ke
haba Iesu ame haw' ödrin, me ha ködrin,
ka habe, Öbun e wâ but hwakecin tavat
adre me musö Aten ke je hnyei, a ödrin e
hwen than hudrin; k' ame musi ödrin bi
hnen je tuhödrin. 43 Ke ame ca he ka
helâe unyibun: ke haba at unyibun ame
weny he ka gan, me e ame he ka athnyaba
köbun: 44 ke haba at unyibun ame weny
he ka bân, me e ame he ka athnyabaidrin
hia. 45 Anyin e hnathu ame ca o Nokon
at m' adre me huliwa kâu, ke so bi he ka
hamen bi athnyaba, me ham anyin möt
hnân hwaban möt anyin tavat ae se hia.

46 Ke ödrin e o but hnyi Jeriko: ke e
ame he hmetu me laten ûhedrin Jeriko me
tavat ae se hia, me ame laba nöku Timaio,
Baratimaio at sumat ae wadröu, eû hnyi
baten gethen. 47 Ke a löng ut a Iesu but e,
at Nazereta, me e ame hwân he ka hongot,
ka habe, Iesu lö, a Nöku Davita, betenge
ju gak. 48 Ke se hia tavat adre me thawâ
e, me me he ka laba hnyibu ju: ke e ame
hongot tot bala, ka habe, Nöku Davita lö,
betenge ju gak. 49 Ke haba Iesu ame
todru me ha, ka habe, Hawâ thö. Me adre
me hawâ wadröu, me ha kâu ka habe,
Hwege thö, todrö, e ame hao u. 50 Me e
ame degec ut anyin ûkhaû, me todrö me
he kö Iesu. 51 Ke Iesu ame thu kâu me
ha, ka habe, Ieû ae wem oge me he ka
mâdrâ köu? Haingen wadröu ame ha kâu,
ka habe, Raboni, m' oge me he bi ka bwela.
52 Ke haba Iesu ame ha kâu, ka habe, He
thö, u je so but hnen ânyâm labageju. Me
e ame ie bwele but, me he hoton eû hnyi
gethen.

HNYIMAKAN 11.

KE ödrin e hakekeny jut Jerusalema
ai, hnyi Bethefage me Bethania,
hnyi bucen Elaio, me e ame kunâ li laten
me ha ködru, ka habe, 2 He th' öbu ka
hnyi taun cici öbu: ke öbu ka o but eling,
öbu me he ka ie wâ nokon asina adre noc,
waleji a ödra tiga ca tabâ bi; thang ut e,
me hom dö jem. 3 Ke e ka hu at ame he
ka ha köbu, ka habe, Ieû can öbu me ânyâ
ang? me öbu ha thö, ka habe, E hu hanymen
e ge Than; ke e ame he ka ie kunâ e jem.
4 Me ödru me he but me wâ nokon asina
adre noc hakekenyâ hwanuma eû hnyi
gethen; me ödru me thang ut e. 5 Me
ame ha ködru hnen keihen adre me tot
eling, ka habe, Öbu me thang me hnân eû
asina? 6 Ke ödru me ha ködrin helâ me
hna ha ga Iesu: me ödrin e hn' ödru but.
7 Ke ödru me hom nokon asina kö Iesu
me ip anyidrin je ûkhaû hon; ke e ame
tabâ e. 8 Ke se hia tavat adre me ulolo
je khaûödra eû hnyi gethen; ke haba keihen
adre me so angin ta je ûö ûnyi hnyi hnyot.
9 Ke haba tavat adre me bödra me tavat
adre me he hoton, adre me hongot, ka habe,

Hosana; Hnen hahic at ame o but hnyi
ien Than: 10 Hnahic hnen dökhu ame o
but, a dokhon kamöta a Davita: Hosana
hnyi dok ae nua ethö.
11 Me e ame o but hnyi Jerusalema
hnyi uma kap: ke e ame wâ igigilö ta je
ûnyi hia, ke e ame he hnyi sahac Bethania
ai tha e me hnyat a twelv.
12 Ke nyi, ödrin e o but ûhedrin Be-
thania, me e ame mekihnânem. 13 Ke e
ame wâ imeta hnyi dok ae sâkâu ae hu
lan, me e ame o but he ka wâ ame ne hu
wan: e ame o but ka hnyin, me ame wâ a
je lan thibi; anyin a ca ûen bi wa a meta.
14 Me e ame ha ka imeta, ka habe, E so
ame ca he ke at ka an wan gam nyiele balua.
Ke ame löng e hnen laten.
15 Ke ödrin e o but hnyi Jerusalema:
me e ame dit ka hnyi uma kap, k' ame
hwân he ka obâ tavat adre me ûcû hnyin
uma kap, k' ame hagutâ hnyikânâi ta je
laulau anyin tavat adre me ûcû mone, ke
je taben lap anyin tavat adre me ûco je
biny; 16 ke e ame ca hna ka ke at he ka
he me kaia hnyin uma kap. 17 Ke e ame
ûne, me ha ködra, ka habe, Hawa, adre
me ca sihnalimen, ka habe, Adre me he ka
hwenyi ien umök uma, me Uma umen hic
hobi kâu ta ogo hnyei hia thithö? ke öbun
e hia but wia e me op a umen ta je venöu.
18 Ke a löng ut hnen je taben tavat bihut,
me hnyat sihnalimen, me adre me heleû
deny he ka hlingâ e: anyin a ödrin e outen
e, anyin ame lâiâ tavat hia hnen hna
ûne.
19 Ke e ame he ûheny hnyi taun hnyi
je sahac.
20 Hnyi hnyomakatu ödrin e he hnyi
baten imeta me ödrin e wâ a ga mokcu e
hwân hnyi hwecin. 21 Haba Peteru ame
ûnykûme hmetu, me e ame ha kâu, ka
habe, Rabi, wâ bi a meleca thö imeta waleji
u je hangâ. 22 Ke haba Iesu ame thu me
ha ködrin, ka habe, Labageju ka Khong.
23 E hnathu inya oge me ha köbun, ka
habe, haba at ame he ka ha ka bucen ang,
ka habe, Kec dö, me u me he ka ta but eû
hnyi köiö; k' ama ca hlohlo bi hnyi hnye-
kon, k' ama labageju a ame he ka hwâdâ
hnen hna ha; awe, e ame he ka hu e.
24 Anyin a wale, inya oge me ha köbun,
ka habe, Haba ta je ûnyi hia öbun e he
ka sumâtâ hnyi hic, labagejon ju a öbun e
he ka kap, m' öbun e he ka kap dö. 25 Ke
öbun ka he ka tot me hic, öbun e ne hia
but ip hnân ge ke at, hna degecâ but, me
me he Kamöbun ethö hnyi drany ka hna
degecâ hnöbun hna hanyâûâ.
27 Ke ödrin e o hmetu hnyi Jerusalema:
ke e ame he hnyin uma kap, me ame o but
kâu je taben tavat bihut, me hnyat sihna-
limen, me wahingat; 28 me adre me ha
kâu, ka habe, Hnen musi anyi ia u me
mâdrâ ta je ûnyi e? ke ia a ham köu musi
he ka mâdrâ ta je ûnyi e? 29 Ke haba
Iesu ame ha ködra, ka habe, Oge me he bi
nya ka hnei öbun ge ke ûnyi, ke thu
hmetu thö könya, me oge me he bi nya ka
ha köbun musi oge me ânyâ hnyin ta je
ûnyi e. 30 Haba bapataiso anyi Ioane,
me, ûnyi hnyi drany, hawa ûnyi ge at?
thu thö könya. 31 Me adre me ûhnenamö,
ka habe, Ate ne he ka ha, ka habe, Ûnyi
hnyi drany; me e ame he ka ha, ka habe,
Ieû gabun öbun e ca kap e? 32 Ke ate
ne ha, ka habe, Ûnyi ge at—ödra outen
tavat: anyin a ödra hia adre me köp Ioane
helâ me perofeta. 33 Me adre me thu kö
Iesu, ka habe, E ca khan' öhmun. Me
haba Iesu ame ha ködra, ka habe, Oge me
ca he minya inya ka ha köbun musi oge me
ânyâ hnyin ta je ûnyi e.

HNYIMAKAN 12.

KE e ame hwân he ka fuc ködra a deny
ta je ûhöûcû. Haba ke at ame ta
hnyei vine, me the haginy igigilö, me hiny
thop hnân hlec vine, me otilâ tap tue, me
hna but ka tavat belök, me he but ka hnyi
ke hnyei. 2 Ke haba hnyi ûen e ame
kunâ ke athnyaba ka tavat belök, me me
he ka kap wan hnyei vine ûnyi ge tavat
belök. 3 Me ödrin e kât e, me kot, me
obâ ke ba ûnyi a hom. 4 Me e ame kunâ
hmetu ke athnyaba ködra; me adre me
aat dö e hnyi ban, me ti okongoâ. 5 Ke e
ame kunâ ke at bi, ke adre me hlingâ e:
me keihen miny ae se hia; adre osöâ kei-
hen, me hlingâ keihen. 6 Ke tiga e bi
unyin nokon a oûnykûminy, me e ame kunâ
minya but ködra hnyi obiny, haingen, Adre
me he ka ogânâ nökuk. 7 Ke haba tavat
belök eling, me adre me ûhaköuâ, ka habe,
Wale but ang mâtrân; ai öbun, ate me he
ka hlingâ me me tang omjehetin biju anyin
ta je ûnyi. 8 Me adre me kât e me hlingâ,
me khûâ but ka hnyi hoton hnyei vine.
9 Anyin a wale, ieû ame he ka mâdrâ tuhan
hnyei vine? e ame he ka o me ohia tavat
belök, me ham hnyei vine ka keihen. 10

Öbun e ca munyi aû hna sihnalimen, ka
habe,
Haba veto ame degec ge tavat bi uma,
Me adre hia but ânyâ eling me hnân
kopiny bahebet:
11 A mâdrâ e hnen Than,
K' ate me wâ me lâiâ?
12 Me adre me heleû deny he ka kât e;
ke adre me outen tavat ae se hia; anyin
ae khan' ödra hnen hna ûhöûcû gadra: me
adre me hna but e me he but.
13 Ke adre me kunâ kâu keihen at Fare-
saio, me hnyat Herodiane he ka töuhneweny
e ge ta je ifucin. 14 Ke ödrin e o but, me
haingödrin kâu, ka habe, At ûne lö, e khan'
öhmun dut a u at ae hnathu, ke u me ca
outen at: anyin a u me ca ûnykûme hnyi-
makan at, ke u at ame nâ hnatho gethen
deny Khong; hawa, e ûcû he ka fat kö
Kaisara, hawa, hna ju? 15 Öhmun e he
ka ham, öhmun e ca he ka ham, hawa?
Ke e ame wâhmakhmeto anyidrin iyawö,
me e ame ha ködrin, ka habe, Ieû gabun
öbun e cubic nya? Hö jem denari m' inye
wâ thö. 16 Me ödrin e ham. Ke e ame
ha ködrin, ka habe, Hnyimakö ia ang, ke
hna sihnalimen hnyin? Haingödrin kâu,
ka habe, Kaisara. 17 Haingö Iesu ködrin,
ka habe, Ham dö kö Kaisara ta je ûnyi
anyi Kaisara, ke ka Khong ta je ûnyi
anyin Khong. Me ödrin e lâiâ e gan hmâ.
18 Me ame o but kâu ta je Sadukaio,
wale tavat adre me ha, ka habe, e ba möt
hmetu ûnyi hnyi hna mok; ke ödrin e hnö
e, ka habe, 19 At ûne lö, haba Mose ame
sihnalimen köta, ka habe, A ne mokcu ke
liamekeiny me ke at, k' ame mok degec
âiân, ke ba bi nokon, me hamen liamekeiny
mē he ka hom âiân he ka bi mâtrân liame-
keiny mē. 20 E hu je liamekeiny a seven:
me ame faipoipo thö atö, me ame mokcu,
ke ba mâtrân; 21 ame ka hom dö e at a
loiny, k' ame mok minya ju, ke ba mâtrân;
ke helâe minya ge at a kuniny: 22 ke ba
mâtrânidrin hnyat a seven. Ke hwabödrin
hia thö ame mok minya ju momo. 23 Ame
he ka öiö ia gadrin hnyi möt hmetu? anyin
a hom hia hnen hnyat a seven me öiödrin.
24 Ke haba Iesu ame ha ködrin ka habe,
Hawa, öbun e ca monu can ang anyin a
öbun e ca wâ hna sihnalimen me man ma-
niny Khong? 25 Anyin a ödra ka he ka
möt hmetu thö, me adre me ca he ka hu
öiödra, me ûham ta momo; ke adre me he
ka helâ me ta je angela hnyi drany. 26
Ke haba ge tavat adre mokcu, me hnödra
hna he ka möt hmetu, hawa, öbun e ca
munyi aû bi hnyi tusi anyi Mose, waleji
hnyi hna ha hnyi uö ae ûdedö, ame ha kâu
hnen Khong, ka habe, Inya ang Khongu
Aberahama, me Khongu Isaaka, me Khongu
Jekob? 27 Haba e, me ca Khongon tavat
adre mokcu, ke so bi tavat ae möt: e gan
hmâ anyibun monu.
28 Ke ame o but ke at sihnalimen, wale
at ame löng anyidrin ûhnenamö, ke a wâ-
hmakhmetoâ hnen hna thu soâ ködrin, me
e ame hnö e, ka habe, Ewa hnanyibu a bân
hnyi ta je hnanyibu? 29 Iesu ame thu,
ka habe, Walang at a bân, ka habe, Isaraela
lö, löng ju, Haba Than a Khonguta, e thibi
Than a khaca: 30 ke hamâm he ka hnyok
ka Than a Khongom ge hnyekom ae bekhöt,
me hanom ae bekhöt, me oûnykûmâm ae
bekhöt, me tang hwegiâm ae bekhöt. 31
Walang loiny, ka habe, Hamâm he ka be-
tenge ge at ame laba hakekenyi u helâ me
u bi. E ba hnanyibu ae gan hon li hna-
nyibu e. 32 Me ame ha kâu hnen at
sihnalimen, ka habe, Awe, at ûne lö, e so
hnâm hna ha, a e khaca thibi; ke ba ju ke
at, ke hake e: 33 ke haba he ka hnyok
kâu ge hnyekon ae bekhöt, me oûnykû-
mânen ae bekhöt, me tang hwege ae bekhöt,
me he ka betenge ge at ame laba hake-
kenyâ, helâ me e bi, awe, e ûnyi hnathu e
hon ta je hut adre hudo bekhötâ, me ta je
hut hia. 34 Ke a wâ Iesu ae wisa hnen
hna thu, me e ame ha kâu, ka habe, U ca
ûsâkâûö me dökhu dokhon Khong. Ke ba
hmetu at ae hwege he ka hnö e.
35 Ke Iesu ame ûne hnyin uma kap me
ha, ka habe, Ieû ge hnyat sihnalimen ödrin
e ha, ka habe, haba Keriso, me Nöku Da-
vita? 36 Ke ame ha Davita ûnyi ge Hanu
Kap, ka habe,
Haingen Than ka Tuhök, ka habe,
Laba ju hnyi ke keihök a metök,
Ke ne o but oge me wia je iwahnai-
hmiöny möu, me hnân taben li hnye-
ûcâm.
37 Haba Davita ame hawâ e me Than; ke
ame he ka kâmâu ka nokon bi? Me haba
tavat ae se hia adre me löng kâu me adre
me senyin.
38 Ke e ame ha ködra hnyi hnen hna
ûne, ka habe, Ö 'bun âu ge hnyat sihna-
limen, hnyat a wedra he ka he me je ûkhaû
ae beû, k' adre me he ka nom ju ködra
hnyi ta je hna ûcû, 39 ke wedra ta je tap
ae nua hnyi ta je sunago, ke ta je tap ae
beönua hnyi ta je bijeû: 40 a hnyat adre

me utá je uma umen je safac, ke hic beû
hmâ hnân iyawâ; ame he ka hu ka hnyat
eling hnaûhangö ae ti gan.
41 Ke e ame laba cicö tangen mone, k'
ame wâ hna khûâ mone ka hnyi tang hnen
tavat ae se hia: ke se hia tavat tren omjeû
adre me khûâ gânâ. 42 Ke ame o but ke
safac ae theduoc, me e ame khûâ li mone
ae ûhnyûkong, a kodane. 43 Me e ame
hawâ laten me ha ködrin, ka habe, E hna-
thu inya oge me ha köbun, ae gan hmâ
hna khûâ mone hnen safac ang ae theduoc
hudrin hia tavat adre me khûâ ka hnyi
tangen mone: 44 anyin a ödra hia adre
me khûö ûnyi hnyi unöngöt gadra; ke haba
momo, me e ame khûâ ûnyi hnyi anyin
theduoc ta je ûnyi hia ae hu gan, wale ûnyi
hnân tuö anyin möt.

HNYIMAKAN 13.

E AME didrut ûheny hnyi uma kap
me ame ha kâu ke at hnyi je laten,
ka habe, At ûne lö, wâ bi je veto ae gan
hmâ me hna up veto! 2 Ke haba Iesu
ame ha kâu, ka habe, U je wâ hna up veto
eang ae gan? ame ca he ke veto ka hnen
hon ke veto, ke adre me he ka tho degecâ
hia.
3 Ke e ame laba hon bucen Elaio cicö
uma kap, haba Peteru me Iakobo me Ioane
me Anederea ödrin e hnö duöngâ e, me ha,
ka habe, 4 Ha thö köhmun ame he ka o
kehö ta je ûnyi e? ke ieû haten ame he
but ka hwâdâ ta je ûnyi hia e? 5 Ke haba
Iesu ame hwân ka ha ködrin, ka habe, Wâ
eâu e nye omonu öbun dut ke at. 6 Anyin
a at se hia adre me he ka o hnyi iök, me
ha, ka habe, Inya ang; ke adre me he ka
omonoâ tavat ae se hia. 7 Ke öbun ka
löng hwan ta je vat me hon vat, ca ot bi:
anyin ae ûcû he ka o ta je ûnyi e; ke tiga
hia bi obiny. 8 Anyin ame he ka tot ke
hnyei ka ke hnyei, me ke dökhu ka ke
dökhu: ame he ka hu je hwiöi hnyi ke je
dok; ame he ka o ta je hmiâ. Wale hwân
ta je vec.
9 Ke wâ eâu öbun, anyin adre me he ka
hn' öbun ka tavat ûhnei; ke adre me he
ka osöi öbun hnyin ta je sunago; ke öbun
e he ka todrö hnyi hnyimakan ta je gavena
me than, can inya hnân ohnathoâ ködra.
10 Ke ûcû he ka mē khetâ evangelia ka
ta je hnyei hia thithö. 11 Ke ödra ka he
ka lili öbun, me hn' öbun, ca he ka ie
ûnykûme ûnyi hnân he ka ha: ke haba
hofuc adre me he ka ham köbun hnyi ûen
eling, ha thö: anyin a ca öbun ling tavat
öbun e ha, ke Hanu Kap bi. 12 Ame he
ke liamekeiny ka hna liamekeiny mē ka
mok, ke helâ kamen ka nokon; ke ame he
lakon ka tot ûcon kamödrin me hinyödrin,
he ka hling' ödru. 13 Ke ame he tavat
hia ka hûköti' öbun can iök, ke haba at
ame he ka tethmâ ke ne o but obiny, ame
he ka möt.
14 Ke öbun ka wâ ûnyi ae ikiki, at ame
okongoâ, ame tot hnyi dok a ca hnen bi (e
so he ka wâhmakhmeto ju hnen at ame aû)
wale ûen ae ûcû he ka kec hnen tavat Juda
ka hnyi je bucen: 15 ke haba at hnyi hon
uma, me so e ame ca ut bi he ka dit me
hom ke ûnyi ûnyi hnyi uma: 16 ke haba
at hnyi ta hnyei, me so e ame ca hmetu bi
he ka hom anyin ûkhaû. 17 Ekölö ge
tavat a ödra erkin, me tavat adre me ûasin
hnyi ûen eling! 18 Ke hic ju öbun me
me ca he ka o ûnyi e hnyi ûen ae megic.
19 Anyin ame he ka hu vec hnyi je bong
eling, ae ba helâe hnyi hwân hna op ta je
ûnyi hia, waleji a op hnen Khong ke ne o
but walang ang, ke ba minya ame he ka
helâe. 20 K' ame ne ca owakhaletâ ta je
bong hnen Than, me ba at ama möt: ke
so bi, can tavat adre hia but ûca, waleji e
ame ûca, me e ame he ka owakhaletâ ta je
bong. 21 Ke a ne ke at ame he ka ha
köbun, ka habe, Wâ bi, Keriso but ang,
ke wâ bi, e but e; ca kap bi: 22 anyin
ame he ka o ta je Keriso thoi, me ta je
perofeta thoi, ke adre me he ka omanenâ
ta je haten me ta je ûnyi hnân lâiâ, m'
adre me he ka omono tavat adre ûca, a ne
ca pason. 23 Ke wâ eâu öbun: wâ bi,
oge me omanenâ bânâ köbun.
24 Ke haba hnyi je bong eling, hwaban
hna ûöveci eling, me ame he ka mene-
kholom but seûnö, k' ame ca he ka melam
tehi, 25 k' ame he ka labö kölu ta je okhû
ûnyi hnyi drany, ke adre me he ka jijingâ
ta je man ethö hnyi drany. 26 Me adre
me he ka wâ Nokon at ame he ka o hnyi
ta je ûlâ tha e me man ae gan me hmane-
nang. 27 Me e ame he ka kunâ anyin ta
je angela he ka ûkhacaköuâ hnen ta je hna
ûca ûnyi hnyi je ang a vak, hwân hnyi can
hmeledrany ke ne o but hnyi can drany.
28 Nâ th' öbun ûhöûcû me imeta: e tiga
but bi je anginy, ke hlau je lan, me khan'
öbun dut ae hakekeny hnyeun; 29 helâe
minya öbun, öbun ka wâ ta je ûnyi eling
ame o, me khan' öbun dö ae hakekeny jut,

ae but ang hnyi hwanuma. 30 E hnathu
inya oge me ha köbun a g' ame ca he ka
hia dö ang, ke ame he ka hwâdâ ta je ûnyi
hia e. 31 Ame he bi ka hia drany me
hmeledrany, k' ame ca he ka hia hok ta je
hofuc. 32 Ke haba bong me awa eling
me ba at ae khana, e ca khana ta je angela
hnyi drany, me Nokon, ke hake Kamen
thibi. 33 Wâ eâu öbun, hmâkâ thö me
hic: anyin ae ca khan' öbun ûen. 34 Ame
helâ me ke at ame he but, me mō laba
hnyi ke hnyei, me hna but umen uma, me
ham musi ka lathnyabainy, ame ve khene
anyidrin huliwa, me hûna ka at ame tuö
hwanuma he ka hmâkâ. 35 Anyin a wale,
hmâkâ thö: anyin ae ca khan' öbun ûen
ame he ka o tuhan uma, ame ne sahac,
ame ne wanbenset, ame ne hnyi ûen ame
kokok khoto, ame ne hnyomakatu: 36 wâ
e nye ie o me ō bun öbun e mokut. 37 Ke
haba hnök hna ha köbun, inya oge me ha
minya ka tavat hia, ka habe, Hmâkâ thö.

HNYIMAKAN 14.

HWABAN lo li bong adre me he ka
bi paseka, me areto adre ca levenâ
bi: haba je taben tavat bihut me hnyat
sihnalimen, adre me heleû deny he ka kât
e ge hofuc iyawö, m' adre me he ka hlingâ
e: 2 anyin a haingödra, ka habe, Ca hnen
bi hnyi bijeû, wâ e nye imonumonuny
tavat.
3 Ke e ame laba Bethania hnyi uma
umen Simona a lepera, e ame laba ka han,
me ame o but ke momo ae hu gan kaia
alabasa tangen muro, hing narado ae gan
hwaban; ke haba momo ame tho kaia, me
hingâlâ hnyi hon ban. 4 Ke haba keihen
ame hmönyidrin me ha, ka habe, Hnân eû
he ka okongoâ helâe muro? 5 Anyin a
haba muro ang, adre ne ûco, me ûhnyûkong
theri haded je denari hwaban, m' adre me
he ka ham ka ta je theduoc. Me adre me
ulidro momo. 6 Ke haba Iesu ame ha, ka
habe, Hna ju momo; ieû gabun öbun e
ovecâ e? e so hnen hna mâdrâ könya. 7
Anyin a e bala ang unyibun ta je theduoc,
ke khan' öbun he ka mâdrâ so ködrin hnyi
ûen öbun e weny: ke oge me ca he bi nya
ka laba bala unyibun. 8 A hia but momo
ânyâ hnen hna khana: e ame bân ka ösûâ
unyik hobi kâu hnödra hna he ka könim
nya. 9 Ke e hnathu inya oge me ha köbun,
ka habe, haba ta je hnyei hia thithö hnyi
hmeledrany, adre me he ka khetâ hnyin
uthumetu ae so, me adre me he minya ka
haimemenâ hna ânyâ hnen momo ang, hnân
he ka ûnykûme kâu.
10 Ke ame he Juda Isakariota, hanen
hnyat a twelv, ka je taben tavat bihut,
me me he ka alecuâ e ködrin. 11 Ke adre
me löng ut, me adre me senyin me ha bânâ
he ka ham kâu mone. Me e ame heleû
deny ae ûcû he ka alecuâ e.
12 Hnyi bong a bân hnyi bijeûiny areto
adre ca levenâ bi, a ûen he ka hlingâ
paseka, me ame ha kâu laten, ka habe, Ewa
dok ae wem öhmun e he ka penapena m' u
me he ka han paseka? 13 Me e ame kunâ
li laten me ha ködru, ka habe, He th' öbu
ka hnyi taun, k' ame he ka ukhanö möbu
ke at ame vadren kaia ae lup: he th' öbu
hoton; 14 ke haba uma e ame he ka dit
ka hnyin, ha th' öbu ka at ae tren uma, ka
habe, Haingen At ûne, ka habe, Ewa
hnyeuleny je atkanyua, wale oge me he ka
tha han paseka hnyin me latök? 15 Me e
ame he ka hamen kû köbu hnyeule ae gan
ethö adre me bi onyen me penapena: awe,
penapena ju ling hobi kötin. 16 Me ame
he but li laten, me o ka hnyi taun, me wâ
helâ me hnen hna ha ködru: me ödru me
penapena paseka.
17 Ke hnyi sahac e ame o but tha e me
hnyat a twelv. 18 Ke ödrin e tiga laba
me han, haba Iesu ame ha, ka habe, E
hnathu inya oge me ha köbun, ka habe,
Ame he ke at gabun ka alecuo nya, wale
at ame tha han mönya. 19 Me ödrin e
hwân he ka hmak, me ve ha gaga kâu, ka
habe, Ia, inya? 20 Me e ame ha ködrin,
ka habe, Ke at hnyi twelv at ame tha hnû
jeû mönya hnyi mini. 21 Anyin ame he ka
he but Nokon at helâji me hna sihnalimen
gan: ke ekölö ge at eling ame he ka alecuâ
Nokon at! E so ka at eling adre ne ca
hnokoâ e.
22 Ke ödrin e tiga han, ke e ame hom
areto, me oleâ, me thuthu me ham ködrin,
me ha, ka habe, Hom d' öbun: walang
unyik. 23 Ke e ame hom utköiö, me oleâ
me ham ködrin: ke ödrin hia ödrin e ic.
24 Ke e ame ha ködrin, ka habe, Walang
drök ûnyi hnyi ûhihinyköu, wale adre
hingâlâ hobi kâu tavat ae se hia. 25 E
hnathu inya oge me ha köbun, ka habe,
Oge me ca he hmetu, ka hnyi ijem wan
vine, ke ne o but oge me he ka ijem a teb
ûnyi hnyi dökhu dokhon Khong.
26 Ke ödrin e hía but hai khumöng, me
ödrin e he but ka hnyi bucen Elaio.

27 Ke haba Iesu ame ha ködrin, ka
habe, Öbun e he bi hia ka thö thö: anyin
adre bia but sihnalimen, ka habe, Oge me
he ka kot at ame tuö je mamoe, me ame he
ka vese but ta je mamoe. 28 Ke iny ka
möt hmetu thö, oge me he ka bök Galilaia
ai, ke bilibun biju. 29 Ke haba Peteru
ame ha kâu, ka habe, Ödrin e ne he hia
thithö ka thö thö gam, o ge me ca he ka
hnyi thö thö. 30 Ke haba Iesu ame ha
kâu, ka habe, E hnathu inya oge me ha
köu, a haba u, hnyi bong ang, wale eâu
hnyinghet, ke tiga ca olo bi kokok khoto,
me u me he ka okun ivinö nya. 31 Ke e
ame fuc hwege hmönyin, ka habe, A ne ha-
mök he ka tha mok möu, me oge me ca he
ka ivinö u. Helâe minya hna ha gadrin hia.
32 Ke ödrin e o but ka hnyi ke utkânâ
Gethesemane ien: me e ame ha ka laten,
ka habe, Mē laba ju eang, inya mē he ju
ka hic. 33 Me e ame hum Peteru me
Iakobo, me Ioane, me hwân he ka gan
hmâ hlohlo me ti hmak hmönyin. 34 Ke
e ame ha ködrin, ka habe, Ame vec gan
hmâ hanuk, helâ me mok: laba ju eang
me hmâkâ. 35 Me e ame he ûhnyûkong,
me ta ju eû hnyi kânâ me hic me sumâtâ
he ka hia awa eling gan, a ne ca pason.
36 Me e ame ha, ka habe, Aba, Cica, e
khanö u he ka ânyâ ta je ûnyi hia; hom
dö gak kaia eang: ke ca ânyâ hoton wek,
ke so bi wem. 37 Me e ame o me ō 'drin,
ödrin e mokut, me haingen kö Peteru, ka
habe Simona lö, hawa, u me mokut? e ca
khanö u he ka hmâkâ hnyi awa a khaca?
38 Hmâkâ th' öbun me hic, m' öbun e ca
dit bi ka hnyi ûcûbic: e hnathu ame weny
hanu, ke sēnyin bi unyin. 39 Ke e ame
he hmetu ka hic, k' ame ha thibi hofuc a
khaca. 40 Ke e ame o hmetu me ō 'drin
ödrin e mokut, anyin ae hmak je emaködrin;
ke ca khan' ödrin ûnyi hnân thu kâu. 41 Ke
e ame okun o hmetu, ke haingen ködrin,
ka habe, Mokut ju öbun walang ke menâ:
soju ang; a o thö awa; wâ bi, adre hia
but alecuâ Nokon at ka hnyi je hnyamen
tavat ae kong. 42 Todrö, ötin e he thö: wâ
bi, wale but ang at ame he ka alecuo nya.
43 E ame tiga ha hofuc me ame ie o but
Juda hanen hnyat a twelv, ke tha e mē
tavat ae se hia adre me vhat hele vat me
utöhmu, ûnyi ge je taben bihut, me hnyat
sihnalimen, me wahingat. 44 Haba at ame
he ka alecuâ e ame hia but ha ködra haten,
ka habe, Haba at eâu oge me he ka
ûcimhnyimak mē, me wale bi e, kât ju, me
lelö, me tuö wia e. 45 Ke e ame o but,
me e ame ie he kâu, me ha, ka habe, Rabi;
k' ame ûcimhnyimak mē. 46 Me adre me
binöbeny kâu, me kât e. 47 Ke haba ke
at gadrin ödrin e ûtitilen ame oc dö hele
vat, me kot athnyabainy at bihut ae nua,
me subâ but hnyikönyen. 48 Haba Iesu
ame ha ködra, ka habe, Öbun e o me je
hele vat me je utöhmu, helâke me ûcon
at ae venöu he ka hum nya? 49 Tha inya
möbun hnyi je bong hnyi uma kap oge me
ûne, k' öbun e ca köt nya: k' adre me ânyâ
ûnyi ang me me hwâdâ hna sihnalimen.
50 Ke ödrin hia ödrin e hna but e me
kec ut.
51 Ke ame he hoton ke hidröu a wadrâ
unyin bi ecmano lino, ke adre me kât e;
52 me e ame hna degecâ but ecmano lino,
me kec gadra, ke ba ûkhaû.
53 Ke adre me lili Iesu thö ka at bihut
ae nua: me ame tha ûkhacaköu mē ta je
taben tavat bihut, me wahingat me hnyat
sihnalimen. 54 Haba Peteru ame omise he
hoton ka hnyi hnyin uma umen at bihut
ae nua; ke e ame tha laba me je lathnyaba;
k' ame hnyi hlök hnyi hnyimakan meic.
55 Haba je taben tavat bihut, me tavat
ûhnei hia, me ödrin e elâm at ohnatho ûcû
Iesu he ka hlingâ; ke ba at adre me wâ.
56 Anyin ae se hia tavat adre me ohnathoâ
thoi gan, ke ca tha deny bi hnödrin je hna
ha. 57 Me ame todrö keihen me bifuco
thoiâ e, ka habe, 58 Öhmun e löng e ame
ha, ka habe, Oge me he ka kia uma kap
eang adre me mâdrâ ge je hnyam, ke hnyi
kun ta bong oge me he ka otilâ khaca adre
ca mâdrâ ge ta je hnyam. 59 Ke ca tha
deny bala bi hnödra je hna ha. 60 Me ame
todrö taben bihut ae nua hnyi wanben, me
hnei Iesu, ka habe, E ba hnân thu gam?
ieû hnödra hna ohnatho gam? 61 Ke e
ame laba hnyibû, me ca thu bi. Me ame
hnö hmetu e hnen taben tavat bihut ae
nua me ha kâu, ka habe, U Keriso, Nokon
At adre Ogânâ? 62 Haingö Iesu ame ha,
ka habe, Inya ang: ke öbun e he ka wâ
Nokon at ame laba hnyi ke keihen metân
man ame tha he me ta je ûlâiny drany.
63 Haba taben tavat bihut ae nua ame
kia anyin je ûkhaû me ha, ka habe,
Hnân eû hmetu ka ke at he ka ohnatho?
64 Öbun e hia but löng hofuc bi gan: ieû
ûnykûmenöbun? Me adre me thamuâ hia
ae ûcû but kâu he ka mok. 65 Ke haba
keihen adre me hwân he ka hangöjâ e, me
lan hnyimakan, me khaû e, me ha kâu, ka

habe, Perofeta thö: ke haba ta je athnyaba
adre me hom e me khaû.
66 Ke haba Peteru ame laba eû hnyi
hnyeûle, me ame he but kâu ke hlu,
athnyabainy taben tavat bihut ae nua;
67 ke e ame ō Peteru ame hlök, me e ame
wâhmâ e, me ha kâu, ka habe, U minya ji
unyin at Nazareta jia Iesu. 68 Ke e ame
ivinö me ha, ka habe, E ca khanö nya, ke
oge me ca wâhmakhmeto bi hnâm hna ha:
ke e ame didrut ka hnyi poretiko; me ame
kokok dö khoto. 69 Me ame wâ hmetu e
hnen athnyaba a hlu, me e ame hwân ka
ha ka tavat adre me ûtitilen, ka habe,
Wale ke hanödrin. 70 Ke e ame ivinö
hmetu. Ke ca bec bi, haba tavat adre me
ûtitilen adre me ha hmetu kö Peteru, ka
habe, E hnathu, u hanödrin; anyin a u at
Galilaia. 71 Me e ame hwân he ka ha
hofuc ûhangö me khemanyin, ka habe, E
ca khanö nya at eling öbun e ha. 72 Ke
ame ie kokok khoto, a loiny. Me Peteru
ame ûnykûme hofuc a ha Iesu kâu, ka
habe, U me he ka okun ivinö nya ke tiga
ca olo bi kokok khoto. Me e ame ûnykû-
me, me tenge.

HNYIMAKAN 15.

AHNYOMAKATU but, me ame ie
uhnenamö je taben tavat bihut, me
wahingat, me hnyat sihnalimen, me tavat
ûhnei hia, me adre me cö Iesu, me lelö thö
e, me hna but e kö Pilato. 2 Haba Pilato
ame hnö e, ka habe, U Tuhan at Juda?
Me e ame thu, me ha, ka habe, U me ha e.
3 Ke se hia ta je hofuc ame bifuco gan je
taben tavat bihut. 4 Haba Pilato ame
hnö hmetu e, ka habe, E ba hnân thu
gam? wâ bi e se hia ta je hofuc adre me
bifuco köu. 5 Haba Iesu ame ca thu hme-
tu thö ke hofuc, me haba Pilato ame lâiâ.
6 Ke haba hnyi bijeû e ame labö thang
ködra ke at adre me ca, at a wedra. 7 Ke
e hu ke at Barabasa ien adre me tha ca
me tavat adre me thu musi, hnyat adre me
ûhlingö hnyi hna thu musi. 8 Ke ame he
tavat ae se, me hwân he ka sumâtâ ama
ânyâ ködra helâ me hnen hna labö ânyâ.
9 Ke haba Pilato ame thu ködra, ka habe,
Hawa, e webun oge me he ka thang ut
köbun Tuhan at Juda? 10 Anyin a e
ame wâ but a g' adre hna e hnen je taben
tavat bihut can ihuhnyinköu. 11 Ke haba
je taben tavat bihut adre me cubec tavat
ae se hia he ka ha, ka habe, E so he ka
thöng Barabasa bi ködra. 12 Ke haba
Pilato ame ha hmetu me thu ködra, ka
habe, Ie ûnyi oge me he ka ânyâ kâu, waleji
öbun e hwenyi ien, me Tuhan at Juda?
13 Me adre me hongot hwege hmetu, ka
habe, Osatauroâ thö. 14 Ke haba Pilato
ame ha ködra, ka habe, Hnân eû, ie ûnyi
ae kong e ame ânyâ? Ke adre me ti ha
hwegiâ, ka habe, Osatauroâ thö e. 15 Ke
haba Pilato ame weny he ka osenyinâ tavat
ae se, me e ame thöng Barabasa but ködra,
ke a hia but osoi Iesu, e ame hna but e
m' adre me he ka osatauroâ.
16 Haba ta je soja adre me lelö e ka
hnyi hnyeule eû, wale a umen than; ke
adre me ûkhacaköuâ ta je soja hia. 17
Me adre me okhavâ e ge ûkhaû ae udrudrâ
hlit, me hwâwâ je ûö ae ûdedö hnân koro-
na, me obicâ kâu; 18 me adre me hwân
ka nom kâu, me ha ka habe, E, Tuhan at
Juda! 19 Ke adre me kot ban ge hlowe,
me hangöjâ e, me cibouca me nom kâu.
20 Ke adre hia but hiâ e, me adre me uny
jut ûkhaû ae udrudrâ hlit, me okhavâ e ge
je ûkhaûen bi. Ke adre me lelö but e kâû
he ka osatauroâ.
21 Ke adre me musi Simona at Kurene
at ame he unyidra ûheny hnyi ta hnyei,
kamö Alesanedo me Rufo, he ka vadren
anyin satauro. 22 Ke adre me hom e ka
hnyi dok Gologatha ien, bongon hna wia,
hnen ibokomok. 23 Ke adre me ham kâu
waina adre ûthueniken me muro: ke e
ame ca kap. 24 Ke adre me osatauroâ e
me khenâ anyin je ûkhaû, adre me ugle-
köbâ, ame ne he ka anyi ia eâu. 25 Ke
hnyi awa a kuniny adre me osatauroâ e.
26 Ke walang tusi adre sihnalimen a hnö-
dra hna bifuco e, ka habe, TUHAN AT JUDA.
27 Ke lo li at venöu adre me tha osatauroâ
mē; ke at hnyi ke keihen a metâ, ke ke at
hnyi ke keihen a me. 29 Haba tavat adre
me he eling adre me hiâ e, me nyinyikâ je
bödra me ha, ka habe, E! u at ame he ka
kia uma kap me otilâ hmetu hnyi kun ta
bong, 30 omeli u thö, me utut ûhem hnyi
satauro. 31 Helâe minya je taben tavat
bihut me tavat sihnalimen adre me hiâ e,
me ha, kà habe, E ame omelö keihen; e ca
khana bi he ka omelö e. 32 E so e utut
walang ang Keriso, Tuhan at Isaraela
ûheny hnyi satauro, m' ate me he ka wâ
me labageju. Ke habe li at adre tha
osatauroâ mē, ödru me hiâ minya.
33 Ke haba hnyi awa a siksiny ame
menekholom but hnyei hia ke ne o but

hnyi awa a naininy. 34 Ke haba hnyi
awa a naininy, Iesu ame hongot hwege, ka
habe, Eloi, Eloi, lama sabakethani? bongon
adre wia, Khonguk, Khonguk lö, ieû gam
u me hnö nya but? 35 Ke a löng ut
keihen adre me ûtitilen, haingödra, ke
habe, Wâ bi, e ame hao Elia. 36 Me ame
wadring dö ke at me hûlûlûâ ohmanenâ
hnyi vinega, me ip hon obiny hlowe, me
habelen e, me ha, ka habe, Mē khanang; e
so ate me wâ ame ne he Elia ka o he ka
hom e hnyikânâi. 37 Ke a hia but Iesu
hongot hwege, me e ame mokcu. 38 Ke
ame khekhe lo but mano singiny uma kap
hwân ethö ke ne o but eû. 39 Ke a wâ
but keneturio, at ame tot cicö e, a g' ame
hna but helâe hanon, me haingen, ka habe,
E hnathu Nokon Khong at ang. 40 Ke
waleû omomo adre me wâ sâkâûâ; ke e
unyidrin Maria Magadalena, ke Maria
hinyö Iakobo ûhnyûkong me Jose, ke
Salome; 41 wale hnyat ödrin e he hoton
me bi athnyabainy ke tiga e hnyi Galilaia;
ke se hia minya omomo waleji adre me tha
he mē Jerusalema ai.

42 A sahac ut, anyin a bong Penapena,
wale bong hakekenyâ sabath, 43 me ame
he but Josefa at Arimathea, a at ûhne-
namö adre ogânâ, at ame halubahingen
dökhu dokhon Khong; me e ame hwege
me didrö kö Pilato, me sumâtâ unyi Iesu.
44 Ke ame lâiâ Pilato anyin a logot mok:
me e ame hawâ keneturio me hnö e, ka
habe, E kueny jut ka mok. 45 Ke ka
löng e ûnyi ge keneturio, me e ame ham
unyin kö Josefa. 46 Ke e ame ûco ecmano
lino, k' ame hom but e hnyikânâi, me lan
e ge mano lino, me ip e hnyin erkemok
adre tho hnyi kic; ke e ame tetebulo veto
ka hnyi hnyimen erkemok. 47 Ke haba
Maria Magadalena, ke Maria hinyö Jose,
me ödru me wâ dok adre ip e hnyin.

HNYIMAKAN 16.

HWABAN dö sabath, haba Maria
Magadalena, ke Maria hinyö Ia-
kobo, ke Salome, me ödrin e ûco ta je utö
ae bo so, m' ödrin e o me botro kâu. 2
Me haba hnyi haolany hnyi bong a bâniny
wik, me ödrin e o but ka hnyi erkemok
hnyi ibioiny seûnö. 3 Ke ödrin e tiga
ûhaköuâ, ka habe, Hamö ia he ka tetebulo
veto hobi kötin ûnyi hnyi hnyimen erke-
mok? 4 ke ödrin e bwele thö me wâ a g'
adre hia but tetebulo veto: anyin ae gan
hmâ. 5 Me ödrin e didrö ka hnyi erke-
mok, me wâ hidröu ame laba hnyi ke
keihen metâ, a khaû hau; me ödrin e ot.
6 Ke haingen ame ha ködrin, ka habe, Ca
ot bi: öbun e elöm Iesu at Nazareta waleji
adre me osatauroâ: a möt hmetu thö e; e
hia but ang: wâ bi dok ödrin e ip e hnyin!
7 Ke he th' öbun ka ha ka laten me
Peteru minya, ka habe, A bân dut Galilaia
ai ke bilibun biju: öbun e he ka iouny
eling mē, helâji me hnen hna ha köbun.
8 Me ödrin e didrut me kec ûhedrin hnyi
erkemok; anyin ame o ködrin öbubuny
me ot: ke ödrin e ca fuc bi ka ke at;
anyin a ödrin ot.

9 Ke a hia but todrö hnyi haolany hnyi
bong a bâniny wik, me e ame bân ka ma-
nen kö Maria Magadelena, waleji a obâ je
demoni a seven ûnyi hnyin. 10 Haba
momo ame he me ha ködrin hnyat a labö
tha e mē, waleji ödrin e tiga tenge hlöu-
hlöu. 11 Ke ödrin e löng ut a e a möt
hmetu thö, ke a manen dut kâu, ke ödrin
e ca kap hofuc.

12 Ke hwaban ta je ûnyi eling e ame
manen ae ke bongon bi ka li at gadrin,
ödru tiga he hnyi gethen ame he ka hnyi
ta hnyei. 13 Me ödru me he me omanenâ
ka lahanödru: ke ödrin e ca köp ödru
minya.

14 Ke hwaban dö e e ame manen ködrin
a eleven ödrin e tiga laba ka han; me e
ame û ödrin can anyidrin ca labageju me
khöt a je hnyekudrin, anyin a ödrin e ca
kap bi hna ha hnen hnyat ödrin e wâ e a
ga möt hmetu thö. 15 Ke haingen ködrin,
ka habe, He th' öbun ka hnyi hmeledrany
hia thithö ka khetâ evangelia ka tavat hia
adre op. 16 Haba at ama labageju me
adre bapataisoâ, me ame he ka möt; ke
haba at ama ca labageju bi, e ame he ka
hnaûhangö. 17 Ke walang je haten ame
he ka tha he me tavat labageju: adre me
he ka obâ ta je demoni ge iök; adre me he
ka fuc hnyi ke je hwen; 18 adre me he
ka kât je on, ke adre ne ijem ke ûnyi hnân
mekiny, me ame ca he ka okongu ödrin;
adre me he ka ip je hnyamödrin hon ta je
komok, me ame he ka möt dö.

19 A hia but ha ködrin Than, me adre
me kap dö e hnyi drany ai me ip e hnyi ke
keihen metân Khong. 20 Me ödrin e he
but me khetâ hnyi ta je hnyei hia, ke Than
ame tha huliwa mödrin, me ohnathoâ ta je
hofuc ge ta je haten ame tha he. Amen.

EVANGELIA A SIHNALIMEN

LUKA.

HNYIMAKAN 1.

ANYIN a haba tavat ae se adre me
hwân he ka sihnalimen gaga me
omanenâ ta je ûnyi ame hwâdâ köta, 2
helâ me hnödra hna ham köta, waleji ate
me wâ, k' ötin e bi athnyabainy hofuc
ûnyi hnyi can, 3 anyin a wale, oge me
ûnykûme bi nya he ka sihnalimen gaga
köu taböny than Theofila, anyin oge hia
but wâ gaga ke wisa ta je ûnyi ûnyi hnyi
can; 4 m' u me he ka wâ thö hnathuiny
ta je hofuc adre me nâ köu.

5 Haba hnyi je bong bongu Heroda a
than Juda, me wale ke at bihut Zakaria
ien, ûnyi hnyi dö anyi Abia: haba ien
âiân me Elisabeth, a mâtrâni Arona. 6
Ke ödru li at ae wisa hnyi hnyimakan
Khong, k' ödru me vheno ta je hnanyibu
ke ta je hna otilâ hnen Than, ke ba monu
gadru. 7 Ke ba nökudru anyin ae toûnyi
Elisabeth, ke ödre li hingat ut.
8 Ke e ame tiga vheno hanymen at
bihut hnyi hnyimakan Khong hnyi hna
khene hanymen kâu, 9 me hamen he ka
dit ka hnyi Uma kap umen Than he ka
le utö ae bo so, hoton hwakecin at bihut.
10 Ke hnyi awa adre me le utö ae bo so,
ame laba eû tavat hia ae se adre me hic.
11 Ke wale ame manen dut kâu angela
anyin Than, ame tot hnyi ke keihen a
metân taben le utö ae bo so hnyin. 12
Ke a wâ but Zakaria, me e ame hmak, ke
ame o but kâu ot. 13 Ke haingen angela
ame ha kâu, ka habe, Zakaria lö, ca ot:
anyin adre me löng hijâm hic, me ame he
âiâm Elisabeth ka hnokoâ nokom, ke u me
he ka hwenyi ien Ioane. 14 Ke u me he
ka senyin me hobâ; k' ame he tavat ae se
hia ka senyin hnyi hna hnokoâ e. 15
Anyin a e ame he ka gan hnyi hnyimakan
Than, e ame ca he ka ijem waina me grâg;
ke e ame he ka unöngöt ge Hanu Kap
ûnyi hnyi hnyekon hinyen. 16 Ke se hia
lakon Isaraela e ame he ka ohmeto ka
Than a Khongudrin. 17 Ke e ame he ka
bân hnyi hnyimakan hnyi hanu me man
mani Elia, he ka ohmeto hnyekon ta je
kamen ka lakudra, me tavat adre hwen
höcö ka hnyi metâ anyin tavat ae wisa:
me me he ka ânyâwia tavat adre penapena
hobi kâu Than. 18 Ke haba Zakaria ame
ha ka angela, ka habe, Ame he ka kâmâu
ka khanö nya e? anyin oge hingat ut ang.
ke someca but ang öiök. 19 Haba angela
ame thu kâu, ka habe, Inya ang Gaberiela,
at ame tot hnyi hnyimakan Khong; a
khunö nya he ka ha köu, me omanenâ köu
ûthumetu eang ae so. 20 Ke wâ bi, u
me he ka hum, ame ca he ka khanö u fuc
ke ne o but hnyi bong adre me he ka ânyà
hnyin ta je ûnyi e, anyin a u je ca kap
hok hofuc, wale ame he ka hwâdâ hnyi
ûen e. 21 Ke haba tavat adre me haluba-
hing Zakaria k' adre lâiâ anyin ae bec
hnyin uma kap. 22 Ke e ame didrut me ca
khana but fuc ködra: me adre me wâ ae
hu ûnyi a manen kâu hnyin uma kap: ke
e ame labö hmâhmâ ködra ke hum bala bi.
23 Ke ame um dö je bonginy anyin huliwa,
me e ame he but ka hnyi hnyaban.
24 Hwaban ta je bong e, ame erkin dut
Elisabeth a âiân; me e ame oiyongâ e bi
hnyi faiv ta tehi me ha, ka habe, 25 A
mâdrâ helâe könya Than hnyi ta je bong
e ame ō nya hnyin, he ka degec anyik
hmelhma hnyi hnyimakan tavat.
26 Ke haba hnyi tehi a siksiny, haba
Khong ame kunâ angela Gaberiela ka hnyi
taun hnyi Galilaia Nazareta ien, 27 ka ke
hing hlu hanen lap anyi Davita, a ûköcö
me ke at Josefa ien; haba ien hlu eling
me Maria. 28 Haba angela ame didrö
kâu me ha, ka habe, E, u at adre betenge
gan lö, e but unyâm Than. 29 Ke haba
hlu ame hmak ge hofuc eling, me ûnykûme
ieû bongon iouny eling. 30 Ke haingen
angela ame ha kâu, ka habe, Maria lö, ca
ot: anyin a Khong ame betenge gam. 31
Ke wâ bi, u me he ka erkin, me hnokcâ
da, me u me he ka hwenyi ien Iesu. 32

E ame he ka gan, ke adre me he ka hwenyi
ien e Nokon At ae Beönua: ke ame he
Than a Khong ka ham kâu theron anyi
Davita a kamen: 33 ke e ame he ka musö
lap anyi Jekob nyiele balua; ke ame he
ka ba obiny dokhon dökhu. 34 Haba
Maria ame ha, ka habe, Ame he ka kâmâu
ûnyi e, anyin a iny tiga ca wâ bi baga?
35 Ke haba angela ame thu me ha kâu,
ka habe, Ame he ka o köu Hanu Kap,
me ame he ka tungi u hnen man maniny
Beönua: anyin a wale adre me he ka
hwenyi ien at adre me he ka hnokoâ, me
kap; a Nokon Khong. 36 Ke wâ bi,
haba liamekeiny möu a Elisabeth e erkin
dut, ka someca but: ke siksiny ju ang je
tehiny, waleji adre me ha me toûnyi. 37
Anyin ae ba hofuc ûnyi ge Khong ame he
ka ba maniny. 38 Ke haba Maria ame
ha, ka habe, Wâ bi, iny hlu a athnyabainy
Than; e so e hwâdâ bi könya hoton hnâm
hna ha. Haba angela ame hna but e.

39 Hnyi je bong eling Marie ame tot
me he mweimwei ka hnyi ke keihen hnyei
ae hu bucen, ka hnyi ke taun hnyi Juda;
40 me didrö ka hnyi uma umö Zakaria,
me iouny me Elisabeth. 41 Ke a löng ut
Elisabeth ibifuci Maria, me ame uthmâhmâ
mendreng eû hnyi hnyekon; ke unöngöt
dö Elisabeth ge Hanu Kap; 42 me e ame
hwân ka fuc hwege, ka habe, Hnâm hnahic
hon omomo, ke e hnahic ut wan hnyekom.
43 Ûnyi ua könya ang, a g' ame o but
könya hinyen Tuhök? 44 Anyin a wâ
bi, ame tiga o but ka hnyi li hnyikönyök
ibifucâm, me ame uthmâhmâ thö mendreng
eû hnyi hnyekuk ge senyin. 45 Hnahic
hnen momo ame labageju; anyin ame he
ka hwâdâ ta je ûnyi hia thithö adre ha kâu
ûnyi geThan. 46 Ke haingö Maria, ka habe,
Haba hnyekuk ame ogânâ Than,
47 K' ame hobâ hanuk ka Khong At a omeli nya.
48 Anyin a e ame wâ athnyabainy a hlu, walönya at hnyikânâi:
Anyin a wâ bi, hwân walang ang ame he ta je dö hia ka hao nya me iny hnahic.
49 Anyin a haba at ae man ame hia but ânyâ könya ta je ûnyi ae gan hmâ;
Ke e kap ien.
50 E ame omanenâ anyin ibetengiö ka ke dö me ke dö,
A hnyat adre me outen e.
51 E ame omanenâ tang hwege ge hnyamen;
K' ame oveseâ but tavat hnyi biganiny hnyekudra.
52 E ame hagutâ je than ûnyi hnyi hon anyidra ta je theron,
Me ogöranyâ tavat a ödra hnyikânâ.
53 E ame osekunâ tavat a ödra mekihnânem ge ta je ûnyi ae so,
K' ame kunâ wia tavat tren omjeû ke ba ûnyi.
54 E ame hom hadruâ athnyabainy a Isaraela,
K' ame ûnykûme ibetengiö,
55 (Helâji me hnen hna ha ka lakamöta)
Kö Aberahama me je mâtrâniny nyiele balua.

56 Ke Maria ame tha laba mē ame ne
kun ta tehi, me e ame hmetu but ka hnyi
hnyaban.
57 Ke a hwâdâ ûen ame he Elisabeth
ka hnokoâ; ke e ame hnokoâ da. 58 Ke
a löng ut tavat adre me laba hakekenyâ
me lap a je liamekeiny mē a g' ame betenge
gan Than; me adre me tha senyin mē.
59 Ame o but bong a eitiny, me adre me
he but ka peritomonâ wanakat; ke ödrin
e behwenyi ien e me Zakaria hoton ien
kamen. 60 Ke haba hinyen ame thu, ka
habe, Ca e, he so bi Ioane ien. 61 Me
haingödra adre me ha ka momo, ka habe,
E ba liamekeiny möu ae hu ien eling. 62
Me adre me bi hat ka kamen, ka habe, iö
ia e ame weny he ka wenyö? 63 Ke e
ame sumâtâ taben sihnalimen, k' ame sihnalimen, ka habe, Ien Ioane. Haba ödra
hia adre me lâiâ. 64 Me ame ie ok ut
hnyimen me bohmen, me e ame fuc me
ogânâ Khong. 65 Me ame o but ot ködra
hia tavat adre me laba igigilö: ke ame
lung tot ta je ûnyi eling ka hnyi je dok
hia ae hu bucen hnyi hnyei Juda. 66 Ke
haba tavat hia thithö adre me löng, me
adre me ip hmâ hnyi je hnyekudra, haingödra, ka habe, Ame he ka ieû ge da
eang? Anyin a e but unyin hnyamen Than.
67 Ke a unöngöt dö Zakaria a kamen
ge Hanu Kap, me e ame perofeta, ka habe,
68 E so adre me haisoâ Than Khongu Isaraela;
Anyin a e ame senâ me bi hwaban möt hobi kâu lakeiny,
69 K' ame otilâ thö faoiny ûhömeli hobi köta
Hnyi lap anyi Davita a athnyabainy:
70 (Helâji me hnen hna ha a deny anyin je perofeta ae kap hwân hnyi can hmeledrany),

71 Ame he ka omeli öta ûnyi hnyi je
iwahnaihmiöny möta, ke ûnyi hnyi
hnyamödra hia adre me hûköti öta;
72 He ka ânyâ betenge ka lakamöta,
Me ûnykûme anyin ûhihinyköu ae kap;
73 Waleji hofuc e ame khemanyin kö Abe-
rahama a kamöta,
74 A g' adre me he ka omeli öta ûnyi hnyi
hnyamen ta je iwahnaihmiöny möta,
M' ate me he ka bi athnyabainy ke
ba ot,
75 Hnyi hwakecin ae kap me wisa hnyi
hnyimakan hnyi bonguta ta je bong
hia thithö.
76 Eke, ke haba u, da, me adre me he ka
haiö u me perofeta anyi Beönua:
Anyin a u me he ka bân hnyi hnyima-
kan Than he ka ânyâwia deny ta je
gethen.
77 He ka owâhmakhmetoâ lakeiny ge
ûhömeli
Wale he ka thang anyidra ta je hulö,
78 Ûnyi hnyi ibetengiö ae menyik anyin
Khonguta.
Anyin a wale ame he haolany ka sen'
öta,
79 He ka omelamâ tavat adre me laba
hnyi lit me hmenon mok;
He ka su ta je cata ka hnyi gethen ae
hnahic.
80 K' ame gan dut wanakat, me hwege
tot hanon, me e ame laba hnyi je dok ae ba
aten ke ne o but hnyi bong hnân omanenâ
e ka at Isaraela.

HNYIMAKAN 2.

HABA hnyi je bong e, ame he but
hnanyibu ûnyi ga Kaisara Auguso
he ka sihnalimen aten hmeledrany hia. 2
Wale hna sihnalimen a bân hnyi ûen
Kurenio ame musi hnyi Suria. 3 Me
adre me he hia but he ka sihnalimidra
adre ve he ka idrin bi je taun. 4 Me ame
he minya but Josefa ûheny hnyi taun
Nazareta hnyi Galilaia, ame he Juda ai, ka
hnyi taun anyi Davita, Betheleema ien,
anyin a e hanen lap me mâtrâni Davita; 5
me me sihnalimen e me Maria, wale a ûköcö
mē, k' ame erkin dut. 6 Ke tiga ödru
ling, me ame o but bong ame he ka hnokoâ
hnyin. 7 Me e ame hnokoâ nokon da a
atö; ke e ame wâdrâ e ge mano, me omo-
kulec ju hnyi taben jeû an meno, anyin ae
ba hnödrin hna mokut hnyi uma umen je
atkanyaua.

8 E hu tavat tuö mamoe hnyi hnyei
eling, ödrin e hmâkâ hnyi hnyinghet hale-
drin ta je mamoe. 9 Ke ame tot unyidrin
angela anyin Than, me ame umumelam
igigili ödrin melaminy Than, me ödrin e ot
gan hmâ. 10 Ke haba angela ame ha
ködrin, ka habe, Ca ot bi; anyin a wâ bi,
inya oge me ha köbun ûthumetu ae so hnân
senyin gan hmâ hobi kâu tavat hia thithö:
11 anyin adre hnokoâ hobi köbun hnyi
bong ang hnyi taun anyi Davita, At ûhö-
meli, wale Keriso a Than. 12 Ke walang
haten köbun; Öbun e he ka wâ mendreng
adre wâdrâ ge mano, ame mokut hnyi taben
jeû an meno. 13 Me ame ie tha e me
angela tavat ae se hia ûnyi hnyi drany,
adre me ogânâ Khong me ha, ka habe,
14 Ogânâ thö Khong ae nua ethö görany;
Ke haba hnyi hmeledrany hnahic unyin
tavat wale e ame betenge gadra.
15 Ke ame he but gadrin je angela hnyi
dranyai, me ame ûhaköuâ hnyat tuö mamoe,
ka habe, ötin a he walang ang Bethleema
ai, me wâ ûnyi eang adre ânyâ, wale ame
omanenâ köta hnen Than. 16 Me ödrin e
he logot me ō Maria me Josefa, me inma
minya ame mokut hnyi taben jeû an meno.
17 Ke ödrin e wâ but, me ödrin e omanenâ
hna thumetu ödrin ge wanakat e. 18 Ke
haba tavat hia adre me löng me adre me
lâiâ ta je hofuc ame ha ködra hnen hnyat
tuö mamoe. 19 Ke haba Maria ame ip
hmâ ta je hofuc eling hia, me ûnykûme eû
hnyi hnyekon. 20 Me ame hmetu but
hnyat tuö mamoe, ödrin e ole me ogânâ
Khong ge ta je ûnyi hia ödrin e löng me
wâ, helâji me hna ha ködrin.
21 Ke ame o but bong a eitiny hnân
peritomonâ wanakat, me ame hwenyi ien
me, Iesu, wale a ha angela ke tiga ca
erkin bi hinyen.
22 Ke ame um dö je bonginy obosoi ödru
helâ me hnanyibu anyi Mose, me adre me
hom but e Jerusalema ai, he ka ip e hnyi
hnyimakan Than, 23 (helâji me hna sihna-
limen hnyi hnanyibu anyin Than, ka habe,
Adre me he ka ha me kap ka Than ta je
atö baga hia), 24 me ham ke hut helâ me
hna ha hnyi hnanyibu anyin Than, ka habe,
Lo li biny, ame ne li lakon meköta. 25
Ke wâ bi, wale ke at hnyi Jerusalema
Simeona ien; e at ae wisa hwakecin me
outen Khong, ame halubahingen hna otu-
bwelâ at Isaraela: ke e Hanu Kap hnyi
hon. 26 Ke adre hia but omanenâ kâu a
deny Hanu Kap, a g' ame ca he ka wâ mok,

k' ame he ka mē wâ thö Keriso anyin Than.
27 Ke e ame didrö ka hnyi uma kap hnen.
Hanu: haba kamen me hinyen ödru me
hom wanakat a Iesu he ka mâdrâ kâu
hoton hnanyibu, 28 ke e ame kap e hnyi
li benyen, me ogânâ Khong, me ha, ka
habe,

29 Than lö, u ma hna but walang ang
athnyabaem he ka he hnyi hnahic,
Helâji me hwâm hofuc;
30 Anyin oge me wâ ge li emakök ûhömeli
ûnyi gam,
31 Wale u je penapena hnyi hnyimakan
tavat hia thithö;
32 Wale melam hnân omelamâ Aten ta je
hnyei,
Ke hnân hmanenanginy lakem a Isa-
raela.

33 Ke haba kamen me hinyen, me ödru me
lâiâ ta je ûnyi adre me ha gan; 34 ke haba
Simeona ame hahnahici ödru, me ha kö
Maria a hinyen, ka habe, Wâ bi, adre me
ip wanakat ang hnân okolo me otilâ tavat
ae se hia hnyi Isaraela; ke hnân haten
minya adre me he ka haikongoâ; 35 eke
adre me he ka dâoâ minya hnyekom ge
hele vat; me me manen dut je ûnykûmen
hnyok ae se hia. 36 Ke wale ko perofeta
momo jia Ana, nöku Fanuela, hanen tribu
Asera (ae se hia hmönyin je hunainy, k'
ame tha laba me âiân ehac hnyi ta je huna
a seven hwân ke tiga hlu, 37 ke e safac
hnyi ta je huna a eite foa), e ame ca hnyi
hia hnyin uma kap, k' ame bi athnyaba
hnyi lit me lany, me ânyâ ca han, me labö
khöû. 38 Ke e ame o thö hnyi awa eling,
ame hnyi ole ka Khong, me e ame hâiâ e
ködra hia hnyat adre me halubahingen
hwaban möt hnyi Jerusalema. 39 Ke
ödru me umo ta je ûnyi hia hoton hnany-
ibu anyin Than, me ödrin e hmetu Galilaia
ai ka hnyi anyidrin taun wale Nazareta.

40 Ke ame gan dut wanakat, me ame
hwege me metâ tot: ke e unyin ibetengiö
anyin Khong.

41 Ame labö he kamen me hinyen Jeru-
salema ai hnyi je huna ka hnyi bijeû
paseka. 42 Ke twelv but ta je hunainy
ödrin e he Jerusalema ai helâ me hwakecin
bijeû; 43 ke a um dö je bongudrin, me
ödru me he hmetu, ke ame laba biju wana-
kat a Iesu hnyi Jerusalema; ke ca khana
kamen me hinyen; 44 ke ödru me ûny-
kûme a e eû hnyi wanben bunyen, ke ödru
me he khaca bong; me ödru me elâm e
unyin je liamekeiny mödru me labanödru:
45 ke ödru me ca wâ bala, me ödru me
hmetu but Jerusalema ai he ka elâm. 46
Ke hwaban kun ta bong ödru me wâ e
hnyi uma kap, ame laba hnyi wanben tavat
ûne, ame ling ödrin me hnei ödrin: 47 haba
tavat hia adre me löng, me adre me lâiâ
gan hmâ anyin metâ me hnen hna thu.
48 Ke ödru me wâ e, me ödru me lâiâ: ke
haba hinyen ame ha kâu, ka habe, Nökuk
lö, ieû gam u je helâe köhmu? wâ bi, inya
me kâmâm öhmu me elöm u, k' öhmu tenge.
49 E ame ha ködru, ka habe, Ieû gabu öbu
me elöm nya, e ca khan' öbu a hamök he
ka vheno ta je ûnyi anyi cica? 50 Ke
ödru me ca wâ ûnykûme hnen hna ha
ködru. 51 Ke e ame tha he mödru, me o
hnyi Nazareta; ke e ame löng hotudru:
haba hinyen ame ip hmâ hnyi hnyekon ta
je ûnyi hia thithö eling.

52 Haba Iesu ame kû tot hnyi metâ me
je huna, ke ame betenge gan Khong me
at.

HNYIMAKAN 3.

HABA hnyi huna a fiftininy musi a
Tiberio Kaisara, ke ame gavena
Ponetio Pilato hnyi Juda, ke ame musi
Heroda hnyi Galilaia, ke ame musi hnyi
hnyei Ituraia me Terekoniti Filipo a liame-
keiny mē, ke ame musi Lusanio hnyi Abi-
lene, 2 ke haba li at bihut ae nua me Ana
me Kaiafa, haba hnyi ûen e, me ame o but
hofuc hwan Khong kö Ioane nöku Zakaria
hnyi hnyebuba. 3 Ke e ame vheno ta je
ke keihen hnyei hia thithö hnyi Joridano,
ame khetâ bapataisoiny ietra m' adre me he
ka thang degecâ but ta je hulö; 4 helâji
me hna sihnalimen hnyi tusiny hofuc ho
Isaia perofeta, ka habe,

Ifucin at ame hongot hnyi hnyebuba,
ka habe,
Ânyâwia th' öbun gethen deny Than,
Owisa thö deny ta je gethen.
5 Ame he ka öunöngötâ ta je hnyigöulen
bucen hia,
K' ame he ka ohnyikânâ ta je bucen me
ta je hut;
K' ame he ka wisa bi dok ae hwali,
Ke okhabalaûâ but ta je gethen ae
hokong;
6 Ke ame he tavat hia thithö ka wâ ûhö-
meli anyin Khong.

7 Me e ame ha ka tavat ae se hia adre
me o but e me he ka bapataisoi ödra, ka
habe, Je lakon on lö, ia koû köbun he ka

kec ge hmönyin ame he ka o? 8 Anyin a
wale wa but öbun wan ae ûcû me ietra, ke
ca hwân öbun he ka ha eû hnyi je hnye-
kubun, ka habe, Aberahama kamöta : anyin
a inya oge me ha köbun, ka habe, e khana
Khong he ka bi mâtrâni Aberahama, ûnyi
hnyi ta je veto ang. 9 Ke walang ang
adre hia but ip giwa hnyi hwecin ta je ûö ;
ke haba ta je ûö ame ca wa so bi, me adre
me he ka sö degecâ me khûâ ka hnyi meic.
10 Haba tavat adre me hnö e, ka habe, Ieû
hanymöhmun öbmun e he ka ânyâ? 11 E
ame thu me ha ködra, ka habe, Haba at a
lo anyin li ûkot e so e ame he ka ham ka
at ae ba gan ; ke haba at ae hu jeû hamen
he ka ânyâ helâe minya. 12 Ke ame o but
minya ta je telona, me me he ka bapataisoi
ödra me ha kâu, ka habe, At ûne lö, ieû
hanymöhmun? 13 Me e ame ha ködra, ka
habe, Ca hom ûjengöâ hon ûnyi adre hûna
köbun. 14 Haba tavat vat adre me hnö e
minya, ka habe, Haba öhmun, ieû hany-
möhmun? E ame ha ködra, ka habe, Ca
okongoâ bi ke at, ke ca bifuco thoiâ ; ke
sekubun ju ge hna bi hwaböbun.

15 Ke tavat adre halubahingen, ke ödra
hia adre me ûnykûme eû hnyi je hnyeku-
dra, ka habe, ame ne Ioane la Keriso, ame
ne ca e bi ; 16 me haba Ioane ame thu
ködra hia thithö ka habe, Inya oge me
bapataisoi öbun ge köiö ; ke ame he ka o
at ae nua maniny huk, iny ca ûcû bi he ka
thang wen li tangen hnyeûcan : e ame he
ka bapataisoi öbun ge Hanu Kap me meic :
17 e hnyi hnyamen ut, ke e ame he ka tha
ulec wia anyin hna huje hwit hnyin, me
me ip bi hwit hnyi omhani ; ke e ame he
ka thong degecâ hlanyin hnyi meic ame ca
mok bi.

18 Ke se hia ta je hofuc e ame khetâ
hnyin evangelia ka tavat ; 19 ke e ame hia
but thawo Heroda ca Herodia âiân liame-
keiny mē, me can ta je monu hia ame
mâdrâ Heroda, 20 ke e ame bi hanen
ûnyi ang hon ta je ûnyi hia, a g' ame cö
Ioane thö.

21 Ke a hia but bapataisoâ tavat hia
thithö me e ame bapataisoi Iesu minya, ke
e ame hic, me ame khöng ut drany, 22 me
ame olö but kâu Hanu kap hnyi unyin,
helâ me biny, ke ame o but hofuc ûnyi hnyi
drany, ka habe, U thibi Nökuk a oûnykû-
mik ; oge me senyin köu.

23 Ke haba Iesu hnyi ûen e ame hwân
he ka huliwa, me helâke me thöte but
hunainy, e nöku Josefa (hnödra hna ha
helâe), mâtrâni Heli, 24 mâtrâni Mathat,
mâtrâni Levi, mâtrâni Meleki, mâtrâni
Jana, mâtrâni Josefa, 25 mâtrâni Matathia,
mâtrâni Amosa, mâtrâni Naumo, mâtrâni
Eseli, mâtrâni Nangai, 26 mâtrâni Maatha,
mâtrâni Matathia, mâtrâni Semei, mâtrâni
Josefa, mâtrâni Juda, 27 mâtrâni Joana,
mâtrâni Resia, mâtrâni Zerubabela, mâtrâni
Salathiela, mâtrâni Neri, 28 mâtrâni Me-
leki, mâtrâni Adi, mâtrâni Kosamo, mâ-
trâni Elemodamo, mâtrâni Era, 29 mâtrâni
Jose, mâtrâni Eliezera, mâtrâni Joreimo,
mâtrâni Mathat, mâtrâni Levi, 30 mâtrâni
Simeona, mâtrâni Juda, mâtrâni Josefa,
mâtrâni Jonam, mâtrâni Eliakima, 31 mâ-
trâni Melea, mâtrâni Mena, mâtrâni Mata-
tha, mâtrâni Nathana, mâtrâni Davita, 32
mâtrâni Jese, mâtrâni Obed, mâtrâni Boaza,
mâtrâni Salamona, mâtrâni Naasona, 33
mâtrâni Aminadaba, mâtrâni Aram, mâtrâ-
ni Eseroma, mâtrâni Farez, mâtrâni Juda,
34 mâtrâni Jekob, mâtrâni Isaaka, mâtrâni
Aberahama, mâtrâni Tera, mâtrâni Nahora,
35 mâtrâni Serugo, mâtrâni Reu, mâtrâni
Pelege, mâtrâni Heberu, mâtrâni Sala, 36
mâtrâni Kanana, mâtrâni Afasada, mâtrâni
Sema, mâtrâni Noa, mâtrâni Lameka, 37
mâtrâni Methusela, mâtrâni Enoka, mâtrâ-
ni Jareda, mâtrâni Mahaleleel, mâtrâni
Kanana, 38 mâtrâni Enosa, mâtrâni Setha,
mâtrâni Adamu, mâtrâniny Khong.

HNYIMAKAN 4.

KE unöngöt dö Iesu ge Hanu Kap, ke
e ame hmetu ûheny hnyi Joridano,
k' ame lelö thö e hnen Hanu ka hnyi hnye-
buba 2 hnyi fâte ta je bong, k' ame cubec
e hnen diabolo. Ke e ame ca han hnyi je
bong eling : ke ame um dö je bong eling,
me e ame mekihnânem but. 3 Haba dia-
bolo ame ha kâu, ka habe, U je ne Nokon
Khong, ha thö ka je veto ang e me areto
but. 4 Haba Iesu ame thu kâu, ka habe,
Adre hia but sihnalimen, ka habe, Ame ca
he ka möt at ge areto thibi. 5 Ke e ame
lelö thö e, me omanenâ kâu ta je dökhu hia
thithö eang hmeledrany helâ me thuthu-
bademak. 6 Ke haba diabolo ame ha kâu,
ka habe, Oge me he ka ham köu ta je musi
hia e, me ta je hmanenanginy : anyin adre
hia but hna but e könya ; m' inye he ka
ham ka at oge me wek kâu. 7 Anyin a
wale u je ne he ka khudrung ju könya, me
ânyâm but ta je ûnyi hia eling. 8 Haba
Iesu ame thu kâu, ka habe, Adre hia but

sihnalimen, ka habe, U me he ka khudrung
ka Than a Khongom, me bi athuyabainy
thibi. 9 Ke e ame hom e Jerusalema ai,
me ip e hon baitoiny uma kap, me ha kâu,
ka habe, U je ne Nokon Khong, utut jime
thö : 10 anyin adre hia but sihnalimen, ka
habe,
E ame he ka hûna ka anyin ta je angela
hobi köu, he ka tuö u :
11 ke walang khaca, ka habe,
Adre me he ka kap tilö u ge je hnya-
mödra,
Wâ e nye thö thö cam hnyi veto.
12 Haba Iesu ame thu kâu, ka habe, Adre
hia but ha, ka habe, U me ca he ka cubec
Than a Khongom.
13 Ke ame um dö je ûcubic hia anyin dia-
bolo, me e ame hna but e ke ne o but hnyi
ke ûen.
14 Ke Iesu ame hmetu Galilaia ai hnyi
maniny Hanu : me ame lung igigilö e hnyi
je ke keihen hia. 15 Ke e ame ûne hnyi
umödra je sunago, ke tavat hia adre me
ogânâ e.
16 Ke e ame o but hnyi Nazareta, waleji
adre hat e hnyin : ke e ame didrö ka hnyi
sunago hnyi bong sabath, helâ me hwa-
kecin, k' ame tot he ka au tusi. 17 Ke
adre me ham kâu tusi anyi Isaia perofeta.
Me e ame khöng tusi, me elâm dok adre
me sihnalimen hnyin, ka habe,
18 E but huk Hanon Than,
Anyin a e ame hia but hû nya he ka
khetâ ûthumetu ae so ka ta je the-
duoc :
E ame hia but kunö nya he ka haime-
menâ hna hna ka ta je hwenbâ,
Ke hna bwele ka je wadröu,
Ke he ka thang hnyat adre aat dö
19 Ke he ka khetâ hunainy ae ûcû ka
Than.
20 Ke e ame vhec tusi, me ham ka athn-
yaba, me e ame laba ju : me ame wâ e
hnen tavat hia thithö hnyi sunago. 21
Me e ame hwân he ka ha ködra, ka habe,
E hwâdâ but hna sihnalimen ang hnyi
bong ang hnyi je hnyikönyöbun. 22 Me
haba ödra hia adre me haisoâ e, k' adre me
lâiâ ta je ifucin ae so ame khulu but ûnyi
hnyi hnyimen : haingödra, ka habe, Hawa,
ca nöku Josefa at ang ? 23 Haingö Iesu
ame ha ködra, ka habe, Öbun e he la ka ha
könya ûhöûcû eang, ka habe, At ae tren
bubuny lö, osoi u thö : haba ta je ûnyi
öhmun e löng a g' adre ânyâ hnyi Kapere-
nauma, ânyâ minya thö eang hnyi em
hnyei. 24 Haingen minya, ka habe, E hna-
thu inya oge me ha köbun, ka haba, E ba
perofeta adre me kap hnyi iny hnyei. 25
Ke e hnathu inya oge me ha köbun, ka
habe, E se hia ta je safac hnyi hnyei Isa-
raela hnyi je bong bongu Elia, waleji hnyi
ûen adre me hlöng drany hnyi kun ta huna
ke siks ta tehi, ke ame o hmiâ hnyi hnyei
hia ; 26 ke adre ca kunö Elia bi ka ke at
gadra, ke so bi ka ke momo a safac hnyi
Sarepeta hnyi Sidona. 27 Ke se hia ta je
lepera hnyi Isaraela hnyi je bong bongu
Elisaia perofeta ; ke ba ke at gadra adre
osoâ ke jia thibi a Naamana at Suria. 28
Me ame hmönyidra hia hnyi sunago tavat
adre me löng ta je ûnyi e ; 29 me adre me
todrö me obâ e ka hnyi hoton taun, me lelö
e ka hnyi baten hut adre hötilö taun
hnyin, m' adre me he ka khuâ e kâû. 30
Ke e ame he hnyi wanbödrâ me he but.
31 Ke e ame o but hnyi Kaperenauma, ke
taun hnyi Galilaia. Ke e ame n' ödra
hnyi bong sabath ; 32 me adre me lâiâ
hnen hna ûne ; anyin ae man hwan hofuc.
33 Ke eiö hnyi sunago ke at ae hu hanuiny
demoni ae kong ; ke e ame hongot hwege
thö, ka habe, 34 E, Iesu at Nazareta lö,
u me hö e köhmun ? u je o but he ka ohi'
öhmun ? inya oge me wâhmakhmetu u a u
At ae Kap anyin Khong. 35 Haba Iesu
ame thawâ e, ka habe, Ca mede, ke didrut
ûhem hnyi hnyekon. Ke a hia but de-
moni hagutâ e hnyikânâi hnyi wanben, me
e ame didrut ûheny hnyi hnyekon, ke a ca
okongoâ bi e. 36 Haba ödra hia adre me
lâiâ ke adre me ûhaköuâ, ka habe, Ie hofuc
ang, anyin a e ame musö hwegiâ ta je
demoni ae kong ge man, me adre me kec
me didrut. 37 Me ame lung igigilö e ka
hnyi ta je ke keihen hia.
38 Me e ame todrö ûheny hnyi sunago
me didrö ka hnyi uma umö Simona. Ke
haba hinyen öiö Simona ame moko kahwa
ae gan hmâ ; ke adre me khöû kâu hobi
kâu momo. 39 Me e ame tot unyin mo-
mo, me thawâ kahwa ; me ame hia but :
me momo ame ie todrö me bi athnyabai-
drin.
40 Ke ame he but ka dit seûnö, haba
ödra hia ae hu je komok ae ve bongon,
adre me hum ödra kâu ; ke e ame ip li
hnyamen hudrin hia, me osoi ödra. 41 Ke
ame dit minya je demoni ûhedra hnyin
tavat ae se hia, adre me hongot me ha, ka
habe, U thibi Nokon Khong. Ke e ame
thaw' ödra, m' adre me ca he ka fuc, anyin

adre me wâhmakhmeto but a e thibi
Keriso.
42 Ka selany jut, me e ame didrut me
he ka hnyi hnyebuba: ke haba tavat ae se
hia adre me elâm e, me o but kâu, me be-
thawâ, me me ca he ka hn' ödra. 43 Me
e ame ha ködra, ka habe, Hamök he ka
khetâ ûthumetu ae so hnyi dökhu dokhon
Khong hnyi ke je taun bi: anyin adre me
kunö nya hobi kâu e.
44 Ke e ame khetâ hnyi je sunago hnyi
Galilaia.

HNYIMAKAN 5.

E AME tot hnyi baten köiö Genesareta,
k' ame ûhneki kâu tavat ae se he
ka löng hofuc hwan Khong; 2 ke e ame
wâ li hu hnyi baten wagewe: ke haba tavat
thut, me ödrin e he but he ka ânyâwia
ûtödrin je ert. 3 Me e ame ölö thö ka
hnyi ke hu, a hu hu Simona, me sumâtâ e
he ka okhaca hukâ hnyiköiö ai. Ke e ame
laba ju hon hu, k' ame nâ tavat ae se hia.
4 Ke a hia but ha hofuc, me e ame ha kö
Simona, ka habe, Kec ut ka hnyi dok ae
dit, me hna but ûtöbun tang ert hobi kâu
öhan. 5 Haba Simona ame thu kâu, ka
habe, Taböny Than lö, öhmun e huliwa
hnyi lit hia, ke ba ûnyi öhmun e hom: ke
ûnyi ge hwâm hofuc oge me he ka hna je
ert. 6 Ke ödrin e ânyâ helâe, me ödrin e
ginyâ but wâ ae se hia, me ame he bi ka
hmouca but ûtödrin tang ert; 7 ke ödrin
e aleû je lahanödrin hon ke hu, m' ödrin e
he ka hadru' ödrin. Me ödrin e o but, me
öunöngötâ thö li hu, me me hwân ka û but
li hu. 8 Ke a wâ but ga Simona Peteru,
me e ame ta ju hnyi li bouca Iesu me ha,
ka habe, Than lö, he thö gak, anyin a iny
at ae kong. 9 Anyin a e ame lâiâ, me
ödrin hia thithö unyin, ge öhan ödrin e sa;
10 ke helâe minya Iakobo me Ioane, a li
laku Zebedaio, li at ödru me tha thut me
Simona. Haba Iesu ame ha kö Simona,
ka habe, Ca ot; hwân dö ang u me he ka
kât tavat. 11 Ke ame khöp do li hu me
ödrin e hna but ta je ûnyi hia, me he
hoton.
12 E ame tiga laba hnyi ke taun ke wâ
bi, at ae khöt ut unyin ge lepera: k' ame
ō Iesu, me ta ju hnyikânâi, me sumâtâ e,
ka habe, Than lö, a ne wem me khanö u
he ka osoi nya. 13 Me e ame inâ hnya-
men me kâlâ e, me ha, ka habe, Iny be
wek; u me so but. Me ame ie hia but
lepera gan. 14 Me e ame hûna kâu, he
ka ca ha ka ke at: ke he thö, omanenö u
bi thö ka at bihut, me bi hudiny hna osoi
u, helâji me hna hûna hnö Mose, hnân
ohnathoâ ködrin. 15 Ke e ame lung tot
igigilö: ke ame ûkhacaköu tavat ae se hia
he ka löng, me he ka möt ut ge ta je mok
gadra. 16 Me e ame he but ka hnyi hnye-
buba he ka hic.
17 Ke haba hnyi ke bong eling e ame
tiga ûne; ke ame ûlalabainy ta je Fare-
saio me tavat ûnö hnanyibu, adre o but
ûhedra hnyi ta je taun hia hnyi Galilaia,
me Juda, me Jerusalema: ke e bi unyin
Than man he ka omelö. 18 Me wâ bi,
tavat adre me vadren at ae mat hon
hna mokut: me adre me heleû deny he
ka hom e me ip hnyi hnyimakan. 19
Ke ödrin e ca wâ bi deny he ka hom e,
anyin ae se hia tavat, me ödrin e ölö thö
ka hnyi hon uma me hna hna but e me hna
mokut minya hnyi wanben hna tubi bouma
hnyi hnyimakö Iesu. 20 Ke e ame wâ
anyidrin labageju, me e ame ha, ka habe,
Ketha lö, adre hia but thang ta je monu
gam. 21 Haba tavat sihnalimen me ta je
Faresaio adre me hwân he ka ûhnenamö
ka habe, Ia e ame fuc bigan? Ia ae khana
he ka hna degecâ ta je hulö ke hake Khong
thibi? 22 Ke ame manen dut kö Iesu
hnödrin hna ûhnenamö, me e ame tha
me ha ködrin, ka habe, Ieû gabun öbun e
ûhnenamö eû hnyi je hnyekubun? 23 Ieû
ae hâhâ he ka ha, ka habe, Adre hia but
thang ta je monu gam, ke he ka ha bi.
ka habe, Todrö me he thö? 24 Ke so bi,
me me manen köbun ae tren man Nokon
at eang hmeledrany he ka hna degecâ ta je
hulö (e ame ha ka at ae mat, ka habe).
Inya oge me ha köu, Todrö me hom minya
thö hnâm me he ka hnyi umâm uma. 25
Me e ame ie todrö hnyi hnyimaködra, me
hom ûnyi e ame mokut hon, me he ka
hnyi umen uma, k' ame ogânâ Khong. 26
Haba ödra hia adre me lâiâ me ogânâ
Khong; k' adre unöngöt dö ge ot, me
haingödra, ka habe, Ate hia but wâ hnyi
bong ang ta je ûnyi ae ke bongon bi.
27 Ke hwaban ta je ûnyi eling, e ame
he me wâ ke telona, Levi ien, ame laba
hnyi taben khöp fat, me e ame ha kâu, ka
habe, He hotuk. 28 Me e ame hna but ta
je ûnyi hia, k' ame tot me he hoton. 29
Haba Levi ame mâdrâ bijeû ae gan hnyi
umen uma hobi kâu e: ke se hia ta je
telona me ke je hnyat adre me tha laba

mödrin he ka han. 30 Ke haba ta je
Faresaio me tavat sihnalimen unyidrin,
adre me ulidro laten, ka habe, Ieû gabun
öbun e tha han me ic me ta je telona, me
tavat ae kong. 31 Ke haba Iesu ame thu
me ha ködrin, ka habe, E ca ûnyi hnathu
bi at ae tren bubuny ka tavat ae hwege; ke
so bi ka tavat ae mok. 32 Oge me ca
o he ka hawâ tavat ae wisa, ke tavat bi ae
kong, m' adre me ietra thö. 33 Me adre
me ha kâu, ka habe, Haba je latö Ioane,
me ödrin e osehia ânyâ ca han, me khöû;
ke helâe minya laten ta je Faresaio; ke
haba lâtâm, me ödrin e han me ic. 34 Ke
haba Iesu ame ha ködra, ka habe, Hawa,
e khan' öbun he ka ocahanâ je lahanen at
a tep faipoipo, ke tiga e bi unyidrin at a
tep faipoipo? 35 Ke ame he ka o je bong,
me adre me he ka hom dö at a tep faipoipo,
wale but e ûen ödrin e he ka ânyâ hnyin
ca han. 36 Ke e ame ha ködra ûhöûcû,
ka habe, E ba at ame he ka kia ecmano
ûnyi hnyi ûkhaû ae teb ûnyi, me utibet-
köuâ ûkhaû ae bobot ut; wâ e nye kheke
but ûkhaû ae teb ûnyi, k' ame ca he bi ka
tha ûcû ecmano ae teb ûnyi me at ae bobot.
37 Ke ba at ame hingâlâ waina a teb ûnyi
ka hnyi je tangen ae bobot ut, wâ e nye
hmouca but ta je tangen ge waina ae teb
ûnyi, me ame hingölö but, me kong ut ta
je tangen. 38 Ke so he ka hingâlâ waina
a teb ûnyi ka hnyi ta je tangen a teb ûnyi.
39 Ke ba at ame ijem waina ae kueny jut
me ame he bi ka weny tebûnyi, ke haingen
dö, ka habe, E so ûnyi ae kueny.

HNYIMAKAN 6.

HNYI ke sabath e ame he hnyi hna
belök; ke haba laten ödrin e thu
je wan hwit, me tau ge je hnyamödrin, me
han. 2 Ke haba keihen ta je Faresaio
adre me ha ködrin, ka habe, Ieû gabun
öbun e ânyâ ûnyi ae ca wisa he ka mâdrâ
hnyi sabath? 3 Me Iesu ame thu ködra,
ka habe, Öbun e ca munyi aû hna mâdrâ
hnö Davita, waleji e ame mekihnânem me
anyin bunyen; 4 a g' ame didrö ka hnyi
uma umen Khong me hom, me an je areto
hnân omanenâ, ke ame ham minya ka
anyin bunyen; wale ae ca ûcû he ka an,
ke so thibi tavat bihut? 5 Ke e ame ha
ködra, ka habe, Nokon at a Tuhan sabath
minya.
6 Hnyi ke sabath e ame didrö ka hnyi
sunago me ûne: ke wale bi eling ke at, ke
meleca but hnyamen a metân. 7 Haba
tavat sihnalimen me ta je Faresaio adre
me ecmâkâ e, ame ne he ka osoâ hnyi
sabath; m' adre me he ka wâ thö deny he
ka bi fuco e. 8 Ke e ame wâhmakhmeto
ûnykûmenödra, me e ame ha ka at ae
meleca hnyamen, ka habe, Höhöi thö, todrö
hnyi wanben. Me e ame höhöi thö me tot.
9 Haba Iesu ame ha ködra, ka habe Oge
me he ka hnei öbun, Hawa, e ûcû he ka
mâdrâ so hnyi sabath, ame ne he ka mâdrâ
hulö? he ka omelö at, ame ne he ka
hlingâ? 10 Ke e ame hngehngele me ō
'dra hia thithö, me e ame ha ka at, ka
habe, Lau but hnyamâm. Me e ame ânyâ,
me ame so but hnyamen. 11 Ke adre me
hmönyidra gan hmâ; me ûhnenamököuâ
ûnyi adre me he ka ânyâ kö Iesu.
12 Hnyi ûen eling, e ame he ka hnyi
bucen he ka hic; ke e ame hic ka Khong
hnyi lit hia. 13 Ke a lany jut, me e ame
hawâ laten: ke e ame ûca hnyat a twelv
gadrin, me e ame hwenyi iödrin je aposetolo;
14 jia Simona, wale e ame hwenyi ien
minya bi Peteru, ke Anederea a liamekeiny
mē, ke Iakobo, ke Ioane, ke Filipo, ke
Batolomaio, 15 ke Mataio, ke Toma, ke
Iakobo noku Alefaio, ke Simona adre me
hwenyi ien, Zelote, 16 ke Juda liamekeiny
me Iakobo, ke Juda Isakariota wale at
ûalecuo; 17 ke e ame tha utut mödrin me
tot hnyi dok ae tha hon, me tavat ae se
hia a je laten, me tavat ae se hia ûhedra
Juda hia, me Jerusalema, ke ûnyi hnyi
hobat köiö hnyi Turo me Sidona, tavat
adre me he but kâu he ka löng hwan, me
me he ka osoâ hnödra je mok; 18 me
tavat minya adre ovecâ hnen ta je hanu ae
kong, me adre me so but. 19 Ke ame
elâm he ka kâlâ e hnen tavat ae se hia:
anyin ame he but man ûnyi gan me osoi
ödra hia.
20 Haba e ame wâ hmâ laten k' ame ha,
ka habe, Hnöbun hnahic tavat ae theduoc,
anyin a hobi köbun dökhu dokhon Khong.
21 Hnöbun hnahic öbun e mekihnânem
walang ang, anyin adre me he ka osekuni
öbun. Hnöbun hnahic öbun e tenge walang
ang, anyin öbun e he ka hluma. 22 Hnöbun
hnahic e ka he tavat ka hûköti öbun, me
ob' öbun, me haikongu öbun, me degec je
iöbun helâ me ûnyi ae kong can Nokon at.
23 Senyin d' öbun hnyi bong eling, me
utsenyin: anyin a wâ bi, e gan hmâ hwa-
böbun ethö hnyi drany: anyin adre me
mâdrâ helâe ka ta je perofeta hnen laka-

mödra. 24 Ekölö gabun tavat tren omjeû!
anyin a öbun e hia but kap anyibun so.
25 Ekölö gabun tavat ae sekubun walang
ang! anyin a öbun e he bi ka mekihnânem.
Ekölö gabun tavat öbun e hluma walang
ang! anyin a öbun e he ka tenge me
hlöuhlöu. 26 Ekölö gâbun e ka he tavat
hia ka haisoi öbun! anyin a helâe hnen
lakamödra ka ta je perofeta thoi.

27 Ke inya oge me ha köbun tavat
öbun e löng, ka habe, Betenge ju ge ta je
iwahnaihmiöny möhun, mâdrâ thö so ka
tavat adre me hûköti öbun, 28 hasoi ödra
thö adre me hang' öbun, hic ju hobi ködra
adre me okongu öbun. 29 Ke haba at ame
he ka khaû wahicâm, me wia minya thö
kâu ke keihen; ke haba at ame he ka
hûgûnâ ânyâm ûkot, me ca behânâ bi
ûkhaû. 30 Ham dö ka tavat adre me
sumatö u; ke ca hnö hmetu bi ânyâm ta je
ûnyi adre hûgûnâ. 31 Ke haba hnöbun
hna weny tavat he ka ânyâ köbun, me ânyâ
helâ ju e ködra. 32 Ke öbun e ne betenge
ge tavat adre me betenge gabun, ie at ame
he ka ole köbun? anyin a tavat ae kong
adre me betenge ge tavat adre me betenge
ködra. 33 Ke öbun e ne mâdrâ so ka
tavat adre me mâdrâ köbun so, ie at ame
he ka ole köbun? anyin a tavat ae kong
adre me mâdrâ helâe. 34 Ke öbun e ne
mē ham ka tavat, me ûnykûme he ka hu
hmetu gadra, ie at ame he ka ole köbun?
haba tavat ae kong adre me mē ham ka
tavat ae kong, me me hu hmetu ûnyi ae
tha ûcû. 35 Ke betenge ju ge je iwahnai-
hmiöny möbun, me mâdrâ thö so, me mē
ham, ke ca ûnykûme bi; ke ame he ka
gan hmâ hwaban köbun, ke öbun e he ka
je lakon Beönua: anyin a e menyik ködra
hia adre me ca ole bi, me tavat minya ae
kong. 36 Ibetengiököu ju öbun, helâ me
Kamöbun at ae betenge. 37 Ca ûnykûme
hwalö bi, m' adre me ca he ka ûnykûme
hwali öbun: ca haimono, m' adre me ca he
ka haimonu öbun: thang bâûâ m' adre me
he ka thang bâû' öbun bi: 38 ham dö, ke
adre me he bi ka ham köbun; wale tulut
ae gan, adre hlec, me ûjijingâköuâ, me
kökölu but, adre me he ka ham ka hnyi
je ûlaibun. Ke haba hnöbun hna tuluto, me
adre me he bi ka tuluto köbun.

39 Ke e ame ha ûhöûcû ködra, ka habe,
Hawa, e khana wadröu he ka lelö ke
wadröu? ödru me ca he ka tha ta ka hnyi
hmonop? 40 E ca beönua at adre nâ hon
at ame ûne: ke ame he ka tha ûcû at adre
ometâ me at ame ûne kâu. 41 Ke ieû
gam u me wâ hmâ atmen hnyi emakan
liamekeiny möu, ke u me ca wâ ûnykûme
bi udâ hnyi hnyin emâkâm bi? 42 Ke u
me he ka kâmâu ka ha ka liamekeiny möu,
ka habe, Liamekeiny lö, iny bethe he ka
hom atmen hnyi hnyin emâkâm, ke haba
u bi u me ca wâ hmâ udâ eû hnyin
emâkâm bi? U at thoi hnyok, bâm ka
degec udâ ûnyi hnyi emâkâm bi, m' u me
he ka wâ wia he ka degec ut atmen ûnyi
hnyi emakan liamekeiny möu. 43 Anyin
ae ba ûö ae so ame wa wan bi ae kong;
ke haba khaca, e ba ûö ae kong ame wa
wan ae so. 44 Anyin ame ve manen je
ûö ge wan bi. Anyin adre me ca tau
je wan meta ûnyi hnyi ûö ae udedö, ke
adre me ca tau wan vine hnyi iwatetaföcö.
45 Haba at ae so ame hom but ta je ûnyi
ae so ûnyi hnyi tang omjehen hnyekon ae
so; ke haba at ae kong ame hom but ta je
ûnyi ae kong ûnyi hnyi tang omjeû ae
kong: anyin ame fuc dö hnyem ûnyi ge
hnyok ae unöngöt dö.

46 Ke ieû e gabun a öbun e hao nya,
ka habe, Taböny than, Taböny than lö, k'
öbun e ca mâdrâ bi ta je ûnyi oge me ha?
47 Haba tavat hia adre me o könya me
löng hok ta je hofuc me mâdrâ, me oge me
he ka omanenâ köbun at ae ûcû mē: 48 E
ûcû me at ame hötilö uma, k' ame hiny
dilâ, ke a bi taben ge veto, ke ame o but
di, k' ame khutukhavâ uma eling, me ame
ca bwebwet bi: anyin adre me otilâ wia e.
49 Ke haba at ame löng, k' ame ca mâdrâ
bi, me ûcû me at ame hötilö uma hon kânâ
ke ba taben; ke ame patrutrua bi di kâu,
me logot ū but e; ke gan hmâ hnaûhangö
uma e.

HNYIMAKAN 7.

KE e ame umo hwan ta je hofuc hnyi
hnyekönyen tavat, me e ame didrö
ka hnyi Kaperenauma.

2 Ke a mok athnyaba a oûnykûminy
keneturio, k' ame he but ka mokcu. 3 Ke
e ame löng hwakeci Iesu, me e ame kunâ
wahingatiny at Juda kâu he ka sumâtâ e,
me me he but he ka omelö athnyabainy.
4 Ke ödrin e o but kö Iesu, me sumâtâ
ûjengö e, ka habe, E ûcû at eling m' u me
he ka ânyâ ûnyi eang kâu: 5 anyin a e
ame betenge ge ita hnyei, ke a hia but
otilâ umöhmun sunago. 6 Haba Iesu ame
tha he mödrin. Ke e hakekeny jut ka

hnyi uma, me haba keneturio ame kunâ
kâu je lahanen he ka ha kâu, ka habe,
Than lö, mē todru : anyin a iny ca ûcû bi,
m' u me he ka didrö ka hnyi umök uma:
7 wale m' oge me ûnykûme a iny ca ûcû
bi he ka he but köu : ke so u me he ka ha
thibi hofuc, me ame he ka mödrut athnya-
baik. 8 Anyin a inya ang at ame löng
musi, ke hu gak je soja : ke oge me ha ka
ke at, He thö, me e ame he ; ke ka ke at,
Aiö u, me e ame o könya ; me ka athnya-
baik, Ânyâ thö e, me e ame mâdrâ. 9 A
löng ut Iesu ta je ûnyi e, me e ame lâiâ,
me hwiö me ha ka tavat ae se hia adre me
he hoton, ka habe, Oge me ca wâ bi hnyi
Isaraela labageju ae gan helâe. 10 Ke
haba hnyat adre kunâ me ödrin e hmetu
ka hnyi uma, me wâ athnyaba a ga möt dö.
11 Ke hwaban dö e, e ame o ka hnyi
taun Naina ien ; ke ame tha he mē laten
me tavat ae se hia hmönyin. 12 Ke e ame
hakekenyâ homagöuleny taun, me wâ bi,
adre me vadren dut at a mokcu, nokon
hinyen a khaca thibi, ka safac ut momo:
ke tha e me tavat ae se hia ûnyi hnyi taun.
13 Ke haba Than ame wâ momo, me e
ame betenge gan, me ha kâu, ka habe, Ca
tenge. 14 Ke e ame he hakekeny me kâlâ
tap ; me ame todru tavat adre me sam.
Ke e ame ha, ka habe, Hidröu lö, inya oge
me ha köu, ka habe, Todrö. 15 Me ame
laba thö at a mokcu me hwân he ka fuc.
Me e ame ham e ka hinyen. 16 Me ame
o ködra hia ot ae gan hmâ : ke adre me
ogânâ Khong, me ha, ka habe, A o but ang
unyita perofeta ae gan hmâ: ke, Khong
ame senâ lakeiny. 17 Me ame lung hnyi
Juda me je ke keiben hia igigilö ûnyi
eling gan.
18 Ke haba je latö Ioane ödrin e oma-
nenâ kâu ta je ûnyi eling. 19 Me haba
Ioane ame hawâ ke li at hnyi laten me
kun' ödru ka Than, he ka ha, ka habe, U
at ame he ka o, ke hawa, öhmun e he ka
lubahingen khaca? 20 Ame o but li at
kâu, me ödru me ha, ka habe, A kun' öhmu
köu Ioane Bapataiso he ka hnei u, ka habe,
U but e at ame he ka o, ke hawa öhmun e
he ka lubahingen khaca? 21 Haba hnyi
awa eling e ame omelö tavat ae se hia ame
taku ödra hnen mok, me mok ae cap, me
ta je hanu ae kong ; ke e ame obwela ta je
wadröu ae se hia. 22 Ke e ame thu ködru,
ka habe, He th' öbu ka thumetu Ioane
hnöbu hna wâ me löng ; a ga bwela but ta
je wadröu, k' ame he thö ta je mat, ke
khabalaû but ta je lepera, k' ame löng dö
ta je wejiji, ke a möt hmetu thö tavat adre
mokcu, k' adre me khetâ but ûthumetu ae
so ka ta je theduoc. 23 Hnahic hnen at
ame ca he ka thö thö gak.
24 Ame he but li ûthumetu anyi Ioane,
me e ame hwân he ka ha ka tavat ae se
hia hwakeci Ioane, ka habe, Öbun e he but
ka hnyi hnyebuba he ka wâ ieû? hawa,
hlowe ame bwebwelâ ang? 25 Ke öbun e
he but he ka wâ ieû? at ame khavâ ûkhaû
ae menyik? Wâ bi, ödrin dö hnyi uma
umen je than tavat adre me khavâ ûkhaû
ae so, k' adre kap sot. 26 Öbun e he but
he ka wâ ieû? perofeta? Eke, oge me ha
köbun, e at ae beönua hon perofeta. 27 E
at eji adre sihnalimen, ka habe,

Wâ bi, inya oge me kunâ anyik ûthu-
metu hnyi hnyimâkâm,
At ame he ka penapena dem gethen
hnyi hnyimâkâm.

28 Inya oge me ha köbun, ka habe, E ba
at a hnokoâ ge omomo ae beönua hu Ioane :
ke so bi haba at ae ûhnyûkong gadra hnyi
dökhu dokhon Khong, me beönua hon e.
29 Ke haba tavat hia, me ta je telona,
adre me löng, me haisoâ Khong, k' adre
hia but baptaisoi ödrà hnen hna bapataiso
anyi Ioane. 30 Ke haba ta je Faresaio
me tavat ûnö hnanyibu, me adre me ka iet
degecâ je ûnykûmenen Khong, k' adre me
ca bapataisoi ödra ge anyin bapataiso. 31
Oge me he bi nya ka öûcoâ me ieû tavat
hnyi dö ang, k' ödra tha ûcû me ieû? 32
Ödra ûcû me ta je wanakat adre me laba
hnyi hna ûcû omjeû, k' adre me ûhnenamö,
ka habe, Öhmun e tûö kowi köbun, k' öbun
e ca bibiâ thö ; öhmun e tenge, k' öbun e
ca sang betenge thö. 33 Anyin a o but
Ioane Bapataiso k' ame ca han areto, k'
ame ca ic waina, me haingöbun, ka habe,
E hu demoni gan. 34 K' ame o but Nokon
at ame han me ic, ke haingöbun, ka habe,
Wâ bi at ae hutö me hwen hmiâ waina,
hanen ta je telona me tavat ae kong!
35 Anyin adre me haiwisa metâ hnen je
lakon bi.
36 Ke haba ke Faresaio ame hawâ e he
ka tha han mē. Me e ame didrö ka hnyi
uma umen Faresaio, me laba ju ka han.
37 Ke wâ bi ke momo aten taun, momo ae
kong ; ke e khana but a Iesu ame laba ka
han hnyi uma umen Faresaio, me e ame
hom kaia alabasa tangen muro, 38 k' ame
tot hoton hnyi li can me tenge, me hwân
he ka okhubetâ li can ge deköien li emakan,

me kot ge leûnen ban, me cem li can, me
hû ge muro. 39 Ke a wâ but Faresaio at
a hawâ e, me e ame ha eû hnyi hnyekon,
ka habe, Haba at ang, a ne perofeta, me e
khana but bongon momo ang me hwakecin
at ame kâlâ e, anyin a e momo ae kong.
40 Ke haba Iesu ame thu me ha kâu, ka
habe, Simona lö, e hu ke hofuc gak he ka
ha köu. Ke haingen ame ha, ka habe, At
ûne lö, ha thö. 41 E hu li at ödru me hok
gufa ûnyi ge at ame mē ham mone: haba
khaca gadru ame hok gufa wale faiv haded
ta je denari, ke haba khaca ame hok fifte.
42 Ke ba hnân bi hwaban me e ame hna
bâû ödru. Ia ke at gadru ame he ka hnyok
gânâ kâu? 43 Haba Simona ame thu, ka
habe, Inya oge me ûnykûme, ame ne at la
adre hna gânâ kâu. Me e ame ha kâu, ka
habe, E wisa hnâm hna ûnykûme. 44 Ke
e ame hwiö thö ka momo me ha kö Simona,
ka habe, U je wâ but momo ang? oge dit
ka hnyi umâm uma, ke u je ca bi utköiö
hobi kâu li cak: ke a hia but momo okhu-
betâ li cak ge deköien, me kot ge leûnen
ban. 45 Haba u, u je ca ûcimhnyimak
mönya: ke haba momo, hwânji hnyi ûen o
ge didrö kââng, e ame ca menâ he ka cem
li cak. 46 U je ca hû bök ge wakaco: ke
a hia but momo hû li cak ge muro. 47
Waleling me inye ha köu, ka habe, Adre
hia but hna degecâ anyin ta je hulö ae se
hia; anyin ae gan hmâ ibetengiö anyin
momo: ke e ka ûhnyûkong hna ohia ge ke
at, me ka ûhnyûkong anyin ibetengiö. 48
Ke e ame ha ka momo, ka habe, Adre hia
but ohia ânyâm ta je hulö. 49 Ke haba
tavat adre me tha laba mē, me adre me
hwân ka ha eû hnyi je hnyekudra, ka habe,
Ehö at ang ame ohia ta je hulö? 50 Ke e
ame ha ka momo, ka habe, U je mödrut
ge ânyâm labageju; he thö me hnahic.

HNYIMAKAN 8.

HWABAN e, e ame vheno ta je taun
me hnyaba, k' ame khetâ, me
omanenâ ûthumetu ae so anyin dökhu
dokhon Khong, ke tha e mē hnyat a twelv,
2 me ke je momo waleji a omeli ödrin, k'
ödrin e tren hanu ae kong me je mok, wale
Maria adre me wenyö Magadalena, waleji
hnen je demoni a seven hna didrut ûnyi
hnyin, 3 me Joana öiö Khuza, at ame tuö
hnyaban Heroda, me Susana, me keihen
minya ae se hia, hnyat adre me haomjehen
ûnyi hnyi anyidra ta je ûnyi.
4 Ke ame ûkhacaköu tavat ae se hia
kâu, k' ame o but kâu aten ta je taun hia,
me e ame ha ûhöûcû, ka habe, 5 Ame he
but at belök he ka jijingâ wan: me e ame
jijingâ, ke ame kölu but keihen eû hnyi
baten gethen; me adre me uto ju, k' ame
an dö ge ta je meno adre me gâ ethö. 6
Ke ame kölu but keihen hon dok ae hudei,
me ame kû thö me ie meleca but, anyin ae
ba ûnyi hnân omenyikâ. 7 Ke ame kölu
but keihen hnyi wanben ta je ûö ae ûdedö;
me ame tha kû thö mē je ûö ae ûdedö, me
takoû but e. 8 Ke ame kölu but keihen
ka hnyi hon kânâ ae hoso, me ame kû thö,
me wa, ûsa wan haded je wan. E ame ha
je hofuc eling ködra, k' ame hongot, ka
habe, Haba at ae hu li hnyikönyen me me
löng, löng ju e.
9 Ke ame hnö e hnen laten, ka habe,
Ieû bongon ûhöûcû e? 10 Me e ame ha,
ka habe, Adre me ham köbun he ka wâhma-
khmeto ta je ûnyi ae iyong hnyi dökhu
dokhon Khong: ke adre me bi hnân ûhöûcû
ka keihen; m' adre me he ka bwele, me ca
wâ bi, me he ka löng me ca wâ ûnykûme
bi. 11 Walang ûhöûcû, ka habe, Haba
wan, wale hofuc hwan Khong. 12 Haba
keihen hnyi baten gethen, wale tavat adre
me löng; me ame o but diabolo me hom dö
hofuc ûnyi hnyi je hnyekudra, wâ adre
nye labageju m' ödra mödrut. 13 Haba
keihen hon dok ae hudei, me wale tavat
adre me löng me kap hofuc me senyin; ke
ba wân gadra, ke ca beû bi anyidra labageju
ke adre me ta ju hnyi ûen ûcûbic. 14
Haba keihen ame kölu hnyi wanben ta je
ûö ae ûdedö, wale tavat adre me löng, me
he but, me ame kû takû ödra hnen ta je
vhet, me omjeû, me ta je senyin ge möt
ang, k' adre me ca wa wan ae metu. 15
Haba keihen hnyi kânâ ae hoso, wale tavat
adre me löng hofuc me hnyok ae so me
hnathu, me kât hmâ, me wa wan a deny
hok hnyok.
16 E ba at ame vâc lamepa, me he ka
tube e ge utkaia, me ip eû hnyi hmelen
hnamokut; k' adre ma ip ethö hon taben,
me me wâ melaminy hnen tavat adre me
didrö. 17 Anyin ae ba ûnyi adre me
ikhâlâ ame ca he ka manen; ke ba ûnyi
ae iyong ame ca he bi ka manen. 18 Anyin
a wale, wâ wia öbun ûhebun ka löng: anyin
a haba at ae hu gan, me adre me he ka ham
ta je ûnyi kâu; ke haba at ae ba gan, me
adre me he ka hom gan ûnyi e ame ûnykûme
ae hu.

19 Me ame o but kâu hinyen me je
liamekeiny mē, ke ca khan' ödrin he ka
hakekeny kâu, anyin ae se hia tavat. 20
Me adre me thumeto e, ka habe, Waleû
hinyâm me je liamekeiny möu ödrin e tot,
ödrin e beiouny möu. 21 Ke e ame thu
ködra, ka habe, Haba at ame löng hofuc
hwan Khong me mâdrâ, wale je liamekeiny
mönya me hinyök.

22 Ke haba hnyi ke bong e ame tha ölö
thö me laten ka hnyi hon hu; ke e ame ha
ködrin, ka habe, ötin e he ka kec ka hnyi
ke keihen köiö: me ödrin e kec ut. 23
Ödrin e kec ke e ame mokut: me ame o
but höu hnyi köiö; me ame he ka unöngöt
dö hudrin hu, he ödrin e he but ka û. 24
Me ödrin e he but kâu me öhmâkâ e me
ha, ka habe, Taböny than, taböny than,
ötin e he but ang ka mok. Me e ame hmak
dö, me thawâ ang me je waköiö: me ame
hia but, me ta but hau. 25 Ke e ame ha
ködrin, ka habe, Ewa anyibun labageju?
Ke ödrin e ot, me lâiâ, me ûhnenamököuâ,
ka habe, Ehö at ang, anyin a e ame hûna
ka ang me köiö, me ödru me löng kâu?

26 Ke ödrin e khöp dö hnyi ke keihen
Gadara, wale cicö Galilaia. 27 Ke e ame
ölö thö hot ai, me ame ûkhanö mē at ûheny
hnyi taun, a delec je demoni; ke ame ca
khaû bi, hwân ehac, ke ame ca laba bi
hnyi uma, ke ame laba bi hnyi je erkemok.
28 Ke e ame ō Iesu, me e ame hongot me
ta ju hnyi hnyimakan me ha hwegiâ, ka
habe, Ieû u me he ka ânyâ könya Iesu a
Nokon Khong ae Beönua? Inya oge me
khöû köu, ca oveci nya. 29 Anyin a e
ame hûna ka hanu ae kong he ka didrut
ûnyi hnyi hnyin at. Anyin a e ame osehia
kât e: ke adre me labö tuö e, me ca ge tö
fao, me ca li can; ke e ame thamuâ hna ca
e, me ame hom e hnyebuba ai hnen demoni.
30 Ke haba Iesu ame hnö e, ka habe, Ia
iâm? Me e ame ha, ka habe, Legiona;
anyin a delec e hnen je demoni ae se hia.
31 Ke ödrin e khöû kâu, me me ca he ka
kun' ödrin ka hnyi dok ae dit. 32 Ke
wale but e hnahat buaka ae manen ame
han tot hon bucen: ke ödrin e khöû kâu,
me me he ka hn' ödrin he ka dilic ödra.
Me e ame hn' ödrin dut. 33 Me ame
didrut je demoni ûhedrin hnyi hnyin at,
me delec je buaka: haba hnahat buaka
adre me wadring ut jimethö hnyi hwa-
tapkölu kâû ka hnyi köiö, me adre me û
but. 34 Ke a wâ but hnen tavat hān
buaka hna mâdrâ, me ödrin e kec, me ûthu-
metu hnyi taun me ta hnyei. 35 Ke adre
me he but he ka hnyi wâ hna mâdrâ, me o
kö Iesu, me wâ at a didrut je demoni ûhe-
drin hnyi hnyekon, ke e ame laba hnyi
hmelen li ca Iesu, a khaû, ke metu but:
me adre me ot. 36 Haba tavat adre wâ
adre me thumeto tavat ge hna omelö at
a delec demoni. 37 Ke haba tavat aten
hnyei Gadara hia igigilö, adre me khöû kâu
he ka hn' ödra but, anyin adre me ot gan
hmâ: me e ame ölö thö ka hnyi hu me kec
hmetu. 38 Ke haba at a obâ je demoni
ûnyi hnyi hnyekon, me e ame sumâtâ, me
me he ka tha laba mē: ke Iesu ame kunâ
e me ha, ka habe, 39 He thö ka hnyi umâm
uma, ke omanenâ thö ta je ûnyi ae gan a
ânyâ köu Khong. Me e ame he me oma-
nenâ hnyi taun hia ta je ûnyi ae gan a
mâdrâ kâu Iesu.

40 Ke ame o hmetu but Iesu, me ame
kap soâ e hnen tavat; anyin a ödra hia
adre me halubahingen e. 41 Ke wâ bi,
ame o but ke at Jairo ien, at ame musö
sunago: ke e ame ta ju hnyi li ca Iesu,
me khöû kâu me me he ka hnyi umen uma;
42 anyin a khaca thibi nokon hlu, ame ne
twelv but hunainy, ke e ame he but ka
mok. Me ame he Iesu, k' ame ûhneki kâu
tavat ae se hia.

43 Ke waleû ke momo k' ame hingölö
dra hnyi twelv ta huna, ke ba hia but tang
omjehen ge hnen hna bi hwaban tavat treu
bubuny, ke ba at ae khana he ka osoâ e,
44 haba momo e ame hnyi he hoton, k'
ame mâdrâ obiny ûkhaûen: me ame ie hme
thö dra gan. 45 Me haingö Iesu, ka habe,
Ia kalö nya? Ke haba ödra hia adre me
ivinö, me haingö Peteru me keihen unyin,
ka habe, Than lö, haba tavat ae se hia adre
me uhneki me setu u. 46 Ke haba Iesu
ame ha, ka habe, E hu at a kalö nya: anyin
oge me wâhmakhmeto a ga didrut man
gak. 47 Ke a wâ but momo ae ca iyong
hmetu, me e ame o öbubuny me nom ju
hnyi hnyimakan me omanenâ kâu hnyi
hnyimakan tavat ae se hia can a e ame
kâlâ, k' ame ie imelen dö. 48 Me e ame
ha ka momo, ka habe, Nökuk lö, u je
mödrut ge ânyâm labageju; he thö me
hnahic.

49 Ke e ame tiga fuc, me ame o but ke
at ûheny hnyi hnyaban at ame musö suna-
go, me ha, ka habe, A mokcu nokom hlu;
ca ûjengö bi At ûne. 50 Ke a löng Iesu,
me e ame thu kâu, ka habe, Ca ot bi: ke
labageju ju, me e ame he ka möt. 51 Ke

e ame didrö ka hnyi uma, k' ame thaw'
ödra m' adre me ca hnyi dit, ke so thibi
Peteru, me Ioane, me Iakobo, me kamen
me hinyen hlu. 52 Haba ödra hia adre
utengiö ke tenge thungaû gan : me haingen,
ka habe, Ca ûtengiö ; anyin a ca mokcu, k'
ame mokut. 53 Me adre me hlumā e,
anyin ae khan' ödra a ga mokcu. 54 Ke
e ame hom hnyamen me hongot, ka habe,
Hlu lö, todrö. 55 Me ame o hmetu but
hanon, me ame ie todrö hlu : ke Iesu ame
hûna he ka hān. 56 Haba kamen me
hinyen ödru me lâiâ : ke e ame hûna ködru,
ka habe, Ca omanenâ bi ka ke at hna
mâdrâ.

HNYIMAKAN 9.

E AME hawâ ûkhacaköuâ hnyat a
twelv, k' ame ham ködrin man, ke
he ka musö ta je demoni, ke he ka ohia ta
je mok. 2 Me e ame kun' ödrin he ka
khetâ dökhu dokhon Khong, me he ka
omelö tavat ae hu mok gadra. 3 Ke e
ame ha ködrin, ka habe, Ca hom bi ke
ûnyi hobi kâu bunyen, ke ca me hom je
uci, me tang, me kamec, me mone ; ke ca
ûsa lo bi ûkot. 4 Ke haba uma öbun e he
ka dit ka hnyin, laba ju e ke ne o but öbun
e he but. 5 Haba at ame ca he ka köp
öbun, k' öbun ka he but ûnyi hnyi taun
eling, me jijingâ but kânâiny je hnyeûcabun
hnân ohnatho ködrin. 6 Me ödrin e he
but, me he hnyi wanben je taun, me ödrin
e khetâ ûthumetu ae so, me omelö tavat ae
hu mok gadra.
7 Ke a löng ut Heroda than ta je ûnyi
adre me ânyâ : me ame hlohlo, anyin ame
ha keihen a ga möt hmetu thö Ioane ûnyi
hnyi hna mok ; 8 ke haingen keihen a ga
manen dut Elia ; ke haingen keihen a ga o
hmetu thö ke perofeta kâû adrem. 9 Ke
haingö Heroda, ka habe, Oge hia but subâ
nyi Ioane : ke ie at ang a oge me löng gan
ta je ûnyi eling ? Me e ame elâm he ka
iouny mē.
10 Ame o hmetu but ta je aposetolo, me
ödrin e thumeto e ge ta je ûnyi hia ödrin e
mâdrâ. Me e ame haw' ödrin, me hum
ödrin ka hnyi taun Bethesaida ien. 11 Ke
e khana but tavat me adre me he hoton :
me e ame kap soi ödra, me ha ködra dökhu
dokhon Khong, me omelö tavat a ödra
mok. 12 A sahac ut ; me ame o but kâu
laten a twelv, haingödrin, ka habe, Kunâ
thö tavat ae se hia, m' adre me he ka he
hnyi je taun, ke ta hnyei igigilö, me mokut,
me heleû jeû : anyin a öta ang hnyi hnye-
buba. 13 Ke e ame ha ködrin, ka habe,
Ha ö 'dra bi öbun. Me ödrin e ha, ka
habe, E ba jeû gahmun, ke thabûng thibi
ta areto, ke lo li wâ ; öhmun a mē he ka
ûcû jeû hobi kâu tavat ang ae se hia. 14
Anyin a helâ me faiv thauzan obaga. Ke
e ame ha ka laten, ka habe, Olab' ödra ju
helâ me ûsa fifite. 15 Me ödrin e ânyâ
helâe, me olab' ödra hia ju. 16 Ke e ame
hom je areto a thabûng me li wâ, me bwela
hnyi dranyai, me oleâ, me thuthu, me ham
ka laten he ka ip hnyi hnyimakan tavat.
17 Me adre me han, me ame sekudra hia
thö : ke ödrin e hom dö je kolon hna han
unyidra, twelv je tang a unöngöt.
18 Ke hake e biju ame hic, ke tha e mē
laten : me e ame hnei ödrin, ka habe, Haba
hna ha hnen tavat gak, me iny ia ? 19
Ödrin e thu, ka habe, Ioane Bapataiso ; ke
haba keihen adre me ha, Elia ; ke haingen
keihen a tot hmetu thö ke perofeta kâû
adrem. 20 E ame ha ködrin, ka habe,
Haba ifucibun gak m' iny ia ? Peteru ame
thu, ka habe, Keriso a Nokon Khong. 21
Ke e ame hûna ködrin me ha, ka habe, Ca
ha bi ka ke at ûnyi e ; 22 e ame ha, ka
habe, Hanymen Nokon at he ka hokhnyokâ
ta je ûnyi hia, ke ame he ka hûkötiâ hnen
wahingat, me je taben tavat bihut, me
hnyat sihnalimen, ke adre me he ka hlingâ,
ke ame he ka möt hmetu thö hnyi bong a
kuniny. 23 Ke e ame ha ködra hia, ka
habe, A ne ke at ame weny he ka he
hotuk, e so e ame ka hing hokhnyok, me
hom anyin satauro hnyi je bong, me he
hotuk. 24 Anyin a haba at ame beomelö
anyin möt, me ame he ka hia e ; ke haba
at ame hna but anyin möt can inya, me
adre me he ka omelö e. 25 Anyin a ieû
troban ka at, ame ne hu kâu hmeledrany
hia, ke ame ka degec me ohia e bi ? 26
Ke haba at ame he ka hmehma gak me
hok ta je hofuc, me ame he bi Nokon at
ka hmehma gan, e ka tha o me anyin hing
hmanenang, me hmanenanginy Kamen, me
ta je angela ae kap. 27 Ke e hnathu inya
oge me ha köbun, haba keihen adre me
tot ang, adre me ca he ka mē mok ke
ne o but adre me wâ thö dökhu dokhon
Khong.
28 Hwaban ta je hofuc eling, ame ne
eit ut ta bong, e ame hum Peteru, me
Ioane, me Iakobo, k' ame ölö hnyi bucen
he ka hic. 29 Ke e ame tiga hic, me ame

ke bongon dut hnyimakan, k' ame hau me
hadröngöc ûkhaûen. 30 Ke wâ bi, li at
ödru me ûhnenamö mē, wale Mose me Elia;
31 ödru me o hnyi hmanenang, me ûhnen-
amö anyin mok adre me he ka ohwâdâ hnyi
Jerusalema. 32 Ke ame ti bemokut Peteru,
mödru minya unyin: ke ödrin e hmak hme-
tu thö, me ödrin e wâ anyin hmanenang,
me li at minya ödru me tha tot mē. 33
Ke ödru me tiga he but ûhedru unyin, me
haingö Peteru ame ha kö Iesu, ka habe,
Than lö, e so ötin e laba ju ang: ke öhmun
e he ka otilâ ke je uma menâ a kun; haba
khaca, me hnân hobi köu, ke hobi kö Mose
khaca, ke hobi kö Elia khaca: ke ca khanö
Peteru bongon hnen hna ha. 34 E ame tiga
ha hofuc eling, me ame o but ûlâ me tubi
ödrin: ke ödrin e ot hnyi ûen ödrin e dit
ka hnyi ûlâ. 35 Me ame o but hwan hofuc
ûnyi hnyin ûlâ ame ha, ka habe, Wale
Nökuk a ûcanök: löng ju öbun kâu. 36
Ame o thö hwan hofuc, me ödrin e hake ō
Iesu thiju. Ke ödrin e hnyibi ju me ca
ha bi ka ke at hnyi je bong eling ûnyi ödrin
e wâ.

37 Ke haba nyi, ödrin e hia but utut
ûhedrin hon bucen, me ame ûkhane mē
tavat ae se hia hmönyin. 38 Ke wâ bi,
ame hongot ke at unyin tavat ae se me ha,
ka habe, At Ûne lö, inya oge me khöû köu
he ka mē wâ nökuk da, anyin ae khaca
thibi nökuk: 39 ke wâ bi ame kât e hnen
hanu me e ame ie hongot hwege; k' ame
osesebila e, me e ame hûlûhangöc dö, k' ame
ka bec ut, k' ame ca ie didrut gan, me ame
ti okongoâ e. 40 Ke oge me khöûâ ka
lâtâm, m' ödrin e he ka obâ e: ke ca khan'
ödrin bi. 41 Haba Iesu ame thu, ka habe,
E, dö ame ca labageju bi ke hwali, oge me
he ka tha laba möbun, ke hokhnyoki öbun
ke ne o but kehö? Hom but jem nokom.
42 Ke e ame tiga he, me haba diabolo ame
osesebila e me sa hmonyinâ. Me Iesu ame
thawâ hanu ae kong, me osoâ da, me ham
hmetu e ka kamen. 43 Ke haba ödra hia
adre me lâiâ man ae gan hmâ maniny
Khong.

Ke ödre hia adre me tiga lâiâ ta je ûnyi
hia e ame ânyâ me e ame ha ka laten, ka
habe, 44 E so e didrut je hofuc ang ka
hnyi je hnyikönyöbun: anyin adre me he
ka hna Nokon at ka hnyi je hnyamen tavat.
45 Ke ödrin e ca wâûnykûme bi hofuc
eling, ke adre oiyongâ ködrin, wale me me
ca khan' ödrin: ke ödrin ot he ka hnö e ge
hofuc eling.

46 Me ame kû thö ivinö gadrin, ia la
gadrin ame ho ka beönua. 47 Ke haba
Iesu ame wâhmakhmeto ûnykûmenen je
hnyekudrin, e ame hom dö wanakat me
otilâ unyin, 48 me ha ködrin, ka habe,
Haba at ame he ka kap wanakat ang hnyi
iök, me e ame köp nya: ke haba at ame
he ka köp nya, ame kap at a kunö nya:
anyin a haba at ae ûhnyûkong gabun hia
thithö, wale at ae gan.

49 Ke haba Ioane ame ha, ka habe, Than
lö, öhmun e wâ but ke at ame obâ je demoni
hnyi iâm; ke öhmun e thawâ e, anyin a e
ame ca he hotutin. 50 Ke haba Iesu ame
ha kâu, ka habe, Ca thawâ bi e: anyin a
haba at ame ca iwahnaihmiöny möbun, ame
tha hien möbun.

51 Ke ame hwân ka o but ûen adre me
he ka kap e göranyai, me e ame hwege thö
he ka he Jerusalema ai, 52 me kunâ je
ûthumetu he ka he hnyi hnyimakan: me
ödrin e he me o hnyi ke taun anyin at
Samaria he ka penapena halubahingen. 53
Ke adre me ca kap e, anyin a e ame be he
hwege but Jerusalema ai. 54 Ke a wâ but
e hnen li laten, jia Iakobo me Ioane, me
ödru me ha, ka habe, Than lö, e wem öhmu
me he ka hawâ meic he ka utut ûnyi hnyi
drany he ka thong degeci ödra? 55 Ke e
ame hwiö thö me thaw' ödru. 56 Me ödrin
e he but ka hnyi ke taun.

57 Ke ödrin e tiga he eû hnyi gethen,
haba ke at ame ha kâu, ka habe, Oge me
he ka he hotom ka hnyi je dok hia u me he
ka he ka hnyin. 58 Ke haba Iesu ame ha
kâu, ka habe, Haba ta je alope, e hu umö
dra op hnyi kânâ, he haba ta je meno ethö
e hu hâûödra; ke haba bi Nokon at, me ca
hu bi hnân hunen ban. 59 Ke e ame ha
ka ke at, ka habe, He hotuk. Ke haingen
ka habe, Than lö, mē hnö nya thö inye mē
he ka könim cica. 60 Ke e ame ha kâu,
ka habe, Hna but ta je komok he ka konâm
je kokidrin; ke he bi thö u ka khetâ dökhu
dokhon Khong. 61 Haingen ke at, ka
habe, Than lö, oge me he ka he hotom; ke
mē hnö nya but inye mē he ka ûhûne me
anyik lap. 62 Haba Iesu ame ha kâu, ka
habe, E ba at ame he ka ûcû ka hnyi
dökhu dokhon Khong, ame inâ hnyamen
ka hnyi hon ûnyi hnân wia kânâ, ke hwiö
hmetu bi.

HNYIMAKAN 10.

HWABAN ta je ûnyi eling, haba Than
ame ûca keihen tavat a sevente, me
kun' ödrin, a ödrin ûcû lo he ka bödra ka
hnyi ta je taun, me ta je dok e ame he ka he
hnyin. 2 E ame ha ködrin, ka habe, E gan
hmá widrany ke wakhalet thibi tavat adre
me huliwan: anyin a wale hic ju öbun ka
Thaniny widrany, me me he ka kunâ tavat
he ka huliwan anyin widrany. 3 He th'
öbun: wâ bi, inya oge me kun' öbun helâ
me lakon mamoe hnyi wanben ta je luko.
4 Ca hom bi tang mone, me tang, me taben
hnyeûca, ke ca italofa bi me ke at eû hnyi
gethen. 5 Ke haba uma öbun e he ka dit
ka hnyin, mē ha thö, ka habe, E so e hnahic
ut uma ang. 6 Ke a ne e bi ling at ame
he ka hnahic, me ame he ka o kâu hnahic
ûnyi gabun: ke a ne ba, me ame he ka
hmetu köbun. 7 Laba ju hnyi uma eling,
ke han me ijem ta je ûnyi ödrin e ham:
anyin a haba at huliwa me ûcû me hwaban.
Ca dit ûnyi hnyi ke uma me dit ka hnyi ke
uma. 8 Ke haba taun öbun e he ka o ka
hnyin, ke at ka köp öbun, me an ju ta je
ûnyi adre me ip hnyi hnyimaköbun: 9 ke
omelö tavat eling ae hu mok gadra, ke ha
ködra, ka habe, E hakekeny jut köbun
dökhu dokhon Khong. 10 Ke haba taun
öbun e he ka o ka hnyin, ke adre me ca
köp öbun, me he th' öbun ka hnyi gethen-
iny me ha, ka habe, 11 Haba kânâiny anyi-
bun taun wale ame kece ka hnyi je hnye-
ûcahmun, me öhmun e kot ut köbun: ke
so bi, khan' öbun dö ûnyi ang, ae hakekeny
jut dökhu dokhon Khong. 12 Inya oge
me ha köbun, a g' ame he ka hâhâ ka
Sodoma hnyi bong eling hon taun e. 13
Ekölö gam Korazin! ekölö gam Bethesaida!
anyin adre ne ânyâ hnyi Turo me Sidona
ta je huliwa ae man adre ânyâ eang unyi-
bun, adre me ne hia but ietra me laba me
ecmano ae gan nân me hnabadröu. 14 Ke
so bi ame he ka hâhâ ka Turo me Sidona
hnyi hna owisa, hubun. 15 Ke haba u
Kaperenauma, hawa, adre me he ka ogöra-
nyi u ka hnyi drany? adre me he ka ohnyi-
kânâi u ka hnyi Hedis. 16 Haba at ama
ling öbun e ame ling nya; ke haba at ama
hûköti öbun, e ame hûkötiö nya; ke haba
at ama hûkötiö nya, e ame hûkötiâ at a
kunö nya.

17 Ke ame o hmetu but tavat a sevente
me senyin, me ha, ka habe, Than lö, ame
ling öhmun ta je demoni hnen iâm. 18 E
ame ha ködrin, ka habe, Oge me ō Satana
ame utut ûheny hnyi drany helâ me hucuce.
19 Wâ bi, oge hia but ham köbun man he
ka uto ta je on me ta je sekopio, me maniny
hia thithö iwahnaihmiöny: ke ba ke ûnyi
ame he ka okongu öbun. 20 Ke ca senyin
bi ge hna ling öbun hnen ta je hanu; ke
senyin dö ge hna sihnalimen je iöbun ethö
hnyi drany.

21 Haba hnyi ûen eling e ame senyin
hnyi Hanu Kap me ha, ka habe, Inya oge
me ole köu Cica, Tuhan drany me hmele-
drany, anyin a u je ikhâlâ ta je ûnyi eang
ge tavat ae metâ ke tavat wâ bongon, me
adre omanenâ ka ta je mendreng: eke,
Cica, anyin a wale wem. 22 A ham könya
ta je ûnyi hia thithö hnö Cica: ke ba at ame
wâhmakhmetoâ Nokon, ke Kamen thibi;
ke ba at ame wâhmakhmetoâ Kamen, ke
Nokon thibi, me at minya hnen Nokon hna
weny he ka omanenâ kâu. 23 Ke e ame
hwiö ka laten me ha duöngâ, ka habe,
Hnahic hnen ta je ecmak adre me wâ ûnyi
öbun e wâ: 24 anyin a inya oge me ha
köbun e se hia ta je perofeta me ta je than
adre me bewâ ta je ûnyi öbun e wâ, k' adre
me ca wâ bi; me belöng ta je ûnyi öbun e
löng, k' adre me ca löng bi.

25 Ke wâ bi ame todrö ke at ûnö hnan-
yibu, me cubec e, ka habe, At Ûne lö, ieû
hanymök oge me he ka ânyâ e me hu the
könya möt ame ca ba balua? 26 Ke ö
ame ha kâu, ka habe, Ieû hna sihnalimen
hnyi hnanyibu? hawa ge hnâm hna aû?
27 Ke e ame thu, ka habe, U me he ka
hnyok ka Than a Khongom ge hnyekom
ae bekhöt, me hanom ae bekhöt, me tang
hwegiâm ae bekhöt, me oûnykûmâm ae
bekhöt; ke u me he ka betenge ge at ae
hakekeny köu helâ me u bi. 28 Ke e ame
ha kâu, ka habe, E wisa hnâm hna thu,
mâdrâ thö e, ke u me he ka möt. 29 Ke
e ame weny he ka hai wisa e bi, me e ame
ha kö Iesu, ka habe, Ie at ae hakekeny
könya? 30 Haba Iesu ame thu, ka habe,
Ame he ke at Jeriko ai ûheny Jerusalema;
me ame ûkhane me tavat venöu, ke adre
me uny jut anyin je ûkhaû, me kot e, me
hna ju e, a g' ame he but ka mok. 31 Me
ame he hnyi gethen eling ke at bihut: ke
e ame wâ e, me e ame saû thö ka he hnyi
ke baten gethen. 32 Ke helâe minya ke
at Levi, e ame o but kâ e me wâ, me e ame
he minya hnyi baten gethen. 33 Me ame
he but minya ke at Samaria, me o kâu: ke
e ame wâ e, me e ame betenge gan, 34 me

hakekeny kâu, me lan hnân je aat, me hû
ge wakaco me waina; ke e ame ip e hon
haleny meno, me hom e ka hnyi omtabaga,
me ûâ e. 35 Ke haba bong nyi, e ame
hom li denari, me ham ka at ae tren uma
me ha ka habe, U ma tuö e; ke haba hnâm
hna he ka ûcû hanen hon e, oge me he ka
bi hwaban köu, iny ka o hmetu thö. 36
Ûnykûme ju, ia gadrin hnyat a kun ame
hakekeny ka at eji a ûkhane me tavat
venöu? 37 Ke e ame ha, ka habe, Wale
at ame betenge gan. Haba Iesu ame ha
kâu, ka habe, He thö ka mâdrâ helâe.

38 Ke ödrin e he but, me e ame dit ka
hnyi ke taun: ke wale ke momo Maretha
ien, ame kap e ka hnyi umen uma. 39 E
hu keiny jia Maria, ke e ame laba hnyi
hmele li ca Iesu me löng hwan hofuc. 40
Ke haba Maretha ame hmak hnyekon ge
ta je huliwainy uma; me e ame he kâu me
ha, ka habe, Than lö, u me ca ûnykûme bi
a ga hia but keik hnö nya he ka hake huli-
wa? ha thö kâu me me he ka hadruö nya.
41 Ke haba Than ame thu kâu, ka habe,
Maretha, Maretha lö, u me kong hnyekom
me hmak ge ta je ûnyi ae se hia: 42 khaca
thibi ûnyi ae ûnyi hnathu: ke haba Maria
ame hia but ûca ke keihen ae so, wale a g'
adre me ca he ka hom hmetu gan.

HNYIMAKAN 11.

KE e ame hic hnyi ke dok, k' ame um
dö, me ame ha kâu ke laten, ka
habe, Than lö, ö u n' öhmun dö he ka hic,
helâji me hnö Ioane hna nâ laten. 2 Me
e ame ha ködrin, ka habe, Öbun ka he ka
hic, me ha thö, ka habe, Cica lö, E so e ka
kap iâm. E so e o but dokhom dökhu. 3
Ham köhmun hnyi je bong jeû ae ûcû ka
hnyi bong bi. 4 Thang ut ta je monu
gahmun; anyin a öhmun e thang minya
tavat adre me okongu öhmun. Ca hum
öhmun ka hnyi ûcûbic.

5 Ke e ame ha ködrin, ka habe, Ia gabun
ae hu hanen, ke ame he ka he kâu hnyi
wanbenset me ha kâu, ka habe, Hanök lö,
mē ham dö könya kun ta areto; 6 anyin
ame o but könya ke hanök hnyi anyin
bunyen, ke ba jeû gak he ka hān; 7 ke e
ame thu hmetu eiö hnyin uma, ka habe, Ca
thaluö nya: adre hia but hlöng hwanuma,
ke lakuk dö ang unyik hnyi hna mokut; e
ca khanö nya he ka tot me ham köu? 8
Haba inya, oge me ha köbun, ka habe, E
ka ca he bi ka tot me ham kâu anyin a e
hanen, me e ame he bi ka tot me ham kâu
ta je ûnyi hia e ame weny, can a g' ame
sumâtâ ûjengöâ. 9 Ke haba inya oge me
ha köbun, ka habe, Sumâtâ thö, me adre
me he ka ham köbun; elâm dö, me öbun e
he ka wâ; seseto thö, m' adre me he ka
khöng ut köbun. 10 Anyin ame he ka hu
ka tavat adre me sumâtâ; ke haba tavat
adre me elâm, me adre me he ka wâ; ke
adre me he ka khöng ka tavat adre me
seseto. 11 Ie ke kamen gabun, k' ame
sumâtâ areto ge nokon, me ame he ka ham
bi kâu veto? k' ame ne sumâtâ wâ, me ame
he ka ham bi kâu on? 12 Ke ame ne
sumâtâ wakuniny khoto, me ame he ka
ham bi kâu sekopio? 13 Anyin a wale, a
ne mabun tavat ae monu he ka wâhmak-
hmetoâ hna he ka ham ta je ûnyi ae so ka
lakubun, awe, ame ca he bi Kamöbun ethö
hnyi drany ka ham Hanu Kap ka tavat
adre me sumâtâ e?

14 Ke e ame obâ demoni ae hum. Ke
ame didrut demoni, me ame fuc dö hum;
me ame lâiâ tavat ae se hia. 15 Ke haba
keihen gadra, adre me ha, ka habe, E ame
obâ ta je demoni ûnyi ga Belezebuba, tuhan
ta je demoni. 16 Ke haba keihen adre
me cubec e, me elâm gan ke haten ûnyi
hnyi drany. 17 Ke e ame wâ ûnykûmen-
ödrin, me e ame ha ködra, ka habe, Haba
je dökhu ame imouköu, ame he ka ba wan;
ke ame he ka kong ut lap ame imouköu.
18 A ne imouköu Satana ame he ka kâmâu
ka tethmâ dokhon dökhu? anyin a öbun e
ha, ka habe, Inya oge me obâ ta je demoni
ûnyi ga Belezebuba. 19 Ke oge ne obâ ta
je demoni ûnyi ga Belezebuba, me ûnyi ga
ia ame ob' ödrin minya hnen lakubun?
waleling, m' adre me he ka owis' öbun.
20 Ke oge ne obâ ta je demoni ge banyen
Khong, awe, a o but köbun dökhu dokhon
Khong. 21 A ne tot metâ at ae hwege he
ka tuö umen uma, ame he ka mokut wia
anyin ta je ûnyi: 22 ke e ka o at ae
hwege hon e, me ngâ e, me e ame he ka
hûgûnâ gan anyin ûnyi hnân vat, waleji e
ame labageju kâu, me khenâ anyin ta je
ûnyi. 23 Haba at ame ca tha hien mönya,
me, iwahnaihmiöny mönya; ke haba at
ame ca tha ûkhöûnâ mönya, me ame vese
but. 24 E ka didrut hanu ae kong ûheny
hnyi hnyin at, e ame he hnyi wanben je
dok ae mada, ame heleû hna menâ; ke a
ne ca wâ bi, haingen ame ha, ka habe, Oge
me he ka hmetu ka hnyi umök uma, waleji
oge didrut ûhek hnyin. 25 Ke e ame o

but, me ame wâ adre hia but aba wia me
ave. 26 Me e ame he but me bi hanen ge
ta je hanu ae kong hon e a seven; ke
ödrin e didrö me laba eling: ke haba
obiny ka at eling ame he ka kong hon a
bân.

27 Ke e ame tiga ha ta je hofuc ang,
me ame fuc hwege ke momo unyin tavat ae
se hia me ha kâu, ka habe, Hnahic hnen
hnyok adre hnöku u hnyin, me li bai u je
ijem. 28 Ke e ame ha, ka habe, E beönua
bi hnahic hnen tavat adre me löng hofuc
hwan Khong me vheno e.

29 Ke ame hwân ka ûkhacaköu thö
tavat ae se hia, me e ame hwân he ka ha,
ka habe, Haba dö ang, me dö ae kong: k'
adre me elâm haten; ke ba haten adre me
he ka ham ködra, ke so thibi haten anyi
Jona perofeta. 30 Anyin a haba Jona,
me haten ka at Nineve, k' ame he Nokon
at ka helâe ka dö ang. 31 Ame he momo
than hnyi hwaiöu ka tha tot me dö ang
hnyi bong owisa, me ha hnaûhang' ödra:
anyin a e ame he but ûheny hnyi can
hmeledrany he ka löng metâ anyi Solomo-
na; ke wâ bi, wale bi ang at ae beönua hu
Solomona. 32 Ame he at Nineve ka tha
tot me dö ang hnyi bong owisa, me ha
hnaûhang' ödra: anyin adre me ietra hnyi
hna khetâ hnö Jona; ke wâ bi, wale bi ang
at ae beönua hu Jona.

33 E ba at ame vâc lamepa, me he bi ka
ip e hnyi dok ae iyong, ke hmelen kumete,
ke so ame ip hon taben me me wâ thö
melaminy tavat adre me didrö. 34 Haba
emâkâm, me lamepainy unyâm: e ka so
emâkâm, me ame he ka tha melam hia
unyâm; ke e ka kong, me ame he ka tha
menekholom unyâm. 35 Anyin a wale
wâ wia ju wâ e nye lidrut melam eû hnyi
hnyekom. 36 Anyin a wale, a ne tha
melam unyâm, ke a ne ba ke dok ae lit,
awe, ame he ka tha melam hia thithö, helâ
me lamepa aè umumelam hmönyin ame
omelami u.

37 Ke e ame tiga fuc me ame hawâ e
hnen ke Faresaio he ka tha han mē: me e
ame didrö, me laba ju. 38 Ke haba Fare-
saio ame wâ, me e ame lâiâ, anyin a ca
bân ka soû hnyi ûen ame he ka han. 39
Haba Than ame ha kâu, ka habe, Öbun je
Faresaio, öbun e ânyâwia hoton utkaia me
mini; ke haba je hnyekubun, me unöngöt
dö ge venöu me ta je monu. 40 Öbun je
monu, haba at ame mâdrâ hoton, hawa
ame ca mâdrâ minya hnyin? 41 Ke so bi
öbun e ne ham onyen hnyi betenge; awe,
ame he ka so ta je ûnyi hia unyibun.

42 Ekölö gabun ta je Faresaio! anyin a
öbun e ham je ke keihen a libenyitainy
minet, me ru, me ta je ûö ae ometu, ke
öbun e hna biju hna owisa, ke hnyok ka
Khong: e ûcû öbun e ânyâ ta je ûnyi
eling, ke ca hna but ta je ûnyi ang. 43
Ekölö gabun ta je Faresaio! anyin a we-
bun je taben lap ae nua hnyi ta je sunago,
ke he ka nom köbun hnyi ta je hna ûcû.
44 Ekölö gabun! anyin a öbun ûcû me ta
je erkemok ae iyong, k' ame he tavat hon,
ke ca khan' ödra bi.

45 Me ame thu kâu hnen ke at ûnö
hnanyibu, ka habe, At Ûne lö, u me ha
helâe, me u me haikongu öhmun minya.
46 Ke e ame ha, ka habe, Ekölö gabun
minya hnyat ûnö hnanyibu! anyin a öbun
e ip hon tavat je hok ae hmak he ka hijen,
ke haba öbun, me öbun e ca mâdrâ bi ge
ke banyöbun a khaca. 47 Ekölö gabun!
anyin a öbun e up veten je erkemok hon ta
je perofeta, ke a hling' ödrin hnen lakam-
öbun. 48 Awe, öbun e ohnathoâ, me ogâ
hwakecin lakamöbun: anyin adre me hling'
ödrin, ke öbun e otilâ ta je hudrin. 49
Anyin a wale, ame ha hnen metâ anyin
Khong, ka habe, Oge me he ka kunâ ködra
ta je perofeta me ta je aposetolo; ke adre
me he bi ka hlingâ me okongoâ keihen;
50 m' adre me he ka hnö dren ta je pero-
feta hia thithö unyin dö ang, waleji adre
me hingâlâ hwân hnyi hna bi taben hmele-
drany; 51 hwân ge drö Abela ke ne o but
ka drö Zakaria, at adre me hlingâ hnyi
wanben taben but me dok ae kap: eke,
inya oge me ha köbun, adre me he ka hnö
e unyin dö ang. 52 Ekölö gabun hnyat
ûnö hnanyibu! anyin a öbun e hia but
hom kiiny metâ: k' öbun e ca dit bi ka
hnyin, ke öbun e thawâ minya tavat adre
me ke ka didrö.

53 E ame didrut ûheny e, ke haba tavat
sihnalimen ke ta je Faresaio adre me hwân
he ka ûjengö e, me hnö hmönyinâ e ge ta
je ûnyi ae se hia; 54 adre me tuö e, m'
adre me he ka kât ge ke hofuc ûnyi hnyi
hnyimen.

HNYIMAKAN 12.

HNYI ûen eling ame ûkhacaköu tavat
ae se hia je thauzan, ke adre me
iutiödraköuödra, me e ame hwân ka ha
bânâ ka laten, ka habe, Ö 'bun âu ge

leven anyin ta je Faresaio wale thoi. 2
Anyin ae ba ûnyi adre me ikhâlâ ame ca
he bi ka manen: ke ba ûnyi ae iyong adre
me ca he ka wâ. 3 Anyin a wale, adre me
he ka löng hnyi lany, ûnyi öbun e hia but
ha hnyi lit; ke adre me he ka khetâ hon
je uma hnöbun hna ha ka hnyi hnyekönyen
hnyin hnyeule. 4 Ke inya oge me ha
köbun lahanök, ka habe, Ca ot bi gadra
adre me hlingâ unyin, ke ba minya hnödra
hna khana he ka ânyâ. 5 Ke oge me he
ka kû köbun at öbun e he ka outen:
Outen ju e at ae tren man he ka khûâ hnyi
gena, at ka hia but hlingâ; eke, inya oge
me ha köbun, outen ju e. 6 Hawa, adre
ca ûco bi je wahelö a thabûng hwaban li
asari? ke Khong ame ca hnying ke at
gadra. 7 Ke adre hia but aû je leûnen
böbun. Ca ot, anyin a öhun beönua hon ta
je wahelö ae se hia. 8 Ke inya oge me ha
köbun, ka habe, Haba at ame he ka haiö
nya hnyi hnyimakan tavat, me ame he
Nokon at ka hâiâ e hnyi hnyimakan ta je
angela anyin Khong: 9 ke haba at ame he
ka ivinö nya hnyi hnyimakan tavat, me
adre me he ka ivinöâ e hnyi hnyimakan ta
je angela anyin Khong. 10 Haba at ame
he ka bifuco Nokon at, me adre me he ka
hna e: ke haba at ame he ka haikongoâ
Hanu Kap, me adre me ca he ka hna
degecâ e. 11 At ka hum öbun ka hnyi ta
je sunago, me ka tavat owisa, me ta je
musi, ca ûnykûme bi, ka habe, ieû hnân
thu, me ieû hnân he ka ha: 12 anyin ame
he Hanu Kap ka n' öbun ge ûnyi hnân he
ka ha hnyi ûen eling.

13 Ke ame ha kâu hnen ke at hnyi tavat
ae se hia, ka habe, At Ûne lö, ha thö ka
liamekeiny mönya he ka tha khenâ mönya
jekhöûhmu. 14 Me e ame ha kâu, ka
habe, Ketha lö, ia otilö nya hnân he ka
owisa me khenâ köbun? 15 Me haingen
ködra, ka habe, Wâ eaû, tu' öbun ju, wâ
öbun nye behnyekon: anyin ame ca möt at
ge ûganiny ta je ûnyi ame hu kâu. 16 E
ame ha ködra ûhöûcû, ka habe, ame gan
troban kânân ke at ae tren omjeû: 17 me
e ame ûnykûme eû hnyi hnyekon, ka habe,
Ieû oge me he ka ânyâ, anyin ae ba hnen
anyik ta je ûnyi? 18 Ke haingen, ka
habe, Walang ûnyi oge me he ka ânyâ, oge
me he bi nya ka kia ta je omhanik, me
otilâ gânâ; ke oge me he ka ukhöûnâ eling
troban ik hnyei, me anyik ta je ûnyi.
19 M' oge me he ka ha ka hanuk, ka habe,
Hanuk lö, e se hia ta je ûnyi adre ûkhöûnâ
hobi köu hnân ta je huna ae se; ö u menâ,
han me ic me senyin. 20 Ke haba Khong
ame ha kâu, ka habe, U at ae monu, adre
me he ka hom hanom hnyi lit ang; ke
hobi kö ia bi ju ta je ûnyi u je penapena?
21 E ûcû at ang me at ame ka ip tang
omjeû hobi kâu e bi, ke ba bi tang omjehen
unyin Khong.

22 Ke haingen ka laten, ka habe, Wale-
ling me oge me ha köbun, ka habe, Ca mē
ûnykûme bi ge anyibun möt, wale ge hnö-
bun hna he ka han; ke unyibun, wale ge
hnöbun hna he ka khavâ. 23 Anyin ae
beönua möt hon jeû, ke unyin hon ûkhaû.
24 Ûnykûme ju öbun ta je meköta, wale
adre me ca hnyi belök me menu; ke ba
umödra uma hnân hip ûnyi, me omhanidra;
ke Khong ame ha ö 'dra: ke hawa gabun,
e ca beönua öbun hon ta je meno ame gâ?
25 Ke ie ke at gabun ae khana he ka bi
hanen hna thu beny ka hnyi ibeûen, anyin
ame ka weny bi? 26 Anyin a wale, a ne
ca khan' öbun he ka ânyâ ûnyi ae ûhnyû-
kong, ieû can gabun a öbun e ûnykûme
ûjengöâ ka hnyi ke ta je ûnyi? 27 Ûny-
kûme ju öbun ûkûiny ta je ibedila, adre
me ca huliwa bi me amo; ke inya oge me
ha köbun, a haba Solomona hnyi anyin
hmanenang hia, me ame ca khaû bi helâe.
28 Ke a ne khavâ Khong hnyot helâe,
wale a e bi hnyi hnyei hnyi bong ang, ke
nyi adre me he ka khûâ ka hnyi wahnain-
yâ; hawâ, e ca ûnyi hnathu kâu he ka
okhaû' öbun hnyat ame labageju ûhnyû-
kong? 29 Ke ca elâm öbun hnöbun hna
he ka an me ic, ke ca loloâ bi. 30 Anyin a
haba ta je ûnyi e, me ame elâm minya aten
ta je hnyei: ke e khana Kamöbun ae ûcû
köbun ta je ûnyi e. 31 Ke so bi elâm bi
th' öbun dokhon dökhu, ke adre me he ka
ham minya köbun ta je ûnyi e. 32 Hnahat
mamoe ae wakhalet lö, ca ot bi, anyin ae
weny Kamöbun he ka ham köbun dökhu.
33 Ûco thö anyibun ta je ûnyi me ham
hnân ibetengiö; ânyâ ju je tang mone ae
nâk hobi köbun, wale tang omjeû hnyi
drany ame ca ba balua bi, ame ca hakeken-
yâ at ae venöu, k' ame ca okongoâ minya
bi hnen nokon walelaba. 34 Anyin a
haba hna ip tang omjehebun hnyin wale bi
e minya je hnyekubun.

35 Hûkâlâ ju wen je hnyekubun, ke so
e umumelam anyibun je lamepa; 36 ke so
öbun e tha ûcû me tavat adre me haluba-
hingen tuhödra ûheny hnyi hna faipoipo;
me adre me he ka ie khöng kâu, e ka o ka

seseto. 37 Hnahic hnen je athnyaba, wale
e ka o than ka ō 'drin, ödrin e hmâkâ:
e hnathu inya oge me ha köbun, e ame he
ka hûkâlâ wen hnyekon, me olab' ödra ju,
me he but he ka bi athnyaba ködra. 38
Ke a ne o hnyi awa a loiny, ame ne awa a
kuniny, me ō 'drin, ödrin e helâe, hnödrin
hnahic. 39 Ke wâûnykûme ju öbun ang,
a ne khana tuhan uma ûen ame he ka o
hnyin at venöu, ame ne hia but hmâkâ, me
e ame ca hna bi umen uma m' adre me he
ka kia e. 40 E so öbun e laba metâ
minya: anyin ame he ka o but Nokon at,
hnyi ke ûen öbun e ca ûnykûme bi.

41 Haba Peteru ame ha kâu, ka habe,
Than lö, u me ha ûhöûcû ang köhmun,
hawa u me ha ka tavat hia minya? 42
Haba Than ame ha, ka habe, Ewa athnyaba
ae hnathu me metâ, wale hnen tuhan hna
otilâ he ka musö hnyaban, he ka khenâ
jeû a jekhöûdrin hnyi ûen? 43 Hnahic
hnen athnyaba eling, e ka o tuhan me wâ a
g' ame ânyâ helâe. 44 E hnathu oge me ha
köbun, ka habe, e ame he ka otilâ e he ka
musö anyin ta je ûnyi hia. 45 Ke a ne
ha athnyaba eling eû hnyi hnyekon, ka
habe, E tiga bec tuhök; k' ame ne hwân
he ka kot je athnyaba obaga me omomo,
me he ka han me ic, me ic monu; 46
awe, ame he ka o tuhan athnyaba eling
hnyi bong e ame ca ûnykûme, ke hnyi awa
e ame ca wâhmakhmeto, me ame he ka
subâ luâ e, me ham kâu jekhon unyin
tavat adre me ca ûling. 47 Ke haba
athnyaba wale ame wâhmakhmetoâ weny
tuhan, k' ame ca penapena bi, k' ame ca
ânyâ ûnyi ae ûcû me weny, me adre me
he ka osehia kot; 48 ke haba at ae ca
khana, k' ame ânyâ ûnyi ae ûcû he ka kot
hnyin, me ame he ka wakhalet hna kot e.
Ke haba at adre me ham gânâ kâu, me
adre me he bi ka elâm gânâ unyin: ke
haba at adre me ip gânâ unyin, me adre me
he bi ka hawâ gânâ kâu.

49 Oge me o but he ka khûâ meic ka
hnyi hmeledrany; ke ieû wek, at ka hia
but vâc walang ang? 50 E ka hu bapataiso
hobi könya a g' adre me he ka bapataisoi
nya kâu; e pason anyik vec ke ne o but
ame hwâdâ thö e. 51 Öbun e ûnykûme
la, a oge me o but he ka ham hnahic ka
hnyi hmeledrany? Inya oge me ha köbun,
e ba, ke so bi hna oveseâ: 52 anyin adre
me he ka hwân walang ang he ka kia hnyat
a thabûng, ödrin e tha laba hnyi uma a
khaca, haba kun, me ama iwahnaihmiöny
me lo, ke haba lo, me ödru me iwahnaihmi-
öny me kun. 53 Adre me he ka ve kia
kamen me nokon, ke nokon me kamen;
ama iwahnaihmiöny hinyen me nokon hlu,
ke nokon hlu me hinyen; ame he ka
iwahnaihmiöny ûngon me ûngon hlu, ke
ûngon hlu me ûngon.

54 Ke e ame ha minya ka tavat ae se
hia, ka habe, Öbun ka wâ ûlâ ame o ûheny
jimeû, me öbun e ie ha, ka habe, We but
ang; ke ka e bi. 55 Ke e ka si thö ang a
hwaiöu, me haingöbun, ka habe, Ame he
ka gan seûnö; ke ka e bi. 56 Öbun hnyat
thoi, e khan' öbun he ka wâhmakhmetoâ
hmeledrany me drany; ke hawa bi ang
öbun e ca wâhmakhmetoâ ûen ang? 57
Ke ieû gabun öbun e ca wâhmakhmetoâ bi
wisa? 58 Ke u ka tha he me iwahnaihm-
öny möu ka at owisa, wâ wia eû hnyi
gethen me me hnö u but; wâ e nye lili u
thö ka at owisa, ke at owisa ame hnö u but
ka at tue, ke at tue ame khûö u thö ka
hnyi uma ceat. 59 Inya oge me ha köu,
u me ca he ka dit ûhem e, ke ne o but u me
ham je ong mone hia.

HNYIMAKAN 13.

HABA keihen gadra hnyi ûen eling
ödrin e thumeto e ge at Galilaia,
waleji a ûhaniken hnö Pilato drödra me dren
anyidra ta je hut. 2 Ke e ame thu me ha
ködrin, ka habe, Öbun e ûnykûme la, ae
beönua monu anyin at Galilaia e hon at
Galelaia hia, anyin ame o ködra ta je ûnyi
e? 3 Inya oge me ha köbun, e ba: ke so
bi, öbun e ne ca ietra bi ame he ka hi' öbun
minya helâe. 4 Ke hnyat minya a eitin ame
kölu takû ödrin tap adre op hnyi Siloam, m'
adre me mokcu, öbun e ûnykûme la, ae
beönua anyidrin monu hon tavat hia adre
me laba hnyi Jerusalema? 5 Inya oge me
ha köbun, e ba; ke öbun e ne ca ietra bi,
ame he ka hi' öbun hia minya but helâe.

6 E ame ha ûhöûcû ang, ka habe, E hu
ge ke at imeta a tā hnyi iny hnyei vine; ke
e ame he but ka heleû wan hnyin, ke ba
wan ame wâ. 7 Me haingen ka at ame
ânyâwia iny hnyei vine, ka habe, Wâ bi,
kun dut ta huna oge o hnyin ka heleû wan
hnyi imeta eang, ke ba wan oge mē wâ: sö
but, hnân eû ame okongoâ kânâ? 8 Ke e
ame thu kâu, ka habe, Than lö, mē hnen ju
hnyi huna bi ang, inye mē seû igigilö thö,
me hān kânân: 9 ke a ne wa e, e so; ke
a ne ba, hwaban dö e, u me he ka sö degecâ.

10 Ke e ame ûne hnyin ke sunago hnyi
sabath. 11 Ke wâ bi wale ke momo, eitin
dut hunainy hanu at ame osēnyinâ; ke
ame nom but momo, ke ca khana bi he ka
tot wisa. 12 Ame wâ e Iesu, me e ame
ha kâu, ka hâbe, Momo lö, adre hia but
thang ânyâm sēnyin. 13 Ke e ame ip li
hnyamen hon momo : me e ame ie wisa but,
me ogânâ Khong. 14 Ke ame hmönyin at
ame musö sunago, anyin a Iesu ame osoâ
hnyi bong sabath, me haingen ka tavat ae
se hia, ka habe, E hu siks ta bong hnân
huliwa hnyin: me so öbun e he but jem
hnyi je bong eling m' adre me omeli öbun,
ke ca hnyi bong sabath bi. 15 Haba
Than ame thu kâu, ka habe, Hnyat thoi,
hawa, öbun e ca ve thang hnyi sabath
bolok me asina, me su hnyi köiö ai he ka
habelen? 16 Ke haba momo ang, nöku
Aberahama, waleji a ca Satana, wâ bi eitin
dut je huna, hawa, e ca ûcû he ka thang
hnyi sabath hna ca e? 17 K' ame tiga ha
je hofuc eling, me ame hmehma hia but
je iwahnaihmiöny mē: ke ame senyin bi
tavat ge ta je ûnyi hia ae hmanenang e
ame mâdrâ.

18 Anyin a wale e ame ha, ka habe, E
ûcû dökhu dokhon Khong me ieû? ke oge
me he ka öûco e me ieû? 19 E ûcû me
wan sinapi ame hom ke at me tā hnyi iny
hnyei; me ame kû thö me hlau, me ûö ae
gan hmâ but; me ame laba hnyi je anginy
ta je meno ame gâ ethö. 20 E ame ha
hmetu, ka habe, Oge me he ka öûco dökhu
dokhon Khong me ieû? 21 E ûcû me
leven ame hom momo me ikhâlâ hnyi
falawa a kun ta tulutiny, ke ne o but ame
tha khibi hia thö.

22 Ke e ame he but me he hnyi wanben
je taun me je hnyaba, k' ame ûne tot, ame
he Jerusalema ai. 23 Haba ke at ame ha
kâu, ka habe, Than lö, hawa, e wakhalet
thibi tavat adre me he ka möt? Me hai-
ngen ködra, ka habe, 24 Hwege th' öbun
he ka dit hnyi homagöule ae hnek: anyin
a inya oge me ha köbun, ka habe, e se hia
tavat adre me elâm he ka didrö hnyin, k'
ame ca he ka khan' ödra. 25 E ka hia
but tot tuhan uma, me hlöng hwanuma,
ke öbun e hwân he ka tot eû me seseto
hwanuma, me ha, ka habe, Than lö, khöng
ut köhmun: ke e ame he ka thu me ha
köbun, ka habe, E ca khanö nya öbun,
öbun houât ua; 26 me öbun e he ka hwân
he ka ha, ka habe, Öhmun e hia but han
me ic hnyi hnyimâkâm, ke u je ûne hnyi
dehmun je gethen; 27 ke e ame he ka ha,
ka habe, Inya oge me ha köbun, e ca khanö
nya öbun, öbun houât ua; ûsâkâûö but
mönya öbun hia thithö tavat öbun e mâdrâ
hulö. 28 Adre me he ka tenge eling, me
ûgiö ganyudra, wale öbun ka he ka ō
Aberahama, me Isaaka, me Jekob, me ta
je perofeta hia thithö hnyi dökhu dokhon
Khong, ke adre me he bi ka ob' öbun.
29 Ke adre me he ka o ûhedra jimeyö me
jimeû, ke ûhedra hnyi hwadrö me hwaiöu,
he ka laba hnyi dökhu dokhon Khong.
30 Ke wâ bi, e hu tavat a bilidra, ame he
ka bödra, ke hu tavat a bödra, ame he ka
bilidra but.

31 Ke ame he but keihen ta je Faresaio
hnyi awa eling, me ha kâu, ka habe, He
thö, ke hna but dok ang, anyin a Heroda
ame behe ka hlingö u. 32 Ke e ame ha
ködrin, ka habe, He th' öbun ka ha ka
alope e, ka habe, Wâ bi, inya oge me obâ
ta je demoni, me omelö ta je mok hnyi
bong ang me nyi, ke hnyi bong we oge me
he ka oumo. 33 Ke so bi, hamök he ka
he hnyi bong ang, me nyi, me hnyi bong
we: anyin ae ca khana bi ke perofeta ka
mok hnyi hoton Jerusalema. 34 Jerusa-
lema, Jerusalema lö, at ame hlingâ ta je
perofeta, me lû ödrin adre kun' ödrin kâu!
e se hia wek he ka ûkhacaköuâ lakom, helâ
me hinyen denakhoto ame tube lakon ge li
labenyin, m' öbun höcö bi öbun! 35 Wâ
bi, adre hia but hna degecâ umöbun uma:
ke inya oge me ha köbun, Öbun e ca he
hmetu ka ō nya, ke ne o but öbun e he ka
ha, ka habe, Hnen hnahic at ame o but
hnyi ien Than.

HNYIMAKAN 14.

KE e ame didrö ka hnyi uma umen ke
taben ta je Faresaio hnyi sabath
he ka han, ke adre me tuö e. 2 Ke wâ
bi, wale ke at hnyi hnyimakan ame mekiny
thâköiö. 3 Ke haba Iesu ame thu me ha
ka tavat ûnö hnanyibu, me ta je Faresaio,
ka habe, Hawa, e ûcû he ka osoâ at hnyi
sabath, e ca ûcû? 4 Ke adre me laba
hnyibû. Me e ame hom e me osoâ, k' ame
hna but e. 5 Haingen ködra, ka habe, Ia
gabun ae hu haleny asina, a ne bolok, ame
kölu ka hnyi thop, me ame ca he ka ie lelö
hmetu thö e hnyi sabath? 6 Ke ca khan'
ödra hmetu bi he ka thu je hofuc eling.

7 Ke e ame wâ a g' adre me ûca je hna
lap ae beönua, me e ame ha ûhöûcû ka

tavat adre me hawâ; haingen ame ha ködrin, ka habe, 8 E ka hawo u ke at ka hnyi faipoipo, ca he ka laba hnyi hna laba ae beönua, wâ e nye hu at ae beönua hom adre me hawâ, 9 me ame o but at a tha haw' öbu, me ha köu, ka habe, Hna thö hobi kâu at ang; me u me he ka hwân hmehma me laba hnyi hna laba ae hnyikânâ. 10 Ke e ka hawo u, he thö ka laba hnyi laba ae hnyikânâ hmönyin; ke ka o at a hawo u, me e ame he ka ha köu, ka habe, Hanök lö, he thö ka laba hnyi hna laba ae beönua: me u me he ka mec hnyi hnyimakan tavat adre me tha laba möu. 11 Anyin adre me he ka öûhnyûkongoâ at ame ogânâ e bi; k' adre me he ka ogânâ at ame ka oûhnyûkongoâ e bi.

12 Haingen minya ka at a hawa e, ka habe, U ka thu han jebigö ame ne han sahac, ca hawâ lahânâm, me je liamekeiny möu, me ânyâm lap, me tavat tren omjeû ae hakekeny köu; wâ adre nye he ka hawo u hmetu, me bi hwaban köu. 13 Ke u ka he ka ânyâ bijeû, hawâ thö je theduoc, me ta je bâbu, me ta je mat, me ta je wadröu: 14 ke adre me he ka ohnahici u; anyin ae ca hu gadra ûnyi he ka bi hwaban hmetu köu: anyin adre me he ka bi hwaban köu hnyi ûen möt hmetu a tavat ae wisa hwakecidra.

15 Ame löng ta je hofuc e hnen ke at ame tha laba mē, me e ame ha kâu, ka habe, Hnahic hnen at ame he ka hnyi han hnyi dökhu dokhon Khong. 16 Me e ame ha kâu, ka habe, Ame ânyâ ke at bijeû ae gan hmâ; ke se hia tavat a hawâ: 17 ke e ame kunâ athnyabainy hnyi ûen han he ka ha ka tavat adre me bödra ka hawâ, ka habe, Ai öbun; anyin adre hia but penapena ta je ûnyi. 18 Ke ödrin hia thithö adre me hwân he ka ve ha vhelidra. Haingen ke at kâu, ka habe, Oge hia but ûco ke utkânâ, ke hamök he ka he ka wâ e: ö u hnö nya ju ang. 19 Ke haingen ke at, ka habe, Oge hia but ûco je bolok a faiv je ûcon, ke oge me he but ka cubic ödrin: ö u hnö nya ju ang. 20 Ke haingen ke at, Oge hia but faipoipo, anyin a wale e ca khanö nya but he ka he. 21 Me ame o but athnyaba, me omanenâ ta je ûnyi eling ka tuhan. Me ame hmönyin tuhan uma, me ha ka athnyabainy, ka habe, Ie he bi thö ka hnyi je gethen me je hna ngenu hnyi taun, ke hawâ thö jem ta je theduoc, me ta je bâbu, me ta je wadröu, me ta je mat. 22 Ke haba athnyaba me ha, ka habe, Than lö, adre hia but ânyâ helâ me hnâm hna hûna, ke tiga hu hna lap. 23 Ke haingen than ka athnyaba, ka habe, He thö ka hnyi je hna cit gethen, me hmelen je hak, me ûjengi ödra thö jem, me me unöngöt dö umök uma. 24 Anyin a inya oge me ha köbun, ka habe, Ame ca he tavat adre bödra ka hawâ, ka hnyi drem anyik bijeû.

25 Ke ame tha he me tavat ae se hia: ke e ame hwiö thö me ha ködra, ka habe, 26 A ne hu at ame he ka o könya, ke ame ca höciâ bi kamen, me hinyen, me âiân, me lakon, me je liamekeiny, me lahaniny, me anyin minya bi möt, e ca khana he ka bi hanen ta je latök. 27 Haba at ame ca vadren anyin satauro me he hotuk, e ca khana bi he ka bi hanen latök. 28 Anyin a ie at gabun ame beup tap, k' ame ca mē laba ju he ka aû hwaban, hawa, e hu gan hnân he ka öumo? 29 Wâ e nye hia but bi taben, ke ca khana bi he ka öumo, me ame he ka hlumā e hnen tavat hia adre me wâ, 30 adre me ha, ka habe, At ang ame hwân he ka op ke ca khana he ka umo. 31 Ke ie ke than ame he ka vat me ke than, ke ame ca mē laba me bân ka ûnykûme, hawa, e khana e me tavat a ten thauzan he ka vat me at ae hu gan twente thauzan e ka he ka o kâu? 32 Ke a ne ca khana bi, e ame kunâ ûthumetu ke tiga sâkâu bi at eji, he ka sumâtâ ûsoköu. 33 Ke helâe, haba at gabun ame ca hna bi ta je ûnyi hia thithö ae hu gan, me ca khana he ka bi hanen latök. 34 Eke, e so sâlt, ke a ne ba but hinyin sâlt, ieû hnân ohinyi e? 35 E ca ûcû e hobi kâu kânâ me hna belök: k' ame degec ut e hnen at. Haba at ae hu li hnyikönyen ka löng, löng ju e.

HNYIMAKAN 15.

AME hakekeny dö kâu ta je telona me tavat hia ae monu, he ka löng kâu. 2 Ke haba ta je Faresaio me tavat sihnalimen adre me ulidro, ka habe, Ame kap tavat ae kong hnen at ang, k' ame tha han mödra.

3 Me e ame ha ûhöûcû ang ködra, ka habe, 4 Ia gabun ae tren mamoe a wan haded, k' ame hia khaca gadra, hawa, ame ca he ka hna but nainte nain hnyi hnyebuba, me elâm at a hia ke ne o but e ame wâ ju e? 5 Ke ame wâ ju, me e ame ip hon abenyin, k' ame senyin bi. 6 Ke e ka o ka hnyi umen uma, me e ame hawâ

ûkhacaköuâ je lahanen, me tavat adre me
laba hakekenyâ, me ha ködrin, ka habe,
Tha senyin dö mönya, anyin oge me wâ ju
halek mamoe a hia. 7 Inya oge me ha
köbun, Adre me he ka senyin helâe hnyi
drany ge ietra hnen at a khaca ae kong,
hon hnödra hna senyinâ tavat ae wisa a
nainte nain, waleji a ca hu gadra hnân
ietra.

8 Ke ewa momo ae hu gan je mone a
ten, ke a ne hia but khaca, ame ca he ka
vâc lamepa, me aba uma, me elâm wia ke
ne o but ame wâ ju e? 9 Ke e ka wâ, me
e ame hawâ ûkhacaköuâ lahanen, me tavat
adre me laba hakekenyâ, me ha, ka habe,
Tha senyin dö mönya anyin oge me wâ ju
anyik mone a hia. 10 Inya oge me ha
köbun, a g' ame he ka hu senyin helâe
hnyi hnyimakan ta je angela anyin Khong
can ietra hnen at ae kong a khaca.

11 Ke e ame ha, ka habe, Wale at ae
hu lakon li baga: 12 ke haingen wakeiat
ka kamen, ka habe, Cicö lö, ham dö könya
jekhöûk. Me e ame khenâ ködru anyin ta
je ûnyi. 13 Ke tiga ca se hia bong hwa-
ban e, haba wakeiat ame ûkhacaköuâ anyin
ta je ûnyi hia, me he ka hnyi ke hnyei ae
sâkâû; me e ame dedegec eling tang omje-
hen ge hwakecin ae khâlâdren. 14 Ke a
hia but khâlâdrenâ anyin ta je ûnyi hia,
me ame o but hmiâ ae gan hmâ ka hnyi
hnyei eling, me ame hwân he ka theduoc.
15 Me e ame he me laba unyin ke at aten
hnyei eling, ke e ame kunâ e ka hnyi iny
ta hnyei he ka hān je buaka. 16 Ke ame
kû thö weny he ka an ta je unen a an
buaka: ke ba at ame hān e. 17 Ke ame
metu hmetu thö hnyekon, me haingen, ka
habe, Ve ta hlu anyi cica ae ti hu jeû me
kolon bi gadrin, ke haba inya oge me he
but ang ka mok ge mekihnânem! 18 Oge
ma tot me he kö cica, me ha kâu, ka habe,
Cica lö, oge hia but monu ka hnyi drany
me hnyimâkâm: 19 ke ca ûcû hmetu he
ka hawo nya me nokom: ha thö inye he
ka helâ me ânyâm ke hlu. 20 Me e ame
tot, me he ka kamen. Ke kamen ame wâ,
ke tiga sâkâû, me e ame betenge gan, me
wadring, me ta ju hon nyin, me ûcim-
hnyimak mē. 21 Haba nokon ame ha
kâu, ka habe, Cica lö, oge hia but monu
ka hnyi drany me hnyimâkâm, ke ca ûcû
hmetu ka hawo nya me nokom. 22 Ke
haba kamen ame ha ka lathnyabainy, ka
habe, Ie hom but jem ûkhaû ae ti so, ke
okhavâ ju kâu; ke inâ thö wen hnyam
kâu, ke hûkâlâju tangen li hnyeûca: 23
ke hom but jem nokon kau ae pipikhenya,
me hlingâ but mate me han me senyin:
24 anyin a walang nökuk ûheny hnyi hna
mok, ka möt hmetu thö; ke a hia, ke wale
hmetu thö ang. Me ödrin e hwân he ka
senyin. 25 Ke e hnyi hnyaba nokon a
atö: ke e ame o me hakekeny ka hnyi
uma, me ame löng khumöng me biâ. 26
Me e ame hawâ ke athnyaba me hnö, ka
habe, Ieû thö? 27 Me e ame thu kâu, ka
habe, A o thö kem; ke a hia but kâmâm
hlingâ nokon kau ae pipikhenya, anyin a e
ame kap ke tiga möt. 28 Me e ame ka
hmönyin me höcö he ka dit: ke ame didrut
kamen me ûjengö e. 29 Ke e ame thu
me ha ka kamen, ka habe, Wâ bi, e se hia
ta ge huna oge bi athnyabaem hnyin, ke
ba ânyâm ke hnanyibu a khaca oge hany-
âûâ: ke so bi u je ca ham balua nokon
got könya, m' inye he ka tha senyin me
lahanök: 30 ke ame hap o ju nokom eang,
at ame ohia ânyâm ta je ûnyi ka omomo
hnyi gethen, me u je hia but hlingâ hobi
kâu nokon kau ae pipikhenya. 31 Me e
ame ha kâu, ka habe, Nökuk lö, u bala
unyik, ke ânyâm bi anyik ta je ûnyi hia.
32 E ka ûcû kötin he ka senyin me hobâ:
anyin a walang kem ûheny hnyi hna mok,
ke a möt hmetu thö; ke hia, ke wale hmetu
thö ang.

HNYIMAKAN 16.

KE haingen minya ka laten, ka habe,
Wale ke at ae tren omjeû, ae hu
athnyabainy a at tue; ke adre me bi fuco
e ka tuhan a g' ame khâlâdrenâ anyin ta
je ûnyi. 2 Ke e ame hawâ me ha kâu, ka
habe, Ieû e oge me löng gam? ha thö
bongon hnâm hna tuö; anyin a u me ca he
hmetu bi ka tuö. 3 Ke haingen at tue
eû hnyi hnyekon, ka habe, Oge ma kâmâu
anyin ame he but tuhök ka hûgûnâ hany-
mök? E ba tang hwegiök he ka hiny kânâ,
k' iny hmehma bi he ka sumat. 4 E mou
but ûnyi oge me he ka ânyâ, m' adre me
köp nya ka hnyi umödra je uma, at ka hia
but obö nya ûnyi hnyi hanymök. 5 Me e
ame ve hawâ tavat waleji adre me hom
gufa unyin tuhan, k' ame ha ka ke at, ka
habe, Ve ta ûnyi anyin tuhök gam? 6
Haingen, ka habe, Wan haded je bathiny
wakaco. Me e ame ha kâu, ka habe, Hom
dö hna sihnalimâm, ke ie laba ju, me sihna-
limen ju fifte. 7 Ke e ame ha ka ke at,

ka habe, Ve ta gufa gam? Haingen, ka
habe, Wan haded ta je koriny hwit. Me
e ame ha kâu, ka habe, Hom dö hna sihna-
limâm me sihnalimen ju eite. 8 Ke haba
than ame haisoâ athnyabainy ae ca wisa,
anyin a e ame ânyâ metâ : anyin ae metâ
but aten hmeledrany unyin anyidra dö hon
tavat a aten melam. 9 Ke inya oge me
ha köbun, ka habe, Bi hanöbun unyin
mamona ae ca wisa; me me ka o obiny,
me adre me he ka köp öbun ka hnyi umö-
dra ta je uma a nyiele balua. 10 Haba at
ame hnathu hnyi ûnyi ae ûhnyûkong hmö-
nyin, me e ame hnathu minya bi hnyi
ûnyi ae gan: ke haba at ae ca wisa hnyi
ûnyi ae ûhnyûkong, me ca wisa minya bi
hnyi ûnyi ae gan. 11 Anyin a wale, öbun
e ne ca hnathu hnyi mamona anyin hwa-
kecin ae ca wisa, me ie at ame he ka ip
köbun hing tang omjeû? 12 Ke öbun e
ne ca hnathu hnyi ûnyi anyin ke at bi, ie
at ame he ka ham köbun anyibun ta je
ûnyi bi? 13 E ba athnyaba ae khana he
ka bi athnyabainy li at: anyin a e ame he
ka hociâ khaca, me hnyok ka khaca; ke
ame ne he ka keci ka khaca me huketiâ
khaca. E ca khan' öbun he ka bi athnya-
bainy Khong me mamona.

14 A löng ut ta je ûnyi e ta je Faresaio,
vat ae behnyekudra omjeû; me adre me
hiâ e. 15 Ke e ame ha ködra, ka habe,
Öbun tavat öbun e owis' öbun bi hnyi hnyi-
makan tavat; ke khana bi Khong je hnye-
kubun: anyin a haba ûnyi ame oûnyihna-
thoâ at, me, ikiki bi ling hnyi hnyimakan
Khong. 16 Ke ne o but kö Ioane hnan-
yibu me ta je perofeta: hwaban ûen eling
adre me khetâ dökhu dokhon Khong, ke
ame hwege didrö ka hnyin tavat hia. 17
E hâhâ he ka hia drany me hmeledrany,
ke hmak he ka hia ke mataitusi ae ûhnyû-
kong hmönyin hnyi hnanyibu. 18 Haba
baga at ame degec âiân me hom hmetu ke
at, ame bi ûnyi monu e: ke haba baga at
ame hom momo a degec âiân, ame bi ûnyi
monu.

19 E hu ke at ae tren omjeû, ke e ame
khavâ ûkhaû ae dra me mano lino, k' ame
manenang hnyi ta je bong hia: 20 ke wale
ke at sumat, Lazaro ien, waleji adre me
labö ip hnyi homagöuleny, e unöngöt dö
unyin ge anyû, 21 ke e ame weny he ka
an je kolon ame kölu ûnyi hnyi hon laulau
anyin at ae tren omjeû; eke, ame labö o ta
je kuli he ka drem hnân ta je anyû. 22
Me ame mokcu at sumat, me ame hom dö
e ta je angela ka hnyi ûlai Aberahama: ke
ame mok minya ju at ae tren onjeû, me
adre me konâm but. 23 Ke e ame vec
hnyi Hedis, me bwele göranyai, me ame ō
Aberahama hnyi dok ae sâkâû, me Lazaro
minya hyni ûlainy. 24 Ke e ame hongot
me ha, ka habe, Cica Aberahama lö, betenge
ju gak, ö u me kunö Lazaro, me me he ka
hûlûlûâ ban banyen hnyi köiö, he ka oka-
tebo bohmök; anyin a oge me vec gan hmâ
hnyi meic ang. 25 Ke haingö Aberahama,
ka habe, Nökuk, ûnykûme ju a g' ame hu
köu ânyâm ta je ûnyi ae so hnyi ânyâm
möt, ke Lazaro thibiji ae kong anyin ta je
ûnyi: ke walang ang e ame senyin, me u
me vec biju. 26 Ke ca hake wale thibi
e, ke adre me ip hmâ uthankong hnyigöu-
löhmun m' öbun, wale me ca khana tavat
adre me behe köbun ûhedra ang he ka
hanyâûâ, ke ca khana tavat gadra adre
me behe köhmun he ka hanyâûâ. 27 Me
e ame ha, ka habe, Cica lö, inya oge me
khöû köu, m' u me kunâ e ka hnyi hnyaba
cica; 28 anyin ae hu je liamekeiny mönya
a faiv; me me he ka ohnathoâ ködrin, wâ
ödrin nye hnyi he jem ka hnyi dok ang ae
vec. 29 Ke haingö Aberahama kâu, ka
habe, E hu Mose me je perofeta unyidrin;
hamödrin he ka ling ödrin. 30 Ke haingen,
ka habe, Ohe, cica Aberahama; ame ne he
ke at ûheny hnyi hna mok, ödrin e he ka
ietra. 31 Me haingen kâu, ka habe, Ödrin
e ne ca ling Mose me je perofeta, me ödrin
e ca he ka hmehmela e ka möt hmetu thö
ke at ûnyi hnyi hna mok.

HNYIMAKAN 17.

EAME ha ka laten, ka habe, E ca
khana he ka ca o ta je ûjejöng: ke
ekölö ge at ame bi deny ûnyi eling! 2 E
hâhâ kâu he ka vekiny hnyi hwagenyin
veto hnân oamamâ, me he ka öûâ but e eû
hnyi köiö, ke e hmak kâu ame ne he ka bi
joniny ke at ae ûhnyûkong eang. 3 Wâ
eâu öbun: A ne monu but kem, nâ thö;
ke a ne ietra but, hna degecâ anyin monu.
4 Ke ame ne he ka oseven monu köu hnyi
bong a khaca, k' ame oseven hwiö köu me
ha, ka habe, Oge me ietra; me u me he ka
hna degecâ anyin monu.

5 Haba je aposetolo ödrin e ha ka Than,
ka habe, Bi hanen ju anyihmun labageju.
6 Haba Than ame ha, ka habe, A ne hu
gabun labageju helâ me wan sinapi, öbun
e he ka ha ka ûö sukamine eang, ka habe,

Ok dö me iwân, me könim u but eû hnyi
köiö; me ame he ka ling öbun. 7 Ke ia
gabun ae hu athnyabainy ame trohnen,
ame ne tuö mamoe, ke e ame o but ûheny
hnyi utkânâ, me ame he ka ha kâu, ka
habe, Ie aiö u, m' u me han; 8 ke ame ca
bân he ka ha kâu, ka habe, Penapena thö
hnök hna he ka han, ke hûkâlâ ju wen
hnyekom, me huliwa könya ke ne o but
oge hia but han me ic; ke hwaban e, u me
he ka han me ic? 9 Hawa, e ame ole ka
athnyaba, anyin a e ame ânyâ ta je ûnyi
adre hûna? 10 Helâe minya öbun, öbun
ka hia but mâdrâ ta je ûnyi adre hûna
köbun, ha th' öbun, ka habe, Öhmun ang
je athnyaba ae ba troban; öhmun e hia
but mâdrâ thibi hanymöhmun he ka
mâdrâ.

11 Ke e ame he hnyi wanben Samaria,
me Galilaia, ame he Jerusalema ai. 12 Ke
e ame tiga dit ka hnyi ke taun, me ame
ûkhanö me je lepera a ten, ödrin a tot
sâkâû: 13 ke ödrin e fuc hwege, ka habe,
Iesu a Than lö, betenge ju gahmun. 14 Ke
e ame wâ, me e ame ha ködrin, ka habe,
He th' öbun ka omanen' öbun ka tavat bi
but. Ke ödrin e tiga he, me ödrin e so
but. 15 Ke a wâ but hnen ke at gadrin
a ga so but, e ame hmetu ju me haisoâ
Khong ge ifucin ae gan; 16 me ta ju hnyi-
kânâi hnyi hmelen li can, me ole kâu:
haba at Samaria e. 17 Ke haba Iesu ame
thu, ka habe, Hawa, ödrin ca ten adre
osoâ? ewa biju nain? 18 E ba ju ke at
adre wâ ame hmetu he ka haisoâ Khong,
ke hake wale thibi ang atkanyua? 19 Me
e ame ha kâu, ka habe, Todrö, he thö, u je
mödrut hnen ânyâm labageju.

20 Ke a hia but ta je Faresaio hnö e ge
ûen ame he ka o hnyin dökhu dokhon
Khong, me e ame thu ködrin, ka habe,
A ca e bi dökhu dokhon Khong me hnân
wâ: 21 ke haba khaca, adre me ca he ka
ha, ka habe, Wâ bi ang! ke wâ bi e!
anyin a wâ bi, e hnyi wanböbun dökhu
dokhon Khong.

22 Ke e ame ha ka laten, ka habe, Ame
he ka o ûen, öbun e he ka weny he ka wâ
ke bonginy Nokon at, ke öbun e ca he ka
wâ. 23 Ke adre me he ka ha köbun, ka
habe, Wâ bi e! Wâ bi ang! ca he ka
hnyin me hnu hoton: 24 anyin a haba
hucuce, ame hlâ hnyi ke keihen drany, me
umumelam ka hnyi ke keihen drany; ame
he ka helâe Nokon at hnyi anyin bong.
25 Ke hamen he ka mē vec ge ta je
ûnyi ae se hia, me hota degecâ hnen dö
ang. 26 Ame he ka ûcû ûen Nokon at
me je bong eji bongu Noa. 27 Adre me
han, adre me ic, adre me faipoipo, ke ûham
ta momo, ke ne o but hnyi bong ame dit
Noa ka hnyi hu, me ame o but uoû me
ohi' ödra hia. 28 Helâc minya hnyi je
bong bongu Lota; adre me han, adre me
ic, adre me ûcû, adre me belök, adre me bi
uma; 29 ke haba hnyi bong ame kec Lota
ûheny Sodoma, me ame ta meic me teio
ûnyi hnyi drany, me ohi' ödra hia: 30 ke
ame he ka helâe minya hnyi bong ame he
ka manen hnyin Nokon at. 31 Haba at
hnyi hon uma hnyi bong eling, ke eiö
anyin ta je ûnyi hnyin uma, me so e ame
ca ut bi he ka hom: haba at hnyi hna
belök, me so e ame ca hmetu bi. 32 Ûny-
kûme ju öiö Lota. 33 Haba at ame he ka
elâm he ka tuö anyin möt, me ame he ka
ohia e: ke haba at ame he ka hna anyin
möt, me ame he ka tuö e. 34 Oge me ha
köbun, a g' ame he ka mokut lo li at hnyi
lit eling hon hnamokut a khaca; adre me
he ka hom khaca, k' ame hnen biju khaca.
35 Ame he li momo ka tha oamamâ, adre
me he ka hom khaca, k' ame hnen biju
khaca. 37 Ke ödrin e thu me ha kâu, ka
habe, Than lö, ewa? Haingen ködrin, ka
habe, Haba hnen komok, me wale hnen je
aeto hna ûkhacaköu kâu.

HNYIMAKAN 18.

E AME ha ûhöûcû ködrin, me me he
tavat ka labö hic bala, ke adre me
ca he ka sēnyin; 2 haingen, ka habe, Wale
at owisa hnyi ke taun, at ame ca outen
Khong, k' ame ca ogânâ at: 3 ke wale ke
safac hnyi taun eling; ke e ame ibi ose
o but kâu me ha, ka habe, Owisa thö
könya me iwahnaihmiöny mönya. 4 Ke
e ame höcö hnyi ûen eling: ke hwaban dö
e, e ame ha eû hnyi hnyekon, ka habe,
Eja ke ne oge ne ca outen Khong, ke oge
me ca ogânâ at; 5 ke oge me he bi nya
ka owisa ka safac ang, can a g' ame labö
lili nya, wâ oge nye mokhon dut gan ame
labö he jem könya. 6 Haba Than ame ha,
ka habe, Löng ju öbun hna ha hnen at
owisa ae hwali hwakecin. 7 Ke hawa,
ame ca he Khong ka owisa ka tavat e ame
ûca, a tavat adre me hongot kâu hnyi lany
me lit, ke e ame hok hnyoki ödra beû
hmâ ju? 8 Inya oge me ha köbun, e ame
he ka ie owisa ködra. Ke e ka o Nokon

Digitized by Google

at, hawa e ame he ka wâ labageju eang
hmeledrany?
9 Ke e ame ha ûhöûcû eang ka keihen
adre me ka labageju ködra bi, a ödra wisa,
ke adre me öûnyibaûâ keihen: 10 Haba lo
li at ödru me he ka hnyi uma kap he ka
hic, Faresaio ke at, ke telona ke at.
11 Haba Faresaio ame tot me hijö e bi
helâng, ka habe, Khong lö, inya oge me
ole köu, anyin a iny ca ûcû bi me keihen,
a tavat venöu, me hwali hwakecidra, me
tavat bi ûnyi monu, k' iny ca ûcû minya
bi me telona ang. 12 Inya oge me olo
ânyâ ca han hnyi je wik, ke oge me ham
ke keihen a libenyitainy anyik ta je ûnyi
hia thithö. 13 Ke haba telona ame tot
sâkâû, e ame ca mē bwele bi hnyi drany
ai, ke e ame khaû ûlainy me ha, ka habe,
Khong lö, betenge ju gak at ae monu,
14 Inya oge me ha köbun ame he but at
ang ka hnyi umen uma, ke adre haiwisa
e hon at eji: anyin adre me he ka öûhnyû-
kongo at ame ogânâ e; ke adre me he ka
ogânâ at ame öûhnyûkongoâ e.
15 Ke adre me hom but minya kâu, ta je
mendreng me me he ka kâl' ödra: ke ame
wâ e laten, me ödrin e thaw' ödra bi. 16 Ke
haba Iesu ame haw' ödra kâu, me ha, ka habe,
Hna but ta je wanakat ka he jem könya,
ke ca thaw' ödra bi: anyin a ödra ûcû me
dökhu dokhon Khong. 17 E hnathu, inya
oge me ha köbun: haba at ame ca he
ka kap dökhu dokhon Khong helâ me
wanakat, me e ame ca he balua ka didrö
ka hnyin.
18 Me ame hnö e hnen ke taben, ka
habe, At ûne ae so lö ieû hanymök oge me
he ka mâdrâ e me hu thö könya möt ame
ca ba balua? 19 Ke haba Iesu ame ha
kâu, ka habe, Ieû e gam u me ha m' iny
so? e ba ke at ae so, ke khaca thibi a
Khong. 20 E khanö u ta je hnanyibu,
ka habe, U ca he ka bi ûnyi monu, U ca
he ka ûhlingö, U ca he ka venöu, U ca
he ka bi fuco thoiâ, Ogânâ ju kâmâm me
hinyâm. 21 Ke e ame ha, ka habe, Oge
hia but vheno ta je ûnyi e k' iny tiga
wanakat. 22 Ke a löng ut Iesu ûnyi e,
me e ame ha kâu, ka habe, Khaca biju
ûnyi ae hia gam: ûco thö ânyâm ta je
ûnyi hia, me khenâ ka ta je theduoc, ke
u me he ka hu tang omjeû hnyi drany: ke
aiö u bi, me he hotuk. 23 E ame löng
je hofuc e, me ame hmak ut hnyekon,
anyin a e tren omjeû ae gan hmâ. 24 Ke
ame wâ e Iesu, me haingen, ka habe,
Huliwa but at ae tren omjeû he ka didrö
ka hnyi dökhu dokhon Khong! 25 Anyin
ae hâhâ ka kamela he ka didrö ka hnyi
hwanumen jebû, ke hnek bi he ka didrö
ka hnyi dökhu dokhon Khong ka at ae
tren omjeû. 26 Haingen tavat adre me
löng e, ka habe, Ia la ae khana he ka
möt? 27 Ke e ame ha, ka habe, Haba
ta je ûnyi hia thithö ae ca khana at, me
khana bi Khong. 28 Haba Peteru ame
ha, ka habe, Wâ bi, öhmun e hia but hna
degecâ ta je hnyabahmun, me he hotom.
29 Haingen ame ha ködrin, ka habe, E
hnathu inya oge me ha köbun; a haba at
ame hna but uma, me âiân, me je liame-
keiny mē, me kamen, me hinyen, me lakon
hobi kâu dökhu dokhon Khong, 30 me e
ame he ka kap ta je ûnyi ae se hia hnyi
ûen ang, ke hnyi ûen ame he ka o möt ae
ca ba balua.
31 E ame hom kâu hnyat a twelv me ha
ködrin, ka habe, Wâ bi, ötin e he ka he
Jerusalema ai, ke ame he ka hwâdâ ka
Nokon at ta je ûnyi hia a sihnalimen ta je
perofeta. 32 Anyin adre me he ka hna e
ka aten ta je hnyei, ke adre me he ka hlumā
e, me okongoâ, me hangöjâ: 33 ke adre
me he ka osöâ, me hlingâ e: ke e ame he
ka möt hmetu thö hnyi bong a kuniny.
34 Ke ödrin e ca wâ ûnykûme bi ta je
ûnyi eling; e iyong ködrin hofuc e, k'
ödrin e ca wâhmakhmeto bi ta je ûnyi e
ame ha.
35 E ame hakekenyâ Jeriko, ke haba ke
wadröu ame laba eû hnyi baten gethen, k'
ame sumâtâ ta ûnyi: 36 ke e ame löng
hwan bunyen ae gan, me e ame hnei, ka
habe, Ieû ang? 37 Ke adre me thumeto
e a g' ame he thö Iesu at Nazareta. 38
Me e ame hongot, ka habe, Iesu lö, nöku
Davita, betenge ju gak. 39 Ke haba tavat
a bödrin ödrin e thawâ e, me me laba
hnyibu ju: ke e ame hongot hwege tot, ka
habe, Nöku Davita lö, ö u betenge gak.
40 Haba Iesu ame todru, me ûkhûnöng
he ka hawâ e kâu: me e ame o but, ke e
ame hnö e, ka habe, 41 Ieû ae wem oge me
he ka ânyâ köu? Ke e ame ha, ka habe,
Than lö, m' inye bwela but. 42 Ke haba
Iesu ame ha kâu, ka habe, U je bwela but:
u je mödrut hnen ânyâm labageju. 43 Me
e ame ie bwela but, me he hoton, me haisoâ
Khong: ke a wâ but e hnen tavat hia, me
adre me olungâ Khong.

HNYIMAKAN 19.

KE e ame didrö me he hnyi wanben
Jeriko. 2 Ke wâ bi ke at Zakaio
ien; ke taben je telona, ke tren minya
omjeû. 3 E ame heleû deny he ka ō Iesu,
ame ne ia; ke ca khana bi anyin ae se hia
tavat, ke e ae okhulit. 4 Me e ame bân
ka wadring, me ölö hnyi ûö sukamore me
me he ka wâ e: anyin a e ame he ka he
hmelen e. 5 Ke ame o but Iesu kâ e, me
e ame bwele thö, me wâ e, me ha kâu, ka
habe, Zakaio lö, utut, mweimwei thö; anyin
a hamök he ka laba hnyin umâm uma hnyi
bong ang. 6 Me e ame ie utut, me kap
senyinâ e. 7 Ke ödra hia adre me wâ e,
me adre me ulidra, ka habe, A he but ka
tha laba me at ae kong. 8 Ke haba Zakaio
ame tot me ha ka Than, ka habe, Than lö,
wâ ju, inya oge me ham ke keihen a hafiny
anyik ta je ûnyi ka tavat ae theduoc; ke
oge ne hia but hûgûnâ monoâ omjehen ke
at, me oge me ibi ovak hmetu bi hwaban.
9 Ke haba Iesu ame ha kâu, ka habe, A o
but möt ka hnyi hnyaba eang hnyi bong
ang, anyin a walang ke at nöku Aberahama.
10 Anyin a o but Nokon at he ka elâm,
me omelö wahia.

11 Ke adre me tiga löng ta je ûnyi eling,
e ame bihanen ta je hofuc me ha ke ûhöûcû,
anyin a e ame hakekenyâ Jerusalema, ke
can minya adre me ûnykûme ame he ka ie
manen dut dökhu dokhon Khong. 12 Anyin
a wale, e ame ha, ka habe, Ame he but ke
than ka hnyi dok ae sâkâû, he ka kap
dökhu hobi kâu, ke ame he ka hmetu. 13
Me e ame hawâ ke je athnyabainy a ten,
me ham ködrin je mina a ten, me ha ködrin,
ka habe, Huliwan dö ke ne o but hnyi ûen
oge me o hnyin. 14 Ke ame höciâ e hnen
aten iny hnyei, ke adre me kunâ ûthumetu
he ka wadring hoton he ka ha, ka habe, E
ca wehmun me me musi öhmun at ang.
15 Me e ame o hmetu but, ke a hia but
kap dökhu, me e ame ûkhûnöng he ka hawâ
je athnyaba waleji a ham mone ködrin, me
me wâ thö hnödrin hna ve huliwan. 16
Me ame o but khaca, me ha, ka habe, Than
lö, adre hia but huliwan ânyâm mina a
khaca me ame oâ ta je mina a ten. 17 Me
e ame ha kâu, ka habe, Ole, u athnyaba ae
so: hamâm he ka musö ta je taun a ten,
anyin a u je hnathu hnyi ûnyi ae ûhnyû-
kong. 18 Me ame o minya but ke at me
ha, ka habe, Than lö, a hia but ânyâm mina
a khaca bi hanen thabûng minya ta je
mina. 19 Ke e ame ha minya kâu, ka
habe, Musö minya ju je taun a thabûng.
20 Ke ame o minya but ke at me ha, ka
habe, Than lö, wâ bi ânyâm mina, waleji
oge me tuö me lan hnyi ecmano: 21 anyin
a oge outö u, anyin a u at ame û: u at
ame hom ûnyi u je ca ip, me meno hnâm
hna ca tā. 22 Ke e ame ha kâu, ka habe,
U athnyaba ae monu lö, ûnyi hnyi hnyi-
mâm oge me he ka hangö u. E khanö u a
iny at û, me hom but ûnyi oge ca ip, me
meno hnök hna ca tā; 23 anyin a wale,
ieû can u me ca ham anyik mone ka hnyi
uma tuö mone, hobi kâu iny ka o thö, ame
he ka hu könya anyik me hna bi hanen?
24 Me e ame ha ka tavat adre me tot
hakekeny, ka habe, Hûgûnâ thö gan mina,
me ham ka at ae hu je mina a ten. 25 Ke
ödrin e ha kâu, ka habe Than lö, e hu
minya gan je mina a ten. 26 Haba inya
oge me ha köbun; Adre me he ka ham ka
at ae hu gan; ke adre me he ka hûgûnâ ge
at ae ba gan, ûnyi e ame hu. 27 Ke haba
tavat eji je iwahnaihmiöny mönya, waleji
ae ca wedra oge me he ka musi ödra,
hum ödra but jem he ka hling' ödra hnyi
hnyimakök.

28 Ke a hia but ha e, me e ame bân dut
he ka he Jerusalema ai.

29 Ke e ame hakekeny jut Bethefage
ai, me Bethania hnyi bucen Elaio ien, me
e ame kunâ ke li laten, 30 me ha, ka habe,
He th' öbu ka hnyi taun cici öbu; ke öbu
ka tiga dit hnyin öbu me he ka wâ nokon
asina adre noc, ae tiga ca tabâ e hnen at:
thang ut e me lelö thö jem. 31 E ka hu
at ame hnei öbu ka habe, Öbu me thang
hnân eû? m' öbu ha thö helâng, ka habe,
E hu hanymen e ge Than. 32 Me ame he
but li at a kunâ, me wâ helâ me hnen hna
ha. 33 Ke ödru me tiga thang nokon
asina, me ame ha ködru hnyat a haleny, ka
habe, Öbu me thang hnân eû nokon asina?
34 Me haingödru, ka habe, E hu hanymen
e ge Than. 35 Ke ödru me lelö thö e kö
Iesu: ke ödrin e ip je khaûdrin hon nokon
asina, me ip Iesu hon. 36 Ke e ame he,
k' adre me ulolo je khaûdra eû hnyi gethen.
37 E ame hakekenyâ dok adre me ölö ka
hnyi hon bucen Elaio, me ame hwân bunyen
laten hia ka senyin me ole ka Khong ge
ifucidra ae gan, can ta je huliwa ae man
adre me wâ; 38 haingödra, ka habe, Hna-
hic hnen At musi ame o but hnyi ien Than:
hnahic ethö hnyi drany, ke hmanenang
ethö hnyi dok ae görany hmönyin. 39 Me

ame ha kâu keihen ta je Faresaio, hanen
tavat ae se hia, ka habe, At ûne lö, thawâ
ju lâtâm. 40 Me e ame thu, ka habe,
Inya oge me ha köbun, a ne laba hnyibû
ju tavat ang, ame he bi ta je veto ka fuc.
41 E hakekeny jut, k' ame wâ taun, me
e ame tenge gan, 42 me ha, ka habe, A ne
khanö u hnyi bongom bong eang ta je ûnyi
a hanen hnahic! ke walang ang adre me
ikhâlâ hnyi li emâkâm. 43 Anyin ame he
ka o köu je bong, k' ame he je iwahnai-
hmiöny möu ka okhibi kânâ igigili u, me
tot igigili u, me hling u, 44 me othahoni u
me kânâ, u me je lakom unyâm; ke ame
ca he ka hnen ke veto hon ke veto hnyi
wanbâm; anyin ae ca khanö u ûen adre
me sen' u hnyin.
45 E ame didrö ka hnyi uma kap, k'
ame hwân he ka ob' ödra but adre me ûcû
hnyin, 46 ame ha ködra, ka habe, Adre
hia but sihnalimen, ka habe, Haba umök
uma, me uma hnân hic; ke öbun e wia thö
e me me op a umen tavat venöu.
47 E ame ûne hnyi je bong hnyi uma
kap. Me adre me elâm he ka hlingâ e
hnen je taben tavat bihut, me tavat sihna-
limen, me je athnathuiny hnyei: 48 ke
adre me ca wâ ke ûnyi he ka ânyâ; anyin
ame belöng kâu tavat hia thithö.

HNYIMAKAN 20.

HABA hnyi ke bong, e ame tiga nâ
tavat hnyi uma kap, k' ame khetâ
ûthumetu ae so, me ame o but kâu je taben
tavat bihut me tavat sihnalimen, me wa-
hingat; 2 me haingödra kâu, ka habe, Ha
thö köhmun: Ûnyi ga ia musi u me ânyâ
kâu ta je ûnyi e? Ke ia ham köu musi e?
3 Me e ame thu ködra, ka habe, Oge me
he bi nya ka hnei öbun ke ûnyi, ke thu thö
könya: 4 Haba bapataiso anyi Ioane, hawa
ûnyi hnyi drany, hawa ûnyi ge at? 5 Me
adre me ûhnenamö, ka habe, Ate ne ha,
ûnyi hnyi drany, me e ame he ka ha, ka
habe, Ieû e gabun öbun e ca kap e? 6 Ke
ate ne ha, ka habe, Ûnyi ge at; me ame he
tavat hia thithö ka lû' öta ge veto: anyin
ae manen ködra a perofeta Ioane. 7 Me
ödrin e thu, ka habe, E ca khan' öhmun
dok a ûnyi hnyin. 8 Haba Iesu ame ha
ködrin, ka habe, Oge me ca he minya inya
ka ha köbun musi oge me ânyâ kâu ta je
ûnyi e.
9 E ame hwân he ka ha ka tavat ûhöûcû
ang, ka habe, Ame tā hnyei vine hnen ke
at, k' ame hna ka tavat ödrin e belökâ
hnyei, me he but ka hnyi hnyei ae sâkâû
he ka laba beû hmâ eling. 10 Ke haba
hnyi huna e ame kunâ athnyabainy ka
tavat belök, m' ödrin e he ka ham kâu je
wan vine: ke haba tavat belok, me ödrin
e kot e me obâ ke ba ûnyi a hom. 11 Me
ame kunâ ke athnyaba bi: ke odrin e kot
minya e, me okongoâ, me obâ ke ba ûnyi
a hom. 12 Ke e ame kunâ hmetu a ku-
niny: ke ödrin e kot minya e, me obâ kâû.
13 Me ame ha tuhan hnyei vine, ka habe,
Ieû oge me he ka ânyâ? Oge me he ka
kunâ nökuk a oûnykûmik, ödrin e he la
ka ogânâ e. 14 Ke a wâ but e hnen tavat
belök, me ödrin e ûsabö, ka habe, Wale but
ang mâtrân: ötin e he ka hlingâ e me me
tang omjehetin biju anyin ta je ûnyi. 15
Me ödrin e obâ but e kâû ka hnyi hoton
hnyei vine me hlingâ. Anyin a wale, ieû
ame he ka ânyâ tuhan hnyei vine ködrin?
16 E ame he ka o me ohia tavat belok, me
ham hnyei vine ka keihen. Ke adre me
löng ut, me haingödra, ka habe, Ekölö, e so
e me ca helâe. 17 Me e ame ō 'drin me
ha, ka habe, Ieû hna sihnalimen, ka habe,

Haba veto ame degec hnen tavat hötilö
uma,
Adre hia but ânyâ hnân ban hon ba-
hebet?

18 Haba at ame he ka kölu takoû veto ang
ame he ka amam, ke e ka kölu ka hnyi hon
at, me ame he ka thu omomono e.
19 Ke haba tavat sihnalimen, me ta je
taben tavat bihut adre me elâm hnyi awa
eling he ka kât e; ke ödra outen tavat:
anyin ae khan' ödrin dut a e ame ha ûhö-
ûcû eling gadra. 20 Ke adre me tuö e,
me kunâ keihen he ka ecmâkâ, me iyawâ
hwakecin ae wisa, k' ödrin thoi bi, m' adre
me he ka kât e ge ta je ifucin, m' adre me
he ka hna but e ka tavat owisa, me musi
anyin gavena. 21 Ke adre me hnö e, ka
habe, At ûne lö, e khan' öhmun dut a u me
ha me ûnö wisa, ke u je ca wâhmakhmeto
at, ke u me nâ hnatho gethen deny Khong:
22 E ûcû köhmun he ka fat kö Kaisara,
hawa, degec ut? 23 Ke e ame wâ but je
hnyekudrin, me e ame ha ködrin, ka habe,
24 omanenâ thö könya denari. Hnyimakö
ia ang, me hna sihnalimen? Ke ödrin e
thu, ka habe, Kaisara. 25 Me e ame ha
ködrin, ka habe, Awe, ham but kö Kaisara
ta je ûnyi anyi Kaisara, ke ka Khong ta
je ûnyi anyin Khong. 26 Ke ca khan'
ödrin he ka kat e ge ifucin hnyi hnyimakan

tavat: ke adre me lâiâ hnen hna thu, me
laba hnyibu.
27 Me ame o but kâu keihen ta je Sadu-
kaio, tavat adre me ha, ka habe, e ba möt
hmetu thö; ke adre me hnö e, 28 me ha,
ka habe, At ûne lö, haba Mose ame sihna-
limen köhmun, ka habe, E ka mokcu at ae
hu âiân a liamekeiny me ke at, ke e ka
mokcu e ke ba nokon, me hamen liame-
keiny mē he ka hom momo e, me bi mâtrân
liamekeiny mē. 29 Ke wale je liamekeiny
a seven: ame faipoipo thö atö, me ame
mokcu ke ba mâtrân; 30 ke ame hom dö
e at a loiny; me at a kuniny; 31 ke helâe
gadrin hia hnyat a seven, ödrin e mokcu
ke ba mâtrânidrin. 32 Ke hwabödrin dö
ame mok minya ju momo. 33 Ame he ka
öiö ia e gadrin hnyi möt hmetu? anyin a
ödrin seven ödrin e hom e. 34 Ke haba
Iesu ame thu ködrin, ka habe, Haba tavat
eang hmelen, me adre me faipoipo, me
ûham ta momo: 35 ke haba tavat a ödra
ûcû he ka he ka hnyi möt eling, ke he ka
möt hmetu ûhedra hnyi hna mok, me adre
me ca he bi ka faipoipo me ûham ta momo:
36 ke ca khan' ödra bi he ka mok
hmetu: anyin a ödra ûcû me ta je angela;
ödra lakon Khong, a lakon möt hmetu
ûnyi hnyi hna mok. 37 Ke so bi, a hia
but omanenâ ga Mose, hnyi dok eji a
uhnyot, a g' ame he ka möt hmetu tavat
ûhedra hnyi hna mok, waleji hnyi hnen
hna hawâ Than a Khongu Aberahama, me
Khongu Isaaka, me Khongu Jekob. 38
Haba Khong, me ca Khongon tavat adre
me mok, ke so bi tavat ae möt: anyin adre
me möt hia kâu. 39 Me ame thu hnen
keihen tavat sihnalimen, ka habe, At ûne
lö, e so hnâm hna ha. 40 Ke hwaban e
me ba hmetu at ae hwege hnyekon he ka
hnö gan ke ûnyi.
41 E ame ha ködra, ka habe, Adre me
kâmâu hna ha, ka habe, Haba Keriso me
nöku Davita? 42 Anyin a haingö Davita
hnyi tusi Salamo, ka habe,

Ame ha Than ka Tuhök, ka habe,
Laba ju hnyi ke keihök a metök,
43 Ke ne o but oge me he ka wia je iwa-
hnaihmiöny möu me hnân taben li
cam.
44 Anyin a wale, a ne ha Davita, ka habe,
Than, me ame he ka kâmâu ka nokon bi?
45 Ke e ame ha ka laten hnyi hnyi-
makan tavat ae se hia, ka habe, 46 O 'bun
âu ge tavat sihnalimen, hnyat a wedra he
ka he me ta je ûkhaû ae beû, me he ka
nom ködra tavat hnyi ta je hna ûcû, me je
hing taben lap hnyi je sunago, me je hna
laba ae beönua hnyi je bijeû; 47 ödra
adre me walâkâ je uma umen je safac, me
hic beû hmâ hnân tube hwakecidra: adre
me he ka hu hnaûhangö ae gan hmâ.

HNYIMAKAN 21.

KE e ame wâ tavat ae tren omjeû adre
me ve khûâ anyidra ta je bwihlany
ka hnyi tangen mone. 2 Ke e ame wâ ke
safac ae theduoc, ame khûâ li mone ae
ûhnyûkong. 3 Ke e ame ha, ka habe, E
hnathu inya oge me ha köbun, ka habe, E
gan hmâ hnen safac eang ae theduoc hna
khûâ, hudrin hia: 4 anyin a ödra hia adre
me ve khûâ ka hnyi tangen bwihlany ûnyi
hnyi unöngöt gadra: ke haba momo ûnyi
hnyi anyin theduoc ame khûâ hia hwaban
anyin möt.
5 Ke haba keihen adre me ûhnenamö
uma kap, wale adre omecâ ge ta je veto ae
so me je bwihlany, me e ame ha, ka habe,
6 Haba ta je ûnyi e öbun e wâ, ame he ka
o ûen, me ame ca he bi ka hnen ke veto hon
ke veto, ke adre me he ka tho hia. 7 Ke
ödrin e hnö e, ka habe, At ûne lö, ame he
ka hwâdâ kehö ta je ûnyi e? ke ieû haten
ge ûen ame he ka hwâdâ hnyin ta je ûnyi
e? 8 Haingen, ame ha, ka habe, Wâ eâu,
adre nye omonu öbun dut: anyin a at se
hia adre me he ka o hnyi iök, me ve ha, ka
habe, Inya ang; ke, e hakekeny jut ûen:
ca he öbun ka hnu hotudrin. 9 Ke öbun
ka löng hōn vat, me bwebwet, ca ot bi:
anyin ame he ka mē o ta je ûnyi e; ke ca
logot bi obiny.
10 Me e ame ha ködra, ka habe, Ame
he ka tot metâ ke hnyei ka ke hnyei, me
ke dökhu ka ke dökhu: 11 ke ame he ka
hu ta je hwiöi ae gan, me hmiâ, me mok
hnyi ke je dok; ke ame he ka manen ûnyi
hnyi drany ta je ûnyi hnân outen, me ta
je haten ae gan. 12 Ke adre me he ka
köt öbun, ke tiga ca o ta je ûnyi eling, me
okongu öbun, me hn' öbun ka hnyi je su-
nago, me je uma ceat, me lili öbun ka je
than me gavena can iök. 13 Ke ame he
ka o e köbun hnân ohnatho. 14 Anyin a
wale ip ju eû hnyi je hnyekubun, a ca he
öbun ka mē ûnykûme ûnyi hnân he ka thu:
15 anyin oge me he ka ham köbun hnyem
me metâ, me me ca khana iwahnaihmiöny
möbun he ka ûkhin fuc möbun me ton. 16
Ke ame he ka alecu' öbun hnen je kamen,

me hinyen, me je liamekeiny, me laban-
öbun, me je lawaebun; ke adre me he ka
hlingâ keihen gabun. 17 Ke ame he tavat
hia thithö ka hûköti öbun can iök. 18 Ke
ame ca he ka hia ke leûnen böbun. 19
Öbun ka hok hnyok, me öbun e he ka
möt.

20 Ke öbun ka wâ Jerusalema adre me
igigilö hnen vat, me wâhmakhmeto ju öbun
ae hakekeny jut he ka ohia e. 21 Hnyi
ûen eling, e so e he at Juda ka kec ka hnyi
je bucen; ke so e didrut tavat adre me laba
hnyin taun eling; ke ca dit hmetu bi
ûhedra hnyiöu. 22 Anyin a ûen bi hwa-
ban eling, me me hwâdâ ta je ûnyi hia adre
me sihnalimen. 23 Ekölö ge tavat a ödra
erkin, ke tavat ûasin hnyi bong e! anyin
ame he ka o hlöuhlöu ae gan hnyi hnyei,
me hmönyin ka tavat ang. 24 Ke adre
me ke ka ta ge homakan hele vat, me he
ka hom hwenb' ödra ka aten ta je hnyei:
k' ame he ka uto Jerusalema hnen aten ta
je hnyei, ke ne o but ame bekhot ut ûen
aten ta je hnyei. 25 Ke ame he ka hu ta
je haten hnyi seûnö me tehi me ta je okhû;
ke hlöuhlöu hnyi hmeledrany minya, ke
hlohlo hnyi ta je hnyei can imeainy köïö
me ta je waköïöiny ame ū: 26 ame he ka
mok tavat ge ot,ik' adre me penapena halu-
bahingen ta je ûnyi eling ame he ka o ka
hnyi hmeledrany: anyin adre me he ka
jijingâ ta je man ethö hnyi drany. 27 Ke
hnyi ûen e adre me he ka wâ Nokon at ame
utut k' ame tabâ ûlâ tha e me man, me
hmanenang ae gan. 28 E ka hwân he ka
hwâdâ ta je ûnyi eling, bwele th' öbun me
wâ; anyin ae hakekeny jut he ka omeli
öbun.

29 Ke e ame ha ködra ûhöûcû, ka habe,
Wâ bi imeta me je ûö hia: 30 e ka kû thö,
me öbun e wâ me wâhmakhmeto ae hake-
keny jut honivakeny. 31 Ke helâe, öbun
ka wâ ta je ûnyi eang ame o, wâhmakhmeto
ju öbun ae hakekeny jut dökhu dokhon
Khong. 32 E hnathu inya oge me ha
köbun, a g' ame ca he ka hia dö eang, ke
ne o but ame hwâdâ ta je ûnyi hia. 33
Ame he ka hia drany me hmeledrany: ke
ame ca he bi ka hia hok ta je hofuc.

34 O 'bun âu, wâ e nye hmak je hnye-
kubun ge hna han gânâ, me hna ijem gânâ,
me hna ûnykûme möt ang, me ame he ka
o bong eling me öuthmoki öbun helâ me
hnewe: 35 anyin ame he ka o helâe ka
tavat hia adre me labā hmeledrany. 36
Ke hmâkâ ju öbun hnyi je ûen hia, me
labö hic, me me khan' öbun he ka kec ge
ta je ûnyi hia eang ame he ka o, me he ka
ûtitilen hnyi hnyimakan Nokon at.

37 Ke e ame ûne hnyi uma kap hnyi je
lany; ke hnyinghet ut e ame didrut me
laba hnyi bucen, Elaio ien. 38 Ke hnyi
je hnyomakatu ame he but kâu tavat hia
ka hnyi uma kap he ka löng kâu.

HNYIMAKAN 22.

KE e hakekeny jut bijeûiny areto adre
ca levenâ bi, Paseka ien. 2 Haba
je taben tavat bihut, me tavat sihnalimen
adre me heleû deny he ka hlingâ e; anyin
adre me outen tavat.

3 Me ame didrö Satana hnyi hnyeku
Juda, ke ien minya Isakariota, e ke at
hnyi twelv. 4 Me e ame he me ûhnenamö
me je taben tavat bihut me je taben vat,
ge hwakecin he ka alecuâ e ködra. 5 Me
adre me senyin me ûhihinyköu mē, he ka
ham kâu mone. 6 Ke e ame hmehmelâ,
me elâm ûen he ka alecuâ e ködra ke tiga
hia bi tavat ae se hia.

7 Ke ame o but bonginy areto adre ca
levenâ, wale ûen hlingâ paseka. 8 Me e
ame kunö Peteru me Ioane, ame ha, ka
habe, He th' öbu, me penapena thö paseka
hobi kötin he ka han. 9 Ke ödru me ha
kâu, ka habe, Ewa dok ae wem öhmu me
he ka penapena hnyin? 10 Ke e ame ha
ködru, ka habe, Wâ bi, öbu ka o ka hnyi
taun, öbu me he ka ûkhane me ke at ame
vadren kaia ae lup; he thö hoton ka hnyi
uma e ame he ka dit ka hnyin. 11 Ke
öbu me he ka ha ka tuhan uma ka habe,
Haingen At ûne, öhmu me ha ju köu, ka
habe, Ewa uma umen ta je atkanyua, me
inye he me latök ka han paseka hnyin?
12 Me e ame he ka kû köbu hnyeule ae
gan ethö adre ave, penapena thö ling. 13
Ke ödru me he but me wâ helâji me hnen
hna ha ködru: me ödru me penapena
paseka.

14 Ke ame o but awa, me e ame laba ju,
tha e me je aposetolo. 15 Haingen ködrin,
ka habe, E gan hmâ wek he ka tha han
möbun paseka eang, ke tiga hia imekik:
16 anyin a inya oge me ha köbun, ka habe,
oge me ca he hmetu ka hnyi an e, ke ne o
but ame hwâdâ thö e hnyi dökhu dokhon
Khong. 17 Ke e ame kap utkaia, k' ame
oleâ, ke haingen, ka habe, Hom dö ang me
ve khenâ thö unyibun: 18 anyin a inya
oge me ha köbun, ka habe, Oge me ca he

hmetu ka hnyi ijem wan vine ke ne o but
ame o but dökhu dokhon Khong. 19 Ke
e ame hom areto, k' ame oleâ, me thuthu,
me ham ködrin, haingen, ka habe, Walang
unyik adre me ham hobi köbun : ânyâ thö
ang hnân ûnykûme könya. 20 Ke helâe
minya kaia hwaban hna han, ame ha, ka
habe, Walang kaia a ûhihinyköu ae teb
ûnyi hnyi drök, ame hingâlâ hnân hobi
köbun. 21 Ke wâ bi, haba hnyamen at
ame he ka alecuo nya, me walang unyik
a hnyi hon laulau. 22 Anyin e hnathu
ame he ka he but Nokon at helâji me hna
ha muâ : ke ekölö ge at adre me alecuâ a
deny ! 23 Me ödrin e hwân he ka ûhnö-
köuâ, a ia gadrin ame he ka ânyâ ûnyi e.

24 Ke ame kû minya hna ivinö unyi-
drin, a ia ame he ka beönua gadrin. 25
Me haingen ködrin, ka habe, Haba je
tuhan aten ta je hnyei, me ödrin e hwen
than ködra ; ke adre me hwenyi iödrin, a
hnyat musi ödra, ka habe, Hnyat betenge.
26 Ke öbun e ca he ka helâe : ke haba at
ame he ka beönua gabun, me so e ame he
ka helâ me wakeiat ; ke haba taben, me
ame he ka helâ me athnyaba. 27 Anyin
a ie at ae beönua, a at ame laba ka han,
hawa athnyabainy ? hawa ca at ame han ?
ke inya ang unyibun helâ me athnyaba.
28 Ke haba öbun, me öbun hnyat a hia
but tethmâ unyik hnyi je hna cubic nya ;
29 me oge me ham bi köbun dökhu, helâ
me Kamök ame ham könya, 30 m' öbun e
he ka han me ic hnyi anyik laulau hnyi
dökhuk dökhu ; ke öbun e he ka ve laba
hon je theron he ka owisa ta je tribu anyin
at Isaraela a twelv. 31 Simona, Simona
lö, wâ bi, a hia but Satana sumâtâ he ka
hum öbun, me me he ka jijingi öbun helâ
me hwit : 32 ke oge me hic hobi köu, me
me ca he bi ka hia ânyâm labageju : ke u
ka hmetu thö, sihwegiâ je liamekeiny möu.
33 Ke e ame ha kâu, ka habe, Than lö, oge
hia but penapena he ka tha he möu ka
hnyi uma ceat me mok minya. 34 Ke e
ame ha, ka habe, Peteru, inya oge me ha
köu, ka habe, e tiga ca kokok bi khoto
hnyi bong ang, u me he ka mē okun ivinö
hnâm hna khana inya.

35 Ke e ame ha ködrin, ka habe, Habaji
ge hnök hna kun' öbun, ke ba tangen
mone, me tang, me tangen hnyeûcabun,
hawa, e hu ke ûnyi ae hia gabun ? Haingö-
drin, ka habe, E ba. 36 Me e ame ha
ködrin, ka habe, Ke walang ang, haba at
ae hu tangen mone, e so e ame he ka hom,
me tang minya : ke haba at ae ba hele vat,
e so e ame hom anyin ûkhaû he ka bi hwa-
ban hele vat. 37 Anyin a inya oge me ha
köbun, e ûcû he ka hwâdâ könya hna
sihnalimen ang, ka habe, Adre me tha aû
e me tavat ae kong : anyin adre ohwâdâ
ûnyi a ûnyi gak. 38 Ke ödrin e ha, ka
habe, Than lö, Walang li hele vat. Ke e
ame ha ködrin, ka habe, E so.

39 Ke e ame didrut me he ka hnyi
bucen Elaio, helâji me hwakecin ; me ame
he hoton laten. 40 Ke e ame o but kâ e,
me e ame ha ködrin, ka habe, Hic ju öbun,
m' öbun e ca didrö ka hnyi ûcûbic. 41 Ke
e ame ûsâkâûö mödrin, helâke me hobenyin
at ; ke e ame cibouca, me hic, 42 ame ha,
ka habe, Cica lö, a ne wem he ka hom but
utköiö eang gak ; ke so bi, ca he ka ânyâ
wek, ke so bi wem. 43 Me ame manen
dut kâu angela ûnyi hnyi drany ame owhe-
giâ e. 44 Ke e ame vec gan hmâ, me e
ame hic hwege, ke haba khun gan ame
hingölö ka hnyi kânâ, helâ me khukhulainy
dra ae gan. 45 Ke e ame todrö ûheny
hnyi hna hic, me e ame he but ka laten, me
ō 'drin a ödrin e mokut anyin a ödrin hlöu-
hlöu, 46 haingen ame ha ködrin, ka habe,
Ieû gabun öbun e mokut ? todr' öbun me
hic, wâ öbun nye didrö ka hnyi ûcûbic.

47 E ame tiga ha, wâ bi tavat ae se hia,
me at adre hwenyi ien Juda, ke at hnyi
twelv, hnyimakan anyidrin bungen ; ke e ame
hakekeny kö Iesu he ka ûcimhnyimak mē.
48 Ke haba Iesu ame ha kâu, ka habe,
Juda lö, u me he ka alecuâ Nokon at ge
ûcimhnyimak ? 49 Ke a wâ but hnen
tavat adre me tot igigilo e ûnyi ame he ka
o, me haingödrin ödrin e ha kâu, ka habe,
Than lö, öhmun e he ka kot ge hele vat ?
50 Haba ke at gadrin ame kot athnyabainy
taben tavat bihut, me subâ but hnyikönyen
a metân. 51 Ke haba Iesu ame ha, ka
habe, Soju. Ke e ame mâdrâ hnyikönyen
me ometo. 52 Ke haba Iesu ame ha ka ta
je taben tavat bihut, me je taben uma kap
me wahingat, wale tavat adre me o kâu, ka
habe, Hawa, öbun e o me je hele vat me
utöhmu, helâke me ka at venöu ? 53 Oge
tha e möbun hnyi je bong hnyi uma kap,
ke öbun e ca hinöbeny könya : ke ûöbun
eang, me man maniny lit minya.

54 Me adre me kât e, me lelo thö e ka
hnyi uma umen taben tavat bihut. Ke
haba Peteru ame omise hoton. 55 Ke
adre hia but hû meic hnyi wanben hna
laba, me ulalabainy, me Peteru ame hnyi

laba unyidra. 56 Ke a wâ but e hnen ke
hlu ame laba hakekenyâ meic, me e ame wâ
hmâ e, me ha, ka habe, At ang eji a tha e
mē. 57 Ke e ame ivinöâ, ka habe, Ke
momo lö, e ca khanö nya at e. 58 E ca
beû bi, me ame wâ hmetu hnen ke at, me
ha, ka habe, U minya ke hanödrin. Ke
haingö Peteru, ame ha, ka habe, Ketha lö,
ca inya bi. 59 Ke helâke me khaca but
awa hwaban e, haba ke at ame ha hwegiâ,
ka habe, E hnathu wale at a tha e mē:
anyin a e at Galilaia. 60 Ke haingö
Peteru ame ha, ka habe, Ketha, e ca khanö
nya hnâm hna ha. E ame tiga fuc me ame
ie kokot dö khoto. 61 Ke haba Than ame
hwiö thö, me ō Peteru. Me haba Peteru
ame ûnykûme hofuc hwan Than, waleji a
ha kâu, ka habe, U me he ka okun ivinö
nya ke tiga ca kokok bi khoto hnyi bong
ang. 62 Me e ame didrut me tenge hlöu-
hlöu.

63 Haba tavat adre kât e, adre me
hlumā e, me osöâ. 64 Ke adre me tube li
emakan, me hnö e, ka habe, Perofeta thö,
ia khöû u? 65 Ke se hia ta je hofuc minya
adre me ha, me hiâ e.

66 Ke e lany jut, me ame ûkhacaköu
thö wahingatiny hnyei, wale je taben tavat
bihut me tavat sihnalimen; ke adre me
lelö thö e ka hnyi anyidra ûhnenamö, me
ha, ka habe, 67 A ne u Keriso, ha thö
köhmun. Haingen ködra, ka habe, Oge ne
he ka ha köbun, öbun e ca he ka kap:
68 ke oge ne he bi nya ka hnei öbun, öbun
e ca he ka thu. 69 ke hwân dö ang ke ne
o but nyiele, ame he Nokon at ka laba hnyi
ke keihen a metân man maniny Khong.
70 Haingödra hia, ka habe, A u e Nokon
Khong? Me e ame ha ködra, ka habe,
Öbun e ha e, a inya ang. 71 Me haingödra,
ka habe, Hnân eû hmetu köta ke at hnân
ohnatho? anyin a öta ate hia but löng
ûnyi hnyi hnyimen.

HNYIMAKAN 23.

ME ame todrö tavat hia ae se, me lelö
thö kö Pilato. 2 Ke adre me
hwân he ka bi fuco e, ka habe, Öhmun e
wâ but at ang ame omono ita hnyei, k' ame
thawâ he ka fat kö Kaisara, k' ame ha, a e
thibi Keriso a ke than bi. 3 Haba Pilato
ame hnö e, ka habe, Hawa, u Tuhan at
Juda? E ame thu, ka habe, U me ha e.
4 Haba Pilato ame ha ka taben tavat bihut
me tavat ae se, ka habe, E ba monu anyin
at ang oge me wâ. 5 Ke adre me ha
hwegiâ, ka habe, E ame obwebwelâ tavat,
k' ame ûne hnyi Juda hia thithö hwân hnyi
Galilaia ke ne o but ka hnyi dok ang.
6 Ke a löng ut Pilato, me e ame hnei, ka
habe, Hawa, at Galilaia at ang? 7 E ame
wâhmakhmeto a e ke kei Heroda, me e
ame kunâ e kö Heroda, anyin a e hnyi
Jerusalema hnyi je bong eling.

8 Haba Heroda ame ō Iesu, me e ame
senyin gan hmâ: anyin ae kueny jut weny
he ka bewâ e, anyin a e ame löng ta je
ûnyi gan; ke e ame ûnykûme he ka wâ ke
ûöman e ame he ka ânyâ. 9 Ke e ame hnö
e hnyi ta je hofuc ae se hia; ke e ame ca
thu kâu. 10 Ke ame ûtitilen je taben
tavat bihut, ke tavat sihnalimen, me bi
fuco hwegiâ e. 11 Ke haba Heroda me
anyin je soja adre me hmiödra e, me hlumā
e, me okhavâ e ge ûkhaû ae hmanenang,
me kunâ hmetu e kö Pilato. 12 Me ame
ûsoköu hmetu Heroda me Pilato hnyi bong
eling: anyin a ödru imouköu ehac.

13 Haba Pilato ame ûkhacaköuâ je taben
tavat bihut, me hnyat musi, me tavat bi,
14 me ha ködrin, ka habe, Öbun e hom
könya at ang helâke ame omonoâ tavat:
ke wâ bi, oge hia but hnö wia e hnyi hnyi-
maköbun, me ba monu oge me wâ ge at
ang hnyi ta je ûnyi öbun e bi fuco gan:
15 ke haba khaca, e ba minya hna wâ hnö
Heroda: anyin a hia but kunâ hmetu e
köta; ke wâ bi, e ba ûnyi a ânyâ me me
ûcû he ka mok. 16 Anyin a wale, oge me
he ka osöâ e, me thang ut. 18 Ke ödra
hia adre me tha hongot, ka habe, Hom dö
at ang, ke hnö Barabasa but köhmun:
19 wale at adre me khûâ ka hnyi uma ceat,
can ûhûgûnö dökhu hnyi taun, me can
ûhlingâ at. 20 Ke haba Pilato ame fuc
hmetu ködra, anyin ae beweny he ka hnö
Iesu but; 21 ke adre me fuc hwege, ka
habe, Osatauroâ thö, osatauroâ thö e. 22
Me e ame okun ha ködra, ka habe, Anyin a
ieû monu e ame ânyâ? e ba can oge me wâ
gan, me me he ka mok: anyin a wale oge
me he ka osöâ e me hna but. 23 Ke adre
me tha ha hwegiâ ge ifucidra ae gan hmâ,
adre me sumâtâ me me he ka osatauroâ e.
Me ame ton dut ifucidra ae gan. 24 Ke
haba Pilato ame ha muâ a g' adre me he ka
ânyâ hoton wedra. 25 Me e ame thang ut
at adre ca can ûhûgûnö dökhu, ke ûhlingâ
at, a at a wedra; ke e ame ham Iesu ka
hnyi wedra.

26 Adre me lelö e, ke adre me köt

Simona, at Kureñe, ame he ûheny hnyi
hna belök, me adre me ip hon e satauro,
me me vadren hotu Iesu.
27 Haba tavat ae se hia adre me he
hoton, me omomo adre me tenge thungaû
me tenge gan. 28 Ke haba Iesu ame
hwiö thö, me ha ködra, ka habe, Omomo
Jerusalema lö, ca tengiö nya bi, ke tengi'
öbun bi me lakubun. 29 Anyin a wâ bi
ame he ka o but ang ta je bong adre me he
ka ha hnyin, ka habe, Hnahic hnen toûnyi,
me tangen hnöku ame ca hnokoâ, me li bai
adre me ca ijem. 30 Me adre me he ka
hwân he ka ha ka je bucen, ka habe, Kölu
takû öhmun ju; me ka ta je hut, Tubi
öhmun ju. 31 Anyin adre ne ânyâ ta je
ûnyi ang hnyi ûö ae hât, ieû adre me he ka
ânyâ hnyi ûö ae meleca?
32 Ke e hu minya eling ke li at ae kong
adre me tha lelö me he ka hlingâ.
33 Ke adre me o but ka hnyi ke ong
dok, Ibokomok ien, adre me osatauroâ thö
e eling, me li at ae kong, ke at hnyi ke
keihen metâ, me ke at hnyi ke keihen me.
34 Haba Iesu ame ha, ka habe, Cica lö, hn'
ödra but; anyin ae ca khan' ödra hnödra
hna mâdrâ. Ke adre me khenâ anyin je
ûkhaû me ugleköbâ. 35 Ke ame utitilen
dö tavat me wâ. Ke haba tavat musi adre
me hiâ e, me ha, ka habe, A hia but omelö
keihen; ke a ne e Keriso a oûnykûminy
Khong, e so e ame he ka omelö e bi. 36
Me ame hlumā e minya hnen tavat vat,
adre me he but kâu, me habelen e ge vinega,
37 me ha, ka habe, A ne u Tuhan at Juda,
omeli u thö, 38 Ke e hu tusi adre sihnali-
men hon ka habe, WALANG TUHAN
AT JUDA.
39 Ke haba ke at hnyin li at ae kong
adre uhno ame haikongoâ e, ka habe, Hawa
u ca Keriso? omeli u thö, möhmun. 40
Me ame thu hnen ke at me thawâ, ka habe,
U ca ot bi ge Khong, ke u je tha hnaû-
hangö thö me? 41 Ke e wisa hnaûhangö
a ötu, anyin adre bi hwaban kötu e me ûcû
me hnötu hna mâdrâ: ke haba at ang, me
ba bi monu gan. 42 Me e ame ha kö Iesu,
ka habe, Ö u na ûnykûmi nya, u ka o hnyi
dokhom dökhu. 43 Ke e ame ha kâu, ka
habe, E hnathu inya oge me ha kâu, a hnyi
bong ang u me he ka tha e mönya hnyi
Paradaiso.
44 Me ame lit hia but hnyei hwân hnyi
jebigö ke ne o but hnyi jebigö sahac, 45 ke
ba but melaminy seûnö: ke ame khekhe lo
but imano singiny dok ae kap. 46 Ke
haba Iesu ame hongot hwege me ha, ka
habe, Cica lö, inya oge me hna but hanuk
ka hnyi li hnyamâm: ke a hia but ha hofuc
e, e ame mokcu. 47 Ke a wâ but kene-
turio hna mâdrâ, me e ame haisoâ Khong,
me ha, ka habe, E hnathu wale at ae wisa.
48 Ke haba tavat hia adre me ûkhacaköu
he ka wâ ûnyi e, k' adre me wâ ta je ûnyi
adre me ânyâ, me adre me khaû je ûlaidra
me he hmetu but. 49 Ke haba lahanen,
me adre me tot sâkâû, me watamomo a
hnyat ödrin e he hoton ûheny Galilaia, ke
adre me wâ ta je ûnyi eling.
50 Ke wâ bi, wale ke at Josefa ien, at
ûhnenamö, ke at ae so me wisa, 51 (k' ame
ca munyi ogâ anyidra si ûhnenamö me
hnödra hna ânyâ), a at Arimathia, taun
anyin at Juda, ke e at ame halubahingen
dökhu dokhon Khong: 52 haba at eling
ame he kö Pilato me sumâtâ unyi Iesu.
53 Ke e ame hom but hnyikânâi, me lan
ge mano lino, me ip hnyi kic adre tho hnân
erkemok, ke tiga ba komok adre ip hnyin.
54 Ke haba bong e, me Penapena, anyin ae
hakekeny jut sabath. 55 Ke haba wata-
momo hnyat he hoton ûheny Galilaia, me
ödrin e wâ erkemok, me hwakecin hna ip
hnyin. 56 Ke ödrin e hmetuhmetu me
penapena ta je ûnyi ae bo so me je muro.
Ke ödrin e menâ ju hnyi sabath helâ me
hnanyibu.

HNYIMAKAN 24.

KE hnyi bong a bâniny seven, hnyi
haolany, me ödrin e he but ka hnyi
erkemok, k' ödrin e hom ta je ûnyi ae bo
so, wale ödrin e penapena. 2 Ke ödrin e
wâ veto a g' adre hia but hagutâ ûnyi hnyi
hnyimen erkemok. 3 Me ödrin e didrö, ke
ödrin e ca wâ bi unyin Than Iesu. 4 Ke
ödrin e tiga loloâ, wâ bi, li at ödru me tot
unyidrin, k' ödre khavâ je ûkhaû ae ha-
dröngoc: 5 me ödrin e ot, me hnyimaködrin
hnyikânâi, ke ödru me ha ködrin, ka habe,
Ieû gabun öbun e elâm at ae möt unyin
tavat adre mokcu? 6 Ca e hmetu ang, ke
a möt hmetu thö: ûnykûme th' öbun hofuc
waleji a ha köbun ke tiga e hnyi Galilaia,
7 ame ha a g' adre me he ka hna Nokon
at ka hnyi je hnyamen tavat ae kong, me
osatauroâ, k' ame he ka möt hmetu hnyi
bong a kuniny. 8 Me ödrin e ûnykûme
hwan hofuc, 9 me he hmetu ûnyi hnyi
erkemok, me thumeto hnyat a twelv ge ta
je ûnyi eling, me je lahanödrin hia. 10

Haba iödrin me Maria Magadalena, me
Joana, me Maria hinyö Iakobo: ke haba
keihen omomo unyidrin, me ödrin e thu-
meto ta je aposetolo ge ta je ûnyi e. 11
Ke haba hofuc hwan omomo, me helâ me
hofuc baû ködrin; m' ödrin e ca kap bi.
12 Ke haba Peteru ame todrö me wadring
ka hnyi erkemok; me e ame nom me selâ-
drâ, me wâ a je mano lino thiju ame mokut;
me e ame he hmetu hnyaban ai me lâiâ hna
mâdrâ.

13 Ke wâ bi hnyi bong eling lo li at
gadrin ödru me he ka hnyi ke taun Emao
ien, e ûsâkâûö me Jerusalema helâke me
siksti je setadia. 14 Ke ödru me ûhnena-
mö tilâ ta je ûnyi hia a o. 15 Ke ödru me
tiga ûhnenamö me ihut, haba Iesu ame
hakekeny me tha he mödru. 16 Ke adre
kât li emaködru me ödru me ca he ka
wâhmakhmeto e. 17 Ke e ame ha ködru,
ka habe, Ie je ûnyi e öbu me ûhnenamö
tilâ? Ke ödru me todru me hmak. 18 Ha-
ba ke at gadru Kaleopa ien, ame thu kân,
ka habe, U me ne hake atkanyua biju la
e hnyi Jerusalema, ae ca khanö u ta je
ûnyi a o hnyi je bong eang? 19 Ke e ame
ha ködru ka habe, Ie ta je ûnyi? Haingö-
dru ödru me ha kâu, ka habe, Ga Iesu at
Nazareta wale perofeta ae man hnyi huliwa
me hofuc, hnyi hnyimakan Khong me tavat
hia thithö: 20 wale hnen je taben tavat
bihut, me tavat adre me musi öhmun adre
me hna e me me mok, ke adre me osatauroâ
e. 21 Ke öhmun e gejon a e bi at ame he
ka omelö at Isaraela. Ke haba khaca
minya, walang bong a kuniny hwaban hna
ânyâ ta je ûnyi eling. 22 Ke wale minya,
haba watamomo a je lahanöhmun ödrin e
öuthmoki öhmun ge imwidrin hnyi erkemok
hnyi haolany; 23 ke ödrin e ca wâ bi
unyin, ke ödrin e o but me ha, a g' ame
manen dut ködrin li angela, li at ödru me
ha, ka habe, A möt hmetu thö e. 24 Ke
a mwi ke je lahanöhmun hnyi erkemok, me
wâ helâji me hnen watamomo hna ha: ke
ödrin e ca wâ bi e. 25 Me e ame ha ködru,
ka habe, Öbu li monu, me bec li hnyekubu
he ka kap hia je hna ha hnen ta je perofeta!
26 Hawa, ca hamen Keriso he ka kap ta
je vec eling, me he ka dit ka hnyi anyin
hmanenang? 27 Ke e ame hwân ga Mose
me ta je perofeta hia, he ka omanenâ ködru
ta je hna sihnalimen hia gan. 28 Ke ödrin
e hakekeny ka hnyi taun, ödru me he ka
hnyin: ke haba e, me helâke ame he ka he
balua. 29 Me ödru me thawâ e, ka habe,
Laba ju unyihmu: anyin a sahac ut, ke
ame he but ka hia bong. Me e ame didrö
he ka tha laba mödru. 30 Ke e ame tha
laba mödru he ka han, me e ame hom areto,
me oleâ, me thuthu me ham ködru. 31 Me
adre me khöng ut li emaködru, ke ödru me
wâhmakhmeto e; me e ame ie hia but gadru.
32 Ke ödru me ûhaköu, ka habe, A ca
kahwa bi li oûnykûmitu, waleji hnyi hnen
hna ûhnenamö mötu eû hnyi gethen, me
hnen hna omanenâ kötu je hna sihnalimen?
33 Ke ödru me todrö hnyi awa eling me
hmetu Jerusalema ai, me wâ hnyat a eleven
ödrin e ûkhacaköu, me tavat unyidrin,
34 ke haingödrin, ka habe, E hnathu a
möt hmetu thö Than, ke a manen dut kö
Simona. 35 Ke ödru minya ödru me oma-
nenâ ta je ûnyi eû hnyi gethen, me hnen
hna manen ködru hnyi hnen hna thuthu
areto.

36 Ke ödrin e tiga ûhnenamö ta je ûnyi
e, me e ame tot hnyi wanbödrin, me ha
ködrin, ka habe, Hnahie köbun. 37 Ke
ödrin e öbubuny, me ot, ke ödrin e ûnykûme
a hanu ödrin e wâ. 38 Me e ame ha ködrin,
ka habe, Ieû gabun öbun e hlohlo? ke ieû
ame kû gan lolo eû hnyi je hnyekubun?
39 Wâ bi li hnyamök me li cak, a inya ang:
mâdrö nya ju, me wâ; anyin ae ba hanu ae
hu utioiny me je jö helâ me hnöbun hna
ō nya. 40 Ke a hia but ha e, e ame oma-
nenâ ködrin li hnyamen, me li can. 41 Ke
ödrin e tiga ca kap bi, anyin a ödrin e
senyin me lâiâ, me e ame ha ködrin, ka
habe, E hu ö 'bun jeû eang? 42 Me ödrin
e ham kâu ong hanen wâ adre le. 43 Ke e
ame hom me han hnyi hnyimaködrin.

44 Me e ame ha ködrin, ka habe, Walang
je hofuc oge me ha köbun, waleji e me tiga
inya ang unyibun, ae ûcû he ka owhâdâ ta
je ûnyi hia adre sihnalimen hnyi hnanyibu
anyi Mose, me ta je perofeta, me ta je
salamo gak. 45 Me e ame khöng ut je
hnyekudrin, me ödrin e he ka wâhmakhme-
to hna sihnalimen; 46 ke e ame ha ködrin,
ka habe, Adre hia but sihnalimen helâng, a
g' ame he Keriso ka vec, me möt hmetu
ûheny hnyi hna mok hnyi bong a kuniny;
47 me he ka khetâ, hnyi ta je hnyei hia
hwân hnyi Jerusalema, ietra, mo he ka
thang degecâ ta je hulö ûnyi ge ien. 48 Ke
öbun bi hnyat ohnathoâ ta je ûnyi e. 49
Ke wâ bi, inya oge me he ka kunâ köbun
hna ha bânâ ga Cica: ke so öbun e he ka
mē laba hnyi taun ke ne o but öbun e he
ka hu man ûnyi ethö.

50 Ke e ame hum ödrin cicö Bethania:
ke e ame hai li hnyamen me hahnahici
ödrin. 51 Ke e ame tiga hahnahici ödrin,
me e ame ie ûsâkâûö but mödrin, me adre
me kap dö e hnyi drany ai. 52 Ke ödrin
e khudrung ju kâu, me he hmetu Jerusa-
lema ai me senyin ae gan hmâ: 53 ke ödrin
bala bi hnyin uma kap, k' ödrin e haisoâ
Khong.

EVANGELIA A SIHNALIMEN IOANE.

HNYIMAKAN 1.

HABA hnyi can, me waleji Logo, e un-
yin Khong Logo, haba Logo, me
Khong. 2 E unyin Khong hnyi can. 3
Adre me op ta je ûnyi hia thithö a deny
e; ke ba ûnyi adre hia but op, a g' adre ca
op gān. 4 E hu möt unyin; ke haba möt,
me melaminy at. 5 Ke ame umumelam
melam hnyi lit; k' ame ca kap bi e hnen
lit. 6 Ame o ke at, a kunâ hnen Khong,
Ioane ien. 7 E ame o but hnân ohnathoâ,
m' adre me he ka ohnathoâ melam, me me
labageju tavat hia thithö ûnyi gan bi. 8
Haba at e, me ca melam bi eling, ke so bi
hnân ohnathoâ melam. 9 Haba melam
hnathu, me wale at ame omelamâ tavat hia
adre me o ka hnyi hmeledrany. 10 A
mwi but e eang hmeledrany, ke e at a op
hmeledrany, ke a ca wâ e hnen hmeledrany,
11 E ame o but ka hnyi hing hwajekhon,
k' ame ca kap e hnen lakeiny. 12 Ke
haba tavat adre me kap e, wale hnyat adre
me labageju ka hnyi ien, me e ame ham
ködra man, me adre me lakon dut Khong:
13 ke adre me ca hnöku ödra ûnyi hnyi
dra, ke ca ûnyi minya bi ge weny unyin,
ke ca ûnyi ge weny at, ke ûnyi bi ge
Khong. 14 Adre me bi unyin Logo bi,
k' ame laba unyita (ke öhmun e wâ but
anyin hmanenang, wale helâke me hmane-
nanginy Nokon a khaca a hnokoâ hnen
Kamen), a unöngöt do ge ibetengiö bâu me
hnathu. 15 Haba Ioane ame ohnathoâ e,
me hongot, ka habe, Walang at, waleji oge
me ha gan, ka habe, Ame he hotuk at ke
wale hnyi hnyimakök: anyin a bân, ka
bilik bi. 16 Eke, ate me hia but ve kap
jekhou ûnyi hnyi anyin unöngöt, wale
betenge bâu ke betenge bâu. 17 Anyin
adre ham hnanyibu a deny Mose; ke ibe-
tengiö bâu me hnathu a deny Iesu Keriso.
18 E ba at ame wâ Khong; k' ame oma-
nenâ e hnen Nokon a khaca thibi, wale at
hnyi ûlainy Kamen.
19 Ke walang hna ohnathoâ hnö Ioane
hnyi ûen adre me kunâ tavat bihut me at
Levi hnen at Juda ûhedra Jerusalema he
ka hnö e, ka habe, U ia? 20 Me e ame
haimemenâ, k' ame ca ivinö bi; e ame
haimemenâ, ka habe, Iny ca Keriso bi nya.
21 Me adre me hnö e, ka habe, Ke ieû bi?
U Elia? Haingen ka habe, Ohe. U pero-
feta? E ame thu, ka habe, E ba. 22
Anyin a wale adre me ha kâu, ka habe, K'
u ia bi? m' öhmun e he ka ha ka tavat
adre kun' öhmun. Ieû hwâm gam bi? 23
Haingen, ka habe, Inya ang ifucin at ame
hongot hnyi hnyebuba, ka habe, Owisa thö
gethen deny Than, helâji me hna ha ga
Isaia perofeta. 24 Ke adre hia but kun'
ödra hnen ta je Faresaio. 25 Ke adre me
hnö e me ha kâu, ka habe, Ieû gam u me
bapataiso, k' u ca Keriso bi, ke ca Elia bi,
ke u ca perofeta minya bi eling? 26 Haba
Ioane ame thu ködra, ka habe, Inya oge
me bapataiso ge köiö: ke ame tot hnyi
wanböbun ke at ae ca khan' öbun, 27 wale
at ame biliny hotuk, iny ca ûcû he ka
thang hna hûkâlâ taben li hnyeûcan. 28
Adre ânyâ ta je ûnyi e hnyi Bethania
hoton Joridano, wale dok ame bapataiso
hnyin Ioane.
29 Nyi e ame ō Iesu ame he kâu, me
haingen, ka habe, Wâ bi Arenio anyin
Khong at ame hijen monu anyin hmele-
drany! 30 Wale at waleji oge me ha, ka
habe, Ame he ka he hotuk at, ke e hnyi
hnyimakök; anyin a bân, ka bilik bi. 31
Ke oge me ca wâhmakhmeto e, ke so bi a

e ame he ka manen ka at Isaraela, can
thibi e oge me o but he ka bapataiso ge
köiö. 32 Haba Ioane ame ohnathoâ me
ha, ka habe, Oge hia but wâ Hanu ame gâ
but ûheny hnyi drany helâ me biny; me
ame o hnyi hon. 33 Ke oge me ca wâ-
hmakhmeto e: ke haba at a kunö nya he
ka bapataiso ge köiö, e ame ha könya, ka
habe, Haba hnâm hna he ka wâ Hanu ame
gâ ka hnyi hon, me laba hon, wale at ame
bapataiso ge Hanu Kap. 34 Ke oge hia
but wâ me ohnatho, a e thibi Nokon Khong.

35 Hmetu nyi, Ioane ame tot me ke li
laten; 36 ke e ame ō Iesu ame he, me
haingen, ka habe, Wâ bi Arenio anyin
Khong! 37 Ke a löng ut li laten hnen
hna ha, me ödru me he hotu Iesu. 38
Haba Iesu ame hwiö thö me ō dru ödru me
he hoton, me e ame ha ködru, ka habe,
Ieû öbu me elâm? Haingödru kâu, ka
habe, Rabi (bongon At ûne), ewa dok u ma
laba hnyin? 39 Haingen ködru, ka habe,
Ai öbu m' öbu me he ka wâ. Me ödru me
he me wâ hnyaban; me ödru me tha laba
mē hnyi bong eling, anyin a helâke awa a
teniny. 40 Haba ke at hnyi li at ödru me
löng ifuci Ioane, k' ödru he hotu Iesu, me
Anederea, a liamekeiny me Simona Peteru.
41 E ame bân ka elâm liamekeiny mē a
Simona me ha kâu, ka habe, Öhmun e wâ
but Mesia, (bongon, Keriso). 42 Ke e
ame hom e kö Iesu. Haba Iesu ame wâ e,
ke haingen, ka habe, U Simona a nöku
Iona: adre me he ka hwenyi u, me Kefa,
(bongon, Peteru).

43 Nyi e ame behe Galilaia ai, ke e
ame ō Filipo: ke haingö Iesu kâu, ka
habe, He hotuk. 44 Haba Filipo, me at
Bethesaida, wale taun ga Anederea me
Peteru. 45 Filipo ame ō Nathaniela, me
e ame ha kâu, ka habe, Öhmun e wâ but
hna sihnalimen hnö Mose hnyi hnanyibu
me ta je perofeta minya, wale Iesu at
Nazareta, nöku Josefa. 46 Ke haba Na-
thaniela ame ha kâu, ka habe, Hawa, e
khana ûnyi ae so he ka o ûnyi hnyi Naza-
reta? Haingö Filipo kâu, ka habe, Aiö u,
u ma wâ. 47 Haba Iesu ame ō Nathaniela
ame he kâu, me e ame ha gan, ka habe,
Wâ bi at Isaraela ae hnathu, e ba tang
iyawâ gan! 48 Haba Nathaniela ame thu
kâu, ka habe, U je wâhmakhmetu nya ua?
Iesu ame thu, me ha kâu, ka habe, Oge me
ō u hnyi hmelen imeta ke tiga ca hawo u
Filipo. 49 Haba Nathaniela ame thu kâu,
ka habe, Rabi, u thibi Nokon Khong; u
thibi Than Isaraela. 50 Haba Iesu ame
thu me ha kâu, ka habe, U me labageju
anyin a oge me ha köu, ka habe, Oge me ō
u hnyi hmelen imeta? u me he bi ka wâ
ta je ûnyi ae gan hon e. 51 Ke e ame ha
kâu, ka habe, E hnathu, e hnathu, inya
oge me ha köbun, ka habe, Öbun e he bi
ka wâ drany adre khöng, me ta je angela
anyin Khong adre me he ka ölö thö me
utut hon Nokon at.

HNYIMAKAN 2.

HABA hnyi bong a kuniny me adre
me ânyâ faipoipo hnyi Kana hnyi
Galilaia; eling hinyö Iesu: 2 ke adre me
hao Iesu me laten ka hnyi faipoipo. 3
Ke a um dö waina, me haba hinyö Iesu
ame ha kâu, ka habe, E ba but waina
gadra. 4 Haba Iesu ame ha kâu, ka habe,
Bai lö, ieû gam könya? e tiga ca o ûök. 5
Haba hinyen ame ha ka je lathnyaba, ka
habe, Haba ûnyi e ame he ka ha köbun,
ânyâ thö. 6 Ke e hu eling je kaia veto a
siks, adre me ip hnân okâlâotâ helâ me
hwakecin at Juda, ûsa lo ame ne kun ta
bath tulutiny. 7 Haingö Iesu ködrin, ka
habe, Öunöngötâ thö je kaia ge köiö. Me
ödrin e öunöngötâ ke ne o but hnyi hnyi-
men. 8 Haingen ame ha ködrin, ka habe,
Sâû thö walang ang, me hom dö ka taben
bijeû. Me ödrin e hom. 9 Ke a hia but
taben bijeû drem cubecâ köiö adre wia me
me waina, ke ca khana bi dok a ûnyi hnyin
(ke e khana bi lathnyaba tavat adre sâû)
haba taben bijeû ame hawâ at a tep fai-
poipo, 10 me ha kâu, ka habe, Hwakecin
tavat he ka khenâ bânâ waina ae so; ke e
ka hia but ijem gânâ, adre hom waina ae
kong: ke haba u, u je tuö waina ae so ke
ne o but ang. 11 Wale ûöman a ânyâ
Iesu a bân hnyi Kana hnyi Galilaia, me
omanenâ anyin hmanenang; haba laten
ödrin e labageju kâu.

12 Hwaban e, e ame he Kaperenauma
ai, e, me hinyen, me je liamekeiny mē, me
je laten: ke ca se je bong adre me laba
eling.

13 E hakekeny jut paseka anyin at
Juda, ke haba Iesu ame he Jerusalema ai.
14 Me e ame wâ hnyin uma kap tavat adre
me ûco je bolok, me mamoe, me biny, ke
tavat adre me wia mone, adre me ûlala-
bainy: 15 me e ame hom je ong tö hnan
osö, me ob' ödrin hia ûnyi hnyin uma, me
ta je mamoe, me bolok; me hingâlâ degecâ

ta je mone anyin tavat adre me wia mone,
me ohnyimenâ hnyikânâi ta je laulau; 16
me e ame ha ka tavat ûco je biny, ka habe,
Hom dö ta je ûnyi eang ûheny ang; ca
wia bi uma umö Cica, me me uma ûcû.
17 Haba laten adre me ûnykûme hna si-
hnalimen, ka habe, A hia but utö nya hnen
weny ae gan hmâ ka umâm uma. 18 Me
ame thu at Juda me ha kâu, ka habe, Ieû
haten u me he ka omanenâ köhmun, a u
me ânyâ ta je ûnyi e? 19 Iesu ame thu
me ha ködrin, ka habe, Kia but uma eang,
me oge me he ka otilâ hmetu e hnyi ta
bong a kun. 20 Me haba at Juda adre
me ha, ka habe, Fâte siks je huna adre
otilâ hnyin uma eang, ke u me he ka otilâ
e hnyi ta bong a kun? 21 Ke haba uma
e ame ha, me, wale a unyin. 22 Ke hnyi
ûen ame möt hmetu thö e ûheny hnyi hna
mok, me ame ûnykûme laten a g' ame ha
helâe; ke ödrin e kap hna sihnalimen me
hofuc a ha Iesu.

23 Tiga e bi hnyi Jerusalema hnyi bije-
ûiny paseka, ödra se hia adre me labageju
ka hnyi ien, anyin adre me wâ ta je ûöman
e ame ânyâ. 24 Ke haba Iesu ame ca ka
hna e ködra, anyin a e ame wâhmakhmetoâ
tavat hia, 25 ke ca ûnyi hnathu kâu a g'
ame he at ka omanenâ hwakecin at; anyin
a e ame wâhmakhmetoâ ta je ûnyi eû hnyi
hnyin at.

HNYIMAKAN 3.

HABA ke Faresaio, Nikodemo ien, ke
taben at Juda: 2 ame he káu
hnyi hnyingbet me ha kâu ka habe, Rabi,
e khan' öhmun dut a u at ûne ame o
ûnyi ge Khong: anyin ae ba at ae khana
he ka ânyâ ke ûöman u je ânyâ, a ne
hia unyin Khong. 3 Iesu ame thu me
ha kâu, ka habe, E hnathu, e hnathu, inya
oge me ha köu, Adre ne ca hnokoâ hmetu
bi at, e ca khana he ka wâ dökhu dokhon
Khong. 4 Haba Nikodemo ame ha kâu,
ha habe, Adre me he ka kâmâu ka hnokoâ
at, ka hingat ut? hawa, e khana he ka olo
didrö ka hnyi hnyekon hinyen me me hno-
koâ but? 5 Ke haingö Iesu, ka habe, E
hnathu, e hnathu inya oge me ha köu,
Adre ne ca hnokoâ bi at hnyi köiö me
Hanu, e ca khana he ka didrö ka hnyi
dökhu dokhon Khong. 6 Haba hna hnokoâ
ûnyi hnyi unyin, me wale unyin bi, ke haba
hna hnokoâ ûnyi hnyi Hanu, me wale hanu
bi. 7 Ca lâiâ bi hnök hna ha köu, ka habe,
E ûnyi hnathu he ka hnöku öbun hmetu.
8 Ame si thö ang a ka hamen weny, u je
löng ut a g' ame hmuhmu, ke ca khanö u
ûheny ua, k' ame he kâ: helâe tavat hia
adre me hnokoâ ûnyi hnyi Hanu. 9 Niko-
demo ame thu me ha kâu, ka habe, Ama
kâmâu he ka helâe? 10 Haba Iesu ame
thu kâu, ka habe, Hawa, u at ûne hnyi
Isaraela, ke u me ca wâ ûnykûme bi e?
11 E hnathu, e hnathu, öhmun e ha hnö-
hmun hna wâhmakhmeto, me ha hnathoâ
hnöhmun hna wâ; ke öbun e ca kap hnö-
hmun hna ohnathoâ. 12 Oge hia but ha
köbun ta je ûnyi eang hmeledrany, ke öbun
e ca labageju bi, awe, öbun e he ka kâmâu
he ka labageju oge ne he bi ka ha köbun ta
je ûnyi ethö hnyi drany? 13 E ba at ame
hia but ölö hnyi drany ai ke so thibi at
ame utut ûheny hnyi drany, wale Nokon
at a e hnyi drany. 14 Haba Mose ame
ogöranyâ on hnyi hnyebuba, ke helâe adre
me he ka ogöranyâ Nokon at: 15 me me
he ka hu ûnyi gan möt ame ca ba balua ka
tavat hia adre me labageju.

16 Anyin a Khong ame betenge ge hme-
ledrany, me e ame ham but Nokon a khaca
thibi, me me ca he ka mok ke at ge tavat
adre me labageju kâu, ke ame he bi ka hu
möt ame ca ba balua. 17 Anyin a ca kunâ
bi Khong Nokon ka hnyi hmeledrany he
ka ohnaûhangöâ hmeledrany; ke so bi he
ka omelö hmeledrany a deny e. 18 Adre
me ca ohnaûhangöâ at ame labageju kâu:
k' adre hia but ohnaûhangöâ walang ang
at ame ca labageju, anyin a e ame ca hia
but labageju ka ien Nokon Khong a khaca.
19 Ke walang hnaûhangö, a ga o but
melam ka hnyi hmeledrany, ke weny bi
tavat menekholom hon melam; anyin ae
kong ut hwakecidra. 20 Anyin ame hûkö-
tiâ melam hnen at ame mâdrâ monu, k' ame
ca he bi thö ka hnyi melam, wâ e nye
manen dut anyin ta je huliwa. 21 Ke
haba at ame mâdrâ hnathu, e ame he ka
hnyi melam, me me manen dut anyin ta je
huliwa, a g' ame mâdrâ ûnyi ge Khong.

22 Hwaban ta je ûnyi eling Iesu ame
tha he me laten ka hnyi hnyei Juda; ke
ame tha laba eling mödrin, me bapataiso.
23 Ke Ioane minya ame bapataiso hnyi
Ainon hakekenyâ Salim, anyin ae gan eling
köiö: ke adre me o but, me e ame bapa-
taisoi ödra. 24 Anyin adre tiga ca khûö
Ioane ka hnyi uma ceat. 25 Me ame
ivinö latö Ioane me ke at Juda ge hwakecin
obosoâ. 26 Ke ödrin e he but kö Ioane

me ha kâu, ka habe, Rabi, haba at ame
tha tot möu hnyi ke keihen hoton Joridano,
waleji at u me ohnatho, wâ bi, haba at
eling ame bapataiso, ke ame ok ut kâu
tavat bia thithö. 27 Haba Ioane ame
thu kâu, ka habe, E ca khana at he ka kap
ke ûnyi, adre ne ca ham bi kâu ûnyi hnyi
drany. 28 Haba öbun, me öbun e ohnathu
nya a oge ha, ka habe, Iny ca Keriso bi,
ke adre kunö nya bi hnyi hnyimakan. 29
Haba at ae hu hlu a teb faipoipo, me wale
baga a teb faipoipo mē, ke haba hanen baga
a teb faipoipo, at ame tot ka löng e, me
ame senyin gan hmâ ge ifucin at a teb
faipoipo : anyin a wale e hwâdâ but anyik
senyin ang. 30 E ame he ka gan tot, ke
oge me he bi nya ka ûhnyûkong tot.

31 Haba at ûheny thö, me e thibi hon
ta je ûnyi hia : ke haba at ûheny hmele-
drany, me at hmeledrany bi e, k' ame
ûhnenamö hmeledrany : haba at ûheny
thö, me e thibi hon ta je ûnyi hia. 32 Ke
e ame ohnathoâ ûnyi e ame wâ me löng ;
ke ba at ame kap hnen hna ohnathoâ. 33
Ke haba at ame kap hnen hna ohnatho,
me wale at ame bi haten a e hnathu
Khong. 34 Anyin a haba at ame kunâ
hnen Khong, me wale at ame ha je hofuc
hwan Khong : anyin a e ame ca ham Hanu
hoton tulut. 35 Haba Kamen ame betenge
ka Nokon, k' ame hna ta je ûnyi hia ka
hnyi li hnyamen. 36 Haba at ame laba-
geju ka Nokon, me hu but kâu möt ame ca
ba balua ; ke haba at ame ca löng hoton
Nokon, me ame ca he ka wâ möt, k'
ame he ka takoû e hnen hmönyin anyin
Khong.

HNYIMAKAN 4.

KE a wâ but Than a g' ame löng hnen
ta je Faresaio, ka habe, Iesu ame
bi laten me bapataisoâ tavat ae se hia, ke
wakhalet bi Ioane 2 (ke so bi ame ca bapa-
taisoi ödra ga Iesu, ke hnen laten), 3 me e
ame hna but Juda me he hmetu Galilaia ai.
4 Ke hamen he ka he hanyâûâ Samaria.
5 Me e ame o but hnyi ke taun hnyi Sa-
maria, Sikara ien, e hakekeny ka hnyi
utkânâ a ham Jekob ka nökon jia Josefa :
6 eling an beli Jekob. Ke ame laba ju
Iesu hon an anyin ae sēnyin dut anyin he.
Awa a siksiny eling. 7 Me ame o but ke
momo Samaria he ka se köiö : ke haingö
Iesu kâu, ka habe, Habelik. 8 Haba laten,
me ödrin e he but ka hnyi taun he ka ûcû
jeû. 9 Ke haingen momo Samaria kâu,
ka habe, Ieû gam, a u at Juda, k' u me
sumatö köiö gak, k' iny momo Samaria bi
nya ? (Anyin ae ca iate at Juda me at
Samaria.) 10 Haba Iesu ame thu me ha
ka momo, ka habe, A ne manen köu bwih-
lany anyin Khong, me at ame ha köu, Ha-
belik ; me u je he ka sumâtâ gan, me e ame
he ka ham köu köien möt. 11 Me haingen
momo kâu, ka habe Than lö, e ba ûnyi gam
hnân söû, ke dit an, ke ûnyi ua köien möt
gam ? 12 Hawa, u gan hu Jekob hanen
lakamöhmun, at a ham köhmun an ang, ke
belen e, me lakon, me ta je haleny ? 13
Iesu ame thu me ha kâu, ka habe, Ame he
ka beic hmetu tavat adre me ijem an ang :
14 ke haba at ame he ka ijem an oge me
he ka ham, me ame ca he hmetu bi ka beic
nyiele balua ; ke haba köiö oge me he ka
ham kâu me ame he ka eû hnyi hnyekon
wale an ame pupua ka hnyi möt ame ca ba
balua. 15 Haba momo ame ha kâu, ka
habe, Than lö, ham but könya an e, m'
inye ca beic hmetu, m' inye ca hmetu jem
kââng he ka se köiö. 16 Haingö Iesu kâu,
ka habe, He thö ka hawâ jem âiâm. 17
Haba momo ame thu, ka habe, E ba öiök.
Haba Iesu ame ha kâu, ka habe, E hnathu
hnâm hna ha, ka habe, E ba âiâm : 18
anyin a ödrin thabûng ehac lâiâm, ke haba
at u me tha laba mē walang, me ca âiâm
bi : waleling, e me hnathu hnâm hna ha.
19 Haingen momo kâu, ka habe, Than lö,
oge wâ but a u perofeta. 20 Haba laka-
möhmun adre me hmi hnyi bucen ang, ke
öbun e ha, ka habe, E ûcû ka tavat he ka
hmi hnyi Jerusalema. 21 Iesu ame ha
kâu, ka habe, Momo lö, labageju nya ju, a
g' ame he ka o ûen öbun e ca he ka hmi ka
Kamen hnyi bucen ang, ke ba minya bi
hnyi Jerusalema. 22 E ca khan' öbun
hnöbun hna hmi kâu ; ke e khan' öhmun
hnöhmun hna hmi kâu : anyin a ûnyi ge
at Juda ûhömeli. 23 Ke ame he ka o ûen,
ke wale but ang, a g' ame he ka he tavat
adre me hmi hnathu ka hmi ka Kamen
hnyi hanu me hnathu : anyin a Kamen ame
elâm tavat helâe he ka hmi kâu. 24 Khong
Hanu ; ke hamen tavat adre me hmi kâu
he ka hmi hnyi hanu me hnathu. 25
Haingen momo kâu, ka habe, E khanö nya
a g' ame he ka o Mesia (adre hwenyi ien
Keriso) : ke hnyi ûen e ame o but, e ame
he ka omanenâ köta ta je ûnyi hia. 26
Iesu ame ha kâu, ka habe, Inya ang at ame
ûhnenamö möu.

27 Ke ame o but laten; ke ödrin e lâiâ
anyin a e ame ûhnenamö me momo; ke
so bi, e ba at ame ha, ka habe, Ieû u me
elâm? ke, ieû e gam u me ûhnenamö me
momo? 28 Haba momo ame ip ju belen
kaia me he ka hnyi taun, me ha ka tavat,
ka habe, 29 Ai öbun he ka hnyi wâ at ame
hia but ha könya ta je ûnyi hia oge hia but
ânyâ: hawa, ame ne e la Keriso? 30 Me
adre me he but ûhedra hnyi taun, me o
kâu. 31 K' ödra tiga bec, me ame ûjengö
e laten, ka habe, Rabi, ö u mē han dö. 32
Ke haingen ködrin, ka habe, E hu ök ae
ca khan' öbun. 33 Anyin a wale, ame
ûhnenamököuâ laten, ka habe, Ame ne hu
at a hān? 34 Haingö Iesu ködrin, ka habe,
Walang ok, a oge me he ka mâdrâ weny at
a kunö nya, me umo anyik huliwa. 35
Hawa, ca hobun ang, ka habe, Vak biju ta
tehi, me adre me menu? ke wâ bi, inya oge
me ha köbun, ka habe, Bwele th' öbun, me
wâ je hna belök a hmahmat ut ang he ka
menu. 36 Haba at ame hiny, me e ame
kap hwaban, k' ame ûkhöûnâ troban hobi
kâu möt ame ca ba; me me tha senyin at
ame tā me at ame hiny. 37 Waleling me
me hnathu hna ha, ka habe, Ame tā hnen
ke at, k' ame hiny bi hnen ke at. 38 Oge
me kun' öbun he ka hiny bnöbun hna ca
huliwan: a hia but huliwa keihen, me öbun
e didrö ka hnyi anyidra ta je huliwa.

39 Ke ame labageju kâu tavat Samaria
ae se hia hnyi taun eling, can hofuc hwan
momo, ka habe, E ame hia but ha könya ta
je ûnyi hia thithö oge hia but ânyâ. 40
Ke ame e but kâu tavat Samaria, me adre
me sumâtâ e he ka tha laba mödra: me e
ame laba eling lo li bong. 41 Ke ame
labageju tavat ae se hia hmönyin ûnyi ge
hofuc a hwan; 42 m' ödrin e ha bi ka
momo, ka habe, Öhmun e ca hake labageju
thibi ûnyi ge hwâm hofuc; anyin a öhmun
e hnyi löng ut me wâ a wale thibi e At
omelö hmeledrany.

43 Hwaban lo li bong e ame hna but
dok e, k' ame he Galilaia ai. 44 Anyin a
Iesu ame ohnatho, a g' adre me ca ogânâ
perofeta hnyi ka iny hnyei. 45 E ame o
hnyi Galilaia, me ame kap e ge at Galilaia,
anyin adre me wâ ta je ûnyi e ame ânyâ
hnyi Jerusalema hnyi bijeû: anyin adre me
hnyi mwi minya hnyi bijeû.

46 E ame o hmetu hnyi Kana hnyi
Galilaia, waleji e ame wia hnyin köiö me
me waina. Ke wale ke taben, k' ame mok
nokon hnyi Kaperenauma. 47 E ame
löng a g' ame o but Iesu hnyi Galilaia
ûheny Juda, me e ame he but kâu, me
sumâtâ e, me me he ka osoâ nokon; anyin
ae hakekeny jut he ka mok. 48 Haingö
Iesu ame ha kâu, ka habe, Öbun e ne ca
wâ ta je haten me ûöman, öbun e ca he bi
ka labageju. 49 Haingen taben kâu, ka
habe, Than lö, he thö jem, e me tiga ca
mok bi nökuk. 50 Haba Iesu ame ha kâu,
ka habe, He thö, a möt ut nokom. Haba
at, me e ame labagejon hofuc a ha Iesu
kâu, me e ame he. 51 Ke e ame tiga he,
me ame ûkhanö mē lathnyabainy me ödrin
e ha kâu a g' ame mödrut nokon. 52 Me
e ame hnei ödrin ge ûen ioiny möt. Me
ödrin e ha kâu, ka habe, a hna but e et
hnen kahwa, hnyi awa a seveniny. 53 Me
ame wâhmakhmeto kamen ka habe, wale
awa a ha hnyin kâu Iesu, ka habe, A mö-
drut nokom: me e ame labageju me anyin
hia lap. 54 Wale ûöman a loiny a ânyâ
Iesu, waleji ge ibi ioiny hnyi Galilaia ûheny
Juda.

HNYIMAKAN 5.

HWABAN ta je ûnyi e, e hu bijeû
anyin at Juda; me ame he but Iesu
Jerusalema ai.

2 E hnyi Jerusalema hnyi homagöuleny
mamoe ke an, haba ion hnyi hwen Heberu,
me, Betheseda, dok ae hu hnyin je poretiko
a faiv. 3 Ame mokut eling tavat ae se
hia a at sēnyin, me wadröu, me kong can,
me mat. 5 Eling at ae mok thöte faiv je
huna. 6 Iesu ame wâ e ame mokut, ke e
khana ae beû hmâ but hnen hna mok, me
e ame ha kâu, ka habe, E bewem he ka
möt? 7 Haba at ae mok ame thu kâu, ka
habe, Than lö, e ba at he ka köp nya ka hnyi
an, e ka hûnyûnye thö köiö: anyin a oge
me tiga he ka utut, me ame ie logot ut ke
at ke belik thiju. 8 Iesu ame ha kâu, ka
habe, Todrö hom minya thö hnâm me he
thö. 9 Me ame ie möt dö at, ke e ame hom
dö hnen hna mokut me he.

Ke sabath bong eling. 10 Me ame ha
at Juda ka at adre omelö, ka habe, Sabath
ang, e ca ûcû köu he ka vadren hna mokut.
11 Me e ame thu ködra, ka habe, Hnen at
a omeli nya a ha könya, ka habe, Hom dö
hnâm me he thö. 12 Me adre me hnö e,
ka habe, Ie at a ha köu, ka habe, Hom dö
hnâm me he thö? 13 Ke haba at adre me
omelö, me ca khana bi ia e; anyin a Iesu
ame he iyong, anyin a eling tavat ae se hia.
14 Ke hwaban e Iesu ame wâ e hnyi uma

kap, me haingen kâu, ka habe, Wâ bi, adre
hia but omeli u, ca mâdrâ hmeto hulö, wâ
e nye o but monu ae gan hmâ köu. 15 Ke
e ame he but, k' ame thumeto at Juda, a
Iesu ame omelö e. 16 Wale m' adre me
oveci Iesu ge at Juda, anyin a e ame ânyâ
ta je ûnyi e hnyi bong sabath. 17 Ke
haingö Iesu ködra, ka habe, Ame huliwa
Cica ke ne o but hnyi bong ang, ke oge me
huliwa bi nya. 18 Waleling me ti hwege
at Juda he ka heleû deny he ka hlingâ e,
ca ûnyi thibi ge hnen hna hanyâûâ sabath,
ke anyin minya bi e ame ha, ka habe, haba
Khong, me hing Kamen, k' ame öûco e me
Khong.

19 Haba Iesu ame thu me ha ködra, ka
habe,

E hnathu, e hnathu inya oge me ha kö-
bun, ka habe, E ca khana Nokon he ka
ânyâ huliwa a ka ûnyi gan, ke so bi e ame
wâ hna mâdrâ hnen Kamen: anyin a haba
ta je ûnyi e ame ânyâ, me ame ânyâ minya
bi Nokon. 20 Anyin a kamen ame hnyokâ
Nokon, me omanenâ kâu ta je ûnyi hia e
ame ânyâ: ke e ame he ka omanenâ kâu ta
je huliwa ae gan hon e, m' öbun e he ka
lâiâ. 21 Anyin a Kamen ame otilâ thö ta
je komok me omeli ödra, helâe minya No-
kon ame omelö tavat e ame weny. 22
Anyin a haba Kamen ame ca hnö ke at, ke
e ame ham ka Nokon he ka hnö hia thö;
23 me me he tavat hia thithö ka ogânâ
Nokon helâ me hnödra hna ogânâ Kamen.
Haba at ame ca ogânâ Nokon, me ame ca
ogânâ Kamen at a kunâ e. 24 E hnathu,
e hnathu, inya oge me ha köbun, ka habe,
Haba at ame löng hok ta je hofuc, k' ame
labageju ka at a kunö nya, me hu but gan
möt ame ca ba balua, k' ame ca he bi ka
hnaûhangö, ke e ame he but ûheny hnyi
mok ka hnyi möt. 25 E hnathu, e hnathu
inya oge me ha köbun, ka habe, ame he
jem awa, ke walang ang, me ame he ka
löng ifucin Nokon Khong hnen tavat adre
mokcu; ke haba tavat adre me löng me
adre me he ka möt. 26 Anyin ae ka hu
bi ge Kamen anyin möt, ke helâe e ame
hna ka Nokon he ka hu gan möt: 27 ke e
ame ham minya kâu man he ka hnei, anyin
a e Nokon at. 28 Ca lâiâ bi e, anyin ame
he jem ûen a g' ame he tavat hnyi ta je
erkemok ka löng ifucin, 29 me he but;
haba tavat adre me mâdrâ so, adre me he
ka todrö ka hnyi möt; ke haba tavat adre
me ânyâ hulö, me adre me he ka tot ka hnyi
hnaûhangö.

30 E ca khanö nya he ka hake mâdrâ
thiju ke ûnyi: oge me hnö hoton hnök hna
löng: ke inya oge me hnö wisa; anyin oge
me ca elâm wek, ke so bi weny at a kunö
nya. 31 Oge ne ohnathu nya bi, e ca hna-
thu bi hnök hna ohnathu nya. 32 E so
ke hu ke at ame ohnathu nya; ke e khanö
nya ae hnathu hnen hna ohnathu nya.
33 Öbun e hia but ûkhûnöng kö Ioane,
me e ame ohwâdâ hnathu. 34 Ke oge me
ca kap hna ohnathoâ ûnyi ge at: ke inya
oge me ha ta je ûnyi eling me öbun e mö-
drut. 35 E thibi lamepa ame ubâhlâ me
umumelam: ke e webun he ka senyin
ge iumumelaminy hnyi ke ûen. 36 Ke hu
but gak hnân ohnathbo ae beönua hu Ioane:
anyin a haba ta je huliwa a ham könya
Kamen he ka ânyâ, me wale ta je huliwa
oge me ânyâ hnân ohnathu nya a ga kunö
nya Kamen. 37 Ke a hia but ohnathu
nya hnen Kamen at a kunö nya. Öbun e
ca löng bala ifucin, ke öbun e ca wâ minya
bi unyin. 38 Ke ca e bi eû hnyi je hnye-
kubun hwan hofuc: anyin a öbun e ca
labageju bi ka hnen hna kunâ. 39 Öbun
a elâm hnyi je hna sihnalimen, anyin a
öbun e ûnykûme ae hu but gabun möt
eling ame ca ba balua; ke wale bi e at ame
ohnathu nya; 40 ke öbun höcö he ka he
könya me me hu möt gabun. 41 Oge me
ca kap hna ogânâ ûnyi ge at. 42 Ke oge
wâhmakhmetu öbun dut ae ca hu gabun
weny ka Khong. 43 Oge o but hnyi ien
Kamök, ke öbun e ca köp nya: ame ne he
ka o but ke at hnyi ka ien bi, öbun e he
ka kap e. 44 Öhun e he ka kâmâu he ka
labageju, öbun hnyat ûkapköuâ hnân ogânâ
ûnyi gabun bi, ke ca elâm bi hnân ogânâ
ûnyi ge Khong a khaca thibi? 45 Ca ûny-
kûme öbun a oge me he ka hai öbun ka
Kamök: e hu bi ke at ame he ka hai öbun.
wale Mose, at öbun e labageju kâu. 46
Anyin öbun e ne köp Mose, me öbun e he
ka köp nya minya; anyin a e a sihnalimi
nya. 47 Ke öbun e ne ca kap hnen hna
sihnalimen, me öbun e he ka hawa he ka
kap hok ta je hofuc.

HNYIMAKAN 6.

HWABAN ta je ûnyi e Iesu ame he
hanyâûâ köiö Galilaia, wale köiö
Tiberia. 2 Haba tavat ae se hia adre me
he hoton, anyin adre me wâ ta je ûöman e
ame ânyâ ka tavat a ödra mok. 3 Ke haba
Iesu ame öliâ bucen, me tha laba eling me

laten. 4 E hakekeny jut bong paseka, bijeû
anyin at Juda. 5 Iesu ame bwele thö, k'
ame wâ tavat ae se hia hmönyin adre me
he but kâu, me e ame ha kö Filipo, ka habe,
Ötin e he ka ûcû areto ua, m' adre me he
ka han? 6 K' ame ha e he ka cubec e:
anyin ae khana ûnyi ame he ka ânyâ. 7
Haingö Filipo kâu, ka habe, E ca ûcû bi
ködra je areto a hwaban lo li haded je denari,
me me ve ûcû ködra ong jeû ae ûhnyû-
kong. 8 Me ame ha kâu hnen ke aten
jia Anedrea liamekeiny me Simona Peteru,
ka habe, 9 Wale ke da ae hu je areto bali
a faiv ke li ong wâ: ke hnân eû thö ling
ke se hia tavat? 10 Ke haingö Iesu, ka
habe, Olaba ju tavat. Ke gan hmâ hna
önying hnyi dok eling. Me ame ûlalabainy
ju tavat, haba ûseidra, me helâ me faiv
thauzan. 11 Haba Iesu ame hom je areto,
ke a hia but oleâ, me e ame khenâ but ka
tavat adre me ulalabainy; helâe minya li
ong wâ, hoton wedra. 12 Ke ame sekudra
thö, me e ame ha ka laten, ka habe, Ûkhö-
ûnâ thö je ong kolon, me me ba ûnyi adre
ma degec bi. 13 Me ödrin e ûkhöûnâ thö,
me ounöngötâ je tang a twelv wale je kolon
je areto bali a faiv, a kolon hna han hnen
tavat. 14 A wâ but hnen tavat ûöman a
ânyâ, me adre me ha, ka habe, E hnathu,
walang perofeta adre me ha a g' ame he
ka utut ka hnyi hmeledrany.

15 Ke a wâ but Iesu, a g' adre me he
ka o thö he ka hom ûjengö e he ka otilâ e
me than, me e ame hake he hmetu ka
hnyi bucen.

16 Ke a sahac ut haba laten ödrin e utut
ka hnyi köiö; 17 ke ödrin e ölö hon hu,
me hwân he ka kec hanyâûâ köiö Kapere-
nauma ai. Ke a lit ut, ke tiga ca o Iesu
ködrin. 18 Me ame omun dö köiö ge ang
ae gan. 19 Ke ödrin e hia but galu helâ
me twente faiv, ame ne thöti je setadia, me
ödrin e ō Iesu ame he hon köiö, me hake-
keny ka hnyi hu: me ödrin e ot. 20 Ke
e ame ha ködrin, ka habe, Inya bi; ca ot.
21 Me ödrin e kap senyinâ thö e ka hnyi
hu: me ame ie khöp dö hu hnyi hnyei ödrin
e kec ka hnyin.

22 Haba nyi, a wâ but hnen tavat adre
me ûtitilen hnyi ke keihen köiö, ae ba ju
ke hu e, ka ca tha ölö Iesu me laten hon
hu, ke hake laten thibi, 23 (ke so bi ame
khöp dö ke je ong galu ûheny Tiberia hake-
keny ka hnyi dok adre me han hnyin hwa-
ban hna ole hnen Than): 24 me ame wâ
hnen tavat ae se hia ae hiö Iesu eling, me
laten minya, me adre me laba but hon je
ong galu, me kec Kaperenauma ai he ka
elöm Iesu. 25 Ke adre me wâ ju e hnyi
ke keihen köiö, haingödra kâu, ka habe,
Rabi, u je o eang kehö? 26 Haba Iesu
ame thu ködra, ka habe, E hnathu, e
hnathu inya oge me ha köbun, öbun e ca
elöm nya anyin öbun e wâ ta je ûöman, ke
anyin bi öbun e han areto me ame sekubun
dö. 27 Ca huliwa bi hobi kâu jeû wale
ûnyi ame he ka bobot, ke so bi jeû ae tet
hmâ ke ne o but ka hnyi möt ame ca ba
balua, wale ame he Nokon at ka ham
köbun: anyin a wale at Kamen ame oke-
ceâ haten hon, wale Khong. 28 Haingödra
adre me ha kâu, ka habe, Ieû hanymöhmun
m' öhmun e he ka ânyâ ta je huliwa anyin
Khong? 29 Iesu ame thu ködra, ka habe,
Walang huliwa anyin Khong, ka habe,
öbun e he ka labageju ka at a kunâ. 30
Me adre me ha kâu, ka habe, Ieû haten u
me he ka mâdrâ, m' öhmun e wâ thö, me
labageju köu? ieû ânyâm huliwa? 31 Haba
lakamöhmun adre me han mana hnyi hnye-
buba; helâ me hna sihnalimen, ka habe,
E ame ham ködra areto ûnyi hnyi drany
hnân han. 32 Me haba Iesu ame ha ködra,
ka habe, E hnathu, e hnathu inya oge me
ha köbun, ka habe, A ca ham köbun areto
ûnyi hnyi drany ga Mose; ke so bi Cica
ame ham köbun hing areto ûnyi hnyi
drany. 33 Anyin a areto anyin Khong,
me wale at ame utut ûnyi hnyi drany, k'
ame ham möt ka hmeledrany. 34 Hain-
gödra kâu, ka habe, Than lö, ham bala ju
köhmun areto e. 35 Me haingö Iesu ködra,
ka habe, Inya ang aretoiny möt: haba at
ame he ka o könya, me ame ca he hmetu
ka mekihnânem, ke haba at ame he ka
labageju könya, me ame ca he hmetu ka
beic. 36 Ke oge me ha köbun, ka habe,
öbun e ō nya, ke öbun e ca labageju bi.
37 Haba ödra hia a ham könya Kamen,
me adre me he ka o könya; ke haba at
ame he ka o könya, me oge me ca he bi
nya ka degec. 38 Anyin oge me ca utut
ûhek hnyi drany he ka mâdrâ wek, ke so
bi weny at a kunö nya. 39 Ke walang
weny at a kunö nya, o oge me ca he ka
hna ke at gadra a ham könya, m' oge me
he bi ka otil' ödra hnyi bong a obiny. 40
Ke walang weny Kamök, a g' ame he ka
hu möt ame ca ba balua ka tavat hia adre
me wâ Nokon, me labageju kâu; me oge
me he bi nya ka otil' ödra hnyi bong a
obiny.

41 Haba at Juda adre me ulidro e anyin
a e ame ha, ka habe, Inya ang areto ame
utut ûheny hnyi drany. 42 Haingödra,
ka habe, Hawa, ca Iesu e, nöku Josefa, ke
khan' öta kamen me hinyen? a hawa hofuc
e ame ha, ka habe, Ogo me utut ûhek hnyi
drany? 43 Haba Iesu ame thu ködra me
ha, ka habe, Ca ulit öbun. 44 E ba at ae
khana he ka he könya, a ne ca lelö bi e
hnen Kamen, a at a kunö nya: ke oge me
he ka otilâ thö e hnyi bong a obiny. 45
Adre me sihnalimen hnyi tusi anyin je
perofeta, ka habe, Ame he Khong ka n'
ödra hia. Ke haba tavat hia adre me löng
ûnyi ge Kamen, k' adre me ûne bi, me
adre me he ka o könya. 46 E ba at ame
wâ Kamen, ke so thibi at a ûnyi ge Khong,
e ame wâ Kamen. 47 E hnathu, e hnathu,
inya oge me ha köbun, ka habe, Haba at
ame labageju, me hu but kâu möt ame ca
ba balua. 48 Inya ang aretoiny möt. 49
Ame han mana lakamöbun hnyi hnyebuba
ke adre mokcu. 50 Walang areto ame
utut ûheny hnyi drany, a ga ne an hnen
ke at, e ame ca he ka mok. 51 Inya ang
areto ae möt ame utut ûheny hnyi drany:
a ne an dö ke at areto eang e ame he ka
möt nyiele balua: eke, ke haba areto oge
me he ka ham me wale unyik, hnân malen
hmeledrany.

52 Me ame iwatretra at Juda, ka habe,
Ama hawa ka khana at ang ka ham köta
unyin hnân han? 53 Haba Iesu ame ha
ködra, ka habe, E hnathu, e hnathu, inya
oge me ha köbun, ka habe, Öbun e ne ca
an unyin Nokon at, me ijem dren, me ca
hu möt bi eû hnyi je hnyekubun. 54
Haba at ama an unyik me ijem drök, me
hu but kâu möt ame ca ba balua; ke oge
me he ka otilâ thö e hnyi bong a obiny.
55 Anyin a hing jeû unyik, ke hing möt
hnathu drök. 56 Haba at ame he ka an
unyik me ijem drök, me ame laba eû hnyi
hnyik, ke inya bi eû hnyi hnyekon. 57
Haba Kamen ae möt ame kunö nya, ke
inya oge möt ûnyi ge Kamen; ke helâe ge
at ame he ka han unyik, e ame he ka möt
ûnyi gak. 58 Walang areto ame utut
ûheny hnyi drany: ca helâ me hna han
hnen lakamen ke adre me mokcu: haba at
ame han areto ang, me ame he ka möt
nyiele balua. 59 E ame ha ta je hofuc
eling hnyi sunago, hnyi hnen hna ûne hnyi
Kaperenauma.

60 A löng ut hnen ke je laten ae se hia,
me adre me ha ka habe, E hmak hofuc e;
ke ia ae khana he ka löng? 61 Ke a wâ
but Iesu eû hnyi hnyekon hnen laten hna
ulidro ge ûnyi eling, me e ame ha ködra,
ka habe, Hawa hnân jönibun hofuc e? 62
Ame ne he ka hawa öbun ka he ka wâ
Nokon at ame ölö ka hnyi hnen bi ehac?
63 Haba at ame omelö, me hanu; ke ca
ûnyi hnathu bi unyin: haba ta je hofuc
oge hia but ha köbun, wale hanu me möt.
64 Ke ame ca labageju keihen gabun.
Anyin ae khanö Iesu tavat adre me ca
labageju, me at minya bi ame he ka alecuâ
e. 65 Me e ame ha ködra, ka habe, Wale-
ling me inye ha köbun, ka habe, E ba at
ae khana he ka o könya, a ne ca ham kâu
hnen Kamen.

66 Anyin a wale, e se hia laten adre me
hmetuhmetu me ca tha he hmetu mē. 67
Haba Iesu ame ha ka hnyat a twelv, ka
habe, E webun minya he ka hmetuhmetu?
68 Haba Simona Peteru ame thu kâu, ka
habe, Than lö, öhmun e he ka he kö ia? e
thibi gam je hofucin möt ame ca ba balua.
69 Ke öhmun e hia but labageju me wâ-
hmakhmeto a u thibi At ae Kap anyin
Khong. 70 Iesu ame thu ködrin, ka habe,
Hawa, oge me ca ûc' öbun a twelv, ke
diabolo ke at gabun? 71 E ame haiö
Juda nöku Simona Isakariota, anyin a e
at ame he ka alecuâ e, ke hanen hnyat a
twelv.

HNYIMAKAN 7.

HWABAN e Iesu ame vheno Galilaia:
anyin ae ca weny bi he ka vheno
Juda, anyin a at Juda adre me heleû deny
he ka hlingâ e. 2 E hakekeny jut bijeû
anyin at Juda, wale bijeûiny uma menâ.
3 Me ame ka kâu liamekeiny mē, ka habe,
Hna but dok ang, ke he thö Juda ai, me
me wâ thö hnen latâm ta je huliwa u me
ânyâ. 4 Anyin ae ba at ame ânyâ duöngâ
ke ûnyi, e ka weny bi he ka omanenâ e.
U je ne ânyâ ta je ûnyi e, awe omanenö
u thö ka hmeledrany. 5 Anyin ame ca
labageju minya kâu je liamekeiny mē. 6
Haba Iesu ame thu ködrin, ka habe, E tiga
ca o ûök; ke ûöbun bala bi. 7 E ca khana
bi hmeledrany he ka hûköti öbun; ke so bi
ame hûkötiö nya, anyin a oge me ohnathoâ
ae kong ta je huliwainy. 8 He th' öbun
ka hnyi bijeû: oge me ca mē he ka hnyi
bijeû; anyin ae tiga ca hwâdâ bi ûök. 9
E ame ha je hofuc eling ködra, me ame mē
laba ju hnyi Galilaia.

10 Ke ame he but ka hnyi bijeû je
liamekeiny mē, me e ame ka he minya, k'
ame ca he manen bi, k' ame he duöng.
11 Haba at Juda adre me elâm e hnyi
bijeû, haingödra, ka habe, Ewa? 12 Ke
gan hmâ hna ûlidro gān ge tavat ae se hia:
haingen keihen, ka habe, E at ae so;
haingen keihen, Ohe, e ame omono tavat
ae se hia. 13 Ke ba at ame ha manenâ e
anyin a ödra outen at Juda.

14 Ke haba hnyi wanben bijeû, me ame
he Iesu ka hnyi uma kap, k' ame ûne.
15 Haba at Juda adre me lâiâ me ha, ka
habe, A khana at ang tusi ga ia, ke adre
ca nâ bi? 16 Me Iesu ame thu ködra, ka
habe, Ca ûnyi gak hnök hna ûne, ke ûnyi
ge at a kunö nya. 17 A ne weny ke at
he ka mâdrâ weny, e ame he ka wâhmak-
hmetoâ hna ûne, a ne ûnyi ge Khong, oge
ne ha ka ûnyi bi gak. 18 Haba at ame
ha hofuc ka ûnyi gān bi e ame elâm he ka
ogânâ e bi: ke haba at ame elâm he ka
ogânâ at a kunâ e, e hnathu e, ke ba hwa-
kecin ae ca wisa gān. 19 Hawa, a ca ham
köbun Mose hnanyibu, ke ba ke at gabun
ame vheno hnanyibu? Ieû gabun öbun e
elâm he ka hlingö nya? 20 Haba tavat
ae se hia adre me thu me ha, ka habe, E
but gam demoni: ia ame elâm he ka hlingö
u? 21 Iesu ame thu me ha ködra, ka
habe, Oge hia but ânyâ ke huliwa, ke öbun
e lâiâ hia. 22 Anyin a wale Mose ame
hia but ham köbun peritom (ke so bi ca
ûnyi ga Mose, ke ûnyi bi ge wahingat);
ke öbun e peritomonâ at hnyi sabath. 23
Adre ne peritomonâ ke at hnyi sabath, k'
adre me ca he ka hanyâûâ hnanyibu anyi
Mose; hawa öbun e hmönyibun könya,
anyin a oge me ti osoâ at hnyi sabath?
24 Ca ha ûnykûme bi hoton hna wâ hnen
ecmak, ke so bi ha ûnykûme ju hoton
wisa.

25 Me haba keihen ûhedra Jerusalema
adre me ha, ka habe, Hawa, ca walang at
adre me elâm he ka hlingâ? 26 Ke wâ
bi, e ame fuc manen, ke ba hödrin kâu.
Hawa, e khana je taben me ka e Keriso?
27 Ke haba at ang, me khan' öta dok a
mwi hnyin: ke e ka o but Keriso, e ba at
ame he ka wâhmakhmetoâ dok a mwi hnyin.
28 Me haba Iesu ame fuc hwege hnyi
hnyin uma kap me nö 'dra me ha, ka habe,
E khan' öbun dut inya, ke khan' öbun
minya but dok oge mwi hnyin; oge ca o
ka ûnyi gak, ke e hnathu e at a kunö nya,
wale at ae ca khan' öbun. 29 E khanö
nya e, anyin a ûhek unyin, ke e a kunö
nya. 30 Me adre me elâm he ka kât e:
ke ba ke at ame hinöbeny kâu, anyin ae
tiga ca o bi ûen. 31 Ke ödra se hia adre
me labageju kâu; me ödrin e ha, ka habe,
E ka o but Keriso, hawa, e ame he ka
ânyâ ta je ûöman hon hna ânyâ hnen at
ang. 32 A löng ut ta je Faresaio hna
iulidroköuâ ge tavat ta je ûnyi e gan; me
haba je taben tavat bihut me ta je Faresaio,
me adre me kunâ je taben tavat tue he ka
kât e. 33 Haba Iesu ame ha, ka habe, E
ca beû biju ûök a ûlabaik eang unyibun,
ke oge me he ka he but ka at a kunö nya.
34 Öbun e he ka elöm nya, ke öbun e ca
he ka wâ: ke ca khan' öbun he ka he ka
hnyi dok oge me he ka labā. 35 Me haba
at Juda adre me ûhnenamököuâ, ka habe,
Ewa dok ame he at ang ka he ka hnyin m'
ate me ca he bi ka wâ; hawa, e ame he ka
he ka tavat adre vese unyin at Heleni, me
nâ at Heleni? 36 Ieû hofuc ang e ame
ha, ka habe, Öbun e he ka elöm nya, k'
öbun e ca he ka wâ: ke ca khan' öbun he
ka he ka hnyi dok oge me he ka laba
hnyin?

37 Hnyi bong a biliny bonginy bijeû, wale
bong ae gan, Iesu ame todrö me ha hwegiâ,
ka habe, A ne ke at ae beic, he but jem ka
ic unyik. 38 Haba at ame labageju könya
me ame he ka uoû ûnyi eû hnyi hnyekon je
wageweiny möt, helâji me hna sihnalimen.
39 Ke e ame ha ge Hanu, wale ame he
tavat adre me labageju kâu he ka kap:
anyin adre me tiga ca ham Hanu; anyin
adre me tiga ca ogânö Iesu. 40 Haba
keihen tavat ae se hia, hnyi ûen adre me
löng ta je hofuc e, me haingödrin, ka habe,
E hnathu, perofeta at ang. 41 Haingen
keihen, ka habe, Walang Keriso. Ke hai-
ngen keihen, ka habe, Hawa, ame o Keriso
ûheny Galilaia? 42 Hawa, adre me ca ha bi
hnyi hna sihnalimen, ka habe, Ame he ka
o Keriso ûnyi ge mâtrâni Davita, ke haba
taun anyi Davita, me Betheleema. 43 Me
ame khekhe lo but tavat gan. 44 Ke e
weny keihen he ka kât e; ke ba bi at ame
hinöbeny kâu.

45 Me ame he hmetu but je taben
tavat tue ka je taben tavat bihut me ta
je Faresaio; ke ödrin e ha ködra, ka habe,
Ieû gabun öbun e ca hom but e? 46
Haingen je taben tavat tue, ka habe, E
ba at ame fuc helâe. 47 Me ame thu
ködra ta je Faresaio, ka habe, Hawa, adre
hia but omonu öbun minya? 48 Hawa, e

hu ke taben ame ne ke at Faresaio ame
labageju kâu ? 49 Ke hnaûhangö but hou-
monu ang ae ca khan' ödra bi hnanyibu.
50 Me ame ha ködra Nikodema, (e ke at
gadra, k' ame he kâu ehac), 51 ka habe,
Hawa ge anyita hnanyibu, adre me he ka
hangâ at ke adre me ca mē löng dö gan me
me manen dut hnen hna mâdrâ ? 52 Me
adre me thu me ha kâu, ka habe, Ûhem
minya Galilaia ? Elâm dö me wâ, anyin
ae ba ke perofeta ame o ûheny Galilaia.
53 Me adre me vese but ka hnyi umödra
ta je uma :

HNYIMAKAN 8

KE Iesu ame he but ka hnyi bucen
Elaio. 2 Ke hnyi hnyomakatu
kong e ame o hmetu ka hnyi uma kap, me
ame he but kâu tavat hia ; ke e ame laba
ju me n' ödra. 3 Haba tavat sihnalimen
me ta je Faresaio adre me hom kâu ke
momo adre lelö k' ame tiga bi ûnyi monu ;
me adre me otilâ momo hnyi wanben, 4 me
ha kâu, ka habe, At ûne lö, haba momo
ang öhmun e lelö k' ame tiga bi ûnyi monu.
5 Ka hûna köta Mose hnyi hnanyibu he
ka lûâ ge veto tavat adre me helâe ; ieû
hnâm hna ha gan ? 6 Adre me ha e he
ka cubec e, me me hu ûnyi hnân bi fuco e.
Ke Iesu ame nom but me set kânâ ge
banyen. 7 Ke adre me hnö ûjengö e kâu,
me e ame höhöi me ha ködra, ka habe, ama
bân at ame ca munyi mâdrâ hulö ka lûâ e.
8 Ke e ame nom hmetu ju me set kânâ.
9 Ke adre me löng ut me adre me ve didi-
drut, hwân ge at a bân ke ne o but ge at a
biliny : ke hake Iesu thiju, ke momo ame
hake tot. 10 Ke haba Iesu ame höhöi
thö, me ha ka momo, ka habe, Ke momo
lö, ödra but ua ? e ba but at a ohnaûhangöi
u ? 11 Haba momo ame ha, ka habe, Than
lö, e ba. Haba Iesu ame ha, ka habe, Oge
me ca he minya inya ka ha hnaûhangöi u :
he thö ; ca mâdrâ hmetu monu hwân ûen
eang.

12 Iesu ame ha hmetu ködra, ka habe,
Inya ang melaminy hmeledrany : haba at
ame he ka he hotuk, e ame ca he ka he
hnyi menekholom, k' ame he bi ka hu mela-
miny möt. 13 Me ame ha kâu ta je Fare-
saio, ka habe, U me ka hamâm ohnathu
u ; e ca hnathu thö hnâm hna ohnathu u.
14 Iesu ame thu me ha ködra, ka habe, A
ne inya oge me ohnathu nya bi, e hnathu
hnök hna ohnatho ; anyin ae khanö nya
dok oge me mwi hnyin, me dok oge me he
ka hnyin. 15 Öbun e ha ûnykûme hoton
unyin, ke oge me ca ha ûnykûme bi nya
ke at. 16 Ke so bi oge ne ha ûnykûme,
e hnathu hnök hna ûnykûme ; anyin a ca
hake inya ke, ke tha inya me Kamök at a
kunö nya. 17 Eke, adre me sihnalimen
hnyi anyibun hnanyibu, ka habe, haba hna
ohnathoâ hnen li at a lo, me hnathu. 18
Haba inya oge me ka ohnathu nya bi, ke
ame ohnathu nya minya bi Kamen at a
kunö nya. 19 Me haingödra kâu, ka habe,
Ewa Kâmâm ? Iesu ame thu, ka habe, E
ca khan' öbun inya, me Cica : a ne khan'
öbun inya, me khan' öbun minya Kamök.
20 E ame ha ta je hofuc e hnyi dok adre
hip mone, e ame tiga ûne hnyi uma kap :
ke ba at ame kât e ; anyin ae tiga ca o
bi ûen.

21 Iesu ame ha hmetu ködra, ka habe,
Oge me he but ka he, ke öbun e he bi ju
ka elöm nya, ke öbun e he ka mekiny anyi-
bun ta je hulö : haba dok oge me he ka
hnyin, me ca khan' öbun he ka he ka
hnyin. 22 Me ame ha at Juda, ka habe,
Hawa, ame ka he ka hamen hlingâ e bi,
anyin a haingen, ka habe, Haba dok oge
me he ka hnyin me ca khan' öbun he ka
he ka hnyin. 23 Me e ame ha ködra, ka
habe, Ûkebun eang hmelen ; ke ûhek thö :
öbun aten hmeledrany, ke iny ca at hmele-
drany bi nya. 24 Anyin a wale, oge me
ha köbun, ka habe, Öbun e he ka mekiny
anyibun ta je hulö : anyin a öbun e ne ca
labageju, ka habe, Inya e, me öbun e he
ka mekiny anyibun ta je hulö. 25 Ke
haingödra kâu, ka habe, U ia ? Haba Iesu
ame ha ködra, ka habe, Wale ûnyi oge hia
but ha köbun hwân hnyi can. 26 E hu
gak ta je ûnyi ae se he ka ha köbun me he
ka owisa : ke so bi e hnathu e at a kunö
nya ; ke haba je hofuc a hwan oge me löng
me inya oge me ha e ka hmeledrany. 27
Ke adre me ca wâhmakhmeto a e ame ha
ködra ge Kamen. 28 Ke haingö Iesu, ka
habe, Öbun ka hia but kap göranyai Nokou
at, me ame he ka khan' öbun, ka habe,
Inya e, ke oge me ca mâdrâ ke ûnyi ka
ûnyi gak bi, ke haba hnen Kamök hna nö
nya, me wale can oge me ha ta je hofuc
ang. 29 Ke tha e mönya at a kunö nya ;
e ame ca hnö nya but ; anyin a inya oge
me ânyâ bala ta je ûnyi hnân osenyinâ e.
30 E ame tiga ha ta je hofuc eling, me
ame labageju kâu tavat ae se hia.

31 Haba Iesu ame ha ka at Juda, tavat
adre me labageju kâu, ka habe, Öbun e ne
he ka laba hmâ hnyi hok hofuc, me öbun
je latök ae hnathu; 32 ke ame he ka
khan' öbun hnathu, ke adre me he ka hn'
öbun ge hnathu. 33 Me adre me thu kâu,
ka habe, Öhmun je mâtrâni Aberahama,
ke tiga ca hom hwenb' öhmun hnen ke at:
a hawa, u me ha, ka kabe, Adre me he ka
hn' öbun dut? 34 Iesu ame thu ködra,
ka habe, E hnathu, e hnathu, inya oge me
ha köbun, ka habe, haba at ame he ka
mâdrâ monu e ame bi aten hulö. 35 Ke
haba aten, me e ame ca laba hmâ bi hnyi
hnyaba: ke so bi nokon ame laba hmâ.
36 Anyin a wale a ne he Nokon ka hn'
öbun adre me he ka ti hn' öbun dut. 37
E khanö nya a öbun je mâtrâni Abera-
hama; ke öbun bi öbun e elâm he ka
hlingö nya, anyin ae ba hnen hok hofuc eû
hnyi je hnyekubun. 38 Inya oge me ha
ta je ûnyi oge me hia but wâ unyin Kamök:
ke öbun e mâdrâ minya öbun hnöbun hna
wâ unyin kamöbun. 39 Ödra adre me
thu, ka habe, Aberahama kamöhmun. Iesu
ame ha ködra, ka habe, A ne je laku Abera-
hama öbun, m' öbun e he ka mâdrâ je
huliwa anyi Aberahama. 40 Ke walang
ang, öbun e elâm he ka hlingö nya, wale
at ame ha köbun hnathu, waleji oge me
löng ûnyi ge Khong: ke ca ânyâ helâe
Aberahama. 41 Öbun e ânyâ ta je huliwa
anyin kamöbun. Haingödra kâu, ka habe,
Öhmun ca je lakon gethen; khaca thibi
Kamöhmun, a wale Khong. 42 Iesu ame
ha ködrin, ka habe, A ne Khong Kamöbun,
öbun e he ka hnyok könya; anyin oge me
o but, me oge me o ûnyi ge Khong; ke
oge ca ka hamök o, ke e a kunö nya. 43
Ieû gabun öbun e ca wâ ûnykûme hok
hofuc? anyin a e ca khan' öbun he ka löng
hok hofuc. 44 Ûnyi ge kamöbun öbun,
wale diabolo, ke öbun e behe ka ânyâ weny
ae kong anyin kamöbun. E at ûhlingö
hwân hnyi can, k' ame ca tethmâ hnyi
hnathu, anyin ae ba hnathu gan. E ka
he ka ha thoi, me ka ûnyi gan, anyin a e
at thoi, ke kamen thoi. 45 Ke can anyin
oge me ha hnathu, me öbun e ca labageju
könya. 46 Ia gabun ame he ka ohnathoâ
a g' ame hu monu gak? Ke oge ne ha
hnathu, ieû gabun öbun e ca labageju
könya? 47 Haba at a ûnyi ge Khong, me
e ame löng hofuc hwan Khong: waleling
me öbun e ca löng anyin a ca ûnyi ge
Khong öbun. 48 Haba at Juda adre me
thu kâu, ka habe, Hawa, öhmun e ca ha
hnatho, ka habe, U at Samaria, ke e gam
demoni? 49 Iesu ame thu, ka habe, E ba
demoni gak; ke inya oge me ogânâ Kamök,
ke öbun e ohnyikönö nya bi öbun. 50 Ke
oge me ca elâm hnân ogânö nya bi: e hu
at ame elâm, me owisa minya. 51 E hna-
thu, e hnathu, inya oge me ha köbun, ka
habe, a ne hu at ame he ka vheno hok
hofuc, me e ame ca he ka wâ mok nyiele
balua. 52 Me ame ha kâu at Juda, ka
habe, E khan' öhmun dut walang ang, a
e unyâm demoni. A mokcu Aberahama,
me ta je perofeta, ke u me ha, ka habe, A
ne hu at ame he ka vheno hok hofuc, me
e ame ca he ka wâ mok nyiele balua. 53
Hawa, u gan hon kamöhmun a Aberahama,
waleji a mokcu? ke mok minya ju ta je
perofeta: ke u ia bi u? 54 Iesu ame thu,
ka habe, Oge ne ogânö nya bi, me ca ûnyi
hnathu ûganik: ke hnen Kamök hna ogânö
nya; wale öbun e ha, a e Khongubun; 55
e ca khan' öbun e: ke khanö nya e; oge
ne ha, ka habe, E ca khanö nya e, awe, oge
ma at thoi bi helâ me öbun: ke khanö nya
e, ke oge me vheno hwan hofuc. 56 Ame
senyin Aberahama a kamöbun he ka wâ
bonguk je bong; ke e ame wâ ju me e ame
senyin. 57 Me haingen at Juda kâu, ka
habe, Hawa, ca fifte but ta je hunaiâm ke
u je munyi ō Aberahama? 58 Haingö
Iesu ködra, ka habe, E hnathu, e hnathu,
inya oge me ha köbun, ka habe, Iny at kâû
adrem, ke tiga hiö Aberahama. 59 Me
adre me hom je veto he ka lûâ e: ke haba
Iesu ame ka oiyongâ e bi, me didrut ûheny
hnyi uma kap.

HNYIMAKAN 9.

EAME he, k' ame wâ ke at a wadröu
hwân hnyi hna knokoâ e. 2 Ke
haba laten ödrin e hnö e, ka habe, Rabi, ie
at a anyin hulö m' adre me hnokoâ wadröu
eang, hawa, a ka ûnyi gan, ame ne kamen
me hinyen? 3 Iesu ame thu, ka habe, E
ca monu at ang, ke ca monu minya kamen
me hinyen: ke so bi me me manen dut ta
je huliwa anyin Khong ge at ang. 4 E
ûcû köta he ka mâdrâ ta je huliwa anyin
at a kunö nya e me tiga lany: ame he jem
lit ke ca khana hmetu ke at he ka ânyâ ke
huliwa. 5 Hnyi ûen a inya ang hmele-
drany, inya ang melaminy hmeledrany. 6
Ke e a hia but ha e, e ame hangöc ka hnyi
kânâ, me ûnyûnya me botro li emakan at

ae wadröu ge kânâ, 7 me ha kâu, ka habe,
He thö ka hneû hnyi an Siloama (walang
bongon, Hna ûkhûnöng). Me e ame he
but me hneû, me e ame o hmetu but a ga
bwela but. 8 Haba tavat adre me laba
hakekenyâ, me tavat adre me wâ ehac ame
labö sumat, adre me ha, ka habe, Ca at ke
la ang ame labö sumat? 9 Ke haingen
keihen, ka habe, Ka e at e: ke haingen
keihen, ka habe, E tha ûcû mē. Ke e ame
ha, ka habe, Inya ang. 10 Me adre me
ha kâu, ka habe, Adre kâmâu hna obwela
li emâkâm? 11 E ame thu, ka habe, Hnen
at adre hwenyi ien Iesu hna mâdrâ kânâ,
me kina hnyi li emakök, me ha könya, ka
habe, He thö Siloama ai ha hneû: me oge
me he but me hneû, me oge me bwela but.
12 Ke haingödra adre me ha kâu, ka habe,
Ke ne e but ua? Haingen, ka habe
Khete.

13 Ödra adre me hom but at ae wadröu
ehac ka ta je Faresaio. 14 Haba bong
Iesu ame mâdrâ kânâ, me obwela li emakan,
me, bong sabath. 15 Haba ta je Faresaio
adre me hnö hmetu e, ka habe, A hawa me
u me bwela but? Haingen ame ha ködra,
ka habe, E ame kina kânâ hnyi li emakök,
me oge me he but ka hneû, me oge me
bwela but. 16 Me ame ha keihen ta je
Faresaio, ka habe, Ca ûnyi ge Khong at
ang, anyin a e ame ca okabâ sabath. Ke
haingen keihen, ka habe, A hawa at ae
monu ka khana ka ânyâ ta je ûöman helâe?
Me adre me khekhe lo but. 17 Me adre
me ha hmetu ka at ae wadröu, ka habe,
Ieû hwâm gan, anyin a e ame obwela li
emâkâm? Haingen, ka habe, E perofeta.
18 Ke haba at Juda, me adre me ca kap a
e at eji ae wadröu, ka bwela hmetu but, ke
ne o but adre me hawâ kamen me hinyen
at adre obwela, 19 me hnei ödru, ka habe,
Hawa nökubu at ang waleji öbu me ha a
g' adre hnokoâ ke wadröu? a hawa a ga
bwela but walang ang? 20 Me ame thu
kamen me hinyen, ka habe, E khan' öhmu
a nökuhmu at ang, ke öhme hnokoâ ke
wadröu: 21 e bwela but walang, ke ca
khan' öhmu a hawa; ke ca khan' öhmu
minya at a obwela li emakan: bethe hnö
öbun gan; e at hnathu but; hamen he ka
hâiâ e. 22 Ame ha kamen me hinyen
helâe anyin a ödru outen at Juda; anyin
ame ûhaköuâ at Juda he ka obâ ûnyi hnyi
sunago at ame he ka ha, ka habe, E Keriso.
23 Waleling me me ha kamen me hinyen,
ka habe, E at hnathu but; bethe hnö öbun
gan. 24 Me adre me olo hawâ at ae wadröu,
me ha kâu, ka habe, Ogânâ Khong, anyin
a öhmun e wâ but ae monu at ang. 25
Haba at ae wadröu ame thu, ka habe, A
ne at ae kong, me ca khanö nya: khaca
thibi ûnyi ae khanö nya, wale a iny wadröu
ehac, ke walang ang oge me bwela but.
26 Me adre me ha kâu, ka habe, Ieû hnen
hna ânyâ köu? a kâmâu hna obwela li
emâkâm? 27 E ame thu ködra, ka habe,
Oge hia but ha köbun eja, ke öbun e ca
löng: anyin a ieû ame bewebun hmetu ka
löng? e bewebun minya he ka bi laten?
28 Me ödrin e oû e, me ha, ka habe, U at
bi u a aten; k' öhmun je latö Mose bi
öhmun. 29 E khan' öhmun a Khong ame
fuc kö Mose, ke haba at e, me ca khan'
öhmun e at ua. 30 Haba wadröu ame
thu ködra, ka habe, Hap wale ju ang ûnyi
hnân lâiâ, a öbun e ca wâ dok a mwi hnyin,
ke a hia but obwela li emakök. 31 E
khan' öta but, a g' ame ca he Khong ka
löng tavat ae monu: ke a ne ke at ame
outen Khong me mâdrâ weny, me e ame
he bi ka löng kâu. 32 Adre me ca munyi
löng adrem a g' ame obwela ke at li emakan
at adre me hnokoâ ke wadröu. 33 A ne
ca ûnyi ge Khong at e, e ca khana he ka
ânyâ ke ûnyi. 34 Ödra adre me thu kâu,
ka habe, Adre me hnöku u hnyi hulö ae
gan, ke u me he bi ka n' öhmun? me adre
me obâ but e.

35 A löng ut Iesu a g' adre hia but obâ
e; me e ame wâ e me ha kâu, ka habe,
Hawa, u me labageju ka Nokon Khong?
36 E ame thu, ka habe, Taböny Than, e
ia, m' inye he ka labageju kâu? 37 Iesu
ame thu kâu, ka habe, U je wâ but, ke e
thibi e at ame ûhnenamö möu. 38 Haingen
ame ha, ka habe, Taböny Than, inya oge
me labageju. Me e ame khudrung ju kâu.
39 Haingö Iesu, ka habe, Oge o but eang
hmeledrany he ka owisa, me me bwela but
tavat adre me ca hnyi bwela; me me ca
bwela bi tavat adre me bwela. 40 Ame
löng ut keihen ta je Faresaio a tha ödra
mē ta je hofuc eling, me adre me ha kâu,
ka habe, Hawa, öhmun je wadröu minya?
41 Iesu ame thu ködra, ka habe, Öbun e
ne je wadröu me ba bi anyibun monu, ke
walang ang öbun e ha, ka habe, Öhmun
bwelâ: waleling me me e bala bi anyibun
monu.

HNYIMAKAN 10.

E HNATHU, e hnathu, inya oge me
ha köbun, haba at ame ca hnyi dit
hnyi homagöuleny haginy mamoe, ke ame
ölö bi ka hnyi ke gethen, e thibi at ae hok
ta ûnyi me venöu. 2 Ke haba at ame dit
hnyi homagöule e thibi at ame tuö mamoe.
3 Ame khöng ut kâu hnen at ame tuö
homagöule; ke haba ta je mamoe, me adre
me löng ifucin: ke e ame hawâ ien haleny
ta je mamoe, me hum ödra but hnyöu ai.
4 E ka hia but hna haleny je mamoe hnyöu
ai, e ame bân, ke haba ta je mamoe adre
me he hoton: anyin adre me löng hmak-
hmetoâ ifucin. 5 Adre me ca he ka he
hoton atkanyua ke adre me he ka kec gan:
anyin adre me ca löng hmakhmetoâ ifucin
ta je atkanyua. 6 Iesu ame ha ködra
ûhoûcû eling: ke adre me ca wâhmakhme-
toâ ta je ûnyi e ame ha ködra.

7 Haba Iesu ame ha hmetu ködra, ka
habe, E hnathu, e hnathu, inya oge me ha
köbun, ka habe, Inya ang homagöule hobi
kâu ta je mamoe. 8 Haba tavat hia thithö
a bödrin, ka bilik bi, ödrin hnyat hok ta
ûnyi me venöu: k' ame ca ling ödrin but
ta je mamoe. 9 Inya ang homagöule, a
ne ke at ame didrö unyik, e ame he ka
möt, me didrö me didrut, k' ame he ka wâ
jeû. 10 Ame ca o baû at venöu, ke so bi he
ka venöu, me ûhlingö me ohia: oge me o but
m' adre me he ka hu möt, k' adre me he ka
hu gânâ. 11 Inya ang at ame tuö wia ta
je mamoe: haba at ame tuö wia je mamoe,
me e ame ham anyin möt hnân singiny ta
je mamoe. 12 Ke haba at ame hok hwa-
ban, wale ca at tuö mamoe bi, ke ca haleny
minya bi ta je mamoe, haba at eling ame
wâ luko ame he jem, me ame hna degecâ
but ta je mamoe me kec, me ame ûlû ödra
luko, me ovesei ödra: 13 e ame kec dö
anyin a e at ame hok hwaban, k' ame ca
ûnykûme ka ta je mamoe. 14 Inya ang
at ame tuö wia ta je mamoe; ke oge me
wâhmakhmetoâ halek ta je mamoe, k' ame
wâhmakhmetu nya minya hnen halek, 15
helâ me Kamök ame wâhmakhmetu nya,
helâ minya me inya oge me wâhmakhmeto
Kamök; ke inya oge me ham anyik möt
hnân singiny ta je mamoe. 16 E hu minya
ke ta je mamoe a halek, a ca hanen kak
ang: ke ûcû könya he ka hum ödra minya,
ke adre me he ka löng ifucik; me me
khaca thibi hnahat mamoe, ke khaca thibi
at ame tuö. 17 Waleling ame hnyok könya
Cica, anyin a inya oge me ham anyik möt
m' oge me he ka hom hmetu. 18 E ba
at ame hûgûnâ e gak, ke inya oge me ham
ka ûnyi gak. E hu man gak he ka ham
e, ke hu man minya gak he ka hom
hmetu. Wale hnanyibu oge me kap ûnyi
ga Cica.

19 Ke ame khekhe lo hmetu but at Juda
can ta je hofuc eling. 20 Ke se hia gadra
adre me ha, ka habe, E but unyin at ang
demoni, k' ame monu but; ieû gabun öbun
e löng kâu? 21 Haingen keihen, ka habe,
Haba ang, me ca ifucin at ae hu demoni
unyin. Hawa, e khana demoni he ka
obwela li emakan at ae wadröu?

22 Adre me bijeûâ bong adre me dilic
uma kap hnyin hnyi Jerusalema; hnyi ke
keihen huna ae megic; 23 ke haba Iesu
ame vheno poretiko anyi Solomona hnyi
uma kap. 24 Me ame ûkhacaköu igigilö
e at Juda me ha kâu, ka habe, U me he bi
ka ololoi öhmun ke ne o but kehö? A ne
u Keriso, ha manenâ köhmun. 25 Iesu
ame thu ködra, ka habe, Oge hia but ha
köbun, ke öbun e ca kap: haba ta je huli-
wa oge me ânyâ hnyi iö Cica, wale thibi e
hnân ohnathu nya. 26 Ke öbun e ca kap
anyin a ca halek ta je mamoe bi öbun.
27 A löng ut halek ta je mamoe ifucik, ke
oge me wâhmakhmetu ödra, ke adre me he
hotuk: 28 ke oge me ham ködra möt ame
ca ba balua; ke adre me ca he ka mok
nyiele balua, ke ba ke at ame he ka hugun'
ödra ûnyi hnyi hnyamök. 29 Haba Cica,
wale at ame ham ödra könya, me gan hmâ
hon ta je ûnyi hia; ke ba at ae khana he
ka hûgûn' ödra but ûnyi hnyi hnyamen
Kamen. 30 Haba inya me Kamen, me
öhmu khaca thibi. 31 Haba at Juda adre
me hok veto hmetu he ka lûâ e. 32 Ke
Iesu ame thu ködra, ka habe, E se hia ta
je huliwa ae so oge hia but omanenâ köbun
ûnyi ge Kamök; can ie huliwa öbun e lûö
nya gan? 33 Haba at Juda adre me thu
kâu, ka habe, Öhmun e ca lûö u can huliwa
ae so, ke can bi bi gan; ke can minya
anyin a u at, ke u me wiö u bi thö me
Khong. 34 Iesu ame thu ködra, ka habe,
Hawa, adre ca sihnalimen hnyi anyibun
hnanyibu, ka habe, Oge ha, ka habe, Öbun
ke je khong? 35 A ne hia but ha, ka
habe, Ödrin je khong, wale tavat a o ködrin
hofuc hwan Khong, (ke ca khana bi he ka
ohavâ hna sihnalimen), 36 öbun e ha gan,
wale hnen Kamen hna okabâ, me kunâ ka
hnyi hmeledrany, ka habe, U me bi gan;

anyin oge me ha, ka habe, Inya ang Nokon
Khong? 37 Oge ne ca mâdrâ ta je huliwa
anyi Cica, ca köp nya öbun. 38 Ke o ge
ne mâdrâ, eja ke ne öbun e ca köp nya,
kap bi th' öbun ta je huliwa: m' öbun e
he ka wâhmakhmeto me wâ ûnykûme a g'
ame laba Kamen eû hnyik, ke inya eû
hnyin Kamen. 39 Adre me elâm hmetu
he ka kât e: me e ame he but ûnyi hnyi
hnyamödra.
40 Me e ame he hmetu hoton Joridano,
ka hnyi dok a bö Ioane ka bapataiso hnyin;
ke e ame laba eling. 41 Me ame he but
kâu tavat ae se hia, adre me ha, ka habe,
A ca mâdrâ Ioane ke ûöman: ke e hnathu
ta je hofuc hia a ha Ioane ge at ang. 42
Ke se hia tavat adre me labageju elin
kâu.

HNYIMAKAN 11.

EHU ke at ae mok, jia Lazaro at Be-
thania, hnyi taun anyi Maria me
liamekeiny mē jia Maretha. 2 Haba Maria,
me wale at ame osûâ Than ge muro, k' ame
kot li can ge leûnen ban, haniny e a Lazaro
at ame mok. 3 Ke haba li lahaniny, me
ödru me ûkhûnöng he ka ha kâu, ka habe,
Taböny Than, mē wâ bi at u me betenge
gan ame mok. 4 A löng ut Iesu, me e
ame ha, ka habe, Ame ca he ka mekiny
mok ang, ke so bi hnân ogânâ Khong, m'
adre me he minya ka ogânâ Nokon Khong
hnen e. 5 Haba Iesu ame betenge ga
Maretha me liamekeiny mē me Lazaro
minya. 6 E ame löng ae mok, ke e ame
laba hmetu ju a lo bongon hnyi dok eling.
7 Hwaban e, e ame ha ka laten, ka habe,
Ötin a hmetu Juda ai. 8 Me ame ha kâu
laten, ka habe, Rabi, haba at Juda adre me
elâm he ka lûö u ge veto, hawa, u me he hme-
tu kâe? 9 Iesu ame thu, ka habe, Hawa, ca
twelv awa hnyi bong? A ne he ke at hnyi
lany e ame ca he ka thö, anyin a e ame
wâ melam eang hmeledrany. 10 Ke a ne
he at hnyi hnyinghet, e ame he ka thö,
anyin ae ba melam gan. 11 E ame ha
hofuc eling, ke hwaban e, e ame ha ködra,
ka habe, A mokut ut Lazaro a hanötin; ke
oge me he bi nya ka ohmâkâ e hnyi hna
mokut. 12 Me ame ha laten, ka habe,
Taböny Than lö, a ne mokut, e ame he ka
möt. 13 Haba Iesu ame ha a ga mokcu:
ke ödrin e ûnykûme a g' ame ha ge mokut
me menâ. 14 Me haba Iesu ame ha ma-
nenâ ködrin, ka habe, A mokcu Lazaro.
15 Ke inya oge me senyin gabun, anyin
ae hiö nya e, m' öbun e he bi ka labageju;
ötin he thö kâu. 16 Ke ame ha Toma, adre
wenyö Didumo, ka hnyat a tha laten mē,
ka habe, Ötin he minya m' ate me he ka
tha mok mē.
17 Me ame o but Iesu, ke e ame wâ a
vak ut bongon hnyin erkemok. 18 Haba
Bethania me Jerusalema, me ûhakekeny
helâke me fiftin je setadia: 19 ke se hia at
Juda adre me he but kö Maretha me Maria
he ka otubweli ödru anyin a hanidru. 20 A
löng ut Maretha a g' ame o but Iesu, me
e ame he he ka ûkhanö mē: ke haba
Maria, me e ame laba biju eiö hnyin uma.
21 Haba Maretha ame ha kö Iesu, ka habe,
Than lö, a ne hnâm ang, ma ca he ka mok
hanik. 22 Ke walang ang, e khanö nya
a g' ame he Khong ka ham köu ta je ûnyi
hia thithö u me he ka sumâtâ gan. 23 Iesu
ame ha kâu, ka habe, Ame he ka möt
hmetu hanâm. 24 Haingö Maretha kâu,
ka habe, E khanö nya a g' ame he ka möt
hmetu hnyi ûen möt hmetu hnyi bong a
obiny. 25 Iesu ame ha kâu, ka habe, Inya
ang möt hmetu, me möt minya: haba at
ame he ka labageju könya, eja ke ne a ne
mokcu, e ame he ka möt: 26 ke haba at
ame möt me labageju könya e ame ca he
ka mok nyiele balua. Hawa, u me kap e?
27 Haingen ame ha kâu, ka habe, Eke
Than, inya oge hia but kap a u thibi Keriso
a Nokon Khong, ame he ka o eang hmele-
drany. 28 E a hia but ha e, me e ame he
but, me hawâ duöngi Maria, a liamekeiny
mē, me ha, ka habe, A o thö ang At ûne,
ke e ame hawö u. 29 E a löng ut, me ame
ie todrö, me he kâu. 30 (Ke tiga ca o bi
Iesu ka hnyi taun, ke e ame tiga laba hnyi
dok e ame ûkhanö me Maretha hnyin.)
31 Ke haba at Juda adre tha laba mē eiö
hnyin uma, a hnyat otubwelâ, adre me ö
Maria ame ie tot me he hnyöu ai, me adre
me he hoton, adre me ûnykûme a g' ame
ke ka hnyi erkemok he ka tenge eling.
32 Ame o but Maria ka hnyi dok ae hnyin
Iesu, me e ame ta ju ka hnyi li can, me ha
kâu, ka habe, Taböny Than, a ne hnâm ang
ma ca he ka mok hanik. 33 Iesu ame wâ
e ame tenge, me at Juda adre me tha he
mē adre me hnyi tenge, me e ame mâng eû
hnyi hnyekon, me hmak hmönyin, 34 me
ha, ka habe, Ewa dok öbun e ip e hnyin?
Haingödra kâu, ka habe, Than lö, aiö u ka
wâ. 35 Iesu ame tenge. 36 Me ame ha at
Juda, ka habe, Wâ bi, ûganiny anyin ibe
tengiö kâu! 37 Ke haingen keihen, ka

habe, Hawa e ca khana at e, wale at a
obwela li emakan at ae wadröu he ka thawâ
me me ca he ka mok bi at ang? 38 Iesu
ame mâng hmetu eû hnyi hnyekon, me o
ka hnyi erkemok, wale op, ke adre ip veto
hnyi hnyimen. 39 Iesu ame ha, ka habe,
Hom but veto. Haingö Maretha a haniny
e a mokcu, ka habe, Than lö, e bon dut, anyin
a vak ut bongon. 40 Iesu ame ha kâu, ka
habe, Oge ca ha köu, ka habe, U je ne he
ka labageju, me u me he ka wâ hmanenan-
giny Khong? 41 Me adre me hom but veto.
Ke haba Iesu ame bwele thö görany ai me
ha, ka habe, Cica lö, inya oge me ole köu
anyin a u me ling nya. 42 Ke e khanö
nya a u me ling nya bala: ke oge me ha
anyin a ödra se adre me tot igigili nya, m'
adre me he ka kap a u je kunö nya. 43 E
ame ha hofuc e, me e ame hongot hwege
thö, ka habe, Lazaro lö, didrut. 44 Me
ame didrut at a mokcu a g' adre lan li can
me li benyin ge manoiny erkemok; k' adre
lan hnyimakan ge ecmano. Iesu ame ha
ködra, ka habe, Thang ut e, me hna but me
me he but.

45 Me ame labageju kâu at Juda ae se,
a hnyat adre me o kö Maria, k' adre me
wâ ta je ûnyi e ame mâdrâ. 46 Ke haba
keihen gadra, me adre me he but ka ta je
Faresaio, me ha ködra ta je ûnyi ame ânyâ
Iesu.

47 Me haba je taben tavat bihut me ta
je Faresaio adre me hawâ ûhnenamö, me
haingödra, ka habe, Hawa gata? anyin
ae se hia but ta je ûöman ame ânyâ at e.
48 Ate ne he ka hna e helâe, me ame he
tavat hia ka lababeju kâu: me ame he ka
o at Roma bi ka hûgûnâ hnöta me ita minya
hnyei. 49 Ke haba ke at gadra wale
Kaiafa a taben tavat bihut hnyi huna eling,
ame ha ködra, ka habe, E ba hmönyin ong
ûnyi ae khan' öbun, 50 ke öbun e ca ûny-
kûme, ka habe, e ûnyi hnathu köbun a ga
mok bi at a khaca hnân hwaban tavat ae
se hia, me me ca mok bi hnyei hia. 51 Ke
e ame ca ha e a ka ûnyi gan: ke so bi e
taben tavat bihut hnyi huna eling, k' ame
perofeta a g' ame he ka mok Iesu hnân
hwaban hnyei eling; 52 ke ca hake hnân
hnyei eling, ke so bi m' adre me ûkhacaköu
lakon Khong adre vese, m' adre me khaca
thibi. 53 Ke hwân hnyi bong eling adre
me si hnân he ka hlingâ e.

54 Waleling me me ca he manen hmetu
Iesu hnyi hnyimakan at Juda, ke e ame he
but ka hnyi ke keihen hnyei ae hakekeny
ka hnyi hnyebuba, ka hnyi taun Efaraima
ien, k' ame tha laba eling me laten. 55 E
hakekeny jut paseka anyin at Juda: ke se
hia tavat adre me he Jerusalema ai ûhedra
he e, he ka obosoi ödra e me tiga ca ûen
paseka. 56 Ke adre me elöm Iesu, me
ûhnenamököuâ hnyi ûen adre me tot hnyin
uma kap, ka habe, Ieû ûnykûmenöbun?
Hawa, e ame ca he ka he jem ka hnyi
bijeû? 57 Haba je taben tavat bihut me
ta je Faresaio adre me otilâ hnanyibu, ka
habe, A ne ke at ae khana dok ame laba
hnyin, hamen he ka omanenâ m' adre me
he ka kât e.

HNYIMAKAN 12.

KE tiga siks biju ta bong adre me he ka
ânyâ paseka, me Iesu ame he Be-
thania ai, wale dok a laba hnyin Lazaro
waleji a omelö ûheny hnyi hna mok. 2 Me
ödrin e bi sahac eling hobi kâu: ke haba
Maretha ame bi aten; ke Lazaro ke at
gadrin ame hnyi han mē. 3 Maria ame
hom litara tang muro ae hing narado ae
gan hwaban, me hneû kâu li ca Iesu, me
kot li can ge leûnen ban: ke unöngötö uma
ge bunen muro. 4 Me ame ha ke at unyin
laten, jia Juda Isakariota, at ame he ka
alecuâ e, 5 ka habe, Ieû adre me ca ûco gan
muro eang me hnân hwaban je denari a
theri haded, m' adre me he ka ham ka ta
je theduoc? 6 Ame ca ha e anyin ame
betenge ge ta je theduoc; ke anyin bi a e
at venöu, ke e unyin tang, ke e ame hom
ta je ûnyi hnyin tang. 7 Iesu ame ha, ka
habe, Ca hâiâ bi momo, e ame ip e hnân
hobi kâu bong he ka könim nya hnyin.
8 E bala unyibun ta je theduoc; ke oge
me ca he bi nya ka laba bala unyibun.

9 Me ame löng houmonu a tavat Juda
a e but ling: me adre me o thö ca hake ga
Iesu thibi, ke adre me he minya ka ō Lazaro,
waleji a omelö ûheny hnyi hna mok. 10 Ke
a ûhnenamö je taben tavat bihut he ka
hlingö Lazaro minya; 11 anyin ae se hia
at Juda adre me he me labageju kö Iesu
ûnyi gan.

12 Haba nyi, e se hia tavat adre me he
ka hnyi bijeû, ke adre me löng a g' ame
he ka o Iesu hnyi Jerusalema, 13 me adre
me bi lan pama me he ka ûkhanö mē, me
hongot, ka habe, Hosana: hnahic hnen
Than Isaraela, ame o but hnyi ien Than.
14 Ke a wâ but Iesu ke asina ae tiga
ûhnyûkong, me e ame tabâ e, helâ me hna

sihnalimen, ka habe, 15 U ca he ka ot, hlu
nöku Ziona ; wâ bi ame o but Tuhâm, ame
tabâ nokon asina. 16 Ame ca wâhma-
khmetoâ laten ta je hofuc eling ûnyi hnyi
can : ke adre hia but oganö Iesu, me ödrin
e ûnykûme a g' adre hia but sihnalimen ta
je ûnyi e gan, ke adre me ânyâ ta je ûnyi
e kâu. 17 Me ame ohnathoâ hnen tavat
ae se hia a tha ödra mē waleji hnyi hnen
hna hawo Lazaro ûnyi hnyi hnyin erkemok,
me omelö e ûnyi hnyi hna mok. 18 Wale
minya me me ûkhanö mē tavat ae se hia,
anyin adre löng ut hnen hna mâdrâ ûöman
eling. 19 Anyin a wale haba ta je Fare-
saio adre me ûhnenamököuâ, ka habe, Wâ
bi, a g' ame ca tubun : wâ bi, ame he hoton
hmeledrany hia.

20 Wale keihen ta je Heleni unyin tavat
adre me he he ka hnyi hmi minya hnyi bijeû :
21 me adre me he but kö Filipo at Bethe-
saida hnyi Galilaia, me hnö e, ka habe,
Taböny, öhmun be hnyi ō Iesu. 22 Filipo
ame he me ha kö Anederea : haba Ane-
derea me Filipo ödru me he me ha kö Iesu.
23 Ke haba Iesu ame thu ködrin, ka habe,
A o but awa he ka ogânâ Nokon at. 24 E
hnathu, e hnathu, inya oge me ha köbun,
A ne kölu ka hnyi kânâ ke wan hwit, ke
ame ca bobot bi, ame he ka hake mokut ;
ke a ne bobot, ame he ka wa se hia.
25 Haba at ame hnyokâ anyin möt, me
ame he ka ohia e ; ke haba at ame hûkötiâ
anyin möt eang hmeledrany, e ame he ka
tuö e ke ne o but ka hnyi möt ame ca ba
balua. 26 A ne ke at ame he ka bi atök,
e so e ame he hotuk ; ke haba dok o ge me
he ka laba hnyin, me ame he minya atök ka
laba eling : a ne he ke at ka bi atök ame
he Cica ka ogânâ e. 27 E hlohlo hnyekuk
walang ang ; ke ieû oge me he ka ha ?
Cica lö, bethe omeli nya hnyi ûen ang.
Ke so bi can e oge me o but ka hnyi ûen
ang. 28 Cica lö, ogânâ thö iâm. Me ame
o but hofuc ûnyi hnyi drany, ka habe
Oge hia but ogânâ, ke oge me he hmetu
ka ogânâ. 29 Haba tavat adre me ûti-
tilen eling adre me löng me ha, ka habe,
Hendreng ang : haingen keihen, ka habe,
Angela ame fuc kâu. 30 Iesu ame thu, ka
habe, A ca o hofuc e hnân hobi könya, ke
so bi hnân hobi köbun. 31 Adre me he
walang ang ka owisa hmeledrany : ke adre
me he walang ang ka obâ tuhan hmeledrany
ang. 32 Ke haba inya, adre ne ogöranyi
nya ûnyi eang hmeledrany, me oge me he
bi nya ka lelö tavat hia thithö könya. 33 E
ame ha e, k' ame omanenâ bongon mok e
ame he ka mekiny. 34 Haba tavat ae se
hia adre me thu kâu, ka habe, Öhmun e
löng ut ûnyi hnyi hnanyibu a g' ame he
ka tethmâ Keriso nyiele balua : ieû gam u
me ha a ga ûcû he ka ogöranyâ Nokon at ?
ia Nokon at eling ? 35 Haba Iesu ame ha
ködra, ka habe, E okhulit biju melam
unyibun. He thö e me tiga e unyibun
melam, wâ e nye o but köbun lit : haba at
ame he hnyi lit, me ca khana dok e ame he
ka hnyin. 36 Kap ju melam e me tiga
e unyibun melam, m' öbun e lakon melam bi.

Iesu ame ha hofuc e, me ame he but, k'
ame labö duöng gadra. 37 Ke so bi, eja
ke ne a ne ânyâ ta je ûöman ae se hia hnyi
hnyimaködra, adre me ca labageju kâu :
38 me me hwâdâ hofuc ho Isaia perofeta
waleji e ame ha, ka habe,

Than lö, ia ame labageju ka hnöhmun
hna thumeto ?
K' adre me omanenâ kö ia benyin
Than ?

39 Anyin a wale e ca khan' ödra he ka
labageju, anyin a haingö Isaia minya, ka
habe,
40 E ame owadruâ ta je emaködra, ke e
ame okhötâ je hnyekudra ;
Wâ adre nye wâ ge je emaködra, me
ûnykûme ge je hnyekudra,
Wâ adre nye hmetu,
M' iny omeli ödra but.
41 Haba Isaia ame ha ta je ûnyi e, anyin
a e ame wâ anyin hmanenang ; k' ame hâiâ
e. 42 Ke so bi e se hia ta je taben adre
me labageju kâu ; k' adre me ca ha manenâ
bi, can ta je Faresaio, wâ adre nye ob' ödra
but ûnyi hnyi sunago : 43 anyin ae nua
wedra a g' ame he ka ogân' ödra hnen
tavat, hon wedra a g' ame he ka ogân' ödra
hnen Khong.

44 Ame ha hwegiâ Iesu, ka habe, Haba
at ame labageju könya, me ame ca labageju
bi könya, ke kâu minya bi at a kunö nya.
45 Ke haba at ame ō nya ; me ame wâ
minya at a kunö nya. 46 Inya oge me o
m' inya melaminy hmeledrany, me me ca
laba hnyi lit at ame labageju könya. 47 Ke
a ne löng hok hofuc hnen ke at, k' ame ca
vheno bi, oge me ca he bi nya ka owisa e,
anyin oge me ca o he ka owisa hmeledrany,
ke so bi he ka omelö hmeledrany. 48 Haba
at ame digic nya, k' ame ca kap bi hok
hofuc, me hu bi at ame owisa kâu : haba
hofuc, waleji oge me ha, me wale at
ame he ka owisa kâu hnyi bong a obiny.

49 Anyin a inya oge me ca fuc a ka ûnyi
gak ; ke haba Kamen, wale at a kunö nya,
me e ame hna könya hnanyibu a hanymök
he ka ha, me ûnyi minya oge me he ka ûnö.
50 Ke e khanö nya a haba anyin hnanyibu,
me möt ame ca ba balua : me haba ta je
hofuc oge me ha, me helâ me hnen Kamen
hna ha könya, me wale hnök hna ha.

HNYIMAKAN 13.

ATIGA ca bijeûâ paseka, ke a wâ
Iesu a ga o but ûen he ka he but
ka Kamen ûheny ang hmeledrany, ke a hia
but hnyokâ lahanen eang hmeledrany, me
e ame hnyoki ödra ke ne o but obiny.
2 Haba hnyi ûen han sahac, ke a hia but
diabolo ip hnyi hnyeku Juda Isakariota
nöku Simona he ka alecuâ e, 3 ke a wâ
but Iesu a g' ame hia but hna ta je ûnyi
hia ka hnyi hnyamen hnen Kamen, ke
ûheny unyin Khong, k' ame he ka hmetu
ka Khong, 4 awe e ame todrö hnyi hna
han, me uny jut anyin je ûkhau, me hom
ecmano me weikâ. 5 Ke e ame hingâlâ
köiö ka hnyi kaia, me hwân he ka hneû
je li can laten, me kot ge ecmano ame
weikâ. 6 Me e ame he but kö Simona
Peteru. Me e ame ha, ka kabe, Than lö,
u me he bi ka hneû li cak? 7 Iesu ame
thu kâu, ka habe, Haba ûnyi oge me ânyâ,
me ca khanö u walang ang, ke u me he ka
wâhmakhmetoâ nyiele. 8 Haingö Peteru
kâu, ka habe, U me ca he bala ka hneû
li cak. Iesu ame thu kâu, ka habe, Oge
ne ca osûö u, me ba jekhom unyik. 9 Haba
Simona Peteru ame ha kâu, ka habe, Than
lö, ca hake li cak thibi, ke so minya li
hnyamök me bök minya. 10 Iesu ame ha
kâu, ka habe, Haba at adre me ösûâ, me
ûcû he ka hneû li can thibi, me ame he ka
tha kalaöt hia but : öbun e kalaöt ut ke ca
öbun hia bi. 11 Anyin a e ame wâhmak-
hmetoâ at ame he ka alecuâ e; waleling me
me ha, ka habe, Öbun ca kalaöt hia bi.

12 A hia but hneû je li cadrin, e ame
hom hmetu je ûkhaûen, me laba hmetu ju,
me e ame ha ködrin ka habe, Hawa öbun
e wâhmakhmetoâ hnök hna ânyâ köbun?
13 Öbun e hawo nya, ka habe, At ûne me
Than : ke so hnöbun hna ha, anyin a eke.
14 Oge ne Than me At ûne, ke oge hia
but ösûâ je li cabun, me ûcû köbun he
ka ûösûâköuâ je li cabun. 15 Anyin oge
hia but ham köbun tulut, me öbun e he
ka ânyâ helâ me hnök hna ânyâ köbun.
16 E hnathu, e hnathu, inya oge me ha
köbun, ka habe, E ca gan aten hon tuhan ;
ke ca gan minya at adre kunâ hon at a
kunâ e. 17 A ne khan' öbun ta je ûnyi e,
hnöbun hnahic öbun e ne he ka ânyâ e.
18 Oge me ca hai öbun hia : e khanö nya
hnök je hna ûca : ke so bi me me hwâ-
dâ hna sihnalimen, ka habe, Haba at ame
an ök jeû me ame hûki nya ge ohmâiny
can. 19 Oge me ha ang köbun ke tiga
ca hwâdâ bi, hobi kâu e ka hwâdâ thö,
m' öbun e he ka labageju a inya e. 20 E
hnathu, e hnathu, inya oge me ha köbun,
ka habe, Haba at ame kap at oge kunâ,
me e ame köp nya minya ; ke haba at ame
köp nya, me e ame kap minya at a kunö
nya.

21 Ke a hia but Iesu ha e, e ame hmak
hnyekon, me thumetu me ha, ka habe, E
hnathu, hnathu, oge me ha köbun ame he
ke at gabun ka alecuo nya. 22 Haba laten
ödrin e ibweleköu, me ûcetköuâ hnen hna
ha gan. 23 Ke wale ke aten ame laba
hnyi ûlai Iesu, ame hnyok kâu Iesu.
24 Haba Simona Peteru ame atmemâkâ
e, me ha kâu, ka habe, Ha thö at e ame
ha. 25 Me e ame hwiö hnyi ûlai Iesu me
ha kâu, ka habe, Than lö, ia? 26 Me Iesu
ame thu, ka habe, Haba at oge me he ka
ham ûjeû kâu iny ka hia but hneû. Ke
a hia but hneû, e ame hom me ham kö
Juda nöku Simona Isakariota. 27 Ke
hwaban dö ujeû, ame didrö Satana eû hnyi
hnyekon. Haba Iesu ame ha kâu, ka habe,
Haba ûnyi u me he ka ânyâ, me ânyâ
mweimweiâ thö. 28 K' ame ca wâhmak-
hmeto ke at gadrin ödrin e laba hnyi
laulau ge can e ame ha hofuc eling kâu.
29 Haba keihen ödrin e ûnykûme anyin
a e unyi Juda tang, me ame ha kâu Iesu,
ka habe, Ûco thö ûnyi ae ûcû ötin ka hnyi
bijeû ; k' ame ne ha la, he ka ha omjehen
ta je theduoc. 30 A hia but kap ujeû e
ame ie didrut : ka lit ut.

31 E ame didrut, k' ame ha Iesu, ka
habe, Adre me ogânâ walang ang Nokon
at, ke adre me ogânâ Khong ûnyi gan ;
32 ke ame he Khong ka ogânâ e a ka ûnyi
gan, k' ame he ka ie ogânâ e. 33 Lakuk
lö, e ca beû biju ûök unyibun. Öbun e he
ka elöm nya : ke haba hnök hna ha ka at
Juda, me oge me ha minya walang ang
köbun, ka habe, E ca khan' öbun he ka he
ka hnyi dok oge me he ka hnyin. 34 Inya
oge me ham köbun hnanyibu a teb ûnyi,
a öbun e he ka ibetengiököu ; oge hia but

betenge köbun, e so öbun e he ka helâe
wale he ka ibetengiököu öbun. 35 Wale
me me he tavat hia thithö ka wâhmak-
hmetoâ a latök öbun, hnyi hnöbun hna
ibetengiököu.
36 Haba Simona Peteru ame ha kâu, ka
habe, Taböny Than, u me he kâ? Iesu
ame thu, ka habe, E ca khanö u walang
ang he ka he hotuk ka hnyi dok oge me
he ka hnyin; ke u me he ka he hotuk
nyiele. 37 Haingö Peteru kâu, ka habe,
Than lö, anyin a ieû ae ca khanö nya he
ka he hotom walang ang? oge me he bi
ka ham anyik möt hnân hobi köu. 38 Iesu
ame thu, ka habe, Hawa u me he ka ham
ânyâm möt hobi könya? E hnathu, e
hnathu, inya oge me ha köu, ka habe, Ame
tiga ca he bi ka kokok khoto, me u me he
bi ka ibi okun ivinö nya.

HNYIMAKAN 14.

CA hlohlo je hnyekubun: öbun e laba-
geju ka Khong, labageju minya ju
könya. 2 E se hia ta je hnyeule hnyi
uma umö Cica; a ne ba m' oge hia but ha
köbun; anyin oge me he but he ka ânyâwia
hnöbun. 3 Ke oge ne he but ka ânyâwia
ke dok hobi köbun, oge me he ka o hmetu,
me oge me he ka köp öbun könya; me
haba dok oge me laba hnyin, m' öbun e he
ka laba hnyin minya. 4 Ke haba dok oge
me he ka hnyin, e khan' öbun deny. 5
Haingö Toma, kâu, ka habe, Taböny Than,
e ca khan' öhmun dok u me he ka hnyin;
ke öhmun a kâmâu ka khân' öhmun deny?
6 Iesu ame ha kâu, ka habe, Inya ang
gethen, me hnathu, me möt: e ba at ame
he ka he kö Cica, e ka ca mē bân ka o
könya. 7 Öbun e ne wâhmakhmetu nya,
m' öbun e wâhmakhmetu Cica minya: ke
hwân dö ang öbun e wâhmakhmetoâ e, me
öbun e hia but wâ e. 8 Haingö Filipo
kâu, ka habe, Taböny Than, omanenâ thö
köhmun Kamen, me me soju köhmun. 9
Iesu ame ha kâu, ka habe, E kuek ut unyi-
bun, ke ca khanö u bala inya Filipo? haba
at ame ō nya, me e ame wâ minya Kamen;
ke a hawa, u me ha, ka habe, Omanenâ thö
köhmun Kamen? 10 Hawa, u me ca ûny-
kûme bi a inya eû hnyi hnyin Kamen, ke
Kamen eû hnyi hnyik? haba ta je hofuc
wale oge me ha köbun, me o ge me ca ha
thiju a ka ûnyi gak: ke haba Kamen at
ame laba eû hnyik e ame ânyâ anyin ta je
huliwa. 11 Labageju nya ju a inya eû
hnyi hnyin Kamen, ke Kamen eû hnyi
hnyik: a ne ca kap e, labageju nya ju can
ta je huliwa. 12 E hnathu, e hnathu, inya
oge me ha köbun, Haba at ame labageju
könya, me e ame he ka ânyâ minya ta je
huliwa oge mâdrâ; ke ame he ka ânyâ ta
je huliwa ae gan hon e; anyin a inya oge me
he ka Kamen. 13 Ke haba ta je ûnyi hia
thithö öbun e he ka sumâtâ hnyi iök, me
oge me he ka ânyâ me me he ka ogânâ
Kamen hnen Nokon. 14 Öbun e ne he ka
sumâtâ ke ûnyi hnyi iök, oge me he bi nya
ka ânyâ. 15 Öbun e ne hnyok könya,
öbun e he ka vheno anyik ta je hnanyibu.
16 Ke oge me he ka khöû ka Kamen, me
me he ka ham köbun ke Ûhadruo, me me
he ka tha e m bun nyiele balua, 17 wale
Hanu ûnyi gan hnathu: ae ca khana bi
hmeledrany he ka kap e; anyin adre me ca
wâ e, k' adre me ca wâhmakhmetoâ e: ke
öbun e wâkmakhmetoâ e; anyin a e ame
laba unyibun, k' ame he ka laba eû hnyi je
hnyekubun. 18 Oge me ca he ka hn' öbun
helâ me je nakahme; ke oge me he ka o
köbun. 19 E okhulit biju ûen me ame ca
he hmeledrany ka ō nya; ke öbun e he ka
ō nya: anyin a oge me möt, me öbun e he
minya ka möt. 20 Öbun e he ka wâ hnyi
bong eling a inya eû hnyi hnyi Cica, ke
öbun eû hnyi hnyik, ke inya eû hnyi hnyi-
bun. 21 Haba at ae hu gan anyik je
hnanyibu, k' ame vheno e, me wale bi e at
ame hnyok könya: haba at ame hnyok
könya, me ame he Cica ka hnyok kâu, ke
oge me he bi nya ka hnyok kâu. ke oge me
he minya ka omanenö nya kâu. 22 Me
ame ha kâu Juda (ca Isakariota) ka habe,
Than lö, Ama kâmâu a u me he ka oma-
nenö u köhmun bi ke ca ka hnyi hmele-
drany minya? 23 Iesu ame thu kâu, ka
habe, A ne ke at ame hnyok könya, e ame
he ka vheno hok hofuc: ke ame he Cica ka
hnyok kâu, ke öhmu me he ka o kâu me
tha laba mē. 24 Haba at ame ca hnyok
könya, me e ame ca vheno bi hok hofuc:
ke haba hofuc öbun e löng, me ca ûnyi bi
gak, ke ûnyi bi ge Kamen at a kunö nya.
25 Oge hia but ha ta je ûnyi e köbun,
k' oge me tiga tha laba möbun. 26 Ke
haba Ûhadruo, wale Hanu Kap ame he
Kamen ka kunâ hnyi iök, me e ame he ka
n' öbun ge ta je ûnyi hia, me oûnykûmi
öbun ge ta je ûnyi hia oge hia but ha köbun.
27 Oge me ip hnahic unyibun; oge me
ham köbun anyik hnahic: oge me ca ham
köbun helâ me hna ham hnen hmeledrany.

Ca hlohlo je hnyekubun, ke ca ot bi. 28
Öbun e hia but löng hnök hna ha köbun,
ka habe, Oge me he but, ke oge me he ka
hmetu köbun. Öbun e ne hnyok könya,
öbun e he ka senyin anyin oge me he ka
Kamen: anyin ae gan hmâ Kamen huk.
29 Ke oge me ha köbun walang ang, ke
tiga ca hwâdâ, me öbun e he ka labageju
e ka hwâdâ thö. 30 Oge me ca he hmetu
ka ose hia fuc köbun, anyin ame he jem
tuhan eang hmeledrany: 31 ke ba anyin
ûnyi ûnyi gak: ke so bi me me wâ thö
hmeledrany a inya oge me hnyok ka
Kamen, ke oge me mâdrâ helâ me hnen
Kamen hna hûna könya. Todrö, ötin e
he thö eang.

HNYIMAKAN 15.

INYA eang vine ae hnathu, ke Kamök
at ame belökâ. 2 E ame hom but ta
je vheiny gak ame ca wa: ke haba ta je
vheiny ae wa, e ame ânyâwia, me me wa
gan dut. 3 Öbun e kalaöt ut hnyi bong
ang ge hofuc oge hia but ha köbun. 4
Laba ju öbun eû hnyi hnyik, ke inya
minya eû hnyi hnyibun. E ca khana
vheiny he ka wa thibut, a ne ca tot hnyi
vine; ke helâe e ca khan' öbun, öbun e ne
ca laba eû hnyi hnyik. 5 Inya ang vine,
öbun ta je vheiny: Haba at ame he ka
laba eû hnyi hnyik, inya minya eû hnyi
hnyin, wale at ame wa gan dut: anyin ae
ca khan' öbun ka ânyâ ke ûnyi öbun e ne
ûsâkâûö mönya. 6 A ne ca laba ke at eû
hnyi hnyik, adre me he ka degec ut helâ
me vheiny, me ame he ka meleca thö; ke
adre me ûkhacaköuâ thö, me khûâ ka hnyi
meic, me adre me thong degecâ but. 7
Öbun e ne laba eû hnyi hnyik, ke hok ta
je hofuc ame laba minya hnyi je hnyeku-
bun, öbun e he ka sumâtâ ûnyi öbun e
weny, me adre me he ka ânyâ hobi köbun.
8 Hnân ogânö Cica, öbun ka he ka wa gan
hmâ; ke helâe öbun e he ka bi latök. 9
Inya oge me hnyok köbun helâ me Kamen
ame hnyok könya: tet hmâ ju öbun hnyi
anyik ibetengiö. 10 Öbun e ne vheno
anyik ta je hnanyibu, öbun e he ka tet
hmâ hnyi anyik ibetengiö; helâ me inya
oge me vheno hnanyibu anyi Cica me oge
me tet hmâ hnyi anyin ibetengiö. 11 Oge
hia but ha köbun ta je ûnyi e, me me eû
hnyi je hnyekubun anyik senyin, me me
bekhöt dö anyibun senyin. 12 Walang
anyik hnanyibu, ka habe, Öbun e he ka
ibetengiököu helâ me hnök hna betenge
köbun. 13 A ne he ke at ka ham anyin
möt hobi kâu lahanen, e ba betenge ae
beönua hon e. 14 Öbun e ne he ka ânyâ
ta je ûnyi oge hûna köbun, je lahanök
öbun. 15 Oge me ca ha hmetu, ka habe,
lathnyaba; anyin ae ca khana athnyaba
ûnyi a ânyâ tuhan: ke oge me hai öbun a
lahanök; anyin a haba ta je ûnyi hia oge
me löng ûnyi ga Cica, m' oge hia but oma-
nenâ köbun. 16 Öbun e ca ûcö nya, ke
oge me ûc' öbun, me otil' öbun, m' öbun e
he ka he me wa, me tet hmâ ju wan gabun:
me me he Kamen ka ham köbun ta je
ûnyi hia öbun e he ka sumâtâ hnyi iök.
17 Oge me hûna köbun ta je ûnyi e, m'
öbun e he ka ibetengiököu. 18 A ne
hûköti' öbun hmeledrany, khan' öbun ju a
ga bân ka hûkötiö nya. 19 Öbun e ne je
lahanen hmeledrany, ame he hmeledrany
ka betenge ka lahanen: ke anyin a öbun
ca lahanen hmeledrany, ke oge me ûc' öbun
ûnyi eang hmeledrany, waleling me me
hûköti' öbun hmeledrany. 20 Ûnykûme
ju hofuc oge me ha köbun, ka habe, E ca
gan athnyaba hon tuhan. Adre ne hia
but oveci nya, adre me he bi ka oveci öbun;
ke adre ne hia but vheno hok hofuc, adre
me he bi ka vheno hobun hofuc. 21 Ke
adre me he ka ânyâ ta je ûnyi hia eling
köbun can iök, anyin a ca khan' ödra at a
kunö nya. 22 Oge ne ca o ehac he ka
thumetu ödra, ame ne ba anyidra monu:
ke walang ang e ba ûnyi hnân haisoâ
anyidra monu. 23 Haba at ame hûkötiö
nya, me e ame hûkötiö Cica minya. 24
Oge ne ca mâdrâ unyidra ta je huliwa ae
tiga ca mâdrâ ge at, ame ne ba anyidra
monu: ke walang ang adre hia but wâ me
hûkötiö Cica me inya minya. 25 Waleling
me me hwâdâ but hna sihnalimen hnyi
anyidra hnanyibu, ka habe, Adre hia but
hûkötiö nya ke ba can. 26 Ke e ka o
Ûhadruo wale oge me he ka kunâ köbun
ûnyi ge Kamen, wale Hanon hnathu, at
ame he but ûnyi ge Kamen, me e ame he
ka ohnathu nya: 27 ke öbun minya öbun
e ohnatho, anyin a öbun e laba unyik ûnyi
hnyi can.

HNYIMAKAN 16.

OGE hia but ha ta je hofuc e köbun,
m' adre me ca he ka ohaû' öbun. 2
Adre me he ka ob' öbun ûnyi hnyi ta je
sunago: eke, ame he ka o ûen, a g' ame he

at ka hling' öbun, me ûnykûme a e ame bi
aten Khong. 3 Ke adre me he ka ânyâ ta
je ûnyi e anyin ae ca khan' ödra inya me
Kamen. 4 Ke oge hia but ha ta je hofuc e
köbun hobi kâu e ka o but ûen, öbun e he
ka ûnykûme hnök hna ha ta je ûnyi e
köbun. Ke oge me ca ha köbun ta je
ûnyi e ûnyi hnyi can, anyin a tha inya
möbun. 5 Ke walang ang inya oge me
he but kâu at a kunö nya; ke ba ke at
gabun a hnei nya, ka habe, U me he kâ?
6 Ke unöngötö je hnyekubun ge hlöuhlöu
hnyi hnök hna ha ta je ûnyi e köbun. 7
Ke so bi, inya oge me ha köbun hnathu, ka
habe, E so hnân hobi köbun iny ka he but;
anyin a oge ne ca he, me ame ca he ka o
köbun Ûhadruo; ke oge ne he but me oge
me he ka kunâ e köbun. 8 Ke haba e, e
ka o but, e ame he ka ohmâkâ hmeledrany
ge hwakecin ae kong, me hwakecin ae wisa,
me hna owisa: 9 ge hwakecin ae kong,
anyin adre me ca labageju bi könya; 10 ge
hwakecin ae wisa anyin a inya oge me he
but ka Kamen, ke öbun e ca he hmetu
ka ō nya; 11 ge hna owisa anyin adre hia
but owisa tuhan eang hmeledrany. 12 E
hu bala gak ta je hofuc ae se hia he ka ha
köbun, ke ca khan' öbun he ka kap walang
ang. 13 Ke so bi e ka o but e, wale Ha-
non hnathu, me e ame he ka su öbun ka
hnyi ta je hnathu hia: anyin a e ame ca
he ka ha ûnyi gan bi; ke e ame he ka ha
ta je ûnyi e ame löng: ke e ame he ka
omanenâ köbun ta je ûnyi ame he ka o.
14 E ame he ka oganö nya: anyin a e ame
he ka hom but ûnyi gak me omanenâ
köbun. 15 Anyik ta je ûnyi hia anyin
Kamen: anyin a wale oge me ha a e ame
he ka hom but gak, me omananâ köbun.
16 E me okhaca, me öbun e ca he hmetu
ka ō nya; ke me okhaca hmetu, me öbun e
he ka ō nya. 17 Me ame ûhaköuâ keihen
laten, ka habe, Ieû ang ge hnen hna ha
kötin, ka habe, Me okhaca, me öbun e ca
he but ka ō nya; ke me okhaca hmetu, me
öbun e he ka ō nya: me, Anyin a inya oge
me he but ka Kamen? 18 Me adre me ha,
ka habe, Ieû ang a hnen hna ha, ka habe,
Me okhaca? E ca khan' ötin hnen hna ha.
19 A wâ but Iesu a ödrin e behnö e, me
e ame ha ködrin, ka habe, Hawa, öbun e
ûhnököuâ hnök hna ha köbun, Me okhaca,
me öbun e ca he hmetu ka ō nya, ke, me
okhaca hmetu me öbun e he ka ō nya? 20
E hnathu, e hnathu, inya oge me ha köbun,
ka habe, öbun e he ka tenge me tenge
thungaû, k' ame he hmeledrany ka senyin:
öbun e he ka hlöuhlöu, k' adre me he ka
wia anyibun hlöuhlöu me me senyin bi.
21 E ka vec dö hnyekon momo a erkin,
me e ame hlöuhlöu anyin a o but ûen: ke
e ka o but wanakat me e ame ca ûnykûme
hmetu anyin vec, anyin ame senyin a ga
hnokoâ ke at ka hnyi hmeledrany. 22 E
hu gabun walang ang hlöuhlöu: ke oge me
he hmetu ka iouny m' öbun, me ame he je
hnyekubun ka senyin, ke ba at ame he ka
ohia anyibun senyin. 23 Ke ba ûnyi öbun
e he ka hnö gak hnyi bong eling. E
hnathu, e hnathu, inya oge me ha köbun.
Haba ta je ûnyi hia öbun e he ka sumâtâ
ge Kamen, me e ame he ka ham köbun
ûnyi hnyi iök. 24 E tiga ba ûnyi öbun e
hnyi sumâtâ hnyi iök: sumâtâ thö, m'
öbun e he ka kap bi, me me bekhöt ut
anyibun senyin.
25 Oge hia but ha ta je hofuc e hnyi
ûhöûcû: ke ame he ka o ûen oge me ca he
hmetu ka fuc köbun hnyi ûhöûcû, ke oge
me he ka ha manenâ köbun ge Kamen.
26 Hnyi bong eling öbun e he ka sumat
hnyi iök: ke oge me ca ha köbun a oge me
he ka hic ka Kamen hnân hobi köbun;
27 anyin a Kamen ame betenge gabun,
can öbun e hnyok könya, ke can öbun e
kap a oge me o ûnyi ge Kamen. 28 Oge
me he but ûhek unyin Kamen, me o eang
hmeledrany; ke oge me he hmetu ka hna
hmeledrany me he ka Kamen. 29 Hain-
gen laten, ka habe, Wâ bi, u me ha manenâ
walang ang, ke u me ca ha hmetu je
ûhöûcû. 30 E khan' öhmun dut walang
ang a u me wâ ta je ûnyi hia, ke ca ûnyi
hnathu e ka he ke at ka hnei u: anyin a
wale öhmun e ûnykûme a u me o ûnyi ge
Khong. 31 Iesu ame thu ködrin, ka habe,
Öbun e labageju but walang ang? 32 Wâ
bi, e hakekeny jut ûen, ke e but ang, m'
adre me he ka ovesei öbun ka hnyi je hnya-
babun, ka hake inya thiju: ke ca hake
inya bi, anyin a tha inya me Kamen. 33
Oge hia but ha köbun ta je hofuc e me me
hu gabun hnahic ûnyi gak. Haba hnyi
hmeledrany, adre me he ka oveci öbun:
ke hwege th' öbun anyin o ge hia but hcm
dökhu hon hmeledrany.

HNYIMAKAN 17.

IESU ame ha ta je ûnyi e; ke e ame
bwele hnyi drany ai me ha, ka habe,
Cica lö, a o but ûen; ogânâ thö Nokom,

me me oganö u minya bi Nokom : 2 waleling
u je hna e he ka musö tavat hia, me me he
ka ham möt ame ca ba balua ködra hia u
je ham kâu. 3 Ke walang möt ame ca ba
balua, a g' adre me he ka wâhmakhmetu u
Khong hnathu a khaca thibi, me at u je
kunâ, wale Iesu Keriso. 4 Oge me oganö
u eang hmeledrany, ke oge hia but umo
huliwa u je kunö nya he ka ânyâ. 5 Ke
walang ang, Cica lö, oganö nya thö tha
inya möu ge hmanenangitu kâû adrem ke
tiga hia bi hmeledrany. 6 Oge hia but
omanenâ iâm ka tavat u je hna könya ûnyi
eang hmeledrany : ânyâm ödrin ke u je hn'
ödrin könya ; ke ödrin e vheno but hwâm
hofuc. 7 Walang ang, e khan' ödrin but
a ûnyi gam ta je ûnyi hia thithö, u je ham
könya : 8 anyin oge ham ködrin ta je hofuc
u je ham könya ; ke ödrin e hia but kap,
ke e khan' ödrin wia but a oge o but ûnyi
gam, ke ödrin e labagejon hnâm hna kunö
nya. 9 Inya oge me hic hobi ködrin : oge
ca hic hobi kâu hmeledrany, ke hobi ködrin
bi u je ham könya ; anyin a ânyâm ödrin :
10 ânyâm, anyik ta je ûnyi hia, ke anyik,
ânyâm ta je ûnyi ; ke ödrin e oganö nya.
11 Ke oge me ca he hmetu ka laba eang
hmeledrany, ke ödrin e he biju ka laba
eang hmeledrany, ke inya oge me he but
köu. Kamök ae kap lö, tu' ödrin ju hnyi
iâm waleji u je ham könya, m' ödrin e
khaca thibi helâ me ötu. 12 Oge tu' ödrin
hnyi iâm, waleji ke tiga inya unyidrin,
hnyat u je ham könya : ke oge tu'
ödrin me ba ke at gadrin ae hia, ke
aten thiju hnaûhangö ; me me hwâdâ hna
sihnalimen. 13 Ke walang ang inya oge
me he ka he but köu ; ke inya oge me
ha ta je ûnyi e eang hmeledrany, me me
he ka hwâdâ anyik senyin eû hnyi je hnye-
kudrin. 14 Oge hia hut ham ködrin
hwâm hofuc ; ke ame huköti ödrin ge
hmeledrany, anyin a ödrin ca aten hmele-
drany, helâ me inya a ca aten bi hmele-
drany. 15 Oge me ca sumatö u a u me he
ka hum ödrin ûnyi eang hmeledrany, ke so
bi he ka tu' ödrin hnyi hulö. 16 Ödrin ca
aten hmeledrany, ke helâ me inya ca aten
hmeledrany. 17 Okabi ödrin ju ge hnathu
gam : he haba hnathu, me hwâm hofuc.
18 U je kunö nya ka hnyi hmeledrany,
helâe minya oge me kun ödrin ka hnyi
hmeledrany. 19 Oge me ka okabi nya
hobi ködrin, m' ödrin e kap bi ödrin hnyi
hnathu. 20 Ke oge me ca hic hnân hobi
ködrin thibi, ke hobi ködra minya tavat
adre me labageju könya ûnyi ge hodrin ta
je hofuc ; 21 m' adre me he bi hia thithö
ka khaca thibi ; helâ me u Cica eû hnyi
hnyik, ke inya minya bi eû hnyi hnyâm,
me me tha ödra m' ötu : me me labageju
hmeledrany a u je kunö nya. 22 Ke haba
hmanenang u je hia but ham könya, oge
hia but ham ködra ; m' adre me he bi ka
khaca thibi, helâ me ötu a ötu khaca thibi ;
23 inya eû hnyi hnyidra, ke u eû hnyi
hnyik, me adre me he ka khaca thibi hmö-
nyin bi : me me he hmeledrany ka wâhmak-
hmetoâ a u je kunö nya, me u je hnyok
ködra, helâji me hnâm hna hnyok könya.
24 Cica lö, haba wek, a g' me he ka tha
ödra mönya bi hnyi hnök, tavat u je hia
but ham könya ; m' adre me he bi ka wâ
anyik hmanenang, waleji u je hna könya ;
anyin a u je hnyok könya kâû adrem k'
adre tiga ca bi taben hmeledrany. 25
Kamen ae wisa lö, e ca khana hmeledrany
u, ke haba inya, me khanö nya u ; ke haba
hnyat ang, me khan' ödrin a u je kunö nya ;
26 ke oge me omanenâ ködrin iâm, k' oge
me he minya bi ka omanenâ e ; me me laba
eû hnyi je hnyekudrin ibetengiö waleji a
hnâm hna betenge gak, ke inya eû hnyi je
hnyekudra.

HNYIMAKAN 18.

AHIA but Iesu ha ta je hofuc e, me
e ame he hanyâûâ wagewe Kederon
tha e me laten, eling ke ong utkânâ, me e
ame o ka hnyin me laten. 2 Ke e khanö
Juda dok eling, at ame alecuâ e : anyin
ame labö o eling Iesu me laten. 3 Ke
haba Juda a hia but kap je soja me tavat
tue ûnyi ge je taben tavat bihut me ta je
Faresaio, adre me o eling me ta je lamepa
me ta je okûnû me ta je ûnyi hnân vat.
4 Ke e khanö Iesu ta je ûnyi hia ame he
ka o kâu, e ame he but, me ha ködra, ka
habe, Ia öbun e elâm? 5 Adre me thu
kâu, ka habe, Iesu at Nazareta. Iesu ame
ha ködra, ka habe, Inya ang. Ke haba
Juda at ame alecuâ e, ame tha tot mödra.
6 Ke a hia but ha ködra, ka habe, Inya
ang, me adre me kec nulötudra me ta ju
eû hnyi kânâ. 7 Me e ame hnei ödra
hmetu, ka habe, Ia öbun e elâm? Ke adre
me ha, ka habe, Iesu at Nazareta. 8 Iesu
ame thu, ka habe, Oge hia but ha köbun,
ka habe, Inya ang : öbun e ne elöm nya,
hna but tavat ang, m' adre me he but :
9 me me hwâdâ hofuc e ame ha, ka habe,

E ca hia ke at gadra u je ham könya. 10
Ke hu hele vat anyi Simona Peteru, me e
ame oc dö, me kot athnyabainy taben tavat
bihut, me ame subâ but hnyikönyen a
metâ. Maliko ien athnyaba. 11 Haba Iesu
ame ha kö Peteru, ka habe, Inâ hmetu ju
hele vat ka hnyi umen: hawa, oge me ca
he ka ijem kaia a ham könya Cica?
12 Me adre me köt Iesu me ca thö e
hnen ta je soja me taben vat, me je taben
tavat tue at Juda, 13 me lelö thö e a bân
kö Ana; anyin a e ûngû Kaiafa taben
tavat bihut hnyi huna eling. 14 Ke Kaiafa
at ame ha ka at Juda, ka habe, E ûnyi
hnathu he ka mok at a khaca hnân hwaban
hnyei.
15 Haba Simona Peteru ame he hotu
Iesu, me ke aten minya. Ke ame wâhmak-
hmetoâ aten eling hnen taben tavat bihut,
me e ame dit minya me Iesu ka hnyi
hnyeuleny uma umen taben tavat bihut;
16 ke haba Peteru ame tot eû hnyi hwa-
numa. Ke ame dit hmetu but aten eling,
waleji ame wâhmakhmeto hnen taben tavat
bihut me ha ka momo at ame tuö hwanuma
he ka hum Peteru ka hnyin uma. 17 Me
ame ha momo, at ame tuö hwanuma kö
Peteru, ka habe, Hawa, u hanen laten at
ang? Haingen, ka habe, Ca munyi inya.
18 Ke ame ûtitilen eling lathnyaba me
tavat tue, k' adre me hû ke meic alep,
anyin a ödra megic, me adre me hlök: k'
ame tha tot Peteru mödrin, ame munyi
hlök.
19 Haba taben tavat bihut ame hnei
Iesu ge laten, me hnen minya hna ûne.
20 Haba Iesu ame thu kâu, ka habe, Oge
hia but ha manenâ ka hmeledrany; oge
me labö ûne hnyin je sunago, me hnyin
uma kap, wale ame labö ûkhacaköu hnyin
at Juda; ke ba hofuc oge me ha duöngâ.
21 Ieû gam u me hnei nya? hnei ödra bi
tavat adre me löng hnök hna ha ködra:
wâ bi e khan' ödra but hnök hna ha. 22
Ke a hia but ha e, me ame khaû e hnen
ke at tue, at ame tot hakekenyâ, haingen,
ka habe, U me thu helâe ka taben tavat
bihut? 23 Haingö Iesu, ka habe, A ne
kong hnök hna ha, omanenâ thö monu: ke
a ne so, ieû gam u me kuc nya? 24 Ke
haba Ana ame ca e me kunâ kö Kaiafa
taben tavat bihut.
25 Ke haba Simona Peteru ame tot, k'
ame hlök. Me adre me ha kau, ka habe,
U ke aten minya? E ame ivinö me ha, ka
habe, Ca inya. 26 Ke ame ha ke at hanen
athnyabainy taben tavat bihut, a liame-
keiny me at eji a subâ Peteru hnyikönyen,
ka habe, Oge me ca ō u mē hnyi ong
utkânâ? 27 Haba Peteru ame ivinö hmetu:
ke ame ie kokok dö khoto.
28 Ke ödrin e lili Iesu thö ûheny unyi
Kaiafa ka hnyi uma umen than: ka hnyo-
makatu but; ke adre me ca hnyi dit ka
hnyi uma umen than, wâ adre nye bo kong
he ka hnyi an paseka. 29 Haba Pilato
ame didrut ködra, me ha, ka habe, Ieû
monu anyin at ang öbun e he ka ha? 30
Me adre me thu kâu, ka habe, A ne ba
monu anyin at ang, öhmun e ca he ka hna
köu. 31 Haingö Pilato ame ha ködra, ka
habe, Hom d' öbun me hnö helâ me anyibun
hnanyibu. Haingen kâu at Juda, ka habe,
E ca ûcû köhmun he ka hlingâ at: 32 me
me hwâdâ hofuc ho Iesu a ha, ame omanenâ
bongon imekiny bi.
33 Anyin a wale Pilato ame dit hmetu
thö ka hnyi uma umen than, me hawo Iesu,
me ha kâu, ka habe, Hawa u Tuhan at
Juda? 34 Iesu ame thu, ka habe, u me
ha e ka ûnyi gam, ke hawa, e hu at a haiö
nya köu. 35 Pilato ame thu, ka habe, Iny
at Juda? Hnen aten em hnyei me je taben
tavat bihut hna hnö u könya: ieû u je
mâdrâ? 36 Iesu ame thu, ka habe, Ca
ûnyi eang hmeledrany dökhuk dökhu: a
ne ûnyi eang hmeledrany dökhuk dökhu,
ame ne he lathnyabaik ka vat, m' adre me
ca he ka hnö nya ka at Juda: ke walang
ang ca ûnyi ang dökhuk dökhu. 37 Me
Pilato ame ha kâu, ka habe, Hawa gam, u
than? Iesu ame ha, ka habe, U me ha e,
a iny than. Adre hnöku nya hobi kâu e,
ke oge o but eang hmeledrany hobi kâu e,
me inye he ka ohnathoâ hnathu. Haba ta
je aten hnathu hia, adre me löng ifucik.
38 Pilato ame ha kâu, ka habe, Ieû hnathu?
A hia but ha e, e ame dit hmetu but ka
at Juda me ha ködra, ka habe, Oge me ca
wâ thö ke monu gan. 39 Ke hwakecibun,
oge me thang köbun ke at hnyi paseka:
hawa, e webun oge me he ka thang ut
köbun Tuhan at Juda? 40 Ödra adre me
ha hwegiâ hmetu, ka habe, Ca e bi, ke so
bi Barabasa. Ke haba Barabasa, me at
venöu.

HNYIMAKAN 19.

ME haba Pilato ame hum Iesu thö me
osöâ e. 2 Haba ta je soja adre
me hwâwâ je tö ae ûdedö me hnân korona,

me obicâ kâu, me okhaûâ e ge ûkhaû ae
udrudrâ hlit; 3 me adre me he thö kâu
me ha, ka habe, Talofa Tuhan at Juda! me
adre me khaû e. 4 Haba Pilato ame dit
hmetu but, me ha ködra, ka habe, Wâ bi
oge ma odilâ but e köbun, me me manen
köbun a oge me ca wâ thö ke monu gan.
5 Ame dit minya but Iesu ame bicâ korona
ae ûdedö me khavâ ûkhaû ae udrudrâ lit.
Haba Pilato ame ha ködra, ka habe, Wâ
bi at! 6 Ke a wâ but e hnen je taben
tavat bihut me tavat tue, me adre me ha
hwegiâ, ka habe, Osatauroâ thö, osatauroâ
thö. Haingö Pilato ködra, ka habe, Hom
bi th' öbun me osatauroâ: anyin oge me
ca wâ ke monu gan. 7 Ame thu kâu at
Juda, ka habe, E hu anyihmun hnanyibu,
ke ûcû kâu he ka mok hnyi hnanyibu eling,
anyin a e ame ka hâiâ e me Nokon Khong.
8 Ke a löng ut Pilato hofuc e, me e ame
ot gan hmâ; 9 me e ame dit hmetu thö
ka hnyi uma umen than, me ha kö Iesu,
ka habe, Ûhem ua? Ke haba Iesu ame ca
thu kâu. 10 Haba Pilato ame ha kâu, ka
habe, U me ca thu thö könya? e ca khanö
u ae hu anyik musi he ka hnö u, ke hu
anyik musi minya he ka osatauroi u? 11
Iesu ame thu kâu, ka habe, Adre ne ca
ham köu ûnyi ethö me ba ânyâm musi huk:
waleling me me gan hulö anyin at a ham
nya köu. 12 A hwân ang Pilato ka heleû
deny he ka thang ut e: ke haba at Juda
adre me hongot, ka habe, U je ne he ka
thang ut at ang m' u ca hanö Kaisara but;
anyin a haba at ame wia e me me than, me
e ame tot ûcû Kaisara. 13 A löng ut
Pilato hofuc eling me e ame hum Iesu but
hnyöu ai, me e ame laba hnyi taben owisa
hnyi dok, ien, ka habe, Adre ave ge veto,
ke haba hnyi hwen Heberu me, Gabatha.
14 Haba bong eling me bong Penapena
paseka: ame ne awa a siksiny. Me e ame
ha ka at Juda, ka habe, Wâ bi Tuhöbun!
15 Me adre me ha hwegiâ, ka habe, Hom
dö, hom dö, osatauroâ thö. Haingö Pilato
ködra, ka habe, Hawa, oge ma he ka osatau-
roâ Tuhöbun? Me ame thu je taben tavat
bihut, ka habe, E ba minya ju ke tuhö-
hmun ke hake Kaisara thibi. 16 Me e
ame hna but e ködra m' adre me he ka
osatauroâ.

17 Me adre me hum Iesu thö: me e ame
didrut ka vadren satauro hobi kâu, ka hnyi
dok, ien, Iny ibokomok, ke haba hnyi hwen
Heberu, me Gologotha: 18 me adre me
osautauroâ e eling tha e me li at a lo hnyi
li ke keihen, ke Iesu eû hnyi wanben. 19
Ke haba Pilato ame set tusi me ip hon
satauro. Ke walang hna sihnalimen, ka
habe, IESU AT NAZARETA, TUHAN
AT JUDA. 20 E se hia at Juda adre me
aû tusi e: anyin ae hakekeny ka hnyi taun
dok adre me osatauroi Iesu hnyin: k' adre
me sihnalimen hnyi hwen Heberu, me
Roma, me Heleni. 21 Me haingen ta je
taben tavat bihut a hnyat Juda kö Pilato,
ka habe, Ca sihnalimen, Tuhan at Juda;
ke so bi a g' ame ha, ka habe, Inya ang
Tuhan at Juda. 22 Haingö Pilato, ka
habe, Haba hnök hna sihnalimen, me oge
hia but sihnalimen.

23 Ke adre hia but osatauroi Iesu, me
ame hom anyin je ûkhaû hnen je soja me
khenâ vâkâ ka oûco je soja; helâe minya
ûkot: haba ûkot, me adre me ca tibet, ke
adre me hwâwâ bekhötâ. 24 Me adre me
ûhnenamököuâ, ka habe, Ate me ca he bi
ka kia, ke so bi he ka uglekōbâ, a hamö ia
he ka hom: me me hwâdâ hna sihnalimen,
ka habe,

Adre me khenâ anyik je ûkhaû unyidra,
Ke adre me uglekōbâ anyik ûkot.

Wale ta je ûnyi ame ânyâ ta je soja. 25
Ke ame tot hakekenyâ satauro hinyö Iesu,
me liamekeiny me hinyen, jia Maria öiö
Kaleopa, me Maria Magadalena. 26 Ke a
wâ Iesu hinyen, me ke aten e ame betenge
kâu, ödru me tot hakekenyâ, me e ame ha
ka hinyen, ka habe, Bai lö, wâ bi nokom!
27 Ke e ame ha minya ka aten, ka habe,
Wâ bi, hinyâm! Ke hwân hnyi awa e,
haba aten eling ame hom dö momo ka hnyi
hnyaban.

28 Hwaban dö e, a wâ Iesu a ga um but
ta je ûnyi hia, me e ame ha, ka habe, Oge
me beic dö; me me hwâdâ hna sihnalimen.
29 Ame mokut eling kaia ae unöngöt ge
vinega: me adre me hûlûlûâ ohmanenâ
hnyin vinega, me ip hnyi ke hnyiban hisop,
me inâ ka hnyi hnyimen. 30 A hia but
Iesu kap vinega, me e ame ha, ka habe, A
um dö: me e ame khudrung ju, me hna
but hanon.

31 Haba at Juda ödrin e sumatö Piliato
he ka kot hmetro je li cadrin, me hum
ödrin bi, anyin a bong Penapena, me me
ca he ka hnen je unyidrin hnyi satauro
hnyi sabath (bong ae gan hmâ sabath eling).
32 Me ame he but je soja me thu li can ke
at, helâe minya ke at adre me osatauroâ
mē: 33 ke adre me o but kö Iesu me wâ
e a mokeu, me ödrin e ca thu li can: 34 ke

haba ke soja ame dâ vhaken ge ö, me ame
ie hingölö but dra me köiö. 35 Ke ame
ohnathoâ hnen at ame wâ, ke hnathu but
hnen hna ohnatho: ke a wâ but ae hnathu
hnen hna ha, m' öbun e he minya ka laba-
geju. 36 Adre me ânyâ ta je ûnyi e me
me hwâdâ hna sihnalimen, ka habe, Ame
ca he ka hmetru ke jeien. 37 Ke haingen
ke hna sihnalimen, ka habe, Adre me he
ka wâ at adre me dâ.

38 Hwaban e, haba Josefa at Arimathea,
wale ke atö Iesu, ke iyong bi anyin ae
outen at Juda, haba at eling ame sumatö
Pilato he ka hom unyi Iesu: haba Pilato
ame ham. Me e ame he but me hom unyin.
39 Ame o minya Nikodemo, at eji ame
senâ hnyi hnyinghet, k' ame hom muro,
me aloe adre ûhaniken, helâke me wan
haded je litara. 40 Me adre me hom unyi
Iesu, me lan ge mano lino me je ûnyi ae
bo so, helâ me hwakecin at Juda ödra ka
he ka khön komok. 41 Eling ke ong
utkânâ hnyi dok adre hia but osatauroâ e
hnyin; ke wale hnyi ong utkânâ thop ae
teb ûnyi a ödra tiga ca hip komok hnyin.
42 Me adre me ip Iesu eling, anyin a bong
Penapena anyin at Juda, (anyin a e hake-
keny thop).

HNYIMAKAN 20.

HNYI bong a bân hnyi seven ame he
but Maria Magadalena hnyi hnyo-
makatu kong ka hnyi erkemok, k' ame wâ
veto adre me hom but ûnyi hnyi hnyimen
erkemok. 2 Me e ame wadring me he kö
Simona Peteru, me ke aten wale ame be-
tenge gan Iesu, me ha ködru, ka habe,
Adre hia but hom Than ûnyi hnyi hnyin
erkemok, ke ca khan' öhmun dok ödrin e
ip e hnyin. 3 Haba Peteru me aten eling
ödru me didrut me he ka hnyi erkemok.
4 Ke ödru me tha wadring, me ame khaletö
Peteru hnen at eling, me bân ka o hnyi
erkemok; 5 me e ame nom me selâtâ, k'
ame wâ je mano lino ame mokut; k' ame
ca didrö. 6 Ke ame o but Simona Peteru
a he hoton, k' ame didrö ka hnyi erkemok;
me e ame wâ je mano lino ame mokut, 7
me ecmano minya waleji adre me lan kâu
ban, ame ca tha mokut me je mano lino,
ame ka hake mokut adre vhec. 8 Me ame
didrö minya ke aten waleji a bân ka o hnyi
erkemok, me e ame munyi wâ me labagejon.
9 Anyin a ödrin e tiga ca wâ ûnykûme
bala hna sihnalimen, ka habe, E ûcû kâu
he ka möt hmetu ûheny hnyi hna mok.
10 Haba li laten ödru me hmetu but ka
hnyi hnyabadru.

11 Ke haba Maria ame tot eû hnyi
erkemok ame tenge: ke ame tiga tenge
me nom but me selâtâ erkemok; 12 me e
ame wâ li angela ödre khaû hau, ödru me
laba ke at hnyi hnen ban, ke ke at hnyi
hnen li can, wale dok a mokut hnyin unyi
Iesu. 13 Ke ödru me ha kâu, ka habe,
Ke momo lö, ieû u me tenge gan? E ame
ha ködru, ka habe, Anyin adre hia but
hom Tuhök, ke ca khanö nya dok adre ip
e hnyin. 14 A hia but ha e, me e ame
hwiö thö me ö Iesu ame tot, ke ca khana
bi me Iesu ling. 15 Iesu ame ha kâu,
ka habe, Ke momo lö, ieû u me tenge gan?
ia u me elâm? E ame ûnykûme ame ne
at ame tuö utkânâ, me e ame ha kâu, ka
habe, Than lö, u je ne hom e, mē ha thö
könya dok u je ip e hnyin, me inye he
ka hom e. 16 Iesu ame ha kâu, ka habe,
Maria. E ame hwiö thö me ha kâu, a
hwen Heberu, ka habe, Raboni; walang
bongon, At ûne. 17 Iesu ame ha kâu, ka
habe, Ca kalö nya bi; anyin a iny tiga
ca ölö ka Kamen: ke he thö ka je liame-
keiny mönya, me ha ködrin, ka habe, Inya
oge me he ka ölö ka Kamök a Kamöbun, ke
Khonguk a Khongubun minya. 18 Haba
Maria Magadalena ame he but me thumeto
laten, ka habe, Oge wâ ju Than; me e ame
ha ta je ûnyi e ame ha kâu.

19 Hnyi sabacin bong eling, wale bong
a bân hnyi seven, ke adre hlöng ut je
hwanuma hnyi dok a laba hnyin laten,
anyin a ödrin outen at Juda, me ame o
thö Iesu me tot hnyi wanben, me ha
ködrin, ka habe, Hnahic köbun. 20 Ke
a hia but ha e, e ame omanenâ ködrin li
hnyamen me vhaken. Haba laten ödrin
e senyin ödrin e wâ Than. 21 Me Iesu
ame ha hmetu ködrin, ka habe, Hnahic
köbun: inya oge me kun' öbun helâ me
Kamen ame kunö nya. 22 Ke a hia but
ha e, e ame menâ ködrin, me ha, ka habe,
Kap ju Hanu Kap: 23 haba ta je hulö
anyin tavat öbun e hna, me adre me thang
gadra; ke haba hnöbun hna ca thang, me
ame ka hnen ju.

24 Ke haba Toma ke at hnyi twelv,
Didumo ke ien, ame ca tha e mödrin hnyi
ûen a o hnyin Iesu. 25 Ke ame ha kâu
laten, ka habe, Öhmun e hia but wâ Than.
Ke e ame ha ködrin, ka habe, Oge ne ca
mē wâ thö deny fao hnyi li hnyamen, me

inâ banyök ka hnyi hwaden li fao, me
inâ hnyamök ka hnyi vhaken, me oge me
ca he bi nya ka labageju.
26 Ke hwaban je bong a eit, e hmetu
thö laten hnyin uma, ke Toma unyidrin.
Adre hia but hlöng je hwanuma, me ame
o Iesu me tot hnyi wanbödrin, me ha, ka
habe, Hnahic köbun. 27 Ke e ame ha kö
Toma, ka habe, Hö jem banyâm me wâ
bi ang li hnyamök; ke hö jem hnyamâm,
me inâ ju ka hnyi vhakök: me ca lolo
bi, ke labageju ju. 28 Haba Toma ame
thu kâu, ka habe, Tuhök me Khonguk.
29 Iesu ame ha kâu, ka habe, U me
labageju anyin a u je ö nya: hnahic hnen
tavat adre me labageju, k' adre me ca
munyi wâ.
30 E se hia ta je haten ame ânyâ Iesu
hnyi hnyimakan laten, k' adre me ca
sihnalimen hnyi tusi eang: 31 ke adre
hia but sihnalimen ta je ûnyi e me öbun
e he bi ka labagejon a Nokon Khong Iesu
Keriso: ke ûnyi ge hnöbun hna labageju
me ame he ka ha möt köbun ûnyi hnyi
ien bi.

HNYIMAKAN 21.

HWABAN ta je ûnyi e haba Iesu ame
ka omanenâ e bi hmetu ka laten
hnyi köien Tiberia; ke walang hwakecin
hnen hna omanenâ e bi. 2 Ame ûkhaca-
köu thö Simona Peteru, me Toma ke ien
Didumo, me Nathaniela at Kana hnyi
Galilaia, me li laku Zebedaio, me ke li
aten minya. 3 Haingö Simona Peteru
ködrin, ka habe, Oge me he but ka thut.
Haingödrin kâu, ka habe, Öhmun a hnyi
he. Ödrin e he but me ölö thö ka hnyi
hu; ke ba hanidrin hnyi lit eling. 4 Ke
hnyi okubelit ame tot Iesu hnyi hobatköiö,
ke ca khana laten me Iesu ling. 5 Iesu
ame ha ködrin, ka habe, Lakuk lö, e hu
hanibun? Me ödrin e thu kâu, ka habe,
E ba. 6 Me haingen ködrin, ka habe,
Thong ut ert hnyi ke keihen metân hu, m'
öbun e ka wâ. Me ödrin e thong ut, ke
walang ang, e ca khan' ödrin he ka lelö
ert anyin ae se hia hmönyin ta je wâ.
7 Haba aten waleji ame hnyok kâu Iesu,
ame ha kö Peteru, ka habe, Than e. Ke
a löng ut Simona Peteru a Than e, me e
ame khavâ anyin ûkot (anyin a ga uny),
me e ame utut hnyiköiö ai. 8 Ke e but
ang keihen laten hon hu ae ûhnyûkong
(e ca sâkâu gadrin hobatköiö, ame ne tu
haded je kubit) adre me lelö tilâ ert me
ta je wâ. 9 Ke ödrin e o thö hot, ödrin
e wâ meic alep, me je wâ hnyi hon, me
areto. 10 Iesu ame ha ködrin, ka habe,
Hö jem ke je wâ öbun e hom walang ang.
11 Me ame ölö thö Simona Peteru, me
lelö ert hot ai, ae unöngöt ge ta je wâ
ae gan a wan haded me fifte theri: ke a
ca khekhe bi ert ge ta je wâ ae se hia.
12 Iesu ame ha ködrin, ka habe, Ai öbun
ka han. Ke ba ke at ge laten ae hwege
hnyekon he ka hnö e, ka habe, U ia?
anyin ae khan' ödrin a wale Than. 13 Ame
o Iesu, me hom areto, me je wâ, me ham
ködrin. 14 Wale hnö Iesu hna okun
omanenâ e bi ka laten, hwaban hnen hna
möt hmetu ûheny hnyi hna mok.
15 Ke ödrin e hia but han haba Iesu
ame ha kö Simona Peteru, ka habe, Simona
nöku Jona, u me hnyok könya hon hnyat
ang? Haingen kâu, ka habe, E, Than; u
me wâ a inya oge me hnyok köu, E ame
ha kâu, ka habe, Hān bi ju halek je arenio.
16 E ame olo ha kâu, ka habe, Simona
nöku Jona, u me hnyok könya? Haingen
kâu, ka habe, E Than u me wâ inya oge
me hnyok köu. E ame ha kâu, ka habe,
Tuö biju halek je mamoe. 17 E ame ibi
okun ha kâu, ka habe, Simona nöku Jona,
u me hnyok könya? Peteru ame hmak
hnyekon anyin a e okun dut ha kâu, ka
habe, U me hnyok könya? Me e ame ha
kâu, ka habe, Than lö. u at ame wâ ta je
ûnyi hia; u je wâ but a inya oge me hnyok
köu. Iesu ame ha kâu, ka habe, Hān biju
halek je mamoe. 18 E hnathu, e hnathu,
inya oge me ha köu, ka habe, Hnyi ânyâm
hidröu, u me ka hamâm bi oweikö u, me
he ka hnyi dok u me wem; ke u ka hingat
ut, u me he ka inâ li hnyamâm, k' ame he
ke at ka oweikö u, me hum u ka hnyi dok u
me ca wem. 19 E ame ha e, ame omanenâ
bongon mok ame he ka moko me hnân ogânâ
Khong. Ke a hia but ha e, e ame ha kâu,
ka habe He hotuk. 20 Peteru ame hwiö
thö me wâ aten ame hnyok kâu Iesu, ame
he hoton, waleji at ame laba hnyi ûlainy
hnyi ûen han, me ha, ka habe, Taböny
Than ie at ame he ka alecuö u? 21 Peteru
ame wâ e, me e ame ha kö Iesu, ka habe,
Than lö, ame he ka hawa at ang? 22 Iesu
ame ha kâu, ka habe, Oge ne wek e ame he
ka ûlubahing ke ne o but oge me o, hnân
eû köu? he bi u hotuk. 23 Me ame lung
igigilö hofuc e unyin je liamekeiny, a g'
ame ca he ka mok aten eling: ke a ca ha

Iesu kâu, a e ame ca he ka mok; ke so bi,
Oge ne wek e ame he ka ûlubahing, ke ne
o but e ame o, hnân eû köu? 24 Walang
aten at ame ohnatho ta je ûnyi e me
sihnalimen: ke e khan' öta but ae hnathu.
25 Ke se hia hmönyin minya bi ta je
ûnyi a mâdrâ Iesu, ke adre ne tha
sihnalimen hia, oge me ûnykûme e ca
ûcû bi hmeledrany ka ta je tusi adre me
he ka sihnalimen.

TA JE HULIWA ANYIN TA JE

APOSETOLO.

HNYIMAKAN 1.

THEOFILA lö, haba tusi oge me
sihnalimen a bân, me ame ha ta
je ûnyi hia ame ânyâ Iesu, ke hnen hna
ûne, 2 ke ne o but bong adre me kap dö e
hnyi drany ai, hwaban hnen hna hûna ka
je aposetolo a deny Hanu Kap, wale hnyat
e ame ûca: 3 ke e ame ka omanenâ e
ködrin ae möt, hwaban anyin mok k' ame
osehia ohnathoâ me labö o ködrin hnyi
fâte je bong, k' ame ha bongon dökhu
dokhon Khong: 4 ke hnyi ke ûen e ame
tha laba mödrin me hûna ködrin a ödrin
e ca he ka vese ûhedrin Jerusalema, ke
ödrin e he bi ka halubahingen ûnyi ame ha
bânâ Kamen, haingen, ka habe waleji öbun
e löng ûnyi gak: 5 anyin a Ioane ame
bapataiso ge köiö; ke adre me he ka
bapataisoi öbun ge Hanu Kap hwaban ke
je beng ae wakhalet.
6 Ke ödrin e hnö e hnyi ke bong ödrin
e ûkhacaköu hnyin, ka habe, Than lö, ûen
dut ang u me he ka odokho hmetu at
Isaraela? 7 Haingen ködrin, ka habe, E
ca hanymöbun he ka wâ je bong me je
huna ame ip ge Kamen k' ame musö bi.
8 E ka o but köbun Hanu Kap, me öbun
e he ka tren man: m' öbun e he ka
ohnathu nya hnyi Jerusalema, me Juda
hia me Samaria ke ne o but hnyi je can
hmeledrany. 9 E ame ha e, me adre me
hom dö e hnyi drany ai, k' ödrin e wâ;
me ame kap e hnyi ûlâ me me ca manen
bi. 10 Ke ödrin e tiga ngele hnyi drany
ai, k' ame tiga ölö thö, me wâ bi, li at
ödru me tot unyidrin, ödre khaû hau:
11 haingödru, ka habe, At Galilaia lö, ieû
gabun öbun e ngele drany ai? ame he ka
o hmetu Iesu at adre me hom unyibun
hnyi drany ai, helâ me hnen hna ölö hnyi
drany ai, k' öbun e wâ.
12 Ke ödrin e hmetu but Jerusalema ai
ûhedrin hnyi bucen, Elaio ien, wale ae hake-
keny Jerusalema, e ûcû he ka he hnyi
Sabath. 13 Ke ödrin e o but, me ödrin
e ölö thö ka hnyi hnyeule ethö, wale ödrin
e laba hnyin; jia Peteru, me Ioane, me
Iakobo, me Anederea, me Filipo, me Toma,
me Batolomaio, me Mataio, me Iakobo
nöku Alefaio, me Simona a Zeloti, me Juda
liamekeiny me Iakobo. 14 Ödrin hia e,
ödrin e labö hic hnyi hnyok a khaca, tha
ödrin me watamomo, me Maria hinyö Iesu,
me je liamekeiny minya mē.
15 Haba hnyi ûen eling, Peteru ame tot
hnyi wanben je liamekeiny (haba ûseidra
eling me helâke me wan haded ke twente)
ke ame ha, ka habe, 16 Hnyat me lakeiny
lö, e ûcû he ka ohwâdâ hna sihnalimen
a hia but ha adrem Hanu Kap ge hnyimö
Davita ga Juda, at ame su ödra ka köt
Iesu. 17 Anyin adre tha aû e möhmun,
ke adre khene hanymen hnyi huliwa eang.
18 (Haba at e ame ûco utkânâ ge hwaban
hwakecin ae kong; ke e ame ta but ame
bân ban, me ame hmouca but hnyekon, me
hingölö hia but tang tiny. 19 Ke e khana
e tavat hia adre me laba hnyi Jerusalema;
me adre me hwenyi ien utkânâ eling hnyi
ifucidra, ka habe, Akeledama, walang bongon,
Iny dra.) 20 Anyin adre sihnalimen hnyi
tusi Salamo, ka habe,

Ame he ka ba wan anyin lap,
Ke ba at ame he ka laba e:
ke
Ame he biju ke at ka hom hanymen.
21 Anyin a wale haba tavat eang adre me
tha hien m' öhmun hnyi ta je bong hia
waleji ke tiga tha ötin me Thau Iesu,
22 hwân hnyi hna bapataiso hnö Ioane, ke
ne o but hnyi bong adre me hom dö e
göranyai gata, e ûcû he ka ûca ke at gadra
he ka hnyi ohnatho möta möt hmetu thö
a e. 23 Me adre me otilâ li at, jia Josefa
ke ien Basabasa, ke haba ke ien minya
Juseto, me Matathia. 24 Me adre me
hic me ha, ka habe, Taböny Than lö, u
at ame wâbmakheto ta je hnyok hia
thithö, omanenâ thö köhmun at u me he
ka ûca ge li at ang, 25 me me he ka hnyi
hanen huliwa eang, me hanymen aposetelo,
waleji a degec Juda, me he ka hnyi hnen
bi. 26 Me adre me uglekölâ gadru, me
ame hwâdâ thö kö Matathia; me adre me
tha aû e me je aposetolo a eleven.

HNYIMAKAN 2.

KE ame o but bong Penetekos, ödrin
hia adre me tha laba hnyi dok a
khaca. 2 Ke ame o uthmâhmâ but lung
ûnyi hnyi drany, helâ me ang ame hmuhmu,
me öunongötâ thö uma hia wale ödrin e
laba hnyin. 3 Me ame manen dut ködrin
je bohmen ae vheivhei, ke helâke meic;
ke ame ve laba hudrin. 4 Me ödrin e
unöngöt hia thö ge Hanu Kap, me hwân
he ka fuc hnyi je ve hwen hnyei bi, helâ
me hnen Hanu hna ham ködrin he ka
fuc.
5 Ke e hu tavat Juda adre me outen
Khong, adre me laba hnyi Jerusalema,
ûhedra hnyi ta je hnyei hia eang hmele-
drany. 6 Ke adre me löng ut lung eling,
me ame ûkhacaköu thö tavat ae se hia, ke
adre me lâiâ gan hmâ, anyin adre me löng
ödrin e fuc hnyi je ve hodra bi. 7 Me
adre me ve uthmâhmâ me lâiâ, me ha, ka
habe, Wâ bi, ca at Galilaia hia bi hnyat
ang? 8 Ke a hawa ate me ve ling ödrin
hnyi ve hwen hota bi adre hnöku öta hnyin?
9 At Parathia, me Madai, me Elama, me
tavat adre me laba hnyi Mesopotamia, me
Juda, me Kapadokia, me Ponoto, me Asia,
10 me Ferugia, me Pamefulia, me Aigupito,
me je hnyei hnyi Libua hakekeny Kurene,
me je atkanyua ûhedra Roma, at Juda me
tavat adre me tha hmi mödra, 11 at Kerete,
ma Arabic, ate me ling ödrin ödrin e fuc
hnyi je ve hwen ita, k' ödrin e ha ge ta je
huliwa ae man anyin Khong. 12 Ke
ödra hia adre me uthmâhmâ, me loloâ, me
ûhnenamököuâ, ka habe, ieû bongon ûnyi
eang? 13 Ke haba keihen adre me ûhiö,
ka habe, A ijem gânâ waina ae teb ûnyi
hnyat ang.
14 Ke haba Peteru ame tha tot me
hnyat a eleven, me ha göranyâ, ka habe,
Öbun at Juda, me öbun hia tavat öbun e
laba hnyi Jerusalema, wâhmakhmeto ju
öbun ûnyi eang, ke löng ju öbun hok
hofuc. 15 Anyin a ca monu bi hnyat ang
ge waina, helâ me hnöbun hna ûnykûme;
ke tiga awa a kuniny ang; 16 ke walang
hofuc a ha perofeta Joela, ka habe,
17 Haingen Khong, ka habe, Hnyi ta je
bong a biliny,
Oge me he ka hingâlâ hanuk hon tavat
hia thithö:
Ke ame he lakubun obaga me wahlu ka
perofeta,
Ke ame he lakubun wahidröu ka wâ je
hna omanenâ,
K' ame he wahingatibun ka bwo ta je
bwi.
18 Eke, hnyi ta je bong eling oge me he
ka hingâlâ hon lathnyabaik obaga me
omomo
Hanuk; me adre me he ka perofeta.
19 Ke oge me he ka omanenâ je ûöman
ethö hnyi drany,
Ke ta je haten eang hmeledrany;
Wale dra, me meic, me hai ame sâ
göranyai;
20 Adre me he ka bödra ka wia seûnö me
me lit bi,
Me tehi me me dra,
Me ame he ka o but bong bongon Than,
Wale bong ae gan me lung:
21 Ke ame he ka möt tavat hia adre me he
ka hawâ ien Than.
22 At Isaraela lö, löng ju öbun hofuc ang:
Haba Iesu at Nazareta, at a ohnathoâ köbun
hnen Khong ge je huliwa ae gan me je
ûöman me je haten, waleji hnen Khong hna
ânyâ ûnyi gan hnyi wanböbun, ke manen
e köbun; 23 wale at adre me hna but ûnyi
hnyi musi wisa me wâ bânâ hnen Khong,
k' öbun e hia but osatauroâ me hlingâ hnen
hnyamen tavat adre me hanyâûâ hnanyibu:
24 k' ame omelö hmetu thö e, me thang ut
ta je töiny mok; anyin ae ca khana ûnyi
eling he ka ohmâ e. 25 Anyin a hâiâ e
Davita, ka habe,

Oge me wâ bala Than hnyi hnyimakök;
Anyin a e but hnyi ke keihen a metök,
m' adre me ca he ka bwebweli nya.
26 Wale me me senyin hnyekuk k' ame
hobâ bohmök;
Ke ame he unyik ka menâ ju me gejon:
27 Anyin a u me ca he bi ka hna but
hanuk hnyin hedis,
U me ca he ka hna but Âtâm ae Kap
he ka wâ hna bobot.
28 U je hia but omanenâ könya je gethen
deny möt;
Ke u me he ka ounöngöti nya ge senyin
hnyi hnyimâkâm.
29 Hnyat me lakeiny lö, oge me behâiâ
wia Davita pateriaka köbun, ka habe, a
mokcu, ke adre hia but konâm, ke e unyita
hon ke ne o but hnyi bong ang. 30 Anyin
a e perofeta, ke e ame wâhmakhmeto a ga
hia but Khong khemanyin kâu a e ame he
ka ip ke at hon anyin theron ûnyi hnyi
mâtrâniny; 31 me haba Davita ame wâ bânâ
e, k' ame ha ge möt hmetu anyi Keriso, a
g' adre me ca he ka hna degecâ e bi ka
hnyi Hedis, k' ame ca he unyin ka wâ
bobot. 32 Haba Khong ame omelö hmetu
Iesu, ke öhmun hia ang je hnyat ohnatho.
33 Ke walang ang e ame laba göranyai
ûnyi ge hnyam a metân Khong, k' ame hia
but kap ûnyi ge Kamen Hanu Kap waleji
e ame ha bânâ, me e ame hingâlâ but ûnyi
ang öbun e wâ me löng. 34 Anyin a ca
ölö ka hnyi drany Davita: ke e ame ha, ka
habe
Haingen Than ka Tuhök, ka habe, Laba
ju hnyi ke keihen a metök,
35 Ke ne o but oge me he ka wia ta je
iwahnaihmiöny möu me taben li
cam.
36 Anyin a wale, e so e he lap anyi
Isaraela hia ka wâhmakhmeto a g' ame hia
but Khong wia Iesu at öbun e osatauroâ
me me Than me Keriso.
37 Adre me löng e, me ame dâ but je
hnyekudra, me adre me ha kö Peteru me ta
je aposetolo, ka habe, Hnyat me lakeiny lo,
ieû hanymöhmun he ka ânyâ? 38 Haingö
Peteru ködra, ka habe, Ietra ju, m' adre
me ve bapataisoi öbun hnyi iö Iesu Keriso,
m' adre me thang degecâ but anyibun ta
je hulö; me öbun e he bi ka kap bwihlany
a Hanu Kap. 39 Anyin a haba hna ha
bânâ, me hnân hobi köbun me je lakubun,
me hobi kâu hnyat a ödra sâkâu, wale
hnyat hia ame he Than a Khonguta ka
hawâ kâu. 40 Haba Peteru ame khetâ,
k' ame khöû ködra ge ta je hofuc ae se
hia, haingen, ka habe, Omeli öbun dö ûnyi
hnyi dö eang ae hwali. 41 Ke adre me
bapataisoâ tavat adre me kap hwan: me
adre me bihanen ködra hnyi bong eling
helâ me theri thauzan tavat. 42 Ke adre
me tethmâ hnyi hna ûne hnen je aposetolo,
me tha hnyok, me susubâ areto me hic.
43 Ke ame o but ot ka tavat hia: ke se
hia ta je ûöman me haten ame ânyâ hnen
je aposetolo. 44 Ke ame tha laba tavat
hia adre me labageju, ke adre me ve ip
anyidra ta je ûnyi, me ka tha anyidra
thibi; 45 ke adre me ve ûco idra ta hnyei,
ke ta je omjehedra, me ve khenâ öûco ka
tavat hia ae theduoc. 46 Ke adre me laba
bala me hnyok a khaca hnyin uma kap
hnyi je bong, me susubâ areto hnyi ke uma
me ke uma, me an ö 'dra jeû me senyin me
hnyok a khaca, 47 me oganâ Khong, ke
ame betenge gadra tavat hia. Ke haba
Than ame bi hanen ködra hnyi je bong
tavat adre me he ka möt.

HNYIMAKAN 3.

HABA Peteru me Ioane ödru me tha
he ka hnyin uma kap hnyi ûen hic,
hnyi awa a naininy. 2 Ke wale ke at ae
mat hwân hnyi hna hnokoâ e, adre me va-
dren me ip hnyi je bong hnyi homagöuleny
uma kap, ien Hmanenang, he ka sumâtâ ta
ûnyi ge tavat adre me dit ka hnyi uma
kap; 3 ke e ame ö Peteru me Ioane ödru
me he ka dit ka hnyi uma kap, me e ame
sumâtâ ta ûnyi. 4 Haba Peteru me Ioane
ödru me wâ hmâ e, me ha, ka habe, Ö 'hmu
thö. 5 Me e ame löng ködru, ame
ûnykûme he ka hu ke ûnyi gadru. 6 Ke
haba Peteru ame ha, ka habe, E ba gak
sileva me gol, ke oge me he ka ham köu
hnök hna hu. Hnyi iö Iesu Keriso at
Nazareta, he thö u. 7 Me e ame lelö thö
hnyamen a metân me otilâ thö e: me ame
ie hwege thö li can me li omakhnâiny can.
8 Me e ame ut göranyai, me tot, me hwân
ka he; me e ame tha didrö m' ödru ka hnyi
ûma kap, ame he, me utut, me ogânâ
Khong. 9 Ke adre me wâ e hnen tavat
hia ame he me ogânâ Khong: 10 ke adre
me wâhmakhmeto e, a e at ame labö sumat
hnyi homagöule, Hmanenang ien, hnyi
uma kap: me adre me lâiâ gan hmâ me
uthmâhmâ ge ûnyi a o kâu.
11 Ke e ame tiga köt Peteru me Ioane,
me ame wadring ûkhacaköu thö tavat hia

ködrin hnyi poretiko, Solomona ien, ke adre
me lâiâ gan hmâ. 12 Ke a wâ but Peteru
e ame ha ka tavat, ka habe, At Isaraela lö,
ieû gabun öbun e lâiâ ûnyi ang? ke ieû
gabun öbun e wâ hm' öhmu helâke me
hnen manihmu man me hwakecihmu ae
ûcû ka Khong me me he thö at ang? 13
Haba Khongu Aberahama, me Isaaka, me
Jekob, Khongon lakamöta, ame ölungâ
Aten a Iesu; waleji öbun e hna but, me
ivinöâ hnyi hnyimakö Pilato, ke mou thö
gan a g' ame he ka hna e. 14 Ke öbun
e ivinoâ At ae Kap ke At ae Wisa, me
sumâtâ he ka hna köbun at ûhlingö, 15 ke
öbun e hlingâ Thaniny möt; wale hnen
Khong hna omelö hmetu ûnyi hnyi hna
mok; ke öhmun e ohnathoâ ûnyi e. 16
Ke haba at ang öbun e wâ, ke khan' öbun,
me ame hwege bi ûnyi hnyi labageju ka
hnyi ien, ke can ien bi: eke, adre me ham
kâu hwege eang ae bekhöt hnyi hnyima-
köbun hia hnen labageju a ûnyi gan. 17
Hnyat me lakeiny lö, e khanö nya a öbun
e ânyâ e ke ca khan' öbun bongon, helâe
minya anyibun je taben. 18 Ke haba
Khong ame ohwâdâ hofuc e ame bân ka ha
a deny anyin ta je perofeta hia, wale a g'
ame he Keriso ka hom vec. 19 Anyin a
wale ietra ju öbun me hwiö thö, m' adre
me he ka kot degecâ but anyibun ta je
hulö, me me he ka o but je ûen hnân oka-
hwa ûnyi ge Than; 20 me me he minya
ka kunâ Keriso, wale at adre me bödra ka
ham hobi köbun, a Iesu; 21 at a kap hnen
drany ethö ke ne o but hnyi je ûen ame he
ka hwâdâ hnyin ta je ûnyi hia waleji ame
ha hnen Khong a deny anyin ta je perofeta
hia thithö ae kap hwân kâû adrem bala.
22 Ke haba Mose ame ha, ka haba, Ame
he Than a Khong ka oâ ke perofeta hobi
köbun ûnyi ge je liamekeiny m' öbun, helâ
me inya; öbun e he ka löng kâu hnyi ta je
ûnyi hia e ame he ka ha köbun. 23 Ke
haba at ame ca he bi ka löng perofeta
eling, me adre me he ka ohia e ûnyi hnyi
hnyei. 24 Eke, haba ta je perofeta hia
hwân ga Samuela me tavat minya a bilidra,
a ödra hia adre hia. but khetâ, me ödrin e
ha minya ge je bong ang. 25 Haba öbun,
me öbun lakon ta je perofeta, a hanen hna
ûhihinyköu anyin Khong me lakamöbun,
waleji ame ha kö Aberahama, ka habe,
Ame he ka hnahic ta je lap hia eang hme-
ledrany ûnyi ge mâtrânâm. 26 Ke haba
Khong ame oâ Aten, k' ame kunâ bânâ
köbun he ka ohnahici öbun, wale he ka ve
ohmetu öbun ûnyi hnyi anyibun ta je
hulö.

HNYIMAKAN 4.

KE ödru me tiga fuc ka tavat, me ame
o but ködru tavat bihut, me taben
uma kap, me je Sadukaio, 2 adre me kong
hnyekudra anyin ödru me nâ tavat, me
khetâ möt hmetu ûnyi hnyi mok hnyi iö
Iesu. 3 Me adre me köt ödru me ip ödru
hnyi uma ceat ke ne o but nyi: anyin a
sahac ut. 4 Ke ame labageju but tavat ae
se hia adre me löng hofuc; ke haba ûseiny
obaga, me helâ me faiv thauzan.
5 Ke nyi, ame ûkhacaköu thö hnyi
Jerusalema tavat musi ködra, me wahingat,
me hnyat sihnalimen; 6 me Ana at bihut
ae nua, me Kaiafa, me Ioane, me Alesa-
nedo, me je liamekeiny me at bihut ae nua.
7 Me adre me otil' ödru hnyi wanben, me
hnö, ka habe, Hnen ie man, ke hnen iö ia
öbu me ânyâ ta je ûnyi e? 8 Haba Peteru
ame fuc ködra, ae unöngötö ge Hanu Kap,
me ha, ka habe, Öbun tavat musö hnyei
me wahingat lö, 9 öbun e ne hnei öhmu
hnyi bong ang ge huliwa ae so öhme ânyâ
ka at ae mat, ka habe, adre kâmâu hna
omelö e; 10 wâhmakhmeto ju öbun hia,
me tavat Isaraela hia, a hnen iö Iesu
Keriso at Nazareta waleji öbun e osatauroâ,
ke Khong ame omelö hmetu thö e ûheny
hnyi hna mok, haba ûnyi thibi gan, me
ame tot at ang hnyi hnyimaköbun adre
osoâ. 11 E thibi veto öbun e degec öbun
hnyat bi uma, adre hia but ânyâ hnân
vetoiny ban kopiny. 12 Ke ba ûhömeli ge
ke at bi: anyin ae ba ke ien eang hmele-
drany adre ham ka at, ae khana he ka
omeli öta.
13 Ke ödrin e wâ ihwegiö Peteru me
Ioane, ke ödrin e wâhmakhmeto a ödru li
at ae ca khan' ödru tusi, ke adre ca nâ, me
ödrin e lâiâ; ke ödrin e wâhmakhmeto a
ûnyi ödru ga Iesu. 14 Ke ödrin e wâ at
adre osoâ ame tha tot m' ödru, ke ba hofuc
gadrin hnân thu. 15 Ke ödrin e hia but
kun' ödru hnyöu ai ûnyi hnyi ûkhacaköu, me
ödrin e ûhnenamö ju, 16 haingödrin ka habe,
Ieû ate me he ka ânyâ ka li at e? anyin a
manen dut ka tavat hia adre me laba hnyi
Jerusalema a ödru me hia but ânyâ hing
ûöman; ke ca khan' öta he ka ivinoâ e. 17
Ke so bi me me ca lung igigiloâ bi ka aten
hnyei, e so ate me he ka hûna wia ködru,
he ka ca fuc hmetu bi ka ke at hnyi ien e.

18 Me ödrin e haw' ödru me hûna ködru,
ka habe, Ca ha hmetu bi me ûne hnyi iö
Iesu. 19 Ke haba Peteru me Ioane ödru
me thu ködrin, ka habe, Ûnykûme ju öbun
ame ne wisa hnyi hnyimakan Khong he ka
ling öbun, ame ne he ka löng Khong: 20
anyin ae ca khan' öhmu he ka ca ha ta je
ûnyi öhmu me wâ me löng. 21 Ke ödrin
e hia but thawâ ooti ödru, me ödrin e hn'
ödru but, anyin a ödrin e ca wâ deny he ka
bi hwaban ködru ge tavat; anyin a tavat
hia adre me ogânâ Khong can ta je ûnyi a
ânyâ. 22 Anyin ae nua hon fâte ta je
hunainy at ödre ânyâ kâu ûöman e me
omelö.

23 Ke adre hia but hn' ödru, me ödru
me he but ka lahanödru, me thumetu ödrin
ge ta je ûnyi hia a ha ködru tavat bihut ae
nua me wahingat. 24 Ke ödrin e hia but
löng, me ödrin e ha ka Khong hnyi hnyok
a khaca ke hwege ifucidrin, ka habe,
Tabony Than lö, u thibi at a op drany me
hmeledrany, me köiö, me ta je ûnyi hnyin:
25 u je fuc a deny Hanu Kap me hnyimen
kamöhmun Davita a atâm, ka habe,

Anyin a ieû ame imonumonunyköu Aten
. ke je Hnyei,
Me ta je hnyei adre me ûnykûme ta je
ûnyi ae ba troban?
26 Haba je thaniny hmeledrany, me adre
me tet metâ,
Ke ame ûkhacaköu thö je taben,
Ûcon Than me Hnen hna Hû:

27 E hnathu adre hia but ûkhacaköu hnyi
taun ang Heroda me Ponetio Pilate me
Aten ke je hnyei me at Isaraela, je ûcon
Atâm ae kap a Iesu at u je hû, 28 ke so bi
he ka ânyâ thibi ta je ûnyi adre ip hmâ
adrem ge hnyamâm me ânyâm musi he ka
mâdrâ. 29 Ke walang ang, Than, ö u wâ
ju anyidra ta je hna ootâ: me ham dö ka
lathnyabaem he ka hwege ha hwâm hofuc,
30 ke u je lau hnyamâm he ka osoâ; m'
adre me he ka ânyâ ta je ûöman me ta je
haten hnyi ien Atâm ae kap a Iesu. 31
Ke ödrin e um dö hic, me ame jijing uma
ödrin e laba hnyin; me ödrin e unöngöt
hia thö ge Hanu Kap, me ödrin e ha hofuc
hwan Khong hnen hwege.

32 Ke haba ûseiny tavat adre me laba-
geju, adre me tha hnyok me tha ûnykûme:
k' ame ca ha bi ke at gadra, a ga ka anyin
bi ûnyi eling e ame hu; ke ka tha anyidra
thibi. 33 Haba je aposetolo ödrin e ohna-
thoâ ge man ae gan hmâ möt hmetu thö a
Than Iesu; ke e but hnyi hudrin hia ibe-
tengiö baû ae gan hmâ. 34 Ke ba ke at
gadre ae ba ta ûnyi: anyin a haba tavat a
ödra tren hnyei me je uma, me adre me ûco
e me hom hwaban ta je ûnyi adre ûco, 35
me ip ju e hnyi je hnyeûcan ta je aposetolo:
me adre me ve khenâ öûco ka ta je
theduoc.

36 Haba Josefa, adre wenyö Banaba
hnen je aposetolo, (walang bongon Nokon
kaukahwa,) e at Levi, ke aten hnyei Ku-
pero, 37 e hu iny utkânâ, ame ûco, me
hom hwaban me ip e hnyi je hnyeûcan ta
je aposetolo.

HNYIMAKAN 5.

KE haba ke baga Anania ien, me Safaira
a âiân, ödru me ûco ke hnyei, 2 me
behânâ duöngâ ke keihen hwaban, ke e
khana minya momo, me hom ke keihen, me
ip e hnyi je hnyeûcan je aposetolo. 3 Ke
haba Peteru ame ha, ka habe, Anania lö,
ieû ga Satana ame ounöngötâ hnyekom, me
u me he ka thoi ka Hanu Kap, me behânâ
duöngâ ke keihen hwaban hnyei. 4 Hawa,
ca ânyâm ehac k' ödra tiga ca ûco? ke
hwaban hnâm hna ûco, hawa ca hamâm
bala bi he ka musö? ieû gam u me ûnykûme
ûnyi eang hnyi hnyekom? u me ca thoi ka
at, ke ka Khong bi. 5 Ke a löng ut Ana-
nia hofuc e, me e ame ū but a ga mokcu:
me ame o but ot ae gan hmâ ködra hia
adre me löng. 6 Me ame todrö wahidröu
ka lan e, ke adre me sam e hnyöu ai me
konâm.

7 Ke hwaban e, helâ me kun ta awa, me
ame didrö âiân, ke ca khana hna ânyâ. 8
Haba Peteru ame ha ka momo ka habe, Ha
thö könya, hawa, wale thibi ang hwaban
hnyei obe ûco? Ke haba momo ame ha,
ka habe, E, wale thibi e. 9 Haba Peteru
ame ha kâu, ka habe, Ieû gabu ae tha
hnyekubu he ka cubec Hanon Than? wâ
bi, eû hnyi hwanuma tavat adre me konâm
âiâm, ke adre me he minya ka sam u. 10
Me ame ie ū but momo hnyi li hnyeûcan k'
ame mokcu: ke ame didrö wahidröu me wâ
e a mokcu, me adre me sam but hnyöu ai,
me tha konâm me âiân. 11 Me ame o but
ot ae gan hmâ ka ekalesia hia, m' ödra hia
minya adre me löng ûnyi e.

12 Ke se hia ta je haten me ûöman adre
me ânyâ unyin tavat ge je hnyamen ta je
aposetolo; ke ödrin e labö ûkhacaköu hia
hnyi poretiko anyi Solomona. 13 Ke ca
hwege hnyekon keihen he ka tha e mödrin;

haba tavat, me adre me ogan' ödrin; 14 ke
se hia obaga me omomo adre me labageju
ka Than me hwege tot he ka tha hien
mödrin; 15 waleling m' adre me hom ta je
komok ka hnyi je getheniny taun, me ip
ödrin hon je hna mokut me je tap, me me
na omi hnedrong keihen ge hmenu Peteru,
e ka he. 16 Ke ame o but minya keihen
ae se hia ûhedra hnyi ta je taun igigilö
Jerusalema, adre me hom ta je komok,
me tavat minya ame oveci ödra hnen je
hanu ae kong: ke adre me ve omeli ödra
hia.

17 Me ame todrö at bihut ae nua, m'
ödra hia a tha ödra mē, (wale hnyat hanen
ta je Sadukaio), ke ödra unöngöt ge ihu-
hnyinköu, 18 m' adre me kât je aposetolo,
me ip ödrin hnyin uma ceat. 19 Ke ame
khöng je hwanumen uma ceat hnen angela
anyin Than hnyi hnyinghet, me hum ödrin
dut hnyöu ai, me ha, ka habe, 20 He th'
öbun ka tot hnyi uma kap, me khetâ ka
tavat ta je hofuciny Möt eling. 21 Ke
ödrin e löng ut, me ödrin e didrö ka hnyin
uma kap hnyi hnyomakatu kong, me ûne.
Ke ame o but at bihut ae nua, me tavat a
tha e mē, me hawâ ûkhacaköuâ tavat ûhne-
namö, me tavat musi hia unyin at Isaraela,
me e ame ûkhûnöng ka hnyi uma ceat he
ka hum ödrin. 22 Me ame he but la-
thnyaba, ke ba at ut hnyi uma ceat; me
ödrin e hmetu me thumetu, ka habe, 23
Öhmun e wâ but uma ceat, k' adre me
hlöng wia, k' ame tot eû hnyi je hwanuma
tavat tue: ke öhmun e hia but khöng, me
ba at öhmun e wâ hnyin. 24 A löng ut
hofuc e hnen taben uma kap me je taben
tavat bihut, me ödrin e loloâ gadrin ame ne
he ka hawâ bi. 25 Me ame o but ke at he
ka thumetu ödrin, ka habe, Wâ bi, haba
hnyat öbun e ip ödrin hnyin uma ceat, me
ödrin e tot hnyin uma kap me nâ tavat.
26 Me ame tha he but taben me je lanyin,
me hum ödrin, wi' ödrin, anyin a ödrin e
outen tavat, wâ adre nye lû' ödrin ge veto.
27 Ke ödrin e hia but hum ödrin dut, me
adre me otil' ödrin dö hnyi hnyimakan
ûhnei. Me at bihut ae nua ame hnei
ödrin, ka habe, 28 Öhmun e hûna wia
köbun, m' öbun e ca he ka ûne hnyi ien e:
ke wâ bi, öbun e ounöngötâ Jerusalema ge
hnöbun hna ûne, ke öbun e ûnykûme he
ka jönihmun dren at e. 29 Haba Peteru
me je aposetolo ödrin e thu, ka habe, E ûcû
köhmun he ka löng hoton Khong hon at.
30 Haba Khongon lakamötâ e ame otilö
Iesu, waleji öbun e hlingâ me uhno hnyi
ûö. 31 E thibi at Khong ame ogöranyâ
hnen hnyamen a metân hnân Than me At
ûhömeli, me me he ka ham ka at Isaraela
ietra, me hna thang ta je hulö. 32 Ke
öhmun ang hnyat ohnathoâ ta je ûnyi e;
ke helâe minya Hanu Kap, waleji hnen
Khong hna ham ködra tavat adre me löng
hoton.

33 Adre hia but löng e, me adre me
hmönyidra gan hmâ, me behling' ödrin.
34 Ke ame todrö ke at, at Faresaio, hnyi
ûhnenamö, Gamaliela ien, at ame ûnö hna-
nyibu, ke e lung so ka tavat hia, ke e ame
hûna he ka bödra ka kunâ hnyat eling
hnyöu ai hnyi ûen ae okhulit. 35 Ke
haingen ködra, ka habe, At Isaraela lö, wâ
eâu öbun hna he ka ânyâ ka hnyat ang.
36 Anyin a hnyi je bong ehac a o thö
Theuda, me ha, a e at ae beönua; me ame
ûhkacaköu kâu tavat ae se hia, helâ me foa
haded; ke adre me hlingâ e; ke haba tavat
hia adre löng hoton me adre me vese but,
me hi' ödra bi. 37 Hwaban at eling ame
o but Juda at Galilaia hnyi ûen he ka
sihnalimen tavat, me lelö kâu keihen tavat:
k' ame hia minya ju; me adre me vese hia
but tavat adre me löng kâu. 38 Ke wa-
lang ang inya oge me ha köbun, ka habe,
Ûsâkâûö but me hnyat ang, me hn' ödrin
dut: anyin a ne ûnyi ge at hwakecin ang,
me huliwa eang, ame he ka hia thiju: 39
ke a ne ûnyi e ge Khong, e ca khan' öbun
he ka ohia; wâ adre nye ō 'bun, öbun e
vat me Khong. 40 Me adre me ogâ e: ke
adre hia but hawâ je aposetolo me osi
ödrin, me hûna ködrin he ka ca fuc hmetu
hnyi iö Iesu, me adre me hn' ödrin dut.
41 Me ödrin e he but ûhedrin hnyi hnyi-
makan tavat ûhnenamö, me senyin anyin
adre me hna ködrin he ka kong can Ien.
42 Ke ödrin e ca menâ bi hnyi je bong hia
he ka ûne, me kheti Iesu Keriso hnyi uma
kap me ta je hnyaba.

HNYIMAKAN 6.

AME gan tot ûseiny laten hnyi je bong
e, ke ame kû thö ulit ge at Helenisi
ka at Heberu, anyin adre me hnying ut ta
je safac gadrin hnyi hna khenâ ta ûnyi
hnyi je bong hia. 2 Haba hnyat a twelv,
ödrin e hawâ je laten ae se hia, me ha, ka
habe, E ca so köhmun he ka hna hofuc
hwan Khong, me he ka khenâ je jekhöû.
3 Anyin a wale, hnyat me lakeiny, ûca thö

hnyat a seven gabun, je hnyat adre me
lung so, hnyat ae unöngöt ge Hanu Kap
me metâ, me öhmun e he ka otil' ödrin ka
hnyi huliwa eang. 4 Ke haba öhmun ang,
m' öhmun e he balua ka hwege hnyi hic,
me huliwa hnyi hwan hofuc. 5 Ke so ho-
fuc e ka tavat hia : me adre me ûcö Sete-
fano, at ae unöngöt ge labageju me Hanu
Kap, me Filipo, me Prokoro, me Nikanora,
me Timona, me Paramena, me Nikolas at
Anetioka, at ame dit ehac ka hnyi hmi
Juda : 6 adre me otil' ödrin hnyi hnyima-
kan je aposetolo : ke ödrin e hia but hic,
me ödrin e ip je hnyamödrin hudrin.

7 Ke ame khulelau hofuc hwan
Khong, ke ti se hia tavat adre me löng
hnyi Jerusalema ; ke se hia minya tavat
bihut adre me hnyi labageju.

8 Ke haba Setefano, ae unöngöt ge ibe-
tengiö baû me man, ame ânyâ je ûöman me
haten ae gan hmâ unyin tavat. 9 Me ame
todrö keihen ûhedrin hnyi sunago, haba ien,
me sunago anyin at Libetino, me at Kurene,
me at Alesanedria, me tavat ûhedra Silikia,
me Asia, me adre me ivinö me Setefano.
10 Ke ca khan' ödra thu hmetu anyin
metâ me Hanu at ame ofucâ e. 11 Me
adre me ha duöngâ ka keihen, mödrin e ha,
ka habe, Öhmun e long ut a e ame fuc bi
gan kö Mose me Khong. 12 Me adre me
omonumonoâ tavat, me wahingat, me hnyat
sihnalimen, me adre me o but kâu, me kât
e, me hom ka tavat ûhnenamö, 13 me otilâ
tavat sit hofuc thoi, tavat adre me ha, ka
habe, Ame ca menâ bi at ang he ka hai-
kongoâ dok ang ae kap, me hnanyibu : 14
anyin a öhmun e löng ut, e ame ha, ka
habe, Ame he Iesu at Nazareta ka ohia dok
ang, me wia ta je hwakecin a ham köta
Mose. 15 Ke haba tavat ûhnenamö hia
adre me wâ hmâ e, me wâ hnyimakan, helâ
me hnyimakan angela.

HNYIMAKAN 7.

ME ame ha at bihut ae nua, ka habe,
Hawa e hnathu bi ta je ûnyi e? 2
Me e ame ha, ka habe,

Hnyat me lakeiny me lakamök lö, löng
ju. Haba Khong ae hmanenang ame ma-
nen dut kö Aberahama a kamöta, waleji ke
tiga e bi hnyi Mesopotamia, ke tiga ca laba
bi hnyi Karan, 3 me ha kâu, ka habe, Hna
but em hnyei, me je liamekeiny möu, ke
he thö ka hnyi hnyei oge me he ka oma-
nenâ köu. 4 Me e ame he but ûnyi hnyi
hnyei iny at Kaledaia, me laba hnyi Karan :
ke hwaban dö mok a kamen, Khong ame
hom e ka hnyi hnyei ang öbun e labā wa-
lang ang : 5 ke e ame ca ham kâu ke hwa-
jekhon hnyin, e ba hmönyin ke ong dok
helâ me hwadeny hnyeûcan : ke e ame ha
bânâ he ka ham kâu me hnân iny, me hnân
iny je mâtrâniny hwaban, waleji ke tiga ba
nokon. 6 Ke haba Khong ame ha helâng ka
habe, ame he je mâtrâniny ka laba kanyua
hnyi ke hnyei bi, ke adre me ha ka hwenb'
ödra, me okongoâ hnyi foa haded je huna.
7 Haingen minya Khong, ka habe, Oge me
he ka bi hwaban ka hnyei adre me he ka
huliwa kâu, ke hwaban e adre me he ka
he but me bi atök hnyi hnyei ang. 8 Ke
e ame ham kâu ûhihinyköu, wale peretom :
me e ame hnöku Isaaka me peritomonâ e
hnyi bong a eitiny ; ke haba Isaaka ame
hnöku Jekob ; ke Jekob ame hnokoâ je
pateriaka a twelv. 9 Ke haba je pateriaka
ödrin e ûcû Josefa hnyi Aigupito can ödrin
e hunyinyâ : ke e bi unyin Khong, 10 k'
ame omelö e ûnyi hnyi anyin ta je vec hia,
me ham kâu ibetengiö me metâ hnyi hnyi-
makö Farao than Aigupito ; ke e ame otilâ
e me me musi hnyi Aigupito me hnyaban
hia. 11 Ke ame o but hmiâ me vec ae
gan hmâ hnyi Aigupito hia me Kanana :
me ba jeû an lakamöta. 12 Ka löng ut
Jekob a ga hu hwit hnyi Aigupito, me e
ame kunâ lakamöta, ûhedrin a bân ling.
13 Ke ame manen dut Josefa ka je liame-
keiny mē hnyi ûhedrin a loiny ; k' adre
omanenâ je liamekeiny me Josefa kö Farao.
14 Haba Josefa ame ûkhûnöng he ka hawâ
kamen a Jekob, me anyin lap hia, ödrin
sevente faiv tavat. 15 Me ame he Jekob
Aigupito ai ; ke e ame mokcu me je laka-
möta ; 16 ke adre me sam ödrin Sekema
ai, m' adre me ip ödrin hnyi erkemok wa-
leji a ûcû silevai Aberahama unyin laku
Hamora hnyi Sekema. 17 Ke hakekeny
jut ûen adre me ha bânâ, waleji a ha Khong
kö Aberahama, me ame osehia me si but
tavat hnyi Aigupito, 18 ke ne o but ame o
ke than Aigupito, at ae ca khana Josefa.
19 Wale at bibihwakecin ka je lakamöta,
k' ame okongoâ lakamöta, k' ame kun'
ödra he ka dedegec lakudra je mendring,
m' adre me ca möt bi. 20 Wale ûen
adre me hnöku Mose hnyin, e wanakat
ae hmanenang ; ke adre hat e hnyi uma
umen kamen kun ta tehi : 21 ke adre me
mē degecâ e, me ame hom dö e hnen hlu
nöku Farao, me hat e me me nokon bi.

22 Ke adre me nö Mose hnyi ta je metâ
hia anyin at Aigupito; k' ame metâ but
hnyi hofuc a hwan, me anyin ta je huliwa.
23 Ke hakekeny fâte but ta je hunainy,
me ame kû thö weny eû hnyi hnyekon he
ka senâ je liamekeiny mē, a lakon Isaraela.
24 Ke e ame wâ ke at adre me okongoâ,
me e ame hadruâ, me bi hien at adre me
okongoâ, me kot moko at Aigupito: 25
anyin a e ame ûnykûme a g' ame he je lia-
mekeiny ka wâ ûnykûme a g' ame he
Khong ka omeli ödra ûnyi ge hnyamen bi;
ke adre me ca wâ ûnykûme. 26 Nyi e
ame o ka li at ödru me ûkûc, me e ame
thaw' ödru me me soju, haingen, ka habe,
Ke lin lö, öbu liamekeiny, ieû gabu, öbu
me ûokongu öbu köu. 27 Ke haba at,
wale ame okongoâ hanen, e ame hagutâ e
me ha, ka habe, Ia otilö u he ka musi me
owisa köhmun? 28 Hawa, e wem he ka
hlingö nya, helâ et me hnâm hna hlingâ at
Aigupito? 29 Me ame kec ut Mose can
hofuc eling, me laba atkanyua hnyi hnyei
Midiana, waleji e ame hnokoâ hnyin lakon
li baga. 30 Ke hwaban je huna a fâte,
ame manen dut kâu hnyi hnyebubainy
bucen Sinai angela hnyi bâhlân meic hnyi
ong ûö. 31 Ka a wâ but Mose, me e ame
lâiâ hnen hna wâ: ke e ame tiga he hake-
keny he ka wâ, me ame o but hofuc hwan
Than, 32 ame ha, ka habe, Inya ang Khon-
gon lakâmâm, wale a Khongu Aberahama,
me Isaaka, me Jekob. Haba Mose ame
öbubuny me ot ka wâ. 33 Haba Than
ame ha kâu, ka habe, Thang ut tangen li
hnyeûcam, anyin ae kap utkânâ e u me tot
hnyin. 34 Inya oge hia but wâhmakhme-
toâ hna okongoâ lakeik hnyi Aigupito, ke
oge löng ut anyidra mâng, ke oge me o but
ang he ka höi ödra: ke walang ang aiö u,
oge me he ka kunö u Aigupito ai. 35
Wale Mose at ame hmi' ödra me ha kâu,
ka habe, Ia otilö u he ka musi me owisa?
wale Khong ame kunâ hnân at musi me at
ûhömeli ge hnyamen angela wale a manen
kâu hnyi ong ûö. 36 Haba at eling ame
hum ödra but, hwaban hnen hna omanenâ
ta je ûöman me haten hnyi hnyei Aigupito,
me hnyi Köiö ae dra, me hnyebuba hnyi
fâte je huna. 37 Wale Mose at ame ha
ka lakon Isaraela, ka habe, Ame he Khong
ka oâ hobi köbun a liamekeiny möbun ke
perofeta helâ me inya. 38 Waleji at ae
hnyi ûkhacakâu hnyi hnyebuba tha e me
angela at ame fuc kâu hnyi bucen Sinai,
me tha e me lakamöta: at ame kap hofucin
möt he ka ham köta: 39 waleji a höcö
löng kâu hnen lakamöta, ke adre me hna
degecâ e, ke ame hmetu je hnyekudra
Aigupito ai, 40 adre me ha kö Arona, ka
habe, Ânyâ thö ke je khonguta he ka he
hnyi hnyimaköta: anyin a haba Mose e, at
a hum öta ûnyi hnyi hnyei Aigupito, e ca
khan' öta ûnyi a o kâu. 41 Me adre me
ânyâ nokon kau hnyi ûen eling, me bi hut
ka hnatheat, me senyin ka hnyi huliwa
hnen je hnyamödra. 42 Haba Khong ame
hwiö thö me hn' ödra but he ka bi athnya-
bainy ta je ûnyi hnyi drany; helâ me hna
sihnalimen hnyi tusi anyin je perofeta, ka
habe,

Hawa, öbun e hudo könya ta je meno
adre me hlingâ me ta je hut
Hnyi hnyebuba hnyi je huna a fâte, lap
anyi Isaraela?
43 Ke öbun e hom minya uma menâ uma
Moloka,
Ke okhuiny khongubun a Refana,
A je hnatheat öbun e ânyâ he ka khu-
drung ködrin:
Awe, oge me he bi nya ka hum öbun ka
hnyi Babulona.

44 E hu uma menâ a uma ohnatho unyin
lakamöta hnyi hnyebuba, helâji me hna
hûna kö Mose ame ha, ka habe, hamen he
ka ânyâ hoton tulut e ame wâ. 45 Ke
haba lakamöta unyi Josua, me adre me
hom ûnyi eling hnyi ûen adre me kap hnyei
iny Aten ta je hnyei, waleji hnen Khong
hna obâ hnyi hnyimakan lakamöta, ke ne
o but hnyi ta je bong bongu Davita; 46
wale at a wâ ibetengiö ûnyi ge Khong, k'
ame sumâtâ he ka wâ uma umen Khongu
Jekob. 47 Ke haba Solomona ame otilâ
uma umen Khong. 48 Ke so bi ame ca
laba Beönua hnyi je uma adre me ânyâ ge
hnyam; helâ me hna ha hnen perofeta, ka
habe,

49 Haba drany, me anyik theron,
Haba hmeledrany, me taben li cak:
Ke haingen Than, ka habe, Ie uma öbun
e he ka otilâ hobi könya?
Ke ewa bi dok oge ma menâ hnyin?
50 Hawa, a ca op ta je ûnyi e ge hnya-
mök?

51 Öbun hnyat ae hwege je nyibun, k'
adre ca peritomonâ je hnyekubun me je
hnyikönyöbun, öbun e labö tot metâ ûcon
Hanu Kap: helâji me lakamöbun, me helâ
minya ju e öbun. 52 Ewa perofeta a ca
ovecâ hnen lakamöbun? ke ödrin e hlingâ
minya tavat a bödra ka omanenâ a g' ame

he ka o At ae Wisa; wale öbun e alecua
me hlingâ walang ang; 53 öbun tavat öbun
e kap hnanyibu a hûna hnen je angela, k'
öbun e ca vheno bi.

54 Adre me löng ta je hofuc e, me ame
hmönyidra gan hmâ, me adre me hoc nyu
kâu. 55 Ke e a unöngötö ge Hanu Kap,
k' ame wâ hmâ drany, me wâ hmanenang-
iny Khong, me Iesu ame tot hnyi ke keihen
a metân Khong, 56 me haingen, ka habe,
Wâ bi, inya oge me wâ drany adre khöng,
me Nokon at ame tot hnyi ke keihen a
metân Khong. 57 Me adre me fuc hwege
göranyai, me hlöng je hnyikönyödra, me
tha utut kâu; 58 me adre me hagutâ e ka
hnyi hoton hnyei, me lûâ ge veto: ke haba
hnyat ödrin e bifuco e adre me khuâ je
khaûödrin hnyi li can hidröu, Saulo ien.
59 Ke adre me lûö Setefano, k' ame tiga
hic me ha, ka habe, Than Iesu lö, kap
ju hanuk. 60 Ke e ame cibouca, me fuc
hwege göranyai, ka habe, Than lö, ca bi
hwaban ködra monu eang. Ke a hia but
ha e, e ame mokut ut.

HNYIMAKAN 8.

KE Saulo minya ame ogâ anyin mok.
Ke haba hnyi bong eling ame kû
gan hmâ but hna ovecâ ekalesia hnyi Jeru-
salema; ke adre me vese hia but ka hnyi
ta je ke keihen hnyei Juda me Samaria, ke
hake je aposetolo thiju. 2 Ke haba tavat
adre me outen Khong adre me könim
Setefano, me tenge thungaû gan hmâ gan.
3 Ke haba Saulo, e ame vekia okongoâ eka-
lesia, me dit ka hnyi ta je uma, me lelö
but obaga me omomo, me ip ödra hnyi uma
ceat.

4 Anyin a wale haba tavat adre me
oveseâ adre me he but ka hnyi je dok me
khetâ hofuc. 5 Me ame he but Filipo ka
hnyi taun ien Samaria me khetâ Keriso
ködra. 6 Haba tavat adre me tha kap ta
je hofuc ame ha Filipo, adre me löng me wâ
ta je haten e ame ânyâ. 7 Anyin a ta je
hanu ae kong adre me didrut ge tavat ae se
hia ae hu gadra, adre me fuc hwege göra-
nyai; ke se hia tavat ae mat, me tavat ae
kong je cadra, adre so but. 8 Ke e gan
hmâ senyin hnyi taun eling.

9 Ke wale ke at Simona ien, at bibihwa-
kecin e hac hnyi taun eling, me me lâiâ gan
at Samaria, haingen, e thibi at ae gan:
10 ke ame kap e hnen tavat hia, hwân ge
tavat ae ûhnyûkong ke ne o but ge tavat
ae gan, haingödra, ka habe, Haba at ang
me, man maniny Khong adre wenyö Gan
Hmâ. 11 Ke adre me kap e anyin ae beû
hnen hna olai' ödra ge anyin bibihwakecin.
12 Ke adre hia but köp Filipo at khetâ
ûthumetu ae so anyin dökhu dokhon Khong,
me iö Iesu Keriso, me e ame bapataisoi
ödra obaga me omomo. 13 Ke haba Si-
mona ame hnyi kap, k' adre hia but ba-
pataisoâ, k' ame tha e bala me Filipo; ke
e ame wâ je haten me je ûöman ae gan hmâ
adre me ânyâ, me e ame lâiâ.

14 A löng ut ta je aposetolo hnyi Jeru-
salema a g' adre me kap soâ hofuc hwan
Khong hnen at Samaria, me ödrin e kunö
Peteru me Ioane ködra: 15 ke ödru me he
but me hic hobi ködra, me me hu gadra
Hanu Kap: 16 anyin ae tiga ca o ködra:
ke adre hia but bapataisoi ödra thibi ka
hnyi ien Than Iesu. 17 Ke ödru me ip li
hnyamödru hudrin, me ame o thö ködra
Hanu Kap. 18 Ke a wâ but Simona a g'
adre me ham Hanu Kap ûnyi ge hna ip
hnyamen li aposetolo, me e ame inâ ködru
mone, 19 me ha, ka habe, Ham but könya
man e, me me he at oge me ip li hnyamök
hon ka hu Hanu Kap. 20 Me haba Peteru
ame ha kâu, ka habe, A hnaûhangö but
ânyâm mone möu, anyin a u je ûnykûme he
ka ûcû moniny ûnyi a ham bâûâ hnen
Khong. 21 Haba u, me ba gam ke ûnyi
me hanymâm hnyi ûnyi eang: anyin ae ca
wisa hnyekom hnyi hnyimakan Khong.
22 Anyin a wale ietra ju ânyâm monu
eang, me hic ka Than, ame ne he bi ka
thang ut köu ûnykûmenen hnyekom. 23
Anyin a oge me wâhmakhmeto a u bala
but hnyin waada ae hiny, ke u hwenbâ
hnyi hulö. 24 Haba Simona ame thu, ka
habe, Hic d' öbu ka Than hobi könya, me
me ba ûnyi ame he ka o könya hnyi ta je
ûnyi öbe ha.

25 Ke ödre hia but thumetoâ me ha
hofuc hwan Than, me ödru me hmetu but
Jerusalema ai, me khetâ ûthumetu ae so
hnyi je taun ae se hia hnyi Samaria.

26 Haba angela anyin Than ame ha kö
Filipo, ka habe, Todrö, he thö ka hnyi
hwaiöu, ka hnyi gethen ûheny Jerusalema
Gaza ai: wale hnyebuba. 27 Me e ame
todrö me he: ke wâ bi ke at Aithiope, wale
eunuka ae nua hanymen unyi Kanadaki,
momo than Aithiope, k' ame tuö tang
omjehen momo eling hia, k' ame o thö
Jerusalema ai he ka hnyi hmi; 28 ke e
ame he hmetu ka hnyi hwaiöu, k' ame laba

hon anyin kariota, me aû perofeta Isaia.
29 Ke haba Hanu ame ha kö Filipo, ka
habe, He hakekenyâ thö me tha he me
kariota eling. 30 Haba Filipo ame wadring
kâu, me löng hnen hna aû perofeta Isaia,
me e ame ha, ka habe, U me ka ûnykûme
e hnâm hna aû? 31 Haingen, ka habe,
Ame he ka kâmâu ka khanö nya, ke ba bi
at ame owisa könya? Me e ame sumatö
Filipo he ka ölö, me tha laba mē. 32
Walang hna sihnalimen e ame aû, ka habe,

Adre me lelö e helâ me mamoe he ka hlingâ;
Ke helâ me nokon mamoe hnyi hnyimakan at ame sö leûnen, ame tet hnyibû,
Helâ minya e, ame ca khöng hnyimen:
33 Hnyi ûen hna öûhnyûkongoâ e adre hom gan anyin hna owisa:
Ke ie at ame he ka omanenâ anyin dö?
Anyin adre hom anyin möt ûheny ang hmeledrany.

34 Haba eunuka ame thu kö Filipo, ka
habe, Inya oge me hnei u, ia ame ha pero-
feta eang? hawa ka e bi, ame ne ke at bi?
35 Haba Filepo ame fuc kâu, me omanenâ
kâu Iesu, hwân hnyi hna sihnalimen eling.
36 Ödru me tiga he eû hnyi gethen, me
ödru me o but ka hnyi ke an; me ame ha
eunuka ka habe, Walejo an; hawa, e kong
he ka bapataisoi nya? 38 Me e ame ha me
me todru kariota: me ödru me tha utut ka
hnyi an, wale Filipo me eunuka; me e ame
bapataisoâ e. 39 Ke ödru me ölö thö
ûhedru hnyi an, haba Hanon Than ame
hûgûnö Filipo but; ke ame ca wâ hmetu e
hnen eunuka, anyin a e ame he senyinâ
hnyi deny gethen. 40 Ke adre ō Filipo
hnyi Azota: ke e ame khetâ tilâ ûthumetu
ae so hnyi ta je taun hia ke ne o but e ame
o hnyi Kaisaria.

HNYIMAKAN 9.

KE Saulo bala ame kong hnyekon he
ka ootâ me hlingâ je laten Than,
me e ame he ka at bihut ae nua, 2 me
sumâtâ je tusi gan he ka hom ka hnyi ta je
sunago hnyi Damaseko, me me he ka c'
ödra, me hom Jerusalema ai obaga me omo-
mo, e ka hu tavat hmi ame he ka wâ.
3 Ke tiga eû hnyi gethen hakekenyâ Da-
maseko: ke ame ie umumelam igigilö e
melam ûnyi hnyi drany: 4 me e ame ta
but ka hnyi kânâ, me ame löng ke hofuc
ame ha kâu, ka habe, Saulo, Saulo lö, ieû
gam u me okongu nya? 5 Ke haingen, ka
habe, U ia Than? Me e ame ha, ka habe,
Inya Iesu wale u me labö okongoâ: 6 todrö,
he thö ka hnyi taun, ke adre me he ka ha
köu hanymâm he ka ânyâ. 7 Ke ame tot
hnyibû tavat adre me tha he mē, adre me
löng hofuc ke ba bi at adre me wâ. 8 Me
ame todrö Saulo ûheny û hnyi kânâ, ke e
ame bwele but, ke ba ûnyi ame wâ: me
adre me lelö thö benyin, me hom e Dama-
seko ai. 9 Ke kun ta bongon ka wadröu
but, ke ame ca han me ic.
10 Ke e hu ke aten hnyi Damaseko,
Anania ien; ke haba Than ame ha kâu
hnyi hna omanenâ, ka habe, Anania lö. Me
e ame ha, ka habe, Than lö, inya ang. 11
Ke haingen Than kâu, ka habe, Todrö, he
thö ka hnyi getheniny taun, Wisa ien, me
hnö hnyi uma umö Juda ge ke at a ien Saulo,
at Taraso: anyin a wâ bi, e ame hic; 12
ke e a hia but wâ at, Anania ien, ame didrö,
me ip li hnyamen hon e, me e ame he ka
bwele hmetu but. 13 Haba Anania ame
thu, ka habe, Than lö, o ge löng ut ûnyi ge
tavat ae se hia bongon at ang, a g' ame
ânyâ gan hmâ monu ka ânyâm tavat ae
kap hnyi Jerusalema: 14 ke e hu anyin
dut musi eang ûnyi ge je taben tavat bihut
he ka c' ödra hia adre me hawâ iâm. 15
Haba Than ame ha kâu, ka habe, He thö,
anyin adre ûca e hnân anyik utkaia he ka
kap tilâ iök ka Aten ke je hnyei, me ta je
than, me lakon Isaraela: 16 anyin oge me
he ka omanenâ kâu ûganiny vec e ame he
ka hom can iök. 17 Me ame he but
Anania, me didrö ka hnyi uma; ke e ame
ip li hnyamen hon e, me ha, ka habe, Saulo
lö, liamekeiny mönya, a kunö nya Than
Iesu, waleji a manen köu eû hnyi gethen
u je he hnyin, m' u me bwela but, me
unöngöt ge Hanu Kap. 18 Me ame ie
kölu but ûnyi hnyi li emakan, helâ me je
unö, me e ame bwela but; ke e ame todrö,
me ame bapataisoâ e; 19 ke a hia but han,
me e ame hwege but.

Ke e ame tha laba me laten hnyi Dama-
seko hnyi ke je bong. 20 Ke e ame ie
kheti Iesu hnyi je sunago, a e thibi Nokon
Khong. 21 Ke haba tavat hia adre me
löng hwan, k' adre me lâiâ me ha, ka habe,
Ca e at ame okongu ödra hnyi Jerusalema
adre me hawâ ien e? ke e ame o but eang
he ka helâe, me me c' ödra me hom but ka
hnyi hnyimakan je taben tavat bihut.
22 Ke ame hwege tot Saulo, k' ame ohnyi-

bö tavat Juda hnyi Damaseko, me ohnathoâ
a haba Iesu, me Keriso.
23 Ke hwaban ta je bong ae se hia, me
ame ûhnenamö at Juda he ka hlingâ e:
24 ke ame manen kö Saulo hnödra hna si
hnân. Ke adre me labö tue hnyi ta je
homagöule hnyi lany me lit he ka hlingâ
e: 25 ke ame hom e hnen laten hnyi
hnyinghet, me hnahna e hnyi tang ûnyi
hnyi dok ae memang hnyi hak veto.
26 Ke e ame o hnyi Jerusalema, k' ame
cubec he ka tha laba me je laten: ke ödra
hia adre me outen e, ke adre me ca ûnykû-
me bi a e ke aten minya. 27 Ke haba
Banaba ame hom e, me ame tha he mē ka
ta je aposetolo, me e ame omanenâ ködrin a
e ame wâ Than eû hnyi gethen, ke a hia
but ha hofuc kâu, me hnen minya hna
khetâ hwegiâ iö Iesu hnyi Damaseko. 28
Me e ame labö tha he mödrin hnyi Jerusa-
lema, 29 k' ame khetâ hwegiâ hnyi ien
Than: ke e ame ha hofuc me ivinö me at
Helenisi; ke adre me elâm he ka hlingâ e.
30 Ke e khana but je liamekeiny, me adre
me hom but e Kaisaria ai, me kunâ e
Taraso ai.
31 Ke hnahic ut ekalesia hnyi je ke
keihen Juda hia, me Galilaia, me Samaria,
k' ame khulelau bi; ke adre me labö he me
ot ka Than, k' ame kahwa je hnyekudra
ûnyi ge Hanu Kap, k' adre me osehia but.
32 Haba Peteru ame he hnyi je ke kei-
hen hnyei hia, me e ame o ka tavat ae kap
adre me laba hnyi Lida. 33 Ke e ame wâ
eling ke at, Ainea ien, at ame mokut hon
hnen hna mokut eit ta huna; anyin e ame
mokulec mok ae mat. 34 Haba Peteru
ame ha kâu, ka habe, Ainea lö, haba Iesu
Keriso ame osoi u: todrö, me ânyâwia
hnâm hna mokut. Me e ame ie todrö.
35 Ke haba tavat hia adre me laba hnyi
Lida, me Sarona adre me wâ ûnyi eling me
hwiö ka Than.
36 Ke e hu hnyi Jopa ke aten, Tabitha
ien, k' adre me wia bongon ien, me Doreka:
haba momo e, me unöngöt ge ta je huliwa
ae so k' ame betenge ka ta je theduoc.
37 Ke hnyi je bong eling e ame mok, me e
ame mokcu: ke adre hia but osûâ e, me
adre me ip e hnyi hnyeule ethö. 38 Ke ca
sâkâû Lida me Jopa, ke a löng ut laten a e
but ling Peteru, me adre me kunâ kâu li at
he ka sumâtâ, ka habe, Ca bec he ka o
köhmun. 39 Haba Peteru ame todrö me
tha he mödru. E ame o but, me adre me
hom e ka hnyi hnyeule ethö: ke ame tha
tot mē ta je safac hia adre me ûtengiö, k'
ödrin e omanenâ ta je ûkot me je ûkhaû
ame tibet Doreka, ke tiga e bi unyidra.
40 Ke haba Peteru ame ob' ödrin dut
hnyöu ai, k' ame cibouca me hic; ke e ame
hwiö thö ka komok, me ha, ka habe, Tabi-
tha lö, todrö. Me ame bwela but li emakan
momo; ke e ame ō Peteru, me e ame laba
thö. 41 Ke e ame inâ hnyamen ka momo,
me otilâ thö e; ke a hia but hawâ tavat ae
kap, me wasafac, me e ame ham e ködrin a
ga mödrut. 42 Ke ame lung ûnyi eling
hnyi Jopa hia: ke se hia tavat adre me
hnyi labageju ka Than. 43 Ke se hia
je bong e ame laba hnyi Jopa unyin ke at
jia Simona, at ame huliwan je unen meno.

HNYIMAKAN 10.

E HNYI Kaisaria ke at, Konelio ien, e
keneturio hnyi utbavat adre me
hwenyi ien, vat Italia, 2 e at fâfâ hnyekon,
k' ame outen Khong tha e me anyin lap hia,
me ham ta je betenge ae se ka tavat, me hic
bala ka Khong. 3 Ke e ame wâ hna oma-
nenâ, ame ne hnyi awa a naininy, wale
ame dit kâu angela anyin Khong, me ha,
ka habe, Konelio lö. 4 Ke e ame wâ hmâ
e, me ame ot me ha, ka habe, Than lö ieû?
Me haingen ame ha kâu, ka habe, A o but
hijâm je hic me hnâm je hna betenge hnyi
hnyimakan Khong hnân oûnykûmeâ. 5 Ke
walang ang kunâ thö hnyat Jopa ai he ka
hawo Simona, ke ien minya bi Peteru: 6 e
ame tha laba me ke Simona at ame huliwan
unen je meno, e hnyi hobat köiö umen uma.
7 Ke ame he but angela at a fuc kâu, me
e ame hawâ li lanyin me ke soja at ame
outen Khong hanen tavat adre me bi athnya-
bainy hnyi je bong; 8 ke a hia but thumetu
ödrin ge ta je ûnyi hia, e ame kun ödrin
dut Jopa ai.
9 Nyi, tiga ödrin eû hnyi gethen, ödrin
hakekeny jut ka hnyi taun, haba Peteru
ame ölö thö ka hnyi hon uma he ka hic
hnyi awa a siksiny: 10 me e ame mekih-
nânem, me behan: ke adre me tiga pena-
pena, me ame o but kâu hna omanenâ;
11 me e ame wâ drany adre khöng, me
tang ame utut, helâ me mano ae gan adre
me hnahna ka hnyi hmeledrany hnyi ta
baten a vak: 12 ke ta je meno hia ae ûsa
vak can eû hnyin, me je meno ame iyâû eang
hmeledrany, me je meno ame gâ ethö. 13
Me ame o but kâu hofuc, ka habe, Peteru
lö, todrö, hlingâ but, me an ju. 14 Ke

haba Peteru ame ha, ka habe, Than lö, ca
e, anyin a oge me ca hnyi an ke ûnyi ae
kap me ikiki. 15 Me adre me olo ha kâu,
ka habe, Haba hna ânyâwia hnen Khong,
u ma ca ha, ka habe, e kap. 16 Ödra
okun ânyâ helâe; me adre me kap hmetu
thö tang hnyi drany ai.

17 Ke haba Peteru ame tiga ûnykûme
loloâ bongon hna omanenâ e ame wâ, wâ bi,
hnyat a kun' ödrin Konelio, ödrin e elâm
uma umö Simona, ke ödrin e tot hnyi
homagöule, 18 me hongot, me hnei, ka
habe, hawa, ame hnyi laba eang Simona,
ke ien minya Peteru? 19 Ke Peteru ame
tiga ûnykûme hna omanenâ, haba Hanu
ame ha kâu, ka habe, Wâ bi, kun ta hnyat
ödrin e elöm u. 20 Ke todrö, utut, me
tha he mödrin, ke ca loloâ bi: anyin oge
kun ödrin. 21 Haba Peteru ame utut ka
ta hnyat a kun, me ha, ka habe, Wâ bi,
inya ang öbun e elâm: ieû öbun e vheno
jem? 22 Ke haingödrin, ka habe, Haba
Konelio, keneturio, at ae wisa hwakecin,
me outen Khong, me hna haisoâ hnen at
Juda hia, ame kû kâu hnen angela ae kap
he ka hawo u ka hnyi umen uma, me me
he ka löng hofuc gam. 23 Me e ame haw'
ödrin hnyi uma ai he ka mokut.

Ke nyi e ame tot, me tha he mödrin,
ke haba ke je liamekeiny ûhedrin Jopa
ödrin e tha he mē. 24 Hmetu nyi, ödrin
e o hnyi Kaisaria. Ke haba Konelio ame
lubahing' ödrin, ke e ame ukhacaköuâ je
liamekeiny me, me je lahanen. 25 Ame
didrö Peteru, me Konelio ame he he ka
iouny mē, me ta ju ka hnyi hmelen li can,
me khudrung kâu. 26 Ke haba Peteru
ame otilâ thö e, me ha, ka habe, Todrö;
iny at minya bi nya. 27 E ame ûhnena-
mö mē, k' ame didrö, ke e ame wâ tavat
ae se hia adre me ûkhacaköu: 28 me e
ame ha ködra, ka habe, E khan' öbun a g'
adre hnyiboâ at Juda he ka ûkhacaköu me
ûhakekenyi me aten ta je hnyei; ke so bi
Khong ame hia but omanenâ könya, a oge
me ca he bi ka hâiâ at, ka habe, e kap, me
ikiki: 29 waleling oge me he jem ka ba
ihut hnyi ûen adre me hawo nya. Ke oge
me hnö walang ang can öbun e hawo nya?
30 Ke haingö Konelio, ka habe, Haba vak
ta bong et ang, me oge me hic hnyi awa a
naininy hnyi umök uma, ke wâ bi, ame tot
ke at hnyi hnyimakök a khavâ ûkhaû ae
badröngöc, 31 k' ame ha, ka habe, Konelio
lö, adre hia but löng hijâm hic, ke adre hia
but ûnykûme hnâm je hna betenge hnyi
hnyimakan Khong. 32 Anyin a wale
ûkhûnöng dö Jopa ai, he ka hawo Simona,
ke ien Peteru, e ame laba hnyi uma umen
ke Simona at ame huliwan unen je meno,
wale hnyi hobat köiö. 33 Anyin a wale
oge me ie ûkhûnöng köu; ke so anyin a u
but ang, a u je o thö. Anyin a wale öhmun
hia but ang hnyi hnyimakan Khong, he ka
löng ta je ûnyi hia ame he Than ka hûna
köu. 34 Haba Peteru ame ha hofuc, ka
habe,

E hnathu oge me wâ ûnykûme a haba
Khong ame ca wâhmakhmeto tavat: 35
ke e ame kap at ame outen e hnyi ta je
hnyei hia, wale at ame ânyâ hwakecin ae
wisa. 36 Haba hofuc waleji e ame kunâ
ka lakon Isaraela, k' ame khetâ ûthumetu
ae so hnyi ûsoköu a deny Iesu Keriso, (e
thibi Tuhan ae nua)—37 me manen hofuc
e köbun, waleji adre me haimemenâ hnyi
Juda hia hwân hnyi Galilaia, hwaban bapa-
taiso ame khetâ ga Ioane; 38 wale Iseu at
Nazareta, ke haba Khong ame hû e hnen
Hanu Kap me man; ke e ame labö vheno
hnyei he ka betenge ge at, me osoâ tavat
ame oveci ödra diabolo; anyin a tha mē
Khong. 39 Ke öhmun ang hnyat ohnatho
ta je ûnyi hia e ame ânyâ hnyi hnyei Juda,
me hnyi Jerusalema; wale adre hlingâ minya
me uhno hnyi ûö. 40 Ke haba Khong
ame omelö hmetu e hnyi bong a kuniny,
me ti omanenâ e, 41 ca ka tavat hia, ke
ka tavat thibi adre ohnatho, waleji tavat a
bân Khong ka uc' ödrin, a wal' öhmun
ang hnyat öhmun e tha han me tha ic mē
hwaban hnen hna möt hmetu ûheny hnyi
hna mok. 42 Ke e ame hûna köhmun he
ka khetâ ka tavat, me ohnathoâ a e at
a ûca Khong hnân hnö tavat ae möt me
tavat ae mok. 43 Ame ohnathoâ gan
hnen ta je perofeta hia, a adre me he ka
thang degecâ but ta je hulö hia anyin tavat
adre me labageju kâu, ûnyi hnyi ien.

44 Peteru ame tiga ha hofuc e, me ame
ta Hanu Kap hudrin hia adre me löng
hofuc. 45 Me ame uthmâhmâ tavat adre
me labageju a tavat adre peritomon, wale
hnyat adre tha he me Peteru, anyin adre
me hingâlâ minya bwihlany wale Hanu
Kap hon Aten ta je hnyei. 46 Anyin adre
me ling ödrin ödrin e fuc hnyi ta je hwen
hnyei me ogânâ Khong. 47 Haba Peteru
ame ha, ka habe Ia ae khana he ka behânâ
köiö m' adre me ca he ka hnyi bapataisoi
ödra, tavat adre me hnyi kap Hanu Kap,
helâ m' öta? 48 Me e ame hûna he ka

bapataisoi ödra hnyi iö Iesu Keriso. Ke
adre me hom behânâ e he ka tha laba mödra
hnyi ke je bong.

HNYIMAKAN 11.

KE a löng ut je aposetolo me je liame-
keiny hnyi Juda a ga hia but minya
Aten ke je hnyei kap hofuc hwan Khong.
2 Ke ame o thö Peteru hnyi Jerusalema,
me adre me iwatretra ju mē tavat adre
peritomonâ, 3 me ha, ka habe, U je he ka
tavat adre ca peritomonâ me tha han m'
ödra. 4 Ke haba Peteru ame hwân he ka
omanenâ gaga ködra, ka habe, 5 Inya bi
oge me laba hnyi taun Jopa, oge me hic:
me oge me wâ hna omanenâ hnyi hnök hna
ta mokut, wale ke tang ame utut helâ me
mano ae gan adre me hnahna ûnyi hnyi
drany hnyi ta baten a vak; me ame o
könya ûnyi eling: 6 ke oge hia but wâ
hmâ e, inya oge me ûnykûme, me wâ ta je
menoiny hmeledrany ae ûsa vak can, me je
meno ae hiny, me je meno ame iyâû, me
je meno ame gâ ethö. 7 Ke oge me löng
minya ifucin adre me ha könya, ka habe,
Peteru lö, todrö, hlingâ but, me an ju. 8
Ke haingök, ka habe, Than lö, ca e; anyin
ae ba ke ûnyi ae kap me ikiki ame hnyi
dit ka hnyi hnyimök. 9 Me ame olo thu
hnen ifucin ûnyi hnyi drany, ka habe,
Haba hna ânyâwia hnen Khong u ma ca
ha, me kap. 10 Ke adre ökun ânyâ e:
me adre me aû hmetu hia thö hnyi dranyai.
11 Ke wâ bi, ame ie tot hnyi hoton uma
öhmun e laba hnyin, hnyat a kun, adre
kun' ödrin könya ûhedrin Kaisaria. 12
Me ame ha könya Hanu he ka tha he m'
ödrin me ba loloâ me ca wâhmakhmeto.
Ke ame tha he mönya ke je liamekeiny
eang a ödrin siks; me öhmun e didrö ka
hnyi uma umen at eling: 13 me e ame
omanenâ köhmun hnen hna wâ angela hnyi
umen uma, wale ame tot me ha kâu, ka
habe, Ûkhûnöng dö Jopa ai he ka hawo
Simona, ke ien Peteru; 14 at ame he ka
ha köu ta je hofuc, hnân omeli u me ânyâm
lap hia. 15 Ke inya oge me tiga hwân he
ka fuc, me ame o but ködrin Hanu Kap,
helâ me köta ehac hnyi can. 16 Me oge
me ûnykûme thö hofuc hwan Than ame
ha, ka habe, Ioane ame bapataiso ge köiö;
ke adre me he ka bapataisoi öbun ge Hanu
Kap. 17 Anyin a wale haba bwihlany a
ham kötin Khong hnyi ûen ötin e labageju
ka Than Iesu Keriso, ame ne ham minya
ködrin, iny ia, me inya he ka thawâ Khong?
18 Ke adre hia but löng hofuc e, me adre
me laba hnyibû me ogânâ Khong me ha,
ka kabe, E hnathu Khong ame ham ietra
ka Aten ta je hnyei minya, m' adre me
möt.
19 Ke haba tavat adre vese hnyi ûöveci
a kû kö Setefano, me adre me he ke ne o
but hnyi Foinike, me Kupero, me Anetioka,
adre me ha hofuc hwan Khong ka at Juda
thibi. 20 Ke haba keihen gadra a je at
Kupero me Kurene, adre me o but hnyi
Anetioka, me ha hofuc minya ka at Heleni,
me khetâ ûthumetu ae so anyin Than Iseu.
21 Me ame tha e mödra hnyamen Than:
ke ödra se hia adre me labageju me hwiö
ka Than. 22 Ke a löng ut e hnen hnyi-
könyen ekalesia hnyi Jerusalema: me adre
me kunö Banaba Anetioka ai: 23 ke ame
o but me wâ ibetengiö baû anyin Khong,
me e ame senyin, me khöu ködra hia he ka
kece ka Than ge hnyok ae tethmâ: 24
anyin a e at ae so, ke unöngöt ge Hanu
Kap me labageju: ke se hia tavat adre me
bi hanen ka Than. 25 Ke e ame he Taraso
ai he ka elöm Saulo: 26 k' ame wâ e me
hom e Anetioka ai. Ke tha ödru me eka-
lesia hnyi khaca huna, k' ödru nâ tavat ae
se hia; ke adre me ibi hwân hnyi Anetioka
ka hwenyi ien laten ka habe, Je Kerisiano.
27 Haba hnyi ûen eling ame o but hnyi
Anetioka ta je perofeta ûhedrin Jerusalema.
28 Ke ame todrö ke at gadrin, Agabo ien,
me omanenâ ge Hanu a g' ame he ka hu
hmiâ ae gan hmâ hnyi hmeledrany hia:
wale a hwâdâ thö hnyi ûö Kalaudio. 29
Haba laten adre me tha ha he ka kunâ ta
je bwihlany ka je liamekeiny adre me laba
hnyi Juda, e ûcû me hnödra hna ve khana:
30 me adre me ânyâ e, me kunâ ka wahi-
ngat a deny Banaba me Saulo.

HNYIMAKAN 12.

HNYI ûen eling haba Heroda than
ame hai hnyamen he ka okongo
keihen ekalesia. 2 Me e ame hlingö Iakobo
liamekeiny me Ioane ge hele vat. 3 Ke a
wâ but a g' ame senyin at Juda, me e ame
hwân minya he ka köt Peteru. Wale ûen
adre me han areto adre me ca levenâ. 4 A
hia but kât e, me e ame ip e hnyi uma ceat,
k' ame hna e ka je deö soja a vak a ûsa vak
hnyi je deö, he ka tuö e, k' ame ûnykûme
he ka hom e ka tavat hwaban paseka. 5
Anyin a wale adre me tuö Peteru hnyin

uma ceat: ke haba ekalesia adre me hic
ûjöng ka Khong hobi kâu. 6 Ke ame o
but ûen ame he Heroda ka hom e hnyöu
ai, k' ame mokut Peteru wanben li soja
hnyi hnyinghet eling, k' adre me ca e ge li
tö fao: ke ame tuö uma ceat ge hnyat tue
cicö hwanuma. 7 Ke wâ bi angela anyin
Than ame tot unyin, ke ame melam hnyin
uma ceat: me e ame khaû vhakö Peteru,
me ohmâkâ e, me ha, ka habe, Ie todrö.
Me ame ka kölu but li tö fao ûnyi hnyi li
hnyamen. 8 Ke haba angela ame ha kâu,
ka habe, Khaû thö, ke ohmâ tangen li
hnyeûcam. Me e ame ânyâ. Ke haingen
kâu, ka habe, Khavâ thö ânyâm ûkhaû me
he hotuk. 9 Me e ame didrut me he hoton;
ke ame ca ûnykûme bi a e hnathu hna
mâdrâ hnen angela, ke haingen, hna oma-
nenâ ling. 10 Ke ödre hia but nulâ tue
a bân me loiny, me ödru me o but ka hnyi
homagöule fao gethen ka he ka hnyi taun;
me ame ka hamen thibut memang ködru,
me ödru me didrut hnyöu ai, me vheno ke
getheniny taun; me ame ie hna but he
hnen angela. 11 Peteru ame ûnykûme
metoâ me e ame ha, ka habe, Oge me wâ-
hmakhmetoâ walang ang a Than ame kunâ
anyin angela he ka hûgûnö nya ûnyi hnyi
hnyamö Heroda, me hna ûnykûme hia
hnen at Juda. 12 Ke a hia but ûnykûme
wia, e ame he ka hnyi uma umö Maria
hinyö Ioane, ke ien minya Mareko; wale
ame ûkhacaköu hnyin tavat ae se hia he
ka hic. 13 E ame tiga seseto hlinginy
hwanuma, me ame o but ke hlu he ka wâ,
Roda ien. 14 Ke e ame wâhmakhmetoâ a
ifuci Peteru e, me ame ca khöng hwanuma
ge senyin, ke e ame wadring ka hnyin uma
me ûthumetu, ka habe, Wale but eû Peteru
ame tot hnyi hwanuma. 15 Ke haingödrin
kâu, ka habe, U je monu but. Ke e ame
hwege bala ha, ka habe, e hnathu. Me
ödrin e ha, ka habe, Ame ne angela e. 16
Ke ame labö seseto bala Peteru: ke ödrin
e hia but khöng me ödrin e wâ e, me adre
me uthmâhmâ. 17 Ke e ame tutubi ödrin
ge hnyamen he ka laba hnyibû, me e ame
thumetu ödrin ge hnen Than hna hom e
ûnyi hnyi hnyin uma ceat. Ke haingen,
ka habe, Thumetu Iakobo me ta je liame-
keiny ge ta je ûnyi eang. Me e ame he
but, me he ka hnyi ke dok. 18 Ke a lany
jut, me ame hlohlo gan hmâ je soja, a
hawa ang Peteru a hia thö. 19 Ke a hia
but Heroda elâm e, ke ame ca wâ bi, me e
ame hnö tavat tue, me hûna he ka hling'
ödrin. Me e ame he Kaisaria ai ûheny
Juda ka laba eling.
20 Ke ame hmönyin hnyekon ka at Turo
me Sidona: me adre me tha he kâu hnyi
hnyok a khaca, ke adre hia but hum Bala-
seto at ame tuö je hnyeuleny than, me
ihumidra, ke adre me sumat ûsoköu, ke e
hu jeû hnyi idra hnyei ûnyi hnyi hnyei
iny than. 21 Ke hnyi ke bong adre hia
but thu, Heroda ame khavâ je ûkhaûen
than, me tabâ anyin theron, me khet ködra.
22 Haba tavat adre me hongot, ka haba,
Ifucin ang khong, ke ca ifucin bi at. 23
Me ame ie kot e angela anyin Than, anyin
a e ame ca ogânâ Khong: me ame an e ge
ahnyöng, me me mokcu.
24 Ke ame khulelau hofuc hwan Khong
me kû gan hmâ.
25 Ke haba Banaba me Saulo, ödru me
hmetu ûhedru Jerusalema, k' ame um dö
hanymödru, k' ödru tha hum Ioane, ke ien
minya Mareko.

HNYIMAKAN 13.

EHU ke je perofeta me hnyat ûne
hnyi ekalesia Anetioka, wale Ba-
naba, me Simeona ke ien minya Nigeru, me
Lukio at Kurene, me Manaen a tha hat
me Heroda than, me Saulo. 2 Ke ödrin
e huliwa ka Than, ke ânyâ ca han, me ame
ha Hanu Kap, ka habe, Ovesei Saulo thö
me Banaba könya hobi kâu huliwa oge
me haw' ödru kâu. 3 Ke adre hia but
ânyâ ca han me hic, me ip je hnyamödrin
hudru, me ödrin e kun' ödru but.
4 A hia but kun' ödru hnen Hanu Kap,
me ödru me he Selukia ai; me tabâ hu
ûhedru e Kupero ai. 5 Ke ödru but hnyi
Salamis, me ödru me omanenâ hofuc hwan
Khong hnyi ta je sunago umen at Juda:
ke haba Ioane ame bi atödru. 6 Ke ödrin
e hia but vheno bomene hia ke ne o but
Pafo, me ödrin e wâ ke at bibihwakecin, a
perofeta thoi, Bar-Iesu ien, at Juda; 7 k'
ame tha e me konesula a Segio Paulo at ae
metâ. Ke e ame hawo Banaba me Saulo,
ame weny he ka löng hofuc hwan Khong.
8 Ke haba Eluma (adre me wia ien helâe)
at bibihwakecin ame ivinö mödru, k' ame
heleû deny he ka wia konesula ûnyi hnyi
labageju. 9 Ke haba Saulo (wale Paulo) a
unöngötö ge Hanu Kap, e ame wâ hmâ e, 10
me ha, ka habe, At ae unöngötö ge je thoi
hia, me monu, u nokon diabolo, ke iwahnai-
hmiöny me hwakecin hia ae wisa, hawa, u

me ca menâ he ka ohwalö je hwakecin hia
ae wisa anyin Than? 11 Ke wâ bi, walang
ang e but hom hnyamen Than, me u me
he ka wadröu, k' u me ca he hmetu ka wâ
seûnö ke ne o but hnyi ke ûen. Me ame
ie o but kâu hadedak helâ me lit; me e
ame he monumonu k' ame khaûtetâ at he
ka lelö e. 12 Ke a wâ but konesula hna
mâdrâ, me e ame labageju, ame lâiâ hna
ûne ûnyi ge Than.

13 Ke haba Paulo me anyin bunyen
ödrin e tabâ hu ûhedrin Pafo, me ödrin e
khöp dö Perega hnyi Pamafulia: ke haba
Ioane ame hn' ödru but me hmetu Jeru-
salema ai. 14 Ke ödre hia but he ûhedru
Peraga, me ödru me o but hnyi Pisidia;
me ödru me didrö ka hnyi sunago hnyi
bong sabath, me laba ju. 15 Ke adre hia
but aû hnanyibu me je perofeta haba je
taben sunago ödrin e ûkhûnöng ködru he
ka ha, ka habe, Liamekeiny many lö, a
ne hu hofuc hnân sihwege gabu hobi kâu
tavat, ha th' öbu. 16 Haba Paulo ame
todrö me hinöbeny, me ha, ka habe,

At Isaraela lö, me öbun tavat öbun e
outen Khong, löng ju. 17 Haba Khongon
hnyei ang Isaraela, ame ûca lakamöta, me
ogöranyâ tavat waleji k' adre me tiga laba
kanyua hnyi hnyei Aigupito, ke e ame
hum ödra ûheny e ge hnyamen ae hwege.
18 Ke helâ me fâte je huna e ame hok-
hnyokâ hwakecidra hnyi hnyebuba. 19
Ke a hia but ohia je hnyei a seven hnyi
hnyei Kanana, e ame khene idra m' adre
me labā helâke foa haded me fifte je huna:
20 ke hwaban e, e ame ham tavat owisa
ködra ke ne o but hnyi ûö Samuela pero-
feta. 21 Ke hwaban e, adre me sumâtâ
than: me haba Khong ame ham ködra
Saulo a nöku Kiso, aten tribu Beniamina
hnyi je huna a fâte. 22 Ke a hia but hom
e, e ame otilö Davita me me tuhödra; ke
e ame ohnathoâ e, ka habe, Oge ō Davita
nöku Jese, at a helâ me hnyekuk, at ame
he ka ânyâ hia wek. 23 Ke haba Khong
ame hia but oâ ka at Isaraela ûnyi hnyi je
mâtrâniny at eling At ûhömeli, a Iseu, helâ
me hna ha bânâ gan; 24 ke a bân Ioane
ka khetâ bapataisoiny ietra ka at Isaraela
hia, ke e tiga ca o bi. 25 Ke ame tiga
ohwâdâ hanymen hnö Ioane, me e ame ha,
ka habe, leû ûnykûmenöbun gak? Ca
inya bi. Ke wâ bi, ame he jem ke at
hotuk, e ca ûcû bi nya he ka thang ut
taben li hnyeûcan. 26 Hnyat me lakeiny
lö, je lakon je mâtrâni Aberahama, me
tavat adre me outen Khong unyibun, adre
kunâ köta hofucin ûhomeli ang. 27 Anyin
a tavat adre me laba hnyi Jerusalema, me
ta je taben, adre me ca wâhmakhmeto e
me hofuc hwan je perofeta adre me labö aû
hnyi je sabath, me adre me ohwâdâ bi
hofuc e hnyi hnödra hna ohnaûhangoâ e.
28 Eja ke ne ba can mok adre me wâ gan,
adre me sumatö Pilato he ka hlingâ e.
29 Ke adre hia but ohwâdâ hia hna sihna-
limen gan, me adre me hom but e ûnyi
hnyi ûö, me ip hnyi erkemok. 30 Ke
haba Khong ame omelö hmetu thö e ûheny
hnyi hna mok: 31 ke haba hnyat waleji
ödrin e tha he mē ûhedrin Galilaia Jeru-
salema ai ödrin e wâ e hnyi je bong ae se,
wale hnyat ödrin e ohnathoâ e walang ang
ka tavat. 32 Ke öhmu me khetâ köbun
uthumetu ae so, a haba hna ha bânâ ka
lakamöta, 33 me a hia but ohwâdâ hnen
Khong ka lakuta hnyi hnen hna omeli Iesu
hmetu thö; helâ me hna sihnalimen hnyi
salamo a loiny, ka habe, U thibi Nökuk,
oge me hnöku u hnyi bong ang. 34 Ke e
ame omelö hmetu thö e ûheny hnyi hna
mok, k' ame ca he hmetu bi ka wâ hna
bobot, me walang hnen hna ha ehac, ka
habe, Oge me he ka ham köbun ta je ûnyi
ae kap ke ûnyi hnathu anyi Davita. 35
Anyin a e ame ha hmetu hnyi ke salamo,
ka habe, U me ca he ka hna Âtâm ae Kap
he ka wâ hna bobot. 36 Haba Davita
ame ânyâ weny Khong hnyi anyin dö, me
ame mokut bi, k' adre me ip e unyin laka-
men, ke ame wâ hna bobot: 37 ke ame ca
hnyi wâ hna bobot hnen at wale Khong
ame omelö. 38 Anyin a wale, hnyat me
lakeiny lö, e so öbun e wâ ûnykûme a g'
adre me khetâ köbun degecâ hulö deny at
ang: 39 ke kaba hnyat adre me labageju,
me adre hai wis' ödra hnyi ta je ûnyi hia,
wale ae ca khana hnanyibu anyi Mose he
ka hai wis' öbun hnyin. 40 Anyin a wale,
o 'bun âu, wâ e nye o but köbun hna ha
hnen ta je perofeta, ka habe,

41 Öbun tavat öbun e hmiâ, wâ ju, me lâiâ,
me laba iyong bi;
Anyin a oge me ânyâ huliwa hnyi bong-
ubun je bong,
Wale huliwa, ame ne he ke at ka oma-
nenâ e köbun, me öbun e ca he ka
kap.

42 Ke ödrin e didrut, me ödrin e sumâtâ
e he ka khetâ hofuc hmetu ködra hnyi
sabath ame he ka o. 43 Ke ame vese but
ûkhacaköu, me ame he hotu Paulo me

Banaba tavat Juda ae se hia, me hnyat
outen Khong adre me kap ka hnyi hmi
Juda : me ödru me ha me ûne ködra he ka
tethmâ hnyi betenge baû anyin Khong.
44 Ke ame o sabath me ame ok minya
but helâke taun hia he ka löng hofuc hwan
Khong. 45 Haba at Juda adre me wâ
tavat ae se hia, me adre me gan hmâ hmö-
nyin, me ivinöâ ta je ûnyi ame ha Paulo,
k' adre me fuc bi gan. 46 Me ame hwege
thö Paulo me Banaba he ka ha, ka habe,
E ûcû he ka bân ka omanenâ köbun hofuc
hwan Khong. Ke can bi anyin a öbun e
hna degecâ me oûnyibâûâ hobi köbun bi
möt ame ca ba balua ; waleling me öhmu
me hwiö ka Aten ta je hnyei. 47 Anyin
a haba Than ame hûna köhmun, ka habe,

Oge me otilö u, me hnân melaminy
Aten ta je hnyei,
Me u me he ka tot hnân ûhömeli ke
ne o but hnyi can hmeledrany.

48 Ame löng e hnen Aten ta je hnyei, me
adre me senyin me ogânâ hofuc hwan
Khong: me ame labageju hnen tavat hia
adre me hawâ ka hnyi möt ame ca ba
balua. 49 Ke ame khulelau hofuc hwan
Than hnyi hnyei hia. 50 Ke haba at
Juda adre me cubec omomo ae nua a hnyat
outen Khong, ke hnyat ae hnathu hnyi
taun he ka oveci Paulo me Banaba, me ob'
ödru ûnyi hnyi je hnyigöulödra. 51 Me
ödru me jijingâ ködra kânâiny li hnyeûca-
dru, me he but Ikonio ai. 52 Ke a unö-
ngötö laten ge senyin me Hanu Kap.

HNYIMAKAN 14.

KE ödru e Ikonio, me ödru me tha didrö
ka hnyi sunago anyin at Juda, me
ha hofuc, me se hia at Juda me Heleni adre
me labageju. 2 Ke haba hnyat Juda a
tavat adre me ca ûling, adre me cubec
me ohmönyinâ hnyekon aten ta je hnyei
ka je liamekeiny. 3 Anyin a wale e beû
hmâ hnödru hna laba eling me ha hwegiâ
ge Than, ke e ame ohnathoâ hofucin
anyin ibetengiö, k' ame hna ködra he ka
ânyâ je haten me ûöman ge je hnya-
mödru. 4 Ke ame khekhe lo but tavat
ae se hia hnyi taun ; ame tha hien keihen
me at Juda, k' ame tha hien me je aposetolo
keihen. 5 Ke ame utut Aten je hneyi me
at Juda· tha ödra me anyidra je taben, he
ka okongu ödru, me lû' ödru ge veto, 6 me
e khan' ödru but, me kec ut ka hnyi li
taun Lukaonia, wale Lusetera, me Derebe,
me je ke keihen igigilö : 7 ke ödru me
khetâ eling ûthumetu ae so.
8 Wale ke at ame laba hnyi Lusetera ae
mat li can, ae hwali ûnyi hnyi hnyekon
hinyen, ke ame ca munyi he bala. 9 E
ame ling Paulo ame fuc: me e ame wâ
hmâ e, me wâhmakhmeto ae unyin laba-
geju hnân osoâ, 10 me ame ha hwegiâ, ka
habe, Tot wisa thö ge li cam. Me e ame
ututut me he. 11 Ke a wâ but tavat ae
se hia hna ânyâ hnö Paulo, me adre me
ögöranyâ ifucidra hnyi hwen Lukaonia, ka
habe, Ame utut köta je khong helâ me je
at. 12 Ke adre me hwenyi iö Banaba, me
Zeus, ke haba Paulo, me Heremes, anyin a
e at ame hnyimen ûhnenamö. 13 Ke haba
at bihut kö Zeus, a cicö taun, e ame hom
but ka hnyi homagöuleny je bolok, me je
vongon ûö adre hwâwâ, ame tha weny me
tavat he ka hudo. 14 A löng ut li apose-
tolo wale Banaba me Paulo, me ödru me
kia but anyidru li ûkhaû, me wadring ka
hnyi wanben tavat ae se hia, me fuc hwege,
15 ka habe, je than lö, ieû gabun öbun e
ânyâ je ûnyi e? Öhmu li at ang helâ me
öbun, öhme hom köbun ûthumetu ae so, m'
öbun e he ka hna degecâ ta je ûnyi e ae
ûuyi baû, me hwiö ka Khong ae möt, at a
op drany me hmeledrany me köiö, me ta je
ûnyi hia hnyin: 16 at ame hna ta je hnyei
hia ehac he ka vheno dedra ta je gethen.
17 Ke e bala bi anyin hna ohnatho, anyin
a e ame mâdrâ so, wale ame ham köbun we
ûnyi hnyi drany, me je ûen ae widrany, me
osekunâ je hnyekubun ge jeû me senyin.
18 Ke ödru me ha hofuc e, ke gan hmâ
anyidru huliwa he ka thawâ tavat m' adre
me ca bihut ködru.
19 Ke ame o but kâe, at Juda ûhedra
Anetioka me Ikonio, me hinö fuc ka tavat,
me adre me luö Paulo ge veto, me adre
me lelö thö e ka hnyi hoton taun, adre me
ûnykûme ma mokcu. 20 Ke haba laten
ödrin e tiga tot igigilö e, me e ame todrö,
me he ka hnyi taun : ke nyi e ame tha he
me Banaba Derebe ai. 21 Ke ödre hia
but khetâ ûthumetu ae so ka taun eling
me ohmehmela tavat ae se hia he ka löng,
me ödru me hmetu but Lusetera ai, me
Ikonio, me Anetioka, 22 ödru me ohmâ je
hnyekon laten, me sihwegi ödra he ka
tethmâ hnyi labageju, me ha, ka habe,
hamöta he ka dit ka hnyi dökhu dokhon
Khong deny ta je vec ae se hia. 23 Ke
ödre hia but otilâ wahingat hobi ködra
hnyi ta je ekalesia, ke ödre hic me ânyâ ca

han, me ödru me hn' ödra but ka Than, at
adre me labageju kâu. 24 Ke ödre vheno
Pisidia me o but hnyi Pamafulia. 25 Ke
ödre hia but ha hofuc hnyi Perega, me
ödru me o but Atalia ai; 26 me ödru me
tabâ hu ûhedru e Anetioka ai, dok adre
me hn' ödru hnyin ehac hnyi ibetengiö bâû
anyin Khong hobi kâu huliwa ödru me
ohwâdâ. 27 Ke ödru me o but, me ödru
me ûkhacaköuâ ekalesia, me omanenâ ta je
ûnyi hia thithö ame tha ânyâ mödru Khong,
waleji a g' ame khöng hwanumen labageju
ka Aten ta je hnyei. Ke e beû bi hnödru
hna tha laba me laten.

HNYIMAKAN 15.

KE ame o thö keihen ûhedrin Juda, me
nâ je liamekeiny, ka habe, Adre me
ne ca peritomoni öbun helâ me hwakeci
Mose, me ca khan' öbun he ka möt. 2
Haba Paulo me Banaba ödru me iwatetra
me ivinö m' ödra, me adre me thamuâ
he ka kunö Paulo me Banaba me keihen
gadra Jerusalema ai ka ta je aposetolo
me wahingat, can hnödra hna ivinö. 3
Ke ame su ödrin ekelesia, ke ödrin e
gethen hnyi Foinike me Samaria, k' ödrin
e omanenâ ihwiöiny Aten ta je hnyei; me
ödrin e okûâ senyin ka je liamekeiny hia.
4 Ke ödrin e o but hnyi Jerusalema, ke
ame köp ödrin hnen ekalesia, me je apose-
tolo, me wahingat, me ödru me omanenâ ta
je ûnyi hia thithö ame ânyâ Khong ûnyi
gadru. 5 Ke ame todrö keihen je Faresaio
a hnyat labageju, me ha, ka habe, E ûnyi
hnathu he ka peritomoni ödra, me hûna
ködra he ka vheno hnanyibu anyi Mose.

6 Me ame ûkhacaköu thö je aposetolo
me wahingat he ka ûhnenamö ûnyi eling.
7 Adre hia but ivinö gan hmâ, me ame
todrö Peteru me ha ködra, ka habe,

Hnyat me lakein lö, e khan' öbun dut
ehac a hnen Khong hna ûca ke at gabun,
me me he Aten ta je hnyei ka hnyi löng
hofucin ûthumetu ae so ûnyi hnyi hnyimök,
me me labageju. 8 Ke haba Khong at
ame wâhmakhmetoâ je hnyok ame ohnathoâ
ködra, k' ame ham ködra Hanu Kap, helâ
minya ji kötin; 9 ke e ame ca wâhmakh-
metu ötin bi mödra, ame ânyâwia je hnye-
kudra ge labageju. 10 Anyin a wale ieû
gabun öbun e cubec Khong, me ip hnân
ûhûkâlâköuâ hon nyin je laten, waleji ae
ca khana lakamötin, m' ötin minya he ka
vadren? 11 Ke ötin e labageju a g' adre me
he ka omeli ötin helâ me ödra ge betenge
baû anyin Than Iesu.

12 Me ame laba hnyibû but ûkhacaköu
hia; me adre me vehling Banaba me Paulo
ödru me ûthumetu ge je haten me je
ûöman ame ânyâ Khong ûnyi gadru unyin
Aten ta je hnyei. 13 Ke ödre hia but
fuc, haba Iakobo ame ha, ka habe,

Hnyat me lakeiny lö, ling nya ju: 14
Haba Simona ame hia but omanenâ hnen
Khong hna senâ bânâ Aten ta je hnyei, he
ka hom ûnyi gadra hnyei hobi kâu ien.
15 Ke khaca thibi e me hofuc hwan je
perofeta; helâji me hna sihnalimen, ka
habe,

16 Hwaban ta je ûnyi e oge me he ka
hmetu,
Ke oge me he ka hai uma menâ umö
Davita a û;
Me oge me he ka op hmetu je dok ae
hmouca hnyin,
Me oge me he ka otilâ e:
17 Madre me he ka elâm Than hnen ta je
kolon tavat,
Me Aten ke je hnyei hia wale adre
hwenyi iödra ûnyi hnyi iök,
18 Haingen Than, at ame haimemenâ ta
je ûnyi e hwân hnyi hna op hmele-
drany.

19 Anyin a wale, haba ûnykûmenök, e so
ötin e ca ohmakâ tavat unyin Aten ke je
hnyei adre me hwiö ka Khong; 20 ke so
ötin e he ka sihnalimen ködra he ka ûsâ-
kâûö me ta je ûnyi ae ikiki anyin je hna-
theat, ke bi ûnyi monu, ke je meno adre
me noc nyin, ke dra. 21 Anyin ae hu ga
Mose tavat hwân hnyi je dö kâû adrem,
adre me khetâ e hnyi ta je taun hia, k'
adre me labö aû eiö hnyin je sunago hnyi
je sabath hia.

22 Ke so ling ka ta je aposetolo, me wa-
hingat, me ekalesia hia he ka ûca ke li at
gadra bi, me kun' ödru Anetioka ai tha
ödru me Paulo me Banaba; jia Juda, ke
ien minya Basabasa, me Sila, li at ae nua
unyin je liamekeiny: 23 k' ödru me hom
adre me sihnalimen, ka habe, Haba je apo-
setolo, me je liamekeiny a wahingat, me
adre me italofa me je liamekeiny a Aten ta
je hnyei hnyi Anetioka, me Suria, me Sili-
kia: 24 Öhmun e löng a g' ame ohmaki
öbun ge ifucin ke je hnyat ûhedrin ang
unyihmun, k' ödrin e omonâ je hnyekubun;
waleji öhmun e ca hûna ködrin; 25 ke tha
hnyekuhmun dut, me so köhmun he ka ku-
nâ li at köbun adre me ûca he ka tha he me

Banaba me Paulo, laoûnykûmihmun, 26 wale
li at ödru me ca oûnyihnathoâ anyidru möt
ehac hobi kâu ien Tuhöta a Iesu Keriso.
27 Anyin a wale, öhmun e kunö Juda me
Sila, m' ödru me he ka ha ta je ûnyi a ka
e ge li hnyimödru. 28 Anyin ae so ka Hanu
Kap, ke so minya köhmun, a g' adre me ca he
bi ka hûgo gânâ hok köbun, hon ta je ûnyi
eang ae ûcû, ka habe ; 29 ca kâlâ je meno
adre me hudo ka je hnatheat, me dra, me
ta je meno adre me noc nyin, ke ca bi ûnyi
monu ; öbun e ne ûsâkâûö me ta je ûnyi
e, me öbun e so but. Ötin iouny dö.
30 Ke adre me kun' ödrin, me ödrin e o
but hnyi Anetioka ; ke ödrin e hia but
ûkhacaköuâ tavat ae se hia, me ödrin e
ham tusi. 31 Ke adre hia but aû, me adre
me senyinâ hna okahw' ödra. 32 Ke haba
Juda me Sila, a li perofeta ödru, me ödru
me okahwâ je liamekeiny me ha hwegiödra
ge ta je hofuc ae se hia. 33 Ke beû hmâ
hnödru hna laba, me ame kun' ödru soi ödru
but hnen je liamekeiny ka tavat adre me
kun' ödru. 35 Ke haba Paulo me Banaba,
me ke je hnyat ae se, ödrin e laba hnyi
Anetioka, k' ödrin e ûne me khetâ hofuc
hwan Than.
36 Hwaban ke je bong, haba Paulo ame
ha kö Banaba, ka habe, Ötu he hmetu ka
wâ je liamekeiny hnyi ta je taun hia wa-
leji öte khetâ hnyin hofuc hwan Than, adre
me hawa la. 37 Ke we Banaba he ka
hawo Ioane minya, ke ien Mareko. 38 Ke
haba Paulo ame ûnykûme e ca so bi he ka
tha he mödru at a kec ehac gadru ûheny
Pamafulia, ke ca tha he mödru ka hnyi hu-
liwa. 39 Me ödru me iwatetra, me ödru
me ûsâkâûö but, haba Banaba ame hawo
Mareko, me tabâ hu Kupero ai ; 40 ke
Paulo ame ûcö Sila me he, ame hn' ödru
but ka hnyi ibetengiö baû anyin Than ge
je liamekeiny. 41 Me e ame vheno Suria
me Silikia, ame sihwegiâ ta je ekalesia.

HNYIMAKAN 16.

ME e ame o minya hnyi Derebe me
Lusetara : ke wâ bi eling ke aten,
Timoteo ien, nokon momo Juda at ame la-
bageju ; ke at Heleni bi kamen. 2 Adre
haisoâ e hnen je liamekeiny hnyi Lusetara
me Ikonio. 3 E we Paulo e ame he ka tha
he mē ; me e ame hom e me peritomonâ,
anyin ae hu tavat Juda hnyi je ke keihen
eling : anyin ae khan' ödra hia a at Heleni
kamen. 4 Ke ödrin e vheno je taun, me
ödrin e ham ködra ta je hnanyibu, waleji
a otilâ je aposetolo me wahingat hnyi Jeru-
salema. 5 Me adre me otethmâ ekalesia
hnyi labageju, me bi hanen hnyi je bong.
6 Ke ödrin e vheno Ferugia hia me
hnyei Galatia, haba Hanu Kap ame thaw'
ödrin he ka ca ha hofuc hnyi Asia ; 7 ke
ödrin e o but cicö Musia, me ödrin e ûny-
kûme he ka he Bithunia ai ; ke ame ca hn'
ödrin bi Hanu Iesu ; 8 me ödrin e nulâ
Musia me o hnyi Troas. 9 Ke Paulo ame
wâ hna omanenâ hnyi lit ; Ame tot at
Makedonia, me sumâtâ e, ka habe, He but
jem Makedonia ai he ka hadru' öhmun.
10 Ke a hia but wâ hna omanenâ, öhmun
e ie penapena ka he Makedonia ai, anyin
a öhmun e wâhmakhmeto a ga hia but
Than kun' öhmun he ka khetâ ködra ûthu-
metu ae so.
11 Anyin a wale öhmun e tabâ hu ûheny
Troas, me kec wisa Samotheraki ai, me nyi
Neapoli ai ; 12 ke ûhehmun e, Filipi ai, taun
ae beönua hnyi ke keihen eling hnyi Make-
donia, ke koloni : ke öhmun e laba hnyi
taun ang hnyi ke je bong. 13 Ke hnyi
bong sabath, öhmun e he ka hnyi hoton
taun hnyi baten wagewe, waleji öhmun e
ûnykûme he ka wâ ke dok hnân hic ; ke
öhmun e laba ju, me ha hofuc ka watamomo
adre me ûkhacaköu eling. 14 Ke ame
ling öhmun hnen ke momo Lidia ien, at
ame ûcû mano ae udrudrâ hlit, aten taun a
Thuataira, at ame hmi ka Khong : ke
haba Than ame khöng ut hnyekon he ka
löng ta je hofuc ame ha Paulo. 15 Ke
adre hia but bapataisoâ e me anyin lap, me e
ame haw' öhmun, ka habe, Öbun ka ûny-
kûme a inya oge me labageju ka Than, me
ai öbun ka hnyi umök uma, ka laba. Me e
ame thaw' öhmun.
16 Ke hnyi ke bong öhmun e he ka hnyi
dok adre me hic hnyin, me ame ûkhanö thö
möhmun hlu a delec hanu ame bi obotkong,
ke se hia omjeû ame o ka latuban, troban
anyin bibihwakecin. 17 K' ame he hotu
Paulo hlu eling, me öhmun, k' ame ha
hwegiâ, ka habe, Lathnyabainy Khong ae
beönua hnyat ang, tavat adre me haime-
menâ köbun gethen deny möt. 18 Ke se
hia je bong e ame ânyâ e. Me ame hmak
hnyekon Paulo, me e ame hwiö me ha ka
hanu, ka habe, Inya oge me ha köu hnyi
iö Iesu Keriso he ka didrut ûhem hnyi
hnyin. Me e ame didrut hnyi awa eling.
19 Ke a wâ but hnen latuhan ae ba
hmetu deny omjeû ködru, me ödrin e köt

Paulo me Sila, me lili ödru ka tavat musi
hnyi hna ûcû, 20 me ödrin e hum ödru ka
je taben, me ha, ka habe, Haba li at Juda
eang, ödru me omonoâ anyita taun, 21 me
ûnö je hwakecin ae ca ûcû köta a at Roma
he ka kap me mâdrâ. 22 Me ame tha
todrö tavat ae se hia ködru : ke haba je
taben, ödrin e kia but je khauödru, me ûkhû-
nöng he ka kuc ödru ge je osö. 23 Ke
ödra osehia kuc ödru, me adre me khu'
ödru thö ka hnyi uma ceat, me hûna ka at
tuö uma ceat he ka tu' ödru wia : 24 e
ame löng hofuc eling, me e ame khu' ödru
ka hnyi hnyeule eiö hnyi hnyin uma, k'
ame ohmâ li cadru hnyi utö. 25 Ke hnyi
wanbenset haba Paulo me Sila ödru me hic
me khumöng ka Khong, k' ame ling ödru
hnen tavat wale adre me c' ödrin minya ;
26 me ame ie o but hwiöi ae gan hmâ, me
jijingâ je taben uma ceat : me ame ie me-
mang ut hlinginy je hwanuma hia ; me
ame ok ut je hna c' ödrin. 27 Ke ame
hmak dö at tuö uma ceat, me wâ ta je
hwanumen uma ceat adre hia but khöng,
me e ame oc dö anyin bele vat he ka
hlingâ e bi, anyin a e ame ûnykûme a
kec ut tavat adre ca. 28 Ke haba Paulo
ame ha hwegiâ, ka habe, Ca mē okongu u
bi, anyin a öhmun hia ang. 29 Me e ame
ie hongot he ka hom je okûnû, me wadring
ka hnyin uma, k' ame ta öbubuny hnyi
hnyimakö Paulo me Sila, 30 me hum ödru
but hnyöu ai, me ha ka habe, Li than lö,
ieû hanymök oge me he ka ânyâ me
inye mödrut ? 31 Ödru me ha, ka habe,
Labageju ka Than Iesu, me u me he ka
möt, me ânyâm bi lap. 32 Me ödru me ha
hofuc hwan Than kâu, me ködra hia hnyin
umen uma. 33 Me e ame hum ödru hnyi
awainy lit eling me hneû hwadeny je osö ;
me ödru me bapataisoâ e me anyin hia lap.
34 Me e ame su ödru ka hnyi umen uma,
me ip jeû hnyi hnyimaködru, ke haba e me
anyin lap hia ödrin e senyin me labageju
ka Kkong.

35 Ke a lany jut, haba je taben adre me
kunâ je athnyaba he ka ha, ka habe, Hna
but li at e he ka he. 36 Me ame ha at
ame tuö uma ceat hofuc eling kö Paulo, ka
habe, A ûkhûnöng je taben he ka hn' öbu
but ; anyin a wale, didrut öbu, ke tha he
th' öbu me hnahic. 37 Ke haba Paulo ame
ha ködrin, ka habe, Adre hia but kuc'
öhmun hnyi hnyimakan tavat, k' at tiga
ca hnei öhmu, a li at Roma öhmu, ke adre
hia but c' öhmu ; ke walang ang, adre me
he ka ob' 'öhmu duöngi öhmu ? ohe ; e so
adre me he jem he ka hum öhmu hnyöu ai.
38 Haba je athnyaba adre me ha ta je
hofuc eling ka je taben : ke ödrin e löng ut
a ödru li at Roma, me ödrin e ot ; 39 me
ödrin e he but me bi so ködru ; ke a hia
but hum ödru hnyöu ai, me ödrin e sumat
ödru he ka he but ûnyi hnyi taun. 40 Me
ödru me didrut ûhedru hnyi hnyin uma
ceat, me didrö ka hnyi uma umö Lidia : ke
ödre hia but iouny me je liamekeiny, me
ödru me sihwegi ödra, me ödru me he but.

HNYIMAKAN 17.

KE ödru me he hnyi Amefipoli me
Apolonia, me ödru me o hnyi Thesa-
lonika, ke e hu sunago eling anyin at Juda :
2 ke haba Paulo ame didrö ködra, helâ me
hwakecin, ke kun ta sabath e ame ûhne-
namö mödra je hna sihnalimen, 3 ame lau,
me ha ködra, ka habe, e ûcû Keriso he ka
hom vec, me möt hmetu ûheny hnyi hna
mok ; haingen minya, ka habe, haba Iesu
eling wale oge me omanenâ köbun, me wale
thibi e Keriso. 4 Haba keihen gadra, adre
me kap, me tha laba me Paulo me Sila ;
helâe minya, se hia at Heleni, tavat adre
me outen Khong, me ke je momo minya
hnyat ae ûnyi hnathu. 5 Ke haba at Juda
adre me hmönyidra, me hawâ tavat ae kong
ûhedra hnyi hna ûcû, me bi hanödra, me
omonumonoâ taun hia ; me adre me utut
ka hnyi uma umö Jasona, me adre me elâm
deny he ka hum ödru ka tavat eû hnyöu.
6 Ke adre me ca ō 'dru, me adre me lili
Jasona me ke je liamekeiny ka tavat musö
taun, k' adre me fuc hwege, ka habe, Haba
hnyat ang a tavat adre me omonumonoâ
hmeledrany, me ödrin e o but minya eang ;
7 ke e köp ödrin Jasona : ke odra hia hnyat
hanyâûâ ta je hnanyibu anyi Kaisara, hai-
ngödra, ka habe, e hu ke than bi a Iesu.
8 Ke adre me ohmakâ hnyekon tavat ae
se hia, me hnyat musö taun, at ka löng je
hofuc e. 9 Ke ödrin e kap haten ûnyi ga
Jasona me keihen, me adre me hn' ödrin
dut.

10 Haba je liamekeiny, me adre me ie
kunö Paulo me Sila hnyi lit Berea ai : ke
ödru me o but me ödru me didrö ka hnyi
sunago anyin at Juda. 11 Ke beönua
hwakecin ae so ge tavat ang hon at Thesa-
lonika, anyin adre me kap hofuc ge je hnye-
kudra ke wedra, k' adre me elâm je hna
sihnalimen hnyi je bong, he ka wâ hna-

thuiny ta je ûnyi e. 12 Anyin a wale,
ödra se hia adre me labageju; helâe minya
ke je momo Heleni hnyat ae ûnyi hnathu,
ke se hia minya obaga. 13 Ke ame löng
at Juda hnyi Thesalonika, a ga hia but
Paulo khetâ hofuc hwan Khong hnyi Berea,
me adre me he kâe, me obwebwelâ me
omonumonoâ tavat ae se hia. 14 Me haba
je liamekeiny adre me ie kunö Paulo ka
hnyi hobat köiö: k' ame laba biju eling
Sila me Timoteo. 15 Ke haba hnyat ödrin
e ip Paulo me ödrin e tha he mē ke ne o
but hnyi Athenai: ke e ame hûna ködra
he ka ha kö Sila me Timoteo, ka habe, e
so ödru ma ie he but kâu, me ödrin e
hmetu.

16 Ke haba Paulo ame tiga halubahing'
ödru hnyi Athenai k' ame hmak hnyekon
anyin a e ame wâ taun ae unöngöt ge ta je
hnatheat. 17 Anyin a wale, e ame ivinö
me at Juda hnyi sunago, me tavat adre me
outen Khong, me tavat minya adre me
iouny mē hnyi je bong hnyi hna ûcû. 18
Me ame ivinö me keihen hnyat bemetâ a
latö Epikureo, me hnyat Setoiko. Haingen
keihen ka habe, Ieû ame he ka ha hnen at
ang ame fuc bebehu? Ke haingen keihen,
ka habe, Haba e, me helâ me at ame oma-
nenâ ta je khong kanyua: anyin a e ame
kheti Iesu ke möt hmetu. 19 Me adre
me kât e, me hom e Areopago ai, me adre
me ha, ka habe, Hawa e so köhmun he ka
hnyi khan' öhmun hna ûne eang ae teb
ûnyi u me ha? 20 Anyin a u me hom ka
hnyi je hnyikönyöhmun ke ta je ûnyi bi:
anyin a wale, e bewehmun he ka wâ
ûnykûme bongon ta je ûnyi e. 21 (Ke ba
ke ûnyi ame vheno at Athenai hia, me ta
je atkanyua adre me laba eling, ke so bi he
ka omanenâ me löng ke ûnyi ae teb ûnyi.)
22 Haba Paulo ame todrö hnyi wanben
Areopago me ha, ka habe,

At Athenai lö, oge me wâhmakhmeto a
e gan hmâ anyibun ot ka ta je khong thoi
hnyi ke ta je ûnyi. 23 Anyin a oge me
ngenu me wâ ta je ûnyi öbun e hmi kâu,
ke oge me wâ minya ke taben hut adre
sihnalimen hon, ka habe, HOBI KÂU
KHONG ADRE CA WÂ. Anyin a wale
haba ûnyi öbun e hmi kâu me ca wâ, e
thibi ang oge me he ka omanenâ köbun.
24 Haba Khong at ame op hmeledrany me
ta je ûnyi hia eû hnyin, e thibi Tuhan
drany me hmeledrany, e ame ca laba hnyin
ta je uma adre ânyâ ge je hnyamen; 25 ke
ame ca huliwa minya kâu hnen ta je hnya-
men at, helâke adre me ânyâ ka theduoc,
anyin a e ame ham hia möt, me homenâ,
me ta je ûnyi hia ka ta je ûnyi hia; 26 ke
e ame op hnyi dra a khaca tavat hia he ka
labā hmeledrany, ke a hia but thu je ûen
adre otilâ ehac, me je hnyigöulen je idra;
27 m' adre me he ka elâm Khong, ame ne
khan' ödra he ka khaûteta e, me wâ e, ke
so bi e ca ûsâkâkâû m' öta hia thithö: 28
anyin a öta möt me bwebwet, me e bi
unyin; helâ me hna ha hnen keihen adre
sit khumöng gabun, ka habe, Anyin a je
mâtrâniny öta. 29 Awe ötin e ne je mâ-
tâniny Khong, e ca so köta he ka ûnykûme
a ga ûcû Khong me gol, me sileva, me veto
adre me huliwan ge metâiny at, me bibi-
hwakecin anyin at. 30 Haba Khong ame
hokhnyokâ ta je ûen waleji adre me ca wâ
ûnykûme hnyin; ke e ame hûna ka tavat
hia thithö hnyi je hnyei hia he ka ietra:
31 anyin a e ame hia but thu bong he ka
ûhnei me owisa hmeledrany hnen at e ame
hia but otilâ; ke e ame ohnathoâ e ka
tavat hia hnyi hnen hna omelö hmetu thö
e ûnyi hnyi hna mok.

32 Adre me löng möt hmetu ûnyi hnyi
hna mok, me haba keihen adre me hiâ; ke
haingen keihen, ka habe, Öhmun e he ka
ling u hmetu ge ûnyi e hnyi ke ûen. 33
Ame he but Paulo gadra. 34 K' ame kece
kâu bi keihen me labageju: e unyidrin
Dionusio at Areopago, me ke momo Demari
ien, me ke je hnyat mödru.

HNYIMAKAN 18.

HWABAN ta je ûnyi e, e ame he
ûheny Athenai me o hnyi Korinito.
2 Ke e ame wâ ke at Juda, Akula ien, at
adre hnokoâ hnyi Ponoto, e ame hap o thö
ûheny Italia tha e me âiân Perisila, anyin
a Kalaudio ame obâ at Juda hia ûnyi hnyi
Roma: e ame he but ködru; 3 ke e ame
tha laba mödru me huliwa, ke khaca thibi
anyin huliwa m' ödru; haba anyidrin hu-
liwa, me ödrin e tibet je uma mano. 4 Ke
e ame ûne hnyi sunago hnyi ta je sabath,
k' ame ohmehmela at Juda, me at Heleni.

5 Ke ame o but Sila me Timoteo ûhedru
Makedonia, me ame hwege thö hnyeku
Paulo hnyi hofuc, k' ame ohnathoâ ka at
Juda, ka habe, Iesu thibi a Keriso. 6 Ke
adre me hna degecâ, ke fuc bigan, me e
ame jijingâ anyin je ûkhaû me ha ködra,
ka habe, Ame he dröbun ka tabâ je böbun
bi; ke iny gufa bi nya: hwan walang ang

oge me he bi nya ka Aten ta je hnyei. 7
Me e ame he ûheny e, me didrö ka hnyi
uma umen ke at ame outen Khong, Tito
Juseto ien, k' ame ûtangköu umen uma
me sunago. 8 Ke haba Kerisepo, taben
sunago ame labageju ka Than, me anyin
lap hia; ke se hia minya at Korinito adre
me löng me labageju, me adre me bapataisoi
ödra. 9 Me ame ha Than kö Paulo hnyi
hna omanenâ hnyi lit, ka habe, Ca ot bi,
ke fuc dö, ca laba hnyibû bi: 10 anyin a
inya unyâm ke ba at ame he ka utut he ka
okongu u: anyin ae se hia ta je latök hnyi
taun ang. 11 Ke khaca huna me siks ta
tebi e ame laba eling, ame n' ödra ge hofuc
hwan Khong.

12 Ke hnyi ûen ame konesula hnyin
Galiona hnyi Akaia, haba at Juda adre me
tot kö Paulo hnyi hnyok a khaca, me lelö
thö ka hnyi tahen owisa, 13 me ha, ka
habe, Haba at eang ame ohmehmela tavat
he ka hmi ka Khong ae ve e me hnanyibu.
14 Ame he but Paulo ka fuc, me haba
Galiona ame ha ka at Juda ka habe, At
Juda lö, ame ne ke hwakecin bi ae kong,
ke ame ne iyawo ae monu, me, e ûcû könya
he ka köp öbun: 15 ke adre ne ivinoâ
hofuc, me je ien, me anyibun hnanyibu,
me hamöbun bi; e ca wek bi nya he ka
owisa ta je ûnyi e. 16 Me e ame ob' ödra
ûnyi hnyi taben owisa. 17 Ke ödra hia
adre me köt Sosetheni, a taben sunago, me
kot e hnyi hnyimakan taben owisa. Ke
haba Galiona ame ca öûnyihnathoâ ta je
ûnyi e.

18 E se hia je bong ame tiga laba bala
Paulo, me e ame ûhûne me je liamekeiny,
me tabâ hu ûheny e Suria ai, ke tha e mē
Perisila me Akula; ke adre me sö leûnen
ban hnyi Kenikerea, anyin a anyin khöbi.
19 Ödrin e o but hnyi Efeso, me e ame hn'
ödru biju eling: ke haba e ame didrö ka
hnyin sunago, me khetâ ka at Juda. 20
Ke adre me hom behânâ e he ka laba beû,
ke e ca hmehmela bi; 21 ke e ame ûhûne
mödra me ha, ka habe, E ka weny Khong,
me oge me he ka hmetu thö köbun, me e
ame tabâ hu ûheny Efeso. 22 Ke ame
khöp dö hnyi Kaisaria, e ame ölö thö he
ka iouny me ekalesia, me e ame he but
Anetioka ai. 23 Ke a hia but laba eling
hnyi ke je bong, me e ame he but, me
vheno hia hnyei Galatia me Ferugia, ame
sihwegiâ ta je laten hia.

24 Ke ame o but ka hnyi Efeso ke at
Juda, Apolo ien, adre hnokoâ hnyi Alesa-
nedria, at ae khana khet; ke e ame ti metâ
hnyi je hna sihnalimen. 25 Adre hia but
nâ at eling hnyi gethen deny Than; ke
kahwa hnyekon, ke e ame fuc me nâ wia
ta je ûnyi ga Iesu, k' ame wâhmakhmetoâ
thibi bapataiso anyi Ioane: 26 ke e ame
hwân ka ha hwegiâ hnyi sunago. Ke ame
löng hwan ga Perisila me Akula, me ödru
me hawa e, me omanenâ wia kâu bongon
gethen deny Khong. 27 E ame weny he
ka he Akaia ai, me ame hadruâ e hnen je
liamekeiny, me sihnalimen ka je taben he
ka kap e: me e ame he but, me hadruâ
gânâ tavat adre me labageju ûnyi hnyi
ibetengiö baû: 28 anyin a e ame hwege
ivinö me at Juda, k' ame kû ûnyi hnyi je
tusi a Iesu thibi Keriso.

HNYIMAKAN 19.

KE tiga e bi Apolo hnyi Korinito, haba
Paulo ame he hnyi je ke keihen
hnyei ethö, me o hnyi Efeso, me wâ ke je
laten: 2 me e ame ha ködrin, ka habe,
Hawa, öbun e hia but kap Hanu Kap hnyi
hnöbun hna labageju? Ke ödrin e ha kâu,
ka habe, Ohe, ke ca khan' öhmun a g' adre
ham Hanu Kap. 3 Me haingen ködrin,
ka habe, Adre me bapataisoi öbun hnyi
ieû? Ödrin e ha, ka habe, Hnyi bapataiso
anyi Ioane. 4 Me haingö Paulo, ka habe,
Ioane ame bapataiso ge hna bapataisoiny
ietra, k' ame ha ka tavat, ka habe, hamödra
he ka labageju ka at ame he ka o hwaban
e, wale Iesu. 5 Ödrin e löng e, me adre
me hnyi bapataisoi ödrin ka hnyi ien Than
Iesu. 6 Ke Paulo ame ip li hnyamen hu-
drin, me ame o but ködrin Hanu Kap;
me ödrin e fuc hnyi ta je hwen hnyei, me
perofeta. 7 Haba hnyat hia me helâke
ûsa twelv ta hnyat.

8 Me e ame didrö hnyin sunago, k' ame
hwege ha hofuc hnyi kun ta tehi, ame ivinö
me ûjengi ödra hnyi ta je ûnyi anyin dökhu
dokhon Khong. 9 Ke e khöt hnyekon
keihen, k' adre me ca ûling, k' adre me
haikongoâ hmi eling hnyi hnyimakan tavat,
me e ame he but gadra, me hom minya
laten, me e ame ha hofuc hnyi je bong
hnyi uma ûne umö Turano. 10 Ke lo li
huna e ame ânyâ helâe; waleling m' adre
me löng hia hnen tavat adre me laba hnyi
Asia hofuc hwan Than Iesu, wale at Juda
me at Heleni minya. 11 Ke haba Khong
ame ânyâ ta je ûôman ae man ge li hnyamö
Paulo: 12 wale m' adre me hom but ûnyi

hnyi unyin ka ta je komok je bageca me ecmano, me ame hia but je mok gadra, me didrut ta je hanu ae kong ûnyi hnyi je hnyekudra. 13 Haba keihen at Juda, hnyat adre ngenu monu, me tren unehudua, ödrin e hwân he ka ha ien Than Iesu hon tavat ae hu hanu ae kong gadra, me ödrin e ha, ka habe, Oge me hûna köbun hnyi iö Iesu waleji ame khetâ Paulo. 14 Ame ânyâ ûnyi eling hnen laku Sekeva a ödrin seven, a at Juda, at bihut ae nua. 15 Me ame thu ködrin hnen hanu ae kong, ka habe, E khanö nya Iesu, ke khanö nya minya Paulo; ke öbun ie je hnyat? 16 Me ame utut ködrin at ae hu hanu ae kong, me ng' ödrin, me hwege hudrin, me ödrin e ve kec thu me aat ûnyi hnyi uma e. 17 Ke ame manen dut ûnyi eling ka tavat hia a at Juda me at Heleni adre me laba hnyi Efeso; me ame o but ot ködra hia, ke adre me ogânâ ien Than Iesu. 18 Ke se hia tavat labageju adre me o, me omanenâ, me ha ta je hwakecidra. 19 Ke se hia minya tavat bibihwakecin adre me ûkhöûnâ anyidra je tusi me thong degecâ hnyi hnyimakan tavat hia: ke adre me aû hwaban, ke adre me wâ ju a fifite thauzan je sileva. 20 Wale ûkûiny gan hmâ hofuc hwan Than, me hwege.

21 Hwaban ta je ûnyi e, Paulo ame ip hmâ hnyi hnyekon, e ka um dö vheno Makedonia me Akaia, he ka he Jerusalema ai, haingen, ka habe, Iny ka mwi but e, me hamök he ka wâ minya Roma. 22 Me e ame kunâ Makedonia ai ke li at a li lanyin, jia Timoteo me Eraseto, ke e biju Asia hnyi ke je bong.

23 Me ame kû thö imonumonuny ae gan can hmi hnyi ûen eling. 24 Anyin a ke at, Demetio ien, at ame huliwan sileva, at ame ânyâ ta je uma sileva umö Diana, ke e gan hmâ troban ka tavat adre huliwan; 25 ke e ame ûkhacaköu ödrin, me tavat huliwa helâe, haingen, ka habe, Je than lö, e khan' öbun ae hu omjehetin ge huliwa eang. 26 Ke öbun e wâ me löng, a ca hake Efeso thibi, ke helâke me Asia hia minya, hnö Paulo eang hna ohmehmela, me wia tavat ae se hia, me ha, ka habe, ca je khong bi ang adre ânyâ ge je hnyam: 27 waleling me me ca hake anyitin thibi je huliwa ame he ka ûnyi baû; ke adre me he minya ka öûnyibâûâ uma umen khong momo a Diana, ke ame he ka hia anyin hmanenang bi, wale a hmi kâu tavat Asia hia, ke hmeledrany minya. 28 Adre me löng e, me adre me ti hmönyin, me hongot, ka habe, E gan hmâ Diana anyin at Efeso. 29 Me ame unöngötö taun ge imonumononuny: ke adre me köt Gaio me Aritako, li at Makedonia, a li at ödre tha he me Paulo, me adre me tha wadring ka hnyi uma mat. 30 Ke behe Paulo ka he ködra, k' ame thawâ e hnen laten. 31 Ke haba ke je thaniny Asia, a je lahanen, me ödrin e ûkhûnöng he ka thawâ e, me me ca he ka didrö ka hnyi uma mat. 32 Ke haba ke je hnyat ödrin e ha ke hofuc, ke keihen ke hofuc bi: anyin ae monumonu thö ûkhacaköu; ke haba hnyat ae se hia gadra, me ca khan' ödra önyen ûkhacaköu. 33 Ke adre me hum Alesanedro but ûheny unyin tavat ae se hia, k' ame otilâ e hnen at Juda. Haba Alesanedro ame hinöbeny, k' ame weny he ka owisa ka tavat. 34 Ke adre me wâhmakhmeto a e at Juda, me adre me tha hongot göranyai ame ne lo li awa, ka habe, E gan hmâ Diana anyin at Efeso. 35 Ke ame ohnyibö tavat hnen sekeretereiny taun, me e ame ha, ka habe, At Efeso lö, ie at ae ca khana a g' ame tuö uma umö Diana khong momo ae gan hmâ hnen taun ang a Efeso, waleji a kölu ûnyi ga Jupita? 36 E ca khana at he ka ivinoâ ta je ûnyi e, anyin a wale, laba wia ju, ke ca ânyâ mono bi ke ûnyi. 37 Öbun e hom jem hnyat eang, k' ödrin e ca venâu je uma kap, k' ödrin e ca bi gan ka khonguten je khong. 38 Anyin a wale, a ne hu ga Demetio me tavat huliwa unyin, ke ûnyi he ka bifuco ke at, awe, e hu je uma uhnei, ke hu je konesula: hamödra he ka bifuc' ödra kâu ödra bi. 39 Ke öbun e ne hnö ke hofuc bi, me adre me he ka owisa e hnyi ûkhacaköu adre me thu. 40 Wâ adre nye owis' öta can mede monu hnyi bong ang; anyin ae ca khan' öta omanenâ ke hofuc hnân ha bongon ûkhacaköu eang a anyita. 41 Ke a hia but ha e me e ame kunâ veseâ but ûkhacaköu.

HNYIMAKAN 20.

KE hwaban imediököu, Paulo ame hawâ laten, me sihwegi ödra, me ûhûne m' ödra, me e ame he but Makedonia ai. 2 Ke a hia but vheno je ke keihen hnyei eling, me sihwege gan hmâ ködra, me e ame o but hnyi Heleni. 3 Ke kun ta tehiny ka laba eling, ke haba at Juda adre me ip hnân, hnyi ûen e ame he ka tabâ hu ka kec Suria ai, me e ame ûnykûme he ka hmetu Makedonia ai. 4 Ke ame

tha he mē ke ne o but hnyi Asia jia Sopatero at Berea; me Aretako, me Sekuno li at Thesalonika; me Gaio, at Derebe, me Timoteo; me Tukiko me Trofimo li at Asia. 5 A bödrin hnyat e ka halubahing öhmun hnyi Troas. 6 Ke hwaban ûen areto adre ca levenâ, öhmun e tabâ hu ûhehmun Filipi, me o ködrin hnyi Troas hnyi je bong a faiv; ke seven bonguhmun ka laba eling.

7 Ke hnyi bong a bân hnyi seven, öhmun e ûkhacaköu he ka subâ areto, haba Paulo ame khet ködra, anyin ame he ka he but nyi; ke beû hnen hna khet ke ne o but hnyi wanbenset. 8 Ke se hia je lamepa hnyi hnyeule ethö, waleji öhmun e ûkhacaköu hnyin. 9 Ke ame laba hnyi mamalama ke hidröu, Eutiko ien, e ame tamokut; ke beû bala hna khet hnö Paulo, me ame musö e hnen bemokot, me e ame kölu but ûnyi hnyi hnyeule a kuniny ethö, ke ödrin e kap e a mokcu. 10 Haba Paulo ame utut me ta ju hon e, me delûâ, me ha, ka habe, Ca tenge bi; amyin a e bi möt eû hnyin. 11 Ke e ame ölö hmetu thö kâ thö, me subâ areto me han, me ûhnenamö beû ke ne o but hnyi lany, me e ame he but. 12 Me adre me hom hidröu a mödrut, me adre me senyin gan hmâ.

13 Ke öhmun e böhmun ka hnyi hu, me kec Asoso ai, me öhmun e he ka haudin Paulo eling: anyin a wale hnen hna hûna, anyin a e ame weny he ka he hot. 14 Ke öhmun e ûkhanö mē hnyi Asoso me hauden e, me öhmun e khöp dö Mitulene. 15 Me öhmun e kec ûhehmun e, öhmun e o nyi cicö Kios; ke nyi hmetu öhmun e khöp dö hnyi Samo; ke nyi hmetu öhmun e khöp dö hnyi Mileto. 16 Anyin a Paulo ame ûnykûme he ka kec nulâ Efeso, wâ e nye he ka bec hnyi Asia; anyin a e ame he logot me me o hnyi Jerusalema hnyi ûen Penetekos, a ne ba vheliny.

17 Ke e ame ûkhûnöng Efeso ai ûheny Mileto he ka hawâ wahingatiny ekalesia. 18 Ke ödrin e o but kâu, me e ame ha ködrin, ka habe,

E khan' öbun hwakecik hnyi ta je ûen oge me laba unyibun hwân hnyi bong a bân waleji oge me o hnyi Asia, 19 a oge me bi huliwa ka Than me hnyok ae hnyikânâ, ke li deköiök, ke ta je vec a o könya, waleji hnyi hna ip hnök ge at Juda: 20 ke oge me ca ikhâlâ ke ûnyi ae ûnyi hnathu, ke oge me omanenâ köbun, me n' öbun hnyi hnyimakan tavat, me hnyi ke uma me ke uma, 21 me ohnathoâ ka at Juda me at Heleni minya, a e so he ka ietra ka Khong me labageju ka Tuhöta a Iesu Keriso. 22 Ke wâ bi, walang ang oge me he Jerusalema ai, k' ame ka musi nya hnyekuk, ke ca khanö nya ta je ûnyi ame he ka o könya e: 23 ke so bi ame omanenâ könya Hanu Kap hnyi ta je taun hia, ka habe, ame halubahing' nya je hna cö nya me ta je vec bi. 24 Ke oge me ca öûnyihnathoâ anyik möt, me me ûnyi hnathu könya, me inye he ka umo hnök hna ûölogot, me hanymök oge me kap ûnyi ge Than Iesu, wale he ka ohnathoâ ûthumetu ae so hnyi betenge baû anyin Khong. 25 Ke wâ bi, walang ang e khanö nya a haba öbun hia, a hnyat oge me labö senâ he ka khetâ ûthumetu, me öbun e ca he hmetu ka wâ hnyimakök. 26 Anyin a wale, inya oge me ohnathoâ köbun hnyi bong ang, ame ca taku nya dren tavat. 27 Anyin oge me ca höcö omanenâ köbun ûnykûmânen hia Khong. 28 Anyin a wale, o 'bun âu, ke hnahat mamoe hia, wale hnen Hanu Kap hna otil' öbun he ka tuö, he ka hat ekalesia anyin Khong, waleji e ame ûco ge dren. 29 E khanö nya a hwaban dö ûhek, ame he ka didrö köbun ta je luko ûhûlû, k' ödrin e ca he ka ibulo hnahat mamoe; 30 ke ame he ka o minya unyibun tavat adre me he ka ha ta je ûnyi ae hwali, he ka lelö ködra ta je laten. 31 Anyin a wale hmâkâ ju, me ûnykûme thö, haba hnyi je huna a kun oge me ca menâ, waleji hnyi lit me lany he ka n' öbun hia, ke hu deköien li emakök. 32 Ke walang ang inya oge me hn' öbun dut ka Khong, me hofucin anyin ibetengiö baû, at ae khana he ka up öbun göranyai, me ham köbun jekhöü m' ödra hia adre okabâ. 33 E ba sileva, me gol, me ûkkaû anyin ke at oge behnyekon. 34 E khan' öbun minya a oge me huliwa ge li hnyamök ang oûco unyik me tavat a tha ödrin mönya. 35 Hnyi ta je ûnyi hia oge me tot hnân ûcûcûbongoâ köbun, a hamöbun he ka huliwa helâe he ka hadruâ tavat a ödra sēnyin, me ûnykûme hofuc hwan Than Iesu, waleji e ame ha, ka habe, E beönua hnabic hnen at ame ham, hon at ame kap.

36 Ke a hia but ha hofuc e, me e ame cibouca me tha hic m' ödra hia. 37 Ke adre me tenge gan hmâ hia, me hibö nyi Paulo me ûcimhnyimak mē, 38 e beönua anyidra hlöuhlöu hnyi ta je hofuc e ame ha, ka habe, adre me ca he bala hmetu ka wâ

hnyimakan. Me adre me tha he mē ka
hnyi hon hu.

HNYIMAKAN 21.

ÖHMUN e hia but hn' ödra, me öhmun
e kec ut, me kec wisa Koso ai, ke
nyi öhmun e he Rodo ai, ke ûhehmun e
öhmun e he Patara ai: 2 ke öhmun e wâ
ke hu ame he ka hnehne Foinike ai, me
öhmun e tabâ e, me kec ut. 3 Ke öhmun
e wâ thö Kupero, me öhmun e hna but e
hnyi ke keihen me, me öhmun e kec Suria
ai, me khöp dö hnyi Turo: anyin adre me
he ka thigâ e önyen hu. 4 Ke öhmun e
wâ je laten, me öhmun e laba eling hnyi
seven je bong: ke ödrin e ha kö Paulo
ûnyi hnyi Hanu, ka habe, ca he Jerusalema
ai. 5 Ke ame um dö ta je bong e, me
öhmun e didrut me he but; ke ödrin hia
adre me su öhmun tha ödrin me lâiödrin me
lakudrin, ke ne o but hnyi hoton taun: me
öhmun e cibouca eû göny me hic, 6 me
ûhûne; ke öhmun e ölö thö hon hu ai, ke
ödra adre me hmetu ka hnyi ta je hnya-
badra.

7 Ke öhmun e o but hnyi Tolemai, ûhe-
hmun Turo; me öhmun e talofa me je
liamekeiny, ke khaca bonguhmun ka tha
laba m' ödra. 8 Ke nyi öhmun e he me o
hnyi Kaisaria: ke ohmun e didrö ka hnyi
uma umö Filipo at ame khetâ ûthumetu ae
so, ke at hnyi hnyat a seven, me laba
unyin. 9 Ke haba at eling me vak lakon
ta hlu, ke ödrin je perofeta. 10 Ke se hia
je bong öhmun e laba eling, me ame o but
ke perofeta ûheny Juda, Agabo ien. 11
Ke e ame o but köhmun, ke e ame hom
weikö Paulo, me ame ka ca bi kâu li cau
me li benyin, me ha, ka habe, Haingen
Hanu Kap, a g' ame he at Juda hnyi
Jerusalema ka helâng hna ca at a weiken
ang, me he ka hna ka hnyi hnyamen Aten
ta je hnyei. 12 Öhmun e löng hofuc e, me
öhmun me tavat adre me laba eling, öhmun
e thawâ e, ka habe, ca he bi Jerusalema ai.
13 Haba Paulo ame thu me ha, ka habe,
Ieû gabun öbun e tenge me öhluhluâ hnye-
kuk? anyin a oge hia but penapena, ca ka
hnyi ûceat thibi, ke so minya he ka mok
hnyi Jerusalema can iö Iesu a Than. 14
Me e ame ca löng bala köhmun, me öhmun
e laba hnyibû ju, me ha, ka habe, E so he
ka mâdrâ weny Than.

15 Hwaban je bong e, öhmun e kât
anyihmun je thatûnyi me he but Jerusale-
ma ai. 16 Ke ame tha he möhmun ke je
laten ûhedrin Kaisaria, tha ödrin me ke at
Nasona ien, a at Kupero, wale aten kâû
adrem, ke öhmun e he ka laba unyin.

17 Öhmun e o but hnyi Jerusalema, me
haba je liamekeiny adre me kap senyini
öhmun. 18 Ke nyi ame tha he möhmun
Paulo kö Iakobo; ke eling wahingat hia.
19 Ke ame italofa m' ödra, me e ame oma-
nenâ gaga ta je ûnyi ame ânyâ Khong
unyin Aten ta je hnyei hnen anyin huliwa.
20 Ke adre me löng ut, me adre me ogânâ
Khong; me adre me ha kâu, ka habe, Lia-
mekeiny möhmun lö, u me wâ ta je thauzan
anyin at Juda adre me labageju; ke ödra
hia adre me ti hnyokâ hnanyibu; 21 ke
adre me löng gam a u je nâ at Juda hia, a
ödra unyin Aten ta je hnyei, he ka hna
degeci Mose, ke u je ha ködra, ka habe, ca
he bi ka peritomonâ je lakubun, ke ca he
minya ka vheno ta je bongon. 22 Anyin
a wale, ama kâmâu? anyin adre me he ka
löng a u je o thö. 23 Anyin a wale, mâdrâ
thö hnöhmun hna he ka ha köu: Habe e
unyihmun hnyat a vak, ödrin e bi khöbi;
24 e so he ka tha u m' ödrin, ke tha obosoi
u m' ödrin, me tha bi hwaban m' ödrin, m'
adre me he bi ka subâ je leûnen bödrin:
me me khana thö tavat hia ae ca hnathu
bi ke ûnyi adre löng gam; ke so bi a u je
vheno so, me tuö hnanyibu. 25 Ke haba
Aten ta je hnyei adre me labageju, me
öhmun e hia but sisit ködra, me owisa a
adre me he ka ûsâkâûö me je hna hudo ka
je hnatheat, me dra, me je ûnyi adre noc
nyin, me bi ûnyi monu. 26 Haba Paulo
ame hawâ je hnyat, ke nyi e ame tha obosoâ
e bi mödrin, me didrö ka hnyi uma kap, he
ka omanenâ, ka habe, e bekhöt ut ta je
bonginy obosoâ, ke ne o but adre me ve
hudo ta je hut hobi ködra.

27 Ke ame he but ka um je bong a seven,
me ame wâ e hnyin uma kap hnen at Juda
a ödrin ûheny Asia, me adre me omonumo-
noâ tavat ae se hia, me kât e, 28 me hongot,
ka habe, At Isaraela lö, ûhadruo: Wale bi
ang at ame ûne ûö bi ûnyi me tavat, me
hnanyibu, me dok ang: ke haba khaca, e
ame hom but jem at Heleni ka hnyi uma
kap, me okongoâ dok ang ae kap. 29 An-
yin adre me ō Trofimo ehac, at Efeso unyin
hnyi taun, ke adre me ûnykûme a e ame
hom e ka hnyi uma kap. 30 Ke ame
bwebwet taun hia, ke ame tha wadring dö
tavat me köt Paulo, me lelö e ûheny hnyin
uma kap: me adre me ie hlöng ut je

hwanuma. 31 Ke adre me tiga heleû deny
he ka hlingâ e, me ame o but ûthumetu ka
taben ae nua anyin deö soja, ka habe, e
monumonu thö Jerusalema hia. 32 Me e
ame ie hom je soja me je keneturio, me
wadring ködra : ke adre me wâ taben ae
nua me je soja, me adre me hna ju kuc
Paulo. 33 Ke ame hakekeny dö taben ae
nua, me kât e, me hûna he ka ca e ge li tö
fao ; me hnei, ka habe, e ia ? ke ieû a ânyâ ?
34 Ke haba keihen adre me hawâ ke ûnyi,
ke keihen ke ûnyi bi unyin tavat ae se hia :
ke ca khana bi he ka wâhmakhmeto wisa,
anyin adre me imediököu, me e ame hûna
he ka hom e ka hnyi hnabâ. 35 Ke e ame
o but hnyi wacuat, me ame kap tilâ e hnen
je soja, anyin ae hwege tavat ; 36 ke ame
ûhnûhnû hotudrin tavat, me fuc hwege, ka
habe, Ohia but e.

37 Ke adre me he ka hum Paulo ka
hnyi hnabâ, me e ame ha ka taben ae nua,
ka habe, E so la oge me he ka fuc köu ?
Ke e ame ha, ka habe, Ae khanö u hwen
Heleni ? 38 Hawa, u ca at Aigupito waleji
ehac ame ökûâ imonumonuny, me hom
tavat a foa thauzan ka hnyi hnyebuba a
tavat Ûhlingö ? 39 Ke haba Paulo ame
ha, ka habe, Iny at Juda ûhek Taraso hnyi
Silikia, aten taun ae lung : ke inya oge me
sumatö u he ka hnö nya he ka fuc ka tavat.
40 Ke ame hna e, me ame tot Paulo hnyi
wacûat me hinöbeny hon tavat ; ke adre
hia but ohnyibö but, me e ame fuc hnyi
hwen Heberu, ka habe,

HNYIMAKAN 22.

HNYAT me lakeiny me lakamen lö,
löng ju öbun hnök hna ha wiso nya
walang any köbun.

2 Adre me löng a g' ame fuc ködra hnyi
hwen Heberu, me adre me tevehlöng wia ;
ke e ame ha, ka habe,

3 Iny at Juda, adre hnöku nya hnyi
Taraso hnyi Silikia, ke adre me hat nya hnyi
taun ang, ke adre me nâ wisa könya hna-
nyibu anyin lakamöta hnyi li ca Gamaliela,
ke oge me hnyok hwege ka Khong, helâ
me öbun hnyi bong ang : 4 ke oge me
okongoâ hmi ang, me hling' ödra, me c'
ödra me ip ödra obaga me omomo hnyi uma
ceat. 5 Wale ae khana at bihut ae nua
me wahingat hia he ka ohnathu nya ; ke
oge me kap je tusi gadra hnân hobi kâu je
liamekeiny, me he but Damaseko ai, he ka
c' ödra me hum ödra Jerusalema ai he ka
bi hwaban ködra. 6 Ke tiga inya eû hnyi
gethen hakekenyâ Damaseko, ka jebigo
but, me ame ie umumelam igigili nya melam
ûnyi hnyi drany. 7 Ke oge me ta but
hnyikânâi, me löng hofuc ame ha könya,
ka habe, Saulo, Saulo lö, ieû gam u me
okongu nya ? 8 Me oge me thu, ka habe,
Than lö, u ia ? Me e ame ha könya, ka
habe, Inya Iesu at Nazareta at u me labö
okongoâ. 9 Haba hnyat ödrin e tha he
mönya, me adre me wâ melam, k' adre me
ca löng bi ifucin at ame fuc könya. 10 Ke
haingök, ka habe, Than lö, ieû oge me he
ka ânyâ ? Haba Than ame ha könya, ka
habe, Todrö, me he thö Damaseko ai ; k'
adre me he ka ha köu eling ta je ûnyi
hia a hanymâm he ka ânyâ. 11 Ke oge
me ca bwele hmetu bi ûnyi ge ûhadedakiny
melam eling, k' ame lelö benyik hnen
hnyat ödrin e tha he mönya, me oge me o
but hnyi Damaseko. 12 Ke haba Anania,
at ame outen Khong ae ûcû me hnanyibu,
k' ame haisoâ e hnen at Juda hia adre me
laba eling, 13 e ame o but könya, me tot
unyik me ha, ka habe, Saulo lö, liamekeiny
mönya, bwela hmetu but. Ke oge me wâ e
hnyi ûen eling. 14 Ke haingen ame ha,
ka habe, Haba Khongon lakamöta a ûcö u
me u me he ka wâhmakhmetoâ weny, me
wâ At ae Wisa, me löng hofuc ûnyi hnyi
hnyimen. 15 Anyin a u me he ka ohnathoâ
e ka tavat hia, hnyi hnâm hna wâ me löng.
16 Ke walang ang ieû gam u me bec ? to-
drö, me adre me bapataisoi u, me hneû
degecâ ânyâm ta je hulö, me hawâ thö ien.
17 Ke oge me o hmetu but hnyi Jerusa-
lema, me hic hnyi uma kap, me oge me wâ
hna omanenâ, 18 me wâ e wale at ame ha
könya, ka habe, Logotö, ie he but ûhem
Jerusalema : anyin adre me ca he ka kap
hna ohnathu nya gam. 19 Ke haingök, ka
habe, Than lö, e khan' ödra hnök hna ca,
me kot hnyi ta je sunago tavat adre me
labageju köu : 20 ke adre hingâlâ drö
Setafano at ame ohnathu u, me oge me tot
hakekenyâ, me hnyi hanen, me tuö je
ûkhaûödrin hnyat ödrin e hlingâ e. 21 Ke
haingen ame ha könya, ka habe, He thö,
anyin oge me he ka kunö u sâkâû ai ka
aten ta je hnyei.

22 Ke adre me löng e ke ne o but hnyi
uthofuc e : me adre me ha göranyai, ka
habe, Ohia but e ûnyi eang hmeledrany ;
anyin ae ca so e ame he ka möt. 23 Ke
adre me tiga fuc göranyai me uny anyidra
je ûkhaû, me iâ sesâiny kânâ göranyai, 24

haba taben ae nua ame hûna he ka hom e
ka hnyi hnabâ, me ha he ka hnö me kot e,
me me khana thö hwân hnödra hna hongot
gan helâe. 25 Ke adre hia but ca e ge je
tö, haba Paulo ame ha ka keneturio at ame
tot eling, ka habe, Hawa, e ûcû hnyi hna-
nyibu, öbun e he ka kot at Roma, k' ödra
tiga ca ûhnö? 26 Ke a löng ut keneturio,
me e ame he me ha ka taben ae nua, ka
habe, Ieû u me he ka ânyâ? anyin a at
Roma at ang. 27 Me ame o but taben ae
nua me ha kâu, ka habe, Bethe ha könya,
u at Roma? E ame ha, ka habe, E. 28
Haba taben ae nua ame thu, ka habe, E
gan hmâ tang mone o ge ham, m' inye he
ka aten hnyei e. Ke haingö Paulo, Adre
hnöku nya at Roma. 29 Anyin a wale
ame ie ûsâkâûö but mē tavat adre me he
ka hnö e: ke ot minya but taben ae nua,
anyin a e khana but a e at Roma, k' adre
hia but minya ca e.

30 Ke nyi e ame behe ka wâ wia hnathu
a g' ame bi fuco e ge at Juda, me e ame
thang e, ke e ame ûkhacaköuâ je taben
tavat bihut me tavat ûhnenamö hia, k'
ame hum Paulo but, me otilâ e hnyi
hnyimaködra.

HNYIMAKAN 23.

HABA Paulo ame wâ hmâ ûhnenamö,
me ha, ka habe, Hnyat me lakeiny
lö, oge hia but laba me oûnykûmik ae so
hia hnyi hnyimakan Khong ke ne o but
hnyi bong ang. 2 Haba at bihut ae nua
ame ha ka tavat adre me tot unyin he ka
khaû hnyimen. 3 Haba Paulo ame ha
kâu, ka habe, Ame he Khong ka khöû u,
u hak veto adre ohawâ, anyin a u me laba
he ka owisö nya helâ me hnanyibu, ke u
me kûna he ka khöû nya a ûö bi ûnyi me
hnanyibu? 4 Ke haingen tavat adre me
ûtitilen eling, ka habe, U me haikongoâ at
bihut ae nua anyin Khong? 5 Me haingö
Paulo, ka habe, Hnyat me lakeiny lö, e ca
khanö nya ae at bihut ae nua: anyin adre
me sihnalimen, ka habe, U me ca he ka
haikongo at ame musö em hnyei. 6 Ke a
wâhmakhmeto but Paulo a ta je Sadukaio
keihen gadra, ke ta je Faresaio keihen, me
e ame fuc hwege hnyi ûhnenamö, ka habe,
Hnyat me lakeiny lö, iny Faresaio, nokon
Faresaio: k' adre me hnei nya ge geju
ka hnyi möt hmetu ûnyi hnyi hna mok.
7 K' ame ha helâe, me ame kû thö iwatre-
tra ge at Faresaio me ta je Sadukaio: ke
haba ûkhacaköu, me ame khekhe lo but.
8 Anyin a haingen ta je Sadukaio, ka habe,
E ba möt hmetu, ke ba angela, ke ba hanu:
ke haba je Faresaio, me adre me tha kap
li ûnyi e. 9 Me ame kû thö imediököu ae
gan, me ame todrö tavat sihnalimen lahien
ta je Faresaio, me ha hwegiâ, ka habe, E
ba monu ge at ang öhmun e wâ: ke ame
ne ha kâu la hnen angela, k' ame ne hnen
angela, ieû? 10 Ke ame kû ivinö ae gan
hmâ, me ame ot taben ae nua, wâ adre nye
he ka ve kiö Paulo but, me e ame kunâ
je soja he ka hûgûnâ but e gadra, me hom
e ka hnyi hnabâ.

11 Ke eâu hnyi lit, haba Than ame tot
unyin me ha, ka habe, Hwege thö: anyin
a u me he ka ohnathu nya hnyi Roma
helâji me hnâm hna ohnathu nya hnyi
Jerusalema.

12 Ke a lany jut haba at Juda adre me
ûkhacaköu me bi khöbi ka habe, Adre me
ca he ka han me ic ke ne o but adre me
hia but hlingö Paulo. 13 Ke haba tavat
adre me si hnân eling ödra se hia hon fâte.
14 Ke adre me o but ka je taben tavat
bihut, me wahingat, me ha, ka habe, Öhmun
e hia but bi khöbi ae gan hmâ hwaban, a
öhmun e ca he ka an ke ûnyi, ke ne o but
öhmun e hia but hlingö Paulo. 15 Anyin
a wale, ha th' öbun me tavat ûhnenamö ka
taben ae nua, me me he ka hom but e
köbun, helâke öbun e he ka hnö wia ta je
ûnyi gan: ke öhmun e he ka penapena ka
hlingâ e, ke tiga sâkâû. 16 Ke a löng ut
nakaûnyi Paulo, a g' adre me he ka mokut
duöng gan, me e ame he but me didrö ka
hnyi hnabâ, me haimemenâ kö Paulo. 17
Haba Paulo ame hawâ ke keneturio me
ha, ka habe, Hom dö hidröu ang ka taben
ae nua: anyin ae hu hofuc gan he ka hai-
memenâ kâu. 18 Me e ame hom e, me su
e ka taben ae nua, me ha, ka habe, Ame
hawo nya Paulo, waleji adre ca, me sumatö
nya he ka hom hidröu ang köu, anyin ae
hu hofuc gan he ka ha köu. 19 Haba
taben ae nua ame lelö hnyamen ka hnyi
dok ae ba aten me hnö, ka habe, Ie ûnyi
u me he ka ha könya? 20 Haingen, ka
habe, A hia but at Juda tha ha he ka
sumatö u he ka hum Paulo nyi ka hnyi
ûhnenamö, helâke u me he ka hnö wia ke
ûnyi gan. 21 E so u ma ca he ka ogâ
hodra: anyin ae se hon fâte tavat gadra
adre me mokut duöng, adre hia but bi
khöbi a g' adre me ca he ka han me ic ke
ne o but adre hia but hlingâ e: ke walang

ang adre me laba penapena me haluba-
hingen u me he ka ogâ hodra. 22 Haba
taben ae nua ame hna but hidröu me hûna,
ka habe, Ca ha bi ka ke at m' u je mwi
ang ka haimemenâ könya ta je ûnyi ang.
23 Me e ame hawâ lo li keneturio, me
ha, ka habe, Penapena thö ta je soja a tu
haded, ke sevente tavat tabö hors, ke tu
haded tavat hok ö, he ka he Kaisaria ai
eâu hnyinghet, hnyi awa a kuniny : 24 ke
e ame hûna ködrin he ka penapena je meno
m' adre me he ka ip Paulo hon, me hom
wia e kö Filiki a gavena. 25 Ke e ame
set helâng tusi, ka habe,
26 Inya Klaudio Lusia oge me italofa
möu Filiki a gavena ae beönua. 27 Haba
at Juda me adre me kât at ang, ke adre
me he but ka hlingâ e, ke oge me he but
me deö soja me omelö e, anyin a oge me
löng a e at Roma. 28 Ke oge me wek he
ka wâ wia can adre me bifuco e gan, me
oge me hom e ka hnyi anyidra ûhnenamö :
29 me ame manen könya a g' adre bi fuco e
hnyi bongon anyidra hnanyibu, ke ba ûnyi
adre me ha ae ûcû kâu he ka mok hnyin,
me ca bi. 30 Ke adre me omanenâ könya
a g' adre me he ka mokut duöng kâu, me
oge me ie kunâ but e köu, me oge me hûna
ka tavat adre me he ka bifuco e he ka hâiâ
e hnyi hnyimâkâm.
31 Haba ta je soja adre me hum Paulo,
helâ me hna hûna ködrin, me hom e Aneti-
pateri ai hnyi lit. 32 Ke nyi adre me hna
tavat tabö hors he ka hom e, ke adre me
he hmetu ka hnyi hnabâ : 33 ke adre me
o but hnyi Kaisaria, me adre me ham tusi
ka gavena, me hum Paulo kâu. 34 Ke a
hia but aû, me e ame hnö iny hnyei ; ke e
khana a at Silikia, 35 me e ame ha, ka
habe, Oge me he ka ling u e ka o tavat he
ka bi fuci u : me e ame hûna he ka tuö e
hnyi uma umö Heroda than.

HNYIMAKAN 24.

HWABAN je bong a faiv ame o thö
at bihut ae nua, jia Anania, me ke
je wahingat, me at khet, Teretulo ien ; me
ödrin e haiö Paulo ka gavena. 2 Ke adre
me hawo Teretulo, me e ame hwân he ka
bi fuco e, ame ha, ka habe,
Taböny than Filiki lö, e gan hmâ anyi-
hmun ûsoköu ûnyi gam, ke ûnyi ge ânyâm
metâ adre me owisa hnyei ang me me so
tot, 3 ke öhmun e kap e hnyi je ûen ke
hnyi je dok hia, me ole gan hmâ. 4 Ke
wâ oge nye öhunyinyi u, inya oge me khöû
köu he ka löng menyiki öhmun hnyi ke je
hofuc ae wakhalet. 5 Anyin a öhmun e
wâ but at ang ame bi jönihmun, k' ame
okûâ ûhûgûnö dökhu unyin at Juda hia
eang hmeledrany, haba e me homakan at
Nazareta : 6 ke e ame heleû deny minya
he ka okongoâ uma kap : m' öhmun e kât
e : 8 ke u me he ka wâhmakhmeto ta je
hofuc hia öhmun e hâiâ e gan, u ka he
ka hnö e. 9 Ke haba at Juda minya adre
me tha hien, mē, me ogâ ta je ûnyi hia
eling.
10 Ke haba gavena ame atmemakö
Paulo he ka fuc, me e ame ha, ka habe,
E khanö nya ae se hia ta je huna u je
owisa hnyin hnyei ang anyin a wale oge
me senyin he ka ha wisö nya bi : 11 anyin
ae khanö u he ka wâhmakhmeto, ae tiga
twelv thibi je bong waleji oge me o hnyi
Jerusalema he ka hmi : 12 ke adre me ca
ō nya bi hnyi hnyin uma kap, me hnyin
je sunago, me hnyi taun, oge me ivinö me
ke at, me omonumonoâ tavat. 13 Ke ca
khan' ödra minya bi he ka ohnathoâ ta je
ûnyi adre me bi fuci nya hnyin. 14 Ke
wale bi ang hnök hna he ka haimemenâ
köu, a inya oge me hmi ka Khongon laka-
möhmun hoton deny adre me ha heretikon,
ke oge me kap ta je ûnyi hia adre sihnali-
men hnyi hnanyibu me je perofeta : 15 ke
oge me geju ka Khong wale adre me kap
minya, a g' ame he ka möt hmetu tavat ae
wisa me tavat ae ca wisa bi. 16 Anyin a
wale inya oge me hwege me me hu bala bi
oûnykûmik ae so ka Khong me at. 17
Hwaban ta je huna ae se hia, inya oge me
o eang he ka hom ta je betenge ka aten
ik hnyei, me ta je hut, 18 ke hnyi hnök
hna ânyâ e, me ame ō nya hnen at Juda
ûheny Asia hnyi hnyin uma kap, oge
hamök obosoi nya, ke ca tha inya me tavat,
ke ba minya imediököu, 19 ke so ködrin
bi he ka munyi o eang he ka tot hnyi hnyi-
mâkâm, me bi fuci nya a ne hu hodrin
gak. 20 Ke e ka ba, hamödrin hnyat ang
he ka ha, a ne hu hwakecik ae ca wisa bi
adre wâ waleji hnyi hnök hna tot hnyi
hnyimakan ûhnenamö, 21 ke so bi hofuc
ang a khaca, waleji o ge me tot me hongot
hnyi wanbödra, ka habe, Öbun e hnei nya
hnyi bong ang ge möt hmetu ûnyi hnyi
hna mok.
22 Ke haba Filiki ame hn' ödra but ka
hnyi ke bong, anyin a e ame wâhmakhme-
toâ bongon hmi e, haingen, ka habe, E ka

o but Lusia taben ae nua, oge me he ka ha
muâ ûnyi gabun. 23 Ke e ame hûna ka
keneturio he ka tuö e, me betenge gan; ke
adre me ca he ka thawâ je lahanen he ka
senâ e.

24 Ke hwaban ke je bong ame o but
Filiki me Drusila a âiân momo Juda, me e
ame hum Paulo he ka löng gan bongon
labageju ka Keriso. 25 Ke e ame tiga ha
bongon hwakecin ae wisa ke hnyok, ke
bong owisa hnyi obiny, me haba Filiki
ame öbubuny, me ha, ka habe, Me he thö
walang ang; ke e ka hu ûen ae ûcû me
oge me he ka hawo u hmetu. 26 E ame
ûnykûme a g' ame he Paulo ka ham kâu
mone: waleling me me osehia hawâ e he
ka ûhnenamö mē. 27 Hwaban lo li huna,
k' adre me tilö hwabö Filiki, jia Pokio
Feso; ke haba Filiki ame weny he ka
osenyinâ at Juda, me e ame hnö Paulo bala
hnyin uma ceat.

HNYIMAKAN 25.

AME o but Feso ka hnyi hanymen, ke
hwaban kun ta bong e ame he but
Jerusalema ai ûheny Kaisaria. 2 Ke haba
je taben tavat bihut, me je taben at Juda,
me adre me haiö Paulo kâu; ke adre me
khöû kâu, 3 me sumâtâ e he ka betenge
ködra hu Paulo, me he ka kunâ e Jerusa-
lema ai; m' adre me he ka mokut duöng
eû hnyi gethen he ka hlingâ. 4 Ke haba
Feso ame thu, ka habe, Adre me tuö Paulo
hnyi Kaisaria, ke ca kueny bi me oge me
he ka he but kâe. 5 Ke haingen, ka habe,
Anyin a wale hamen tavat ae ûnyi hnathu
unyibun he ka tha he mönya, a ne hu
konginy at e he ka hâiâ.

6 Ke a hia but laba unyidra ame ne eit
ame ne ten ta bong, e ame he but Kaisaria
ai; ke nyi e ame laba hon taben owisa, me
ûkhûnöng he ka hawo Paulo. 7 Ke e
ame o but, k' ame tot igigilö e at Juda
adre me utut ûhedra Jerusalema, me bi
fuci Paulo ge ta je ûnyi ae hmak, ke ta je
ûnyi ae se, ke ca khan' ödra he ka ohnatho;
8 ke haba Paulo ame haiwisa e bi, ka habe,
Oge me ca ânyâ ke ong monu bi ka hnyi
hnanyibu anyin at Juda, ka ba minya ka
hnyi uma kap, ke ba minya bi kö Kaisara.
9 Ke haba Feso ame weny he ka osenyinâ
at Juda, me e ame thu kö Paulo, ka habe,
E wem he ka he Jerusalema ai, m' adre
me he ka hnö eling ta je ûnyi hnyi hnyi-
makök? 10 Haba Paulo ame ha, ka habe,
Inya but ang oge me tot hnyi hnyimakan
taben owisa anyi Kaisara, wale ae ûcû he
ka hnei nya hnyin: e ba monu oge me
ânyâ ka at Juda, e khanö u wia but e.
11 Ke a ne hu anyik monu, me ke ûnyi
oge ânyâ ae ûcû könya he ka mok hnyin,
iny ca höcö bi he ka mok: ke e ka ba hna-
thu hnyi ta je ûnyi adre me bi fuci nya
hnyin, e ba minya at ae khana he ka hnö
nya ködra. Inya oge me hawo Kaisara.
12 Ke a hia but Feso ûsabö me hnyat
ûhnenamö, e ame thu, ka habe, U me
hawo Kaisara; awe, u me he ka he but kö
Kaisara.

13 Ke hwaban ke je bong ame o but
hnyi Kaisaria Ageripa than me Berenike
me iouny me Feso. 14 Ke se hia je bong
ödru me laba eling, haba Feso ame haime-
menâ ka than ûnyi ame kû kö Paulo, me
ha, ka habe, E hu ke at adre ca ame hna
ang bala hnö Filiki: 15 ke tiga inya bi
hnyi Jerusalema, haba je taben tavat bihut
me wahingatiny at Juda adre me hâiâ e,
me sumâtâ he ka bi hwaban kâu. 16 Me
oge me thu ködra, ka habe Ca hwakecin
at Roma he ka hna ke at ke tiga ca um bi
ûhnyimakanköu at adre bi fuco, me tavat
adre me bi fuco e, me me hu ûen he ka
haiwisa e bi ge hna bi fuco e. 17 Anyin
a wale adre me o but eang me oge me ca
bec, ke haba nyi oge me laba hon taben
owisa, me ûkhûnöng he ka hawâ e jem.
18 Ke a hia but tot tavat bi fuco e, me ba
thö monu ödrin e omanenâ helâ me hnök
hna ûnykûme; 19 ke adre me hâiâ e hnyi
ke je ûnyi hnyi anyidra hmi, me ke at Iesu
ien, waleji a mokcu, ke haingö Paulo bala
bi, ka habe, a möt dö. 20 Ke inya oge
me loloâ hna ûhnö ta je ûnyi e, me oge me
hnö e, a ne weny he ka he Jerusalema ai,
m' adre me he ka hnö eling ge ta je ûnyi
eling. 21 Ke Paulo ame ha weny he ka
kap hna owisa ûnyi ga than tot, me oge
me hûna he ka tuö e ke ne o but oge
me he ka kunâ e kö Kaisara. 22 Haba
Ageripa ame ha kö Feso, ka habe, Iny
behe minya ka löng at e. Haingen ame
ha, ka habe, nyi u me he ka löng e.

23 Haba nyi ame o but Ageripa me
Berenike me hmanenang ae gan, me didrö
ka hnyi dök adre me löng hnyin, me je
taben ae nua, me je at hnathuiny taun,
haba Feso ame ûkhûnöng he ka hawo Paulo.
24 Haba Feso ame ha, ka habe, Than Age-
ripa lö, me tavat hia eang a tha ödra m'
öta, öbun e wâ at eang, hnen tavat Juda a

ödra se hia hna bi fuco e könya hnyi Jeru-
salema, me eang minya, adre me ha, ka
habe, e ca ûcû hmetu bi he ka möt. 25
Ke oge me ca wâ ke ûnyi a ânyâ me me
ûcû he ka mok: ke so bi e ame hia but
hongot ka than tot, weleling me me mou
thö hnyekuk he ka kunâ e. 26 Ke ba
ûnyi ae ûnyi hnathu gan oge me wâ he ka
sihnalimen ka tuhök. Anyin a wale oge
me hawâ e jem ka hnyi hnyimaköbun, ke
hnyi hnyimâkâm taböny than Ageripa, me
inya wâ thö ke ûnyi hnân sihnalimen,
hwaban hna hnö e. 27 Anyin oge me
ûnykûme ae ca so bi he ka kunâ at adre
me ca, k' adre me ca omanenâ bi can adre
me hâiâ.

HNYIMAKAN 26.

HABA Ageripa ame ha kö Paulo, ka
habe, Hamâm he ka haiö u. Haba
Paulo ame lau but hnyamen me ka hâiâ e
bi, ka habe,
2 Than Ageripa lö, inya oge me ûnykû-
me a iny hnahic, anyin a oge me he ka
haiwisö nya bi hnyi bong ang hnyi hnyi-
mâkâm, ge ta je ûnyi hia ame bi fuci nya
hnyin at Juda: 3 anyin ae khanö u wia
ta je hwakecin hia me ta je iwatretra anyin
at Juda: anyin a wale inya oge me sumatö
u he ka ling nya me ca hwenhöcö. 4 E
khana at Juda hia hwakecik k' iny tiga
wanakat, waleji ame hwân dö hnyi ik hnyei
me Jerusalema; 5 ke khan' ödra inya ûnyi
hnyi can a ne wedra he ka ohnatho, a e
ûcû hwakecik hnyi ta je homhnyok ae nua
hnyi ke keihen anyitin hmi, wale at Fare-
saio. 6 Ke walang ang inya oge me tot
m' adre me he ka hnei nya ge hna gejon a
ha bânâ Khong ka lakamöta; 7 wale ame
ûnykûme anyita je tribu a twelv he ka o
ka hnyin, k' adre me bi athnyabainy hwege
hnyi lit me lany. Than lö, haba at Juda
adre me bi fuci nya can gejon eling! 8
Ieû gabun öbun e ûnykûme, ka habe, ca
hnân bi kap a g' ame he Khong ka omelö
hmetu thö tavat adre me mokcu? 9 E
hnathu, haba ehac oge me ûnykûme a e
ûcû könya he ka mâdrâ ta je ûnyi ae se
he ka ûö bi ûnyi me iö Iesu At Nazareta.
10 Waleji oge me ânyâ hnyi Jerusalema:
ke se hia tavat ae kap oge me ip hnyi je
uma ceat, ke oge me kap musi ûnyi ge je
taben tavat bihut, ke adre me he ka hling'
ödrin, me oge me og' ödra. 11 Ke iny
osehia oveci ödra hnyi ta je sunago, me
ûjengi ödra he ka fuc bi gan; ke e gan
hmâ anyik hmönyin ködra, me oge me
okongu ödra ke ne o but ka hnyi ke je
taun kanyua bi. 12 Ke than lö, inya oge
me tiga he Damaseko ai oge me hom musi
me man ûnyi ge je taben tavat bihut, 13
ke hnyi jebigö inya oge me wâ eû hnyi
gethen melam ûnyi hnyi drany ae hadrö-
ngöc hon seûnö, ame umumelam igigili nya
me hnyat ödrin e tha he mönya. 14 Ke
öhmun e ta hia ju eû hnyi kânâ, me inya
oge me löng hofuc ame ha könya, me ha
hnyi hwen Heberu, ka habe, Saulo, Saulo
lö, ieû gam u me okongu nya? u me ka
oveci u me hûke je homakan ö. 15 Me
oge me ha, ka habe, Than lö, u ia? Haba
Than ame ha, ka habe, Inya Iesu waleji u
me labö okongo. 16 Ke höhöi thö, me tot
ge li cam: anyin a walang can me inye
manen dut köu, m' adre me he ka wiö u
hnân athnyaba me at ohnatho ta je ûnyi u
je wâ, me ta je ûnyi oge me he ka manen
hnyin köu; 17 me hûgûnö u unyin tavat,
me Aten ta je hnyei, wale oge me kunö u
ka hnyin walang ang, 18 me u me he ka
obwela ta je emaködra m' adre me hwiö
ûnyi hnyi lit ka hnyi melam, me ûnyi hnyi
musi anyi Satana ka Khong, m' adre me
he ka hna degecâ but anyidra hulö, me tha
hu jekhöû mödra adre okabâ hnen labageju
könya. 19 Anyin a wale than Ageripa lö,
oge me ca oûnyibaûâ hna omanenâ ûnyi
hnyi drany: 20 ke oge me bök ka haime-
menâ ködra hnyi Damaseko me Jerusalema,
me hnyi hnyei Juda hia, me Aten minya
ta je hnyei, m' adre me he ka ietra me
hwiö ka Khong, me ânyâ je hwakecin ae
ûcû me ietra. 21 Wale can me me köt
nya at Juda hnyin uma kap, me heleû
deny he ka hlingö nya. 22 Ke e hu gak
ûhadruo ûnyi ge Khong, wale me inye
tethmâ ke ne o but hnyi bong ang, oge me
ohnathoâ ka tavat ae ûhnyûkong me tavat
ae gan, ke oge me ca ha ke ûnyi ke so bi
hnen je perofeta me Mose hna ha ame he
ka o; 23 ka habe, Ame he Keriso ka vec,
ke ame he ka bân ka möt hmetu ûheny
hnyi hna mok, me omanenâ melam ka
tavat, me Aten ta je hnyei.
24 Ke e ame ka tiga hâiâ e bi helâe,
haba Feso ame ha hwegiâ, ka habe, Paulo,
u je monu but, hnen ûne ae gan hna omonu
u. 25 Ke haingö Paulo, ka habe, Than
Feso lö, iny ca monu; ke inya oge me ha
hofuc ae hnathu me metâ. 26 Anyin ame
wâhmakhmetoâ hnen than ta je ûnyi eang.

me oge me ca hlohlo he ka fuc hnyi hnyi-
makan: anyin ae khanö nya wia ae ca
iyong bi kâu ke ûnyi eang; anyin adre me
ca ânyâ ûnyi eang hnyi dok ae iyong. 27
Than Ageripa lö, hawa, u me kap je pero-
feta? e khanö nya a u me kap. 28 Haba
Ageripa ame ha kö Paulo, ka habe, U me
beohmehmelö nya he ka bi Kerisiano ge
ong hofuc ae ûhnyûkong. 29 Me haingö
Paulo, ka habe, Inya oge me khöû ka
Khong, me me ca hake u thibi, ke ödra hia
minya adre me ling nya hnyi bong ang,
ame ne ûnyi ge hofuc ae ûhnyûkong ame
ne gan, a g' adre he bi ka helâ mönya, ke
ca ha bi hna co nya eang.
30 Ke ame todrö than, me gavena, me
Berenike me tavat adre me tha laba mödrin:
31 ke ödrin e ûsâkâûö but mödra, me
ûhnenamö, ka kabe, A ca mâdrâ at ang ke
ûnyi ae ûcû me mok me ca. 32 Haba
Ageripa ame ha kö Feso, ka habe, a ne ca
hongot at ang kö Kaisara, me ame ne khan'
ödra he ka thang ut e.

HNYIMAKAN 27.

KE mou thö a öhmun e he ka kec Italia
ai, me adre me hnö Paulo me keihen
tavat adre me c' ödra ka keneturioiny döiny
vat anyi Auguso, jia Julio. 2 Me öhmun
e ölö ka hnyi hon hu Adamutiu, wale ame
he ka kec ka hnyi je taun hnyi hobat-
köiöiny Asia, me öhmun e kec ut, tha
öhmun me Aritako at Makedonia, ûheny
Thesalonika. 3 Ke nyi öhmun e khûö un
hnyi Sidona; ke so hwakeci Julio kö Paulo,
me e ame hna e he ka he but ka je lahanen
he ka kap ibetengiö. 4 Ke öhmun e hia
but vhik un, me öhmun e kec hmelen
Kupero anyin ae kong ang. 5 Ke öhmun
e hia but kâcâ köiö cicö Silikia me Pama-
fulia, me öhmun e khöp dö hnyi Mura hnyi
Lukia. 6 Haba keneturio ame wâ eling
hu Alesanedia ame he ka kec Italia ai;
me e ame ip öhmun hon. 7 Ke se hia je
bong öhmun e bec kec, ke gan hmâ anyi-
hmun huliwa he ka hakekenyâ Nido, anyin
ae kong ang, me öhmun e kec hmelen
Kerete, cicö Salamone; 8 ke gan hmâ huli-
wa he ka hau but gan, me öhmun e o ka
hnyi ke dok adre hwenyi ien Wasaû ae
Hmanenang; ke e hakekeny eling taun
Lasea.
9 Ke hwaban je bong ae se hia, ke a o
thö walang ûen ae kong he ka kec hnyin,
anyin a um dö ûen adre ânyâ ca han, haba
Paulo ame khöû ködrin, 10 haingen, ka
habe, je than lö, inya oge me ûnykûme
ame he ka gan kong hnyi kec ang me
ûohia, ca ka hnyi hna hauda me hu thibi,
ke ka hnyi anyita minya bi möt. 11 Ke
haba keneturio ame löng ka tuhan hu me
at a hon hu, k' ame ca löng bi hna ha hnö
Paulo. 12 Ke anyin ae kong wasaû he ka
ikhölö hnyin hnyi ûen weneû, me ame ha
tavat ae se gadrin ae so he ka kec ûhedra
e, ame ne khan' ödra he ka khöp hnyi Foi-
nike me ikhölö hnyi ûen weneû; wale ke
wasaû hnyi Kerete, cicö hwaiöu ke e jio,
me hwadrö ke e jio. 13 Ke e so but ang
a hwaiöu, me adre me ûnykûme he ka
ohwâdâ ûnykûmenödra, me adre me vhik
un dö, me kec cicö Kerete ke hakekeny hot.
14 Ke ca bec bi hwaban e, me ame o but
ang ae hwege hmönyin Eurakudo ien: 15
me ame oûang hu, ke ca khana he ka hnyi-
makan ka hnyi ang, me öhmun e hna but
e he ka oûang. 16 Ke öhmun e kec hme-
len ke ong bomene Kalauda ien, ke gan
hmâ anyihmun huliwa he ka ohmâ bot: 17
ke adre hia but lelö thö e göranyai, me
adre me hom je ûnyi hnân ûhadruo, me
wâdrâ; ke adre me ot, wâ e nye sa thö
hnyi Sertis, me adre me hnahna je omjehen,
me oûang ut hu. 18 Ke ame kap hnahna
hmönyini öhmun weneû, me nyi adre me
hwân he ka degec ut hna hauda: 19 ke
hnyi bong a kuniny adre me degec hia ge
je hnyam je omjehen hu. 20 Ke se hia je
bong ame ca manen hnyin seûnö me ta je
okhû, ke gan bala weneû köhmun, me ame
hia but hnöhmun hna geju ka hnyi möt.
21 Ke e beû hmâ ûen adre ca han hnyin,
haba Paulo ame tot hnyi wanbödra, me ha,
ka habe, je than lö, öbun e ne löng könya
ehac, me ca kec ûheny Kerete, me ame ca
he bi ka o kong ang me hna ohia ta je ûnyi.
22 Ke walang ang oge me khöû köbun, e
so öbun e hwege ju, anyin ame ca he bi ka
hia melen ke at gabun, ke hake hu thibi.
23 Anyin a mwi unyik eja hnyinghet
angela anyin Khong wale at oge me bi
athnyabainy, ke oge me huliwa kâu, 24
ame ha, ka habe, Paulo lö, ca ot bi; anyin
a u me he bala ka tot hnyi hnyimakö Kai-
sara: ke wâ bi, a hia but Khong ham ödra
hia köu, tavat adre me tha kec möu. 25
Anyin a wale, je than lö, hwege th' öbun,
inya oge me gejon ka Khong, a g' ame he
ka e bala hnen hna ha könya. 26 Ke so
bi adre me he ka digic öta ka hnyi ke
bomene.

27 Ke ame o but lit a fortininy, me öhmun
e oûang hnyi köiö Aderia, ke hakekeny jut
wanbenset haba aten hu ödrin e ûnykûme
a ödrin hakekeny jut ka hnyi hnyei ; 28
me adre me tuluto ju, me wâ a twente je
hna abâ : ke adre me tuluto hmetu eâu,
me wâ a fiftin je hna abâ. 29 Me adre me
ot wâ e nye hmouca thö hu hnyi ke hme,
me adre me khûâ but je un a vak hnyi
obiny hu, me wedra hmönyin lany. 30
Ke haba aten hu, me ödrin e hna but
galu ka hnyi köiö, helâke adre me he ka
khûâ ke je un hnyi homakan hu, ke adre
me iyawö m' adre me he ka kec ûhedra
hon hu, 31 ke haba Paulo ame ha ka kene-
turio me ta je soja, ka habe, A ne ca laba
hmâ hnyat e hon hu, me öbun e ca he ka
möt. 32 Me haba je soja adre me subâ
töiny galu, me ame kölu but. 33 Ke ame
he but ka lany, haba Paulo ame ûjöngi
ödra hia he ka han, haingen, ka habe, Wa-
lang bong a fortininy öbun e lubahingen me
ca han, ke ba bala ûnyi öbun e an. 34
Anyin a wale oge me ûjöngi öbun he ka
han : anyin a hobi kâu anyibun möt : anyin
ame ca he ka hia leûnen a khaca hnyi ban
ke at gabun. 35 E ame ha hofuc e, me
hom areto, me oleâ ka Khong hnyi hnyi-
maködra hia : ke e ame susubâ, me hwân
he ka han. 36 Me adre me senyin hia,
me adre me hnyi han minya. 37 Haba
ûseihmun hia hon hu, me tu haded ke
sevente siks. 38 Ame sekudra thö anyin
han, me adre me ohâhâ hu, me degec hwit
hnyi köiö ai. 39 Ke a lany jut, me adre
me ca wâhmakhmetoâ hnyei : ke adre me
wâ ke hwâdâ dok ae hu öny hnyin, me
adre me ûsabö he ka hna hu ka hnyin. 40
Me adre me subâ degecâ but je un ka hnyi
köiö, me thang ut je ohmâiny hna hogwi,
me lau hûnyû ka hnyi ang, me kec ka hnyi
öny. 41 Ke adre me o but ka hnyi hna
iouny hnen li wekhet, me ame laba thö hu ;
me ame hmâ ju homakan, ame ca ok hmetu
bi, ke ame hmouca but obiny hu ge ta je
waköiö ae gan. 42 Me ame ha je soja ka
haba e so he ka hlingâ tavat adre ca, wâ e
nye he ka hai me kec dö ke at. 43 Ke
haba keneturio ame weny he ka omeli
Paulo, waleling me me thaw' ödrin ju ; me
hûna ka tavat ae khan' ödra hai, he ha
utut ûheny hon hu, me bödra he ka hai
hot ai : 44 ke haba keihen minya, ödrin
hon je esö, ke keihen hon je omjehen hu.
Waleling me adre me möt hia thö hot.

HNYIMAKAN 28.

KE öhmun e mödrut me öhmun e wâh-
makhmetoâ a Melita ien bomene.
2 Ke gan hmâ hnen ta je wanaithila hna
betenge gahmun : anyin adre me hû hlögu-
hmun, me köp öhmun hia, anyin ae hu we
me megic. 3 Ke haba Paulo ame thigö
me ip hon meic, me ame silöu but vaipa an-
yin ame löng kahwa, me ame kece ka hnyi
hnyamen. 4 Ke haba je wanaithila adre
me wâ on ame him hnyi hnyamen, me adre
me ûhaköuâ, ka habe, At ûhlingö at eang,
wale a möt ut ûheny eû hnyi köiö, ke a ca
hna e hnen Wisa he ka hnyi möt. 5 Ke
e ame nyikâ degecâ on ka hnyi meic, ke ba
bi ûnyi ae kong a o kâu. 6 Ke adre me
halubahingen ame he ka khibi unyin, ame
ne he ka ie ū but me mokcu : ke beû hnö-
dra hna lubahingen, ke adre me wâ ae ba
ûnyi ae kong ame o kâu, me adre me wia je
ûnykûmenödra a e ke khong.
7 Ke e hakekeny eling je hnyaban tu-
han bomene, Popilio ien ; e ame hum öhmun
ka hnyi hnyaban, me betenge gan hmâ
gahmun hnyi kun ta bong. 8 Ke haba
kamö Popilio ame moko kahwa me kongo
dra : ke haba Paulo ame didrö kâu, me hic,
me ip li hnyamen hon e, me osoâ e. 9 Ke
ame um dö e haba keihen ame takû ödra
mok hnyi bomene, adre me o but, me e ame
osoi ödra : 10 ke adre me ogan' öhmun ge
ta je ûnyi ae so ae se hia ; ke hnyi ûen
öhmun e he but ka hnehne, adre me ham
köhmun ta je ûnyi ae ûcû.
11 Ke hwaban kun ta tehi öhmun e kec
hon ke hu Alesanedria, waleji a ikhölö hnyi
bomene hnyi ûen weneû, haba haten hu e,
me Lihûnye. 12 Ke öhmun e khöp dö
hnyi Surakusa, me laba eling hnyi kun ta
bong. 13 Ke ûhehmun e, öhmun e sisiki
me khöp dö hnyi Regio : ke khaca bong
eling, me ame si thö hwaiöu, ke hnyi bong
a loiny öhmun e khöp dö hnyi Potioli : 14
ke öhmun e wâ eling je liamekeiny, tavat
adre me khöû köhmun he ka laba unyidra
hnyi seven je bong : me öhmun e o but
hnyi Roma. 15 Ke e khana je liamekeiny
eling öhmun, me adre me he but ke ne o
but hnyi hna ûcû anyin Apio, me Kun ta
Uma Menâ, he ka ûkhanö m' öhmun : ke
haba Paulo ame ō 'drin me e ame ole ka
Khong, me hwege hnyekon.
16 Ke öhmun e o but hnyi Roma, adre
me hnö Paulo he ka hake laba, ke hu soja
ame tuö.

17 Ke hwaban kun ta bong, e ame
ûkhacaköuâ je at hnathuiny at Juda: ke
adre me ûkhacaköu thö, me e ame ha, ka
habe, je liamekeiny lö, e ba monu oge ânyâ
ka tavat, me ka hnyi hwakecin lakamöta,
ke adre me hnö nya me cö nya ûhek Jeru-
salema ka hnyi hnyamen at Roma: 18 ke
adre hia but hnei nya, adre me ûnykûme
he ka hnö nya, anyin ae ba can gak he ka
mok. 19 Ke adre me ha degecâ at Juda,
wale me inye hongot dö kö Kaisara; ca
anyin ae hu monu oge me he ka khûâ gan
ik hnyei. 20 Can e oge me haw' öbun he
ka iouny me ûhnenamö mönya: anyin a
can gejon anyin at Isaraela adre me cö nya
ge tö fao eang. 21 Me adre me ha, ka
habe, Öbmun e ca kap je tusi gam ûnyi ge
at Juda, ke ba minya ke at ge je liamekeiny
ame o me haimemenâ me ha ke monu gam.
22 Ke e wehmun he ka löng gam ûnykû-
menâm: anyin ae khan' öhmun a g' adre
me haikongoâ hnyi je dok hia hmi ang.

23 Ke adre me thu bong hobi kâu, me
ödrin se hia adre me o kâu hnyi hnen hna
laba; ke e ame khetâ hofuc, me ohnathoâ
ködra dökhu dokhon Khong, me ûjöngi
ödra ga Iesu, ûnyi hnyi hnanyibu anyi
Mose me ta je perofeta, hwân hnyi hnyo-
makatu ke ne o but sahac. 24 Haba kei-
hen adre me kap hofuc e ame ha, k' ame
ca kap bi keihen. 25 Ke adre me ca tha
hnyok bi, me adre me vese thö, hwaban
hna ha ga Paulo hofuc a khaca, ka habe,
E so hna ha hnen Hanu Kap a deny pero-
feta Isaia ka lakamöbun, haingen, ka habe,
26 He thö ka hnyi hnyei ang me ha, ka
habe,

Öbun e he bala ka löng, k' öbun e ca he
bala ka wâhmakhmetoâ;
Ke öbun e he bala ka wâ, k' öbun e ca
he bala ka wâ ûnykûme:

27 Anyin ae pipikhenya but hnyekon tavat
ang,
Ke hmak je hnyikönyödra he ka löng,
Ke mook ji emaködra;
Wâ adre nye wâ ge je emaködra,
Me löng ge je hnyikönyödra,
Me wâ ûnykûme ge je hnyekudra,
Me hmetuhmetu but,
Ke wâ oge nye he ka omeli ödra.

28 Anyin a wale, wâhmakhmeto ju öbun,
a g' adre hia but kunâ ûhömeli eang anyin
Khong ka Aten ta je hnyei: me adre me he
minya ka löng.

30 Ke lo li huna ae bekhöt e ame laba
hnyi umen uma a ka bi hwaban, k' ame
kap tavat hia adre me didrö kâu, 31 k' ame
khetâ dökhu dokhon Khong, me ûnö ta je
ûnyi ga Iesu Keriso hnen tang hwege, ke
ba at ame thawâ.

TUSI ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT ROMA.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo athnyabai Iesu Keriso, adre
me hawâ hnân aposetolo, k' adre ûca
hobi kâu ûthumetu ae so anyin Khong, 2
waleji e ame ha bânâ a deny anyin ta je
perofeta hnyi je hna sihnalimen ae kap, 3
ge Nokon, waleji adre hnokoâ ûnyi hnyi
mâtrâni Davita hnyi unyin, 4 ke adre me
haimemenâ e thibi Nokon Khong tha e me
man ûnyi ge hanon hwakecin ae kap, hnen
möt hmetu ûnyi hnyi hna mok; wale Iesu
Keriso a Tuhöta, 5 öhmun e kap betenge
baû a deny e, me hanymen aposetolo, m'
adre me he ka löng hoton hna labageju
hnyi ta je hnyei hia ûnyi ge ien: 6 e
unyidra minya bi öbun adre haw' öbun
hobi kö Iesu Keriso: 7 e so e he ka e
unyibun betenge baû me hnahic ûnyi ge
Khong a Kamöta me Than Iesu Keriso; ka
tavat hia e Roma, je oûnykûmen Khong,
me hna hawâ hnân tavat ae kap.

8 Inya oge me bök ka oleâ ka Khonguk,
a deny Iesu Keriso, gabun hia, anyin ame
lung anyibun labageju hnyi hmeledrany
hia. 9 K' ame ohnathu nya Khong, at
oge me athnyabainy hnyi hanuk hnyi ûthu-
metu ae so anyin Nokon, a oge me ca menâ
bi hai öbun hnyi hijik je hic hia, 10 k' oge
me sumâtâ he ka ie he but köbun, a ne hu

dek, ke a ne weny Khong he ka ohnahicâ
ûhek. 11 Anyin ae gan hmâ wek he ka
iouny möbun, m' inye he ka ham köbun ke
bwihlany ûnyi hnyi hanu, me hnân otethm'
öbun; 12 wale me me tha kawkahwa
hnyekuk m' öbun, hnyi anyitin tha laba-
geju. 13 Hnyat me lakeiny lö, e wek e
me hnyi khan' öbun, a iny osehia ûnykûme
he ka he köbun, (ke hu hna ovheli nya ke
ne o but walang ang), me me hu gak ke je
wan ûnyi gabun, helâ me hnyi ke keihen
Aten ta je hnyei. 14 E hu hanymök ka
at Heleni, me Aten ta je hnyei, ka tavat
ae metâ, me tavat ae ca metâ bi. 15
Anyin a wale, inya oge me penapena a
ne kbanö nya, he ka khetâ minya köbun
ûthumetu ae so hnyi Roma. 16 Anyin a
inya oge me ca hmehma ge ûthumetu ae
so: anyin a wale man maniny Khong hnân
omelö tavat hia thithö adre me labageju;
ka at Juda a bân, me ka at Heleni minya
ju. 17 Anyin ame manen dut hnyin e
hwakecin ae wisa anyin Khong ûnyi ge
labageju, m' adre me he ka labageju: helâ
me hna sihnalimen, ka habe, Ame he ka
möt tavat ae wisa hwakecidra ûnyi ge
labageju.

18 Anyin adre me omanenâ ûnyi hnyi
drany hmönyin anyin Khong ka ta je hwa-
kecin hia ae ca ûcû ka Khong, me je hwa-
kecin ae ca wisa bi anyin tavat, adre me
ovhelâ hnathu ge hwakecidra ae ca wisa
bi; 19 anyin ae manen dut eû hnyidra, ta
je ûnyi ae khan' ödra he ka omanenâ ge
Khong; anyin a Khong ame omanenâ ling
ködra. 20 Anyin a haba anyin ta je ûnyi
ae iyong, hwân hnyi hna op hmeledrany,
me, himanen hmönyin dut, adre me wâhmak-
hmetoâ hnen ta je ûnyi a op, wale maniny
man ae ca ba balua, me bongon Khong;
wale me me he ka ba hmetu hnân thu
gadra: 21 anyin a khan' ödra but Khong,
ke adre me ca ogânâ bi, e me ûcû me
Khong, ke adre me ca oleâ minya bi; ke
adre me omonoâ je ûnykûmenödra, me öli-
drâ je hnyekudra ae kong. 22 Adre me
ka ohobeluâ anyidra bi metâ, me adre me
monu but, 23 ke adre me wia thö hmane-
nanginy Khong ae möt balua, me ûcûcûbo-
ngoû e me at ame he ka mok, me je meno
ame gâ, me je meno a vak can, me je ûnyi
ame iyaû.

24 Anyin a wale Khong ame hn' ödra
ka hnyi je weny hnyekudra ae kong, me
hwakecin ae ikiki, m' adre me he ka ûokong-
oâköuâ je unyidra: 25 anyin a adre me
wia thö hnathu anyin Khong me me thoi
bi, me khudrung me huliwa ka ke ûnyi
adre op, k' at hna bi At a Up ödra, wale a
hnân haisoâ nyiele balua. Amen.

26 Waleling me me hn' ödra Khong ka
hnyi ta je wedra ae ikiki; anyin a haba je
momo gadrin adre me wia hwakecin ae ûcû
ka hnyi hwakecin ae ca ûcû: 27 ke helâe
minya obaga adre me hna degecâ hwakecin
ae ûcû omomo, k' ödrin e ûökahwaköuâ
wedra ae kong, obaga unyin obaga adre me
ânyâ ûnyi ae ikiki, me ame hwâdâ ködra
hwaban ae ûcû me anyidra monu.

28 Ke ca wedra he ka wâhmakhmetoâ
Khong, me haba Khong ame hn' ödra but
he ka hwali hnyi je hnyekudra, m' adre me
he ka ânyâ ta je ûnyi ae ca ûcû; 29 ke
ödra unöngötö ge je hwakecin ae ca wisa bi,
me hulö, me behnyekon, me beokongo; k'
ödra unöngötö ge ihunyinköu, me ûhlingö,
me iwatretra, me iyawö, me hnyok ae ti
kong; 30 ödra hnyat ûhaiö, me bi fuco, me
ûkötiâ Khong, me hwege hnyimödra, me bi
gan, me hobelöu, me bibihwakecin ae kong,
me ca löng lakamödra me lahinyödra, 31
me tavat ae monu, me tavat adre me han-
yâûâ hna ûhihinyköu, me tavat adre me
ca hnyokâ je liamekeiny mödra, me tavat
adre me ca betenge: 32 ke khan' ödra
hna hûna hnen Khong, a e ûcû ködra he
ka mok, ödra ka ânyâ ta je ûnyi e, ke adre
me mâdrâ ta je ûnyi eling, k' adre me og'
ödra minya bi tavat adre me ânyâ.

HNYIMAKAN 2.

ANYIN a wale, at ame ûnykûm lö, e ba
hnân thu gam: anyin a haba hnâm
hna ûnykûme ke at, me u me ka hamâm bi
ohnaûhangöi u; anyin a u me ka ânyâ ta
je ûnyi e. 2 Ke e khan' öta a haba Khong
ame bi hwaban hoton hnathu ködra adre
me ânyâ ta je ûnyi helâe. 3 Ke tha lö, at
ame ûnykûme tavat, a g' adre me ânyâ ta
je ûnyi helâe, ke u me ka ânyâ minya bi,
hawa, u je ûnykûme he ka ohaûâ hna bi
hwaban ge Khong? 4 Hawa u je höciâ
omjeû wale hwakecin ae so, me hokhnyok,
me lingvec, ke u me ca wâhmakhmetoâ a
g' ame lili u ka hnyi ietra, hnen hwakecin
ae so anyin Khong? 5 ke can hnyekom
ae nâk ke ca ietra, me u me ûkhöûnâ tang
hmönyin hnân hobi köu bi hnyi bonginy
hmönyin, ke hobi kâu ûen adre me omanenâ
hwaban ae wisa ge Khong; 6 wale at ame
he ka ve ham ka tavat helâ me hnödra hna

ânyâ: 7 wale, möt ame ca ba balua ka
tavat adre me tethmâ hnyi huliwa ae so,
me elâm hmanenang me hna ogânâ, me
hna ca bobot bi: 8 ke hmönyin me wathe-
thöt ka tavat adre me hûkötö, me tavat
adre me ca löng bi hnathu, ke adre me löng
hoton hwakecin ae ca wisa, 9 k' ame he ka
hlöuhlöu me vec ae gan hmâ hnyekon
tavat hia adre me ânyâ hwakecin ae kong,
a bân at Juda, me at Heleni minya ju:
10 ke hmanenang, me hna ogânâ, me hna-
hic ködra hia adre me mâdrâ so, a bân ka
at Juda, me ka at Heleni minya ju:
11 anyin a Khong ame ca bi haten
tavat. 12 Anyin a haba tavat adre me
ânyâ monu ke ba hnanyibu, me adre me he
ka mok ke ba hnanyibu: ke haba tavat
adre me ânyâ monu ke hu hnanyibu, me
adre me he ka hnei ödra helâ me hnanyibu;
13 anyin ae ca wisa hnyi hnyimakan Khong
tavat adre me löng hnanyibu ge hnyiköny,
ke adre me he ka haiwisa tavat adre me
löng hoton hnanyibu: 14 anyin a e ka ka
ânyâ baûâ bi hnen Aten ta je hnyei ta je
ûnyi ae ûcû me hnanyibu, ke ba hnanyibu
gadra, awe, haba tavat eling, wale ae ba
hnanyibu gadra, me ödra bi hnân ke hna-
nyibu hobi ködra bi; 15 anyin adre me
omanenâ ta je huliwainy hnanyibu adre set
hnyi je hnyekudra, k' ame tha ohnathoâ
hnen sah oûnykûmidra, ke haba je ûnykû-
menödra adre me ve haikongoâ ame ne ve
haisoi ödra bi; 16 hnyi bong ame he Khong
ka hnö ta je ûnyi ae iyong anyin tavat, ga
Iesu Keriso, hoton anyik ûthumetu ae so.
17 Ke a ne iâm bi ien at Juda, ke u me
gejon hnanyibu, me hobeluâ Khong, 18
me wâ wia weny, me wâ soâ ta je ûnyi ae
ti so, k' adre nö u ûnyi hnyi hnanyibu, 19
ke u me ûnykûme a u at ae ûcû he ka su je
wadröu, me omelami ödra adre me laba
hnyi dok ae lit, 20 me at ame nâ at ae
monu, me at ûne ka ta je mendreng, at ae
hu tulutiny metâ me hnathu hnyi hnanyi-
bu; 21 u at ame nâ ke at, hawa u je ca nö
u bi? u at ame khetâ, ka habe, ca he ke at
ka venöu, hawa, u me venöu bi? 22 u at
ame ha, ka habe, ca bi ûnyi monu, hawa, u
me bi ûnyi monu bi? u at ame hûkötiâ je
hnatheat, hawa, u me venöu omjehen ta je
uma kap? 23 u at ame hobeluâ hnanyibu;
hawa, u me oûnyibâûâ Khong hnyi hnâm
hna hanyâûâ hnanyibu? 24 Anyin adre
me haikongoâ ien Khong hnen Aten ke je
hnyei can bi öbun, helâ me hna sihnalimen.
25 Anyin ae hu troban hna peritom, u je
ne löng hoton hnanyibu: ke so bi u je ne
hanyâûâ hnanyibu, awe, ca peritom hmetu
but ânyâm peritom. 26 Anyin a wale, a
ne vheno wisainy hnanyibu tavat adre ca
peritomonâ bi, hawa, adre me ca he ka hâiâ
tavat adre ca peritomonâ bi, ka habe, ta je
peritom? 27 Ke haba tavat adre ca peri-
tomonâ bi, ke ka e bi, ke ame löng hoton
hnanyibu, hawa, adre me ca he ka haikongu
u, at ae hu tusi me hna peritom, k' u at
hanyâûâ bi hnanyibu? 28 Anyin a ca at
Juda bi, ame ne helâe thibi hnyi hoton; ke
ca peritotom minya bi ae manen hnyi
unyin: 29 ke e at Juda bi a helâe eû
hnyin; ke haba peritom, e bi hnyi hnyok,
me hanu, ke ca e bi hnyi tusi; wale
ame ca ogânâ bi hnen at, ke so bi hnen
Khong.

HNYIMAKAN 3.

KE ieû ke ûnyi ae nua ge at Juda? ke
ieû troban peritom? 2 E gan hmâ
hnyi ta je hwakecin hia: walang a bân, a
g' adre hna ködra ta je hofuc hwan Khong.
3 Eja ke ne adre ne ca labageju keihen,
me ieû thö? e khana anyidra ca labageju
he ka oûnyibâûâ hwakecin ae hnathu anyin
Khong? 4 Ohe; eja ke ne a ne thoi tavat
hia, me so e me hnathu bala bi Khong;
helâ me hna sihnalimen, ka habe,

M' u me he ka wisa hnyi hwâm ta je
hofuc
Me tom, at ka he ka hnei u.

5 Ke a ne hnân omanenâ hwakecin Khong
ae wisa hnen hwakecita ae ca wisa bi, ieû
ate me he ka ha? Hawa, e ca wisa hwa-
kecin Khong, at ame bi hwaban ge hmö-
nyin? (Inya oge me fuc helâ me at.) 6
Ohe; a ne helâe ame he Khong ka kâmâu
ka hnö hmeledrany? 7 Ke ame ne he
anyik thoi ka ölungâ hnathuiny Khong
me ogânâ e, hnân eû he ka hnei nya hmetu
helâ me at ae kong? 8 ke geû, adre me
ca he ka ha, ka habe, (helâ me hnödra hna
haikongu öhmun, ke helâ me hna bi fuc
öhmun ge keihen, ka habe, haingöhmun),
Ötin e he ka ânyâ monu me me o but so? e
wisa hnaûhangö a ödra.
9 Ke hawa, e kong hnöhmun ke so bi
hnödra? Ohe, e ba; anyin ate hia but
owisa a tha at Juda me at Heleni hia hme-
len hulö; 10 helâ me hna sihnalimen, ka
habe,

E ba at ae wisa, e ba hmönyin me
khaca;

11 E ba at ame wâ ûnykûme,
E ba at ame elâm Khong;
12 Adre me saû hia but, adre me tha monu
but;
E ba at ame mâdrâ so, e ba hmönyin
me khaca:
13 Helâ me erkemok ae memang je jekö-
widra;
K' adre me iyawö ge je bohmödra:
Eû hnyi hnyin je esongodidra öginyin
asip;
14 E unöngötö je hnyimödra ge ûhangö
me hofuc ae hiny:
15 E logot li cadra he ka hingâlâ dra;
16 Eû hnyi dedra je gethen ûöhia, me
hnyok ae vec;
17 E ca khan' ödra gethen deny hnahic:
18 E ba ot ka Khong hnyi hnyimaködra.
19 Ke e khan' öta a haba ta je ûnyi
adre ha hnyi hnanyibu, me adre me ha ka
tavat adre me laba hmelen hnanyibu; me
me he ka ohnyibö ta je hnyem hia, m' adre
me he ka ohnaûbangöâ hmeledrany hia thi-
thö ûnyi ge Khong: 20 anyin ae ca khana
bi ke at he ka wisa hnyi hnyimakan ge ta
je huliwainy hnanyibu: anyin ae manen
dut hulö ge hnanyibu. 21 Ke manen dut
walang ang hwakecin ae wisa, ke ca ûnyi
ge hnanyibu bi, k' ame ohnathoâ hnen hna-
nyibu me ta je perofeta; 22 wale hwakecin
ae wisa anyin Khong hnen labageju kö
Iesu Keriso hobi ködra hia tavat adre me
labageju; anyin ae ve bongon bi; 23 anyin
ae kong tavat hia, k' adre me ca o ka hnyi
hmanenanginy Khong. 24 ke adre me
haisoâ bâûâ bi öta hnen anyin ibetengiö
ûnyi ge ûhömeli wale unyin Keriso Iesu:
25 a hut ame oâ hnen Khong, deny laba-
geju ka hnyi dren, m' adre me he ka oman-
enâ hwakecin ae wisa ûnyi hnyi hnen hna
thang ut ta je hulö adre ânyâ ehac, ûnyi
hnyi hokhnyok beû hmâ anyin Khong;
26 m' adre me omanenâ hnyi ûen ang hwa-
kecin ae wisa: me me ka wisa bi, k' ame
he minya ka haiwisa at ame labageju kö
Iesu. 27 Anyin a wale, ewa hna ohobeluâ?
E ba hnen bi e. Hnen ie hnanyibu? hawa,
ge huliwa? Ohe; ke so bi ûnyi ge hna-
nyibuiny labageju. 28 Anyin a wale, ate
me ûnykûme, ka habe, adre me haiwisa at
ge labageju, ke ca ha bi huliwainy hnanyibu.
29 Hawa, e Khongon at Juda thibi? ke
ca Khongon Aten minya bi ta je hnyei?
Eke, me Aten ta je hnyei minya: 30 awe,
ame ne khaca thibi Khong, k' ame he ka
haiwisa hna peritom ûnyi hnyi labageju, ke
tavat adre ca peritom bi hnen labageju.
31 Hawa, ate me he ka oûnyibâûâ hnanyibu
hnen labageju? Ohe; ke so bi ate me
otilâ hmâ hnanyibu.

HNYIMAKAN 4.

ANYIN a wale, ate me he ka ha ieû
ame wâ hnö Aberahama a kamöta
hnyi unyin? 2 Anyin adre ne haiwisai
Aberahama ûnyi hnyi huliwa, me hu but
kâu hnân ohobeluâ; ke ba bi ge Khong.
3 Anyin a ieû ame ha hna sihnalimen?
Ka habe, Me Aberahama ame labageju ka
Khong, me adre me hâiâ e kâu hnân hwa-
kecin ae wisa. 4 Adre me ca ha a g' ame
he ka kap hwaban ûnyi ge ibetengiö baû
hnen at ame ânyâ huliwa, ke hnân bi bi
hwaban. 5 Ke haba at ame ca huliwa, k'
ame labageju thibi ka at ame haiwisa at ae
kong hwakecin; haba anyin bi labageju,
me adre me he ka ha a hnân hwakecin ae
wisa. 6 Helâ me Davita ame hahnahicâ
at hnen Khong hna haiwisa, ke ca ha biju
huliwa, ka habe,
7 Hnödra hnahic at ka ohia anyidra ta je
hulö,
K' ame tube anyidra ta je monu.
8 Hnahic hnen at ame ca ha Than a ga
monu but.
9 Haba hnahic eang, me hnân hobi kâu
peritom, k' ame ne hobi kâu minya ca peri-
tom? anyin a haingöta, ka habe, Adre me
hâiâ labageju anyi Aberahama me hwakecin
ae wisa bi. 10 Ke adre ma kâmâu he ka
ha e? hawa hnyi anyin peritom, hawa hnyi
anyin ca peritom? Ca hnyi peritom, ke so
bi hnyi ca peritom: 11 ke e ame kap haten,
wale peritom, hnân bi haten hwakecin ae
wisa, a anyin labageju k' adre tiga ca peri-
tomonâ: me me he ka kamen tavat hia
adre me labageju, k' adre ne ca peritomoni
ödra, m' adre me hâiâ hwakecin ae wisa
ködra; 12 ke e kamen peritom minya ka
tavat adre peritomoni ödra, ke hnyat minya
adre me he hnyi hwadeny hnyeûcan laba-
geju anyi Aberahama a kamöta, k' ödra
tiga ca peritomonâ bi. 13 Anyin adre ca
habânâ bi kö Aberahama me je mâtrâniny
a g' ame he ka hu hmeledrany me hwaje-
khon, ûnyi ge hnanyibu, ke so bi ûnyi ge
hwakecin ae wisa hnyi labageju. 14 Anyin
a ne hwöhwaban hnen tavat a ödra hnyi
hnanyibu, awe, e ûnyi baû bi labageju, k'
ame ca ömanâ minya hna ha bânâ: 15
anyin a haba hnanyibu ame ökûâ hmönyin;

anyin ame ne ba hnanyibu, me ba minya
hna hanyâûâ. 16 Anyin a wale me ûnyi
hnyi labageju, me me he ka hoton ibete-
ngiö baû; me me tethmâ hna ha bânâ hobi
kâu je mâtrân hia; ca hake ködra hnyi
hnanyibu thibi, ke ködra minya hnyi laba-
geju anyi Aberahama, waleji a kamöta hia
thithö, 17 (helâ me hna sihnalimen, ka
habe, Oge hia but wiö u hnân kamen ta je
hnyei ae se hia) hnyi hnyimakan Khong,
at ame omelö hmetu thö tavat adre mokcu,
me hâiâ ta je ûnyi ae ba, helâke me e but
ang. 18 Waleji ae ba hnân gejon unyin,
ke e ame labageju me gejon a e ame he ka
kamen ta je hnyei ae se hia, hoton hna ha,
ka habe, Ame he ka helâe je mâtrânâm.
19 Ke ca sēnyin bi anyin labageju, k' ame
ûnykûme bi unyin ae meleca thö walang
ang (helâke me wan haded je hunainy) me
tangen hnöku ga Sara ae meleca minya
but: 20 eke, e ame ca loloâ me ca labageju,
k' ame wâ hmâ hna ha bânâ hnen Khong,
ke e hwege bi ûnyi ge labageju, k' ume
ogânâ Khong, 21 ame ûnykûme hmâ a e
khana he ka ohwâdâ hnen hna ha bânâ.
22 Wale me me ha e kâu hnân hwakecin
ae wisa. 23 Ke adre ca sihnalimen hobi
kâu e thibi, a g' adre ha ûnyi e hobi kâu e
thibi; 24 ke hobi köta minya, wale adre
me he ka ha ûnyi eling köta, ate ne labageju
kâu, waleji at a omeli Iesu a Tuhöta hmetu
thö ûheny hnyi hna mok, 25 waleji at adre
hna but can anyita ta je hulö, ke adre omelö
hmetu thö e hnân he ka haiwis' öta.

HNYIMAKAN 5.

ANYIN a wale, adre me haiwis' ota
hnen labageju, ke so ate me ûsoköu
me Khong a deny Tuhöta Iesu Keriso; 2 a
deny e adre hia but hn' öta ûnyi ge laba-
geju ka hnyi ibetengiö baû eang ate me tot
hnyin; ke so ate me senyin me gejon hma-
nenanginy Khong. 3 Ke ca walang thibi,
ke so ate me senyin minya hnyi anyita je
vec: anyin ae khan' öta a g' ame okûâ
hokhnyok ûnyi ge vec; 4 ke haba hokhnyok
ame öküâ wâhmakhmetoâ; ke haba wâhma-
khmeto ame öküâ gejon: 5 ke haba gejon
ame ca ohmehma bi; anyin adre hia but
hingâlâ ka hnyi je hnyekuta ibetengiö
anyin Khong ûnyi ge Hanu Kap waleji
adre ham köta. 6 Ke hnyi ûen a öta tiga
sēnyin, me ame mokcu Keriso, hnyi ûen ae
ûcû, hobi kâu tavat ae kong. 7 Anyin a
helâke e pason ka ke at he ka mok me
hwaban at ae wisa hwakecin: ke so bi ame
ne hu la ke at ae hwege he ka mok hnân
hwaban at ae so. 8 Ke Khong ame oma-
nenâ kötâ anyin ibetengiö, anyin ame mok
Keriso me hnân hwab' öta ke öta tiga monu.
9 Ke walang ang adre me haiwis' öta ûnyi
ge dreny, awe, adre me he ka ti omeli öta
minya ûnyi gan hnyi hmönyin. 10 Anyin
a ne ûsoköu öta me Khong ûnyi ge mok
anyin Nokon, waleji k' öta tiga iwahnai-
hmiöny, me e gan hmâ hna he ka omeli öta
hnen anyin möt, k' ate me ûsoköu mē. 11
Ke ca hake wale thibi ang, ke ate me senyin
ka Khong ûnyi ge Tuhöta Iesu Keriso,
wale ate me kap ûsoköu ûnyi gan.
12 Anyin a wale, ame o but hulö ka
hnyi hmeledrany ûnyi ge at a khaca, k'
ame o mok can hulö; ke ame o but mok
ka tavat hia, anyin ae monu hia:—13 anyin
e hu hulö hnyi hmeledrany ke ne o but
ame o hnanyibu: ke adre me ca he ka ha
hulö, e ka ba hnanyibu. 14 Ke so bi,
ame dökhu mok hwân ga Adamu ke ne o
but kö Mose, hon tavat ae ca monu helâ
me hna hanyâûâ ga Adamu, waleji ame
ûöhûco at ame he ka o. 15 Ke ca tha ûcû
bi hna hanyâûâ me hna ham bâûâ. Anyin
ame ne mok ut tavat ae se hia ûnyi ge
monu anyin at a khaca, awe, ame he ka ti
si ibetengiö baû anyin Khong, me hna ham
hnen ibetengiö baû anyin at a khaca, Iesu
Keriso, ka tavat ae se hia. 16 Ke ca tha
ûcû bi hna ham bâûâ me at a khaca ame
ânyâ hulö: anyin ame o but hna bi hwa-
ban ûnyi ge monu a khaca ka hnyi hnaû-
hangö, anyin ame o but hna ham bâûâ
ûnyi ge je monu ae se hia ka hnyi hna
haiwisa. 17 Anyin a ne ûnyi ge monu
anyin at a khaca, ame dökhu mok ûnyi ge
at a khaca; awe, e nua bi hnödra hna he
ka dokhu hnyi möt ûnyi ge at a khaca, a
Iesu Keriso, wale tavat ae hu gan hmâ
ködra ibetengiö baû, me bwihlanyiny hwa-
kecin ae wisa. 18 Anyin adre me ohnaû-
hangöâ tavat ae se hia ûnyi ge monu a
khaca; helâe minya ame o bwihlany ka
tavat hia ame haiwis' ödra m' adre me möt
ûnyi ge hwakecin ae wisa a khaca. 19
Anyin ae kong ut tavat ae se hia ûnyi ge
ca ûling anyin at a khaca, helâe minya adre
me he ka haiwisa tavat ae se hia hnen
ûling anyin at a khaca. 20 Ke ame o but
minya hnanyibu, me ame se hia but monu;
ke haba dok ame gan monu hnyin, me
wale gan hmâ but ibetengiö baû: 21 ke
haba hulö ame musi ka hnyi mok, me helâe

ame he ibetengiö baû ka musi hnen hwa-
kecin ae wisa ka hnyi möt ame ca ba balua,
a deny Iesu Keriso a Tuhöta.

HNYIMAKAN 6.

ANYIN a wale ieû ate me he ka ha?
Hawa, ate me he bala ka laba hnyi
hulö, me me gan hmâ but ibetengiö baû?
2 Ohe. Öta tavat a mok ka hnyi hulö, k'
ate me he ka kâmâu he ka möt bala hnyin?
3 Hawa, e ca khan' öbun a haba öta hia
tavat adre me bapataisoâ kö Iesu Keriso,
me adre me bapataiso ka hnyi anyin mök?
4 Anyin a wale adre me tha könim öta mē
hnen hna bapataiso ka hnyi mok: m' ate
me he ka vheno möt ae teb ûnyi, helâ me
adre me otilâ Keriso ûnyi hnyi hna mok
hnen hmanenanginy Kamen. 5 Anyin a
ne tha öta me hnyi ûhöûcû me anyin mok,
ate me he bi ka helâe minya hnyi möt
hmetu; 6 ke khan' öta a g' adre me tha
osatauroâ mē bonguta ehac, me me hia but
unyin ae hulö, m' ate me ca he ka bâ ge
hulö; 7 anyin adre me ca hâiâ at a mokcu
a e at hulö. 8 Ke öta ka tha mok me
Keriso, me ate me labageju a g' ate me he
ka tha möt minya mē; 9 e khan' öta a ga
möt hmetu thö Keriso ûnyi hnyi hna mok,
k' ame ca he hmetu ka mok; k' ame ca he
hmetu mok ka ton. 10 Anyin a haba
mekiny, me ame okhaca mok ka hnyi hulö:
ke haba anyin möt, me ame möt bi ka
Khong. 11 Helâe minya, ûnykûme ju
öbun a öbun e mok ka hnyi hulö, k' öbun
e möt bi ka Khong ga Iesu Kerisô.

12 Anyin a wale e so e ca he ka dökhu
hulö hnyi je unyibun ame he ka mok, wale
he ka löng hoton je weny e: 13 ke haba
khaca, ca he ka hna je ong outhunyibun
ka hnyi hulö hnân omjehen hwakecin ae
ca wisa bi; ke ka hn' öbun dut ka Khong,
helâ me tavat adre me möt hmetu thö
ûhedra hnyi hna mok, me je outhunyibun
hnân omjehen hwakecin ae wisa ka Khong.
14 Ke ame ca he hulö ka musi öbun bi;
anyin a ca öbun bi hmelen hnanyibu ke
hmelen bi ibetengiö baû.

15 Ama hawa? ate me he ka ânyâ hulö
anyin a ca öta bi hnyi hmelen hnanyibu,
ke hmelen bi ibetengiö baû? Ohe. 16 E
ca khan' öbun, a haba at öbun e ka hn'
öbun kâu he ka bi athnyabainy me löng
hoton me je lathnyabainy jut öbun ka at
öbun e löng kâu; ame ne hulö, ka hnyi
mok, k' ame ne ûling, ka hnyi hwakecin ae
wisa? 17 Ke oleâ ju ka Khong, anyin a
öbun e bi athnyabainy hulö ehac, ke walang
ang öbun e löng ge hnyekubun hoton tulu-
tiny hofuc adre me hn' öbun ka hnyin; 18
ke adre me hna baû' öbun bi ûnyi hnyi
hulö, m' öbun e bi athnyabainy hwakecin
ae wisa. 19 Inya oge me ha helâ me
bongon at, anyin ae sēnyin je unyibun:
anyin a öbun e hna je outhunyibun he ka
bi athnyabainy hwakecin ae ikiki ehac me
hulö, he ka ânyâ hulö; ke walang ang e
so öbun e hna but helâe je outhunyibun he
ka bi athnyabainy hwakecin ae wisa me
hwakecin ae kap. 20 Anyin a öbun e tiga
lathnyabainy hulö ehac, me adre me hna
baû' öbun hnyi hwakecin ae wisa. 21 Ke
ieû wan ae hu köbun ehac hnyi ta je ûnyi
öbun e hmehman walang ang? anyin a
haba obiny ta je ûnyi eling, me mok. 22
Ke walang ang adre me hna baû' öbun
ûnyi hnyi hulö, k' öbun e bi athnyabainy
Khong, me hu but gabun wan ka hnyi
hwakecin ae kap, ke haba obiny me möt
ame ca ba balua. 23 Anyin a haba hwa-
ban hulö, me mok; ke haba bwihlany a
ham bâûâ hnen Khong, me möt ame ca ba
balua, ûnyi ga Iesu Keriso a Tuhöta.

HNYIMAKAN 7.

HNYAT me lakeiny lö, e ca khan'
öbun (anyin a inya oge me ha ka
tavat ae khan' ödra wia hnanyibu,) a g'
ame musö at hnen hnanyibu hnyi ûen anyin
möt hia? 2 Anyin a haba momo ae hu
âiân ame ca thö hnen hnanyibu ka âiân ke
tiga möt âiân a baga; ke e ka mokcu baga,
me adre me thang ut momo ûnyi hnyi hna-
nyibu ge baga. 3 Anyin a wale a ne tha
e momo me ke baga bi, ke tiga möt âiân,
me adre me he ka hâiâ momo eling a e at
bi ûnyi monu: ke e ka mokcu âiân, me
ûnyi baû but hnyi hnanyibu, waleling me
me ca at bi ûnyi monu hmetu bi, e ka he
ka ihok me ke baga. 4 Hnyat me lakeiny
mönya lö, helâe minya öbun, öbun e mok
ut ka hnyi hnanyibu hnen unyin Keriso;
me öbun e he ka ihok me ke at, waleji adre
omelö hmetu ûheny hnyi hna mok, mate
me he ka wa wan ka Khong. 5 Anyin a
tiga öta bi hnyi unyin, haba ta je weny ae
kong ûnyi hnyi hnanyibu ame huliwa hnyi
je outhunyita he ka wa wan ka hnyi mok.
6 Ke walang ang adre hia but thöng öta
ûnyi hnyi hnanyibu, ke ate hia but mok
ka ûnyi waleji ame köt öta; mate me bi

athnyabainy hnen hanu a teb ûnyi, ke ca
hnen bi tusi adrem.
7 Anyin a wale ieû ate me he ka ha?
E monu hnanyibu? Ohe. Ke so bi a ne
ba hnanyibu m' oge me ne ca he ka wâ
ûnykûme hulö: a ne ca ha bi hnanyibu,
ka habe, U ca behnyekon, me ca khanö
nya bi behnyekon: 8 ke haba hulö ame
heleû ûen, me ame okûâ eû hnyi hnyekuk
ûnyi ge hnanyibu je behnyekon hia: anyin
a mok ut hulö e ka ba hnanyibu. 9 Iny
möt ehac ke tiga ba hnanyibu, ke ame o
but hnanyibu, me ame möt dö hulö, ke oge
mok ut; 10 ke haba hnanyibu a hnân
omeli, oge me wâ a hnân mekiny: 11 anyin
a haba hulö, ame heleû ûen, me ame iyawö
nya hnyi hnanyibu, me hlingö nya ûnyi
gan. 12 Awe, e kap hnanyibu, me e kap
hna hûna, me wisa, me so. 13 Hawa, hnân
mekiny könya ûnyi ae so? Ohe, ke haba
hulö, me me manen dut a e hulö bi, ame
okûâ mok könya hnen ûnyi ae so:—me me
ti kong gan hmâ hulö hnen hnanyibu. 14
Anyin ae khan' öta a haba hnanyibu me
hanen hanu: ke iny aten bi nya unyin,
adre ûcö nya ka hnyi hulö. 15 Anyin a
haba hnök hna ânyâ, me ca khanö nya:
anyin oge me ca ânyâ ûnyi oge me wek he
ka ânyâ; ke oge me ânyâ ûnyi oge me
hûkotiâ bi. 16 Ke oge ne ânyâ ûnyi oge
me ca wek, oge me ogâ hnanyibu a e so.
17 Waleling me me ca inya hmetu bi at
ame ânyâ e, ke so bi hulö wale at ame laba
eû hnyi hnyik. 18 Anyin ae khanö nya
ae ba ke unyi ae so ame laba eû hnyi hnyik,
wale hnyi unyik: anyin ae hu gak wek,
ke ba manik man he ka ânyâ so. 19 Anyin
oge me ca ânyâ ûnyi ae so a wek bi, ke oge
me ânyâ bi hulö wale oge me ca wek. 20
Ke oge ne ânyâ ûnyi oge me ca wek, awe,
ca inya hmetu bi at ame ânyâ, ke so bi
hulö, at ame laba eû hnyi hnyik. 21 Wale-
ling m' inye wâ hnanyibu ang, a e ka wek
bi he ka mâdrâ so, me tha e mönya bi
monu. 22 Anyin oge me senyinâ hna-
nyibu anyin Khong ûnyi ge at eû hnyi
hnyik: 23 ke oge me wâ ke hnanyibu
minya bi hnyi je outhunyik, k' ame vat
me hnanyibu eû hnyi hnyekuk, k' ame
hwenbö nya ka hnyi hnanyibuiny hulö, at
ame laba hnyi je outhunyik. 24 Ekölö
gak, iny at ae kong ut! ie at ame he ka
hûgûnö nya ûnyi hnyi unyin eang ae mok?
25 Inya oge me ole ka Khong deny Iesu
Keriso a Tuhöta. Waleling m' inye bi
athnyabainy hnanyibu anyin Khong ge
hnyekuk: ke hnanyibu anyin hulö ge
unyik.

HNYIMAKAN 8.

ANYIN a wale, e ba hmetu hnaûhangö
ködra unyin Keriso Iesu. 2 Anyin
a haba hnanyibuiny Hanu me möt unyin
Keriso Iesu, me ame hnö nya ûnyi hnyi
hnanyibuiny hulö me mok. 3 Anyin a
haba ûnyi ae pason ka hnanyibu, can ae
sēnyin ûnyi ge unyin, me haba Khong ame
kunâ hing Nokon, helâ unyin ae kong, ke
hnân hudiny hulö, me me ohnaûhangöâ
hulö ûnyi hnyi unyin: 4 me me hwâdâ
but ûnyi gata hna hûna hnyi hnanyibu,
öta tavat ate me ca hnu hoton unyin ke so
bi hanu. 5 Anyin a haba tavat adre me
hnu hoton unyin adre me hnyokâ ta je
ûnyi hnyi unyin; ke haba tavat adre me
hnu hoton hanu adre me hnyok ka ta je
ûnyi anyin hanu. 6 Anyin a haba behnyok
ka unyin, me, wale mok; ke haba behnyok
ka hanu, me, wale möt, me hnahic: 7 anyin
a iwahnaihmiöny me Khong he ka hnyok
ka unyin; anyin ame ca löng bi hoton
hnanyibu anyin Khong, anyin ae ca khana
bi: 8 ke haba tavat hnyi unyin, me ca
khan' ödra bi he ka osenyinâ Khong. 9 Ke
öbun ca aten bi unyin, ke ta je aten bi
hanu, a ne eû hnyi hnyibun Hanon Khong.
Ke a ne ca hu bi ge ke at Hanon Keriso,
ca aten bi at eling. 10 Ke a ne eû hnyi
hnyibun Keriso, a mokut unyin bi can
hulö; ke möt bi hanu can hwakecin ae
wisa. 11 Ke a ne laba eû hnyi hnyibun
Hanon at ame omeli Iesu hmetu ûnyi hnyi
hna mok, ame he minya at ame omeli
Keriso Iesu ûnyi hnyi hna mok, ka omelö
ta je unyibun ae bobot ûnyi ge Hanon, at
ame laba eû hnyi hnyibun.
12 Hnyat me lakeiny lö, anyin a wale
hanymöta he ka bi hwaban, ca ka hnyi
unyin bi, mate me he ka möt hoton unyin:
13 anyin a öbun e ne möt hoton unyin,
hamöbun he ka mok; ke öbun e ne hlingâ
ta je huliwa hnyi unyin ge hanu, öbun e
he ka möt. 14 Anyin a haba tavat ame
su ödra Hanon Khong, me ödra thibi e je
lakon Khong. 15 Anyin a öbun e ca kap
hanon hwenbâ m' öbun e he ka ot; ke so
bi öbun e kap hanon hna wia me me lakon,
wale m' ate me ha, ka habe, Aba, Cica.
16 Haba Hanu ame ka tha ohnathoâ me
je hanuta, a öta je lakon Khong: 17 ke a
ne lakon, me ame he ka je mâtrân bi; wale

je mâtrâniny Khong, ke tha je mâtrân me
Keriso: ate ne tha vec mē, mate me he ka
tha hmanenang mē.
18 Anyin a inya oge me wâ, ae ca ûcû
ta je vec hnyi ûen ang, he ka oûcoâ hnahic
adre me he ka omanenâ köta. 19 Anyin
a haba hmeledrany ame halubahingen me
ti weny gan hmâ hna omanenâ lakon Khong.
20 Anyin adre hwenbâ hmeledrany ka hnyi
ûnyi ae ca ûnyi hnathu, ca ûnyi ge weny,
ke hnen bi e at ame hom hwenbâ, 21 me
gejon a g' adre me he ka hna hmeledrany
ûnyi hnyi hwenbâ ae bobot, ka hnyi hna
hna bâûâ anyin lakon Khong. 22 Anyin
ae khan' öta a g' ame mâng me vec hmele-
drany hia ke ne o but hnyi bong ang. 23
Ke ca hake e, ke öta minya hnyat ae hu
gata wan a bân anyin Hanu, haba öta ate
me mâng minya eû hnyi je hnyekuta, me
halubahingen he ka wia me me lakon, wale
hna omelö ta je unyita. 24 Anyin adre
me omeli öta ûnyi ge geju: ke haba geju
ae manen me ca geju bi eling: anyin a ie
at ame gejon ûnyi e ame wâ? 25 Ke ate
ne gejon hnöta hna ca wâ, ate me haluba-
hingen e me hokhnyok.
26 Helâe minya ame hadruâ anyita
sēnyin hnen Hanu: anyin ae ca khan' öta
wia bongon he ka hic; ke hnen Hanu hna
sumat hobi köta hnyi mâng ae ca hnân ha
bi; 27 ke haba at ame elâm ta je hnyok,
me e ame wâ ûnykûmanen Hanu, anyin a
e ame sumat hobi kâu tavat ae kap hoton
weny Khong. 28 Ke e khan' öta a g' ame
tha huliwa ta je ûnyi hia me me so ka
tavat adre me hnyok ka Khong wale tavat
ame haw' ödra helâ me hnen hna ûnykûme.
29 Anyin a haba tavat waleji e ame wâhma-
khmetu ödra, me e ame ip ödra minya he
ka tha bongudra me tulutiny Nokon, me
me atö bi e unyin je liamekeiny ae se hia:
30 ke haba hnyat e ame okabâ adrem, me
e ame haw' ödra bi: ke haba tavat e ame
haw' ödra, me e ame haiwis' ödra bi; ke
haba tavat e ame haiwis' ödra, me e ame
ohmanenangi ödra bi.
31 Ieû ate me he ka ha hnyi ta je ûnyi
e? A ne tha hien m' öta Khong, ia ûcûta?
32 Hawa, ame ca he ka ham bâûâ köta ta
je ûnyi hia, hnen at ame ca behânâ Nokon,
k' ame hna but e hobi köta hia? 33 Ie
at ame he ka bi fuco hna ûca hnen Khong?
Haba Khong thibi at ame haiwisa; 34 ke
ie at ame he ka ohnaûhangöâ? Hamen
Keriso, at ame mok me möt hmetu ûheny
hnyi hna mok, e but hnyi ke keihen metân
Khong, k' ame khöû hobi köta. 35 Ie at
ame he ka öûsâkâû öta me ibetengiö anyin
Keriso? hawa, vec, hlöuhlöu, hna seda,
hmiâ, he thu, outen mok, hele vat? 36
Helâ me hna sihnalimen, ka habe,

Adre me hling' öhmun hnyi ta je bong
can u;
Adre me öûcû öhmun me ta je mamoe
hnân hlingâ.

37 Ohe, e tuta balua hon ta je ûnyi hia
eling ûnyi ge at ame betenge gata. 38
Anyin ae mou thö eû hnyi hnyekuk, ae ca
khana bi mok, me möt, me ta je angela,
me tavat musi, me ta je ûnyi walang, me
ta je ûnyi ame he ka o, me ta je man, 39
me dok ae görany, me dok ae dit, me ke
ûnyi adre hia but op, e ca khana ta je ûnyi
e he ka oûsâkâû öta me ibetengiö anyin
Khong unyi Keriso Iesu a Tuhöta.

HNYIMAKAN 9.

INYA oge me ha hnathu ûnyi hnyi
Keriso, oge me ca thoi bi, ame ohna-
thu nya hnen anyik ûnykûm sah ûnyi
hnyi Hanu Kap, 2 ka habe, iny vec gan
hmâ, ke hlöuhlöu bala bi hnyekuk. 3
Anyin a helâke oge me wek la, a g' adre
me he ka ovesei nya me Keriso can je
liamekeiny mönya, wale je lahanök hoton
unyin: 4 ödra at Isaraela; wale adre me
wia me me lakon, me e hu gadra hmanen-
ang, me ta je ûhihinyköu, me hna ham
hnanyibu, me hmi, me je hna ha bânâ; 5
ödra je mâtrâniny ta je lakamöta, helâe
minya Keriso hoton unyin, e nua hon ta
je ûnyi hia thithö, Khong adre haisoa
nyiele balua. Amen. 6 Ke ca helâke
ame ûnyi baû hofuc hwan Khong. Anyin
a ca tavat Isaraela hia bi ödra hnyi Isara-
ela: 7 ke ca je lakon hia anyin a je mâ-
trâni Aberahama ödra: ke so bi, Adre me he
ka ha je mâtrânâm ûnyi ga Isaaka. 8 Walang
bongon, a haba je lakon unyin, me ca je
lakon Khong bi ödra; ke haba je lakon
hna ha bânâ, me, adre me ha wale je mâtrân.
9 Anyin a walang hofuc adre ha bânâ, ka
habe, Hnyi ûen ang bi, oge me he ka o, ke
ame he ka hu da nöku Sara. 10 Ke ca
wale thibe e; a erkin dut Rebeka hnen ke
at, wale Isaaka a kamöta—11 ke tiga ca
hnokoâ bi, ke ba minya so me hulö ödra
me ânyâ, haba me me tethmâ ju hna ûny-
kûme hnen Khong hoton hnen hna ûca, ca
ûnyi ge huliwa, ke ûnyi bi gan at ame
hawâ, 12 me adre me ha ka momo, ka

habe, Ame he atö ka bi athnyabainy wake-
iat 13 Helâ me hna sihnalimen, ka habe,
Oge me betenge ga Jekob, k' iny hukötiö
Esau.
14 Anyin a wale, ieû ate me he ka ha?
Hawa e hu unyin Khong hwakecin ae ca
wisa bi? Ohe. 15 Anyin a e ame ha kö
Mose, ka habe, Oge me he ka betenge ge
hnök hna wek he ka betenge gan, ke
oge me he ka vec betenge ge at oge me
wek he ka vec betenge gan. 16 Waleling
me me ca ûnyi gan bi at ame weny,
ke ca ûnyi minya ge at ame wadring,
ke ûnyi bi ge Khong, at ae betenge. 17
Anyin a haingen hna sihnalimen kö Farao,
ka habe, Can thibi eling oge me otilö u,
me inye he ka omanenâ manik man ûnyi
gam, me me lung iök bi hnyi hmeledrany
hia. 18 Awe, e ame betenge ge at e ame
betenge gan, ke e ame onâkâ at e ame
beonâkâ kâu.
19 Ke u me he la ka ha könya, ka habe,
Ieû gan a e ame û? Ke ie at ame hagutâ
weny bi? 20 Ohe, at lö, u ia u me ivinö
me Khong? Hawa, ame he ûnyi adre op
ka ha ka at ame op e, ka habe, Ieû gam u
me up nya helâng. 21 Hawa ge at ame
op kaia kânâ, e ame ca musi ka kânâ, he
ka op utkaia ae so, ame ne utkaia ae kong
bi? 22 A ne beomanenâ tang hmönyin
Khong, me ölungâ maniny man, me ame
hokhnyokâ beû hmâ ta je utkaiainy hmön-
yin waleji adre penapena hobi kâu hnaû-
hangö: 23 me me he ka omanenâ ûnyi
hnathuiny anyin hmanenang ka ta je ut-
kainy ibetengiö, waleji e ame penapena
hnân hobi kâu hmanenang, 24 wale öta,
hnyat e ame haw' öta minya, a ca hake at
Juda thibi, ke Aten minya bi ta je hnyei?
25 Helâ me hnen hna ha hnyi Hosea, ka
habe,

Oge me he ka haw' ödra, me lakeik,
waleji a ca lakeik;
Ke oûnykûmik, waleji a ca oûnykûmik
bi.

26 Ke haba hnyi dok adre me ha ködra, ka
habe, Ca latök bi öbun,
Me adre me he ka hai ödra eling, ka
habe, Je lakon Khong ae möt balua.

27 Ke haba Isaia ame hâiâ at Isaraela, ka
habe, A ne helâ me önyin köiö ûseiny at
Isaraela, me adre me he ka omelö kolon:
28 anyin a Than ame he ka ânyâ hnen
hna ha eang hmeledrany k' ame he ka
oumo me okhulitâ e. 29 Helâ me hna ha
ebac ga Isaia, ka habe,

A ne ca hna but ke kolon gata hnen
Than tuhan sabaoth,
Me ate me ne he ka helâ me Sodoma, me
wi' öta e me ûcû me Gomora.

30 Anyin a wale, ieû ate me he ka ha?
A g' ame hu hwakecin ae wisa ge Aten ta je
hnyei, waleji adre me ca hnu hoton hwake-
cin ae wisa, wale a hwakecin ae wisa hoton
labageju: 31 ke haba at Isaraela adre me
hnu hoton hnanyibuiny hwakecin ae wisa,
ke adre me ca o bi ka hnyi hnanyibu eling:
32 Anyin a ieû? Anyin adre me ca elâm
e hnyi labageju, ke helâke me hnen huliwa.
Adre me thö hnyi veto hnân othöâ; 33
helâ me hna sihnalimen, ka habe,

Wâ bi, inya oge me ip hnyi Ziona veto
hnân othöâ me kic hnân öûo:
Ke ame ca he bi ka hmehma at ame
labageju kâu.

HNYIMAKAN 10.

HNYAT me lakeiny lö, haba weny
hnyekuk me hijik hic ka Khong
hobi ködra, m' adre me he ka möt. 2 An-
yin a oge me ohnathoâ gadra a ödra tavat
hwege huliwa ka Khong, ke ca hoton bi
metâ. 3 Anyin ae ca khan' ödra hwakecin
ae wisa anyin Khong, ke adre me elâm he
ka otethmâ hwakecidra bi ae wisa, me adre
me ca löng bi hoton hwakecin ae wisa anyin
Khong. 4 Anyin a Keriso obiny hnanyibu
hobi kâu hwakecin ae wisa ködra hia adre
me labageju. 5 Anyin a Mose ame sihna-
limen a haba at ame ânyâ hwakecin ae wisa
ûnyi hnyi hnanyibu, me ame he ka möt
hnen e. 6 Ke haba hwakecin ae wisa
ûnyi hnyi labageju ame ha helâng, ka
habe, ca ha bi eû hnyi hnyekom, ka habe,
Ie at ame he ka ölö hnyidranyai? (wale
he ka hum Keriso but:) 7 ke, Ie at ame he
ka utut ka hnyi dok ae dit? (wale he ka
hum Keriso hmetu thö ûheny hnyi hna
mok.) 8 Ke ieû ame ha? walang, E
hakekeny köu hofuc, e hnyi hnyimâm me
hnyekom; wale hofuciny labageju öhmun
e khetâ: 9 anyin a u je ne he ka hâiâ
Than Iesu ge hnyimâm, me labageju eû
hnyi hnyekom a Khong ame omelö hmetu
thö e ûnyi hnyi hna mok, awe, u me he
but ka möt: 10 anyin a hnyok at ame
labageju ke ne o but hnyi hwakecin ae wisa;
ke hnyem at ame ha ke ne o but hnyi möt.
11 Anyin a haingen hna sihnalimen, ka
habe, Ame ca he ka hmehma at ame laba-
geju kâu. 12 Anyin a ca ke bongon bi at

Juda me at Heleni: anyin a khaca thibi
Tuhan hia, at ae tren ta je ûnyi hobi kâu
tavat hia adre me hawâ e: 13 anyin adre
me ha, Ame he ka möt hia tavat adre
me hawâ ien Than. 14 Ke adre me he
ka kâmâu ka hawâ e, k' adre me ca la-
bageju kâu? ke adre me he ka kâmâu
ka labageju kâu, k' adre me ca löng? ke
adre me he ka kâmâu ka löng, ke ba at
ame khetâ? 15 ke adre me he ka kâmâu
ka khet, k' adre me ca kun' ödra bi? helâ
me hna sihnalimen, ka habe, Shaiba ge
soiny je li cadra adre me hom je ûthumetu
ae so önyen!
16 Ke adre me ca löng hia hoton ûthu-
metu ae so. Anyin a haingö Isaia, ka
habe, Than lö, ia ame kap anyihmun ûthu-
metu? 17 Awe, adre me labageju ûnyi
hnyi hna löng, ke adre me löng ûnyi hnyi
hofuc hwan Keriso. 18 Ke inya oge me
ha, ka habe, Adre me ca löng? Eke, e
hnathu,
Ame he but ifucidra ka hnyi hmele-
drany hia,
Ke hodra ta je hofuc ka hnyi je can
hmeledrany.
19 Ke inya oge me ha, ka habe, Hawa e ca
khana at Isaraela? A bö Mose ka ha, ka
habe,
Oge me he ka oihunyinköu öbun ge
tavat a ca hnyei hnathu bi,
Oge me he ka ohmönyini öbun ge hnyei
ae monu bi.
20 Ke hwege Isaia me haingen, ka habe,
Ame ö nya hnen tavat adre me ca elöm
nya;
Ke oge me manen dut ka tavat adre
me ca hnei nya bi.
21 Ke e ame hâiâ at Isaraela, ka habe,
Oge me lau li hnyamök hnyi je bong ka
tavat adre me ca ûling, a tavat ivinoâ.

HNYIMAKAN 11.

ANYIN a wale, inya oge me ha, ka
habe, Hawa, a hia but Khong degec
lakeiny? Ohe. Anyin a inya at Isaraela
minya, ûnyi hnyi mâtrâni Aberahama, ke
hanen tribu Beniamina. 2 A ca degec bi
Khong lakeiny waleji e ame wâhmakhmeto
ehac. Ke ca khan' öbun hna ha hnen
tusi ga Elia? waleji e ame khöû ka Khong
ge at Isaraela, ka habe, 3 Than lö, adre
hia but hlingâ ânyâm je perofeta, me tho
degecâ ânyâm je taben hut: ke hake inya
thiju kolon, ke adre me elöm nya he ka
hlingö nya. 4 Ke ieû hna thu kâu hnen
Khong? walang, Oge me ip biju hobi
könya tavat a seven thauzan, waleji adre
me ca hnyi cibouca kö Baala. 5 Ke helâe
minya walang ang, e hu wan hoton hna
ûca hnen ibetengiö baû. 6 Ke a ne hnen
ibetengiö baû, awe, ca hnen bi huliwa: a
ne ca helâe, me ca ibetengiö baû hmetu bi
ibetengiö baû. 7 Ke ieû hmetu? E ca hu
ge at Isaraela hnödra hna elâm: ke e hu
bi ge tavat adre ûca, ke adre onâkâ keihen:
8 helâ me hna sihnalimen, ka habe, Khong
ame ham ködra hnyok ae bemokut, me je
ecmak ame ca bwela bi, me je hnyiköny
adre me ca löng, ke ne o but hnyi bong ang.
9 Ke haingö Davita, ka habe,
E so ame wia anyidra laulau me hnân
hnewe me ofific,
Me hnân othöâ me hnân bi hwaban
ködra:
10 E so adre me ölidrâ je emaködra, madre
me ca bwela bi,
Me onomâ bala ju je judra.
11 Inya oge me ha, ka habe, Hawa, adre
me thö me me ū but? Ohe: ke haba hnyi
ta a ödra me ame o but ûhömeli ka Aten
ta je hnyei hnân oihunyinköu ödra. 12
Ke a ne tang omjehen dut hmeledrany ta
a ödra, me tang omjehen dut Aten ta je
hnyei hna otheduoci ödra; hawa, ame ca
he ka ti gan hmâ anyidra hnahic?
13 Ke oge me ha köbun Aten ta je
hnyei. Ke anyin a inya ang aposetoloiny
Aten ta je hnyei, me inya oge me ogânâ
hanymök: 14 me heleû deny he ka oihu-
nyinköuâ lahanök, me omelö keihen gadra
a ne khana. 15 Ke a ne hu ge hmeledrany
ûsoköu hnyi hna digic ödra, ame he ka hu
ieû hnyi hna he ka kap hmetu? ca möt bi
ûnyi hnyi hna mok? 16 Anyin a ne kap
wan a bân, ame he ka helâe hia: ke a ne
kap iwân ame he ka helâe minya je anginy.
17 Ke adre ne thu degecâ but ke je anginy,
ke u elaioiny hnyot adre ûhûjâköuâ unyi-
dra, ke u me tha hu mödrin iwân me dân
elaio; 18 u ma ca bi gan bi ka ta je
vheiny: ke u je ne bi gan, me ame ca
möt iwân ûnyi gam, ke u bu u möt
ûnyi ge iwân. 19 U je ne ha, ka habe,
Adre me subâ degecâ je angin m' adre
me ûhûjâköuö nya bi. 20 Eke, adre subâ
degeci ödra ûnyi hnyi ca labageju, ke u
je tethmâ ûnyi hnyi ânyâm labageju. Ca
bi gan, ke ot ju: 21 anyin a ne ca betenge
Khong ge je hing vheiny, me ame ne ca he
minya ka betenge gam. 22 Anyin a wale,

wâ bi betenge me hmönyin anyin Khong:
hmönyin ka tavat adre me kölu; ke bete-
nge anyin Khong köu, u je ne tethmâ hnyi
anyin ibetengiö: ke e ka ba, me adre me
he ka subâ degeci u minya bi. 23 Ke adre
me he minya bi ka ûhûjaköu ödra wale
adre me ca tethmâ hnyi ca labageju: anyin
ae khana Khong he ka ûhûjaköu ödra
hmetu. 24 Anyin adre ne subö u ûnyi
hnyi elaio a kû hwege hnyi hnyot, ke adre
me ûhûjâköuö u hnyi hing elaio ke ca
bongon bi ûö: hawa, adre me ca he ka
ûhûjâköu ödra hia ta je hing vheiny hnyi
anyidra bi elaio?

25 Hnyat me lakeiny lö, oge me wek e
me khan' öbun ûnyi eang ae iyong, wâ
öbun nye bemetâ hnen je ûnykûmenöbun,
a g' adre hia but onâkâ keihen tavat Isa-
raela, ke ne o but ame o hnahic ka Aten
ta je hnyei; 26 m' adre me he ka omelö at
Isaraela hia thithö; helâ me hna sihnali-
men, ka habe,

Ame he ka o At ûhömeli ûheny Ziona;
Ke ame he ka ohia hwakecin ae kong
unyi Jekob:
27 Ke wale hnök hna ûhibinyköu mödra,
Iny ka he ka hom degecâ anyidra
hulö.

28 Je iwahnaihmiöny ödra me ûthumetu
ae so, can öbun: ke haba hnyi hna ûca at,
me adre me betenge ködra can lakamen.
29 Anyin ame ca ietra Khong ge hnen hna
ham, me hnen hna hawâ. 30 Anyin a
öbun e ca löng hoton Khong ehac, ke
walang ang adre me betenge gabun ûnyi
hnyi hnödra hna ca löng hoton, 31 haba
ödra, me adre me ca löng hoton walang
ang, m' adre me he ka betenge gadra
minya bi, helâ me hna betenge köbun. 32
Anyin a tha hna Khong tavat hia thithö
ka hnyi hna ca löng hoton, me me he bi ka
betenge ge tavat hia thithö.

33 Shaiba ge ûdiliny metâ ae nua me wâ
ûnykûme anyin Khong! e iyong hmönyin
anyin owisa, ke ca hnân wâ bi deny ta je
gethen! 34 Anyin a ia ame wâ ûnykûme
weny Than? ke ie at ame tha ûhnenamö
mē? 35 ke ia a bân ka ham ûnyi kâu, me
e ame he ka bi hwaban hmetu kâu? 36
Anyin a haba ta je ûnyi hia thithö, me
ûnyi gan, me hnen e, me hnân hobi kâu, E
so he ka ogânâ e nyiele balua. Amen.

HNYIMAKAN 12.

ANYIN a wale, hnyat me lakeiny lö,
inya oge me ûjengi öbun ûnyi hnyi
ibetengiö anyin Khong, möbun e he ka ham
je unyibun me hnân hut ae möt, me kap,
me so ka Khong, wale hanymöbun ae ûcû.
2 Ke ca he ka tha hwakecibun me hmele-
drany: ke so he ka wi' öbun hnen ohâtâ
je hnyekubun, me me khan' öbun weny
Khong ae so, me hnân osenyinâ, me wisa.

3 Anyin a inya oge me ha köbun hia
thithö, hnen betenge baû adre ham könya,
ka habe, ca he ke at ka ûnykûme ogânâ e
bi hon ûnyi ae ûcû he ka ûnykûme, ke
ûnykûme ûhnyûkongoâ thibi, hoton hna
khenâ ka ke at me ke at tulutiny labageju
hnen Khong. 4 Anyin ae hu gata je ou-
thunyin ae se hia hnyi unyin a khaca, ke
ca tha hanymen hia bi je ong outhunyin:
5 helâe minya öta, at se hia, khaca thibi
unyin unyi Keriso, ke je ong outhunyin
öta ke at ka ke at. 6 E hu but gata je
hna ham bâûâ ae ve bongon bi hoton ibe-
tengiö baû adre ham köta, a ne hnân ope-
rofeta, e so e ânyâ hoton kahmen labageju:
7 ame ne dikona, ânyâ thö hanymen di-
kona; ame ne at ûne, ûne thö; 8 ame ne
at khet, khetâ thö: ke a ne at ame ham,
ham hnathoâ thö; at ame musi, musi wia
ju, at ame betenge, betenge thö me senyin.
9 E so betenge ke ba thoi hnyin. Ikikiâ
thö ûnyi ae kong; kece ju ka ûnyi ae so.
10 Ibetengiököu ju öbun ge ibetengiö anyin
liamekeiny; bebân he ka ogânâ ke at me
ke at; 11 hnyi huliwa wia ke ca sēnyin
bi; hwege ju hnyi oûnykûmibun; athnya-
bainy dö Than: 12 senyin hnyi gejon;
hokhnyokâ ju vec; labö hic bala; 13 ha-
omjehen ju tavat ae kap hnyi hnödra hna
theduoc; khenen ju he ka imetenyimwi
me ta je atkanyua. 14 Hahnahici ödra
ju waleji adre me oveci öbun; hahnahicâ,
ke ca hangâ bi. 15 Tha senyin dö me
tavat adre me senyin; tha tenge me tavat
adre me tenge. 16 Tha hnyokköuâ ju öbun.
Ca ûnykûme bi ta je ûnyi ae görany, ke ca
höcö he ka vheno ta je ûnyi ae hnyikânâ.
Ca bemetâ bi öbun hnyi je ûnykûmenöbun.
17 Ca bi hwaban bi monu anyin ke at ge
monu. Penapena thö ta je ûnyi ae ûcû
hnyi hnyimakan tavat hia. 18 Laba ûso-
köu me tavat hia a ne khan' öbun. 19 Je
oûnykûmik lö, ca he öbun ka bi hwaban
monu, ke nom ju ka at ae tren hmönyin:
anyin adre hia but sihnalimen, ka habe,

Haingen Than ame ha, Hamök he ka bi
hwaban monu, oge me he bi nya ka bi
hwaban. 20 Ke a ne mekihnânem iwa-
hnaihmiöny möu, hān ju; ame ne beic,
habelen: anyin a u je ne ânyâ e, me u me
ûkhöûnâ je walep ae möt hon ban bi. 21
Ca he ka ng' öbun ge monu, ke ngâ but
monu ge so.

HNYIMAKAN 13.

ESO ka tavat hia he ka löng hoton ta
je musi ae gan: anyin ae ba ke
musi a ca ûnyi ge Khong; haba Khong
ame otilâ ta je musi ehele. 2 Anyin a
wale haba at ame thu musi, me ame thu
hna ötilâ hnen Khong: k' ame he ka kap
hnaûhangö hnen hnyat adre me thu. 3
Anyin a haba tavat musi, me ca hnân ootâ
bi at ame mâdrâ so, ke so bi at ame mâdrâ
monu. Hawa, e wem u me ca he ka outen
at ame musi? ânyâ thö hwakecin ae so, me
wale ûnyi ame he ka haisoi u: 4 anyin a
e athnyabainy Khong unyâm hobi kâu so.
Ke u je ne mâdrâ hwakecin ae kong, ot ju;
anyin a e ame ca vadren bâûâ hele vat:
anyin a e athnyabainy Khong, at ame bi
hwaban ge hmönyin ka at ae kong hwa-
kecin. 5 Anyin a wale e ti ûcû köbun he
ka löng hoton, ca can hmönyin thibi, ke
ûnyi minya bi ge ûnykûm sah. 6 Anyin
a wale öbun e bi fat minya; anyin a ödrin
lathnyabainy Khong, k' ödrin e tuö bala
hanymen eling. 7 Ham dö ka tavat hia
anyidra ta je ûnyi: khûö ka at adre me
khûö kâu; fat ka at adre me fat kâu, ot
ka at adre me ot kâu; ogânâ at adre me
ogânâ.

8 Ca hom bah ûnyi anyin ke at, ke so bi
he ka ibetengiököu: anyin ame ohwâdâ
hnanyibu at ame betenge ka ke at. 9 Ke
walang ka habe, U ca he ka bi ûnyi monu,
U ca he ka ûlingö, U me ca he ka venöu,
U ca he ka behnyekom, ke a ne hu ke
hnanyibu, wale thibi e hnyin hofuc ang, ka
habe, U me he ka betenge ge at ame laba
hakekenyi u helâ me u bi. 10 Haba ibe-
tengiö, ca at ame okongoâ at ae hakekeny:
anyin a wale haba ibetengiö wale at ame
ohwâdâ hnanyibu.

11 Ke walang ang, e khan' öta ûen, a
ûen dut ang öbun e he ka hmak ûhebun
hnyi hna mokut: anyin ae hakekeny jut
walang ang möt, ke sâkâû ehac waleji k' ate
me labageju. 12 E beû hmâ but lit ke
hakekeny jut lany: anyin a wale ate me he
ka hna degecâ but ta je huliwa anyin lit, ke
so ate me he ka khavâ ûkhaû hnân vat
anyin lany. 13 E so ate me he fâfâ helâ
me hnyi lany; ca hnyi walak me ic monu,
ca bi ûnyi monu me wagelue, ca hnyi
iwatretra me ihunyinköu. 14 Ke khavâ
ju öbun Than Iesu Keriso, ke ca penapena
bi hobi kâu unyin, he ka ohwâdâ je weny e.

HNYIMAKAN 14.

KAP dö at ae sēnyin hnyi labageju,
ca hnân he ka iwatretra hna loloâ.
2 Anyin a ûnykûmenen ke at me so he ka
an ta je ûnyi hia: ke haba ke at ae sēnyin
ame an thibi ta je ûnyi a kû hnyi kânâ.
3 Ca he at ame han ka hmiân at ame ca
han, ke ca he at ame hnyi han ka ûnykûme
at ame ca hnyi han: anyin a hia but Khong
kap e. 4 Anyin a u ia at ame ûnykûme
athnyabainy ke at? e ka tethmâ, ke e ka ū
bi, me hamen tuhan bi. Eke, adre me he
ka otethmâ e, anyin ae khana Than he ka
otethmâ e. 5 Ke haba ûnykûmenen ke at,
me beönua ke bong hon ke bong: ke haba
ûnykûmenen ke at, me ûcû hia thibut je
bong. E so he ka ve thamuâ wia hnyi je
hnyekubun. 6 Haba at ame öûnyihnathoâ
bong, e ame oûnyihnathoâ e ka Than: haba
at ame han, ame han bi ka Than, anyin a e
ame ole ka Khong; ke haba at ame ca han,
e ame ca han ka Than, me oleâ ka Khong.
7 Anyin ae ba ke at gata ame ka möt bi
kâu, ke ba ke at ame ka mok bi kâu.
8 Anyin ate ne möt, ate me möt ka Than;
ke öta ka mokcu, ate me mok bi ka Than:
anyin a wale ate ne möt, ke ate ne mok, je
lakeiny Than bi öta. 9 Anyin a mokcu
Keriso ke möt hmetu thö, me me he ka
Tuhan tavat adre mokcu me tavat minya
ae möt. 10 Ieû gam u me ûnykûme liame-
keiny möu? ke haba khaca, ieû gam u me
hmiân liamekeiny möu? anyin ate me he
hia ka tot hnyi hnyimakan taben owisa
anyin Khong. 11 Anyin adre hia but
sihnalimen, ke habe,

Haingen Than, ka habe, Kia inya inya,
a g' adre me he hia ka ciboucâ könya
K' ame he ta je bohmen hia ka ve ogânâ
Khong.

12 Waleling mate me he hia ka ve hi
hwakecita ka Khong.

13 Anyin a wale ca he hmetu öta ka
ûûnykûmköu: ke so bi he ka ûnykûme
ûnyi thibi ang, a ca he ke at ka ip hnân
othöâ, ame ne ke ûnyi hnân ovhelâ liame-

keiny. 14 E khanö nya ke mou thö hnyi
hnyekuk ga Iesu Keriso, ae ba ke ûnyi ame
ka kong thiju: ke haba at ame ûnykûme
ae kong ke ûnyi, me ka kong bi kâu.
15 Ke a ne hmak hnyekon liamekeiny möu,
can âm jeû, awe, u me ca vheno hmetu
ibetengiö. Ca he ka ohia hnen âm jeû at
a mok Keriso hobi kâu. 16 Wâ eâu, wâ
adre nye haikongoâ anyibun so: 17 anyin
a haba dokhon Khong, me ca he ka hnyi
han me ic, ke so bi hwakecin ae wisa, me
hnahic, me senyin hnyi Hanu Kap. 18
Anyin a Khong ame senyin ka at ame bi
athnyaba kö Iesu Keriso hnyi ûnyi eling,
ke ame haisoâ minya hnen at. 19 Anyin
a wale, e so ate me he ka hnu hoton ta je
ûnyi hnân ûsoköu, me ta je ûnyi hnân
ûökahwaköuâ. 20 Ca hagutâ huliwa anyin
Khong can ta je jeû. E kalaöt ta je ûnyi
hia; ke so bi e kong ka at ame han me
hnân öhûkötö. 21 E so he ka ca hnyi
han utiö, me ijem waina, me ânyâ ke ûnyi
hnân öthöâ liamekeiny möu. 22 Haba
anyâm labageju, me so e me ka hu bi gam
hnyi hnyimakan Khong. Hnahic hnen at
ame ca ka hangâ e bi hnyi ûnyi e ame
haisoâ. 23 Ke haba at ame han me loloâ,
me hulö but e, anyin a e ame ca han hnyi
labageju; ka haba ta je ûnyi hia a ca ûnyi
bi hnyi labageju, me wale hulö.

HNYIMAKAN 15.

HAMÖTA tavat ae hwege he ka ha-
druâ hnyat ae sēnyin, ke ca he ka
osenyini öta thibi. 2 E so ate me he hia
ka osenyinâ at ae hakekeny köta hnyi ûnyi
ae so, me hnân okaukahwa. 3 Anyin a
haba Keriso ame ca ka osenyinâ e; ke helâ
me hna sihnalimen, ka habe, Haba hna û
hnen tavat adre me û u, me ame ta but huk.
4 Anyin a haba ta je ûnyi adre sihnalimen
adrem, me adre me sihnalimen hnân n'öta,
me me hu anyita geju hnen hokhnyok me
kaukahwa ûnyi hnyi je hna sihnalimen.
5 E so e ham köbun hnen Khongon lingvec
me kaukahwa he ka tha hnyok hoton
Keriso Iesu: 6 m' öbun e he ka tha ogânâ
Khong, a Kamen Tuhöta Iesu Keriso, ge
hnyok a khaca me hnyem a khaca. 7
Anyin a wale ûkapköuâ ju öbun helâ me
hna köp öbun hnen Keriso, hnân ogânâ
Khong. 8 Anyin a inya oge me ha, ka
habe, haba Keriso ame bi athnyabainy
peritom hobi kâu hnathu anyin Khong, me
me he ka ohmâ hna ha bânâ ka lakamöta,
9 me me he Aten ta je hnyei ka ogânâ
Khong can anyin ibetengiö baû, helâ me
hna sihnalimen, ka habe,

Wale me inye he ka oganö u hnyi wan-
ben Aten ta je hnyei,
Me khumöngö iâm.

10 Ke haingen minya, ka habe,
Aten ta je hnyei lö, tha senyin dö me je
lakeiny.

11 Ke wale minya eang, ka habe,
Ogânâ thö Than, öbun hia Aten ta je
hnyei;
Ke ogânâ thö e öbun ta je hnyei hia
thithö.

12 Ke wale hmetu ang, haingö Isaia, ka
habe,
Ame he ka hu iwân ûnyi ga Jese,
Ke at ame tot he ka musö Aten ta je
hnyei;
Ame he ka labageju kâu hnen Aten ta
je hnyei.

13 E so e he Khongon geju ka ounöngöti
öbun ge senyin me hnahic hnyi labageju,
me me gan anyibun geju hnen man maniny
Hanu Kap.
14 Ke mou but eû hnyi hnyekuk gabun
je liamekeiny mönya, a öbun e unöngötö ge
hwakecin ae so, ke unöngöt ge metâ hia, ke
e khan' öbun he ka ûsihwegei öbun köu.
15 Ke oge me sihnalimen hwegiâ köbun ge
ta je ûnyi he ka oûnykûmi öbun, ûnyi hnyi
ibetengiö baû a ham könya Khong, 16 me
inye he ka bi athnyabai Iesu Keriso ka
Aten ta je hnyei, he ka ânyâ hanymen at
bihut hnyi ûthumetu ae so anyin Khong,
me me he ka kap soâ hut wale Aten ta je
hnyei, me okabi ödra hnen Hanu Kap.
17 Anyin a wale e hu gak hnân he ka
ohobeluâ ge ta je ûnyi anyin Khong ga
Iesu Keriso. 18 Anyin oge me ca he ka
hwege ka ha ke ûnyi, wale ame ca tha
mâdrâ mönya Keriso hnân okûâ ûling ka
Aten ta je hnyei, hnen hofuc me huliwa,
19 hnen maniny ta je haten me ûöman, me
man maniny Hanu Kap; wale a hwân
hnyi Jerusalema igigilö ke ne o but hnyi
Iluriko oge me khetâ ûthumetu ae so anyin
Keriso; 20 eke, oge me elâm deny he ka
khetâ ûthumetu ae so hnyi je dok adre me
tiga ca ha hnyin iö Iesu, wâ oge nye he ka
op hon taben anyin ke at; 21 ke so bi, helâ
me hna sihnalimen, ka habe,

Adre me he ka bwela, wale tavat adre
me ca hâiâ e ködra,
Ke ame he tavat adre ca hnyi löng ka
wâ ûnykûme.

22 Ke se hia hna ovheli nya he ka he
but köbun: 23 ke walang ang, me ba
hmetu hanymök hnyi je ke keihen hnyei
ang, ke se hia ta je huna oge me bewek gan
hmâ he ka he but köbun, 24 iny ka he
Sepania ai (anyin oge me ûnykûme he ka
iouny möbun hnyi ûhek, ke öbun e he ka
su nya, ama bân ka sekuk hnyi iouny a öta)
25—ke walang ang, inya oge me he Jerusa-
lema ai, he ka bi athnyabainy wakap.
26 Anyin a weny at Makedonia me Akaia
he ka ûhnöhnö hnân betenge ka wakap a
tavat ae theduoc hnyi Jerusalema. 27 Eke,
wale wedra ae so; ka e unyidra anyidra ta
je ûnyi. Anyin a ne kap hnen Aten ta je
hnyei ta je ûnyi anyin hanu ûnyi gadra, me
e ûcû minya ködra he ka kap bi ta je ûnyi
anyin unyin. 28 Anyin a wale, iny ka hia
but umo e, me ohmâ ködra wan eang, me
oge me he ka he unyibun iny ka he Sepa-
nia ai. 29 Ke e khanö nya, a iny ka he
ka he köbun, me oge me he ka o but hnyi
unöngötiny hnahic ge Keriso.

30 Hnyat me lakeiny lö, inya oge sumat
öbun ûnyi ge Tuhöta Iesu Keriso, me ûnyi
ge ibetengiö anyin Hanu, möbun e he ka
tha hic ûjöng mönya ka Khong hobi könya;
31 me me hûgûnö nya but ge tavat adre
me ca ûling hnyi Juda, me me kap soâ
hnen wakap anyik huliwa hobi ködra hnyi
Jerusalema; 32 me inye he ka o köbun
hnyi senyin ûnyi ge weny Khong, me ötin
e he ka tha kahwa. 33 E so e unyibun
hia thithö Khongon hnahic. Amen.

HNYIMAKAN 16.

OGE me haisoi Febi köbun, a hanita,
wale a huliwa ka ekalesia hnyi Keni-
kerea: 2 möbun e he ka kap momo eling
hnyi Than, helâ me hwakecin wakap, me
öbun e he ka hadruâ e hnyi ta je ûnyi e
ame he ka weny ûhadruo gabun hnyin:
anyin a e at a hia but hadruâ tavat ae se
hia, ke inya ang khaca.

3 Anyik talofa kö Perisila, me Akula li
at ödre tha huliwa mönya ka Keriso Iesu,
4 waleji a li at ödre ip li nyidru me hnân
hwabök; ca hake inya thibi oge me oleâ
ködru, ke so bi ta je ekalesia hia minya
anyin Aten ta je hnyei: 5 anyik talofa
minya ka ekalesia hnyi umödru uma.
Anyik talofa kö Epaineto a oûnykûmik,
waleji wan a bân ka Keriso hnyi Asia.
6 Anyik talofa kö Maria waleji at ame
huliwa gan hmâ hobi köbun. 7 Anyik
talofa kö Anedroniko, me Junia, a li liame-
keiny mönya, li at adre tha c' ödru mönya,
li at ae lung unyin je aposetolo, a bödru
unyin Keriso ka bilik bi. 8 Anyik talofa
kö Amepelia a oûnykûmik unyin Than.
9 Anyik talofa kö Urbano, waleji at ame
tha huliwa möhmun ka Keriso, me Sataki
a oûnykûmik. 10 Anyik talofa kö Apele
waleji adre haisoâ unyin Keriso. Anyik
talofa ködrin hnyi lap anyi Aristobulo.
11 Anyik talofa kö Herodiona a liamekeiny
mönya. Anyik talofa ködrin hnyi lap anyi
Nakiso, a ödrin unyin Than. 12 Anyik
talofa kö Trufaina me Trufosa, li at ödru
me huliwa hnyi Than. Anyik talofa kö
Peresi a oûnykûmik, waleji at ame huliwa
gan hmâ ka Than. 13 Anyik talofa kö
Rufo at a ûca Than, e me hinyen, a hinyök
minya. 14 Anyik talofa kö Asungerito,
me Felegona, me Herema, me Pateroba, me
Hereme, me hnyat me lakeiny unyidrin.
15 Anyik talofa kö Filologo me Julia, me
Nerea me haniny, me Olumepa, me wakap
hia unyidrin. 16 Ûitalofaköu ju öbun ge
ûcimhnyimak ae kap. Adre me italofa
möbun ta je ekalesia anyin Keriso hia.

17 Inya oge me sumat öbun hnyat me
lakeiny, möbun e wâhmakhmetu ödra ju,
waleji a tavat adre me okûâ imouköu me
hnân öthöâ, wale ta je hwakecin ae ca ûcû.
bi me hnöbun hna ûne: ke ûsâkâû mödrae
18 Anyin a haba tavat helâe, me adre me
ca bi athnyabainy Tuhöta Iesu Keriso, ke
ka je hnyekudra bi, ke adre me omonoâ je
hnyekon tavat ae ca khan' ödra ta je ûnyi,
hnen hofuc ae menyik me ûtakû. 19 Anyin
ame lung hnöbun hna ûling unyin tavat hia
thithö. Anyin a wale inya oge me senyin
gabun: ke e wek bi, a e so öbun e metâ but
hnyi ta je ûnyi ae so, me ca khan' öbun ta
je ûnyi ae kong. 20 Ke ame ie he Khongon
hnahic ka uti Satana hnyi hmelen je li
cabun.

E so e unyibun ibetengiö baû anyin
Tuhöta Iesu Keriso.

21 Ame italofa möbun Timoteo at ame
tha huliwa mönya; me Lukio, me Jasona,
me Sosipatero je liamekeiny mönya. 22
Inya Teretio at ame sihnalimen tusi eang
oge me italofa möbun hnyi Than. 23 Ame
italofa möbun Gaio, wale oge me laba unyin,
me ekalesia hia. Ame italofa möbun Era-
seto at ame tuö omjehen taun, me Karato a
ke liamekeiny.

25 Ogânâ thö at ae khana otethm' öbun
hoton anyik ûthumetu ae so me hna kheti

Iesu Keriso, hoton hna omanenâ ûnyi ae
iyong waleji adre me ikhâlâ adrem balua,
26 ke manen dut walang ang, ke adre hia
but omanenâ, ûnyi hnyi hna sihnalimen
hnen ta je perofeta, ke hoton hna hûna
hnen Khong a nyiele balua ka ta je hnyei
hia, madre me he ka löng hoton labageju;
27 e so he ka ogânâ Khong, a hake e
thibi at ae metâ, nyiele balua, a deny Iesu
Keriso. Amen.

TUSI A BÂN ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT KORINITO.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo, at adre hawâ hnen weny
Khong hnân aposetolo anyi Iesu
Keriso, me Sosethene a liamekeiny möta,
2 öhmu me sihnalimen ka ekalesia anyin
Khong hnyi Korinito, wale tavat adre me
okabi ödra unyi Iesu Keriso, k' adre me
haw' ödra me wakap, tha ödra me tavat
hia thithö hnyi je dok hia adre me hawâ
ien Tuhöta a Iesu Keriso, a Tuhödra ke
Tuhötin : 3 e so e e unyibun ibetengiö baû
me hnahic ûnyi ge Khong a Kamöta me
Than Iesu Keriso.

4 Inya oge me ole bala ka Khonguk
gabun, can ibetengiö baû adre ham köbun
ga Iesu Keriso; 5 a g' adre otreni öbun
ge omjeû ûnyi gan hnyi ta je ûnyi hia,
hnyi ta je hofuc hia, me ta je metâ hia:
6 helâ me hnödra hna ohmâ eû hnyibun
hnathu ge Keriso : 7 wale me me ca hia
gabun ke bwihlany; k' öbun e halubahingen
he ka manen Tuhöta Iesu Keriso; 8 wale
at ame he ka otethm' öbun ke ne o but
obiny, me me ba hnân haikongu öbun hnyi
bong bongon Tuhöta Iesu Keriso. 9 Haba
Khong, me hnathu, waleji at ame hia but
haw' öbun he ka tha e me Nokon a Iesu
Keriso a Tuhöta.

10 Hnyat me lakeiny lö, inya oge me
sumat öbun hnyi ien Tuhöta Iesu Keriso,
ka habe, e so e khaca thibi ifucibun, me
me ca he ka hu je imouköu unyibun; ke
so öbun e tha hnyok hnathu hnyi oûnykûm
a khaca. 11 Anyin a haba tavat hnyi
hnyaba Keloe, me ödrin e hia but hai öbun
könya, a g' ame iwatretra öbun. 12 Walang
hok hofuc, ka habe, ve haingöbun hia, ka
haba, iny atö Paulo inya; ke iny atö Apolo
inya; ke iny atö Kefa inya; ke iny atö
Kerisö inya. 13 Hawa, adre susubâ Keriso?
adre osatauroi Paulo hobi köbun? ke adre
bapataisoi öbun ka hnyi iö Paulo? 14 Inya
oge me oleâ ka Khong anyin ae ba ke at
gabun oge bapataisoâ, ke so thibi Kerisepo
me Gaio; 15 wâ e nye ha ke at, ka habe,
oge bapataisoâ ka hnyi iök. 16 Ke oge
bapataisoâ minya lap anyi Setefana: ke ca
khanö nya ame ne hu ke at oge bapataisoâ
minya. 17 Anyin a ca kunö nya Keriso
he ka bapataiso, ke so bi, he ka khetâ
ûthumetu ae so: ca hnen ifucin metâ, wâ e
nye gufa but satauro anyi Keriso.

18 Anyin a hwen monu ûthmetu ge
satauro ka tavat adre me he ka hnaûhangö;
ke man maniny Khong köta a tavat adre
me he ka möt. 19 Anyin adre hia but
sihnalimen, ka habe,

Oge me he ka ohia metâ anyin tavat ae
metâ,
Ke oge me he ka oûnyibâûâ hna wâ
ûnykûme hnen tavat adre me wâ
ûnykûme.

20 Ewa at ae metâ? Ewa at sihnalimen?
Ewa at ivinö hnyi dö eang? Hawa,
Khong ame ca omono metâ eang hmele-
drany? 21 Anyin a ûnyi hnyi metâ
anyin Khong, e ca khana bi Khong hnen
aten hmeledrany hnyi anyidra metâ, haba
Khong ame weny he ka omelö tavat adre
me labageju, hnen hwen monu, a wale hna
khetâ. 22 Haba at Juda, me wedra ta je
haten, ke haba at Heleni adre me elâm
metâ: 23 ke öhmun e khetâ Keriso adre
osatauroâ, wale hnân thö ka at Juda, ke
hwen monu bi ka at Heleni; 24 ke Keriso

man maniny Khong, me metâ anyin Khong
ka tavat adre ûca, at Juda me at Helene
minya. 25 Anyin a haba hwen monu anyin
Khong me nua metâiny hon at, ke haba
sēnyin anyin Khong me nua hwegien
hon at.
26 Hnyat me lakeiny lö, wâ ju hna haw'
öbun, anyin ae ca se hia bi tavat ae metâ
hnyi unyin, ke ca se hia minya bi tavat
ae lung, ke ca se hia minya bi ta je than:
27 ke haba Khong ame ûca ta je ûnyi
ae monu hnyi hmeledrany he ka ohmehma
tavat ae metâ; ke haba Khong ame ûca
ta je ûnyi ae sēnyin hnyi hmeledrany he
ka ohmehma ta je ûnyi ae hwege; 28 ke
haba Khong ame ûca ta je ûnyi baû hnyi
hmeledrany, me ta je hna hûkötiâ, me ta
je ûnyi ae ba, he ka ohia ta je ûnyi ae
manen: 29 me me ba at ame he ka hobelöu
hnyi hnyimakan Khong. 30 Ke ûnyi gan
öbun hnyi Keriso Iesu, at adre wia köta
ûnyi ge Khong hnân metâ, me hwakecin
ae wisa, me kap, me hnân möt: 31 helâ
me hnödra hna sihnalimen, ka habe, Haba
at ame hobeluâ, me so e ame hobeluâ hnyi
Than.

HNYIMAKAN 2.

HNYAT me lakeiny lö, haba ge imwik
e unyibun, me oge me ca tha o me
hofuc ae hmanenang me metâ, hnyi hnök
hna omanenâ köbun ûnyi ae iyong anyin
Khong. 2 Anyin ae mou but eû hnyi
hnyekuk ehac, a g' ame ca he ka khanö
nya ke ûnyi unyibun, ke hake Iesu thibi a
g' adre osatauroâ ehac. 3 Ke inya unyibun
hnyi sēnyin, me ot, me öbubuny ae gan
hmâ. 4 Ke haba ifucik ke hnök hna khetâ,
me ca hnen bi hofuc ae senem hnyi metâ,
ke ame kû hnen Hanu me man: 5 me
me ca he ka e hnyi metâiny at anyibun
labageju, ke so bi hnyi man maniny
Khong.
6 Ke öhmun e khetâ metâ unyin tavat
ae ti metâ; ke so bi ca metâ ûnyi eang
hmeledrany ke ca ûnyi ge je tuhan mele-
drany, wale ame he ka hia bi: 7 ke
öhmun e ha metâ anyin Khong ûnyi ae
iyong, waleji adre me ikhâlâ, ke a ip hnen
Khong adrem ke tiga hia bi hmeledrany
hnân ogan' öta: 8 wale ae ca khana hnen
je than eang hmelen: anyin a ne khan'
ödra, me adre me ne ca he ka osatauroâ
Thaniny hmeledrany: 9 helâ me hna
sihnalimen, ka habe,
Ame ca wâ hnen ecmak, k' ame ca löng
ge hnyiköny,
K' ame ca dit ka hnyi hnyin at ta je
ûnyi
Waleji a penapena Khong hobi ködra
adre me hnyok kâu.
10 Ke a hia but Khong omanenâ köta
hnen Hanu: anyin a Hanu ame elelâm
ta je ûnyi hia, eke, ta je ûnyi ae dit anyin
Khong. 11 Anyin a ie ke at ae khana
ta je ûnyi anyin ke at, ke so thibi hanon
at eû hnyi hnyin? helâe, ae ca khana at
ta je ûnyi anyin Khong, ke so thibi Hanon
Khong. 12 Ke ate me ca kap bi hanon
hmeledrany, ke so bi hanu ûnyi ge Khong;
me me khan' öta thö ta je ûnyi a ham
bâûâ köta Khong. 13 Ke öhmun e ha ta
je ûnyi e, ca ûnyi hnyi hofuc adre nâ hnen
metâ anyin at, ke so bi ûnyi hnyi hna ûne
hnen Hanu; ame omanenâ ta je ûnyi anyin
hanu ka tavat aten hanu. 14 Ke haba
aten unyin ame ca kap ta je ûnyi anyin
Hanon Khong: anyin a hwen monu e
kâu; ke e ca khana he ka wâhmakhmetoâ
e, anyin adre me wâ ûnykûme hnen hanu.
15 Ke haba aten hanu ame wâ ûnykûme
ta je ûnyi hia, ke ame ca wâ ûnykûme e
hnen ke at. 16 Anyin a ie at ae khana
ûnykûmenen Than, me me he ka nâ e? Ke
hu but gata ûnykûmenen Keriso.

HNYIMAKAN 3.

HNYAT me lakeiny lö, e ca khanö
nya he ka fuc köbun helâ me tavat
aten hanu, ke so bi helâ me tavat aten
unyin, helâ me ta je mendreng unyi Keriso.
2 Oge abelibun ge debai, ke ca haöbun bi
ge utiö: anyin ae ca khan' öbun ehac; ke
ca khan' öbun bala walang ang; 3 anyin a
öbun tiga aten unyin: anyin a e unyibun
ihunyinköu me iwatretra, hawa, ca aten
unyin bi öbun, k' öbun e he helâ me hwake-
cin at bi? 4 Anyin a haingen ke at, ka
habe, Iny atö Paulo inya; ke haingen ke
at, Iny atö Apolo inya; hawa, öbun ca je
at? 5 Anyin a ieû Apolo? ke ieû Paulo?
a li athnyaba a deny anyibun labageju;
helâji me hnen Than hna ve ham köhmu.
6 Inya oge tā, k' ame hû ga Apolo; ke haba
Khong ame ökûâ. 7 Waleling me me ca
ûnyi hnathu at ame tā, ke ca ûnyi hnathu
minya bi at ame hû; ke so bi Khong at
ame ökûâ. 8 Ke khaca thibi at ame tā
me at ame hû: k' ame he ka ve hu hwaban
ae ûcû ka hnyi anyidru huliwa. 9 Anyin

a öhmun tavat tha huliwa tot me Khong:
ke öbun hna belök iny Khong, ke uma a op
Khong.
10 Oge hia but ip taben helâ me homa-
kan hnyat op uma a at ae metâ, hoton
ibetengiö baû anyin Khong adre me ham
könya; ke haba ke at ame op göranyai
hon. 11 Anyin ae ca khana bi ke at he
ka ip hmetu ke taben, ke so bi hnödra hna
ip, wale Iesu Keriso. 12 Ke a ne he ke at
ka op gol hon taben eling, ame ne sileva,
ame ne je veto omjeû, ame ne utö, ame ne
ot, ame ne je thatûnyi; 13 me ame he ka
ve manen dut huliwa anyin at: anyin a
hamen bong he ka omanenâ bi, k' adre me
he ka omanenâ e hnen meic; ke hamen
meic he ka ve cubic huliwa anyin at me
me manen dut bongon. 14 A ne tethmâ
huliwa anyin ke at, waleji e ame op göra-
nyai hon, me e ame he ka kap hwaban. 15
A ne thong ut huliwa anyin ke at, me ame
he ka hia but anyin ta je ûnyi: ke e ame
he bi ka möt, ke helâke me ûheny hnyin
meic.
16 Hawa, e ca khan' öbun a haba öbun
me hnân uma kap a umen Khong, k' ame
laba Hanon Khong eû hnyi hnyibun. 17
A ne okongoâ uma umen Khong hnen ke
at, me ame he Khong ka okongoâ e;
anyin ae kap uma umen Khong, wale thibi
öbun.
18 Ca he ke at ka hamen iyawâ e bi.
A ne hu ke at unyibun ame ka ûnykûme a
e at ae metâ eang hmeledrany, me so e ame
he ka monu, me me metâ but. 19 Anyin
ae monu hnyi hnyimakan Khong metâiny
hmeledrany. Anyin adre hia but sihnali-
men, ka habe, E ame ohnokâ wametâ hnyi
anyidra bibihwakecin: 20 ke wale hmetu
ang, ka habe, E khana Than ae ûnyi baû ta
je ûnykûmenen tavat ae metâ. 21 Anyin
a wale ca he ke at ka hobeluâ at. Anyin
a anyibun ta je ûnyi hia thithö; 22 ame
ne Paulo, ame ne Apolo, ame ne Kefa, ame
ne hmeledrany, ame ne möt, ame ne mok,
ame ne ta je ûnyi walang ang, ame ne ta je
ûnyi ame he ka o; anyibun hia thibut; 23
ke haba öbun me anyin Keriso; ke haba
Keriso me anyin Khong.

HNYIMAKAN 4.

ESO e he at ka ûnykûme köhmun, a
öhmun je athnyabainy Keriso, me
je athnyaba adre tuö omjeû wale ta je ûnyi
ae iyong anyin Khong. 2 Ke haba khaca,
hamen tavat walang adre me tuö omjeû he
ka ve hnathu. 3 Ke ûnyi ae hâhâ hmö-
nyin könya öbun ka he ka owisö nya bi,
me hna owisa hnen at: eke, inya oge me ca
ka owisö nya bi. 4 Anyin ae ca khanö
nya bi monu gak; ke so bi e ca hnân hai-
wisö nya ûnyi e: ke Than bi at ame owisö
nya. 5 Anyin a wale, ca he ka ûnykûme
ke ûnyi ke tiga hia bi ûen, e mē o but
Than, at ame he ka omelamâ ta je ûnyi ae
iyong hnyi lit, me he ka omanenâ ta je
ûnykûmenen hnyok; wale m' adre me he
ka ve haisoâ ûnyi ge Khong.
6 Hnyat me lakeiny lö, oge hia but öûco
ta je ûnyi e könya me Apolo hobi köbun;
m' öbun e he ka nâ ûnyi gahmu he ka ca
onua bi ta je ûnyi adre sihnalimen: me me
ca he ka bi gan ke at gabun ka ke at hon
ke at. 7 Anyin a ia okebongoni u? ke
ewa ke ûnyi gam adre ca ham köu? ke
ödra ka hia but ham köu, ieû gam u me
hobelöu helâke adre ca ham? 8 E sekubun
dut walang ang, öbun e tren omjeû walang
ang, öbun e bi than ke hi' öhmun: e na
hnathu ju bi than a öbun, möhmun e he
minya ka hnyi than unyibun. 9 Anyin a
oge me ûnykûme, a biliny Khong ka otil'
öhmun je aposetolo, helâke me hnân he ka
mok: anyin adre wi' öhmun me hnân ûnyi
mat a wânen hmeledrany, me ta je angela,
me tavat. 10 Öhmun tavat ae monu can
Keriso, ke öbun e metâ but unyi Keriso;
öhmun e sēnyin dut, ke öbun e hwege bi
öbun; e hu hnân ogan' öbun, ke öhmun
tavat baû. 11 Ke ne o but awa ang
öhmun e mekihnânem, me beic, me he thu,
me hna khaû, ke ba dok öhmun e laba hmâ
hnyin; 12 ke öhmun e labö huliwa, me
ânyâ huliwa ge je hing hnyamöhmun: adre
me û öhmun, ke öhmun e hahnahicâ; adre
me sed' öhmun, ke öhmun e hokhnyok;
13 adre me haikongu öhmun, ke öhmun e
khöû: adre me oûcû öhmun me ta je ûnyi
ae ikiki hnyi hmeledrany, me tiren ta je
ûnyi hia ke ne o but hnyi bong ang.
14 Oge me ca sit ta je ûnyi e he ka
ohmehm' öbun, ke so bi he ka n' öbun helâ
me lakuk a oûnykûmik. 15 Anyin a eja
ke ne a ne ten thauzan tavat adre me n'
öbun unyi Keriso, me ca se hia lakamöbun:
anyin a oge me hnöku öbun hnyi Iesu
Keriso deny ûthumetu ae so. 16 Anyin
a wale, oge me sumat öbun he ka ûcûcu-
bingi nya. 17 Can e oge hia but kunö
Timotheo köbun, wale nökuk, a oûnykûmik
ke at ae hnathu ka Than, ke e ame he ka

oûnykûmi öbun ge je hwakecik hnyi huliwa
anyin Keriso, helâ me oge me nâ je ekalesia
hnyi je dok hia. 18 E bi gan dut keihen
gabun helâke oge me ca he ka o köbun.
19 Ke oge me he ka ie o köbun e ka weny
Than; ke oge me ca he bi nya ka löng
ifucin tavat adre me bi gan, ke hake thibi
man. 20 Anyin a ca e bi dökhu dokhon
Khong hnyi hofuc, ke so bi hnyi man. 21
Ieû webun? hawa, oge me he ka o köbun
me osö, hawa, hnyi ibetengiö me hnyok ae
menyik?

HNYIMAKAN 5.

AME lung a öbun e bi ûnyi monu, ke
ba bi ûnyi monu ae kong helâe
unyin Aten ta je hnyei, wale a g' ame he
at ka hom âiân kamen. 2 Ke öbun e bi
gan, k' öbun e ca hlöuhlöu bi, m' adre me
he ka obâ but ûnyi gabun at ame ânyâ
ûnyi eling. 3 Haba inya oge me ca laba
unyibun, ke e unyibun hnyekuk, me oge
hia but thamuâ kâu at ame ânyâ ûnyi e,
helâke me ka inya e, 4 k' öbun ka ûkhaca-
köu, a tha öbun me hnyekuk, me man
maniny Tuhöta Iesu, hnyi ien Tuhöta Iesu,
5 he ka hna but e kö Satana, me me ohia
unyin, me me möt hanon bi hnyi bong
bongon Than Iesu. 6 E ca so anyibun
hobeluâ. Hawa e ca khan' öbun a g' adre
olevenâ tap falawa ae gan hnen leven ae
ûhnyûkong? 7 Degec ut leven adrem, m'
öbun e tap falawa ae teb ûnyi, helâke adre
me ca leveni öbun. Anyin adre hia but
hlingâ anyita paseka, wale Keriso: 8 anyin
a wale, e so ate me he ka tuö bijeû, ca
hnen leven adrem, ke ca hnen leveniny
hnyok ae kong me hwakecin ae kong, ke
so bi hnen areto adre ca levenâ bi wale
hnyok ae wisa me hnathu.

9 Oge hia but sit köbun hnyi anyik tusi,
ka habe, ca tha he öbun me tavat bi ûnyi
monu; 10 oge me ca ha, ge tavat bi ûnyi
monu eang hmeledrany, me tavat behnye-
kon, me tavat hûgûnö omjeû, me tavat
adre me hmi ka hnatheat; anyin a ne
helâe, me hamöbun he ka he but ûhebun
ang hmeledrany: 11 ke walang ang inya
oge me sit köbun, ka habe, öbun e ca he
ka tha he me at adre hâiâ, ka habe, liama-
keiny, ke e at bi ûnyi monu bi, ame ne at
behnyekon, ame ne at a hmi ka hnatheat,
ame ne at ae hwege hnyimen, ame ne at ic
monu, ame ne at hûgûnö omjeû; ke ca tha
han me at a helâe. 12 Hnân eû könya he
ka owisa tavat eû hnyöu? Hawa öbun e
ca owisa tavat adre me laba eû hnyin, 13
ke Khong ame owisa tavat adre me laba eû
hnyöu? Obâ but unyibun at ae kong.

HNYIMAKAN 6.

AME hwege la ke at gabun, a ne hu
gan ke ûnyi hnân iwatetra me ke at,
he ka ûhnö hnyi hnyimakan tavat ae ca
wisa bi, ke ca hnyi hnyimakan bi wakap?
Ke ca khan' öbun a g' ame he wakap ka
owisa hmeledrany? 2 ke öbun e ne owisa
hmeledrany, hawa, e ca ûcû köbun he ka
owisa ta je ûnyi ae ûhnyûkong? 3 Anyin
ae ca khan' öbun a g' ate me he ka owisa
ta je angela? awe, e ti ûcû köta he ka
owisa ta je ûnyi hnyi möt ang? 4 Wale-
ling a ne hu gabun ta je ûnyi hnyi möt
ang he ka owisa, hawa, öbun e kunâ waû-
hnyûkong hnyi ekalesia he ka owisa? 5
Ogo me ha ûnyi e me hnân ohmehm' öbun.
Hawa, e hnathu ae ba at a khaca ae metâ
gabun, wale ae khana he ka owisa je liame-
keiny mē, 6 ke haba liamekeiny ödru me
ûhumödruköu ka hnyi owisa, ka hnyi hnyi-
makan hnyat ca labageju bi? 7 Ke wale
anyibun monu a öbun e ûhumöbunköu
öbun. Ieû gabun öbun e ca hokhnyokâ
ûokonguny? Ieû öbun e ca hna gan anyi-
bun ta je ûnyi adre hûgûnâ? 8 Ke haba
öbun bi, öbun e okongoâ bi, me hwenenâu
ta je ûnyi anyin hnyat me lakeiny. 9 Ke
ca khan' öbun a haba tavat ae ca wisa
hwakecidra, me adre me ca he ka hnyi
hanen dökhu dokhon Khong? Ca omonu
öbun bi: haba tavat adre me bi ûnyi monu,
me tavat adre me hmi ka hnatheat, me
tavat adre me venöu âiân ke at, me tavat
wagelue, me tavat adre me hwen sodoma,
10 me tavat venöu, me tavat behnyekon,
me tavat adre me ic monu, me tavat hwege
hnyimen, me tavat hûgûnö omjeû, me adre
me ca he bi ka hnyi hanen dökhu dokhon
Khong. 11 Ame helâe keihen gabun ehac:
ke adre hia but hû öbun, me okabi öbun,
me haiwis' öbun hnyi ien Than Iesu Keriso,
me hnyi Hanon Khonguta.

12 E ûcû könya ta je ûnyi hia thithö;
ke so bi e ca ûnyi hnathu ta je ûnyi hia
thithö. E ûcû könya ta je ûnyi hia thithö;
ko so bi oge me ca he ka hna but ka ke
ûnyi a khaca he ka musi nya. 13 Haba
ta je jeû, me hobi kâu hnyok, ke hnyok
hobi kâu ta je jeû: ke ame he Khong ka
tha obia. Haba unyin, me ca hnân hobi

kâu bi ûnyi monu, ke so bi hobi kâu Than,
ke haba Than, me hobi kâu unyin: 14 ke
haba Khong ame omelö hmetu thö Than,
me e ame he ka omeli öta hmetu ûnyi ge
maniny man. 15 Ke ca khan' öbun a
haba je unyibun, me wale je outhunyin
Keriso? anyin a wale, hawa oge me he ka
hom je outhunyin Keriso he ka wia me
hnân outhunyin momo hnyi gethen? Ohe.
16 Hawa, e ca khan' öbun a haba at ame
hom momo hnyi gethen, me khaca but
unyidru? anyin a haingen, ka habe, Ame
he ka khaca unyidru. 17 Ke haba at ame
tha he me Than, me khaca thibi hanu. 18
Kec dö ûnyi hnyi bi ûnyi monu. Ame ca
he ka oaatâ ka hnyi unyin ta je monu ame
ânyâ at, ke haba at ame bi ûnyi monu, me
ame ka hamen okongoâ unyin bi. 19 Ha-
wa, e ca khan' öbun a haba je unyibun, me
uma umen Hanu Kap wale eû hnyi je
hnyekubun a hu but köbun ûnyi ge
Khong? haba öbun, me ca anyibun bi; 20
anyin adre hia but ûcû öbun ge hwaban:
anyin a wale ogânâ thö Khong ge ta je
unyibun bi.

HNYIMAKAN 7.

KE haba ji ge ta je hofuc öbun e sihna-
limen könya: me, E so ka at he ka
ca kâlâ momo. 2 Ke so ka obaga he ka
ûsa khaca laöiödra, ke so minya ka omomo
he ka ûsa khaca laöiödra, wâ adre nye bi
ûnyi monu. 3 Hamen baga he ka ham
ûnyi ae ûcû ka âiân: ke helâ minya momo
ka baga. 4 Ca hamen momo ka musö
unyin bi, ke so bi âiân: ke ca hamen
minya baga he ka musö unyin bi, ke so
bi âiân. 5 Ca behânâ ke at hnen ke at,
ke so bi e tha hnyekubu hnyi ke ûen, möbu
me he ka hn' öbu but ka hic, me öbu me
he ka tha laba hmetu bi, wâ e nye cubic
öbu Satana anyin ae ca khan' öbu hokhnyok.
6 Ke oge me ka ha e ûnyi gak, ke ca ûnyi
ge hna hûna bi. 7 Ke e wek e me tha ûcû
mönya tavat hia. Ke so bi e ve hu ge
tavat bwihlany ûnyi ge Khong, ke at ame
helâng, ke ke at ame helâe.

8 Ke inya oge me ha ka tavat ae ba laö-
iödra, me ta je safac, ka habe, E so ködra
adre me ne laba bala helâ me mak ang.
9 Ke a ne ca khan' ödra hokhnyok, e so
adre me faipoipo: anyin ae so he ka fai-
poipo hon he ka kahwa. 10 Ke oge me
hûna ka tavat ae hu laöiödra, ke so bi
ca inya, ke Than bi, ka habe, Ca he bi
momo ka hna degecâ âiân, 11 (ke e ka he
ka hna degecâ, me so e ame hake laba ju,
ame ne ca mē ûsoköu hmetu me âiân a
baga): ke ca he baga ka hna degecâ âiân.
12 Ke inya oge me ha ke keihen, ke ca
ûnyi bi ge Than, ka habe, A ne hu liame-
keiny ae hu âiân ame ca labageju, ke weny
bi momo ke ka tha laba mē, ca he bi ka
hna degecâ momo. 13 He haba momo ae
hu âiân ame ca labageju, ke e weny bi âiân
a baga he ka tha laba mē, ca he bi momo
he ka hna degecâ e. 14 Anyin adre okabâ
baga ame ca labageju ûnyi ge âiân a momo,
ke adre okabâ minya momo ame ca laba-
geju ûnyi ge âiân a baga: ame ne ca helâe
me kong je lakubun; ke walang ang ödrin
kap but. 15 Ke a ne hna degecâ hnen at
ame ca labageju, hna but e ka he but:
anyin ame ca laba hwenbâ ke liamekeiny
ame ne ke haniny hnyi ûnyi a helâe: ke
haba Khong ame haw' öta ka hnyi ûsoköu.
16 Anyin a ke momo lö, ama hawa ka
khanö u, ame ne he bi âiâm ka möt ûnyi
gam? ke baga lö, ama hawa ka khanö u,
ame ne he ka möt âiâm ûnyi gam? 17 Ke
so ame ve he tavat helâ me Than ame ve
khenâ öûco, ke helâ me Khong ame ve
haw' ödra. Ke oge me owisa helâe hnyi
je ekalesia hia thithö. 18 Adre me ne
hawâ at a g' adre ca peritomonâ? awe, ca
he ka wia e bi me me at adre ca perito-
monâ. Adre me ne hawâ at a g' adre ca
peritomonâ? awe, ca he ka peritomonâ
bi? 19 E ca ûnyi hnathu peritom, ke ca
ûnyi hnathu bi ca peritom: ke so bi he ka
vheno je hnanyibu anyin Khong. 20 E
so he ka ve laba bala tavat hia hnyi hna
haw' ödra hnyin. 21 Hawa, adre hawo u,
ke u athnyaba? ca ûnykûme ka hnyin:
ke e ka khanö u ka he baû, oûnyihnatho
thö e. 22 Anyin a haba at adre me hawa
hnyi Than, ke tiga athnyaba, me adre me
wia e me at he baû anyin Than: helâe
minya haba at adre hawâ, ke at he baû,
me adre me wia e me athnyabainy Keriso.
23 Adre me ûcû öbun ge hwaban; ca he
öbun ka athnyaba ka at. 24 Hnyat me
lakeiny lö, ve laba bala bi unyin Khong
hnyi hna ve haw' öbun ka hnyin.

25 E ba hnanyibu anyin Than könya ge
wahlu: ke oge me omanenâ ûnykûmenök,
helâ me at ame hnathu ûnyi ge ibetengiö
anyin Than. 26 Oge me ûnykûme a e so
ka at he ka hnathu hnyi ûen ang a ûen
vec. 27 Hawa, adre mo cö u ka momo?
ca elâm he ka thang ut. Hawa, adre hia

but thang öbu? ca elâm ke momo bi.
28 Ke u je ne faipoipo, me ca kong ut; ke
ame ne he hlu ka faipoipo, me ca kong ut.
Ke ame he ka hu vecin unyin tavat eling:
ke oge me ca beohmak' öbun. 29 Ke wa-
lang, hnyat me lakeiny lö, oge me ha, ka
habe, e okhulit biju ûen, waleling me me
so ka hnyat ae hu laöiödra ka helâ me
hnyat ae ba laöiödra; 30 ke haba tavat
adre me tenge, me he ka helâ me tavat adre
me ca tenge: ke haba tavat adre me senyin,
me he ka helâ me tavat adre me ca senyin;
ke haba tavat adre me ûcû, me helâ me
tavat ae theduoc; 31 ke haba tavat adre me
huliwan ta je ûnyi eang hmeledrany, me
ca he ka huliwa monu bi: anyin ame he
ka hia bongon hmeledrany. 32 Oge me
wek a g' ame ca he öbun ka ûnykûme loloâ.
Haba at ae ba âiân, me ame ûnykûme loloâ
ta je ûnyi anyin Than, ka habe, ama hawa
ka osenyinâ Than: 33 ke haba at ae hu
âiân ame ûnykûme loloâ ge ta je ûnyi anyin
hmeledrany, ka habe, ama hawa ka osenyinâ
âiân. 34 E ve bongon bi minya momo ae
hu âiân, me hlu. Haba at ae hu âiân ame
ûnykûme loloâ ge ta je ûnyi anyin Than,
me me he ka kap hnyi unyin me hanu: ke
haba at ae hu âiân baga, ame ûnykûme
loloâ ge ta je ûnyi anyin hmeledrany, ka
habe, ama hawa ka osenyinâ âiân a baga.
35 Ke inya oge me ha e, m' öbun e so; oge
me ca benuc öbun, ke so bi möbun e laba
so, me me ba vhet öbun ka he ka bi athnya-
bainy Than. 36 Ke a ne ke at ame ûny-
kûme, ka habe, e ca so hwakecin bi ka
nokon hlu, a ne hia but hlu hanyâûâ ûen
he ka faipoipo, ke ûcû he ka helâe, e so e
ame he ka ânyâ weny bi; e ca monu bi; e
so ödru me he ka faipoipo. 37 Ke haba at
ame tot hwege hnyi hnyekon, ke ba vheliny,
ke e khana he ka musö weny bi, ke a hia
but thamuâ hnyi hnyekon he ka behânâ
nokon hlu, e so hnen hna ânyâ. 38 Anyin
a wale, haba at ame ham nokon hlu he ka
faipoipo, e so hnen hna ânyâ; ke haba at
ame ca ham bi, e beönua hnen hna ânyâ.
39 Adre ca momo hnen hnanyibu, e ka
tiga möt âiân; ke e ka mokcu baga, me e
khana he ka faipoipo me hnen hna weny
kâu; ke ûnyi ge Than thibi. 40 Ke be-
önua hnahic anyin momo e, e ka laba safac
bala, wale hnök hna ûnykûme: ke inya
oge me ûnykûme ae hu but gak Hanon
Khong.

HNYIMAKAN 8.

KE haba ta je ûnyi adre hudo ka ta je
hnatheat: E khan' öta a öta hia ate
me wâ ûnykûme. Haba wâ ûnykûme ame
obigânâ, ke haba ibetengiö ame okahwâ.
2 A ne ûnykûme ke at a e khana but ke
ûnyi, e tiga ca wâ ûnykûme hnen at e helâ
me ae ûcû he ka wâ ûnykûme; 3 a ne ke
at ame hnyokâ Khong, awe, e ame wâ ûny-
kûme at eling. 4 Haba ge hna an ta je
ûnyi adre hudo ka ta je hnatheat, e khan'
öta ae ûnyi baû eang hmeledrany hna-
theat, ke ba minya ju ke Khong, ke khaca
thibi. 5 Eja ke ne a ne hu ta je ûnyi adre
hâiâ, ka habe, je khong, ame ne ethö hnyi
drany, ame ne eang hmeledrany; e se
hia ta je khong, ke se hia ta je than; 6 ke
so bi khaca thibi Khong köta, wale Kamen,
ûnyi gan ta je ûnyi hia, ke haba öta me
hobi kâu e; ke Than minya a khaca, a e
Iesu Keriso, ûnyi gan ta je ûnyi hia, me
öta minya a ûnyi gan. 7 Ke so bi ame
ca wâ ûnykûme e hnen tavat hia: ke haba
keihen, me adre me khenen ka ta je hna-
theat ke ne o but hnyi bong ang, k' adre
me an ta je ûnyi adre me hudo ka ta je
hnatheat; me ame kong ut ûnykûmenödra
anyin ae sēnyin. 8 Ke ca hnân osoi öta
bi hnyi hnyimakan Khong ge hna han:
anyin ae ca beönua anyita monu, at ka ca
han; ke ca beönua minya bi anyita so, at
ka han. 9 Ke wâ wia ju, wâ e nye ohaûâ
tavat ae sēnyin hnen maniny je hnyekubun.
10 Anyin ame ne ō u hnen ke at, a u at
wâhmakhmeto, ke u me laba he ka han
hnyi uma umen hnatheat, hawa, ca hnân
ohwegiâ oûnykûminy at ae sēnyin he ka an
ta je ûnyi adre me hudo ka je hnatheat?
11 Anyin ame he ka ohia at ae sēnyin hnen
ânyâm wâhmakhmeto, wale ke liamekeiny.
waleji at ame mok Iesu Keriso hnân hobi
kâu. 12 Öbun e monu helâe ka je liame-
keiny, k' öbun e oaatâ ûnykumenödra
ae sēnyin, k' öbun e monu bi ka Keriso.
13 Anyin a wale, e ka haû liamekeiny
mönya ge jeû, awe, oge me ca he bi nya ka
han utiö nyiele balua, wâ oge nye ohaûâ
liamekeiny mönya.

HNYIMAKAN 9.

HAWA, adre ca hna bâûö nya? ca
aposetolo bi nya? oge me ca hnyi
ō Iesu Keriso a Tuhöta? ke ca anyik hu-

liwa öbun hnyi Than? 2 Eja ke ne oge ne
ca aposetolo ka keihen, me iny aposetolo bi
köbun : anyin a haba öbun, me haten hnân
ohmâ hnyi Than a iny aposetolo. 3 Wa-
lang hnök hna thu ka tavat adre me hnei
nya, 4 ka habe, Hawa, e ca ûcû köhmun
he ka han me ic? 5 Hawa, e ca ûcû kö-
hmun he ka tha he ehe me laöiöhmun a
hnyat labageju, helâ me keihen je apose-
tolo, me je liamekeiny me Than, me Kefa?
6 Hawa, hake inya me Banaba ae ûcû
köhmu thibi he ka hamöhmu degecâ huliwa
hnyi unyin? 7 Ie ke at ame he ka vat me
ka hamen bi he ka bi hwaban kâu? ie at
ame belökâ hnyei vine, k'ame ca he ka hnyi
ijem wan? ke ie at ame hān hnahat meno, k'
ame ca he ka hnyi ijem debai ûnyi hnyin?
8 Hawa, oge me ha ta je ûnyi e helâ me
at? k' ame ca ha bi helâe hnen hnanyibu?
9 Anyin adre hia but set hnyi hnanyibu
anyi Mose, ka habe, Ca he ka ca hnyimen
bolok ame ututo hwit. Hawa, Khong ame
ûnykûme thibi ge ta je bolok, 10 ke hawa,
e ame ha e hobi köta thibi? Eke, adre
sihnalimen hobi köta : anyin ae ûcû ka at
ame trohnen he ka trohnen gejon, ke haba
at ame ututo hwit he ka ututo gejon hnen
hna he ka hu? 11 Öhmun e ne hia but tā
unyibun ta je ûnyi anyin hanu, hawa, e
gan öhmun e ne he ka meno ta je ûnyi
hnyi unyin gabun? 12 A ne munyi ânyâ
wisa eling gabun hnen keihen, hawa e ca
ti ûcû köhmun he ka munyi ânyâ? Ke so
bi öhmun e ca vheno wisa eling; ke öhmun
e hokhnyokâ ta je ûnyi hia thithö, wâ
öhmun nye ovhelâ ûthumetu ae so anyin
Keriso. 13 Ke ca khan' öbun a haba tavat
adre me huliwan ta je ûnyi ae kap, me adre
me an ta je ûnyi hnyin uma kap, ke haba
tavat adre me bi athnyabainy taben hut,
me adre me ve hu hwajekhöûdra me tahen
hut? 14 Ke helâ minya hna owisa hnen
Than, a haba tavat adre me khetâ ûthu-
metu ae so, adre me he ka möt ûnyi hnyi
ûthumetu ae so. 15 Ke oge me ca hnyi
ânyâ ke ûnyi hnyi ta je ûnyi e : ke oge me
ca sihnalimen minya ta je ûnyi eang, m'
adre me he ka ânyâ helâe könya : anyin ae
so oge me he ka mok, ke kong e he ke at
ka oûnyibâûâ hnök hna hobeluâ. 16 Anyin
oge ne khetâ ûthumetu ae so, e ba hnân
ohobeluâ ; anyin adre musi nya ; anyin
ekölö gak iny ka ca khetâ but ûthumetu
ae so. 17 Anyin oge ne ânyâ ûnyi e ge
hnyekuk, e hu but könya hwaban : ke e ka
ca ânyâ hnen hnyekuk, adre me hna könya
hanymök. 18 Ke ieû hwaban könya?
Walang, iny ka he ka khetâ ûthumetu ae
so, oge me he ka ham bâûâ ûthumetu ae so
anyin Keriso, me oge me ca he ka musi
hwege hnyi ûthumetu ae so. 19 Eja ke ne
oge ne he ka ba hanymök ka tavat hia thithö
ehac, oge me ka hamök hnö nya bi ka ath-
nyabaidra hia, me me se hia tavat adre me
he ka hmehmelö nya. 20 Oge helâ me at
Juda, ka at Juda, me me hmehmelö nya
at Juda ; ke oge me helâ me at hmelen
hnanyibu, ka tavat hmelen hnanyibu, ke ca
hmelen hnanyibu bi nya, me me hme-
hmelö nya tavat hmelen hnanyibu ; 21 ke
helâ me ba hnanyibu ka tavat ae ba hna-
nyibu, ke ca ba bi hnanyibu gak ge Khong,
ke inya hmelen hnanyibu ge Keriso, me
me hmehmelö nya tavat ae ba hnanyibu.
22 Inya helâ me at ae sēnyin ka tavat a
ödra sēnyin, me me hmehmelö nya tavat
a ödrin sēnyin : oge me hnyi hom ta je
hwakecin hia ka tavat hia, me inye hwege
thö he ka omelö keihen. 23 Ke oge me
ânyâ ta je ûnyi hia can ûthumetu ae so, m'
ate me he ka tha hu. 24 E ca khan' öbun
a haba tavat adre me wadring hnyi ûölogot,
me adre me tha wadring hia, ke khaca
thibi at ame he ka hok hwaban? E Wa-
dring th' öbun helâe, m' öbun e he ka hu.
25 Ame hokhnyokâ ta je ûnyi hia thithö
hnen tavat adre me ve bi tudra hnyi je
mat. Adre me ânyâ m' adre me he ka hu
gadra korona ae bobot ; ke haba öta me
ame he ka hu gata korona ae ca bobot.
26 Ke inya oge me wadring helâe, ca hnyi
loloâ bi ; inya oge me vat helâe, ca helâ
me at ame kot ang : 27 ke oge me hom
ûhnyûkongo unyik, me thaluâ e : wâ oge
nye hia but khetâ ka keihen, ke hwaban e
adre me digic nya but.

HNYIMAKAN 10.

HNYAT me lakeiny lö, e ca wek e me
ca khan' öbun a ga mwi hia laka-
möta hnyi hmelen ûlâ, ke adre me gethen
hia hnyi köiö ; 2 ke adre bapataisoi ödra
hia kö Mose hnyi ûlâ me hnyi köiö ; 3 ke
ödra hia adre me tha han jeûiny hanu ;
4 ke ödra hia adre me tha ijem belen
hanu : anyin adre me ic ûnyi hnyi kiciny
hanu ame ûhnûhnû : haba kic eling, me
Keriso. 5 Ke ame ca senyin Khong ka
tavat gadra ae se hia : anyin adre me hu-
drin ju hnyi hnyebuba. 6 Wale ta je ûnyi
hnân haten köta, m' ate me ca he ka be-

hnyekuta ta je ûnyi ae kong, helâji me
hnödra hna behnyekon. 7 Ke haba khaca,
ca he öbun ka hmi ka je hnatheat, helâ me
keihen gadra; helâ me hna sihnalimen, ka
habe, Ame laba ju tavat he ka han me ic,
me adre me tödra he ka mat. 8 Ke ca he
minya öta ka bi ûnyi monu, helâ me keihen
gadra ame ânyâ, me ame mokcu twente
theri thauzan hnyi bong a khaca. 9 Ke
ca he minya öta ka cubec Than, helâ me
keihen gadra adre me cubec, me adre me
mokcu ge ta je on. 10 Ke ca he minya
öbun ka ulit, helâ me keihen gadra adre
me ulit, me adre me mokcu ge at ame ohia.
11 Ke ame o but ta je ûnyi hia thithö e
ködra me hnân haten; ke adre sihnalimen
hnân n' öta, wale a o köta obiny ta je dö.
12 Anyin a wale haba at ame ûnykûme a
e ame tethmâ, wâ eâu, e nye ü but. 13
Ame ca o bi köbun ke ûcûbic, waleji ae ca
ûcû ka at: ke e hnathu Khong, at ame ca
he ka hn' öbun ka hnyi ûcûbic hon hnöbun
hna khana; ke so bi e ame he ka bi deny
kec ûheny hnyi ûcûbic, me me khan' öbun
he ka hokhnyokâ.

14 Anyin a wale hnyat a oûnykûmik lö,
kec ut ge hmi ka je hnatheat. 15 Inya
oge me fuc ka tavat ae metâ; ûnykûme ju
öbun hnök hna ha. 16 Haba utköiöiny
ole ötin e oleâ, hawa ca e bi hnyi hnötin
hna tha hu hnyi dren Keriso? Haba areto
ötin e susubâ, hawa, ca e bi ate me tha hu
hnyi unyin Keriso? 17 anyin a öta se hia,
ke khaca thibi areto me khaca unyin: anyin
a öta hia ate me ve hu ûnyi hnyi areto a
khaca. 18 Wâ bi at Isaraela hoton unyin;
hawa, haba tavat adre me han hnyi taben
hut, e ca tha hu ködra me taben hut? 19
Ieû oge me he ka ha? Hawa, e ûnyi hna-
thu ûnyi adre bi hut ka hnatheat? ke ûnyi
hnathu hnatheat? 20 Ke oge me ha, ka
habe, haba ta je ûnyi ame hudo Aten ta
je hnyei, adre me hudo ka ta je demoni,
ke ca bi ka Khong: ke ca wek e me tha
öbun me ta je demoni. 21 E ca khan'
öbun he ka ijem kaia belen Than me kaia
belen ta je demoni: e ca khan' öbun he ka
ve hu ûnyi hnyi laulau anyin Than, me
laulau anyin ta je demoni. 22 Hawa, ate
me cubic Than he ka ciâ? hawa, öta hwege
hon e?

23 E ûcû ta je ûnyi hia thithö, ke ca
ûnyi hnathu bi ta je ûnyi hia thithö. E
ûcû ta je ûnyi hia thithö; ke haba ta je
ûnyi hia thithö, me ca hnân okahwa. 24
Ca he bi ke at ka elâm soiny bi, ke so bi
soiny ke at bi. 25 Haba ta je ûnyi hia adre
uco hnyi hna ûcû, an ju, ke ca hnei can bi
ûnyi hnyi ûnykûm sah; 26 anyin a anyin
Than hmeledrany me unöngötiny hia. 27
A ne haw' öbun ke at ame ca labageju bi,
ke webun he ka he; an ju ta je ûnyi adre
ip hnyi hnyimaköbun, ke ca ûhnei bi, can
ûnyi hnyi ûnykûm sah. 28 Ke e ka ha
köbun ke at, ka habe, Adre hia but hudo
ûnyi ang ka hnatheat, awe, ca an bi, can
at a omanenâ, ke ûnyi hnyi ûnykûm sah:
29 oge me ha ge ûnykûm sah anyin ke at,
ke ca ânyâm bi; anyin a ieû ame he
ûnykûm sah anyin ke at ka ûnykûme hnök
hna he baû? 30 Ke oge ne han me ole,
ieû adre me he ka haikongu nya gan hnyi
ûnyi oge me oleâ? 31 Anyin a wale, öbun
ka he ka han, me ic, me ânyâ ke ta je ûnyi
bi, ânyâ hia thö hnân ogânâ Khong. 32
Ca he öbun ka bi jöniny ka at Juda, me at
Heleni, me ekalesia anyin Khong: 33 helâ
me inya oge me osenyinâ tavat hia hnyi ta
je ûnyi hia, oge me ca elâm bi soik, ke
so bi soiny tavat ae se hia, m' adre me
möt ut.

HNYIMAKAN 11.

ÛCÛCÛBINGI nya ju öbun, helâ me
inya ka Keriso.
2 Ke inya oge me haisoi öbun, anyin a
öbun e ûnykûmi nya hnyi ta je ûnyi hia
thithö, k' öbun e kât hmâ ta je hna ûne,
helâji me hnök hna ham köbun. 3 Ke
wek e me khan' öbun a haba Keriso, me
ban obaga hia; ke haba obaga, me ban
omomo; ke haba Khong, me ban Keriso.
4 Haba baga ame hic me perofeta k' ame
tube ban, me e ame okongoâ ban. 5 Ke
haba momo ame hic me perofeta k' ame ca
binybak bi, me e ame okongoâ ban: anyin
a haba e me helâke a giâ. 6 Anyin a haba
momo ame ca binybak, me so e ame subâ
leûnen ban; ke ame ne hnân ohmehma
momo he ka subâ leûnen ban, me giâ minya,
e so he ka binybak. 7 Anyin ae ca ûcû
baga he ka binybak, anyin a e we me
hmanenanginy Khong: ke haba momo, me
hmanenangin baga. 8 Anyin a haba baga
me ca ûnyi bi ge momo, ke so bi momo
ûnyi ge baga: 9 anyin adre me ca op baga
hobi kâu momo, ke so bi momo hobi kâu
baga: 10 waleling me me ûcû momo he
ka hu haten musi hnyi hon ban, can ta je
angela. 11 Ke so bi, e ba momo unyin
Than, e ka ba baga, ke ba baga, e ka ba

momo. 12 Anyin a haba momo, me ûnyi
ge baga, ke helâe baga, a ûnyi ge momo,
ke haba ta je ûnyi hia thithö, me ûnyi ge
Khong. 13 Ûnykûme ju öbun: hawa, e
ûcû momo he ka hic ka Khong k' ame ca
binybak bi? 14 Hawa, adre ca n' öbun ge
hwakecin hnyi unyin a hnân okongoâ baga
e ka beû leunen ban? 15 Ke hnân ohma-
nenangâ momo e ka beû leûnen ban: anyin
adre ham kâu leûnen me hnân hnabinybak.
16 Ke a ne ke at ame weny he ka ivinö,
me ba hwakecin helâe gahmun, me ta je
ekalesia anyin Khong.

17 Ke oge me ca haisoi öbun hnyi ûnyi
eang oge me he ka hûna, a öbun e ca ûkha-
caköu hobi kâu so, ke hobi kâu bi monu.
18 Anyin a walang ûnyi a bân, ka habe,
oge löng ut, öbun ka he ka ûkhacaköu hnyi
ekalesia me öbun e imouköu; ke oge me
ûnykûme me hnathu ke je hofuc. 19
Anyin ama he ka hu je imouköu unyibun,
me me manen dut tavat ae hnathu gabun.
20 Anyin a wale hnyi ûen öbun e ûkhaca-
köu, e pason he ka han jeû hnyi sahac anyin
Than: 21 anyin a ödra ka han, öbun e ve
böbun ka hom an jeû bi hnyi sahac; ke
mekihnânem ke at, ke a ic monu ke at.
22 Hawa? e ba umöbun je uma he ka han
me ic hnyin? ke hawa, öbun e öûnyibâûâ
ekalesia anyin Khong, me ohmehma ta je
theduoc? Ieû oge me he ka ha köbun?
oge me he ka haisoi öbun hnyin e? Oge
me ca haisoi öbun.

23 Anyin oge me hna köbun waleji
hnök hna kap ûnyi ge Than, waleji hnen
Than Iesu hna hom areto hnyi lit adre
alecuâ e hnyin; 24 ke a hia but oleâ, e
ame susubâ, me ha, ka habe, Hom dö, an
ju, walang unyik hobi köbun: ânyâ thö e
hnân he ka ûnykûme könya. 25 Ke helâe
minya me kaia, hwaban hna han, ame ha,
ka habe, Haba kaia eang, me ûhihinyköu
a teb ûnyi hnyi drök: ânyâ thö e he ka
ûnykûme könya hnyi ta je ûen öbun e ijem
hnyin. 26 Anyin a haba ta je ûen öbun
e an hnyin areto eang, me ijem hnyin kaia,
me öbun e omanenâ mok anyin Than, ke
ne o but ûen e ame he ka o hnyin. 27
Anyin a wale, haba at ame he ka an areto,
me ijem kaia anyin Than, ke ka ca ûcû bi,
me ka jöniny bi unyin me dren Than. 28
E so e he at ka bân ka elâm wia e bi, ke
helâe e ame he ka an areto me ijem kaia.
29 Anyin a haba at ame han me ic, ke
ame ca wâhmakhmeto bi unyin Than, ame
han me ijem hnaûhango hobi kâu e bi. 30
Anyin a wale, at se hia gabun ae sēnyin
me mok, ke at se hia minya adre me mokut.
31 Ke ate ne hamöta ka wâhmakhmetu öta,
me adre me ca he ka owis' öta. 32 Ke at
ka owis' öta, me ame kuc öta Than, m' ate
me ca tha hnauhangö bi me hmeledrany.
33 Anyin a wale, hnyat me lakeiny mönya
lö, öbun ka ûkhacaköu he ka han, me ûlu-
bahingköu öbun. 34 A ne mekihnânem
ke at, me so e ame han hnyi hnyaban; me
me ca jöniny bi anyibun ûkhacaköu. Ke
oge me he ka owisa ke ta je ûnyi, iny ka
o but.

HNYIMAKAN 12.

HNYAT me lakeiny lö, e ca bewek e
me ca khan' öbun bongon bwihlany
anyin hanu. 2 E khan' öbun, ka habe,
habaji öbun tiga Aten ta je hnyei, me adre
me lili öbun ka ta je hnatheat ae hum, k'
adre me lili öbun monu öbun. 3 Anyin a
wale, inya oge me thumetu öbun a g' ame
ca fuc ûnyi ge Hanon Khong at ame ha,
ka habe, anathema Iesu; ke ba at ae khana
he ka ha, ka habe, Iesu thibi Than, ke so
bi ûnyi ge Hanu Kap.

4 E ve bongon ta je bwihlany ke khaca
thibi Hanu. 5 Ke ve bongon ta je ha-
nymen, ke khaca thibi Than. 6 Ke ve
bongon ta je huliwa, ke khaca thibi Khong,
at ame huliwan ta je ûnyi hia unyita hia.
7 Ke adre me ve ham ka tavat hia hna
omanenâ hnen Hanu, me me hu troban bi.
8 Anyin adre ham ka ke at hofuc ae metâ
a deny Hanu; ke ka ke at hofucin wâ
ûnykûme hoton Hanu a khaca: 9 ke ka
ke at labageju ûnyi ge Hanu a khaca; ke
ka ke at man he ka omelö ta je komok
ûnyi ge Hanu a khaca; 10 ke ka ke at he
ka ânyâ je ûöman; ke ka ke at he ka pero-
feta; ke ka ke at he ka wâ ûnykûme ta je
hanu; ke ka ke at he ka ha je hwen hnyei;
ke ka ke at he ka wia hwan hnyei: 11 ke
adre me ânyâ hia e ûnyi ge Hanu a khaca,
k' ame ve khenâ ka tavat helâ me weny.

12 Anyin a khaca thibi unyin, ke se
hia bi ta je ong outhunyin, ke haba ta je
outhunyin hia, me se hia, ke so bi khaca
thibi unyin; helâe minya Keriso. 13
Anyin adre bapataisoi öta hia hnân unyin
a khaca ûnyi ge Hanu a khaca, a ne at
Juda a ne at Heleni, a ne aten hwenbâ, a
ne at adre hna bâûâ; ke adre kun' öta
hia ka ijem ûnyi hnyi Hanu a khaca. 14
Anyin a ca khaca thibi outhunyin hnyi

unyin, ke se hia bi. 15 A ne ha can, ka
habe, Iny ca hanen bi nya unyin, anyin a
iny ca benyin bi nya; me ca hnathu bi ae
ca hanen bi unyin. 16 Ke a ne ha hnyi-
köny, ka habe, Iny ca hanen bi nya unyin,
anyin a ca ecmak bi nya; me ca hnathu bi
ae ca hanen unyin. 17 A ne ecmak hia
unyin, ewa ûnyi hnân löng? Ke a ne
hnân löng hia, ewa ûnyi hnân bubune?
18 Ke a hia but Khong ve ip ta je ong
outhunyin hnyi unyin, helâ me weny. 19
A ne khaca thibi je outhunyin hia, ewa
biju unyin? 20 Awe, e se hia je outhu-
nyin ke khaca thibi bi unyin. 21 E ca
khana bi ecmak he ka ha ka hnyam, ka
habe, U ca ûnyi hnathu könya: ke haba
khaca, e ca khana bi ban he ka ha ka li
can, ka habe, Öbu ca ûnyi hnathu könya.
22 Ohe, ke so bi, haba je ong outhunyin,
wale a helâke me sēnyin, me e ûnyi hnathu
hmönyin: 23 ke haba je ong outhunyin
ate me oûnyibâûâ, me wale ate me ti oûnyi-
hnathoâ; ke adre ohmanenangâ ûnyi ae ca
hmanenang bi; 24 ke haba ta je outhunyin
ae hmanenang, me ba ûnyi ae hia hnyin:
ke haba Khong ame ûtretraoköuâ unyin
hia, ke e ame ogânâ outhunyin ae ba soiny;
25 me me ba imouköu hnyi unyin; ke so
bi me me ûtuököuâ je ong outhunyin. 26
Ke a ne vec dö ke ong outhunyin, me ame
he ka tha vec hia je ong outhunyin, ke
adre ne otheibâ ke outhunyin, me ame he
ka tha senyin hia je outhunyin. 27 Ke
haba öbun a unyin Keriso öbun, ke ve je
outhunyin bi. 28 Ke haba Khong ame
otilâ keihen hnyi ekalesia, a bân ta je apose-
tolo, ke loiny ta je perofeta, ke kuniny
tavat ûne, ke hwaban e, tavat huliwa ae
man, me je bwihlanyiny hna omelö tavat
ae hu mok, me tavat ûhadruö, me tavat ae
metâ hnyi ûhnenamö, me ta je hwen hnyei.
29 Hawa, ta je aposetolo hia bi? ta je
perofeta hia bi? tavat ûne hia bi? tavat
huliwa hia bi ae man? 30 hawa, e hu gadra
hia bi ta je bwihlanyin hna omelö tavat ae
hu mok? adre me ve ha hia ta je hwen
hnyei? tavat wia hwen hnyei hia? 31 Ke
weny hwegiâ th' öbun ta je bwihlany ae
nua. Ke inya oge me omanenâ köbun
gethen ae beönua.

HNYIMAKAN 13.

OGE ne fuc hnyi je ifucin tavat me ta
je angela, ke ba gak ibetengiö, me
iny ûcû me fao ame cuha, me simebalo ame
kitenge. 2 Ke oge ne at perofeta; ke
khanö nya ta je ûnyi ae iyong, me je metâ
hia; ke a ne hu gak labageju hia, me me
khanö nya he ka oc ta je bucen, ke ba gak
ibetengiö, awe, iny ca ûnyi hnathu bi. 3
Ke oge ne khenâ anyik ta je ûnyi hnân
hān tavat ae theduoc, ke oge ne ham unyik
m' adre me he ka thong degecâ, ke ba gak
ibetengiö, awe, e ba troban könya. 4 Haba
ibetengiö, me at ae lingvec, me menyik; e
ca at ame ihunyinköu bi ibetengiö; e ca
at ame hobelöu bi ibetengiö, k' ame ca bi
gan bi, 5 k' ame ca ânyâ hwakecin ae ca
ûcû, k' ame ca hamen bi ka elâm anyin ta
je ûnyi, k' ame ca ie hmönyin bi, k' ame ca
ûnykûme bi hulö; 6 ame ca senyinâ hwa-
kecin ae ca wisa, ke ame senyinâ hnathu;
7 e at ame hokhnyokâ ta je ûnyi hia, at
ame kap ta je hofuc hia, at ame gejon ta
je ûnyi hia, at ame hombeûâ ta je ûnyi
hia. 8 Haba ibetengiö, me ame ca he ka
um dö: ke ame he ka hia ta je hna pero-
feta; k' ame he ka aû but ta je hwen
hnyei; k' ame he ka hia metâ. 9 Anyin
ae khan' öta thibi hanen, ke ate me pero-
feta hanen: 10 ke e ka o but ûnyi ae
bekhöt, me adre me he bi ka ohia ûnyi ae
ca bekhöt. 11 Habaji k' iny tiga wanakat,
me oge me fuc hwen wanakat, ke oge me
löng hwen wanakat, ke oge me ûnykûme
hwen wanakat: ke oge me gan dut, me
oge me degec ut hwen wanakat. 12 Anyin
a walang ang ate me bwele hnyi uselat ae
hûkehmuen; ke haba nyiele, me ûhnyi-
makötaköu: walang ang e khanö nya thibi
hanen; ke nyiele oge me he ka wâhma-
khmeto helâ me hnödra hna hia but wâhma-
khmetu nya. 13 Ke walang ang e tethmâ
kun ta ûnyi eang, ka habe, labageju, me
geju, me ibetengiö; ke haba at ae beönua
hnyi kun ta ûnyi eling, me ibetengiö.

HNYIMAKAN 14.

HNU hoton ju ibetengiö; ke weny
hwegiâ th' öbun ta je ûnyi anyin
hanu, ke e so e webun he ha perofeta. 2
Anyin a haba at ame hwen ke hnyei, e ame
ca fuc ka at, ke ka Khong bi; anyin ae ba
at ame wâ ûnykûme; ke e ame ha hnyi
hanu ta je ûnyi ae iyong. 3 Ke haba at
ame perofeta ame fuc ka tavat hnân oka-
hwa, me sihwege, me ötubwelâ. 4 Haba
at ame hwen ke hnyei me ame okahwa e
bi; ke haba at ame perofeta ame okahwa
ekalesia. 5 E wek öbun e he hia ka ha ta

je hwen hnyei, ke nua bi wek a öbun e he
ka perofeta: anyin ae nua at ame perofeta
hon at ame hwen ke hnyei, at ka ca wia
bi, m' adre me he ka okahwa ekalesia. 6
Ke walang ang, hnyat me lakeiny lö, iny
ka he ka o köbun, me fuc hnyi je hwen
hnyei, ieû soik köbun, iny ka ca fuc köbun
hnyi hna omanenâ, ame ne metâ ame ne
hna perofeta, ame ne hna ûnö? 7 Helâe
minya ta je ûnyi ae ba möt gadra ame mea
hwan, a ne köwi, a ne kitara e ka ca ve
hwan bi, ame he ka hawa ka khan' öta
hwan köwi me kitara? 8 Ke a ne hnân
loloâ hwan khoto, ie at ame he ka pena-
pena ka hnyi vat? 9 Ke helâe minya
öbun, öbun ka ca ha ta je hofuc ae manen
hnen bohmen, me ame he ka hawa ka
manen hna ha? anyin a öbun e he ka fuc
ka hnyi ang. 10 E se hia ta je ifucin eang
hmeledrany, ke ba la khaca ame ca öûco
bi ke bongon. 11 Anyin a wale, a ne ca
khanö nya bongon ifucin, oge me he ka
helâ me Aten ta je hnyei ka at ame fuc,
ke haba at ame fuc, me helâ me Aten ta
hnyei könya. 12 Helâe minya öbun, öbun
ka weny hmönyinâ ta je bwihlanyin hanu,
elâm d' öbun me me beönua he ka okahwa
ekalesia. 13 Anyin a wale haba at ame
ha hwen ke hnyei, sumâtâ thö me me he
ka wia. 14 Anyin oge ne he ka hic hnyi
hwen ke hnyei bi, ame hic hanuk, ke ba
troban ge oûnykûmik. 15 Ke ame he ka
hawa? Oge me he ka hic ge hanu, ke oge
me he ka hic ge hna ûnykûme minya: oge
me he ka khumöng ge hanu, ke oge me he
ka khumöng ge hna ûnykûme minya. 16
Ke u je ne he ka ole ge hanu, ame he ka
kâmâu ka ha Amen ka ânyâm ole, hnen at
adre ca nâ, anyin e ca khana hnâm hna
ha? 17 Ke so hnâm hna ole, ke ame ca
okahwa bi ke at. 18 Inya oge me ole ka
Khong, anyin ae gan hnök hna fuc hnyi je
hwen hnyei hubun hia: 19 ke so bi, e wek
oge me he ka ha ka ekalesia ta je hofuc a
thabûng hnen ûnykûmenök m' oge me he
ka nâ keihen, hon ta je hofuc a ten thauzan
hnyi hwen ke hnyei.

20 Hnyat me lakeiny lö, ca hnyok wain-
kong bi öbun hnyi ûnykûme: ke so bi
hnyok mendreng hnyi ûokonguny, ke hnyok
at hnathu but hnyi ûnykûme. 21 Adre
sihnalimen hnyi hnanyibu, ka habe, Oge
me he ka fuc ka hnyei ang deny tavat a
hwen ke hnyei bi, me hnen esongodiny
je atkanyua; ke so bi, adre me ca he ka
ling nya bi, haingen Than. 22 Anyin a
wale hnân haten ködra adre me ca labageju
bi hwen ke je hnyei, ke ca ka tavat bi adre
me labageju: ke haba hna perofeta, me
hobi kâu tavat adre me ca labageju ke ca
hobi kâu tavat adre me labageju. 23 Anyin
a wale, a ne ûkhacaköu thö ekalesia hia, ke
ödra hia adre me ve ha je hwen hnyei, ke
ame didrö tavat adre ca nâ, me tavat adre
ca labageju, hawa, adre me ca he ka ha, ka
habe, öbun e monu but? 24 Ke so bi adre
ne perofeta hia; ke ame didrö ke at ame ca
labageju, ame ne ke at adre ca nâ, me ödra
hia adre me nâ e, me ödra hia adre me
owisa e: 25 adre omanenâ ta je ûnyi ae
iyong hnyi hnyekon; me e ame he ka ta
ju hnyimanan hnyikânâi me khudrung ka
Khong me ha, ka habe, e hnathu e unyibun
Khong.

26 Hnyat me lakeiny lö, ame he ka
hawa? Öbun ka ûkhacaköu, öbun e ve
hom ke khumöng, me hna sihwege, me hna
omanenâ, me hwen ke hnyei, me hna wia.
E so he ka ânyâ ta je ûnyi hia hnân oka-
hwa. 27 A ne ke at ame fuc hnyi hwen
ke hnyei, e so ödru me lo, ame ne kun, he
ka ha gaga; ke hamen ke at he ka wia:
28 ke a ne ba at ame he ka wia, awe, laba
hnyibû ju e hnyin ekalesia; me ka fuc bi
kâu, me ka Khong. 29 E so ame he je
perofeta ka fuc, ame ne ûsa lo, ame ne kun,
ke ame he keihen ka lönghmakhmeto. 30
Ke adre ne omanenâ ke ûnyi ka ke at ame
laba eling, hamen at a bân he ka laba
hnyibû. 31 Anyin ae khan' öbun hia he
ka ve perofeta, me me khan' ödra hia, me
kahwa hia: 32 haba ta je hanon je pero-
feta, me adre me löng hoton ta je perofeta;
33 anyin a ca ûnyi ge Khong imonumonu,
ke so bi hnabic; helâe hnyi ta je ekalesia
hia anyin wakap.

34 Hamen omomo he ka laba hnyibû
hnyi ekalesia: anyin adre me ca hn' ödra
he ka fuc; ke so bi he ka löng hoton helâ
me hna ha hnyi hnanyibu. 35 Ke a ne
wedra he ka khan' ödra ke ûnyi, me so
adre me hnö laöiödra hnyi hnyabadra:
anyin a hnân ohmehma, e ka he momo ka
fuc hnyi ekalesia. 36 Hawa, a o but
hofuc hwan Khong unyibun? hawa, ame o
thibi köbun?

37 A ne ke at ame ûnykume a e pero-
feta, ke aten hanu, me so e ame wâhma-
khmetoâ ta je ûnyi oge me sihnalimen
köbun, a wale hnanyibu anyin Than. 38
Ke a ne ca khana bi ke at, me so e ka ca
khana bala ju.

39 Anyin a wale, hnyat me lakeiny lö,
e so e webun hwegiâ he ka perefota, ke ca
thawâ bi he ka ha hwen ta je hnyei. 40
Ke so bi, ânyâ ta je ûnyi hia hnyi wisa,
me hna penapena wia.

HNYIMAKAN 15.

HNYAT me lakeiny lö, inya oge me
omanenâ köbun ûthumetu ae so,
waleji oge me omanenâ köbun, k' öbun e
kap, me tethmâ hnyin, 2 k' adre me omeli
öbun kâu; oge me omanenâ ta je hofuc,
waleji oge me khetâ köbun hnyin, ke öbun
e ne kât hmâ, me ca labageju baû bi öbun.
3 Anyin oge me bök ka ham köbun ûnyi
oge me kap, a g' ame mok Keriso can
anyita ta je hulö helâ me hna sihnalimen;
4 ke adre me konâm e, k' adre me omelö
hmetu thö hnyi bong a kuniny, helâ me je
hna sihnalimen; 5 ke e ame manen kö
Kefa; ke hwaban e ka hnyat a twelv; 6 k'
ame manen hwaban e ka je liamekeiny ae
se hia hon faiv haded, ke möt tavat ae se
hia gadrin ke ne o but hnyi bong ang, ke
a mokut keihen; 7 hwaban e ame manen
kö Iakobo, ke hwaban e ka je aposetolo
hia; 8 ke hwaban e, e ame manen minya
könya, helâke me ke at a köluhabû. 9
Anyin a inya ang at ae ti ûhnyûkong hnyi
ta je aposetolo, ke ca ûcû he ka hawo nya
me aposetolo, anyin a oge me ovecâ eka-
lesia anyin Khong. 10 Ke haba inye
helâng, me ûnyi ge ibetengiö baû anyin
Khong: ke ca ûnyi baû bi anyin ibetengiö
baû e ame omanenâ könya: ke nua anyik
huliwa hon hnyat hia: ke ca ka ûnyi gak,
ke so bi ûnyi ge ibetengiö baû anyin Khong
wale a ham könya. 11 Ke ame ne inya,
k' ame ne ödrin, öhmun e khetâ helâe, ke
öbun e kap minya helâe.

12 Ke adre ne khetâ, ka habe, Adre me
omeli Keriso hmetu ûnyi hnyi hna mok,
ama hawa ka ha keihen gabun a e ba möt
hmetu ûnyi hnyi hna mok? 13 Ke a ne
ba möt hmetu ûnyi hnyi hna mok, awe,
adre ca hia but omeli Keriso hmetu bi:
14 ke adre ne ca hia but omeli Keriso
hmetu bi, me ûnyi baû hnöhmun hna
khetâ, ke ûnyi baû minya bi anyihmun
labageju. 15 Eke, ke adre me wâ a öhmun
ang hnyat öhmun e ohnathoâ thoiâ Khong;
anyin a öhmun e ohnathoâ Khong a g' ame
omeli Keriso hmetu; waleji e ame ca omeli
hmetu, e ka hnathu a g' adre me ca omelö
hmetu tavat adre mokcu. 16 Anyin adre
ne ca omelö hmetu tavat adre mokcu, awe,
adre ca hia but omeli Keriso hmetu bi:
17 ke adre ne ca omeli Keriso hmetu bi,
me ûnyi bâu anyibun labageju; ke öbun
bala hnyi anyibun ta je hulö. 18 Ke hi'
ödra but minya tavat adre me mokut unyi
Keriso. 19 Ate ne geju Keriso hnyi möt
thibi ang, awe, öta tavat ae hmak hnyok
hon tavat hia thithö.

20 Ke so bi adre hia but omeli Keriso
hmetu thö ûheny hnyi hua mok, ke e at
a bân ka möt ge tavat adre me mokut.
21 Anyin ame o but mok ûnyi ge at, k'
ame o but möt hmetu ûnyi hnyi hna mok
ûnyi ge at. 22 Anyin adre mok hia ga
Adamu, helâe adre me ke ha omelö hia
hmetu ge Keriso. 23 Adre me he ka ve
tot gaga, a ban Keriso, hwaban e je laten
Keriso, e ka o but. 24 Me ame he ka
o obiny, me e ame he ka hna dokhon
dökhu ka Khong, wale Kamen: e ka hia
but ohia ta je dokhu hia, ke ta je musi
hia, ke ta je man hia. 25 Anyin ae ûcû
kâu he ka musi ke ne o but a hia but ip
hmelen li can ta je iwahnaihmiöny mē hia.
26 Haba iwahnaihmiöny a biliny e ame he
ka ohia, me mok. 27 Anyin, E ame ip
hnyi hmelen li can ta je ûnyi hia thithö.
Ke hnyi hnen hna ha, ka habe, Adre ip
ta je ûnyi hia thithö hnyi hmelen, me e
manen a ca hâiâ e minya bi, waleji at ame
ip ta je ûnyi hia thithö hnyi hmelen e.
28 Ke a hia but öhnyikânâ ta je ûnyi hia
thithö hnyi hmlcen e, me adre me he ka
öhnyikânâ minya bi Nokon hmelen at ame
öhnyikânâ ta je ûnyi hia thithö hmelen e.
me me Khong thibi ae ti beönua hon
hia.

29 Ke hawa gadra adre bapataisoi ödra
hnân hwaban tavat adre mokcu? ödra ka
ca omelö hmetu thö tavat adre mokcu.
hnân eû adre bapataisoi ödra me hwaban
tavat adre mokcu? 30 ke hnân eû öhmun
e laba hnyi je hwakecin hna ootâ hnyi je
awa hia? 31 Hnyat me lakeiny lö, inya
oge me ha hwegiâ hnyi hnök hna hobelui
gabun ûnyi ge Keriso Iesu a Tuhöta, a
oge me mokcu hnyi je bong hia thibut.
32 Oge ne hia but vat me ta je meno ûkûc
hnyi Efeso hoton hwakecin at, ieû troban
könya? At ka ca omelö hmetu bi tavat
adre mokcu, awe, e so ate me han me ic,
anyin ate me he nyi ka mok. 33 Ca iyau'
öbun bi: ûhnenamö ae monu, wale at ame
okongoâ hwakecin ae so. 34 Hmak dö ka
hwakecin ae wisa, ke ca mâdrâ bi hulö.

anyin ae ca khana bi keihen Khong: inya
oge me ha hnân ohmehm' öbun.
35 Ke ame he ke at ka ha, ka habe, ame
he ka hawa ka möt hmetu tavat adre
mokcu? ke ie unyin adre me he ka o mē?
36 At monu, ame ca he ka möt hnâm hna
tā, e ka ca bobot bi: 37 ke haba hnâm
hna tā, me u me ca tā bi unyin ame he
ka manen, ke so bi wan thibi, ame ne
hwit, ame ne ke wan bi; 38 ke haba
Khong ame ham unyin, helâ me hnen hna
weny, ke ve unyin bi ka ta je wan.
39 Haba ta je utiö me ca khaca bi bongon,
e ke viny bi at, ke ke viny bi meno, ke
ke viny bi je meno adre me gâ, ke ke viny
bi wâ. 40 E hu ta je unyin drany, me ta
je unyin hmeledrany: ke ke hmanenanginy
bi aten drany, ke ke hmanenanginy bi aten
hmeledrany. 41 E ke hmanenanginy bi
seûnö, ke ke hmanenanginy bi tehi, ke ke
hmanenanginy bi ta je okhû; anyin ae ve
bongon hmanenanginy ke okhû me ke okhû.
42 Helâe ge möt hmetu anyin tavat adre
mokcu. Adre me tā hnyi bobot; ke adre
me ötilâ hmetu hnyi ca bobot bi; 43 adre
me tā hnyi ca so; adre otilâ hmetu hnyi
hmanenang: adre tā e hnyi sēnyin; adre
otilâ hmetu e hnyi man: 44 adre me tā
e hnyi unyin hmeledrany; adre me otilâ
hmetu e hnyi unyin hanu. A ne hu unyin
hmeledrany, awe e hu minya unyin hanu.
45 Ke helâ me hna sihnalimen, ka habe,
Adre up Adamu at a bân hanu ae möt.
Ke Adamu a biliny hanu at a ham möt.
46 Ke a ca bân bi ûnyi a hanu, ke so
bi ûnyi a unyin; ke hwaban e ûnyi a hanu.
47 Ûnyi eang hmeledrany at a bân, aten
kânâ: ke ûheny hnyi drany at a loiny.
48 E ûcû tavat ûnyi hnyi kânâ, me at
ûnyi hnyi kânâ; ke ûcû at ûnyi hnyi
drany, me at ûnyi hnyi drany. 49 Ate
me hia but we aten kânâ, helâe ate me he
ka we aten drany.
50 Hnyat me lakeiny, oge me ha, ka
habe, e ca khana viny me dren he ka hu
dökhu dokhon Khong; ke ca khana minya
bobot he ka hu hna ca bobot bi. 51 Wâ
bi, inya oge me ha köbun ûnyi ae iyong,
ka habe, ate me ca he hia ka mokut, ke
adre me he ka wi' öta, 52 e ti logot, helâ
me thuthubademak, hnyi hna tûâ khoto
a biliny: anyin ame he ka fuc khoto, ke
adre me he ka omelö hmetu thö tavat adre
mokcu ka hnyi ca bobot bi; ke adre me
he ka wi' öta. 53 Anyin ae ûcû bi he
ka khavâ hna bobot eang ge hna ca bobot
bi, me hna mok eang ge hna ca mok bala
bi. 54 Ke at ka hia but khavâ hna bobot
eang ge hna ca bobot bi, me hna mok eang
ge hna ca mok bi, awe, ame he ka hwâdâ
thö hna sihnalimen, ka habe, Ame utâ but
mok hnen dökhu. 55 Mok lö, ewa dokhom
dökhu? Mok lö, ewa ûdö gam? 56 Haba
ûdöiny mok, me wale hulö; ke haba maniny
hulö, me wale hnanyibu: 57 Ke oleâ ka
Khong at ame ham köta dökhu ûnyi ge
Tuhöta Iesu Keriso. 58 Anyin a wale,
hnyat a oûnykûmik lö, tethmâ ju öbun, ca
bwebwet, ke hwege bala thö hnyi huliwa
anyin Than, anyin ae khan' öbun a g' ame
ca ûnyi baû anyibun huliwa ka Than.

HNYIMAKAN 16.

KE haba ge ûhnöhnö hobi kâu wakap,
e so öbun e ânyâ helâ me hnök
hna hûna ka ta je ekalesia hnyi Galatia.
2 Hnyi bong a bâniny seven e so öbun e
ve ip unyibun bi helâ me hna ve hu, me
me ba ûhnöhnö iny ka o thö. 3 Ke iny
ka o thö, oge me he ka kunâ tavat, waleji
öbun e ûca ge je tusi, he ka hom anyibun
je bwihlany Jerusalema ai: 4 ke ame ne
ûcû könya he ka hnyi he, m' ödrin e he ka
tha he mönya. 5 Ke iny ka he ka vheno
Makedonia, me oge me he ka o köbun;
anyin oge me he ka gethen hnyi Makedonia;
6 ke oge ne he la ka tha laba möbun, me
tuö ûen ae megic, me öbun e he ka su nya
ka hnyi getheniny dok oge me he ka hnyin.
7 Anyin e ca wek he ka saû me ō 'bun
walang ang; anyin e wek bi he ka laba
beû unyibun, e ka weny Than. 8 Ke oge
me he ka laba hnyi Efeso ke ne o but hnyi
Penetekos; 9 anyin adre hia but khöng
könya hwanuma ae lau, ke hu huliwa
hnyin, ke se hia ta je iwahnaihmiöny.
10 A ne o köbûn Timoteo, wâ eâu öbun
me me ca he ka laba unyibun me ot; anyin
a e ame ânyâ huliwa anyin Than helâ me
inya: 11 anyin a wale, ca he ke at ka
oûnyibâûâ e. Ke su thö jem öbun hnyi
hnahic, me me he ka o könya: anyin oge
me halubahingen tha e me hnyat me lake-
iny. 12 Ke gan hmâ hnök hna ûjöngi
Apolo ke liamekeiny, me me he ka tha o
köbun me je liamekeiny: k' ame ca weny
he ka o hnyi ûen ang; ke e ame he ka o, e
ka hu ûen ae ûcû.
13 Hmâkâ th' öbun, tethmâ ju hnyi
labageju, hnyok baga thö, hwege thö. 14

Ânyâ thö hnöbun hna ânyâ hia hnyi ibete-
ngiö.
15 Hnyat me lakeiny lö, (e khan' öbun
lap anyi Setefana, a waleji wan a bân hnyi
Akaia, ke ödrin e ka ham ödrin bi he ka bi
athnyabainy wakap), inya oge me sumat
öbun, ka habe, 16 e so öbun e he ka löng
hoton tavat helâe, me ödra hia minya adre
me ûhadruö me huliwa. 17 Ke inya oge
me senyin waleji ge ioi Setefana, me Fotu-
nato, me Akaiko : anyin ödrin e ham ta je
ûnyi ae hia gabun. 18 Anyin ödrin e
okahwa hanuk, ke je hanubun minya :
anyin a wale, kap soi ödra ju tavat helâe.
19 Ame italofa m' öbun ta je ekalesia
hnyi Asia. Ame italofa gan hmâ m' öbun
hnyi Than Akula me Perisila me ekalesia
hnyi hnyabadru. 20 Ame italofa m' öbun
je liamekeiny hia thithö. Ûitalofaköu ju
öbun ge ûcimhnyimak ae kap.
21 Inya Paulo oge me italofa m' öbun
ge hnyamök. 22 A ne ca hnyok bi ke at
ka Than Iesu Keriso, e so he ka anathema
e. Maranatha. 23 E so e unyibun ibete-
ngiö baû anyin Than Iesu Keriso. 24 E
so e unyibun hia anyik ibetengiö hnyi
Keriso Iesu. Amen.

TUSI A LOINY ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT KORINITO.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo aposetolo anyin Keriso
Iesu ûnyi ge weny Khong, ke Timoteo
a liamekeiny m' öta, öhmu set ka ekalesia
anyin Khong hnyi Korinito, tha ödrin me
wakap hia thithö hnyi Akaia hia : 2 E so
e unyibun ibetengiö baû, me hnahic ûnyi
ge Khong a Kamöta me Than Iesu Keriso.
3 E so he ka ogânâ Khong a Kamen
Tuhöta Iesu Keriso, me Kamen ta je ibete-
ngiö, me Khongon hna okahwa hia ; 4 at
ame okahw' öhmun hnyi anyihmun je vec
hia, me me khan' öhmun dut he ka okahw'
ödra adre me vec, ge kahwa ame okahw'
öhmun kâu hnen Khong. 5 E gan hmâ
vec ame o köhmun ûnyi ge Keriso, anyin a
wale e gan hmâ minya hna okahw' öhmun
ûnyi ge Keriso. 6 Ke adre me ne oveci
öhmun, me wale hnân hobi kâu anyibun
kaukahwa me möt ; ke adre me ne okahw'
öhmun, me hnân he ka okahw' öbun, wale
ame huliwa hnyi anyibun hokhnyok hnyi
je vec a tha ûcû me anyihmun je vec : 7 ke
e tethmâ anyihmun geju gabun ; anyin ae
khan' öhmun a öbun e he ka hnyi kahwa
helâ me hnöbun hna hnyi vec. 8 Hnyat
me lakein lö, e ca wehmun e me ca khan
öbun ge vec a o köhmun hnyi Asia, waleji
adre me ti ohmak' öhmun ae gan hmâ hon
tang hwegiöhmun, waleling me öhmun e ca
ûnykûme hmetu bi he ka möt : 9 eke e hu
gahmun hna ûnykûme he ka mok, m'
öhmun e ca he ka geju köhmun bi, ke so
bi ka Khong at ame omelö hmetu tavat
adre me mokcu : 10 wale at ame omeli
öhmun ûnyi hnyi mok ae gan helâe, k' ame
he bi ka omeli öhmun : ke öhmun e geju
kâu a g' ame he bala ka omeli öhmun ; 11
k' öbun e hnyi hadruâ ûnyi ge hic hobi
köhmun ; me me ole minya tavat ae se hia
hobi köhmun, hnyi ibetengiö köhmun a
deny tavat ae se hia.
12 Anyin a walang anyihmun senyin, a
g' ame ohnathoâ hnen ûnykûmenöhmun ae
hnyi hwakecin ae wisa me hnathu ûnyi ge
Khong, ke ca ûnyi bi hnyi metâiny unyin,
ke ûnyi hnyi ibetengiö baû anyin Khong,
öhmun e ânyâ hwakecihmun eang hmele-
drany, ke ti gan hmâ bi köbun. 13 Anyin
a öhmun e ca set köbun ke ta je ûnyi, ke
so bi ûnyi öbun e aû me ogâ, ke inya oge
me ûnykûme a öbun e he ka ogâ ke ne o
but obiny : 14 helâ me keihen gabun adre

me og' öhmun ehac, ka habe, a öbun e hobeluâ gahmun, helâ me hnöhmun hna hobeluâ gabun, hnyi bong bongon Tuhöta a Iesu.

15 Ke hnyi labageju eling, oge me ûnykûme he ka o köbun ehac, me me lo anyibun li so ; 16 me he ka gethen unyibun Makedonia ai, me he ka o hmetu köbun ûhek Makedonia, me öbun e he ka su nya hnyi gethen iny ka he Juda ai. 17 Anyin a wale, hawa, oge me ha monoâ hnyi ûnykûmenök eling ? ke haba ta je ûnyi oge me ûnykûme, hawa, oge me ûnykûme hoton unyin, me me ka hamök bi he ka ha, ka habe, eke, eke, e ba, e ba ? 18 Ke hnathu bi Khong, me haba hohmun hofuc köbun me ca eke, me e ba. 19 Anyin a haba Nokon Khong, a Iesu Keriso, waleji öhmun e khetâ köbun, a inya me Silevana, me Timoteo, me ca eke, me e ba, ke ûnyi gan bi, ka habe, eke. 20 Anyin a eja ke ne a ne habânâ ta je ûnyi ae ti se hia Khong, me ûnyi thibi gān bi, ka habe, eke: waleling me me ûnyi thibi minya gān Amen, m' adre me he ka ogânâ Khong ûnyi gahmun. 21 Ke haba Khong at ame otethm' öhmun, me öbun minya unyi Keriso, ke e at a hû öhmun ; 22 waleji at ame okeceâ hmâ hatöta, me ham köta haten Hanu eû hnyi je hnyekuta.

23 Ke inya oge me hawâ Khong he ka ohnathoâ hon hanuk, a habaji k' iny tiga ca mwi bi Korinito, me, inya oge me betenge gabun. 24 Ca ha bi a öhmun e musö anyibun labageju, ke so bi öhmun je hnyat ûhadruö bi anyibun senyin, anyin a öbun e tethmâ hnen anyibun labageju.

HNYIMAKAN 2.

KE oge me ohmâ eû hnyi hnyekuk, ka habe, oge me ca he hmetu ka o köbun me hnyok ae hmak. 2 Anyin a oge ne he bi ka ohmakâ je hnyekubun, me ewa at ame he ka osenyini nya, ke so bi at thibi oge me ohmakâ ? 3 Ke oge me sihnalimen ûnyi eling, wâ e nye hmak hnyekuk ûnyi ge tavat ae ûcû he ka osenyini nya, iny ka o ; ke oge me geju köbun hia thithö, a haba anyik senyin, me anyibun minya senyin hia. 4 Anyin oge me set köbun hnyi vec ae gan hmâ, ke hmak hnyekuk, ke gan hmâ deköien li emakök ; ca hnân oveci öbun, ke so bi me me he ka manen köbun anyik betenge ae gan hmâ köbun.

5 A ne ohmakö nya hnen at, me e ame ca ohmakö nya a hake inya ke (wâ oge nye ti ohmak' öbun), ke so bi öbun hia thithö minya. 6 E ûcû ka at e hna bi hwaban helâe hnen tavat ae se ; 7 waleling me me so köbun he ka nuâ anyin monu me okahwâ e, wâ e nye utâ but at helâe hnen anyin hlöuhlöu ae ti gan hmâ. 8 Anyin a wale, inya oge me sumat öbun, he ka ohmâ anyibun betenge kâu. 9 Anyin oge me sihnalimen minya can e, me me khanö nya thö haten gabun, hawa la, öbun e ne ûling hnyi ta je ûnyi hia. 10 Anyin a haba at öbun e önuâ anyin monu, me oge me he bi nya ka önuâ : anyin a haba ûnyi oge hia but önuâ, a ne hu hnök hna önuâ, me oge me ânyâ ûnyi gabun hnyi hnyimakan Keriso ; 11 wâ e nye iyau' öta Satana, anyin ae ca iyong köta anyin ta je bibihwakecin.

12 Haba hnyi ûen eji oge me o hnyi Troas me ûthumetu ae so anyin Keriso, ke adre khöng hwanuma könya ûnyi hnyi Than, 13 me ame ca menâ bi hanuk, anyin oge me ca iouny me Tito liamekeiny mönya : ke oge me ûhûne m' ödra, me he but Makedonia ai. 14 Ke ole ka Khong at ame odökhu öhmun bala ûnyi ge Keriso, k' ame omanenâ ûnyi gahmun bunen metâ gan hnyi ta je hnyei hia. 15 Anyin a öhmun ang bunen ae hnebwia anyin Keriso ka Khong can tavat adre omelö, ke tavat adre me hnaûhangö ; 16 haba öhmun me bunen mok ka keihen tavat adre me he ka hnyi mok ; ke öhmun bunen möt ka keihen tavat adre me he ka hnyi möt. Ke ie at ae ûcû ka hnyi ta je ûnyi eang ? 17 Anyin a öhmun ca tha ûcû me tavat ae se hia adre omono hofuc hwan Khong : ke so bi hoton hnathu, me ûnyi ge Khong, me hnyi hnyimakan Khong, öhmun e fuc anyin Keriso.

HNYIMAKAN 3.

HAWA, öhmun e hwân hmetu he ka haisoi öhmun bi ? ke hawa, e ûnyi hnathu köhmun je tusi helâ me keihen hnân haisoâ köbun, ame ne ûnyi gabun bi ? 2 Öbun ang anyihmun tusi, adre set hnyi je hnyekuhmun, adre wâhmakhmetoâ me aû hnen tavat hia ; 3 anyin ae manen a öbun ang tusi anyin Keriso, öhmun e huliwan, adre ca set ge köiö sisit, ke hnen bi Hanon Khong ae möt ; ke adre ca set hnyi je veto, ke so bi hnyi je viny hnyok. 4 Ke e hu gahmun ûnykûme a helâe ka Khong a deny Keriso : 5 ca ha bi a öhmun hake ûcû he

ka ûnykûme ke ûnyi, me ka ûnyi gahmun
bi; ke öhmun ûcû a ûnyi ge Khong; 6
waleji at ame öûcû öhmun he ka bi athnya-
bainy ûhihinyköu a teb ûnyi; ca ge tusi,
ke hanu bi: anyin a haba tusi, me at
ûhlingö, ke at ûhömeli hanu. 7 Ke a ne
hmanenang he ka bi athnyabainy ûnyi
adre me mekiny hnyin, waleji adre sihnali-
men me kave hnyi veto, me me ca khana
bi lakon Isaraela he ka wâ hmâ hnyimakö
Mose anyin ae hmanenang hnyimakan;
waleji a hmanenang ame he ka hia: 8
hawa, ame ca he ka beönuâ hmanenanginy
bi athnyabainy hanu? 9 Anyin a ne hma-
nenang bi athnyabainy hnaûhangö, awe, e
ti hmanenang gan hmâ he ka bi athnya-
bainy ka hwakecin ae wisa. 10 Anyin a
haba ûnyi waleji adre ohmanenangâ me
helâke e ca hmaneng bi ge hmanenang ae
beönua. 11 Anyin a ne hmanenang ûnyi
ame he ka hia, awe, e ti hmanenang gan
hmâ ûnyi ame he ka tethmâ.

12 Anyin a wale, öhmun e ha hwegia,
anyin ae hu gahmun gejon a helâng, 13 ke
ca helâ me Mose, at ame tube hnyimakan,
me me ca khana bi lakon Isaraela he ka
wâ hmâ ka hnyi obiny ûnyi ame he ka hia:
14 ke adre onâkâ je oûnykûmenödra: anyin
a e bala bi ke ne o but hnyi bong ang adre
ca hota but hna tube eling, hnyi ûen adre
me aû ûhihinyköu adrem; waleji hna tube
adre me ohia ûnyi hnyi Keriso. 15 Ke so
bi ae hu hna tube je hnyekudra ke ne o
but hnyi bong ang, at ka aû Mose. 16 Ke
adre me hnyimaködra ka Than, me ame he
ka hia but hna tube. 17 Ke haba Than,
me wale Hanu: ke haba dok ame laba
hnyin Hanon Than, me adre me hna bâûâ
at eling. 18 Ke haba öta hia adre ca tubi
hnyimaköta, k' ate me wâ hmanenanginy
Than, helâke me hnyi uselat, me adre me
wi' öta m' ate me we at a khaca ûnyi hnyi
ke hmanenang ka hnyi ke hmanenang,
helâke me ûnyi ge Than a Hanu.

HNYIMAKAN 4.

EHU but gahmun huliwa eang, ke
adre me betenge gahmun, me wale-
ling öhmun e ca sēnyin: 2 ke öhmun e hia
but degec ta je ûnyi ae iyong hnân ohme-
hma, k' öhmun e ca he me iyawö, ke öhmun
e ca othoiâ hofuc hwan Khong; ke öhmun
e omanenâ hnathu, me haisoi öhmun hnyi
ta je ûnykûmenen tavat hia hnyi hnyi-
makan Khong. 3 Ke adre me ne tubi
anyihmun ûthumetu ae so, me adre me
tube ka tavat adre me he bi ka mok: 4
wale tavat ame öwadruâ je oûnykumenödra
bi, ke adre me ca labageju bi, ûnyi ge kho-
ngon hmeledrany eang, wâ e nye melam
ködra melaminy ûthumetu ae so ae hmane-
nang anyin Keriso, wale ae we Khong. 5
Anyin a öhmun e ca kheti öhmun, ke
Keriso Iesu a Than, ke öhmun je lathnya-
baibun ga Iesu. 6 Anyin a Khong, waleji
at ame ha, ka habe, Ame he ka umumelam
but melam ûnyi hnyi lit, waleji ame öumu-
melamâ je hnyekuta, me me melam but he
ka wâhmakhmetoâ hmanenang anyin Khong
hnyi hnyimakö Iesu Keriso.

7 Ke hu but gahmun tang omjeû eang
hnyi je utkaia kânâ, me me ûnyi ge Khong
ûganiny man ae nua, ke ca ka ûnyi bi
gahmun; 8 adre uhneki igigili öhmun, k'
öhmun ca gum bi; öhmun e hlohlo, ke ca
gâ bi ûhmun; 9 adre me hnu öhmun, k'
adre ca digic öhmun bi; adre me öū öhmun,
ke ca hia öhmun dut; 10 öhmun e hom
tilâ hnyi je unyihmun mok anyin Than
Iesu, me me manen minya but möt anyi
Iesu hnyi je unyihmun. 11 Anyin a haba
öhmun hnyat ae möt, adre me hn' öhmun
bala ka hnyi mok ga Iesu, me me manen
minya but hnyi je unyihmun ame he ka
bobot möt anyi Iesu. 12 Wale me me
huliwa mok eû hnyi je hnyekuhmun, ke
ame huliwa bi möt eû hnyi je hnyekubun.
13 Ke e hu gahmun hanuiny labageju a
khaca, helâ me hna sihnalimen, ka habe,
Oge me labageju me oge me fuc dö; ke
öhmun e labageju minya, me öhmun e fuc
minya thö; 14 ke e khan' öhmun a haba
at ame omelö hmetu Than Iesu, ame he ka
omeli öhmun hmetu minya me Iesu, me
tha omanen' öhmun m' öbun. 15 Anyin
a hobi köbun ta je ûnyi hia, me me se hia
but ole hnân ogânâ Khong, hnen ibetengiö
hna osehia hnen tavat ae se hia.

16 Wale me öhmun e ca sēnyin bi; eja
ke ne a ne bobot tot je unyihmun hnyi
hoton, adre me ohâtâ hnyi je bong hia at
eû hnyin. 17 Anyin a haba anyihmun
vec ae hâhâ, wale ame ie hia, ame huliwan
gan hmâ tot hobi köhmun hmanenang ae
hmak ke nyiele balua; 18 ke öhmun e ca
wâ hmâ ta je ûnyi ae manen, ke so bi ta je
ûnyi ae ca manen bi: anyin a haba ta je
ûnyi ae manen me e hu obiny; ke haba ta
je ûnyi a ca manen bi, me nyiele balua.

HNYIMAKAN 5.

ANYIN ae khan' öhmun a ga ne kia
but umöhmun uma menâ eang hme-
ledrany, me hu bi gahmun uma ûnyi ge
Khong, wale uma adre ca mâdrâ bi ge
hnyam, ame ca ba balua, ke ethö hnyi
drany. 2 Anyin a öhmun e mâng hnyi uma
eang, ke ti wehmun he ka khaû öhmun ge
umöhmun uma ethö hnyi drany: 3 öhmun
e ne khaû, m' adre me ca ō 'hmun bi öhmun
e he thu. 4 Anyin a haba öhmun hnyi
uma menâ eang, öhmun e mâng, ke hmak;
ca anyin ae wehmun he ka uny jut, e so
bi m' adre me khaû' öhmun, me me utâ
but mok hnen möt. 5 Ke Khong at ame
up öhmun hobi kâu e, waleji at ame ham
köhmun haten Hanu. 6 Anyin a wale e
hwege bala hnyekuhmun, ke khan' öhmun,
ka habe, e ka tiga öhmun hnyi unyin, e hi'
öhmun unyin Than 7 (anyin a öhmun e he
hnen labageju, ke ca hnen bi hna wâ);
8 öhmun e hwege hnyok, me wehmun he
ka hia but hnyi unyin, me tha öhmun
unyin Than. 9 Anyin a wale öhmun e
hwege nâ he ka osenyinâ e bi, a ne öhmun
dut eang, ame ne hi' öhmun. 10 Anyin
adre me he ka omanen' öta hia hnyi hnyi-
makan taben owisa anyi Keriso; m' ate
me he ka ve kap ta je ûnyi ate ânyâ hnyi
unyin, hoton hna ve ânyâ, ame ne so, ame
ne kong.

11 Anyin ae khan' öhmun ûnyi hnân
ootâ unyin Than, wale me öhmun e ûjengö
tavat, ke öhmun e manen dut ka Khong;
ke oge·me ûnykûme a öhmun manen dut
minya hnyi je ûnykûmenöbun. 12 Öhmun
e ca haisoi öhmun hmetu bi köbun, ke so
bi, helâke öhmun e ham köbun ûnyi hnân
hobeluâ gahmun, me me hu gabun hnân
thu ködra adre me hobeluâ hnyi hnyimak,
ke ca bi eû hnyi hnyok. 13 Anyin a
öhmun e ne monu, me hobi kâu Khong;
ke öhmun e ne metâ, me hobi köbun. 14
Anyin ame musi öhmun ibetengiö anyi
Keriso; anyin a walang ang ûnykûmen-
öhmun, a g' ame mok ke at hobi kâu tavat
hia, awe, a mok hia; 15 ke e ame mok
hobi kâu tavat hia, m' adre me ca he hmetu
ka möt ködra bi tavat ae möt, ke so bi
kâu at a mok me möt hmetu thö hobi
ködra. 16 Wale me öhmun e hwân walang
ang a öhmun e ca he ka wâhmakhmeto ke
at hoton unyin: eja ke ne öhmun e hia
but wâhmakhmeto Keriso hoton unyin, ke
so bi walang ang öhmun e ca he ka wâh-
makhmeto hmetu bi e helâe. 17 Anyin a
wale a ne e but ke at unyin Keriso, e at
adre teb op; e hia but ta je ûnyi adrem;
ke wâ bi, adre ohâtâ ta je ûnyi. 18 Ke
ûnyi ge Khong ta je ûnyi hia thithö, at
ame öûsoköu öta mē a deny Iesu Keriso,
ke ame ham köhmun huliwainy ûsoköu;
19 waleji, a e unyin Keriso bi Khong, ame
öûsoköuâ hmeledrany mē, k' ame ca ip
hnödra je hna hanyâûâ ködra bi, ke ame
ham köhmun hofucin ûsoköu.

20 Anyin a wale, öhmun je metâ anyin
Keriso, helâke Khong ame khöû ûnyi gah-
mun: ke öhmun e sumat' öbun, hobi kâu
Keriso, ka habe, ûsoköu öbun ju me Khong.
21 E, at eji ae ca khana bi monu, e ame
wia e me me monu hobi köta, m' adre me
he ka wi' öta hnân hwakecin ae wisa anyin
Khong ûnyi gan.

HNYIMAKAN 6.

KE öhmun ang hnyat öhmun e tha
huliwa mē, me öhmun e ûjengi öbun,
wâ öbun nye kap bâûâ ibetengiö anyin
Khong, 2 (anyin a haingen, ka habe,
Oge me ling u hnyi ûen eji ae so,
Ke oge me hadruö u hnyi bonginy möt:
ke wâ bi, walang ûen ae so; wâ bi walang
ang bonginy möt): 3 ke öhmun e ca othoâ
at hnyi ke ûnyi bi, m' adre me ca he ka
haikongoâ hnöhmun hna huliwa; 4 ke hnyi
ta je ûnyi hia öhmun e omanen' öhmun a
lathnyabainy Khong öhmun, hnyi hokhnyok
ae gan hmâ, me je vec, me theduoc, me
hlöuhlöu, 5 me hna osöâ, me hnyi uma ceat,
me hnyi je imonumonu, me ta je huliwa,
me hmâkâ me mekihnânem; 6 hnyi hwa-
kecin ae so, me wâ ûnykûme, me lingvec
ae beû hmâ, me hwakecin betenge, me
Hanu Kap, me ibetengiö ae ba thoi hnyin,
7 me hnyi hofuc ae hnathu, me hnyi
man maniny Khong; hnen omjehen vatiny
hwakecin ae wisa hnyi ke keihen metâ
me me, 8 hnen ogânâ, me öûhnyûkongoâ,
hnen haikongoâ, me haisoâ; helâke me
hnyat iyawâ, k' öhmun hnathu bi; 9
helâke hnyat ae ca khan' ödra öhmun, ke
khan' ödra öhmun bi; helâke hnyat adre
me he ka mokcu, ke wâ bi öhmun e möt;
helâke hnyat adre osöâ, k' adre ca hling'
öhmun bi; 10 helâke hnyat ae hmak hnyok,
k' öhmun e senyin bala; helâ me theduoc,
k' öhmun e otrenâ tavat ae se; helâke me
ba ta ûnyi, ke hu but ta je ûnyi hia thithö.

11 At Korinito lö, öhmun e khöng köbun
je hnyimöhmun, ke adre me ogânâ je hnye-
kuhmun. 12 Öbun ca ûhnyûkong eû hnyi
je hnyekuhmun, ke öbun ka ûhnyûkong eû
hnyi je hnyekubun. 13 Ogânâ but öbun,
me hnân hwaban bi (inya oge me ha helâ
me ka lakuk).
14 Ca ûhûkölöbun monu köu me tavat
adre me ca labageju bi: anyin ame he ka
hawa hwakecin ae wisa he ka tha e me
hwakecin ae ca wisa bi? ke ame he ka hawa
ka tha e melam me menekholom? 15 Ke
ame he ka hawa ka tha hnyok Keriso me
Belial? ke ame he ka kâmâu ka tha jekhon
at labageju me at ame ca labageju bi?
16 Ke ame he ka kâmâu ka tha bongon
uma umen Khong me ta je hnatheat?
anyin a öta ang uma umen Khong ae möt;
helâ me hna ha hnen Khong, ka habe, Oge
me he ka laba eû hnyidra, me tha he mödra;
ke oge me he bi nya ka Khongudrin, ke
adre me he bi ka lakeik. 17 Anyin a wale,
haingen Than, ka habe,

Didrut öbun gadra, ke ve laba but,
Ke ca kâlâ bi ûnyi ae ikiki;
Ke oge me he ka köp öbun,
18 Ke oge me he ka Kamöbun,
K' öbun e he ka lakuk obaga me wahlu,
haingen Than ae khana hia.

HNYIMAKAN 7.

HNYAT a oûnykûmik lö, e hu but
unyita ta je hna ha bânâ eling,
anyin a wale, e so ate me he ka anyawi'
öta bi ûnyi hnyi ta je ûnyi ae ikiki hia
hnyi unyin me hanu, he ka obekhötâ hwa-
kecin ae kap hnyi ot ka Khong.
2 Köp öhmun d' öbun: e ba at öhmun e
hwali kâu, e ba at öhmun e okongoâ, e ba
at öhmun e iyawöâ. 3 Oge me ca ha e hnân
hang' öbun: anyin oge hia but ha köbun
ehac, ka habe, öbun eû hnyi je hnyeku-
hmun he ka tha mok me tha möt. 4 E gan
hmâ hnök hna fuc hwege köbun, ke gan
hmâ hnök hna hobeluâ gabun: inya at ae
unöngöt ge kahwa, oge me ti senyin gan
hmâ hnyi anyihmun ta je vec hia.
5 Anyin a waleji hnyi hnöhmun hna o
but hnyi Makedonia, ame ca menâ bi je
unyihmun, ke öhmun e vec hnyi ta je ke
keihen hia; e hu vat hnyi hoton, ke ot eû
hnyin. 6 Ke haba Khong, at ame okahwa
tavat adre me ohnyikön' ödra bi, me e ame
okahw' öhmun ge ioi Tito; 7 ke ca ûnyi
thibi ge ioiny, ke so bi hnen kahwa öbun e
okahwa e kâu, ke a thumetu öhmun ge
webun ae tethmâ, me anyibun tenge, me
hnyekubun ae kahwa könya; wale me me ti
gan anyik senyin. 8 Anyin a eja ke ne oge
ne oveci öbun ge anyik tusi, oge me ca ietra
bi, ke so bi oge me ietra ehac; anyin oge
me wâ, a g' ame oveci öbun tusi e, ke hnyi
ûen thibi a khaca. 9 Ke walang ang inya
oge me senyin, ca anyin adre ohmakâ hye-
kubun, ke anyin adre ohmakâ je hnye-
kubun ke ne o but ka hnyi ietra: anyin
adre ohmakâ je hnyekubun helâ me ûcû ka
Khong, m' öbun e ca kong bi ûnyi gahmun
hnyi ke ûnyi. 10 Anyin a haba hmak
hnyok ae ûcû ka Khong, me wale at ame
ökûâ ietra ke ne o but ka hnyi möt, haba
ietra eling, me ca hnân ietra hmetu: ke
haba hmak hnyok ûnyi eang hmeledrany
ame ökûâ mok. 11 Anyin a wâ ju öbun
ûnyi eang waleji e hmak hnyekubun hoton
ae ûcû ka Khong e ame ökûâ hna wâ wia
unyibun, me ivinö, eke, me haiwisai öbun,
eke, me kong hnyekunâ, eke, me ot, eke,
me weny ae gan hmâ, eke, me hnyok ae
kahwa, eke, me bi hwaban! Haba hnyi
ta je ûnyi hia öbun e hia but omanen'
öbun bi ae ba anyibun hulö hnyi ûnyi
eang. 12 Ke haba hnyi hnök hna sihna-
limen köbun, me ca hake hobi kâu bi at
ame mâdrâ monu, ke ca hobi kâu minya
bi at adre me monu kâu, ke so bi me me
manen dut köbun hnyi hnyimakan Khong
a öbun e kong hnyekuni öhmun. 13 Anyin
a wale adre ti okhaw' öhmun: ke haba
hnyi kahwa a öhmun, öhmun e senyin gan
hmâ hnyi senyin anyi Tito, anyin ame
okahwa hnyekon ûnyi gabun hia. 14
Anyin a ne hu hnök hna ohobeluâ kâu
ûnyi gabun, iny ca hmehmâ bi; ke öhmun
e ha ta je ûnyi hia köbun hnyi hnathu,
helâe minya adre wâ ae hnathu hnöhmun
hna ohobeluâ, waleji oge ânyâ hnyi hnyi-
makö Tito. 15 Ke e ame ti hnyok gan
hmâ köbun, me ûnykûme anyibun ûling
hia, me hnöbun hna ot, me öbubuny hnyi
hna kap e. 16 Inya oge me senyin anyin
adre sihwegiâ hnyekuk gabun hnyi ta je
ûnyi hia thithö.

HNYIMAKAN 8.

KE haba khaca, hnyat me lakeiny lö,
öhmun e thumetu öbun ge ibetengiö
baû anyin Khong hnyi ta je ekalesia hnyi
Makedonia; 2 ka habe, adre cubic ödra
hnyi vec ae gan hmâ, ke ame kû gan hmâ

but anyidra senyin me hna ham bâûâ ûnyi hnyi anyidra theduoc. 3 Ke inya oge me ohnatho, a g' adre me ham bâûâ hoton hnödra hna khana, eke, me hanyâûâ but hnödra hna khana, 4 ke adre kun' öhmun ûjöngi öhmun hnyi betenge eling me munyi hadruâ wakap: 5 ke ca helâji me hnöhmun hna ûnykûme, ke adre me mē ham ödra bi ka Than, me köhmun minya hoton weny Khong. 6 Wale me öhmun e sumatö Tito thö, anyin a e ame ibi hwân, ke helâe minya e ame he ka umo unyibun ibetengiö eang. 7 Ke öbun e tren gânâ ta je ûnyi hia, wale labageju, me ha hofuc, me metâ, me kong hnyekunâ gan hmâ, me anyibun ibetengiö köhmun, awe, e so ame he ka si minya unyibun ibetengiö ang. 8 Oge me ca ha me hnân hnanyibu, ke ame cubec anyibun ibetengiö ûnyi ge hna kong hnyekunâ anyin keihen. 9 Anyin ae khan' öbun ibetengiö baû anyin Tuhöta Iesu Keriso, a e at ae tren ta ûnyi, ke e ame otheduocâ e hobi köbun, m' öbun e he ka tren ta ûnyi ûnyi hnyi anyin theduoc. 10 Ke inya oge me omanenâ ûnykûmenök hnyi ûnyi eang: anyin ae ûcû köbun tavat öbun e hwân ehac, a khaca but hunaibun, he ka ca mâdrâ thibi, ke so minya bi he ka weny. 11 Ke walang ang, öumo ju hna ânyâ minya; me me um minya ju ûnyi hnyi hna hu, helâji me hnöbun hna ie weny. 12 Anyin a ne hu hnyok ae weny, adre me he ka kap e hoton hna hu hnen at, ke ca hoton bi hna ca hu gan bi. 13 Anyin oge me ca ha ûnyi e me me hâhâ keihen, k' öbun hmak bi öbun: 14 ke so bi me me tha ûcû; haba hnöbun hna tren gânâ hnyi ûen eang, me hobi kâu anyidra theduoc, me me hobi kâu anyibun theduoc hnödra hna tren gânâ; me me tha ûcû thibi: 15 helâ me hna sihnalimen, ka habe, Haba at ame thithigâ gânâ me ba kolon kâu; ke haba at ame thithigâ ûhnyûkongo me ba ûnyi ae hia gan.

16 Ke ole ka Khong at ame ip hnyi hnyeku Tito ibetengiö köbun helâe. 17 Anyin a e ame kap hnöhmun hna ûne kâu; ke ûnyi hnyi hnen hna hnyok gan hmâ ka hnyin, me e ame ka hamen he but köbun. 18 Ke öhmun e hia but kunâ e tha e me ke liamekeiny, waleji adre ogânâ hnyi ta je ekalesia hia hnyi ûthumetu ae so; 19 ke ca eang thibi, ke adre ûca minya e hnen ta je ekalesia he ka tha he m' öhmun he ka hom ibetengiö eang, wale öhmun e huliwan hnân ogânâ Than, me hnân bi haten hyekuhmun ae weny: 20 ke öhmun e outen ang, wâ e nye haikongu öhmun ke at hnyi tang omjeû eang ae gan öhmun e huliwan: 21 anyin a öhmun e ûnykûme he ka ânyâ ta je ûnyi hnyi wisa, ca hnyi hnyimakan Than thibi, ke hnyi hnyimakan minya bi tavat. 22 Ke öhmun e hia but kunâ he ka tha he m' ödru liamekeiny m' öhmun, waleji öhmun e wâhmakhmetoâ hnyekon ae kahwa hnyi ta je ûnyi ae se hia, ke walang ang ae nua kahwainy hnykon, ûnyi hnyi anyin labageju köbun. 23 A ne ke at ame hnei ga Tito, awe, e at ame tha e mönya, me at ame tha huliwa mönya köbun; ke adre ne hnei minya ge liamekeiny mötu, awe, ödru li ûthumetu anyin ekalesia ke hmanenanginy Keriso. 24 Anyin a wale omanenâ thö ködrin hnyi hnyimakan ta je ekalesia haten anyibun betenge, ke hnöhmun hna ohobeluâ ûnyi gabun.

HNYIMAKAN 9.

ECA ûnyi hnathu könya he ka sihnalimen köbun hwakecin huliwa ka wakap: 2 anyin ae khanö nya hnyekubun ae beweny, wale oge me hobeluâ gabun hnyin ka at Makedonia, ka habe, adre hia but penapena hnyi Akaia ehac a khaca but huna; ke ame huliwan hnyekon tavat ae se hia hnen hnyekubun ae kahwa. 3 Ke oge hia but kunâ je liamekeiny, wâ e nye ûnyi baû hnöhmun hna hobelu' öbun hnyi ûnyi eang; m' obun e he ka penapena helâ me hnök hna ha: 4 wâ oge nye o me keihen at Makedonia, me wâ a ga ca penapena ju öbun, me öhmun e he bi ka hmehma (ke ti e bi gabun) hnyi hna hobeluâ eling. 5 Anyin a wale oge me ûnykûme ae ûnyi hnathu he ka khöû ka ta je liamekeiny he ka bödrin köbun me penapena ta je ûnyi hnyi anyibun ibetengiö, waleji öbun e ha bânâ ehac, m' öbun e he ka penapena e, helâ me ûnyi hnyi ibetengiö, ke ca helâ bi me hna behânâ.

6 Ke wale minya eang, haba at ame tā ûhnyûkongoâ, me ûhnyûkong minya hnen hna meno; ke haba at ame tā gânâ, me gan minya hnen hna he ka meno. 7 E so he ka ve ham hoton hna thamuâ eû hnyi hnyok; ca hnyi hnyok ae hmak, me hna musö minya: anyin a Khong ame hnyokâ at amo ham senyinâ. 8 Ke e khana Khong he ka ogânâ thö köbun ibetengiö baû hia; m' öbun e he ka widrany gan hmâ bala hnyi ta je ûnyi hia, m' öbun e he ka si

hnyi ta je huliwa hia ae so : 9 helâ me hna
sihnalimen, ka habe,

E ame ham bâûâ, me ham ka je theduoc;
Ke tethmâ nyiele balua hwakecin ae
wisa gan.

10 Ke haba at ame ham hatong ka at ame
tā, me jeû hnân han, me e ame he ka ham
me osehia wan hnöbun hna tā, me ogânâ
minya wan hwakecibun ae wisa : 11 ame
otreni öbun ge omjeû hnyi ta je ûnyi hia,
m' öbun e hnyi ham gânâ but, wale hnân
okûâ ole ka Khong ûnyi gahmun. 12
Anyin a haba hna huliwan huliwa eang,
me ca walang he ka ûcû ka wakap thibi,
k' ame bi hanen minya ole ae gan hmâ ka
Khong; 13 anyin adre me ogânâ Khong
hnyi haten huliwa eang, me hnyi hnöbun
hna löng hoton uthumetu ae so anyin
Keriso, wale öbun e hom, me hnyi ibe-
tengiö ae gan hmâ ködra me tavat hia;
14 ke adre me hnyok gan hmâ köbun
ûnyi hnyi ibetengiö baû anyin Khong ae
ti gan hmâ unyibun, ke adre me hic hobi
köbun. 15 Ole ka Khong ge anyin bwi-
hlany ae ca khan' öta ha hia.

HNYIMAKAN 10.

HABA inya Paulo, at ae hnyikânâ e
tha inya m' öbun, ke kwege e ka
hiö nya m' öbun, me oge me khöû köbun
ûnyi hnyi hwakecin ae menyik me ilemuk
anyin Keriso : 2 inya oge me sumat, m'
inye ka o, m' oge me ca he ka bi hwege
köbun, ge hwege waleji oge me ûnykûme
he ka hwege ka keihen, hnyat adre me
ûnykûmi öhmun helâke öhmun e he hoton
hwakecin unyin. 3 Ke öhmun e he hnyi
unyin, ke öhmun e ca vat helâ me unyin
4 (Anyin a haba omjehen anyihmun vat
me ca hwen unyin bi, ke hwege maniny
hnyi hnyimakan Khong hnân hagutâ je
hnabâ ae hwege) ; 5 ame hagutâ ta je
ûnykûme me ta je ûnyi hia ae görany ame
ûö bi ûnyi ûcön wâhmakhmetoâ anyin
Khong, me hom hwenbâ ta je ûnykûme
hia, me me löng hoton Keriso ; 6 me laba
penapena he ka bi hwaban ka tavat adre
me ca ûling, e ka bekhöt dö anyibun ûling.
7 Öbun e wâ ta je ûnyi hnyi hnyimaköbun.
A ne ke at ame ûnykûme a e aten Keriso,
e so e ame ûnykûme hmetu a e ka aten
Keriso, awe, öhmun je aten Keriso. 8 Eja
ke ne a ne ka gan dut hnök hna hobeluâ
anyihmun musi, (waleji a ham köhmun
Than hnân otil' öbun, ke ca hnân bi hagut'
öbun), oge me ca he ka hmehma : 9 anyin
ae ca wek he ka ooti öbun ge anyik ta je
tusi. 10 Anyin a haingödra, ka habe, E
hmak, ke man bi anyin je tusi ; ke sēnyin
bi unyin, ke ca ûnyi hnathu bi hwan hofuc.
11 E so at helâe he ka ûnykûme ang, ka
habe, haba hohmun hofuc hnyi je tusi ke
tiga hi' öhmun, me helâe hnyi huliwa e ka
öhmun dut e. 12 Anyin a öhmun ca hwege
bi he ka hnyi hanen me oûcû öhmun me
keihen, tavat adre me haisoi ödra bi : ke
adre me ûtuluti ödra köu bi, me oûcû
ödra m' ödra bi, ke ba wâ ûnykûme gadra
bi. 13 Ke öhmun e ca he ka hobeluâ
hoton tulut ae ca so, ke so bi hoton tulut
a tuluto köhmun Khong, hnân tulut he ka
o but köbun. 14 Anyin a öhmun e ca
tuluto beönua, helâke a ca o köbun : anyin
a öhmun e o but köbun tha öhmun me
ûthumetu ae so anyin Keriso: 15 öhmun
e ca hobeluâ ta je ûnyi adre ca tuluto bi.
hnyi huliwa anyin keihen; ke öhmun e
labageju öbun ka he ka kû tot hnyi laba-
geju, a öbun e he ka ogan' öhmun hoton
anyihmun tulut, 16 he ka khetâ ûthumetu
ae so ka hnyi ta je hnyei ae ûsâkâûö m'
öbun, me ca he ka hobeluâ ta je ûnyi adre
penapena hnen tulut anyin ke at. 17 Ke
haba at ame hobeluâ, e so e ame hobeluâ
Than. 18 Anyin adre me ca he ka kap at
ame ka haisoâ e, ke so bi hnen Than hna
haisoâ.

HNYIMAKAN 11.

EWEK öbun e ha ka hokhnyoki nya
okhulit thibi hnyi anyik monu: eke,
hokhnyoki nya ju. 2 Anyin a inya oge
me ci' öbun ge hwakecin ciâ anyin Khong :
anyin a oge me koc' öbun ka baga a khaca,
m' inye he ka hum öbun ka Keriso helâ
me hlu cici. 3 Ke inya oge me ot, wâ e
nye okongoâ je hnyekubun ûnyi hnyi hwa-
kecin ae wisa me kalaöt unyi Keriso, helâ
me hna iyawö Eva ge on hnen anyin tang
iyawö. 4 Anyin a ne o ke at me khetâ
ke Iesu bi, waleji öhmun e ca khetâ, ke
öbun e ne kap ke hanu, waleji öbun e ca
kap, me ke ûthumetu ae so, waleji öbun e
ca kap, awe, e ûcû hnöbun hna hokhnyok
kâu. 5 Anyin a inya oge me ûnykûme a ca
ûnyûkong bi nya hnyi melen je aposetolo
ae nua hnyi ke ûnyi a khaca. 6 Eja ke
ne oge ne hwen monu hnyi hofuc, me oge
me ca helâe hnyi metâ ; ke öhmun e hia
but omanenâ e köbun hnyi ta je ûnyi hia,

unyin tavat hia. 7 Hawa, iny monu anyin
oge me ka ohnyikönö nya m' öbun e görany
dut, ke ûnyi hnyi hnök hna khetâ köbun
ûthumetu ae so anyin Khong köbun ke ba
hwaban? 8 Oge me söh ke je ekalesia, k'
oge me kap hwaban ûnyi gadra me hnân
bi hadru' öbun; 9 ke habaji ke tiga inya
unyibun, ke ba ta ûnyi gak, me oge me ca
ohmâkâ ke at; anyin ame o je liamekeiny
ûhedrin Makedonia me ham könya hnyi
tulut ae ûcû; ke oge me ka hokhnyoki nya
hnyi ta je ûnyi hia, m' oge me ca hmak
köbun, ke oge me he bala bi ka hokhnyoki
nya helâe. 10 Hoton hnathu anyin Keriso
unyik, me ba at ame he ka thawö nya hnyi
hobeluâ eang hnyi je ke keihen Akaia.
11 Anyin a ieû? hawa, anyin oge me ca
betenge gabun? E khana Khong. 12 Ke
haba hnök hna ânyâ, me oge me he bala ka
ânyâ e, m' oge me thelöng deny tavat waleji
adre me heleû can; me me manen dut a
ödra ûcû m' öhmun hnyi hnödra hna hobe-
luâ. 13 Haba hnyat eling, me je aposetolo
thoi, a hnyat huliwa iyawö, a ka hamödrin
wi' ödrin me hnân ta je aposetolo anyin
Keriso. 14 Ke ca hnân bi lâiâ e, anyin a
Satana ame ka hamen wia e me hnân
angela ae melam. 15 Anyin a wale, e ca
hnân lâiâ ûnyi ang, a g' ame he lathnya-
bainy ka hamödra bi wi' ödra me hnân
lathnyabainy hwakecin ae wisa; ke haba
obiny ködra me ame he ka helâ me anyidra
huliwa.

16 Inya oge me ha hmetu, ka habe, Ca
he bi ke at ka ûnykûme a iny monu but;
ke a ne ûnykûme helâe, awe, köp nya thö
helâ me monu, me inye na hnyi ohobeluö nya
thö. 17 Haba hnök hna ha, me oge me ca
ha bi helâ me Than, ke so bi helâ me monu,
hnyi hobelöu hwege ang. 18 Anyin ae se
hia tavat adre me hobeluâ hoton unyin, me
oge me he bi nya ka hobelöu. 19 Öbun
tavat ae metâ, me waleling öbun e hokhnyokâ
tavat ae monu. 20 Öbun e hokhnyokâ at,
ame ne thalû' öbun, ame ne ön öbun, ame
ne hom hwenb' öbun, ame ne bi gan, ame
ne khaû hnyimaköbun. 21 Inya oge me
haikongo, helâke öhmun je hnyat ae sēnyin.
E ka hu ûnyi ame hwege hnyin ke at (inya
oge me hwen monu) inya minya oge me
hwege hnyin. 22 Hawa, ödra at Heberu?
helâ minya inya. Hawa, ödra at Isaraela?
helâ minya inya. Hawa je mâtrâni Abera-
hama ödra? helâ minya inya. 23 Hawa,
ödra tavat huliwa ka Keriso? (inya oge me
hwen monu) iny beönua bi nya; beönua
hnyi huliwa; ke se hia hmönyin hna labö
cö nya, e se hia hmönyin hna labö osöi nya,
ke iny osehia he ka mokcu. 24 E otha-
bûng osöi nya hnen at Juda, a ûsa thöte
nain hna hna. 25 At okun kuc nya ge je
osö, ke at okhaca lûö nya ge veto, a ibi
okun hmouca but hu oge me kec hnyin,
khaca lidrjk ke khaca lang eû hnyi köiö;
26 iny osehia he, oge ne kong ut hnyi je
wagewe, oge ne kong ut hnen tavat venöu,
oge ne kong ut hnen aten ik hnyei, oge ne
kong ut hnen Aten ke je hnyei, oge ne
khong ut hnyi taun, oge ne kong ut hnyi
hnyot, oge ne kong ut eû hnyi köiö, oge
ne kong ut ge hnyat me lakeiny ae thoi;
27 inya hnyi huliwa ae hmak, me vec,
me osehia hmâkâ, me mekihnânem, me
beic, me ibiose hokhnyok, me hnyi megic,
me he thu. 28 Ke ca ta je ûnyi ûnyi hnyi
hoton thibi, ke ka e bala bi anyik hmak
hnyi je bong hia, wale oge me kong hnye-
kunâ ge ta je ekalesia hia. 29 Ewa at ae
sēnyin, ke ca sēnyin bi nya? ewa at adre
othöâ, ke ca vec bi nya? 30 A ne ûcû
könya he ka hobeluâ, me oge me he ka
hobeluâ ta je ûnyi oge me sēnyinâ. 31 E
khana but Khong a Kamen Tuhöta Iesu
Keriso, wale a hnân he ka haisoâ nyiele
balua, a oge me ca thoi. 32 Hnen gavena
hnyi Damaseko a e hnyi hmeli Areta than
hna tuö taun anyin at Damaseko, me me
köt nya: 33 ke adre me öû nya but ûnyi
hnyi mamalama hnyi hak veto hnyi hnyin
tang, me oge me kec ûnyi hnyi li hnyamen.

HNYIMAKAN 12.

E ÛCÛ könya he ka hobelöu, ke ca so
bi; awe, oge me he ka ha ta je hna
omenenâ me ta je hna ûthumetu ûnyi ge
Than. 2 E khanö nya ke aten Keriso
waleji fotin je huna ehac, adre kât gör-
anyai ka hnyi drany a kuniny, (e ca khanö
nya, ame ne ûnyi hnyi unyin; ke ca khanö
nya minya ame ne ca e bi hnyi unyin; e
khana thibi Khong). 3 E khanö nya at
helâe (ame ne e hnyi unyin, ame ne ca e
bi hnyi unyin, e ca khanö nya; e khana
thibi Khong), 4 ke adre hom dö e ethö ka
hnyi Paradaiso, k' ame löng ta je hofuc a
ca hnân ha, wale ae ca ûcû ka at he ka ha:
5 Oge me he ka hobeluâ at a helâe: ke oge
me ca he ka hobeluö nya bi, ke so bi hnyi
anyik ta je sēnyin. 6 Anyin a ne wek he
ka hobeluâ, me iny ca monu bi; anyin oge
me he ka ha hnathu: ke inya oge me hok-

hnyok, wâ e nye he ke at ka ûnykûmi nya
hon hnen hna ō nya, me ling nya. 7 Ke
wâ adre nye ogöranyi nya bi hnen nuainy
ta je ûthumetu, me adre ham könya ûdöiny
unyin, wale hna ûkhûnöng hnö Satana he
ka kulup nya, me inye ca ti görany bi.
8 Ke iny okun khöû ka Than ge ûnyi
eling, me me he ka ohia but gak. 9 Ke
e ame ha könya, ka habe, E ûcû köu anyik
ibetengiö baû: anyin adre obekhötâ manik
man hnyi sēnyin. Anyin a wale oge me
senyin gan hmâ he ka hobeluâ hnyi anyik
je sēnyin, me me tubi nya hnen man manin
Keriso. 10 Wale me inye senyinâ ta je
sēnyin, me ta je hna okongo, me ta je hna
theduoc, me ta je hna seda, me ta je vec
can Keriso: anyin a iny ka sēnyin, wale
ûen a iny hwege hnyin.

11 Iny monu but: öbun e kunö nya;
anyin ae ûcû köbun he ka haisoi nya: ke
eja ke ne oge ne ca ûnyi hnathu bi, ke so
bi ca inya bi hmelen ta je hing aposetolo.
12 E hnathu adre ânyâ unibun ta je haten
aposetolo hnyi hokhnyok hia, hnyi je haten,
me ûöman, me huliwa ae man. 13 Anyin
a ieû a öbun hnyi hmelen keihen je ekalesia,
a ca ûnyi ang a oge me ca ohmak' öbun?
betenge ju öbun gak hnyi hwali eang.

14 Wâ bi, okuniny ju ang penapena a
inya he ka he but köbun; ke oge me ca he
ka ohmak' öbun: anyin oge me ca elâm
anyibun ta je ûnyi, ke öbun bi: anyin a
ca hanymen bi je lakon he ka ûkhöûnâ
hobi kâu je kamen me hinyen, ke so bi je
kamen me hinyen hobi kâu je lakon. 15
Ke oge me he ka senyin he ka ohia om-
jehek, me ohiö nya minya hobi kâu je
hanubun. Ke oge ne hnyok gânâ köbun,
hawa, ame he ka ûhnyûkong hnöbun hna
hnyok könya? 16 Ke so minya ju, oge
me ca ohmak' öbun bi; ke so bi oge bibi-
hwakecik me oge me köt öbun ge iyawö.
17 Hawa, oge me hwen iyawöâ anyibun ta
je ûnyi hnen tavat waleji oge kunâ köbun?
18 Oge sihwegiö Tito, me kunâ e me ke
liamekeiny. Hawa, ame hwenenâu Tito
anyibun ta je ûnyi? hawa öhmu me ca he
hnen Hanu a khaca? ke hnyeûca a khaca?

19 Öbun e ûnykûme ang a öhmun e ka
owis' öhmun bi köbun. Öhmun e ha unyin
Keriso hnyi hnyimakan Khong. Hnyat a
oûnykûmik lö, hnân okahw' öbun ta je
ûnyi hia. 20 Anyin a oge me ot, wâ oge
nye o but köbun me ō 'bun a ca helâ me
hnök hna wek, ke wâ öbun nye ō nya a ca
helâ me webun; wâ e nye hu ihunyinköu,
me wathethöt, me iwatretra, me bi fuco,
me ûhaiö, me imediököu; 21 wâ e nye he
Khonguk ka ohnyikönö nya unyibun, iny
ka o hmetu, me oge me he ka tengiâ tavat
ae se hia, a tavat adre me mâdrâ hulö, k'
adre ca ietra hwakecidrin ae ikiki, ke bi
ûnyi monu, ke wagelue adre me ânyâ.

HNYIMAKAN 13.

WALANG okuniny he a inya köbun.
Adre me he ka ohmâ ta je hofuc
hia hnen li at a lo ame ne kun a hnyat
ohnatho. 2 Oge me bök ka ha, ke oge
me ha hmetu, helâji me imwik a loiny
unyibun, helâe walang ang ke hiö nya, oge
me ha ködra adre me ânyâ hulö, me ödra
hia thithö, ka habe, oge ne he hmetu, me
oge me ca he bi ka ohâhâ; 3 anyin a öbun
e elâm haten Keriso eû hnyi hnyik; at a
ca sēnyin unyibun, ke hu man bi: 4 anyin
adre me osataūroâ e hnyi sēnyin, k' ame
möt hmetu thö ge man maniny Khong. Ke
öhmun e sēnyin minya unyin, k' öhmun e
he ka tha möt mē ge man maniny Khong
köbun. 5 Elâm dö eû hnyibun, a ne hu
labageju gabun; cubic öbun. Hawa, e ca
khan' öbun a Iesu Keriso eû hnyibun? öbun
e ne ca monu bi. 6 Ke oge me wek ame
he ka khan' öbun a ca monu but öhmun
7 Ke öhmun e hic ka Khong, m' öbun e ca
he ka ânyâ hulö; ke ca hnân bi omanenâ a
öhmun hnyat ae so, ke so bi m' öbun e he
ka ânyâ so, ke monu bi öhmun. 8 Anyin
ae ca khan' öhmun he ka ânyâ ke ûnyi
ûcon hnathu, ke so bi hobi kâu hnathu. 9
Anyin öhmun e senyin; a ne hwege öbun
k' öhmun sēnyin bi: öhmun e hic miny
m' öbun e he ka bekhöt. 10 Wale me
inye set ta je ûnyi ang ke tiga hiö nya, wa
oge nye fuc hwege iny ka o kobun, hen
me musi ame ham könya Than hnân ote-
thmâ, ke ca hnân bi hagutâ.

11 Hnyat me lakeiny lö, obiny ju ang
ka habe, e so öbun e hnahic. Wisa ju
öbun, ke kahwa ju; tha hnyok ju; ûsokötu
ju: me me e unyibun Khongon ibetengiö
me hnahic. 12 Ĉitalofakâu ju öbun ge
ûcimhnyimak ae kap.

13 Ame italofa m' öbun wakap hia thithö.

14 E so e unyibun hia thithö ibetengiö
baû anyin Than Iesu Keriso, me ibetengiö
anyin Khong, me tha e m' öbun Hanu
Kap.

TUSI ANYI PAULO KA

AT GALATIA.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo aposetolo (ca ûnyi ge at,
ke ca hnen minya bi at, ke hnö Iesu
Keriso bi, me Khong a Kamen, waleji a
omelö hmetu thö ûheny hnyi hna mok),
2 me hnyat me lakeiny hia eang unyik,
öhmun e sihnalimen ka ekalesia hnyi Gala-
tia : 3 E so e unyibun hia thithö ibetengiö
bau me hnahic ûnyi ge Khong a Kamen,
me Tuhöta Iesu Keriso, 4 waleji at ame
ka hamen ham e hobi kâu anyita ta je hulö,
me me omeli öta ûnyi hnyi ang hmelen ae
kong, hoton weny Khong a Kamöta : 5 e
so he ka ogânâ bala e nyiele nyiele balua.
Amen.
6 Oge me lâiâ anyin a öbun logot ûsâkâû
öbun me at a haw' öbun ka hnyi ibetengiö
baû anyin Keriso ka hnyi ke evangelia ;
7 ke ca ke evangelia bi : ke haba keihen
adre me ohluhlu öbun, me bewia evangelia
anyin Keriso. 8 Ke öhmun e ne he, ke
ame ne ke angela bi ûheny hnyi drany ka
khetâ ke evangelia köbun bi, waleji öhmun
e ca khetâ köbun, me so he ka anathema e.
9 Inya oge me ha hmetu walang ang, helâji
me hnöhmun hna labö ha, ka habe, A ne
he ke at ka khetâ köbun ke evangelia bi,
wale öbun e ca kap, me so he ka anethema
e. 10 Anyin a walang ang, hawa, oge me
huliwan at, hawa, Khong ? ke hawa, inya
oge me elâm he ka osenyinâ at ? anyin oge
ne labö osenyinâ at, m' iny ca athnyabai
Keriso bi.
11 Hnyat me lakeiny lö, inya oge me
omanenâ köbun, ka habe, haba evangelia
oge me khetâ me ca ûnyi bi ge at. 12
Anyin oge ca kap e ûnyi ge at, ke adre me
ca nö nya minya bi, ke so bi ûnyi ge hna
omanenâ anyi Iesu Keriso. 13 Anyin
öbun e hia but löng ge hwakecik ehac hnyi
hmi anyin at Juda, ae gan hmâ hmönyin
hnök hna okongoâ ekalesia anyin Khong,
me hna oaûâ e : 14 ke oge me nua tot ehac
hnyi hmi anyin at Juda hon tavat ae se
hnyi anyik dö unyin aten ik hnyei, anyin e
gan hmâ hnök hna kong hnyekunâ ta je
hwakecin lakamök. 15 Ke a manen dut
weny Khong, waleji at ame ûcö nya ûnyi
hnyi hnyekon hinyök, me hawö nya ûnyi ge
anyin ibetengiö baû, 16 he ka omanenâ
Nokon eû hnyik m' inye he ka khetâ e ka
Aten ke je hnyei ; oge ca ie ûhnenamö me
at : 17 ke oge ca he minya Jerusalema ai
ka je aposetolo a bödrin, ka bilik bi nya :
ke oge me he Arabia ai ; ke oge me hmetu
minya Damaseko ai.
18 Hwaban kun ta huna, oge me he
Jerusalema ai he ka iouny me Kefa, me
tha laba mē fifitin je bong. 19 Ke oge me
ca iouny bi me ke aposetolo, ke hake Iakobo
thibi liamekeiny me Than. 20 Ke haba
ta je ûnyi oge sihnalimen köbun, wâ bi,
oge me ca thoi hnyi hnyimakan Khong.
21 Hwaban e oge me o but ka hnyi je ke
keihen hnyei Suria me Silikia. 22 Ame
tiga ca wâ hnyimakök ta je ekalesia hnyi
Juda unyi Keriso : 23 Ke so bi adre me
löng thibi, ka habe, at eji ame okongu öta
ehac, ame khetâ walang ang labageju waleji
e ame oaûâ ehac ; 24 ke adre me ogânâ
Khong ûnyi gak.

HNYIMAKAN 2.

KE hwaban ta je huna a fotin oge me
he hmetu Jerusalema ai tha inya
me Banaba, ke oge hum Tito minya. 2
Ke oge me he hoton hna omanenâ ; me thu-
metu ödrin ge evangelia, oge khetâ ka
Aten ke je hnyei ; ke oge me ha duöngâ
ka hnyat ae lung, wâ e nye ûnyi baû but
wadring a inya, me hnök hna wadring ehac.
3 Ke haba Tito at ame tha e mönya, adre
me ca ûjengö e bi he ka peritom, wale ae
at Heleni : 4 ke wale thibi e can je liame-

keiny thoi ödrin e odilâ duöngâ, ödrin e
dit duöng he ka tuö hna hn' öta, waleji ate
me hu ge Keriso Iesu, m' ödrin e he ka
thalu öta : 5 ke öhmun e ca mita bi ködrin
hnyi awa a khaca ; me me tethmâ unyibun
hnathuiny evangelia. 6 Ke haba hnyat
eji ae lung (me ca khanö nya ödrin, ke ca
ûnyi hnathu e könya : haba Khong ame ca
wâhmakhmetoâ bi at)—haba hnyat eji ae
lung, me ödrin e ca bi hanen bi könya :
7 ke so bi, e khan' ödrin a g' adre me ham
könya evangelia hobi kâu tavat adre ca
peritomonâ, helâe kö Peteru hobi kâu tavat
adre peritomonâ, 8 (anyin a haba at a
huliwan hnyeku Peteru ka hnyi hanymen
aposetolo hobi kâu tavat adre peritomonâ,
e minya bi at ame huliwan hnyekuk hobi
kâu Aten ke je hnyei) ; 9 ke haba Iakobo,
me Kefa, me Ioane, je hnyat adre ha gadrin
ka habe, je hmolom, ödrin e wâ ibetengiö
baû adre ham könya, me adre me ham
könya me Banaba je hnyam a metâiny tha
hnyok, m' öhmu me he ka he ka Aten ke
je hnyei, ke haba ödrin bi ka tavat adre
peritomonâ ; 10 ke ame wedrin thibi m'
öhmu me he ka ûnykûme tavat ae theduoc;
wale thibi ûnyi ae hmehmelâ hnyekuk he
ka ânyâ.

11 Ke ame o but Kefa hnyi Anetioka,
me oge me hwege ivinö mē, anyin ae monu.
12 Anyin a e ame tha han me Aten ke je
hnyei ke tiga hia bi keihen ûhedra unyi
Iakobo : ke ödrin e o but, me e ame todrö,
me öûsâkâûöâ e bi, anyin ame outen tavat
adre peritomonâ. 13 Ke haba keihen at
Juda adre me tha iyawö mē ; me ödrin e
omonu Banaba minya hnen anyidra iyawö.
14 Ke oge me wâ a ödrin e ca he wisa hoton
hnathuiny evangelia, inya oge me ha kö
Kefa hnyi hnyimaködrin hia, ka habe, U at
Juda, ke u je ne tha hwakecâm me Aten ke
je hnyei, ke ca tha hwakecâm bi me at
Juda, me ieû gam u me ûjengö Aten ke je
hnyei he ka tha hwakecidra me at Juda ?
15 Ötin at Juda ûnyi hnyi unyin, ke ca
Aten ke je hnyei bi ae monu, 16 e khan'
öta a g' adre me ca haiwisa at ge ta je huli-
wainy hnanyibu, ke so bi hnen labageju kö
Iesu Keriso, öta minya ang tavat ötin e
labageju kö Keriso Iesu, m' adre me he ka
haiwis' öta hnen labageju ka Keriso, ke ca
hnen bi ta je huliwa hnyi hnanyibu : anyin
ae ba at me khaca adre me he ka haiwisa
hnen ta je huliwa hnyi hnanyibu. 17 Ke
ate ne elâm, e me he Keriso ka haiwis' öta,
ke ame ō 'ta bi a öta tavat ae kong, hawa,
haba Keriso me at huliwan hulö ? Ohe.
18 Anyin oge ne op hmetu ta je ûnyi oge
hia but ohia, inya oge me ka omanenö nya
bi, a iny at hanyâûâ. 19 Anyin oge mok
ut ka hnyi hnanyibu ûnyi ge hnanyibu, m'
inye he ka möt bi ka Khong. 20 Adre
hia but tha osatauroi nya me Keriso ; ke
iny möt bi ; ke ca inya hmetu bi, ke Keriso
bi at ae möt eû hnyik : ke haba möt oge
me melö hnyi unyin, inya oge me melö e
hnen labageju ka Nokon Khong, waleji at
ame betenge gak, me ka ham e hnân hobi
könya. 21 Oge me ca oûnyibâûâ ibetengiö
baû anyin Khong : anyin a ne hu hwakecin
ae wisa ûnyi ge hnanyibu, awe, e ûnyi baû
bi mok anyin Keriso.

HNYIMAKAN 3.

AT Galatia ae monu lö, adre me sihna-
limen hnyi je hnyimaköbun Iesu
Keriso at adre osatauroa, ke ie at ame
iyaw' öbun ? 2 Wale thibi ang ûnyi ame
bekhanö nya gabun, ka habe, Hawa, öbun
e kap ju Hanu ûnyi hnyi ta je huliwa hnyi
hnanyibu, k' ame ne hnen löng ûnyi hnyi
labageju ? 3 Hawa, öbun e monu helâe ?
öbun e hwân hnyi Hanu, ke walang ang
öbun e he bi ka oumo hnyi unyin ? 4 Ha-
wa, öbun e hia but vec baû hnyi ta je ûnyi
ae se hia ? ame ne he ka ûnyi baû bi. 5
Anyin a wale, haba at ame ham köbun
Hanu, me ânyâ ta je huliwa ae man unyi-
bun, hawa, ame ânyâ e hnyi je huliwa hnyi
hnanyibu, ke ame ne ânyâ hnen löng hnyi
labageju ? 6 Helâ me Aberahama ame
labageju ka Khong, me adre me haiâ e kâu
me hwakecin ae wisa. 7 Anyin a wale,
khan' öbun ju, a haba tavat adre me laba-
geju, me ödra je mâtrâni Aberahama. 8 Ke
manen dut ehac hnyi hna sihnalimen a g'
ame he Khong ka haiwisa Aten je hnyei
ûnyi hnyi labageju, ke a khetâ evangelia kö
Aberahama, ka habe, Ame he ka hnahic ta
je hnyei hia ûnyi gam. 9 Wale me me
tha hnahic tavat adre me labageju me
Aberahama at ame labageju. 10 Anyin a
haba tavat adre me laba hnyi ta je huli-
wainy hnanyibu, me ödra but hnyi hmelen
hnaûhangö : anyin adre hia but sihnalimen.
ka habe, E ve hnauhangö but ödra hia adre
me ca tethmâ hnyi ta je ûnyi hia thithö
adre me sihnalimen hnyi tusiny hnanyibu
he ka ânyâ. 11 Ke e manen ae ba at adre
me haiwisa hnyi hnyimakan Khong ûnyi
ge hnanyibu : anyin, Ame he ka möt at ae

wisa hwakecin ûnyi hnyi labageju; 12 ke
haba hnanyibu me ca hanen bi labageju;
ke, Haba at ame he ka vheno e, me e ame
he ka möt kâu. 13 Haba Keriso ame ûcû
öta ûnyi hnyi hnaûhangöiny hnanyibu,
anyin a e ame wia me hnaûhangö hobi köta:
anyin adre hia but sihnalimen, ka habe, E
hnaûhangö but tavat hia adre me uhni ödra
hnyi ûtö: 14 me me o but hnahic anyi
Aberahama ka Aten je hnyei ga Keriso
Iesu; me me hu thö köta hnen labageju
Hanu adre ha bânâ.

15 Hnyat me lakeiny lö, oge me ha helâ
me hwan at: ka habe, Eja ke ne a ne
ûhihinyköu anyin at, k' adre hia but ohmâ,
me ba at ame he ka thang, me bi hanen
hmetu. 16 Ke adre ha ta je hna ha bânâ
kö Aberahama me mâtrâniny. E ame ca
ha, ka habe, Ka ta je mâtrân, helâke me se
hia; ke helâke me khaca thibi, ka habe, Ka
mâtrânâm, wale Keriso. 17 Ke inya oge
me ha, ka habe, haba ûhihinyköu hnen
Khong hna ohmâ kâû adrem, ae ca khana
hnanyibu he ka thang hmetu, waleji a foa
haded me thöte je huna hwaban ûhihinyköu,
me me öûnyibâûâ hna ha bânâ. 18 Anyin
a ne ûnyi hnyi hnanyibu hwajekhon me ca
ûnyi bi hnyi hna ha bânâ: ke Khong ame
ham e kö Aberahama hnyi hna ha bânâ.
19 Ke hnân eû hnanyibu? Adre bi hanen
e can ta je hna hanyâûâ, ke ne o but ame o
thö mâtrân, wale adre ha bânâ kâu; ke
hnen ta je angela hna otilâ e hnyi hnyamen
at ame oûsoköuâ. 20 Ke haba at ame
oûsoköuâ me ca hnân hobi kâu at a khaca;
ke haba Khong me khaca thibi. 21 Ke
hawa, haba hnanyibu me ûcon ta je hna ha
bânâ ge Khong? Ohe: anyin a ne hu
hnanyibu adre ham ae khana he ka omelö,
awe, adre me ne he ka haiwisa ûnyi hnyi
hnanyibu. 22 Ke haba hnyi hna sihnali-
men adre hia but thelöng ta je ûnyi hia
hnyi hmelen hulö, m' adre me he ka ham
ka tavat labageju hna ha bânâ ûnyi hnyi
labageju kö Iesu Keriso.

23 Ke adre tu' öta ehac hnyi hmelen
hnanyibu, waleji ke tiga ca o bi labageju,
ke adre theling öta ke ne o but ame manen
dut labageju ame he ka o. 24 Wale me
haba hnanyibu, me hnân at ûne köta he ka
lili öta ka Keriso, m' adre me he ka haiwis'
öta ûnyi hnyi labageju. 25 Ke walang
ang ame o but labageju, me ame ca musi
öta hmetu bi hnen at ûne. 26 Anyin a je
lakon Khong öbun hia a deny labageju kö
Keriso Iesu. 27 Anyin a haba öbun hia
adre bapataisoâ ka Keriso, me öbun e khaû
öbun ge Keriso. 28 Ke ba hmetu at Juda,
ke ba at Helene, ke ba at hwenbâ, ke ba at
he baû, ke ba baga, ke ba momo; anyin a
khaca thibi öbun hia unyin Keriso Iesu.
29 Ke öbun e ne laten Keriso, awe, öbun
je mâtrâni Aberahama, a tavat tren hwaje-
khöû helâ me hna ha bânâ.

HNYIMAKAN 4.

KE inya oge me ha, ka habe, E ka tiga
wanakat bi atö, me ca ve bongon bi
e me athnyabainy, ke so bi e tuhan hia;
2 ke ame musö e hnen tavat ûne, me tavat
tue, ke ne o but hnyi ûen a thu hnen kamen.
3 Helâe minya öta, waleji k' öta tiga je
wanakat, me adre me musi öta hnyi je hna
ûne a bân anyin hmeledrany: 4 ke ame o
but ûen adre thu, me haba Khong ame
kunâ Nokon, adre hnokoâ hnen momo, a
hnokoâ hmelen hnanyibu, 5 me me he ka
ûco tavat adre me laba hmelen hnanyibu,
m' adre me he ka köp öta helâ me je hing
lakon. 6 Ke can öbun je hing lakon, me
Khong ame kunâ Hanon Nokon ka hnyi je
hnyekubun, k' ame hongot, ka habe, Aba,
Cica. 7 Anyin a wale, u ca athnyaba
hmetu bi, k' u nokon; ke u nokon, awe
ame he ka hu hwajekhom ûnyi ge Khong.

8 Ke haba ehac, waleji ae tiga ca khan'
öbun Khong, me adre me hwenb' öbun
hnen ta je ûnyi a ca je hing khong: 9 ke
e khan' öbun Khong walang ang, ke khana
Khong öbun, me ieû gabun öbun e hwiö
hmetu ka hnyi ta je ûnyi à bân, ke sēnyin,
ke ca ûnyi hnathu, wale ame webun hmetu
he ka hwenbâ kâu? 10 Öbun e tuö je
bong, me je tehi, me je ûen, me je huna.
11 Inya oge me ot gabun, wâ e nye ûnyi
baû anyik huliwa köbun.

12 Hnyat me lakeiny lö, inya oge me
khöû köbun he ka helâ mönya, anyin a
haba inya, me helâ möbun. Öbun e ca hia
but okongu nya: 13 ke e khan' öbun a oge
bök ka khetâ evangelia köbun, k' ame
sēnyin unyik: 14 ke haba ûcubic köbun
waleji hnyi unyik, me öbun e ca hûkötiâ,
me degec ut; ke öbun e köp nya helâke me
angela anyin Khong, helâke me Keriso
Iesu. 15 Ke ewa hnöbun hna haisoâ?
anyin oge me ohnathu öbun, ka habe, a ne
khan' öbun, me öbun e hia but ûâ je li
emaköbun me ham bi könya. 16 Hawa,
iny iwahnaihmiöny m' öbun, anyin oge me
ha hnathu köbun? 17 E hwege wedra

öbun, ke ca so bi ; eke, e wedra he ka
ovesei öbun, m' öbun e he ka ti webun
ödra. 18 Ke so öbun e he bala ka weny
hwegiâ so, ke ca helâe thibi hnyi ûen a tha
inya möbun. 19 Je lakuk lö, inya hmetu
oge me vec hnyekon helâ me at erkini
öbun, ke ne o but a e but Keriso eû hnyi-
bun, 20 eke, e wek he ka tha inya m' öbun
walang ang, me okebongonâ ifucik ; anyin
oge me loloâ gabun.

21 Ha th' öbun könya, öbun hnyat a
webun he ka laba hmelen hnanyibu, hawa,
öbun e ca löng hnanyibu ? 22 Anyin adre
sihnalimen, ka habe, lo li laku Aberahama,
haba khaca me nokon momo adre ûco, ke
nokon momo ame he baû khaca. 23 Haba
nokon momo adre ûco, me adre hnokoâ
hoton unyin ; ke haba nokon momo ame he
baû, me adre me hnokoâ hoton hna ha bânâ.
24 Haba ta je ûnyi e me hnân ûhöûcû :
anyin a haba li momo e, me li ûhihinyköu ;
khaca ûnyi hnyi bucen Sinai, k' ame hnokoâ
ka hnyi hwenbâ, waleji Hagara. 25 Haba
Hagara eling me wale bucen Sinai hnyi
Arabia, e ûcû me Jerusalema walang ang :
anyin a e ame tha hwenbâ me lakon. 26
Ke haba Jerusalema ethö me ame he baû,
wale hinyöta. 27 Anyin adre sihnalimen,
ka habe,

Senyin dö, u toûnyi ame ca hnokoâ ;
Kuku thö me tenge, u at ame ca vec
hnyâm :
Anyin ae se hia lakon momo ame laba
baû hon at ae hu âiân.

28 Hnyat me lakeiny lö, öta ang lakon hna
ha bânâ, helâji me Isaaka. 29 Ke haba
ehac me ame okongoâ at adre me hnokoâ
ûnyi hnyi Hanu hnen at adre me hnokoâ
ûnyi hnyi unyin, ke helâe minya walang
ang. 30 Ke ieû hna ha hnyi hna sihnali-
men ? Tha obâ but momo a athnyaba me
nokon da : anyin ame ca he da nokon
momo a athnyaba ka tha hwajekhon me da
nokon momo ame he baû. 31 Anyin a
wale, hnyat me lakeiny lö, ca lakon momo
a athnyaba öta, ke lakon momo ame he baû
bi öta.

HNYIMAKAN 5.

AME hia but hn' öta Keriso ka hnyi
hna hna bâûâ : anyin a wale, tethmâ
ju, ke ca ovheli öbun hmetu bi ge wen
hwenbâ.

2 Wâ bi, inya Paulo oge me ha köbun,
ka habe, öbun e ne kap hna peritom, me ba
troban köbun ûnyi ge Keriso. 3 Eke, inya
hmetu oge me thumeto tavat hia adre kap
hna peritom a g' ame hu hanymen ködra he
ka löng hoton hnanyibu hia thithö. 4
Adre hia but öûsâkâû' öbun me Keriso,
öbun tavat öbun e behaiwis' öbun hnyi
hnanyibu ; ke öbun e ū but ûnyi hnyi ibe-
tengiö baû. 5 Anyin ate me halubahingen
gejon hnyi hwakecin ae wisa hnen labageju
ûnyi hnyi Hanu. 6 Anyin ae ca ûnyi hna-
thu bi ka Keriso peritom, me ca peritom ;
ke so bi labageju, at ame huliwa hnyi ibe-
tengiö. 7 Öbun e hia but wadring so ; ia
ovheli öbun m' öbun e ca he bi ka löng
hoton hnathu ? 8 Haba ûnyi eang ame
övheli, me ca ûnyi bi ge at ame haw' öbun.
9 Haba leven ae ûhnyûkong ame ölevenâ
bwiny falawa hia. 10 Inya oge me laba-
geju öbun hnyi Than, a öbun e ca he ka
webun ke ûnyi : ke haba at ame ovheli
öbun, me ame he ka o kâu hwaban, k' adre
me ca he ka wâhmakhmetoâ at. 11 Ke
haba inya, hnyat me lakeiny lö, oge ne
khetâ bala peritom, ieû adre me okongu
nya bala bi gan ? a ne helâe, me ba but
hnân othöâ hnyi satauro. 12 Haba wek,
me me he tavat adre me ovheli öbun ka
hamödra subâ degeci ödra bi.

13 Hnyat me lakeiny lö, adre hia but
haw' öbun ka hnyi hna hna bâûâ ; ke so bi
ca he öbun ka wia hna hna bâû' öbun, me
hnân hobi kâu unyin, ke ibiathnyabaköu ju
hnyi ibetengiö. 14 Anyin adre ohwâdâ
hnanyibu hia hnyi hofuc a khaca, ka habe ;
U me he ka betenge ge at ame laba hake-
kenyi u helâ me u bi. 15 Ke öbun e ne
ûhûlû, me ûönöbunköu, ō 'bun âu, wâ öbun
nye he ka ûohiöbunköu.

16 Ke inya oge me ha, ka habe, E so
öbun e he bala hnyi Hanu, me öbun e ca he
ka ânyâ weny unyin. 17 Anyin a haba
unyin ame ûö bi ûnyi me Hanu, ke haba
Hanu ame ûö bi ûnyi me unyin ; anyin a
ödru li at ûö bi ûnyi köu ödru ; waleling me
öbun e ca ânyâ bi ûnyi ame webun. 18 Ke
so bi a ne lili öbun Hanu, me ca öbun bi
hnyi hmelen hnanyibu. 19 Ke e manen
dut ta je huliwa anyin unyin, wale, bi ûnyi
monu, me hwakecin ae ikiki, me hnyok
wagelue, 20 me hmi ka je hnatheat, me bi
khong, me bi iwahnaihmiöny, me iwatretra,
me ihunyinköu, me wathethöt, me imouköu,
me khekhe lo, me vese, 21 me behnyok, me
ic monu, me imediaköu, me ta je ûnyi
helâe : inya oge me haimemenâ köbun ge
ta je ûnyi e, helâji me hnök hna haimeme-

nâ ehac, ka habe, haba tavat adre me ânyâ
helâe me adre me ca he ka bi hwajeköûdra
hnyi dökhu dokhon Khong. 22 Ke haba
je wan Hanu, me, ibetengiö, me senyin, me
hnahic, me hokhnyok beû hmâ, me menyik,
me hwakecin ae so, me hnathu, 23 me hwa-
kecin ae ilemuk, me weny ae ûcû : adre ca
nyibo bi ta je ûnyi helâe. 24 Ke haba ta
je laten Keriso, me adre me osatauroâ
unyin, me ta je weny e, me ta je weny ae
ûjöng.
25 Ate ne möt hnyi Hanu, awe, e so
ate me vheno hnyi Hanu. 26 Ca he öta
ka weta lung baû, me ûhmönyinköu, me
ihunyinköu.

HNYIMAKAN 6.

HNYAT me lakeiny lö, eja ke ne a ne
hom uthmâhmâ ke at hnyi hna
hanyâûâ, hamöbun tavat hnyi hanu he ka
kap hmetu at a helâe hnyi hnyok ae me-
nyik ; ke wâ wiö u bi, wâ e nye cubic u
minya bi. 2 Ûkhûkhûö th ö honöbun je
hok, me ohwâdâ helâe hnanyibu anyin
Keriso. 3 Ke a ne ûnykûme ke at a ka e
at ae ûnyi hnathu, ke ca e bi, e ame ka iya-
wâ e bi. 4 Ke so ka tavat he ka ve cubec
anyidra ta je huliwa bi, me adre me he ka
hu hnân hobelöu a ûnyi gadra bi, ke ca
ûnyi bi ge ke at. 5 Anyin ame he tavat
hia ka ve hijen honödra ta je hok.
6 Ke hamen at adre nâ hnyi hofuc he ka
ham ta je ûnyi ae so ka at ame nâ. 7 Ca
omonu öbun bi ; e pason he ka iyawâ Khong :
anyin a haba hna tā hnen ke at, me e ame
he bi ka meno minya helâe. 8 Ke haba at
ame tā ka hnyi hing unyin bi, me e ame he
ka meno hna bobot ûnyi hnyi unyin ; ke
haba at ame tā ka hnyi Hanu, me e ame he
ka meno möt ame ca ba balua ûnyi hnyi
Hanu. 9 E so ate me ca sēnyin hnyi huli-
wa ae so : anyin ate me he ka meno hnyi
ûen cici, at ka ca sēnyin bi. 10 Anyin a
wale, e ka hu ûen köta, e so ate me he ka
mâdrâ huliwa ae so ka tavat hia thithö, ke
ti ânyâ bi ka tavat a ödra hnyi lap anyin
tavat labageju.
11 Wâ ju ûganiny je mataitusi oge hia
but sihnalimen köbun ge hing hnyamök.
12 Haba tavat adre me wedra he ka haiso,
ödra hnen at, me adre me ûjöngi öbun he
ka peritom ; ke adre me ânyâ helâe wâ
adre nye okongu ödra can satauro anyin
Keriso. 13 Anyin a haba tavat adre hia
but peritomona, me adre me ca löng bi
hoton hnanyibu ; ke wedra bi he ka operi-
tomoni öbun, m' adre me he ka hobeluâ je
unyibun. 14 Ke haba inya, me oge me ca
he bala ka hobelöû ke so thibi hnyi satauro
anyin Tuhöta Iesu Keriso, k' adre me osa-
tauroâ hmeledrany könya a deny e, ke ka
inya minya ka hmeledrany. 15 Anyin ae
ca ûnyi hnathu peritom me ca peritom, ke
so bi at ae teb ûnyi. 16 Ke haba ödra hia
adre me he hoton tulut eang, me so e unyi-
dra me Isaraela anyin Khong hnahic me
ibetengiö.
17 Ke hwân dö walang ang, ca he hmetu
bi ke at ka ovheli nya : anyin ae hu bi hnyi
unyik je hwadeny a je haten Iesu.
18 Hnyat me lakeiny lö, e na e ju hnyi
je hanubun ibetengiö bau anyin Tuhöta
Iesu Keriso. Amen.

TUSI ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT EFESO.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo, aposetolo anyin Keriso
Iesu ûnyi ge weny Khong, oge me
sihnalimen ka wakap hnyi Efeso, me tavat
adre me labageju ka Keriso Iesu : 2 E so e
unyibun ibetengiö baû me hnahic ûnyi ge
Khong a Kamöta, me Than Iesu Keriso.
3 Haisoâ Khong me Kamen Tuhöta Iesu
Keriso, at ame hia but ohnahici öta ge ta
je hnahicin hanu hia hnyi ta je dok hnyi
drany ûnyi ge Keriso : 4 helâ me hnen hna
ûc' öta kâu, k' adre me tiga ca bi taben
hmeledrany, m' ate me he bi ka kap me
ba hnyikonguta hnyi hnyimakan hnyi
ibetengiö : 5 ke e ame ip öta adrem hnân

wi' öta me lakon a deny Iesu Keriso,
hoton weny ae so, 6 hnân ogânâ hmane-
nanginy anyin ibetengiö baû, waleji a be-
tenge baû köta ûnyi ge Oûnykûminy: 7
ke hu but gata deny e, hna ûco möt ûnyi
ge dren, wale he ka thang ta je hulö, helâ
me ûganiny anyin ibetengiö baû, 8 waleji
e ame ham gânâ köta hnyi metâ hia, me wâ
wia hia, 9 ke e ame omanenâ köta ûnyi ae
iyong hnyi weny, hoton weny ae so, waleji
e ame bân ka ûnykûme ûnyi gan 10 hnyi
hna penapena bekhötâ ta je ûen, me me
khaca thibi ta je ûnyi hia ka Keriso, wale
ta je ûnyi ethö hnyi drany, me ta je ûnyi
eang hmeledrany; hnân hobi kâu, 11 ke
hu minya jekhöûta unyin, ke adre ip öta
adrem helâ me weny, wale at ame huliwan
ta je ûnyi hia hoton ûnykûmenen weny;
12 m' adre me he ka wi' öta hnân ogânâ
anyin hmanenang, a öta hnyat a böta ka
gejon ka Keriso: 13 waleji öbun minya,
öbun e löng hofuc ae hnathu, wale ûthu-
metu ae so hnân hobi kâu anyibun möt,—
waleji öbun e labageju kâu, k' adre me
otethm' öbun hnen Hanu Kap waleji adre
me ha bânâ, 14 waleji haten hnân ohnathoâ
jekhöûta, ke ne o but adre me he ka omelö
tavat adre ûco, hnân ogânâ anyin hmanen-
ang.

15 Waleling, inya oge me löng anyibun
labageju ka Than Iesu, ke manen e ka
wakap hia, 16 me oge me ca menâ ole
gabun, oge me hai öbun hnyi hijik je hic:
17 me me he Khongon Tuhöta Iesu Keriso,
Kamen ae hmanenang, ka ham köbun ha-
nuiny metâ me hna omanenâ, m' öbun e he
ka wâhmakhmeto e: 18 me obwela li ema-
kan je hnyekubun, me me khan' öbun dö
gejon hnyi hnen hna hawâ, me ûnyi hna-
thuiny hmanenanginy jekhon unyin wakap,
19 me maniny man ae ti gan hmâ hobi
köta tavat adre me labageju, hoton ihuli-
wainy maniny man ae gan hmâ, 20
waleji a huliwa hnyi Keriso, hnyi hnen
hna omelö hmetu thö ûnyi hnyi hna mok,
me olaba e hnyi ke keihen a metân ethö
hnyi drany, 21 e beönua bala hon je than
hia thithö, me musi, me man, me dökhu,
me je ien hia adre me ha, ca hake thibi
eang hmeledrany, ke minya bi hnyi ûen
ame he ka o: 22 ke e ame ip ta je ûnyi
hia hnyi hmelen li can, me hna but kâu he
ka bi ban ta je ûnyi hia thithö hobi kâu
ekalesia, 23 wale unyin, a anyin unöngöt,
at ame öunöngötâ hia ge ta je ûnyi hia.

HNYIMAKAN 2.

KE e ame omeli öbun, hnyi ûen öbun e
mok can hnöbun hna hanyâûâ me
hulö, 2 waleji öbun e vheno adrem hoton
hwakecin eang hmeledrany, hoton taben at
ame musö hnyi dok ae bwang, wale hanu
at ame huliwa hnyi hnyekon tavat adre me
ca ûling; 3 ke öta hia thithö minya ate
tha hwakecita m' ödra ehac hnyi ta je weny
unyita, me ânyâ ta je weny unyin me
hnyok, ke öta ta je aten hmönyin, wale
adre hnöku öta hnyin, e ûcû me keihen:—
4 ke haba Khong at ae tren ibetengiö ae
gan hmâ, ke ûnyi hnyi ûganiny anyin
ibetengiö köta, 5 waleji öta tiga mok can
hnöta hna hanyâûâ, me e ame tha omeli
öta me Keriso (adre omeli öbun ûnyi ge
ibetengiö), 6 ke ame tha otil' öta hmetu
thö mē, me tha olab' öta hnyi ta je dok
ethö hnyi drany ûnyi ge Keriso Iesu: 7
me me he ka omanenâ hnyi ta je dö ame
he ka o ûnyi hnathuiny anyin ibetengiö
baû hnyi hwakecin ae so köta, ûnyi ge
Keriso Iesu: 8 anyin adre hia but omeli
öbun hnen ibetengiö baû a deny labageju;
ke habe e, me ca ûnyi gabun: ke bwihlany
anyin Khong: 9 ca ûnyi ge huliwa, wâ e
nye he ke at ka hobelöû. 10 Anyin a
haba öta, me anyin huliwa, k' adre up öta
unyin Keriso Iesu he ka ânyâ ta je huliwa
ae so, waleji a penapena Khong adrem m'
ate me he ka vheno.

11 Anyin a wale ûnykûme ju a öbun
Aten ke je hnyei adrem ûnyi hnyi unyin,
k' adre wenyi öbun, ka habe, Wacaperitom,
hnen tavat adre me wenyö, ka habe, Wa-
peritomonâ hnyi unyin, k' adre ânyâ ge
hnyam; 12 ke ca e unyibun Keriso hnyi
ta je bong eling, ke ta je atkanyua
öbun hnyi bongon at Isaraela, ke ta je
atkanyua öbun hnyi je ûhihinyköu waleji
adre me ha bânâ, ke ba geju unyibun ke ba
minya Khong eang hmeledrany. 13 Ke
walang ang, haba öbun hnyat ae sâkâû
ebac, me unyi Keriso Iesu adre me oûha-
kekenyi öbun ûnyi ge dren Keriso. 14
Anyin a e thibi anyita ûsoköu, waleji at
ame khacā li at a lo, k' ame kia hak hnyi
wanben, wale singiny uma, 15 k' ame ohia
hnen hing unyin iwahnaihmiöny, wale hna-
nyibu adre me hûna, a ta je hwakecin adre
otilâ; me me he ka op ûnyi ge li at a lo ke
at a teb ûnyi, me me hu ûsoköu bi; 16 me
me he ka oûsoköu ödru me Khong ûnyi ge

unyin a khaca, deny satauro, k' ame ohia
iwahnaihmiöny hnen e: 17 waleling me
me o me khetâ ûsoköu köbun a öbun sâkâû,
ke ûsoköu ka tavat minya a ödra hakekeny:
18 ke hu but gata hia ûnyi gan gethen ka
Kamen ûnyi ge Hanu a khaca. 19 Anyin
a wale ca je atkanyua hmetu bi ôbun, ke
aten ke ta je hnyei bi, ke so bi ta je aten
hnyei tha öbun me wakap, ke aten lap bi
anyin Khong, 20 ke adre me up öbun hon
taben ta je aposetolo me ta je perofeta, ke
haba vetoiny ban kopiny, me Iesu Keriso;
21 k' adre me ve thaûhûjâköuâ ta je uma
hia ûnyi gan, me ogöranyâ hnân uma kap
unyin Than; 22 ke adre tha up öbun
minya mē hnân umen Khong ûnyi ge
Hanu.

HNYIMAKAN 3.

ANYIN a wale inya Paulo, a cö nya
Keriso Iesu hobi köbun Aten ta je
hnyei,—2 öbun e ne hia but löng hanymök,
wale ibetengiö baû anyin Khong adre ham
könya hobi köbun: 3 waleji ge hnödra hna
omanenâ könya ûnyi ae iyong hnen hna
omanenâ, helâ me hnök hna bök ka set
okhulitâ, 4 ke öbun e ne aû, öbun e he ka
wâ anyik metâ hnyi ûnyi ae iyong anyin
Keriso; 5 waleji adre ca omanenâ ka tavat
hnyi ta je dö adrem, helâ me hnödra hna
omanenâ köhmun walang ang a je aposetolo
ae kap, me ta je perofeta ûnyi ge Hanu; 6
a g' ame he Aten ke je hnyei ka hnyi hu
minya, me hnyi hanen unyin, me hnyi kap
ta je ûnyi adre ha bânâ ge Keriso ûnyi ge
ûthumetu ae so, 7 waleji adre wiö nya hnân
athnyabainy hoton bwihlany wale ibetengiö
baû anyin Khong a ham könya hoton huli-
wainy maniny man. 8 Ke haba ibetengiö
baû eang adre ham könya, wale at ae
ûhnyûkong hmönyin hmelen tavat ae ûhny-
ûkong hnyi wakap hia, me inye he ka
khetâ ka Aten ta je hnyei tang omjehen
Keriso, ae ca hnân ha bi ûganiny; 9 me
he ka omelamâ tavat hia, m' adre me he
ka wâ hna penapena ae iyong adre ikhâlâ
adrem unyin Khong wale at ame op ta je
ûnyi hia thithö; 10 m' adre me he ka
omanenâ walang ang ka ta je than me ta
je musi hnyi je dok ethö hnyi drany, metâ-
iny Khong ae ve bongon, a deny ekalesia,
11 hoton hnen hna ûnykûme bânâ, kâû
adrem balua, he ka ânyâ ûnyi ge Keriso
Iesu a Tuhöta: 12 e hu but gata ûnyi gan
tang hwege me gethen he ka didrö, me
gejon ûnyi ge labageju kâu. 13 Anyin a
wale inya oge me sumat m' öbun e ca he ka
sēnyin hnyi anyik ta je vec hobi köbun,
wale hnân hobelöû köbun.
14 Anyin a wale inya oge me cibouca ka
Kamen, 15 ke ûnyi gan adre wenyö ien ta
je lap hia ethö hnyi drany, me eang hmele-
drany, 16 me me he ka ham köbun, hoton
ûganiny anyin hmanenang, he ka ohwegi
öbun ge man ûnyi hnyi Hanu hnyin at eû
hnyi hnyibun; 17 me me he Keriso ka
laba eû hnyi je hnyekubun hnen labageju;
me me he ka hu iwânibun me taben hnyi
ibetengiö, 18 me me khan' öbun he ka tha
wâ wia me wakap hia bongon ûlauen, ke
ibeûen, ke ûgöranyin, ke ûdiliny, 19 me he
ka khan' öbun ibetengiö anyin Keriso ae
beönua eling hon metâ, me me he ka ounö-
ngöti öbun hnen Khong.
20 Haba at ae khana ânyâ ta je ûnyi
hia ae beönua hon hnöta hna sumâtâ me
ûnykûme ka hnyin, hoton man at ame
huliwa eû hnyi je hnyekuta, 21 me so adre
ogânâ e hnyi ekalesia me hnyi Keriso
Iesu hnyi ta je dö hia nyiele nyiele balua.
Amen.

HNYIMAKAN 4.

ANYIN a wale inya at adre cö nya can
Than, inya oge me khöu köbun he
ka he hoton hna haw' öbun ka hnyin, 2 me
hnyok ae hnyikânâ ke menyik, me hok-
hnyok ae beû hmâ, me ve hokhnyok bi
hnyi ibetengiö; 3 ke hwege ju öbun he ka
tha hnyok tot hnyi Hanu hnyi wen ûsoköu.
4 Khaca thibi unyin, ke khaca thibi Hanu,
helâ me hnödra hna haw' öbun hnyi geju a
khaca waleji adre haw' öbun ka hnyin; 5
khaca thibi Than, ke khaca thibi labageju,
ke khaca thibi bapataiso, 6 khaca thibi
Khong, ke e Kamen hia, ke hon hia, ke
unyin hia, ke eû hnyin hia. 7 Ke adre
me ve ham köta ibetengiö baû hoton tulu-
tiny bwihlany anyin Keriso. 8 Anyin a
wale, e ame ha, ka habe,

Hnyi ûen e ame ölö thö göranyai, me e
ame lelö aten hwenbâ ka hnyi bâ,
K' ame ham ta je bwihlany ka tavat.

9 (Ke ieû bongon ang, ka habe, E ame ölö
thö? ca walang ang a ga utut minya ka
hnyi ta je dok ae hnyikânâ eang hmele-
drany? 10 Ke haba at ame utut, me wale
thibi e at ame ölö ethö hon ta je drany hia,
me me he ka ounöngötâ hia.) 11 Ke e
ame wia keihen he ka bi hanymen apose-
tolo; keihen he ka perofeta; keihen he ka
omanenâ ûthumetu ae so; keihen hnân je

pasteur me at ûne; 12 hnân he ka owisa
wakap, me he ka hom hadruâ huliwa, me
he ka op tavat göranyai unyin Keriso: 13
ke ne o but ate me o hia ka hnyi tha hnyok
hnyi labageju, me wâhmakhmetoâ Nokon
Khong, ka hnyi at hnathu but, ka hnyi
tulutiny ûganiny unöngötiny Keriso: 14
m' ate me ca ta je wanakat hmetu bi, adre
me oûang dö me hom monoâ hnen je ang
hia, wale je hna ûne, me bibihwakecin
anyin tavat, me iyawö, hoton je hna ûny-
kûme he ka omono; 15 ke so bi köta he
ka ha hofuc ae hnathu hnyi ibetengiö, me
me he ka kû thö kâu hnyi ta je ûnyi hia,
wale thibi ban, a Keriso; 16 ûnyi gan
unyin hia adre tretrao wia, me ûhûjâköuâ
wia, hnen önyen ta je hna hûjö hia, hoton
huliwa hnyi tulutiny je ke keihen unyin,
me ame gan tot unyin, m' adre me op e
göranyai hnyi ibetengiö.

17 Anyin a wale inya oge me ha me
ohnatho ge Than, a öbun e ca he hmetu ka
he helâ me Aten ke je hnyei, tavat adre
me he hoton je hnyekudra ae ba önyen, 18
adre me olidrâ je ûnykûmenödra, me atka-
nyua but ge ûhömeli anyin Khong anyin
ae ca khan' ödra, anyin adre ohnâkâ je
hnyekudra; 19 ke adre me ca hmehma
hmetu bi, me adre me hn' ödra but ka hnyi
weny ae monu, he ka ânyâ ta je ûnyi hia
ae ikiki me hwen hmiâ. 20 Ke öbun e ca
ûne unyi Keriso he ka helâe; 21 öbun e ne
löng kâu, me ûne unyin helâ me hnathu
unyi Iesu: 22 m' öbun e he ka ûny dö at
ehac ae kong tot, hoton ta je weny ae iya-
wö, waleji hwakecibun ehac; 23 me ohât'
öbun hmetu hnyi ûnykûmenen je hnyeku-
bun, 24 me khaû' öbun ge ûkhaû wale at
ae teb ûnyi, waleji adre op helâ me Khong
hnyi hwakecin ae wisa, me kwakecin ae kap
me hnathu.

25 Anyin a wale, degec ut öbun thoi, ke
ve ha ju öbun hnathu ka at ae hakekeny
köbun: anyin a öta ang je ong outhunyin
ke at me ke at. 26 Hmönyin dö, ke ca
monu bi: ke so e ca he bi seûnö ka dit, k'
öbun tiga hmönyin: 27 ke ca bi hnen
minya ka diabolo. 28 Haba at ame venöu,
ca he hmetu bi ka venöu: ke so bi e ame
he ka huliwa, me ânyâ ge li hnyamen ûnyi
ae so, me me hu kâu hnân he ka ham ka
at ae theduoc. 29 Ca he bi ka o ûnyi
hnyi je hnyimöbun hofuc ae ikiki, ke so bi
hofuc ae so hobi kâu ûen ae ûcû, me me
okûâ so ka tavat adre me löng. 30 Ke ca
he öbun ka ovecâ Hanon Khong ae Kap,
wale at a bi hatöbun ke ne o but hnyi
bonginy ûhömeli. 31 Ûsâkâûö but öbun
me hofuc hia ae hiny, me û, me hmönyin,
me hwan ae hwege, me haikongoâ, me
hnyok ae kong hia: 32 ke so öbun e ibe-
tengiököu, ke ûhnyokköu, ke ûhnasoâköu,
helâ me hnen Khong hna hna soi öbun ge
Keriso.

HNYIMAKAN 5.

ANYIN a wale hnu ju öbun hoton
Khong, helâ me je wanakat a oûny-
kûminy; 2 ke he bala hnyi ibetengiö, helâ
me Keriso ame betenge köbun, ame ka ham
e hobi köta, hnân hut, ke hut adre hlingâ,
wale ûnyi ae bo so ka Khong. 3 Ke haba
bi ûnyi monu, ke ta je hwakecin hia ae
ikiki, ke behnyekon, me ca he hmetu bi ka
ha unyibun, anyin ae ca ûcû ka wakap; 4
helâe minya ûjao, ke ûhnenamöiny monu,
ke ûhiö, wale ke ta je ûnyi ae ca ûcû, ke
so bi ole. 5 Anyin ae ti khan' öbun ang,
a haba at ame bi ûnyi monu, ke ikiki hwa-
kecin, ke behnyekon, a at khudrung ka je
hnatheat, me ame ca he ka hu hwajekhon
hnyi dökhu dokhon Keriso me Khong. 6
Ca he ke at ka omonu öbun ge ta je hofuc
adre hlo: anyin a ûnyi hnyi ta je ûnyi
helâe ame o but tang hmönyin anyin
Khong ka tavat adre me ca ûling. 7 An-
yin a wale ca he öbun ka hanen hwakeci-
dra; 8 anyin a öbun menekholom ehac, ke
walang ang öbun e melam but hnyi Than:
vheno bala ju helâ me ta je lakon melam,
9 (anyin a haba wan melam, hwakecin ae
so hia, ke hwakecin ae wisa me hnathu),
10 ke elâm d' öbun ûnyi hnân osenyinâ
Than; 11 ke ca hnyi hanen öbun ta je
huliwa hnyi menekholom ae ba wan, ke so
bi he ka thawâ; 12 anyin a haba ta je
ûnyi adre me ânyâ duöngâ, me hnân ohme-
hma he ka ûsabö. 13 Ke haba melam, me
wale at ame omanenâ ta je ûnyi hia adre
thawâ: anyin ae manen hia hnen e. 14
Anyin a wale, e ame ha, ka habe, Hmak
dö, u at ame mokut, ke tot hmetu thö
ûhem hnyi hna mok, me ame he Keriso ka
omelami u.

15 Anyin a wale, wâ wia ûhebun, ca he
bi ka helâ me tavat ae monu, ke so bi helâ
me tavat ae metâ; 16 ke oûnyihnathoâ ta
je ûen, anyin ae kong ta je bong. 17
Anyin a wale, ca hwen monu bi öbun, ke
wâ ûnykûme weny Than. 18 Ke ca monu
bi öbun ge waina wale ame okûâ hulö, ke
so he ka ounöngöti öbun ge Hanu; 19 ke

ûhnenamö th' öbun hnyin ta je salamo, me
ta je khumöng, me ta je fehuainy hanu,
ke khumöng dö me senyin hnyi je hnyeku-
bun ka Than; 20 ke ole bala ju ta je ûnyi
hia ka Khong hnyi ien Tuhöta Iesu
Keriso; 21 ke ûlingköu öbun ju hnyi ot
ka Keriso.

22 Omomo lö, löng ju hoton laöiöbun,
helâ me ka Than. 23 Anyin a ban momo
baga, helâ me Keriso a ban ekalesia, ke e
thibi omelen unyin. 24 Ke haba hwa-
kecin hna löng hoton Keriso hnen ekalesia,
me so e helâe minya omomo ka laöiödra
hnyi ta je ûnyi hia. 25 Obaga lö, betenge
ju ka laöiöbun, helâ me hnen Keriso hna
betenge ge ekalesia, ame ka bam e bi hobi
kâu e; 26 me me he ka okâbâ, me ânyâwia
ge hna hneû hnyi köiö hnen hofuc, 27 me
me he ka hom kâu bi ekalesia ae hmane-
nang, ae ba hnyikongon me ca hwehweti
me ke ûnyi helâe: ke ame he ka kap me
ba hnyikongon. 28 Helâe hamen obaga
he ka betenge ge laöiödra helâ me ka je
unyidra bi. Haba baga at ame betenge ge
âiân, e ame ka betenge bi kâu; 29 anyin
ae ba bala bi at ame höciâ unyin bi; ke
ame hān me tuö e, ke helâe Keriso ka eka-
lesia; 30 anyin a öta ang je ong outhunyin
Keriso. 31 Anyin a wale, ame he baga
ka hna but kamen me hinyen, me kece ka
âiân, me me khaca thibi unyidru. 32
Ûnyi e ae iyong hmönyin: ke oge me ha
ge Keriso me ekalesia. 33 Ke so bi e so
öbun e ve betenge ge laöiöbun helâ me
öbun bi; ke haba momo e so e ame he minya
ka ogânâ baga.

HNYIMAKAN 6.

JE wanakat lö, löng ju hoton lakamöbun
me lahinyöbun hnyi Than: anyin a
wale wisa. 2 Ogânâ kâmâm me hinyâm
(wale hnanyibu a bân ae hu hna ha bânâ
hnyin), 3 me u me hnahic, me laba beûhmâ
eang hmeledrany. 4 Ke haba öbun je
kamen, ca ökûâ bi hmönyin ka je lakubun:
ke so bi he ka hat ödra hnyi hna n' ödra,
me hna ûne ködra hnen Than.

5 Haba öbun je athnyaba, löng ju hoton
tavat adre me musi öbun hnyi unyin, ge ot
me öbubuny hnyi hnyekubun ae hnathu,
helâ me ka Keriso; 6 ca huliwa bi hnyi
hwenenöu, helâ me tavat adre me osenyinâ
at; ke so bi helâ me je athnyabainy Keriso,
tavat adre me ânyâ weny Khong ûnyi eû
hnyi hnyok; 7 me bi athnyaba me hnyok
ae weny helâ me ka Than, ke ca ka at bi:
8 ke e khan' öta a haba ûnyi ae so ame
ânyâ ke at, wale e ame he ka hu ûnyi ge
Than, a ne athnyaba ke a ne at he baû. 9
Ke haba öbun je than, ânyâ helâe minya
ju öbun ködra, ca ooti ödra: anyin ae
khan' öbun a ethö hnyi drany tha Tuhöbun
m' ödra, ke e ame ca wâhmakhmetoâ bi
tavat.

10 Ke walang obiny, hwege th' öbun
hnyi Than, ge tang hwegien maniny man.
11 Khavâ ju öbun ûkhaûen vat anyin
Khong, me me khan' öbun he ka tot metâ
ka ta je bibihwakecin anyin diabolo. 12
Anyin ate me ca ûsöu bi me at, ke ta je
musi bi, me ta je man, me ta je tuhan
hmeledrany eang ae menekholom, me ta je
hanu ae kong hnyi ta je dok ethö hnyi
drany. 13 Anyin a wale hom d' öbun je
omjehen hia vat ûnyi ge Khong me me
khan' öbun he ka tethmâ hnyi bonginy
monu, ke at ka ânyâ ta je ûnyi hia thithö,
tethmâ ju öbun. 14 Awe, tethmâ ju öbun,
k' adre oweik' öbun ge hnathu, me tube
ûlaibun ge ûkhaûen vat, wale hwakecin ae
wisa, 15 ke adre bi taben tangen je hnyeû-
cabun ge hna penapena ûthumetu ae so
hnyi ûsoköu; 16 ke tha e me ta je ûnyi
hia e, hom minya th' öbun singiny laba-
geju, m' öbun e hwege he ka omoko ta je
ûdöiny meic anyin hulö. 17 Ke hom minya
th' öbun hnabicen vat anyin ûhömeli, me
hele vat anyin Hanu, wale hofuc hwan
Khong: 18 ke labö hic bala ju öbun ge
hic me sumat hia hnyi Hanu hnyi ta je
ûen hia, me hmâkâ kâe hnen ûjöng hia,
me sumat hnân hobi kâu wakap hia, 19
me hobi könya minya, m' adre me he ka
ham könya he ka fuc, m' inye hwege thö
he ka omanenâ ûnyi ae iyong hnyi ûthu-
metu ae so, 20 inya metâ k' adre cö nya
can e; me inye hwege thö he ka ha e, wale
ae ûcû könya he ka ha.

21 Ame he Tukiko, ke liamekeiny a
oûnykûmik me at huliwa ae hnathu unyin
Than ka thumetu öbun ge ta je ûnyi hia,
me me khan' öbun dö bonguk me anyik
huliwa: 22 wale at oge me kunâ köbun
hnân hobi kâu e, m' öbun e he ka wâhma-
khmetoâ bonguhmun, me me he ka okahwa
je hnyekubun.

23 E so e unyin je liamekeiny ûsoköu
me ibetengiö, me labageju, ûnyi ge Khong
a Kamen me Than Iesu Keriso. 24 E so
e unyibun hia ibetengiö baû, wale a tavat
a wedra hnathoâ ka Tuhöta Iesu Keriso.

TUSI ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT FILIPI.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo me Timoteo a li athnya-
bainy Keriso Iesu, öhmu me set ka
wakap hia unyin Keriso Iesu hnyi Filipi,
me ta je pisop, me je dikona: 2 E so e
unyibun ibetengiö baû, me hnahic ûnyi ge
Khong a Kamöta, me Than Iesu Keriso.
3 Inya oge me ole ka Khonguk hnyi
hnök ta je hna ûnykûmi öbun hia, 4 k' oge
me labö sumat me senyin hnyi hijik je hic
hia hobi köbun hia, 5 anyin a öbun e tha
hnyok hnyi ûthumetu ae so, hwân hnyi
bong a bân ke ne o but walang ang; 6 ke
oge me wâ cicöâ ûnyi eang, a haba at ame
ibi hwân huliwa eû hnyi je hnyekubun, me
ame he at eling ka obekhötâ e ke ne o but
hnyi bong bongi Iesu Keriso: 7 ke e wisa
könya he ka ûnykûme köbun hia, anyin a
öbun dut eû hnyi hnyik, ke öbun hia öbun
e tha hu mönya ibetengiö' baû, hnyi hna cö
nya, me hnyi hna otilâ me ohmâ ûthumetu
ae so. 8 Anyin a Khong ame ohnathu
nya ae gan hmâ hnök hna hnyok köbun hia
ûnyi hnyi ibetengiö ae gan anyin Keriso
Iesu. 9 Ke walang hijic hic, a g' ame he
ka kû gan hmâ bala anyibun ibetengiö hnyi
metâ me wâhmakhmeto hia; 10 m' öbun
e he ka haisoâ ta je ûnyi ae so; m' öbun e
he ka hnyok hnathu, ke ba hnyikongon
gabun ke ne o but hnyi bong bongon
Keriso; 11 m' öbun e unöngöt ge je wan
hwakecin ae wisa ûnyi ga Iesu Keriso, hnân
ogânâ me haisoâ Khong.
12 Hnyat me lakeiny lö, e wek öbun e
he ka khana, a haba ta je ûnyi a o könya
me adre hia but wia me hnân okûâ ûthu-
metu ae so; 13 me me manen dut a g'
adre cö nya can Keriso, ka tavat tue hia
unyin than tot, me kolon tavat hia; 14 ke
haba hna cö nya, me ame ha hwegiâ je
hnyat me lakeiny ae se hia unyin Than, m'
adre me hwege hmönyin he ka ha hofuc
hwan Khong me ca ot. 15 Ke haba keihen
me adre me khetâ Keriso ûnyi hnyi ihunyi
nköu me iwatretra; ke haba keihen, me
ûnyi hnyi hnyok ae so: 16 haba ke keihen,
me adre me ânyâ e hnyi ibetengiö, anyin
ae khan' ödra a g' adre ip nya hnân otilâ
ûthumetu ae so: 17 ke haba keihen, me
adre me khetâ Keriso ûnyi hnyi iwatretra,
ke ca ûnyi hnyi hnyok ae hnathu, k' adre
me ûnykûme bi he ka bi hanen könya vec
hnyi hna cö nya. 18 Ke ieû? adre me
khetâ Keriso hnyi ta je deny hia, ame ne
ûnyi hnyi bibihwakecin, k' ame ne ûnyi
hnyi hnathu; waleling m' oge me senyin,
eke, me oge me he ka senyin bala. 19
Anyin ae khanö nya, a haba ûnyi eang, me
ame he ka obiny ka hnyi anyik möt, hnen
hijibun hic, me hna ham Hanu Iesu Keriso,
20 hoton hnök hna wek gan hmâ, me gejon,
a oge ca he ka hmehma bi hnyi ke ûnyi,
ke so bi m' adre me he ka ogânâ Keriso
walang ang hnen unyin, helâ me ehac, me
ti hwege, a ne ûnyi ge möt, a ne ûnyi ge
mok. 21 Anyin haba anyik möt me hobi
kö Keriso; ke haba iny ka mok, me wale
hnahicik. 22 Ke ame ne wan thibi anyik
huliwa, ka habe, he ka möt hnyi unyin—
awe, e ca khanö nya hnök hna he ka ûca.
23 Anyin oge me loloâ hnyi li ûnyi eang,
ke haba wek bi, me he ka he but, e me tha
inya me Keriso; wale so ae nua: 24 ke so
bi e ûnyi hnathu köbun m' oge me he ka
laba hnyi unyin. 25 Wale hnök hna laba-
geju kâu, me khanö nya a oge me he ka
laba, eke, me tha laba m' öbun hia, he ka
bihanen ûne köbun me osenyini öbun hnyi
labageju; 26 me me gan hmâ but hnöbun
hna hobelöû hnyi Keriso Iesu ûnyi gak,
iny ka o but hmetu köbun. 27 E so e he
ka ûcû hwakecibun me ûthumetu ae so
anyin Keriso: me iny ka o he ka iouny m'
öbun, ke a ne hiö nya minya bi, oge me he
ka löng gabun, ka habe, öbun e tethmâ

hnyi hanu a khaca, me ûnykûme a khaca,
me tha hwege ka hnyi labageju, wale ûthu-
metu ae so; 28 ke ca outen bi ta je iwa-
hnaihmiöny: wale a ke ûnyi hnân haten
hnaûhangö, ke haten bi möt köbun, a ûnyi
ge Khong e; 29 anyin adre hia but ham
köbun ge Keriso, ca he ka hake labageju
thibi kâu, ke so minya he ka vec can e:
30 ke hu gabun vat waleji öbun e wâ gak,
ke öbun e löng walang ang a e unyik.

HNYIMAKAN 2.

ANYIN a wale a ne e unyin Keriso
ûökahwa, me otubwelâ hnyi betenge,
me tha hnyok unyin Hanu, ame ne ta je
ibetengiö ae menyik, me vec betenge, 2
awe, öunöngötâ th' öbun anyik senyin, me
me khaca ju ûnykûmenöbun, me me tha hu
ibetengiö, me hnyok a khaca, me ûnykûme
a khaca deny; 3 ca ânyâ ke ûnyi hoton
ihunyinköu, me bi gan, ke so he ka ve hu
hnyok ae hnyikânâ, me ve ogânâ ke at me
ke at; 4 ca he ka ve wâ anyibun ta je
ûnyi, ke so he ka ve wâ minya bi ta je
ûnyi anyin keihen. 5 E so eû hnyi je hnye-
kubun ûnykûme eang, wale ame ûnykûme
Keriso Iesu: 6 ka habe, khaca thibi bongon
me Khong, ke ame ca ûnykûme a g' ame
venöu, wale he ka öûco me Khong, 7 ke
e ame ka ohnyikânâ e bi, me hom bongon
athnyaba; ke e ame wia me me at; 8 ke
adre wâ e helâ me bongon at, ke e ame ka
ohnyikânâ e bi, me löng hoton ke ne o but
ka hnyi mok, eke, wale mok hon satauro.
9 Anyin a wale Khong ame ti ogânâ e
göranyai, me ham kâu ien ae beönua hon
ta je ien hia thithö; 10 m' adre me he ka
cibouca hia thithö ka hnyi iö Iesu, ödra
ethö hnyi drany, me hmeledrany, me hme-
len hmeledrany, 11 me me he ka ha manenâ
ta je bohmen hia thithö a Iesu Keriso thibi
Than, hnân ogânâ Khong a Kamen.

12 Anyin a wale, je oûnykûmik lö, helâji
me hnöbun hna labö löng gak, ca hake e
thibi waleji ke inya unyibun, ke ti gan
hmâ walang ang ke hiö nya, awe, huliwan
dö hna omeli öbun ke ot me öbubuny; 13
anyin a Khong ame huliwan je hnyekubun
he ka weny me ânyâ, hoton weny ae so.
14 Ânyâ th' öbun ta je ûnyi hia ke ca ulit
me ca iwatretra; 15 me me ba hnyiko-
ngubun me hna okongoâ, m' öbun lakon
Khong bi, ke ba kongon hnyi hnyimakan
dö ae hwali ke ûkhin fuc, ke so öbun e
umumelam ködra hwakecibun, helâ me je
melaminy hmeledrany, 16 me ogöranyâ
hofucin möt; me me hu gak hnân hobelöu
hnyi bong bongon Keriso, waleji ge hnök
hna ca wadring baû, me huliwa baû. 17
Eke, ke adre me ne hudi nya hnyi hut a
huliwainy anyibun labageju, me oge me
hobâ, me tha senyin m' öbun hia thithö:
18 helâe minya, e so öbun e hobâ minya,
me tha senyin mönya.

19 Ke oge me geju ka Than Iesu, a oge
me he ka ie kunö Timoteo köbun, me me
kahwa thö hnyekuk e ka manen könya
bongubun. 20 Anyin ae ba ke at unyik
ae tha hwakecin mē, a at ame he ka kic
hnathoâ bongubun. 21 Anyin a ödra hia
adre me ka elâm anyidra bi ta je ûnyi, ke
ca ta je ûnyi anyi Iesu Keriso. 22 Ke e
khan' öbun hnathuiny, a e ame tha huliwa
mönya hnyi ûthumetu ae so, helâ me nokon
ka kamen. 23 Anyin a wale oge me gejon
he ka ie kunâ e köbun, e ka khanö nya thö
obiny könya: 24 ke inya oge me labageju
ka Than a oge me he ka ie o minya 25
Ke inya oge me ûnykûme me ûnyi hnathu
he ka kunö Epaferodito köbun, ke liame-
keiny mönya, at ame tha huliwa me tha
vat mönya, ke anyibun bi metâ, k' ame
hadruo nya hnyi anyik theduoc; 26 ke e
ame ti weny köbun hia, k' ame hmak ge
hnöbun hna löng a ga hu mok gan: 27 e
hnathu a ga mok ke ne a ne mokcu: ke
Khong ame betenge gan; ke ca hake e
thibi, ke inya minya bi, wâ oge nye he ka
bi hanen hlöuhlöu ka hnyi anyik hlöuhlöu.
28 Anyin a wale oge me hia but ie kunâ e
m' öbun e senyin dö, öbun ka iouny hmetu
mē, me me ûhnyûkong thibi anyik hlöu-
hlöu. 29 Anyin a wale, kap dö e hnyi
Than me senyin hia; ke oûnyihnathoâ ju
tavat a helâ mē: 30 anyin a ne moko ju
huliwa anyin Keriso, ke e ame ca oûnyi-
hnathoâ anyin möt, me me he ka hwaböbun
hnyi ûen ae hi' öbun he ka hadruo nya.

HNYIMAKAN 3.

HNYAT me lakeiny lö, walang obiny,
ka habe, senyin dö hnyi Than. E
ca gan huliwa könya he ka sihnalimen
köbun ta je ûnyi a khaca bongon, ke so bi
hnân otethm' öbun. 2 Wâ eâu ta je kuli,
wâ eâu tavat adre me ânyâ monu, wâ eâu
katatom: 3 anyin a öta ang waperitom,
tavat adre me khudrung ûnyi ge Hanon
Khong, me hobeluâ Keriso Iesu, me ca
labageju bi ka hnyi unyin: 4 ke so bi e hu

but gak hnân labageju ka hnyi unyin:
ame ne he ke at ka ûnykûme a g' ame hu
but gan hnân labageju ka hnyi unyin, me
hu gan hmâ bi könya: 5 adre peritomoni
nya hnyi bong a eitiny, mâtrân Isaraela,
ke hanen tribu Beniamina, ke hing at
Heberu; ke Faresaio hoton hnanyibu; 6
ke at ovecâ ekalesia hoton wek ae hwege;
ke ba kongik hoton hwakecin ae wisa hnyi
hnanyibu. 7 Ke haba ta je ûnyi ae ûnyi
hnathu könya, wale oge me öûnyibâûâ can
Keriso. 8 Eke, e hnathu, inya oge me
öûnyibâûâ ta je ûnyi hia thithö ûnyi hnyi
ûnuainy hna wâhmakhmetoâ Keriso Iesu
a Tuhök: ke can thibi e oge me hna degecâ
ta je ûnyi hia thithö, ke oge me ûnykûme
me tiren bi ta je ûnyi eling, me inye he ka
hu Keriso, 9 m' adre me he ka ō nya
unyin, ke ca ka ûnyi gak bi hwakecik ae
wisa, waleji ûnyi hnyi hnanyibu, ke so bi
a deny labageju ka Keriso, wale hwakecin
ae wisa ûnyi ge Khong hnen labageju: 10
m' oge me he ka wâhmakhmetoâ e, me
maniny möt hmetu a e, me he ka tha hnyok
mē hnyi vec, me tha ûcû mē hnyi imekiny;
11 ame ne khanö nya he ka o ka hnyi möt
hmetu ûnyi hnyi hna mok. 12 Ca ûnyi
bi hnyi hnök hna hu walang ang, ke ca
ûnyi minya bi hnyi bekhöt a soik walang
ang: ke so bi inya bala oge me hnu hoton,
me inye he ka kât ûnyi ame köt nya ka
hnyin Keriso. 13 Hnyat me lakeiny lö,
oge me ca ûnykûme bi a oge hia but kât:
ke khaca thibi ûnyi oge me ânyâ, wale oge
me hnying ta je ûnyi waleji eû hnyi hotuk,
me hnyimakök hwege ka hnyi ta je ûnyi
hnyi hnyimakök, 14 me wadring hwege ka
hnyi haten he ka hu hwaban hna hawo
nya ûnyi ethö ge Khong, ûnyi ge Keriso
Iesu. 15 Anyin a wale hamöta hia tavat
ae wisa he ka ûnykûme helâe: ke a ne hu
ke je ûnykûmenöbun hnyi ke ûnyi, me
ame he Khong ka omanenâ ûnyi eling
köbun: 16 ke haba hnöta hna o ka hnyin,
me so ate me he bala bi hnyi ûnyi eling.
17 Hnyat me lakeiny lö, e so öbun e tha
hnu hotuk, ke wâhmakhmetu ödra adre me
he helâe, ke öhmun ang hnân tulut köbun.
18 Anyin ae se hia tavat adre me he, k'
oge me ibi ose hai odra köbun, k' oge me
ha tengiâ walang ang, a ödra je iwahnai-
hmiöny me satauro anyin Keriso: 19 haba
obiny ködra, me hnaûhangö, haba khongu-
drin me hnyekudra, k' adre me hobeluâ
ûnyi hnân hmehma ködra, k' adre me hnyok
ka ta je ûnyi hnyi hmeledrany ang. 20
Ke öta aten drany ethö; k' ate me haluba-
hingen At ûhomeli ûheny thö, wale Than
Iesu Keriso; 21 at ame he ka ohâtâ hmetoâ
ta je unyita ae kong, m' adre me ûcû me
unyin ae hmanenang, hoton man at ae
khana he ka hom ûhnyûkongoâ ta je ûnyi
hia thithö kâu bi.

HNYIMAKAN 4.

ANYIN a wale hnyat me lakeiny mönya
lö, laoûnykûmik me wek, hnök hna
senyinâ, ke anyik minya korona, tethmâ ju
öbun helâe hnyi Than, laoûnykûmik.
2 Inya oge me khöû kö Euodia, ke oge
me khöû kö Sunetuke minya, m' ödru me
he ka tha hnyok hnyi Than. 3 Eke, oge
me sumatö u minya at ame hadruo nya
hnathu nya, ka habe, hom hadruâ thö
omomo tavat adre me tha huliwa mönya
hnyi ûthumetu ae so, me jia Kelemene
minya, me keihen tavat adre me tha huliwa
mönya, a eû hnyi tusiny möt je iödra.
4 Senyin bala thö ka Than: ke inya
hmetu oge me ha, ka habe, Senyin dö. 5 E
so e he tavat hia thithö ka wâ anyibun
menyik. Wale but ang Than. 6 Ca kong
hnyekunâ ge ta je ûnyi; ke so bi hnyi ta
je ûnyi hia thithö, omanenâ je webun ka
Khong hnyi hic me sumat me ole. 7 Ke
haba ûsoköu ûnyi ge Khong ûnyi ae nua
hon ta je ûnykûme hia, ame he ka tuö je
hnyekubun me je ûnykûmenöbun hnyi
Keriso Iesu.
8 Hnyat me lakeiny lö, walang obiny,
ka habe, haba ta je ûnyi ae hnathu, me ta
je ûnyi adre me haisoâ, me ta je ûnyi ae
wisa, me ta je ûnyi ae kalaöt, me ta je
ûnyi ae hmanenang, me ta je ûnyi ae lung
so; ke a ne ke hwakecin ae so, me ke ûnyi
hnân ogânâ, ûnykûme ju öbun ta je ûnyi
e. 9 Ke ânyâ th' öbun ta je ûnyi adre n'
öbun kâu, wale öbun e kap, me löng, me wâ
ûnyi gak: ke ame he ka e unyibun Khongon
ûsoköu.
10 Ke inya oge me senyin gan hmâ ka
Than, anyin ame kû hmetu thö ûnykû-
menöbun walang ang könya; waleji öbun
e ûnykûme minya, ke ba bi ûen köbun.
11 Ke oge me ca ha ge anyik theduoc:
anyin adre hia but nö nya he ka sekuk
hnyi ta je hwakecin hia. 12 E khanö nya
he ka theduoc, ke khanö nya he ka tren ta
ûnyi: haba hnyi ve je ûnyi, me hnyi ta je
ûnyi hia adre hia but nö nya he ka sekuk,
me mekihnânem, me he ka tren ta ûnyi,

me theduoc minya. 13 E khanö nya he
ka ânyâ ta je ûnyi hia thithö hnen at ame
ohwegiö nya. 14 Ke e so but hwakecibun,
waleji öbun e betenge gak hnyi anyik vec.
15 At Filipi lö, e khan' öbun a hnyi hna
hwân dö ûthumetu ae so, waleji oge he
ûhek Makedonia, me ba ekalesia ame be-
tenge gak, wale he ka ham me kap ta je
ûnyi, ke hake öbun thibi; 16 ke tiga inya
bi hnyi Thesalonika, öbun e okhaca me olo
kunâ könya hnyi anyik theduoc. 17 Ke
oge me ca elâm bwihlany; ke oge me heleû
wan bi, me me se hia but troban köbun.
18 Ke hu but gak ta je ûnyi hia ke se
hia: ke iny unöngöt dö, anyin oge hia but
kap ûnyi ga Epaferodito ta je ûnyi ûnyi
gabun, wale bunen ae bo so, wale hut hnân
kap, ame osenyinâ Khong. 19 Ke ame he
Khonguk he ka ham ta je ûnyi ae ûcû kö-
bun, hoton hna ûkhöûnâ anyin hmanenang
unyin Keriso Iesu. 20 E so e unyin
Khonguta me Kamöta hna ogânâ nyiele
nyiele balua. Amen.

21 Oge me italofa me wakap hia thithö
unyin Keriso Iesu. Ke ame italofa möbun
hnyat me lakeiny eang unyik. 22 Ame
italofa möbun wakap hia thithö, ae nua bi
ödrin hnyi hnyaba Kaisara.

23 E so e eû hnyi hanubun ibetengiö
baû anyin Than Iesu Keriso.

TUSI ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT KOLOSE.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo aposetolo anyin Keriso Iesu
ûnyi ge weny Khong, me Timoteo ke
liamekeiny m' öta, 2 öhmu me set ka
wakap me je hnyat me lakeiny adre me
labageju unyin Keriso hnyi Kolose: E so
e unyibun ibetengiö baû, me ûsoköu ûnyi
ge Khong a Kamöta.

3 Öhmu me ole ka Khong a Kamen
Tuhöta Iesu Keriso, me labö hic bala
hobi köbun, 4 anyin a öhmu me löng
anyibun labageju ka Keriso Iesu, me
anyibun ibetengiö ka wakap hia, 5 ûnyi
hnyi gejon adre ip ethö hnyi drany hobi
köbun, waleji öbun e löng ehac hnyi hofuc
ae hnathu hnyi ûthumetu ae so, 6 wale
a o köbun; helâ minya ka hmeledrany hia
thithö, k' ame wa wan me kû tot, helâe
minya unyibun, hwân hnyi bong öbun e
löng me wâhmakhmeto ibetengiö baû anyin
Khong hnyi hnathu; 7 helâ minya me
hna n' öbun hnö Epafera at ame tha bi
athnyaba m' öhmun a oûnykûmihmu, at
ame huliwa hnathu ka Keriso hobi köhmu,
8 ke e ame omanenâ köhmu anyibun
ibetengiö hnyi Hanu.

9 Anyin a wale öhmu me ca menâ hic,
me sumat hobi köbun hwân hnyi bong öhme
löng hnyin, m' adre me he ka unöngöt ge
hna wâhmakhmetoâ weny, hnyi metâ me
wâ ûnykûme hia hnyi Hanu, 10 m' öbun
e he bala ka ûcû ka Than, he ka osenyinâ
bala e, me wa hnyi ta je huliwa ae so hia,
me kû tot hnyi metâ anyin Khong; 11 k'
adre me ohwegi öbun ge hwege hia, hoton
man maniny anyin hmanenang, he ka tha
hnyok me hokhnyok beû hmâ, me senyin;
12 ate me ole ka Kamen, waleji at a öûcû
öta he ka hnyi hu jekhöû unyin wakap
hnyi melam: 13 waleji at ame hûgûn' öta
ûnyi hnyi maniny menekholom, me wi' öta
ka hnyi dökhu dokhon Nokon a oûny-
kûminy; 14 ûnyi gan bi e hu hwaban
anyita möt, wale he ka hna degecâ ta je
hulö: 15 e thibi a we Khong ae ca manen
bi, atöiny ta je ûnyi hia adre op; 16 anyin
adre op ta je ûnyi hia thithö ûnyi gan, ta
je ûnyi ethö hnyi drany me eang hmele-
drany, ta je ûnyi ae manen, me ta je ûnyi
ae ca manen, me ta je theron, me ta je
dökhu, me ta je musi, me ta je man; adre
hia but op ta je ûnyi hia thithö ûnyi gan,
me hobi kâu; 17 ke e a bân ke biliny
bi ta je ûnyi hia thithö, ke ame tethmâ
ta je ûnyi hia thithö ûnyi gan. 18 Ke
e thibi ban unyin, wale ekalesia: e thibi
can, atöiny tavat ûhedra hnyi hna mok;

me me he ka beönua hon ta je ûnyi hia
thithö. 19 Anyin ae weny Kamen he ka
hnen eû hnyi hnyin unöngöt hia thithö;
20 me he ka öûsoköuâ ta je ûnyi hia
thithö a deny e, e ka hia but öûsoköuâ ge
dren anyin satauro; wale a deny thibi e,
ame ne ta je ûnyi eang hmeledrany me ethö
hnyi drany. 21 Ke öbun ta je atkanyua
ehac me iwahnaihmiony hnyi hnyekubun
hnyi anyibun ta je huliwa ae kong, ke e
ame hia but öûsoköuâ walang ang 22 hnyi
unyin wale viny ûnyi ge mok, me me he
ka omanen' öbun hnyi hnyimakan, a
tavat ae kap, me ba okongon, me ba hnân
haikongoâ: 23 öbun e ne tethmâ hnyi
labageju, adre bi taben, me ohm' öbun, ke
ca bwebwet ûnyi hnyi gejon ûthumetu ae
so öbun e löng. waleji adre khetâ ka tavat
hia thithö eang hmeledrany; ke inya Paulo
adre wiö nya me me at huliwan.
24 Ke walang ang inya oge me senyinâ
anyik je vec hobi köbun, ke oge me obekhötâ
hnyi unyik hounyin je vec anyin Keriso
hobi kâu unyin e, wale a ekalesia; 25 ke
adre wiö nya he ka huliwan ka hnyi hoton
hna penapena hnen Khong, wale adre ham
nya hobi köbun, he ka ohwâdâ hofuc
hwan Khong, 26 wale ûnyi ae iyong adre
ikhâlâ ehac hnyi ta je ûen adrem, me ta je
dö hia thithö; ke walang ang, adre hia
but omanenâ e ka anyin wakap, 27 ke e
weny Khong he ka omanenâ ködra ûganiny
hmanenanginy ûnyi eling ae iyong unyin
Aten ke je hnyei, wale Keriso eû hnyi je
hnyekubun, a gejuiny hnahic: 28 wale at
öhmun e khetâ, me sihwegiâ ka tavat hia
thithö, me n' odra hia hnyi metâ hia, m'
öhmun e he ka omanenâ tavat hia thithö
ae bekhöt soidra unyin Keriso; 29 ke
wale hnök minya hna huliwa ka hnyin, k'
oge me ûjöng hmönyin hoton anyin huliwa,
wale ame hwege huliwa eû hnyi hnyik.

HNYIMAKAN 2.

ANYIN ae wek e me khan' öbun
ûganiny hnök hna ûjöng hwege
hobi köbun, m' ödra minya hnyi Laodikea,
m' ödra hia adre me ca hnyi wâ hnyimakök
hnyi unyin; 2 m' adre me he ka okahwa
je hnyekudra, k' adre ûhûjâköuâ hnyi
betenge, ke hnyi tang omjeû hia wale hna
tha kap me wâ ûnykûme, m' adre me he
ka wâhmakhmeto ûnyi ae iyong anyin
Khong, wale Keriso, 3 at adre ikhâlâ
unyin ta je omjeûiny hia metâ me wâ
ûnykûme. 4 Wale thibi hnök hna ha, wâ
e nye he ke at ka iyau' öbun ge je hofuc
ûhahnyok. 5 Eja ke ne a ne hiö nya hnyi
unyin, inya unyibun hnyi hanu, k' oge me
senyinâ me wâ hna laba wia a öbun, me
ihwegien anyibun labageju ka Keriso.
6 Anyin a wale, he bala ju öbun unyin
Keriso Iesu a Than, helâ me hnöbun hna
kap e, 7 ke bi wân dut me up öbun
göranyai unyin, ke ohmâ ju anyibun laba-
geju, helâ me hna n' öbun, ke ti ole gan
hmâ.
8 Wâ eâu, wâ e nye he ke at ka sei
öbun hnen anyin bemetâ, me tang iyawö
hnân omono, hoton hofuc vejec anyin at,
me je hna ûne anyin hmeledrany a bân,
ke ca hoton bi Keriso: 9 k' ame laba eû
hnyin at eling önyen Khong hia thithö
hnyi unyin, 10 k' adre me ounöngöti öbun
ûnyi gan, k' ame ban at eling hon ta je
musi me ta je man hia thithö; 11 wale
at adre me peritomoni öbun unyin, hnen
peritom adre me ca ânyâ ge hnyam, wale
he ka uny degecâ önyen unyin, hnen
peritom ûnyi ge Keriso; 12 ke adre me
tha konâm mē hnyi hna bapataiso, wale
adre tha omeli öbun hmetu mē ge labageju
ka hnyi huliwa anyin Khong, waleji at
ame omelö hmetu e ûnyi hnyi hna mok.
13 Ke haba öbun waleji öbun e mok hnyi
hwakecin ae kong, me ca peritomonâ je
unyibun, e ame omeli öbun tha öbun mē,
ke e ame ohia anyita ta je hulö hia; 14 ke
e ame kot degecâ hna sihnalimen ta je hna
hûna ae iwahnaihmiöny m' öta, me ûcû öta,
ke e ame hia but hom degecâ e ûnyi hnyi
wanben, k' ame thu faoiny hnyi anyin
satauro; 15 ke e ame ka uny degecâ ta
je musi me ta je man, e ame omanen'
ödra bi hnyi dok ae manen, ke ame dökhu
hudrin hnyin e.
16 Anyin a wale, ca he ke at ka ûnykûmi
öbun can ta je jeû, me hnân ic, me bonginy
bijeû, me tehi ae teb ûnyi, me bong sabath:
17 wale hmenon ta je ûnyi ame he ka o; ke
haba önyen, me, wale Keriso. 18 Ca he ke
at ka ovhelâ hwaböbun hnen beöûhnyûkongi
öbun, me hic ka ta je angela, ame nâ ta je
hna omanenâ kâu bi, ame ohobâ bâûâ hnen
ûnykûmenen unyin, 19 k' ame ca kât hmâ
bi Ban, wale at a ûnyi gan unyin hia thithö,
adre ûhûjâköuâ hnen ta je outhunyin me
töiny, ame hûhûö, a öhûhûö hnen Khong.
20 Öbun e ne tha mokcu me Keriso ûnyi
hnyi hna ûne a bân anyin hmeledrany,
anyin a ieû, öbun e löng hmetu hoton je

hna hûna, helâke öbun e möt ka hnyi
hmeledrany, ka habe, 21 Ca mâdrâ bi, ca
drem bi, ca kâlâ bi, 22 (ame he ka hia ta
je ûnyi e, at ka mâdrâ), helâ me je hna
hûna me je hna ûnö hnen at? 23 Haba ta
je ûnyi e, ame beometâ thoiâ hnyi hmi baû,
me he ka hnyikânâ, me ovecâ unyin bi; ke
ca ûnyi hnathu bi hnân hom ûhnyûkongoâ
unyin.

HNYIMAKAN 3.

ANYIN a wale, adre ne hia but tha
omeli öbun hmetu me Keriso, elâm
d' öbun ta je ûnyi ethö, wale dok ame laba
hnyin Keriso hnyi ke keihen a metân
Khong. 2 Hnyok d' öbun ka ta je ûnyi
ethö, ke ca ka ta je ûnyi eang hmeledrany.
3 Anyin a öbun e mokcu, ke adre tha
ikhâlâ anyibun möt me Keriso unyin
Khong. 4 E ka he ka manen dut Keriso a
melita, m' ate me he ka tha manan mē hnyi
hmanenang.

5 Anyin a wale hlingâ ju öbun je ong
outhunyibun eang hmeledrany; wale a bi
ûnyi monu, me hwakecin ae ikiki, me
hnyok wagelue, me weny ae kong, me
behnyekon, a wale hmi ka hnatheat;
6 can ta je ûnyi e ame o but tang hmönyin
anyin Khong ka tavat adre me ca ûling;
7 k' öbun minya öbun e vheno ehac, waleji
k' öbun e tiga laba hnyin. 8 Ke walang
ang degec ut gabun ta je ûnyi eang, wale
hmönyin, me wathethöt, me hnyok ae
kong, me û, me hofuc ûjao ûnyi hnyi je
hnyimöbun; 9 ca uthoiköu bi, anyin a
öbun e hia but uny degecâ at adrem me
ta je hwakecin, 10 me khaû öbun ge at
ae teb ûnyi, adre me labö ohâtâ hnyi metâ
hoton we at a op e: 11 ke ba bi unyin
at Heleni me at Juda, me tavat adre me
peritomonâ me ca peritomonâ, me aten je
hnyei, me at Sekuthia, me athnyaba, me at
he baû: ke haba Keriso, me ta je ûnyi hia,
ke unyin hia.

12 Anyin a wale, haba öbun je hna ûca
hnen Khong, a wakap me laoûnykûminy,
me so öbun e khavâ ibetengiö vec, me
hwakecin ae so, me hnyok ae hnyikânâ,
me hwakecin ae menyik, me hokhnyok beû
hmâ; 13 ûhokhnyokâköuâ, me ûhnaköuâ
a ne hu veciny ke at ge ke at; haba
Keriso ame hn' öbun, me so öbun ânyâ
helâe: 14 ke haba ûnyi ae nua hon ta je
ûnyi e, me ibetengiö, wale weny ae ti so.
15 Ke so ame he ûsoköu anyin Keriso ka
musö je hnyekubun, waleji adre haw' öbun
ka hnyin hnyi unyin a khaca: ke oleâ
bala ju öbun. 16 E so e he hofuc hwan
Keriso ka laba hmâ hnyi je hnyekubun me
metâ hia; ûnöbunköu öbun ju ge ta je
salamo, me ta je khumöng, me ta je fehuâ
ûnyi hnyi hanu, khumöng dö ka Than me
ibetengiö eû hnyi je hnyekubun. 17 Ke
haba ta je ûnyi hia öbun e ânyâ hnyi
hofuc me huliwa, me ânyâ hia thö hnyi ien
Than Iesu, ke oleâ ka Khong a Kamen
deny e.

18 Omomo lö, ve löng ju hoton laöiöbun,
helâ me ûcû ka Than. 19 Obaga lö, ve
betenge ju ge laöiöbun, ke ca oveci ödra.
20 Je wanakat lö, ve löng ju hoton je
lakamöbun me lahinyöbun hnyi ta je
ûnyi hia, anyin a wale hnân osenyinâ
Than. 21 Lakamen lö, ca ohmönyinâ je
lakubun, wâ adre nye hmak. 22 Lathnyaba
lö, löng ju hoton tavat a je latuhöbun hnyi
unyin; ca huliwa bi wânen at, helâ me
tavat adre me osenyinâ at, ke so bi hnyi
hnyok ae hnathu, me outen Than: 23 ke
haba ta je ûnyi öbun e ânyâ, mâdrâ hnyokâ
ju helâ me ka Than, ke ca ka at bi:
24 anyin ae khan' öbun a öbun e he ka
hu hwaban ûnyi ge Than, wale jekhöû:
ke öbun e bi athnyabainy Than Keriso.
25 Anyin a haba at ae ca wisa, ame he ka
hu hwaban hwakecin ae ca wisa: ke ba
hna wâhmakhmetoâ bi tavat.

HNYIMAKAN 4.

JE than lö, ham dö ka je athnyabaibun
ûnyi ae wisa me ûcû; anyin ae
khan' öbun ae hu Tuhöbun ethö hnyi
drany.

2 E so öbun e hic ûjöng, me hmâkâ e,
me ole; 3 ke hic minya hobi köhmun me
me he Khong ka khöng köhmun deny
hwan hofuc, he ka ha ûnyi ae iyong anyin
Keriso, wale adre cö nya can; 4 m' oge
me he ka omanenâ e, hnyi deny ae ûcû.
5 E so öbun e he hnyi metâ unyidra eû
hnyöu, me öûnyihnathoâ ta je ûen, 6 E so
öbun e he bala ka fuc me ibetengiö, ame
osoâ ge sâlt, me me khan' öbun dö hwakecin
he ka thu ka tavat.

7 Ame he Tukiko ka omanenâ köbun ta
je bonguk hia, e liamekeiny a oûnykûmik,
me at huliwa hnathu, a tha huliwa mönya
ka Than: 8 oge hia but kunâ e köbun
hobi kâu ûnyi eang, me me khan' öbun
dö bonguhmun, me me he ka okahwa je

hnyekubun; 9 tha e me Onesimo, ke liame-
keiny ae hnathu a oûnykûmik, a hanöbun.
Ödru me he ka omanenâ köbun ta je ûnyi
hia thithö adre ânyâ eang.
10 Ame italofa m' öbun Aritako at adre
tha ca mönya, me Mareko liamekeiny me
Banaba (oge me hûna köbun gan, e ka o
köbun m' öbun kap ju), 11 me Jesu, ke ien
minya Juseto, ûnyi hnyi peritom: hake
ödrin thibi ödrin e tha huliwa mönya hnyi
dökhu dokhon Khong, hnyat ödrin e hia
but okahwö nya. 12 Ame italofa m' öbun
Epafera a hanöbun athnyabainy Keriso
Iesu, at ae hwege hic hobi köbun, m' öbun
e he ka tot wisa, me kap wia hia weny
Khong. 13 Anyin a inya oge ohnathoâ e
ae gan anyin huliwa köbun, m' ödra minya
hnyi Laodikea, me tavat hnyi Hierapoli.
14 Ame italofa m' öbun Luka, at tren
bubuny a oûnykûmik, me Dema minya.
15 Italofa me hnyat me lakeiny hnyi
Laodikea, me Numefa, me ekalesia hnyi
je hnyabadrin. 16 Ke öbun ka hia but
aû tusi ang, me ûkhûnöng dö he ka aû
ka ekalesia anyin at Laodikea; ke he th'
öbun minya ka aû tusi ûheny Laodikea.
17 Ke ha thö kö Arekipa, ka habe, Wâ
eâu hanymâm u je kap ûnyi ge Than, m' u
me he ka umo thö.
18 Anyik italofa hnen hing hnyamök.
Ûnykûme ju hnödra hna cö nya. E so e
unyibun ibetengiö baû.

TUSI A BÂN ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT THESALONIKA.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo, me Silevana, me Timoteo,
öhmun e sihnalimen ka ekalesia
anyin at Thesalonika unyin Khong a
Kamen me Than Iesu Keriso: E so e
unyibun ibetengiö baû me ûsoköû.
2 Öhmun e labö oleâ ka Khong gabun
hia, ke ökmun e hai öbun hnyi hijihmun ta
je hic; 3 me ca menâ ûnykûme anyibun
huliwa hnyi labageju, me huliwa hnyi
ibetengiö, me hokhnyok hnyi gejon ka
Tuhöta Iesu Keriso hnyi hnyimakan Khöng
a Kamöta; 4 ke khan' öhmun hnyat me
lakeiny a oûnykûminy Khong, hna ûc'
öbun, 5 a ga ca o köbun anyihmun ûthu-
metu hnyi hofuc thibi, ke so bi hnyi man
minya, me Hanu Kap, me ti kap wia;
anyin ae khan' öbun hwakecihmun unyibun
hobi köbun. 6 Ke öbun e ûcûcûbingi
öhmun, me Than minya, me kap hwan
hofuc hnyi vec ae gan hmâ, me senyin ûnyi
ge Hanu Kap; 7 wale, m' adre me wi'
öbun hnân tulut ka tavat labageju hnyi
Makedonia hia me Akaia. 8 Anyin ame
hia but lung ûnyi gabun hofuc hwan Than,
ca ka at Makedonia me Akaia thibi, ke so
bi hnyi ta je dok hia ame lung minya bi
anyibun labageju ka Khong; wale me me
ca ûnyi hnathu bi öhmun e he ka ha ke
hofuc. 9 Anyin a ödra bi adre me
haimemen' öhmun je bongon ioihmun
köbun; me hnöbun hna hwiö ka Khong
ûnyi ge ta je hnatheat, he ka bi athnyaba
ka Khong ae möt me hnathu, 10 me he
ka halubahingen Nokon ûheny hnyi drany,
waleji e ame omelö hmetu thö ûheny hnyi
hna mok, a Iesu at ame omeli öta ûnyi
hnyi hmönyin ame he ka o.

HNYIMAKAN 2.

ANYIN ae khan' öbun hnyat me
lakeiny ioihmun köbun, ae ca ûnyi
baû bi: 2 ke adre bödra ka oveci öhmun
me okongu öhmun hnyi Filipi, wale ae
khan' öbun, ke öhmun e hnyok hwege
ûnyi ge Khong he ka ha köbun ûthumetu
ae so anyin Khong me vec ae gan hmâ.
3 Anyin a haba hnöhmun hna n' öbun, me
ca ûnyi hnyi monu bi, ke ca ûnyi hnyi
hwakecin ae ikiki, ke ca ûnyi hnyi iyâwo:

4 ke so bi öhmun e fuc helâ me hnen
Khong hna ûc' öhmun me hna but köhmun
ûthumetu ae so; ca hnân bi osenyinâ at, ke
so bi Khong at ame cnbec je hnyekuhmun.
5 Ke adre me ca ō 'hmun bala a öhmun e
ha hofuc ûtakû, e khan' öbun e, ke öhmun e
ca huliwa hnyi behu, Khong ame ohnathoâ;
6 ke öhmun e ca elâm hnân ogânâ ûnyi ge
at, ke ca ûnyi gabun, ke ca ûnyi ge keihen,
ke so bi e khan' öhmun he ka ohmaki
öbun, anyin a öhmun je aposetolo anyin
Keriso. 7 Ke öhmun e menyik hnyi
wanböbun, helâ me at ame ûasin ame hat
lakon: 8 helâe minya öhmun e betenge
gan hmâ gabun, me me so köhmun he ka
ham köbun ca ûthumetu ae so thibi anyin
Khong, ke anyihmun minya bi möt, anyin
a öhmun e ti hnyoki öbun. 9 Ke öbun
hnyat me lakeiny öbun e ûnykûme anyi-
hmun huliwa ae mak me vec; öhmun e
huliwa hnyi lany me lit, m' öhmun e ca he
ka ohmâkâ ke at gabun, öhmun e khetâ
ûthumetu ae so anyin Khong köbun.
10 Öbun hnyat ohnatho, me Khong minya,
a öhmun e ânyâ hwakecin ae kap, me wisa,
me ba hnyikongon köbun tavat labageju:
11 e khan' öbun hnöhmun hna ve n' öbun,
me sihwegi öbun, me unö, helâ me kamen
ka lakon, 12 m' öbun e he bala ka ûcû ka
Khong, at a haw' öbun ka hnyi dokhon
dökhu me anyin hmanenang.

13 Waleling m' öhmun e ca menâ ole ka
Khong, anyin a öbun e kap hofuc hwan
ûthumetu ûnyi gahmun, waleji hofuc hwan
Khong, me öbun e ca kap helâ me hofuc
hwan at, ke hofuc hwan Khong wale ae
hnathu, k' ame huliwan minya je hnye-
kubun tavat labageju. 14 Anyin a öbun
hnyat me lakeiny, öbun e ûcûcûbongoâ ta
je ekalesia anyin Khong hnyi Juda unyin
Keriso Iesu: anyin a öbun e hnyi vec
minya hnyi ta je ûnyi e ûnyi ge je laha-
nöbun, helâ me tavat ûnyi ge at Juda;
15 waleji a tavat adre me hlingâ Than
Iesu, me ta je perofeta, me ob' öhmun,
k' adre me ca osenyinâ Khong, ke ödra
je iwahnaihmiöny me tavat hia thithö;
16 k' adre me thaw' öhmun he ka fuc ka
Aten ta je hnyei, wale me me ca he ka
hu möt gadra; k' adre me obekhötâ bala
anyidra hulö: ke ame o but ködra hmönyin
he ka oumo.

17 Hnyat me lakeiny lö, a hi' öhmun
unyibun hnyi ûen ae okhulit, hnyi unyin,
ke ca hnyi hnyok, öhmun e ti weny gan
hmâ he ka iouny m' öbun: 18 anyin
öhmun e behe köbun, inya Paulo, a okhaca
me olo; ke ame ovheli öhmun Satana.
19 Anyin a ieû anyihmun geju, me senyin,
me koronainy hobelöû? Ca öbun bi hnyi
hnyimakan Tuhöta Iesu hnyi ûen e ame
he ka manen hmetu? 20 Anyin a öbun
ang hnöhmun hna hobelöû, me hnöhmun
hna senyin.

HNYIMAKAN 3.

ANYIN a wale, öhmun e ûnykûme, me
so adre me hn' öhmun hnyi Athenai,
waleji ke ca khan' öhmun hmetu he ka hok
hnyok; 2 me öhmun e kunö Timoteo liame-
keiny m' öhmun, a athnyabainy Khong
hnyi ûthumetu ae so anyin Keriso, me me
he ka ohmâ me okahw' öbun hnyi anyibun
labageju; 3 me me ca he ka bwebwelâ ke
at hnen je vec eling; anyin ae khan' öbun
a g' adre kun' öhmun hobi kâu e. 4 Anyin
a tiga öhmun unyibun, öhmun e böhmun
ka ha, ka habe, ate me he ka hu vec; ke a
hwâdâ but e, ae khan' öbun e. 5 Can
thibi e, ke ca khanö nya hmetu bi he ka
hok hnyok, me oge ûkhûnöng he ka wâ
anyibun labageju, wâ e nye cubic öbun
hnen at ûcûbic, me ame he ka ûnyi baû
but anyihmun huliwa. 6 Ke walang ang
ame o but köhmun Timoteo ûheny unyibun,
me thumetu öhmun ge hofuc ae so ge
anyibun labageju me anyibun ibetengiö,
me hnöbun hna ûnykûmi öhmun bala, me
webun gan hmâ he ka ō 'hmun, ke helâ
öhmun köbun; 7 anyin a wale, hnyat me
lakeiny lö, öhmun e kahwa gabun hnyi
anyihmun theduoc me vec hia, hnen anyi-
bun labageju: 8 anyin a öhmun e möt ut
walang ang, öbun e ne tethmâ unyin Than.
9 Ke ieû ole e khan' öhmun he ka ham
ka Khong gabun, ûnyi hnyi ta je senyin
hia thithö öhmun e senyin gabun hnyi
hnyimakan Khong; 10 öhmun e hic hwege
hnyi lit me lany, m' öhmun e he ka wâ
je hnyimaköbun, he ka obekhötâ ûnyi ae
ca bekhöt bi hnyi anyibun labageju?

11 E so ame he Khong a Kamöta me
Tuhöta Iesu he ka kû dehmun gethen
köbun: 12 ke so Than ame he ka wi' öbun,
m' öbun e he ka hûhûö me si but ibetengiö
ke at ka ke at, me ka tavat hia thithö,
ke helâe minya öhmun köbun; 13 me me
he ka otethmâ je hnyekubun ae ba hnyi-
kongon hnyi hwakecin ae kap hnyi hnyi-
makan Khong a Kamöta, e ka o hmetu but
Tuhöta Iesu, tha e me anyin wakap hia
thithö.

HNYIMAKAN 4.

KE walang obiny, hnyat me lakeiny lö,
öhmun e sumat me ûjengi öbun ge
Than Iesu, ka habe, haba hnöbun hna kap
gahmun ge bongon he a öbun, me me
osenyinâ Khong, ke öbun e he helâe,—m'
öbun e he ka hwege tot hnyin bala. 2 Anyin
ae khan' öbun dut je hna hûna, öhmun e
ha köbun ûnyi ge Than Iesu. 3 Ke walang
weny Khong, a öbun e he ka kap, ka habe,
e so öbun e ka ûsâkâûö but me bi ûnyi
monu; 4 me me ve khan' öbun dö hwa-
kecin hna tuö anyibun je kaia me me kap
me so, 5 ke ca ûnyi bi hnyi hnyok ae ikiki,
helâ me Aten ta je hnyei ae ca khan' ödra
Khong; 6 me me ca he ke at ka hanyâûâ,
me okongoâ liamekeiny mē hnyi ke ûnyi:
anyin a Than at ame bi hwaban hnyi ta
je ûnyi eling, helâji me hnöhmun hna ha
ehac, me hna sihwegi öbun wia. 7 Anyin
a ca haw' öta Khong ka hnyi hwakecin ae
ikiki, ke hnyi hwakecin bi ae kap. 8 Anyin
a wale, haba at ame hota degecâ, me e ame
ca hota degecâ at, ke Khong bi, wale at
ame ham köbun Hanon ae Kap.

9 Ke ca ûnyi hnathu bi a oge me he
ka sihnalimen köbun ge bongon ibetengiö
anyin hnyat me lakeiny: anyin a n' öbun
Khong he ka ibetengiököu; 10 e hnathu
öbun e ânyâ e ka hnyat me lakeiny hia
hnyi Makedonia hia. Ke öhmun e khöû
köbun, hnyat me lakeiny he ka osehia
bala; 11 k' so öbun e elâm he ka laba
wia, me ve bi hanymen, me huliwa ge je
hnyamöbun, helâ me hnöhmun hna hûna
köbun; 12 m' öbun e he ka vheno soâ
ködra eû hnyöu, m' öbun e ca he ka
theduoc.

13 Hnyat me lakeiny lö, e bewehmun
e me khan' öbun bongon tavat adre me
mokut ut; m' öbun e ca he ka tenge helâ
me keihen ae ba geju gadra. 14 Anyin
ate ne ûnykûme a ga mokcu Iesu k' ame
möt hmetu thö, awe, helâe minya ame he
Khong ka tha hom mē tavat adre me
mokut ut unyi Iesu. 15 Ke öhmun e ha
ûnyi ang köbun ge hofuc hwan Than, ka
habe, haba öta a öta möt a je kolon e ka o
Than, me ate me ca he ka khaletâ tavat
adre me mokut. 16 Anyin ame he ka utut
Than ûheny hnyi drany, me hwakuku, me
ifucin angela ae beönua, me hwan trutru
anyin Khong: ke ame he ka bân tavat
adre mok unyin Keriso ka höhöi: 17 ke
haba öta tavat a öta möt, a je kolon, me
adre me he ka tha köp öta thö m' ödra ka
hnyi je ûlâ, he ka ûkhanö me Than ethö
hnyi wanben: me ame he ka tha öta me
Than nyiele balua. 18 Anyin a wale
ûsihwegiöbunköu thö ge ta je hofuc ang.

HNYIMAKAN 5.

HNYAT me lakeiny lö, e ca ûnyi
hnathu he ka sihnalimen köbun
bongon ta je ûen me ta je huna. 2 Anyin
ae khan' öbun wia a g' ame he ka o bong
bonginy Than helâ me at venöu hnyi lit.
3 Ödra ka ha, ka habe, Hnahic ut me laba
khötkic, me ame he ka ie o but ködra
ûohiö, helâ me momo ae erkin ame vec
hnyin; ke ca khan' ödra he ka kec ut.
4 Ke haba öbun, hnyat me lakeiny, ca öbun
bi hnyi menekholom, me me he ka o köbun
bong eling helâ me at venöu: 5 anyin a
öbun hia thithö je lakon melam, me lakon
lany: ca öta bi hanen lit me menekholom;
6 anyin a wale, ca he öta ka mokut helâ
me keihen, ke ate me he ka hmâkâ me
metâ but. 7 Anyin a haba tavat adre me
mokut, me adre me mokut hnyi lit; ke
haba tavat adre me ic monu, me adre me
ic monu hnyi lit. 8 Ke haba öta aten
melam, me so ate me metâ, me khavâ
ûkhaûen ûlainy labageju me ibetengiö;
me gejon möt hnân hnabicen vat. 9 Anyin
a haba Khong ame ca ip öta hobi kâu
hmönyin, ke so bi he ka hu möt köta ûnyi
ge Tuhöta Iesu Keriso, 10 waleji a mok
hobi köta, m' ate me he ka tha möt mē, at ka
hmak, ke at ka mokut bi. 11 Anyin a wale
ûsihwegiöbunköu thö, me ûotilöbunköu, helâ
minya me hnöbun hna ânyâ.

12 Hnyat me lakeiny lö, öhmun e khöû
köbun he ka ō 'drin ju tavat ödrin e huliwa
unyibun, me musi öbun hnyi Than, me
sihwegi öbun; 13 me oûnyihnathu ödrin
hmönyin hnyi ibetengiö can anyidrin huliwa.
E so öbun e laba ûsoköu. 14 Ke öhmun
e ûjöngi öbun hnyat me lakeiny, he ka
sihwegi ödra adre me ca he wisa, n' ödra
ju ae mat hnyekudra, hadruâ thö tavat
ae sēnyin, hokhnyokâ beûâ ju tavat hia
thithö. 15 Ca he ke at ka bi hwaban monu
ge monu ka ke at; ke hnu bala hoton so
unyibun bi, me tavat hia. 16 Senyin bala
thö; 17 hic dö me ca menâ bi; 18 oleâ ju
ta je ûnyi hia thithö, anyin a wale weny
Khong köbun ge Keriso Iesu. 19 Ca ume
ju Hanu; 20 ca oûnyibâûâ bi je hna pero-

feta; 21 cubec ju ta je ûnyi hia thithö;
kât hmâ ju ûnyi ae so; 22 ûsâkâûö but
me je ûnyi hia a helâ me monu.
23 Ke so ame he Khongon hnahic ka
tha okabi öbun; e na tuö ju je hanubun
hia thithö, me je hnyekubun, me je unyibun,
me me ba hnyikongon, e ka o hmetu Tuhöta
Iesu Keriso. 24 E hnathu e at ame haw'
öbun, wale at ame he ka ânyâ.

25 Hnyat me lakeiny lö, hic d' öbun
hobi köhmun.
26 Italofa me je liamekeiny hia ge ûcim-
hnyimak ae kap. 27 Inya oge me hûna
wia köbun hnyi Than, a g' adre me he
ka aû tusi ang ka je liamekeiny hia
thithö.
28 E so e unyibun ibetengiö baû anyin
Tuhöta Iesu Keriso.

TUSI A LOINY ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT THESALONIKA.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo, me Silevana, me Timoteo,
öhmun e set ka ekalesia anyin at
Thesalonika unyin Khong a Kamöta, me
Than Iesu Keriso; 2 E so e unyibun ibe-
tengiö baû me hnahic ûnyi ge Khong a
Kamen me Than Iesu Keriso.
3 Hamöhmun he ka ole bala ka Khong
gabun, hnyat me lakeiny, anyin ae ûcû e,
anyin ame ti kû hmönyin anyibun laba-
geju, k' ame si but anyibun ibetengiököu
hia thithö; 4 wale me öhmun e hobelu'
öbun hnyi ta je ekalesia anyin Khong ûnyi
hnyi hnöbun hna hokhnyok me labageju
hnyi hnödra hna sed' öbun, ke hnyi ta je
vec öbun e vheno; 5 wale haten ûhnei ae
wisa anyin Khong; m' adre me haöûcû
öbun ka hnyi dökhu dokhon Khong, wale
öbun e vec minya can: 6 ame ne ûnyi ae
wisa ka Khong he ka bi hwaban vec ka
tavat adre me oveci öbun, 7 ke öbun tavat
adre ovecâ, öbun e he ka tha menâ mö-
hmun, e ka manen dut Than Iesu ûheny
hnyi drany tha e me ta je angelainy ma-
niny man 8 hnyi meic ame ubâhlâ, he ka
bi hwaban ka tavat ae ca khan' ödra
Khong, me ka tavat adre me ca long hoton
ûthumetu ae so anyin Tuhöta Iesu Keriso:
9 tavat adre me he ka kap hwaban, wale
hnaûhangö ame ca ba balua ûnyi hnyi hnyi-
makan Than me hmanenanginy maniny man,
10 e ka o me me ogânâ e hnen anyin wa-
kap, me he ka lâiâ gan hnyi bong eling
hnen tavat hia adre me labageju (anyin a
öbun e kap hnöhmun hna thumetu öbun).
11 Waleling m' öhmun e hic bala hobi
köbun, me me he Khonguta ka haöûcû öbun
ka hnyi hna haw' öbun kâu, me obekhötâ
hnen man ta je weny ae so, me ta je huli-
wainy labageju; 12 m' adre me he ka
ogânâ unyibun ien Tuhöta Iesu, ke öbun
minya unyin, hoton ibetengiö baû anyin
Khonguta me Than Iesu Keriso.

HNYIMAKAN 2.

ÖHMUN e ûjöngi öbun hnyat me lake-
iny, wale ge ioiny hmetu Tuhöta
Iesu Keriso, me hna ûkhacaköu öta kâu;
2 ka habe, ca ie bwebwet bi je hnyekubun,
ke ca loloâ minya bi, wale hnen hanu, me
hofuc, ke ca hnen minya bi tusi, helâke
ûnyi gahmun, ke helâke me hakekeny jut
bong bonginy Than; 3 ca he ke at ka
iyaw' öbun bi ge ke ûnyi: anyin ame ca he
ka o bong eling, e ka ca bân ka o kolu but
a tavat, me adre me he ka omanenâ but
aten hulö, wale aten hnaûhangö, 4 wale at
ame bi iwahnaihmiöny, me ka hamen ogö-
ranyâ e hon ta je ûnyi hia thithö adre me
ha me Khong, me hna khudrung kâu; wa-
leling me me laba hnyi uma umen Khong,
me ka omanenâ e bi, ka habe, e Khong. 5
Hawa öbun e ca ûnykûme, a oge hia but
ha ta je ûnyi eang köbun, waleji ke tiga
inya bi unyibun? 6 Ke walang ang e khan'
öbun ûnyi at ame ovhelâ, me me he ka

manen dut e hnyi anyin bi ûen. 7 Anyin
ame huliwa walang ang ûnyi ae iyong hnyi
hulö: ke e hu at ame ovhelâ walang ang,
ke ne o but adre me hom e. 8 Ke hnyi
ûen eling ame he ka manen dut at ame
ânyâ hulö, wale hnen Than Iesu hna he ka
hlingâ ge homenâiny hnyimen, me he ka
ohia ge unyin ae manen dut e ka o but; 9
haba ioiny me hoton huliwa anyi Satana,
me man hia thithö, me ta je haten, me ta
je ûöman ae thoi, 10 me tang iyawö hia
thithö hnyi hwakecin ae ca wisa bi unyin
tavat adre me he ka hnaûhangö; anyin
adre me ca kap hnyok ka hnyi hnathu,
m' adre me he ka möt. 11 Ke can thibi
e, Khong ame kunâ ködra he ka huliwan
monu, m' adre me he ka kap thoi: 12 m'
adre me he ka bi hwaban ködra hia thithö,
tavat adre me ca hnyi kap hnathu, ke adre
me senyin bala bi ka hnyi hwakecin ae
ca wisa.

13 Ke hamöhmun he ka oleâ bala bi
gabun, hnyat me lakeiny a laoûnykuminy
Than, anyin a Khong ame ûc' öbun ûnyi
hnyi can he ka möt, hnyi hna okabâ hnen
Hanu, me he ka kap hnathu. 14 Waleji
e ame haw' öbun ka hnyin hnen anyihmun
ûthumetu ae so, me öbun e he ka hu hmanenanginy Tuhöta Iesu Keriso.

15 Anyin a wale, hnyat me lakeiny lö,
tethmâ ju, ke kât hmâ ju hna hûna waleji
adre n' öbun kâu, ame ne hofuc, ame ne
anyihmun tusi.

16 Ke hanymen Tuhöta Iesu Keriso, me
Khong a Kamöta at ame betenge gata me
ham köta hnahic ame ca ba balua me geju
ae so hnyi ibetengiö baû, 17 hamen he ka
okahwa je hnyekubun me otethmâ hnyi ta
je huliwa ae so me hofuc ae so hia thithö.

HNYIMAKAN 3.

KE walang obiny hnyat me lakeiny lö,
hic d' öbun hobi köhmun, e me
mweimwei thö hofuc hwan Than, m' adre
me ogânâ e, helâ minya e unyibun; 2 me
me he ka hûgûn' öhmun ge tavat ae ba
hnyekudra, me monu: anyin ae ba labageju
ge keihen. 3 Ke e hnathu Than, at ame
otethm' öbun, me tu' öbun ge hulö. 4 Ke
öhmun e labageju ka Than gabun, a öbun
e ânyâ walang, ke öbun e he bala bi ka
ânyâ ta je ûnyi öhmun e hûna köbun. 5
Ke so ame he Than ka owisa je hnyekubun
ka hnyi ibetengiö anyin Khong, me hokhnyok ûnyi ge Keriso.

6 Ke öhmun e hûna köbun hnyat me
lakeiny, hnyi ien Tuhöta Iesu Keriso, ka
habe, ûsâkâû' öbun dut me je hnyat me
lakeiny hia thithö ae hwali hwakecidra, ke
adre me ca hnu hoton hna ûne waleji adre
me kap ûnyi gahmun. 7 Anyin ae khan'
öbun hwakecin ae ûcû wale he ka ûcûcûbingi öhmun: anyin ame ca hwali hwakecihmun unyibun; 8 ke haba khaca, öhmun
e ca an bâûâ jeû an ke at, ke öhmun e ânyâ
huliwa ae hmak me vec hnyi lit me lany,
m' öhmun e ca he ka ohmâkâ ke at bi
gabun: 9 ca anyin bi ae ba anyihmun
musi, ke so bi m' öhmun e he ka wi öhmun
hnân tulut köbun, m' öbun e he ka ûcûcûbingi öhmun. 10 Anyin a tiga öhmun bi
unyibun, walang hnöhmun hna ha, ka
habe, A ne höcö ke at he ka hnyi huliwa,
awe, e ame ca he ka hnyi han. 11 Anyin
a öhmun e löng e hwakecin keihen unyibun
adre me he monoâ, k' adre me ca hnyi ânyâ
je ve hanymödra, ke adre me huliwa monu
thibut. 12 Ke öhmun e hûna ka tavat a
helâe, me ûnö ge Tuhöta Iesu Keriso, ka
habe, hamödra he ka huliwa hnyibû, me ve
an ö 'dra bi jeû. 13 Ke haba öbun, hnyat
me lakeiny, ca sēnyin bi he ka mâdrâ hwakecin ae so. 14 Ke a ne ke at ame ca löng
bi hoton hohmun hofuc hnyi tusi ang, me
so öbun e bi haten at eling, ke ca tha öbun
mē, me me he ka hmehma but. 15 Ke
so bi, ca ûnykûme bi kâu helâ me iwahnaihmiöny, ke nâ ju helâ me ke liamekeiny.

16 Ke so ame he Than, a at ame tren
ûsoköu ka ham köbun ûsoköu a e bala bi
hnyi ta je hwakecin hia thithö. E so e
unyibun hia thithö Than.

17 Anyik italofa, inya Paulo, oge me
set ge hnyamök, wale haten hnyi ta je tusi
hia thithö: inya oge me sihnalimen helâe.
18 E so e unyibun hia thithö ibetengiö baû
anyin Tuhöta Iesu Keriso.

TUSI A BAN ANYI PAULO APOSETOLO KÖ

TIMOTEO.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo aposetolo anyi Iesu Keriso,
hoton musi anyin Khong, At a omeli
öta, me Keriso Iesu, hnöta hna geju kâu;
2 oge me sihnalimen kö Timoteo, a hing
nökuk hnyi labageju: E so e unyâm ibete-
ngiö baû, me tang ibetengiö, me hnahic,
ûnyi ge Khong a Kamen, me Keriso Iesu
a Tuhöta.
3 Oge me sumatö u he ka laba hnyi
Efeso ehac, ke helâe minya walang ang,
waleji m' iny he Makedonia ai, m' u me he
ka hûna ka keihen, a g' adre me ca he bi
ka ûnö hofuc ae ke bongon, 4 me ca he ka
oûnyihnathoâ bi ta je vekhet, k' adre me
ca aû bi ta je döiny tavat, wale ae ba obiny,
k' ame okûâ iwatretra, k' ame ca okûâ
huliwa ka Khong hnyi labageju. 5 Ke
haba obiny hna hûna, me ibetengiö, ûnyi
hnyi hnyok ae kalaöt, me oûnykûm ae so,
me labageju ae ba thoi hnyin: 6 ke a hia
but keihen haûhaû hnyi ta je ûnyi e, k'
adre saû ka hnyi hofuc ae ba önyen; 7 ke
wedra he ka ûnö hnanyibu, k' adre me ca
wâ ûnykûme hnödra hna ha, me bongon ta
je ûnyi adre me ha hwegiâ. 8 Ke e khan'
öta ae so hnanyibu, at ka huliwan hnyi
wisa, 9 wale he ka wâhmakhmeto a g' adre
ca otilâ hnanyibu hobi kâu at ae wisa, ke
hobi ködra bi adre me hanyâûâ hnanyibu
me ca ûling, me ca ot, k' adre ânyâ monu,
ke kong hwakecidra, ke thothom baga, ödra
tavat hlingâ lakamödra, ke tavat adre me
hlingâ lahinyödra, ke tavat ûhlingö, 10 ke
tavat bi ûnyi monu, ke tavat adre me hwen
Sodoma, ke tavat venöu at, ke tavat thoi,
ke tavat khemanyin thoi, ke ame ne hu ke
hwakecin ae ca ûcû me hna ûne ae wisa;
11 hoton evangelia ae hmanenang anyin
Khong ae tren hnahic, waleji adre me hna
könya.
12 Ke inya oge me ole ka Keriso Iesu a
Tuhöta, at ame ömani nya, anyin a e ame
ûnykûme a iny hnathu, me ame ham könya
anyin huliwa; 13 ke haba bi ehac, me, iny
at bi gan, me ûöveci, me at ame okongoâ: ke
e ame betenge gak, anyin a oge me ânyâ hnyi
ca khanö nya, me hnyi hnök hna ca labage-
ju; 14 ke ame ti si but ibetengiö baû anyin
Tuhöta, me labageju, me ibetengiö wale ae
unyin Keriso Iesu. 15 Walang uthofuc
ae hnathu, me ti ûcû he ka kap, ka habe,
A o Keriso Iesu eang hmeledrany he ka
omelö tavat ae monu; ke iny beönua bi
hudrin: 16 ke wale thibi e can adre bete-
nge baû könya, me me he Iesu Keriso ka
omanenâ a ûnyi gak, wale at ae nuâ monu-
iny, anyin hokhnyok ae beû hmâ hia thithö
hnân tulut ködra adre me he ka labageju
kâu nyiele, m' adre me hu gadra möt ame
ca ba balua. 17 E so e unyin Than a e
balua bi, me möt balua bi, me iyong bi,
Khong a khaca thibi, e so e anyin bi, hna
ogânâ me hna ölungâ nyiele nyiele balua.
Amen.
18 Nökuk lö, Timoteo, inya oge me ham
köu hna hûna eang, hoton hna perofetö u a
bân, me u me he ka vatâ vat ae so hnyin e;
19 he ka kât labageju me oûnykûm ae so;
waleji ame hna degecâ keihen adre öûâ but
anyidra labageju: 20 jia Humenaio, me
Alesanedro a li lahanödra; waleji oge me
hn' ödru kö Satana, m' adre me he ka n'
ödru he ka ca fuc bi gan.

HNYIMAKAN 2.

ANYIN a wale, inya oge me n' öbun a
bân, ka habe, adre me he ka sumâtâ,
me hijö, me khöû, me ole, hobi kâu tavat
hia thithö; 2 hobi kâu je than, me tavat
musi hia; m' ate me he ka laba wia me
ûsoköu hnyi ta je hwakecin hia thithö ae
ûcû ka Khong, me hwakecin ae wisa. 3
Wale ûnyi ae so me hnân osenyinâ hnyi
hnyimakan Khong At a omeli öta; 4 wale
at ame weny tavat hia thithö he ka möt,
me he ka o ka hnyi hna wâhmakhmetoà
hnathu. 5 Anyin a khaca thibi Khong,
ke khaca thibi at ame khöûâ tavat ka
Khong, a ka at bi, wale Keriso Iesu, 6

waleji at ame ka hamen ham e bi hnân ûcû
melen tavat hia thithö ; m' adre me he ka
ohnathoâ hnyi je ûen ae ûcû ; 7 k' adre me
ûcö nya he ka khetâ e, ke hnân aposetolo
(inya oge me ha hnathu oge me ca thoi), ke
inya at ûne ka Aten ta je hnyei ka hnyi
labageju me hnathu.
8 Anyin a wale inya oge me wek e me
he obaga ka hic hnyi ta je dok hia, me ögö-
ranyâ je hnyam ae ba hnyikongon, me ca
û, me ca iwatretra. 9 Ke helâe minya ju
omomo, e so adre me khavâ ûkhaû ae ûcû,
tha e me bongon ot, me hnyok ae wisa ; ca
he ka ûla hobâ leûnen bödra, me gol, me
penina, me ûkhaû ae gan hwaban ; 10 ke
so bi hnyi ta je huliwa ae so (wale ae ûcû
ka omomo adre me haimemenâ a ödra tavat
outen Khong. 11 Hamen momo he ka
tevehlöng wia, me löng hoton. 12 Ke oge
me ca hna bi momo he ka ûnö, me musö
baga, ke so bi he ka laba hnyibû. 13 Anyin
adre bödra ka up Adamu ke bili Eva bi ;
14 ke adre me ca iyawö Adamu, k' adre
iyawâ momo, ke momo at eji ame hanyâûâ :
15 ke ame he ka möt momo hnyi hna hno-
koâ, ödra ka tethmâ hnyi labageju me ibe-
tengiö, me hwakecin ae kap me hnyok ae
wisa.

HNYIMAKAN 3.

WALANG uthofuc ae hnathu, ka habe,
A ne weny ke at hanymen pisop,
e ame weny huliwa ae so. 2 E ûcû ka
pisop he ka ba hnyikongon, me khaca âiân,
me at hokhnyok, me at hnyokâ wisa, me at
ame ânyâ hwakecin ae so, me at ame be-
tenge ge atkanyua, me at ae khana ûne ;
3 ca at ame beijem gânâ waina, ke at ame
ca ûkûc ; e so e menyik, me ca at bi ame
iwatretra, ke ca at hnyokâ mone : 4 at ame
musö soâ anyin lap, ke haba lakon, me
ödrin e löng hoton me hnyokâ wisa hia ;
5 (anyin a ne ca khana at he ka musö
anyin lap, me ame he ka hawa ka tuö eka-
lesia anyin Khong?) 6 ca at ame ibi hni,
wâ e nye began me ame kölu but ka hnyi
hnaûhangö anyin diabolo. 7 E so minya
e lung so ködra eû hnyöu ; wâ adre nye
haikongoâ e, me e ame ta but ka hnyi
hnewe anyin diabolo. 8 Ke helâe minya
ta je dikona, hamödra he ka hnyokâ wisa,
ca tavat lo ifucidra, ca tavat ijem gânâ
waina, ca tavat behu omjeû ; 9 k' adre me
kât hmâ ûnyi ae iyong hnyi labageju, me
oûnykûm ae kalaöt. 10 Ke so ka mē cubic
ödra ; ke e ka ba hnyikongudrin, awe, adre
me he ka ânyâ hanymen dikona. 11 Helâe
minya omomo he ka hnyokâ wisa, ca tavat
ûhaiö, ke so he ka hok hnyok, me hnathu
hnyi ta je ûnyi hia thithö. 12 E so ka
ta je dikona he ka ûsa khaca laöiödra,
me musö soâ lakudra, me anyidra je lap.
13 Anyin a haba tavat adre me hia but
ânyâ soâ hanymen dikona, ame he ka hu
ködra lung so, me hwege ae gan hnyi laba-
geju unyin Keriso Iesu.
14 Inya oge me sihnalimen ta je ûnyi e
köu, ke inya oge me ûnykûme he ka ie o
köu ; 15 ke iny ka bec, m' u me he ka wâ-
hmakhmetoâ hwakecin ae ûcû ka tavat
hnyi uma umen Khong, wale ekalesia anyin
Khong ae möt, me hmolom me taben hna-
thu. 16 Ke ca hnân ivinoâ, ka habe, e gan
hmâ ûiyonginy hwakecin ae ûcû me Khong,
ka habe, E ame manen dut hnyi unyin,
ame haiwisa hnyi hanu, ame wâ hnen ta je
angela, adre me khetâ hnyi ta je hnyei,
adre me labageju kâu hnyi hmeledrany,
adre me kap göranyai ka hnyi hmanenang.

HNYIMAKAN 4.

KE ame ha manenâ hnen Hanu, ka
habe, ame he keihen ka hna de-
gecâ labageju, hnyi je ûen a biliny, adre me
he ka löng ta je hanu adre me omono me
ta je hna ûnö anyin je demoni, 2 hnen iyawö
anyin tavat thoi, tavat ame le oûnykû-
midra ge fao ae öû ; 3 adre me thawâ he
ka faipoipo, me ca han ke je jeû, wale a op
Khong, he ka kap oleâ hnen tavat adre
me labageju me wâhmakhmetoâ hnathu.
4 Anyin a haba ta je ûnyi hia thithö a op
Khong, me ba ke ûnyi hnân degec, adre me
ne kap e me ole : 5 anyin ame osoâ hnen
hofuc hwan Khong, me hic.
6 U je ne he ka öûnykûmeâ je liame-
keiny ge ta je hofuc, me u me he ka at
huliwa ae so anyin Keriso Iesu, adre hat
hnyi hofucin labageju, me ûne ae so, waleji
u je hia but hnu hoton ; 7 e so u ma ca
kap ta je vekhet ae monu anyin wasomaca.
Ke u ma khenen he ka helâ me hwakecin
Khong : 8 anyin ae ûhnyûkong troban hu-
liwa hnyi unyin ; ke so bi, haba hwakecin
helâ me Khong, me hu troban hnyi ta je
ûnyi hia thithö, e hu hna ha bânâ hobi
kâu möt walang ang, me möt minya bi
nyiele. 9 Wale hofuc ae hnathu, ke ûcû
he ka ti kap. 10 Anyin a wale ate me hu-
liwa me hwege, anyin ate me geju ka

Khong ae möt, wale At ame omelö tavat
hia thithö, ke beönua ka tavat labageju.
11 E so u me he ka hûna me ûnö ta je
ûnyi e. 12 E so ame ca he ke at ka hmiân
ânyâm hidröu; ke u me he ka bi tulut
ka tavat labageju, ge hwam hofuc, me hwakecâm,
me ibetengiö, me labageju, me hwakecin
ae kalaöt. 13 E so u ma hwege aû
tusi, me khetâ hofuc, me ûne, ke ne o but
oge me o. 14 Ca he ka öûnyibâûâ hnödra
hna ham köu, waleji adre ham köu ge hna
perofeta me hna ip hnyam hnen wahingat.
15 Ûnykûme wia ta je ûnyi eang; khenen
dö ka hnyin; me me manen dut troban
ânyâm huliwa ka tavat hia. 16 Ō u eâu
bi, me hnâm hna ûne. Tethmâ ju hnyi ta
je ûnyi e; anyin a u je ne ânyâ e, me u
me he ka omeli u bi, m' ödra minya adre
me ling u.

HNYIMAKAN 5.

CA he ka oû je hingat, ke so bi nâ e
helâ me kamen; me ta je hidröu helâ
me je liamekeiny: 2 ke haba wasohmaca
helâ me je hinyen, me wahlu helâ me je
lahaniny, hnyi hwakecin ae kalaöt hia.
3 Ogânâ ju wasafac a ta je hing wasafac.
4 Ke a ne ke safac ae hu lakon, ke ame ne
laöbiny, me so ödrin e mō nâ he ka ânyâ
hwakecin ae so hnyi hnyabadrin bi, me
bi troban ka lakamödrin me lahinyödra:
anyin a wale ûnyi ae so hnyi hnyimakan
Khong. 5 Ke haba momo a hing safac
k' ame hake laba, me ame geju ka Khong,
me tethmâ hnyi hic me khöû hnyi lit me
lany. 6 Ke haba momo ame elâm senyin
hnyi unyin, me a mokcu bi, ke tiga möt
unyin. 7 U ma hûna ta je ûnyi e minya,
m' adre me ca he ka haikongu ödra. 8 Ke
a ne ke at ame ca tuö wia lahanen, k' ame
ne ti helâe ka anyin lap, me e ame ivinöâ
labageju, ke gan anyin hulö hon at ame ca
labageju. 9 Ca he ka sihnalimen ien safac
e ka tiga ca sikste bi je hunainy, ke khaca
thibi âiân ehac, 10 ke momo adre me haisoâ
hnyi ta je huliwa ae so; ka habe, ame
hia but hat lakon, me betenge ge ta je
atkanyua, me ösûâ je li can wakap, me hadruâ
tavat adre me vec, me ânyâ bala ta je
huliwa hia ae so. 11 Ke ca kap bi wasafac
hmai, anyin a ödrin e ka hwân bekec
ge Keriso adre me befaipoipo; 12 me adre
me hnaûhangö but, ûnyi hnyi hnödra hna
hna degecâ anyidra labageju a bân. 13 Ke
haba khaca adre me nâ he ka höcö huliwa,
me he monu ka hnyi ta je uma, he ca hake
höcö thibi huliwa, ke adre me ûsabû baû
minya, me hngele ka wâ huliwa anyin keihen,
me ba ta je hofuc ae ca ûcû ködra.
14 Anyin a wale inya oge me wek e me he
wasafac hmai ka faipaipo, me hnokoâ lakudrin,
me tuö hnyabadrin, me me ba can
he ka haikongoâ hnen iwahnaihmiöny:
15 anyin a hia but keihen saû ka he hotu
Satana. 16 A ne ke momo ame labageju
k' ame hu je safac unyin, me so e me he ka
hadru' ödra, ke ca he ka ohmâkâ ekalesia;
me me he ka hadruâ ta je hing safac.
17 E so he ka ti ogânâ wahingat tavat
adre me musi so, ke e nua ka tavat adre me
huliwa hnyi hofuc me ûne. 18 Anyin a
haingen hna sihnalimen, ka habe, Ca he ka
ca hnyimen bolok ameututo hwit. Ke, E
ûcû hwaban ka at ame huliwa. 19 Ca kap
bi hna hâiâ ke hingat e ka ba li at a lo,
ame ne kun he ka ohnatho. 20 E so he ka
nâ hnyi hnyimakan tavat hia thithö adre
me ânyâ hulö, me me ot ju keihen. 21 Inya
oge me hûna wia köu hnyi hnyimakan
Khong, me Keriso Iesu, me ta je angela
adre ûca, ka habe, u me he ka tuö ta je
ûnyi eang, ke ca he ka wâhmakhmeto, me bi
hien ke at bi. 22 Ca he ka ie ip li hnyamâm
hnyi hon ke at, ke ca hnyi hanen
monu anyin keihen: tuö wia hwakecâm
me me alai. 23 Ca he hmetu ka ijem köiö
ke bi waina thibi ae ûhnyûkong hobi kâu
hnyekom, me ânyâm ta je mok waleji ame
ibi ose o but köu. 24 Ame manen dut
hulö anyin keihen, me ame bödra ka hnyi
hna owisa; ke ame hnu hotudrin ta je hulö
anyin keihen. 25 Ke helâe minya e hu
ke ta je huliwa ae so ke manen dut; ke
haba keihen ta je huliwa ae ke bongon bi,
e pason he ka ikhâlâ.

HNYIMAKAN 6.

EÛCÛ ka ta je athnyaba hia, tavat
adre me hije hok he ka ve ogânâ
latuhödra, m' adre me ca he ka haikongoâ
ien Khong me hnen hna ûne. 2 Ke haba
tavat ae hu latuhödra adre me labageju,
ca he ödra ka öûnyibâû' ödra, anyin a ödra
je liamekeiny; ke so bi he ka ti bi athnyaba
so ködra, anyin a tavat labageju me tavat
ibetengiö adre me kap huliwa ae so. Hamâm
he ka nâ me ûnö ta je ûnyi e.
3 A ne ke at ame ûnö ke ûnyi bi, me ca
hmehmela hofucin möt wale hofuc hwan
Tuhöta Iesu Keriso, me hna ûne ae ûcû

hoton hwakecin ot ka Khong; 4 awe, e
ame bi gan, ke ca khana bi ke ûnyi, ke e
ame moko hna ivinö me iwatretra ge ta je
hofuc, wale at ame ökûâ ihunyinköu, me
iwatretra, me ûjao, me ûnykûme monoâ,
5 me ta je ûö hwege anyin tavat adre me
hnyokâ hulö ke ca hu bi hnathu gadra, ke
adre me ûnykûme, ka habe, haba hwakecin
outen Khong me wale deny he ka hu ködra
tang omjeû. 6 Ke haba hwakecin outen
Khong tha e me hnahic, me wale thibi e
omjeû ae gan hwaban: 7 anyin ate ca hom
ke ûnyi ka hnyi hmeledrany, ke ca khan'
öta bi he ka hom ke ûnyi ûnyi hnyin;
8 ke e ka hu köta jeû me ûkhaû, me ate me
he ka osekuni öta ju e. 9 Ke haba tavat
adre me wedra he ka tren omjeû adre me
ta but ka hnyi ûcûbic me hnewe me ta
je weny ae monu me hnân okongo, wale
hnân ödilâ tavat hnyi ûöhia me hnaûhangö.
10 Haba hnyok ka mone, me wale iwân ta
je monu hia thithö ae ve bongon: waleji
ame hnu hoton hnen keihen m' adre me
osaû' ödra but ûnyi hnyi labageju, ke adre
me ka hamödra bi dâ fineci ödra bi hnen
ta je vec ae se hia.

11 Ke haba u, aten Khong lö, kec dö ge ta
je ûnyi e; me hnu hoton hwakecin ae wisa,
me hwakecin ae ûcû me Khong, me labageju,
me ibetengiö, me hok hnyok, me hwakecin
ae menyik. 12 Vâtâ thö vat ae so anyin la-
bageju, kât hmâ ju möt ame ca ba balua,
waleji adre me haw' u kâu, me hnâm hna
haimemenâ so hnyi hnyimakan tavat ohna-
tho ae se. 13 Inya oge me hûna köu hnyi
hnyimakan Khong at ame tuö möt anyin
ta je ûnyi hia thithö, me Keriso Iesu, at
ame haimemenâ so hnyi hnyimakö Ponetio
Pilato; 14 ka habe, u me he ka tuö hna-
nyibu, me me ba hnyikongon, me ba hnân
haikongoâ, ke ne o but ame manen dut Tu-
höta Iesu Keriso: 15 ke e ame he ka oma-
nenâ e hnyi anyin bi ta je ûen, a e thibi
Than a khaca ae tren hnahic, a Tuhan ta je
than, ke Taben ta je taben; 16 e thibi
ame tren möt balua, at ame laba hnyi me-
lam ae ca hnân ûhakekeny kâu; waleji
ame ca wâ hnen at, ke ca khana minya wâ:
e so he ka e unyin bi hna ogânâ me man
nyiele balua. Amen.

17 Hûna thö ka tavat tren omjeû eang
hmeledrany ka habe, Ca he ödra bi ka bi
gan, me ca he ka gejon ta je omjeû wale
ame ca tethmâ, ke so bi ka Khong ae möt,
at ame ham köta hia ta je ûnyi hnân osen-
yini öta; 18 m' adre me he ka ânyâ so, me
tren omjeûiny ta je huliwa ae so, me khe-
nen he ka kuia, me weny he ka betenge;
19 me he ka ip hobi ködra bi tang omjeû
ae so hnân hobi kâu nyiele, m' adre me he
ka kât möt wale möt ae hnathu.

20 Timoteo lö, tuö wia ju ta je ûnyi adre
me hna but köu, me ûsâkâûö me ta je hofuc
ae bi gan, me ta je ivinö, wale adre me ha
thoiâ, ka habe, bemetâ; 21 waleji ame kap
keihen, m' adre me monu but ûnyi hnyi
labageju.

E so e unyibun ibetengiö baû.

TUSI A LOINY ANYI PAULO APOSETOLO KÖ

TIMOTEO.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo, aposetolo anyi Iesu Keriso
ûnyi ge weny Khong, hoton hna ha
bânâ möt unyin Keriso Iesu, 2 oge me
sibnalimen kö Timoteo, nökuk a oûnykû-
mik: E so e unyâm ibetengiö baû, me
betenge me hnahic ûnyi ge Khong a Kamen
me Keriso Iesu a Tuhöta.

3 Inya oge me ole ka Khong, waleji oge
me huliwa kâu hwân ge je lakibik hnyi
oûnykûm sâ ae wisa, a oge me ca meni
ûnykûmi u hnyi hijik je hic hnyi lit me
lany 4 ke bewek hmönyin he ka iouny möu,
m' inye unöngötö ge senyin, anyin oge me
ûnykûme li deköiâm; 5 ke inya oge me
ûnykûme minya labageju unyâm ae ba thoi
hnyin; waleji a bân unyin kibâm somaca

Lois, ke hinyâm a Eunike; ke oge me wâ
ûnykûme a e minya bi unyâm. 6 Anyin a
wale inya oge me oûnykûmi u he ka öubâhlâ
bwihlany anyin Khong a e hnyi hnyekom,
ge hna ip li hnyamök. 7 Anyin a Khong
ame ca ham köta hanon ot; ke so bi ae man,
me betenge, me metâ. 8 Anyin a wale u
me ca he ka hmehma he ka ohnatho Tuhöta,
ke gak bi inya at adre cö nya: ke so bi, u
me he ka hnyi hanen ta je vecin ûthumetu
ae so hoton man maniny Khong; 9 at ame
omeli öta, me haw' öta ge hwahongot ae
kap, ca hoton bi anyita ta je huliwa, ke so
bi hoton weny me anyin ibetengiö baû,
waleji adre ham köta unyin Keriso Iesu
adrem balua, 10 ke manen walang ang ge
ioiny At omeli öta a Keriso Iesu, waleji at
a ohia mok, me omanenâ möt, me ca mok
hmetu bi hnen ûthumetu ae so, 11 ke adre
me ûcö nya hnân at khetâ e, me hnân
aposetolo me at ûne. 12 Can e oge me
vecâ ta je ûnyi e; ke inya oge me ca
hmehma bi; anyin oge me wâhmakhmeto
but e, waleji at oge me labageju kâu, ke
mou thö hnyi hnyekuk a e khana he ka tuö
hnök hna hna kâu, ke ne o but hnyi bong
e. 13 Kât hmâ ju tulutiny hofucin möt u
je löng ûnyi gak, hnyi labageju me ibe-
tengiö wale unyin Keriso Iesu. 14 Haba
ûnyi ae so adre hna but köu, tuö ju hnen
Hanu Kap at ame laba hnyi je hnyekuta.

15 E khanö u a g' adre kec khotö nya
ödra hia hnyi Asia; haba Fugelo me Hume-
naio unyidra. 16 E so ame he Than ka
betenge ka lap anyi Onesiforo: anyin a e
osehia okahwö nya, ke e ame ca hmehma
gak me tö fao adre cö nya kâu; 17 ke tiga
e Roma, me e ame hwege elöm nya, me ō
nya 18 (e na he ju ka wâ ibetengiö baû
unyin Than hnyi bong eling); ke e khanö
u wia ae se hia ta je ûnyi e ame hadruo
hnyin hnyi Efeso.

HNYIMAKAN 2.

ANYIN a wale, nökuk lö, hwege thö
hnyi ibetengiö baû a e unyin Keriso
Iesu. 2 Ke haba ta je ûnyi u je hia but
löng ûnyi gak unyin tavat ohnatho ae se
hia, ham but ka tavat ae hnathu, ae khan'
ödra he ka ûne ka keihen minya. 3 Munyi
hokhnyokâ ju vec mönya, helâ me at vat ae
so anyin Keriso Iesu. 4 E ba at vat ame
bi ovheliny ge ta je ûnyi anyin möt eang;
me me he ka osenyinâ e waleji at ame ûca
me hnân at vat. 5 Ke a ne ke at ame bi
bi ton hnyi ta je mat, adre me ca obicâ e, e
ka ca mat hoton hnanyibu. 6 Haba at
ame belök me hamen he ka bân ka hom je
wan. 7 Ûnykûme ju hnök hna ha; anyin
ame he Than ka ham köu wâ ûnykûme ta
je ûnyi hia. 8 Ûnykûmi Iesu Keriso, ûnyi
hnyi mâtrâni Davita, a omelö ûnyi hnyi
hna mok, hoton anyik ûthumetu ae so: 9
can e oge me hom vec ke ne o but adre me
cö nya, helâ me at ae kong; ke adre ca ca
bi hofuc hwan Khong. 10 Anyin a wale,
inya oge me hokhnyokâ ta je ûnyi hia hobi
kâu tavat adre ûca, me me hu minya thö
ködra möt a e unyin Keriso Iesu, tha e me
hmanenang ame ca ba balua. 11 Walang
uthofuc ae hnathu, ka habe, Öta ka tha
mok mē, ate me he ka tha möt minya mē:
12 ke ate ne hok hnyok, me ate me he ka
tha than mē: ke ate ne ivinöâ, me e ame
he bi ka ivin' öta: 13 ke ate ne ca hnathu,
me hnathu bala bi e; anyin e ca khana he
ka hamen ivinoâ e bi.

14 Oûnykûmi ödra ju ge ta je ûnyi eang,
me hûna ködra hnyi hnyimakan Than he ka
ca ivinöâ ge ta je hofuc, ae ba troban, ke
hnân omonoâ tavat adre me löng. 15
Hwege thö, me u me ka omanenö u bi a g'
ame kap soi u Khong, m' u at huliwa ae ba
hnân ohmehma, at ame huliwa wia hofuc ae
hnathu. 16 Ke ûsâkâûö u but me ta je
hofuc ae monu me ca ûnyi hnathu: anyin
adre me he ka bi hanen gânâ hwakecin ae
ûcû me Khong, 17 ke ame he hodra hofuc
ka han helâ me anyû: e unyidrin Hume-
naio me Fileto; 18 tavat ödrin e he monu
ûhedra hnyi hnathu, haingödrin, ka habe, a
um dö möt hmetu, m' ödrin e hagutâ degecâ
labageju anyin keihen. 19 Ke ame tethmâ
taben ae hwege anyin Khong, ae hu hna
ohmâ haten eang, ka habe, A wâhmakhme-
toâ but Than ta je aten: ke, Hamödra hia
adre me hawâ ien Than he ka ûsâkâûö me
hwakecin ae kong. 20 Ca je gol me sileva
thibi eiö hnyin uma ae gan, ke je kaia utö
minya me je kaia kânâ; haba keihen me
hnân haisoâ, ke haba keihen me hnân hai-
kongoâ. 21 Anyin a wale, a ne ke at ame
ka ânyâwia e bi ûnyi hnyi ta je ûnyi eang,
me e ame he ka kaia hnân haisoâ adre
okabâ, me ûcû he ka huliwan hnen at ae
tren uma, me hna penapena ka hnyi ta je
huliwa ae so. 22 Kec dö ge ta je weny
wahidröu, ke hnu hoton hwakecin ae wisa,
me labageju, me ibetengiö, me ûsoköu, tha
e m' ödra hia adre me hawâ ien Than, ûnyi
hnyi hnyok ae kalaöt. 23 Ke hota ju ta

je ivinö ae monu me ca metâ, anyin ae
khan' öbun a wale at ame okûâ iwatretra.
24 Ke ca ûcû bi athnyabainy Than he ka
iwatretra, ke so e menyik hwakecin ka tavat
hia thithö, me at ae khana ûne, me hok-
hnyok, 25 me nâ menyikâ ta je iwahnai-
hmiöny; ame ne he Khong ka ham ködra
ietra he ka wâhmakhmetoâ hnathu, 26 m'
adre me he ka möt ûnyi hnyi hnewe anyin
diabolo, me omelö ge at huliwa ka Than ka
hnyi weny Khong.

HNYIMAKAN 3.

KE wâhmakhmetoâ ju ang, ka habe,
ame he ka o ta je ûen ae kong hnyi
je bong nyiele. 2 Anyin ame he tavat ka
hamödra hnyok ködra bi, me behnyekudra
mone, me hobelöu, me bi gan, me fuc monu,
me ca löng kamen me hinyen, me ca ole bi,
me ca okabâ bi, 3 adre me ca betenge ge
lahanödra, adre me höcö ûsoköu, tavat
ûhaiö, me ca khan' ödra kât weny unyidra,
me hwege hnyimaködra, me ca hnyok ûnyi
ae so, 4 tavat ûalecuo, me huliwa wathethöt,
me bemusö, adre me weny ûnyi hnân ose-
nyinâ, ke ca wedra bi ka Khong; 5 tavat
a helâke me ûcû hwakecidra ka Khong, k'
ödra ivinöâ bi maniny: ûsâkâûö u but me
tavat a helâe. 6 Anyin a keihen tavat
helâe, adre me dit ka hnyi ta je uma, me
hom hwenbâ omomo ae monu me hmak ge
hulö, adre lili ödra hnen ta je wedra bi ae
ke bongon bi, 7 adre me labö ûne, ke ca
khan' ödra bala bi wâ ûnykûme hnathu.
8 Ke helâ me Jane me Jamebere ödru me
tot ûcû Mose, helâe minya tavat e adre me
tot ûcon hnathu; tavat ae kong hnyekudra,
kadre me ca hnathu ka hnyi labageju. 9 Ke
so bi, adre me ca he ka vheno bala hwa-
kecin e, anyin ame he ka manen dut
hwakecidra ae monu ka tavat hia thithö,
helâ me imaneniny hwakecidru könya. 10
Ke u je hia but hnu hoton hnök hna ûne,
me hwakecik, me ûnykûmenök, me hnök
hna labageju, me hokhnyok beû hmâ, me
betenge, me hokhnyok, 11 me hna seda, me
ta je vec; ta je ûnyi ame o könya hnyi
Anetioka me Ikonio, me Lusetara; me ta
je vec adre oveci nya kâu: ke haba Than
ame hûgûnö nya ûnyi hnyi ta je vec hia.
12 Eke, ke adre me he ka oveci ödra hia
tavat adre me weny he ka laba me hwakecin
ae ûcû me Khong unyin Keriso Iesu. 13
Ke haba tavat adre me ânyâ hwakecin ae
kong, me tavat iyawö, adre me he ka kong
tot bala, adre me omonoâ, me adre me ka
omonu ödra bi. 14 Ke u ma tethmâ ju
hnyi ta je ûnyi adre hia but nö u kâu me
hnâm hna hia but kap wia, anyin ae khanö
u hnyat ödrin e nö u; 15 ke e khanö u
ta je hna sihnalimen ae kap, k' u tiga
mendreng, wale ae khana he ka ometö u ka
hnyi möt a deny labageju ka Keriso Iesu.
16 Haba ta je hna sihnalimen hia ûnyi ge
hanon Khong, me ûcû minya hnân he ka
ûne, me hnân owisa, me hnân nâ, me hnân
sihwege hnyi hwakecin ae wisa: 17 me me
bekhöt ut soiny aten Khong, wale at adre
hia but penapena hobi kâu ta je huliwa hia
thithö ae so.

HNYIMAKAN 4.

INYA oge me hûna wia köu hnyi hnyi-
makan Khong, me Keriso Iesu, at
ame he ka owisa wamöt me wamok, me he
ka manen dut e, me dokhon dökhu; 2 ka
habe, Khetâ thö hofuc; ke hwege thö hnyi
ûen ae ûcû, me ûen ae ca ûcû; owisa thö,
nâ thö, sihwege thö me hokhnyok beû hmâ
me ûne. 3 Anyin ame he ka o but ûen
adre me ca he ka kap hna ûne hnân melen;
ke so bi, adre me he ka ûkhöûnâ tavat he
ka ûne ködra hoton ta je wedra ae monu,
anyin ae hölök ta je hnyikönyödra; 4 ke
adre me he ka wia ta je hnyikönyödra ûnyi
hnyi hnathu, me saû but ka hnyi ta je
vekhet. 5 Ke u me he ka hnyokâ wisa
hnyi ta je ûnyi hia, hokhnyok ju hnyi ta
je vec, ânyâ thö hanymen at ame huliwan
ûthumetu ae so, obekhötâ hanymâm hia
thithö. 6 Anyin adre me hwân walang
ang he ka hudi nya, ke ame o thö ang ûen
oge me he ka he but hnyin. 7 Oge hia
but vatâ vat ae so, oge hia but umo hna ûö
logot, oge hia but kât hmâ bala labageju:
8 ke wale bi ang adre ip hobi könya koro-
nainy hwakecin ae wisa, wale ame he ka
ham könya hnyi bong eling Than ae wisa,
at ame owisa: ke ca hake könya thibi, ke
ködra hia thithö minya adre me senyin
hnyi hna omanenâ e.

9 Hwege thö he ka ie o könya: 10 anyin
a hia but Dema hna degeci nya, k' ame
hnyokâ hmeledrany, ke ame he but Thesa-
lonika ai; ke Kerese ame he but Galatia
ai, k' ame he but Tito Dalamatia ai. 11
Ke hake Luka thiju ang unyik. Hum
Mareko thö, me tha he thö jem öbu könya:
anyin ae ûnyi hnathu e könya hobi kâu
huliwa. 12 Ke haba Tukiko, me oge hia

but kunâ e Efeso ai. 13 U ka he jem m'
u hom minya thö anyik ûkhaû ae beû waleji
oge me ip Troas, ûnyi Karepo, me ta je
tusi minya, ke ca hnying bi je unen hnân
sihnalimen hon. 14 E gan monu ame
ânyâ könya Alesanedro, at ame leû faö
kapa: k' ame he Than ka bi hwaban kâu e
ûcû me anyin huliwa: 15 ō u eâu gan;
anyin a e ame hwege ka tot, me ûcon
hohmun hofuc. 16 Haba hnyi hnök hna
ivinö a bân, me ba at ame bi hiök, k' ame
digic nya tavat hia thithö: e na ca ip ködra
hwaban. 17 Ke so bi ame tha tot mönya
Than, me ham könya man; me me he ka
ti manen dut gak hna khetâ hofuc, me me
löng hia Aten ta je hnyei: ke iny möt bi
ûnyi hnyi hnyimen liona. 18 Ke ame he
Than ka omeli nya ûnyi hnyi ta je huliwa
hia thithö ae kong, ke e ame he ka omeli
nya ke ne o but ka hnyi dokhon dökhu ethö
hnyi drany: e so adre me ogânâ e nyiele
nyiele balua. Amen.

19 Anyik talofa kö Perisila me Akula,
me lap anyi Onesiforo. 20 A laba biju
Erato hnyi Korinito; ke oge me hnö Tro-
fimo e Mileto, ke a mok. 21 Hwege thö he
ka o könya e me tiga ca o huna ae megic.
Ame itolafa möu Eubulo, me Pudens, me
Lino, me Kelaudia me je liamekeiny hia
thithö.

22 E so e unyin hanom Than. E so e
unyibun ibetengiö baû.

TUSI ANYI PAULO KÖ

TITO.

HNYIMAKAN 1.

INYA Paulo athnyabainy Khong, me
aposetolo anyi Iesu Keriso, hoton
labageju anyin tavat a ûc' ödra Khong,
me hna wâhmakhmetoâ hnathu hoton
hwakecin ae ûcû me Khong, 2 hnyi hna
gejon möt ame ca ba balua, waleji hna ha
bânâ adrem balua hnen Khong at ae ca
khana he ka thoi; 3 ke ame omanenâ hwan
hofuc hnyi anyin je ûen, ge hna khetâ, wa-
leji adre me hna könya hoton hna hûna ge
Khong At a omeli ötâ; 4 oge me sihna-
limen kö Tito, a hing nökuk hnyi labageju
a khaca bongon: E so e unyâm ibetengiö
baû me hnahic ûnyi ge Khong a Kamen,
me Keriso Iesu At omeli öta.

5 Oge me hnö u hnyi Kerete can ang, a
u me he bi ha oumo ta je huliwa adre me
tiga ca ânyâ, me otilâ wahingat hnyi ta je
taun, helâ me hnök hna hûna köu; 6 e ka
hu ke at ae ba hnyikongon, a khaca thibi
âiân, ke hu lakon ödrin e labageju, k' ödrin
e ca lung kong hnyi hwakecin khâlânden
me ca ûling. 7 Anyin ae ûcû ka pisop he
ka ba hnyikongon, helâ me at huliwa ka
Khong; at ame ca ûjöng, k' ame ca ie
hmönyin, k' ame ca ijem gânâ waina, k'
ame ca ûkûc, k' ame ca hwenhmiâ mone;
8 ke so bi at ame betenge ka ta je atka-
nyua, at ame hnyokâ ûnyi ae so, at ame
hnyokâ wisa, k' ame owisa wisa, at ae kap,
k' ame ka hom ûhnyûkongo e bi; 9 at ame
kât hmâ hofuc ae hnathu, helâ me hna nâ,
me me khana he ka ûnö hna ûne hnân
melen, me ohmehmelâ tavat adre me ivinö.

10 Anyin e hu tavat ae se hia adre me
ca ûling, tavat fuc baû me iyawö, ke ti nua
bi ge tavat adre peritomonâ, 11 e ûcû he
ka hlöng je hnyimödra; tavat adre me wia
monoâ ta je hnyaba hia, me ûnö ta je ûnyi
ae ca ûcû bi, me me hu gadra ta ûnyi.
12 Haba ke at gadra, a anyidra ke perofeta,
ame ha ka habe, Haba at Kerete, me ödra
tavat thoi bala, me ta je meno ûkûc ae
kong, me tavat hwenhmiâ ae höcö huliwa.
13 E hnathu hna ha e. Anyin a wale u
ma hwege n' ödra, m' adre me he ka so
but hnyi labageju, 14 me ca he bi ka kap
ta je vekhet anyin at Juda, me ta je hna
hûna hnen tavat adre hia but saû ûnyi
hnyi hnathu. 15 E kalaöt ta je ûnyi hia
ka tavat ae kalaöt hnyok: ke haba tavat
ae ikiki je hnyekudra me ca labageju, me
ba ke ûnyi ae kalaöt ködra; anyin ae ikiki
but je oûnykûmidra me anyidra minya

ûnykûm sa. 16 Adre me labö ha, ka habe,
e khan' ödra but Khong; ke adre me ivi-
nöâ e bi ge anyidra ta je huliwa, ke ödra
tavat ikiki, me ca ûling, ke ba ke huliwa a
khaca ae so a ödra ûcu ka hnyin.

HNYIMAKAN 2.

KE hamâm he ka ha ta je ûnyi ae ûcû
me hna ûne hnân melen: 2 ka habe,
hamen wahingat he ka hmâkâ, me hnyokâ
wisa, me wâ wia, me hwege hnyi labageju,
me ibetengiö, me hokhnyok. 3 Ke helâe
minya wasohmeca, he ka hwakecin ae ûcû
me Khong, ca tavat ûhaiö, ca tavat adre
hom hwenbâ ge waina ae gan, ke so bi
tavat ûnö ta je ûnyi ae so; 4 m' adre
me he ka nâ wia omomo hmai he ka
ve hnyokâ laöiödra, me hnyokâ laku-
dra, 5 me hnyokâ wisa, me kalaöt hnye-
kudra, me tavat huliwa hnyi hnyaba, me
hwakecin ae betenge, me löng hoton laöi-
ödra, e me ca he ke at ka haikongo bi hofuc
hwan Khong: 6 helâe minya ge wahidröu
sihwegi ödra he ka ûnykûme wia: 7 oma-
menö u thö hnân tulutiny ta je huliwa ae
so, hnyi ta je ûnyi hia; e so e manen bi
hwakecin ae fâfâ hnyi hnâm hna ûne, me
ûnykûme wia, 8 me hofuc ae metâ, ke ca
khan' ödra he ka haikongu ödra; me me
hmehma but at ame ûö bi ûnyi, anyin ae ba
ke ûnyi ae monu hnân he ka hai öta. 9 Si-
hwegiâ thö ta je athnyaba he ka löng hoton
latuhödra, me he ka osenyini ödra hnyi ta
je ûnyi hia thithö; me ca thu hwan bi;
10 ke ca hwenenöu bi, ke so adre me oma-
nenâ but hwakecin ae hnathu me so; m'
adre me he ka ohmanenangâ hnyi ta je
ûnyi hia thithö hna ûne anyin Khong At
omeli öta. 11 Anyin a manen dut ibetengiö
baû anyin Khong, wale ame hom möt ka
tavat hia thithö, 12 ame n' öta, m' ate me
he ha höciâ hwakecin ae ca ûcû me Khong,
me ta je weny hmeledrany ae monu, ke ate
me he bi ka labö ûnykûme wia, me ânyâ
hwakecin ae wisa, me hwakecin ae ûcû me
Khong hnyi möt ang; 13 me halubabingen
geju ae hnahic, me he ka manen dut hma-
nenanginy Khonguta ae beönua me At
omeli öta Iesu Keriso; 14 waleji at a ha-
men ham e hnân hobi köta, me me he ka
ûcû öta ûnyi hnyi ta je hulö hia thithö, me
ânyâwia hnân hobi kâu tavat hnân athnya-
bainy bi, hnyat ae hwege ka hnyi ta je
huliwa ae so.
15 Ha thö ta je ûnyi eang me sihwege
me nâ hnyi musi hia thithö. E so ame ca
he ke at ka hûköti u.

HNYIMAKAN 3.

OÛNYKÛMI ödra a g' adre me he ka
löng hoton ta je than, me tavat musi,
me he ka ûling, me laba penapena ka hnyi
ta je huliwa hia ae so, 2 me ca he ka hai-
kongoâ bi ke at, ke ca iwatretra bi, ke so
bi he ka ilimuk, me omanenâ hia hwakecin
ae menyik ka tavat hia. 3 Anyin a öta ta
je monu ehac, me tavat ca ûling, me tavat
adre iyawâ, me bi athnyabainy ta je weny
ae kong, me ta je ûnyi hnân osenyinâ unyin
a ve bongon bi, ate me laba hnyi hnyok ae
kong me ihunyinköu, tavat hnân ikikiâ, me
tavat adre me ûikikiköu. 4 Ke ame ma-
nen dut hwakecin ae betenge anyin Khong
At ame omeli öta, me anyin ibetengiö ka
tavat, 5 e ame omeli öta ca ûnyi hnyi ta je
huliwa hnyi hwakecin ae wisa ate me ka
ânyâ, ke ûnyi bi hnyi anyin ibetengiö baû,
ûnyi ge hna hneû wale he ka hnokoâ hmetu
me hna ohâtâ ge Hanu Kap, 6 waleji e ame
hingâlâ gânâ köta ga Iesu Keriso At a
omeli öta; 7 me me hwajekhöûta hoton
gejon ka hnyi möt ame ca ba balua, anyin
adre me haiwis' öta ûnyi ge anyin ibetengiö
baû. 8 E hnathu hofuc e, ke e bewek u
me he ka ha hwegiâ bala hofuc e, m' adre
me hwege thö he ka ânyâ ta je huliwa ae
so hnen tavat adre me labageju ka Khong.
Wale ta je ûnyi ae so me hu troban ka
tavat: 9 ke ûsâkâûö u but me ta je ivinö
ae monu, me hna aû ta je dö, me iwatretra,
me ivinö ge hnanyibu; anyin ae ba tro-
ban, me ûnyi baû bi e. 10 Obâ but at
ame imouköu, hwaban hna okaca me olo
nâ e; 11 anyin ae khanö u a ga saû but at
helâe, me ânyâ hulö, ke e ame ka hangâ e bi.
12 Iny ka he ka kunö Aretama köu, ame
ne Tukiko, hwege thö he ka ie o könya
hnyi Nikopoli: anyin ae mou but hnyi
hnyekuk a oge me he ka laba e hnyi huna
ae megic. 13 E so u me he ka hadruâ he
anyi Zena at ame ûnö hnanyibu, me Apolo.
me me ca he ka hia gadru ke ûnyi. 14 E
so e he minya tavat unyita he ka nâ ka
ânyâ ta je huliwa ae so, me me hu ta je
ûnyi ae ûnyi hnathu, wâ adre nye ca wa
but.
15 Adre me italofa möu ödra hia a tha
ödra mönya. Anyik talofa ködra adre me
betenge gahmun hnyi labageju.
E so e unyibun hia thithö ibetengiö baû.

TUSI ANYI PAULO KÖ

FILEMONA.

INYA Paulo adre me cö nya can Keriso
Iesu, me Timoteo ke liamekeiny möta,
öhmu me sit kö Filemona a oûnykumhmu,
ke at ame tha huliwa möhmu, 2 me kö Afia
a ke hanihmu, me kö Arekipo at a tha hien
möhmu, me ka ekalesia hnyi hnyabam:
3 E so e unyibun ibetengiö baû, me hnabic
ûnyi ge Khong a Kamöta me Than Iesu
Keriso.
4 Inya oge me ole bala ka Khonguk, me
haiö u hnyi hijik ta je hic, 5 anyin oge me
löng ut ânyâm ibetengiö, me ânyâm laba-
geju ka Than Iesu, me ka wakap hia thithö;
6 me me hu troban ge tha hnyok hnyi
ânyâm labageju, hnyi hna wâhmakhmeto
ta je ûnyi hia ae so eû hnyi hnyibun ka
hnyi Keriso Iesu. 7 Anyin ae hu gak
senyin me kaukahwa ae gan hmâ ûnyi ge
ânyâm ibetengiö, anyin a ûnyi gam liame-
keiny mönya, a g' adre hia but okahwa je
hnyekon wakap.
8 Anyin a wale, eja ke ne a ne hu gak
hwege hnyi Keriso he ka hûna köu ta je
ûnyi ae ûcû, 9 oge me he ka sumatö u hnyi
ibetengiö, inya Paulo a hingat, adre cö nya
walang ang can Keriso Iesu : 10 inya oge
me khöûö Onesimo köu a nökuk, waleji oge
hnokoâ ke inya hnyi uma ce at, 11 waleji
ae ca ûnyi hnathu köu ehac, ke walang ang
e ûnyi hnathu but köu mönya minya : 12 ke
oge me kunâ hmetu e köu, ke wale bi e, a
hing hnyekuk bi : 13 waleji oge me bewek
he ka hom behânâ me me tha e mönya, hnân
hwabâm he ka bi athnyabaik hnyi hna cö
nya can ûthumetu ae so ; 14 ke oge me ca
bemâdrâ ke ûnyi, e ka tiga ca khatö nya
hnyekom ; me me ka hamen bi kû ânyâm
so, ke ca hnyi musi bi. 15 Anyin adre
ohia e unyâm la, hnyi ke ong ûen, me me
he e unyâm bi nyiele balua ; 16 ca helâ
hmetu me athnyaba, ke beönua hon athny-
aba, ke liamekeiny bi a oûnykûmita, ae
ûnyi hnathu könya, ke ti ûnyi hnathu köu,
hnyi unyin me Than minya. 17 Anyin a
wale u ka ûnykûme me ihumâm inya, mē
kap ju e helâ me inya. 18 Ke ame ne hia
but okongu u hnyi ke ûnyi, ke hu ânyâm
ûnyi gan, hna but ûnyi e könya ; 19 inya
Paulo oge me sihnalimen e ge hnyamök, a
oge me he ka bi hwaban : ke oge me ca he
bi ka ha köu, ka habe, e ûcû köu he ka
hnö u bi könya. 20 Eke, liamekeiny lö,
osenyini nya thö ge Than : okahwa thö
hnyekuk unyin Keriso. 21 Oge me set
köu, anyin oge me labageju u me he ka
ling nya, ke e khanö nya a u me he ka ânyâ
nua hon hnök hna ha. 22 Ke wale minya
eang penapena thö ke dok m' oge me he ka
laba hnyin : anyin a inya oge me gejon
adre me he ka hnö nya köbun ûnyi ge ma-
niny hijibun hic.
23 Ame italofa möu Epafera, wale adre
tha cö nya mē, can Keriso Iesu ; 24 ke
ame italofa möu Mareko, me Aretako, me
Dema, me Luka, hnyat ödrin e tha huliwa
mönya.
25 E so e hnyi hanubun ibetengiö baû
anyin Tuhöta Iesu Keriso. Amen.

TUSI ANYI PAULO APOSETOLO KA

AT HEBERU.

HNYIMAKAN 1.

HABA Khong, at ame ha adrem ka
lakamöta a deny ta je perofeta hnyi
je hofuc ae ve bongon, ke je deny ae ve
bongon, 2 me ame ha köta hnyi je bong
ang a biliny a deny Nokon, at e ame wia
me atö, me me he ka hu gan ta je unyi hia
thithö, k' ame op ta je dö hia ûnyi gan ; 3
ke e thibi hadröngöcin anyin hmanenang

ke at a ti we e, k' ame otilâ hmâ ta je ûnyi
hia thithö ge hwan hofuc ae man, ke a hia
but hneû degecâ ta je hulö, me e ame laba
ju hnyi ke keihen a metân Beönua ethö;
4 ke adre me önua e hon ta je angela,
anyin ae hu gan ien ae nua hudrin. 5
Anyin a ie ke angela e ame ha kâu, ka
habe,

U thibi Nökuk
Oge me hnöku u hnyi bong ang?

Wale hmetu ang, ka habe,

Oge me he bi ka Kamen,
Ke e ame he bi ka Nökuk?

6 Ke wale hmetu ang hnyi ûen e ame oâ
nokon a bân ka hnyi hmeledrany, me e ame
ha, ka habe, E so ame he ka khudrung kâu
ta je angela hia anyin Khong. 7 Ke e ame
ha ge ta je angela, ka habe,

E ame wia anyin ta je angela helâ me ta je hanu,
Ke lathnyabainy helâ me bâhlân meic:

8 ke e ame hâiâ Nokon, ka habe,

Haba âuyâm theron, Khong lö, me nyiele nyiele balua;
Ke haba uciny hwakecin ae hnathu, me wale thibi e uciny dokhom dökhu.
9 U je hia but hnyokâ hwakecin ae wisa, me höciâ hwakecin ae kong;
Anyin a wale a hia but hû u hnen Khong, a Khongom,
Ge wakacoiny senyin hon ta je labanâm.
10 Ke haba khaca,
Than lö, u je hia but bi taben hmeledrany hnyi can,
Ke haba je drany, me huliwa ling anyin li hnyamâm:
11 Ame he ka hia bi; ke u me he bala bi u ka tethmâ:
K' ame he ta je ûnyi hia e ka bobot helâ me ûkhaû;
12 Ke u me he ka vhec ta je ûnyi e helâ me ûkhaû beû,
Ke helâ me ûkhaû, me me ke bongon bi:
Ke ka u bala bi u,
Ke ba obiny ta je hunaiâm.

13 Ke ie angela e ame ha gan hnyi je ûen
hia, ka habe,

Laba ju hnyi ke keihen a metök,
Ke ne o but oge me he ka wia ta je iwahnaihmiöny möu me hnân taben li cam?

14 Hawa, ca je hanu adre bi athnyaba
ödra hia, k' adre kun' ödra he ka bi athnyaba
hobi ködra adre me he ka hu möt bi?

HNYIMAKAN 2.

ANYIN a wale, e ûcû köta he ka öûnyi-
hnatho hmönyinâ ta je ûnyi waleji
adre löng, wâ e nye haûhaû but gata. 2
Anyin a ne hmâ but hofuc adre ha a deny
ta je angela, ke adre bi hwaban, e me ûcû
ka tayat adre me hanyâûâ hnanyibu, me
ca ûling; 3 ate me he ka kâmâu ka kec
möt ut, öta ka ca öûnyihnatho möt ae nua
helâe? waleji a bân Than ka ha, me ame
ohnatho köta hnen tavat adre hnyi löng:
4 ke ame munyi ohnatho m' ödra Khong
ge ta je haten, me ta je ûöman, me ta je
huliwa ae man ae ve bongon, me ta je
bwihlany anyin Hanu Kap, helâ me weny.
5 Anyin a e ame ca ham ka ta je angela
he ka musö hmeledrany ame he ka o nyiele,
wale öhmun e ha gan. 6 Ke ame hia but
ohnatho hnyi ke hofuc hnen ke at, ka
habe,

Ehö at, me u me he ka ûnykûme kâu?
Ke nokon at, m' u me he ka senâ e?
7 U je wia e me omi ûhnyûkong hmelen ta je angela;
U je obicâ e ge hmanenang me hna ogânâ,
Ke u je otilâ e hon ta je huliwa anyin li hnyamâm:
8 U je ip ta je ûnyi hia thithö hnyi hmelen li can.

Anyin a haba hnyi hnen hna ip eû hnyi
hmelen ta je ûnyi hia, me ba biju ke ûnyi
adre me ca ip hnyi hmelen. Ke walang
ang, öta tiga ca wâ ta je ûnyi hia eû hnyi
hmelen. 9 Ke ate me ō Iesu, at adre hia
but wia e me omi ûhnyûkong hmelen ta je
angela, k' adre me obicâ ge hmanenang me
hna ogânâ, anyin a e ame hom vecin mok,
me me vheno mok hobi kâu tavat hia thithö
hnen ibetengiö bâu anyin Khong. 10 Anyin
ae ûcû kâu, wale at a hobi kâu ta je ûnyi
hia, ke ûnyi gan ta je ûnyi hia, hnyi hnen
hna hom lakon a ödra se hia ka hnyi hma-
nenang, e ûcû kâu he ka obekhotâ tuhan
anyidra möt hnen ta je vec. 11 Anyin a
haba at ame okabâ, m' ödra hia minya adre
okabi ödra, me ûnyi ge at a khaca, anyin
a wale, e ca hmehma he ka hai ödra, me
liamekein, 12 ame ha, ka, habe,

Oge me he ka omanenâ iâm ka je liamekeiny mönya,
Oge me he ka khumöng olungi u hnyi wanben ekalesia.

13 Wale hmetu ang, ka habe, Oge me he

ka labageju kâu. Ke walang khaca, ka
habe, Ô nya bi ang me lakon a ham könya
Khong. 14 Ke haba lakon, me adre me
khau' ödra ge viny me dren, awe, helâe
minya e ame munyi helâe; me me he ka
obia hnen mok at ae tren maniny mok,
wale diabolo; 15 me thong ödra but a tavat
adre me hom ûhnyûkongu ödra hnen outen
mok hnyi bongudra ta je bong hia thithö.
16 Anyin ae hnathu e ame ca hadruâ ta
je angela, k' ame hadruâ ta je mâtrâni
Aberahama. 17 Wale me ka hamen e he
ka wia e hêlâ me je liamekeiny mē hnyi ta
je ûnyi hia thithö, me me he ka at bihut
ae nua ae betenge me hnathu hnyi ta je
ûnyi anyin Khong, me me he ka hut bi,
hnân ohia ta je hulö anyin tavat. 18 E
ûcû kâu he ka hadru ödra adre cubic ödra,
anyin a e ame hom vec hnyi hna cubec.

HNYIMAKAN 3.

ANYIN a wale hnyat me lakeiny ae
kap lö, hanen tavat adre me hawâ
ûnyi hnyi drany, ûnykûme ju Aposetolo
me At bihut ae nua hnyi anyita hmi, a
Iesu; 2 waleji ame hnathu ka at a otilâ e,
helâ me Mose minya hnyi hnyaban hia
thithö. 3 Anyin adre haiâ e, a e ûcû he
ka ogânâ e hu Mose, helâ me at ame otilâ
uma, ae hu hna haisoâ at e, hon uma. 4
Anyin ae hu tavat adre me otilâ ta je uma
hia; ke Khong at ame op ta je ûnyi hia
thithö. 5 Ke e hnathu hmönyin Mose
hnyi hnyaban hia, helâ me athnyaba, hnân
ohnathoâ ta je ûnyi adre me he ka ha
nyiele; 6 ke so bi Keriso ame musi hnyi
hnyaban, helâ me nokon; ke haba öta bi
hnyaban eling, öta ka he ka kât hmâ ke
ne o but obiny tang hwege me senyin hnyi
geju. 7 Anyin a wale helâ me hna ha
hnen Hanu Kap, ka habe,

Hnyi bong ang, öbun ka he ka löng
ifucin,
8 Ca onâkâ bi je hnyekubun, helâji me
hnyi hna ohmönyinâ,
Waleji hnyi bonginy ûcûbic hnyi hnye-
buba,
9 Adre cubic nya lakamöbun hnyin, me
elâm bonguk,
Me wâ anyik ita je huliwa hnyi ta je
huna a fâte.
10 Anyin a wale e hmak hnyekuk ge dö
eling,
Haingök, ka habe, Ödra monu bala eû
hnyi hnyok:
Ke ca khan' ödra dek ta je gethen;
11 Me oge me khemanyik waleji hnyi anyik
hmönyin, ka habe,
Adre me ca he ka dit ka hnyi hnök hna
menâ.
12 Öbun âu hnyat me lakeiny lö, wâ e nye
hu eû hnyin ke at gabun hnyok ae kong
me ca labageju, ame oûsakâû' öbun me
Khong ae möt: 13 ke ûsihwegi öbun köu
ju hnyi ke bong me ke bong, k' adre tiga
ha bi, ka habe, Hnyi bong ang; wâ e nye
okhötâ hnyekon keihen gabun ge tang iya-
wöiny hulö: 14 anyin adre me wi' öta m'
ate me lahanen Keriso, öta ka he ka kât
hmâ hwakecin anyita labageju hnyi can ke
ne o but hnyi obiny: 15 k' adre tiga ha,
ka habe,

Hnyi bong ang, öbun ka he ka löng
ifucin,
Me ca onâkâ je hnyekubun, helâji me
hnyi hna ohmönyinâ.

16 Anyin a ia ödra, waleji adre me hnyi
löng, me ohmönyinâ e? hawa, ca ödra hia
waleji Mose ame hom ûhedra Aigupito?
17 Ke ie tavat ame hmak hnyekon ködra
hnyi je huna a fâte? hawa, ca ödra tavat
adre me ânyâ hulö, waleji a kölu but je
unyidra eû hnyi hnyebuba? 18 K' ame
khemanyin kö ia, a g' adre me ca he ka dit
ka hnyi hnen hna menâ, hawa, ca ködra a
hnyat adre me ca ûling? 19 Me ate me
wâ but a ga ca khan' ödra he ka dit ka
hnyin, anyin adre me ca labageju.

HNYIMAKAN 4.

ANYIN a wale e hu but gata hna ha
bânâ he ka dit ka hnyi hnen hna
menâ, me so ate me he ka ot, wâ e nye ca
ûcû bi keihen gabun. 2 Anyin adre hia
but khetâ köta je ûthumetu ae so helâ m'
ödra: ke ba troban ködra hofuc adre me
löng, anyin adre me ca ûhûjâköu ödra hnen
labageju me tavat adre me löng. 3 Ke
haba öta tavat ate me labageju, me ate me
dit ka hnyi hna menâ; helâ me hnen hna
ha, ka habe,

Helâji me hnök hna khemanyik hnyi
anyik hmönyin,
Me adre me ca he ka dit ka hnyi hnök
hna menâ:

ke so bi a um dö ta je huliwa hwân hnyi
hna bi taben hmeledrany. 4 Anyin a e
ame ha hnyi ke hofuc, ame ha ge bong a
seveniny, ka habe, Ame menâ Khong hnyi

bong a seveniny hwaban anyin ta je huliwa;
5 ke wale hmetu ang, ka habe,
Adre me ca he ka dit ka hnyi hnök hna
menâ.
6 Anyin a wale, adre ip bala bi a g' ame
he keihen ka dit ka hnyin, ke haba hnyat
adre bödra ka khetâ ûthumetu ae so ködra
adre me ca dit can anyidra ca labageju,
7 me e ame thu ke bong, k' ame ha a deny
Davita, hwaban ta je huna ae se, ka habe,
Hnyi bong ang, helâ me hna ha ehac, ka
habe,
Hnyi bong ang, öbun ka he ka löng
ifucin,
Ca onâkâ bi je hnyekubun.
8 Anyin a ne hia but omen' ödra Josua,
me, ame ne ca he hmetu bi Khong ka ha
ke bong. 9 Anyin a wale adre ip bala bi
hna menâ helâ me sabath hobi kâu laten
Khong. 10 Anyin a haba at ame hia but
dit ka hnyi anyin hna menâ, me e ame hia
but menâ minya hwaban anyin ta je huliwa,
helâ me Khong hwaban anyin ta je huliwa.
11 Anyin a wale e so ate me hwege he ka
dit ka hnyi hna menâ eling, wâ e nye ū
but ke at e ka he ka ûcûcubongo ca ûling
eling. 12 Anyin ae möt hofuc hwan Khong,
me hwege huliwa, me so hwan hon hele vat
a lo homakan, ame dâ me subâ luâ but
hnyok me hanu, me hna hûjö je jeien unyin
me önyen jeien, ke ame ie wâ cicöâ ta je
ûnykûme me ta je weny hnyok. 13 Ke
ca iyong bi ke ûnyi adre op hnyi hnyi-
makan: ke ame ve he thu me manen wia
but ta je ûnyi hia thithö ka hnyi li emakan
at, wale ate me he ka ve omanenâ kâu
hwakecita.
14 Ke hu but gata hing at bihut ae
nua, at ame hia but vheno drany ethö,
wale Iesu a Nokon Khong, anyin a wale
e so ate me kât hmâ anyita hmi. 15 Anyin
ae ca hu bi gata at bihut ae nua at ame ca
hnyi vec hnyi anyita ta je sēnyin; ke so
bi at adre hia but cubec ge ta je ûnyi hia
thithö helâ möta, ke ba bi anyin hulö. 16
Anyin a wale e so ate me he ka hwege
ûhakekenyâ theroniny ibetengiö baû, m'
ate me he ka kap ibetengiö, me wâ ibetengiö
baû hnân he ka hadru' öta hnyi ûen ae ûcû.

HNYIMAKAN 5.

ANYIN a haba tavat bihut hia ae nua
adre ûca unyin tavat, me adre otilâ
hobi kâu tavat hnyi ta je ûnyi anyin
Khong, me me he ka hudo ta je bwihlany
me ta je hut can ta je hulö: 2 at ae khana
he ka huliwa menyik ka tavat ae ba metâ
gadra, me tavat ae monu, anyin ame igi-
giloâ e minya hnen ta je sēnyin; 3 ke can
e, me ûcû kâu he ka hudo can ta je hulö
anyin tavat, mē minya bi. 4 Ke ba at
ame hom bâûâ hanymen eling ae meic, ke
so thibi at ame hawâ hnen Khong helâ me
hna hawo Arona. 5 Waleling me ca hamen
Keriso he ka ogânâ e me ka wia e me me
at bihut ae nua, ke so bi hnen at eji ame
ha kâu, ka habe,
U thibi Nökuk
Oge me hnöku u hnyi bong ang:
6 helâ me hnen hna ha hnyi ke hofuc, ka
habe,
U thibi at bihut nyiele balua,
Helâ me bongu Melekisedek.
7 Ke haba hnyi ta je bong a e tiga at
hnyin, me e ame hic me khöû me tenge
hwege, ke hu deköien, ka at ae khana he
ka omelö e ûnyi hnyi mok, me adre me
löng kâu, anyin a e outen Khong, 8 eja
ke ne a ne Nokon e, me adre me nâ e he
ka ûling hnyi ta je ûnyi e ame hokhnyokâ;
9 ke adre me obekhötâ e, me adre me wia
e hnân hwecin möt ame ca ba balua ködra
hia adre me löng kâu; 10 a otilâ e hnen
Khong me me at bihut ae nua helâ me
bongu Melekisedek.
11 E hu but gahmun ta je hofuc ae se
hia he ka haiâ e, ke hmak bi he ka ha
bongon, anyin a öbun bec ka löng. 12 E
ûcû köbun he ka ûne ka tavat anyin ae
kuebun dut, ke so bi e ûnyi hnathu a g'
ame he hmetu ke at ka n' öbun ge ta je
taben hna ûne a bân hnyi hofuc hwan
Khong; k' öbun ûcû hmetu he ka ic debai,
ke ca he ka han jeû bi. 13 Anyin a haba
at ame ic debai, me ca metâ bi hnyi hofucin
hwakecin ae wisa; anyin a e mendreng.
14 Haba jeû, me hobi kâu tavat ae gan,
wale tavat a ödra, khenen huliwan hnyok
he ka wâ cicöâ so me kong.

HNYIMAKAN 6.

ANYIN a wale, e so ate me umo hâiâ
hna ûne a bân ge bongon Keriso,
m' ate me he bi ka hnyi bongon ae bekhöt;
ke ca he hmetu bi ka ip taben ietra hnyi
ta je huliwa ae mok, ke labageju ka Khong,
2 ke bongon bapataiso, ke hna ip hnyam,
me möt hmetu ûnyi hnyi hna mok, me hna
owisa nyiele balua. 3 Ke ate me he ka
ânyâ e, e ka weny Khong. 4 Ke haba

tavat adre bân ka omelamâ, waleji adre me
drem cubecâ bwihlany ûnyi hnyi drany,
me hnyi kap Hanu Kap, 5 me drem cubecâ
hofuc ae so anyin Khong, me je maniny dö
ame he ka o, 6 ke adre me kölu hmetu, me
pason hmetu he ka ohâti ödra ka hnyi
ietra; anyin adre me osatauroâ hmetu bi
ködra Nokon Khong, me ohmehma manenâ
e. 7 Anyin a haba kânâ, me ame ijem we
ame laba ta ka hnyin, k' ame ökûâ jeû ae
ûcû ködra adre me belökâ e, me hu but
gan hnahic ûnyi ge Khong: 8 ke ame ne
ökûâ ûö ae ûdedö, me watetaföcö, me adre
me degec; ke hakekeny jut ka hnyi hnaû-
hangö; ke haba hnyi obiny, adre me he ka
thong degecâ e.

9 Ke hnyat a oûnykûmik lö, öhmun e
ûnykûme gabun ta je ûnyi ae so hon e, me
ta je ûnyi ae hu möt hnyin, ke so bi öhmun
e fuc helâe: 10 anyin a ca hwakecin ae ca
wisa Khong, me me he ka hnying anyibun
huliwa, me ibetengiö öbun e omanenâ ka
hnyi ien, wale hnyi hnöbun hna bi athnya-
bainy wakap, me labö bi athnyabaidra.
11 Ke e wehmun m' öbun e he ka ve oma-
nenâ tang hwege eling ka hnyi gejon ae
gan hmâ ke ne o but obiny: 12 m' öbun
e ca he ka tavat laba baû, ke so bi he ka
hnu hotudra ae hu gadra ta je hna ha
bânâ.

13 Ke hnyi ûen Khong ame ha bânâ kö
Aberahama, me e ame ka khemanyin gan
bi, anyin ae ca khana he ka khemanyin ge
ke at ae nua hon e bi, 14 haingen, ka habe,
E hnathu oge me he ka ti ohnahici u, me ti
osehia je mâtrânâm. 15 Ke hwaban hnen
hna hok hnyok me ame hu gan hna ha
bânâ. 16 Anyin a hwakecin tavat he ka
khemanyin ge at ae gan: ke haba ûhihi-
nyköu me wale obiny hnân ohnatho hnyi
anyidra ta je iwatretra hia thithö. 17
Waleling me me weny Khong he ka ti
omanenâ ka ta je mâtrâniny hna ha bânâ,
anyin musi a g' ame ca wia, me e ame bi
hanen ju ge khemanyin: 18 m' ate me he
ka hu hnân sihwegi öta, ge lo li ûnyi ae
ca khana he ka wia, ke ca khana Khong
he ka thoi hnyin, wale öta ate me kec ut
he ka kât hmâ gejon adre ip hnyi hnyi-
maköta; 19 wale gejon ate me hu, helâ
me iuniny hanu, ame hnathu me hmâ ke
ame dit eiö hnyin hnyeule adre bi singiny;
20 waleji ame didrö kâu Iesu at a bân
hobi köta, anyin adre me wia e me me at
bihut ae nua nyiele balua helâ me bongu
Melekisedek.

HNYIMAKAN 7.

ANYIN a haba Melekisedek eang, tuhan
Salema, at bihut ka Khong ae Beö-
nua, at ame ûkhanö me Aberahama ûheny
hnyi hna kot je than, me ame ha hnahicâ
e, 2 ke haba Aberahama ame ham kâu ke
keihen a libenyitainy hia (haba bongon ien
a bân adre wia, me, Thaniny hwakecin ae
wisa, ke hwaban dö e, Thaniny Salema,
walang bongon, Tuhan ûsoköu; 3 ae ba
kamen me hinyen, ke ba minya deö lakiben,
ke ba minya hwân ta je bonginy, ke ba
minya obiny möt, ke adre oûco me Nokon
Khong), me, e at bihut bala bi.

4 Ke ûnykûme ju öbun ûganiny at e,
waleji a ham kâu Aberahama, a pateriaka,
ke keihen a libenyitainy hna söh. 5 Ke
haba je mâtrâni Levi, tavat adre me kap
hanymen at bihut, me e hu hnanyibu
ködra he ka kap je ke keihen a libenyitainy
ûnyi ge tavat hoton hnanyibu, wale ûnyi
ge je liamekeiny m' ödra, ke ûhedra ûnyi
hnyin unyi Aberahama: 6 ke haba at a
ca tha deö lakiben m' ödra, me e ame kap
ûnyi ga Aberahama ke keihen a libenyi-
tainy ta je ûnyi, ke e ame hahnahicâ e at
ae hu ta je hna ha bânâ. 7 Ke ca hnân
ivinöâ bi a g' ame hahnahicâ at ae ûhnyû-
kong hnen at ae beönuâ. 8 Ke haba
walang, ame kap je ke keihen a libenyi-
tainy hnen tavat adre me he ka mok; ke
waleji ke at adre ohnathoâ a e möt bi. 9
K' ame ne ûcû la ka ha, ka habe, Haba
Levi, at ame kap je ke keihen a libenyi-
tainy, me wale at ame ham ke keihen a
libenyitainy a deny Aberahama; 10 anyin
a tiga e hnyin unyin kamen, hnyi ûen eji
e ame ûkhanö me Melekisedek.

11 Anyin a wale a ne bekhöt so bongon
at bihut a at Levi (anyin a hia but kap
hnanyibu hnen tavat hmelen e), me hnân
eû he ka o ke at bihut helâ me bongu
Melekisedek, k' adre me ca hâiâ e hoton
bongu Arona? 12 Adre me wia hanymen
at bihut, anyin a wale e ti ûcû minya he
ka wia hnanyibu. 13 Anyin a haba at
adre me ha gan ta je ûnyi eang, me hanen
ke tribu, ke ba at ûnyi hnyin ehac ame tot
hnyi taben hut. 14 Anyin ae manen a ga
o but Tuhöta ûnyi hnyi Juda; ke ba hofuc
a ha Mose ge hanymen at bihut hnyi tribu
eling. 15 Ke ti manen gan hmâ but,
anyin ame o ke at bihut helâ me bongu
Melekisedek, 16 wale at adre me wia hoton

maniny möt ame ca ba balua, ke ca hoton
hwakecin hnanyibuiny unyin: 17 anyin
adre me ohnathoâ gan, ka habe,

U thibi at bihut nyiele balua
Helâ me bongu Melekisedek.

18 Ke adre me ohia hnanyibu a bân anyin
a e sēnyin ke ca ûnyi hnathu, 19 (anyin ae
ba ke ûnyi ame obekhotâ hnen hnanyibu),
m' adre me oâ gejon ae beönua, wale deny
m' ate me hakekeny ka Khong. 20 Ke
adre me ânyâ e ke adre me khemanyinâ,
21 (anyin adre hia but wi' ödra hnân at
bihut, ke ba khemanyinâ; ke adre me wia
e ge hna khemanyin hnen at ame ha gan,
ka habe,

Haba Than ame khemanyin k' ame ca
he bi ka ietra,
A u thibi at bihut nyiele balua):

22 ke helâe minya adre me wiö Iesu hnân
haten hnathuiny ûhihinyköu ae beönua.
23 Ke adre me osehia tavat bihut, anyin
adre me ca tethmâ bi can mok a ödra: 24
ke hu gan hanymen at bihut ame ca he ka
wia, anyin a e at ae tethmâ nyiele balua.
25 Anyin a wale e khana balua he ka
omeli ödra tavat adre me he but ka Khong
a deny e, anyin a e at ae möt balua he ka
khöû hobi ködra.

26 Anyin ae ûcû köta at bihut eling ae
nua, ae kap, ae ba hulö gan, me ba hnyi-
kongon, me ûsâkâûö me tavat adre me
anyâ hulö, ke adre öbeönua hon drany;
27 ke ca ûnyi hnathu bi kâu hnyi je bong
he ka helâ me tavat bihut eling ae nua he
ka bân ka hudo can anyidra ta je hulö bi,
ke biliny bi hobi kâu hulö anyin tavat;
anyin e ame okhaca ânyâ eling, hnyi hnen
hna hudo e bi. 28 Anyin a hnanyibu ame
otilâ tavat ae sēnyin hnân tavat bihut ae
nua; ke haba hofucin hna khemanyin,
waleji hwaban hnanyibu, me ame otilâ
Nokon adre obekhöta nyiele balua.

HNYIMAKAN 8.

KE walang hing önyen ta je hofuc
öhmun e ha, ka habe, E hu but gata
at bihut ae nua helâe, waleji at ame laba
hnyi ke keihen metân theron anyin Beönua
hnyi drany, at huliwa hnyi dok ae kap, 2 me
hnyi hing uma menâ a otilâ hnen Than, ke
ca hnen bi at. 3 Anyin adre otilâ tavat
bihut hia ae nua, m' adre me he ka hudo
ta je bwihlany me ta je hut: anyin a wale,
e ûcû kâu he ka hu ke ûnyi minya hnân
he ka hudo. 4 Ke ame ne laba eang
hmeledrany, ame ne ca he ka at bihut,
anyin ae hu tavat he ka hudo ta je bwi-
hlany hoton hnanyibu; 5 tavat adre me
bi athnyabainy haten me hmenon ta je
ûnyi ethö, helâji me hna nö Mose ge Khong
hnyi ûen e ame he ka oumo but uma menâ:
anyin a haingen, ka habe, O u âu me ânyâ
ta je ûnyi hia thithö hoton tulut adre oma-
nenâ köu hon bucen. 6 Ke walang ang e
hu but gan ke huliwa ae nua, helâe minya
e at ame öûsoköu hnyi ke ûhihinyköu ae
ûnyi hnathu, waleji adre hia but bi taben
hon ta je hna ha bânâ ae nua. 7 Anyin
a ne ba kongon ûhihinyköu a bân, me adre
me ca he ka heleû hnen loiny. 8 Anyin a
e ame haikongu ödra me ha, ka habe

Haingen Than, ka habe, Wâ bi ame he
ka o ta je bong,
Me oge me he ka ânyâ ûhihinyköu ae
teb ûnyi me lap anyin Isaraela me
lap anyin Juda;
9 Ca helâ me ûhihinyköu oge hia but
ânyâ me je lakamödra
Hnyi bong oge me kât hnyamödra me
lili ödra ûnyi hnyi hnyei Aigupito;
Anyin adre me ca tethmâ hnyi anyik
ûhihinyköu,
Me oge me hna degeci ödra, haingen
Than.
10 Anyin a walang ûhihinyköu oge me he
ka ânyâ me lap anyin Isaraela
Hwaban je bong eling, haingen Than;
Oge me he ka ip anyik je hnanyibu
hnyi ûnykûmenödra,
Ke sihnalimen minya hnyi je hnye-
kudra:
Ke oge me he ka Khong bi ködra,
Ke adre me he bi ka lakeik:
11 K' adre me ca he bi ka ve nâ tavat ae
hakekeny ködra,
Ke je liamekeiny m' ödra, me ha, ka
habe, Khanö u thö Than:
Anyin ame he bi tavat hia thithö ka
.khan' ödra inya,
Hwân ge tavat ae ûhnyûkong ke ne o
but ge tavat ae gan gadra.
12 Anyin oge me he ka betenge baû ge
hwakecidra ae kong,
Ke oge me ca he hmetu bi nya ka
ûnykûme anyidra ta je hulö.

13 Ke haba hnyi hnen hna ha, ka habe,
Ûhihinyköu ae teb ûnyi, me waleling e
ame wia at a bân me me at adrem. Ke
haba ûnyi ame hwân ka kueny me bobot
ut, me wale ame logot he ka hia but.

HNYIMAKAN 9.

EHNATHU, haba ûhihinyköu a bân,
me e hu hnyin ta je hanymen hmi,
me dok ae kap, a wale hnyi hmeledrany.
2 Anyin adre me penapena ke uma menâ,
wale at a bân, ke e hu eiö hnyin, taben
lamepa, me laulau, me areto hnân omanenâ;
adre hwenyi ien e, ka habe, Dok ae Kap.
3 Ke hnyi hoton singiny a loiny hnyeule
adre hwenyi ien, ka habe, E ti Kap; 4 ke
eling taben meic gol, me tangen ûhihi-
nyköu adre tube ge gol, ke eû hnyin e kaia
gol ae hu mana hnyin, me uci anyi Arona
ame vhöng, me li taben ûhihinyköu; 5 ke
e hon e li kerubi ae hmanenang ödru me
tot ethö cicö taben ibetengiö; e ca khan'
öhmun he ka ha wia ta je ûnyi e walang
ang. 6 Ke a hia but penapena helâe ta je
ûnyi e, me ame dit bala thö tavat bihut ka
hnyi uma menâ a bân, he ka mâdrâ je
huliwa; 7 ke haba hnyi uma menâ a loiny,
ame hake dit at bihut ae beönua, a okhaca
hnyi huna, ame ca he baû bi ke ame hom
dra minya, wale e ame hudo hobi kâu bi,
me ta je monu minya anyin tavat: 8 ke
haba Hanu Kap ame omanenâ ûnyi eang a
ödra tiga ca omanenâ gethen ka hnyi dok
ae kap waleji k' ame tiga tot uma menâ a
bân; 9 wale ûhöûcû hnyi ûen eang; waleji
hnyi hnödra hna labö hudo ta je bwihlany
me ta je hut, ae ca khana he ka obekhötâ at
ame hmi, ge anyin ûnykûm sa, 10 anyin a ha-
ke e thibi (ta je jeû me hnân ic me hna ösûâ ae
ve bongon), ta je hwakecin unyin, adre otilâ
ke ne o but hnyi ûen he ka ohâtâ hmetoâ.

11 Ke ame o but Keriso hnân at bihut ae
nua hnyi ta je ûnyi ae so ame he ka o,
ûnyi hnyi uma mano ae beönua me bekhöt,
adre ca mâdrâ ge je hnyam, wale, a ca ûnyi
bi eang hmeledrany, 12 ke ca ûnyi minya
bi ge dren ta je got, me nokon kau, ke
ûnyi ge hing dren bi, e ame okhaca dit ka
hnyi dok ae kap, anyin a hia but ûce möt
ame ca ba balua. 13 Anyin a ne khana
dren ta je got me ta je bolok, me dren
nokon kâu a momo adre jijingâ hon tavat
ae kong, a ne khana ûnyi eling he ka okabâ
ke ne o but ame obosoâ unyin, 14 awe, e
ca beönua bi dren Keriso, waleji a hamen
hudo e bi, ae ba hnyikongon, ka Khong,
ûnyi ge Hanu a e balua bi, he ka obosoâ
anyibun ûnykûm sa hnyi ta je huliwa ae
mekiny m' öbun e he ka huliwa ka Khong
ae möt? 15 Ke anyin a wale, e thibi at
ûsoköu hnyi ûhihinyköu ae teb ûnyi me
me he tavat adre hawâ ka kap hna ha bânâ
wale jekhöû ame ca ba balua, anyin ae hu
mok hnân bi hwaban ta je hna hanyâûâ
hmelen ûhihinyköu a bân. 16 Anyin a
ne hu ûhihinyköu, me ame he ka hu minya
mok at ame ha ûhihinyköu, me me hwâdâ
bi. 17 Anyin ame he ka hwâdâ ûhihiny-
köu hwaban mok: hawa, e ûnyi hnathu e
ka tiga möt at ame ânyâ? 18 Anyin a
wale adre me ca ohmâ ûhihinyköu a bân, e
ka ba dra hnyin. 19 Anyin a hia but
Mose ha ka tavat hia ta je ûnyi hia adre
me hûna hoton hnanyibu, me e ame hom
dren je nokon kau, me got, tha e me köiö,
me leûnen mamoe ae dra, me hisop, me e
ame dukâiâ tusi me tavat hia thithö, 20 me
ha, ka habe, Walang dren ûhihinyköu, wa-
leji a hûna köbun hnen Khong. 21 Ke e
ame dukâiâ ge dra uma menâ me ta je
omjehen huliwa hia. 22 Ke wakhalet thiju
ta je ûnyi adre me ca obosoâ ge dra hnyi
hnanyibu, ke ba minya hna thang ut hulö
e ka ca hingölö dra.

23 Anyin a wale e ûcû he ka obosoâ je
tulutiny ta je ûnyi hnyi drany hnen ta je
ûnyi e; ke ûcû he ka obosoâ ta je ûnyi
hnyi drany hnen ta je hut ae beönua hon
e. 24 Anyin ame ca dit Keriso ka hnyi
dok ae kap adre me ânyâ ge je hnyam,
wale tulutiny ûnyi ae hnathu; ke so bi
ka hnyi hing drany he ka manen walang
ang hnyi hnyimakan Khong hnân hobi
köta: 25 ke ca hamen he ka osehia hudo
e; helâ me at bihut ae nua ame dit ka
hnyi dok ae kap hnyi ke huna me ke
huna, me ke dra a ca dren; 26 anyin a
ne helâe me ûcû kâu he ka osehia vec
hwân hnyi hna bi taben hmeledrany: ke
walang ang hnyi obiny ta je dö adre hia
but omanenâ e me me he ka ohia hulö ge
hnen hna hamen hudo e bi. 27 Adre me
ip ka tavat he ka okhaca mok, ke hwaban
e ûhnei; 28 helâe minya Keriso, adre me
okhaca hudo e he ka vadren ta je hulö
anyin tavat ae se hia, me e ame he ka olo
manen ka tavat adre me halubahingen e,
ke ca ha bi ge hulö, ke hnân omelö.

HNYIMAKAN 10.

ANYIN a haba hnanyibu, a hmenon
ta je ûnyi ae so ame he ka o, ke ca
tha ûcû me ta je ûnyi eling, me pason bala
he ka obekhötâ tavat adre me ûhakekenyi
hnen ta je hut adre me hudo hnyi je huna,

wale adre me labö hudo. 2 Anyin a ne
helâe, hawa, adre me ca he bi ka oumo
ka hudo, anyin a adre ne okhaca obosoâ
tavat adre me hmi, me adre me ca he
hmetu bi ka hmak hnyok can hulö? 3 Ke
haba hnyi je hut eling me adre me labö ha
hmetoâ ta je hulö hnyi ke huna me ke
huna. 4 Anyin e pason he ka ohia ta je
hulö ge dren ta je bolok me got. 5 Anyin
a wale, e ame ha hnyi ûen e ame o eang
hmeledrany, ka habe,

E ca wem bi hut adre me hlingâ me hut,
Ke u je penapena unyin hobi könya;
6 U me ca senyinâ je hut adre le ae bekhöt me ta je hut can hulö:
7 Me oge me ha, ka habe, Khong lö, wâ bi oge o but (adre me sihnalimi' nya hnyi tusi adre vhec)
He ka ânyâ wem.

8 Haingen ethö, ka habe, Ta je hut adre
hlingâ, me ta je hut, me ta je hut adre me
le ae bekhöt, me ta je hut can hulö, u me
ca wem, ke u me ca senyin ka hnyin (wale
adre me hudo hoton hnanyibu), 9 k' ame
ha minya, ka habe, Wâ ju, inya oge me o
but he ka ânyâ wem. E ame ohia at a
bân, me me he ka otethmâ at a loiny.
10 Ke adre me okabi öta hnen weny eling,
hnyi hna okhaca hudo unyi Iesu Keriso.
11 Ke haba tavat bihut hia, me adre me
tot hnyi je bong balua me bi athnyaba, me
hudo bala je hut a khaca ien, wale a ca
khana he ka ohia hulö: 12 ke haba e, hwaban hnen hna hudo hut a khaca can ta
je hulö nyiele balua, me e ame laba ju
hnyi ke keihen metân Khong; 13 ke hwân
eling e ame lubahingen bala ke ne o but
adre me wia ta je iwahnaihmiöny mē me
taben li hnyeûcan. 14 Anyin a hnen hut
a khaca e ame hia but obekhöta nyiele
balua tavat adre okabi ödra. 15 Ke ame
ohnathoâ minya köta Hanu Kap: anyin a
hwaban hnen hna ha, ka habe,

16 Walang ûhihinykön oge me he ka ânyâ m' ödra
Hwaban ta je bong e, haingen Than;
Ka habe, Oge me he ka ip anyik ta je hnanyibu hnyi je hnyekudra,
Ke oge me he ka sihnalimen e minya hnyi je ûnykûmenödra;

waleling me me ha, ka habe
17 Ke haba anyidra je hulö me hnödra hna hanyâûâ, me oge me ca he hmetu ka ûnykûme.
18 Ke a ne ohia e, me ba hmetu but hut
can hulö.

19 Anyin a wale, hnyat me lakeiny lö, e
hu but gata hnyok ae hwege he ka dit ka
hnyi dok ae kap ûnyi ge drö Iesu, 20 hnyi
gethen e ame okabâ hobi köta, a gethen ae
teb ûnyi me möt, a deny singiny, a wale
unyin; 21 ke hu at bihut ae beönua ame
musö hnyaban Khong; 22 e so ate me hakekenyâ ge hnyok ae hnathu ame kât hmâ
labageju, ke je hnyekuta adre dukâiâ ûnyi
hnyi ûnykûm sa ae kong, ke adre hneû je
unyita hnyi köiö ae alai: 23 e so ate me
kât hmâ hmi ate me gejon me ca loloâ bi;
anyin ae hnathu bi at ame ha bânâ: 24 ke
so ate me ûnykûmeköuâ, me me he ka kû
ibetengiö me ta je huliwa ae so; 25 me ca
he ka degec anyita ûkhacaköu, helâ me
hwakecin keihen, ke so he ka ûsihwegeköu;
ke hwege ju helâe, öbun ka wâ bong ae hakekeny jut.

26 Anyin ate ne ânyâ hulö ge weta,
öta ka hia but wâ ûnykûme hnathu,
me ba hmetu bihut can ta je hulö,
27 ke so bi he ka halubahingen me ot ae
gan hmâ, ge hna he ka ûhnö, me wathethot
ame ubâhlâ, wale ame he ka an ohia je
iwahnaihmiöny. 28 Haba at ame hûkötiâ
hnanyibu anyi Mose, me a mok ut hnyi
hna ohnathoâ hnen li at a lo ame ne kun,
k' adre ca betenge gan: 29 hawa, öbun e
ûnykûme ae ca ûcû bi hwaban ae gan hmâ
hon e ka at ame uto hnyikânâi Nokon
Khong, me ûnykûme a ûnyi ae ca kap dren
ûhihinyköu hnân okabâ e, me okongoâ
Hanon ibetengiö baû? 30 Anyin ae khan'
öta but at ame ha, ka habe, Hamök he
ka bi hwaban, ke oge me he ka öûco. Ke
wale hmetu ang, Ame he Than ka hnö
lakeiny. 31 Hnân outen hmönyin he
ka ta ka hnyi li hnyamen Khong ae
möt.

32 Ke ûnykûme th' öbun je bong eji a
bân, wale hwaban hna omelami öbun, m'
öbun e hokhnyokâ ju vat ae gan hmâ a ta
je vec; 33 walang khaca, ka habe, Adre
me wi' öbun m' öbun e hnân hamâ, can je
haikongoâ me ta je vec; ke walang khaca,
a öbun e tha e m' ödra waleji adre me
okongoâ helâe. 34 Anyin a öbun e vec
betenge ka tavat adre me ca, ke öbun e
hokhnyok senyinâ hnödra hna söh anyibun
ta je ûnyi, ke khan' öbun a g' ame hu gabun tang omjeû ae ûnyi hnathu, k' ame
tethmâ bi. 35 Anyin a wale, ca degec bi
tang hwegi öbun, wale ae hu hwaban ae
gan hmâ hnyin. 36 Anyin ae ûnyi hnathu
köbun he ka hokhnyok, me me hu gabun

hna ha bânâ, öbun ka hia but ânyâ weny
Khong.
37 Anyin ae okhulit biju ûen
Me ame he ka o but at, wale at ame he
ka o, k' ame ca he ka bec.
38 Ke ame he ka möt atök ae wisa hnen
labageju:
Ke ame ne hmetuhmetu but, me ame
ca he bi hnyekuk ka senyin kâu.
39 Ke haba öta, me ca lahanödra hnyat
adre me hmetuhmetu ka hnyi hnaûhangö;
ke lahanödra bi hnyat adre me labageju ke
ne o but hnyi melen hanu.

HNYIMAKAN 11.

HABA labageju, me wale ciny ta je
ûnyi adre me gejon, me hnân ohwâdâ
ta je ûnyi adre me ca wâ bi. 2 Ke ame
lung so wahingat ehac can e. 3 Ate me
wâ hnen labageju a g' adre me ânyâ ta je
ûnyi hia thithö hnen hofuc hwan Khong,
me adre me ca op ta je ûnyi adre me
wâ ûnyi hnyi ta je ûnyi ae manen.
4 Hnen labageju Abela ame hudo ka
Khong hut ae nua hon hut anyi Kaina,
me adre me ohnathoâ e hnen e a e wisa,
ke Khong ame ohnathoâ ge anyin je
bwihlany: a mok ut e, k' ame fuc bala
bi hnen e. 5 Hnen labageju adre me
hum Enoka thö me me ca he ka wâ mok;
me adre me ca wâ e, anyin a Khong ame
hom e: anyin adre ohnathoâ e waleji k'
ödra tiga ca hom e, a e at ame osenyinâ
Khong: 6 ke a ne ba labageju, me pason
he ka osenyinâ e: anyin a haba at ame
hakekenyâ Khong, me hamen he ka laba-
geju, ka habe, ka e bi, ke e ame he ka bi
hwaban ka tavat adre me elâm hwegiâ e.
7 Hnen labageju Noa ame tibet hu, me
omelö anyin lap; anyin a Khong ame koû
kâu ge ta je ûnyi adre tiga ca wâ hnyi ûen
eling, ke e ame ot; e ame ohnaûhangöâ
hmeledrany hnen e, me adre me wia e me
atö hnyi hwakecin ae wisa hoton labageju.
8 Hnen labageju Aberahama ame löng
hoton, waleji adre hawâ he ka he ka
hnyi ke hnyei e ame he ka hu me hnân
hwajekhon; me e ame he thö ke ca khana
dok e ame he ka hnyin. 9 Hnen labageju
e ame laba kanyua hnyi hnyei adre ha bânâ,
waleji a ca iny bi, me laba hnyi je uma
mano, tha e me Isaaka me Jekob, ae tha
hu hwajekhöudru mē hnyi hna ha bânâ:
10 anyin a e ame halubahingen taun ae hu
taben, ke haba at a otilâ me huliwan, me,
Khong. 11 Hnen labageju adre ham man
kö Sara he ka erkin me ame hnokoâ wana-
kat ka someca but, anyin a e ame ûnykûme
ae hnathu e at a ha bânâ: 12 anyin a wale
ame o but ûnyi ge at a khaca, ke helâke
me e at ae mok, ödra se hia helâ me ta je
okhûiny drany, ke helâ me önyin köiö, a ca
hnân aû.
13 Adre mok hia ju tavat e hnyi laba-
geju, ke tiga ca hwâdâ je hna ha bânâ, ke
adre me wâ me senyinâ ta je ûnyi e ke
tiga sâkâu bi, ke adre haimemenâ, ka habe,
ödra ta je atkanyaua me tavat vhevhe eang
hmelen. 14 Anyin a haba tavat adre me
ha helâe adre me omanenâ a g' adre me
heleû idra. 15 Ke adre ne ûnykûme hnyei
adre he ûhedra hnyin, me ame ne khan'
ödra la he ka hmetu ka hnyin. 16 Ke
walang ang adre me weny ke hnyei ae
beönua hnyin so, a wale thö drany: wa-
leling me me ca hmehma bi Khong, e ka
he ka hâiâ e, ka habe, e Khongudrin;
anyin a e ame penapena taun hobi ködra.
17 Hnen labageju Aberahama ame hudi
Isaaka, hnyi hna cubec e: eke, waleji at
ame hia but kap senyinâ ta je hna ha bânâ,
e ame hudo nokon a khaca; 18 waleji adre
ha kâu, ka habe, Adre me he ka hâiâ ta
je mâtranâm ûnyi ge Isaaka: 19 ke e ame
ûnykûme, ka habe, e khana Khong he ka
omelö hmetu, ame ne mok ut at; ke e
ame kap hmetu e ûheny e hnyi ûhöûcû.
20 Hnen labageju Isaaka ame hahnahici
Jekob me Esau, hnyi ta je ûnyi ame he ka
o. 21 Hnen abageju Jeko ame ve ha-
hnahicâ li laku Josefa, hnyi ûen e ame he
ka mok; ke e ame khudrung hon ban ciny
uci. 22 Hnen labageju Josefa ame ha ge
ûheny lakon Isaraela hnyi ûen e ame he but
ka mok; me hûna ge jeien bi. 23 Hnen
labageju haba kamö Mose me hinyen, ödru
me ikhâlâ e hnyi kun ta tehi hwaban hna
hnokoâ e, anyin a ödru me wâ a e wanakat
ae so; ke ödru me ca outen hnanyibu
anyin than. 24 Hnen labageju Mose ame
gan dut me höcö m' adre me hâiâ hmetu e,
ka habe, nokon nöku Farao a hlu; 25 ke
ame weny he ka tha hom okongon me la-
keiny Khong, hon he ka senyinâ monu ame
he ka ie hia; 26 ke e ame ûnykûme a
hing omjeû hnödra hna haikongoâ e can
Keriso, hon ta je omjeûiny Aigupito: anyin
a e ame wâ hmâ hing hwaban. 27 Hnen
labageju e ame hna but Aigupito, e ame
ca outen hmönyin anyin than: anyin a e
ame hokhnyok, helâke at ka wâ at ae ca

manen bi. 28 Hnen labageju e ame ânyâ
paseka me hna jijingâ dra, wâ e nye kâl'
ödra hnen at ame ohia je atö. 29 Hnen
labageju adre me hanyâûâ Wagewe ae dra
helâ me kânâ ae mada: ke haba at Aigu-
pito adre me nâ cubecâ me adre me û but.
30 Hnen labageju ame ū but hak veto hnyi
Jeriko, hwaban hna he igigilö hnyi je bong a
seven. 31 Hnen labageju ame ca tha mok
Rahaba, a momo hnyi gethen, me tavat
adre me ca ûling, anyin a e ame kap soâ li
at adre kunâ he ka ecmak. 32 Ke ieû
hmetu oge me he ka ha? anyin ae ca ûcû
bi ûen könya he ka haiö Gideona, me Ba-
raka, me Samasona, me Jefetha, me Davita,
me Samuela me ta je perofeta: 33 waleji
tavat adre me hom hwenbâ je dökhu ge la-
bageju, me mâdrâ hwakecin ae wisa, me hu
ta je hna ha bânâ, me hlöng ta je hnyimen
liona, 34 me omoko maniny meic, me kec
möt ûnyi hnyi hele vat, me hna ohwegi ödra
a ödra sēnyin, me hwege hnyi vat, me oveseâ
je utbavat. 35 Haba omomo, me adre me
kap je kokidra adre omelö hmetu thö: ke
haba keihen adre me oveci ödra, ke adre
me ca kap bi hna omelö; m' adre me he ka
hu möt hmetu ae beönua: 36 k' adre me
cubec keihen ge ûhiö me ûkûc, eke, adre
me cö 'dra me ip ödra hnyi uma ceat:
37 adre me lûâ keihen ge veto, k' adre me
gilö lu ödra, k' adre me cubic ödra, k' adre
hling' ödra ge hele vat: k' adre me he baû
me je ûkhaû a unen mamoe me got;
ödra theduoc, me vec, k' adre okongu 'dra
38 (hnyat a ca ûcû hmeledrany ködra), k'
adre me he baû hnyi ta je hnyebuba, me ta
je bucen, me ta je op, me ta je dok ae ho-
kong hnyi hmeledrany. 39 Haba hnyat
eling hia adre me lung so hnen anyidra
labageju, ke ca hu gadra je hna ha bânâ,
40 ke haba Khong ame penapena ûnyi ae
beönua hnân hobi köta, m' adre me ca he
bi ka bekhöt e ka hi' öta.

HNYIMAKAN 12.

ANYIN a wale ame tet igigili öta tavat
ohnatho a ödra se hia, me so ate me
he minya ka hna degecâ ta je hmak hia, me
hulö, wale at ame ohveli öta, ke ate me he
ka wadring me hokhnyokâ ûölogot a e hnyi
hnyimaköta, 2 me ō Iesu at ame hwân me
obekhötâ labageju, waleji at ame hokhnyo-
kâ satauro, k' ame ca oûnyihnathoâ hme-
hma, ûnyi hnyi senyin adre me ip hnyi
hnyimakan, ke e ame laba ju hnyi ke
keihen metân theron anyin Khong. 3
Anyin ae so öbun e ûnykûme e, at ame
hokhnyokâ hnödra hna ivinö hwege m'
ödra hnen tavat ae kong, wâ e nye sēnyin
me monumonu je hnyekubun. 4 Öbun
tiga ca hia but hagutâ ke ne o but ame
hingölö dröbun hnyi hnöbun hna hagutâ
hulö: 5 ke öbun e hnying ut hna ûne wale
ame ûsabö m' öbun helâ me je lakon, ka habe,

Nökuk lö, ca oûnyibâûâ hna nâ hnen
Than,
Ke ca monumonu bi, e ka thawö u;
6 Anyin a haba at ame hnyokâ hnen Than,
me e ame nâ,
Ke e ame osöâ lakon e ame kap.

7 Öbun e hok hnyok hobi kâu hna nâ;
haba Khong, me ame ânyâ köbun helâ me
lakon; anyin a ie nokon ame ca nâ e hnen
kamen? 8 Ke adre ne ca kun' öbun ka
hnyi hna nâ, waleji a vheno hnen je lakon
hia, awe, öbun je lakon gethen, ke ca je
hing lakon bi. 9 Ke wale minya eang, e
hu köta ehac lakamen unyita, he ka n' öta,
ke ate me ogan' ödra: hawa, ate me ca he
ka löng hoton beönuainy Kamen ta je hanu,
m' ate me möt? 10 Anyin adre me n' öta
hnyi je bong ae wakhalet helâ me wedra;
ke e ame n' öta m' ate me so, m' ate me he
ka tha kap mē. 11 Ke haba ta je hna nâ
hia, me, adre me ca ûnykûme bi a hnân
osenyinâ, ke hnân bi hlöuhlöu, ke hwaban
e, ame kû thö wan hnahic wale hwakecin ae
wisa ködra adre n' ödra hnen e. 12 Anyin
a wale hai thö je hnyam ame him, me je
bouca ae mat; 13 me owisa but ta je
gethen hobi kâu je cabun, me me ca he ka
khikhin can ae mat, ke so bi he ka hwege
hmetu bi.

14 Hnu hoton d' öbun ûsoköu unyin
tavat hia, me hwakecin ae kap, e ba at
ame he ka wâ Than e ka hia e: 15 ke wâ
wia ju, wâ e nye hu ke at ame ca o ka
hnyi ibetengiö baû anyin Khong; wâ e nye
kû thö iwân ae hiny he ka oveci öbun, me
ame he ka kong ut tavat ae se hia hnen e;
16 wâ e nye hu ke at bi ûnyi monu, me at
thothom baga helâ me Esau, waleji at ame
ham hwajekhon atö he ka ûco ūjeû. 17
Anyin ae khan' öbun a hwaban e, e ame
weny hmetu he ka hu hna hahnahicâ, ke
adre höciâ e (anyin a e ame okhodrut wâ
gethen deny ietra), ke so bi e ame elâm wia
e me li deköien.

18 Anyin a öbun e ca o but ka hnyi
bucen ae ûcû he ka kâlâ waleji ame hlâ ge
meic ke ne o but ame hlit, me menekholom.

me weneû, 19 me hwan khoto, me meainy
hofuc; waleji a löng ut tavat me adre me
khöû a ga me ca ha hmetu hofuc ködra:
20 anyin ae ca khan' ödra he ka hokhnyokâ
hna hûna, ka habe, Ke a ne kâlâ bucen
hnen ke meno bi, adre me he ka lûâ e ge
veto; 21 hnân outen gan hmâ ûnyi ame
manen, me me haingö Mose, ka habe, Inya
oge me ot gan hmâ me gâ uk: 22 ke so bi,
öbun e o but ka hnyi bucen Ziona, ke ka
hnyi taun anyin Khong ae möt, wale
Jerusalemainy drany, ke ka ta je angela a
ca hnân aû, 23 ke ka hnyi ûkhacaköu ae
bekhöt, ke ekalesiainy watö wale adre me
sihnalimi 'dra hnyi drany, ke ka Khong At
owisa tavat hia, me ka ta je hanon tavat ae
wisa hwakecidra adre obekhötâ, 24 ke kö
Iesu at ame ûsoköuâ hnyi ûhihinyköu ae
teb ûnyi, ke ka hnyi dra hnân dukâiâ, k'
ame ha ta je ûnyi ae nua hon drö Abela.
25 Wâ ju eâu öbun, ke ca he ka hna degecâ
at ame ha hofuc. Anyin a ne ca kec möt
tavat eji adre me hna degecâ at ame koû
ödra eang hmeledrany, awe, e ca khan' öta
hmönyin he ka kec möt, öta ka he ka hotu-
ta ka at ame koû ûnyi hnyi drany: 26
waleji at ame obwebwelâ hmeledrany ge
ifucin ehac: ke e ame hia but ha bânâ
walang ang, ka habe, Oge me he ka okhaca
hmejijingâ, ca hake hmeledrany thibi, ke
drany minya bi. 27 Ke haba bongon hofuc
ang, ka habe, Okhaca biju, me ame ha a g'
adre me he ka hom dö ta je ûnyi adre me
hmejijingâ, helâ me ta je ûnyi adre hia but
op, me me he bi ka tethmâ ta je ûnyi adre
ca hia but hmejijingâ. 28 Anyin a wale,
ate me kap dökhu ae ca khan' ödra he ka
obwebwelâ, me so ate me he ka hu ibe-
tengiö baû, m' ate me he ka ânyâ huliwa
ame he Khong ka senyinâ, me ogânâ e me
ot: 29 anyin a haba Khonguta, me meic
ame han hmönyin.

HNYIMAKAN 13.

E SO e tethmâ ibetengiököu unyin
hnyat me lakeiny. 2 Ca hnying bi
he ka betenge ge ta je atkanyua: anyin a
haba keihen, me adre me kap ta je angela
helae, k' adre me ca ûnykûme bi. 3 Ûny-
kûme ju öbun tavat adre me c' ödra, helâke
adre tha c' öbun m' ödra; ûnykûme ju
tavat adre me ovecâ, anyin a tiga öbun
minya hnyi unyin. 4 E so e he tavat hia
he ka öûnyihnathoâ hna faipoipo, me hna
mokut ae ba hnyikongon: anyin ame he
Khong ka öhnaûhang' ödra adre me bi ûnyi
monu, me tavat adre me venöu âiân ke at.
5 Ca he öbun ka munyi hnyokâ mone;
sekubun ju ge ta je unyi öbun e hu: anyin
a e ame hia but ha, ka habe, Oge me ca he
bala he ka hnö u, ke oge me ca he balua ka
hna degeci u. 6 Anyin a wale e khan' öta
he ka ha hwegiâ, ka habe,

Haba Than, me wale thibi e at ame
hadruo nya, oge me ca he ka ot,
Ieû ke ûnyi ae khana at he ka ânyâ
könya?

7 Ûnykûme ju tavat adre me tu' öbun,
waleji tavat adre me ha köbun hofuc hwan
Khong; ûnykûme ju obiny hwakecidra, me
ûcûcûbongo ju anyidra labageju. 8 Haba
Iesu Keriso, me, ame ca wia bala, et, me
hnyi bong ang, me nyiele balua. 9 E so
adre me ca hom monu öbun hnen ta je hna
ûne ae se hia me ve bongon: anyin ae so
adre me he ka otethmâ hnyok hnyi ibe-
tengiö baû; ca hnen ta je jeû waleji ae ba
troban ka tavat adre me vheno ta je ûnyi
e. 10 E hu but gata taben hut, waleji ae
ca ûcû ka tavat adre me huliwa hnyin uma
menâ he ka hnyi han ûnyi hnyin. 11
Anyin adre me thong hnyi hoton hnyaba
unyin ta je meno, wale adre me hom drödra
ka hnyi dok ae kap me hnân hudiny hulö,
hnen at bihut ae beönua. 12 Anyin a wale
haba Iesu minya ame hom vec hnyi hoton
homagöule me me he ka okâbâ tavat ûnyi
ge dren bi. 13 Anyin a wale e so ate me
didrö kâu ka hnyi hoton hnyaba, me hok-
hnyok hnyi hna baikongoâ e. 14 Anyin ae
ba anyita taun ae tet hmâ eang, ke ate me
elâm ke taun ame he ka manen dut nyiele.
15 Anyin a wale e so ate me hudo bala
hudiny ogânâ Khong a deny e, wale wan ta
je esongodita ame hâiâ ien. 16 Ke ca he
öbun ka hnying he ka mâdrâ so me betenge:
anyin a wale je hut Khong ame senyinâ.
17 Löng ju öbun hoton tavat adre me tu'
öbun, me nom ju ködra; anyin adre me
hmâkâ hobi kâu ta je hanubun, helâke
hanymödra he ka thu hmetu ge ta je monu;
m' adre me he bi ka ânyâ e me senyin, ke
ca bi me vec: anyin ae ba troban eling
hobi köbun.

18 Hic d' öbun hobi köhmun: anyin a
öhmun e ûnykûme ae hu but gahmun
ûnykûm sa ae so, ke wehmun he ka so
hwakecihmun hnyi ta je ûnyi hia thithö.
19 Ke inya oge me ûjöngi öbun hwege he
ka ânyâ e, m' adre me logot he ka hnö nya
but köbun.

20 Ke haba Khongon ûsoköu, waleji at
ame hom hmetu but Tuhöta Iesu ûheny
hnyi hna mok, wale at ae nua ame tuö ta
je mamoe, hnen dren ûhihinyköu a nyiele
balua, 21 e so e ame he ka wia wisai öbun
hnyi ta je huliwa ae so he ka ânyâ weny,
me huliwa eû hnyita, ûnyi hnân kû senyin
hnyi hnyimakan, a deny Iesu Keriso ; e so
e unyin hmanenang nyiele nyiele balua.
Amen.
22 Ke inya oge me ûjöngi öbun hnyat
me lakeiny, ka habe, mē löng ju hofuc hnân
nâ : anyin oge hia but sit okhulitâ köbun.
23 Khan' öbun dö a g' adre thöng Timoteo
liamekeiny möta ; e ka ie o, me öhmu me
he ka iouny m' öbun.
24 Anyik italofa ka tavat adre me tu'
öbun, me ta je wakap hia. Haba tavat
Itali, me adre me italofa m' öbun.
25 E so e unyibun hia thithö ibetengiö
baû. Amen.

TUSI ANYI

IAKOBO.

HNYIMAKAN 1.

INYA Iakobo athnyabainy Khong me
Than Iesu Keriso, anyik italofa ka ta
je tribu a twelv adre vese ehee.
2 Hnyat me lakeiny mönya lö, e so
öbun e he ka ûnykûme a hnân senyin gan
hmâ e ka o köbun ta je ûcûbic ae ve
bongon ; 3 anyin ae khan' öbun a g' ame
okûâ hokhnyok he ka cubec anyibun laba-
geju. 4 Ke so ame he hokhnyok ka huliwa
bekhötâ, m' öbun e he ka bekhöt me wisa,
ke ba ûnyi ae hia.
5 A ne ke at gabun ae ba metâ gan, me
so e ame sumâtâ unyin Khong, at ame
ham gânâ ka tavat hia thithö, k' ame ca û
bi ; me adre me he ka ham kâu. 6 Ke so
e ame sumat hnyi labageju, ke ba loloâ :
anyin a haba at ame lolo, me ûcû me wa-
köiöiny köiö ame oû ang dö me hûnyûnye
but. 7 Ke ca he at eling ka ûnykûme a e
ame he ka hu ke ûnyi ûnyi ge Than ; 8 e
at ame lolo hnyok, k' ame okokok hnyi
deny ta je gethen hia thithö.
9 E so ame senyin liamekeiny ae theduoc
hnyi hna ogörânyâ e : 10 ke so ka at tren
omjeû he ka senyin hnyi hna ohnyikânâ e :
anyin a e ame he ka hia helâ me vongon
hnaönying. 11 Anyin ame utö seûnö me
ang ae kahwa hömnyin ; me ame ie meleca
thö önying, me ame kölu but vongon, ke
ame hia but hmanenanginy ; ke helâe ame
he ka hia at tren omjeû hnyi deny ta je
gethen.
12 Hnahic hnen at ame hokhnyokâ ûcû-
bic : anyin a at ka hia but cubecâ, me e
ame he ka hu koranainy möt, wale a ha
bânâ Than ka tavat adre me hnyok kâu.
13 Ca he ke at ka ha, at ka cubecâ e, ka
habe, adre cubic nya ûnyi ge Khong : anyin
e pason he ka cubec Khong ge ûnyi ae
kong, ke e ame ca cubec minya ke at : 14
ke adre me ve cubec tavat, a g' adre lili
ödra hnen je wedra bi ae kong, me iyawâ.
15 Ke e ka erkin dut weny ae kong me
ame hnokoâ but hulö : ke e ka at hnathu
but hulö me e ame hnokoâ but mok. 16
Ca monu öbun hnyat me lakeiny mönya a
oûnykûmik. 17 Haba ta je bwihlany hia
ae so me ta je hna ham bâûâ ae hmanenang,
me ûnyi ethö ge Kamen melam, waleji ame
ca ok, ke ba ong haten hwiö gan. 18 E
ame hnöku öta ge hwan hofuc ae hnathu
hoton weny, m' ate me he ka belâke je wan
a bân ge ta je ûnyi e ame op.
19 Hnyat me lakeiny mönya a oûnykû-
mik lö, e khan' öbun dut e. Ke so e he
tavat hia ka ie löng, me bec he ka fuc, me
bec he ka hmönyin : 20 anyin a ca hnân
he ka ökûâ hwakecin ae wisa anyin Khong,
hmönyin anyin at. 21 Anyin a wale,
degec ut ikiki hia me monu ame si but, ke
kap ju ge hnyok ae menyik hofuc adre tā,
wale ae khana he ka omelö je hanubun.
22 Ke ânyâ th' öbun hoton hofuc ke ca
löng thibi, a helâe öbun e ka omonu öbun
bi. 23 Anyin a ne ke at ame löng hofuc
me ame ca mâdrâ bi, e ûcû e me at ame

selâdrâ hnyimakan hnyi uselat: 24 anyin
a e ame ka wâ e, me ame hmetu but ke
ame ie hnying ut bongon e bi. 25 Ke
haba at ame selâdrâ hnyi hnanyibu ae wisa
waleji ame hn' öta, me tet hmâ hnyin, ca
at ame löng me hnying bi, ke at bi ame
ânyâ me huliwa, ame he ka hnahic at ang
hnyi anyin huliwa. 26 A ne hu ke at
ame ûnykûme a e ame hmi, ke e ame ca
noc bi bohmen ke e ame omonoâ hnyekon
bi, awe, haba hmi anyin at e, me ûnyi baû
bi. 27 Walang hwakecin hmi ae kalaöt
me ba hnyikongon hnyi hnyimakan Khong
a Kamen, ka habe, he ka senâ je nakahme
me je safac hnyi anyidra vec, me hamen he
ka tnö e, me me ca hu hnyikongon hnen
hmeledrany.

HNYIMAKAN 2.

HNYAT me lakeiny mönya lö, ca he
öbun ka wâhmakhmeto at hnyi
hna hom labageju anyin Tuhöta Iesu Keriso,
a Tuhan hmanenang. 2 Anyin a ne didrö
ke at ka hnyi anyibun ûkhacaköu, ae hu
wen banyen a gol, ke ûkhaû ae mec, ke
ame dit minya ke at ae theduoc me ûkhaû
ae kong; 3 me öbun e wâhmakhmeto at
ame khaû so, me ha kâu, ka habe, Laba ju
eang hnyi dok ae so; ke haingöbun ka at
ae theduoc, Tot ju u e, ame ne, Laba ju
eang hmelen taben li cak; 4 hawa, öbun
e ca oûnyihnatho ke at hon ke at, m' öbun
hnyat owisa ae kong je ûnykûmenödra?
5 Hnyat me lakeiny a oûnykûmik lö, löng
ju öbun; hawa, ame ca ûca hnen Khong
watheduoc eang hmeledrany he ka tren
omjeû hnyi labageju, m' adre me he ka hu
dökhu waleji e ame ha bânâ ka tavat adre
me hnyok kâu. 6 Ke öbun e oûnyûkongo
ta je theduoc. Hawa, ame ca okongu öbun
hnen tavat tren omjeû, k' adre me lili öbun
ka hnyi taben owisa? 7 Hawa, adre me
ca haikongoâ ien ae so waleji adre wenyö
iöbun hnyin? 8 Ke so bi öbun e ne löng
hoton hnanyibu ae beönua, helâ me hna
sihnalimen, ka habe, U me he ka betenge
ge at ame laba hakekenyi u helâ me u bi,
m' öbun e ânyâ ling so: 9 ke öbun e ne
wâhmakhmeto tavat, me öbun e ânyâ ling
monu, ke hwâdâ thö ge hnanyibu, a öbun
hnyat hanyâûâ hnanyibu. 10 Anyin a
haba at ame he ka löng hoton je hnanyibu
hia, k' ame hanyâûâ thibut khaca, me
helâke a hanyâûâ hia but. 11 Anyin a
haba at, waleji ame ha, ka habe, Ca he ka
bi ûnyi monu, me ame ha minya, ka habe,
U ca he ka ûhlingö. Ke u je ne ca bi
ûnyi monu, ke u at ûhlingö bi, me u at
ame hanyâûâ hnanyibu. 12 E so öbun e
ha hofuc, ke so öbun e huliwa, helâ me
hnyat adre me he ka owis' ödra bi ge hna-
nyibu ame hna bâûâ. 13 Anyin a haba
at ame ca betenge, me adre me ca he bi ka
betenge gan hnyi hna ûhnei: anyin ame
hobeluâ ibetengiö hnyi ûhnei.
14 Hnyat me lakeiny mönya lö, ieû
troban a ne ha ke at, a ga hu gan labageju,
k' ame ca hu bi ta je huliwa? hawa, e
khana labageju eling he ka omelö e? 15
A ne he thu ke liamekeiny a baga ame ne
momo, ke ba jeû gadrin hnyi ke bong me
ke bong, 16 ke ke at gabun ame ha ködrin,
ka habe, He thö me hnahic, kahwa ju, me
sekom dö; ke öbun e ca ham bi ködra ta je
ûnyi ae ûcû ka unyin; ieû troban e? 17
Ke helâe labageju, e ka ca tha e me huliwa
me a ka mok ut. 18 Eke, ame he ke at
ka ha, ka habe, E hu but gam labageju, ke
hu but inya gak ta je huliwa: omanenâ
thö könya ânyâm labageju ae ba huliwa
hnyin, ke oge me he inya ka omanenâ hnen
anyik je huliwa. 19 U me kap, ka habe,
Khaca thibi Khong; e so e: je demoni
minya adre me kap me öbubuny. 20 At
ae monu lö ca bekhanö u ae ûnyi baû bi
labageju e ka ba huliwa? 21 Hawa, adre
ca haiwisai Aberahama a kamöta ge ta je
huliwa, hnyi hnen hna hudi Isaaka a nokon
hnyi hon tap? 22 U me wâ a g' ame tha
huliwa labageju me anyin ta je huliwa, ke
ame obekhötâ labageju hnen ta je huliwa;
23 me ame hwâdâ thö hofuc adre sit, ka
habe, Aberahama ame labageju ka Khong,
me adre me haiâ e kâu hnân hwakecin ae
wisa; me adre me hwenyi ien e, ka habe,
Ihuminy Khong. 24 Awe, öbun e wâ but
a g' adre me haiwisa at hnen ta je huliwa,
ke ca hnen thibi labageju. 25 He helâe
minya, adre ca haiwisai Rahaba momo
hnyi gethen ge ta je huliwa hnyi hnen hna
kap soâ li at ecmak me kun' ödru hnyi ke
gethen bi? 26 Anyin a helâke mok ut
unyin, e ka ba hanu, me helâe minya laba-
geju, a mok ut e ka ba huliwa.

HNYIMAKAN 3.

HNYAT me lakeiny mönya lö, ca he
ka se hia tavat ûne gabun, anyin
ae khan' öta a g' ate me he ka hu hnaû-
hangö ae gan. 2 Anyin ate thö hia thö

hnyi ta je ûnyi ae se hia. A ne ca thö at
hnyi hofuc, awe, e wisa at e, ke e khana he
ka tha hom ûhnyûkongo unyin. 3 Wâ bi,
ate me ip fao hnyi hnyimen ta je hors, m'
adre me he ka löng hotuta, me ate me tha
wia hia je unyidra. 4 Wâ bi minya ta je
hu, eja ke ne a ne gan dut, ke ame oû ang
ge ang ae hwege, adre wia but hnen wi ae
ûhnyûkong helâ me weny tuhan hu. 5
Ke helâe minya bohmen ûnyi ae ûhnyû-
kong hmönyin, ke e ame hobeluâ ta je
ûnyi ae gan. Wâ bi ûganiny hnyot ame
hlâ ge wahleûhleûiny meic ae ûhnyûkong!
6 Meic bohmen: haba bohmen me at ae
nua ka ânyâ hulö unyin je outhunyita, k'
ame okongoâ unyin hia, me thong hia möt
ang, ke haba meiciny gena, me ame thong
bi e. 7 Anyin adre me ohnamâ ta je meno
ae ve bongon me ta je meno ame gâ, me
ta je ûnyi ame iyâû, me ta je ûnyi ae möt
eû hnyin köiö, adre hia but ohnamâ ta je
ûnyi e ge metâ anyin at: 8 ke ca khana
bi ke at he ka ohnamâ bohmen; haba monu
e, me ame ca menâ, ke unöngötö ge ûnyi
hnân mekiny. 9 Ate me haisoâ Khong a
Kamen hnen e; ke hnen e minya ate me
hangâ at, wale adre me op e me we Khong:
10 k' ame didrut ûnyi hnyi hnyimen a
khaca hna haisoâ, me hnaûhangö. Hnyat
me lakeiny mönya lö, e ca ûcû he ka ânyâ
ta je ûnyi helâe. 11 Hawa, ame pupua
köiö hnam, me köihiny ûnyi hnyi hna
pupua a khaca? 12 Hnyat me lakeiny
mönya lö, hawa, e khana imeta he ka wa
wan elaio, me vine he ka wa wan imeta?
ke helâe ame ca o köiö hnam me köihiny
ûnyi hnyi hna pupua a khaca.

13 Ewa at unyibun ae metâ k' ame wâ
ûnykûme? e so e ame he ka omanenâ anyin
ta je huliwa ge hwakecin bi ae so, me hwa-
kecin ae menyik me metâ. 14 Ke a ne
hu gabun eû hnyi je hnyekubun ihuhnyi-
nköu ae hiny me imouköu, me ca he bi ka
hobelöu, ke ca thoi bi ka hofuc ae hnathu.
15 Haba metâ eang me ame ca o ûnyi ethö,
ke hwen hmeledrany, me unyin, me demoni.
16 Anyin a haba dok ae hu ihuhnyinköu
me imouköu, wale dok ae hu hnyin imonu-
monuny me ta je huliwa hia thithö ae
kong. 17 Ke haba metâ ûnyi ethö wale a
bân me ba hnyikongon, k' ame ûsoköu, me
menyik, me ie löng, k' ame unöngöt ge
ibetengiö me je wan ae so, ke ba lolo, ke
ba iyawâ. 18 Ke haba wan hwakecin ae
wisa, me adre me tä hnyi ûsoköu hnen
tavat adre me okûâ ûsoköu.

HNYIMAKAN 4.

ÛNYI ua ta je vat, ke ûnyi ua ta je
ûkûc unyibun? hawa, ca ûnyi ge
ta je webun ae kong ame vat hnyi ta je
ong outhunyibun? 2 Öbun e weny ke ca
hu bi: öbun e hlingö, me behnyekon, ke
ca khan' öbun he ka hu: öbun e ûkûc me
vat; e ca hu bi gabun anyin öbun e ca
sumâtâ. 3 Öbun e sumâtâ ke ca hu bi
anyin öbun e sumâtâ monoâ, möbun e he
ka oumo ta je ûnyi e hnyi ta je webun ae
kong. 4 Öbun tavat bi ûnyi monu, hawa,
e ca khan' öbun a iwahnaihmiöny me Khong
he ka hanen hmeledrany? Anyin a wale
haba at ame behe ka hanen hmeledrany me
wale iwahnaihmiöny me Khong. 5 Hawa,
öbun e ûnykûme a g' adre ha bâûâ hna
sihualimen? Hawa, ame weny me ihuhnyi-
nköu hanu, a ame ip eû hnyi je hnyekuta?
6 Ke e ame bi hanen ibetengiö baû. Anyin
a wale hna ha, ka habe, Khong ame hagutâ
tavat bi gan, me ham ibetengiö baû ka
tavat a ödra hnyikânâ. 7 Anyin a wale
löng ju öbun hoton Khong; ke hagutâ but
diabolo, me e ame he ka kec ûnyi gabun.
8 Hakekeny dö ka Khong ke e ame he ka
hakekeny köbun. Hinyem but öbun tavat
hulö; ke obosoâ but je hnyekubun tavat
lolo hnyok. 9 E so öbun e he ka vec, me
tenge thungaû, me tenge: e so he ka wia
anyibun hluma ka hnyi tenge thungaû, me
anyibun senyin ka hnyi hnyok ae hmak.
10 Ohnyikön' öbun ju hnyi hnyimakan
Than, ke e ame he ka ogöranyi öbun.

11 Hnyat me lakeiny lö, ca ûbaiöbunköu.
Haba at ame hâiâ liamekeiny, me ûnykûme
liamekeiny mē, e ame hâiâ hnanyibu, me
ûnykûme hnanyibu: ke u je ne ûnykûme
hnanyibu m' u ca at bi ame löng hoton
hnanyibu, ke at bi ame ûnykûme. 12
Khaca thibi at ame ham hnanyibu, wale
at ae khana he ka omelö me omoko; ke u
ia at ame ûnykûme ke at?

13 E, öbun tavat öbun e ha, ka habe,
Haba bong ang me nyi ate me he ka he ka
hnyi taun eling, me laba eling hnyi khaca
huna, he ka ûcû me heleû omjeû; 14 ke
so bi e ca khan' öbun ûnyi ame he ka o
nyi. Ieû anyibun möt. Öbun hainy meic,
ame manen hnyi ûen ae okhulit, me ame
hia but. 15 Ke walang ûnyi ae so he ka
ha, ka habe, A ne weny Than, ate me he
ka möt; me ânyâ ûnyi eang, me ûnyi e.
16 Ke walang ang öbun e senyinâ anyibun
je hobelöu: e monu hia ta je senyin helâe.

17 Anyin a wale, haba at ae khana he ka
ânyâ so, k' ame ca ânyâ bi, wale hulö bi
kâu.

HNYIMAKAN 5.

E, ÖBUN watren omjeû, tenge thö me
kuku can ta je vec ame he ka o
köbun. 2 E amam but tang omjehebun,
ke ame an je khaûöbun hnen oûnyi. 3 A
vi but anyibun gol me sileva, ke adre me
he ka bi ohnathoâ köbun hnen viiny, k'
ame he ka an vibun helâ me meic. Öbun
e hia but ûkhöûnâ anyibun tang omjeû
hnyi je bong a biliny. 4 Wâ bi, ame
hongot göranyai hwaban ae ûcû ka tavat
adre me huliwa waleji adre me meno ibun
je hnyei, ke öbun e behânâ ge iyawâ: ke
ame aat dö hnyi li hnyikönyen Than tuhan
sabaoth hwahongot hwan tavat meno. 5
Öbun e hia but laba sot eang hmeledrany
me ânyâ webun; öbun e hia but hat je
hnyekubun hnyi bong ûhlingö. 6 Öbun
e hia but hangâ, öbun e hia but hlingâ at
ae wisa; ke e ame ca hagut' öbun.
7 Anyin a wale hnyat me lakeiny lö,
hokhnyok ju ke ne o but ame o thö Than.
Wâ bi, haba at belök ame halubahingen
okoman hna belök ûnyi eû hnyi kânâ, me
hokhnyok ke ne o but ame hu we a bân
me we a biliny. 8 E so öbun e hok hnyok
minya ju; ke otethmâ ju je hnyekubun:
anyin ae hakekeny jut he ka o Than. 9
Hnyat me lakeiny lö, ca iulitköuâ ju, m'
adre me ca he ka hang' öbun bi; wâ bi at
ame owisa ame tot eû hnyi je hwanuma.
10 Hnyat me lakeiny lö, hom dö je pero-
feta hnân tulut köbun hnyi vec me hok
hnyok, waleji tavat adre me ha hofuc hnyi
ien Than. 11 Wâ bi, ate me ûnykûme
hnödra hnahic adre me hokhnyok: öbun e
hia but löng ge hokhnyok anyi Jobu, ke
öbun e hia but wâ hna bi obiny Than, a
g' ame seōn Than, k' ame betenge gan
hmâ.
12 Hnyat me lakeiny mönya lö, walang
ûnyi ae ûnyi hnathu hon ta je nyi hia, ka
habe, ca khemanyin bi, ca hâiâ drany, ke
hmeledrany, ke ke ûnyi bi: ke so he ka
hake ha eke me eke, ke hobun e ba, me e
ba; wâ öbun nye ū but ka hnyi hnaûhangö.
13 Hawa e hu at ame vec unyibun? e
so e ame hic. E hu at ame senyin? e so
e ame khumöng ogânâ Khong. 14 E hu
at ae mok unyibun? e so e ame hawâ wa-
hingatiny ekalesia me adre me he ka hic
hobi kâu, me hû e ge wakaco hnyi ien
Than: 15 ke haba hic hnyi labageju, me
ame he bi ka omelö komok, k' ame he
Than ka otilâ thö e; ke a ne hia but ânyâ
ta je monu, me ame he ka thang ut gan.
16 Anyin a wale, uomanenâköuâ anyibun
ta je hulö, ke hic dö ke at hobi kâu ke at,
m' öbun e he ka möt. E hu troban ae gan
hmâ ûnyi hnyi hic hijin at ae wisa hwa-
kecin. 17 At helâ m' öta Elia, ke e ame
hic ûjöng me me ca he ka ta we; me ame
ca ta we ka hnyi hon kânâ hnyi kun ta
huna ke siks ta tehi. 18 Ke e ame hic
hmetu, me ame ta but we ûnyi hnyi drany,
me ame kû thö ta je jeû ûnyi hnyi kânâ.
19 Hnyat me lakeiny mönya lö, a ne
monu ke at ûnyi hnyi hnathu, k' ame
ohmetuhmetoâ e hnen ke at; 20 me so e
ame wâhmakhmeto, a haba at ame ohmetu-
hmetoâ at ae kong ûnyi hnyi anyin monu
me e ame omelö hanon ûnyi hnyi mok, k'
ame he ka tube ta je hulö ae se hia.

TUSI A BÂN ANYI

PETERU.

HNYIMAKAN 1.

INYA Peteru aposetolo anyi Iesu Keriso,
oge me sihnalimen ka ta je atkanyua
adre me ve se ka hnyi Poneto, me Galatia,
me Kapadokia, me Asia, me Bithunia, 2
tavat adre me ûca hoton hna wâbânâ hnen
Khong a Kamen adrem, ûnyi ge hna okabâ
ge Hanu, he ka löng hoton e, me dukâiâ
hnen drö Iesu Keriso: E so e unyibun
ibetengiö baû, me ûsoköu ae gan hmâ.
3 E so he ka haisoâ Khong me Kamen

Tuhöta Iesu Keriso, at a hnöku öta hmetu,
hoton anyin ibetengiö ae gan, ka hnyi geju
ae möt, hnen möt hmetu thö a Iesu Keriso
ûnyi hnyi hna mok, 4 ka hnyi weûhûneny
ame ca he bi ka bobot ke ba hnyikongon,
k' ame ca aû but, wale adre me ip hnyi
drany hnân hobi köbun, 5 k' adre me tu'
öbun hnen man maniny Khong deny laba-
geju ka hnyi möt adre me penapena he ka
omanenâ hnyi ûen a biliny. 6 Wale öbun
e senyin gan hmâ hnyin, ke so bi öbun e
ne hmak hnyi je ûcûbic ae ve bongon hnyi
ong ûen walang ang, a ne ûcû, 7 m' adre
me he ka wâ hna ohnathoâ anyibun laba-
geju ae ûnyi hnathu hon gol, ke so bi adre
cubec e ge meic, m' adre me he ka haisoâ
me ogânâ me olungâ e ka manen dut Iesu
Keriso: 8 waleji öbun e ca wâ, ke öbun e
hnyok kâu, eja ke ne öbun e ca wâ walang
ang, öbun e labageju kâu, ke öbun e senyin
gan hmâ hmönyin ae ca hnân ha, ke ti
hmanenang: 9 ke öbun e kap obiny anyi-
bun labageju, wale melen je hanubun. 10
Ame elâm me hnö möt eling hnen ta je
perofeta, tavat adre perofeta ibetengiö baû
ame he ka o köbun: 11 adre me elâm ûen
me bongon e waleji a hnen Hanon Keriso
eû hnyi je hnyekudrin hna kû, waleji hnyi
hnen hna haimemenâ bânâ ta je vec anyin
Keriso, me je hmanenang ame he ka hnu
hoton. 12 Adre me omanenâ ködra a g'
adre ca huliwan ta je ûnyi eling ködra, ke
so bi köbun, waleji adre haimemenâ köbun
walang ang hnen tavat adre me khetâ
köbun ûthumetu ae so ûnyi ge Hanu Kap
adre kunâ ûnyi hnyi drany; waleji a ta
je ûnyi ame weny ta je angela he ka
selâdrâ.

13 Anyin a wale, hûkâlâ ju wen je hnye-
kubun, me hmâkâ thö, me ti geju ke ne o
but ka hnyi ibetengiö baû wale adre me he
ka oâ köbun e ka manen dut Iesu Keriso;
14 e so öbun e tha ûcû me tavat ûling,
ke ca he öbun ka tha ûcû me webun kâû
adrem, waleji k' öbun tiga menekholom:
15 öbun e he ka kap hnyi ta je hwakecibun
hia helâ me ûkapiny e at a haw' öbun;
16 anyin adre hia but sihnalimen, ka habe,
Okabi öbun ju, anyin a iny kap. 17 Ke
öbun e ne hawâ Kamen, wale at ame ca
wâhmakhmetoâ tavat, me at ame ve hnö
tavat helâ me huliwa anyin ke at me ke
at, awe, ot ju hnyi ûen öbun e tiga laba
atkanyaua: 18 anyin ae khan' öbun a g'
adre ca ûco anyibun möt hwaban ta je ûnyi
ame he ka bobot, wale sileva me gol, ûnyi
hnyi hwakecibun ae monu a n' öbun hnen
lakamöbun; 19 ke so bi ûnyi ge dren
Keriso ae gan hwaban, helâ me nokon
mamoe ae ba hnyikongon me ba monuiny:
20 waleji adre wâ bânâ adrem, k' at tiga
ca bi taben hmeledrany, ke adre omanenâ
but hobi köbun hnyi je bong a biliny
walang ang, 21 tavat öbun e labageju ka
Khong a deny e, waleji at ame omelö thö
e ûnyi hnyi hna mok, me hām kâu hmane-
nang; me me he ka e unyin Khong anyi-
bun labageju me geju. 22 Öbun e hia
but okalaötâ je hnyekubun hnyi hnöbun
hna löng hoton hnathu ke ne o but ka
hnyi ibetengiö ae ba thoi hnyin ka hnyat
me lakeiny, anyin a wale ibetengiököu ju
öbun ge hnyok ae ba hnyikongon: 23 anyin
adre hnöku öbun hmetu ca ûnyi bi hnyi
wan ame he ka bobot, ke so bi ge wan
ame ca he ka bobot hnen hofuc hwan
Khong ae möt me tethmâ nyiele balua.
24 Anyin

A helâ me hna önying tavat hia thithö,
Ke haba hmanenanginy at, me helâ me
vongon hna önying.
Ame meleca önying, k' ame kölu but
vongon:

25 Ke haba hofuc hwan Than, me ame
tethmâ nyiele balua. Ke wale hofucin
ûthumetu ae so adre me khetâ köbun.

HNYIMAKAN 2.

ANYIN a wale degec ut öbun hwakecin
hia ae kong, me iyawö hia, me ta
je thoi, me ihuhnyinköu, me ûhaiö hia, 2
beweny d' öbun debai a cökiny hanu ae ba
thoi hnyin, helâ me ta je mendring a teb
o, m' öbun e he ka hûhûö thö gan ka hnyi
möt; 3 öbun e ne hia but drem cubecâ a
ga betenge bi Than: 4 k' öbun e he kâu
wale veto ae möt, ke a degec hnen tavat,
ke a ûca hnen Khong, ke gan hmâ hwaban,
5 ke adre me up öbun minya göranyai a
je veto ae möt hnân umen hanu, m' öbun e
tavat bihut ae kap, he ka hudo ta je hudiny
hanu, wale ae so ka Khong ûnyi ga Iesu
Keriso. 6 Anyin adre me ha hnyi hna
sihnalimen, ka habe,

Wâ bi, inya oge me ip hnyi Ziona veto
hnân kopiny adre ûca, ke gan hmâ
hwaban:
Ke ame ca he ka hmehma at ame laba-
geju kâu.

7 Anyin a wale, haba ûnyihnathuiny, me
hobi köbun a hnyat labageju: ke haba

hnyat adre me ca labageju, me wale bi
ang,

Haba veto ame degec hnen tavat up
uma,
Me adre hia but ânyâ hnân ban kopiny.
8 me

Veto hnân othöâ, me kic hnân öüo;
anyin adre me thö thö hnyi hofuc, anyin
adre me ca labageju: ke adre me ip ödra
hnân ûnyi eling. 9 Ke öbun thibi dö adre
me ûca, ke hnyat bihut anyin Khong, ke
hnyei ae kap, ke tavat a je hing lakeiny
Khong, m' öbun e he ka omanenâ je hwa-
kecin ae ti so anyin at ame haw' öbun ûnyi
hnyi lit ka hnyi anyin melam hnân lâiâ:
10 waleji a ca aten dökhu ehac, ke aten bi
dökhu dokhon Khong walang ang: waleji
a tavat adre ca betenge gadra, ke adre
betenge bi gadra walang ang.

11 Hnyat a oûnykûmik lö, inya oge me
ûjöngi öbun a ta je atkanyua me tavat
menâ tot, ka habe, ûsâkâûö but öbun me
ta je weny unyin ae kong, je ûnyi ame vat
me hanu; 12 e so e ûcû hwakecibun hnyi
hnyimakan Aten ta je hnyei; m' adre me
ca he ka haikongu öbun helâ me tavat ae
kong hwakecidra, e so adre me he ka ogânâ
Khong hnyi bonginy senâ, at ka he ka wâ
anyibun ta je huliwa ae so.

13 Löng hoton ju öbun ta je hnanyibu
hia anyin at, cın Than: ame ne ka than
tot ae nua; 14 ame ne ka ta je gavena,
tavat e ame kunâ he ka bi hwaban ka tavat
adre me ânyâ monu, me hnân ogânâ tavat
adre me ânyâ so. 15 Anyin a wale weny
Khong, m' öbun e he ka ohnyiböâ hwen
monu anyin tavat ae ca metâ ge anyibun
huliwa ae so: 16 helâ me tavat, adre hna
bâûâ but, ke ca wia hnöbun hna he baû me
hnân tube ûokonguny, ke so bi he ka bi
athnyabainy Khong. 17 Ogânâ thö tavat
hia thithö. Betenge ju ge hnyat me la-
keiny. Ot ju ka Khong. Ogânâ thö than tot.

18 Lathnyaba lö, löng ju hoton latu-
höbun me ot; ca hake ka tavat ae so me
menyik, ke ka tavat minya ae hwahwacit.
19 Anyin a walang ûnyi ae so, a ne ke at
ame hokhnyokâ vec, hnyi ûnykûm sa ka
Khong, ke adre me ovecâ ke ba can. 20
Anyin a ewa ûnyi hnân hobelöu, öbun ka
he ka hokhnyokâ hna kulup öbun can anyi-
bun ta je monu? ke öbun e ne hokhnyokâ
vec can hwakecibun ae so, wale ûnyi ae
so ka Khong. 21 Anyin adre haw' öbun
kâ e: anyin a Keriso ame hom vec minya
hobi köbun, me ham köbun tulut, m' öbun
e he ka cet hwadeny li hnyeûcan: 22 waleji
a at ame ca hnyi ânyâ hulö, ke ba minya
thoi adre wâ hnyi hnyimen: 23 waleji adre
oû, ke ame ca hnyi fuc bi; k' adre ovecâ,
ke e ame ca ha ooti ödra hmetu; ke e ame
ka hna e bi ka at owisa hnathoâ: 24 waleji
at a hake vadren anyita ta je hulö ge unyin
hon ûö, m' ate me he ka möt ka hwakecin
ae wisa, anyin ate me mok ut ûnyi hnyi
hulö; anyin adre me omeli öbun ge hwa-
deny hnân ta je osö. 25 Anyin a öbun e
he monu ehac helâ me ta je mamoe adre
monon gethen; ke walang ang öbun e
hmetuhmetu ka At tuö mamoe, me Piso-
piny ta je hanubun.

HNYIMAKAN 3.

HELÂE minya öbun omomo löng ju
hoton laöiöbun; m' adre me he ka
hmehmelâ ge hwakecin laöiödra ae so, ke ca
hnen bi hofuc, a ne hu tavat gadra adre me
ca löng hoton hofuc; 2 at ka wâ hwakeci-
bun ae ba hnyikongon, me ot. 3 Haba
theibibun, me so e me ca theibâ unyin,
wale he ka hûle bāt me theibâ gol, me
khavâ je ûkhaû; 4 ke so bi he ka omecâ
at ae iyong eû hnyi hnyok, wale ûkhaû
ame ca he ka bobot, wale hnyok ae menyik
me ilemuk, wale ûnyi ae ûnyi hnathu hmö-
nyin hnyi hnyimakan Khong. 5 Anyin
ame ka omeci ödra helâe hnen omomo ae
kap ehac, hnyat adre me labageju ka
Khong, ke adre me löng hoton laöiödra: 6
ke helâe Sara ame löng hotu Aberahama,
k' ame hawâ e, me than: ke öbun je lakon,
öbun ka he ka mâdrâ so, me ca outen bi ke
ûnyi hnân outen.

7 Obaga lö, e so öbun e helâe, tha laba
me laöiöbun hoton metâ, ke ogânâ momo,
anyin a e kaia ae sēnyin, ke öbu me he ka
tha hu ibetengiö baûiny möt; waleling me
me ca he ka ovhelâ hijibun je hic.

8 Walang obiny, e so öbun e he hia ka
tha hnyok, me vec betenge, me tha hnyok
helâ me je liamekeiny, me sang betenge,
me hnyok ae hnyikânâ: 9 ca bi hwaban
monu ge monu, me ûjao ge ûjao; ke so bi
hahnahicâ; anyin adre haw' öbun kâe, m'
öbun e he ka hnahic. 10 Anyin a

Haba at ame weny möt,
K' ame bewâ je bong ae so,
Me so e ame noc bohmen hnyi monu,
Ke li esongodiny wâ e nye fuc thoi:
11 E so e ame saû but ûnyi hnyi hulö, me
madrâ so;

E so e ame elâm ûsoköu, me hnu hoton e.
12 Anyin a e li emakan Than hon tavat ae wisa,
Ke li hnyikönyen ame löng hijidra je hic :
Ke e bi hnyimakan Than hon tavat adre me ânyâ hulö.
13 Ke ie at ame he ka okongu öbun, öbun
e ne hwege ka hnyi so? 14 Ke öbun e ne
vec can hwakecin ae wisa, hnöbun hnahic:
ke ca ot bi ge hnödra hna ootâ, ke ca hlo-
hlo bi ; 15 ke okabâ ju Keriso eû hnyi je
hnyekubun me me Than bi : ke laba pena-
pena bala öbun he ka thu ködra hia tavat
adre me hnei öbun ge bongon labageju wale
eû hnyibun, ke so bi hnyi menyik me ot;
16 ke e hu gabun ûnykûm sa ae so ; wale-
ling me me hmehma ju tavat adre me hai-
kongo hwakecibun ae so unyin Keriso:
anyin adre me haikongu öbun. 17 Anyin
ae so but, a ne weny Khong, m' öbun e he
ka vec can so öbun e ânyâ, ke kong bi e can
hulö öbun e ânyâ. 18 Anyin ae okhaca
hom vec Keriso can hulö, wale ae wisa me
hwaban tavat ae ca wisa hwakecidra, me
me he ka lili öta ka Khong : adre hlingâ e
hnyi unyin, ke adre omelö e hnyi hanu; 19
ke ûnyi hnyi e, e ame he but me khetâ ka
ta je hanu hnyi hnyin uma ceat, 20 waleji
a tavat adre me ca ûling ehac, hnyi ûen
lingvec ae beû hmâ anyin Khong ame halu-
bahingen hnyi ûö Noa, ke e ame penapena
hu, waleji adre omelö hnyat ae wakhalet
hnyin, a ödrin eit hnyi köiö : 21 wale thibi
e hnyi ûhöûcû ae hnathu at ame omeli öbun
minya walang ang, a bapataiso, ca ûnyi bi
ge hna hneû degecâ ikikiny unyin, ke so bi
he ka hnö ge ûnykum sa ae so ka Khong
hnen möt hmetu a Iesu Keriso ; 22 wale
hnyi ke keihen a metân Khong, ke a ölö
hnyi drany ai : ke ame löng hoton hnen ta
je angela, me tavat musi, me ta je man.

HNYIMAKAN 4.

ANYIN a wale haba Keriso ame hom
vec hnyi unyin, e so öbun e tet
metâ me hnyok helâe ; anyin a hia but
mok degec hulö hnen at ame hom vec hnyi
unyin ; 2 m' öbun e ca he hmetu ka möt
ka hnyi ta je weny at, hnyi ûen a tiga öbun
hnyi unyin, ke so bi ka hnyi weny Khong.
3 Ame ne soju hna ânyâ weny Aten ke je
hnyei, hnyi je ûen a hia but, waleji adre
me vheno wagelue, me je weny ae kong, me
hwen hmiâ waina, me mede, me ta je bijeû
ae kong, me hmi ka ta je hnatheat ae ikiki :
4 ke adre me lâiâ ge ca tha wadring a öbun
m' ödra ka hnyi imedioköu ae ti kong, ke
adre me haikongu öbun : 5 ke adre me he
ka ve ha hwakecidra bi kâu at ame he ka
hnö tavat ae möt me tavat ae mok. 6 Ke
can e adre me khetâ ûthumetu ae so ka
tavat ae mök, m' adre me he ka hnei ödra
hnyi unyin helâ me at, k' adre möt hnyi
hanu helâ me Khong.
7 Ke e hakekeny jut obiny ta je ûnyi
hia thithö : anyin a wale metâ th' öbun ke
hmâkâ thö me hic : 8 ke hon ta je ûnyi
hia, e so öbun e ibetengiököu ; anyin ame
he ibetengiö ka tube ta je hulö ae se hia.
9 Imetenyimwi ju ke at ka ke at, ke ca
ulidro bi ; 10 helâ me hna ve kap bwi-
hlany, e so he ka ûhuliwaköu, helâ me
tavat tuö soâ ibetengiö baû anyin Khong
ae se hia bongon ; 11 a ne fuc ke at, fuc dö
helâ me hofuc hwan Khong ; a ne huliwa
ke at, huliwa helâ me man ame ham ge
Khong : m' adre me he ka ogânâ Khong
hnyi ta je ûnyi hia thithö ga Iesu Keriso,
e unyin hna ogânâ, me musi nyiele nyiele
balua. Amen.
12 Je oûnykûminy lö, ca he öbun ka
lâiâ ge ûcûbic helâ me meic unyibun ame o
he ka cubic öbun, helâke me ûnyi ae teb
ûnyi ame o köbun : 13 ke so bi senyin d'
öbun anyin öbun e tha hom vec me Keriso;
m' öbun e he ka senyin gan hmâ e ka
manen dut anyin hmanenang. 14 Adre
ne haikongu öbun can ien Keriso, hnöbun
hnahic ; anyin ame laba unyibun Hanon
hmanenang me Hanon Khong. 15 Ke ca
he ke at gabun ka vec anyin a e at ûhlingö
bi, me at venöu, me at ame ânyâ monu, me
at ame hngele baû ka ta je ûnyi anyin
keihen : 16 ke a ne vec ke at anyin a e
Kerisiano ca he ka hmehma ; ke so e he ka
ogânâ Khong hnyi ien e. 17 Anyin a
walang ûen dut he ka ûhnei hwân hnyi
uma umen Khong : ke ame ne hwân unyita,
ieû obiny ka tavat adre oûnyibâûâ ûthumetu
ae so anyin Khong? 18 Ke a ne huliwa
but he ka omelö tavat ae wisa, ame he ka
manen ua at ame ca ot me at ae kong? 19
Anyin a wale e so ka tavat adre me vec
hoton weny Khong he ka ânyâ hwakecin
ae so me hna je hanudrin kâu at ae hnathu,
a At ame op.

HNYIMAKAN 5.

INYA oge me sihwegiâ wahingat unyi-
bun, inya minya ang ke hingat, me
at ohnatho je vec anyin Keriso, me at ame
he ka hnyi hu hmanenang ame he ka
manen: 2 Tuö ju hna hat mamoe e unyi-
bun, me bi homakan, ca ge musi, ke so bi
ge weny, hoton Khong; ke ca ûnyi ge behu
omjeû, ke so bi ge hnyok ame weny; 3 ke
ca he ka hwen thanâ je hanymöbun, ke so
bi hamöbun he ka bi tulut ka hnahat
mamoe. 4 Ke e ka manen dut Taben
tavat tuö mamoe, me öbun e he ka hu
korona ae hmanenang ame ca he ka hia
but. 5 Helâe minya öbun hnyat ae teb
ûnyi, löng ju hoton wahingat. Eke, öbun
hia thithö lö, weikâ ju hwakecin ae hnyi-
kânâ he ka uhuliwaköu: anyin a Khong
ame hagutâ tavat bi gan, me ham ibetengiö
baû ka tavat ae hnyikânâ oûnykûmidra. 6
Anyin a wale, ohnyikön' öbun ju hnyi
hmelen hnyamen Khong ae man, me me
he ka ogöranyi öbun hnyi ûen ae ûcû; 7
hna but kâu anyibun ta je hmak hia thithö,
anyin a e ame ûnykûmi öbun. 8 Metâ
but öbun, ke hmâkâ thö: haba iwahnai-
hmiöny möbun, wale diabolo ame ngenu
helâ me liona ame kuku, k' ame heleû
hauiny: 9 hwege bala ju öbun ka hagutâ
e hnyi anyibun labageju, anyin ae khan'
öbun a g' ame aat dö unyin je liamekeiny
möbun eang hmeledrany ta je vec helâe.
10 Ke haba Khong hwecin ibetengiö baû
hia, wale ame haw' öbun ka hnyi anyin
hmanenang ame ca ba balua unyin Keriso,
öbun ka um dö vec hnyi ûen ae okhulit, me
wale at ame he ka obekhöti öbun, me
otethm' öbun, me ohwegi öbun. 11 E unyin
musi nyiele nyiele balua. Amen.
12 Oge hia but sihnalimen ökhulitâ
köbun ûnyi ge Silevana, ke oge me ûnykûme
ae liamekeiny ae hnathu, hnân he ka si-
hwegi öbun me ohnatho, ka habe, wale
ibetengiö baû ae hnathu anyin Khong;
tethmâ ju öbun hnyin e. 13 Haba ekalesia
hnyi Babulona, wale adre me tha ûca
möbun, me ame italofa m' öbun; ke helâe
minya Mareko a nökuk. 14 Italofaköu ju
öbun ge ûcimhnyimakiny ibetengiö.
E so e unyibun hia thithö ûsoköu, öbun
tavat unyin Keriso.

TUSI A LOINY ANYI

PETERU.

HNYIMAKAN 1.

INYA Simona Peteru athnyaba me apo-
setolo anyi Iesu Keriso, oge me sihna-
limen ka tavat ae hu gadra labageju ae
ûnyi hnathu helâ m' öhmun hnyi hwakecin
ae wisa unyin Khonguta me At ûhömeli a
Iesu Keriso: 2 e so adre osehia unyibun
ibetengiö baû me ûsoköu hnyi hna wâhma-
khmetoâ Khong me Iesu Keriso a Tuhöta;
3 anyin a e ame hia but ham köta ta je
ûnyi hia hnyi möt me hwakecin ae ûcû me
Khong, hnen maniny man, ûnyi ge hna
wâhmakhmetoâ e, at ame ha öta ge anyin
hmanenang me hnyok so; 4 ke can thibi
e, e ame ham köta ta je hna ha bânâ ae
ûnyi hnathu me gan hmâ hmönyin; m'
öbun e he ka hnyi vheno hwakecin Khong,
hnen e, öbun tavat kec ge hwakecin ae
kong eang hmeledrany ûnyi ge weny
Khong. 5 Eke, can thibi e, e so öbun e
he ka ti hwege hnyi je huliwa hia, me bi
hanen hnyok ae so ka hnyi anyibun laba-
geju; me bi hanen metâ ka hnyi hnyok ae
so; 6 me bi hanen hom ûhnyûkongo ka
hnyi metâ; me bi hanen hokhnyok ka hnyi
hom ûhnyûkongo; me bi hanen hwakecin
ae ûcû ka Khong ka hnyi hokhnyok; 7 me
bi hanen hnyokâ hnyat me lakeiny ka hnyi
hwakecin ae ûcû me Khong; me bi hanen
ibetengiö ka hnyi hnyokâ hnyat me lakeiny.
8 Anyin a ne e unyibun ta je ûnyi e, k'
ame ne se, me wale ame he ka wi' öbun m'
öbun e ca hnyat baû bi, ke ca hnyat bi
adre me ca wâ, hnyi hna wâhmakhmetoâ
Tuhöta Iesu Keriso. 9 Anyin a wadröu
but at ae ca tren ta je ûnyi e, ke hadedak,
k' ame hnying hna obosoâ ûnyi hnyi anyin
ta je hulö ehac. 10 Anyin a wale, hnyat
me lakeiny lö, hwege th' öbun he ka ohwâdâ

hna haw' öbun, ke hna ûc' öbun: anyin a
öbun e ne ânyâ balua ta je ûnyi e me öbun
e ca he balua ka thö: 11 anyin a helâe
adre me he ka ti hn' öbun he ka dit ka
hnyi dökhu ame ca ba balua a dokhon
Tuhöta At a omeli öta, a Iesu Keriso.

12 Anyin a wale oge me he ka laba
penapena he ka öûnykûmi öbun ge ta je
ûnyi e, ke so bi e khan' öbun, me tethmâ
hnyi hnathu e unyibun. 13 Ke inya oge
me ûnykûme ae so könya he ka sihwegi
öbun ge hnök hna oûnykûmi öbun, e me
tiga inya hnyi uma menâ eang; 14 e
khanö nya ae logot oge me he ka uny
degecâ but umök uma menâ, helâ me hnen
Tuhöta Iesu Keriso hna omanenâ könya.
15 Eke oge me he ka hwege huliwa me me
khan' öbun ûnykûme bala ta je ûnyi eang,
iny ka mokcu. 16 Anyin a öhmun e ca
hnu hoton ta je vekhet thoi anyin tavat ae
metâ, waleji hnyi ûen öhmun e omanenâ
köbun man me ioiny Tuhöta Iesu Keriso,
ke öhmun e hnyi wâ anyin hmanenang.
17 Anyin ae hu but gan ûnyi ge Khong a
Kamen hna ogânâ me hmanenang, waleji
ame o kâu hwan hofuc ûnyi hnyi hmane-
nang ae nua, ame ha, ka habe, Walang
Nökuk a oûnykûmik oge me senyin kâu:
18 ke öhmun e hnyi löng hofuc e ûnyi hnyi
drany, waleji ke tiga öhmun unyin hnyi
hon bucen ae kap. 19 Ke e hu but
gahmun hofuc adre perofeta adre ti ohna-
thoâ; ke so öbun e ûnykûme wia ka hnyin,
helâ me ka lamepa ame umumelam hnyi
dok ae lit, ke ne o but hnyi haolany, ke
ame o thö okhû lany eû hnyi je hnyeku-
bun: 20 ke öbun e wâhmakhmetoâ a bân,
ka habe, haba je hna perofeta hia thithö
hnyi hna sihnalimen, me, ame ca manen
baû bi. 21 Anyin ame ca o ke hna pero-
feta ehac ûnyi hnyi weny at, ke ame ha
tavat ûnyi ge Khong, ke a huliwan je
hnyekudrin hnen Hanu Kap.

HNYIMAKAN 2.

KE ame o thö minya ta je perofeta thoi
ehac unyin tavat, ke helâe ame he
ka hu tavat ûne thoi unyibun, tavat adre
me he ka okûâ duöngâ ta je imouköu ae
hnaûhangö, me he ka ivinöâ Than at ame
ûcû ödra, adre me okûâ ködra bi hnaûhangö
ae logot. 2 Ke se hia tavat adre me he ka
hnu hoton anyidra hwen iwadedök; me
adre me he ka haikongoâ hnathu ûnyi
gadra. 3 Ke adre me he ka ûcû öbun ge
hwaban hofuc ae thoi, anyin adre me beh-
nyekudra omjeû: ke haba hna he ka bi
hwaban ködra ehac, me, ca bec bi, ke haba
hnaûhangö adre ip hobi ködra ame ca ta
mokut bi. 4 Anyin ame ne ca betenge
Khong ge ta je angela hnyi ûen adre me
ânyâ hulö, ke e ame khû ödra ju hnyi gena,
k' ame hn' ödra but ka hnyi je thop ae
menekholom, he ka tu' ödra ke ne o but
hnyi ûhnei; 5 ke ame ca betenge bi ge
hmeledrany ehac, ke ame omeli Noa me
hnyat minya a seven, at ame khetâ hwa-
kecin ae wisa, hnyi ûen e ame oâ uoû ka
hnyi hmeledrany ae kong; 6 ke ame ohnaû-
hangöâ li taun Sodoma me Gomora, me
ohia, me wia me hnabadröu, me e ame ip
hnân haten ka tavat adre me he hmetu ka
ânyâ hwakecin ae kong; 7 ke ame omeli
Lota at ae wisa hwakecin, ame vec hnyekon
ge hwakecin tavat ae kong ae ikiki 8 (anyin
a haba at e ae wisa hwakecin, me ame tha
laba m'ödra, me wâ, me löng, me ohmâkâ
hnyekon ae wisa hnyi je bong ge anyidra
ta je huliwa ame hanyâûâ hnanyibu): 9 e
khana Than hwakecin hna omelö tavat ae
wisa hwakecidra ae ûcû me Khong ûnyi
hnyi ta je ûcûbic, me he ka ip me hnân
hwaban tavat ae ca wisa hwakecidra ke
ne o but hnyi bong owisa; 10 ke nua bi
tavat adre me hnu hoton weny unyin ae
kong, me oûnyibâûâ musi. Tavat adre me
ca ot, ke tavat hwege ânyâ wedra, adre me
ca ot he ka haikongoâ ta je musi: 11 ke
haba ta je angela ae nua hnyi hwege me
man, me adre me ca ha hnaûhang' ödra bi
hnyi hnyimakan Than. 12 Ke haba tavat
ang, me helâ me ta je meno ae ba hnyek-
udra, k' adre hnöku ödra helâ me omeno
hnân noc me hlingâ, adre me haikongoâ ta
je ûnyi ae ca khan' ödra, ke adre me he ka
hamödra hia hnyi hnödra hna ohia, 13 k'
adre me he ka vec hnân bi hwaban hnödra
hna ovecâ; tavat adre me ûnykûme ae so
he ka mede monu hnyi selany, ödra je
thatûnyi, ke hnyat ae hu hnyikongon, adre
me senyinâ anyidra je thoi k' adre me tiga
tha han m' öbun hnyi bijeû; 14 a unöngötö
je emaködra ge bi ûnyi monu, ke ca khan'
ödra bi he ka menâ mâdrâ hulö; ke adre
me iyawâ tavat adre me ca tethmâ bi; ke
haba je hnyekudra, me khenen hnyi hwa-
kecin behnyekon; ödra je hnyat ha hnaû-
hangöâ; 15 ödra hnyat adre me hna degecâ
gethen ae wisa, k' adre me he monu, k'
adre me hnu hoton gethen de Balaama
nöku Beora, waleji at ame hnyokâ hwaban
hwakecin ae ca wisa; 16 ke adre me oû e
can anyin monu: ke ame fuc asina ae hum

ge ifucin at, me thawâ hwen monu anyin
perofeta. 17 Ödra je hna pupua köiö ae
hme, ke ta je hai ame oûang dö; adre hia
but ip hobi ködra lit ae menekholom. 18
Anyin adre me fuc bi gan me hobelöu
monu, adre me iyawâ tavat adre me hap
kec dö ge tavat adre me laba hnyi monu,
ge ta je weny unyin, me bi ûnyi monu;
19 adre me ha bânâ ködra bi a g' adre me
he ka hn' ödra bâûâ, ke so bi haba ödra,
me lathnyabainy hwakecin ae ikiki; anyin
a haba at ame hom ûhnyûkongoâ ke at, me
wale at eling ame bâ bi kâu. 20 Anyin
adre ne hia but kec ûnyi hnyi ta je ûnyi
ae kong hnyi hmeledrany ûnyi ge hnödra
hna wâhmakhmetoâ Than At ûhömeli a
Iesu Keriso, ke adre me vhet hmetu hnyin
me hom ûhnyûkongo, awe, e kong obiny
hynat eling hon can. 21 Anyin ae so
ködra adre ne ca hia but wâhmakhmetoâ
getheniny hwakecin ae wisa, hon hnödra
hna wâhmakhmeto, me hmetuhmetu ûnyi
hnyi hnanyibu ae kap adre me ham ködra.
22 Ke ame aat dö ködra helâ me ong vejec
ae hnathu, ka habe, Ame hmetu thö kuli
ka hnyi hnen hna hmita, k' ame hmetu thö
buaka a ka hia but söû ka hnyi hmudra he
ka seset hnyin.

HNYIMAKAN 3.

HNYAT a oûnykûmik lö, walang tusi
a loiny inya oge me sihnalimen
köbun; ke haba hnyi li tusi a lo hia, me
oge me sihwegiâ je hnyekubun ae hnathu
me oûnykûmi öbun; 2 m' öbun e he ka
ûnykûme thö ta je hofuc a bân hwan ta je
perofeta ae kap, me hnanyibu anyin Than
At ûhömeli a deny anyibun ta je aposetolo:
3 a böbun he ka wâhmakhmeto ûnyi eang
a haba hnyi ta je bong a biliny, me ame he
ka o tavat ûhiö me ûhlumöny, k' adre me
he ka he hoton ta je wedra bi ae kong, 4
me ha, ka habe, Ewa hna ha bânâ a g' ame
he ka o? anyin a hwân dö hnyi ûen mokut
a lakamöta adrem, me ame tethmâ bala ta
je ûnyi hia thithö, waleji hwân hnyi hna
op ta je ûnyi hia. 5 Anyin ae wedra bi
he ka hnying ûnyi eang, ka habe, walethö
drany kâû adrem, me hmeledrany minya,
waleji adre tretraoâ ge köiö ke ûnyi hnyi
köiö hnen hofuc hwan Khong; 6 ke can
e haba uoû ame ohia hmeledrany waleji
adrem: 7 ke haba drany me hmeledrany
walang ang, me adre hia but ip ûnyi ge
hofuc eling hnân hobi kâu meic, k' adre
me ip bi ke ne o but hnyi bong owisa me
hnaûhangö anyin tavat ae ca ûcû hwake-
cidra me Khong.

8 Hnyat a oûnykûmik lö, ca he öbun ka
hnying hofuc ang a khaca, ka habe, haba
hnyi hnyimakan Than, me bong a khaca
helâ me wan thauzan ta je huna, ke haba
ta je huna a wan thauzan, me ûcû thibi me
bong a khaca. 9 E ca bec bi Than hnyi
hnen hna ha bânâ, helâ me ûnykûmenen
keihen, ka habe, e bec; ke e ame hok
hnyoki öbun beû hmâ, e ca weny bi ame
he ke at ka hnaûhangö, ke so bi adre me
he hia thithö ka ietra. 10 Ke ame he ka
o bong bonginy Than helâ me at venöu;
ke ame he ka hia drany me hmuhmu ae
gan hmâ hnyi bong eling, ke ame he ka
köiö but ge kahwa ae gan hmâ ta je ûnyi
hia thithö, ke adre me he ka thong degecâ
minya hmeledrany me ta je ûnyi adre
huliwan hnyin e. 11 Ke can ame he ka
hia ta je ûnyi e, me ieû hwakecin ae ûcû
köbun? hawa e ca so öbun e he ka tavat
ae hnathu hnyi hwakecin ae kap me hwa-
kecin ae ûcû me Khong, 12 me tavat halu-
bahingen me webun he ka o but bong
bongon Khong, wale ame he ka thong
drany me me he ka okölâ e, ke ame he ka
köiö but ge kahwa ae gan hmâ ta je ûnyi
hia thithö? 13 Ke hoton hnen hna ha
bânâ, ate me halubahingen drany a teb
ûnyi me hmeledrany a tebûnyi, wale ame
he ka laba hnyin hwakecin ae wisa.

14 Anyin a wale, hnyat a oûnykûmik
lö, haba öbun tavat öbun e halubahingen
ta je ûnyi e, hwege thö, m' adre me ō 'bun
dö hnyi ûsoköu ae ba hnyikongon me hnân
haikongu öbun hnyi hnyimakan. 15 Ke
ûnykûme ju öbun a haba hok hnyok beû
hmâ anyin Tuhöta me wale möt, helâ me
hna sihnalimen köbun ga Paulo liamekeiny
m' öta a oûnykûmita, hoton metâ adre
ham kâu; 16 ke helâe hnyi anyin ta je
tusi ame ha hnyin ta je ûnyi e; ke wale
thibi e ke je hofuc ae hmak he ka wâ tre-
mângâ, adre wia hnen tavat adre ca nâ me
tavat loloâ, helâe minya ke je hna sihna-
limen, m' adre me ka ohnaûhang' ödra bi.
17 Anyin a wale hnyat a oûnykûmik lö, ö
'bun âu, anyin ae khan' öbun dut ehac wâ
öbun nye ta hnyi hnöbun hna tet hmâ e, e
ka lili öbun ge monu anyin tavat ae monu.
18 Ke hûhûö th' öbun hnyi ibetengiö baû
me wâhmakhmetoâ Tuhöta At ûhömeli, a
Iesu Keriso. E unyin hmanenang walang
ang me nyiele balua. Amen.

TUSI A BÂN ANYI

IOANE.

HNYIMAKAN 1.

HABA ûnyi ae ûnyi hnyi can waleji
öhmun e löng me wâ ge je ema-
köhmun, me wâ hmâ, me kâlâ ge je
hnyamöhmun, hnyi Hofucin Möt 2 (ke a
manen dut möt, k' öhmun e hia but wâ me
ohnathoâ, me thumetu öbun ge möt a nyiele
balua bi, waleji ae unyin Kamen, k' adre
me omanenâ köhmun): 3 ke öhmun e
omanenâ köbun ûnyi öhmun e wâ me löng,
m' öbun e he ka tha laba m' öhmun : eke,
ke öhmun e tha laba me Kamen me Nokon
a Iesu Keriso: 4 ke öhmun e sihnalimen
ta je ûnyi ang, me me hwâdâ but anyita
senyin.

5 Ke walang ûthumetu öhmun e hia but
löng ûnyi gan, me haimemenâ köbun, ka
habe, Khong thibi melam, ke ba ju ke ong
lit unyin. 6 Ate ne ha, ka habe, ötin e
tha laba mē, k' ate me vheno bi hnyi lit,
awe, ate me thoi, k' ate me ca ânyâ hnathu:
7 ke ate me ne he hnyi melam, helâ me e
hnyi melam, awe, ate me tha laba ke at
me ke at, k' ame hneû degecâ anyita ta
je hulö hia thithö hnen drö Iesu a Nokon.
8 Ate me ne ha, ka habe, e ba anyita hulö,
awe, ate me ka iyaw' öta, ke ba hnathu
unyita. 9 Ate me ne omanenâ anyita ta
je hulö, me e at ae hnathu ke wisa he ka
hna degecâ bi anyita ta je hulö, me hneû
degecâ ta je hwakecita hia thithö ae ca
wisa. 10 Ate me ne ha, ka habe, ate me
ca hia but hnyi ânyâ hulö, awe, ate me wia
e me at thoi bi, ke haba hwan hofuc, me ca
eû hnyi je hnyekuta.

HNYIMAKAN 2.

JE lakuk lö, inya oge me set köbun ta
je ûnyi e, m' öbun e ca he ka ânyâ
hulö. Ke a ne ânyâ hulö ke at, me hu but
gata Ûhadruö unyin Kamen a Iesu Keriso
at ae wisa: 2 ke e thibi hut can anyita ta
je hulö; ke ca hake öta thibi, ke can minya
bi hmeledrany hia thithö. 3 Ke walang
haten a ga khan' öta e, ka habe, ate ne
löng hoton anyin hnanyibu. 4 Haba at
ame ha, ka habe, e khanö nya but e, k'
ame ca löng bi hoton anyin ta je hnanyibu,
awe, e ame thoi, ke ca e bi eû hnyi hnyekon
hnathu: 5 ke haba at ame löng hoton hwan
hofuc, me hnathu adre hia but obekhötâ eû
hnyin at e hnyok ka Khong. Waleling me
me khan' öta a öta but eû hnyi hnyekon:
6 haba at ame ha, ka habe, e ame laba eû
hnyi hnyekon, me ûcû kâu he ka he helâ
me ûheny.

7 Hnyat a oûnykûmik lö, oge me ca
sihnalimen köbun hnanyibu a teb ûnyi, ke
so bi hnanyibu adrem, waleji öbun e hu
ûnyi hnyi can: haba hnanyibu adrem, me
waleji hofuc öbun e löng. 8 Wale hmetu
ang, inya oge me set köbun hnanyibu a
teb ûnyi, wale ae hnathu gan me gabun;
anyin ame hia tot menekholom, ke ame umu-
melam walang ang melam ae hnathu. 9
Haba at ame ha, ka habe, e but hnyi
melam, ke ame hûkötiâ bi liamekeiny mē,
awe, e bala bi hnyi lit ke ne o but walang
ang. 10 Haba at ame betenge ka liame-
keiny mē, e but hnyi melam, ke ba ûnyi
hnân othoâ gan. 11 Ke haba at ame
hûkötiâ liamekeiny mē, e bala hnyi lit, k'
ame he hnyi lit, ke ca khana hnen hna he
ka hnyin, anyin ame öwadruâ li emakan
hnen lit.

12 Inya oge me set köbun je wanakat,
anyin adre hna degecâ anyibun ta je hulö
ûnyi hnyi ien. 13 Inya oge me set köbun
je kamen anyin ae khan' öbun e, waleji
ûnyi hnyi can. Inya oge me set köbun
wahidröu, anyin a öbun e hwege hon at ae
kong. Oge hia but set köbun je wanakat,
anyin ae khan' öbun Kamen. 14 Oge hia
but set köbun je kamen, anyin ae khan'
öbun at, waleji ûnyi hnyi can. Oge hia
but set köbun wahidröu, anyin a öbun
hwege, k' ame tethmâ eû hnyibun hofuc
hwan Khong, ke öbun e tubun hon at ae

kong. 15 Ca he öbun ka hnyokâ hmele-
drany, me ta je ûnyi eang hmeledrany. A
ne ke at ame hnyokâ hmeledrany, me ba bi
hnyok ka Kamen eû hnyi hnyekon. 16
Anyin a haba ta je ûnyi hia thithö eang
hmeledrany, wale behnyekon ta je ûnyi
hnyi unyin, ke behnyekon hnen li ecmak,
ke hobeluâ monoâ möt ang, me ca ûnyi ge
Kamen, ke ûnyi eang hmeledrany. 17 Ke
haba hmeledrany, me ame he bi ka hia, me
ta ge weny ka hnyin: ke ame he ka tet-
hmâ nyiele balua at ame mâdrâ weny
Khong.

18 Je wanakat lö, haba awa ang, me
obiny: ke helâ me hnöbun hna löng a g'
ame he ka o iwahnaihmiöny me Keriso, ke
se hia je iwahnaihmiöny me Keriso walang
ang; waleling me manen köta a haba awa
ang, me obiny. 19 Adre me he but unyita,
ke so bi ca lahanöta ödra; anyin adre ne
je lahanöta, me adre me ne hia but tethmâ
unyita: ke adre me he but, me me manen
dut a ca je lahanöta ödra hia. 20 Ke so
bi adre me hû öbun ûnyi ge At ae Kap, ke
manen köbun ta je ûnyi hia thithö. 21
Oge me ca sihnalimen köbun anyin ae ca
khan' öbun ûnyi ae hnathu, ke so bi, anyin
ae khan' öbun e, ke anyin ame ca o thoi
ûnyi hnyi hnathu. 22 Ewa at thoi, ca e
at ame ha, ka habe, ca Keriso bi Iesu?
Haba at ame ivinöâ Kamen me Nokon, me
wale iwahnaihmiöny me Keriso. 23 Haba
at ame ivinöâ Nokon, me hia but Kamen
unyin: ke haba at ame haimemenâ Nokon,
me e but unyin minya Kamen. 24 Ke
haba öbun, me so ame laba bala eû hnyi
je hnyekubun hofuc öbun e löng hnyi
can. Ame ne he ka e bala eû hnyi je hnye-
kubun hofuc öbun e löng ûnyi hnyi can,
me öbun e he ka laba balua bi unyin Nokon
me unyin Kamen. 25 Ke walang hna ha
bânâ waleji e ame ha bânâ köta, möt ame ca
ba balua. 26 Oge hia but sihnalimen ta je
ûnyi e köbun ge tavat adre beomonu öbun.
27 Ke haba öbun, me ame tethmâ unyibun
hna osûâ waleji öbun e kap ûnyi gan, ke ca
ûnyi hnathu köbun ame he ke at ka n'
öbun; ke haba hnen hna osûâ ame n' öbun
hnyi ta je ûnyi hia, ke e hnathu e, k' ame
ca thoi bi, ke helâe, e ame n' öbun, ke so
öbun e tethmâ hnyin. 28 Ke walang ang
je wanakat lö, laba ju eû hnyi hnyin; me
me hu gata hnyok ae hwege, e ka manen
dut, m' ate me ca he ka hmehma hnyi hnyi-
makan e ka o but. 29 A ne khan' öbun a
e at ae wisa, awe, e khan' öbun minya a g'
adre hnoko ûnyi gan tavat hia adre me
ânyâ hwakecin ae wisa.

HNYIMAKAN 3.

WÂ bi ûganiny ibetengiö waleji a ham
köta Kamen, m' adre me he ka
ha' öta me je lakon Khong: ke öta e.
Waleling me me ca khan' öta hnen hmele-
drany, anyin ae ca khan' ödra e bi. 2
Hnyat a oûnykûmik lö, öta je lakon Khong
walang ang, ke tiga ca manen bi bonguta
nyiele. Ke e khan' öta, ka habe, e ka manen
dut, me ate me he ka helâ mē; anyin ate
me he ka wâ cicöâ e. 3 Ke haba ödra hia
ae hu gadra geju eang, me, adre me okabi
ödra bi, helâ mē ae kap. 4 Haba ödra hia
adre me ânyâ hulö, me adre me hanyâûâ
hnanyibu: ke haba hna hanyâûâ hnanyibu,
me wale hulö. 5 Ke e khan' öbun a g'
ame manen dut me me he ka hom degecâ
hulö; ke ba anyin hulö. 6 Haba at ame
laba eû hnyin e ame ca mâdrâ hulö: haba
at ame ânyâ hulö, me ame ca hia but wâ e,
ke ame ca wâhmakhmetoâ e. 7 Je wanakat
lö, ca he ka omonu öbun hnen ke at: e
wisa at ame ânyâ hwakecin ae wisa, helâ
mē ae wisa: 8 ûnyi ge diabolo at ame
ânyâ hulö; anyin ame ânyâ hulö dia-
bolo ûnyi hnyi can. K' a manen dut
Nokon Khong, me me he ka ohia ta je
huliwa anyin diabolo. 9 Ame ca ânyâ
hulö at adre hnokoâ ûnyi ge Khong, anyin
ame laba eû hnyi hnyekon wan gan; ke e
ca khana he ka ânyâ hulö, anyin adre
hnokoâ ûnyi ge Khong. 10 Ûnyi hnyi e,
me manen dut lakon Khong me lakon dia-
bolo: anyin a ca ûnyi ge Khong at ame ca
ânyâ hwakecin ae wisa, me at minya ame
ca betenge me liamekeiny mē. 11 Anyin a
walang ûthumetu öbun e löng ûnyi hnyi
can, ka habe, hamöta he ka ibetengiököu:
12 ca helâ me Kaina, a ûnyi ge at ae kong,
k' ame hlingâ keiny. Ke can ieû e ame
hlingâ e? Can ae kong anyin bi ta je
huliwa, ke wisa bi ta je huliwa anyin
keiny.

13 Hnyat me lakeiny lö, ca he bi ka
hlohlo e ka hûköti öbun hnen aten hmele-
drany. 14 E khan' öta, a ate me hia but
didrö ûnyi hnyi mok ka hnyi möt, anyin
ate me betenge ge je liamekeiny. Haba
at ame ca betenge, me e bala bi hnyi mok.
15 Haba at ame hûkötiâ liamekeiny mē,
me e thibi at ûhlingö; ke e khan' öbun dut
a haba at ûhlingö, me ba bi möt ame ca ba

balua eû hnyi hnyekon. 16 Ke manen
köta ibetengiö anyin a e ame hamen ham
anyin möt hnân hobi köta: me ûcû minya
köta he ka ham anyita möt hnân hobi kâu
je liamekeiny. 17 Haba at ae hu ta ûnyi
eang hmeledrany, k' ame wâ liamekeiny
mē ae theduoc, k' ame thelöng oûnykûminy
gan, me ame he ka kâmâu hnyok ka Khong
ka laba eû hnyin at e? 18 Je wanakat lö,
ca he öta ka betenge thibi ge hofuc, me
bohmen; ke so bi hnyi huliwa me hnathu.
19 Hnen e ate me he ka wâhmakhmeto a
ûheta hnyi hnathu, k' ate me he ka cubec
je hnyekuta hnyi hnyimakan, 20 hnyi ûnyi
ame haikongu öta hnen hnyekuta: anyin
ae beönua bi Khong hon ta je hnyekuta,
me khana ta je ûnyi hia thithö. 21 Hnyat
a oûnykûmik lö, a ne ca haikongu öta hnen
je hnyekuta, me hu but gata hnyok ae
hwege ka Khong; 22 ke haba ûnyi ate
me sumâtâ me ate me hu but gan, anyin
ate me löng hoton anyin hnanyibu, me
ânyâ ta je ûnyi ae so hnyi hnyimakan.
23 Ke walang ang anyin hnanyibu, ka
habe, hamöta he ka labageju ka hnyi ien
Nokon a Iesu Keriso, me ibetengiökou,
helâ me hnanyibu a ham köta. 24 Ke
haba at ame löng hoton anyin ta je hna-
nyibu, me ame laba eû hnyi hnyekon, ke e
minya eû hnyi hnyekon. Ke hnen bi e,
me ate me wâhmakhmeto a e ame laba eû
hnyi hnyekuta, ûnyi ge Hanu e ame ham
köta.

HNYIMAKAN 4.

HNYAT a oûnykûmik lö, ca kap bi ta
je hanu hia, ke cubec ju ta je hanu,
hawa, ûnyi ge Khong ödra: anyin ae se hia
ta je perofeta thoi ame o ehe hnyi hmele-
drany. 2 Hnen ûnyi ang öbun e wâhmak-
hmetoâ Hanon Khong: haba ta je hanu
hia adre me ha, ka habe, a o but Iesu
Keriso hnyi unyin, me wale hanu ûnyi ge
Khong: 3 ke haba ta je hanu adre me ca
haiö Iesu, me ca ûnyi bi ge Khong ödra:
ke wale hanon iwahnaihmiöny me Keriso,
waleji öbun e löng a g' ame he ka o; ke e
bi walang ang hnyi hmeledrany. 4 Je
wanakat lö, ûnyi ge Khong öbun, ke öbun
hwege hudrin: anyin ae beönua at eû hnyi
je hnyekubun, hon at eû hnyi hmeledrany.
5 Ödra lahanen hmeledrany, anyin a wale
adre me hwen hmeledrany, ke ame ling ödra
hnen hmeledrany: 6 Öhmun tavat ûnyi ge
Khong: ke ame ling öhmun hnen at ame
wâhmakhmeto Khong; ke ame ca ling
öhmun hnen at a ca ûnyi ge Khong. Hnen
ûnyi e ate me wâhmakhmeto hanu ae
hnathu, me hanu ae monu.
7 Hnyat a oûnykûmik lö, e so ate me he
ka ibetengiökou: anyin a ûnyi ge Khong
ibetengiö; ke adre hnoko ûnyi ge Khong
ödra hia adre me hnyi betenge, ke adre me
wâhmakhmeto Khong. 8 Haba at ame ca
hnyi betenge bi, me ca khana bi e hnen
Khong; anyin a Khong ibetengiö. 9 Adre
hia but omanenâ köta ibetengiö anyin
Khong, waleji hnyi hnen Khong hna kunâ
ka hnyi hmeledrany Nokon a khaca, m' ate
me he ka möt ûnyi gan. 10 Wale thibi
ang ibetengiö, ca hnöta hna hnyok ka
Khong, ke so bi hnen hna hnyok köta, me
hna kunâ Nokon hnân hut can anyita je
hulö. 11 Hnyat a oûnykûmik lö, a ne
betenge gata Khong helâe, hamöta he ka
ibetengiökou. 12 E ba bala at ame wâ
Khong: ate ne ibetengiökou, me Khong
ame laba eû hnyi je hnyekuta, ke adre
obekhötâ anyita ibetengiö kâu eû hnyita:
13 ke e khan' öta a ate me laba eû hnyin
hnyekon, ke e bi eû hnyi je hnyekuta, anyin
a e ame ham köla Hanon. 14 Ke öhmun
e hia but wâ me ohnatho, a ga kunâ Nokon
hnen Kamen he ka omelö hmeledrany. 15
Haba at ame he ka ha, ka habe, Iesu
Nokon Khong, me Khong ame laba eû
hnyin, ke e bi eû hnyi hnyekon. 16 Ke
ate me wâ me labagejoâ ibetengiö anyin
Kong köta. Haba Khong, me ibetengiö;
ke haba at ame laba hnyi ibetengiö, me
ame laba hnyi hnyekon Khong, ke Khong
eû hnyi hnyin. 17 Hnen thibi ang adre
me obekhötâ ibetengiö unyita, m' ate me
he ka hu hnyok ae hwege hnyi bong owisa;
anyin a öta tha ûcû mē eang hmeledrany.
18 E ba ot hnyi ibetengiö: k' ame obâ
degecâ ot hnen ibetengiö ae bekhöt, anyin
ae tren vec ot; k' adre ca obekhötâ at ame
ot, hnyi ibetengiö. 19 Ate me betenge,
anyin a e ame bân ka betenge gata. 20 E
ka ha hnen ke at, ka habe, Oge me hnyokâ
Khong, k' ame hûkötiâ liamekeiny mē, me
at thoi bi: anyin a haba at ame ca betenge
ka liamekeiny mē, ame wâ, me ca khana
he ka hnyokâ Khong, ame ca wâ. 21 Ke
walang hnanyibu ae hu gata ûnyi gan, a
haba at ame hnyokâ Khong, me ame he ka
betenge minya ge liamekeiny mē.

HNYIMAKAN 5.

ADRE hnokoâ ûnyi gë Khong hnyat
adre me kap, ka habe, Iesu thibi
Keriso: ke haba at ame hnyokâ at a
hnokoâ, me ame he ka hnyokâ minya at
e ame hnokoâ. 2 Hnen thibi ang e manen
köta a g' ate me betenge ka lakon Khong,
anyin ate me hnyokâ Khong k' ate me
löng hoton anyin ta je hnanyibu. 3 Haba
hnyok ka Khong, me wale thibi ang, a g'
ate me löng hoton anyin ta je hnanyibu:
e ca hmak anyin ta je hnanyibu. 4 Anyin
ame hwege hon hmeledrany ûnyi a hnokoâ
ge Khong: ke walang hwege ae hwege hon
hmeledrany, wale anyita labageju. 5 Anyin
a ie at ae hwege hon hmeledrany, hawa ca
at bi ame kap a Nokon Khong thibi Iesu
Keriso? 6 E thibi at eji ame o hnyi köiö
me dra, Iesu Keriso; ca hake hnyi köiö,
ke köiö me dra. 7 Ke Hanu at ame ohna-
tho, anyin ae hnathu Hanu. 8 Anyin a
ödrin kun hnyat ödrin e ohnatho, wale
Hanu, me köiö, me dra: ke khaca thibi,
kun eling. 9 Ate ne kap hna ohnathoâ
ûnyi ge at, e beönua hon e hna ohnathoâ
ûnyi ge Khong: anyin a walang hna ohna-
thoâ ûnyi ge Khong, a e ame ohnathoâ
Nokon. 10 Haba at ame labageju ka
Nokon Khong, me e hu but eû hnyi hnye-
kon hna ohnatho: haba at ame ca labageju
ka Khong, me ame hai thoiâ e; anyin a e
ame ca hia but kap hnen Khong hna ohna-
thoâ Nokon. 11 Ke walang hna ohnatho,
a Khong ame ham köta möt ae ca ba balua,
ke ûnyi ge Nokon möt eling. 12 Haba at
ae hu but gan Nokon, me hu but gan möt;
ke haba at ae ca hu gan Nokon Khong me
ca hu bi kâu möt.
13 Oge hia but sihnalimen ta je ûnyi e
köbun tavat öbun e labageju ka ien Nokon
Khong, me me khan' öbun ae hu but gabun
möt ae ca ba balua. 14 Ke walang hnyok
ae hwege ate me hu kâu, a öta ka he ka
sumâtâ ke ûnyi helâ me weny, me ame ling
öta: 15 ke a ne khan' öta a e ame ling
öta hnyi hnöta hna sumâtâ, me e khan' öta
ae hu but gata minya ta je ûnyi ate me
sumâtâ gan. 16 A ne ke at ame wâ liame-
keiny më ame ânyâ hulö adre me ca mekiny,
me e ame he ka sumâtâ, ke Khong ame he
ka ham kâu möt hobi kâu at ame ânyâ
hulö a ca hnân mekiny. E hu hulö hnân
mekiny: oge me ca ha a e ame he ka khöûâ
e. 17 Haba ta je hwakecin hia ae ca wisa
bi, wale hulö: ke e hu hulö bi a ca hnân
mekiny.
18 E khan' öta bi a g' ame ca ânyâ hulö
hnen at adre hnokoâ ûnyi ge Khong; ke
ame tuö e hnen at eji a hnokoâ ûnyi ge
Khong, ke ame ca kâlâ e hnen at ae kong.
19 E khan' öta a ûheta unyin Khong, ke
hmeledrany hia thithö ame mokut unyin
at ae kong. 20 Ke e khan' öta a g' ame
hia but o Nokon Khong, ke a hia but ham
köta hna wâhmakhmeto, me me khan' öta
e at ae hnathu, ke öta but eû hnyi hnyekon
at ae hnathu, wale eû hnyi hnyekon Nokon
a Iesu Keriso. Wale Khong ae hnathu,
me möt ame ca ba balua. 21 Je wanakat
lö tu' öbun ju ge ta je hnatheat.

TUSI A LOINY ANYI

IOANE.

INYA hingat oge me sihnalimen ka
ishola adre ûca me lakon, hnyat oge
me hnyok ködra hnyi hnathu; ke ca hake
inya bi, ke ödra hia minya ae hnyi khan'
ödra hnathu; 2 ûnyi hnyi hnathu ame
laba eû hnyita, k' ame he ka e unyita
nyiele balua: 3 ame he ka e unyita, ibe-
tengiö baû, me ibetengiö, me ûsoköu ûnyi
ge Khong a Kamen, ke ûnyi ga Iesu Keriso
a Nokon Kamen, hnyi hnathu me ibe-
tengiö.
4 Inya oge me senyin gan hmâ, anyin
oge me wâ a ga vheno hnathu ke je lakom,
helâ me hnanyibu ate me kap ûnyi ge
Kamen. 5 Ke walang ang oge me ûjöngi
u ishola, ca helâke oge me set köu hnanyibu
a teb ûnyi, ke so bi hnöta hna hu ûnyi
hnyi can, a g' ate me ibetengiököu. 6 Ke

walang ibetengiö, ka habe, ate me he ka
hnu hoton anyin ta je hnanyibu. Walang
hnanyibu öbun e löng ûnyi hnyi can, m'
öbun e he ka vheno e. 7 Anyin ae se hia
tavat iyawö eang hmeledrany, hnyat adre
me ca hmehmelâ a ga o Iesu hnyi unyin.
Haba at eling ame omono, ke iwahnai-
hmiöny me Keriso. 8 Ō 'bun aû, wâ e
nye hia but gabun ta je ûnyi öhmun e hia
but huliwan, ke so öbun e kap hwaban ae
unöngöt. 9 Haba at ame ûne k' ame ca
tethmâ hnyi hna ûne anyin Keriso, me
Khong ame ca laba unyin: ke haba at ame
tethmâ hnyi hna ûne anyin Keriso, me hu
but gan Kamen me Nokon minya. 10 E
ka o ke at köbun, k' ame ca hom bi hna
ûne eang, me cā he ka kap e ka hnyi um-
öbun je uma, ke ca italofa bi mē: 11 anyin
a haba at ame italofa mē, me ame hnyi
hanen anyin je huliwa ae kong.
12 E hu but gak ta je hofuc ae se hia
he ka sihnalimen köbun, ke ca bewek he
ka set hnyi peipa me köiö sisit, ke so bi
oge me gejon he ka o but köbun, me ûhne-
namö iohnyimak, me me hwâdâ anyibun
senyin. 13 Ame italofa köu hnen lakon
ke momo adre ûca.

TUSI A KUNINY ANYI

IOANE.

INYA hingat oge me set kö Gaio a
oûnykûmik, at oge me hnyok kâu
hnyi hnathu.
2 Oûnykûmik lö, oge me khöûâ me u me
sot, me hwege unyâm helâ me ihwegien
hanom. 3 Anyin oge senyin gan hmâ
waleji ge ioiny hnyat me lakeiny me ohna-
thoâ hnathu gam, helâ me hnâm hna vheno
hnathu. 4 E ba anyik senyin ae nua hon
iny ka he ka löng a ga vheno hnathu hnen
lakuk.
5 Oûnykûmik lö, u me ânyâ huliwa ae
hnathu hnyi hnâm hna ânyâ hia ka je
hnyat me lakeiny, me ta je atkanyua
minya: 6 a tavat adre me ohnatho hnyi
hnyimakan ekalesia ânyâm ibetengiö: ke
u me he ka ânyâ so, u ka he ka su ödra
hoton hwakecin ae ûcû ka Khong hnyi
hnödra hna he. 7 Anyin adre he can Ien,
ke ba ûnyi adre me hom ge Aten ke je
hnyei. 8 Anyin a wale e ûcû köta he ka
kap soâ tavat helâe, m' ate me he ka tha
huliwan hnathu.
9 Oge me set ka ekalesia: ke haba
Dioterefe, at ame benua hudrin, me ame
ca köp öhmun. 10 Anyin a wale, oge ne
o, oge me he ka ûnykûme ta je ûnyi e ame
ânyâ, ame bifuci öhmun ge ta ge hofuc ae
kong: ke ca soju ta je ûnyi eling, ke e
ame ca kap minya bi hnyat me lakeiny, ke
e ame thawâ tavat adre me wedra he ka
kap, me ob' ödra ge ekalesia. 11 Oûny-
kûmik lö, ca hnu hoton ûnyi ae kong, ke
so bi ûnyi ae so. Ûnyi ge Khong at ame
ânyâ so: haba at ame mâdrâ monu, me e
ame ca wâ Khong. 12 Haba Demetio, me
adre me ohnathoâ hnen tavat hia, ke hnen
minya hnathu bi: eke, öhmun minya öhmun
e ohnatho; ke e khanö u a e hnathu hnö-
hmun hna ohnatho.
13 E hu gak ta je ûnyi ae se hia he
ka sihnalimen köu, ke ca wek he ka set
köu ge köiö sisit me pen: 14 ke inya oge
me gejon he ka ie iouny möu, ke ötu me
he ka ûhnenamö ûhnyimaköu. E so e
unyâm ûsoköu. Je lahanöta ödrin e italofa
möu. Inya oge me ve italofa ka je laha-
nöta.

TUSI ANYI

JUDA.

INYA Juda athnyabai Iesu Keriso,
liamekeiny me Iakobo, oge me set
ka tavat adre haw' ödra, me laoûnykûminy
Khong a Kamen, tavat adre tu' ödra hobi
kö Iesu Keriso: 2 e so e si but unyibun
ibetengiö baû, me ûsoköu, me ibetengiö.
3 Hnyat a oûnykûmik lö, oge me wek
hmönyin he ka set köbun ge möt adre ham
gânâ köta, k' ame ûjöngi nya hnyekuk he
ka set köbun me sihwegi öbun, m' öbun
e he ka hwege ûsabö ûöhwege hobi kâu
labageju, waleji adre tha ham ka tavat
ae kap. 4 Anyin ame dit duöug keihen,
a hnyat adre ip ehac hnân hobi kâu
hnaûhangö eang, hnyat adre me ca outen
Khong, k' adre me wia ibetengiö baû anyin
Khong ka hnyi hwakecin ae ikiki, k' adre
me ivinöâ Tuhöta a khaca a Than Iesu
Keriso.
5 Inya oge me wek he ka oûnykûmi
öbun, ke so bi e khan' öbun wia but ehac,
ka habe, haba Than ame omelö tavat ûnyi
hnyi hnyei Aigupito, ke hwaban e, e ame
ohia tavat adre me ca labageju. 6 Ke
haba ta je angela waleji adre me ca tethmâ
hnyi hanymödra ae gan hmâ, ke adre me
hna degecâ hing hnyabadra, me e ame hia
but c' ödra hnyi menekholom a nyiele balua
ke ne o but bong owisa a bong ae gan.
7 Helâ me Sodoma me Gomora me je taun
igigilö adre me tha hwakecidra me bi ûnyi
monu, k' adre me hnu hoton ke je unyin
bi, me adre me ip ödra hnân haten, k' adre
me hang' ödra ka hnyi meic ame ca he bi
ka mok. 8 Ke helâe minya tavat ang,
adre me bwi me oikikiâ unyidra, k' adre
höciâ tavat musi, k' adre haikongoâ
wahmanenang. 9 Ke haba Mikaela angela
ae nua ame ûöhwege me diabolo k' ame
iwatretra ge unyi Mose, me ca hwege he
ka haikongoâ e, ke e ame ha, ka habe,
Hamen bi Than he ka thawö u. 10 Ke
haba ödra ang, me adre me hiakongoâ ta je
ûnyi ae ca khan' ödra: ke haba ta je ûnyi
ae khan' ödra hoton unyin, helâ me ta je
meno ae ba hnyekudra, me adre me hang'
ödra hnyi ta je ûnyi e. 11 E kölö gadra!
anyin adre me vheno gethen de Kaina, me
patrutrua ka hnyi monu anyi Balaama
hnân hwaban, me mok hnyi ivinö anyi
Kora. 12 Haba ödra ta je okongon hnyi
anyibun bijeûiny ibetengiö, ödra ka tha
hnyi bijeû m' öbun, ödra tavat tuö mamoe
adre ha ödra bi, me ca ot; ödra je ûlâ ae
ba köien, ame oû ang dö; ödra je ûö ae ba
wan hnyi ûen he ka wa, a olo mok, adre
oc dö me iwân; 13 ödra je waköiöiny köiö
ame khutu, a hûlûlû hangöc dö je ûnyi
hnân ohmehm' ödra; ödra ta je okhû adre
me he monu, ke adre hia but ip hobi ködra
bi litiny menekholom ame ca ba balua.
14 Ke haba Enoka, waleji a seveniny hwân
ga Adamu, ame perofeta minya ka tavat
ang, ka habe, Wâ ju ame he ka o Than
tha e me anyin wakap a je ten thauzan,
15 he ka bi hwaban ka tavat hia thithö,
me he ka ohwâdâ ka tavat adre ca outen
Khong, anyidra ta je huliwa ae ca ûcû ka
Khong, waleji adre ânyâ me ca ot ka
Khong, me ta je hofuc ae hwahwacit waleji
a ha gan tavat ae kong adre me ca outen
Khong. 16 Ödra tavat ulit, me tavat fuc,
adre me he hoton ta je wedra ae kong (ke
ame fufuc je hnyimödra) k' adre me ogânâ
at me me hu troban bi ködra.
17 Ke haba öbun, laoûnykûmik lö, ûny-
kûme ju öbun je hofuc waleji ame ha ehac
je aposetolo anyin Tuhöta Iesu Keriso;
18 adre ha köbun, ka habe, Ame he ka
o hnyi ûen a biliny tavat ûhiö, adre me
hnu hoton ta je wedra ae ca ûcû me Khong.
19 Ödra e tavat adre me okûâ imouköu,
adre me hwen unyin, ke ca hu bi Hanu.
20 Ke haba öbun, laoûnykûmik, up öbun
dö göranyai hnyi anyibun labageju ae ti
kap, me hic hnyi Hanu Kap, 21 ke tu'
öbun ju hnyi ibetengiö anyin Khong, ke
halubahingen ju öbun ibetengiö baû anyin
Tuhöta Iesu Keriso, ke ne o but ka hnyi
möt ame ca ba balua. 22 Ke betenge ju

öbun ka keihen tavat adre me loloâ; 23 ke omelö thö keihen, me lili ödra ju ûnyi hnyi meic; ke betenge ju ka keihen me ot, ke ikikiâ thö ûkhaû ame okongoâ hnen unyin.
24 Ke so e unyin at ae khana he ka tu' öbun, wâ öbun nye ū but, me omanen' öbun ae ba hnyikongon hnyi hnyimakan anyin hmanenang me senyin ae gan, 25 e so e unyin Khong a khaca, At a omeli' öta a deny Iesu Keriso a Tuhöta, hmanenang, me mec, me musi, me man, hwan adrem balua, me walang ang, me nyiele balua. Amen.

HNA OMANENÂ KÖ IOANE.

HNYIMAKAN 1.

WALANG hna omanenâ anyi Iesu Keriso, waleji hnen Khong hna ham kâu he ka omanenâ ka lathnyabainy, wale ta je ûnyi ame he ka ie o: ke e ame kunâ me omanenâ e deny anyin angela ka athnyabainy a Ioane; 2 waleji at ame
ohnathoâ hofuc hwan Khong, ke hna ohnatho hnö Iesu Keriso, a ta je ûnyi hia e ame wâ. 3 Hnabic hnen at ame aû,
me tavat adre me löng hofuc adre perofeta, me löng hoton ta je ûnyi adre sihnalimen hnyin: anyin ae hakekeny jut ûen.

4 Inya Ioane oge me set ka ta je ekalesia a seven hnyi Asia: E so e unyibun ibetengiö bâu, me ûsoköu ûnyi gan, at a e walang ang, ke kâû adrem, ke ame he ka o; me ûnyi ge ta je Hanu a seven hnyi hnyimakan anyin theron; 5 me ûnyi ga Iesu
Keriso at ohnatho ke hnathu, wale atöiny tavat ûhedra hnyi hna mok, ka tuhan ta je than hnyi hmeledrany. E so e unyin at ame betenge gata, k' ame thang degecâ anyita ta je hulö ûnyi ge dren; 6 k' ame wi' öta me me dökhu me hnyat bihut ka Khong a Kamen; e so e unyin hmanenang me dökhu nyiele nyiele balua. Amen.
7 Wâbie ame he ka o hnyi ta je ûlâ; k' ame he bi ka wâ e hnen ta je ecmak hia, me tavat waleji adre me dâ e; ke ame he ta je tribu hia eang hmeledrany ka tenge thungaû gan. Eke, Amen.
8 Inya ang Alefa me Omega, haingen Than a Khong, a inya ang, ke inya kâû adrem, ke inya at ame he ka o, At ae khana hia.
9 Inya Ioane, liamekeiny m' öbun me tha inya m' öbun hnyi vec, me dokhu, me hok hnyok ûnyi Iesu, oge mwi but hnyi bomene Patamo ien, can hofuc hwan Khong me hna ohnathu Iesu. 10 Inya
but hnyi Hanu hnyi bong bonginy Than, ke oge me löng hnyi hotuk hofuc ae gan helâ me hwan khoto, ame ha, ka habe,
11 Haba ta je ûnyi u je wâ, sihnalimen ju hnyi ke tusi, me kunâ ka ta je ekalesia: wale Efeso, me Semurina, me Peregamo, me Thuataira, me Saradi, me Filadelefia, me Laodikea. 12 Ke oge me hwiö he ka wâ hofuc ame fuc könya. Ke oge me hwiö thö, me oge me wâ je taben lamepa gol a seven; 13 ke e hnyi wanben je taben lamepa a seven ke at helâ me Nokon at, a khavâ ûkhaû ame beû ke ne o but hnyi hnyeûcan, ke ame weikâ ûlainy ge wen a gol. 14 Ke haba ban me leûnen ban, me hau helâ me leûnen mamoe, ke helâ me kiona; ke helâ me bâhlân meic li emakan; 15 ke helâ me bras ae hadröngöc li can, helâke adre le hnyi meic ae gan; ke haba ifucin, me helâ me hwan köiö ae se hia. 16 Ke e hu hnyi hnyamen a metân, je okhû a seven: ke ame o hnyi hnyimen hele vat a lo homakan ae so hwan: ke haba hnyimakan, me helâ me seûnö ae hadröngöc hmönyin. 17 Ke oge me wâ e, me oge me ta-hnyi hmelen li can helâ me at a mokcu. Me e ame ip hnyamen a metân huk, me ha, ka habe, ca ot; Inya ang a bân me biliny, 18 ke at ae Möt; ke oge hia but mok, ke wâ bi iny möt nyiele nyiele balua, ke e hu gak je kiiny mok me Hedis. 19 Anyin a wale sihnalimen ju ta je ûnyi eji u me wâ, me ta je ûnyi walang ang, me ta je ûnyi ame he ka o nyiele; 20 walang bongon ae iyong a ta je okhû a seven waleji u je wâ hnyi hnyamök a metök, me je taben lamepa gol a seven.

Haba je okhû a seven, me wale ta je angela anyin ekalesia a seven: ke haba je taben lamepa a seven u je wâ, me wale ta je ekalesia a seven.

HNYIMAKAN 2.

SIHNALIMEN ju ka angela anyin ekalesia hnyi Efeso, ka habe,
Walang ta je ûnyi ame ha hnen at ame kât ta je okhû a seven hnyi hnyamen a metân, wale at ame he hnyi wanben je taben lamepa gol a seven: 2 E khanö nya
ânyâm ta je huliwa, me ânyâm vec, me hnâm hna hok hnyok, me hnâm hna hûkötiâ tavat adre me bi ûnyi monu, ke u je cubec hnyat adre me ha, a ödrin ta je aposetolo, ke ba bi, ke u me wâ a ödra tavat thoi; 3 ke u je hok hnyok me
lingvec can iök, ke u me ca sēnyin bi.
4 Ke so bi e hu gak ûnyi ang gam, a u me hna degecâ wem a bân. 5 Anyin a wale
ûnykûme ju hnâm hna ta hnyin, me ietra ju, me ânyâ thö ta je huliwa a bân; ke a ne ba, oge me he ka o köu he ka hom taben ânyâm lamepa ûnyi hnyi hnen, u ka ca ietra. 6 Ke hu gam ûnyi ang a u me
hûkötiâ ta je huliwa anyin at Nikolao, waleji oge me hnyi hûkötiâ. 7 Haba at
ae hu hnyikönyen löng ju hna ha hnen Hanu ka ta je ekalesia. Haba at ame ton, me oge me he ka ham köu he ka han ûnyi hnyi ûöiny möt, walethö hnyi Paradaiso anyin Khong.
8 Ke sihnalimen ju ka angela anyin ekalesia hnyi Semurina, ka habe,
Walang je hofuc ame ha hnen at a bân ke a biliny, waleji a mokcu ke a möt hmetu
thö. 9 E khanö nya ânyâm ta je huliwa, me ânyâm theduoc (ke u me tren ta ûnyi), me bi gan anyin tavat adre me ha, a ödra tavat Juda, ke ba bi, ke sunago ödra a
umö Satana. 10 U ma ca outen ta je ûnyi ame he ka oveci u: wâ bi, ame he diabolo ka khûâ keihen gabun ka hnyi uma ceat, m' adre me he ka cubic öbun: ke ame he ka libenyita je bonginy vec a öbun. U ma hnathu ju ke ne o but ka hnyi mok, me oge me he ka ham köu koronainy möt.
11 Haba at ae hu hnyikönyen, long ju hna ha hnen Hanu ka ta je ekalesia. Haba at ae hwege, me ame ca he ka vec hnen mok a loiny.
12 Ke sihnalimen ju ka angela anyin ekalesia hnyi Peregamo, ka habe,
Walang ta je hofuc ame ha hnen at ae hu gan hele vat a lo homakan ae so hwan:
13 E khanö nya dok u me laba hnyin, wale hnyi theron anyi Satana: ke u je kât hmâ iök, me ca ivinöâ labageju könya, waleji hnyi je bong bongu Anetipa ae hnathu, at ame ohnathu nya, waleji adre hlingâ unyibun, hnyi dok ame laba hnyin Satana.
14 Ke e hu gak ke ta je ûnyi gam, anyin ae hu but unyâm keihen tavat adre me kât hna ûne anyi Balaama, waleji at ame nâ kö Balaka he ka ip ûnyi hnân othöâ hnyi hnyimakan Isaraela, waleji he ka an ta je ûnyi adre hudo ka ta je hnatheat, me
he ka bi ûnyi monu. 15 Ke e hu minya unyâm keihen tavat adre me kât helâe ta je hna ûne anyin tavat Nikolao. 16 Anyin
a wale ietra ju; e ka ba, oge me he ka ie o köu, me vat m' ödra ge hele vatiny hnyi-
mök. 17 Haba at ae hu hnyikönyen, löng ju hna ha hnen Hanu ka ta je ekalesia. Haba at ame ton, me oge me he ka hān ge mana ae iyong, ke oge me he ka ham kâu ke veto ae hau, ke e hnyi veto ien a teb ûnyi adre set, ae ca khana at, ke so bi at ame kap.
18 Ke sihnalimen ju ka angela anyin ekalesia hnyi Thuataira, ka habe,
Walang ta je ûnyi ame ha hnen Nokon Khong, at ae hu li ecmak helâ me bâhlân meic, ke helâ me bras ae hadröngöc li can:
19 E khanö nya but ânyâm ta je huliwa me ibetengiö me labageju, me hnâm hna bi atök, me ânyâm hok hnyok, ke beönua ânyâm ta je huliwa a biliny hon a bân.
20 Ke so bi e hu but gak ûnyi eang gam, a u je hna ka momo jia Jezebela, at ame ha ka habe, e perofeta momo; ke e ame ûne me cubec je atök he ka bi ûnyi monu, me hnyi an je hna hudo ka ta je hnatheat.
21 Ke oge me ham kâu ûen he ka ietra; ke e ame höcö he ka ietra anyin je bi ûnyi
monu. 22 Wâ bi oge me khûâ ka hnyi hna mokut walang ang me tavat adre me bi ûnyi monu mē, me me vec gan hmâ thö, at ka ca ietra anyin ta je huliwa. 23 Ke
oge me he ka hlingâ lakon ge mok; ke ame he ta je ekalesia ka khan' ödra, ka habe, inya ang at ame elâm ta je ûnykûme me ta je hnyok: ke oge me he ka ve ham köbun hoton anyibun ta je huliwa. 24 Ke
inya oge me ha köbun je ke keihen hnyi Thuataira, wale tavat ae ca hu gadrin hna ûne eling, ke ca khan' ödra hwakecin ae dit anyi Satana, helâ me hnödra hna hat oge me ca ip hubun ke hok. 25 Ke kâ
hmâ ju öbun ta je ûnyi öbun e hu, ke ne

o but oge me o. 26 Ke haba at ame ton,
k' ame vheno anyik ta je huliwa ke ne o
but obiny, me oge me he ka ham kâu musi
hon ta je hnyei: 27 ke e ame he ka musi
ödra ge osö fao, helâ me hnödra hna sa
omomono je kaia kânâ; helâji me hnök
hna kap ûnyi ge Kamök; 28 ke oge me
he ka ham kâu okhû lany. 29 Haba at ae
hu hnyikönyen, löng ju hna ha hnen Hanu
ka ta je ekalesia.

HNYIMAKAN 3.

KE sihnalimen ju ka angela anyin
ekalesia hnyi Saradi, ka habe,
Walang ta je ûnyi ame ha hnen at ae hu
je Hanu a seven anyin Khong, me je okhû
a seven: E khanö nya but ânyâm ta je
huliwa, wale ae hu iâm a u möt, k' u mok
bi. 2 Hmâkâ thö, ke ohwegiâ thö ta je
kolon a ta je ûnyi ame he but ka mok:
anyin oge me ca wâ ânyâm ta je huliwa a
g' adre ohwâdâ hnyi hnyimakan Khonguk.
3 Anyin a wale ûnykûme ju hwakecin
hnâm hna kap me löng; ke kât hmâ ju
e me ietra. Ke u je ne ca hmâkâ, me oge
me he ka o helâ me at venöu, k' ame ca he
ka khanö u ûen oge me he ka o hnyin köu.
4 Ke e hu but gam tavat ae wakhalet
hnyi Saradi, k' adre me ca hia but okânâ
anyidra je ûkhâû: me adre me he ka tha
he mönya k' adre khaû hau; anyin a ödra
ûcû. 5 Haba at ame ton, me adre me he
bi ka okhaûâ helâe ge je ûkhaû ae hau;
ke oge me ca he ka kot degecâ ien hnyi
tusiny möt, ke oge me he ka ha ien hnyi
hnyimakö Cica, ke hnyi hnyimakan anyin
ta je angela. 6 Haba at ae hu hnyi-
könyen löng ju hna ha hnen Hanu ka ta
je ekalesia.

7 Ke sihnalimen ju ka angela anyin
ekalesia hnyi Filadelefia, ka habe,

Walang ta je ûnyi ame ha hnen at ae
kap, ke hnathu, at ae hu gan ki anyi
Davita, at ame khöng, ke ba at ame he
bi ka hlöng, k' ame hlöng, ke ba bi at
ame he ka khöng: 8 E khanö nya but
ânyâm ta je huliwa (wâ bi oge hia but ip
hnyi hnyimâkâm hwanuma adre hia but
khöng, ke ba at ae khana he ka hlöng),
a g' ame hu gam man ae ûhnyûkong, ke u
je löng hoton hok hofuc, me ca ivinöâ bi
iök. 9 Wâ bi, oge me he ka ham keihen
hanen sunago anyi Satana, wale a tavat
adre me ha, ka habe, Ödra tavat Juda, ke
ba bi, k' adre me thoi; wâ bi, oge me he
ka wi' ödra, m' adre me he but jem he ka
khudrung hnyi hmelen li cam, ke adre me
he ka khana a oge me hia but betenge
gam. 10 U je tuö hofucin hnök hna hok
hnyok, anyin a wale, oge me he bi nya
ka tuö u hnyi ûen ûcûbic, wale ame he ka
o ka hnyi hmeledrany hia thithö, he ka
cubec tavat adre me laba eang hmeledrany.
11 Oge me he ka ie o: kât hmâ ju hnâm
hna hu, wâ e nye he ke at ka hûgûnâ
ânyâm korona. 12 Haba at ame ton, oge
me he ka wia me hnân hmolominy uma
kap umen Khonguk, ke e ame ca he hmetu
ka didrut: ke oge me he ka sihnalimen
hnyi hon at eling ien Khonguk, me ien
taun anyin Khonguk, wale Jerusalema a
teb ûnyi, ame utut ûnyi hnyi drany ûnyi
ge Khonguk, me iök minya a teb ûnyi.
13 Haba at ae hu hnyikönyen, löng ju hna
ha hnen Hanu ka ta je ekalesia.

14 Ke sihnalimen ju ka angela anyin
ekalesia hnyi Laodikea, ka habe,

Walang ta je ûnyi ame ha hnen Amen,
at ohnatho ae hnathu me wisa, waleji a at
a hwân ta je ûnyi hia thithö a op hnen
Khong: 15 E khanö nya ânyâm ta je
huliwa, a u ca katebu bi me ca kahwa
minya bi: u na katebu ju, a ne kahwa
minya bi. 16 Wale me inye he ka hmitö u
ûnyi hnyi hnyimök, anyin a u mage, ke ca
kahwa bi me ca katebu minya. 17 Haingám,
Iny tren ta ûnyi, ke hu omjehek ut, ke ba
ke ûnyi ae hia gak; ke ca khanö u bi
nakaem, me kong, me theduoc, me wadröu,
me he thu: 18 anyin a wale oge me ha
köu he ka ûco gak gol adre degec tiren
hnyi meic, me u me tren ta ûnyi; me je
ûkhaû ae hau, m' u me he ka khavâ, me
me ca manen bi hmehma wale he thu a u:
me bubunyin ecmak hnân botro kâu li
emâkâm, me u me bwela but. 19 Oge me
nâ me kot tavat oge me betenge gadra:
anyin a wale, hwege th' öbun me ietra
ju. 20 Wâ bi, inya oge me tot hnyi
hwanuma me seseto: e ka hu at ame löng
ifucik me khöng ut hwanuma, me oge me
he ka didrö kâu, me tha han mē, ke tha e
mönya. 21 Haba at ame ton, me oge me
he ka ham kâu he ka tha laba mönya hon
anyik theron helâji me inya oge me tuk,
me oge me tha laba me Cica hon anyin
theron. 22 Haba at ae hu hnyikönyen
löng ju hna ha hnen Hanu ka ta je
ekalesia.

HNYIMAKAN 4.

HWABAN ta je ûnyi e, oge me wâ,
ke wâ bi adre hia but khöng
hwanumen drany, ke haba hofuc a bân
oge me löng helâ me hwan khoto ame fuc
könya, me ha, ka habe, Ölö thö kââng, me
oge me he ka omanenâ köu ta je ûnyi ame
he ka o nyiele. 2 Ke oge me ie dit ka
hnyi Hanu: ke wâ bi, e hu theron adre ip
hnyi drany, ke ke at ame laba hon theron;
3 ke helâ me veto jasepi me sadio at ame
tabâ; ke haba wajileufat ame wâdrâ igigilö
theron, ke ame manen dut helâ me semerado.
4 Ke twente foa je theron igigilö theron:
ke oge me wâ hon ta je theron wahingat
a twente foa ödrin e ve tabâ, k' ödrin e
khavâ je ûkhaû ae hau, k' ödrin e bicâ
je korona gol. 5 Ke ame he but ûheny
hnyi theron je hucuce, me je hofuc, me
hendreng. Ke seven ta je lamepa ame hlâ
hnyi hnyimakan theron, wale je Hanon
Khong a seven; 6 ke e hnyi hnyimakan
theron köiö ae alai helâ me uselat; ke e
hnyi wanben theron k' ödrin e igigilö
theron vak ta ûnyi ae möt, k' ödrin e
unöngöt ge je ecmak hnyi hnyimakan me
hoton. 7 Ke haba ûnyi ae möt a bân, me
helâ me liona, ke haba ûnyi ae möt a loiny,
me helâ me nokon kau, ke haba ûnyi ae
möt a kuniny, me hu hnyimakan helâ me
at, ke haba ûnyi ae möt a vakiny, me helâ
me aeto ame gâ. 8 Ke haba je ûnyi ae
möt a vak, me ve hu gadrin je labenyidrin
a siks, ke ödrin unöngöt hnyi je ke keihen
ke eû hnyin ge je ecmak; ke ödrin e ca
menâ hnyi lany me lit he ka ha, ka habe,
E kap, e kap, e kap Than a Khong, At ae
khana hia, waleji adrem, ke walang ang,
ke ame he ka o. 9 Ke e ka he je ûnyi ae
möt ka ogânâ, me ogöranyâ, me ole ka at
ame tabâ theron, wale ae möt nyiele nyiele
balua, 10 me ame he wahingat a twente
foa ka ta but hnyi hnyimakan at ame tabâ
theron, me khudrung kâu, waleji at ae möt
nyiele nyiele balua, me khûâ anyidrin je
korona hnyi hnyimakan theron me ha, ka
habe, 11 U thibi ae ûcû, Than a Khong-
uhmun, he ka kap hna ogânâ, me hna
ogöranyâ, me man: anyin a u je op ta je
ûnyi hia thithö, ke haba ta je ûnyi e me
hobi kâu wem, ke u je op minya.

HNYIMAKAN 5.

KE oge me wâ hnyi hnyam a metân at
ame laba hon theron, tusi adre set
hnyin me hoton, adre ohmâ haten ge je
hna ohmâ a seven. 2 Ke oge me wâ
angela ae hwege ame khetâ ge ifucin ae
gan, ka habe, Ie at ae ûcû he ka lau tusi,
me khöng je hna ohmâ haten? 3 Ke ba
at hnyi drany, ke ba minya hnyi hmele-
drany, ke ba minya eû hnyi hmelen
hmeledrany ae khana he ka lau tusi me
wâ e. 4 Ke oge me tenge gan hmâ, anyin
ae ba at adre wâ ae ûcû he ka lau tusi, me
wâ e: 5 ke haba ke at hnyi wahingat ame
ha könya, ka habe, Ca tenge: wâ bi, e
hwege Lionainy tribu Juda, Khûen anyi
Davita, he ka lau tusi, me khöng je hna
ohmâ haten e a seven. 6 Ke oge me wâ
hnyi wanben theron, me vak ta ûnyi ae
möt, me hnyi wanben wahingat, ame tot
ke Arenio, helâke adre hia but hlingâ,
seven je faoiny, ke seven je emakan, wale
je Hanon Khong a seven, adre kunâ ka
hnyi hmeledrany hia thithö. 7 Ke e ame
o but me hom e ûnyi hnyi hnyamen a
metân at ame tabâ theron. 8 Ke e a hia
but hom tusi, haba je ûnyi ae möt a vak,
me wahingat a twente foa adre me tha ta
ju hnyi hnyimakan Arenio, e ve hu gadra
je kitara, me je kaia gol ae unöngöt ge je
utö ae bo so, wale je hic hijin wakap.
9 Ke adre me khumöngö khumöng a teb
ûnyi, ka habe, U thibi a u ûcû he ka hom
tusi, me khöng je hna ohmâ haten: anyin
adre hlingö u, ke u je ûco hobi kâu Khong
ge drâm tavat ûnyi hnyi ta je tribu hia
thithö, me je hwen hnyei, me je hnyei me
tavat, 10 me wi' ödra hnân dökhu me
tavat bihut hobi kâu Khonguhmun; ke
adre me musi eang hmeledrany. 11 Ke
oge me wâ, me löng ifucin ta je angela ae
se hia igigilö theron, me ta je ûnyi ae möt
me wahingat; ke haba ûsehiaidra me helâ
me ten thauzan ta je ten thauzan, ke je
thauzan ta je thauzan; 12 ke adre me ha
hnen ifucin ae gan, ka habe, E ûcû ka
Arenio waleji adre hlingâ he ka kap man,
me tang omjeû, me metâ, me tang hwege,
me hna ogöranyâ, me hna ogânâ, me hna
haisoâ. 13 Ke oge me löng ta je ûnyi hia
adre op ethö hnyi drany, me hnyi hmele-
drany, me eû hmelen hmeledrany, me eû
hnyi köiö, me ta je ûnyi hia thithö hnyi
je dok eling, adre me ha, ka habe, E so

e unyin at ame taba theron, me Arenio
minya, hna haisoa, me hna ogöranyâ, me
hna ogânâ, me man nyiele nyiele balua.
14 Ke haingen vak ta ûnyi ae möt, ka
habe, Amen. Me ame ta ju wahingat me
khudrung.

HNYIMAKAN 6.

KE oge me wâ Arenio ame khöng
khaca hnyi je hna ohmâ haten a
seven, ke oge me löng ke at hnyi je ûnyi
ae möt a vak ame ha helâ me ûlunginy
hendreng, ha habe, Aiö u. 2 Ke inya oge
me wâ, ke wâ bi, hors ae hau, ke hu cafana
unyin at ame tabâ; ke adre me ham kâu
korona: me e ame he but, k' ame ton, k'
ame he bi ka ton.
3 Ke e a hia but khöng hna ohmâ haten
a loiny, me oge me löng ûnyi ae möt a
loiny, ame ha, ka habe, Aiö u. 4 Me ame
o but ke hors ae dra: ke adre me ham ka
at ame tabâ he ka hom ûsaköu ûnyi eang
hmeledrany, m' adre me he ka ûhlingödra
köu ödra: k' adre me ham kâu hele vat
ae gan.
5 Ke a hia but khöng hna ohmâ haten
a kuniny, me oge me löng ûnyi ae möt a
kuniny ame ha, ka habe, Aiö u. Ke inya
oge me wâ, ke wâ bi hors ae hlit; ke hu
tulut adre ûnö hnyi hnyamen at a tabâ.
6 Ke oge me löng hnyi wanben ta je ûnyi
ae möt a vak helâke ifucin at, ame ha, ka
habe, Ama okhaca unöngöt tulut ge hwit
hwaban denari a khaca, ke okun unöngöt
tulut ge bali hwaban denari a khaca; ke ca
okongo bi wakaco me waina.
7 Ke a hia but khöng hna ohmâ haten
a vakiny, me oge me löng ifucin ûnyi ae
möt a vakiny ame ha, ka habe, Aiö u.
8 Ke inya oge me wâ, ke wâ bi hors ae
löhau: ke Mok ien at a tabâ: ke Hedis
ame tha he hoton. Ke adre ham ködru
musi he ka hlingâ ke keihen hmeledrany a
vakiny, ge hele vat, me hmiâ, me mok, me
je meno ae ûhûlû hnyi hmeledrany.
9 Ke a hia but khöng hna ohmâ haten
a thabûnginy, me oge me wâ hnyi hmelen
taben hut je hanon tavat adre hlingâ can
hofuc hwan Khong, me can hnödra hna
ohnatho: 10 ke adre me ha hwegiâ, ka
habe, Taböny Than lö, at ae kap me hnathu,
ke ne o but kehö u me ca he ka hnö me bi
hwaban dröhmun hon tavat adre me laba
eang hmeledrany? 11 Me adre me ve ham
ködra ke ûkhaû ae hau; ke adre me ha
ködra, ka habe, adre me he ka haluba-
hingen ûen ae okhulit, ke ne o but ame
bekhöt dö je aten huliwa a hanödra, me ta
je liamekeiny m' ödra, wale a tavat adre
me he ka hlingâ helâ me ödra.
12 Ke oge me wâ e ame khöng hna
ohmâ haten a siksiny, me ame gan hmâ
but hwiöi; me ame hlit ut seûnö helâ me
mano a leûnen meno, ke haba tehi hia, me
helâ me dra; 13 ke haba ta je okhûiny
drany, me ame kökölu but ka hnyi hmele-
drany, helâ me ûö meta ame khûâ degecâ
wan ae tiga but, a jijingâ hnen ang ae
hwege. 14 Ke adre me vhec dö drany
helâ me tusi adre vhec; ke adre oc hia
ta je bucen me je bomene ûnyi hnyi hnen
bi. 15 Ke haba ta je thaniny hmeledrany,
me ta je tuhan, me je taben vat ae nua,
me tavat tren omjeû, me tavat ae hwege,
me ta je athnyaba hia, me tavat he baû
hia, adre me ve ikhölö hnyi je hmonop me
je khûth hnyi ta je bucen; 16 me adre me
ha ka ta je bucen me je kic, ka habe, Öbun
na kölu takû öhmun ju, me öiyongi öhmun
dut ge hnyimakan at ame laba hon theron,
me ûnyi minya ge tang hmönyin anyin
Areniö: 17 anyin a o but bongudra bong
ae gan hmâ hmönyin hnyin; ke ie at ae
khana he ka tot.

HNYIMAKAN 7.

KE hwaban e oge me wâ je angela a
vak ödrin e tot hnyi vak ta ke
keihen hmeledrany, k' ödrin e kât vak ta
ang hnyi hmeledrany, me me ca he ka
hwege ang ka hnyi hmeledrany, me köiö,
me ke ûö a khaca. 2 Ke inya oge me wâ
ke angela ame o jimeyö, ke e unyin hna
ohmâ haten anyin Khong ae möt: ke e
ame hongot ge ifucin ae gan ka je angela
a vak waleji adre ham ködrin he ka okongo
hmeledrany me köiö, 3 ame ha, ka habe,
Ca okongo bi hmeledrany, me köiö, me ta
je ûö, ke ne o but öhmun e ohmâ haten
lathnyabainy Khonguta hon je baridra.
4 Ke oge me löng ûseidra tavat adre ohmá
haten, me ödrin wan haded ke fâte foa
thauzan tavat adre me ohmâ haten, ûnyi
hnyi ta je tribu hia anyin lakon Isaraela.
5 Twelv thauzan tavat adre ohmâ haten
ûnyi hnyi tribu anyi Juda:
Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Reubena:
Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Gada:

6 Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Asera :
Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Nafatali :
Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Manase :
7 Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Simeona :
Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Levi :
Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Isakara :
8 Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Zebulona :
Ke twelv thauzan ûnyi hnyi tribu anyi
Josefa :
Ke twelv thauzan adre ohmâ haten ûnyi
hnyi tribu anyi Beniamina.
9 Hwaban ta je ûnyi e inya oge me wâ,
ke wâ bi, tavat ae se hia hmönyin, wale ae
ca khana ke at he ka aû, a ödra ûnyi hnyi
ta je hnyei hia, me ta je tribu, me tavat,
me je hwen hnyei, adre me tot hnyi hnyi-
makan theron, ke hnyimakan Arenio, k'
adre khavâ je ûkhaû ae hau, ke e hnyi je
hnyamödra je lan pama ; 10 ke adre me ha
hwegiâ, ka habe, Haba möt me ûnyi ge
Khonguta at ame laba hon theron, me ûnyi
ge Arenio. 11 Ke haba ta je angela, me
adre me ûtitilen igigilö theron, me igigilö
wahingat ke ta je ûnyi ae möt a vak ; me
adre me ta ju hnyi hnyimakan theron me
khudrung ka Khong, 12 me ha, ka habe,
Amen : Hobi kâu Khonguta hna haisoâ,
me hmanenang, me metâ, me ole, me hna
ogânâ, me man, me hwege nyiele nyiele
balua. Amen. 13 Me ame ha ke at hnyin
wahingat, ame ha könya, ka habe, Ie tavat
eang adre me khavâ je ûkhaû ae hau, ke
ûhedra ua ? 14 Ke haingök kâu, ka habe,
Than lö, e khanö u. Me e ame ha könya,
ka habe, Ödra ang adre me he but ûnyi
hnyi vec ae gan hmâ, ke adre me hneû
anyidra je ûkhaû, me ohauâ hnyi dren
Arenio. 15 Anyin a wale ödra but hnyi
hnyimakan theron anyin Khong ; ke adre
me bi athnyabainy hnyi lany me lit hnyi
umen uma : ke haba e at ame tabâ theron,
me e ame he ka tubi ödra ge umen uma
menâ. 16 Adre me ca he hmetu ka
mekihnânem, ke adre me ca he minya ka
beic ; ke ame ca he ka li ödra hnen seûnö
me kahwa : 17 anyin ame he Arenio ka
hat ödra, waleji a e hnyi wanben theron,
ke e ame he ka lili ödra ka hnyi köiöiny
möt ame pupua : ke ame he Khong ka
kot degecâ ta je deköiö hia ûnyi hnyi ta
je emaködra.

HNYIMAKAN 8.

KE a hia but khöng hna ohmâ haten
a seveniny, me ame ba ju hwan
hnyi drany hnyi haf awa. 2 Ke oge me
wâ je angela a seven waleji ödrin e tot
hnyi hnyimakan Khong ; ke adre me ham
ködrin ta je trutru a seven.
3 Me ame o but ke angela me tot hnyi
taben hut, e unyin taben meic a gol ; me
adre me ham gânâ kâu je utö ae bo so, me
me he ka tha ip e me je hic hijin wakap
hia thithö hnyi taben hut gol hnyi hnyi-
makan theron. 4 Me ame ölö thö hainy utö
ae bo so tha e me je hic hijin wakap hnyi
hnyimakan Khong ûnyi hnyi hnyamen
angela. 5 Haba angela ame hom taben
meic ; ke e ame öunöngötâ ge meic ûnyi
hnyi taben hut, me khûâ ka hnyi hmele-
drany : me ame o but je hendreng, me je
hofuc, me je hucuce, me hwiöi.
6 Me haba je angela a seven ödrin e
penapena he ka tuö trutru, wale hnyat ae
hu je trutru a seven gadrin.
7 Ke ame tûâ thö trutru hnen angela a
bân, me ame ta but we ae wahma me meic
adre ûhaniken me dra, me adre me khûâ ka
hnyi hmeledrany : me adre me thong degecâ
ke keihen a kuniny hmeledrany, k' adre
thong minya ke keihen a kuniny je ûö, k'
adre thong hna önying hia ae hât.
8 Ke ame tûâ thö trutru hnen angela a
loiny, ke helâke adre khûâ but bucen ae
gan ame hlâ ge meic ka hnyi köiö : me ame
dra but ke keihen köiö a kuniny ; 9 me
ame mokcu ke keihen a kuniny ta je
ûnyi ae möt eû hnyin köiö ; ke adre
me ohia minya ke keihen a kuniny ta
je hu.
10 Ke ame tûâ thö trutru hnen angela a
kuniny, me ame kölu but ke okhû ae gan
hmâ ûnyi hnyi drany, ame hlâ helâ me
okûnû, ke ame kölu but ka hnyi ke keihen
a kuniny ta je wagewe, me je an ame pu-
pua ; 11 ke haba ien okhû, me Ûnyi ae
hiny : me ame hiny jut ke keihen a kuniny
ta je köiö ; ke se hia tavat a mok ge je
köiö ûnyi hnyi ûhinyin.
12 Ke ame tûâ thö trutru hnen angela a
vakiny, me adre me kot ke keihen a kuniny
seûnö, me ke keihen a kuniny tehi, me ke
keihen a kuniny ta je okhû ; waleling me
me menekholom but je ke keihen a kuniny,

ke ame ca melam hmetu ke keihen a kuniny
bong, ke helâe minya ge lit.
13 Ke oge me wâ me löng ke aeto ame
gâ hnyi wanben drany, k' ame ha ge hwan
ae hwege, ka habe, Ekölö, ekölö, ekölö ge
tavat adre me laba hnyi hmeledrany ûnyi
hnyi ifucin ke ta je trutru ame he ka tûâ
biju hnen ta angela a kun.

HNYIMAKAN 9.

KE ame tûâ thö trutru hnen angela a
thabûnginy, me oge me wâ ke okhû
ame kölu ûnyi hnyi drany ka hnyi hmele-
drany: ke adre me ham kâu kiiny hmonop
ae dit hmönyin; 2 me ame o thö hai ûnyi
hnyi hmonop, helâ me hainy meic ae gan
hmâ; me ame hlit ut seûnö me ethö hnyi
wanben ge hainy hmonop. 3 Me ame o
but ta je wahamon ka hnyi hmeledrany
ûnyi hnyi hai; ke adre hom ködra man,
helâji me maniny ta je sekopioiny hmele-
drany. 4 Ke adre ha ködra m' adre
me ca he ka okongoâ önyinginy hme-
ledrany, me ke ûnyi ae hât, me ke ûö a
khaca, ke so thibi tavat ae ca hu gadra hna
bi haten anyin Khong hon ta je baridra.
5 Ke adre hna ködra a adre me ca he ka
hling' ödra, ke so bi he ka oveci ödra hnyi
thabûng ta tehi: ke haba anyidra vec, me
helâ me vecin at ame dâ sekopio. 6 Ke
ame he tavat ka elâm mok hnyi ta je bong
eling, ke adre me ca he ka wâ; ke adre me
he ka bemok, ke ame he mok ka kec gadra.
7 Ke haba je unyin ta je wahamon me
helâ me hors adre penapena hnân vat;
ke haba hon je bödra me helâ me je korona
gol, ke haba je hnyimaködra me helâ me je
hnyimakan at. 8 Ke hu gadra leûnen bö-
dra helâ me leûnen ban omomo, he haba je
nyudra me helâ me nyon ta je liona. 9
Ke e hu gadra ta je ûkhaûen ûlainy helâ
me ûkhaûen ûlainy a fao; ke haba ûhmu-
hmuiny je labenyidra me helâ me ûhmu-
hmuiny je kariota me je hors ae se hia adre
me wadring ka hnyi vat. 10 Ke hu je
hmokunödra helâ me je sekopio, me je
ûdöiny; ke e hnyi je hmokunödra man he
ka okongo tavat hnyi thabûng ta tehi. 11
Ke tuhödra angelainy hmonop ae dit hmö-
nyin: haba ien hnyi hwen Heberu Abadon,
ke hnyi hwen Heleni, me Apoluon.
12 A um dö ke Ekölö: wâ bi lo biju li
Ekölö ame he ka o.
13 Ke ame tûâ trutru hnen angela a
siksiny me oge me löng ke hofuc ûnyi hnyi
je baitoiny taben hut gol hnyi hnyimakan
Khong, 14 ame ha ka angela a siksiny ae
hu trutru, ka habe, Thang ut ta je angela
a vak adre ca hnyi wagewe ae gan a Eufe-
rati. 15 Me adre me thang ut ta angela
a vak, waleji adre penapena hobi kâu awa,
me bong, me tehi, me huna, m' odrin e he
ka hlingâ ke keihen a kuniny tavat. 16
Ke haba ûseiny tavat vat a tavat tabö hors,
me lo li ten thauzan ta je thauzan: oge me
löng ûseidra. 17 Ke helâe oge me wâ je
hors hnyi hna omanenâ, me tavat adre me
tabâ ae hu ûkhaûen ûlainy meic, me uakini,
me teio; ke haba ban ta je hors me helâ
me ban ta je liona; ke ame o ûnyi hnyi je
hnyimödra meic, me hai, me teio. 18 Ke
adre me hlingâ ke keihen a kuniny tavat
ge kun ta ûnyi eling ae mekiny, wale meic,
me hai, me teio ame o ûnyi hnyi je hnyi-
mödra. 19 Anyin a haba maniny ta je
hors me e hnyi je hnyimödra me je hmo-
kunödra: anyin a helâ me je on je h moku-
nödra ke hu ban; ke adre me okongoâ
hnen je ûnyi e. 20 Ke haba kolon tavat
adre ca hlingâ bi ge ta je mok eling, me
adre me ca ietra bi ta je huliwa anyin je
hnyamödra, a g' adre me khudrung ka ta je
demoni, ke je hnatheat gol, me sileva, me
bras, me veto, me utö; a ta je ûnyi ae ca
khan' ödra bwele, me löng, me he: 21 ke
adre me ca ietra ge hnödra hna ûhlingö, me
bi khong, me bi ûnyi monu, me venöu.

HNYIMAKAN 10.

KE oge me wâ ke angela ae man ame
utut ûheny hnyi drany, ame khavâ
ûlâ; ke e wajileufat hnyi hon ban, ke helâ
me seûnö hnyimakan, ke haba li can me
helâ me li hmolom a meic; 2 ke e hnyi hnya-
men ong tusi adre lau: ke e ame uto köiö
ge can a metân, me hot ge can a meny; 3
ke e ame ha hwegiâ helâ me ifucin liona:
ke e ame fuc, me ame lung je hendreng
a seven. 4 Ke hnyi ûen ame lung je
hendreng a seven, me oge me he bi ka
sihnalimen: me oge me löng hofuc ûnyi
hnyi drany, ka habe, Okeceâ ju haten
ta je ûnyi a ha je hendreng a seven,
ke ca sihnalimen bi. 5 Ke haba angela
wale oge me wâ ame tot hon köiö me
hot, me ame ogöranyâ hnyamen a metân
hnyi drany ai, 6 me khemanyin ge at
ae möt nyiele nyiele balua, waleji a at
ame op drany me ta je ûnyi a e hnyin,
me hmeledrany me ta je ûnyi a e hnyin, me

köiö me ta je ûnyi a e hnyin, ka habe, E
ba hmetu ûen: 7 ke hnyi ta je bonginy
ifucin angela a seveniny, e ka he bi ka tûâ
trutru, me ame he ka umo ju ûnyi ae iyong
anyin Khong, hoton ûthumetu ae so e ame
haimemenâ ka lathnyabainy a ta je pero-
feta. 8 Ke haba hofuc oge me löng ûnyi
hnyi drany, me ame ha hmetu könya, ka
habe, He thö ka hom tusi adre lau waleji
hnyi hnyamen angela ame tot hon köiö me
hot. 9 Me oge me he thö ka angela me
ha kâu, a e ame he ka ham könya ong tusi.
Me e ame ka könya ka habe, Hom dö, me
an ju; ke ame he ka hiny hnyi hnyekom,
ke so bi ame he ka hnebwia hnyi hnyimâm
helâ me hani. 10 Me oge me hom ong
tusi ûnyi hnyi hnyamen angela, me an dut;
me ame hnebwia hnyi hnyimök helâ me
hani: ke oge me hia but an me ame hiny
jut hnyi hnyekuk. 11 Me adre me ha
könya, ka habe, E ûcû köu he ka perofeta
hmetu ge tavat me ta je hnyei me ta je
hwen hnyei me ta je than ae se hia.

HNYIMAKAN 11.

KE adre me ham könya hlowe helâ me
uci: ke ke at ame ha könya, ka
habe, Todrö, tuluto ju uma kap umen
Khong, me taben hut, me tavat adre
me khudrung eû hnyin. 2 Ke haba
hnyeule hoton uma kap, hnen ju, ca ke
ka tuluto; anyin adre hia but ham e
ka ta je hnyei: ke adre me he ka uto
taun ae kap hnyi ta je tehi a fâte tu.
3 Ke oge me he ka hna ka li at ohnathu
nya he ka perofeta hnyi ta je bong a wan
thauzan tu haded ke sikste, adre khaû ödru
ge mano ae gan nân. 4 Walang li elaio,
me li taben lamepa ame tot hnyi hnyima-
kan Khongon hmeledrany. 5 Ke a ne he
ke at ka beokongu ödru, me ame o but
meic ûnyi hnyi li hnyimödru he ka thong
je iwahnaihmiöny m' ödru: ke a ne beoko-
ngu ödru hnen ke at, e ûcû he ka hlingâ
helâe minya at e. 6 E unyidru man he ka
hlöng drany me me ca he ka ta we hnyi ta
je bonginy perofeta a ödru; ke e hu gadru
man hon ta je wagewe he ka wia me me
dra, me he ka kot hmeledrany ge ta je mok
hia helâ me wedru. 7 K' ödru ka hia but
umo hnödru hna ohnatho, me ame he meno
at ame o but ûnyi hnyin hmonop ae dit
hmönyin ka vat m' ödru, me ton hudru, me
hling' ödru. 8 Ke haba li unyidru ame
mokut hnyi getheniny taun ae gan, haba
ien hoton hanu, me Sodoma, me Aigupito,
waleji adre osatauroâ hnyin Tuhödru. 9
Ke haba keihen ûheny hnyi ta je hnyei me
ta je tribu me ta je hwen hnyei, me tavat
adre me wâ li unyidru hnyi kun ta bong
me haf, ke adre ca hna but he ka konâm li
unyidru hnyi erkemok. 10 Ke haba tavat
adre me laba eang hmeledrany, me adre me
senyin gadru me hobâ; ke adre me he ka
ûhamköuâ ta je bwihlany; anyin a li pero-
feta eling ödru me ovecâ tavat adre me laba
eang hmeledrany. 11 Ke hwaban kun ta
bong ke haf, me ame dilic ödru hnen hanu-
iny möt, ke ödru me todrö; me ame o but
ot ae gan hmâ ködra adre me ō 'dru. 12
Me ödru me löng hofuc ae gan hmâ ûnyi
hnyi drany ame ha ködru, ka habe, Ölö thö
kââng. Me ödru me ölö thö hnyi dranyai
hnyi ûlâ; k' ame ō 'dru hnen je iwahnai-
hmiöny m' ödru. 13 Ke hu hwiöi ae gan
hnyi awa eling, me ame ū but ke keihen a
libenyitainy taun; ke haba hwiöi, me ame
hlingâ tavat a seven thauzan: me ame ot
je kolon, m' adre me ogânâ Khongon
drany.

14 A um dö Ekölö a loiny, wâ bi, ame
he ka ie o Ekölö a kuniny.

15 Ke adre tûâ trutru anyin angela a
seveniny; me ame o je hwan hofuc ae gan
hnyi drany, ame ha, ka habe, Haba dökhu
dokhon hmeledrany, me adre hia but wia
hnân hobi kâu Tuhöta me Keriso a anyin:
me e ame he bi ka musi nyiele nyiele balua.
16 Haba wahingat a twente foa, hnyat
ödrin e tabâ anyidrin je theron hnyi hnyi-
makan Khong, me ödrin e ta ju hnyikânâi,
me khudrung ka Khong, 17 me ha, ka
habe, Öhmun e ole köu Than a Khong,
Ataekhanahia, a u walang me kâû adrem;
anyin a u je hia but hom manâm man ae
gan hmâ, ke u je musö. 18 Ke ame hmö-
nyin ta je hnyei ke ame o but ânyâm hmö-
nyin, ke ûen he ka ûhnö tavat adre mokcu,
me he ka ham hwaban ka lathnyabaem a
ta je perofeta, me wakap, me tavat adre me
okabâ iâm, tavat ae ûhnyûkong me tavat
ae gan; me he ka ohnaûhangöi ödra adre
me ohnaûhangöâ hmeledrany.

19 Ke adre me khöng uma kap umen
Khong walethö hnyi drany; me ame ma-
nen dut hnyi umen uma tangen anyin ûhi-
hinyköu; me ame o but je hucuce, me je
ifucin, me je hendreng, me hwiöi, me we
wahma ae gan.

HNYIMAKAN 12.

ME ame manen dut hnyi drany ke
haten ae gan; wale momo at ame
khavâ seûnö, ke hnyi hmelen li can tehi,
ke e hnyi hon ban korona a je okhû a
twelv; 2 ke ame erkin dut me ame vec
hnyekon, ke ame tenge ge vec me me he
ka hnokoâ but. 3 Me ame manen dut ke
haten minya hnyi drany; ke wâ bi, wale
drakona ae gan ae dra, seven je ban, ke
ten je faoiny, ke seven je korona hon je
ban. 4 Ke e ame lelö tilâ hnen hmokunen
ke keihen a kuniny ta je okhûiny drany,
me ame khûâ ka hnyi hmeledrany: ke
haba drakona ame tot hnyi hnyimakan
momo, waleji ame he but ka hnokoâ, me
me he ka an nokon e ka o. 5 Haba momo
ame hnokoâ but da, at ame he ka musö ta
je hnyei hia thithö ge osö fao: ke adre ie
kap nokon ka Khong, hnyi anyin theron.
6 Me ame kec ut momo hnyebuba ai, ke e
hu gan eling dok a penapena Khong, m'
adre me he ka hat eling hnyi ta je bong a
wan thauzan tu haded ke sikste.

7 Ke e hu vat hnyi drany: haba Mikaela
me anyin je angela ame vat me drakona; ke
drakona me anyin je angela adre me vat m'
ödra; 8 ke ödra ca hwege bi, ke ba hmetu
bi hnödra hnyi drany. 9 Me adre me obâ
but drakona ae gan, wale on adrem, adre
hwenyi ien Diabolo, me Satana, at ame
omonoâ hmeledrany hia thithö; adre obâ
but ka hnyi hmeledrany, ke adre tha obâ
e me anyin ta je angela. 10 Ke oge me
löng hofuc ae gan hmâ hnyi drany ame ha,
ka habe, A o but walang ang möt, me man,
me dökhu dokhon Khonguta, me musi
minya anyin Keriso a anyin: anyin adre
hia but obâ at ame haikongoâ je liamekeiny
m' öta, wale at ame haikongu ödra hnyi
hnyimakan Khonguta hnyi lany me lit.
11 Ke adre me hwege hon ûnyi ge dren
Arenio, me hofuc adre me ohnatho; ke
adre me ca hnyokâ anyidra möt ke ne o
but mok. 12 Anyin a wale senyin dö ta je
drany, me tavat adre me laba hnyin. Ekölö
ge kânâ me köiö: anyin ame utut köbun
diabolo, ke gan hmâ anyin wathethöt,
anyin ae khana but ae okhulit biju ûen.

13 Ke a wâ but drakona a g' adre hia
but obâ e ka hnyi hmeledrany, me e ame
ovecâ momo at ame hnokoâ da. 14 Ke
adre me ham ka momo li labenyin aeto ae
gan, me me gâ ûnyi hnyi hnyimakan on ka
hnyi hnyebuba a hnen, ke adre hat eling,
hnyi ûen a khaca, me je ûen, me haf ûen.
15 Haba on ame hmita hoton momo köiö
ûnyi hnyi hnyimen helâ me wagewe, me
me he ka wekhet ut momo hnyi wagewe.
16 K' ame hadrua momo hnen kânâ, k'
ame memang ut kânâ me utâ wagewe a
walā drakona ûnyi hnyi hnyimen. 17 K'
ame hmönyin drakona ka momo, me he but
he ka vat me je kolon a je mâtrâniny momo,
tavat adre me löng hoton hnanyibu anyin
Khong, k' adre kât hmâ hna ohnathu
Iesu:

HNYIMAKAN 13.

KE e ame tot hon öny hnyi köiö.
Ke inya oge me wâ meno ame o
ûnyi hnyi köiö ae hu je faoiny a ten, ke je
ban a seven, ke e hnyi hon je fao je korona
a ten, ke je ien bi gan ka Khong, hon je
ban. 2 Ke haba meno oge me wâ, me
helâ me lepad, ke haba je can me helâ me
je can bea, ke haba hnyimen me helâ me
hnyimen liona: ke drakona ame ham kâu
maniny man, me anyin theron, me musi ae
gan. 3 Ke oge me wâ ke ban adre hia
but kot helâke ame he but ka mok; ke
haba hnân khû ame moko, me a metu but:
k' ame lâiâ hmeledrany hia hoton meno;
4 ke adre me khudrung ka drakona anyin e
ame ham maniny man ka meno; ke adre me
khudrung minya ju ka meno, haingödra,
ka habe, Ie at ae ûcû me meno? ke ie at
ae khana he ka vat mē? 5 ke adre me
ham kâu hnyem, me ame ha ta je ûnyi ae
gan, me je bi gan ka Khong; k' adre me
ham kâu man he ka huliwa hnyi fâte tu
je tehi. 6 Me e ame memang ut he ka bi
gan ka Khong, he ka haikongoâ ien me
umen uma menâ, wale tavat adre me laba
ethö hnyi drany. 7 Ke adre me hna kâu
he ka vat me wakap, me he ka hwege
hudra: ke adre me ham kâu musi hon ta
je tribu hia, me tavat, me hwen hnyei, me
ta je hnyei. 8 Ke ame he ka khudrung
ju kâu ödra hia adre me laba eang hmele-
drany, waleji tavat adre ca set je iödra
hnyi tusiny möt anyin Arenio waleji adre
hlingâ hwân hnyi hna bi taben hmeledrany.
9 A ne hu hnyikönyen ke at löng ju. 10
A ne ke at ame he ka hom bâ, me adre me
he ka hom hwenbâ e: a ne ke at ame
hlingâ ge hele vat, me adre me he ka
hlingâ e ge hele vat. Wale hok hnyok me
labageju anyin wakap.

11 Ke oge me wâ ke meno minya ame
o ûnyi eû hnyi kânâ; e hu li fao helâ me
arenio, ke e ame fuc helâ me drakona. 12
Ke e hu gan man hia maniny meno a bân
hnyi hnyimakan. Ke e ame kunâ hmele-
drany me tavat adre me laba hnyin he ka
khudrung ka meno a bân, waleji a ga metu
but hnân khû ehac ame moko. 13 Ke e
ame ânyâ ta je haten ae gan hmâ, wale me
me kunâ meic ûnyi hnyi drany ka hnyi
hmeledrany hnyi hnyimakan tavat. 14 Ke
e ame iyawâ tavat adre me labā hmeledrany
ge ta je haten adre hna kâu he ka ânyâ
hnyi hnyimakan meno; ame ha ka tavat
hnyi hmeledrany, a adre me he ka theatâ
me me we meno, waleji ae hu aat ge hele
vat, k' ame möt. 15 Ke adre hna kâu
man he ka ha melen hnatheat me me we
meno, me me he hnatheat a we meno ka
fuc, me kunâ he ka hlingâ tavat hia adre
me ca hnyi khudrung ka hnatheat a we
meno. 16 Ke e ame kunâ tavat hia thithö,
tavat ae ûhnyûkong me tavat ae gan, tavat
tren omjeû, me ta je theduoc, tavat adre
hna bâûâ, me ta je athnyaba, m' adre me
he ka bi hatödra hnyi hnyam a metödra
ame ne je baridra; 17 me me ca he ka
khana ke at he ka bihwaban omjeû me ûcû
hmetu, ke so bi at ae hu haten, wale ien
meno, ame ne numerainy ien bi. 18 Walang
metâ. Hamen at ame wâ ûnykûme he ka
aû numerainy meno; anyin a wale nume-
rainy at: ke haba numerainy, me, Siks
haded ke sikste siks.

HNYIMAKAN 14.

KE oge me wâ, ke wâ bi Arenio ame
tot hon bucen Ziona ke e unyin
tavat a wan haded ke fâte foa thauzan, ke
adre hia but sihnalimen ien, ke ien Kamen
hnyi hon je baridra. 2 Ke oge me löng
hofuc ûnyi hnyi drany, helâ me hwan je
wagewe ae se hia, ke helâ me hwan hen-
dreng ae gan: ke haba hwan oge me löng,
me helâ me hwan tavat adre me khumöngö
anyidra ta je kitara: 3 ke adre me khu-
möngö helâke khumöng a teb ûnyi hnyi
hnyimakan theron, ke hnyi hnyimakan je
ûnyi ae möt a vak ke wahingat: ke ba at
ae khana he ka nâ khumöng e, ke so thibi
tavat eling a wan haded ke fâte foa thauzan,
tavat adre me ûco ûnyi hnyi hmeledrany.
4 Ödrin je hnyat a ca hamödrin okongu
ödrin unyin omomo; anyin a ödrin so.
Ödrin je hnyat adre me hnu hoton Arenio
ka hnyi je dok ame he hnyin. Ödrin je
hnyat adre ûco unyin tavat, me hnân wan
a bân hobi kâu Khong me Arenio. 5 Ke
ba thoi adre me wâ hnyi je hnyimödra,
anyin ae ba hnyikongudrin.

6 Ke oge me wâ ke angela minya ame
gâ ethö hnyi wanben drany, ke unyin e
ûthumetu ae so ame ca ba balua he ka
khetâ ka tavat adre me laba hnyi hmele-
drany, ke ta je tribu, ke ta je hwen hnyei,
ke tavat; 7 ke e ame ha ge ifucin ae gan,
ka habe, Outen ju Khong, me ham kâu
hna ogânâ; anyin a o but ûen ûhnei gan:
ke khudrung ju kâu at a op drany, me
hmeledrany, me köiö me je an ame pupua.

8 Ke ame he hoton e ke angela, at a
loiny, k' ame ha, ka habe, A ū but, A ū but
Babulona ae gan, waleji at ame kunâ ta je
hnyei hia he ka ijem wainainy tang hmönyin
hnyi bi ûnyi monu a e.

9 Ke ame he hotudru ke angela a kuniny,
k' ame ha ge ifucin ae gan, ka habe, A ne
hu at ame khudrung ka meno, ke we e, k'
ame kap haten e hnyi hon bariny, a ne
hnyi hnyamen, 10 wale at ame he minya
ka ijem wainainy tang hmönyin anyin
Khong, wale adre penapena ke adre me
ca ûhaniken, hnyi kaiainy anyin tang
hmönyin; ke adre me he ka ovecâ e hnen
meic me teio hnyi hnyimakan ta je angela
ae kap, ke hnyi hnyimakan Arenio: 11 ke
ame sâ göranyai nyiele balua hainy hna
oveci ödra; ke adre me ca menâ bi hnyi
lany me lit tavat adre me khudrung ka
meno ke we e, me tavat hia adre me kap
haten ien e. 12 Wale hok hnyok anyin
wakap, tavat adre me löng hoton hnanyibu
anyin Khong, me labageju kö Iesu.

13 Ke oge me löng hofuc ûnyi hnyi
drany ame ha könya, ka habe, Sihnalimen
ju, ka habe, Hnahic hnen wamok, tavat
adre me mok unyin Than hwân walang
ang: eke, ame ha Hanu, m' adre me menâ
thö ûnyi hnyi anyidra ta je huliwa; anyin
ame tha hnu hotudra anyidra ta je huliwa.

14 Ke oge me wâ, ke wâ bi, ûlâ ae hau;
me ke at ame laba hon ûlâ helâ me ke
nokon at, ame bicâ korona gol, ke e hnyi
hnyamen hele hnân subö hwit ae so hwan.
15 Ke haba ke angela ame didrut ûnyi
hnyi hnyin uma kap, ame ha ge hwan ae
gan ka at ame laba hon ûlâ, ka habe, Inâ
but ânyâm hele hnân subö hwit, me subâ
but; anyin a o but ûen he ka subâ; anyin
ae ti hmahmat ut hmeledrany. 16 Haba
at ame laba hon ûlâ ame inâ but ka hnyi

hmeledrany anyin hele hnân subö hwit;
me a meno but hmeledrany.
17 Ke haba ke angela ame didrut ûnyi
hnyi uma kap ethö hnyi drany, ke hu
minya gan hele hnân subö hwit ae so hwan.
18 Ke haba ke angela ame didrut ûnyi
hnyi taben hut, ae hu man gan hon meic:
ke e ame ha ge hwan ae gan ka at ae hu
hele hnân subö hwit ae so hwan, me ha, ka
habe, Inâ ju ânyâm hele hnân subö hwit
ae so hwan, me meno je de vine hnyi hme-
ledrany; anyin ae mat hmönyin je wan
vineiny. 19 Haba angela ame ina but
anyin hele hnân subö hwit ka hnyi hmele-
drany, me meno vineiny hmeledrany, me
khûâ but ka hnyi hna hlic vine wale ûnyi
hnân hlic vine ae gan hmâ anyin tang
hmönyin anyin Khong. 20 Ke adre me
uto ju hnyi hna hlic vine hnyi hoton taun,
me ame hingölö but dra ûnyi hnyi hna
hlic vine ke ne o but hnyi töiny hnyimen
hors, ke haba ûlauen me khaca thauzan ke
siks haded je satadia.

HNYIMAKAN 15.

KE oge me wâ ke haten hnyi drany ae
gan me hnân lâiâ, a seven je angela
ae hu je mok a biliny a seven, anyin adre
umo hnyi hmönyin anyin Khong.
2 Ke oge me wâ köiö helâ me uselat
adre ûhaniken me meic; ke ödra minya
tavat adre me hwege hon meno, ke hon we
e, ke hon numerainy ien e, ke adre me tot
hnyi köiö uselat, ke ve hu gadra je kitara
anyin Khong. 3 Ke adre me khumöngö
khumöng anyi Mose athnyabainy Khong,
ke khumöng minya anyin Arenio, ka habe,
E gan hmâ ke hnân lâiâ ânyâm ta je huli-
wa, Than a Khong Ataekhanahia; e wisa
me hnathu dem je gethen, u Tuhan ta je
dö. 4 Than lö, ie at ame ca he ka ot me
ogânâ iâm? anyin a hake u ke thibi at ae
kap; anyin ame he ka o ta je hnyei hia
thithö he ka khudrung hnyi hnyimâkâm;
anyin adre hia but omanenâ ânyâm ta je
huliwa ae wisa.
5 Ke hwaban e inya oge me wâ, ke wâ
bi adre me khöng ut hnyi drany uma
kapiny uma menâ at ame ohnatko: 6 me
ame didrut ûnyi hnyi hnyin uma kap je
angela a seven, ke hu gadrin je mok a
seven, ödrin e theibâ veto ae alai me hadrö-
ngöc, ke ödrin e oweikâ je ûlaidrin ge wen
a gol. 7 Ke haba ke at hnyi je ûnyi a
vak a möt ame ham ka je angela a seven
je kaia a seven ae unöngöt ge tang hmö-
nyin anyin Khong ae möt nyiele nyiele
balua. 8 Me ame unöngötö uma kap ge
hai ûnyi hnyi hmanenang anyin Khong,
me ûnyi hnyi maniny man; ke ba at ae
khana he ka didrö ka hnyi uma kap, ke ne
o but ame hwâdâ thö je mok a seven anyin
je angela a seven.

HNYIMAKAN 16.

KE oge me löng ifucin ae gan hnyin
uma kap ame ha ka je angela a
seven, ka habe, He th' öbun ka hingâlâ je
kaiainy tang hmönyin anyin Khong ka
hnyi hmeledrany.
2 Me ame he but at a bân me hingâlâ
anyin kaia ka hnyi hmeledrany; me ame
o but anyû ae kong me ikiki ka hnyi hon
tavat ae hu gadra haten meno, ke hon
tavat minya adre me khudrung ka at ae
we e.
3 Haba at a loiny ame hingâlâ anyin
kaia ka hnyi köiö; me me wia e me helâ
me dren komok; me ame mokcu ta je ûnyi
hia ae möt eû hnyi köiö.
4 Ke haba at a kuniny ame hingâlâ
anyin kaia ka hnyi je wagewe, me je an
ame pupua; me ame dra but. 5 Ke oge
me löng angelainy je köiö ame ha, ka habe,
U thibi Wisa, a u walang ang me adrem,
u At ae Kap, anyin a u je bi hwaban
helâe: 6 anyin a adre me hingâlâ dra dren
wakap me ta je perofeta, ke u je habelidra
ge dra: ae ûcû ködra. 7 Ke oge me löng
taben hut ame fuc, ka habe, Eke, Than a
Khong Ataekhanahia lö, e hnathu me wisa
hnâm je hna bi hwaban.
8 Ke haba at a vakiny ame hingâlâ
anyin kaia ka seûnö; me adre hna kâu he
ka le tavat ge meic. 9 Me ame hlâ tavat
hnen kahwa ae gan: me adre me haikongoâ
ien Khong wale at ae hu man hon ta je
mok e; ke adre me ca ietra bi me he ka
ogânâ e.
10 Ke haba at a thabunginy ame hingâlâ
anyin kaia hon theron anyin meno; me
ame menekholom but dokhon dökhu; ke
adre me hohoc je bohmödra ge vec, 11 ke
adre me haikongoâ Khongon drany can
anyidra ta je vec me hnödra je anyû; ke
adre me ca ietra bi ta je hwakecidra.
12 Ke haba at a siksiny ame hingâlâ
anyin kaia ka hnyi wagewe ae gan Eufe-
rate; me ame hme thö köiö, m' adre me
he ka penapena ke gethen deny je than

ûhedra e jimeyo. 13 Ke oge me wâ je
hanu ae kong a ödrin kun helâ me je rana
ödrin e he but ûnyi hnyi hnyimen drakona,
me ûnyi hnyi hnyimen meno, me ûnyi hnyi
hnyimen perofeta thoi : 14 anyin a ödrin je
hanu anyin je demoni, ödrin a ânyâ je haten ;
wale ödrin e he ka ta je than hia hnyin
hmeledrany he ka ûkhacaköu ödra ka hnyi
vat hnyi bong ae gan bonginy Khong Atae-
khanahia. 15 (Wâ bi, oge me he ka o helâ
me at venöu. Hnahic hnen at ame hmâkâ,
me tuö anyin je ûkhaû, wâ e nye he ka he
thu, m' ödra wâ thö anyin hmehma.) 16
Ke ödrin e ûkhacaköu ödra hnyi dok
adre hwenyi ien hwen Heberu, ka habe,
Amagedo.

17 Ke haba at a seveniny ame hingâlâ
anyin kaia ethö hnyi wanben ; me ame o
but hwan ae gan ûnyi hnyi uma kap, ûnyi
hnyi theron ame ha, ka habe, Adre hia
but ânyâ : 18 me ame manen dut je hucuce,
me je hofuc, me je hendreng ; ke e hu
hwiöi ae gan hmâ, e ba khaca a helâe hwân
ehac ge ibi hu at hnyi hmeledrany, e ba
hwiöi ae gan me hwege helâe. 19 Me
ame subâ kunâ but taun ae gan, k' ame ū
but je taun hnyi je hnyei : ke adre me
ûnykûme Babulona taun ae gan hnyi hnyi-
makan Khong he ka ham kâu kaiainy
wainainy anyin tang hmönyin. 20 K' ame
kec dö je bomene hia, k' adre me ca wâ
hmetu je bucen. 21 Ke ame ta but ûnyi
anyi drany ka hnyi hon tavat we wahma
he gan hmâ, haba ihmakiny je owe, me
helâ me khaca talan : k' ame haikongoâ
Khong hnen tavat can mok eling a we
wahma ; anyin ae gan hmâ hmönyin
mok e.

HNYIMAKAN 17.

KE ame o thö ke at hnyin je angela a
seven hnyat ae hu gadrin je kaia a
seven, k' ame ha könya, ka habe, Aiö u,
oge me he ka omanenâ köu hna bi hwaban
ka momo hnyi gethen, at ae nua, k' ame
laba hon je köiö ae se hia ; 2 ke ta je
thaniny hmeledrany adre me bi ûnyi monu
mē, k' ame monu aten hmeledrany hnen
wainainy anyin bi ûnyi monu. 3 Ke e
ame hum nya hnyi Hanu ka hnyi hnye-
buba : me oge me wâ momo ame laba hon
meno ae dra, e unöngöt ge je ien bi gan,
ke hu je ban a seven, ke je fao a ten. 4
Haba momo, me ame khavâ ûkhaû ae udru-
drâ hlit ke dra, ke a theibâ ge gol me je
veto ae gan hwaban me je penina, ke e hu
hnyi hnyamen kaia gol, ke unöngöt ge je
ûnyi ae ikiki, a ta je ûnyi ae kong ûnyi
hnyi anyin bi ûnyi monu, 5 ke e hnyi hon
bariny ien adre sihnalimen, ka habe, E
IYONG, BABULONA AE GAN, HI-
NYEN OMOMO HNYI GETHEN, KE
TA JE ÛNYI AE IKIKI HNYI HME-
LEDRANY. 6 Ke oge me wâ momo ame
monu a ijem dren wakap, ke dren tavat
adre me ohnathu Iesu. Ke oge me wâ me
oge me lâiâ gan hmâ. 7 Haba angela ame
ha könyâ ka habe, Anyin a ieû u me lâiâ ?
Oge me he ka ha köu bongon ae iyong
anyin momo, me meno a taben, ae hu je
ban a seven me je faoiny a ten. 8 Haba
meno u me wâ, me, ka e bi ehac, ke ba bi
walang ang ; ke e ame he ka ölö ûheny
eû hnyi hmonop ae dit hmönyin me he
but ka hnyi hnaûhangö. Ke ame he ka
lâiâ hnen tavat adre me laba hnyi hmele-
drany, tavat adre me ca hia but set je
iödra hnyi tusiny möt hwân hnyi hna bi
taben hmeledrany, ödra ka wâ meno, a e bi
ehac, ke ba bi walang ang, k' ame he ka o.
9 Ke walang hnyok ae hu metâ hnyin.
Haba je ban a seven, me wale je bucen a
seven, wale momo ame laba hon : 10 ke
wale je than a seven, a ū but thabûng, ke
ka e bi khaca, ke tiga hia bi khaca ; ke e
ka o but, me ûcû kâu he ka mē laba. 11
Ke haba meno a ka e bi ehac, ke ba bi
walang, wale at a ka eitiny ke hanen hnyat
a seven ; ke e ame he ka he ka hnyi hnaû-
hangö. 12 Ke haba ta je faoiny a ten u
je wâ, me, wale je than a ten, hnyat ae
tiga ca hu gadrin dökhu ; ke adre hna
ködrin musi helâke me je than, tha ödrin
me meno, hnyi awa a khaca. 13 Khaca
thibi je hnyekudrin, ke ödrin e ham mani-
drin man me anyidrin musi ka meno. 14
Ame he hnyat eling ka vat me Arenio, ke
ame he Arenio ka hwege hudrin, anyin e
Tuhan ta je tuhan, me Thaniny ta je than;
ke ame he tavat a tha ödra mē ka hwege,
tavat adre hawâ, me tavat adre ûca, me
tavat ae hnathu. 15 Me e ame ha könya,
ka habe, Haba je köiö u je wâ, waleji ame
laba hon momo hnyi gethen, wale je tavat,
me tavat ae se, me je hnyei, me je hwen
hnyei. 16 Ke haba je faoiny a ten u je
wâ, ke meno, me wale hnyat ödrin e he ka
hûkötiâ momo hnyi gethen, me söh e, me
ohethuâ, me an viny, me thong degecâ
hnyi meic. 17 Anyin a Khong ame ip eû
hnyi je hnyekudrin he ka ohwâdâ weny,

me he ka tha hnyok, me ham dökhudrin dökhu ka meno, ke ne o but ame hwâdâ je hofuc hwan Khong. 18 Ke haba momo u je wâ, me wale taun ae gan, wale at ame musö je thaniny hmeledrany.

HNYIMAKAN 18.

KE hwaban ta je ûnyi e, inya oge me wâ ke angela minya ame utut ûheny hnyi drany, ae hu musi ae gan; ke ame melam hmeledrany ge anyin hmanenang.
2 Ke e ame ha ge hwan ae hwege, ka habe, A ū but, a ū but Babulona ae gan, k' adre wia e hnân hnyaban ta je demoni, me uma umen ta je hanu hia ae kong, me uma umen ta je meno hia ame gâ ae ikiki k' adre hûkötiâ. 3 Anyin a ū but ta je hnyei hia ge wainainy tang hmönyininy bi ûnyi monu anyin momo; ke ame bi ûnyi monu mē je than eang hmeledrany, k' ame tren omjeû tavat ûcû eang hmelen ge maniny hna osenyinâ unyin momo.
4 Ke oge me löng ke hofuc minya hnyi drany ame ha, ka habe, Lakeik lö, he but ge momo, m' öbun e ca hnyi hanen anyin je hulö, me me ca o köbun anyin je mok:
5 anyin a o but hnyi drany anyin ta je hulö, ke Khong ame ûnykûme anyin ta je monu. 6 Bi hwaban ju kâu helâ me hnen hna ham, ke olo ju bi hwaban kâu hoton anyin huliwa: ke olo ju ûhaniken kâu hnyi utkaia e ame ûhaniken. 7 E gan hmâ hnen hna hamen ogânâ e bi, me ka osenyinâ unyin, awe, ânyâ thö kâu helâe ge vec me hlöuhlöu: anyin a haingen eû hnyi hnyekon, ka habe, Inya oge me laba a momo than, k' iny ca safac bi, ke oge me ca he ka wâ hlöuhlöu. 8 Anyin a wale ame he ka o kâu anyin je mok hnyi bong a khaca, wale mok, me hlöuhlöu, me hmiâ; ke adre me he ka thong degecâ e hnen meic; anyin ae hwege Than a Khong at ame bi hwaban kâu. 9 Ke ame he je thaniny hmeledrany tavat adre me bi ûnyi monu me tha senyin mē ka tenge thungaû can ödrin ka wâ hainy hna thong e, 10 ke ödrin e tot sâkâû anyin a ödrin e outen anyin vec, me ha, ka habe, Ekölö, ekölö ge taun ae gan a Babulona, taun ae hwege! anyin ame o but hwaban köu hnyi awa a khaca. 11 Ke ame tenge thungaû gan hnen tavat ûcû hnyi hmeledrany, anyin ae ba hmetu at ae khana he ka ûco je omjehedra; 12 wale omjeû gol, me sileva, me je veto ae gan hwaban, me je penina, me mano lino ae ûhnyûkong nân, me mano ae udrudrâ hlit, me silek, me mano ae dra; me je utö ae bo so hia, me je kaia hia a nyon elefan, me je kaia utö hia ae gan hwaban, me bras, me fao, me veto oût;
13 me kinamo, me amomo, me je ûnyi ae bo so, me muro, me libanu, me waina, me wakaco, me falawa ae so, me hwit, me je meno, me je mamoe; me je hors, me je kariota, me je unyin; me je hanon at.
14 Ke a he but gam bi je wan ame weny hnyekom, ke hia but gam ta je ûnyi hia ae senem me meic, k' ame ca he hmetu tavat ka wâ bala. 15 Ke ame he tavat ûco ta je ûnyi e, waleji hnen momo hna otreni ödra ka tot sâkâû, anyin a ödra outen anyin vec, adre me tenge thungaû; 16 me ha, ka habe, Ekölö, ekölö ge taun ae gan, waleji ame khavâ mano lino ae ûhnyûkong nân, me mano ae udrudrâ hlit, me dra, me otheibâ ge gol, me je veto ae gan hwaban, me je penina! 17 anyin adre ohia but hnyi awa a khaca tang omjeû ae gan hmâ helâe. Ke ame tot sâkâû ta je tuhan hu, me tavat adre me kec ehe hnyi köiö, me je aten hu, me tavat adre me huliwa hnyi köiö, 18 me ha, ödra ka wâ thö hainy hna thong e, ka habe, Ewa taun ae ûcû me taun eang ae gan? 19 Me adre me khaû dröu ka hnyi je bödra, me hongot, me tenge thungaû, ka habe, Ekölö, ekölö ge taun ae gan, at ame otreni ödra hia ge omjeû tavat ae hu hudrin hu eû hnyi köiö ûnyi ge ûnyi hnathuiny! ke adre otheduocâ e hnyi awa a khaca. 20 U ma senyin dö gan drany lö, me öbun wakap, me ta je aposetolo, me ta je perofeta; anyin a Khong ame hia but bi hwaban kâu cabun bi.
21 Ke haba ke angela ae hwege ame hom veto helâke me veto adre omomono ae gan me khûâ ka hnyi köiö, me ha, ka habe, Helâe minya adre me he ka hagutâ Babulona taun ae gan, ge hna khûâ ae hwege, ke adre me ca he hmetu ka wâ e bala. 22 Ke adre me ca he hmetu ka löng unyâm hwan tavat khumöngö kitara, me ta je ûnyi khumöng, me tavat adre me tûö köwi, me tavat adre me tûö khoto; ke adre me ca he hmetu ka wâ unyâm at ame huliwan je huliwa; ke adre me ca he hmetu ka löng unyâm hwan veto hnân oamamâ;
23 ke ame ca he hmetu ka umumelam hnyi wanbâm bâhlân lamepa; ke adre me ca he hmetu ka löng hnyi wanbâm ifucin li at ödre tep faipoipo: anyin a haba tavat ûcû unyâm, me ödrin e beönua hnyi hmele-

drany: ke adre me omonoâ ta je hnyei hia
ge ânyâm je bibihwakecin. 24 Ke adre
me wâ gan dren ta je perofeta me wakap,
me tavat hia adre hia but hlingâ hnyi
hmeledrany.

HNYIMAKAN 19.

KE hwaban ta je ûnyi e inya oge me
löng helâke hwan tavat ae se hia
ethö hnyi drany adre me ha, ka habe, Hale-
luya; E unyin Khonguta möt, me hmane-
nang, me man: 2 anyin ae hnathu me
wisa hnen hna bi hwaban; anyin a hia but
bi hwaban ka momo hnyi gethen ae nua,
at ame okongoâ hmeledrany ge anyin bi
ûnyi monu, ke a hia but bi hwaban kâu
can dren lathnyabainy. 3 Ke adre me ha
hnathu, ka habe, Haleluya. Ke ame hai
göranyai nyiele nyiele balua hainy momo.
4 Ke haba wahingat a twente foa, ke ta
ûnyi a vak ae möt, me ödrin e ta ju me
khudrung ka Khong at ame tabâ theron,
me ha, ka habe, Amen; Haleluya. 5 Me
ame o but hofuc ûnyi hnyi theron, ka
habe, Ogânâ thö Khonguta öbun je lath-
nyabainy, me tavat adre me outen e, tavat
ae ûhnyûkong me tavat ae gan. 6 Ke
oge me löng helâke hwan tavat ae se
hia, ke helâke hwan ta je köiö ae se hia,
ke helâke hwan hendreng ae gan hmâ ame
ha, ka habe, Haleluya: anyin a Than a
Khonguta Ataekhanahia ame musi. 7 E
so ate me senyin me hobâ, ke so ate me
ham kâu hna ogânâ: anyin ame o but
Arenio he ka faipoipo, ke a hia but âiân
hamen penapena e. 8 Ke adre me hna
kâu he ka khavâ mano lino ae ûhnyûkong
nân ae hadröngöc ke ba hnyikongon: anyin
a haba mano lino, me wale hwakecin ae
wisa anyin wakap. 9 Ke haingen könya,
ka habe, Sihnalimen ju, ka habe, Hnödra
hnahic adre me hawâ ka hnyi bijeûiny fai-
poipo anyin Arenio. Ke haingen könya,
ka habe, Wale hofuc ae hnathu hwan
Khong. 10 Me oge me ta ju hnyi hmelen
li can he ka khudrung kâu. Ke haingen
könya, ka habe, Ohe, u ma ca ânyâ: anyin
a iny athnyaba möu me je liamekeiny möu,
tavat adre hom hna ohnathu Iesu: khu-
drung ka Khong: anyin a haba hna ohna-
thu Iesu me wale hanon hna operofeta.
11 Ke oge me wâ drany adre khöng;
ke wâ bi hors ae hau, ke haba li ien at ame
tabâ e me Wisa me Hnathu; ke e ame
hnei me vat hnyi hwakecin ae wisa. 12
Haba li emakan, me bâhlân meic, ke se hia
je korona hon ban; ke hu ien adre set wale
ae ca khana hnen at, ke ka hake e thibi.
13 Ke adre okhaûâ e ge ûkhaû adre osisi-
drâ ge dra: ke adre me ha ien, ka habe,
Logo anyin Khong. 14 Me ame he hoton,
je utbavat hnyi drany, adre me tabâ je hors
ae hau, adre khavâ mano lino ae ûhnyû-
kong nân, ae hau me ba hnyikongon. 15
Ke ame o but ûnyi hnyi hnyimen hele vat
ae so hwan, me me he ka kot kâu ta je
hnyei: ke e ame he ka musi ödra ge osö
fao: ke e ame ututo hnyi hna hlic vineiny
tang hmönyin ae gan anyin Khong Atae-
khanahia. 16 Ke e ame khavâ khaûen,
ke adre set ke ien hnyi jevan, ka habe,
TUHAN TA JE TUHAN ME THAN-
INY TA JE THAN.
17 Ke oge me wâ ke angela ame tot
hnyi seûnö; ke e ame ha ge hwan ae gan,
ame ha ka ta je meno ame gâ ethö, ka habe,
Ai öbun ka ûkhacaköu ka hnyi bijeû ae
nua anyin Khong; 18 m' öbun e he ka
an viny ta je than, me viny ta je taben vat,
me viny tavat ae hwege, me viny ta je
hors me tavat adre me tabâ, me viny tavat
hia thithö, tavat adre hna bâûâ me ta je
athnyaba, me tavat ae ûhnyûkong me gan.
19 Ke oge me wâ meno me ta je thaniny
hmeledrany, me anyidra je utbavat adre
me ûkhacaköu he ka vat me at ame tabö
hors me anyin utbavat. 20 Me adre me
kât meno ae hiny; me perofeta thoi minya
waleji at ame ânyâ ta je haten hnyi hnyi-
makan, hnân omono tavat adre me kap
haten meno, m' ödra minya adre me khu-
drung ka at ae we e: ke adre me khû'
ödru meli ödru ka hnyi nem a meic ame
hlâ ge teio: 21 ke adre me hlingâ je kolon
ge hele vat anyin at a tabö hors, wale hele
vat ame o but ûnyi hnyi hnyimen: k' ame
sekon dö je meno ame gâ hia ge je unyidrin.

HNYIMAKAN 20.

KE oge me wâ ke angela ame utut
ûheny hnyi drany, ke e unyin kiiny
hmonop ae dit hmönyin, ke e hnyi hnyamen
tö fao ae gan. 2 Ke e ame kât drakona,
wale on ehac, a wale Diabolo me Satana,
me ame ca e ke ne o but hnyi wan thauzan
je huna, 3 me khûâ e ka hnyi hmonop ae
dit hmönyin, k' ame hlöng e, k' ame ohmâ
haten hon, me me ca he hmetu ka omonoâ
ta je hnyei, ke ne o but ame bekhöt je
huna a wan thauzan: ke hwaban e, e ûcû

he ka thang hmetu but e hnyi ûen ae okhulit.
4 Ke oge me wâ je theron, me hnyat ödrin e laba hon, ke adre me hna ködrin he ka hnei: ke oge me wâ minya je hanon tavat adre subâ je nyidra can hna ohnathu Iesu, ke can hofuc hwan Khong, ke tavat adre me ca hnyi khudrung ka meno, me at a we e, ke adre me ca hnyi kap haten hon je baridra ke hon je hnyamödra; ke adre me möt, k' adre me tha musi me Keriso ke ne o but hnyi je huna a wan thauzan.
5 Ke haba je kolon tavat adre me mokcu, me adre me ca möt hmetu bi ke ne o but ame bekhöt je huna a wan thauzan. Wale möt hmetu a bân.
6 E hnahic ut me kap tavat adre me hnyi hanen möt hmetu a bân: e ba maniny mok a loiny ködrin; ke adre me he bi ka tavat bihut ka Khong me Keriso, ke adre me he ka tha musi mē ke ne o but hnyi je huna a wan thauzan.
7 Ke e ka bekhöt dö je huna a wan thauzan, me adre me he ka thöng Satan hmetu but ûheny hnyi uma ceat,
8 me ame he ka o but ka omonoâ ta je hnyei wale hnyi vak ta ke keihen hmeledrany, wale Gog me Magog, he ka ûkhacaköu ödra ka hnyi vat: ke helâ me önyin köiö ûseidra.
9 Ke adre me ölö thö me dedo hmeledrany, me igigilö hunuma anyin wakap, me taun ae oûnykûminy: ke ame o but meic ûnyi hnyi drany me thong degeci ödra.
10 Ke adre me khûö diabolo at ame omonu ödra ka hnyi nem a meic me teio, waleji a hnen minya meno me perofeta thoi; ke adre me he ka oveci ödra hnyi lany me lit nyiele nyiele balua.
11 Ke oge me wâ theron ae gan ae hau, me at ame tabâ, ke ame kec hnyi hnyimakan hmeledrany me drany; ke ca manen bi ke dok hobi ködru.
12 Ke oge me wâ wamok, tavat ae gan me tavat ae ûhnyûkong adre me ûtitilen hnyi hnyimakan theron; me adre me khöng ut je tusi, ke adre khöng ke tusi bi a wale tusiny möt: me adre me hnö wamok ge ta je ûnyi adre sihnalimen hnyi je tusi, hoton anyidra ta je huliwa.
13 Ke haba köiö, me ame ham hmetu tavat adre mok hnyin; ke mok minya, me Hedis, ödru me ham hmetu tavat adre mok unyidru: me adre me ve hnei ödra hoton anyidra ta je huliwa.
14 Me adre me khûö mok me Hedis ka hnyi nem a meic. Wale mok a loiny, a nem a meic.
15 Ke e ka manen dut khaca waleji adre ca sihnalimen hnyi tusiny möt me adre me khûâ but e ka hnyi nem a meic.

HNYIMAKAN 21.

KE oge me wâ drany a teb ûnyi me hmeledrany a teb ûnyi: anyin a hia but drany a bân me hmeledrany a bân; ke ba hmetu bi köiö.
2 Ke inya oge me wâ taun ae kap, Jerusalema a teb ûnyi, ame utut ûheny hnyi drany ûnyi ge Khong, adre penapena helâ me hlu ame he ka faipoipo, adre theibâ e hobi kâu âiân.
3 Ke oge me löng hofuc ae gan ûnyi hnyi theron ame ha, ka habe, Wâ bi, e unyin tavat uma menâ umen Khong, ke e ame he ka laba unyidra, ke adre me he ka lakeiny, ke ame he Khong ka tha e m' ödra, k' ame he ka Khongudrin:
4 ke e ame he ka kot degecâ ta je deköiö hia ûnyi hnyi ta je emaködra; ke ba hmetu bi mok; ke ba hmetu bi hnyok ae hmak, me tenge, me vec: a hia but ta je ûnyi a bân.
5 Ke ame ha at ame laba hon theron, ka habe, Wâ bi, oge me he ka ohâtâ ta je ûnyi hia thithö. Ke e ame ha, ka habe, Sihnalimen ju: anyin ae hnathu me wisa ta je hofuc e.
6 Ke haingen könya, ka habe, Adre hia but ânyâ. Inya Alefa me Omega, wale hwân me obiny. Oge me he ka ham bâûâ köien möt ame pupua ka at ame beic.
7 Ame he ka hu ta je ûnyi e hnen at ame ton; me oge me he ka Khongon, ke e ame he ka nökuk.
8 Ke haba tavat adre me ot, ke tavat adre me ca labageju, ke tavat ae ikiki, ke tavat ûhlingö, ke tavat bi ûnyi monu, ke tavat tren khong, ke tavat adre me hmi ka je hnatheat, ke tavat hia adre me thoi, me ame he ka hu hwajekhöûdra hnyi nem ame hlâ ge meic me teio; wale mok a loiny.
9 Ke ame o but könya ke at hnyi je angela a seven hnyat ae hu je kaia a seven ae unöngöt ge je mok a seven a biliny; me e ame ûhnenamö mönya, me ha, ka habe, Aiö u, oge me he ka omanenâ köu hlu âiân Arenio.
10 Me e ame hum nya hnyi Hanu ka hnyi bucen ae gan me beû göranyai, me omanenâ könya taun ae kap walc Jerusalema ame utut ûnyi hnyi drany ûnyi ge Khong,
11 ke hu hmanenanginy Khong hnyin: ke haba melaminy me helâ me veto ae gan hmâ hmönyin hwaban, ke helâ me veto jasepi ae alai:
12 ke hu hak veto ae gan me beû göranyai; ke hu je homagöule a twelv, ke twelv ta angela hnyi je homa-

göule; k' adre me sihnalimen je ien hnyin,
wale je ien je tribu a twelv anyin lakon
Isaraela: 13 kun ta homagöule jimeyö; ke
kun ta homagöule hnyi hwadrö; ke kun ta
homagöule hnyi hwaiöu; ke kun ta homa-
göule jimeû. 14 Ke twelv ta taben hak
veto hnyi taun, ke haba hnyi je taben eling
e hu je ien je aposetolo a twelv anyin
Arenio. 15 Ke haba at ame ûhnenamö
mönya, me hu gan hlowe gol hnân tuluto
taun, me je homagöuleiny, me je haginy
veto. 16 Ke tha ûcû vak ta baten taun,
ke tha ûcû ibeûen me ûlauen: ke e ame
tuluto taun ge hlowe, twelv thauzan je
setadia: ke tha ûcû thibi ibeûen, me
ûlauen, me ibeûen göranyai. 17 Ke e ame
tuluto haginy veto, me wan haded ke fâte
foa je kubit, hoton tulutiny at, wale angela.
18 Ke haba hna up haginy, me je veto
jasepi: ke haba taun, me gol ae so, helâ
me uselat ae alai. 19 Ke adre ohmane-
nangâ ge je veto ae gan hwaban hia taben
haginy taun. Jasepi taben a bân; safairo
a loiny; kalekedoni a kuniny; semerado a
vakiny; 20 sadonuki a thabûnginy; sadio
a siksiny; kerusolite a seveniny; berulo a
eitiny; topazio a naininy; kerusopala a
teniny; uakini a eleveniny; amethusa a
twelviny. 21 Ke haba je homagöule a
twelv, me je penina ling a twelv; ûsa
khaca penina je homagöule: ke haba gethe-
niny taun, me gol ae so helâ me uselat ae
alai. 22 Ke ba uma kap oge me wâ e:
anyin a Than a Khong Aekhanahia me
Arenio uma kapiny. 23 Ke ca ûnyi hnathu
bi seûnö me tehi he ka omelamâ taun;
anyin ame omelamâ e henen hmanenanginy
Khong, ke lamepainy Arenio. 24 Ke ame
he ta je hnyei ka he hnyi melaminy: ke
haba je thaniny hmeledrany, me adre me
sukhöûnâ anyidra hmanenang ka hnyin. 25
Ke adre me ca he ka hlöng je homagöuleiny
hnyi lany (ke ba lit e): 26 ke adre me he
ka sukhöûnâ ka hnyin hmanenanginy ta je
hnyei me hna ogânâ: 27 ke ame ca he ka
hnyi dit kâe ke ûnyi ae kong, me at ame
ânyâ ikiki me thoi: ke hake ödra thibi
tavat adre sihnalimidrin hnyi tusi anyin
Arenio a tusiny möt.

HNYIMAKAN 22.

KE e ame omanenâ könya wagewiny
köiö möt ae alai helâ me uselat,
ame di hnyi theron anyin Khong me Arenio,
2 hnyi wanben getheniny. Ke e hnyi li
baten wagewe ûöiny möt, at ame wa wan a
twelv je bongon, ke ame wa hnyi je tehi
hia: ke haba ta je lan ûö me hnân omelö
ta je hnyei. 3 Ke ba hmetu bi hnaûhangö:
ke ame he ka e bi hnyi wanben theron
anyin Khong me Arenio; 4 ke ame he je
lathnyabainy ka huliwa kâu; ke adre me
he ka wâ hnyimakan; ke e hon baridra ien.
5 Ke ame ca he hmetu ka lit; ke ca ûnyi
hnathu bi ködra lamepa, me melaminy seûnö;
anyin a he Than a Khong ka melamidra:
ke adre me he ka musi nyiele nyiele
balua.

6 Ke haingen könya ka habe, Wale
hofuc ae wisa me hnathu: ke haba Than a
Khongon ta je hanon je perofeta ame kunâ
anyin angela he ka omanenâ ka lathnya-
bainy ta je ûnyi ame he ka ie o. 7 Hnahic
hnen at ame löng hoton ta je hofuc adre
perofeta hnyin tusi ang.

8 Ke inya Ioane at ame löng me wâ ta
je ûnyi e. Ke hnyi ûen oge me löng me
wâ, me oge me ta ju hnyi hmelen li can
angela, at ame omanenâ könya ta je ûnyi e.
9 Me e ame ha könya, ka habe, Ohe, ca
ânyâ, iny athnyaba möu me je perofeta a
je liamekeiny möu, me tavat adre me löng
hoton hofuc hnyi tusi ang: khudrung ju
ka Khong.

10 Ke haingen könya, ka habe, Ca ohmâ
haten ta je hofuc adre perofeta hnyin tusi
ang; anyin ae hakekeny jut ûen. 11 Haba
at ae ca wisa, me ame he bala bi ka ca wisa:
ke haba at ae ikiki, me ame he bala bi ka
ikiki: ke haba at ae wisa, me ame he bala
bi ka ânyâ wisa: ke haba at ae kap, me
adre me he bala bi ka okabâ. 12 Wâ bi,
oge me he ka ie o; ke e unyik hwaban, he
ka ve ham ka tavat e ûcû me anyidra ta je
huliwa. 13 Inya Alefa me Omega, wale
bân me biliny, a can me obiny. 14 Hnahic
hnen tavat adre me hneû anyidra ta je
ûkhaû, me me ûcû ködra he ka he ka hnyi
ûöiny möt, me he ka dit ka hnyi je homa-
göuleiny taun. 15 Eû hnyi hoton ta je
kuli, me tavat tren khong, me tavat bi
ûnyi monu, me tavat ûhlingö, me tavat
adre me hmi ka je hnatheat, me tavat hia
adre me weny me mâdrâ thoi.

16 Inya Iesu oge hia but kunâ anyik
angela he ka thumetu öbun ge ta je ûnyi e
hobi kâu ta je ekalesia. Inya khûen me
Nöku Davita, ke okhû lany ae hadröngöc.

17 Ke haingen Hanu me hlu a teb fai-
poipo, ka habe, Aiö u. Ke so ame ha
minya at ame löng, ka habe, Aiö u. Ke

haba at ae beic, me he but jem: ke haba
at e weny, me hom bâûâ ju köiöiny möt.
18 Inya oge me ha wia ka tavat hia
adre me löng ta je hofuc adre me perofeta
hnyi tusi ang, ka habe, A ne he bi ke at
ka bi hanen ta je hofuc e, me ame he minya
Khong ka bi hanen kâu ta je mok adre
sihnalimen hnyi tusi ang: 19 ke a ne ke
at ame ohia ke ong hofuc adre perofeta
hnyi tusi ang, me ame he Khong ka ohia
jekhon hnyi ûöiny möt, me ûnyi hnyi taun
ae kap, wale adre me sihnalimen hnyi tusi
ang.
20 Haba at ame ha wia ta je ûnyi eang,
me e ame ha, ka habe, Eke: oge me he ka
ie o. Amen: Than lö, Iesu, aiö u.
21 E so e unyin wakap ibetengiö baû
anyin Than Iesu. Amen.

Richard Clay & Sons, Limited, London & Bungay.